Ч. 1. Львовъ, Пятница 2 (14) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додаткъ „Вістей“ выходитъ що оморокъ, а що второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадильского 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкованість за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатанї вѣльнї вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. в. в.

Оголошенія звыкнї приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надслано“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стинка.

Запросины до передплаты

на рѣкъ 1898.

Зъ Новымъ ст. ст. рокомъ 1898-ымъ вступивъ нашъ дневникъ въ девятнацятый рѣкъ выданництва — и выходити буде въ такѣмъ самѣмъ обемѣ, зъ шѣстьма въ мѣсяць аркушами „Бібліотеки найзнам. повѣстій“ и при задержаню дотеперѣшныхъ условій передплаты.

Розумѣе ся само собою, що и дотычно своєи програмы „Дѣло“ останесь вѣрнымъ своѣй народнѣй и політичнѣй програмѣ та въ цѣлою совѣстностію дальше служити буде честнѣй справѣ народнѣй яко вповнѣ независимый органъ народовцѣвъ и всего народу рускаго.

Поббчь справъ політичныхъ и національныхъ мы варѣвно звернемо увагу на справы економічнѣ, а такожь подбаємо о добрибть фейлетона.

Всѣхъ же Русинѣвъ — всѣхъ народовцѣвъ и загаломъ людей доброи волѣ просимо, щобы въ почутю свого народного обовязку найщирше пѣдпирали й на дальше наше „Дѣло“, якъ морально такъ и матеріально. Не лишь удержаня, але й що разъ бѣльшого розвою „Дѣла“ вымагає честь народовцѣвъ и добро справы рускои.

Просимо отже Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й належности — та и єднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Соймова адреса до трону.

Въ середу зъ полудня зѣбрала ся выбрана соймомъ адресова комісія на перше засѣданє. Зъ выбраныхъ до неи шѣстьохъ Русинѣвъ не явивъ ся еп. Чеховичъ. Нарадамъ проводивъ п. Юліанъ Дунаєвскій, презесъ комісіи. Хѣдъ наради комісіи бувъ такій:

Першій забравъ голосъ п. Яворскій. Пѣднѣсъ, що винѣшна ситуація монархіи є трудна, тожь не треба збѣльшати ся партикулярными жаданями. Адреса повинна складати ся зъ двохъ частій: въ першѣй повинна мѣстити заяву гомаґіяльныхъ чувствъ льояльности, а въ другѣй політичну програму краю, оперту на засадахъ торѣчного проекту адресы клюббвъ правицѣ въ парляментѣ.

П. Барвѣньскій зазначивъ, що послы рускій давнѣйшими роками ставали на становиску часто негативнѣмъ. Теперь змѣнили тактику, а найлѣпшимъ доказомъ сего есть, що они льояльно прилучили ся до адресового внесеня Яворского. Руски послы приступаютъ до нарадъ адресовыхъ въ переконѣченю, що гомаґіяльній чувства для монарха будуть зложенѣ выразно именемъ обохъ народовъ заселюючихъ край, а політична часть адресы буде опиратись на засадахъ здресы бѣльшости парляментарнои, де зазначено рѣвноправнѣсть народовъ.

П. Рей заявивъ ся за тымъ, щобы супротивъ выпадковъ державныхъ адреса не обмежалась лише на краевій справы політичній, але щобъ высказалась и о интересахъ державы.

П. Абрагамовичъ высказавъ бажане скорого полагодженя справы адресы и внѣсъ — выбрати субкомітетъ зъ 5 членѣвъ для зредагованя адресы.

Вѣдтакъ промовивъ д-ръ Савчакъ: Русины годять ся на одну, спѣльну адресу, але бажаютъ высказати при тѣмъ, що ихъ болять. Очевидно, адреса мусить найперше высказати чувства льояльности, а вѣдтакъ зазначити політичній змагания и потребы краю. Не противлю ся, щобы въ адресѣ высказано потребу розширеня автономіи. Мы Русины були завсѣды автономістами; се лежить може аж надто въ нашѣй натурѣ. А однакъ широкій загалъ рускій не бажае розширеня автономіи галицкои, бо зробивъ зъ нею дуже сумній досвѣды. *Се не автономія, а гегемонія Полякѣвъ надъ Русинами* — почавши вѣдъ радъ громадскихъ а скѣнчивши на найвышшихъ власныхъ. Всюды е змаганє, щобъ запустити рускои мовы и обмежити рускій вплывы. При выборахъ до всякихъ тѣлъ автономічныхъ и репрезентаційныхъ дѣють ся всякій надужитя. Рады и выдѣлы повѣтовій стають комітетами выборчими, тѣлами аґітаційными, — а власти правительственій дбаютъ лишь о бранку, стягане податку и о выборы. Квестію руску треба вже разъ полагодити и завести внутрѣшну згоду; кинути заслону на те, що було, а зачати нове жите. У Вѣдни вывѣшено зъ шумомъ прапоръ рѣвноправности и справедливости, а мы прилучаемось до адресы въ надѣѣ, що се гасло высказане щиро и буде примѣнене также въ краю. Въ адресѣ повинній найти мѣсце и згѣдно помѣстити ся постуляты обохъ народностій и всѣхъ сторонництвъ въ краю. Крѣмъ того треба въ адресѣ пѣднести потребу опѣки надъ людомъ.

П. Дѣдушицкій зазначивъ, що по промовахъ, якій тутъ були, надѣесь, що адреса буде принята однодушно, але — тутъ звернувъ ся до промовы п. Савчака — *не дурѣмъ себе, щобы адреса полагодила яку-небудь справу.* Адреса мае бути зъ одной стороны актомъ гомаґіяльнымъ а зъ другои політичнымъ. Супротивъ выпадковъ вѣденьскихъ мусить она жадати розширеня автономіи и компетенціи сойму, а при тѣмъ мати на оцѣ єдность и цѣлѣсть державы. Треба глядати спѣльного знаменника для народовъ и интересовъ, а е вѣнъ въ адресѣ парляментарнои бѣльшости; тую адресу треба лишь „украевити“. Отже провѣдна гадка соймовои адресы нехай буде: наша автономія згѣдна зъ єдностію монархіи, а при тѣмъ очевидно и пѣднесене просвѣты и добробыту народу.

П. д-ръ Бернадзиковскій [людовець] заявивши напередъ, що годить ся на такій укладъ адресы [напередъ гомаґіюмъ а потѣмъ бажаня народу, польского и рускаго], зазначивъ потѣмъ становище сторонництва людового. Въ адресѣ треба домагати ся: бѣльшихъ фондѣвъ на цѣли загальнои просвѣты и на цѣли ширшои акціи на поли економічнѣмъ, для поправы добробыту народу черезъ пѣднесене рѣльництва, промыслу, торговлѣ и т. д.; вѣдтакъ треба домагатись, щобы власти шанували свободы и права горожанскій, абы не були такій, якъ ихъ схарактеризувавъ д-ръ Савчакъ. Въ надѣи, що тій гадки знайдуть выразъ въ адресѣ, бесѣдникъ приступае до спѣльнои працѣ надъ адресою.

П. Щепановскій промовивъ въ такѣмъ дусѣ: Адреса мусить мати днѣ цѣли політичній: высказати жадания та потребы краю, а по друге высказатись о загальнѣй політицѣ державнѣй, зробити добрый вплывъ політичный на ситуацію въ державѣ, а именно выразити потребу привернена правильного руху апарату конституційного. Самымъ тонѣмъ адреса повинна дѣлати усмирюючо, уникати всего, що могло бы другій соймы пѣдбуджувати до жадань за далеко йдучихъ. Тутъ найлучше держати ся адресы парляментарнои бѣльшости. Вѣдинци бесѣдникъ годить ся на умѣщене въ адресѣ постулятѣвъ реальныхъ, а навѣть політичнои натуры пѣсля жадания п. Бернадзиковского.

П. гр. Андрей Потоцкій є тои гадки, що адреса, яко крокъ незвычайный, не повина ся входити въ подрѣбности, наводячи такій постуляты, якій дадуть ся осягнути иншою дорогою. Адреса мусить бути загальникова, засаднича, тымъ бѣльше, сли мае бути выразомъ всѣхъ сторонництвъ. Точкою выходу нехай буде парляментарна адреса правицѣ, а при тѣмъ треба зъ натискомъ пѣднести, що єдино Поляки завсѣгды дбали о интересы цѣлои держави и готовѣ на жертвы. При розширеню автономіи буде можна успѣшнѣйше трудитись надъ поправою економічного быту краю, але на те треба жадати вѣдъ державы бѣльше фондѣвъ. Коли въ адресѣ мае бути згадка о бережению правъ конституційныхъ, то треба также умѣстити устунъ о *потребѣ удержаня и пошановання поваги власти*, котра такъ дуже захитала ся... Вѣдинци бесѣдникъ спротививъ ся гадцѣ п. Щепановского, щобы адреса зазначила бажане удержаня теперѣшнои конституціи, бо *Поляки не можуть боронити конституціи, котра 1873 року внасилувала статуты краевій, завѣвши безпосередній выборы до рады державнои.* Поляки мусять стояти за выборами делеґаціи до рады державнои зъ сойму, а хочь того не скаже ся въ адресѣ, то не вѣльно мѣстити въ нѣй нѣчого, що тому бажаню Полякѣвъ могло бы перешкаджати.

П. Вахнянинъ забравъ слово до послѣдного высказу гр. Потоцкого и пѣднѣсъ, що черезъ выборы до рады державнои зъ соймѣвъ національній меншости, отъ хочь-бы полудневій Славяне, стратили бы свою репрезентацію въ радѣ державнѣй. На такій выпадокъ треба бы имъ дати гарантію н. пр. національными куріями.

П. Романовичъ пѣднѣсъ, щобы въ адресѣ *побчь розширеня автономіи законодатнои жадати ще и децентралізаціи адміністраційнои.* Згодивъ ся на жадане п. Бернадзиковского, щобы пѣднести потребу пошанованя свобѣдъ и правъ конституційныхъ, а гр. Потоцкому що-до пошанованя поваги властій вѣдповѣвъ, що пошановане властій зависить вѣдъ ихъ поступованя.

П. кн. Чарторыйскій заявивъ ся за тымъ, щобы адреса була досадна, ясна а коротка. Головнымъ постулятомъ єго мае бути розширене автономіи сойму и краю. Чи наводити подрѣбно жадания краю, надъ тымъ бы застановити ся. А мае на думцѣ промовы пп. Савчака и Бернадзиковского. Коли въ адресѣ зазначить ся, що обѣ народности сего краю хотятъ розвиватись и жити зъ собою на засадѣ справедливости та що конечна е опѣка надъ интересами народу, то не треба того засаднічого высказу ослабляти подрѣбностями. „*Справа руска* [мовивъ бесѣдникъ] *не належить до адресы, але до насъ, до сойму;* то наша внутрѣшна справа, котру полагодимо власною спѣльною працею. Згадуючи въ адресѣ о нашихъ національныхъ спорахъ, мы пѣддали бы тую справу, нѣбы яко не могучу полагодитись нами самыми, пѣдъ розборъ центрального правительства.“ Вѣдинци що до

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣдане *Т. Ветлины.*

I.

Року 1890 въ послѣднихъ дняхъ мѣсяца серпня въѣздивъ я драбинастымъ возомъ зъ всѣми моими манатками и въ мрачнѣмъ розположеню духа въ село Чмелѣвъ обѣймати посаду народного учителя. Се була моя перша посада...

Хочь и якъ ще бувъ я молодый, однакъ мавъ-емь на стѣлько досвѣду, що не потребувавъ прикладати рожевыхъ надѣй до тои посады, якъ и взагалѣ до цѣлого учительского стану, до котрого я черезъ довгій лѣта о власныхъ силахъ добивавъ ся — не зъ покликаня, а зъ конечности... Теперь, по лѣтахъ, я вже привыкъ до того стану, а навѣть полюбивъ тую тяжку и неоплатну працю сѣльского учителя, но тогдѣ я думавъ иначе... Тогдѣ бувъ ще въ мене свѣжій жаль до свѣта, ще неспокоєна злобть до судьбы, котра, замѣсть вынести мене десь геть высоко, кинула на нужденну посаду сѣльского учителя въ Чмелевѣ... Той врачный настрій душевный взмѣтъ ся у мене ще бѣльше, коли я, въѣхавши въ село, не увидѣвъ нѣгде на улицѣ живои душѣ. Всюды пусто, мовь замѣнъ; навѣть дѣтей нѣгде не було видно. Менѣ прийшла думка до головы, що се люде навмысне поховали ся передъ мною и навѣть свои дѣти поховали десь по закуткахъ... Однакъ на щасте мій здогадъ оказавъ ся пѣзнѣйше неправдивымъ; се бувъ лишь припадокъ... Пѣзнѣйше нераз я переѣздивъ черезъ чужій незнаній села и нераз менѣ лучалась подѣбна пригода: коли хочешь увидѣти когось въ селѣ, побачити, якій тутъ люде, спытати о дорогу, тогдѣ, мовъ на злобть, нѣхто тобѣ не покажесь на очи; часомъ знову противно: на кождѣмъ кроцѣ видашь людей а дѣти чѣпаютъ ся воза... Та при моѣмъ мрачнѣмъ настрою душевнѣмъ я бувъ скорый до пѣдозрѣня. „Не хочу — думавъ я собѣ — щобъ вы выходили напротивъ мене зъ хлѣбомъ сѣлю, але щобъ ховати ся, то вже за багато... Видно народъ ворожо успособленый до учителя... Ось и непріемность, а що то буде дальше?“

Я не мавъ навѣть кого спытати, де школа, але позаякъ вздовжь села йшла лишь одна улиця, то я ѣхавъ просто на передъ въ тій надѣи, що десь она мусить бути при дорозѣ тая цѣль мои подорожи. И я не омылився ся; она стояла недалеко церкви, а пѣзнавъ я ей по дзвѣнку, що внесѣвъ на даху коло комина пѣдъ блашаною покрышкою. И тутъ я трохи охоловъ изъ свого прикрого настрою... Насамперед будынокъ шкѣльный и єго положене менѣ подобались, а що найважнѣйше — на шкѣльнѣмъ подвѣрю я увидѣвъ чоловѣка. Коли моя фѣра пѣдъѣхала блише, чоловѣкъ зробивъ кѣльканокѣвъ напротивъ мене, вѣдчинивъ на остѣжь ворота, вѣдступивъ на-бѣкъ и зъ шапкою въ руцѣ стоивъ, поки фѣра не заѣхала на подвѣре а я не выскочивъ на землю. Потѣмъ чоловѣкъ зблизивъ ся до мене и хотѣвъ поцѣлувати мене въ руку, на що я не позволивъ.

— Вы сторожь? — спытавъ я.

— Нѣ, я не сторожь, прошу пана професора, — вѣдповѣвъ чоловѣкъ, — я Гаврило Чорнѣй, господарь нумеровый.

— Ну, то будьте такій добрій, поможѣть менѣ позносити пакунки зъ воза, а я вамъ вынагороджу.

— Я того и прийшовъ, прошу пана професора, — говоривъ Гаврило Чорнѣй зъ усмѣшкою на лици, котру очевидно выкликала обѣцяна нагорода. — Я довѣдавъ ся, що панъ мають нинѣ приѣхати, та й взявъ ключь вѣдъ вѣйта и вже чекаю мало-що не вѣдъ ранку. Може треба въ чѣмъ почочи, послужити, то я готовъ.

— Дуже вамъ вдячный, Гаврило! — сказавъ я, а въ душѣ подумавъ: „Ось и зъ неба впавъ чоловѣкъ; видно, що свѣтъ не цѣлкомъ пропащій...“

— А чому то, Гаврило, — пытавъ я дальше, — не стрѣтивъ я нѣкого въ селѣ, навѣть дѣтей не видно, а до школы мусѣвъ ѣхати навмання?

— Се нѣчого, прошу пана учителя, — вѣдказавъ Гаврило. — Дѣти хлапаютъ ся теперь цѣлыми днями въ рѣчцѣ за селомъ, а люде въ поли: орютъ, сѣютъ, снопы вяжутъ, звычайно богачѣ...

— А вы бѣдный?

Вѣнъ лише махнувъ рукою и повѣвъ очима по своихъ штанахъ, мовь-бы хотѣвъ сказати: „Ты поглянь лишь на мои штаны, та не пытай, чи я бѣдный...“

Пѣдчасъ коли мій новый знакомый Гаврило Чорнѣй здѣймавъ пакунки зъ воза и носивъ до хаты, я пильно єму приглядавъ ся и старався угадати єго характеръ... Мѣгъ се бути чоловѣкъ бѣльше-менше сороклѣтный, лице мавъ жовто-блѣде, побабчене, мовъ спечене яблоко, очи въ глубь запалій, чорній, блискучій, чупрына буйна, колись чорна якъ смола, но теперь вже перемѣшана зъ сивиною. Вусы обстрижені, настобурчені, борода также наѣжена колючками, — видно, мій знакомый голивъ ся лишь пѣдъ бѣльше свято... А що вже одѣжь, то тая була цѣлкомъ не господарска. Полотнянка — лата на латѣ, при тѣмъ брудна, замазана, лычкомъ опересана, штаны якѣсь чудернацкій: одна штана изъ синього жовнѣрского сукна, друга выбивана, на обохъ колѣнахъ латки зъ порту, ноги боси, на головѣ повстяный капелюхъ, такій, якъ жиды носять, также дѣраный... Однакъ сильный хлопъ Гаврило Чорнѣй. Рѣчи зносивъ безъ жадного напруженя, навѣть вбзникови нѣ до чого не давъ дѣткнутись, а куферокъ зъ книжками, котрый я обома руками ледви мѣгъ пѣднести, вхопивъ якъ стебелинку, вложивъ собѣ на плече и понѣсъ, навѣть не згнувшись.

Що се за чоловѣкъ? — пытавъ я себе. — Вѣнъ каже: господарь нумеровый; але-жь та одѣжь цѣлкомъ не господарска. У насъ господарѣ въ такій одежи ходятъ бродякомъ ловити раки въ рѣчцѣ... Та ще якъ вѣнъ поводить ся! За кождымъ разомъ, коли занесе якій пакунокъ до кѣмнаты, вертавъ пѣдбѣгцемъ до воза, усмѣхавсь якось дивносолодко и кланяючи ся въ поясъ, питавсь найпокорнѣйшимъ голосомъ: „А що теперь панъ кажуть брати?“ Я виджу выразно въ тій цѣлій услужности фарисейство и вытычену цѣль — нагороду, и то якъ найвышшу нагороду... Ну, загадочный ты чоловѣкъ, Гавриле Чорнѣю! — думаю я собѣ. — Нагороду я тобѣ дамъ, и то щедру, бо справдѣ ты менѣ ставъ въ великій пригодѣ, але що ты за одинъ и яка въ тебе уцтивость, то вже я пѣзнаю хиба ажь пѣзнѣйше...

При помочи Гаврила, котрый все не позволивъ вбзникови нѣ до чого доторкнутись, уряднвъ я собѣ кѣмнату, а вѣдтакъ казавъ єму наставити самоварь.

— Зараз буде самоварь! — закликавъ Гаврило зъ вдоволеною усмѣшкою. Вѣнъ метнувъ ся и за кѣлька хвиль принѣсъ воды и цѣлый горщикъ вугля, що могло выстачити на цѣлый тыждень до мого невеликого самоварчика.

Гаврило заходивъ ся коло самоваря ду-

квестію пôднесеною п. Щепановскимъ, щобы въ адресѣ выразити бажане пущеня якъ найскорше въ рухъ апарату конституційного, бесѣдникъ [згôдно зъ гр. Потоцкимъ] спротививъ ся тому, бо здержаню руху не завинило коло польске, а Полякамъ сесю структуру конституційну [безпосередній выборы до рады державной] накинено способомъ не конче легальнымъ.

П. Козловскій пôйшовъ ще дальше, бо зажадавъ, щобы немовь въ академічный способъ *пригадати въ адресѣ, що соймъ не зрѣкъ ся правъ, якій мавъ передъ рокомъ 1873*, и що выборы до рады державной зъ сойму уважав корстнѣйшими. Дальше згодивъ ся на те, щобы въ адресѣ пôднесено потребы економічній, а за те не годить ся, щобы въ адресѣ знайшли мѣсце квестія руска та критика властій, бо то належить до сойму, а не до адресы.

Пôдъ конець забравъ ще слово п. д-ръ Савчакъ и запевнивъ, що Русины с автономістами, а якъ Поляки розумѣють автономію, се покаже ся, якъ они полагодять постулаты рускій внесеній на сегорôчній сесіи сойму.

На тôмъ скôнчилась дискусія предметова и приступлено до выбору субкомітету. На внесене п. Заячковского ухвалено, щобы субкомітетъ складавъ ся не зъ 5 [якъ вносивъ Абрагамовичъ], але въ 7 членôвъ, и выбрано пп. Абрагамовича, Барвѣньского, Бобжиньского, Войтьха Дѣдушицкого, Савчака, Щепановского и Яворского, а предсѣдати буде презесъ комісіи Дунаєвскій. Перше свое засѣданє субкомітетъ мае вôдбути нинѣ.

Нарады комісіи будуть тайнѣ вôдъ хвилѣ, якъ субкомітетъ предложать проектъ адресы, ажь до хвилѣ внесеня его въ соймѣ.

——

Сеся нарада адресовой комісіи дуже поучаюча. Она ясно показуе тенденціи Полякôвъ супротивъ державы, краю и рускаго народу. Все те заслугуе на шырше обговорене, а нинѣ мы скажемо коротко лише ось-що:

Польскôй бôльшости соймовôй очевидно дуже залежить на тôмъ, щобы адреса до трону була ухвалена одна, спôльно зъ послами зъ рускаго клюбу, бо се представляе для нея велику користь, великій интересъ політичный. Тымчасомъ енунціяціи майже всѣхъ польскихъ членôвъ комісіи немовь умысне стремѣли до того, щобы въ тои муки не було хлѣба.

Бо-жь рѣчь певна, що коли-бъ не всѣ члены рускаго клюбу, то певно бодай деякій засѣдаючій въ комісіи не можуть и не смѣють згодитись на адресу въ тôмъ дусѣ, якъ то бажають собѣ Поляки. Прецѣнь анѣ розширене автономіи краевой, анѣ розширене компетенціи сойму, анѣ интенціи пп. Потоцкого, Чарторыйского та Козловского що-до нинѣшнои конституціи та що-до привернена права обсыланя рады державной делегатами зъ сойму не лежать нинѣ въ интересѣ Русинôвъ, а тôлько Полякôвъ на шкоду и на поталу Русинôвъ... А въ додатку сказано просто зъ моста, що квестія руска не належить до адресы; до нея належить тôлько справа польска...

Зъ промовъ рускихъ членôвъ комісіи замѣтна була щира и отверта промова д-ра Савчака — тôлько не досказана выразно; але се вôнъ повиненъ учинити въ субкомітетѣ. Въ такъ важній справѣ и хвили годѣ стѣснятись, а треба панамъ Полякамъ сказати устами то, що мае ся на серци и чого бажае весь народъ, а то: Мы автономісты — але стоимо за автономією народôвъ, а не краєвъ, де т. зв. меншôсть національна здана на ласку й неласку т. зв. бôльшости и де бôльшôсть просто знущаесь надъ меншостію... Треба се заявити рѣшучо и зъ консеквенцією стояти и вытревати на тôмъ становищи, а на случай опору другои стороны выступити въ соймѣ зъ адресою меншости

Загальній зборы членôвъ „Подôльскои Рады“ въ Тернополи

вôдбули ся дня 29 н ст. грудня 1897. На зборы явило ся по-надъ сто селянъ въ околицѣ и кôльканацять священикôвъ; за те не видно було анѣ одного мѣщанина тернопôльского, анѣ кромѣ одного п. Стахевича [члена выдѣлу „Подôльскои Рады“] нѣкого бôльше зô свѣтскои интелігенціи — видко „благодѣньствуютъ“. Голова товариства о. Ал. Мироновичъ вôдкрывъ зборы короткою промовою и предложивъ на предсѣдателя зборôвъ о. дек. Чубатого зô Ступок, а о. Чубатый, выбраный черезъ аклямацію, покликавъ на секретаря п. Стахевича и представивъ зборамъ правит. комісаря п. Добровольского.

Зъ порядку дневного о. Мироновичъ здавъ справу зъ дѣяльности выдѣлу за роки 1896 и 1897. Представивъ сумнѣ обставины, середъ якихъ годѣ було выдѣлови сповнити якъ слѣдъ всѣ вложенѣ на него статутомъ обовязки. А все-таки дѣяльнôсть выдѣлу була значна. Выдѣлъ вôдбувъ, правда, лише сѣмь засѣдань, але за те уряднвъ *сорокъ и три* довѣрочныхъ и передвыборчихъ зборôвъ въ повѣтѣ тернопôльскôмъ и *чотирнацять* въ повѣтѣ скалатскôмъ; менша дѣяльнôсть выдѣлу була въ повѣтѣ збаражскôмъ, бо той повѣтъ бувъ уже добре зорганізованый. — Дальше выдѣлъ занявъ ся петиціями до сойму противъ проекту збôрныхъ громадъ и вôйтôвъ окружныхъ. Петиціи тѣ, пôдписанѣ начальствами громадскими и сотками громадянъ, выслано майже зô всѣхъ громадъ зъ округôвъ тернопôльского, скалатского и збаражского на руки послôвъ Окуневского и Остапчука. — Дальше выдѣлъ выславъ представленє до краевои рады шкôльнои, якъ тяжко кривдить ся рускій языкъ на окружныхъ конференціяхъ учительскихъ въ Тернополи, коли на 27 темôтôвъ вызначено ледви оденъ до оброблена въ языцѣ рускôмъ, а всѣ решта въ польскôмъ и навѣть надъ тымъ однымъ рускимъ темôтомъ дискусія на конференціи вела ся по польски. — Выдѣлъ доложивъ такожь труду и заходôвъ, щобы Русины могли мати въ Тернополи руску гімназію. — Рôвножь заходами выдѣлу вôдбуло ся дня 14 сѣчня 1897 въ Тернополи славне вѣче, на котре явило ся звыжь 3.000 народу а такожь много интелігенціи духовнои та свѣтскои, и загрѣлись та одушевили ся всѣ до боротьбы за права народнѣ. — Выборы до рады державной, хочь выпали середъ дуже непризныхъ вôдносинъ, застали округъ дѣяльности „Подôльскои Рады“ не неприготованымъ, а тôлько зъ причины знаной системы політичной та пекольной, не перебираючои въ средствахъ агітаціи противниковъ Русины не выбрали своихъ послôвъ. Зле стало ся, що не зложено въ Тернопôльскôмъ выборчого комітету, але въ тôмъ не цѣлкомъ вина выдѣлу. Въ Скалатскôмъ скликано на день 2 лютого вѣче; явило ся звыжь 1.000 селянъ, мѣщанъ та интелігенціи и завязано тамъ выборчій комітетъ, котрого дѣяльнôсть була дуже енергічна и незвычайно хосенна. — Выдѣлъ не забувъ и за обжалованыхъ въ повыборчихъ процесахъ: черезъ краевый комітетъ выборчій постаравъ ся о правну помôчь для обжалованыхъ селянъ а вôдтакъ внесъ до монарха просьбу о помилуване засужденыхъ. — Вкôнци о. Мироновичъ, зôйшовши на фінансовый станъ товариства, пôдноситъ докôръ, що многій члены не платятъ вкладокъ а в въ окрузѣ богато людей такихъ, що могли-бъ и повинни бы належати до „Подôльскои Рады“, та доси не вписались до нея. Менше фразъ, а бôльше здало бы ся правдивои працѣ та пожертвованя! „Подôльска Рада“ не є товариствомъ партійнымъ; до него може и повиненъ належати кождый Русинъ, хто тôлько почуває охоту до хосеннои народнои працѣ. Отже о. Мироновичъ, зганивши некоректне поступоване одного члена выдѣлу, вôзвавъ закинути споры партійнѣ, а поступати всѣмъ солідарно.

Надъ симъ справозданемъ вывязала ся дискусія.

О. Колянковскій зъ Ходачкова великого зазначивши, що найбôльше ревности и труду для освѣдомленя селянъ на довѣрочныхъ зборахъ завдавъ собѣ о. Мироновичъ, поставивъ внесокъ, щобы зборы заявили о. Мироновичеви признане и выбрали его поновно головою товариства. — Такъ и стало ся.

О. Куницкій зъ Игровицѣ промовивъ за потребою солідарного поступованя Русинôвъ, коли хочемо добути поважане и права для свого народу.

О. Вол. Громницкій, парохъ Тернополя, зажадавъ, щобы выключено зъ товариства всѣхъ радикалôвъ, бо инакше вôнъ выступить зъ товариства. [Въ тôй заявѣ о. Гр—ого зайшла похибка о стôлько, що вôнъ доси не записавъ ся до товариства, отже и не потребувавъ бы выступати.]

Сел Павло Думка зъ Купчинець [членъ уступаючого выдѣлу] выправдувавъ ся зъ закидôвъ учиненыхъ ему въ справозданю зъ дѣяльности выдѣлу.

О. Курдидикъ зъ Черниховець, выложивши свôй поглядъ на тенденціи радикалôвъ, заявивъ, що не надѣесь, абы межи членами „Подôльскои Рады“ були такій, котрій бы свѣдомо писали ся на радикальну програму и хотѣли слухати ажидователѣлыхъ радикальныхъ соціялістичныхъ проводирѣвъ.

О. Колянковскій остерѣгши селянъ, щобы не дали ся баламутити заманливымъ пôдшептамъ радикально-соціялістичныхъ агітаторôвъ, поставивъ пôдъ ухвалу зборôвъ резолюцію въ тôмъ дусѣ, що „Подôльска Рада“ стоить завсѣгды крѣпко и вѣрно при своѣй вѣрѣ и народности та й буде старатись выборотн въ законный способъ якъ найлучшій и найпожиточнѣйшій права и користи для всѣхъ верствъ народу рускаго, а передовсѣмъ зъ найбôльшимъ увзглядненямъ интересôвъ селяньскихъ. — Зборы резолюцію сесю приняли одноду шно.

Вôдтакъ наступила коротка перерва для порозумѣня надъ выборомъ нового выдѣлу. Середъ тои перерзы селяне заявили п. Думцѣ, що радій бы бачити его въ выдѣлѣ „Подôльскои Рады“, абы трудивъ ся для народу, але нехай держить ся вѣрно своихъ вѣры и церкви. Приступлено до выбору выдѣлу и выбрано: Захарію Старницького, о. Юрія Куницкого, Василя Кивелюка, Левандовского зъ Кутковець и Павла Думку выдѣловыми, а о. Колянковского, о. Вол. Герасимовича [сотрудника зъ Тернополя] и Стефана Волынця заступниками выдѣловыхъ.

Пôдъ конець зборôвъ оо. Мироновичъ и Куницкій та п. Волынець по короткôмъ умотивованю предложили зборамъ політичнѣ резолюціи, ухваленѣ народнымъ вѣчемъ въ Бережанахъ на внесенє проф. Романчука [поданѣ въ 282 ч. „Дѣла“] — — а зборы одноголосно всѣ тѣ резолюціи одобрили и приняли.

Членъ „Подôльскои Рады“.

Соймъ краєвый.

[6-те засѣданє, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 14 н. ст. сѣчня].

Удѣлено пос. Остапчукови вôдпустку на десять днѣвъ за-для недуги.

Справозданє выдѣлу краевого въ справѣ выбору соймомъ 10 членôвъ и заступниковъ до краевои комісіи для загального податку з робкового та 12 членôвъ и заступниковъ до комісіи рекурсовои въ справахъ особистого податку доходового вôдослано до комісіи податковои.

Пос. Солѣскій мотивувавъ свое внесене: „Припоручае ся выдѣлови краевому, щобы навязавъ зъ правительствомъ переговоры въ цѣли утворена въ Галичинѣ поки-що бодай чотирохъ правительственныхъ шкôль ремесничыхъ (зъ тыхъ по одній у Львовѣ и въ Краковѣ) и щобы на найблизшой сесіи соймовôй предложивъ справозданє про результатъ тыхъ переговорôвъ“. — Внесене вôдослано до комісіи промыслôвои.

Пос. Мерунович пôдпиравъ свое внесене въ справѣ розширеня роботнѣ при науковôмъ варстатѣ ковальскôмъ въ Сулковичахъ. — Внесене вôдослано до комісіи промыслôвои.

Пос. Барвѣньскій, пôдпираючи свое внесене въ справѣ выданя краевого закона о обовязковыхъ спôлкахъ рôльничыхъ, пôднесъ невôдрадне положенє стану рôльничого въ Галичинѣ. Нашъ соймъ, а такожь выдѣлъ краевій, стараючи ся деякими предложеніями зарадити економічній нуждѣ але все те не вôднесе належитого успѣху, доки не переведе ся с о с ематичнои організації стану хлѣборобского. Розповѣвши коротко исторію проектôвъ, в отменыхъ центральнымъ правительствомъ (міністрами Фальке гайномъ и Лодебуромъ), выказавъ користи заводовыхъ спôлокъ рôльничыхъ. Взорець до свого проекту організаціи спôлокъ мавъ посѣдникъ въ проектѣ ческôмъ. — Внесене вôдослано до комісіи господарства краевого.

Пос. Окуневскій при мотивованю свого внесеня що-до дороги Косôвъ-Жабе представивъ сумный станъ комунікацій въ повѣтѣ косôвскôмъ. Навѣть зъ Босною не выдержують наши гôрскій повѣты порôвнання; Босну звиджують туристы, а до нашихъ гôръ нема якъ добити ся. Вкôнци вказавши, якъ знищено Гуцульщину пôдъ взглядомъ економічнымъ и культурнымъ, домагавъ ся посолъ Окуневскій, щобы бодай комунікаційными дорогами зробити приступъ до сеи забутои краины. — Внесене вôдослано до комісіи дорôговои.

Пос. Окуневскій мотивуючи внесене що-до основаня новыхъ семинарій учительскихъ, пригадавъ, що вже два рази ставляв подôбній внесеня, але соймова комісія шкôльна вмѣла тій внесеня не выпустити на свѣтло денне, а кр. рада шкôльна въ своѣмъ справозданю навѣть не уважала потрѣбнымъ про нихъ згадати. Дальше выказавъ д-ръ Окуневскій статистичными датами, якъ покриджена всходна часть краю пôдъ взглядомъ шкôльнымъ. Рôвножь вказавъ на хибы тепершнои організаціи шкôлъ рôльничыхъ и многихъ плянôвъ кр. рады шкôльнои. — Внесене вôдослано до комісіи шкôльнои.

Пос. Новаковскій мотивувавъ внесене въ справѣ заведеня загальныхъ и безпосередныхъ выборôвъ. — Пôдъ взглядомъ формальнымъ жадавъ пос. Новаковскій, щобы вôдослане его внесеня до комісіи выборчои — але при голосованю заявило ся за тымъ лишь 28 голосôвъ (рускій послы, клюбъ демократичный и людовцѣ), а противъ значна бôльшôсть голосôвъ. Въ сей си собѣ упорано ся зъ внесенымъ выборчымъ, бо не допущено его навѣть до комісіи.

На трехъ заступниковъ членôвъ рады надзорчои банку краевого выбрано: д-ръ Стефанъ Федакъ, бар. Адольфъ Бруницкій и Стан. Незабитовскій.

Принято до вѣдомости безъ дискусіи справозданє комісіи буджетовои о замкненю рахункôвъ фонду кр евого за р. 1896.

Зъ черги наступило справозданє комісіи петиційнои въ справѣ просьбы кôлькохъ лѣкарѣвъ, провізоричныхъ директорôвъ загальныхъ шпиталѣвъ, о удѣленє имъ veniam aetatis и признанє лѣтъ дотеперѣшнои служебы. Комісія полагодила прихильно тѣ просьбы (признала лѣта дотеперѣшнои слу бы), але членъ выдѣлу кр евого д-ръ Гошардъ, вôдкликуючи ся на статутъ організаційный шпиталѣвъ, противный бувъ признаню лѣтъ служебы. Горячо пôдперъ просьбу лѣкарѣвъ пос. Іорданъ, вôдкликуючи ся до сойму, щобы тѣ лѣкарѣ шпитальій не потребували ждати на ласку, лишь щобы имъ було законно уможливлена емеритура. — Вкôнци ухвалено выпечатати справозданє комісіи санітарнои що-до сеи спôрнои квестіи и окремо надъ нею р дити. Просьбы о саму veniam aetatis по а оджено прихильно.

Признано veniam aetatis: Вележиньскому секретареви дирекціи школы рôльничои въ Дублянахъ и Урбанскому, дістареви рахунковому въ кр. выдѣлѣ.

Пос. гр. Старжиньскій зголосивъ наглячне внесене о удѣленє запомоги для погорѣлцѣвъ села Деревнѣ пов. жовкôвского. Въ Деревни погорѣло передъ двома днями 50 господа ствъ. — Внесене вôдослано до комісіи буджетовои.

Слѣдуюче засѣданє въ понедѣлокъ.

——

Внесеня, поставленѣ рускими послами на 5-тымъ засѣданю:

Внесене пос. д-ра Окуневского въ справѣ заснованя семинарій учительскихъ:

„Зваживши, що 2143 громадъ въ Галичинѣ не мае учителѣвъ и школъ; зваживши, що для поправы того невôдрадного стану просвѣтного въ краю и соймъ и всѣ власти шкôльній признають наглячу потребу заснованя новыхъ семинарій учительскихъ; зваживши, що цѣла всходна Галичина пôза Львовомъ ажь по Збручъ и Карпаты зъ 33 повѣтами и 2,942.614 людности не посѣдае нинѣ одной семинарій учительской жѣночои, а такъ само не посѣдае жадной мужескои семинарій ажь 13 всходныхъ повѣтôвъ почавши вôдъ Збаража ажь по Карпаты; зваживши, що три дотеперѣшнѣ семинарій учительскій жѣночій въ Краковѣ, Перемышли и Львовѣ, призначенѣ силою обставинъ и своимъ numerus clausus для мѣскои интелігенціи, выховуючи якъ бы на глумъ цѣлôй

же зручно, дувъ у комынокъ зъ цѣлои груди, навѣть приговорювавъ до самовара, мовь до коня, та наганявъ его, щобъ скорше кипѣвъ; видно: вже ему не першина ходити коло того начиня. Въ кôлька хвиль вода закипѣла, а Гаврило ставъ коло порога зъ ликуючимъ выразомъ лиця, наче говоривъ: Диви, якій я зручный, якій неоцѣненый чоловѣкъ...

Я приготовлявъ собѣ чай, сонце клонилось вже дъ заходови, мôй вôзникъ попасъ коней и забравъ ся до дому, навѣть не хотѣвъ зачекати на скляночку чаю, котрымъ я хотѣвъ его почастувати. Гаврила и ще не вôдпускавъ, т. є. не дававъ ему нагороды, думаючи, що може вôнъ менѣ еще на що придасть ся, а вôнъ, щобъ лише не стояти безрѣчно, ставъ замѣтати долôвку, котру вже передъ тымъ чисто замѣвъ.

Въ тôмъ дались чути въ сѣняхъ людскій кроки и до моеи кôмнаты вступивъ новый чоловѣкъ та привитавъ мене христіяньскимъ словомъ „Слава Ісусу Христу!“

Вже зъ самого выразу лиця и взагалѣ зъ цѣлои поставы нового прихожого я догадувавъ ся, що се мусить бути вôйтъ, но вôнъ и самъ менѣ за такого представивъ ся.

— Яко начальникъ тутешнои громады, — ставъ вôнъ до мене говорити, — приходжу повитати васъ, пане учителю, и пожелати вамъ щастя мѣжь нами...

Признаю ся, що повна вôйта и его привѣтъ менѣ вельми подобались и були для мене милою несподѣванкою, а я зô своеи стороны, о скôлько можъ и въ якъ найдобрнѣйшихъ словахъ, подякувавъ ему за его вѣчливôсть.

Но менѣ ось-що не подобало ся.

Вôйтъ нѣ сѣло нѣ пало звернувъ ся до Гаврила Чорнѣя и накинувъ ся на него мокрымъ рядномъ.

— Що-жь старый? — говоривъ вôнъ нѣбы жартомъ, нѣбы поважно, — дочекавъ ся вкôнци пана професора, то вже мати-мешь нинѣ за що пляничити въ коршмѣ... Тôлько памятай, щобы-сь не царобивъ бучѣ, коли прийдешь до дому, бо якъ завтра прилетить до мене жѣнка на скаргу, то ѣй-Богу засаджу до Ивановои хаты...

Вôйтъ, очевидно, за-про слабôсть людску хотѣвъ повеличати ся своею властію и повагою, а выбравъ до сего невôдповѣдну дорогу пониженя своего ближнього, розумѣесь, не знаючи о тôмъ, що се може вразити мене неприємно.

Хочь и якъ зôвняле було лице у Гаврила Чорнѣя, то я таки спостерѣгъ цѣлкомъ выразно, якъ вôнъ почервонѣвъ зô встыду по самій уши... Менѣ жаль зробилось его и я скоро впхнувъ ему въ руку тринкаль, а вôнъ, не вôдповѣдаючи навѣть словомъ на свою обиду, высунувъ ся тихцемъ зъ кôмнаты и пôйшовъ на улицю.

— Просто до коршмы потягнувъ! — говоривъ вôйтъ по вôдходѣ Гаврила, хитаючи зô спôвчутемъ головою, — и запесь вôнъ тамъ до безпамяти... Се одинокій въ нашôмъ селѣ пяница, але за те такій, що либонь и за десять миль не знайшовъ бы ему подôбного. Вôнъ до васъ, пане, буде вôдъ теперь часто приходити, но вы его не присвоюйте занадто, щобы потôмъ не мали-сте зъ нимъ непріємности...

——

(Дальше буде.)

рускôй суспôльности ледво 83 ученицъ Русинокъ (на 594 ученицъ р. к. обряду); знаживши, що самі власти школьний узнали за найвôдповôдньйший мѣсця до заснованя новои мужескои семинарiи Городенку, Залѣщики або Чорткôвъ; знаживши, що найбôльше надаючимъ ся мѣсцемъ для заснованя жѣночои семинарiи учительскои є мѣсто Коломыя, де истнуе уже навѣть фондація бл. п. Теодора Бѣлоуса для выхованя и образованя дѣвчатъ,

Выс. соймъ зволить ухвалити:

Взыває ся правительство, щобы якъ найскорше приступило до заснованя одноі мужескои семинарiи учительскои въ Городенцѣ, Залѣщикахъ або Чортковѣ и одноі жѣночои въ Коломыи зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ."

Внесенє пос. Барвѣньского въ справѣ выданя краєвого закона про обовязковѣ спôлки рôльничѣ:

„I. Выс. соймъ зволить ухвалити приложеный начеркъ закона про обовязковѣ спôлки рôльничѣ;

II. взивати ц. к. правительство, щобы предложило радѣ державнôй до конституційного полагодженя начерку закона, котрымъ признає ся нôбля начерку краєвого закона про обовязковѣ спôлки рôльничѣ утвореными спôлкамъ и краєвому союзови сихъ спôлокъ слѣдуючѣ нôльги:

1) законами зъ 27 грудня 1880 ч. 155, (В. з. д. зъ 14 цвѣтня 1885, В. з. д. ч. 43 зъ 15 цвѣтня 1885, В. з. д. ч. 51) означеній нôльги податковѣ, о скôлько спôлки въ своѣмъ дѣланю и нôдприемствахъ обмежають ся на власныхъ своихъ членôвъ або на названѣ въ §. 3. устуи 1. предложеного начерку закона згаданѣ особы; 2) увôльненє вôдъ оплаты за потвержденя одержаня вкладокъ до спôлки, якъ и вôдъ впису законного або екзекутивного права заставного; 3) увôльненє вôдъ оплаты за договоры, заключенѣ спôлкою въ ви обсягу дѣлання зъ заробковыми и господарскими спôлками и иньшими подôбными союзами; 4) увôльненє вôдъ оплатъ за уставы (статуты) спôлокъ; 5) увôльненє вôдъ оплаты що-до подань спôлокъ до публичныхъ урядôвъ зъ выимкою подань въ судовыхъ справахъ; 6) увôльненє вôдъ оплатъ вôдъ книгъ и записокъ дотыкаючихъ взаимныхъ вôдносинъ спôлокъ и ихъ членôвъ; 7) опустъ еквівалентовои належитости що-до движимого маєтку спôлки и обниженє еквівалентy що-до недвижимого маєтку до высоты $1^1/_2$ процентy его вартости зъ приналежностями; 8) увôльненє вôдъ почтовои оплаты вôдъ взаимнои переписки спôлокъ, якъ и вôдъ ихъ переписокъ зъ державными и автономічными властями.

Начеркъ сей мав бути придѣленый комісіи краєвого господарства для нарады и справоздання."

Внесенє пос. Стефана Новаковского въ справѣ заведеня загальныхъ, безпосередныхъ выборôвъ до сойму, до радъ повѣтовыхъ и загальныхъ выборôвъ до радъ громадскихъ:

„Позаякъ зъ заведенямъ загальныхъ выборôвъ до рады державноі упосліджене широкихъ масъ людности вôдъ взглядомъ права выборчого до сойму, до радъ повѣтовыхъ и громадскихъ выступае дуже рязнчо; позаякъ рôвнымъ обовязкомъ горожанъ повинно вôдповѣдати рôвно права, — а теперѣшна ординація выборча до сойму, до радъ повѣтовыхъ и громадскихъ переважнôй бôльшости населеня за тяжкій обовязокъ службы вôйсковои и посередныхъ податкôвъ не дае нѣякихъ правъ, або лишь права обмежень; позаякъ репрезентація теперѣшна въ соймѣ, радахъ повѣтовыхъ и громадскихъ не є выразомъ волѣ загалу дотычного населеня краю; позаякъ признанє всѣмъ повнолѣтнымъ горожанамъ права выборчого до сойму, до радъ повѣтовыхъ и громадскихъ уможливить природный розвôй економічныхъ вôдносинъ краю,

Выс. соймъ зволить ухвалити: Дотеперѣшну ординацію выборчу до сойму, до радъ повѣтовыхъ и громадскихъ змѣнює ся въ напрямѣ признаня права выборчого загально и безпосередно всѣмъ повнолѣтнымъ горожанамъ краю нашого."

Внесенє пос. д-ра Окуневского въ справѣ дороги Косôвъ-Жабе:

„Зважившн, що повѣтъ косôвскій числить ажъ 94 кільометры повѣтовои дороги, котрій при своѣмъ убожествѣ и рѣдко заселенôй гôрскôй людности належито выбудувати и удержати безуслôвно не є въ силѣ; зважившн, що черезъ наложене найвышого податку на цѣли дорôгъ повѣтовыхъ, бо ажъ 20% (якихъ не выказуе жаденъ повѣтъ въ краю), терпѣти мусять всѣ другій аґенды публичній въ повѣтѣ, а дороги мимо того черезъ рвучій гôрскій потоки а найбôльше черезъ быстрій выливы Бѣлого и Чорного Черемоша хоть бы на вибôръ можливôмъ станѣ удержуваній бути не можуть; зважившн, що ново побудована желѣзниця зъ Станиславова черезъ Воронянку на Угорщину и теперь будувати ся маюча желѣзниця Коломыя-Делятинъ-Воронянка лишень тогдѣ можуть мати спасительный вплывъ на пôднесенє економічного стану околицѣ, если стацiи желѣзничѣ будуть злучены зъ важнѣйшими центрами економічного жытя; зважившн, що Жабе, найбôльша громада въ Галичинѣ, маюча теперь судъ, урядъ податковый, нотарiятъ и т. д. вôддален вôдъ желѣзницѣ въ Коломыи звыжъ 70 кільометрôвъ, запущена и вызискувана жидами, черезъ злученє зъ Ворохтою, заледво кôльканацятьма кільометрами вôддаленои, выскало бы вразъ зъ околицею культурно и економічно, вносять нôдписанѣ:

Выс. соймъ зволить въ дорозѣ законодатнôй ухвалити, що: Дорога повѣтова Косôвъ-Жабе въ продовженямъ ажъ до стацiи желѣзничои Ворохты переймае ся на фондъ краєвый."

Переглядъ політичный.

Перебѣгъ вчерашного засѣданя ческого сойму мало вѣщуе выглядôвъ для такъ бажаного помиреня Чехôвъ зъ Нѣмцями. На першôмъ мѣсци дневного порядку було перше читанє правительственного внесеня въ справѣ увôльненя особисто-доходового податку вôдъ автономічныхъ додаткôвъ. П. Шікеръ зажадавъ отворенія дискусіи надъ тою справою. Жаданє его принято голосами нѣмецкихъ послôвъ и великои посѣлости. Забравъ голосъ п. Шікеръ. Здавало ся, що нѣмецкій послы починають обструкцію, бо треба пригадати те, о чôмъ мы вже писали, що мимо ухвалы, повзятои на въѣздѣ лѣтомерицкôмъ, нѣмецкій послы мали таки ще разъ нараджувати ся и постановити, чи почати обструкцію чи пустити ся на абстиненцію чи може брати спокôйно участь въ нарадахъ соймовыхъ. Що на тôй поповнôй нарадѣ постановлено, поки-що еще не знати; здогадуватись лише можна, що за вплывомъ п. Вольфа постановлено упирати ся при внесеню п. Шлезінґера и безуслôвно домагати ся внесеня языковыхъ розпоряджень, поки бы мало приступити ся до яких-небудь угоды, — въ противнôмъ разѣ опустити соймъ. На те указуе такожъ поведене нѣмецкихъ послôвъ на вчерашнôмъ засѣданю, до котрого отсе вертаємо. Отже при першôй точцѣ дневного порядку забравъ голосъ п. Шікеръ, а по нѣмъ говорило ще двохъ нѣмецкихъ послôвъ; бесѣды ихъ тревали три годины, такъ що могло се заповѣдати обструкцію. Але сталось инакше: дискусію покôнчено, а на чергу прийшла друга справа, внесенє гр. Бадені. До умотивованя внесеня забравъ голосъ кн. Ферд. Лобковіцъ зъ причины, що внескодателя задля недуги не було на засѣданю. Коли бесѣдникъ ставъ говорити по чески, повставъ крикъ: нѣмецкій послы кричать, щобы говорив по нѣмецки, бо не розумѣють по чески; ческій послы вôдповѣдають зазывомъ, щобы дальше говоривъ по чески. Середъ загального крику зачинав кн. Лобковіцъ говорити по нѣмецки; ческій послы перерывають ему окликами невдоволеня. Опôбля забравъ голосъ п. Шікеръ. Вôнъ выказувавъ, що доконче треба розмежити округи нôбля уживаного въ нихъ языка, и заявивъ, що Нѣмцѣ не змѣнять своего поведеня, поки не будуть внесенй баденѣвскій розпоряджень. Дальше выступивъ бесѣдникъ противъ правительства, що оно скрыває ся за внесенє бôльшои посѣлости. Въ тôмъ зайшла сцена, котра змусила бесѣдника перервати свою рѣчь. Въ суперечцѣ мавъ п. Бржезновскій назвати п. Вольфа чи взагалѣ нѣмецкихъ послôвъ прускими шпіонами. Маршалокъ розслѣдивъ справу, при чôмъ показало ся, що п. Бржезновскій ужинъ слôвъ „пруській шпіоны", не прикладаючи ихъ до нѣмецкихъ послôвъ. По залагодженю справы говоривъ п. Шікеръ дальше противъ внесеня на выборъ языковои комісіи, выказуючи, що справа ся не належить до сойму, а повинна бути полагоджена державнымъ закономъ въ радѣ державнôй. Нѣмцѣ до тои комісіи не нôдуть, а лише до тои, котрои домагають ся для внесеня языковыхъ розпоряджень. — П. Енґель промавлявъ за выборомъ языковои комісіи, котра займе ся справедливымъ полагодженямъ языкового спору, и заявивъ, що ческій послы вступлять до неи — П. Праде зазначивъ, що першимъ жаданемъ Нѣмцѣвъ є подѣлъ Чехъ. — П. Герольдъ промавлявъ за выборомъ комісіи; на замѣтку одного зъ нѣмецкихъ послôвъ, що гр. Бадені не мавъ права выдавати свои розпоряджена безъ згоды Нѣмцѣвъ, вôдповѣвъ дивогляднымъ питанемъ: „А якъ же теперь можуть Нѣмцѣ жадати вôдъ бар Ґавча, щобы безъ згоды Чехôвъ знѣсъ розпорядженя гр. Баденього?" — значить, що разъ поповненои незаконности або и насильства не можна знести безъ згоды тыхъ, въ чию користь оно поповнене! Вкôнци боронивъ п. Герольдъ пражску раду мѣску противъ докорôвъ въ справѣ пражскихъ розрухôвъ и складавъ вину за тѣ розрухи на упадокъ парляментаризму. Вѣденьскôй улици удало ся скинути міністерство, длятого теперь нѣхто не може мати поважаня для власти! — На тôмъ перервано дискусію и вôдрочено ихъ до понедѣлка.

Якъ зачувати, се вôдрочене дискусій надъ внесенямъ о выборъ комісіи для полагодженя языкового спору зайшло на бажане намѣстника, котрый видячи, що акція угодова розбиває ся, хоче поспитати бар. Ґавча о дальши инструкціи. Намѣстникъ мавъ на вчерашнôмъ засѣданю зложити заяву правительства въ дискутованôй справѣ; зъ уваги на перебѣгъ дискусіи не зложивъ тои заявы. Длятого потребуе теперь инструкціи, що ему дальше дѣяти, а такожъ якъ поступити собѣ въ разѣ, коли бы Нѣмцѣ справдѣ опустили соймъ, якъ то заносить ся на те.

На вчерашнôмъ засѣданю вôдповѣдавъ ще намѣстникъ на интерпеляцію п. Верунского въ справѣ пражскихъ розрухôвъ. Схарактеризувавши тѣ розрухи, признавъ намѣстникъ, що безоглядне уживанє оружя, хочь его и дуже мало уживано, мало для населеня сумнѣ наслѣдки. На будуче правительство ужие всѣхъ силъ, щобы удержати спокôй и запевнити безпеченьство житя и майна. Правительство не може признати обовязку вôдшкодованя, але декотрымъ пошкодованымъ удѣлить позичокъ.

Въ моравскôмъ соймѣ внесено дня 12 с. м. такъ зъ ческои якъ и зъ нѣмецкои стороны внесеня въ справѣ полагодженя національныхъ спорôвъ. Ческе внесенє п. д-ра Тучека домагае ся: I. змѣны краєвого статуту и ординаціи выборчои, а то 1) розширеня права выборчого, 2) розмеженя выборчихъ округôвъ нôбля народностей; 3) щобы до мѣскихъ округôвъ выборчихъ вчислено такожъ такій мѣсцевости, де находять ся повѣтовій суды, и иншій бôльшій мѣсцевости, особливо сумежній зъ великими мѣстами, та щобы въ мѣру того помножено мѣскій округи выборчій; 4) щобы внесено право выборче торговельныхъ палатъ; 5) щобы помножено число послôвъ зъ сѣльскихъ округôвъ такъ, щобы на жаденъ округъ не припадало бôльше якъ 30.000 населеня; 6) щобы всѣ выборы вôдбували ся тайно картками и щобы всѣ мѣсцевости зъ бôльшимъ населенямъ, якъ 250 мешканцѣвъ, були мѣсцями выборчими; 7) щобы для выборôвъ зъ бôльшои посѣлости заведено пропорціональну репрезентацію або, щобы зложено въ тôй групѣ два тѣла выборчѣ, одно зъ тыхъ властителѣвъ, котрій не мають права свобôдно розпоряджати своими посѣлостями, а друге зъ усѣхъ иншихъ. — II. Заведеня радъ повѣтовыхъ. — III. Переведеня повнои рôвноправности и рôвнои вартости краєвыхъ языкôвъ въ усѣмъ публичнôмъ житю въ краю, и то нôбля якости справы або въ дорозѣ адміністративнôй або законными постановами. О скôлько до сего потрѣбна є участь правительства, то мав оно дотычнѣ внесеня для конституційного трактованя зложити и въ границяхъ своеи дѣяльности постарати ся о фактичне переведене тои повнои рôвноправности въ практичнôмъ житю. IV. Заведеня ческого університету и ческои техніки. — V. Вытвореня ческихъ школъ середныхъ. — VI. Краєвого закону въ справѣ заложеня школъ для національныхъ меншостей. — VII. Приниманя до народныхъ школъ лише такихъ дѣтей, котрій знають выкладову мову школы.

Нѣмецке внесенє п. Фукса жадае: I. Заведеня національныхъ курій зъ правомъ вета въ справахъ змѣны краєвого статуту и ординаціи выборчои та въ правахъ політично-національныхъ. — II. Змѣны ординаціи выборчои и заведеня тайного голосованя у всѣхъ куріяхъ. — III. Подѣлу краєвои рады школьнои на двѣ національній секціи и окружныхъ радъ школьныхъ нôбля національныхъ групъ. — IV. Закладаня школъ для національныхъ меншостей коштомъ краю. — V. Заложеня нѣмецкого університету и розширеня технічнои академіи, якъ и нѣмецкихъ школъ середныхъ, промыслôвыхъ и господарчихъ.

II. бар. Ельвертъ зложивъ внесенє, щобы завдавати правительство до безпроволочного внесеня языковыхъ розпоряджень.

Ческій клюбъ моравского сойму постановивъ запротестувати противъ переданю до цѣсарскои санкціи ухвалы долѣшно-австрійского сойму въ справѣ уживаня въ школахъ долѣшно-австрійскихъ самого тôлько нѣмецкого языка.

Fremdenblatt потверджуе донесенє, що бар. Ґавчь гадае переговорювати такожъ въ заступниками ческими и нѣмецкими зъ Моравы въ справѣ національныхъ спорôвъ, але не выславъ ще до нихъ запросинъ. Lidove Noviny доносять зъ Вѣдня, що нарады бар. Ґавча зъ моравскими послами мають розпочати ся у Вѣдни вже въ суботу. Президентъ міністрôвъ мае выступити зъ радою, щобы у всѣхъ мѣстахъ зъ власнымъ статутомъ узнано право обохъ краєвыхъ языкôвъ, а въ иншихъ мѣстахъ лише тогдѣ, коли національна меншôсть выносить що-найменше 10% всего населеня. Нѣмцѣ противлять ся такому внесенію, указуючи на те, що въ такôмъ разѣ мѣста, якъ Знаймъ, Иглава, стратили бы свôй нѣмецкій характеръ, и жадають при тôмъ попереднього внесеня языковыхъ розпоряджень. Становиско Чехôвъ доси не знане.

Въ угорскôмъ соймѣ вôдповѣдавъ дня 11 с. м. міністеръ просвѣты на интерпеляцію въ справѣ заложеня угорского гр.-кат. епископства. Міністеръ сказавъ, що такъ довго не може бути и мовы о заложеню такого епископства, поки не буде полагоджена справа введеня угорского языка до літургіи. Гадки компетентныхъ чинникôвъ, котрыхъ свого часу запытувано о те, є такій, що справу треба було усунути зъ порядку дневного. Недавно занимала ся тою справою congregatio de propaganda fide. Міністеръ сказавъ дальше: Правительство знае свôй обовязокъ; оно уважая сю справу за внутрѣшну справу церкви, але заразомъ є свѣдома вèликои національной ваги, яку ся справа мае. Теперь є обовязкомъ компетентныхъ чинникôвъ подати добрій информаціи тамъ, вôдки оно залежить. Епископатъ вже сповнивъ свôй обовязокъ, а правительство сповнить его такожъ. — Палата приняла сю вôдповѣдь до вѣдомости.

Budap. Corresp. доносить, що провôдники немадярскихъ народностей выладили до коруны пропамятне письмо зъ просьбою, щобы не удѣлено санкціи законови о мадярщеню географічныхъ немадярскихъ назвъ; а заразомъ выложено въ тôмъ письмѣ кривды, якихъ немадярскій народности зазнають въ Угорщинѣ такъ зъ національного якъ и зъ исповѣдного огляду.

— —

Зъ Парижа доносять, що Золя помѣстивъ въ дневнику Aurore отвертый листъ до президента Фора въ справѣ Драйфуса и Естергазого. Листъ той бувъ предметомъ интерпеляціи въ парляментѣ. Міністеръ Мелінъ вôдповѣвъ, що правительство вôзве Золю до одвѣчальности передъ судомъ. Ждутъ тамъ увязненя Золѣ.

НОВИНКИ.

— **Є. Ем. Кардиналъ Сильвестеръ Сембратовичь** пожертвувавъ на руску Бурсу въ Бережанахъ коляду 50 зр. За той великодушный даръ складае выдѣлъ Бурсы сердечну подяку. Ній Богъ нагородить Достойному опѣкунови убогои молодежи на щастю и здоровлю!

— **Выборы до станиславôвскои рады повѣтовои** зъ групы громадъ сѣльскихъ 9 членôвъ вôдбудуть ся дня 7 н. ст. лютого, зъ групъ громадъ мѣскихъ 2 членôвъ дня 8 лютого, зъ мѣста Станиславова 10 членôвъ дня 8 лютого, зъ групы найбôльше оподаткованыхъ 2 членôвъ дня 9 лютого, вкôнци зъ групы бôльшои посѣлости 3 членôвъ дня 10 лютого.

— **Ц. и краєва рада школьна** ухвалила мѣжъ иншимъ на засѣданю 3 сѣчня с. р.: Затвердити выборъ Іос. Ильондра управителя народноі школы въ Устрѣкахъ долѣшныхъ на представителя учительства до окружноі рады школьноі въ Лѣську; — вызначити на представителя учительства до окружноі рады школьноі въ Гусятинѣ Мих. Батовского, управителя мужескои школы въ Гусятинѣ; именувати Бл. Гулевичеву старшою учительскою 4-клас. школы въ Грималовѣ; — именувати Ґр. Старжиньского суплентомъ въ учительскôй семинарiи въ Сокалi; — перемѣнити одноклясовій школы народній въ Выжнянахъ пов. перемышляньского, и въ Новосѣлкахъ пов. каменецкого на двоклясовій вôдъ 1 лютого 1898; — приймити до вѣдомости розширеня удержуваного ес. Сакраментками у Львовѣ наукового заведеня на приватну пятиклясову школу выдѣлову сполучену зъ 4-клясовою школою народною.

— **Зъ Бурштина пишуть намъ**, що въ тôмъ мѣсточку и въ мазурскôй кольонiи Людвикôвцѣ пануе вôспа, въ наслѣдокъ чого школу замкнено на необмеженый часъ ажъ до вôдкликаня.

— **Украиньскій театръ пôдъ управою М. Л. Кропивницкого** почавъ вôдъ 26 ст. ст. грудня 1897 представленя въ Москвѣ въ театрѣ Интернаціональномъ.

— **Почитателѣ памяти Григорія С. Сковороды**, звѣстного украиньского фільософа, постановили — якъ доносить харкôвскій „Южный Край" — заложити зô складокъ народну школу имени Сковороды въ селѣ Пань-Иванôвцѣ харкôвского повѣту, де въ могилѣ спочиваютъ тѣлесній остатки замѣтного того Украинця.

— **Коли припадає сего року трехъ Святителѣвъ?** А вже-жъ 11 лютого въ пятницю! Такъ и выдруковано въ Календари „Просвѣты" и въ части календарскôй и въ уставѣ. Але о. К. Дурбакъ, сотрудникъ зъ Ладичина, звертае въ „Руславѣ" увагу на те, що нèбы то въ Календари „Просвѣты" покладене се свято на суботу. Радимо о. Дурбакови лучше придивитись, то певно вôдчитая такъ, якъ тамъ выдруковано...

— **Въ Колодрôбцѣ надъ Днѣстромъ** — якъ намъ доносять — замордували другого дня Рôздвяныхъ святъ три браты Пятльованій Додера Соколôвского, а ставъ имъ до помочи четвертый — Грицко Дубцѣвъ тымъ, що подавъ имъ закованый дручокъ зъ олѣйнѣ, котрымъ выбиває ся клинє при таранѣ. Тымъ дручкомъ дôставъ Соколôвскій ударъ въ голову и упавъ, а вôдтакъ ще оденъ зъ братôвъ Пятльованыхъ, побережникъ, ихнувъ его кôлькa разôвъ списою коло уха.

— **Вôдъ о. Свѣтенького** одержали мы спростоване письма проф. В. Шухевича умѣщеного въ 291 ч. „Дѣла". Позаякъ се спростоване мѣстить въ собѣ довшу науку о обовязкахъ нашого народного театру супротивъ прасы взагалѣ а спеціяльно супротивъ польскои, до якои то науки дано членамъ дружины театральноі о. Свѣтенькій признае ся а о чôмъ и словечка згадки въ згаданôмъ письмѣ въ 291 ч. „Дѣла" не було, а надто позаякъ тота наука своимъ змѣстомъ зовсѣмъ не цѣкава, проте полишаємо ю а наводимо лишь те, що пôбля гадки о. Свѣтенького може справдѣ дещо простудати. Отже о. Свѣтенькій заявляе: Проф. В. Шухевичь назвавъ мене шефомъ „Руслана". Ся честь не належить ся менѣ; я не є навѣть редакторомъ, а шефомъ то хиба нѣколи не буду въ силѣ станути." — „Скаргъ нѣякихъ не

Мастъ кавказка на вôдморожене.
въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдмороженя.
Средство се, споряджене пôвля рецепты припорученои и уживаноп изъ знаменитымъ успѣхомъ
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 86—?

заносивъ я передъ дружиною театральною“. — „Я не знавлявъ передъ артистами, що всего лиха не було бы, наколи-бъ „Русланъ“ бувъ дôстазавъ опонѣщеня театральній. Въ имени „Руслана“ я нѣколи не говорю, бо не маю до сего права. „Русланъ“ не є моею власностію, анѣ не маю порученои власти „Русланомъ“ розпоряджати.“ — Скажѣть же, будь ласка, о. Свѣтенькій: чимъ Вы є въ редакціи „Руслана“, коли маєте право приймати отъ хочь бы спростованѣ вѣстки поданои у „Руславѣ“ та при тôй нагодѣ говорити про справы трактованій въ „Руславѣ“? Скажѣть, будь ласка, въ чиѣмъ имени Вы давали членамъ дружины театральнои, пп. Ґембицкому и Стадникови въ редакціи „Руслана“ науку, котру у Вашôмъ спростованю наводите? Чи може лише зъ титулу священника?...

— **Ґрафъ Левъ Н. Толстой** — якъ доносять россійскій дневники — закôнчивъ новый свôй твôръ „о штуцѣ“ и почавъ печатати его въ журналѣ „Вопросы философіи и психологіи“. Кажуть, що славный писатель и свитивъ на се дѣло немало труду, а говорить ся въ нѣмъ о загальнôмъ значѣню штуки у всѣхъ ея галузяхъ, о ея исторіи та будучности.

— **Столѣтный ювілей уродинъ нѣмецкого поета Генриха Гайного** [родженого 13 н. ст. грудня 1797 р.] давъ нагоду до множества статей про Гайного зъ пера почитателѣвъ его Музы и противникôвъ. Мѣжь иншими въ Deutsche Rundschau помѣстивъ Гіферъ статью о Гайнôмъ, де констатуе, що его творы переложенй на всѣ европейскій языки [також богато на языкъ руско-украиньскій], литература о Гайнôмъ безнастанно зростае [Гіферъ назвавъ въ своѣй статьѣ около 550 титулôвъ], а музикальныхъ композицій до слôвъ Гайного є лишь на одень голосъ [т. е. выключивши дуеты, хоры и пр.] звыжь 2.500, мѣжь ними стихъ „Du bist wie eine Blume“ уложена на музику 160 разôвъ, другій стихи по 83, по 76 разôвъ и т. д.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 14 сѣчня. Міністерство зелѣзниць выготовлюе розпоряджене въ цѣли упорядкованя часу службы и вôдпочинку для зелѣзничихъ урадниковъ и служôбы.

Петербургъ 14 сѣчня. Міністеръ вôйны Ванновскій подавъ ся до димісіи; на его мѣсце назначеный тымчасово ген. Куропаткинъ.

Парижъ 14 сѣчня. Наслѣдкомъ процесу Естергазого увязнено полковника Пікарта, котрого зъ причины того процесу спроваджено **въ Альжіру**; Пікарта об инвють о сфальшованє якогось листу. Естергазого суспенсіоновано; якъ кажуть, мавъ вôнъ самъ просити о те, щобы мати бôльшу свободу супротивъ своихъ противникôвъ.

Мадритъ 14 сѣчня. На Кубу мае вôдôйти знôвъ 6.000 войска. Ґен. Вайлеръ стававъ онôгды передъ судочъ военнымъ; кажуть, що слѣдство противъ него залишено.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нôвого льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнах найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінцій вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1

Глядаю женщины
образованои, въ середнôмъ вѣцѣ, Русинки, до выховання трохъ дрôбныхъ дѣточокъ и ведення середнього господарства. Блиаша вѣдомôсть у о. Николая Бурмича, гр.-кат. пароха въ Полянахъ суровичныхъ п. п. Ясиска. 446 5—6

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбôръ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправлені прымѣрники продаютъ ся по 35 кр.

По значно низшôй цѣнѣ якъ деинде!
поручае ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склômъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образôвъ всѣякои величины.
СВѢЧКИ блишаній зъ пружинами лакированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВôНКИ гармоніиный по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и эеломы по зниженôй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великôмъ выборѣ вôдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рôзнôй величинѣ вôдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБôРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рôзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святій, Пôдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ якъ инде въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 29—?

ЛИПЕЦЬ
въ ресторациіи **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щодепо вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣдани.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи ресторациіи, даю вôдбиравчимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 77—? Зъ высокимъ поважанемъ
НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“
у Львовѣ ринокъ ч. 10
выдало новый накладъ друкôвъ

I. Друки правничій:

1.	Позовъ въ справахъ дрôбныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. ліб.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подання о екс- и интабуляціѢ, взбôръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію ліб.	по 20	„

II. Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим. „	2·—	„
11.	Скрипть довжный „ „ „	1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ „	3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членôвъ лібра	по 40	„
16.	[illegible] членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитôсть осôбно.

На подарунки!
В КАНЦЕЛЯРІИ
„Рускаго Товариства Педагоґічнаго“
при улици Академічній ч. 8.
можна купити слідуючі видання:

1) Образкові видання.

Звѣринець	10 кр.
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерия	10 „
Робінзон	40 „
Квіточка	20 „
Віночок	20 „
Кобзар Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цілком перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кіхота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Дѣточі вигадки ч. I.	30 „
„ „ ч. II.	30 „
Забавка для дітий	40 „
Мала менажерия	35 „
Велика менажерия	40 „
Нашим дітям ч. I.	40 „
„ „ ч. II.	40 „

2) Видания без образків.

Читанка ч. I. II. III. IV. в оправі 20 кр. без опр.	10 „
Китиця желань, 2-ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові канці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр
Дзвінок на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкій: Поспались, Різдвяні оценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяря	20 „
„ Від Бескида до Анди	10 „
О. Вижанковскій: Батько і мати, двоспів для дітий з фортепіяном	10 „
Леонида Глібова: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеся; Байки; Комарь; Два оповідання, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сина; Писанка но	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоспів з фортепіяном	10 „
Мапа етнографічна України-Руси	20 „
Гордіянка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорож довкола земли	60 „
Барановскій: Прибиса до Ісиитів	20 „
Молитвенникъ народній, в полотно оправлен.	20 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка исторія педагоґії	60 „
Василь В—р: Джонатан Свіфт. Подорож Гулівера до краю великанів	20 „
Остап Макарушка: Короткий огляд руско-украіньского письменства	15 „

Великі замовлени висилають ся скоро і точно.

Склепъ корѣнный

М. ВОЛОЩАКА въ Любачевѣ пошукуе

практиканта до склепу,

котрый вже десь бувъ въ якôмъ 10 склепѣ корѣнnôмъ. 2—2

ПРИРЯДЫ до ратованя худобы въ случаяхъ давленя, вздутя и т. п. въ формѣ руры зъ дроту сталевого, по зр 6·—, Трокары спущала и т. п. поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4595

Вôдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батькôвщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА
письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вôдповѣдае д-ръ **Кость Левицкій**. Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Король**, учитель господарства.

Цѣлорôчна передплата выносить 2 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львôвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорôчній сесіи соймовôй, о выборахъ, вôдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д ра Дам. Савчака О новôмъ законѣ дорогôвômъ, О краевôй продажи соли, О краевôй акцизѣ вôдъ напиткôвъ, Вас. Нагôрного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пеленьского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зô всѣхъ сторôнъ краю; 5) порады, питаня и вôдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспôльно-політичныхъ; 6) рухъ селяньства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысель и торговля.

БОТАНІКА
на вищі класи шкіл середніх. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ
на низші класи шкіл середніх. Написав Іван Верхратскій. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразôвъ зъ руского ботаничного термінольоґіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропиґийс ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видания (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протяз чотирох днів, при чім порто оплачуе **автор.**

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА**, площа Капітульна **№ 3.**

НАЙБôЛЬШІЙ ВЫБôРЪ
ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ
по найнижшихъ цѣнахъ
поручае Магазинъ 6
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

ЗАКОННО ПРИПИСАНІЙ НЕДАВНО
ВАГИ ДЕЦИМАЛЬНІЙ
для господарства, промыслу и фабрикъ
до 1000 кільо вразъ зъ тягарами лише за 80 зр. высилаютъ ся комплятно. Такій самій по 750 кільо зъ тягарами лише за 65 зр., по 500 кільо зъ тягарами лише за 50 зр.; по 250 кільо зъ тягарами лише за 40 зр.; по 150 кільо зъ тягарами лише за 30 зр.; по 100 кільо зъ тягарами лише за 24 зр.; по 50 кільо зъ тягарами лише за 19 зр.; по 20 кільо зъ тягарами лише по 14 зр.

ЗАМОВЛЕНЯ подагоджують ся сейчасъ за надôсланя въ 40% цѣны почтою а решту за послѣплатою. 206 27—30

Buganyi & Comp. I. Seilerstätte, 12, Wien.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино
въ барилкахъ бкільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

ВЪ КождôЙ РУСКôЙ ХАТѢ ПОВИНЕНЪ ЗНАХОДИТИСЬ
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рôкъ 1898.
Дôстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годови. дві цл
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		НІЧ		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче			**НІЧ**
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вікном поведінка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числять ся від 6 го ран вечеромъ до 5 годин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Болей. Папѣръ зъ фабр. Черланьскои. Зъ друкарни Інституту Ставропіґийского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 2. Львовъ. Субота 3 (15) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ сорокъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Конерника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковмъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламациі неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Поклики и инші доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Запросины до передплаты
на рѣкъ 1898.

Зъ Новымъ ст. ст. рокомъ 1898-имъ вступивъ нашъ дневникъ въ девятнацятый рѣкъ выдавництва — и выходити буде въ такѣмъ самѣмъ обемѣ, зъ шѣстьма въ мѣсяць аркушами „Бібліотеки найзнам. повѣстій“ и при задержаню дотеперѣшнихъ условій передплаты.

Розумѣе ся само собою, що и дотычно своєи програмы „Дѣло“ останесь вѣрнымъ своєй народнѣй и політичнѣй програмѣ та зъ цѣлою совѣстностію дальше служити буде честнѣй справѣ народнѣй яко вповнѣ независимый органъ народовцѣвъ и всего народу рускаго.

Побѣчь справъ політичныхъ и національныхъ мы зарѣвно звернемо увагу на справы економічні, а такожь подбаємо о доббрибость фейлетона.

Всѣхъ же Русинѣвъ — всѣхъ народовцѣвъ и загаломъ людей доброи волѣ просимо, щобы въ почутю свого народного обовязку найщирше пѣдпирали й на дальше наше „Дѣло“, якъ морально такъ и матеріяльно. Не лишь удержаня, але й що-разъ бѣльшого розвою „Дѣла“ вымагае честь народовцѣвъ и добро справы рускои.

Просимо отже Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — наглядно й залеглости — та з вдячностю „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Справы заграничні въ 1897 р.

Споглядаючи въ задъ на минувшій рѣкъ, бачимо мѣжь заграничными подѣями европейскими на выдначнѣмъ мѣсци т. зв. справу всходну, котра довела до грецко турецкои вѣйны, але завдяки концертови европейскихъ державъ не заколотила бодай европейского мира. Початокъ выйшовъ зъ Креты, де въ першихъ дняхъ лютого повстали новѣ розрухи, а д. 8. лютого кретеньскій повстанцѣ проголосили прилученє острова до Греції. Мимо переторгы державъ постановила Греція выслати на Крету свои кораблѣ нѣбы то для охороны грецкихъ пѣдданыхъ. Тогдѣ державы заняли д. 16. лютого Канею, а въ пять днѣвъ опѣсля бомбардують таборъ повстанцѣвъ, котрѣ переступили границю занятого державами терену. Тымчасомъ грецкій полковникъ Васосъ на приказъ міністра вѣйны, выданый д. 15. лютого, занивъ Крету именемъ Греції. Коли султанъ приняв проектъ державъ що-до автономіи Креты, вѣзвали державы д. 2. марта Грецію, щобы до шести днѣвъ вѣдкликала зъ Креты свои кораблѣ и войска, а доставши вѣдмовну вѣдповѣдь, почали д. 21. марта бльокаду острова. Греція мобілізуе д. 13. марта войско, Туреччина высылае войско на тесальску границю. Д. 6. цвѣтня остерѣгають державы такъ Грецію, якъ и Туреччину передъ вѣйною. Мимо того грецкѣ охотники починають д. 10. цвѣтня переступати турецку границю, по чѣмъ Туреччина д. 13. цвѣтня, на самъ великдень, выповѣдае Греції вѣйну. Здавало ся що пожежа вѣйны готова занятн далеко ширшій кругъ, що передовсѣмъ готовѣ збрати ся до оружя инші балканьскій державы: але вкѣнци прийшло таки до згоды мѣжь европейскими державами и удало ся вѣйну зльокалізувати. Причинились до того богато особливо двѣ рѣчи: поѣздка цѣсаря Франць Іосифа до Петербурга, де довершило ся порозумѣнє Австрії зъ Россією, и цѣлковита неспособибость Греції до вѣйны. Вже 9. мая звернула ся Греція до державъ зъ просьбою о посередництво, а по переговорахъ державъ зъ Портою заключено д. 3. червня розъѣмъ и розпочато переговоры о миръ, котрый окончено уложено и обома сторонами пѣдписано ажь д. 19. грудня. Справа ще и доси не покѣнчена о стѣлько, що вызначенє новои грецко-турецкои границѣ перервано задля острон въ тамтыхъ сторонахъ зимы и вѣдложено до весны. Зъ другои стороны зльокалізованє вѣйны и хвилевє заципканя всходнои справы зовсѣмъ не принесло зъ собою запоруки спокою на будече, бо Туреччина, осмѣлена своєю побѣдою надъ Грецією, анѣ не гадае про реформы въ своѣй державѣ, обѣцяній вже въ грудни 1896. р., и такъ само не только не квапить ся зробити ладъ на Кретѣ, тежь вже привѣцяный державамъ, але противно спиняе всяку акцію въ тѣмъ напрямѣ.

Друге мѣсце мѣжь подѣями минувшого року займають стрѣчи пануючихъ; не остались они певно безъ наслѣдкѣвъ на взаємнѣй вѣдносины державъ. Досыть пригадати лише коротко гостину нѣмецкого цѣсаря у Вѣдни (21. цвѣтня), опѣсля въ Тотісѣ на Угорщинѣ (12. вересня) и въ Будапештѣ (22. вер.), гостину румуньского короля въ Будапештѣ (28. вересня), поѣздку цѣсаря Франць Іосифа до Петербурга (27. цвѣтня), нѣмецкои цѣсарскои пары до Петербурга (7. серпня), французского президента Фора до Петербурга (23. вересня), італійского короля до Нѣмеччины (до Гамбурґа, 3. вересня). Не казати вже про стрѣчу болгарского князя зъ сербскимъ королемъ въ Софіи (2. марта), зъ румуньскимъ королемъ въ Синаѣ, про его поѣздку до Царгороду и гостину у султана, котрого чемненько поцѣлувавъ въ руку (11. серпня); про стрѣчу сербского короля зъ чорногорскимъ княземъ въ Цетинію (3. мая), котра сталась причиною повороту Міляна до Сербіи и димісіи міністерства Зимича. Додати бы до того поѣздку гр. Голуховского до Берлина (16. сѣчня) и до Монци (д. 7. листопада), архикняза Оттона до Берлина (10. лютого), котрѣ мабуть також не були лише простыми етикетальными візитами.

Переходячи до подѣй въ поодинокихъ державахъ, заznачимо значнѣ змѣны на найвысшихъ становискахъ въ Нѣмеччинѣ, якъ пр. именованє Більова державнымъ секретаремъ (міністромъ) заграничныхъ справъ на мѣсце Маршаля, котрый пѣшовъ на амбасадора до Царгороду; пѣдъ конець року внесено въ нѣмецкѣй радѣ державнѣй два важній законы, о новѣмъ карнѣмъ процесѣ войсковѣмъ и о збільшеню марінарки. Въ заграничнѣй політицѣ Нѣмеччины найважнѣйшою подѣею е недавне занятє пристани Кіаочау въ Хінахъ.

Въ Россіи позаходили також великій змѣны на найвысшихъ становискахъ: міністромъ справъ заграничныхъ ставъ гр. Муравевъ; на мѣсце уступившого міністра царского дому Воронцова-Дашкова прийшовъ бар. Фредерікъ; міністеръ просвѣты Деляновъ умеръ, а его наслѣдникъ ще не именованый; амбасадоръ Нелидовъ перенесеный зъ Царгороду до Риму, а его мѣсце занявъ Зиновевъ; парискій амбасадоръ бар. Моренгаймъ уступивъ зъ дипльоматичнои службы, а его мѣсце занявъ кн. Урусовъ; генералъ-губернаторомъ варшавскимъ вѣдъ року е кн. Имеритинській; уступивъ кіевскій генералъ-губернаторъ Игнатевъ (наслѣдника ще нема); и н. Дуже важною подѣею е проголошенє российско-французского союза, яке вѣдбуло ся урочисто въ часѣ гостины Фора въ Петербурзѣ. Богато обѣцюють собѣ Поляки по гостинѣ царскои пары въ Варшавѣ (д. 31 серпня). Зъ заграничныхъ подѣй выznачаесь занятє пристани Артура въ Хінахъ (18 грудня).

Российско-французскій союзъ оказавъ дуже благотворный вплывъ на внутрѣшнѣ вѣдносины Франції. Пѣдъ тымъ вплывомъ втихомирили ся внутрѣшнѣ заколоты и довголѣтнѣ парляментарнѣ борбы, такъ що кабінетъ Меліна може спокѣйно вѣддавати ся роботѣ для добра краю. Якъ разъ пѣдъ конець року покѣнчено вже разъ панамску справу, котра черезъ пять лѣтъ непокоила Францію. Великого гомону наробила справа Драйфуса, котру теожь пѣдъ конець року покѣнчено процесомъ Естергазого, хочь е признаки, що она все таки не зразъ ще притихне цѣлкомъ.

Станъ рѣчей въ Італіи зовсѣмъ не буевъ рожевый. Економічный станъ державы е вѣдъ давна критичный, а въ минувшѣмъ роцѣ по неудачахъ кольоніяльнои політики въ Еритреѣ ще тымъ бѣльше перебувала Італія політичну и економічну крізу. До такои тяжкои задачѣ оказало ся міністерство Рудінього неспособнымъ, длятого наступила дня 17 грудня его реконструкція. Важною подѣею е залишенє нещаснои політики кольоніяльнои, о чѣмъ свѣдчить вѣдступленє Касалѣ Єгиптови.

Англія не мае причины до задоволенія зъ минувшого року. У всходнѣй справѣ потерпѣла англійска політика цѣлковиту неудачу, такъ що Англія стануда въ Европѣ цѣлкомъ вѣдокремленою. Въ Трансвалю тежь не повелось ѣй. Заразъ пѣсля ювілею 60-лѣтнього панованя королевои Вікторіи (20 червня) выбухло въ пѣвнѣчно-захѣднѣй Индіи повстанє (24 серпня) противъ англійского панованя и доси ще не е втихомирене. На далекѣмъ всходѣ грозить англійскѣй політицѣ тежь поважне небезпеченьство черезъ занятє пристани Кіаочау Нѣмцями и пристани Артура Россією.

---

2)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣдавъ *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Вѣйтъ оповѣвъ менѣ цѣлу исторію про Гаврила Чорнѣя.

Бувъ то колись заможный господарь — говоривъ вѣйтъ, — мавъ пятнайцять моргѣвъ поля, мавъ хорошу, честну жѣнку, добру господиню. Кождый на его мѣсци уважавъ бы себе щасливымъ чоловѣкомъ и працювавъ бы, якъ Богъ приказавъ. Но Гаврило бувъ лѣнивый, до роботы не бравъ ся, а за те пивъ якъ день такъ нѣчь, и пропивъ вѣнъ розумъ, пропивъ жѣнку и цѣле господарство. Бѣдна жѣнка була тиха, терпелива, сама хотѣла вывести ладъ въ цѣлѣмъ господарствѣ и замучилась нещасна, не зазнавши въ своѣмъ житю нѣякого щасти крѣмъ побоѣвъ и зневагъ вѣдъ свого чоловѣка. Тогдѣ Гаврило нѣбы въ розпуки за жѣнкою ставъ ще гѣрше пити, но позаякъ на грошѣ не хотѣлось працювати, тогдѣ ставъ продавати землю, оденъ кавалокъ за другимъ. Вкѣнци оженивъ ся знову, но друга жѣнка не вдалась въ першу, не ставила вму жадноі перешкоды въ его розгульнѣмъ житю, але противно, у всѣмъ потурала, а навѣть, якъ кажуть, заохочувала продавати землю, бо при кождѣй продажи умѣла щось выцигнанити для себе. Се також кавалокъ скотины, що дбае лишь о свою пельку, хочь и не вѣддаесь пяньству; однымъ словомъ: яке ѣхало, таке здыбало... И продававъ Гаврило, поки не остало ся всього три моргы зъ хатою, котрѣ по першѣй жѣнцѣ тихуломъ материщины мали перейти на дитину, на дѣвчину зъ першого подружя, та Гаврило и до того ставъ щирити зубы. Тогдѣ найшлись добрѣ люде, що обстали за сиротою и непоправного пяницю вѣддали пѣдъ курателю, а Гаврило, не смѣючи продавати поля, давай выносити зъ хаты, що попаде: збѣже, одѣжь, а всьо тащить до коршмы. Тогдѣ люба жѣночка змѣнила поставу, взяла всьо пѣдъ ключь и стережесь свого товариша, якъ огню... Но все-таки удасть ся вму вѣдъ часу до часу щось вынести, а тогдѣ вже не, воленьку собѣ дае... Вѣдъ того часу завели ся въ тѣй хатѣ також безнастанній сварнѣ, бійки, правдиве пекло. Шкода лишь дѣвчины-сирѣтки, що тамъ выростае мѣжь тыми людьми, выховуесь въ тѣмъ пеклѣ. А хороша дѣвчина, якъ писаночка!... И ось вѣнъ такій, якимъ вы его видѣли, пане, — закѣнчивъ вѣйтъ свое оповѣданє, — нужденный, опущеный. Коли не мае за що пити, то не пе, ходить, якъ затроеный, но коли де роздобуде гроша, то пе вже до безпамяти, а потѣмъ рачки лѣзе до дому, та ще й дома робить бучу...

Я признаюсь, що Гаврило Чорнѣй мене вельми зацѣкавивъ Я чувавъ богато про налоговыхъ пяниць, однакожь до сего часу не лучалось менѣ анѣ разу ближше пѣзнати таке хоробливе, нещасне вство. И хочь вѣйтъ перестерѣгавъ мене, щобы мь занадто не присвоювавъ до себе Гаврила, то я таки постановивъ противно: присвоити его до себе и слѣдити его натуру... Може — думавъ я собѣ — удасть ся менѣ выслѣдити властиву причину, длячого вѣнъ пустивъ ся на ту дорогу, а може я буду такій щасливый, що приведу его до розуму, до опамятаня...

Я сподѣвавъ ся, що Гаврило загостить до мене заразъ на другій день, бо-жь вѣйтъ мене вневнявъ о тѣмъ; однакъ минувъ цѣлый мѣсяць, а вѣнъ у мене не показувавъ ся. Я здыбавъ его за той часъ кѣлька разѣвъ и тверезого и пяного, но вѣнъ очевидячки унивъ мене. Може бути, що встыдавъ ся того, що вѣйтъ въ монхъ очахъ такъ немилосердно обидивъ его, „нумерового господаря“, а може мавъ яку иншу перешкоду. Я за той часъ ходивъ по селѣ, пѣзнававъ людей, пѣзнававъ околицю. Я пѣзнавъ навѣть Гаврилову хату и здивувавъ ся немало, що она знаходить ся въ такъ близькѣмъ сусѣдствѣ зѣ школою. Хата порядна, но обѣйсте опущене, бѣдне; такъ и видно, що бракъ тутъ працьовитои руки, котра бы его пѣдтримувала въ добрѣмъ станѣ.

За першимъ разомъ, коли я переходивъ по при Гаврилове обѣйсте, сидѣвъ вѣнъ на призѣ пѣдъ хатою зъ розчѣханымъ волосемъ, зъ попѣдбиваными очима, и клявъ комусь, либонь жѣнцѣ, на чѣмъ свѣтъ стоить, а зъ хаты зновъ долѣтавъ писклявый, бабскій голосъ; видно, мѣжь подругами що-нно передъ хвилею вѣдбулась баталія.

Я затримавъ ся биля воротъ и спытавъ Гаврила, чи то его хата.

— Моя, — вѣдповѣвъ вѣнъ и, задерши голову до вѣкна, гримнувъ зъ цѣлои силы: — А завѣйниця-бъ тебе пѣрвала!

— Може бъ вы, Гаврило, прийшли до мене; маю для васъ роботу.

— Добре, прийду, коли мати-му часъ... — и знову задеръ голову до вѣкна и знову заклявъ, но въ тѣй же хвили вѣкно вѣдчинилось и чиясь рука выляла Гаврилови на голову якусь каламутну течь, нѣбы помыѣ, нѣбы борщь, Гаврило вѣдскочивъ на бѣкъ, а въ хатѣ все верещавъ писклявый бабскій голосъ.

Я пѣйшовъ дальше.

За другимъ разомъ, коли я переходивъ по при те саме обѣйсте, увидѣвъ-емь иншу сцену.

Дѣ невѣсты терли конопле: одна вже пѣдетаркувата, нѣчимъ незамѣтна баба, а друга молода, може шѣснацятилѣтна дѣвчина, котра вѣдъ разу поразила мене своєю незвычайною красою.

— Не вже-жь бы се мала бути Гаврилова дочка? — спытавъ я себе.

Гаврило мимо данои обѣтницѣ все-таки не приходивъ до мене, а я мавъ для него роботу: дрова рубати и хотѣвъ-емь власне въ тѣй цѣли зъ нимъ видѣти ся. Вступивъ-емь отже на подвѣре и, привитавши по християньски обѣ женщины, спытавъ-емь, чи дома господарь.

— А бодай такій господарь на свѣтъ не родили ся! — залебедѣла стара менѣ у вѣдповѣдь и либонь хотѣла дальше розводити жалѣ надъ своимъ „господаремъ“, но втѣмъ дѣвчина вѣдповѣла:

— Тато въ хатѣ.

— Нема! — гримнула оприскливо Гаврилиха.

— Але-жь въ хатѣ, они сплять, — повторила дѣвчина и пустилась ити до хаты, правдоподѣбно, щобы выкликати батька, но въ тѣй хвили мачуха бухнула ся кулакомъ въ плечѣ и заверещала:

— Ехъ, ты тумане безголовый, куды лѣзешь? Чи не чувешь: коли кажу, що нема, то нема! Бодай твѣй батько заснувъ та вже разъ не вставъ!..

Дѣвчина почервонѣла, змѣшала ся, нахилилась по горстку конопель, а я махнувъ рукою та вѣдѣйшовъ, придушивши въ собѣ злость до старои вѣдьмы.

Чому она не хотѣла, щобы я видѣвъ ся зъ Гавриломъ? — пытавъ я себе по дорозѣ. — Чи може тому, щобъ я не давъ ей чоловѣкови заробити шѣстки на горѣвку?.. Га, коли такъ, то она мае по части слушность... Ну, а дѣвчина? Що за краса! И якъ се може бути, щобы такій скотъ, Гаврило, мавъ такъ красну дитину?..

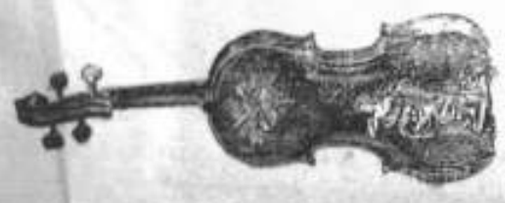

І. КАПРАЛИКЪ
Львѣвъ, побѣчь Народного Дому
поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтѣвки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а також питры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны найтанші. Цѣники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львѣвъ-Перемышль
Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріялѣвъ будівельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкѣвъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій тінесъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты ізоляційнай, терь, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахѣвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифонівій замкнены качалкой и пісуарівій та руры дренажѣвій и т. д. 427 6—50

А вже найгорше вело ся Испанiи, що въ великою руиною фiнансовою и зъ неменшими стратами въ людяхъ вела завзяту борбу въ оборонi своихъ кольонiяльныхъ посѣлостей на Кубѣ и на Филiпiнахъ. Повстанє на Филiпiнахъ поконано въ тяжкою бѣдою пiдъ конець року; але на Кубѣ все таки не наставъ ще спокiй, хочь по замордованю президента мiнiстрiвъ Кановаса нове мiнiстерство Сагасты, котре настало 2 жовтня, змѣнило попередну политику, 9 жовтня вiдкликало въ Кубы ославленого ген. Вайлера, 7 падолиста удѣлило повстанцямъ политичну амнестiю а 29 грудня запровадило для острова автономiчне правительство. Повстанцѣ не вдоволяють ся вже признаными Кубѣ уступками. До того не полагоджений ще рiзницѣ мiжь Испанiею а Сполученими державами пiвнiчнои Америки, котрi те-жь ласымъ окомъ споглядають на Кубу и не мало причиняють ся до того, що тамъ не може прийти до спокою.

Взагалѣ-жь старый рiкъ передае новому въ спадщинѣ бажання мира, а заразомъ и надѣю, що европейскiй миръ не буде нарушеный. Заграничнi интересы що найбiльшихъ державъ концентрують ся далеко по-за Европою.

Справы соймовi.

Комiсiя школьна вiдбула передвчера въ полудне засѣдане, на котрiмъ переведено генеральну дискусiю надъ внесенемъ пос. Барвѣньского о заснованю рускои гiмназiи въ Тернополи. „Всѣ бесѣдники — пише Słowo Polskie — заявили ся за сею новою гiмназiею рускою, для котрои фреквенцiя мабуть запевнена, бо минувшого року школьного на 557 ученикiвъ тамошнои гiмназiи було 166 Русинiвъ, а теперь мало ихъ записати ся 214. Рiвножь досыть численна також фреквенцiя Русинiвъ въ сусѣднихъ гiмназiяхъ: брiдскiй, золочѣвскiй и бережаньскiй, зъ-вiдки можна також сподѣвати ся ученикiвъ до рускои гiмназiи въ Тернополи. Деяка трудность заходить що-до рiчницi, якъ се домагав ся внескодавець, бажаючи отвореня першои клясы вже у вересни 1898 р., — бо нема въ буджетѣ державнiмъ пiякои квоты вставленои на сю цѣль, а також и о рускiй силы учительскiй не такъ легко. Въ истнуючихъ рускихъ гiмназiяхъ є три посады учительскiй необсаджений за-для браку кандидатiвъ. Рiвножь дискусiя вела ся не що-до квестiи засадничои, але що-до сего, чи можна вже въ сiмъ роцѣ сю гiмназiю ввести въ життя чи аж въ 1899 р. По замкненю дискусiи выбрано референтомъ пос. Мечислава Рея — и вознано владзу [illegible] вiдмовити ся пiсля закона о языцѣ выкладовiмъ до тернопольскои рады повѣтовои, щобы она зложила въ сiй справѣ свою заяву. Въ законѣ сказано, що соймъ ухвалюе змiны въ языцѣ выкладовiмъ въ школахъ середнихъ „по выслуханю опiнiи радъ повѣтовыхъ“; тожь ухвала сойму безъ выслуханя опiнiи рады повѣтовои була бы неважна.“

При вернiфiкацiи выбору посла до сойму въ борщѣвского повѣту, гр. Меч. Борковского, забравъ зо стороны рускои голосъ пос. Кульчицкiй и выголосивъ отсю промову:

„Высокiй Сойме! Обовязкомъ политичныхъ властей є дбати о то, щобы выборы були переведенi правильно и пiсля закона. На жаль у насъ вытворила ся практика противна. Власти политичнi попирають все одну кандидатуру и старають ся ѣи перепхати всякими, хочь бы и незаконными средствами. До такихъ улюбленыхъ штучокъ належить и та, що въ громадахъ, де не можна надѣятись для попираного старостомъ кандидата прихильныхъ выборцiвъ, переводжено правыбори не въ часѣ урядово означенiмъ, але о кiлька годинъ скорше. Выборъ въ борщѣвскiмъ повѣтѣ опирав ся переважно на такихъ штучкахъ, а переведенi въ наслѣдокъ внесеныхъ протестiвъ урядовi доходженя выказали богато примѣровъ.

И такъ въ Лановцяхъ переведено правыборы замѣсть о 9-тiй годинѣ, якъ були визначенi, о 7-мiй годинѣ рано и то зъ кiлькома тiлько выборцями. Решта выборцiвъ, що хотѣли голосувати по вiдбутыхъ правыборахъ, удали ся заразъ пiхотою до Борщева въ цѣли внесеня протесту и тутъ прибули ще передъ 9-тою годиною, затымъ передъ часомъ визначеным до правыборовъ. Потвердили се свѣдки.

Не лѣпше пiшла справа въ Iванковѣ. И ту переведено правыборы передъ означеным часомъ и не допущено всѣхъ выборцiвъ до голосованя. Выходить то изъ зiзнанiя Iвана Герасима, котрый прийшовъ передъ 9-тою годиною, а вже було по всѣмъ. Потверджуе то також и тамошный вiйтъ.

Такъ само стало ся и въ Жулинцяхъ.

Зъ дотепными правыборцями Олексинець, котрi зiбрали ся передъ означеною годиною и чекали на правыборы, порадженo собѣ инакше. Зiбраным выборцямъ велѣвъ жандармъ прийти доперва за два годины, а коли правыборцѣ за годину прийшли, було вже по правыборахъ. Вправдѣ справоздання вiдносить, що правыборцѣ були бы голосували на тыхъ самыхъ выборцѣвъ, котрыхъ выбрано, зъ выимкою Громницкого, котрого голосъ мав бути уневажненым, але то пуста вымiвка, а ходило выключно о то, щобы правыборцѣвъ позбути ся и въ ихъ неприсутности перевести правыборы.

Протестъ внесеный правыборцями зъ Лановець вiдкинуло староство борщѣвске, хотяй переведенi доходженя выказали и справоздав саме признае неправильность переведеныхъ правыборовъ въ тiй громадѣ. Мушу ту одну обставину пiднести. Протестъ внесено въ языцѣ рускiмъ, староство борщѣвске полагодило его въ языцѣ польскiмъ. И то така рiвноправность языка руского въ урядѣ?

Въ якiмъ свѣтлѣ выставляе борщѣвске староство фактъ, що оно вiдкинуло протестъ правыборцѣвъ зъ Лановець, хотяй основность протесту выказали доходженя, и фактъ, що жандармъ въ Олексинцях вiдославъ правыборцѣвъ, а комiсарь правыборы тымчасомъ перевѣвъ, се легко догадатись, а що то до поваги власти середъ населеня не причинить ся, се хиба не пiдпадае сумнѣвови.

Не меншихъ незаконностей допускало ся староство въ самъ день выборовъ то є 25 вересня. Наведу лишь яко типичный примѣръ, що Андрей Якубашинъ, сторонникъ попираного кандидата, дбаставъ дуплiкать выборчои карты, а чотирохъ выборцѣвъ противника, котрымъ карт легiтимацiйныхъ зовсiмъ недоручено, не можуть ихъ або дуплiкату допросити ся.

Зазначити також мушу, що доходженя выказують куповане голосовъ. И такъ Петро Бирка зiзнавъ, що за голосъ на Борковского давали 5, 10 або и 20 зр. Справоздане вправдѣ пiдносить, що грошей не вытягнено, але чому? — бо торгу не добито.

Выходить зъ того, що та бiльшость 149 голосовъ, если потрутити вiдъ нея нелегально придбанi голосы, не истнувала и була властиво меншостю.

Таке поступоване властей, якъ доходжена выкрыли, є нелегальне и любъ рускихъ послiвъ постановивъ его яко таке напятнувати и домагатись, щобы практика така, пiдкопуюча повагу властей и компромiтуюча край, була понехана разъ на завсѣгды.“

На сю промову вiдповѣвъ правительственный комiсарь, радникъ двору гр. Лосьось що: „Не перечу, що въ сѣмъ случаю були деякi неправильности, що именно правыборы въ Лановцяхъ, а може й въ Iванковѣ вiдбули ся передъ означеною годиною. Можу однакожь завѣрити Пов. пос. Кульчицкого, що за тi неправильности зроблено старосту якъ найстрогiйшiй докiръ, разъ наслѣдкомъ припорученя мiнiстерства справъ внутрiшныхъ зъ дня 6 го червня 1896, а вiдтакъ по переведеню доходженя въ наслѣдокъ внесеного протесту рескриптомъ зъ президiи намѣстництва зъ 27 марта 1897. Тымъ самымъ рескриптомъ зроблено старосту також докiръ за то, що на протесты внесенi въ языцѣ рускiмъ выдазано сторонамъ ореченя проти обовязуючихъ приписовъ въ языцѣ польскiмъ.“

Письмо зъ Калуша.

Золотi слова высказаней нашимъ Монархомъ до одного галицкого инспектора податкового: „Drücken Sie die Leute nicht!“ зрозумѣвъ офiцiялъ податковый Сухаровскiй, звѣстный агiтаторъ при всякихъ выборахъ и горячiй поплечникъ знаного Шовиньского, въ той способѣ, що противно — бѣднѣйшихъ тиснувъ безъ милосердя и послѣдну безрогу тягнувъ вiдъ бѣдного мужика, ба навѣть послѣдну одежину, але тамъ, де було що взяти, робивъ за даваний ему хабарь реляцiю до Дирекцiи краевои, що у податника нема що за фантувати, и ставивъ внесокъ на вiдписане податку. Абы-жь хто не думавъ що говоримо на вѣтеръ, наведемъ пару фактовъ.

Лейбъ Тавберъ є властитель двохъ реальностiй въ Калуши. На зроблену реляцiю Сухаровскимъ вiдписано Тавберови податку кiлькадесять злр.

Такъ само Лейбови Баумелеви, властителеви реальности и склепу, вiдписано податку 76 зр., рiвно-жь на представлене Сухаровского; за те Баумель заплативъ Сухаровскому 10 зр. а таксагорови Данкнерови 4 зр.

Одному панкови, також зъ Калуша, котры залягав зъ якимись таксами переносными податками на 3200 зр., той офiцiялъ Сухаровскiй уважавъ за потрѣбне повысшу суму заинтабулювати на реальности, а пiзнiйше выекстабулювати, и нинѣ тая сума правдоподобно пропала, бо на першомъ мѣсця вже є другi заинтабульованi и нескоро прийде часъ, абы табуля була вiльна.

Затеви старосты, знаному Оржельскому (кандидатови нотарiяльному), приписаный податокъ вiдъ торговлѣ солiю ще въ роцѣ 1894, вiдписано дня 30 марта 1896 до ч. 20.609; до нинѣ не заплативъ анѣ сотика. — За субституцiю нотарiяту въ Калуши був приписаный податокъ въ сумѣ 8 зр. 92 кр. въ роцѣ 1896 до ч. 5711, а вiдписано дня 2 цвѣтня 1897 до ч. 4349 — и поминувши то, що податокъ повиненъ був бути вымѣреный що-найменше на 42 зр., якъ давнѣйшимъ нотарямъ, але зять п. старосты мае протекцiю, отже податокъ для него мусить бути низькiй — мимо всего того п. Оржельскiй до нинѣ не заплативъ анѣ шелюга, хоть кождый въ Калушi знае, що вiнъ тысячѣ зложивъ зъ тои субституцiи нотарiяту.

Але короною того всего есть, що ц. к. староство калуске запропонувало такого человѣка, якъ Сухаровскiй, на мужа довѣря при вымѣрюваню нового податку и судьба бѣдныхъ контрибуентовъ мае спочити въ рукахъ такого человѣка, котрый посуваесь до такихъ надужить, якъ высше выказано. Дуже дивуе насъ, що ц. к. староство мало сумлѣня такого человѣка предкладати властямъ на таке становиско, яке повиненъ занимати человѣкъ безъ змазы, зъ чистымъ якъ кришталь характеромъ.

Але до часу збанъ воду носить. Таке стало ся и зъ п. Сухаровскимъ, бо дня 30 грудня 1897 на приказъ краевои Дирекцiи збставъ вiнъ суспендованый, а хоть — якъ зачуваемо, калуске ц. к. староство дуже побиваесь, щобы того панка ратувати зъ болота, однакожь сподѣваемо ся, що высшi власти положать разъ конець корруцiи, яка загнiздилась въ тутешнiмъ староствѣ, вiдъ коли на чолѣ его став п. Маевскiй, человѣкъ непорадный, — хоть впрочiмъ не злый, та хоровитый, старый, а въ додатку мае злыхъ дорадникiвъ, якъ Шовиньскiй, Оржельскiй e tutti quanti. Бо чи-жь то не крайна индоленцiя, если такiй рѣчи дѣють ся пiдъ окомъ ц. к. старосты, а вiнъ нiчого не знае, що дѣе ся въ его урядѣ, — старосты, котрый вiдъ 1892 року урядуе въ Калушi а не пiзнавъ на стiлько обставины, кому належить податокъ вiдписати, а вiдъ кого стягнути, — котрый вкiнци послѣдного кубаняря пропхнув на мужа довѣря... То вже така блямажа, якъ зъ тымъ листомъ Гальбана...

Тымчасомъ — нiгде правды дѣти — махерамъ выборчимъ пiйшло вiдъ якогось часу „зъ Петрового дня“. Дуже зажурывъ ся нашъ солодкiй Шовиньскiй, бо чи-жь нема чого? Сердечного его приятеля зъ Перевозцы судъ станиславовскiй засудивъ за якусь неформальность на чотиро-мѣсячну вязницю, — Сухаровскiй иде „въ дубину“, — вiйта зъ Камѣня Томкова не выбрано навѣть до новои рады, — выборы въ Петранцѣ выпали якъ найгорше для вениамина старости Zacharjasiewicza, — при выборахъ до рады повѣтовои партiя правительственна, поставивши на кандидатовъ аж девять вiйтовъ, одного писаря и двохъ селянъ, провалила ся скандально, — справа надгеометра Фiдерера противъ п. Маевского и Оржельского також не вiщуе тестеви зъ зятемъ побѣды, бо судъ окружный въ Станиславовѣ знiсъ выроки першои инстанцiи и приказавъ переслухати додатково свiдкiвъ п. Фiдерера...

Мы вже давнiйше, при нашiй нагодѣ писали, що таке поведенє властiй не доведе до нiчого, и нинѣ вiдзываемось до тыхъ, котрi повинни стояти на сторожи права, щобы пильнiйше наглядали пiдластныхъ собѣ урядникiвъ, котрi нiбы за велику ревность при выборахъ допускають ся грубыхъ надужить и тымъ шарять деморалiзацiю, на котру, якъ дiйде до точки кульмiнацiйнои, не буде вже лѣку... Высшi власти повиннi на те дуже уважати, що декотрi паны, абы покрыти свое сесе чи тее... надробляють штучками и борчими, а за те удостоюють ся ще похвалы — [якъ н. пр. въ роцѣ 1889 полiтичный небощикъ Казьо мавъ сказати до пана комiсаря, коли за надужитя выборчi жалувались на него до намѣстництва — „dobrześ się pan spisał!“ стиснувъ его за руку, чимъ пiзнiйше той панъ чванивъ ся.] Панове! не туда дорога! заверить, поки часъ ..

Я. К.

Вкiнци Гаврило прийшовъ до мене рубати дрова. Осѣнь була холодна, можна було сподѣвати ся скорои зимы, длятого я хотѣвъ заздалегiдь забезпечитись противъ тои добродѣйки... Сторожемъ въ школѣ був малый хлопець, длятого до тяжшои роботы треба було кликати когось старшого, а я выбравъ Гаврила. Я визначивъ ему до рубання дровъ завсѣгда пору, коли-мь був вiльный вiдъ занятiй въ школѣ, и не дававъ ему вiдъ разу богато рубати, щобы тымъ частѣйше „тѣшитись“ его товариствомъ.

Та не був вiнъ такъ говiркимъ, якъ я того сподѣвавъ ся; противно, вiнъ оказавъ ся замкненымъ въ собѣ, а коли я лишь доторкнувъ ся въ розмовѣ его пяньства, тогдѣ вiнъ все выкручувавъ ся або удававъ дурного.

Зъ початку я его „освоювавъ“, т. е. говоривъ зъ нимъ приязно про погоду, про урожаѣ та про нишi буденнi рѣчи, но вкiнци таки зiйшовъ я на тему, котра мене найбiльше обходила.

— Гаврило! — сказавъ я по вiдповѣднiмъ вступѣ, то правда, що человѣкъ слабе сотворене; ось и про васъ говорять люде, що вы не заховуете якъ слѣдъ тверезости, но человѣкъ може бути також сильнымъ, коли хоче, може надъ собою запанувати...

Вiнъ выдививъ ся на мене здивованый, потiмъ почухавъ ся въ потылицю и вiдказавъ по короткiмъ намыслѣ:

— Люде брешуть, звычайно богачѣ... якъ бы могли, то бы бѣдного человѣка въ ложцѣ воды втопили...

— А прецѣнь вы також були колись богачь! — замѣтивъ я тономъ, зъ котрого вiнъ мiгъ зрозумѣти, що я знаю цѣлу его минувшiсть.

Гаврило не вiдповѣвъ нi слова, лише засопѣвъ якъ ковальскiй мѣхъ и зъ такою силою вдаривъ сокирою о дубовый пень, що я мусѣвъ вiдскочити на бiкъ, щобъ не дiстати трiскою по головѣ.

— Овъ! — подумавъ я собѣ, — нечемный ты спiвбесѣдникъ Гаврило! бачу, ты не любишь, щобы тебе по-пiдъ шерсть гладати...

За другимъ разомъ я зновъ доторкнувъ ся тои самои матерiи, но я забиравъ ся теперь до рѣчи вельми осторожно, говоривъ дуже приязно, щобы ему не здавалось, нiвь-бы я зъ него кепкуюсь... Змалювавши ему зъ великимъ спiвчутемъ налогъ пяньства яко тяжку хоробу и всѣ ей наслѣдки, спытавъ я его вкiнци, чи не хотѣвъ бы вiнъ пiйти до церкви и присягнути на горѣвку...

Гаврило ставъ зновъ сопѣти, очевидно був лютый, однакъ, щобы мене не зразити, розумѣесь за для сподѣваного вiдъ мене заробку, запанувавъ надъ собою и волѣвъ удавати дурного.

— Ага! — сказавъ вiнъ, усмiхаючись дурновато, — нагадали-сте, пане, про церкву, а я памятаю, якъ нашу церкву мурували; ще-мь тогдѣ малымъ хлопцемъ був... А був тогдѣ, пане, такiй майстеръ-архитехтъ, що якъ поробивъ мому татовi, то тато цѣлу нiчь блукали по селѣ, та не могли змѣркувати, де стоить ихъ власна хата; аж рано люде завели. А мои тато горѣвки навѣть не понюхали, не то пили; тверезый був человѣкъ небощикъ, най имъ Господь дасть царство небесне...

— Такъ? То нашь тато був порядный человѣкъ и я дивуюсь, чому вы не вдали ся въ вашого тата... що-до тверезости.

— Пане! — закликавъ зновъ Гаврило, — якъ я був у вiйску, то був у нашiй компанiи капраль, що якъ заткне бувало перо мiжь два пальцѣ лѣвои ноги, якъ зачне писати, то только шкрабъ-шкрабъ шкрабъ! аж свище. Всiмъ намъ листи писавъ, а що вже пивъ, най Господь Богъ боронить! Якъ приложить пiвъ кварты оковиты до пыска, то такъ и не вiдiйме, аж поки не выдудлить до послiдноi краплi Часомъ вiнъ менѣ снить ся, пане...

Ну, най же тебе чортъ возьме зъ твоимъ капралемъ! — подумавъ я собѣ, — вже менѣ, бачу зъ тобою не договорити ся...

И въ той способѣ все вiдбувались мiжь нами розмовы. Я вкiнци махнувъ рукою и давъ ему спокiй, навѣть не выходивъ до него, коли вiнъ рубавъ дрова.

Однакъ Гаврило „освоивъ ся“ цѣлкомъ и приходивъ до мене навѣть тогдѣ, коли не було для него жаднои роботы, та все просивъ, щобъ ему дати кiлька крейцарiвъ „на вiдробок“... Ще бiльше: вiнъ оказавъ ся навѣть на стiлько пiдлымъ, що по просту жебравъ у мене, вытягаючи руку и просячи якимсь покорнымъ, но заразомъ iронiчнымъ голосомъ: „Дайте, пане, пару новыхъ на шнапса“... Мене вкiнци опустила терпеливость, такъ що я мусѣвъ его выкинути за дверѣ.

Мiжь тымъ я неразъ стрiчавъ ся зъ Гавриловою дочкою, котрiй на имя було Татяна, а особливо въ церквi видѣвъ я ей кождои недѣлi. Була се, якъ вже высше згадавъ емь, въ цѣлiмъ того слова значенiю гарна дѣвчина: личко у нея було незвычайно правильне: снiжно бiле, румяне якъ кровь зъ молокомъ, нiжне нiбы у ангела, бровы чорнi, косы також чорнi, блискучi, станъ гнучкiй... Ей образъ такъ вбивъ ся менѣ въ память, що коли-бъ я був маляремъ, то здавсь, мiгъ бы-мь зъ памяти намалювати ей. Убиралась она цѣлкомъ повединчо, но завсѣгды чепурно и зо смакомъ. За кождымъ разомъ, коли я ей стрiтивъ де, огортало мене якесь жалке почуванє. Така красна дѣвчина, а така нещаслива... Бо жь певно мусить она бути нещаслива, — думавъ я, — коли мае такого батька-пяницю, а замѣсть рiднои неньки недобру мачуху. И яка ей чекае доля середъ такого окруженя?...

И еще одно:

Разъ здыбавсь я власне зъ тою мачухою, зъ Гаврилихою. Она приступила до мене, оглянулась довкола осторожно, а вiдтакъ спытала мене зъ таемничимъ выразомъ лиця:

— Паничу! якъ вамъ подобаесь наша Татяна? Правда, нiчого дiвка?

— Ну або що? — спытавъ я здивованый.

— Нiчого. Она все про васъ допытуесь, а вы, коли хочете, то приходьте до насъ, будете ѣй оповiдати байочки, она письменна, такi рѣчи любить, — вiдповiла стара якимсь незвычайно солодкимъ, пiдлеснымъ голосомъ...

Она выдалась менѣ въ тiй хвили такъ обридливою язею, що я плюнувъ и пiйшовъ дальше. Я не потребувавъ довго застановлятись надъ тою особлившою стрiчею; тутъ був очевидный якiйсь пiдступъ, якiсь злобнi замѣры. Но противъ кого они були вымѣренi: чи противъ мене, чи противъ Татяны? Я казавъ ся въ душi, що-мь переходивъ кiлька разiвъ улицею поузъ Гавриловe обiйстє и, що правда, стрiлявъ очима, чи не увиджу тамъ де его дочки, и вiдъ теперь зовсiмъ перестав тамтуды ходити..

(Дальше буде.)

Переглядъ політичный.

Зъ Праги доносять, що тамъ уважають акцію въ справѣ чесько нѣмецкой згоды за розбиту а абстиненцію нѣмецкихъ пословъ за певну; имовѣрно опустять нѣмецкій послы соймъ, коли внесеня п. Шлезінгера на знесеня язы-ковыхъ розпоряджень буде вѣдкинене безъ выбору на те окремои комісіи

Наслѣдкомъ подій, якій зайшли на оногдѣшнѣмъ засѣданю ческого сойму, вѣдрочено на необмеженый часъ переговоры бар. Ґавча зъ моравскими послами що мали начати ся сегодня. Зъ инпои стороны поясняють, що се вѣдрочене наступило зъ тои причины, що пробуваючій у Вѣдни моравскій послы нѣмецкій заявили заздалегѣдь що пропозицій бар. Ґавча не можуть принята

Рада державна, якъ доносять зъ Вѣдня, буде склицана безъ уваги, чи заходы о згоду чесько-нѣмецку будуть мати якій успѣхъ чи нѣ. Спитуе до того се, що въ угорскѣмъ соймѣ принято угодову провізорію, котра вымагае, щобы до кѣнця мая полагоджено окончено справу угоды. Чи удасть ся угода чи нѣ, чи рада державна довго буде радити або чи парламентъ довго буде жити, — сего годѣ на певно вгадати, але скорѣйше треба на сѣ питаня вѣдповѣсти заперечаючо.

Тирольскій соймъ принявъ внесене, котре остро осуджуючи послѣдній подѣ въ радѣ державнѣй, зъ радостею витае початокъ угодовои акціи въ соймѣ ческѣмъ и моравскѣмъ и выказуе надѣю, що правительству поведе ся полагодити споры языковій при заспокоѣню слушныхъ жадань Нѣмцѣвъ и захованю ихъ дотеперѣшного стану посѣдання. Вкѣнци зазначуе соймъ въ тѣмъ внесеню, що доконче треба удоволити справедливымъ жалобамъ Нѣмцѣвъ на языковій розпорядженя, выданій для Чехъ и Моравы.

НОВИНКИ.

— **Вѣче скликане до Старого-мѣста** на день 11 сѣчня с. р. заборонило ц. к. староство. Мотивоване заборони таке клясичне, що годить ся его подати въ цѣлости. Ось оно:

„М. Кар. До ..... На заявленье з дня 1 Січня с. р. о замірено вічи народной отбути ся маемо дня 11 Січня с. р. о годині 12 в полудне в убикацыі брацтва кушніреского и Старіммісті а скликано через Всечестнійшого і Товаришей, заявляю що скликанье і веденье повищої вічи забороняю велідствія розпоряджена §. 6. закона правительского з дня 15 Падолиста 1867 Н рз 135. Д. у. п. а то з причини понеже собранье ся в тетерішной порі різных веретв народныхъ преговорку нам в душу одного существа, може выкликати якой уже місцеве досвідченье поучая, не тілько в убикаціи вічи численні непорозумінія, але также в прочі, щуплости люкалю моглобы замишанье се перенесеты ся на улыцю в слідстве чого що дня 11 Січня с. р. яко в день торговии в Старіммісті перевидіти можна не соперечи більшый наплывъ народу селъского околичных громад Заказ поведеня повыжшої вічи бог тим більше вказаный и засадный із взгляду понеже Бурмистер Старого-міста яко найліпше знакомий з стосунками місцевими вніс протест против можливому уділеню позволеня на одбутье повижшои вічи а то із взгляду що не може взята на себе одповѣдальности за утрыманье порядку і безпеченьства публичного в разі позволеня на вічe народне. Против повыжшої резолюцыі може бути вложеным рекурс до Высокого Президіюм ц. к. Намістнычества, в слід § 18 выж поклыканой устави в днях 8 на мої руки. — Старемісто в Січни 1898. За ц. к. Староству Torski“.

Поляки при веселѣмъ настрою духа сѣ вають рѣзні пѣсни або наводять цѣлй бесѣды въ мовѣ скарикатуровапой нѣбы жидами. Для насъ такими розвеселяючими карикатурами бесѣды нашои зостануть рѣшеня властій правительственныхъ выготовленій въ языцѣ рускѣмъ, а до найдѣшихъ утворѣвъ того рода завсе буде належати наведене рѣшене ц. к. староства старомѣского. Заслугуе оно на те не лишь зъ огляду на саму карикатуру бесѣды якъ „преговоръ, вѣчы, веденье вѣчы, щуплости люкалю, якой, в прочі“ и т. д., але тауожь изъ взгляду на свою связь льочічну. Але книжно колька слѣвъ обективныхъ на цѣле се рѣшеня. Ц. к. староство каже, що „преговор в духу одного существа“ може выкликати непорозумѣня. Якого существа? чому имени того существа не выявлено? Чи-жь то личить для власти правительственной, такъ сказати-бъ зъ-за плота стрѣлати? Впрочѣмъ зъ-вѣдки ц. к. староство могло знати, що на вѣчу буде говорити ся въ дусѣ того а не иншого „существа“? Указане на древнѣдъ мѣсцевый в цѣлкомъ безподставный. Въ Старомъмѣстѣ всего-на всего було одно вѣче въ 1896 р. и оно вѣдбуло ся цѣлкомъ спокѣйно бо-жь не було розвязане. Якъ же можна собѣ заразъ уровнати, що якѣсь непорозумѣня выкликаній „щуплостею люкалю“ перенесуть ся на улицю! Або той „великій наплывъ народу съ околичныхъ громадъ“ — що се маe значити? Чи не сорокъ то вовкѣвъ, що замѣнили ся въ пень якъ зробивъ ся день? Та по надъ усе найклясичнѣйшій протестъ бурмістра Ростаро-мѣского. нотаря Владичиньского. Переговоровъ довѣсѣмъ въ Старомъ-мѣстѣ нема бурмістра, тѣлько звычайный начальникъ громады або просто вѣйтъ и урядъ громадскій старо-мѣскій зовсѣмъ не маe такои власти якъ магістратъ н. пр. у Вѣдни. Але зарозумѣлбсть выставила вже не одного на смѣхъ. Таке и ту. Старомѣскому бурмістрови захотѣло ся бути д-ромъ Люегеромъ, та забувъ сарака, що Старе мѣсто не Вѣдень. А щобъ хто се той Люегеръ старо-мѣскій, додамъ тутъ ще таке: Въ Старомъмѣстѣ є саджавка, котру любителѣ ховзання по ледѣ напускали водою. Сего року „бурмістръ“ заборонивъ тамъ робити ховзанку, бо казавъ, що черезъ те псуе ся дорога. А тота дорога на горѣ, далеко вѣдъ саджавки. Не дармо кажуть, що зарозумѣлбсть є посестрою безглуздя...

— **Въ льокали руского товариства ґімнастичного „Соколъ“ у Львовѣ** [улиця Подвале ч. 7.] **уряджуе** старшина сего товариства въ недѣлю 16-ого с. м. о годинѣ 12 въ полудне просфору, на котру всѣхъ Р. Т. Другѣвъ мамо честь запросити. — За старшину *В. Набѣрный* голова, *Я. В. Рудницкій* справникъ.

— **Его Емін. Кардиналъ Митрополитъ Сембратовичъ** зволивъ ласкаво зъ нагоды празника Рождества Христового пожертвувати Рускѣй Бурсѣ въ Тернополи 50 зр. — и за той щедрый даръ выдѣлъ товариства складае Его Еміненціи найсердечнѣйшу подяку. — За Выдѣлъ Рускои Бурсы въ Тернополи *Др В. Лучаковскій*, свящ. *В. Громницкій*.

— **Вп. посолъ о. А. Танячкевичъ** пише намъ: Ц. к. староство въ Золочевѣ прислало менѣ въ рекомандованѣмъ письмѣ завѣзваня до предложеня фасіи до податку особисто-доходового разомъ зъ друкомъ — все те въ польскѣмъ языцѣ. Я вѣдославъ те письмо рѣвно-жь въ рекомандованѣй посылцѣ назадъ ц. к. староству въ Золочевѣ зъ заявленямъ, що жадаю руского друку и разъ на все рускои кореспонденціи. Думаю, що въ той способѣ поступить собѣ въ подобныхъ припадкахъ цѣле духовеньство наше. — *Данило Танячкевичъ*.

— **Зъ салѣ соймовои.** Віцемаршалокъ краевый, Преосв. еп. Константинъ Чеховичъ обнявъ першій разъ на засѣданю соймовѣмъ въ пятницю провѣдъ нарадъ. Голосъ Преосвященого неконче сильный на велику салю соймову, тымъ бѣльше коли порѣвнати его зъ стенторовымъ голосомъ маршалка Баденього, що лящить въ ухахъ кождому при утному въ сали. — Вѣдъ конецъ засѣдання соймового въ пятницю зареквірировано до мѣсць президіальныхъ посла Теофіля Мерунowича, щобы приладивъ ся до вѣдчитаня рускои интерпеляціи Винничука въ заступствѣ секретаря Каратницкого. П. Мерунowичъ посидѣвъ зъ нѣвъ годины надъ интерпеляцію, а вѣдтакъ вже ся плавно вѣдчитавъ. Въ сали вѣдъ той часъ не було нѣкого зъ Русинѣвъ, тожъ треба було покликати „резервового“ Русина. — Одного тѣлько рускаго посла якъ не видати такъ не видати въ соймѣ! Не трудно догадати ся, хто се такій, бо его слава въ тѣмъ взглядѣ не нинѣшна, а голосна павѣть въ мурахъ парламенту. Се нашъ о. Корнилій зъ Надвѣрной! Якъ показавъ ся на третѣмъ засѣданю по дѣты, такъ певно появить ся аж въ трицятѣмъ — знова по дѣты. И нѣчого не помогло, що посадили о. Корнилія въ соймѣ мѣжь панами [сидить одесную графѣвъ], на нѣчо не здало ся, що выбрали о Корнилія навѣть президомъ комісіи сѣльнои... Не здуришь солію о. маршалка!

— **Руско-народный театръ** представить въ недѣлю 16-ого сѣчня у Львовѣ на прощане „Ой не ходи Грицю та на вече нѣцѣ“ зъ нашею Лопатиньскою въ роли Марусѣ.

Въ понедѣлокъ переѣздить театръ на вѣсѣмь редставлень до Городка и тамошне нихъ вже вѣ второкъ 18-ого сѣчня народною штукою зѣ спѣвами и танцями „Ой не ходи Грицю“; въ четверъ 20-ого сѣчня вѣдограе ся „Мікадо“ оне ста зъ японьского житя М. Суліван.; въ суботу 22 ого сѣчня „Попыхайло“ комедія Шуткевича зъ варшавского житя, грана зъ великимъ поводженемъ у всѣхъ польскихъ театрахъ; въ недѣлю 23-ого сѣчня „Выхованець“ народна комедія въ 3 актахъ Янчука зѣ спѣвами и танцями. — Въ Городку гостить рускій театръ першій разъ. Его повод кеня лежить въ прихил нѣмъ пѣдираню доохресной публики. Добрый репертуаръ якъ и сумѣнне выконане его подають надѣю, що зъ побуту рускаго театру въ Городку будуть вдоволені обѣ стороны т. є. и публика и театръ.

— **Въ Теребовли** вѣдбулись дня 11 н. ст сѣчня загальній зборы товариства „Руска бібліотека“. До нового выдѣлу увѣйшли: о. Залуцкій, о. Волыньскій, о. Борачокъ, п. Томашевскій, п. Брыличь, а на заступниковъ п. Лещишакъ и п. А дрейко. По зборахъ державъ п. К. вѣдчитъ. — *П. К.*

— **Концерты.** Въ дѣвочѣмъ институтѣ Васіліянокъ у Львовѣ вѣдбувъ ся въ четверъ о г. 8 вечеромъ концертъ въ честь Є Е. Кардинала Сембратовича. Програму 8 точокъ выконали институтки дуже добре. Красно вѣдекламувала п-а Левацка „на вѣчну память Тарасови“, а п-а Назаревичѣвна выголосила въ честь Є. Еміненціи промову, въ котрій именемъ институтокъ выразила жаль по причинѣ недуги Покровителя института и надѣю скорого побачена его мѣжь собою. — Другій концертъ вѣдбувъ ся въ рускій духовній семинаріи въ честь 60-лѣтнего ювілея сего отця. Концертъ розпочавъ ся вѣдспѣвомъ „Св. о. папа Левъ XIII а Русь“. На концертѣ бувъ перемыскій Еп. Константинъ Чеховичъ.

— **Ихъ Преосвященьство Киръ Юліянъ Куиловскій** зволили церковь въ Конюшкахъ королѣвскихъ перем ском епархіи по пятый разъ вземилостиво обдарувати, именно давнѣйше дорогоцѣнною чашею, потѣмъ двома прехорошими фелонами зъ прибирами, въ 1895 р. значнымъ капіталомъ зложеным на фондъ будовы новои церкви, а тепер великимъ в. Євангеліемъ въ цѣнѣмъ переплетѣ. За тѣ великодушній дары заявляю всенародно Ихъ Преосвященьству Киръ Юліяну вѣдъ себе и вѣдъ моихъ прихожанъ правдиво-сыновску подяку умоляючи Отца световъ, щобы позволив нашому благороднѣйшому и нарядній-шому Покровителю и Благодѣтелю прожити для благо церкви и народу „многія и благая лѣта“! — *Іосифъ Коваковичъ* мѣстодекани и парохъ въ Конюшкахъ королѣвскихъ.

— **Самоубійство агента „Фльоріянки“.** Агентъ Краковского товариства обезпечень въ Устрѣкахъ долѣшныхъ Викторъ Чадикъ, спроневѣривши 6.000 зр. зъ асекураційныхъ депозитовъ, вѣдобравъ собѣ жите дня 11 с. м. выстрѣломъ зъ револьвера. Показуе ся, що Кишковскій ще не перевезли ся.

— **Въ шляхетскѣмъ vulgo „кѣньскѣмъ“ касинѣ у Львовѣ** програвъ сими днями оденъ гузарскій офіцеръ кѣлька тысячь зр., а не маючи готѣвки, зобовязавъ ся словомъ чести програну въ кѣлькохъ дняхъ уплатити. Коли однакъ часъ уплаты минувъ, а офіцеръ не додержавъ слова, щасливый партнеръ донѣсъ о тѣмъ до вѣйсковои команды — и офіцеръ мусѣвъ выречи ся свого степеня и выступити зъ вѣйска.

— **Облога „Выгоды“.** Пѣдъ Замковою горою въ Перемышли стоить коршма звана „Выгодою“, ославлена частими бійками и авантурами, тому власти вѣйсковій заборонили ходити туда воякамъ. Сими днями офіцеръ Б., управитель департаменту поліційного въ корпусовѣй командѣ, наробивъ немало заколоту въ житю „Выгоды“. Въ ночи 9 ого сѣчня явивъ ся вѣнъ у коменданта поліціи зъ донесенямъ що на „Выгодѣ“ є складъ „россійского оружя и крыѣвка россійскихъ шпіонѣвъ“, та зажадавъ вѣйсковои асистенціи. Комендантъ поліціи давъ ему 12 воякѣвъ въ повнѣй збруи. Офіцирови було сего замало и взявъ ще зъ „гавптвахи“ 4 жовнѣрѣвъ, удавъ ся на „Выгоду“ и перевѣвъ строгу ревізію. Не найшовши анѣ россійского оружя анѣ шпіонѣвъ, приказавъ жида-шинкаря замкнути въ комору, а окруживши коршму вѣйскомъ розпочавъ облогу пѣсля всѣхъ правилъ военныхъ. О 4 годинѣ рано выславъ до полковника ґенерального штабу К. рапортъ, що дожидае дальшихъ приказовъ. Полковникъ, не знаючи о облозѣ „Выгоды“, вѣдиѣсъ ся до плиць-коменданта. Той повхавъ заразъ на „Выгоду“ и переконавши ся, що офіцеръ Б. збійшовъ зъ ума, вѣдвезъ его до шпиталя и увольнивъ „Выгоду“ вѣдъ облоги.

— **Дрѣбні вѣсти.** У Львовѣ померли Омел. Медицкій, полковникъ въ пенсіи, въ 69 р. житя и Францъ Кордисъ, горожанинъ и б. радный м. Львова, въ 53 р. житя. — Въ Кутахъ арештовано купця Гершка Орнштайна и судового писаря Куляра пѣдъ закидомъ крадежи актовъ судовыхъ. — На будову церкви въ Конюшкахъ королѣвскихъ и тулиголовскихъ пѣдъ Львовомъ призначило міністерство просвѣты 200 зр. запомоги. — Въ Жовквѣ застрѣливъ ся Иванъ Марковскій, прибувши зѣ Львова. — Чума въ Индіяхъ не згасае; въ послѣдныхъ двохъ тыжднихъ померло 1755 особъ. — У Вѣдни увязнено Василя Корчака, котрый ще въ серпни 1897 р. утѣкъ зъ львѣвскои вязницѣ. — Фабриканты запалокъ въ Болеховѣ, Коломыи, Сколѣмъ, Станиславовѣ и Стрыю, самѣ жиды, завязали картель

Наука, штука и література.

— Накладомъ редакціи „Зорі“ [а властиво Наукового товариства им. Шевченка] выйшла книжочка п. заг. „Дрібна Бібліотека. Книжочка 18. А-я. Пересьпіви *Павла Граба*. Ціна 20 кр. Львів 1897.“] Книжочка мѣстить [на 116 сторонахъ 6-ки] всѣ друкованій тобѣкъ въ „Зорі“ переспѣвы поезій чужихъ поетовъ, зъ мовъ: англійскои, італійскои, французскои, нѣмецкои, зъ мовъ славяньскихъ, грузиньскои, вѣрменьскои и мадярскои. Переспѣвы Павла Граба дуже старанній и гарній, длятого книжочка „Дола“ повинна знайти у Русинѣвъ якъ найщирше принята.

— **Бібліотека для руской молодежи** выдіванои проф. Юліяномъ Насальскимъ зъ Коломыѣ, выйшовъ выпускъ XVI-ый и мѣстить въ собѣ [якъ звычайно] два томы. Томъ XXV „Ярополкъ I. Повѣстка зъ першихъ початковъ христіяньства на Руси Написавъ *Евгеній Мандычевскій*.“ [Сторонъ 57], а томъ XXVI „Пѣстунъ Ісуса. Оповѣданя зъ устъ народа. Зъ польского на языкъ рускій перевѣвъ *Олекса Булка*. [Сторонъ 47.] — Симъ выпускомъ скѣнчивъ ся IV. рѣчникъ выдавництва. Въ 1898 роцѣ буде „Бібліотека“ выходити дальше выпусками квартальными, а передплата 1 зр. на цѣлый рѣкъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 15 сѣчня. При вчерашнѣмъ доповняючѣмъ выборѣ посла до сойму зъ мѣского округа на Іозефштадтѣ выйшовъ антісеміть д-ръ Вайскірхнеръ 1447 голосами противъ 888, котрій дѣставъ кандидатъ нѣмецкихъ народовцѣвъ. По выборѣ прийшло до бучѣ мѣжь народовцями и антісемітами.

Берлинъ 15 сѣчня. Кн. Бісмаркъ маe ся значно лѣпше.

Парижъ 15 сѣчня. Вчера студенты выправили демонстрацію передъ редакцією дневника Aurore, котрый помѣстивъ листъ Золѣ; опѣля по улицяхъ демонстрували противъ Золѣ. Розбійшла ся по голоска о увязненю Золѣ, але оказала ся хибною.

Мадритъ 15 сѣчня Повстанцѣ кубанськи звабили комендантѣвъ испаньского войска въ засѣдку и вымордували ихъ.

Надѣслане.

До замѣны

ПАРОХІЯ РУСЯТИЧѢ

деканата ходорѣвского. 17 1—3

Яко найдешевше жерело закупна церковныхъ лѣхтарѣвъ бронзовыхъ, многосвѣчниковъ, хрестовъ, чашъ, пѣдставниковъ, патериць и т. и. *поручае свій*

гуртовный складъ

ПЕТРО ДУТКЕВИЧ

бронзовникъ 343 28—36

въ СТАНИСЛАВОВѢ, ул. Бельведерска ч. 2.

Заведене ц. и к. надворного фотографа

ГЕННЕРА, при ул. Академічній 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 15—52

Змѣна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПІЕ

въ ресторації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печени вепрова въ капустою	15 кр.
Сѣкаий легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича въ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моя ресторації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ заосмотрена кухня.

79 78—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ по мысли §. 23 статута товариства, скликуе нинѣшнимъ звычайній загальній зборы членѣвъ товариства, що вѣдбудуть ся у Львовѣ *дня 1 н. ст. лютого 1898 р.* у великѣй сали „Народного Дому“ о 10 годинѣ рано зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Привѣтне слово головы товариства.
2. Справоздане зъ дѣяльности товариства за роки 1896 и 1897.
3. Справоздане комісіи контрольной.
4. Выборъ Головного выдѣлу и головы товариства, якъ такожь контрольной комісіи.
5. Змѣна статута товариства.
6. Внески членѣвъ.

Справоздане зъ дѣяльности товариства [разомъ зъ предложеными змѣнами статута] буде розбслане членамъ въ половинѣ мѣсяця сѣчня с. р., а хто бы зъ членѣвъ товариства не одержавъ справоздання въ своѣмъ часѣ, зволить зголосити ся устно або письменно до канцелярии товариства у Львовѣ [Рынокъ ч. 10, I поверхъ].

Въ дни загальныхъ зборѣвъ, рано о 8 годинѣ вѣдбуде ся поминальне Богослужене за упокѣй помершихъ членѣвъ товариства въ церквѣ Успенія Пред. Дѣвы, на котре отенмъ запрошуе ся. 1—3

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“, у Львовѣ дня 5 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ.
Д-ръ Костъ Левицкій.

Противъ нежитѣвъ

орґанѣвъ вѣддыховыхъ, при кашляню, нежитѣ носа, хрипцѣ и нашихъ заатакованяхъ шиѣ уживаютъ лѣкарѣ зъ успѣхомъ

натуральну алькалічну ВОДУ щавову.

або саму або змѣшану зъ теплымъ молокомъ. Она дѣлае лагѣдно-розвѣльняюче, освѣжуюче и успокоююче, помагае выдѣлювати флеґму и въ выпадкахъ того рода выпробована якъ найлучше. 4 (П.)

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. Просвѣта

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлѣмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, принтеѣйшій вѳдъ попереднього, двократно чищеный и дестилованый. Можна набути въ бутильках по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 17—?

ФАБРИКА
цукровъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНГЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріторучае:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевѣ 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надяганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочевъ кандизованыхъ 1.20 кр
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недоробеанои доброты, загальне хвалены* 80 кр.
½ кільо Кармелькѳвъ надяганыхъ 50 кр.
А такожь пріторучае рѳзни иншы выробы, все свѣжи у великомъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю.
Коробки картоновѣ **gratis**
283 [37—?]

ВЫШИВКИ
всѳдноі Галичины
вѳеля колекціи збѳранок Товариствомъ „Клюб Русинок у Львовѣ" повнилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведенія Андрѣя Андрейчина по цѣнѣ
3 зр. 30 кр. а. в.
за примѣрникъ складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланѣй тецѣ.
Выдане сихъ „Вышивокъ" перевышае значно подѳбного роду выданя, що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ и то не лише пѳдъ взглядомъ технічного выкѳнчеия, але такожь и пѳдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорѳвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтовъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надвѳрна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнѳмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнѳй охрестности
☞ Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарні Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3.*
365 27—0

ОЦИЛЬ сталевѣ въ видѣ буквы Н. Нр. 1, зр. 4·50, Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ; — Діямантъ до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2, 3 и 4
поручае ПЕТРО ХЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]
4595

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА
І. ЛЬВѲЗСКЕ
Photo-Plasticon
Подорожь доокола свѣта.
Вѳдъ 16/1 до 22/1 6 до побаченя:
„ВѢДЕНЬ"
Вступъ 10 кр. 278 1—1

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки дрелѣхи и т. п. власнѣй выробы
продае по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство тнацке „ПРЯХА" зъ Коросна
въ своѣй ново устроенѳй торговли
у Львовѣ при ул. Кілінськогo ч. 2
Замовлення въ провінціи просимо надсылати до Кросна.
Заразомъ остерѣгаемо, що ре презентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ агентовъ анї похожникѳвъ не высылаемо.* 77 39—52

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазурквевичъ. Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Найделікатнѣйшій гігієнічній
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ГУМОВІЙ
поручае для санітарныхъ и хирургічныхъ цѣлей истнуюча вѳдъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товарѳвъ
J. N. Schmeidler
ц. и к. достаещ вець надворный
ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19. 311 16—?
Цѣнники gratis. Розсилка довѣрочно.

BITTNER'S CONIFEREN SPRIT
(Біттнера спіритусъ зъ шцильковыхъ деревъ)
не повиненъ хибувати въ кождой комнатѣ хорыхъ и дѣточѣй вѳнъ вносить кисородъ и оживае чудесно органы вѳддыховѣ.
Стерегись передъ ми гими наслѣдуванями и фальшованями; жадати все зъ маркою охоронною
401 3—3
Антикаря БІТТНЕРА зъ Рейхенавъ
Складъ у *Львовѣ въ Антицѣ Петро Миколяша.*
1 фл. 80 кр. 6 фл. зр. 4. Розсылаючи 1 80 зр.

Спеціялістъ обуви непромакаючои власного вынаходу!
ИВАНЪ ЯРИМОВИЧЬ
СКЛАДЪ и РУКОДѢЛЬНЯ
ОБУВИ МУЖЕСКОЙ, ДАМСКОЙ И ДЛЯ ДѢТЕЙ
у Львовѣ, пл. Бернардиньска ч. 10
має честь повѣдомити отсимъ Вп. Публіку, що выробляе ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного вынаходу, зѳ всякого рода шкѳръ, якъ: **Обувє мужеске и дамске, такожь чоботы зъ холявами тревалй, надзвычайно легкій и по цѣнахъ дуже приступныхъ.** — Такожь принимае до вѳдновленя и направы **Кальошѣ и Плащѣ** кавчуковѣ, всякій гумовѣй природы, якъ **такожь зедьована обуви кавчуковъ.** — Всякій замѣщеней замовленя выконуе въ можливо найкоротшомъ часѣ. — Дякуючи за дотеперешній дасказй взгляды и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаненъ
Иванъ Яримовичь.
332 16—20
Спеціялістъ до направы кальошевъ и плащевъ кавчуковыхъ.

Вѳдзначена срѣбнымъ медалемъ на выставѣ львѳвскѳй 1894 р. а также иншими медалями на выставахъ
НАЙДЕШЕВША
БРОНЗѲВНИЧА РОБѲТНЯ
ИВАНА ВЫПАСКА
у Львовѣ, при ул. Кражевскій ч. 5
поручае свои
выробы церковній
зъ срѣбла, бронзу, хинського срѣбла, мѣди и иншихъ металевъ, якъ: чашѣ, хресты, монстранціи, пушки цимборійнѣ, пушки на св. олѣй, патины до недужихъ, кадильницѣ, лодки, скипетры для паньскипетры братскій, лѣхтарѣ рѳзной величины, скляній павуки и бронзовѣ, окутя на евангелія и т. и. поручаючи за многолѣтну тревалѳсть и найпри ступнѣйшу цѣну. 447 4—7
Всѣ наведеній предметы старій направляе, посрѣбляе и позолочуе въ огни тревало за порукою довголѣтнои тревалости.

Ц. к. упр. галиц. акційный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенѣсъ
КОНТОРУ ВЫМѢНЫ
и
вѳддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового** въ партерѣ.

Вѳддѣлъ депозитовый
принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання папиры вартостнй и дае на нихъ завдатки.
Крѳмъ того впровадженo подѳбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.
Депозиты сховковй (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѳчно, депозитарь дѳстае въ сталевѳй касѣ панцирнѳй сховокъ до выключного ужитку и пѳдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важній документы. 374 [4]
Пѳдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогѳднѣйшій заряджения.
Приносы дотычно того рода депозитѳвъ одержати можна безплатно у вѳддѣлѣ депозитовѳмъ.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
у Львовѣ улиця Коперника
Складъ предметовъ религійныхъ
поручае:
ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторѳнъ ручно малованій, общитій гальонами и френзлями, зъ металевою галкою на дручку.
Цѣна вѳеля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.
ХОРУГВИ зъ праднвого шовкового адамашку вѳдъ 45—76 зр. 359 11—?
ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вѳдъ 25—35 зр.
ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вѳдъ 27—54 зр.
Цѣнники на жаданя franco и gratis.
ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

„The Gresham"
Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на житє въ Лондонѣ.
Найнизша премія. Велика дівіденда.
Информацій удѣляе, проспекты и тарифу розсылае franco 15 1—3
Антоній Кофлеръ
у Львовѣ, улиця Браєрѳвска число 14.

Барханы
въ найновѣйшихъ взорахъ.
ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНІЙ
въ найбольшомъ выборѣ, метръ вѳдъ 25 кр. почавши
поручае Магазинъ 1
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львѳвъ, площа Капітульна число 2.**

Піролїну
ано найлучше и найтаньше средство до освѣтлення будынкѳвъ господарскихъ, горалень, млынкѳвъ, тартакѳвъ и т. п. поручае и удержуе на складѣ головнѳй заступникъ для Галичины и Буковины
АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ
Львовъ, Браєрѳвска ч. 14.
Цѣнникъ и проспекты gratis.
Вѳдпродавцямъ вѳдповѣдный рабатъ 4— 1
150

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
зъ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V/2 Wimmergasse 33
выготовляваний нѳеля лѣкарскихъ приписѳвъ, добродѣйній для органѳвъ вѳддыховыхъ, выдѣлюючій флеґму, усмиряючій кашель, усуваючій хрипку и скобѳтъ въ шиї. — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 9 кр., почтовѳ о 0 кр. бѳльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ двѣ пачки не высилае ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у антикаря Миколяша.
Уважати на охоронну марку антики св. Юрія.
Инсерагъ вытяти и заховати.
382 11—?

Львы на памятникъ архикняза Євгена
9 3—?
Головна выграна
75.000 КОРОНЪ
Тягнене 11 лютого
Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбавмъ, Густавъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнбергъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнбергъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Голляндско-Американьска лінія
зносины пароходами разъ або два на тыждень
зъ Роттердаму до Нью-Іорку
Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пѳеля довжины и величины каюты якъ и вѳеля скорости и елегація парохода.

Охоронна и арка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
зъ антики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирюче бѳль натиране; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ антикахъ.
Просимо жадати того 355 15—39
загально любимого средства домового
все дишь въ оригінальныхъ флашкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" зъ антики Ріхтера и для осторожности приймати лише флашки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оригінальный.
Ріхтера антика пѳдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

ЇДЖТЕ на снѣдане
на обѣдъ
на вечерю
Quäker Oats

найздоровшій американьскій продуктъ меленого вѳва.
ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зупъ и соевъ вѳдпадае всяка такъ звана запражка, НАЙСМАЧНѢЙШІЙ МУЧНІЙ СТРАВЫ. ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.
Лѣкарями поручены для дѣтей и хорыхъ на жолудокъ.
Въ оригінальныхъ пачкахъ (зъ рецептами кухарскими).
Можна дѳстати у всѣхъ *торговляхъ корѣнныхъ, деликатесовъ и дрогеріяхъ.*
☞ **Жадайте выразно „Quäker Oats" и не берѣть нездалыхъ наслѣдувань.**
800 12—20

☞ **При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Бѣлей. Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѳдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 3. Львовъ, Понедѣлокъ 5 (17) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить що второкъ, и що второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stierstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Запросины до передплаты
на рѣкъ 1898.

Зъ Новымъ ст. ст. рокомъ 1898-мъ вступивъ нашъ дневникъ въ девятнацятый рѣкъ выдавництва — и выходити буде въ такѣмъ самѣмъ обемѣ, зъ шѣстьма въ мѣсяць аркушами „Бібліотеки найзнам. повѣстій“ и при задержаню дотеперѣшныхъ условій передплаты.

Розумѣе ся само собою, що и дотычно своеи програмы „Дѣло“ останесь вѣрнымъ своѣй народнѣй и політичнѣй програмѣ та зъ цѣлою совѣстностію дальше служити буде честнѣй справѣ народнѣй яко вповнѣ независимый орґанъ народовцѣвъ и всего народу рускаго.

Побѣчь справъ політичныхъ и національныхъ мы зарѣвно звернемо увагу на справы економічній, а также подбаемо о добрѣность фейлетона.

Всѣхъ же Русинѣвъ — всѣхъ народовцѣвъ и загаломъ людей доброи волѣ просимо, щобы въ почутю свого народного обовязку найщирше пѣдпирали й на дальше наше „Дѣло“, якъ морально такъ и матеріяльно. Не лишь удержаня, але й що разъ бѣльшого розвою „Дѣла“ вымагае честь народовцѣвъ и добро справы рускои.

Просимо отже Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та и єдинати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Въ справѣ адресы соймовои.

Соймова комісія адресова живо порае ся коло дѣла: генеральна дискусія надъ адресою вже переведена, субкомітетъ выбраный и референтъ такъ якъ-бы готовый. Тожъ ще лишь одно-два засѣданя комісіи, а вже адреса стане на порядку дневнѣмъ засѣданя соймового. Очевидно, що се приспѣшене полагодженє адресы було можливе лишь въ наслѣдокъ повнои згѣдности и гармонії въ дотеперѣшныхъ нарадахъ.

Генеральна дискусія выказала, що всѣ члены комісіи годять ся на потребу выслана адресы, котра бы не лишь мѣстила заяву чуствъ гомаґіяльныхъ зъ нагоды цѣсарского ювілею, але также зазначила напрямъ політичный, якого на будуче мае придержувати ся галицка репрезентація. Не мѣстити въ адресѣ много и то подрѣбныхъ постулятѣвъ, лишь одинъ а найважнѣйшій — було гаслomъ, яке выдавъ презесъ кола польского Яворскій. Тымъ найважнѣйшимъ постулятомъ буде зазначене потребы розширеня автономіи краю и розширеня компетенціи сойму краевого. Зъ одного стороны такій постулятъ, высказаный въ адресѣ соймовѣй, буде вѣдповѣдати автономістичнѣй програмѣ парляментарнои бѣльшости и дуже добре ей доповнити, — а зъ другои стороны буде для Полякѣвъ дальшою станою на дорозѣ політичныхъ здобуткѣвъ, котрою они такъ щасливо ступають вѣдъ початку ери конституційнои. Бо-жъ годѣ его не бачити, що велике розширене автономіи краевои и компетенціи сойму при нашихъ вѣдносинахъ мусить выйти лишь въ хосенъ Полякѣвъ и ихъ гегемонії въ краю.

Яке жъ становище заняла соймова репрезентація руска супротивъ сего акту політичного? Ото вже зъ заявы п. Барвѣньского въ соймѣ, а вѣдтакъ промовъ послѣвъ рускихъ въ комісіи адресовѣй выходить, що руски послы готовѣ приступити солідарно до уложеня адресы. Давнымы роками при укладаню адресъ руской репрезентаціи соймовѣй занимали становиско негативне, — нынѣшна же репрезентація руска стая на становиску афірмативнѣмъ: зазначуе, що адреса мае выходити спѣльно вѣдъ обохъ народѣвъ заселяючихъ край. Очевидно, що вже отся засадничa змѣна въ становиску давныхъ репрезентаційрускихъ а теперѣшнои репрезентаціи мае для Полякѣвъ велике значѣне політичне и они будуть покликувати ся ще нераз на сей фактъ историчный въ своихъ політичныхъ подвигахъ. Ся змѣна становиска з продовженемъ тои псевдо-миротворнои акціи Бадеиього, котра выдвигнула его на становиско премѣра, а мѣжь Русинами защепила деморалізацію и розвела баденюковъ. Напрямъ політики „pod jednym dachem“ находить апробату также зъ стороны рускои...

Противъ польского постулату — розширеня автономіи краю — не вѣдзѣвъ ся зъ стороны рускои въ комісіи голосъ протесту. Лишь д-ръ Савчакъ застерѣгъ ся, щобы та розширена автономія не була „галицкою“, але въ засадѣ также згодивъ ся на розширене автономіи краю. Въ сей способъ руска репрезентація соймова заведбала стати въ оборонѣ політичныхъ правъ рускаго народу, бо не зазначила и не поставила зъ своеи стороны такого постулату, що однокимъ захистомъ мен шостей національныхъ (до котрыхъ завдяки польско-галицкѣй господарцѣ автономічнѣй зачисляе ся народъ рускій) може бути лишь автономія народѣвъ. Противъ польского постулату розширеня автономіи краю повиненъ бути зазначеный постулятъ рускій: введеня автономіи народѣвъ, — а послы руски повинні були поставити ce заеадничо, програмово, хочь бы, розумѣе ся, и въ адресѣ меншости. Але въ такѣмъ случаю зъ сойму галицкого не выйшла бы „спѣльна“ адреса, а о сей фактъ політичный розходить ся найбѣльше польскимъ політыкамъ и ихъ рускимъ сателітамъ.

Зреашгнувши зъ політичного постулату, выступила руска репрезентація зъ національнымъ постулятомъ въ комісіи адресовѣй, а именно, щобы була зазначена повна рѣвноправнѣсть обохъ народѣвъ въ Галичинѣ. Можна сподѣвати ся, що Поляки для осягненя своеи політичноі цѣли згодять ся на національный постулятъ Русинѣвъ, хочь може не въ такѣмъ обемѣ и начерку, якъ его Русины жадають. Безперечно, що и ставлене національныхъ постулятѣвъ мае свою велику вагу и Русинамъ годѣ ихъ того резигнувати, але въ хвили, коли зъ одного стороны выступе ся зъ політичными постулятами (Поляки: розширене автономіи краю), то треба и зъ другои стороны вѣдповѣсти постулятомъ въ тѣмъ самѣмъ напрямѣ (автономію народѣвъ), бо инакше цѣла акція буде малодушною. Мѣжъ постулятами, польскими а рускими, нема пропорціи, и если Поляки будуть мати змыслъ політичный, то покористують ся нагодою.

Квестія рускои, се значить вѣдносинъ руско-польскихъ, не лагодить ся адресою до короны, лишь въ соймѣ — сказано зъ польскои стороны въ часѣ генеральноі дискусіи. Рускій члены комісіи повинні були се зрозумѣти. Побѣчь національныхъ постулятѣвъ поставити програму и напрямъ рускои політики, котрій очевидно мусять рѣзнити ся и розходити ся зъ польско-шляхотскою політикою соймовою. Если сего не зробили, то поступили — дуже зле, и показали, що або не дорosли до своеи задачѣ або не хотѣли выповнити своего обовязку. Однакъ думаемо, що ще часъ направити похибку, если тѣльки е щира охота.

Загальній зборы економічно політичного товариства „Хлопска Рада“ въ Теребовли

вѣдбули ся вѣсля заповѣдженои програмы.

Зборы вѣдкрывъ голова Т. Содомора, представивъ правит. комісаря п. Шведзицкого а вѣдтакъ згадавъ про кровавій выборы до рады державноі при помочи жандармѣвъ и вѣйска, та про безконечне число процесѣвъ повыборчихъ. Кровавый рѣкъ — мовивъ бесѣдникъ — на довго станесь въ тямцѣ усѣхъ Русинѣвъ; выборѣвъ тыхъ, немовь инквізиція испаньскои, исторія не замовчить, а передасть потомкамъ на сумній спомины, якъ ихъ батькы добивали ся своего права на своѣй земли. Зъ недолею — мовивъ дальше бесѣдникъ — мы вжили ся. Досыть лише вказати на сумній карты исторіи давноі Польщѣ, де хлопа вважали за худобу, зъ котрою можна все робити. Милѣйшій спомины вяжуть насъ зъ Австріею. Въ роцѣ 1848 Фердинандъ знѣсъ панщину, вѣдтакъ дѣстали мы конституцію, красній права. Але що-жъ? Для насъ Русинѣвъ найкрасшій права е лишь на папери. Практика — то стара бабуся, що знае ся на рѣзныхъ штукахъ и выгадкахъ, абы заднымы дверцятамы обійти право. Свѣдками того були мы и при минувшихъ выборахъ, при котрыхъ вѣдограласъ драма, якій подѣбнои годѣ вѣдшукати въ исторіи выборѣвъ въ Европѣ. А прецѣнь мы своею кровію все заславали державу та дѣмъ цѣсарскій. — Дальше перешовъ бесѣдникъ на саму „Хлопску Раду“, на кампанію выборчу, яку провадила „Хлопска Рада“, а вѣдтакъ звернувши увагу на то, що теперь въ повѣтѣ найважнѣйша рѣчь е приналежнувати выборѣвъ до радъ громадскихъ,

---

3)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Моя мешканє т. е. школа стояла по самѣй серединѣ села на узгорю въ дуже выгѣднѣмъ и приемнѣмъ положеню. Село тягнулось въ формѣ пѣвмѣсяця вздовжь невеликои рѣчки, що бѣгла середъ зеленыхъ лугѣвъ геть далеко на полудне до Днѣстра, и зъ вѣконъ моеи кѣмнаты було дуже добре видко головну улицю, котру не знати длячого называютъ тамъ „рынкомъ“, вразъ изъ рухомъ, якій панувавъ на тѣй улици; въ долинѣ було видно селяньскій загороды, а ще дальше видѣлись зелений луги и рѣчка зъ купками лѣзъ и вѣльшины по берегахъ.

По другѣй сторонѣ школы бувъ свободный простѣръ, тамъ не було жадныхъ хатъ, лишь лагѣдно пѣдймавъ ся досыть высокій, може на два кільометры довгій горбъ, такъ звана „громадска гора“. На похилости тои горы вѣдъ села було громадске пасовиско, а хребетъ тои горы вкрывавъ громадскій лѣсъ. Повздовжь горы переходила дорога, по одній сторонѣ дороги росла гущавина, зрубъ, а по другѣй вѣдъ пасовиска росла грубопенна дубина, а тамъ дальше березина, а за березиною тягнулись поля. Не дуже великій бувъ той громадскій лѣсъ, но громада нимъ, якъ и самою горою вельми дорожила и гордила ся. Колись, що не за дуже давныхъ часѣвъ хотѣвъ дворъ вѣдобрати громадѣ тую гору вразъ изъ лѣсомъ и ужинавъ до того рѣзныхъ способѣвъ, спровадивъ навѣть вѣйско, но громада оперлась, умѣла постояти за своє добро и выграла справу, а длятого и по нынѣшный день кождый человѣкъ, навѣть мала дитина въ гордостію поглядае на гору и на лѣсъ та каже: Се наша громадска гора...

И власне тая громадска гора була для мене улюбленымъ мѣсцемъ прогульокъ. Я ще до нынѣ мило про неи згадую и чую жаль по ви утратѣ. Мій Боже! Кѣлько то разовъ я мѣрявъ ей кроками, кѣлько молодечихъ мрій полишивъ я на тѣй горѣ!... Майже що-дня по скѣнченій науцѣ въ школѣ йшовъ я на гору, нераз бавивъ на нѣй до пѣзного вечера и доперва, коли бѣлолицый высоко свѣтивъ на небѣ, вертавъ я до моеи самотнои кѣмнаты. За кождымъ разомъ знаходивъ я въ такій прогульцѣ рѣзнородность и приятность. Пѣйду бувало въ день, ходжу по зеленій муравѣ, по лагѣдній похилости горы, выберу собѣ догѣдне мѣсце, сяду зъ книжкою въ руцѣ и любо менѣ читати, любо слухати, якъ въ дали жибонять малій дѣти пастушки, якъ десь далеко у пѣдножа горы блеють вѣвцѣ, якъ перекаюють тутъ то тамъ попутаній конѣ, грызучи зелену мураву. Коли наскучить ся читанє, вѣдкладаю книжку на бѣкъ, запалюю цигарку, кидаюсь на мураву и оперши голову на руку, дивлюсь на пестру панораму пѣль, що тягнуть ся и гублять ся въ дали по противній сторонѣ горы, дивлюсь на сине небо, слѣджу за бѣлыми хмарками, що ересуваютъ ся по небѣ, чую собѣ безжурнымъ, свободнымъ, та выскакуючи синій дымокъ крѣзь зубы, пѣдспѣвую собѣ зъ-тиха: Dolce far niente... Иншимъ разомъ иду въ лѣсъ, въ дубину, та слухаю, якъ столѣтній дубы ведуть мѣжь собою тиху розмову; часомъ зайду ажь на другій кѣнець лѣса, въ березину, въ гнучку плакучу березину... А коли красного, погѣдного вечера выкотить ся мѣсяць моя дѣжа, коли цѣлу веселенну облизе своимъ лагѣднымъ, срѣбнымъ сяевомъ, що за чары! що за краса! Чи повѣрите менѣ, що и на тѣй горѣ пробувавъ навѣть укладати вѣршѣ?...

Одного разу я власне заблукавъ у березину. Бувъ красный осѣнный вечѣръ. Якъ осѣнь зъ своими дощами, зъ болотами и зъ вѣтрами для кождого есть безперечно найнеприемнѣйшою порою, такъ знову нема для мене приемнѣйшои поры надъ осѣнь теплу, тиху, погѣдну, особливо у вереени, коли выкопують картофлѣ, и длятого я въ осени, коли тѣльки була вѣдповѣдна погода, правильно що-дня навѣщавъ громадску гору. Було вже пѣзно въ вечѣръ, но я не хотѣвъ спати и любувавъ ся краесю природы. Було ясно мовь у день. Повновидый мѣсяць пѣдньсъ ся бувъ уже высоко и не жалувавъ свого свѣтла, а вже березовый лѣсокъ, здавалось, достоту заливавъ своимъ промѣнемъ. Здавалось, що те мѣсячне промѣня такъ и попричѣплялось до березовыхъ пнѣвъ и гиличокъ, що оно снуесь мѣжь деревами, мовь срѣбна ткань, та що его можь брати въ руки, звивати на пальцѣ...

Я сидѣвъ на самѣмъ вершку горы, на моѣмъ улюбленѣмъ мѣсци, на пни давно вже колись зрубаной березы, и дививъ ся въ даль. Крѣзь галявку, яка отвиралась передъ моими очима, видѣлось небо засѣяне звѣздами, видѣвъ ся оденъ закрутъ рѣчки, и я любувавъ ся срѣбною лентою млы, що пѣдѣймалась надъ рѣчкою, а тамъ дальше за лугомъ туманѣло поле десь далеко на тѣмъ поли горѣла ватра. Се хлопцѣ тримають сторожу коло накопаныхъ картофлѣвъ, розклали огонь и печуть собѣ картофлѣ, веселій, щаслнвій..

Було довкола тихо, якъ въ усѣ. Вѣтрець не дыхавъ, березы стояли непорушно зъ поспускаными тоненькими вѣтями, нѣбы въ глубокій задумѣ. Часомъ лишь зашелестѣвъ спадаючій сухій листокъ або суха гилька, часомъ десь далеко давъ ся почути якійсь невыразный гомѣнъ, часомъ десь въ селѣ загавкала собака, но всѣ тѣ звуки лише пѣдносили тишину. Менѣ було дуже приемно, но заразомъ я почувавъ себе середъ тои тихои березины такъ самотнымъ, такъ опущеным, що мене огорнувъ нагло якійсь неозначеный смуток, якась туга... Я почувъ нагло, що въ моихъ очахъ збираютъ ся сльозы, що одна тепла сльоза покотилась менѣ по лици, и я засмѣявъ ся... Ось — подумавъ я собѣ — мѣсячна пѣчь, ось природа, ось, якъ она умѣе зворушити серце человѣка!... Я подивився на окравокъ синього неба засѣяного золотыми зѣрками и менѣ прийшло до головы, що Гейне въ своѣмъ поетичнѣмъ натхненю бажавъ собѣ выкроити такій кусочокъ неба и зробити зъ него плащъ для своеи милои — и я спытавъ себе зъ жалемъ: чому въ мене нема милои?... И Богъ знае, якъ довго бувъ бы я сидѣвъ на тѣмъ березовѣмъ пеньку и снувавъ мрѣй, — коли втѣмъ середъ глубокои тишины я почувъ, якъ неоддалѣкъ вѣдъ мене зашелестѣло сухе листе и дали ся чути людскій кроки. Признаюсь, що се нагле перерване тишины мене вельми перепудило, но я скоро опанувавъ своє зворушене и звернувъ очи въ напрямѣ, зъ-вѣдки походили тѣ кроки.

Наразъ выйшло на галявку двоє людей: хлопець и дѣвчина. О кількайнайцять крокѣвъ вѣдъ мене въ долинѣ лежала досыть груба колода и они сѣли на тѣй колодѣ побѣчъ себе. Вѣнъ заложивъ праву руку ѣй на шию, а она нѣжно притулилась до него. Межи нами стоявъ корчикъ глоду и той корчикъ заслоняовавъ мене такъ, що они не легко могли мене увидѣти...

Я бувъ уже другій рѣкъ въ Чмелевѣ и знавъ всѣхъ людей въ селѣ вѣдъ старого до малого, и молоду пару пѣзнавъ-емъ въ першій хвили. Она — була найкрасша дѣвчина

бо якій рады, такій вбйты, негодий вбйты то орудя „выдзялбвъ“ и т. д., — вбзвавъ збраных: не засыплятн справы, але гуртуватись коло „Хлопскон Рады“, а она прийде всѣмъ зъ порадою. — Такій менше-ббльше бувъ змѣстъ промовы головы товариства.

Головою зборбвъ выбрано о. декана И. Залуцкого зъ Теребовлѣ и вбнъ давъ голосъ о. Цегельскому, знсареви „Хлопскон Рады“. О. Цегельскій вбдчитавъ справоздане зъ дѣяльности выдѣлу. Товариство числить 476 членбвъ въ 66 громадахъ, переважно повѣту теребовельского. Выдѣлъ вбдбувъ десять засѣдань. Органомъ товариства признавъ „Свободу“, а крбмъ того помѣщуваавъ вбдозвы такожь въ „Дѣлѣ“. Выдѣлъ выславъ до сойму петицію зъ протестомъ противъ проэкту збрных громадъ. Пбдчасъ выборбвъ до рады державнон выдѣлъ скликавъ вѣча до Хороствова, Теребовлѣ, Струсова, Мшанця и Золотникъ а кромѣ вѣчь довѣрочній зборы и менший сѣльскій вѣча. При выборахъ зъ V-ои курін выбрано головно за помочію „Хлопскон Рады“ на посла д-ра Романа Яросевича, а въ IV-бй курін вправдѣ упавъ нашъ кандидатъ, але лише зъ причины рбзныхъ надужить, и тому выслано протестъ на руки д-ра Яросевича и до краевого руского комітету на руки професора Романчука. Выдѣлъ зб своихъ фондбвъ выславъ ленту 10 зр. на потерпѣвшихъ при выборахъ а 10 зр. на погорѣльцѣвъ зъ Глещавы въ нашбмъ повѣтѣ. Выдѣлъ высыловъ поздоровнй телеграмы: на вѣче хлопске у Вѣдни и на вѣче въ Гусятинѣ, а такожь высыловъ делегата до Станиславова на зборы „Пбдгбрскон Спблки“, щобы вбнъ тую справу пояснивъ членамъ. [Що-до касы „Хлопскон Рады“ — то доходы, якъ мы розвѣдались, рбвноважили ся зъ розходами.] Вбдтакъ о. Цегельскій пояснивъ цѣли и дѣяльность „Пбдгбрскон Спблки“ въ Станиславовѣ, та се помнпаемо, бо сподѣемо ся оголошеня реферату о. Пеленьского изъ загальныхъ зборбвъ львбвскон „Народнон Рады“.

На внесенѣ комісіи контрольнон зборы ухвалили выдѣлови абсолюторію.

Вбдтакъ наступивъ выббръ нового выдѣлу. Зъ выбору вышли: Т. Содомора зъ Бенева, о. Цегельскій, о. Иванъ Волиньскій, Іосифъ Сытникъ зб Струсова [коли зрѣкъ ся Ногасъ], М. Дичковскій зъ Заздрости, Фердинандъ Щепаньскій зъ Теребовлѣ, Иванбвъ зъ Деренѣвки и Олекса Царевичъ зъ Кобиловолокъ. — До комісіи контрольнон выбрано Теодора Панаса зъ Теребовлѣ и Григ. Обухбвского зъ Слоббдки струсбвскон.

Опбеля наступивъ рефератъ І. Сытника о выборахъ до радъ громадскихъ и повѣтовыхъ. Всѣ выслухали зъ увагою.

При внесенихъ членбвъ першій забравъ слово Т. Содомора: заохочуваавъ организувати ся, реєструвати кривды и домагати ся своихъ правъ. — По нѣмъ І. Сытникъ промовлявъ за тымъ, щобы зборы хлопски якъ найчастѣйше вбдбували ся, бо зборы — то школа, и то за мало двѣ-три годины на нараду, а треба бы цѣлый день радити ся, щобы все горе и нужду хлопску розповѣсти. Навязуючи до тои нужды заговоривъ о лихбй господарцѣ и подавъ неодну раду, якъ бы въ будучности господарити. — Потбмъ выголосивъ Якбвъ Савицкій зъ Говилова патріотичный стихъ власного укладу. Поетъ зъ доте помъ вбдмовивъ непрошеным опѣкунамъ права мѣшатись въ не свое дѣло, мы маємо своихъ духовныхъ и свѣтскихъ провбдникбвъ Пятьдесятй роковины знесеня панщины най освободять и рускій народъ вбдъ хрунѣвъ! [Сподѣваємось, що „Свобода“ умѣстить сей складный стихъ]. — По Савицкбмъ говоривъ П. Янкбвскій изъ Заздрости о екзекутникахъ, М. Нога зъ Волиця, що бувъ у Боснѣ, о тбмъ, якъ нашъ народъ неразъ дае ся пбдмовити. — Вбдтакъ п. В. Навроцкій зъ Теребовлѣ поставивъ внесенѣ, щобы ново-вибраный выдѣлъ уложивъ подяку монархови за усуненѣ Бадеього *[оплески]*, але правит. комісарь спротививъ ся тому и загрозивъ розвязанемъ зборбвъ, а голова зборбвъ въ наслѣдокъ тои загрозы усунувъ се внесенѣ. [Дивнй дива зъ тымн комісарями! Въ Теребовли комісарь грозить розвязанемъ зборбвъ за те, що безъ перешкоды вже стало ся у Львовѣ, Стрыю, Бережанахъ и т. д.] — Р. Юркбвъ зъ Дарахова жадавъ частѣйшихъ зборбвъ и вѣчь для освѣдомлюваня народу. — Ив. Бобякъ зъ Говилова жадавъ, щобы новый выдѣлъ внѣсъ петицію въ справѣ загального голосованя, особливо щобы цѣла громада выбирала вбйта; зборы на се згодили ся. — Вбдтакъ промовлявъ о. Гарматій о економічній сторонѣ програмы товариства и жадавъ: 1) навязаня зносинъ торговельныхъ зъ першорядными фірмами въ справѣ доставы лучшого насѣня та машинъ господарскихъ и 2) заложеня медосытнѣ. — Дальше М. Дичковскій зъ Заздрости запроектувавъ заложити товариство, котре заняло бы ся парцеляцією бльшихъ обшарбвъ. Справу сю зборы припоручили новому выдѣлови. Въ сѣй справѣ промовливъ ще І. Сытникъ и заохочуваавъ селянъ, щобы справы дотыкаючй ихъ обговорювали широко на вѣчахъ и въ „Свободѣ“.

По всѣхъ промовахъ предсѣдатель о. Залуцкій закрывъ зборы, а голова товариства попращавъ зббраныхъ, вбзнавши до солідарности и пожелавши веселыхъ святъ.

І. П. К.

въ селѣ, Татяна, дочка Гаврила Чорнѣя, а вбнъ — такожь мбй добрый знакомый, шевчикъ Федорко, одинокій въ селѣ чоловѣкъ, що носивъ ся зъ паньска въ сурдутинѣ, запинавъ на шию рбзнобарвнй краватки, носивъ штаны „по холянахъ“, а у великій празники закладавъ на голову навѣть цилиндеръ. Бувъ се непоказный, вбдъ Татяны майже о голову низшій чоловѣчокъ, молодый, може двайцятьпять-лѣтный, на видъ мізерненькій, за-для чого люде, хочь и величали его въ очи „паномъ майстромъ“, но по-за очи не называли его иначе, лишь шевчикомъ Федорком. Я знавъ его дуже добре. Мимо своеи на позбръ мізернои фігуры бувъ вбнъ сильнымъ и жилавымъ мужчиною, пбдприемчивымъ, а що найважнѣйше словнымъ чоловѣкомъ. Вбнъ бувъ самъ оденъ на свѣтѣ безъ жадноп родины, Богъ знае зъ-вбдки родомъ, привандрувавъ до Чмелева еще передо мною въ мѣста, де вбдбувъ шевску науку и практику, осѣвъ на селѣ и добре ему поводило ся. Вбнъ стоявъ въ зносинахъ зъ цѣлою найближшою околицею, робивъ чоботы и черевики въ першій мѣрѣ для сѣльскои интеліґенціи, для родинъ священикбвъ, учителѣвъ, робивъ дешево и добре; не погорджавъ такожь роботою для селянъ.

„То вы такій?“ — подумавъ я, дивлячись на нихъ крбзь глодовый корчикъ. Менѣ було якось нѣяково... Чи бы не вбддалитись менѣ? — подумавъ я собѣ. Все то ихъ сердечна тайна, а сторонному чоловѣкови якось не выпадае пбдглядати чужй тайны.. Однакъ — я лишивъ ся. Признаюсь, до тои цѣлои картины, до тои мѣсячнои ночи, до зоряного неба, до тыхъ задуманых берѣзокъ не доставало лише залюблсноп пары, а коли и она зъявилась, то чи жь не бувъ се цѣлкомъ красный образъ? чи-жь не мбгъ вбнъ до себе прикувати чоловѣка?

(Дальше буде.)

межи Варшавою а Закопанымъ, — якимъ богатствомъ процвитали бы нашй горы! Статистика торговельна, уложена при нагодѣ заключеня цлового договору Австріи зъ Росіею, выказуе, що найбольшій вывбзъ зъ Галичины и Австріи до Россій є водъ мінеральныхъ. То скарбъ нашь природный. Ті воды мінеральній можна бы въ бльшбй скількости вывозити, а надто гостей изъ-за кордону у себе гостити. А тымчасомъ о нашбмъ буркутѣ нѣхто не мыслить, черезъ бракъ дорбгъ довбзъ фляшокъ въ бльшбй скількости просто неможливый. Буркутъ теперь вбддаленый вбдъ стаціи зелѣзничон въ Коломыи 16 миль!

Хто жь туда поѣде? Выбудували мы зелѣзницю Станиславбвъ-Вороненка на Угорщину, а доѣзду до тои зелѣзницѣ нема, и околиця надъ Черемошомъ якъ була дикою, такъ остала ся дикою, якъ ходали туда по-пбдъ хаты медвѣдь, такъ и ходить теперь медвѣдь — не людскій, бо тій послѣдній при новбй дбалости о культуру довго ще зъ гбръ не выведуть ся... Крайный часъ подумати надъ культурою и того закутка въ Галичинѣ, крайный часъ сполучити его артерією культуры и промыслу, котра лучить мѣсто Станиславбвъ а незабавки и Коломыю зъ Угорщиною. Безпереречно пбднесла бы ся черезъ то и рента грунтова въ тыхъ околицяхъ Я зъ власного досвѣду знаю, що тамъ моргъ грунту въ полониахъ коштуе ще теперь 10 зр. Тамъ надибавъ я въ камеральныхъ и Скарббвскихъ лѣсахъ цѣлй стосы дерева, котре формально гние, бо не можна его вывезти, а у насъ на долахъ нидѣе все вбдъ браку дерева. Злучити тую дорогу повѣтову Косбвъ-Жабе зъ Ворохтою, було бы однокимъ средствомъ на то, щобы уратовати економічно повѣтъ, пбднести ренту грунтову, пбднести важность лѣсбвъ тыхъ околиць, внести культуру, свѣтло и добробыть въ тй запущенй околиць.

Згадавъ я въ моѣмъ внесенію про моральный станъ тыхъ повѣтбвъ, а хочь може деиде не потреба бы було того пбднесити, то въ жабьѣвскбй околици се першій постулятъ кождого суспбльного робітника. Якъ тамъ живе чоловѣкъ пбдъ взглядомъ санітарнымъ, гігієнічнымъ, якій хоробы людность тую точать, сего я навѣть згадувати вамъ не хочу, щобъ не обиджати чувств приличности сеи высокон палаты. Оберну ся за те до економічного вызыску людей черезъ жидбвъ. Жидъ тамошный — то спеціялъ низькій, то пявка безъ совѣсти и милосердя, деморалізуюча и высысаюча всѣ жизненій соки народности. Позволю собѣ навести лишь два примѣры, котрй я провѣривъ въ актахъ судовыхъ жабьѣвского суду. Въ Ясеновѣ горѣшбмъ жие Маріика Тиглѣева, котра мала маетокъ на сѣмь тысячь вартости. До неи приходить молодый жидокъ и вговорюе ей, щобы всѣ папери, якій прийдуть въ будучности до неи, всякій вбзваня судовій и т. д. вбддавала ему, тому жидкови. Гуцулка слухае! Тымчасомъ жидокъ запбзнавъ ей безъ найменчои раціи до косбвского суду о 70 зр. Гуцулка приносить жидкови одно письомо за другимъ, а вбнъ ховае до кишенѣ. Самъ являе ся въ судѣ та й контумаце Гуцулку. Вбдтакъ же два роки, щобы весь призабуло ся. Та матѣрь того жида завѣтрила добычу и ну-жь собѣ, заки жидокъ подавъ ще о ліцитацію грунту, зробила зъ Маріикою Тиглѣевою позбрный контрактъ купна [не даваи ей розумѣвсь анѣ крайцаря]. Жидокъ довѣдавъ ся, що мати вырывае ему добычу зъ рукъ, робить на матѣрь донесеня карне — и такъ трафила справа на совѣстного судью, котрый завчасу справу розббравъ и злочинцѣвъ до криміналу повсаджуваавъ. — Другій фактъ ось-такій: Въ Жабю пбдмовивъ жидъ гуцула, щобы ему записавъ весь грунтъ и зробивъ актъ нотаріяльный, а вбнъ за то буде гуцула удержувати до смерти. Зъ такимъ дѣломъ приѣхавъ жидъ до Косова. Тутъ пронюхавъ дѣло инший косбвскій жидокъ, котрому бувъ винепъ той гуцулъ 34 зр. Отже той жидъ, користаючи зъ хвилѣ, що першій жидъ пбйшовъ до нотаря, сховавъ гуцула до своеи пивницѣ и заявивъ повернувшому першому жидови, що выдасть гуцула ажь тогдѣ, якъ заплатить ему винныхъ 34 зр. *[веселбсть]*. Той заплативъ и ажь тогдѣ жидъ пустивъ хлопа. *[Д-р Романъ: Страшно!]* Панове! Вы не знаете, яка то пбдла институція орийакбвъ вывела ся въ нашихъ горахъ! Гуцулъ иде въ приемъ до жида, записуе ему свою хату, царинки и полонины на те тблько, щобы нѣчого не робити, а жидъ мае за то гуцула до кбнця житя удержувати и вбдтакъ поховати „по христіяньски“. Въ однбмъ такбмъ припадку въ Зеленбй за довго було жидови удержувати гуцула — и знаете, що вбнъ зъ нимъ зробивъ? Ото взявъ его на фѣру нѣбы до Кутъ и по дорозѣ въ одній коршмѣ отруивъ его! Жидъ той дбставъ 20 лѣтъ криміналу, а сего року выйшовъ зъ вязниця. И такъ перейшло десятки сотокъ моргбвъ до жидбвъ; тамъ, де були вадовжь Черемоша чорного чудесій грунты, все то жидбвске; гуцулъ цофнувъ ся у верхи мовь дикій чоловѣкъ, а жидъ весь грунтъ ему загорнувъ. А коли вы поглянете на полонины — Погрѣлець, Ледескулъ — всьо перейшло въ жидбвскій руки, а я пересвѣдчивъ ся зъ табулѣ жабьѣвскои, що на 70 полоннпъ жабьѣвскихъ лише 6 есть въ христіяньскихъ гуцульскихъ рукахъ, а решта всьо въ жидбвскихъ!

Тамъ прийти въ помбчь зъ культурою и просвѣтою — то святый обовязокъ всѣхъ любячихъ свбй край, то задача цѣлого краю Бо-жь кліка жидбвска, бушуюча теперь по горахъ, то не абы-яка сила! Всяке свѣтло для неи смерть, тожь держить ся она крѣпко, держить за лобъ цѣлый урядъ громадскій. Староство косбвске пожаль ся Боже! Ёму тблько на умѣ, щобы мати своихъ 12 выборцѣвъ на яку тамъ ексцеленцію! Старавъ ся я разъ лично приступити до тои справы, — зъ боку уряду громадского пбддавъ я гадку, щобы Жабе получити на пбдставѣ нового закона дорогового дорогою І-ои класы зъ Ворохтою, та що жь довѣдую ся? Ото якомусь тамъ Гертнерови, чи якъ вбнъ тамъ называе ся, не хоче ся мати тои дороги, бо вбнъ бы на тбмъ стративъ, ну, и зъ мого проэкту нѣчого не остало ся. П ошу маршалка повѣтового той звиняе ся бракомъ грошa въ повѣтовбй касѣ. Панове! Тамъ просто руина грозить тому нещастному народови, на котрый вѣками находила всяка саранча, а нѣколи нѣхто нѣчого крбмъ хоробы не внѣсъ. Я звертаю ся, панове, до васъ и прошу въ имени культуры, въ имени здоровля и правды, займѣть ся тымъ кутомъ! Цѣлый кутъ той гбрскій надъ чорною и бѣлою рѣкою уратуйте ще, якъ тблько зближите его до свѣтла, культуры и справедливости. Зъ нашои стороны такъ мало тамъ зробити треба. Жабе вбдъ Ворохты вбддалене кільканацять клм. Вже вложили-сте въ дорогу косбвско-жабьѣвску 80 тысячь; най тй грошѣ не пропадають, злучѣмъ тую дорогу ледви кільканайцять клм., а зробимо много, дуже много!

Пбдъ взглядомъ формальнымъ прошу мое внесеня вбдослати до комісіи дорогои. *[Оплески.]*

Справы соймовй.

Промова посла Окуневского при мотивованю внесеня въ справѣ дороги зъ Косова до Жабя и Ворохты:

Внесенѣ моѣ сегоднѣшне вбдносить ся до принятя повѣтовои дороги Косбвъ-Жабе яко дороги краевои на фондъ краевый и продовженя ей до зелѣзничои стаціи Ворохта. Начеркъ мого внесеня и мотивованя тамъ умѣщене повинно выстатчити, то-жь не много потребую ще додати.

Повѣты нашй всходній занедбаній до неможливости. Коли менѣ приходило ѣздити по заходныхъ повѣтахъ коло Закопаного, тамъ душа радувала ся надъ дорогами повѣтовыми и громадскими; а якъ менѣ прийшло ѣхати на другбмъ кбнци краю дорогами повѣтовыми, то тамъ що-хвиля ставай, не лишь вбдъ гуркоту камѣня, але просто зъ обавы, щобы не впасти въ пропасть. Въ послѣднихъ часахъ, правда, ухваливъ соймъ 80.000 зр. субвенціи на будову тои дороги, але при нужденныхъ повѣтовыхъ фондахъ буде ся зъ того на оденъ рбкъ ледви 5 кільометрбвъ дороги, такъ що заки скбнчить ся 94-ый кільометеръ, треба буде хиба наново розпочинати ту саму будовати дорогу. Треба знати, що въ косбвскбмъ повѣтѣ есть такъ много дорбгъ повѣтовыхъ, якъ майже въ жадномъ иншбмъ повѣтѣ въ нашбмъ краю. Пбдъ рукою у ме е выказъ довготи дорбгъ повѣтовыхъ въ кільометрахъ и прошу послухати: въ повѣтѣ бяльскбмъ есть всего 29 клм. повѣтовыхъ дорбгъ, въ бохеньскбмъ 51, въ бжозбвскбмъ 31, въ дрогобицкбмъ 43, въ городецкбмъ 21, въ гусятиньскбмъ 26, въ калускбмъ 48 клм. и т. д. — а повѣтъ косбвскій мае 94 кільометрбвъ дороги, котру не лише треба разъ выбудувати и вбдтакъ удержувати, але при нашихъ рвучихъ гбрскихъ потокахъ що-року наново будувати. Переглянувъ я такожь и выдатки на дороги повѣтовй и пересвѣдчивъ ем ся, що въ жадномъ повѣтѣ не ма ажь 20% додатковъ повѣтовыхъ на самй дороги повѣтовй, якъ то выказуе оденъ повѣтъ косбвскій. Въ наслѣдокъ того мусять занедбуватись инший аґенды повѣтовй; людность убога гбрека рѣдко заселена, — зъ-вбдки взяти на культуру краеву, на просвѣту, коли той повѣтъ зъ найбольшимъ высиленемъ весь грошѣ дае на дороги, черезъ то терпить по-простy на анемію у всѣхъ иншихъ галузяхъ, все лежить мертве, нѣгде житя не слѣдно.

Звернy увагу на важность тыхъ дорбгъ ще зъ иншихъ причинъ. Мы тѣшимось, коли Каляй робить зъ Босны край туристбвъ. Мои панове! Сли бы для нашихъ всходныхъ Карпатъ стояла отворомъ цѣла Украина ажь по Чорне море, сли бы мѣжь нашими горами а Кіевомъ навязала ся бодай така связь, якъ

Переглядъ політичный.

Вче а мали вбдбути ся у Вѣдни зборы Чехбвъ, щобы запротестувати противъ постановъ долѣшно-австрійского сойму, що въ публичныхъ школахъ долѣшнои Австріи може бути выкладовою мовою лише языкъ нѣмецкій. Зборы мали вбдбути ся въ сали Ґешвандера, але властитель салѣ въ послѣдній хвили вбдказавъ ви. Зббраній Чехи, котрыхъ зійшлось около 3000, пбшли до иншого льокалю на Леопольдштадтѣ, и тамъ вбдбули ся зборы при участи ческихъ и моравскихъ послбвъ.

Въ справѣ забороны вѣча въ Нижанковичахъ и противправного обмеженя вѣча въ Перемышли внѣсъ пос. Новаковскій на засѣданю сбймовбмъ дня 12 н. ст. сѣчня с. р. отсю интерпеляцію до комісаря правительственного:

„Дня 15 грудня 1897 въ мѣсточку Нижанковичахъ мало вбдбути ся вѣче публичне, скликане господаремъ Иваномъ Демковичемъ. Ц. к. староствб перемыске заборонило се вѣче пбдъ претекстомъ, що то день торговый, зъѣздить ся богато людей, а коли до числа приѣхавшихъ додасть ся тыхъ, що прийдуть на вѣче, то можна побоювати ся нарушеня публичного спокою. Мотивы забороны цѣлкомъ безправній. По перше, що якъ-разъ кождый скликуе вѣче на тогдѣ коли на рѣвсь найбольше людей. По друге — поведеня населеня тамтыхъ сторбнъ цѣлкомъ не оправдуе обавы ц. к. староства що-до нарушеня публичного спокою, бо богато и дуже численныхъ вѣчь анѣ разу до теперь не выкликало тамъ забуреня спокою публичного. Супротивъ того треба уважати мотивъ ц. к. староства тенденційнымъ и безправнымъ, змѣряючимъ до того, щобы горожанъ позбавити своббдного уживаня конституційныхъ правъ.

Вѣче въ Перемышли на день 26 грудня 1897 вправдѣ дозволено, але зъ безправнымъ обмеженемъ на самыхъ селянъ. А що законъ про зборы зъ дня 15 падолиста 1867 въ §. 2-бмъ, знае лише вѣча публичній для всѣхъ до тупнй, — то пбдписаній уважають застереженѣ ц. к. старосты Лянкевича, що на вѣче будуть допущенй лишь самй селяне нарушенемъ закона и запытують:

Чи вѣдоме ц. к. комісареви правительственному незаконне поступованя перемыского ц. к. старосты Іосифа Лянкевича? — що зарядить ц. к. правительство, щобы безправнй практики и противзаконна интерпретація законбвъ ц. к. старостою Лянкевичемъ не повторяли ся?“

Краковскій Поляки, котрій теперь неба прихилити радій Славянамъ (Русины очевидно — Москалѣ, отже не Славяне), выслали на тій зборы телеграму, вôдъ котрои Чехи мало не прослезили ся. Зборы ухвалили резолюцію, протестуючу противъ постановы сойму. Резолюція домагая ся такожь права публичности для школы Коменского у Вѣдни и заповѣдае остру борбу, коли бы постанову сойму вôддано до цѣсарскои санкціи.

Въ ческôмъ соймѣ веде ся сегодня дальша розправа надъ внесенемъ графа Buquoy. Першій мавъ промовляти п. Вольфъ, за нимъ молодо-ческій п. Бакса, а потому именемъ феодальнои бôльшои посѣлости гр. Сільва Тарука. Зъ нѣмецкои стороны записало ся до слова ще богато послôвъ; але имовѣрно не прійде до дальшои дебаты, лишь будуть ще выбраній генеральній бесѣдники. Надѣють ся, що нинѣ скôнчить ся перше читане внесення, а завтра прійде на чергу внесенє п. Шлезінгера въ справѣ внесення языковыхъ розпорядженъ. Правительство мабуть и сегодня не заложить въ соймѣ заявы въ справѣ свого становиска що-до языкового спору, а зробить се лишь въ комісіи, котру соймъ выбере для сеи справы.

— —

Змѣны въ россійскôмъ міністерствѣ. „Правит. Вѣстникъ“ оголошуе именованіе Николая Аничкова тымчасовымъ міністромъ просвѣты (исполняючимъ должнôсть министра) на мѣсце помершого Дельянова. На мѣсце уступившого генералъ-губернатора кіевского Игнатѣва именованый дотеперѣшный командантъ кіевского воинного округа генералъ-адъютантъ Михаилъ Драгомировъ. Драгомировъ, урод. въ р. 1830 въ черниговскôй губерніи, є знаный зъ своихъ науковыхъ працъ на поли стратегіки и тактики и любленый такъ въ россійскôй арміи якъ и суспôльности, уважаный загально за чоловѣка дуже людяного.

— —

Онодгы вôдбуло ся въ Софіи дуже урочисто перенесенє тѣла князя болгарского Александра Батенберґского до нового мавзолею. На чолѣ походу ишовъ кн. Фердинандъ зъ княземъ Филипомъ саксенъско-кобурґско-готайскимъ. Були такожь заступники Англіи и Нѣмеччины. Графиня Гартенавова, жена покôйного була такожь при тôмъ обрядѣ и зарăзъ того самого дня вôдъѣхала. Кн. Фердинандъ мавъ дуже патріотичну рѣчь при зложеню тѣла въ мавзолею.

— —

Довгій отвертый листъ Золѣ въ справѣ Драйфуса-Естергазого, помѣщеный въ дневнику Aurore а звернеый до президента републики Фора, кôнчить ся такимъ уступомъ: „Обжалôваю Пáті-ді Клáма, що вôнъ бувъ хочь несвѣдомымъ але діявольскимъ виновникомъ похибки суду; обжалôваю Мерсіера о спôвинну; обжалôваю Більота, що не выявивъ доказôвъ невинности Драйфуса; обжалôваю Боасдерфа и Гонза о спôвучасть въ тôмъ; обжалôваю Пелісана и Равáрія, що выточили злочинне слѣдство. Обжалôваю експертôвъ, що зложили фальшивій оречення: обжалôваю бюра міністерства вôйны, що спровадили огидну кампанію въ дневникахъ въ цѣли обаламученя публичнои опінін и затерти власнои вины. Обжалôваю першій судъ военный, що нарушивъ право, засуджуючи Драйфуса на пôдставѣ держаного въ тайнѣ документу, и обжалôваю другій судъ военный, що свѣдомо увôльнивъ винуватого и допустивъ ся тои незаконности на приказъ, котрый самъ собою є провиною, пôдпадаючого пôдъ законъ“.

„Выступаючи зъ тыми обжалованями“ — кôнчить Золя — „пôддаю ся охотно наслѣдкамъ закону, котрый карае клевету. Я нѣколи не знавъ тыхъ людей, котрыхъ обжалôваю. Крокъ, якій роблю, выходить на революційне средство, щобы приспѣшити єдиносильною правды и справедливости. Лише одна пристрасть панувала надо мною въ моѣмъ житю, се пристрасть для просвѣты и гуманности. Мôй протестъ є войкомъ моеи душѣ. Нехай поставлять мене передъ судъ присяжныхъ, а тогдѣ все выйде на верхъ.“

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ Рускои Рады въ Бôбрцѣ** оповѣщуе: Зъ причинъ вôдъ выдѣлу независимыхъ речинець на загальній зборы Рускои Рады въ Бôбрцѣ перенесено зъ дня 20 н. ст. сѣчня на *четверъ 3-ого н. ст. лютого* въ тою самою програмою. — Того самого дня вечеромъ вôд буде ся в-кальный *концертъ* пôдъ управою о. Нижанковского на дохôдъ будовы Народного Дому въ Бôбрцѣ, бо и намъ тутъ тяжко приходить сяборотись о льокаль на публичній руский зборы, а въ своѣй хатѣ буде своя правда и сила и воля! — *Вôдъ выдѣлу.*

— **Кружокъ музичный „Львôвкого Бояна“** уряджуе при ласкавôй участи „Клюбу Русинокъ“ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ въ недѣлю 23-ого н. ст. сѣчня с. р. вечеринцѣ зъ танцями. Окремыхъ запрошень не розсилае ся. Часть доходу призначена на запомоговый фондъ „Академ. Громады“ и на будову руско-народного театру. Вступъ якъ звычайно. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Стрôй для панъ народный або вечерковый, для панôвъ візитовый.

„Кружокъ Музичный“ завязавъ ся при товариствѣ „Львôвскій Боянъ“ въ жовтни 1897 року. Цѣлію его є плеканє музики инструментальной, такъ збôрнои якъ и сольовои. А щобы придбати бôльше членôвъ, заложивъ Кружокъ у себе для тыхъ, що мають вже якійсь початки, школу скрипки и альтôвки. Въ короткôмъ часѣ збôравъ вôнъ около двацять аматорôвъ-музикôвъ та выступивъ зъ першими продукціями на вечеринцяхъ св. Андрея, уряджеными рускими товариствами въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Але що може не всѣмъ звѣстно, що Кружокъ такій истнуе, тому отсею вôдозвою подаемо се до публичнои вѣдомости, а заразомъ просимо Вп. Родимцѣвъ, любителѣвъ музики инструментальнои о якъ найчисленнѣйшу участь въ Кружку, котрый крôмъ вправъ и продукцій музичныхъ буде уряджувати товарискій сходины въ мясницѣ и пôзнѣйше, де кождый зъ членôвъ буде мати нагоду добре и мило забавитись. До Кружка можуть вписуватись также и панѣ, якъ вже й теперь кôлька належить, а вôдъ числа вписаныхъ панъ буде залежати, чи одна зъ-мѣжъ нихъ увôйде до выдѣлу Кружка яко особна дельгатка панъ, чи нѣ. Вписуватись и близшій інформаціи можна дôстати кождои пробы „Бояна“ въ пятницю вôдъ 7 до 9 годины вечеромъ. Думаемо, що пôсля сеи вôдозвы не знайдесь нѣ одна Русинка або Русинъ, що не вписали бы ся до „Кружка музичного“. — За выдѣлъ: *Ол. Бережницкій* голова, *Ос. Шухевичъ* секретарь. [Всѣ рускій часописи просимо сю вôдозву повторити.]

— **Соймовый клюбъ демократичный розлѣзає ся.** Зъ причины внесеня тымъ клюбомъ провекту реформы выборчои, де жадае ся заведеня V-ои куріи, выступили зъ клюбу славній демократы: д-ръ Яклиньскій, Т. Меруновичъ, д'Абанкуръ, Райскій, Яблоньскій и Висневскій.

— **На дохôдъ Рускои Бурсы въ Бережанахъ** вôдбуде ся дня 1 н. ст. лютого вечѣръ зъ танцями въ салях тамошного касина [Hôtel de Galicie] Близшій вѣсти подадуть запрошеня, котрій небавомъ будуть розсиланій. [Инший часописи просимо о повторене нинѣшного нашого оповѣщеня.] — *Выдѣлъ.*

— **Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю** запрошуе отсимъ Вп. членôвъ товариства на звычайнй загальній зборы; котрій вôдбудуть ся 20. н. ст. сѣчня [въ четверъ] о годинѣ 6½ вечеромъ. Порядокъ дневный: 1) справозданє уступаючого выдѣлу зъ дѣяльности за 1897 рôкъ, 2) справозданє касове, 3) передплата часописей, 4) выборъ нового выдѣлу, 5) самостôйнй внески членôвъ.

— **Въ Лопатинѣ**, бродского повѣту, **завязали тамошнй Русины „Селяньску Раду“** и дня 11 н. ст. сѣчня с. р. вписало ся до неи звижь 50 членôвъ та выбрали выдѣлъ, до котрого увôйшли: о. Мих. Громадка парохъ зъ Ляшкова яко предсѣдатель, сел. Лотоцкій зъ Хмѣльна яко заступникъ предсѣдателя, Володимиръ Мандрика зъ Лопатина яко секретарь, Петро Климчукъ зъ Лопатина яко касіеръ, а Мушиньскій и Мельникъ vel Лотоцкій зъ Увина яко заступники. По енергічнôмъ выдѣлѣ сподѣваемо ся по Іорданѣ вѣча въ Лопатинѣ. — *Участникъ.*

— **Зъ Угнова пишуть намъ:** Въ серпни 1897 оголошеный бувъ въ „Дѣлѣ“ выровъ равского староства, котре на пôдставѣ патенту зъ 1854 року засудило пп. Гриня Бѣлика и Гриня Онишкевича по сѣмь дôбъ арешту — и по 5 зр. коштôвъ за обиду польского кандидата до рады державнои п. Гнєвоша. На рекурсъ выготовленый безинтересовно д-ромъ Королемъ ц. к. Намѣстництво рескриптомъ зъ дня 26 вересня с. р. ч. 81.276 скасувало безглуздый выровъ равского староства за-для браку суті чину до мнимого переступленя. Инакше намѣстництво и не могло рѣшити справы, бо-жь прецѣнь польскій кандидатъ не є нѣякою особою урядовою, а коли хто его обидивъ, може удати ся до суду.

— **Зъ-пôдъ Львова пишуть намъ:** Ледво чи котрый повѣтъ такъ занедбаный, якъ львôвскій, и то пôдъ кождымъ взглядомъ, якъ політичнымъ, такъ и економічнымъ Тутъ „зъ дѣда прадѣда“, мовлявъ, послюють Абрагамовичѣ та Меруновичѣ, а польска часопись Monitor еще про жадныхъ вôйтôвъ бôльше не писала, що про вôйтôвъ зъ львôвского повѣту. Такъ вы спитаете: а де-жь проводирѣ народу? Въ львôвскôмъ повѣтѣ такихъ проводирôвъ не видати, а найлучше свѣдчить о тôмъ „Селяньска Рада“. Мабуть якъ бы не о. Гôрникъ зъ Винникъ, котрый „Селяньску Раду“ всѣми силами пôддержуе и мало не самъ репрезентуе тамъ духовеньство львôвске, то ледви чи доси устояло бы ся се товариство. Мало не на однôмъ нѣмъ спочивае весь тягарь повѣтовои дѣяльности, тому й не диво, що результатъ невеликій, то тымъ бôльше, що немало труду мае вôнъ въ своѣй громадѣ Винникахъ, котру наволи веде до просвѣты и двигае до добробыту.

Ось тôлько особистымъ заходамъ о. Гôрника удало ся выхлопотати, щобы ц. к. фабрика тютюну въ Винникахъ въ рускій свята не робила. Доси въ руске свято дзвонивъ одинъ дзвонъ до церкви на богослуженя, а другій на фабрицѣ до роботы. Теперь ц. к. Дирекція фабрикъ тютюну на особисту интервенцію о. пароха згодила ся, щобы на Соборъ Пр. Богородицѣ, Обрѣзаніе Господне, Свѣтлый Понедѣлокъ, Пресвятоя Тройцѣ и Преображеніе Господне фабрика тютюну була замкнена! Треба сподѣвати ся, що ц. к. Дирекція узнаеть и другій свята рускій за неменше важній. При сеи нагодѣ мушу зазначити, яко безсторонный очевидець, що львôвска Консисторія зовсѣмъ незавдала собѣ труду, щобы сю справу належно пôдцертн... Пôдъ взглядомъ економічнымъ громада Винники поступила о стôлько напередъ, що селяне самій взяли доставу тютюну зъ зелѣзницѣ до фабрики въ Винникахъ, ледви перехитрили жидôвъ, котрій довгій лѣта сю доставу держали въ своихъ рукахъ и поробили великій маетки. Такъ бы осьтреба конечно ще и зъ краминичною торговлею зробити въ Винникахъ! — Добрый примѣръ подѣлае може и на другій громады, народъ очуняе та може пробудить и своихъ провôдниковъ... Адже и доповняючій выборы до рады повѣтовои вже близько, а чи що зробило ся доси въ тôй справѣ покажуть выборы! — *Очевидець.*

— **Станиславôвскій Епископъ Куиловскій** — якъ доносить Kurjer stanisławowski — пожертвувавъ на вôдновy рускои катедры въ Станиславовѣ 15.000 злр. зô своихъ приватныхъ фондôвъ.

— **Цѣсарь затвердивъ** выборъ гр. Андрея Фредра обшарника зъ Беньковои Вишнѣ на маршалка, а бар. Людвика Брікмана обшарника зъ Манастирця на віцемаршалка рады повѣтовои въ Рудкахъ.

— **Вп. посолъ о. Д. Танячкевичъ** оповѣщуе: Дякуючи вселаскавымъ Добродѣямъ-Родимцямъ за удѣлену менѣ помôчь для выратованя вдовицѣ К. II зъ С. вôдъ ліцитаціи банковои, прошу о дальшу помôчь, бо сума потрѣбна ще не осягнена. Выказъ подамъ разомъ.— *Д. Танячкевичъ.*

— **Руско-народный театръ** скôнчивъ вчера цикль представлень у Львовѣ и выѣздить, якъ вѣдомо, до Городка. Послѣдній представленя у Львовѣ [На аґка Полтавка, складане на Новый рôкъ, опера Масканього Cavalleria rusticana“ и „Не ходи Грицю“] выпали дуже добре и заѣднали дружинѣ нашого театру щире признанє. Тутъ замѣтимо, що на мѣсце тенора п. Ольхового вступивъ до нашого театру теноръ п. Григоровичъ и зъ самого першу заслужився собѣ симпатію публики.

— **У Львовѣ померъ** въ суботу въ 72 роцѣ житя **Станиславъ Поляновскій**, членъ палаты панôвъ и посолъ на соймъ краєвый, бувшій маршалокъ сокальскои рады повѣтовои, т. зв. „król sokalski“, повстанець зъ рокôвъ 1848 и 1863 р. Имя Станислава Поляновского добре знане загалови Русинôвъ. Въ соймѣ належавъ до партіи крайныхъ реакціонерôвъ польскихъ и бувъ непримиримымъ ворогомъ Русинôвъ, особливо въ 1870-тыхъ рокахъ зславився ся вôнъ своимъ выступомъ въ соймѣ противъ „Просвѣты“. Продавши на старй лѣта село Мошкôвъ въ Сокальщинѣ, купивъ собѣ сельце Увинє въ повѣтѣ золочѣвскôмъ и тамъ доканалувавъ вѣку. Тѣло перевезено до Мошкова до гробôвця и зъ тои причины нинѣшне засѣданє сойму пôчне ся лише зъ-полудня о 3 годинѣ.

— Вѣденьска „Hirtentasche“ наводить такій **декретъ Пропаґанды въ справѣ всходныхъ обрядôвъ въ Пôвнôчнôй Америцѣ**: 1) Католики всходныхъ обрядôвъ можуть въ Пôвнôчнôй Америцѣ держатись лат. обряду, но повернувши до вôтчины повинній сейчасъ пôддатись своему питомому обрядови. 2) Принимаючій постôйный осѣдокъ въ Пôвнôчнôй Америцѣ потребуютъ до переходу на лат. обрядъ призволу Апост. Престола въ кождôмъ случаю зъокрема. 3) Въ мѣсцевостяхъ въ котрыхъ пробуваe много Русинôвъ, довженъ Архіепископъ зô своими суфраґанами призначити для провінціи женатого [einen ehelichen] впрочôмъ здôбного рускаго священника; если-ж такого нема, латинского, Русинамъ пригожого для ихъ душпастырництва“ — Нотуемо се изъ Hirtentasche. О Бразилiи мабуть доси нема подôбного розпорядку зъ Риму — *Адріятъ.*

— **Выдѣлъ краєвый** на своѣмъ засѣданю въ суботу м. т. ухваливъ: 1) внести до сойму провектъ закона о зниженю лѣтъ служебы народныхъ учителѣвъ зъ 40 на 35 лѣтъ и — 2) вôзвати тернопôльску раду повѣтову щобы дала свою опінію въ справѣ основаня руск и гімназіи въ Тернополи.

— **Дрôбнй вѣсти.** Испытъ табулярный зложивъ передъ комісією испытуючою въ Тернополи дня 28 грудня 1897 р. п. Стефанъ Стефановичъ, дістарь ц. к. суду въ Борщевѣ. — Презенту на римо-кат. парохію reg. coll. въ Станиславовѣ надавъ міністеръ вѣроисповѣдань завѣдателеви тои парохія кс. Іосифови Пискевичеви. — Въ Краковѣ померъ Лукіянъ Малиновскій, професоръ славяньскихъ языкôвъ въ университетѣ Ягайлоньскôмъ.

Осторога передъ наслѣдуванемъ. В. Матера правдивый очищеный транъ зъ печѣнки дорша буде теперь, щобы запобѣгти многимъ наслѣдуваннямъ его, розсилатись тôлько въ такихъ тригранныхъ фляшкахъ котрыхъ зверхна обслона есть засмотрена урядово охоронымъ пасокомъ на затычцѣ, якъ той, що знаходить ся въ нашôмъ деникy въ анонсахъ. — Черезъ той охоронный пасокъ на затычцѣ можна вже теперь легко вôдрôзнити зъ верха Матера транъ зъ печѣнки дорша вôдъ инших сортôвъ трану зъ печѣнки въ тригранныхъ, круглыхъ або овальныхъ фляшкахъ Длятого недужій, котрымъ лѣкарѣ записують Матера правдиво-чистый печѣночный транъ зъ печѣнки дорша, вводить такій фляшки безъ урядово запротоколованого пасока на затычцѣ [червоный и чорный друкъ на жовтôмъ папери], отже зъ неправдивымъ змѣстомъ яко наслѣдуване рѣшучо вôдкинути!

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

Филомена зъ **Малешкевичôвъ Тимусова**, жена о Андрея Тимуса, пароха зъ Гузинець лоло Теребовлѣ, женщина рѣдкихъ честнотъ! упокоила ся дня 14 н. ст. сѣчня с. р. В. ѣ. п.!

Єлена зъ **Сенатôвъ Ярема**, жена о. Теодата Яремы зъ Перемышля, упокоила ся дня 15 н. ст. сѣчня с. р. въ 25-мъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Про сакхарину або цукерину** одержуемо вôдъ д-ра Т. С. [нашого земляка] отсе письмо:

Въ 1879 роцѣ вôдкрыто вытворюючій ся въ мази при дестиляціи вугля камѣнного тѣло бѣле, дрôбно кристалічне, менше бôльше подôбне до снѣгу, и за-для интензивного смаку солодкого названо его сакхариною. Властива назва хемічна була бы ему: безводный квасъ орто-сульфо-амін-бензоесовый, C_6H_4 (CO/SO_2) $NH = C_7H_5NSO_3$. Одвѣтно до якости сорта есть сакхарина 280—500 разôвъ солодша вôдъ цукру. У водѣ легко розпускаюсь, мѣшають ю также часомъ зô содою, щобы лекше розпускала ся. Въ торговли приходить въ 0·5 грамовыхъ табличкахъ, выстачаючихъ на осолодженє около 10 склянокъ чаю.

Продукту сего, котрый за-для скомпліковaного способу добуваня бувъ дуже дорогій [въ аптацѣ до теперь коштувъ 1 грамъ 20 кр.] уживано зъ-разу замѣсть цукру для хорыхъ, котрымъ не вôльно цукру вживати, якъ також до засолоджуваня дуже гôркихъ лѣкôвъ. Зъ часомъ сакхарина подешевѣла и зачато ю уживати при фабрикаціи лікерôвъ, консерваôвъ овочевыхъ и выроббвъ цукорничихъ. Въ домовôмъ ужитку т. в. до солодженя кавы и чаю, де власне найбôльше цукру спотребовуе ся, вже то зъ вродженого людямъ консерватизму, вже то що мало хто знавъ о ей истнованю, до недавна була ще не приняла ся. Въ нѣмецкихъ кралхъ и въ Чехахъ вôдъ недавна зачинае сакхарина входити въ домовый ужитокъ, особливо въ роботницкихъ веретнахъ, чимъ загревожились немало цукровій міліонеры. Стараютъ ся они теперь у правительства о заборону спроваджуваня сакхарины [въ Австріи нема ще фабрики сакхарины], а такожь о заборону продаваня ю публицѣ безъ рецепты лѣкарекои. До сего чей-же не прійде, але въ кождôмъ разѣ цло вôдъ сакхарины правдоподôбно пôдскочить въ гору. Коли въ остатныхъ часахъ цукоръ подорожѣвъ, а майже солодку надѣю, що незадовго буде дорожшій, не завадило бы и намъ пôзнати ся блише зъ сакхараною та зъ оловцемъ въ руцѣ забавити ся въ рахунокъ.

Припустѣмъ, що въ роднѣ выходить 2 клґ. цукру на тыждень, то на рôкъ буде того 104 клґ. Кільо цукру, купованого въ меншихъ скôлькостяхъ, якъ то звычайно дѣе ся, коштуе 37—40 кр., на провінціи декуда навѣть 42 кр., а се на рôкъ учинить 37—40 зр. Таку саму вартôсть солодости дае 300 грамôвъ сакхарины легкорозпускальной, котра въ гуртовнôмъ складѣ купована коштувати буде около 6 зр. 50 кр. Лишае ся намъ въ кишени 30 зр., а най бы лишь 20 зр., то все те значить богато. Промысловцѣ цукровій стараютъ ся всѣми силами вôдводити публику вôдъ уживаня сакхарины, пôдносячи вôдживну вартôсть цукру, котрои сакхарина не мае. Не дасть ся заперечити, що цукоръ мае певну вôдживчу вартôсть, бо спалюе ся цѣлкомъ въ орґанізмѣ; але-жь прецѣ нѣхто не вживае тôлько цукру, щобы нимъ ажь живитись, а лишь до поправленя смаку стравамъ, отже яко средство подразнюче [Genuss-Mittel]. Коли противно — за грôшь заощадженый при уживаню сакхарины можна собѣ купити правдивыхъ артикулôвъ живности, якъ хлѣба, мяса и т. п. котрыхъ вартôсть вôдживча стоить далеко высше вôдъ цукру. Треба также пôднести одну власнôсть сакхарины, а именно тую, що она стримуе кисненє, есть отже свого рода средствомъ антісептичнымъ.

Теперь, коли зъ поступомъ цивілізаціи уживанє кавы и чаю зъ нашôмъ рускôмъ народѣ ходить въ що-разъ ширшій круги, рôвномѣрно изъ зрастаньемъ тверезости, сакхарина може и для насъ мати велике значѣнє. Най буде, що 10 тысячъ родинъ рускихъ въ Галичинѣ и Буковинѣ заощадить лише по 10 зр. рôчно, то разомъ зробить се 100 тысячъ зр., зовсѣмъ показна сума! Зъ того капиталу бы де-що и на театръ рускій, и на добродѣйній институты, и не одному залатало бы ся тымъ годй лôкоть... Возьмѣть же собѣ то на умъ, патріоты, знаючй вартôсть гроша, и ширѣть сакхарину межи простолюдиномъ и роботникомъ, бо для нихъ она найпотрѣбнѣйша. Розповѣдайте про ню межи народомъ, въ читальняхъ и при кождôй нагодѣ та роздавайте по троха на пробу, заводѣть ей по сѣльскихъ крамницяхъ. Купуйте въ гуртовныхъ складахъ матеріялôвъ аптачныхъ [якъ Петро Міколяшъ у Львовѣ, Шмідтъ и Фонтінъ въ Черновцяхъ], бо такъ дешевше. — *Д-ръ Т. С.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 17 сѣчня. Король Мілянъ бувъ вчера на авдіенціи у цѣсаря; одягненый бувъ въ генеральскій уніформъ сербскій.

Прага 17 сѣчня. Нѣмецкій студенты проходжували ся вчера по улицяхъ въ бурщôвскихъ шапочкахъ, чимъ выкликали досаду Чехôвъ. Зривано имъ шапочки зъ головы и прийшло до бôйки, зъ котрои побитй бурщ повтѣкали безъ шапочокъ. Передъ редакціями Nar. List-ôвъ и Politik-и уладили роботники демонстрацію, выкрикуючи „pereat!“ и співаючи „Рудый прапоръ“.

Парижъ 17 сѣчня. Парижскому командантови ґен. Соціяровi, котрый переходить въ стан спочинку, выправлено величаву овацію. Вôдкулись также демонстрацій противъ жидôвъ и Золѣ, котрый, якъ вѣдомо, выступивъ въ оборонѣ Драйфуса.

Римъ 17 сѣчня. Палата адвокатôвъ въ Неаполю выслала до Золѣ телеґраму зъ выразами симпатіи за его листъ въ справѣ Драйфуса.

Брукселя 17 сѣчня. Студенты университету выслали до Золѣ телеґраму зъ привѣтомъ за его отвертый листъ до Фора.

Масть кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôвля рецепты припоручених и уживаних изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчній Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдморожена.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 88—?

Надосłане.

Адвокатъ Д-ръ Рожанковскій
въ Зологовѣ
глядить концепієнта
[по можности доктора правъ], котрый мôгъ бы вступити въ обовязокъ зъ днемъ 1 н. ст. лютог 1898 р. або й скорше. 14 2—3

Зміна льокалю.
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

КОНКУРСЪ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ розписуе отсимъ конкурсъ на запомогу стіпендійну имени Теодора Качалы, сына Григорія, бувшого господаря въ Фирлѣевѣ, въ квотѣ 120 зр. а. в.

Запомога призначена є для сына селянъского господаря, рускои народности, ученика середныхъ школъ або студента університету, зъ нотами въ свѣдоцтвѣ переважно вôдзначаючими, ваглядно добрыми кольокіями. По ваня, заосмотрений свѣдоцтвами науки, якъ такожъ свѣдоцтвомъ убожества, выставленымъ вôдъ уряду парохіяльного и ствердженымъ черезъ зверхность громадеку, належить вносити до Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Рынокъ, ч. 10. I. поверхъ] *найдальше до 15 н. ст. марта 1898 р.*

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 14 н. ст. сѣчня 1898 р.
Юліянъ Романчукъ.
Д-ръ Костъ Левицкій. 1—3

МѢХИ ковальскій, выробу краевого знаменитѣ. по зр. 30·— и 35·—, шнайдиры, шрубштаки, ковала молоты и т. п.
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4586

Глядаю женщины
образованои, въ середнôмъ вѣцѣ, Русинки, до выховання трохъ дрôбныхъ дѣточокъ и ведення середнього господарства. Близша вѣдомôсть у о. Николая Бурмича, гр.-кат. пароха въ Полянахъ суровичныхъ п. п. Ясленска. 446 6—6

Е. ZBITEK-A
въ Neustift коло Оломуца

выробъ мозаики въ склѣ квадр. гробы престôлъ Божого Тѣла и гробы зъ Люрдъ обстали св. Пашо Львовъ XXI вôдзначений. Узнана католицко богословскои академіи въ Петербурзѣ, нѣмецкои місіи въ Царгородѣ. Илюстрований цѣнникъ franco. Достава пôдъ гаранціею. 448 8—5

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА,** площа Капітульна № 3.

НОВОСТИ на СУКНѢ
дамскій
поручае магазинъ 2
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимае вкладки на
КНИЖОЧКИ
2219 и опроцентовуе ихъ по
4½% на рôкъ.

УЧЕНИКЪ
высшої гімназії а матурою семинаря учительского глядае лекції на селі. Зголошення: Заряд школи в Бутинах, почта Мости великі. 13 2—3

429 5—6
Ант. Соболевскій
годинникарь
Львôвъ, готель французскій
поручае
складъ годинникôвъ женевскихъ репетерôвъ, будильникôвъ кишеневыхъ и годинникôвъ парискихъ коминовыхъ якъ и подорожныхъ
зъ найлучшихъ фабрикъ.
Полагоджую всякій замовлення, направы и замѣны.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вôдзначена двома срѣбными медалями
выконуе **дзвоны** рôзной ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожъ маe на складѣ готовѣ дзвоны рôзной ваги.
Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовлення, прошу о ласкавѣ замовлення такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся пришоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.
Зъ глубокимъ поважаненъ
3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбôръ поезій для народу зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправленій примѣрникы продаютъ ся по 35 кр.

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинôвъ
Цѣна 1 зр
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

По значно низшôй цѣнѣ якъ деинде!
поручае сяг:
ОБРАЗЫ на тетраподѣ за склôмъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образôвъ вôдмаки величины.
СВѢЧКИ блашаній зъ пружинами дякарованій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВÔНКИ гармонійный по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругвы и феломы по зниженôй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великôмъ выборѣ вôдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рôзнôй величинѣ вôдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Павуки (Полікандры), Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рôзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святѣ, Пôдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ якъ вище въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 80—?

Фірма вôдзначена на львôвскôй крайовôй выставѣ срѣбною медалею.
На празникъ Рождества Христового!
Хвально звѣстна
РОБÔТНЯ
ВЫРОБÔВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ И ГАЛАНТЕРІЙНЫХЪ
зô срѣбла, хінъского срѣбла, бронзу, мѣды, цины и цинву а жельо:

монстранцій, чашѣ, пушки цимборійній и на св. влей, бурсы для недужих, лѣхтарѣ напрестольній, канделябры, павуки, лямпы передъ Найсвятѣйший Тайны, хресты напрестольній и процесійній, братскій берла, кадильницѣ и лодки, гармонійный дзвôнки, антімедія, бронзы салоновѣ и до меблѣвъ и т. д.
Всѣ наведенѣ предметы приймае до и золочення, посрѣбленя, нікльованя, оксидованя и вôдбронзованя въ огни або гальванічно и ручитъ за довголѣтну тривкôсть. Замовленя зъ провінціи и заграницы вôдворотною почтою. Рисунки и цѣнники на жадане franco. 356 9—10
Зъ глубокимъ поважаненъ
ВІЛЬГЕЛЬМЪ СКНУЖІЛЬ,
Робôтня бронзôвнича, Львôвъ ул. Галицка ч. 15.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтôмъ папері).

Доси неперевысшеный!!!
В. Маагера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченôмъ опакованю)
зъ фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни
Розсѣдженый першорядными повагами медичными и за-дан своєи легкои стравности поручений также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ збôльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокôвъ, а также взагалѣ прочищеня крови. — **Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричномъ Wien, II/3., Heumarkt Nr. 3., а также майже у всѣхъ аптиках австро-угор. державы.
У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алойсія Гібнера.
Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. держави. 380 8—18
W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3.
Противъ наслѣдувань заряджуе ся судове слѣдство.

Въ кождôй рускôй хатѣ повиненъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рôкъ 1898.
Дôстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Рынокъ ч. 10.

Вôдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьковщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка
СВОБОДА
письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.
Выдае и за редакцію вôдповѣдае д-ръ **Костъ Левицкій.** Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Кероль**, учитель господарства.
Цѣлорôчна передплата выносить 2 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львôвъ, рынокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).
„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорôчній сесіи соймовій, о выборахъ, вôдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стопарішеннях господарскихъ, д ра Дам. Савчака О новôмъ законѣ дороговôмъ, О краевôй продажи соли, О краевôй акцизѣ вôдъ напиткôвъ, Вас. Нагôрного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Неделъского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зô всѣхъ сторôнъ краю; 5) порады, питаня и вôдповѣдѣ въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспôльно-політичныхъ; 6) рухъ сединьства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысель и торговля.
ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходить о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годовн. двіц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокалн		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярославя		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокалн
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск головного двірця
3.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокалн	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
НІЧ				4.40	„ Ярославя
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**НІЧ**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокалн
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Вергомету з нїмком поведінка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.29	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ран вечôром до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъского. Зъ друкарни Інституту Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 4. Львовъ, Середа 7 (19) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей" выходитъ въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „Дѣла" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Опшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stadterstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламації неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератовой або ей мѣсце а зъ рубрикѣ „Надісланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Запросины до передплаты
на рѣкъ 1898.

Зъ Новымъ ст. ст. рокомъ 1898-ымъ вступивъ нашъ дневникъ въ девятнацятый рѣкъ выдавництва — и выходити буде въ такѣмъ самѣмъ обемѣ, зъ шѣстьма въ мѣсяць аркушами „Бібліотеки найзнам. повѣстій" и при задержаню дотеперѣшныхъ условій передплаты.

Розумѣе ся само собою, що и дотычно своеи програмы „Дѣло" останесь вѣрнымъ своѣй народнѣй и політичнѣй програмѣ та зъ цѣлою совѣстностію дальше служити буде честнѣй справѣ народнѣй яко вповнѣ независимый орґанъ народовцѣвъ и всего народу рускаго.

Побѣчь справъ політичныхъ и національныхъ мы варѣвно звернемо увагу на справы економічній, а такожь подбаемо о добрѣбность фейлетона.

Всѣхъ же Русинѣвъ — всѣхъ народовцѣвъ и загаломъ людей доброи волѣ просимо, щобы въ почутю свого народного обовязку найщирше пѣдпирали й на дальше наше „Дѣло", якъ морально такъ и матеріяльно. Не лишь удержаня, але й що разъ бѣльшого розвою „Дѣла" вымагае честь народовцѣвъ и добро справы рускои.

Просимо отже Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з єднувати „Дѣлу" якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла".

Справу соймовои адресы до трону

мы вже оцѣнили зѣ становища рускаго и высказали memento на адресу кождого рускаго посла въ соймѣ, котрый доси не вѣдлучивъ ся вѣдъ народу и не думае вѣдлучати ся. А якій то — просто сказавши — швіндель пущено въ гру въ справѣ тои адресы, о тѣмъ може кождого пересвѣдчити отся статя Słowa polskiego [ч. 15 въ 19 сѣчня]:

„Коли вовсѣмъ не треба бути пессімістомъ, щобы перестати манити ся що-до скорого привернена національного мира въ Чехіи — *справы и вѣдносины польско-руский въ галицкѣмъ соймѣ набирають подвійно далекосяглого значѣня.* А судячи зъ першихъ обявѣвъ — зѣ спокѣйного и дуже примирительного способу, въ якій посолъ Барвѣньскій мотивувавъ свои внесеня въ соймѣ, зъ предметового, справедливого а розумного трактованя ихъ въ комісіи шкѣльнѣй, можемо мати вповнѣ уза-саднену надѣю, що соймъ стане на высотѣ задачѣ, оцѣнить важнѣсть хвилѣ и пѣсля того поступить. *Буде то неоцѣненымъ політичнымъ вѣдбуткомъ* [Полякѣвъ — *Ред.],* если покаже ся, що тѣ квестіи языковій, котрѣ деинде доводять до такихъ завзятыхъ борѣбъ, що черезъ нихъ цѣла конституційна будѣвля захиталась ажь до самыхъ пѣдвалинъ — у насъ не лишь не выкликують борѣбы, але умѣренностію зъ однои стороны а почутямъ справедливости зъ другои стороны стремлять до мирнои розвязки. Буде се похвальнымъ для сего сойму свѣдоцтвомъ, если величезна польска бѣльшѣсть сего сойму, супротивъ такого нечисленного гуртка послѣвъ рускихъ, не вѣйде на легку дорогу майоризованя, але потрафить керувати ся взглядами справедливости и безъ примусу изъ-внѣ потрафить примѣнити засаду рѣвныхъ правъ.

Буде то *вдобутокъ и скрѣпленє становища* [Полякѣвъ — *Ред.] варѣвно у-внутрѣ якъ и на-внѣ.* У-внутрѣ — бо не буде можна зъ доброю вѣрою анѣ закинути Полякамъ, що мають *двѣ жѣрки,* одну для себе, другу для рускихъ спѣвгорожанъ, анѣ такожь слаѣй чисельно *угодовѣй партіи середъ Русинѣвъ* грунтъ зъ-пѣдъ нѣгъ усувати закидомъ безплодности угодовои политики. На-внѣ — бо чимъ бѣльше тутъ дома доведемо до згѣдного пожитя, *тымъ смѣлѣйше будемо могли у Вѣдни вѣдпирати всякій вабаганки мѣшатись до нашихъ справъ домашныхъ.* Они завсѣгды старають ся тую руску карту мовь атута противъ насъ выгравати, все дмуть ся до ролѣ оборонцѣвъ справедливости, нѣбы знасилуванои ними на Русинахъ, завсѣгды всякій *стремленя до розширеня и скрѣпленя автономіи* вѣдпирають тымъ облуднымъ закидомъ, що не о автономію намъ иде, але о панованє и гегемонію. Вѣдъ поступованя сойму въ справѣ рускаго языка, и то не лишь вѣдъ ухвалъ, але навѣть вѣдъ самого тону и ходу дискусіи, зависить *сила, зъ якою Поляки и Русины будуть могли у Вѣдни вѣдперти того рода облудне опѣкуньство* и тои нѣчимъ не узасаднене мѣшанє ся до *нашихъ справъ домашныхъ.* Найсильнѣйшою пѣдставою автономічнои політики є ладъ, спокѣй, справедливѣсть у внутрѣшныхъ вѣдносинахъ краевыхъ.

А знайдемо въ тѣмъ такожь *дуже поважне скрѣпленє намѣренои адресы.* Значѣнє сего акту політичного, въ теперѣшнѣй хвили такъ дуже важного, буде тымъ бѣльше, чимъ бѣльше зближена буде до однодушности тая бѣльшѣсть сойму, котра его ухвалить, та чимъ *певнѣйше уникне ся при дискусіи диссонансѣвъ або може навѣть протестѣвъ — а особливо на тлѣ справы національнои.* Адреса не повинна бути выразомъ самои тѣлько польскои бѣльшости — ей актуальна політична доносимѣсть буде бѣльшою, если буде ухвалена такожь рускими голосами. Въ хвили такъ тяжкихъ переходѣвъ въ цѣлѣй монархіи, такъ глубоко сягаючихъ роздорѣвъ, такои загальнои непевности — нехай *консолідація вѣдносинъ въ нашѣмъ соймѣ и въ нашѣмъ краю* буде доказомъ, що *вдино здоровый для державы напрямъ автономічный* знайде въ сѣмъ краю не тѣлько охотне и щире ствержденє у внѣшныхъ обявахъ, але и реальну силу політичну."

Сказано чей-же ясно! И мы не перечимо та й хиба слѣпый не добачить тыхъ далекосяглыхъ корнетій для Полякѣвъ, якій выказуе Słowo polskie зъ адресы до трону ухваленои „також рускими голосами".

Що „угодова партія середъ Русинѣвъ" готова — на перекѣръ интересамъ и воли народу рускаго — голосувати за розширенемъ автономіи краю сирѣчь за скрѣпленемъ „польскихъ ржондѣвъ" на Руси — то рѣчь можлива... Але мы можемо нинѣ запевнити Полякѣвъ, що весь народъ рускій пѣднесе противъ того рѣшучій а однодушный протестъ, зъ котрого поинформуесь вѣрно и корона о кривдахъ, потребахъ и бажанихъ народу рускаго...

Справы соймовій.

Комісія шкѣльна упорала ся вже зъ внесенемъ п. Барвѣньского що-до заведенія обовязковои науки рускаго языка въ школахъ середныхъ цѣлои Галичины. Референтомъ справы выбраный бувшій міністеръ п. Стан. Мадейскій. По переведенѣй дискусіи згоджено ся, що референтъ предложить соймови до ухвалы въ отсѣмъ напрямѣ резолюцію:

I. Соймъ высказуе пересвѣдченє, що знане обохъ краевыхъ языкѣвъ е пожелане для обохъ народѣвъ, заселюючихъ сей край, а именно для тыхъ особъ, що мають выконувати въ краю публичній уряды.

II. Соймъ высказуе ц. к. краевѣй радѣ шкѣльнѣй признанє за дотеперѣшній успѣшній змаганя, стремлячій до улекшеня молодежи школъ середныхъ науки обохъ языкѣвъ краевыхъ.

III. Соймъ взывае ц. к. кр. раду шкѣльну, щобы въ сихъ змаганяхъ и дальше вытревала та стремѣла постепенно до сего, щобы въ мѣру придбаня вѣдповѣдныхъ силъ учительскихъ у всѣхъ школахъ середныхъ краю був заведеный другій языкъ краевый за предметъ науки „взглядно обовязковый" у вѣдповѣднѣмъ числѣ годинъ.

IV. Соймъ взывае правительство, щобы за-для устровня практичныхъ курсѣвъ науки языка рускаго утворивъ при обохъ університетахъ, а также при політехніцѣ львѣвскѣй посады вѣдповѣдно укваліфікованыхъ лекторѣвъ.

Въ виду повысшого полагодженя внесеня орґанъ пп. Барвѣньского и Вахнянина „Руслан" ликуе, що „справы укладають ся и идуть на лучше". Сей зворотъ до лѣпшого бачить соймовый репортеръ „Руслана" есь въ чѣмъ: 1) Торбкъ надъ такимъ внесенемъ соймъ ледви застановивъ ся и вѣдославъ его до кр. рады шкѣльной, а сего року комісія шкѣльна предложить позитивнѣ резолюціи, дотыкаючій вже мериторичнои стороны самого внесеня. 2) Всѣ члены комісіи взяли участь въ дискусіи надъ внесенемъ и нѣ одинъ голосъ не поувавъ гармоніи прихильнои внесеню. 3) Резолюціи комісіи выпали прихильно для внесеня, бо рѣзница мѣжь внесенемъ а резолюціями „хиба" въ тѣмъ, що п. Барвѣньскій домагавъ ся заведеня „обовязковои" науки языка рускаго у всѣхъ середныхъ школахъ, а комісія припоручае заведенє „взглядно обовязковои" науки.

Хосенность самого внесеня якъ также

---

4)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Обое сидѣли хвильку въ мовчаню. Вѣдтакъ вѣнъ промовивъ. [Середъ глубокои тишины я мѣгъ чути кожде слово.]

— Ну и що-жь Татяночко? Кажешь, що цѣлкомъ не йде до лѣпшого, все горше обходять ся зъ тобою?

— Ахъ, голубе! — заговорила она спѣвучимъ, дуже милымъ голосомъ, — я вже тобѣ казала, що годѣ менѣ бѣдній дальше вытримати. Тато мене бють, мама бють, знущають ся надѣ мною страшно. Кобъ ты глянувъ на мои плечѣ, то перелякавъ бы-сь ся тыхъ синякѣвъ, що ихъ окрывають... Но я все терпѣла, думала, що прийде часъ, коли тѣ муки скѣнчать ся, но теперь задумують зробити зѣ мною щось страшного... Ахъ, Боже, Боже! Якъ бы до того прийшло, то всьо пропало-бъ, цѣла наша любовь була-бъ даремною, не побрати ся намъ нѣколи...

И она припала ему до грудей и зайшлась вѣдъ плачу. Вѣнъ обѣйнявъ ей обома руками и ставъ тулити до себе ей голову. Я видѣвъ, якъ ему руки дрожали, якъ вѣнъ цѣлый трясъ ся зъ якогось перестраху, зъ якоись обавы, якъ не мѣгъ промовити слова зѣ зворушеня...

„Ну, добра менѣ идилля!" — подумавъ я собѣ, — та чекай, що дальше буде...

— Ну що-жь? скажи, що такого стало ся? — спытавъ вѣнъ по хвилѣ дрожачимъ голосомъ. — Я вже не видѣвъ тебе зъ тыждень и не знаю, що коло тебе дѣе ся...

— Я нинѣ втѣкла зъ дому, — заговорила она, — менѣ вже тамъ нема що робити, тамъ пекло.. Но де менѣ подѣти ся бѣднѣй, нещасливѣй?..

Она говорила такъ природно зворушаючимъ голосомъ, зъ кождого ей слова такъ пробивало ся нещасте, що менѣ стало невымовно жаль тои дѣвчины...

„Ось идилля!" знову прийшло менѣ до головы.

— Ну, що жь таке? Скажи, не мучь мене Татяночко! — закликавъ Федорко.

— Ахъ, голубе, менѣ встыдъ навѣть сказати... Подумай собѣ: Тато вѣдъ тыждня не дають менѣ спокою, катують немилосердно та гонять на службу до двора... до пана. Кажуть: тобѣ тамъ буде добре, а дома и такъ нема що ѣсти... А самѣ мають зъ-вѣдкись грошѣ, що-дня пяній, що-дня морочать менѣ голову тою службою, а мама помагають и въ намовѣ и въ битю, а яка то служба у пана въ дворѣ, то ты либонь добре знаешь... А нинѣ обое такъ мене збили, що я ще теперь не можу рушити плечима. Но я втѣкла зъ дому, пѣйду въ свѣтъ за очи, а не вѣддамъ себе на ганьбу... Порадь мене, Федорку, що менѣ робити? Я хочу ити до тѣтки до Каптурова, а тамъ може знайду для себе яку службу... Що-жь ты скажешь на тее, Федорку? Порадь, змилуй ся! Нѣкого менѣ не жаль, лишь тебе, мѣй голубе сизый... Ахъ, де я теперь подѣну ся? до кого пригорну ся? Бо ты менѣ бувъ татомъ и мамою...

И она зновъ заридала и припала лицемъ до его грудей. Я видѣвъ, якъ вѣнъ затиснувъ кулакъ однои руки, затиснувъ зубы зъ тяжкого болю и пѣднѣсъ очи въ гору, мовь-бы хотѣвъ тамъ въ горѣ у зборъ засягнути порады...

„Ось и идилля!" зновъ подумавъ я собѣ и мене огорнуло якесь гѣрке почуване.

— —

Я знавъ, що Гаврило Чорнѣй бувъ послѣднымъ пяницею, що вѣнъ и его жѣнка не по людски обходили ся зъ Татяною, но щобы пускати ся на таку пѣдлѣсть, щобы свою дитину запродувати на ганьбу, сего я вже нѣякъ не мѣгъ понятн. Се вже не жорстокѣсть, се звѣрскѣсть....

Я знавъ также пана, до котрого силували Татяну йти на службу. Бувъ то молодый ще панокъ, кавалеръ, що передъ кѣлькома лѣтами по смерти старои матери, незвычайно горопашнои и, якъ загально говорили, честнои и строгои женщины, отримавъ маетнѣсть въ наслѣдствѣ. И скоро лише выбивъ ся вѣнъ на волю, скоро лише ставъ власнымъ, вѣдъ нѣкого незалежнымъ паномъ, тогдѣ давай провадити гуляще житя, давай сыпати грѣшми, якъ половою... Вѣнъ очевидно летѣвъ стрѣмголовъ въ руину, о тѣмъ всѣ говорили, и коли вѣнъ еще до теперь не пѣйшовъ „въ дубину", то се ось-ось наступить, а въ паньскѣмъ гнѣздищи засяде якійсь жидюга. То рѣчь певна... Бувъ се великій розпустникъ и свого рода нещасте для громады. Коли-бъ ему Татяна попалась на службу, ну, то гѣрка бы ей була доля, якъ се вже не одну передъ нею спѣткало...

А старый Гаврило Чорнѣй, хочь и пяный мавъ розумъ, но видно выгѣдный уложивъ для себе плянъ. Вѣнъ видѣвъ, що его Татяна красуня хочь куды, що зъ нею першій-лѣпшій оженить ся, а тогдѣ, розумѣесь, забере хату й поле, а его може и зъ хаты выжене, бо вѣнъ свое всьо пропивъ. Но хто знае, чи то его власный плянъ? чи не скорше придумала его Гаврилова жѣночка, Татянина мачуха, бо она мусѣла ще бѣльше побоюватись о свою будучнѣсть. Она не мала жадного власного майна, но була хитра и все горопашила для себе и, якъ де-хто говоривъ, мала навѣть грошѣ на позичкахъ. Впрочѣмъ я мавъ еще иншу причину вѣдозрѣвати, що той чортѣвскій планъ выйшовъ скорше вѣдъ мачухи, якъ зъ Гавриловои пяноі головы. А вѣнъ, звычайно пяница чорный, давъ себе легко переконати, и то тымъ скорше, що тутъ, якъ видно, була въ роботѣ горѣлка... И коли-бъ такъ стало ся, якъ обое старій придумали, тогдѣ нѣхто не спѣшивъ бы женити ся зъ Татяною, а они обое були-бъ безпечній... Тутъ очевидно було порозумѣня...

Мене пѣрвала страшна злѣсть. Я видѣвъ передъ собою ту пару бѣдныхъ безпорадныхъ дѣтей, що люблять ся щиро, що бажають чесно жити на свѣтѣ, а зъ другои стороны демона, що сыпле грѣшми, що якъ той вовкъ чигае на невинность... И якъ се може бути? Нѣ, се не може бути! До того не можна допустити, я вмѣшаюсь зъ ту справу и выведу всьо на чисту воду. Тутъ оббзналась въ мене також особиста нехѣть до розпустного панка. При своѣмъ неморальнѣмъ житю оказувавъ ся вѣнъ все незвычайно гордымъ человѣкомъ, при кождѣй стрѣчи зѣ мною удававъ, що мене не видить, а коли прийшло часомъ до того, що мусѣвъ конче зѣ мною говорити, то говоривъ до мене мовь до якого льокая, якъ то кажуть „черезъ плече"...

Щобъ наглою мозою повною западто не налякати Федорка зъ Татяною, я насамперед зашелестѣвъ сухимъ листемъ, а вѣдтакъ закашлявъ... Они обое зѣрвались на рѣвній ноги.

— Хто тамъ? — закликавъ Федорко, притискаючи до себе налякану Татяну.

— Не бѣйте ся, то я! — закликавъ я, сходячи до нихъ въ долину.

— Панъ професоръ! А вы тутъ що робите о тѣй порѣ, пане? — ставъ мене пытати здивованый Федорко.

резолюцій комісіи шкільнои выказуе соймовый репортеръ „Руслана“ такъ: „Въ мѣру, якъ суспільность польска присвоить собѣ знане руского языка, щезне и неоправданый антаґонізмъ чи неохота урядниковъ до русчины. Въ практичнѣмъ житю плоды знания обохъ краевыхъ языковъ усунуть рѣшучо жерело негодованя Русиновъ на те, що власти краевй, несвѣдомй руского языка, вѣдносились доси до правъ руского языка негативно. Грядущй поколѣня, котрымъ рускій языкъ не буде вже чужимъ, не будуть мати причины вѣдносити ся до него неприхильно. За тымъ мусить зъ часомъ прийти до вырозумѣня и тревалого порозумѣня, а въ сѣмъ лежить залогъ національного мира въ краю. Qui potest capere — capiat“.

Якъ-разъ коли комісія шкільна ухвалювала тй „прихильнй“ резолюцій для языка руского, въ соймѣ ухвалювано заснованє практичнои школы для краевыхъ кондукторовъ дороговыхъ. Въ програмѣ науки, уложенѣй выдѣломъ краевымъ для сего курсу, вставлено науку языка польского зъ „ustępami treści historycznej“, а о науцѣ языка руского, хочь-бы въ примітивнѣмъ видѣ, нема анѣ згадки. Коли о. Небыловець упѣмнувъ ся о науку языка руского, не пѣднялась анѣ одна рука польского посла за тымъ. Такъ отже „краевый“ функціонарь — дороговый кондукторъ не потребуе знати руского языка и буде мѣгъ доскулювати рускому хлопови, скоро сей предложить ему квітокъ за доставу шутру написаный по руски. — Се примѣръ „прихильности“ польскихъ послѣвъ для русчины.

Комісія шкільна высказуе переконанє, що знане руского языка є пожелане „именно“ для тыхъ осѣбъ, що мають выконувати въ краю публичнй уряды. Що за розумна резолюція а для Русиновъ ласка и благодать! Доси мы знали, що пѣсля розпоряджень и рескриптовъ центрального правительства урядники публичнй у всходнѣй Галичинѣ „мусѣли знати оба языки краевй“ — теперь же, вѣдъ коли пп. Барвѣньскій и Вахнянинъ ваяли въ свои руки унормованє языковыхъ вѣдносинъ въ Галичинѣ, Поляки роблять ласку Русинамъ, высказуючи переконанє, що знане руского языка для публичныхъ урядниковъ є „пожелане“. На сесе „пожелане“ знане — замѣсть „обовязкового“ знания — Русины будуть могли ждати десятки лѣтъ.

Дальше пѣсля пашои гадки є велика рѣзница пѣдъ взглядомъ меріторичнымъ, чи наука руского языка у всѣхъ школахъ середныхъ мае бути „обовязкова“ чи „взглядно обовязкова“. Русины учать ся у всѣхъ польскихъ школахъ середныхъ языка польского обовязково, — а Поляки навѣть по заведеню славнои реформы языковои будуть могли учити ся руского языка яко предмету „взглядно обовязкового“.

Вкѣнци треба дивувати ся выводамъ соймового репортера „Руслана“, мовь-то зъ знанемъ руского языка щезне у суспільности польскои антаґонізмъ чи неохота урядниковъ до русчины. Намъ здае ся, що антаґонізмъ и неохота „польского“ урядника до русчины, не лежить въ незнаню языка руского, лише въ природныхъ прикметахъ двохъ рѣзныхъ народностей. Мы мали и маемо Русиновъ зъ роду, — Зубликевичѣвъ, Черкавскихъ, Савчиньскихъ, Баревичѣвъ, Меруновичѣвъ и т. д., а публична дѣяльность ихъ выходила або выходить на шкоду народу руского. Національный миръ въ краю не занесить лише вѣдъ знания обохъ краевыхъ языковъ, — и длятого о тыхъ всѣхъ выводахъ „Руслана“ и о его ликованю мусимо сказати: Qui vult decipere — decipiat!

Внесене посла Вахнянина и товаришѣвъ на управильнене языковыхъ вѣдносинъ въ ц. к. урядахъ державныхъ въ Галичинѣ.

Проектъ закону:

§. 1. Языки польскій и рускій суть языками краевыми, рѣвноправными въ цѣлѣмъ внѣшнѣмъ и внутрѣшнѣмъ дѣловодствѣ властій и органовъ державныхъ въ областяхъ краю заселеныхъ народами польскимъ и рускимъ.

§. 2. Всѣ прилюдній оповѣщеня и розпоряджена державного и краевого правительства якъ и державныхъ властій, призначений для цѣлого краю або для повѣтовъ, де ужываються оба краевй языки, мають выдаватися въ обохъ краевыхъ языкахъ.

§. 3. Въ повѣтахъ заселеныхъ народами польскимъ и рускимъ, прислугуе кождому право, вносити ся зъ всѣми судами и властями адміністраційными, устно и письменно въ одномъ зъ обохъ краевыхъ языковъ.

§. 4. Въ повѣтахъ заселеныхъ народами польскимъ и рускимъ, не може нѣхто одержати становиска урядника або посады державнои при урядахъ державныхъ, заведеняхъ державныхъ и органахъ, хто не выкаже ся точнымъ знанемъ обохъ краевыхъ языковъ въ словѣ и письмѣ.

При вступленю до служебы державнои мусить кождый выказати ся добрымъ свѣдоцтвомъ зъ науки обохъ краевыхъ языковъ або взглядно свѣдоцтвомъ зложеного въ обохъ краевыхъ языкахъ испиту практичного судейского, або політичного, або рахункового.

§. 5. Всяке до суду або власти адміністрацїйнои внесене подане мае бути полагоджене въ языцѣ, въ якомъ було внесене.

Языкъ подания рѣшае о томъ, въ якѣй мовѣ мае вести ся цѣле урядоване надъ внесенымъ поданемъ, якъ що-до внѣшного такъ и внутрѣшного дѣловодства.

§. 6. Протоколы устнй и письменнй зъ сторонами, переслухана сторонъ, зізвана свѣдковъ якъ и оречена знатоковъ вѣдбуваютъ ся и списуютъ ся въ языцѣ, якого уживаютъ тороны, свѣдки и знатоки.

§. 7. При судовыхъ розправахъ въ дѣлахъ цивільныхъ, до котрыхъ входить бѣльше осѣбъ, вѣльно кождому послугувати ся оюма краевыми языками.

§. 8. Рѣшеня судовй вразъ зъ мотивами въ случаяхъ, де бѣльше осѣбъ интересованыхъ, выдаютъ ся въ томъ языцѣ, устно або письменно, въ якомъ було внесене перше подане або жалоба.

На жадане сторонъ мусять тй рѣше я вразъ зъ мотивами выдавати ся або выготовляти ся въ языцѣ, въ якомъ тй стороны брали участь въ розправахъ.

§. 9. Вписы въ публичнй книги всякого рода, якъ и въ реестры фірмъ и стоваришень доконуютъ ся въ томъ языцѣ, въ якомъ були устно або письмомъ зголошенй. Постановленя вѣдносить ся и до инт буляційныхъ клявзуль при грамотахъ.

§. 10. Въ справахъ карныхъ доказуютъ ся въ языцѣ обвиненого або обжалованого: всѣ внесеня органовъ безпеченьства, переслухання обвиненого або обжалованого, всякй внесеня и рѣшеня властей судейскихъ, акта обжалованя, внесеня державного прокуратора и оборонця. Въ языцѣ обвиненого або обжалованого веде ся и протоколъ розправы, и протоколъ наради. Наколи свѣдки або знатоки зізнавали въ языцѣ другомъ, належить замѣстъ ихъ зізнанє подавати обвиненому або обжалованому въ его языцѣ, наколи сего домагае ся Въ языцѣ обвиненого або обжалованого доконуютъ ся також справоздання про рекурсы або зажаленя незажности до высшого суду краевого и до найвысшого трибуналу. Розправы въ высшѣмъ судѣ краевомъ и найвысшѣмъ трибуналѣ ведуть и списуютъ ся въ томъ языцѣ, въ якомъ вела ся розправа въ першѣй инстанціи.

§. 11. При розправахъ проти кількохъ обжалованыхъ, котрй не свѣдомй одного и того самого языка краевого, переводить ся розправа въ томъ языцѣ, котрымъ говорить бѣльшість обжалованыхъ. Однакожь на всякій способъ належить ся сему обжалованому, котрый не володѣе другимъ языкомъ, подати замѣстъ зізнанє другихъ обжалованыхъ и свѣдковъ въ его языцѣ. Рѣвножь въ его языцѣ мусять бути поданй до его вѣдомости всякй рѣшеня и ухвалы, на жадане навѣть письменно.

§. 12. Передъ правосильностію сего закона обовязуютъ въ цѣлѣмъ объемѣ дотеперѣшнй розпорядженя языкові, а обовязкомъ правительства буде, подбати о те, щобы при кождомъ ц. к. урядѣ въ краю находило ся таке число урядниковъ, свѣдомыхъ обохъ языковъ краевыхъ, щобы урядоване въ обохъ краевыхъ языкахъ могло въ округахъ мѣшаныхъ вѣдбувати ся зовсѣмъ правильно, въ користь обохъ заселяючихъ край народовъ.

Соймъ краєвый.

[7-ме засѣдане, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 17 н. ст. свѣтня.]

По отвореню засѣданя присвятивъ маршалокъ краевый довшу згадку посмертну пок. послови Поляновскому. Посли выслухали стоячи сеи згадки, котра мае бути вписана до протоколу засѣданя соймового.

Наступили мотивованя внесень: пос. Пілята зъ проектомъ закона установляючого мінімальну величину парцель катастральныхъ; — пос. Середнявского о заведене въ Галичинѣ почтовыхъ біржъ праць; — пос. Жардецкого въ справѣ реформы громадскихъ касъ позичковыхъ.

Ухвалено пѣсля внесеня комісіи дороговои що-до отворенія практичнои школы дороговыхъ кондукторовъ. — Въ дискусіи протививъ ся такѣй школѣ пос. Волод. Чайковскій, а знову пос. Небыловець домагавъ ся науки языка руского въ сѣй школѣ, — але слухъ замѣтокъ не увагляднено.

Принято до вѣдомости справоздане о економічнѣй дѣяльности радъ повѣтовыхъ.

[8-ме засѣдане, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 19 н. ст. свѣтня].

Засѣдане зачало ся мотивованями внесень, поставленыхъ на попереднѣмъ засѣданю соймовѣмъ.

Пос. Чечь мотивувавъ внесенѣ въ справѣ улекшеня експорту худобы и безроговъ. Вказавши на многй перепоны для сего експорту, поставивъ внесене, щобы „выдѣлъ краевый розслѣдивъ цѣлый сей комплексъ справъ вѣдносячихъ ся до експорту худобы и безроговъ, та щобы по розслѣдженю примѣнивъ тотй средства, якй покажуть ся вѣдповѣдными въ згаданѣмъ напрямѣ“. — Внесене вѣдослано до комісіи господарства краевого.

Пос. Яблоньскій мотивувавъ свое внесене, щобы правительство въ 1898-ѣмъ роцѣ перевело льокальну регуляцію рѣки Вислока въ мѣстѣ Ряшевѣ по мысли ухвалы соймовои зъ 1892 р. — Внесене вѣдослано до комісіи господарства краевого.

Пос. Роттеръ мотивувавъ внесене (ставлене вже й на торѣшнѣй сесіи) въ справѣ реформы середныхъ школъ, котра бы уможливила абітурієнтамъ середнои школы выборъ технічного або університетского напряму. — Внесене вѣдослано до комісіи шкільнои.

Пос. Барвѣньскій промавлявъ въ справѣ внесеня о заснованє въ Залѣщяхъ взірцевого варстату ткацко-килимарского. Внесене се звучить: „Зваживши, що мѣсто Залѣщѣ є важнымъ осередкомъ килимарского промыслу, котрый мѣгъ бы причинити ся до матеріяльного подвигненя мешканцѣвъ сего мѣста; зваживши, що килимарство и въ околици мѣста Залозець розвивае ся; зваживши, що промыслъ той подвигненый умѣлымъ способомъ мѣгъ бы дѣйти до значного процвиту и стати важнымъ жереломъ доходу людности; зваживши, що мѣсто Залѣщѣ вже кількакратно домагало ся утворенія тамже взірцевого варстату килимарского; зваживши, що въ сходнѣй части Галичины маемо лише двѣ школы ткацкй въ Глинянахъ и Косовѣ: „Высокій Соймъ зволить ухвалити: Взываe ся выдѣлъ краевый, щобы въ якъ найкоротшѣмъ часѣ приступивъ до заложеня въ Залѣщяхъ, бродского повѣта, взірцевого варстату ткацко-килимарского.“ — Внесене вѣдослано до комісіи промысловои.

Пос. Вахнянинъ промовлявъ при мотивованю внесеня языкового: Вѣдносинъ національнй погоршили ся послѣдными часами въ Австрії. Коли иншй державы старають ся скрѣпити свои силы въ реформахъ економічныхъ, то нашъ парляментъ не може въ належитѣй мѣрѣ такими справами занятися. Причина сего въ неполагодженѣй квестіи національнѣй. Антаґонізмъ національный змагае ся, а навѣть переходить въ борбу расову. Заходить питане, хто мае вынайти средство до введеня мира національного? Самі народы. [Тутъ подае бесѣдникъ исторію розвитку квестіи національнои въ Австрії въ часѣ еры конституційнои.] Рѣкъ 1867 бувъ для Поляковъ дуже важнымъ въ розвитку національнѣмъ, бо тогдѣ за цѣну обѣсланя рады державнои надано Полякамъ всѣ права національнй. Але чеський народъ страдавъ пѣдъ ярмомъ нѣмецкимъ. Ту саму страстну исторію перебувають полудневй Славяне, супротивъ Італіянцѣвъ и Нѣмцѣвъ. А що-жь зъ Русинами чувати? Мы служили, на соромъ, Шмерлінгови для скрѣпленя его абсолютизму центрального. Але за вѣрну службу кинено насъ до коша пѣсля памятныхъ словъ Іскры, що Русиновъ вѣддае ся до диспозиціи галицкого сойму. По заведеню безпосередныхъ выборовъ ще разъ высунено Русиновъ проти Поляковъ. Але все те було лишь хвилеве, переминаюче и Русины бавились въ політичнй демонстраціи, якъ поѣздка на етнографічну выставу до Москви въ 1868 р. Такъ дѣяло ся до 1883 року, коли то вперше вѣйшли до сойму рускй послы, вѣруючй въ будучность свого народу. Вѣдъ того часу Русины придбали для свого народу бѣльше якъ за всѣ попередній роки. Однакъ питане національне такъ скомпліковане, що треба основно надъ нимъ застановити ся и его полагодити. Се най буде оправданемъ, длячого клюбъ рускихъ словъ выступае зъ проектомъ закона управильненя квестіи языковои. Жадаемо справедливости а тымъ самымъ рѣвноправности для нашого языка. Клюбъ рускій ставивъ зъ сею справою передъ соймомъ а не парляментомъ, бо признае лишь соймови компетенцію рѣшати таку справу. По порозумѣню нашомъ отвирае ся намъ широке поле для роботы економічнои въ нашѣмъ краю. Австрія не може бути анѣ выключно нѣмецкою анѣ выключно славяньскою; она мусить бути пристановищемъ для свободныхъ Славянъ въ противставленю до централістичнои державы нѣмецкои. Край мусить зъ своеи стороны заняти ся полагодженемъ квестіи языковои, щобы не опинити ся передъ внесенями языковыми Шаршміда або Вурмбранда. — Пѣдъ взглядомъ формальнымъ бажавъ внескодавець вѣдослати его до окремои комісіи, зложеной зъ рѣвнои части словъ рускихъ и польскихъ, але що противъ сего зъ польскои стороны зазначила ся опозиція, то внескодавець згодивъ ся на вѣдосланє внесеня до комісіи адміністраційнои. — Внесене вѣдослано до сеи комісіи. [Якъ зачуваемо, комісія адміністраційна поставить внесенє, щобы выбрати окрему анкету для розслѣду цѣлои справы.]

Комісія адміністраційна здавала справу зъ предложеня правительственного змѣняючого деякй постановы краевои ординаціи выборчои. — Справа представляе ся такъ: Торѣкъ утворено два новй округи політичнй (староства) въ Подгуржу и Стжижовѣ. Розходило ся, чи оба тй повѣты мають выбирати окремыхъ словъ зъ курія сѣльскои до сойму, чи мае лишити ся при данныхъ 74 послахъ зъ 74 повѣтовъ політичныхъ. Якъ предложене правительственне такъ и комісія адміністраційна предложили до ухвалы, що мимо творенія всякихъ можливыхъ новыхъ повѣтовъ буде выбирати ся словъ лишь пѣсля данныхъ (зъ-передъ 1884 р.) 74 округовъ політичныхъ. — Пос. Бойко спротививъ ся сему полагодженю справы, выказуючи кривду селянъ що-до правъ політичныхъ и поставивъ внесенє на звороть сеи справы ще разъ до комісіи. — При голосованю принято внесеня комісіи.

Слѣдуюче засѣдане въ пятницю.

Татяна вѣдлучила ся вѣдъ него, обернулась трохи на-бѣкъ лицемъ и дивилась въ землю. Ѣй, видно, було соромно, що я прихопивъ ей зъ милымъ.

— Слухайте, — сказавъ я, — я чувъ тамъ зъ горы цѣлу вашу розмову и цѣлкомъ понимаю ваше прикре положенє... Жаль менѣ васъ, дѣти, и я пытаю ся васъ: що вы думаете робити? якъ выйти зъ тои халепы?

— Або я знаю, що менѣ робити? — вѣдповѣвъ Федорко. — Менѣ, пане, голова крутить ся, мозокъ высыхае, но нѣчо не можу придумати. Порадьте, пане, коли ласка...

— Чи давно вы любите ся? — спытавъ я ихъ, дивлячись на Татяну.

Красна она була однымъ словомъ! и ростомъ и личкомъ, якъ мальована. Зъ ей лица и зъ цѣлои поставы вѣдбивалось велике пригнобленє, а я собѣ подумавъ: якъ чудесною була-бъ она, коли-бъ на ей лици сіяла веселѣсть, коли-бъ она смѣяла ся, спѣвала...

— Чи давно мы „знаемось“? — вѣдповѣвъ Федорко. — Здавсь вѣдъ вчера, а буде вже зъ рѣкъ.

— Чому-жь ты, Федорку, зъ нею не женишь ся?

Хотяй Федорко не бувъ молодшій вѣдъ мене лѣтами, но я ему тыкавъ; межи нами вже уложились якось такъ обставины, мабуть длятого, що вонъ бувъ щуплѣйшій вѣдъ мене и низшій ростомъ, а впрочѣмъ я самъ не знаю, длячого...

— Чому? — вѣдказавъ Федорко. — Вы знаете, пане, що я хаты власной не маю, сиджу въ комбрѣмъ, а до нихъ не хотѣвъ-бы итти, хоть то ей власна хата. Я думавъ приощадити собѣ грошей и купити або поставити власну хату и тогдѣ доперва женити ся, та й все зволѣкавъ... А теперь ось до чого дѣйшло!..

Жени ся та й конець! — сказавъ я, — ты мусишь якъ найскорше зъ Татяною женити ся...

— Та й ще одно, — говоривъ дальше Федорко, — она хочь и мае нѣбы то батька, але вонъ нѣ до чого, въ куратель, а въ такѣмъ разѣ, чувъ-емь, треба тягати ся по судахъ чи по староствахъ, а боюсь я, чи судъ позволить... Порадитись не було кого...

— Не бѣй ся, якось оно буде! тѣлько ты не отягай ся, а роби скоро и рѣшучо.

Татяна до теперь все стояла зъ боку, трохи вѣдвернувшись вѣдъ насъ, но не такъ, щобъ я не мѣгъ видѣти ей лица, на котрѣмъ малювалось пригнобленє и задума. Но теперь, коли Федорко згадавъ про ей „нѣбы батька“, она мабуть взяла собѣ тее дуже до серця, почула еще бѣльше свое сирѣтство и нагло розжалилась. Сховала свое лице въ долонѣ и стала плакати, жалко заводити та нарѣкати на свою долю, що она „мовь та былинка въ полі, не мае рѣднои матѣнки, щобъ до неи прихилити ся, она не мае навѣть де головоньки на нѣч склонити...“ Зъ ей плачу, зъ ей голосѣня промовляло такъ щиро сирѣтство и щербата доля, що менѣ ажь за серце хапало, менѣ самому навѣть сльозы до очей тиснулись...

— Знаешь що, Татяно? — сказавъ я, — ты успокѣй ся, серденько, та йди до дому, а завтра, памятай, щобы-сь заразъ рано видѣла ся зъ Федоркомъ, и зроби всьо такъ, якъ вонъ тобѣ скаже. А ты, Федорку, ходи до мене...

— Иди, Татяночко! — проспвъ Федорко, — слухай пана, а всьо буде гаразд. Ось намъ Богъ посылае помочь, якось оно буде...

— Куды-жь менѣ йти? — спытала здивована дѣвчина. — До дому не пѣйду, бо тамъ мене забють, волѣю тутъ бути...

— Але-жь ты тутъ не можежь зостати, сказавъ я, — бо хотяй нѣчь тепла, но передъ раномъ зимно, перестудишь ся, а тогдѣ зъ кимъ оженить ся Федорко?

При послѣднихъ моихъ словахъ Федорко зложивъ набожно руки, мовь до молитвы, и тяжко зѣтхнувъ, споглядаючи на Татяну. Смѣшнымъ вонъ выдавъ ся менѣ въ тѣй хвили, однакожь все те було для мене однымъ доказомъ бѣльше, що вонъ не на жартъ любить Татяну.

— Бити тебе не будуть, — говоривъ я дальше, — бо старй вже десь сплять. А коли-бъ навѣть били, то ты перетерпи еще той разъ, памятаючи, що вже бѣльше того не буде...

Она надумувалась хвилю, Федорко все стоявъ зѣ зложеными руками, вкѣнци она промовила:

— Ну, то будьте здоровй, добранѣчь намъ! — и юрнула по-пѣдъ лѣсъ въ долину, въ напрямѣ села.

— Чекай ще! — кликнувъ за нею Федорко, — ще одно слово...

Но она не оглянулась, не слухала, и за хвилю мы вже ей не видѣли.

— Не бѣй ся, Федорку, — сказавъ я, — она розумна дѣвчина, зробить всьо якъ найлѣпше... Ходи до мене, то поговоримо, порадимось, бо я и такъ не хочу спати.

(Дальше буде.)

Переглядъ політичный.

Загальна увага звернена теперь на чеський сойм, а властиво на судьбу, яка постигне заходы правительства, щобы довести до полагоды ческо-нѣмецкого спору. Позавчера вела ся дальше дебата надъ першимъ читанѣмъ внесеня гр. Buquoa. Перший забравъ голосъ п. Вольфъ. Зачавши вѣдъ оповѣданя про пригоды, який мавъ перетискаючи ся на засѣданю, жалувавъ ся бесѣдникъ на поведеня Чехівъ, що не дають нѣмецкимъ посламъ спокійно перейти улицею. Переходячи до рѣчи, заявляв ся бесѣдникъ за згодою мѣжь Нѣмцями и Чехами, але жадав, щобы Чехи зрекли ся свого державного права и покинули свою автономічну мрѣю. Оба народы повинны спільно выступати противъ реакціи и панованю жмѣнки шляхтичівъ та пропінаційныхъ потентатівъ. Бадені выдавъ языковѣ розпорядженя, щобы зъєднати собѣ Чехівъ для своихъ внесень въ справѣ угоды зъ Угорщиною. За тѣ розпорядженя продали молодочеськи послы интересы ческого народу. Чи чеськи селяне похвалюють поведене молодочеськихъ послівъ, покаже ся при найблизшихъ выборахъ. Бесѣдникъ противить ся внесеню гр. Buquoa, бо споры языковѣ не належать до сойму. Нѣмцѣ домагають ся знесеня баденівськихъ розпоряджень. Вкінци ударивъ п. Вольфъ на намѣстника и на бурмістра за ихъ поведене при пражскихъ розрухахъ и зажадавъ признаня нѣмецкого языка языкомъ державнымъ, знесеня языковыхъ розпоряджень и димісіи намѣстника гр. Куденгового.

По промовахъ гр. Сільвы-Таруки и п. Оніца забравъ голосъ намѣстникъ: Правительство выходить зъ того становища, що въ чеськімъ королівствѣ обѣ краєвѣ мовы є въ урядѣ рівноправни. Выходить зъ сего, що кождому мешканцеви краю повинно бути вільно у всѣхъ властей цѣлого краю глядати свого права и найти его чи въ чеськѣй чи въ нѣмецкѣй мовѣ. Выходячи зъ сего становиска, правительство буде безусловно стояти за єдностею краю, адміністрація и стану урядничого. Въ межахъ тыхъ засадъ правительство готово вдоволити бажанямъ, о скільки они згѣдни зъ дѣйстными вѣдносинами. Отже хоче въ законодатній дорозѣ такъ поладнати языкову справу, що на будуче на пѣдставѣ послѣдного спису населеня подѣлить уряды на такѣ, въ котрыхъ будуть або ческа або нѣмецка або обѣ краєвѣ мовы урядовымъ языкомъ. Що до знань краєвыхъ языківъ изъ стороны урядниківъ рѣшати буде дѣйстна потреба, такъ що кождый урядникъ при повнѣй запорукѣ рівноправности обохъ краєвыхъ языківъ буде мусѣвъ мати таке знане языкѣвъ, якого справдѣ его служба буде вымагати. А щобы на будуче завсѣгды мати достаточно ювалїфікованыхъ урядниківъ, то правительство выготовить на найблизшу сѣймову сесію внесеня зъ такими змѣнами для середныхъ школъ, котрѣ подадуть спроможність выучити ся кождому, практично другого краєвого языка.

Заяву сю выголосивъ намѣстникъ зразу по нѣмецки, опісля повторивъ ю по чески.

Вчерашне засѣданя сойму мало такій перебѣгъ. П. Функе промавлявъ противъ онодѣшної бесѣды гр. Сільвы-Таруки. Въ тѣмъ перебивъ ему п. Вольфъ и подавъ до вѣдомости палаты, що на улици побито нѣмецкого студента и лляся кровь. Наставъ въ сали крикъ, Нѣмцѣ домагають ся перерваня засѣдання. Коли засѣданя розпочато на ново, заявивъ намѣстникъ, що пѣдчасъ перервы зажадавъ телефономъ поясненя вѣдъ директора поліції и дѣставъ таку вѣдповѣдь: Оденъ нѣмецкій студентъ ходивъ, якъ богато иншихъ, въ буршівськихъ вѣдзнакахъ по Перекопахъ (по Грабенѣ), и тамъ ударивъ его по головѣ пальцею чеській студентъ. Поліціянтъ добувъ шаблѣ и арештувавъ того чеського студента та ще кількохъ иншихъ. Намѣстникъ додавъ, що студенты мають пѣсля статутівъ право носити вѣдзнаки, и се не повинно бути причиною, щобы черезъ те населене Праги мало бурити ся. (Чехи перебивають бесѣдникови окликами, що се, ношеня вѣдзнакъ нѣмецкими студентами, є провокація!) Коли въ сѣмъ разѣ справдѣ причиною напасти на нѣмецкого студента були его студентскій вѣдзнаки, то таку напасть треба зганити. Власть безпеченьства сповнила лише свій обовязокъ.

По промовѣ намѣстника забравъ голосъ п. Герольдъ и заявивъ, що Нѣмцѣ въ Празѣ поступають вызывающо, та запротестувавъ противъ перервы засѣданя, котру заряджено наслѣдкомъ такої провокації. Потѣмъ зачавъ говорити дальше п. Функе. Вѣнъ не вдоволявъ ся заявою намѣстника въ справѣ языковѣй, тымъ бѣльше що не сказано, коли мають бути выданій новій постановы языковѣй. Нѣмцѣ мусять обставати за знесеньмъ баденівськихъ розпоряджень. На те забравъ голосъ знова намѣстникъ гр. Куденгове и заявивъ, що новій розпорядженя языковій выйдуть на мѣсце давныхъ (баденівськихъ) въ мѣсяци лютѣмъ. Опісля пояснювавъ намѣстникъ широко справу пражскихъ розрухівъ, вѣдпираючи докоры Нѣмцівъ, приписуючихъ ему вину. Вкінци заявивъ п. Вольфови, що є намѣстникомъ не зъ ласки Вольфа, а зъ ласки цѣсаря, и такъ довго остане на своѣмъ становиску, поки мати буде довѣре у цѣсаря. (Вольфъ перебивъ ему: Такъ само говоривъ и гр. Бадені на двѣ недѣлѣ передъ своимъ упадкомъ!)

Промовлявъ еще п. Бакса о пражскихъ розрухахъ и жалувавъ ся на брутальність поліції. На тѣмъ закінчено засѣданя; слѣдуюче засѣданя въ четверъ.

Подаємо ще отсе голосы декотрыхъ днівниківъ о заявѣ намѣстника гр. Куденгового, зложенѣй онодгы въ чеськѣмъ соймѣ въ справѣ ческо-нѣмецкого спору языкового. Fremdenblatt уважае заяву за подѣю дуже важну для дальшого розвитку державныхъ справъ. Міністерство мае вже готовый плянъ акціи и рѣшилось перевести его та незадовго выконае найважнѣйшій его части. Сторонництва мають теперь передъ собою зовсѣмъ инший факты, нѣжь доси, а ихъ задачею буде справитись зъ ними такъ, якъ имъ велить ихъ переконане. — N. f. Presse выводить, що заява ческого намѣстника зовсѣмъ не заспокоила Нѣмцівъ; але заразомъ признае, що въ нѣй видно поступъ въ прирѣвнаню зъ баденівськими розпорядженями. Правительство признало наконець, що уладнане языкового спору не належить до него, а до законодавства; оно заповѣло подѣлъ краю на округи чисто нѣмецкій, чисто чеськи и мѣшанѣ и зломило тымъ способомъ ческу фікцію, мовь бы то въ Чехахъ не було одноцѣльнои нѣмецкои территорії. Дневникъ той рѣшучо протестуе противъ намѣреному заведеню обовязковои науки ческого языка у всѣхъ низшихъ и середныхъ школахъ краю та называе такій намѣръ безправнымъ насильствомъ. Вже те одно може у Нѣмцівъ знѣвечити и ту дрібку довѣря, яку могла въ нихъ выкликати заява гр. Куденгового. — Vaterland каже, що заява намѣстника є значною уступкою изъ сторони правительства, бо доси кождe правительство стояло на тѣмъ становиску, що справа урядового языка належить до екзекутивы правительства. — Ostd. Rundschau добачуе въ заявѣ намѣстника намѣръ правительства зчехізувати нѣмецку часть ческого краю. На програму правительства повинній Нѣмцѣ вѣдповѣсти безоглядною опозиціею. — N. W. Tagblatt зазначуе, що не заспокоено Нѣмцівъ, домагаючихъ ся знесеня баденівськихъ розпоряджень. Правительство робить уступки, але обмежені до найменшои мѣры. Заповѣдь правительства, що хоче завести въ школахъ обовязкову науку ческого языка, не може успокоити Нѣмцівъ.

Именованє бувшого короля сербского Міляна начальнымъ комендантомъ сербскои армії обговорюють заграничні дневники всѣляко. Декотрі добачують въ тѣй подѣї звороть сербскои політики въ сторону Австрії, ба може и вилывъ ея. Противъ того выступае пѣвурядовый Fremdenblatt зъ запереченямъ, а заразомъ зъ запевненемъ, що Австрія, вѣрна умовѣ зъ Россією, яка склала ся при нагодѣ гостины цѣсаря Франца Іосифа въ Петербургѣ, зовсѣмъ не гадае мѣшати ся въ справы балканьскихъ державъ, а тѣ, що ширять такій вѣсти, роблять се хиба въ тѣй цѣли, щобы въ Россіи збудити недовѣре до Австрії. Россійскій дневникъ дають вѣру тымъ уверненямъ, але добачують въ именованю Міляна коли не просто замахъ державный, то щось дуже подібного. „Новое Время“ додае до того, що новому президентови міністрівъ Джорджевичеви удало ся щасливо за кількa недѣль до нащадку знѣвечити те, що его попередники зробили для скрѣпленя россійскихъ симпатій до Сербіи. Politik каже, що безперечно новый крокъ Міляна мае також політичне значѣне, бо вѣнъ занявъ становиско, котре пѣсля конституціи належить ся лише королеви; тѣлько те значѣне не є такъ велике, якъ дехто гадае. За те рѣчь певна, що Міляновi ходить о пѣдрепарованє своихъ фінансівъ.

Дуже замѣтный є голосъ орґану французского президента міністрівъ République française: Король Александеръ є теперь лише фікцією; диктатуру мае теперь король Мілянъ, опираючи ся на армії, котру умѣвъ собѣ зъєднати. Вѣнъ пустивъ ся на свои небезпечній замахи пѣдъ позоромъ, що треба боронити династію передъ радикалами. Але сей позоръ лише выдуманый, бо значна бѣльшість радикалівъ, котрі становлять бѣльше нѣжь три части всего народу, є вѣрна династії; хиба таке поступованє, якъ теперѣшне, може радикалівъ вѣдхилити вѣдъ династії. Король Александеръ пустивъ ся на нещасливу дорогу, що терпѣвъ интриґи свого вѣтця. И такъ вѣдносины Сербіи до Болгарії є неприхильні; а крѣмъ того не тѣлько Россія недвозначно оказала свое невдоволене, але и Австрія заявила, що не хоче мати нѣякого дѣла зъ тымъ авантурникомъ. Коли король Мілянъ гадае, що зробивъ приємність Австро-Угорщинѣ, то вѣнъ и въ блудѣ; вѣнъ є противно дуже невигѣдный Австрії, бо вѣдъ умовы, яка на весну зложила ся мѣжь цѣсаремъ Францъ Іосифомъ а царемъ, Австрія дуже велику прикладае до того вагу, щобы не зайшло нѣчого, що могло бы вѣдновити давнѣ соперництва. Коли сербскій подѣї взяти разомъ зъ агітацією, яку Італія веде теперь въ Альбанії, то выходить, що справы на балканьскѣмъ пѣвостровѣ стоять не найлѣпше.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне торжество Богоявленія** вѣдбуло ся у Львовѣ зъ звычайною величавостію при участи тысячей народу. — Торжество розпочало ся въ Успеньскѣй церквѣ литургією, котру вѣдслужывъ о. архіпресвитеръ крил. Бѣлецкій при участи хору питомцівъ духовної семинарії. На богослуженє и на торжество освященя води явили ся намѣстникъ кн. Сангушко маршалокъ краєвый гр. Бадені, віцепрезидентъ міста Шаверъ, генерал ція, представителѣ высшихъ властій, професоры університету, членъ выдѣлу краєвого д-ръ Свічкъ и инши. Духовенство львівськихъ парохій явило ся на чолѣ братствъ зъ хоругвами. Походъ цѣлый зъ церкви до ринку при звукахъ співу и вѣйсковои музики выглядавъ дуже величаво. Чина посвященя води при керници въ ринку дѣвершено при карабінovыхъ сальвахъ 30 полку пѣхоты. Опісля вѣдбувъ ся обходъ довкола ринку, кропленє водою вѣрныхъ и поворотъ до церкви. Коло церкви затримавъ ся ще разъ цѣлый процесіональный походъ, а о. архіпресвитеръ удѣливъ благословеня всѣмъ присутнымъ. Торжество закінчило ся вѣдограванъ имну вѣйсковою музикою.

— **Зъ Борщева пишуть намъ**: Дня 14 н. ст. сѣчня 1898 вѣдбули ся *перший загальний зборы товариства „Рускій Дѣмъ Народный въ Борщевѣ“* въ цѣли уконституованя того-жь товариства. По богослуженю вѣдправленѣмъ въ мѣсцевѣй церквѣ приходскій розпочавъ ся зборъ загальный о годинѣ 12½ въ полудне. Вступне слово выголосивъ д-ръ М. Дорундякъ та запросивъ на предсѣдателя присутного пѣдъ той часъ въ Борщевѣ на зборахъ п. Михайла Грушевского, професора університету зъ Львова, а о. Ом. Глѣбовицкого на заступника предсѣдателя. Проф. Грушевскій, поднякувавши за выборъ, попросивъ п. Єрон. Калитовского и п. Іосифа Шарковского на секретарѣвъ и удѣливъ голосу п. Калитовскому, котрый вѣдчитавъ и пояснивъ зібраным змѣстъ статута. Участниківъ збору, мимо злои дороги, було около двѣста зъ цѣлого повѣту борщівського а дехто и зъ повѣту залѣщицкого. — До выдѣлу увійшли Р. Т.: о. Петро Лобода зъ Глубочка яко предсѣдатель, оо. Александеръ Левицкій зъ Скалы, Іосифъ Балько зъ Турильча, Ом. Глѣбовицкій зъ Цигань и Николай Сваричевскій изъ Залѣся, пп. д-ръ М. Дорундякъ, Єр. Калитовскій, Иванъ Шиманьскій и Василь Дроздовскій зъ Борщева, Теодоръ Василенко зъ Лановець, а яко заступники выдѣловыхъ пп. Гриць Бойчукъ зъ Ивания пустого, Михайло Костюкъ зъ Устя епископского, Иванъ Дроздовскій Василя зъ Борщева; — до комісіи контрольної Р. Т.: о. Мих. Гулла, п. Иванъ Федина, Михайло Зелиньскій, а на заступниковъ пп. Іосифъ Шарковскій и Теодоръ Кинаръ всѣ зъ Борщева. — Часопись для умѣщуваня оголошень товариства означено „Дѣло“ при рѣвночасномъ додатку прошеня о повторене кождочасного оголошеня такожь и иншими часописями рускими.

По залагодженю формальностій и внесень, дотыкаючихъ директивы для выбраного выдѣлу, при чѣмъ забирали слово пп. д-ръ Дорундякъ, Рускій и инши, забравъ голосъ А. Н. Сѣменовичь зъ Волковець въ справѣ крамниць и поставивъ внесене на *завязане комітету для справъ крамничныхъ*. Голосъ въ тѣй справѣ забирали: о. Ом. Глѣбовицкій, д-ръ Дорундякъ, Калитовскій, о. Ковчь, М. Левицкій, п. Антінъ Козарь зъ Глубочка и о. Анастазієвскій. До комітету выбрано Р. Т.: о. Сѣменовича и о. Анастазієвского, котрі мають порозумѣти ся зъ всѣми крамарями въ повѣтѣ и вѣднестись до „Народнои Торговлѣ у Львовѣ“, щобы она пѣсля маючихъ ся ѣй пѣслати взорівъ схотѣла займити ся спроваджуваньемъ товарівъ вѣдповѣдныхъ для мужиковъ и въ тѣмъ дѣлѣ посередничити.

Вѣдтакъ о. Сѣменовичь поставивъ внесене на чимъ скорше отворене *въ Борщевѣ філіи „Просвѣты“*. Въ тѣй справѣ забирали слово пп. М. Левицкій, о. Анастазієвскій, о. Глѣбовицкій, о. Сваричевскій и инши. Д-ръ Дорундякъ пояснивъ, що статутъ є готовый и жде тѣлько, щобы філія уконституувала ся; а не конституовамо ся до сего часу, бо не заявляли ся люде до працѣ охочій, а навѣть вѣдзывали ся голосы противні. Отже теперь ухвалено вѣднести ся до основателівъ філіи „Просвѣты“ зъ прошенемъ, щобы до двохъ мѣсяцівъ се товариство ввели въ житє.

На дотычній внесеня загальный зборъ товариства „Рускій Народный Дѣмъ въ Борщевѣ“ именувавъ Вп. проф. Мих. Грушевского членомъ-покровителемъ а Вп. Омеляна Медвецкого почестнымъ членомъ товариства. По вѣдчитаню 5 телеґрамъ привѣтныхъ предсѣдатель вѣдповѣдною промовою закрывъ зборы о годинѣ 4½ пополудни. *А. О.*

— **Въ Городку** вѣдбуло ся дня 12 н. ст. сѣчня скликане тамошною „Хлопскою Радою“ повѣтове вѣче при участи надъ 300 особъ, мѣжь тыми 14 священниківъ и громадки интеліґенціи, особливо женщинъ. Мѣсцевый парохъ о. Кульматицкій „страха ради“ не позволивъ отворити церкви для вѣдслуженя панахиды по жертвахъ послѣднихъ выборівъ; въ страсѣ забувъ и явитись на вѣче. Городокъ якъ Городкомъ вѣча ще не видівъ, тому и на вѣче прибули въ комплетѣ староство, податковый урядъ, магістратъ и рада повѣтова — разъ изъ цѣкавости, а по друге, щобы боронити польскій „ржонды“. — Вѣче отворивъ о 1 годинѣ промовою адв. д-ръ Лонгинъ Озаркевичь. Предсѣдателемъ вѣча выбрано о. Яцишина зъ Вороцова. Перший забравъ слово пос. д-ръ Окуневскій и въ пѣвтора-годиннѣй бесѣдѣ, добре обдуманѣй, представивъ невѣдрадне положене політичне руского народу въ Галичинѣ, схарактеризувавъ вѣрно польску господарку на Руси и доказавъ наглядно, що однокою запорукою правъ для Русинівъ може бути подѣлъ Галичины на части руску й польску и того повинні Русины бевъ упину домагати ся. Нагадавъ також „заслуги“ гр. Баденього для Русинівъ та его союзниківъ-старостівъ, згадавъ и про несправедливе трактоване урядниківъ-Русинівъ при именованяхъ на высші посады. Хотяй бесѣдникъ говоривъ въ тонѣ спокійнѣмъ, однакъ мова его не подобалась деякимъ панамъ та ихъ товаришамъ жидамъ, и очи хотѣли ѣй кашлянемъ и криками перешкодити. Добру научку и вѣдправу дѣстали за те опісля вѣдъ о. Струтиньского. По п. Окуневскѣмъ выголосивъ п. Вас. Нагірный зъ Львова рефератъ економічный, загрѣвавъ селянъ до закладаня крамниць, шпихлірівъ и сторожей пожарныхъ. Вѣдтакъ о. Струтиньскій выступивъ зъ многими аргументами противъ надужить рады повѣтовои и вѣйтівъ-дерижкрівъ, котрі причиняють ся до загальнои руины народу; — п. Вѣтикъ промовлявъ о давнѣй польскѣй господарцѣ и о шляхтѣ, а потѣмъ въ справѣ проекту: неподѣльности селяньскихъ грунтівъ; — селянинъ Грицакъ зъ Цунева жадавъ усуненя рогачокъ и заведеня вагъ на безроги по ярмаркахъ; — селянинъ Свѣтальскій [по польски] въ справѣ касъ позичковыхъ. Нагодивъ ся також якійсь людовець зъ Городка и промовивъ на оклепаный тематъ „zgody dwóch bratnich narodów“, на що дѣставъ вѣдъ п. Окуневского вѣдповѣдь, що згода можлива тогды, якъ рускому народови будуть признаній належній права, и выказавъ польску „сердечність“ супротивъ Русинівъ на запомогахъ сѣймовыхъ призначуваныхъ на рускій цѣли въ порівнаню до польскихъ. О. Стефанъ Онишкевичь заохочувавъ селянъ до працѣ економічної, якъ закладане склепівъ, касъ позичковыхъ и т. н., та щобы всюда розбуджували мѣжь дрѣмучими руского духа. Вѣдтакъ вѣче приняло однодушно всѣ резолюціи „Народнои Рады“. Вкінци на внесене п. Вѣтика рѣшило вѣче одноголосно вотумъ недовѣря посламъ Барвінському, Вахнянинови, бар. Бруницкому, Меруновичеви и кс. Пасторови зъ вѣзванемъ, щобы зложили мандаты. П. Окуневскому вѣчевники подякували за оборону народу руского и вѣдспівали ему „многая лѣта“. Не сумніваємось, що се вѣче не прогомонить безслѣдно въ Городеччинѣ, а пробудить глухій той повѣтъ до загальнои працѣ народнои.

— **Бл. п. о. Василь Волошиновичь** зъ Яселѣ ясельского деканата записавъ на руки львівского „Народного Дому“ 200 зр. на стіпендію для рускои шкільнои молодежи а 100 зр. для церкви въ Яселѣ.

Посмертій — ∓ — оповѣстки.

О. Димитрій Жеребецкій, парохъ Ратища дек. залозецкого, упоконивъ ся въ 73 роцѣ житя а въ 45-мъ священьства. В. ѣ. п!

Теренція зъ Аушпиньскихъ Семенова, жена о. Николая, сотрудника зъ Кривча надъ Дністромъ, по 6-лѣтнѣй тяжкѣй внутрѣшнѣй недузѣ упокоила ся 24 н. ст. грудня 1897 на клініцѣ д-ра Іордана въ Краковѣ, въ 12 годинъ по нещастнѣй операції, переведенѣй д-ромъ Розенером. Тѣло перевезено до Кривча, де 30-ого грудня похоронено. О покійнѣй пишуть намъ: Чимъ бл. п. Теренця була въ житю приватнѣмъ и народнѣмъ, о тѣмъ посвѣдчили плачѣ и страшна роспука приятелівъ, знакомыхъ и всего населеня безъ рѣзницѣ вѣры и народности, такъ мѣсцевого, якъ и позамѣсцевого. Хто ю знавъ, певно на вѣсть о несподіваній ѣй смерти тяжко сплакавъ. Добра, люба, щира, невинна душа. В. ѣ. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Прага 19 сѣчня. П. Шлезінґеръ тяжко занедужавъ; грозить запаленє легкихъ.

Градецъ 19 сѣчня. П. Рокитанскій мотивувавъ въ соймѣ внесене о заведене загального безпосередного голосованя. Внесене вѣдослано до комісіи.

Будапештъ 19 сѣчня. Въ справѣ угодовыхъ переговорівъ кажуть, що бар. Гавчь пристае на внесеня, выладжений вже міністерствомъ гр. Баденього; але деякій точки будуть могли бути змѣнений за обопільною згодою обохъ правительствъ.

Парижъ 19 сѣчня. Міністеръ вѣйни вніесъ жалобу на редактора дневника Aurore и на Золю за обиду французскои армії. Розрухи противъ жидівъ поновляють ся и въ Парижи и по иншихъ мѣстахъ краю.

Римъ 19 сѣчня. Зачувати, що міністеръ заграничныхъ справъ Вісконті-Веноста подавъ ся до димісіи, бо пригнобленый смертею сына хоче зовсѣмъ усунути ся вѣдъ публичного житя. Рудіні старае ся всѣми силами, щобы его вѣдвести вѣдъ того намѣру.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заволѣмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестилованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 89—?

Надѣслане.

До замѣны
ПАРОХІЯ РУСЯТИЧЪ
деканата ходорѣвского. 17 2—2

По кільканацяти-лѣтнѣй практицѣ и вѣдбутю спеціяльныхъ студій въ Берлинѣ, Монахіюмъ и т. д. осѣвъ
ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ Б. Кретцъ
у Львовѣ и ординуе вѣдъ 9—10 передъ пол. и вѣдъ 3—5 попол. при улици Собѣского ч. 3.
Для убогихъ безплатно. 6 1—1

Яко найдешевше жерело закупна церковныхъ лѣхтарѣвъ бронзовыхъ, многосвѣчниковъ, хрестовъ, чашъ, пѣдставниковъ, патериць и т. н. *поручае свѣй*
ГУРТОВНЫЙ СКЛАДЪ
ПЕТРО ДУТКЕВИЧЬ
бронзовникъ 368 29 36
въ СТАНИСЛАВОВѢ, ул. Бельведерска ч. 2.

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкѣй ч. 1.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цикеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе ся електричныхъ дзвинковъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1

КОНКУРС.

Виділ „Рускоі Бесіди у Львові“ розписуе конкурс на самостійного директора руско-народного театру. Услівя:

1) Перенятє театру у власний заряд з днем 1 н. ст. лютого 1898;
2) зложенє відповідної кавціні;
3) предложенє свідоцтв дотеперішнього занятия.

Поданя належить вносити на письмі до 25 н. ст. січня 1898 до Виділу „Рускоі Бесіди“ у Львові, Ринок ч. 10, де також близших інформацій засягнути можна. 3—3

Виділ „Рускоі Бесіди“.
Львів 9 н. ст. січня 1898 р.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Рады повѣтовои въ Камѣнцѣ струмиловѣй розписуе конкурсъ въ цѣли обсадженя посады **повѣтового инжінєра дорогового.**

Платня 1000 зр., додатокъ на объѣзды дорѣгъ 400 зр. рѣчно.

По 2-лѣтнѣй вдоволяючѣй службѣ наступить стабілізація въ платнею 1200 зр., и 3-ма пятилѣтными додатками по 150 зр.

Услѣвя:

1) меньше якъ 40 лѣтъ житя,
2) укѣнчений студія політехнічній,
3) знанє обохъ языковъ краевыхъ въ словѣ и письмѣ,
4) свѣдоцтво здоровля.

Вѣдбута практика при будовѣ дорѣгъ и мостовъ пожадана.

Удокументованій поданя зъ перебѣгомъ житя вносити належить до Выдѣлу повѣтового найдальше до **25 н. ст. лютого 1898.** 20 1—2

Зъ Выдѣлу повѣтового
въ Камѣнцѣ струмиловѣй, 16-ого сѣчня 1898.

ОПОВЩЕНЄ.

В суботу 22 н. ст. січня 1898 відбудуть ся звичайні загальні збори товариства „Руска Бесіда“ у Львові точно о годині 7 вечером в льокали товариства. Порядок зборів:

1. Справоздане секретаря.
2. Справоздане господаря.
3. Справоздане касіяра.
4. Справоздане контрольної комісиї.
5. Вибір нового виділу і заступників.
6. Вибір контрольної комісиї.
7. Справоздане референта театрального.
8. Внески уступаючого Виділу і внески членів товариства. 11 3—3

Львів 8 н. ст. грудня 1898.
А. Темницкій господар „Рускої Бесіди“.

ОГОЛОШЕНЄ.

Канцелярія Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ подае отсимъ до вѣдомости всѣхъ Членовъ Товариства „Просвѣты“, що Хв. Дирекція „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ порѣшила давати Членамъ Товариства „Просвѣты“ при машинахъ и знарядахъ господарскихъ фірмы Umrath & Сибѣлка, замовленыхъ черезъ канцелярію „Просвѣты“, *20% опусту* вѣдъ цѣнъ фабричныхъ на мѣсци въ Бубна, *за готовку*, а *10%* вѣдъ цѣнъ у Львовѣ при сплатѣ *ратами*.

Канцелярія Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Ринокъ ч. 10, I. поверхъ]. 3—3

ОГОЛОШЕНЄ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ по мысли §. 23 статута товариства, скликуе нинѣшнымъ звычайнй загальнй зборы членовъ товариства, що вѣдбудуть ся у Львовѣ *дня 1 н. ст. лютого 1898 р.* у великѣй сали „Народного Дому“ о 10 годинѣ рано зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Привѣтне слово головы товариства.
2. Справоздане зъ дѣяльности товариства за роки 1896 и 1897.
3. Справоздане комісіи контрольнои.
4. Выборъ Головного выдѣлу и головы товариства, якъ также контрольнои комісіи.
5. Змѣна статута товариства.
6. Внески членовъ.

Справоздане зъ дѣяльности товариства [разомъ зъ предложеными змѣнами статута] буде розісланє членамъ въ половинѣ мѣсяця сѣчня с. р., а хто бы зъ членовъ товариства не одержавъ справоздання въ своѣмъ часѣ, зволить заголосити ся устно або письменно до канцелярія товариства у Львовѣ [Ринокъ ч. 10, I поверхъ].

Въ дни загальныхъ зборовъ, рано о 8 годинѣ вѣдбуде ся поминальне Богослуженя за упокѣй померших членовъ товариства въ церквѣ Успенія Пред. Дѣвы, на котре отсимъ запрошуе ся. 2—3

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“, у Львовѣ дня 5 н. ст. сѣчня 1898 р.
Юліянъ Романчукъ.
Д-ръ Костъ Левицкій.

ФАБРИКА
ЦУКРОВЪ ДЕСЕРОВЫХЪ И ГЕРБАТНИКОВЪ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛИНГЕРА
(передъ тымъ Алоіса Горвата)
Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріпоручае:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевій 80 кр.
½ кільо Чокодядокъ надіганыхъ 1 20 кр.
½ кільо Овочѣвъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недоробованои доброты, загально хвалѣній* 80 кр.
½ кільо Кармелькивъ надіганыхъ 50 кр.
А также пріпоручая рѣзній иншій выробы, все свѣжій у великѣмъ выберѣ за опаковане нѣчо не числю.
Коробки картоновій **gratis.**
283 [38—?]

До
Высокоповажаного Пана
Іосифа Шустера
у Львовѣ
улиця Коперника ч. 5.

Передъ кількома днями замовивъ я зъ Вашои роботнѣ ковдру, за котру Вамъ Пане найсердечнѣйше дякую и мушу признати, що фірма Ваша на найширше розповсюдненя и обзнакомленє у П. Т. Публики заслугуе. Ковдра выробу Вашого ласкаво мнѣ въ найкоротшѣмъ часѣ зроблена, вѣдзначае ся доброимъ и чистымъ матеріяломъ, прихорошою и трезалою роботою и дуже доступною цѣною.

Пріпоручаю прото найсовѣстнѣйше кождому, хто що тѣльки зъ постели потребуе, щобы ся тѣлько до Пана Іосифа Шустера у Львовѣ удававъ, где зъ выробу и приступнои цѣны буде задоволеным. Пріймѣть Пане тую мою подяку въ доказъ сердечного признанія одинокои христіяньскои фірмы выробу постели жичливый
п. Петро Матковскій
парохъ въ Сновичу п. Золочѣвъ.

Власного выробу ковдры
по зр. 3 50, 4, 6 50, 7, 8, 10, 12 до 14 зр. Почавши вѣдъ зр. 6 50 суть всѣ ковдры на вовнѣ овечѣй.
Матераци чисто волосѣвній
по зр. 12 50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 до 30 зр.
Подушки волосѣвній и зъ пѣри
сѣвники звыклій и пружиновій, простирала, пошѣвки, коцики почавши вѣдъ 1 40 въ кождѣй цѣнѣ до зр. 12 50 поручая
СПЕЦІЯЛЬНЫЙ
СКЛАДЪ и РОБОТНЯ
ВЫРОБОВЪ ПОСТЕЛИ
Іос. Шустеръ
у Львовѣ
ул. Коперника ч. 5.
[Бюро оголошень „Импресса“.]
384 6—15

Против сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Полотна краевй
въ штукахъ по 35 метровъ по 9·50, 10·50, 11·25 и выше.
Полотна на простирала
безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и выше
поручае Магазинъ 3
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

ПЕРША БРОДСКА
РАФІНЕРІЯ СПИРИТУСУ
фабрики руму и лікеровъ
БРАТЕЙ КАПЕЛЮШЬ
въ Старыхъ Бродахъ
поручае: доброй розолісы, горѣвки и румы, натуральній наливки овочей а также спіритусъ ректифіковачый 97% Bongout найчистѣйшій и безвонный, признаный за найлѣпшій *на наливки домашній.*
Експедиція въ скриняхъ и бутляхъ, почавши вѣдъ 5-кільограмовыхъ посылокъ. 318 9—12
Цѣнники на жаданє franco.
Філія: въ Знесѣню коло Львова.

По значно низшой цѣнѣ якъ дѣинде!
поручае сиг:
ОБРАЗЫ на тетраподѣ за склемъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образовъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ блящаній зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВОНКИ гармоніяй по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженой цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великѣмъ выборѣ вѣдъ 1 кр до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рѣзной величинѣ вѣдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рѣзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фітуры святій, Подставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лишо въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 31—?

ЛОЖКА зелѣзній складаній по зр. 5 зъ боками блящаными орѣхово-лякированій, по зр. 14, 16, 18, 20 и выше. Лѣжка дитиній по зр. 12, 14 і 18, и 20. Матерацы спружиновій по зр. 12·50.
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]

Старша женщина
особа интелігентна пошукуе мѣсця до заряду дому, а то ино въ священичѣмъ домѣ. Близша вѣсть у п. Кучабского въ Пустомытахъ. 19 1—3

Ученик VIII ої класи гімн. глядить лѣчницѣ вѣд 1-ого лютого н. ст. Зголошенія під адресою: С. П. С. poste restante Золочів. 21 1—3

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Лѣсы на памятникъ архикняза Евгена
Тягненє
II лютого
9 4—? **Головна выграна**
75.000 КОРОНЪ
Лѣсы по 50 кр. поручаютъ: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбаумъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Въ кождой рускій хатѣ повинно знаходитись
Плюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѣкъ 1898.
Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
нічн				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**нічн**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нѣмком понедѣнка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Накладъ въ фабр. Черлянськом. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 5. Львовъ, Четверъ 8 (20) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ четвороки, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинѣского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Sailerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайній принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Недѣльни и инший денесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Проєкты законѣвъ аґрарныхъ.

Выдѣлъ краєвый предложивъ соймови проєкты трехъ законѣвъ аґрарныхъ: о комасаціи грунтѣвъ рѣльныхъ, о вылучаню чужихъ грунтѣвъ зъ лѣсѣвъ та заокругленю границь лѣсовыхъ, и о дѣленю спѣльныхъ грунтѣвъ та управильненю права уживаня тыхъ спѣльныхъ грунтѣвъ. Проєкты выдѣлу краєвого опирають ся въ головныхъ нарисахъ на державныхъ законахъ аґрарныхъ, а въ спеціальнѣмъ обробленю на анальоґічныхъ законахъ краєвыхъ Долѣшнои Австріи и на прускихъ взорцяхъ.

Проєктъ закона комасаційного опирає ся на державнѣмъ законѣ комасаційнѣмъ зъ 7 червня 1883 В. з. д. ч. 92., нормуючѣмъ загальній засады операцій аґрарныхъ. На округъ комасаційный мусить складати ся або цѣла громада катастральна, або также одна чи бѣльше нивъ, приналежныхъ до одной або бѣльше громадъ катастральныхъ. Однакъ спѣльній грунты (пасовиска, толоки, выгоны) мусять бути подѣлений або бодай способѣ ихъ уживаня управильненый. Спѣльній уладженя господарскій (великій меліораціи) мусять бути переведений рѣвночасно зъ комасаціею.

Для переводженя въ практицѣ законѣвъ аґрарныхъ (комасаціи, заокругленя лѣсѣвъ и дѣленя спѣльныхъ грунтѣвъ) установляють ся окремій власти, а то: льокальный комісарь, краєва комісія при намѣстництвѣ для оречень въ першѣй инстанціи и комісія міністеріяльна за другу и послѣдну инстанцію.

Льокального комісаря именуе намѣстництво по порозумѣню зъ выдѣломъ краєвымъ зъ-помѣжь правникѣвъ або теоретично и практично образованыхъ аґрономѣвъ. Тѣ комісарѣ враз зъ выдѣломъ входять въ складъ льокальныхъ комісій. Выдѣлъ льокальной комісіи складае ся по половинѣ зъ членѣвъ выбраныхъ интересоваными сторонами и именованыхъ комісаремъ, а крѣмъ того зъ начальника громады и заступника дѣбрского обшару. Видѣлъ мае голосъ дорадчій, а цѣлу акцію аґрарну веде на власну руку комісарь. — Першою инстанціею є краєва комісія при намѣстництвѣ, зложена зъ намѣстника яко председателя, зъ референта именованого намѣстникомъ, зъ члена выдѣлу краєвого яко заступника председателя, зъ трехъ членѣвъ зъ-помѣжь судейского стану именованыхъ президентомъ львѣвского высшого суду краєвого и зъ вѣдпоручника краєвого выдѣлу. Другою инстанціею є комісія міністеріяльна, зложена зъ референта именованого міністромъ рѣльництва, зъ трехъ членѣвъ зъ-помѣжь стану судейского именованыхъ міністромъ судівництва и зъ вѣдпоручника міністра внутрѣшныхъ справъ. — Всяка акція аґрарна мусить бути затверджена обома комісіями.

Голосованє надъ пляномъ комасаційнымъ вѣдбуває ся пѣдъ проводомъ комісаря по вытыченю и розслѣдженю новыхъ парцель на грунтѣ. Планъ комасаційный уважае ся принятымъ, если заявить ся за нимъ бѣльшѣсть безпосередно интересованыхъ, а чистый дохѣдъ катастральный грунтѣвъ, обнятыхъ комасаціею и належачихъ до сеи бѣльшости, выносить бодай двѣ третины доходу катастрального всѣхъ грунтѣвъ влученыхъ до округа комасаційного. — Лѣсы зъ операцій комасаційныхъ суть выключений и длятого при акціи заокругленя границь лѣсовыхъ (другій проєктъ аґрарный) увзглядняе ся або парцелѣ лѣсній втискаючій ся въ грунты рѣльній або парцелѣ рѣльній находячій ся помѣжь лѣсами. Въ справѣ сеи акціи аґрарнои маємо рѣвножь вже законъ державный (зъ 7 червня 1883 В. з. д. ч. 93), котрымъ признано пѣльги скарбовій и цивільно-правній улекшеня для контрактѣвъ замѣны дотычныхъ грунтѣвъ, що мають вылучити ся зъ-помѣжь лѣсѣвъ, если контракты будуть затверджений комісіями краєвою и міністеріяльною. Проєктъ выдѣлу краєвого обмеживъ ся на уложеню складу тыхъ комісій. Комісіи комасаційній переймуть на себе и акцію заокругленя лѣсѣвъ, однакъ лишь при співучасти краєвого инспектора лѣсового зъ голосомъ дорадчимъ.

Выдатки комасаціи покрывають интересованій стороны. Выдатки досыть значній, бо потрѣбній многій вѣписи актѣвъ, копіи планѣвъ, а крѣмъ того уладженє льокалю для комісаря и его помѣчныхъ органѣвъ. На рахунокъ державы идуть лишь выдатки на подорожь и канцелярію комісаря.

Проєктъ тр того закону аґрарного вѣдносить ся до грунтѣвъ т. зв. спѣльно уживаныхъ и полагоджуе квестію: або подѣлу тыхъ грунтѣвъ, або управильненя правъ уживаня и заряду тыми грунтами. Справа упормованя спѣльныхъ грунтѣвъ є дуже важна, коли зважать ся, що такій грунты обнимають майже 5% цѣлои поверхнѣ краю. Спѣльній грунты (пасовиска, луги, выгоны и т. п.) мовуть бути або подѣлений мѣжь интересованыхъ, або спѣльно заряджуваній. Интересоваными сторонами суть: або давна домінія (теперѣшный обшаръ дворскій) и поодинокій члены громады або деякій чи всѣ члены громады. Жаданє (провокація) переведеня загального подѣлу мусить выйти вѣдъ бѣльшости интересованыхъ; на сесю бѣльшѣсть мусить складати ся бодай половина интересованыхъ. При управильненю правъ спѣльного уживаня грунтѣвъ интересованій мусять выбрати собѣ спѣльного управителя, а если не в беруть его, то выдѣлъ краєвый мае право его занменувати. Рѣвножь означае ся въ проєктѣ норму, пѣсля котрои мають роздѣлювати ся пожитки зъ грунтѣвъ спѣльныхъ мѣжь поодиноки ъ участниковъ. Проєктъ сего закона обнимае 125 параґрафѣвъ.

Комісія комасаційна зачала свои наради вѣдъ сего третого закона аґрарного.

Въ справѣ касъ задатковыхъ.

Зъ Станиславѣщины одержали мы осьтаку допись:

Недавно писано було въ „Дѣлѣ“ про причины, за-для якихъ Русины не вызыскали закона зъ 9 цвѣтня 1873 р. Причины тамъ наведений выдають ся намъ неконче справедливыми. Ось нашъ поглядъ на тую справу: Рѣкъ 1873 заставъ народовцѣвъ ще зовсѣмъ безсильныхъ. Керму політики держали тогды въ своихъ рукахъ рутенцѣ зъ 1848 року и москвофілы, котрій въ своѣмъ аристократизмѣ не видѣли потребы заходыти ся около економічного пѣддвигненя „хлопа“. Также и се правда, що межи видными на той часъ політиками та проводирами були й такій, що понятя не мали о тѣмъ законѣ, бо то були въ бѣльшѣй части священики. [Нехай тымъ не ображають ся священики-економісты, бо тыхъ в дуже мало]. Около 1873 року молодѣ Русины йшли по-найбѣльше на факультетъ теольоґічный [„поповичѣ ишли на попівъ“]. Правдѣ судовыми урядниками було вже троха Русинѣвъ, але они, якъ досвѣдъ учить, не займають ся такими справами. Ще около 1880 року бачимо, що Русинѣвъ-адвокатѣвъ було въ цѣлѣй Галичинѣ двохъ чи трехъ, отже доперва якъ молодѣ народовцѣ почали вѣддавати ся адвокатурѣ а въ нашихъ уже часахъ стали адвокатами, тогды загалъ Русинѣвъ довѣдавъ ся про истнованє закону зъ 9 цвѣтня 1873, хотяй вѣнъ истнувавъ уже 21 рокѣвъ. Русины закладають перший товариства позичковѣ въ роцѣ 1894. Вызыскали той законъ найбѣльше жиды, а вѣдтакъ Поляки.

Отже на основѣ сего закона зъ 9 цвѣтня 1873 основано передъ пѣвтора рокомъ товариство позичкове въ Ляхвцехъ, повѣту богородчаньского, однакожь судъ зареєструвавъ его аж теперь. Се нове товариство мае назву *„Каса позичкова въ Ляхвцехъ“*, а статутъ мае Райфайзенѣвскій, але зъ обмеженою порукою. Судъ окружный въ Станиславовѣ доручивъ минувшого мѣсяця основателямъ товариства слѣдуюче руске письмо: „По правосильности тус. ухвали в дня 27 марта 1897 ч. 27239/96 и в слѣд тоѣже ухвали приказуемо ведучому реестра торговельні вписане до реестру стоваришень заробковых и господарскихъ нового стоваришеня пѣд фірмою: „Каса позичкова въ Ляхвцех“ и т. д. Основатель товариства установили удѣлъ на 5 зр. зъ порукою пять-кратною. Се товариство заложивъ дельгатъ філіи „Просвѣты“ станиславѣвскои п. Заклинькій. — Обовязкомъ Русинѣвъ есть закладати теперь якъ найбѣльше товариствъ позичковыхъ на пѣдставѣ згаданого закона. Они суть корыстнѣйшій вѣдъ „Просвѣтныхъ“, бо не залежать вѣдъ власти політичнои, котра могла бы, при якихъ нефортунныхъ обставинахъ, порозвязувати [?] всѣ тѣ товариства.

При тѣмъ звертаемо увагу всѣхъ, що интересують ся тыми справами, що ляховецку „позичкову касу“ основано *безъ участи нотаря*, такъ само якъ и „Банкъ звязковый“ въ Станиславовѣ и „Касу позичкову“ въ Маріямполи. Сю информацію пишемо изъ-за того, що богато нашихъ людей вѣдтягае ся вѣдъ основуваня Райфайзенѣвскихъ касъ позичковыхъ лише зъ тои причины, що спроваджуване нотаря до якого мѣсточка або села потягае за собою великій кошты, котрыхъ убогій основатель не

---

5)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Мы пѣйшли оба въ долину и незадовго були-сьмо въ школѣ, въ моѣй кѣмнатѣ. Я посадивъ Федорка на крѣслѣ, а самъ ставъ ходити по кѣмнатѣ тамъ и назадъ и думати думу.

Мѣй гѣсть мовчавъ и дививъ ся на мене въ великою увагою, можна сказати зъ певного рода набожеиьствомъ. Вже то Федорко уважавъ мене за дуже розумного чоловѣка и неразъ выражавъ ся зъ подивомъ, зъ-вѣдки въ моѣй головѣ тѣлько мудрости. Вѣнъ приходивъ до мене досыть часто, позичавъ собѣ книжокъ до читаня, розмовлявъ зѣ мною о тѣмъ, що читавъ, ставивъ менѣ рѣзній „ученій“ питаня, часомъ навѣть смѣшній, щобы ему выяснити. Взагалѣ вѣнъ не любивъ говорити зѣ мною о буденныхъ рѣчахъ, лишь о питанихъ дотыкаючихъ науки... Очевидно вѣнъ старавъ ся проявити свѣй розумъ, розширити свѣй свѣтоглядъ, но вѣнъ не мавъ до того багато вѣльного часу за-для щоденнои працѣ и старавъ ся о свою просвѣту безъ жадной системы, лишь прихапцемъ.

Я однакъ мало розумѣвъ ся на справахъ супружихъ, бо-ж нѣколи не мавъ-емь зъ ними дѣла, а права супружого не студіювавъ. Щобы отже не вырвати ся зъ якоюсь радою, котра-бъ опѣсля осоромила мене а може навѣть осмѣшила передъ Федоркомъ, волѣвъ я дипльоматично выкрутитись передъ моимъ гостемъ, що споглядавъ зѣ зложеными руками на мои уста и ожидавъ вѣдъ мене мудрого слова...

Я ставъ векѣнци напротивъ него и прибравъ якъ найповажнѣйшій видъ.

— Слухай, Федорку! — сказавъ я урочисто. — Ты зъ Татяною мусишь якъ найскорше, найдальше за три недѣлѣ взяти слюбъ... Чуешь, Федорку? Му-у-усишь! Завтра возьмешь вѣйта и ще одного поважного господаря, возьмешь Татяну и пѣйдете всѣ до нашъотця на протокулъ, дай на заповѣди и роби тее, що тобѣ вгомость скажуть... Той — подумавъ я собѣ — розумѣесь добре на правѣ супружѣмъ и покаже тобѣ лѣпшу дорогу, нѣжь я... Своею дорогою, — додавъ я, — не загадуй нѣкому и словомъ про се, що Гаврило силуе Татяну йти до двора на службу. Осторожность не зашкодить...

— Але-жь се такъ нагло! — говоривъ Федорко, шкрабаючись въ голову, — до сего я цѣлкомъ неприготованый...

— Га, братчику, — сказавъ я ему при вѣдходѣ, — се мусить статись! Ты видишь, що грозить Татянѣ, а єдине спасенє для неи въ тѣмъ, коли она вѣддасть ся за тебе, коли мати-ме въ тобѣ оборону и опѣку. Хиба що ты самъ, братчику, — додавъ я зъ притиском, — не поступаешь зъ нею по щирости... хиба ты ей также баламутишь. Ну, коли такъ, то се цѣлкомъ инша рѣчь...

Я знавъ, що Федорко щиро любить Татяну, но я навмысне сказавъ послѣдній слова, щобы задраснути его честилюбивость та выкликати въ него енергію. И справдѣ се подѣлало...

— Пане! — закликавъ Федорко зъ натосомъ, — най мене заразъ чортъ возьме, най мене тутъ заразъ грѣмъ забѣ, коли я не по щирости зъ нею поступаю, а щобы вамъ се доказати, то побачите, що зараз завтра беру Татяну, людей и даю на заповѣди...

Я знавъ Федоркову натуру. Вѣнъ належавъ до людей тяжкихъ, до тыхъ людей, що довго роздумують, заки на щось рѣшать ся, но коли вже рѣшились, тогдѣ вже нѣчо не стримае ихъ вѣдъ выконанн повзятого замѣру...

На другій день вечеромъ я пѣйшовъ до мѣсцевого священика розповѣсти ему про мою пригоду зъ Федоркомъ и Татяною та просити, щобы вѣнъ взявъ въ свою опѣку молоду залюблену пару.

Въ-тѣмъ дали знати, що прийшли молодѣ до протоколу и чекають въ канцелярій. Я бувъ певный, що то Федорко зѣ своею суджеиою, и не омыливъ ся. Священикъ, вдучи до канцелярій, лишивъ отворений двери и я увидѣвъ Федорка въ святочнѣмъ убраню и зѣ святочнымъ выразомъ лиця, поббчь него Татяна зѣ спущеными въ землю очима, якъ и слѣдъ молодѣй суджеиѣй, и два чоловѣки, перший въ селѣ господарѣ.

Я бувъ свѣдкомъ цѣлого протоколу и пильно прислухувавъ-емь ся, щобъ и при тѣй способности де-що навчити ся... Всьо пѣйшло гладко, лише Федорко не конче бувъ битый въ катихизмѣ, но за те Татяна знала всѣ молитвы та заповѣди и на всѣ питаня зъ катихизму вѣдповѣдала смѣливо и рѣшучо.

Стало на тѣмъ, що Татяна зъ опѣкуномъ мусѣла удати ся до суду и предложити парохови судове позволенє на вѣнчанє зъ Федоркомъ. Видно, се питанє Федоркови найбѣльше докучало, бо вѣнъ заразъ спытавъ священика:

— А чи судъ позволить?

— Чому-жь не мавъ бы позволити? — вѣдповѣвъ священикъ усмѣхаючись, — позволяе всѣмъ, то и ѣй позволить.

Федоркови розъяснило ся лице и вѣнъ, вѣдходячи, не забувъ также на мене. Зближивъ ся до отвореныхъ дверей и вклонивъ ся менѣ по паньски, усмѣхаючись до мене таемничо...

Федорко бувъ не тѣлько у мене, но ще бѣльше у священика домашнымъ шевцемъ, а позаякъ мы були зъ него задоволений, то священикъ тѣшивъ ся, що Федорко, коли оженить ся, позбстане на все въ нашѣмъ селѣ. Исторія Татяны тронула священика также до живого и вѣнъ дякувавъ менѣ немало за те, що я справивъ ихъ пѣдъ вѣнець та причинивъ ся до усунена новои соблазни въ селѣ.

Я думавъ, що Федорко заразъ на другій день прийде до мене на пораду або просто длятого, щобы подѣлитись зѣ мною своими радощами.

Но вѣнъ не приходивъ. Пѣйшла вже перша заповѣдь, а я нѣгде, навѣть въ церквѣ не стрѣчавъ ся зъ Федоркомъ. Мене се вразило досыть непріемно... Все-жь вѣнъ, — думавъ я, — сякій-такій повиненъ прийти до мене та порадитись, що дальше робити; прецѣнь вѣнъ уважае мене за наймудрѣйшого чоловѣка пѣдъ сонцемъ... А може вѣнъ мае яку слушну перешкоду? Ну, увидимо...

За те я видѣвъ ся въ Гаврилом Чорнѣемъ. Я закликавъ его до себе рубати дрова, а вѣнъ, розумѣе ся, прийшовъ, щобы заробити кѣлька крейцарѣвъ на горѣвку.

Вѣнъ бувъ незвычайно похмурый, ще блѣдшій и зъ червонѣйшими очима, якъ до

годиї поносити. Д-ръ Стефчикъ заложивъ уже богато такихъ товариствъ на Мазурщинѣ, а всѣ безъ нотаря. Що нотаря не потрѣбно при закладинахъ такихъ, о тѣмъ пише вѣнъ въ своѣмъ пѣдручнику пѣдъ заг. „Przewodnik dla spółkowych kas oszczędności i pożyczek“. Се выплывае такожь [якъ намъ говорено] зъ мысли закона зъ 21 мая 1873 [В. з. д. ч. 87]. Хотяй въ однѣмъ рускѣмъ пѣдручнику для касъ позичковыхъ написано, що при закладаню товариствъ позичковыхъ системы Райфайзена потрѣбно нотаря, то таки видите зъ сего, що его непотрѣбно. [Статутъ тотоварыства позичкового системы Райфайзена выпечатаный вразъ изъ картами членьскими можна дѣстати въ Ставропигійскѣй книгарни]. — *Р.*

Мѣстячи повышу допись скажемо вѣдъ себе:

Дотычно сконстатованя факту въ статьи умѣщенѣй въ „Дѣлѣ“, що Русины по выходѣ закона зъ 1873 року, занедбали роботу на поли товариствъ задатковыхъ и господарскихъ — оборона народовцѣвъ зъ 1870-ыхъ рокѣвъ [чому и не зъ 1880-ыхъ рокѣвъ?] е злишною. Дарма звалювати вину на попѣвъ и москвофілѣвъ. До роботы въ справахъ економічныхъ могла и повинна була стануты вся интеліґенція — чи рутенцѣ, чи народовцѣ, чи москвофілы, чи свѣтскій люде, чи священики; — а въ тѣмъ и бѣда, що того въ свѣй часъ не зробили, по-за партійною борбою сесю справу економічну спустили зъ ока — и се авторъ статьѣ сконстатувавъ.

На нашу гадку — для заснованя товариствъ задатковыхъ не треба чекати на Русинѣвъ адвокатѣвъ. Бѣльша часть польскихъ и жидѣвскихъ товариствъ есть въ мѣсточкахъ або селахъ, де нема адвокатѣвъ. Та й у насъ повстало товариство въ Теребовли, хочь нема тамъ Русина-адвоката, а нема товариствъ рускихъ ще н. пр. въ Городенцѣ, Дрогобичи, Калуши, Кутахъ, Самборѣ, Сокали, Тернополи, Чортковѣ, де вже е Русины-адвокаты.

Авторъ допися мылить ся кажучи, мовьто законъ о товариствахъ задатковыхъ вызыскали впередъ жиды, а вѣдтакъ Поляки. Противно — треба Полякамъ признати, що они дуже ревно заняли ся закладанемъ тыхъ товариствъ въ краю, а жиды взяли ся до того ажь пѣзнѣйше, и то найбѣльше по 1877 роцѣ — по выданю закона противъ лихвы. Не могучи вже браги по 10—12% яко приватнй особы, то брали черезъ свои товарыства.

Не заперечуемо пожиточности касъ Райфайзена и очевидно було бы для орґанізациї нашихъ силъ рѣчію дуже важною маги такій касы хочь бы и въ кождѣй громадѣ але такій касы не можуть заступити товарыства бѣльшого, повѣтового, — бодай до часу, доки бѣльша часть громадъ въ повѣтѣ не буде мати своихъ касъ, — длятого не годить ся тратити зъ очей закладаня нашихъ товариствъ задатковыхъ по мѣстахъ. А по друге — труднѣйше знайти въ кождѣй громадѣ людей вѣдповѣдныхъ до веденя такого товарыства, а лекше найде ся такихъ кѣльканацять нашихъ людей въ повѣтѣ судовѣмъ.

О касахъ Райфайзена мы подамо небавомъ окрему статью — а теперь спеціяльно що-до касы въ Ляхвицяхъ въ повѣтѣ богородчаньскѣмъ скажемо, що знаючи ляховецкихъ людей и тамошнй вѣдносины, семо певнй красного розвитку тои касы и щиро сего бажаемо тѣй першѣй нашѣй касѣ Райфайзенѣвскѣй. Але по-при те скажемо, що въ повѣтѣ богородчаньскѣмъ були бы дуже потрѣбнй нашй товариства задатковй въ Богородчанахъ и Солотвинѣ, а бодай лише въ Солотвинѣ на судовый округъ солотвиньскій, [бо въ Богородчанахъ е христіяньске товариство, недавно заснопане].

Чисто-правничу, формальну сторону: чи потреба нотаря на зборахъ для уконституованя товарыства — полишаемо юристамъ, а авторови допися належить ся здяка, що подавъ до широкои вѣдомости три факты зъ практики станиславѣвского суду окружного. Очевидно була бы то рѣчь дуже пожадана, щобы всѣ суды не вымагали нотаріяльныхъ и коштовныхъ формальностій при уконституованю товариствъ задатковыхъ.

Справы соймовй.

Внесене пос. Чеча въ справѣ невѣдповѣдного примѣненя приписовъ ветеринарійныхъ звучить такъ:

Зваживши, що експортъ худобы и безрогъ зъ нашого краю въ послѣдныхъ рокахъ дуже зменшивъ ся, а се потягае значный убутокъ въ доходахъ кругѣвъ рѣльничихъ, — и зъ огляду, що головною причиною того зменшеня е невѣдповѣдній засады ветеринарійного закона та его невѣдповѣдна интерпретація,

Высокій соймъ зволить ухвалити резолюцію, взываючу ц. к. правительство, щобы:

1. зволило залишити замыканя цѣлыхъ судовыхъ або політичныхъ повѣтѣвъ що-до вывозу худобы рогатои або безрогъ, если лише кѣлька або кольканацять громадъ въ повѣтѣ заповѣтреныхъ, — а тымъ самымъ щобы не перепиновано вѣдбувати торги по-надъ вымоги ветеринарійного закона зъ дня 29 лютого 1880 и розпорядженя міністеріяльного зъ дня 8 грудня 1886 В. з. д. ч. 172;

2. щобы не спиняло гонити або возити на торги рогату худобу и безроги зъ громадъ, вѣльныхъ вѣдъ заразы, по дорогахъ, на которыхъ нема чого бояти ся заражена транспорту;

3. щобы примѣнило интензивне замкненя и контумацію поодинокихъ господарствъ або частей громадъ або и цѣлыхъ громадъ (мінімальный рейонъ заповѣтреный) пѣсля можности заразъ, коли зараза появить ся;

4. щобы выдналo въ конституційнѣй дорозѣ, — а если се въ короткѣмъ часѣ покаже ся неможливымъ, то щобы выдало розпорядженя въ цѣли заведеня примусового замкненя худобы въ мінімальныхъ округахъ заповѣтреныхъ, въ мѣру того, якъ интензивнѣйша контумація и изольованя тыхъ округѣвъ буде переведене;

5. щобы тою самою дорогою завело вѣдшкодованя зъ фондѣвъ державныхъ въ высотѣ 75% отаксованои вартости вѣдъ штуки, котра погибла въ наслѣдокъ защепленя пысково-ратичнои заразы;

6. щобы постарало ся, абы ц. к. правительства краевй при выдаваню зарядженъ, маючихъ на цѣли управильненя торговельныхъ вѣдносинъ для худобы и для безрогъ зъ иншими округами адміністраційными, шанували безусловно и увзгляднювали зарядженя дотычныхъ властей, и щобы въ справѣ зараженыхъ рейонѣвъ стацій ладунковыхъ, а такожь речницѣвъ выгасненя заразы и т. п. не выдавали иншихъ зарядженъ, якъ дотычній власти другого краю. — Щобы ц. к. староства въ цѣли скорого залагодженя вѣдкликаня замкненя округѣвъ и стацій ладунковыхъ були обовязанй повѣдомити телеґрафічно ц. к. намѣстництво и иншй властй;

7. щобы постарало ся, абы заграничнй державы, а въ особенности Нѣмеччина, замыкали лише тогдѣ границю для австрійскои худобы и безрогъ, походячихъ въ особенности въ Галичины, если таке замкнене границѣ находить узасаднене въ конвенціи ветеринарійнѣй, а въ противнѣмъ случаю абы зробило репресію що-до иншихъ торговельныхъ артикулѣвъ дотычныхъ державъ.

Зваживши дальше, що хочь управильненя ветеринарійныхъ вѣдносинъ не належить до краевои компетенціи, то однакожь краева репрезентація е обовязана занятн ся тою такъ важною справою, и що краевй чинники пѣдпиранемъ тои галузи продукціи за помочію одноѣтного субвенціонованя въ цѣли експорту живого, неживого и переробленого товару можуть причинити ся до скорого розвязаня тои справы; —

Высокій соймъ зволить ухвалити: Просить ся выдѣлови краевому, щобы розслѣдивъ цѣлый той комплексъ справъ, вѣдносячій ся до експорту худобы и безрогъ та щобы по розслѣдженю примѣнивъ тотй средства, котрй покажуть ся вѣдповѣдными въ згаданѣмъ напрямѣ.

„Dzieci jednej matki“!

Зъ Станиславова пишуть намъ: Нема то, якъ ладный конякъ шумного але пустого фразеса. На такѣмъ коняку въѣхали явыжь триста лѣтъ тому на нашу Русь и унія люблинська та берестейска, зъ такого коняка пускано чи-разъ за часовъ небожечки Польщѣ неодного блахмана бѣднымъ Русинамъ въ очи, а що нашй найсердечнѣйшй привыкли вже вѣдъ давенъ-давна на тѣмъ кони герцювати, то вже таке герцьоване стало другою ихъ натурою. Правдою зъ ними не договоришь ся. Поминаемо клеветы и напасти на Русинѣвъ въ цѣлѣй здеморалізованѣй прасѣ польскѣй, коли ходить о якій-небудь проявы живѣйшого руху мѣжь Русинами. Зъ арсеналу тои представителькы польского духа и польскои думки падуть звычайно тогдѣ такій гранаты и такій бомбы, що варгують и за своихъ пушкарѣвъ и за те оружє, що зъ него летять они на голову зненавидженого Русина. Є однакъ ще друга тактика по сторонѣ нашихъ сердечныхъ сусѣдѣвъ. Въ рѣшучихъ хвилякъ, въ которыхъ бомбы и гранаты не личать зъ великодушностію „лицарского народу“, розносить ся солоденько сентиментальный голосочокъ и лунае вѣнъ мовь медове ласкане Лиса Микити словами: „My dzieci jednej matki, synami my jednej ojczyzny“. Такимъ голосочкомъ завывъ онодгы кс. пралатъ Громницкій, начальникъ того штабу, що взявъ собѣ за задачу будувати „twierdze katolicyzmu na Rusi“, зъ нагоды внесеня посла Барвѣньского на заведене рускои гімназіи въ Тернополи. Такими Лисами Микитками являють ся все и всюда нашй „браця“, коли ходить о пѣддурене гуманного и чутливого Русинисека. Такъ навѣть жѣнкалюшка, схопивши на вудку своя блага и кокетства нашого першого-лѣпшого земляка и поганяючи нимъ якъ сѣрымъ конякою-зробкомъ або помѣтаючи нимъ якъ помеломъ, лишень пѣдъ окликомъ тыхъ слѣвъ „my dzieci jednej matki“, на его хлѣбѣ и удержаню и въ его гнѣздѣ заводить польскй порядки и звычаѣ, учить дѣти его польского пацѣру и згодомъ-перегодомъ вѣдрывае тую руску душу якъ збиялый листокъ вѣдъ народного дерева... Ну дарма, за дрантемъ, що святй чувства свои змѣняе якъ жидѣвка панчоху пѣдъ шабасъ, не часъ жалувати; нехай гине и пропадае! Мы однакъ по тыхъ кѣлькохъ рефлексіяхъ позволимо собѣ середъ теперѣшныхъ краевыхъ невзгодинъ пѣйти за добрымъ примѣромъ и хочемо до нашихъ найсердечнѣйшихъ вѣдкликнути ся також ихъ словами и не на жартъ а такъ цѣлкомъ по тверезому и на серіо кличемо: „my dzieci jednej matki!“ А коли мы одна сѣмья и коли намъ зле, то зле разомъ, отже можна одному передъ другими пожалуватись. Отже послухайте насъ, „dzieci jednej matki“!

У насъ въ Станиславовѣ зайшли свѣжо такій два факты. По причинѣ введеня новои процедуры цивільнои и розширеня тутешного дистрикту судового вынанято тутка [розумѣе ся у жида мілїонера Шора] цѣлу палату. Адаптовано ся зъ можливымъ комфортомъ, вносмотрено новыми написями, новымъ свѣженько на новѣсѣнькѣй блясѣ вымальованымъ орломъ. Въ повѣтѣ станиславѣвскѣмъ, якъ звѣстно изъ статистики, взаимнй вѣдносины мѣжь „dziećmi jednej matki“ такій: Живе ту поѣбчь себе: 80% Русинѣвъ, несповна 15% Полякѣвъ и до 6% тыхъ „dzieci jednej matki“, до которыхъ зновъ мы Русины и яко христіяне и яко люде таки признатись не хочемо, отже жидѣвъ. Тыхъ 80% „dzieci jednej matki“ спо дѣвали ся, що на ихъ голунѣ дрѣбнота пошануе волю старшихъ, численнѣйшихъ дѣтей, и що на тѣмъ судовѣмъ будынку поѣбчь написей польскихъ будуть и написи рускій, якъ се може кождый оглядати и читати въ рейонѣ желѣзниць державныхъ. И якъ же гѣрко завелъ ся та старша численнѣйша дѣтвора! Ей зновъ знехтовано навѣть въ палатѣ справедливости! Но позалякъ уже кѣлькананцять лѣтъ тому написавъ польскій лѣтописець небѣщикъ Ямъ, що теперѣшна справедливѣсть не мае завязаныхъ очей, але затканый нѣсъ, то насъ хочь и якъ болить сей фактъ, хочь и якъ мы нимъ незадоволенй, — гѣрше ще лютуемо, коли перейшовши зъ улицѣ Вѣрменьскои, де стоить новый судъ, перейдемо на улицю Камѣньского и ту побачимо гарный величавый будынокъ скарбовои дирекціи. Хиба може тутка переконуемо ся, що мы „dzieci jednej matki“! Нѣ, брате! ту тобѣ вже просто кровь стерпне въ жилахъ. На тѣмъ будынку, до котрого народъ рускій, 80% тутешного населеня, керуваную свою зносить, також не побачишь ни одненькои рускои написи, „ниже комы, ниже титлы“ — бо и ту зъ вѣдсотковъ выплаченого Русинами гроша податку постановлено величну палату, але на те, щобъ она була трѣвкимъ памятникомъ, якъ то шанують себе „dzieci jednej matki“...

Годѣ писати бѣльше! Таке нехтованя, допане найосновнѣйшихъ и выборотыхъ правъ рускаго народу по-просту мерзить кождого. Подаемо оба факты до вѣдомости загалу, нашои прасы и нашихъ послѣвъ. Тѣ послѣдній нехай интерпелюють, де треба. Мы въ першѣй лінїи виннмо за сей поступокъ тутешного президента суду п. Хоржемского и директора скарбового п. Маевского, що противъ того, если дѣстали такій указъ зъ-выше не ремонстрували. А що тамъ высше найголовнѣйша рука — се рука нашихъ найсердечнѣйшихъ, то мы пытаемо: Панове браця! Мы жь „dzieci jednej matki“! Коли жь та „matka święta“ ажь двѣ мовы знае, чого-жь вамъ такъ дуже немила та руска мова въ ви устахъ? Свѣтъ скаже, що мы не „dzieci jednej matki“ — а поганй *введенята*. Панове „браця“! така догана передъ лицемъ свѣта упале колись мовь бомба зъ арсеналу исторіи и мѣжнароднои справедливости. Тямте, бо та бомба либонь не на нашь бѣкъ покотить ся...

Станиславѣвъ, 14 сѣчня 1898.

Переглядъ політичный.

Заява ческого намѣстника, зложена въ ческѣмъ соймѣ именемъ правительства въ справѣ **ческо-нѣмецкого спору**, далеко бѣльше вдоволила Чехѣвъ нѣжь Нѣмцѣвъ. Politik зазначуе зъ вдоволенемъ, що заява правительства згѣдна зъ двома головными засадами Чехѣвъ, зъ засадами неподѣльности королѣвства и рѣвности обохъ краевыхъ языкѣвъ у всѣхъ кругахъ публичного житя. Такожь не противній Чехи, щобы пѣсля населеня округѣвъ уряды уживали въ однихъ сторонахъ лише ческого, въ иншихъ лише нѣмецкого, а зновъ въ иншихъ и ческого и нѣмецкого языка. Nar. Listy радѣють, що правительство не пристае на жадане Нѣмцѣвъ, щобы знесено баденѣвскй розпоряджена; розумѣе ся, що дневникъ той вдоволеный такожь высказаною намѣстникомъ засадою неподѣльности краю и рѣвности обохъ краевыхъ языкѣвъ. Hlas Naroda жде еще докладного сформулованя поодинокихъ точокъ, поки буде мѣгъ оцѣнити вагу и значѣне заповѣданыхъ змѣнъ. За те нѣмецка Bohemia просто лише зазначуе, що заява правительства Нѣмцѣвъ не година вдоволити. А февдально-католицкій Vaterland найцѣнѣйшу часть правительственои заявы добачуе въ тѣмъ, що въ середныхъ школахъ заповѣджено змѣны, котрй дадуть спроможность научити ся практично другои краевои мовы, — отже якъ разъ въ тѣмъ, въ чого нѣмецкй народовецъ рѣшучо невдоволенй.

Замѣтный е голосъ одной швайцарскои часописи, котра въ справѣ ческо-нѣмецкого спору такъ пише: Чехи часто покликують ся на Швайцарію, де краевй языки також е рѣвноправнй, а народности живуть обочь себе згѣдно. Прикладъ сей е хибный. Національна згода не довго бы у насъ потревала, коли бы рада союзна, не поспытавши союзного збору, приказала, що всѣ урядники въ цѣлѣй Швайцарій вѣдъ найвысшого до найнизшого мусять знати по нѣмецки и по французки. Що сказали бы на те Вадтзяндцѣ и Женевцѣ, де е навѣть державнй радники, що слова не розумѣють по нѣмецки? Мы маемо въ Швайцарій якъ разъ те, чого домагають ся Нѣмцѣ въ Чехахъ: въ французскѣмъ округѣ вымагае ся вѣдъ урядниковъ лише знання французкои мовы, коли они розумѣють и по нѣмецки, то тымъ лѣпше для нихъ; въ нѣмецкихъ округахъ настановляе ся нѣмецкихъ урядниковъ, котрй по бѣльшѣй части бѣльше-менше розумѣють по французки; а лише въ мѣшаныхъ сторонахъ конечне е знане обохъ краевыхъ языкѣвъ. Але коли бы у насъ навѣть въ цѣлѣй Швайцарій вымагано вѣдъ всѣхъ урядниковъ знання обохъ краевыхъ языкѣвъ, то таке жадане не було бы такъ страшне, якъ въ Чехахъ, бо черезъ те у насъ жадна народность не дѣстала бы переваги надъ другою, а хиба тѣлько збогатили бы при тѣмъ урядники свое знане.

Пѣсля оногдѣшного выпадку на Перекопахъ въ Празѣ повторили ся вчера зновъ збѣговиска. Поліція и войсковй патролѣ стерегли порядку, особливо на Перекопахъ и на майданѣ Вячеслава. Намѣстникъ, командантъ залоги и директоръ поліція особисто переконували ся, чи ихъ запорядженя выконує ся. Арештовано три особы.

Нѣмецкй студенты выслали до президента міністрѣвъ телеґраму, въ котрѣй просять о охорону передъ напастями и заповѣдають, що въ разѣ, коли бы въ слѣдующихъ дняхъ такъ само якъ доси напастовано ихъ и не давано охороны, то будуть змушенй опустити університетъ и домагати ся всѣма способами перенесеня его до иншого мѣста въ нѣмецкихъ сторонахъ Чехъ.

Въ моравскѣмъ соймѣ выступивъ дня 17 с. м. п. Шевчика зъ внесенемъ въ справѣ обходу 50-тои рѣчницѣ знесеня пащщины; при тѣмъ промавлявъ за тымъ, щобы соймъ вступивъ ся за рѣвноправностею обохъ краевыхъ языкѣвъ. Внесене передано комісіи господарчѣй. Вчера мотивувавъ п. Зачекъ свое внесене въ справѣ переведеня повнои рѣвноправности обохъ народовъ, заселяючихъ Мораву такъ зъ культурного якъ и зъ політичного огляду. Лише на тѣй пѣдставѣ може прийти до згоды въ краю. Бесѣдникъ домагавъ ся заложеня ческого університету и ческои техніки. Внесене передано окремѣй комісіи, зложенѣй зъ 21 членѣвъ.

Дня 17 с. м. зѣбравъ ся соймъ далматиньскій, а сегодня збирае ся истрійскій въ Полѣ. Такимъ способомъ зѣбрали ся вже всѣ соймы. Славяньскй послы тріестиньского сойму переслали президентови сойму и намѣстникови гр. Гоесови повѣдомленя, що въ нарадахъ сойму не возьмуть участя, бо на ихъ жадане зъ дня 10 сѣчня 1895 р., щобы имъ запоручено безпеченьство особы и свободу слова въ соймѣ, анѣ президентъ сойму анѣ

теперь. Я спробувавъ зайти зъ нимъ въ розмову.

— Що-жь, Гавриле, — кажу я, — у васъ либонь заносить ся на весѣле?

— Весѣле? — спытавъ вѣнъ, мовь зъпросоня. — Етъ! чортъ бери весѣле! — закликавъ злѣсно.

— Татяна мусить тѣшити ся, страхъ! Шевчихою буде...

— Татяна? — знову спытавъ вѣнъ нѣбы здивованый, а вѣдтакъ зновъ закликавъ гнѣвно: — Най ей чортъ возьме, Татяну! Ей навѣть дома нема...

— А де-жь?

— Та у тѣтки своѣи въ Каптуровѣ, у тои дрипы, пяницѣ, вже вѣдъ тыждня... Она думае, що я буду ей бити, вѣдраджувати, — воркотѣвъ Гаврило вже нѣбы самъ до себе, — але най иде за-мужь, най!... А выжене мене зъ хаты шевчикъ Федорко, то свѣтъ широкій... Се-жь прецѣнь ей хата, не моя...

— Е, що вы кажете: выжене! — ставъ я успокоювати Гаврила, — прецѣнь всѣ знаютъ, що Федорко чоловѣкъ спокѣйный, порядный, *тверезый*...

— Шевчикъ Федорко, кажете? Федорко тверезый чоловѣкъ? — закликавъ вѣнъ хриплымъ голосомъ. — Ехъ, пане, хто знае, що еще буде межи нама!...

При послѣдныхъ словахъ вѣнъ якось страшно завернувъ червоными бѣлками и погрозивъ сокирою.

„Овъ, Федорку! — подумавъ я собѣ — май ся на осторожности, бо твѣй будучій тесть, бачу, показуе роги...“

Гаврило Чорнѣй выдавъ ся менѣ зѣ своею погрозою обридливымъ скотиною и я обернувъ ся та вѣдѣйшовъ вѣдъ него...

(*Дальше буде.*)

правительство не зробили въ тѣмъ напрямѣ нѣчого.

— —

Въ Парижи и по иншихъ бѣльшихъ мѣстахъ Франціи панують заколоты; товпы народу переходять улицями та демонструють противъ Золѣ за звѣстный его листъ въ справѣ Драйфуса и противъ жидѣвъ, котрыхъ уважають за моторѣвъ цѣлого руху за поновленемъ процесу Драйфуса. Тутъ и тамъ проявляе ся такожъ рухъ прихильный Золѣ и справѣ Драйфуса; рухъ той навѣть поволи змагае ся. Дальше готово дѣйти до того, що вся Франція подѣлить ся на два таборы, одинъ за Драйфусомъ, другій противъ него. Є навѣть познаки, що на тѣй справѣ готово незадовго провалити ся міністерство Меліна, котре, якъ на французскій вѣдносины, и такъ вже за довго остае при кермѣ.

— —

Король Мілянъ мавъ д. 18. с. м. вернути въ Вѣдня до Бѣлграду, а д. 26. с. м. мае обняти команду надъ армією и урочисто приймати всѣхъ командантѣвъ войска.

— —

Зновъ вырынае кандидатура грецкого королевича Юрія на губернатора Креты. Доносять, що Россія вже порозумѣла ся въ сѣй справѣ зъ Англією; а що Кретенцѣ дуже радо повитали сю гадку, то и въ Атенахъ нѣбы то вже годять ся, хочь первѣстно дворъ атеньскій бувъ рѣшучо тому противный, щобы грецкій королевичъ мавъ стати и залемъ султана. Зъ Царгороду доносять, що новый амбасадоръ россійскій Зиновевъ повѣдомивъ вже Порту, що въ разѣ, коли бы султанъ дальше протививъ ся кандидатурѣ князя Юрія, то Россія буде за прилученемъ Креты до Греціи. Выглядае ово троха неимовѣрно.

НОВИНКИ.

— **Фасіи податку рентового и особисто-доходового на рѣкъ 1898-ый** мають нѣбля розпорядку ц. к. краевои Дирекціи скарбу предложитись *до 31 н. ст. сѣчня 1898.* Що-до оплачуваня и предкладаня фасій податку рентового и особисто-доходового звертаемо увагу на що-найважнѣйшій постановы.

I. Що-до оплаты податку рентового — то особы фізичній и правій, котрыхъ дохѣдъ лучный [зѣ всѣхъ жерелъ] не выносить рѣчно по надъ 600 зр., обовязаній предложити фасію лишь тогдѣ, коли власть податкова завѣзве ихъ индівідуально [окремо]; коли-жъ той лучный дохѣдъ выносить бѣльше, якъ 600 злр., то треба внести фасію безъ огляду на то, чи власть податкова вѣзвала до того, чи нѣ.

II. Що-до оплаты податку особисто-доходового [вѣдъ особъ фізичныхъ, котрыхъ дохѣдъ, пѣдлягаючій тому податкови, перевышае 600 злр. рѣчно] — то особы, котрыхъ дохѣдъ не є высшій надъ 1000 злр., обовязаній предложити фасію лишь тогды, коли вѣзве ихъ до того индівідуально власть податкова або предсѣдатель оцѣнковои комісіи; натомѣсть особы, котрыхъ дохѣдъ выносить по-надъ 1000 злр., мають предложити згадану фасію безъ огляду, чи ихъ до того завѣзвано, чи нѣ. [Хто не внесе фасіи до 31 сѣчня 1898, той не буде мати права выбиранія и выбиральности до комісіи оцѣнковои въ роцѣ 1898].

Фасіи въ цѣли вымѣру податку рентового и особисто доходового можна предкладати або письменно на приписаныхъ друкахъ, або устно до протоколу у властивои власти податковои. Потрѣбній друки выдають ся безплатно. До вѣдбиранія фасій покликана є власть податкова I-ои инстанціи, въ котрои окрузѣ постѣйно мешкае особа обовязана до оплачуваня згаданого податку.

Звертаючи увагу нашихъ читателѣвъ на сесй що-найважнѣйшій постановы що-до фасій, звертаемо рѣвночасно увагу ихъ такожъ на те, щобы до своихъ фасій жадали друкѣвъ рускихъ и просто приневолили власти, абы для Русинѣвъ були рускій друки. Бо нинѣ львѣвска Адміністрація податкѣвъ и податковій власти на провінціи — ось н. пр. [якъ намъ пишуть] въ Перемышли не хотять Русинамъ выдавати друкѣвъ рускихъ. Та о тѣмъ мы ще поговоримо ширше.

— **Товариство рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ у Львовѣ** устроюе въ недѣлю 23 сего с. м. въ комнатахъ товариства [ул. Краковска ч. 17] першій вечерокъ зъ танцями, на котрый всѣхъ членѣвъ зъ родинами запрошуе. Початокъ о годинѣ 8-ій. Стрѣй недѣльный. — *Вѣдк комітету.*

— **Выдѣлъ „Львѣвского Бояна“** запрошуе симъ всѣхъ своихъ членѣвъ, щобы зъ огляду на близькій концертъ [1-ого лютого] зѣбрали ся завтра, въ пятницю, точно о годинѣ 7½ вечеромъ на вправы мѣшаного хору. — *В. Ш.*

— **Д-ръ мед. Евгеній Озаркевичъ**, вѣдбувши доншу практику на клінікахъ вѣденьскихъ а вѣдъ кѣлькохъ мѣсяцѣвъ практикуючій на ново-устроенѣй внутрѣшній клініцѣ у Львовѣ, рѣшивъ ся стало осѣсти у Львовѣ и выконувати практику лѣкарску яко *спеціялістъ для недугъ внутрѣшныхъ.* Рѣвножъ устроивъ д-ръ Озаркевичъ приватну роботню хемічну для аналізъ выдѣлинъ хорыхъ [мочи и т. д.], въ котрѣй то части наука вѣнъ спеціяльно выобразувавъ ся. — Въ особѣ д-ра Озаркевича повыскала публика наша, рускій товариства, а головно секція природничa Наукового товариства им. Шевченка пожадану фахову силу, а въ огляду, що д-ръ Озаркевичъ мае не лише спеціяльній широкій вѣдомости, але такожъ кѣлькалѣтный досвѣдъ лѣкарскій, маемо надѣю, що публика львѣвска и доохрестна въ разѣ потребы радо и зъ повнымъ довѣремъ буде звертати ся до него по пораду. Такожъ и лѣкарѣ на провінціи схотять для аналізъ [о скѣлько тымъ самій не занимають ся] посылати матеріялъ до свого чоловѣка, замѣсть якъ до теперь були зневолений до иншихъ роботень хемічныхъ. Д-ръ Озаркевичъ мешкае при улици Личаковскій ч. 4. въ партерѣ [стація електричного трамваю] и ординуе мѣжь 3 а 5 годиною по полудни.

— **Зъ Кристонополя пишуть намъ:** Громада Сѣлець белскій порозумѣла ся зъ дворомъ о дальше нове купно двохъ коршемъ дѣврскихъ замешкалыхъ жидами. Громадѣ не залежить на будынкахъ коршемныхъ, зъ котрыхъ одну рада бы перетворити на шпиталь а другу ужити при цегольни; ѣй ходить о те, щобы кѣлька сяжнѣвъ дѣврскои землѣ, на котрѣй стоять коршмы окруженій навколо громадескимъ пасовискомъ, не попали ся на вѣчность въ жидѣвскій руки, зъ котрыхъ трудно вже було бы що выдерти. На купно тыхъ коршемъ вложила громада вѣдповѣдну квоту до буджету, а скоро они стануть ся ей власностію, люде позбудуть ся трехъ родинъ жидѣвскихъ зъ села, на чѣмъ певно не стратять.

— **Кара за тріраменный хрестъ.** Старостео въ Золочевѣ прислало до громады Трудовача таке письмо: „L. 16912/897. Do Zwierzchności gminnej w Trędowaczu. Polecam ściągnąć natychmiast od Iwasia Celnika Michała Pawliszyna i przedłożyć c. k. Starostwu grzywnę 5 złr. nałożoną na nich za samowolne zbieranie składek bez upoważnienia władzy na cel wzbroniony, gdyż na ustawienie krzyża trójramiennego. W z. st *Dzierowicz*“ — Польске письмо до рускои громады, урядникъ Русинъ и кара за тріраменный хрестъ — лякуй галицка Русь!

— **Зъ Тернополя** Симъ маю честь зложити сердечну подяку Вир. о. Петрови Бѣлиньскому, пароховi въ Зарваници, за присланый на мои руки даръ 25 зр., котрого — пѣсля волѣ жертвуючого — мае ужити ся на запомоги для бѣдныхъ учениковъ-сирѣтъ. — *Евгеній Громницкій* катихитъ гімназіи въ Тернополи.

— **О. Корнилій Кузикъ зъ Махнова** оповищуе: Въ цѣли порозумѣня ся въ собственѣмъ интересѣ крамниць до заключеня „Союза крамниць“ упрашаю П. Т. всѣхъ властителей крамниць або провадичихъ крамниць въ повѣтѣ Равскѣмъ и близькихъ селъ зъ повѣтѣвъ сокальского, жовкѣвского и чешановского о поданіе мнѣ докладій адресы кортою корреспонденційною. — *О. Корнилій Кузикъ*, парохъ въ Махи вѣ п. п. Рава Руска.

— **Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ въ Станиславовѣ** доносить телеграфічно: При поѣздѣ посѣшнѣмъ ч. 301 зъ дня 18 сѣчня с. р. выходячѣмъ зѣ Львова до Ицканъ о годинѣ 6 рано выскочивъ при выѣздѣ зѣ стаціи Глѣбока третій и четвертый вѣзъ. Зъ особъ нѣхто не забставъ ушкоджены, такъ само и возы не ушкоджений. Въ наслѣдокъ сего опѣзнивъ ся той поѣздъ, а такожъ иншій, позаякъ выпавшій возы унеможливили въѣздъ и выѣздъ зѣ стаціи, за-для чого подорожній въ стаціи Глѣбока мусѣли пересѣдатись зъ поѣзду до поѣзду. Понеже зворотница выѣздова була належито уставлена, то зарядженіе заразъ доходженя выкаже доперва, що було причиною сеи на разѣ невыясненои пригоды. — *Шукевичъ.*

— **Нова стація телеграфу.** Зъ днемъ 15 с. м. отворено въ Поморянахъ, золочѣвского повѣту нову стацію телеграфу зъ обмеженою службою денною при тамошнѣмъ урядѣ почтовѣмъ.

— **Зелѣзница Петербургъ-Вятка**, котра мае злучити при помочи зелѣзничон сѣти Петербургъ зъ Сибѣрскою зелѣзницею, розпочне ся въ короткѣмъ часѣ будувати. Довгота ей буде выносити 1300 верстъ, а розходы будовы обчислений на 46½ міліонѣвъ рублѣвъ. Дохѣдъ зъ руху пасажирѣвъ на будучѣй лінии обчислено на 700.000 рублѣвъ.

— **Испыты кваліфікаційній на учителѣвъ шкѣлъ народныхъ и выдѣлозыхъ** розпочнуть ся: Передъ ц. к. комісією екзамінаційною *у Львовѣ* дня 15 н. ст. лютого с. р. Поданя зъ долученемъ метрики родженя, послѣдного свѣдоцтва шкѣльного, свѣдоцтва зрѣлости, всѣхъ декретѣвъ именованъ, короткого перебѣгу житя, выказу перечитаныхъ дѣлъ и табелѣ кваліфікаційнои, належить вносити до Дирекціи ц. к. комісіи екзамінаційнои [ул. Скарбкѣвска ч. 39] черезъ дотычну окружну раду шкѣльну найдальше до 31 сѣчня 1898. Поданя, до котрыхъ не будуть долучений згаданій документы, будуть кандидатамъ зверненій. — Передъ ц. к. комісією екзамінаційною *въ Самборѣ* такожъ дня 15 н. ст. лютого с. р.

Зъ рускихъ **кольоній въ Америцѣ** Якъ довѣдуемо ся зъ найновѣйшого числа американьскои „Свободы“ [зъ 1-ого зъ 6 н. ст. сѣчня с. р.], яке дойшло насъ сегодня, прибувшій зъ Галичины до Сполученыхъ державъ рускій священники оо. Антѣнъ Бончевскій и Николай Подгорецкій обняли вже въ свѣй зарядъ парохіи — першій въ Ansonia, Conn., а другій въ Jersey City, N. J.

— **Міністерство зелѣзниць** удѣлило инжінерови Людзикови Обадалекови у Львовѣ на часъ 6-мѣсячный позволенє починити вступній технічній роботы въ цѣли будовы льокальнои зелѣзницѣ зъ Винникъ на Городиславичѣ, Миколаѣвъ, Унтервальденъ або Ганачѣвъ до Перемышлянъ.

— **Въ Станиславовѣ** порозлѣплювали тамошній Поляки плякаты на метръ довгій зъ зазывомъ, щобы „obywatele“ старали ся всѣми способами о вѣдняте субвенціи провінціональному театрови [розумѣй: рускому народьому театрови], а о признанє тои субвенціи станиславѣвскому театрикови, котрый, мимоходомъ сказавши, терпить на недостачу доходѣвъ, на выстанахъ пустки, готовъ розбити ся. Отже теперь, пѣсля того зазыву, завязавъ ся комітетъ для утриманя сего театру, рѣшивъ пустити штурмъ до сойму, абы соймъ удержуваvъ той театръ. За мало ще Полякамъ тыхъ десятокъ тысячъ, якій соймъ выдае на польскій театры...

— **Другимъ радивъ, собѣ не могъ.** Данило Жирикъ, человѣкъ старый, 62-лѣтный славный знахарь въ окрузѣ Станиславѣвщины, дѣставъ ся до „Ивановои хаты“. Бѣгли до него людоньки за „цудовными“ лѣками та розносили про него славу, котра залунала ажь передъ прокураторію. Замовлявъ и вѣдмовлявъ вѣнъ, выганявъ „хованцѣвъ“, помагавъ коровамъ, батькамъ, мамамъ и т. д., а за свою пораду побиравъ лише по 3 зр. 50 кр. Въ Зрубѣвцѣ за два днѣ взявъ вѣнъ за всякій порады 60 зр. Якъ видно, интересъ йшовъ добре, ажь станиславѣвскій судъ перешкодивъ и всадивъ Жирика на рѣкъ тяжкои вязницѣ, де буде мати часъ роздумувати надъ новыми лѣками.

— **Дары ювілейній зложэній св. отцеви** зъ нагоды 60-ои рѣчницѣ его священьства переходять партѣсть 6 міліонѣвъ франкѣвъ. Мѣжь иншими жертвували: князь Норфолькъ чекъ на 200.000 франкѣвъ, королева регентка испаньска 100.000 франкѣвъ въ золотѣ, цѣсарь нѣмецкій 50.000 марокъ въ золотѣ, епископатъ австрійскій 100.000 въ золотѣ, князь примасъ угорскій 100.000 въ золотѣ, россійскій царь дорогоцѣнный перстень, а царица сховокъ на реліквіи украшеный рубінами и брилянтами. Дальше зложили дары: епископатъ американьскій, еке королева Изабеля испаньска, султанъ, президентъ французкои републики и многомного иншихъ. — Товариства релігійній и монастирѣ жертвували 72 дорогихъ предметѣвъ, котрыхъ вартѣсть перевышае міліонъ.

— **Зъ днемъ 13 н. ст. сѣчня заведено въ цѣлѣй Россіи монополь горѣвчаный.** Всѣ шинки замкнено, а горѣвку продають теперь въ державныхъ складахъ лише фляшками обандерольоваными.

— **Дѣбній вѣсти.** У Вѣдни померъ професоръ університету Иванъ Адольфъ Томашекъ. — Львѣвска палата нотаріяльна выбрала своимъ презесомъ п. Леварtовича, нотаря зѣ Львова. — Пѣсля обчисленя одного перербургского дневника знаходить ся въ цѣлѣй Россіи близько 100 женщинъ працюючихъ въ антикарстнѣ, а женщинъ фармацевтокъ есть 29. — Выступившій артисты зъ руско-народного театру заложили особну дружину театральну пѣдъ управою п. Коетя Пѣдвысоцкого и дають теперь представленя въ Сокали. — Въ Станиславовѣ померъ передъ кѣлькома тыжднями учитель Евгеній Склива на ударъ серца, а смерть его такъ подѣлала на его жѣнку Е азмину, що выкликала у нея задавнену недугу серца, котра прискорила такожъ ей наглу смерть. — Дня 10 н. ст. сѣчня около 6 годины оглядано въ Полоцку величаву зорю пѣвночну майже черезъ цѣлу годину. — Въ парку на Лычаковѣ знайдено розшарпану 2-лѣтну дитину, вѣдай псами. Слѣдство веде ся. — Апеляційна розправа Бойчева, знаного зъ процесу о убійство своеи любовницѣ, розпочне ся 20 с. м. въ Філіпополи. Розправа буде явна и потягне ся кѣлька день — Дня 1 н. ст. лютого с. р. вѣдбуде ся въ Носовѣ [почта Завалѣвъ, стація телеграфічна Пѣдгайцѣ а зелѣзничa Скоморохи старѣ на шляху Галичь-Тернопѣль] вѣнчане п. Володимира Гургулы зъ панною Єленою Кичурѣвною, дочкою мѣсцевого пароха. — Дня 1 н. ст. лютого вѣдбуде ся въ Крогульци вѣнчане п. Ив. Брикоvича, укѣнченого богослова, зъ панною Єленою Киселевскою, дочкою тамошнього пароха. — Въ Перемышли вѣдобравъ собѣ житє выстрѣломъ зъ револьвера артилеристъ Волощукъ. — Въ Ланцинѣ померъ Конст. Матчиньскій, польскій повстанець зъ р. 1830 и 1848, посесоръ Ланцина. — Цѣсарь удѣливъ греко-кат. комітетови парохіяльному въ Ренивѣ въ повѣтѣ брѣдскѣмъ 100 зр. запомоги на скѣнченє будовы церкви. — Завзяту вѣйну зъ псами ведуть теперь магістраты мѣстъ Станиславова и Перемышля. Въ обохъ тыхъ мѣстахъ прокинула ся мѣжь псами скаженина и въ наслѣдокъ того заряджено тамъ облавы. — Нинѣ о 9 годинѣ рано вѣдбуло ся въ церквѣ св. Пятницѣ вѣнчане п. Юліяна Смѣшка, урядника почтового, зъ панною Станиславою Кузимовичѣвною, дочкою властителя реальности.

Надѣслане.

Braut-Seide 65 kr.

bis 14·65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [6]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hoflf.) Zürich.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Именованій: оо. Петро Гисовскій парохъ въ Лѣскахъ вѣцедеканомъ наряженкимъ, а Мих. Кручковскій парохъ въ Нагачевѣ II-имъ Орд. шкѣльнымъ комісаремъ для дек. ната яворѣвского. — Презенты дѣстали оо. Вас. Кокотайло на Турянку и Мих. Скроцкій на Михалевичѣ дек. комарницьского. Завѣдательства дѣстали оо. Лонгинъ Тустановскій въ Дѣбрицяхъ и Ив. Матвіясъ въ Яструбичахъ. — Сотрудництво въ Любичи дѣставъ о. Ант. Клачиньскій.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Петро Пацлавскій, бувшій властитель реальности за старымъ цинтаремъ въ Перемышли и бувшій радный мѣста, померъ дня 15 с. м. въ Перемышли, прожывши 87 лѣтъ. Покѣйный, щирый Русинъ, бувъ широко знаный мѣжь Русинами Перемыщины зъ свого твердого правого характеру, а особливо селяне горнулись до него и за порадою и за помочію. В. в. п.

Наука, штука и література

— **„Д-ра Осипа Ростафиньского Ботаніка на низші кляси шкіл середних.** На язык руский переложив *Іван Верхратский.* Виданє друге. Ціна примірника оправленого в полотно 70 ц. в. а. або 1 кор. 40 г. У Львові, 1898. З печатні А. Шийковского“. [Сторінъ 80.] — Ѳ то сема книжка шкільна ложена проф. Иваномъ Верхратскимъ [I) Ботаніка на низшій клясы 1873 р., II) Ботаніка на низшій клясы 1894, III) Мінералогія на низшій клясы 1894, IV) Зоологія на низшій клясы 1895, V) Ботаніка на высшій клясы 1896, VI) Соматологія коротко зѣбрана 1897, VII) Ботаніка на низшій клясы 1898] а четверта выдана власнымъ его накладомъ. Друге выданє Ботаніки не рѣзнить ся змѣстомъ вѣдъ выданя першого, лише тутъ и тамъ є додатковій описы декотрыхъ ростинъ, призначений на домашну лектуру для ученикѣвъ пильнѣйшихъ, напечатаній дрѣбнѣйшимъ друкомъ и унятій въ скѣбки. Зъ правдивою приятностію находимо въ другѣмъ выданю Ботаніки декотрій новій хорошій назвы ростинъ въ устъ люду [прим.: ускорникъ Ranunculus, просонцвѣтъ Helianthus, собрянка Zinnia, опонець Convolvulus, снѣгурка Galantus nivalis, и пр.]. Внѣшна форма книжки представляе ся коректно [друкъ чистый и выразный, коректа старанна, оправа цѣла въ полотно]. Тожъ и поручаемо Родимцямъ якъ найусердньйше се друге выданє Ботаніки яко цѣнный здобутокъ шкѣльнои нашои літературы. Книжку можна дѣстати въ книгарни Ставропійтійскѣй або у самого выдавця.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ скарбу именувавъ старшого комісаря фінансового Ивана Тиминьского (посла буковиньского сойму краевого) секретаремъ фінансовымъ при дирекціи скарбовѣй въ Черновцяхъ. — Секретарѣ намѣстництва Сев. Хшонщевскій, Ант. Райнеръ, Володиславъ Федоровичъ, Бол. Щербиньскій, Юл. Цуливъ, дальше віцесекретарь міністерства Тадей Лѣбль и секретарь намѣстництва Тадей Бобжиньскій именованій старостами, а комісарѣ повѣтовій: Спиридіонъ Телиховскій, Евгеній Дільцъ, Левъ Крушиньскій, Ив. Турекъ Невядомскій, Густ. Брікнеръ и Конст. Пирожиньскій именованій секретарями намѣстництва. — Каролъ Герстінгеръ, адъюнктъ будовництва, именованый комісаремъ для надзору котлѣвъ паровыхъ для повѣтѣвъ перемышляньского и рогатиньского. — Инспекторомъ судѣвъ всходнои Галичины именованый радникъ высшого краевого суду Генрикъ Кріґсфельдъ де Ренотіверъ, а для заходнои віцепрезидентъ Ярославъ Стебельскій. — Почтовыми практикантами именованій слѣдуючій укѣнчений ученики середныхъ шкѣлъ: Артуръ Герольдъ, Фр. Каз. Колихановскій, Кар. Бутцъ, Левъ Базюкъ, Мих. Кобринъ, Кар. Зелиньскій, Вѣзакъ Лейба Карніоль, Брон. Мошиньскій, Конст. Шанковскій, Стан. Фріцъ и слухачь правъ Юл. Мидовичъ.

— **Перенесеня** Практикантъ концептовый намѣстництва Ген. Болозъ Антоневичъ придѣленый до служби въ Величцѣ. — Повѣтовій ветеринарѣ Сильвестеръ Кручковскій перенесеный зъ Бобрки до Львова, а Тенхімъ Гамерманъ зъ Осѣцями до Бобрки.

— **Вѣдзначеня.** Управитель уряду салінарного Олекс. Репчиньскій, при нагодѣ переходу въ станъ супочинку дѣставъ титулъ и характеръ старшого управителя уряду салінарного.

Оповіщене.

Загальні збори Наукового товариства імени Шевченка відбудуть ся 2 н. ст. лютого о год. 9½ перед полуднем в кімнатах Руской Бесіди з отсею програмою:

1. Вступне слово голови товариства.
2. Принятє протоколу з попередних зборів.
3. Справоздане секретаря з діяльности виділу і касіра зі стану маєтку товариства в році минувшім.
4. Справоздане контрольної комісиї.
5. Вибір виділу і голови товариства а відтак вибір контрольної комісиї.
6. Вне ене в ділу на заміну статутів.
7. Внесеня членів.

М. Грушевський голова. *І. Кокорудз* секретарь.

Господарство, промыслъ и торговля.

Галицка ц. к. Дирекція почтъ и телеграфѣвъ оповѣщуе: Почавши вѣдъ 1 лютого с. р. входять въ житє слѣдуючій постановы выданій розпорядженемъ ц. к. міністерства торговлѣ зъ 14 липня 1897 ч. 64306/1896, а именно: 1) Адресы пересылковій належить додавати такожъ до пакетѣвъ ваги меншои якъ 50 грамѣвъ. 2) Въ одинѣй и тѣй самѣй адресѣ пересылковѣй не вѣльно лучити пакетѣвъ безъ вартости або зъ вартостію поданою до 20 зр. включно, зъ пакетами о поданѣй высшѣй вартости. 3) Листы грошей будуть важити ся зъ точностію сягаючою пѣвъ грама. Частицѣ ваги низше пѣвъ грама не буде ся увзглядняти. 4) Пакеты безъ поданои вартости або зъ поданою вартостію до 20 зр. будуть важити ся въ пѣвкільограмовыхъ заокругленяхъ, при чѣмъ части ваги низше пѣвъ кільограма будуть числити ся за повного пѣвъ кільограма. 5) Пакеты о поданѣй вартости выше 20 зр. будуть важити ся на грамы Частицѣ меншихъ якъ грамъ не буде ся увзглядняти. 6) Сли въ приймаючѣмъ урядѣ почтовѣмъ истнують окремій вѣддѣлы для всѣякого рода пересылокъ почтовыхъ, позаякій стороны уживаючій почтовыхъ книжокъ наданя, ужити або окремыхъ книжочокъ для кождого рода пересылокъ, або що найменше отворити въ сѣльнѣй книжцѣ окремій вѣддѣлы для поодинокого рода пересылокъ.

Мазь кавказка на вôдморожене.
Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручон и уживанон низ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдморожения.
Цѣна слоика 40 кр.
21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 90—?

Львôвска Дирекція ц. к. зелѣзниць державных оповѣщуе:

Зъ днемъ 10 сѣчня 1898 змѣняе ся дотеперѣшню назву стацiи „Живець-Заболотe", лежачон на шляху Звардонь-Суха, на „Живець-Сайбушь".

Галицко вѣденьскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1898 увôйде въ житє новый додатокъ до повысшон тарифы, котрый мѣстить въ собѣ зниженй цѣны перевозу для поодинокихъ артикулôвъ и реляцій.

Тарифа выимкова для перевозу нафты сыром и чищеном и т. п., обовязуюча вôдъ 1 вересня 1891 [нове выдане зъ дня 1 сѣчня 1894]. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1898 увôйде въ житє додатокъ V.

Наука, штука и література.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit" появив ся 172-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Ministerium Vacat. Von K. — Der Anklageact im Processe Dreyfus. Von Pollex. — Der Sprachenkampf in Wien. Vom Reichsrathsabgeordneten Prof. Dr. Emil Pfersche. — Die Rolle des Geldes in den Beziehungen der Geschlechter. Von Georg Simmel. — Russische Philosophie und semitischer Geist. Von Lou Andreas-Salomé. — Das Heine-Jubiläum. Von Prof. Dr. Oskar F. Walzel. — Operette und Ballet. Von Richard Wallaschek. — Johannes. Von Hermann Bahr. — Die Woche — Bücher. — Revue der Revuen. — Die Bauern. Von Anton Tschechow.

Передплату на сей тыждневникъ чвертьрôчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 20 сѣчня. Пп. Герольдъ и ґр. Гарахъ конферували вчера зъ бар. Гавчемъ. — Бар. Гавчь и міністры Бемъ-Баверкъ та Керберъ ѣдуть сегодня до Будапешту въ справѣ австрійско-угорскон угоды и забавлять тамъ до суботы.

Прага 20 сѣчня. Politik доносить, що рада державна буде скликана зъ початкомъ марта. Передъ тымъ выдасть правительство языковй розпорядженя по мысли заявы ґр. Куденгового; розпорядженя тй будуть пôдставою до законодатного полагодженя языкового спору въ Чехахъ.

Парижъ 20 сѣчня. Демонстрацiи противъ Золѣ и жидôвъ повтаряють ся дальше. Въ Нантахъ порозбивано вчера кôлька жидôвскихъ склепôвъ; склепы по бôльшôй части позамыканй Въ Альвірѣ студенты такожь демонстрували противъ Золѣ и хотѣли спалити его портретъ; прийшло навѣть до бôйки зъ поліцію и до арештованъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. Лу. въ Бы. Одержали. — *Вп. Г. Се. въ За.* Поправлено и теперь въ порядку все. — *Вп. В. Ку. въ Ка.* Рôчно 8 зр. — *Вп. О. Бу. въ Кн.* На сей рôкъ прийде намъ до кôнця червня ще 2·20 зр. т. е. по 20 кр ще за кождый мѣсяць. — *Вп. И Ра. въ Мс.* За 1897 ще 50 кр. — *Вп. М. Ра. въ Ми. н. Дн.* Все. — *Вп. В. А. въ Чс.* Годять ся. — *Вп. С. Во. въ Бо* За 1897 ще 2·50 зр. — *Вп. Е. Съ въ По.* Прийде намъ ще 10 кр. — *Вп. Ю. Ма въ Го.* Одержали. — *Вп. М. Ми въ Ск.* Для Читальнѣ можемо выимково выслати за 1·20 зр мѣсячно. — *Вп. И. Га въ Ус еп.* Одержано. — *Вп. И. Бо. въ Но.* Одержано. — *Вп. Д. Щу. въ Ни.* Черезъ похибку вписано було о. И. Щу. Теперь поправлено и прийде намъ до кôнця 1897 ще 2·50 зр., бо мы лише 8 зр. переказомъ одержали.

Надосланé

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нôвого льокалю
при пл. Галицкôй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінція вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКЙ до сѣкання мяса по зр. 4. Сита волосѣнній почвôрий до паштетôвъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 595

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинôвъ
Цѣна 1 зр

Дôстати можна въ товарыствѣ „Просвѣта."

Вôдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батькôвщина" и „Читальня") тыжденна популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вôдповѣдае д-ръ **Костъ Левицкій.** Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Король**, учитель господарства.

Цѣлорôчна передплата выносить 2 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львôвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты").

„СВОБОДА" мѣстить: 1) передовй статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційй політичного змѣсту (н. пр. о сегорôчнôй сесіи соймовôй, о выборахъ, вôдозвы Краёвого руского комітету выборчого, о парадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховй переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришенихъ господарскихъ, д ра Дам. Савчака О новôмъ законѣ дорогôвмъ, О краёвôй продажи соли, О краёвôй акцизѣ вôдъ напиткôвъ, Вас. Нагôрного Вѣсть зъ Народнои Торговли, о. Целеньского Торговля безрогами, Гр. Врецiоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зô всѣхъ сторôнъ краю; 5) порады, питаня и вôдповѣдя въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспôльно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысель и торговля.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКЙ
артистъ-малярь

звѣстный вôдъ кôльканадцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю вехôднôмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимае рѣзьбарскй роботы пôсля вдасныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Пôбольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. зв. входячй въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вел. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Конистиньскій
у Львовѣ, улици Краковска число 20.

Против сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набуття въ 4

Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Шифоны, Ширтинґи

зъ фабрики Б. Шролля Сына

продае пôсля цѣнника фабричного Магазинъ 4

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными российскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ
правдивый китайскій

въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ, при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

19 Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Клиентій Федунь
переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвск. університету
поручае
свое переплетниче и ґалантерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пôдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Евангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипломôвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Вôдзначе на срѣбнымъ медалемъ на выставѣ львôвскôй 1894 р. а такожь иншими медалями на выставахъ

НАЙДЕШЕВША
БРОНЗôВНИЧА РОБôТНЯ
ИВАНА ВЫНАСКА
у Львовѣ, при ул. Краковскôй ч. 5
поручае свои
выробы церковнй

зъ срѣбла, бронзу, хинского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ, якъ: чашѣ, хресты, монстранцiи, пушки цимборійнй, пушки на св. олѣй, патины до недужихъ, кадильницѣ, лодка, скипетры для пань, скипетры братскй, лѣхтарѣ рôзнои величины, скляній павуки и бронзовй, окутя на евангелія и т. п. поручаючи за многолѣтну тревалôсть и найпри ступнѣйшу цѣну. 447 5—7

Всѣ наведеній предметы старй направляе, посрѣблюе и позолочуе въ огни тревало за порукою довголѣтнои тревалости.

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКЙ
У Львовѣ улиця Коперника число 2
припоручае
Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ греко-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ". Одобреный вôнъ Львôвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способъ зôбраній моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашнего.

Цѣны дуже приступній: въ добрôй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.

При закупнѣ въ бôльшôй скôлькости 20% рабату.

Вінкентій Кучабиньскій
у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3 910 7

ВСЄЛЯКЙ КУПОНЫ
и
ВЫЛЬОСОВАНЙ ЦѢННЙ ПАПЕРЫ
выплачуе
безъ потрученя провізіи або коштôвъ
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

☞ Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.

374 [1]

„ДНѢСТЕРЪ"
Товариство взаимныхъ обезпечень
у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты" Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ чересъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріятъ всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечае будынки, скотъ, господарскй знаряды, збôже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідуе ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными подаютъ **„Днѣстрови"** можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшй сумы.**

Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краёвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ" пôсля **всѣхъ можливыхъ** комбинацій въ **Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ**, котре дае якъ найкорстнѣйшй услôвя и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришене зареестроване въ обмеженою порукою, принимае вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладни** до опроцентованя **по 4½%.** Ґаранція цѣлковита. **Удѣлы** по 50 коронъ. Позычки удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за и рукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не е заступленый, приймаютъ ся. 4414

АДОЛЬФЪ КАМИЕЛЬ
Львôвъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львôвъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковôй

Продае дешевше нѣжь вежды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовй и штайнбутовй огнетревалу глину дахову, асфальтовй плыты изоляційнй, дестильовану смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожь взагалѣ **всякй матеріялы будôвляный** — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство робôтъ бетонôвыхъ и крытя дахôвъ дахôвкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 18—?

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Інституту Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гронка.

Ч. 6. Львовъ, Пятница 9 (21) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ сорокъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Stadtstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів ул. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламації неопечатаній вільній від порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. від одного стрічки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесенія приватній числить ся по 15 кр. від стишка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присилати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбільше новыхъ передплатникóвъ.

Від выдавництва „Дѣла“.

Переглядъ політичный.

На вчерашнім засіданю чеського сойму внесъ п. Дворжакъ интерпеляцію до правительства, чому оно позволяє носити нѣмецкимъ студентамъ буршовскій шапочки и відзнаки и тымъ дразнити ческе населенє, — а до маршалка, чому вінъ позваляє нѣмецкимъ посламъ выправляти бучі въ соймѣ. Намѣстникъ відповівъ заразъ, що зъ кількохъ сторінъ дійшли его жалі на поведенє войска и поліція; отже вінъ выдавъ приказъ, щобы и поліція и войско поступали енергічно, але оглядно.

Потімъ почала ся дальша дискусія надъ внесенємъ гр. Buquoy. П. Фурнієръ выказувавъ, що внесенє се непотрібне и безпредметове. Въ заявѣ намѣстника бачить бесѣдникъ волю правительства завернути ся о крокъ від пропасти, надъ котру гр. Бадені завівъ народы и державу. — П. Подлішный говорівъ про буршовъ, про ихъ шапочки и відзнаки, котрыми дразнять ческій народъ, та взывавъ намѣстника, щобы старавъ ся завести ладъ. Буршовскій відзнаки не є непарушимою частиною основныхъ законовъ, щобы ихъ не можна заборонити. Треба разъ покласти конецъ такимъ провокаціямъ. Въ статутахъ буршовъ не сказано, що студентамъ вільно дразнити спокійне населенє своими шапочками. Дальше замѣтивъ бесѣдникъ, що на клеветы, киданій на пражску раду мѣску не гадає відповідати; а инші жалувавъ ся, що поліція и войско не завсѣгды поступають оглядно. — По тій бесѣді п. Подлішного, выголошенім при дебатѣ надъ внесенємъ гр. Buquoy въ справѣ выбору комісіи для полагодженя ческо нѣмецкого спору, забравъ голосъ п. Фєрше и жалувавъ ся на поведенє поліції, котра зъ ческими студентами обходить ся далеко лагіднѣйше, нѣжь зъ нѣмецкими. — На тімъ покінчено дискусію и выбрано генеральными бесѣдниками п. Верунського зъ стороны нѣмецкой, а п. Пацака зъ ческой. П. Верунській ще разъ заявивъ, що Нѣмцѣ не приступлять до згоды, поки не будуть внесенй языковій розпорядженя. П. Пацакъ сказавъ знову, що Чехи всяку змѣну языковыхъ розпоряджень зроблену безъ ихъ згоды, будуть уважати за ворожій противъ нихъ крокъ. Чехи домагають ся лише рівноправности. — При голосованю принято внесенє гр. Buquoy 139 голосами противъ 62; а додатокъ кн. Лобковіца, щобы тій самій комісіи придѣлено всѣ внесеня языковій, отже и внесенє Шлезінгера на внесенє языковыхъ розпоряджень, принято 133 голосами противъ 62.

Мимо найщирійшихъ симпатій до Чехівъ при ихъ теперішній борбѣ о свое право, читаючи справоздання зъ дискусій ческого сойму, не можемо оббігнати ся від споминівъ про подѣ зъ житя нашои молодѣжи 60 тыхъ лѣтъ. Рускій студенты почали тогдѣ, якъ відомо, носити народный стрій зъ шапками смушевыми всѣлякого крою (козацкими, на завѣсахъ и т. п.). Коли на улицяхъ Львова появивъ ся студентъ въ такімъ строю або тілько въ выазначній шапцѣ, збиралась бувало заразъ коло него галайстра и провожала его всѣлякими напастливыми криками, якъ „ковбасюкъ, гайдамака, москаль“ и т. п. Приходило и до чинныхъ знесагъ. Але, що правда, въ галицкімъ соймѣ тогдѣ анѣ рускій послы не выводили жалівъ на напасти на рускихъ студентівъ, анѣ польскій послы не уважали „козацкихъ“ шапокъ за дразненє чи провокацію „спокійного“ населенія. Подібній жалѣ, чи то зъ однои чи зъ другои стороны, було бы уважалось за дѣтвацтво, про яке зложено польску приказку: „mamo, kura się na mnie patrzy!“

Въ моравскімъ соймѣ мотивувавъ вчера п. Фукъ свое внесенє на заведенє національныхъ курій зъ правомъ вета, на подѣлъ краевои рады школьнои и попиранія розвитку нѣмецкихъ школъ. Бесѣдникъ заявивъ, що тымъ внесенємъ Нѣмцѣ оказують свою охоту до згоды. Вінъ выводивъ, що поладнанє языковыхъ споровъ належить не до сойму, а до законодавства державного. Языковій розпорядженя є неправній; Нѣмцѣ домагають ся ихъ внесеня и упорядкованя справы закономъ. Въ тімъ всѣ Нѣмцѣ є одної гадки; они будуть берегти окремішности Моравы, въ межахъ монархіи, не хотять нічого знати о ческімъ правѣ державнімъ, суть вірными Австрійцями и щиро відданій цісареви. Длятого и теперь подають руку до згоды; а она певно настане, коли обі стороны будуть ся щиро бажати. — Внесенє передано тій самій комісіи, що и оногдішнє внесенє Зачека.

Въ стирійскімъ соймѣ внесъ дня 18 с. м. словінській посолъ Децко интерпеляцію въ словінській мові. Коли вінъ ставъ на заливъ маршалка самъ відчитувати, зняв ся мѣжь нѣмецкими послами крикъ, щобы говорівъ по нѣмецки. Коли вкінци маршалокъ заявивъ, що звелить интерпеляцію перевести на нѣмецкій языкъ, Нѣмцѣ знову відозвали ся що „не оплатить ся, не треба!“

На те пише Slovenski Narod, що Нѣмцѣ будуть таки мусѣли привыкати до словінськои мовы, бо словінській послы будуть не тілько интерпеляціи вносити але и промавляти въ своій рідній мові. Противъ того застерігає ся Grazer Tagespost и грозить змѣною соймового регуляміну въ тімъ напрямѣ, щобы въ стирійскімъ соймѣ не вільно було уживати иншои мовы крѣмъ нѣмецкои.

— —

Въ соймѣ прускімъ зложило вчера правительство внесенє на побільшенє о 100 міл. марокъ кольонізаційного фонду для Познанщины и Західныхъ Прусъ. Для умотивованя внесеня перший промовивъ канцлеръ кн. Гогенльоге. Вінъ указавъ, що зъ економічного огляду добро польскихъ провінцій вымагає закладаня селяньскихъ господаствъ. Зъ політичного огляду выстане сказати, що въ сторонахъ зъ мѣшанымъ населенємъ польска народність розширяє ся и выпирає нѣмецку; сему має запобігти внесеный правительствомъ проектъ, котрый не має нѣякои неприязни для Поляківъ цѣли. Правительство мусить вымагати від Поляківъ, щобы сповняли свои обовязки. Богато є такихъ, що се роблять; але є и такій, котрій все ще мають надію на відбудованє Польщѣ и ненавистею дышуть до Прусъ. Прусы нѣколи не зречуть ся Познанщины. Де ходить о интересъ прускои держави, тамъ не може бути мовы о компромісахъ. Коли Поляки стануть щирыми Прусаками, тогдѣ будемо завсѣгды жити зъ ними въ приязни.

П. кс. Яжджевскій жалувавъ ся на поведенє правительства, котре підрывае довѣре народу и погіршує взаимне пожите народностей. Еміграція середъ Поляківъ змогла ся, огірченє зросло, повага державы упадае. Бесѣдникъ протестує противъ проекту правительства и заповідає, що польскій послы не возьмуть участи въ нарадахъ надъ нимъ.

Забравъ ще голосъ крѣмъ инших бесѣдниківъ міністеръ рільництва Гамерштайнъ и міністеръ Мікель; вкінци передано правительственный проектъ буджетовій комісіи.

Соймъ краєвый.

[9-ме засѣданя, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 21 н. ст. сѣчня.]

По відчитаню петицій зажадавъ голосу пос. д-ръ Окуневскій, щобы поставити интерпеляцію до маршалка краевого. Торівъ — говорівъ посолъ — я интерпелювавъ выдѣлъ краевый, длячого ще не предложено соймови справоздання зъ выбору послівъ соймовыхъ зъ повітівъ жидачівского и перемыского. Я получивъ відповідь, що правителье во ще не розслідило було фактівъ, піднесеныхъ въ протестѣ. Думаю, що цѣлый рѣкъ було досыть часу покінчити зъ сею справою и редложити на сегорічній сесіи справоздання. Тымчасомъ такихъ справоздань нема и не буде. Рівножь завернуся при тій нагодѣ до комісаря правительственного зъ питанемъ, длячого доси не дано відповіди на мою интерпеляцію зъ 1895 р. въ справѣ безправного арештованя 14 выборцівъ старостою Галецкимъ при выборѣ посла зъ Жидачева. — Маршалокъ гр. Бадені зазначивъ, що вѣдля §. 79 регуляміну всякій интерпеляціи, ставленій до него, мають бути вношенія на письмѣ зъ 15 підписами, отже промова д-ра Окуневского може уважати ся лишь питанемъ а не интерпеляцією. А що-до самои справы, то правительство ще мабуть не покінчило розслідівъ що-до тыхъ выборівъ, бо не доручило актівъ выдѣлови. Тымъ самымъ выдѣлъ кр. не міг ще доси выготовити справоздань. — Пос. Окуневскій хотівъ промовити ще разъ що до фактичного спростованя, але маршалокъ не удѣливъ ему голосу, заявляючи, що буде міг выголосити ся спростованє аж на кінци засіданя.

Пос. Стан. Єнджейовичъ мотивувавъ свое внесенє, щобы фондъ позичковый на дороги бувъ підвысшеный зъ 300.000 зр. на 500.000 зр. въ десятьохъ річныхъ ратахъ по 20.000 зр., а заразомъ щобы фондъ беззворотныхъ запомогъ бувъ побільшеный на 1898 р. о 50.000 зр. — Внесенє відослано до комісіи дороговои.

Принято безъ дискусіи справоздане комісіи адміністраційной що до змѣны краевого закона будівничого зъ 4 цвітня 1889 ч. 31. Змѣна опирає ся на тімъ, що до давныхъ місцевостей прилучено теперь кількинадцять місточокъ, въ котрыхъ має обовязувати сей законъ будівничій.

Въ справѣ перенесеня: а) громадъ и обшарівъ дворскихъ Голосківъ, Молодилівъ, Найдорфъ, Скопівка и Струпківъ зъ округа репрезентаціи повітовои въ Надвірній до округа репрезентаціи повітовои въ Товмачи; б) громадъ и обшарівъ дворскихъ Богданівка и Коршилівка зъ округа репрезентаціи повітовои въ Збаражи до округа въ Скалатѣ — ухвалено, щобы выдѣлъ краевый засягнувъ опінію дотычныхъ репрезентацій повітовыхъ.

Внесенє комісіи господарства краевого въ справѣ підпесеня молочництва въ краю принято безъ змѣны. Сій внесенія такій: щобы выдѣлъ кр. выступивъ зъ внесенємъ що-до заснованя школы молочництва; що платня инструктора выносить 2250 зр., другого инструктора адъюнкта 1200 зр., помічника инструктора 300 зр., а на уряджене курсівъ молочництва вызначає ся 1000 зр.

Признано права емеритуры дорожникамъ краевыхъ дорігъ після внесень комісіи дороговои.

Ухвалено 300 зр. запомоги зъ фондівъ краевыхъ для погорільцівъ Деревнѣ, пов. жовківского.

Ухвалено дати 7000 зр. зъ фондівъ краевыхъ на будову павільону при шпитали въ Підгайцяхъ, підъ услівемъ, що другу половину коштівъ будовы сего павільону покрые повѣтъ підгаецкій, затягнувши відповідну позичку.

Призволено репрезентаціи повітовій затягнути дві позички въ квотѣ 20.000 зр. и 200.000 зр., потрібній для будовы шпиталю

Признано veniam aetatis лікарямъ при повітовыхъ шпиталяхъ: д-рови Цандererови въ Бережанахъ, д-рови Конкольникови въ Станиславовѣ, д-рови Екгардтови въ Тернополи и д-рови Яюсови въ Сокали.

Безъ дискусіи принято кількинадцять справоздань комісіи петиційной зъ меншихъ справъ.

По вичерпаню порядку деннаго забравъ голосъ пос. Окуневскій до фактичного спростованя. Въ §. 79 регуляміну — говорівъ — постановляє ся, що лишь тогдѣ має вносити ся интерпеляцію на письмѣ до маршалка, если відносить ся она до чинности выдѣлу краевого. Я питавъ, длячого на порядку деннімъ засіданя не поставлено доси верифікаціи, а укладане порядку не є чинностію выдѣлу кр. лишь маршалка. Такъ отже приелугує послови право интерпелювати маршалка. Рівножь після регуляміну може посолъ забрати голосъ до відповіди маршалка. — Маршалокъ Бадені ще разъ обставъ при тімъ, що тутъ розходило ся о чинність выдѣлу кр., бо о верифікацію выборівъ, а що до дискусіи надъ відповідію маршалка, то она тогдѣ можлива если палата се ухвалить.

Слідуюче засіданя въ понедѣлокъ.

Новинки.

— Выдѣлъ товариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ пригадує своимъ членамъ, що загальній збори того товариства відбудуть ся завтра, въ суботу, о год. 6-ій вечеромъ. Зъ огляду на важність справъ, якій будуть предметомъ нарадъ збо ви, просить выдѣлъ зібратись найчисленнійше.

— Зъ Станиславова пишуть намъ:

Въ суботу дня 22 н. ст. сѣчня дає нашъ „Боянъ“ выступъ и вечерницѣ зъ танцями въ комнатахъ Рускои Бесѣды. Въ часѣ перестанку [павзы] відбуде ся льотерія фантова зъ томболею на доходъ „Бояна“. Строй візитовый. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Въ програму входять хоры мѣшанѣ, мужескій, соля зъ акомп. фортепіяна, терцетъ и секстетъ кружка музичного, відтакъ забава зъ танцями. Просимо о численну участь! — За выдѣлъ „Стан. Бояна“ *P. Зарицкій* голова.

Товариство „Руска Клюбъ“ въ Станиславовѣ устроює въ недѣлю 23-ого сѣчня 1898 у власныхъ комнатахъ при улиці Гославского Фортушково-краваткову забаву зъ танцями [на способъ американській]. Вступъ 30 кр. від особы. Початокъ о 8 годинѣ вечеромъ. Строй візитовый. Буфетъ у власномъ зарядѣ.

— Товариство „Академічна Громада“ у Львовѣ устроює во второкъ 8-ого н. ст. лютого въ великій сали „Народного Дому“ на доходъ „Фонду запомогового“ *вечерокъ зъ танцями*. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Строй для панъ вечерковый або народный, для мужчинъ балевый. Карты вступу, по 1.50 злр. від особы, а по 3 зр. за білетъ фамілійный для трехъ особъ, можна одержати лише за оказанемъ запрошеня дня 6 и 7 лютого від годины 12 до 1 въ комнатахъ товарыства [Ринокъ ч. 10], а въ день вечерка від годины 7 при касѣ. Вступъ на галерію 50 кр. Жертвы на „Фонд запомоговый“ приймає ся зъ подякою. — Хто бы не одержавъ запрошеня, зволить зголоситись на адресу товарыства. У Львовѣ въ сѣчни 1898. За комітетъ: *Иванъ Фицаловичъ, Стефанъ Шухевичъ и Володимиръ Гнатюкъ.*

— Заходомъ товариства „Родина“ въ Коломыи відбуде ся во второкъ 15-ого н. ст. лютого с. р. *вечерокъ зъ танцями* въ великій сали Касы ощадности въ Коломыи. Строй для панъ вечерковый або народный, для панівъ балевый. Вступъ на салю 3 корони від особы, на галерію 2 корони. Початокъ точно о год. 9-ій вечеромъ. Буфетъ буде уряджений зъ комфортомъ. Цѣны умѣрені. Запрошеня вже розсилають ся, а сли бы до кого не дійшло, интересованій зволять звернутись до выдѣлу товариства „Родина“. Білеты замовляти взглядно купувати можна вже теперь въ „Народній Торговли“ въ Коломыи, а въ день вечерка при касѣ від год. 7-ои вечеромъ. — Крѣмъ того уряджує товариство „Родина“ въ своѣмъ льокали вечерокъ зъ танцями во второкъ 25-ого сѣчня. Строй візитовый. Вступъ від особы 30 кр. Танцѣ не при фортепіянѣ, але при особній замовленій музиці. Початокъ точно о год. 9-ій вечеромъ. На сей вечерокъ запрошень не розсилаєсь нікому. — *Комітетъ.*

— **Въ Стрыю** розпочала ся въ четверъ 20-ого с. м. карна розправа противъ сто одинацять селянъ зъ Жулина обжалованыхъ о злочинъ публичного насильства зъ §. 83. зак. карн., сповненый черезъ нападъ на пасовиско, о котре веде ся сборъ зъ жидомъ Еттінгеромъ, властителемъ добръ Братковецъ. Се перша велика розправа передъ стрыйскимъ трибуналомъ. Просторна и гарна сала нового стрыйского суду представляє видъ оріґінальный, бо всѣ мѣсця призначенѣ для публики заняли обжалованій и цѣла сала повна сѣряківъ и кожухівъ. Розпра а відбуває ся передъ звычайнымъ трибуналомъ, котрому проводить радникъ Варивода, а яко вотанты засѣдають радники Чвартацкій и Володкевичъ та секретарь Проскурницкій. Обжалованыхъ субстутъ прокуратора Вінценцъ, пошкодованого Еттінгера заступає адвокатъ д-ръ Фрухтманъ, а обжалованыхъ боронять адвокаты д-ры Олесницкій и Балінъ. Розправа потрвае около чотири днѣ.

Після мотивівъ акту обжалованя [выготовленого ще дня 25 жовтня 1896 р. прокураторією въ Самборѣ] рѣчь представляє ся такъ: Зъ лугами належачими до дворского обшару Братковецъ граничать луги громады Жулинъ и о границю тыхъ лугівъ заходивъ споръ. Въ 1894 р. за згодою обохъ сторінъ инжінеръ Іщекъ вытягнивъ границю и зазначено ей плотомъ. Але видно при тімъ скривджено громаду, коли въ 1895 р. ц. к. геометръ евіденційный Іосифъ Хшановскій на жаданє громадянъ Жулина ствердивъ, що часть лугівъ громады взявъ у посѣданє дворъ братковецкій [жидівскій] и порадивъ громадѣ доходити своихъ власности дорогою права. Отже зверхность громады Жулинъ внесла въ мартѣ 1896 р. просьбу то стрыйского староства, щобы выслано комісію для відновленя границь лугівъ. Дня 22 мая 1896 р. зъѣхала комісія зъ староства, але коли властитель добръ Нафтула Гершъ Еттінгеръ заявивъ, що вінъ не годивъ ся на відновленя границь, комісарь, не перевѣвши нѣякои чинности урядовои, відославъ громаду на судову дорогу. Въ три днѣ потімъ, 25-ого мая громадяне, выламавши въ кількохъ мѣсцяхъ плотъ граничный, вігнали свою худобу въ луга остаючій

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣбленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 91—?

въ посѣданю братковецкого двора, прогнали пастухѣвъ зъ дворскою худобою, а коли оденъ дворскій пастухъ хотѣвъ занятн кѣлька штукъ худобы громадескои, хтось побивъ его. На внесеный Еттінгеромъ спѣръ провізоріяльный прибула на границю комісія судова 29-ого мая для візіи льокальнои, а 3-ого червня выдавъ стрыйскій судъ повѣтовый тымчасово приказъ: не нарушувати догенерѣшного стану посѣдання. Вѣйтъ оголосивъ се громадѣ дня 10 червня и наказавъ тримати ь того, але [якъ каже актъ обжалованя] лише позѣрно, абы бути крытымъ передъ властію, бо вѣнъ дня 14 червня казавъ скликати господарѣвъ до однои школы и тамъ за памовою его, учителя Іоахима Шараневича и ще одного господаря — ухвалено выбрати десятникѣвъ, котрѣ заразъ другого дня, кождый при омочи дѣбраныхъ собѣ десяти людей, мали розбрати старый плѣтъ а поставити новый пѣсля лінін вызначеноі геометромъ Хшановскимъ. Такъ и стало ся. [Вѣйтъ на свою оборону каже, що дѣлавъ въ добрѣй вѣрѣ, бо передъ двома роками Еттінгеръ згодивъ ся на вытычене новои границѣ и въ тѣй цѣли навѣть спроваджено нижінера Піщека.] Дня 19 червня 1896 прибула жандармерія на мѣсце чину. Жулиньскій пастухи, що пасли худобу на лугахъ братковецкихъ, побачивши жандарѣвъ выслали сейчасъ кѣнныхъ гѣнцѣвъ до Жулина, по хвили залунавъ дзвѣнъ церковный и майже цѣле село збѣгло ся на границю, многій зъ сокирами и мотыками. Було бы [какъ акт обжалованя] певно прийшло тогдѣ до проливу крови, якъ бы вахмайстрови Робертови Шебестѣ не удало ся було вкѣнци наклонити товпу, щобы уступила зъ лугѣвъ братковецкихъ, а лише кѣлькохъ людей не послухали... Мали такожь громадяне жулиньскій гроз ти, що побють Ноемія Борера, дозорця въ службѣ у Еттінгера, коли покаже ся на лугахъ братковецкихъ...

— **Щедрый даръ** въ квотѣ *сто пятьдесять зр.* зволивъ жертвувати великодушно Є. Е. Кардиналъ-митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичь на цѣли добродѣйного товариства „Шкѣльна Помѣчь у Львовѣ“, опѣкуючого ся бѣдною дѣтворою шкѣльною, сынами та донъками найбѣднѣйшихъ львѣвскихъ Русинѣвъ. Есть се дѣйстно княжій даръ, уможливляючій сему загально дуже симпатичному товариству бути вповни добродѣйнымъ и хосенным. Члены выдѣлу сего товариства, якъ не менше учителѣ, учительки и дѣти трехъ народно-рускихъ шкѣлъ у Львовѣ молять безнастанно Всевышнього о якъ найскорше выздоровленя великого Добродѣя убогихъ та о найдовшій лѣта. Сѣ ихъ щирѣ молитвы нехай станутъ Єму сердечною прилюдною подякою за всѣ щедрѣ жертвы въ хосенъ потребуючихъ особъ и товариствъ. — За выдѣлъ товариства „Шкѣльна Помѣчь у Львовѣ“ *Алекс. Стефановичь* и *Григ. Врецьона.*

— **Вѣдъ о. А. Бончевского зъ Америки** одержали мы нинѣ письмо, въ котрѣмъ мѣжь иншимъ пише: „Я вже осѣвъ на мѣсци въ Ansonia, Con. Ѣзду зъ Европы до Америки мали мы [т. в. авторъ листу и о. Подгорецкій] добру, безъ бурѣ. До Нового-Іорку прибули-сьмо 22-ого н. ст грудня зъ полудня и забавили тамъ три днѣ О. Подгорецкій оставъ ся заразъ въ парохіи Jersey City на мѣсце о. Ардана, котрый перенѣсъ ся до Оліфанту, а я ще тыждень переѣхавъ ся по Пенсільвенін сюды туды, вѣдвѣдуючи товаришѣвъ, а 29-ого н. ст. грудня прибувъ до Ансонія. Церковь тутъ нова и ще не посвящена, зо внѣ выкѣнчена и гарно выглядае; стоить на горбку, зъ котрого видко цѣлу Ансонію. У-внутрѣ церкви богато ще хибуе, а рѣчи лишь найконечнѣйшій... Подорожію чоловѣкъ просто ошоломленый. Попередъ очи перецунулось множество образѣвъ...“ и т. д.

— **На похоронахъ** пок. Полянковского въ **Мошковѣ** выголосивъ о. Титъ Ковальскій проповѣдь, въ котрѣй мѣжь иншимъ зазначивъ, що Преосв. епископъ Константинъ Чеховичь телеграфічно выславъ розрѣшенѣ вже померщому Станиславови. Цѣла ся вѣсть про телеграфічну диспензу показуе ся выдуманою, а еп. Чеховичь потягне до одвѣчальности о. Тита за сей его ферворъ проповѣдничій.

— **Quousque tandem...?** На соборчику судово-вишеньского деканата дня 1. н. ст. грудня 1897 р. въ Никловичахъ пѣдписали збѣраний священники вѣдозву до трехъ ц. к. староствъ, именно въ Мостискахъ, Яворовѣ и Городку, въ котрыхъ обсягу находить ся той деканатъ, щобы згаданій староства, на основѣ розпорядженя намѣстництва у Львовѣ зъ дня 24. марта 1897 р. ч. 3728, переписували ся зъ всѣми урядами приходскими по руски. Минуло вже майже два мѣсяцѣ вѣдъ часу внесеня тои вѣдозвы, а староства пишуть дальше до священникѣвъ по польски, удаючи, що не знаютъ о розпорядженю намѣстництва. Не даромъ комісарь Земляръ на вѣчу въ Городку сказавъ: „My nie obowiązani umieć po ruski“... Рѣвноправнѣсть — але на паперѣ.

— **Соймова комісія буджетова** ухвалила пѣднести удѣлювану запомогу институтови Василіянокъ у Львовѣ зъ 300 на 500 зр.

— **Бібліотека** „Народного Дому“ числить теперь 25.274 дѣлъ въ 44.356 томахъ, а музей о. А. Петрушевича 7.798 книгъ въ 11.041 томахъ. Всѣхъ книжокъ зъ бібліотецѣ „Нар. Дому“ и въ вѣддѣлѣ о. А. Петрушевича есть разомъ 35.052 числъ въ 58.151 томахъ.

— **Дрѣбни вѣсти.** Дня 1 н. ст. лютого с. р. вѣдбуде ся въ Накваши [почта Пѣдкамѣнь коло Бродѣвъ, зелѣзн. стація Броды] вѣнчане Іосифа Застирця, укѣнченого богослова, зъ панною Еміліею Глѣбовицкою, донькою мѣсцевого пароха. — Цѣсарь удѣливъ гр.-кат. комітетови въ Арламовѣ пов. добромильского 50 зр. запомоги на украшеня церкви. — Гавріялъ Калинчукъ, правосл. священикъ въ Борівцяхъ на Буковинѣ и архипресвитеръ, упокоивъ ся въ 72 роцѣ жита. — Анна зъ Крипякевичѣвъ Кордасевичева, вдова по священику въ Коломыи, у окончала ся дня 9 н. ст. сѣчня. — Въ Харковѣ дня 20 н. ст. сѣчня лучивъ ся выбухъ въ копальняхъ российского товариства донъского, при чѣмъ 53 людей згинуло а 16 потерпѣло дуже тяжкій ушкодженя на тѣлѣ; якась часть гѣрняковъ выратувалась утечію черезъ сусѣдній шибы. — Розбійникъ Владарскій, засужденый на кару смерти, утѣкъ бувъ позавчера рано въ кайданахъ зъ вязниць въ Величцѣ, але знайшла его служниця въ пивници а сторожа вязначна спровадила его знова до вязниць. — Офіціялъ почтовый въ Бохни Адольфъ Пстакъ, спроневѣривши значну суму грошей, утѣкъ за паспортомъ зъ женкою и двоима дѣтьми до Нѣмеччины, а зъ-вѣдти до Америки. — Віцепрезидентъ краевои дирекціи скарбу д-ръ Коритовскій выѣхавъ въ справахъ урядовыхъ до Вѣдня. Начальникомъ стація зелѣзничои въ Станиславовѣ именованый п. Сушперъ, контрольоръ руху зъ Львова.

Вѣсти зъ Епархіи Львѣвскои.

Въ пропозицію принятѣ: на *Зарубинцѣ* оо.: 1. Мих. Кмицикевичь, 2. Ем. Кузьма, 3. Теоф. Копистяньскій, 4. Ник. Романокъ, 5. Вол. Була; на *Черче:* 1. Стеф. Высочаньскій, 2. Ем. Рудницкій, 3. Ем. Король, 4. Вол. Сабатъ, 5. І. Созаньскій и 6. Теоф. Луцикъ; на *Опорцѣ:* 1. Вол. Присташевскій, 2. Ем. Гавришъ; на *Болшовцѣ:* 1. Ем. Ваньо, 2. Стеф. Высочаньскій, 3. Яросл. Янкевичь, 4. Мих. Форись, 5. Вол. Сабатъ, 6. Ив. Барановскій, 7. Гер. Семкѣвъ, 8. Ник. Садовскій, 9. Исид. Копертиньскій, 10. Клим. Базилевичь, 11. Ник. Винницкій и 12. Євг. Свистунъ. — На конкурсъ зъ речницемъ до дня 1 марта 1898 розписано парохіи: Дмитрѣвъ, Чепелѣ и Заланѣвъ. — Презенту на Зарубинцѣ дѣстанъ о. Теоф. Копистиньскій и Консисторія вставилась о згоду на его институцію. Завѣзаний до канон. институція на мѣсяцъ мартъ с. р. оо. Дим. Склепковичь на Поморяны и Стеф. Крижановскій на Либохору. — О. Амвр. Полянъскій, парохъ Любѣнець, именованый П. віцедеканомъ стрыйскимъ. — Сотрудництва дѣстали оо.: Конст. Петрушевичь въ Раковѣ, а о. Юл. Гумецкій въ Монастирци зъ правомъ духов. управы. — О. Яросл. Гургула, сотрудникъ въ Шумлянахъ, дѣставъ завѣдательство тамже. — Декретъ увольненя вѣдъ испиту конкурсового дѣстали оо. Григ. Лопкевичь зъ Чехъ и Ив. Колянковскій зъ Ходачкова великого. — Консисторія вставила ся до намѣстництва о платню зъ фонду релігійного для прив. сотрудникѣвъ въ Страдчи и въ Струтинѣ нижнѣмъ и о даръ въ ласки для вдовъ по священикахъ: Юлія Застирець, Юлія Лисъ, Иванны Шашкевичевои и Серафины Чемеринськои. — Правительство асигнувало платню зъ релігі. фонду для приват. сотрудникѣвъ въ Козовѣй и Добровѣдахъ на одинъ рокъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 21 сѣчня. Вчерашный день проминувъ спокѣйно. Вечеромъ стали забирати ся громады на майданѣ св. Вячеслава, але полиція розганяла ихъ. Якихсь 8 драбѣвъ, мабуть зъ розбганаои громады, впало до каминицѣ, де на другѣмъ поверсѣ мешкае ректоръ нѣмецкого университету, и почали добувати ся до его мешканя и до директора вѣденьского банку. Завѣзвана полиція очистила дѣмъ вѣдъ напастникѣвъ.

Парижъ 21 сѣчня. Золя стане дня 7 лютого передъ судомъ присяжныхъ. Надѣють ся, що процесъ той выяснить всю справу Драйфуса, котру военный судъ перевѣвъ въ тайнѣ и досъ въ тайнѣ держить.

Брукселя 21 сѣчня. Independance Belgue доносить, що правительство французке готово прихилити ся до ревізіи процесу Драйфуса, але лишь по переведенѣмъ процесѣ Золѣ.

КОНКУРСЪ.

Голов ный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ оголошуе отсимъ на пѣдставѣ акту фунд-ційного зъ дати „Стрый 27 серпня 1890 р.“ конкурсъ на премію зъ фундація имени Стефана Дубравского по 90 зр. за написаня популярныхъ розвѣдокъ въ рускѣмъ языцѣ зъ слѣдующихъ предметѣвъ:

1. *О будынкахъ господарскихъ* т. в. о вѣдповѣднѣй будовѣ домѣвъ и господарскихъ забудованъ.

2. *О рѣльництвѣ*, т. в. о розумнѣй управѣ рѣлъ и доборъ насѣня въ примѣненю до положеня земль и пѣдсоня нашого краю.

3. *О сѣлькахъ* т. в. якимъ способомъ можна бы двигнути добробыть нашого народу.

4. *О плодахъ природы и домашныхъ выробахъ нашого краю.*

5. *Якій станъ мають родичѣ выбирати своимъ дѣтямъ и до чого ихъ способити.*

Рукописи належить надсылати до Голов ного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Ринокъ ч. 10 I. поверхъ] найдальше *до конця мѣсяця цвѣтня 1898 р.*

Преміованій працѣ переходять на власнѣсть Товариства „Просвѣта“, а працѣ непринятій будуть звернени авторамъ. 1—3

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 20 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ. Д-ръ Костъ Левицкій.

КОНКУРСЪ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ розписуе отсимъ конкурсъ на запомогу стіпендійну имени Теодора Качалы, сына Григорія, бувшого господаря въ Фирлѣевѣ, въ квотѣ 120 зр. а. в.

Запомога призначена е для сына селянъского господаря, рускои народности, ученика середныхъ шкѣлъ або студента университету, зъ нотами въ свѣдоцтвѣ переважно вѣдзначаючими, наглядно добрыми кольоквіями. По ана, заосмотрени свѣдоцтвами науки, якъ такожь свѣдоцтвомъ убожества, выставленымъ вѣдъ уряду парохіяльного и ствердженымъ черезъ зверхность громадеску, належить вносити до Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Ринокъ, ч. 10. I. поверхъ] *найдальше до 15 н. ст. марта 1898 р.*

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 14 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ.
Д-ръ Костъ Левицкій. 1—3

БРИТВЫ знаменитій англійскій и зъ Солінгена (пѣдъ гваранцією и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки метадеи зъ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

УЧЕНИК
висшої гімназії з матурою семинаря учительского глядае лекції на селі. Зголошеня: Заряд школи в Бутинах, почта Мости великі. 13 3—3

КУХАРКА РУСКА
въ мовѣ рускѣй выйшла зъ друку и обнимае:
Науку варення знаменитыхъ правдиво рускихъ страв. Найрѣзнѣйшій зупы и додатки до зупъ. — Всякій печенѣ — зразы, бігосы, тушінѣ, флички, кльоты и т. п. — **Науку** робленя соснѣвъ горячихъ и студеныхъ. — Маринованне шинокъ и всякои баранины. — Знаменитій рудяды. — Найрѣзнороднѣйшій вучній легомины. — Приладжене знаменитого набѣлу и т. п.
Цѣна 70 кр. 12 2—4
По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылае franco
ДРУКАРНЯ НАРОДОВА
Ст. Манецкого и Спѣлки
Львѣвъ, Готель Жоржа.

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ житепысью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправленій примѣрникы продаютъ ся по 35 кр.

Надосланое.
Адвокатъ Д-ръ Рожанковскій
въ Золочевѣ
глядить концепіста
[по можности доктора правъ], котрый мѣгъ бы вступити въ обовязокъ зъ днемъ 1 н. ст. лютого 1898 р. або й скорше. 14 3—3

Змѣна льокалю.
Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвінковъ. — Замовлена въ провінціи вѣдворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Копернициій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПНЕ
въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання.
ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкаий легки	12 „
Флички	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вино по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.
По театрѣ все свѣжа, въ великій выбѣръ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.
79 79—? Зъ высокимъ поважанемъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Шифоны, Ширтингѣ
зъ фабрики Б. Шролля Сына
продае пѣсля цѣнника фабричного Магазинъ 4
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львѣвъ, площа Капітульна число 2.**

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Рады повѣтовои въ **Камѣнцѣ** струмиловѣй розписуе конкурсъ въ цѣли обсадженя посады **повѣтового инжінера дорогового.**

Платня 1000 зр., додатокъ на объѣзды дорѣгъ 400 зр. рѣчно.

По 2-лѣтнѣй вдоволяючѣй службѣ наступить стабілізація въ платню 1200 зр., и 3-ма пятилѣтными додатками по 150 зр.

Условя:

1) менше якъ 40 лѣтъ житя,
2) укѣнчена студія политехнічна,
3) знане обохъ языкѣвъ краевыхъ въ словѣ и письмѣ,
4) свѣдоцтво здоровля.

Вѣдбута практика при будовѣ дорѣгъ и мостѣвъ пожадана.

Удокументованій поданя зъ перебѣгомъ житя вносити належить до Выдѣлу повѣтового найдальше до 25 н. ст. лютого 1898. 20 2—2

Зъ Выдѣлу повѣтового
въ Камѣнцѣ струмиловѣй, 16-ого сѣчня 1898.

Лѣсы на памятникъ архикнязя Євгена
9 5—?
Головна выграна
Тягнене 11 лютого
75.000 КОРОНЪ
Лѣсы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кларфельдъ, Корманъ и Файгенбавмъ, Густавъ Максъ, Самуелі Ландавъ, Шеллєнбергъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнбергъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 7. Львовъ, Субота 10 (22) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Schierstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ 16 зр. на пѣвъ року 8 зр.
на чвертъ року 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженя. — Рекламаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке чисто коштуе 8 кр. н. в.

Оголошенія звыкій принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ся мѣсяце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. н. в.

Подяки и инші донесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з-веднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Рускій языкъ въ урядахъ.

Языкова справа въ многоязычнѣй Австрій выступае вѣдъ часу до часу на дневный порѣдокъ яко питане національне, на пѣдставѣ загального артикулу 19. закона основного зъ 21 грудня 1867], В. з. д. 142], що заповѣвъ всѣмъ народамъ Австрій ненарушиме право плеканя ихъ народности и мовы Якъ въ дѣлѣ перевести отсе рѣвноправне становище всѣхъ языкѣвъ въ державѣ австрійскѣй и въ поодинокихъ краяхъ, заступленыхъ въ радѣ державнѣй, на се не маемо вѣдповѣди въ законахъ основныхъ. Змаганя Нѣмцѣвъ, щобы державнымъ закономъ уладити вѣдношенѣ державного языка нѣмецкого до краевыхъ языкѣвъ, остались безъ успѣху, а кождочасне правительство дорогою розпоряджень старало ся въ поодинокихъ краяхъ, въ мѣру силы и потребы політичной, ладнати языкову справу.

До такихъ розпоряджень належить розпорядженѣ міністерске зъ 5 червня 1869, дотычно языка урядового въ Галичинѣ, и розпорядженѣ міністерства судѣвництва зъ 11 серпня 1869 що-до вѣдношенѣ рускаго языка; міністерске розпорядженѣ зъ 20 цвѣтня 1872 для Дальматіи; розпорядженѣ міністерске зъ 19 цвѣтня 1880 для Чехъ и Моравы, а вкінци розпорядженѣ языкове незабутнаго Баденього для Чехъ. Супротивъ того незаперечною подѣю політичною є, що справу языкову доси трактовано розпорядженями правительства, черезъ трийцять лѣтъ, и такожъ не дасть ся заперечити, що тота латанина не могла анѣ рѣчи остаточно порѣшити, анѣ народѣвъ вдоволити.

Нинѣ отже дальше кипить національне питане. Розжалений Нѣмець за языкъ нѣмецкій налягъ правительство зелѣзной руки, а кривджений Русины жалуютъ ся десятками лѣтъ на понижене рускаго языка въ урядахъ Галичины. Коли Нѣмцѣ противъ правительства Баденього вѣдмѣнили закидъ, що правительство не мае права выдавати языковыхъ розпоряджень [хочь самѣ передше выдавали такѣ розпорядженя] та вѣдкликали ся до законодатной власти рады державной, обжалуючи Баденього, — то знову бѣльшости національній выставили третю тезу правну, що порѣшенѣ языковой справы належить до компетенції соймѣвъ и на тѣмъ становищи станувъ т. зв. рускій клюбъ въ галицкѣмъ соймѣ краевѣмъ, мотивуючи *внесене посла Вахнянина и товаришѣвъ на управильненѣ языковыхъ вѣдносинъ въ ц. к. урядахъ державныхъ въ Галичинѣ.*

Рускому народови въ Галичинѣ очевидно належить и мусить належати на тѣмъ, щобы рѣвноправнѣсть рускаго языка була остаточно признана въ правнѣй дорозѣ и въ дѣйстности переведена, але инша рѣчь, чи дорога выбрана посломъ Вахнянинома и его товаришами вѣдповѣсть цѣли, позаякъ справа є засаднича и занадто важна въ наслѣдахъ, щобы вѣддати ю на ласку польско-шляхотскои бѣльшости гал цкого сойму.

Тутъ треба було брати рѣчь передовсѣмъ предметово, щобы не вырвати ся зъ перозумнымъ словомъ, якого ще не сказавъ навѣть жаденъ Полякъ въ тѣй справѣ.

Коли центральне правительство выдае языковѣ розпорядженя, то своє управненѣ опирае на постановѣ артикулу 11 закона основного зъ 21 грудня 1867 [В. з. д. 145] о выконуваню власти правительства, по мысли котрои державнымъ властямъ прислугуе право на пѣдставѣ законѣвъ выдавати розпорядженя, потрѣбнѣ до переведеня дотычныхъ законѣвъ. Однакожъ якъ станемо на тѣмъ становищи, що артикулъ 19 закона основного зъ 21 грудня 1867 [В. з. д. 142] о загальныхъ правахъ горожанскихъ высказавъ тѣлько загальну засаду, а самои рѣвноправности народностій не уладивъ ближше, то тымъ вѣдникаемо право правительству до выдаванѣ языковыхъ розпоряджень, бо якъ нема ще закона самого, то годѣ переводити лише засаду пѣсля волѣ и уподобаня правительства.

Ставши на тѣмъ становищи, *мусимо признати радѣ державнѣй компетенцію до управильненя языковыхъ вѣдносинъ ц. к. урядѣвъ державныхъ*, позаякъ тѣлько рада державна може выдавати законы, що дотыкають орґанізаціи ц. к. властій судовыхъ и адміністраційныхъ, якъ такожъ переведеня законѣвъ основныхъ, а то по мысли §. 11, l) m) закона основного зъ 21 грудня 1867 [В. з. д. 141] про заступництво державне. Отсе слѣдуе такожъ зъ другого уступу покликаного артикулу 19 закона основного, де сказано, що держава [l] узнае рѣвноправнѣсть краевыхъ языкѣвъ въ школѣ, урядѣ и житю публичнѣмъ, отже й державна власть законодатна є обовязана выдати для своихъ властій потрѣбный законъ, щобы *засаду правну упорядкувати загально обовязуючими постановами*, т. є. впровадити въ житє дотычну часть конституціи.

Натомѣсть нѣякій законъ не признае въ тѣмъ предметѣ компетенціи сойму краевого, а по мысли §. 19. цѣс. патенту зъ 20. лютого 1861 [В. з. д. 20] мавъ бы право галицкій соймъ краевый тѣлько поставити внесокъ, щобы закономъ державнымъ, зъ огляду на добро краю, уладжено справу языковыхъ вѣдносинъ въ ц. к. урядахъ державныхъ, та рѣвночасно за-для доброго примѣру управильнити краевымъ закономъ вѣдносины языковѣ въ урядахъ автономічныхъ. Але п. Вахнянинъ и товаришѣ не жадаютъ сего, бо имъ видно сподобало ся польске урядованѣ самовладѣвъ автономічныхъ „po powiatach“ на рускѣй земли.

Тымъ высказано, що той проектъ языкового закона для ц. к. державныхъ урядѣвъ *невластиво внесено передъ галицкій соймъ краевый яко некомпетентну власть законодатну*, та не улягае сумнѣву, що вѣнъ спочине въ архівахъ комісій соймовыхъ.

Поминаючи про то самъ змѣстъ проекту закона що-до управильненя вѣдносинъ языковыхъ въ ц. к. урядахъ Галичины, котрый наслѣдуе загально розпорядженя ческій, само постановленѣ справы передъ соймъ краевый *в рѣчею правно неуваходненою, а ще бѣльше шкѣдною зъ огляду правно-політичного.* Посолъ Вахнянинъ и его товаришѣ выступили въ соймѣ краевѣмъ зъ справою языкового закона передъ тыми людьми, що не хотятъ чути рускаго слова анѣ видѣти на очи рускаго письма, бо все, що не польске, то для нихъ „moskiewskie“. Цѣною за сподѣваный законъ языковый, мае бути розширенѣ польскои автономіи въ Галичинѣ зъ шкодою рускаго народу.

Уже при самѣмъ мотивованю того-жъ проекту попавъ посолъ Вахнянинъ въ очевидну суперечнѣсть, бо пятнуючи Іскру и и централістѣвъ нѣмецкихъ за те, що Русинѣвъ кинено до коша галицкого [польского!] сойму, забувъ о тѣмъ, що самъ станувъ другимъ Іскрою супротивъ рускаго народу, — *признаючи лише соймови краевому право рѣшати про рѣвноправнѣсть народу рускаго!* Теперь вже Русины не можуть жалувати ся анѣ на нѣмецкихъ централістѣвъ анѣ на гетьмонію польску, бо самѣ рускій послы признали, що намъ одиноке корыстне и справедливе мѣсце: сидѣти въ польско-шляхотскѣмъ кошы, позаякъ тамъ мае бути наше право національне...

Коли-бы дальше галицкій соймъ краевый выдававъ установы правнѣ для ц. к. урядѣвъ въ Галичинѣ, то сѣ уряды були бы одвѣчальнѣ передъ соймомъ, а що тогдѣ дѣяло бы ся, може кождый собѣ легко уявити...

Отсе показуе, що штука, яку втявъ посолъ Вахнянинъ и его товаришѣ політичнѣ — то небезпечна и шкѣдна играшка зъ огнемъ, бо-жь годѣ думати, щобы противникъ політичный бувъ нашимъ справедливымъ судьею. Якъ законами основными набули Русины певнѣ права по-при другихъ народахъ, такъ и при выданю державного закона языкового они дѣйдуть належныхъ имъ правъ, позаякъ силою вѣдродженя народу рускаго станесь рѣчію конечною: узнати и ушанувати рѣвноправнѣсть національну Русинѣвъ, але надѣятись признаня правъ вѣдъ ігнорующихъ Русь, то вже чиста легкодушнѣсть політична...

Русины — народъ самостѣйный и рѣвноправный зъ польскимъ народомъ, та имъ не слѣдъ здавати ся на ласку и неласку польско-шляхотскои бѣльшости соймовои, бо тогдѣ сходимо до ряду посѣпакѣвъ польскои автономіи краевои въ Галичинѣ, и хто разъ пѣддасть ся верховоли другого народу, той вырѣкаесь своѣи самостѣйности національной!

Держава запоручила намъ рѣвноправнѣсть національну, тожь вѣдъ нея намъ жадати переведеня даного приреченя въ дѣло! Супротивъ автономіи краю, намъ належить въ кождѣй справѣ занати гѣдне становище автономіи рускаго народу!

Якъ посолъ Вахнянинъ и его товаришѣ

---

6)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Незадовго чую — приѣхала зъ третього села тѣтка зъ Татяною, высварила ся зъ Гавриломъ и зъ его жѣнкою, взяла зарядъ дому въ свои руки та стало готовитись до весѣлл, щобъ, мовлявъ, выдати Татяну за-мужъ по-людски.

Чую дальше — Федорко выправивъ свою суджену зъ опѣкуномъ до суду и самъ, хочь вѣнъ тамъ непотрѣбный, поѣхавъ разомъ зъ нею. А вкінци являсь Федорко у мене зъ сяючимъ вѣдъ радости лицемъ и зъ судовымъ позволеномъ въ рукахъ.

— Що-жь ты, Федорку? — спытавъ я, — видно дуже любишь Татяну, коли такъ дуже тѣшишь ся...

— Страшно! — закликавъ вѣнъ, — а позаякъ она мене такожъ любить, то сподѣю ся, що будемо щасливо жити на свѣтѣ.

— Де-жь ты бувавъ, Федорку, до сего часу, що я тебе нѣгде не видѣвъ?

— Ходивъ по знакомыхъ, по довжникахъ, та збираючи грошѣ, щобы не прийти до чужои хаты зъ порожными руками; навѣдувавъ ся такожъ до Татяны, що сидѣла черезъ цѣлый той часъ у своѣи тѣтки.

— А якъ ты будешь жити зъ родичами Татяны? — спытавъ я дальше.

— То значить зъ ѣи батькомъ и зъ мачухою? — вѣдповѣвъ Федорко. — Га, пане, буду старати ся жити якъ найлѣпше... Передъ всѣмъ не позволю на тое, щобы Татяна дѣвчина якои будь кривды; най они знаютъ, що ихъ панованє скѣнчило ся та що панею и господинею въ хатѣ есть моя Татяна; а виросѣмъ и имъ такожъ не зроблю и не позволю зробити кривды...

Менѣ Федорко сподобавъ ся зъ своею бесѣдою и я бувъ радъ въ душѣ, що прецѣнь разъ для тои Татяны скѣнчить ся ѣи чорне житє та зачне ся житє нове, правда, не безъ тяжкои працѣ, не безъ клопотѣвъ, але завсѣгды не таке, якъ до теперь.

— —

Федорко бувавъ у мене теперь дуже часто, майже що вечера. Все вѣнъ выпайшовъ якусь причину, щобы прийти до мене, но властиво вѣнъ навѣдувавъ ся безъ жадноѣ цѣли, по просту длятого, щобъ лише поговорити про свою женитьбу та про свои пляны на будучнѣсть... Се було для мене навѣть смѣшнымъ, бо ему мабуть здавалось, що я нѣчимъ бѣльше не займаю ся, якъ тѣлько тымъ, що вѣнъ женить ся...

Разъ уже передъ самымъ весѣлемъ сказавъ менѣ Федорко, що вѣнъ бувъ въ гостяхъ у Чорнѣѣвъ т. є. у Татяны.

— Ну, и якъ-же тебе тамъ приняли? — спытавъ я.

— Розумѣсь, — вѣдповѣвъ вѣнъ, — Татяна и тѣтка приняли мене дуже радо, но мѣй будучій тесть и теща якось не були до мене ласкавѣ.

— Що-жь они тобѣ казали?

— Нѣчого. Чорнѣй сидѣвъ у запѣчку та воркотѣвъ пѣдъ носомъ и я чувъ выразно, якъ менѣ клявъ у маму, а зновъ Гавриліха бѣгала чогось по хатѣ, якъ несамовита, и грымала дверми...

— Ну и що-жь? ты не зражаешь ся?

— О, цѣлкомъ нѣ! — вѣдповѣвъ Федорко. — Коли тѣлько спроваджу ся до нихъ по слюбѣ, зразъ вычитаю имъ параґрафы, якъ они маютъ справувати ся, щобы мати ласку у моеи жѣнки и господинѣ.

— Ну, най тобѣ Богъ допомагае, Федорку!..

Пѣсля того Федорко вже не показувавъ ся у мене черезъ кѣлька днѣвъ передъ самымъ весѣлемъ, а и по весѣлю не такъ скоро я его увидѣвъ. Вѣнъ просивъ мене, щобы я зробивъ ему честь та пришовъ слѣдующого понедѣлка до церкви на его слюбъ. Хочь и якъ бувъ я цѣкавый видѣти пѣдъ вѣнцемъ молоду пару, котра мене такъ близько обходила, одвакъ я сего не мѣгъ зробити, бо того дня не було свята и я мусѣвъ тримати школу.

Но я видѣвъ ихъ обоѣх т. є. Федорка и Татяну въ недѣлю въ церквѣ. Они обоѣ сповѣдались и причащали ся. Татяна була вбрана по весѣльному: у вѣнци, въ квѣткахъ, въ биндахъ и выглядала однымъ словомъ чудесно, такъ що всѣ люде мусѣли на нею заглядати ся и ѣи кодивляти. Федорко бувъ убраный зъ панськи въ чорный „иберцігеръ“, а зъ лѣвого боку на грудяхъ мавъ пришпилену квѣтку; однакожъ не такъ квѣтка при боцѣ впала менѣ въ очи, якъ его чоботы, котрѣ вѣнъ такъ вычистивъ и выглянцувавъ, що ажь очи въ себе брали. Ну, — подумавъ я собѣ, — якъ же ты ихъ вычистишь до самого слюбу!

Запричастившись, ударили обоѣ передъ намѣстнымъ образомъ Матери Божои по три поклоны и молили ся на вколѣшкахъ ажь до самого кѣнця службы Божои. Обоѣ молились вельми набожно, видно обоѣ вѣдчували вагу градучои хвилѣ, обоѣ просили Бога о благословенѣ, а Пречисту Дѣву о опѣку на цѣле житє. Федорко дививъ ся въ землю, мовь митарь, и бивъ ся зъ жаромъ въ груди, а Татяна вѣдъ часу до часу пѣдносила лице до горы, при чѣмъ я не мѣгъ вѣдорвати очей вѣдъ ѣи чудесного профілю.

Я ѣи ще разъ видѣвъ того самого дня. По полудни я стоявъ зъ однымъ чоловѣкомъ на улици напротивъ школы и провадивъ розмову. Втѣмъ надѣйшла Татяна зъ двома свѣтилками. Она ходила по сусѣдахъ и близшихъ знакомыхъ просити о благословенѣство и на весѣлѣ. Зрѣвнавшись зъ нами, она приступила до мене и вклонилась ажь до нѣгъ, вхопила мене за руку и поцѣлувала, при чѣмъ я почувъ, якъ зъ ѣи одежи розходивъ ся якійсь дивно-приемный запахъ лѣсковыхъ орѣхѣвъ... Она промовила зъ-тиха: „Прошу о благословенѣство!“ и хотѣла ще другій и третій разъ менѣ вклонити ся, якъ велить звычай, и за кождымъ разомъ поцѣлувати мене въ руку. Но я до того не допустивъ.

— Досыть, Татяно, най тебе Богъ благословить! выстане для мене и одинъ поклѣнъ, — промовивъ я, стискаючи ѣи за руку.

Пригадую собѣ добре, яка думка перейшла менѣ черезъ голову, коли я тримавъ ѣи руку, щобы стримати ѣи вѣдъ другого поклону. „Гей, гей, Татяно! — подумавъ я — личко въ тебе якъ мальоване, гладеньке, нѣженьке, а ручка, чую, рапава, шерстка, запрацьована... Честь тобѣ, Татяно!..“ И вѣдъ тои хвилѣ я черезъ цѣлый день и ажь геть до пѣзного вечера думавъ нѣ про що бѣльше, лишь про Татяну... Однакъ не були се думки такѣ, щобъ я за нихъ мѣгъ повстыдатись та не мѣгъ выявити передъ цѣлымъ свѣтомъ. Передо всѣмъ того вечера я чувъ себе посередъ чотирохъ монхъ стѣнъ бѣльше самѣтнымъ и опущенымъ, якъ звычайно, и пытавъ себе: чому я народный учитель въ Чмелевѣ, а чому я на примѣръ не шевчикъ Федорко?.. Вѣдтакъ выступивъ передъ мою уявою панъ дѣдичъ зъ своими пляны взглядомъ Татяны и я тѣшивъ ся въ душѣ, що склоняючи Фе-

І. КАПРАЛИКЪ

Львовѣ, побочь Народного Дому

поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтѣвки, басетлѣ, басы, флеты, клярнеты и трубки, а такожъ питры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны найтаньші (Цѣнники безплатно).

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль

Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріялѣвъ будовельныхъ

продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкѣвъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зъ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційній, терь, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахѣвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифоновій замкненя канатовій и пісуаровій та рурки древовій и т. д. 427 7—50

хотѣли стати оборонцями правъ рускаго народу, то на се мали часъ и мѣсце въ радѣ державнѣй, але тамъ они сповняли ролю прислужниковъ „кола polsk-ого“, а теперь зъ нараженѣмъ интересовъ народу рускаго и его гѣдности національнои шапкують передъ польскими панами, може бы що дали... Тымъ не добудуть собѣ анѣ поваги анѣ заслуги, або хѣена для рускаго народу!

Переглядъ часописей.

[Автономія краѣвъ а народовъ зъ увзглядненемъ историчнои традиціи. — Праса польска о внесеню языковомъ клюбу рускихъ послѣвъ соймовыхъ.]

Въ справѣ „розширеня автономіи“, котру задумано въ деякихъ соймахъ высунути наперед и политично форсувати, — пише вѣденьскій органъ соціяльныхъ демократовъ *Arbeiter Ztg.* ось що:

„І въ Австріи люде, що цѣлкомъ на серіо хотять порѣшеня языкового заколоту вѣддати въ руки краевыхъ соймовъ. Они кажуть, що треба спорючій народности лишь замкнути до одной спѣльной комбрки, а вже наберуть они розуму и взаимной уступчивости. Але поглянувши на теперѣшній вѣдносины въ соймахъ, не трудно пѣзнати, що теперѣшна такъ звана автономія радше збѣльшае національну ненависть ажь до шалености и взагалѣ робить неможливымъ спѣльне пожите и дѣлане народовъ. Зъ одинацити соймовъ въ краяхъ зъ мѣшанымъ населенемъ є пять такихъ, що ихъ не можна уважати заступництвомъ цѣлого краю, бо національній меншости вѣдтягнули ся вѣдъ нарадъ. Въ Тироли и Дальматіи хибуе Італіянцѣвъ, въ Трієстѣ и Стирії Словѣнцѣвъ, въ Горицiи взагалѣ не можна вѣдбувати нарадъ, бо Словѣнцѣ вѣдтягнули ся, а навѣть въ найбѣльшомъ краю державномъ, въ Чехіи, мабуть не инакше закончать ся сесѣ здичѣлѣй борбы національній. Але такожъ тѣ соймы, де то нѣбы спокойнѣйшій вѣдносины истнуютъ, рѣвножь не вызначають ся справедливостію пѣдъ взглядомъ національнымъ. Если въ галицкомъ соймѣ Вахнянинъ ставить внесеня на рѣвноправность рускои моны зъ польскою въ урядахъ державныхъ, то не може бути найменшого сумнѣву, що бѣльшость станьчиковска перейде до порядку дневного якъ надъ симъ внесенемъ такъ и взагалѣ надъ правами рускаго народу. Бо-жь автономія для сеи бѣльшости не мае иншого значѣня якъ лишь се, щобы черезъ обмежене опініи публичнои скрѣпити спроможность здавити національного противника находячого ся въ меншости.

„Тожь бачимо, що місія миротворча автономістичнои идеѣ цѣлковито тратить свое значѣне, если розумѣемо пѣдъ тымъ словомъ самостойность „краѣвъ“. Историчный процесъ не розмѣстивъ народовъ пѣделя мапы, пѣделя тыхъ граничныхъ межь, якій вытычувано княжими подвигами военными и супружествами. Длятого то и народамъ рѣвножь не залежить нѣчого на тыхъ межахъ, бо они не предста вляють для нихъ нѣякихъ святощей. Народы стремлять радше до сполученя всѣхъ своихъ розкиненыхъ елементовъ, щобы въ сей способъ такожъ и внѣшно набрати силы до заявленя своеи способности культурнои. Знасилуваньемъ національнои меншости въ чужомъ краю наносить ся тымъ народамъ о много бѣльшу шкоду якъ нарушеньемъ побожно плеканои традиціи. Новѣтна идея свободы и рѣвности вказуе вѣдповѣдну дорогу такожъ до вырѣвнаня національныхъ борбъ, загрожующихъ розвиткови людности. Вѣддайте народамъ землю, що ѣи заселюють и управляють, та самостойный заридъ ихъ власныхъ справъ, а усунете тымъ способомъ рѣвночасно противности, заогнений шовінїстичною тактикою. Автономія краѣвъ — се ненависть и вѣйна народовъ, а автономія народовъ — се ихъ союзъ и миръ.“

Въ теперѣшнѣй ерѣ „автономістичнои политики“, заинавґурованои Поляками и Чехами, пѣдносити голосъ за „автономію народовъ“ значить мало що не допускатись злочину головнои зрады. Краѣ можна вѣдрывати автономічно вѣдъ державы, але меншостямъ народнымъ въ поодинокихъ краяхъ признавати права и самостойный розвитокъ се вже нарушене историчнои традиціи. На тѣмъ конику „историчнои традиціи“ ѣздить кождый галицкій автономістъ, не маючи нѣякихъ арґументовъ на справедливій домагання Русиновъ за автономію народовъ. Не диво отже, що й Gazeta Narodowa, полемізуючи зъ высказами Arbeiter Ztg., вѣдкидае безвзглядно постулятъ автономіи народовъ яко не згѣдный зъ историчною традиціею, а для примѣру сеи традиціи наводить мѣжь иншимъ Галичину. „Такъ само историчный характеръ Галичины — пише Gazeta Narodowa — лежить не вно въ згадцѣ державнои приналежности до рѣчипосполитои, але и въ тѣмъ, що Галичина перейняла по рѣчипосполитѣй місію зближеня Русиновъ до культуры заходнои Славянщины, а условемъ сеи місіи є спѣльна праця „pod jednym dachem“. Тожь значить фальшувати исторію, если до порѣшеня проблемовъ національныхъ применюе ся етнографічну методу.“ — Се, що польскій шовінізмъ применюе до Русиновъ, выдае гарнй результаты въ Познаньщинѣ, де такожъ Прусакъ хоче вести культурну роботу зъ Поляком „pod jednym dachem“, здвигненымъ державными фондами нѣмецкими.

—

Мотивованє внесеня языкового п. Вахнянином подобало ся Полякамъ, але саме внесень неконче, а се длятого, що все-таки буде трохи шуму и крику при похоронахъ, якій сему внесеню устроить комісія адміністраційна. Зъ праси польскои перша *Gazeta Narodowa* дала п. Вахнянинови и товаришамъ по пальцяхъ, бо, мовлявъ, не забувайте, хто и за прощо васъ тутъ въ соймѣ посадивъ. Бо пѣсли реґуляміну польского центрального комітету выборчого, выбравшого пп. Барвѣньского и Вахнянина, вѣльно тымъ панамъ посламъ „лишь до певнои мѣры“ маркувати передъ свѣтомъ свою самостойну дѣяльность, а коли переберуть мѣру, тогдѣ пп. Фоґель и Осташевскій-Бараньскій (члены комітету и редакторы) дадуть имъ кляпса по рукахъ и пригадають „льокайску“ повинность. Оттаке лучило ся и зъ нагодом Sprachengesetz-у п. Вахнянина, якъ то пронічно назвала Gazeta Narodowa внесеня языкове.

Порѣвнавши тактику теперѣшного рускаго клюбу соймового зъ тактикою давнои рускои опозиціи [„давнѣйше дразнено Поляковъ, а теперь зъ усмѣхомъ и дипльоматично промавляе ся въ палатѣ та ставляе ся одно по другомъ найдальше идучій жадання давнои рускои опозиціи“] — пригадуе Gazeta Narodowa п. Вахнянинови: въ чиѣмъ властиво имени, въ имени якои Руси и якихъ Русиновъ вонъ промовлявъ. „Бо партія Вахнянина — каже Gazeta — найслабша зъ-помѣжь всѣхъ рускихъ партій, а если она мае яке значѣне, то завдячуе се бѣльше польскій пѣдпомозѣ якъ власнымъ вплывамъ.“ Зойшовши въ дальшихъ своихъ выводахъ на квестію рускои ортоґрафіи („партія Барвѣньского пѣдтримуе фонетику, а прочій [?] Русины етимольоґію“) та дойшовши зъ сего до заключеня, що рускій языкъ находить ся поки-що въ стадіи розвитку, — вѣдмавляе Gaz. Narodowa внесеню п. Вахнянина всякои практичнои вартости. Заводити „языковый утраквізмъ“ въ урядахъ цѣлои Галичины, анѣ гадати! и ще не мало воды уплыне до моря, заки до того прийде.

„Длячого-жь поставивъ п. Вахнянинъ такe внесеня, що его не можна выконати?“ — На се не находить Gaz. Nar. вѣдповѣди и пѣдозрѣвае внесходавця о якусь фронду, а вѣдповѣдно сему записуе всѣмъ „барвѣнчукамъ“ злу ноту зъ обычаѣвъ и поведеня. Своею дорогою заповѣдае зъ горы, що зъ внесеня языкового нѣчого не буде, — хочь въ своѣмъ благоразумію обѣцюе въ будучности грушки на вербѣ.

Рѣвножь и краковскій *Glos narodu* называе внесеня Барвѣньского о обовязковѣй науцѣ рускаго языка у всѣхъ галицкихъ школахъ середныхъ и внесеня языкове Вахнянина — внесеньями будучности. Внесеня Барвѣньского стане ся тогдѣ актуальнымъ, коли Русины постарають ся о достаточне число „вѣдповѣдныхъ“ учителѣвъ до науки языка рускаго у всѣхъ школахъ середныхъ. Внесеню языковому Вахнянина стоять на перепонѣ рѣвножь технічній причины, бо Русины не мають теперь стѣлько людей интеліґентныхъ въ рѣдныхъ „фахахъ“, щобы ними пообсаджувати посады, де потрѣбне знане обохъ языковъ краевыхъ. „Щобы однакъ интеліґенція руска — заключае Slawofil — стала ся численнѣйша, а Поляки присвоили собѣ языкъ рускій, на се потреба довшого часу, — отже внесеня Вахнянина рѣвножь не актуальне.“

Зъ того выходить, що якъ звавъ такъ званъ, а Русинамъ не надѣяти ся нѣякихъ „здобутковъ“ зъ рукъ польскои бѣльшости соймовои, — дарма, що за тыми здобутками выпрасовляе ся карколомій переверты політичній.

Письмо зъ Подгаєччины.

Трудно о труднѣйшій трудности, якъ мае „голова“ нашои Філіи „Просвѣты“. По довгѣмъ надумуваню [чотири роки минуло вѣдъ першихъ а заразомъ послѣдныхъ зборовъ] постановивъ вонъ скликати выдѣлъ товариства, може бути на то, щобы сею надзвычайною маніфестацією почтити 50-лѣтный ювілей внесеня панщины та й прочій ювілеи, котрій такъ обильно припадають на сей рѣкъ, а може бути тѣлько на то, щобы дати директиву до дальшои мовчанки ажь до слѣдующого якого ювілею? Досыть — охота до скликана выдѣлу есть! Тѣлько правдивому Русинови все вѣтеръ въ очи, а нашому дѣяльному „головѣ“ трафляе ся „пехъ“, якій ще хиба жадному головѣ якого небудь просвѣтного товариства не трафивъ ся! Чотири роки — се часъ значный, тожь не диво, що нашому „головѣ“ вылетѣли зъ головы имена членовъ выдѣлу. Кого-жь тутъ скликати? Позаякъ то „пехъ“ будь-що-будь непередвидженый статутами „Просвѣты“, тому просимо Свѣтле товариство о раду и точну инструкцію: що дѣяти въ такѣмъ незвычайнѣмъ случаю? А при найближшѣй замѣнѣ статутовъ просимо взяти весь „пехи“ на увагу, щобы на будуще кождый „голова“ зналъ точно, що мае дѣяти въ тѣмъ случаю, якъ его голова не насуе на голову просвѣтного товариства..

Однымъ тѣлько можемо потѣшити нашого „голову“, що вонъ не единокій „голова“ въ повѣтѣ, котрому трафляе ся такій „пехъ“. Ц. к. староство въ Пѣдгайцахъ взывае обохъ священиковъ изъ Золотникъ, пароха и сотрудника, на день 17 н. ст. с. м. Забувъ певно панъ староста, „голова“ повѣту, що и вонъ колись бувъ Русиномъ; забувъ, що въ навечерія Богоявленія вѣдбуваетъ ся торжественне водосвятіе, котре зъ прочими вѣдправами треване 2 до 3 годинъ пополудни; забувъ, що при такѣмъ актѣ кромѣ дяка потрѣбно такожъ священика. Мы не хочемо пѣдозрѣвати умысного ігнорованя рускаго обряду [таке ігнороване неможливе; самъ панъ староста ще обряду рускаго...], бо мы знаемо, що на кождый случай знайде ся стереотипна вѣдповѣдь: „zapomniał“, „nic o tem nie wiedział“ и т. д. Але намъ мимоволѣ знова приходить на гадку, якій благодатный вплывъ мало бы розбудженe руху просвѣтного у насъ! Не хочу черезъ те сказати, що розбужденый рухъ просвѣтный вплынувъ бы благодатно и на функціонарѣвъ ц. к. староства, але все-таки неодно они пригадали бы собѣ [якъ бы мы имъ охотѣли пригадати], отъ хоть-бы й то, що они не на Мазурахъ, а въ цѣлкомъ рускѣмъ повѣтѣ. Може тогды ц. к. староство вѣдважилось бы такожъ вѣдъ часу до часу высылати вѣдзвана, друки, формулярѣ, вѣдповѣди рускимъ сторонамъ въ рускѣмъ языцѣ, до чого ц. к. староство мае цѣлковите право, тѣлько не хоче зъ своего права користати..

Згадавши за неохоту ц. к. староства до руского письма, не можу поминути „охоты“ Русиновъ скликати велике повѣтове вѣче! Заходить тѣлько обава, щобы та „охота“ не розбила ся о „неохоту“ якихъ высшихъ сферъ. Мы люде спокойній, „реалній політики“... звыкли числити ся зъ всѣми, а найбѣльше зъ всѣляки „сферами“, тожь не дивиця що волимо неодного выречи ся, анѣжь... наражати ся. Vederemo!

Н. Н. членъ „Рады Хлопскои“.

Переглядъ политичный.

На вчерашнѣмъ засѣданю ческого сойму прийшло на чергу внесеня п. Шлезінґера, домагаюче ся внесеня баденѣвскихъ розпоряджень языковыхъ. Зъ причины тяжкои недуги внескодавця мотивувавъ внесеня п. Епінґеръ. Бесѣдникъ заявивъ, що весь нарѣдъ нѣмецкій въ Чехахъ домагае ся внесеня языковыхъ розпоряджень, и выказуе, що внесеня Шлезінґера мимо обохъ заявъ намѣстника не сталось безпредметовымъ. Бесѣдникъ домагае ся признана языка нѣмецкого державнымъ. — Противъ внесеня выступивъ п. Кайзль, промавляючи за рѣвными правами мовы ческои. Чехи не гадають выпирати Нѣмцѣвъ зъ ихъ осель; не уважають такожъ языковыхъ розпоряджень за оконечный выразъ своихъ правъ: але не вѣдступлять вѣдъ свого рѣвного права; а того, чого жадають Нѣмцѣ для себе, мають такожъ и Чехи право жадати. — П. Райнїґеръ жадае усуненя намѣстника гр. Куденгового. Въ Чехахъ — каже — можна правити лише за згодою Нѣмцѣвъ. Языковій розпоряджения є обидою нѣмецкого народу. — Потому промовлявъ кн. Шварценберґъ (по чески). Вонъ бороннвъ заступниковъ бѣльшои посѣлости противъ докорѣвъ, зъ якими выступають противъ нихъ Нѣмцѣ. Не бѣльша посѣлость выкликуе незгоду, а самій Нѣмцѣ не допускають до згоды. Борба веде ся не о языковій розпоряджения, а межи централізмомъ и автономізмомъ. — П. Лайтнеръ выказуе, що справы языковій не належать до законодатства державного. Тутъ не ходить о самъ языкъ ческій, але о всѣ языки нѣмѣцкій.

На тѣмъ перервано дискусію надъ внесенемъ Шлезінґера, а намѣстникъ вѣдповѣвъ на кѣлька интерпеляцій, внесеныхъ въ справѣ заколотовъ и переслѣдованя нѣмецкихъ студентовъ. Потѣмъ внесено цѣлый рядъ свѣжихъ интерпеляцій, мѣжь ними одну въ справѣ ось такои найсвѣжшои подѣі. Мы записували вже въ попереднихъ числахъ тій бучѣ, якій складали ся въ Празѣ черезъ буршовскій шапочки и вѣдзнаки нѣмецкихъ студентовъ. Отже дирекція пражскои поліціи, щобы покласти конецъ тымъ дѣтвацтвамъ, цѣлкомъ слушно выдала вчера оповѣщене, що хвилево заборонюе ся всѣмъ безъ выимки носити якій-небудь вѣдзнаки; можна ихъ носити хиба за окремымъ дозволомъ власти. За непослухъ заповѣдае ся кару грошеву до 100 зр. або арештъ до 14 днѣвъ. Отже нѣмецкій послы Шлезінґеръ, Щікеръ, Опіцъ и Вольфъ внесли въ тѣй справѣ интерпеляцію до намѣстника, указуючи заразомъ на суперечность, яка заходить мѣжь тою забороною поліціи а заявою намѣстника, зложеною онодгы на засѣданю сойму, що ношене вѣдзнакъ дозволене студентамъ статутами и що оно не повинно нѣкого дразнити. Интерпеляты кажуть дальше, що заборона поліціи є нарушеньемъ закону о стоварышеняхъ, зпоротомъ правительства передъ пражскою товпою уличною, и що таке поведене правительства лише ще бѣльше розъярить Нѣмцѣвъ. Длятого интерпеляты жадають безпроволочного внесеня тои заборони и заповѣдають, що нѣмецкій послы, котрій входять до рады державнои, зажадають тамъ сатисфакціи за таке упокореня Нѣмцѣвъ.

На сю интерпеляцію обѣцявъ намѣстникъ вѣдповѣсти на одномъ зъ найближшихъ засѣдань. На те повставъ крикъ мѣжь нѣмецкими послами. „Зразъ вѣдповѣдати! Нехай зразъ вѣдповѣдае!“ пронеслось по сали. Маршалокъ дзвонить, вѣдчитуе реґуляминъ, котрый дае намѣстникови право не вѣдповѣдати на интерпеляцію зразъ; але те все не помагае: Нѣмцѣ все перещать свое „Нехай вѣдповѣдае зразъ!“ Середъ крику докончили секретарѣ вѣдчитуване зголошеныхъ внесень и интерпеляцій, и тогдѣ маршалокъ замкнувъ засѣдане, а слѣдующе вызначивъ на нинѣшный день.

Нѣмецкій послы выслали до президента міністровъ телеґраму, въ котрій жалують ся на заборону поліціи, нарушаючу законъ о стоварышеняхъ, и домагають ся безпроволочного ей вѣдкликаня. Рѣвночасно повѣдомлено телеґрафічно о тій заборонѣ провѣдниковъ нѣмецкихъ клюбовъ въ соймахъ моравскѣмъ, шлескѣмъ, горѣшно австрійскѣмъ, тирольскѣмъ, сольногородскѣмъ, стирійскѣмъ и каринтійскѣмъ.

Зъ Будѣевицъ доносять, що по тридневій борбѣ выборчій до рады громадскои побѣдили Нѣмцѣ бѣльшостію 120 голосовъ. Коли оголошено результатъ голосованя, Чехи почали въ таке розъяренe, що почали розбивати нѣмецкій склены и институціи. Повыбивано вѣкна въ нѣмецкѣмъ театрѣ, въ „нѣмецкѣмъ домѣ“, въ нѣмецкѣй семинаріи учительскѣй, розбивано лятарнѣ и т. н. Выступило войско и жандармерія та выперто товпу на передмѣстя. Арештовано 13 осѣбъ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ акціи запомоговои для потерпѣвшихъ вѣдъ елементарныхъ нещасть вѣдбула ся дня 19 н. ст. с. м. въ будынку соймовѣмъ пѣдъ проводомъ намѣстника кн. Санґушка конференція мѣжь репрезентантами намѣстництва а выдѣлу краевого, при участи посла гр. Кар. Сціпіо, яко представителя соймовои буджетовои комісіи. Конференція, розслѣдивши информаціи зъ кождого повѣту, ухвалила засады поступованя при роздѣлѣ запомогъ. Якій се засады, доси не оголошено.**

— Дня 8 н. ст. лютого 1898 о год. 3 пополудни вѣдбудуть ся въ Коломыи въ сали товариства „Родина“ другій **загальній зборы Гуцульскои Спѣлки промысловои въ Коломыи,**

дорка заразъ женити ся зъ Татяною, попсувавъ гордому гульвѣсѣ его замѣры... Дальше уявлявъ я собѣ Татяну, якъ она сидить на посагу середъ свѣтилокъ и дружокъ, пытавъ себе, якъ тамъ вѣдбуваетъ ся весѣля, якъ заховуе ся на весѣлю Гавриле Чорнѣй и его жѣнка...

Що-до сего послѣдного пытаня то моя цѣкавость була невдовзѣ заспокоена. Менѣ говорили, що весѣле вѣдбуло ся правильно по закону... Було що ѣсти, було що пити, бо тѣтка, хочь сама бѣдна, понавозила зъ собою всякого добра, та й дома щось знайшло ся. Мачуха була дуже щира, всѣхъ гостила, припрошувала, а коло Татяны и Федорка попросту розпадала ся... Прочувае кѣнець свого панованя, — подумавъ я, — та й хоче вѣддобрити ся молодымъ господарямъ... Но за те самъ Гаврило Чернѣй черезъ цѣле весѣле до всѣхъ бувъ неприязтный, Федорка и Татяны не то що не благословивъ до слюбу, але не хотѣвъ навѣть глянути на нихъ, черезъ цѣлый часъ мовчавъ, дуже мало ѣвъ а ще менше пивъ, ходивъ найбѣльше по подвору та муркотѣвъ щось до себе... Овъ, — подумавъ я, — се не зъ добромъ!... Я собѣ пригадавъ грозьбу Гаврила Чорнѣя, коли зѣнъ рубавъ у мене дрова, и мимоволѣ ставъ-емъ обавляти ся якоись драмы... Однакъ моя обава выдавалась бути даремною. Вже минувъ тыждень вѣдъ Федоркового весѣля, а въ хатѣ монхъ сусѣдовъ панувавъ спокій. Що-найменше менѣ такъ здавало ся, бо Федорко по весѣлю цѣлкомъ переставъ до мене ходити и цѣла та справа зачала въ моѣй памяти затирати ся, тымъ бѣльше, що я дѣставъ новій книжки и не мавъ навѣть часу про нея думати...

(Дальше буде.)

товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою, по мысли статута [§. 52] зъ слѣдующимъ порядкомъ дневнымъ: 1) внесене управляючои Рады на ліквідацію товариства; 2) выборъ комісіи ліквідаційнои. Рѣшена сихъ зборовъ будуть правосильнѣ, хоть-бы статутомъ приписане число членовъ [§. 51] не явило ся. — За Раду управляючу *Н. Левкій* предсѣдатель, *Іосифъ Тисовецкій* членъ Рады.

— **Засѣданє выдѣлу Наукового товариства имени Шевченка буде** въ понедѣлокъ 24 н. ст. с. м. о годинѣ 5 вечеромъ.

— **Въ руского „Сокола“.** Пригадуємо всѣмъ Р. Т. членамъ товариства, що вправы по феріяхъ святочныхъ розпочали ся зъ днемъ 20 сѣчня 1898. Вправы для членовъ въ понедѣлокъ, середу, пятницю вѣдъ 7 до 8 вечеромъ, а вправы въ борбинцтвѣ вѣ второкъ, четверъ, суботу вѣдъ 8 до 9 вечеромъ. — За старшину *В. Набірный* голова, *Я. Рудницкій* справникъ.

— Пригадує ся, що перший вечерницѣ „Кружка музичного“ вѣдбудуть ся завтра въ недѣлю въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ [ринокъ ч. 10.] — *Комітетъ.*

— **Зъ Бережанъ:** На вечеръ зъ танцями, що мае вѣдбути ся въ Бережанахъ дня 1 н. ст. лютого въ сала Касина бережаньского [Hotel de Galicie] на дохѣдъ „Руской Бурсы“ розіслано выдѣлъ 500 запросинъ. Хто бы зъ интересованыхъ не одержавъ запрошеня, зволить ласкаво зголосити ся при касѣ. [Початокъ вечерка о 8-ій; вступъ вѣдъ особы 1 зр.; уборы вечерковѣ.] — *Вѣдъ выдѣлу.*

— **Новѣ галицкѣ зелѣзницѣ.** Недавно вѣдпоручникгалицкого выдѣлу краевого впрезідентъ А. Хамецъ и директоръ зелѣзничого бюра Задеский пѣдписали у Вѣдни умову зъ правительствомъ въ справѣ будовы зелѣзничого *шляху Делятинъ-Коломыя-Стефановка.* [Тутъ выдѣлъ краевый выступивъ першій разъ яко концесіонарь.] Будова сего шляху, довгого 113 клм., розпочне ся зъ весною. — Дня 19 с. м. технічно-поліційна комісія розслѣдила будову першого въ Галичинѣ вузкоторового зелѣзничого *шляху Лужковъ-Тѣсна* и удѣлила концесію на отвореня того шляху для руху товарового уже зъ днемъ 22 с. м. Особовый рухъ на сѣй зелѣзници мае почати ся на весну.

— **Краєва рада шкѣльна** на засѣданю зъ 17 с. м. ухвалила мѣжь иншимъ: выразити о. Ив. Гавришкевичеви гр.-кат. парохови зъ Камѣнки волоскои и членови равскои окр. рады шк., признане и подяку за ревну опѣку надъ народною просвѣтою въ Камѣнцѣ волоскѣй; — затвердити выборъ Кордіяна Уйского зъ Томашовець на делегата калускои рады пов. до окр. рады шк. въ Калушы и выборъ Щасного Гануша, старшого учителя зъ Товмача, на представителя званя учительского до окр. рады шк. въ Товмачи; — перенести заступника учителя Ивана Раковского зъ гімн. у Львовѣ до гімн. въ Коломыи; — перетворити народни школы: 2-клясову мѣшану въ Угновѣ на двѣ школы 3 клясовѣ, мужеску и женьску, вѣдъ 1 вересня с. р., а 1-клясовѣ школы въ Бахорѣ, Улазовѣ и въ Башни дольнѣй на 2-клясовѣ вѣдъ 1 лютого с. р.; — вылучити громаду и обшаръ дворскій Добрянка зъ округа школы въ Малинѣ вѣдъ 1 сѣчня 1898.

— **Зъ Грушева** [въ повѣтѣ яворовскѣмъ] пишуть намъ: Въ нашѣмъ селѣ стоить 3-ій полкъ улановъ и въ свята наши, коли народъ спѣшить до церкви на богослуженє, уланы вѣдбуваютъ свои вправы на площи недалеко церкви. Таке було и на свято Богоявленія. Коли торжественный похѣдъ вышовъ на рѣку Завадовку на освященє воды, уланы на своѣй площи при дорозѣ екзецирувались, а по освященю воды, якъ священникъ читавъ молитвы, уланы мостомъ рѣки, на котрѣмъ стояло богато народу, вѣдвозили кѣньске стерво, абы закопати пѣдъ лѣсомъ, и при тѣмъ мало що не пострчали народу зъ моста. А прецѣнь годилось бы пошанувати руске католицке свято!

— **Зъ Арогобицкого пишуть намъ:** Въ селѣ Долгѣмъ [ad Пѣдбужь] дня 24 грудня м. р. середъ полудня загорѣла до тла церковь зъ всѣми знарядами и досыть с рою готовкою. Безпосередною причиною огню було залишене вгасити свѣчку въ церкви, вѣдъ не занялося около полудня въ серединѣ церкви и р тунокъ бувъ неможливый. Але треба знати, що въ тѣмъ селѣ е поганый застарѣлый звычай, котрого тамошный причетъ церковный не попускае ся здоровключись коло церкви го ѣвкою. Таке було и по найменшѣй службѣ Божѣй того злощастного дня 24 грудня. Згорѣвша церковь, вп авдѣ деревяна, але хороша и коштовна, не була забезпечена вѣдъ огню [? — *Ред.*], хочь маемо свое товариство „Дністеръ“, а с оявъ тому на перешкодѣ консерватизмъ, той самъ, що консервуе и старый звычай — — горѣвку пѣдъ церквою — яко „памятку историчну“...

— **Комедія „взаимнои адорації“** вѣдбула ся дня 20 се о мѣсяця въ львѣвскѣмъ касинѣ мѣскѣмъ — то бенкетъ соймовыхъ послѣвъ въ честь п. Давида Абрагамовича, б презі дента парлямету. Насамперед маршалокъ гр. Бадени закадивъ Абрагамовичеви, Абрагамовичъ Баденьому, Вольтѣхъ Дѣдушицкій б. мін. Бѣлинъскому, а Бѣлинъскій б. міністрови Дунаевскому...

— **Славетна „автономія краю“** [сирѣчь „польскѣ ржонды“] розширюе ся у насъ сама собою и безъ соймовои адресы до трону. Ось завели новѣ державни податки и кажуть платити та предкладати фасіи зарѣвно Русинамъ, якъ и Полякамъ — але „автономія краю“ заразъ зголошуе свое спеціальне право и приневолюе Русинѣвъ предкладати свои фасіи на блянкетахъ польскихъ, бо русскихъ „nie ma“... Зъ Перемышля пишуть намъ, що тамъ „анѣ слыху про якій другъ руській до фасій; самѣ польскѣ, а коли спытатя про руску, то кажуть „nie egzystuje“. Ось рѣвноправность! Коли-жъ такъ, то було завести податки лишь для Полякѣвъ, а насъ Русинѣвъ лишити въ супокою!“ — Таке саме й у Львовѣ. Розьни розносять Русинамъ польскѣ друки и накидаютъ примусово, а коли Русинъ самъ трудить ся до Адміністрації податкѣвъ по друкъ рускій, тамъ ему кажуть, що „нема“, а въ Економатѣ обѣцюють, що ще надрукують. Нехай же всѣ Русины умерто жадаютъ рускихъ друкѣвъ, а польскихъ не приймаютъ, то чейже ще до 31 сѣчня будуть мусѣли выдрукувати рускѣ!

— Зъ пѣдъ Станиславова пишуть намъ: Дѣставши запрошенє и вычитавши въ „Дѣлѣ“, що товариство Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ уряджуе вечеръ „Маланки“ при спѣвучасти „Бояна“, выбравъ ся и на тотѣ вечерницѣ, не пѣдтягаючи ся вже зъ мого звычаю вѣдъ жадного руху Русинѣвъ въ Станиславовщинѣ. Вечерницѣ выпали дуже добре. Гостій явило ся много, и зъ околицѣ и зъ Станиславова. Що гарнѣй промовѣ проф. Ост. Левицкого на тему рѣшучого поступованя и солідарности у Русинѣвъ, пѣшли музичнѣ продукції, томболя и товарискѣ забавы. Однакъ одна обставина вразила мене такъ немило, що мушу ей прилюдно пѣднести, щобы зло завчасу усунути. Якъ сказано высше, станиславѣвскій „Боянъ“ мавъ взяти участь своими спѣвами на тыхъ вечерницяхъ, тымчасомъ я и публика чекаемо, а Боянovыхъ продукцій якъ нема, такъ нема. Нытаю, що се значить, а менѣ вѣдповѣдають, що „Боянъ“ черезъ своихъ делегатѣвъ на спѣльнѣмъ Комітетѣ участь приобѣцявъ, но въ послѣднѣй хвили змикитивъ. Що за причина тому? Посыпали ся рѣзнѣ вѣдповѣди та здогады: то що не вывчивъ ся; то що товариство Рускихъ женщинъ буцѣмъ не дало безплатного вступу Боянистамъ на вечерницѣ; иншій зновъ казали, що „Боянъ“, вѣдъ коли спровадивъ ся „pod jeden dach“ зъ польскимъ товариствомъ „amatorow śpiewu“, ставъ бавити ся въ якусь „антіконсолідаційну“ політику, другій жъ говорили, що въ „Боянѣ“ запанували елементы, що дорѣкають товариству Рускихъ женщинъ, неначе-бъ оно пѣддало ся пѣдъ вплывъ рускаго духовенства та рускои капітулы та що оно тымъ нѣбы то змосковщило ся; ще иншій твердили, що деякѣ въ „Боянѣ“ взяли за зле, що товариство Рускихъ женщинъ якійсь кореспонденть въ „Галичанинѣ“ похвалилъ... Не входжу въ праздность тыхъ и подѣбныхъ мотивѣвъ для „Боянa“ не взяти участи въ вечерницяхъ, а зазначу лишь мою думку, що они всѣ нестѣйнѣ. Дѣяльность и горячій патріотизмъ товариства Рускихъ женщинъ за добре знаний въ Станиславовщинѣ и въ краю, а щобы мы мавъ про се писати. Коротко скажу, що се товариство, дѣлаючи все и всюды выразно въ напрямѣ украиньско рускихъ змагань, стереже ся слѣпои партійности, згуртовуе разомъ женщины, що чуютъ ся свѣдомыми Русинками, та й певно и безвинно прямуе до цѣли, с. е. до основаня Института для рускихъ дѣвчатъ, — до цѣля, що дасть ся [подѣбно, якъ въ Перемышли] осягнути лишe спѣльными силами Русинѣвъ безъ огляду на ихъ партійнѣ поглады. Въ сихъ патріотичныхъ змаганяхъ повинна всѣ щирѣ Русины руске жѣноцтво вспирати, а не пѣдставляти колоды пѣдъ ноги; такъ робили и роблять всѣ культурнѣ народы, що въ деякихъ національныхъ змаганяхъ пускали жѣноцтво напередъ и имъ осягали дуже а дуже много въ своѣмъ національнѣмъ движеню. Чому у насъ не такъ? Чи намъ все бути некультурными? Зле отже зробивъ „Боянъ“, що обѣцявши взяти участь, въ послѣднѣй хвили вѣдказавъ. А вже-жъ „Боянъ“, яко спѣвоче товариство, повиненъ найбѣльше выстерѣгати ся всякои вузкоглядной котерійности, а нести всюды въ найдальшій кругы руску думу, руску пѣсню. Если такъ не буде поступати, то безъ сумнѣву хибить вытыченои цѣли и змарнѣе черезъ то, що внесе розстрѣй и сварню мѣжь членовъ та приневолить неодного до выступленя зъ товариства, що, на жаль, вже й почасти стало ся. Нехай же выдѣлъ „Боянa“ добре застановить ся надъ дорогою, на яку спѣвоче товариство вступило, и нехай заздалегѣдь запобѣжить лиху, яке вже надъ товариствомъ зависло. — *Провінціяльникъ.*

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ рѣльництва именувавъ елевовъ лѣсництва Іосифа Овсяка и Франца Лѣсикевича асистентами лѣсництва въ округѣ львѣвскои дирекціи лѣсовъ и доменъ. — Судья пов. Титко Ревакович зъ Пѣдбужа и д ръ Венед. Вайпребъ именованій радниками суду краевого у Львовѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 22. сѣчня. Долѣшно австрійскій соймъ ухваливъ заложити краевe заведене асекураційне на житє и ренты.

Будапештъ 22. сѣчня. Budap. Corresp. доносить, що конференціи австрійскихъ и угорскихъ міністрѣвъ тревали вѣдъ 1. до 4. годины а за той часъ обговорено всесторонно всѣ угодовѣ справы. Австрійскѣ міністры вѣдъѣхали до Вѣдня.

Софія 22. сѣчня. Опогды розпочала ся въ Филипополи апеляційна розправа противъ Бойчева и его спѣльникѣвъ, обжалованыхъ о убійство Сімонѣвичa. Жена Бойчева прислухуе ся розправѣ.

Надѣсланe.

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 6—52

Яко найдешевше жерело закупна церковныхъ лѣхтарѣвъ бронзовыхъ, многосвѣчниковъ, хрестовъ, чашъ, пѣдставниковъ, патериць и т. п. *поручае свѣй*

ґуртовный складъ

ПЕТРО ДУТКЕВИЧЬ

броншовникъ 363 30 36

въ СТАНИСЛАВОВѢ, ул. Бельведерска ч. 2.

Зміна локалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“.

переселеный до нового локалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроени електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдъ оротно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	. .	15 кр.
Сѣчаний легки	. .	12 „
Фляки	. .	12 „
Пѣжка телята зъ хрѣномъ	. .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	. .	5 „
Кавіяръ	. .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. .	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій виноо по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 80—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

MATTONI'S GIESSHÜBLER

ЧИСТА алькалічна ВОДА кисла

выпробована вѣдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **органовъ вѣддыховыхъ и травленя** при **гѣстцѣ, пежитѣ жолудка и мѣхура.** Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентовъ и въ часѣ тяжи. (I.)

Найлѣпшій напитокъ дієтетичный и покрѣплюючій.

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

Найделікатнѣйшій гіґієнічній

ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ

поручае для санітарныхъ и хірурґічныхъ цѣлей истнуюча вѣдъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товарѣвъ

J. N. Schmeidler

ц и к достав. вець надворный 311 17—?

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.

Цѣнникъ gratis. Розсылка довѣрочно.

По значно низшѣй цѣнѣ якъ деннде!

поручае ся:

ОБРАЗЫ на тетраподѣ за склономъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образѣвъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ блищаи зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармоніинй по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженой цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудни въ великомъ выборѣ вѣдъ 1 кр до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рѣзнѣй величинѣ вѣдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональнѣ, Пацуки (Полікандры), Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рѣзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святѣй, Пѣдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ

Торговли и рукодѣльнѣ

Евг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 32—?

Спеціалістъ обуви непромакаючои власного вынаходу!

ИВАНЪ ЯРИМОВИЧЬ

СКЛАДЪ и РУКОДѢЛЬНЯ

ОБУВИ МУЖЕСКОЙ, ДАМСКОЙ И ДЛЯ ДѢТЕЙ

у Львовѣ, пл. Бернардинъска ч. 10

мая честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляе **ОБУВЬ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного вынаходу, зъ всякого рода шкѣръ, якъ: Обуве мужеске и дамске, такожъ чоботы зъ холявами тревалй, надмѣрно легкій и по цѣнахъ дуже пристушныхъ. — Такожъ принимае до вѣдновленя и направы Кальошѣ и Плащѣ кавчуковѣ, всякій гумовѣ приряды, якъ такожъ зельовани обуви кавчуковъ. — Всякій зажѣсценій замовленя выконуе въ можливо найкоротшѣмъ часѣ. — Дякуючи за дотеперѣшній ласкавѣ взглядy и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

332 17—20 *Иванъ Яримовичъ.*

Спеціалістъ до направы кальошѣвъ и плащѣвъ кавчуковыхъ.

БРОВАРЪ

Дѣбръ Тобічавъ

(Tobitschau)

и Фабрика солоду ганацкого

(Морава побѣчь Оломуца)

В. П. Барона Д. Ґуттмана у Вѣдни

повѣдомляе, що заступництво свое для цѣлои Галичаны и Буковины повѣрывъ довголѣтному агентови броварѣвъ львѣвскихъ

ПАНУ ІОСИФОВИ ГЕРНБАЛЛЬ.

Преймаючи се заступство славного зъ выробу знаменитого пива, що зыскало загальне признане маю честь звѣстити Вп. П. Т. Публику а надовсе Р. Т. Реставраторѣвъ, Купцѣвъ и Шинкарѣвъ, що дѣставши для краю заступство такъ поважнои фірмы броваровои, стану тарномъ диктатурѣ

Акційного Товариства львѣвскихъ броварниковъ

бо не лишь добротою пива але и розмѣрно низькою цѣною становити буду ретельну конкуренцію, пожадану такъ консументами пива, якъ и шинкарями, для котрыхъ яко промысловцѣвъ установлено

цѣны выимковѣ и отворено имъ вѣдповѣдный кредитъ.

Вытычивши собѣ сповнити горожаньскій обовязокъ надѣюсь, що обняте заступство именно въ сѣй хвили знаменито прислужить ся краевои и его столица бо не допустить до пѣдвышеня цѣнъ львѣвского пива.

Зъ поважанемъ

Іосифъ Гербаллъ.

34 1—1

Правдива

Для власного добра прошу жадати и принимати только въ такихъ оригінальныхъ пачкахъ.

Ученик VIII ої клясы гімн. глядить лекцій вѣд 1-ого лютого н. ст. Зголошеня пѣд адресою: С. П. С. poste restante **Золочів.** 21 1—3

Пірѣліну

яко найлучше и найтаньше средство до осѣтленя будынковъ господарскихъ, горалень, маєнковъ, тарт. нѣвъ и т. п. поручае и удержуе на складѣ головный заступникъ для Галичины и Буковины

АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ

Львовъ, Браєрѣвска ч. 14.

Цѣнникъ и проспекты gratis.

Вѣдпродавцямъ вѣдповѣдный 450 рабатъ. 5—10

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

І. ЛЬВѢВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь доокола свѣта.

Вѣдъ 23/1 до 30/1 в до побаченя: II нова серія

„ИСПАНІЯ“

Вступъ 10 кр. 278 1—1

ФРАНЦИСКА БУМЕЛЬ

властителька роботнѣ суконь дамскихъ

Львовъ, ул. Круга ч. 7.

повертае зъ Парижа въ першихъ днятъ лютого

по звыжь пѣдручаетъ побутъ тамъ и по вѣдбутю практичныхъ студій въ першорядныхъ закладахъ паріекихъ, якъ Beer-a, Worth-a, и J. Marquet a. 25 1—1

Мастъ кавказка на вôдморожене.
въ повнôчній Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдмороженя. Средство се, спораджене пôсля рецепты припорученов и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ
Цѣна слоика 40 кр.

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 92—?

Противъ сивины!
Найдучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ
Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НАЙБôЛЬШИЙ ВЫБОРЪ
ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ
по найнижшихъ цѣнахъ
поручав Магазинъ 6
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

ПЕРШПА РАФІНЕРІЯ БРôДСКА СПИРИТУСУ
фабрики руму и лікерôвъ
БРАТЕЙ КАПЕЛЮШЬ
въ Старыхъ Бродахъ
поручае: добôрий розолісы, горѣвки и румы, натуральній наливки овочевй а такожь спіритусъ ректифікованый 97% Bongout найчистѣйшій и безвонный, признаный за найлѣпшій *на наливки домашні.*
Експедиція въ скриняхъ и бутляхъ, почавши вôдъ 5-кільоґрамовыхъ посылокъ. 318 0—12
Цѣнники на жадане franco.
Філія: въ Знесѣню коло Львова.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходитъ вôдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр. на пôвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр.

„The Gresham“
Найстарше и найбоґатше Товариство обезпечень на житє въ Лондонѣ.
Найниższa премія. Велика дівіденда.
Информацій удѣлне, проспекты и тарифу розсылає franco 15 2—3
Антоній Кофлеръ
у Львовѣ, улиця Браєрôвска число 14.

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
въ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признано за знамените, утихомирюче бôль натиране; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 355 16—39
загально любимого средства домового
все дишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оріґінальный.
Ріхтера аптика пôдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

ОЦИНЪ сталевій въ видѣ буквы H. Нр. 1, зр. 4·50. Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ; — Діяманты до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2, 3 и 4
поручае ПЕТРО ХШОСТОВСКІЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4[9?

ЇДЖТЕ на снѣданє на обѣдъ на вечерю

Quäker Oats
найздоровшій американьскій продуктъ меленого вôвса.
ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зубъ и сосôвъ вôдпадая всяка такъ звана запражка, НАЙСМАЧНѢЙШІЙ МУЧНІЙ СТРАВЫ. ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.
Лѣкарями поручены для дѣтей и хорыхъ на жолудокъ.
Въ оріґінальныхъ пачнахъ (зъ рецептами кухарскими).
Можна дôстати у всѣхъ *торговляхъ кôрдныхъ, делікатесôвъ* и *дроґеріяхъ.*
Жадайте выразно „Quäker Oats“ и не берѣть нездалыхъ наслѣдувань.
300 18—20

Голляндско-Американьска лінія
зносины пароходами разъ або два на тыждень
зъ **Роттердаму** до **Нью-Іорку**
Бюро для квôтъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пôсля довжины и величины каюты яко и пôсля скорости и елеґанції пароходу.

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
зъ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V/2 Wimmergasse 33
выготовлюваній пôсля лѣкарскихъ приписôвъ, добродѣйній для орґанôвъ вôддыховыхъ, выдѣлюючій фле́гму, усмиряючій кашель, усуваючій хрипку и скобôтъ въ шиї, — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 50 кр., почтою о 50 кр. бôльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ двѣ пачки не высилае ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Міколяша.
Уважати на охоронну марку аптики св. Юрія.
Инсератъ вытати и заховати
382 12—?

ФАБРИКА
цукрôвъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способъ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львôвъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пропоручае:
1/2 кільо знаменитыхъ Цукрôвъ десеровыхъ 1 зр.
1/2 кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевй 80 кр.
1/2 кільо Чоколядокъ надіганыхъ 1.20 кр.
1/2 кільо Овочевъ кандизованыхъ 1.20 кр.
1/2 кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недорôбанои доброты, загально хвалены* 80 кр.
1/2 кільо Кармелькôвъ надіганыхъ 50 кр.
А такожь пропоручае рôзни инши выробы, все свѣжи у великôмъ выборѣ за опаковане нїчо не числю.
Коробки картоновй **gratis.**
233 [39—?]

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.
Вино
въ барилкахъ 5кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.
Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

МУЖЕСКУ Безсильнôсть 344
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ виданяхъ илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй повернени своихъ недуґ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣчения. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцôвъ R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ТУТКИ циґаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ. Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

СОТКИ ТЫСЯЧИ РОДИНЪ ПЮТЬ ДУЖЕ РАДО ЩО ДНЯ
Катрайнера
Кнайпа каву солодову.
Вôзьма пôдъ шкôдныхъ здоровлю частей складовыхъ звычайной кавы, а все таки Катрайнера Кнайпа кава солодова має ей пôрому и улюбленый смакъ. Пôдирувае анстить, легко страва, показуе ся вôдъ давна Катрайнера Кнайпа кава солодова доброю до ужитку для старшихъ осôбъ и дѣтей. Знаменитый додатокъ до звычайной кавы, а такожь и заступникъ ей цѣлкомъ. Зъ огляду на здоровле и ощадность не повинно хибувати прайдиком „Катрайнерки“ въ жадномъ господарствѣ.
Осторога передъ пôдробленями безъ вартости.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. зкц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всякі паперы цѣнні и МОНЕТЫ
по найдешевшôмъ курсѣ деннôмъ не числячи пѣякои провізіи.
Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.
374 [2]

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чорлиньскои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропіґійского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гренака.

Ч. 8. Львовъ, Понедѣлокъ 12 (24) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додаток „Бібліотека найзнаменитших новѣстей“ выходитъ въ сорокъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разом зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stadtstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитбсть за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр.	на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламації неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке числе коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одног стрѣчки инсератовок або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з.еднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Адреса до трону

ухвалена въ соймовѣй комісіи адресовѣй.

Найяснѣйшій Пане, Наймилостивѣйшій Цѣсарю и Королю Нашъ!

Пятьдесять лѣтъ минає вѣдъ хвилѣ, коли Ты вступивъ на престолъ Твоихъ Предкѣвъ. Всѣ народы монархіи поспѣшать зложити Тобѣ сердечній заявы преданности и привязання. И мы, Поляки и Русины, приступаємо передъ Твѣй престолъ зъ чувствомъ вѣрной любови, глубокого зворушеня и найвысшои вдячности; бо-жь Ты, Найяснѣйшій Пане, у великодушнѣмъ почуваню справедливости вернувъ нашому краєви условя здорового, опертого на историчныхъ традиціяхъ розвитку.

Твоимъ высокимъ змаганямъ, Найяснѣйшій Пане, було завсѣгды, щобы народы, пѣдчинені Твому скиптрови, рѣзнородній своимъ походженемъ и историчною минувшостію, заживали спѣльнои свободы черезъ справедливе увзглядненє релігійныхъ и національныхъ потребъ кождого зъ тыхъ народѣвъ, а въ згѣднѣмъ зъ собою пожитю найшли жерело новыхъ силъ въ хосенъ монархіи для ей могучости и славы.

Памятаючи на обовязки, якій Твоя добродѣйства вкладають на насъ, представителѣ обохъ нашого краю народѣвъ сповнять завсѣгды се, чого буде вымагати єдність и могучість державы та удержанє вольностей, наданыхъ великодушно Тобою, Найяснѣйшій Пане, а приложать охотно руку до всього, що може запевнити внутрѣшну згоду въ сѣй державѣ.

Зъ огляду на вагу сихъ обовязкѣвъ, послы нашого краю брали участь въ роботахъ рады державнои, хоть законъ о безпосередныхъ выборахъ не вѣдповѣдає историчнѣй будовѣ державы та хоть вѣнъ довершивъ ся зъ поминенемъ права застереженого соймамъ.

Тожь зъ найбѣльшимъ горемъ побачили мы выбухъ національныхъ пристрастей, що довѣвъ до насильныхъ и обидливыхъ сценъ, чимъ покористували ся космополітичній елементы перевороту. Такимъ чиномъ ударемнено нарады парляменту, перервано хѣдъ повного житя конституційного и выставлено на небезпечность найважнѣйшій интересы державы.

Бажаючи горячо усмиреня сихъ споровъ мы пересвѣдчені, що порозумѣне въ тѣмъ взглядѣ дасть ся осягнути въ соймахъ. Мы Поляки и Русины, признаючи засаду рѣвноправности, готовій вдоволяти [czynić zadość] всѣмъ, сущнымъ обохъ народностей потребамъ та усувати все те, що насъ въ краю може рѣзнити, для згоды мѣжь братными народами.

Треваємо въ переконаню, що правильный хѣдъ конституційного житя на основныхъ пѣдставахъ, мудро и великодушно утвореныхъ Вашимъ Величествомъ, буде забезпеченый, коли розширить ся законодатну власть краєвыхъ соймѣвъ въ тыхъ справахъ, що не дотыкають спѣльного интересу державы и загальныхъ условій новочасныхъ суспѣльностей, а въ которыхъ повинній рѣшати знане и увзглядненє рѣзнородныхъ вѣдносинъ въ краяхъ коронныхъ.

Такими справами є именно задачѣ, которыми безустанно а горячо занимаємо ся: поправа внутрѣшного ладу адміністрації нашого краю, пѣднесенє и поглубленє просвѣты и публичного выхованя, а такожь полѣпшенє рѣльничихъ вѣдносинъ.

Потребы суспѣльности ростуть безнастанно. На ихъ заспокоенє соймови за мало тыхъ средствъ, якій вѣддав ему краєвый статутъ, а которыхъ нѣякъ вже не можна пѣднести. Длятого конечна рѣчь, щобы помысли кѣлька разѣвъ заявленыхъ интенцій правительства запевнено краєви участь въ жерелахъ доходу, зъ которыхъ досі користав лише держава.

Бажати вкѣнци треба, щобы высшимъ адміністраційнымъ властимъ въ нашѣмъ краю признано ширшій кругъ дѣланя, на чѣмъ безъ уймы для точного и безстороннего переведеня законѣвъ лише зыскати може швидке полагоджуване справъ и розвиненє дѣяльности енергічнои, шануючои горожаньскѣ права и свободы, а стоячои на сторожи всѣхъ моральныхъ и матеріяльныхъ интересѣвъ державы и суспѣльности.

Занимає насъ пѣддвигненє и охорона рѣльництва, котре переходить тяжку крізу черезъ заморску конкуренцію, пѣддвигненє промыслу, поправа комунікацій. Бажаємо тымъ всѣмъ пѣднести край, а особливо верству селяньску, котра є найчисленнѣйша и найбѣльшои вымагає опѣки. Але сповненє сего дѣла остане въ великѣй мѣрѣ зависиме вѣдъ фінансовои, торговельнои и комунікаційнои політики державы, котра повинна намъ помогчи, а крѣмъ того на ново пѣдняти дѣло законодатства для охороны роботничои клясы.

Знаємо и памятаємо, що наша праця лише тогдѣ може мати благодатный успѣхъ и користати зъ помочи державы, коли держава є спокѣйна у внутрѣ, а могуча на внѣ. Длятого прагнемо якъ найскорѣйшого повороту до нормального парляментарного житя, якъ и довершеня угоды зъ краями угорскои корони способомъ конституційнымъ и вдоволяючимъ слушнѣ вымоги и потребы обохъ частей монархіи.

Найяснѣйшій Пане! Стоямо и стояти хочемо перенятѣ любовю и честею при Твоѣй найдостойнѣйшѣй династіи. Кобы Тебе промыслъ Божій якъ найдовше заховавъ при житю для добра пѣддаиыхъ народѣвъ, щобы Ты якъ найдовше державъ въ справедливыхъ и ласкавыхъ рукахъ своихъ скиптръ своихъ предкѣвъ, охороняючи въ мудрости своѣй свободы своихъ народѣвъ, а въ цѣлѣй повни бережучи повагу свого панованя. Звертаємо ся зъ горячою молитвою до Всемогучого, кличучи: Боже хорони, Боже удержи намъ Найснѣйшого Пана, Боже благослови Найяснѣйшого Цѣсаря и Короля нашого!

Отсе повный текстъ адресы, котру — якъ констатують польскій дневники — „*jednomyślnie*“ [однодушно] ухвалила комісія, въ котрѣй, якъ вѣдомо, засѣдало шѣсть членѣвъ завязаного сен сесіи пѣдъ проводомъ перемыского еп. Константина Чеховича клюбу рускаго, а два послы [Барвѣньскій и членъ выдѣлу краєвого д-ръ Савчакъ] входили навѣть въ складъ пѣдкомітету.

Дякуючи звычайному межи польскими послами недодержуваню дискреціи — текстъ адресы дѣставъ ся черезъ вѣденьску Neue fr. Presse и два польскій дневники до вѣдомости загалу на кѣлька днѣвъ скорше, нѣжь бувъ повиненъ, — зъ чого мы Русины, розумѣє ся можемо бути лише вдоволені...

Адреса — якъ бачать нашій читателѣ зъ ей тексту — *вповнѣ вѣдповѣдала интенціямъ польскихъ членѣвъ адресовои комісіи, взглядно польскои бѣльшости соймовои*, выраженымъ на засѣданю повнои комісіи, зъ котрого докладне справоздане мы свого часу подали.

Всѣ задушевній бажаня Поляквъ, всѣ національно-політичній ихъ постуляты знайшли выразъ въ сѣй адресѣ — и се для насъ не есть нѣякою несподѣванкою, бо-жь якъ въ повнѣй комісіи адресовѣй такъ и въ ей пѣдкомітетѣ послы-Поляки мали значну бѣльшость, то и мали можность ухвалювати, що и якъ имъ подобало ся. Але за те друга несподѣванка поразила насъ и мусить кождого здорово-мыслячого Русина поразити мовь громомъ зъ ясного неба.

А тою несподѣванкою есть се, що на таку адресу мали згодитись и послы-Русины члены комісіи, — що за задушевными бажанями та за національно політичными постулятами Полякѣвъ промовляють въ адресѣ до трону не лишь самій интересованій Поляки, але и Русины — хотяй зъ одног стороны тіи бажаня и постуляты просто некористній, шкѣдній, або грубо небезпечній для справы рускои и для рускаго народу, бо противній его интересамъ, его бажанямъ и навѣть его традиціи, — а зъ другои стороны бажаня и постуляты рускаго народу въ такѣмъ самѣмъ напрямѣ не знайшли въ адресѣ свого выразу. Глубоко прикра сеся несподѣванка мусить вразити кождого здорово-мыслячого Русина тымъ бѣльше, що послы-Русины члены адресовои комісіи не могли бы выправдуватись хочь-бы навѣть незнанемъ опініи рускаго загалу, бо-жь тая опінія — въ видѣ позитивныхъ ухвалъ на вѣчахъ та зборахъ [мѣжь иншими и на недавнѣмъ загальнѣмъ зборѣ львовскои „Народнои Рады“] и въ видѣ осторогъ въ рускѣмъ дневникарствѣ — лунала занадто голосно, ащобы ей не могли почути члены рускаго клюбу соймового...

Длятого скажемо нинѣ: Просто не хоче ся вѣрити, щобы така адреса до трону мала бути ухвалена, якъ то голосять польскій дневники *однодушно*, то значить, щобы и послы-Русины члены комісіи згодили ся на такій текстъ ей! Було бы се — коли вже не чимъ иншимъ — то що-найменче безприкладною наивностію політичною, було бы се цѣлковитымъ нерозумѣнемъ значѣня и ваги адресы до трону, —

---

7)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

II.

Одного разу въ ночи я пробудивъ ся абсну и слухаю: щось у мене по стриху чалапае. Выразно хтось ходить и нѣбы за чимсь шукае. Я въ-разу налякавъ ся, хотѣвъ навѣть свѣтити и кричати. Однакожь, коли-мь прийшовъ до себе и розваживъ рѣчь холодно, тогдѣ цѣлкомъ переставъ-емь бояти ся. Дверѣ вѣдъ моеи кѣмнаты були щѣльно запертій и замкненій на ключь, отже чого менѣ бояти ся? Дверѣ до салѣ шкѣльнои и другій дверѣ, що выходили зъ сѣней на двѣръ, звычайно лишь запирали ся, а нѣколи не замикали ся на ключь, длятого що кождого ранку хлопець мавъ прийти до школы позамѣтати, постирати порохи, коли треба було, запалити въ печи, принести воды, — всьо то мало зробити ся, поки я вставъ зъ постелѣ. Думавъ собѣ: може якій злодѣй залѣзъ на стрихъ та гляди за добычею... Однакожь даремна его робота, нѣчого вѣнъ тамъ не знайде, а хочь-бы навѣть зайшовъ до шкѣльнои салѣ, то и тамъ не знайде нѣчого пригожого для себе... Я бувъ отже спокѣйный и волѣвъ, лежачи въ постели слухати, якъ мѣй нѣчный гѣсть прохожуесь по стриху.. Отъ вѣнъ ходить просто менѣ надъ головою, отъ пѣйшовъ на право, вже чути ажь геть далеко коло комина, вже не чути, се вѣнъ ходить по-надъ шкѣльною садею, ось вже зновъ наближаесь до мене... За чимъ вѣнъ шукае? Здаесь, злодѣй не ходивъ бы такъ тяжко, злодѣй ходивъ бы може осторожнѣйше... А може то робить менѣ хтось збытки, хоче мене лякати?... Ну, завтра будемо видѣти, а теперь добранѣчь, пане брате!... Я обернувъ ся на другій бѣкъ, накрывъ ся зъ головою и по хвилѣ заснувъ.

Рано я вставъ вчаснѣйше якъ звычайно, збравъ ся разъ-два и полѣзъ по драбинѣ на стрихъ. Я не потребувавъ тутъ довго розглядати ся. Скоро лишь выставивъ-емь голову зъ отвору въ повалѣ, зразъ увидѣвъ-емь напротивъ себе чоловѣка. Вѣнъ сидѣвъ пѣдъ коминомъ, обнявъ обома руками свои колѣна, сховавъ мѣжь нихъ лице и, якъ здавалось, дрѣмавъ. На стриху було еще досыть темно, ясность заледви продирала ся черезъ шпары по пѣдъ стрѣхою, и я не мѣгъ пѣзнати, хто бы се мѣгъ бути.

— Гей! а то хто? — крикнувъ я, — за чимъ тутъ прийшовъ?

Чоловѣкъ пѣднѣсъ голову и я пѣзнавъ вѣдъ разу, що се бувъ Гаврило Чорнѣй.

— А вы тутъ за чимъ, Гаврило? — спытавъ я здивованый. — Чому вы не дали менѣ спати въ ночи? за чимъ тутъ ниппорили-сьте по-ночи? чи вы здурѣли, чи що?

— То, пане, я тее... прийшовъ сюды въ ночи... вылѣзъ на гору, — ставъ говорити Гаврило Чорнѣй.

— Чого-жь вы тутъ вылѣзли? Кажѣть!

Вѣнъ выдавъ зъ себе якіёсь невыразный голосъ, нѣбы у мѣхнувъ ся, нѣбы тяжко зѣтхнувъ.

— Я, пане, прийшовъ сюды, щобы тее... повѣсити ся...

— Повѣсити ся?

— Анкже... но забувъ взяти зъ собою мотуза, а тутъ на горѣ нѣчого такого не знайшовъ... А вучкуръ вѣдъ штанѣвъ за тонкій, урвавъ ся... онъ тамъ баламкае ся коло крокви...

Мои очи вже привыкли до пѣтьмы, що панувала на стриху, и я справдѣ увидѣвъ привязаній до крокви якіёсь мотузочки.

— Гаврило! — закликавъ я, — вы хорѣ... Злѣзайте чимъ скорше на долину та ходѣть до мене, до хаты, вѣдпочинѣте собѣ...

Вѣнъ усмѣхнувъ ся.

— Ну то певно, що менѣ тутъ не сидѣти.. А менѣ тутъ такъ добре, пане... Сиджу и думаю...

— Ходѣть, ходѣть чимъ скорѣйше на долину!

Я спустивъ ся на дѣлъ, а въ слѣдъ за мною, постогнуючи, злѣзавъ Гаврило.

Я впровадивъ его до своеи кѣмнаты, казавъ ему сѣдати на крѣслѣ, но вѣнъ волѣвъ сѣсти на маленькѣмъ стѣльчику коло самои печи.

— Охъ, горе! — простогнавъ вѣнъ, давлячись въ землю.

— Щѣ вамъ стало ся, Гаврило? Чого вы такъ впали на дусѣ? Се не годить ся!

— Охъ, горе! — простогнавъ вѣнъ въ-другe, — я, пане, хотѣвъ повѣсити ся... я пропащій чоловѣкъ... я душегубъ...

— Душегубъ? — закликавъ я и волосе стало менѣ на головѣ. — Кого-жь вы убили?

— Нѣкого, пане... але я хотѣвъ зарубати сеи ночи свого ватя, Федорка.

Я вѣдѣтхнувъ лекше.

— Ну, такъ вы й не душегубъ, коли вы не выконали такъ поганого учинку.

Вѣнъ задумавъ ся... Оперъ лѣктѣ рукъ о колѣна, а въ долонѣ сховавъ лице... Я ходивъ по кѣмнатѣ тамъ и назадъ.

— Скажѣть менѣ, — промовивъ я по хвилѣ, — чого вы хочете у Федорка? Тажь се честный чоловѣкъ, тажь дочка ваша буде зъ нимъ щаслива.

Вѣнъ мовчавъ хвилю, а потѣмъ промовивъ, киваючи головою:

— Такъ, такъ, теперь я самъ вже виджу, що щаслива...

— Чого-жь вы хотѣли его зарубати? що межи вами зайшло?

Вѣнъ окинувъ блуднымъ взоромъ цѣлу кѣмнату, глянувъ на дверѣ, мовь-бы хотѣвъ зчати, чи щѣльно они запертій, а потѣмъ зѣтхнувъ тяжко зъ цѣлои груди и ставъ говорити:

— Зарубати я хотѣвъ его, пане, бо бувъемь на него дуже недобрый. Я вже вѣдъ давна носивъ ся зъ тою думкою, скоро тѣлько стало займати ся на те весѣле.. И черезъ цѣле весѣля я не думавъ нѣ про що иншe, якъ тѣлько про сю рѣчь... Возьму, думаю, зарубаю песього сына, а потѣмъ най дѣе ся, що хоче... Чого вѣнъ лѣзе въ мою сѣмью? чого вѣнъ мае надѣ мною верховодити?... А теперь по весѣлю я ще бѣльше ставъ надъ тымъ думати... По весѣлю заразъ таки другого дня Федорко каже до мене: „Тату, каже вѣнъ, теперь знайте, що вы тутъ вже не господарь, а моя жѣнка Татяна, каже, вѣдъ теперь тутъ господинею и моею и вашою, бо то ей хата, ей грунть, а вы всьо, що було

було бы се безпримѣрно легкодушною грою въ азардъ, ставленемъ на карту принципіяльныхъ та жизненыхъ справъ руского народу...

Бо-жь просимо только зважити:

Рускій народъ мавъ бы заведене польскои гегемонії на Руси узнати „условіемъ здорового розвитку краю“!

Рускій народъ мавъ бы узнати „историчній традиціи“ — nota bene историчнои Польщѣ! — бо-жь бѣльшбеть польска и широкій свѣтъ розумѣе сю рѣчь не инакше, якъ лишь такъ, що край названый Галичиною то „dzielnica“ розбранои Польщѣ, чающои воскресенія...

Рускій народъ мавъ бы застерѣгатись противъ заведеня безпосередныхъ выборовъ до рады державнои а посередно реклямувати переднѣйше право польского сойму!

Рускій народъ мавъ бы въ своихъ національныхъ потребахъ здавати сь на ласку и неласку того сойму за... грушки на вербѣ — за голословне „признане засады рѣвноправности“, признанои Русинамъ державными законами основными!

Рускій народъ мавъ бы просити монарха о розширене законодатнои власти сойму въ справахъ адміністрації краю и школьництва!

Рускій народъ мавъ бы бажати, щобы высшимъ адміністраційнымъ властямъ въ краю признано ширшій кругъ дѣланя!

Нѣ! се чиста фарса! Рускій народъ всего того не узнававъ, не жадавъ, не просивъ о те — та й нинѣ того зробити не може и не зробить, хочь-бы въ соймѣ и знайшовъ ся одинъ або другій посолъ-Русинъ, що — хиба зъ якихсь „своихъ“ взглядовъ, только не зъ взгляду на интереси руского народу — пбднѣсъ бы въ соймѣ руку за такою адресою... Ясна рѣчь, що то бувъ бы не заступникъ руского народу, але — манекінъ польскихъ політиковъ — котрый уже рукою махнувъ на те, на якій епітетъ заслужить вонъ собѣ у свого народу...

Sapienti — чей-же — sat!

Соймъ краєвый.

[10 ме засѣдане, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 24 н. ст. свчня].

Комісарь правительственный гр. Лось вбдповѣдавъ на интерпеляціи послбвъ: Крамарчика и Бойка. Интерпеляція пос. Крамарчика вбднослла ся до справы надмѣрного удѣлюваня позволень на всѣлякій колекты по краю; комісарь правительственный заявивъ, що такихъ позволень удѣлюсь теперь чимъ разъ менше и рѣдше. Интерпеляція пос. Бойка дотыкала справы заснованя одного шпиталю въ захбднбй Галичинѣ.

Справоздане выдѣлу краевого: въ справѣ зниженя лѣтъ службы учителѣвъ народныхъ шкблъ; въ справѣ дозволеня громадѣ Лѣшни, сянбцкого пов., на побираше въ 1898 р. громадского додатку до безпосередныхъ податковъ у высотѣ 227%; въ справѣ дозволеня громадѣ мѣста Бялои на побираше 115% додатковъ до податковъ — вбдослано до дотычныхъ комісій.

Призволено Судовбй Вишни побирати громадеку оплату вбдъ пива.

Пос. Рей мотивувавъ свое внесене: Взывая ся правительство, щобы перевело ревізію рѣкъ, признаныхъ сплавными, и щобы довершило новый подѣлъ опертый на гідрографічныхъ даныхъ и на экономічнбй потребѣ, а именно щобы признано сплавность: 1) Дунайця вбдъ впаду Кшемениць пбдъ Новымъ Санчемъ, 2) Вислоки вбдъ впаду Ясьолки пбдъ Ясломъ, 3) Сяну вбдъ впаду Борічки пбдъ Нбздрцемъ, 4) Днѣстра вбдъ Долобова. Внесене вбдослано до комісіи господарства краевого.

Пос. Дата мотивувавъ внесене, щобы выдѣлъ краевый постаравъ ся о выданѣ дешевого а практичного пбдручника для громадъ въ справахъ загальныхъ и публичныхъ. — Внесене вбдослано до комісіи адміністраційнои.

Пос. Поточекъ мотивувавъ внесене, щобы пбдъ законъ комасаційный пбдтягнути 50-метровій полосы лѣсбвъ, притикаючихъ до грунтбвъ рбльныхъ. — Внесене вбдослано до комісіи комасаційнои.

Пос. Яклиньскій мотивувавъ свое внесене, щобы выдѣлъ краевый при осуджуваню проектбвъ заснованя новыхъ шпиталѣвъ пбдпиравъ засновуване меншихъ (замѣсть бѣльшихъ) шпиталѣвъ, а за те розсѣяныхъ по цѣлбмъ краю, именно въ околицяхъ, де нема шпиталѣвъ. — Внесене вбдослано до комісіи санітарнои.

При справозданю комісіи буджетовои о замкненю рахунковъ гал. фонду пропінаційного за 1896 р. и о прелімінари того фонду на 1898 р. — забравъ голосъ пос. Стила, выказуючи невбдповѣдный способъ выпускани въ аренду пропінаційныхъ округбвъ. Округи суть за великій и дбстають ся въ руки жидбвъ, котрій богатѣють и спекулюють на пбдъарендовуваню пропінаци. — Принято внесеня комісіи, а заразомъ бѣльшостію ухвалено внесене Стилы, щобы дѣлѣгать выдѣлу краевого пильно доглядавъ выконуваня припнсбвъ у вказанбмъ повышбмъ напрямѣ.

Комісія господарства краевого здаючи справу зъ акціи краевои що-до годбвлѣ худобы, поставила внесене, що на 1898 р. отворити ся кредитъ въ квотѣ 4.000 зр. на покрытє коштбвъ комісій ліценціонуючихъ и призначае ся 4.000 зр. на утриманє двохъ инструкторбвъ годбвлѣ худобы.

Въ дискусіи забирали голосъ послы Крамарчикъ, Вікторъ и Вахнянинъ. Пос. Вахнянинъ пбднѣсъ справу, дуже важну для пбдгбрскихъ околиць. Въ тыхъ околицяхъ лютить ся грбзна язва пбдъ видомъ лихвы въ годбвли худобы. Жиды-спекулянты нищать економічно селянъ, вбддаючи имъ худобу на годбвлю. Сесю справу порушили рускій послы въ 1896 р. въ парляментѣ, міністеръ судовництва дуже нею зацѣкавивъ ся, а міністеръ рбльництва прирѣкъ певній инвестиціи для пбдположеня селянамъ, щобы вырвали ся зъ рукъ лихварѣвъ. Длятого ставляв внесене: Выдѣлъ краевый мае розслѣдити справу лихвы при годбвли худобою и предложити сеймови вбдповѣдній внесеня, именно въ напрямѣ вкороченя сеи лихвы при помочи новелѣ до закона зъ 1877 р. и резолюціи до правительства о вбдповѣдній инвестиціи. — Внесеня комісіи якъ и внесене пос. Вахнянина принято.

Комісія господарства краевого предложила внесене, щобы справозданє выдѣлу краевого о чинностяхъ краевыхъ учителѣвъ вандрбвныхъ за 1897 р. принятн до вѣдомости. — Пос. Крамарчикъ высказавъ бажане, щобы вандрбвній учитель навчали молочництва. — Принято внесеня комісіи. [Зъ рускихъ послбвъ не забиравъ нѣхто голосу, щобы бодай зазначити, якій перепоны вбдъ властей краевыхъ стрѣчае учитель рбльництва, высылапый „Просвѣтою“ и якъ загалбно старають ся акцію тов. „Просвѣты“ въ сѣмъ напрямѣ здавити.]

Принято безъ дискусіи предложене комісіи податковои, щобы при выборѣ 10 членбвъ и заступникбвъ до кр. комісіи податку заробкового и 12 членбвъ и заступникбвъ до комісіи рекурсовои для податку доходово особистого поступати въ сей способбъ, що выбирае ся въ соймѣ по двохъ членбвъ куріями а прочихъ зъ цѣлого сойму.

Комісія дорогова, здаючи справу зъ внесеня пос. Бернадзиковского о знесеню мыта на дорогахъ краевыхъ и повѣтовыхъ, просить перейти до порядку дневного надъ симъ внесенямъ.

Въ дискусіи забравъ голосъ пос. Бернадзиковскій. Пригадавъ, що таке внесене ставивъ пос. Гурикъ и оно було такъ само вбдкинене, якъ теперь его анальогічне внесене. Комісія дорогова робить се зъ легкимъ серцемъ, хочь сеся справа дотыкае широкихъ верствъ населеня. Ставить внесеня, щобы справу вбддати выдѣлови краевому до розслѣду и предложеня вбдповѣдныхъ внесень на слѣдующбй сесіи. — Пос. Окуневскій пбдпиравъ внесене Бернадзиковского, указуючи на неморальну сторону стягания того рода податку. Селянинъ волѣвъ бы, щобы пбдвышено додатки краевій а замѣсть того щобы внесено мыта на краевыхъ дорогахъ. На рогачкахъ сидать жиды и шарять деморалізацію. — Послы Францъ Єнджейовичъ и Володиславъ Чайковскій промавляли за затриманемъ мыта, а покликували ся на якісь вѣча, де селяне мали заявити ся за затриманемъ мытъ. Пос. Чайковскій мѣжь аргументами пбднѣсъ, що дохбдъ зъ мыта забезпеченый кавціями жидбвъ мытарѣвъ, отже певный, а додатки до податковъ неневій; дальше, що вложено грошѣ на будову домикбвъ при рогачкахъ и по внесеню мытъ була бы страта. А що-до жидбвъ, то чому католики не арендують мыта! — пытае дотепный віцемаршалокъ перемыскій. — Пос. Небыловецъ зазначивъ, що долиньска рада повѣтова вже порѣшила сю квестію: позносила рогачки и мыта при мостахъ и на дорогахъ повѣтовыхъ та попродала домики. Зъ того всѣ вдоволений. — Пос. Середнявскій промавлявъ за знесенемъ мытъ; — пос. Менцинъскій за задержанемъ мытъ, а вкбнци ще разъ пос. Бернадзиковскій. — При голосованю перепало дуже незначною бѣльшостію внесене пос. Бернадзиковского, за котрымъ голосували всѣ послы селяне и рускій послы зъ вынимкою сп. Чеховича (голосувавъ противъ) и пос. Вахнянина, котрый занятый якимсь писанемъ не пбднѣсъ ся при голосованю анѣ за анѣ противъ. Тымъ самымъ принято внесеня комісіи.

Надъ петиціею деякихъ громадъ золочівського повѣту о будову дороги зъ Золочева до Дунаева внесла комісія дорогова перейти до порядку дневного. — Пос. Яворскій промавлявъ, щобы вбдослати тѣ петиціи до выдѣлу краевого для розслѣду. — При голосованю принято се внесеня пос. Яворского.

Слѣдуюче засѣдане въ середу, а на порядку дневнбмъ стоить дискусія надъ адресою до трону.

——

Комісія адресова — пише нинѣ Słowo Polskie — вбдбул въ суботу два засѣдания, зъ котрыхъ перше тревало вбдъ 11 до 1 годины въ полудне, друге вбдъ 4 до 6½ вечеромъ. По оживленбй дискусіи надъ поодинокими уступами, принято адресу въ цѣлости *одноголосно*. Коли въ комісіи адресовбй всѣ сторонництва палаты були численно репрезентованій и коли ѣя ихъ засадничихъ замѣтбвъ противъ ухваленого тексту не пбднесено — то належить сподѣвати ся, що и въ повнбй палатѣ адреса перейде майже одноголосно, — а дискусія буде только илюстраціею адресы зъ становиска поодинокихъ сторонництвъ. Поправки певно зъ нѣякои стороны не будуть вношенй. Адреса стане на порядку дневнбмъ сойму въ середу 26-ого н. ст. с. м. Референтомъ выбраный посолъ Войтѣхъ Дѣдушицкій.

Зъ оголошенемъ тексту адресы у вчерашнбмъ числѣ Dziennik-a Polsk-ого и [Kurjera lwowsk-ого та Neue fr. Presse. — *Ред.*] зайшла дуже невластива недискреція. Комісія адресова застерегла два разы, що до часу появы справозданя комісіи адресовои на соймовбмъ столѣ, — адреса не мае бути оголошена. Комісіи йшло о то, щобы передъ часомъ не провокувати нѣякихъ маніфестацій. Можна зъ тымъ поступованемъ годити ся або не годити ся, — але належало пошанувати бажане комісіи, въ котрбй вей сторонництва сойму прямували згбдно до одного цѣли. Сталo ся инакше — зъ чиен вины, надъ симъ розводити ся не будемо, але на кождый способъ стало ся зле. Сама справа адресы певно на тбмъ не потерпить, але зломъ в то, що зложено новый доказъ, якъ трудно у насъ о поступоване строго правильне, навѣть въ справахъ такъ далекосяглого, загального значѣня, якою есть адреса.

Переглядъ політичный.

Въ ческбмъ соймѣ вбдповѣдавъ въ суботу намѣстникъ на интерпеляцію въ справѣ заборони ношеня вбзнакъ. Заборона ся не вбдбирае студентамъ права до ношеня своихъ вбзнакъ, а только зъ уваги, щобы не выкликувати заколотбвъ, на якійсь часъ те право застановлюе.

Въ дальшбй дискусіи надъ внесенемъ Шлезінгера принято по короткбй бесѣдѣ п. Опіца внесене на замкнене дискусіи. П. Вольфъ, почувши результатъ голосованя, выправивъ бучу, мовь бы боженбльный. По промовахъ генеральныхъ бесѣдниковъ ухвалено придѣлити внесене Шлезінгера тбй комісіи, котру на однбмъ зъ попередныхъ засѣдань выбрано для внесеня гр. Buquoy. Нѣмцѣ, якъ вѣдомо, домагали ся для внесеня Шлезінгера выбору окремои комісіи. По тбмъ голосованю Нѣмцѣ заховали ся спокбйно. Сегодня вбдбуває ся дальше засѣдане; на черзѣ в буджетъ.

Въ урядовыхъ кругахъ надѣють ся, що нѣмецкій послы не пустять ся анѣ на обструкцію анѣ на абстіненцію, скоро будуть выданій новій розпорядженя языковій. Щобы защитькати Нѣмцѣвъ, гадае правительство вбдступити вбдъ свого намѣру, щобы завести въ Чехахъ обовязкову науку обохъ краевыхъ языковъ въ середныхъ школахъ; зъ намѣромъ тымъ не годять ся врешть и самі Чехи.

Зъ причины заборони поліціи въ справѣ ношеня вбзнакъ всѣ професоры пражского нѣмецкого университету, ректоръ, проректоръ, деканы, продеканы, поскладали свои почестній уряды въ академічнбмъ сенатѣ.

——

Заколотъ въ Парижи и иншихъ мѣстахъ Франціи зъ причины листу Золѣ въ справѣ Драйфуса-Естергазого не только не меншае, але чимъ разъ змагае ся. Д. 21 с. м. въ Парижи арештовано 150 особъ. Такъ само и по иншихъ мѣстахъ лучають ся частій арештованя, споводованій демонстраціями. Въ актѣ обжалованя, якій доручено Золѣ и редакторови Аигоге, въ котрбмъ оголошеный бувъ отвертый листъ Золѣ до президента Фора, покладено вагу лише на три уступы листу, котрій мѣстять въ собѣ обиду военного суду, що д. 10 с. м. увольнивъ Естергазого. Се то отсій уступы: По перше судъ военный, що зважився увольнити Естергазого на приказъ даный зъ горы, заглумивъ собѣ въ справедливости; а исторія, пане президенте, запите, що той злочинъ соціальный ставъ ся за Вашои управы. По друге послѣдный выровъ военного суду кине пбдозрѣне на всѣ инший выроки нашихъ войсковыхъ судбвъ; отже першій судъ, що судивъ Драйфуса, може бувъ за мало интелігентный, а другій занадто злочинный. По трете обжаловую войсковый судъ, що на приказъ старавъ ся укрыти всякій неформальности и допустивъ ся юридичного злочину, зъ розваги увольнивши винуватого.

Три судовій знатоки письма, котрій выступали въ процесѣ Естергазого, запбзвали Золю о обиду чести и жадають по 100.000 франковъ вбдшкодованя. Золя закинувъ имъ, що они выдали фальшиве оречене; а твердженє свое обѣцявъ вбдкликати хиба тогдѣ, коли лѣкарѣ найдуть у тыхъ знатокбвъ ихъ розумъ не въ порядку. Розправа мае вбдбути ся дня 16 лютого.

Всѣ парляментарній сторонництва цѣкавлять ся протоколомъ, въ котрбмъ мае бути списане, якъ Драйфусъ признавъ ся до вины. Въ парляментѣ въ суботу деп. Кавенякъ домагавъ ся оголошеня того протоколу. Мотивуючи се жаданє, сказавъ бесѣдникъ, що въ разѣ, коли бы се мало бути небезпечне для державы, то легко можна усунути небезпеченьство, пропускаючи зъ протоколу назву тои держави, зъ котрою Драйфусъ останавъ въ звязи. Президентъ міністрбвъ вбдповѣвъ на те, що документъ такій е, але его не можна оголошувати. Въ часѣ бесѣды Меліна прийшло до

ваше, пропили..“ Ось, що каже до мене Федорко! „А вбдъ теперь, каже, вамъ пити не вбльно, коли хочете, щобы-сьмо оба були приятелями... Сидѣть тихо, Бога хвалѣть, за грѣхи кайте ся, на горѣлку присягнѣть, хлѣбъ, каже, ѣжте, а мою жѣнку шануйте, бо иначе буде зъ нами зле...“

— Ну, скажѣть же менѣ, Гавриле, — спытавъ я, — що-жь злого сказавъ вамъ Федорко?

— Ну, и закипѣло мое серце на него страшенно, — говоривъ дальше Гаврило, не вбдповѣдаючи на мое пытанє, — и шукавъ я влучнои хвилѣ, щобы его зарубати, и дбждавъ ся я такои хвилѣ отсеи ночи... Федорко и Татяна спали въ ванькирѣ, моя стара на печи, а я на лавѣ пбдъ вбкномъ... Чую, всѣ вже сплять, вытягаю зъ-пбдъ лавы сокиру и скрадаюсь на пальцяхъ до ванькира. Зближаюсь, они обоє сплять на постелѣ, Федорко вбдъ стѣны, а Татяна зъ-краю. Мѣсяць свѣтить крбзь вбкно и ей цѣлу освѣчуе, а на Федорка не свѣтить, вонъ лежить въ тѣни. И замѣсть глядѣти, де Федоркова шия, поглянувъ я на Татяну, и дивлюсь, и дивлюсь, и дивлюсь, и виджу, що моя Татяна дуже красна, що она цѣлкомъ подобна до небожки матери, лице ей ясне, тихе, якъ-бы у ангела, що на нему выписане щасте, виджу, що ѣй зъ Федоркомъ дуже добре, та що безъ него було-бъ ѣй дуже зле, безъ него була-бъ она дуже нещаслива... И замѣсть шукати Федорковои шиѣ, ставъ я думати все дальше и пригадавъ собѣ, що ей мати була зъ моеи причины дуже нещаслива та що черезъ мене пбйшла она передъ часомъ сыру землю грызти, та що и Татяну я такожь можу въ грббъ вбгнати, коли зарубаю ей Федорка... И знаете щб, пане? Менѣ обернуло ся щось въ грудяхъ и я выпустивъ зъ рукъ сокиру... Ну, спи собѣ спокбйно, моя дитино!... и я пбйшовъ на пальцяхъ назадъ на свое мѣсце пбдъ вбкно, лѣгъ на лавѣ и думавъ дальше... И чимъ довше я думавъ, тымъ тяжше менѣ ставало на серци, тымъ бѣльше менѣ въ головѣ крутило ся, шумѣло, било, мовь молотками... и нагло выдалась менѣ та хата чужою, и та лава, що я на нѣй лежавъ, такожь чужою, и я вырвавъ ся нарештѣ зъ тои хаты, щобы вже бѣльше до нея не вернути... На дворѣ майнула менѣ думка въ головѣ: повѣсити ся... и я летѣвъ дальше, щобы повѣсити ся... мене щось гнало, мовь батогами...

Вбнъ обнявъ голову долонями и ставъ водити нею то въ право, то въ лѣво, при чбмъ выдававъ зъ грудей голосъ, мовь бы спѣвавъ якусь протяжну ѣсню, або заводивъ.

Я ставъ его потѣшати.

— Ну, Гавриле, Федорка вы не зарубали, такъ вы и не душегубъ; власнои душѣ вы такожь ще не погубили, що-жь вамъ долягае на серци?

Вбнъ вбднявъ руки вбдъ головы и злożивъ ихъ мовь до молитвы.

— Що долягае? пытаетесь пане. Всьо! Я пбзнавъ, що мь бувъ великимъ злодѣемъ, що житя мое пбйшло марно... А чи знаете, пане, що я хотѣвъ еще зробити? Я хотѣвъ вбддати Татяну на службу до двора, до пана, щобы она тамъ звела ся на нѣ на що... Правда, мене до того пбдъюдила моя стара, моя жѣнка, бо то, пане, пбдла скотина, нѣ на волосъ не лѣпша вбдъ мене... Она все кудысь бѣгала, а все мене юдила, лякала, що мовлявъ буде зъ нами зле на старбсть, коли Татяна выйде за-мужь, а все менѣ пбддобрювала ся, навѣть приносила грошѣ на горѣлку и казала: будешь мати ще бѣльше... А теперь она пбддобрилась Федоркови и Татянѣ, мовь лисиця, и она теперь добра, а я злый...

— Ну, — кажу, — але вамъ, Гавриле, се не удало ся, видно Богъ васъ стерѣгъ...

Я видѣвъ, що Гаврило навертае ся на добру дорогу, що зъ него можуть бути ще люде, и я ставъ пробувати попхнути его дальше въ сей ббкъ.

— Знаете щб, — Гавриле? — кажу я, — то правда, що вы були злымъ чоловѣкомъ и маете на сумлѣню багато грѣхбвъ, але видно Господь Богъ устерѣгъ васъ еще передъ найгбршимъ... Ще маете часъ поправити ся. Отъ пбйдѣть до церкви, высповѣдайте ся, на горѣлку присягнѣть и жийте такъ, якъ Богъ приказавъ, разомъ зъ дѣтьми въ любвѣ и згодѣ...

— Высповѣдати ся можна, — вбдказавъ Гаврило по хвилѣ намыслу, — но до дому вже я не верну ся... о, що то, то нѣ! Нехай они тамъ живуть щасливо, дѣти...

Я пригадавъ собѣ, що незадовго менѣ треба йти до своихъ дѣтей до школы... Метнувъ ся я разъ-два, зробивъ собѣ снѣдане, давъ Гаврилови спорый кусень хлѣба.

— Нате, живѣть ся! — кажу.

Вбнъ взявъ хлѣбъ и сховавъ у пазуху.

— Не можу ѣсти, пане; може потбмъ — сказавъ вбнъ. — Чи не маете для мене якои роботы? може дрова рубати...

— Добре, рубайте дрова, при тбмъ розбрвете ся.

Я пбйшовъ до школы, а Гаврило до дровбтнѣ.

(*Дальше буде.*)

суперечокъ мѣжъ соціялістами а членами правицѣ. Мѣжъ нишимъ поперечивъ ся соціялістъ Фаберо зъ клерикальнымъ роялістомъ ґр. Бернісомъ такъ, що ажь возьний парляментарній муеѣли ся вдати въ справу, щобы привернути спокій. Коли президентъ міністрівъ сказавъ, що правительство не може чести ґенералівъ армін выдати на поталу присяжнымъ, знявъ ся на ново крикъ мѣжъ соціялістами и радикалами. Середъ того крику скінчивъ Мелінъ свою промову. Правиця почала оплескувати бесѣду президента міністрівъ, а опозиція стала ще тымъ дужше кричати. Середъ того деп. Кавенякъ выйшовъ на трибуну и сказавъ, що вѣдступая вѣдъ своєи интерпеляціи, скоро президентъ кабінету упевняе, що протоколъ, о котрый ходить, справдѣ є. Тогдѣ выступивъ провѣдникъ соціялістівъ Жоре зъ пристрастною бесѣдою противъ правительства, котрому докоряе ложею, неморальностею, трусливостею. Пѣдчасъ его бесѣды крикъ росте, депутований товпплять ся, наразъ счинае ся бійка. Причина була така: Ґр. Берні крикнувъ до Жореса: „Васъ можна бы уважати за адвоката Драйфусового синдикату!“ (що то нѣбы при помочи великаньскихъ сумъ заходять ся вѣдновити процесъ Драйфуса и выказати его невинность; синдикатъ той мае бути дѣломъ жидівъ). Тогдѣ оденъ соціялістъ кинувъ ся на ґрафа и ударивъ его въ груди, а Жоре кликнувъ до него зъ трибуны: „Вы є нѣсчемникъ!“ Коли депутований стали чимъ разъ бѣльше кричати и товпити ся ажь коло лавы міністрівъ, президентъ палаты перервавъ засѣданє. Але деп. Жоре не замѣтивъ того и оставъ дальше на трибунѣ. Втѣмъ выскочивъ ґр. Берні на трибуну не замѣченый Жоресомъ и зъ заду ударивъ его пястукомъ по за уха та чимъ боржѣй чмихнувъ назадъ. На сали кинули ся на него соціялісты и стали обкладати пястуками. На ґалеріяхъ повставъ такожь неслыханый крикъ. Вкѣнци депутований повыходили на коридоръ, а ґалерію опорожнено. Наразъ являе ся на коридорахъ вѣддѣлъ войска, що вѣдбувае въ будынку парляменту сторожу. Депутований чудують ся зъ перераженемъ, що тутъ мае робити войско; оно на жаданє депутованыхъ вѣдходить назадъ. Тымчасомъ президія по вѣдбутѣй нарадѣ постановила не отвирати вже перерваного засѣданя и вызначила слѣдуюче засѣданє на нинѣшный день.

Ґр. Казимиръ Бадені заѣхавъ бувъ передъ парляментъ, щобы прислухати ся нарадамъ; але що всѣ льожѣ були вже занятѣ, длятого не мѣгъ вдоволити свого бажаня. Але якъ разъ въ тѣмъ часѣ, коли вѣнъ ждавъ передъ парляментомъ, повставъ натовпъ на коридорахъ и сходахъ, такъ що бувшій преміеръ австрійскій зъ цѣкавости вѣдождавъ вже до кѣнца засѣданя и на мѣсци заразъ довѣдавъ ся о бучахъ, якій позаходили въ парляментѣ.

НОВИНКИ.

— **Братя Русины станиславівского повѣта!** Важній подѣй, якій зайшли недавными часами въ радѣ державнѣй, вымагають конечно того, щобъ рускій народъ рѣшучо зазначивъ свое становиско та прилюдно высказавъ свій судъ о невѣдрадныхъ вѣдносинахъ въ нашѣй державѣ. Крѣмъ того важна справа передъ нами — выборы до рады повѣтовои. Сі выборы важнѣйші для насъ, якъ выборы до рады державнои або до сойму, бо яка выйде рада, такій буде ладъ въ повѣтѣ и въ громадахъ. Зъ тыхъ причинъ идучи за покликомъ „Народнои Рады у Львовѣ“, просимо Васъ, Братя Русины, на вѣче, котре вѣдбуде ся дня 10 н. ст. лютого с. р. въ Станиславовѣ о годинѣ 11-ій рано въ театральнѣй сали. На сѣмъ вѣчу будемо радити: 1) о політичнѣмъ положеню въ державѣ и становиску Русинівъ супротивъ него; 2) о выборахъ до рады повѣтовои, 3) о політичнѣй організаціи и заложеню політичного товариства въ повѣтѣ станиславівскѣмъ, 4) о справахъ школьныхъ. Якъ видите, самі преважній справы. Тожь прибувайто якъ найгромадняѣше: и Вы Вел. Отцѣ духовній, и Вы Патріоты зъ свѣтскои интелігенціи, и Вы дорогій Селяне хлѣборобы! Прибувайте зъ всѣхъ сторінъ, зъ всѣхъ сѣлъ — най нѣкого не бракуе! Покажѣть, що мы народъ живый и свѣдомый! Даймо доказъ, що насъ наша справы живо обходять! Але „аще не Господь созиждетъ домъ, всуе труждаются зиждущій“, тому, щобы упросити для нашихъ замѣровъ благословеня Божого, вѣдправить ся въ вышше означенѣмъ дни торжественна служба Божа о годинѣ 10-ій въ церкви катедральнѣй, на котру всѣхъ участниковъ вѣча сімъ запрошуемо. — Въ Станиславовѣ дня 20 сѣчня 1898. о. Баринь Ґронимъ парохъ Угринова. д-ръ Бучинський Мелитонъ адвокатъ въ Станиславовѣ. Городецкій Василь начальникъ громады въ Межигорцяхъ Головенко Никола господарь въ Крехівцяхъ. Гуракъ Іосифъ господарь зъ Угринова. Гуваръ Левъ нотар. кандидатъ въ Станиславовѣ. о. Домбчевскій Іосифъ парохъ Викторова. Дмитрашъ Федь начальникъ громады въ Ямници. Дейдей Гринь господарь зъ Сѣльця. Дѣвничь Олекса господарь зъ Крехівцяхъ. Зинѣньскій Гаврило начальникъ громады въ Микитинцяхъ. Кушнѣръ Маркилъ начальникъ „Народнои Торговлѣ“ въ Станиславовѣ. Кривенькій Романъ господарь зъ Хриплина. о. Ленкавскій Стефанъ парохъ Угорницкъ. Лучиньскій Михайло господарь зъ Чернѣева. о. Мардаровичъ Александеръ парохъ Радча. Микитівъ Олекса и Маланюкъ Федь господарѣ зъ Микитинцѣвъ. о. Озаркевичъ Володимиръ парохъ Сѣльця. о. Петрушевичъ Теофіль парохъ Ґзуполя. Павлѣскій Лука и Саведчукъ Иванъ господарѣ зъ Угринова. Сербинъ Иванъ господарь зъ Викторова. о. Струтинъскій Антоній парохъ Ямницъ. Ткачукъ Яківъ пѣвець церк. въ Княгинині. о. Щепаровичъ Зенонъ парохъ Колодѣівки. Ящукъ Никола асесоръ громадскій въ Ґзуполи. *[Всѣ рускій часописи просить ся о повторене сеи вѣдозвы!]*

— Пригадуемо, що **загальній зборы товариства „Просвѣта“** вѣдбудуть ся *въ слѣдуючій вѣторокъ 1-ого н. ст. лютого* с. р. о годинѣ 10 рано въ великѣй сали „Народного Дому“. Того-жь дня о годинѣ 7 вечеромъ вѣдбудуть ся **деклямаційно-музикальній вечерниці** при спѣвъ-участи „Львѣвского Бояна“, зъ котрыхъ дохѣдъ призначеный на памятникъ Маркіяна Шашкевича. Білеты можна замавляти устно або письменно въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ у Львовѣ (Ринокъ ч. 10 І. поверхъ).

— Послѣдне засѣданя **Головного выдѣлу** товариства „Просвѣта“ вѣдбуде ся вѣ второкъ 25-ого н. ст. сѣчня с. р. о годинѣ 7 вечеромъ.

— **Загальній зборы тов. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** вѣдбули ся минувшои суботы при досыть малѣй участи членівъ и невеликѣмъ зацѣкавленю справами, стоячими на порядку дневнѣмъ. Дискусія була мізна и не дотыкала важнѣйшихъ справъ, н. пр. справозданя театрального, котре принято безъ дискусіи до вѣдомости. Мѣжъ внесеними, ставлеными зѣ стороны членівъ, принято: щобы выдѣлъ товариства занявъ ся призбиранемъ матеріялу для анкеты, котра бы мала радити надъ заснованемъ краевого рускаго товариства драматичного; та щобы выдѣлъ товариства принимавъ мѣжъ члены женщины, бо се не противить ся статутамъ. До нового выдѣлу вѣйшли: членами: о. Темницкій, Волод. Шухевичъ, судья Ал. Танячкевичъ, Андр. Занько, проф. Ілія Кокорудзъ, Ал. Залѣвскій, Грабовенькій; заступниками членівъ: о. Лежогубскій, Підлашецкій и Юл. Романчукъ iunior. До комісіи контрольнои вѣйшли: Врецьона, Петро Огоновскій и Несторовичъ.

— **До Гоноліолю...** Зъ Ярославщины пишуть намъ: „Фірма Ф. Міслера въ Брезы розвела въ нашѣмъ краю агітацію за еміґрацію до Гоноліолю и, на жаль, не безъ успѣху, якъ свѣдчить отее письмо вѣдъ тои фірмы до селянъ въ Лежаховѣ коло Ярослава (письмо се подаемо въ перекладѣ зъ польского): „Шановный Пане! Дотычно *пересланои Вамъ шифкарты* на вѣльный переѣздъ зъ Бремы до Гоноліолю запытую Васъ додатково, чи Вы вѣльного стану чи женатый. Коли Вы женатый, то я перевезу такожь и жѣнку Вашу, а въ данѣмъ случаю и дѣти, єли вѣнъ ихъ не стане на перешкодѣ. Отже прошу подати менѣ назвище и вѣкъ своєи жены (взглядно дѣтей) а такожь донести выразно, чи хочете родину зъ собою забрати, чи самъ ѣхати, лишаючи родину въ краю. По одержаню сихъ выясненъ дѣстанете вѣдповѣдь, чи зголошене Ваше буде принятое. Дожидаючи вѣдповѣди вѣдворотною почтою, остаю прихильный *Ф. Міслеръ.*“ До сего часу вже кѣльканацять родинъ рускихъ выбрало ся до Гоноліолю, а теперь, якъ бачимо, Міслеръ транспортуе туды дальше. *Еміґрація зъ ярославского повѣту заповѣдаеть ся на сей рѣкъ сильна,* бо збирають ся еміґрувати *цѣлі села*, якъ Лежаховъ [зъ-вѣдси 27 родинъ просить о паспорты], Ветлинъ, Лазы, Высоцко и т. д.“ — До сего письма додаемо вѣдъ себе: Якъ звѣстно, Гоноліолю есть столичнымъ мѣстомъ острововъ Сандвічскихъ або Гавай, островной ґрупы належачои до Полінезіи въ північно-всходнѣй части Тихого океана. Рѣчь ясна, що коли Міслеръ дае „шифкарты на безплатный переѣздъ“ до Гоноліолю галицкимъ селянамъ, то тамъ, видко, потребують роботника до такихъ роботъ чи послугъ, якихъ не хотять пѣдняти ся люде зъ нишихъ народностій, захѣдно-европейскихъ. На всякій способъ же нашихъ людей въ Гоноліолю певно не „рай“, длятого рухови еміґраційному туда треба намъ всѣми силами противдѣлати...

— **Вправы мѣшаного хору львѣвского „Бояна“** вѣдбудуть ся завтра, вѣ второкъ, о годинѣ 7 вечеромъ. Зъ огляду на близькій концертъ [1-ого лютого] просить выдѣлъ всѣхъ членівъ, щобы точно и въ комплетѣ явили ся. — *В. Ш.*

— **Зъ Перемышля.** Пригадуемо, що вечерокъ зъ танцями устроюваный товариствомъ Рускихъ женщинъ въ Перемышли, вѣдбуде ся дня 25 н. ст. сѣчня. Хто запрошеня ще не одержавъ, зволить зголосити ся въ день вечерка при касѣ. [Прочій рускій часописи просимо о ласкаве повторене]. — *М. Шеховичева, З. Цеглиньска.*

— **Польскій „рженды“ на Руси** доходять вже до такихъ дивъ, що справдѣ не знати, чи плакати, чи смѣятись. Якъ вѣдомо — фасіи новыхъ податківъ рентового и особисто доходового мають вѣдси розпорадженя краевои ц. к. Дирекціи скарбу предложити ся найдальше до 31 н. ст. сѣчня с. р. Въ згаданѣмъ розпорядженю було сказано, що обовязаній до плаченя и фасіонованя тыхъ податківъ дѣстануть дотычній друки у властій податковыхъ. Тымчасомъ для Русинівъ такихъ друківъ — въ рускѣй мовѣ — до нинѣ нема! Въ ц. к. Адміністраціи податківъ у Львовѣ Русины львѣвскій вже вѣдъ довшого часу жадали рускихъ друківъ, а у вѣдповѣдь дѣставали: „nie egzystują... ale zdaje się kiedyś będą“. Мы нинѣ, отже вже хвала Богу 24-ого н. ст. сѣчня, пѣслали по рускій друкъ — и знову тая сама исторія: „niema, ale kiedyś będą“. Те саме въ цѣлѣмъ краю. Мы вже подали въ тѣмъ дѣлѣ допись зъ Перемышля, а нинѣ дѣстаемо вѣдъ одного руского священника зъ чешановского повѣту ось-яке письмо: „Ц. к. староство въ Чешановѣ прислало менѣ польскій блянкетъ на фасію особисто доходового податку, а коли я не принявъ, зажадавши руского, то замѣсть руского прислало менѣ *блянкетъ нѣмецкій* [!!!]. Очевидно я и той звертаю ц. к. староству, а зновъ жадаю руского, а коли староство зновъ не схоче прислати руского, то що дѣяти?“ — Справдѣ: що дѣяти?! — пытане важке, бо хто не внесе фасіи до 31 н. ст. грудня, той тратить право активного и пасивного выбору комісіи оцѣнковои и наражуесь ще на инши неприятности... Намъ здаесь — рускій послы повинній поставити въ соймѣ нагляне внесеня, щобы зъ причины, що рускому народови въ Галичинѣ вѣднято можнѣсть внести фасіи въ вызначенѣй порѣ, продовжено для Русинівъ речинець вношеня фасій о мѣсяць по тѣмъ дня, коли появлять ся рускій друки. Яка жь може тутъ бути инша рада? За шѣсть дневъ кѣнчить ся речинець вношеня фасій, а рускій друки — „kiedyś będą“...

— **Зъ Рожнятова** пишуть намъ: Дня 22 с. м. вѣдбуло ся въ нашѣмъ мѣсточку торжественне богослуженя въ церквѣ и костелѣ замовлене тутешнымъ судомъ зъ нагоды введеня новои процедуры цивільнои. По богослуженю удали ся всѣ до судовои салѣ розправъ, де промовляли: радникъ суду п. Сабатовскій по польски и нотарь п. Андрѣй Павлишъ по руски. По скінченю тои церемоніи вѣдбуло ся посвяченє ц. к. уряду податкового. Мѣщаньскій хоръ мѣшаный спѣвавъ пѣдъ проводомъ своего дирігента п. Назаровича инъ народный и многая лѣта.

— **Францисканьска площа у Львовѣ** коло касарнѣ при ул. Курковѣй буде, пѣсля проекту рады мѣста, управильнена и дѣстане бѣльше европейскій видъ. Улиця Куркова буде розширена черезъ вѣдступленє кѣлькадесять метрівъ огорода Францисканьского, а Францискане дѣстануть часть площѣ передъ своимъ костеломъ. Саму площу знівелюють и пороблять на нѣй плянтаціи и дороги до проходу.

— **Подвиги латиньского ксьондза зъ нарушенемъ конкордату.** Зъ Жидачева пишуть намъ: При гостинци, що веде зѣ Стрыя до Жидачева, стоить въ селѣ Цуцулівцяхъ вѣдъ довшихъ лѣтъ малесенька капличка, власность мѣсцевого двора. Хто переѣздить тымъ гостинцемъ и не подумавъ бы, яку то „twierdz-y katolicyzmu“ постановивъ собѣ зробити зъ той малесенькои каплички ks. wikary Łoziński зъ Жидачева. Знаный нам свого запалу до латинщеня сей ks. wikary, дѣставши належиту вѣдправу за свои подвиги въ Млынівцяхъ, обравъ собѣ за мѣсце свого дѣланя Цуцулівцѣ а згадану капличку за свою цитадель. Отъ и не довго ждало ся, а прийшло и позволене вѣдправляти латиньскій служебы въ тій капличцѣ — и вышукано велике число латинниківъ и постарано ся о людей рускаго обряду, що зголосили свій переходъ на латиньске. Ну, все есть, бракуе ще хиба „cudownego obrazu“. Тамъ въ Цуцулівцяхъ кс. Лозиньскій и хрестить на латиньске рускихъ дѣтей и похороняе рускихъ парохіянъ, а конкордатъ зъ 1863 року значить для него тѣлько, кѣлько „psie hankanie“... А щобъ баламутити дальше простый народъ а своѣй кирличній роботѣ надати хоть-бы мнимого авторітету, не вагаесь кс. вікарій ужити до своихъ махінацій навѣть повагиЄго Екс. президента Тхуржницкого. Ось Вамъ и фактъ:

У Івана Чуловского, челядника мельницкого въ Цуцулівцяхъ, греко-кат. обряду, уродивъ ся передъ Рѣздвомъ хлопець. Еще не вспѣвъ розрадуваный батько охолонути зъ першои радости, що мае сына, а вже донесено ему, що дитину охрестить на „Trzech króli“ кс. Лозиньскій, а президентъ Тхуржницкій [перебуваючій тогдѣ власне въ своихъ добрахъ] хоче бути кумомъ. Панѣ президентова також радо буде кумою, лише хоче, щобъ ей попросити особисто. Прийшло „Trzech króli“. Прибувъ и кс. Лозиньскій на службу Божу, прийшовъ президентъ до каплицѣ помолити ся, тожь и зъявивъ ся Чуловскій зъ дитиною, гордый на гоноры. Въ хвили коли надходила до каплицѣ панѣ президентова, почавъ Чуловскій дякувати ѣй за честь, а она вырозумѣла, що мае бути кумою у Чуловского. По скінченій службѣ зблизивъ ся кс. вікарій до президента и сказавъ: „Ten wieśniak nie ma śmiałości prosić Ekscelencyą na chrzestnego ojca, więc ja proszę od siebie...“ Розумѣе ся, президентъ принявъ запрошеня, не знаючи, що дитина руска и не догадуючись що въ пѣвъ годины пѣзнѣйше буде по селѣ йти така бесѣда: „Хто перейде на латиньске, може сподѣвати ся великихъ ласкъ, бо власне навѣть панъ президентъ дѣломъ заявивъ, що такихъ людей выше цѣнить и нѣчого имъ не вѣдмовить“. Кс. Лозиньскій охрестивъ руску дитину на латиньске. Ну, а конкордатъ? „Furda mospanie!“ Але „einmal ist keinmal!“ — а коли такъ, то „zweimal nicht viel“ Тожь отъ и другій фактъ: Дня 13 сѣчня с. р. уродила ся дитина у Іосифа и Каськи Гедзівъ въ Цуцулівцяхъ. Обоє родичѣ в обряду рускаго, отже и удѣлити хрещеня належить до мѣсцевого рускаго пароха. Тымчасомъ заявивъ отець сеи дитины, що вѣнъ радо охрестивъ бы ей по руски, але на него „гнѣвали бы ся панъ „ржонца“ и ксьондзъ польскій“... Довѣдавшись о тѣмъ мѣсцевый парохъ повѣдомивъ кс. Лозиньского урядовымъ письмомъ, котре ему за рецепісомъ дня 15 сѣчня доручено, що нѣкому не удѣляе повноважня до хрещеня згаданои дитины, а противно, жадае вѣдъ кс. Лозиньского захованя конкордату. Се письмо явивъ собѣ кс. Лозиньскій такъ до серца, що зарааъ слѣдуючого дня въ недѣлю 16 сѣчня с. р., прибувъ до Цуцулівець и, мимо выразного протесту свончка дитины, охрестивъ на латиньске руску дитину, додаючи при тѣмъ: „Ja wszystko chrzczę, co jest w kaplicy“. Сімъ разомъ кумувавъ лише pan rządca — та й не поскупивъ ся, давъ на крижмо 2 зр.

Що-жь на се власти духовній? Менѣ казавъ оденъ знакомый, що о дуката заложить ся, що кс. вікарій дѣстане пеларинку за ревнѣсть, а рускій священикъ, коли лишь схоче доходити своихъ правъ, удостоить ся „вселаскавѣйшои наганы“. Хто мае уши на те, щобъ чути, нехай чуе!

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Софія Гутковска, жена пароха въ Залѣщикахъ старыхъ, упокоила ся дня 20 н. ст. сѣчня с. р. Про покійну пишуть намъ: Була се женщина рѣдкихъ честнотъ, горячого духа патріотичного, при тѣмъ знаменита знавица людского серця. Выховала она своихъ сынівъ на щирыхъ рускихъ патріотівъ; два зъ нихъ служать престолови Божому, одинъ в офіцеромъ при инфантерія, а четвертый при урядѣ податковѣмъ. Такъ само выховала въ рускѣмъ дусѣ двѣ дочки, котрій яко жены уряѣникивъ умѣють зъѣднати собѣ рускій серця. Однымъ словомъ — була се женщина патріотка, въ котрои било жите, де лишь появила ся. Честь ей памяти и в. ѣ. п.!

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Мініст. просвѣты именувало Андрѣя Клисецкого зъ Перемышля дѣйстнымъ учителемъ ґімназіи въ Золочевѣ и Франца Фоґьова въ Тернополи, а Волод. Саткого, директора тернопільскои школы выдѣловои женьскои, дѣйс. нымъ учителемъ школы реальнои въ Тернополи.

Господарство, промыслъ и торговля.

Львѣвска Дирекція ц. к. вехѣвниць державныхъ оповѣщуе:

Дня 2 сѣчня 1898 отворено въ Тиролі нову вузкоторову зелѣзницю льокальну Цель н. о.-Крімль. Стаціи уряджено для загального руху, а перестанки тѣлько для руху особового и пакункового.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 24 сѣчня. Sonn- und Mont. Ztg. доносить, що въ послѣднѣмъ тыждни лютого мае бути скликана рада державна; въ кругахъ урядовыхъ надѣють ся до того часу уладнати рѣчи такъ, що можливою стане правильна робота парляменту.

Будапештъ 24 сѣчня. Урядовый дневникъ оголошуе письмо цѣсаря, котрымъ міністеръ a latere бар. Йожіка дѣставъ на власну просьбу увольнене вѣдъ уряду, а за сдужбу свою одержавъ ордеръ зелѣзнои короны першои класы. Справы его уряду поручено тымчасово бар. Банфіому.

Филипополь 24 сѣчня. Въ процесѣ Бойчева прокураторъ домагае ся для обжалованого бувшого полковника Бойчева и для б. префекта поліціи Новелича кары смерты, а заразомъ вносить на увольнене Николая Бойчева, котрого и въ першѣмъ процесѣ увольнено. Розправа мае сегодня скінчити ся.

Надосланое.

Яко найдешевше жерело закупна церковныхъ лѣхтарівъ бронзовыхъ, многосвѣчниківъ, хрестівъ, чашъ, пѣдставниківъ, патериць и т. и. *поручае свій*

ґуртовный складъ

ПЕТРО ДУТКЕВИЧ

бронзовникъ 363 31—36

въ СТАНИСЛАВОВѢ, ул. Бельведерска ч. 2.

Зѣѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

Не цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

Оповіщене.

Загальні збори Наукового товариства імени Шевченка відбудуть ся 2 н. ст. лютого о год. 9½ перед полуднем в кімнатах Рускої Бесіди з отсею програмою:

1. Вступне слово голови товариства.
2. Принятє протоколу з попередних зборів.
3. Справоздане секретаря з діяльности видїлу і касіра з стану маєткового товариства в році минувшім.
4. Справоздане контрольної комісиї.
5. Вибір видїлу і голови товариства а вітак вибір контрольної комісиї.
6. Внесеня видїлу на зміну статутів.
7. Внесеня членів.

М. Грушевський голова. *І. Кокоруда* секретарь.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлѣгмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій водъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ **Жигмонта Рукера** подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 98—?

Ученик VIII-oї клясы гімн. глядить лѣцкої від 1-ого лютого н. ст. Зголошеня під адресою: С. П. С. poste restante Золочів. 21 1—3

Гарцкій канарки самцѣ

добрі співаки и до приховку, по 7 марокъ за штуку, 3 штука 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За послѣплатою, гарантує ся за живу посылку.

Julius Häger,
St. Andreasberg (Harz.)
23 1—8

Торговля рѣчей церковныхъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
въ Станиславовѣ
пошукує ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укѣнченою 3-ою або 4-ою клясою гімназіяльною або реальною. — *Сироты по священикахъ мають першенство.* Близшій условія въ тій торговли. 22 1—4

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелїхи и т. п. власнї выробы
продає по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своїй ново устроєній торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2
Замовленя зъ провінції просимо надсилати до Коросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашої фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ агентовъ анї похатникѣвъ не высилаємо.* 77 40—52

Водъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдає и за редакцію відповѣдає д-р **Кость Левицкій**. Редакторъ просвѣтно-господарскої части **Василь Король**, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на повъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорѣчній сесіи соймовій, о выборахъ, відозвы Краєвого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державної); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Кости Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеннхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новѣмъ законѣ дороговѣмъ, О краєвій продажи соли, О краєвій акцизѣ відъ напитковъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народної Торговлї, о. Целеньского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зъ всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, питання и відповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспільно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промыслъ и торговля.

ПЕРША **РАФІНЕРІЯ** БРОДСКА **СПІРИТУСУ**
фабрики руму и лікерівъ
БРАТЕЙ КАПЕЛЮШЬ
въ Старыхъ Бродахъ
поручає: добірній розолісы, горѣвки и румы, натуральній наливки овочевій а такожь спіритусъ ректифікованый 97% Bonbout найчистѣйшій и безвонный, признаный за найлѣпшій *на наливки домашній.*
Експедиція въ скриняхъ и бутляхъ, почавши водъ 5-кільоґрамовыхъ посылокъ. 318 11—12
Цѣнники на жадане franco.
Філія: въ Знесѣню коло Львова.

КАВУ
въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по **9** зр. **20** кр., **10** зр. **20** кр., **10** зр. **70** кр. и **11** зр. **20** кр.

ВИНО
въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожій вина фляшками)
высилає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІЯ.
92 60—?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши водъ дня 12 лютого 1888 выдає
АСИҐНАТЫ КАСОВІЙ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ
4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ
а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% водъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

По значно низшій цѣнѣ якъ деинде!
поручає ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склономъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образовъ всѣляких величины.
СВѢЧКИ бляшаній зъ пружинами лакированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВОНКИ гармоніїній по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и феломы по зниженій цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великомъ выборѣ відъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ різній величинѣ відъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБІРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Панаки [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ різного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святій, Підставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ инше въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Сножарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 33—?

БРИТВЫ знаменитій англійскій и зъ Золінґенъ (подъ ґваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевій зъ пеналями по 1 зр.
поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедрм.] 4595

ФАБРИКА
цукровъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на спосовъ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛИҐЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріторучає:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смакъ овочевій 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надяганыхъ 1·20 кр.
½ кільо Овочевъ кандизованыхъ 1·20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недорѣвнаної доброты, загально хвалений* 80 кр.
½ кільо Кармелькивъ надяганыхъ 50 кр.
А такожь приторучає рѣзній иншій выробы, все свѣжій у великомъ выборѣ за опаконанє нѣчо не числю. Коробки картоновій **ґратіс.**
288 [40—?]

Старша женщина
особа интелігентна пошукує мѣсця до заряду дому, а то ино въ священичомъ домѣ. Вѣдпова вѣсть у п. Кучабского въ Пустомытахъ. 19 2—3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождої части 25 кр
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Противъ сивины!
Найдучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлинъского
єдино до набутя въ
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НАЙБОЛЬШІЙ ВЫБОРЪ
ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ
по найнизшихъ цѣнахъ
поручає Магазинъ 6
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

„СЛАВІЯ“
Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ
(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ водъ 1874 р.)
скончивъ зъ кінцемъ 1896 р. 28-ый рокъ свои дѣяльности и зросли во всѣхъ вдалѣхъ „Славіи“

	зъ кінцемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитости поббчній и відсотки за рокъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 27,629.196·15 „
Обезпечень сумы въ секціи відъ огню	„ 271,905.738·— „
Выплачень капіталы, ренты и відшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и відшкодованя въ загальній сумѣ	„ 27,193.723·12 „

„Славія“ приймає въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя відъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостій, збожа товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельма умѣрений, а условія обезпеченя вельми користній.

Тарифъ и друксортовъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляє якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улиці Словацкого ч. 3. 21 1—24

„Славія“ принимає зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

Львы на памятникъ архикнязя Евґена
9 6—?
Головна выграна
Тягнене 11 лютого
75.000 КОРОНЪ
Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбаумъ, Ґуставъ Мейсъ, Самуелї Ляндзвъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авґ. Шеллєнберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Розклад їзди поїздів зелїзничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходить о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.06		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
нічн			**нічн**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком понеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
9.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годинн 59 мінут рано. 5

СПРАВОЗДАНЄ ДИРЕКЦІИ БАНКУ ЗВЯЗКОВОГО въ СТАНИСЛАВОВѢ, стоваришеня зареєстрованого зъ ограниченою порукою за мѣсяць грудень 1897.

А) Станъ чинный.

Позычки на скрипты выдано	1887 зр.	55 кр.	по брано	1185 зр.	39 кр.	остало	38.717 зр.	04 кр.
„ „ „ „	3216 „	42 „	„	3393 „	86 „	„	9404 „	01 „
Коштовъ адміністрациі „	74 „	85 „	„	108 „	07 „	„	718 „	74 „
„ спору „	10 „	17 „	„	4 „	89 „	„	46 „	32 „
„ заснованя „	— „	— „	„	— „	— „	„	188 „	97 „
Готовка зъ днемъ 31/12 1897	— „	— „	„	— „	— „	„	876 „	57 „
Разомъ станъ чинный зъ кінцемъ грудня 1897							49.951 зр.	65 кр.

Б) Станъ довжный.

Удѣловъ членьскихъ побрано	325 зр.	— кр.	выдано	— зр.	— кр.	остало	10.904 зр.	47 кр.
На фондъ резервовый „	45 „	01 „	„	— „	— „		1.670 „	49 „
Вкладки щадничій „	1771 „	06 „	„	1119 „	92 „		34.693 „	64 „
Відсотковъ „	331 „	76 „	„	768 „	06 „		2.573 „	09 „
Льокація „Днѣстра“ „	123 „	01 „	„	453 „	45 „		— „	— „
Зыскъ зъ лѣтъ 1895, 1896	— „	— „	„	20 „	11 „		109 „	96 „
Разомъ станъ довжный							49.951 зр.	65 кр.

Оборотъ касовый въ мѣсяци грудни 1897 зр. 14.838 зр. 58 кр. — Загальный оборотъ касовый въ 1897 роцѣ 159.367 зр. 18 кр.

Пбсля бїлянсу за рокъ 1896 выносили зъ кінцемъ грудня 1896:

Позычки на скрипты	26.816 зр.	72 кр.	
Вкладки на рахунокъ бѣжучій	27.533 „	19 „	
Позычки на векслѣ	9.215 „	81 „	
Удѣлы членьскій	7.821 „	— „	
Сальдо відсотковъ	.509 „	25 „	
Загальный рочный оборотъ касовый 1896 року	133.989 „	19 „	

Въ грудни 1897 прибуло 16 членовъ зъ деклароваными удѣлами въ сумѣ 400 зр., було отже зъ кінцемъ грудня 1897 року 507 членовъ зъ деклароваными удѣлами на 11.924 зр.
Стопа процентова відъ вкладокъ на рахунокъ бѣжучій [щадниця] 5%.
„ „ „ позичокъ 8%, платий ¼- або ½-рочно зъ горы. 28 1—1
Станиславовъ дня 1 сѣчня 1898.

БАНКЪ ЗВЯЗКОВЫЙ въ СТАНИСЛАВОВѢ стоваришеня зареєстр. зъ обм. порукою.
Иванъ Дольницкій *Ткачуникъ.*

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоанна Гревлиха.

Ч. 9. Львовъ, Второкъ 13 (25) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ понеркъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламації неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поодиноке число кошту 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Недѣлки и инші денесеня приватні числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Політичне значѣне адресы.

Проектованѣй адресѣ приписує ся загально велике значѣне політичне, бо помимувши часть гомаґіяльну зъ нагоды ювілею цѣсарского, мѣстить она програму політики, якою на будуче задумує придержувати ся делеґація польска у Вѣдни. Сеся програма політична выходить въ адресѣ апробованою вѣдъ сойму, а що мабуть нѣколи ще коло польске у Вѣдни не потребувало на стѣлько моральной пѣдпоры вѣдъ краю и сойму якъ въ теперѣшнѣй порѣ, то й поодинокѣ програмовѣ уступы адресы набирають ще бѣльшого значѣня. Зъ послѣдной кампанії парляментарной выйшло коло польске на голову поражене. Програма автономістичной політики не то що не дала ся розвинути, але просто могла выдавати ся нехтованемъ загальныхъ интересѣвъ державныхъ супроти заостренои квестіи нѣмецко чеcкои. Длятого Поляки зѣ своєю політикою автономістичною не могли мати бодай на разъ мѣсця въ парляментѣ и перенесли ся на свѣй грунтъ, де они панами и де они надаютъ напрямъ політицѣ. Тутъ можна було вже забавити ся и въ демонстрациі політичній за повалепымъ премѣромъ и удавати славяньску солідарнѣсть; зъ-вѣдси треба було заманіфестувати ся за тою програмою політичною, котрѣй не судило ся побачити свѣтла деннаго. До всього того дуже добре надававъ ся „край“, бо у насъ, звѣстно, що краєве се и польске, а значѣне обохъ выразѣвъ цѣлкомъ тотожне. Сесія сойма, а тымъ самымъ можность ухваленя адресы, прийшла політикамъ польскимъ дуже добре на руку. Адреса до трону, ухвалена въ имени краю, мусѣла стати апробатою сеи політики польскои, котра не найшла признана у корони и не мала успѣху въ центральнѣмъ правительствѣ. Адреса сойма мала регабілітувати польскихъ політикѣвъ у Вѣдни.

Противъ ухваленого проекту адресы не може нѣяке сторонництво польске протестувати, бо въ проектѣ находять увзгляднене головнѣ засады польскои політики въ Галичинѣ. Въ адресѣ зазначено право Полякѣвъ до „историчнои традиціи“ въ Галичинѣ, потребу розширена компетенціи сойму, децентралізацію державныхъ урядѣвъ въ хосенъ автономіи краевои, протестъ противъ безпосередныхъ выборѣвъ и выключну компетенцію сойму до вырѣвнувания спорныхъ квестій національныхъ. Если бы такъ Полякамъ признано тѣ всѣ постуляты въ адресѣ зазначеній, то Галичина опинилась бы на цѣлкомъ окремѣмъ становиску супротивъ цѣлости державы и прочихъ провінцій, але за те зъ повною гегемонією Полякѣвъ въ краю та запиненемъ дороги рекурсу до центрального правительства.

Безперечно, що проектъ адресы, въ котрѣмъ зазначує ся того рода постуляты и становиско, мае велике значѣне політичне и може послужити на довгѣ лѣта важнымъ документомъ політичнымъ. Політики польскѣ будуть знати покликати ся на сесю адресу у вѣдповѣднѣй порѣ и запрезентувати центральному правительству до выплаты деякѣ зъ повыщихъ постулятѣвъ. Въ виду того вся праса польска велить евентуальнымъ невдоволеным елементамъ мовчати, бо сеся адреса е дальшою етапою на дорозѣ тыхъ національныхъ и політичныхъ здобуткѣвъ, котрыми ступали польскѣ політики вѣдъ початку еры конституційной.

Але вдоволене праесы польскои зъ проекту адресы проявля ся ще и зъ того боку, що адреса выйшла зъ комісіи „однодушно“ ухвалена. Поляки и Русины — першій разъ вѣдъ початку конституціи — годять ся на спѣльну адресу. Въ адресѣ, якъ каже Słowo Polskie, ажь два разы находить ся слово „мы Поляки и Русины“, а кѣлька разѣвъ згадує ся про „обѣ народности замешкуючій край“, — тожь въ тѣмъ и вага політична адресы, сего акту, на котрый прийдесь ще неразъ покликати ся Полякамъ. Мы, якъ се вчера вже зазначили, не хочемо вѣрити, щобы рускій послы приложили своихъ рукъ до „такои“ адресы, щобы згодили ся безусловно и безъ застереженя на розширене „галицкои автономіи“, щобы резигнацію зъ своихъ правъ політичных и національныхъ допомогли Полякамъ напразити ихъ репутацію політичну у Вѣдни, — бо се все значило бы здати ся на ласку и неласку Полякѣвъ та вѣддати имъ до повнои розпорядимости національнѣ и політичнѣ права рускаго народу.

Не выпереджаючи ходу подѣй, не хочемо поки-що нинѣ высказувати свого послѣдного слова вѣдъ адресою рускои репрезентаціи соймовои, але признаемо ся, чуемо певного рода жаль, читаючи вѣдзывы польскои праси. Вже по завтрѣшнѣмъ засѣданю розвѣють ся всякѣ сумнѣвы и по голосѣ рускихъ послѣвъ прийде черга на рускій народъ сказати свое важке слово. Мы думаемо, що ще часъ розважити рускимъ посламъ, якъ дуже завадить ихъ вотумъ въ дальшѣмъ розвитку подѣй політичныхъ. А поки що мы лишь наведемъ голосы польскихъ газетъ, бо зъ нихъ ажь надто ясно выходить, якъ Русинамъ понимати значѣне політичне сегорѣчнои адресы соймовои. Ось тѣ голосы:

Ruch katolicki пише такъ: Вся сторонництва репрезентованѣ въ комісіи згодили ся на адресу. Зъ того заключене, що адреса всѣхъ вдоволяе, — але заразомъ и нѣкого въ цѣлости не вдоволяе. Сторонництва (польскѣ) соймовѣ не мали такъ богато чого зрѣкати ся и робити уступокъ „для святои згоды“, бо знаменемъ нашихъ сторонництвъ соймовыхъ е се, що они не мають програмъ и спеціальныхъ бажань. Але сеся згода всѣхъ сторонництвъ соймовыхъ приносить хосенъ зъ огляду на справы рускѣ. „Супроти становиска, яке заняло коло польске въ союзѣ католицко-славяньскои правицѣ, зачали ся вже були на добре заходы нашихъ жидовско-ліберальныхъ приятелѣвъ, щобы квестію руску у насъ на ново въ цѣлѣмъ обемѣ выволѣчи на столъ, зачато писати о територіяхъ языковыхъ польскихъ и рускихъ, о языцѣ урядовѣмъ въ Галичинѣ. Ото згѣдными голосами всѣхъ Полякѣвъ и Русинѣвъ ухвалено адресу, де заявлено, що „порозумѣне вѣдъ тымъ взглядомъ дасть ся осягнути въ соймахъ. Мы Поляки и Русины готовѣ вдоволяти всѣмъ сущнымъ потребамъ обохъ народностей...“ Сими словами замкнено губу тымъ всѣмъ, що то хотѣли накинути ся на непрошеныхъ посередникѣвъ, щобы для себе въ мутнѣй водѣ рыбы ловити. Тожъ справы польско-рускѣ выключно передъ соймъ львѣвскій належать — посередництво выключене.“

Słowo Polskie зазначує, що „проектъ адресы, одноголосно комісію ухваленый, се актъ великои політичнои далекосяглости не нно на нинѣшну пору“. Адреса мае програмове значѣне на внѣ и внутрь. Вытычує напрямъ польскѣй політицѣ въ державѣ и краю; лучить обѣ польскѣ репрезентаціи, соймову и парляментарну, союзомъ солідарности. Адреса е сущнымъ выразомъ змагань и бажань краю, если вѣдъ словомъ „край“ розумѣе ся опінію всѣхъ тыхъ, що можуть рѣзнити ся въ средствахъ а згѣдни суть що-до „меты“. — Въ політичнѣй части адресы порушено послѣдни подѣе парляментарнѣ. Причиною тыхъ заколотѣвъ е и парляментъ, бо вѣнъ повставъ зъ закона о безпосередныхъ выборахъ, котрый „не вѣдповѣдае историчнѣй будовѣ державы и бувъ довершеный зъ помиманемъ права застереженого соймамъ“. „Въ сѣй для політики краю нашого — пише Słowo — такъ важнѣй справѣ годѣ було въ теперѣшнѣй хвили бѣльше сказати, если адреса не мала втратити знаменъ актуальности. Завернене до выбору делеґацій черезъ соймы можливе конституційно лишь за згодою двохъ третинъ парляменту; а на се теперь не можна числити, а зновъ соймъ не може указувати дороги неконституційнои. Тожъ не мѣгъ соймъ высказати просто бажане привернена посередныхъ выборѣвъ, але сеся исторична ремініесценція, що мѣстить правне застережене, выстане на нинѣ, а въ будучности може послужити документомъ.“

Що-до програмового значѣня адресы на внутрь то Słowo Pol. такъ каже: „Въ порѣ, коли сборъ національный и языковый е причиною заколотѣвъ у Вѣдни и Празѣ та захитаня австрійского парляментаризму, въ сѣй порѣ нашъ соймъ, величезною своєю бѣльшостію польскій, промавляе въ адресѣ двократно „мы Поляки и Русины“, говорить кѣлька разѣвъ о обохъ народахъ, замешкуючихъ сей край, и заявляе, що „признаючи засаду рѣвноправности, готовѣ вдоволяти всѣмъ сущнымъ обохъ народностей потребамъ та усувати....“ Така заява, зложена въ актѣ такъ торже-

---

8)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣдане *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Чую — рубае Гаврило дрова, ажь луна йде; дивлюсь черезъ вѣкно, а трѣски ажь на подвѣрѣ скачуть. Се такъ, думаю, щобы свою нудь заглушити... Ну, рубай, небоже...

Въ полудень я вийшовъ до него, а зъ него пѣтъ такъ и лле ся, страхъ якъ завзятущо рубае!

— Може-бъ вы що попоѣли? — кажу, — борщу маю для васъ смачного.

— Борщъ добра рѣчь, — вѣдповѣвъ Гаврило, — но коли вы такій добрій, пане, те сховайте борщъ на вечѣръ и хлѣба кусочокъ до борщу лишѣть.

А до вечера Гаврило перерубавъ всѣ дрова. Я навѣть самъ здивувавъ ся, якъ мѣгъ одинъ чоловѣкъ тѣлько перерубати.

— Се такъ, пане, я пробувавъ свою силу... Видно, ще можу робити, ще не стану даромъ чужій хлѣбъ ѣсти...

Вѣнъ прийшовъ у вечѣръ до мене. Я давъ ему борщу и хлѣба, вѣнъ зъѣвъ всьо до-чиста, видно, зъ великимъ апетитомъ.

— Добрый борщъ, — сказавъ вкѣнци, — дай вамъ Боже здоровля, пане, а теперь я бы переспавъ ся... тои ночи не спавъ анѣ мінуты, чортъ не давъ...

На стриху було для него мѣсця доволѣ, но я боявъ ся туды его пустити, ану-жь чортъ знову не дасть ему спати... Въ мене була маленька кухня, перегороджена ще одною порожною свѣтличкою вѣдъ кѣмнаты, въ котрѣй я спавъ и мешкавъ. Я запровадивъ его до тои кухнѣ.

— Возьмѣть, Гаврило, — кажу, — вязанку соломы зъ шопы, постелѣть собѣ осьтуть на земли та й спѣть зъ Богомъ.

Вѣнъ заразъ метнувъ ся другими дверми черезъ сѣни до шопчины по солому, а я ставъ въ дверяхъ и чекавъ, поки вѣнъ собѣ не постелить.

Я завважавъ, що вѣнъ не мае чимъ накрыти ся, и пригадавъ-емь собѣ, що въ мене е старый, нѣ до чого не годящій плащъ; чому-жь ему не позичити на нѣчь мого плаща? И я принѣсъ ему тую одежу, въ котрѣй я ще во время оно ходивъ до школы.

— Нате, — кажу, — може вамъ треба буде накрыти ся, бо нинѣ зимно...

Гаврило взявъ плащъ одною рукою за ковнѣръ и пѣднѣсъ до горы, а другою рукою ставъ его розгортати, ставъ ему приглядати ся.

— Добрый плащъ, — сказавъ вѣнъ по хвилѣ, — ще нелатаный, хочь и повытираный; тѣлько для васъ, пане, вже таки не годящій... Бачу и на ватѣ пошитый, ось якъ повылазила вата зъ пѣдшевки, теплый...

Вѣнъ надумувавъ ся хвилю, а потѣмъ сказавъ несмѣливо:

— А може-бъ вы, пане, подарували той плащикъ менѣ... бѣдному старикови, бездомному сарацѣ? Я, пане, кождого ранку, кождого вечера буду васъ згадувати, Бога за васъ молити...

— А на що-жь вамъ той плащъ, Гаврило? вы-жь прецѣнь въ нему не будете ходити...

— Чому не буду? Буду!

Ну, думаю собѣ, добре ты въ нѣмъ будешь выглядати...

— То берѣть собѣ, — кажу, — вѣнъ у мене рѣвно лежить дурно, а якъ-бы прийшлось его продати, то и такъ мусѣвъ бы-мь дати его жидови майже за дурно.

— А дай же вамъ Господи Боже здоровля и довгого вѣку! — закликавъ Гаврило и пустивъ ся до мене поцѣлувати мене въ руку.

— Ну, Гаврило, — промовивъ я, — лягайте спати, а я иду до себе.

— Аякже, аякже, иду спати, бо завтра треба раненько вставати... Дай вамъ Боже здоровля, пане, и довгого вѣку...

Я сидѣвъ ще довго въ своѣй кѣмнатѣ, ще-мь читавъ, писавъ, и десь ажь коло одинацятои годины ставъ-емь розбирати ся.

Я пригадавъ собѣ на Гаврила. Чи спить вѣнъ? — думаю собѣ. И по-тихоньки на босыхъ пальцяхъ закравъ ся я пѣдъ кухонній дверѣ, ставъ прислухуватись и чую: Гаврило не спить, а молить ся... Не знати, чи вѣнъ лежить, чи сидить, чи клячить, досыть що я выразно чую, якъ мѣй Гаврило зъ запаломъ тверднть пятьдесятый псаломъ... Гараздъ, думаю собѣ, моли ся! Вже ты либонь на добрѣй дорозѣ, коли молишь ся.

Я вернувъ назадъ до своеи кѣмнаты, положивъ ся на дѣжко и довго ще не мѣгъ заснути. Я все думавъ про Гаврила Чорнѣя. Отже вѣнъ тамъ молить ся въ кухнѣ, вѣнъ, що може не знать вѣдъ коли не моливъ ся. Выходить отже, що вѣнъ навертае ся, що зъ него можуть ще бути люде. Ходить лишь о тое, щобы нимъ хтось заопѣкувавъ ся... Але хто нимъ заопѣкуе ся?... И ось вѣнъ прийшовъ до мене, сарака, справдѣ дивнымъ способомъ само Провидѣне привело его пѣдъ мою стрѣху... Чи не мѣгъ бы я нимъ заопѣкуватись? Велика була-бъ се заслуга зъ моеи стороны, коли-бъ менѣ удало ся зробити зъ него доброго чоловѣка... Такъ есть! Я такъ зроблю... Возьму его за сторожа до школы, буду его годувати, чимъ Богъ дасть, буду пильнувати щобъ вѣнъ не пѣйшовъ до коршмы, а мѣжь тымъ що-дня буду старатись благодатно на него *вплывати*. Въ сей способѣ погоджу его зъ Федоркомъ [про Федорка я бувъ певный, що вѣнъ вытягне руку до згоды] и такъ мѣй Гаврило еще зажие собѣ на старѣсть щасливо въ кружку родиннѣмъ... Сей замѣръ ставъ для мене улюбленою метою, я обдумувавъ его зъ рѣзныхъ сторѣнъ, ажь поки самъ не заснувъ твердымъ сномъ...

На другій день рано я вставъ пѣзнѣйше, якъ звычайно, и якъ тѣлько пробудивъ ся, перша моя думка була про Гаврила Чорнѣя. Я скоро зѣбравъ ся и пѣйшовъ просто до кухнѣ. Однакожь въ кухнѣ Гаврила не було. Кухня була чисто позамѣтана, навѣть соломы не було, на котрѣй спавъ Гаврило. Я вийшовъ на дворъ. На дворѣ було зимно, вѣявъ холодный вѣтеръ и гнавъ по небѣ сѣрій, осѣнній хмары, а на землю падавъ укѣсно дощь зъ снѣгомъ... Де Гаврило? Може вѣнъ на стриху? може до него приступивъ чортъ въ ночи и вѣнъ выконавъ свѣй замѣръ, котрого не вспѣвъ выконати попередущои ночи?... Я зъ бючимъ серцемъ полѣзъ на стрихъ и, додавши собѣ вѣдваги, глянувъ просто до горы на банты и на кроквы... Не висить нѣгде, слава тобѣ Господи! Я обѣйшовъ всѣ закутки на стриху — нема! Ну, Богъ зъ нимъ, най иде, куды ему подобае ся... А може вѣнъ черезъ нѣчь надумавъ ся та пѣйшовъ до дому, до своихъ? се бы було навѣть найлѣпше... А може до коршмы?... Я бувъ того дня розсѣяный и наука зъ дѣтьми йшла менѣ якось нескладно. Пѣдъ вечѣръ я не втерпѣвъ и пѣславъ по Федорка.

— Що зъ твоимъ тестемъ дѣе ся? —

ственнѣмъ, въ хвили такъ позажнѣй — обо вязує обѣ стороны. Обовязує Полякѣвъ д предметового розслѣдженя и охотного заспокоювання сущныхъ потребъ Русинѣвъ — обосвязує Русинѣвъ до такого поступованя, котре бы не перепинялo братного порозумѣння. Початокъ зробленый — надѣймо ся, що обѣ стороны додержать сего, що адреса приречкав и що сесѣй рускій сторонництва, котрій доси супроти сен акціи заховують ся вѣдпорно а навѣть прямо непривязно, стануть ся небавомъ штабами безъ войска."

Gazeta Narodowa выхваливши адресу за се, що вѣдповѣдає напрямови політики польскои въ теперѣшнѣй порѣ, рѣвножь приписує незвычайне значѣня політичне адресы сѣй обставинѣ, що она ухвалена однодушно въ комісіи. „Тожь имовѣрно и дискусія въ повнѣй палатѣ — пише Gazeta — буде стремѣти до сего, щобы лишь выдвигнути важнѣйшій уступы адресы. Мабуть лишь одинокій п. Окуневскій буде невдоволеный въ адресы, бо вѣнъ рѣвножь самъ одинъ протестувавъ противъ ухвалы навельскои. Соймъ, а зъ соймомъ край, можуть спокѣйно перейти до порядку денного надъ п. Окуневскимъ и надъ тыми, кого вѣнъ репрезентує!"

Проектъ адресы, ухваленый однодушно въ комісіи, приходить на порядокъ денный завтрѣшнего засѣданя соймового. Зъ огляду на однодушну ухвалу въ комісіи могли були польскій політики зааранжуватя ухвалу адресы въ повнѣй палатѣ черезъ аклямацію, однакъ рѣшили ся отворити надъ адресою дискусію. Сеся дискусія, пѣсля надѣй высказаныхъ прасою польскою, не буде небезпечна, бо обмежить ся на заявы поодинокихъ сторонництвъ соймовыхъ и на коментарѣ до адресы зѣ становиска партійного. О змѣнѣ тексту адресы, о принятю евентуальныхъ поправокъ нема що й гадати, бо хто знає чи взагалѣ яка спеціяльна дебата розвине ся.

Въ справѣ фасіонованя особистого доходу духовныхъ.

До послѣднои хвилѣ ждало духовеньство наше на *однострайй* директивы въ справѣ фасіонованя своихъ доходѣвъ, однакъ даремно. Вправдѣ були въ сѣй справѣ помѣщений въ часописяхъ голосы, однакъ бѣльше або менше недостаточній або непрактичній, бо-жь справа потребувала широкихъ студій, зрозумѣня интенцій и засадъ закона самого и розумѣня властивыхъ титулѣвъ свѣдчень, якій зъ огляду на духовеньство некорректно може звуть ся доходами. А годѣ вымагати, щобы нашій фаховій правники, маючи студіи близшій свому фахови, заняли ся ex proprio diligentia законом о фасіонованю особистого доходу зъ огляду на духовеньство, а вѣдъ духовеньства годѣ вымагати, щобъ оно зъ поводу сего закона способило ся per fas et nefas на скарбовцѣвъ.

Були однакъ и с межи нами духовными мужѣ, котрій зъ титулу пословання до рады державнои [зъ послѣднои каденціи, 1896 р., въ котрѣй сей законъ збставъ ухваленый] *плачений були* за те, щобы сей законъ зѣ всѣми его тонкостями перестудіювали, бо и ихъ голосами бувъ законъ сей рѣшеный, то чей-же мусѣли они добре перестудіювати справу, за котрою вѣддали и свои голосы. У насъ однакъ водять ся дивно дикій понятя о обовязкахъ такъ становыхъ, якъ и суспѣльныхъ. На курульске крѣсло посла драпле ся зъ насъ не одинъ, а сли де-хто на нѣмъ и засяде, то — ut docent tristissima exempla — не на те, щобы служити Церквѣ, станови, народови, не на те, щобы придбати собѣ грубо оплачений вѣдомости и ними прислужити ся въ пригодѣ братіи. Коловатація высокои політики очевидячки такъ высушує деякій мозки, що они забувають зовсѣмъ на найпростѣйшій и найблизшій суспѣльній и становій обовязки. Мы маємо людей зъ власного стану, котрій послуючи въ 1896 роцѣ *обовязаній* були поучити клиръ *практично* о фасіенованю его доходѣвъ и приспѣвати, щобы се фасіоноване цѣлый клиръ зробивъ пѣсля певныхъ одностайныхъ засадъ. Тымчасомъ зъ нихъ користь для стану така, що зъ торфочного снѣгу: до обовязкѣвъ взглядомъ свого стану они не почули ся. Таке поступованя, таке дике пониманя обовязкѣвъ духовныхъ послѣвъ зъ огляду на ихъ власный станъ годѣ не напятнувати прилюдно.

Отсю розвѣдку мали мы помѣстити въ „Прапорѣ", але позаякъ она въ „Прапорѣ" появила бы ся не въ часъ, тому въ послѣднѣй хвили черезъ „Дѣло" пѣдносимо бодай побѣжно деякій увагы що-до фасіи доходѣвъ духовенъства, справляючи одночасно хибій погляды, якій въ сѣй справѣ дали ся почути.

Передъ всѣмъ належить зазначити: *Обовязаный* фасіонувати пѣдъ карою великій, котрого *загальный* особистый дохѣдъ [*зравъ за доходомъ приватнымъ*] выносить найменче 1000 зр. Нехай отже кождый *отаксує самъ себе* совѣстно, чи весь его дохѣдъ, такъ становый якъ и приватный, выносить рѣчно сю квоту, и нехай въ сѣмъ выпадку фасіонує конечно, бо его дохѣдъ дѣйдуть бѣчными доходженями, а тогдѣ буде и встыдъ и кара.

Сли-жь дохѣдъ его становый *зравъ* зъ приватнымъ [особистыми капіталами, реальностями, грунтами, закладами промысловыми, бѣчными пенсіями] не досягає квоты 1000 зр. рѣчно, той *не має обовязку фасіонувати*, хиба, що до фасіонованя завѣзве его автономна, т. е. податниками самыми выбрана *комісія-оцѣнковa*. Отже не староство, а сеся комісія, доси ще не зложена, має право взывати до фасіонованя тыхъ, котрій судять, що ихъ дохѣдъ особистый не доходить нѣякъ квоты 1.000 зр. Они однакъ *можуть*, не ждучи на сей зазывъ комісіи, самій предложити фасію, и лучше зроблять, сли ю предложать въ припизанѣмъ термінѣ [до 31 н. ст. сѣчня], бо тогдѣ, сли рѣчный ихъ дохѣдъ перевышав квоту 600 зр., зыскають право выбору до сеи комісіи и встережуть ся оцѣнокъ зъ уряду, о котрій можь побоюватись, що выпадуть такъ, що треба буде противъ нихъ вносити рекурсы.

При сихъ и дальшихъ розважанях в-пустимо зъ уваги парохіи выпосажений богато, котрыхъ фасія бѣльше скомплікована, а розважимо надъ способомъ фасіонованя тыхъ парохій, котрій мають выпосажене понизше конґруы. Въ сихъ, якъ и у всякихъ иншихъ парохіяхъ есть фасіоноване *доходу зъ рѣлѣ* дуже легке, сли рѣля сеся выпущена *арендаторовi*, котрый, *пильнуючи виключно вынайменого грунту, и певный свого права на зборъ своихъ засѣвѣвъ*, платить въ руки духовного умовлену квоту, котру вписує ся въ фасію. Инакше однакъ дѣло, сли духовный веде рѣльну господарку на земляхъ ерекційныхъ *у власнѣмъ зарядѣ*. Тутъ точне фасіоноване *зовсѣмъ* есть неможливе, бо нормы закона суть тутъ *недостаточній*. Всякій властитель або арендаторъ землѣ має ей до ужитку на вѣдомый ему періодъ часу, пильнує господарки выключно, може въ ню смѣло робити вклады. *Духовный же есть адміністраторомъ ерекційнои землѣ* зъ дня на день; зъ днемъ его смерти аб перенесеня *переставъ всякe до нeи право:* вѣнъ, взглядно его наслѣдникъ не має жадной запоруки на зворотъ кошту обробленя ей, меліорації, *а навѣть не мав права на зборъ того, що власнымъ коштомъ засѣявъ*. Се одинъ титулъ, що дохѣдъ зъ ерекційнои землѣ управлюваной власнымъ накладомъ есть для духовного невловимымъ, бо ему, взглядно его наслѣдникови, правно не забезпечнымъ. Дальше — въ краяхъ о высшій земельній культурѣ ведуть духовній ex officio *реестры роббтъ и зборѣвъ*, котрій суть пѣдставою при оцѣнцѣ темпоралій, а заразомъ дає имъ держава нагоду до агрономічного образованя. У насъ, на жаль, наведени и обовязку до провадженя такихъ реестрѣвъ нема и тому господарек рахунковѣсть ледви чи веде хто зъ насъ. На пѣдставѣ веденыхъ реестрѣвъ можь-бы въ мысль постановъ закона выказати наглядно, якій чистый дохѣдъ рускому духовному приносить ерекційна земля; тогдѣ показало бы ся, що не въ однѣмъ мѣсци дохѣдъ сей не досягає и тои квоты, яка положена въ катастральнѣй оцѣнцѣ парцель. Тожь зваживши обѣ тѣ обставины, *здавало бы ся*, що положене въ фасіи *доходу катастрального* було бы найприроднѣйшимъ выходомъ зъ сеи трудности, бодай по якійсь переходовый часъ, поки и у насъ не будуть заведений обовязковѣ реестры роббтъ и зборѣвъ. *Питанѣ однакъ, чи на се згодить ся правительство, и въ тѣмъ було бы посередниченъ Всесв. Ординаріятѣвъ вельми пожадане.* Мы не хотѣли бы тымъ усувати ся вѣдъ обовязку точного фасіонованя доходу зъ ерекційныхъ земель, але щобы се фасіонованя було *справедливе*, на се треба конечно якогось ключа, позаякъ сей дохѣдъ нашъ не мав того запевненя нашого права на него, якъ мав его запевнене дохѣдъ зъ землѣ, котра есть власна, або арендована на певный періодъ часу. Хто годить ся зъ снмъ нашимъ выводомъ, нехай пѣдчеркне въ аркуши Зѣзнань слова: *право ужитковання грунтѣвъ*, положить квоту катастральнои оцѣнки и зробить примѣтку, що яко посѣдачь зъ дня на день, не маючій жадной запоруки на вѣдобранѣ вкладѣвъ и зборѣвъ въ разѣ смерти, може подати ино катастральну оцѣнку сихъ земель яко взглядно найпѣвѣшу.

Зъ огляду на фасіонованѣ доходу зъ мешкання [его вартости для мешкаючого] не може въ виду закону самого [§. 164., al. 3] бути жадного сумнѣву, що мешкане приходске яко будынокъ выпанятый зъ оплаты податку домового, служачій публичнымъ цѣлямъ, въ котрѣмъ мѣстить ся канцелярія, регістратура, бібліотека парохіяльна, не пѣдпадає пѣдъ фасіонованѣ; хиба, сли яка его часть приносить намъ дѣйстно дохѣдъ, будь вынаймомъ, будь замешканемъ въ нѣмъ особъ до нашои найблизшои родины не належачихъ, котрій въ иншомъ разѣ мусѣли бы шукати чиншового дому.

(Конецъ буде.)

Письмо зъ Долиньского.

[Голодъ въ Долинщинѣ; помочь вѣдъ властій. — Рѣшеня синодальній. — Долиньска окружна рада школьна. — Ясна Гора въ Гошевѣ. — Зняте екскомуніки зъ кс. Стояловского.]

У насъ голодъ по селахъ. Бо збѣже забрала вода, бульба не вродила ся а хлѣба купити нема за що. Неодна родина селяньска, зложена зъ 4–5 головъ, мае всего на всего 3—4 корцѣ бульбы на ѣдло и засѣвъ, бѣльше нѣчого! Але добре, що хочь подагокъ заплатили-сьмо... бо чоловѣкъ волить не ѣсти, голодувати, якъ не доплатити якій крейцарь до податку. Мае екзекуторъ намъ хату за податки залегли розбивати — намъ хата дорога. Тѣлько нашого що сидимо въ хатѣ!... Кѣлько то въ своѣмъ часѣ нароблено крику за для Пѣдгайного, коли тому хтось лише три колы зъ паркана вырвавъ! А за нами хто упѣмне ся? Мы не маємо такои опѣки якъ Пѣдгайный, хочь Пѣдгайный мае шинку, а нашій дѣти кличуть „хлѣба! борщу!" Мы мали надѣю, що наша власть хочь троха податку вѣдпише за-для заливы и неврожаю, та де тамъ! обѣцявъ панъ кожухъ, тепле его слово... Комісарь бувъ, шкоду зліквідувавъ, але податки були теперь ще бѣльшій, якъ рѣкъ передъ тымъ!

Читаємо въ часописяхъ, що инший край дѣстали помочь державну за-для неврожаю. Було и у насъ запытане вѣдъ властій [здає ся зъ польского бецарку], якій есть розмѣръ сегорѣчного голоду и яка бы помочь въ виду того була потрѣбна. Одна тутъ рада громадска радила по тій причинѣ цѣлый день и урадила: по перше просити о опустъ податку, а дальше подала точный списъ всѣхъ тыхъ, котрымъ вже теперь грозить голодова смерть. До трехъ день була вѣдповѣдь. Три екзекуторы зъ Долины наразъ: одень за податки, другій за дороги а третій за якійсь тамъ належитости зѣ староства.

Вже оголошений въ Архіепархіяльныхъ Вѣдомостяхъ рѣшеня синодальній зъ року 1891. Въ рѣшеняхъ тыхъ справъ не видко майже нѣчого народности нашій противного. Длятого могли сказати Ихъ Еминенція на синодѣ дієцезальномъ: Не оправдало ся недо-

---

спытавъ я его на першомъ кроцѣ, — чи есть вѣнъ дома?

— Дома ихъ нема, — вѣдповѣвъ Федорко, — ще вѣдъ вчера нема. Мы навѣть до коршмы посылали, но и тамъ ихъ нѣхто не видѣвъ. А впрочѣмъ де-бъ они нѣ були, ихъ воля; мы ихъ зъ хаты не выганяли.

Я оповѣвъ Федоркови, що Гаврило рубавъ у мене дрова и ночувавъ въ школѣ; що вѣнъ бувъ якійсь пригнобленый, прибитый горемъ; що ставъ нагло дуже побожный и цѣлый вечѣръ моливъ ся; що вѣнъ либонь вже чи не залишить пити горѣлку... Про иншій Гавриловѣ тайны, якій я знавъ, волѣвъ я передъ Федоркомъ на-разѣ замовчати.

— Е, хто бы имъ вѣривъ, що они не будуть пити? — сказавъ Федорко. — Черезъ цѣле житє пили, свѣй розумъ и маетокъ пропили, а теперь мали бъ они нѣ сѣло нѣ пало заречій ся? Се неможливо, пане...

Вѣдтакъ ставъ Федорко говорити про свое теперѣшне житє, про свое щастє, про Татяну, про мачуху, котра наразъ стала дуже доброю, покѣрною, но я его не слухавъ, я все думавъ про Гаврила та про се, що зъ нимъ теперь дѣе ся...

Доперва въ кѣлька днѣвъ пѣзнѣйше дѣйшла до мене вѣстка про Гаврила. Одень чоловѣкъ здыбавъ его на дорозѣ за селомъ того самого дня, коли вѣнъ вѣдѣйшовъ крадькомъ вѣдъ мене. Я заразъ прикликавъ до себе того чоловѣка.

— Що, вы здыбали Гаврила Чорнѣя? — спытавъ я.

— Аякже, пане, здыбавъ. Въ четверъ рано я ѣхавъ зъ млына и на дорозѣ здыбавъ ся зъ Гавриломъ.

— Куды-жь вѣнъ ишовъ?

— А Богъ его знае, куды вѣнъ ишовъ. Я здыбавъ ся зъ нимъ дуже рано, ще сонце не сходило; було зимно, вѣтеръ, дощь зъ снѣгомъ, я цѣлу нѣчь не спавъ и ѣдучи дорогою дрѣмавъ собѣ. Заразъ за нашимъ селомъ кликнувъ мене хтось по имени и выбивъ зъ дрѣмоты. Дивлюсь, а то Гаврило стоить при дорозѣ, насунувъ шапку на уха, обтулився якоюсь сурдутиною чи плащикомъ, сховавъ руки въ рукавы. — „То ты Гаврило? кажу. А ты куды пустивъ ся въ таку непогоду?" — Въ свѣтъ иду, а ты бувай здоровъ, бра'! каже. — „Зять нагнавъ?" — Не нагнавъ, а я й самъ пѣйшовъ, уступивъ ся по доброй волѣ. Поздоровы тамъ Татяну! каже. — „Ну най тебе Богъ провадить!" кажу та й поѣхавъ-емь дальше, а вѣнъ пѣйшовъ въ свою дорогу, кудысь туды, якъ до мѣста.

Незадовго прийшла нова вѣстка про Гаврила. Другій чоловѣкъ зъ нашого села здыбавъ его въ повѣтовомъ мѣстѣ и видѣвъ, якъ вѣнъ, зогнувшись у-двое, нѣсъ кудысь воду на коромислѣ. Я, розумѣвсь, вже розпрощавъ ся зъ тою гадкою, щобы Гаврила „уморальнити" та запевнити ему щастє на старѣсть. Я пѣзнавъ, що вѣнъ пѣйшовъ до великого мѣста на заробки, ну а тамъ вѣнъ вже хиба не уморальнить ся...

Вкѣнци я й самъ стрѣтивъ ся зъ Гавриломъ въ мѣстѣ, и то ажь два разы, коли ѣздивъ-емь по пенсію. Разъ ишовъ я по-при одну каменицю, передъ котрою рубали дрова: одній рѣзали метровій полѣна на короткій кавалки, а другій брали тій кавалки и кололи на дрѣбній щѣпки. Межи ними бувъ и Гаврило Чорнѣй... Я звольнивъ крокъ и ставъ его оглядати, а вѣнъ подививъ ся на мене, усмѣхнувъ ся и дальше рѣзавъ полѣно зъ другимъ роботникомъ. Разъ знову видѣвъ я его, коли вѣнъ такъ собѣ стоявъ зъ якимсь оббраным товаришемъ, притулившись до муру, выймавъ зъ пазухи бакунъ и пхавъ у губу... Завсѣгды мавъ вѣнъ на собѣ той самъ плащь, що я ему дарувавъ, и бувъ оперезаный довжезнымъ мотузомъ; но нѣколи я зъ нимъ не говоривъ нѣ слова. Я навѣть ставъ взглядомъ него обойтнымъ и радъ бувъ, що вѣнъ нѣколи не займавъ мене на дорозѣ.

Но декотрій люде зъ нашого села говорили зъ нимъ, розпытували его про житє буте, а вѣнъ казавъ, що ему дуже добре, що мае що-дня великій заробки, що ему ще нѣколи не поводило ся такъ добре, якъ теперь въ мѣстѣ, та за кождымъ разомъ багато розпытувавъ про Татяну и казавъ ѣй кланяти ся...

Нарештѣ може въ рѣкъ пѣсля того, якъ Гаврило переселивъ ся до повѣтового мѣста, щось вѣнъ тамъ пошкробавъ и зробивъ близшу знайомѣсть зъ закономъ карнымъ, въ наслѣдокъ чого шандаръ привѣвъ его чупасомъ до рѣдного села. Я его тогдѣ не видѣвъ, чувъ-емь лише, що цѣле село збѣгло ся до канцелярій дивитись на Гаврила. Казали, що вѣнъ бувъ дуже нужденно одѣтый, майже голый, бувъ зъ перебитымъ носомъ, чули вѣдъ шандара, що вѣнъ сидѣвъ въ арештѣ... Но Гаврило не попасавъ навѣть годины въ рѣдномъ селѣ. Заледви шандаръ выйшовъ зъ канцелярій, а Гаврило бѣчными дорогами почвалавъ назадъ до мѣста.

Вѣдъ того часу пропавъ якось слухъ про Гаврила Чорнѣя. Правда, люде въ селѣ трохи поговорили, трохи посмѣяли ся зъ него, но згодомъ всѣ утихли, нѣхто нимъ не займавъ ся, мовь-бы его въ селѣ нѣколи й не було, а навѣть Федорко, котрый за той часъ ставъ батькомъ дитины, опорядивъ оббйстє и прикупивъ щось два кавалочки поля и вѣдъ часу до часу сходивъ ся зѣ мною въ шевскихъ справахъ, не згадувавъ про свого тестя.

(Дальше буде.)

Зъ новымъ рокомъ!

[Фрагменты чи думки.]

I.

И сумно и глухо докола,
И вѣтеръ чось не шиборнѣ,
Въ зимѣ незамерала и гола
Земляця, а мраки веде
Рука безупинна, невидна,
На соннѣсть... Охъ! тѣлькн не сплять:
Зловѣща недоленька злидна
И людска злѣсть, поступу гать!

Дивная полекша природы
Такой не втѣшае народъ!
Чи бачь вѣнъ тримав ся моды?
Чи може боить ся невагодъ
Весняныхъ? Й полекшѣ духовій
Не тачъ то втѣшають душу,
Якъ треба... Нерадѣ обновѣ?
Та радѣ! не дуже... Чому?

Дивная настала обнова:
Нѣбы-то замочокъ всѣхъ путъ
Розбили — а казня готова,
Де волю въ кайданы замкнуть...
Зелѣзна гординя упала —
Не впала зелѣзная злѣсть,
А долю облуда скувала,
Йде въ мрацѣ кривдъ-люти ще гѣсть...

Не врунились нашій кровавѣ
Могилы... не втихъ сирѣтъ плачь...
Ще мы не обтерли сльозавѣ
Ѣи очи... а нашихъ мы вдачь
Не кинули лютыхъ, сварливыхъ...
Въ негодѣ идемо у бѣй...
А всюды тьма темныхъ-здрадливыхъ
И темныхъ-ворожихъ силъ рѣй!

вѣрѣ деякихъ мнимыхъ приятелѣвъ нашихъ до рѣшень синодальныхъ". Римъ видѣвъ що вже зъ трираменнымъ рускимъ хрестомъ и зъ Тучапами стала ся погана исторія и длятого не прислався на свого делегата на синодъ кардинала Полякa кс. Ледоховского. Нашій мнимій приятель намагали ся запровадити целібатъ, скасувати рускій свята, рускій календарь, впровадити езунтовъ до семинара руского, вѣдобрати вѣдъ священиковъ рускихъ права політичній запоручені кождому законами конституційными — все точно вѣсля проекту „пѣ zniszczenie Rusi" — та Римъ того не затвердивъ и станувъ тымъ высше якъ всѣ нашій мнимій опѣкуны и приятелѣ! Мы впрочѣмъ також певній, що „мнимій нашій приятель" щезнуть якъ щезає дымъ, якъ тая вѣсякъ вѣдъ лица огня, а народу руского не зломлять жадній проекты; народъ рускій буде таки жити не жидовскимъ, не польскимъ, але своимъ потомымъ житемъ!

Вѣдъ днемъ 31 марта 1863 ч. 41 выдавъ покойный митрополитъ Яхимовичъ послѣдну вже передъ свою смертію куренду, въ котрій оголошує, що при св. Юрѣ утворили ся днѣ комісіи, що займають ся приготованемъ до „областного собору". Предметомъ того собору мали бути: „обрядъ, управленіе, благочиніе, духовное судопроизводство, воспитаніе нашего духовенъства, дотація его, право подавания приходовъ и тому подобній вопросы".

Шкода, що въ нашихъ рѣшеняхъ синодальныхъ нема нѣякого уступу для усунена такъ прикрого для духовенъства рускаго непотизму. Коли неоденъ священикъ, не сволокъ якогось тамъ достойника, мусить переносити ся зъ мѣсця на мѣсце, зъ голодовки на голодовку, терпѣти галицку Сибѣрь, то своякови сего чи того достойника иде якъ по маслѣ... Въ остатнихъ часахъ почала прокидатись въ св. Юрѣ ще прикрѣйша для духовенъства рускаго пошесть, а то... непотизмъ політичный. Именно хто есть поборникомъ дивныхъ теорій п. Барвѣньского, той достае зараз отличія крилошанськй, стае віцедеканомъ, деканомъ, и маѣ першенство передъ иншими заслуженими старшими священиками, котрій на дивній теоріи п. Барвѣньского нѣколи не годний згодити ся Що зъ тои причины неразъ зробить ся скандалъ, не треба вчей-же и згадувати. Також ясна рѣчь, що на василіянськй реколекція товариства св. Ап. Павла може поѣхати иногдѣ сей чи той – не щобы душу покрѣпити, але щобы „комусь" приподобатись и покрыти свои вольній и невольній прогрѣшеня. А оно дивно, але де-хто думае, що хто не належить до товариства св. Ап Павла, не може бути такій, якъ той, хто належить, бо кождый членъ того товариства мусить вже бути и честный и ревный и примѣрный священикъ. Взагалѣ видко у насъ остракизмъ політичный и остракизмъ духовный, длятого конференція всѣхъ священиковъ рускихъ зъ цѣлои Галичины скликана Е. Е. Кардиналомъ на день 10 грудня 1896 ухвалила одноголосно: „Застерѣгаемо ся противъ всякого остракизму зъ-вѣдки будь вѣнъ бы походивъ".

А о деморалізаціи при убѣганю о парохіи надання приватного, польского, шляхотского, економского — писавъ уже о. Ив. Негребецкій въ 6 числѣ „Прапора" зъ 1897 р. Сумно лише, що власть наша духовна такихъ економовъ-панковъ слухае и неразъ безъ жадной канонічной причины парохію другій разъ выставляе на конкурсъ, лише длятого, щобы якійсь тамъ недорослый ляхолизъ мѣгъ конче тую парохію дѣстати. Для усунена сего лиха не знаходимо також нѣчого въ рѣшеняхъ синодальныхъ.

Також було бы добре, єли-бы бувъ синодъ компетентнымъ сферамъ представивъ нужденне положене матеріяльне нашого духовенъства. Певна рѣчь, що jura stolae яко прикрій для духовенъства, прикрій для людности, а оружіе для противниковъ, повинній бути вже разъ знесенй а натомѣсть священики повинній дѣстати таку пенсію, котра позваляла бы имъ жити вѣдповѣдно до свого становиска. Се-жь не есть жадна жебранина, бо кирниця фонду релігійного була колись дуже-дуже глубока. Bella gerant alii -- а въ Австріи повинній всѣ мати спроможность жити! А то неразъ возьній дотований лѣпше, якъ бѣдне наше руске духовенъство! Неоденъ священикъ — якъ писавъ оденъ Вп. дописуватель въ „Дѣлѣ" — мусить собѣ самъ дровъ врубати, бо не маѣ за що слуги наймити. А ту синодъ ставить лишь острый наказъ для духовенъства: „Дома у себе най не выконують такихъ роботъ, котрій властивій суть найнизшимъ слугамъ".

Наконець прикро вѣдчувая духовенъство руске занадто велику интеренцію чужихъ непокликаныхъ елементовъ. Вже „Душпастырь" неразъ жалувавъ ся, що перший-лѣпшій латиньскій вікарій важить ся трактувати цѣлу нашу руску врархію такъ, якъ професоръ ученика зъ II. класы гімназіи. Недавно зновъ выдавъ оденъ староста одному примѣрному священикови свѣдоцтво: „w cerkwi niedbały". Та жежь здае ся, що навѣть въ Россіи такъ нема и то бы не уходило! А за цѣлый часъ намѣстниковання и міністрованія графа Баденого начальникомъ рускои церкви и духовенъства була властиво не власть духовна, але графъ Бадені! Що вѣнъ хотѣвъ, такъ мусѣло бути. На его приказъ роблено руске духовенъство одвѣчальнымъ за еміграцію зъ нужды до Россіи и Америки, списувано протоколы по причинѣ денунціяціи до Найяснѣйшого Пана, и т. д. А синодъ нашъ каже теперь лишь загально: „Священики повинній старати ся о властий власти для себе позыскати [стор. 229] а при службѣ Божій начальникамъ власти політичнои дати патину поцѣлувати [стор. 180]. Впрочѣмъ думаемо, що духовенъство руске не боить ся жадныхъ острыхъ рѣшень жаднои остроп власти, бо-жь оно свои обовязки выпознае. Лише кобы тая власть була властію правдивою, а въ случаяхъ кривды и пониженя, якъ за выборы зъ 1897 року, брала духовенъство свое въ оборону. Бо єли оборону маютъ жандармы и сторожа фінансова длячого лишь духовенъство руске маѣ бути позбавлене всякого права, всякои опѣки? Одинъ Вп. дописуватель „Дѣла" сказавъ, що власть духовна завсѣгды наделухуе, зъ-вѣдки вѣтеръ вѣе. Але Ис. Христосъ и сказавъ: Наделухуйте, зъ-вѣдки вѣтеръ вѣе, — але: Пастырь добрый душу свою полагае за овцы, а наемникъ бѣжить, яко наемникъ есть и не радить о овцахъ [Іоа. X. 11].

Позаякъ присяга, зложена отцями синода на тайну, перестала зъ днемъ оголошеня обовязувати ихъ, то може бы хтось зволивъ точный хѣдъ нарадъ синодальныхъ оголосити, бо-жь справа чиста не потребуе бояти ся свѣтла! Впрочѣмъ и Ис. Христосъ сказавъ: Єже въ уши слышите, проповѣдите на кровѣхъ [Мат. X. 27.].

Окружна рада школьна въ Долинѣ трактуе не всѣхъ однаково. И такъ позамикала она школы приватній въ Княжѣвскѣмъ, Янѣвцѣ и Ясенівци а на вѣйтовъ наложила болючу кару 20 зр. Натомѣсть Илья Калѣцунъ не лише въ Дубѣ, але и въ сусѣдныхъ селахъ утримуе такій приватній школы, а длячого? — бо то е „дуже порядный чоловѣкъ" — сказавъ барвѣнщукъ о. инспекторъ Навроцкій до одного священика. А то той самъ Калѣцунъ, котрому мѣщане рожнѣтовскій встромляли ковбасу въ зубы и кликали до цебра зъ помыями словами: „хрунь, хрунь, хрунь!"

Въ книжцѣ складокъ на реконструкцію рускои церкви въ Одаяхъ Горыглядскихъ знаходимо таку позицію: „4/11 1897 Konwent OO. Bazylianów w Hoszowie na jasnej górze ks. Tybinka 2 złr." Мы певній, що та Ясна Гора почервонѣе вѣ встыду, коли о. игуменъ своеи бесѣды и народности буде ся встыдатя. Та рускихъ грошей вѣнъ не встыдае ся!

Десь то чувъ я, що всѣ особы свѣтскій, котрій священиковъ невинно тягнуть передъ судъ, вѣдлягають екскомунікаціи Папѣ заре-зервованій. На тій вѣдставѣ по выборахъ 1897 року думавъ я, що много старостовъ за увязнене, мальтретоване и гноблене невинныхъ священиковъ рускихъ буде екскомунікованыхъ. Коли онодгы прийшли Архіепархіяльній Вѣдомости, дивлю ся на одинъ заголовокъ: „Ekskomunikacia". Ну, думаю: певно львовскій Ординаріятъ въ имени Папы кинувъ анатему на тыхъ старостовъ, а може тіи старосты подали до Папы просьбу о освобожденя, якъ то зробивъ гр. Казимиръ Бадені по поданику зъ Вольфомъ... А то що? Св. Престолъ знявъ екскомунікацію зъ кс. Стояловского, а и львовскій Ординаріятъ рускій се оголошуе.

Переглядъ політичный.

Въ ческѣмъ соймѣ раджено вчера надъ буджетовою провізорією. П. Шікеръ складавъ вину на Чеховъ, що фінансовый станъ краю зъ кождымъ рокомъ погоршае ся. П. Пініхъ, вѣдповѣдаючи ему, добачуе причину злого въ нѣмецкѣмъ централізмѣ. Вкінци принято буджетову провізорію голосами молодочески: послобъ и бѣльшои посѣлости; Нѣмцѣ не голосували и выйшли зъ салѣ. Слѣдуюче засѣдане назначено на пятницю.

Провѣдникъ нѣмецкихъ ліберальовъ въ Чехахъ п. Шлезінгеръ зъ причины недуги выѣздить на полудне.

Истрійскій соймъ перенесено зъ Паренца до Полѣ. Се дало повѣдъ до спору мѣжь італійскою бѣльшостею соймовою а правительствомъ. Італійцѣ може и не дуже противилисъ бы тому перенесеню, коли бы правительство було зложило въ соймѣ внесеня на змѣну краевого статуту. Але що они на бажане Словѣнцѣвъ и Хорватовъ таки безъ попереднои ухвалы сойму на змѣну краевого статуту скликало симъ разомъ соймъ замѣсть до Паренца до Полѣ то д. 22. с. м. італійска бѣльшость соймова выступила зъ внесенемъ на резолюцію, въ котрій перенесеня сойму до Полѣ узнае ся за нарушене конституціи и протестуе противъ него. Соймъ уважае теперѣшну сесію въ Полѣ за фактъ вымушковый и заявляе правительству, що сталымъ перенесенемъ сойму зъ Паренца не займе ся пока справа не буде полагоджена на внесене правительства въ конституційнѣй дорозѣ. Якъ доносять, соймова бѣльшость готова навѣть опустити соймъ, щобы лише змусити правительство до полагодженя справы въ конституційнѣй дорозѣ.

— —

Справа Драйфуса-Естергазого стае наслѣдкомъ отвертого листу Золѣ до президента републики чимъ разъ бѣльше пекуча. На вчерашнѣмъ засѣданю французкои палаты депутованыхъ мотивуваѣ соціялістъ Жоре свою интерпеляцію, внесену въ суботу, коли зъ причины заколоту въ палатѣ перервано засѣдане, а тымъ самымъ и его бесѣду. Жоре домагавъ ся, щобы Золю обжаловано також за обиду французкои генераліціи, нехай бы процесъ Золѣ выяснивъ справу Драйфуса и выказавъ, чи его засуджено справедливо чи невинно. Президентъ міністровъ Мелінъ заявивъ, що вѣнъ не може дати вѣдповѣди на интерпеляцію Жореса, бо правительство не маѣ права замѣшяти ся въ парламентъ на якійсь краевый трибуналъ судовый. О подробицяхъ зъ процесу Драйфуса не може правительство давати нѣякихъ пояснень, коли не хоче допустити ся великои провины противъ законовъ. Міністеръ вѣдкликуе ся до патріотизму Французовъ, щобы не роздували справы Драйфуса та не наносили тымъ вѣтчинѣ шкоды. Палата приняла вѣдповѣдь президента міністровъ до вѣдомости и тымъ самымъ высказала правительству довѣря.

Якъ мы вже доносили, міністеръ вѣйны обмеживъ свое обжалованя противъ Золѣ лише на три уступы его отвертого листу. На те оголосивъ Золя зновъ отвертый листъ въ дневнику Aurore, въ котрѣмъ звертае ся до міністра вѣйны, щобы его обжалувавъ за цѣлый листъ, писаный до президента. „Вы хиба не читали мого обжалованя? Хто Вамъ сказавъ, що я лише военный судъ обжалую о те, що выдавъ неслушный засудъ и що на приказъ закрывъ незаконности? Перечитайте-жь но текстъ мого обжалованя!" Золя повтаряе точки свого листу и такъ кѣнчить: „забуваете, пане міністре, що мене буде судити 12 независимыхъ французкихъ громадянъ. Я мушу перевести доказъ, — такъ приписуе законъ; а законъ говоривъ бы неправду, коли бы менѣ заборонювавъ способовъ до сего. Якъ же починати доказъ правды коли бы я не мѣгъ выказати всеи связи фактовъ, коли бы менѣ не дозволено все выяснити?"

Въ комісіи буджетовій прускаго сойму заявивъ секретарь державный загра, ничныхъ справъ Більовъ, що межи Драйфусомъ а нѣмецкими властями не заходили нѣколи нѣякій связи. Більовъ ствердивъ зъ задоволенемъ, що справа Драйфуса не заколотила дружныхъ вѣдносинъ мѣжь Францією а Нѣмеччиною. Въ справѣ пражскихъ розруховъ заявивъ державный секретарь, що пражска громада дасть нѣмецкимъ пѣдданымъ вѣдшкодоване за страты, понесенй при тыхъ розрухахъ.

II.

Було и мы — давно колись —
Оружемъ и вѣйною
Якъ мести лява пѣднялись
За правдою святою —
Були боговъ мѣтлою...
Мы славы й волѣ добились
Оружемъ и вѣйною.

У славѣ головы лягли,
Степъ забагрився вѣдъ крови...
Шумить степъ рускій вѣдъ травы,
Затихли людскій мовы
Минулась слава мовь тій сны...
Бо въ славѣ головы лягли —
Степъ забагрився вѣдъ крови.

На що-жь несли пожоги страхъ
И крови й мукъ трѣвогу?
Не вже-жь, щобъ въ рѣдныхъ мы поляхъ
Нѣчь сѣяли розлогу —
Въ грѣбъ склали неньку вбогу —
Хоть понесли пожоги страхъ
И крови й мукъ трѣвогу.

Ой не на те въ насущный хлѣбъ
Слѣзъ-кровцѣ домѣшали!
Мы боронили рѣдный грѣбъ
На дѣмъ новои славы..
Хоть въ перси лягли булавы —
Вѣддасть всю славу тихій грѣбъ,
Де кровь зъ слѣзами мѣшали.

Бо загадка працѣ, жертвы рукъ
Дасть силы намъ новои,
Бо не закраче пекломъ крукъ
Надъ трупомъ смерти злои...
Йде день любви святои!
А загадка крови нашихъ мукъ
Силъ-долѣ дасть новои!

III.

Ще час.-часочокъ зачекати,
А тяжко дочекатись намъ,
Щобъ ангелъ свѣтла йшовъ до хаты,
Щобъ бѣльма поздѣймавъ катамъ,
Щобъ зъ хатою зрѣвнавъ пал тя...
Вже часъ-часочокъ зачекати,
А тяжко дочекатись намъ!

Ой чую-чую я душею
Великихъ Божихъ гомѣнъ слѣвъ!
Чи правды ангелъ йде горою?
Чи Богъ на землю шле посл'въ?
Надѣя йде рѣковъ новою!
И чую-чую я душею
Великихъ Божихъ гомѣнъ слѣвъ.

Охъ, Боже! Боже! хоть-бы громомъ
До трупѣв и катовъ промовь!
И серце-камѣнь зъ пекла домомъ
Змѣни у ясную любовь —
Передъ загладою... прокопомъ!
Охъ, Боже! Боже! хоть-бы громомъ
До трупѣвъ и катовъ промовъ!

Вже звѣръ та овочь не годуе
Звѣрячій голодъ, людску хлань,
Вино саме вже не смакуе —
Тѣло и кровь беруть у дань —
Трупа ѣсть трупъ — и голодуе...
Бо звѣръ та овочь не годуе
Звѣрячій голодъ, людску хлань!

Ой вѣе вѣтеръ, будить хмары —
Чи бурю вѣнъ, чи дощь несе?
По небѣ йдуть кровавій мары
И глухо грехотъ сумъ веде...
Не дай намъ Боже крови-кары!
Такъ вѣе вѣтеръ, будить хмары —
Чи бурю вѣнъ, чи дощь несе?

Коли-жь промовишь, Боже, Боже,
Великимъ словомъ въ серцяхъ Ты —
И втихне пеклонько вороже,
И згинуть слѣзъ и крови дни,
И встане день Твій и любви?
Коли-жь промовишь, Боже, Боже,
Великимъ словомъ Ты любви?!

IV.

[Хоралъ.]

Изъ поту працѣ, изъ поту крови
До Тебе Боже, Боже любови
Офѣра руска зъ народу йде, —
Здоптаный нарѣдъ нужду-оковы
Безъ волѣ дѣла, безъ волѣ мовы
Мѣсто молитвы въ роспуцѣ шле:
Каты лютують,
Пута гартують,
Народній правдѣ вѣщують сконъ
И въ лютій злости
На нашій кости
Будують силы и пекла тронъ.

Вѣдъ Вадима по страшій выборы
Народныхъ кривдъ вже выросли горы —
Недолѣ нашій кѣнця нема!
Терпцю не стало анѣ покоры:
Плачь и роспука то нашій хоры,
Мы чашу мукъ всѣхъ немо до дна!
Немо — не впились,
Зъ пути не збились,
Простуемъ рѣдный, праведный шляхъ!
Хоть воронъ краче —
Серце козаче
Не выпе дзьобомъ зловѣщій птахъ!

Чи кажешь, Боже, намъ пропадати
У ганьбѣ, злидняхъ, безъ стрѣхи-хаты
На втѣху-роскошь гордымъ катамъ?
Кровавій нашій, а честній латы —
Бо кровь безвинныхъ — нашь мечь й гарматы
На збрую лютыхъ, а вождь Богъ самъ!
Боже, зъ Тобою
Йдемо до бою
За правду-волю и закономъ Твій:
И сто разъ впавши,
И сто разъ вставши,
Встанемо въ правдѣ вольній святій!

Ж. 1./I. 1898.

Марко Мурава.

Мастъ кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручен и уживанои изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдморожения.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 94—?

НОВИНКИ.

— **Выбраный дня 22 с. м. на загальныхъ зборахъ выдѣлъ Руской Бесѣды у Львовѣ, уконституовавъ ся въ той способѣ, що выбравъ головою проф. Волод. Шухевича, заступникомъ головы проф. Илью Кокорудза, касіромъ и господаремъ о. Олекс. Теминцкого, секретаремъ п. В. Грабозенцского, референтъ театральный поручено проф. В. Шухевичеви, а референтомъ его ставъ п. Микола Заячкôвскій.**

— **На Руску Бурсу въ Новôмъ Санчи зложивъ на нашй руки Вп. о. Емилiянъ Менциньскій, парохъ зъ Ходновичъ, 2 зр. — Русины! памятайте на Руску Бурсу въ Новôмъ Санчи!**

— **Американьска „Свобода“** подае адресы ново-осѣлыхъ священникôвъ рускихъ въ Америцѣ. Адреса о. Бончевского: „Rev. A. Bonczewsky, 10 May Str., Ansonia, Conn.“ а о. Пôдгорецкого „Rev. N. Pidhorecky, 225 Warren Str., Jersey Cith, N. J.“ — о. Пôдгорецкій заснувавъ уже въ Джерзі Ситі читальню имени Тараса Шевченка, а члены [65] выбрали его головою.

— Дня 15. н. ст. лютого с. р. вôдбуде ся въ Ярославѣ въ сали вотелю „Вікторія“ вокально-музикальный вечеръ зъ танцями. Запрошеня на сей вечеръ будуть въ тыхъ дняхъ розсланй. Чистый дохôдъ призначеный на цѣли Бурсы им. св. Оруфрія.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроюе дня 3 н. ст. лютого с. р. вечерокъ зъ танцями въ комнатахъ товариства [ул. Смиковецка дôмъ Вахса]. Стрôй для пань вечерковый, для панôвъ балевый. Вступъ вôдъ особы 1 зр., вôдъ родины зъ 4 особъ 3 зр. Хто бы не одержавъ запрошеня, нехай уважае ся оповѣщене запрошеньемъ. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ.

— **Редакція „Душпастира“** оповѣщуе отсимъ, що 24 ч. „Душпастыра“ мѣститъ довшу розправу „Про фасіи для священникôвъ“ въ обробленю Впр. о. Анатоля Долиньского, пароха зъ Бродôвъ, и що се число для догôдности Вч. духовенства буде розслане сего тыжня всѣмъ урядамъ парохіяльнымъ рускимъ безъ взгляду на те, чи поодинокй Вч. Отцѣ суть передплатниками „Душпастыра“ евентуально членами тов. св. Ап. Павла, котрого „Душпастыръ“ есть органомъ. — За Редакцію св. *Д-ръ Стефанъ Юрикъ.* [Прочій рускй часописи просить ся о повторене.]

— **Общество „Русскихъ Дамъ“ у Львовѣ** просить насъ оповѣстити: Вечеръ зъ танцями общества Рускихъ Дамъ вôдбуде ся дня 5 (17) лютого с. р. въ сали „Народн. Дому“. Вхôдъ вôдъ лиця 3 кор., семейный білетъ для 4 лиць 10 кор.; на галерію I-е мѣсце 2 кор., II-е 1 кор. Запрошеня розслано, а слн-бы хто по ошибцѣ не дôставъ, зволить вôднести ся до комітету: до п-ѣ М. Ясеницкон, ул. Валова ч. 11, або до п-ѣ Софіи Марковъ ул. Руска ч. 3.

— Въ Самборѣ въ суботу 22-ого с. м. ран **выконавъ катъ Зелінгеръ** зъ Вѣдня **засудъ смерти на Миколѣ Козаку**, 22-лѣтнôмъ паробку зъ Журавникъ, котрый убивъ спячого жандарма Кальбу та зрабувавъ у него 6 зр. 20 кр. и трохи тютюну. Нôчь передъ страченемъ перебувъ Козакъ спокôйно въ товариствѣ священика о. Козаневича, нѣчого не ѣвъ, не пивъ и не спочивавъ. Рано зажадавъ вôдправы богослуженя. Ходячи по комнатѣ говоривъ: „Згубивъ-емъ его душу и свою!“ На мѣсце лобне ишовъ певнымъ крокомъ, безъ страху. Пôдъ шибеницею повтарявъ за священникомъ молитву, а коли президентъ суду сказавъ до ката, що вôддае ему засудженого въ руки, закликавъ: „Татунцю небесный, помилуй мене“. Въ двѣ мінуты сконстатувавъ лѣкарь смерть. Цѣла процедура страченя вôдъ выходу на мѣсце до хвилѣ, коли катъ вôдкинувъ рукавички и сказавъ до президента: „вырокъ сповненый“, тревала пять мінутъ.

— **Сензаційна операція.** Лѣкарѣ практикують теперь часто операцін жолудка, але вытяти цѣлый жолудокъ безъ лихихъ наслѣдкôвъ для пацієнта — се уважано за неможливе. Въ р. 1878 професоръ Черни въ Гайдельберґу доконавъ подôбнон операцін на песи. Славный той песъ живъ ще пять лѣтъ, а опôсля убито его до дальшого досвѣду анатомічного. Секція выказала, що не вытято цѣлого жолудка, а позôстала часть переобразувала ся въ мѣшочокъ, котрый заступавъ жолудокъ. Передъ трема мѣсяцями д-ръ Шаттеръ въ Цириху вытявъ весь жолудокъ не звѣринѣ, але 56-лѣтнôй женщинѣ, що терпѣла на жолудкового рака и сшивъ перевôдъ покармовый зъ тенесами. Хору живлено зъ-разу малыми дозами плынôвъ и доведено до того, що она приймае 2 фунты поживы одноразово и чуе ся цѣлкомъ здоровою. Лѣкарѣ переконали ся, що наступило розширене тенесъ, котре заступае недостаючій жолудокъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 5 н. ст. лютого вôдбуде ся въ Миклашевѣ о годинѣ 7-ôй вечеромъ вѣнчане п. Андрея Яворского, управителя миклашевскон школы, зъ панною Леокадіею Барановскою. — Дня 8 н. ст. лютого вôдбуде ся въ Сторонпôй коло Нôдбужа [станція зел. Самбôръ] вѣнчане укôнченого богослова п. Олекс. Залѣтача зъ п. Цецилією Кушнѣрь, дочкою мѣсцевого пароха. — Бурмістръ м. Бережанъ Гіольскій зрезигнувавъ еô своихъ гôдности а рада мѣста приняла его резигнацію. — Сими днями вôдбуде ся у Вѣдни конференція въ справѣ Морского Ока въ цѣли выбору суперарбітра; зô стороны австрійскон именованый судьею мировымъ президентъ львôвскон апеляцін д-ръ Тхуржницкій. — Почестне горожаньство надала рада громадска Озерянъ д-рови Северинови Дністряньскому радникови шкôльному. — Американьска-співачка Саломея Крушельницка зложила 225 зр. на красовый фондъ рускорадикальнои партіи у Львовѣ. — Рада повѣтова въ Бôбрцѣ ухвалила побудувати шпиталь въ честь 50-лѣтнього ювілея цѣсаря. — Въ Перемышли померъ вôдъ чаду ротмістръ трену Айненґель. — Село Мшану коло Львова купивъ вôдъ д-ра Григ. Зембицкого жидъ Б. В. Гавсманъ, львôвскій предприемець, за 70.000 зр.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Омелянъ Сасъ Комарницкій, емеритованый радникъ судовый, адвокатъ краевый и членъ рады мѣста Станиславова, упокоивъ ся въ Станиславовѣ въ 54-ôмъ роцѣ житя. В. ч. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Прага 25 сѣчня. Приѣхавъ сюды секційный шефъ міністерства просвѣты Гартель и конферувавъ зъ ректорами нѣмецкои техніки и університету; обохъ выпытувавъ про послѣдній подѣй пражскй.

Вчера на зборахъ студентôвъ высказано обурене зъ причины напастей изъ стороны чеського населеня и нарушеня запорученыхъ академічныхъ правъ. Дальше ухвалено скликати вѣче нѣмецкихъ студентôвъ до Лѣтомарицъ на день 29 с. м., а до того часу не ходити на выклады, хиба бы знесено заборону ношеня вôдзнакъ.

Молодоческий посолъ адвокатъ Пінкасъ вызвавъ п. Вольфа на поединокъ. Пінкасъ уходить за найлѣпшого рубаку въ Празѣ.

Берно 25 сѣчня. Коли вчера п. Дельвертъ мотивувавъ въ соймѣ внесене на знесене языковыхъ розпоряжень, чески послы опустили салю и вернули, ажь коли Дельвертъ скôнчивъ свою бесѣду. Бесѣдникъ выводивъ, що Нѣмцѣ не признають соймови права до полагоджуваня языкового спору, бо се належить до рады державнои. Потôмъ п. Парма мотивувавъ внесене на заведене обохъ краевыхъ языкôвъ въ урядованю автономічныхъ властей, при чôмъ сперивъ зъ п. Дельвертомъ, выказуючи компетенцію сойму. Оба внесеня передано комісіямъ.

Парижъ 25 сѣчня. Прокураторъ зажадавъ вôдъ палаты депутованыхъ выдачѣ п. гр. Берніса и другого посла зъ причины, що въ суботу счали въ парляментѣ бійку. Зъ Альпіру наспѣвають вѣсти про великй розруси, звернен противъ жидôвъ зъ причины справы Драйфуса.

Надослане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. I. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроене електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. I

Курсъ Львôвскій

въ дня 24 н. ст. сѣчня 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	212 —	215 —
Зелѣзн. Львôв.-Чернов.-Яссы по 200 зр.	294 —	297 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	385 —	395 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы заставнй по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. въ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 10	100 80
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 60	101 50
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 80	98 80
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	96 70	97 40
Обдиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 75	— —
Комунальнй Банку краев. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 30	101 —
Позички краевои въ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои въ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	97 80	98 50
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 30	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 75	28 75
Мѣста Станиславова	48 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 64	5 74
Наполеондоръ	9 49	9 59
Пôвъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 65	59 10

ЛÔЖКА зелѣзнй складанй по зр. 5·80, зъ боками бляшаными орѣхово-лякированй, по зр. 14, 16, 18, 20 и выше. Лôжка дитинй по зр. 12, 14 16, 18, и 20. Матерацы спружиновй по зр. 12·50.

поручае ПЕТРО ХЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Піроліну

яко найлучше и найтанше средство до освѣтлени будынкôвъ господарскихъ, горалень, млынкôвъ, тартакôвъ и т. п. поручае и удержуе на складѣ головный заступникъ для Галичины и Буковины

АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ

Львôвъ, Браерôвска ч. 14.

Цѣнникъ и проспекты gratis.

Вôдпродавцямъ вôдповѣдный рабатъ. 460 6—0

Укінчений слухач фільозофії фільольог шукае лекцій на провінції.

Адрес: Х. У. в Рожнітові poste restante. 31 1—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу

зъ житеписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленй примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Вôдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батькôвщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вôдповѣдае д-ръ Костъ Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорôчна передплата выносить 2 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львôвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовй статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційнй політичного змѣсту (н. пр. о сегорôчнôй сесіи соймовôй, о выборахъ, вôдозвы Краевого рускаго комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховй переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новôмъ законѣ дороговôмъ, О краевôй продажи соли, О краевôй акцизѣ вôдъ напитковъ, Вас. Нагôрного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Неделъского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зô всѣхъ сторôнъ краю; 5) порады, питаня и вôдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспôльно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства рускаго; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысль и торговля.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

БАРХАНЫ

въ найновѣйшихъ взорахъ.

ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНÎ

въ найбôльшôмъ выборѣ, метръ вôдъ 25 кр. почавши

поручае Магазинъ 1

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

Вôдзначена срѣбнымъ медалемъ на вы ставѣ львôвскôй 1894 р. а также иншими медалями на выставахъ

НАЙДЕШЕВША

БРОНЗÔВНИЧА РОБÔТНЯ

ИВАНА ВЫШАСКА

у Львовѣ, при ул. Краковскôй ч. 5

поручае свои

выробы церковнй

въ срѣбла, бронзу, хиньского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ, якъ: чашѣ, хресты, монстранціи, пушки цимборійнй, пушки на св. олѣй, патины до недужихъ, кадильницѣ, лодки, скипетры для панъ, скипетры братскй, лѣхтарѣ рôзной величины, скляній павуки и бронзовй, окутя на евангелія и т. и. поручаючи за многолѣтну тревалôсть и найпри ступнѣйшу цѣну. 447 6—7

Всѣ наведенй предметы старй направляе, посрѣблюе и позолочуе въ огни тревало за порукою довголѣтнои тревалости.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

у Львовѣ улиця Коперника

Складъ предметôвъ религійныхъ

поручае:

ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторôнъ ручно малованй, обшитй гальонами и френзлями, зъ металевою галкою на дручку.

Цѣна пôсля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.

ХОРУГВИ зъ правдивого шовкового адамашку вôдъ 45—76 зр. 359 12—?

ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вôдъ 25—35 зр.

ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вôдъ 27—54 зр.

Цѣнники на жадане franco и gratis.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр. на пôвъ року 1·60 кр. на чвертъ року 1 зр.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

пôсля часу середно-европейского [пів цілого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп. відходять о	ПОІЗД особ.	зі Львова
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.06		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Нічн				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Нічн**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вижком попеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.50	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годины 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одповѣдальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоанна Гренька.

Ч. 10. Львовъ, Середа 14 (26) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ середокъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Клинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженя. — Реклямаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсилане“ по 25 кр. а. в.

Поднята и инші донесеня приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Дебата адресова въ соймѣ.

Референтъ комісіи адресовои гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій вѣдчитавъ по польски текстъ адресы, ухваленый въ комісіи.

Пос. Дунаевскій, предсѣдатель комісіи адресовои, першій забравъ голосъ. Зачавъ пояснити спеціяльно поединокій уступы адресы: Репрезентація польска вѣдъ початку еры конституційнои руководила ся завсѣгды гадкою пѣдпиранія условій едности и розвитку монархіи. Она знала розрѣзнити, що значить вести опозицію противъ правительства, а опозицію противъ всього и всѣхъ, зъ-вѣдки бы се не походило (*Славно!*). Длятого нашою засадою боронити интересовъ державы. — Згадка, а взглядно застереженя противъ безпосередности выборовъ най нѣкого не дивує анѣ гнѣвае. Жадати вѣдъ сойму, щобы вонъ менше сказавъ вѣдъ сего, щобы вонъ не застерѣгъ ся противъ нарушеня правъ, запорученыхъ ему статутомъ, годѣ. — Говорить ся о историчнѣй традиціи и се вповнѣ вѣдповѣдае будовѣ нашои монархіи. Монархія наша зростала звѣльна и постепенно, влучаючи въ свѣй організмъ край и провінціи зъ историчною традиціею. Въ сей способъ повстало склепленье, пѣдъ которымъ мы найшли захистъ, то чи не годить ся пѣдперти его фундаментами на основѣ историчнѣй? — Репрезентація рускѣй, выставленѣй за напрямъ своои политики на ворожѣ атаки, нашимъ союзникамъ зъ рады державнои треба було сказати се, що имъ належить ся и признати имъ рѣвноправность въ ихъ сущныхъ жаданяхъ. Але заразомъ треба намъ показати, що маемо ниже поняте о цивілізаціи: що мы поборюемо нашихъ противниковъ, але заразомъ имѣемо ихъ шанувати. — Розширене обѣму власти адміністраційнои лежить въ интересѣ краю, бо суть менше и бѣльше важній справы для держави и краю, а способъ ихъ переведеня може причинити ся до пѣднесеня и розвитку краю. Адміністрацію ведуть люде и можуть мылити ся; въ адресѣ домагае ся безсторонности и пошанованя правъ и законовъ зѣ стороны властей. Жадаемо о пѣки, забезпеченя свободъ горожанськихъ, але зъ другои стороны рѣвножъ пильнованя ладу и порядку. — Въ проєктахъ економічныхъ жадаемо, щобы увзгляднено потребы селянъ. — Провѣдна гадка при укладаню сеи адресы була, щобы згѣдно и однодушно, въ любови краю и монархіи, въ спѣльности интересовъ релігійныхъ и моральныхъ выйшла сеся адреса вѣдъ обохъ народовъ. Мы жертвуемо цѣсареви на его ювілей образъ едности и згоды въ краю (*Славно!*). Надѣймо ся, що згода буде присвѣчувати и на будуче. Першій и послѣдный уступъ адресы промавляе такъ до серця, що его близше пояснити не треба.

Маршалокъ повѣдомивъ, що до голосу записали ся: Окуневскій, Ад. Єнджейовичъ, Барвѣньскій, Середнявскій, Крамарчикъ, Щепановскій, Пінінъскій и Новаковскій.

Пос. Окуневскій зазначивъ, що е за высланемъ адресы, але такои, де бы були зазначеній правдивѣ постуляты народу рускаго. Вказавши на розвитокъ сусѣдныхъ державъ, не бачить бесѣдникъ мѣжь ними Австріи, де борба національна святкуе правдивѣ орѣи въ Чехіи, а у насъ въ Галичинѣ зазначуе ся проливомъ крови при выборахъ. Нашъ край представляе пѣдъ взглядомъ економічнымъ повну руину. У насъ мука угорска, мы придавленѣ промысломъ мадярскимъ, а польска репрезентація не подумае о подвигненю промыслу ловомъ нашого краю. Отворѣть Днѣстеръ, щобы нашому промыслови забезпечити нову дорогу збуту. Треба глядѣти ширше, а не зъ вузкого свѣтогляду галицкого. — Що-до стороны политичнои въ адресѣ, то впадае въ очи згадка про рѣвноправность для другои народности и заспокоеня ей сущныхъ потребъ. Мы маемо свободы гражданьскѣ запоручены основными законами, а вы важите ся тѣ свободы санкціонувати? Вы — соймъ галицкій, вы — зъ вашими инструктами, заявлеными въ часѣ послѣднои кампаніи парляментарнои? (Оплески на галеріи, а маршалокъ грозить опорожненемъ галерій.) Гляньте, хто втѣкае зъ старои Европы до Америки. Утѣкае Ирландчикъ, Словакъ и Русинъ зъ Угорщины, Русинъ зѣ всѣдныи Галичины и Полякъ зъ-пѣдъ Россіи. Варта надъ тымъ застановити ся, бо се важна познака. А що-до тыхъ „сущныхъ“ потребъ, звычайно даете напередъ шумнѣ фрази, а чотѣмъ вкладаете се слѣпце о „istotnych potrzebach“ Русинѣвъ. Свобода и рѣвноправность буде лишь тогдѣ опирати ся на правдивѣй основѣ, если вѣддаете намъ нашѣ права и нашу землю безъ мѣйоризаціи, а тогдѣ и мы згодимо ся, щобы намѣстникъ бувъ одѣвчальный передъ соймомъ. На розширене автономіи рускій народъ нѣколи не згодить ся, хочь бы и знайшли ся тутъ рускѣ послы, котрѣ однодушно годять ся на таку адресу. Вы упали, ваша политика у Вѣдни повалила ся длятого, що вы не вмѣли пошанувати засадъ конституційныхъ. Доки у насъ будуть переводити ся выборы пѣсля методы зъ послѣдныхъ лѣтъ, доки такій Галецкій може безкарно арештувати 14 выборцѣвъ, доки президентъ міністровъ Полякъ буде покрывати всѣ тѣ незаконности, дотя намъ годѣ говорити про свободу и запоручати рѣвноправность другому народови. Кровь Стасюка, клеветы на наше духовеньство, увязненя священниковъ — се илюстрація до вашои автономіи и вашои управы въ краю. А въ реляціяхъ старостъ скѣлько неправды и лжи! Поки та ложь буде истнувати у властей адміністраційныхъ и поки буде называти ся политикою, дотя мы зъ легкимъ серцемъ зрѣкаемо ся запорученои вами рѣвноправности!

Депутація народу рускаго зъ вѣрою удала ся передъ престолъ, а вашъ премієръ вложивъ въ уста найвысшій, що се демонстрація. Я бы вамъ не радивъ почути тѣ слова, якѣ тогдѣ выйшли зъ устъ розжаленого народу. Я думавъ, що бодай кн. Сангушко не приложить рукъ до тыхъ всѣхъ незаконностей; я думавъ, що се пашквіль тѣ закиды противъ князя. Тымчасомъ я переконавъ ся зъ его реляцій, що тѣ закиды оправданѣ. Бо коли каже ся, що урядникъ политичный не винень, лишь рускій священникъ, а если що й було, то не дивота въ такъ розлогомъ краю — то такѣ реляціи кличуть о месть. Длячого не пояснено намъ доси, чому то повязано священниковъ, а розправы карнѣ не выказали нѣчого противъ нихъ? (Якійсь посолъ польскій смѣе ся.) Тутъ нема чого смѣяти ся, бо надъ симъ цѣлый народъ тяжко болить. Фальшива реляція о выборахъ явила ся у Вѣдни телеграфічно, але о нуждѣ селянина не можна було дочекати ся справозданя. Тожъ способъ переводженя выборовъ въ Галичинѣ и вашѣ инстинкты безъ почутя свободъ конституційныхъ не дозволяють, щобы народъ рускій згодивъ ся на розширене власти адміністраційнои въ краю. Се вѣдсунуло насъ вѣдъ центрального правительства; вашъ премієръ спровадивъ поліцію до парляменту и вы смѣете домагати ся розширеня автономіи. — Мы змайоризованій послы, выбираній геометрією выборчою не можемо пристати на посередность выборовъ до парляменту, бо се бувъ бы нашъ грѣбъ. Вы вже высылали зъ-вѣдси Гуцалевича зъ двома селянами, або Яновского за репрезентацію руску. Змѣнѣть себе и свои инстинкты, станьте дѣйство мужами европейскими, а тогдѣ можемо зъ вами говорити. Бо такъ якъ е, хочь чванite ся однодушностію ухвалы въ комісіи, народъ рускій зробить свое и вышле вѣдъ себе свою адресу до правительства и цѣсаря. Я бувъ бы за симъ, щобы нашѣ бруды прати у себе дома. Але гляньте на верифікаціи выборовъ, якъ они переводять ся? Чи тутъ трибуналъ для рѣшаня нашихъ справъ? Заявляю, що будемо ставити поправки, если ихъ не увзгляднite, то будемо голосувати противъ цѣлои адресы. Рускій народъ окупивъ свою довголѣтну неволю кровію, а се кровавe зарево, що на всходѣ свѣтить, дае ему надѣю, що и его кровь не пролита даромъ.

Пос. Ад. Єнджейовичъ (членъ комісіи парламентарнои кола польского) пояснивъ напрямъ политики и послѣдній подѣй въ парляментѣ, выхваливъ политику клюбу рускаго, а полемізуючи зъ Окуневскимъ, закинувъ ему, що вонъ ишовъ противъ змаганъ цѣлои коаліціи славяньскои.

Пос. Барвѣньскій зголосивъ ся до голосу въ имени клюбу рускаго. Всѣ давнѣйшѣ хвилѣ, въ которыхъ звертано ся до трону зъ адресою, не дорѣвнують своею вагою теперѣшнѣй порѣ. Нашъ цѣсарь святкуе 50-лѣтный ювілей, а рускій народъ мае много завдячити добротливости и ласкавѣй опѣцѣ свого цѣсаря. Се выкликало въ народѣ рускѣмъ животворну силу въ змаганяхъ до культурного и економічного розвитку. Вправдѣ не завсѣгды сеся палата вмѣла вѣдносити ся справедливо и прихильно до потребъ народу рускаго, але зъ часомъ сеся идея справедливости чимъ разъ бѣльше находила свое признане. Не чужого мы бажаемъ, а лишь свого. Въ адресѣ зазначено, що соймъ признае засаду рѣвноправности. Сеся запорука сойму причинить ся до признаня Русинамъ ихъ змагань и бажань. Справы, якѣ вѣдносять ся до обохъ народовъ,

---

9)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣданє *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Одного разу при кѣнци весны а на початку лѣта я вставъ скорше якъ звычайно, поснѣдавъ на-борзѣ и выбравъ-емь ся на проходъ на громадску гору, бо була красна погода. Въ-тѣмъ чую: хтось запукавъ три разы до дверей. Мене се застановило... Коли хто приходивъ до мене зъ села, то звычайно не пукавъ до дверей, лише въ иншій способъ дававъ о собѣ знати: або закашлявъ, або ставъ выпирати о рогѣжку ноги, хочь-бы й не було болота, або по-просту сякавъ нѣсъ о скѣлько можь найголоснѣйше... А тутъ хтось пукае, видно якійсь вже бѣльше цивілізованый чоловѣкъ а може гость. Я кликнувъ „прошу!“ и дверѣ стали поволи вѣдчинятись, а передъ моими очима зъявивъ ся, мовь зъ землѣ выросъ, Гаврило Чорнѣй. Я пѣзнавъ его заразъ, бо вонъ цѣлкомъ не змѣнивъ ся, тѣлько лице его трохи бѣльше поморщилось и чуприна трохи бѣльше посивѣла. Одягненый вонъ бувъ въ якійсь пошарпаный тулубець, оперезаный мотузкомъ, на грудяхъ той тулубець не сходивъ ся и можна було дуже добре видѣти, що пѣдъ нимъ цѣлкомъ не було сорочки. Одна штана на колѣнѣ була продерта и зъ розпоры выглядало голе тѣло, на ногахъ мавъ якійсь шкарбуны, а зъ нихъ вызирали голѣ пальцѣ...

— Слава Исусу Христу! — привитавъ мене Гаврило якимсь захриплымъ голосомъ и, закимъ я ще вспѣвъ вѣдповѣсти на его привѣтъ, заразъ додавъ:

— А що, чи пѣзнаете мене, пане?

— Зъ-вѣдки вы взяли ся, Гаврило? — спытавъ я. — Вже-мь васъ давно не видѣвъ... що вы тутъ робите у насъ?

— Я въ дорозѣ, пане, вступивъ до васъ, щобы-сьте чимъ-будь обдарували бѣдного подорожного.

— Обдаруватн? А чимъ же я васъ обдарую? Одежѣ въ мене такои нема, щобы вамъ дати... але ось маете! — И я выйнявъ зъ мошенки кѣлька крейцарѣвъ та кинувъ ему въ его нужденный капелюхъ.

Я думавъ, що вонъ пѣйде собѣ, но вонъ все стоявъ, мовь-бы хотѣвъ зѣ мною щось говорити.

— Де-жь вы бували до сего часу? — спытавъ я его по хвили.

— Бувъ-емь въ Н... — вонъ назвавъ о пять миль вѣддалене повѣтове мѣсто, до которого переселивъ ся передъ двома лѣтами.

— Ну, а теперь куды йдете?

— Иду ажь до Львова.

— Ажь до Львова?

— Такъ.

— Чи не могли-бъ вы менѣ сказати, длячого змѣняете мѣсце перебуваня?

— Такъ... Кажуть, тамъ лекше о заробокъ, а впрочѣмъ хочу свѣта зобачити...

— Та я чувъ, що вы и въ Н. все мали добрый заробокъ а я й самъ видѣвъ васъ неразъ при роботѣ.

— О, такъ, бувъ заробокъ, но теперь вже нѣхто не хоче брати мене на роботу.

— Чому-жь то? чи нездужаете?

Вонъ махнувъ рукою.

— Нѣ, не тее... Але, щобы вамъ правду сказати, бувъ часъ, коли я пустивъ ся на „песю дорогу“, т. е. розпивъ ся. Я постановивъ бувъ собѣ зъ початку не пити и довго не пивъ та й добре менѣ було, но таки чортъ приступивъ, спокусивъ мене и я протративъ всьо, що мавъ, а що найважнѣйше одежу... А такого обдравця, якъ я, нѣхто не возьме до роботы, навѣть жиды боять ся... — Вонъ поглянувъ на свою одѣжь и зъ вѣдразою махнувъ рукою. — Боять ся, щобъ чого не вкравъ, — говоривъ вонъ дальше, — а я, ѣй Богу, стережусь того грѣха, якъ огню, тѣлько що пити, то правда, пивъ... Пропивъ пилку, коновки, коромесло, сокиру, шмата, мавъ-емь добру опанчу, и ей пропивъ, потѣмъ пересидѣвъ въ арештѣ такожъ за-про піянъство, перележавъ въ шпитали, а теперь видите, якій я... — И вонъ ставъ пильно оглядати пальцѣ у нѣгъ, що ему вызирали зъ шкарбунѣвъ. — Духъ святый вѣдступивъ вѣдъ чоловѣка, — промовивъ вонъ по хвили, — чортъ приступивъ и зъ того цѣла бѣда, все нещасте...

— Ну, а коли вы дѣстанете ся до Львова, то и тамъ не схотять васъ брати до роботы по причинѣ вашои одежѣ, — замѣтивъ я, хитаючи головою.

— Я, пане, — говоривъ Гаврило, — такъ думаю: по дорозѣ буду просити людей, то чей-же таки щось выпрошу, бо люде не татаре, та якось приличнѣйше вберу ся, заки вступлю до того великого мѣста.

Я ще выйнявъ кѣлька крейцарѣвъ и вручивъ Гаврилови, що все стоявъ коло дверей.

— Ну, най васъ Богъ провадить та дасть вамъ щасливо зайти до вашои цѣли! — сказавъ я.

— А я ще тее... хотѣвъ бы зобачити ся зъ дѣтьми, — промовивъ Гаврило, чухаючись въ голову и рухаючи плечима, — хотѣвъ бы мь ихъ поблагословити, бо вже ихъ певно не увиджу въ тѣмъ житю...

— Добре, красно, — замѣтивъ я, — Федорко добрый господарь, прикупивъ уже два кавалки поля, вы вже маете внука...

— Внука! — закликавъ вонъ и его пожовкле лице розъяснилось радѣстною усмѣшкою. — Татяна! — закликавъ вонъ знову, пѣдносячи взоръ до горы, до повалы. — Вы не знаете, пане, якъ я люблю Татяну... Якъ не любивъ-емь ей, коли бувъ разомъ зъ нею, такъ знову теперь люблю ей страшенно, душѣ не чую. Я бы, пане, слѣды ей цѣлувавъ, коли-бъ пѣзнавъ ихъ де на дорозѣ...

— Знаете що, Гаврило, — сказавъ я, — вы бы найлучше зробили, коли-бъ таки осѣли дома при дѣтяхъ та жили щасливо на старѣсть... На що вамъ тягати ся по свѣтѣ, Богъ знае куды, коли дочка и зять пригорнуть васъ и пошанують вашу старѣсть... Ось и вашу жѣнку утримують и живуть зъ нею въ згодѣ, хочь она нерѣдна мати, а мачуха...

Гаврило покрутивъ головою.

— Моя жѣнка що иншого, — вѣдказавъ Гаврило, — то лисиця, то скотина, а я, пане, не можу того зробити... Коли-бъ и такъ зробивъ, тогдѣ бъ на кождѣмъ кроцѣ менѣ вимовляла моя небожка перша жѣнка и казала бъ: „Дивись на Федорка и Татяну, якъ они живуть, якій они щасливій... А ты якъ живъ зѣ мною, душегубе!“ Такъ мусѣло бы бути, я вже знаю... И еще що: Я своє всьо пропивъ, я въ тѣмъ господарствѣ не маю нѣчого, навѣть палець обмити. А сидѣти у нихъ и чути кождои хвилѣ, що тобѣ тутъ не належить ся мѣсце, ну, то я вже волю изти на конець свѣта и здохнути, якъ той песъ, денебудь пѣдъ плотомъ...

„Ну, — подумавъ я собѣ, — дивне у тебе

повинний найти полагодженє въ соймѣ краєвомъ. При розширеню атрибуцій краєвои власти адміністраційнои мусимо домагати ся, щобы пошановано законъ и свободы горожанськи, бо се причинить ся до уладнання вѣдносинъ обохъ народностей въ краю. Руській народъ в прихильный розширеню самоуправы, але ворогомъ всякого верховодства, старшованя одного народу надъ другимъ. Бѣльшость не може выкорыстувати своихъ правъ супротивъ меншости, бо идея самоуправы буде спачена. Релігійнй, національнй, економічнй и горожанськи потребы народу руского повинни бути увзглядненй. Власти правительственнй повинни точно, строго та безсторонно выповнювати свои обовязки. Памятаймо на теперѣшну хвилю, коли обѣ народности мають ухвалити адресу до трону. Розвитокъ краю и добро державы вымагають, щобы обѣ народности розвивали ся поручь себе въ найбѣльшой згодѣ на засадахъ рѣвноправности, бо симъ можна злożити найкращій вѣнець въ роцѣ ювілейномъ у стопъ престола.

Комісарь правительственный гр. Лось забравъ голосъ, щобы вѣдповѣсти на замѣтки пос. Окуневского: Намѣстництво обовязане здавати реляцію по кождыхъ выборахъ о ихъ результатѣ. Всѣ факты и закиды, пѣдношенй що-до выборѣвъ, були розслѣдженй и, зъ вынимкою деякихъ неправильностей, не може бути мовы о надужитяхъ власти и органѣвъ правительственныхъ. Противно треба зазначити, що всѣ урядники сповнили свѣй обовязокъ якъ найточнѣйше и безъ закиду. Правительство не руководило ся неохотно або неприязно супротивъ Русинѣвъ, а коли треба було ужити жандармѣвъ, то причиною сего були несовѣстнй агітації. (Абрагамовичъ Давидъ: Tak jest!) Комісарѣ выборчій, выделегованй зъ-поза сферъ урядничихъ, були выставленй на насильства и небезпечнѣсть свого житя. — А що-до реляцій о нуждѣ галицкой, то она вѣдѣйшла сейчасъ до центральныхъ властей, скоро зъ поодинокихъ повѣтѣвъ наспѣли точнй справоздання.

Пос. Сѣреднявскій (людовець) натыкнувши про надужитя властей при выборахъ, наводивъ примѣры противзаконного поведеня деякихъ старостѣвъ въ захѣдній Галичинѣ. Указавъ, що селянина трактує ся безвзглядно и вѣдмавляє ся ему правъ політичныхъ. Зазначивъ, що постуляты въ адресѣ повинній дальше ити, н. пр. треба зазначити потребу одвѣчальности намѣстника передъ соймомъ — однакъ людовцѣ будуть голосувати за адресою.

Пос. Крамарчикъ сильно заакцентувавъ свѣй польскій патріотизмъ, бажавъ бы, щобы адреса выходила вѣдъ всѣхъ dzielnic Polski, та мѣстила ихъ найсвятѣйший бажаня. Згадавши про подѣѣ въ парламентѣ вѣддавъ похвалу делегації польскій за сборону противъ Нѣмцѣвъ. Закінчивъ окликомъ до цѣсаря, що вонъ (цѣсарь) не потребує нѣчого бояти ся, бо тутъ будує ся на польскій землѣ для него домъ, а людъ краковскій радо прийме его въ обѣймы на случай небезпечности. Жадавъ, щобы адресу ухвалено одноголосно, бо се хвиля торжественна.

На тѣмъ перервано дискусію до завтрѣшного дня (четверга) о 10 тій год. рано.

почутя чести, Гавриło, и де ты его набравъ?"

— А ще ось що, пане — говоривъ вонъ дальше: — Вы знаете, що я замѣрявъ зробити Федоркови заразъ по весѣлю... Длятого тутъ [вонъ показавъ палцемъ на груди и чоло] якось менѣ невыразно дѣється на таку думку... Сядьте у чиѣйсь хатѣ, ѣсти чиѣсь хлѣбъ и все мати на мысли, що я того чоловѣка хотѣвъ згладити зъ свѣта, се вже либонь переходить силу чоловѣка.

„Слушно, слушно" — признавъ я въ дусѣ.

Я ще разъ выймавъ мошенку и давъ Гаврилови колька крейцарѣвъ, а вонъ взявъ и сховавъ десь за латкою свого дѣравого тулубця.

— Та и васъ, пане, — говорывъ вонъ дальше, — я прийшовъ еще разъ побачити та й попращати ся зъ вами. Бувайте здоровй и щасливй...

Вонъ поклонивъ ся менѣ въ поясъ и ставъ выходити.

Менѣ прийшла одна думка до головы..

— Чекайте, Гавриło, я пѣйду зъ вами, — закликавъ я.

Вонъ пишовъ до своихъ дѣтей, до своеи жѣнки, я бувъ цѣкавый видѣти, яка буде его стрѣча зъ найблизшою родиною по бѣльше якъ дволѣтнѣй розлуцѣ.

— Я давъ Федоркови чоботы до направы, — говоривъ я до Гаврила, — та хотѣвъ бы-мь знати, чи вже не готовй. Коли вы йдете до Федорка, то я пѣйду зъ вами.

— Ходѣть, пане! — вѣдказавъ Гавриło, — я ще раднѣйшій...

(*Дальше буде.*)

Въ справѣ фасіонованя особистого доходу духовныхъ.

(*Дальше.*)

Въ виду „доходу" вѣ службъ Божихъ законъ [§. 202, al. 2] признае обовязокъ до фасіонованя тыхъ службъ *фундаційныхъ*, котрй вчислений намъ въ конґруу, якъ и тыхъ, для котрыхъ застережене въ актѣ фундаційномъ невключованє ихъ въ конґруу. Рѣчь природна, що тй службы Божй, яко фундованй и для получшеня быту духовного, перевышаючй часами значно звычайне stipendium [бувають по иншихъ краяхъ и на 1000 зр. одна] можуть становити доходъ особистый, не уймаючи правдѣ, що служба Божа не може бути купна анѣ заробляна. Всякій иншій вѣдручній службы Божій [stipendia manualia] законъ пѣсля нашого погляду не уважае доходомъ; въ законѣ бо есть мова ино о *записахъ* службъ Б. [§. 202, al. 2], а надто *даровизны* и иншій *свѣдченя безплатнй* не становлячй пѣсля §. 159, al. 2. доходу пѣдлягаючого оподатковану, мусять пѣсля нашого погляду безперечно вѣдносити ся и до службъ Б. вѣдручныхъ, котрй зовсѣмъ не в „пожиткомъ належачимъ ся духовнымъ зъ ихъ заводового становиска" [§. 167, 3.], а даромъ любви, поданемъ средствъ до выконуваня учинкѣвъ практичного милосердя черезъ духовного. Сли пѣсля §. 162, al. 5. даровизны, дарунки, пѣдпомоги и имъ подѣбній свѣдченя не вымагають вѣддяки, не можуть бути вчислюваній до выдатковъ, котрй вѣдъ сумы доходу можь вѣдтрутити, то духовнымъ, котрй по силѣ свого звання мусять мати фонды на свѣдчене дѣлъ милосердя, о якій кождый до нихъ має претенсій, мусять бути полишене жерело, зъ котрого можуть мати фонды на свѣдчене тыхъ дѣлъ. Пѣсля христіяньского переконаня анѣ служба Божа, анѣ справованє св. Таінъ не може бути куплене; отже датки, якій вѣрній добровѣльно вручають духовному, не выймаючи и жертвенныхъ хлѣбѣвъ, суть-не вынагородою за свѣдчена анѣ поборомъ належачимъ ся за для его заводового становиска, а *даромъ* належачимъ вѣдъ волй вѣрныхъ, жертвою зданою въ руки духовного для свѣдченя дѣлъ милосердя. Надъ такимъ пониманемъ интенцій закона що до службъ Б. вѣдручныхъ и иншихъ даровыхъ свѣдчень не повинно бути квестій.

Такъ само законъ хоче мати понятй доходы епітрахильнй. Вонъ справдѣ говорить выразно [§. 167. 3], що оплаты епітрахильнй належать до фасіонованя, однакъ властива интенція закона зъ огляду на тй свѣдченя, и взагалѣ *въ дѣлѣ оцѣнки доходовъ духовныхъ за службовыхъ поборовъ* есть выразно и недвозначно высказана въ §. 206, al. 3. Сей *для духовенства вельми важный* §. звучить: О скѣлько розходить ся о оцѣнку доходовъ изъ службовыхъ поборовъ [Bezüge — въ перекладѣ польскомъ, котрый въ краю готовй уважати хвино за мѣродатный, поставлено слово „piac", яке може бути знате фальшиво и приноровлене противъ выразной интенціи закона] належить выключно тримати ся опініи політичной краєвои власти [ц. к. намѣстництва] въ порозумѣню зъ начальною церковною властію. Сей уступъ, на нашу гадку, говорить якъ найвыразнѣйше, що законъ хоче увзглядниты доходы духовенства въ тѣмъ дусѣ, въ якѣмъ они дѣйстно намъ дѣстають ся, то значить въ дусѣ §. 159 al. 2. яко даровизны, яко свѣдченя не вымагаючй вѣддяки, чиненй намъ добровѣльно, для достатченя намъ средствъ до учинкѣвъ христіяньского милосерда; а щобы се увзглядненє при оцѣнцѣ нашихъ доходовъ наступило *конечно*, положено въ законѣ выразній слова, що оцѣнка нашихъ службовыхъ поборовъ [надѣймо ся, що и дрогъ на опаленя канцеляріи и архіву парохіяльного, бо и тй суть поборомъ службовымъ] залежить *выключно* вѣдъ порозумѣня выс. намѣстництва зъ всесв. Ординаріятами. Тутъ мѣсце высказати намъ здивованє, якъ де-хто въ духовенствѣ мѣгъ зражати ся тымъ, що всесв. Ординаріяты въ справѣ фасіонованя жадныхъ не подали для духовенства указѣвокъ. Се чей повинно бути ясне, що Ординаріятамъ не пригоже мѣшати ся публичными евунціяціями до справъ фіскальныхъ, до сферы ихъ чинностій зовсѣмъ не надаючихъ ся; а зъ другои стороны духовенство, маючи за собою сей §., мало имъ недвозначне запручене, що всесв. Ординаріяты не дадуть оцѣнки нашихъ поборовъ трактувати въ бездушнои фіскальнои стороны, значить, що намъ належить и безъ науки всесв. Ординаріятовъ при фасіонованю нашихъ поборовъ тримати ся властивого ихъ характеру: дару зъ любви, исперти насъ въ цѣли свѣдченя иныи актовъ милосердя, о скѣлько многй зъ нихъ дѣйстно суть такими.

Зъ огляду на доходы епітрахильнй впрочѣмъ есть въ законѣ застережене выразно [§. 202. al. 5.] и повторене зъ натиском въ другѣмъ мѣсци [§. 206, al. 3.], що они и записи богослужебнй мають бути вставленй въ доходъ зъ тою квотою, въ якій вчислений обстали при послѣднѣмъ вымѣрѣ конґруы.

Не належить однакъ спустити зъ уваги, що податокъ особисто-доходовый не обймає едино доходу *станового*, але и весь доходъ *личный*, плывучій зъ личного маетку. Намъ здає ся, що доходъ *становый* не буде зовсѣмъ може рѣзнити ся вѣдъ доходу, выказаного въ адъюстованѣй фасіи конґруальнѣй, именно при парохіяхъ побираючихъ конґруальне доповнене; за те сли до него дочислити доходъ рѣчный зъ *личного* маетку, выпаде высота *особистого доходу* рѣзна. До личного маетку належить: доходъ зъ особистои грунтовои власности, обчисленый точно пѣсля властивого стану рѣчи, доходъ зъ власныхъ будынкѣвъ мешкальныхъ, зъ предприемствъ, — всѣ зъ потрученемъ выдатковъ въ законѣ переданженыхъ; доходъ зъ капіталовъ, де-небудь ульокованыхъ [проценты]; доходъ зъ убочныхъ занять всякого рода; доходъ членовъ родины вилывающій до спѣльного господарства. Въ сесю рубрику належить втягнути доходъ н. пр. зъ маетку жены, якій бувая тамъ, де вѣно жены, принесене на ей имя, приносячи головѣ родины окремый рѣчный доходъ, бо тогдѣ приследуе право вѣдтрутити изъ загальнаго доходу квоту 250 зр. Сей доходъ зъ маетку жены, що помножуе загальный рѣчный доходъ родины, належить втягнути въ призначену на се рубрику. Збанания [въ нѣй фальшиво названа сеся рубрика „заробкомъ"].

(*Конецъ буде.*)

Повѣтъ камѣнецкій.

[Письмо въ Камѣнеччины.]

Зложило ся у насъ такъ, що всяка робота по краю — чи то просвѣтна, економічна чи політична тяжить въ першій лінії на нашѣмъ духовенствѣ и оно веде передъ и стае робітниками. Що такъ есть не цѣлкомъ природно; духовенство взагалѣ становить важный чинникъ въ житю суспѣльномъ, до акц и публичнои завѣзане не только своимъ вызначнымъ становискомъ, але и правомъ горожанськимъ. Чавну участь въ акціи політичній бере духовенство у всякихъ краяхъ и народахъ, а де такъ дѣється, духовенство стоять высоко. Сей обовязокъ тымъ бѣльше тяжить на нашѣмъ духовенствѣ, бо оно наша найчисленнѣйша интеліґенція, есть природнымъ заступникомъ и провѣдникомъ народу, а бодай хче себе за такого мати. Є обставины, котрй тую місію утруднюють, але звязь спѣльность народна, політична и обрядова, ул кшують ей, — одно цѣль лучить духовенство зъ народомъ и на вѣдворотъ.

Въ заслугу треба признати духовенству, що зъ его ініціативы, и свѣтскои интеліґенціи, де така есть, видно въ послѣднихъ часахъ значный рухъ въ кождѣмъ напрямѣ. Кожде число часописъ реєструе, що по повѣтахъ устроюють ся зборы, вѣча, завязують ся товариства, — всюда житє, рухъ, а се тѣльки вѣдрадный обявъ. Тымчасомъ о повѣтѣ камѣнецкѣмъ мало що чути.

Повѣтъ камѣнецкій межи немногими нашими унікать — опущена сирота. Зъ веходу Броды мають свою організацію політичну, изаходу такъ само Сокаль-Жовкѣвъ, на полудни рѣзно-жі, а повѣтъ камѣнецкій спить та дрѣмае и vice versa, — коротко сказавши: въ повѣтѣ камѣнецкѣмъ видный упадокъ житя публичного... Народъ рве ся, жадае житя, а коли хто проворнѣйшій будить и бере его на свій провѣдъ, то духовенство негодуе, що ему жезлъ выдирають зъ рукъ, а не подумае, щобы ложити яке огнище, котре бы будило свѣдомѣсть горожанську и политичну, абы вѣдъ часу зѣбрати людей, загрѣти, пѣднести упадаючого духа...

Въ повѣтѣ камѣнецкѣмъ — треба признати въ заслугу священиковъ, просвѣтный рухъ несогбршій: есть Філія „Просвѣты", читальнѣ, але то замало. Въ нинѣшныхъ часахъ жадае ся бѣльше, жадае ся, абы народъ освѣдомити въ его горожанськихъ правахъ, ко и покликаный до житя публично, тымъ радше, що на нѣмъ мають робити рѣзній операціи сердечній его опѣкуны...

Тому рѣкъ заносило ся на лучше: заповѣджено внести въ житѣ товариство політичне, але стало только на обѣтницѣ. Зъ нагоды горѣчныхъ выборѣвъ до рады державной вѣдбували ся часті зборы, наряды; на тыхъ зборахъ являвъ ся народъ на кождый зазывъ численно и охотно, забиравъ голосъ мудрый, и о нѣмъ можь сказати, що се народъ досыть интеліґентный, зъ вынимкою кѣлькохъ сѣлъ, патріотичный и пѣймаючій вагу просвѣты та організаціи, а декуды доказавъ свою зрѣлѣсть політичну и горожанську жертвами крови [Холоѣвъ]. Матеріялъ есть, и то добрый, абы только влити въ него житя, надати ему яку подобу. На тыхъ зборахъ заповѣджено устами священиковъ введене въ житѣ товариства політичного и пѣдписано въ Холоевѣ статутъ на взоръ „Рады селяньскои у Львовѣ". Народъ зъ радостію принявъ се до вѣдомости, а теперь чекае, коли священики додержать слова, коли тое слово „плоть бысть".

Отже запытую прилюдно: чи выслано статуть до намѣстництва? чи и коли уконститууе ся тая камѣнецка „Рада селяньска"? Нехай здадуть справу тѣ, на котрыхъ вложено сей обовязокъ. Минае рѣкъ, було досыть часу. Коли-бъ мало бути, якъ бувало, то лучше було не розпочинати, а по давному „quieta non movere", не треба було проголошувати рефератовъ, прочитувати и пояснять статута, пѣдписувати его и до пѣдпису брати селянъ. Чи то мавъ бути фаєрверкъ? на що огонь розжарювати? Тажь „Никтоже свѣтильника вжегъ, покрываетъ его сосудомъ, или подъ одръ подлагаетъ, но на свѣщникъ возлагаетъ, да входящіи видятъ свѣтъ" [Лука 8. 36].

Якихъ сумныхъ наслѣдковъ духовенство може надѣятись зъ того вѣдъ лѣтъ байдужности въ справахъ народныхъ, се показуе характеристичный примѣръ. Въ зимѣ 1897 р. вѣдбували ся въ Топоровѣ зборы делегатовъ зъ кождого повѣту судового въ цѣли поставленя кандидатуры на выборчій округъ Камѣнка-Броды. Були священики и по двохъ делегатовъ-селянъ зъ кождого повѣту судового, а селяне були саме чѣльне зерно селянъства. Повѣтъ бродскій поставивъ кандидатуру о. Долиньского и делегаты зъ Бродщины годились на тую кандидатуру, а у делегатовъ камѣнецкихъ проявилась до кандидатуры священика така остра опозиція, що самій священики рѣшили: „кандидатура священика неможлива" и пѣйшовъ въ рухъ топоровскій дротъ телеграфічный шукати на кандидата чоловѣка свѣтского [д-ръ Могильницкій].

Се безперечно непотѣшне memento... Скажуть: „то подиктували ворожій духовенству агітації". Трохи оно правда, але не зовсѣмъ. Тутъ переважавъ жаль народу до своихъ душпастирѣвъ, бо народъ зъ давна видѣвъ, якъ одній зъ нихъ стоять осторонь вѣдъ него, а не вадѣвъ ухъ на тыхъ постерункахъ, де стояти повинній; видѣвъ, якъ сей та той пѣйшовъ въ противный таборъ и пѣдчасъ выборѣвъ писавъ „poufne listy" до комісарѣвъ зъ доносами на селянъ патріотовъ; видѣвъ якъ голосували на ненародного кандидата и сей обовязокъ горожанській выповняли навѣть въ повній парадѣ [хто мавъ, то у вѣдзнакахъ кнілошаньскихъ]. Чи дивно, що народъ соблазнивъ ся, бачучи такій сумный упадокъ національнои чести?... Отсе головна причина! — А чи такъ мае бути дальше?

По послѣднихъ выборахъ духовенство стануло въ опініи публичній высоко, въ одныхъ повѣтахъ бѣльше, въ другихъ менше. Тая добра слава въ якѣйсь части припала въ участи и духовенству повѣта камѣнецкого [чи заслужено чи нѣ, и кому, въ то не входжу]. Тожь выкористайте тую догодну хвилю до направы лиха, щобъ не втратити грунтъ пѣдъ ногами у власномъ народѣ, а въ нѣмъ наша сила и прибѣжище, бо жь письмо св. каже: „Не надѣйте ся на князей земскихъ, въ нихъ же нѣсть спасенія".

Соймъ краєвый.

[11-те засѣданє, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 26 н. ст. свчня].

Порядокъ денный нинѣшного засѣданя зъ дебатою адресовою зацѣкавивъ публику, бо обѣ галерій выповнили ся и нетерпеливо выжидали початку дебаты. На сали рѣвножь мало мѣсць порожныхъ; на початку засѣданя поодинокій клюбы вѣдбувають ожившій наряды на кульоарахъ и въ комнатахъ клюбовыхъ.

Маршалокъ повѣдомивъ, що удѣливъ пос. Заячковскому вѣдпустки на три днѣ.

По вѣдчитаню петицій наступили мотивованя трехъ внесень.

Пос. д-ръ Малаховскій мотивувавъ внесене, повторене зъ попередної сесіи, що-до змѣны статуту мѣста Львова въ напрямѣ накладаня додатковъ мѣскихъ до безпосередныхъ податковъ. — Внесене вѣдослано до комісіи громадскои.

Пос. Голуховскій мотивувавъ внесеня, поставлене вразъ зъ посломъ Рудрофомъ, въ справѣ заснованя двохъ школъ реальныхъ. Внесене се звучить:

Зваживши, що въ полуднево-всходній части краю на просторѣ вѣдъ Тернополя вдъ полудневій граници нема анѣ одной середной школы, а въ захѣдній части краю 8 реальныхъ школъ занадто мало, Выс. Соймъ зволить ухвалити: Взываеся ц. к. правительство, щобы оно въ р. 1898 отворило въ Чортковѣ, а въ найблизшихъ лѣтахъ въ Коросни семиклясовій школы реальній зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. — Внесене вѣдослано до комісіи школьной.

Пос. Окунєвскій мотивувавъ внесене:

Зваживши, що міністерство зелѣзниць розпорядженемъ зъ дня 30 марта 1897 заряднло зладженє приготовляючого проекту для

зелѣзничон лінін Самбóръ-Старемѣсто-Ужокъ-граница краю, а вóдтакъ зарядило выготовленне приготовлюючого проекту для зелѣзничон лінії Старемѣсто-Волосате-граница краю, — черезъ що заходить оправдана обава, що первѣстный проектъ може бути залишеный; зваживши, що лінія Самбóръ-Старемѣсто Ужокъ вóдповѣдала бы не лише интересамъ повѣтóвъ, але такожъ интересамъ краю, якъ се Выс. соймъ заначивъ въ своѣй ухвалѣ въ дня 6 лютого 1896 р.; — Выс. Соймъ зволить ухвалити: Взывае ся ц. к. правительство, щобы оно при намѣренóмъ сполученю Галичины зъ Угорщиною новою лінією зелѣзничою збудувало лінію зелѣзничу Самбóръ-Старемѣсто-Ужокъ вó взгляду на загальнѣ интересы краю. — Внесенне вóдослано до комісіи зелѣзничон.

Зъ черги наступило справоздане комісіи адресовон въ справѣ адресы до трону. (Гл. окрему статю.)

Переглядъ політичный.

Зъ **ческихъ справъ** доносять: Нóдчасъ понедѣлкового засѣданя соймового конферувавъ п. Енгель весь часъ зъ нѣмецкими послами. Засѣданя сойму перервано до пятницѣ, а въ тóмъ часѣ мають вести ся переговоры мѣжь правительствомъ а Чехами и Нѣмцями. Намѣстникъ гр. Куденгове поѣхавъ до Вѣдня, щобы, якъ кажуть Нѣмцѣ, выправдати ся зъ заборóны ношеня вóдзнакъ, выданон безъ вѣдомости міністерства. Нѣмцѣ надѣють ся, що гр. Куденгове уступить, а на его мѣсце назадъ стане намѣстникомъ гр. Тунъ. Секційный шефъ Гартель старавъ ся наклонити студентóвъ, щобы ходили на выклады, бо инакше стратять пóвроче. Гартель, вернувши до Вѣдня, здасть справу бар. Гавчеви зъ своихъ помѣчень и розслѣдóвъ, а справоздане его буде предметомъ дискусіи на радѣ міністрóвъ. Въ справѣ резигнаціи сенату нѣмецкого університету пражского орекло міністерство просвѣты, що сенатъ мае урядувати поти, поки міністерство не згодить ся на его резигнацію. Наслѣдкомъ того сенатъ урядуе дальше.

Podvisocke Listy, що выходять въ Кутнагорѣ и звычайно дóстають вѣсти вóдъ п. Пацака, обговорюють заповѣджений языковй розпорядженя Гавча. Правительство — кажуть — не гадае скривдити Чехóвъ, а заразомъ хоче успокоити Нѣмцѣвъ. Провѣдна гадка нового розпорядженя опирае ся на засадѣ рóвноправности; але не знати, чи удасть ся перевести сю гадку практично и чи при подѣлѣ округóвъ нбеля рóдной мовы населеня захована буде потрѣбна мѣра справедливости.

— —

Мы вже подали свого часу короткій змѣстъ бесѣды, яку выголосивъ нѣмецкій канцлеръ кн. Гогенльоге д. 20. с. м. въ **прускóмъ соймѣ** для умотивованя правительственного внесеня на пóбольшене кольонізаційного фонду въ Познанщинѣ о 100 міл. марокъ. Що бесѣда тота не урадувала Полякóвъ анѣ познаньскихъ анѣ галицкихъ, о тóмъ зайвше говорити. Але були въ тóй бесѣдѣ слова, котрй особливо не сподобали ся галицкимъ Полякамъ, бо були мовь бы натякомъ на ихъ політику въ Австрії. Слова тй звучали въ дословнóмъ перекладѣ такъ: „Все ще бавлять ся Поляки гадками и розбуджують надѣї, котрй не дадуть ся здѣйснити, — чи тотй надѣї звертають ся на вóдлучене польскихъ колись краинъ вóдъ Прусъ, чи на бóльшу самостóйность, значить на якусь нѣбы федеративну зв'язку въ Прусами. Але для феде ативныхъ змагань нема въ Прусахъ грунту и нѣколи его не буде". Слова тй розумѣють такъ, мовь бы кн. Гогенльоге хотѣвъ осте ечи Полякóвъ прускихъ, щобы не забагалось имъити слѣдомъ своихъ братóвъ галицкихъ та фантазувати о якóйсь автономіи чи ф дераці. Нѣмецкй дневники добачують въ тыхъ словахъ такожъ пересторогу, даву Австрії, щобы не позвалляла занадто гуляти Полякамъ, коли хоче остáвати въ дружбѣ и союзѣ зъ Нѣмеччиною, бо розбрыканй въ Австрії Поляки дають и прускимъ Полякамъ злый повнбдъ.

Бесѣда нѣмецкого канцлера кн. Гогенльогого, котра названа якъ Quos ego! противъ Полякóвъ, спону ала такожъ канцлера львóвскихъ дневникарóвъ польскихъ до выголошеня свого Quos ego!, противъ Нѣмцѣвъ krzyżaków. Сими днями въ рóчницю польского повстаня зъ р. 1863 уладжено на тутешнбй Стрѣльници бенкетъ въ честь участникóвъ того повстаня. При бенкетѣ выголосивъ мѣжь иншими тоастъ такожъ презесъ товариства дневникарѣвъ польскихъ и, перейшовши долю Полякóвъ въ Россіи, дальше въ Австрії, зóйшовъ на третю dzielnie-y — пруску та сказавъ: „Тамъ krzyżak заповѣвъ вóйну пол скости. Грóзна фанфара кн. Гогенльогого и оплески даній ѣй нѣмецкими дневнаками, мусять въ цѣлбй Польщѣ розбудити на ново переконанв що въ прускóмъ krzyżak-у маемо вóдъ вѣковъ найгрóзнѣйшого и найзавзятѣйшого ворога. Отже польска гадка мусить пинѣ на цѣлбй лінії фронтомъ станути, противъ Прусъ и Нѣмеччины. И тревóжною луною вóдбили ся надъ Спрею грóзнй слова зъ-надъ Полтвы; и затремтѣла нѣмецка держава вóдъ тои погрозы. Берлиньскй дневники уважають въ тóмъ пóдбурюванв познаньскихъ Полякóвъ, а Berl. Polit. Nachrichten дома ають ся вóдъ правительства, щобы въ дипльоматичнбй дорозѣ запротестувало у Вѣдни противъ такого пóдбурювання; а Deutsche Ztg. выводить, що скоро Австрія позваляе галицкимъ Полякамъ пóдбурювати познаньскихъ Полякóвъ, то и пруске правительство не мае жадного обовязку гаму вати сп чутя, яке проявляе ся въ Нѣмеччинѣ для австрійскихъ Нѣмцѣвъ.

— —

Якъ доносять зъ Атенъ, приняли вже всѣ державы кандидатуру грецкого королевича на губернатора Креты. Цѣсарь Вільгельмъ мавъ згодити ся на ту кандидатуру на особисту интервенцію царя. Друга вѣсть каже, що навѣть вже адмиралы фльотъ, стоячихъ пóдъ Кретою, повѣдомили членóвъ кретеньского народного збору о близькóмъ именованю кн. Юрія „игемономъ" Кретy. Однако не знати ще, чи султанъ пристане на той выбóръ. До недавна противлено ся въ Царгородѣ покликаню якого-небудь князя зъ пануючого дому на губернатора Креты. Побоювано ся, що такимъ чиномъ могло бы потерпѣти зверхниче право султана на островѣ, а именованя грецкого князя губернаторомъ готово бути початкомъ окончнон злуки острова зъ Грецією. Але годѣ припустити, щобы Порта схотѣла рѣшучо опирати ся, коли всѣ державы згодять ся и коли потвердить ся вѣсть, що такъ Нѣмеччина якъ и Россія напруть ся перевести въ Царгородѣ приняте кандидатуры кн. Юрія.

НОВИНКИ.

— **Карна розправа противъ III селянъ зъ Жулина передъ трибуналомъ** окружного суду въ Стрию протягнула ся пять днѣвъ. Розправа выкрыла користнй для обжалованыхъ обставины, а именно фактъ, що спóрне пасовиско [луги], на котрóмъ обжалованй нѣбы-то сповинили насильство, фактично посѣдала сама громада Жулинъ. Фактъ сей стверднло кóлькапацять вѣрыгóдныхъ свѣдкóвъ новѣмъ рѣшучо. Уже въ часѣ розправы прокураторъ вóдступивъ вóдъ обжалованя противъ учителя Шараневича и ще двохъ селянъ. Поступованѣ доказове скóнчило ся въ понедѣлокъ въ полудне, а цѣле пополудне и вечеръ до годины 9-ой заняли промовы прокуратора, заступника „пошкодованыхъ" жидóвъ-общарникóвъ д-ра Фрухтмана и оборонцѣвъ д-рóвъ Олесницкого и Былины. Вó второкъ трибуналъ по кóлькагодиннбй нарадѣ оголосивъ выровъ, котрымъ *всѣхъ обжалованыхъ увольнивъ* вóдъ обжалованя о всѣ факты обнятй актомъ обжалованя [выготовленымъ, якъ вѣдомо, самбóрскою прокураторією]. Выровъ сей повитали радóстно не лишь обжалованй, але и вся стрыйска публика, середъ котрои процесъ той збудивъ незвычайне заинтересованѣ.

— **Новый великій процесъ повыборчій!** Щедра въ акты обжалованя за „баденѣвскй" выборы до рады державнои ц. к. прокураторія въ Самборѣ запрезентувала новому окружному судови въ Стрию актъ обжалованя противъ *тридцяти и пятьохъ Русинóвъ* — обвиняючи ихъ о провину збѣговиска въ §. 283 и о провину зъ §. 279 закона карного. Межи обжаловаными с 25 мѣщанъ зъ Роздолу, 4 селяне зъ Крушка, 1 [дякъ] зъ Кіевця, 4 селяне зъ Березины и 1 зъ Розкадова. Головнымъ обжалованымъ с ч. Иванъ Костирка 42-лѣтный господарь и дякъ зъ Роздолу. — Се епільогъ вѣдомои нашимъ читателямъ справы намѣреного а не довершеного арештованя роздóльского рускаго катихита о. Стисловского въ часѣ акціи выборчои до рады державнои. Якъ вѣдомо, жидачѣвскій староста славнозвѣстный Галецкій въ часѣ арештованъ свя щенникóвъ въ повѣтѣ давъ телеграфічно приказъ жандармерії „арештувати о. Стисловского, если тóлько знайде ся якій повбдъ", а жандармъ Покшивка сейчасъ пóйшовъ до дому о. Стисловского и въ имени права арештувавъ его. Тогды ударили дзвоны на тревогу и зóбрало ся множество народу не допустати до выконаня арештованя невинного священника. Якъ вѣдомо дальше на телеграфічнй депешѣ зъ Роздолу прибули насамперед зъ Жидачева жандармы, а вóдтакъ о 3 годинѣ въ ночи вóддѣлъ вóйска пбдъ командою офіцира — и ажь тогдѣ народъ розбйшовъ ся, а о. Стисловскій уже не бувъ арештованый. Отже самбóрска прокураторія обжаловув 35 Русинóвъ за збѣговиско а такожъ деякихъ за непослухъ вóзванямъ жандармерії. Коли вóдбуде ся въ Стрию карна розправа въ сѣй справѣ, ще не знати — такъ само не знати, кóлько то ще въ краю буде карныхъ розправъ за послѣдній „баденѣвскй" выборы та чи они покóнчать ся въ сѣмъ роцѣ, чи може перетягнуть ся ще й на слѣдующій рóкъ...

— **Загальнй зборы товариства „Школьна Помóчь въ Станиславовѣ"** вóдбудуть ся дня 2 н. ст. лютого с. р. о годинѣ 4-бй пополудни въ комнатахъ „Руской Бесѣды" [при ул. Собѣского ч. 18]. *Т. Навроцка* заст. головы, *А. Шахновичь* чл. выдѣлу.

— **Зъ Самбора:** „Руска Бесѣда въ Самборѣ" устроюе дня 6 н. ст. лютого с. р. вечеръ зъ танцями въ своихъ комнатахъ, а такожъ въ комнатахъ и въ великбй сали „Народного готелю". [Давнѣйше „Бренербвка", а теперь гарно вóдреставрованый готель „Народный" есть власностію рускихъ людей пп. Ивановского, Лашкевича и оо. Гмитрика та Венгриновича. „Народный готель" мае сѣмь комнатъ для заѣзднихъ, велику салю на вѣча та балѣ и инши комнаты, въ котрыхъ умѣщена такожъ „Руска Бесѣда"]. Вступъ на вечерокъ вóдъ особы 1 зр., білетъ родинный на 4 особы 3 зр. Початокъ о годинѣ 8-бй. Стрбй візитный або народный, для мужчинъ балевый. Запрошеня розбслано, а хто бы черезъ похибку не одержавъ, зволить уважати се оповѣщене за запросины. [Инши часописи просимо о повторене сего нашого оповѣщеня]. — *Комітетъ.*

— **Зъ Дрогобича.** Руске Касино въ Дрогобичи устроюе въ часѣ сихъ масниць два вечерки зъ танцями, а то: 29 н. ст. сѣчня и 8 н. ст. лютого. Чистый дохбдъ зъ другого вечерка призначенбй на Руску бурсу дрогобицку. — Кромѣ того устроюе молодше Братство св. Троицѣ вечеринцѣ дня 30 н. ст. сѣчня, а товариство рускихъ ремѣсникóвъ „Зоря" вечеринцѣ въ аматорскимъ представленемъ театральнымъ дня 10 н. ст. лютого с. р.

— **Зъ перемыского пашалыка.** Дня 23 с. м. прийшло въ Перемышли до справдѣшного розруху, а зъ чиеи вины? — се кождый осудить, коли тóлько вóдчитае нагій описъ факту. Робóтники скликали зборы на день 23 с. м. до одной салѣ. Староста перемыскій, славнозвѣстный Лянкевичъ заборонивъ тй зборы, мотивуючи заборону тымъ, що саля „за мала и не мае вентиляторбвъ", хотяй давнѣйше въ тбй сали мѣстило ся мѣщаньске касино и часто вóдбували ся зборы. По сѣй заборонѣ робóтники скликали на той самъ день на 3-ю годину новй зборы до одного огорода пбдъ голымъ небомъ а на порядокъ дневный поставлено: „Загальне право голосованя до сойму". Староство зборбвъ сихъ не заборонило. Робóтники почали громадитись, прибувъ и посолъ Козакевичъ зó Львова. На мѣсце зборбвъ явивъ ся комісарь староства п Бенуа и пбдхопивши обставчну, що зборы були скликанй на 3-ю годину, а нарады не зачали ся точно о 3 годинѣ, розвязавъ зборы, а поліція огородъ выпорожнила. Тогдѣ около триста людей рушило товпою улицею по-надъ Сянъ и рынкомъ до робóтничого дому. Розумѣе ся и тамъ не полишено ихъ въ спокою. Комісарь Бенуа явивъ ся зъ кóльканацятьма поліціянтами и вóзвавъ зóбраныхъ розбйти ся. Наставъ великій заколотъ. Робóтники зажадали вóдъ комісаря, щобы выносивъ ся зъ робóтничого дому, бо вóнъ долускаесь нападу на дóмъ. Зачала ся бійка мѣжь поліцією а робóтниками; середъ бійки ранено агента поліції камѣнымъ вуглемъ въ голову. Остаточно поліція почала выпускати робóтникóвъ по одному, записуючи ихъ назвища. Наразъ, коли вже саля значно выпорожнила ся, почала ся исторія: поліція взяла ся до палашѣвъ, робóтники до крѣсолъ, а наслѣдокъ бувъ такій, що шесть робóтникóвъ и одну женщину ранено, а трехъ поліціянтóвъ и комісаря поліції побито. Тогдѣ сконсигновано 77-ый полкъ пѣхоты. Вóйско и поліція окружили дóмъ робóтничій и арештували пару сотъ особъ. Держано ихъ на вязничнóмъ подвóрю пóдъ сторожею вóйска и поліції цѣлу нбчь — до 7 годины рано. Зъ арештованыхъ часть увольнено, а иншихъ замкнено... Kurjer-owi lwowsk-ому телеграфують зъ Перемышля, що комісарь кинивъ собѣ зъ арештованыхъ словами: „Теперь вóдхоче ся вамъ бути соціалістами"... Посолъ Козакевичъ не попавъ у халепу, бо заразъ вóдъѣхавъ до Львова.

— **П. Григорій Блѣй**, учитель въ Чортковѣ, дóставъ патентъ на вынайденый имъ автоматъ, що улекшуе початки читаня и писаня.

— **Зъ Угорскои Руси** одержавъ „Галичанинъ" вóдъ одного тамошного Русина таку допись: Руске населеня Ужгорода вже вóдъ грехъ лѣтъ не чуло въ церквѣ вóдъ свого епископа проповѣди. Юліяна Фирцака рускаго слова. Ажь ось въ день Богоявленія зъ Божои волѣ вóдкрыли ся владицѣ уста и вóнъ слабымъ голосомъ заговоривъ по руски. Всѣ здивували ся, бо въ церквѣ була такожъ мадирска интеліґенція, а нашъ владика не боявъ ся проповѣдати по руски нередъ 3000 народу! Не знати, чи стало ся се по приказу „свыше", чи самъ вóдваживъ ся... Бѣдний ужгородскій мѣщанки втѣшались и говорили: „дай ему Боже здоровя и довгого вѣку", а знов мадирскій дамы, здивуваншись, говорили: „nem tudom rusznak vagy orosz" [не знаю по „русначк." анѣ по россійски]. Но владика закбнчивъ проповѣдь таки по мадирски... Менѣ говоривъ одинъ рускій священникъ, що теперь повинно вóдправляти ся цѣле богослужене по руски, а тымчасомъ я и моя жена були-сьмо свѣдками, якъ въ селѣ Доманицѣ [Domonya] рускій священникъ, патріотъ и членъ товариства св. Василія Великого, вѣнчавъ руску пару по мадирски. Сумно!

— **Укарана бута.** Найвысшій трибуналъ у Вѣдни засудивъ управителя маетковъ кн. Любомирского, Якова Томальского, на одень мѣсяць вязниць за те, що вóнъ посесора одного села Штуцеля казавъ положити на лавку и всыпати ему кóлька палокъ. Цѣкаве то, що судъ въ Ряшевѣ увольнивъ бувъ Томальского вóдъ провины обмеженя личной свободы, а засудивъ бувъ его лишь за обиду чести.

— **Самоубійство.** Въ суботу вóдобрала собѣ життя въ мешканю офіцира Ґ. зъ 30. полку пѣхоты при ул. Сикстускбй у Львовѣ Отилія Смаля. Ближшй вѣсти про се сенсаційне самоубійство ось-такій: Офіцеръ Ґ., сынъ майора того полку, при котрóмъ служить, любивъ ся вóдъ довшого часу въ згаданбй Отилії Смаля. Въ послѣднихъ часахъ залюблений поперечали ся и въ наслѣдокъ чого Отилія выѣхала до Вѣдня. Вернувши позавчера въ Вѣдня, удала ся до офіцира Ґ. и предложила ему, щобы заложивъ степень офіцирскій и зъ нею оженивъ ся. Офіцеръ не хотѣвъ на се згодитись, кажучи, що въ такóмъ случаю не мавъ бы средствъ до житя. Тогдѣ Отилія выйшла до другои комнаты и въ тбй хвили давъ ся чути выстрѣлъ револьверовый. Ґ. вбѣгъ за нею и побачивъ ю въ калужи крови, однакъ ще живу, бо куля не пбйшла просто въ серце; мимо того нещастна самоубійниця по кóлькохъ годинахъ страшнои муки скбичила. По списаню протоколу вóдвезено тѣло самоубійницѣ до шпитальнои трупарнѣ.

— **Анархістичный нападъ въ Парижи.** При улици Березелія въ Парижи находить ся сторожа поліційна. Дня 19-го с. м. о 2-бй годинѣ въ ночи напавъ на пóдофіцира поліційного Ренарда якійсь чоловѣкъ и завдавъ ему кóлька ударбвъ штилетомъ въ живóтъ. Тяжко раненый поліціянтъ упавъ зъ голоснымъ крикомъ на землю, а напастникъ кинувъ ся на него и задававъ ему новй удары въ живóтъ и въ лице. На крикъ прибѣгли зъ помочію товаришеви два вояки поліційнй и старали ся вóддерти злочинця вóдъ жертвы. Але той боровъ ся якъ скаженый и заядно коловъ Ренарда штилетомъ. Прибѣгъ ще одинъ поліціянтъ и доперва тремъ удало ся обезсилити напастника и умѣстити въ арештѣ поліційнóмъ. Зъ-вóдтамъ кричавъ вóнъ, прозывавъ и грозивъ. Вкóнци въ хвили, коли поліціянты занялись ратованемъ своихъ двохъ смертельно раненыхъ товаришѣвъ, вязень зачавъ нагло стрѣляти до нихъ зъ револьвера крóзь вóкно, що находило ся въ дверехъ арешту; въ кóлькохъ хвилях давъ вóнъ разъ за разомъ пять выстрѣлбвъ. Одна куля поцѣлила раненого вже передъ тымъ поліціянта и поторощила ему щоку, а нещастный упавъ на землю безъ притомности. Злочинець тымчасомъ мѣривъ дальше до поліціянтóвъ и кричавъ: „Застрѣлю кождого, хто зближить ся до мене!" Тогдѣ явивъ ся комісарь поліційный Руфодъ и загрозивъ напастникови, що якъ не кине револьвера, то звелить поліціянтамъ застрѣлити его. Се доперва усмирило злочинца: кинувъ револьверъ на землю и давъ ся поліціянтамъ звязати. По переведенбмъ зараз слѣдствѣ признавъ ся вóнъ, що зове ся Етіѣванъ, е анархістомъ и редакторомъ партійного орґану Libertaire, та що близшихъ пояснень удѣлить пбзнѣйше. Етіѣванъ е справдѣ однымъ изъ звѣстныхъ анархістóвъ, мешкавъ постóйно въ Парижи и бувъ кóлька разбвъ караный за крадѣжь динаміту.

— **Дробнй вѣсти.** Ческій професоръ права д-ръ Ранда дóставъ шляхотство. — Міністерство зелѣзниче цофнуло именованѣ старшого ревідента Ант. Суппера начальникомъ стациі зелѣзничон въ Станиславовѣ. — Оногды поспѣшный поѣздъ зъ Кольонін выскочивъ зъ шинъ, при чóмъ 5 особъ поснбло а 12 потерпѣло раны.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Климъ Кравець, ц. к. нотаръ въ Золотóмъ Потоцѣ, упокоивъ ся въ 54 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію принятй на *Олешицку Волю* дек. олешицкого оо.: 1. Мих. Сапрунъ, 2. Олекс. Гумецкій, 3. Петро Лучечко, 4. Ант. Макаръ; на *Чорнорѣки* дек. кореняньского о. Мих. Фецьца; на *Лѣсько* дек. лѣського оо.: 1. Ив. Бѣрецкій, 2. Ілярій Туна, 3. Макс. Калиничъ, 4. Корн. Гумецкій, 5 Юд. Чучкевичъ; на *Стару Сóль* дек. старосóльского оо.: 1. Теоф. Турчмановичъ, 2. Гр. Васылькевичъ, 3. Вас. Гошовскій, 4. Ив. Дашкевичъ, 5. Ант. Венгриновичъ, 6. Іосифъ Гамерскій, 7. Левъ Мацускій, 8. Леонидъ Шемелякъ, 9. Конст. Грицикевичъ, 10. Ант. Барконичъ; на *Теплицѣ* дек. ярославского оо.: Волод. Ильницкій, 2. Ром. Кмицикевичъ, 3. Левъ Мацускій, 4. Волод. Насальскій, 5. Петро Дуркотъ [старшій], 6. Дим. Ухнатъ, 7. Ив. Грицикевичъ, 8. Ив. Костекъ, 9. Ив. Марковъ, 10. Волод. Гинилевичъ, 11. Іосифъ Заремба, 12. Левъ Полошиновичъ, 13. Ив. Матвіясъ. — Канонічну институцію на Батятичѣ дек. жовквбвского дóставъ о. Волод Чеховичъ. — Презенты дóстали оо.: Володисл. Созаньскій на Летню дек. дрогобицкого и Ив. Лисикевичъ на Гвоздець дек. жукотиньского. — Сотрудництва дóстали оо.: Волод. Горницкій въ Доброгостовѣ дек. дрогобицкого, Петро Каламунецкій въ Коростнѣ дек. устрѣцкого и новопоставлений пресвитеры: Маріянъ Антоневичъ въ Самборѣ, Мих. Телепъ въ Смолинѣ дек. любачѣвского, Волод. Кмицикевичъ въ Рудѣ манастарскбй дек. потелицкого, Левъ Набакъ въ Варяжи дек. варяжского, Мих. Демцьо въ Ульсбвку дек. угнбвского, Анат. Хиликъ въ Стебнику дек. дрогобицкого. — Вóдзнаки крилошаньскій одержавъ о. Кипр. Ясеницкій парохъ въ Балигородѣ. — Намѣстництво продовжило дотацію для парохія ьного сотрудника въ Стебнику на дальшій одинъ рóкъ и призволило дотацію для парохіяльного сотрудника въ Соколи дек. мостиского такожъ на одинъ рóкъ.

Именованя, перенесеня, вóдзначеня и пр.

— **Именованя.** Практикантъ концептовый намѣстництва Раймундъ Міттеръ придѣленый до служби въ міністерствѣ просвѣты. — Офіціялъ почтовый и уквченый технікъ Ив. Квятковскій именованый инжінеромъ адъюнктомъ для служби технічной при дирекціи почтъ и телеґрафбвъ въ Галичинѣ. — Адольфъ Покорный именованый дѣйстнымъ учителемъ семинарія учительскои въ Сокали.

— **Перенесеня** Лѣкарь повѣтовый д-ръ Фил. Шмідтъ перенесенный зъ Городенки до Мыслениць, а асистентъ санітарный д-ръ Тад. Мілевскій зó Львова до Городенки.

ОЛЬИ РЫБЯЧІИ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабѣлення, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, принятнѣйшій вбдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 95—?

— **Вбдзначеня.** Радникъ высшого суду краєвого у Львовѣ Прокоповичъ дбставъ при переходѣ на пенсію титулъ и характеръ радника двору. — Президентъ суду краєвого въ Чернбвцяхъ Вікторъ Весселі дбставъ хрестъ кавалерскій ордера Леопольда зъ увольненемъ вбдъ таксы.

Наука, штука и література

— **Віденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 173-ий зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:**

„Pour le roi de Prusse“. Von K. — Patriotismus. Von M. von Egidy. — Zur Affaire Dreyfus-Esterhazy. Von Pollex. — Die Rolle des Geldes in den Beziehungen der Geschlechter. Von Georg Simmel. — Die „Donaustadt“ und die Avenue Stefansplatz — Donau Brücke. Von Sigmund Mayer. — Adalbert Stifter. Von Rudolf Holzer. — Von zwei alten Niederländern. Von Emil Schäffer. — Burgtheater Von Hermann Bahr. — Die Woche — Bücher. — Revue der Revuen. — Die Bauern. Von Anton Tschechow.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрбчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла“.

Прага 26 сѣчня. До поєдинку межи пп. Вольфомъ и Пінкасомъ не прийшло. Справу выведено передъ судъ гоноровый, а той орѣкъ, що п. Вольфъ не давъ п. Пінкасови причины до поєдинку. Але справа таки ще не покбнчена, бо Вольфъ може вызвати котрыйсь зъ пр. вбдникбвъ ческихъ.

Будѣєвичѣ 26 сѣчня. При вчерашныхъ выборахъ до ради громадскои зъ другого кола выбрано самыхъ Нѣмцѣвъ, бо Чехи усунули ся вбдъ голосованя.

Будапештъ 26 сѣчня. Прибула тутъ депутація семигородскихъ жѣнокъ, щобы на авдіенціи просити цѣсаря о несанкціоноване закону о мадярщеню ґеоґрафічныхъ именъ. Бар. Банфі не допустивъ депутаціи до цѣсаря.

Филипополь 26 сѣчня. Бойчева и Новеліча засуджено на смерть. Другого Бойчева, Николу, увольнено.

Парижъ 26 сѣчня. Гамото заявивъ на радѣ міністрбвъ, що грецкій королевичъ Юрій е кандидатомъ на губернатора Креты.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Хр. въ Ли. Вписано и теперь е въ порядку все. — *Вп. А. Ру въ Ко.* Одержано. — *Вп. Е. Фи. въ Ст.* Такъ. — *Вп. Г. Се. въ Ро.* Такъ. — *Вп. Л Ле въ Кн.* Теперь заплачено до лютого. — *Вп. И. Го. въ Ро. ве.* Одержали — *Вп. Н. Ча. въ Ше.* Одержано на сей рбкъ 12 зр. а до кбнца року прийде ще 6 зр.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1.

у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкбвъ. — Замовленя зъ провінцій вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1

ФАБРИКА

цукрбвъ десеровыхъ и гербатникбвъ

ведена на спосббъ Вартавскій

ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА

(передъ тымъ Алойса Горвата)

Львбвъ Театральна 8 (площа св. Духа)

припоручае:

½ кільо знаменитыхъ Цукрбвъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевй 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надіганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочѣвъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатникбвъ Варшавскихъ *недорбвнаюи доброты, зависльно хвалений* 80 кр.
½ кільо Кармелькбвъ надіганыхъ 50 кр.

А такожъ припоручае рбзни инши выробы, все свѣжій у великбмъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю.

Коробки картоновй **gratis**.

288 [41—?]

БОТАНІКА

на вищі класи шкіл середнихъ. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладивъ Іванъ Верхратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОҐІЯ

на низші класи шкіл середнихъ. Написавъ Іванъ Верхратскій. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразбвъ зъ руского ботанічного терміноґіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видани ті може дістати в книгарні Ставропиґійс ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірникбвъ Ботаніки (=6 зол.), або пять примірникбвъ Зоольоґіи (=6 зол. 50 цент.) або такожъ разомъ згадані три видани (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилае ся жадані книжки в протяз чотирохъ днівъ, при чім порто оплачуе автор.

Ученик VIII-ої класи ґімн. глядить лекціі від 1-ого лютого н. ст. Зголошеня під адресою: С. П. С. poste restante Золочів. 21 2—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрники продають ся по 35 кр.

Старша женщина

особа интеліґентна пошукуе мѣсця до заряду дому, а то инде въ священичѣмъ домѣ. Близша вѣсть у п. Кучабского въ Пустомитахъ. 19 3—3

Яко найдешевше жерело закупна церковныхъ лѣхтарѣвъ бронзовыхъ, многосвѣчникбвъ, хрестбвъ, чашъ, пбдставникбвъ, патериць и т. п. *поручае свій*

ґуртовный складъ

ПЕТРО ДУТКЕВИЧЬ

бронзбвникъ 363 32 36

въ СТАНИСЛАВОВѢ, ул. Бельведерска ч. 2.

КОМПЛЄТНИ ВЫПРАВЫ кухонній и уряджена комнатній, меблѣ зелѣзній, матерацы дротяній зъ можливо найвыжшимъ опустомъ при бблышбмъ вбдборѣ

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4595

До
Высокоповажаного Пана
Іосифа Шустера
у Львовѣ
улиця Коперника ч. 5.

Передъ кблькома днями замовивъ я зъ Вашои роббтнѣ ковдру, за котру Вамъ Пане найсердечнѣйше дякую и мушу признати, що фірма Ваша на найширше розповсюдненя и обзнакомленя у П. Т. Публики заслугуе. Ковдра выробу Вашого дескаво менѣ въ найкоротшбмъ часѣ зроблена, вбдзначае ся добрымъ и чистымъ матеріяломъ, прехорошою и тревалою роботою и дуже доступною цѣною.

Припоручаю прото найсовѣстнѣйше кождому, хто що тбльки зъ постели потребуе, щобы ся тбльки до Пана Іосифа Шустера у Львовѣ удававъ, где зъ выробу и приступнои цѣны буде задоволеныйъ. Прій мѣть Пане тую мою подяку въ доказъ сердечного признанія одинокои христіяньскои фірмы выробу постели жичливый

о Петро Матковскій
парохъ въ Сновичу п. Зодочѣвъ.

Власного выробу ковдры

по зр. 3 50, 4, 6 50, 7, 8, 10, 12 до 14 зр. Почавши вбдъ зр. 6 50 суть всѣ ковдры на вовнѣ овечбй.

Матераци чисто волосѣнній

по зр. 12 50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 до 30 зр.

Подушки волосѣнній и зъ пѣра

сѣнники звыклій и пружиновй, простирала, пошбвки, коцики почавши вбдъ 1 40 въ кождбй цѣнѣ до зр. 12 50 поручае

СПЕЦІЯЛЬНЫЙ
СКЛАДЪ и РОБОТНЯ
ВЫРОБОВЪ ПОСТЕЛИ

Іос. Шустеръ

у Львовѣ
ул. Коперника ч. 5.

[*Бюро оголошень „Импресса“.*]

364 7—15

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинбвъ
Цѣна 1 ор

Дбстати можна въ товарисвѣ „Просвѣта.“

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ

Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НОВОСТИ на СУКНѢ

дамскій

поручае магазинъ 2

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львбвъ, площа Капітульна число 2.**

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вбдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вбрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рбкъ 3 зр. на пбвъ року 1·60 кр. на чвертъ року 1 зр

По значно низшбй цѣнѣ якъ деинде!

поручае ся:

ОБРАЗЫ на тетраподъ за склокъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образбвъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ бляшаній зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВІНКИ гармоніяй по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженбй цѣнѣ
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великбмъ выборѣ вбдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рбзнбй величинѣ вбдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранительницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Полікандры], Лампы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рбзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святій, Пбдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ инше въ

Торговли и рукодѣльнѣ

Евг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 31—?

Въ кождбй рускбй хатѣ повиненъ знаходитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рбкъ 1898.

Дбстать можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою 40 кр. на примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“. Ринокъ ч. 10.

Львы на памятникъ архикнязя Евгена

Тягнене
11 лютого

9 7—? **Головна выграна**

75.000 КОРОНЪ

Львы по 50 кр. поручаютъ: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файґенбаумъ, Густавъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ тов. Просвѣта.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходять о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
НІЧ			**НІЧ**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком понеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
9.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ „ „ Підзамча
	12.10	„ Лавочного		11.37	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ним вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Инсгитуту Ставропиґійского, пбдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 11. Львовъ, Четверъ 15 (27) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ ще дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ середокъ, и вѣ второкъ к пятницю на перемѣну разом зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро огогошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stifterstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.

Отголошеня звыкій приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланое“ по 25 кр. а. в.

Недики и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та заєдинувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Перший день дебаты.

Въ першѣмъ дни дебаты адресовои промавляли: бувшій міністеръ Дунаєвскій, д-ръ Окуневскій, віцепрезесъ кола польского Адамъ Сапѣгѣвичъ, Барвѣньскій въ имени клюбу руского, два польскі послы селяне Середньовскій и Крамарчикъ та надпрограмово комісарь правительственный гр. Лось. Крѣмъ посла Окуневского, промавляючого противъ, всѣ прочій бесѣдники заповѣли, що вѣддадуть свои вота за адресою.

Адреса, ухвалена въ соймѣ галицкѣмъ, мае бути, пѣсля слѣвъ д-ра Дунаєвского, образомъ згоды, гармонії и братньои любови обохъ народностій въ краю; она мае бути маніфестацією політичною супроти прочихъ краѣвъ монархіи и свѣдоцтвомъ політичнои мудрости Полякѣвъ. Адреса буде документомъ, на котрый неразъ Поляки будуть покликувати ся у Вѣдни передъ прочими народами австрійскими; она буде документомъ, котрымъ Поляки будуть заслонювати свои безправности и гегемонію въ Галичинѣ; она послужить оружемъ противъ забаганокъ зъ руской стороны представляти галицкій вѣдносины передъ центральнымъ правительствомъ у властивѣмъ свѣтлѣ. Пѣсля слѣвъ адресы и интенцій політикѣвъ польскихъ — Галичина мусить представляти образъ згоды и єдности, навѣть коли бы прийшлось сесю згоду робити при помочи жандармѣвъ и войска, пролитои крови, арештованя священикѣвъ и заповѣдженя вязниць рускими горожанами. Бо въ найгоршѣмъ разѣ протесты, войни и проклоны покривджених запише ся пѣдъ рубрику „елементѣвъ перевороту“, — а славу польскои політики, згоду и любовь братныхъ народѣвъ звеличають уста польскихъ и рускихъ репрезентантѣвъ краю.

Руска репрезентація соймова, злучена въ рускѣмъ клюбѣ, зазначила черезъ посла Барвѣньского, що годить ся на спѣльну адресу въ такѣй редакціи, яку предложено соймови до ухвалы. Нѣ найменшого застереженя, нѣ однои поправки не заповѣвъ моральный проводирь руского клюбу; вѣнъ здобувъ ся що найвѣльше лишь высказати бажане, щобы розширена автономія краєва и збѣльшеный обсягъ дѣланя властей адміністраційныхъ не вышли на шкоду Русинѣвъ. Сесій побожній вѣдтяганя и благаня, щобы Поляки не робили кривды Русинамъ, не выкликують теперь вже навѣть ефекту, бо вложеній самыми Поляками въ програму політики Барвѣнчукѣвъ мають закрывати передъ свѣтомъ до якогось часу властивій цѣли сеи політики. Исторична традиція Польщѣ, розширена и скрѣплена гегемонія Полякѣвъ въ Галичинѣ, згода на довѣльне заспокоюване „сущныхъ“ потребъ народу руского, — се головній точки політичнѣ адресы, заапробованій рускимъ клюбомъ соймовымъ. П. Барвѣньскій выплативъ вексель, запрезентованый Поляками...

Голосъ протесту пѣдняѣсь вчера лишь пос. Окуневскій. Скарактеризувавъ політику польску у Вѣдни и въ Галичинѣ по дѣйстнымъ ея прикметамъ; выткнувъ Полякамъ ихъ нестинкты и фальшиву свободолюбивость; запереченъ имъ права говорити о рѣвноправности, бо се въ устахъ польскихъ політикѣвъ є хулою... Заповѣвъ, що мимо сеи однодушнои ухвалы адресовои зѣ стороны польскои бѣльшости и кѣлькохъ анемічныхъ рускихъ голѣвъ — народъ рускій ладить свою власну адресу и постарае ся ложити ей у стѣпъ трону.

Першій день дебаты адресовои показавъ, що Поляки хотять ратувати свое політичне банкротство при помочи польско-руского згоды національнои и що п. Барвѣньскій, а за нимъ рускій клюбъ соймовый допомогли имъ до сего своими голосами. По скѣнченю дебаты скажемо на сей тематъ бѣльше.

Дебата адресова въ соймѣ.

[Другій день дебаты — пѣдъ осложою поліціи.]

Зъ черги прийшовъ до голосу пос. Щепановскій. Зачавъ реасумувати промовы бесѣдникѣвъ зъ першого дня дебаты. Найбѣльше подобала ся ему мова Крамарчика, бо сказано въ нѣй се, що кождому Полякови лежить на серци. Що-до промовы пос. Окуневского, то не дасть ему сіетеj odprawy зъ причинъ особистыхъ. Бесѣдникъ знае цѣлу родину пос. Окуневского, а по ексцентричныхъ выступахъ посла у Вѣдни и въ соймѣ надѣе ся, що ще зъ него выробить ся чоловѣкъ. Ексцентричность розумѣе такъ, якъ и всѣ Славяне, котрій мусѣли чудувати ся зъ поведеня посла Окуневского у Вѣдни супротивъ ихъ політики. Роботу въ парляментѣ розумѣе бесѣдникъ такъ, що не треба ставати на становиску негативнѣмъ и критичнѣмъ, лишь всѣ чинники повинній пѣдъ окликомъ згоды братися до позитивнои працѣ. Натомѣсть промова Барвѣньского выпала спокѣйно, поважно и выразумѣло. Сей посолъ на бенкетѣ въ честь Яворского заявивъ, що бачить охоту и намѣръ Полякѣвъ до порозумѣня зъ Русинами, а такъ само и зѣ стороны Русинѣвъ не стрѣтить ся опозиціи, але остаточна децізія зависить вѣдъ полагодженя внесень поставленыхъ Русинами въ соймѣ. Зъ промовы Барвѣньского при адресѣ можна догадувати ся, що вѣнъ набравъ переконѣченя о добрѣй волѣ Полякѣвъ. Слова Полякѣвъ не є фразами, бо факты показують, що по можности полагоджуе ся постуляты Русинѣвъ. — Засадою політики польскои послѣдными часами було, щобы репрезентація галицка (польска и руска) выступала одноцѣльно у Вѣдни, а льогічно зъ тымъ вязало ся, щобы сесію конечность політичну выкористали Русины. Они пристали на такъ сказати бы: Vernunftheirat. Але зъ другои стороны, заспокоюючи деякій потребы, и постуляты Русинѣвъ, мусимо дивати ся, зъ якого жерела походять.

По малѣмъ вѣдступѣ на поле економічне завернувъ бесѣдникъ знова на квестію польско-руску, але вже нѣби то на историчнѣмъ пѣдкладѣ, до чого послужила ему фантастична хроника Вартоломея Заморовича о походѣ Казимира Вел. на Русь Червону. Сій историчній выводы Щепановского выкликали иронічный смѣхъ у д-ра Бобжиньского. Пѣсля рады п. Щепановского повинній Русины тямити на унію Польщѣ и Литвы. Сеся унія розбивала ся, але вкѣнци зъ огляду на грозу спѣльного ворога назадъ скрѣплялась. Згода польско руска не скрѣпить ся жалями на лиху адміністрацію и на бѣльшость соймову. Треба набрати чувства, що стоить ся передъ спѣльнымъ ворогомъ и небезпечностію.

Пос. гр. Пінінъскій присвятивъ головно свою промову полемічѣ зъ высказами пос. Окуневского. Була зацитована погроза кн. Гогенльогого, але Поляки въ Познаньщинѣ були бы щасливій, коли бы мали се, що тутъ Русины въ Галичинѣ, и щобы имъ соймъ пруській признавъ се, що соймъ галицкій „добровѣльно“ признае Русинамъ. Бесѣдникъ протестуе и перечить, мовь бы яка часть Галичины прийшла пѣдъ панованье Австріи на иншихъ правахъ историчныхъ вѣдъ другои. Дальше протестуе, щобы Полякѣвъ уважати зайдами (przybyszami) у всходнѣй Галичинѣ, бо они мають тутъ историчнѣ права. Що до розширеня автономіи, то треба брати се въ практичнѣмъ змыслѣ, а не теоретичнѣмъ на засадахъ федералістичныхъ. Розширене обсягу дѣланя сойму рѣвножъ не повинно нѣкого лякати, бо соймъ галицкій давъ не иного доказы толеранціи але и справедливого заспокоеня потребъ меншости. Досыть порѣвнати примирюючe дѣланье сойму галицкого зъ иншими соймами. Що-до квестіи выборѣвъ, то бесѣдникъ не хоче ей порушувати, але зазначить лише, що агітація прибирала за далекій розмѣры. Але на кождый способъ выборомъ посла Яросевича зъ 5-ои куріи нема чого величати ся, бо національна идея зазнала великого пораженя. Вкѣнци треба памятати, що адреса є компромісова, щобы лишь зазначити идею згоды и єдности обохъ народѣвъ въ краю.

Пос. Новаковскій: Зъ численныхъ вѣчь можна було переєвѣдчити ся, що рускій народъ заявивъ ся противъ розширеня автономіи и обсягу дѣланя сойму, де бѣльша посѣлость мае переважаючу бѣльшость. Интересы економічній селянъ не тѣлько не увзглядняють ся въ соймѣ, але навѣть полагоджують ся въ его некористь, н. пр. сервітуты, пропінація и т. д. Селянинъ терпить нужду, и то не зъ причины лѣнивства, якъ говорять паны, лишь зъ причины браку заробку и браку землѣ, на котрѣй бы можна працювати. Передъ тою нуждою втѣкая народъ зъ рѣдного краю. — Пѣдъ взглядомъ політичнымъ мѣстить адреса много постулятѣвъ шкѣдныхъ для народу руского. Однымъ почеркомъ пера хочете позбути ся безпосередныхъ выборѣвъ до парляменту; такъ обѣшли ся вы зъ моимъ внесенемъ за безпосереднымъ и загальнымъ правомъ голосованя; вы боите ся утраты своей власти. Подѣй зъ послѣдныхъ выборѣвъ до парляменту вы хочете уважати вже байкою

(10)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣдане *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Мы оба зъ Гавриломъ перейшли поважнымъ крокомъ вздовжь улицѣ и незадовго опинили ся передъ воротами Федоркового обѣйста.

— Видишь его! — муркотѣвъ самъ до себе Гаврило, однакъ въ его словахъ не було чути злости, лише скорше здивованя, — новій ворота, нѣби яка брама, а якій легкій! Самій вѣдчиняють ся.. — На подвѣрю розглянувъ ся вѣнъ довкола и похитавъ головою. — Ворота новій, будынки попѣдважуваній, свѣжо пошитій, вылѣпленій, хата выбѣлена, ще й одвѣрки коло вѣконъ на червоно помальованій, господарство! — муркотѣвъ вѣнъ дальше. — Щенчикъ Федорко, бачу, не то, що Гаврило Чорнѣй, ге, ге, ге!...

Мы вступили до сѣней, передъ нами були хатній дверѣ.

— Вѣдчинѣть вы, пане, бо менѣ чогось руки тряоуть ся, — прошептавъ до мене Гаврило.

Я вѣдчинивъ дверѣ и пустивъ Гаврила на передъ.

Въ хатѣ були, якъ здавало ся, що-нно по обѣдѣ. Татяна прятала зѣ стола посуду, а Федорко сидѣвъ на стѣлчику коло свого шевского варстату и куривъ цигарку та говоривъ щось весело до своей жѣнки, она усмѣхала ся до него кокетливо, а мачуха сидѣла на лавцѣ пѣдъ печею и колысала дитину.

— Слава Исусу Христу! — закликали мы оба зъ Гавриломъ, вѣйшовши въ хату, по чѣмъ Гаврило заразъ замовкъ, зупинивъ ся коло порога и ставъ заляканымъ взоромъ водити по хатѣ.

Приводжу вамъ гостя давно невиданого, — промовивъ я, сѣдаючи на лавцѣ биля Федоркового варстату и звертаючи очи на Татяну.

Татяна дѣвчиною була вельми красна, но теперь за-мужемъ стала ще красшою, пристойнѣйшою, слушнѣйшою, повнѣйшою... Одным словомъ була се женщина роскѣшной вроды, на котру чоловѣкъ, щобы не хотѣвъ, мусѣвъ звертати очи.

Она тримала въ рукахъ якусь мищину, глянула на батька, поставила мищину назадъ на столѣ, пѣдбѣгла до Гаврила, зупинилась передъ нимъ на два кроки, почервонѣла, потѣмъ зблѣдла, знова вернула до стола и стала нервовыми рухами поправляти обрусъ на столѣ. Федорко вставъ зѣ свого маленького стѣлчика, обернувъ ся до Гаврила, выпустивъ цигарку зъ рукъ, потѣмъ нахиливъ ся и ставъ за нею пильно по земли шукати. Мачуха лише разъ глянула зъ-пѣдъ ока на свого супруга и заразъ стала завзято щось нишпорити въ колысцѣ коло дитины...

Въ першѣй хвилѣ, видно, всѣ потратили головы, бо-жь Гаврило впавъ до нихъ цѣлкомъ несподѣвано, мовь грѣмъ зъ ясного неба.

Татяна, поправивши обрусъ, котрого, розумѣе ся, цѣлкомъ не треба було поправляти, знова пѣдѣйшла до батька.

— Чого-ж вы, тату, стали коло порога? — промовила она нѣжнымъ, дуже милымъ голосомъ. — Просимо блише, сѣдайте коло стола, вѣдпочиньте зъ дороги.

Но Гаврило стоявъ все непорушно и зъ якимсь побожнымъ выразомъ лица дививъ ся на Татяну та затиравъ собѣ руки, немовь вѣдъ великого зимна.

— Ходѣть же тату, сѣдайте! — Она взяла его за руку, пѣдвела до стола и посадила на лавцѣ.

— Дякую тобѣ, дочко моя, Татяно! — промовивъ Гаврило, сѣдаючи.

— Де-жь вы були, тату? — говорила дальше Татяна, котра прийшла вже до себе зъ першого замѣшаня и въ котрѣй очевидно оббавалось дитяняче почуване и пошанованье для рѣдного батька. — Де вы були? чому насъ вѣдрекли ся? Мы-жь васъ не выганяли зъ хаты, самій вы пѣйшли вѣдъ насъ, покинули...

— Такъ есть, мы васъ не выганяли, — повторивъ за Татяною Федорко, котрый пѣднявъ изъ землѣ цигарку, потягнувъ ей кѣлька разѣвъ, вѣдтакъ кинувъ назадъ пѣдъ ноги, сховавъ обѣ руки за шевскій фартухъ на грудяхъ и дививъ ся на Гаврила, добродушно усмѣхаючись.

Гаврило все мовчавъ... Вѣнъ дививъ ся то въ землю, то на Татяну, то на Федорка, и все затиравъ собѣ руки.

— Якій-жь вы о ущенй, тату! — залебедѣла напрасно Татяна, — анѣ одежѣ не маете, анѣ навѣть... ахъ Господи! — крикнула она и сльозы бризнули ѣй зъ очей. Она взяла оденъ кѣнець фартушка, закрыла нимъ лице и стала плакати... — Ахъ Господи Боже! — повторяла она здавленымъ вѣдъ слезъ голосомъ, — навѣть... сорочки не мають!

Федорко, видячи, що его жѣнка плаче, переставъ усмѣхатись, его лице споважнѣло и навѣть скривилось мовь до плачу. Вѣнъ тяжко зѣтхнувъ зъ цѣлыхъ грудей и похитавъ жалѣбно головою.

— Отъ нещасте! — промовивъ вѣнъ тихимъ, ледви чутнымъ голосомъ.

Гаврило вставъ, пѣдѣйшовъ до Татяны и пробувавъ вѣднять ей руки и фартушокъ вѣдъ очей.

— Се нѣчого, моя дитино, — говоривъ вѣнъ дрожачимъ голосомъ, — се нѣчого, я до того привыкъ, а ты не плачь, не розжалюй ся.

Въ тѣмъ Татяна нагло перестала плакати, обтерла очи и кинулась до печи.

— Вы голодній, тату, — заговорила она, — сѣдайте коло стола, дамъ вамъ ѣсти.

Гаврило сѣвъ на свое мѣсце, оперъ лѣкть о стѣлъ, сховавъ лице въ долонѣ и, якъ здавалось, затопивъ ся въ задуму. О чѣмъ вѣнъ мѣгъ думати, чи о своѣмъ колишнѣмъ богатствѣ, чи о теперѣшнѣй нуждѣ, чи о тѣмъ, якъ не по батькѣвски вѣнъ давнѣйше поступавъ зъ Татяною, якъ ей кривдивъ, якій мавъ взглядомъ неи замѣры, чи може о тѣмъ, що вѣнъ хотѣвъ зъ Федоркомъ зробити, чи може вѣнъ и нѣчого не думавъ... Богъ его знае!

Мѣжь тымъ Татяна поставила миску на стѣлъ.

— Берѣть, тату, живѣть ся! — говорила она, — у насъ бувъ нинѣ борщъ на обѣдъ, забѣляный, пѣдбитый саломъ, зъ квасцемъ, та ще вамъ и галушокъ зъ сыромъ поставлю.

— Борщъ? — спытавъ Гаврило, мовь зъ просоня, - борщъ, кажешь? О, я давно ѣвъ борщъ, у насъ въ мѣстѣ борщъ то раритасъ, у насъ, бачь, всьо по паньски, — додавъ вѣнъ, якось дивно усмѣхаючись и окидуючи очима свою одѣжь.

И ставъ Гаврило ѣсти смачный, пахучій

але руский селянинъ не забувъ ще ихъ, бо проливъ кровь за свои права при тыхъ выборахъ. Староста Ляцкевичъ допускавъ ся въ часѣ выборбвъ неправностій. Вбнъ не тбльки арештувавъ мене, але ще публично высказавъ ся, що постарае ся у президента суду, абы мене пригримано въ арештѣ черезъ часъ выборбвъ. [Тутъ навѣвъ бесѣдникъ кблька драстичныхъ фактбвъ для илюстрація господарки старосты Ляцкевича въ Перемыскбмъ. Вбдтакъ вбдчитавъ бесѣдникъ листъ, въ котрбмъ описано нападъ поліціи и войска на роббтникбвъ сей недѣлѣ въ Перемышли. Въ часѣ читаня сего листу пос. гр. Пінінъской бѣгавъ мовь пбдпаленый то до маршалка то до гр. Войтѣха Дѣдушицкого, щобы очевидно якось зарадити сему скандалови.] Зазначивши мізерію въ нашихъ школахъ народныхъ, вбдмовивъ предложенбй адресѣ всякои вартости и значѣня. Бесѣдникъ є за высланемъ адресы, бо се право сойму, але адреса повинна мѣстити въ собѣ цѣлкомъ иншій постуляты. Бесѣдникъ мбгъ бы згодити ся лишь на слѣдуючій проэктъ адресы. [Тутъ вбдчитавъ посолъ проэктъ, въ котрбмъ запротестовано противъ розширеня автономіи а зазначено потребу загального права голосованя, подѣлу Галичины на руску и польску часть та бльшого увзглядненя интересбвъ селяньства. Крбмъ того порушено справы школьній, причины еміграціи и станъ економічный нашого краю.]

Комісарь правительственный гр. Лось поясниvъ подѣю въ Перемышли и сценію поліціи зъ робботниками. Зборы робботникбвъ не були приватными сходинами, брали въ нихъ участь недолѣтки и загрожували спокоеви публичному. Не поранено нѣкого зъ робботникбвъ, лишь противно одного жовнѣра поліційного. Арештованій робботники зъ власнои волѣ перестояли нбчь на дворѣ. — А що-до урядованя старосты Ляцкевича, то комісарь констатуе, що оно опираe ся на обовязуючихъ законахъ и заслугуе радше на признанѣ, якъ на докоры.

Референтъ гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій зачавъ вбдъ полеміки зъ пос. Новаковскимъ. Цѣла промова посла Новаковского в кимсь пбдсунена и не вбдповѣдае постулятамъ селяньства. Жалуvавъ ся, що селяне не мають землѣ; правда, але се не смѣе значити посягати на власнбсть приватну, бо того домагають ся лишь анархісты. По неясномъ и містичномъ уступѣ про хрестъ и Пресвяту Дѣву заявивъ референтъ, що не годить ся на проэктъ адресы Новаковского, бо не доводить вбнъ до згоды и єдности, лишь розд ру и сварнѣ. Супротивъ прикрости, яка стрѣтила цѣсаря, и въ часѣ его ювілейного року — мусимо (Поляки) сказати, що „стоимо и стояти хочемо при нѣмъ“. Длятого оминае ся всякихъ драстичныхъ уступбвъ, зазначуе ся лишь и вбдповѣдность безпосередныхъ выборбвъ. Адреса мае бути выразомъ згоды и єдности, супротивъ чого повинній замовкнути якісь спеціальній постулаты и баженя.

Приступлено до спеціальнои дебаты. Маршалокъ повѣдомивъ, що до проэкту адресы зголосили поправки послы Окуневскій и Новаковскій. Маршалокъ буде пбддавати тѣ поправки найперше до пбдпиранья, а коли бы були достаточно пбдперты, до голосованя. На мѣсцяхъ послбвъ руских бачимо: еп. Чеховича, Барвѣньского, Вахнянина, Каратницкого, Вичичука и Гаморака — та пп. Окуневского и Новаковского.

Поправки обохъ послбвъ не находять пбдперты, бо лишь они оба за ними вбддають свои голосы. Всѣ тѣ поправки подамо по можности въ дальшихъ числахъ. При деякихъ поправкахъ забирае голосъ пос. Окуневскій для ихъ мотивованя. И такъ промавлявъ пос. Окуневскій при поправкахъ: що-до „порозумѣня въ соймѣ зъ вылученемъ центрального парляменту“; що-до подѣлу кр. рады шкбльной на секціи; що-до основнѣйшого пбдпиранья економічного селяньства.

Иншихъ поправокъ не ставлено. Принято внесене пос. Щепановского принять адресу en bloc. Коли на зазывъ маршалка пбднесять ся послы до голосованя за адресою — констатуе маршалокъ, що адреса принята всѣми голосами противъ двохъ голосбвъ послбвъ Окуневского и Новаковского.

Въ справѣ фасіонованя особистого доходу духовныхъ.

(Конецъ)

Вбдъ квоты загального доходу дозволяе законъ вбдтрутити [§. 160]: 1) Всѣ выдатки, ложенй на узыскане, обезпечене и захованье доходу, отже на выдатки адміністрацій, оборотовй и на кошты консерваціи [выдатки на утриманье и доповнене живого и мертвого инвентаря. Сли бы дохбдъ зъ рбль ерекційныхъ принято пбсля оцѣнки катастральной, тогдѣ вбдтручене тыхъ выдатквъ не може мати мѣсця.] — 2) Премія асекураційній вбдъ шкбдъ елементарныхъ [зъ тою самою, що попередна, увагою]. — 3) Премія асекураційній на обезпечене на житѣ. — 4) Оплаты до касъ вдовичихъ, сиротиньскихъ. — 5) Податки вразъ зъ додатками [плачей особисто], оплаты конкуренційнѣ. — 6) Вбдсотки вбдъ довгбвъ приватныхъ удокументованій. — 7) Кошты выжывленя членбвъ власнои родины, занятыхъ *постбйно* у власнбмъ господарствѣ [§. 162. 4.], вчисляють ся въ кошты оборотовй [§. 160]; кошты же утриманя дѣтей, не жючихъ зъ родичами въ спбльнбмъ господарствѣ, вбдтручей будуть вбдъ загального доходу тогдѣ, сли будуть доведенй и опертй на правнбмъ титулѣ [§. 157 al. 5; § 160, al. 6.]; сли жь дѣти суть дома [н. пр. дрббнѣ] и голова родины окрбмъ жены и двохъ дѣтей мае ихъ бльше, тогдѣ на кождого дальшого члена родины погручуе ся зъ загального доходу $^1/_{12}$-та часть того-жь доходу [§. 173. 1.]. При обставинахъ, надто утрудняючихъ оплачальность контрибуента, до котрыхъ належить: утриманье и выхованье бльшого числа дѣтей и незасббныхъ кревныхъ, тревала хороба, обдовженье и надзвычайній пригоды, дозволене есть въ комісіи зниженье стопы податковои о три степенѣ [§. 174.].

Тѣ постановы закона уважаемо на-разѣ для насъ найважнѣйшими. Не менше важній можуть для насъ стати ся постановы о комісіяхъ. Комісія оцѣнковй суть черезъ половину выбиранй автономно контрибуентами [зъ чого выходить, якъ важне для насъ, щобы въ тѣ комісіи увбйшли и духовнй], а черезъ половину міністромъ фінансбвъ. Законъ хоче, щобы въ кождбй комісіи окружнбй *рбвнй роды доходбвъ* рбвномѣрно були увзгляднень [§. 179, 5], въ чого слѣдуе, що духовнй мусять бути репрезентованій въ комісіи, хочь законъ дальше говорить, що выбору можуть они не принати, що здае ся було бы для интересбвъ стану некористне Рекурсы вбдъ оцѣнки доходу мають ся вносити безъ стемпля до комісіи рекурсовои на руки уряду податкового [§. 219], але и сей урядъ мае право спротивити ся оцѣнцѣ здѣланбй комісією оцѣнковою, самъ вносячи рекурсъ и повѣдомляючи о тбмъ контрибуента; однакъ рекурсъ не мае спиняючои силы. Сли по мысли контрибуента зайшло неправильне примѣненье закона або иншій якій блуды въ поступованю, привлугуе ему право по вбдкиненю его рекурсу зажаленя до трибуналу адміністраційного [§. 225].

За свѣдоме затаенье доходу, подане хибныхъ поясненъ и пр. наслѣдае законъ болючій кары. Хто яко информаторъ або знатокъ подасть фальшивій передъ властями информаціи, може бути караный арештомъ ажь до двохъ мѣсяцѣвъ.

Ясна рѣчь, що першій рбкъ, въ котрбмъ сей новый податокъ введе ся въ житѣ, буде найтруднѣйшимъ такъ для властій якъ и для контрибуентбвъ, тому безъ помылокъ зъ одной и другои сто они не обійде ся, и они повинній бути трактованій взглядно. Для насъ однакъ важною есть рѣчію, щобы помылки нашій не принесли намъ шкоды на довгій лѣта и щобы информаторы и знатоки не примѣшали до нашихъ збзнань — политичныхъ пакостій...

Справы соймовй.

Онодгы вбдославъ соймъ галицкій до шкбльнои комісіи внесене выдѣлу краевого, котрымъ часъ службы народныхъ учителѣвъ, надаючій право до повнои емеритуры, установляе ся на 35 лѣтъ замѣсть дотеперѣшныхъ 40 лѣтъ. Справа се не нова. Вбдъ давныхъ лѣтъ допоминали ся народній учителѣ такъ на всѣлякихъ зборахъ якъ и по часописяхъ скороченя часу службы, такъ тяжкои и такъ пбдрывающои здоровле. Справою тою занимано ся вже и въ соймѣ, але все безъ успѣху для учителѣвъ. Ажь торбкь вбйшла она на лѣпшу дорогу. На внесене п. Солеского, а вбдтакъ шкбльнои комісіи припоручивъ соймъ дня 17 лютого 1897 выдѣлови краевому розслѣдити въ порозумѣню зъ краевою радою шкбльною, кблько таке обниженье лѣтъ службы учительскои приспорило бы краеви выдатку. Отже на запытаня выдѣлу краевого мала рада шкбльна обчислити ту надвышку выдатквъ, а крбмъ того высказати на пбдставѣ дотеперѣшного досѣду свою гадку, о скбльки учительска праця нѣвечить здоровле и якій процентъ учителѣвъ доходить до сорокъ лѣтъ службы. Зменшене лѣтъ службы вплынуло бы двояко на збльшене краевыхъ выдатквъ: разъ тымъ, що не одинъ, котрый бы не дожывъ выслужити 40 лѣтъ, буде вже по 35 лѣтахъ службы побирати свою платню, не даючи за ню нѣякои праць (такихъ вже теперь є 108), а друге тымъ, що и тѣ, котрй вчаснѣйше будуть переходити на емеритуру, будуть побирати бльшу выслуженину, нѣжь бы имъ належала ся при обовязковыхъ 40 лѣтахъ службы, а на мѣсце уступившого на выслуженину треба принати и оплачувати другого; Рада шкбльна припускаючи, що зъ тыхъ 108 учителѣвъ, котрй вже теперь выслужили 35 лѣтъ, лише половича схотѣла бы перейти на выслуженину, обчисляе надвышку выдатквъ поки що на 40.000 зр. рбчно, котра зъ кождымъ рокомъ буде бльша. На друге пытане, о скбльки учительска служба нѣвечить здоровле и якій процентъ учителѣвъ доходить до 40 лѣтъ службы, не умѣла рада шкбльна дати вбдповѣди. Вбдповѣдь се таки по правдѣ дуже трудна. Годѣ жь бо обчислити, кблько лѣтъ довше жывъ бы Петро Петрушакъ, коли бы замѣсть терпѣти голодъ и холодъ у вохкбй комнатцѣ сѣльского учителя та бакаларити по шесть годинъ на день въ тѣснбй задушнбй кбмнатѣ шкбльнбй зъ соткою дѣтворы, хованои дома середъ найгбршихъ неразъ обставинъ, — коли бы вбнъ замѣсть того бувъ пр. паномъ инспекторомъ краевымъ! Хто жь се годенъ обчислити?! Може Петрови Петрушакови его бакаларка выходить навѣть на здоровле! Адже вбнъ живе на селѣ, куды паны выѣздять навѣть для поратованя свого здоровля, пбдорваного въ своихъ свѣтлицяхъ при своихъ 10—20 разбвъ бльшихъ поборахъ. А якій процентъ учителѣвъ дослугуе 40 лѣтъ, — тежь годѣ ще обчислити, бо за теперѣшнои организаціи шкблъ, вбдъ р. 1873, учитель служать якось такъ поволи, що ще жаденъ не поспѣшивъ ся выслужити 40 лѣтъ. По тбмъ, що дуже богато учителѣвъ и учительокъ пенсіонуе ся вже по 10—30 лѣтахъ службы, — такожь не можна нѣчого знати: разъ, що и межи великими та найздоровѣйшими панами якось теперь — такій вже часы! — здоровле и силы часто пбдупадають передъ часомъ; иншій пбзно зачавъ службу, то и не може довго служити; иншому лучить ся якійсь лѣпшій хлѣбъ, — отъ пр. наставника надъ робботниками при кипячцѣ, — то иде на выслугу передъ часомъ; а учительки тѣ пильнують за-мужь выйти та зараз идуть на выслугу. Отже конецъ кбнцѣвъ: не можна знати, чи служба учительска укорочуе чи продовжуе вѣкъ. А що обниженье лѣтъ учительскои службы — така коштовна для краю рѣчь, то рада шкбльна тому противна. За те годить ся на таке: якъ котрый учитель довго вже служить и постарѣвъ ся такъ, що пр. не годенъ вже ходити або говорити, якъ зъѣвъ вже всѣ зубы або дослужився ся дыхавицѣ, — то нехай тамъ дати ему вже и цѣлу платню, хочь и не выслуживъ ще цѣлыхъ 40 лѣтъ. Особливо, коли поталанило ему прожити 60 лѣтъ и выслужити 30 лѣтъ, то нехай мае повну емеритуру.

На пбдставѣ такои вбдповѣди рады шкбльнои выдѣлъ краевый выладивъ внесене, щобы учителямъ народнымъ признати повну емеритуру вже по 35 лѣтахъ службы, не заглядаючи кождому зъ окрема въ зубы анѣ въ метрику. Зъ дотеперѣшного закону задержуе выдѣлъ краевый лише ту постанову, що право до емеритуры набувае учитель не раніше, якъ по скбнченыхъ лѣтахъ службы; такій самый часъ службы потрѣбный, щобы вдова и сироты по учителю мали право до пенсіи. Выдѣлъ краевый, и безъ обчисленья при помочи высшои математики, в тои гадки, що учительска праця при такъ трудныхъ въ краю обставинахъ мусить вбдбивати ся на здоровлю учителя и пбдрывати его силы скорше и бльше, нѣжь иншій занятя урядовй.

Збльшенй черезъ обниженье лѣтъ учительскои службы выдатки покрые край въ межахъ теперѣшного стану фанесового, коли соймъ приймe внесене въ справѣ боніфікаціи зъ пропінаційного фонду на користь краевого фонду, зъ чого край дбстане бы 100.000 зр. рбчного доходу.

Такъ стоить справа доси; теперь приходить черга на соймъ, сказати свое слово. Надѣяти ся, що такъ шкбльна комісія соймова якъ и повна палата вбднесе ся до такъ пекучои справы прихильно и приймe внесене выдѣлу краевого.

Соймъ краевый.

[12 те засѣдане, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 27 н. ст. свчня].

Справозданье выдѣлу краевого въ справѣ призволеня радѣ повѣтовбй въ Чешановѣ на затягнене позычки 40.000 зр. — вбдослано до комісіи адміністраційнои.

Пос. Цѣнъскій мотивувавъ свое внесене: „Поручае ся выдѣлови краевому, щобы що року люструвавъ кожду раду повѣтову черезъ свого урядника. Сей урядникъ бувъ бы обовязаный здавати справу не-нно выдѣлови краевому, але выдѣлови повѣтовому и повнбй радѣ повѣтовбй. Выдѣлъ краевый мавъ бы складати справозданье зъ люстрацій краю, на кождбй сесіи соймовбй, такъ щобы соймъ и край мавъ образъ чинности поодинокихъ автономічныхъ властей повѣтовыхъ.“ — Внесене вбдослано до комісіи громадскои.

Пос. Яблоньскій (одинъ зъ сецесіонистбвъ зъ клюбу демократичного) мотивувавъ внесене що-до побольшеня числа послбвъ соймовыхъ, а именно щобы выбирали послбвъ мѣста: Подгурже, Бохня, Величка и Вадовицѣ, Ясло и Сянбкъ, Бережаны и Золочѣвъ та щобы признано голосъ вірильный презесови академіи наукъ въ Краковѣ и ректорови політехніки у Львовѣ. — При мотивованю внесеня оправдувавъ пос. Яблоньскій, длячого не годить ся на проэктовану клюбомъ демократичнымъ реформу выборчу, бо се ще не на часѣ и селяninъ не пбдготованый достаточно пбдъ взглядомъ політичнымъ. Внескодавцѣвъ-демократбвъ назвавъ Яблоньскій wichrzycielami. — Внесене вбдослано до комісіи выборчои.

Членъ выдѣлу Романовичъ протестувавъ противъ назвы wichrzycieli, бо дотычне внесене поставивъ клюбъ демократичный а нѣякій wichrzyciele. — Маршалокъ заявивъ, що не чувъ того инкрамінованого слова, бо инакше бувъ бы бесѣдника покликавъ до порядку деннаго.

Пос. Виннычукъ мотивувавъ свое внесене: „Выс. соймъ зволить ухвалити, господарямъ сѣльскимъ посѣдаючимъ р гату худобу поббръ сыровицѣ не тбльки въ тыхъ громадахъ, де сыровиця знаходить ся, але и сусѣднымъ громадамъ, котрй близько жупъ сбльныхъ замешкують, а иншимъ вбддаленымъ громадамъ достарчати вбдповѣдне число соли для худобы, або цѣлкомъ даромъ, або бодай по значно зниженбй цѣнѣ, а тымъ самымъ причинивъ бы ся Выс. соймъ краевый хочь въ малбй части до пбднесеня хову рогатои худобы.“ — Внесене вбдослано до комісіи сбльнои.

Зъ черги приступлено до продовженя дебаты адресовои. [Гл. окрему статью.]

По ухваленю адресы приступлено до дальшого порядку деннаго, именно дозволено громадѣ Стрижбвъ на побираня оплатъ вбдъ напитквъ, а радѣ повѣтовбй въ Ярославѣ на побираня оплатъ мытничихъ вбдъ мостбвъ на рѣкахъ Ратѣ, Шклѣ и Вишнѣ.

Принято справозданье о школѣ рбльничбй въ Черниховѣ.

На тбмъ закрыто засѣданье. Вбдчитано якусь руску интерпеляцію о написи на урядахъ. Пос. Окуневскій пытавъ маршалка, чи ему вѣдомо, що намѣстникъ зарядивъ якійсь средства осторожности въ будынку сеймовбмъ, а именно впроваджено сторожу поліційну и т. п. Маршалокъ вбдповѣвъ, що нѣчого про се не знае.

Слѣдуюче засѣданье завтра въ пятницю.

Переглядъ политичный.

Въ справѣ ческбй записуемо отсѣ що важнѣйшій вѣсти: П. Форштъ заявивъ ся на зборахъ выборцѣвъ рѣшучо противъ заповѣдженыхъ розпоряджень языковыхъ бар. Гавча. Подѣлъ краю на три языковй округи бувъ

борщъ и ѣвъ вбнъ завзятущо, такъ ѣвъ, мовьбы вбдъ тыждня не мавъ нѣчого въ зубахъ... За хвилю борщъ щезъ изъ миски, а Татяна пбдсунула ему другу миску галушокъ зъ сыромъ.

— Галушки менѣ даешь? — обізвавъ ся Гаврило. Добра то рѣчь галушки, та ще, виджу, гречанй, але я бы проснвъ ще борщу, коли ласка...

Татяна вылила зъ горшка останокъ борщу и подала батькови.

Гаврило выѣвъ и выпивъ всьо до послѣдноі краплѣ.

— А теперь пора на галушки, — заговоривъ вбнъ усмѣхаючись и забираючись до другои миски.

Татяна стояла посередъ хаты и схрестивши на грудяхъ руки, дивилась жалбсно на батька.

Я розмовлявъ за той часъ зъ Федорком про мои чоботы, но не спускавъ зъ очей нѣ Гаврила нѣ Татяны.

Вкбнци Гаврило счистивъ галушки и видно, поповѣвши, набравъ бльше енергіи и рѣшучости.

Вбнъ вставъ вбдъ стола, перехрестивъ ся три разы до образбвъ, потбмъ вклонивъ ся въ поясъ Татянѣ и промовивъ пбднесеным, урочистымъ голосомъ:

— Господу Богу дякувати и тобѣ, Татяно, що погодувала нищого старця, подорожного безъ кута, безъ хаты, и тобѣ Федорку дякувати за твбй хлѣбъ, за твою працю.

Потбмъ вбнъ вклонивъ ся Федоркови.

Уста у Татяны скривились, задрожали, очи заклѣпали, она хотѣла заплакати, однакъ, видно, на силу запанувала надъ собою и стала прятати зб стола.

Федорко въ першбй хвили змѣшавъ ся, вбнъ мабуть не ожидавъ того, щобы батько и ему кланявъ ся, однакъ скоро здвигнувъ плечима и усмѣхнувъ ся.

— Нема тутъ за що дякувати, — промовивъ вбнъ, — отъ сѣдайте, тату, та оповѣджте намъ, де вы бували, та що чували.

Гаврило махнувъ рукою.

— Не дуже далеко я бувавъ та й не багато цѣкавого чувавъ, — вбдказавъ вбнъ, но теперь я пустивъ ся въ далеку дорогу, ажь до самого Львова, та й вступивъ-емь по дорозѣ до вашои хаты, щобы побачити на власнй очи, якъ вы живете, чи здоровй, чи щаславй... Що-жь, Татяно, — звернувъ ся вбнъ до дочки, — чи добре тобѣ?

— Добре, тату, — вбдповѣла она.

— А тобѣ, Федорку, добре?

— Добре, Богу дякувати.

— Ну, най васъ Богъ благословить и дае вамъ всього добра и зъ земль и зъ воды и зъ росы небесноі, щобы сьте нѣколи не знали, що то бѣда, — промовивъ Гаврило и зложивъ обѣ руки мовь до молитвы. — Та ще ось и дитяну вы маете, такожь радъ бы-мь побачити...

(Дальше буде.)

ем могилою рівноправности в мусѣвъ бы довести також до адміністраційного подѣлу. Згода є трудна.

Урядовый дневникъ пражскій доносить, що въ університетѣ нѣмецкѣмъ вѣдбуваються выклады правильно безъ перешкоды, а сенатъ академічный урядує, поки міністерство просвѣты не прийме его резигнація. Той самъ дневникъ заповѣдає, що заборона ношеня вѣдзнакъ буде знесена, скоро по замкненю сѣймовои сесіи настане въ мѣстѣ спокѣй.

Противно доносять въ Праги до Вѣдня, що въ нѣмецкѣмъ університетѣ вѣдбуваються выклады лише вымкково, та и то при дуже слабѣй участи студентѣвъ. Професоры майже всѣ приходять на выклады въ означеныхъ годинахъ, але не являють ся студенты. Въ техніцѣ нѣмецкѣй мають розпочати ся выклады завтра.

N. fr. Presse заповѣдає, що доля высшихъ науковыхъ заведень нѣмецкихъ въ Празѣ сумно рѣшить ся, коли міністерство не прийде до иншихъ гадокъ, нѣжь настановленый гр. Баденімъ намѣстникъ гр. Куденгове. Професоры попереносять ся за границю, а студенты зажадають перенесеня університету до иншого нѣмецкого мѣста въ краю. Ostd Rundschau каже, що въ разѣ, коли бы зъ причины страйку студентѣвъ позамыкано высшій школы въ Празѣ, то всѣ нѣмецкій університеты въ Австріи обстануть за пражскими студентами, хочь бы мало прийти також до нихъ замкненя.

Вчера мала зѣбрати ся рада міністрѣвъ въ справѣ нѣмецкого університету и техніки въ Празѣ; але не могла вѣдбути ся черезъ те, що секційный шефъ Гартель доперва вчера вечеромъ вернувъ до Вѣдня.

Въ долѣшноавстрійскѣмъ сѣймѣ виѣсъ п. Коліско интерпеляцію, длячого въ декотрыхъ громадахъ долѣшнои Австріи терпить ся науку реліґіи въ мовѣ ческѣй и длячого священики принимають сповѣдь въ тѣй мовѣ.

Помѣжь италійскими и словѣньскими послами горицийского сѣйму, котрый якъ вѣдомо не радить зъ причины абстіненціи Словѣнцѣвъ, ведуть ся переговоры, щобы Словѣнцѣ вступили до сѣйму. Имовѣрно переговоры будуть даремнѣ, а сѣймъ буде замкненый, поки ще почавъ радити.

Въ дальматиньскѣмъ сѣймѣ заявивъ вчера маршалокъ, що до шѣстьохъ послѣвъ италійского сторонництва автономічного выслано письма, що утратять мандаты, коли до 8 днѣвъ не появлять ся въ сѣймѣ.

Заява нѣмецкого секретаря державного Вільова, зложена въ буджетовѣй комісіи пруского сѣйму въ справѣ Драйфуса, надає тѣй справѣ також въ Франціи троха иншій зворотъ. Жоре гадає внести въ парляментѣ нову интерпеляцію зъ тои причины. Золя мав зречи ся покликаня членѣвъ нѣмецкои амбасады за свѣдкѣвъ въ своѣмъ процесѣ. Говорять також, що и иншій правительства, якъ англійске, италійске, австрійске, испаньске гадають зложити подѣбнѣ заявы, якъ нѣмецка. Въ такѣмъ разѣ осталась бы тѣлько одна Россія, котра мабуть и в тою державою, для котрои Драйфусъ мавъ допустити ся зрады своѣи вѣтчины. Гадка ся не є нова; появлялась она доси вже кѣлька разѣвъ. Англійскій дневники розказують тую рѣчь такъ: Россійскому правительству ще передъ заключеньмъ союза съ Францією залежало на тѣмъ, чи она ладить ся до вѣйны, и навязало тогдѣ зносины зъ Драйфусомъ, котрый ему выявляв войсковѣ тайны Франціи. Коли почало ся слѣдство зъ Драйфусомъ, француске міністерство вѣйны само ще не знало, на чию користь вѣнъ шпіонувавъ; ажь за пѣзно выявило ся, що се дѣяло ся для Россіи. Коли бы тогдѣ тота новина стала ся була знаною въ Франціи, то ледво чи могло бы було дѣйти до союза съ Россією; длятого правительство узнало за потрѣбне покрыти справу такою тайною, а навѣть раде було зъ того, що загально здогадувано ся, мовь бы то Драйфусъ допускавъ ся зрады на користь Нѣмеччины. Драйфусъ самъ мав бути о стѣлько невинный, що анѣ грошей не бравъ за зраду тайнъ, анѣ не выявлявъ тыхъ тайнъ Россіи свѣдомо, а звѣрявъ ся тѣлько передъ якоюсь жѣнкою, котра передавала вѣсти, такимъ способомъ роздобутѣй, россійскому правительству. — Исторія тота выглядає якось занадто романтично и неимовѣрно. Зъ иншои зновъ стороны здогадують ся въ цѣлѣй справѣ Драйфуса якогось великого обманьства, доконаного коштомъ диспозиційныхъ фондѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Ц. к. краєва Дирекція скарбу** оповѣщує: Згѣдно зъ рескриптомъ выс. ц. к. міністерства скарбу зъ дня 12 сѣчня с. р. *продовжає ся симъ оповѣщеньмъ речинець до предкладаня фасій до податку особисто-доходового и рентового на рѣкъ 1898 до 15 н. ст. лютого 1898.* Розумѣє ся, що и право активного та пасивного выбору до комісій оцѣнковыхъ будуть мати всѣ податники, що предложать свои фасіи до 15 н. ст. лютого [а не, якъ то було первѣстно оповѣщено, до 31 н. ст. сѣчня]. — Подаючи сю вѣсть до вѣдомости нашихъ читателѣвъ, мусимо рѣвночасно вѣдозвати ся до ц. к. краевои Дирекціи скарбу, щобы для Русинѣвъ у Львовѣ и на провінціи чимъ скорше постарала ся о руски друки на фасіи, абы ц. к. староства не на издали Русинамъ друкѣвъ не лишь польскихъ, але и нѣмецкихъ, якъ колибъ Галицка Русь була въ Прусахъ, а не въ Австріи...

— (кн) **Пригадуємо**, що загальнѣ зборы товариства „Просвѣта“ вѣдбудуть ся вже 1 н. ст. лютого с. р. Важность справъ, якѣй сего дня мають розбирати ся, каже надѣятись, що зборы выпадуть свѣтло, а нѣхто, кому лежить на серци розвѣй просвѣты независимои Руси Украины, не залишить прибути на сей день до Львова.

— **Его Емін. Кардиналъ Сильвестеръ Сембратовичъ** зволивъ при нагодѣ коляды пожертвувати для нашого Товариства знова квоту 50 зр. Въ имени убогои молодежи складаємо отсимъ щиро-сердечну подяку за сей щедрый даръ. За Выдѣлъ Руской Бурсы стрыйскои. *Юл. Федусевичъ* предсѣдатель, *Ив. Важнянинъ* секретарь.

— **Дирекція Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ** потребує будь-то заразъ будь-то въ найблизшѣмъ часѣ: а) *1 укѣнченого правника*, по можности зъ практикою въ бѣльшѣй канцелярії адвокатскѣй, нотаріяльнѣй, судовѣй або банковѣй, котрый вступивши до служби въ Товариствѣ мавъ бы також присвоити собѣ знане рахунковости и техніки ассекураційнои; — б) *3 людей зъ укѣнченою гімназіею и испытомъ зъ бухгальтерії подвѣйнои* и добрымъ письмомъ; — в) *3 молодыхъ людей зъ укѣнченою низшою гімназіею* до практики маніпуляційнои, зъ добрымъ письмомъ, — г) *3 писарѣвъ* зъ каліграфічнымъ письмомъ. — Для кандидатѣвъ а) и б) конечне и докладне знане кромѣ краевыхъ також нѣмецкого языка; для кандидатѣвъ пѣдъ б) в) и г) станъ вѣльный; для всѣхъ вымогою непереступленя 40 лѣтъ житя и добрый станъ фізичный. Условя що до высоты платнѣ поданѣ будуть кандидатамъ пѣдъ а) и б) по внесеню зголошень и свѣдоцтвъ; для кандидатѣвъ пѣдъ в) и г) платня 25 до 30 зр. мѣсячно. Черезъ 1 рѣкъ тревае служба провізорично. — Поданя зъ свѣдоцтвами вѣдбутыхъ студій и дотеперѣшного занятя [або вѣдписами свѣдоцтвъ], curriculum vitae и свѣдоцтвомъ лѣкарскимъ, а пѣдъ в) и г) також зъ пробою письма вносити належить до Дирекціи „Днѣстра“ [Ринокъ ч. 10] якъ найскорше.

— Въ суботу дня 29 н. ст. с. м. вѣдбудуть ся **вечерницѣ зъ танцями** въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ заходомъ „Кружка музичного“ и при ласкавѣй спѣвучасти „Клюбу Русинокъ“. Початокъ о год. 8 вѣй вечеромъ. — *Комітетъ.*

— **Карна розправа о обиду цѣсарского дому**, якои нѣбы-то мавъ допустити ся Василіянинъ о. Ортиньскій въ часѣ проповѣди въ селѣ Стѣльску, вѣдбуде ся въ Стрию дня 29 с. м. Оборону обжалованого пѣдняв ся д-ръ Свят. Олесницкій.

— **Наша землячка** п. **Саломея Крушельницка** выступила зъ успѣхомъ въ операх въ Палермо яко Ельза въ „Лоґенґрінѣ“ побѣчь тенора Кремоніого.

— **Д-ръ Михайло Король**, адвокатъ зъ Жовквы, ставъ зновъ предметомъ нападокъ польскихъ газетъ, а се зъ такои нагоды: Въ жовквѣвскѣй „obywatelsk-ѣй resurs-ѣ“ дня 16 с. м. прощало бенкетомъ около 50 членѣвъ тои ресурсы выѣзжаючого зъ Жовквы геометра Тадея Поняклу. Пѣдчасъ бенкету музика заграла „Jeszcze Polska nie zginęła“, а д-ръ Король тогдѣ не вставъ зъ крѣсла. За сей злочинъ противъ историчнои Польщѣ ресурса „wykluczyła“ д-ра Короля зъ-мѣжь своихъ членѣвъ, а польскій дневники не щадять ему епітетѣвъ: „moskalofil“ и т. п. Та д-ръ Король привыкъ уже до того; недавно пѣдчасъ свого правыборчого процесу о публичне насильство наслухавъ ся и начитавъ ся вѣнъ по дневникахъ польскихъ ще красшихъ комплиментѣвъ.

— Въ Тернополи вѣдрочивъ бурмістръ доповнюючій выборы до рады мѣскои зъ III круга зъ тои причины, що реклямаційна комісія несправедливо уважила 400 голосѣвъ Русинѣвъ и Полякѣвъ [а головно рускихъ мѣщанъ, бо ажь 314] на очевидну користь жидѣвъ, котрѣ въ тѣмъ кругѣ мають меншѣсть.

— **Мѣсто Львѣвъ** жадає другого окружного инспектора шкѣльного для своихъ шкѣлъ. Магістратъ уже выготовивъ петицію въ тѣмъ дѣлѣ, а сими днями внесе ся въ сѣймѣ президентъ посолъ д-ръ Малаховскій. Въ петиціи сказано, що въ 1873 роцѣ, коли творено институцію окружныхъ инспекторѣвъ, було у Львовѣ 87 клясъ публичныхъ и приватныхъ, а въ 1896/7 роцѣ шкѣльнѣмъ було клясъ: 262 публичныхъ, 40 приватныхъ и 53 науки доповняючои, разомъ 429 клясъ зъ 444 учителями. Отже надзѣръ такого значного числа клясъ черезъ одного инспектора є просто неможливый.

— **А-ръ Ярославъ Окунівскій**, лѣкарь военнои маринарки, одержавъ въ часѣ свого побуту въ Хинахъ ордеръ хиньскій, до чого привязана гѣдность мандарина III-ои ранги

— Противъ кс **Стояловского** поставили контркандидата не лишь людовцѣ, але й соціальнѣ демократы. Кандидатомъ тыхъ другихъ є роботникъ Корнило Желяшкевичъ и, якъ кажуть, есть небезпечнѣйшимъ для кс. Стояловского нѣхто людовець селянинъ. Желяшкевичъ выдавъ вѣдкрыте письмо до селянъ выборцѣвъ, въ котрѣмъ называє кс. Стояловского: „jeden z najpodlejszych zdrajców... popierany przez hrabiów i książąt... zwykły oszust ... pasożyt, który chce się żywić kosztem włościan i zrobić karjerę... podły oszczerca i bezwstydny fagas jezuitów“ и т. д.

— **Цѣсарь затвердивъ выборы**: кн. Юрія Чарторыйского зъ Вязовницѣ на маршалка а д-ра Адольфа Діціюса бурмістра зъ Ярослава на віцемаршалка рады повѣтовои въ Ярославѣ; Маріяна бар. Блажовского обшарника зъ Новосѣлки язловецкои на маршалка а д-ра Едварда Крижановского лѣкаря зъ Бучача на віцемаршалка рады повѣтовои въ Бучачи.

— **Найвысшій трибуналъ** орѣкъ, що солицитаторы и канцелярійнѣ урядники у адвокатѣвъ не можуть бути допускани яко заступники адвокатѣвъ при розправахъ передъ судами повѣтовыми.

— **Станиславовскій маршалокъ повѣтовый** Станиславъ Брикчиньскій — якъ доносять польскѣ дневники — заявивъ рѣшучо, що повторного выбору на маршалка не прийме. Отже на его мѣсце кандидують: Мечиславъ Брикчиньскій зъ Загвѣздя, Станиславъ Цѣньскій зъ Водникъ и Каятанъ Лукасевичъ зъ Пѣдлужа.

— **О мандатъ посла до сойму** опорожненый по небощику Полянковскѣмъ мав убѣгатись міністеръ для Галичины д-ръ Германъ Лябль.

— **Павіліонъ Матейка** зъ б. краевои выставы львѣвскои купили жиды вѣдъ громады мѣста Львова за 6.000 зр. и переносять на Сонѣчну площу, призначуючи его на жидѣвскій театръ. Sic transit gloria...

— **Вѣдъ Станиславѣвского Бояна** одержуємо отсе письмо: Хвальна Редакціе! Вычитавши въ суботнѣшнѣмъ числѣ „Дѣла“ зъ 23 с. м. допись зъ Станиславова про вечерницѣ на Маланки, пѣдписану криптонімомъ „Провінціональникъ“, — прошу симъ хвальну Редакцію о помѣщене въ стовпцяхъ „Дѣла“ спростованя въ имя правды и на основѣ §. 19 закона прасового. Самъ п. „провінціональникъ“, що правда, пише нѣбы не вѣдъ себе, лише вѣдъ другихъ, що буцѣмъ „такъ а такъ побѣдали“. Однакожь хто повтаряє неправду, въ додатку нарочно, щобы повагу нашого товариства пѣдорвати, ставсь такъ само спѣвинныимъ, якъ той, хто таку неправду выгадавъ.

Такъ отже фальшиво представленый есть фактъ, мовь-бы Боянъ черезъ своихъ делегатѣвъ на спѣльнѣмъ комітетѣ приобѣцивъ товариству Рускихъ женщинъ участь въ выступѣ, а въ послѣднѣй хвили „змикитивъ“. Боянъ не потребувавъ микитити анѣ не микитити, бо рѣчь мала ся ось якъ: Товариство Рускихъ женщинъ выслало було до Бояна письмо зъ запрошеньмъ до спѣвучасти въ устроюню вечерка на Маланки. Присутна на выдѣлѣ Бояна панѣ Бучиньска, будучи рѣвночасно заступницею предсѣдательки и делегаткою товариства Рускихъ женщинъ, *згодила ся* на поданѣ выдѣломъ условя [се есть въ нашѣй книзѣ секретарскѣй выразно запротоколоване]. Условя выступу були такѣ: Боянъ бере активну спѣвучасть въ вече нацяхъ на Маланки разомъ зъ товариствомъ Рускихъ женщинъ, але въ доходѣ зъ тыхъ вечерниць не мав пайки. За те дѣйстнѣ члены Бояна [п. б. за свѣй выступъ] користають зъ *безплатного* вступу на салю. Хто-жь тутъ властиво змикитивъ? чи той, хто Бояномъ непрошеный подавъ передчасно шумну рекламу въ „Дѣлѣ“ и „Галичанинѣ“ о спѣвучасти Бояна въ выступѣ, чи товариство Рускихъ женщинъ, котре спершу згодило ся на нашѣ условя [безплатного вступу], вѣдтакъ инакше нарадило ся и не пристало?... Дальше не лишь неправдою, але и злобою есть закидъ, мовь-то „Боянъ бавить ся въ політику антіконсолідаційну“. Противно, Боянъ видячи роздоръ мѣжь тутешными рускими товариствами, подавъ бувъ свого часу лише проектъ — що можуть посѣдчити такъ Рускій клюбъ якъ и Руска Бесѣда — централізаціи рускихъ силъ черезъ заложене нового, *спѣльного для всѣхъ партій* огнища, спѣльного касина, попри котре всѣ прочѣ рускѣ товариства могли бы угрупувати ся; тожь скорше сказавъ бы-мь, що Боянъ веде політику консолідаційну, але не по нашѣй сторонѣ вина, що до згоды по нинѣшный день мѣжь поодинокими товариствами не прийшло. — Неправдою есть, що „Въ Боянѣ запанували елементы“, що дорѣкають товариству Рускихъ женщинъ, неначе оно пѣддало ся пѣдъ вплывъ рускои духовеньства та рускои капітулы та що оно нѣбы тымъ змосковщило ся. Такихъ „елементѣвъ“ у насъ нема; а если кореспондентъ [провінціональникъ] твердить, що суть, най-же буде ласкавъ подати хочь-бы прилюдно имена и незбитѣ нѣчимъ факты, на котрыхъ свѣй закидъ опирає. Чи хто зъ боянистѣвъ тымъ згрызъ ся, що якійсь тамъ другій кореспондентъ „холостякъ“ принѣсъ товариству Рускихъ женщинъ въ Галичанинѣ „кадилоприношеніе“ и рекляму, того не знаємо, але жалѣємо лише, що по-при реклямѣ не забувъ також ужалити неслушно нашого Впреосвященого за его дары и прихильность для товариства Рускихъ женщинъ. Для насъ впрочѣмъ похвала чи нагана въ такѣмъ Галичанинѣ et consortes есть зовсѣмъ обоятною. — Вкѣнци неправдою есть, мовь-бы хто зъ членѣвъ Бояна выступивъ. Доси нѣхто анѣ устно, анѣ писемно выступленя свого не заголосивъ. Противно, вѣдъ коли Боянъ „pod jednym dachem“ зъ Рускою Бесѣдою, прибуло ему 17 новыхъ членѣвъ, а всѣхъ разомъ есть въ нинѣшнѣмъ дни 73. Вправы хорѣвъ вѣдбуваються правильно два разы тыжднево; въ найновѣйшѣмъ часѣ устроили-сьмо вечеръ музичный зъ танцями въ Рускѣй Бесѣдѣ и вѣнъ, безъ реклямы, выпавъ надеподѣвано добре; кромѣ того недавно справили-сьмо инструменты музичнѣ и заложили при Боянѣ кружокъ музичный [подѣбный якъ при львѣвскѣмъ Боянѣ]. Теперь роблять ся приготованя до вечерка Шевченка и до концерту на доходъ реставрації церкви катедральной. Отже такъ але зъ нами не есть, якъ п. провінціональникъ собѣ уявляв. А будь-що-будь вѣдъ „руско-украиньского“ товариства Рускихъ женщинъ, котре якъ-разъ черезъ „котерійну вузкогладибсть“ и зъ обавы утраты ласки вѣдъ своихъ поплечникѣвъ вѣдтягалось вѣдъ участи въ святкованю памяти Т. Шевченка зъ такими товариствами, якъ філія Просвѣты, Руска Бесѣда, Шкѣльна Помѣчь, Боянъ и пр., патріотизму „на жаль“ учитись не будемо! — *Ром. Зарицкій* голова станиславѣвского Бояна.

— **Студенты політехніки въ Будапештѣ** збунтували ся противъ професора Надя [Nagy], знаного зъ незвычайнои строгости при испытахъ, выправили ему бурливу демонстрацію, а втихомирились ажь по заявѣ декана, що Надь подавъ ся о дімісію. Кажуть, що 54 студентѣвъ, котрыхъ Надь спаливъ при испытѣ, допустять до поновного испыту.

— **Ювілейна выстава огородничо-пчѣльнича у Львовѣ**. Сполучене галицке Товариство для огороднництва и пчѣльництва у Львовѣ постановило зъ нагоды ювілея цѣсаря урядити въ другѣй половинѣ мѣсяця вересня с. р. краеву выставу: овочѣвъ, ярынъ, насѣня, цвѣтѣвъ и иншихъ плодѣвъ огородничыхъ, також пчѣлъ, меду, воску и перетворѣвъ зъ овочѣвъ и меду. Выстава буде уряджена на площи повыставовѣй въ палатѣ дѣлъ штуки и тревати-ме 14 день. Протекторатъ надъ выставою принявъ маршалокъ краевый. До комітету выставового будуть запрошенѣ горожане зъ рѣзныхъ околиць краю. Цѣль тои выставы буде: показати: що край нашъ вытворює и що мѣгъ бы вытворити, абы помножити доходы зъ землѣ.

— **Нова пригода на зелѣзници**. Вчера въ ночи выскочили зъ шинъ на стаціи Маркѣвцяхъ льокомотива и пакунковый вѣзъ при поѣздѣ особовѣмъ, що йшовъ зѣ Львова до Ицканъ. Зъ подорожныхъ и зелѣзничого персоналу не потерпѣвъ нѣхто ушкоды. Въ наслѣдокъ тои пригоды поѣздъ опѣзнивъ ся о 4 годины. Причинѣю выскоченя зъ шинъ бувъ снѣгъ, бо черезъ него шина сполучаюча на зворотници не пристала добре до шины головнои.

— **Скокъ зъ поѣзду**. Зъ Черновець доносять, що тамтого тыждня въ середу вечеромъ за стаціею Милешовичами выскочивъ зъ особового поѣзду, що йшовъ зъ Ицканъ до Черновець, якійсь рѣзникъ зъ Радѣвцѣвъ, бо поминувъ зъ неуваги Милешовичѣ, де мавъ высѣдати. Скокъ бувъ дуже нещасливый: рѣзникъ покалѣчивъ собѣ цѣле лице, выбивъ собѣ око и розбивъ нѣсъ та долѣшну щоку. Нещастного побачила жѣнка будника, що тогдѣ перепускала поѣздъ и подала ему першу помѣчь, а въ пѣвъ годины пѣзнѣйше, коли надѣйшовъ особовый поѣздъ зъ Черновець, задержала его и зажадала для покалѣченого помочи. Прислуга при поѣздѣ займила ся нимъ и зложила его въ особнѣмъ возѣ, а вѣдтакъ передала до шпиталя въ Радѣвцяхъ.

— **Найбѣльшимъ богачемъ** въ полудневѣй Америцѣ є Австріецъ Миганович, властитель найбѣльшои фльоты торговельнои въ полудневѣй Америцѣ. Миганович посѣдає теперь 812 паровыхъ кораблѣвъ, а въ 1867 роцѣ приандрувавъ вѣнъ до Америки яко бѣдный морякъ. Теперь є вѣнъ також австро-угорскимъ консулемъ въ Ла-Плята.

— **Циклістъ зъ одною ногою**. Одна нѣмецка часопись пише про чоловѣка, котрый мав лишь одну ногу, а ѣздить на біцикли. Сей дивнѣй циклістъ — то 27-лѣтный урядникъ въ Кобурзѣ. Дитиною упавъ вѣнъ бувъ такъ нещасливо, що зломивъ ногу и ей мусѣли ему вѣдтяти. Вылѣченый добре ставъ опѣсля молодый хлопець дуже добрымъ гімнастикомъ и запаленымъ любителемъ пѣшихъ подорожій. Недавно жь здивувавъ вѣнъ свого лѣкаря переѣхавши по-при него дуже скоро на біцикли. Знаменито направлена штучна нога позволяє калѣцѣ управляти въ рухъ біцикль такъ, що вѣнъ не остає позаду щасливѣйшихъ вѣдъ него двоногихъ людей.

— **Зъ львѣвского магістрату**. Радникъ Едм. Люкасъ, вѣдъ 13 лѣтъ секретарь президія магістрату, обѣйме незабаромъ управу департаменту адміністрації несталыхъ доходѣвъ мѣскихъ т. в. II-ого бюра, бо старшій радникъ Ромуальдъ Лишковскій, вѣдъ 26 лѣтъ управитель II-ого бюра, переходить по 40-лѣтнѣй службѣ на пенсію.

— **Дрѣбнѣ вѣсти**. Доповнюючій выборъ одного члена рады повѣтовои въ Перемышли зъ групы мѣста Перемышля, розписала президія ц. к. намѣстництва на 9-ого н. ст. марта с. р. — Дня 19 с. м. повѣсивъ ся въ мѣстѣ Лодзи 10-лѣтный хлопець. Причина сего незвычайного самоубійства незвѣстна. — У Львовѣ померъ въ 60 роцѣ житя Иванъ Ушиньскій старшій комісарь сторожи скарбовои. — Въ Яминци коло Станиславова сего мѣсяца Тома Шпильчакъ вкинувъ до криниці 5 метрѣвъ глубокои свою жѣнку, хотячи позбутись ей; однакъ жѣнку люде выратували, а Шпильчакъ пѣшандрувавъ до вязницѣ. — Въ Будапештѣ умеръ бувшій міністеръ гр. Людвикъ Тіса

Надѣслане.

Ball-Seide 45 kr.

bis fl. 14·65 per Meter — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14·65 per Meter — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [4]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Масть кавказка на водморожене. Средство се, споряджене пбеля рецепты припоручен и уживанок изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пбвнбчнбй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшбмъ часѣ всякй вбдмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 95—?

Господарство, промыслъ и торговля.

Львбвска Дирекція ц. к. зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Дотеперь тбльке для руху особового и пакункового урадженый перестанокъ Линденгавъ на шляху Вѣдень-Егеръ отворено зъ днемъ 1 сѣчня с. р. такожь для руху товарового въ наборахъ цѣловозовыхъ.

Пбсля оповѣщеня замѣщеного у Wiener Zeitung розписано конкурсъ на вношене офертъ на роботы пбдторовй, якъ тоже на всѣ роботы торовй и надторовй для центрального двбрця зелѣзничого въ Карльсбадѣ и для шляху сполучаючого сей двбрець зъ буттеградскимъ двбрцемъ зелѣзницъ Карльсбадъ-Іоганнгеоргштадтъ“ въ Карльсбадѣ. Офферты приймае протоколъ подавчій ц. к. Міністерства зелѣзниць у Вѣдни найдальше до 5 лютого с. р. въ полудне. Услбвя и кошторисы перегляунти можна въ 18 Департаментѣ згаданого Міністерства або въ управѣ будовы зелѣзниць въ Карльсбадѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 27 сѣчня. Зъ Царгороду доносять, що султанъ рѣшучо противить ся кандидатурѣ грецкого королевича Юрія на губернатора Креты.

Будѣевицѣ 27 сѣчня. Нѣмцѣ побѣдили и въ першбмъ колѣ при выборахъ до рады громадскои. Чехи усунули ся вбдъ голосованя.

Кольонія 27 сѣчня. Koeln. Ztg. доносить, що болгарскій кн. Фердинандъ поѣде зъ кбнцемъ лютого зъ княгинею и зъ сыномъ Борисомъ на кблька днѣвъ до Петербурга. Подорожь тота не буде мати жаднои політичнои цѣли; буде се лише візита, яку зложить малый кн. Борисъ разомъ зъ родичами свому хрестному вбтцю.

Парижъ 27 сѣчня. Офіцерамъ, котрыхъ Золя покликуе на свѣдкбвъ въ своѣмъ процесѣ, вбльно буде ухилити ся вбдъ свѣдченя. Говорять, що міністерство вбйны навѣть приказало имъ, щобы не ставали передъ судочъ. Такій приказъ мавъ дбстати такожь Естергази.

Оповіщене.

Загальні збори Наукового товариства імени Шевченка відбудуть ся 2 н. ст. лютого о год. 9½ перед полуднем в комнатах Рускої Бесіди а отсею програмою:

1. Вступне слово голови товариства.
2. Принятє протоколу з попередних зборів.
3. Справоздане секретаря з діяльности виділу і касіера зі стану маєткового товариства в році минувшім.
4. Справоздане контрольної комісиї.
5. Вибір виділу і голови товариства а відтак вибір контрольної комісиї.
6. Внесене виділу на зміну статутів.
7. Внесеня членів.

М. Грушевський голова. *І. Кокорудз* секретарь

Надослане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найкорше и найдешевше. — Устроиль електричныхъ дзвінкбвъ. — Замовленя зъ провінції вбдворотно. 417

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

КОНКУРСЪ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ розписуе отсимъ конкурсъ на запомогу стіпендійну имени Теодора Качалы, сына Григорія, бувшого господаря въ Фирлѣевѣ, въ квотѣ 120 зр. а. в.

Запомога призначена є для сына селянъского господаря, рускои народности, ученика середныхъ шкблъ або студента університету, зъ нотами въ свѣдоцтвѣ переважно вбдзначаючими, взглядно добрыми кольоквіями. Потаня, заосмотрений свѣдоцтвами науки, якъ такожь свѣдоцтвомъ убожества, выставленымъ вбдъ уряду парохіяльного и ствердженымъ черезъ зверхность громадску, належить вносити до Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Ринокъ, ч 10. I. поверхъ] *найдальше до 15 н. ст. марта 1898 р.*

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 14 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ.
А-ръ Костъ Левицкій. 1—3

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКІЙ до сѣкана мяса по зр. 4. Сита волосѣнній почвбрній до пашетебвъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Гарцкій канарки самцѣ

добрій спѣвакы и до приховку, по 7 марокъ за штуку, 3 штуки 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За поелѣплатою, гарантуе ся за живу посылку.

Julius Häger,
St. Andreasberg (Harz.)
28 1—8

Торговля рѣчей церковныхъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
въ Станиславовѣ

пошукуе ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укбнченою 3-ою або 4-ою клясою гімназіяльною або реальною. — *Сироты по священникахъ мають першенство.* Близшій услбвія въ тбй торговли. 22 1—4

100 до 300 зр. МѢСЯЧНО

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папербвъ державныхъ и льосбвъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 1—10

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ життєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрникы продаютъ ся по 35 кр.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артистъ-малярь

звѣстный вбдъ кільканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнбмъ разомъ зъ позолоченямъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пбдля вдасныхъ плянбвъ. Выготовляе всякои величины церковній образы до иконостасбвъ, престолбвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побільшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ працъ малярства по найумѣренійшихъ цѣнахъ. Підписаный просить Всч. Духовенъство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Полотна краевй

въ шмукахъ по 35 метрбвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.

Полотна на простирала

безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и высше

поручае Магазинъ 3

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львбвъ, площа Капітульна число 2.**

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорадными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складбвъ

ЧАЙ
правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтбвъ, при порошку 3 фунтбвъ высылаемо франко; при вбдборѣ 6 фунтбвъ додаемо 5% въ товарѣ.

19 Зъ повагою

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

АДОЛЬФЪ КАМІЕЛЬ
Львбвъ, Ринокъ ч. 39.

выключне заступництво на Львбвъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовй и штайнґутовй, огнетревалу папу дахову, асфальтовй плыты ізоляційній, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожь взагалѣ **всякій матеріялы будбвляній** — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство робботъ бетонбвыхъ и крытя дахбвъ дахбвкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 18—?

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львбвск. університету

поручае

своє переплетниче и ґалантерійне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 9. 366

Підоймае ся всякихъ робботъ, особливо переплету: **Служебникбвъ, Евангелій, Молитовникбвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумбвъ, Нотъ, Дипльомбвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

Въ кождій руській хатѣ повинень знаходитись
Ілюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рбкъ 1898.

Дбстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Лишь тогдѣ правдивый, если триґранна фляшка есть замкнена низше поданою оливкою (червоный и чорный друкъ на жовтбмъ папері).

Доси неперевышеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченбмъ опаковани)
зъ фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои стравности поручаный такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ збільшеня ваги тѣла, подѣшеня сокбвъ, а **такожь взагалѣ** прочищеня **крови**. — **Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричнбмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у шп. аптикарбвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симсона Гая та у шп. купцбвъ: Ст. Маркевича и Алоізія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы 380 8—18

W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдуваня заряджуе ся судове слѣдство.

За певну и добру льокацію

поручаемо

- 4½% листы ипотечнй
- 4% листы ипотечнй короновй
- 5% листы ипотечнй премійованй
- 4% листы товариства кредитового земского
- 4½% листы Банку краєвого
- 5% облїґаціи Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облїґаціи пропінаційнй

и всякй ренты державнй

Тй папиры продаемо и купуемо по найточнѣйшбмъ курсѣ деннбмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вбддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковбмъ. 374 [8]

„ДНѢСТЕРЪ“
Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и однноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Вч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечае будынки, скоть, господарскій знаряды, зббже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкбдъ огневыхъ** за мо...ливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідуе ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключений зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „**Днѣстровци**“ можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшій сумы.**

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся черезъ „Днѣстеръ“ пбсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ**, котре дае якъ найкорыстнѣйшій услбвя и выдае полісы и квіты въ рускбмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, приймае вбдъ своихъ членбвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 4½%**. Ґарантія цѣлковита. **Удѣлы по 50 коронъ.** Позички удѣляють ся тблько властителямъ реальностей, вбльныхъ вбдъ тягарбвъ, за порукою двохъ членбвъ. Зъ позичокъ вбдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймаютъ ся. 4474

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарни Інституту Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоакима Грошка.

Ч. 12. Львовъ, Пятниця 16 (28) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ четвероркъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Опольевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославу Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів року	9 зр.	на пів року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженя. — Рекламації неопечатаній вільній відъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайні принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Поднікі и инші денесеня приватні числитъ ся по 15 кр. відъ стишка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з'єднувати „Дѣлу“ якъ найбільше новыхъ передплатниковъ.

Відъ выдавництва „Дѣла“.

Промова пос. Окуневского

проголошена въ соймѣ дня 26 н. ст. сѣчня въ часѣ генеральной дебаты надъ адресою до трону.

Высокій соймѣ! Дискусію адресову уважаю въ кождомъ парляментарномъ тѣлѣ за тои причины важною, бо въ омутѣ рѣзныхъ людскихъ стремлѣнь, партійныхъ борбъ и тысячныхъ фактовъ адресова дискусія дае можность взнести ся по-надъ буденщину, взнести ся на высшу точку погляду, зъ-відки мовь въ хвили блискавки слѣдній дороги, котрыми ступае держава а взглядно край. Рѣдко лучають ся въ нашомъ соймѣ хвилѣ такъ поважній, въ котрыхъ подае ся можность народамъ высказати свои бажаня до трону и тому я радо витаю сю хвилю, щобъ высказати постуляты и мого рускаго народу. Зъ того становиска выходячи и зъ тыхъ мотивовъ бувъ я завсѣгды за адресою, щобы и рускій народъ высказавъ зъ цѣлои душѣ, що его не лишь болитъ, але и чого вінъ домагае ся.

Тожъ коли адресова дискусія взагалѣ такъ важна, то що жъ сказати о далекосяглости и важности въ сѣй хвили очевидного и переходового стану, въ якомъ находитъ ся наша держава, а тымъ самымъ и нашъ край посередъ европейскихъ, ба навѣть свѣтовыхъ недавныхъ подѣй, котрій и намъ по-неволи велятъ бути своими участниками, хочь до своего рѣшеня насъ навѣть не кличуть. Ось недавно розносили ся вѣсти по Европѣ и по цѣлому свѣту про смѣлине підправство нашихъ двохъ сусѣдовъ державныхъ, Нѣмечины и Россіи, генъ далеко у всходній Азіи кжь надъ Жовтымъ моремъ. Мы узрѣли тамъ наразъ збігаючій ся интересы вже не такъ званыхъ великихъ, але свѣтовыхъ державъ: Россіи, Америки північної, Англіи, Нѣмечины, Франціи. А нашои Австріи тамъ нема! Чому нема? Чому насъ о тамтій споры не пытають? Находимо ся очевидно въ фазѣ перетворена такъ званыхъ великихъ державъ въ свѣтовій, и Австрія до тыхъ послѣдныхъ вже не належить! Якій-жь консеквенціи зъ того для насъ? Годить ся застановити надъ сею появою.

Посередъ тыхъ заграничныхъ подѣй, котрій мусять реагувати на нашу державу, находить ся наша Австрія сама въ такомъ розладѣ, середъ такихъ національныхъ спорбвъ, що примѣромъ въ англійскихъ часописахъ вже на серіо говорять о роздѣлѣ нашои держави. Правда, що армія наша сильна и бюрократія вытресована зможуть и хирлявый орґанізмъ державный довго підтержати, можуть навѣть перепхати его черезъ критичну хвилю, доки вінъ знова не прийде до силъ, — але якъ-разъ тутъ задача політиковъ угадати тотій дороги, по котрыхъ держава и край ступаючи не превалить ся въ безодню минувшости историчнои, но стане живымъ хоть вже и не свѣтовымъ орґанізмомъ въ Европѣ. Крѣмъ споровъ національныхъ, розрываючихъ до самого шпіку костей нашъ орґанізмъ державный а застановляючихъ нашихъ мужовъ державныхъ до серіозного призадумана надъ тымъ, чи можна ще взагалѣ правити Австрією въ теперѣшною системою конституційною поручь страстій доходячихъ въ Чехіи до мордовъ и вынмкового права, а у насъ до нещасливого проливу крови підчасъ выборовъ, — являе ся ще инша велика справа: соціяльна борба зъ капіталізмомъ и справа аґрарна. Факты выпереджають тутъ теорію и мы не знаемо, чи тій двѣ справы, аґрарна и соціяльна, належить звести въ одно русло, чи они завѣдьна и окремыми дорогами підуть та самій розвяжуть ся. Въ виду такихъ важныхъ подѣй маемо мы ухвалити адресу до трону. Думавъ я зъ разу, що въ нашій адресѣ, укладанѣй нашою соймовою бѣльшостію, стоячою до недавна такъ близько престола, найде ся бодай одна зъ тыхъ важныхъ великихъ порушаючихъ свѣтъ и Европу думокъ, — та якъ же жъ тяжко я тутъ завівъ ся! Замѣсть того всего виджу лишь давне заслѣпленя въ историчныхъ якихсь традиціяхъ польскихъ, бачу давно пережутій забаганки на розширена автономіи краю, на розширена власти адміністраційнои нашому намѣстництву, находжу злощасне бажане привернена посередныхъ выборовъ до рады державнои. Отъ що я находжу! Ба, я ще щось иншого находжу, — а то очевидну затрату горожанського духа и осмѣляю ся сказати въ очи полскій делеґаціи, що горожанській духъ упавъ у насъ. Маю тутъ підъ рукою адресу въ р. 1867, ухвалену въ центральномъ парляментѣ у Вѣдни при маголѣ, коли раджено надъ законами основными. Позволите панове, що кѣлька уступовъ зъ тои адресы відчитаю, щобы відсвѣжити память того духа горожанського, якій бувъ въ батькахъ вашихъ, а вы его занапастили.

[Тутъ бесѣдникъ відчитавъ уступы адресы до трону въ 1867 року. Тамъ говорило ся:

„Що для краівъ, въ котрыхъ законы основній зъ 20/10 1860 и зъ 26/2 1861 вже роками мали правну силу, було вже запевнене, було основою дальшого розвою, тов знова закквестіоновано. О найважнѣйшихъ справахъ державныхъ розпоряджено безъ всякого співдѣланя и контролѣ заступництва народного и черезъ то болюче пошкоджено кредитови державы. Палата послівъ почуваюсь до обовязку зъ повною поважаня отвертостію выповѣсти, що глубоко захитане всюды довѣре дасть ся знова розбудити и вкрѣпити а природне почутє права дасть ся задоволити лишь тогдѣ, коли конституційній права рады державчои оточить ся такими самыми запоруками, якими тѣшить ся угорска конституція. Сконсолідоване державныхъ відносинъ зависить відъ глубоко вкорѣненого пересвѣдченя, що право конституційне есть правдою, а его истнованє и дальшій его відповѣдаючій часовы розвій есть забезпеченый відъ всякого посягана на него.

И власне длятого мы прогрѣшили бы противъ нашого обовязку, коли-бъ мы хотѣли замовчати, якъ болюче відчули всѣ круги населеня, що цѣсарске розпоряджене зъ 28/12 1866, котре змѣняе законъ о доповненю войска зъ 29 вересня 1858 въ его сущныхъ постановахъ и такъ дуже глубоко сягае у всѣ житевій відносины, выдане було безъ конституційнои згоды заступництва народного; — що вправдѣ на протестъ угорского сойму розпоряджене се для Угорщины скасовано, натомѣсть протестовъ иншихъ соймовъ зовсѣмъ не увзглядненo, ба доси навѣть не пояснено того, не предложено розпорядженя радѣ державнои до конституційного трактованя, чого палата послівъ зъ всею певностію дожидае“ — и т. д.]

Такъ говорили вы панове послы въ 1867 р. А якъ мізерно представляе ся супротивъ того отся ваша теперѣшна адреса. Правда, зірвали-сте ся були недавно, коли порвало ся вамъ у Вѣдни, де маленькои опозиціи, а на чолѣ тои опозиціи ставъ кн. Сапѣга. Однакъ выстало кивнути пальцемъ зъ Вѣдня, и де-жь подѣла ся та польска опозиція? Може васъ се дивуе, що я репрезентантъ рускои народности відзываю ся до васъ въ такомъ тонѣ и кажу вамъ въ очи, що вы не рівни батькамъ своимъ. Отже знайте — до того дае менѣ право кровь мого народу пролита при выборахъ вашими старостами, котрыхъ розширена власти вы теперь домагаете ся.

Австрійска держава, дуалізмъ, угода зъ Мадярами, що не може довершити ся, все те стоить на порядку деннѣмъ и клопоче мужовъ державныхъ. А хто-жь се все підготовивъ? Се дѣло вашого земляка гр. Голуховского, що знѣсъ пять округовъ національныхъ въ Угорщинѣ и въ имени тои самои идеѣ, автономіи краю, выдавъ на поталу централізованои Трансліитавы цѣлу Ціслитаву. Що дня Ціслитава стае ся рабомъ Трансліитавы. Що дня, якъ се обчисливъ оденъ посолъ чеський Форштъ, самои ренты грунтовои Ціслитава тратить сотки міліонівъ на користь Трансліитавы. Сегодня промыслъ угорскій убивае вже Чехію и Мораву, такъ що тільки ще выробы ткацкій и скляній конкурують успішно зъ угорскими выробами, а всѣ иншій выробы, навѣть машины на Моравѣ въ Оломуци, стрічають ся зъ машинами мадярскими. Така небезпечность заходить для цѣлои Ціслитавы, а що жь доперва для нашого краю аґрарного, де крѣмъ збожа и горівки нѣчого бѣльше на серіо не продукуе ся. Угорщина засыпуе насъ не лише своимъ збожемъ, але въ наслѣдокъ т. зв. Mehlverkehr-у ще и румуньскимъ. Чому делеґація польска, котра маe въ рукахъ всьо, не умѣла упімнути ся о права свого краю? Чому навѣть въ тій адресѣ не говорить ся нѣчого бѣльше якъ тільки, що угода зъ Угорщиною мусить довершити ся, а не згадуе ся навѣть за яку цѣну?! Чи се въ интересѣ краю и въ интересѣ хлопа? Если делеґація польска робить що въ тімъ дѣлѣ, то тільки се, що фразами збувае найтяжшій справы. Она при жаданяхъ міністра войны о міліоны на войско заслоняе ся пустою фразою: „о скільки нашій силы податковій выстануть“, а въ суті рѣчи

---

11)

Гаврило Чорнѣй,

Оповіданє *Т. Ветлины.*

(Дальше.)

Гаврило зближивъ ся до колыски и впявивъ очи въ спячу дитину; на свою жѣнку, що сидѣла при колысцѣ, вінъ не звертавъ нѣ найменшои уваги, нібы удававъ, що ей не видить.

— Хлопчикъ чи дѣвчинка? — спытавъ вінъ, не перестаючи вдивлятн ся въ дитину.

— Дѣвчинка, — відповѣла Татяна.

— Дѣвчинка, а якъ называесь? — пытавъ дальше.

— Текліося.

— Текліося, Текля, такъ само якъ твоя небожка мати... Красна дитинка, подібна до тебе, Татяно, и до моеи небожки, дай ій Боже царство небесне!

Вінъ все дививъ ся мовчки на дитину, все ниже нахилявъ ся надъ колыскою, такъ що его лице було вкінци відъ голівки дитины заледви на одну пядь.

— Рости здорова и най тебе Богъ благословить! — вышептавъ вінъ въ тімъ віддаленю придушенымъ голосомъ, дотикнувъ ся осторожно двома пальцями правои руки личка дитины и відтакъ поцѣлувавъ тій пальцѣ.

— Тѣшу ся дуже, — сказавъ вінъ, звертаючись до Татяны и до Федорка, — що ви джу васъ въ щастю и здоровлю, а теперь менѣ вже бѣльше не остаесь нѣчого, якъ ити въ дальшу дорогу.

Вінъ підступивъ до Федорка, глянувъ ему въ лице и відкашлянувъ, мовь-бы хотівъ щось сказати, но въ-тімъ перебила ему Татяна.

— А куды-жь вы, тату, пійдете? — спытала она. — Отъ збстаньте лучше у насъ та й жийте разомъ зъ нами, хлѣба выстатчить, дякувати Богу, для насъ всѣхъ...

— Нѣ, дитино, жити я у васъ не можу тай и не увидкусь зъ вами вже бѣльше на тімъ свѣтѣ.

До теперь Татяна стримувалась відъ плачу, но тутъ, коли почула, що батько прощаесь зъ нею разъ на завсѣгды, не могла довше запанувати надъ собою и розплакалась...

— Якъ же вы, тату, пійдете въ таку далеку дорбженьку, такій опущенй, такій нагій? — говорила она, отираючи сльозы.

— Привыкъ, дитино моя мила, - відповівъ Гаврило.

— А може бъ вы затрималисъ у насъ хочь кѣлька днівъ, хочь-бы до завтра зачекали, а мы за той часъ поговоримо, порадимось, мы-жь васъ зъ хаты не выганяемо, най насъ Господь Богъ відъ того боронить...

— Нѣ, моя дитино, се неможливо. Але я тее... хотівъ бы-мь тебе просити, може-бъ ты менѣ дарувала стару сорочку, — сказавъ вінъ и повівъ рукою по-за ковнѣръ свого тулубця.

Татяна, почувши таку просьбу свого батька, выбухнула голоснымъ плачемъ, она сховала свое лице въ подушкахъ, що одна на другій стояли симметрично въ головахъ постелѣ и досягали мало що не до самои повалы, и стала заводити по своѣмъ батькови, мовь по умерлімъ.

— Слухайте, тату! — закликавъ Федорко. — На що вамъ провадити таке нужденне житє? Чому-бъ вамъ не лишити ся у насъ та не жити по божому? Отъ Татяна васъ просить и я васъ прошу: не відходѣть, лишайте ся... Ось и мама при насъ живуть и кривды відъ насъ не мають жадноі...

Гаврило мовь-бы доперва теперь пригадавъ на свою жѣнку и змѣривъ ей довгимъ поглядомъ и похитавъ головою, но не сказавъ до неи нѣчого.

— Не можу, Федорку, сыну мій коханый! — ставъ вінъ по хвилѣ говорити, — я не можу у васъ бути, се моя невідклично постановлена... Та ще ось що... Позволь, Федорку, що я на дорогу „высповѣдаюсь“ передъ тобою въ тяжкого грѣха, котрый відъ давна лежить менѣ каменемъ на душѣ... Я, Федорку, хотівъ тебе заразъ по твоѣмъ весѣлю зарубати, тои ночи, коли я віддалився ся зъ дому, — ставъ вінъ говорити дрожачимъ голосомъ, — и вже-мь тримавъ сокиру тобѣ надъ каркомъ... Ось панъ професоръ можуть тобѣ о тімъ щось бѣльше сказати, бо они відъ давна всьо знають... но Господь Богъ мене остерѣгъ, опамятавъ... а теперь я каюсь того и калѣчусь, якъ довго мого вѣку, а вже менѣ въ тебе не жити... Ну и що-жь, Федорку, не будешь на мене гнѣватн ся?

— Я не гнѣваюсь на васъ, — відповівъ Федорко блѣдый на лици мовь трупъ.

— Ну, то подай же менѣ руку!

Федорко подавъ ему руку.

— Ну, а теперь прощай менѣ грѣшному... разъ, прощай менѣ грѣшному другій разъ, прощай менѣ грѣшному третій разъ, — говоривъ Гаврило урочистымъ підненесенымъ голосомъ и за кождымъ разомъ кланявъ ся Федоркови въ поясъ.

— Най вамъ Господь Богъ проститъ, такъ само якъ и я прощаю, — відповідавъ Федорко и за кождымъ разомъ стрясавъ рукою свого тестя и похилявъ ся до него головою...

— Бувай-же здоровъ, Федорку, и не переставай любити Татяну, а я зъ вами жити не можу.

— Идѣть здоровій, най васъ Богъ провадить! — відповівъ Федорко зворушенымъ голосомъ.

Теперь Гаврило зъ выпогодженымъ лицемъ підійшовъ до Татяны, котра все плакала, опершись о подушки.

— Бувай здорова Татяно! — закликавъ вінъ голосно, мовь-бы хотівъ ей збудити зі сну и дотикнувъ ся зъ-легка лѣктя однои ей руки.

Татяна відділилась відъ постелѣ и обернулась до свого батька. Лице ей було цѣлкомъ мокре відъ слезъ.

— Зачекайте тату, — промовила она слабымъ, втомленымъ голосомъ и подалась до ванькира, зъ-відки давъ ся чути скрипъ ключа въ скринѣ.

За той часъ Гаврило зближивъ ся до своеи жѣнки.

— Що-жь, старухо, добре тобѣ у Татяны? — спытавъ вінъ, дивлячись на неи зъ горы.

Но стара лишь разъ глипнула въ-підъ лоба на Гаврила, відтакъ спустила очи въ землю и стала мовчки колысати дитину.

— Що-жь? Ты мовчишь? занімѣла сь? — пытавъ вінъ дальше, усмѣхаючи ся глумливо. — А може-бъ ты пійшла зі мною въ свѣтъ далеко та й будемо панувати. Ось диви якій я панъ!

Стара все мовчала.

— Слухай, ты стерво! — закликавъ Гаврило злібно и підвівъ кулакъ до горы. — Коли тобѣ добре у монхъ дѣтей, тожь памятай, пильнуй ся. Федорка шануй, якъ рідного батька, а Татяниній слѣды цѣлуй, а коли они кличуть тебе матѣрю, то тямь собѣ добре, що ты того не варта...

Стара все мовчала, все дивилась въ землю, все ниже нахилялась, а при послѣднихъ

все признае, скóлько сей мінíстеръ зажадае. Cui bono? пытаю ся васъ. Чи се дíйстно въ интересí нашого краю? Если дальше такъ пóйде, то такъ знищимо ся та зъубожíемо, що и лаха зъ насъ не стане.

И тутъ навязую се, що я попередно сказавъ про преобразованье въ сéй хвили Grossmächte in die Weltmächte. Наша Австрія не е Weltmacht, а коли вы ухвалюете ей выдатки на армію такí, яий може собí позволити Нíмеччина чи Россія, то вы гоните за пустыми мрíями и въ першóй лінíи ищите себе, ищите свóй край. Чехи мають индустрію, можуть вóдбити ся хоть въ части на свíтовóмъ торзí, але мы чимъ вóдобемо ся, якъ на насъ Угорщина вложить 70% и ще засыпле своимъ збóжемъ, волами, своею индустрíею? О економíчныхъ справахъ згаданъ п. Дунаєвскій. А чи жь въ тóмъ проэктí адресы е згадка, щобы нашому промыслови бíдному уможливити вывóзъ надъ Чорне море? А се природный хóдъ, указаный бíгомъ нашихъ рíкъ, тыхъ нашихъ артерій суспóльно економíчныхъ, вóйти черезъ конвенцію торговельну зъ Россíею до Чорноморскои землí и въ краяхъ надъ Чорнымъ моремъ найти ринокъ для нашого промыслу. Мы тымчасомъ мусимо творы нашого промыслу вести черезъ Вíдень до Трíсту або черезъ Пештъ до Рíски и тамъ доперва стрíчаемо ся зъ индустрíею свíтовою, высшою вóдъ нашои, и черезъ то не можемо выдержати зъ нею конкуренцíи. Если бы вы були давнíйше подбали о интересы нашого краю, если бы вы не були загородили дороги заслíпленьемъ національнымъ, що давнíйше зробили се що теперь зробивъ мінíстеръ Голуховскій, то мы бы були вже давно найшли у Россíи збутъ нашихъ выробóвъ въ дерева, мебельныхъ, слюсарскихъ. Франція дбае о то, щобы ей индустрія мала першенство у Россíи, а Австрія ведена вашою політикою нидíе. Хто зъ насъ, будучи у Вíдни, не вóдчувъ, що Вíдень перестае бути центромъ державы? Коли я ходивъ у Вíдни до школъ, то я бачивъ и чоловíка и коня сытого, а теперь стрíчаю коня такъ голодного якъ у насъ, порядки такí якъ по нашихъ мíстахъ. Рухъ по улицяхъ безуслóвно значно меншíй якъ въЕштí. И серце династíи стремить тамъ до Пешту, и серце чужихъ державъ стремить такожъ тамъ до мадярскои столицí. Варта застановити ся, тымъ бóльше, що недавно пóднеслись голосы въ пештеньскóмъ парляментí о инкорпорованю Босны и Герцеговины до Угорщины, а дай Боже, щобы се не сповнило ся.

Кажете панове въ адресí о историчныхъ традиціяхъ сего краю и на то покликуете ся. Сли вы пóдъ историчными традиціями розумíете приналежность рускихъ краéвъ до Ягайлоньскои короны, мы репрезентанты рускаго народу зó всею рíшучостію проти сего протестуемо. Мы вже маемо досыть того мíрила австрíйскои льояльности мíрою польскаго патріотизму. Мы свíдомí того, що Галичина перейшла до Австрíи не на пóдставí титулу польскаго, але яко Червона Русь на пóдставí титулу угорскаго, Галичина и Володимирія зъ титулу приналежности до Угоръ. Освíцимъ и Заторъ ревíнди овано на пóдставí приналежности до короны ческои и ще до 1867 року належали тí землí до звязку нíмецкого. Краковъ окуповано ажь въ 1846 р. На тí три историчнí рóзницí мы не забудемо и въ рíшучóй хвили зумíемо вытягнути зъ того консеквенцíи. Мы домагаемо ся гарантíи нашихъ историчныхъ традицій и нашихъ правъ, а тая може лежати лише въ нашóмъ вóдрубнóмъ историчнóмъ правí и въ выконаню артикулу 19 основныхъ законóвъ.

Артикулъ 19 каже, що всíмъ народамъ належить ся свобода розвитку своеи літературы и культуры. Але де жь санкція того артикулу? Може въ галицкóмъ соймí? Выбачайте панове! Соймъ галицкій своими инстинктами и своимъ дотеперíшнымъ поведенемъ давъ доказы, чимъ вóнъ е для меншости рускои. Певно, вамъ выгóдно все говорити фразы о своихъ добродíйствахъ взглядомъ насъ, та тутъ мы вамъ пригадаемо те, що такъ само правять о опíцí правительства и Прусаки взглядомъ васъ. А якъ вы тамъ вдоволенí, такъ мы тутъ пóдъ вашимъ правлíнемъ! [*Голосы въ сали „Ого!“. На галерíи брава. Маршалокъ упоминае галерію, щобы здержалась вóдъ всякихъ заявъ признания або невдоволення, бо коли се повторить ся, сейчасъ накаже выпорожнити галерію.*] Пригадую вамъ панове, якъ то недавно вашъ кс. Яжджевскій въ соймí трускóмъ нарíкавъ на еміграцію польского люду зъ Прусъ. А супоставте, панове, лише факты: еміґруе Ирляндчикъ, еміґруе Словакъ и Русинъ зъ Угорщины, Русинъ зъ Галичины всхóднои и Полякъ зъ Прусъ. [*Пос. Романовичъ: А Италіянцí? а Чехи?!*] Потягнíть зъ того самí. Консеквенцію! Вы нинí готовí противставити обíцянки „zaspokojenia istotnych potrzeb ruskiego narodu“ — то знайте панове: нíчо мене такъ не лютить, якъ тое солодке слóвце „*istotne* potrzeby“.. Якъ вамъ лише забагне ся ширшихъ правъ для себе, а меншихъ для насъ, то щобы закрыти себе передъ соромомъ неправды або центральнымъ правительствомъ, вы все прикладаете слова: „o ile istotne potrzeby narodu ruskiego“... и вóдтакъ розумíють авгуры! Дивный у васъ характеръ! Пóдъ рукою маю програмъ гр. Голуховского уложеный Поляками, Чехами, Хорватами въ Празí по програнóй вóйнí пóдъ Краледворомъ [Königgrätz-омъ]. Предсíдатель того кроатско-чеко-польского зíзду гр. Голуховскій заговоривъ тамъ о Австрíи яко о „державí державъ“ — „Staat von Staaten“: витае ей за те, що позбула ся баласту непотрíбного, се бъ-те звязи зъ Нíмеччиною, позбулась и Италíи, вóдтакъ шумными фразами выхвалюе свободу сфедерованыхъ краéвъ, каже, що правительство мае передовсíмъ дбати о розвитокъ всíхъ народностей, але законы національнí мають выдавати краевí соймы. Отъ вамъ бляга! Найперше бóльшости соймовí змайоризують нещастнí меншости законами, а ты правительство дбай потóмъ про свобóдный розвитокъ тыхъ змайоризованыхъ націй! Панове, то не та дорога! Заґарантуйте права народности рускои, вóддайте народови права и землю, потру той народъ замешкуе, а тогдí, и лишь тогдí поговоримъ о розширеню автономíи — вашого народу осóбно а нашого осóбно!

Може бути, знайдете колькохъ анемíяныхъ словъ рускихъ, котрí пóдпишуть вамъ вже теперь розширенье автономíи краевои, але народъ рускій не пристане нíколи на те, а тымъ менше пристане вóнъ на розширенье правъ власти адміністраційнои. Коли найтяжше, бо кровію, записали ся на Руси выборы? Тогдí, коли землякъ вашъ Казимиръ граф Баденí бувъ президентомъ мінíстрóвъ. А черезъ що вы, панове упали такъ зъ соромомъ у Вíдни? Ого черезъ те, що не було у васъ вкорíнене чувство свобóдъ конституційныхъ. Выборы вóдбували ся пóдступомъ, терóризмомъ, пóдкупствомъ, кровію — и все то называло ся „legalnie“! П. староста Галецкій копнувъ выборця ногою и кричавъ „wezcie tego psa“, заарештувавъ 14 выборцéвъ щобы мати бóльшость — и то называе ся „legalnie“! Само правительство соромить ся теперь своихъ ученикóвъ и не важить ся черезъ три роки прийти зъ тою справою передъ соймъ! Вы все складали и складаете теперь на аґітацію, а тымчасомъ судовí розправы по послíднихъ выборахъ що выказали? Выказали трупы невинныхъ жертвъ, Стасюка, Томка Мазура [*Голосы: trup Popiela! инши голосы: To nie Rusin!*] Станиславóвске староство представило чернíевскихъ найневинíйшихъ селянъ за бунтóвникóвъ, а тымчасомъ прокураторія не важила ся поковаиыхъ буцéмъ-то бунтó никóвъ навíть обжалувати, а ишихъ суды увольнили. Власть адміністраційна обжалувала священика Мироновича передъ парляментомъ, мовь-то вóнъ на чоло голоты кричавъ: „гура на Полякóвъ!“ а решта березовицкихъ людей хату Пóдгайного здемолювали. А въ слíдствíе показало ся, що священикъ той найневинíйше просидíвъ 11 дíвъ въ арештí и прокураторія також не важила ся внести акту обжалованя, и хата Пóдгайного якъ стояла, такъ стоить. Чи жь маемо теперь такимъ властямъ ще бóльше розширювати ихъ екзекутиву? Нí! Поки буде тревати така система політична, мы на розширенье власти адміністраційнои нíякъ не згодимо ся. Пригадайте ще собí панове, коли вашъ землякъ гр. Баденí бувъ президентомъ мінíстрóвъ и мы приíхали до Вíдня зъ вíрою, що е десь правда, передъ которою пожалуватись можна, то тогдí мінíстеръ-землякъ вложивъ въ найвысшíй уста слова, що се „демонстрація“. Якъ-бы вы були свíдками тои хвилí, якъ мы повернули вóдъ монарха и здавали справу нашому народови, якъ насъ цíсарь приíмивъ и що намъ сказавъ, то бы вамъ серце закровавило ся вóдъ тои людскои кривды и неправды вашого земляка!

Народъ рускій думавъ зъ-разу, що зó смíною особы намíстника въ краю зайде смíна що до нещастнои тои системы, и я навíть самъ, говорячи у Вíдни о галицкихъ выборахъ, вылучивъ-ем зъ тои неправды теперíшного нашого намíстника кн. Сангушка. Та на жаль переконавъ ся я надто скоро, що тая неправда — то така хороба, що всíхъ захвачуе; она захватила и нашого зверхника краевои власти адміністраційнои и вóнъ, проти вíры и правды, донíсъ до центрального правительства, що не урядники винní, але рускí священики, читальнí, політичнí товариства и аґітаторы. Згаданый вже жидачевскій староста арештувавъ найчестнíйшихъ чотирохъ священикóвъ, прокураторія не обжалувала ихъ, а въ устахъ кн. Сангушка винní священики, не староста! И тои неправды допустивъ ся князь, въ котрого мы такъ вíрили! [*Веселость.*] Тутъ нема зъ чого смíяти ся, князю! вы не знаете, що вы утратили... Панове! тая реляція о галицкихъ выборахъ пóйшла зъ намíстництва до Вíдня блискавичнымъ повздомъ. Але коли прийшло до выдания реляціи о нуждí галицкóй, то всí намíстництва прислали реляціи до центрального правительства, лишь наше не прислало! — а п. мінíстеръ Бíлиньскій сказавъ на выправдане, що „ще бараболь не выкопано“... Подано тамъ повени, а повеней не було!

А нашъ зверхникъ автономíчнои власти? Послухайте панове! У Вíдни познакомивъ ся я зъ однымъ нíмецкимъ дневникаремъ и той розповíвъ менí ось-якíй фактъ: Приíхавъ вóнъ до Львова и мавъ зъ п. маршалкомъ краевымъ интервю. Маю уповажненя вóдъ того дневникаря повторати сесю розмову и буду дуже радъ, сла п. маршалокъ заперечить змíстъ тои розмовы. Отже той дневникарь прийшовъ до бюра п. маршалка, и середъ довшои розмовы запытавъ ся: чи то правда, що у насъ въ Галичинí выборы вóдбуваються такъ страшно, якъ то дневники описують. Граф маршалокъ, на немале здивованье его вóдповíвъ: „Правда! Solange es geht, werden wir's machen!“ Отже той нíмецкій дневникарь пытав ся дальше: „А якъ же правительство краевe оправдае се?“ А граф маршалокъ: „Ехъ, вы молодый чоловíче, не знаете того, якъ правительство робить. Ото, сли якíй опозиціонíстъ внесе обжалованье, то мы знаемо, котрí пункты въ нíмъ правдивíй, а котрому щось хибуе, и тогдí мы — выглядно правительство выймае той слабый пунктъ, каже его точно доходити, и очевидно показуе ся, що або замíтъ не е зовсíмъ правдивый, або не точно представленый. Тогдí выступае ся въ трибуны правительственнои и каже ся: „Мы взяли на вырывки лише кóлька пунктóвъ, перевели доходженя и ото дивíть, въ якими замíтами они противъ насъ выступаютъ! А що жь доперва, якъ бы мы були такъ всьо сконстатували?“ Такí то у насъ доходженя правительственныхъ властíй, таку вóдповíдь давъ дневникареви нашь п. маршалокъ. Отже: „Solange es geht, werden wir es so machen!“ Зрозумíете панове той соромъ, якого я дбзнавъ, коли-мь довíдавъ ся, що сказавъ нашъ зверхникъ автономíчнои власти. А що-жь доперва дíе ся по повíтахъ?! И въ руки людей зъ такими инстинктами, зъ такою свíдомостію, зъ такимъ почутемъ конституційныхъ свобóдъ вóддати самоуправу краеву! и ще ширший кругъ права адміністраційного!

Поверну ще до недавныхъ подíй у Вíдни. Вы собí думали, що такъ, якъ тутъ въ Галичинí можна вести на Русинóвъ жандармóвъ, можна и до парляменту австрíйского спровадити поліцію — и вы ей спровадили. И вы здобули собí славу европейску... Шíстьдесять агентóвъ ввíвъ вашъ землякъ до парляменту вíденьского — и тогдí ажь увíрився свíтъ въ вашу умíлость переводити выборы. То, чого мы не були бы доказали нíякими дискусіями, то однымъ замахомъ доказавъ гр. Казимиръ Баденí! И вы осьде зъ такими инстинктами, зъ такимъ почутемъ и розумíнемъ конституційныхъ свобóдъ можете теперь домагати ся ще розширенья екзекутивнои власти тымъ органамъ, котрí такъ запрезентували ся передъ Европою? Се просто непонятне! Тожь зарóвно противъ того розширенья правъ власти адміністраційнои рускій народъ при даныхъ обставинахъ протестувати не перестане.

И ще одна точка находить ся въ предложенóй адресí, що-до котрои я дíйстно не розумíю и не знаю, якъ могли бíдни рускí послы ей пóдписати. Мы, змайоризованí геометрíею выборчою, стероризованí безкарно старостами, комісарями и жандармами, маемо пристати на те, шобы черезъ сито польскои бóльшости соймовои переходили ще послы до Вíдня! Посередность выборóвъ — то грóбъ нашъ. Гляньте на факты! Передъ закономъ зъ 1873 року высилавъ соймъ галицкій до рады державнои всего 8 послóвъ рускои народности, и то такихъ, о котрыхъ бувъ певный, що або слова тамъ не скажуть, або такихъ, котрí тамъ не зашкодять, бо займають становиско якогось катихиты або директора гімназіяльного. Ишовъ отже о. катихитъ Гушалевичъ або директоръ Яновскій зъ двома хлопами. Певно, що для васъ було бы приемнíйше, щобы послы рускí не могли навíть пожалуватись у Вíдни на свои кривды народнí, щобы тамъ и голосъ рускій свобóдный не вóдозвавъ ся, але мы надто добре знаемо минувшость нашу, абы вóддати будучность въ руки вашí. Якъ вамъ хоче ся бути панами на своíй землí, такъ и намъ злишна ваша опíка, тому-жь и противъ сего уступу адресы мы рíшучо протестувати мусимо, а коли вы насъ переголосуете, то *народъ рускій вышле свою адресу и до монарха и до правительства центрального* и скаже тамъ свою думку. Не поможе майоризація и не поможе голошенье, що то буде однодушна ухвала, — рускій народъ, майоризованый и своихъ репрезентаціи позбавленый, запротестуе и скаже, де належить и що належить!

Певно, и менí встыдно выволíкати у Вíдни споры межи нами и прати тамъ бруды галицкí, але гляньте на справу вериíкацій выборóвъ соймовыхъ! хто ей рíшае? Послíднымъ разомъ видíвъ я, що референтъ выдíлу краевого читавъ доперва въ послíднóй хвили акты справы борщевскои. Навíть до друку бонте ся давати своихъ референтóвъ вериíкаційныхъ, а лишь выготовляете 2—3 екземпляры літографованí, щобы скандалу не побачивъ свíтъ Божий! И се мае бути трабуналъ рíшаючий справы мíжнароцнй?!

Наближаю ся до кóнця. [*Голосы: Bardzo dobrze!*]. Сей окликъ також свíдчить о васъ!.. Заявляю отже, що будемо ставляти до адресы поправки въ тóмъ дусí, якъ тутъ промавляю, а сли вы ихъ не приймете, то я и мои товарищí будемо голосувати противъ цíлои адресы. Намъ зовсíмъ не тревожно о нашу будучность. Мы бачили васъ на высотí и чули, якъ вы несправедливо силу свою зъ буйности надуживали надъ менчимъ братомъ; потóмъ мы бачили васъ упавшихъ, якъ вы

словахъ Гаврила похилилась ажь до самои колыски, мовь-бы кожде слово було для нея тяжкимъ каменемъ и новымъ тягаремъ...

Втóмъ вышла зъ ванькира Татяна и вынесла въ однóй руцí звинене въ вузликъ бíле, а въ другóй нову полотняику.

— Ось маете, тату, чисте бíле, — промовила она, — переберíть ся, та й одíжь, щобы-сьте мали въ що одягнути ся.

— Спасибóгъ, Татяно, дай тобí, Боже, здоровля! — вóдказавъ Гаврило. — Зложи менí всьо тое въ одинъ клуночокъ, то я переберу ся десь за селомъ въ лíсí. Вею тую погань скину зъ себе, а переберусь по людски.

— А ось вамъ ще, тату, сподню, — закликавъ Федорко, котрый до теперь стоявъ на однóмъ мíсци въ глубокóй задумí. Вóнъ здóйнявъ зъ жердки свои новí цайковí штаны и вложивъ до клунка. — Та ще и чоботъ добрыхъ вы, бачу, не маете; ось вамъ чоботы, здавсь, будуть на васъ добрí. — Вóнъ выйнявъ зъ-пóдъ лавки чоботы и подавъ жíнцí, щобы всьо зложила до купы.

Вкóнци клунокъ бувъ готовый, Гаврило взявъ его пóдъ паху и забиравъ ся до вóдходу.

— Чекайте ще, тату! — закликала Татяна. Она взяла зó стола бохонець хлíба и подала батькови.

Гаврило вытягнувъ руки по хлíбъ, похиливъ ся головою ажь до самого хлíба и голосно поцíлувавъ Татяну въ обí руки...

— Тату, голубоньку сивенькій! — кликнула она, выпустила хлíбъ зъ руки, обняла батька руками за шию и припала ему до грудей лицемъ та зайшлась вóдъ плачу... — Чого-жь вы такій бíдній, нещасливíй, — рыдала она, — и чого вы насъ покидаете, чому вóдъ насъ утíкаете? Лишíть ся у насъ, а я буду васъ доглядати, буду вашу старость шанувати...

Гаврилови выпавъ клунокъ зъ-пóдъ пахи на землю, вóнъ зъ розмахомъ обнявъ Татяну, притуливъ ей до себе и такъ стоявъ зъ торжественнымъ выразомъ лица, зъ пóднесеными до горы очима.

— Успокóй ся, моя дитино, промовивъ вóнъ вкóнци дрожачимъ голосомъ, — натерпíла ся ты вóдъ мене багато-багато, не маешь чого за мною жалувати... А я у васъ не можу бути, бо я свою частку прогайнувавъ, та й ще хто знае, чи не обзавесь у мене давна натура... Будь здорова!

Вóнъ поцíлувавъ Татяну въ лице, ще разъ мóцно притиснувъ ей до себе, а вóдтакъ высвободивъ ся вóдъ нея, пóднявъ хлíбъ зъ землí и набожно его поцíлувавъ, вхопивъ клунокъ и выбíгъ на двóръ.

Татяна знову припала лицемъ до подушокъ и плакала, не голосно, а тихо, хлипаючи и стрясаючись.

Федорко зворушеный ставъ ходити тамъ и назадъ по свíтлицí та все приговорювавъ до себе: — Отъ бíда, отъ нещастя, отъ чоловíкъ!.. Богъ его знае, що вóнъ черезъ тое розумíвъ...

Дитина збудилась и почала плакати, а мачуха стала поколíсувати зъ-легенька та приспíвувати якусь дитинячу пíсню.

Я не мавъ що дальше робити, пригадавъмь Федоркова [котрый не звертавъ уваги на мои слова], щобы спíшивъ ся зъ направою монхъ чоботъ, и вышовъ вмь зъ хаты.

На улицí я ще разъ увидíвъ Гаврила, що йшовъ напередъ мене о якихъ кóлька сотъ крокóвъ поважною ходою зъ клуночкомъ на плечахъ. Вóнъ еще разъ оглянувъ ся, а увидíвши менe, здóйнявъ капелюхъ и вклонивъ ся... Я ему вóдклонивъ ся и пожелавъ въ дусí щасливои дороги..

(*Конець буде.*)

замѣсть зборатись, кланяти ся почали. Такій противникъ не страшный! Я видѣвъ неповинний терпѣня мого народу и бачивъ зрывъ его, тожь скажу вамъ смѣло, що се багряне зарево, котре тамтого року кровію облило нашу землю, вѣщує и намъ, неданимъ невольникамъ, недалекій сходъ сонця!

Поправки до адресы

ставлені послами Окуневскимъ и Новаковскимъ.

Въ I-ѣмъ уступѣ адресы замѣсть слѣвъ „вернувъ нашому краєви условя здорового розвитку опертого на историчныхъ традиціяхъ“ — мае бути: (поправка Окуневского) „Ты стремѣвъ до запевненя нашому краєви условій здорового розвитку“.

IV-тый уступъ, де помѣщено застереженя противъ безпосередныхъ выборовъ мавъ пѣсля поправки Окуневского цѣлкомъ пропустити ся; натомѣсть пѣсля поправки пос. Новаковского мавъ такъ звучати: хочь законъ о безпосередныхъ выборахъ „не надае всѣмъ горожанамъ державы загального права голосованя до всѣхъ тѣлъ законодатныхъ и хочь намѣтне та сторонниче поступоване органовъ правительственныхъ при послѣднихъ выборахъ до сойму и до рады державной вѣдняло переважной части горожанъ нашого краю прислугуюче ѣй право голосованя, а нашій жалобы на выборчій насильства навѣть не були выслуханій“.

Въ V тѣмъ уступѣ пѣсля поправокъ обохъ послѣвъ мали пропустити ся слова: „зъ чого скорѣстали космополітичній елементы перевороту“, а пѣсля поправки п. Новаковского мало додати ся, що соблазняючій прагоды були „спровокованій нетактовнымъ и безправнымъ поступованемъ правительства“.

Въ VI-тѣмъ уступѣ мали пропустити ся слова, що „порозумѣне дасть ся осягнути въ соймахъ“. Крѣмъ того пѣсля поправки п. Новаковского уступъ о рѣвноправности Полякѣвъ и Русинѣвъ мавъ такъ звучати: „а именно мы готовѣ доложити всѣхъ старань, щобы истнуючій що-до рѣвноуправненя Русинѣвъ браки усунути и сему найстаршому а колись найбѣльше могучому и культурному народови всходнои Европы запевнити такій права, якій вже теперь Поляки маютъ“.

Въ VII-ѣмъ уступѣ пропускае ся слова, що треба „розширити законодатну силу краєвыхъ соймѣвъ“, а замѣсть того вставляе ся: „если надасть кождому народови власть нормованя справъ у власнѣмъ обсягу ..“

VIII-ый уступъ, де наведено подрѣбно постуляты, мавъ пѣсля поправокъ обохъ послѣвъ такъ звучати: „змѣна (не поправа) внутрѣшного устрою адміністрациі краю нашого черезъ утворене вѣдрубныхъ тѣлъ законодатныхъ краєвыхъ для обохъ частей нашого краю; а передовсѣмъ пѣднесене та поглубленя просвѣты и выхованя публичного черезъ роздѣленя краєвои рады школѣвои на секціи руску и польску, якъ такожь полѣпшене вѣдносинъ рѣльничихъ и промысловыхъ черезъ утвореня рады культуры краєвои зъ подѣломъ на секцію руску и польску“.

Уступъ X-тый зъ постулятомъ розширеня обсягу дѣланя властей адміністраційныхъ мавъ пѣсля поправокъ такъ звучати: „Вкѣнци е пожадане, запевнити въ дорозѣ законодатній одвѣчальность всѣхъ властей адміністраційныхъ за строге и безсторонне выконане законѣвъ, черезъ що тѣлькы зыскати може довѣря горожанъ до правительства, енергічного, шануючого права и свободы горожанській, а стоячого на сторожи всѣхъ моральныхъ и матеріяльныхъ интересѣвъ держави и суспѣльности“.

Вкѣнци поставивъ пос. Новаковскій ще двѣ поправки, а именно: 1) По словахъ, де сказано, що селянство потребуе ольки, мало вставити ся: „чого яркимъ доказомъ масова еміграція селянъ до Америки. Сеся верства вже при знесеню сервітутѣвъ несправедливо въ матеріяльнѣмъ бытѣ захитана, утискана нерѣвномѣрнымъ розѣдломъ тягаровъ податковыхъ, нищена елементарными нещастями, выкликаными знищенемъ лѣсовъ и бракомъ охороны противъ повеней, клонить ся до упадку тымъ певнѣйшого, що навѣть законы краєвій, якъ законъ ловецкій, дороговый и инши законы конкуренційній мѣстять постановы впростъ кривдячій и выключно интересы бѣльшои посѣлости убезпечуючій“. 2) При згадцѣ про „роботничій класы“ додати слова: „вызискуваній головно на бѣльшихъ фѣльваркахъ господарскихъ. Въ тій цѣли жадаемо розширеня законѣвъ о вѣдносинахъ роботничихъ такожь на роботникѣвъ сѣльскихъ“.

Всѣ тій поправки не були пѣдперти нѣодинымъ посломъ соймовымъ, крѣмъ внескодавцѣвъ.

Соймъ краєвый.

[13 те засѣдане, 3-тои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 28 н. ст. свѣтня].

Передъ приступленямъ до порядку деннаго поставивъ пос. Дунаевскій зъ 120 товаришами нагляче внесене: Уповажнивъ ся краєвого маршалка зложити папѣ Льву XIII. зъ нагоды 60-лѣтного ювілею его священьства въ имени сойму заяву преданности и сыновскои любови, вразъ зъ запевненемъ, що ґратуляты не покинуть ся вѣры своихъ батькѣвъ и традиційнои предвѣчности до римского престола. — Внесене принято одноудушно середъ грѣмкихъ оплескѣвъ.

Пос. Скалковскій мотивувавъ свое внесене: Зваживши, що екзекуційна новеля зъ 10 червня 1887 ч. 74 В. з. д. перестала обовязувати зъ хвилею входу въ житє закона о екзекуційнѣмъ поступованю зъ дня 27 мая 1896 ч. 79 В. з. д.; що въ наслѣдокъ того заходить потреба выдати одвѣтній розпорядженя до ц. к. властей адміністраційныхъ и скарбовыхъ, щобы при екзекованю податкѣвъ и належитостей придержували ся тыхъ обмежень, котрій охороняють довжника въ виду приватныхъ вѣрителѣвъ; що точне придержуване ся тыхъ обмежень при політичныхъ екзекуціяхъ е особенно важне для селяньскои людности; — Выс. соймъ зволить ухвалити: Взывае ся ц. к. правительство, щобы оно поручило адміністраційнымъ и скарбовымъ властямъ придержувати ся якъ найточнѣйше постановы §§. 251 и 252 екзекуційного закона зъ дня 27 мая 1896 ч. 79 В. з. д. о предметахъ, выняты зъ пѣдъ екзекуціи. — Внесене вѣдослано до комісіи податковои.

Пос. Крамарчикъ мотивувавъ свое внесене: Зваживши, що вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ въ наслѣдокъ появляючихъ ся недугъ ратичныхъ и пысковыхъ у безрогъ черезъ замыкане торгѣвъ зарѣзно мѣсцевыхъ якъ и заграничныхъ для нашихъ безрогъ екзестенцію меншихъ господарствъ на селѣ зовсѣмъ унеможливлено и добробытъ селянъ зовсѣмъ пѣдкопано; зваживши, що крѣмъ повышого нещастя е ще одно бѣльше нещастя въ краю, котре добивае до решты охоту до годованя безрогъ, бо наражуе продуцента або годованика на необчислимій страты, а тымъ правдиво найбѣльшимъ нещастемъ е розпоряджене ц. к. правительства, щобы нищити мясо, дѣткнене вуграми, а въ наслѣдокъ того ветеринарѣ повѣтовій, а такожь гандлярѣ свиней, користаючи зъ силы того розпорядженя, допускають ся страшенныхъ надужить при купнѣ и рѣзаню безрогъ дѣткненыхъ тою хоробою, бо въ случаю сконстатованя вугрѣвъ продавець по зарѣзаню худобы мусить собѣ назадъ вѣдобрати неживый вже товаръ, а крѣмъ того покрыти всѣ кошты, якій гандлярь понѣсъ въ наслѣдокъ купна, и цѣлу цѣну купна звернути назадъ, а крѣмъ того всего понести и власній кошты вѣдобраня, — для того Выс. Соймъ зволить ухвалити: „Взывае ся ц. к. правительство, щобы оно знесло дотеперѣшній приписы вѣдносячій ся до поступованя зъ вугронатымъ мясомъ, обнятій розпорядженемъ ц. к. намѣстництва зъ дня 28 червня 1888 ч. 57.594, а натомѣсть щобы выдало приписы дозволюючій въ кождѣмъ мѣстѣ, де суть публичній рѣзальнѣ, закладати ятки спеціяльно для мяса дѣткненого вуграми, такъ щобы продавець або продуцентъ не поносивъ нѣякои страты зъ того титулу. — Внесене вѣдослано до комісіи господарства краєвого.

Пос. Вайгінґеръ мотивувавъ внесене: Взывае ся ц. к. правительство: 1) щобы оно помножило въ нашѣмъ краю число ц. к. евіденційныхъ геометрѣвъ ґрунтового податку въ той способѣ, абы въ осѣлости кождого ц. к. суду повѣтового находивъ ся бодай одинъ правительственный геометръ; 2) щобы оно выдало ц. к. геометрамъ евіденційнымъ поучене що-до примѣненя §. 58 закона зъ дня 23 мая 1883 ч. 83. В. з. д. и екзекутивного розпорядженя міністеріяльного зъ дня 11 червня 1883 ч. 91. В. з. д. — Внесене вѣдослано до комісіи правничои.

Пос. Солескій мотивувавъ свое внесене на змѣну §. 22-го бук. е) краєвого закона зъ 6 грудня 1887 В. з. к. ч. 67 въ напрямѣ, щобы можна було установити въ одинѣмъ окрузѣ школьнѣмъ бѣльше инспекторѣвъ школьныхъ. — Внесене вѣдослано до комісіи школьнои.

Комісія буджетова предложила справоздане зъ прелімінаря краєвого фонду школьного на 1898 р. Референтъ справу пос. Вол. Козловскій. Выдатки прелімінуютъ ся въ квотѣ 3,736.794 зр. (бѣльше о 205.000 зр. якъ въ 1897 р.).

Въ дискусіи забравъ голосъ епископъ краковскій Пузына, щобы промовити въ справѣ катихитѣвъ школъ народныхъ. Поставивъ кѣлька поправокъ до закона краєвого, именно въ напрямѣ поправы матеріяльного быту катихитѣвъ и змѣны ихъ вѣдносинъ до зверхныхъ властей школьныхъ; всѣ тѣ поправки мають бути вѣдосланій до выдѣлу краєвого зъ порученемъ предложеня о нихъ справоздана на слѣдующѣй сесіи. — Пос. Бернадзиковскій дорѣкавъ властямъ школьнѣй за теперѣшный способъ переношеня „абъ взглядѣвъ служѣбовыхъ“ народныхъ учителѣвъ. — Пос. Солескій рѣвножъ умно критикувавъ сей „переношеня“. — Віцепрезідентъ Бобжиньскій заявивъ, що перенесань зъ взглядѣвъ служѣбовыхъ не надуживае ся, а що-до поправокъ еп. Пузины, то ихъ розважить ся спокѣйно и въ увзглядненемъ обовязуючихъ законѣвъ державныхъ. — Справоздавець Козловскій прихильно высказавъ ся о поправкахъ еп. Пузины, приреключи, що бодай пѣдъ взглядомъ матеріяльнымъ поправить ся долю катихитѣвъ народныхъ школъ, если взагалѣ годъ ухвалювати въ соймѣ далекосягаючихъ змѣнъ, стоячихъ въ суперечности зъ законами державными. Але коли розширить ся компетенцію сойму краєвого и въ справахъ школьництва, тогдѣ буде можна вѣдповѣсти бажанямъ католицкого епископату.

Въ спеціяльнѣй дискусіи принято безъ дебаты поодинокій рубрыки выдатковъ и доходовъ, а заразомъ резолюцію: „Взывае ся кр. раду школьну, щобы тымчасовымъ учителямъ реліґіи выплатила повну платню сталыхъ учителѣвъ“. Внесеня еп. Пузины вѣдослано до комісіи школьнои.

При справозданю комісіи господарства краєвого въ справѣ высшои школы рѣльничои въ Дублянахъ — промовляв пос. Гурскій. Зазначивъ численну фреквенцію учениковъ, спадаючу зъ року на рѣкъ, такъ що на II-ѣмъ роцѣ е теперь лишь двохъ учениковъ. Порѣвнавши выдатки на школу зъ числомъ учениковъ, выходить що образоване одного ученика за три роки коштуе 32.000 зр., а чейже такъ дорого выедукованого гадс-ы нѣхто до себе не приме. Въ Галичинѣ маемо два высшій заклады рѣльничій: студію въ Краковѣ и школу въ Дублянахъ, а се чейже за богато на Галичину. Тожь було бы добре призадумати ся, чи не лѣпше було бы высшу школу въ Дублянахъ перемѣнити на середну школу зъ меншими выдатками и коштами. — Пос. гр. Стадницкій обстававъ за ут нианемъ школы дубляньскои. — П. Ґорайскій боронивъ школы дубляньскои. По тѣмъ принято справоздане зразъ зъ резолюціями, мѣжь котрыми мѣстить ся и така, що установляе ся посаду префекта интернату.

Комісія буджетова здаючи справу зъ нещастя неврожаю въ 1897 р. предложила такій внесеня до ухвалы:

Призначае ся 50.000 зр. до розпорядимости выдѣлу краєвого на роботы публичній въ повѣтахъ найбѣльше навѣщеныхъ неврожаемъ. Дальшихъ 50.000 зр. призначае ся для улегшеня повѣтамъ акціи помочнои на засѣвы для населеня, а именно щобы зъ тои квоты покрывали ся черезъ три роки проценты вѣдъ позичокъ, якій повѣты сатягнуть на ту акцію.

Взывае ся правительство: щобы вызначило одноразово 50.000 зр. на пѣдперте акціи выдѣлу краєвого; — щобы признало пошкодованымъ опусты податковій и вздержало екзекуціи податковій въ 1898 р. въ громадахъ навѣщеныхъ неврожаемъ; — щобы признало опусты на тарифахъ зелѣзничихъ въ Галичинѣ для перевозу продуктѣвъ рѣльничихъ на запомоги; — щобы призначило бодай 25.000 сотнарѣвъ метр. соли для худобы безплатно для повѣтѣвъ, де паша хибла, та щобы дозволило побирати безплатно сыровицю въ повѣтахъ: Надвѣрна, Богородчаны, Долина, Калушь, Коломыя и Косѣвъ; — щобы звѣльнено вѣдъ граничного мыта збѣже, яке мае спровадити ся зъ Россіи въ скѣлькости що найменше 150 тысячъ сотн. метр. а то на часъ до кѣнця червня с. р.

Въ дискусіи загальній: пос. Кремпа жадавъ увзгляднена повѣту мѣлецкого. — Пос. гр. Стадницкій пѣдносивъ, якъ печаливо опѣкуе ся край селяньствомъ та старае ся помочи въ случаю неврожаю, а всякій нарѣканя пѣдъ тымъ взглядомъ не мають основы. — По промовѣ референта пос. Сціпіона коли прийшло до голосованя надъ поправкою одного внесеня, показало ся, що нема комплету.

Слѣдуюче засѣдане въ суботу.

Переглядъ политичный.

Въ горѣшноавстрійскѣмъ соймѣ мотивувавъ вчера п. Ебенгохъ именемъ комісіи внесене въ справѣ знесеня баденѣвскихъ розпоряджень языковыхъ. Вѣнъ зазначивъ мѣжь иншимъ, що яснѣйше, нѣжь §. 19 основныхъ законѣвъ, указуе чѣльне мѣсце нѣмецкого народу мѣжь иншими народами австрійскими его исторія и цивілізаційне та економічне его значѣне. Поладнане спорѣвъ языковыхъ въ законодатнѣй дорозѣ завсѣгды е лѣпше, нѣжь міністеріяльній розпорядженя. Шкода, що гр. Бадені выдавъ свои розпорядженя, не порозумѣвши ся попередъ зъ Нѣмцями ческими и моравскими.

За те радѣти треба, що теперѣшне правительство хоче те направити и старае ся довести до порозумѣня. Бажати бы треба, щобы нѣмецкій послы зъ Чехъ и Моравы не усували ся вѣдъ того порозумѣня, бо лише такимъ чиномъ може прийти до спокою въ державѣ. Подѣлъ ческого краю на языковій округи повиненъ причинити ся до сталого спокою. Нѣмецкій послы зъ Чехъ и Моравы можуть лише тогдѣ числити на поперте всѣхъ нѣмецкихъ послѣвъ, коли не будуть засаднично усувати ся вѣдъ угоды. Коли Нѣмцѣ въ Австрію мають задачу пильнувати правъ и свободъ нашихъ народѣвъ, то знову обовязкомъ правительства е боронити справедливыхъ бажань Нѣмцѣвъ; а коли Нѣмцѣвъ покривджено въ ихъ дотеперѣшныхъ правахъ, то правительство повинно имъ тѣ права вернути. Але се можливе тѣлько за обопѣльною згодою мѣжь заступниками интересованыхъ народѣвъ а правительствомъ. Згода всѣхъ народѣвъ була бы найкрасшимъ даромъ, якій они могли бы зложити монархови въ роцѣ ювілею его панованя. Справоздане комісіи кѣнчить ся внесеними: 1) Соймъ высказуе надѣю, що правительство змѣнить языковій розпорядженя зъ д. 5. и 22. цвѣтня 1897 въ тѣмъ дусѣ, щобы заспокоено справедливій бажаня Нѣмцѣвъ, — що поладнае справу языкову въ законодатнѣй дорозѣ и такимъ чиномъ промостить дорогу до привернена нормального стану въ парляментѣ. — 2) Соймъ высказуе переконане, що, задержуючи дотеперѣшный правнодержавный складъ монархіи, найлѣпше було бы подѣлити ческій край на три языковій округи. — 3) Соймъ припоручае выдѣловы краєвому выготовити на найблизшу сесію соймову проектъ закона о признаню нѣмецкого языка единымъ выкладовымъ языкомъ въ публичныхъ школахъ горѣшноі Австріи.

Внесеня тій приняли всѣ сторонництва соймовій одноголосно и безъ дискусіи.

НОВИНКИ.

— Вѣдъ анкеты для проєкту заснованя товариства драматичного одержуемо слѣдуюче письмо: По мысли ухвалъ загальныхъ зборѣвъ товариства „Руска Бесѣда у Львовѣ“ уложила анкета, зложена зъ вѣсѣмнацяти, на основѣ реферату д-ра Ивана Франка проектъ статута для ново-засновуючого ся товариства драматичного. Проектъ сей буде предложеный до обрадъ членамъ товариства имени Шевченка, котрій въ середу 2-ого н. ст. лютого будуть присутній на загальныхъ зборахъ того товариства; надто запрошуе симъ анкета до участя въ тыхъ обрадахъ всѣхъ, що интересуютъ ся справами нашого театру. Нарады вѣдбудуть ся безпосередно по загальныхъ зборахъ товариства имени Шевченка въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ (ринокъ ч. 10. I. поверхъ). — У Львовѣ дня 28 сѣчня 1898. *Володъ Шухевичъ. Мих. Грушевскій.*

— Зъ Долиньского пишуть намъ: Вѣсть, що до ухваленя „одноголосной“ адресы до трону — скомбінованои въ дусѣ нашихъ геґемонѣвъ — причинили ся въ комісіи и рускій послы а мѣжь тыми и нашъ долиньскій о. Небыловець [дарма, що хлопскій сынъ], поразила насъ громомъ. Закимъ обѣзве ся цѣлый повѣтъ ба цѣлый народъ грѣмкимъ протестомъ противъ забаганокъ нашихъ гнобителѣвъ, выслало кѣлькохъ патріотѣвъ зъ Рожнѣтовского телеґрафічно такій протестъ: „О. Небыловець у Львовѣ [Соймъ]. Выборцѣ долиньского повѣту противлять ся адресѣ бѣльшости и взываютъ Васъ зладити зъ независимыми послами окрему адресу до трону въ дусѣ розширеня автономіи національной“. [Пѣдписы] — *Прим. Ред.* Посолъ о. Небыловець, якъ вѣдомо, не сповнивъ бажаня выборцѣвъ высказаного въ телеґрамѣ, а тѣлько усунувъ ся вѣдъ голосованя въ повнѣй палатѣ. Кромѣ о. Небыловця не голосували за адресою ще три члены т. зв. рускаго клюбу: д-ръ Савчакъ, Кульчицкій и Заячковскій. Прочій, вразъ зъ головою клюбу еп. Чеховичемъ, голосували за адресою.

— Змѣны въ староствахъ. Староста Едм. Навроцкій [долиньскій посолъ] придѣленый до служѣбы при львовскѣмъ намѣстництвѣ, а у справу староствъ дѣстали: Жигм. Петрускій въ Перемышлянахъ, Оскаръ Лідль въ Старѣмъмѣстѣ, а гр. Мавркій Дѣдушицкій въ Товмачи.

— Зъ Тернополя пишуть намъ: Хочь зъ приятностію вычитали мы въ новорѣчнѣмъ числѣ „Дѣла“ въ справоздану изъ загальныхъ зборѣвъ „Подѣльскои Рады“ уступъ: „Выдѣлъ доложивъ такожь труду и заходовъ, щобы Русины могли мати въ Тернополи руску ґімназію“, то однакъ шкода, що „Участникъ“ не подавъ ближше, якій то були труды и за-

Масть кавказка на вѣдморожене. Средство се, спораджене пѣсля рецепты припоручен и уживанои изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пѣвнѣчнѣй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшѣмъ часѣ всякій вѣдморожења.
Цѣна слоика 40 кр. 21
Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 95—?

ходы выдѣлу, бо на скѣлько ширшѣй публицѣ въ Тернополи и Тернопѣльщинѣ звѣстний въ тѣй справѣ труды и заходы, то по-при другихъ звѣстний головно труды и заходы о. Євстахія Цурковского, головы тернопѣльскои фѣлїи „Просвѣты“, а и зъ справоздання выголошеного о. головою „Подѣльскои Рады“ нѣхто не чувъ и слова въ тѣй справѣ, а уступъ сей вже додано при опонѣщеню справоздання. Не хочемо симъ нѣкому вѣдмовлятя трудѣвъ и заходѣвъ, а хотѣли-бъ мы лише знати: якого рода они були? Правда, потрудивъ ся п. Стахевичъ, членъ выдѣлу „Подѣльскои Рады“, при врученю подання Дирекціи гімназїи разомъ зъ о. Цурковскимъ, однакъ тутъ не яко вѣдпоручникъ выдѣлу, а лишь яко интересована сторона, яко отець, що мавъ до впису сына. Цѣлію отже писъма сего не есть ослабити наведеный уступъ, а лишь черезъ доповненя скрѣпити его. — *Також участникъ.*

— По интерпеляціи посла Окуневского въ справѣ поліціи въ часѣ вчерашнего засѣданя сойму — признаютъ уже й польскѣ газеты [Słowo polskie, Kurjer lwowski], що передъ будынкомъ сойму була поліція, бувъ навѣть комісарь Лисаковскій; не згадують лишь о тѣмъ, що агенты поліціи були и въ самѣмъ будынку соймовѣмъ... Рѣчь ясна, що все те стало ся въ огляду на безпечнѣсть невеличкои але честнои компанїи креатуръ правительственныхъ...

— Зъ товариства рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“. Пригадуємо, що въ недѣлю 30 н. ст. сѣчня вѣдбуде ся вечерокъ зъ танцями въ комнатахъ товариства [ул. Краковска ч. 17]. Початокъ о год. 7.

— **75.000** коронъ то головна выграна льотерїи на памятникъ архикнязя Євгенія. Звертаємо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненє вѣдбуде ся дня 11 лютого.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 28 сѣчня. Въ ческѣмъ соймѣ ложать Нѣмцѣ внесене на утвореня національныхъ курій зъ правомъ вета.

Вчера вѣдбула ся рада міністрѣвъ на котрѣй секційный шефъ Гартель здававъ справу о нѣмецкѣмъ університетѣ и техніцѣ въ Празѣ.

Прага 28 сѣчня. Ректоратъ технїки вѣзвавъ студентѣвъ, щобы въ понедѣлокъ явили ся на выклады.

Берлинъ 28 сѣчня. Localanzeiger доносить, що Хинцѣ убили нѣмецкого моряка. Выслано вѣдѣлъ войска для укараня виновникѣвъ.

Петербургъ 28 сѣчня: На передмѣстю въ Баку горять великанськѣ склады нафты; згорѣло вже надъ пѣвъ міліона пудѣвъ.

Надослане.

Яко найдешевше жерело закупна церковныхъ лѣхтарѣвъ бронзовыхъ, многосвѣчниковъ, хрестовъ, чашъ, пѣдставниковъ, патериць и т. и. *поручае свѣй*
гуртовный складъ
ПЕТРО ДУТКЕВИЧЬ
бронзовникъ 368 33 36
въ СТАНИСЛАВОВѢ, ул. Бельведерска ч. 2.

ЛИПЕЦЬ
въ реставрацїи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання.
ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова въ капустою	15 кр.
Сѣканій легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каяяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ моеи реставрацїи, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.
По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.
79 81—? Зъ высокимъ поважаненемъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

БРИТВЫ знаменитѣ англійскѣ и зъ Золінгенъ (пѣдъ гварантіею и въ правомъ вымѣнѣ) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки метлевѣ въ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Укінчений слухач фільозофіи фільольог шукае лекцині на провінції.
Адрес: Х. У. в Рожнітові poste restante. 81 2—3

ФАБРИКА
цукровъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способѣ Варшавскій
ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріпоручае:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевѣ 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надиганыхъ 1·20 кр.
½ кільо Овочевъ кандизованыхъ 1·20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недорѣвнанои доброты, навальмо хвалений* 80 кр
½ кільо Кармелькѣвъ надиганыхъ 50 кр.
А такожъ пріпоручае рѣзній инший выробы, все свѣжій у великѣмъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю. Коробки картоновѣ **gratis**.
283 [42—?]

Ученикъ VIII ої класи гімн. глядить лекцині вѣд 1-ого лютого н. ст. Зголошеня пѣд адресою: С. П. С. poste restante Золочів. 21 3—3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр.
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЕШКА ЦУКЕРА**, площа Капітульна № 3.

Ковдры шитѣ
въ вовняного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
въ вдвабного атласу по 8·25 зр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.
поручае Магазинъ 5
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чвертъ року 1 зр

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничитъ въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кільограмѣвъ loco фабрика.
Вино
въ барилкахъ бкільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.
Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

На підставі рескрипту Високого ц. к. Міністерства Віро исповідань і Просьвіти з дня 10 січня 1898 ч. 29126 ex 1897 розписує ся конкурс на опорожнену від 1-ого лютого 1898 посаду учителя заводового рисунків вільноручних і рисунку заводового при ц. к. школі заводовій промислу деревляного в Коломні. Посада тая буде обсаджена за контрактом службовим а привязана до неї річна ремунерація виносить 1000 зр.

Убігаючі ся о тую посаду мають виказати, що володіють польским і руским язиком, заразом предложити доводи, що суть в стані удїляти науки рисунків вільноручних в загальности, особенно же рисунку заводового [рисунку верстатового] для столярів і токарів.

Належито удокументовані подання о надане тої посади, мають кандидати вносити до підписаного управительства найдальше до дня 15-ого лютого 1898.

В Коломиі дня 25 січня 1898. 35 1—3

Управительство ц. к. школи заводовоі промислу деревляного.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи дальше до Африки, Австралїи и пр
перевозить найдешевше и подае по ясненя безплатно
около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешъ и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 1—20

По значно низшѣй цѣнѣ якъ деинде!
поручае съ:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склономъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образѣвъ всѣдяковъ величины.
СВѢЧКИ бляшаній въ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармоніїній по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженѣй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великѣмъ выборѣ вѣдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рѣзнѣй величинѣ вѣдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБѢРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранительницѣ, Кресты процесіональній, Пазухи [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рѣзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святѣй, Пѣдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 873 85—?

БОТАНІКА
на вищі класи шкіл середніх. Після учебника Д-ра О. Ростафінського. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ
на низші класи шкіл середніх. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ рускои ботанічнои термінольогіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропигійс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протяз чотирох днїв, при чім порто оплачує автор.

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батькѣвщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА
письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ Кость Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй, о выборахъ, вѣдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ окремѣ переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеннихъ господарскихъ, д ра Дам. Савчака О новѣмъ законѣ дороговѣмъ, О краевѣй продажи соли, О краевѣй акцизѣ вѣдъ напиткѣвъ, Вас. Нагорного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пеленьского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зѣ всѣхъ сторѣнъ краю; 5) порады, питаня и вѣдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспѣльно-політичныхъ; 6) рухъ селянства рускаго; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промыслъ и торговля.

Розклад їзди поїздів зелїзничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходить о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двіц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		8.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
ніч			**ніч**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Вергомету з нѣмкомъ понедѣлка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
3.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ран вечеромъ до 5 години 59 мінут рано. 5

Льосы на памятникъ архикняза Євгена
9 8—?
Головна выграна
Передпослѣдный ТЫЖДЕНЬ!
75.000 КОРОНЪ
Льосы по 50 кр. поручаютъ: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбаумъ, Густавъ Максъ, Самуелї Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоанна Гревлка.

ч. 13. Львовъ, Субота 17 (29) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ оронкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадильського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Sollerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границев:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одног строчки инсератовок або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватій числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

По ухваленю адресы.

„Адреса принята en bloc всѣми голосами противъ двохъ, д-ра Окуневского и Новаковского“ — проголосивъ маршалокъ, а зъ мѣсць посольскихъ посыпались оплески, почавши вѣдъ ультра-станьчикѣвъ а скѣнчивши на польскихъ послахъ-селянахъ всѣлякон краски політичнон. Межь тыми оплескуючими було пять членѣвъ клюбу рускихъ послѣвъ соймовыхъ: еп. Чеховичь, Барвѣньскій, Вахнянинъ, Каратницкій и Гаморакъ; ихъ долонѣ достроились гармонійно и въ тактъ польскихъ оплескѣвъ.

Представителѣ польскихъ сторонництвъ соймовыхъ, промавляючи въ генеральній дебатѣ, не пѣднесли поважнѣйшихъ замѣтѣвъ противъ адресы, бо хочь и зазначували бракъ въ адресѣ деякихъ своихъ спеціяльныхъ постулятѣвъ партійныхъ, то остаточно згодили ся принята адресу en bloc, безъ поправокъ, для бѣльшон маніфестації політичнон. Зробили они се тому, бо бачили въ адресѣ олицетворене идей, цѣлей и змагань польскон політики, котра пѣдъ гаслом преданности для престола и династії, а въ постепеннѣмъ розширеню автономіи и скрѣпленю своєи гегемонії въ Галичинѣ видить одиноку запоруку осягненя красшои будучност національнои и політичнои. Длятого коли селянинъ Крамарчикъ высказавъ задушевне бажане, щобы такъ всѣ три dzielnice Польщѣ могли разомъ высылати спѣльну адресу, а цѣсаря австрійского запросивъ на случай тевтоньскон напасти схоронити ся пѣдъ опѣку люду краковского на Вавель, де лежать мощѣ Собеского, оборонця Вѣдня, — зірвала ся буря оплескѣвъ, а всѣ пѣзнѣйшій бесѣдники признавали, що простый селянинъ вирвавъ имъ зъ-пѣдъ серця найкрасшу програму політичну. А знаемо, що въ виду національнои програмы політичнои замовкаютъ межь Поляками всякій споры и не ма рѣзницѣ поглядѣвъ партійныхъ; тожь не диво, що ухвалено адресу en bloc. Таке становиско велѣли занятн кождому польскому сторонництву соймовому его почутє національне и правно-держанна идея.

Сегорѣчна адреса соймова, по примѣру адресъ ухвалюваныхъ въ першихъ рокахъ еры конституційнои, мае передовсѣмъ значѣне політичне и мусить уважати ся актомъ політичнымъ першораднон ваги. Сего року перший разъ вѣдъ початку еры конституційнои руска репрезентація соймова взяла активну участь въ зложеню и ухваленю адресы. Руска репрезентація соймовѣ въ давнѣйшихъ рокахъ ставали на становиску вѣдпорнѣмъ и негативнѣмъ, уважаючи неможливымъ и невѣдповѣднымъ вѣддавати свѣй голосъ за актомъ політичнымъ, въ котрѣмъ не тѣлько не можна було примѣстити постулятѣвъ народу руского, але де зъ природы рѣчи мусѣли мѣстити ся жаданя, якорочуючи права другои народности въ краю. Бо-жь нѣгде правды дѣти, кожда адреса, высылана соймомъ до трону, була скрѣпленымъ фундаментѣмъ верховодства польского на Руси.

А що-жь спонукало пятьохъ членѣвъ руского клюбу соймового вѣддати свои вота безъ всякого застереженя и поправокъ за сегорѣчною адресою? Чи може сегорѣчна адреса мѣстить засадничѣ рѣзницѣ въ напрямѣ політики польскои, н. пр. що власть, захоплена Поляками, мае вѣдъ памятного року ювілейного дѣлити ся посполу зъ Русинами на засадахъ повнои рѣвноправности и рѣвновартности обохъ народѣвъ? Чи може всѣ власти, институції и уряды краевѣ мають бути зреорганізованѣ и зреформованѣ на засадахъ рѣвномѣрного узглядненя всѣхъ правъ другои народности краю? Або чи може высказана въ адресѣ засада, що національный миръ въ краю може настати лишь по законнѣмъ управильненю т. зв. меншостей національныхъ? Нѣ, того всего нема въ сегорѣчнѣй адресѣ. Противно, адреса пѣдъ деякимъ взглядомъ о много выразнѣйше акцентуе постуляты польскои бѣльшости въ краю, анѣжь бы сего можна було сподѣвати ся при теперѣшнѣмъ загальнѣмъ настрою примиренія народностей и по мнимыхъ компромісахъ зъ рускою репрезентацією. И такъ примѣщенѣ въ адресѣ: натякъ на историчну традицію и права зъ того выплываючѣ; постулятъ розширеня законодатнои власти сойму и збѣльшеня компетенцій краевыхъ институцій правительственныхъ, зазначене потребы розширеня обсягу дѣланя властей адміністраційныхъ и признане соймови выключнои компетенціи для ладнанія спорныхъ квестій національныхъ. Всѣ тѣ постуляты не можуть лежати въ интересѣ народу руского, котрый завдяки дотеперѣшнѣй управѣ польскѣй въ краю опинивъ ся на становиску и правахъ т. зв. меншости національнои, се значить, е вѣддавный на ласку и неласку, а при евентуальнѣй збѣльшенѣй політицѣ агресивнѣй навѣть на очевидне закрѣпощене культурне, економічне и політичне. Бо чи знаходимо въ адресѣ яку небудь запоруку, що всѣ тѣ новѣ здобутки політичнѣ не выйдуть на шкоду Русинѣвъ? Запоруки такои нема и застереженя правного рѣвножь не находимо, та взагалѣ не признаво Русинамъ въ адресѣ нѣякои правнои основы, на котрѣй они могли бы оперти ся реклямуючи евентуально свои права яко другои народности въ краю. Засада рѣвноправности, высказана не тѣлько голословно, але навѣть зъ всякою обережностію, бо на основѣ признаваня лишь „istotnych potrzeb“ другои народности, выглядае скорше на иронію, якъ на узглядненє рускихъ постулятѣвъ въ адресѣ. А двократне умѣщене слѣвъ „мы Поляки и Русины“, разъ при натяку о историчныхъ традиціяхъ, а другій разъ при высказаню засады сеи неозначеной рѣвноправности національнои, не може уважати ся чейже запорукою правъ народу руского. Мы бы волѣли, скажѣмъ отверто, щобы въ повыше наведеныхъ уступахъ говорило ся лишь о самыхъ Полякахъ безъ додатку Русинѣвъ, бо тогдѣ мы бы знали, зъ кимъ маемо дѣло, и сама адреса вѣдповѣдала бы дѣйстнымъ вѣдносинамъ въ краю.

А такъ маемо згоду клюбу руского на адресу. Сеся згода не могла бути [illegible] вѣдповѣдая засадамъ політики пп. Барвѣньского и Вахнянина, поддиктованымъ польскими політиками. Такъ якъ у Вѣдни політика руского клюбу не смѣе выходити ся зъ колѣй, зробленои коломъ польскимъ, такъ само всякій маніфестації політичній въ соймѣ мусять выходити при участи рускихъ послѣвъ, выбраныхъ польскимъ комітетомъ центральнымъ. Се выгычай лінія політика „найзвѣйшого курсу“. Адреса мусѣла довершити ся при апробатѣ рускихъ послѣвъ соймовыхъ для зазначеня згоды обохъ народностей; въ тѣй цѣли треба було заснувати рускій клюбъ соймовый и незрячихъ потягнути за собою. До певнои мѣры удало ся се пп. Барвѣньскому и Вахнянинови; ухвалы комісія адресовои запали однодушно, хочь „сущнѣ“ постуляты рускихъ послѣвъ не були увзгляднѣній. Але въ послѣднѣй хвили пляны не вповнѣ повели ся.

При остаточнѣмъ голосованю въ палатѣ надъ адресою рускій клюбъ не явивъ ся въ комплетѣ. Не стало послѣвъ Савчака, Заячковского, Кульчицкого и Небыловця. Деякій зъ нихъ не брали участи за-для особистыхъ причинъ (недуга), а другій таки выразно усунули ся вѣдъ голосованя. Очевидно, годѣ намъ похвалити и такого поступованя тыхъ послѣвъ, бо абстиненція вѣдъ голосованя е найлекшимъ способъ оминенія парляментарнои трудности. Вѣдъ посла вымагае ся явного, отвертого и вѣдважного заявленя свого переквѣдченя въ дотычнѣй справѣ. А тымъ бѣльше, коли при такѣй маніфестації політичнѣй, якъ ухвала адресова, констатуе ся вота присутныхъ послѣвъ, а не узгляднае ся політичнои абстиненції кількохъ послѣвъ. Народъ рускій при такѣмъ актѣ, якъ адреса, мусить домагати ся вѣдъ своихъ послѣвъ не пасивного, ино активного становиска. Або станьте панове поручь Барвѣньского, Вахнянина и Каратницкого, або вѣддайте противнѣ голосы, бо инакше не найдете признаня нѣ у народу нѣ у тыхъ, зъ-пѣдъ власти котрыхъ вы хотѣли выломити ся. Анѣ звязь клюбова, а що було бы ще гѣрше, якѣсь особистѣ причины, не повинні були завважити въ такъ рѣшучѣй хвили, бо тутъ розходило ся о святощѣ народнѣ, о его права. Абстиненція чотирохъ послѣвъ вѣдъ голосованя за адресою не вѣдповѣла рѣшучо важности хвили и самого акту.

ОГОЛОШЕНЄ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ по мысли §. 23 статута товариства, скликуе нинѣшнымъ звычайнѣ загальнѣ зборы членѣвъ товариства, що вѣдбудуть ся у Львовѣ *дня 1 н. ст. лютого 1898 р.* у великѣй сали „Народного Дому“ о 10 годинѣ рано зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Привѣтне слово головы товариства.
2. Справоздане зъ дѣяльности товариства за роки 1896 и 1897.
3. Справоздане комісіи контрольнои.
4. Выборъ Головного выдѣлу и головы товариства, якъ такожь контрольнои комісіи.

---

12)

Гаврило Чорнѣй.

Оповѣдане *Т. Ветлины.*

(*Конецъ.*)

Вѣдъ того часу минуло чотири роки и я бувъ певный, що вже бѣльше въ тѣмъ житю не стрѣчу ся зъ Гавриломъ Чорнѣемъ, тымъ бѣльше, що я перенѣсъ ся зъ Чмелева на иншу посаду. Однакъ стало ся иначе, якъ я думавъ.

Недавно тому бувъ я у Львовѣ. Я мавъ залагодити тѣлько рѣзныхъ орудокъ, моя голова такъ ходила ходоромъ вѣдъ столичного шуму и гуркоту, що я не мавъ часу навѣть подумати про Гаврила. Однакъ тутъ власне судилось менѣ ще разъ зъ нимъ видѣти ся и говорити.

Переходячи по-при одну церкву, звернувъ я увагу на цѣлу купу дѣдѣвъ, що сидѣли на камѣнныхъ ступеняхъ сходѣвъ ведучихъ до притвору церковного. Не бувъ бы я звернувъ на нихъ уваги, але они пѣднесли великій рейвахъ, стали чогось межь собою сварити ся и я навѣть выразно спостерѣгъ, якъ одинъ, мовъ колѣно лысый дѣдъ зъ зелѣнымъ паперовымъ дашкомъ надъ очима, потягнувъ якусь бабу, що сидѣла поббчь него, кулакомъ въ плечѣ... Кракъ пѣднявъ ся ще бѣльшій и я зупинивъ ся та ставъ зъ-далека приглядати ся тѣй щайцѣ нужденныхъ напѣвъ нагихъ людскихъ истотъ...

Въ тѣмъ одинъ дѣдъ, що сидѣвъ на найвыщѣмъ ступенѣ сходѣвъ пѣдъ самыми церковными дверми и, якъ здавалось, дотеперь державъ ся спокѣйно, пѣднѣсъ до горы руку и закликавъ зъ повагою:

— Гей вы христіяне, нищін духомъ, чого сваритє ся? Скажѣть менѣ, чи маете вы хочь дрѣбку чести и сорому?

— Бо вѣнъ менѣ знивъ укравъ грошѣ зъ кишенѣ, два крейцарѣ, що-мь собѣ схована, той лысый слѣпунъ! — закликала жебрачка басовымъ, майже мужескимъ голосомъ, показуючи пальцемъ на лысого дѣда, котрый передъ хвилею сунувъ ей кулакомъ въ плечѣ.

Горѣшный дѣдъ все тримавъ до горы пѣднесену руку, а почувши бабину скаргу, похитавъ головою и промовивъ лагѣдно и дуже поважно:

— Ей, ты Михалку, ненасытна душе христіяньская, памятай на годину смерти та верни тое, що сь взявъ свому ближньому!

— Верни, верни! — стали кричати другій дѣды, — ось и *проповѣдникъ* каже, щобы сь вернувъ... Коли не вернешь, то мы тебе наженемо зъ нашои кумпанія, вѣддамо до поліціи..

— Верни!... — ще разъ повторивъ горѣшный дѣдъ, котрого другій величали „проповѣдникомъ“.

Лысый Михалко зъ зеленымъ дашкомъ надъ очима заворкотѣвъ, мовь медвѣдь, но я видѣвъ, якъ вѣнъ выймавъ зъ-за пазухи два крейцарѣ и давъ бабѣ.

— На, бери, вдави ся! — воркотѣвъ вѣнъ, — не твои даю а свои грошѣ, бо-мь у тебе не бравъ!

На се „проповѣдникъ“ похитавъ зѣ спѣвчутемъ головою и промовивъ:

— Ехъ, ты Михалку, ненасытна душе христіяньская! коли ты вже разъ покаешь ся та запануешь надъ своими уломностями? Кажешь, що бувъ весь ажь за моремъ въ Бразилії, що тобѣ тамъ сонце выпалило чуприну и присмалило очи... Але вѣрь менѣ, друже: лучше було бъ, якъ бы сонце було тобѣ цѣлкомъ выпекло очи, якъ щобы-сь мавъ ними приглядати ся, де хто ховае свое добро... Не будешь ты видѣти царства небесного!...

Я ставъ ему приглядати ся, тому „проповѣдникови“. Его черты лиця выдались менѣ знакомыми, я бувъ певный, що мь десь того чоловѣка видѣвъ, але де, сего я не мѣгъ въ першѣй хвилѣ вгадати... Наразъ выринувъ менѣ въ памяти Гаврило Чорнѣй, я приступивъ близше, ще разъ приглянувъ ся ему уважно... Такъ! се Гаврило Чорнѣй, нѣхто другій... Вѣнъ змѣнивъ ся не до пѣзнаня, посивѣвъ якъ лунь, затустивъ сиву до лопаты подѣбну бороду, а що найважнѣйше окалѣчѣвъ страшно... Замѣсть одног руки я видѣвъ у него порожный рукавъ, а замѣсть ноги лежала биля него деревляна куля, лице его було незвычайно блѣде и вже на першій поглядъ можна було видѣти, що великій болѣ и терпѣня вытиснули свою печать на тѣмъ лици... Такожь голосъ бувъ Гаврила Чорнѣя; я собѣ добре пригадувавъ той голосъ... Я нахиливъ ся до него и кликнувъ:

— Гаврило, Чорнѣю, то вы?

Вѣнъ глянувъ на мене, усмѣхнувъ ся якось болестно и промовивъ:

— Такъ, пане, то я, Гаврило Чорнѣй... Добре вы маете око, коли-сьте мене пѣзнали; но волѣвъ бы я, щобы вы були мене не пѣзнали...

— На що-жь вы зѣйшли, Гаврило! — закликавъ я зъ правдивымъ, неудаванымъ спѣвчутемъ, — ось въ якѣмъ станѣ довелось менѣ зъ вами стрѣтити ся!

— Пане,— вѣдповѣвъ вѣнъ спокѣйно и зъ фільософічнымъ выразомъ лиця, — вы не милосердѣть ся надъ моимъ станомъ, бо той станъ, въ котрѣмъ я теперь знаходжу ся, есть у Господа Бога найпершій...

— Але-жь вы страшно окалѣчили, Гаврило! скажѣть, змилуйте ся, якъ се стало ся? — пытавъ я дальше.

— Пане, то не калѣцтво, а ласка божа, — говоривъ вѣнъ все зъ тымъ самымъ спокоемъ, — а за ту ласку божу я дякую Богу якъ день такъ нѣчь и не перестану дякувати, якъ довго мого житя на тѣмъ свѣтѣ... Ось якъ мы змѣнились, пане!

— Але скажѣть, якъ се стало ся?

— Добре, я вамъ скажу, — вѣдповѣвъ Гаврило, — хочь и не люблю я гордити ся ласкою божою, бо гордѣсть то корень всякого грѣха. Гей, вы всѣ! — звернувъ ся вѣнъ до дѣдѣвъ, що сидѣли довкола него, — памятайте тое добре, що гордѣсть, то корень всякого грѣха, и выкиньте гордѣсть зъ вашихъ сердець... А ты, Михалку такожь тое памятай, та не величай ся тымъ, що-сь бувъ у Бразилії, и перестань ласымъ окомъ глядѣти на чуже добро... Кай ся за грѣхи, брате!..

На тѣ слова всѣ дѣды, не выймаючи лысого Михалка, перехрестились и стали бити ся въ груди, а баба, котрѣй Михалко вытягнувъ передъ хвилею два крейцарѣ зъ-за пазухи, закликала басовымъ голосомъ: „Ахъ, Госпоюньку Боже, помилуй мене грѣшную!“ А Гаврило все говоривъ о покаянію, тримавъ до своихъ товаришѣвъ справдѣшну проповѣдь... Зъ его очей, що горѣли запаломъ и

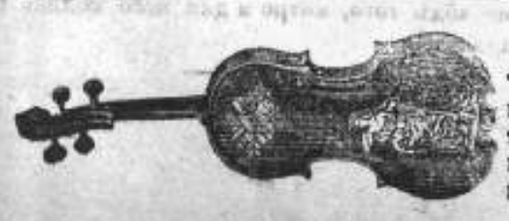

І. КАПРАЛИКЪ
Львовъ, побочь Народного Дому
поручае всякій инструменты музичнѣ: скрипки, альтѣвки, бассетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожь цитры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны [illegible]

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль
Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріялѣвъ будівельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкѣвъ зелѣзнѣй и камѣнковѣй, всякій выробы камѣнковѣй, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційнѣй, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковѣ, дахѣвки, печи кафлевѣ, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскѣ, сифоновѣ замкненя каналовѣ и писуаровѣ та рурки дреновѣ и т. д. 427 8—60

5. Змѣна статута товариства.
6. Внески членовъ.

Справоздане зъ дѣяльности товариства [разомъ зъ предложеными змѣнами статута] буде розслане членамъ въ половинѣ мѣсяця сѣчня с. р., а хто бы зъ членовъ товариства не одержавъ справоздання въ своѣмъ часѣ, зволить зголосити ся устно або письменно до канцелярії товариства у Львовѣ [Ринокъ ч. 10, I поверхъ].

Въ дни загальныхъ зборовъ, рано о 8 годинѣ вѣдбуде ся **помиальне Богослужене** за упокой помершихъ членовъ товариства въ церквѣ Успенія Пред. Дѣвы, на котре отсимъ запрошуе ся.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“, у Львовѣ дня 5 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ. *Д-ръ Костя Левицкій.*

Зъ нагоды скликаныхъ на день 1. лютого с. р. загальныхъ зборовъ товариства „Просвѣта“ головный выдѣлъ выдавъ и розслявъ членамъ товариства обемисте справоздане зъ своѣи дѣяльности за часъ вѣдъ 1. сѣчня 1896 р. до 31. грудня 1897 р. Зъ того справоздання вынимаемо що важнѣйшѣ рѣчи. До головного выдѣлу, выбраного загальными зборами дня 31. сѣчня 1896 р., належали: голова товариства проф. Юліянъ Романчукъ, заступникъ головы о. сов. Алексѣй Торонський, директоръ канцелярії товариства д-ръ Костя Левицкій, секретарь п. Володимиръ Гнатюкъ, касіеръ о. Александеръ Темницкій, контрольоръ проф. Петро Огоновскій, редакторъ выдавництвъ товариства дир. Александеръ Борковскій, економъ радникъ Антонъ Дольницкій, котрого въ р. 1897 выдѣлъ на его просьбу звольнивъ вѣдъ ведения адміністрації магазину книжокъ и передавъ магазинъ членови выдѣлу о. Лежогубскому, бібліотекарь п. Костя Панькѣвскій, референтъ філій и читалень проф. Григорій Врецьона, а крѣмъ того члены выдѣлу безъ окремыхъ функцій: редакторъ „Дѣла“ Иванъ Белей, директоръ товариства „Днѣстеръ“ д-ръ Ярославъ Кулачковскій, директоръ „Народнои Торговлѣ“ Василь Нагѣрный. Въ канцелярії товариства занятій були вѣдъ проводомъ директора канцелярії д-ра К. Левицкого: старшій урядникъ товариства п. Андрѣй Скородиньскій, другій урядникъ и вѣдъ часу до часу учитель господарства и люстраторъ читалень „Просвѣты“ п. Василь Король.

Въ часѣ свого двохлѣтного урядованя вѣдбувъ головный выдѣлъ 75 засѣдань. Книжокъ для народу выдано 15 — крѣмъ двохъ обемистыхъ календарѣвъ (на р. 1897 и 1898). Мѣжь ними були економічного змѣсту: Про господарске вѣче въ Перемышли (Дан. Таничкевича), О лѣченю домашныхъ звѣрятъ (В. Федоровича), Про луки, пасовиска и пашу (Волод. Хлопецкого), Пасѣка (о. Мик. Михалевича), О садовництвѣ и молочарствѣ (д-ра Іос. Олеськова), Опирь або якъ плекати садовину и огородовину (Марка Муравы), Якъ ходити коло хорыхъ (д-ра Як. Невестюка). Информаційного змѣсту були: Про права руской мовы (д-ра К. Левицкого), Новый процесъ цивільный (радн. Антона Дольницкого), О новыхъ податкахъ (радн. Атаназія Заячковского). Чотири зъ тыхъ книжокъ були нагороджени преміями зъ фундації им. Стеф. Дубравского. Крѣмъ того выдано велику карту народописну Украины-Руси, уложену д-ромъ Григ. Величкомъ, и двѣ книжочки на нагороды для дѣтей. Въ р. 1896. выдавало товариство двотыждневу часопись „Читальню“, а въ р. 1897 запомагало своими фондами часопись „Свободу“, що стала въ тѣмъ роцѣ выходити що тыждня, за помѣщуване артикулѣвъ економічкого змѣсту и вѣстей зъ товариства та зъ руху просвѣтного въ краю. Вѣдъ часу свого повстаня выдало товариство загаломъ 213 книжочокъ для народу, 22 книжки шкѣльній и и., 18 всѣлякихъ формулярѣвъ и друковъ, а крѣмъ того набуло 109 книжокъ иншихъ выдавництвъ; зъ того роздѣйшло ся мѣжь народъ понадъ два мілїоны примѣрникѣвъ. Теперь друкуе ся ще и новый накладъ двохъ народныхъ молитвенникѣвъ.

Членовъ прибуло товариству за тѣ два роки 2229, мѣжь ними 1282 селянъ, 172 мѣщанъ, 135 священниковъ, 90 урадниковъ, 89 учителѣвъ и учительокъ, 2 6 читалень, 39 купцѣвъ и ремѣсникѣвъ, 31 братвъ, 35 жѣнокъ, 29 академиковъ и 71 рѣзныхъ иншихъ становъ. Загальне число членовъ товариства доходить теперь до 10.000. Почетныхъ членовъ мае товариство 22. Прирѣстъ членовъ за послѣдни два роки свѣдчить дуже вѣдрадно о розбудженю просвѣтного руху мѣжь нашимъ народомъ; коли давнѣйшими роками прибувало товариству бѣльше менше по 500 членовъ рѣчно, то въ р. 1896 прибуло ихъ 896, а въ 1897 р. 1333. (Якъ довѣдуемо ся, сего року, за несповна оденъ мѣсяць, зголосило ся вже около 400 новыхъ членовъ.)

Такъ само росте такожь число читалень „Просвѣты“. Въ рр. 1892 93 повстало 83 читалень, въ рр. 1894 и 1895 117, а въ рр. 1896—7 заложено 291 новыхъ читалень, такъ що загальне ихъ число выносить теперь 521. Пѣсля повѣтовъ найбѣльше читалень в въ перемыскѣмъ (37), стрыйскѣмъ (27), борщѣвскѣмъ (26), рогатинскѣмъ (25), бобрецкѣмъ (23), — найменше въ збаражскѣмъ, лѣськѣмъ, сяноцкѣмъ (по двѣ), въ березѣвскѣмъ, грибовскѣмъ, горлицкѣмъ, коросняньскѣмъ, краковскѣмъ (по одній). Все-жъ таки дуже вѣдрадною появою е що зачинають повставати читальнѣ въ такихъ глухихъ кутахъ, якъ Лемковщина; ба навѣть въ ославленѣй Турeччинѣ ихъ вже 7. Загальне число членовъ тыхъ 139 читалень, що прислали головному выдѣлови справоздане за р. 1897, выносять 8.447, мѣжь ними 906 жѣнокъ и дѣвчатъ. Приходу мали тѣ читальнѣ въ послѣднѣмъ роцѣ 4.457 зр. 60 кр., а розходу 3.762 зр. 75 кр., а въ ихъ бібліотекахъ находило ся 304 примѣрникѣвъ передплачуваныхъ часописей и 18.216 книжочокъ, зъ которыхъ перечитано 13.416 книжокъ. У всѣхъ читальняхъ „Просвѣты“ можна числ членовъ покласти на звыжь 31.000; а при тыхъ читальняхъ находить ся 146 крамниць, 124 щадничо-позичковыхъ касъ и 60 шпихлѣрѣвъ.

Філій мало товариство „Просвѣта“ по конець 1897 року 14, а то: въ Бобрцѣ, Бродахъ, Золочевѣ, Камѣнцѣ струмиловѣй, Коломыи, Перемышли, Пѣдгайцяхъ, Равѣ рускѣй, Рогатинѣ, Самборѣ, Станиславовѣ, Стрыю, Тернополи и въ Товмачи. Крѣмъ того пороблено заходы до заснованя філій въ Бережанахъ, Борщевѣ, Калуши, Жидачевѣ, въ Кутахъ, въ Любачевѣ и въ Сокали. Найкраще розвивались філіи въ Перемышли, Рогатинѣ, Стрыю, Товмачи, Станиславовѣ, Тернополи и въ Бобрцѣ. Філія въ Пѣдгайцяхъ не давала знаку житя.

Учитель господарства и люстраторъ читалень п. Василь Король вѣдвѣдавъ за послѣдній два роки 180 громадъ и 11 філій та мавъ при тыхъ нагодахъ выклады зъ господарства при загальнѣй участи 14.299 слухачѣвъ, мѣжь которыми було 13.756 селянъ и мѣщанъ, а 543 людей зъ интелігенціи. Въ часѣ, коли п. Король не бувъ въ подорожи, сповнявъ вѣнъ обовязки въ канцелярії товариства.

Уступаючій выдѣлъ выладивъ на загальній зборы товариства деякій змѣны статуту. Найважнѣйшій зъ нихъ вѣдносять ся: до постановъ о рѣшаючѣмъ голосѣ членовъ товариства на загальныхъ зборахъ, до складу головного выдѣлу товариства и до компетенціи того-жъ выдѣлу. Зъ уваги на великій зрѣстъ числа членовъ товариства, котрый, якъ треба надѣятись, буде ще бѣльшій, годѣ припискати, щобы изъ всѣхъ сторонъ краю рѣвномѣрно зъѣздились члены на загальній зборы Досвѣдъ учитъ, що звычайно являють ся на загальныхъ зборахъ крѣмъ членовъ львовскихъ лише тѣ, котрымъ найблизше до Львова; зъ подальшихъ сторонъ мало хто являе ся на зборахъ. Такимъ чиномъ полагоджують ся справы товариства майже тѣлько голосами членовъ, заступаючихъ Львовъ и львовскій повѣтъ. Щобы сему на будуче зарадити, пропонуе уступаючій выдѣлъ таку змѣну, щобы на загальныхъ зборахъ мали рѣшаючій голосъ крѣмъ членовъ головного выдѣлу и почетныхъ членовъ товариства — ще вѣдпоручники звычайныхъ членовъ зъ цѣлого краю. Такихъ вѣдпоручниковъ выбирали бы: звычайни члены товариства по одному на кождыхъ 25, читальнѣ по одному на кождыхъ пять читалень; а крѣмъ того кожда філія высылала бы на зборы свого голову або его заступника. Такимъ чиномъ постановы загальныхъ зборовъ були бы выразомъ всего загалу членовъ товариства зъ цѣлого краю, а не тѣлько выразомъ якоись припадковои бѣльшости членовъ, якъ доси звычайно бувало, зъ одного повѣту.

Друга важна змѣна статуту вѣдносить ся до компетенціи выдѣлу въ справѣ орудованя майномъ товариства. Доси рѣшаючій голосъ въ тѣй справѣ мали загальній зборы, а ся постанова выходить на шкоду товариства. Могло бы пр. лучити ся, що можна бы дуже користно набути якійсь пр. домъ. Въ такѣмъ разѣ треба поступати скоро, неразъ може и безъ розголосу; инакше стратилось бы користи купна або и зовсѣмъ не довелось бы до него. Тымчасомъ выдѣлъ мусить скликувати аж загальній зборы, выложити на нихъ явно и ясно всѣ користи; а поки се стане ся, вже хтось иншій вырве товариству всѣ користи зъ-пѣдъ носа. Таке може ся скласти и въ нашѣмъ выпадку. Длятого уступаючій выдѣлъ пропонуе, щобы компетенцію выдѣлу розширено такожь на орудуване майномъ товариства. Але рѣвночасно, щобы таки тую розширену компетенцію обмежити, мали бы въ складъ головного выдѣлу входити такожь зъ рѣшаючимъ голосомъ вѣдпоручники всѣхъ філій товариства. Нашій змѣны статуту е менше важній, а цѣль ихъ такъ ясна, що не потребують поясненя.

Зъ касового справоздання вынимаемо лише деякі цифры. Актива товариства выносять 139.869 зр. 66 кр., а пасива 96.170 зр. 34 кр. Въ активахъ мѣстить ся цѣна дому „Просвѣты“ 130.000 зр. (домъ по правдѣ варта 150.000 зр.), а въ пасивахъ 94.415 зр. 9 кр. довгу, що тяжить на тѣмъ домѣ (первѣстно выносивъ той довгъ 100.956 зр. 27 кр.). Приходы товариства выносили въ р. 1897 11.389 зр. 64 кр., а розходы 11.380 зр. 77 кр.; остало ся въ кѣнцекъ року готѣвки въ касѣ товариства 8 зр. 87 кр.

До фондовъ, що остають вѣдъ зарядомъ товариства „Просвѣты“, прибувъ въ послѣднѣмъ роцѣ стипендійный фондъ им. Теодора Качалы зъ корѣннымъ капиталомъ 3.000 зр.

Голосы прасы о адресѣ до трону.

Середъ часописій польскихъ знайшло ся пару, котрѣ мали вѣднагу сказати слово правды о адресѣ, а мѣжь иншимъ и о фарсѣ вѣдграваной зъ Русинами. И такъ Kurjer lwowski въ статьѣ „Niedały adres“ [ч. 26 зъ 26 с. м.] пише: „*Конвенціональні слова* о згодѣ зъ Русинами чей же не можуть служити за програму“ — а Monitor [ч 4 зъ 28 с. м.] каже: „Навѣть уступъ въ адресѣ, сильно выхвалюваный консерватистами — о рѣвноуправненю и идилічнѣй гармонїи зъ Русинами, есть *лишь фразою*, бо чей же нѣхто не буде на серіо трактувати тои згоды, якъ довго тѣлько *збаденізована станьчикерія руска* буде выключно репрезентувати руській народъ“...

Зъ зовсѣмъ иншои бочки взявъ звѣстный зъ свого русинофильства Dziennik polski. Его „дотыкае немило“ навѣть ужитый „по разъ першій въ такѣй енунціяции зворотъ о *двохъ народахъ* замешкуючихъ край“, бо „край сей замешкують dwa szczepy jednego pnia, що вырѣсъ на грунтѣ добровѣльнои уніи“... „То — каже Dziennik — **дотматъ и не мы [Поляки] повинній були его валити... не треба и не вѣльно намъ нарушати вѣкову традицію.**“ Вѣдтакъ Dziennik, переходячи на жадання рускаго клюбу поставлений въ сеймѣ сеи сесіи, пише: „Не знаемо, о скѣлько торги о тѣ жадання стояли въ связи зъ однодушностію, зъ якою адресу ухвалено, але то рѣчь певна, що о скѣлько годять ся всѣ на те, щобы въ краю нашѣмъ кождый знавъ оба языки [внесене п. Барвѣньского о науцѣ обохъ языковъ краевыхъ въ школахъ середныхъ въ цѣлѣй Галичинѣ], о стѣлько край цѣлый рѣшучо не бажае того, щобы безъ потребы творено въ нашѣмъ краю новѣ центры русчины [школы рускѣ], де безъ всякои контролѣ, якъ то учитъ досвѣдъ [?], вщѣплюе ся въ руску молодѣжь не любовь, але ненависть до всего, що польске.“ (Абы зрозумѣти, длячого Dziennik не пріятивный внесеню п. Барвѣньского о науцѣ обохъ языковъ краевыхъ въ школахъ середныхъ на Руси и на Мазурахъ, наведемо тутъ зѣ статьѣ краковскои Now. Reform-ы [ч. 14 зъ 19 с. м.] отсей уступъ: „*Мы пріймали до переседженя*, що сли у всходнѣй части краю мусимо узнати права руского языка въ школахъ и урядахъ, то и въ заходнѣй Галичинѣ языкъ той повиненъ знайти вступъ до школъ публичныхъ. Лежить се не лишь въ интересѣ Русиновъ, але *и въ нашѣмъ власнѣмъ*. Бо сли урядникъ на Руси мусить референтати также въ языцѣ рускѣмъ, *то хто не набуде знаня того языка въ словѣ и письмѣ, тымъ самымъ замкне собѣ добровѣльно вступъ до урядовъ у всходнѣй Галичинѣ*“.)

Зъ вѣденьскихъ дневниковъ головно Neue freie Presse слѣдила за адресою галицкого сойму и высказувалась о нѣй — особливо, о скѣлько йде о Русиновъ зовсѣмъ мѣтко и справедливо. По першѣмъ дни дебаты она писала: „Адреса мѣстить въ собѣ также уступъ о національнѣй рѣвноправности, де каже ся, що Поляки готовѣ всѣмъ *дѣйстнымъ* потребамъ обохъ народностій вдоволити та усунути зъ дороги всьо, що могло бы нарушити згоду мѣжь обома братными народами. Зъ того выходить, що въ Галичинѣ *не вдоволено навѣть дѣйстнымъ*, не то урѣднымъ, *потребамъ рѣвноуправненя*, и що Поляки, горячучись такъ дуже за рѣвноуправненемъ въ Чехіи, мають замести передъ своими дверми. Але Русины, бачить ся, не покладають великого довѣря до тои балаканки адресовои, и длятого они, памятаючи на свои досвѣды зъ истноючою автономію, зовсѣмъ не одушевляють ся до розширеня ей. Д-ръ Окуневскій сказавъ просто, що Русины нѣколи не згодять ся на розширене галицкои автономіи, бо боять ся, що се коштувало бы ихъ за богато, и тому они также нѣколи не пристануть на привернене посередныхъ выборовъ до рады державной...“ А по другѣмъ дни дебаты адресовои написала она: „Традиційного чувства справедливости Поляковъ, котре такъ часто вѣдношено въ дебатѣ адресовѣй, доси анѣ Русины не зазнали, анѣ не проявило ся оно въ радѣ державнѣй. „Справедливѣй“ були Поляки завсѣгды лишь для себе самыхъ и що найбѣльше для своихъ пріятелѣвъ, якъ довго потребували ихъ вѣдпоры. *Тую* такъ звану справедливѣсть иншій называють инакше.“

Орґанъ баденюковъ „Руслан“, розумѣе ся, дуже вдоволеный въ самои адресы — а тѣлько сильно подразнила его некарвѣсть членовъ.

натхненемъ, пѣзнавъ я, що Гаврило справдѣ змѣнивъ ся и ставъ якимсь побожнымъ загорѣлцемъ... Въ своѣмъ запалѣ забувъ вѣнъ навѣть, що мавъ оповѣсти менѣ про свое калѣцтво, ажь я мусѣвъ ему пригадати моѣ бажане.

— Ага, вы хочете знати, въ якій способѣ я окалѣчѣвъ, — сказавъ вѣнъ. — Коротка исторія. Окалѣчѣвъ я, пане, черезъ допустъ божій, на покаяніе... Якъ вамъ, пане, вѣдомо, удавъ ся я бувъ до Львова на заробокъ и прийшовъ сюды щасливо, но заставъ въ сѣмъ мѣстѣ правдиву Содому и Гомору... Заробокъ бувъ и грошѣ були, а я, хочь свято постановивъ собѣ не пити, пивъ... Ще-мь нѣколи въ житю не пивъ такъ страшно, якъ тутъ, навѣть гулявъ при музинкахъ, соблазнь робивъ, чортови душу записавъ... И хотѣвъ вѣнъ, сатана, чимъ скорѣйшь упоратись зѣ мною та й пхнувъ мене пяного пѣдъ те возище, що ѣздить безъ коней, пѣдъ трамвай; но Господь Богъ охоронивъ мене такъ само, якъ тогдѣ, коли я хотѣвъ вѣшати ся въ вашѣй школѣ... Мене придавило, кости поломило, но я живъ, душа сидѣла въ тѣлѣ... И взяли мене до шпиталю, вѣдрѣзали одну руку и одну ногу, выгоѣли та й пустили... Иди въ миръ и не согрѣшай... И ось що зъ мене стало ся, пане: калѣка, жебракъ, нищій... Но хочь я калѣка безъ руки и безъ ноги и хочь менѣ клекотить въ грудяхъ, но я того не жалую, а тѣшу ся, що Господь Богъ обративъ мене на путь спасенія... Бо доперва въ тѣмъ станѣ пѣзнавъ я Бога по правдѣ и молюсь безъ облуды, спокаюю ся, за грѣхи каю ся, давнымъ житьемъ вѣдаю ся, за грѣхи каю ся, давнымъ житьемъ брыджу ся, що ведѣлѣ слухаю слова божого та ще й отсимъ братямъ повтаряю те, що-мь чувъ у церквѣ. Однымъ словомъ: всьо, що мы занедбавъ давнѣйше, теперь здоганяю... Гей вы, братцѣ! — звернувъ ся вѣнъ знову до дѣдовъ, — вы вже знаете, якій я бувъ грѣшникъ, но теперь я каю ся передъ Господомъ Богомъ и передъ вами... И вы кайтесь, братцѣ, бо нѣхто зъ насъ не е безъ грѣха, а ты Михалку памятай, не наставай на чуже добро, запануй надъ своими уломностями...

— Ну, вже не буду, не буду, а ты не кричи, бра', не вередуй! — проснувъ ся лысый Михалко, а якійсь руденькій дѣдокъ зъ дуже довгою шиею присунувъ ся до моихъ нѣгъ, задеръ до горы голову и ставъ до мене шептати, ставъ Гаврила Чорнѣя выхваляти:

— Се — каже руденькій дѣдокъ — великій святець нашъ Гаврило, вѣнъ намъ все говорить слово боже и обстае за нами... Славный чоловѣкъ!

Я сподѣвавъ ся, що Гаврило Чорнѣй спытае мене про свою дочку Татяну, зъ котрою вѣнъ передъ лѣтами такъ нѣжно розставъ ся, но вѣнъ не ставивъ менѣ такого пытаня, такъ що вкѣнци я самъ звернувъ его увагу на родинній обставины. Я хотѣвъ Гаврила потѣшити вѣсткою вѣдъ его найближнихъ, зъ котрыми я недавно видѣвъ ся, однакъ мене сподкало велике розчарованѣ... Показало ся, що мѣй Гаврило ставъ за той часъ цѣлкомъ обоятнымъ взглядомъ своеи родины...

— Пане! — закликавъ вѣнъ, — я вѣдрѣкъ ся для Исуса Христа своеи единои дочки рабы божои Татяны, и своего зятя раба божого Ѳеодора, и своеи жены рабы божои Евѳимія... Най они жнють собѣ щасливо, хочь на сѣмъ свѣтѣ нѣхто не може бути по правдѣ щасливымъ... Гей, вы всѣ! — звернувъ ся вѣнъ знову до дѣдовъ, — памятайте тое добре, що на сѣмъ свѣтѣ нѣхто не може бути по правдѣ щасливымъ; такъ именно говорить слово боже и вы не завидуйте другимъ ихъ щастя... Доперва тамъ [вѣнъ показавъ палцемъ своеи единои руки въ гору], коли мы засядемо зъ Исусомъ Христомъ до трапезы небесноѣ, будемо щасливѣ. Але на тое треба собѣ тутъ заслужити... Ось бувъ собѣ богачь и Лазарь...

Та менѣ не хотѣло ся слухати исторіи про богача и Лазаря, котру Гаврило ставъ деклямувати зъ великимъ запаломъ и натхненемъ; менѣ було спѣшно и я ставъ при вѣдходѣ обдѣляти дѣдовъ дробняками, давъ кождому по два крейцарѣ, а Гаврилови по старѣй знакомости давъ найбѣльше.

— Вы вже йдете, пане? — спытавъ вѣнъ мене. — Ну, най васъ Богъ провадить... — Вѣнъ намарщивъ чоло и подумавъ хвильку. — Чекайте, пане — сказавъ вѣнъ, — буду васъ просити еще о одну рѣчь. Коли побачите Татяну, то не кажѣть ѣй нѣчого о тѣмъ, що-сте мене видѣли. Бо она жѣнка, якъ кожда друга, и не пѣзнае своимъ жѣночимъ розумомъ тои ласки божои, що мене сподкала [вѣнъ глянувъ на свѣй порожный рукавъ и на деревляну кулю], та буде плакати, журити ся, побиватися... А я того не хочу; най она о тѣмъ нѣчого не знае...

— Будьте спокойный, Гаврило, — вѣдповѣвъ я, — до Чмелева я вже не поѣду, бо я на посадѣ въ цѣлкомъ иншихъ сторонахъ, и здѣсь зъ Татяною не буду вже видѣтись нѣколи...

— Ну, коли такъ, то добре, я спокойный, — сказавъ Гаврило. — Богъ да простить за милостиню! Гей, друже! — звернувъ ся вѣнъ до своихъ бездольныхъ товаришѣвъ, — молѣть ся и дякуйте Богу за милостиню!

Я ще разъ окинувъ взоромъ Гаврила, ще разъ глянувъ на него, здѣсь послѣдный разъ въ житю, менѣ зробило ся жаль его, до очей тиснулись менѣ сльозы.. Я пѣйшовъ дальше и ставъ по дорозѣ роздумувати надъ житемъ Гаврила Чорнѣя и подивляти невыслѣджени стежки Провидѣня... Я колись такъ широ бажавъ зробити зъ него порядного чоловѣка, завернути его зъ блудной дороги та запевнити ему щастя на старѣсть... Но менѣ не повело ся; вѣнъ выхопивъ ся менѣ зъ рукъ и я бувъ певный, знаючи его натуру, що вѣнъ пропаде, згине де-небудь въ ровѣ або на коршемнѣмъ смѣтю... Однакъ на щастя моя обава оказалась даремною. Ото вѣнъ навернувъ ся цѣлкомъ, ставъ навѣть побожнымъ загорѣлцемъ, але въ якій способѣ вѣнъ до сего прийшовъ? Цѣлкомъ въ иншій способѣ, якъ-бы сего мѣгъ хто сподѣвати ся... Вѣнъ бувъ навѣть щасливый, но те его щастя также було цѣлкомъ иншe вѣдъ того, котре я для него колись придумувавъ...

нбвъ т. зв. рускаго клюбу. Бо й якъ же? Д-ръ Савчакъ, членъ навѣть субкомітету комісіи адресовои, не появивъ ся вже першого дня дебаты въ соймѣ а положивъ ся до лбжка. „Чи занедужавъ дѣйстно?“ пытав кусли во органъ баденюкбвъ. А вбдтакъ всѣмъ тымъ членамъ клюбу, котрѣ мали вбдсунутись вбдъ голосования за адресою, таку дав науку: „Послови не яло ся *ходити мѣжь дощ*. Его задача: выступати ясно и ясно, зъ вбдкрытымъ шеломомъ. Его задача лежить въ тбмъ, що бы смѣло и откровенно высказати свою гадку въ законодатнбмъ тѣлѣ. Тажь соймъ на те е, щобы выслухавъ голосу хочь-бы и опозиціи. Всяка опозиція мае навѣть свою вагу. Чому-жь бы послы, що не солідаризую ь ся зъ адресою, не мали пбйти коректнымъ слѣдомъ д-ра Окуневского? Нѣ рускій клюбъ, нѣ польска бблышбсть соймова не збрве имъ головы за те. Рускій клюбъ рѣшивъ навѣть дати повну свободу сво имъ членамъ въ тбй важнбй справѣ... Смѣло панове! Рускій нарбдъ хоче побачити васъ на аренѣ, на котру васъ вы славъ, и почути вашь голосъ! Procul negotiis не можна ставати, а тымъ менше *въ критичнбй хвили ховати ся по заулкахъ*“. — Треба признати, бесѣда розумна, тблько-жь органъ баденюкбвъ дуже добре знавъ „своихъ Папенгаймербвъ“ — знавъ, що нѣодмѣнъ того не зробить, и справдѣ не зробивъ...

А въ день пбзнѣйше органъ баденюкбвъ констатуе: „Зъ рускихъ послбвъ голосували за адресою Преосв. еп. Чеховичь, Барвѣньскій, Вахнянинъ, Гаморакъ и Каратницкій“... забувъ ще шестого — Винничука... Прочій зъ клюбу або поѣхали до хорыхъ дочокъ, жѣнокъ, або вбдъ Рбздва не прибули ще зъ села, або занедужали случайно, або вбдтягнули ся вбдъ голосования [Кульчицкій и Небыловець]. „Въ мотивы, якѣ склонили деякихъ послбвъ рускихъ до абсенціи, входити не будемо, — каже „Руслан“ — се ихъ лична справа совѣсти.“ На нашу гадку органъ баденюкбвъ не мае чого тужити, бо чимъ менше „рускихъ послбвъ“ голосувало за адресою, тымъ ббльша пайка „милости паньско-польскои“ припаде кождому зъ нихъ — „бѣдныхъ“ — якъ выразивъ ся про нихъ пос. Окуневскій.

Соймъ краєвый.

[14-те засѣданє, 3-ои сесіи, VII-ои періоды соймовы дня 29 н. ст. свчня].

Передъ приступленямъ до порядку деннаго повѣдомивъ маршалокъ, що зголошено два наглячій внесеня вбдъ послбвъ Володислава Чайковского и гр. Андрѣя Потоцкого.

Пос. В. Чайковскій поставивъ резолюцію до правительства, щобы речинець предкладания фасій особисто-доходового продовжити до 1 марта с. р. — Се внесеня наглячe принято безъ дискусіи.

Пос. гр. Андр. Потоцкій зажадавъ 8000 зр. запомоги для краковского университету на вбдповѣдне святковане 500-лѣтнего ювілею вбдновленя сего университету. Университетъ заснованый въ 1364 р. а въ 1400 р. вбдновленый Ягайломъ. Зъ нагоды сего ювілею мае университетъ опублікувати якесь вбдповѣдне выдавництво. — Внесеня вбдслано до комісіи буджетовои.

Зъ черги приступлено до справоздания комісіи буджетовои що-до акціи помбчной на сегорбчный неврожай. Найперше отворено дискусію, замкнену вчерашного засѣданя задля браку комплету.

Пос. Стила (людовець) жадавъ, щобы квоту 50.000 зр. на запомоги пбдвысшити на 100.000 зр. — Послы Целецкій и Стан. Бнджейовичь противили ся сему пбдвысшеню зъ огляду на рбвновагу буджетову. — Пос. Вахнянинъ рбвножь противный бувъ внесеню Стилы, але якъ бы вже розходило ся о пбдвысшене краевои субвенціи на ратункову акцію, то бувъ бы за пбдвысшенемъ квоты на оплату процентбвъ вбдъ позичокъ затягненыхъ повѣтами. — Пос. Д. Абрагамовичь порадивъ, щобы вбзвати правительство до вызначеня бблыпои квоты на запомогу для Галичины. — Поправка Стилы перепала (голосувало лишь 24 послы) а резолюцію Абрагамовича принято.

Рбвножь не угримали ся поправки до дальшихъ внесень, въ тбмъ напрямѣ, щобы квоту зъ фондбвъ краевыхъ пбдвысшити. Натомѣсть въ резолюціяхъ до правительства ухвалено, щобы вызначило 50.000 сотнарбвъ метр. соли для худобы (замѣсть 25.000 сотн.), та принято поправку пос. Гаморака, щобы додати мѣжь повѣты, де мае дозволити ся поббръ сыровицъ, такожь и деякій села повѣта снятыньского.

Ухвалено безъ дискусіи внесеня комісіи буджетовои що-до роздѣлу бонифікацыи за фондъ пропінаційный мѣжь повѣты. Бонифікацію, въ квотѣ 50.000 зр. за убутокъ додатковъ до податковъ оплачуваныхъ гал. фондомъ пропінаційнымъ, роздѣлюе выдѣлъ краевый мѣжь повѣты.

Комісія адміністраційна, здаючи справу въ адміністраціи краевыхъ фондбвъ позичковыхъ на будову касарень для войска, предложила резолюцію зъ зазывомъ до правительства, щобы кошты будовы касарень покривало въ державного скарбу. — Принято безъ дискусіи.

Комісія адміністраційна здаючи справу зъ внесеня пос. Середнявского въ справѣ почтовои біржи робітничои, предложила вбдослати внесене до выдѣлу краевого для зложеня справоздания. Промавляли: пос. Середнявскій и членъ выдѣлу Романовичь, котрый заявивъ, що теперь вже правительство заняло тою справою и скликало анкету. Внесеня комісіи принято.

Принято безъ дискусіи справоздане комісіи господарства краевого що-до школы лѣсной у Львовѣ. Мѣжь резолюціями мѣстить ся зазывъ до правительства, щобы можна було складати испыты на ц. к. управителювъ лѣсовыхъ не у Вѣдни а у Львовѣ.

Принято справоздане комісіи зелѣзничои що-до будовы зелѣзницѣ зъ Рогатина до Задбрья зъ такимъ внесенемъ: Поручае ся выдѣлови краевому, щобы порозумѣвши ся зъ перемышляньскою радою повѣтовою, выслати въ 1898 р. на кошть перемышляньского повѣту инжінера для перестудіована истнуючого шляху зелѣзничбго въ Пбдгаець на Бережаны, Нараѣвъ, Перемышляны, Глиняны до Задбрья, а такожь до выготовленя нового шляху по части змѣненого с. в. вбдъ Янчина до Рогатина.

Ухвалено veniam aetatis д-рови Бігельмаерови, провізоричному директорови шпиталю въ Самборѣ; veniam studiorum двомъ краевымъ функціонарямъ канцелярійнымъ.

Слѣдуюче засѣданє въ понедѣлокъ.

Переглядъ політичный.

Въ моравскбмъ соймѣ мотивуванъ молодоческій посолъ Сілені свое внесене зъ зазывомъ до правительства, щобы безпроволочно поробило кроки въ цѣли охороны національныхъ меншостей. Національна борба дбйшла теперь до краю и крайный вже часъ приступити до справедливои угоды. Внесене передано комісіи.

Пбдчасъ нарадъ вбйшла на салю соймову бѣдно одягнена жѣнка зъ дитиною на руцѣ, а въ другбй руцѣ тримала петицію. Промавляючи по чески, просила послбвъ, щобы прихилили ся до просьбы ей чоловѣка, учителя Гріндля, котрый також явивъ ся на сали, о удѣленя пенсіи, о котру просить вже вбдъ пяти лѣтъ. Жѣнка заявила, що ихъ родинѣ грозить голодна смерть. Мршалокъ вбзвавъ Гріндлѣвъ, щобы опустили салю; а коли не хотѣли послухати, служба вывела ихъ на силу. Послы зібрали мѣжь собою досыть значну суму для нещасной родины.

Истрійскій соймъ принявъ резолюцію, высказуючу, що перенесене сойму въ Паренца до Полѣ було актомъ неконституційнымъ. Правительственный комісарь вбдиравъ докоры, роблены правительству.

—

Wiener Allg. Ztg. приносить допись зъ Берлина зъ жерела нѣбы то добре поінформованого, що бесѣда нѣмецкого канцлера кн. Гогенлоого, выголошена въ прускбмъ соймѣ для умотивованя правительственного внесеня на лобльшене кольонізаційного фонду въ Познанщинѣ, не мала того значѣня, яке ей надають декотрій дневники вѣденьскій. Въ берлинськихъ кругахъ, блинькихъ до правительства, чудують ся, якъ могли вѣденьскій дневники добачити въ тбй бесѣдѣ алюзію до австрійскихъ вбдносинъ. Бесѣда канцлера була звернена въ иншу сторону. Нѣмецке правительство вбдъ довшого часу замѣчае, що аґітація, яка розвивае ся мѣжь россійскими Поляками за угодою зъ Россією, по части выходить зъ Познанщины; и на те хотѣвъ канцлеръ указати въ своѣй промовѣ. Отже коли кн. Гогенлоге звернувъ увагу на небезпеченьство, яке изъ стороны польскои аґітаціи грозить Прусамъ, то не мавъ на гадцѣ Галичины, до Поляки зъ національного огляду цѣлкомъ задоволеній австрійскимъ правительствомъ и не вдають ся въ аґітацію противъ Прусъ.

—

Въ справѣ процесу Золѣ доносять зъ Вѣдня, що въ тамошныхъ політичныхъ кругахъ є така гадка, що парижскій амбасадоры и послы, котрыхъ Золя взывае на свѣдковъ въ своѣмъ процесѣ, не являть ся передъ французскимъ судомъ присяжныхъ. Австрійско-угорске правительство зъ своіи бодай стороны не позволить, якъ гадають, своему заступникови въ Парижи ставати передъ судомъ. Рѣчь се легко зрозумѣла: для жадноі зъ державъ не може бути рѣчею бажаною, щобы ей заступники мали ставати въ такъ прикрбмъ політичнбмъ процесѣ, якимъ є процесъ Золѣ.

НОВИНКИ.

— Во второкъ 1-ого н. ст. лютого с. р. о годинѣ 7 вечеромъ урядже товариство „Просвѣта“ при спбвучасти Львбвского Бояна въ великбй сали „Народного Дому“ деклямаційно музикальній вечерницѣ зъ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово; проф. І. К. — 2) „Рѣченька“ Лаврбвского; мѣшаный хоръ Бояна. — 3) Скрипка: фантазія Сметаны зъ оперы „Далиборъ“ и Godard Berceuse; О. Б. — 4) Деклямація: „Не чужого мы бажаемъ“ В. Шашкевича и „Въ свѣтъ за очи“ Б. Лепкого; Е. О. — 5) „Гей по горѣ“ Вербицкого; мужескій хоръ Бояна. — 6) Сольо-спѣвъ зъ „Купала“ Вахнянина; п. А. — 7) Фортепіянъ: Duo dramatique Volae'a; пп. Ш. и Н. — 8) „До рускои пѣсни“ Матюка; мужескій хоръ Бояна. — 9) Деклямація: „Здоровъ Собору Просвѣты“ О. Федьковича; п. К. — 10) „Ой весна, весна“ Лисенка; мѣшаный хоръ Бояна. — Цѣна мѣсць: фотель 1 зр., крѣсло 80 кр., партеръ 50 кр., галерія 25 кр. — Білеты дбстати можна кождого дня въ товариствѣ „Просвѣта“ [рынокъ ч. 10.]. — Дохбдъ зъ вечерницѣ призначеный на памятниковый фондъ Маркіяна Шашкевича. — По вечерницяхъ вбдбуде ся комерсъ въ льокалю „Руской Бесѣды“ [рынокъ ч. 10.].

— Ну, прецѣнь вже! Подаемо до вѣдомости Русинбвъ, що Адміністрація податковъ у Львовѣ мае вже рускій друки на фасію особисто доходового податку. Сподѣвати ся, що тѣ друкій пбйдуть и въ край. Нехай же жь Русины скрбзь домагають ся друковъ въ рускбй мовѣ!

— Д-ръ Северинъ Даниловичь, бувшій адвокатъ въ Коломыи а опбсля въ Кутахъ, зголосивъ перенесеня своіи канцеляріи адвокатскои зъ днемъ 10 цвѣтня 1898 до Перемышля — якъ се оголосивъ въ урядовбй часописи.

— Изъ статистики галицкихъ школъ середныхъ. Зъ кбнцемъ року шк. 1896/7 було въ нашбмъ краю 34 школъ середныхъ, а то: 30 гімназій а 4 школы реальній. Ученикбвъ було 15.242; зъ тыхъ ходило 13.627 до гімназій, а 1.615 до школъ реальныхъ. Пбсля народности выказув справоздане: 12.320 Полякбвъ, 2.676 Русинбвъ [характеристичне, що 158 ученикбвъ греко-кат. обряду заявили, що они gente Rutheni, natione Poloni], 379 Нѣмцѣвъ и 25 иншихъ народностій. Одна гімназія припадала на 230.000, а одна школа реальна на 1,700.000 мешканцѣвъ. Одинъ гімназіястъ припадавъ на 513, а одинъ реалістъ на 3.334 мешканцѣвъ. За одного ученика платало правительство 73·66 зр. Зъ початкомъ сего року шкбльного вписало ся до гімназій 15.543, а до школъ реальныхъ 2.095, отже разомъ 17.638 ученикбвъ. Въ порбвнаню зъ початкомъ року шк. 1896/7 зросло число принятыхъ ученикбвъ въ 1897/8 роцѣ шк. въ гімназіяхъ о 784 а въ школахъ реальныхъ о 347. Зъ испытбвъ вступныхъ до 1-ои клясы зголосило ся въ 1897/8 роцѣ шк. 4.477 кандидатбвъ; зъ тыхъ репробовано 1.022 або 22·83%, отже майже що четвертого кандидата.

Поминувши школы реальній, де Русинбвъ дуже мало було межи учениками гімназій Полякбвъ 10.810, *Русинбвъ 2.561*, Нѣмцѣвъ 367, Чехбвъ 18, 1 Італіянець и 1 Англіець. Перше мѣсце що до абсолютнои бблыпости ученикбвъ займають Поляки [розумѣесь и жиды-Polacy mojż. wyzn.], друге Русины, а трете Нѣмцѣ. Пбсля конскрипціи зъ 1890 р. — въ Галичинѣ є 45·39% мешканцѣвъ обряду римокат., а ученикбвъ того обряду було 61%; мешканцѣвъ греко-кат. обряду є 42·23% мешканцѣвъ, а ученикбвъ сего обряду було тбльке 19·5% [а зъ сего 1% заявивъ ся „narodowości polskiej“]. Жидбвъ числить Галичина 11·66% мешканцѣвъ, а ученикбвъ жидбвъ було 18·5%; отже найббльшій удѣлъ въ середныхъ школахъ въ вбдношеню до числа населеня припадае на жидбвъ! Яркій контрастъ: 1 ученикъ-жидъ припадае на 297 мешканцѣвъ-жидбвъ, 1 ученикъ-Русинъ припадае на 1124 мешканцѣвъ-Русинбвъ. Сумно!

— Д-ръ Станиславъ Яна, лѣкарь у Львовѣ, чоловѣкъ дуже способный, совѣстный и незвычайно честный, вбдобравъ собѣ житя выстрѣломъ зъ револьвера вчера о 9 годинѣ рано въ своѣмъ мешканю при улици Паньскбй. Скбнчивъ сейчасъ, безъ мукъ. Покбйный числивъ 46 лѣтъ житя и бувъ безженный. Причиною самоубійства бувъ розстрбй нервовый, а свѣдчить о тбмъ и картка, яку покбйный полишивъ на адресу своіи сестры: „По 19-дневнбй безсонности вбдбираю собѣ житя. Я такъ роздразненый, що не здаю собѣ справы зъ отсего мого кроку. Нехай менѣ простать тѣ, котрымъ смерть моя зробить прикрбсть.“ — И справдѣ смерть покбйника дуже прикро вразила всѣхъ, що его знали, а мѣжь тыми и многихъ Русинбвъ, котрыхъ вбнъ лѣчивъ або зъ котрыми живъ у приязни. Честь его памяти!

— Буки и свячена крейда. Борба о мандатъ посольскій зъ округа Нижска-Ланьцутъ розгорѣла ся на добре. Три польскій сторонництва выступили до борбы на житя и смерть, а котра сторона побѣдить, тяжко вгадати. Кандидатбвъ, якъ вѣдомо, явило ся трехъ: кс. Стояловскій, селянинъ Іосифъ Яхович зъ партіи людовои и камѣнярь зъ Львова Корнило Желяшкевичь соціялістъ-демократъ. Кандидаты объѣздять повѣты и приднують собѣ сторонникбвъ. Кс. Стояловскій мае найдогбдньйше поле до того попису, бо вбдправляе богослуженя и говорить реторичнѣ проповѣди по костелахъ. Удало ся вму при помочи послбвъ-стояловцѣвъ сфанатизувати многихъ, особливо мѣщанъ и ремѣсникбвъ, и тѣ взяли ся до радикального средства, якъ то було при выборѣ Шайра: значити несолідарныхъ „крейдою и обкладати буками“. Сен немилон операціи досвѣдили на собѣ посолъ д-ръ Вінковскій и Стапиньскій, котрѣ яко представителѣ партіи людовои выѣхали на аґітацію за кандидатурою сел. Яховича. Ото въ мѣсточку Уляновѣ, коли они оба сидѣли при чаю въ реставраціи въ ратуши, сторонники кс. Стояловского кинулись на нихъ и страшно ихъ побили, а хто знае, щобы въ нимы було стало ся, сли бы чудомъ не спасли ся були пбдъ охорону жандармеріи. Не лѣпше повело ся дня 23 с. м. и сторонникамъ Желяшкевича, тремъ аґітаторамъ-соціялістамъ на зборахъ кс. Стояловского въ Рудинку, котрѣ промовляли противъ кс. Стояловского и роздавали друкованѣ вбдозвы. Сторонники кс. Стояловского кинулись на нихъ и двохъ тяжко побили, а третього Шіфлера, дбгнали на гостинци и смертально его поранили, подѣравнивши ему голову палками. Тымъ способомъ усувають стоявловцѣ „перешкоды“ — и хто знае, чи при такбй „енергічнбй“ аґітаціи релігійно-політичный „вархолъ“ [якъ называли свого часу кс. Стояловского его противники] не спбчне на старѣ лѣта на выгбднбмъ курульскбмъ крѣслѣ по всѣхъ процесахъ, екскомунікахъ, угечахъ и вязницяхъ, словомъ: по всѣхъ гбркихъ ударахъ, якихъ зазнавъ въ своѣмъ авантурничбмъ житю...

— Зъ Стрыя пишуть намъ: Дня 26 с. м. вбдбули ся загальній зборы членбвъ Рускаго Касина въ Стрыю и на тыхъ зборахъ ухвалено выкинути зъ Касина „Руслана“ органъ нашихъ баденюкбвъ. Доси придержувало ся наше Касино засады, щобы держати въ своѣй читальни всѣ рускій часописи, навѣть такій, зъ котрыхъ тенденціями не згоджувало ся, н. пр. „Буковину“, „Галичанина“; але послѣдній выступы „Руслана“ вже крайно огбрчили всѣхъ Русинбвъ, безъ рбзницѣ партій, бо звѣстна рѣчь, що Барвѣньскій зъ своимъ баденѣвскимъ „чадомъ“ нѣгде мѣжь Русинами сторонникбвъ не мае. Пригадаймо собѣ, що имя Барвѣньского красувалось на драконьскбмъ внесеню Фалькенгайна, пригадаймо собѣ его выступы въ оборонѣ політичного стану посѣдания польскои шляхты, а теперѣшній напады его органу „Руслана“ въ справѣ театру его несовѣстній напасти на „Руску Бесѣду“ и на выдѣлъ „Просвѣты“, а кождый добромыслячій Русинъ мусить прийти до переконаня, що „Руслана“ треба выкурювати зъ всѣхъ касинъ и читалень, если ще де знаходить ся. По выступѣ Барвѣньского въ адресовбй комісіи и въ соймѣ при дебатѣ адресовбй чей же кождому стало ясно, якого Русь выховала „сынка“. Добре писало „Дѣло“, що нѣратись не хоче...“ Справдѣ болестно и сумно! — *Громадянинъ*.

— Зъ Станиславова: Простуючи [пбсля §. 19. зак. пр.] донись п. Ром. Зарицкого, яко головы станиславбвского Бояна, въ новинкахъ 11 ч. „Дѣла“, заявляю, що неправдою есть, яко-бы я на засѣданю Бояна 27 грудня 1897 р. згодила ся на услбвя Бояна що-до участи его въ вечерницяхъ на Маланки яко делегатка товариства Рускихъ женщинъ, бо дбставши запрошеня на се засѣданя яко выдѣлова и дірігентка въ Боянѣ, не забирала я голосу именемъ товариства Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ; противно — на тбмъ засѣданю, на внесеня дірігента п. Якубовича, рѣшено справу удѣлу Бояна уложити зъ товариствомъ Рускихъ женщинъ въ дорозѣ письменнбй, а се не наступило. Длятого по кликана въ допись записка засѣдань показуе ся яко невгбдна зъ правдою. — Въ Станиславовѣ 28. свчня 1898. *Софія Бучиньска*.

— Дробній вѣсти. Бурмістромъ мѣста Сянока [на мѣсце помершого Кир. Ладижиньского] выбраный віцебурмістръ п. Айталь Витошиньскій [Русинъ]. — У Львовѣ померъ кс. Іосифъ Шелигбвскій, схоластикъ и сеніоръ лат. арц. капітулы, въ 89 роцѣ житя а 65 роцѣ священьства. — У Львовѣ мають ся утворити въ короткбмъ часѣ двѣ новій антики. — Въ Липску померъ книгарь свѣтовои славы Генрихъ Брокгавсъ. — Міністеръ гр. Ал. Голуховскій прибувъ [кажуть, що въ справахъ своихъ] на три днѣ до Львова.

— **75.000 коронъ** то головна выграна льотерії на памятникъ архикнязя Евгенія. Звертаемо увагу нашихъ пов. читателювъ на те, що тягнене вбдбуде ся дня 11 лютого.

Посмертій — ✝ — оповѣстки.

Климентина Охримовичѣвна, дочка посла Охримовича, упокоила ся въ Дрогобичи дня 24 н. ст. свчня въ 24 роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Чернбвцѣ 29 свчня. Въ соймѣ зложивъ митрополитъ Чуперковичь внесене о высланю адресы до трону; внесене пбдписали всѣ послы; передано его комісіи.

Вѣдень 29 свчня. Въ долѣшно-австрійскбмъ соймѣ принято нагляче внесеня, домагаюче ся вбдъ правительства безпроволочного внесеня языковыхъ розпоряджень; внесене высказуе заразомъ гадку, що справа языкова може бути полагоджена лише въ законодатнбй дорозѣ въ радѣ державнбй.

Любляна 29 свчня. Краньскій соймъ принявъ внесене, щобы выслано адресу до трону, и выбравъ адресову комісію.

Прага 29 свчня. П. Ніче выступивъ въ соймѣ зъ внесенемъ, щобы установлено урядового тлумача, котрый бы важнѣйшій бесѣды послбвъ перекладавъ на другій языкъ краевый. П. Лінертъ зложивъ внесене на заведене національныхъ курій зъ правомъ вета. Выбрану торбкъ адресову комісію скликано на вторникъ. Приступлено до выбору комісіи для внесеня гр. Buquoy; Нѣмцѣ заявили, що анѣ въ выборѣ комісіи анѣ въ ей працяхъ не возьмуть участи.

Будапештъ 29 свчня. Въ Колошварѣ вбдбула ся вчера ревізія у кблькохъ румуньскихъ священикбвъ; найдено революційній вбдозвы, друковани въ Румунін.

Берлинъ 29 свчня. Цѣсарь Вільгельмъ выдавъ розпоряджене, щобы въ школахъ народныхъ и середныхъ заведено вправы въ веслованю.

Петербургъ 29 свчня. Болгарскій князь зъ женою и зъ сыномъ приѣде сюды 1 марта и забавить двѣ недѣлѣ.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ вафлетилення, остроты крови, недокровности, золотуха и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 96—?

Надослане.

Заведене ц. и к. надворного фотографа
ГЕННЕРА, при ул. Академічній 18
отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 17—52

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкій ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, лъорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнд електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя зъ провінцій вѣдворотно. 4188

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПІЕ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкаій легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моєи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій виноо по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 82—? Зъ высокимъ поважанемъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

По кільканацяти-лѣтній практицѣ и вѣдбутю спеціяльныхъ студій въ Берлинѣ, Монахіюмъ и т. д. осѣвъ
ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ Б. Кретцъ
у Львовѣ и ординуе вѣдъ 9—10 передъ пол. и вѣдъ 3—5 попол. при улици Собѣского ч. 3.
Для убогихъ безплатно. 6 2—?

Найлучшою водою до питя
при небезпечности епідеміи є въ такихъ выпадкахъ часто выпробованый, повагами въ медицинѣ все припоручуваный

натуральна алькалічна щава

Она є цѣлковито вѣльна вѣдъ орґанічныхъ субстанцій и надаѳ ся особливо въ мѣсцяхъ зъ непевною водою криничною або проводовою за найздоровѣйшій напитокъ. X.

Оповіщене.

Загальні збори Наукового товариства імени Шевченка відбудуть ся 2 н. ст. лютого о год. 9½ перед полуднем в комнатах Рускої Бесіди з отсею програмою:

1. Вступне слово голови товариства.
2. Принятє протоколу з попередних зборів.
3. Справоздане секретаря з дїяльности виділу і касіра з стану маєткового товариства в році минувшім.
4. Справоздане контрольної комісиї.
5. Вибір виділу і голови товариства а відтак вибір контрольної комісиї.
6. Внесене в виділу на зміну статутів.
7. Внесеня членів.

М. Грушевський голова. *І. Кокорудз* секретарь

КОМПЛЕТНІ ВЫПРАВЫ кухонній и уряджєня комнатній, мебль вѣдѣвній, матерацы дротяній зъ можливо найвыжшимъ опустомъ при бѣльшѣмъ вѣдборѣ
поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля вѣдѣвна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
зъ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V 2 Wimmergasse 33
выготовляваний вѣдъ лѣкарскихъ приписовъ, добродѣйній для орґанѣвъ вѣддыховыхъ, выдѣлюючій флєґму, усмиряючій кашель, усуваючій хрипку и скобѣтъ въ шиї, — Порошокъ 50 кр., принадежный до того чай 0 кр., почтою о 0 кр. бѣльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ двѣ пачки не высилає ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V 2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Міколяша.
Уважати на охоронну марку аптики св. Юрія.
Инсерат вытяти и заховати
382 13—?

Мой електричный подвѣйный Хрестъ Вольты такъ теперь сконструованый, що електричнымъ дѣланемъ току и магнетичною силою далеко перевышшає всѣ дотеперѣшній; вѣнъ довѣдно мѣстить 0·78 Вольтъ електричности.

Мой електричный подвѣйный Хрестъ Вольты не є тайнымъ средствомъ, але спочиває на науковыхъ фізикальныхъ законахъ и есть електричною коронною въ обсягу кождого.

Електричный подвѣйный
ХРЕСТЪ ВОЛЬТЫ
ДЛЯ ЖИДѢВЪ ТАКОЖЪ ВЪ ФОРМѢ
ЗВѢЗДЫ.

Всѣмъ людямъ безконечно порадно *"Вольты Хрестъ" все носити; вѣнъ скрѣпляє нервы, вѣдновляє кровь* и въ цѣлѣмъ свѣтѣ признаный за недорѣвнане средство противъ отсихъ недугъ: *сотець и ревматизмъ, невральгія, слабѣ нервы, безсонность, холодны руки и ноги, гіпохондрія, блѣдниця, астма, спараліжованє корчь, мочене въ постели, недуги шкіры, геморонды, терпнє жолудковѣ, инфлюенца, кашель, глухота и шумъ въ ушахъ, бѣль въ ушахъ, бѣль головы и зубѣвъ и т. д. Непровинена утрата житевои енергіи, немогота и высиленє можна выльчити безнастанным ношенемъ Хреста Вольты.*

ЖЕНЩИНЫ, ДѢВЧАТА повинній въ критичнѣмъ часѣ все носити Вольты подвѣйный Хрестъ, бо вѣнъ майже все усмирює болѣ, охороняє електричнымъ токомъ вѣдъ злыхъ наслѣдковъ, який вже неодно молоде житє въ тѣй критичнѣй періодѣ пѣрвали.

Признань безъ числа!

Будьте ласкавѣ прислати менѣ ще одинъ Хрестъ Вольты, бо бачу, що дѣлає дуже добре, особливо на *конвестіи и терпнє нервовѣ*. 36 1—?

Св. Павлово въ Епанъ коло Боценъ, Оскаръ граѳъ Кінъ

Вѣдъ 16 лѣтъ терпѣвъ я на *костецъ и болѣ въ крижахъ*, але вѣдъ коли ношу Вашъ Хрестъ Вольты, зовсѣмъ не маю болѣвъ.

Вѣдень IX Kaiser Eberadorferstr. 14. Франциска Рентенберґеръ, властителька дому.

Цѣна за штуку зр. 1.80.

По присылцѣ зр. 2. [також почтовыми марками] franco. За послѣплатою бѣльше 20 кр. Высилає лише

Leopold Epstein
Chemiker
TRIEST, Via Carintia 25.

У Львовѣ можь дѣстати въ аптицѣ п. Жигмонта Рукера; въ Краковѣ въ Аптицѣ п. Кости Вишневского, ул. Фльоріяньска 15.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Ковдры шитѣ
зъ венянного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
зъ едвабного атласу по 8·25 зр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.
поручає Магазинъ 5
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

Спеціялістъ обуви непромакаючи власного вынаходу!

ИВАНЪ ЯРИМОВИЧЬ
СКЛАДЪ и РУКОДѢЛЬНЯ
ОБУВИ МУЖЕСКОЙ, ДАМСКОЙ И ДЛЯ ДѢТЕЙ
у Львовѣ, пл. Бернардиньска ч. 10
мае честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляє ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЄ власного вынаходу, зъ всякого рода шкѣръ, якъ: Обувє мужеске и дамске, такожь чоботы зъ холявами тревалй, надмѣрно легкій и по цѣнахъ дуже приступныхъ. — Такожь принимає до вѣдновленя и направы Кальошѣ и Плащѣ кавчуковій, всякій гумовій приряды, якъ такожь зельовяя обуви кавчуковъ. — Всякій замѣщеній замовлена выконуе въ можливо найкоротшѣмъ часѣ. — Дякуючи за дотеперѣшній ласкавій взгляды и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ
Иванъ Яримовичь.
332 18—20
Спеціялістъ до направы кальошѣвъ и плащѣвъ кавчуковыхъ.

ПАСАЖЬ ГАВСМАНА
І. ЛЬВѢВСКЕ
Photo-Plasticon
Подорожь доокола свѣта.
Вѣдъ 20/1 до 6/2 є до побачена:
II нова серія
РИМЪ
Вступъ 10 кр. 278 1—1

Пірэліну
яко найлучше и найтаньше средство до осѣтленя будинковъ господарскихъ, горалень, млынковъ, тартаковъ и т. п. поручає и удержує на складѣ головный заступникъ для Галичины и Буковины
АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ
Львовъ, Браєрѣвска ч. 14.
Цѣнникъ и проспекты gratis.
Вѣдпродавцямъ вѣдповѣдный рабатъ. 450 7—10

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Найделікатнѣйшій гіґієнічний
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ
поручає для санітарныхъ и хірурґічныхъ цѣлей истнуюча вѣдъ 1866 р. фабрика ґумовыхъ товарѣвъ
J. N. Schmeidler
ц. и к. достаєвець надворный
ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.
311 18—?
Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно.

Укінченій слухачъ фільозофіі фіяльольоґ шукає лекцій на провінціи.
Адресъ: Х. У. в Рожнітові poste restante. 81 3—3

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы
продає по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своѣй ново устроєной торговли
у Львовѣ при ул. Кидиньского ч. 2
Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Кросна.
Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инныхъ *агентовъ анѣ похожникѣвъ не высылаємо.* 77 41—52

КУХАРКА РУСКА
въ новѣ рускій выйшла зъ друку и обнимає:
Науку варенія знаменитыхъ правдиво рускихъ стравъ. Найрознѣйшій зупы и додатки до зупъ. — Всякій печенѣ — зразы, бігосы, гудлящѣ, фляки, кльоты и т. п. — Науку робленя сосѣвъ горячихъ и студеныхъ. — Мариноване шинокъ и всякои баранины. — Знаменитій руляды. — Найрознородньйшій мучній лєдомины. — Приладженя знаменитого набѣлу и т. п.
Цѣна 70 кр. 12 3—4
По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высилає franco
ДРУКАРНЯ НАРОДОВА
Ст. Манецкого и Спѣлки
Львовъ, Готель Жоржа.

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр.
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинѣвъ
Цѣна 1 зр
Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
въ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирюче бѣль натирание; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 355 17—39
загально любимого средства домового
все лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко вырѣбъ оріґінальный.
Ріхтера аптика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

Голляндско-Американьска лінія
вносинны пароходами разъ або два на тыждень
зъ Роттердаму до Ню-Іорку
Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Вѣдъ довжины и величины каюты якъ и вѣдъ скорости и елєґанції пароходу.

„The Gresham“
Найстарше и найбогатше Товариство обезпечень на житє въ Лондонѣ.
Найнизша премія. Велика дівіденда.
Информацій удѣляє, проспекты и тарифу розсилає franco 15 3—3
Антоній Кофлеръ
у Львовѣ, улиця Браєрѣвска число 14.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подає пояснена безплатно
около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 2—20

Ц. к. упр. галиц. акційный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенѣсъ
КОНТОРУ ВЫМѢНЫ
и
вѣддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вѣддѣлъ депозитовый
принимає вклады и выплачує завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимає до переховання папиры вартостни и дає на нихъ завдатки.
Крѣмъ того впровадженно подѣбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.
Депозиты сховковѣ (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѣчно, депозитарь дѣстає въ сталевѣй касѣ панцирнѣй сховокъ до выключного ужитку и пѣдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може своє майно або важній документы. 374 [4
Пѣдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогбдньйшій заряджена.
Приписы дотычно того рода депозитѣвъ одержати можна безплатно у вѣддѣлѣ депозитовѣмъ.

Просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Інституту Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоанна Гронька.

Ч. 14. Львовъ, Понедѣлокъ 19 (31) Сѣчня 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ и въ пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Stierstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатай вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклі приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або въ мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з єднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Соймова адреса до трону

не сходить зъ дневного порядку, якъ въ краю, такъ и по-за краемъ.

Зъ вѣденьскихъ дневникѣвъ — окрѣмъ N. fr. Presse, котрои голосъ въ справѣ адресы мы подали въ суботу, сказала розумне слово такожь Arbeiter Zeitung [ч. 27 зъ 28 с. м.]. Она пише:

„Галицкій соймъ спотребувавъ два засѣдання на дебату надъ проектомъ адресы — на дебату, що була злишна такъ само, якъ и проектъ. Оно й не выплатилось бы звертати хочь-бы найменше уваги на пусту балаканку політикѣвъ наживы зъ польского кола, коли-бъ зъ тои дебаты зновъ разъ не выказало ся ярко, що то за цаця тая автономія королѣствъ и краѣвъ, котрѣй приписуе ся чудотворна сила: вывести Австрію зъ політичнои окаменѣлости, въ яку ввергла ю лиха и незручна політика. Речникъ Русинѣвъ [д-ръ Окуневскій] середъ дебаты заявивъ просто зъ моста, що Русины нѣколи не згодять ся на розширенє автономіи Галичины. Але чи то Русины е фанатиками централізму, загальнодержавною партією, для котрои Австрія рѣчь перша и найважнѣйша, а край и народности друга и побочна рѣчь? Зовсѣмъ нѣ! коли они выступають противъ автономіи краю Галичины, то причина сему та, що они сесю „автономію“ пѣзнали зъ горького досвѣду и кождого розширенія ся мусять направду бояти ся. Нѣгде не дасть ся шкѣдливѣйше тои фальшивои автономіи краѣвъ помѣчати наглядѣйше, якъ въ Галичинѣ, де „автономія“ не означае нѣчого иншого, якъ заведенє Русинѣвъ польскою шляхтою. Оденъ поглядъ на карту показуе вже, якъ безглузднею, въ лице бючою всѣ розумнѣ принципы самоуправы народѣвъ есть автономія того *краю*, що безуслѣвно мусить проводити до знасилуваня языковои меншости. Галичина навѣть не числить ся до тыхъ сказочныхъ „исторично політичныхъ индівідуальностей“, якими представляе ся австрійскѣ провінціи; область нинѣшнои Галичины розпадала ся за самостѣйного королѣства польского на три области адміністраційнѣ и вѣдъ нихъ ще й до нинѣ остали ся назвы. Въ Австрію называють „автономією“ вѣддане краю одибѣ могучѣй клясѣ, тамъ польскѣй шляхтѣ, а „розширенія“ автономіи, о якѣй польске коло такъ завзятуе фантазуе, то бажанѣ, щобы нѣхто не спинявъ шляхты въ ѣешефтѣ експльоатації краю. *Правдива* автономія, за котрою мусять бороти ся всѣ приятелѣ розумного розвитку, то не автономія пожовклыхъ документѣвъ, але *вольна самоуправа національно-цѣлостного народу*. Не краски на мапѣ, але живѣ потребы чоловѣка мусять становити основу управы. *Автономія народностій* — отсе формула, що може розвязати австрійску загадку.“

Дальше замѣтна рѣчь, що навѣть молодоческій Narodni Listy [ч. 30 зъ 30 с. м.] признають галицкимъ Русинамъ, що розширенє автономіи польскои въ Галичинѣ есть просто погубне для Руси.

„Гадка се — кажуть Narodni Listy — вѣдмѣнна вѣдъ погляду, якій у насъ пануе, але она въ певнѣмъ взглядѣ доказана и для того заслугуе, щобъ ю зареґіструвати.“

По сѣмъ наведемо дальшій голосы дневникѣвъ польскихъ.

Орґанъ посла Щепановского Słowo polskie [ч. 24 зъ 29 с. м.] пише:

„Соймъ галицкій всѣми голосами противъ двохъ голосѣвъ радикальныхъ Русинѣвъ пп. Окуневского и Новаковского ухваливъ адресу до трону. *Солідарне голосованя клюбу рускаго*, всѣхъ членѣвъ польского людового стороннитства зѣ всѣми иншими сторонництвами сойму вказуе на *велику консолідацію сторонництвъ около автономістичнои програмы*. Есть се заразомъ *поважне пѣдперте політики кола польского у Вѣдни* и програмы бѣльшости автономічнои въ радѣ державнѣй...“

Менше одушев ено, а все таки вкѣнци не безъ вдоволеня глядить на адресу краковска Nowa Reforma. Она [въ ч. 23 зъ 29 с. м.] пише:

„Ухвалена адреса до трону направдѣ не вдоволяе тымъ вымогамъ, якій бы мы хотѣли бачити въ нѣй пѣднесеными, однакъ и не есть она безъ певнои доносимости політичнои. Адреса до трону, на котру мусѣли згодити ся всѣ сторонництва сойму, выпала *блѣдо*, бо могла лише мѣстити въ собѣ засады и постуляты принятій всѣми сторонництвами. А що бѣльшость сойму е консервативна и правительственна, сирѣчь правно державна, то она выключно диктувала гадки при укладаню адресы. Зъ того выйшло, що цѣлу адресу зредагованно зъ неботычнои высоты интересѣвъ державы, бажано зазначити въ нѣй політичну дозрѣлость консервативнои бѣльшости сойму и кола польского до кермованя кораблемъ державнымъ по розбурханыхъ филяхъ, а помиинено пекучій квестіи краевѣй. Тѣлько одна е въ адресѣ гадка, на котру зѣ становища краю можна писати ся: гадка *пѣдбольшеня самоуправы краю и компетенціи сойму*; коло неи вертять ся мотивы и внески другорѣднои вартости. Край вѣддае ся въ тѣломъ и душею въ услуги державы, а зъ огляду на ею критичне положенє есть вѣнъ въ своихъ жаданяхъ такъ благородно скромный, якъ коли-бъ ему до щастя того лишь хибувало, абы въ радѣ державнѣй уложили ся мирнѣ вѣдносины, а кабінетъ Ґанча абы довговѣчно ущасливлявъ Австрію своими помыслами. Отже консервативна бѣльшость вытиснула свою печать на адресѣ до трону, а въ замѣну за те, що не порушила въ нѣй квестій немилыхъ для сторонництвъ меншости, зыскала зъ нихъ стороны велику уступку, що въ адресѣ поминено и покрыто мовчанкою поступовѣ, цивілізаційнѣ и соціальнѣ постуляты краю. Въ виду того адреса держана въ тонѣ загальничѣмъ, а утвором людей, котрѣ вытягають руки радше до кермы державою, анѣжь до ратованя краю зъ нужды и пониженя. Однакъ така адреса мае тую незаперечиму добру сторону, що не зашкодить намъ напевно, а поможе намъ тогдѣ, коли тѣ самѣ жадання, якѣ въ нѣй выражено, знайдуть увзглядненє у всѣхъ краяхъ.. Наслѣдкомъ *такои* адресы була и дискусія надъ нею, справдѣ обильна, але конець-кѣнцѣвъ млава и мало займаюча. Коли вже въ комісіи згоджено ся *однодушно* на проектъ адресы гр. Дѣдушицкого, то... въ повнѣй палатѣ бесѣдники глядѣли радше на те, чого имъ высказати не выпадае, анѣжь що належало бы сказати. Выимкою були два послы рускѣ Окуневскій и Новаковскій, котрѣ дали волю вымовѣ, щобы изъ зовсѣмъ фальшивого становища заатакувати проектъ адресы. И мы бажали бы тую адресу бачити иншою, нѣжь она е, мы бы хотѣли знайти въ нѣй то, чого нѣй хибуе, але годѣ заперечити, що *сли що ратуе ю вартость, то тѣлько гадка розширеня автономіи и компетенціи сойму краевого*. А якъ-разъ противъ тои гадки выточили рускѣ послы гарматы найтяжшого калібру, не хотячи зрозумѣти, що тѣлько при щиро и сильно автономічнѣмъ устрою краю голосъ людуруского може числити на увзглядненє и послухъ.“

На скѣлько N. Reforma мае деякѣ замѣты противъ адресы, на стѣлько зновъ Gazeta narodowa не знаходить слѣвъ похвалы для неи.

„Адреса — каже она — всѣми голосами противъ двохъ ухвалена en bloc! Она не безцвѣтна а выразна и рѣшуча, бо основнѣ гадки, котрѣ становлять *ядро и суть нашои національнои політики въ Австріи*, выраженѣ въ адресѣ такъ выразно, якъ лишь можна було бажати. Свои и чужѣ, приятелѣ и вороги, повинній знати, що *польске коло у Вѣдни веде політику явно въ соймѣ* и що готовнѣ принципы тои політики подѣляють всѣ поважнѣй партіи въ краю... Пос. Окуневскій заступае въ соймѣ всѣ *збанкротованій* опозиційнѣй партіи рускѣй...“

Вкѣнци краковскій Czas [ч. 24 зъ 30 с. м.] пише:

„Дводнева дебата адресова становить безъ пересады оденъ изъ внеслыхъ епізодѣвъ въ исторіи „samorządu“ въ Галичинѣ. Гармонія не заколотила нѣяка партія диссонансомъ; поваги и доносимости маніфесту „kraju“ не уменшило нѣяке не въ пору застереженя... Пѣдъ гаслomъ автономіи и народного рѣвноуправненя ставъ ся соймъ одною густою лавою, а за соймомъ стоить цѣлый край. Для точности треба згадати, що по-за ряды вымкнули ся два партизанты. Посолъ Новаковскій — „туба соціялістична“ и посолъ Окуневскій — „бреняча мѣдь“ радикальныхъ фразъ, утворили опозицію кождый на власну руку. Тая опозиція, сли мала яке-небудь значѣня, то тѣлько сесе, що вѣддала голдъ солідарности, подѣбно якъ брехня в голдомъ зложенымъ правдѣ, а провина чезтнотѣ. Опозиціоністы пѣдносили голосъ певно тымъ смѣлѣйше, чимъ дужче були переконѣчені, що стрѣляють у воздухъ, не шкодячи засадамъ, противъ котрыхъ выступають. Бо прецѣнь пп. Окуневскій и Новаковскій иновѣрно бодай на стѣлько в добрыми патріотами, що бажають такожь Русинамъ розширенія автономіи и національнои рѣвноправности...“ Дальше Czas славословить поодиноку промовы при дебатѣ адресовѣй. Посолъ Барвѣньскій промовлявъ „z umiarkowaniem i *trzeźwością*“ [абы хто не гадавъ, що по пяному?] Віцепрезесъ кола польского Адамъ Бнджейовичъ „*звязавъ маніфестъ сойму въ дѣяльностію делеґаціи польскои въ парляментѣ* и зъ загальною ситуацією державною“... Вкѣнци по полемицѣ зъ Neue fr. Presse, котра звѣстнымъ голосомъ своимъ о адресѣ дуже напсувала крови польскѣй братіи — Czas застановляе ся надъ квестією „сповненя програмы та бажань“, зложеныхъ въ адресѣ до трону. „Сповненє се [каже] зависить вѣдъ рѣзныхъ спѣвдѣлаючихъ чинниковъ. Коли оно наступить, то скрыте въ мрацѣ будучности. Однакъ добре есть вѣдъ часу до часу огорнути ширшій видокругъ и пѣддати ревізіи провѣдній идеѣ, котрѣ, яки стануть тѣломъ и житемъ, присвѣчують немовь идеалы. А то конкретнѣ идеалы, котрыхъ здѣйстненє приспѣшуе вѣра въ успѣхъ и запопадна пѣдготовляюча праця. Соймъ, скѣнчивши засаднічу квестію адресы, приступае теперь до дальшого полагодженя бѣжучихъ справъ господарки краевои. Чимъ успѣшнѣйшу розвинне дѣяльность, тымъ въ ширшѣй мѣрѣ *улекшить задачу тыхъ сесій, котрымъ дано буде перевести донесенѣйшій реформы въ слѣдъ за розширенемъ*, по мысли адресы, *законодатнои компетенціи сойму и за поправою адміністраційного устрою.*“

Всѣ повышій голосы навели мы, щобы нашихъ читателѣвъ якъ найосновнѣйше поинформувати о ставѣ, въ якомъ находить ся справа адресы до трону. Ми не бажаемъ ани хвалити, ани ганити, бо не хочемъ ставати на дорозѣ розвою подій. Ми хочемъ лишь, щобы наши читателѣ знали, що ся дѣе, и щобы могли собѣ самѣ выробити судъ о ходѣ справы.

МРУЧОКЪ.

Изъ записокъ моряка.

Вернувъ я зъ Пекіна.

Мѣй „профатинъ“ Юре зачистивъ мою каюту на диво! Розмалювавъ на бѣло а всѣ пряжки и мосяжнѣ клямки свѣтять якъ золото. По стѣнахъ порозвѣшуваввъ миски и тарелѣ и увесь той японьско-китайскій крамъ, якій назбирае собѣ всякій морякъ въ своѣмъ бурлакованю. Дивлюсь — а въ кутѣ коло умывальника стоить на помостѣ моя найдорожча миска — „справдѣшный сацума“, якъ мене безпечивъ Китаецъ, беручи великій за ню грошѣ, — а въ тѣй мисцѣ пѣсокъ.

— Господине, та то я для „мачки“...

— Якои мачки?

— Та я бувъ на березѣ и найшовъ малого котика.

Въ самѣмъ кутику на моѣй постели сидить, скорчившись въ клубочокъ, мале котятко и дивить ся на мене сѣрыми оченятами, якъ-бы благало помилуваня.

А на дворѣ дощь и вѣтеръ и мрака.

— Нехай! — кажу, — тѣлько щобъ нѣякои нечистоты тутъ не було...

— Прошу пана, оно таке чистеньке, — хвалить Юре, — та й ось пѣску я принѣсъ..

Оттакъ то приймивъ я собѣ въ комѣрце жильця въ свою малу каюту.

Погладивъ и котика по голонцѣ й по хребтѣ и такъ зачало ся наше спѣльне житє.

Котикъ бувъ сѣренькій зъ чорными бѣлявами и чорнымъ хвостомъ.

Сидить вѣнъ клубкомъ на моѣй постелѣ и все слѣдить за мною очима. Не вѣрить менѣ, азіятеке сотворѣня...

Увѣйде Юре въ мою каюту, а котикъ зразъ вѣскакуе радѣстно и давай ласкатись коло его величезныхъ нѣгъ...

Любивъ я свого кремезного Дальматинця. Щире и добре серце було у тыхъ широкихъ грудяхъ. Та й плавали мы вже зъ собою довгенько, а плаванє — то велике слово!

— Якъ назвемо нашого комбрника? — пытаю его.

— „Мачка“, господине.

Мачка то по вашому кождый котъ. Назвѣмъ его Мручкомъ!

Нашъ котикъ уже зачавъ бувъ мурликати мру-мру на велику радѣсть Юра. Такъ оставъ ся вѣнъ Мручокъ, хоть Юре звавъ его дальше „Мручка“ замѣсть „мачка“.

Плаванє було довге, днѣ проходили и мѣсяцѣ. Зъ Мручкомъ мы стали добрыми приятелями. Мру-мру-мру — такъ и ласкавъ ся вѣнъ коло нѣгъ моихъ.

Пишу письмо до дому.

„На мори дня... Дорогѣ мои! Мручокъ выскочивъ на стѣлъ, ласкаюсь та дивить ся то на мене то на зачате письмо. Мру-мру-мру — пѣшли и вѣдъ мене поздоровленє до дому... я-жь твѣй приятель Мру-мру...“

Вже бѣльше якъ двацять день минуло, якъ я не мавъ звѣстки зъ дому. А и почта сюда йде два мѣсяцѣ.

Якійсь бѣль, наче яке погане предчувство, сцѣпивъ мене за серце.

Въ офіцирскѣмъ сальонѣ менѣ не сидѣлося... Пѣйшовъ я въ свою каюту, засвѣтивъ свѣтло, взявъ книжку зъ полицѣ и ставъ читати. Стрѣчки мигкотѣли передъ очима — я видѣвъ буквы, та не розумѣвъ нѣчого. Очи закрылись, голова сперлась на руку и думки полетѣли до своихъ рѣдныхъ у край рѣдный.

Мру-мру-мру...

Мручокъ царапае мене за чоботы, увагу на себе звертаючи.

Щось тяжкого якъ камѣнь звалилось менѣ на груди.

Легенько выскочивъ менѣ Мручокъ на колѣна и ласкаюсь и мурличе.

Мру-мру-мру-мру...

* * *

На дворѣ студѣнь, метелиця. Усѣ вѣкна зашибло снѣгомъ.

А въ пекарни такъ тепло, такъ мило. Бабка все ще суетить ся по кухни, даючи всякій господарскій розпорядки.

Я на тапчанѣ коло старои Анны, а она менѣ казки шепотомъ розказуе. А котъ, великій, сѣрый, щирый мѣй приятель, коло мене мурликае мру-мру мру..

— Дѣти! вже часъ спати! — вѣдзываесь бабка.

— Йдемо бабцю!

— „Отче-нашъ“ дѣти!

— „Оце насъ, ізе есн на небесѣхъ...“

— Бабцю, я вже „Вѣрую“ знаю! „Вѣрую во единого Бога Дерзителя при Понтійскѣмъ Пилатѣ.. “

— Бабцю, правда, що Николка буде въ недѣлю на всю церкву читати „Апостола“?

— Буде, вѣнъ уже въ школѣ вчить ся, вѣнъ уже великій.

— „Дай Боже здоровля дядзьови и бабцѣ и таткови и мамцѣ и менѣ дай Боже вырости и бути добрымъ и послушнымъ хлопцемъ — амѣнь!“

— Бабцю, а можна менѣ котика взяти въ лѣжко?

— Спи, сынку, спи!

Славна школа була въ Яворовѣ, тамъ на горбочку коло церкви. Усѣ вуйки и тѣтки кѣнчили въ нѣй науку, а теперь пѣйшли туда и внуки.

Цюцюра звавъ ся панъ учитель, а мавъ довгій звисаючій вуса.

— Вуйцю, а у мене будуть такій вуса?

— Будуть, сынку.

— А чому у дѣдуся вусѣвъ нема?

— Бо дѣдусь дзекань.

„Буки-азъ-ба, буки-азъ-ба, баба...“ учились мы и на крилосѣ въ недѣлю вытягали тоненькими голосами штудерне „Иже Херувимы“. А по службѣ Божѣй кликавъ насъ дѣдо до себе и дававъ намъ по крейцарю, за те, що добре спѣвали въ церквѣ, а мы складали тій крейцарѣ кождый въ свою скарбонку.

— А теперь, дѣти, — каже дѣдо, — ходѣть спѣвати инакшон!

И мы спѣвали тую дѣточу пѣсню „якъ женивъ ся воробець“...

— Дядзю, а заграйте намъ „заячика“!

И дѣдо брали скрипку та грали, якъ заячикъ по полю скаче, якъ стрѣлець его пострѣливъ и якъ заячикъ плаче...

Настави „тяжкій рѣкъ“. Прийшла тяжка хороба и смерть и голодъ на людей.

Передъ ґанкомъ натовпилось народу — мужиковъ и жѣнокъ, а всѣ выхудлѣ и бѣднѣ и нещастнѣ. Дѣдо роздавали людямъ „запомогу“.

Школу заперли, и зѣ школы на горбочку коло церкви зробили трупарню.

А мы хлопцѣ такій радѣ, що школы не-

формивати въ злощастнбй справѣ адресы.

Замѣтна рѣчь, що якъ въ соймѣ, такъ и въ дневникарствѣ польскбмъ нѣгде не знаходимо рѣчевои критики промовы посла Окуневского або Новаковского, а тбльо одно „гулюкане“...

Замѣтна такожь рѣчь, що анѣ одна польска часопись не зазначуе, що *за адресою голосувало въ палатѣ всего лишь пять членбвъ рускаго клюбу [пять на одинадцять!* отже навѣть менше нѣжь половина]. Зъ тыхъ пятьохъ лише чотары послы — бо еп. Чеховичь засѣдае въ соймѣ зъ голосомъ вирильнымъ. Ба дальше — тѣ чотири послы то власне такѣ, що не выйшли на послбвъ зъ волѣ народу, але противъ волѣ выборцбвъ, а при грубѣй пресіи зб стороны краевого правительства [графа Казимира Баденього] и славетнои автономіи краевои. До тои компанійки, правда, прилучивъ ся ще выбраный такъ само на посла паньскій контркандидатъ Гурика — Винничукъ. Коли отже почислити разомъ тыхъ Русинбвъ, що въ палатѣ голосували за адресою [чотири послы зъ рускаго клюбу, еп Чеховичь и Винничукъ], и порбвнати нхъ число зъ загальнымъ числомъ Русинбвъ въ соймѣ [14 послбвъ и 3 владикъ], то выходить вбдношене 6 : 17, отже *мало-що не третина.* Але польскій газеты не дурнѣ констатувати той фактъ, — се не була бы вода на нхъ млынъ; для нихъ користнѣйше збрехати, що нѣбы клюбъ рускій голосувавъ „солідарно“. Хочь своею дорогою несолідарнбсть деякихъ членбвъ того клюбу не мае для Русинбвъ якогось вызначнѣйшого значѣня — и се мы вже зазначили.

Въ справѣ забудованя гбрскихъ потокбвъ.

На мою допись въ справѣ регуляцін рѣкъ, помѣщену въ ч. 254 „Дѣла“ зъ 1896. вбдповѣвъ п. Мартинець, ц. к. надинжінеръ при лѣсово-технічнбмъ вбддѣлѣ въ Перемышли довшою статьею п. заг. „Кблька слбвъ о забудованю гбрскихъ потокбвъ“. Позаякъ тая статья мала на цѣли выказати, що мои погляды були нѣбы хибнѣ и я яко „необбзнаный зъ дѣломъ“ взявъ ся критикувати дотычнѣ законы краевѣ и державнѣ, то я чую ся спонуканымъ вбдповѣсти на тую статью такожь „кблькома словами“.

Правда, п. Мартинець е фаховымъ знатокомъ рѣчи. Яко такій вбнъ на пбдставѣ дослѣдбвъ науковыхъ представивъ намъ дуже красно важнбсть забудованя гбрскихъ потокбвъ та цѣль залѣсеня нагихъ гбръ и выводы свои доказавъ прикладами зъ рбзныхъ краѣвъ. На выводы тѣ кождый зъ насъ обома руками пбдпише ся та й я зовсѣмъ не оспорювавъ того анѣ не оспорюю. Противно, я въ своѣй допнси выразно пбдкрѣслъ вагу регуляцін рѣкъ, кажучи: „важне се дѣло, дуже важне“, и зъ боку наукового я не тыкавъ той справы. Але-жь инша рѣчь теорія а инша практика, а ще у насъ въ Галичинѣ. Тутъ при звѣстнбмъ шовінізмѣ польскбмъ кождую справу треба судити не лише зъ боку теоритичного, наукового, але и житевого, що такъ скажу практичного. Адже просвѣта народна — яке она важне дѣло! якій законы краевій тутъ выданѣ! якій цвѣтистій бесѣды проголошуютъ ся въ соймѣ самыми представниками найвысшихъ властій краевыхъ и державныхъ! а яке на дѣлѣ водить ся? Просто вѣрити ся не хоче, що люде безъ рутины сценічнои удадуть передъ свѣтомъ такъ гладко грати комедію. Святинѣ науки обернено на агенды політичнѣ а зъ учителѣвъ старають ся зробити піонербвъ політики въ рукахъ фантастбвъ-політикбвъ... А чи то зъ хбсномъ для народу?!

На таке саме закроюсь и справа забудованя гбрскихъ потокбвъ, а взглядно залѣсеня гбръ. Въ теорін представляюсь она дуже гарною, якъ то намъ описавъ п. Мартинець, але инша рѣчь, яку буде мати зъ того користь властитель залѣсеного грунту. П. Мартинець каже, що залѣсене значно пбднесе вартбсть землѣ, бо той моргъ лихого пасовиска, що нинѣ може коштувати 10—15 зр., покрытый лѣсомъ придатнымъ до вырубу буде вартувати колись 500—800 зр. або й ббльше. На те вбдновѣмь коротко: Бойко нашь борше буде сытый, коли зъѣсть кусникъ ощипка зб солію, анѣжь коли буде дивити ся, якъ хтось буде ѣсти булку зъ масломъ. Правда, нинѣ 1 моргъ лихого пасовиска ббльше може и не варта бы, якъ 10—15 зр.; правда, що й той моргъ покрытый лѣсомъ добре загосподарованымъ може колись вартувати 500—800 зр.; але-жь бо то истный образъ буде зъ ощипкомъ и булкою. Нинѣ бодай той моргъ е власностію сего та того бѣдолахи и на нѣмъ вбнъ попасе собѣ вбвцю чи козу и все мае якійсь пожитокъ; але коли ему той моргъ заберуть, то хочь тамъ буде прекрасный лѣсъ шумѣти, що ему зъ того за хосенъ, коли то вже не его лѣсъ буде?

Абы хтось мавъ користь зъ якоись рѣчи, мусить тую рѣчь посѣдати. Абы отже и селяне нашій изъ залѣсенои своеи землѣ могли колись мати якусь користь, мусѣли бы бути властителями тыхъ культуръ. Тымчасомъ п. Мартинець не запереченъ, що селяне збстануть вывласненій изъ земль залѣсенои. Та й не мбгъ запереченъ! Сама устава зъ 30 вересня 1884 [В. з. д. Ч. 117] прямусове вывласненя формально приказуе. Именно въ § 4 выразно стоить: „Парцелѣ грунтовій [котрій мають бути залѣсенѣ], приналежнѣ до поля робучого, *мають бути занятій черезъ вывласненя* на рѣчь предприемця въ тыхъ случаяхъ, коли заходить узасадненый *сумнѣвъ*, чи при полишеню нхъ въ дотычасовбмъ посѣданю *стан нхъ, потрѣбный до цѣли предприемства*, буде цѣлковито и въ часѣ властивбмъ *урядженый и пбзнѣйше утриманый.*“ А чи жь то такъ тяжко буде той „сумнѣвъ“ найти и его „узасаднити“? А хто-жь буде его узасаднювати? Той самъ, що буде его узасаднювати. Такъ отже для нашихъ селянъ зникае навѣть той „сумнѣвъ“ проблематичный, а лишае ся неоспоримый фактъ, що они борше чи пбзнѣйше мусять бути вывласненѣ зб своеи землѣ на рѣчь предприемця т. е. краю. По тбй то причинѣ при комісіи пертрактаційнбй о грунты хлопскій е заразомъ два таксаторы, котрій оцѣнюють вартбсть грунту.

(Конецъ буде.)

Соймъ краевый.

[15-те засѣданя, 3-ои сесіи, VII-ои періоды соймy дня 31 н. ст. свчня].

При читаню петицій забравъ голосъ пос. Остапчукъ, щобы пбдперти петицію зб Збаражчины въ справѣ податковбй.

Маршалокъ краевый повѣдомивъ палату, що на выслану телеграму зъ желанями до папы одержавъ вбдповѣдь телеграфічну вбдъ секретаря кард. Рамполѣ. У вбдповѣди дякуе ся за зложенѣ желаня и удѣляе ся благословенъство св. отця Послы выслухали стоячи сеи вбдповѣди, вбдчитанои секретаремъ гр. Андр. Потоцкимъ.

Зъ черги наступили мотивованя внесень.

Пос. Кшиштофовичь порушивъ въ своѣмъ внесеню справу доставы мяса для вбйскового гарнізону у Львовѣ. Розходить ся въ тбй справѣ о 3000 опасовыхъ волбвъ рбчно. Давнѣйше сю доставу мали львбвскій рѣзники, але вбдъ кблькохъ лѣтъ вбддано доставу угорскому жидови Грінфельдови, котрый спроваджуе волы угорскій, и то не опасовій а пбдлѣйшого рода. Длятого внескодавець ставить внесене: „Взываe ся ц. к. правительство ужити цѣлого свого вплыву, щобы контрактъ о доставу мяса для ц. к. гарнізону у Львовѣ, уплываючій въ 1900 р., а таку шкоду наносячій краевбй годбвли худобы, не бувъ продовженый на дальшій роки.“ — Внесене вбдослано до комісіи господарства краевого.

Пос. Поточекъ мотивувавъ свое внесене въ справѣ введеня въ житѣ розъемныхъ судбвъ пбсля закона зъ 6 марта 1885 В. з. кр. ч. 27. Внесеня се звучить: „Взываe ся выдѣлъ краевый поновити кроки за-для введеня въ житѣ закона громадского о судахъ розъемныхъ зъ дня 6 марта 1875 (В. з. кр. ч. 27) по порозумѣню зъ ц. к. краевыми судами зъ огляду на нову процедуру судову, при чбмъ треба увзглядити отсѣ услбви: 1) Ц. к. суды не повинній приймати справъ спбрныхъ безъ попереднього осуду ихъ судами розъемными. 2) Выдѣлы повѣтовѣ не повинній вдоволяти ся обѣжниками, щобы въ кождбй громадѣ були установлений суды розъемнѣ. Взываe ся выдѣлъ краевый предложити новелю до закона краевого на слѣдующихъ основахъ: §. 1. Урядъ розъемный для мирења сторбнъ споричихъ маe бути утвореный въ кождбй громадѣ. §. 2. Умовы заключенѣ въ судахъ розъемныхъ маютъ вагу документбвъ правныхъ, на основѣ котрыхъ ц. к. суды будуть компетентнѣ зарядити выконанѣ тыхъ умовъ. §. 3. Судъ розъемный складае ся зъ двохъ людей заприсяженыхъ и зъ третого мѣсцевого вбйта на предсѣдателя въ судѣ розъемнбмъ. На внесеня рады громадскои, потверджене выдѣломъ повѣтовымъ, може бути установлене ббльше число судьѣвъ розъемныхъ. §. 4. Суды розъемнѣ е безплатнѣ; присяжнѣ можуть жадати за страту часу найббльше по 50 кр. денно.“ — Внесене вбдослано до комісіи громадскои.

Комісія с б л ь н а, здаючи справу зъ чинности выдѣлу краевого въ справѣ краевои продажи соли, предложила мѣжь иншимъ такій внесеня: Взываe ся правительство, щобы намѣрену змѣну формы топки соли по можности приспѣшило. [Тутъ принято додаткову поправку пос. Тшецецкого, щобы на тыхъ змѣненыхъ топкахъ соли не призабуто вытиснути знамена пбвтреня хреста, гербу Потоцкихъ.] Взываe ся правительство, щобы вбдступило выдѣлови краевому въ 15 повѣтахъ захбдныхъ, де продае ся сбль камѣнна, магазины сбльнѣ уладжений при деякихъ стаціяхъ зелѣзничихъ, а зновъ у всходнбй Галичинѣ, щобы вынарендувало кр. выдѣлови на стаціяхъ вбдповѣдній мѣсця для устроѣня складбвъ соли для худобы. Взываe ся правительство, щобы пбдперло акцію выдѣлу краевого въ справѣ розповсюдненя капніту. Всѣ тѣ внесеня принято безъ дискусіи.

Комісія ш к б л ь н а, здаючи справу о станѣ шкблъ середныхъ въ Галичинѣ, предложила такій внесеня до ухвалы: I. Справоздане кр. рады шкбльнои о середныхъ школахъ въ 1896/7 р. приймае ся до вѣдомости, при чбмъ зазначуe ся, що кр. рада шкбльна выповнила резолюціи соймовій що-до заснованя новыхъ шкблъ реальныхъ и гімназій. II. Взываe ся правительство, взглядно кр. раду шкбльну, щобы приступила до заснованя новои школы реальнои и гімназіи, котра бы зарадила переповненю гімназій въ Ряшевѣ и Тарновѣ, та щобы перемѣнила філію гімназіальнѣ у Львовѣ и Краковѣ на самостбйнѣ гімназіи. III. Взываe ся правительство, щобы призначило вбдповѣдне число стипендій для кандидатбвъ на выдѣлахъ фільософічныхъ. IV. Взываe ся правительство, щобы въ школахъ середныхъ зробило науку исторіи рбднего краю предметомъ обовязковымъ.

Въ дискусіи першій забравъ голосъ пос. Заячкбвскій и поставивъ резолюціи въ слѣдующихъ напрямахъ: Примѣщене паралельныхъ клясъ рускихъ при гімназіи въ Коломыи дуже невбдповѣдне справляe управителеви гімназіи чимало клопоту. Длятого взываe ся правительство, щобы оно приспѣшило будову вбдповѣдного примѣщеня для рускихъ клясъ рбвнорядныхъ. — Говорить ся и пише ся много про недостачу учителѣвъ для науки рускаго языка. Зарадити сему можна бы найперше въ сей способъ, щобы тѣ учителѣ, котрыхъ противъ нхъ волѣ перенесено до захбднои Галичины, привернути назадъ до гімназій всходныхъ. Дальше треба въ университетѣ систематизувати доцентуры языка рускаго, щобы дати можнбсть кандидатамъ образувати ся въ напрямѣ науки языка рускаго. Вкбнци сумна проява, що такъ малый процентъ ученикбвъ рускои народности ходить до шкблъ середныхъ. Правда, головна причина въ нуждѣ економічнбй народу рускаго, а надмѣрныхъ вымогахъ що-до оплатъ шкбльныхъ и обовязкового умундурованя; але крбмъ того въ певнбмъ шовіністичнбмъ трактованю рускихъ ученикбвъ зб стороны учителѣвъ Полякбвъ. Н. пр. въ брбдскбй гімназіи одинъ учитель публично сказавъ въ класѣ до Русинбвъ: Było was tamtego roku 22, ale ręczę wam, że do matury nie dojdzie z was żaden. Така заява учителя не може чейже заохотити рускихъ родичѣвъ посылати дѣтей до шкблъ середныхъ.

Пос. Бернадзиковскій промавивъ и ставивъ резолюціи въ тбмъ напрямѣ, щобы закладано новій науковій заведеня въ тыхъ околицяхъ, де населенe не маe нагоды посылати своихъ дѣтей до шкблъ середныхъ та щобы при ставленю новыхъ будынкбвъ шкбльныхъ увзляднювано вымоги гигіенічнѣ. Пос. Вуйцікъ въ имени клюбу людовцѣвъ критикувавъ систему наукову въ школахъ середныхъ. Бесѣдникъ добачае запропащаня польского духа народного, бо н. пр. исторіи навчае ся зъ пбдручникбвъ, уложеныхъ пбсля методы историчнои Бобжиньского, заапробованои такожь въ Россіи, коли противно выкинено зб шкблъ такій пбдручники якъ Wieczory pod lipą. Вкбнци поставивъ резолюцію, щобы у внесеняхъ комісіи выразно назвати науку исторіи „польскои“ а не якогось краю рбднего (rodzinnego). — Пос. Роттеръ критикувавъ поведене инспекторбвъ шкбльныхъ при візитацін шкблъ. — Пос. гр. Ст. Тарновскій, полемізуючи зъ выводами Вуйцика, остерѣгавъ передъ шовіністичными а цѣлкомъ неоправдаными закидами що-до системы въ середныхъ школахъ галицкихъ. Не треба прикладати ваги до формы и зверхныхъ позорбвъ, бо въ цѣлбй системѣ замѣтный духъ, характеръ, змѣстъ и змаганя польско-національне. Въ Россіи дозволено зъ деякими вынимками творы Міцкевича и Красиньского, а чи можна вбдмовити имъ духа народового? Треба числити ся, що Галичина не е независимымъ краемъ, лишь входить въ складъ монархіи, що тутъ ще й друга народность, отже не можна пбдъ кождымъ взглядомъ ити за далеко, лишь треба вдоволятись справдѣшнымъ характеромъ народовымъ цѣлои системы науковои. Пос. Солецкій промавивъ головно що-до невбдповѣдного примѣщеня гімназій львбвскихъ пбдъ взглядомъ гигіенічнымъ. — Пос кн. Юр. Чарторыйскій завважавъ, що молодѣжь въ школахъ середныхъ не вбдбираe выхованя народового; що можна сбй молодежи закинути бракъ идеалбвъ народовыхъ, що ся выховуe ся въ дусѣ матеріяльнбмъ, коли противно повинно ся вымагати ббльше тепла, запалу, такъ що навѣть деякій ей демонстрацій треба судити иншою мѣрою якъ у старшихъ. Длятого радше намъ слухати голосбвъ, заохочуючихъ до образованя въ напрямѣ народнбмъ, якъ голосбвъ докоряючихъ такому образованю. — Пос. Вуйцікъ вбдповѣдаючи гр. Тарновскому, застерѣгъ собѣ такій самій права до говореня о патріотизмѣ, що й презесови академіи наукъ.

Віцепрезідентъ пос. Бобжиньскій взявъ въ оборону візитацію инспекторбвъ шкбльныхъ; инспекторы не надужывають своихъ власти супротивъ учителѣвъ, а противно лучае ся, що деякій учитель уважаютъ себе за неомильныхъ, до котрыхъ нѣякій замѣтки директорбвъ або инспекторбвъ не повинній бути примѣненій. — Що-до помѣщеня гімназій львбвскихъ кр. рада шкбльна перша порушила сю справу и не перестае своихъ заходбвъ въ тбмъ напрямѣ. — Практична користь зъ мундурковъ найперше отся: Змогла ся жертволюбнбсть публики на фонды мундурковій и неодинъ ученикъ, котрый теперь маe на собѣ добрый мундуръ, ходивъ бы въ лахахъ. Збблшила ся контроля публична надъ поведенемъ молодежи по за школою. — Що до плеканя чувствъ народовыхъ у молодежи, то школа не може уважати средствомъ до сего плеканя демо,ралізацій а такожь не можна допускати до надмѣрного шовінізму патріотичного, бо се доводить до ненависти національнои и неразъ такій ученикъ пбдъ патріотизмомъ укрывавъ найпоганѣйшій инстинкты. — Пос. Ротеръ у фактичнбмъ спростованю пбдтримавъ свои закиды що до поведеня шкбльныхъ инспекторбвъ и скритикувавъ оборону Бобжиньского, выголошену за мундурками. — Пос. Йорданъ вказавъ, що на выховане школы вплывае ббльше дбмъ и родина, якъ школа, та що теперѣшна система шкбльна не спиняе плеканя національныхъ чувствъ. На богослуженяхъ za poległych бесѣдникъ бачить всюды молодѣжь; на прогулькахъ слѣвае ся выключно пѣснѣ патріотичнѣ; устроюе ся вечерки въ честь Міцкевича. За се належить ся признанe учителямъ и кр. радѣ шкбльнбй.

Год. З та Референтъ кс. Кнапіньскій ректоръ краковск. университету забравъ голосъ.

Переглядъ політичный.

Заповѣджений новій розпорядженя языковій для Чехъ и Моравы маютъ признавати мѣшанымы округами тѣ, де національна меншбсть населенія выноситъ въ Чехахъ не менше якъ 20%, а на Моравѣ не менше якъ 10%. Неоднакова мѣра для Чехъ и для Моравы маe мати причину въ тбмъ, що правительство хоче въ Чехахъ утворити якъ найменше округбвъ мѣшаныхъ зъ ческою меншостею, а на Моравѣ якъ найббльше мѣшаныхъ округбвъ зъ нѣмецкою меншостею. Однако Politik обчислюe, що на тбмъ Нѣмцѣ ббльше стратять, нѣжь зыскають. За пбставу до подѣлу округбвъ на ческій, нѣмецкій и мѣшанѣ маe служити списъ населенія зъ р. 1890. Politik замѣчае на те, що той списъ не дасть справедливои пбдставы, бо въ р. 1890 терорізовано Чехбвъ въ нѣмецкихъ громадахъ такъ, що богато Чехбвъ привыкло нѣмецку мову своею товарискою мовою, а часто выповняно тую рубрику навѣть въ уряду. Длятого жадае згаданый дневникъ, щобы при новбмъ списѣ населенія, якій вбдбуде ся въ р. 1900, записувано не товарискую а рбдну мову, и щобы на пбставѣ того списку опбсля зревідовано и въ разѣ потребы змѣнено подѣлъ округбвъ на ческій, нѣмецкій и мѣшанѣ. Приймаючи поки що списъ населенія зъ р. 1890, доходить Politik до такого обчисленя, що теперѣшнѣ судовѣ повѣты въ ческбмъ королѣвствѣ дали бы зъ увзглядненемъ національнои меншости населенія, выносячои не менше якъ 20%: 120 ческихъ повѣтбвъ зъ 3,253.714 ческого населенія, а 87.244 нѣмецкого; 10 мѣшаныхъ зъ ческою перевагою зъ 223.245 ческого населенія, а зъ 94.714 нѣмецкого; 11 мѣшаныхъ повѣтбвъ зъ 206.011 нѣмецкого населенія, а зъ 97.501 ческого; кбнци 79 нѣмецкихъ зъ 1,726.090 нѣмецкого населенія, а 37.984 ческого. Тѣ самѣ повѣты дали бы зъ увзглядненемъ меншости, выносячои не менше 20%, 114 повѣтбвъ ческихъ, 16 мѣшаныхъ зъ перевагою ческою, 15 мѣшаныхъ зъ перевагою нѣмецкою, а 75 нѣмецкихъ. Выходить зъ того, що въ першбмъ разѣ зыскують Нѣмцѣ чотири чисто нѣмецкѣ повѣты, але за те тратять право національнои меншости въ 6 повѣтахъ, коли рбвночасно

ма! Зъ Иванчикомъ бѣгала пасти худобу, у Циганъ грали на сопѣлцѣ, и потбкъ гатили, и нересть ловили.

Садъ у насъ бувъ великій. Бабка сама розвела его... Повылѣзали мы на дерева и давай арывати незрѣлѣ яблока!... Дѣдо покарали мене — на нитцѣ до стола привязали... Се була перша и послѣдна моя кара.

Въ тяжкій рбкъ умерли дѣдо и умеръ нашъ учитель Цюцюра.

* * *

Мене вбддали до школы у сусѣдне мѣсточко. И на станцію дали добру, и одежину справили и черевики, що мои до чоббтъ непривычнѣ ноги дуже тиснули.

— Ty chłopie, ty chamie!

— Чому я хамъ? ты самъ хамъ!

— Ty po polsku nie umiesz!

Се була перша гбрка и болюча капля „цивілізацін“...

А цивілізація йшла дальше — пбйшло и житѣ...

Мру-мру-мру...

А теперь я плаваю по Индійскбмъ морю!

* * *

Приѣхали до порту, дбстали почту.

Въ газетѣ стоить мѣжь новинками:

„Упокоила ся въ Бозѣ праведна и щира руска женщина Марія Магдалина, окружена своими сынами, доньками, внуками и правнуками... В. ѣ. п.!“

И письмо було до мене зъ дому.

„Бабця умерли та й Тебе згадували передъ смертью. Казали: Два внуки були у мене, котрыхъ я любила найдужче, та одинъ теперь десь у Боснѣ, а другій Богъ зна' де плавае та по якбмъ морю...“

Мру-мру-мру...

Цѣле житѣ такъ морочить ся и крутить ся, якъ той безконечный коловоротъ... И яка цѣль его?...

О.

Чехи зыскують чисто чеcкихъ повѣтовъ 6, а право національнои меншости тратять лише въ чотирохъ повѣтахъ въ прирѣзанню до подѣлу повѣтовъ, увзгляднюючого вже 10% національнои меншости. Але Politik не каже при тѣмъ нѣчого про те; о скѣлько в рѣчею певною, яка при розмеженю языковыхъ повѣтовъ захована буде геометрія: чи дотеперѣшній судовій повѣты будуть зачислений одній до чеcкихъ, другій до нѣмецкихъ, иншій до мѣшаныхъ? чи може такъ само староства? чи якѣнци буде може переведеный цѣлкомъ новый подѣлъ краю на повѣты чи округи пѣсля народности населения? А се такожь дуже важна рѣчь!

Въ горѣшно-австрійскѣмъ соймѣ зложивъ п. д-ръ Gtеръ въ суботу внесеня на змѣну соймовои ординаціи выборчои. Внесеня жадае безпосередныхъ выборѣвъ, и о бѣльшеня числа мандатѣвъ зъ 56 на 70 и утвореня новои куріи, въ котрѣй бы голосували всѣ, що доси не мають голосу въ жаднѣй куріи.

НОВИНКИ.

— **Посолъ д-ръ Окуневскій** одержавъ много привѣтныхъ телеграмъ зъ признаненъмъ за становище, яке занявъ вѣнъ в глядно и посолъ Новаковскій въ с ймѣ въ справѣ адресы. Дякій зъ тыхъ привѣтѣвъ именно вѣдъ Жовквѣвскои Рускои Рады, Самбѣрскои окружнои Рады и вѣдъ выборцѣвъ коломыйского ок уга подамо завтра. Тутъ замѣтимо, що рѣвночасно зъ призна ѣмъ тымъ двомъ посламъ выказуе ся въ телеграмахъ погорда для членѣвъ руского клюбу „за мереку зраду с ого народу".

— **Зѣ Стрыя** пишуть намъ, що *кращицѣ* основаній *при читальняхъ „Просвѣты"* на передмѣстяхъ Ланы и Шумлянщина розвиваютъ ся прегарно. Особливо перша выказуе импонуючій цифры приходѣвъ и згортае до себе все мѣщаньство. Надъ крамницями тыми трудить ся несусынно и зъ рѣдкамъ пожертвованемъ о. Ал. Бобикевичъ.

— **Рускій народный театръ**, гостячій въ Городку вѣдъ 18 сѣчня с. р., дае на дохѣдъ Читальнѣ мѣщаньскои и повѣтового „Народного Дому въ Городку" въ четверъ дня 3 н. ст. лютого о годинѣ 7 вечеромъ въ баракахъ мѣскихъ предетавлене пращальне. О тѣмъ звѣщае ся Р. Т. Земляквѣ зъ околицѣ зъ укланнымъ прошеньемъ, щобы зволили своею присутностію пѣдперти патріотичнѣ змагання Городеччанъ и попрацати нашу заслужену дружину театральну. — За Комітетъ Д-ръ *Лонгинъ Оваркевичъ.*

— **Загальнѣ зборы „Руского Касина"** въ Стрыю вѣдбулись дня 27 сѣчня. До нового выдѣлу выбрани пп.: проф. Ив. Вахнянинъ, секретарь суду Проскуриицкій, авскультантъ Третякъ, податковый офіціялъ Рудницкій и почтовый офіціялъ Левъ, а заступниками пп.: о. Кордасевичъ и авскультантъ Федусевичъ. Зѣ справоздання уступаючого выдѣлу було найважнѣйшимъ се, що въ Касинѣ завязавъ ся *кружокъ драматичный* и дня 12 сѣчня с. р. давъ перше представлене, зложене зъ двохъ одноактовыхъ комедій: „Свячокъ" Балуцкого и „Першій баль" Пшибыльского. Представлене се выпало въ кождого погляду удачно, такъ що публика забувала, що бачить аматорѣвъ а не справдѣшныхъ артистѣвъ. Заохоченый поводженемъ кружокъ устроюе въ короткѣмъ часѣ дальшій выставы.

— **Въ Пѣдгайцяхъ** вѣдбудуть ся дня 2 н. ст. лютого загальній зборы членѣвъ тамошного *товариства ремѣсникѣвъ „Помѣчь"*. На дневѣмъ порядку зборѣвъ стоить мѣжь иншимъ обговореня справы будовы дому товариства. По зборѣ хоръ мѣщанъ [членѣвъ товариства] вѣдспѣвае кѣлька народныхъ пѣсень.

— **Зъ Перемышля.** На *загальныхъ зборахъ Рускои Бесѣды* въ Перемышли, що вѣдбули ся дня 15. н. ст. сѣчня с. р., выбрано такій выдѣлъ: проф. Ал. Ярема голова, проф. Иванъ Малиновскій заступникъ головы, проф. Северинъ Зарицкій касіеръ, о. Т. Ярема господарь, о. Л. Іесторовичъ секретарь, д-ръ Григ. Величко бібліотекарь, учитель І. Коссакъ контрольоръ, а заступники: И. Франчукъ, Григ. Петровскій о. Е. Мендиньскій. — Дня 5 н. ст. лютого вѣдбуде ся въ комнатахъ Рускои Бесѣды *вечерокъ зъ танцями*. Стрѣй для панѣ домашныхъ, для панѣвъ чорный. Вступъ 50 кр. вѣдъ особы а вѣдъ родины зъ трехъ членѣвъ 1 зр. Запрошень не розсылае ся.

— **Пѣдъ протекторатомъ** Преосвященого Епископа Юліяна Куиловского **устроюе товариство Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ** дня 9 н. ст. лютого т. р. въ середу загальницѣ, въ новѣй сали касина мѣщаньского *уроczystый вечеръ зъ танцями на дохѣдъ провѣстованого дѣвочого Института.* Вступъ вѣдъ особы 1 зр. Стрѣй для пань вечерковый, для панѣвъ балевый. Початокъ о годинѣ 8½ вечеромъ. Комітетъ забавовый кавалерѣвъ доложить найгорачѣйшихъ старань о численну репрезентацію охочихъ до забавы кавалерѣвъ, щобы кожда панночка бавила ся дуже добре, а додавши до того такъ хорошу цѣль, надѣемось, що околиця найрадше прибуде на нашъ вечеръ, чого певно не пожалуе. Хто бы зъ околицѣ черезъ похнѣку не дѣставъ запрошеня, зволить зголосити ся до „Народнои Торговлѣ", де будуть продавати ся такожь білеты. — Въ Станиславовѣ дня 30 н. ст. сѣчня 1898. За Выдѣлъ. *Ольга Озаркевичева* предсѣдательна. *Емилія Дольницка* секретарка.

— **Новій уряды почтовій.** Зъ днемъ 1 лютого 1898 увѣйде въ житя въ *Тарновицяхъ лѣсовій* повѣту надвѣрнянъского ц. к. урядъ почтовый зѣ звычайнымъ обсягомъ дѣланя. Урядъ той буде сполученый черезъ поѣзды зелѣзничій зѣ Станиславовомъ и Кересмезе *взглядно* Делятиномъ. Округъ доручень тои почты творять громады и обшары дворскій: Тарновица лѣсна, Фитькѣвъ, Перерѣсль, Царище и Майданъ горѣшный. Зъ днемъ 1 лютого увѣйде въ житя *філія ц. к. уряду почтового въ Станиславовѣ* [середмѣстю] пѣдъ назвою „Станиславовъ 3".

— **Товариство „Академічна Громада"** подае симъ до вѣдомости, що сихъ мясниць устроюе *лишь одинъ* вечерокъ зъ танцями въ сали „Народного Дому" с. в. 8 с. м., тому-то й поголоски, немовь-бы въ заповѣженѣмъ вечерку „русскихъ студентовъ" на 15 с. м. брала участь украиньско-руска молодѣжь, не мають нѣякои основы. — *Вѣдъ Выдѣлу.*

— **Вѣдъ Пѣдбужа** пишуть намъ: Въ числѣ 7. „Дѣла" зъ дня 10 (22) сѣчня с. р. якійсь дописуватель фальшиво поинформувавъ публику дотычно погорѣвшои церкви въ Долгѣмъ [ad Пѣдбужь]. Въ имени правды, порозумѣвши ся зъ ширшымъ кружкомъ сусѣдѣвъ, пѣдписаный чувсь въ обовязку подати до прилюдноі вѣдомости слѣдуюче спростоване: 2) Неправдою есть, що церковь згорѣла зъ причины не загашеня свѣчки, бо мѣсцевый о. парохъ вѣдъ давна мае сей звычай, що по скѣнченѣмъ богослуженю пригадуе службѣ церковнѣй о загашеню свѣтла, а того нещастного дня, коли згорѣла церковь, якъ все, самъ лично оглянувъ, чи свѣтло погашене, а церковь и новѣрно згорѣла вѣдъ огню зъ кадильницѣ, котра зсунула ся зъ гачка; коли провізоръ замкнувъ дверѣ, зъ того стрѣла ся цѣла церковь и кадильница упала на землю, а зъ нея розсыпавъ ся огонь. — 2) Неправдою есть, що въ церквѣ згорѣла „спора готѣвка", тои готѣвки було дрѣбными всего кѣлька зр., бо „спору готѣвку" взято ще давнѣйше на закуплене гонтѣвъ. — 3) Неправдою есть, яко-бы мѣсцевый парохъ черезъ „консерватизмъ", якъ каже дописуватель, не асекурувавъ церкви. Комітетъ парохіяльный ще передъ заснованемъ нашого „Дністра" забезпечивъ церковь и будынки парохіяльній въ „Австрійскѣмъ Фенікси" на 10 лѣтъ, а коли збліжавъ ся часъ заплатити рѣчну премію, то о. парохъ упоминавъ комітетъ, абы выслано грошѣ. — 4) Вкѣнци що до гощеня людей пѣдъ церквою горѣвкою, каже дописуватель, що консервуе ся той старый звычай яко „памятку историчну". Такъ, сей звычай консервуе ся, и дописуватель знае добре, чому и въ якій способѣ сей звычай консервуесь, але сарака призабувъ, длятого нехай менѣ буде вѣльно ему пригадати. Люде, наймаючи службы Божій, мають звычай по скѣнченѣмъ богослуженю угостити ся: въ однихъ селахъ въ тѣй цѣли йдуть просто зъ церкви до коршмы и тамъ заживають ся до ночи; въ Долгѣмъ же, абы не йти зъ церкви до коршмы, котра стоить близько церкви, а такожь абы не просити до дому и не тратити грошѣ и часу на кѣлькадневій гостины, приносуть фляшину горѣвки, выпьють по чарцѣ, закусять хлѣбомъ и йдуть въ спокою до дому до працѣ. Мѣсцевый о. парохъ, обнявши парохію, довго надумувавъ ся добре, що зробити въ тымъ звычаемъ, длятого поставивъ умысно въ тѣй цѣли на своѣй сѣножати домокъ [за церквою и за цвинтаремъ], въ котрѣмъ люде по скѣнченѣмъ богослуженю мѣрно угощають ся. Такъ отже выглядае той „консерватизмъ" и „памятка исторична". — *Анатоль Козаневичъ*, парохъ въ Быстрица.

— **Дрѣбній вѣсти.** Дня 6 н. ст. марта устроюють Поляки у Львовѣ торжественный обхѣдъ въ честь ювілею папы; въ торжествѣ возьмуть участь также христіяньскій товариства и цехи; склепы христіяньскій будуть позаминанѣ, а вечеромъ буде илюмінація. — Въ наслѣдокъ звѣстнои бійки поліціи зъ роботниками арештовано дальше того вѣвторка провѣдниковъ роботничои партіи Олеярчика и Витовда Регера, а также правника Ростецкого, кореспондента львѣвскихъ часописей. — Дня 8 н. ст. лютого с. р. вѣдбуде ся въ Оссѣвцяхъ [почта въ мѣсци, телеграф. стація Бучачь] звѣчаня п. Михайла Левицкого зъ панною Евгенією Ольгою Кузикъ, дочкою оссовецкого пароха. — Въ St. Louis въ пѣвнѣчній Америцѣ зрѣвъ шпихлѣрь зъ 3 міліонами бушлѣвъ збѣжа вартости 2½ міліона зр. — Въ суботу скочивъ на брукъ зъ II. поверха при ул. Уні люблянъскои въ нападѣ божевольства Алоізій Левицкій, офіціялъ рахунковый краевого суду, и въ пѣвъ годины закѣнчивъ житя. — Въ Ярославѣ вѣдобравъ собѣ житя выстрѣломъ зъ револьвера Францъ Егертъ, ученикъ VII. гімн. клясы. — На львѣвскій стрѣльницѣ войсковій, на нѣй Кортумѣвка, вѣдобравъ собѣ житя выстрѣломъ зъ карабіна капраль, котрый доглядавъ вѣлѣвъ призначеныхъ на зарѣзъ для вій ка; причиною самоубійства мали б ти якійсь мальверації.

— 75.000 коронъ то головна выграна льотерія на памятникъ эрхкнязя Евгенія. Звертаемо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненя вѣдбуде ся дня 11 лютого.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскоя.

Въ пропозицію принятѣ: на *Дубровицю* дек. ярославского пп.: Ив. Федѣвъ, Ив. Прокопъ, Ив. Матвіясъ, Алекс. Виковичъ и Стеф. Кмицикевичъ; на *Добру* дек. бирчанъского пп.: Діон. Гудзъ, Ив. Титарь, Іос. Шандровскій, Петро Ясеницкій; на *Ганчову* дек. бѣцкого пп.: Ем. Венгриновичъ, Зах. Барновскій, Ник. Бѣлинскій, Дим. Хилякъ, Ив. Демянчикъ, Теодосій Дуркотъ, И Титарь и Волод. Дуркотъ; на *Порудно* дек. яворѣвского пп.: Мих. Кузьмакъ и Діон. Гичко; на *Колодрубы* дек. горожанъского пп.: Волод. Ольховый, Іосифъ Гамерскій, Теод. Сапрунъ, Корн. Грушкевичъ, Левъ Мацускій, Волод. Насальскій, Ив. Криницкій и Юл. Гумецкій; на *Ванькову* дек. лѣського пп.: Юл. Полошиновичъ, Іос. Липиньскій, Іос. Ленчикъ, Вас. Мисикъ, Ант. Чайковскій, Ром. Чайковскій, Ив. Титарь и Каз. Гермакъ; на *Болѣновичѣ* дек. мостиского пп.: Іос. Рейнаровичъ, Іос. Липиньскій, Волод. Насальскій, Ив. Волосяньскій, Илія Маковей, Сим. Борисъ, Левъ Полошиновичъ, Ив. Федѣвъ, Теодоръ Крушиньскій и Ант. Макарь; на *Ильинкѣ* дек. высочаньского пп.: Волод. Ильницкій, Ант. Вегриновичъ, Григ. Морозъ, Алекс. Яворскій, Волод. Гинилевичъ, Волод. Бачиньскій, Мих. Петровскій, Ник. Нестеровичъ, Ант. Чайковскій, Мих. Трешневскій, Мих. Кузьмакъ, Алекс. Гумецкій, Діон. Гичко и Олекс. Брикъ; на *Синѣвку* дек. любачѣвского пп.: Юрій Вербицкій и Петро Лучечко; на *Годинѣ* дек. мостиского пп.: Петро Дуркотъ [старшій], Волод. Насальскій, Илія Маковей, Ант. Слоньскій, Петро Габлиньскій, Атан. Бованко, Ант. Фолисъ, Алекс. Виковичъ, Стеф. Кмицикевичъ, Юл. Чучкевичъ, Ив. Косоноцкій и Ив. Ольшаньскій; на *Боратинѣ* дек. белского пп.: Волод. Насальскій, Ив. Плешкевичъ, Вас. Лявренкій, Евг. Хоминьскій, Ив. Матвіясъ, Ант. Фолисъ, Алекс. Брикъ и Ив. Ольшаньскій. — Презенты дѣстали пп.: Ив. Дуцко на Белзець дек. потелицкого и Ив. Брылиньскій на Пискоровичъ дек. ярославского. — Канонічну институцію на Хлѣнчаны дек. угнѣвского дѣставъ о. Алексей Брунець. — До канонічнои институціи на Райтаровичѣ дек. мостиского вѣзваный о. Филѣм. Подолиньскій. — Ордин. школьнымъ комісаремъ для школъ середныхъ и учительскои семинаріи въ Самборѣ именованый о. Левъ Щавиньскій, парохъ самбѣрскій, на мѣсце уступившого на власне прошене о. Петра Плешкевича, пароха зъ Бабина. — Завѣдательство въ Куличковѣ дѣставъ о. Март. Миколайчукъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Антоній Матюкъ, совѣтникъ консисторскій, деканъ ярославскій, парохъ въ Ляшкахъ, упокоивъ ся дня 30 н. ст. сѣчня с. р. по довшій и тяжкій недузѣ въ 57 роцѣ житя а въ 28-мъ священьства. Покѣйный вызначавъ ся незвычайными прикметами душѣ, бувъ горячимъ патріотомъ рускимъ, все бравъ живу участь въ народныхъ справахъ, належавъ до многихъ народныхъ товаристевъ, пѣддержуючи ихъ не лишь радою але й жертвенностію. При тѣмъ украшали покѣйника: велика щирость, доброта серця и постѣйность характеру. Тожь смерть покѣйного о. Антонія выкликала великій жаль не лишь у кондеканального духовеньства та у парохіянъ, але и всѣхъ, що его знали. Похоронъ вѣдбуде ся въ середу 2-ого лютого. В. в. п.!

Иванъ Бандуровичъ, горожанинъ мѣсточка Сколього, щирый Русинъ, батько львѣвского учителя, п. Михайла Бандуровича, упокоивъ ся вчера въ 76 роцѣ житя. Похоронъ завтра рано около 9 годины. В. в. п.!

Надѣслане.

„Henneberg-Seide"

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Господарство промыслъ и торговля.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ".** Въ мѣсяцяхъ лютѣмъ и мартѣ с. р. надѣйдуть до насъ по поводу Великодныхъ святъ бѣльшій транспорты свѣтла, при котрыхъ узыскаемо деякій улекшеня транспортовій, а именно боніфікацію на фрахтѣ въ высотѣ 5% вѣдъ цѣны замовленого свѣтла. Симъ заявляемо, що Дост. Братства церковнѣй, Церкви и прочій нашій Шчт. Гостѣ можуть користати зъ тыхъ улекшень въ згаданыхъ двохъ мѣсяцяхъ. Замовляючій до кѣнця марта с. р. вѣдъ 30 кº почавши будуть отже мати добру нагоду одержати свѣтло дешевше около 3 зр. на 100 кº Позалкъ передъ святами въ фабрицѣ за-для великого навалу експедицій замовленя лишь по черзѣ выконують ся, длятого просимо о вчасній замовленя, а заразомъ и о вырозумѣлость, если посылка надѣйде може замѣсть за два ажь за три тыждни, а то зъ огляду на те, що повыше улекшеня дотычить лише бѣльшихъ транспортѣвъ. — *Дирекція „Народнои Торговлѣ".*

Львѣвска Дирекція ц. к. зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Вѣдля оповѣщеня умѣщеного у „Вѣденскѣй газетѣ" розписано оферты на роботы земній, якъ и на всякій роботы торовій и надторовій для зелѣзниць льокальныхъ „Реверсдорфъ Гоценплацъ и Берингъ-Андерсдорфъ Гофъ. Оферты приймае протоколъ подавчій ц. к Міністерства зелѣзниць у Вѣдни найпознѣйше до 10 лютого 1898. Условя и инши приписы на пѣдставѣ которыхъ згаданій роботы передасть ся, можна переглянути въ департаментѣ 18 Міністерства зелѣзн. або въ бюрѣ ц. к управы будовою въ Опавѣ.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Перенесеня.** Перенесенѣ судовій канцелісты: Мих. Сеньковскій зъ Долины до Жидачева а Володисл. Лѣсовкій зъ Жидачева до Печенѣжина.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Для Товариства св. Ап. Петра зложили членьскy вкладку за рѣкъ 1898-ый Р Т. о. пралатъ Іос. Кобиляньскій 2 зр., о. Заряхта за церковь въ Чижиковѣ 2 зр. — *Мрицъ.*

Складки на „Народный Дѣмъ въ Яворовѣ". Въ половинѣ мин. року загадали деякій Русины зъ мѣста Яворова и окрестности збирати при всякихъ нагодахъ складки на заснованье Народного Дому въ Яворовѣ. Першій грѣшъ на ту цѣль зѣбравъ о. Чичиловичъ на весѣлю въ о. Кручковского въ Нагачевѣ. Зложили отей добродѣи: о. Ломницкій капелянъ вѣйсковый у Львовѣ 6 зр. 50 кр., о. Мореникъ 1 зр., о. П. Левицкій 1 зр., п. Пазръ 50 кр., о. Лысякъ зъ Люблинца 4 зр., п. Мик. Заячковскій зѣ Львова 5 зр., о. Яремкевичъ зъ Яворова 1 зр. и о. Чичиловичъ зъ Кобыльницѣ рускои 1 зр., разомъ 20 зр. — Дня 18 серпня мин. року на комерсѣ перемыскои 16-ки сиѣвакѣвъ зложили: д-ръ Гѣбль 80 кр., п. Ковальскій 50 кр., о. Струсевичъ 50 кр., п. А. Заяцъ 15 кр., инспекторъ податковый п. Лукашевскій 2 зр., п. Бабиньскій 50 кр., п. Пазръ 50 кр., п. Петрикъ 15 кр., о. Загаевичъ 50 кр., о. Яремкевичъ зъ Яворова 1 зр., о. Маляркевичъ 1 зр., п. Григ. Щирба 1 зр., п. Дмуховскій 1 зр., о. Лазуркевичъ 1 зр., о. Полошиновичъ 1 зр., о. Кручковскій 1 зр., д-ръ Кошь 50 кр., о. Гординьскій 50 кр., о. Махамовичъ 50 кр., о. Волошиньскій 1 зр., о. Левицкій 1 зр., о. Крайчикъ 50 кр., п. Ст. Харамбура 30 кр., п. А. Чуна 50 кр., п. Пикульскій 20 кр., п. Пилясекъ 10 кр. и п. Ст. Бригань 25 кр., разомъ 17 зр. 45 кр. — Въ вересни м. р. зложивъ о. Мацускій 1 зр. и о. Мик. Паньковскій 2 зр., разомъ 3 зр.

Всѣ тѣ грошѣ зложено на мои руки и я умѣстивъ ихъ въ яворѣвскѣмъ товаристевѣ задатковѣмъ на книжочку ч. 2403, выставлену на имя „Народный Дѣмъ въ Яворовѣ". Поодинокій складки вкладавъ я такъ, якъ они вилывали, а то: 2 серпня 1897 до ч. 2373 першихъ 20 зр., дня 20 серпня м. р. до ч. 2615 — 17 зр. 45 кр. и дня 6 вересня м. р. до ч. 2615 — 3 зр. Подаючи се до вѣдомости вп. жертводанцѣвъ, замѣчаю ще, що зъ огляду на невеликій и не часті складки я не вважавъ потрѣбнымъ давати звѣстку въ часописяхъ заразъ по кождій складцѣ, а выказавъ, аж бѣльше зѣбрало ся. Початокъ, хочь малый, але вже зробленый. Вѣдъ Русинѣвъ яворѣвского повѣту залежить, чи справа будовы Народного Дому въ Яворовѣ пѣйде скорше. — нехай лише не опускають нѣякои нагоды и стараюль ся о збѣльшене незначного доси фонду. — *Сидѣръ Британъ.*

Телеграмы „Дѣла".

Вѣденъ 31. сѣчня. Рада державна мае бути скликана на д. 22. лютого. — Вчера вѣдбула ся гутъ нарада мѣжь австрійскими и угорскими міністрами въ справѣ угоды. Нарады ще не скѣнчили ся и будуть нинѣ вѣдбувати ся дальше. Ходить передовсѣмъ о квоту и о справу мелива. Угорске правительство готово пристати на незначне пѣдвышене квоты и на знесеня закону въ справѣ охорони угорского мелива, але жадае за те увѣльненя угорскихъ цѣнныхъ паперѣвъ вѣдъ рентового податку въ Австрія.

Sonn und Montags Ztg. доносить, що новій розпорядженя языковій появлять ся ще въ сѣмъ тыждни. Не вдоволять они нѣ Чехѣвъ нѣ Нѣмцявъ, але правительство надѣе ся, що бодай бѣльша часть Нѣмцѣвъ не буде имъ противити ся. Доносять такожь, що намѣстникъ Куденгове уступить заразъ по замкненю сойму, а на его мѣсце прийде якійсь генералъ въ Перемышля.

Пра а 31 сѣчня. Професоры нѣмецкого университету заповѣли на нинѣ выклады, але студенты постановили не явити ся.

Берно 31 сѣчня. Вчера пополудни и вечеромъ чеcкій студенты выправляли демонстрація, при чѣмъ прийшло до бійки зъ нѣмецкими студентами. Арештовано кѣлькана цять особъ.

Царгородъ 31 сѣчня. На день 1 лютого скликано кретеньскій народный зборъ. Зборъ мае звернути ся до грецкого королевича Юрія, щобы принявъ урядъ губернатора Креты.

ОГОЛОШЕНЄ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" по мысли §. 23 статута товариства, скликуе нинѣшнымъ звычайній загальній зборы членѣвъ товариства, що вѣдбудуть ся у Львовѣ *дня 1 н. ст. лютого 1898 р.* у великѣй сали „Народного Дому" о 10 годинѣ рано зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Привѣтне слово головы товариства.
2. Справоздане зъ дѣяльности товариства за роки 1896 и 1897.
3. Справоздане комісіи контрольнои.
4. Выборъ Головного выдѣлу и головы товариства, якъ такожь контрольнои комісіи.
5. Змѣна статута товариства.
6. Внески членѣвъ.

Справоздане зъ дѣяльности товариства [разомъ зъ предложеными змѣнами статута] буде розсылане членамъ въ половинѣ мѣсяця сѣчня с. р., а хто бы зъ членѣвъ товариства не одержавъ справоздання въ своѣмъ часѣ, зволить зголосити ся устно або письменно до канцеляріи товариства у Львовѣ [Рынокъ ч. 10, I поверхъ].

Въ дни загальныхъ зборѣвъ, рано о 8 годинѣ вѣдбуде ся помінальне Богослуженя за упокѣй померших членѣвъ товариства въ церкви Успенія Пред. Дѣвы, на котре отсимъ запрошуе ся.

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта", у Львовѣ дня 5 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ. *Д-ръ Костъ Левицкій.*

Масть кавказка на водморожене. Средство се, споряджене підля рецепты приповученоя и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ повѣчной Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшомъ часѣ всякій водморожена. Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ **Жигмонта Рукера** подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 97—?

Надослане.

Д-ръ Д. КУЛИКЪ
адвокатъ въ Кутахъ
пошукуе концепіента 89 1—3

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
подъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкой ч. 1. У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя въ провінціи водворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львівъ площа Галицка ч. 1.

КОНКУРСЪ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ розписуе отсимъ конкурсъ на запомогу стіпендійну имена Теодора Качалы, сына Григорія, бувшого господаря въ Фирлѣевѣ, въ квотѣ 120 зр. а. в.

Запомога призначена є для сына селянъского господаря, рускои народности, ученика середныхъ школъ або студента університету, зъ нотами въ свѣдоцтвѣ переважно вдзначаючими, взглядно добрыми кольоквіями. По ая, заосмотренй свѣдоцтвами науки, якъ такожь свѣдоцтвонъ убожества, выставленымъ вдъ уряду парохіяльного и ствердженымъ черезъ зверхность громадеку, належить вносити до Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Рынокъ, ч 10. I. поверхъ] *найдальше до 15 н. ст. марта 1898 р.*

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 14 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ.
Д-ръ Кость Левицкій. 2—3

ПОДЯКА.

Дня 9 н. ст. сѣчня с. р. отворено въ Сѣльци бельковомъ Читальню „Просвѣты“. Зъ тои нагоды обдарувавъ головный Выдѣлъ товариства нашу читальню книжочками вартости 7·59 зр. Кромѣ того обдарували читальню книжками Впр. о. совѣтникъ Мих. Цегельскій, голова філіи товариства „Просвѣты“ въ Камѣнцѣ струмиловой и Впр. о. К. Бардинъ зъ Лавбвъ, разомъ числомъ 49, за що имъ складаемо отсимъ найсердечнѣйшу подяку. Рѣвно жь даку емо пп. спѣвакамъ зъ Павлова и ихъ диригентови п. Рудеви та й гостямъ зъ Тишицѣ и зъ Добротвора за ласкаву участь.

о. Стефанъ Питлякъ голова. *Тим. Василитинъ* секретарь.

Пѣвецъ церковный
испытованый, зъ дуже добрымъ теноровымъ голосомъ, женатый, свѣдоцтво кваліфікаційне заосмотрене печатію и власноручнымъ подписомъ Ихъ Еминенціи Кардинала Митрополита — пошукуе посады дяковскои на село або до мѣста зарась по недѣли Томиной сего року и просить Веч. Духовенъство порозумѣти ся зъ нимъ письменно.

Петръ Воробецъ, пѣвецъ церк. въ Потуторахъ почта въ мѣсци 37 1—2

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

БАРХАНЫ
въ найновѣйшихъ взорахъ.
ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНІ
въ найбільшомъ выборѣ, метръ вдъ 25 кр. почавши
поручае Магазинъ 1
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

з. АКАДЕМІЧКА з.
ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА
отворена вдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.
ВЪ СЄМЪ ТИЖДНІ
ПАРИЖЪ и ВЫСТАВА въ р. 1889
Исторія поступу працѣ, Павільонъ de Maroka, Танґера, Сіяму, Шахъ перскій зъ дружиною. Арена зъ борбою быковъ, Bufalloos.
Вступъ 10 кр. 40 1—?

Гарцкі канарки
самцѣ
обрѣ спѣвакы и до приховку, до 7 марокъ за штуку, 3 штуки 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За посилѣплатою, гарантуе ся за живу посылку.
Julius Häger,
St. Andreasberg (Harz.)
28 3—8

КОНКУРСЪ.

На підставі рескрипту Високого ц. к. Міністерства Віроісповідань і Просьвіти з дня 10 січня 1898 ч. 29126 ex 1897 розписує ся конкурс на опорожнену від 1-ого лютого 1898 посаду учителя заводового рисунків вільноручних і рисунку заводового при ц. к. школі заводовій промислу деревляного в Коломиі. Посада тая буде обсаджена за контрактом службовим а привязана до неї річна ремунерация виносить 1000 зр.

Убігаючі ся о тую посаду мають виказати, що володіють польским і руским язиком, заразом предложити доводи, що суть в стані уділяти науки рисунків вільноручних в загальности, особенно же рисунку заводового [рисунку варстатового] для столярів і токарів.

Належито удокументовані подання о надане тої посади, мають кандидати вносити до підписаного управительства найдальше до дня 15-ого лютого 1898.

В Коломиі дня 25 січня 1898. 35 2—3

Управительство ц. к. школи заводовоі промислу деревляного.

УЧИТЕЛЬ орган рускаго товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пів року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
У Львовѣ улиця Коперника число 2
припоручае
Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ грекo-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ“. Одобреный вбнъ Львбвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способѣ збірний моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашнего.

Цѣны дуже приступній: въ добрій оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.

При закупнѣ въ бблышій скблькости 20% рабату.

Вінкентій Кучабиньскій
у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3911 ?

„СЛАВІЯ“
Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ
(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вдъ 1874 р.)
скончивъ зъ концемъ 1896 р. 28-ый рокъ своей дѣяльности и зросши во всѣхъ вдділахъ „Славіи“

	въ концемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитостей побочній и вдсотка за рокъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпеченей сумы въ секціяхъ на жите	„ 27,629.198·15 „
Обезпеченій сумы въ секціи вдъ огню	„ 271,905.758·— „
Выплачений капиталы, ренты и вдшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капиталы и вдшкодованя въ загальній сумѣ	„ 27,193.723·12 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпечена вдъ шкодъ огневыхъ будинківъ, дапажмостій, збожа, товарѣвъ, запасѣвъ, скота в зр.

Тарифы „Славія“ вельми умѣрений, а условя обезпеченя вельми користній.

Тарифъ и друкосортѣвъ вислѣ всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣлае якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 21 2—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенції въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе аґенції письменнымъ селянамъ.

ОЦИЛЬ сталевій въ видѣ букы Н Нр. ., вр. 4·50. Н-ръ 2, вр. 5·— за 100 штукъ
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Въ домѣ учителя у Львовѣ
знайде умѣщене и опѣку оденъ або двохъ учениковъ. Бливша вѣсть въ редакціи „Дѣла“.
38 1—3

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львбвъ
ВОДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручае мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львбвъ Рынокъ ч 3.
41 1—24

ФАБРИКА
цукровъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА
(передъ тымъ Адольфа Горвата)
Львбвъ Театральна 8 (площа св. Духа)
припоручае:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевій 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надіганыхъ 1·20 кр.
½ кільо Овочевъ кандизованыхъ 1·20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недорбванои доброты, звельмо гвалей* 80 кр.
½ кільо Кармелькбвъ надіганыхъ 50 кр.
А также припоручае рбзній иншій выробы, все свѣжій у великбмъ выборѣ за опаковане нічо не числю.
Коробки картоновій gratis
283 [43—?]

По значно низшбй цѣнѣ якъ деинде!
поручая сп:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склонъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образбвъ всѣляког величины.
СВѢЧКИ блашанй зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВБНКИ гармонійній по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженбй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великбмъ выборѣ вдъ 1 кр до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рбзнбй величинѣ вдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫББРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дарохоеницѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Крѣсты процесіональній, Пацуки [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рбзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святій, Подставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 36 ?

Вбдзначена срѣбнымъ медалемъ на выставѣ львбвскбй 1894 р. а также иншими медалями на выставахъ
НАЙДЕШЕВША
БРОНЗБВНИЧА РОББТНЯ
ИВАНА ВЫШАСКА
у Львовѣ, при ул. Краковскбй ч. 5
поручае свои
выробы церковній
зъ срѣбла, бронзу, хинъского срѣбла, мѣди и иншихъ металѣвъ, якъ: чашѣ, хресты, монстранціи, пушки цимборійній, пушки на св. олѣй, патины до недужныхъ, кадильницѣ, лодки, скиптры для панъ, скиптры братскій, лѣхтарѣ рбзной величины, скляній пацуки и бронзовій, окутя на евангелія и т. н. поручаючи за многолѣтну тревалбсть и найпри ступнѣйшу цѣну. 447 7—7
Всѣ наведенй предметы старій направляе, посрѣблюе и позолочуе въ огни тревало за порукою довголѣтнои тревалости.

Торговля рѣчей церковныхъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
въ Станиславовѣ
пошукуе ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укбнченою 3-ою або 4-ою клясою ґімназіяльною або реальною. — *Сироты по священикахъ мають першенство.* Близшій условія въ тій торговли. 22 3—4

Львы на памятникъ архикняза Евгена
9 9—? Головна выграна
Передпослѣдный ТЫЖДЕНЬ!
75.000 КОРОНЪ
Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Клярфельдъ, Корманъ и Файґенбавмъ, Густавъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Розклад їзди поіздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годовн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
ВЕЧ			**ВЕЧ**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Боргомету з вимком понеділка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7		11.37	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го мин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянькомъ. Зъ друкарни Инстытуту Оссолінійского, подъ зарядомъ Іоанна Гренька.

Ч. 15. Львовъ, Второкъ 20 Сѣчня (1 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ четвероки, и въ второкъ и пятницю на переминѣ разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границю:	
на цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

У Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатанї вѣльнї вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звичайнї приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчного инсератового або ся мѣсяцї а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Поєдинї и инший доносеня приватнї числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та єднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Переглядъ політичный.

Дня 29 с. м. вѣдбуло ся въ Лѣтомерицяхъ заповѣджене на той день вѣче нѣмецкихъ студентѣвъ пражского университету и техніки. На вѣче приѣхало такожь богато професорѣвъ; явили ся такожь заступники студентѣвъ зъ Липска и Дрезна. Зборы повитавъ бурмістръ лѣтомерицкій посолъ д ръ Функе, указаючи на важну хвилю и на вагу постановъ, якї мають запасти на вѣчу. Ректоръ пражского нѣмецкого университету заявивъ, що мѣжь професорами и студентами е згода; ректоръ техники сказавъ також, що професоры не приѣхали на вѣче вѣдъ парады, а щобы въ тѣй тяжкѣй хвили взятись разомъ зъ студентами до дѣла. Опбсля мотивовавъ оденъ студентъ резолюцію, що всѣ вплывовѣ люде, особливо нѣмецкї послы, мають всѣми законными способами старати ся безпроволочно о перенесеня обохъ нѣмецкихъ академій зъ Праги въ нѣмецку сторону ческого краю; поки се наступить, постановили нѣмецкї студенты вытревати въ Празѣ и старати ся о якъ найбѣльшу фреквенцію нѣмецкихъ академій, — розумѣе ся, на такій выпадокъ, коли будуть имъ запоручени всѣ академічнї права и свободы. Сю резолюцію принято одноголосно. Потому розвинула ся оживлена дебата надъ другою резолюцією, котра звучала: Вѣче постановляе, що студенты не будуть ходити на выклады такъ довго, поки въ обохъ академіяхъ не настане назадъ правный станъ, и означае правительству крайный речинець до 12 години въ полудне дня 31 сѣчня. Професоръ д-ръ Фінгеръ заявивъ, що жаденъ професоръ не прийме нѣякого академічного уряду, поки тревати буде теперѣшный станъ. Иншї професоры перестерѣгали студентѣвъ передъ неразважною постановою. Особливо проф. Рабль выказувавъ, що така постанова не доведе до цѣли и радивъ принятї таку резолюцію: Коли бы заразъ по замкненю чи вѣдроченю сойму не внесено заборони ношеня вѣданякъ, въ такѣмъ разѣ студенты обохъ нѣмецкихъ академій въ Празѣ перестануть ходити на выклады. П. Вольфъ, котрый явивъ ся на вѣчу якъ-разъ въ часѣ тои дебаты, промовлявъ за першою, острѣйшою резолюцією, але радивъ подати правительству речинець до середы. Ректоръ университету указувавъ на шкѣдливѣсть резолюцій и сказавъ, що професоры тѣлько въ такѣмъ разѣ можуть ити разомъ зъ студентами, коли ухвалы вѣча не зѣйдуть зъ законнои дороги. Вкѣнци ухвалено резолюцію таки въ ей первѣстнѣй стилізаціи. Постановы вѣча выслано телеграфічно президентови міністрѣвъ, а заразомъ повѣдомлено о нихъ всѣ австрійскї академіи. По закінченю вѣча заявивъ ректоръ университету на запытане, що выклады не будуть застановленї.

Справы соймовї.

Въ шкѣльнѣй комісіи вѣдбула ся въ недѣлю рано нарада надъ справою рускои гімназіи въ Тернополи. Насамперед референтъ сеи справы п. Цѣлецкій [замѣсть перешкодженого гр. Рея] вѣдчитавъ письмо тернопільскои рады повѣтовои [котру, пѣсля закона, треба було запытати о ей гадку]. Зъ письма того показало ся ось-що: На вѣзване зъ выдѣлу краевого маршалокъ Корытовскій скликавъ для сеи справы засѣдане повнои рады повѣтовои на день 25 н. ст. сѣчня. Прибуло всего 13 членѣвъ. По отвореню дискусіи забравъ слово членъ рады д-ръ Володимиръ Лучакѣвскій [бурмістръ мѣста Тернополя] и выказавъ потребу рускои гімназіи, мотивуючи головно значною фреквенцією Русинѣвъ [сего року є въ гімназіи тернопільскѣй 214 Русинѣвъ], а вѣдтакъ и оглядомъ на интересы мѣста Тернополя. По д-рѣ Лучакѣвскѣмъ промовали члены рады Промѣньскій и посолъ Гарапіхъ и оба рѣшучо супротивились основаню рускои гімназіи. При голосованю було *лише 2 голосы за гімназією а 11 противъ*. — Комісія, приявши се справоздане тернопільскои рады повѣтовои до вѣдомости, ухвалила [якъ пише „Руслан“ одноголосно] предложити соймови таке внесеня: „Взывае ся ц. к. правительство, щобы въ мѣстѣ Тернополи заснувало гімназію зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ, на-разѣ въ формѣ паралельныхъ клясъ при тамошнѣй польскѣй гімназіи, постепенно вѣдъ першои клясы що року доповняючихъ себе, и щобы першу таку паралельну клясу вѣдкрыло якъ найскорше, наколи се можливе, зъ 1-нимъ вересня 1898 року.“ — Въ дискусіи забирали слово, крѣмъ референта, пп. Бобжиньскій, гр. Тарновскій, гр. Войт. Дѣдушицкій, кн. Чарторыйскій, Солѣскій, Райскій, бар. Бруницкій, ректоръ кс. Кнапиньскій и Вахнянинъ въ квестіяхъ льокалю на умѣщене рускихъ паралельокъ и не вставленои въ буджетъ державный на сей рѣкъ сумы на введене въ житє паралельнои рускои клясы вже зъ 1 нимъ вересня с. р.

Въ справѣ внесеня посла Барвѣньского, поставленого на засѣданю сойму зъ 28 грудня 1897 р.: „Высокій соймъ ухвалить: Взывае ся ц. к. правительство, щобы въ середныхъ школахъ въ королѣвствѣ Галичины и Володимиріи завело обовязкову науку обохъ языкѣвъ краевыхъ, руского и польского, а именно въ той способѣ, щобы зъ рокомъ 1898|9 заведено обовязкову науку обохъ языкѣвъ краевыхъ въ чотирохъ низшихъ клясахъ шкѣлъ середныхъ, а опбсля постепенно и въ клясахъ высшихъ“ — появило ся вже справоздане шкѣльнои комісіи соймовои.

Въ справозданю сказано, що комісія выслухавши устнои опінїи віцепрезідента краевои рады шкѣльнои — *„заявила ся рѣшучо противъ установленя безвзглядного примусу для науки другого языка краевого“*, а натомѣсть заявила ся за наукою руского языка взгляднo обовязковою [властиво-жь надобовязковою. — *Ред.*] Вѣдтакъ комісія каже зъ натиском, що „она узнала за властиве зачеркнути загальне заведене науки языкѣвъ краевыхъ въ способъ взглядно обовязковый *яко остаточну мету*, до котрои треба стремѣти постепенно.“

Резолюцін, якї комісія постановила предложити соймови, мы вже давнѣйше подали нашимъ читателямъ.

До ширшихъ мотивѣвъ сего справоздання мы ще повернемо.

Въ справѣ забудованя гѣрскихъ потокѣвъ.

(Конецъ.)

Не буду бланше розбирати того 4. §-у закона зъ 30. вересня 1884 [В. з. д. ч. 117] бо мусѣвъ бы-мъ усе повторити зъ моеи першои дописи. Тутъ лише скажу, що цѣль моя тогдѣ була выказати, якъ некорыстно для селяньства зредагованый цѣлый той законъ о регуляціи рѣкъ и яку фѣрточку, абы выкрутитись вѣдъ вывласненя, той самъ законъ дае властителямъ бѣльшои посѣлости. Я сказавъ тамъ выразно такожь, що вывласнене не може мати на цѣли охорону культуры, бо на те є осѣбный §. 22, котрый накладае дуже грубѣ кары на виновникѣвъ. Цѣль отже того може бути не инша, якъ тѣлько, щобы за грошѣ народу край набувъ землю того самого народу и тамъ свои лѣсы завѣвъ. Ту мѣгъ бы менѣ хтось зъ компетентнои стороны зновъ закинути, що не кожду землю можна выкупити, якъ прим. грунтъ громадскій, о якій власне розходить ся въ Стрѣльбичахъ. Правда, коли рада громадска не пристане на выкупъ, то законно не можна вывласнити громады зъ ей добра. Однакъ предприемець на такихъ грунтахъ забезпечуе заразъ свѣй сервітутъ, а се значить: громада буде нѣбы мати свѣй лѣсъ, буде оплачувати податокъ и еквівалентъ, а предприемець т. е. край буде тягнути выскъ.

На тую сущну рѣчь п. Мартинець зовсѣмъ не вѣдповѣвъ, а противно, признавъ, що грунты выкуповуесь. А на що-жь ихъ выкупувати, ели-бы они мали бути власностію давныхъ властителѣвъ? Коли у насъ рѣчь тая зновилась, я старавъ ся наклонити людей до згоды, а они менѣ такъ сказали: „Єгомость! де хто видѣвъ, абы хтось плативъ хлопови за грунтъ, засадивъ лѣсомъ и назадъ ему вѣддавъ? То не хлопске щасте!“ Се мене застановило дуже, я взявъ уставу, ставъ перечитувати, и дѣйшовъ-емъ до тыхъ самыхъ заключень, що хлопъ своимъ простымъ розумомъ вымѣркувавъ и инстинктомъ самообороны прочувъ.

Такъ отже я цѣлкомъ не выступавъ противъ самои регуляціи рѣкъ анѣ противъ залѣсеня гѣръ, а тѣлько противъ можливои кривды, яка на пѣдставѣ теперѣшнои уставы може выйти для селянъ. Длятого я выразно сказавъ:

I. Регуляцію рѣкъ радо будемо пѣдпирати мѣжь народомъ, але ино якъ довго тая регуляція буде мати на цѣли выключно охорону працѣ людскои противъ гѣбаного елементу.

II. Дотычно-жь залѣсеня будемо ему опирати ся такъ довго, доки §. 4. закона зъ дня 30 вересня 1884 не буде выкиненый и осѣбною уставою не буде загарантовано, що залѣсена просторонь збстане при своихъ властителяхъ.

При тыхъ точкахъ я стою и нинѣ и дальше стояти буду. При сѣй нагодѣ всѣмъ интересованымъ, де бы по причинѣ забудованя потокѣвъ залѣсене вѣдбувало ся, подаю таку раду: Коли вже комісія пертрактаційна узнае, що сей або той грунтъ мае бути забраный пѣдъ залѣсене, не треба брати грошей яко выкупъ за грунтъ, але жадати грунту въ иншѣмъ мѣсци, розумѣе ся, ще и вынагородженя за замѣну. Се признае высше згадана устава зъ дня 30 вересня 1884. Въ §. 13. при кѣнци другого уступу выразно стоить: „Именно належить стремѣти до того, абы особамъ, котрыхъ права ужитковання на грунтахъ поля робочого мусять бути пѣсля проекту ухилень, *надано на инших грунтах такий самий права и такои самои вартости*“ [§. 5]. Въ той способѣ можуть селяне прийти въ посѣдане догоднѣйшого грунту, н. пр. бѣльшои посѣлости, котра и такъ переходить въ руки жидовскій.

Въ дописи своѣй высказавъ я також гадку, чому мы нерадѣ, щобы край переводивъ у насъ регуляцію рѣкъ, взгляднo залѣсене гѣръ. Сказавъ я именно, що при звѣстнѣмъ шовінізмѣ польскѣмъ и при соймѣ аложенѣмъ пѣсля теперѣшнои ординаціи мы можемо по немногихъ лѣтахъ сподѣвати ся ухвалы соймовои, щобы лѣсы краевѣ обернути на вывѣнуване королѣвъ, такъ якъ нинѣ за грошѣ краевѣ вѣдреставровуесь замокъ королѣвскій на Вавелю. На те п. Мартинець вѣдповѣвъ, що кошты регуляціи и залѣсеня въ половинѣ поносить край а въ половинѣ держава, — выглядало бы отже, що зъ того боку нема жадного страху. Але я зновъ верну до шкѣлъ. А чи-жь на утриманє шкѣлъ [не говорю ту о школахъ сѣльскихъ] також не причиняе ся держава? а чи-жь наука по школахъ також не вѣдбуваe ся пѣдъ доглядомъ міністерства просвѣты? А якъ оно дѣе ся?! Досыть навести хочь бы той фактъ, що руску катедру на университетѣ львѣвскѣмъ по бл. п. Олекс. Огоновскѣмъ надано Полякови, а прецѣнь же о ню старались и Русины, може и бѣльше укваліфікованѣй. Що я въ своихъ поглядахъ мавъ рацію, найлѣпше свѣдчать недавнѣ енунціяціи въ Słow-ѣ polsk-ѣмъ, де редакція въ програму змагань народу польского мѣжь иншимъ вкладае обовязокъ стремѣти до того, щобы всѣ теперѣшнѣ добра камеральнѣ обернути на добра коронныѣ краевѣ. Зъ того виносити можна на певно, що всѣ лѣсы краевѣ, заведенѣ при нагодѣ забудованя потокѣвъ, збстануть колись такими-жь добрами коронными краю.

Выпадае менѣ ще вѣдповѣсти на захвалу таксаторѣвъ шевця Фастнаха и люстратора повѣтового яко „людей поважаныхъ и въ своѣмъ урядованю дуже совѣстныхъ“. Не знаю, чи ц. к. староство пытало иншѣ села о своихъ таксаторѣвъ, але въ Стрѣльбичахъ не було о тѣмъ и згадки. И насъ власне дуже здивувало, зъ-вѣдки шевець старомѣскій, що господарки цѣлкомъ не провадить и хиба може яку грядочку мае пѣдъ чвертку бульбы, що отже не посѣдае анѣ зъ практики анѣ зъ науки вѣдповѣдного знаня зъ рѣльнои господарки, — зъ вѣдки шевець мае бути мудрѣйшимъ анѣжь котрый-небудь господарь зъ Стрѣльбичъ. Що-до другого знатока то сей мѣгъ бути покликаный на таксатора єдино зъ того титулу, що колись бувъ лѣсничимъ. Але чи той, що зможе кѣлька фальшивыхъ акордѣвъ брязнути на гітарѣ, мусить вже вмѣти на скрипцѣ заграти?... Осудѣть самї!

И. Яворскій.

Соймъ краевый.

[16 те засѣданя, 3-ои сесіи, VII-ои періоды сойму дня 1 н. ст. лютого].

Правительственный комісарь гр. Лось вѣдповѣвъ на кѣлька интерпеляцій пп. Шведа, Вуйцїка, Осуховского, Цѣлецкого и Остапчука.

Вѣдтакъ приступлено до вѣдроченои вчера дебаты спеціяльнои надъ справоозданемъ шкѣльнои комісіи о станѣ середныхъ шкѣлъ въ 1896|7 роцѣ шк. Внесеня комісіи принято зъ додаткомъ резолюціи п. Занчкѣвского, взиваючои правительство: а) щобы выбудувало навіяьонъ для рускихъ паралельокъ гімназіи въ Коломыи и б) щобы при помочи стіпендій старало ся о помноженє посадъ рускихъ доцентѣвъ на университетѣ. Резолюцію и Вуйцїка, щобы внести кундурки въ школахъ середныхъ, вѣдкинено. Резолюція Бернадзиковского: а) щобы при твореню новыхъ гімназій увзгляднювано потребы територіяльнѣ и б) щобы бѣльше бачено на гігієнічнї условія въ будынкахъ шкѣльныхъ, соймъ ухваливъ.

Вѣдтакъ пос. Мадейскій въ имени шкѣльнои комісіи референувавъ внесеня п. Барвѣньского о обовязковѣй науцѣ обохъ языкѣвъ краевыхъ въ школахъ середныхъ и предложивъ звѣстнї внески комісіи. — Промовляли п. Барвѣньскій и Мадейскій.

П. Барвѣньскій насамперед пѣдкадивъ комісіи, выразивши ѣй признане за то, що пѣшла о крокъ дальше, нѣжь то було передше, а рѣвночасно выразивъ и жаль, що комісія не згодилась на его жадане, щобы наука обохъ языкѣвъ була *обовязкова*, тымъ бѣльше, що мотивы комісіи не можуть переконати, що неможливо завести *обовязкову* науку.

П. Мадейскій выложивъ становище комісіи и сказавъ, що полагодженє комісією внесеня п. Барвѣньского свѣдчить дуже добре о соймѣ, котрый у всѣхъ умѣе заховати *властиву мѣру*. Поступаючи поволи, дѣйде ся скорше до цѣли, нѣжь примусомъ, кобы тѣлько духъ згоды, що панує нинѣ въ соймѣ и въ краю, удержавъ ся якъ найдовше. Справа національна то рѣчь краева и яко така належить до сойму а не до рады державнои, а що мы умѣемо ей належно розвязати, въ тѣмъ наша сила. [*Оплески.*]

Вѣдтакъ зъ порядку дневного йшли справы гірничѣ, полагодженє петицій, а пѣдъ конець вѣдчитано кѣлька внескѣвъ и интерпеляцій.

Слѣдуюче засѣдане въ четверъ.

НОВИНКИ.

— Загальнї зборы „Просвѣты“ вѣ бувають ся нинѣ. Рано вѣдправивъ богослужене въ Успеньскѣй церкви сов. о. Торонькій въ сослуженю оо. Яремовича и Давидовича, а опбсля до парастасу стануло пять священникѣвъ. Опбсля зѣбрали ся члены „Просвѣты“ въ великѣй сали Народного Дому. Явило ся членѣвъ по надъ 250, а також женщины.

Зборы отворивъ голова товариства проф. Романчукъ промовою, принятою гучными оплесками, вѣдтакъ здавъ провѣдъ на часъ справоздання выдѣлу директорови Григ. Цеглинському зъ Перемышля. Справу зъ дѣяльности выдѣлу здавъ д-ръ Кость Левицкій. По довгѣй дискусіи выдѣлови удѣлено абсолюторію.

Головою товариства выбрано зновъ п. Романчука, а до выдѣлу пп. Борковского, Врецьону, Ганинчака [мол.], д-ра К. Левицкого, о. Лежогубского, П. Огоновского, К. Пань-

ОЛЬЙ РЫБАЧІЙ недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, пріятнѣйшій вдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 а 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ **Жигмонта Рукера** пдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 98—?

ковского, д-ра Пачовского, Яросл. Грушкевича, Ол. Танячкевича, о. Темницкого и о. Торонь-ского.

Статутъ змѣнено лише що-до справы вандрівного учителя, а що-до прочихъ змѣнъ вдложено ихъ до зборовъ надзвычайныхъ.

— Завтра зборы **Наукового товариства им. Шевченка** почавши вдъ 9½ годины рано въ комнатахъ „Руской Бесѣды“. На порядку дневнымъ межъ иншимъ змѣна статута товариства. Выдѣлъ розславъ членамъ передъ зборами основнй справоздання зъ дѣяльности выдѣлу и секцій науковыхъ.

— За упокой бл. п. **Володимира** Баранѣнского, бувшого редактора „Дѣла“, вдбуде ся помынальне богослуженѣ въ середу [2. н. ст. лютого] о годинѣ 8½ въ церквѣ СС. Василіянокъ при улици Зибликевича.

— Въ понедѣлокъ дня 7 н. ст. лютого о годинѣ 1. по полудни вдбудуть ся **загальнй зборы філіи „Просвѣты“** въ Равѣ руской въ сполученю зъ господарскимъ вѣчемъ зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) справоздане уступаючого выдѣлу; 2) господарскій вдчитъ о. Ев. Гриневецкого; 3) рефератъ крамничный о. І. Кипріяна; 4) выборъ нового выдѣлу; 5) внесеня членовъ. Передъ зборами о годинѣ 11 передъ полуднемъ вдправить ся богослуженѣ въ мѣсцевій церкви. Просимо всѣхъ членовъ філіи о численну участь а Всч. оо. духовныхъ просимо ласкаво повѣдомити парохіянъ, що на вѣчу господарскомъ може кождый явити ся. — *Выдѣлъ філіи „Просвѣты“ въ Равѣ руской.*

— Въ **австрійскій цѣсарскій родинѣ** день 30 н. ст. сѣчня — то день жалобы. Того дня, якъ звѣстно, померъ наслѣдникъ престола архикнязь Рудольфъ. Тожъ якъ що року, такъ и теперь въ той день члены цѣсарскои родины помянули память невдячалуваного покойника, молитвою та складанемъ вѣнцѣвъ на его домовинѣ. Цѣсарь удавъ ся рано до крипты въ костелѣ Капуцинѣвъ и тамъ помоливъ ся при домовинѣ своего единого сына. Цѣсарева перебувая теперь въ Санъ-Ремо и цѣсарь въ половинѣ лютого вдвѣдае ся тамъ и забавить короткій часъ incognito пдъ псевдонімомъ „граф Гогенембсъ“.

— **Иванъ Керенярто**, директоръ станиславскои гімназіи, померъ нагло на ударъ апоплектичный вчера о 2 годинѣ въ полудне. Покойный родивъ ся 1834 року въ Липѣ коло Бирчи. Бувъ сыномъ рускаго священика, але якъ кількохъ братовъ его, такъ и вонъ нѣколи не заявлявъ ся щирымъ Русиномъ, бодай на стольке, щобы Русь и руски справы обходили его, хочь и то правда, що не признававъ ся такожъ за Поляка. Покойный довгій лѣта выслужився яко професоръ гімназіи [професорувавъ колись въ академічній гімназіи у Львовѣ] а вдтакъ яко директоръ. На становищи директора бувъ строгій рыгорысть у вдношеню до учителѣвъ и ученикѣвъ, безъ огляду на народность, въ заведеню пдъ его проводомъ бувавъ усе ладъ. Покойный бувъ кавалеромъ ордера Франць-Іосифа.

— **Зновъ агентъ еміграційный!** Передъ трибуналомъ окружного суду въ Станиславовѣ [де недавно засуджено еміграційного агента Мечислава Базалевича] стававъ онодгы зновъ выслѣдженый жандармерію еміграційный агентъ Антоній Подольскій зъ Яблонця. О Подольскомъ знано въ бучацкомъ повѣтѣ, що вонъ займае ся интересами еміграційными, а селяне, хотячи поинформувати ся въ справахъ еміграційныхъ, йшли до него о пораду мовь на Іордань по воду. Подольскій, будучи агентомъ фірмы Моравеца зъ Гамбурга, намовлявъ селянъ еміграцати до Параґваю, представляючи имъ, що жѣнка тамошного цѣсаря дае кождому имміґрантови по сто морґовъ орного поля, по кількa штукъ худобы, дерева зъ лѣса, кількo хто схоче, а кромѣ того для убожшихъ безплатный перевозъ. Така прихвала очевидно заохочувала селянъ до еміграціи и они складали до рукъ Подольского завдатки, щобы вписувавъ ихъ въ лісту еміґрантовъ и посередничивъ въ перевозѣ до Америки. — По переведеной розправѣ, при котрой выказали ся обманьства Подольского, засудивъ его трибуналъ за провину зъ §. 4 закона зъ 27 сѣчня 1897 р. на шесть мѣсяцѣвъ строгого арешту.

— **Телефонъ Львовъ-Краковъ-Бяла-Бельскъ-Вѣдень** уже готовый и мешканець Львова може на вддаль около 800 кільометровъ порозумѣвати ся розмовою зъ особою у Вѣдни. Позавчера въ полудне и вчера рано вдбули ся въ львовскомъ будынку почтовомъ пробы розмовы и выпали вдоволяюче; не лишь чути було докладно слова и цѣлй реченя зъ Кракова и зъ Вѣдня, але й можна було розпознати голосъ. Центральна стація у Львовѣ до розмовъ телефономъ зъ стаціями по-за Львовомъ знаходить ся въ головномъ будынку почтовомъ въ лѣвомъ [вдъ входу] рогѣ великои галѣ, въ комнатѣ цѣлкомъ изольованой вдъ гамору и приспособленой вдповѣдно. Скольксть часу при розмовѣ вказуе апаратъ похожій на старосвѣтскій клавесынды пѣсковй. Довгота кождои розмовы обчислена засаднично на три мінуты; въ тыхъ трехъ мінутахъ пересыпав ся пѣсокъ зъ одного баньки до другои, а коли баньки перевернуть ся, сейчасъ перестае функціонувати апаратъ телефонічный и урывае, хочь бы й на недосказанѣмъ словѣ. Длятого розмовляючій мусить мати бачность на клавесынду а пдля того, якъ она вказуе, регулювати скорость своихъ слобъ. При розмовѣ треба говорити выразно, трохи пднесеным голосомъ [але не дуже]. Особа вправлена въ телефонічну розмову може выповѣсти за три мінуты около 400 словъ, а кожда трьмінутова розмова коштуе до Кракова 1 зр. а до Вѣдня 1 зр. 50 кр. [телеграма коштувала бы 12 зр.]

Телефонічна розмова представляе велику користь особливо для тыхъ, що мусять удержувати правильну и обширну переписку щодня, н. пр. для дневниковъ, инстатуцій публичныхъ, банковъ и т. н. Зъ Львова до Кракова або о Вѣдни и на-вдворотъ можуть розмовляти телефонічно лишь такій абоненты, котрй належать до мѣжнародного звязку телефонічного и оплачують кромѣ звычайной таксы мѣсецевои окрему належитость за певне докладно о начене число замѣсеченыхъ розмовъ въ мѣсяци. Кождy розмову мусить абонентъ сигналізувати наперед, щобы объ особы, маючи розмовляти, станули въ одномъ и томъ самомъ часѣ при своихъ апаратахъ. Львовяне будуть могли розмовляти зъ особами въ Краковѣ або Вѣдни такожъ зъ власного мешкання.

Довгота телефонічнои лінія межи Львовомъ а Краковомъ выносить 345·5 кільометровъ а межи Львовомъ а Вѣднемъ около 800 кл. м. Межи Львовомъ а Краковомъ идуть вздовжъ правительственного гостинця два бронзовй дроты 4 мм. грубй а 691 клм. довгй. Кошты будовы лінія Львовъ-Краковъ выносять 102.000 зр. а кошты технічныхъ уряджень на стаціяхъ у Львовѣ и Краковѣ 1100 зр. Кошты будовы цѣлои лінія Львовъ-Вѣдень выносять около 300.000 зр. [Всѣхъ осѣтей телефонічныхъ въ Галичинѣ есть теперь 21.]

— **Статистика пожаровъ въ Галичинѣ въ роцѣ 1897.** Пбеля статистики веденои „Краёвымъ звязкомъ охотничихъ сторожей огневыхъ“ наѣстило Галичину въ 1897 роцѣ 828 пожаровъ. Згорѣло: 1445 домовъ мешкальныхъ, 1880 иншихъ будынковъ и 13 людей Загальна шкода выносить 1.385.435 зр., а зъ того було убезпечено лише 619.491 зр. [отже менше нѣжь половина!]. Межи причинами пожаровъ знаходить ся: 106 пбидалѣвъ, 38 выпадковъ черезъ хибну будову коминовъ и печей, 110 выпадковъ було зъ неосторожности а 29 вдъ грому. Въ 515 выпадкахъ причины не дослѣджено.

— **Судья передъ судомъ.** Передъ трибуналомъ въ Черновцяхъ вдбула ся дня 24 сѣчня цѣкава розправа. Обжалованый бувъ судья и вѣтовый зъ Заставнои Маркилъ Турыньскій о то, що вдъ жида Мошка Кармеліна, котрому утекла 18-лѣтна дочка, принявъ 40 зр. на пошукуваня дочки и ей увбника. Судья Турыньскій мавъ такожъ давати Кармелінови раду, щобы хотячи вднайти дочку котра тымчасомъ дбстала ся до одного краковского монастыря, повѣдомивъ поліцію, що донька его обкрала. Жидъ не пбйшовъ за тою радою, бо не хотѣвъ, щобы дочку вдвозили ему жандарми зъ Кракова до Заставнои. Пб переведеной розправѣ судъ увольнивъ судью Турыньского вдъ обжалованя, а узнаючи въ мотивахъ принята хабаря яко фактъ доказаный, зазначивъ, що презентъ сей не мавъ вплыву на ходъ справы и длятого чинъ сей не пбпадае пбдъ приписы закона краёвого, а належить до компетенціи власти дисциплінарной.

— **Зъ львовского университету.** Надзвычайный професоръ инсбруцкого университету д-ръ Володимиръ Лукасевичъ именованый звычайнымъ професоромъ львовского университету для дерматольогіи.

— **О великихъ вихрахъ** въ остатныхъ дняхъ наспѣли вѣсти зъ Вѣдня, Теплиць, Буданешту, Берлина, Врацлова и т. д. Вихры наробили богато шкоды. У Вѣдни повалили комины, позрывали дахи на богато домахъ, понесували лінія телеґрафічній и телефонічній, въ Пратерѣ дерева повырывали...

— **Довгій вѣкъ.** Въ мѣсцевости Будафальва, въ комітатѣ ужгородскомъ на Угорщинѣ померъ сими днями Александеръ Кубінй въ 114 роцѣ житя. Померший бувъ воякомъ пбдъ Наполеономъ І. и бравъ участь въ кількохъ битвахъ, межи иншими въ битвѣ пбдъ Липскомъ.

— **Зловленый ватажко опришковъ.** Зъ Софіи телеґрафують, що болгарскій поліціи удало ся сими днями зловити славного ватажка опришковъ Атанаса, звѣстного зъ нападу на зелѣзничій поѣздъ пбдъ Черкесей въ Туреччинѣ 1891 р. Вбдъ того нападу живъ Атанась непбзнаный въ селѣ Кузловици и бувъ правдивымъ опѣкуномъ убогихъ. Коли его теперь зловлено и вбведено пбдъ сильною войсковою сторожею до Софіи, вбвезло ся 180 кузловецкихъ селянъ телеґрафічно до князя Фердинанда зъ просьбою о увольненя опришка. — Справа нападу пбдъ Черкеской наробила о часописяхъ европейскихъ въ роцѣ 1891 великого шуму. Дня 31 мая згаданого року напали опришки пбдъ Черкеской [кількa миль вбдъ Константинополя] на поспѣшный поѣздъ. Пбдъ проводомъ ватажка Атанаса розбѣгли они шкны, а коли поѣздъ задержавъ ся, обрабували подорожныхъ, кількохъ Нѣмцѣвъ и одного Анґлійця, та взяли ихъ вбдтакъ въ полонъ. Опбеля бблшу ихъ часть выпущено на волю, а задержано лише чотирохъ яко закладниковъ, а пятого, берлинъского банкира Мавриція Израеля, выслано до Константинополя, абы деньгы властямъ, що коли не выплатять опришкамъ 200.000 франкбвъ окупу, то они убють задержаныхъ подорожныхъ. Турецке правительство пбдъ напоромъ нѣмецкого амбасадора выплатило опришкамъ згадану суму и они выпустили подорожныхъ. Пбзнѣйше зловлено кількохъ членовъ тои шайки, але Атанасови удало ся укрывать ся цѣлыхъ сѣмъ лѣтъ, аж до сего року.

— **Якъ губернаторъ шукае мамки?** Въ однбмъ повѣтѣ люблинъскои губернии выдала власть адміністраційна при кбнци минувшого року такій окружникъ: „До начальника громады Н. Н. Зъ розказу начальника повѣту поручае ся начальникамъ громадъ, щобы до 7 тыжднѣвъ выказали списъ всѣхъ тыхъ женщинъ, котрй вбдбули порбдъ въ серпни, вересни и жовтни, а такожъ тыхъ, котрй мають родити въ листопадѣ и грудни с. р. и въ сѣчни и лютбмъ року 1898. Въ выказѣ тбмъ належить подати о кождбй женщинѣ: ви походженя, чи замужна або нѣ, а такожъ, котра добре збудована, а се длятого, бо одна зъ нихъ стане у начальника губернии мамкою для дитины, що мае народити ся. Герасимовъ“.

— **Дрббнй вѣсти.** Померли: Францъ Вольфартъ, властитель Курянъ въ повѣтѣ бережанъскбмъ, б. посолъ до рады державнои и маршалокъ бережанъскои рады повѣтовои; Иларій Кучинъскій офіціялъ судовый въ Станиславовѣ; Францъ Шиндлярь професоръ гімназіи въ Бродахъ; Януарій Геттешъ адъюнктъ суду краёвого у Львовѣ. — Віцепрезидентъ краёвои дирекціи скарбу д-ръ Коритовскій повернувъ зъ Вѣдня до Львова и обнявъ урядованя. — Въ Бродахъ [якъ доносять до Курьера lw.] ротмістръ 13 полку уланбвъ бар. Своржіль вразъ зъ ескадроною уланбвъ напавъ старшого стражника скарбового В. Чайковского, занятого пбдъ той часъ службою при правительственбй запорѣ митничбй въ фбльваркахъ коло Бродбвъ, и побивъ его такъ сильно, що той утративъ слухъ и тбльке скорбй помочи лѣкарскбй мае завдячити жите. — Въ Москвѣ вибухъ огонь въ оперѣ въ пасажи Солодовникова и знищивъ цѣле внутрѣшне устроене аж по сцену, котру охоронила зелѣзна куртина; при гашеню кількохъ людей зб сторожи огневои сильно попекло ся. — Въ Марбурзѣ въ Стирии вбдбувъ ся на пістолеты поединокъ межи надпоручникомъ вбдъ драгонбвъ Вешеровъ а студентомъ медицины Альтенедеромъ и студентъ зіпувъ на мѣсци; причину до поединку дало се, що въ театрѣ офіцеръ вдивлявъ ся въ студента, а той на се зробивъ таку міну, що офіцеръ ударивъ его въ лице и почала ся межи ними бійка. — Тѣло пок. лѣкаря д-ра Стан. Яны перевезено въ недѣлю зъ полудня до Нового-Санча до гробовця родинного.

— **75.000 коронъ** то головна выграна льотерии на памятникъ эрхикняза Евгенія. Звертаемо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягнене вбдбуде ся дня 11 лютого.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 1 лютого. Переговоры межъ австрійскими и угорскими міністрами майже покбичены; лише въ справѣ квотовбй не дбйшло до згоды, бо бар. Банфі стоить на тбмъ, що лише парламентами выбраній депутаціи квотовй можуть порѣшити справу. Черезъ те треба буде чимъ скорѣйше скликати раду державну. Бар. Банфі вбдъѣхавъ до Будапешту, а міністеръ скарбу Люкачъ лишивъ ся ще у Вѣдни для дальшихъ нарадъ.

Прага 1 лютого. Заперечують рѣшучо вѣстямъ, мовь бы якійсь генералъ зъ Перемышля мавъ збстати намѣстникомъ ческимъ.

Професоры въ нѣмецкбмъ университетѣ и на техніцѣ розпочали вчера выклады, але студентбвъ явилось дуже мало. Ректоръ техніки оголосивъ упбмненя, щобы студенты ходили на выклады. Студенты мали вчера нараду; одни були за тымъ, щобы зовсѣмъ не являти ся на выкладахъ, а другй радили приходити до саль, але до выкладбвъ не допускати. Для пбдмоги убогихъ стрейкуючихъ студентбвъ постановлено утворити фондъ черезъ субскрипціи, до котрыхъ вбзвано всѣ нѣмецкй университеты.

Римъ 1 лютого. Въ парламентѣ заступникъ правительства, вбдповѣдаючи на интерпеляцію, зложивъ заяву, що італійске правительство не оставало зъ Драйфусомъ въ нѣякбй связи.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

Не цѣнахъ найдешевше ихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвонкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

УЧЕНИК VII кл. гімназіяль. глядае лекціі зараз! Близша відомість: Мисик в Кореличах, п. Фірлѣв. 42 1—3

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львбвъ ул. Галицка ч. 12.

ВАННЫ довгій лякировани по зр. 15 и 16, цинковй по зр. 24., наѣздовпо зр. 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатнй по зр. 8·50, 17 и 30 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 595

Пірольіну

яко найлучше и найтаньше средство до освѣтленя будынковъ господарскихъ, горалень, млынковъ, тартбвъ и т. п. поручае и удержуе на складѣ годовикій заступникъ для Галичины и Буковины

АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ

Львбвъ, Брацерьовска ч. 14.

Цѣнникъ и проспекты gratis.

Вбдпродавцямъ вбдповѣдный рабатъ. 450 8—10

Против сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ

289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

НОВОСТИ на СУКНѢ

дамскій

поручае магазинъ 2

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

200 Львбвъ, площа Капітульна число 2.

Поважане Панъство!

Удержуючи передъ кількома роками роббтню и складъ обуви, тѣшивъ ся я все повнымъ довѣрем Ласкавыхъ моихъ Р. Т. Вбдбирателѣвъ

Теперь вбдкрывъ я зновъ

РОБОТНЮ и СКЛАДЪ ОБУВИ

мужескои, жѣночои и для дѣтей.

Отже осьмѣляю ся пригадатись Повазаному Панъству, яко и Всечестному Духовенъству и прошу отемъ уклѣбно о ласкавй Ихъ взгляды.

Зъ глубокимъ повазанемъ

Маріянъ Каролъ Хенціньскій

при улици Городецкбй ч. 38 [пбдбчь стаціи кбнного траммваю] у Львовѣ.

Зъ провінціи выстатчить на мѣру одинъ зужитый черевикъ. 134 9—24

Львы на памятникъ архикнязя Евгена

9 10—?

Головна выграна

Передпослѣдный тыждень!

75.000 КОРОНЪ

Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбаумъ, Густавъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шелленберґъ и Крайзеръ, Авг. Шелленберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъского. Зъ друкарни Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 16. Львовъ, Середа 21 Сѣчня (2 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілінъского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатані вольній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій доносни приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Сумною вѣстію дѣлимо ся зъ нашими Читателями. Нинѣ рано упокоївъ ся, по довгѣмъ недомаганю, на атакъ серцевый

МИХАЙЛО СТРУСЕВИЧЬ

членъ редакціи и співредакторъ „Дѣла“ членъ руско-народныхъ товариствъ: Просвѣты, Наукового товариства имени Шевченка, Народнои Рады, Рускои Бесѣды и иншихъ.

Згасъ въ самѣй силѣ вѣку — въ 34 роцѣ житя — чоловѣкъ незвычайнои честноты, горячого патріотизму, посвященя и трудолюбивости.

Наше выдавництво тратить въ Покійнѣмъ перворядну силу, редакція найлучшого товариша, руско-народнй товариства дѣяльного члена.

Коротке було Его житя, але працѣ — въ бѣльшѣй мѣрѣ анонімнои, якъ то звычайно у журналістѣвъ — лишилось по нѣмъ богато.

Покійный полишивъ жену и двоє дрібныхъ дѣтей. Вѣдрадою для Неи въ сѣмъ тяжкѣмъ ударѣ нехай буде загальне сочувство нашои Громады по стратѣ Его — одного зъ найщирѣйшихъ сынѣвъ Руси-Украины.

Похоронъ Покійного вѣдбуде ся въ пятницю пополудни зъ дому жалобы пѣдъ ч. 21 при улици Академічнѣй.

Вѣчна память заслуженому труженикови для свого Народу й земля ему перомъ!

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з.еднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Загальнй зборы тов. „Просвѣты“.

Вчера подали мы коротке справоздане зъ сихъ зборѣвъ, а теперь приступаємо до справоздания ширшого.

Зборы вѣдкрывъ голова товариства проф. Романчукъ, а покликавши на секретарѣвъ пп. учителя Ив. Петришина и академика В. Гнатюка, выголосивъ красну довшу промову, котру мы подамо въ повнѣй основѣ въ найближшѣмъ числѣ „Дѣла“.

По промовѣ головы, принятѣй невмовкаючими оплесками и окликами „славно“, оголосивъ голова, що справоздане головного выдѣлу подасть членамъ директоръ канцелярій д-ръ Кость Левицкій. По принятю внесеня дир. Цеглинського, щобы справозданя не вѣдчитувати, бо оно в напечатаве, подавъ д-ръ К. Левицкій ось-таке поясненє до справоздания зъ дѣяльности товариства за часъ вѣдъ 1 н. ст. сѣчня 1896 до 31 н. ст. грудня 1897 р.:

Не дасть ся заперечити, що въ остатныхъ двохъ рокахъ, за котрій предкладаємо справоздане, товариство „Просвѣта“ розвивалось кориснѣйше, якъ въ попередныхъ рокахъ. Про се свѣдчить значне збѣльшенє числа членѣвъ товариства и читалень „Просвѣты“, якъ такожь успѣшна дѣяльнѣсть філій товариства. Наслѣдомъ того дѣловодство центральне у Львовѣ такъ побѣльшило ся, що силы канцелярійній, якими розпоряджав головный выдѣлъ, зовсѣмъ не выстачають. Коли возьмемо пѣдъ розвагу майже кождомѣсячну высылку книжочекъ членьскихъ надъ 6.000 примѣрникѣвъ и важнѣйшу переписку въ числѣ около 2.000 рѣчно, то мусимо признати, що двохъ урядникѣвъ товариства до того 6 за мало. Тому зъ всякимъ признанемъ пѣднесши нову пожертвованя працю нашого загально знаного и довголѣтного старшого урядника п. Андрѣя Скородиньского, заявляю, що окрѣмъ другого помѣчного урядника треба въ якъ найкоротшѣмъ часѣ збѣльшити персоналъ канцелярійный ще однымъ сталымъ урядникомъ, а пѣдношу се за для того, щобы члены товариства знали, що *побѣльшенє выдаткѣвъ адміністраційныхъ в рѣчію конечною.* А щобы тотій взагалѣ збѣльшеній выдатки покрыти, заходить потреба, щобы члены товариства правильно оплачували свои вкладки, чого до сего часу не було, — мимо численныхъ запывѣвъ зъ стороны канцелярій товариства.

Межи членами товариства вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ живо трактуе ся *справа правописи*, якои має уживати „Просвѣта“. Одній з за тымъ, щобы придержувати ся дотеперѣшнои правописи етимольогічнои, а другій, щобы завести правопись фонетичну. Головный выдѣлъ товариства уживавъ въ товариствѣ обохъ правописій, а то: въ переписцѣ уживавъ такои правописи, якою послугуе ся дотычна сторона; выдавництва для люду выдававъ переважно етимольогічною правописію, а выдавництва для школьнои молодежи выдае теперь фонетичною правописію Тожь правописне питанє остаесь отверте, та евентуальне впровадженє фонетичнои правописи у всѣхъ выдавництвахъ товариства вже теперь — може бути доконане ухвалою загального збору.

Новостію, яку впровадивъ головный выдѣлъ въ тыхъ двохъ рокахъ, було *высыланє вандрѣвного учителя господарства*, п. Василя Короля, въ цѣли орґанізованя новыхъ читалень „Просвѣты“, провѣрованя дѣяльности истнуючихъ читалень „Просвѣты“ и взагалѣ ширеня живымъ словомъ всякихъ вѣдомостій просвѣтныхъ, господарскихъ и промысловыхъ помѣжь рускимъ людомъ въ краю. Якъ корыстна и совѣстна була праця п. Василя Короля, про се найлѣпше знають наши члены зъ тыхъ громадъ, де бувъ той чоловѣкъ. Однакъ не зважаючи на тоту вельми важну цѣль, наше товариство не зазнало помочи и опѣки зъ стороны публичныхъ властій, бо анѣ соймъ краєвый анѣ ц. к. міністерство рольництва не зволили признати товариству „Просвѣта“ пѣдмоги на высыланє вандрѣвного учителя господарства. Що бѣльше, деякій ц. к. староства а за ними и ц. к. намѣстництво ставляють намъ перепоны при высыланю вандрѣвного учителя господарства. Противъ того ужили мы подвійныхъ средствъ: вѣдклику до высшихъ властій и змѣны статута товариства, зазначуючи выразно управненє высыланя вандрѣвного учителя господарства. Наслѣдомъ того товариство „Просвѣта“ мусѣло выключно власными фондами покривати кошты вандрѣвного учителя, а головный выдѣлъ уважае рѣчію указаною продовжити договоръ зъ п. Королемъ на рѣкъ бѣжучій, мимо тыхъ перепонъ.

При читальняхъ „Просвѣты“ закладають ся институціи економічній, якъ крамниць и позичковій, що звычайно потребують пѣдмоги грошевои, особливо въ початкахъ. Щобы имъ прийти зъ помочію, вѣдносить ся головный выдѣлъ товариства зъ петиціею до сойму краєвого о утвореня *фонду безпроцентовыхъ позичокъ.* Однакъ соймъ краєвый въ минувшѣмъ роцѣ не мавъ часу займати ся тою справою, а вѣдтакъ выдѣлъ краєвый заявивъ можнѣсть хѣснованя зъ фонду утвореного для товариства „kółek rolniczych“, пѣдъ условѣмъ, що при удѣлюваню позичокъ будуть мати рѣшаючій голосъ также представитель выдѣлу краєвого; але хочь мы на се згодили ся, то дотеперь ще не допущено нашихъ крамниць и касъ позичковыхъ до краєвого фонду безпроцентовыхъ позичокъ..

При орґанізациі просвѣтнѣй въ краю не забули мы на повѣтъ найбѣльше пѣдупавшій, якимъ бувъ до недавна *львівскій повѣтъ.* Тутъ в теперь около 20 читалень „Просвѣты“, помѣжь котрыми вызначилась читальня „Просвѣты“ въ Скнйловѣ, що має власный дѣмъ, крамницю и позичково-щадничу касу, а то завдяки щирымъ заходамъ о. Іосифа Фолиса. Также въ самѣмъ Львовѣ заложено читальню „Просвѣты“ въ середмѣстю и примѣщено въ домѣ товариства, пѣдъ проводомъ проф. Григ. Врецьоны, а теперь роблять ся заходы около заложеня другои читальнѣ „Просвѣты“ у Львовѣ на передмѣстю Городецкѣмъ.

Товариство наше оставало *въ дружныхъ вносинахъ въ другими народными товариствами* у Львовѣ а зъ-особна зъ „Народною Торговлею“, „Дністромъ“, Науковымъ товариствомъ имени Шевченка и товариствомъ „Руска Бесѣда“, користаючи зъ ихъ помочи въ справахъ просвѣтно-господарскихъ.

Въ справѣ орґанізациі товариства въ краю екликавъ бувъ головный выдѣлъ товариства *нараду мужѣвъ довѣря* зъ всѣхъ філій товариства въ р. 1896, а въ р. 1897 була екликана нарада визначнѣйшихъ людей зъ Львова и представителѣвъ всѣхъ філій товариства въ справѣ *змѣны статута.* Щобы улекшити и прискорити орґанізацію читалень „Просвѣты“ въ краю, постановивъ головный выдѣлъ товариства выдати докладный *вѣдручникъ для читалень „Просвѣты“.*

Довго выжидана справа *отвореня бібліотеки товариства* до публичного ужитку сповнила ся, позаякъ заходами бібліотекаря товариства п. Кости Паньковского упорядковано бібліотеку, що теперь числить 5.340 дѣлъ всякого змѣсту и около 8.000 томѣвъ. Бібліотека товариства мѣстить ся въ однѣй комнатѣ зъ бібліотекою Наукового товариства имени Шевченка и є отворена въ означеныхъ годинахъ до ужитку членѣвъ обохъ товариствъ Кошты заряду обохъ бібліотекъ покривають ся въ той способѣ, що товариство „Просвѣта“ дае льокаль а Наукове товариство имени Шевченка оплачуе урядника бібліотечного. Якъ вѣдомо, бібліотека товариства „Просвѣта“ збогатила ся даромъ ческои бібліотеки Фр. Ржегожа а въ остатныхъ рокахъ даромъ бібліотеки бл. п. Омеляна Огоновского.

Вкінци годить ся ще згадати про *адміністрацію дому „Просвѣты“*, котру провадивъ безпосередно самъ головный выдѣлъ товариства при помочи канцелярій товариства и наслѣдомъ того справа адміністрациі представляе ся корыстно а навѣть корыстнѣйше, якъ мы сподѣвали ся. Довгъ гіпотечный, що при купнѣ выносивъ 71.342 зр. 42 кр., зменшивъ ся до квоты 66.303 зр. 66 кр., а окрѣмъ того сплачено на рахунокъ належитости вѣдъ перенесеня квоту 3.000 зр. и надъ 2.000 зр. фондамъ выпозиченымъ. Головный выдѣлъ застановлявъ ся надъ справою конверзіи 4½% довгу гіпотечного Банку краєвого на 4% позичку, але за-для рѣзницѣ курсу листѣвъ заставныхъ оказала ся конверзія некорыстною и тому головный выдѣлъ товариства мусѣвъ вѣдступити вѣдъ тои гадки.

Взагалѣ головный выдѣлъ товариства по своѣй найлѣпшѣй вѣдомости и змозѣ старавъ ся сповнити свои обовязки, а чи ихъ сповнивъ зъ хѣсномъ для „Просвѣты“, просимо осудити. Дякуючи на тѣмъ мѣсце всѣмъ тымъ добродѣямъ, що були помѣчній головному выдѣлови при выконуваню его важныхъ обовязкѣвъ народныхъ, упрашаю именемъ уступаючого выдѣлу о принятє предложеного справоздания до прихильнои вѣдомости. *(Д. б.)*

Галицкі школы середні въ 1896/7 роцѣ школьнѣмъ на основѣ справоздана кр. рады школьнои.

[Статя надѣслана.]

I.

Школы реальній.

Въ послѣднѣмъ роцѣ були въ Галичинѣ чотири школы реальній; пяту отворено зъ початкомъ вересня 1897 р. въ Тарновѣ. До всѣхъ школъ середныхъ, с. е. до гімназій и реальныхъ, ходило 16.507 ученикѣвъ, до реальныхъ 1.748 або ледви 10% молодежи. Признаю, що укінчені реалісты чи техніки мають у насъ менше выгляду на примѣщене, якъ въ промысловыхъ Чехахъ, и що се некорыстно вплывае на фреквенцію въ нашихъ школахъ реальныхъ; та увзглядниши и сю

обставину, все-таки ходить у насъ до тыхъ шкôлъ за мало молодежи, бо коли у насъ число ученикôвъ выносить 1.748, то тамъ доходить до 6.500, а треба знати, що Чехи просторомъ менший вôдъ Галичины. Если загальне число реалістôвъ не може рôвнати ся зъ числомъ ученикôвъ ческихъ шкôлъ реальныхъ, то що вже й говорити о ученикахъ-Русинахъ! Число ихъ ажь смѣшно мале — всего-на-всего 94 ученикôвъ або 5%.

Що за причина сего дивного вôдношеня? Чи на 95 Полякôвъ находить ся лише 5 Русинôвъ, що мають таланъ та охоту до реалій, чи може въ насъ тѣ званя такъ непоплатнй, чи може сему яка ниша причина? Люде не пчолы и не бобры, щобы вмѣли одинъ лишь комôрки лѣпити, а другій гребль та надводній хаты будувати: люде мають таланъ рôзнородный, отже лучають ся и Русины, що мають чи до рисункôвъ чи до математики охоту и способности, та чомусь таки въ тую сторону нхъ не тягне. Що-до платнѣ — то окôнченый технікъ може навѣть лѣпше платный, якъ правникъ, священикъ, чи професоръ, та й ще дуже легко имъ о примѣщенѣ, особливо при зелѣзницяхъ. А инжінерôвъ, будôвничихъ, предприемцѣвъ — чи така велика у насъ сила? Зовсѣмъ нѣ! Одинокій нашъ технікъ ширше звѣстный на галицкôй Руси то Нагôрный; вôнъ виробляе на церкви пляны, але ставить ихъ иногдѣ предприемець жидъ. Мы цивілізуемъ ся, отже е въ насъ, хотяй зъ-рѣдка, мурованй дороги, на ихъ консервацію треба рôкъ-рôчно значнои скôлькости камѣня, якій находить ся звычайно на громадскихъ грунтахъ. И що-жь зъ того? — гадаете, що хлопъ при тôмъ заробить? Де тамъ? вôнъ наробить ся, але нѣчого не заробить, бо доставу камѣня заліцигувавъ жидъ и вмѣвъ такъ громаду пôдôйти, що за камѣнь платить вôдъ фѣры 10 кр., а за фѣрманку пôеля сумлѣня свого 20 до 40 кр. На мою думку мôгъ бы сего пôдняти ся якій технікъ Русинъ або й не конче технікъ, але чоловѣкъ предприемчивый, а тысячѣ, що забирае жидъ, зôстали бы у своихъ людей. А кобы мене хто не зрадивъ, то я сказавъ бы пôдъ великимъ секретомъ, що въ Россіи платять технікамъ дуже хорошо, такъ що за 10—15 лѣтъ, можна зложити собѣ красный капіталъ и вернути зъ нимъ въ своясн. Нашй сусѣды, Поляки, шукають хлѣба навѣть въ Австралін, то намъ нема чого боятн ся перейти за Збручь; чортъ не такій страшный, якъ его малюють...

То може выдатки на реаліста бôльшй, нѣжь на ученика гімназіального? а може тѣ школы далеко на Мазурахъ? И то нѣ! Зъ чотирохъ шкôлъ реальныхъ три находять ся у всхôднôй Галичинѣ, с. е. у Львовѣ, Тернополи и Станиславовѣ, середъ населеня руского, а що реалісты потребують рисовницъ, цирклѣвъ и фарбъ, чого въ гімназіяхъ не треба, то за те ходять до школы о рôкъ коротше вôдъ гімназіялістôвъ и тымъ надоложують тѣ невеликій выдатки на приборы до рисункôвъ.

У насъ люде люблять ходити тôлько вдоптанымн стежками, по батькôвскихъ слѣдахъ. Хотять по скôнченю мати, и то *конче* закономъ забезпечену платню и пенсію для жѣнки, бо инакше „не вартъ мучити ся“... Той поглядъ вбивае предприемчивость у молодыхъ людей, приковуе ихъ до скучной дороги: помаленьку, але безъ высилень, запобѣгливости и томлячои працѣ йти по схôдкахъ урядничои карієры. У насъ по скôнченю студій изъ 100 людей волить 99 йти до суду, скарбовои дирекціи або якого иншого уряду та безъ клопотôвъ вегетувати, анѣжь кинути ся до самостôйного предприемства, вымагаючого запобѣгливости, проворности та енергіи, и власными силами добывати ся хлѣба. Скôнчити студіи высшй и стати купцемъ, посесоромъ, агентомъ, комісіонеромъ, чи господаремъ — се нпзше доброго тону и нашихъ понять, се свого рода „мезаліянсъ“... А власне сей самостôйный способъ глядання хлѣба виробляе людей предприемчивыхъ и промысловыхъ, характерныхъ и независимыхъ, прайдиву сôль землѣ, що пôдносить добробытъ народа.

Такъ все промовляе за тымъ, що Русины повинні йти до тыхъ шкôлъ бôльше, якъ до теперь, но що такъ не есть, сему винна наша вузкогляднôсть. Священикъ а за нимъ и селянинъ не дасть сына до шкôлъ реальныхъ, бо першій и другій хоче мѣти сына конче священикомъ — то альфа и омега найгорячѣйшихъ бажань такъ першого якъ и другого. Ще селянинови не дивувати ся, що мае такій поглядъ, але священикъ повиненъ бы бôльше тверезо дивити ся на свѣтъ Божій. Чи нашимъ священикамъ такій гаразды? чи пануе въ ихъ врархіи та промованю на посады такій идеальный ладъ та справедливôсть? Годѣ се сказати, — але батьки кажуть: хоть тутъ бувае и таке и сяке, але въ тôмъ станѣ свобода. Деиде треба пильнувати годинъ, тôлько здôбнѣйшій выхапують ся на вершки, а тутъ парохію дôстане кождый, абы тôлько не бувъ загонистый... [*Прим. Ред.* Въ сѣмъ уступѣ Вп. Авторъ невѣрно каже, мовь-бы и нинѣ священикъ хотѣвъ бачити сына конче лише священикомъ; часы тѣ вже минули и нинѣ сыны священичй идуть въ волѣ вôтцѣвъ на всякій выдѣлы, не лишь на правничій, але многй и. пр. и на медичный.]

Не дивниця, що при такихъ обставинахъ бачимо и такій наслѣдки. Въ тыхъ школахъ було латинникôвъ 1.154, жидôвъ 311, грекокатоликôвъ 115, а Русинôвъ 94, отже 21 индівидуôвъ записало ся за Полякôвъ.

Выдатки на школы реальній въ цѣлôй Долитавщинѣ выносили за 1897 рôкъ 1,399.419 зр.; зъ сеи сумы припало на Галичину всего 6·63%, с. е. 126.000 зр. Галичина есть що до поверхнѣ и населеня четвертою частію цѣлои Долитавщины и беручи сй чинники за пôдставу належала бы ся ѣй четверта часть зъ цѣлои сумы, с. е. 474.000 зр. Приймѣмъ, що ся квота есть для насъ за высока и що мы якійсь часъ обôйдемо ся ще половинною сеи квоты, с. е. 237.000 зр., то все-таки за ню можна бы оплатити вже истнуючй школы и ще отворити и побудувати будынки для чотирохъ другихъ шкôлъ. А що се жадане оправдане, видно зъ факту, що въ вересни 1897 р. заголосило ся до I-ои клясы 610, зъ тыхъ принято 493 ученикôвъ, або таке число, що въ кождôмъ заведеню треба творити три вôддѣлы першои клясы.

Число ученикôвъ въ тыхъ школахъ збôльшае ся въ послѣдныхъ чотирохъ лѣтахъ въ наглыхъ скокахъ, збôльшаесь оно рôчно о 20%, коли тымчасомъ въ гімназіяхъ о 6%, а се есть найвымовнѣйшимъ доказомъ, що населеня вже зачинае вôдчувати потребу тыхъ школъ и зъ нихъ по змозѣ користае.

Въ часѣ соймовыхъ дебатъ жадавъ проф. Солскій, щобы домагати ся отворення двохъ новыхъ школъ реальныхъ; я бы лишь бажавъ, щобы ихъ отворено въ такихъ мѣстахъ, въ якихъ окрузѣ нема на кôльканацять миль жадноі школы середнои.

Переглядъ політичный.

На вчерашнôмъ засѣданю ческого сойму выбрано комісію для справъ языковыхъ по мысли внесеня гр. Buquoy. Нѣмцѣ не голосували. Намѣстникъ вôдповѣдавъ на интерпеляцію п. Бляжка въ справѣ выпадкôвъ, якій позаходили въ Празѣ въ часѣ вôдъ 29 падолиста до 2 грудня мин. року, и стверднвъ, що ужите поліціи и вôйска було цѣлкомъ оправдане. Намѣстникъ увевнивъ, що зробить ся все для забезпечення охороны національнымъ меншостямъ; заразомъ просивъ, щобы и всѣ послы старали ся своимъ вплывомъ удержати спокôй. Слѣдуюче засѣданѣ вôдбуде ся въ пятницю.

Адресова комісія ческого сойму мала вчера засѣданѣ, але нѣмецкій послы не явили ся. Гр. Buquoy уважае працю комісіи за продовженѣ роботы передъ двома роками розпочатои, и длятого гадае, що генеральна дебата е зайва. На его гадку адреса до трону повинна складати ся зъ трехъ частей: перша мѣстила бы въ собѣ выразъ вѣрности и чести для цѣсаря зъ нагоды ювілею его панованя; друга мае порушити справу державного права, а въ третôй указалось бы на теперѣшне сумне положенѣ и на способы, якими можна бы ему зарадити. П. Герольдъ бажавъ, щобы въ адресѣ головный притискъ покладано на розширенѣ автономіи краѣвъ и забезпеченѣ правъ народностямъ и щобы особливо означено ческе право державне. Проектъ адресы мае референтъ выготовити до чотирохъ днѣвъ при помочи доданои ему комісіи зъ пяти членôвъ. П. Подлѣпный высказавъ гадку, що адреса повинна высказувати лише тѣ бажаня, котрй зарôвно мають молодо-Чехи якъ и бôльша посѣлôсть; ческе право державне мае бути особливо зазначене. По промовахъ пп. Пражака и Фрид. Шварценберґа заявивъ гр. Buquoy, що его внесенѣ не рôзнить ся вôдъ внесеня п. Герольда. Опôсля выбрано референтомъ п. Крамаржа, а до тѣснѣйшои комісіи вôйшли пп. Buquoy, Герольдъ, Ферд. Лобковіцъ, Фрид. Шварценберґъ и Челяковскій.

Въ долѣшно-австрійскôмъ сойму вôдчитано онодгы телеґраму, присланну п. Ліпертомъ въ имени нѣмецкихъ послôвъ въ Чехахъ зъ подякою за ухвалу въ справѣ языковыхъ розпоряджень. П. Коліско и товарищѣ зложили внесенѣ, щобы якъ найскорѣйше выладжено проектъ закону, що всѣ автономічній власти долѣшнои Австріи можуть урядувати лише въ нѣмецкôмъ языцѣ.

Въ дальматинськôмъ соймѣ не беруть участи италійскй послы вôдъ початку сесіи черезъ те, що краеве правительство и доси ще не заложило въ Спалятѣ народнои школы зъ италійскою мовою выкладовою, хочь адміністраційный трибуналъ порѣшивъ справу на користь Италійцѣвъ. Отже, якъ мы вже доносили, краевый маршалокъ завбававъ ихъ, щобы явили ся въ соймѣ, бо инакше утратять свои мандаты. Наслѣдкомъ того явили ся они онодгы въ соймѣ, але лише на те, щобы зложити посольске приречене, и заразъ таки опустили салю соймову. Такъ само не бере участи въ нарадахъ тирольского сойму 17 италійскихъ послôвъ. Они оголосили сими днями заяву, що и дальше придержуватись будуть політики абстіненціи, бо не змѣнивъ ся нѣ въ чôмъ станъ рѣчей, а минувшôсть показуе, що край нѣчого не зыскуе на обсыланю сойму. Послы е переконанй, що стратили бы довѣре выборцѣвъ, коли бы за-для якоись дрôбнои користи занедбали головне добро краю. Зъ другои стороны досвѣдъ поучуе, що абстіненція е найлѣпшимъ способомъ, щобы дôйти до меты и здобути автономію, бо компетентнй круги, котрй давнѣйше попросту вôдкидали жаданя италійскихъ послôвъ, теперь бодай въ засадѣ узнають ихъ за справедливій, законній и пожиточній.

Въ справахъ внутрѣшного положеня держави пише міністеріяльный Fremdenblatt, що всякій вѣсти про речинець скликаня рады державнои и выданя новыхъ розпоряджень языковыхъ е невѣрній, бо доси ще не постановлено нѣчого. Той самъ дневникъ доносить, що угорскій урядовій круги е переконанй о тôмъ, що поведе ся въ переговорахъ зъ австрійскими міністрами перевести увôльненѣ угорскихъ цѣнныхъ папернôвъ вôдъ австрійского фантового податку.

Недавно розбôйшла ся вѣсть, що Россія дôстала вôдъ Туреччины позволене на провôдъ военныхъ кораблѣвъ всякои величины черезъ Дарданелѣ. Вѣсть сл, доси ще не стверджена, дала привôдъ до здогадôвъ про звязь мѣжь тымъ дозволомъ а політикою Россіи на всходѣ Азіи и на всходѣ Европы. Здогадувано ся, що за той дозвôлъ Россія мае вôдступити вôдъ кандидованя грецкого королевича Юрія на губернатора Креты, а зъ другои стороны буде се пострахомъ для Анґлії, що вôдъ теперь россійскій корабль легшу будуть мати дорогу на хіньскій моря. Однако тѣ здогады мабуть окажуть ся хибными. Россія пôсля всякои имовѣрности зовсѣмъ не гадае покидати кандидатуры кн. Юрія; противно королевичь выбирае ся въ найблизшôмъ часѣ въ подорожь по Европѣ, щобы особисто на европейскихъ дворахъ выступити зъ своею кандидатурою

Наукова дѣяльнôсть Товариства имени Шевченка въ рр. 1896 и 1897.

На нинѣшній загальній зборы Наукового товариства им. Шевченка выготовивъ вôдъ повышшимъ заголовкомъ голова товариства проф. М. Грушевскій записку, яка заслугуе на загальну увагу, тожь мы подаемо ей майже въ повнôй основѣ нашимъ читателямъ.

Проф. Грушевскій, вказуючи на вступѣ на мету, яку собѣ товариство им. Шевченка поставило, такъ каже:

„Сю мету: стати осередкомъ науковои роботы на своенародньй мовѣ, особливо въ галузяхъ безпосередно звязаныхъ зъ нашимъ краемъ и народомъ, скупити коло себе якъ найширшій кругъ науковыхъ робôтникôвъ, вѣрныхъ народнымъ интересамъ, орґанізувати наукову роботу й у тôй орґанізаціи выховувати новыхъ робôтникôвъ, новй науковй кадры — сю мету розвивало Товариство далѣ протягомъ сихъ двохъ рокôвъ енергічно и успѣшно, не вважаючи на тяжкій перепоны, якій стрѣчало на своѣй дорозѣ.

Сама перепонами передовсѣмъ були загальній обставины, въ якихъ живе нашъ народъ и мусить робити свою культурну роботу, обставины добре звѣстній, щобъ на нихъ довго спинятись. На Украинѣ-Руси австрійскôй Товариство наше не находило опертя въ народнôй высчôй школѣ, що въ нормальныхъ обставинахъ мала бы становити таке опертя; тутешня суспôльнôсть позбавлена властиво всякихъ засобôвъ и способôвъ, що дають людямъ можливôсть приготовлятись до науковои роботы и ѣй вôддаватись, и наукова робота на своенародньôмъ грунтѣ стае актомъ патріотизму, певного пожертвованя. На россійскôй Украинѣ наукова робота на рôднôй мовѣ проскрибована цѣлкомъ, стае въ бôльшôй мѣрѣ актомъ цивільнои вôдваги, и се вôдстрашае вôдъ сеи роботы громаду, зъ невеличкими выимками, що варті тымъ бôльшого признаня. Науковй выдання нашого Товариства и доси зôстають ся въ категôріи „абсолютно заборонênыхъ“ въ Россіи [удалось тôлькн здобути для нихъ свобôдный пропускъ въ бібліотеки університетôвъ] и сй абсурднй заборонн перерѣзують и далѣ по живому тѣлу нашъ край, ослаблюючи обидвѣ его половины и служачи одною зъ головныхъ перепонъ науковôй якъ и взагалѣ культурнôй роботѣ. Наслѣдкомъ сього наукова робота Товариства засуджена була на борюканѣ въ тяжкихъ краевыхъ обставинахъ зъ дуже слабою помочію зъ нашихъ краѣвъ, що позбавленй навѣть можливости такои роботы, навѣть такихъ огнищъ науки въ народнôй мовѣ, якимъ стало въ нашôмъ краю Товариство. А въ краю знову тяжка національна боротьба забирала масу силъ, вôдсовувала на другій планъ культурну роботу зъ огляду на політичнй задачѣ. [Тутъ проф. Грушевскій згадуе о крізѣ въ товариствѣ при кôнци 1896 р. и констатуе, що зъ тои крізы вышло товариство ще бôльше скрѣплене.]

Далѣ великою перепоною були убогій матеріяльнй засобы Товариства и ихъ цѣлковита непевнôсть. Надѣѣ, высловленй въ попереднôмъ оглядѣ, що успѣхи науковои дѣяльности Товариства будуть оцѣненй въ правительственныхъ кругахъ, не справдили ся. Товариство зôсталось и доси при тôйже мінімальнôй сумѣ міністеріяльныхъ и краевыхъ запомогъ — 4500 зр., що й теперь не вставленй въ буджетъ, ухвалюють ся на ново що-року й не мають черезъ те нѣякои певности на будуще; се, розумѣе ся, робить незвычайнй трудности для розвою науковои роботы. Товариство покрывало решту выдатковъ на науковй выдавництва зъ доходôвъ друкарнѣ и жертвъ патріотôвъ, що, розумѣе ся, не мали въ собѣ тежь нѣчого певного.

Минулого року [1897] завязавъ ся комітетъ до збиранн складокъ на резервовый академічный фондъ Товариства. Сей фондъ мавъ бы служити забезпеченямъ науковыхъ выдавництвъ Товариства на тяжку годину, а въ будучности — дотацією украиньско-рускои Академіи Наукъ, яко тіеи институціи, що мала бы выродити ся зъ нашого Товариства, яко результатъ его теперѣшньои науковои роботы. Зъ вôдозвами комітетъ звернувъ ся до суспôльности на россійскôй Украинѣ, яко до заможнѣйшои. Та й тутъ показали ся наслѣдки браку свобôдныхъ зносинъ, браку вымѣны гадокъ та сильнои несвѣдомости мѣжь двома частинами нашого краю: загранична суспôльнôсть хочь вôдозвалась, але не такъ, якъ можна було бы по нѣй сподѣватись: протягомъ пôвроку вплынуло коло 1900 зр. Та въ усякôмъ разѣ наша задача прийти зъ часомъ до украиньско-рускои Академіи наукъ стоить мôцно, и надѣѣ нашй зростають въ мѣру розвою науковои роботы нашого Товариства, се-бъ-то того, що дае намъ моральне право допевнити ся сеи институціи.

Я пôдиѣсь на самôмъ початку трудности, якій стрѣчало Товариство, щобъ тымъ яснѣйше було значѣне результатôвъ, осягненыхъ нимъ на полн науковои дѣяльности. Бо коли сй результаты выкликали въ сторонныхъ людяхъ, зъ иншихъ народностій, заавы признання й здивованя, то для людей, близше обзнакомленыхъ зъ обставинами, середъ якихъ мусѣла йти та дѣяльнôсть, сй результаты здобувають тымъ бôльше значѣня, и тымъ сильнѣйше змôцняють нашу вѣру въ будучнôсть сеи науковои и взагалѣ культурнои роботы на нашôмъ народнôмъ грунтѣ, въ красчу будучнôсть нашого народа.

Наукова дѣяльнôсть, якъ и въ попереднихъ рокахъ, выявлялась въ роботѣ секцій та комісій и въ науковыхъ выдавництвахъ. Дѣяльнôсть секцій та комісій мала тойже характеръ бôльше менше якъ и давнѣйше. Секціи въ переважнôй мѣрѣ були, якъ и давнѣйше, переходовою инстанцією для праць призначеныхъ до друку въ выданяхъ Товариства, що въ переважнôй бôльшости и були въ нихъ умѣщенй або призначенй до умѣщеня; коли выключити кôлька тымчасовыхъ комунікатôвъ, то число неумѣщеныхъ рефератôвъ зведеть ся до дуже малого числа [якихъ 4—5 на 89 рефератôвъ]. Всього вôдбуло ся въ 1896 р. 26 засѣдань, 1897 р. — 25, зъ того секція исторично фільозофічна мала 25 засѣдань, на которыхъ було предложено 49 рефератôвъ та комунікатôвъ [1896 р. — 15 засѣдань зъ 23 комунікатами, 1897 р. — 12 засѣдань зъ 26 комунікатами], фільольоґічна 13 засѣдань зъ 27 комунікатами [1896 р. — 7 засѣдань зъ 13 комунікатами, 1897 р. — 6 засѣдань зъ 14 комунікатами]; природнича 5 засѣдань въ 13 комунікатами; археоґрафічна комісія 5 засѣдань, на которыхъ обговорювались и укладались пляны публикацій. Въ остатнôмъ роцѣ можна було сконстатувати, що засѣданя секцій були численнѣйшй нѣжь давнѣйше; хочь, повтаряемо, Товариство зъ сього погляду зовсѣмъ не стоить гôрше иншихъ науковыхъ институцій, та були-бъ пожадаными ще численнѣйшй сходины. Далѣ можна сконстатувати утѣшный фактъ, що число рефератôвъ зросло, не втративши давнѣйшихъ, придбано рядъ новыхъ робôтникôвъ: всього вы тупило 44 авторôвъ зъ 89 рефератами або комунікатами, зъ нихъ 20 мѣсцевыхъ, решта замѣсценй, мѣжь ними 8 заграничныхъ [1895 р. було

Вчера мало також збйти ся кретеньске народне збóрание чи то соймъ и оголосити кн. Юрія губернаторомъ Креты. Инспірований нѣмецкй дневники доносять крóмъ того, що и султанъ мав остаточно пристати на сю кандидатуру, коли ему державы заторучають, що Крета навѣть и пóдъ управою грецкого королевича остане ся невóддѣльною частею Туреччины и не буде прилучена до Греції. Зъ другои стороны мала вже станути умова мѣжь Россіею и Англіею въ справѣ Хінъ. Въ послѣднихъ часахъ ажь забавно було, якъ Россія собѣ, а Англія собѣ побивали ся о те, щобы выстарати ся о позичку, котрои Хіны глядають. Очевидно такъ однбй якъ и другбй державѣ ходило при тóмъ о те, щобы, давши зъ своеи стороны Хінамъ позычку, тымъ самымъ здобути собѣ тамъ переважный вплывъ. Отже Россія и Англія мали вже погодити ся, такъ що теперь на одно выйде, зъ чиеи руки Хіны приймуть позичку.

Оденъ дневникъ парискій заповѣдав ревізію процесу Драйфуса, котру правительство мовь бы то вже постановило. Міністерство числить на те, що Золя буде увóльненый; инакше засуджене его справило бы правительству великй клопоты. Поки-що не хоче правительство рушати Драйфусового процесу передъ выборами, бо боить ся, щобы ся справа не сталась при выборахъ сильнымъ средствомъ аґітаційнымъ. Але по выборахъ теперѣшный міністеръ вóйны мав уступити, а новый міністеръ заявить, що для успокоения заворушеня, яке проявило ся въ Франціи вóдъ пóвъ року, запорядить повторне слѣдство.

НОВИНКИ.

— Нинѣ вóдбули ся въ комнатахъ Рускои Бесѣды у Львовѣ загальнй зборы Наукового **Товариства имени Шевченка** пóдъ проводомъ головы товариства проф. Грушевского. Членóвъ зóбрало ся до 70. По привѣтнбй промовѣ головы принято протоколъ зъ послѣднихъ загальныхъ зборóвъ, потóмъ наступило справоздане зъ дѣяльности уступаючого выдѣлу. Се справоздане по переведенбй дискусіи принято до вѣдомости. Вóдтакъ выбрано новый выдѣлъ, а то: проф. Михайла Грушевского головою, пп. Сидора Громницкого, Илію Кокорудза, д-ра Евгенія Озаркевича, Костя Панькóвского и д-ра Дамяна Савчака выдѣловыми, а пп. Юліяна Левицкого и Осипа Роздольского заступниками выдѣловыхъ. Дальше вела ся нарада надъ змѣною статута. Ширше справоздане подамо пóзнѣйше.

— **Бачнóсть Русины!** Въ коротскóмъ часѣ мають вóдбути ся въ многихъ громадахъ выборы рады и старшины громадскои. Вóдзываємось отже до всѣхъ Русинóвъ, а особлнво до священникóвъ и учителѣвъ и инших, щобы старали ся и помагали всѣми силами перевести выбóръ людей просвѣченыхъ, тверезыхъ и дбаючихъ о добро громадске та свѣдомыхъ народнои справы, а не хрунѣвъ-лизуновичѣвъ, не попихачѣвъ старостиньскихъ, маршалкóвскихъ та жидóвскихъ. Патріотична наша интелігенція сѣльска, сподѣваємось, не залишить поручити народъ про належнй ему права та про ролю комісарѣвъ при выборахъ, котрй не смѣють мѣшати ся до выборóвъ, але лише мають наглядати, щобы выборы вóдбули ся законно. Рóвно-жь звертаємо увагу, що комісареви при выборахъ не належить ся нѣяка дієта, бо вóнъ сповняв свбй обовязокъ зъ уряду; коли-жь бы яке староство наложило яку драчу на громаду, то треба рекурувати до намѣстництва або й ще высше.

— **Товариство політичне „Руска Рада въ Сокали“** оповѣщує отсимъ, що въ середу 9-ого н. ст лютого о годинѣ 11-бй рано вóдбуде ся въ домѣ ч. Іосифа Демчука [на кольонии] повѣтове вѣче зъ слѣдоючою програмою: 1) політичне положене, 2) потреба заснованя „Народного Дому“ въ Сокали, 3) внески членóвъ. — Вóдтакъ о годинѣ 2 бй зъ полудня *загальнй зборы товариства Руска Рада въ Сокали* зъ програмою: 1) уступленя зъ гóдности предсѣдателя, 2) евентуальный выбóръ нового предсѣдателя, 3) внески членóвъ. — За выдѣлъ: *о. Симеонъ Смулканъ* заступникъ предсѣдателя, *д-ръ Евгеній Петрушевичъ* секретарь.

— **Члены основателѣ „Рускаго Дому Народного въ Сокали“** повѣдомляють отсимъ, що въ цѣли уконституованя того жь товариства вóдбуде ся дня 9 н. ст. лютого [въ середу] въ домѣ ч. Іосифа Демчука [на кольонии] въ Сокали о годинѣ 3-бй пополудни *першій загальный зборъ* зъ слѣдуючою програмою: 1) вступне слово, 2), вóдчитане и поясненя статута, 3) виносы членóвъ, 4) выбóръ выдѣлу т. в головы товариства и прочихъ членóвъ выдѣлу, 5) выбóръ надзорчои комісіи, 6) внески членóвъ. — *о. Емилій Левицкій, о. Юліянъ Калитовскій, о. Емилій Кринцкій, Николай Головка, Иванъ Бобровскій, Григорій Боярскій, Николай Коцкій.*

— **Повыборчій процесъ въ Тернополи.**

При розправѣ переведенбй дня 28 н. ст. сѣчня с. р. передъ ц. к. судомъ окружнымъ въ Тернополи противъ 24 мѣщанъ зъ Хоросткова о злочинъ публичного насильства зъ §. 81, 98 и переступленя зъ §. 312 и 279 з. к. — *увольнивъ трибуналъ всѣхъ обжалованыхъ.*

Розправу вѣвъ радникъ Добраньскій, а вотантами були: радники Балько и Кертъ та секретарь д-ръ Шоръ, прокураторію заступавъ д-ръ Козицкій, а д-ръ Чайковскій зъ Бережанъ и А. Гришевецкій зъ Тернополя боронили обжалованыхъ, котрыхъ прокураторія обвинила о те, що они дня 25 лютого 1897 „погрозами и дѣйстнымъ опоромъ хотѣли комісаря Амброзевича и начальника громады Гладѣя и его заступника Мисліцкого знасилувати до переведеня правыборóвъ по мысли обжалованыхъ“.

Всѣ переслухани свѣдки змодерували свои зóзнання зложеній въ слѣдствѣ до того степеня, що цѣла справа выглядала скорше на котячу музику, устроену начальникови громады Гладѣеви, анѣжь на публичне насильство. Надто деякй свѣдки, якъ жандармы и оденъ жидъ, заявили категорично, що они *„до протоколу слѣдчого не говорили того,* що тамъ понаписувано, а комісарь Амброзевичъ зóзнавъ, складавъ слѣдчій протоколъ не на пóдставѣ свого безпосереднього спостереженя, лише на пóдставѣ актóвъ староства гусятиньского.

Цѣкавй були зóзнання свѣдка Вайзельберґа, на котрóмъ обжалованый Федь Палѣй мавъ сповнити злочинъ публичного насильства зъ §. 98 з. к. тымъ, що абы его змусити не брати участи въ выборахъ, завдавъ ему дѣйстне насильство. Свѣдокъ той говоривъ такъ: „Wun sze na przeciwko mnie zegnił i szturknił mnie swoim [za pozwoleniem] t..kiem do szczany, ale ja bił mondry, ucik do gromadzkiegi haresztu i tam sobie zamknił iz srodka i jeszcze si bal“. А свѣдокъ Исаакъ Ґлязеръ, котрый въ слѣдствѣ говоривъ на Бриля, що казавъ дзвонити, выперъ ся сего, кажучи, що того чоловѣка видѣвъ зъ-заду и ему здавало ся, що се Бриль. Коли вóдтакъ спытавъ якогось чоловѣка, на що се дзвонять, почувъ вóдповѣдь: *Дзвонять, бо правда вмерла!* Характеристичнй були зóзнания вахмайстра жандармóвъ Уйвари. На спеціальнй питаня вóдповѣвъ вóнъ, що анѣ вóйтъ Гладѣй анѣ комісарь, анѣ нѣхто не мали причины боятн ся; правыборы вóдбували ся такъ спокóйно, що до 1-ои годины, коли комісарь выборы перервавъ, не уважавъ навѣть за потрѣбне йти до служебы.

Свѣдоцтва моральности для обжалованыхъ, выставленй начальникомъ Гладѣемъ представляють майже всѣхъ яко соціялістóвъ, неспокóйного характеру, крикунóвъ, заздрóстныхъ на чуже добро... Начальникъ громады Гладѣй, мѣсцевый хірургъ, хотѣвъ ситуацію представити грóзною, та не знайшовъ на те досадньйшихъ слóвъ, якъ хиба „panie dzieju, panie tego“ и т. д.

Въ виду такого результату розправы оборонцѣ не жадали вже переслухания 18 свѣдкóвъ вóдводовыхъ и длятого розправа скóнчила ся того самого дня вырокомъ увóльняючимъ.

— **Процесъ Василіянина о. Ортиньского** [за обиду маестату] вóдрочено зъ причины, що судъ мусить вóзвати новыхъ свѣдкóвъ, вóдводовыхъ.

— **Зъ Перемышля** доносять, що всѣхъ увязненыхъ тамъ въ недѣлю 23 сѣчня участникóвъ розвязаного комісаремъ збору робóтничого выпущено вчера зъ вязницѣ.

— **Побитый стояловцями въ Руднику** соціялістъ **Шіфлєръ**, котрый выѣхавъ бувъ въ выборчій округъ Ланьцутъ-Нисько на аґітацію противъ кс. Стояловского а за соціялістомъ Желяшкевичемъ, померъ онодги въ перемыскóмъ шпитали.

— Въ суботу 5 ого лютого вóдбудуть ся **вечерниці** зъ танцами въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ старанемъ „Кружка музичного“ и при ласкавбй спóвучасти „Клюбу Русинокъ“. — *Комітеты.*

— **Буковиньскй вóдносины ткóльный** — пише „Буковина“ — наглядно илюструе сцена, яка мала мѣсце въ четверъ 27-го сѣчня на другóмъ приготовляючóмъ курсѣ учительскои семинарии. Президентъ краевый бар. Бургіньонъ приходить на візитацію и пытая учителя Цоппу: Wie viel Schüler haben Sie? — Уч. Цоппа: Vier und vierzig. — Бар. Бургіньонъ: Und der Nationalität nach? — Уч. Цоппа: Zwei Deutsche, ein Pole, sechzehn Rumänen und vier und zwanzig Ruthenen. Uebrigens, Deutsche aufstehen! Встав оденъ жидокъ. — Polen aufstehen! Встають два Поляки. Уч. Цоппа не веде вже далѣ свого експеріменту, бо, видно, не бажае показати великои перевагн Русинóвъ. Und wie tragen Sie vor? — пытае бар. Бургіньонъ. — Natürlich, deutsch! вóдповѣдае наивно уч. Цоппа. — Tableau!

— **Руска Бурса „Народного Дому“ въ Чернóвцяхъ** давала сего року принють 23 питомцямъ: 5 зъ першои, 16 зъ другои клясы рускои паралельки, а 2 ученикамъ изъ семинарія учительскои. Зарадъ бурсы доложивъ всѣхъ старань, щобы питомцѣ мали здоровый харчъ и старанный доглядъ и старания сй принесли дуже хорошій результатъ, якъ се видко по успѣху клясифікацій зъ першого пóвроку. Шѣснацять питомцѣвъ одержало добру першу клясу, а шѣстьохъ першу клясу зъ вóдзначенимъ, именно: Иванъ Джулиньскій, Дмитро Войновичъ, Антóнъ Гринякъ, Никола Снятинчукъ, Иванъ Сорочанъ и Петро Катеринюкъ. Одинъ лишь питомецъ дбставъ лиху клясу, и то за-для своихъ слабыхъ здóбностей, такъ що той ученикъ теперь мусить выступати зъ школы. Що до клясифікацій въ двохъ клясахъ рускои паралельки взагалѣ выпала она релятивно дуже добре. На 27 ученикóвъ першои клясы одержавъ оденъ ученикъ [Юрій Федоровичъ] першу клясу зъ вóдзначенемъ, 23 ученикóвъ першу клясу, два ученики другу клясу, а одинъ третю. Въ другбй клясѣ рускои паралельки одержали на 31 ученикóвъ: 8 першу клясу зъ вóдзначенемъ [окрóмъ выказаныхъ въ горѣ питомцѣвъ бурси ще Петро Дарійчукъ и Тодоръ Ґородиньскій], 29 ученикóвъ першу клясу, а 4 ученики закóнчили першій школьный пóвроку зъ злымъ поступомъ. Якъ зважить ся незвычайнй трудности, зъ якими рускй дѣти мусять въ тбй „рускбй“ паралельцѣ бороти ся, то можна зъ результатóвъ сеи кваліфікаціи бути задоволеным.

— **Зъ Самбора.** Комітетъ академикóвъ рускихъ пробуваючихъ въ Самборѣ мае честь повѣдомити, що дня 17 н. ст. лютого с. р. устроюе ся его заходомъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ вечеръ зъ танцями на дохóдъ убогои молодежи рускои въ Самборѣ. Вступъ вóдъ особы 1 зр., білетъ родинный на три особы 2 зр. Початокъ о годинѣ 8-бй. Стрбй для женщинъ вечерковый або народный, для мужчинъ балевый. Білеты можна дбстати наперед въ „Народнбй Торговли“ а въ самъ день вечерка при касѣ. Запрошеня розбслано, а хто бы черезъ похибку не одержавъ, зволить ся оповѣщено уважати за запрошены. Позаякъ се в ть п.ршій „рускій академичный вечерокъ“ въ Самборѣ, то сподѣемо ся, що вбнъ знайде у рускои интелігенціи, такъ мѣсцевои якъ и зъ окрестности, широку симпатію, а его добра цѣль, на яку вбнъ устроюсь, порушить неодного зъ патріотóвъ рускихъ до зложеня щедрого датку на руки комітету. [Инший часописи просимо о повторене нашого оповѣщеня.] — Именемъ всѣхъ: *З. Будзиновскій* канд. правъ, *В Щавиньскій* юристъ, *М. Криницкій* юристъ.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ“.** На численнй запытаня подаемо до вѣдомости интересованыхъ, що вóдсотки вóдъ зложеныхъ у насъ вкладокъ на книжки вкладковй *не треба зовсѣмъ зголошувати до фасіи податку рентового,* позаякъ мы зъ уряду обовязанй податокъ той прямо до касы державнои вóдставляти. — Зновъ же що-до пытаня, чи податокъ той въ высотѣ $1^1/_2\%$ будемо оплачувати самй чи потручати сторонамъ, то справу тоту порѣшить сами днями Совѣтъ управляючій, о чóмъ повѣдомимо сейчасъ часописями. — *Дирекція „Народнои Торговлѣ“.*

— **Нужда еміґрантóвъ.** Урядова Wiener Zeitung пише: Пóсля урядовыхъ донесень, якй надóйшли до ц. к. міністерства заграничныхъ справъ, выѣхало въ половинѣ червня минувшого року зъ околиць Скалата вбсѣмъ селянськихъ родинъ, числячихъ 47 особъ, безъ нѣякихъ матеріяльныхъ средствъ до Аргентины и поселило ся въ гнѣздѣ еміґрантóвъ въ Розарнѣ де Санта-Фе. Тй еміґранты — якъ самй признають — мали намѣръ поселити ся середъ своихъ знакомыхъ и своякóвъ зъ Галичины, котрй перебувають теперь въ Куритибѣ въ Бразилії, и въ тбй цѣли купили собѣ навѣть білеты до Бремы, де ждали 28 днéвъ на корабель, що вóдплывавъ до Бразилії. Вкóнци, выдавши всѣ грошѣ, мали ще хиба тóлько, що могли собѣ купити білеты на корабель „Віттекіндъ“, котрый завѣзъ ихъ замѣсть до Бразилії, до Буносъ-Айресъ. Тутъ жили они довгій часъ въ найбóльшбй нуждѣ, доки не умѣщено ихъ въ кóлькохъ фабрикахъ. При тбй нагодѣ выявило ся, що аґенты товариствъ еміґраційныхъ туманять селянъ въ той способъ, що все ще представляють имъ не истнуюче вже нинѣ аргентиньске право надѣлювания еміґрантóвъ землею. Та робота аґентóвъ губить цѣлй родины темныхъ селянъ, котрй все ще вѣрять бóльше пройдисвѣтамъ-мантѣямъ, якъ своимъ щирымъ людямъ.

— **Дрóбнй вѣсти.** Архикн. Леопольдъ Фердинандъ пріѣздить нинѣ о годинѣ 8·40 вечеромъ до Львова и удасть ся безпроволочно на баль до палаты намѣстничон. — Село Кончаки въ Станиславóвщинѣ купивъ вóдъ Генрика Ліндерского д-ръ Апол. Ляхавиць.

— **75.000 коронъ** то головна выграна льотерія на памятникъ архикняза Евгенія. Звертаємо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненя вóдбуде ся дня 11 лютого.

Посмертий — ✝ — оповѣстки.

Антóнъ Глиньскій, ц. к. надконтрольоръ почтовый, щирый рускій патріотъ, померъ въ понедѣлокъ 31-ого сѣчня с. р. въ Чернóвцяхъ по довгбй и тяжкбй недузѣ въ 62 роцѣ житя. Покóйникъ родивъ ся въ Трушанахъ, бувъ першимъ телеґрафічнымъ урядникомъ на Буковинѣ и въ тбй службѣ полишивъ ся вóнъ до кóнця житя. Бравъ живу участь въ житю черновецкихъ народныхъ рускихъ товариствъ и бувъ членомъ-основателемъ товариства „Народный Дóмъ“. В. в. п.!

Наука, штука и література

— Въ Чернóвцяхъ появила ся пóдъ конець 1897 року зъ друкарнѣ товариства „Руска Рада“ а накладомъ Денисa Лукіяновича брошура п. заг.: „Бібліотека політична. 1. Поділ Галичини реферат Юліяна Бачиньского виголошений на VI. зїздї руско-украіньскої радикальної партиї у Львові дня 19 вересня 1897. Ціна 10 кр. [Сторбнъ 16 малон 8 кн.] — Є се повный текстъ того реферату п. Юл. Бачиньского, котрого досыть докладный змѣстъ мы свого часу подали були въ „Дѣлѣ“. П. Юл. Бачиньскій, якъ вѣдомо, в середъ радикальнон партіи найгорячѣйшимъ пропаґаторомъ гадки подѣлу Галичины на части руску и польску и Буковины на части руску и волоску та сполученя обохъ частій рускихъ въ одинъ автономічный національный округъ рускій, въ одну автономічну національну, руску територію.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2. лютого. Бóльша часть студентóвъ тутешнои техніки постановила не ходити на выклады. Вчера перешкодили студенты выкладамъ демонстраціями. Ректоръ выдавъ оповѣщене зъ пересторогою передъ всякими демонстраціями а зъ загрозою найповажньйшихъ наслѣдкóвъ. Такъ само и студенты університету гадають уладити стрейкъ. За те славяньскій студенты на вчерашныхъ зборахъ постановили не брати участи въ стрейку. Сегодня мав вóдбути ся конференція ректорóвъ всѣхъ нѣмецкихъ академій для обдуманя способóвъ противъ стрейку студентóвъ.

Инсбрукъ 2. лютого. Выклады въ університетѣ не вóдбуваютъ ся. Ректоръ выѣхавъ въ тбй справѣ до Вѣдня.

Градецъ 2. лютого. Выклады въ університетѣ вóдбуваютъ ся, але мало хто ходить на нихъ; на техніцѣ застановлено выклады.

Лубно 2. лютого. Нѣмецкій студенты тутешнои гóрничои академіи перестали ходити на выклады.

Прага 2. лютого. Въ нѣмецкóмъ університетѣ и техніцѣ застановлено выклады, бо не було студентóвъ. Делеґаты студентóвъ, повысылани до рóзныхъ нѣмецкихъ мѣстъ, доносять, що въ четверъ начне ся стрейкъ по всѣхъ нѣмецкихъ академіяхъ въ Австрії.

---

38 рефератóвъ, що належали 18 референтамъ] Зъ особливою утѣхою треба пóднести, що въ останныхъ тыхъ рокахъ цѣлымъ рядомъ выступили въ самостбйными працями робóтники, выхованй въ значнбй части самымъ Товариствомъ, въ рóзныхъ галузяхъ науки; деякй зъ працъ сихъ молодыхъ робóтникóвъ були зауважений и прихильно оцѣнений сторонною критикою, що пóднесла и найважнѣйше въ сѣй справѣ — добру школу сихъ молодыхъ письменникóвъ. Власне доброю пропедевтикою для самостбйнои науковои роботы показала ся орґанізована вóдъ кóлькохъ рокóвъ при секціяхъ Товариства систематична бібліоґрафія. Вона й далѣ вела ся на засѣданяхъ секцій и на особныхъ сходинахъ участникóвъ въ господѣ Товариства. Крóмъ того на засѣданяхъ секцій ставили ся й обговорювались проекты новыхъ изъ и публикацій, а при одинча секція не спускала зъ ока многоважну справу термінольоґіи, що вымагае особливои уваги нашихъ природникóвъ.

Двѣ справы, до котрыхъ забрало ся Товариство въ сихъ останныхъ рокахъ, мають важне значѣне для розвою науковои роботы. Одна — то удѣлюване стіпендій и грошевыхъ запомогъ, то титуломъ впередъ выплаченого гонорара, то запомогъ у властивóмъ значѣню, для уможливленя науковыхъ студій и спеціяльныхъ дослѣдóвъ, екскурзій и т. п.; про се згадано ширше въ секретарскóмъ справоздаю, тожь я тутъ пóднесу тóльки, що въ нашихъ обставинахъ, навѣть та сама по собѣ невелика сума, яка въ сихъ двохъ рокахъ могла бути удѣлена при убогихъ засобахъ Товариства, мала велике значѣне при повнóмъ браку якихсь фондóвъ на сй цѣли въ нашóмъ краю и зробила чималу прислугу науковбй роботѣ. Можна тóльки пожадати, щобы Товариство могло на се мати бóльшій фонды въ будучности.

Друга справа — се бібліотека Товариства. Бібліотечна справа стоить у насъ взагалѣ дуже лихо. На цѣлбй нашбй территорії вóдъ Сяна до Кубанѣ нема нѣ однои бібліотеки, що мала-бъ добре зóбраний и хочь бóльшь-меншь повнй колекцій всього того, що належить до нашого народу и его территорії [Ukrainica]. Про самый Львóвъ и взагалѣ австрійску Украину-Русь нема що й казати: часомъ найелементарнѣйшихъ публикацій що-до украиньскои исторіи, исторіи літературы, етноґрафіи не можна добути. При такóмъ неможливóмъ станѣ бібліотечнои справы для Товариства став рѣчію доконче потрѣбною заходитись коло своеи власнои бібліотеки. Та и тутъ, якъ и въ усѣмъ иншóмъ, все опираеть ся на ту жь саму обставину — бракъ гроша. Въ усякóмъ разѣ Товариство зробило початки, якй могло въ теперѣшнóмъ своѣмъ станѣ зробити. Обмѣномъ зъ рóзными науковыми институціями добуто значне число цѣнныхъ выдань; н. пр. згадаю великй и цѣнний колекціи выдань кіівского університету, фільольоґічного вóддѣлу петербургскои академіи, комплетъ выдань ческои академіи, кіівскои и петербургскои археоґрафічныхъ комісій, одеского и казаньского историчныхъ товариствъ и т. п.; въ даръ пришли деякй приватній збóрки. Нарештѣ въ останнбмъ роцѣ Товариство выдало й певну [вправдѣ невелику, коло 200 зр.] суму на закупно книжокъ, а вóдъ осени принало особного урядника до провадженя бібліотеки п. М. Павлика, чоловѣка щиро вóддaного интересамъ порученои ему институціи, и вóдкрыло при бібліотецѣ читальню, щоденно вóдъ 2 до 4 годины [крóмъ святъ и лѣтныхъ вакацій]. Кобы сй скромній початки якъ найскорше пришли до вóдповѣдного розвою! Скомплетоване найважнѣйшого въ сферѣ украиньскорускои літературы, исторіи зъ помóчными науками, матеріялóвъ для порóвнянного фольклору, передплата важнѣйшихъ науковыхъ часописій [зъ тыхъ, що товариство не дбстае въ обмѣнъ] — то пекучій потребы; якъ найскорше задовольнене ихъ доконче потрѣбне для дальшого розвою науковои роботы.

(Конець буде.)

Масть кавказка на водморожене. Средство се, споряджене пбеля рецепты припоручен и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ повнѣчній Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшомъ часѣ всякій водмороженя. Цѣна слонка 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 99—?

Надослане.
Д-ръ Д. КУЛИКЪ
адвокатъ въ Кутахъ
пошукуе концепіента 89 2—3

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
подъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкій ч. 1.
у ЛЬВОВѢ.

Не цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонковъ. — Замовленя зъ провінцій водворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Конерницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.
31 н. ст. сѣчня 1897.
Львовъ: Пшеница 10·50 до 10·85, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·— до 6·80, ячмѣнь пашнистый —·— до —·—, овесъ 6·80 до 7·—, рѣпакъ 11·50 до 12·75, горохъ 6·70 до 9·—, вика 5·25 до 5·75, насѣня льняне —·— до —·—, насѣня конопне —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, бобикъ 5·50 до 6·—, гречка 7·75 до 7·—, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·25 до 5·80, хмѣль 30·— до 60·—, за 100 кільо у Львовѣ, окомита за 10.000 літровъ —·— до —·— зр.

Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.
Дістати можна въ тов. Просвѣта.

Русинка интелігентна
оженотѣвши, глядае мѣеця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавій зголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

ФАБРИКА
цукровъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛИНГЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)
приторучае:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевій 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надиганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочевъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недорбеланон доброты, вагально хваленій* 80 кр.
½ кільо Кармелькобъ надяганыхъ 50 кр.
А такожъ приторучае рѣзній иншій выробы, все свѣжій у великомъ выборѣ за опаковане ячо не числю.
Коробки картоновій gratis
283 [44—?]

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого водося на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосѣ Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Полотна краевй
въ шмукахъ по 35 метровъ по 9·50, 10·50, 11·25 и выеше.
Полотна на простирала
безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и выеше
поручае Магазинъ 3
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

До
Высокоповажаного Пана
Іосифа Шустера
у Львовѣ
улиця Коперника ч. 5.
Передъ кількома днями замовивъ я въ Вашой роботнѣ ковдру, за котру Вамъ Пане найсердечнѣйше дякую и мушу признати, що фірма Ваша на найширше розповсюдненє и обзнакомленє у П. Т. Публики заслугуе. Ковдра выробу Вашого ласкаво менѣ въ найкоротшомъ часѣ зроблена, вѣдзначае ся добрымъ и чистымъ матеріяломъ, прехорошою и тревалою роботою и дуже доступною цѣною.
Припоручаю прото найсовѣстнѣйше кождому, хто що тѣльки зъ постели потребуе, щобы ся тѣлько до Пана Іосифа Шустера у Львовѣ удававъ, где зъ выробу и приступни цѣны буде задоволенымъ. Пріймѣть Пане тую мою подяку въ доказъ сердечного признанія одинокои христіяньскои фірмы выробу постели жичливый
о. Петро Матковскій
парохъ въ Сновичу п. Золочевъ.

Власного выробу ковдры
по зр. 3·50, 4, 6·50, 7, 8, 10, 12 до 14 зр. Почавши водъ зр. 6·50 суть всѣ ковдры на вовнѣ овечой.
Матераци чисто волосѣний
по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 до 30 зр.
Подушки волосѣний и зъ пѣра
сѣнники звыклй и пружиновй, простирала, пошовки, коцики почавши водъ 1·40 въ кождой цѣнѣ до зр. 12·50 поручае
СПЕЦІЯЛЬНЫЙ
СКЛАДЪ и РОБОТНЯ
ВЫРОБОВЪ ПОСТЕЛИ
Іос. Шустеръ
у Львовѣ
ул. Коперника ч. 5.
[*Бюро веселошень „Импресса“.*]
864 8—15

Бюро комісове
и
контора посередництва
заразомъ
Контора службова
У ЛЬВОВѢ
улиця Сикстуска ч. 26
посередничитъ
въ всякихъ купнахъ, продажахъ, наймахъ добръ земскихъ, дѣсовъ, реальностій, фабрикъ, склеповъ, машинъ и продуктовъ рольничихъ, въ візахъ пашпортовъ и всякого рода комісахъ; выраблюе позички векслевй и гіпотечній, и т. п. поручае офіціялістовъ приватныхъ заразомъ співробітниковъ въ кождѣлахъ банковыхъ, торговельныхъ, промысловыхъ, фабричныхъ, будовлаиыхъ, технічныхъ, рѣвножъ учителькы, гуверянтки, боны чужоземки, управителькы, выховательниць, субектовъ, ремѣсниковъ и служебы всякихъ заводовъ.
Особне уряджена
„КОНТОРА СЛУЖБОВА“
поручае службу всякои категорій на подставѣ справдженыхъ свѣдоцтвъ. Комісове побирае ся за доставу звычайнои служебы домовои тѣлько 50 кр. в. а.
Поручаючи тѣлько людей особисто намъ черезъ Вшов. п. Хлѣбодавцѣвъ порученыхъ, выповнюемо всякій припорученя такъ въ краю якъ и за границею скоро, точно, користно и на вдоволенє Вшов. п. Горожанъ.
43 1—3

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазурквичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНОСТЬ 344
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высилае ся франко книга въ куверть магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життепысью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр.
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

КАЛЬОЗЕТЫ комнатній по зн. 8·50, 17·—, 27.—, и 80·—, Ванны довгій по зр. 15·— и 16 — наседовій по зр. 6 и 7·50
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 595

Гарцкій канарки
самцѣ
добрй спѣвакы и до приховку, по 7 марокъ за штуку, 3 штуки 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За послѣплатою, гарантуе ся за живу посылку.
Julius Häger,
St. Andreasberg (Harz.)
23 4—8

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русиновъ
Цѣна 1 зр
Дістати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
въ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирюче бѣль натиране: по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 855 18—39
загально любимого средства домового
все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оригінальный.
Ріхтера аптика подъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вѣдзначена двома срѣбными медалями
выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ маѣ на складѣ готовй дзвоны рѣзнои ваги.
Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.
Зъ глубокимъ поважанемъ
3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

По значно низшой цѣнѣ якъ деинде!
поручае ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склономъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образовъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ бляшаній зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармонійній по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и феломы по зниженой цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великомъ выборѣ водъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рѣзной величинѣ водъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносницѣ, Монстранціи, Дарохранительницѣ, Кресты процесіональній, Панухи [Поликандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рѣзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святій, Подставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 873 37—?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши водъ дня 12 лютого 1888 выдае
АСИГНАТЫ КАСОВІ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ
4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ
а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% водъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

Конкурсъ.
На підставі рескрипту Високого ц. к. Міністерства Віроісповідань і Просьвіти з дня 10 січня 1898 ч. 29126 ex 1897 розписує ся конкурс на опорожнену від 1-ого лютого 1898 посаду учителя заводового рисунків вільноручних і рисунку заводового при ц. к. школі заводовій промислу деревляного в Коломиі. Посада тая буде обсаджена за контрактом службовим а привязана до неї річна ремунерація виносить 1000 зр.
Убігаючі ся о тую посаду мають виказати, що володіють польским і руским язиком, заразом предложити доводи, що суть в стані уділяти науки рисунків вільноручних в загальности, особенно же рисунку заводового [рисунку варстатового] для столярів і токарів.
Належито удокументовані подання о надане тої посади, мають кандидати вносити до підписаного управительства найдальше до дня 15-ого лютого 1898.
В Коломиі дня 25 січня 1898. 35 3—3
Управительство ц. к. школи заводовоі промислу деревляного.

Львы на памятникъ архикнязя Евгена
Головна выграна 9 11—?
Передпослѣдный ТЫЖДЕНЬ!
75.000 КОРОНЪ
Львы по 50 кр. поручаютъ: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файґенбавмъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Розклад їзди поіздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 минут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двіц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
нічн.				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	нічн.		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком понеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 5 го ним вечером до 5 години 59 минут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлиньскои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоанникія Гренька.

Ч. 17. Львовъ, Четверъ 22 Сѣчня (3 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ пороки, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stolerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатномъ

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чвертъ року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдинокє числє коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычній приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Поднини и инший доносины приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Промова головы товариства „Просвѣты“ Юл. Романчука на загальныхъ зборахъ.

Свѣтлій зборы! Коли погляну на нинѣшне згромаджене, то приходять менѣ на память загальній зборы зъ передъ чотирохъ лѣтъ, коли мы обходили 25-лѣтный ювілей нашого товариства. Але одного нинѣ не виджу: тогдѣ отвиравъ зборы мужь, котрый вже 18 лѣтъ проводивъ „Просвѣтѣ“, а за котрого проводомъ „Просвѣта“ зъ малого корчика розросла ся въ велике дерево, що розширило ся своими галузями по цѣлѣмъ краю, аж до найдальшихъ его закуткѣвъ. Може нѣхто зъ цѣлои суспѣльности рускои не надававъ ся такъ на голову нашого товариства, якъ пок. Омелянъ Огоновскій. Священникъ, яко такій належачій до верствы черезъ свою численность, историчній традиціи, найблизшу звязь зъ народомъ найбѣльше до просвѣщуваня его покликанои, бувъ при тѣмъ выразумѣлый, далекій вѣдъ односторонности, независимый своимъ становискомъ, неподатливый своимъ характеромъ, чого неразъ наглядній дававъ доказы. Яко професоръ університету вѣддававъ ся тѣлько науцѣ, не беручи участи въ політицѣ, але коли потреба вымагала, не отягавъ ся зазначити и політичне становище Русинѣвъ, а робивъ се вѣрно, щиро и смѣло, въ дусѣ и интенціяхъ народу. Тожь выскавъ вѣнъ собѣ загальну симпатію, признане и повагу, и кождый зъ насъ бажавъ сердечно, щобы намъ дано було вдячно а свѣтло обходити 25-лѣтный ювілей его проводу въ „Просвѣтѣ“. На жаль, мы стратили его, якъ передъ нимъ не одного щирого роботника на народнѣй нивѣ, въ вѣцѣ, коли ще богато прислугъ мѣгъ нести своему народови. Имя его незатертыми буквами буде записано въ книзѣ нашого народного розвою, а менѣ яко тому, що довѣремъ Вашимъ, панове, покликаный бувъ стати его наслѣдникомъ, годить ся сихъ кѣлька слѣвъ посвятити его памяти. [*Збраній вставимъ зъ мѣсця почтили его память.*]

Великій поступъ зробило наше товариство въ остатнѣмъ часѣ. 10.000 членѣвъ, 548 читалень изъ звыжь 30.000 членѣвъ, до пѣвтора сотки краминиць, мало що менче касъ позичково-щадничихъ и шѣстьдесять шпихлѣвъ при тыхъ читальняхъ, около пѣвтора міліова книжокъ выдано або розширено межи народъ — се внѣшній познаки его розвою, а за нимъ слѣдують и внутрѣшній: що разъ бѣльшаюча свѣдомость народна, почутє своихъ людскихъ и горожаньскихъ правъ, понехуване декотрыхъ пороковъ, н. пр. пяньства и легкодушности, лучша господарка и господарность, взагалѣ бѣльша просвѣта и бѣльша культура — се въ значнѣй и въ де чѣмъ въ переважнѣй мѣрѣ заслуга нашого товариства.

Але коли поглянемо передъ себе, а такожь розглянемо ся докола себе, то покажесь величезна задача, яку маємо ще сповнити, щобы насамперед дѣйти до того, до чого другій народы вже дѣйшли, а вѣдтакъ и станути тамъ, зъ-вѣдки вправдѣ все ще треба буде ступати наперед, бо поступъ є и мусить бути безконечный, але ступати вже спокѣйно безъ горячкового напруженя и тяжкого высилюваня и безъ непокою о нашу будучность.

Правда, добро и розвѣй нашого народу не вѣдъ насъ самыхъ залежить. Годѣ н. пр. тамъ успѣшно ширити просвѣту, де нема школы; годѣ пѣдносити добробытъ, де нема условій до того. Але и въ такихъ разахъ мы нашими заходами можемо богато причинити ся. Де нема школы, тамъ стараймо ся о ей заложенє, се-жь въ бѣльшѣй мѣрѣ въ нашихъ рукахъ. Єли заложенє ся властиво отворене школы неможливе зъ причины браку учителя, то и сему можемо зарадити: стараймо ся, щобы бѣльше число дѣтей, особливо селянъ, мѣщанъ и роботниковъ, вступали до учительскихъ семинарій и ставали потѣмъ учителями народными. Нарѣкаємо справедливо, що значна часть нашихъ селяньскихъ и мѣщаньскихъ сынѣвъ не знаходить угриманя, бо батьки не можуть имъ лишити маєтку, а заробкѣвъ мало, бо нема у насъ промыслу. Нарѣкаємо такожь справедливо, що значна часть учителѣвъ въ чисто рускихъ селахъ не належить до рускои народности, а декотрій зъ нихъ стараютъ ся ширити бѣльше польщину, якъ науку. Але якъ же можемо мати у себе всюды своихъ рускихъ учителѣвъ, єли мало сынѣвъ своихъ посылаємо до учительскихъ семинарій и въ самѣй рускѣй части Галичины число учениковъ нашихъ народностій въ тыхъ семинаріяхъ майже дорѣвнує нашимъ? Правда, посылане сына на науку до мѣста вымагає выдаткѣвъ, на котрій годѣ спромогти ся нашому бѣдному мужикови; але на що тяжко здобути ся одиницямъ, се не трудныхъ стає ся громадѣ, народови. Вывѣновуймо лѣпше нашій бурсы, щобы могли бѣльше учениковъ безплатно або за малою доплатою приймати, закладаймо новій бурсы, де нихъ ще нема! Дальше нехай по громадахъ, де знайде ся охочій и способный до науки ученикъ, посылає ся на дальшу науку на: ошти громадъ та за пѣдпомогою заможнѣйшихъ господарѣвъ, хотяй бы натуралиями, а єли де дасть ся, то и за пѣдпомогою фондѣвъ повѣтовыхъ.

Мы взагалѣ за мало маємо интелігенціи именно свѣтскои, и длятого маємо такожь за мало роботниковъ около ширеня просвѣты и двигненя народу. Се й не диво, коли поглянемо на середнй школы. Насъ є въ Галичинѣ майже чотири разы тѣлько, що жидѣвъ, а однакъ жидѣвъ ходить бѣльше до тыхъ школъ, якъ Русинѣвъ. Полякѣвъ є въ краю мало що бѣльше, якъ насъ, а однакожь ихъ ходить до середныхъ школъ майже чотири разы бѣльше якъ Русинѣвъ. Зъ-вѣдси походить, що навѣть всходна Галичина такъ мало має характеру рускаго, бо що мы навѣть тамъ, де ходить прямо о роботу середъ нашого народу, неразъ маємо менше силъ до того, якъ Поляки, що не въ однѣмъ рускѣмъ повѣтѣ число „кулокъ“ рольничихъ есть бѣльше, якъ число рускихъ читалень. Бо не тѣлько народныхъ учителѣвъ-Русинѣвъ не маємо всюды по рускихъ громадахъ, але навѣть не маємо своихъ писарѣвъ громадскихъ. Отже лишаєсь часто тѣлько оденъ священникъ, а сего рѣшучо за мало на два або й бѣльше селъ до широкои культурной роботы. Мы мусимо допровадити передовсѣмъ до того, щобы въ кождѣй рускѣй громадѣ мѣгъ бути учитель-Русинъ и щобы бувъ добрый писарь-Русинъ, а такожь щобы станъ дяковскій высше станувъ и просвѣтою и матеріяльно. Якъ будемо мати все те, тогдѣ робота наша просвѣтна пѣйде далеко лекше, певнѣйше и скорше. Нашъ народъ есть взагалѣ способный, въ многихъ сторонахъ вѣнъ рве ся до просвѣты, а се дає намъ поруку его розвою. Нашою задачою є: зорганізувати просвѣтну роботу, а до того потребуємо найперше добрыхъ роботниковъ. Тогдѣ не буде такъ часто трафляти ся, що читальня вразъ зъ касою позичковою и т. д., котрѣ зъ-разу подавали красній надѣѣ, потѣмъ упали, якъ не стало ревного священника, що ѣй проводивъ.

Ще бѣльше интелігенціи потребуємо по мѣсточкахъ и мѣстахъ, бо тамъ є и бѣльше роботи и найбѣльше трудностій. При тѣмъ же мѣщаньство наше, на жаль, неразъ бѣльше приостале та менше до просвѣты охоче, якъ селяньство. Є у насъ середнй мѣста, де захованось значнѣйше число рускаго мѣщаньства, н. пр. Коломыя, Тернопѣль, Дрогобичъ, Стрый. Мѣста тѣ мають высшій школы, однакъ руске мѣщаньство найменше зъ нихъ користає, менше якъ мѣщаньство другихъ народностій, розмѣрно навѣть менше якъ наше селяньство, хоть се користанє приходить мѣщаньству далеко лекше. Тутъ треба отже доложити значнои працѣ, и именно треба старати ся спонукувати мѣщанъ, щобы сынѣвъ своихъ посылали до высшихъ школъ. Крѣмъ того руска интелігенція мѣска має помагати интелігенціи по селахъ. Філія „Просвѣты“ повинна находити ся на-разѣ въ кождѣмъ осередку політичного повѣту, а зъ часомъ и въ кождѣмъ осередку судового повѣту; звязь безпосередно утримувати и наглядъ надъ читальнями и членами провадити повинній філіи, а не якъ теперь головный выдѣлъ. Въ орґанізациі „Просвѣты“ наступити мусить певна децентралізація. Вже нинѣ за трудно переписувати ся зъ 548 читальнями. Єму лишить ся жь надто працѣ, коли крѣмъ своеи спеціяльноі роботы, буде мати контролю надъ філіями.

Отже повтаряю ще разъ: интелігентныхъ роботниковъ потреба намъ далеко-далеко бѣльше якъ нинѣ. Способы придбаня ихъ я подавъ высше. Але закимъ вытворимо собѣ численнѣйшу интелігенцію, треба намъ лѣпше зужиткувати тую, що маємо. На жаль, дуже значна часть интелігенціи нашои вѣдтягає ся вѣдъ всякои народноі роботы. Такъ не може, не смѣє остати ся! Духовенство наше, котре въ значнѣй части зъ особливою ревностію и посвященємъ працює надъ просвѣтою народу, повинно постарати ся, щобы и проча его а значнѣйша часть не тѣлько въ загальнѣмъ, але и въ своѣмъ спеціяльнѣмъ интересѣ, абы не стратити вплыву на народъ, взяла участь въ тѣй роботѣ. Те саме мусить стати ся и зъ интелігенціею свѣтскою. Нехай нѣ одна сила руска не пропадає марно для народу и нехай цѣла робота не буде здана на меншу часть, котра неразъ не може ей одолѣти.

Правда, богато силы нашои абсорбує нинѣ робота політична. Але робота тая не є такъ дуже безхосенна, такъ мало позитивна, не реальна, къ твердять декотрій, що радій бы ей

Наукова дѣяльность Товариства имени Шевченка въ рр. 1896 и 1897.

(Докѣнченє.)

Переходячи до науковыхъ публикацій — пише проф. Грушевскій дальше въ своѣй записцѣ — можемо въ сѣй сферѣ сконстатувати дальшій и невинный розвѣй. Перше мѣсце тутъ своимъ обсягомъ, якъ и попереду, займали „Записки“ Товариства. Замѣры, высловленій въ попереднѣй записцѣ, були въ значнѣй мѣрѣ переведенй въ житѣ протягомъ сихъ двохъ рокѣвъ: 1895 р. „Записки“ почали выходити правильно що три мѣсяцѣ, вѣдъ 1895 р. стали выходати по шѣсть книжокъ на рѣкъ, що два мѣсяцѣ, въ попереднѣй величинѣ. Зъ заснованемъ осѣбного „Збірника математично-природописно лѣкарскои секціи“ въ 1897 р. въ „Записках“ збиратись статьѣ зъ круга наукъ историчныхъ, філольоґічныхъ и суспѣльно-політичныхъ [правничій розвѣдки мають свою „Часопись правничу“]. Тымъ осягнена бѣльша одностайность въ змѣстѣ „Записокъ“. Въ 1898 р. огляды науковои літературы будуть розширенй и на загально-историчну літературу; тымъ редакція робить ще крокъ въ своѣмъ замѣрѣ — дати въ „Записках“ наукову часопись, що своихъ читачѣвъ держала бъ въ курсѣ сучаснои науки, передовсѣмъ въ справахъ безпосередно звязаныхъ зъ Украиною, але такожь и загальнои науки. Зрештою типъ и планъ „Записокъ“ збиратись той самый. Редакцію вѣнъ М. Грушевскій. [Дальше проф. Грушевскій подає табеляричный выказъ, кѣлько якого матеріялу було помѣщеного въ „Записках“ въ рр. 1895, 1896 и 1897. Впрочѣмъ до XXI. тому „Записокъ“ буде долученый „Покажчикъ“ до першихъ двацять томѣвъ и дасть можливость выробити собѣ докладный судъ про наукову вагу сього выданя.]

„Часопись правничa“, зреформована 1896 р. зъ трохмѣсячника на рѣчникъ, присвяченый выключно науковымъ працямъ [частина информаційна була при тѣмъ выключена] вѣдъ назвою: „Часопись правничa, розвідки правничі секції історично-фільозофічної Наукового Товариства імени Шевченка“, выйшла двома рѣчниками [VI. и VII.] по 10—12 арк. друку, пѣдъ редакцією попередного свого редактора д-ра К. Левицкого; въ нихъ умѣщено 9 розвѣдокъ и бібліоґрафічній звѣстки. Крѣмъ того Товариство причинило ся запомогою въ 300 зр. и певными друкарняными выгодами до выдана просторого курса цивільного австрійского права пок. Ол. Огоновского [въ 2 томахъ] и уможливило тымъ се выданє.

1897 р. выдѣломъ и секціями принято планъ осѣбныхъ збірникѣвъ исторично-фільозофічнои и філольоґічнои секцій, призначеныхъ для бѣльшихъ статей и матеріялѣвъ; вони почнуть выходити 1898 р. [Збірникъ філольоґічнои секціи вже друкуєть ся и выйде зъ початкомъ 1898 р.]

Заснована 1895 р. археоґрафічна комісія провадила свою роботу далѣ; протягомъ 1896—7 р. вона мала 5 засѣдань [1896 р. — 3, 1897 — 2]. 1896 р. выдала вона I. томъ Памятокъ украиньскои мовы й літературы, що мѣстивъ старозавѣтній апокріфы, збраній д-ромъ Франкомъ, зъ его вступною розвѣдкою [коло 29 арк. друку]; 1897 р. — II. томъ Жерелъ до исторіи Украины-Руси, люстрацій королѣвщинъ въ земляхъ Перемышльскѣй и Сяноцкѣй, пѣдъ редакцією М. Грушевского, зъ его вступною розвѣдкою про економічный станъ селянъ въ Перемышльскѣмъ староствѣ въ серединѣ XVI. в. [коло 23 арк. друку]. Розпочато друкъ IV. тому Жерелъ, присвяченого актамъ зъ часѣвъ Хмельниччины, II. тому Памятокъ [новозавѣтній апокріфы], приготовлено копіи матеріялѣвъ для дальшихъ томѣвъ люстрацій и для збірника драматичноі літературы XVII—XVIII в.

Наплывъ етноґрафічныхъ матеріялѣвъ и розвѣй роботы на тѣмъ поли ставить на чергу утворене осѣбноі етноґрафічноі комісіи. Заснованый 1895 р. Етноґрафічный збірникъ выйшовъ двома томами [11 и 15 арк.]. Але по томови на рѣкъ — сього рѣшучо за мало въ порѣвнаню зъ нагромадженымъ матеріяломъ. Въ 1897 р. принято проєктъ д. Вовка — утворити осѣбну публикацію для етнольоґічныхъ матеріялѣвъ, що мали-бъ выходити пѣдъ его редакцією; першій томъ розпочавъ ся друкомъ, але не встигъ выйти до кѣнця року. Крѣмъ того выдѣлъ постановивъ помножити й число томѣвъ Етноґрафічного збірника, що за вылученємъ етнольоґічныхъ матеріялѣвъ мѣстивъ бы на далѣ фольклорній. Технічній причины [незвычайный стискъ въ друкарни Товариства] не дали одначе можливости ще сього року выдати замѣсть одного два томы Етноґрафічного збірника; выйшовъ лише оденъ, але бѣльшій обсягомъ. Томъ II Етноґрафічного збірника мѣстить двѣ збірки фольклорныхъ матеріялѣвъ и одну описову студію; томъ III — першу частину фольклорныхъ матеріялѣвъ зъ Угорскои Руси, збраныхъ молодымъ нашимъ етноґрафомъ В. Гнатюкомъ, що вѣдбувъ кѣлька екскурзій на Угорску Русь за запомогою Товариства зъ вызначнымъ успѣхомъ; сподѣємо ся, ей новій и интересній матеріялы, зібраній на майже непорушенѣй етноґрафами територіи, будуть зъ особливою утѣхою повитанй въ етноґрафічнѣй літературѣ, що зъ признанемъ занотувала выходъ першихъ двохъ томѣвъ Збірника. На дальшій томы приготовлено цѣлый рядъ збірокъ: дальшій матеріялы зъ Угорскои Руси, фольклорній матеріялы зъ Брѣдщины, Стрыйщины, Городецкого повѣту, галицкого Подѣля, зъ Бачки на Угорщинѣ и ин. Мы-жь зъ особливою утѣхою мусимо пѣднести, що нашій жалѣ про бракъ силъ для обробленя етноґрафічныхъ матеріялѣвъ усовують ся: и тутъ выступають молодій силы, пѣдхованій нашимъ Товариствомъ.

Нове выдавництво „Збірник математично-природописно-лікарської секції“, засноване 1897 р., выйшло протягомъ сього року ажь двома книжками, по 9—10 арк. Се пояснює ся тымъ, що вже зъ осени попереднього року були вѣдложенй для нього матеріялы, який наспѣли до „Записокъ“, але въ усякѣмъ разѣ сей початокъ выразно показавъ скептикамъ можливость и у насъ такого спеціяльного выдавництва. Въ двохъ першихъ книжкахъ Збірника умѣщено 17 статей, зъ того математичныхъ 6, природничихъ 5, лѣкарскихъ 6. Редакцію вели проф. И. Верхратскій и В. Левицкій [въ Тернополи]. Крѣмъ того выдана була 1897 р. принята попереднымъ выдѣломъ до выданя Соматольоґія проф. Верхратского, що, сподѣємъ ся, зробить свою прислугу нашѣй науцѣ на поли термінольоґіи.

Перенята Товариствомъ на себе вѣдъ ч.

самій одній вести въ своємъ дусѣ, навѣть нерадій живѣйшому рухови народу; она при всѣхъ нашихъ неудачахъ удержує духа въ народѣ и заохочує також до просвѣтної та економічної роботы. Впрочѣмъ не въ нашій власти в — зречи ся ви. Инші народы, в. пр. Чехи, пробудившись въ такій порѣ, де могли а навѣть мусѣли ограничитись на культурній та економічній роботѣ; — у насъ пробудженіе народне наступило въ пізнѣйшій порѣ и середъ нашихъ обставинъ, тому мы мусимо всьо наразъ робити. Але тутъ зарадить трудности подѣлъ працѣ. "Наше товариство „Просвѣта" стоить вѣдъ політики зовсѣмъ на боцѣ, а его не тѣлько для рускаго народу але и для краю та державы хосенну дѣяльность признали и всякій чинникъ, якъ соймъ краєвый, котрый приходить ему въ помочь щорічною субвенцію, та найвысшій чинникъ въ державѣ, корона. Отже нѣякій Русинъ, хоть-бы на якъ зависимѣмъ становищи або якъ мирнои вдачѣ, нѣчимъ не може вымовляти ся вѣдъ участи въ нашій роботѣ.

Зъ сими кѣлькома замѣтками я звертаю ся именно до рускои интеліґенціи, бо вѣдъ нея мусить и починъ и провѣдъ выходити въ народній праци. Але на закінченіе вѣдзываю ся до всѣхъ безъ рѣзницѣ, до интеліґенціи и народу: Працюймо, дорогій братя! сполучѣмъ нашій силы и притягаймо до нашои мирнои, честнои и гуманнои праці всѣхъ, хто признає ся до великого 25-міліонового народу. Кождый зъ насъ нехай стає апостоломъ просвѣты, нехай проповѣдає евангеліе просвѣты темнымъ еще братамъ. Нехай число „Просвѣтниковъ" збільшає ся зъ дня на день и нехай вразъ зъ зростаючою просвѣтою росте також и ґаразд середъ рускаго народу! [*Грѣмкій оклики „славно" и оплески.*]

Галицкій школы середній въ 1896/7 роцѣ шкільномъ на основѣ справоздання кр. рады шкільної.

[Статья надѣслана.]

II.

Ґімназіи.

Ґімназій було 1896/7 року 30; зъ тыхъ 29 правительственныхъ, а одна, въ Хировѣ, приватна. Ходило до нихъ 14.759 учениковъ, а фреквенція въ тыхъ школахъ збільшає ся рѣвномѣрнѣйше, якъ въ школахъ реальныхъ. До року 1894 прибувало пересѣчно 250 учениковъ, въ послѣдныхъ лѣтахъ се число подвоило ся, такъ що въ осени минулого року прибуло тымъ заведенямъ 784 учениковъ, або що загальный приростъ збільшивъ ся о 6%.

Справоздане зазначує выразно, що въ захѣдній Галичинѣ приростъ фреквенціи есть значно бѣльшій, якъ у всхѣдній; дѣвсь се наслѣдкомъ рѣвномѣрнѣйшого вывѣнованя захѣдної Галичины ґімназіями. Коли въ захѣдній Галичинѣ що бѣльше мѣсто — якъ Вадовицѣ, Новый Санчь, Бохня, Краковъ, Тарнѣвъ, Ряшѣвъ, Ясло, Сянѣкъ — мае ґімназію, то у всхѣдній Галичинѣ находять ся двѣ просторій, бо пяту часть поверхнѣ Галичины обѣймаючій, полосы — перша на пѣвнічь вѣдъ Львова зъ мѣстами Рава, Жовква, Сокаль, Камѣнка струм. и Чешановъ, д уга по при Збручь зъ мѣстами Підволочиска, Скалатъ, Теребовля, Гусятинъ, Чортковъ, Борщѣвъ и Залѣщики — що не мають анѣ ґімназіи анѣ школы реальної. Се утрудняє родичамъ тыхъ сторінъ посыланіе дѣтей до школы, а власти, замѣсть розмѣщати ґімназіи по тыхъ власне просторахъ, отвирають у Львовѣ що-разъ то новій ґімназіи, зъ тымъ пересвѣдченемъ, що Русины зъ нихъ не користають и користати не можуть. Сусѣдамъ нашимъ власне о се ходить...

У насъ росте все до горы корѣнемъ. Въ чисто-рускій сторонѣ закладає ся ґімназіи *польска*, а доперва коли назбирає ся достаточне число учениковъ-Русиновъ, треба благати и молити лѣтами якъ „концесію" — о руску рпаальльку! Пѣсля тои самои системы має завести ся въ Бродахъ на мѣсце нѣмецкои *польска* мова выкладова, хотяй Русиновъ есть въ тій ґімназіи майже тѣлько, що Поляковъ, а по заведеню выкладовои мовы рускои було бы ихъ въ-двоє бѣльше.

Пѣсля обряду було у всѣхъ ґімназіяхъ

2.561 або 19% греко католиковъ,
8.384 „ 62% латинниковъ, а
2.569 „ 19% жидовъ.

Якъ мы видѣли, въ реальныхъ школахъ було жидовъ три разы бѣльше якъ Русиновъ; тутъ також они горою, мають бодай о 8 учениковъ бѣльше. А треба знати, що жидовъ есть четвертина зъ числа Русиновъ; видно, що они науку цѣнять высше якъ мы. Замѣтити не завадить, що ще обставины спомагають ихъ въ тѣмъ успѣшно, бо тій школы находять ся по мѣстахъ, а мѣскій житель складають ся переважно зъ жидовъ, тожь не трудно имъ дѣти свои посылати до ґімназій, бо не коштує ихъ ні харчь ні станція. А нашій мѣщане не скорі до такихъ интересовъ; они самі дрова жидамъ рубають, воду носять, дѣтей до того приучують и — вдоволеній собою...

Найбѣльше горнуть ся до ґімназій Поляки. Населеніе польске творить въ Галичинѣ 45%, а учениковъ латиньского обряду є 62%; есть ихъ отже о 17% або о 2.312 бѣльше нѣжь-бы зъ вѣдношеня населеня выпадало. Ще бѣльшими выпадуть тій цифры, коли возьмемо въ рахунокъ и жидовъ, бо всѣ они вписали ся до народности польскои. Въ такѣмъ разѣ выпадає 10.819 Поляковъ або 80%. — Русиновъ въ Галичинѣ есть 42% и такій % повинень бути въ ґімназіяхъ; тымчасомъ есть всего 2.424 або 18%, коли повинно бы бути 42% або 5.712 учениковъ. Кажуть люде: де тонко, тамъ рве ся; такъ само зъ Русинами-ґімназіялістами. Греко-католицкого обряду було 2.561 учениковъ, а за Русиновъ вписало ся 2.422, отже 137 учениковъ вѣдцурало ся своєи народности. Зъ тыхъ малыхъ ренеґатовъ було: 10 въ Бохни, 5 въ Бродахъ, 6 въ Бережанахъ, 5 у Сяунтовъ въ Хировѣ, 11 въ Ярославѣ, 1 въ Дрогобичи, 8 въ Коломыи, 8 въ Краковѣ, 24 у Львовѣ, 5 въ Перемышли, 10 въ Ряшевѣ, 9 въ Самборѣ, 10 въ Сяноцѣ, 3 въ Станиславовѣ, 10 въ Тернополи и 9 въ Золочевѣ.

Поучаючій також даты про се, якъ въ высшихъ клясахъ зменшає ся постепенно фреквенція. Въ вересни минувшого року було въ цѣлій Галичинѣ ґімназіяльныхъ учениковъ въ клясѣ: I-ій 3.678, II-ій 2.739, III-ій 2.397, IV-ій 1.922, V-ій 1.455, VI ій 1.364, VII-ій 1.063, VIII-ій 925; испытъ зрѣлости здало въ 1896/7 роцѣ 877. Краєва рада каже на стор. 16 свого Справоздання: „... що-до испыту зрѣлости *приступило* загально 25% зъ того числа учениковъ, яке було передъ вѣсьми лѣтами въ ґімназіяхъ, а передъ семи въ школахъ реальныхъ". Але тутъ або рахмістръ перерахував ся, або писарь переписав ся. Бо 1896/7 року сѣдало до испыту зрѣлости въ ґімназіяхъ — реальній полишѣмъ на часочокъ — 925 учениковъ або [якъ краєва рада каже] 25%; се значить, що передъ вѣсьми лѣтами повинно бы було бути 4 × 925 = 3.700 учениковъ въ клясѣ першій, але-жь се неимовѣрне и неможливе, бо мимо значного приросту фреквенціи ще сего року *нема* тѣлько учениковъ въ першій клясѣ. Той самъ писарь чи рахмістръ каже на сторонѣ 5-ій, що въ чотирохъ послѣдныхъ лѣтахъ збільшила ся фреквенція пересѣчно о 600 учениковъ, въ чотирохъ давнѣйшихъ о 250, проте за вѣсѣмъ послѣдныхъ лѣтъ збільшила ся о 2.800 учениковъ; у всѣхъ ґімназіяхъ було проте передъ вѣсьми лѣтами 12.700 учениковъ, зъ того сѣдало до испыту зрѣлости 925, чи що майже на одно выходить 882, а се есть 30%, а въ другѣмъ разѣ 29%, а не 25%. [Напастный се народъ тѣ письмаки! не дадуть дыхати спокійно, навѣть такій дрібній похибки выказують...]

Приватисты, що сѣдають до испыту, бувають слабше приготовані якъ ученики звычайній, тожь не дивниця, що першихъ вѣдпадає 34%.

Выслѣдокъ клясифікаціи представляє ся въ цифрахъ слѣдуючо: зъ вѣдзначеньмъ було 1.239 або 9%, першу клясу мало 10.398 або 77%, другу або третю 1.930 або 14%. Найбѣльше учениковъ вѣдпадає въ першій клясѣ, до клясы другои переходить ¾; въ высшій ґімназіи за чотири роки вѣдпадає ¼ часть, с. в. власне тѣлько, що за одень рѣкъ въ клясѣ першій.

До першои клясы зголосило ся 1896/7 загаломъ 3.867 учениковъ, въ декотрыхъ заведеняхъ навѣть по 200 и 300, а тѣлько въ девятьохъ низше 100. Наплывъ есть сильный, тожь и число репробованыхъ досягає тысячки; принято 2.962 учениковъ або 76%.

Стіпендію побирало 399 учениковъ въ сумаричній квоті 57.173 зр.; на одного припадало 143 зр.

Вѣдъ оплаты шкільної було увольненыхъ 64%. Въ тѣмъ взглядѣ стрѣчаємо значній рѣзницѣ мѣжь поодинокими заведеніями, бо коли въ IV. ґімназіи у Львовѣ було увольненыхъ ледви 48%, въ Дрогобичи 55%, то инші въ иншихъ доходить се число до 80%, н. пр. въ рускій ґімназіи въ Перемышли и въ академічній у Львовѣ.

Найбѣльше учениковъ ходило до ґімназій и реальныхъ зъ повѣтовъ: Львовъ мѣсто 2.462, околиця 189; Перемышль м. 400, окол. 225; Броды м. 257, ок. 208; Коломыя м. 273, ок. 137; — найменше доставили повѣты: Турка 38, Залѣщики и Богородчаны по 49, Городенка 55, Надворна 59, Косовъ 67 учениковъ.

Въ Галичинѣ є три середній заклады женьскій. Оденъ зъ нихъ въ Краковѣ числить 2 класы зъ 53 ученицями и два у Львовѣ мають по одній класѣ, числять 43 ученицъ.

Краєвъ репрезентованій въ радѣ державній одержали на ґімназіи въ 1897 роцѣ 4,689.000 зр.; зъ того припала на Галичину вѣдповѣдна часть, бо звыжь міліонъ зр.

При всѣхъ школахъ середныхъ було директоровъ, катихитовъ и професоровъ 753; зъ того 194 учителѣвъ або 26% не мало ще испытовъ. До теперь вѣдчувае ся ще бракъ учителѣвъ до школъ середныхъ, такъ що краєва рада мусить примѣщувати слухачѣвъ фільософіи зъ IV. року на мѣсци хибуючихъ силъ. Цѣлковито бракъ испытованыхъ учителѣвъ зъ математики и фізики, зъ исторіи натуральної, зъ геометрії начерковои, хемії и мовы французкои. Щобы запевнити собѣ и выробити потрѣбній силы учительскій, призначила краєва рада для кандидатовъ вѣдповѣдній стіпендіи, дае вѣдпустки, щобы кандидатъ мѣгъ выѣхати на курсъ або за границю. Два професоры, Дмитро Чеховскій и Алек. Фрончкевичъ, дѣстали стіпендію по 1.000 зр. на наукову подорожь до Італіи и Греціи. Въ сей способъ сподѣє ся краєва рада въ протягу кѣлькохъ лѣтъ приспособити вѣдповѣдній силы для школъ середныхъ; бо теперь бракує не то професоровъ, але навѣть суплентовъ.

ВЪ СПРАВѢ ПОЛЬСКОИ АДРЕСЫ ДО ТРОНУ

ухваленои въ адресовій комісіи „jednomyślnie" а въ соймѣ при опозиціи лише двохъ рускихъ послѣвъ — д-ра Окуневского и Новаковского — забрали слово також Русины зъ краю, маніфестуючи зъ одної стороны солідарність свою зъ тыми послами, котрій почули ся до обовязку запротестувати въ имени свого народу противъ польскои адресы, грубо шкідливои галицкій Руси, а зъ другои стороны огорчене и обурене на тыхъ послѣвъ-Русиновъ, котрій въ тѣмъ дѣлѣ або не сповнили свого обовязку супротивъ выборцѣвъ и народу рускаго, або навѣть голосованьмъ за польскою адресою просто допустили ся зрады интересовъ свого народу. И такъ одержали мы письма:

Зъ Городенки: Въ повній вѣрѣ, що кожда Редакція независимои Рускои часописи, стоячои на сторожи интересовъ свого народу, годить ся зъ нашимъ пересвѣдченемъ, просимъ о помѣщене въ найблизшѣмъ числѣ „Дѣла" отсего нашого письма:

„До Впов. Д-ра Окуневского, посла на соймъ краєвый у Львовѣ. Ваше выступленіе при дебатѣ надъ справою адресовою въ соймѣ краєвѣмъ дня 26 сѣчня заслугує на повне признаня. Вся промова Ваша вынята зъ глубини серця кождого право мыслящого Русина, мы всѣ годимось зъ нею и підписуємъ ей кождои хвилѣ Слава и честь Вамъ, що вмѣли удачно и неустрашимо выповѣсти всю правду соймовій бѣльшости въ очи, а соромъ трусамъ, шкаралупникамъ, угодовцямъ и зрадникамъ! — *Русины повѣту городеньского*".

Зъ Жидачева: Мы підписаній выслали ось таку телеґраму до посла д-ра Окуневского:

„Вашими устами при дебатѣ адресовій заговоривъ цѣлый рускій народъ. Жидачівщина одуше-лявсь Вашими словами. Честь Вашому таланту и неустрашимости, а соромъ тымъ псевдо рускимъ посламъ, котрій за адресою голосували. — *Савюкъ, Сеникъ, Валявскій, Авдиковскій, Юркевичъ, Крохмалюкъ, Мартинецъ, Петрицкій, Гренджола, Словаръ Корецкій, Меринюкъ, Микитинкъ.*"

Вѣ второкъ 25 сѣчня мы телеґрафували до д-ра Савчака въ имени Русиновъ зъ Жидачівщины въ справѣ тои адресы нашихъ гетемоновъ, а рѣвночасно выслали ему и експресовый листъ, котрый мусівъ д-ръ Савчакъ дѣстати въ ночи передъ розпочатьмъ дебаты адресовои. Въ письмѣ тѣмъ высказали мы поглядъ Жидачівщины на адресу. Мы писали: „Загалъ рускій, цѣла Русь галицка, въ виду роковъ 1895 и 1897, въ виду безчисленныхъ арештованъ и неповинно пролитои крови не вѣрить въ добрій интенціи Поляковъ... Ще не замовкъ его́въ вязненыхъ, ще не змыта зневага рускаго народу и его духенъства, могилы ще не заросли, щобы народъ рускій мѣгъ спокійно вдавати ся въ яку сполку зъ Поляками". — Высилаючи се письмо до д-ра Савчака, мы думали, що ану-жь вѣнъ — хотяй въ тій хвили положеня его було скрутне, бо въ субкомітетѣ и въ комісіи згодивъ ся вже бувъ на проектъ комісіи — выслухае нашого голосу и въ соймѣ стане противъ адресы, мотивуючи свій крокъ тымъ, що хочь вѣнъ про свою особу вѣрить въ добрій интенціи Поляковъ, то загалъ народу тои вѣры не мае.

Зъ Жовквы. „Жовквска Руска Рада" выслала послови д-ру Окуневскому таку телеґраму:

„Посолъ Окуневскій, Львовъ. За оборону чести народа при дебатѣ адресовій выражаємо Вамъ именемъ повѣта признанє. Середъ мераконъ зрады членовъ рускаго клюбу, котрій за юдинъ грѣшь запродують свій народъ, Ваше имя есть для насъ одинокою розрадою въ теперѣшній тяжкій хвили и одинокою запорукою, що чей-же еще суть межи нами характеры. Еще разъ честь Вамъ и слава!" — *Жовквска руска Рада.*

Рѣвночасно выслала „Жовквска Руска Рада" въ имени жовквского повѣту [на руки д-ра Савчака] телеґраму зъ высказомъ погорды „однодушникамъ" зъ рускаго клюбу [т.е. тымъ що „jednomyślnie"-однодушно ухвалювали проектъ адресы] за „огидну зраду свого народу".

Зъ Коломыѣ: Выборцѣ зъ коломыйского выборчого округа [до державної рады] выслали посламъ д-ру Окуневскому и Новаковскому на руки першого слѣдуючу депешу:

„Высказуємо Вамъ, Пане после, и послу Новаковскому повне наше однодушіе зъ Вашимъ достойнымъ выступленьмъ при адресовій дебатѣ въ соймѣ и нашу глубоку признательность за то, що Вы явили ся вѣрными выразителями нашихъ народныхъ бажань и стремлень и просимо Васъ при найблизшій случайности высказати еще неограничену общенародну погорду послу Барвѣньскому и всѣмъ его одномышленникамъ, котрій измѣнили народнымъ началамъ и запродали народній интересы. — Именемъ *выдорученыхъ Вашого выборчого округа*: Титъ Войнаровскій парохъ Балинець Пав. Глѣбовицкій коломыйскій мѣстодеканъ и парохъ Слободки лѣсной. Теоф. Добряньскій парохъ Соколівки. Д-ръ Вол. Дудикевичъ адвокатъ въ Коломыи. Григ. Запарынюкъ госп. зъ Волчковець. Мих. Ковбасюкъ госп. зъ Пядикъ. Мих. Крикливець госп. изъ Снятина. Макс. Крушельницкій парохъ Заболотова. Д-ръ Ол. Кульчицкій кандидатъ адвокатскій зъ Коломыѣ. Макс. Кушмелинъ госп. зъ Соколівки. Мих. Лакуста парохъ Ясенева гор. Мих. Левицкій пѣстяньскій мѣстодеканъ и парохъ Вербѣжа. Теод. Лѣсевичъ косовскій деканъ и парохъ Старыхъ Кутъ. Илія Мардаровичъ парохъ зъ Камѣнокъ вел. Ник. Огоновскій снятиньскій мѣстодеканъ и парохъ зъ Джурова. Илія Пѣвскій госп. зъ Томачника, Юл. Проскуринцкій парохъ зъ

тирохъ роковъ „Руська історична бібліотека" выйшла двома томами, по томови на рѣкъ — XVIII— и XIX [коло 19 арк. томъ]; въ нихъ умѣщено було: докінченє Мазепы Костомарова, студій Антоновича про останній часы Козаччины на правѣмъ боцѣ Дніпра и гайдамацтво, Ефименковои — про оденъ типовый розрухъ XVIII в. въ лѣвобічній Украинѣ та передрукованій розвѣдки покійного головы нашого Товариства Ю. Целевича — про галицкихъ опришковъ. Почавши вѣдъ XVIII т. [властиво — умѣщеной въ нѣмъ розвѣдки В. Антоновича] переклады въ Рускій истор. бібліотецѣ подають ся повній, зъ усѣмъ науковымъ апаратомъ, щобъ могли заступити вповнѣ оріґінали. На XX томъ призначено монографію Як. Шульгина про Колѣївщину яко доповненє розвѣдокъ выданыхъ въ XIX томѣ.

Выначнымъ фактомъ минулого [1897] року була довершена при кінци его реформа літературно науковои часописи „Зоря", перенятои вѣдъ давнѣйшого часу Товариствомъ. Ся многозаслужена на поли нашои літературы и культуры часопись своєю програмою вже перестала вѣдповѣдати духовымъ потребамъ нашои громады, що значно и скоро зростали останнымъ часами. Выдѣлъ принявъ планъ реформы сего журнала, по котрому вѣнъ мавъ бути заступленый мѣсячникомъ коло 12 аркушівъ великои вісѣмки, що мае мѣстити въ собѣ крѣмъ оріґінальнои и перекладеной белетристики популярно-науковій статьѣ, критично-літературній студій зъ нашого й чужого письменства та огляды літературы й культурного житя на Украинѣ-Руси, въ свѣтѣ словяньскімъ и загально-людскімъ. Новый журналъ мае титулъ: „Літературно-науковій Вістник", редакцію поручено комітетови, зложеному зъ дд. Ол. Барковского, бувшого редактора „Зорі", професора М. Грушевского, літерата Ос. Маковея, д-ра Ив. Франка, бувшого редактора літературно-науковои часописи „Житє і Слово".

Всього протягомъ сихъ двохъ роковъ взяло участь въ науковыхъ выдавництвахъ Товариства 80 особъ [мѣжь ними двѣ женки], въ нихъ 29 заграничныхъ.

Кругъ зносинъ нашого Товариства зъ науковыми институціями и выдавництвами своими й чужими дуже значно розширивъ ся протягомъ сихъ двохъ роковъ. Теперь воно мае обмѣну публикацій зъ инши 50-ма институціями и выдавництвами, розумѣють ся се — головно словяньскій институціи; зъ-помѣжь тыхъ словяньскихъ краєвъ, не кажучи за россійску Украину, зъ Товариствомъ нашимъ стоять у зносинахъ особливо численній институціи въ Россіи и Чехіи; можна сказати, що всѣ значнѣйшій институціи, принаймнѣ значна бѣльшість тыхъ стоить вже у зносинахъ зъ нашимъ Товариствомъ.

Зсумувавши все те, зъ повнымъ вдоволенымъ можемо мы оглядатись на наукову дѣяльность Товариства въ сихъ двохъ рокахъ. Не змарновано часу, не заведено надѣй, зроблено чимало, якъ на нашій обставины — навѣть й дуже. Тожь тымъ бѣльше заохоты до дальшои невсипущои, интензивнои праці на тѣмъ такъ мало обробленѣмъ полѣ нашои культуры, зъ вѣрою въ плодотворность тіи праці, въ переконаню ей глубокого значѣня для вѣддвигненя нашого народа.

Михайло Грушевскій.

Устя н. Пр. Ив. Сандулякъ госп. зъ Карлова. Ант. Шкриблякъ госп. зъ Яворова. Григ. Стефуракъ госп. зъ Соколовки. Ник. Стеф. Сулятицкій госп. зъ Березова вижного. Федоръ Тулика госп. зъ Вербѣжа нижного.

Зъ Самбора. Выдѣлъ політ. товариства „Самборска округа Рада“ выславъ до посла д-ра Окуневского таку телеграму:

„За становище заняте послами д-ромъ Окуневскимъ и Новаковскимъ въ виду проекту адресы польско-шляхотского сойму выражаемъ имъ, а въ особенности д-ру Окуневскому за его смѣлу бесѣду именемъ Русинівъ Самборского округа щиру признательность; другимъ же посламъ рускои народности за ихъ сервілістичне въ тімъ дѣлѣ поведене и голосоване заслужену погорду. — Вѣдъ выдѣлу політ. тов. Самборска округа Рада. *И. Дрималикъ* предсѣдатель. *Д-р Гумецкій* секретарь.“

Зъ Товмача. Русины товмацкого повѣта выслали до посла д-ра Окуневского слѣдуючу телеграму:

„За свѣтлу оборону правъ руского народа при дебатѣ адресовій складаємо Вамъ сердечну подяку и заявляємо, що всѣ стоимо по Вашій сторонѣ. Вы выявили нашій задушевній гадки, Вашими устами промовивъ немовь цѣлый неволеный рускій народъ и сказавъ тверде слово правды соймовій бѣльшости. Честь Вамъ!“

При сій нагодѣ зазначуємо, що всѣ Русины товмацкого повѣта прикро дотикнені нерѣшучимъ поступованемъ посла Заячківского, а то тымъ бѣльше, що выборцѣ жадали вѣдъ него телеграфічно а тутешній члены „Народної Рады“ просили его, абы зволивъ въ соймѣ рѣшучо выступити противъ польскои адресы и зголосивъ поправки вѣдповѣдаючій интересамъ руского народу, якъ то вчинили послы Окуневскій и Новаковскій.

Мѣстячи повышій письма зъ краю, скажемо кѣлька слівъ вѣдъ себе:

Всѣ тій письма що-до свого змѣсту є одного духа, а рѣзнять ся хиба въ тімъ, що огірчене чи обурене на послівъ вѣдступниківъ справы свого народу выражене або въ мякшімъ або въ твердшімъ тонѣ. Рівно жь бачимо въ письмахъ степенованя вины послівъ зъ руского клюбу — „трусы-шкаралупники“ а „зрадники“ — и се безперечно вѣдповѣдае фактичному станови рѣчи, тожь и тяжкій докіръ зъ Жовкви — „*за юдині гроші*“ — не може очевидно розтягатись на всѣхъ безъ выимки.

Одинакожь — якъ зъ одной стороны мы не хочемо нѣкого скривдити, не хочемо нѣкому приписати мотиву, якого пѣсля нашого переконѣченя хтось при своімъ дѣланю не мігъ мати, такъ зъ другои стороны мусимо сконстатувати що всѣ послы зъ руского клюбу, безъ огляду на свои мотивы [„нерѣшучість“, „трусість“, „шкаралупництво“, „зрада“] поступили не такъ, — якъ бы повинні були, — а тій зъ нихъ, котрій выйшли на послівъ зъ довѣря выборцівъ и „Народної Рады“, въ бѣльшій або меншій мірѣ завели довѣря своихъ выборцівъ и руского народу. Зъ того факту повинні они вытягнути консеквенції и поступити такъ, якъ кождому зъ нихъ вкаже его совѣсть...

Переглядъ політичный.

Въ осередку політичної ситуації стоить вѣдъ давна ческа справа чи то чесько-нѣмецкій спіръ, котрый до краю заострив ся баденівскими розпорядженями языковыми и довѣвъ до того, що всяка праця въ радѣ державній сталась неможливою. По упадку гр. Баденього забралось нове правительство до направы лиха, наковного „желѣзною рукою“. Передовсѣмъ оказалось конечнымъ знесене або змѣна злощасныхъ языковыхъ розпоряджень. Змѣна ся ще не довершена, то и не можна выдати о нѣй нѣякого суду анѣ знати, о скѣлько она доведе до цѣли. Тымчасомъ вынынули иншій трудности по части зъ вины Нѣмцівъ, по части въ вины Чехівъ. Пѣшли розрухи въ Празѣ, за ними выимковый станъ, дальше новій хочь и менший заколоты черезъ бурштівскій шапочки и ленты, котрій роздразненій Чехи брали собѣ за провокацію; за тымъ пронеслась чутка про змѣну ческого намѣстника; пѣшли заворушеня нѣмецкихъ студентівъ въ Празѣ, ба и у Вѣдни, въ Инсбруку, въ Градци; а до того всего ще и вѣрный союзникъ правицѣ, отже Чехівъ та Поляківъ, провідникъ католицкого сторонництва п. Ебенгохъ, выступивъ въ горішно-австрійскімъ соймѣ такъ, що стягнувъ на себе невдоволене и докоры Чехівъ, котрій въ его акціи добачують зворотъ на лѣво.

Що-до вѣсти про уступленє гр Куденгового зъ уряду ческого намѣстника донѣсъ онѣдня міністеріяльный Fremdenblatt лише тѣлько, що цѣлкомъ безпідставною є вѣсть, мовь бы на мѣсце гр. Куденгового мавъ прийти перемыскій генералъ Фукъ Ешенесъ. Але чи такъ само взагалѣ безпідставною є вѣсть про уступленє гр. Куденгового, о тімъ дневникъ той не згадує нѣчого.

Въ справѣ стрѣйку нѣмецкихъ студентівъ зѣхались вчера у Вѣдни ректоры нѣмецкихъ академій, щобы порадитись надъ способами, якъ зарадити лихови. N. fr. Presse довѣдує ся, що правительство не гадае имати ся острыхъ способівъ и замыкати університеты. Правительство выходить мовь то зъ того становиска, що професоры повинні читати выклады, а студенты нехай собѣ ходять на тій выклады або й нѣ. Коли бы довшій часъ ухиляли ся вѣдъ выкладівъ, въ такімъ разѣ не пѣдпишесь имъ фрекзентації; а коли бы другимъ перешкаджали ходити на выклады, тогдѣ поступить ся зъ ними пѣсля академічныхъ приписівъ.

Справу заповѣдженыхъ новыхъ розпоряджень языковыхъ и выступу п. Ебенгоха въ горішно-австрійскімъ соймѣ обговорювали дня 30 сѣчня на зборахъ выборцівъ третои и четвертои курій въ Чаславѣ и въ Кутнагорѣ ческій послы д-ръ Герольдъ и д-ръ Пацакъ. Про новій розпорядженя языковій сказали, що поки що не можна ихъ анѣ хвалити анѣ гудити по-простуу зъ тои причины, що ихъ не знае ся. Про выступъ п. Ебенгоха высказавъ ся д-ръ Герольдъ на разѣ огляднo. Въ справѣ тій — каже — не можна ще сказати рѣшучого слова; але коли бы католицке сторонництво годило ся зъ становискомъ, яке его провідникъ занявъ въ горішно-австрійскімъ соймѣ, то значило бы що оно не стоить вже на грунтѣ засадъ парляментарнои бѣльшости; а всѣ тій сторонництва, котрій може гадають, що теперішна бѣльшість може дальше держати ся, хочь они зъ тактичныхъ причинъ вѣдступили бы вѣдъ ей програмы, є въ блудѣ. Теперішна бѣльшість має для ческихъ послівъ лише поти вартість, поки она стоити буде при теперішній програмѣ.

Linzer Volksblatt подае пояснене Ебенгохового выступу (мабуть зъ пѣдъ пера самого така Ебенгоха). Кажуть — говорить ся тамъ, — що католицке сторонництво вѣдвернуло ся вѣдъ парляментарнои бѣльшости. О тімъ нема и мовы Мы стоимо, якъ стояли, за рівноправностею чи то за справедливымъ и потребѣ вѣдповѣдаючимъ переведенемъ ей; мы є, якъ и були, автономістами и хочемо служити вѣтчинѣ. Католицке сторонництво ухвалою горішно-австрійского сойму не змѣнило свого парляментарного становиска. Коли ся ухвала запала одноголосно, то сталось оно на те, щобы зазначити, що національній споры мусять вже разъ скінчити ся и що Чехи не можуть числити на консервативныхъ Нѣмцівъ, коли хотять ческихъ Нѣмцівъ насильно гнобити. До сего мы рукъ не приложимо. Д-ръ Ебенгохъ сказавъ отверто, що тымъ має дати ся ческимъ Нѣмцямъ пѣдмогу, а Чехамъ пересторогу. Коли Чехамъ се не подобає ся, въ такімъ разѣ певно що парляментарна бѣльшість не крѣпко стоить; але тогдѣ и нема въ нѣй мѣсця для католицкого сторонництва.

Се пояснене органу д-ра Ебенгоха мабуть достаточно показує, що католицке сторонництво, хочь и упевнює, що стоить при програмѣ правицѣ, все-жь таки не такъ то вже твердо и безусловно позваляє числити на свою дальшу приналежність до теперішної парляментарної бѣльшости.

Зъ иншои стороны замѣтна сторона выявленя, якій подае урядова Triester Zeitung. Говорячи про ухвалу горішно-австрійского сойму и про бесѣду д-ра Ебенгоха, каже: Коли всѣ Нѣмцѣ пѣдуть въ національныхъ справахъ згѣдно, тогдѣ неможлива стане яка-небудь перевага надъ ними. Для всѣхъ славянськихъ грунъ, а особливо для Чехівъ є се пересторога, щобы знали мѣру въ своихъ національныхъ аспіраціяхъ; для Нѣмцівъ є се успокоюючимъ въ ихъ тревозѣ о свои національній права. Не хочемо ити такъ далеко, щобы аже заповѣдати розпадъ теперішної автономістичної бѣльшости. Але поведеня нѣмецкихъ клерикалівъ буде гамувати бѣльшість въ ей розмахахъ, бо она завсѣгды буде передъ собою бачити можливість стати ся зъ бѣльшости меншістю. А знов нѣмецкій послы зъ Чехъ чейже не забудуть, що ухвала горішно австрійского сойму въ головныхъ своихъ точкахъ згѣдна зъ санаційною програмою правительства и вы тупа противъ жадань нѣмецко-національныхъ загорільцівъ.

Зъ сего выходило бы знов, що ухвала горішно-австрійского сойму и промова д-ра Ебенгоха має звязь зъ заходами бар. Ґавча и навѣть може є наслѣдкомъ порозумѣня съ нимъ.

Для доповненя образу цѣкаво також подати те, що Extrapost пише въ справѣ будучого угрупованя въ радѣ державній. Якійсь вы-начный провідникъ парляментарнои бѣльшости мавъ сказати, що за живымъ президента міністрівъ цѣле католицке сторонництво выступить зъ бѣльшости и стане помѣжь обома ворожими сторонами неутрально, такъ що бар. Ґавчь буде мігъ правити при помочи бѣльшости, яку собѣ въ кождімъ окремімъ разѣ буде мігъ здобути, и такъ стане независимымъ вѣдъ сторонництвъ.

У Львовѣ знов пронеслась чутка, що гр. Голуховскій, котрый приѣхавъ сюды на кѣлька днівъ, мавъ зъ провідниками польского кола конферувати въ справѣ втягненя кола въ якусь нову комбінацію парляментарнои бѣльшости, до котрои належали бы Нѣмцѣ.

НОВИНКИ.

— Похоронъ бл. п. **Михайла Струсевича** вѣдбуде ся завтра, въ пятницю, о годинѣ 3-ій зъ полудня въ дому жалобы при ул. Академічній ч. 21. Похоронъ вѣдбуде ся коштомъ Выдавництва „Дѣла“.

Смерть нашого невѣджалуваного товариша выкликала мѣжь Русинами львівскими щирый жаль, навѣть середъ противниківъ політичныхъ, котрій вѣддають честь его характерови и заслугамъ.

Посолъ о. Д. Танячкевичь приславъ нинѣ до нашои редакції таку телеграму зъ Вѣдня: Прошу переказати опечаленій вдовици, пани Струсевичевій, мій щирый жаль по поводу смерти ей дорогого мужа, Вашого заслуженого сподвробітника и борця за свободу и добро нашого народу. — *Танячкевичь.*

— Дня 8 н. ст. лютого вѣдбуде ся въ Старімъ-мѣстѣ народне вѣче о 12 ій годинѣ въ полудне въ сали братства кушнірского. Програма: 1) поправа рільнои господарки, 2) народна просвѣта, 3) справы громадскій, 4) справы повѣтовій, 5) рада державна, 6) внесеня участниківъ. Другій рускій часописи прошу о повторене. — *И. Яворскій.*

— **Концертъ** устроеный д. 1 н. ст. лютого по загальныхъ зборахъ „Просвѣты“ въ сали Народного Дому на памятникъ Маркіяна Шашкевича выпавъ удачно. Вступне слово про заслуги Маркіяна въ вѣдродженю національнімъ и літературнімъ галицко-руского народу выголосивъ проф. Илья Кокорудзъ а збіраній нагородили бесѣдника заслужено грімкими окликами. Часть концертову выповнивъ хоръ „Львівского Бояна“ и продукція музикальній поодинокихъ членівъ. Сольоспівъ п. Арданівнои и гра на фортепянѣ п. Шухевичівнои и Ничаївнои, гра на скрипцѣ п. Бережницкого и деклямація п. Огоновскои загально всѣмъ подобали ся, чого доказомъ були лунаючій оклики въ сали. Дуже гарно выглядали наши Бояністкы въ народныхъ строяхъ. По вычерпаню програмы публика стоячи вѣдспівала имъ „Ще не вмерла Україна“. По концертѣ вѣдбувъ ся въ „Рускій Бесѣдѣ“ комерсъ на котрый вібрало ся много особъ, а весела розмова протягла ся майже до рана.

— **Редакція** „Літературно-наукового Вістника“ спрошує на суботу, на годину 5-ту, людей интересуючихъ ся літературою на літературну нараду въ канцелярії Товариства им. Шевченка [при ул. Академічній ч. 8.]

— **Товариство** рускихъ рамѣсниківъ „Зоря“ у Львовѣ устроює въ комнатахъ товариства [ул. Краківска ч. 17] въ недѣлю 6-ого н. ст. с. м. *третій вечерокъ зъ танцями.* Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Буфетъ у власнімъ зарядѣ. Зъ огляду на важність высокои цѣли, якою есть будова власного дому „Зорѣ“, маємо надѣю, що такъ члены якъ и прихильники нашого товариства прибудуть численно для збільшеня фонду на будовы нашого дому. — *Комітетъ.*

— **Зъ Самбора.** Пригадуємо, що вечерокъ зъ танцями устроюваный Рускою Бесѣдою въ Самборѣ вѣдбуде ся дня 6 н. ст. лютого. Хто запрошеня ще не одержавъ, зволить зголосити ся въ день вечерка при касѣ. Просить ся о численну участь. — За комітетъ *К. Тополь-ницкій.*

— **Львівска ц. к. Дирекція** почтъ оповѣщує: Звертає ся увагу публики, що на листахъ вкиненыхъ до скринокъ листовыхъ помѣщеныхъ на возахъ почтовыхъ, а то на листахъ призначеныхъ до краївъ заступленыхъ въ радѣ державній, вытискати буде печатку зъ датою тѣлько урядъ доручаючій, а на такихъ-же листахъ до мѣсцевостій положеныхъ въ краяхъ корони угорскои, въ Босні и Герцеговині, якъ такожь за границею умѣстить свою печатку такожь за границею умѣстить свою печатку такожь амбулянсъ почтовый. Замѣчає ся при сій нагодѣ, що дата на печаткахъ урядівъ амбулянсовыхъ есть завсѣгды зъ дня, въ котрімъ поіздъ выѣхавъ зъ кінцевои станції. Вкинені до згаданыхъ скринокъ а недоручені зъ якои-небудь причины листы першого рода лишають ся въ вѣддаючімъ урядѣ почтовімъ, поки не зголосить ся адресатъ взглядно вѣддавець, хиба що адреса того послѣдного подана була на листѣ. Въ такімъ именно случаю вертає листъ на мѣсце замешкання посылаючого. Недоручені листы другого рода буде ся пересылати тому урядови почтовому, котрому пѣдлягає дотычный амбулянсъ, коли не буде на листѣ замѣтки, котра бы того-жь зворотъ до рукъ надавця чинила можливымъ. Припоручає ся затымъ высылаючимъ для власного ихъ хѣсна, щобы на кождімъ листѣ подавали свою адресу.

— **Дрібні вѣсти.** Дня 5 н. ст. лютого вѣдбуде ся въ Краковѣ въ церкви св Норберта вѣнчанє п. Костя Павликова, адъюнкта судового зъ панною Ольгою Парасковичівною дочкою директора заведеня карного въ Висничу. Молода [якъ намъ пишуть зъ Кракова] переходить на рускій обрядъ. — Барона Андрея Капріого на Буковѣ засуджено на 6 мѣсяцівъ арешту за рівній мальверсації горальняній и за те, що недоглядъ его бувъ причиною выбуху кітла, при чімъ пять робітниківъ втратило житє, а пять потерпѣло сильній покалѣченя.

— **75.000 коронъ** то головна выграна льотерії на памятникъ архикнязя Евгенія. Звертаємо увагу нашихъ пов. читателівъ на те, що тягненє вѣдбуде ся дня 11 лютого.

Послѣдній вѣсти.

Посломъ до рады державної выбраный кс. Стояловскій 415 голосами. Людовець Яхничь достав 23 голосы.

На нинѣшімъ засіданю сойму принято проектъ закона о оплатѣ вѣдъ тоталізатора, вѣдтакъ п. Малаховскій мотивував свое внесене въ справѣ припорученого круга дѣланя громадъ а п Середнявскій въ справѣ залѣсеня потоківъ гірскихъ, а вкінци почалась дискусія надъ справозданемъ зъ Скарбківскои фундації; промовляли пп. Клеменсевичь, Солескій, Бойко, членъ выдѣлу Верещиньскій, Онишкевичь, Роттеръ...

Просьба до Галичанъ и Буковинцівъ.

Вп. земляки! Передъ рокомъ ще пѣдбіймавъ ся я зредагованя першого и повного выдання творівъ найбільшого поета австрійскои Руси — Юрія Федьковича. Перша часть першого тому, що обіймати-ме всѣ стихомъ написаній творы поета, вже напечатана, а цѣлый першій томъ появить ся въ книгарняхъ найпізнѣйше въ мѣсяци мартѣ с. р. Однакъ заки ще редакція першого тому буде покінчена, було-бъ для мене вельми пожадане мати певність, що въ тімъ томѣ будуть напечатаній не лишь всѣ оголошеній доси поезіи Федьковича, але й тій, якій може ще въ рукописяхъ чи копіяхъ остають приватною власностію земляківъ. Такъ н. пр. вѣдомо менѣ, що Федьковичь въ однімъ часѣ мавъ намѣръ написати *двайцять посланій до рускаго народа* въ родѣ всѣмъ знаного Шевченкового „Посланія“. Та кѣлько вінь ихъ написавъ и де вони дѣвають ся, не знаю. Хто-бъ тій чи иншій творы посѣдавъ або мавъ про нихъ яку звѣстку, зробивъ бы чималу прислугу нашій літературѣ своими информаціями. Рівночасно уклінно прошу всѣхъ Вп. земляківъ помогти менѣ чимъ змога [листами, споминами, найдрібнѣйшими причинками] до написаня якъ найдокладнѣйшои житеписи поета. Скрѣпляючи свою просьбу вѣдкликомъ до пієтизму, якій ховають всѣ Русины для свого великого поета, сподѣюсь, що та просьба не буде безуспішна, а всѣ инші рускі часописи прошу, щобъ ей повторили.

Д-ръ В. Щуратъ, Львівъ, університетъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На будову церкви зъ Збаражи старімъ жертвували по день 5 н. ст. грудня 1897 р. Р. Т.: парохіане Чижикова 5·10 зр.; А. Миронович зъ Оровы 4·50 зр.; Юв. Луцикъ зъ Пізнаники 4 зр.; Ст. Питликъ зъ Добротвора 3·16 зр.; І. Любовичь зъ Острова и Ол. Пристай зъ Підгорець по 3 зр.; Андр. Качала зъ Медини 2·50 зр.; Ник. Сенишинъ зъ Березовець 2·45 зр.; урядъ парох. въ Хмільні 2·21½ зр.; урядъ парох. въ Дубровици, Т. Кинасевичь зъ Марковои, Игн. Гавацкій зъ Перемилова, І. Балтаровичь зъ Ладичина, І Каратницкій зъ Долгого, Величковскій зъ Чертежа, панѣ Александра Глѣбовицка зъ Слободки лѣсной, Григ. Чубатый изъ Ступокъ и Копытчакъ зъ Токівъ по 2 зр.; урядъ парох. зъ Чанижа 1·88 зр.; Іос. Ревакович зъ Хмелівки и Як. Сыроѣдовъ зъ Богутина по 1·60 зр; Ал. Петровичь зъ Каменя, урядъ парох. зъ Тростянця, Т. Березовскій зъ Дубравки, Т. Конистаньскій зъ Зарубинець и Левицкій зъ Добромирки по 1·50 зр.; Євг. Левицкій зъ Хомчина 1·10 зр; уряды парохіяльній въ Вишенцѣ и въ Олешовѣ, К. Сеникъ зъ Бережницѣ, В. Филиповскій зъ Беньковець, Левицкій зъ Вербѣжа, Рейтаровскій зъ Лубянокъ, Кончевичь зъ Иванчанъ, Кузьма зъ Стрыївки, Г. Дроздовскій зъ Кійданець, Краснопера зъ Скорикъ, Несторовичь зъ Кошликъ, Алискевичь зъ Добровод, Дибстриньскій зъ Стегниковець, Вербицкій зъ Шилъ, Заячківскій изъ Збаража, Вояковскій зъ Богданівки, Бохеньскій зъ Красноселець и Н. Н. по 1зр.; Криницкій изъ Збаража и Т. Добряньскій зъ Соколівки по 50 кр.

У вѣдозвѣ [яку дня 26 сѣчня 1897 р. выдали въ имени комітету парохъ о. Северинъ Наконечный и церк провізоръ Ив. Дроздовскій] такъ представляє ся справа будовы сеи церкви: Маленька церковця матерна въ Збаражи старімъ зі старости похилилась и грозить упадкомъ. Треба якъ найскорше приступити до будовы новои, а хто має ся будувати? Цѣла парохія числить 884 душь, а въ тімъ числѣ мѣстить ся 692 душь дочірного села Залужа котре має удержувати свою церковь. Въ нинѣшныхъ часахъ є непорадно змушувати дочірныхъ жителівъ до конкуренція на матѣрну церковь, отже остає тѣлько 192 душь Збаража старого и они мали бы поставити церковь матѣрну. Але се перевышає ихъ силы, не лишь за для малочисленности, но також за-для убожества. А треба зважити, що въ Збаражи старімъ же до 400 латинниківъ, до котрыхъ передъ лѣтами перейшло зі 60 родинъ тамошныхъ Русинівъ и они стали нинѣ загорѣлыми латинниками, фанатиками; латинники мають величавый костелъ Бернардиньскій и множество каплічокъ „na kresach“, не поносячи нѣякихъ тягарівъ. — Зъ представленя рѣчи выходить, що справа будовы церкви въ Збаражи старімъ вымагає щирои пѣдпоры духовенства рускаго и загалу Русинівъ.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлѣмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутлькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 100—?

На выкѣнченѣ церкви въ Кальварій Пацлавскѣй (філіи парохіи Вѣйска въ повѣтѣ добромильскѣмъ) зложили Р. Т.: о. Гавр. Гнатишакъ въ Чорнои 10·46 зр.; незвѣстный добродѣй зъ Люблина 6·25 зр.; о. Кир. Обушкевичъ изъ Зминевискъ 5·19 зр.; д ръ Ор. Литвиновичъ зъ Товмача, Мих. Медицкій зъ Александровки и урядъ парох. зъ Лопушанки Хомяной по 5 зр.; Павло Чужакъ богословъ IV року у Львовѣ 4·76 зр.; о. Кл. Копистяньскій зъ Регетова 3 зр.; о. дек. В. Чернецкій зъ Сѣльца белского 2·25 зр.; о. Ив. Мышковскій зъ Перегримки и о. Т. Кинасевичъ зъ Волкова по 2 зр.; о. Ем. Кушнѣръ зъ Ольховця и Мих. Ив. Любищакъ рахун. пѣдофіциръ зъ Перемышля по 1·50 зр.; о. Ант. Барновичъ зъ Лукового 1·45 зр.; о. Юл. Левицкій зъ Пенякъ, о. Іос. Терешкевичъ зъ Воробѣевки и о. Вас. Небыловець по 1 зр.; о. Ат. Лотоцкій зъ Тростяница 70 кр.; З. Новина зъ Сокаля 50 кр. — Всѣмъ Р. Т. Дателямъ складаю сердечну подяку *Бронимѣ Копистяньскій* въ Вѣйску п. Нижанковичѣ.

Зъ вѣдозвы о. Копистяньского, умѣщенои недавно въ „Дѣлѣ“, вѣдомо, що нинѣ въ Кальварій Пацлавскѣй вѣдпустовѣмъ мѣсци, куда спѣшить народъ зъ-далека зъ Галичины и зъ Угорщины, е всего вже лишь три душѣ грекокат. обряду, а церковця старенька, коли тымчасомъ лат. костелъ Міноритовъ е тамъ величавый. Отже ще передъ 15 лѣтами побудовано тамъ мурованy церковь, але не выкѣнчено ей аж теперь о. Копистяньскій взявъ ся выкѣнчити ей.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 3 лютого. На конференціи ректорѣвъ згѣдно принесано причину студентского руху поступованю попереднього правительства. По змѣнѣ правительства були бы студенты успокоили ся, коли бы зновъ не подѣй пражскій, котрій показали бракъ опѣки надъ Нѣмцями. Врештѣ, якъ доносять, ухвалено на конференціи не застановляти выкладовъ. Вчера пополудни була депутація ректорѣвъ у президента міністрѣвъ, а ректоръ вѣденьского університету здавъ ему справу зъ нарадъ конференціи. Бар. Гавчь дякувавъ депутаціи за ихъ заходы о удержане спокою, жалувавъ, що часть студентѣвъ пустила ся на незаконну дорогу, заявивъ, що правительство признае право студентѣвъ до ношеня вѣдзнакъ, а застановило те право лише на якійсь часъ въ Празѣ; однако не треба въ тѣмъ добачати неприхильнѣсть правительства до нѣмецкихъ шкѣлъ. Правительство не вѣдкаже своеи опѣки нѣмецкимъ академіямъ въ Празѣ, але не легко прийдесь направити те лихо, якого пражскій демонстраціи наконли на нашихъ нѣмецкихъ університетахъ. Зъ другои стороны правительство мусить вымагати вѣдъ студентѣвъ, щобы уникали всего, що могло бы довести до обмеженя або знесеня академічныхъ правъ и зашкодити науцѣ та свободѣ науки. Вечеромъ оголошено, що выклады на вѣденьскѣй техніцѣ застановлено. Бар. Гавчь мавъ взагалѣ уповажнити ректорѣвъ до хвилевого застановленя выкладовъ.

Парижь 3 лютого. Зъ Копенгаги доносять, що царь, вмѣшавши ся до розмовы про справу Драйфуса, мавъ сказати: „Страшно подумати, що французскій офіциръ мѣгъ допустити ся зрады вѣтчины; але ще страшнѣйше, коли бы засуджено невинного. Треба бы поновити процесъ, коли бы була лише тѣнь якого сумнѣву, що могла зайти помылка.“ Наслѣдкомъ тыхъ словъ царя мавъ сими днями російскій повномочникъ войсковый ґен. Фредерікъ розмовляти зъ Форомъ. Змѣстъ розмовы держать въ тайнѣ; але загально здогадують ся, що ходило о ревізію процесу Драйфуса. Коли бы се було правдою, то и ревізію можна бы уважати за рѣчь певну.

Франкфуртъ 3 лютого. Frankf. Ztg. доноситъ зъ Царгороду, що драґоманъ россійского посольства вручивъ Портѣ дуже остру ноту въ справѣ кандидатуры кн. Юрія на губернатора Креты. Сказано въ нотѣ, що султанъ повиненъ памятати о великодушнѣй прихильности царя, оказуванѣй въ найтруднѣйшихъ хвилляхъ, и не наражати ся на утрату тои прихильности черезъ даремный опоръ противъ кандидатуры кн. Юрія, конечнои зъ політичного огляду.

Надосłане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкѣй ч. I.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвіекуляры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе електричныхъ дзвонковъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. I

Въ домѣ учителя у Львовѣ
знайде умѣщене и опѣку оденъ або двохъ ученикѣвъ. Близша вѣсть въ редакціи „Дѣла“.
38 2—3

Пѣвець церковный
испытованый, зъ дуже добрымъ тенороwымъ голосомъ, женатый, свѣдоцтво кваліфікаційне заосмотрене печатію и власноручнымъ пѣдписомъ Ихъ Еминенціи Кардинала Митрополита — пошукуе посады дяковскои на село або до мѣста зарazъ по недѣли Томиной сего року и просить Всч. Духовенство порозумѣти ся зъ нимъ письменно. *Петръ Воробецъ*, пѣвець церк. въ Потуторахъ почта въ мѣсци.
37 2—2

БРИТВЫ знаменитѣ англійскій и зъ Солінґену (пѣдъ ґваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевѣ зъ пеналями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХИНОЧСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1. [супротивъ катедры.]
4595

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ
вѣдкрыта по цѣлыхъ днякъ
и поручае мясо:
волове, вепрове, барашину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣкане мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львовъ Ринокъ ч 3.
41 2—24

Торговля рѣчей церковныхъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
въ Станиславовѣ
пошукуе ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укѣнченою 3-ою або 4-ою клясою ґімназіяльною або реальною. — *Сироты по священикахъ мають первенство.* Ближшій условія въ тѣй торговлѣ. 22 4—4

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складовъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаємо франко; при вѣборѣ 6 фунтовъ додаємо 5% въ товарѣ.
19 Зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Въ кождой русскій хатѣ повиненъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѣкъ 1898.
Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА**, площа Капітульна **№ 3.**

Полотна краевѣ
въ штукахъ по 35 метрѣвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.
Полотна на простирала
безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и высше
поручае Магазинъ 3
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

Клиентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
свое переплетниче и ґалянтерійне заведенє
у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 866
Пѣдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: **Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

ТУТКИ цыґаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

АДОЛЬФЪ КАМІЕЛЬ
Львовъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй
Продае дешевше нѣжь всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовѣ и штайнґутовѣ огнетревалу папу дахову, асфальтовѣ члыты изоляційнѣ, дестильованy смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякѣ матеріялы будовляни** — заручуючи за ихъ доброту.
Предприемство роботъ бетонovыхъ и крытя даховъ даховкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч. 460. 121 19—?

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артыста-маляръ
звѣстный вѣдъ кількадцяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церква въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и инши рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плановъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасовъ, престоловъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторія реставруе велькій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пѣдписаный просить Всч. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205
Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ
и
выльосованій цѣнній папиры
выплачуе
безъ потрученя провізіи або коштовъ
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ.
874 [1]

Рѣкъ засновання 1892
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“
перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Вирссов. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.
„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рѣкъ своеи дѣяльности зъ збольшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачены шкоды до конця 1897 року 480 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, условія обезпечень користнѣй, а шкоды ліквідують ся безпроводочно. — Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.
На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбѣльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускѣмъ языцѣ.
Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на конты адміністраційнѣ* за интабуляцією або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членовъ и третихъ особъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выноси 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 1—25
Зголошеня о удѣленя аґенцій въ охрестностяхъ, де нема близько аґентовъ „Днѣстра“, приймають ся.
Львовъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „Просвѣты“.)
Информація и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.
Пожички для членовъ „Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на конты адм.

Русинка интеліґентна
осиротѣвши, глядае мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавѣ зголошеня прошу адресувати: *Анна Корчинска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Лѣсы на памятникъ архикняза Є-гена
9 12—7
Головна выграна
Передпослѣдный ТЫЖДЕНЬ!
75.000 КОРОНЪ
Лѣсы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файґенбаумъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гроніка.

Ч. 18. Львовъ, Пятница 23 Сѣчня (4 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ четвергъ, и въ второкъ и пятницю як перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Sdierstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбсть за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи необпечатанй вѣльний вѣдъ порта.

Поодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклій приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Недѣлки и инший допосланй приватній числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Зъ причины похорону співредактора „Дѣла“ б. п. Михайла Струсевича выдаємо нинѣшнє число „Дѣла“ въ обемѣ пѣвъ аркуша.

Справоздане изъ загальныхъ зборѣвъ Наукового товариства имени Шевченка зъ 2 н. ст. лютого 1898.

Зборы розпочавъ голова товариства проф. Грушевскій промовою: привитавъ збѣраныхъ, вказавъ на дѣяльнбсть товариства въ минувшѣмъ роцѣ и заявивъ, що стараньемъ товариства есть и буде выманципувати Русинѣвъ пѣдъ взглядомъ культурнымъ и посередати въ собѣ всѣ рускій силы науковій, котрій доси працювали на користь сусѣдѣвъ. Вѣдтакъ проф. Грушевскій згадавъ про страту двохъ членѣвъ товариства, о. Дудкевича зъ Рудна и М. Струсевича, и вѣзвавъ збѣраныхъ почтити память ихъ встанемъ зъ мѣсць. По покликаню на секретарѣвъ зборѣвъ пп. Роздѣльского и Гнатюка приступлено до порядку дневного.

Проф. Кокорудзъ вѣдчитавъ протоколъ зъ попереднихъ загальныхъ зборѣвъ, а сі зборы протоколъ той безъ дискусіи затвердили. Опѣсля зборы увѣльнили секретаря вѣдъ вѣдчитуваня друкованого справозданя зъ дѣяльности выдѣлу за 1897 рѣкъ и перейшли вѣдъ разу до дискусіи надъ тымъ справозданьмъ.

Першій забравъ слово п. Барвѣньскій и замѣтивъ, що субвенція, удѣлювана товариству выдѣломъ краєвымъ и міністерствомъ, не есть припадковою, якъ сказано въ справозданю, але постѣйною, и що буджетова комісія сойму пѣдвысшила субвенцію товариству на сей рѣкъ о 1000 зр. и есть надѣя, що й міністерство пѣдвысшить. — На се вѣдповѣвъ проф. Грушевскій, що въ попереднѣмъ роцѣ субвенція дѣйстно здавала ся припадковою, но коли такъ не есть, то принимая се до вѣдомости.

Д-ръ Олесницкій зажадавъ поясненя въ справѣ книгарнѣ. — П. Панькѣвскій вѣдповѣвъ, що товариство выпродуе своихъ выдань рѣчно на 2.400 зр., переважно на провінцію, а кошты удержаня книгарнѣ [окремого льокалю и обслуги] выносили бы 4.000 зр. рѣчно, длятого книгарня не выплатилась бы. — Д ръ Олесницкій и о. Д. Танячкевичъ були таки за отвореньмъ книгарнѣ, въ котрѣй бы спродавано не тѣлько свои, але й чужій выданя, и котра бы розвинула рухъ комісовый на провінціи. — П. Барвѣньскій не видить хѣсна въ даваню книжокъ въ комісъ и уважае гадку отворенія книгарнѣ на-теперь такою, що не дасть ся здѣйстнити. — Проф. Грушевскій заявивъ, що выдѣлъ застановливъ ся надъ сею справою и пѣзналъ, що до отворенія книгарнѣ треба бы кѣлька тысячѣвъ зр., а тыхъ нема.

Вкѣнци зборы одноголосно приняли справоздане секретарскѣ а уступаючому выдѣлови и головѣ товариства выражено подяку за те, що старали ся поставити товариство на высотѣ его задачѣ, товариство стало ся не лишь осередкомъ, що згортае въ собѣ силы науковій въ краю, але и Украина черезъ те тягнеть до товариства.

При справозданю касовѣмъ выявивъ проф. Копачь гадку, чи не заснувати бы зелѣзного фонду товариства. — На се сказавъ проф. Грушевскій, що товариство находить ся въ самѣмъ розвитку, оно повинно обертати грошѣ теперь на выданництва, а не складати на будуче. — На сей поглядъ була загальна згода — и справоздане касове принято до вѣдомости одноголосно.

Зъ черги проф. Врецьона вѣдчитавъ справоздане контрольной комісіи и внѣсъ удѣлити выдѣлови абсолюторію. — Такъ и стало ся.

Вѣдтакъ наступивъ выборъ нового выдѣлу. Головою товариства выбрано аклямацію на ново проф. Грушевского, а до выдѣлу пп. проф. Сидора Громницкого, проф. Ил Кокорудза, д-ра Б. Озаркевича, К. Панькѣвского и д-ра Д. Савчака, а заступниками выдѣловыхъ пп. Ю. Левицкого и Н. Роздольского.

Заки ще скрутаторы обчислили голосы, приступлено до справы змѣны статута товариства. На вступѣ подавъ голова товариства исторію статута. Зъ початку дававъ статутъ можнбсть кождому зъ Русинѣвъ належати до товариства за оплатою вкладки членьской. Опѣсля выринула гадка, выбѣрати членѣвъ зъ науковою кваліфікаціею и тымъ чиномъ вытворити певный науковый авторітетъ для рускаго народу. Проектъ сей змѣнявъ ся тричи. Теперѣшный проектъ приняла анкета, зложена зъ прихильникѣвъ и противникѣвъ попереднього проекту. Вѣдтакъ голова навѣвъ засадничій змѣны въ новѣмъ проектѣ, а именно: новый рѣдъ членѣвъ, що ихъ на предложеня одной зъ секцій именуе выдѣлъ за науковій самостѣйній працѣ, а передовсѣмъ за вызначну участь въ выданяхъ товариства; — звычайній члены [не належачій до секцій] платити будуть 1 зр. инсового и 5 зр. вкладки рѣчно; — институціи и заграничній члены мають право дати собѣ заступити на загальныхъ зборахъ кому-небудь зъ членѣвъ товариства, повѣдомляючи про се выдѣлъ особнымъ листомъ наперед.

По тѣмъ пояснюючѣмъ вступѣ ставъ референтъ змѣну статута проф. Кокорудзъ. Проектъ змѣны статута, розосланый членамъ, принято до §. 30 по переведенбй дискусіи зъ поминяне подаными змѣнами, а вѣдъ §. 30 до кѣнца принято en bloc безъ дискусіи. Введеній змѣны в отсій: Въ усѣхъ дотычныхъ параграфахъ названо членѣвъ належачихъ до секцій „*дѣйстными*“ [а не „звычайными“, якъ въ розосланѣмъ проектѣ], а членѣвъ неналежачихъ до секцій названо „*звычайными*“ [а не „дѣйстными“, якъ въ розосланѣмъ проектѣ]; — (въ §. 7. 2) „исторично правничу“ секцію переименовано на „*исторично-фільософічну*“; — въ § 19 замѣсть слѣвъ „за постѣйну участь“ принято „*за выначну участь*“; — въ §. 18 вычеркнено слова вѣдъ „Таку саму вкладку...“ до кѣнця; — §. 20 устилізовано въ той способѣ: „*Членами-основателями є тѣлько дотепершній члены-основателѣ, именованій на пѣдставѣ давного статута товариства, а мають права членѣвъ звычайныхъ, о скѣлько не будуть именованій дѣйстными членами на основѣ §. 19 отсего статута*“; — въ §. 29 змѣнено уступъ проекту: „Окрѣмъ того входять до выдѣлу директоры секцій або выбраній замѣсть нихъ секційній вѣдпоручники“ въ той способѣ: „*Окрѣмъ того належать до выдѣлу зъ рѣшаючимъ голосомъ директоры секцій або выбраній замѣсть нихъ секційній вѣдпоручники*“.

По принятю змѣны статута выбрано аклямацію до контрольной комісіи тыхъ самыхъ, що и попереднього року, пп. Врецьону, Тисовского и Ганинчака.

По принятю двохъ внесень, а и именно: 1) щобы выдѣлъ скликавъ анкету зъ медикѣвъ и фільольогѣвъ въ цѣли уложеня медичной термінольогіи, и 2) щобы выдѣлъ постаравъ ся до бібліотеки о давнѣйшій нашій памятники, якъ лѣтописи и т. д., — проф. Грушевскій, подякувавши присутнымъ за участь въ зборахъ, замкнувъ наради о 2 годинѣ зъ полудня.

Переглядъ політичный.

Въ послѣднихъ дняхъ збирае охота припускати, що всю внутрѣшню політику австрійску взяли въ свои руки — студенты. Заколоты мѣжь студентами нѣмецкихъ университетѣвъ и инпихъ академій выступили на перше мѣсце и такъ дуже звертають на себе загальну увагу, що въ кутѣ иде передъ ними навѣть и чеcкій соймъ, австрійско-угорска угода, сподѣване скликане рады державной, и все иные. Въ Празѣ, Берлѣ, у Вѣдни, въ Инсбруку, въ Градци, въ Лубнѣ, — всюды застановлено выклады въ академіяхъ. Вчера професоры поприходили ще на выклады; але студенты безпастанными криками змушували ихъ до опущеня салѣ. У Вѣдни нѣмецкій студенты университету на силу выкидали Славянъ, такъ що приходило навѣть до бійки. На теольогічнѣмъ выдѣлѣ вѣдбували ся выклады при замкненыхъ дверяхъ, щобы не пустити до салѣ стрейкуючихъ студентѣвъ. Такъ само и въ анатомічнѣмъ будынку позамыкано дверѣ; але товпа стрейкуючихъ выважила дверѣ и не допустила до выкладѣвъ. Наслѣдкомъ того прибито на чорнѣй таблици оповѣщене ректора, що выклады застановляе ся до дня 10 с. м. Депутація славяньскихъ студентѣвъ хотѣла вчера вручити ректорови университету протестъ, писаный по латиньски, але ректоръ не принявъ его, хочь студенты покликували ся на принесы, пбеля котрыхъ вѣльно имъ уживати такожъ латиньского языка. Опѣсля хотѣла депутація вручити протестъ по чески писаный міністровы просвѣты; але міністеръ не принявъ депутаціи, бо не пришла пѣдъ проводомъ ректора. Сегодня славяньскій студенты мають передати ректорови вже нѣмецку просьбу, щобы выклады розпочато на ново. Є се очевидно тежъ бѣльше демонстрація противъ Нѣмцѣвъ нѣжь дѣйстный жаль за выкладами, котрій и такъ поки що застановленій не на довго, бо тѣлько на тыждень. Але демонструютъ Нѣмцѣ, то чому-жь не демонструвати и Славянамъ? Скорѣйше спокѣй настане, коли зъ двохъ противныхъ сторѣнъ будуть демонстраціи! Нѣмецкій студенты рѣльничои академіи и ветеринаріи прилучили ся такожъ до стрейку и повѣдомили о тѣмъ ректорѣвъ. Студенты академіи красныхъ штукъ высказали стрейкуючимъ свою симпатію и вѣзвали ихъ до вытревалости въ борбѣ. На техніцѣ вѣденьскѣй также застановлено выклады. Славяньскій студенты вручили ректорови протестъ противъ поведеня своихъ нѣмецкихъ товаришѣвъ, котрій довели до застановленя выкладѣвъ, и просьбу, щобы выклады розпочато на ново. Ректоръ вѣдповѣвъ, що професоры радій бы вдоволити ихъ просьбѣ, але змушенй є залишити выклады. Бѣльше-менше те саме дѣе ся и по инпихъ университетахъ.

Чеcкій соймъ, якъ пишуть, мае на другій тыждень бути вже замкненый. Молодочеcкій послы противлять ся такъ скорому замкненю сойму, бо гадають, що соймъ не повиненъ розходити ся мовь бы то пѣдъ пресію нѣмецкихъ студентѣвъ. Длятого хотять проволѣкати працѣ въ буджетовѣй и адресовѣй комісіи, щобы такимъ способомъ не допустити до замкненя сесіи. Була бы се знову въ своѣмъ родѣ обструкція, и то зъ уваги на — студентѣвъ. Выходить, що и студенты можуть бути въ політицѣ важнымъ чинникомъ.

Новій розпорядженя языковій мають появити ся имовѣрно дня 14 с. м., а передъ тымъ ще мають вѣдбути ся переговоры зъ Нѣмцями и зъ Чехами. Запрошены на тій конференціи Чехи мабуть вже дѣстали, а для Нѣмцѣвъ ще выготовляють ся.

Шлеcкій соймъ ухваливъ, щобы краєвый выдѣлъ зложивъ цѣсареви желаня зъ нагоды ювілею его панованя. Передано комісіи соймовѣй резолюцію п. Рохованского, що соймъ обстае при теперѣшнѣй конституціи, вѣдкидае гадку утворенія окремои чеcкои державы и уважае за рѣчь конечну безпроволочно знести баденѣвскій розпорядженя языковій та узнати нѣмецкій языкъ за державный. Такожъ передано комісіи нагле внесене п. Стратіля, щобы выбрати неустаючу комісію для розслѣдженя языковои справы.

— —

Зъ Софіи доносять, що болгарекій агентъ дипльоматичный въ Царгородѣ передавъ дня 31 сѣчня с. р. великому везирови пропамятне письмо въ справѣ подѣй, якій позаходили вѣдъ падолиста въ вілаетѣ Скоплѣ. Письмо те зазначуе, що увязнено тамъ 592 Болгарѣвъ, мѣжь ними 30 учителѣвъ и кѣлькохъ священикѣвъ, та подае имена 33 особѣ, котрыхъ брано на тортуры и зъ котрыхъ сѣмъ наслѣдкомъ тортуръ померло. Знеславлювано жѣнокъ и дѣвчата; одно 10-лѣтне дѣвча померло наслѣдкомъ такого варварства. Въ арештѣ въ Кумановѣй бютъ увязненыхъ; священика зъ Паланки убито, коли утѣкавъ черезъ границю. Пропамятне письмо признае Портѣ право выступати противъ особѣ, у котрыхъ познаходжено склады оружя, але заразомъ заявля, що такій насильства, якихъ допускано ся, розъярюють болгарекій нарбдъ и выкликують такій переполохъ, що Болгаре въ-надъ границѣ громадно утѣкають до князѣвства та спонукують тымъ болгарске правительство до интервенціи. Пропамятне письмо указуе на льояльне и мирне поведене Болгарій, звертае увагу Порты ще разъ на розказаній подѣй и ихъ наслѣдки та жадае безпроволочного застановленя гнету, вѣдкликаня вѣйска, переведеня увязненыхъ до Скоплѣ, справедливого переведеня процесу и усуненя каймакамѣвъ зъ Иштибу и Кумановои, начальника поліціи зъ Кратовои и каймакама та кадія зъ Паланки. Пропамятне письмо въ дуже поважнѣмъ тонѣ жадае полагодженя справы въ обопѣльнѣмъ интересѣ.

— —

Въ справѣ кандидатуры грецкого королевича на губернатора Креты доносять зъ Берлина до Кольонии, що нѣмецке правительство заявило въ Петербурзѣ, що Нѣмеччинѣ нѣчого на тѣмъ не залежить, хто буде губернаторомъ Кретъ; Нѣмеччина анѣ не противить ся кандидатурѣ кн. Юрія, анѣ ей не поперае. Зъ Царгороду знову доносять, що становиско Россіи супротивъ Порты въ тѣй справѣ не змѣнило ся. Австро-Угорщина и Италія не высказали ся ще нѣякъ. Англійскій амбасадоръ заявивъ турецкому міністрови заграничныхъ справъ, що Англія пристае на бажане Россіи. Въ дипльоматичныхъ кругахъ сумнѣваютъ ся въ успѣхъ кандидатуры кн. Юрія.

НОВИНКИ.

— **Пок. Михайлови Струсевичеви**, котрого нинѣ о 3-ій годинѣ вѣдпровадимо на вѣчный супочинокъ, приносять всѣ львѣвскій часописи безъ огляду на сторонництва, симпатичну згадку. Редакція черновецкои „Буковины“ прислала нашій редакціи телеграму: „Просимо принати выразъ співчутя по утратѣ товариша. — Редакція „Буковины“.

Мѣщане зъ Войнилова [въ калускѣмъ повѣтѣ] прислали нашій редакціи таке письмо: „По причинѣ завчасной смерти труженника на поли нашого независимого дневникарства и щирого дѣятеля въ нашихъ товариствахъ, шлемо Вамъ якъ и осиротѣвшій Родинѣ щирій выразы сочувства и жалю. Богъ най крѣпить Вашій змаганя и працю, осиротѣвшу Родину Всевышній най не опускае зъ своеи опѣки, а покѣйному земля, котру любивъ, най перомъ буде, а мѣжь народомъ, для котрого працювавъ, вѣчная память! *[Вѣдписы.]*

— **Рускій народный театръ** дасть ще въ Городку два представленя, именно въ суботу 5-ого лютого „Пташника зъ Тироля“ оперету Целлера въ 3 актахъ, а въ недѣлю 6-ого лютого на прощальне представлене „Сватанє на Гончарѣвцѣ“. Въ антрактахъ вѣдспѣвае панѣ Ф. Лопатиньска кѣлька украиньскихъ пѣсень. Зъ Городка переѣздить театръ до Золочева, де вже вѣ второкъ 8-ого лютого представить „Не ходи Грицю та на вечерницѣ“ образъ сценічный зъ спѣвами и танцями въ 5 актахъ; въ четверъ 10-ого „Пташникъ зъ Тироля“; въ суботу 11-ого „Бѣдне дѣвча“ водевіль зъ вѣденьского житя въ 6 вѣделонахъ; въ недѣлю 12-ого лютого „Свекруху“ комедію зъ спѣвами въ 3 актахъ Л. Лопатиньского, музика М. Коссака.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ**: Вечерокъ Товариства рускихъ женщинъ удавъ ся пѣдъ взглядомъ забавы дуже хорошо. Пѣдъ знаменитымъ проводомъ мецената д-ра Кормоша гуляло близько 40 паръ до самого ранку и всѣ розходили ся зъ вдоволенямъ. Молодежи мужескои було дуже богато, тожъ красный полъ мѣгъ доволѣ выбирати“. Саля була дуже гарно пристроена въ зелень, хоругви и зеркала. Музика 58. полку спеалась якъ найкраще.

На вечерокъ прибули лише самій „свои“. Приклонники т. зв. твердои партіи вже по разъ другій застрейкували нѣбы то за-для запрошень фонетикою друкованыхъ. Справдѣ дивувати ся, щобы такъ мало значучу квестію высувати аж на першій плянъ своихъ абстиненціи. Зъ тои самои причины повинній бы и народовцѣ обиджати ся за присыланій имъ запрошеня друкованій „язычѣмъ“ не уживанымъ нѣгде въ образованѣмъ мірѣ. Най бы лишь народовцѣ схотѣли вѣдлаювати ся твердымъ тою самою мѣрою, то отворимо собѣ тутъ такій „танцюристый рай“, що зможемо справдѣ послужити другимъ народамъ за примѣръ, якъ то discordia maximae res dilabuntur. Сли въ такихъ дрѣбницяхъ, якъ танець, та забава, мы не можемъ зійти ся, то що-жь доперва казати про важнѣйшій справы! Хто не лукавить а щиро думае про получене нашихъ невдрадныхъ домашныхъ вѣдносинъ той мабуть мѣгъ бы перенести на собѣ таку малу и незначну жертву, якъ погоджене зъ фонетичною правописію бодай на запросинахъ вечерковыхъ. Чей-же полекша нужды бѣдныхъ нашихъ дѣтей, въ користь котрыхъ Товариство

Мастъ кавказка на вôдмороженє. Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручен и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 101—?

женщанъ давало свôй вечерокъ, повинна бы спонукати кождого щиро-думаючого чоловѣка, щобы по змозѣ и вôнъ зъ своєи стороны бодай найдрôбнѣйшою лептою причинивъ ся до сего благородного дѣла. Такъ нѣ! бо фонетика! Най гинуть та пропадають дѣти нашого пролетаріяту, хотяй-бы лишь длятого, що філянтропійнй женщины народного табору друкують запросины фонетичною правописю! Отъ що за благородна идея! отъ спôльна праця на народнôй нивѣ, о котрôй тутешнй нашй москвофілы неразъ такъ богато во всеуслышанє глагольствують!

Тыхъ кôлька замѣтокъ уважанъ я за вôдповѣдне подати до Вашои часописи, вже хоть-бы по тôй причинѣ, що дописуватель „Галичанина“ вже два разы дорѣкавъ Товариству женщанъ за уживане правописи фонетичнои, а послѣднымъ разомъ то мабуть умысно ще передъ вечеркомъ звернувъ на се увагу своєи публики въ тôй цѣли, щобы на вечерокъ не прибула. Бажана цѣль збстала осягнена, бо пôдъ взглядомъ участи руского публики такого вечерка въ Перемышли ще не затямили. Дефіциту нема, але и дохôдъ невеликій. Тои прислуги народовцѣ мабуть такъ скоро не забудуть!...

Въ суботу 5-ого н. ст. лютого розпочинав Руска Бесѣда цикль забавъ зъ танцями. Забавы Бесѣды вôдзначали ся давнѣйшими лѣтами тымъ, що були дуже оживленй и притягали богато гостей такъ зъ-мѣжь членôвъ якъ и зъ-мѣжь чужихъ. Дешева, свôбодна, зъ характеромъ бôльше домашнымъ забава подобала ся всѣмъ, — тожь сподѣвати ся, що и сихъ мясниць удасть ся новому выдѣлови привернути пôдъ тымъ взглядомъ давнй часы. Потреба лише троха заохоты, а рѣчь удати ся мусить. Своєю дорогою, що и прочй члены товариства повинний ити въ тôмъ змаганю выдѣлови на руку, тая помôчь є необходима. Політика абстіненційна въ товариствѣ пожитю не повинна мати мѣсця. Якъ обовязкомъ кождого члена родины есть дбати про добро всѣхъ, такъ само обовязкомъ кождого члена Бесѣды есть дбати про розвитокъ товариства и до сего помагати, тымъ бôльше, що придались бы якйсь фонды на внутрѣшне уряджене и перестровне льокалю. Най отже сихъ кôлька слôвъ выстане на-разъ замѣсть зазыву, бо впрочôмъ хто хоче забавитись, прийде и безъ заохоты. Тожь до побаченя на Бесѣдѣ!

— **У вчерашнôй новинцѣ про концертъ**, що вôдбувъ ся 1 н. ст. с. м. по зборахъ „Просвѣты“, опущено черезъ недоглядъ згадку про деклямацію п. Климкова, знаного вже зô своихъ деклямаційныхъ выступôвъ, а котру приняла зôбрана публика дуже симпатично, довго лунаючими оплесками.

— **Зъ Гусятинщины пишуть намъ**: Въ нашôй радѣ повѣтовôй выбухла дня 1 н. ст. лютого с. р. революція на засѣданю рады. Гр. Голуховскій зрезигнувавъ зъ маршалкôвства въ наслѣдокъ ароганціи гусятиньского маленького Бісмарка п. Адольфа Цѣньского. Вынесеный старанемъ ц. к. староства ажь на віцемаршалка, не хоче сей маленькій Бісмаркъ знати нѣякихъ законôвъ, анѣ другихъ людей, тôлько свою волю. По-за плечима маршалка а пôдъ его фірмою робивъ неодно такъ, що граф побачивъ ся зневоленымъ уступити. Вся шляхта, знаючи добре пословицю „куда кухтѣ до патины“, думали, що п. Адольфъ зрозумѣе ситуацію и уступить. Тымчасомъ п. Адольфъ мѣркуе зновъ, що „szlachcic chodaczkowy równy wojewodzie“, — заявивъ, що не уступить, отже гр. Голуховскій дѣйстно зрезигнувавъ, а зъ нимъ выдѣлъ, кромѣ братôвъ Цѣньскихъ, Адольфа и Казимира. Панъ староста пôднявъ ся акціи угодовои, але якось и въ Гусятинѣ пôдъ теперѣшну добу не йде. Надто Адольфъ Цѣньскій заявивъ тутъ прилюдно, що „бувъ у князя намѣстника, а той его політику похваливъ!“ Цѣкава рѣчь, чи такъ дѣйстно було, чи може сказано таке на „хлополапство“ — зъ огляду на радныхъ-мужикôвъ... Панъ староста въ найбôльшôмъ клопотѣ, бо що-жь? — на хлопôвъ спроваджувано вôйско, а зъ панами ниша справа, бо и зъ сего боку и на другôмъ боцѣ паны, хочь правда ходачковй, а все-таки паны...

— **Зъ Перемыского пишуть намъ**: Въ Перемышли вôдбула ся дня 27 сѣчня конференція руского клира перемыского повѣта въ комнатахъ пресвитерскихъ зô слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) фондъ пенсійный для вдôвъ и сирôтъ по рускихъ священикахъ; 2) соціально політичне положене въ повѣтѣ; 3) податокъ особисто-доходовый; 4) основане товариства клирикального; 5) основане товариства для запомоги и будовы церквей, 6) квартирунокъ вôйска по приходствахъ, 7) внесена участникôвъ. До кождои справы був особный референтъ и треба признати, що оо. референты завдали собѣ немало працѣ, щобы поручену собѣ справу обробити совѣстно и основно. По кождôмъ рефератѣ була предложенй вôдповѣдній резолюцій, надъ котрыми выязувалась жива але поважна дискусія, а опôсля ухвалений збстали зъ малыми змѣнами. Подрôбно о тыхъ резолюціяхъ, котрй певно зацѣкавлять весь рускій клиръ, подасть до прилюдноси вѣдомости комітетъ ad hoc выбраный; на теперь мушу зазначити, що тй зборы пôдъ умѣлымъ проводомъ о. сов. Стрыйского выпали свѣтло и стались, сподѣвати ся, початкомъ живѣйшого руху мѣжь клиромъ перемыского повѣта. Всѣхъ священикôвъ, прибувшихъ на конференцію, мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ, явилось около 40, а парады превали вôдъ годины 10 рано ажь до 6 вечеромъ, зъ короткою перервою въ полудне. Кромѣ священикôвъ зъ перемыского повѣта загостивъ на нараду о. сов. Негребецкій изъ Залѣся зъ дорадчимъ голосомъ, а въ справѣ нового податку особисто-доходового подавъ много слушныхъ увагъ и поясненъ. — Сей зъѣздъ повѣтовый клира на довѣрочну нараду за особистыми запрошеннями становить першу пробу для орґанізаціи клирикальнои въ повѣтѣ и тая проба вполнѣ удалась, якъ то всѣ участники зборôвъ признали. Длятого есть пожадане, щобы и по другихъ повѣтахъ скликувано такй конференціи клира, яко дуже практичнй и користнй такъ для клира самого, якъ и для справы народнои. — *Участникъ.*

— **Кôлько страты є доси?** Здавало бы ся, що до такого товариства, якъ то занязало ся въ Станиславовѣ, до „Пôдгôрскои Спôлки для торговлѣ безрогами и худобою рогатою“ приступить кождый Русинъ, котрого хоть на 11 зр. (т. є. 1 удѣлъ и 1 зр. вписового) стане. Та доси справа не може поладнатись. Всього-на-всього зложеныхъ есть 1.900 зр. — и зачинай ту въ тымъ експортъ безрогôвъ! А кôлько то страты понѣсъ уже черезъ тую проволоку станъ хлѣборобскій и цѣла суспôльность руска! Самъ Станиславôвъ достатчуе тыжднево 2 або 3 ваґоны безрогôвъ, т. є. 200 до 300 штукъ, Отинія достатчуе такожь 200 до 300 штукъ, разомъ 400 до 600 штукъ. То бере ся для прикладу лишь тй двѣ мѣсцевости, такъ, якъ бы то вже заразъ на самôмъ вступѣ могло бути. Най буде на кождôй штуцѣ чистого зыску лишь по 2 зр., то тыжднево є утраты 800 до 1.200 зр. А спôлка могла зачати вже вôдъ нового року. Отже стратила 6 тыжднѣвъ по 800 зр. або 1.200 зр., а се чинить разомъ 4.800 зр. або 7.200 зр. Вôдтрутивши кошты адміністрацій и т. п., чиста страта выносить доси 4.000 або 6.000 зр.! И доки загалъ рускій буде ще зволѣкати? доки буде вôдвертати вôдъ себе то жерело доходу и полѣпшеня свого быту? Критикуемо мы нашихъ предкôвъ, що мало мали змыслу політичного та економічного, ну, але ихъ, якъ на тй часы, нема такъ що дуже винувати. Противно, нашй потомки могли бы на насъ безъ грѣха кинути найтяжшимъ каменемъ. На бôкъ отже єгоистичнй инстинкты, на бôкъ псевдо-фільософічнй розумованя, а здвигнѣть вже разъ ту институцію, котра станесь добродѣйствомъ въ економіи а може и въ політицѣ! [Грошѣ посылати просить ся на давну адресу: М. Кушнѣръ, начальникъ „Нар. Торговлѣ“ въ Станиславовѣ.]

— **Дирекція Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ у Львовѣ** потребуе будь-то заразъ будь-то въ найблизшôмъ часѣ: а) *1 укôнченого правника*, по можности зъ практикою въ бôльшôй канцелярій адвокатскôй, нотаріяльнôй, судовôй або банковôй, котрый вступивши до служôы въ Товариствѣ мавъ бы також привезти собѣ знане рахунковости и техніки асекураційнои; — б) *3 людей зъ укôнченою ґімназією и испытомъ зъ бухгальтерій подвôйнои* и добрымъ письмомъ; — в) *3 молодыхъ людей зъ укôнченою низшою ґімназією* до практики маніпуляційнои, зъ добрымъ письмомъ, — г) *3 писарôвъ* зъ каліґрафічнымъ письмомъ. — Для кандидатôвъ а) и б) конечне є докладне знане кромѣ краевыхъ також нѣмецкого языка; для кандидатôвъ пôдъ б) в) и г) станъ вôльный; для всѣхъ вымогою непереступленє 40 лѣтъ житя и добрый станъ фізичный. Услôвя що-до высоты платнѣ поданй будуть кандидатамъ пôдъ а) и б) по внесеню зголошень и свѣдоцтвъ; для кандидатôвъ пôдъ в) и г) платня 25 до 30 зр. мѣсячно. Черезъ 1 рôкъ тревае служба провізорично. — Поданя зъ свѣдоцтвами вôдбутыхъ студій и дотеперѣшного занятя [або вôдписами свѣдоцтвъ], curriculum vitae и свѣдоцтвомъ лѣкарскимъ, а пôдъ в) и г) також зъ пробою письма вносити належить до Дирекціи „Днѣстра“ [Рынокъ ч. 10] якъ найскорше.

— **Кс. Стояловскій** — якъ мы вже вчера донесли — выбраный посломъ величезною бôльшостію голосôвъ. Про сей выбôръ подае Kurjer lwowski такй цѣкавй вѣсти: Дня 2. н. ст. лютого голошено зъ проповѣдниць по всѣхъ костелахъ округа Нисько-Ланьцутъ епископскій листъ зъ повѣдомленемъ вѣрныхъ, що кс. Стояловскій повднавъ ся зъ церквою. Духовеньство и послы-стояловцѣ Данелякъ, Кубікъ и Шавръ розвинули сильну агітацію. Въ Ланьцутѣ въ переддень выборôвъ к. Стояловскій въ промовѣ до выборцѣвъ выступивъ противъ сторонництва людового, проводирôвъ его Стапіньского и Вислоуха назвавъ недовѣрками, посла Бойка невдячнымъ своимъ ученикомъ, а „хлопскій звязокъ Поточкôвъ“ назвавъ „безъ чести и вѣры“. Себе назвавъ кс. Стояловскій жереломъ, зъ котрого выйшли всѣ теперѣшній мазурскій сторонництва и політичнй роботники. Вечеромъ урадивъ кс. Стояловскій своимъ сторонникамъ гостину, середъ котрои цѣлувавъ ся зъ выборцями. На другій день рано вôдправивъ богослуженя и розпочала ся горяча борба выборча пôдъ доглядомъ ґвардіи кс. Стояловского такъ въ Ланьцутѣ якъ и Ниську а пôдъ командою посольскои трôйки Данелика, Кубіка и Шавра. Величезне число голосôвъ, яке дôстався кс. Стояловскій, приписує Kurjer lw. насильному вписуваню выборцямъ на карткахъ кс. Стояловского и значеню непокôрныхъ выборцѣвъ „святченою крейдою“. Въ Ниську оббили селянина-людовця Райпера, а въ додатку хотѣли урадити эму ще й зимау купѣль въ Сянѣ, та до того не допустила вже жандармерія, пôдъ котрои опѣкунчй крыла удали ся сторонники Яховича, кандидата людовцѣвъ. Кельндзы и урядники сильно аґітували за кс. Стояловскимъ. На „Славяньскôмъ зъѣздѣ“ въ Краковѣ, видно, кс. Стояловскій зробивъ не злый интересъ...

— **Дрôбній вѣсти.** Петро Григоровичъ, парохъ въ Модринѣ, холмскои епархіи, емігрантъ зъ Галичины, упокоивъ ся въ 60-тôмъ роцѣ житя. — Омелянъ Грибовичъ, заступникъ нотаря въ Сучавѣ, упокоивъ ся въ 37-бмъ роцѣ житя. — Два вовки напали на жандарма коло Драгомирнои въ повѣтѣ сучавскôмъ; жандармъ боронивъ ся выстрѣлами зъ карабіну и прогнавъ вовкôвъ. — Въ Борыславю дня 30 н. ст. сѣчня знищивъ огонь ґрупу домôвъ и майже 50 родинъ остало ся безъ даху.

Надѣслане.

Seid.-Damaste 75 kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg Seide von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. in den modernsten Geweben, Farben, und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus Muster umgehend.** 7 [5]
G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 4 лютого. N. Wien. Tagblatt заповѣдае, що тридержавный союзъ заявить ся противъ кандидатуры кн. Юрія на ґубернатора Креты.

Нѣмецкй студенты довѣдавшись, що Чехи мають въ чамарахъ явити ся въ університетѣ, уладили вчера о год. 5 пополудни т. зв. бумель и выстровнй по буршôвскей переходили улицями вôдъ університету до парлямéнту. Демонстрація минула спокôйно.

Долѣшно-австрійскій сеймъ принявъ вчера правительственне внесене на заведене науки релігіи въ школахъ реальныхъ.

Парижъ 4 лютого. Дневники доносять, що полковника Пікарта, котрого спроваджено въ Альжіру на свѣдка въ процесѣ Естергазого и опôбля за его зôзнаня увязнено, засуджено одноголосно на выдаленє зъ армій. Міністеръ вôйны мае той засудъ злагодити и перенести Пікарта въ нечинный станъ.

Надѣслане.

Д-ръ Д. КУЛИКЪ
адвокатъ въ Кутахъ
пошукуе концииієнта 89 8—8

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. І. У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвоникôвъ. — Замовлення зъ провінцій вôдворотно. 4185
Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. І.

ЛИПЕЦЬ
въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣданя
ЦѢННИКЪ.

Печени вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Фляки	12 „
Нôжка телята зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моєи реставрациі, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вино по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.
По театрѣ все снѣжка, въ великій выборъ стравъ и напиткôвъ заосмотрена кухня.
79 83—? Зъ высокимъ поважанемъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ОЦИЛЬ сталевй въ видѣ буквы Н Нр. 1, зр. 4·50, Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітулька ч. 1 [супротивъ катедры.] 4596

УЧЕНИКЪ VII кл. ґімназіяль. глядае лекцій зараз! Близша відоміеть: Миеик в Кореличах, п. Фірлѣв. 42 2—3

ФАБРИКА
цукрôвъ десеровыхъ и гербатникôвъ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львôвъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріпоручае:
½ кільо знаменитыхъ Цукрôвъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевй 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надиганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочôвъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатникôвъ Варшавскихъ *недорôвнанои доброты, вельми хвалений* 80 кр.
½ кільо Кармелькôвъ надяганыхъ 50 кр.
А також припоручая рôзнй иншй выробы, все свѣжй у великôмъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю.
Коробки картоновй **gratis**
288 [45—?]

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинôвъ
Цѣна 1 ор.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и вôдае поясненя безплатно
около пôвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карепь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 3—20

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
вдано до набутя въ 4
Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Шифоны, Ширтинґи
зъ фабрики Б. Шролля Сына
продае пôсля цѣнника фабричного Магазинъ 4
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

Львы на памятникъ архикняза Євгена
9 13—? **Головна выграна**
Тягнене уже въ Пятницю.
75.000 КОРОНЪ
Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кларфельдъ, Корканъ! и Файгенбавмъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авґ. Шеллєнберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Накладъ зъ фабр. Черлянковой. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гренка.

Ч. 19 Львовъ, Пятница 23 Сѣчня (4 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и грускихъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ понѣдѣлокъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stadterstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычкій принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватнїй числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Загальнѣ зборы тов. „Просвѣты“.

(Дальше.)

По выголошеню справоздання зъ дѣяльности „Просвѣты“ за роки 1896 и 1897 директоромъ канцеляріи д-ромъ К. Левицкимъ предложивъ голова проф. Романчукъ, щобы на часъ дискусіи надъ справозданємъ головного выдѣлу проводивъ зборамъ найстаршій вѣкомъ мѣжь присутными членами и тому покликавъ на свое мѣсце дир. Григ. Цеглиньского зъ Перемышля. Дир. Цеглиньскій подякувавъ за честь, застерѣгаючись, чи вѣнъ найстаршій вѣкомъ [се выкликало загальну веселѣсть] и обнявъ провѣдъ.

Першій зголосивъ ся до голосу о. Кондрацкій въ Перемышли и покликуючись на теперѣшнѣ выдавництва „Просвѣты“, заявивъ ся за уживанємъ правописи етімольогічнои.

Другій бесѣдникъ, звѣстный радикалъ Новаковскій [не посолъ] закинувъ выдавництвамъ „Просвѣты“ бракъ вытыченои и систематичнои програмы. Каже, що выдаютъ ся урывки историчнѣ, правничѣ, літературнѣ и економічнѣ, але нема заступленои теперѣшнои науки фізики и хеміи, а прецѣнь нарѣдъ належитъ познакомити зъ такими рѣчами, якъ телефоны, телеграфы и т. и. Такъ зъ літературы якъ и зъ иншихъ наукъ годило бы ся выдавати систематичнѣ цѣлости, при чѣмъ не треба забувати на исторію свѣтову. Дальше закидувавъ, що вандрѣвный учитель господарства п. Вас. Король за много коштувавъ „Просвѣту“, и жадавъ выясненя що-до выдатку на остемпльованє Календаря, а вѣдтакъ высказавъ свою гадку, що предложена змѣна статута мае бути причиною незначного прибутку членѣвъ товариства.

Адвокатъ д-ръ Кормошъ зъ Перемышля вѣдповѣвъ Новаковскому, що головный выдѣлъ оголошуе конкурсы въ часописяхъ на всякѣ працѣ, а сли бы „Просвѣта“ мала великѣ капіталы, то могла бы приступити и до поважнѣйшихъ выдань, якъ всесвѣтна исторія. А що-до платнѣ вандрѣвного учителя, то въ „кулкахъ“ платятъ далеко бѣльше, и взагалѣ зъ поглядами п. Новаковского жаденъ справедливый чоловѣкъ не може згодити ся.

Д-ръ Коцюба зъ Станиславова пѣднѣсъ, що въ выданяхъ товариства провінція не маѣ голосу и ѣи въ тѣй справѣ не запытуютъ. Що до замѣтки п. Новаковского, мовъ-бы позиція для п. Короля була за высока, то и вѣнъ мусить вѣдповѣсти, що уважае ѣи за дуже низьку и думае, що п. Король на того рода критики не буде зважати, але дальше трудитись для добра руского народу. Вѣдтакъ бесѣдникъ пѣднѣсъ, що належало бы збѣльшити платню канцелярійного personalu. Выдруковане справоздане уважае за уложене пѣсля професорскои нормы, бо одныхъ хвалить ся, а другихъ ганить ся, а въ справахъ народныхъ належало бы всѣхъ однаково трактувати. *[Легкій оплески вѣ стороны радикальнои.]*

Потѣмъ забравъ слово касіеръ о. Ал. Темницкій и пояснивъ, що выдатокъ за остемпльованє Календарѣвъ бувъ значнѣйшій зъ тои причины, що остемпльовувано не тѣлько самъ Календарь товариства, але такожъ Календаріюмъ въ великѣмъ Молитвеннику товариства. Додавъ, що платню старшому урѣдникови пѣдвысшено, а окрѣмъ того давано ремунерациі за надзвычайнѣ роботы канцеляріи. А выдатокъ на вандрѣвного учителя мѣстить въ собѣ такожъ кошты подорожи, бо п. Король побиравъ рѣчнои платнѣ 1200 зр. и 2 зр. дієты денно.

О. Юл. Дуткевичъ интерпелювавъ: чому и за що редакція „Свободы“ побирае 500 зр. рѣчнои ремунерациі, бо интерпелянтъ уважае, що „Просвѣта“ може удѣляти въ книжочкахъ информациі своимъ членамъ. *[Крикъ „славно!“ вѣ стороны баденіевско-радикальнои опозиціи].*

О. Стеф. Онишкевичъ зъ Хишевичъ констатуе, що въ книжочкахъ „Просвѣты“ трактуе ся майже выключно господарскѣ справы, отже уважае за рѣчь вказану, щобы помѣщувати и такѣ рѣчи, котрѣ бы въ нашѣмъ народѣ пѣдносили и руского духа, бо нашъ селянинъ, дѣставши книжочку труднѣйшого змѣсту, неразъ не читае ѣи а сховае за образъ, ба и реферати п. Короля е за тяжкѣ.

О. Ол. Бобикевичъ зѣ Отрыя пѣднесить потребу цѣкавыхъ книжочокъ, котрѣ бы заступали „Літературнїй Вістникъ“ для народу, отже треба бы выдавати въ однѣй книжочцѣ бѣльше розвѣдокъ, лекшихъ и труднѣйшихъ змѣстомъ.

Ив. Петришинъ, учитель зъ Пѣдборець, вѣдповѣдае, що головный выдѣлъ не пише книжочокъ, але нашѣ письменники, тожь лѣпше працювати и писати, якъ на пусто критикувати.

Проф. Волод. Шухевичъ зѣ Львова закинувъ попереднымъ бесѣдникамъ, що у насъ все лише ставляе ся програмы, але нѣхто предметово не вказуе выдѣлови: чого намъ властиво потрѣбно и якои програмы належало бы придержувати ся. П. Новаковскій не выказавъ нѣякои провѣдноі гадки, бо обмежився ся до выразумѣня телефонѣвъ и телеграфѣвъ, чого не кождый зрозумѣе. Наука господарства то найважнѣйша рѣчь выдѣлу и нашого товариства. Поставте нову програму, а тогдѣ можете критикувати. Бесѣдникъ споминае ся, що п. Король не прийме до себе тыхъ словъ, якѣ тутъ кинувъ п. Новаковскій. *[Загальнѣ оплески].*

Проф. Мих. Грушевскій пѣднѣсъ потребу белетристики або казокъ, а поважныхъ розвѣдокъ для старшихъ.

Д-ръ М. Коцюба у вѣдповѣдь проф. Шухевичеви заявивъ, що вѣнъ пѣдносить гадки селянъ, зъ котрыми стыкае ся; вѣдтакъ додавъ, що маѣ програму уложену спѣльно зъ п. Мостовичемъ, але не предложивъ ѣи, бо про нѣхто о се не просивъ. Вибици радивъ, щобы при другѣмъ выданю була лѣпше вѣдбита мапа Украины-Руси.

Акад. Цегельскій заинтерпелювавъ де находять ся 16 зр. зъ фантовои льотеріи зложенѣ на фондъ запомоговый им. Маркіяна Шашкевича. — Касіеръ о. Темницкій вѣдповѣвъ, що тыхъ 16 зр. зложено яко депозитъ канцелярійный на жадане жертводавця, бо той не зложивъ ще решты грошей зъ льотеріи фантовои. — Се пояснене потвердивъ контрольоръ проф. П. Огоновскій.

П. Новаковскій старавъ ся оправдати зѣ своихъ попереднихъ высказѣвъ, подаючи, що и Украинцѣ маютъ свою „програму роботы“, та звертаючи увагу проф. Шухевича сказавъ, що „науки стислѣ“ доступнѣ и для дѣтей, а не то для народу.

По ухваленю замкненя дискусіи забравъ голосъ о. Євст. Цурковскій, яко голова філіи тернопѣльскои, и высказавъ ся противъ замѣтокъ проф. д-ра Коцюбы яко головы філіи станиславѣвскои, пѣдносячи, що головный выдѣлъ дуже добре сповнивъ свою задачу и въ дѣлѣ просвѣтно-господарскѣмъ розвинувъ широку програму. Выдѣлови мусимо признати заслугу за принятє вандрѣвного учителя, бо и сто книжочокъ не зробить того, що живе слово учителя. Яко представитель філіи бувъ свѣдкомъ поважныхъ конференцій господарскихъ п. Короля зъ селянами „Просвѣтниками“ и добре знае, якъ поучаючи е науки п. Короля. Бесѣдникъ не годить ся зъ гадкою о. Бобикевича, щобы за мѣсто книжочокъ выдавати вѣстникъ.

Проф. Прок. Мостовичъ зѣ Львова не годить ся зъ тымъ, щобы выдавати казки для народу, але радше выдавати письма реальнѣ зъ илюстраціями. Дальше пѣднѣсъ, що въ справозданю не подано зовсѣмъ точно числа членѣвъ, та заявивъ свою гадку, щобы выкреслити всѣхъ членѣвъ, котрѣ не заплатятъ своихъ вкладокъ, бо тымъ нарѣдъ деморалізуе ся.

П. Вас. Король заявивъ коротко, що уважае бесѣду п. Новаковского за неумѣстну и на такѣ балаканя зовсѣмъ не уважае.

П. Мирославъ Здерковскій зѣ Львова заинтерпелювавъ, длячого въ справозданю не выказано окремо приходѣвъ и розходѣвъ зъ дому товариства? — а акад. Богданъ Рожанскій пѣднѣсъ обставину, що въ остатнѣмъ рецѣ були значнѣ розходы та що часть выдатковъ перенесено на рѣкъ слѣдующій.

Именемъ головного выдѣлу вѣдповѣвъ на замѣты и интерпеляціи попереднихъ бесѣдниковъ д-ръ Кость Левицкій. Передовсѣмъ заявивъ, що пѣднесени замѣтки були въ переважнѣй части звернени на невластиву адресу, бо по мысли статута члены товариства а тымъ бѣльше выдѣлы філіяльнѣ повинни були головному выдѣлови товариства предкладати въ своѣмъ часѣ гадки дотычно выдавництвъ товариства. Хто тѣлько маѣ яку здорову гадку, най ѣи въ часъ и щиро подасть головному выдѣлови, а той певно увзгляднить все, що може причинитись для добра товариства, взглядно руского народу. Выдаване книжочокъ товариства за попереднымъ порозумѣнемъ зъ філіяльными выдѣлами або може вѣ всѣми членами товариства е рѣчею просто немыслимою. Неправдивый е закидъ, мовь-бы у насъ не було програмы выдавництва, бо загально вѣдомо, що въ 1889 р. загальнѣ зборы ухвалили таку програму и тои програмы придержувавъ ся головный выдѣлъ товариства, позаякъ дотеперь не ухвалено нѣякои иншои програмы. На пѣдставѣ тои-жъ програмы розписуе ся кѣлька разовъ до року конкурсъ на выдавництва товариства, при чѣмъ звертаюсь завсѣгды увагу на попереднѣ выдання. Такѣ конкурсы були розписанѣ также въ остатныхъ часахъ на выдавництва въ рр. 1898 и 1899. Метою ухваленои програмы була тота цѣль, щобы по можности кождого мѣсяця выдавати книжочки всѣлякого змѣсту. Програма — рѣчь важна, але и она не здасть ся на нѣчо, коли нашѣ письменники не доставлять замовленыхъ розвѣдокъ, якъ то було въ справѣ выдаваня праць зъ рускои и всесвѣтнои исторіи. Зважаючи на програму, мусить товариство оглядатись на живѣ и конечнѣ потребы народу, а тотѣ вымагали и вымагаютъ середъ теперѣшныхъ невѣдрадныхъ вѣдносинъ господарскихъ передовсѣмъ выдаваня розвѣдокъ змѣсту економічного. *[Славно!]* На попереднихъ загальныхъ зборахъ взывано насъ, щобы для люду выдавати економію, а не байки або смѣшне, а теперь безпѣдставно пѣднесенть ся закиды, що за много пише ся про економічнѣ справы... При тѣмъ не можна руководитись односторонно

Промова проф. Ильѣ Кокурудза

на концертѣ въ день загальныхъ зборовъ „Просвѣты“.

Вповажаный Гостѣ! Дорога Родино!

Припала менѣ честь именемъ тов. „Просвѣты“ повитати Вп. Гостій и подякувати за такъ численну участь въ сѣмъ торжествѣ, устроенѣмъ на дохѣдъ памятникового фонду Маркіяна Шашкевича, а тымъ самымъ въ честь національнои идеѣ свѣточа галицкои Руси, на котрѣй то идеѣ оснувала ся „Просвѣта“.

Ся урочиста нагода спонукуе насъ перелетѣти мыслею въ минувшѣсть вѣдъ часовъ М. Шашкевича, оглянути вскорѣ теперѣшнѣсть и прийти до заключень на будучнѣсть — зъ огляду на жизненнѣсть Маркіяновыхъ идей.

Въ 30-ыхъ рокахъ нашого столѣтя сповивала галицку Русь непроглядна темрява. Два елементы, що лишили ся зъ великого украиньско-руского народа, коротали ту свѣй вѣкъ безъ свѣдомости національнои: одинъ зъ нихъ бѣльшій, с. е. хлѣборобы, животѣвъ въ непросвѣтку и нищинѣ, а другій, с. е. духовеньство, не розумѣвъ своеи національнои приналежности и говоривъ мовою польскою, а писавъ мовою польскою, нѣмецкою або латиньскою.

Постороннему глядачеви могло тогдѣ здаватись, що прийде ся національно загинути сѣй галицкѣй частинѣ великого и давного культурного народа славяньского, котрый найперший помѣжь всѣми славяньскими народами выдавъ найдавнѣйшій высокоцѣнный письменничій памятникъ, котрый славивъ ся своею высокою культурою, котрый мавъ колись свою самостѣйну, цивілізовану независиму державу, котрый довгій вѣки заслоновавъ своими грудьми Европу и христіяньство передъ азійскими ордами. Но такъ не стало ся. Богъ, що править судьбою всѣхъ народѣвъ, не хотѣвъ, щобъ той нарѣдъ, котрого душа чиста, якъ дѣвоча слеза въ долони Серафима, котрый не бажавъ нѣколи чужого а бороннвъ лише свого, и котрый ще не сповнивъ назначенои ему Богомъ місіи середъ людскои суспѣльности, стративъ свою индівідуальнѣсть и розплынувъ ся въ чужѣмъ морѣ.

И ото появила ся на захмаренѣмъ галицко-рускѣмъ небосклонѣ зорница ясна, свѣтла и привѣтна, и осіяла галицку краину; ба она знизилась и наблизилась до тыхъ курныхъ хатъ, въ котрыхъ доживали вѣку потомки свобѣдного, геройского народа и, прислухавшись гарнѣй мовѣ и краснымъ пѣснямъ тыхъ потомковъ та розпѣзнавши: що ихъ душа мыслить а чимъ серце бье ся, рѣшила выдвигнути ихъ зъ забутя, зъ пониженя.

Сею зорницею — то бувъ Маркіянъ Шашкевичъ, що выйшовъ родомъ зъ рускего духовеньства Сей мужь, на той часъ вельми образованый и начитаный, що зрозумѣвъ добре вагу вѣдродженя заходныхъ и полудневыхъ Славянъ, вѣдчувъ также въ своѣй вѣщѣй душѣ безмѣрне значѣне національнои идеѣ и для галицкихъ Русинѣвъ, рѣвно-жь вѣдчувъ національну, духову и культурну єдність зъ Украиною, и задумавъ утворити велике историчне дѣло: вѣдродити руску національнѣсть въ Галичинѣ и воскресити руску літературу, сей внѣшный выразъ національности, введенемъ въ письменство живучои народнои мовы, тои мовы, що яко дорога спадщина по предкахъ переховалась була въ устахъ тыхъ-то потомковъ въ курныхъ хатахъ.

Якъ задумавъ, такъ и зробивъ. Понехаду мову вводить вѣнъ и въ книжну поезію та прозу, въ проповѣди, въ переклады св. Письма, въ наукове письменство, въ шкѣльну читанку и въ товарискѣ житѣ, — коротко: въ рѣзныхъ галузяхъ письменства старае ся вѣнъ показати, що тота проста — а жива мова есть способною стати ся літературною.

Рѣвночасно-жь будить вѣнъ гадку: дбати про тѣ широкѣ масы простого народа, яко основу кождои народности, и узнае конечнымъ, щобы освѣченѣ верствы наблизились до простого народа, полюбили его, занялись его просвѣтою и сплыли ся зъ нимъ въ одинъ національный організмъ, въ одну родину.

Що проповѣдувавъ иншимъ, то и самъ робивъ. Вѣнъ першій ставъ своимъ парохіянамъ казати церковнѣ науки чистою зрозумѣлою мовою, ставъ перекладати такою-жь мовою св. евангеліе, ставъ выготовляти такою-жь мовою читанку для народныхъ школъ, ставъ ихъ звати своими братьми.

Маркіянъ Шашкевичъ отже першій въ галицкѣй Руси появивъ двѣ основнѣ идеѣ: идею національну и идею демократичну.

Бувъ се починъ для переважаючои бѣльшости тогдѣшного освѣченого рускаго загалу чимсь нечуваным и невиданымъ, надто смѣлымъ а для привыклыхъ до давныхъ формъ чимсь смѣшнымъ а навѣть нестаточнымъ. Не диво, що почины М. Шашкевича стрѣнуто зъ наругою и глумомъ. Видно отже, що М. Шашкевичъ належитъ до тыхъ реформаторѣвъ народныхъ, котрѣй своими идеями и дѣлами выпереджуютъ кругъ мыслей сучасного имъ загалу, суть ему незрозумѣлыми, а котрыхъ идеѣ допервa згодомъ потомностію принимаютъ ся и розширяютъ ся, аж доки не дохѣдятъ до тріюмфу.

Но завчасно зникла сеся зорница зъ горизонту и канула въ море; небо наново затемнилось. Однакъ идеѣ разъ вабудженѣ не загинули разомъ зъ своимъ авторомъ, але уносили ся и дальше по-надъ галицкою Русію и дожидали погѣднѣйшихъ днѣвъ.

Такѣ погѣднѣйшѣ днѣ появились въ 1848 роцѣ. Въ тѣмъ роцѣ въ австрійскѣй державѣ надано народамъ конституцію, внесено панщину, проголошено рѣвноправнѣсть и свободу національностій. Вѣдъ того засвитало и въ галицкѣй Руси. Масы хлѣборобовъ вѣдыскали повну людску свободу, а освѣченѣ верствы почулись спонукаными пѣднести и свѣй праporъ національный и заснувати для обороны правъ своеи народности и ѣи розвою товариство „Головну Раду руску“.

И на тѣй то Головнѣй Радѣ рускѣй, що зѣбрала ся 2-ого мая въ консисторскѣй сали у св. Юра, приняли зѣбранѣ патріоты, въ числѣ около 300, Маркіяновѣ идеѣ за свои и вѣддали ему, яко першому ініціятору національнои идеѣ, почесть. Въ всѣмъ же днѣвъ пѣзнѣйше у вѣдозвѣ, выданѣй до руского народа, проголошуютъ они рускій нарѣдъ въ Галичинѣ частиною великого украиньско-руского народа, вѣдрубного вѣдъ польского и московского, и обѣцюютъ плекати та розвивати руску народну мову и літературу.

Сподѣвати ся було можна, що вѣдъ теперь поплыне розвѣй рускои народности и рускои народнои літературы певно, безъ впину и зъ незакаламученымъ зеркаломъ. Но тутъ зновъ не такъ стало ся, якъ ждало ся. Се бо невдовзѣ повѣяло зимнымъ вѣтромъ вѣдъ пѣвнѣчного всходу и цвѣты, засѣянѣ на рѣднѣй нивѣ въ рокахъ 1848, 49 и 50, одинъ зѣвяли, другѣ занидѣли, а ще иншѣ прибрали иншу барву; товариство же, засноване для просвѣты народа, стало скорузнути.

Провѣдникамъ літературнымъ, видно вѣрнивъ ся повѣльный просвѣтный и літературный розвѣй въ народнѣмъ языцѣ; они бажали видѣти, якъ вѣнъ вже шумитъ великою,

І. КАПРАЛИКЪ

Львовѣ, пѣдъ Народного Дому

поручае всякѣ инструменты музичнѣ: скрипки, альтовки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожъ цитры и гітары. Найбѣльшій выборъ великихъ самограючихъ и механічныхъ инструментовъ. — Цѣны найтаншій. Цѣнники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль

Фабрика выробовъ цементовыхъ и складъ матеріяловъ будівельныхъ

продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходковъ зелѣзнѣ и камѣнковѣ, всякѣ выробы камѣнковѣ, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, пану дахову, плыты ізоляційнѣ, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковѣ, дахѣвки, печи кафлевѣ, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскѣ, сифоновѣ замкненя каналовѣ и пісуаровѣ та рурки дреновѣ и т. д. 427 9—50

нымъ высказомъ одного або другого члена, бо хоть у насъ 8 членовъ на низькомъ степени образования и тотій домагають ся розвѣдокъ лекшого змѣсту, то все-таки бо́льшость нашихъ членовъ, якъ то знаемо въ переписки зъ цѣлого краю, домагае ся поважного поучуваня въ справахъ господарскихъ. Дотычно канцелярійного персоналу головный выдѣлъ въ мѣру фондовъ товариства пѣдвышуваѣ платню урядникамъ, а и вандрѣвный учитель господарства мусить побирати тѣлько, на кѣлько собѣ заслуживъ. П. Новаковскій пѣдносъ, що мы за мало маемо маетку, але не дасть ся заперечити, що придбане того кѣлькадесятьтысячного маетку мусимо завдячувати розважному и ощадному орудуваню головныхъ выдѣловъ товариства. На закидъ д-ра Коцюбы треба зазначити, що справозданя не увкладали професоры, але инші люде, по мысли ухвалъ попередныхъ зборовъ, котрі высказували бажаня, щобы въ нашихъ справозданяхъ предметово подавати змаганя поодинокихъ чинникѣвъ товариства, а не укрывати тыхъ, що робити не хотять. На интерпеляцію о. Дуткевича годить ся вѣдповѣсти, що товариство наше квоту 500 зр. рѣчно выплачуе редакція „Свободы“ за умѣщуване всякихъ оголошень, справоздань зъ руху товарства и розвѣдокъ економічныхъ, въ наслѣдокъ чого „Свобода“ числить по-надъ 2000 передплатникѣвъ и розходить ся по цѣлѣмъ краю зъ вызначнымъ хѣсномъ для нашого народу. На прикре слово п. Мостовича можна хиба то сказати, що число членовъ зъ кождымъ днемъ зѣбльшае ся та що укладаючи справоздане передъ кѣнцемъ року годѣ було подати точну цифру, а се и такъ не мало бы нѣякого значѣня. Въ добродѣйнѣмъ товариствѣ, якимъ е „Просвѣта“, треба неразъ потерпѣти зъ вкладкою, а впрочѣмъ неправильне надсылане вкладокъ не е виною голов. выдѣлу товариства. Взагалѣ зѣбльшене выдаткѣвъ товариства мусѣло наступити за-для установленя вандрѣвного учителя господарства, отже за-для справы загально-пожиточной, а непокрытій выдатки вырѣвнались въ мѣсяци сѣчню с. р. надѣлеными заległостями. Вкѣнци приходы и розходы дому „Просвѣты“ ведуть ся въ окремыхъ книгахъ, котрі кождый членъ може переглянути передъ загальными зборами, и тому въ справозданю выказано лише загальный станъ дому товариство. Выказавши такъ безпѣдставность, а навѣть декуда нещирость поробленыхъ закидовъ, прошу повторно о принятя справозданя до вѣдомости. [*Славно!*]

Потѣмъ зѣбраній члены, на предложене проф. Дм. Дмитерка зъ Тернополя, майже одноголосно приняли справоздане до вѣдомости.

(*Дальше буде.*)

Похоронъ бл. п. Мих. Струсевича

вѣдбувъ ся вчера о годинѣ 3-ій зъ полудня зъ дому жалобы при улици Академічнѣй на кладовище Личакѣвске.

Похѣдъ вырушивъ пѣдъ проводомъ Впр. о. сов. Ал. Темницкого при участи Вп. оо. Ал. Стефановича, Конст. Яремовича, Евг. Гузара, Дам. Лопатиньского, Іосифа Фолиса, Ив. Давидовича, Ив. Рудовича, Теодосія Лежогубского и о. Лаха и при гарѣмѣ трогаючѣмъ спѣвѣ пп. питомцѣвъ дух. семинарія.

За домовиною на караванѣ, обвѣшанѣмъ вѣнцями, ступала вдова покѣйного зъ блишою и дальшою родиною, а вѣдтакъ численна публика члены выдавництва и редакція „Дѣла“, члены рускихъ народныхъ товариствъ, представителѣ прасы и взагалѣ львѣвскій Русины. Многолюдный и поважный сей похѣдъ бувъ доказомъ симпатій и поважаня, якими загально тѣшивъ ся нашъ незабутный товаришъ.

Похѣдъ перейшовъ улицею Академічною, площами Марійскою та Бернардиньскою и улецею Пекарскою на то мѣсце вѣчного супочинку, де вже спочивае неодинъ передчасно скошеный цвѣтъ зъ мѣжъ нашои львѣвскои громады...

По похоронномъ обрядѣ и по запечатаню гробу промовивъ надъ могилою д-ръ Кость Левицкій и красною промовою попращавъ покѣйного яко щирого роботника-громадянина Украины-Руси и яко публициста, що неустрашимо боронивъ національно-культурныхъ правъ самостѣйного народу руского.

На могилѣ зложено вѣнцѣ: вѣдъ жены [„Найдорожшому мужови“], вѣдъ выдавництва „Дѣла“ [„Членови редакціи выдавництво „Дѣла“], вѣдъ товаришѣвъ [„Товаришѣ Товаришеви“], вѣдъ „Рускои Бесѣды“ [„Незабутному Товаришеви“] и вѣдъ складачѣвъ „Дѣла“ [„Дѣяльному співредакторови“].

Загальный жаль по покѣйнику и загальне признане працѣ и заслугъ его стають нинѣ осироченѣй Роднѣ и опечаленому выдавництву „Дѣла“ справдѣшною розрадою въ тяжкѣмъ ударѣ.

Земля покѣйникови перомъ!

Переглядъ політичный.

Въ справѣ студентскихъ заколотѣвъ записуемо отсій дальшій вѣсти: Мѣжь славяньскими студентами вѣденьского університету порушено гадку, щобы зъ причины поведеня Нѣмцѣвъ, спиняючихъ выклады и науку, перенести ся громадно до славяньскихъ університетѣвъ въ Празѣ, Краковѣ и Львовѣ. Студенты-жиды заявили ректорови черезъ депутацію, що борбу ческо-нѣмецку уважають за борбу мѣжь двома чужими народами, котрі зарѣвно ворожо поступають зъ жидами, и длятого постановили тримати ся осторонь. Нѣмецкій студенты теольогічного выдѣлу подали до сенату просьбу, щобы и на тѣмъ выдѣлѣ застановлено выклады, ажь поки не буде знесена заборона ношеня вѣзнакъ. На клініцѣ проф. Альберта хотѣли нѣмецкій студенты выправити демонстрацію. Коли заносило ся на бійку мѣжь ними а славяньскими студентами, заявивъ асистентъ, що выкладу не буде. Тым часомъ на подвѣрю клініки таки побили ся славяньскій студенты зъ нѣмецкими, при чѣмъ Нѣмцѣвъ добре потурбовано. На клініцѣ явивъ ся деканъ медичного выдѣлу и оповѣстивъ застановленя выкладѣвъ. Ректоръ вѣденьскои техніки мавъ передъ однымъ редакторомъ сказати, що мимо застановленя выкладѣвъ стипендисты будуть побирати стипендія, а выклады застановлено лише на те, щобы дати студентамъ часъ опамятати ся.

Въ ческѣмъ соймѣ выступивъ п. Шіпіхъ зъ такою интерпеляцію до намѣстника: Дня 27 сѣчня с. р. выставлено въ надворнѣмъ театрѣ штуку „Der Burggraf“ Іосифа Лявеа (кажуть, що се псевдонімъ цѣсаря Вільгельма. *Ред.*). На выставѣ бувъ такожь австрійско-угорскій амбасадоръ (въ цѣсарскѣй льожѣ, разомъ зъ цѣсаремъ. *Ред.*). Помимувши историчній невѣрности штуки, годѣ промовчати тѣ мѣсця, що цѣлкомъ неслушно звернені противъ ческого, а по части и противъ угорского народу. Отсе кѣлька такихъ речень зъ тои штуки: „Безстыдный якъ Чехъ! — Въ Празѣ вѣдъ давна роздае ся голосне выте, а Градчинъ зо смѣхомъ споглядае на нѣмецкій ланы, ласый на нѣмецку добычу! — Вузке чоло Чеха! — Коли показуе ся ческій вовкъ, росте почуте єдности. — Того пѣсварбара треба почастувати палками!“ Взагалѣ авторъ всупереч историчнѣй правдѣ старавъ ся въ цѣлѣмъ творѣ систематично ругати Чехѣвъ. Хочь въ нишѣмъ разѣ ческій нарѣдъ не звернувъ бы навѣть уваги на такій твѣръ, въ котрѣмъ якомусь мазайлѣ подобало ся псы вѣшати на Чехѣвъ, то годѣ рѣвнодушно приняти таку обиду, заподѣяну ческому народови пѣдчасъ двѣрскои выставы въ притомности амбасадора державы, котра повстала при помочи ческого народу и ческои исторіи и длятого що найменше обовязана дати охорону народности тому народови, що причинивъ ся до ей повстаня. Застерѣгаючи ся противъ такои обиды ческои народности, запытуе интерпеляція: 1) Чи правда, що амбасадоръ бувъ свѣдкомъ тои обиды? 2) Чи правительство гадае поробити якій кроки, щобы за обиду, заподѣяну въ притомности амбасадора цѣсаря Австрія, короля Угорщины, Чехъ и т. д., дано народамъ тои монархіи, а особливо Чехамъ, вѣдповѣдну сатисфакцію?

Пп. Герольдъ и Пацакъ зложили внесене на языковый законъ. Головій постановы того закону е: Чехи становлять одноцѣльне неподѣльне королѣвство; округи судовыхъ и політичныхъ повѣтовъ можна змѣнити лише за дозволомъ сойму; осередкомъ всѣхъ властей державныхъ и краевыхъ е Прага; обѣ краевій мовы е рѣвноправній въ цѣлѣмъ королѣвствѣ, а всѣ письма, розпорядженя, повѣдомленя и внесеня правительственій, высыланій до сойму, мають бути выдаваній въ обохъ краевыхъ мовахъ; урядовымъ языкомъ у всѣхъ урядахъ краю е языкъ ческій и нѣмецкій, а всѣ урядники мають знати обѣ краевій мовы; всѣ публичній написы, печатки и т. н. мають бути ческій и нѣмецкій; всѣ державній и краевій власти и уряды вѣдповѣдають въ тѣй мовѣ, въ якѣй подано до нихъ допись, просьбу, внесеня и т. н. Змѣнити той законъ можна тѣлько тогдѣ, коли за змѣною заявить ся въ соймѣ двѣ части послѣвъ при комплетѣ трехъ четвертыхъ всего числа послѣвъ. Внесеня те передано языковѣй комісіи.

Оттакъ выглядае языковый законъ пѣсли внесеня репрезентантѣвъ народу, котрый справдѣ хоче жити въ згодѣ зъ другимъ народомъ, заселяючимъ край, и безъ нѣякихъ застережень признае ему повну рѣвноправность! Є се гарна наука такъ для галицкихъ Полякѣвъ, якъ и для послѣвъ, що хотять уходити за заступниковъ рускаго народу.

Зъ вчерашного засѣдання ческого сойму замѣтній ще особливо три справы. П. Вашатый

рѣкою; навкучилось имъ безъ настанку пѣдливати цвѣты и очѣкувати терпеливо плодовъ. Тому они зневѣрились принятымъ за свои идеямъ Маркіяна, перестали трудити ся на нивѣ народнои літературы и просвѣты и нахилились своими симпатіями и надѣями до московскихъ „обединителѣвъ“, ворожихъ нашѣй индівідуальности національнѣй, такъ якъ деякій инші пѣйшли були за аспіраціями „Рускаго Собора“ зъ редутовои салѣ.

Однакъ, хотяй тотій провѣдники зѣйшли зъ простои и природнои дороги, то Маркіяновій идеѣ, що они ихъ покинули, падали дальше простыми промѣнями и збирались надъ галицкою Русію, та въ-друге дожидали ясніѣшихъ днѣвъ и щирѣйшихъ сердець.

Такій ясніѣшій днѣ засіяли для галицкои Руси въ 1861 роцѣ. Тогдѣ-то повѣяло пріятнымъ леготомъ зъ Украины и принесло вѣдгомѣнъ просвѣтного и національного руху, якій тогдѣ повставъ на Украинѣ пѣдъ вплывомъ идей Шевченкового генія. Сей вѣдгомѣнъ вѣдбивъ ся о щирій и все на взнеслій идеѣ чулій серця академічнои молодежи, и она то въ мить ока похватила идеѣ Маркіяновій, ще до того теперь утвержденій и скрѣпленій Шевченкомъ, и стала запопадно трудитись на поли національно-літературнѣмъ и просвѣтнѣмъ.

Найкрасшимъ же выразомъ сихъ трудовъ есть засноване въ 1868 роцѣ товариства „Просвѣта“, товариства, котре нинѣ обходить тридцятьлѣте своеи хосенноп дѣяльности и святкуе свято національнои идеѣ.

Одушевлене идеями Маркіяна и Тараса — товариство се, не силямивши черезъ цѣлый часъ свого національного стягу нѣже єдиною порошиною, приєднало собѣ до 10.000 членовъ зъ всѣхъ верствъ, пустило мѣжь народъ надъ 2 міліоны популярныхъ просвѣтныхъ книжокъ, заложило надъ пѣвъ тысячки читалень зъ 30.000 членами и зорганізувало при читальняхъ много крамниць, шпихлѣрѣвъ та щадничо-позичковыхъ касъ.

Вправдѣ сей успѣхъ въ порѣвнаню зъ успѣхами просвѣтными у инпихъ славяньскихъ народовъ, отъ хоть-бы примѣромъ Словѣнцѣвъ, меншихъ вѣдъ насъ, не выдаесь конче великимъ, то все таки, зваживши рѣзній перепоны и упередженя, выплываючій зъ роздвоєня рускои суспѣльности, якій и товариства все мусѣло поконувати, мусимо его назвати дуже значнымъ.

И такъ значнымъ есть вѣнъ завдяки живненности національнои идеѣ. Бо національна идея побуджуе перенятыхъ нею до працѣ, подае вѣдвагу и надѣю, покрѣпляе силы въ трудахъ и борбѣ, загрѣвае до саможертвы, а недостатокъ національнои идеѣ вѣднимае охоту до роботы, будить апатію и провадить не до жытя, але до смерти. Се повинній добре розважити тотій, котрій якими-небудь способами знехтували идеѣ Маркіяна, и повинній чимъ скорше, переконавшись о тѣмъ, кѣлько лиха наконли черезъ тыхъ 50 лѣтъ и якъ повздержали галицко рускій нарѣдъ въ его національнѣмъ и культурнѣмъ розвою черезъ свое вѣдступство вѣдъ національнои идеѣ, завернути зъ манѣвцѣвъ и вертати назадъ до заявы зъ 1848 року та станути разомъ зъ національнымъ сторонництвомъ, котрого девізою есть: „*Своя народность, свой мова, своя література, своя родина*“, пѣдъ оденъ стягъ національный, независимый.

А коли такъ стане ся, коли всѣ Русины галицкій зрозумѣють велику силу идеѣ національнои и стануть, неначе одна неповорушна стѣна наоколо національного прапора, то не страшній намъ будуть нѣякій вихры, морозы та бурѣ, нѣякій політичній ситуація и констеляція, бо мы будемо и сильній въ собѣ, и сильній наверхъ, и подѣлаемо спасенно на нашихъ заграничныхъ братовъ-Украинцѣвъ въ ихъ національныхъ змаганяхъ.

Мы вѣдъ вѣковъ загартованій въ борбѣ зъ всѣлякими лихолѣтями и злиднями, а коли ще до того всѣ на-скрозь перенятій будемо однымъ національными идеалами, коли у насъ всѣхъ буде „щире руске серце и щира руска вѣра“ [якъ Маркіянъ казавъ], то нѣхто намъ не буде мѣгъ выдерти надѣѣ и вѣры въ щаслившу будучность, хоть бы намъ ударявъ не знати якими нуждами, хоть бы намъ насылавъ незнать якій злиднѣ. *А те буде найкрасшій памятникъ Маркіяну Шашкевичеви!*

Но щобъ певнѣйше и успѣшнѣйше процентало наше народне розпочате Маркіяномъ дѣло взагалѣ, то треба конче въ рускѣй суспѣльности станувшѣй разъ на самостѣйно національнѣмъ грунтѣ тыхъ трехъ условій: любови, згоды и працѣ.

Тому жь и кѣнчу я сей привѣтъ горячимъ зазывомъ першого народовця зъ почину 60-ыхъ роковъ — Ксенофонта Климковича:

Мѣй роде великій, зубожѣлый роде!
Прійми отсю кличу: „до згоды! до згоды!“
Прійми отсю другу: „Любѣмъ ся, родино!“
Прійми отсю третю: „Працюймо безъ впину!“
Згаджаймось, любѣмъ ся, працюймо, щобъ дѣло
Народне прозябло, зацвило, доспѣло,
А щобы, якъ другихъ трийцять лѣтъ роднѣ
Минетъ ся, вна була щасливша, якъ нинѣ!

НОВИНКИ.

— Зъ нагоды смерти бл. п. Михайла Струсевича одержала наша редакція дальше отсій телеграфічній заявы: Зъ Теребовлѣ: „И наша слеза на домовину найщиршого сына поневоленого народу. *Русины Теребовельщины.*“ — Зъ Рожнѣтова: „Покѣйному Струсевичеви, труженикови „Дѣла“, найлучшому сынови Руси-Украины, вѣчная память! *Андрѣй Павлишъ и Левъ Левицкій*, школьный товаришъ покѣйного.“ — П. Юлія Зарицка, учителька зъ Прусъ, надѣслала письмо зъ высказомъ горячого сочувства для вдовы по покѣйнѣмъ и для нашои редакціи по утратѣ „правдиво щирого борця за свободу и добро нашого народу“. — Зъ Ряшева одержуемо письмо: „По втратѣ дорогого незабутного Товариша въ тяжкѣмъ трудѣ Вашѣмъ и співробѣтника приймѣть выразы щирого співчутя и жалю. Була се сердечна и права душа, человѣкъ, що живъ и трудивъ ся для идеѣ, тожь утрату его всѣ заровно вѣдчуваемо. Земля ему перомъ!“

— Зъ Вѣдня наспѣла нинѣ телеграфічна вѣсть, що радникъ двору при найвышшѣмъ трибуналѣ Василь Ковальскій одержавъ титулъ и характеръ президента сенату а радникъ двору при тѣмъ-же трибуналѣ Иванъ Струмѣньскій дѣставъ хрестъ Францъ-Іосифа. — Президентомъ сенату на мѣсце пок. Ракевича именованый радникъ двору Альойсій Уле.

— Зарядъ монастиря СС. Василіянокъ въ Яворовѣ переславъ намъ до умѣщеня въ „Дѣлѣ“ отсей результатъ клясифікації ученицъ своеи выдѣловои школы въ І-ѣмъ пѣврочѣ: Всѣхъ ученицъ есть 83. Въ клясѣ III-ій дѣстали: а) поступъ дуже добрый: Мерена Марія, Клѣшь Софія, Левицка Марія, Левицка Стефанія, Зелена Ольга и Тимкевичъ Марія; б) поступъ добрый: Дубляница Леонтина, Гумовска Наталія и Матюкъ Марія. — Въ клясѣ IV-ій: а) поступъ дуже добрый: Качмарска Марія, Мерена Евфрозина, Назаревичъ Елена, Созаньска Стефанія, Высочаньска Елена, Шумило Емилія и Шайдацка Ольга; б) поступъ добрый: Гамерска Софія, Коновалець Мальвина, Кручковска Софія, Свянцицка Зеновія и Вишневска Софія; в) поступъ достаточный: Дрогомирецка Меланія и Чайковска Іосифа. — Въ клясѣ V-ій: а) поступъ дуже добрый: Бурнадзъ Ольга, Бачиньска Стефанія, Копистяньска Теодосія, Лебедовичъ Ольга, Тимкевичъ Теодосія, Чайковска Софія, Шеховичъ Іоанна, Шашкевичъ Ирена и Костревска Текля; б) поступъ добрый: Бачиньска Ирена, Балицка Ольга, Децко Евгенія, Воляньска Марія, Любінецка Софія, Лянгевичъ Марія и Чума Марія; в) поступъ достаточный: Фицаловичъ Емилія и Любѣнецка Стефанія. — Въ клясѣ VI-ій: а) поступъ дуже добрый: Барановска Елена, Бурнадзъ Михалина, Голубець Марія, Высочаньска Ярослава, Котъ Станислава, Паславска Стефанія, Суха Евг., Тучапска Соф. и Ол. Хоминъ; б) поступъ добрый: Годзиньска Кам., Грабъ Юлія, Журавецка Ольга, Калужняцка О., Кума нецка Ем., Нестайко Софія и Сѣменовичъ Стефанія; в) поступъ достаточный: Махникъ Іоанна, Мартиновичъ Елена, Сѣнкевичъ Марія, Станько Домініка, Тимкевичъ Наталія и Желеховска Ольга. — Въ клясѣ VII-ій: а) поступъ дуже добрый: Боцюркова Павлина, Виннпцка Софія, Гординьска Ольга, Гамерска Евгенія, Лѣсковацка Емилія, Мерена Климентина и Тимкевичъ Меланія; б) поступъ добрый: Бачиньска Александра, Калужняцка Михалина, Лѣсковацка Зеновія, Нѣмцева Ирена, Стангенбертъ Анна, Столиньска Меланія и Серкесъ Марія; в) поступъ достаточный: Борчовска Іоанна, Бішофъ Фр., Давидовичъ Ольга, Шведзицка М. и Шведзицка Е. — Чотири ученицѣ по поводу слабости не клясифіковано.

— Пригадуемо, що вечеринокъ зъ танцями Академічной Громады“ вѣдбуде ся вже въ сей вѣвторокъ [8-ого с. м.]. При тѣмъ дѣлимо ся милою вѣсткою, що на вечерку буде вѣдограный кадриль „Наша доля“, уложеный на мотивахъ народныхъ п. Фридрихомъ, капельмайстромъ 80 п. п., присвяченый товариству „Академічна Громада“. — *Комітетъ.*

— Товариство „Бережаньскій Боянъ“ устроюе дня 3 (15) лютого 1898 [въ второкъ] въ ком-

натахъ касина офіцирско-урядничого [дбмъ Мерля] вечериць зъ танцями. Початокъ о годинѣ 9-бй вечеромъ. Стрбй вечерковый. — Вступъ вбдъ особы 1 зр., семейный білетъ до трехъ особъ 2 зр. 50 кр., кождый дальшій членъ родины 50 кр.

— **Зъ Наукового товариства им. Шевченка.** Математично-природописно-лѣкарска секція Наукового тов. им. Шевченка вбдбуде свое засѣданє въ понедѣлокъ 7 н. ст. лютого о годинѣ 6 вечеромъ въ канцелярії товариства [ул. Академічна ч. 8].

— **Музей для исторіи культуры.** Оногды на засѣданю львбвскои рады мѣста поставивъ професоръ д-ръ Цвѣклиньскій внесенє, щобы рада мѣста ухвалила: внести до сойму петицію о заснованє у Львовѣ музея для исторіи культуры [польскои, рускои, вбрменьскои и жидбвскои]. Въ тбмъ музею мають збирати ся передовсѣмъ народній одяги, выробы ручні и т. п. Внесенє ухвалено одноголосно, а петицію внесе президентъ мѣста.

— **Екстерністки**, що намѣряють складати испытъ зрѣлости въ женьскбй учительскбй семинаріи у Львовѣ зъ кбнцемъ сего школьного року, мають внести подания до дирекціи заведенія [ул. Скарбкбвска ч. 39] найдальше до 1-ого цвѣтня с. р. Тѣ подания мають оббймати: 1) метрику, на доказъ окбиченого 19 року житя, 2) свѣдоцтво здоровля, выставленє урядовымъ лѣкаремъ, 3) свѣдоцтво моральности, 4) короткій описъ взглядно такожь свѣдоцтва вбдбутыхъ наукъ та перечитаныхъ до испыту книжокъ.

— **Михайло Лєнартовичь**, нотарь у Львовѣ и президентъ нотаріяльнои комнаты у Львовѣ, бувшій посолъ до сойму зъ повѣту городеньского, померъ вчера у Львовѣ въ 65 роцѣ житя.

— **О. Тома Дуткевичь** оповѣщуе: Єели хто въ Родимцѣвъ выбирае ся зъ австрійскою выправою до св Землѣ, зволить донести о тбмъ до пбдписаного, а се въ тбй цѣли, що выбирае ся одна родина, то въ ббльшбмъ товариствѣ була бы подорожь, хотяй-бы нио до Трієсту, приемнѣйша и безпечнѣйша. — *Тома Дуткевичь* парохъ въ Цѣшкахъ п. Олесько.

— **Зъ Долиньского пишуть намъ:** Русины патріоты зъ Рожнѣтбвского выслали до посла Окуневского таку телєграму: „Слава Тобѣ, добрый Сыну Руси, за то, що достойно заступавъ-есь правду та не пбйшовъ-есь на совѣтъ сребролюбцѣвъ, блюдолизбвъ и трусбвъ". — Може бути, що и сеся телєграма наша, подббно якъ попередна до о. Небыловця, напсуе троха крови краковескому Glos ови Narodu, та годѣ! Мы поки нашого житя будемо смѣло говорити то, що намъ каже наша совѣсть и честь народна; а впрочбмъ хочь бы мы и змовкли, то камѣнь ожие, встане и скаже то само, що мы... на пострахъ всѣмъ нашимъ ворогамъ и супостатамъ — pardon! — приятелямъ! „автономістамъ"!!

— **Бурѣ.** Правдивый ураганъ лютивъ ся у Вѣдни въ ночи зъ понедѣлка на вбторокъ. Тяжкій зелѣзнй склеповй сторы вихоръ уносивъ якъ аркушь паперу. Хлопця пекарского, що нѣсъ булки, пбрвавъ и кинувъ на землю. Зъ многихъ домбвъ позрывавъ части дахбвъ и понищивъ много орнаментбвъ, що украшували будынки, позрывавъ вывѣски склеповй, попсувавъ дроты телефонічній. — Такъ само въ Будапештѣ вихоръ повырывавъ вбкна и цеглы та покалѣчивъ много особъ. — Въ Берлинѣ збрвала буря рущтоване будуючои ся гімназіи им. цѣсаревои Августы и двохъ робітникбвъ сильно покалѣчило ся. — Зъ Одесы надбйшли вѣсти, що въ наслѣдокъ лютуючихъ вихрбвъ на Чорибмъ мори затопило ся сѣмь кораблѣвъ и до 200 людей утратило житя.

— **Вп. о. Емиліянъ Криницкій** зъ Бобятина оповѣщуе: Позанкъ на мои „Місійнй науки о св. Тайнахъ Покаяния и Євхаристіи" зголосилось доперва 18 передплатникбвъ зъ трехъ нашихъ Епархій, проте не могу еще розпочинати друку тыхъ наукъ и прошу Вєч. Отцѣвъ, щобы якъ найскорше и найчисленнѣйше въ своѣмъ власнбмъ интересѣ надсылали передплату по 80 кр. на повышій Науки до пбдписаного. — *Емиліянъ Криницкій*, парохъ въ Бобятинѣ, п. п. Тартакбвъ.

— **Выдѣлъ Товариства рускихъ женщинъ** въ Станиславовѣ складае отсимъ прилюдно подяку Вп. п. Остапови Левицкому за промову на вечерницяхъ „Маланки", Вп. пани Софіи Бучиньскбй и Вп. п. Хелмицкому за артистичну гру на фортепянѣ, Вп. п. Людникови за спѣвъ и тымъ Вп. панамъ, котрѣ заняли ся проводомъ въ товарискихъ забавахъ. Дальше Впр. оо. Литвиновичу, Ткачуннку, Торонському, Семенову, Каратницкому, Микецеви, Боднарукови и Вп. пп. Левицкому, Ткачуннку, Гузареви и Дольницкему за наддатки зложенй при касѣ. Чистого доходу зъ тыхъ вечериць було 38 зр. 72 кр. — *Зъ выдѣлу Товариства рускихъ женщинъ.*

— **Старыхъ стемплѣвъ** можна ще ужинати въ мѣсяци лютбмъ, а на квіты можна ихъ ужити до кбнця с. м., такъ що коли хто буде выставляти квітъ на поборы въ мартѣ, а вбдасть квітъ въ послѣднбмъ дни лютого, то може ужити до того старыхъ стемплѣвъ.

— **Сумный конець сватаня.** Зъ Жовкбвщины доносять о такбй пригодѣ: Въ ночи зъ 1-ого на 2-ого лютого с. р., прийшли до хаты вдовы Гаськи Нетреба, господинѣ въ Куниню, до ей дочки Хавроны старосты и сватали дѣвчину при горѣвцѣ до рана. Сватанє скбичило ся плюмінацією: запалила ся хата Нетребы и зъ дымомъ пбйшли всѣ господарскій будынки, а крбмъ того и хата сусѣда Николая Качмара. Не выратовано нѣчого, бо утомленй цѣлонбчною забавою Нетребы позасыпляли твердымъ сномъ...

— **75.000 коронъ** то головна выграна лотерії на памятникъ архикнязя Євгенія. Звертаемо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненє вбдбуде ся дня 11 лютого.

Въ краєвбмъ соймѣ

на остатныхъ засѣданяхъ закбичено справу фундациі скарбкбвскои, справу внесеня о обмежене шинкбвъ, деякій реферати комісій господарства краєвого и санітарнои. Зъ интерпеляцій нотуемо: п. Небыловця въ справѣ переслѣдуваня ученикбвъ-Русинбвъ въ гімназіи брбдскбй и другу независимыхъ послбвъ въ справѣ надужить комісаря Яворчиковского.

Нинѣ вела ся дискусія надъ резолюцію взываючою правительство, щобы основало въ Тернополи руску гімназію, поки-що въ видѣ паралельокъ.

Противъ сеи резолюціи промовляли пп. Емиль Торосевичь, Корытовскій, Чайковскій [услбвно], Чарковскій-Голыевскій, а за резолюцію пп.: Барвѣньскій, гр. Войт. Дѣдушицкій, д-ръ Ольпиньскій, Вахнянинъ, Мілянъ, д-ръ Савчакъ и справоздавець Целецкій.

При поименнбмъ голосованю [на 100 голосуючихъ] було 88 „за" резолюцію а „противъ" 12. [„Противъ" голосували: Чарковскій-Голыевскій, Дата, Кл. Дѣдушицкій, Гнѣвошь, Городискій, Коритовскій, Розвадовскій, Рудрофъ, Стецкій, Шведъ, Емил. Торосевичь и Варжеха.]

Телєграмы „Дѣла".

Вѣдень 5 лютого. Зачувати, що рада державна буде скликана вже 21 або 22 с. м. Архики. Оттонъ мае збстати командантомъ гонведбвъ на мѣсце архики. Іосифа.

Берлинъ 5 лютого. Доносять зъ Царгороду, що державы тридержавного союза повѣдомили Порту, що кандидатуры кн. Юрія не будуть попирати.

Бѣлградъ 5 лютого. Міністеръ бйны завѣвъ въ бйсковбй академіи обовязкову науку турецкого языка.

Канеа 5 лютого. Кретеньскій народный збръ выбравъ на ново Сфакіянакіса своимъ президентомъ.

Надослане.

Заведенє ц. и к. надворного фотографа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнбй 18

отворене що-дня вбдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 18—52

Змѣна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвінкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациі **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячій снѣдани

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣкана легки	12 „
Фляки	12 „
Нбжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрациі, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все снѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 84—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

Найлучшою водою до питя

при небезпечности епідеміи в въ такихъ выпадкахъ часто выпробованый, повагами въ медициніе все припоручуваный

натуральна алькалічна щава

Она в цѣлковито вб дьна вбдъ органічныхъ субстанцій и надае ся особливо въ мѣсцяхъ зъ нецевною водою криничною або проводовою за найздоровѣйшій напитокъ. Х.

Пірoліну

яко найлучше и найтанше средство до освѣтленя будынкбвъ господарскихъ, гораленъ, млынбвъ, тартакбвъ и т. п. поручае и удержуе на складѣ головный заступникъ для Галичины и Буковины

АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ

Львбвъ, Браербвска ч. 14.

Цѣнникъ и проспекты gratis.

Вбдпродавцямъ вбдповѣдный рабатъ. 450 9—10

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папіеровъ державныхъ и льосбвъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 2—10 33

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный

Б. БЕРГЕРА

Львбвъ, ул Кароля Людвика ч. 5.

выконуе

штучній зубы и щоки пбсля найновѣйшои системы американскои тревало и дешево.

45 1—50

Найдешевше жерело!

ИВАНЪ КРІЗЕ

ГОДИННИКАРЬ

у Львовѣ, ул. Собѣского ч 4.

поручае

истнуючій вбдъ року 1872

магазинъ и робітню годинникбвъ кишеневыхъ, женевскихъ швайцарскихъ, подорожныхъ, парискихъ, маятниковыхъ, вѣденьскихъ и шварцвальдскихъ по дуже приступныхъ цѣнахъ.

Всякій репарациі выконуе совѣстно и вбдъ гарантіею, а такожь приймае въ замѣну. 44 1—3

[Бюро огол. „Импресса".]

Аптикаря Schneid-a

ЧАЙ

на кашель

и

порошокъ на катаръ

зъ

St. Georgs-Apotheke

Wien, V/2 Wimmergasse 33

выготовлюваный вбдля лѣкарскихъ приписбвъ, добродѣйнй для органбвъ вбддыховыхъ, выдѣляючій флєгму, усмиряючій кашель, усуваючій хрипку и скобтъ въ шиѣ. — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 0 кр., почтою о 0 кр. бльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ дві пачки не высылае ся почтою.

St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у антикара Міколяша

Уважати на охоронну марку антики св. Юрія

Инсерать вытяти и захована 382 14—?

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы

продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА" зъ Коросна

въ своѣй ново устроеной торговли

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2

Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Коросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРѢ, а *иншихъ агентбвъ анѣ похатныхъ не высылаемо.* 77 41—52

Лишь тогдѣ правдивый, коли тригранна фляшка есть замкнена инше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтбмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Маагера

правдивый, очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченбмъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои стравности поручены такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого организму, именно грудей и легкихъ вбльшеня ваги тѣла, подѣшеня сокбвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнбмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алоисія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 9—18

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджуе ся судове слѣдство.

Спеціялістъ обуви непромакаючои власного вынаходу!

ИВАНЪ ЯРИМОВИЧЬ

СКЛАДЬ и РУКОДѢЛЬНЯ

ОБУВИ МУЖЕСКОИ, ДАМСКОИ И ДЛЯ ДѢТЕЙ

у Львовѣ, пл. Бернардиньска ч. 10

маe честь повѣдомити отсимъ Вп. Публику, що выробляе ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного вынаходу, зб всякого рода шкбръ, якъ: Обуве мужеске и дамске, такожь чоботы зъ холявами тревалй, надзвычайно легкій и по цѣнахъ дуже приступныхъ. — Такожь принимае до вбдновленя и направы Кальошѣ и Плащѣ кавчуковй, всякій гумовій приряды, якъ такожь зельована обува кавчукомъ. — Всякій замѣсценій замовленя выконуе въ можливо найкоротшбмъ часѣ. — Дякуючи за дотеперѣшній ласкавій взгляды и поручаючись на дальше, остаю въ глубокимъ поважанемъ

832 19—20 *Иванъ Яримовичь.*

Спеціялістъ до направы кальошевъ и плащевъ кавчуковыхъ.

Ч. 393.

КОНКУРСЪ.

Пбсля постановленя устави зъ дня 2 лютого 1891 и ръ 17 В. з. кр. розписуе ся симъ конкурсъ на посаду лѣкаря окружного.

Округъ санітарный Рожнятбвскій оббймае громады: Брошневъ, Цѣнева, Дуба, Дубшара, Янбвка, Ясеновець, Княжбвске, Лецбвка, Вбльхбвка, Перегиньско, Решняте, Рожнятбвъ, Рѣпне, Струтинъ нижній и Сварничевъ.

До посады тов привязана есть плата 500 зр. и ричалтъ на объѣзды 400 зр.

Убѣгаючій ся о тую посаду посѣдати мають слѣдуючій условія:

1) дипльомъ доктора медицины;
2) найменше 2-лѣтну практику лѣкарску при шпиталю;
3) знане языкбвъ краевыхъ;
4) обывательство австрійске;
5) непорочный характеръ и здатность фізичну.

Подания належито удокументовани внести належить до Выдѣлу повѣтового зъ Долинѣ найдальше до кбнця лютого с. р.

Зъ Выдѣлу повѣтового въ Долинѣ

дня 27 сѣчня 1898 р.

46 1—3 Презесъ

ВИТОСЛАВСКИЙ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільограмбвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ бкільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Комплєтни выправы кухонній и уряджена комнатій, меблѣ зелѣзній, матерацы дротяній зъ можливо найвыжшимъ опустомъ при бльшбмъ вбдборѣ

поручае ПЕТРО ХШОИСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4596

Бюро комісове

и

контора посередництва

заразомъ

Контора службова

У ЛЬВОВѢ

улиця Сикстуса ч. 26

посередничить

въ всякихъ купнахъ, продажахъ, наймахъ добръ земскихъ, лѣсбвъ, реальностій, фабрикъ, склепбвъ, машинъ и продуктбвъ рольничихъ, въ візахъ паспортбвъ и всякого рода комісахъ; выробляе позички векслевй и гіпотечній, и т. п. поручае Офіціялістбвъ приватныхъ заразомъ спбвробітникбвъ въ вбддѣлахъ банковыхъ, торговельныхъ, промысловыхъ, фабричныхъ, будовляныхъ, техничныхъ, рбвножъ учителькы, гувернантки, боны чужоземка, управительки, выховательницѣ, субектбвъ, ремѣсникбвъ и служебы всякихъ заводбвъ.

Особно уряджена

„КОНТОРА СЛУЖБОВА"

поручае службу всякои категорія на пбдставѣ справдженыхъ свѣдоцтвъ. Комісове побирае ся за доставу звычайнои службы домовои тбльо 50 кр. в. а.

Поручаючи тбльо людей особисто намъ черезъ Впов. п. Хлѣбодавцевъ порученыхъ, выповнимо всякій припорученя такъ въ краю якъ и за границею скоро, точно, користно и на вдоволенє Впов. п. Горожанъ.

48 2—3

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣбленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѡдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѡдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 102—7

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

у Львовѣ улиця Коперника

Складъ предметѡвъ реліґійныхъ

поручає:

ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторѡнъ ручно малѡваній, обшитій ґальонами и френзлями, зъ металевою галкою на дручку.

Цѣна пѡсля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.

ХОРУГВИ зъ правдивого шовкового адамашку вѡдъ 45—76 зр. 839 13—?

ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вѡдъ 25—35 зр.

ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вѡдъ 27—54 зр.

Цѣнники на жаданя franco и gratis.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

По значно низшѡй цѣнѣ якъ деинде!

поручає ся:

ОБРАЗЫ на тетраподѣ за склѡмъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образѡвъ всѣлякой величины.
СВѢЧКИ блящаній зъ пружинами лакированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВѢНКИ ґармонійній по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженѡй цѣнѣ.
МЕДАЛІКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великѡмъ выборѣ вѡдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рѡзнѡй величинѣ вѡдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБѢРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Павуки (Полікандры), Лямпы передъ ікѡны и ікѡностасъ, Лѣхтарѣ рѡзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святѣй, Пѡдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ

Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 38—?

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пѡдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА**, площа Капітульна № 3.

НАЙБѠЛЬШІЙ ВЫБѢРЪ

ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ

ПО НАЙНИЖШИХЪ ЦѢНАХЪ

поручає Маґазинъ 6

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львѡвъ, площа Капітульна число 2.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продае

всякѝ паперы цѣнніѝ

И МОНЕТЫ

по найдешевшѡмъ курсѣ деннѡмъ не числячи нѣякои провізіи.

☛ Контора вымѣны и вѡддѣлъ депозитовый перенесенѝ до льокалю партерового въ будынку банковѡмъ.

874 [2]

Найделікатнѣйшій ґіґієнічній
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ

поручає для санітарныхъ и хірурґічныхъ цѣлей истнуюча вѡдъ 1866 р. фабрика ґумовыхъ товарѡвъ

J. N. Schmeidler

ц. и к. достав. вещь надворный 311 19—?

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.

Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи дальше до Африки, Австраліи и пр

перевозить найдешевше и подає по лененя безплатно

около пѡвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карепь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 4—20

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѡль натиране; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 385 19—39

загально любимого средства домового

все дишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймай лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оріґінальный.

Ріхтера аптика пѡдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѡдъ 1 червня 1869 у Львовѣ ул. Вѡрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѡкъ 3 зр. на пѡвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

НАСАЖЬ ГАВСМАНА
І. ЛЬВѠЗСКЕ
Photo-Plasticon
Подорожь доокола свѣта.
Вѡдъ 7/2 до 12/2 в до побаченя:
II нова серія
Королѣвство „Сіямъ"
Вступъ 10 кр. 278 1—1

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пѡсля довжины и величины каюты лиць и пѡсля скорости и слѣганія пароходу.

ЇДЖТЕ

на снѣдане
на обѣдъ
на вечерю

Quäker Oats

найздоровшій американьскій продуктъ меленого вѡвса.

ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], **ДЕШЕВЫЙ**, для зупъ и сосѡвъ вѡдпадае всяка такъ звана запражка, **НАЙСМАЧНѢЙШІЙ МУЧНИ СТРАВЫ. ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.**

Лѣкарями поручены для дѣтей и хорыхъ на **желудокъ.**

Въ оріґінальныхъ пачкахъ (зъ рецептами кухарскими).

Картоны по 9 кр., 18 кр., 32 кр дѣстане ся у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ, деликатесѡвъ и въ дрогуеріяхъ.

☛ **Жадайте выразно „Quäker Oats" и не берѣть нездалыхъ наслѣдувань.** 800 14—20

Льосы на памятникъ архикнязя Євгена

9 14—? **Головна выграна**

Тягнене уже въ Нятницю.

75.000 КОРОНЪ

Льосы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляр-фельдъ, Корманъ и Файґенбавмъ, Ґуставъ Максъ, Самуель Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

СОТКИ ТЫСЯЧИ РОДИНЪ ПЮТЬ ДУЖЕ РАДО ЩО ДНЯ

Катрайнера
Кнайпа каву солодову.

Вольна бути виводнымъ здоровлю частей складовыхъ звычайной кавы, а все таки Катрайнера Кнайпа кава солодова вельми ароматичный и улюбленый напитокъ. Подправляе апетитъ, легко страви, показали ся вѡдъ давна Катрайнера Кнайпа кава солодова доброю до уживку для старшихъ особъ и дѣтей. Знаменитый додатокъ до звычайной кавы, а такожъ и заступитель цѣлкомъ. Зъ огляду на здоровле и ощадность не повинно забувати правдивои „Катрайнерки" въ жадномъ господарствѣ.

ОСТОРОҐА ПЕРЕДЪ ПѠДРОБЛЕНЯМИ БЕЗЪ ВАРТОСТИ.

☛ **При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пѡдъ зарядомъ Іоанна Гренна.

Ч. 20. Львовъ, Понедѣлокъ 26 Сѣчня (7 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ оворокъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австріи:	за границю:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣлчи инсератовои або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватні числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з.еднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатниковъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Minimum парцелѣ.

Скѣлько разовъ соймова бѣльшость шляхтока бере ся до якихсь реформъ въ користь дрѣбнои посѣлости, завсѣгды показуе ся наглядно, що дѣйстні потребы селяньства е для нея зовсѣмъ чужій и реформа выпадае лишь отъ, мовь-бы на показъ для свѣта, що щось для тои посѣлости робить ся. Таке вражѣне выкликуе принятый соймовою комісіею проектъ д-ра Т. Пілята, пѣсля котрого установляе ся minimum парцель грунтовыхъ на 25 арѣвъ [695□ сяжнѣвъ].

Сеся реформа такъ не числить ся зъ условіями жытя и быту селяньского стану, що введена выкликала бы тысячні колізіи; але що бѣльше, она сама въ собѣ зовсѣмъ хибленa. Она маѣ бути не тѣлько запорою для дальшого роздроблюваня грунтовъ, — реформаторамъ здае ся, що они знайшли лѣкарство на тото лихо, що взагалѣ звязане зъ роздробленемъ грунтовъ. На тото роздроблене звалюе ся всяку одвѣчальность за руину селяньства — и немовь гнѣваютъ ся паны на хлопа, що вонъ такъ кепско покористувавъ ся свободою и дробивъ грунты. Якъ бы то хлопъ мавъ бувъ иншій выхѣдъ! Въ краю, де промыслъ не всякавъ въ себе зайвыхъ силъ робучихъ, де нѣхто зъ опѣкунѣвъ хлопа не подумавъ въ часъ, т. е. 30 лѣтъ назадъ, о розумнѣй еміграціи, — роздроблюване було необходиме, оно не дало ся нѣякимъ способомъ уникнути.

То роздроблене есть передовсѣмъ обяномъ — *наслѣдкомъ* нужды, а вы пановe, звалюете, всю бѣду на него яко на *причину*.

Думати надъ тымъ, якъ бы запобѣгчи тымъ бѣдамъ якій роздроблювзне за собою потягае, було часъ 30 а нехай 20 лѣтъ тому назадъ, а не теперь. Добре каже Kurjer lwowski, що теперь така реформа — то умерлому кадило...

Чи-жь вы, пановe, що берете ся правити судьбою дрѣбнои посѣлости, не розумѣете тои просто засадничои квестіи, що заборона дѣленя грунтовъ маѣ змыслъ лише въ вѣдношеню до *цѣлости*, що такъ скажемо — *до одиницѣ господарства*. Зъ огляду господарского маѣ значѣне лише удержане неподѣльности цѣлыхъ господарствъ, а „цѣлымъ“ господарствомъ въ дрѣбнѣй посѣлости есть таке, при котрѣмъ родина рѣльника знаходить занятє черезъ цѣлый рѣкъ, при котрѣмъ пара робучои худобы есть вповнѣ выискана и рѣвно-жь черезъ повный рѣкъ занята роботою. Се въ нашихъ вѣдносинахъ вѣдповѣдае менше-бѣльше давнымъ кѣлькана цяти - морговымъ „паровымъ“ господарствамъ, въ котрыхъ у насъ теперь слѣдъ ледво лишивъ ся. Тотѣ кѣлька-моргові господарства, що то у насъ становлять gros дрѣбнои посѣлости — се вже властиво не господарства, а дробы, окрухи господарствъ, котрѣ носять въ собѣ зародокъ руины. Кошты будынкѣвъ, шарварки — майже такій самій, якъ для „цѣлыхъ“ господарствъ; ба, тотѣ кѣлька-моргові окрухи господарствъ або тримаютъ худобу робучу, котрои заняти робою не мають чимъ, а живити ѣи мусять, якъ бы и на 20 моргахъ, — або не тримаючи своеи худобы, не мають нѣколи поля обробленого въ часъ и добре. Сякъ чи такъ — руина. Що тутъ поможе таке паперове розвязане квестіи, якъ установлене minimum неподѣльнои дальше парцелѣ? при чѣмъ оно тутъ? Коли нема вже цѣлости господарствъ рѣльныхъ, то економічный змыслъ, рацію самостѣйного быту маѣ зновъ ажь мале огородниче господарство, тамъ, де оно було бы на мѣсци. А для такого господареня minimum парцелѣ зовсѣмъ нетнувати не повинно.

Реформы аґрарній, въ родѣ повышшои, не обдуманій, не числячій ся зъ житемъ, чисто паперовій — накладаютъ лишь новій пута на людность селяньску, не приносячи ѣй нѣякого хѣсна...

Страшне переслѣдуване ученикѣвъ-Русинѣвъ Поляками въ гімназіи брѣдскѣй.

Якъ уже була згадка въ „Дѣлѣ“ — посолъ о. Небыловець внѣсъ на одинѣмъ зъ послѣдныхъ засѣдань сойму интерпеляцію въ справѣ переслѣдуваня Русинѣвъ въ брѣдскѣй гімназіи. Сеся интерпеляція — незвычайно цѣкавый и важный документъ для исторіи польско-рускихъ вѣдносинъ въ Галичинѣ — звучить дословно:

Посолъ Заячковскій пѣдпѣсъ въ своѣй бесѣдѣ на засѣданю соймовѣмъ дня 31 сѣчня 1898 р. при справозданю зѣ стану середныхъ школъ, що одною зъ головныхъ причинъ слабои фреквенціи ученикѣвъ рускои народности въ середныхъ школахъ е такожь шовініствчне трактоване ученикѣвъ рускои народности професорами Поляками, и подавъ для илюстраціи деякій факты зъ гімназіи въ Бродахъ. Для пѣддержаня и поясненя сеи жалобы позволяютъ собѣ пѣдписаній навести ще и дальшій яркій факты илюструючій систему, яка вѣдъ двохъ лѣтъ запанувала въ польскѣй гімназіи въ Бродахъ.

1. Директоръ гімназіи въ Бродахъ п. Лібревскій, котрого вже передъ приходомъ до Бродовъ въ 1896 р. выпередила фама надмѣрнои строгости для молодежи а спеціяльно неприхильности для ученикѣвъ рускои народности, своимъ грубымъ и обидным поведенемъ при записахъ вѣдстрашуе родичѣвъ вѣдъ вписуваня своихъ дѣтей до сего закладу. Родичамъ-селянамъ, що зголошуютъ своихъ дѣтей до школы, каже, щобы своимъ дѣтямъ дали въ руку цѣпъ, плугъ або батѣгъ, або ужили ихъ до воженя гною, замѣсть щобы посылати ихъ до гімназіи. Супротивъ кѣлькохъ старшихъ священикѣвъ рускихъ поступивъ вѣнъ обидно при записахъ въ осени 1897/8 р., и то не диво, бо директоръ Лібревскій вѣдносить ся зъ погордою до рускои народности, называе въ клясѣ ученикѣвъ-Русинѣвъ дяками, палamарами и т. д. и радить имъ, щобы ѣшли на поліцаѣвъ до Лешнева або щобы забирали ся до Кіева.

2. Въ виду такого поведеня директора наукового закладу не дивно, що и деякій професоры-Поляки видять въ тѣмъ заохоту до сторонничого поступованя и переслѣдованя рускои молодежи. Ся ворожа тенденція супротивъ рускои молодежи покрывае ся разъ безвзглядною справедливостію, другій разъ антісемітизмомъ. Проф. Консѣновскій, що поббчь директора Лібревского найяскравѣйше зазначуе и документуе свою нетерпимость для рускои молодежи, заповѣвъ въ VI. клясѣ въ текучѣмъ шкѣльнѣмъ роцѣ, що до VII-ои клясы перепустить тѣлько самыхъ Полякѣвъ. А треба замѣтити, що кляса та числила въ минувшѣмъ роцѣ [яко V. кляса] 21 ученикѣвъ-Русинѣвъ. Зъ тыхъ перепущено лише 11 до VI-ои клясы и зъ тыхъ зновъ перепало въ першѣмъ пѣвроцѣ 1897/8 р. вѣсьмохъ, а ледви три одержали добрый поступъ. Въ наслѣдокъ сего три ученики VI. клясы, зъ котрыхъ два одержали злу ноту лише зъ науки польского языка, мусѣли перенести ся до иншои гімназіи. Зла нота зъ польского языка не була выплывомъ недбальства ученикѣвъ, але выплывомъ капрису учителя, бо до ученика-Поляка VI-ои клясы, котрый пѣсля переконаня проф. Консѣновского заслуживъ бувъ на двѣйку, сказавъ той-же въ клясѣ: „Ty zasłużyłeś na dwójkę, ale daję tobie pierwszą, ażebyś nie stracił ochoty do nauki“. А до Русинѣвъ сказавъ: „A wam dwom, żebyście się postawili na głowie, dam dwójkę!“ На некорнстну клясифікацію зъ польского языка вплываютъ головно ноты зъ письменныхъ выроббвъ, а оцѣнка тыхъ-же зависить звычайно цѣлкомъ вѣдъ гумору проф. Консѣновского, бо професоръ сей сказавъ прилюдно въ клясѣ до ученикѣвъ, що выробѣ не може бути довшій якъ на три стороны, бо въ противнѣмъ разѣ дѣстане ученикъ недостаточну цензуру, хоть-бы задача була найлучше выроблена, — „zresztą to zależy od mego humoru“. Вправдѣ задачѣ письменнѣ контролюе директоръ гімназіи, однакожь при знанѣмъ успособленю п. директора не выходить зъ сего для ученикѣвъ нѣяка користь.

3. Педагогічна строгѣсть, якъ зъ одного стороны е доказомъ нежичливости для молодежи рускои народности, такъ зъ другои стороны е тѣлько покрывкою для иншихъ цѣлей, чого доказомъ слѣдуюча премова п. Консѣновского до ученикѣвъ VI клясы: „Ja was przerobię na Polaków i jak wybuchnie powstanie, będę waszym kapitanem. Nie dziwujcie się, Rusini, że my was ciśniemy, ale Prusak i Moskal ciśnie nas i wypiera z naszego kraju. Dlatego my was ciśniemy, żebyście zajęli nasze miejsce“.

4. Есть прямо неможливымъ, щобы дир. Лібревскій не мавъ вѣдомости о такѣмъ поступованю проф. Консѣновского. Противно! Въ тѣмъ проявляе ся очевидна система, щобы руску молодѣжь вѣдъ сего закладу вѣдстрашити въ тѣй цѣли, щобы Русины повѣта брѣдского не мали пѣдставы домагати ся розширеня науки рускаго языка, евентуально введеня паралельныхъ клясъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ гімназіи въ Бродахъ. Выпадае такожь зазначити, що въ нѣмецкѣй гімназіи брѣдскѣй ставъ языкъ польскій обовязковымъ iure caduco супротивъ основныхъ законовъ державныхъ, а при теперѣшнѣй управѣ закладу и при знанѣмъ успособленю деякихъ професорѣвъ е головно рѣшаючимъ при оцѣненю придатности ученика до промоціи. Бо коли языкъ польскій, впрочѣмъ потрѣбный, пѣднесено до такого рѣшаючого вплыву, то обовязковый языкъ нѣмецкій пѣсля выраженя

НИКОЛА.

Изъ записокъ моряка.

Вісманъ таки побивъ Бушіра.

Въ „нѣмецкѣмъ домѣ“ Усагара святкували мы разомъ сю побѣду. Цѣлый тыждень вѣдтакъ трѣщала менѣ голова вѣдъ сеи побѣды.

Се не жартъ — вживати алькоголю пѣдъ пѣвнѣчнымъ небомъ...

Вѣдплываючи зробили мы ще добрый „гешефтъ“ зъ нѣмецко-африканьскою компанією.

Бушірі побитый — а займлений стада негрѣвъ, що не хотѣли стати нѣмецкими пѣддапцями, проданали Kulturträger-ы за безцѣнъ въ Занзибарѣ.

Вѣтрила нашій ледви наповнялись.

Оксаньскій филѣ колыхали нашу лушпину... И горячо було, и вогко, и лѣнь найшла на насъ — на тѣло и душу.

И лѣнивою ходою посувались мы до екватора.

А тутъ то улнвный дощь, то ясна погода. Горяча злива, спека, погода — все те на перемѣну що пѣвъ годины.

И вѣтрила охляли, и люде охляли, и наша худоба похудла.

А до нашои худобы зголосивъ ся самъ за „пастуха“ матросъ Гуцулъ, що якимсь дивнымъ дивомъ попавъ у морску службу.

Любивъ вѣнъ свою „маржину“! — годувавъ ѣи и старавъ ся, чимъ мѣгъ.

Выйшовъ я на палубу вѣддыхнути свѣжимъ воздухомъ

И звѣзды тутъ не тѣ, що у насъ дома, и небо не те.

Чую — тамъ вѣдъ „castello“, де була наша стайня, хтось гуторить.

„Тпр-ръ Чалый! та уступись! дай и другому трохи поѣсти...“

Менѣ такъ и захотѣлось поговорити зъ Николою. Вѣнъ родивъ ся пѣдъ тымъ нашимъ небомъ, за котрымъ я затуживъ, — вѣнъ часть тои землѣ рѣднои...

— А що, Николо? якъ тамъ теперь у насъ дома?

— Зима, прошу пана, снѣгъ!

— А що волики?

— Бѣда! не знаю чимъ ихъ „перезимувати“, — сказавъ вѣнъ смѣючись та утираючи собѣ пѣтъ изъ чола. Нашѣ вже не стало. Годую ихъ соломою, що кухарь менѣ дае зъ пачокъ, якъ паны пиво выпють...

Я зрозумѣвъ сей натякъ и закликавъ „ордонанца“.

— Porta una fiascha di birra...

Никола усмѣхнувъ ся.

— А довго ще тобѣ служити?

— Кобы Богъ помѣгъ до дому вернутись — за шѣсть мѣсяцѣвъ я вже готовъ.

На другій день треба було зарѣзати Чалого. Треба-жь живити команду...

Дивлюсь — а Никола сидить на „prova“ на линвахъ, похнюпивъ ся та сльозы у него въ очахъ.

И не ѣвъ вѣнъ изъ мяса свого волика...

Островъ Сешелі!

Усюда зелень, пальмы и бананы, потѣчки ясній журчать мѣжь горбками, и садки гарній, и хатки бѣлій.

И негры, що тутъ живуть „мужиками“, веселій и привѣтній, и „шляхта-Европейцѣ“ милій.

И мы всѣ були радій; нашій матросы, котрыхъ пустили на берѣгъ, бѣгали по лѣсахъ, якъ малій дѣти, радуючись святбй землицѣ.

Волбвъ нѣ овець мы тутъ не дбстали, бо попереднього року була пошесть на худобу. Закупили мы лише свинѣ та десятокъ величезныхъ черепахъ.

— Та се Богъ зна', що за сотворѣня! Духъ святый при насъ! Така паскуда... И се-се ѣсти? Оно нѣякъ у горло не пѣйде, така погань! — говоривъ Никола оглядаючи неповоротній черепахи. — Та ще й пашѣ имъ привезли... годувати ихъ!

Хоть Никола самъ зголосивъ ся на пастуха, то черепахами вѣнъ не занимавъ ся.

— Свинѣ то инча рѣчь, Боже сотворѣне...

И зновъ мы на мори.

Веселый и радый прийшовъ одного ранку Никола „мельдувати покорно“ ботсманови, що на суднѣ есть прибутокъ...

— Що за прибутокъ? — заворкотѣвъ ботсманъ.

— Мельдую покорно поросята прийшли на свѣтъ!

— Иди мельдуй старшому офіцирови, най припише ихъ до службы...

— Тобѣ въ товаришѣ! — зажартувавъ другій.

Никола бувъ радый. Вѣдъ прибутку, звѣстно, голова не болить.

И няньчивъ Никола свои поросятка.

Зъ поросятъ выросли пѣдсвинки, а оденъ, бѣленькій зъ чорною мордочкою та закрученымъ хвостикомъ, такъ и бѣгавъ усюда за Николою. Хрунь! хрунь!

А Никола мывъ его и шурувавъ на диво.

Сей пѣдсвинокъ и въ офіцирску каюту бѣгавъ, и навѣть до командата забѣгавъ у гостѣ...

— Се не пѣдсвинокъ... се мовь людина — каже до мене Никола. — Бѣгме, вѣнъ мене розумѣе, якъ я до него говорю...

Пѣдсвинки пѣйшли по черезѣ путемъ усего земного... а бѣленькій пацючокъ пропавъ якъ камѣнь у воду!

— Де вѣнъ? — пытаютъ Николу.

— Не знаю, прошу пана капітана! У море упавъ... такій уже вѣнъ бувъ шуреткій...

Ще тыждень, а мы дома.

Всѣ радій, веселій. Укладаютъ вже пляны на вѣдпустку. Матросы, що выслужили, гуторятъ про свои любки.

На помбетъ выйшовъ Никола въ гарнѣмъ вычищенѣмъ мундурѣ — и вѣнъ уже выслужився — а за нимъ — хрунь! хрунь!... пѣдсвинокъ.

— Де ты бувъ сховавъ его, злодѣю?

— Ховавъ, де мѣгъ... жаль менѣ его було.

И подарували сего пѣдсвинка Николѣ на газдівство...

Въ грудни 1897. *О. М.*

ц. к. директора ґімназіи Лібревского — в „językiem baranim“, котрый знести бувъ бы найвышшій часъ.

Факты наведенй розъяснятъ в пѣдопруть доказами: предсѣдатель Селяньскои Рады о. Юліянъ Мандичевскій, парохъ въ Берлинѣ, членъ выдѣлу повѣтового, о. Долиньскій, парохъ въ Бродахъ, и другій, котрыхъ они укажуть, коли будуть переслухань.

Въ виду сего запытують пѣдписань:

Чи вѣдомо ц. к. высокій радѣ шкѣльнѣй краевѣй:

1) о провокаціи Русинѣвъ черезъ теперѣшного управителя ц. к. ґімназіи въ Бродахъ п. Станнслава Лібревского?

2) чи ц. к. правительство гадае положити конець тымъ анормальнымъ вѣдносинамъ въ брѣдскѣй ґімназіи и обезпечити можнѣсть посылания дѣтей своихъ до брѣдскои ґімназіи?

3) чи ц к. правительство гадае привернути права законом державнымъ запорученй рускому языкови, усунути обовязкову для Русинѣвъ науку языка польского, а впровадити для ученникѣвъ Русинѣвъ обовязкову науку языка руского яко языка краевого?

Переглядъ політичный.

Ческій посолъ д-ръ Енгель подае въ своѣй часописи Hlasy od Blanika автентичный перебѣгъ переговорбвъ, якій вѣдбували ся мѣжь ческими мужами довѣря а бар. Ґавчомъ въ справѣ змѣны баденѣвскихъ розпорядженьязыковыхъ. По упадку ґр. Баденього парляментарна комісія правицѣ припоручила заступникамъ ческихъ послѣвъ розмовити ся зъ бар. Ґавчемъ про его намѣры въ справѣ языковѣй. Бар. Ґавчь сказавъ тогдѣ, що вѣнъ гадае розпорядженя ґр. Баденього змѣнити, и то такъ, щобы рѣвноправность оперти на засадѣ бѣльшости населеня въ громадѣ и въ повѣтѣ, а обовязокъ знання обохъ краевыхъ языкѣвъ лишити тѣлько для судовыхъ и концептовыхъ урядникѣвъ и наконець значно вѣдложити речинець, до котрого урядники мали бы присвоити собѣ оба краевѣ языки. По зрѣлѣй нарадѣ узнали ческій заступники, що за національный спокѣй въ Чехахъ и закѣнченя гнету ческихъ меншостей варто рѣшити ся навѣть на якусь жертву, та дали бар. Ґавчеви таку вѣдповѣдь на письмѣ: „На указану змѣну 7-ого артикулу першого розпорядженя языкового, якъ и на оказане обмеженѣ другого языкового розпорядженя для Чехъ готовѣ бы члены парляментарнои комісіи про себе пристати, о скѣлько тота змѣна и те обмеженѣ опирали бы ся на повнѣй и необмеженѣй рѣвности у всѣхъ ц. к. урядахъ въ Чехіи. Парляментарна комісія готова указану змѣну и обмеженѣ припоручити клюбови до принятя, коли попередъ такожь и Нѣмцѣ пристануть на тоту змѣну и обмеженѣ при довѣрочнѣй зъ ними нарадѣ.“ Але дня 7 грудня 1897 р. Нѣмцѣ вѣдкинули одноголосно и рѣшучо намѣры бар. Ґавча. Такимъ чиномъ ческій послы вѣдзыскали назадъ повну необмежену свободу дѣланя. Зъ того часу не зайшло нѣчого нового ажь до дня 7 сѣчня с. р. Того дня пріѣхало до Вѣдня кѣлькохъ членѣвъ молодоческого екзекутивного комітету, щобы зъ уваги на скликане сойму старати ся о знесене доразового стану въ Празѣ. При тѣй нагодѣ повѣдомлено ихъ лише, що правительство гадае выдати новѣ розпорядженя языковѣ и въ тѣмъ дусѣ зложить заяву въ ческѣмъ соймѣ. Теперь остае ся лише ждати тыхъ новыхъ розпоряджень, а вѣсля нихъ уладять ческій послы свое дальше поведене, маючи до того цѣлкомъ вѣльнѣ руки.

Сими днями лондоньскій дневникъ Times и парискій Figaro принесли справоздання зъ розмовы, яку ґр. Казим. Бадені пѣдчасъ свого побуту въ Парижи мавъ мати зъ однымъ приятелемъ парискаго кореспондента до лондоньского дневника и зъ однымъ спѣвробѣтникомъ парискаго дневника. Въ розмовахъ тыхъ ґр. Бадені полсновавъ внутрѣшнѣ вѣдносины австрійскѣ, причину свого упадку, говоривъ про свѣй поединокъ зъ Вольфомъ, про значѣне особы цѣсаря въ монархіи, про его особисті клопоты и т. и. Розмовы тѣ у всякѣмъ разѣ дуже цѣкавѣ. Але краковскій Czas заявляе на пѣдставѣ одержаного уповажненя, що ґр. Бадені не розмавлявъ анѣ зъ кореспондентомъ лондоньского дневника анѣ зъ его приятелемъ; чи розмавлявъ зъ спѣвробѣтникомъ Figar-a, о тѣмъ Czas не згадуе.

Въ стирійскѣмъ соймѣ прийшло въ пятницю до бучѣ черезъ те, що словѣньскій посолъ Росіна ставъ читати интерпеляцію по словѣньски. На те почали Нѣмцѣ на сали и на ґалеріи верещати, щобы говоривъ по нѣмецки. Маршалокъ взывавъ, щобы ушановано свободу слова. Коли успокоило ся, ставъ п. Росіна дальше читати по словѣньски, а Нѣмцѣ почали знова кричати. Коли на ґалеріи не устававъ крикъ, звелѣвъ маршалокъ ґалерію опорожнити. Словѣнцѣ, опускаючи ґалерію, кликали „живіо!“, а Нѣмцѣ спѣвали „Wacht am Rhein“. Середъ безнастанныхъ крикѣвъ нѣмецкихъ послѣвъ докѣнчивъ п. Росіна свою интерпеляцію. Опѣсля зажадавъ голосу нѣмецкій народовець Вальцъ и протестувавъ противъ того, щобы нѣмецкихъ послѣвъ провоковано словѣньскою бесѣдою. На те словѣньскій посолъ Робіцъ зазначивъ, що въ попереднихъ рокахъ безъ перешкоды вѣдчитувано словѣньскій интерпеляціи и петиціи, и заявивъ, що Словѣнцѣ не позволятъ собѣ вѣдобрати право уживати словѣньскои мовы чи то при дебатахъ чи при интерпеляціяхъ.

Въ краньскѣмъ соймѣ бурмістръ Любляны п. Грібаръ зложивъ таке внесене: 1) Взывае ся правительство, чимъ скорѣйше постарати ся, щобы въ університетахъ въ Градци и у Вѣдни могли назадъ розпочати ся выклады. 2) Взывае ся правительство, постаратись о те, щобы академічнѣ права и свобода славяньскихъ студентѣвъ у всѣхъ нѣмецкихъ університетахъ въ Австріи не були укорочень. Внесене се принято всѣми словѣньскими голосами противъ 11 голосѣвъ нѣмецкихъ ліберальбвъ. Опѣсля зложивъ п. Маяронъ внесене зъ зазывомъ до правительства, щобы чимъ скорѣйше поробило кроки въ цѣли заложеня словѣньского університету въ Любляні зъ выдѣлами правничымъ, фільософічнымъ и теольоґічнымъ.

Рѣшучѣсть, зъ якою россійске правительство выступае за кандидатурою грецкого королевича кн. Юрія на игемона Кретьі, звертае на себе увагу не тѣлько своею супереченостею зъ поведеньмъ Россіи передъ грецко-турецкою вѣйною и по нѣй, але такожь и тымъ, що не пристае якось до політики, котрои Россія придержувала ся вѣсля подорожей нѣмецкого и австрійского цѣсаря до Петербурга. Здавало ся, що Россія, звернувши всю свою увагу и всѣ свои заходы на далекій всходъ Азіи, рада мати спокѣй въ Европѣ и длятого хоче не тѣлько полагодити справы, якій вже розгорѣли на европейскѣмъ всходѣ, але такожь запобѣгчи всякимъ можливымъ новымъ заколотамъ. Такъ а не инакше треба було розумѣти умову Россіи зъ Австрією, довершену вѣдчасъ гостины цѣсаря Франць Іосифа въ Петербургѣ, и высланій заразъ тогдѣ въ Петербурга переторги до балканьскихъ державъ Болгарія та Сербія. Тымъ бѣльше теперь чудувати мусить такъ рѣшуче обставане при кандидатурѣ кн. Юрія, котра у всякѣмъ разѣ не може заповѣдати тревалого спокою на всходѣ и не безъ слушной причины уважае ся за першій крокъ до злуки Кретьі зъ Грецією. Що султанъ на сю кандидатуру не хоче пристати, се рѣчь легко зрозумѣла. Вѣнъ же-жь не потребувавъ вести вѣйны зъ Грецією; вѣнъ мѣгъ вѣдъ разу пристати на злуку Кретьі и не потребувавъ до того ажь побѣдъ своѣи армія. Коли бы теперь пристався на именоване кн. Юрія губернаторомъ Кретьі, то богато потерпѣла бы его повага такъ у власныхъ пѣдданыхъ одновѣрцѣвъ якъ у сусѣдныхъ балканьскихъ державъ, особливо Болгарія, Сербія и Чорногоры, котрѣ все горячо бажають розширеня своихъ границь коштомъ Туреччины. Се знова не може бути рѣвнодушне Австрія разъ черезъ те, що се державы сусѣдній, а друге тымъ, що и въ складъ Австрія входять краины, на котрѣ ласо позирають тѣ сусѣды. Отже вже зъ тои причины, щобы не додавати духа и смѣлости балканьскимъ державамъ до ихъ аспірацій, не може Австрія попирати кандидатуры кн. Юрія. Але заходить ще и друга причина. Коли султанъ буде дальше опирати ся жаданю Россіи, то въ такѣмъ разѣ оставалось бы хиба силою змусити его до того, на що не хоче пристати по доброму. Такъ далеко Австрія не хоче и не може заганяти ся; а мусѣла бы рѣшити ся и на те, коли бы згѣдно зъ Россією домагала ся именованя кн. Юрія. На тѣмъ самѣмъ становищи, що Австрія, стоить такожь Нѣмеччина. Лише Франція и Англія мали згодити ся на бажане Россіи. Але въ цѣлѣй справѣ заходить ще важне питане, що могло Россію спонукати до такого несподѣваного и дивного звороту. Де-хто здогадуе ся, що грае тутъ важну ролю спорѣдненя грецкого двору зъ россійскимъ и память на те, що той самъ кн. Юрій вырятувавъ колись царевн житя, коли вѣнъ, будучи ще вел. княземъ, ѣздивъ по всходѣ и въ Японѣ вѣдъ якогось загорѣлого напастника дбставъ шаблею по головѣ. Але, кажуть на те, царь знавъ и памятавъ о тѣмъ такъ добре давно передъ грецко-турецкою вѣйною, якъ и теперь; чому-жь тогдѣ поступавъ зовсѣмъ инакше? Въ тѣмъ то и загадка, а заразомъ цѣкава рѣчь, що дальше зъ того выйде.

Соймъ краєвый.

На суботнѣшнѣмъ засѣданю сойму — якъ вже вѣдомо нашимъ читателямъ — полагодивъ соймъ справу рускои ґімназіи въ Тернополи, ухваливши 88 голосами противъ 12 предложену шкѣльною комісією резолюцію до правительства такого змѣсту:

„Взывае ся ц. к. правительство, щобы въ мѣстѣ Тернополи основало ґімназію зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, поки-що въ видѣ паралельныхъ клясъ при ґімназіи польскѣй, постепенно вѣдъ першои клясы що-року доповнюваныхъ, и щобы першу паралельну клясу отворило якъ найскорше, по змозѣ вже въ днемъ 1 вересня 1898 р.“

Хѣдъ дискусіи надъ сею резолюцією бувъ такій:

По предложеню резолюціи референтомъ п. Целѣцкимъ першій забравъ слово п. Емиль Торосевичь [обшарникъ] противъ резолюціи: Тернопѣльска рада повѣтова заявила ся 11 голосами [супротивъ 2] противъ рускои ґімназіи, отже соймъ не може накидати Тернополеви руску ґімназію. Соймъ иде за далеко, сповняючи всѣ жаданя Русинѣвъ; черезъ то вытворюсь сепаратизмъ и доводить до що-разъ бѣльшои неохоты Русинѣвъ до Полякѣвъ. Руска ґімназія въ Тернополи мае бути нагородою за поведене пп. Барвѣньского и Вахнянина. Рускій послы все дорого насъ коштували, а найдорожше [sic!] п. Барвѣньскій. По зазывѣ до Полякѣвъ, щобы не дали ся зловити на солодкій голосы рускій и не дали ся звабити идеи славяньскѣй, бо соймъ е польскій и мае стерегти интересѣвъ краю, творити одну цѣлѣсть а не допускати політики клюбовои, заявивъ, що буде голосувати противъ резолюціи и внѣсъ голосувати поименно.

Пос. Коратовскій [тернопѣльскій маршалокъ] потвердивъ, що тернопѣльска рада пов. заявила ся противъ рускои ґімназіи, бо се причинить ся до зросту сепаратизму, до роздѣлу братныхъ народѣвъ, котрѣ доси жили въ Тернополи въ згодѣ.

Пос. Барвѣньскій выступивъ въ оборонѣ резолюціи. Рускій школы — то не сапаратизмъ; то право самостѣйного народу до розвою таке саме, якъ Полякѣвъ. Закѣнчивъ зазывомъ до палаты, щобы голосувала за резолюцію.

Пос. ґр. Войт. Дѣдушицкій промовливъ за резолюцію — въ интересѣ обохъ народѣвъ, бо й Полякамъ залежить на тѣмъ, абы Русины не жалувались, що имъ дѣе ся кривда. Власне треба уникати всего, що дае причину до сепаратизму, отже и сповняти жадания Русинѣвъ, сли тѣлько Русины ставлять ихъ тогдѣ, коли они е дѣйстно оправданій, а не тогдѣ, коли здае ся, що можуть щось уторгувати. Опінія рады повѣтовои мае свою вагу, але аргументы комісіи шкѣльнои мають далеко бѣльшу.

Пос. д-ръ Ольпѣньскій промовивъ за резолюцією и вѣдчитавши трактатъ въ Гадячи, котрымъ признано [а не додержано] рускому народови національну рѣвноправность, сконстатувавъ, що недодержане Поляками того трактату було початкомъ упадку Польщѣ. Нехай же теперь соймъ покаже ся справедливымъ и додержить того, що тогдѣ Русинамъ обѣцяно.

Пос. Вахнянинъ, полемізуючи зъ п. Торосевичемъ, сказавъ, що розвѣй народу рускаго е найсильнѣйшою тамою для панславізму и длятого треба ему дати можнѣсть свобѣднаго розвою національного.

Пос. Чарковскій-Голембскій заапелювавъ до всѣхъ послѣвъ маршалкѣвъ повѣтовыхъ, щобы станули въ оборонѣ поваги радъ повѣтовыхъ и голосували противъ резолюціи.

Пос. Міляновъ [людовець] промовивъ за резолюцією.

Пос. Фр. Енджейовичь заявивъ, що хочь не узнае потребы рускои ґімназіи въ Тернополи, буде голосувати за резолюцією, абы не заколочувати спокою въ соймѣ и показати Русинамъ, що Поляки сповняють навѣть не цѣлкомъ оправданій жаданя Русинѣвъ.

Пос. д ръ Савчакъ полемізувавъ зъ пос. Чарковскимъ-Голембскимъ, давнѣйше толерантнымъ, а теперь такимъ неприхильнымъ для Русинѣвъ. Ухвала тернопѣльскои рады повѣтовои не е выразомъ бажань населеня повѣту, переважно рускаго; впрочѣмъ дивна рѣчь, що о рускѣй ґімназіи рѣшало всего 13 членѣвъ рады...

По промовѣ ще п. Барвѣньского, котрый рѣвно полемізувавъ зъ п. Чарковскимъ, а вѣдтакъ по словѣ референта Целѣцкого приступлено до поименного голосования. Результатъ голосования приняли послы-Русины оплесками.

На нинѣшнѣмъ засѣданю соймъ ухваливъ справу увольненя податку особисто-доходового вѣдъ додатковъ краевыхъ; проектъ податку вѣдъ поборѣвъ службовыхъ вѣдосланно назадъ до комісіи податковои; вкѣнци розпочато шаршу дискусію надъ регуляцією спѣльныхъ грунтѣвъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Перше засѣданя нового Головного Выдѣлу „Просвѣты“ зъ дня 3 н. ст. лютого 1898.

1. Выдѣлъ уконституувавъ ся въ слѣдуючій способѣ: заступникомъ головы выбраный о. сов. Тороньскій, секретаремъ п. Яр. Грушкевичь, касіромъ о. Темницкій, контрольоромъ проф. П. Огоновскій, редакторомъ выдавництвъ дир. Борковскій, экономомъ о. Лежогубскій, бібліотекаремъ п. Панькѣвскій, директоромъ канцелярія судья Ол. Танячкевичь, для вѣдбиранн писемъ и посылокъ грошевыхъ п. Врецьона, завѣдателемъ каменицѣ д-ръ К. Левицкій, референтомъ для справъ читальныхъ д-ръ Пачовскій, референтомъ для справ філій п. Мостовичь.

2. Вызначено яко сталый день на засѣданя четверъ кождого тыжня.

3. Рѣшено розписати конкурсъ на другого сталого урядника зъ речинцемъ до кѣнця лютого с. р.; условія подадуть ся устно при зголошеню.

4. На отворене читальнѣ въ Ладичинѣ, [повѣту тернопѣльского] дня 13 с. м. рѣшено выслати п. Короля яко вѣдпоручника головного выдѣлу.

5. Принято до вѣдомости, що п. Король выѣзджае по 15 с. м. на люстрацію читальнь въ повѣтѣ перемыскѣмъ.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новѣмъ-Санчи!**

— **Нове вѣче въ повѣтѣ залѣщицкѣмъ.** Зъ Залѣщицкого одержуемо отсю вѣдозву:

„Гноблевый и неволеный довгими вѣками духъ свободы и самопѣзнания національного зачинае послѣдными днями будитись въ тыхъ особливо повѣтахъ, котрѣ до теперь не давали майже жадныхъ ознакъ житя и працѣ на народнѣй нивѣ. Дарма, що нашій историчній приятелѣ старали ся того духа приспати, заколысати та заворожити до довгого сну... До такихъ повѣтѣвъ належавъ до недавна и повѣтъ залѣщицкій. Доперва въ минувшѣмъ 1897 роцѣ повставъ тутъ живѣйшій рухъ, проявилась бѣльша охота до просвѣты и ширше заинтересоване справами публичными. Вѣдбулись два вѣча: одно въ Дзвинячи 23-ого сѣчня а друге въ Залѣщикахъ 15-ого грудня. Въ тѣмъ-же 1897 роцѣ отворено въ повѣтѣ десять читалень „Просвѣты“. Та въ Бозѣ надѣя, що на тѣмъ не скѣнчить ся. Жерело правды и науки, выдобувшесь разъ на верхъ, не высыхае, але ширшае та робить собѣ дорогу, щобы поплысти широкимъ русломъ пятомого житя и зрошувати ниву народнои працѣ. Мусять повстати новѣ читальнѣ, вѣча будуть скликуватись й на дальше. И отсе кружокъ людей доброи волѣ запрошуе нинѣшнымъ Вел. оо. духовныхъ, Чч. мѣщанъ и селянъ, якъ такожь нашихъ послѣвъ *на вѣче, що мае вѣдбути ся дня 15 н. ст. лютого въ Щитовцяхъ* въ домѣ читальнѣ „Просвѣты“. Рано вѣдправить ся въ мѣсцевѣй церквѣ богослуженѣ, а потѣмъ о 11 годинѣ почне ся вѣче зъ слѣдуючою програмою: 1) вступне слово, 2) політичне положене, 3) о святкованю недѣль, 4) справы громадскій, 5) справы повѣтовѣ, 6) школы народнѣ, 7) подѣлъ Галичины, 8) комасація грунтѣвъ, 9) спѣлки рѣльничѣ, 10) внесеня участниковъ вѣча. — *Вѣдъ Комітету.* [Прочій рускій часописи просить ся о помѣщене сеи вѣдозвы].

— **Поминальне богослуженѣ за упокѣй бл. п. проф. Олександра Огоновского** вѣдправить ся заходомъ родины покѣйного въ середу дня 9 с. м. въ церкви Успенія Пр. Б. о годинѣ 9-ѣй рано.

— **Зъ наукового товариства имени Шевченка.** Засѣданѣ секцій исторично-фільософічнои и фільольоґічнои вѣдбудуть ся дня 9 н. ст. лютого (въ середу) о годинѣ 6 вечеромъ зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: а) уконституованѣ секцій; б) рефератъ М. Грушевского „Примѣтки до исторіи Козаччины“; в) рефератъ В. Гнатюка „Рускій оселѣ въ Бачцѣ“.

— **Въ Камѣнцѣ струмиловѣй** вѣдбуло ся въ пятницю 4-ого с. м. засѣданѣ членѣвъ-основателѣвъ повѣтового політичного товариства „Селяньска Рада“. Въ складъ провізоричного выдѣлу товариства выбрано: о. Лавр. Діяковского зъ Полового, о. Ісид. Зельского зъ Милятина старого, д ра Гавр. Ступницкого и Гавр. Милькевича зъ Камѣнки. [Въ справѣ потребы введеня сего товариства въ житя помѣщене було недавно ширше письмо зъ Каменеччины.]

— **При доповняючихъ выборахъ трехъ членѣвъ до львѣвскои рады повѣтовои,** що вѣдбули ся дня 3 лютого с. р., выйшли зъ выбору: о. Григорій Гѣрняк, парохъ зъ Винник, Гринько Чичкевичь, господарь зъ Хоросна старого и Иванъ Федчишинъ, вѣйтъ зѣ Скнилова.

— **П. Иванъ Струмѣньскій,** радникъ двору при найвышшѣмъ трибуналѣ судовѣмъ, одержавъ вѣдъ цѣсаря хрестъ кавалерскій ордера Леопольда [а не Франць-Іосифа, якъ то хибно були донесли перші телеґрамы зъ Вѣдня].

— **Зъ Коломыѣ.** Дня 15 н. ст. лютого [вѣ второкъ] вѣдбуде ся въ Коломыи *одинокій рускій вечерокъ зъ танцями* въ сали касы ощадности. Комітетъ робить усильнѣ заходы, щобы вечерокъ пѣдъ взглядомъ забавовымъ выпавъ якъ найбѣльше вдоволяючо. Тому старае ся особливо о велике число добрыхъ, жвавыхъ дансерѣвъ, що не позволять нашимъ красавицямъ вѣдпочивати. Коломыйка зачне ся точно о 9-ѣй годинѣ вечеромъ Стрѣй для пань вечерковый або народный, для панѣвъ балевый. Для выгоды гостей буфетъ знаменитый, а цѣны умѣркованѣ. Хто бы черезъ недоглядъ не дбставъ ще доси запрошеня, зволить зголоситись ласкаво до выдѣлу „Родины“ въ Коломыи. Комітетъ ладить деякій несподѣванки нашимъ красавицямъ, а за те просить лише численно прибути на сей одинокій рускій вечерокъ въ столици Покутя. — *Комітетъ.*

— **Выдѣлъ Рускаго касина въ Стрыю** запрошуе отсимъ Вп Родимцѣвъ зъ ихъ родинами на вечерокъ зъ танцями, котрый вѣдбуде ся 15-ого н. ст. лютого. А що се буде *одинъ лишень вечерокъ* сихъ мясниць, тому просимо користати зъ сеи нагоды забавитись весело въ кружку приятелѣвъ и знакомыхъ. Выдѣлъ зѣ своеи стороны доложить всякого стараня, щобы забава выпала на загальне вдоволене участниковъ. Початокъ о годинѣ 8-ѣй. Вступъ вѣдъ особы 1 зр., білетъ фамілійный

для чотирохъ особъ 3 зр. Строй для панновияный, для мужчинъ балевый.

— **Загальнй зборы „Перемыского Бояна“** вбдбудуть ся въ середу 9-ого н. ст. лютого о годинѣ 6 вечеромъ а въ браку комплету того-жь дня о 7 годинѣ въ комнатѣ „Рускои Бесѣды“ въ Перемышли. Порядокъ дневный: 1) справоздане уступаючого выдѣлу, 2) выборъ нового выдѣлу, 3) внесеня и интерпеляції членовъ.

— **Выборы до станиславовскои рады повѣтовои** вбдкликала президія ц. к. намѣстництва рескриптомъ зъ дня 8 сѣчня с. р., а станиславовске староство повѣдомило о тбмъ всѣ громады. Выборы зъ курій сельскихъ громадъ мали вбдбути ся дня 8 н. ст. с. м. Яка причина вбдкликаня выборбвъ, не вѣдомо; але за славетного намѣстниковання кн. Санґушка се не перший выпадокъ...

— **Посолъ д-ръ Т. Окуневскій** помѣжь многими привѣтами за свою промову при адресовбй дебатѣ въ соймѣ одержавъ такожь поздоровне письмо вбдъ ветерана москвофілбвъ Адольфа Ивановича Добряньского. Письмо се [надруковане въ „Галичанинѣ“] звучить въ перекладѣ на нашу мову: „Глубоко поважаный Русскій [sic!] Брате! Не можу писати Вамъ, хочь дуже радъ бы, обширно, бо не дае менѣ не уступивша доси томляча недуга; але все-таки годѣ менѣ не поздоровити Васъ за славный и якъ-разъ въ пору подвигъ, якимъ являе ся глубоко-обдумана Ваша бесѣда въ львбвскбмъ соймѣ. Въ семъ побѣдници! Нехай удержить Васъ Господь на хосенъ, честь и славу жестоко переслѣдуваного нашого народу на многая лѣта, чого вбдъ всего серца и вбдъ всего помышленія желае душевно Вамъ вбданый другъ и почитатель — Адольфъ Ив. Добриньскій“.

Нинѣ прислано намъ зъ Тернополя зъ просьбою умѣстити въ „Дѣлѣ“ отсю копію письма высланого послови д-ру Окуневскому: „При дебатѣ адресовбй до трону заговорили Вы устами мілібнбвъ руского народу, а живымъ аргументомъ Вашои бесѣды е негативна ухвала тернопбльскои рады повѣтовои що-до заснованя ґімназіи рускои въ Тернополи, чимъ на глумъ доведено се мирне и згбдливе поступоване братнього народу. Тернопбльщина безперечно поспѣшить небавомъ зъ подяками Вамъ за свѣтлу Вашу заяву при дебатѣ адресовбй до трону. Я поки-що зъ жѣночимъ поспѣхомъ складаю Вамъ и вбдъ руского жѣноцтва въ Тернополи щиру подяку зъ приятнымъ зазывомъ: постоята и дальше въ оборонѣ покривдженого народу руского, хоть бы и середъ якихъ невзгодинъ! Нашъ слабый, але горячій чувствомъ жѣночій голосъ нехай загрѣе Васъ и крѣпить до дальшои борбы. Въ тяжкбй хвили мы не опустимо Васъ, а въ рѣшучбй борбѣ станемо побочь зъ Вами — дамо волося своє на луки, а жемчуги на стрѣлы, а душу и тѣло радо положимо за Украину-Русь! — *За руске жѣноцтво въ Тернополи Марія Кручковска.*

— **Въ Печенѣжинѣ** завязавъ ся для звеличання 50-лѣтнього панованя цѣсаря комітетъ для основаня въ тбмъ мѣсточку захоронки для опущеныхъ дѣтей и сирбтъ вбдъ управою сестеръ служебниць. Мѣсцевый парохъ о. Шмериковскій оповѣщуе въ имени комітету, що ц. к. староство въ Коломыи рѣшенемъ зъ 28 грудня 1897 ч. 38720 дало дозвблъ збирати на тую цѣль складки въ цѣлбмъ коломыйскбмъ повѣтѣ.

— **Краєве бюро меліораційне** устроило на коридорѣ соймового будынку выставу земледолбвъ збораныхъ изъ змеліорованыхъ багонъ олеськихъ. Грунты, на котрыхъ устроено краєву досвѣдну стацію въ Олеську були зовсѣмъ неужитками, багна и торфовища, а по переведенбй меліораціи ростуть тамъ окоповй и струковй ростины а сѣно кошено 1897 року три разы. Особливо звертають на себе увагу великій бураки пашнй, зъ котрыхъ оденъ важить вбдъ 15 до 20 фунтбвъ. Олеську стацію досвѣдну устроено по части на дворскихъ а по части на селяньскихъ грунтахъ.

— **П. Павло Думка**, господарь зъ Купчинець пише намъ, що вбнъ не принявъ выбору выдѣлового „Подбльскои Рады“ въ Тернополи и до выдѣлу того товариства не належить.

— **Теплый лютый.** Зъ Залѣщицкого пишуть намъ, що въ Иваню надъ Дністромъ показувавъ дня 3 лютого с. р. термометръ на стѣнѣ противъ сонця + 15° Реомїра. Якъ бы такъ дальше, то мали бы мы вчасну весну.

— **Процесъ Василіянина о. Ортиньского,** що бувъ выначеный на 29 сѣчня въ окружнбмъ судѣ въ Стрию, вбдложено на внесене оборонця д ра Олесницкого для переведеня свѣдками доказу, що обжалованый терпить на хоробу epilepsia mentalis. О. Ортиньскій на місіи въ Стбльску коло Жидачева мавъ [якъ его винить прокураторія] при згадцѣ въ проповѣди о конфіскатѣ монастирского майна за цѣсаря Іосифа II. ужити выразу обиджаючого намять того цѣсаря, черезъ що допустивъ ся обиды цѣсарского дому. Некористно для о. Ортиньского вбзнали два свѣдки: жандармъ и оденъ селянинъ; другій свѣдки заявили, що обиджаючого слова не чули. Евентуальне увбльненя о. Ортиньского вбдъ обжалованя зависить вбдъ переведеня при новбй розправѣ доказу, що вбнъ справдѣ терпить на хоробу epilepsia mentalis.

— **Зъ Тлустого пишуть намъ:** Дня 26 н. ст. сѣчня с. р. згорѣвъ головный престолъ въ церквѣ въ Головчинцяхъ [філія тлустецкои парохіи] въ пбвъ годины по читанбй службѣ Божбй. Шкода выносить около 1000 зр. обезпечена въ товариствѣ „Дністеръ“. Причина огня незнана, бо того дня не уживано кадильниць и свѣтло по службѣ Б. погашено, а при вбдходѣ зъ церкви не замѣчено нѣякого тлѣючого предмету.

— **Про руско украинськй театры въ Россіи** надбславъ А. Н. до „Буковины“ такій звѣстки: Труна *Ивася Морова*, даваши вбдъ пбвъ року представлена лише въ глубокбй Московщинѣ, привѣхала до Симферополя (на Кримѣ). Порбвнуючи — каже А. Н. — вбдносины пбвнбчныхъ мѣстъ до трупы зъ полудневыми, мимоволѣ впадае въ око велика рбзница въ зрозумѣню якъ самыхъ выставъ, такъ и выговору украиньского на сценѣ. На пбвночи найбільше вражѣне роблять танцѣ нашій, такъ званый по московски „гопакъ“. На оборотъ въ Симферополи публика розбирае кожде слово, кождый выголосъ акторскій. Тутъ навѣть знайшлась жменя Украинцѣвъ, котрій зъ радостю и слезами въ очахъ слухають и витають сумну украиньску пѣсню! — Украиньска труна *М. Кропивницкого*, котра теперь перебувае въ Москвѣ, якъ читаемо въ газетахъ тутешныхъ — зъ постомъ выѣзджае въ Америку до Нового-Іорку, де заангажувавъ ей тамошный властитель театру. Пбсля условій труна мае складатись зъ 90 до 100 людей окрбмъ орхестры. Для забезпеченя трупы зложено въ державнбмъ банку въ Петербурзѣ 19 тысячъ рублѣвъ кавціи. — Труны *Мирославского* и *Захаренка* выѣхали въ Сибѣрь, де украиньскій театры роблять чудовій дѣла. — *Деркача* труна въ Закаспійскбмъ краю. — Труна *Саксаганьского*, котра перебувае въ Одесѣ, выставила пять новыхъ драмъ Карпенка-Карого: „По-надъ Дніпромъ“, „Бурлака“, „Чумаки“, „Грѣхъ покаянія“ и „Лиха искра поле спалить и сама щезне“.

— **Вбдъ Вп. о. Григорія Гбрняка,** пароха Винникъ, одержуемо отсе письмо: Въ 3. ч. „Дѣла“ с. р. була помѣщена допись зъ-пбдъ Львова, въ котрбй при згадцѣ про заведене святкованя 5 рускихъ днѣвъ святочныхъ у винницкбй фабрицѣ тютюну було сказано, що Львбвска Митроп. Консисторія не завдала собѣ труду, щобы сю справу належито пбдперти. — Супротивъ сего заявляю, що власне Впреосв. Ординаріятъ на прошене пбдписаного внѣсъ до В. ц. к. міністерства скарбу представлене въ справѣ стриманя працѣ въ ц. к. головнбй фабрицѣ тютюну у Винникахъ и своимъ высокимъ вплывомъ выєднавъ прихильне порѣшене тои справы, якъ свѣдчить рескриптъ В. ц. к. міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты зъ д. 9 жовтня 1897 ч. 22936, де мѣжь иншимъ сказано: „Міністерство скарбу, узнаючи безъ застереженя слушность поданыхъ могивбвъ, не опираючи ся въ засадѣ жаданю Впр. Ординаріяту, не може однакъ поминути взглядбвъ технічныхъ и практичныхъ предприняття... Стосуючись однакъ въ части до выраженого бажаня зарядило Міністерство скарбу замкненя Винницкои фабрики въ рускій свята, а именно: въ другій день Рождества Христового, Новый рбкъ, въ другій день святъ Великодныхъ, въ другій день святъ Зеленыхъ и такожь въ свято Вознесеня Господнього“. — *Григорій Гбрняк* руско-кат. парохъ у Винникахъ.

— **Справа перенесеня львбвскихъ заведень карныхъ** зъ мѣста по-за мѣсто була онбгды предметомъ нарадъ окремои комісіи выбраной радою мѣста Львова. Тая комісія згодила ся, щобы безплатно вбдступити правительству громадскій грунты на Богданбвцѣ [недалеко грунтбвъ державнои зелѣзницѣ на Городецкбмъ] для выбудованя тамъ заведень карныхъ, куда правительство перевело бы вязнѣвъ зъ т. зв. Бригідокъ при улици Казимирбвскій, зъ жѣночого карного дому при ул. Липовій и зъ судовыхъ арештбвъ при ул. Баторія. Заведене „Бригідки“ перебудовано бы и пристроено на помѣщене бюръ судовыхъ. Є надѣя, що на проэктъ сей згодить ся ц. к. правительство; та й повинно бы!

— **Страшна буря** шалѣла 24 н. ст. сѣчня [въ недѣлю] ранкомъ надъ Коломыею и по околичныхъ селахъ. Въ Коломыи на кблькохъ домахъ и каменицяхъ позривала дахи, повбдривала вбкна и потовкла шибы, поломила въ огородахъ дерева, а по селахъ повывертала кбшницѣ, стбжки сѣна и т. п. Давно вже не було тамъ такои бурѣ.

— **Зъ Косбвщины** пишуть до „Рус. Рады“, що въ косбвскихъ горахъ все ще лихва руйнуе легковѣрныхъ гуцулбвъ. Є села, де лихварѣ беруть 2 зр. мѣсячно проценту за 10 зр.! Чи ц. к. суды знаютъ о тбмъ?...

— **Зборы товариства** православныхъ буковиньскихъ священикбвъ вбдбули ся въ понедѣлокъ мин. тыждня. Головою товариства выбраный д-ръ Иванъ Цурканъ, а заступникомъ головы о. Несторъ Воробкевичъ зъ Кучурова великого и о. Евсевій Андрѣйчукъ зъ Мамаївцѣвъ. До выдѣлу увбйшли оо.: Теофіль Драбикъ, д-ръ Евг. Козакъ, Исид. Мартиновичъ, Пет. Попескулъ, Конст. Поповичъ, д ръ Теодоръ Тарнавскій, д-ръ Ом. Воюцкій и Захаръ Воронка. Зборы рѣшили выдавати органъ свого товариства „Pastorul ortodocs“, розумѣесь лише по волоски, але замѣтне на кождый случай, що о. Браиланъ зъ Ґурагуморы пбдвѣсъ справу руску. Вбнъ остерѣгавъ, щобы вбдносити ся въ всякою толеранціею супротивъ Русинбвъ, бо за-для народнои нетолеранціи терплять интересы православнои церкви. На то вбдповѣдавъ о. Воронка, витаючи радбстно сей голосъ изъ волоского боку, и зазначивъ, що рускій панъ-отцѣ бажають жити въ приязныхъ зносинахъ въ волохами, чого найльпшимъ доказомъ е то, що такъ численно прибули на зборы.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** До коротки згадки про смерть тутешного мѣщанина бл. п. Петра Пацлавского додамъ ще пару датъ. Бувъ се старикъ звѣстный намъ Русинамъ зъ того, що лишь у него на цѣлый Перемышль була перша т. зв. суха лазня на Коровницкбй улици. Покбйникъ дожывъ позажного вѣку, бо 87 лѣтъ, и яко представитель мѣщаньства тѣшивъ ся въ Перемышли передъ лѣтами позагою. Бувъ радным мѣста довгій лѣта, бувавъ запрошуваный яко представитель нашого мѣщаньства на всѣ офіціяльній принятя у нашихъ епископбвъ. Въ публичнбмъ рускбмъ житю не бравъ нѣякои участи, якъ се взагалѣ було давнѣйше прикметою цѣлого мѣщаньства въ Перемышли; однакъ своѣй народности и руского обряду покбйный нѣколи не выпиравъ ся, а противно, въ сферахъ, де обертавъ ся, неразъ рѣзко обставъ за Русинами. Належавъ до богатшихъ мѣщанъ перемыскихъ, а просторы при Львбвскбй улици, на котрыхъ нинѣ побудований численній касарнѣ и иншій будынки войсковій, якъ пр. „райтшуля“, були его власностію. Въ пбзнѣйшихъ лѣтахъ не мбгъ покбйный вже працювати, тожь треба було жити изъ заощадженого гроша, котрого зновъ надто богато не було, бо нашому чоловѣкови звычайно не щастить ся; другій поробляли на выласненяхъ въ цѣляхъ войзковыхъ великій грошѣ. Нинѣ суху лазню въ Перемышли вже вбдъ кблькохъ лѣтъ провадить сестрѣнокъ покбйного п. Пбдлящецкій пбдъ назвою „Лазенки Ванды“. Єсть се вже закладъ урядженый въ комфортомъ пбсля новѣйшихъ вымогбвъ, а рбзнить ся вбдъ „шафки“ п. Пацлавского, якъ небо вбдъ землѣ. П. Пбдлящецкому веде ся навѣть дуже добре, тблько вбнъ за мало признае ся до Русинбвъ, бо хоть Русины бувають дуже численными гбстьми его, то вбнъ передплачуючи польскій и нѣмецкій часописи для другихъ гостей, не хоче чомусь для рускихъ передплатити рускои часописи. До поважного покбйника-старика даннои даты годѣ було мати пбдъ тымъ взглядомъ претенсію, але до п. Пбдлящецкого, сына руского священика, пароха зъ Бобятина, вже можна ей мати. На жадане кблькохъ офіцирбвъ передплативъ п. Пбдлящецкій таке нѣчо не варте Interessantes Blatt, а на представленя Русинбвъ оправдувавъ ся, що не мае фондбвъ. Якъ же то? хиба Русины за купѣль не платять? Впрочбмъ се вже рѣчь самыхъ Русинбвъ, щобъ о се постарали ся такъ само, якъ вже постарались о те, що нинѣ въ Перемышли майже у всѣхъ кавярняхъ и прочихъ публичныхъ локаляхъ есть „Дѣло“. — *Перемышлянъ.*

— **Негбдный жартъ** зворушивъ тамтого тыждня мешканцѣвъ мѣста Станиславова. Якась женщина, молячи ся на кладовищи, почула стогны зъ-пбдъ свѣжои могилы помершого директора ґімназіи Керекярта. Перелякана повѣдомила о тбмъ зарядъ кладовища а кладовищна служба, удавшись на могилу, ствердила правдивбсть факту. Повѣдомлено бурмістра. Заки выслано комісію для вбдкопаня могилы, вѣсть рознесла ся по мѣстѣ, тожь на прибуте комісіи дожидали вже товпы публики при кладовищи. По вбдкопаню гробу показало ся, що тѣло вже розложило ся. Тогдѣ выкрыто, що то хтось допустивъ ся негбдного жарту, вклавши до сусѣдного гробу покритого дошками. Заряджено слѣдство.

— **Попавъ у лапку!** Одинъ жидъ въ Белзѣ, зауважавъ, що вбдъ якогось часу хтось забирае ему ночію зъ складу вугля крбзь отворъ въ стѣнѣ лихо збудованои шопы. Хитрый жидъ наставивъ въ шопѣ при самбмъ отворѣ лапку. Заразъ першои ночи злодѣй, всунувши отворомъ руку, замѣсть вытягнути — брылу вугля, зловивъ ся въ зелѣзну лапку. Дрожачи зъ страху и зимна мусѣвъ неборакъ чекати змилуваня. Бувъ бы и замерзъ, якъ бы не его вѣрна супруга, котра не могучи дочекатись чоловѣка, заряднла за нимъ облаву и найшла его въ такбмъ незвычайнбмъ положеню. Тогдѣ збудила властителя магазину вугля, а той пбзнавъ въ злодѣю — жида, и то заможного горожанина.

— **Вбджила!** Одна перемыска часопись подае такій цѣкавый выпадокъ: Въ Фалькенберзѣ коло Нижанковичъ умерла на сухоты 31-лѣтна женщина замужна Марія Богдановичева, Родина збрала ся коло умираючои, а видячи близьку смерти, подали умираючій свячечу свѣчку и почали молити ся. Умираюча закбнчила жите и скостенѣла, вбддыхъ перестачъ, серце не било. По дошбвъ часъ, коли родина заходила ся вбдъ плачу, померша прибудила ся, отворила очи, вбдыскала повну притомнбсть и сказала: „Чого плачете? Менѣ тамъ такъ добре було, я виносила ся въ гору и була вже высоко у воздусѣ.“ Була жива ще якійсь часъ, а опбсля померла супокбйно.

— **Щасливе мѣсто!** Мешканцѣ мѣсточка Клінґенберґъ въ долѣшнбй Франконіи надъ Меномъ, щасливій люде, бо не тблько, що не платять нѣякихъ податкбвъ, але ще дбстаютъ вбдъ управы мѣста рбчну платню, до котрои причиняе ся велика фабрика глиняного посуды, власность мѣста. Дохбдъ въ 1897 р. выносивъ 90.000 марокъ, а що мѣщанъ въ Клінґенберзѣ есть 30, то по оплаченю податкбвъ кождый дбставъ ще 800 марокъ.

— **Дрббни вѣсти.** Въ сѣчни замерзъ вразъ изъ кбньми въ дорозѣ зъ Тернополя до Драганбвки господарь Петро Чубатый, а на луцѣ ксс. Домініканбвъ пбдъ Збонсками за львбвскою жовкбвскою рогачкою знайдено замерзалого старого чоловѣка, около 60-лѣтного; догадують ся, що се жебручій дѣдъ зъ Дорошева пбдъ Львовомъ. — Онбгды покусавъ у Львовѣ кбнь господаря зъ Зубрѣ Гната Вернацика, коли дававъ ему ѣсти; кбнь вбдкусивъ ему долѣшну губу и кусникъ бороды; покалѣченого вбдставлено до головного шпиталю, але вбнъ зъ-вбдги за кблька годинъ утѣкъ. — Рада мѣста Городка надала п. Давидови Абрагамовичеви почетне горожанство за якійсь заслуги; за якій, того не сказано. — Розпущена Ruch-омъ katolick-имъ неголоска, що аґітаторъ-соціяліетъ Шіфляръ, побитый стояловцями, померъ, показала ся неправдивою. — Въ Ямельници коло Сколього чути було дня 30 н. ст. сѣчня громы зъ блискавицями. — Въ Москвѣ мае повстати институтъ медичный для женщинъ, а знаный промысловець московскій В. А. Морозовъ жертуе на сю цѣль мілібнъ рублѣвъ. — Судъ въ Москвѣ засудивъ недавно одного славного злодѣя, Куракина, за крадѣжь брилянтбвъ зъ одного склепу на 16 лѣтъ тяжкои вязницѣ и на рѣзки. Той Куракинъ одинадцять разбвъ утѣкавъ зъ тяжкихъ роббтъ, а три разы зъ острова Сахалина; разъ утѣкъ зъ-вбдтамъ до Японна, представивъ ся тамъ россійскому консулеви за подорожного, що выратувавъ ся зъ розбитого корабля, и консуль помбгъ ему вернутись до Россіи — Въ Краковѣ померла сими днями въ 46-бмъ роцѣ жита Теодосія зъ Добрянськихъ Рудницка вдова по професорѣ ґімназіи въ Коломыи. — Россійскій теперѣшній банкноты по 5, 10 и 25 рублѣвъ будуть въ обѣгу лише до 1-ого сѣчня 1900 р. — Россійске міністерство комунікацій розслѣджуе теперь проэктъ будовы нового зелѣзничого шляху въ люблиньскій губернїи въ напрямѣ до австрійскои границѣ, вбдъ Холма до Томашева и Белзца. — Президентъ львбвскои апеляціи д-ръ Тхуржницкій выѣхавъ на шесть днѣвъ до Вѣдня. — Въ Люблянѣ зновъ затрясла ся 6-ого с. м. земля. — Въ Краковѣ померъ польскій маляръ Леопольдъ Лефлеръ, професоръ школы штукъ красныхъ. — Члены рускихъ товариствъ въ Чернбвцяхъ пращали вчера вечеромъ въ „Рускій Бесѣдѣ“ о. Добряньского, котрый зъ Черновець переноситъ ся до Бучача.

— **75.000 коронъ** то головна выграна льотерії на памятникъ архикняза Евгенія. Звертаемо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненя вбдбуде ся дня 11 лютого.

Наука, штука и література

— **П. Франтішекъ Ржегоржь** помѣстивъ въ фейлетонѣ 36 числа пражского дневника Národní Listy статью п. заг. „Pohádky karpatských Lemkův. Z ust lidu sděluje Frant. Řehoř“. Авторъ подае чотири казки зъ Рихвалда, а именно: Кривда и правда, Страхбте въ касарни, Соломонъ и Мачоха.

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— **Именованя.** Львбвскій высшій судъ краевый именувавъ авскультантами практикантбвъ судовыхъ: Жигмонта Михаила Гана, Ивана Завистовского, Іосифа Крамера, Вільгельма Еразма Пфіцнера, Володислава Ґустава Шмідта, Августа Лоницкого, Ивана Турчмановича, Алексея Салака, Симеона Вороха, Людвика Радваньского, Здислава Щастного Родзинкевича, Миколая Богуцкого и Лаврентія Заградника. — Міністеръ скарбу именувавъ старшихъ контрольорбвъ технічнои контролѣ скарбовои: Богд. Гофа, Алекс. Адельмана, Каз. Клебковского, Ант. Свйонтковского и Брон. Айдукевича инспекторами технічнои контролѣ скарбовои, а контрольора Стан. Чарновского старшимъ контрольоремъ. — Высшій ц. к. судъ краевый у Львовѣ именувавъ канцелярійного офіціяла въ Станиславовѣ Іос. Ебнера ведучимъ грунтовій книги при урядѣ книгъ грунтовыхъ львбвского суду краевого.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 7 лютого. Дня 5 с. м. на довѣрочнбмъ засѣданю екзекутивного комітету славяньскихъ студентбвъ высшихъ шкблъ вѣденьскихъ явила ся депутація запрошеныхъ студентбвъ-Русинбвъ и зложивши заяву, що студенты-Русины не можуть пти спбльно зъ Поляками и Чехами, бо польскій и ческій послы въ радѣ державнбй стоять противъ интересбвъ руского народу, опустили салю нарадъ.

Вѣдень 7 лютого. Славяньскій студенты збрали ся вчера на нараду, щобы запротестуваги противъ напастей изъ стороны Нѣмцѣвъ. Нѣмецкій студенты уладили пять зборбвъ, на котрыхъ мали такъ само жалуватися на зачѣпки изъ стороны славяньскихъ товаришбвъ. Поліція, боячи ся, щобы не ударили одни на другихъ для розбитя зборбвъ, выступила сильными вбддѣлами. Славяне по зборахъ стали спѣвати „Гей Словане!“, але поліція не позволила на спѣвы и арештувала кблькохъ студентбвъ. Врешть проминули всѣ зборы спокбйно.

Sonn- u. Montags Ztg. доносить, що хибна е вѣсть, мовь бы рада державна мала бути скликана на день 8 марта; такъ само хибній суть вѣсти, мовь бы правительство наставало на скоре закбнчене нарадъ ческого сойму, якъ и здогады о речници выдання новыхъ розпоряджень языковыхъ. Той самъ дневникъ девѣдуе ся, що міністерство просвѣты мае выдати рескриптъ до ректоратбвъ тыхъ академій, въ котрыхъ панують заколоты студентбвъ, и указати способы, якими бы можна назадъ привести ладъ и спокбй. Найважнѣйшимъ зъ тыхъ способбвъ е ранше закбнчене пбврбчя; въ такбмъ разѣ заощадить собѣ правительство потребу такого острого выступленя противъ студентбвъ, якого ихъ провокуюче поведене и повага власти вымагають.

Вчера вбдбула ся пбдъ проводомъ бар. Ґавча кблькогодинна нарада міністрбвъ. Ческій маршалокъ краевый кн. Лобковицъ конферувавъ вчера довго зъ президентомъ міністрбвъ, мабуть въ справѣ дальшои працѣ ческого сойму.

Прага 7 лютого. Въ нѣмецкбмъ университетѣ застановлено выклады до 18 с. м. На техніцѣ не застановлено выкладбвъ, але и не читають ихъ, бо студенты не являють ся. Сегодня мають оба ректораты оповѣстити конецъ першого пбврбча.

Парижъ 7 лютого. *Нинѣ починае ся процесъ Золѣ.* Gaulois доносить, що міністеръ вбйны позволивъ офіцирамъ, пбзваннымъ на свѣдкбвъ въ тбмъ процесѣ, явити ся передъ судомъ присяжныхъ. Дневники доносять, що станъ здоровля Драйфуса е дуже сумный; е ее старець надъ гробомъ и майже збожеволѣлый. Хочь бы *прийшло до ревізіи процесу*, котра дала бы ему волю, то не довго вже мбгъ бы нею тѣшити ся.

Вѣдень 7 лютого. Розпорядженямъ міністра просвѣты замкнено курсъ зимовый у всѣхъ высшихъ школахъ нѣмецкихъ въ Австріи.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлегмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѡдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѡдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 108—?

Надѡслане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѡвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѡдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѡй ч. I.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѡмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвинкѡвъ. — Замовленя зъ провінцій вѡдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Копернициій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Цѣна збожа и другихъ продуктѡвъ.

4 н. ст. лютого 1897.

Львовъ: Пшениця 10·50 до 10·85, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·— до 6·80, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·80, овесъ 6·80 до 7·—, рѣпакъ 11·50 до 12·75, горохъ 6·70 до 9·—, вика 5·25 до 5·75, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бѡбъ —·— до —·—, бобикъ 5·50 до 6·—, гречка 7·75 до 7·—, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·20 до 6·—, хмѣль 30·— до 60·—, за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѡвъ —·— до —·— зр.

Въ четверъ дня 17 н. ст. лютого 1898 вѡдбудуть ся о год. 5 по полудни въ комнатахъ Руской Бесѣды въ Перемышли (Рынокъ, ч. 24, I. поверхъ) четверта звычайна

Загальна Зборы
общества взаимного кредита
„ВѢРА"

товариства зареестрованого зъ обмеженою поруком въ Перемышли, на котрѣ маемо честь П. Т. членѡвъ снмъ запросити.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1. Отворене Зборѡвъ черезъ председателя Совѣта управляючого.
2. Справоздане Дирекціи зъ дѣяльности за рѡкъ 1897.
3. Справоздане комісіи шконтруючон.
4. Роздѣлъ чистыхъ зыскѡвъ.
5. Выборъ 2 членѡвъ и 1 заступника Совѣта управляючого.
6. Затвержденє выбору 2 членѡвъ Дирекціи и 2 заступникѡвъ.
7. Внесеня и интерпеляція.

Вѡдъ Совѣта управляючого Общества взаимного кредита „Вѣра", тов. заресет. зъ обмеженою порукою.

Перемышль въ лютѡмъ 1898.

О. М. Копко, секретарь. — Д-ръ Н. Антоневичь, председатель.

Звертае ся увагу П. Т. Членѡвъ, що пѡсля приписѡвъ §. 10 уст. а) право голосу маютъ лишь тѣ члены, котрѣ зложили що-найменше оденъ повный удѣлъ. 47 1—3

БРИТВЫ знаменитѣ англійскій и зъ Солінгенъ (пѡдъ гваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевѣ зъ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

КУХАРКА РУСКА

въ мовѣ рускѡй выйшла зъ друку и обнимае:

Науку варенія знаменитыхъ правдиво рускихъ стравъ. Найрознѣйшій зупы и додатки до зупъ. — Всякій печенѣ — зразы, бігосы, туляшѣ, флячки, кльоты и т. п. — Науку роблени сосѡвъ горячихъ и студеныхъ. — Мариноване шинокъ и всякои баранины. — Знаменитѣ рулады. — Найрознородиѣйшій мучній легомины. — Приладжене знаменитого набѣлу и т. п.

Цѣна 70 кр. 12 4—4

По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылае franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА
Ст. Манецкого и Спѡлки
Львовъ, Готель Жоржа.

Гарцкѝ канарки
самцѣ

добрѝ спѣваки и до приховку, по 7 марокъ за штуку, 3 штуки 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За послѣплатою, гарантуе ся за живу посылку.

Julius Häger,
St. Andreasberg (Harz.)
28 5—8

Русинка интелігентна

осиротѣвши, глядае мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавѝ зголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житеписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта".

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленѝ примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

ТУТКИ цигаретовѝ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пѡдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА**, площа Капітульна № 3.

Шифоны, Ширтинґи

зъ фабрики Б. Шролля Сына

продае пѡсля цѣнника фабричного Магазинъ 4

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219 и опроцентовуе ихъ по

4½% на рѡкъ.

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожнѝ вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІЯ.

92 61—?

Въ домѣ учителя у Львовѣ

знайде умѣщене и опѣку оденъ або двохъ ученикѡвъ. Близша вѣсть въ редакціи „Дѣла". 38 3—3

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ

ВѡДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручае мясо:

волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканє мясо.

ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львовъ Рынокъ ч 3.

41 3—24

ФАБРИКА

цукрѡвъ десеровыхъ и гербатникѡвъ

ведена на спосѡбъ Вартавскій

ИВАНА ГЕФЛІҐЕРА

(передъ тымъ Адольфа Горвата)

Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)

приторучае:

½ кільо знаменитыхъ Цукрѡвъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевѝ 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочѣвъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатникѡвъ Варшавскихъ *недорѡбанои доброты, загально хвалены* 80 кр
½ кільо Карамелькѡвъ надганыхъ 50 кр.

А такожъ приторучае рѡжнѝ иншѝ выробы, все свѣжѝ у великѡмъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю.

Коробки картоновѝ **gratis**

288 [45—?]

ЗООЛЬОГІЯ

на низші класи шкіл середніх. Написав Іван Верхратскій. Видане р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѡвъ

зъ руской ботанічной термінольогіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора. Хто замовлае у автора що найменше два примірники із зга даних виданій (пр. два примірники Зоольогіи або два примірники Ботаніки або два примірники Спису або один примірник Зоольогіі і один примірник Спису або один примірник Ботаніки і один примірник Спису), тому висилае ся жадані книжки и протягі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА

отворена вѡдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.

ВЪ СѢМЪ ТЫЖДНІ

ОСТРОВЪ МАДЕЙРА

Рухъ лодокъ при прибутю кораблѣвъ, Фунчаль, Белли Вісти, Левада, Долина, Вентура, Мачіто, Бананы и Пальмы, Подорожнѝ несеный въ гамакахъ, Санки запряжены быками.

Вступъ 10 кр. 40 1—?

Подяка.

Неумолима смерть въ недѣлю о Закхею, дня 18 (20) сѣчня с. р. забрала намъ найдорожшого и найлѣпшого мужа и батька, Ивана Бандуровича, горожанина въ мѣсточку Сколѣмъ. Въ сѣмъ тяжкѡмъ горю нашѡмъ найсолодшою розрадою стали для насъ: Вп. п. Григорій Врецьона, професоръ ц. к. учит. семинарія мужескон у Львовѣ, Всеч. о. Василій Давидякъ, парохъ зъ Тухлѣ, и Всеч. о. Ярославъ Лучакѡвскій, парохъ зъ Коростова. Они то зъ подальшихъ сторбинъ помимо лихон поры прибули радо на похоренъ Покѡйника и причинили ся вельми до украшеня и возвеличеня всего похоронного богослуженя дома, въ церквѣ, на дорозѣ и на кладовищи спѡльно зъ мѣсцевымъ душпастыремъ Всч. о Володимиромъ Мартинковымъ. Въ сѣмъ сумнѡмъ похоронномъ обрядѣ взяли участь радо такожъ п. Ант. Дудровичъ, управитель мѣсцевои школы, п. Ст. Корчиньскій, нотар. конципіентъ, п. Иванъ Цукачъ, учитель зъ Побука, та славетне мѣщаньство и селяньство руске мѣсточка Сколього.

Тожъ всѣмъ Вамъ Высокоповажанй Добродѣѣ и Тобѣ, Честне Мѣщаньство та Селяньство скѡльске, складаемо за се отсимъ письмомъ прилюдно щиро-руску подяку. Особливо же сердечно дякуемо отъ души и сердца Вп. п. Григ. Врецьонѣ за всѣ безинтересовнѝ заходы и труды пожертвованѝ якъ у Львовѣ, такъ и въ Сколѣмъ нашому покѡйному мужеви и отцеви, а Всч. о. Вас. Давидякови за гарнѝ, трогательнѝ надгробнѝ слова. Мы не въ силѣ вѡдплатити ся Вамъ за всю Вашу сердечну дѣйсто христіяньску послѣдну услугу, вѡддану щасливому Покѡйникови, бѡльше може яко щирому Русинови, нѣжь яко нашому мужеви та батькови. Тожъ приймѣть вѡдъ насъ за Свои щирѝ труды подиктованѝ Вамъ Вашимъ добрымъ, щиро-рускимъ сердцемъ, такожъ щиро-руске спаси-Бѡгъ — зъ прилюднымъ заявленемъ, що поки нашого житя на земли, молити будемо Всемогучого Господа Бога о ласкаве надѣленє Васъ постѡйно крѣпкимъ здоровлемъ и постѡйно тревалымъ щастемъ на многѝ ще лѣта для добра Вашихъ близшихъ рѡдныхъ и намъ спѡльнои ширшои родины, Руси!

Сколе, дня 20 сѣчня (1 лютого) 1898.

Екатерина зъ Тычиньскихъ Бандуровичева жена, *Михайло Бандуровичъ* сынъ. 49 1—1

По значно низшѡй цѣнѣ якъ деинде!

поручае ся:

ОБРАЗЫ на тетраподъ за склономъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образѡвъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ бляшанѝ зъ пружинами лякированѝ по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармоніѝнѝ по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженѡй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудни въ великѡмъ выборѣ вѡдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рѡжнѡй величинѣ вѡдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБѠРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональнѝ, Павуки [Полікандры], Лямпы передъ ікони и іконостасъ, Лѣхтарѣ рѡжного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры свитѝ, Подставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ дише въ

Торговли и рукодѣльнѣ

Свг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 39—?

3. АКАДЕМІЧНА 3.

БОТАНІКА

на висші класи шкіл середних. Пѡсля учебника д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 ц. в. а.

Д-ра Осипа Ростафиньского

БОТАНІКА

на низші класи шкіл середних. На язык рускій переложив Іван Верхратскій. Видане друге р. 1898. Ціна 70 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѡвъ

зъ руской ботанічной термінольогіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходить о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ голови. дворець	2.08		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
Нічні			**Нічні**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ голови. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на голови. дворець		7.05	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вимком попередника		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
3.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на голови. дворець			„ Підволочиск з головного двірця
	10.20	„ Стрия, Хирова 7	10.50	11.00	„ „ з Підзамча
	12.10	„ Лавочного		11.37	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 5 го ими вечером до 5 годинн 59 мінут рано. 5

Львы на памятникъ архикнязя Евгена

9 15—? **Головна выграна**

Тягнене уже въ Пятницю.

75.000 КОРОНЪ

Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбавмъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Видавець и одповѣдальнѝ редактор Ищакъ Белей. **Папѣръ зъ фабр. Черляньского.** **Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѡдъ зарядомъ Іоанникія Гренька.**

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 21. Львовъ, Второкъ 27 Сѣчня (8 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ понеділокъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Stadterstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатаній вóльній вóдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одного стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсѣданє“ по 25 кр. а. в.

Недѣлки и инші денесенія приватні числитъ ся по 15 кр. вóдъ стрóчки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбóльше новыхъ передплатникóвъ.

Вóдъ выдавництва „Дѣла“.

Вылѣзло шило зъ мѣшка...

„А вы ту що хочете? Польщу будувати? Идѣть собѣ въ Богомъ! мы Русняки.“ Такъ сказавъ хлопъ обряду латиньского въ Слобóдцѣ до кс. Ігнацого Ракшиньского, коли ему той зачавъ говорити о Польщи, о королѣхъ, о лицаряхъ польскихъ, о давныхъ часахъ. „У него [того хлопа] цѣле понятє Польщѣ идентифікує ся зъ панщиною“.

Такій и тымъ подóбній „gorżkie żale“ выспѣвавъ кс. Ракшиньскій въ „Ruchu katolickim“ [ч. 22 зъ 28 сѣчня 1898] въ статьѣ „Stosunki polsko-ruskie na wsi“ — о „ciemnych głowach i sercach zruszczonej Polonii“. Що при такихъ нагодахъ, коли бѣдный „nadkresowy“ пробощь вóдкрывае свое серце, не обóйде ся безъ напастій на рускій обрядъ и на руске духовеньство, то рѣчь зрозумѣла, тому мы навѣть не мыслимо збивати всѣ напасти въ родѣ такихъ: „Wszyscy [księża] jednogłośnie żalili się na ciemnotę, pijaństwo, zdziczenie ogólne i *na duchowieństwo ruskie*, które bardzo gorliwie zajmuje się nawracaniem Polaków na Rusinów, przeciąganiem z obrządku łacińskiego na grecki. Oto próbka konkordyi w sumieniu nas obowiązującej od r. 1864.“ Кождый знае, що рѣчь дѣе ся а бодай дѣяла ся цѣлкомъ противно, т. є. що духовеньство латиньске захоплювало, де могло, рускій „duszyczki“, а жалѣ выходить зъ того, що теперь тая справа приходить троха трудніѣйше, вóдъ коли рускій священики лѣпше пильнують ся. Inde irae! Мусимо однакъ познакомити читателѣвъ „Дѣла“ зъ ревеляціями кс. Ракшиньского о „Полякахъ“ на Руси, а опираючи ся на тыхъ фактахъ, котрі вóнъ самъ наводить, вытягнемо конклюзію, правда, троха вóдмѣнній вóдъ конклюзій кс. Ракшиньского et consortes, але за те вѣрній и льогічній.

„Milion Polaków przeważnie Mazurów rozsianych pomiędzy ludem ruskim żyje we wschodniej Galicyi“ — а якій то Поляки? що ихъ вяже съ Польщею и съ идеею Ягайлонською? — то мимоволѣ вырывае ся самому кс. Ракшиньскому въ безладѣ его сумныхъ ревеляцій: „Lud nasz uległ silniejszemu liczebnie żywiołowi ruskiemu, przyjął jego zwyczaje, obyczaje, przez kojarzenie się małżeństw mieszanych, wzajemne blizkie pożycie sąsiedzkie, bywanie w cerkwiach na nabożeństwach, zasymilował się i *zruszczył się zupełnie*“. То фактъ незаперечений, котрый признае мимоволѣ кс. Ракшиньскій. Тіи Поляки, котрыхъ дѣды-прадѣды передъ вѣками зайшли на Русь, зручили ся цѣлковито, тожь тымъ менче могли спольщити ся тіи Русины, котрі рóзными способами були перетягненій на обрядъ латиньскій. Коли зручили ся, то не могуть бути нинѣ причисленій до Полякóвъ, бо самъ обрядъ латиньскій не дае ще до того правá, якъ се самъ кс. Ракшиньскій цѣлкомъ слушно признае троха низше, жалуючи ся на миму рóвнодушнóсть хлопа-латинника до обряду латиньского, „ściśle związanego z narodowością *w jego pojęciu*“, отже не въ понятю кс. Ракшиньского et consortes. А може мимо всѣхъ признакъ приналежности латинникóвъ-хлопóвъ у всхóднóй Галичинѣ до народу рускаго вважуть ихъ бодай въ части въ „историчною Польщею“ ще якійсь нéвыгаслій въ серцяхъ ихъ традиціи, спомины? — „Dawniej nikt tak gorąco ludem się nie zajmował [якъ теперь кс. Ракшиньскій et consortes], nie odświeżał i nie umacniał w jego pamięci wspomnień na Ruś przyniesionych, to też je zatracił i nawet *mowy swojej się wyrzekł...*“ А дальше: „Мów mu coś o Polsce, o królach, o bohaterach naszych, o dawnych czasach, niechętnie tego słucha; *u niego całe pojęcie Polski identyfikuje się z pańszczyzną*“.

То загальна судьба всѣхъ найбóльш-культурныхъ инородцóвъ, котрі оточений збитыми масами автохтонóвъ мусять зъ часомъ, пóдлягаючи тысячнымъ вплывамъ окруженя, асимілювати ся, покинути свои давній звычаѣ, обычаѣ, мову, а тымъ бóльше, о скóлько они не мають можности штучно плекати давні традиціи, вынесеній зъ вóтчины, зъ котрои прибули, або и не мають потягу до давныхъ традицій въ родѣ „pańszczyzny“. Натурально, процесъ поступае ще скоршимъ темпомъ, коли — якъ въ данóмъ случаю — мешканцѣ краю цѣлкомъ не стоять на низшóмъ степени культуры вóдъ кольонистóвъ, а пóдъ многими взглядами перевышають ихъ, хотяй кс. Ракшиньскій намагае ся реклямувати для люду польского далеко высшій степень розвитку... Помѣжь нашимъ народомъ зручили ся не самій тóлько кольонія польскій, але и многій иншій — Сербы, Чехи и Нѣмцѣ на Украинѣ.

Впрочóмъ самій Поляки радо годять ся на се право природы, коли ходить о ихъ власну націю. Кóлько то Нѣмцѣвъ, котрыхъ имена ще нинѣ вказують на нѣмецке походженє, стало ся Поляками и они неразъ черезъ свою „rabies teutonica“ стають найзагорѣльшими пропаґаторами Польщѣ на Руси? Досыть показати на клясичный прикладъ кс. Zeller-a въ Стрыю. А для кс. Ракшиньского, котрый [якъ каже] знае такожь Теребовельщину, наведу яко прикладъ священникóвъ латиньскихъ въ парохіи З. теребовельского деканата. За пóвтора року було тамъ трехъ священникóвъ: Breiter, Pelz и Weiss; оденъ зъ нихъ ще до своєи мамунѣ говорить по нѣмецки, але пóдъ взглядомъ забаганокъ польонізаційныхъ въ нѣчóмъ не уступае кс. Ракшиньскому — „rodowit-omu“ якъ сподѣваемось Полякови. Що-жь робити Нѣмцямъ? Чи будуть „gorżkie żale“ выливати надъ тыми затрачеными Нѣмцами, надъ тымъ „мертвымъ, недвижимымъ, безкористнымъ для нихъ вóтчины капіталемъ“?

Але кс. Ракшиньскій et consortes не дають за выграну. „Rzecz jasna, że obowiązkiem naszego oświeconego społeczeństwa ratować ten znaczny kapitał narodowy“. А зробить се... „kościół, kapliczka w każdej wiosce, gdzie tylko odrobina jest Polaków, będzie *i twierdzą narodową* i pochodnią rozświecić zdolną ciemne głowy i serca zruszczonej Polonii...“

Отже выразно, безъ обинякóвъ высказано задачу „kościołków“ на Руси. Они мають бути розсадниками польонізації — „twierdzami narodowemi“. Справдѣ, кс. Ракшиньскому за его отвертóсть а Ruch-owi katolick-omu за явну пропаґанду польонізації Русинóвъ черезъ костелы — належить ся вóдъ насъ признанє. Бодай маємо чорне на бѣлóмъ, до чого мають служити костелы на Руси — „въ кождóмъ сѣльци, де є лишь одробина зручених Полякóвъ...“ а навѣть тамъ, де, якъ неразъ теперь дѣе ся, є ледви 2, 3 родины латиньскій.

Закимъ на пóдставѣ засадъ вѣры католицкои приступимо до сконстатованя, якъ властиво повиний обходити ся латиньскій священникъ зъ тыми зручеными Поляками и латинізоваными Русинами, — котрій, крóмъ мовы рускои, нѣякои другои мовы не розумѣють, мусимо застановитись, чи нинѣ, коли свѣдóмóсть народна мѣжь народомъ рускимъ чимъразъ бóльше будить ся въ его найширшихъ верствахъ, удасть ся ще Полякамъ назадъ спольщити тыхъ латинникóвъ, котрій вже зручений?

Нинѣ вже много свѣдомыхъ хлопóвъ-латинникóвъ въ рускóй части Галичины пóзнае, що обрядъ самъ не есть признакою народности, але звычаѣ, обычаѣ, мова становлять о приналежности до якои-небудь народности. Вже нинѣ много латинникóвъ-хлопóвъ иде рука-въ-руку зъ рускими хлопами, тымъ бóльше, коли пóзнають наочно, що ихъ вяже одна цѣль — справа хлопска. Коли ходить о справу хлопску, о пóднесенє стану хлопского зъ вѣкового упóдленя, деморалізація, о выборенє ему ширшихъ правъ політичныхъ и зносньйшои екзистенціи пóдъ взглядомъ матеріяльнымъ — то тамъ не може бути мовы о розъєдненю хлопóвъ рускихъ зъ огляду на рóзный обрядъ. Всѣ хлопы мусять станути противъ тыхъ, котрій не хотять розширенія правъ стану хлопского. Бо на осóбну партію, що складала бы ся зъ самыхъ хлопóвъ-латинникóвъ и обставала бы за интересами хлопскими, не могли бы чей-же и самій хлопы-латинники покладати великои надѣѣ, тымъ бóльше, коли видять, що спóльній заходы всѣхъ хлопóвъ ледви незначными можуть выказати ся результатами. А якъ же при тóмъ фатально складае ся для Полякóвъ, що власне тая партія, котра проклинуе Польщу на Руси, есть якъ-разъ партіею, противъ котрои всѣ хлопы на Руси безъ рóзницѣ обряду мусять боротись, обстаючи за правами свого стану, въ оборонѣ своихъ интересóвъ хлопскихъ. Чимъ подбала партія „историчнои Польщѣ“ на Руси, щобы хлопы того „łacha“ — якъ о Полякахъ выражае ся кс. Ракшиньскій — полюбили, почули симпатію до тои народности, котру на Руси репрезентують якъ-разъ негаторы и противники всѣхъ конституційныхъ правъ стану хлопского? Въ виду того власне интересы хлопскій мусять зъ поступомъ освѣдомленя сего стану чимъ-разъ бóльше збли-

---

ТИСА.

Оповѣданє **К. Міхсата.**

Тутъ въ нашихъ сторонахъ рѣдко чувати про низшу Угорщину. Лишь де-не-коли, якъ повернуть словацкій женцѣ зъ роботы, дасть ся почути якесь слово, а то: що тамъ є такій дурнѣ, котрій за грошѣ купують камѣне; що тамъ нѣгде не видно горы, котра бы хорошо обгортала околицю; що цѣлый тамошный край подóбный до величезной бочки зъ повыбиваными днами. И прошу-жь бути зъ того розумнымъ, якъ выглядае низша Угорщина!

Мешканцѣ тамошныхъ сторóнъ, а навѣть славній ихъ птахи, якъ чапля и журавель, вымінають нашу околицю, чимъ нашій люде цѣлкомъ не гордять ся... Они всѣ вандрують дальше... Лишь де-не-коли заблукаесь сюда одна зъ ихъ пѣсень, и то не простою дорогою. Принесе ей сюды зъ Пешту часомъ якась нянька тогдѣ, коли ей тамъ вже переспѣвають, и то не въ тóй цѣли, щобы нею серце загрѣти, лише щобы малій дѣти до сну лелѣяти. Бѣдній пѣсенѣ! така то ихъ доля..

Но въ моихъ дитинячихъ лѣтахъ рвавъ ся я цѣлымъ серцемъ въ тій сторóны, де зродились тій пѣсенѣ, де проходжують ся русалки и де тягнуть ся романтичній лѣсы, що не шумлять такъ дико, якъ нашій дерева, лише потихо шепчуть, коли вѣтеръ ѣжить и гладить широку и темну бинду, котру на мапахъ называють „Тисою“. Втóмъ случилось одного дня, що треба було вóдвезти въ институтъ до Сольнока мою старшу сестру Марійку. Нашъ опѣкунъ Целлі взявъ мене такожь зъ собою — разъ, щобы я мóгъ увидѣти низшу Угорщину, а по друге и то найважнѣйше, щобъ я дома не наробивъ збыткóвъ.

Я, розумѣесь, бувъ въ семóмъ небѣ, но моя сестричка дуже впала на дусѣ, бо-жь она въ-перше выѣздила зъ рóднаго села. Она всунула глубоко на лице хустину, котрою завязала голову, и не дивилась нѣ въ право нѣ въ лѣво, и ажь коли ей личко цѣлкомъ було мокре вóдъ слезъ, що текли зъ ей гарныхъ очиць, замѣтили мы, що она безъ перестанку плакала. Бо-жь наша люба Марійка була тогдѣ ще цѣлкомъ дитиною.

Дядька Целлього малá обходила околиця. Вóнъ куривъ рóвнодушно або дививъ ся на годинникъ.

— Околиця отъ якъ околиця, — говоривъ вóнъ. — Богъ сотворивъ всѣ околицѣ на оденъ ладъ.

На що ему було завертати собѣ голову такими марницями?

Мы ѣхали возомъ, однакъ рѣшили вóдъ Токаю до Сольнока плысти суднóмъ по Тисѣ. Кождый радивъ намъ той способъ подорожи, бо се выгóднѣйше и скорше.

Мушу тутъ ще замѣтити, що судна на Тисѣ вже тогдѣ не конче тѣшились доброю славою.

Нашъ вóзникъ, на имя Михайло Пернѣй, присадкуватый и простакуватый чоловѣкъ, зъ немилымъ выразомъ лица, котрый, якъ здавалось, не любивъ богато говорити, вóдповѣдавъ лишь нерадо на нашій пытаня.

— Коли вóдходить судно зъ Токаю?

— Ну, оно вóдходять завсѣгды, коли вамъ о се ходить.

Зъ вóдповѣди пана Пернѣя не можна було бути розумнымъ, но мы прибхали до Токаю въ самъ часъ.

Токай выдавъ ся менѣ чудово гарнымъ мѣстомъ. Одна зъ головныхъ улиць була вже тогдѣ вымощена камѣнемъ, однакъ въ такій способъ, що Пернѣй все провадивъ фѣру черезъ найбóльше болото по-при самъ брукъ, сѣпаючи на право и на лѣво вѣжками.

— Гей, рыжа, огниста! гей, вы! вйо! Чого лѣзешъ на камѣне, дурна!

Якъ сказано, мы прибхали въ самъ часъ, судно власне стояло готове до вóдъѣзду. Пернѣй зъ великою скоростію выложивъ нашій рѣчи на берѣгъ и коли мы заплатили нашому вóзникови и полагодили справу зъ властителемъ судна, хлопцѣ вóдъ веселъ занесли нашій пакунки до спóднои части судна, а мы повсѣдали выгóдно на покладъ.

— Отже се Тиса! — сказала зъ легковаженемъ моя сестричка, — якъ бачу, не рóзнить ся она нѣчимъ вóдъ нашои воды.

Дядько Целлі розсмѣявъ ся и сказавъ весело:

— Якъ же ты, дитино, представляла собѣ ей?

— Я думала, що въ нѣй вода рожева та що въ нѣй плывають золотій рыбки. Такожь водяній потворы сподѣвалась я тутъ увидѣти...

— О, ты малый дурнику!

При тыхъ словахъ дядько вщипнувъ ей въ-легка за выстаючій трохи пóдбородокъ, а щобъ ей побудити до смѣху, полоскотавъ ей трошки.

— Ось бѣжить зайчикъ, онъ-онъ-онъ!...

Но тóмъ личко малои Марійки трохи розъяснилось, бо-жь се було справ ѣ вже ажь надто смѣшно, що нашъ опѣкунъ бувъ такъ великою дитиною.

А теперь пóднявъ вóнъ ей до горы мовь ляльку и ставъ ей гойдати по-надъ водою, такъ що ей спóднички маяли по вѣтрѣ, а ей русе волосе розвѣялось довкола головы.

— А що, боишь ся? Ану, выходѣть вы, раки и водяній потворы, та ѣджте собѣ нашу Марійку!...

— Але-жь дядьку, щó вы таке выгадуете? — говорила она загнѣвана и глянула засоромджена на подорожныхъ, що напроти насъ сидѣли, на хлопчика, що мóгъ мати найбóльше одинадцять лѣтъ и притулившись до своєи матери, якоись грубезной женщины, приглядавъ ся тому, що дядько робивъ зъ Марійкою.

— Ну, я думавъ, що ты будешъ тѣшити ся, коли я зъ тобою бавлю ся.

— Добре, але-жь се прецѣнь не выпадае, нѣ, нѣ! — и она стрясла кокетливо своєю розбурханою головкою, — бо я... я-жь прецѣнь вже не маленька дѣвчина.

— Ты не маленька дѣвчина? А що-жь ты до лиха? Въ девятьохъ лѣтахъ! Ну, и се не зле; га-га! и дивись тутъ, чоловѣче, на котеня, що недавно вродило ся... оно вже розплющуе очи... Ну, ну, се не зле, треба хиба на все те выпити.

Подорожну торбу и фляшку носивъ дядько все коло себе. Въ торбѣ було повно зимныхъ стравъ, но фляшка була порожна.

— Гмъ! Ты не квокаешь, шельмо? Гмъ... Не було-бъ але, якъ бы ей де наповнити. Мы-жь прецѣнь въ самóмъ Токаю! Гей, пане лоцмане! коли мы вóдплываемъ? чи ще часъ?

— Ще цѣла година, — вóдповѣвъ старый лоцманъ изъ свого сѣдженя, кидаючи ворожій поглядъ на грубезну женщину, бо-жь щось подóбного хиба вóнъ ще не видѣвъ на своємъ суднѣ. Зъ невдоволенемъ вóнъ чухавъ ся по-за уши и муркотѣвъ, хитаючи злóбно своєю великою головою: — „Чому така якась не пускаесь собѣ на широке море, або не тримая ся суши. О, тамъ, де она выросла, мусить бути разъ урожайна земля!...“

Дядько скориставъ зъ нагоды. Година — то бувъ довгій, довгій часъ.

— Слухай, дитино, чи не пóйшла-бъ ты трохи зó мною на мѣсто? Возьмемо такожь малого зъ собою...

жати всѣхъ хлопбвъ въ рускбй части Галичины до себе и ще ббльше ихъ асимілювати...

Все те видять Поляки и замѣсть згодити ся зъ тымъ фактомъ або змѣнити свое поступованѣ, старають ся ратувати загроженый станъ ихъ панованя надъ Русію — польонізацію черезъ уряды, школы и костелъ. Який бы хто и мавъ понятя о задачи урядбвъ „автономічныхъ и неавтономічныхъ“, о задачи школы утримованои кровавымъ грошемъ податникбвъ — то певно нѣхто не признаеть того, що они повинни служити шовініямови польскому. А тымъ менче не може, не повиненъ мати такои задачѣ „костелъ“! Мы признаемо, що орґанізація церковна и вплывъ церкви много причиняеть ся до розвою и удержаня якои-небудь народности, але выключно шовіністично-національнѣ цѣли и таку пропаґанду проклямувати яко задачу и цѣль польскихъ „kościółków и kapliczek“ на Руси — то вже негбдне служительбвъ церкви!

Пбдносячи тую справу стаемо на чисто христіяньско-католицкбмъ становищи, котре такъ часто Поляки собѣ однымъ приписують, величаючи себе едиными католиками правдивыми, уважаючи Русинбвъ все яко скрытыхъ „szyzmatyków“...

На доказъ, що церковь не повинна служити шовіністично-національнымъ цѣлямъ, наводимо инструкцію Congregationis Episcop. et Regular. выдану до епископбвъ угорскихъ народностій не-мадярскихъ, щобы розпорядили науку катихизаціи удѣляти въ мовѣ рбднбй а не въ урядовбй мовѣ мадярскбй. „Того [сказано въ тбй инструкціи] вымагае зарбвно спасенія душъ а такожъ добро державы... Епископы повинни всѣмъ парохамъ и сотрудникамъ приказати: не вживати мовы мадярскои въ научуваню своихъ вѣрныхъ... Сли парохіяне говорять рбзными мовами а не всѣ достаточно розумѣють идіомъ мадярскій, то пароxи повинни постаратись, щобы и тымъ вѣрнымъ слово Боже голошене було въ питомбй мовѣ..

Часопись Correspondenzblatt f. kath. Clerus, наводячи тую инструкцію, такъ пише вбдъ себе [гляди „Hirtentasche“ ч. 8., додатокъ до 15 ч. Correspodenzblatt-у зъ 1896 р.]: „То старѣ якъ свѣтъ засады католицкои церкви, вбдъ котрыхъ неразъ були и в збочена, але не зъ вины кат. церкви, тблько зъ вины ея служительбвъ, котрѣ руководять ся або одностороннымъ шовінізмомъ, або політикою негбдною имени христіяньского... Римска конґреґація... выдае принесы тыкаючѣ ся науки реліґіи та голошеня слова Божого и въ тбмъ власне настае безпощадно, щобы тіи такъ важнѣ средства душпастирства не були надуживанѣ до *небортунных вправ* въ чужбй мовѣ, або до утриманя и до заманіфестованя національнои высшости и національнои переваги. Наука реліґіи малыхъ дѣтей не повинна чей-же служити до якихъ иншихъ цѣлей, тблько на то, щобы дѣти пбзнавали правды реліґійнѣ и о скблько можна найлѣпше собѣ присвоили. Подббно и зъ голошенѣмъ слова Божого въ проповѣдяхъ. Говорити проповѣдь въ мовѣ, котра для слухачбвъ *неврозумѣла а бодай тблько не цѣлкомъ зрозумѣла*, тблько на те, щобы, якъ комусь здае ся, поббльшити славу народу панующого або маючого переважный вплывъ, есть не тблько нерозумно, але такожъ несправедливо, есть рѣчію недостойною уряду церковного. Де побѣчь себе говорять кблькома мовами а декотрѣ зъ парохіянъ бодай не цѣлкомъ добре розумѣють мову, котрою переважна часть говорить, повинни душпастирѣ постарати ся, щобы и тымъ не многимъ голосило ся слово Боже въ ихъ рбднбмъ языцѣ. Коли душпастырь самъ того не потрафить, повиненъ постаратись, о скблько се можливе, щобы зробивъ се хто другій. Священники, котрымъ залежить на спасеню душъ, всѣми часами поступали пбсля тыхъ засадъ не лякаючись неразъ многихъ жертвъ, хотяй, правда, не всѣ на тбмъ поли осягнули однаковѣ результаты, зъ рбзныхъ причинъ. Але все-жь засады мусять бути нормою поступованю навѣть въ тбмъ случаю, если наразъ годѣ перевбрти ихъ въ цѣлбмъ обамѣ, но нѣколи не може бути нормою для католицкихъ священникбвъ власна выгода або *шовінізмъ національный*“ — Такъ говорить Correspondenzblatt.

Рускій священники поступають пбсля тыхъ засадъ нъъ спольщеными Русинами въ захбднбй Галичинѣ; голосять имъ слово Боже по польски, бо пбзнають, що тѣ важнѣ средства душпастирства — голошеня слова Божого и катихизація не надають ся до „нефортунныхъ вправъ“ въ рускбй мовѣ, котру тамошнѣ Русины не цѣлкомъ добре розумѣють. А прецѣнь пбсля понятя нашихъ „najserdeczniejszych“ всѣ рускѣ священники тблько закапутурены „szyzmatycy“?! Чому-жь латиньскѣ священники не зроблять того самого въ рускбй части Галичины? Мали-жь бы они менче розумѣти змыслъ засадъ церкви католицкои и менче охотно хотѣти поступати пбсля тыхъ засадъ, анѣжь священники рускѣ? Правда, тогдѣ не потрѣбно бы було „kościółka i kapliczki w każdej wiosce, gdzie tylko odrobina Polaków [або де и цѣлкомъ нема], бо тогдѣ костеликъ и капличка не потребували бы бути „twierdzą narodową [polską] i pochodnią rozświecić zdolną ciemne głowy zruszczonej Polonii“ — але будовано бы костелы о скблько вымагали бы того „istotne potrzeby“ латинникбвъ, а не о скблько вымагають замахи польонізаційнѣ...

Тыхъ кблька слбвъ, що мимоволѣ насуваютъ ся на думку, выповѣли мы о „Stosunkach polsko-ruskich na wsi“, а кс. Ракшиньского et consortes пытаемо: „Erkläre mir, Graf Oerindur, diesen Zwiespalt der Natur“! Може Ruch katolicki схоче пояснити точнѣйше тую справу?

Щирѣ мои замѣтки, подиктованѣ коректнымъ христіяньско-католицкимъ почутемъ —

niech przyjąć raczy
Słobodka poczta Dżuryn
ks. Rakszyński Ignacy [et consortes]

закбнчу словами удатного стиха кс. Ракшиньского Ігнацого, котрымъ вбнъ просить о складки на kościół для „zdziczałych 1500 Polaków“, якъ то кс. Ракшиньскій величае своихъ парохіянъ.

Н. Н. членъ „Хлопскои Рады“.

Старостиньскій тероризмъ...

На вчерашнбмъ засѣданю сойму поставивъ посолъ д-ръ Окуневскій до правительственного комісаря таку интерпеляцію, характеризуючу сучасну політичну систему на галицкбй Руси:

Пбдписанѣ позваляють собѣ подати до вѣдомости ц. к. правительства кблька фактбвъ самоволѣ жовкбвского старости Яна Чежовского, котрый вбдъ трехъ лѣтъ управляе повѣтомъ при помочи терорызму и явного нарушеня закбнбвъ.

1) Въ днихъ 13, 14 и 15 липня 1896 р. переведено въ Жовквѣ доповняючѣ выборы половины членбвъ мѣскои рады, котрыхъ мандаты выгасли ще въ мартѣ 1896 р. Староста Чежовскій самъ выготовивъ списъ кандидатбвъ, велѣвъ той списъ выпечатати на зеленыхъ карткахъ, котрѣ при входѣ до выборчои салѣ роздававъ діурністъ староства жидъ Кесльръ, а секретарь староства Слонецкій явно аґітувавъ за кандидатами старосты. Зелена краска картокъ була контролею, чи который выборець голосуе на кандидатбвъ старосты. Крбмъ того самъ староста прикликавъ до себе вплывовыхъ жидбвъ и по просту наказувавъ имъ голосувати на свою листу та вплывати также на бѣднѣйшихъ жидбвъ, щобы не важили ся голосувати на иншихъ кандидатбвъ.

Листа старосты побѣдила у всѣхъ трехъ колахъ, але ц. к. намѣстництво на внесеный покривджеными выборцями протестъ признало рѣшенемъ зъ дня 31 мая 1897 р. ч. 35.060 переведенѣ выборы неважными и поручило перевести новѣ выборы.

Зъ того часу мине вже рбкъ, а вже два роки буде, вбдъ коли выгасли мандаты половины членбвъ жовкбвскои рады мѣскои, а ц. к. староство не назначуе новыхъ выборбвъ, бажаючи приготовити для себе выборцѣвъ и вбдповѣдныхъ кандидатбвъ.

2) Такожъ покбичили ся ще въ мартѣ 1897 р. каденціи громадскихъ радъ въ кблькадесятьохъ громадахъ жовкбвского повѣту, але староста не велить переводити новыхъ выборбвъ, бо въ старыхъ деморалізованыхъ громадскихъ начальникахъ мае повбльнѣ орудя для своихъ цѣлей.

3) Якъ дуже полюбивъ жовкбвскій староста теперѣшныхъ здеморалізованыхъ громадскихъ начальникбвъ, доказомъ е фактъ, що мимо рѣшеня повѣтового выдѣлу, усуваючого несовѣстныхъ вбйтбвъ вбдъ урядованя, староста держить ихъ дальше въ ихъ урядованю.

И такъ повѣтовый выдѣлъ на засѣданю дня 15 червня 1897 р. постановивъ одноголосно засуспендовати громадского начальника въ Куниню Леська Лосина и начальника въ Майданѣ Мих. Рогулю, котрѣ розкрадають громадске майно, допускають ся численныхъ надужить и нищать громадске добро. Жовкбвскій староста вбдозвою зъ дня 15 вересня 1897 р. ч. 17.559 — отже въ три мѣсяць пбсля тои суспензіи — звернувъ повѣтовому выдѣлови акты переведеного дисциплінарного слѣдства противъ Леська Лосина. Выдѣлъ повѣтовый заразъ перевѣвъ слѣдство и постановою зъ дня 25 жовтня 1897 р. ч. 2.103 переславъ акты староству зъ просьбою, щобы Леська Лосина усунути зъ громадского начальства и признати его на три роки неспособнымъ засѣдати въ радѣ громадскбй.

Справа тота спочивае доси въ старостве, хочь члены громады вже кбльканацять разбвъ удавали ся до старосты зъ устною жалобою на шкбдну для громады господарку Лосина; они удавали ся также зъ такою самою жалобою до Е. Екц. ц. к. намѣстника, але надаремно. Додати треба, що противъ Леська Лосина рѣшенемъ львбвского краевого суду зъ дня 14 сѣчня назначена на день 1 лютого с. р. головна карна розправа о злочинъ тяжкого ушкодженя тѣла.

Що-до громадского начальника зъ Майдану староста доси не давъ нѣякои вбдповѣди.

4) Въ падолистѣ 1897 р. переведено доповняючѣ выборъ одного члена повѣтовои ради зъ сѣльскои курія. При тбмъ выборѣ староста Чежовскій приказавъ громадскимъ начальникамъ голосувати на своего кандидата и такимъ способомъ не допустивъ до своббднего выбору. Выборы въ жовкбвскбмъ повѣтѣ збйшли на цѣлкомъ звычайнѣ именованя, котрѣ староста переводить самовбльно и безкарно.

Зъ уваги, що поведене старости Чежовского противить ся ясным приписамъ закона и компромітуе повагу власти; зъ уваги, що здержане выборбвъ громадскихъ радъ въ мѣстѣ Жовквѣ и въ богато громадахъ дуже деморалізуючо вплывае на урядуючѣ громадскѣ рады, а особливо на громадскихъ начальникбвъ, котрыхъ надужитя староста покрывае, и крбмъ того приносить громадамъ значнѣ матеріяльнѣ шкоды; зъ уваги, що незадовго будуть въ жовкбвскбмъ повѣтѣ розписанѣ выборы членбвъ повѣтовои рады, и можна побоюватись, що староста Чежовскій схоче звычайнымъ доси способомъ перевести и тѣ выборы по своѣй мысли при помочи терорызму и явного нарушеня законбвъ, — запытуютъ пбдписанѣ:

1) Чи довго ще думае ц. к. правительство терпѣти самоволю старосты Чежовского и чи вбзве его за те до одвѣчальности?

2) Чи правительство готово приказати, щобы выборы громадскихъ радъ жовкбвского повѣту були безпроволочно розписанѣ?

3) Чи гадае правительство обезпечити свободу выборбвъ громадскихъ радъ и повѣтовои рады въ Жовквѣ, и якимъ се зробить способомъ?

Загальнѣ зборы тов. „Просвѣты“.

(Дальше.)

По принятю справозданя зъ дѣяльности выдѣлу вбдчитавъ п. Сидбръ Громницкій справозданѣ контрольнои комісіи за роки 1896 и 1897. Контрольна комісія, переглянувши и провѣривши книги рахунковѣ „Просвѣты“ за роки 1896 и 1897, книги дому „Просвѣты“ и фондбвъ, що стоять пбдъ зарядомъ товариства, найшла всьо въ порядку, длятого поставила внесене: удѣлити уступаючому выдѣлови абсолюторію въ ведени рахунквбвъ. При сѣй нагодѣ пбднесла контрольна комісія зъ повнымъ признанемъ зовсѣмъ безкорыстовный трудъ д-ра Костя Левицкого при адміністрованю дому „Просвѣты“ и велику совѣстность проф. Петра Огоновского въ контрольованю рахунквбвъ товариства. — Справозданя контрольнои комісіи принято до вѣдомости окликомъ „славно“.

Приступлено до выбору нового выдѣлу.

Акад. Богданъ Рожаньскій, котрого имя було умѣщене въ листѣ выдѣловыхъ, заявивъ, що нѣякъ не мбгъ бы принятн выбору на члена выдѣлу, бо сего року мусить вбдбути однорбчну службу вбйскову, а на его мѣсце просить взяти въ листу академ. Ярослава Грушкевича.

На загальнѣ домаганѣ зарядивъ голова п. Романчукъ пять-мінутову перерву.

По перервѣ дир. Григ. Цеглиньскій внѣсъ, щобы выборъ нового выдѣлу перепровадити явно. Коли се внесенѣ принято, вбдчитавъ дир. Цеглиньскій листу нового выдѣлу: 1) Олександеръ Борковскій, 2. Григорій Врецьона, 3. Осипъ Ганинчакъ [молодшій], 4. д-ръ Кость Левицкій, 5. о. Теодосій Лежогубскій, 6. Петро Огоновскій, 7. Кость Панькбвскій, 8. д-ръ Михайло Пачовскій, 9. Ярославъ Грушкевичъ, 10. Юліянъ Романчукъ, 11. Олекса Танячкевичъ, 12. о. Александеръ Темницкій, 13. о. Алексѣй Тороньскій; а на заступникбвъ выдѣловыхъ: 1. Романъ Цеглиньскій, 2. Прокбпъ Мостовичъ, 3. Николай Левандовскій, 4. Василь Нагбрный, 5. Юліянъ Свчиньскій, 6. о. Іосифъ Фолисъ.

По вбдчитаню сеи листы проф. Шухевичъ звернувъ увагу, що въ сали е и не-члены. П. Романчукъ попросивъ не-членбвъ, щобы усунулись дальше, а члены щобы заняли передовѣ мѣсця на крѣслахъ, абы не було нѣякого сумнѣву що-до правосильности выборбвъ. Дальше заявивъ, що буде пбсля предложеной листы дир. Цеглиньскимъ ставити на голосованѣ поодиноко кождого члена. На сали счинивъ ся рухъ середъ групы барвѣнщукбвъ и радикалбвъ, котрѣ уложили иншу листу и домагали ся вбдчитаня ея. П. Романчукъ казавъ вбдчитати и сесю другу листу, на котрбй мѣстили ся новѣ имена: Титъ Реваковичъ, д-ръ Евг. Озаркевичъ, Осипъ Маковей, Мирославъ Здерковскій, д-ръ Олександеръ Колесса на выдѣловыхъ, а Любомиръ Рожаньскій, Володимиръ Гнатюкъ, о. Вас. Гбрнякъ и Вас. Бѣлецкій на заступникбвъ выдѣловыхъ.

Д-ръ Коцюба пбднѣсъ, що не бачить на листѣ д-ра Олескова, а дальше радъ бы, щобы п. Мостовича умѣстити межи выдѣловыми. — П. Романчукъ вбдповѣвъ д-ру Коцюбѣ, що п. Мостовичъ умѣщеный межи заступниками членбвъ головного выдѣлу, а коли-бы зъ якихсь причинъ уступивъ якій членъ головного выдѣлу, то на его мѣсце увбйде п. Мостовичъ. Вбдтакъ п. Романчукъ заявивъ, що пбддасть пбдъ голосованѣ впередъ листу дир. Цеглиньского, вбдчитуючи поодиноко членбвъ тои листы, а котрѣ е умѣщенѣ и на другбй листѣ, а опбсля прочихъ пбсля предложеня обохъ листъ. — П. Дмитерко звернувъ

Но Марійка була вже цѣлкомъ занята чимъ иншимъ; она повыймала изъ своеи темнооксамітнои подорожнои торбы всѣ забавки, ляльки, малу скриню и цѣлу кухню. Одна зъ маленькихъ мисчинокъ кудысь покотилась и она власне запопадливо шукала за нею на покладѣ судна, при чбмъ все мала на стблько часу, щобы въ ряды-годы зиркнути по-за себе на хлопця, чи не оглядае вбнъ ея чудесъ та не завидуе ѣй такого добра.

— Кароль! — закликала грубезна панѣ тоненькимъ голосочкомъ [и якъ она могла прийти до такого голосу?] — чому не помагаешь напночдѣ шукати за начинемъ, ты розяво!

Кароль почервонѣвъ и подавъ ся завстыдженый до дѣвчины та почавъ и собѣ незручно ниппорити межи пакунками.

— Ходѣмъ! — закликавъ дядько. — А ты лишись тутъ, Марійко, мы вернемо невдовзѣ.

И такъ я выбравъ ся зъ опѣкуномъ въ дорогу. Було дуже горячо, а я мавъ на ногахъ що-нно зъ голки новѣ черевики, що мене страшно тиснули, и я лише зъ бѣдою мбгъ тьопати за старымъ, котрый прямувавъ просто до мѣста Вбнъ вступивъ до трьохъ або чотирохъ шинкбвъ, но нѣгде не бувъ вдоволеный зъ вина.

— Я бы волѣвъ дома набрати гнойвки, нѣжь бы-мь мавъ занечищати нутро моеи фляшки тымъ паскудствомъ, — говорывъ дядько. — Чи се мае бути токайске вино? га? Чи я дуракъ, щобы-мь мавъ дати ошукати себе шинкарямъ? Ты, хлопче! а може мы не въ Токаю? Чи придививъ ся ты добре дороговказови, по при который мы ѣхали? чи було тамъ справдѣ написано: Токай? А щобы чортъ перенѣсъ всѣ тутешнѣ винницѣ до нашого Липтавского комітату!

Изъ-за великого пересердя дядько цѣлкомъ не думавъ про часъ, такъ що вбнъ коли мы зъ порожною фляшкою вернули на берѣгъ Тисы, крикнувъ зъ перераженя.

Судна вже не було!

— Вбдилыли! — простогнавъ вбнъ блѣдый и я думавъ, що мбй крепкій дядюсь осьось упаде неживый на землю.

Его очи дико и непевно блудили по срѣбнбй лентѣ, що мовь гадюка вила ся въ даль. Далеко-далеко помежи лѣсами плыло щось темне. То було судно, тамъ плыло оно, тамъ... И замѣсть шалѣти, вѣтрець заледви потягавъ, ласкаючи фалѣ. Всьо плыло скоро зъ водою. Дивн, онъ тамъ плыве якась гонта и, хочь якъ она спѣшить ся, хочь якъ побиваесь, однакъ не здогонить она судна...

— Що намъ робити? що намъ чинити! — говорывъ старый заломлюючи руки, пбдчасъ коли я проливавъ потока слѣзъ.

— Що стане ся зъ Марійкою?

— О, мбй Боже, мбй Боже! Якъ же она буде побивати ся бѣдна дитина... она готова ошалѣти... готова въ воду скочити!.. Нѣчого не мае, анѣ ѣсти, анѣ крейцаря, опущена и вбдъ насъ вбдлучена, що она пбчне бѣдненька, до кого она зверне ся въ Сольноку? Старый цѣлкомъ збивъ ся зъ пантелику, его лице такъ змѣнило ся, якъ коли-бъ вбнъ въ тыхъ кблькохъ мінутахъ постарѣвъ ся о десять лѣтъ. Его пбрвало рѣзаня въ животѣ;

Завсѣгды мучила его та проклята хороба. Вбдъ сѣвъ на березѣ рѣки и плакавъ и хлипавъ, якъ коли-бъ ему мало пукнути серце.

Вкбнци звернувъ вбнъ очи до неба, що голубе и прозѣнисте нѣбы усмѣхалось до насъ.

— Бѣдный швагре! — вышептавъ вбнъ [наша мати була сестрою его жѣнки] — дивись, дивись, якъ знаменито опѣкуюсь я твоими дѣтьми...

Втбмъ дядько розсмѣявъ ся и скочивъ.

— Чи не можна-бъ... — промовивъ вбнъ и знову похиливъ трѣвожно голову, — чи не можна бъ на быстрбмъ кони заѣхати до Сольнока скорше, нѣжь судно?.. Але нѣ, се буде зъ певностію неможливо, — додавъ вбнъ, сумнѣваючись.

Мимо того ставъ вбнъ несамовито бѣгти до мѣста, вбнъ не чувъ рѣзаня въ животѣ, анѣ и тѣсныхъ черевикбвъ. За порядкомъ вступали мы до шинкарѣвъ, зъ котрыми передъ хвилею сварили ся.

— Любый пане! — благавъ дядько, — коли вѣруете въ Бога, то кажѣть запрягати або бодай постарайтесь для мене о фѣру. Я вамъ заплачу, кблько самѣ схочете. Дивѣть, кблько въ мене грошей [звычайно дядько не любивъ нѣколи тымъ хвалити ся], я буду вамъ вдячный, доки мого вѣку на сѣмъ свѣтѣ, залучати-му васъ и цѣлу вашу родину до монхъ молитовъ...

Однакъ мбй дядько зб своимъ мертвецки блѣдымъ лицемъ и зъ пачкою банкнотбвъ, котрѣ всюды показувавъ, здаеть ся выглядавъ тымъ людямъ якимсь непевнымъ и пбдозрѣнымъ чоловѣкомъ, бо мы нѣгде не знайшли фѣры. Одному вбзникови якъ-разъ кбнь закуляневъ, другій не ручивъ за то, чи вбнъ при албй дорозѣ не поломить собѣ костей въ дорозѣ до Сольнока... Однымъ словомъ — нѣгде не можна було нѣчого осягнути.

(Конецъ буде.)

увагу головы, що мѣжь членѣвъ-селянъ розпущено поголоску, мовь-бы всѣ тѣ, що не передплачують „Рускаго Слова“ [?], не мали права голосувати [*Веселість.*] — П. Романчукъ пояснивъ, що поголоска сеся просто смѣшна; кождый вписаный членъ мае право голосу. — П. Копачь заявивъ, що не противить ся явному голосованю, але зажадавъ, щобы усунути не-членѣвъ.

На сали настае живый рухъ. Члены мѣжь собою горячо дебатують, а радикалы ставлять рѣзнѣ внесеня, розгорячковують ся, а декотрѣ попысують ся „віцами“, зовсѣмъ не умѣстными на такѣмъ поважнѣмъ зборѣ. Вкѣнци на внесеня пп. Копача и Ярослава Грушкевича ухвалено вѣдчитати лісту членѣвъ, котрѣ явили ся на зборахъ. Однакожь мимо вѣдчитаня списку присутныхъ членѣвъ заявивъ п. Копачь, що се не дае гарантій, а п. Ярославъ Грушкевичь, розгорячений, каже, що „треба поліціи, абы запровадила ладъ“. — П. Дмитерко высказавъ здивованя, що тѣ панове жадали вѣдчитаня лісты присутныхъ членѣвъ, а теперь заявляють, що се не дае гарантій, и поставивъ внесеня принятя предложену дир. Цеглиньскимъ лісту черезъ аклямацію. — П. Романчукъ заявивъ, що ліста вѣдчитана на жаданя власне тыхъ, котрѣ теперь всьому опонують. Взаимна контроля голосуючихъ буде порукою переведеного выбору. Вкѣнци голова вѣдозвавъ ся до амбіціи не-членѣвъ, щобы не перешкаджали голосованю.

Однакожь все ще годѣ було приступити до голосованя. Хтось зъ радикалѣвъ вносить, щобы внесеня дир. Цеглиньского о явности голосованя пѣддати ще разъ пѣдъ голосованя, а вѣдъ себе вносить голосованя картками. — Проф. Шухевичь звернувъ увагу, що вже ухвалено явнѣсть голосованя и за тымъ „и тѣ панове“ [радикалы и барвѣнщуки] прецѣнь голосували а теперь домагають ся иншого способу выборѣвъ. Дальше п. Шухевичь пѣдпѣсъ зъ докоромъ, що на другѣй предложенѣй лістѣ опущено имя такъ заслуженого для товариства члена о. Олекс. Темницкого.

На сали рухъ и гамѣръ. Многѣ зъ „опозиціи“ зачинають говорити, не дѣставши голосу. — Голова взывае, щобы не дѣставшѣ голосу не промовляли та не перепиняли скоршому докѣнченю зборѣвъ, бо вже и такъ пора спѣзнена, а ще мають прийти на порядокъ дневный иншѣ важнѣ точки, якъ змѣна статутѣвъ и внесеня членѣвъ, а при такихъ обставинахъ збори продовжились бы до безконечности, нѣчого не ухваливши. — П. Копачь жадавъ голосу въ справѣ формальнѣй, але п. Романчукъ, звернувъ его увагу, що вже два разы говоривъ въ справѣ формальнѣй; оно противить ся принятымъ правиламъ парляментарнымъ. Дальше заявивъ, що способъ голосованя вже ухвалено; впрочѣмъ голосованѣ картками и переведенѣ скрутиніи вымагало бы довгого часу. [Якійсь молодикъ пустивъ тугъ брукового „віца“, та за те дѣстае вѣдъ поважныхъ членѣвъ доброго носа.] Впрочѣмъ п. Романчукъ таки пѣддавъ способъ выбору выдѣлу пѣдъ голосованѣ и бѣльшѣсть 90 членѣвъ противъ 34 заявила ся за ухваленымъ вже способомъ предложеным дир. Цеглиньскимъ.

П. Романчукъ пояснивъ ще разъ, що буде пѣддавати пѣдъ голососованѣ впередъ имена кандидатѣвъ умѣщеныхъ на обохъ лістахъ, а опѣсля членѣвъ зъ поодинокихъ лістъ. Вѣдтакъ згадавъ п. Романчукъ о членахъ давнѣйшого выдѣлу, котрѣ своимъ трудомъ найбѣльше причинили ся до розвою товариства. Душею товариства „Просвѣты“ бувъ д-ръ Кость Левицкій, котрый бувъ директоромъ канцелярій, безкористовно вѣвъ адміністрацію дому „Просвѣты“ и удѣлявъ порады правнои. *[Слава!]* Другимъ, що много працѣ и часу посвячувавъ товариству, бувъ о. Темницкій; вѣнъ цѣлыми днями пересиджувавъ за роботою въ канцелярій товариства. *[Слава!]* Третимъ особливо дѣятельнымъ членомъ товариства бувъ проф. Врецьона; вѣнъ занимавъ ся найбѣльше читальнями и яко вѣдпоручникъ товариства выѣздивъ часто на отвераня новыхъ читалень „Просвѣты“. *[Слава!]*

Наступило голосованя на поодинокихъ членѣвъ нового выдѣлу та ихъ заступниковъ и значною бѣльшостію голосѣвъ перейшла въ цѣлости ліста внесена дир. Цеглиньскимъ. — На жадане акад. Макуха зарядженно контръпробу голосованя. „Противъ“ пѣднесло ся лише кѣлькананцять рукъ „сконсолідованои“ опозиціи радикалѣвъ и барвѣнщукѣвъ.

По выборѣ нового выдѣлу забравъ слово селянинъ Ходоровскій и внѣсъ, щобы головою товариства одноголосно выбрати заслуженого для справы народнои и для розвою товариства п. Юліяна Романчука. *[На сали грѣмке „славно!]* — П. Романчукъ подякувавъ за заявлену ему честь, але рѣвно-жь мусить перевести голосованѣ надъ своимъ выборомъ. На сали лунають оклики „славно“, руки пѣдносять ся до горы, а видко лишь около 25 головъ сконсолідованои опозиціи. Отже п. Романчукъ зарядживъ контръ-пробу голосованя и — о диво! — при контръ-пробѣ ать одна рука не пѣдносить ся. На сали грѣмкій смѣхъ и клики: „Встыдъ вамъ!“

Нововыбраный голова товариства подякувавъ зборамъ за довѣре та честь, и въ имени своѣмъ якъ и цѣлого ново выбраного выдѣлу заявивъ, що спѣльнымъ трудомъ будуть що-силы причинити ся до дальшого розвою товариства.

Опѣсля приступлено до выбору контрольнои комісіи и въ складъ ея увѣйшли пп. Сидоръ Громницкій, Иванъ Бѣчай и Ярославъ Кулачковскій.

По переведеню выборѣвъ выдѣлу и комісіи контрольнои перервано збори на пять мінутъ, а вѣдтакъ приступлено до справы змѣны статута товариства.

(*Конецъ буде.*)

Переглядъ політичный.

Вчера появивъ ся рескриптъ міністра просвѣты въ справѣ **студентскихъ заколотѣвъ**. Выданый вѣнъ до ректоратѣвъ университетѣвъ у Вѣдни, нѣмецкого въ Празѣ, въ Градци и въ Инсбруку, а другій подѣбного змѣсту до ректоратѣвъ нѣмецкихъ політехнікъ у Вѣдни, въ Градци, Празѣ, Бернѣ и до агрономічнои академіи у Вѣдни. Рескриптъ той звучить: „Зъ уваги на карыдостойнѣ подѣѣ послѣдныхъ днѣвъ замыкае ся зимове пѣврѣче зъ днемъ 7 с. м. на выдѣлахъ правничѣмъ, лѣкарскѣмъ и фільозофічнѣмъ. Всѣ льокалѣ университетскій маю ся по можности позамыкати разомъ зъ застановленемъ выкладѣвъ, а вступъ до нихъ буде студентамъ дозволеный лише на умотивовану прѣсьбу окремымъ уповажненемъ изъ стороны академічныхъ властей. Кольоквіи за перше пѣврѣче 1897/8 буде можна здавати на початку другого пѣврѣча. Такъ само и всѣ иншѣ испыты, припадаючѣ на конець першого пѣврѣча, вѣдкладае ся на початокъ другого. Въ наглыхъ выпадкахъ можна позволити здавати испытъ на окрему прѣсьбу, внесену до деканату або до екзамінаційнои комісіи. Посвѣдченя фреквентаціи за перше пѣврѣче выдаватись буде на початку другого. Въ другѣмъ пѣврѣчу начнуть ся выклады дня 21 марта, а вѣдъ 3—13 цвѣтня не буде выкладѣвъ. Студенты, котрѣ хотять записати ся на друге пѣврѣче, мають пѣдписати заяву, въ котрѣй зобовяжуть ся завсѣгды слухати академічныхъ властей. Безъ такои письменнои заявы вписъ студента мае ся вѣдрочити. Сенатъ академічный взывае ся, щобы безпрозволочно реляговавъ такихъ студентѣвъ, котрѣ не схотять зложити такого обѣту, котрѣ нарушують академічный ладъ и карность, перешкаджаючи выкладамъ або выконуваню иншихъ функцій академічныхъ, або котрѣ выкликують бучѣ мѣжь студентами. Студенты, котрѣ въ часѣ записѣвъ на друге пѣврѣче оставати будуть въ дисциплінарнѣмъ слѣдствѣ зъ причины выбрыкѣвъ, якихъ допустили ся въ университетѣ, не можуть бути вписаній на друге пѣврѣче передъ покѣнченемъ того слѣдства. Власти академічнѣ маютъ запропонувати дальшѣ запорядженя, якѣ уважають за потрѣбнѣ, або можуть и самѣ поробити такѣ запорядженя та зажадати для нихъ додаткового затвердженя.“

Кажуть, що всѣ нѣмецкѣ товариства буршѣвскѣ будуть розвязанѣ.

Розпоряджене міністерске справило велике вражѣне на нѣмецкихъ студентахъ; хотять они уладити якъ найострѣйшу опозицію противъ него. Кажуть, що и професоры вѣдньскѣ мали вчера довгу нараду та признали, що не можна пристати на таке розпоряджене. Зъ Праги доносять, що тамошнѣ нѣмецкѣ студенты хотять скликати зъѣздъ вѣдпоручниковъ всѣхъ нѣмецкихъ академій, щобы нарадити ся, яке занятѣ становиско супротивъ того розпорядженя, а особливо, що почати въ справѣ солідарности зъ тыми студентами, котрѣ на пѣдставѣ міністерского розпорядженя пѣдпадуть карѣ.

НОВИНКИ.

— Въ понедѣлокъ дня 9 (21) лютого 1898 вѣдбудуть ся въ Камѣнцѣ струмиловѣй перший загальнѣ збори товариства політичного „Селяньска Рада“. Порядокъ дневный: 1) о годинѣ 10 служба Божа о призванѣ помочи св. Духа въ мѣскѣй церквѣ; 8) вступне слово; 3) выбѣръ президіи на часъ загальныхъ зборѣвъ; 4) поясненѣ статута и цѣли товариства на тлѣ громадскихъ и повѣтовыхъ вѣдношень [референтъ д-ръ Ступницкій, лѣкарь]; 5) выбѣръ 7 членѣвъ выдѣлу товариства; 6) выбѣръ суду мирового зъ 5 членѣвъ; 7) референтъ о економічнѣмъ положеню селянъ [Якова Шебѣця, господари зъ Забавы]; 8) о чѣмъ радили нашѣ послы въ думѣ державнѣй и въ соймѣ [референтъ д-ра Могильницкого]; 9) внесеня членѣвъ. — Початокъ зборѣвъ о годинѣ $11^1/_2$. — Вкладка членьска 25 кр. на рѣкъ. — Вступъ на збори буде мати тѣлько членъ товариства „Селяньска Рада“, длятого просимо Вч. Отцѣвъ духовныхъ, Интелігенцію свѣтску, Мѣщанъ и Селянъ особливо всѣ громады нашого каменецкого повѣту політичного, щобы зголошувались о принятѣ въ члены у котрогонебудь зъ пѣдписаныхъ. Можна зголошуватись и въ самъ день передъ загальными зборами. Лучше всѣ зголосять ся борше, щобы мы знали, кому маемо выготовити карты вступу. Для такъ важнои справы Русинѣвъ нашого повѣту повинно бодай кѣлькохъ найлѣпшихъ членѣвъ зъ кождои громады вписати ся въ члены и явити ся на загальныхъ зборахъ. — Вѣдъ провізоричнои Рады управляючои. *Д-ръ Володимиръ Ступницкій*, лѣкарь мѣскій въ Камѣнцѣ. *Сидѣръ Зельскій*, парохъ въ Милятинѣ старѣмъ. *Лавро Дѣяковскій*, парохъ въ Половѣмъ. *Гаврило Мулькевичъ*, майстеръ ковальскій.

— Въ справѣ заснованя товариства драматичного вѣдбула ся въ середу 2-ого н. ст. лютого нарада ширшого кружка людей интересуючихъ ся розвоемъ нашои народнои сцены. По довшѣй дискусіи, яка розвела ся надъ потребою заснованя такого товариства а такожь надъ цѣлями его, выбрано анкету зъ трехъ, именно д-ра Ив. Франка яко референта проекту статута и д-рѣвъ М. Шухевича и Ол. Колессы; до тои анкеты мае выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ зѣ своеи стороны выслати такожь трехъ; анкета такъ зложена, змѣнивши статутъ, по мысли гадокъ высказаныхъ на зборахъ и своихъ увагъ, мае ново-выготовленый проектъ статута предложити выдѣлови „Рускои Бесѣды“ въ цѣли оголошеня его и заинтересованя загалу Русинѣвъ справою драматичного товариства, по чѣмъ скличе выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ новѣ збори, котрѣ остаточно порѣшать цѣлу справу.

— Въ суботу 12-ого н. ст. лютого устроюе „Кружокъ музичный „Львѣвского Бояна“ при ласкавѣй співучасти товариства „Клюбу Русинокъ“ *послѣдній свои вечерниць* въ сегорѣчныхъ мѣсницяхъ. Комітетъ постарае ся, щобы и сесѣй вечерниць не выпали гѣрше вѣдъ попередныхъ, и вже завчасу лагодить ся зъ рѣзными несподѣванками якъ для панѣ, такъ и для панѣвъ. Вечерниць вѣдбудуть ся въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ [рынокъ ч. 10]. Початокъ о годинѣ $8^1/_2$. Вступъ вѣдъ особы 70 кр., білетъ фамілійный на чотири особы 2 зр. 50 кр. — *Комітетъ.*

— „Руска Бесѣда“ въ Перемышли устроюе въ недѣлю 13-ого н. ст. лютого въ своихъ комнатахъ другій вечерокъ зъ танцями. Стрѣй візитовый. Вступъ 50 кр. Осѣбныхъ запрошень не буде ся высылати.

— Дня 22 н. ст. лютого с. р. о годинѣ 2-ій пополудни вѣдбудуть ся рѣчнѣ загальнѣ збори Касы позычковои „Помѣчь“ въ Теребовли, товариства зареестрованого зъ обмеженою порукою, въ льокали „Руска Бібліотека“. На сѣй збори запрошуе ся Вп. членѣвъ по мысли §. 37 статута. Порядокъ дневный: 1) касове справоздане за часъ вѣдъ 1 сѣчня до 31 грудня 1897; 2) провѣренѣ предложеныхъ рахункѣвъ и білансу; 3) роздѣлъ зыскѣвъ; 4) выльосованѣ и выбѣръ $^1/_3$ членѣвъ совѣта управляючого; 5) внески членѣвъ. — *О. Іоанъ Залуцкій* предсѣдатель, *О. Василь Левицкій* секретарь.

— **Посолъ д-ръ Окуневскій** одержавъ зъ нагоды своеи промовы при дебатѣ надъ адресою до трону кромѣ поданыхъ уже въ „Дѣлѣ“ заявъ признаня — ще много иншихъ вѣдъ рускихъ товариствъ и поодинокихъ людей всякого стану. Мѣжь нашими: вѣдъ „Пѣдгѣрскои Рады“ въ Стрыю, вѣдъ політ. товариства въ Борщевѣ, вѣдъ „Рускои Рады“ въ Бѣбрцѣ, вѣдъ „Хлопскои Рады“ въ Городку, вѣдъ „Народнои Рады“ въ Сяноцѣ, вѣдъ Русинѣвъ зъ Дрогобиччины, Рудеччины, Чорткѣвщины, Золочѣвщины, Белзчины, вѣдъ рускои молодежи въ Лубна [Любенъ], вѣдъ о. Андрея Качалы зъ Мединя, вѣдъ громадянъ Сурохова, [въ пов. ярославскѣмъ], Жужелл и Мицова [пов. сокальского]. При заявахъ признаня для д-ра Окуневского высказуе ся въ письмахъ рѣвночасно осужденѣ тыхъ послѣвъ, котрѣй пѣйшли въ справѣ адресы иншою дорогою.

— **Львѣвска Дирекція** почтъ оповѣщуе: Сильный розвѣй галицкого заведеня почтъ и телеграфѣвъ а такожь службовѣ вѣдносины вымагають поббльшеня числа експедиторѣвъ [мужчинъ], для котрыхъ отворюють ся несогѣршѣ виды на будучнѣсть. Отже галицка Дирекція почтъ и телеграфѣвъ потребуе кандидатѣвъ до практики експедиторскои, котру може вѣдбувати молодѣжь, посѣдаюча вымаганѣ условѣя, при урядахъ неераріяльныхъ и при правительственныхъ, розумѣесь дѣставши позволенѣ. Въ цѣли одержаня позволеня треба вносити удокументованѣ поданя до Дирекціи почтовои у Львовѣ.

— **Предсѣдателемъ оцѣнковои комісіи** для особнего доходового податку въ окрузѣ „мѣсто Львѣвъ“ именувала львѣвска президія скарбу въ имени міністерства фінансѣвъ Войтѣха Вавжковича, старшого радника скарбового.

— **Стіпендійною запомогою** 100 зр. рѣчно зъ фонду бл. п. Петра Целевича, б. пароха въ Викторовѣ, падѣливъ управляючій совѣтъ львѣвского „Народного Дому“ п. Андрея Юліяна Алексевича, студента III. року медицины у Львовѣ, ажь до скѣнченя студій. [Сю запомогу побиравъ п. Алексевичь уже два роки.]

— **Незвычайнѣ явища природы** въ сѣй мягкѣй зимѣ. Дня 2 н. ст. лютого о годинѣ 9-ій вечеромъ навѣстили околицю Ченстоховы громы и блискавицѣ при температурѣ + 4° Реомира; по тѣмъ незвычайнѣмъ явищи въ такѣй порѣ року наставъ заразъ въ ночи морозецъ и упавъ снѣжокъ. — Зновъ же мешканцѣ Перегиньска [долиньского повѣту] могли о годинѣ 4·15 зъ полудня оглядати черезъ пять мінутъ прекрасну дугу.

— **Рускѣ академики у Вѣдни.** Д. 4. с. м., якъ доносить Politik, мавъ екзекутивный комітетъ славяньскихъ академикѣвъ у Вѣдни довѣрочну нараду, на котрѣй явили ся Чехи, Поляки, Хорваты, Сербы и Словѣнцѣ. Рускѣ академики були также запрошенѣ на нараду, але прислали лише депутацію, котра заявила на зборахъ, що Русины не можуть тримати зъ ческими и польскими студентами, бо ческѣ и польскѣ послы въ радѣ державнѣй не попирали рускихъ справъ. Голова зборѣвъ вѣдповѣвъ на те, що цѣлею зборѣвъ не е плекане політичныхъ тенденцій анѣ ненависти до Нѣмцѣвъ, а любови до власного народу, и просивъ рускихъ заступниковъ, щобы бодай въ справѣ студентскій заховували ся неутрально. По тѣмъ Русины вышли зѣ салѣ. Опѣсля постановили збори заяву такого змѣсту: Славяньскѣ студенты вѣдъ початку тыхъ подѣй, котрѣ спровадили застановленѣ науки, жадали, щобы выкладѣвъ не перерывано, и заявили, що звѣстна заборона пражека въ справѣ ношеня вѣдзнакъ не е достаточною причиною до застановлюваня науки въ котрѣй небудь академіи, а вже найменше у вѣдньскихъ. Коли-жь стало ся противно, то славяньскѣй студенты заявачують, що уважають сю справу за таку, котра обходить єдино власть шкѣльну, а въ другои стороны тыхъ, що своимъ насильнымъ поведенемъ довели до перервы науки; заразомъ заявляють, що вѣдъ теперь зовсѣмъ не будуть мѣшати ся въ справу, и надѣють ся, що міністерство просвѣты найде способѣ, щобы якъ найскорѣше уможливити привернене перерванои науки. Рускѣ академики оголосили знова таку заяву: Академічна молодѣжь у Вѣдни заявляе, що не може солідарызувати ся въ рухомъ славяньскихъ академикѣвъ зъ отсихъ причинъ: 1) Подѣе въ Празѣ уважаемо не за борбу германізму зъ Славяньщиною, але за гнетъ Нѣмцѣвъ зъ стороны Чехѣвъ, а выдану тамъ заборону ношеня вѣдзнакъ корпораційныхъ за нарушенѣ академічныхъ и громадяньскихъ свобѣдъ. 2) Провѣдники славяньско-академічного руху, передовсѣмъ Чехи и Поляки, не дають намъ запоруки, що стояти будуть въ оборонѣ неповѣдныхъ, політичныхъ и національныхъ свобѣдъ, бо ихъ заступники въ радѣ державнѣй въ дискусіи о галицкихъ выборахъ голосували за брутальнымъ гнетомъ Русинѣвъ и за введенемъ поліціи до парламенту, а и теперь ще выступають якъ найгорячѣйше за автономію краѣвъ, суперечною зъ нашими народными интересами. На заявѣ тѣй пѣдписанѣ: студентъ медицины Конст. Танячкевичь и студентъ правъ Ром. Сембратовичь.

— **Найновѣйша мода для женщинъ** — а признати треба, дуже похвальна и пожиточна, хоть не зъ Парижа походить, а таки зъ-пѣдъ рускои стрѣхи. Паню К. конопадили дончки, абы имъ купити зъ пѣра ковнѣры и варукавки, бо они брунетки, то имъ се буде дуже до лица. Мати, вернувши зъ мѣста [Станиславова], привезла имъ замѣсть того посвѣдченя вѣдъ „Пѣдгѣрскои Спѣлки“, що кожда мае тымчасомъ по 5 удѣлѣвъ [50 зр.], и обѣцяла, що якъ „П. Спѣлка“ вже увѣйде въ житѣ, вложить ще на книжочки щадничѣ о много бѣльшу суму, а они нехай держать ся бѣльше свого народного строю... Доньки зъ-разу були дуже маркотнѣ, але незадовго признали таки, що то имъ буде найлѣпше до лица... Моду тую горячо поручае ся всѣмъ нашимъ женщинамъ [а удѣлы складати просить ся на адресу: М. Кушнѣръ, начальникъ „Народнои Торговлѣ“ въ Станиславовѣ.]

— **75.000 коронъ** то головна выграна **льотерія на памятникъ архикнязя Евгенія.** Звертаемо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненѣ вѣдбуде ся дня 11 лютого.

Соймъ краєвый.

На нинѣшнѣмъ засѣданю сойму найважнѣйшою рѣчію було ухваленѣ въ другѣмъ читаню проекту закона о подѣлѣ або регуляціи грунтѣвъ спѣльно уживаныхъ.

Пос. Мілянъ мотивувавъ свое внесеня зъ вѣзваненемъ правительства, щобы торги и ярмарки въ округахъ заселеныхъ греко- и римокатоликами не вѣдбували ся въ свята рускѣ и латиньскѣ, але другого дня по святѣ. — Внесеня вѣдослано до комісіи адміністраційнои.

На внесеня комісіи промысловои въ справѣ заложеня взѣрцевого варстату ткацко-килимарского въ Залѣщахъ ухвалено поручити выдѣлови краевому, щобы черезъ краеву комісію для промыслу перевѣвъ переговоры зъ мѣсцевыми чинниками, а сли тѣ переговоры доведуть до успѣху, щобы заложивъ варстатъ.

Кромѣ того принято справоздане комісіи дороговои, кѣлька внесень комісіи правничои и полагоджено значнѣйше число петицій.

Погорѣльцямъ Жуклина [пов. ланьцутского] ухвалено 300 зр. запомоги.

Слѣдуюче засѣданѣ завтра.

Наука, штука и література

— **Вѣдньского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 174-мѣ зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:**

Absolutistische Rudimente. Von K. — Die neuste österreichische Gesetzgebungstechnik. Von Dr. J. Tinzl. — Der magyarische Nationalstaat und die ungarländischen „Nationalitäten“. Von Emil Neugeboren. — Die Rolle des Geldes in den Beziehungen der Geschlechter. Von Georg Simmel. Das Wiener Gasanlehen. Von Walther Federn. — Aus der bulgarischen Legendewelt. Von Prof. Boris Minzés. — Adalbert Stifter. Von Rudolf Holzer. — Wiener Aquarellausstellung. Von Alfred Gold. — Die Woche — Bücher. — Revue der Revuen. — Der weisse Fächer. Von Hugo von Hofmannsthal.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

КОНКУРСЪ.

Головнѣй Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ розписуе отсимъ конкурсъ на запомогу **стіпендійну имени Теодора Качалы**, сына Григорія, бувшого господаря въ Фирлѣевѣ, въ квотѣ 120 зр. а. в.

Запомога призначена е для сына селяньского господаря, рускои народности, ученика середныхъ шкѣлъ або студента университету, зъ потами въ свѣдоцтвѣ переважно вѣдзначаючими, взглядно добрыми кольоквіями. Поданя, заосмотрѣнѣ свѣдоцтвами науки, якъ такожь свѣдоцтвомъ убожества, выставленымъ вѣдъ уряду парохіяльного и ствердженымъ черезъ зверхность громадску, належить вносити до Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Рынокъ, ч. 10. I. поверхъ] *найдальше до 15 н. ст. марта 1898 р.*

Мастъ кавказка на вôдморожене. Средство се, спорядженé пôвля рецепты приповученов и уживанов изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 104—?

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На Руску Бурсу въ Новôмъ Санчи зволили дальше зложити одноразовй датки Р. Т. пп.: Алексей Качмарчикъ зъ Горинець 2 зр.; на именинахъ у о. Іосифа Мохнацкого пароха въ Лабовôй зôбрано 19 зр.; Мих. Гуза нотарь въ Грибовѣ 10 зр.; Кароль Вандрôвскій старшій инспекторъ податковый въ Грибовѣ 1 зр.; о. Симеонъ Ткачуникъ кустосъ и шамбелянъ Єго Св. Папы 10 зр.; М. Мацѣлиньскій старшій совѣтникъ рахунковый въ Краковѣ 1 зр.; о. Александеръ Левицкій парохъ въ Камѣнномъ 2 зр.; о. Кипріянъ Ясеницкій парохъ въ Балигородѣ 5 зр.; д-ръ Мих. Дорундякъ адвокатъ въ Борщевѣ 3 зр.; Єронимъ Калитовскій кандидатъ адвокатскій въ Борщевѣ 1 зр.; Миколай Ильницкій офіціялъ вôйсковый въ Краковѣ 2 зр.; о. Иполитъ Погорецкій парохъ въ Врôдкахъ 2 зр.; о. Симеонъ Заяцъ парохъ въ Ходоровѣ 1 зр.; Незнакомый Н. Н. зъ Ходорова на руки о. Заяца 2 зр.; о. А. Дольницкій сотрудникъ въ Ходоровѣ 50 кр.; о. Іоанъ Филиповскій капелянъ вôйсковый въ Краковѣ 1 зр. 5 кр.; Конст. Кузьма надпоручникъ въ Терезіенштадтѣ 1 зр.; о. Олекса Пристай парохъ въ Пôдгôрцяхъ зъ акафисту ad hoc вôдправленого 3 зр., вôдъ себе и вôдъ своєи жены Ольги по 1 зр., разомъ 5 зр.; Незнакомый S. L. зъ Ниська 1·50 зр.; Маркилъ Лавровскій капитанъ въ Ярославѣ 1 зр; о. Кирилъ Обушкевичъ парохъ зъ Змиевискъ 3 зр.; Рускій Институтъ дѣвочій пôдъ зарядомъ Сс. Василіянокъ у Львовѣ 5 зр.; Мих. Грушевскій професоръ университету у Львовѣ 3 зр.; о. Емиліянъ Венгриновичъ парохъ въ Мацѣвôй 2 зр; Іоанъ Черкавскій професоръ гімназіи въ Новôмъ Санчи 1 зр.; Миколай Чернявскій комісарь скарбовый въ Новôмъ Санчи 1 зр.; Иванъ Солтикевичъ ветеринарь въ Новôмъ Санчи 5 зр.; Иванъ Иваништевъ канцелістъ судовый въ Новôмъ Санчи 50 кр.; Мих. Соловскій практикантъ почтовый въ Новôмъ Санчи 1 зр; Францъ Сѣкора старшій поборець податковый въ Новôмъ Санчи 1 зр.; Вдова зъ Бережанъ 5 зр; панѣ Ковальска вдова по уряднику судовôмъ зъ Бережанъ 1 зр.; Василь Масцюхъ богословъ складку зôбрану въ гр.-кат. семинаріи у Львовѣ 4 зр. 50 кр.; Ставропігійскій Институтъ у Львовѣ 20 зр. и Товариство касы задаткови въ Грибовѣ на руки о. Т. Качмарчика 20 зр.

На будову рускои церкви въ Новôмъ-Санчи зложили дальше Р. Т. пп: о. Александеръ Левицкій парохъ въ Камѣнномъ 1 зр.; о. Симеонъ Заяцъ парохъ зъ Ходорова 1 зр; Н. Н. зъ Ходорова на руки о. Заяца 1 зр; о А. Дольницкій сотрудникъ въ Ходоровѣ 50 кр; о Іоанъ Филиповскій капелянъ вôйсковый въ Краковѣ 1 зр. и о. Олекса Пристай зъ Пôдгорець прислав зъ касы церковнои 2 зр.

Комітетъ маючи заложити ся Рускои Бурсы въ Новôмъ-Санчи, узнавши себе на засѣданю дня 27 н. ст. сѣчня 1898 заразомъ комітетомъ для будовы рускои церковцѣ въ Новôмъ Санчи, почуваюсь до милого обовязку зложити всѣмъ Добродѣямъ щиро-руску подяку за ихъ жертвы и при сѣй нагодѣ звертаюсь до всѣхъ нашôй молодежи приклонныхъ людей зъ покôрною просьбою, щобъ и на дальше не вôдказали ся вôдъ опѣки для нашои институціи. Надсылани грошѣ на повысшй цѣли умѣщаємо въ Товариствѣ взаимного кредиту „Надѣя“ въ Бережанахъ на книжочку ч 99. [Просимо ниши часописи о повторене сего выказу складокъ] — За Комітеты *П. Лѣщинській* предсѣдатель, *В. Яворскій* скарбникъ.

На фонды будовы новыхъ и обновы старыхъ рускихъ церквей зôбравъ дальше о. крил. Теофіль Павликôвъ и доставивъ до касы „Народного Дому“ 27 зр. 37 кр. Именно зложили на сю цѣль: Старосôльскій деканальный чинъ вôдъ оо. Хомицкого и Мацѣвского по 1 зр., а Расавецкого, Шемердяка, Кульчицкого и Витошиньского по 50 кр., всего 4 зр.; о. Василій Скобельскій зъ Прусъ ad Лука зôбраній вôдъ прихожанъ въ празникъ Рожд. Хр. 5 зр.; черезъ редакцію „Галичанина“: д-ръ Ем. Медвѣдскій зъ Ново-Александріи 1 зр. 27 кр., оо. Мих. Вербицкій зъ Волѣ цеклиньскои и Ал. Коритко зъ Богатковець по 50 кр., а о. М. Мигуловичъ изъ Чорнои зôбраній при акафистѣ въ празникъ Рожд. Хр. 2 зр., всего 4 зр. 77 кр.; Марія и Емилія Мацелюхи 50 кр.; черезъ редакцію „Дѣла“ п. І. Мишкевичъ, фінанс. сов. въ Краковѣ 3 зр.; о. Іосифъ Гумецкій зъ Татаринова вôдъ себе и прихожанъ 3 зр. 20 кр.; изъ скарбонки ad hoc въ Успеньскôй церкви вынято 90 кр., Н. Н. 3 зр. — Всего зôбрано до теперь 2601 зр. 81 кр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 8 лютого. Wien. Neueste Nachrichten доносять, що бôльшôсть парляментарна выбере президентомъ палаты послôвъ на ново п. Давида Абрагамовича, щобы тымъ способомъ вôдвдячитись ему за тѣ прикрости якихъ зазнавъ пôдчасъ послѣднои сесіи.

Инсбрукъ 8 лютого. Італійскій послы, що доси не явили ся въ соймѣ, дôстали вôдъ президіи сойму повѣдомлене, що пôвля регуляміну соймового уважая ся ихъ мандаты за утраченй.

Прага 8 лютого. Politik доносить, що пп. Кайзль, Енґель, Крамаржь, кн. Фрид. Шварценберґъ, кн. Ферд. Лобковіцъ и д-ръ Ебенгохъ мали у Вѣдни спôльну нараду, а опôвля кождый зъ нихъ окремо конферувавъ зъ бар. Ґавчемъ.

Парижъ 8 лютого. Вчера розпочала ся розправа противъ редактора дневника Aurore и противъ Золѣ. Актъ обжалованя обмежає ся лише на тѣ уступы листу Золѣ, котрѣ дотыкають процесу Естергазого, а не порушує зовсѣмъ справы Драйфуса. Свѣдки, на котрыхъ покликує ся Золя, одинъ не явили ся, звиняючись хоробою, другій тымъ, що нѣчого не знають, иншій тымъ, що звязаній тайною. По довгôй нарадѣ судьѣвъ, чи оправдана завбаваныхъ а не явившихъ ся свѣдкôвъ узнати за достаточный, заявивъ президентъ, що рѣшене въ тôй справѣ буде оголошене сегодня. На тôмъ скôнчила ся вчерашна розправа; тревала она вôдъ год. 12 въ полудне до год. 5-ои. Дальша розправа сегодня о 12 годинѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. І. Ба. въ Гр. До кôнца сѣчня. — *Вп. С. Са. въ Те.* До кôнца грудня 1897. — *Вп. В. По. въ Мл.* Одержано. — *Вп. С. Ле. въ Ф.* За 1 кварталъ прийде ще 25 кр. — *Вп Т. Бо. въ Ле.* Мы одержали доси на сей рôкъ 6·50 зр. — *Вп. Т. Гл. въ Тр.* Такъ. — *Вп. А. Лу. въ М.* Грошѣ доручено куда належало, а дотычно дальшихъ книжокъ просимо о терпеливôсть, бо тѣи лише разъ на мѣсяць выдають ся.

Надослане.

Зѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до новôго льокалю

при пл. Галицкôй ч. І. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цыкеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвонкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ оголошує отсим конкурс на посаду другого урядника в канцелярії Товариства.

Подання належить вносити до Головного Виділу Товариства найдальше до кінця н. ст. лютого с. р.

Близші условія уділить ся устно в канцелярії Товариства межи годиною 5-ою а 7-ою вечером кождого дня. 1 3

Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта“, у Львові дня 5 н. ст. лютого 1898.

Ю. Романчук. *О. Танячкевич.*

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. Просвѣта·

УЧЕНИК VII кл. гімназіяль. глядає лекциї зараз! Блиша відомість: Мисик в Кореличах, п. Фірлїв. 42 3—3

Русинка интеліґентна

осиротѣвши, глядає мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавй зголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русинôвъ

Цѣна 1 ср

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Запрошене на Загальнй Зборы

членôвъ повѣтового Товариства задаткового въ Турцѣ

товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою,

котрй вôдбудуть ся въ середу дня 23 лютого 1898 о годинѣ 3. по полудни въ Турцѣ въ льокали Товариства зъ слѣдуючимъ порядкомъ деннымъ:

1. Справоздане Дирекціи зъ чинности и рахунковъ за рôкъ 1897.
2. Справоздане Рады надзираючои и внесеня ви о удѣленя Дирекціи абсолюторія зъ чинности и рахунковъ за рôкъ 1897.
3. Внесене Рады надзираючои въ справѣ роздѣленя зыску за рôкъ 1897.
4. Выбôръ трехъ членôвъ до Рады надзираючои въ мѣсце трехъ уступаючихъ.
5. Выбôръ комісіи ревізіиной на рôкъ 1898.
6. Внесеня членôвъ.

Артуръ Пендрацкій заступникъ презеса рады надзираючои.

Константинъ Стельмаховичъ секретарь.

БРИТВЫ знаменитй англійскій и зъ Солінґенъ (пôдъ ґваранціею и въ правомъ вымѣнѣ) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевй зъ пензлями по 1 зр. поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4695

Памушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжй, мармолада до памушкôвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякй замовленя на весѣля, забавы полагоджує дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 1—16

Піралїну

яко найлучше и найтанше средство до освѣтленя будынкôвъ господарскихъ, горалень, маєнкôвъ, тартакôвъ и т. п. поручає и удержує на складѣ головный заступникъ для Галичины и Буковины

АНТОНІЙ КОФЛЄРЪ

Львôвъ, Браєрбôвска ч. 14.

Цѣнникъ и проспекты gratis.

Вôдпродавцямъ вôдповѣдный рабатъ. 450 10—10

БОТАНІКА

на вищі класи шкіл середних. Після учебника д-ра О. Ростафінського. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 ц. в. а.

Д-ра Осипа Ростафінського

БОТАНІКА

на нижші класи шкіл середних. На язык руский переложив Іван Верхратский. Видане друге р. 1898. Ціна 70 цент. в. а.

ЗООЛЬОҐІЯ

на нижші класи шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Видане р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразôвъ

зъ рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 50 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропиґийскій або у автора. Хто замовлає у автора що найменше два примірники із згаданих виданій (пр. два примірники Зоольоґія або два примірники Ботаніки або два примірники Спису або один примірник Зоольоґії і один примірник Спису або один примірник Ботаніки і один примірник Спису), тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, єдна чим порто оплачує автор.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА,** площа Капітульна № 3.

НОВОСТИ на СУКНѢ

дамскій

поручає магазинъ 2

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вôдъ 1874 р.)

скôнчивъ зъ кôнцемъ 1896 р. 28-ый рôкъ своєи дѣяльности и зросли во всѣхъ вôдѣлахъ „Славіи“

	зъ кôнцемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитости пôбочній и вôдсотки за рôкъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 27,629.198·15 „
Обезпечень сумы въ секціи вôдъ огню	„ 277,905.758·— „
Выплачені капіталы, ренты и вôдшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вôдшкодованя въ загальнôй сумѣ	„ 27,193.723·12 „

„Славія“ принимає въ секціяхъ І и ІІ обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ будынкôвъ, движимостій, збожа, товарôвъ, запасôвъ, скота и пр.

Тарифы „Славія“ вельми умѣрений, а условія обезпеченя вельми користній.

Тарифъ и друкованы вôсѣмъ всякого рôду, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ уділа на найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Сл вацкого ч. 3. 21 2—24

„Славія“ принимає зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и охôтно радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

Львы на памятникъ архикнязя Єґена

9 16—? **Головна выграна**

Тягнене уже въ Нятницю.

75.000 КОРОНЪ

Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файґенбавмъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Соколь и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Розклад їзди поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнїйшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двіц ґа
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		Ніч		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче			**Ніч**
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергометр з знімком попередника		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

☞ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Видавець и одповѣдальный редактôръ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 22. Львовъ, Середа 28 Сѣчня (9 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ четвероръ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stallerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковымъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чвертъ року . .	4 зр.	на мѣсяцъ 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенй звычайнй принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного строчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подякы и инший донесенья приватнй числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стшика.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Языковй справы шкѣльнй

якй стояли на порядку теперѣшнои сесіи соймовои, вже полагоджень. Були се — якъ вѣдомо — два внесеня п. Барвѣньского, а то: перше въ справѣ обовязковои науки обохъ языкѣвъ краевыхъ у всѣхъ середныхъ школахъ въ цѣлѣй Галичинѣ, а друге въ справѣ основаня рускои гімназіи [поки-що паралельокъ рускихъ при польскѣй гімназіи] въ Тернополи.

Першу справу — обовязковои науки обохъ языкѣвъ краевыхъ — полагодивъ соймъ властиво негативно, не пѣсля бажаня внескодавця, бо замѣсть „обовязковои“ науки ухваливъ „взглядно обовязкову“ [властиво „необовязкову“], яка и нинѣ есть по гімназіяхъ, и то не лише у всходнѣй Галичинѣ, але декуды и въ захѣднѣй, н. пр. въ самѣмъ Краковѣ. Отже якъ доси, такъ и теперь наука рускаго языка зависѣти буде вѣдъ волѣ ученикѣвъ взглядно родичѣвъ — и не выключена есть можливость, що въ сѣй або тѣй гімназіи, де не буде ученикѣвъ-Русинѣвъ, не буде кого вчити рускаго языка.

При тѣмъ мусимо сконстатувати той дуже цѣкавый фактъ, що польска бѣльшость соймова сего року полишила ся въ тѣй справѣ позаду польскои бѣльшости соймовои зъ року 1887 [въ часѣ дебатъ надъ шкѣльными внесеньми посла Романчука], бо тогдѣ соймъ ухваливъ бувъ поставлену гр. Войтѣхомъ Дѣдушицкимъ резолюцію взываючу правительство, щобы оно завело „обовязкову“ науку другого краевого языка въ тій способѣ, що ученикъ школы середнои мѣгъ бы увѣльнитись вѣдъ обовязку учитись другого языка лишь тогдѣ, коли-бъ родичѣ того просто зажадали. Сеся резолюція ишла *далеко дальше*, анѣжь теперѣшна ухвала сойму о науцѣ т. зв. „взглядно обовязковѣй“ [а властиво „необовязковѣй“].

Длятого кождый, розумѣючій значѣне ухвалы сегорѣчного сойму, мусить лишь усмѣхнутись на всѣ зѣ стороны польскои самохвальбы и самовеличаня зъ причины тои ухвалы — а ще тымъ бѣльше, коли ей представляє ся за нѣбы... концесію для Русинѣвъ, противъ котрои — по промовѣ референта п. Станислава Мадейского — зѣ стороны польскои бѣльшости соймовои не пѣднѣсъ ся анѣ одинъ голосъ опозиціи. Що за почутє справедливости для Русинѣвъ! що за взгляды на нихъ „istotne potrzeby“!...

А тымчасомъ рѣчь ясна, що нѣхто зъ Поляковъ не мавъ причины робити тутъ опозицію, бо по перше справу полагоджено по ихъ мысли — „обовязку“ до науки рускаго языка не введено — а по друге — Поляки въ знаню рускаго языка такожь чей-же мають свѣй интересъ, тожь дневники польскй накликують молодѣжь польску, намѣряючу шукати урядничои карѣры, щобы вчилась по руски, бо — якъ пише N. Reforma [ч. 27 зъ 4 лютого] — „хто ухилити ся вѣдъ науки рускаго языка, той власною рукою замкне собѣ приступъ до всходнои Галичины, и тогдѣ... всѣ урядничѣ становища у всходнѣй Галичинѣ опинклись бы ся въ руцѣ Русинѣвъ... вытворили бы ся въ краю якйсь замкненй округи языковѣ“...

Зъ всего-жь выходить, що референтъ п. Мадейскій хиба на кинцы сказавъ пѣдъ конець своеи бесѣды, що за таке полагодженє соймомъ того внесеня п. Барвѣньского — соймъ дає репрезентаціи не лишь польскѣй, але и рускѣй сильне оружє въ руку на дорогу до Вѣдня, щобы тамъ боронити „автономістичнои засады компетенціи соймовои“...

При другѣй справѣ — рускои гімназіи въ Тернополи — вже проявила ся опозиція, и то дуже несмачна опозиція середъ польскои бѣльшости... Видко, що тутъ було вже то, що Поляки называють „концесію“, а мы Русины называемо — сповненьмъ належного намъ права, а властиво частины того права. На тридцять гімназій въ краю рускій народъ має доси всего двѣ гімназіи самостѣйнѣ, а третю въ видѣ рускихъ паралельокъ при польскѣй гімназіи.

Основане рускои гімназіи въ Тернополи було конечностію, а не якоюсь ласкою зъ огляду на політику сего чи того урядовця рускаго... Оно було конечностію, выкликаною справдѣ „дѣйстною потребою“, бо-жь властиво вже вѣдъ сего року шкѣльного повинна була краева рада шкѣльна завести руску паралельку першои клясы, коли не то 25, але 30 родичѣвъ ученикѣвъ зъ тои клясы зажадали для своихъ дѣтей выкладу рускаго...

Письмо изъ Стрыйщины.

При кѣнци минувшого року завязались два новй економічнй товариства Народный Дѣмъ въ Стрыю и Пѣдгѣрска Спѣлка для торговлѣ безрогами и рогатою худобою въ Станиславовѣ, но на жаль, за-для недостачѣ одвѣтныхъ капіталѣвъ, не можуть они зачати своеи дѣяльности. Пѣдгѣрска Спѣлка въ Станиславовѣ мимо безнастаннои заохоты та справдѣ американьскои реклямы по часописяхъ всцѣла доси зѣбрати всего-на-всего 190 удѣлѣвъ [1.900 зр.] а Народный Дѣмъ въ Стрыю має доси всего 70 удѣлѣвъ [700 зр.]. Се такъ незначній сумы, що зъ ними годѣ починати означену статутами дѣяльность, а шкода велика, бо часъ уплывае надаремно, а оба тѣ економічнѣ товариства принесли бы великій и певній користи для Русинѣвъ. Правда, що сей рѣкъ за-для неврожаю дуже тяжкій, але не дасть ся заперечити, що тутъ винна и руска оспалость та байдужность. „Дамь пѣзнѣйше“ або „безъ мого удѣлу обѣйде ся“ — такй вѣдповѣди часто почуешь, а прецѣнь одинъ удѣлъ не тяжко набути навѣть найбѣднѣйшому Русинови — священникови, урядникови, ремѣсникови, господареви а навѣть денному зарѣбникови, коли зважить ся, що дирекціи обохъ товариствъ дозволяють сплату удѣлѣвъ частями, навѣть по одному гульденови або и коронѣ!

Много помагае заохота и рекляма въ часописяхъ, но особливо було бы пожеланє, щобъ Дирекціи обохъ товариствъ подали до загальнои вѣдомости що-найменше кождого мѣсяця число членѣвъ та удѣлѣвъ, а вже безъ живои агітаціи и устнои приняки не обѣйде ся и справа дуже повѣльно буде поступати. Члены обохъ товариствъ повинни безнастанно при всякихъ нагодахъ — на всѣлякихъ зѣбраняхъ приватныхъ чи публичныхъ, по читальняхъ — заохочувати цѣлый нарѣдъ вступати въ члены „Народного Дому въ Стрыю“ и „Пѣдгѣрскои Спѣлки въ Станиславовѣ“.

Що можна неустанною щирою агітаціею зробити, найлучшимъ доказомъ и примѣромъ гѣднымъ наслѣдуваня есть о. Ол. Бобикевичъ въ Стрыю, котрый мѣжь самыми мѣщанами и ремѣсниками стрыйскими зѣбравъ 100 удѣлѣвъ и за тѣ грошѣ заложивъ при читальняхъ „Просвѣты“ на передмѣстяхъ въ Стрыю двѣ крамницѣ. Нѣхто зъ интеліґенціи ему не помагавъ, бо нѣхто не вѣривъ, щобы упавше, черезъ лихву зѣбѣднѣле, сильно здеморалізоване стрыйске мѣщаньство можна въ такъ короткѣмъ часѣ зорґанізувати и до доброго дѣла сполучити. Теперь вже стрыйскій мѣщанинъ въ довгй зимовй вечеры не пересиджуе въ коршмѣ, але въ „своѣй“ читальни и въ „своѣй“ крамници. Се зробивъ майже одинъ чоловѣкъ, але безнастанною, щирою працею: заохочуваючи, переконуваючи, намовляючи и просивъ. Мимоходомъ сказавши — годилось бы, щобы священники зъ околицѣ Стрыя оголосили зъ амвону своимъ прихожанамъ: нехай бы полагоджували свои орудки въ мѣщаньскихъ рускихъ крамницяхъ на Ланахъ и на Шумлянцинѣ, де всего дѣстануть и по дешевшѣй цѣнѣ нѣжь у жида, а тымъ спомогуть добрй заходы своихъ братѣвъ, рускихъ мѣщанъ. Кѣлько то рускаго гроша вандруе до чужихъ кишень и разъ на все для Русинѣвъ пропадае? Тутъ пѣднести мушу и признанє для стрыйскихъ мѣщанъ, що гадка заложеня свого склепу выйшла вѣдъ нихъ самыхъ.

ТИСА.

Оповѣдане **К. Мікоата.**

(Конецъ.)

Прибитй на дусѣ блукали мы по мѣстѣ, самѣ не знаючи, що намъ робити, поки не зайшли вкѣнци до Михайла Пернѣя.

— Ну? — промовивъ вѣнъ и можна було видѣти, якъ тяжко приѣшлось ему вымовити се слово.

— Мы въ дуже прикрѣмъ положеню, любый пане Михайле, въ страшнѣмъ положеню. Судно вѣдплыло намъ въ-передъ носа, а на судни... тамъ була наша бѣдненька... тамъ...

Сльозы придавили дальшй слова мого дядька. Вѣнъ ставъ шукати за хусточкою вѣдъ носа, но вытягнувъ замѣсть неи капшукъ зъ тютюномъ и въ розсѣяню обтеръ нимъ сльозы. Розумѣесь, порохъ зъ тютюну полоскотавъ ему нѣсъ и бѣдный дядько ставъ страшно пчихати, но мимо того вѣлъ не замѣтивъ сен помылки въ своѣмъ всякѣй границѣ переходячѣмъ положеню.

— Мы хочемо знайти фѣру... и шукаемо вже цѣлу годину... но теперь вже всьо за пѣзно... всьо даремно... теперь вже кѣнець...

И при тѣмъ сльозы скочувались ему на его густу, сиву бороду.

— Гмъ! — замѣтивъ Михайло Пернѣй. Чи вы, пане, вмѣете добре ходити пѣшки?

— О, розумѣесь! — вѣдповѣвъ дядько пригнобленымъ тономъ, бо вѣнъ знавъ, що тутъ бесѣда йшла про те, чи вмѣе вѣнъ добре бѣгти, и впяливъ у вбанька свои добродушнй сиий очи, повнй якогось непевного ожиданя.

Той напхавъ люльку, выкресавъ огню, запаливъ, вѣдтакъ задеръ голову до неба, глянувъ на положеня сонця и, звертаючись до якогось переходячого хлопця, закликавъ:

— Гей, Матко! постѣй но коло моихъ коней, поки я не верну, та май око на упряжь. А теперь ходѣть, панове, за мною, коли вже такъ рѣчи склали ся...

Дядько мавъ горячу, до суперечки склонну натуру, вѣнъ завсѣгды суперечивъ, абы тамъ що хто сказавъ, и хотѣвъ все бути найрозумнѣйшимъ, но теперь не можь було видѣти навѣть слѣду зъ тои его вдачѣ. Смирный и послушный, мовь ягня, ишовъ вѣнъ за Михайломъ Пернѣемъ. Вѣнъ не пытавъ, за чимъ и куды, вѣнъ цѣлкомъ стративъ свободну волю, той ударъ зробивъ его цѣлкомъ безпомѣчнымъ и безрадымъ.

Хто знае, якъ довго мы йшли за вѣзникомъ полями, лугами, лѣсами; могла бути година, могло бути двѣ и бѣльше годинъ. Мы знали, яка була сему причина, а то, що мы не пытали про цѣль нашои дороги. Най дѣе ся, що хоче...

Пернѣй ишовъ все напередъ стежками, переходивъ мосты, вербовй лѣсы. Вѣдъ часу до часу обертавъ ся и глядѣвъ, чи не за далеко мы лишились, и въ такихъ хвиляхъ все здавало ся, що вѣнъ нѣбы хоче щось говорити, но при тѣмъ все надумавъ ся и мовчавъ дальше.

Наразъ завернувъ вѣнъ черезъ густый очеретъ на лѣво до Тисы. Прийшовши на берѣгъ, заткнувъ свою палицю въ пѣсокъ, оперъ ся на нен и чекавъ, поки мы не надѣйшли.

— Ну! — промовивъ вѣнъ, — я теперь вертаю. Най васъ Богъ мае въ своѣй опѣцѣ, панове!

— Що жь мы будемо тутъ зъ хлопцемъ робити? — спытавъ дядько зѣ сльозами въ очехъ.

— Якъ то що? — вѣдповѣвъ Михайло, здвигаючи плечима. — Тажь тутъ приступъ.

— Але що за користь для мене зъ приступу? — закликавъ дядько зъ огорченьмъ.

— Що вамъ за користь зъ приступу? Ну, така вамъ буде зъ него користь, — сказавъ Пернѣй брусовато, — що за доброи пѣвъ годины, коли тутъ надѣйде и затримае ся судно, можете всѣсти и дальше ѣхати.

— Яке судно?

Тутъ Михайло Пернѣй впавъ въ злѣсть.

— Боже! Що за судно! Не мучте мене, пане, своими пытанями. Яке жь може бути судно, якъ не те, що плыве зъ Токаю и на котрѣмъ знаходить ся мала панночка...

— Не може бути! — скликнувъ дядько и повный радѣстнои надѣи вхопивъ вѣзника за вытерту хустину вѣдъ шиѣ. — Чоловѣче, не роби зъ мене дурня!

Зъ его очей сыпали искры, его колѣна хиталисъ.

— Ну.. ну... не задушѣть мене, пане, — сказавъ Пернѣй, усмѣхаючись.

— На що вамъ робити зъ мене дурня? — муркотѣвъ дядько, — на що вы робите собѣ жарты зъ мого нещастя? Якъ тутъ може надѣйти судно, котре вже за той часъ Богъ зна' де може бути...

— Якъ такъ, то вы повинни встыдати ся, коли не знаете, що Тиса мае скруты.

— Що таке мае?

— Ну, коли Господь Богъ ей сотворивъ, то закрутивъ нею кѣлька разѣвъ въ сѣмъ мѣсци. И весь она, закручуесь, завертаесь назадъ, а тамъ зновъ у передъ, и весь, якъ та змия. Ось, видите, якъ-разъ надходить Токайске судно.

Диво дивесне! Надходило власне Токайске судно, те саме судно, въ котрѣмъ плыла грубезна женщина и де знаходилась наша Марійка! Она, Богу дякувати, не вѣдобрала собѣ житя зъ роспуки... Онъ тамъ багрѣе ей маленька, червона спѣдничка.

— Марійка! Марійка, гей!

На нашй радѣстнй окликы причалило судно до берега и такъ крутый бѣгъ Тисы замѣнивъ нашь смутокъ напрасно въ радѣсть.

Лише моя сестричка все плакала гѣрко. Даремно мы цѣлували ей на перемѣну и потѣшали тымъ, що Богу дякувати нѣчого не стало ся та що она скорше повинна тѣшитись, коли мы знову зѣйшли ся всѣ до купы. Нѣчо не помагало, ей сльозы плыли дальше, а ей малезька грудь судорожно пѣдносилась вѣдъ безнастаннаго хлипаня.

— Майже-жь розумъ! — сказавъ дядько, погладжуючи ей любезно. — Дивись, отъ мы всѣ тутъ и всьо добре...

Она оперла свою русяву головку о дядьковй груди и такъ могли мы поволи вырозумѣти зъ ей разомъ зъ хлипанемъ выходячихъ жалѣвъ, що ѣй розходилось не такъ о насъ, якъ скорше о ей мисчинку, що розбила ся.

— О, о! — розсмѣявъ ся сердечно дядько и ударивъ ей зъ-легка по головѣ. — Чекай же ты малый дурнику! то ты не за нами плакала, але за мисчинкою?

Она гордо пѣднесла головку и показала рукою, котра ще була мокра вѣдъ слѣзъ, и зъ захмуренымъ лицемъ на Кароля.

— Той... той розбивъ менѣ мисчинку! Той урвитель! — шептала она дальше дядькови до ухa. — Коли мы за нею шукали, вѣнъ настоптавъ ей ногою и, подумай собѣ, роздушивъ менѣ мою улюблену мисчинку!...

Се дѣяло ся въ Токаю... И вѣдъ того часу плакала она за своею розбитою мисчинкою.

Грубезна дама прошептала кѣлька слѣвъ за свого цѣлкомъ збитого зъ пантелику хлопця, но дядько не давъ ѣй договорити.

— Е, се дурница. А ты, Марійко, не плачь! Въ Сольноку дѣстанешь цѣле накрыте зъ дванайцяти тарѣльчикѣвъ и риночокъ...

Потѣмъ Марійка успокоилась. Ей вѣддыхъ стававъ усе спокѣйнѣйшимъ, аж поки не заснула тихенько дядькови на рукахъ.

Лишь разъ на дорозѣ пробудилась и запытала, чи риночки будуть мѣдяни, а учувши успокоюючу вѣдповѣдь, заснула знову.

Ей глубокій вѣддыхъ мѣшавъ ся въ тихимъ плюскотомъ рѣки, котра мовь печалива нянька вколѣсувала ей до сну...

Переклавъ *Б**.

Тожь думаю, що справа Народного Дому въ Стрыю и Підбрѣзкой Спілки въ Станиславовѣ тілько тогдѣ скорше пійде на передъ, коли члены Дирекціи обохъ тыхъ многоважныхъ товариствъ економічныхъ, окрімъ щомѣсячныхъ выказівъ въ часописяхъ о станѣ майна, ще самі лично и черезъ другихъ членівъ неустанно будуть пригадувати своимъ знакомымъ и заохочувати ихъ вступати въ члены. Тутъ треба сполучити всѣ силы и дѣлати енергічно, щобы оба товариства, що мають значѣне и велику вагу для краю, якъ найскорше сего року почали свою активну дѣяльність! Тѣшимось такими економічными инстатуціями якъ Народна Торговля и Дністеръ, котрі намъ очевидный хосенъ приносять, — зносѣмъ же дальше по цеголцѣ до ширшои будовы економічнои! Тажь громада великій чоловѣкъ, а насъ 6 міліоны! Та й тутъ не о жертву ходить а о вложеня бодай малого капіталу на безпечный зыскъ и певный процентъ. Неодинъ не заощадивъ бы того гроша, що жалує на удѣлъ до такъ хосенныхъ институцій, а стане властителемъ гроша, коли вступить въ члены. А нема підставы боятись, щобъ удѣлъ пропавъ, бо оба товариства зареестрованій приналежными судами окружными яко господарско-заробковій, а люде належачій до рады надзираючои и до дирекціи звѣстній въ постійности характеру, посвяченя и здібностій.

Неодинъ слабодухъ не вѣривъ, щобы Народна Торговля розвинулась, якъ розпочинала дѣло въ 500 зр., а нинѣ кождый признати мусить, що та институція много принесла хосна для справы народнои, выховала рускихъ купцівъ, крамарівъ, а нѣхто свого удѣлу не стративъ. Або хто вѣривъ, що „бідній“ Русины внесуть черезъ три мѣсяцѣ 50.000 зр. на корѣнный фондъ для Дністра, и то на великій удѣлы, бо по 100 зр.? Мало було вѣруючихъ, а нашъ приятель Казьо мавъ сказати: „Nie bójcie się, ruskiej asekuracyi nie będzie! gdzież Rusini wezmą 50.000 złr.? И знайшло ся тыхъ 50.000 зр. и Дністеръ за чотири роки истновання выплативъ уже кількасотъ тысячь зр. відшкодованя за пожары, и делку соточку давъ на рускій бурсы и другій народній цѣли, дае заробокъ Русинамъ и ще слава Богу нѣхто не стративъ свого удѣлу въ Дністрѣ!

Торговлю безрогами мають у насъ якъбы въ монополи чужій и ворожій намъ люде, що легко збогатились працею нашого рільника, установляють самовільно цѣну на торгахъ, бо не мають конкуренціи та ще за то неразъ збыткують ся надъ нашими людьми и деморалізують ихъ, а при выборахъ противъ насъ агітують. Підбрѣска Спілка въ Станиславовѣ маѣ на цѣли згодомъ розширити свою дѣяльність на цѣлый край, закладати рѣзницѣ и склепы, та взяти въ свои руки торговлю рогатою худобою опасовою.

А позаякъ Народный Дімъ въ Стрыю — окрімъ будовы свого дому, котрый въ Стрыю безуслівно выплачуваъ бы ся — маѣ на метѣ закупно реальностій и ихъ продажъ, закупно и парцеляцію землѣ, то кождому буде ясно, що тая институція маѣ не тілько значѣне льокальне, но есть институцією економічною для добра галицкои Руси. Нарѣкаемо, що много рускои землѣ йде въ чужій руки, а якъ злучимось въ Народнімъ Домѣ въ Стрыю, то перешкодимо тому лиху. Одиницѣ слабій, але громада, загалъ покаже свою силу.

Длятого, дорогій Земляки, братя Галичане, Буковинцѣ и рускій Американе! Відзываемось до вашого розуму и праздничого патріотизму: Поможѣть намъ здвигнути многоважну для Руси економічну институцію Народный Дімъ въ Стрыю! Відзываемось до Тебе, патріотичне руске жѣноцтво! Кожда руска господиня може изъ свого господарства скоро заощадити тілько, щобы закупити бодай одинъ удѣлъ Народного Дому въ Стрыю. Сподѣваемось, що небавомъ будемо числити бодай сотку патріотокъ членівъ Народного Дому, бо доси есть тілько одна... У другихъ народівъ патріотичне жѣноцтво веде провідъ въ народній роботѣ; чи-жь наше мало бы бути байдужне?

Братя Стрыйщане! Постараймось, поатітуймо мѣжь собою, щобы кождый интелігентный Русинъ, кожда руска громада взяли бодай одинъ удѣлъ на нашъ Народный Дімъ, нехай такъ добра справа не йде на проволоки, але якъ найскорше приносить хосенъ своему народови!

Удѣлы можна сплачувати частями и належить посилати на адресу „Дирекція Народного Дому въ Стрыю“.

Левъ Осиповичъ Гор—вичъ.

Загальній зборы тов. „Просвѣты“.

(Докінченя.)

По выборахъ выдѣлу и контрольнои комісіи приступлено до дальшои точки порядку дневного — змѣны статута товариства. За потребою ба конечностію змѣны промовивъ референтъ тои справы д-ръ Кость Левицкій. Конечність тую вказують дѣйстній условя дальшого розвою товариства. Змѣна статута не маѣ на цѣли побарювати яку-небудь фракцію; она маѣ на цѣли выключно добро товариства. Теперѣшный статутъ есть вже застарѣлый и неразъ вяже выдѣлъ або и причиняе ему непотрібно клопоту. Кінчачи свою промову — референтъ заявивъ, що зъ причины спізненои поры, угомленя присутныхъ, а такожь зъ причины за малого числа збраныхъ членівъ, выдѣлъ цофае изъ сихъ зборівъ змѣну статута — зъ выимкою §-у 2. б) статута, котрый въ новій редакціи маѣ звучати: „Устне поучуване народа о всякого рода справахъ: просвѣтныхъ, господарскихъ, торговельныхъ и промысловыхъ, а то черезъ *делегатівъ, люстраторівъ и вандрівныхъ учителівъ*“ — бо се справа нагла зъ огляду на старостиньскі заборопы, котрыми спиняе ся роботу люстратора и учителя господарства п. Короля.

По промові д-ра Левицкого забравъ слово и голова товариства проф. Романчукъ и, вказавши на конечність змѣны статута, рівно-жь представивъ конечну змѣну §-у 2. б) яко найбільше пекучу. Для обговореня и евентуальнои ухвалы змѣнъ инших параграфівъ новый выдѣлъ скличе надзвычайни зборы, бо нинѣшній зборы дѣйстно за мало численній для рѣшаня такъ важныхъ змѣнъ.

На сали наставъ рухъ и зголошеня о слово.

П. Богд. Рожаньскій промовивъ за тымъ, щобы не відкладати, але заразъ порѣшити цѣлу справу змѣны статутівъ, отже ставить внесене: отворити дискусію надъ всѣми трема точками змѣны. [„Сконсолідована“ опозиція: славно!]

На се заявивъ голова п. Романчукъ, що выдѣлъ цофнувъ а властиво ограничивъ свое внесене; щобы жь надъ всѣми точками змѣны статута отворити дискусію, мусівъ бы хтось изъ членівъ внести цофнене внесеня выдѣлу яко свое. Мимо спізненои поры [година $3^1/_2$] и такъ всѣ змѣны не були бы ухвалений. Коли жь спеціяльно ad hoc скличе ся надзвычайни зборы, то всѣ интересований можуть лучше застановити ся надъ такъ важною справою змѣны статута.

Вывязала ся широка дискусія, въ котрій взяли удѣлъ многій бесѣдники, особливо опозиціи, на тематъ: чи справу тую рѣшати нинѣ, чи відложити до надзвычайныхъ зборівъ. Бесѣдники о. Дуткевичъ зъ Дубя, Богд. Рожаньскій и д-ръ Коцюба домагали ся отворена дискусіи, а коли д-ръ Коцюба внісъ тій три точки змѣны статутівъ за свои, піддавъ голова се внесене під голосоване: чи справу змѣны статутівъ у всѣхъ точкахъ довершити нинѣ, чи відложити до надзвычайныхъ зборівъ. Внесене д-ра Коцюбы упало; за відложенемъ заявила ся значна більшість членівъ.

Приступлено лише до змѣны §. 2. Референтъ ся д-ръ Кость Левацкій По новій дискусіи въ справѣ формальній ухвалено вкінци змѣну §. 2. статута після предложеня выдѣлу.

Потімъ наступили внесеня членівъ — уже при зовсѣмъ незначнімъ числѣ членівъ, бо многій розійшли ся.

О. Стеф. Онишкевичъ зъ Хишевичъ внісъ, щобы перевести ревізію програмы выдавництвъ товариства и скликати въ тій цѣли делегатівъ зъ выдѣлівъ філіяльныхъ. Бесѣдникъ жадае, щобы бодай четверта часть книжочокъ „Просвѣты“ була змісту патріотичного. *[Славно!]*

П. Копачъ поставивъ внесеня, щобы вже разъ рѣшити справу, якои правописи маѣ держати ся товариство въ своихъ выдавництвахъ: чи етимольогічнои чи фонетичнои. Бесѣдникъ рѣшучо заявляе ся за фонетичною. *[Оплески.]*

О. Стеф. Онишкевичъ підносъ, що народъ ще въ якійсь части противный фонетицѣ, тожь треба брати на-разъ рѣчь практично и справу правописи віддати підъ розвагу выдѣлови.

П. Петришинъ, учитель зъ Підборець, высказавъ тую саму гадку. Хотяй по 20 літнімъ учительскімъ досвѣдѣ знае, що правопись етимольогічна въ народѣ не приймае ся, бо она за тяжка, але народъ зъ традиціи ще въ значній части стоить за етимольогією, а противъ фонетики, тымъ більше, коли ему наговорено, що фонетику накинули шкільній и правительственій власти. Бесѣдникъ самъ, про свою особу, стоить за правописею фонетичною, але у выдавництвахъ „Просвѣты“ радить ужи вати правописи етимольогічнои, бо змѣна тутъ ще не на часѣ.

Д-ръ Н. Лагодинській [зъ Жовківщины] сказавъ: Мы интелігенты стоимо за правописію фонетичною; але тутъ, въ выдавництвахъ „Просвѣты“ для народу, рѣшучій голосъ маѣ селянство, репрезентоване найбільшимъ числомъ членівъ въ товариствѣ.

Зъ дальшихъ бесѣдниківъ промовляли за задержанемъ правописи етімольогічнои о. Євст. Цурковскій и п. Посацкій, а за введенемъ правописи фонетичнои пп. Копачъ, Ярославъ Грушкевичъ, проф. Мостовичъ та академ. Цегельскій.

Вкінци голова підданъ підъ голосоване два внесеня: насамперед внесеня о. Онишкевича, щобы справу віддати підъ розвагу выдѣлови, а відтакъ внесеня п. Копача, щобы у выдавництвахъ товариства „Просвѣты“ завести правопись фонетичну. На жадане проф. В. Шухевича голосоване відбулось поіменно, а результатъ выйшовъ такій, що внесене о. Онишкевича перепало, а перейшло внесеня п. Копача 31 голосами противъ 25. Противъ заведеня правописи фонетичнои голосували оставшій ще на зборахъ селяне [бо дуже много селянъ вже перше розійшло ся, маючи відійти або выіхати до дому] и деякій старшій члены товариства зъ интелігенціи.

На тімъ закінчено загальній зборы, а голова проф. Романчукъ подякувавъ участникамъ зборівъ за прибуте и за живый удѣлъ въ нарадахъ.

——

На загальній зборы „Просвѣты“ наспѣли слѣдуючій поздоровній телєграмы або письма:

Відъ посла о. Д. Танячкевича: Боже помагай до рады труду надъ дальшимъ зростомъ и суцѣльнымъ поднігомъ нашого великого товариста „Просвѣты“ въ добро и славу народу Украины-Руси! — *Танячкевичъ.*

Відъ львівскихъ богословівъ: Львівскій богословы, одушевленій змаганями батьківъ та непоборимою силою рускоро народу, кличуть чистою грудію: Вѣра, любовь и надѣя, слово, праця и терпѣня оружемъ нашимъ! Приймѣть насъ въ ряды борцівъ!

Відъ декана о. Карпа Винтоняка: Свѣтлымъ зборамъ Просвѣтнымъ желае якъ найбільшого успіху за Читальню въ Утѣшковѣ и Стронібабахъ — *К. Винтоняк.*

Зъ Монастирискъ: Помагай Богъ! Відъ Карпатъ, Черемоша и Прута, зъ надъ Сяну и Дністровыхъ шляхівъ спѣшить дружина Украино-Руси до Льва-града, Руси столицѣ, на раду-вѣче „Просвѣты“, якъ колись вѣра до Батьківскихъ знаківъ. Чи труба заграла до военныхъ танцівъ, чи може золотый нашъ левъ рыкнувъ грізно, що мы всѣ почули его гомінъ. Нѣ, то голосъ славной „Просвѣты“ насъ кличе нинѣ въ гостину до Львова на загальній зборы „Просвѣты“. Спѣшѣть, братя, до „Просвѣты“ и членівъ своихъ щиро привитайте! А Ты, Боже, спаси тружениківъ славной „Просвѣты“, збравшихъ ся нинѣ у Львовѣ для народнего дѣла! Щасть Боже и Многая лѣта! *Василь Ѳ. Кроподра* въ имени членівъ „Христіяньскои Родины“ въ Монастирискахъ.

Зъ Порохника: Духомъ зъ Вами порохницка читальня „Просвѣты“. Ще не вмерла Украина и слава и воля! — За выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ въ Порохнику *Михайло Шуплата* голова читальнѣ, *Кость Гробельскій* членъ тов. „Просвѣта“ и бібліотекарь читальнѣ.

Изъ Задѣльска въ Турчаньскімъ:

Хто Русь-народъ просвѣщае,
Най му Господь помагае;
Свѣтъ и згода двигнуть Русь —
На то за всѣхъ я божусь!

Изидоръ Р. Пасѣчиньскій.

Зъ-підъ Бѣлои Полонины
Шлемъ поклінъ до Васъ:
Сли Вы зъ добромъ для родины,
Все числѣть на насъ!

Громада Задѣльско.

Переглядъ політичный.

Въ суботу и въ недѣлю бавили у Відни ческій послы. Въ суботу, якъ доносять Nar. Listy, була депутація молодо-ческого екзекутивного комітету у бар. Ґавча въ справѣ славяньскихъ студентівъ, побираючихъ науку въ нѣмецкихъ університетахъ. Депутація просила, щобы славяньскій молодежи не перешкаджано ходити на выклады и не обходженось зъ нею сторонничо. Президентъ міністрівъ сказавъ, що вже обдумано способы, щобы выбрыки студентівъ не повтаряли ся и щобы наука могла відбувати ся безъ перешкоды (якъ відомо, въ понедѣлокъ выдало міністерство звѣстне розпорядженя въ тій справѣ). Та сама депутація просила также, щобы ческому соймови позволено довшій часъ на нарады и щобы соймъ въ своімъ часѣ відрочено, а не замукано его. Бар. Ґавчь відповівъ, що вѣсти про скоре замкнене сойму є хибній. Правительство гадае складати раду державну въ мартѣ, лише день ще не означено. До того часу може и соймъ радити. Справу відроченя сойму обіцявъ бар. Ґавчь взяти підъ розвагу. Въ недѣлю конферували зновъ зъ президентомъ міністрівъ заступники великои посѣлости и молодо-Чехівъ въ справѣ новыхъ языковыхъ розпоряджень. Бар. Ґавчь мавъ передъ остаточнымъ выданемъ тыхъ розпоряджень порадитись ще такъ зъ ческими якъ и зъ нѣмецкими заступниками и поспытати о ихъ згоду. Але нѣмецкій послы на довірочне запытане заявили заздалегідь, що они не прибудуть на таку конференцію, бо вже по заявѣ ческого намѣстника, зложенній въ соймѣ въ справѣ намѣреныхъ розпоряджень, высказали цілкомъ ясно свое становиско. Новій розпорядженя, мають, якъ зачувати, появити ся около дня 14 сего мѣсяця.

Мы згадували онодгы про роамоны, якій пр. Бадені мавъ мати въ Парижи зъ приятелемъ кореспондента лондоньского дневника Times и зъ співробітникомъ парискаго Figar-a, а заразомъ додали, що краківскій Czas назвавъ справоздане зъ розмовы, яке появило ся въ лондоньскімъ дневнику, выдумкою. Тымчасомъ кореспондентъ Times-a обстае таки при тімъ, що его допись є вѣрна. Тымъ цікавѣйше буде подати змѣстъ тои допись. Д. 10. сѣчня с. р. бувъ пр. Бадені, чи хотівъ бути, на засіданю французскаго парламенту, коли то якъ разъ склала ся тамъ небувала буча зъ причины порушеня справы Драйфуса (гл. ч. 8. „Дѣла“). Десь заразъ по тій бучѣ удало ся згадуваному вже приятелеви кореспондентови лондоньского Times-a добрати ся до пр. Баденього на розмову, въ котрій мѣжь иншимъ Times подае оттаке:

Межи бучею въ французскімъ парламентѣ а подѣями въ вѣденьскій радѣ державній замѣтивъ бувшій австрійскій премієръ велику різницю. Тамта выдалась ему нѣбы родинною сварнею, що до 48 годинъ улагодила ся. А у насъ — казавъ пр. Бадені — кинулась одна раса на другу и мстила ся не за проманаючу обиду або зъ хвилеюн злости, але зъ ненависти, що тревала та відновляла ся и по битві. Я тутъ зрозумівъ, якъ важною, якъ конечною є річчю, щобы пробудивъ ся духъ згоды въ серцяхъ тыхъ, котрій мають становити націю, — якъ потрібне було бы моральною єдностею и с більными змаганями заступити тую єдність расы, въ котрій лежить сила и краса французского народу. Признаюсь, що я, опускаючи палату Бурбонівъ (паріскій парламентъ), не бувъ въ силѣ запанувати надъ сумнымъ та заразомъ гіркимъ чувствомъ. Признаю, що въ справѣ языковыхъ розпоряджень я поступивъ собѣ нерозважно. Треба було лишити собѣ часу, треба було справу полагодити поволи уступчивостею, то може дійшлось бы було до вдоволяючого кінця. Австрія — се край компромісівъ; але не завсігды досыть, лише говорити про угоду; треба тую угоду кождому окремо вбити въ голову, щобы ви можна опісля перевести. Въ поспіху, щобы дійти чимъ скорѣйше до вдоволяючого кінця, я похибивъ; за мало було у мене осторожности, котру теперь уважаю за річь найважнѣйшу. Мушу признати, що теперѣшный станъ річей и окончене полагодженя трудностей є непевній; бо замѣсть щобы народности мали собѣ подати руки до компромісу, они не вдоволяють ся взаимными уступками, а кожда хоче, щобы ѣй друга цілкомъ піддала ся. Не знаю, якъ остагочно выпаде поладнане справъ. Чехи, Словѣнцѣ и Моравцѣ выносять 8,000.000 душъ. Не є то необразованій або незначній люде, але такъ просвѣченій, образованій и заможній населеня, якъ и въ горѣшній та долѣшній Австрій, де є властивій Нѣмцѣ и числомъ більше-менше дорівнують тамтымъ. Справа ставсь ще більше запутаною, коли подумати ще на инші расы и народы, зъ котрыхъ складае ся монархія; а треба бы ви уважати цілкомъ безъ выходу, коли бы не двѣ раціи, котрій таки вкінци мусять довести взаимнои уступчивости, выбачливости и дружного помиреня. Разъ, що всѣ тій расы и народности вкінци таки безъ себе не могли бы жити. Коли бы кожда була лише на себе здана, то кінцемъ була бы немочь и руина для всѣхъ. Друга рація тота, що въ цілій державѣ всякій клонить ся зъ любовю, вѣрою и почестею передъ монархомъ, котрый править судьбою державы. Не можете собѣ уявити, якъ великою и глубокою є любовь всѣхъ народівъ монархіи до цісаря! Але не тілько свои народы почитають его: вся Европа споглядае на него зъ почестею, а два молодій монархи, що панують въ сусѣдныхъ державахъ, люблять его якъ сыны и уважають его за своего найвысшого дорадника. Его вплыву на довго ще выстане, щобы выровнувати трудности, якій можуть настати, а его життя може уходити за талізманъ мира для всеи Европы. Богато вонъ перетерпівъ, коли померъ ему братъ передъ двома роками. Вонъ каже, що всѣ полягли, котрій шли обочь него, и що вонъ не може позбути ся тревоги о долю державъ, ему повѣреныхъ. Тогдѣ то рѣшивъ ся віддати архики. Оттона підъ вплывъ міністра д-ра Рітнера, щобы дальше поучувавъ его о правахъ и обовязкахъ, якій може колись выпаде ему перенати. Що до архики. Франца Фердинанда, то сей давно порозумівъ конечність доповнити свое образованя. Завдяки незвычайній своѣй интелігенціи удалось ему усунути богато недостатківъ, котрыми инакше можна бы було ему докорати. Коли бы скрѣпило ся его здоровле и вонъ рѣшивъ ся оженити, то цісарь о много ставъ бы спокійнѣйшій. Цісарь покладае въ высокій мѣрѣ свою честь въ тімъ, щобы поконати трудности, зъ якими боре ся его держава. Неразъ высказувавъ бажане, щобы его ювілей обходжено якъ найспокійнѣйше, бо его особистій журбы за надто великій, якъ щобы могъ мати утѣху въ шумныхъ обходахъ; а также и бѣда въ державѣ за велика, щобы выдавати грошѣ на выставній обходы. Говорять собѣ, що цісарь по ювілейнімъ обходѣ вызначить архики. Оттонови Будапештъ на резіденцію, де для него держать на поготовѣ палату.

——

Вчера въ полудне почала ся въ Парижи дальша розправа противъ Зожа. Публіки зійшло ся такъ богато, що навѣть трибуналъ не могъ дістати ся до салѣ. Президентъ трибуналу оповѣстивъ насамперед, що Естергази не хоче станути за свѣдка. Адвокаты обжалованыхъ домагають ся, щобы его змусити до того. Президентъ оголосивъ опісля постанову трибуналу въ справѣ тыхъ свѣдківъ, що не явили ся першого дня розправы. Три-

буналъ постановивъ, що въ середу (сегодня) мають бути переслухані свѣдки: ґенер. Мерсіе, полковникъ Патї, ґен. Боасдеффъ и Ормшвіль. Що-до завізваныхъ панъ, то лѣкарь мае переконати ся о станѣ ихъ здоровля. Приступлено до переслуханя свѣдкбвъ. Першу взывають жѣнку засудженого Драйфуса. Президентъ трибуналу ухиляе всѣ питання, якій задають ѣй оборонцѣ; оборонцѣ протестують противъ того. Вкбнци трибуналъ узнае, що свѣдокъ не е въ станѣ збагати нѣчого, що було бы въ звязи зъ тыми уступами листу, за котрі Золю обжалювано. Драйфусова выходить зъ салѣ. Свѣдокъ адм. Лѣбльуа на питання оборонцѣвъ оповѣдае про полковника Патія и его ролю въ процесѣ Естергазого. Свѣдокъ сенаторъ Шайреръ-Кестнеръ розказавъ, якъ довѣдавъ ся о тбмъ, що полковникъ Пікаръ бувъ переконаный о невинности Драйфуса, а уважавъ Естергазого за автора тои карточки, котра стала доказомъ противъ Драйфуса. Свѣдокъ бувшій президентъ республики Казимиръ Періе не хотѣвъ зразу зложити присяги. Опбсля ухиливъ президентъ трибуналу всѣ питання оборонцѣвъ, зъ якими звертали ся до свѣдка. Вкбнци постановивъ трибуналъ увбльнити свѣдка вбдъ свѣдченя зъ тои самои причины, що и Драйфусову. Наконець вбзвано ще одного свѣдка. Банкиръ Кастро збанае, що мавъ дѣла зъ Естергазимъ и добре знае его письмо; отже вбнъ зразъ пбзнавъ письмо Естергазого на тбй карточцѣ, за котру засуджено Драйфуса, и повѣдомивъ о тбмъ Драйфусового брата та сенат. Шайрера-Кастнера. Дальша розправа вестись буде сегодня.

НОВИНКИ.

— Дня 14 лютого [на Стрѣтенє] вбдбуде ся въ Тисьменици о годинѣ 3 по полудни въ сали братскбй просвѣтно-економічне вѣче зъ дуже интересными рефератами про орґанізацію ремѣсництва, про товариство торговлѣ безрогами, про читальнѣ и касы — на котре всѣхъ мѣсцевыхъ и охрестныхъ Русинбвъ запрашае ся. Вечеромъ о 7 годинѣ того-жь дня вбдбуде ся въ „панськбмъ домѣ“ вокально-деклямаційный вечерокъ. Надѣямось, що Вел. Духовенство заохотить та пригадае всѣмъ и цѣла охрестность зберe ся якъ найчисленнѣйше. — *Вбдъ товмацкои філіи „Просвѣты“.*

— **Въ сенатѣ вашинґтоньскбмъ** перейшовъ великою бблыпостію голосбвъ республиканьскихъ новый законъ имміґраційный, на пбдставѣ котрого можуть бути впущені до Сполученыхъ Державъ люде по-надъ 16 лѣтъ житя и здоровй тѣлесно, але лишь такій, що вмѣють читати и писати по анґлійски або якою другою мовою. Старцѣ по-надъ 50 лѣтъ, батьки, дѣды, матери або бабки, котрі мають тамъ своякбвъ по-надъ 21 лѣтъ, можуть прибувати и безъ знання читаня та писаня; такъ само жѣнки и дѣти, що мають тамъ мужѣвъ и батькбвъ. Се право не обовязуе людей приходячихъ тутъ зъ Кубы, якъ довго тамъ вбйна тревае. По трехъ мѣсяцяхъ вбдъ ухвалы стае законъ правосильный, а що президентъ симъ разомъ пбдпише се право, нема о тбмъ сумнѣву.

— **Въ справѣ фасій до податку особисто-доходового.** Лучало ся, що стороны помѣщували въ фасіяхъ до особисто-доходового податку лишь одну загальну суму доходу въ долинѣ рубрики „разомъ“ на першбй сторонѣ дотычного формуляря, не подаючи впрочбмъ нѣякихъ блызшихъ подробиць, въ якій способѣ той дохбдъ обчислено. — Супротивъ того заявило міністерство скарбу, що фасіи выготовленѣ въ той способѣ не вбдповѣдають обовязуючимъ въ тбмъ взглядѣ правиламъ постановамъ, бо §. 202 закона и арт. 32 al. 1 розпорядженя о выконаню приписують выразно, що въ фасіяхъ треба збзнати дохбдъ пбсля его поодинокихъ жерелъ. Постанову арт. 32 al. 2, що фасіонуючій вбдповѣсть своему обовязкови, коли выповнить послѣдну рубрику [„разомъ“] першои стороны формуляря фасіи, треба розумѣти пбсля заявленя міністерства въ той способѣ, що фасіонуючій не есть обовязаный розрбзнювати въ своѣй фасіи доходу на постбйный и непостбйный та подрббно подавати дохбдъ въ рубрикахъ 1, 2 и 3 въ кождого року. — Отже лежить въ интересѣ всѣхъ контрибуентбвъ, абы свои фасіи выготовляли пбсля поданыхъ тутъ вказбвокъ, бо инакше власти вымѣрюючій податокъ вбдкинуть фасіи.

— **Въ Жабю** [косбвского повѣта] поребував вбдъ тыждня вбдпоручникъ выдѣлу краевого п. Квятковскій и слѣдчій судья зъ Коломыѣ п. Володимиръ Грабовеньскій. Оба сй урядники, переглянувши акты громадскои господарки, выкрыли богато неправильностій и обманьствъ, якихъ допускала ся рада громадска на шкоду громады и громадянъ. [Въ радѣ на 36 радныхъ е 17 жидбвъ.] Познаки вказують на те, що вже вбдъ лѣтъ вели ся въ тбй громадскбй радѣ систематично обманьства. Трехъ радныхъ жидбвъ вже увязнено и вбдвезено до коломыйскои вязницѣ для слѣдства о злочинъ обманьства.

— **Політичні процесы.** Карна розправа противъ посла Дашиньского и съмохъ спбвобжалованыхъ соціялістбвъ о пбдбурюване и нарушене публичного спокою на одномъ народномъ вборѣ и пбдчасъ представленя въ краковскбмъ лѣтнбмъ театрѣ вбдбуде ся дня 14 с. м. въ Краковѣ. — Противъ посла Козакевича выточила прокураторія слѣдство за недавный розрухъ роббтничій въ Перемышли. — Рбвножь веде львбвска прокураторія слѣдство противъ инжінера Мокловского, котрый передъ кблькома тыжднями на зборѣ у Львовѣ выголосивъ бесѣду, за-для котрои правительственный комісарь розвязавъ той збборъ.

— **Адвокатбвъ у Львовѣ** есть теперь [пбсля урядового спису] 159, межи тыми горстка Русинбвъ, котрі явно выступають яко Русины, а такожь горстка греко-католикбвъ, котрі або „сидять тихо“ або навѣть маніфестують ся Поляками.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Вечерокъ зъ танцями Товариства рускихъ женщинъ въ Перемышли принѣсъ чистого доходу на рѣчь товариства 63 зр. 77 кр. Коли до того додасть ся успѣхъ додатный въ знаменитбй забавѣ присутныхъ, то успѣхъ въ цѣлости можна назвати зовсѣмъ вдоволюючимъ. Тому донесене „Галичанина“, мовь-то вечерокъ выпавъ слабо або й неудачно за-для неприсутности етимольоґіи, есть зовсѣмъ хибне. Зъ нагоды того вечерка зложили наддатки на гуманній цѣли товариства Р. Т.: Епископъ перемыскій К. Чеховичъ 15 зр., ґенералъ-поручникъ Коллеръ 5 зр., о. крил. Гробельскій 5 зр., п. Гамскій зъ Перемышля 5 зр., п. Піскоръ 3 зр., Добродѣй зъ Самбора 2 зр., п. Павлишъ 1 зр. 50 кр., д-ръ М. Людкевичъ 1 зр. — за що симъ высокодостойнымъ Добродѣямъ заявляе выдѣлъ прилюдну подяку. — Вслѣдъ за вечеркомъ збйшовъ ся выдѣлъ и дохбдъ роздѣливъ помѣжь тыхъ, для котрыхъ бувъ призначеный, т. е. мѣжь убогихъ а пильныхъ семинаристокъ перемыскихъ. — При сѣй нагодѣ мусимо опрокинути ще одну рѣчь нашихъ анонімныхъ опѣкунбвъ. Якъ „Галичанинъ“ разъ перомъ мѣсцевои кореспондентки накликуваѣ на своихъ парохіянъ, щобъ не являлись на фонетичнбмъ вечерку, такъ опбсля забавивъ ся въ комісаря моральности и донѣсъ, що деякій изъ запрошеныхъ офіцирбвъ поводились на вечерку неприлично. Мусимо зъ всею рѣшучостію заявити, що те донесене е зовсѣмъ безпбдставне, а обчислене лишь на обиду евентуально и будучихъ нашихъ гостій. — За выдѣлъ Товариства рускихъ женщинъ въ Перемышли. *Софія Цеглиньска* предсѣдателька, *Ольга Приймова* выдѣлова.

— **Чи се австрійскій урядникъ?** На нинѣшнбмъ засѣданю сойму дбставъ пос. Окуневскій листъ зъ жалобою вбдъ знаного селянина Ґренджолы, що комісарь Пшибыславскій въ Жидачевѣ, коли Ґренджола доручуваѣ ему рускою мовою и письмомъ писане подане, зляяъ его „Psia krew, znów po rusku piszesz!“ П. Окуневскій доручивъ той листъ ґр. Лосьови, комісареви правительственному въ соймѣ, а сей удавъ ся заразъ до намѣстника. И чи не соромъ се, щобы мы вѣчно зносили такій лайки вбдъ урядникбвъ державныхъ, котрі мають сторожити права!

— **Краєва рада шкбльна** на засѣданю зъ дня 31 н. ст. сѣчня с. р. ухвалила мѣжь иншимъ: затвердити выббръ п. Ісидора Ковалевского на заступника предсѣдателя окр. рады шк. въ Рогатинѣ и выббръ п. Мих. Гузы на делеґата рады повѣтовои до окр. рады шкбльнои въ Грибовѣ; — затвердити выббръ п. Март. Ґлівы управителя выдѣловои школы мужескои въ Тернополи ма репрезентанта учительского стану до тернопбльскои окр. рады шкбльнои; — перемѣнити школы народній: 2 клясову въ Добротворѣ на 4-клясову вбдъ 1 вересня 1898; 2-клясову въ Романовѣ на 4-клясову вбдъ 1 лютого 1898; 2-клясову въ Холопахъ на 3-клясову вбдъ 1 вересня 1898; 1-клясову въ Горуцку на 2-клясову вбдъ 1 лютого 1898; 1-клясову въ Кнѣгининѣ селѣ на 2-клясову вбдъ 1 марта 1898; — установити посады особныхъ учителѣвъ религіи греко-кат. и римо кат. обряду для школъ народныхъ въ Кнѣгининѣ-селѣ вбдъ 1 вересня 1898.

— **Зъ повѣту яворбвского.** Одинъ молодый Русинъ зъ Перемышля пише намъ: Будучи на святахъ Рбздвяныхъ въ повѣтѣ яворбвскбмъ, ставъ я допытуватись про рухъ просвѣтный та читальняный въ тбмъ повѣтѣ. И звернено мою увагу на поодинокій села, на котрій дуже добротворно вплынула проѣздка люстратора „Просвѣты“ п. Василя Короля. Но найбблыне зацѣкавило мене село Млыны, що колись стояло позаду иншихъ сѣлъ. Читальня, котра тамъ була лишь на паперѣ, теперь розрухалась, розвивая ся красно, число членбвъ значно збблышило ся, завязавъ ся гарный хоръ мужескій и мѣшаный, а що особливо здивувало мене, що читальня уряджуе вбдъ часу до часу невеличкій представленя аматорскій. Якъразъ въ першій день святъ мало вбдбутись представленє „Гостина св. О. Николая“. Я не выдержавъ и выѣхавъ до Млынбвъ. И я не пожалувавъ. Въ гарно прибранбй сали читальнѣ, передѣленбй въ третину занавѣсою, згромадилось много селянъ. О годинѣ 6½ пбднесла ся занавѣса и очемъ предстанилась красна картина: лѣсъ, а въ нѣмъ геть далеко мигтѣло свѣтло зъ малои хатины. Почалась гра. Не буду вдаватись въ подробицѣ, якъ вбддали свои ролѣ поодинокій члены читальнѣ; скажу лишь коротко, що кождый зъ нихъ зрозумѣвъ свою ролю и вбддавъ ся зъ певностію себе, безъ помочи суфлера. Пбдъ конець представленя Николай роздавъ до 40 дарункбвъ пильнымъ школярямъ, котрі рбвно-жь були на представленю. Заслуга за нове житя въ сѣй читальни належить ся о. Попеленю. Вбнъ, прибувши до Млынбвъ, завязавъ хоръ, до аматорского представленя выладивъ гарну декорацію, поисправлявъ своимъ коштомъ костюмы и вкбнци самъ занявъ ся режісерію. Честь ему за те и щасть Боже на дальше! — *Гбсть.*

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Свого часу мы писали въ „Дѣлѣ“, що въ Калущинѣ жадають вбдъ сторбнъ другій разъ такоъ вбйсковыхъ и нѣчо не помагае, коли сторона выказуе ся квітомъ, що заплатила. На се поспѣшило ц. к. староство калуске выслати до „Дѣла“ спростоване на пбдставѣ 19 артикулу закона прасового. Потбмъ, що правда, якось притихло въ стяганю таксъ вбйсковыхъ и мы вже тои справы не тыкали. Але ось нинѣ маемо свѣжій фактъ занотувати, и то вже зъ датами й цифрами, то и думаемо, що наше ц. к. староство чей-же вже не зважить ся „простувати“... Вбдъ того часу, якъ мы сю справу пбднесли, минуло бблыне якъ пбвъ року, тожь деякій людцѣ думали, що оно по пбврбчнбмъ спокою пбйшло вже въ непамять... И ось въ сѣчни 1898 р. ц. к. староство выслало свого любенького Цоллера дерти неправно шкбру хлопску. Дня 27 сѣчня с. р. явивъ ся сей жидокъ [бляхарь] *въ шапцѣ урядовбй и зъ револьверомъ* въ руцѣ до хаты Ивана Юркова въ Пбдмихайлю и зажадавъ грабѣжи. Коли-жь Юркбвъ выказавъ ся, що дотычну таксу вбйскову заплативъ ще 24-ого вересня 1897 р. [артикулъ калуского уряду податкового н-рь 1432] и не хотѣвъ дати ся грабити [хочь не ставивъ опору, але казавъ, що анѣ сотика не винень], то жидокъ-бляхарь въ урядовбй шапцѣ змѣривъ ся до жѣнки Ивановои и таки поставивъ на своѣмъ — за грабивъ кожухъ вартости 5 зр. и казавъ зложити собѣ сейчасъ 20 кр. коштбвъ екзекуційныхъ. И де-жь тутъ справедливбсть? Не плати, секвеструють; плати такожь секвеструють! И що-жь дѣяти бѣдному хлопови? Иди до адвоката писати рекурсъ — коштуе! Чи-жь диво, що вбнъ кидае тую нещастну Галилею и вандруе за море?... Поки-що подаемо сей оденъ фактъ, але незабавомъ послужимо цѣлою китицею зъ ниву галицкого фіскалізму. Покаже ся, якъ несправедливо буваѣ селянинъ кривдженый жидкомъ-бляхаремъ, а то тымъ бблыне, що и судовымъ таксаторомъ зробили его п. начальникъ калускій. Се вже справдѣ соромъ, бо-жь чи нема порядиѣйшихъ людей въ Калуши, хоть-бы вже й мѣжь жидами? Брати-жь чоловѣка зъ темною минувшостію — то вже зовсѣмъ „не пасуе“, хоть-бы той и не знать якъ заслуживъ ся при всякихъ нагодахъ. Опамятайтесь, панове! — *Я. К.*

— **Леды.** Лѣдъ на Днѣстрѣ рушивъ пбдъ Корналовичами коло Самбора дня 31 сѣчня при низькбмъ станѣ воды; пбдъ Жидачевомъ до годины 12 рано дня 2 с. м. лѣдъ ще не пустивъ; пбдъ Устечкомъ лѣдъ рушивъ дня 3 с. м. о годинѣ 11 рано при станѣ воды 210 цтм. по-надъ зеро. — На Сянѣ леды цѣлкомъ сплыли и вода опала до звычайнои высоты. — Въ захбднбй Галичинѣ леды такожь збйшли майже на всѣхъ бблыших рѣкахъ.

— **Фабрикантка ангеликбвъ.** Передъ станиславбвскимъ судомъ ставала онодгы Иванна Улицка, 54-лѣтна женщина, що приймала вбдъ кблькохъ лѣтъ дѣти на выховокъ вбдъ служниць, зарббниць и т. п. Въ роцѣ 1896 „выплекала“ она десятеро, а въ 1897 осьмеро дѣтей — на тамтбй свѣтъ. Тй частй похороны зъ мешканя Улицкои спонукали прокураторію зарядити противъ неи слѣдство и оно довело до увязнена ей и до карного процесу. При розправѣ Улицка толкувала ся безвстыдно, що она не може процесуватя ся зъ Господомъ Богомъ, коли дѣти умирають. Але судъ, розслѣдивши справу черезъ свѣдкбвъ, узнавъ Улицку винною и засудивъ ей на вбсѣмь мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ.

— **Такожь юзілеѣ!** Одна нѣмецка часопись пригадала ажь зъ початкомъ сего року, що въ 1897 роцѣ обходила свбй 50-лѣтный юзілей „портмонетка“. Выгадавъ ей переплетничій челядникъ Нѣмець Кароль Гае [Heue] 1847 року и она за-для своеи практичности розширила ся дуже быстро на цѣлу кулю земску. Зъ пбдъ руки свого вынахбдника выйшла портмонетка дуже простенько: шкбряна торбинка зъ стальками до замыканя. Зъ часомъ она розвивала ся въ що-разъ выбагливѣйшій формы и нинѣ маемо портмонетки вахляровагй зъ крокодилятои та гадючои шкбры, зъ патентоваными замками. Хочь нѣгде правды дѣти — всѣ портмонетки, чи она зовсѣмъ простенька, чи найкрасша цяця, мають одну хибу: всѣ дуже легко выпорожнюють ся. — Другій юзілей, 25-лѣтный, обходить теперь „гривка“, улюблена нинѣ фризура панночокъ и пань, — зъ-разу въ видѣ коротко притятого волося, дладко зачесаного на чолѣ. Мода гривки прийшла зъ Анґлій, а завела ей француска цѣсарева Евґенія, не уживаючи ей яко моды, але яко знаку вдовичои жалобы по Наполеонѣ III. Се почали наслѣдувати другій дамы и гривка стала модою.

— **Вандрбвка неббщика.** Перемыске Echo оповѣдае о такбй пригодѣ: Минувшого тыждня повѣсивъ ся въ складѣ тертицъ въ Хировѣ якійсь роббтникъ. Збито зъ дощокъ просту домовину, вложено до неи трупа и занесено домовину, зъ котрои ще трохи выглядали ноги, до трупарнѣ. Гробарь не приймивъ домовины до трупарнѣ, бо неббщикъ не бувъ зъ Хирона, отже домовину полишено пбдъ трупарнею. На другій день рано люде побачили неббщика зновъ на тбмъ самбмъ мѣсци, де вбнъ позбавивъ ся житя. На интервенцію властей и жандармеріи вбдставлено неббщика до Посады хирбвскои. Тамъ рбвно-жь не хотѣли его приймити, бо Посада хирбвска мае якійсь жаль до громады хирбвскои. Вкбнци похоронено самоубійника, але на другій день появила ся зновъ его домовина передъ однымъ домомъ. Всѣ почали боятя ся мнимого опира, ажь жандармы пбдъ загрозою ужитя оружя примусили людей похоронити неббщика другій разъ.

— **Нападъ орлбвъ на листоноса.** Листоносъ Зефіринъ Бонтру въ полудневбй Франціи мавъ недавно небезпечну пригоду зъ орлами. Идучи до одного села, умученый дорогою, присѣвъ на гостинци вбдпочити, въ тбмъ нагле кинули ся на него два орлы. Вбнъ зачавъ оборонятись палицею, але нежданно прилѣтають новй два орлы на помбчь своимъ товаришамъ. Вбдъ наглыхъ ударбвъ кролъ упавъ бувъ Бонтру на землю, але збрвавъ ся на ноги и по чверть-годинній борбѣ зъ орлами, обороняючись палицею, вспѣвъ освободитись вбдъ нихъ и одного орла заглушивъ. Бонтру потекло пѣвъ легкій раны, але зъ перестраху занедужавъ.

— **Найбблыше обезпеченый чоловѣкъ.** Въ Будапештѣ мешкае одинъ заможный панокъ, котрого можна уважати за найбблыше обезпеченого чоловѣка на цѣлбмъ свѣтѣ. Насамперед обезпечивъ вбнъ свое житя въ користь жѣнки, а житя жѣнки въ свою користь; вбдтакъ обезпечивъ на житя трое своихъ дѣтей; крбмъ того обезпечивъ ся той оглядный чоловѣкъ вбдъ пожарбвъ, нападбвъ, граду, повени и т. н. Въ его домѣ, почавши вбдъ комина а скбнчивши на бочцѣ въ пивници, всьо обезпечене. Взагалѣ тымъ чоловѣкомъ заволодѣла якась асекураційна горячка и вбнъ лише же на то, щобы зновъ десь обезпечити ся. Такъ н. пр. недавно оповѣстивъ якійсь годинникарь зъ Сегедина, що за оплатою 30 кр. рбчно можна у него обезпечувати годинники вбдъ великого ушкодженя. Межь першими, котрі поспѣшили заасекурувати ся у годинникаря, бувъ очевидно сей будапештеньскій панокъ.

— **Страшна пригода** лучила ся сими днями у Вѣдни въ дѣльници Верінґъ. Десятилѣтный Ернестъ Марковецъ, сынъ зелѣзничого кондуктора, вытягнувъ пістолетъ свого вбтця и почавъ нимъ бавити ся. Черезъ неосторожность потягнувъ такъ нещасливо за язычокъ курка, що пістолетъ выстрѣливъ а куля поцѣлила его матѣрь въ груди. Нещастна женщина померла по кблькохъ хвилях.

— **Дрббній вѣсти.** Цѣсарь жертвувавъ зъ власныхъ фондбвъ 100 зр. запомоги парохіяльному комітетови въ Ягольници на иконостасъ для тамошнои церкви. — Бурмістромъ мѣста Збаража выбрано зновъ 32 голосами на 35 голосуючихъ Якова Круга а віцебурмістромъ поновно Петра Дворяньского. — Директоромъ Анґльо-банку ставъ бувшій міністеръ Ґлянцъ [не Бѣлиньскій, якъ недавно розголошено]. — Іосифъ Ицковичъ, директоръ лѣсовый скбльского ключа, ѣдучи онодгы зъ зелѣзницѣ фіякромъ до мѣста, згубивъ по дорозѣ куферокъ зъ банкнотами въ квотѣ около 1.000 зр. — Станиславбвска поліція увязнила на основѣ гончого листу уряду громадского въ Тисьменици Маркуса Лейбу Цельтера, котрый допустивъ ся обманьства на шкоду Осіи Шаца въ Тисьменици на суму до 10.000 зр.; арештованого вбддано до суду. — Иванъ Кохановскій, сынъ властителя бблыпои посѣлости, замешкавши на часъ мясниць у Львовѣ при ул. Коперника збожеволѣвъ нагле онодгы въ ночи и розббравши ся до нага бѣгавъ по комнатѣ та бивъ себе боксеромъ по головѣ, а въ другій руцѣ державъ набитый револьверъ. Вбзвана поліція дбсталась до его мешкання рбвночасно дверми и вбкномъ и такъ наполохавши его вспѣла вбдобрати оружя та связати божевбльного; поготбвле ратунковои стаціи осмотрило Кохановскому раны вбдъ боксера на головѣ, а вбдтакъ вбдставлено его до шпиталя. — Зъ Константинополя доносять о землетрясеняхъ въ Малій Азіи, котрі въ деякихъ мѣсцевостяхъ наробили поважнои шкоды; въ мѣсцевости Балькесеръ, въ віляетѣ Андинъ, завалили ся майже всѣ домы та поубивали и покалѣчили множество людей. —

Въ соймѣ краєвбмъ

на нинѣшнбмъ засѣданю полагоджено кбльканацять петицій громадъ и приватныхъ особъ, вбдославши ихъ до краевого выдѣлу, а надъ кблькома перейдено до порядку дневного.

На предложене комісіи промысловои ухваливъ соймъ продовжити кредитъ 7000 зр. зъ 1897 р. на механічне ткацтво въ Короснѣ и на р. 1898, удѣлити безповоротну позичку 3000 зр. школѣ коронкарскбй въ Джуровѣ, а школѣ ткацкбй въ Глинянахъ на будову дому 4000 зр. — Ухвалено вбзвати правительство до заложеня торговельнои академіи у Львовѣ и уповажнити выдѣлъ краевый ужити на ту цѣль 3000 зр.; дальше завбзвати правительство, щобы доставу обуви, одежи и т. п. для вбйска вбддавано дрббнымъ промысловцямъ, а для улекшеня доставъ выбрати краевій комісіи вбдбираючій. — Въ справѣ змѣны §. 102 закона мѣского зъ дня 13 марта 1889 ч. 24 В. а. кр. запала ухвала по мысли предложеня выдѣлу краевого, щобы рады повѣтовій затверджували замѣну, обдовженя и нашій змѣны маетку громадского мѣстъ, дальше предприемства та аренды, треваючій довше якъ 6 лѣтъ, и опусты чинбвъ.

П. Окуневскій внѣсъ двѣ интерпеляціи: одну въ справѣ вынайму польованя въ селѣ Буянбвъ пов. жидачевского, де староство покривдило селянъ въ користь п. Скшиньского, а другу, що староста стрыйскій противзаконно заборонивъ ново выбраным радамъ громадскимъ уконституувати ся доти, доки не дбстануть на се терміну зб староства. Тымъ способомъ староство пбддержуе власть вбйтбвъ-хрунѣвъ.

Слѣдуюче засѣдане завтра.

Господарство, промыслъ и торговля.

Львбвска Дирекція ц. к. зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Зъ днемъ 1 лютого с. р. отворено для загального руху стацію Ческ. Кубіценъ-Фольмавъ.

Австро угорско-швайцарскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 лютого 1898 увбйшли въ житє новй тарифы выимковй для перевозу зббжа и т. п., а то часть III, зшитки 1—4.

Полуднево-нѣмецкій австро угорскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 лютого 1898 р. увбйшла въ житє нова тарифа часть III зшитка 4 для перевозу зббжа и т. п. зъ галицкихъ и буковиньскихъ стацій. Рбвночасно тратить силу обовязуючу рбвнозвучна тарифа зъ д. 1 цвѣтня 1895 вразъ зъ додаткомъ I и доповненемъ.

ОЛѢЙ РЫБАЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣгмлення, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѳдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутлькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ **Жигмонта Рукера** пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 104—?

— **75.000** коронъ то головна выграна льотерія на памятникъ архикнязя Євгенія. Звертаємо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягненє вѳдбуде ся дня 11 лютого.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 9 лютого. Ректоръ университету принимавъ вчера екзекутивный комітетъ академикѳвъ и вѳзвавъ ихъ, щобы своихъ товаришѣвъ наклонили до спокѳйного поведеня; инакше, коли бы повторили ся демонстрації, будуть товариства буршѣвскій розвязаній. Депутація обѣцяла, що буде зъ своєи стороны старати ся о спокѳй, але не може дати нѣякого упевненя за своихъ товаришѣвъ.

Въ соймѣ долѣшно австрійскѳмъ вѳдповѣдавъ намѣстникъ на внесену давнѣйше интерпеляцію въ справѣ науки религіи, удѣланои въ декотрыхъ школахъ долѣшнои Австрії по чески. Намѣстникъ сказавъ, що свого часу вынимково позволено на те, а згодомъ сталось оно безъ вѣдомости и воли шкѳльнои власти звычаємъ. Теперь правительство и ординаріятъ стараютъ ся, щобы нѣмецкій языкъ вѳдзискавъ свои права.

Градецъ 9 лютого. Соймъ бѳльшостею голосѳвъ приняв внесене комісіи, зъ зазывомъ до правительства, щобы безпроволочно внесено языковій розпорядженя.

Берлинъ 9 лютого. При дискусіи надъ буджетомъ міністерства заграничныхъ справъ заявивъ державный секретарь Більовъ, що высылка нѣмецкои фльоты до Хінъ була наслѣдкомъ зрѣлои политики, бо Нѣмеччина зъ оглядѳвъ економічныхъ потребуе въ Хінахъ торговищѣ для своихъ продуктѳвъ. Нѣмеччина щиро бажае дальшого истнованя Хінъ, а ѣи интересы не нарушаютъ тамъ интересѳвъ жадноі иншои держави. Въ справѣ кретеньскѳй заявивъ Більовъ, що Нѣмеччина маѣ лише одинъ интересъ, щобы Крета не стала ся причиною незгоды державъ або й вѳйны. Коли бы Порта згодила ся на кандидатуру кн Юрія, то и Нѣмеччина не противилась бы ѣй; однако, скоро Порта противить ся ѣй, то Нѣмеччина стае осторонь, а тымъ самымъ не выступае противъ Россіи. Врештѣ Нѣмеччина мѣшае ся у всходній справы лише тогдѣ, коли ходить о удержане мира.

Именованя, перенесеня, вѳдзначеня и пр.

— **Именованя.** Радникъ краєв. суду въ Краковѣ Фр. Цешиньскій именованый віцепрезидентомъ краковского суду краєвого. — Заступниками учителѣвъ въ середныхъ школахъ именовани: Володимиръ Дикій въ академ. ґімназіи у Львовѣ; Яковъ Захемскій въ ґім. св. Яцка въ Краковѣ; Іосифъ Мічиньскій и Теофіль Моравецкій въ III ґім. въ Краковѣ; Денисъ Коренець и Валерій Січиньскій въ ґімназіи Франц-Іосифа у Львовѣ; Володисл. Гицкевичъ и Ив. Щепаньскій въ ґім. IV у Львовѣ; Витовдъ Цоль въ ґім. въ Ряшевѣ и Каз. Врублевскій въ ґім. Франц-Іосифа у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Перенесени заступники учителѣвъ въ школахъ середныхъ: Мих. Матусякъ зъ Бережанъ до ґім. въ Тернополи; Іосифъ Роздольскій зъ Коломыѣ до академ. ґім. у Львовѣ; Володисл. Мыслевичъ зъ Золочева до I ґім. въ Перемышли; Едм. Цьонґлевичъ зъ Кракова до Вохнѣ; Євг. Лотоцкій зъ Бродѳвъ до Ярослава; Іосифъ Вербицкій зъ Ярослава до Ряшева; д-ръ Каз. Горжицкій зъ ґім. IV до V у Львовѣ; Люд. Петриньскій зъ V до IV ґім. у Львовѣ.

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта" оголошуе отсим конкурс на посаду другого урядника в канцеляриї Товариства.

Подання належить вносити до Головного Виділу Товариства найдальше до кінця м. ст. лютого с. р.

Близші услівя уділить ся устно в канцелярії Товариства межи годиною 5-ою а 7-ою вечером кождого дня. 2—3

Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта", у Львові дня 5 м. ст. лютого 1898.

Ю. Романчук. *О. Танячкевич.*

Надослане.

Зміна льокалю.

Найдешевший склад товарѳвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѳдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѳй ч. 1.

У ЛЬВОВѢ.

Ѳо цѣнахъ найдешевшихъ въ великѳмъ выборѣ окуляри, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкѳвъ. — Замовленя въ провінціи вѳдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Копернициій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Цѣна збѳжа и другихъ продуктѳвъ.

7 м. ст. лютого 1897.

Львовъ: Пшениця 10·50 до 10·85, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·— до 6·80, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·80, овесъ 6·80 до 7·—, рѣпакъ 11·50 до 12·75, горохъ 6·70 до 9·—, вика 5·25 до 5·75, насѣне льняне —·— до —·—, насѣня конопне —·— до —·—, бѳбъ —·— до —·—, бобикъ 5·50 до 6·—, гречка 7·75 до 8·—, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·20 до 5·80, хмѣль —·— до —·—, за 100 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѳвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львѳвскій

въ дня 8 м. ст. лютого 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	212 —	215 —
Зелѣз. Львѳв.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	302 —	307 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	373 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы застав. по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. въ 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	97 80	98 50
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	96 80	97 50
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 —	98 70
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальный Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 30	101 —
Позички краєвои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краєвои зъ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краєвои зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	98 50
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 20	96 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	48 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 63	5 75
Наполеондоръ	9 48	9 58
Пѳвъимперіалъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

ОЦИЛЬ сталевій въ видѣ буквы Н Пр. , зр. 4·50. Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ

поручае ПЕТРО ХИЩИСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Русинка интеліґентна

осиротѣвши, глядае мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавій заголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

Бюро комісове

и

контора посередництва

зарадомъ

Контора службова

У ЛЬВОВѢ

улиця Сикстуска ч. 26

посередничитъ

въ всякихъ куппахъ, продажахъ, наймахъ добръ земскихъ, льѳсовъ, реальностій, фабрикъ, склепѳвъ, машинъ и продуктѳвъ рольничихъ, въ візахъ паспортѳвъ и всякого рода комісахъ; выраблае позички вексельй и гіпотечній, и т. п. поручае Оѳіціялістѳвъ приватныхъ заразомъ слѵжебробітникѳвъ въ кѳддѣлахъ банковыхъ, торговельныхъ, промысловыхъ, фабричныхъ, будівляныхъ, технічныхъ, рѳвнежъ учительки, гуверинтки, боны чужоземки, управительки, выхованельниці, субектѳвъ, ремісникѳвъ и служебы всякихъ заводѳвъ.

Осѳбне уряджена

„КОНТОРА СЛУЖБОВА"

поручае службу всякои категорії на пѳдставѣ справдженыхъ свѣдоцтвъ. Комісове побирае ся за доставу звычайнои службы домовои тѳлько 50 кр. в. а.

Поручаючи тѳлько людей осѳбисто намъ черезъ Впов. п. Хлѣбодавцѣвъ порученыхъ, выповіняемо всякій припорученя такъ въ краю якъ и за границею скоро, точно, користно и на вдоволене Впов. п. Горожанъ. 43 2—3

До

Высокоповажаного Пана

Іосифа Шустера

у Львовѣ

улиця Коперника ч. 5.

Передъ кѳлькома днями замовивъ я зъ Вашои роботнѣ ковдру, за котру Вамъ Пане найсердечнѣйше дякую и мушу признати, що фірма Ваша на найширше розповсюднене и обзнакомлене у П. Т. Публики заслугуе. Ковдра выробу Вашого ласкаво менѣ въ найкоротшомъ часѣ зроблена, вѳдзначае ся доброднымъ и чистымъ матеріяломъ, прехорошою и тревалою роботою и дуже доступною цѣною.

Препоручаю прото найсовѣстнѣйше кождому, хто що тѳльки зъ постели потребуе, щобы ся тѳлько до Пана Іосифа Шустера у Львовѣ удававъ, где зъ выробу и приступкои цѣны буде задоволеным. Прійзѣть Пане тую мою подяку въ доказъ сердечного признаня одинокои христіянскои фірмы выробу постели жичливый

о. Петро Матиовскій

парохъ въ Сновичу п. Золочевъ.

Власного выробу ковдры

по зр. 3·50, 4, 6·50, 7, 8, 10, 12 до 14 зр. Почавши вѳдъ зр. 6·50 суть всѣ ковдры на вовнѣ овечѳй.

Матераци чисто волосѣнній

по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 до 30 зр.

Подушки волосѣнній и зъ пѣря

сѣнники звыкій и пружиновій, простирала, пошѳвки, коцики почавши вѳдъ 1·40 въ кождѳй цѣнѣ до зр. 12·50 поручае

СПЕЦІЯЛЬНЫЙ СКЛАДЪ и РОБОТНЯ ВЫРОБОВЪ ПОСТЕЛИ

Іос. Шустеръ

у Львовѣ

ул. Коперника ч. 5.

[*Бюро оголошень „Импресса"*.] 364 9—15

ИВАНЪ КРІЗЕ

ГОДИННИКАРЬ

у Львовѣ, ул. Собѣского ч 4.

поручае

истнуючій вѳдъ року 1872

магазинъ и роботню годинникѳвъ кишеневыхъ, женевскихъ швайцарскихъ, подорожныхъ, парискихъ, малтиковыхъ, вѣденьскихъ и шварцвальдскихъ по дуже приступныхъ цѣнахъ.

Всякій репарації выконуе совѣстно и пѳдъ гарантією, а такожь приймае въ замѣну. 44 2—3

[Бюро огол. „Импресса".]

Панна выобразувана въ краєвецтвѣ дамскѳмъ шукае мѣсця до шитя. — Адреса: КУЧИКА, Львѳвъ, ул. Шептицкого ч. 24. 52 1-1

Торговля рѣчей церковныхъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

въ Станиславовѣ

пошукуе ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укѳнченою 3-ою або 4-ою клясою ґімназіяльною або реальною. — *Сироты по священникахъ мають першенство.* Ближшій услѳвія въ тѳй торговли. 23 4—4

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набута въ 4

Дроґеріи пѳдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Полотна краєвй

въ штукахъ по 35 метрѳвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.

Полотна на простирала

безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и высше

поручае Магазинъ 3

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львѳвъ, площа Капітульна число 2.**

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѳдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вѳрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр. на пѳвъ року 1·60 кр. на чвертъ року 1 зр

По значно низшѳй цѣнѣ якъ деинде!

поручае сам:

ОБРАЗЫ на тетраподъ за склономъ по 2·50 зр.

РАМЫ до образѳвъ всѣляког величины.

СВѢЧКИ бѣлшаній зъ пружинами дякированій по 2, 3, 4 и 5 зр.

ДЗВѲНКИ гармонійній по 6, 7 и 8 зр.

МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженѳй цѣнѣ

МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великѳмъ выборѣ вѳдъ 1 кр. до 2 зр.

ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рѳзнѳй величинѣ вѳдъ 30 зр. до 100 зр.

ВЕЛИКІЙ ВЫБѲРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чаші, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранительницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Полікандры], Лямпы передъ ікѳны и ікѳностась, Лѣхтарѣ рѳзнорѳдні, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святій, Пѳдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ

Торговли и рукодѣльнѣ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373-40—?

Ч. 393.

КОНКУРСЪ.

Пѳсля постановленя устави зъ дня 2 лютого 1891 и ръ 17 В. з. кр. розписуе ся симъ конкурсъ на посаду лѣкаря окружного.

Округъ санітарный Рожнятѳвскій обѳймае громады Брошнѣвъ, Цѣнева, Дуба, Дубшара, Янѳвка, Ясеновець, Княжѳвске, Лецѳвка, Вѳльхѳвка, Перегиньско, Ременте, Рожнятѳвъ, Рѣпне, Струтинъ нижній и Сваричѣвъ.

До посады тои приписана есть плата 500 зр. и ричалтъ на обѣзды 400 зр.

Убѣгаючій ся о тую посаду посѣдати мають слѣдуючій услѳвя:

1) дипльомъ доктора медицины;
2) найменше 2-лѣтню практику лѣкареску при шпиталю;
3) знане языкѳвъ краєвыхъ;
4) обывательство австрійске;
5) непорочный характеръ и здатность фізичну.

Подання належито удокументованій вносити належить до Выдѣлу повѣтового въ Долинѣ найдальше до кѳнца лютого с. р.

Зъ Выдѣлу повѣтового въ Долинѣ

дня 27 сѣчня 1898 р.

46 2—3

Презесъ

ВИТОСЛАВСКІЙ.

ФАБРИКА

цукрѳвъ десеровыхъ и гербатникѳвъ

ведена на спосѳбъ Вартавскій

ИВАНА ГЕФЛІҐЕРА

(передъ тымъ Адойса Горвата)

Львѳвъ Театральна 8 (площа св. Духа)

препоручае:

½ кіло знаменитыхъ Цукрѳвъ десеровыхъ 1 зр.
½ кіло Помадокъ звычайныхъ смаки овочевй 80 кр.
½ кіло Чоколядокъ надіганыхъ 1.20 кр.
½ кіло Овочѣвъ кандзованыхъ 1.20 кр.
½ кіло Гербатникѳвъ Варшавскихъ *недорѳваной доброты, загально хвалений* 80 кр.
½ кіло Карменькѳвъ надіганыхъ 50 кр.

А такожь препоручае рѳзній иншій выробы, вес свѣжій у великѳмъ выборѣ за опаковане нїчо не числю.

Коробки картоновій **gratis**

283 [46—?]

РАМЫ И ШТАБЫ до образѳвъ

фотоґрафій и штихѳвъ

всякои величины

въ великѳмъ выборѣ

поручае

Перволітичне заведене

Мих. Спожарского и Сына

Львѳвъ, ул Руска ч. 1.

46 1—4

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ життепысью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта".

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѳвъ ул. Галицка ч. 12.

Ч. 7.

ОГОЛОШЕНЄ.

Симъ розписуе ся ліцитацію на 28 лютого с. р. передъ полуднемъ для предприемства будовы школы въ Золотникахъ, котрои кошторисъ выносить 6.000 зр., при внесеню офертъ и 5% надіюмъ готѳвкою. Оферты вносити до Рады шкѳльнои мѣсцевои, почта Золотники, де выяснень засягнути, такожь плянъ и кошторисъ розглянути можна. 53 1—3

Рада шкѳльна мѣсцева, Золотники дня 6 лютого 1898.

О. Ив. Сендецкій голова. *Д. М. Буда* з. головы.

Льосы на памятникъ архикнязя Євгена

Тягнене позавтра!

9 17—?

Головна выграна

75.000 КОРОНЪ

Льосы по 50 кр. поручаютъ: М. Ионасъ, Кіцъ и Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файгенбавмъ, Густавъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шелленберґъ и Крайзеръ, Авг. Шелленберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣвчальный редактор Іванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянського. Зъ друкарни Інституту Оссолінійского, пѳдъ зарядомъ Іоанна Гренята.

Ч. 23. Львовъ, Четверъ 29 Сѣчня (10 Лютого) 1898 Рочникъ XIX

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Конерника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Stilerstätte; F. A. Richter, Nibelun-gengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австріи:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инши донесенія приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатниковъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Грабарѣ правды и поступу.

Комісія выборча галицкого сойму за однымъ замахомъ „utiukła“ — якъ выражуєсь краковска N. Reforma — всѣ внесеня, що стремѣли до змѣны перестарѣлои, лихои и шкѣдноі ординаціи выборчои до сойму.

Комісія ухвалила перейти до дневного порядку не лишь надъ внесенемъ посла Вайгля, але и надъ всѣми иншими внесенями въ тѣй справѣ, зъ выимкомъ внесеня Яблоньского, котре поручила вѣдослати до выдѣлу краевого „для розслѣдженя“ — а то лише формою рѣшить ся вѣдъ переходу до дневного порядку.

Отже верховодяча въ краю и въ соймѣ кліка не лишь вѣдкинула справедливе жадане заведеня пятои курії, — на що ѣй въ соймѣ пятои курії, коли и такъ ѣй добре! — але и жадане кѣлькохъ послѣвъ бѣльше зъ мѣстъ выдалось ѣй невыгѣднымъ, бо ану-жь увѣйде до сойму зъ одного або другого мѣста посолъ не такои „демократичноі“ масти, якъ н. пр. Теофіль Меруновичь et consortes?!

Ось такъ въ практицѣ выглядае голошена иншими олігархами справедливѣсть ихъ для всѣхъ верствъ суспѣльности та мимо ихъ бажане поступу!

Найцѣкавѣйше при тѣмъ се, що тѣ панове у Вѣдни допустили пяту курію выборчу до рады державноі, а въ краю — и то въ хвили, коли такъ горлають за автономією краевою, за розширеньмъ компетенцій сойму, — замыкають тѣй пятѣй курії дверь до сойму!...

Правда, у Вѣдни они се вчинили изъ звѣстноі своіи спекуляційноі політыки, а въ краю они нѣчимъ не вязаній — розширене права выборчого лежало выключно въ ихъ волі и силѣ. Але-жь чи — поступаючи такъ брутально супротивъ широкихъ масъ народныхъ — не вказують они самѣ, що тымъ самымъ бѣльше справедливости и правды покладати на раду державну, нѣжь на соймъ краевый — що для нихъ лѣпшій централізмъ, нѣжь автономія?!

Мимо всѣхъ красныхъ фразъ тои кліки — такъ обильно розсыпуваныхъ на бенькетахъ и въ львѣвскѣй сали соймовѣй — она якъ була, такъ и не перестае бути кастово-самолюбною, безъ почутя справедливости для покривдженыхъ и понижоныхъ. Панове тѣ — якъ були, такъ и остають ся грабарями правды и поступу!

Письма зъ Вѣдня.

[Становище руско-украиньскои молодежи академічноі у Вѣдни въ виду т. зв. славяньского руху.]

Мабуть не вѣдъ рѣчи буде поінформувати руско-украиньску публику, яке становище заняла руско-украиньска молодѣжь академічна въ виду т. зв. славяньского руху.

Вже въ осени минувшого року утворила ся анкета славяньскихъ академикѣвъ, що мала заняти ся скликанемъ всеславяньского вѣча академічного та выготовленемъ въ тѣй цѣли вѣдповѣдноі резолюціи.

Яко вѣдпоручники руско-украиньскои молодежи брали участь въ засѣданяхъ сеи анкеты товаришѣ Миронъ Кордуба и Романъ Сембратовичь. Въ виду того, що субстратъ предложеный товаришами Чехами бувъ панегірикомъ въ честь графа Баденього та Поляковъ взагалѣ, зажадали наши вѣдпоручники вѣдповѣдныхъ змѣнъ въ резолюціи и они були въ цѣлости принятѣ. Однакъ опѣсля по-за плечима руско-украиньскои молодежи змѣнено зновъ резолюцію въ змыслѣ попереднього субстрату, за-для чого прийшло навѣть до непорозумѣнь мѣжь вѣдпоручниками нашими а Чехами.

Въ наслѣдокъ сего руско-украиньска молодѣжь стояла осторонь вѣдъ усякихъ пѣзнѣйшихъ славяньскихъ демонстрацій. Се однакъ не мѣшало товаришамъ Славянамъ надужывати и на дальше въ часописяхъ имени резолюціи, хоть не вважали навѣть за вѣдповѣдне запрошувати товаришѣвъ Руснякѣвъ на всякѣ свои зборы. Одинъ зъ товаришѣвъ запротестувавъ противъ такого поступованя и... мы удостоили ся запрошеня на засѣданє славяньского екзекутивного комітету на суботу 5-ого с. м.

И дѣйстно въ суботу выслали мы туды тт. О. Бурачиньского, Р. Сембратовича и М. Кордубу — и тіи заявили, що въ молодежею, котра стоить по сторонѣ крайныхъ ретроградовъ, гнобителѣвъ руско-украиньского народу, мы яко сыны сего народу абсолютно не можемо солідаризуватись — и умотавували у вѣдповѣдный способъ свою заяву.

Президія сихъ зборовъ поступила собѣ въ виду нашои молодежи зновъ дуже нельояльно, помѣстивши въ часописяхъ яко мотивъ нашои абстіненціи „месть за те, що ческѣ та польскѣ послы не бороли ся за нашѣ интересы“ — мѣжь тымъ коли нашъ народъ дякуваъ бы ин. Полякамъ и Чехамъ, наколи-бъ они лише пасивно держали ся та не допгали права на кождѣмъ кроцѣ.

Въ виду того ухвалено на зборахъ руско-украиньскои молодежи дня 7 лютого с. р. заняти въ сѣй справѣ рѣшуче становище и помѣстити въ нѣмецкихъ часописяхъ слѣдуючу заяву:

Поважана Редакціе! Позанѣ справозданя о заявѣ зложенѣй нашими вѣдпоручниками на послѣднѣмъ засѣданю славяньского комітету екзекутивного були недокладнѣ, то почуваемось до обовязку наше становище въ виду остатныхъ подѣй высказати публично.

Руска академічна молодѣжь у Вѣдни заявляе, що не може солідаризувати ся зъ рухомъ славяньскихъ академикѣвъ зъ отсихъ причинъ:

1. Подѣѣ въ Празѣ уважаемо не за боротьбу германізму зъ славяньствомъ, але за угнѣтане Нѣмцѣвъ Чехами, а выдану тамъ заборону ношеня вѣдзнакъ корпораційныхъ уважаемо за нарушеня академічныхъ и горожаньскихъ свободъ.

2. Провѣдники славяньско-академічного руху, именно Чехи и Поляки, не можуть дати намъ запоруки, що стояти будуть въ оборонѣ справедливости, національныхъ, вѣроисповѣдныхъ, політычныхъ и соціяльныхъ свободъ, бо ческѣ и польскѣ послы въ радѣ державнѣй въ дискусіи о галицкихъ выборахъ голосували за брутальнымъ гнетомъ руского народу и за введеньмъ поліціи до парляменту, а и теперь ще выступають якъ найгорячѣйше за автономією краевъ, суперечною зъ нашими національными интересами.

Въ имени руско-академічнои молодежи
Студ. мед. *Кость Танячкевичь*
Студ. правъ *Романъ Сембратовичь*.
У Вѣдни 7 лютого 1898.

Зъ усего ясно, що славяньска молодѣжь силомъ вѣдь спонукала нашихъ товаришѣвъ не брати участи въ ви демонстраціяхъ, котрѣ маютъ характеръ ретроградный та непріязный нашому народови. *К. Т.*

Автономічна „приватна наука“.

[Письмо изъ Старомѣского.]

Всякій морально упавшій чоловѣкъ, коли вже зъ свѣдомостію своихъ учинкѣвъ стане зле робити, выкликуе таку вѣдразу навѣть у найблизшихъ знайомыхъ своихъ, що тѣ просто вѣдвертають ся вѣдъ него. О кѣлько-жь бѣльше опротивѣе для суспѣльности институція публична, котра вѣчно храмае морально и при аплікаціи всѣляких санаційныхъ средствъ не може двигнути ся изъ своѣи недуги моральноі.

Загально звѣстными того рода институціями у насъ — то неодна рада повѣтова. Вѣдъ часу свого засновку вѣчно тягне ся одна и та сама недуга: неладъ въ господарцѣ повѣтовѣй, марнотратство маетку публичного и вслѣдъ за тымъ деморалізація громадъ. Многѣ причины складають ся на ту недугу, але найголовнѣйша мѣжь ними то злощастный патріотизмъ польскѣй а взглядно шляхотскѣй. Патріотизмъ той зробивъ неодну раду повѣтону простою конторою біржѣ політычноі. Тутъ набуваеся кождого часу вальоры політычнѣй, котрыхъ вартѣсть становить высота зрады супротивъ свого власного народу, степень свѣдомости масъ народныхъ и сума заслугъ въ придушуваню тои свѣдомости, прѣзваноі токомъ „переворотнымъ“. Зъ вальорами тыми въ рукахъ днесь по повѣтахъ можна все робити, можна допускати ся найбѣльшихъ безправностій и можна бути певнымъ, що и волосъ зъ головы за те не спаде. Пѣдъ плащикомъ патріотизму контористы повѣтовѣй господарять по повѣтахъ пѣсля уподобы, розточують маетки публичнѣй дорогою „приватноі натуры“, а высшѣ сферы дивлять ся на

Мы народъ старо-культурный.

Якъ то мы всѣ урадувались, коли одинъ принцъ пануючого роду, бувши у насъ въ гостяхъ, сказавъ про насъ се памятне слово.

Мы нація старо-культурна!

Такъ, такъ оно есть. За нами тысячлѣтна культура! Мы Туркѣвъ, Татаръ побивали, цивілізацію своими грудьми боронили, злучили въ собѣ обѣ течѣѣ: всхѣдно-візантійскои и захѣдно-римскои культуры.

Мы нація старо-культурна!

А однакъ...

Читавъ я о провѣднику англійскихъ робѣтникѣвъ — Brook здаеть ся его имя, — якъ вѣнъ ставъ на ихъ чолѣ та боронивъ ихнои справы. Робѣтники въ парляментъ его выбрали и постаралисъ о те, щобы вѣнъ, коли вже ему Господь давъ такій талантъ, мѣгъ се робити безъ журбы, безъ клопотѣвъ о своѣ житє будение. „Посвячуешь свѣй умъ, свою искру божу для насъ — такъ мы даемъ ленту и для тебе.“

У насъ — хвала Богу — мораль горожаньскихъ обовязкѣвъ стоить инакше. Для всякого чоловѣка, що вызначуесь у насъ талантомъ, чи письменничимъ чи політычнымъ, словомъ: для всякого, хто чуе въ собѣ искру божу, ставить загалъ инакшѣй, высшій — идеальнѣйшій вымогы. „Ты мусишь се робити, бо се твѣй обовязокъ.“

И роблять они у насъ свое дѣло, роблять — зъ патріотизму. У насъ оно такъ, бо мы народъ старо-культурный.

Зѣѣздивъ Станлей въ поперекъ Африку, свѣтъ новый вѣдкрывъ, нову державу заложивъ. А устроила се все газетка New-York-Harald.

Лондоньска Times держить на цѣлѣмъ свѣтѣ своихъ газетярскихъ амбасадорѣвъ. Про одного зъ нихъ, въ Китаю, було писано недавно въ „Дѣлѣ“. Живуть они тамъ на грошѣ газетъ сирѣчь передплатниковъ.

Фе! грошѣ!... У насъ справа стоить инакше. У насъ усе зъ патріотизму. Мы народъ старокультурный.

Живу я за границею, — мои дѣла такъ уже зложились, — а все таки душа рада-бъ до раю. Своимъ рѣднымъ духомъ хоче ся подыхати... Газеты держу, журналы, щобы зъ нихъ той вѣтрецъ домашный на мене подунувъ...

И той вѣтрець домашный — то imponderabile нашои домашноі старокультурности — вѣе зъ кождои замѣсточки зъ рѣдного краю.

„Умильно просимъ [мы народъ дуже чемный — стара культура!] нашихъ высокопова жаныхъ передплатниковъ, щобы зволили вселаскавѣйше поспѣшити...“ и т. д., и т. д. Оно якъ ластовочка весною у воздухахъ мягкотить на чолѣ всякои газеты.

Якъ то мило, якъ то сердечно, якъ то рѣднею пахне! И канонъ зъ народноі мудрости есть на се: „Хитро-мудро не великимъ коштомъ“...

Позычить землякъ книжку. „Чувъ, — каже, — що она цѣкава, хоче ся прочитати.“ — „Возьмѣть!“ — И пише: пропало! Книжку дай прочитати землякови — „камѣнь у воду“...

Пише разъ до мене землякъ — се бувъ оденъ выпадокъ, котрый бѣльше треба може записати на карбъ личности а не нашого старокультурного загалу, — пише: „Брате мій рѣднесенькій, товаришу любый! поможи, бо пропадаю. Халепа зложилась дуже немила... Будучность моя...“ и т. д., и т. д.

Добрый се бувъ товаришъ и щире серце. „Чимъ хата богата, тымъ рада!“ А тепер: „У сусѣда хата бѣла, у сусѣда жѣнка мила...“ У великій люде вѣнъ выйшовъ, и міністромъ може буде, — у насъ теперь міністрѣвъ шукають... „А у мене нѣ хатины, анѣ жѣнки...“ Що-жь? не баную.

Запотребувалось менѣ щось изъ краю рѣдного. Мале дѣло було: адресы одной особы менѣ треба було и кѣлька нумерѣвъ газеты, котрыхъ я не мѣгъ инакше роздобути.

Пишу до одного земляка, — мы добрѣ знакомѣ були, навѣть приятелювали колись. Жду, жду... И день иде, и нѣчь иде, и голову схопивши въ руки дивуешь ся, що — вже й мѣсяць минувъ.

Пишу до другого земляка. Жду, жду, — не дѣждавъ ся.

„Grüssen ist Höflichkeit, danken ist Pflicht, Pünktlichkeit ist eine Tugend“ кажуть Нѣмцѣ. У насъ не такъ — мы все робимъ инакше, бо мы народъ старокультурный.

— Читавъ я Mr. Buxton-a описъ нашои Галичины, що появивъ ся въ журналѣ The Nineteenth Century 1897 року. Злинъ ся я дуже на сего Англичанина, читаючи его вражѣня зъ мого краю*), але теперь, коли я самъ знайшовъ ся въ клопотѣ, я зъ болемъ серця скориставъ зъ его рецепты и пересвѣдчивъ ся, що она дуже выгѣдне средство на нашу старокультурну питомѣсть.

„Безъ жида анѣ до порога!“ — се рецепта Букстона.

Написавъ я кѣлька стрѣчокъ до Сруля. „Треба менѣ се й те.“ Сруль залагодивъ мою орудку и рахунокъ предложивъ. Благодать и спасибѣ! Time is money.

Въ Срулевѣмъ рапортѣ нема нѣ запевненъ глубокого поважаня, нѣ вдячности, нѣ инчихъ нашихъ питомо-культурныхъ фразъ, а есть факты и есть пунктуальнѣсть. Сруль старозаконный, але новокультурный.

Мои-жь дорогѣ земляки все ще ждуть „оказіи“, якъ було небѣжка бабка, що лишь „оказією“ пересылала письма рѣднымъ.

Давно вже, дуже давно, якъ я дома не бувъ. Ясна рѣчь, що я вѣдвыкъ вѣдъ рѣдныхъ обычаѣвъ — потурчивъ ся, побусурманивъ ся — та й вже стративъ той нашъ питомо-старокультурный способъ, якъ поводити ся зъ земляками... Черезъ пустицѣ кровь собѣ псую.

Недавно тому здыбавъ я на чужинѣ одного чоловѣка, що мимо мого побусурманеня таки пѣзнавъ въ менѣ „малороса“. Вѣдъ него учувъ я отсю приказку:

А мы по дорозѣ йшли?	— Йшли!
А кожухъ найшли?	— Найшли!
А ты его взявъ?	— Взявъ!
Та де-жь вѣнъ?	— Хто?
Та кожухъ!	— Якій?
Та мы по дорозѣ йшли?	— Йшли!
А кожухъ найшли?	— Найшли!

И т. д. ad infinitum.

Отъ способѣ „малороссійскои хитрости“, та наше галицке „не було часу подумати“, та „се дѣло треба розжувати“, та „хитро-мудро не великимъ коштомъ“, та „моя хата зъ краю, нѣчого не знаю“ — отсе нашѣ питомѣ признаки старокультурности нашои.

А саме се слово стало для мене такимъ ненавистнымъ, що нѣкому не раджу, кому кости милѣ, назвати мене симъ епітетомъ...

Въ грудни 1897.

Я. О—скій.

*) Хто цѣкавый довѣдатись, якъ Букстонѣвъ слуга Африканець-Сомалі глядѣвъ на нашу землю и якій були вражѣня сего некультурного негра, най загляне до оріґіналу зъ лютого 1897 року. — *Прим. Авт.*

те кр6зь пальцѣ, выплачуючи въ той спос6бъ придбаний вальоры. Не абы-що, але навѣть особы приватнѣ выстарують ся о векслѣ політичнѣ а конторы повѣтовѣ жірують ихъ на себе. Деморалізація та такъ вже глубоко запустила корѣне въ краю, що навѣть села обхопила немовь яка епідемія. Янѣ кождый вб6йтъ, хотячи по свому въ громадѣ господарити, робить свои ставки на біржи політичнѣй, а контористы повѣтовѣ обнимають для нихъ въ т6мъ взглядѣ ролю инструкторбвъ.

Живый образъ сеи правды маемо на старомѣскѣй радѣ повѣтовѣй.

Передъ к6лькома мѣсяцями було въ „Дѣлѣ“ описано, якъ то выдѣлъ нашь повѣтовый продавъ дерево зъ моста на Днѣстрѣ жидови Мотьови Гальпернови изъ Старого мѣста. Умова була така: Мотьо мавъ звезти шутеръ зъ моста, а выдѣлъ давъ за те дерево. При умовѣ числивъ собѣ Мотьо роботу на 25 зр., а въ дѣйстности выдавъ лише 5 зр., бо шутеръ позбиравъ ино зъ кбнцѣвъ моста а решту згорнувъ у воду. Справу теперь тую судять зъ двохъ бокбвъ такъ: рада повѣтова, взглядно вѣ выдѣлъ [бо рада сидить замкнена въ якбмсь бюрку а може де камѣнцемъ приложена на якбмъ столику] отже выдѣлъ повѣтовый каже, що зробивъ интересъ, бо продавъ дерево за 25 зр.; Мотьо зновъ бѣдкае ся, що мае страту, бо выдавъ 5 зр., — а що при т6мъ заробивъ до якихъ 200 зр., се за инший его трудъ. Въ т6мъ дусѣ мавъ Мотьо п6слати спростоване до „Дѣла“, та не посылавъ, здаесь з6 страху, щобы при т6мъ простованю занадто велика кривуля не пукла. И мы не будемо тои кривулѣ розгинати а скажемо лише, яку тайну загадочну она въ собѣ крые. Дерево зъ моста вартувало що найменше 150 зр., числячи кожду штуку по можливо найтанш6й цѣнѣ, якъ се було точно въ „Дѣлѣ“ подане. Вартбсть таку яко мінімальну, вбдъ котрои можна було розпочинати ліцитацію, обчислили знатоки фаховѣ, будовничѣ, бо дерево се вповнѣ ще придавалась до будовлѣ. Мѣщане старомѣскѣй готовѣ були дати 160—200 зр. а кр6мъ того ще й шутеръ зъ моста згорнути на купы, а не якъ Мотьо у рѣку. Мотьо знавъ о т6мъ дуже добре, тожь такъ повѣвъ справу штудерно, що м6стъ дбставъ самъ зъ вбльнои руки. Якимъ способомъ таку штуку віявъ, се хиба вбнъ знае и сердечный другъ его Гриць нашь фільосемітъ — и се власне загадка неспростованои кривулѣ.

По вытягненю сеи справы на свѣтъ божій здавало ся, що хтось зъ выдѣлу краевого зъѣде для розслѣдженя правды, а то тымъ ббльше, що зробленого закиду не вбдперто изъ заатакованои стороны. Тымчасомъ на все те ббравъ ся бувъ по якбмсь часѣ ино выдѣлъ повѣтовый на мѣсце катастрофы для осуду страты бѣдного Мотя, котрый вже дерево на сяги порѣзавъ. Ну, и выйшло на таке, що „свѣдчивъ ся цигавъ своими дѣтьми“. Справа выдалась уже убитою. Але мы ѳи на ново вбдгрѣбаемо и ставимо ultimatum: або нехай нинѣшный выдѣлъ повѣтовый въ Старбмъ мѣстѣ очистить ся передъ свѣтомъ изъ закиду, длячого м6стъ продано потайки, безъ ліцитації, — або нехай выдѣлъ краевый вгляне разъ въ тую панямку старомѣску и кого впаде, поучить, якъ ся мае добромъ публичнымъ завѣдувати.

Свого часу було такожь доношено въ „Дѣлѣ“, що въ 1896 р. закупивъ бувъ выдѣлъ повѣтовый лозину въ Старбмъ мѣстѣ на тамы при рѣцѣ въ Биличи долѣшнбмъ. Тутъ додаю, що мѣсцевый парохъ Билича о. Брикъ дававъ лозину зб своихъ корчѣвъ безплатно, абы тблько люде собѣ вырубали. Однакъ дару того не принято и Биличане мусѣли въ самій найгорячѣйшій роботы весняній звозити ажь зб Старого мѣста лозину, за котру тамъ плачено по 16 кр. вбдъ вязаночки о якихъ 12—15 прутахъ. Звезена лозина лежала ббльше якъ пбвъ року на купахъ, ажь коли высхла мовь терне, взято ся до роботы. Та й то всеи не ужито, а хиба часть якусь, бо одну забрала вода, друга пбгнила та й до нинѣ ще гние, а решту добрѣ люде позабирали палити. При робленю тамъ уживано и дощокъ якихсь. Дошки тѣ не могли бути нѣчиею власностію приватною, бо тамы робивъ самъ выдѣлъ пбдъ дозоромъ дорогомістра свого Пророка, отже безперечно они мусѣли бути куплени за грошѣ повѣтовѣ. Яко такѣ повинни були по скбнченбй роботѣ бути проданѣ въ дорозѣ ліцитації а грошѣ назадъ вернути до касы рады повѣтовои. Тымчасомъ, подббно якъ мбстъ на Днѣстрѣ, они brevi manu опинились у жидбвъ. Та й ще въ якою ганьбою! — яко застанъ за горѣвку! Одна часть зъ нихъ заставлена у Ханма Фрідмана, а друга у Мортка Фрідмана, обохъ въ Биличи долѣшнбмъ. Славне старопольске „zastaw się a postaw się“ мусить и въ бецярках знайти свое примѣнене.

(*Конець буде.*)

Переглядъ політичный.

Зъ Вѣдня доносять о поголоскѣ, що президентомъ палаты послбвъ мае збстати бувшій міністеръ скарбу д-ръ Бѣлиньскій, першимъ віцепрезідентомъ гр. Атемсъ зъ сторонництва вѣрноконституційныхъ, а другимъ молодоческій посолъ д-ръ Кайзль. Такимъ чиномъ не видно въ парляментарнбй президіи заступленого сторонництва католицкого, котре поки-що важне займае становиско въ парляментарнбй правници. Чи може се знакъ якоись новои комбінаціи въ складѣ парляментарнои бблышости?...

Deut. Volksblatt доносить, що секційный шефъ Гальбанъ-Блюменштокъ дбставъ пбворбчну вбдпустку и выбирае ся на выпочинокъ до Італіи. По вбдпустцѣ не мае вже вернути на урядъ директора канцелярии парляментарнои, на котрбмъ пбдчасъ послѣдноі сесіи рады державнои за управы гр. Баденього и за президіи Давида Абрагамовича такъ великій мавъ вплывъ, що его властиво уважано за злого духа наконшого тблько лиха. Такимъ чиномъ его уступленя було бы не безъ політичного значѣня. Его урядъ, якъ доносить згаданый дневникъ, обнявъ віцесекретарь міністерства внутрѣшныхъ справъ Вуко Бранковичъ.

Вчера угорска рада міністрбвъ радила надъ справою квотовои депутації. На другій тыждень угорскій соймъ мае приступити до выбору депутацін. Такъ само и рада державна, скоро лише зберe ся, мае заразъ выбрати квотову депутацію, котра удасть ся до Будапешту для спбльныхъ нарадъ зъ угорскою. Переговоры въ справѣ квоты мають покбичити ся ще до цвѣтня, бо бар. Гавчь хоче доконче цѣлу справу австрійско-угорскои угоды внести въ радѣ державнбй въ цвѣтни, такъ щобы до дня 1 мая ѳи полагодити.

Reichswehr обговорюе проявы неприхильного до Австріи духа въ Нѣмеччинѣ. Выстава драмы „Der Burggraf“, котрои авторомъ е Вільгельмъ II., въ берлиньскбмъ надворнбмъ театрѣ була явною демонстрацією противъ габсбургскои монархіи. Становиско австрійского амбасадора, который бувъ на выставѣ и не здобувъ ся навѣть на протестъ, е захитане. На становиско амбасадора въ Берлинѣ треба назначити чоловѣка, котрый буде мати силу и вбдвагу безъ застережень высказати свое переконане. Вже часъ, щобы въ Берлинѣ рѣшаючій круги позбули ся мрѣй, мовь то Австрія мае колись стати ся причинкою пруской коромы.

Дня 3 с. м. выйшло въ Нѣмеччинѣ розпорядженя, котре заборонюе привбзъ овочѣвъ зъ Америки. Заборону выдано, якъ поясню Reichsanzeiger, для охороны не тблько нѣмецкого, але взагалѣ европейского садовництва. Пбсля урядовыхъ американьскихъ оголошень проявила ся въ сполученыхъ державахъ пбвнбчнои Америки якась комаха, що подббно, якъ фільоксера для винограду, е незвычайно небезпечна и убійча для овоченыхъ деревъ. Пбсля американьскихъ розслѣдбвъ кидаесь тота комаха на галузе, листе, овочѣ всѣхъ знаныхъ овочевыхъ деревъ, ба навѣть взагалѣ на листисту деревину и на цвѣты. Доросла комаха доходить до мілімстра довготы, а въ однои самки вбдъ весны до осени розплоджуе ся 3000 міліонбвъ комахъ. Въ послѣдныхъ двохъ рокахъ всѣ американьскій держави позаперяджували охоронни средства противъ тои комахи такъ, якъ свого часу европейскій противъ фільоксеры. Дня 29 сѣчня с. р. професоръ берлиньскои агрономічнои академіи Франкъ подыбавъ на грушкахъ, що принѣшли зъ Каліфорніи до Гамбурга, живѣ и до розплоду способнѣ комахи, котрѣ, якъ показало ся, були якъ разъ тыми самыми страшными шкбдниками, противъ котрыхъ вже борбнять ся въ Америцѣ. Длятого нѣмецка союзна рада ухвалила безусловну заборону привозу живыхъ рослинъ зъ Америки и свѣжихъ вбдпадкбвъ рослинныхъ, а овочѣ и овочевѣ вбдпадки, що приходять зъ Америки, мають бути на граници пбддаваны докладнымъ оглядинамъ, чи нема на нихъ згаданого шкбдника.

„Правит. Вѣстникъ“, обговорюючи справу кретеньску, каже, що Россія цѣлкомъ отверто подала султанови и великимъ державамъ свои погляды на теперѣшный станъ кретеньскои справы, але не обстае при т6мъ, щобы такъ а не инакше ту справу полагоджено; Россія не мае нѣчого противъ того, коли бы котрась инша держава найшла иншій выхбдъ, котрый вдоволивъ бы и султана и державы и Кретенцѣвъ, а мбгъ бы дати запоруку окончного полагодженя справы. Але е задача дуже трудна и длятого Россія не хоче теперь сама подавати новыхъ помыслбвъ. Остаючи дальше въ якъ найлѣпшихъ взаминахъ зъ Туреччиною и тыми державами, що не згодили ся на россійску раду, заявило россійске правительство европейскимъ державамъ, що не бере на себе одвѣчальности за наслѣдки дальшого проволѣкання кретеньскои справы. Россія не причинить ся до того, щобы насильно наставити губернатора для Креты, анѣ не допустить до збольшеня турецкого войска на Кретѣ и не вдасть ся въ жадну акцію, звернену противъ Кретенцѣвъ, котрѣ и такъ вже ажь надто довго ждуть терпеливо окончного полагодженя ихъ долѣ.

— —

Дня 8 с. м. отворено англійскій парламентъ троновою рѣчею, котра зазначуе дружнѣ вбдносины до заграничныхъ державъ, высказуе надѣю, що незадовго усуне ся трудности въ справѣ заведеня автономіи на Кретѣ, указуе на заключене приязни и торговельного договору зъ Абесинією, заповѣдае потребу збольшеня и організації армії и заведеня мѣсцевого правительства въ Ірляндіи. На загальне здивуване не було въ троновѣй рѣчи анѣ однымъ словомъ згадки за Хіны. Коли ще до того по полудни наспѣли зъ Пекіну вѣсти, що хіньске правительство остаточно надумало ся не затягати въ Англіи позычки (и взагалѣ нѣгде), то опозиція постановила при адресовѣй дебатѣ порушити справу англійскои политики въ Хінахъ. И такъ въ обохъ палатахъ рбвночасно ударено на правительство за его заграничну політику. Въ палатѣ льордбвъ вбдповѣдавъ Сельсбері. Въ справу хіньскихъ приставней заявивъ вбнъ, що россійске правительство обѣцяло всяку пристань, яку Россія дбстане для торговельныхъ цѣлей, вбддати такожь для торговлѣ иншихъ краевъ, а нѣмецке правительство пбшло ще дальше, бо заявило, що уважае англійску політику за лѣпшу нѣжь свою и хоче теперь ити за прикладомъ Англіи. Що-до справы кретеньскои заявивъ Сельсбері, що кн. Юрій може и не е идеальнымъ кандидатомъ на губернатора Креты, але якогось губернатора въ кбнци таки треба обрати. Въ низшбй палатѣ міністеръ Бальфуръ давъ подббнѣ пояснення.

— —

Третій день процесу Золѣ не принѣсъ такожь жадного важного выясненя. Першимъ свѣдкомъ бувъ ген Боасдефръ. Покликуючи ся на урядову тайну, вбнъ вбдповѣдае лишь на декотрѣ питаня оборонцѣвъ. Вбдповѣди его не мають значѣня. Вбнъ переконаный о винѣ Драйфуса, а по засудѣ его позаходили ще выпадки, котрѣ лише ствердили справедливбсть засуду. Що то були за выпадки, того свѣдокъ не каже. Переслухувано ще свѣдкбвъ ген Гонза, ген. Грівелена, майора Льопа, ген. Мерсіера и сенатора Трарієза. Зізнаня тыхъ свѣдкбвъ не подали такожь нѣчого позитивного. Ген. Мерсіе на питане оборонци Золѣ, чи судямъ, що выдали въ р. 1894 засудъ на Драйфуса, показувано якій тайный актъ, незнаный анѣ обжалованому Драйфусови анѣ его оборонцеви, не хотѣвъ свѣдокъ вбдповѣсти. А коли адвокатъ вкбнци вбдкликавъ ся до офіцирскои чести свѣдка, тогдѣ сей давъ вбдповѣдь выминаючу, що Драйфусъ бувъ зрадникомъ и справедливо та легально его засуджено. — Дальше веде ся розправа нинѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Справоздане „Народного Дому“ въ Стрыю, товариства зареестрованого зъ обмеженою порукою, за часъ вбдъ 1 падолиста 1897 по конець сѣчня 1898.

Членбвъ 55 зъ числомъ 155 деклярованыхъ удѣлбвъ [по 10 зр.] на квоту 1550 зр.

Приходы: 1) Вписове на фондъ резервовый 55 зр., — 2) вплачений удѣлы 581 зр., — 3) добровбльнѣ датки на устроене салѣ 108 зр. 87 кр., — 4) зъ пушокъ на тую саму цѣль 57 зр. 03 кр., — 5) вбдсотки обчислений по кбнець 1897 року 7 зр. 04 кр. — разомъ 808 зр. 94 кр.

Изъ пушокъ, котрыхъ розмѣщено по приватныхъ домахъ 45, выбрали въ т6мъ часѣ: о. Желехбвскій зъ Верчанъ 9 зр. 16 кр.; Руске Касино въ Стрыю 7 зр. 10 кр.; о. Ив. Головкевичъ зъ Лукавицѣ 5 зр. 45 кр.; дек. о. Левъ Шанковскій 5 зр. 96 кр.; Ив. Вахнянинъ 4 зр. 77 кр.; о. Петро Шанковскій 4 зр. 07 кр.; о. Федусевичъ 3 зр. 20 кр.; Волод. Левъ 2 зр. 50 кр.; о. Ол. Бобикевичъ 2 зр. 40 кр.; канцелярія д-ра Олесницкого 2 зр. 37 кр.; о. Потучко зъ Сѣхова 2 зр. 10 кр.; Народна Торговля 2 зр.; о. Кордасевичъ 1 зр. 46 кр.; п-ѣ Олесницка 1 зр. 53 кр.; о. Л. Горалевичъ 1 зр. 44 кр.; д-ръ Подлускій зъ Болехова 1 зр. 33 кр.; п. Тома Красѣньскій 89 кр.

Розходы: 1) Кошты заснованя 20 зр. 87 кр., — 2) кошты адміністрації 48 зр. 70 кр., — 3) льоковано въ Касѣ задатковѣй Стрыйскбй 598 зр. 28 кр., — разомъ 667 зр. 85 кр.

Потрутивши розхбдъ вбдъ приходу лишае ся готбвка зъ днемъ 1. лютого сего року 141 зр. 09 кр.

Дирекція звертаесь при т6мъ до Вп. Родимцѣвъ, покликуючись на вбдозву умѣщену въ часописяхъ и розбелану въ часѣ рбздвяныхъ святъ, щобы зволили поспѣшити зъ надсыланемъ удѣлбвъ, котрѣ остають власностію членбвъ и приносять имъ вбдсотки титуломъ дівіденды, тому надають ся цѣлкомъ до безпечнои льокації капіталбвъ. — *Юл. Федусевичъ* директоръ, *Вол. Левъ* касіеръ, *Ив. Вахнянинъ* контрольоръ.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ засуджень-хъ за выборы** одержуемо вбдъ посла о. Д. Танячкевича отсе письмо: Прошу нашихъ Р. Т. оборонцѣвъ правныхъ, щобы були такъ добрѣ выготовити якъ найскорше просьбы до Міністерства судбвництва о помилуване засудженыхъ за выборы, якъ тблько вырокъ ставъ ся правосильнымъ. Тѣ подання мають бути кумулятивнѣ, значить для всѣхъ засудженыхъ зъ одной мѣсцевости [хочь не выключена можливбсть, що може треба буде вносити ихъ и поодинбко — та се покаже ся пбзнѣйше, о чбмъ подамъ прилюдне повѣдомленя]. Поданя тѣ прошу прислати, для ухиленя утраты часу и выдатквбвъ, просто менѣ, а я ихъ предложу Міністрови, а головный комітетъ повѣдомлю вже самъ. — *Данило Танячкевичъ.*

— **Руски священики** деканатбвъ бобрецкого и нараѣвского ухвалили на соборчикахъ ужывати въ переписцѣ зъ властями выключно рускои мовы и рускаго письма, а такожь не приймати вбдъ властій писемъ въ иншій мовѣ, а то покликуючись на звѣстне розпоряджене львбвскаго намѣстництва. — Борѣте ся, поборете! вамъ Богъ помагае!

— **Въ справѣ тяжкого переслѣдування** ученикбвъ Русинбвъ въ брбдскій гімназіи, вбдслоненого прилюдно вѣдомою нашимъ читателямъ интерпеляцією въ соймѣ, выѣхавъ зб Львова до Бродбвъ инспекторъ середныхъ школъ Дворскій для розслѣдженя правдивости фактбвъ пбднесеныхъ въ интерпеляції а грубо обтяжаючихъ директора Лібревского и професора Консѣновского [Познаньчика]. Доси вѣдомо, що инспекторъ переслухавъ ученикбвъ зъ VI класы и рускихъ священикбвъ оо. Долиньского пароха брбдского и о. Юліяна Мандичевского пароха зъ Берлина [оба сі поважнѣ священики були подани на свѣдкбвъ въ интерпеляції]. — Якій результатъ принесе слѣдство п. Дворского побачимо. Поки-що нотуемо отсей характеристичнѣ слова дописувателя зъ Бродбвъ до краковскои N. Reform-ы: „Цѣла интерпеляція [въ соймѣ] оперта имовѣрно на *жартахъ*, якихъ наробивъ проф. К[онсѣновскій] въ класѣ, але не для секатуры“. — Ага! отже то жарты... Добрый то жартъ, якъ зъ торбчнои V-ои класы зъ-межи 21 ученикбвъ-Русинбвъ перепущено до VI-ои лишь 11, а зъ тыхъ зновъ на першій курсъ сего року перепало 8, а ледви 3 дбстали добру класу! Добрый то жартъ, якъ потбмъ 3 ученики, дбставши злу ноту лише зъ польского языка, мусѣли утѣкати до иншои гімназіи! Добрый то жартъ, якъ професоръ каже въ класѣ до ученика-Полякa: „Ty zasłużyłeś na dwójkę, ale daję tobie pierwszą, ażebyś nie stracił ochoty do nauki“ — а до Русинбвъ: „A wam dwom, ażebyście się postawili na głowie, dam dwójkę!“ Добрый то жартъ, якъ професоръ заповѣдае вже въ сѣмъ курсѣ въ VI бй класѣ, що до VII-ои перепустить тблько самыхъ Полякбвъ! Добрый то жартъ професора, якъ вбнъ говорить до ученикбвъ-Русинбвъ о повстаню польскбмъ, якъ вбнъ имъ толкуе: „Nie dziwujcie się, że my was ciśniemy; Prusak i Moskal ciśnie nas i wypiera z naszego kraju, dlatego my was ciśniemy...“ Добрѣ то жарты и директора Лібревского, коли вбнъ грубымъ и обиднымъ поведенемъ при записахъ вбдстрашуе родичѣвъ Русинбвъ вбдъ запису своихъ дѣтей до гімназіи, селянамъ каже давати дѣтямъ батбгъ въ руки, най возять гнбй, а не посылати до гімназіи, — коли ученикбвъ-Русинбвъ прозывае въ класѣ дяками, паламарями та радить имъ ити на поліцаѣвъ до Лешнева або забиратись до Кіева... Все те жарты?! — Ну, мы дуже цѣкавѣ, чи п. Дворскій а вбдтакъ и краева рада школьна подѣлять поглядъ дописувателя N. Reform-ы? Не хоче ся намъ въ те повѣрити!

— **На вбдновленє церкви въ Станиславовѣ** вставила буджетова комісія соймова суму 10.000 зр. платну въ пятьохъ ратахъ.

— **Зъ „Львбвского Бояна“.** Вправы мѣшаного хору вбдбудуть ся завтра въ пятницю о годинѣ 7½ вечеромъ. Выдѣлъ взывае всѣхъ членбвъ, щобы зъ огляду на близькій концертъ збрали ся въ комплетѣ и точно. *В. Ш.*

— **Вечерницѣ „Кружка музичного“** при спбвучасти „Клюбу Русинокъ“ вбдбудуть ся дня 12 н. ст. лютого въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ зъ дуже богатою програмою. — Початокъ о год. 8½ вечеромъ. Вступъ вбдъ особы 70 кр.; білетъ фамілійный на 4 особы 2 зр. 50 кр — *Комітетъ.*

— **На фондъ будовы власного дому товариства рускихъ ремѣсникбвъ „Зоря“ у Львовѣ** уряджуе „Кружокъ драматичный“ въ недѣлю дня 1 (13) лютого с. р. въ комнатахъ товариства [ул. Краковска ч 17] котиліоновый вечерокъ зъ танцями. Початокъ о годинѣ 7½. — *Комітетъ.*

— **Руске Товариство ремѣсниче „Зоря“ въ Дрогобичи** устроюе въ понедѣлокъ 14-ого н. ст. лютого на дохбдъ власный въ сали гімнастичнбй мѣскбй представленє аматорске. Вбдограна буде мельодрама въ 5 дѣяхъ Ив. Мыдловского „Тимко капраль“ або „Що насъ губить“. Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Цѣны мѣсць: крѣсло 50 кр., лавка 30 кр. — Зъ огляду, що товариство „Зоря“ завязане ледви передъ пбврокомъ не посѣдае жадныхъ фондбвъ анѣ не мае якои-небудь пбдмоги и тому яко початкуюче не може належито розвинутись при помочи вкладокъ самыхъ членбвъ, упрашае мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ патріотбвъ о численну участь и матеріяльну пбдмогу.

— **Зъ Бучацкого пишуть намъ:** Въ повѣтѣ нашбмъ „порядки“ взагалѣ славнѣ, а вже о-

соблино пôдъ взглядомъ санітарнымъ. Повѣтъ розлеглый, а о окружныхъ лѣкаряхъ, якій бувають въ инших повѣтахъ, тутъ анѣ слыху. Епідемічній недуги гостять у насъ частенько, н. пр. вôспа загнѣздила ся надъ Стрипою, бо въ осени була въ Сѣсновѣ, Соколовѣ, Золотникахъ и Вишнѣвчику, теперь знôвъ въ Кійдановѣ, Осівцихъ и Петликôвцихъ, а окружного лѣкаря близько — дасть Бôгъ!

— **Честь, кому честь.** Перемышляньскій староста п. Янеръ, — якъ мы свого часу доносили, — пôйшовъ на пенсію. Бувъ се человѣкъ зъ характеромъ, справедливый, а яко урядникъ австрійскій стоявъ на боцѣ вôдъ агітацій політичныхъ, що у насъ въ теперѣшній часы есть великою рѣдкостію. Зъ духовенствомъ рускимъ живъ у найлѣпшôй згодѣ, а доказомъ сего було, що священника зъ повѣту перемышляньского хотѣли урядити въ его честь пращальный вечерокъ, а тôлько п. Янеръ зъ подякою выпросивъ ся. За старостованя п. Янера и нарôдъ не зазнававъ гнобленя, хотяй бы екзекуційного. До учителѣвъ, що удавали ся за екзекуціями селянъ за непосыланя дѣтей до шкôлы, звыкъ бувъ говорити: „Нарôдъ бѣдный, утѣкае до Бразилія, годѣ его дерти... Старайте ся тамъ якось повести рѣчь по доброму...“

— **Зъ Городка пишуть намъ:** Якій то ужень прошаки не удають ся до нашого народу, то зъ пушками блящаными, званій „пушкарями“, то зъ дѣраными калитками та торбами, то въ сѣракахъ одягнений, то въ гунькахъ, ба даль вже и въ габітахъ гвардіяньскихъ — ажь дивно человѣка збирае, якъ той нашь добродушный хлопъ може все то знести и терпѣти. Ось передъ нами „odezwa“ друкована „gwardyana OO. Bernardynów z Przeworska“, порозсылана мабуть по всѣхъ громадахъ, а зачинаюча ся словами: „Szanowny Panie Naczelniku!“ Въ письмѣ сѣмъ оповѣдае сей „ойчулько“ обширно про свôй кляшторъ и костелъ та що на нихъ дахи и вязаня вже цѣлкомъ псують ся — тожь ты рускій хлопе чимъ борше посылай свôй „potem zlany cencik“ на репарація, о що вôнъ такъ солоденько просить та „z ufnością żebrzącą wyciąga rękę“... А на якій софістерія пускае ся сей цѣкавый гвардіянъ, щобы хочь що-небудь выдусити! Ого запевняе вôнъ сподѣваныхъ дателѣвъ, що ихъ кождый грôшь на сю цѣль даровавый, не до описаня высоко процентуе ся въ небѣ та въ таку росте суму, що „za niego rozległe i wspaniałe kupisz sobie dziedzictwa po śmierci w królestwie niebieskiem“ — ну, а самъ вандруй до Бразилія... Давнѣйше — говорить ся тамъ — король и сенаторы, каштеляны та воеводы, великоможній магнаты, князь та княгинѣ будували костелы „i biednemu ludowi sposobność do zasług wydzierali“. Нинѣ же мае бути инакше; нинѣ фундаторами и добродѣями мае бути „ludek ubogi“, котрый часто-густо жалуесь, що на сôль не мае, а въ зимѣ доброи обуви на ноги, но мимо того дае, бо „wiarę silną mają“ — а за тое „to śliczne niebo twojem będzie, którego łakniesz i pragniesz tak chciwie“... А котра-жь громада, котрый господарь не потребуе благословенія? „Wy Panie Naczelniku i panowie radni szczęście niejako gwoździem do niej [се-бъ то до громады] przybijecie — лишь присылайте „cencіki“... Ось въ такій спосôбъ промовляе облестно до нашого хлопа масненькій бернадюхъ, та й не одинъ рускій грôшь опинить ся въ его рукахъ, якъ бы ще за мало було тыхъ „twierdz“ на латинізацію и польонізацію бѣдного, зô всѣхъ бокôвъ давленого Русина.. Мôй вôйтъ вôдославъ се письмо назадъ тамтуда, зъ-вôдки прийшло, зъ допискою, що подôбній odezwy приймае нио по руски писаній. — *Адріяна.*

— **Публичный позовъ посла Дашиньского** прибито вчера въ краковскôмъ судѣ карнôмъ [по мысли §. 423 процедуры карной]. Противъ Дашиньского внесла прокураторія краковска актъ обжалованя зъ 4 липня 1897 р.: 1) о злочинъ нарушеня публичного спокою зъ §. 65 а) за промову на зборѣ въ Тиньци, 2) о провину зъ §. 300 спонинену на тôмъ же зборѣ и 3) о переступленя §. 23 зак. прас. Зъ причины нетыкальности посольскои Дашиньского акты вôдослано до Вѣдня, а зъ вôдтамъ по замкненю сесіи звернено ихъ до Кракова. Отже судъ вызначивъ розправу на 14 н. ст. лютого с. р., але мимо всѣхъ старань вôзване до розправы не могло бути доручене Дашиньскому анѣ въ Краковѣ, анѣ у Вѣдни, бо вôнъ мае перебувати теперь въ Цюріху въ Швайцаріи. Отже публичнымъ позовомъ взывае судъ краковскій посла Дашиньского, щобы до мѣсяця зголосивъ ся до розправы, бо инакше поступить ся по закону супротивъ него яко непослушного и зборонить ся ему выконуваня правъ горожаньскихъ. Позовъ той буде такожь налѣпленый въ Тиньци яко въ мѣсци злочину, буде доручений его женѣ у Вѣдни и оборонцеви, якôвци оголосить его уридова газета львôвска.

— **Галицка Дирекція почтъ и телеґрафôвъ** оповѣщуе: Зъ днемъ 10 лютого с. р. буде отворена въ Рускôмъ селѣ [повѣтѣ рашкевскôмъ] при тамошнôмъ ц. к. урядѣ почтовôмъ стація телеґрафу зъ ограниченою службою денною.

— **Польска автономія, нѣмецкій каблукъ а** въ серединѣ еврей. Емблемомъ сего е печатка громады Виткôвъ въ сокальскôмъ повѣтѣ. Печатка тая мае каблуковато напись „Wilkower Gemeindensigel“ — а въ серединѣ два слова еврейскими черенками... Радуй ся автономія галилейска!

— **Хто мае термінъ?** — Президентъ окружного суду Г. въ Б. бувъ чоловѣкомъ чести, лише за прудкій и сердитый. Одного рання пôславъ до него оденъ знатный панъ зъ мѣста свого служачого, щобы его [президента] запросивъ на обѣдъ; при тôмъ наказавъ вôнъ Ивана спѣшити ся, абы тамъ бувъ передъ 9-ою годиною, бо о тôмъ часѣ йде вже президентъ до суду. Але по дорозѣ стрѣчае слуга свого приятеля, забалакавъ ся и спôзнивъ ся — президентъ бувъ уже въ судѣ. Боячи ся докорôвъ, слуга иде за нимъ до суду. Президентъ саме зачинае тогдѣ представляти цитованымъ свѣдкамъ вагу присяги. Иванъ набираз вôдвагы, выходить на естраду и стае межи свѣдками. По скôнченю каже президентъ возьному вôдпровадити свѣдкôвъ до бочной комнаты, а тогдѣ то гадавъ Иванъ покôнчити свое дѣло. Выступае и зачинае.

Иванъ: Пане президенте...

Презід.: Вы не маете тутъ нѣчого говорити! Йдѣть теперь до салѣ свѣдкôвъ. Вôдтакъ уже васъ ся закличе.

Иванъ: Але...

Презід.: Що але? Нѣчо але! Кажу вамъ тихо! Выпровадьте его!

Иванъ не дае ся. Президентъ лютить ся. Возьный вôдпроваджуе Ивана и прочихъ свѣдкôвъ, але въ своѣй урядовôй ревности анѣ гадае слухати представленя Ивана.

Зачинае ся розправа. Врешті всѣ свѣдки переслухани. Президентъ хоче власне дати говорити прокураторови державному, ажь ту дае возьный знати, що ще есть оденъ свѣдокъ. Президентъ каже его закликати. А що обжалованя и оборона мають право казати ще въ послѣдній хвилѣ зацитувати новыхъ свѣдкôвъ, то нѣкого не здивувало, що ще бувъ оденъ свѣдокъ не вписаный до листы. Але кождый бувъ напруженый, що ще той свѣдокъ скаже? Возьный спроваджуе Ивана.

Презід.: Ага, то вы! якъ называете ся?

Иванъ: Але пане президенте...

Презід. [дуже напрасно]: Але, але, знôвъ але! Пытаю ся, якъ ся называете?

Иванъ: Называю ся Квѣточка.

Презід.: Маете теперь присягати, правду казати, чисту правду. Пôднесѣть три пальцѣ правои руки до горы и говорѣть за мною.

Иванъ [плаксивымъ голосомъ]: Але пане президенте...

Презід.: Но, то прецѣ за бѣсновато въ тымъ чоловѣкомъ... Не хочу жадного слова чути! Перше присягати, потому говорити.

Иванъ хоче опертись тому, але президентъ почервонѣвъ якъ буракъ зô злости, все перебивае его при першôй промовѣ, а грозить ему правными карами за бракъ пошановання и послуху передъ судомъ. Иванъ видить, що его опôръ даремный, бо вже й такъ выликавъ веселôсть въ авдіторіи, пôддае ся своѣй судьбѣ. Тожь присягае вôнъ зъ пôдпесеною рукою: „Правду казати, цѣлу правду и нѣчого якъ правду, такъ менѣ Боже поможи и св. Евангелія, амѣнь!“

По новôмъ короткôмъ опорѣ вôдповѣдае Иванъ опôсля такожь на звычайнѣ питаня о имя, вѣкъ, станъ и чи вôнъ зъ обжалованымъ не рôдня, посвôяченый, або чи не е у него на службѣ? Коли вже до того прийшло, президентъ зôтхнувъ глубоко.

Презід.: Ну такъ, теперь говорѣть, теперь оповѣдайте. Що знаете о тôй справѣ?

Иванъ: О тôй справѣ? Не знаю нѣчого.

Презід.: Але хто-жь васъ зацитувавъ?

Иванъ: Мене нѣхто не цитувавъ, але панъ президентъ запрошенй...

Презід. [встае якъ шаленый]: Хто запрошеный?

Иванъ [плаксиво]: Панъ президентъ запрошанй моимъ паномъ барономъ Рахма номъ, на нинѣ на обѣдъ!

Загальна веселôсть.

Презід. [люто]: И вы того приходите и присягаете?

Иванъ: Такъ, вы пане президенте не дали менѣ прийти до слова. Я бувъ у пана президента дома, панъ президентъ уже були выйшли до канцелярія, а я боявъ ся, щобы вôдтакъ не було за пôзно.

Презід. [дивить ся остовпѣло на него, опамятовуесь помалу, вытрѣщуе ще разъ очи на Ивана и каже опôсля лагôдно въ тонѣ урядовôмъ]: „Красный поклôнъ! не залишу прийти!“

[Зъ бібл. анекд. передложивъ *А. С.*]

— **Зѣздъ дневникарѣвъ славяньскихъ.** Комітетъ ческого дневникарства въ Празѣ, въ котрого имени выступають редакторы Голечекъ [Národní Listy], Говорка [Hlas Národa], І. Тужімскій [Narodni Polityka] и Цейнекъ [Politik], надôславъ нашôй редакціи запрошене до участи въ зѣздѣ дневникарѣвъ славяньскихъ въ Празѣ въ мѣсяци маю або червни с. р.

Въ запрошеню сказано бôльше-менше: „Пôдписаный комітетъ ческого дневникарства загадавъ спробувати, чи не можна бы осягнути зближене славяньского дневникарства зъ краѣвъ австро-угорскихъ. Таке зближене, основане на личнôмъ пôзнаню и на личныхъ зносинахъ справдѣ богато помогло бы справѣ всѣмъ намъ спôльнôй. Всѣ славяньскій народы: Поляки, Хорваты, Словѣнцѣ, Русины, Сербы и Чехо-Словяне маемо рôзній цѣли и интересы, якій имъ вказала природа, исторія и політика. Дороги ихъ въ многôмъ розходять ся, бувають хвилѣ, коли стають одни противъ другихъ, але прецѣнь годѣ не видѣти того, що е дѣйстно великій интересы, головно оборонній, спôльній всѣмъ славяньскимъ народамъ завсѣгды и у всякихъ обставинахъ, а розумно дбати о тѣ интересы повинній всѣ узнати за свôй обовязокъ“. А въ долученôй резолюціи, яку бы мило вѣче ухвалити, е бесѣда о „вôдвѣчнôмъ ворозѣ нашого [славянъ] народного быту, що вôдъ тысяча лѣтъ стремить до знищеня и заневоленя насъ“.

Зѣздъ провктують Чехи на три днѣ. За той часъ участники зѣзду оглянули бы памятки пражскій и выставу архітектôвъ та инжинерôвъ [яка тогдѣ буде], а для пôзнаня краю ческого мають устроитись въ дальшихъ трехъ дняхъ прогулки до Пільзна, Хрудіма и Берна. Запрошеня одержали: 17 дневникôвъ и 11 нещоденныхъ часописей, а то: Agramer Tagblatt въ Загребѣ, Бранікъ въ Новôмъ Садѣ, Часъ въ Краковѣ, Дѣло у Львовѣ, Дзенникъ польскі у Львовѣ, Дубровнікъ въ Дубровници, Єдіность въ Теретѣ, Газета народова у Львовѣ, Гласъ народу въ Краковѣ, Гвяздка цешиньска въ Тѣшинѣ, Галичанинъ у Львовѣ, Гратеске право въ Загребѣ, Гратска домовіна въ Загребѣ, Єдінство въ Сплітѣ, Курєръ львовскі у Львовѣ, Нова Реформа въ Краковѣ, Наше Слоґа въ Горицiи, Народні Новіну въ Турчь св. Мартинѣ, Народні Лістъ въ Задарѣ, Обзоръ въ Загребѣ, Pensiero Slavo въ Теретѣ, Пшеґльондъ у Львовѣ, Словеньскій Листы въ Рожемберкѣ, Словѣнецъ въ Любляни, Словенскі народъ въ Любляни, Србобранъ въ Загребѣ, Српскі Лістъ въ Задарѣ, Слово польске у Львовѣ, Застава въ Новôмъ-Садѣ и Товариство дневникарѣвъ польскихъ у Львовѣ.

— **75.000 коронъ то головна выграна львотерія на памятникъ архикнязя Евгенія.** Звертаемо увагу нашихъ пов. читателѣвъ на те, що тягнене вôдбуде ся дня 11 лютого.

Соймъ краєвый.

Нинѣшне [23-те] засѣдане сойму почало ся внесеною п. Малаховскимъ петицією м. Львова о заснованя на краєвый коштъ музея у Львовѣ для культуры и историчныхъ памятокъ польскихъ, рускихъ, жидôвскихъ вôрменьскихъ...

Вôдтакъ соймъ ухваливъ: Призволити громадѣ Мосты великій на побôръ оплаты вôдъ напоѣвъ спирнаусовыхъ, пива и меду. — Радѣ повѣтовôй въ Снятинѣ призволити затягнути позички 20.000 и 250.000 зр.

Наступило справоздане комісіи громадскои о чинностяхъ І-ого департаменту [справы громадъ и повѣтôвъ]. Референтъ Ґурскій въ имени комісіи внесъ, щобы справоздане краєвого выдѣлу принати до вѣдомости и высказати ему узнане за „дуже ревно выконуваный надзôръ надъ закладовымъ майномъ громадъ и повѣтôвъ“ и припоручити выдѣлови, щобы не остигавъ въ тôй ревности; дальше поручити кр. выдѣлови, щобы на найблизшу сесію сойму предложивъ проектъ выборчои ординаціи для 30 мѣстъ не обнятыхъ закономъ зъ 13 марта 1889.

Забирае слово пос. Окуневскій и критикуе справоздання выдѣлу краєвого и комісіи. Справоздане выготовлене побѣжно, а се-жь справа важна: якъ рады повѣтовій и громадскій завѣдують майномъ. Сумно, що сама комісія констатуе, що выдѣлъ краєвый ограничивъ ся на поданю самыхъ сухихъ фактôвъ, а знана прецѣнь рѣчь, що делеґаты выдѣлу краєвого, люструючи станъ маєтковъ громадскихъ, въ многихъ выпадкахъ дôйшли до сумныхъ результатôвъ. Дальше згадуе, що многій громады повѣтôвъ тернопôльского и збаражского даремно домагають ся вôдъ правительства звороту выдаткôвъ ще зъ часôвъ кримскои вôйны за всякій доставы для вôйска, а о тôмъ нема згадки въ справозданю выдѣлу краєвого. Вôдтакъ бесѣдникъ илюструе господарку по селахъ, пôдносить, що протеґуе ся вôйтôвъ вôдданыхъ справѣ польскои політики, а натомѣсть переслѣдуе ся и усуваесь вôйтôвъ „скомпромітованыхъ“ при выборахъ черезъ вôддане голосу на рускаго кандидата. Вкôнци ставить резолюцію, щобы выдѣлъ краєвый вôзвавъ правительство до звороту громадамъ належитостій зъ часôвъ кримскои вôйны и престацій дорогôвыхъ; щобы вôдъ енклявъ лѣсовыхъ побирала додатки до податкôвъ громада належна, а не тая, въ котрои обрубъ лежить енклява; щобы выдѣлъ краєвый вѣвъ лѣпшу люстрацію надъ управою громадскою и ухоронювавъ громады передъ старостиньскими вôйтами.

Потôмъ розвела ся широка дискусія, а остаточно соймъ ухваливъ внесене комісіи, а зъ внесень посла Окуневского принявъ два перші, а третѣ [вôзвати выдѣлъ краєвый, щобы охоронивъ громады передъ господаркою вôйтôвъ старостиньскихъ] вôдкинувъ.

Дальше на внесене комісіи господарства краєвого въ справѣ пôдпираня будôвель водныхъ ухваливъ соймъ 76.672 зр. запомогъ на регуляція рѣкъ [мѣжь иншими: Сяну 20.715 зр., Вишнѣ, Свѣчи и Бистрицѣ по 2.500 зр.] а на инші потребы 63.797 зр. На осушене багонъ коло Олеська ухвалено кромѣ коштôвъ обчисленыхъ комісією колявдацiною въ сумѣ 70.976 зр., ще додатково 13.292 зр. безповоротнои запомоги. — П. Мерунович промовивъ за проведенямъ каналу мѣжь Дністромъ а Сяномъ.

Вôдтакъ соймъ ухваливъ проектъ змѣны краєвого статута для службы технічно дороговои, а внесене п. Солеского о основане посады другого окружного инспектора для мѣста Львова вôдослано до выдѣлу краєвого, щобы порозумѣвъ ся зъ краєвою радою шкôльною.

Вкôнци ухвалено запомоги кôлькомъ вдовамъ и сиротамъ по учителяхъ, а кôлькомъ громадамъ вôдписано престациі шкôльній.

Надѣслане.

Braut-Seide 65 kr.

bis 14·65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.** 7 [6]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— **Именованя.** Краєва рада шкôльна именувала учителями и учительками въ народныхъ школахъ: Єлену Полякôвну молодшою учителькою при 6-клясовôй школѣ женьскôй въ Синоцѣ, Луку Лапчиньского управителемъ 3-кл. школы въ Ладичинѣ, Николу Вышиванюка учителемъ 1 кл. школы въ Ключевѣ великôмъ, Вікторію Розенштокъ молодшою учит. при 3 кл. школѣ въ Кобиловолокахъ, Володим. Лоевского учит. 1-кл. школы въ Слобôдцѣ лѣсной, Ив. Щенсцикевича старшимъ учит. 4-клас. школы мужескои въ Ярославѣ, Марію Кмицикевичѣвну учит. 1-клас. школы въ Рахини, Володисл. Слезиньского управителемъ 2-кл. школы въ Ставчанахъ, Григорія Сполитакевича управителемъ 2-клас. школы въ Сѣльци Беньковôмъ, Мих. Стадника молодшимъ учит. 2-кл. школы въ Сухоставѣ, Льва Стефановича учит. 1-кл. школы въ Пилатковцяхъ, Ядв. Дзбаньску учит. въ Вôльховчику, Анелю Янковску учителькою 1-кл. школы въ Вѣдой, Павлину Ядвигу Карманову учителькою 1-кл. школы въ Хлопôвцѣ и Станиславу Шпондровску молодшою учителькою 3 кл. школы въ Коростенку.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 10 лютого. Урядово оголошена номінація ґен. Вальдштетена на ґенерального инспектора армія.

Бреґенція 10 лютого. Соймъ форарльберґскій ухваливъ обмизити ценузусъ для выборцѣвъ до сойму зъ 5 зр. на 4 зр. Сесію сойму замкнено.

Царгородъ 10 лютого. Вѣсть, мовь бы Россія дôстала дозвôлъ на вôльный переѣздъ военныхъ кораблѣвъ черезъ Дарданелѣ, не мае пôдставы. Ходить чутка, що россійскій амбасадоръ Зиновевъ дôставъ зъ Петербурга припоручене вôдступити вôдъ кандидатуры кн. Юрія, але заразомъ жаждати, щобы султанъ самъ указавъ на вôдповѣдного кандидата, котрый однако не може бути турецкимъ пôданымъ.

Надѣслане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. І. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе електричныхъ дзвонкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. І.**

ЛИПИНЬ

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣдани.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Нôжка телята зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрациі, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 85—?

Зъ высокимъ поважанемъ

ПАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

У Львовѣ улиця Коперника число 2

припоручае

Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ греко-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ“. Одобреный вôнъ Львôвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій спосôбъ зôбранй моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашного.

Цѣны дуже приступній: въ добрôй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.

При закупнѣ въ бôльшôй скôлькости 20% рабату.

Вінкентій Кучабиньскій

у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3/912—?

БРИТВЫ знаменитій англійскій и зъ Солінґенъ (пôдъ ґваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевй зъ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Памиушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармолада до памиушкôвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовлена на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназія] ул. Баторія 32. 51 2—16

Масть кавказка на водморожене.
въ цѣлой Россіи и въ краяхъ Сибирскихъ, лѣчить въ найкоротшомъ часѣ всякій водмороженя.
Средство се, споряджене пбеля рецепты припоручено и уживано изъ знаменитымъ успѣхомъ
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 105—?

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
своє переплетиче и ґалантерійне заведене
у Львовѣ, ул. Академична ч. 9. 366
Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мапъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣренымъ цѣнахъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.
Вино
въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.
Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ въ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складовъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаемо франко; при водборѣ 6 фунтовъ додаемо 5% въ товарѣ.
19 Зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до барбованя сивого волося на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
вдино до набуття въ 4
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Шифоны, Ширтинґи
зъ фабрики *Б. Шролля Сына*
продае пбеля цѣнника фабричного Магазинъ 4
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

ТЕОФИЛЬ КОНИСТИНЬСКІЙ
артистъ-маляръ
звѣстный водъ кольканацити лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пбеля вдасныхъ плянбовъ. Выготовлюе всякои величины церковій образы до иконостасбовъ, престолбовъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписаный просить Вел. Духовенъство занотувати собѣ его адресу. 205
Т. Конистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

За певну и добру льокацію
поручаемо
4½% листы ипотечнѣ
4% листы ипотечнѣ короновѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% обліґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% обліґаціи пропінаційнѣ
и всякѣ ренты державнѣ
Тѣ паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшомъ курсѣ деннбмъ.
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и водділъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковомъ. 374 [8]

АДОЛЬФЪ КАМИЕЛЬ
Львовъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.
Продае дешевше нѣжь всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравличне, выробы цементовѣ и штайнґутовѣ огнетревалу папу дахову, асфальтовѣ плыты изоляційнѣ, дестильовану смолу вуглеву карболінеумъ, якъ также взагалѣ всякѣ матеріялы будовляныѣ — заручуючи за ихъ доброту.
Предпріемство роботъ бетонновыхъ и крыта дахбвъ дахбвкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 20—?

ДО АМЕРИКИ

а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и водае пояснена безплатно
около пбвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешъ и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 5—20

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ
ВОДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНИХЪ
и поручае мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканє мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львовъ Ринокъ ч 3.
41 4—24

Гарцкѣ канарки самцѣ
добрѣ спѣваки и до приховку, по 7 марокъ за штуку, 3 штука 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За пославплатою, гарантуе ся за живу посылку.
Julius Häger,
St. Andreasberg (Harz.)
21 6—8

МУЖЕСКУ Безсильность 344
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужески силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куверты магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biery's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Рѣкъ засновання 1892
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“
перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вел. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашнє, скотъ, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.
„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рѣкъ своеи дѣяльности зъ збольшеными фондами гарантійными, котрыхъ станъ въ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	
Резерва премій	52.269·40 „	176.143·87 зр.
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачені шкоды до кбнца 1897 року 430 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, услбвя обезпечень користній, а шкоды ликвідують ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краєвый при пожичкахъ ипотечныхъ.
На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услбвя, представляе своими значными фондами найбольшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.
Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ створившесе зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнѣ* за интабуляцію або порукою двохъ вбдповѣдныхъ ручительвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вбдъ членовъ и третихъ особъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дбстати може только членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 2—25
Зголошеня о удѣленє агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Днѣстра“, приймають ся.
Львовъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „ПРОСВѢТЫ“.)
Информаціи и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.
Пожички для членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Львы на памятникъ архикнязя Єґена
9 18—? **Головна выграна**
Тягнене завтра о 8 год. вечеромъ!
75.000 КОРОНЪ
Львы по 50 кр. поручають: М. Іонасъ, Кіцъ'и, Штофъ, М. Кляръфельдъ, Корманъ и Файґенбавмъ, Ґуставъ Максъ, Самуелі Ляндавъ, Шеллєнберґъ и Крайзеръ, Авг. Шеллєнберґъ и Сынъ, Сокаль и Лілієнъ, Яковъ Штро.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірц
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.06	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.56	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Київ				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Київ**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірц
	9.10	„ Ицкан Бертомоту з нічним поїздом		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
3.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 го ран вечером до 5 годины 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одповѣдальный редактор Іосиф Бачей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарни Інстытуту Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоанна Гриндя.

Ч. 24. Львовъ, Субота 31 Сѣчня (12 Лютого) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ ще дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ середу, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Одьшевского ул. Княжьского 2; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Stadterstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I, Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбсть за инсераты платкій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатай вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклій приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовок або ек мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Der Mohr kann gehen...

Сповнивши свою повинность — муринъ може йти... Така доля судила ся отсе нашимъ „угодовцямъ“ въ краевѣмъ соймѣ.

По голосованю за польскою адресою до трону — чимъ рускій угодовцѣ таку неоцѣнену вѣддали прислугу Полякамъ — приходять пѣдъ нарады сойму ихъ внесенія и — о диво! — панове Поляка спромагають ся всего на паралельки терношльскій... Проектъ п. Барвѣньского о обовязковѣй науцѣ обохъ краевыхъ языкѣвъ въ середныхъ школахъ сходить на „незнатящо“, а внесенє п. Вахнянина въ справѣ управильненя языковыхъ вѣдносинъ въ державныхъ урядахъ Галичины бѣльшбсть польска просто „nitkka“.

Мы свого часу высказали свѣй поглядъ на внесенє п. Вахнянина та й спокѣйно дожидали кѣнця. И отсе дѣждали ся.

Орґанъ угодовцѣвъ такъ сю справу реферує:

„Зъ соймовыхъ кругѣвъ доходять насъ вѣсти, що клюбы подѣльскій и автономістѣвъ не можуть помирити ся зъ гадкою, щобы краевый соймъ взявъ на дневный порядокъ внесенє посла Вахнянина и товаришѣвъ въ справѣ управильненя языковыхъ вѣдносинъ въ ц. к. державныхъ урядахъ Галичины. Значна бѣльшбсть обохъ згаданыхъ клюбѣвъ не хче навѣть доторкнути ся сего внесенія. Даютъ ся чути голосы, що деякій члены сихъ клюбѣвъ готовій выкликати въ соймѣ хочь-бы завирюху à la Вольфъ, наколи бъ ее внесенє мало прийти пѣдъ обрады. Внесенія се называють они „великимъ“ и такимъ, що марушає станъ посѣдання польского народу въ Галичинѣ, именно языкове розпорядженя зъ 4 червня 1869 р., выдане міністерствомъ въ користь Полякѣвъ.

Мы не маємо причины не вѣрити симъ вѣстямъ. Намъ чей-же докладно звѣстно, що „Подоляки“ зъ малыми вынимками противили ся завсѣгды всякому розширенію національныхъ правъ рускаго народу. А послѣдне голосованє надъ рускою гімназіею въ Тернополи подало намъ наглядный доказъ, що могіканы въ родѣ Емиля Торосевича ще жиють и тѣшать ся добрымъ здоровлемъ. Они мали сказати до внесенія посла Вахнянина свое „non possumus“ и симъ мабуть стероризували [?] не лише свою дружыну, але и другій польскій клюбы.

Се „non possumus“ було и причиною, що адміністраційна комісія ледви онодѣ взяла въ-перве въ руки се „велике“ внесенє и выбрала субкомітетъ, зложеный зъ гр. Ант. Водзицкого, д ра Дворского и д-ра Пілята, припоручивши ему розглянутись, що зробити зъ тымъ фантомъ? Субкомітетъ вѣдай буде потребувати кѣлька днѣвъ, щобы зорієнтувати ся въ справѣ, стане вѣдтакъ передъ повною комісією зъ якимсь субстратомъ, а закимъ повна комісія адміністраційна згрызе орѣхъ, то готовъ уже соймъ розбити ся. Се имовѣрне, тымъ имовѣрнѣйше, що пѣсля найновѣйшихъ вѣстей соймъ галицкій буде закрытый вже въ слѣдующу суботу 19-ого лютого.

Стрѣне про те внесенє посла Вахнянина та судьба, яку выворожила ему заздалегѣдь N. fr. Presse въ допису зъ Львова, кажучи, що польска бѣльшбсть справить сему внесенію „величавій похороны“, бо Поляки „умѣють бути справедливыми въ Судетахъ та Альпахъ, а лишь не въ Галичинѣ“.

Ergo? — Муринъ може йти... Може йти, бо ухваливъ въ адресѣ до трону: „Мы переконаній, що порозумѣнє [въ справѣ спорбвъ національныхъ] дасть ся осягнути въ соймахъ... Мы съ за розширенемъ законодатной власти краевыхъ соймбвъ...“ и т. д.

Муринъ може йти — але вбнъ не пѣйде, и панове Поляки добре о тѣмъ знають.

Хто вѣдлучивъ ся вѣдъ свого народу такъ, що мандатъ посольскій треба для него здобувати по трупахъ его братбвъ, — хто въ радѣ державнѣй слѣпо пѣдпиравъ коло польске а въ соймѣ вѣддавъ голосъ за адресою таки противною интересамъ свого народу, — той муринъ, хочь мбгъ бы вже вкінци пѣйти, такъ не пѣйде, а буде дальше вѣрно сповнять свою повинность...

Мимоволѣ нагадуесь намъ одна спѣвомовка нашого Руданьского:

— Бодай же ты, Сура, здоровенька була!
— А ты-жь, Мошку, якъ?
— Я вже буду й такъ!

Абы Польонія була „здоровенька“, а рускій народъ — вже „буде й такъ!“...

Отсе квінтесенція політики нашихъ угодовцѣвъ.

Письмо зъ Бродбвъ.

Интерпеляція внесена въ соймѣ посломъ о. Небыловцемъ въ справѣ гімназіи брѣдскои выкликала въ нашбмъ мѣстѣ велику радбсть и одушевленє, такъ межи родичами якъ и межи молодежію школьною — рускою, польскою а жидбвскою, бо всѣ ученики нарѣкають на безвзглядну строгбсть п. директора и на зле трактоване и провокацію молодежи зѣ стороны деякихъ професорбвъ-Полякбвъ. Интерпеляція, надрукована въ рускихъ часописяхъ, переходила зъ рукъ до рукъ по цѣлбмъ мѣстѣ. Всѣ родичѣ дуже вдячній послови о. Небыловцеви, що за починомъ „Селянъскои Рады“ въ Бродѣхъ першій звернувъ увагу правительства и ц. к. рады школьнои краевои на анормальный станъ, якій при управѣ п. Лібревского вѣдъ двохъ лѣтъ панує въ брѣдскій гімназіи.

Вѣдносины въ тутешній гімназіи стали ся просто невыносимій и певно, що се не можe користно свѣдчити о тутешнѣмъ закладѣ науковѣмъ, коли одна часть молодежи муенть середъ року переноситись до иншои гімназіи, а друга часть, доведена до розпуки, хватає ся такихъ средствъ нелѣгальныхъ, якъ чинне зневаги професорбвъ въ клясѣ и выбиванья вѣконъ професорамъ, що повторяє ся по кождій класифікаціи.

Причины сего анормального стану треба шукати въ намѣренѣмъ спольщеню тутешнои гімназіи, чому противлять ся якъ Русины такъ и жиды. Перші жадають на случай спольщеня гімназіи заведеня паралельныхъ клясъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, до чого мають повне право, бо въ повѣтѣ брѣдскѣмъ мешкає 80.000 Русинбвъ на 40.000 Полякбвъ и Жидбвъ; окрѣмъ того въ гімназіи брѣдскій есть Русинбвъ майже тѣлько, що и Полякбвъ, а по заведеню выкладовои мовы рускои було-бъ ихъ въ-двое бѣльше. Жиды знбвъ противлять ся сполученю гімназіи, бо не хотять втратити стану посѣдання и зречи ся сумы 36.000 зр., котру при заснованю гімназіи зложили зъ тымъ застереженемъ, щобы выкладовымъ языкомъ въ тѣй гімназіи був языкъ нѣмецкій. Inde irae! За симъ иде безвзглядна строгбсть супротивъ молодежи жидбвскои и рускои, котра знбвъ яко слабша въ нѣмеччинѣ переважно перепадає, якъ се мало мѣсце торбкъ въ III-ѣй и теперь въ VI-ѣй клясѣ; хоть зъ другои стороны бувають случаѣ, що ученики-Русины мають добру ноту зъ языка нѣмецкого и зъ иншихъ предметбвъ, а перепадають выключно зъ языка польского, выдвигненого тутъ до первостепеннои ваги завдяки н. Конєчновскому, котрый говорить до ученикбвъ: „Musicie mnie spiewać po polsku jak kanarki, a zanim przyjdziecie do VIII. klasy, będziecie cienki jak niteczki“.

Въ наслѣдокъ сеи безвзглядноп строгости супротивъ молодежи переважно рускои выпала класифікація въ р. 1896/7 въ брѣдскій гімназіи найострѣйше, бо на 63% добрыхъ ученикбвъ аж 37% т. є. бѣльше якъ третина не одержали промоціи. Въ сѣмъ родѣ школьнѣмъ выпала класифікація ще острѣйше. Се мае заразомъ служити доказомъ для властій школьныхъ, якъ велику трудность робить молодежи христіяньскій языкъ выкладовый нѣмецкій, и приспѣшити спольщене гімназіи. Але тою дорогою не йде ся до намѣренои цѣли. Прямо вѣрити не хоче ся, щобы молодѣжь руска въ гімназіи брѣдскій була такъ непридатнымъ матеріяломъ, бо молодѣжь руска давнѣйше добре вчала ся въ гімназіи брѣдскій и многій зъ ученикбвъ, перейшовши до иншои гімназіи, роблять добрій поступы въ науцѣ.

Въ наслѣдокъ интерпеляціи внесеной въ соймѣ приѣхавъ до Бродбвъ дня 5 лютого ц. к. инспекторъ краевый п. Дворскій и переводить слѣдство. Въ днихъ 6 и 7 лютого переслухано о. Юліяна Мандичевского предсѣдателя „Селянъскои Рады“ въ имени селянъскихъ родичѣвъ повѣта брѣдского, и о. Анатоля Долиньского пароха зъ Бродбвъ въ имени родичѣвъ мѣста Бродбвъ, а такожь ученикбвъ зъ VI-ои клясы що-до замѣтбвъ пѣднесеныхъ въ интерпеляціи противъ учителя польского языка п. Конєчновского. Дня 8. лютого мали бути переслуханій ученики зъ VII и VIII клясы що-до замѣтбвъ пѣднесеныхъ противъ п. директора, але п. инспекторъ вѣдъѣхавъ вечеромъ 7-ого лютого до Львова а дня 9-ого лютого почавъ дальше переслухувати ученикбвъ. Родичѣвъ до теперь не переслухувано, окрѣмъ одного, селянина Поповича зъ Ясенева.

Годить ся пѣднести, що пѣсля гадки дуже многихъ поважныхъ особъ зъ мѣста Бродбвъ учитель Конєчновскій [Познаньчикъ] повиненъ бути безусловно усуненый за провокацію рускои молодежи, а директоръ п. Лібревскій, если не теперь, то пѣзнѣйше повиненъ бути перенесеный, бо яко загорѣлый Полякъ зовсѣмъ не надае ся до ведення закладу поки-що нѣмецкого. Чи однакъ до сего

1848—1898.

Лѣтъ пятьдесять чувъ лишь пѣсні
Народъ про волю при чаркахъ —
И пятьдесять лѣтъ тѣлькн въ снѣ
Манъ пташку ту въ своихъ рукахъ.
Гремѣли мовы голосній
Про „рѣвне право“ всѣхъ — ажь страхъ
Було подумати про те,
Якъ много лихъ воно змете...

Збудивъ ся будженый и въ-мать
За рѣмъ тымъ оглянувсь вбнъ,
Що въ снѣ его лишь бачивъ... Цить! —
Чи на трѣвогу вдаривъ давбнъ?
Чи то вочный кличь гремить?
Що се за крики зъ всѣхъ сторбнъ?
Пророкбвъ рѣвности, свободъ
Злакавъ невбленый народъ.

И залунавъ скрѣзь кличь борбы.
Та не приспить вбнъ такъ до сну
Якъ пѣсня давнои добы
Про волѣ, рѣвности весну.
Се вже не хблопы-рабы,
Що, волѣ пѣсню голосну
Самі спѣваючи, идуть
На шляхъ борбы, на волѣ путь.

Идуть зъ надъ Буга, зъ тыхъ низинъ
Якъ плачь сумныхъ, якъ грѣбъ нѣмыхъ;
Идуть зъ карпатскихъ верховинъ,
Де спѣвъ про Довбуша не втихъ,
Де людъ колись бувъ волѣ сынъ,
А днесь — сынъ горя, бѣдъ самыхъ.
Идуть... Вѣдъ Сяну ажь по Збручъ
Зарокотало громомъ тучъ.

Здавало ся, що въ блиску зброъ
Заблисъ вже ясный долѣ свѣтъ,
Що ланъ нѣмый и темный бѣръ
И горъ верхи й небесъ блакитъ
Трюмфбвъ имны шлють въ простбръ, —
А то що-йно нашъ рускій рѣдъ
Сграгнѣный красчихъ волѣ днѣвъ
До бою выряжавъ сынбвъ.

А матерѣ, жѣнки зъ дѣтьми,
Батьки старѣ, гурткій дѣвчатъ
Ишли, змиваючись слѣзами,
За тыми, що домбвъ назадъ
Могли вже й не прийти, кбстьми
Засѣявши облогбвъ шматъ.
Живцемъ оплаканій мерцѣ
Ишли якъ лицарѣ-борцѣ.

И закипѣвъ завзятый ббй.
Де все „kochajmy się“ гуло,
Тамъ мовъ шершенѣвъ рушився рбй.
Потокомъ крови просякло
Чимало пбль въ краяхъ тбй
Де „рѣвне право“ всѣмъ було.
Поникли цвѣты зъ жалю, зъ тугъ,
Та не поникъ нашъ рускій духъ.

*

И не поникне, бо прогнавъ
Вѣдъ себе всякій жахъ и страхъ; —
И не поникне, бо пѣзнавъ,
Що стертись вже не дасть на прахъ; —
Бо волю й силу рѣвныхъ правъ
Знайшовъ наразъ въ своихъ рукахъ:
Ту волю кождои добы,
Те право рѣвне — до борбы!..

В. Щурат.

Рускій языкъ въ справахъ вѣйсковыхъ.

Мимо покликбвъ — наші люде все-ще не користують ся правами, якій мае рускій языкъ, и въ зносинахъ своихъ зъ властями всякого рода уживають замѣсть свого чужихъ языкбвъ, чи то польского чи нѣмецкого, а найрѣдше уживають они рускаго языка и письма въ справахъ вѣйсковыхъ.

Переписка иншимъ языкомъ замѣсть рускимъ зъ властями чи то політичными чи вѣйсковыми [обороны краевои] въ справахъ асентерунковыхъ, службы вѣйсковои и т. д. не есть нѣчимъ оправдана, бо власти тіи зъ обовязку принимають и полагоджують рускій подання, вѣдклики [рекурсы] такъ само, якъ вносній въ нашбмъ краевбмъ языцѣ, а хибною и неоправданою була бы думка, що руске подане може менше прихильно або не такъ скоро буде полагоджене.

Въ складѣ персоналу вѣйсковыхъ властій находять ся все особы умѣючій по руски, а знана рѣчь, що вѣйсковбсть въ справахъ языковыхъ и національныхъ є индиферентна, толерантна та справедлива и кермує ся въ своихъ рѣшеняхъ тѣлько законами.

Длятого взываємо руску суспѣльнбсть, щобы и въ вѣйсковыхъ справахъ тѣлько рускій подання та вѣдклики до властій вносила, а особливо взываємо духовенъство, учителѣвъ, начальникбвъ громадъ, взагалѣ всю интелігенцію и тямучихъ людей, щобы свою народну повинность въ тѣмъ взглядѣ сповняли.

Найбѣльше подань въ справахъ вѣйсковыхъ вносить ся [до старостъ] передъ асентирункомъ и по асентирунку, а основують ся они на законѣ вѣйсковѣмъ зъ 11. цвѣтня 1889 В. з. д. ч. 41. Найважнѣйшій зъ нихъ суть: о дозвблъ ставити ся передъ комісією асентирунковою въ повѣтѣ постбйного побуту а не въ повѣтѣ приналежности; о дозвблъ жепитьбы передъ остаточнымъ сповненемъ обовязку ставати до асентирунку; о право одноробчного охотника [яко жовнѣръ, медикъ, фармацевтъ, ветеринарь]; о вдѣленє взглядно перенесенє до евіденціи резервы доповняючои [Evidenz der Ersatz-Reserve] яко священника; о увбльненє вѣдъ порядочнои службы и вдѣленє до резервы доповняючои [Ersatz-Reserve] яко: кандидатъ духовного стану, учитель [кандидатъ] народнои [выдѣловои] школы, властитель одѣдиченого госпбдарства грунтового, удержувачь родины [одинокій сынъ, внукъ, братъ]; о передчасне урльопованє зъ оглядбвъ родинныхъ; вѣдклики противъ засуду на одно або дво-рбчне надслугуванє за неставленє ся до асентирунку въ свбй часъ; дальше просьбы о увбльненє вѣдъ вправъ резервістбвъ [Waffenübung] и вѣдъ контрольного зѣбрання [Control Versammlung]; о припущенє до испыту на одноробчного охотника [т. зв. Intelligenz - Prüfung]; о добровбльне асентированє до вѣйска и до обобранои части [вѣддѣлу, полку]; о проволоку терміну вступу въ службу о рбкъ для покбиченя студій; о вѣдроченє першихъ осьмитыждневныхъ вправъ на слѣдующій рбкъ для приналежныхъ до резервы доповняючои [Ersatz-Reserve] — и т. п.

И не тѣлько самі подання повинній Русины писати по руски, но и всѣ прилоги до тыхъ подань повинній бути по руски выготовлені, якъ: вытяги родинні зъ метрикъ, свѣдоцтва громадскій, свѣдоцтва убожества, свѣдоцтва школьнѣ фреквентаційнѣ, реверсы для одноробчныхъ охотникбвъ на власні кошты, призволенія вбтцѣвскій до вступу въ вѣйско и т. п.

[Всѣ наші часописи просить ся о повторене сеи статьѣ.]

I. КАПРАЛИКЪ
Львбвъ, побочь Народного Дому
поручає всякій инструменты музичній: скрипки, альтбвки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожь питры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментбвъ. — Цѣны найтанші. Цѣнники безплатно.

I. РЖЕНДОВСКІЙ Львбвъ-Перемышль
Фабрика выроббвъ цементовыхъ и склядъ матеріялбвъ будбвельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкбвъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зъ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційнѣ, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахбвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифоновій замкненя каналовій и пісуарові та рурки дренові и т. д. 427 10—50

прийде, о тôмъ можна сумнѣватись при знанôй системѣ. Учитель Консѣновскій есть такъ певный, що ему нѣчо не стане ся, що, повернувши дня 2 лютого зô Львова, куды ѣздивъ оправдуватись по бесѣдѣ посла Заячкôвского, сказавъ до ученикôвъ въ VI-ôй клясѣ дня 3 лютого, що и десять интерпеляцій въ соймѣ нѣчого ему не зашкодять. Наколи-жь бы мало все по давному остати ся, тогдѣ родичѣ будуть змушенй цѣлу тую справу порушити въ міністерствѣ просвѣты.

Автономічна „приватна натура“.

[*Письмо изъ Старомѣского.*]

(*Докôнченѣ.*)

Яке понятє нашй громадраты бецирковй мають о охоронѣ майна публичного, таке саме и громадамъ впоюють. Звѣстно прецѣнь: слѣпый слѣпого куда поведе? На доказъ сего такій факгъ:

Въ селѣ Стрѣльбичахъ пригородила въ 1895 р. нѣка Бущаковска кусень дороги громадскон, бôльше якъ на $1^1/_2$ метра ширины а по-надъ 200 м. довготы. Позанкъ се стало ся за вôйтованя Вася Душного, великого бірженика політичного, то ажь по его усуненю могла громада приступити до вôдобраня забранон дороги. Отже новый вôйтъ въ рôкъ уже по тôмъ донѣсъ о всѣмъ до выдѣлу повѣтового, просячи о помôчь для громады. Але що-жь? — знов политика вôйшла тутъ въ гру. Хитра Бущаковска звѣтрила добре, якій духъ вѣе въ автономічныхъ тѣлахъ, и гей-же на хитрощѣ! Иде до панкôвъ, каже, що свою реальнôсть записе на „kościół“, та й ще для бôльшого ефекту додае, що зведено на нен напасть, просте переслѣдують ен за те, що она не на церковь записує свою реальнôсть. Хитрощѣ не зôстались безъ наслѣдку. На донесене зверхности громадскон выдѣлъ повѣтовый до нинѣшного дня ще й слова не вôдповѣвъ! Въ виду того внесено въ серпни 1897 р. жалобу до выдѣлу краевого. Выдѣлъ краевый переславъ жалобу выдѣлови повѣтовому до полагодженя, а той по кôлькоразовыхъ тяганнахъ вôйта, щобы нѣбы подавъ, кôлько пригороджено дороги, орѣкъ ось-якъ:

L. 1095. Na skargę wniesioną pod dniem 1-go sierpnia 1897 do Wysokiego Wydziału krajowego o naruszenie drogi gminnej przez Emilię Buszczakowską powiadamiamy, że droga zakwestyonowana *nie jest drogą komunikacyjną gminną*, lecz dostępem czyli wygonem, wiodącym do rzeki Jabłonki i służy kilkunastu gospodarzom dla przepędu bydła na pastwisko i do pojła bydła a zatem sprawa ta jest *czysto prywatnej natury* i nie należy do zakresu działania Wydziału powiatowego — gdyż *nie dotyczy to własności publicznej* a względnie drogi komunikacyjnej gminnej — traktowana zatem może być tylko na podstawie ustawy polowej o ochronie własności polowej §. 3. lit. e. ust. z dnia 17-go lipca 1876.

Od Wydziału Rady powiatowej. Stare miasto 15-go września 1897. Prezes *Bielański*.

На, и втявъ же тобѣ штуку, хочь стань та познавляй мудрôсть велику! И устава наведена и день и рôкъ ен и §. и буква, шкода ще, що нема стороны и стрôчки... А теперь мы приложѣмъ скальпель секційный до того узла гордійского.

Передовсѣмъ мусимо зазначити, що выдѣлъ хотѣвъ комусь тумана пустити. Обернувъ кота хвостомъ та й каже: „повѣдомляємо, що пôсля нашихъ выслѣдôвъ тутъ голова“. Тымчасомъ рѣчь мае ся такъ: До заквестіонованон дороги принирае выгôнъ до рѣки Яблôнки, куда дѣвстно кôльканацять господарѣвъ переганяють свою худобу будь до пôпла, будь на свои поля на пасовиско. Але о выгôнъ той спôръ зовсѣмъ не йде, бо его нѣхто анѣ не нарушавъ анѣ не мае потребы боронити. А выдѣлъ повѣтовый переносить квестію спору на той выгôнъ та й свое дедукуе. Фактъ сей мече дуже темне свѣтло на людей, що рауть ся до кермы справъ публичныхъ а компромітують себе и институцію, при котрôй служать.

Дорога-жь о котру йде спôръ, то е дорога правдива, що лучить цѣлу осаду мешканцѣвъ, зложену зъ девять нумерôвъ зъ дорогою головною. Крôмъ того она провадить ще до двохъ урядôвъ публичныхъ въ селѣ, т. е. до гр.-кат. приходства и до школы. Туда тôлько [а бôльше нѣкуды] приходять и приѣзджають парохіяне до уряду парохіяльного, якъ такожь дѣти ходять до школы и до церкви. Зновъ же пôдъ взглядомъ господарско-економічнымъ дорога та найважнѣйша въ цѣлôмъ селѣ. Туда е единый довздъ до каменоломôвъ, зъ-вôдки сотки фôръ тыжднево вывозять камѣня до Самбора, Старои Соли и цѣлои околицѣ на фундаменты пôдъ будôвлѣ. Туда е и головный доступъ до рѣвней, зъ-вôдки вывозять шутеръ на направу дороги такъ сельскои якъ и краевои. Въ дальшôмъ своѣмъ тягу дорога та ведe до поля и лучать ся зъ кôлькома дорогами польовыми, де бôльша половина села мае двѣ третины всеи рôлѣ. Туда ѣздять орати, возять обôрникъ, звожуть збôже, сѣно и т. д.; туда ѣздять люде въ лѣсъ по топливо, туда и переганяють худобу въ оденъ и другій бôкъ чи до воды чи на пасовиско, однымъ словомъ: дорога та е такъ важна, що безъ нен одноі годины громада не може обôйти ся.

Якъ мôгъ — пытаемо теперь — выдѣлъ повѣтовый орѣкати, що дорога та не е громадска комунікаційна? Чи дорога, що ен вживае цѣла громада, що веде до двохъ урядôвъ публичныхъ и лучить цѣлу осаду зъ дорогою головною, не е громадскою комунікаційною? А чи застановивъ ся выдѣлъ, яка грозить небезпечнôсть на тôй дорозѣ зъ причины ен звуженя? Представмо собѣ лише: по обохъ бокахъ парканы высокй, дорогою ѣдуть фôры чи то зъ камѣнемъ чи зъ шутромъ, чи зъ обôрникомъ, збôжемъ чи зъ чимъ иншимъ, рôвночасно надходить худоба зъ двохъ противныхъ бокôвъ, нехай-же теперь надôйдуть ще дѣти до школы чи зô школы, — чи-жь не заходить тутъ конечна потреба, щобы дорога та була якъ найширша, а не щобы ен звужувано самовôльно вôдъ разу на $1^1/_2$ метра?

Якъ мôгъ выдѣлъ — пытаемо дальше — орѣкати, що се справа приватноі натуры? Чи коли вôлъ або корова зброде або фôра переѣде яку дитину, чи се буде такожь справою приватноі натуры? Яку винагороду зобовязуе ся выдѣлъ повѣтовый дати родичамъ на случай калѣцтва дитины? А вина въ першôй лініи впаде на выдѣлъ!

А теперь придивѣмъ ся, що за класичне примѣненє въ тôмъ рѣшеню закона польового. Истна прикрута. Одробинка простого хлопского розуму, а пôзнае всю недорѣчнôсть. Пôсля закона польового можна було справу рѣшати заразъ по ен выкликаню, т. е. скоро тôлько Бущаковска пригородила дорогу, а не нинѣ, по двохъ лѣтахъ, коли она вже е въ уживанню и де вже навѣть процесъ провізоріяльный неможливый. Неимовѣрно, щобы выдѣлъ повѣтовый всего того не знавъ, тымъ бôльше, що тамъ засѣдають параґрафісты, котрй не тôлько знають §§. на память, але и знають, котрый на котрôй сторонѣ и въ якôй стрôчцѣ зачинае ся. Скоро однакъ такъ зробивъ, то не можна собѣ того инакше вытолкувати, якъ хиба, щобы Бущаковску утримати въ посѣданю забранон дороги. И справдѣ она перехвалювалась по селѣ, що выдѣлъ ѣй те дарує.

На закôнченє пôднесемо ще субєктивне понятє старомѣского выдѣлу повѣтового о власности публичнôй. Въ наведенôмъ повыше рѣшеню заявивъ вôнъ, що се „не дотычить власности публичнои“. Яку власнôсть мудрый нашъ выдѣлъ уважае за власнôсть публичну, годѣ вгадати, але громадяне Стрѣльбичъ знають, що для нихъ власностію публичною завсе е кожде добро громадске. А що заквестіонована дорога е власностію громадскою, о тôмъ свѣдчить табуля, де тая дорога яко парцеля 12.032 пôдъ ч. вык. 348 въ книзѣ грунтовôй для громады Стрѣльбичъ выразно вписана яко *добро громадске*. Старомѣскій выдѣлъ повѣтовый, видно, мае инше понятє о власности публичнôй, скоро маетокъ чисто громадскій зводить до справы приватноі натуры. Теперь намъ зрозумѣло, чому мôстъ на Днѣстрѣ спродано Мотьови безъ ліцитациі; чому лозину такъ дорого заплачену змарновано въ половинѣ безъ ужитку; чому врештѣ дошки позѣтовй въ Биличи позаставлювано жидамъ за горѣвку. Все те справы приватноі натуры! Маемо мы ще бôльше справокъ тои натуры, та на нинѣ досыть.

Для заспокоєня цѣкавоства Вп. читателѣвъ скажу, що противъ рѣшеня старомѣского выдѣлу внесено повновну жалобу до выдѣлу краевого, при чôмъ долучено вытягъ габулярный и заяву вôдъ цѣлои рады громадскои, що заквестіонованои дороги ужавае не кôльканацять господарѣвъ, але цѣла громада, якъ то повыше описано.

Переглядъ політичный.

Fremdenblatt доносить, що рада державна зберe ся въ половинѣ марта, але день еще не назначеный. Deut. Volksbt., обговорюючи теперѣшню ситуацію політичну, каже, що нѣмецкій ліберали готовй вступити до парламентарнои бôльшости, але зъ тымъ, щобы зъ нен вылучено католицке сторонництво.

Соймы вже за тыждень мають бути позамыканй. Форарльберґскій и шлескій вже покôнчили свою роботу; галицкій буде имовѣрно дня 17 збо найдальше 19 с. м. замкненый. Лише ческій, а може такожь долѣшноавстрійскій будуть радити довше.

Въ шлескôмъ соймѣ принято резолюцію п. Рохованского (Намця), що соймъ стоить при теперѣшнôй конституціи, котра Шлескъ зачисляе до державы, а противить ся всякимъ змаганямъ до утвореня окремои чеськои державы; такъ само противить ся прилученю частинъ краю до Чехъ чи то до Галичины; соймъ домагае ся безпроволочного внесеня языковыхъ розпоряджень и уважае за рѣчь конечну признати нѣмецку мову языкомъ державнымъ. За внесенемъ голосувало 24 послôвъ противъ 6. На вчерашнôмъ засѣданю прийшло на чергу внесенє п. Стратіля, щобы выбрати неустаючу комісію для розслѣдженя языковои справы на Шлеску. Комісія соймова внесла, щобы надъ тымъ внесенемъ перейти до порядку дневного. П. Грубый именемъ меншости жадавъ выбору такои комісіи, або бодай резолюціи, щобы правительство для поладнаня языковыхъ справъ въ краю дало починъ до позасоймовыхъ переговорôвъ. Соймъ 21 голосами противъ 5 вôдкинувъ внесенє п. Грубого, а принявъ внесенє комісіи. Тогдѣ именемъ польскихъ и ческихъ послôвъ зложивъ п. Свѣжій заяву, що по тôмъ поведеню нѣмецкихъ послôвъ Славяне, заселяючй край, не можуть надѣяти ся справедливости для себе, и длятого ихъ послы не будуть брати участи въ дальшихъ нарадахъ сойму. По тôй заявѣ славяньскій послы опустили соймову салю. Опôля полагоджено ще кôлька дрôбнѣйшихъ справъ и замкнено сесію соймову.

Въ стирійскôмъ соймѣ прийшла д. 10 с. м. на чергу справа змѣны соймовои ординациі выборчои черезъ заведенє безпосереднього тайного голосованя. Зъ уваги, що теперь що-йно переводить ся податкова реформа и соймъ ще не може мати потрѣбного матеріялу що-до змѣненыхъ податковыхъ вôдносинъ, то комісія соймова поки-що не полагодила внесеня, домагаючого ся побôльшеня числа мандатôвъ и нового розмеженя выборчихъ округôвъ, але радить принати заведенє безпосереднього тайного голосованя зъ тымъ, щобы кождa громáда, котра мае найменше 500 выборцѣвъ, була мѣсцемъ выборчимъ. Зъ причины, що пропонована змѣна выборчои ординациі не е повна и не вдоволяе первѣстному внесенію, заявили Словѣнцѣ, що не возьмуть участи въ нарадахъ надъ тою справою, и разомъ зъ католицкими консерватистами опустили соймову салю. Такимъ чиномъ не стало потрѣбного до такои справы комплету, длятого соймъ не мôгъ повзяти ухвалы.

Въ ческôмъ соймѣ зложено внесенє, щобы законодатство въ справѣ безпосередныхъ податкôвъ перенесено до сойму. Внесенє придѣлено мимо супротивленя Нѣмцѣвъ буджетовôй комісіи. П. Ніче мотивувавъ свое внесенє, домагаюче ся установленя урядовыхъ товмачôвъ въ соймѣ. Внесенє незначною бôльшостею голосôвъ вôдкинено. Послы Ліпертъ, Перґельтъ и тов. выступили зъ внесенемъ, взывaючимъ правительство, щобы для національного спокою въ краю повôдмежувано повѣтовй и окружий суды, якъ и адміністраційнй повѣты пôсля народности такъ, щобы до одного повѣту чи округа по можности належали громады лише одноі народности.

Въ моравскôмъ соймѣ вôдповѣдавъ онôгдѣ правительственный комісарь на интерпеляцію п. Пражака въ справѣ подвôйныхъ написей на урядахъ. Зъ вôдповѣди тои выходить, що крôмъ чисто нѣмецкихъ повѣтôвъ всюды на судахъ якъ и надъ поодинокими канцеляріями, а такожь и въ высшôмъ судѣ краевôмъ е написы нѣмецкй и ческй, а въ однôмъ судѣ самй ческй. Такожь и стампілѣ е всюды подвôйнй, окремѣ нѣмецкй и ческй, такъ що ческй подани и вôдповѣди стампілюе ся ческими стампілями, нѣмецкй нѣмецкими. Коли то Русины на рускій земли дôждуть ся того права?

Въ истрійскôмъ соймѣ промавлявъ дня 9 с. м. п. Мандічь по хорватски, зъ чого выйшла така буча, що треба було опорожнити галерію; ажь тогдѣ мôгъ бесѣдникъ докôнчити свою промову. За те на другій день ухваливъ соймъ, що лише по италійски можна промавляти въ соймѣ (!).

Въ краньскôмъ соймѣ зложивъ п. Маронъ внесенє зъ зазывомъ до правительства, щобы въ Люблянѣ заложено словѣньскій университетъ. Лібералъ п. Швеґель выступивъ зъ вôдмѣннымъ внесенемъ, щобы вôзвати правительство до заложеня университету въ Люблянѣ, въ котрôмъ обôчь выкладôвъ въ нѣмецкôмъ языцѣ выкладано бы деякій науки такожь въ нашихъ мовахъ, уживаныхъ въ полудневыхъ краяхъ монархіи. Оба внесенія вôдослано до комісіи:

Зъ Будапешту доносять, що вѣсть, моаь бы на мѣсце архики. Іосифа мавъ архики. Оттонъ обняти начальну команду надъ гонведами, а цѣлкомъ безпôдставна, бо архики. Іосифъ не гадае складати команды.

Въ Россіи выдало сими днями міністерство внутрѣшныхъ справъ два важнй розпорядженя, вôдносячй ся до цензуры. Доси лише дневники въ Петербурзѣ и Москвѣ були вôльнй вôдъ цензуры, а всѣ заходы провінціонального дневникарства, щобы узыскати рôвне право зъ столичнымъ, були даремнй. Отже теперь звôльнило міністерство також и провіціональнй дневники вôдъ превентивноі цензуры. Россійскй дневники приписують тую пôльгу заходамъ и вплывамъ ген. Драгомирова, теперѣшного генералъ-губернатора кіевского. Друге розпоряджене звôльнене вôдъ цензуры справоздання и петицій земствъ, черезъ що теперь земства будуть могли свобôднѣйше высказувати свои бажаня и погляды.

„Новости“ уважають россійско-австрійске порозумѣне за належаче вже до исторіи. Теперь — каже той дневникъ, — коли політика Австріи въ Сербіи и въ грецкôй справѣ такъ показала ся ясно, стратила австрійско-россійска угода очевидно всяке значѣне и може мати хиба лише значѣня историчне.

— —

Зъ Царгороду доносять, що султанъ удававъ ся до грецкого короля, щобы сей спинивъ агітацію въ Греціи и на Кретѣ за кандидатурою кн. Юрія на губернатора Креты. Король мавъ на те вôдповѣсти, що вôнъ тои кандидатуры не попираe, але не годенъ такожь противити ся ѣй.

— —

Процесъ Золѣ треваe ще доси и выявляе деякій цѣкавй а навѣть важнй рѣчи. Особливо важний е збананя двохъ бувшихъ міністрôвъ судôвництва. Справоздане зъ дальшои розправы подамо въ слѣдующôмъ числѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

— —

Послѣдне [зъ сего тыжня] засѣдане „Народноі Рады“ львôвскои вôдкрывъ голова товариства теплою згадкою про бл. п. Михайла Струсевича, члена и секретаря теперѣшного выдѣлу и давнѣйшого выдѣлу. Присутнй выдѣловй почтили память щирого и дѣяльного товарища, пôднѣсши ся зъ мѣсць, и сею заяву почести вписано до протоколу. — На опорожнене мѣсце выдѣлового черезъ смерть бл. п. М. Струсевича покликавъ выдѣлъ зъмѣжь заступникôвъ выдѣловыхъ редактора Ив. Белея.

Вôдтакъ выдѣлъ ухваливъ: а) высказати послови д-ру Т. Окуневскому письменно повне признане за те, що въ краевôмъ соймѣ при дебатѣ надъ адресою до трону выступивъ противъ предложеного комісією проекту адресы, и въ письмѣ тôмъ зазначити також признане за те саме послови Новаковскому; — б) высказати свôй жаль зъ причины становища, яке въ справѣ тои-жь адресы заняли послы: Заячкôвскій, Кульчицкій, о. Небыловець и д-ръ Савчакъ, котрыхъ кандидатуры на послôвъ до сойму пôдперъ бувъ комітетъ выйшовшій зъ рамени „Народноі Рады“ и до котрыхъ выдѣлъ „Народноі Рады“ передъ рѣшенемъ справы адресы въ соймѣ звертавъ ся зъ вôдповѣдными представленями; — в) вычеркнути зô списку членôвъ „Народноі Рады“ посла о. Гаморака, котрый, рôвно-жь мимо представленя вôдъ выдѣлу „Народноі Рады“, просто голосувавъ въ plenum сойму за комісійнымъ проектомъ адресы.

Потôмъ выдѣлъ обговоривъ ще кôлька справъ, що стоять на порядку дневнôмъ — мѣжь иншими справу нѣчь по краю и справу намѣренои правительствомъ будовы у Львовѣ гімназіи рускои [pod jednym dachem зъ польскою V-ою гімназією] на площи Сольскихъ, отже въ мѣсци зъ рôзныхъ взглядôвъ дуже невôдповѣднôмъ и некористнôмъ для рускои молодежи.

Изъ внутрѣшныхъ справъ товариства обговорювано справу залягаючихъ вкладокъ и проектованого фонду народного на політичнй справы народнй.

На засѣданю выдѣлу Наукового товариства им. Шевченка зъ дня 4 с. м. уконституувавъ ся выдѣлъ въ той способъ, що выбравъ заступникомъ головы проф. Сидора Громницкого, секретаремъ проф. Иллю Кокорудза, а адміністраторомъ и бібліотекаремъ Костя Панькôвского.

На тôмъ-же засѣданю полагодивъ выдѣлъ мѣжь иншими сей справы:

1. Ухвалено поднякувати п. Осипови Кокуревичеви, управителеви школы въ Плазовѣ, за даръ 5 книжокъ по митрополитѣ Яхимовичу.

2. Ухвалено продавати поодинокй книжки „Записокъ“ по 1·50 зр., а комплетъ всѣхъ 20 книжокъ „Записокъ“ по 24 зр.

3. Ухвалено выслати бібліотецѣ „Народного Дому“ у Львовѣ выдання товариства въ замѣну за дублеты.

4. Ухвалено высылати выдання товариства Ческому музеови въ Празѣ въ замѣну за его выдання.

5. Рѣшено передплатити медичнй часописи Centralblatt für innere Medizin [Leipzig] и Archiv für die gesammte Medizin [Berlin].

6. Ухвалено дати намалювати портреты основателѣвъ товариства зъ Украины: Жученка, Милорадовички, Пильчикова.

7. Ухвалено выдати брошуру по нѣмецки про наукову дѣяльнôсть товариства.

8. Принято 5 новыхъ членôвъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Бродôвъ пишуть намъ, що краева рада шкôльна въ послѣднихъ дняхъ розширила право рускаго языка въ гімназіи брôдскôй, признавши его предметомъ обовязковымъ дл**

учеників руског народности. Позаяк обоя законів державних нехто не обовязаний учити ся другого языка краєвого, де языкъ нѣмецкій есть языкомъ викладовымъ, длятого „Селяньска Рада“ въ Бродахъ на засѣданю дня 7 лютого с. р. ухвалила просити руских послів, щобы внесли въ соймѣ резолюцію взиваючу правительство, абы учеників руског народности въ Бродахъ увольнила краєва рада шкільна від обовязаковои науки языка польского, як се есть въ нѣмецкій гімназіи у Львовѣ. Добиваймо ся свого права, а тогдѣ такій Конєчновскій не будуть намъ тесати колівъ на головѣ!...

— **Въ Теребовельщинѣ станъ выимковый!** Пишуть намъ зъ-нодтамъ: П. староста теребовельскій *засуспендував нашу „Хлопску Раду“* за-для якоись мнимои неформальности. Засуспендувавъ, то годѣ! мы внесли протестъ, ну але мабуть довго придѣсь ждати на відповѣдь, скорше вѣдай п. староста выбере ся зъ Теребовлѣ; такій вже у насъ ладъ... Але незалежно від того скликавъ п. М. Дичковскій до Заздрости довѣрочній зборы за запросинами. Зборы відбувались як слѣдъ, аж відъ конець нарадъ надходить *жандармъ, розганяє людей* и заявляє, що *мав зі староства припоручене розганяти всякі зборы*, які бы только відбувались зъ ініціятивы п. Дичковского або о. Цегельского, безъ найменшои раціи! Хиба намъ Теребовлянамъ судивъ ся станъ выимковый?! — *И. П. К.*

— **Вѣче повѣтове въ Станиславовѣ** скликане на день 10 лютого, прибрало за-для важности справъ и хвилѣ розмѣры всенародного вѣча въ силѣ до 2000 участників. Зъ духовенства явило ся до 30 представителівъ и столько ж изъ свѣтскои интеліґенціи Ширше справоздане зъ сего вѣча подасть ся вскорѣ.

— **Політичне товариство Селяньска Рада** въ Бережанахъ скликує на день 22 н. ст. лютого с. р. **народне вѣче до Слободы коло Козовы** въ мѣсцевій господѣ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) отворене вѣча и выборъ пре ідіи; 2) новый процесъ цивільный; 3) політичне положене рускаго народу; 4) економічне положене рускаго народу. — *Відъ выдѣлу Селяньскои Рады въ Бережанах. Ив. Мащак* голова, *Д ръ А. Чайковскій* секретарь.

— Дня 18 н. ст. лютого [въ пятницю] о годинѣ 11-ій відбуде ся въ **Ярославѣ** въ сали готелю Вікторія руске **хлопске вѣче** зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) політична ситуація, 2) економічній справы, 3) внесеня. — Въ справѣ сего вѣча пишуть намъ: Вѣче устроюють селяне, бо интеліґенція сего повѣта майже зовсѣмъ відтягнула ся відъ дѣяльности політичнои. По иншихъ повѣтахъ инакше: тамъ интеліґенція провадить народъ, у насъ народъ провадить интеліґенцію...

— Дня 23 н. ст. лютого с. р. відбуде ся загальный зборъ „Політичного Товариства въ Борщевѣ“ въ сали читальняній надъ філією „Народнои Торговлѣ“ підъ ч. 760 въ Борщевѣ о годинѣ 12 въ полудне зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) відчитане протоколу послѣднихъ загальныхъ зборівъ; 2) справоздане выдѣлу; 3) выборъ нового выдѣлу; 4) внески членівъ. — Послѣ того безпосередно відбуде ся **вѣче повѣтове** зъ слѣдуючимъ порядкомъ: 1) Про нову процедуру цивільну; 2) про спілки рільничій; 3) про політичне положене Русинівъ; 4) внески участників вѣча. — Братя! Прибувайте на зборы и на вѣче на пораду въ такъ тяжкихъ для насъ злиднихъ, а ухвалы Вашій на вѣчу не лишать ся безъ хѣсна. — *Відъ выдѣлу політычного товариства въ Борщевѣ.* [Прочій рускій часописи просить ся о повторене сеи відозвы.]

— **Посолъ д-ръ Окуневскій** не переставъ діставати письма признаня за его становище въ соймѣ въ справѣ адресы до трону. Письма идуть зъ усѣхъ кінцівъ краю; многій були вже у насъ зареґістрованій або й наведеній въ повній основѣ; дальшій ще зареґіструємо. Кромѣ письма зъ признанемъ відъ львівскои „Народнои Рады“ [гл. повыше въ рубрицѣ „Рухъ въ рускихъ товариствахъ“] одержавъ посолъ Окуневскій такожь письмо зъ признанемъ відъ львівскои „Русскои Рады“.

— **Просьба посла о. Танячкевича до всѣхъ деканатівъ всѣхъ трехъ нашихъ Дієцезій.** Якъ я вже мавъ нагоду подати до відомости загалу нашого Прем. Духовенства, интервеніювавъ я зразъ по утворенію нового кабінету у міністрівъ просвѣты и фінансівъ въ справѣ обѣщаного намъ попередными міністрами підмоги въ сумѣ 150 000 зр. зъ державныхъ фондівъ для щорічного поратованя нашихъ вдівъ и сиротъ священичихъ. Тую справу підняв я наново сими днями, будучи у Відни, предложивши котеґоричне жадане въ меморандахъ особисто Ихъ Екец. пп. міністрамъ просвѣты и фінансівъ, а також конферував и въ тій справѣ въ президіи міністерства справъ внутрѣшныхъ. Vigilantibus jura! Выходжу зъ засады, що нѣяка справа не довершаєсь сама собою, но треба ей пильнувати, не аражуючись нѣякими хвилевыми неудачами. А що тутъ йде о таку важну справу, якъ помочь нашимъ вдовицямъ бѣднымъ и сиротамъ, то треба приложити бѣльшу мѣру тои пильности и стараня, и то стараня однодушного цілого загалу. Думаю, то рѣчи такъ ясній, що дискусія тутъ выключена.

Тому я и прошу весь загалъ нашого Прем. Духовенства, щобы до мого стараня о найскорше успѣшне полагодженя тои пекучои невідложнои справы долучивъ свое однодушне сердечне стараня. Прошу, щобы зъ кождого Деканата выслано безъ проволоки петиціи до Є. Е. п. міністра просвѣты, въ котрій жадає ся въ способѣ категорычный щорічнои [почавши відъ сего 1898 р.] запомоги зъ фондівъ державныхъ въ сумѣ 150.000 зр. въ користь нашихъ вдівъ и сиротъ, котрій то запомоги въ відповѣднѣй части були бы придѣлені нашимъ фондамъ, збільшали запомоги для вдівъ и сиротъ, а тымъ самымъ уменшували ихъ нуждy. Прошу, щобы тій жадання були лишень въ той способѣ спрецизованій відъ всѣхъ деканатівъ. Прошу підносити, що се справа не нова, но вже рѣшена; що бувшій міністеръ фінансівъ заявивъ въ палатѣ послівъ, що вінъ постановивъ сю суму вставити въ будженъ; що анѣ повага держави, анѣ повага духовенства на се не дозволяє, щобы такими обѣщанками насъ манити. Справа бѣды нашихъ вдівъ є такъ актуальна, страшно актуальна, що вже бувъ выпадокъ самоубійства у одной вдовицѣ зъ бѣды и гризоты [сей фактъ замаркувавъ я въ моихъ меморандахъ], отже не терпить проволоки. Додамъ, що коли тій петиціи мають бути стилізованій до особы міністра просвѣты, вказаным бы було писати ихъ по нѣмецки. Вкінци прошу Вп. оо. Деканівъ о высланю такои петиціи повідомити мене карткою. — *Д. Танячкевичъ.* [P. S. Прошу Хвальній Редакціи о поданя сего голосу въ найблизшомъ числѣ.]

— **Корниль Городискій**, посолъ до рады державнои, властитель добръ, померъ вчера у Львовѣ по короткій недузѣ. Черезъ смерть Корниля Городиского опорожнює ся мандатъ посла до рады державнои зъ сѣльского округи выборчого Бучачь-Чортківъ. При звістній баденівскій „легальности“ послѣдныхъ выборівъ К. Городискій достав бувъ 272 голосівъ [зъ бучацкого 154 а зъ чортківского 118], а кандидатъ краєвого рускаго комітету проф. Юл. Романчукъ 169 голосівъ [зъ бучацкого 87 а зъ чортківского 82].

— **Будова другои черновецкои гімназіи** вразъ зъ рускими паралєльками розпочне ся вже сего року на площи Фердинанда коло езуитского костела. Фасада будынку буде въ стилю готицкомъ а цілый двоповерховый будынокъ буде коштувати 117.000 зр.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроює 15 н. ст. лютого с. р. въ своихъ комнатахъ [ул. Смиковецка, домъ п. Вахса] вечерокъ зъ танцями. Початокъ о годинѣ 8. Стрій для панъ вечерковый, для мужчинъ балевый. Вступъ відъ особы 1 зр., відъ родины зъ 4 особъ 3 зр. Хто бы не одержавъ запрошеня, зволить згологосити ся до выдѣлу. — За выдѣлъ *Ал. Гриневецкій* голова, о. *Вол. Герасимовичъ* секретарь.

— **Програма вечерка** устроюваного дня 15 н. ст. лютого выдѣломъ Бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ: 1) Лавровского „Поклінъ козака“, хоръ 2) Сольо скрипкове въ супроводѣ орхестры, п. Л. К. 3) Варламова „Для чего ты луч востока“, дуетъ В. К. и Н. В. 4) Желѣзьеского „Nasza Hanka“, хоръ. 5) а) Юнґмана „Гра Манцолинъ“ и Чібульки „Любовній мрѣй по балю“, квартетъ смычковый. 6) Нижанковского „Минули лѣта молодія“, сольо И К. 7) Вахнянина „Наша жизнь“, хоръ.

— **Товариство „Рускій Домъ Народный въ Калуши“** устроює въ недѣлю 20-ого н. ст. лютого *вечерокъ зъ танцями* у власній сали [готель Ланд-манівъ]. Дохідъ призначеный на будову власного дому. Высока тая цѣль каже намъ сподівати ся, що простора сала выповнить ся по береги. За комітетъ *о. Свічиньскій, Корытовскій, Д-ръ Кось, Боднарчукъ.* Стрій вечерковый. Початокъ точно о годинѣ 8. Вступъ за оказанемъ запрошеня 1 зр. відъ особы; білетъ родинный для 3 особъ 2·50 зр., не кладучи тамы даткамъ добровільнымъ. Кому бы черезъ похибку не доручено запрошеня, зволить звернутись до комітету.

— **Баль „Академічнои Громады“** устроеный 8-ого с. м. въ сали „Народного Дому“ выпавъ знаменито. Простора сала выповнила ся молодежію. Много гостей прибуло зъ провінціи. Танцямъ проводили зручно и вправно пп. Сарачиньскій и Курмановичъ, урядники почтовій. До кадрили скомпонованого п. Фрідріхомъ, капельмайстромъ музики 80 полку пѣхоты въ честь „Академічнои Громады“, стануло 108 паръ. Весела забава протяглась до рана. „Пегрушки“ здають ся намъ не було. Въ народнімъ строю бачили мы всего три панночки... Чому такъ мало? Можна бы довѣдатись?...

— **Зъ табору стояловцівъ.** Стояловцѣ постановили скликати зборы у Львовѣ дня 6 н. ст. марта с. р. На порядку дневнімъ мають поставити: а) квестію соціяльну, б) політику „народову“ [польску] въ Галичинѣ и в) справу руску. Референтъ о справѣ „народовій“ обіймає посолъ кс. Стояловскій. — Краківскій епископъ Пузина зявъ заряджену въ часѣ выборівъ до рады державнои суспензу зъ стоялович посла кс. Андрея Шпондра и надавъ ему посаду вікарія въ Вѣличцѣ.

— **Зъ Ярославщины пишуть намъ:** Не такъ давно помѣщена була въ „Дѣлѣ“ агадка о благословенію ново-збудованои церкви въ Ришковій Волі, ярославского деканата. Позаякъ исторія дому Божого въ сімъ селѣ цікава, то я позволю собѣ де-чимъ доповнити попереду звістку. Ще не дуже давно, бо доперва передъ тридцять роками, певно годѣ було бачити бѣльше занедбану церковь, якъ ришковольска стара церковь, остатными часами свого истнованя соломою пошита. Коли она згорѣла, парохіяне мусѣли лѣтами тиснути ся въ маленькій зъ дощокъ збитій капличцѣ, аж передъ десяти роками збудували нову церковь зъ мягкого матеріялу и безконечно радувались нею. Але радбсть ихъ тревала дуже коротко. Ледви сесю церковь посвящено и взято въ уживане — знищивъ ей огонь! Чиста роспука! Убожество и ще тяжачій на парохіянахъ датки на погорѣвшу церковь відняли бѣднымъ Русинамъ ришковольскимъ надѣю, щобы жиюче поколѣне могло оглядати нову церковь. Однакожь Богъ ласкавъ... Молодый, ново-наставшій въ Ришковій Волі парохъ о. Григорій Калимонъ, відважный, оборотный взявъ ся за дѣло — и поставивъ нову величаву мурована церковь коштомъ 22.000 зр. Парохіяне причинили ся конкуренціею всего 1.500 зр., а решту, кромѣ належной части патрона, яку вложивъ кн. Юрій Чарторыйскій, узбирано складками по Галичинѣ та Чехіи. И тую то церковь посвятивъ на св. Михаила Преосв. Еп. Константинъ при участи пралата о. Подолиньского и численного духовенства въ присутности патрона зъ родиною, властій автономічныхъ та правительственныхъ и кількохъ тысячь народу. Можна собѣ представити радбсть парохіянъ ришковольскихъ зъ величавого храму и вдоволене ихъ душпастиря зъ такъ красного увінчання его щирыхъ заходівъ...

— **Велику сензацію выкликало въ Чернівцяхъ спроневѣренє** по-надъ 20.000 зр. въ тамошній мѣщаньскій касѣ задатковій. Допустивъ ся его, якъ то неразъ бувае, чоловѣкъ, що тѣшивъ ся загальною повагою въ мѣстѣ и заможный — касіеръ згаданого товариства 60-лѣтный Андрей Ґелечиньскій. Тамтой пятницѣ утѣкъ зъ Черновець зъ молодою дамою, властителькою склепику, продавши попередъ двѣ свои каменицѣ, позарывавши богато знакомыхъ на позички и спроневѣривши згадану суму въ товариствѣ, котрого бувъ співоснователемъ и касіеромъ.

— **Выровъ въ процесѣ Комарянцівъ** вже выготовлено и доручено всѣмъ мѣщанамъ, що засѣдали на лавѣ обжалованыхъ. Выровъ вразъ зъ мотивами обіймає 66 аркушівъ письма, а для всѣхъ обжалованыхъ спотребовано 4 752 аркушівъ паперу. Коли-бъ все те злучити въ одну цілість, то выйшла бы величезна книга на 19.008 сторінъ письма въ аркушевімъ форматѣ. — Оборонцѣ мають внести въ имени засудженыхъ жалобу неважности.

— **Зъ армії.** Полковникъ Александеръ Шашкевичъ зъ 101 п. п. ставъ шефомъ ґенерального штабу 15-ого корпуса. — Въ станъ супочинку перенесеній: полковникъ 25 п. п. Жигм. Удрицкій и майоръ Петро Дроздовскій зъ 45 полку п.

Адміністрація „Дѣла“ подае до відомости всѣмъ Р. Т. передплатникамъ, котрій мимо пригадокъ и просьбъ доси не выровнали своихъ залеглостій, що *зъ днемъ 3 (15) лютого высылка часописи безвзглядно буде здержана.* Абы запобѣгти немилій для обохъ сторінъ перервѣ высылки часописи, просимо *о выровнане залеглостій відворотною почтою.*

Зъ галицкого сойму.

Соймъ мае бути замкненый найпізнѣйше въ суботу [19-ого с. м.], хочь правительство радо бы бачити закінчене его ще скорше, именно въ четверъ [17 с. м.]

Соймова комісія шкільна ухвалила въ цілости внесеня выдѣлу краєвого въ справѣ зниженя лѣтъ служби учителівъ школъ народныхъ зъ 40 на 35 лѣтъ.

Комісія буджетова замкнула онодги буджетъ на рікъ 1898. Ґенеральный справоздавець буджету п. Пініньскій предложивъ суму выдатківъ въ квотѣ 8,859.813 зр., меншо 42.799 зр. відъ прелімінаря выдѣлу краєвого, а суму доходівъ власныхъ въ высотѣ 2, 172.103 зр., бѣльше о 416 зр. відъ прелімінаря выдѣлу краєвого. На покрытє недобору въ сумѣ 6,687.728 зр. ухвалено наложити датки до податківъ безпосередныхъ, а то: для всходнои и заходнои Галичины по 66 кр., до податківъ особистыхъ по 60 кр., до податку грунтового, домово-чиншового, домово-клясового и до 50 % податку відъ домівъ вільныхъ; для княжества Краківского по стопы 52 кр. и 46 кр.

На нинѣшнімъ [24] засѣданю сойму правит. комісарь ґр. Лось відповівъ на кількa интерпеляцій.

Внесене посла Варжехи, щобы правительство выробляло топки соли такожь по пів клґр. ваги, відослано до комісіи сільнои.

Відтакъ принято въ третімъ читаню проектъ закона о подѣлѣ або регуляціи грунтівъ спільно уживаныхъ — и приступлено до дебаты надъ проектомъ *тіпітит парцелъ.* Выявилась широка дискусія. Пос. Вікт. Вол. Чайковскій підперъ проектъ, хочь первѣстно бувъ противный. — Пос. Вайґінґеръ выступивъ рѣшучо противъ проекту, шкідного для селяньства, и внесъ перейти надъ проектомъ комісіи до порядку дневного. — Пос. Бернадзіковскій, Вахнянинъ и п. Новаковскій такъ само заявились за переходомъ до дневного порядку. — Дальше промовляли: противъ проекту п. Клєменсевичъ, Среднявскій, Крамарчикъ и Мілянъ; за проектомъ п. Пілятъ [внескодавець], а пп. Пініньскій и Меруновичъ за відосланемъ проекту до выдѣлу краєвого. Такъ и ухвалено.

Відтакъ выкликала дискусію справа основаня *зъ Чортковѣ* и Кореснѣ *школъ реальныхъ.* П. д-ръ Савчакъ, повитавши гадку основаня школы реальной въ Чортковѣ, зажадавъ основаня при тій школѣ рускихъ паралєльокъ. — П. Рудрофъ [внескодавець] спротививъ ся сему, бо „культура народу рускаго ще низька“ — П. Вахнянинъ запротестувавъ противъ высказу о низькій культурѣ Русинівъ. — Справа ставала дразливою, тожь п. Райскій заголосивъ, що въ сали нема комплету, а маршалокъ сконстатувавъ се [*Веселість*] и замкнувъ засѣданя.

Посмертній — ǂ — опомѣстни.

Кипріянъ Цѣпановскій, урядникъ ц. к. державныхъ зелѣзниць въ Підволочискахъ, упокоївъ ся дня 7 с. м. по довгій тяжкій недузѣ въ 38 році житя. Похоронъ відбувъ ся 9 с. м. въ Підволочискахъ. Любленый и поважаный всѣми лишивъ покійникъ по собѣ загальный жаль у товаришівъ и у старшины. В. в. п.!

Наука, штука и література.

— „Літературно-наукового Вістника“ выйшла сими днями и розсилана передплатникамъ [котрыхъ, якъ довѣдуємось, теперь є вже 800] книжка II-га за мѣсяць лютый. Змѣсть сеи книжки подамо найблизшимъ разомъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Відень 12 лютого. Рада мѣска безъ дискусіи ухвалила одноголосно выслати до цѣсаря зъ нагоды ювілею депутацію зъ адресою, призначити міліонъ зр. на шпиталь для дѣтей, підъ міліона на ювілейній урочистости, выбити памятковый медаль, дня 1 грудня с. р. уладити ювілейный обідъ у Відни, а вечеромъ передъ тымъ днемъ величаво освѣтити мѣсто.

Мимо заперечень удержує ся вѣсть, що бувшій міністеръ скарбу д-ръ Бѣлиньскій таки мае зістати ґубернаторомъ Англобанку.

Мати болгарского князя Фердинанда княгиня Климентина тяжко занедужала; побоюють ся катастрофы.

Будапештъ 12 лютого. Pester Lloyd уважае вѣсть, подану деякими дневниками, мовь бы суперарбітромъ въ спорѣ о Морске око мавъ бути выбраный саскій посолъ у Відни, за передвчасну. О выборѣ суперарбітра ще не було мовы. Поки-що мають оба правительства рѣшити, чи суперарбітромъ мае бути дипльоматъ чи заводовый судья.

Царгородъ 12 лютого. Зачувати, що вчера відозвала Россія султана, щобы указавъ своихъ кандидатівъ на ґубернатора Креты.

ПОДЯКА.

Выдавництво „Дѣла“ — въ имени своімъ и зъ припорученя Вдовы и Родины співредактора „Дѣла“ бл. п. Михайла Струсевича — складае сердечну прилюдну подяку: Впр. и Вч. Духовенству за ласкаву чинну участь въ похоронѣ, — Впр. Ректоратови рускои духовнои Семинаріи за ласкавый дозвілъ Хорови ПП. Питомцівъ провести Покійного на вѣчный супочинокъ похоронным співомъ, а Вп. Хорови за прекрасный трогаючій співъ, — Вп. Д-ру Костеви Левицкому за сердечне примогильне слово, — Вп. Товаришамъ и Знакомымъ за зложене вѣнцівъ на домовину, за такъ численный супровідъ на кладовище и вкінци за заявы — чи то на руки Редакціи „Дѣла“ чи на руки Вдовы — свого жалю по стратѣ Покійного зъ долученемъ щирыхъ слівъ потѣхи.

Ще разъ сердечне спаси-Богъ!

Надісłане.

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ҐЕННЕРА, при ул. Академічній 18

отворене що-дня відъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 18—52

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у Львовѣ.

По цінахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя въ провінціи відворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна діставати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Ножка теляча зъ хріномъ	10 „
Ковбаска зъ хріномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обідъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цінахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрациі, даю відбиракомъ марки. — Найлѣпшій виноградъ по найдешевшихъ цінахъ, почавши відъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитківъ заосмотрена кухня.

79 85—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Найлучшою водою до питя

при небезпечности епідеміи є въ такихъ выпадкахъ часто выпробованый, повагами въ медициніи все припоручуваный

натуральна алькалічна щава

Она є цілковито вільна відъ органічныхъ субстанцій и надае ся особливо въ мѣсцяхъ зъ непевною водою криничною або проводовою за найздоровѣйшій напитокъ. Х.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій водъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутлькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 105—?

Торговля рѣчей церковныхъ
ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА
въ Станиславовѣ
пошукує ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укѣченою 3-ою або 4-ою класою гімназіяльною або реальною. — *Сироты по священникахъ мають першенство.* Блиший условія въ тій торговли. 22 4—4

100 до 300 зр. МѢСЯЧНО
можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперовъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 8—10

ІВАНЪ КРІЗЕ
ГОДИННИКАРЬ
у Львовѣ, ул. Собѣского ч 4.
поручає
истнуючій водъ року 1872
магазинъ и роботню годинниковъ кишеневыхъ, женевскихъ швайцарскихъ, подорожныхъ, парискихъ, мантниковыхъ, вѣденьскихъ и шварцвальдскихъ по дуже приступныхъ цѣнахъ.
Всякій репарацій выконує совѣстно и подъ гарантіно, а также приймае въ замѣну. 44 3—3
[Бюро огол. „Импресса".]

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы
продае по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА" зъ Коросна
въ своѣй ново устроеной торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2
Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.
Заразомъ остерігаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, а п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *никакихъ агентовъ инъ погатникѣвъ не высылаемо.* 77 43—62

Найделікатнѣйшій гігієнічній
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ
поручае для санітарныхъ и хірургічныхъ цѣлей истнуюча водъ 1866 р. фабрика ґумовыхъ товаровъ
J. N. Schmeidler
ц. и к. доставащ надворный
ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19. 311 20—?
Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно.

Ч. 7.

ОГОЛОШЕНЄ.

Симъ розписує ся ліцитацію на 28 лютого с. р. передъ полуднемъ для предприемства будовы школы въ Золотникахъ, котрои кошторисъ выносить 6.000 зр., при внесеню офертъ и 5% вадіюмъ готівкою. Оферты вносити до Рады шкільной мѣсцевои, почта Золотники, де выясненъ засягнути, такожъ планъ и кошторисъ розглянути можна. 53 2—3

Рада шкільна мѣсцева, Золотники дня 6. лютого 1898.

О. Ив. Сендецкій голова. *Д. М. Буда* з. головы.

Голландско-Американська лінія
зносины пароходами разъ або два на тыждень
зъ **Роттердаму** до **Нью-Іорку**
Бюро для кают: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.
I. каюта. II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*) | 1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320 | 16 октоб. до 31 юлія марокъ 180
*) Цѣна длиная и величины каютъ якъ и цѣна скорости и елеганція пароходу.

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
въ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирюче бѣль натирание; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 353 20—39
загально любимого средства домового
все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оригінальный.
Ріхтера аптика подъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

Памушки по 4 кр. знанѣ въ доброты, чотири разы денно свѣжѣ, мармоляда до памушковъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ гімназіи] ул. Баторія 32. 51 8—16

ФАБРИКА
цукровъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА
(передъ тымъ Алойса Горвата)
Львовъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріторучае:
½ кільо знаменитыхъ Цукровъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевѣ 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надіганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочевъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *недоробленои доброты, загально хвалений* 80 кр.
½ кільо Кармелькивъ надіганыхъ 50 кр.
А также пріпоручае робній инший выробы, все свѣжій у великомъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю.
Коробки картоновій gratis
288 [47—?]

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА
І. ЛЬВОВСКЕ
Photo-Plasticon
Подорожь доокола свѣта.
Водъ 12/3 до 20/3 є до побаченя:
II нова серія
Подорожь на Повночь
Вступъ 10 кр. 278 1—1

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
зъ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V 2 Wimmergasse 33
выготовлюваний вѣдля лѣкарскихъ приписовъ, добродѣйній для органовъ воддыховыхъ, выдѣлюючій флегму, усмиряючій кашель, усуваючій хрипку и скобѣтъ въ шиї, — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 50 кр., почтою о 20 кр. больше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ двѣ пачки не высилае ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Миколяша.
Уважати на охорону марку аптики св. Юрія.
Инсерат вытяти и захована
382 15—?

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКІЙ до сѣкана мяса по зр. 4. Сита волосѣный почвѣрній до паштетовъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

E. ZBITEK-A
въ Neustift коло Оломуца

выробъ мозаики въ склѣ квадр. гробы престолъ Божого Тѣла и гробы зъ Люрдъ збогатили св. Папою Львомъ XIII. водзначений. Узнаня католицко-богословскои академіи въ Петербурзѣ, нѣмецкои місіи въ Царгородѣ. Илюстрованій цѣникъ franco. Достава подъ гаранціою. 448 4—5

ЗАКЛАДЪ
дентистично-технічный
Б. БЕРҐЕРА
Львовъ, ул. Короля Людвика ч. 5.
выконує
штучній зубы и щоки посля найновѣйшои системы американскои тревало и дешево.
45 1—50

Фабричный складъ
Sheffield-скихъ бритвъ
HEINRICH LADEN
Wien VIII. Feldgasse 10.

Оріґінальный анґлійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалій, вглубено шлюфований, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui 3/4 вглублено шлюфована зр 1.50 а 1/1 вглублено шлюфований зр. 1·80, порто 20 кр.
Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попереднею заплатою.
Вытягъ зъ многихъ подякъ за *одного дня*:
Прошу прислати ще 5 оріґ. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Купновичъ 28/10 1897 Людвикъ Заградникъ парохъ.
2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрій. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Малиновъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 1—?
Подобно пишуть Вел. Отцѣ:
23/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.
23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.
23/10 1897 О. Поляньскій, парохъ Юровець.
23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ о собѣ зъ розныхъ кругвъ.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Ковдры шитѣ
зъ военяного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
зъ вдавбаного атласу по 8·25 зр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.
поручае Магазинъ 5
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

Спеціялістъ обуви непромакаючои власного выналоду!

ІВАНЪ ЯРИМОВИЧЬ
СКЛАДЬ и РУКОДѢЛЬНЯ
ОБУВИ МУЖЕСКОЙ, ДАМСКОЙ И ДЛЯ ДѢТЕЙ
у Львовѣ, пл. Бернардиньска ч. 10
маe честь повѣдомити отсямъ Вп. Публику, що выробляе **ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного выналоду, зъ всякого рода шкоръ, якъ: **Обувє мужеске и дамске**, такожъ **чоботы зъ холявами тревалій**, надмѣрно легкій и по цѣнахъ дуже приступныхъ. — Такожъ принимае до вдокленя и направы **Кальошѣ и Плащѣ кавчуковій**, всякій гумовій приряды, якъ также зельовання обуви кавчукомъ. — Всякій замѣсценій замовленя выконуе въ можливо найкоротшомъ часѣ. — Дякуючи за дотеперешній ласкавій взгляды и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ
Иванъ Ярімовичъ.
332 20—20
Спеціялістъ до направы кальошевъ и плащевъ кавчуковыхъ.

По значно низшой цѣнѣ якъ деинде!
поручае ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склонъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образовъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ блишаній зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВОНКИ гармоніїній по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и феломы по зниженой цѣнѣ
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великомъ выборѣ водъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ розной величинѣ водъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранительницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ розного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святыхъ, Подставники, Свантелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 41—?

Ц. к. упр. галиц. акційный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенѣсъ
КОНТОРУ ВЫМѢНЫ
и
ВОДДѢЛЪ ДЕПОЗИТОВЫЙ
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ меванинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Воддѣлъ депозитовый
принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання паперы вартостій и дае на нихъ завдатки.
Крѣмъ того впроваджено подобно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.
Депозиты сховковій (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рочно, депозитарь достае въ сталевой касѣ панцирній сховокъ до выключного ужитку и подъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важній документы. 374 [4
Подъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогоднѣйшій заряджения.
Приписы дотычно того рода депозитовъ одержати можна безплатно у воддѣлѣ депозитовомъ.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно
около повъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 6—20

Поважане Панство!
Удержуючи передъ кількома роками роботню и складъ обуви, тымъ ся я все повнымъ довѣрем Ласкавыхъ моихъ Р. Т. Відбирательвъ
Теперь вдкрывъ а знова
РОБОТНЮ И СКЛАДЪ ОБУВИ
мужеской, жѣночои и для дѣтей.
Отже осмѣляю ся пригадатись Поважаному Паньству, якъ и Всечестному Духовенъству и прошу отсямъ уклонно о ласкавій Ихъ взгляды.
Зъ глубокимъ поважанемъ
Маріянъ Каролъ Хенціньскій
при улици Городецкій ч. 38 [недалеко стація кінного трамваю] у Львовѣ
Зъ провінціи выстатчить на мѣру одинъ зужитый черевикъ. 384 10—21

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ЄДЖТЕ на снѣдане
на обѣдъ
на вечерю

Quäker Oats
найздоровшій американьскій продуктъ меленого вовса.
ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зупъ и сосевъ вподае велка такъ звана запражка, НАЙСМАЧНѢЙШІЙ МУЧНИ СТРАВЫ. ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.
Лѣкарями поручений для дѣтей и хорыхъ на желудокъ.
Въ оригінальныхъ пачкахъ (зъ рецептами кухарскими).
Картоны по 9 кр., 18 кр., 32 кр. достане ся у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ, деликатесовъ и въ дроґуеріяхъ
Жадайте выразно „Quäker Oats" и не беретъ нездалыхъ наслѣдувань. 800 16—20

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Іоанъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлиньскои. Зъ друкарни Інституту Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоанна Гренди.

Ч. 25. Львовъ, Второкъ 3 (15) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших новѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю ка перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.
Поєдинокє числє коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія звычай приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.
Недѣлки и инші доносєня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з'єднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Галицкій школы народній въ 1896/7 роцѣ шкільнѣмъ на основѣ Справозданя краєвои рады шкільнои.

Свѣжо выдане Справозданє выдѣлу „Просвѣты“ и представленый тамъ станъ читалень и рухъ просвѣтный у рускихъ селянъ спонукує мене представити иншу частину сего образа, с. е. урядове стремленє краєвои рады шкільнои до пѣддвигненя образованя въ нашѣмъ народѣ черезъ школы народній и успѣхъ сего стремленя, о скѣлько вѣнъ въ справозданю згаданои власти за рѣкъ 1896/7-ый выказаный.

Справозданє се дѣлить ся на часть загально-информаційну и часть статистичну; перша подає образъ заходѣвъ краєвои рады шк. около придбаня учителѣвъ, будынкѣвъ шкільныхъ, пѣдручникѣвъ и про станъ фреквенціи та науки шкільнои; друга часть — се табелѣ статистичній, що представляють повыснїй рѣчи въ цифрахъ.

I. Розвѣй шкѣлъ.

Устрѣй шкѣлъ народныхъ, опертый на плянахъ науковыхъ зъ 1893 року, принявъ ся вже о стѣлько въ практицѣ, що краєва рада шкільна узнала вѣдповѣднымъ взяти ся до реорганізаціи науки допомнюючои, на котру пѣсля краєвого закона зъ 2 лютого 1885 и зъ 23 мая 1895 р. мають ходити дѣти черезъ три роки по скѣнченю школы народнои.

На науку допомнюючу, мимо примусу шкільного и нагляду инспекторѣвъ, ходило дуже мало дѣтей, ледви 30—40%, — дѣтвора була подѣлена на три вѣддѣлы, що побирали окремо науку та й ходити мали до школы два рази въ тыждни черезъ цѣлый рѣкъ, с. е. навѣть въ часѣ осѣнныхъ и весняныхъ роббтъ. Одинайцять лѣтъ тревавъ такій станъ. Мимо вонкихъ приказѣвъ и ургенсѣвъ краєвои рады шк. выказували инспекторскій справоздання зъ сеи науки раковый поступъ. Головною причиною сего була постанова, щобы дѣти ходили *цѣлый рѣкъ* два рази въ тыждни на науку, черезъ що тративъ пѣдростокъ около 90 днѣвъ робочихъ, и про се писано по часописяхъ та урядовыхъ справозданяхъ, — а друга причина: перетяженє учителѣвъ наукою [вѣдъ 36—40 годинъ тыжднево кромѣ часу на поправу задачь], про що „не выпадало згадувати, бо розбуджувалось у учителѣвъ инеохоту“. Von einem bösen Zahler nimmt man auch Spreu — подумала краєва рада, выготовила минувшого року проєктъ статута для тои науки вѣдповѣднѣйшій нашимъ обставинамъ, а міністерство затвердило его пѣдъ датою 18 падолиста 1897 ч. 25.556.

Дѣти и дальше будуть ходити на тую науку черезъ три роки, но творити будуть оденъ вѣддѣлъ и вчити ся разомъ тыхъ самыхъ предметѣвъ. Ограничено часъ сей о стѣлько, що дѣтвора мая ходити до школы лишь въ зимовыхъ мѣсяцяхъ, с. е. вѣдъ 15 жовтня до 15 цвѣтня, и то разъ въ тыждни; — вынятково може окружна рада шкільна завести науку дворазову. Такимъ способомъ будуть тратити дѣти черезъ тую науку 24 а въ выняткових случаяхъ 48 днѣвъ, и то въ такѣмъ часѣ, коли нема анѣ пильнои роботы анѣ заробкѣвъ.

Но найважнѣйшу змѣну заводить §. 4 нового статута. До теперь вчило ся дѣтей на тѣй науцѣ тѣлько въ мовѣ выкладовѣй, значить: по руски, де мова выкладова руска; по польски, де польска. А що у всходній Галичинѣ въ громадахъ чисто або переважно рускихъ мовою выкладовою есть руска, то дѣти вчили ся выключно *по руски*. И зовсѣмъ слушно; бо и педагогіка каже, що найбѣльшій успѣхъ мае наука подавана въ рѣднѣй мовѣ, и взгляды практичній суть у насъ того рода, що дѣти не потребують вчити ся ще на науцѣ допомнюючѣй мовы польскои, бо черезъ пять лѣтъ вчились би и то грунтовно на науцѣ щоденнѣй. Такъ було вѣдъ 1873 р. и за введенємъ польскои мовы на науцѣ допомнюючѣй за весь той часъ не пѣднѣсъ ся анѣ оденъ голосъ, такъ въ фаховѣй працѣ польскѣй якъ и въ рускѣй.

Небавомъ опѣсля стали деякій инспекторы настаивати на учителѣвъ, щобы вчили на тѣй науцѣ по польски, але учителѣ — не зъ патріотизму, а зъ неохоты противъ нового тягару — супротивили ся сему, опираючись на постановахъ статута. Була се видно зъ горы укартована акція, якъ каже Нѣмець „Kraftprobe“, а теперь краєва рада шкільна надала сему правну форму и санкцію міністерства.

Стилізація выше наведеного § а дуже елястична и мае всѣ прикметы галицкихъ постановъ правныхъ. Ось дословный перекладъ §. 4: „Въ школахъ, въ якихъ наука другои мовы есть предметомъ обовязковымъ, належить *якійсь часъ* присвятити на вправу въ читаню и оповѣданю уступѣвъ въ тѣй другѣй мовѣ на пѣдставѣ книжки уживаной на IV-бмъ степени щоденнои науки. При вправахъ письменныхъ належить давати задачѣ въ обохъ мовахъ“. — Що за хитра форма „якійсь часъ“! Якій? — годину, чи двѣ на тыждень? — спытае учитель, що мае вводити тѣ приписы практично въ житѣ. — Якій у насъ инспекторы шкільній и якъ зависимій вѣдъ ихъ гумору народній учитель, се знаемо, тожь и догадатись не трудно, якъ буде вызначувати ся часъ на науку мовы польскои.

Въ минувшѣмъ роцѣ було 17 шкѣлъ, при котрыхъ заложено допомнюючій курсы рѣльничій. Школы такій вывѣнуваній кѣлькома морґами поля, а спеціяльно выобразованій въ господарствѣ учитель народній вчать хлопцѣвъ, що мають вѣдъ 13 до 17 лѣтъ, въ зимѣ майже выключно теориі господарства, а въ иншихъ порахъ року самои практики на поли при роботѣ. Рѣчь — якъ видно — дуже добра и потрѣбна, та лишь бѣда, що й тутъ безъ политики не обійшло ся.

Въ кѣлькохъ тыхъ школахъ у всходній Галичинѣ мовою выкладовою есть польска, а щобы ще грунтовнѣйше завернути хлопцамъ голову, заведено навѣть мову нѣмецку. Економісты якъ Марассе, Пілятъ, Щепановскій, Будзиновскій и политики всякои масти сушать головы вѣдъ тридцять лѣтъ надъ причинами нужды селянъ въ Галичинѣ и средствами на ню, а краєва рада шкільна „мовчить, але знае“, що перша и остатня причина сему: бракъ знаня польско-нѣмецкои мовы!

Якъ горѣчна чинність краєвои рады шк. особливо въ справѣ науки допомнюючои була для насъ крайно ворожа, бо не лишена пѣдкладу політичного, такъ зновъ въ напрямѣ, де сихъ чинникѣвъ не було, дѣяльність ся заслугує на признанє. Такою було устроюванє въ вѣдповѣдныхъ мѣсцевостяхъ курсѣвъ о напрямѣ господарскѣмъ, на якихъ вчило ся по кѣльканацять учителѣвъ. Въ Краковѣ були учителѣ зъ охрестности двома наворотами на курсѣ огородничѣмъ, въ Ягольници на курсѣ управы тютюну, въ Островѣ [повѣту перемыского] на курсѣ пчѣльничѣмъ, въ Фирлѣвцѣ [повѣту золочѣвского] на набѣловѣмъ, а у Львовѣ на пчѣльничо-огородничѣмъ. Учителѣ тій, вернувши на посаду, заводять на шкільныхъ огородахъ улѣпшеня чи то въ садовництвѣ, управѣ ярин, чи тютюну, и черезъ тую наглядну и практичну роботу вплывають на пѣднесенє дотычнои галузи господарства у мѣсцевыхъ и доохрестныхъ селянъ. Найтруднѣйше завести якій-небудь змѣны въ обходѣ зъ набѣломъ, бо се спочивае въ рукахъ жѣноцтва, якому не може нѣякъ помѣстити ся въ головѣ, щобы сурдутовый панъ знавъ ся на тыхъ справахъ лѣпше, якъ они.

Шкѣлъ выдѣловыхъ пяти-клясовыхъ и шести-клясовыхъ есть до 160. Находять ся они по бѣльшихъ мѣстахъ и зъ нихъ намъ користи не сподѣватись — разъ, що Русины силою обставинъ користають зъ нихъ тѣлько въ малѣй части, а друге, всѣхъ предметѣвъ вчить ся тамъ по польски, на науку рускаго вызначено ледви 2 годины тыжднево.

Вельми вѣдрадною появою суть вечѣрній курсы для дорослыхъ анальфабетѣвъ. Отворено ихъ кѣлканайцять — розумѣня ся въ заходнѣй Галичинѣ. На всходку прийде черга доперва за... пятьдесять лѣтъ.

Переглядъ часописей.

[„Свобода“ о загальныхъ зборахъ „Просвѣты“]

О послѣднихъ загальныхъ зборахъ „Просвѣты“ помѣстила „Свобода“ таку статью:

„Такій зборы повинній все розважно розглянути ся въ дотеперѣшнѣмъ дѣланю товариства и его выдѣлу, та й подати раду, якъ мае ся дѣло дальше вести, що треба змѣнити або поправити. На жаль, справедливои оцѣнки и

И се и те и оне.

Sursum corda! горѣ серця! Пѣсля найновѣйшого обчисленя [зъ дня 28 сѣчня 1897 р.] есть въ Россіи звышь 25 міліонѣвъ Малорусѣвъ. Въ Галичинѣ, на Буковинѣ и на Руси угорскій живе звышь три міліоны Русинѣвъ. Про тое разомъ *есть насъ Малорусѣвъ до 30 міліонѣвъ.* То вже щось значить! По числу всьмо другимъ народомъ въ Славянщинѣ. Тое вѣдраду вливае въ нашій серця. Не аглытають насъ! наше число хоронить насъ вѣдъ загубы. Правда, 30 міліонѣвъ по бѣльшѣй части самыхъ лише сѣраковъ, бо тяжкій невзгоды зъ одной стороны а наша мягкість, податливість, уступність и бракъ консолідованя зъ другои стороны вѣдшибли высшій верствы зъ рускои суспільности. Оставъ лишень самъ людъ мовь-бы корѣнь потужного колись дерева, що перетрѣвавъ всѣ бурѣ до сегодня, до сегодня зберѣгъ намъ предкѣвскій языкъ и звычаѣ, до сегодня живе и пускае новій животворній пагоны. Людъ опущеный высшими верствами суспільности самъ зъ себе выдававъ и выдае заступникѣвъ народа. Тожь горѣ серця! Вытревало до спільнои працѣ! Не зъ сумованя, не зъ туги за тымъ, що було, минуло, а зъ пильныхъ рукъ зацвите намъ лучша доля. У нашихъ часахъ, де очевидно вызначуе ся примусове здобути кождій одиниці приналежній права, число одиниць мае буть въ недалекѣй вже будучности становити-ме важный дуже чинникъ въ упостаченю правъ межинародныхъ. А жизненність нашого народа незаперечна. Бачимо се выразно въ нашѣй письменности. Не велика она и не пышна, але своя, питоменна, народна: розвивае ся она завдно, правда поволи, але таки все ступае напередъ, а тое есть примѣтою дуже радѣстною, коли зважимо, середъ якихъ тягостныхъ обставинъ судило ся нашѣй словесности коротати житє. Коли-жь письменність наша мимо такъ важкихъ обставинъ все розвивае ся и ширшае, то свѣдчить се о розбудѣ духа въ нашѣмъ народѣ, о що разъ сильнѣй ше будячѣмъ ся самосвѣдѣ, о почуваню, хто мы, и о природнѣй потребѣ свого питоменного письменства въ народѣ, свѣдчить, що письменність малоруска — то не плеканый, штучно удержуваный цвѣтъ теплѣвняный, а природный гѣнъ живучого корѣня, выдержалый на студѣнь, лютъ и спеку. Тожь не теряймо надѣѣ! По словамъ Христа: послѣдній будуть первіи, первіи будуть послѣднія...

Якъ думаете — поспытавъ и стрѣнувши недавно п. Онуфрія Грызуна — про те, що именно минувшого року такъ богато помянникѣвъ важнѣйшимъ дѣятелямъ польскимъ ставляли Поляки саме на нашѣй галицкѣй Руси? — „Якъ думаю? — вѣдказавъ п. Онуфрій — такъ думаю, що мабуть Поляки уважають вже галицку Русь своимъ цвинтарищемъ.“ — Цвинтарищемъ? — здрѣгнувъ ся я — чи-жь думаете, що Русины годній выперти Полякѣвъ? — „Е, Руснаки! — каже п. Грызунъ махнувши рукою — нема страху! Руснакъ у власнѣй хатѣ стане за порогомъ, зниме капелюхъ и уклонить ся въ поясъ хочь передъ кимъ, а кождого, хто въ его хату навѣдае ся, посадить пѣдъ пѣкутомъ на почестнѣмъ мѣсци. Если-жь почубить ся, то хиба Руснакъ зъ Руснакомъ за „историческое“ а або ы. Вѣдъ Руснакѣвъ Полякамъ жаднои бѣды не болти ся. Поляки пропадуть, коли не схочуть нѣчого забути и нѣчого навчити ся. Пропадуть, але не черезъ Русинѣвъ, тѣлько черезъ самыхъ себе и черезъ своихъ погаиыхъ братѣвъ...“ сказавъ п. Онуфрій. — Черезъ поганыхъ братѣвъ? хто-жь се тін братя? — пытавъ я дальше. — „Но, вы-жь прецѣнь знаете Шевченка, то мене зрозумѣете, кого назвавъ Шевченко ихъ „погаными братами“... а теперь бувайте здоровій! Спѣшусь, менѣ нѣколи“, казавъ п. Онуфрій подаючи менѣ руку. Я попращавъ ся зъ п. Онуфріемъ та явъ передумувати, хто се тін „поганій братя“ — наразу и умá не приберу. Та хиба, добродѣ, пошукайте самій въ поезіяхъ Шевченка, а певно тамъ ихъ и найдете, тыхъ „поганыхъ братѣвъ“...

Роздумуючи вѣдтакъ про численній памятковання Полякѣвъ на галицкѣй Руси я згадавъ подію зъ остатныхъ днѣвъ: святковане трехсотлѣтнои рѣчницѣ родинъ Осипа Вартоломея Зиморовича, мѣщанина львѣвского, поета и историка, бурмістра и радника города Львова. Осипъ Вартоломей Зиморовичъ родивъ ся 20. серпня 1597 р. вѣ Львовѣ, де его отецъ бувъ муляремъ и каменяремъ. Отецъ звавъ ся Озимокъ, а сынове Вартоломей и Симеонъ замѣнили назвище родинне, не длятого, мовь-бы замѣнене назвище приятнѣйше звучало для уха, а по нашѣй думцѣ по-просту тому, щобы уникнути певнои недогѣдности выплываючои зъ назвища свого родителя „Озимокъ“, бо „озимча“, „озимчатко“ або „назимокъ“, „назимча“, „назимчатко“ значить властиво теля, що зимуе ся, — обставина доволѣ даюча нагоды сѣрѣй товпѣ до насмѣшокъ загаломъ зъ чоловѣка, що власною працею и талантомъ успѣвъ зъ сѣрои масы двигнути ся на вызначне и почестне становище. Однакожь не назвище красить чоловѣка, а на оборотъ. Тожь „Зиморовичъ“ нѣ въ чѣмъ не красше вѣдъ „Озимка“ чи „Озимковича“ — хоть слушна, що назвище „Зиморовичъ“ стало благороднымъ черезъ вчинки тыхъ людей, котрій собѣ его прибрали. Зиморовичъ бувъ латинського обряду; здае ся такъ само и его отецъ Однакожь, по нашѣй думцѣ, походженемъ бувъ Русинъ. Родина Озимкевичѣвъ [є неправильно мѣсто *о* — подѣбно: Бѣлинкевичъ, Дашкевичъ, Грицикевичъ etc. — здае ся, повстали сій формы черезъ фальшиву анальогію у ведучихъ метрику, котрій хотѣли рускій назвища притьмомъ „ублагороднити“] въ схѣдній Галичинѣ и доси руска. Зъ рускимъ походженемъ Зиморовичѣвъ [Вартоломея и Симеона] промовляють еще выразній слѣды русчины въ языцѣ ихъ польскихъ творѣвъ, указуючій, що материнымъ языкомъ ихъ въ дому родительскѣмъ бувъ — мимо латиньского обряду — языкъ рускій. Тутъ кѣлька примѣровъ: moŕczanka = мовчанка; nie rychły Bóg, lecz łuczny = Богъ не скорый, та влучный; jako baczę = якъ бачу, яко бачу; rane morelle [раный, ранный = wcześny]; sołowik = соловѣй; ni po czemu = нѣ по чому; niewieli-zki — невеличкій; po wertebach [руске вертѣбъ, вертепа]; trybula = трибуля, трибулька, польске szczypiorek; smeredyny = смородины [по польски було бы smrodziny] etc. Дальше бачимо въ поезіяхъ Зиморовичѣвъ гѣдне и непристрастне выраженє про Русинѣвъ, що еще бѣльше выпадае пѣднести, коли зважимо, що жили они саме въ часъ вонъ козацкихъ, въ часѣ кипѣня розъярепыхъ страстей, що пѣдчасъ облогъ Львова Козаками и Турками богато свирѣпостій дѣяло ся зѣ стороны Козакѣвъ, котрій поннщили и добытокъ Вартоломея. Въ поезіяхъ Зиморовичѣвъ, хоть и находить ся выразъ болн и негодованя за-для лютощей козацкихъ, однакожь нѣгде не слѣдно тои стѣпои пристрасти и глупои до Руси погорды, якою пѣзнѣйшій писателѣ польскій стали такъ ярко вѣдзначувати ся, собѣ на соромъ а на шкоду своему власному народови, бо высмѣваючи братній и самый блищій собѣ на-

розумної поради було на сих зборах небогато. Выдѣлъ складає ся лише зъ кількапятьдесять людей львівских, то ему було бы цѣкаво и важно знати, чого хотять люде зъ цѣлого краю. Однакъ вонъ мало довѣдавъ ся, всѣякій говорили всѣляко. Шкода, що селяне не обзывали ся бѣльше: тажь цѣла сеся робота для нихъ именно робить ся, отже они повинні були свои гадки высказувати.

Декотрымъ бесѣдникамъ ходило очевидячки не стѣлько о добро товариства и народу, скѣлько о свою особу або о свою партію. Особливо робили се радикалы. Н. пр. п. Новаковскій выступивъ противъ п. Короля, котрого пожиточну роботу оцѣнили не въ одній сторонѣ селяне, нарѣкавъ, що маетокъ Просвѣты за мало збільшав ся, якъ колибы Просвѣтѣ повинно ходити о збиванє грошей а не о уживанє ихъ въ користь народу, и т. н. Радикалы хотѣли усунути зъ выдѣлу людей пожиточныхъ а выбрати або такихъ, зъ котрыхъ не було бы пожитку, або такихъ, о котрыхъ не переконали ся, чи они выборъ приймуть. Безъ всякои причины зачинали споры и тратили часъ на пустыхъ голосованяхъ, якъ коли-бы хотѣли вести обструкцію на способъ нѣмецкихъ послівъ въ радѣ державній. Ба, але Нѣмцямъ ходило о справедливу рѣчь, о уступленє гр. Баденього, а о що радикаламъ ходило?

Що не ухвалено цѣлом выдѣломъ предложенои змѣны статута, лише одну часть, въ тѣмъ нема шкоды. Новый выдѣлъ розгляне ся ще разъ въ статутѣ, може покажуть ся потрѣбными ще дальші змѣны, та й скличе въ догоднѣйшій порѣ зборы умысне за-для тои справы, то буде бѣльше часу всьо докладно обговорити.

При самѣмъ кінци зборовъ, коли вже мало було членовъ, ухвалено невеличкою бѣльшостію голосовъ завести во всѣхъ книжочкахъ правопись тѣлько фонетичну. Шкода, що справы тои не залагоджено на початку зборовъ, коли и бѣльше членовъ було и бѣльше часу. Выдѣлъ самъ предложивъ ту справу до рѣшеня зборамъ [др Кость Левицкій говоривъ о нѣй при поясненю справозданя выдѣлу), бо ему ходило о те, щобы знати напевно, чого бѣльшість членовъ хоче и якъ приймила бы змѣну правописи. Але тогды не тыкано тои справы, ажь взято ся до неи на самѣмъ кінци, такъ що она всежь таки не була добре розъяснена. Сама собою справа тота мала, тѣлько у насъ роблять зъ неи велике дѣло. Одни гадають, що Русь погибне, якъ Русины перестануть уживати въ писемъ ѕ, ы, и ѣ, а другі знову гадають, що Русь ажь тогды процвитати стане на добре, коли тыхъ буквъ зовсѣмъ позбудемо ся. Одна и друга гадка пуста: Русь не згинула, коли наши дѣды закинули буквы *кси, пси, фита, ижица*, котрі нынѣ находять ся лише въ церковныхъ книжкахъ, але такожь и бѣльшій гаразд черезъ те въ нѣй не наставъ. Просвѣта уживала доси правописи етимольогічнои, бо тои учили въ школахъ и народъ до неи привыкъ. Теперь въ школахъ учать вже правописи фонетичнои, котра есть лекша и выгоднѣйша а котрою „Просвѣта“ вже й доси, особливо въ календаряхъ та въ книжочкахъ для дѣтій, потрохи послугувала ся.

Новый выдѣлъ „Просвѣты“ загальній зборы выбрали добрый, то можна сподѣвати ся, що и робота его пійде добре. Тѣлько треба, якъ сказавъ голова „Просвѣты“ п. Романчукъ на кінци своіи промовы, щобы всѣ Русины сполучали свои силы и притягали до своіи честнои та мирнои працѣ кождого, хто признає ся до рускаго народу. „Кождый зъ насъ нехай стає апостоломъ просвѣты, нехай проповѣдає евангеліе просвѣты темнымъ еще братамъ. Нехай яшло „Просвѣтниковъ“ збільшає ся зъ дня на день и нехай вразъ изъ зростаючою просвѣтою росте такожь и гаразд середъ рускаго народу!“

Переглядъ політичный.

Зъ вѣстей про політичну ситуацію замѣтнѣ особливо отсѣ: Wien. Ztg. оголосила въ недѣлю, що секційный шефъ Фрайберґъ, котрый управлявъ бюромъ президіи рады міністровъ, перейшовъ въ станъ спочинку, а директоръ канцелярии палаты послівъ д-ръ Блюменштокъ - Гальбанъ діставъ повѣрочну вѣдпустку. Дневники пригадують при тѣмъ, що опозиційній сторонництва на нарадѣ, яку мали підъ кінець минувшои сесіи, поклали условія, на якихъ готовѣ допустити до нормальнои працѣ парляменту. Межь тыми условіями було такожь усунене секційныхъ шефовъ Фрайберґа и Гальбана. Доносять такожь, що новій языковій розпорядженя будуть оголошенѣ ажь въ марті по закінченю сесіи чеського сойму, бо правительство не бажає, щобы въ соймѣ счала ся надъ ними дискусія. Около д. 10. марта має зійти ся рада державна; на президента палаты послівъ бажає правительство д-ра Катрайна. Однако выгляды на правильну працю парляментарну є малѣ. Заходы, щобы вытворити нѣмецке сторонництво центра, не повели ся, а нѣмецкій ліберали готовѣ знову почати безоглядну опозицію; длятого правительство має бути приготовлене на розвязанє рады державнои. Католицкій Vaterland промавляє навѣть за тымъ, щобы застановити конституцію, поки не усуне ся скрайныхъ сторонництвъ и не стане назадъ можливою позитивна праця парляментарна.

При тѣмъ всѣмъ, хоць и якъ непевна ще доля зближаючои ся сесіи рады державнои, правительство заходить ся пильно коло угоды зъ Угорщиною. Въ недѣлю вѣдбула ся знову спѣльна рада міністровъ підъ проводомъ цѣсаря. Зъ Будапешту доносять, що бар. Банфі їздивъ до Вѣдня не тѣлько въ справѣ угоды, але такожь и въ справѣ закону о мадярщеню географічныхъ немадярскихъ назвъ, котрого санкція стрѣчає зъ трудностями. Пишуть, що угорскій урядники підъ напоромъ своіхъ настоятелівъ змѣнюють свои немадярскій назвиска на мадярскій. Цѣсарь має бути противный такій загорѣлости мадярскій. По спѣльній нарадѣ кабінетовій вѣдбула ся въ недѣлю нарада австрійскихъ міністровъ підъ проводомъ бар. Гавча. Поголоски, що заразъ по закінченю сесіи ческого сойму уступить гр. Куденгове, не замовкають; кажуть, що его мѣсце займе назадъ гр. Тунъ.

Адресова комісія ческого сойму приняла въ суботу выготовленый п. Крамаржемъ проектъ адресы до трону, въ котрій по привѣтѣ зъ нагоды цѣсарского ювілею указує ся на небезпечне внутрѣшне положенє політичне монархіи, вытворене парляментарными борбами, черезъ що въ королівствѣ ческомъ проявляє ся величезный упадокъ економічный. Найбільшою причиною всѣхъ трудностей є централізмъ, такъ неприродный въ держави, зложенѣй зъ такъ рѣзнородныхъ народовъ. Адреса зазначує непорушимість и неподѣльність правъ ческои короны, обстає при правѣ ческого королівства до самостійного законодатства и управы, при правѣ сойму до высыланя своихъ заступниковъ до рады державнои; домагає ся розширеня компетенції соймовъ и обстає при правѣ сойму до полагоджуваня національныхъ справъ въ ческомъ королівствѣ. Наконець зъ притиском зазначує, що першимъ условіемъ внутрѣшного спокою є єдність и неподѣльність королівства. Кінчить ся адреса звычайными выразами вѣрности, бажанямъ, щобы цѣсарь коронувавъ ся короною св. Вячеслава, и словами „Нехай Богъ благословить и спомагає В. Величество!“

Въ недѣлю померъ въ Предлицяхъ на Моравѣ въ своѣй посѣлости бувшій міністеръ заграничныхъ справъ гр. Густавъ Кальноки по чотиродневній недузѣ на инфлюенцу. Гр. Кальноки родивъ ся въ Летовицяхъ на Моравѣ въ р. 1832, а вѣдъ р. 1854 остававъ въ дипльоматичній службѣ. Міністромъ заграничныхъ справъ и цѣсарского дому ставъ д. 21. падолиста 1881 р. На похоронъ выѣздить въ заступствѣ цѣсаря маршалокъ двору гр. Ціракі.

— —

Якъ доносять польскій дневники, завдяки заходамъ варшавского генералъ-губернатора кн. Имеретиньского заложена буде въ Варшавѣ політехніка.

Новый генералъ-губернаторъ виленьскій ген. Троцкій, принимаючи католицке (польске) духовенство, сказавъ: „Памятайте, що маємо одного Бога, до котрого молимо ся, одного царя, котрому служимо, одну вітчину, для котрои всѣ трудити ся мусимо. Чи зрозумѣлисте мои слова? А теперь идѣть и молѣть ся за мене, щобы я мавъ силу и розумъ твердо выконувати волю мого монарха.“ А звертаючись до урядниковъ, промовивъ: „Все честне, добре, щиро правдиве и щиро россійске може числити на мои симпатіи, мою опѣку и помочь; а розумѣє ся само собою, що все противне выключе противній наслѣдки.“ Россійскій дневники надѣють ся по тыхъ словахъ енергічнои управы генералъ-губернатора въ дусѣ россійскои идеи державнои; польскій дневники добачують въ промовѣ ген. Троцкого до польского духовенства користный для Полякивъ зворотъ.

Свого часу доносили мы, що въ Лондонѣ увязнено двохъ россійскихъ підданыхъ Бурцева и Вербицкого, обжалованыхъ о замахъ до убійства царя, доконаный въ брошурѣ „Народная воля“. Отже дня 11 с. м. скінчивъ ся той процесъ засудженемъ Бурцева на 18, а Вербицкого на два мѣсяцѣ вязниці. Польскій дневники называють Вербицкого Полякомъ; они се очевидно лѣпше знають.

— —

Budapester Hirlap подає розмову одного зъ своихъ співробітниковъ зъ однымъ дипльоматомъ, поясняючу незвычайно цѣкаво такъ шумну теперь справу Драйфуса-Естергазого. Три роки тому — оповѣдає той дипльоматъ — за президента французкои републики Казимиръ-Перієра старало ся французке правительство въ дипломатичній дорозѣ о союзъ зъ Россією. Але царь оказувавъ ся якось недовѣрчивымъ и домагавъ ся докладныхъ вѣстей про станъ французкои армії. Бажаню тому вдоволено безъ намыслу и подано вѣрно та докладно станъ военнои силы, стратегічній и мобілізаційній пляны, способъ харчованя войска и н. Але всего того россійскому правительству було за мало. Россійскій амбасадоръ бар. Моренгаймъ домагавъ ся именемъ царя и своимъ терпеливости, а въ тѣмъ проявляла ся все таки недовѣрчивість. Наразъ уступає Казимиръ-Періе, а по тѣмъ уступленю выринає одинъ псевдографъ, звиный добре шпіонъ. Вонъ выявивъ міністрови Мерсієрови свою місію, котра полягала въ тѣмъ, щобы россійскому правительству при помочи выкраденыхъ документовъ, мобілізаційныхъ плянівъ и т. н. выдати войсковій тайны. Россійске правительство, видно, не довѣряло урядовымъ, щиро подаванымъ ему вѣстямъ французского правительства, а хотѣло провѣрити ихъ при помочи шпіонажѣ. Шефъ генерального штабу ген. Боаседефръ радо имавъ ся помочи того шпіона, а сей въ дуже коротцѣмъ часѣ мігъ зібрати всѣ тайны военнѣй французкои военнои управы и переслати ихъ царскій канцелярії. Все те згоджувало ся докладно зъ тыми информаціями, якій урядово удѣлено передъ тымъ бар. Моренгаймови. Россійске правительство було раде зъ свого підступу. Але въ Парижи побоювано ся, щобы въ Петербурзѣ не збудила ся знову недовѣрчивість, коли бы тамъ застановленось надъ тымъ, якъ мігъ Естергази, котрый не належавъ до генерального штабу, прийти до такъ важныхъ вѣстей и документовъ. Отже треба було тогдѣ підставити замѣсть него якогось офіцира зъ генерального штабу, и то тымъ лѣпше, коли вонъ не буде родовитымъ Французомъ. Коли бы я був Французомъ, — кінчить той дипльоматъ, — я обжалувавъ бы Мерсієра и Боасдефра и всѣхъ офіцировъ генерального штабу, що такимъ підступнымъ способомъ выдурили аліянсъ и що спѣльно працювали зъ шпіономъ царя и россійского генерального штабу. Коли бы я був россійскимъ міністромъ заграничныхъ справъ, то не вдоволивъ бы ся димісією бар. Моренгайма, котра наступила по шумнѣмъ проголошеню россійского и французского союза. Коли бы я був Драйфусомъ, то волівъ бы зносити вязницю и ганьбу, нѣжь мавъ бы наразити републику черезъ выявленє тайны. Але коли бы я був Казимиръ-Перієромъ, то не мігъ бы нѣчого иншого зробити, нѣжь те, що вонъ зробивъ въ процесѣ Золя, кажучи: „Зъ уваги на конституцію не можу сказати правды.“

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи!**

— **Поминальне богослуженє за упокій бл. п. Михайла Струсевича,** співредактора „Дѣла“, вѣдправить ся завтра, 16-ого н. ст. лютого, о годинѣ 8½ рано въ церкви Василіянокъ при ул. Зибликевича, на котре овдовѣла жена запрошує всѣхъ знакомыхъ и товаришівъ покійного.

— Въ мѣсяци сѣчни 1898 р. внесли до ц. к. намѣстництва подани о основанє новыхъ читалень „Просвѣты“ отсихъ 26 громадъ: 1) Суховоля въ повѣту брідского; 2) Опака въ чешановского; 3) Скородинцѣ зъ чортковского; 4) Чорнокінцѣ великій и 5) Коцюбинчики зъ гусятинського; 6) Манастирь зъ ярославского; 7) Завадка и 8) Станькивъ зъ калуского; 9) Заставче зъ підгаецкого; 10) Валява и 11) Горохівцѣ зъ перемыского; 12) Кривчичѣ зъ перемышляньского; 13) Любича камеральна зъ равского; 14) Фирлѣевъ, 15) Клещѣвна и 16) Черніевъ зъ рогатинського; 17) Коропужь и 18) Гонятичѣ зъ рудецкого; 19) Деренѣвка зъ теребовельского; 20) Ольшанця и 21) Олеша зъ товмацкого; 22) Ясенця замкова зъ турчаньского; 23) Давиничѣ изъ залѣщицкого; 24) Кійданцѣ изъ збаражского; 25) Розважь и 26) Торгівъ изъ золочівского. — Всѣхъ читалень „Просвѣты“ [заложеныхъ и заголошеныхъ] по кінець сѣчня 1898 р. було 548. Въ одномъ лише снятиньскомъ повѣтѣ [зъ вѣдки послухъ о. Гаморакъ!] нема доси анї одной читальнѣ „Просвѣты“!

— **Польско жидівскій центральный комітетъ** выборчій для всходнои Галичины вѣдбувъ уже въ недѣлю підъ проводомъ графа Войтка Дідушицкого засіданє для нарады въ справѣ опорожненого черезъ смерть Корнила Городнского мандату до рады державнои зъ сѣльского округа выборчого Бучачъ Чорткивъ. Въ нарадѣ взяли участь послы: Стан. Гевощь, д-ръ Гольдманъ [„братъ мойжешовего“], Фр. Биджейовичъ, Т. Меруновичъ, А. Райскій д-ръ Т. Скалковскій, гр. Ст. Тарновскій, редакторы Оставшевскій Бараньскій и Фогель, презесы радъ повѣтовыхъ: бучацкои бар. Марінъ Блажовскій и чортківскои посолъ Рудрофъ, якіи ще й посолъ до рады державнои Валевскій. — Впадає въ очи, що польско-жидівскій комітетъ такъ поспѣшивъ ся! ще не поховано трупа помершого посла, а вже нарада, и то зъ маршалками повѣтівъ! Любезнѣйшій Войтусь мабуть „мав боя“, що ану-жь за міністерства барона Гавча не можна було на сихъ зборахъ небогато. Выдѣлъ складає ся лише зъ кількапятьдесять людей львівских, то ему було бы цѣкаво и важно знати, чого хотять люде зъ цѣлого краю. Однакъ вонъ мало довѣдавъ ся, всѣякій говорили всѣляко. Шкода, що селяне не обзывали ся бѣльше: тажь цѣла сеся робота для нихъ именно робить ся, отже они повинні були свои гадки высказувати.

Декотрымъ бесѣдникамъ ходило очевидячки не стѣлько о добро товариства и народу, скѣлько о свою особу або о свою партію. Особливо робили се радикалы. Н. пр. п. Новаковскій выступивъ противъ п. Короля, котрого пожиточну роботу оцѣнили не въ одній сторонѣ селяне, нарѣкавъ, що маетокъ Просвѣты за мало збільшав ся, якъ колибы Просвѣтѣ повинно ходити о збиванє грошей а не о уживанє ихъ въ користь народу, и т. н. Радикалы хотѣли усунути зъ выдѣлу людей пожиточныхъ а выбрати або такихъ, зъ котрыхъ не було бы пожитку, або такихъ, о котрыхъ не переконали ся, чи они выборъ приймуть. Безъ всякои причины зачинали споры и тратили часъ на пустыхъ голосованяхъ, якъ коли-бы хотѣли вести обструкцію на способъ нѣмецкихъ послівъ въ радѣ державній. Ба, але Нѣмцямъ ходило о справедливу рѣчь, о уступленє гр. Баденього, а о що радикаламъ ходило?

Що не ухвалено цѣлом выдѣломъ предложенои змѣны статута, лише одну часть, въ тѣмъ нема шкоды. Новый выдѣлъ розгляне ся ще разъ въ статутѣ, може покажуть ся потрѣбными ще дальші змѣны, та й скличе въ догоднѣйшій порѣ зборы умысне за-для тои справы, то буде бѣльше часу всьо докладно обговорити.

При самѣмъ кінци зборовъ, коли вже мало було членовъ, ухвалено невеличкою бѣльшостію голосовъ завести во всѣхъ книжочкахъ правопись тѣлько фонетичну. Шкода, що справы тои не залагоджено на початку зборовъ, коли и бѣльше членовъ було и бѣльше часу. Выдѣлъ самъ предложивъ ту справу до рѣшеня зборамъ [др Кость Левицкій говоривъ о нѣй при поясненю справозданя выдѣлу), бо ему ходило о те, щобы знати напевно, чого бѣльшість членовъ хоче и якъ приймила бы змѣну правописи. Але тогды не тыкано тои справы, ажь взято ся до неи на самѣмъ кінци, такъ що она всежь таки не була добре розъяснена. Сама собою справа тота мала, тѣлько у насъ роблять зъ неи велике дѣло. Одни гадають, що Русь погибне, якъ Русины перестануть уживати въ писемъ ѕ, ы, и ѣ, а другі знову гадають, що Русь ажь тогды процвитати стане на добре, коли тыхъ буквъ зовсѣмъ позбудемо ся. Одна и друга гадка пуста: Русь не згинула, коли наши дѣды закинули буквы *кси, пси, фита, ижица*, котрі нынѣ находять ся лише въ церковныхъ книжкахъ, але такожь и бѣльшій гаразд черезъ те въ нѣй не наставъ. Просвѣта уживала доси правописи етимольогічнои, бо тои учили въ школахъ и народъ до неи привыкъ. Теперь въ школахъ учать вже правописи фонетичнои, котра есть лекша и выгоднѣйша а котрою „Просвѣта“ вже й доси, особливо въ календаряхъ та въ книжочкахъ для дѣтій, потрохи послугувала ся.

Новый выдѣлъ „Просвѣты“ загальній зборы выбрали добрый, то можна сподѣвати ся, що и робота его пійде добре. Тѣлько треба, якъ сказавъ голова „Просвѣты“ п. Романчукъ на кінци своіи промовы, щобы всѣ Русины сполучали свои силы и притягали до своіи честнои та мирнои працѣ кождого, хто признає ся до рускаго народу. „Кождый зъ насъ нехай стає апостоломъ просвѣты, нехай проповѣдає евангеліе просвѣты темнымъ еще братамъ. Нехай яшло „Просвѣтниковъ“ збільшає ся зъ дня на день и нехай вразъ изъ зростаючою просвѣтою росте такожь и гаразд середъ рускаго народу!“

Переглядъ політичный.

Зъ вѣстей про політичну ситуацію замѣтнѣ особливо отсѣ: Wien. Ztg. оголосила въ недѣлю, що секційный шефъ Фрайберґъ, котрый управлявъ бюромъ президіи рады міністровъ, перейшовъ въ станъ спочинку, а директоръ канцелярии палаты послівъ д-ръ Блюменштокъ - Гальбанъ діставъ повѣрочну вѣдпустку. Дневники пригадують при тѣмъ, що опозиційній сторонництва на нарадѣ, яку мали підъ кінець минувшои сесіи, поклали условія, на якихъ готовѣ допустити до нормальнои працѣ парляменту. Межь тыми условіями було такожь усунене секційныхъ шефовъ Фрайберґа и Гальбана. Доносять такожь, що новій языковій розпорядженя будуть оголошенѣ ажь въ марті по закінченю сесіи ческого сойму, бо правительство не бажає, щобы въ соймѣ счала ся надъ ними дискусія. Около д. 10. марта має зійти ся рада державна; на президента палаты послівъ бажає правительство д-ра Катрайна. Однако выгляды на правильну працю парляментарну є малѣ. Заходы, щобы вытворити нѣмецке сторонництво центра, не повели ся, а нѣмецкій ліберали готовѣ знову почати безоглядну опозицію; длятого правительство має бути приготовлене на розвязанє рады державнои. Католицкій Vaterland промавляє навѣть за тымъ, щобы застановити конституцію, поки не усуне ся скрайныхъ сторонництвъ и не стане назадъ можливою позитивна праця парляментарна.

При тѣмъ всѣмъ, хоць и якъ непевна ще доля зближаючои ся сесіи рады державнои, правительство заходить ся пильно коло угоды зъ Угорщиною. Въ недѣлю вѣдбула ся знову спѣльна рада міністровъ підъ проводомъ цѣсаря. Зъ Будапешту доносять, що бар. Банфі їздивъ до Вѣдня не тѣлько въ справѣ угоды, але такожь и въ справѣ закону о мадярщеню географічныхъ немадярскихъ назвъ, котрого санкція стрѣчає зъ трудностями. Пишуть, що угорскій урядники підъ напоромъ своихъ настоятелівъ змѣнюють свои немадярскій назвиска на мадярскій. Цѣсарь має бути противный такій загорѣлости мадярскій. По спѣльній нарадѣ кабінетовій вѣдбула ся въ недѣлю нарада австрійскихъ міністровъ підъ проводомъ бар. Гавча. Поголоски, що заразъ по закінченю сесіи ческого сойму уступить гр. Куденгове, не замовкають; кажуть, що его мѣсце займе назадъ гр. Тунъ.

Адресова комісія ческого сойму приняла въ суботу выготовленый п. Крамаржемъ проектъ адресы до трону, въ котрій по привѣтѣ зъ нагоды цѣсарского ювілею указує ся на небезпечне внутрѣшне положенє політичне монархіи, вытворене парляментарными борбами, черезъ що въ королівствѣ ческомъ проявляє ся величезный упадокъ економічный. Найбільшою причиною всѣхъ трудностей є централізмъ, такъ неприродный въ держави, зложенѣй зъ такъ рѣзнородныхъ народовъ. Адреса зазначує непорушимість и неподѣльність правъ ческои короны, обстає при правѣ ческого королівства до самостійного законодатства и управы, при правѣ сойму до высыланя своихъ заступниковъ до рады державнои; домагає ся розширеня компетенції соймовъ и обстає при правѣ сойму до полагоджуваня національныхъ справъ въ ческомъ королівствѣ. Наконець зъ притиском зазначує, що першимъ условіемъ внутрѣшного спокою є єдність и неподѣльність королівства. Кінчить ся адреса звычайными выразами вѣрности, бажанямъ, щобы цѣсарь коронувавъ ся короною св. Вячеслава, и словами „Нехай Богъ благословить и спомагає В. Величество!“

Въ недѣлю померъ въ Предлицяхъ на Моравѣ въ своѣй посѣлости бувшій міністеръ заграничныхъ справъ гр. Густавъ Кальноки по чотиродневній недузѣ на инфлюенцу. Гр. Кальноки родивъ ся въ Летовицяхъ на Моравѣ въ р. 1832, а вѣдъ р. 1854 остававъ въ дипльоматичній службѣ. Міністромъ заграничныхъ справъ и цѣсарского дому ставъ д. 21. падолиста 1881 р. На похоронъ выѣздить въ заступствѣ цѣсаря маршалокъ двору гр. Ціракі.

— —

Якъ доносять польскій дневники, завдяки заходамъ варшавского генералъ-губернатора кн. Имеретиньского заложена буде въ Варшавѣ політехніка.

Новый генералъ-губернаторъ виленьскій ген. Троцкій, принимаючи католицке (польске) духовенство, сказавъ: „Памятайте, що маємо одного Бога, до котрого молимо ся, одного царя, котрому служимо, одну вітчину, для котрои всѣ трудити ся мусимо. Чи зрозумѣлисте мои слова? А теперь идѣть и молѣть ся за мене, щобы я мавъ силу и розумъ твердо выконувати волю мого монарха.“ А звертаючись до урядниковъ, промовивъ: „Все честне, добре, щиро правдиве и щиро россійске може числити на мои симпатіи, мою опѣку и помочь; а розумѣє ся само собою, що все противне выключе противній наслѣдки.“ Россійскій дневники надѣють ся по тыхъ словахъ енергічнои управы генералъ-губернатора въ дусѣ россійскои идеи державнои; польскій дневники добачують въ промовѣ ген. Троцкого до польского духовенства користный для Полякивъ зворотъ.

Свого часу доносили мы, що въ Лондонѣ увязнено двохъ россійскихъ підданыхъ Бурцева и Вербицкого, обжалованыхъ о замахъ до убійства царя, доконаный въ брошурѣ „Народная воля“. Отже дня 11 с. м. скінчивъ ся той процесъ засудженемъ Бурцева на 18, а Вербицкого на два мѣсяцѣ вязниці. Польскій дневники называють Вербицкого Полякомъ; они се очевидно лѣпше знають.

— —

Budapester Hirlap подає розмову одного зъ своихъ співробітниковъ зъ однымъ дипльоматомъ, поясняючу незвычайно цѣкаво такъ шумну теперь справу Драйфуса-Естергазого. Три роки тому — оповѣдає той дипльоматъ — за президента французкои републики Казимиръ-Перієра старало ся французке правительство въ дипломатичній дорозѣ о союзъ зъ Россією. Але царь оказувавъ ся якось недовѣрчивымъ и домагавъ ся докладныхъ вѣстей про станъ французкои армії. Бажаню тому вдоволено безъ намыслу и подано вѣрно та докладно станъ военнои силы, стратегічній и мобілізаційній пляны, способъ харчованя войска и н. Але всего того россійскому правительству було за мало. Россійскій амбасадоръ бар. Моренгаймъ домагавъ ся именемъ царя и своимъ терпеливости, а въ тѣмъ проявляла ся все таки недовѣрчивість. Наразъ уступає Казимиръ-Періе, а по тѣмъ уступленю выринає одинъ псевдографъ, звиный добре шпіонъ. Вонъ выявивъ міністрови Мерсієрови свою місію, котра полягала въ тѣмъ, щобы россійскому правительству при помочи выкраденыхъ документовъ, мобілізаційныхъ плянівъ и т. н. выдати войсковій тайны. Россійске правительство, видно, не довѣряло урядовымъ, щиро подаванымъ ему вѣстямъ французского правительства, а хотѣло провѣрити ихъ при помочи шпіонажѣ. Шефъ генерального штабу ген. Боасдефръ радо имавъ ся помочи того шпіона, а сей въ дуже коротцѣмъ часѣ мігъ зібрати всѣ тайны военнѣй французкои военнои управы и переслати ихъ царскій канцелярії. Все те згоджувало ся докладно зъ тыми информаціями, якій урядово удѣлено передъ тымъ бар. Моренгаймови. Россійске правительство було раде зъ свого підступу. Але въ Парижи побоювано ся, щобы въ Петербурзѣ не збудила ся знову недовѣрчивість, коли бы тамъ застановленось надъ тымъ, якъ мігъ Естергази, котрый не належавъ до генерального штабу, прийти до такъ важныхъ вѣстей и документовъ. Отже треба було тогдѣ підставити замѣсть него якогось офіцира зъ генерального штабу, и то тымъ лѣпше, коли вонъ не буде родовитымъ Французомъ. Коли бы я був Французомъ, — кінчить той дипльоматъ, — я обжалувавъ бы Мерсієра и Боасдефра и всѣхъ офіцировъ генерального штабу, що такимъ підступнымъ способомъ выдурили аліянсъ и що спѣльно працювали зъ шпіономъ царя и россійского генерального штабу. Коли бы я був россійскимъ міністромъ заграничныхъ справъ, то не вдоволивъ бы ся димісією бар. Моренгайма, котра наступила по шумнѣмъ проголошеню россійского и французского союза. Коли бы я був Драйфусомъ, то волівъ бы зносити вязницю и ганьбу, нѣжь мавъ бы наразити републику черезъ выявленє тайны. Але коли бы я був Казимиръ-Перієромъ, то не мігъ бы нѣчого иншого зробити, нѣжь те, що вонъ зробивъ въ процесѣ Золя, кажучи: „Зъ уваги на конституцію не можу сказати правды.“

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи!**

— **Поминальне богослуженє за упокій бл. п. Михайла Струсевича,** співредактора „Дѣла“, вѣдправить ся завтра, 16-ого н. ст. лютого, о годинѣ 8½ рано въ церкви Василіянокъ при ул. Зибликевича, на котре овдовѣла жена запрошує всѣхъ знакомыхъ и товаришівъ покійного.

— Въ мѣсяци сѣчни 1898 р. внесли до ц. к. намѣстництва подани о основанє новыхъ читалень „Просвѣты“ отсихъ 26 громадъ: 1) Суховоля въ повѣту брідского; 2) Опака въ чешановского; 3) Скородинцѣ зъ чортковского; 4) Чорнокінцѣ великій и 5) Коцюбинчики зъ гусятинського; 6) Манастирь зъ ярославского; 7) Завадка и 8) Станькивъ зъ калуского; 9) Заставче зъ підгаецкого; 10) Валява и 11) Горохівцѣ зъ перемыского; 12) Кривчичѣ зъ перемышляньского; 13) Любича камеральна зъ равского; 14) Фирлѣевъ, 15) Клещѣвна и 16) Черніевъ зъ рогатинського; 17) Коропужь и 18) Гонятичѣ зъ рудецкого; 19) Деренѣвка зъ теребовельского; 20) Ольшанця и 21) Олеша зъ товмацкого; 22) Ясенця замкова зъ турчаньского; 23) Давиничѣ изъ залѣщицкого; 24) Кійданцѣ изъ збаражского; 25) Розважь и 26) Торгівъ изъ золочівского. — Всѣхъ читалень „Просвѣты“ [заложеныхъ и заголошеныхъ] по кінець сѣчня 1898 р. було 548. Въ одномъ лише снятиньскомъ повѣтѣ [зъ вѣдки послухъ о. Гаморакъ!] нема доси анї одной читальнѣ „Просвѣты“!

— **Польско жидівскій центральный комітетъ** выборчій для всходнои Галичины вѣдбувъ уже въ недѣлю підъ проводомъ графа Войтка Дідушицкого засіданє для нарады въ справѣ опорожненого черезъ смерть Корнила Городнского мандату до рады державнои зъ сѣльского округа выборчого Бучачъ Чорткивъ. Въ нарадѣ взяли участь послы: Стан. Гевощь, д-ръ Гольдманъ [„братъ мойжешовего“], Фр. Биджейовичъ, Т. Меруновичъ, А. Райскій д-ръ Т. Скалковскій, гр. Ст. Тарновскій, редакторы Оставшевскій Бараньскій и Фогель, презесы радъ повѣтовыхъ: бучацкои бар. Марінъ Блажовскій и чортківскои посолъ Рудрофъ, якіи ще й посолъ до рады державнои Валевскій. — Впадає въ очи, що польско-жидівскій комітетъ такъ поспѣшивъ ся! ще не поховано трупа помершого посла, а вже нарада, и то зъ маршалками повѣтівъ! Любезнѣйшій Войтусь мабуть „мав боя“, що ану-жь за міністерства барона Гавча не можна було на сихъ зборахъ небогато. Выдѣлъ складає ся лише зъ кількапятьдесять людей львівских, то ему було бы цѣкаво и важно знати, чого хотять люде зъ цѣлого краю. Однакъ вонъ мало довѣдавъ ся, всѣякій говорили всѣляко. Шкода, що селяне не обзывали ся бѣльше: тажь цѣла сеся робота для нихъ именно робить ся, отже они повинні були свои гадки высказувати.

Декотрымъ бесѣдникамъ ходило очевидячки не стѣлько о добро товариства и народу, скѣлько о свою особу або о свою партію. Особливо робили се радикалы. Н. пр. п. Новаковскій выступивъ противъ п. Короля, котрого пожиточну роботу оцѣнили не въ одній сторонѣ селяне, нарѣкавъ, що маетокъ Просвѣты за мало збільшав ся, якъ колибы Просвѣтѣ повинно ходити о збиванє грошей а не о уживанє ихъ въ користь народу, и т. н. Радикалы хотѣли усунути зъ выдѣлу людей пожиточныхъ а выбрати або такихъ, зъ котрыхъ не було бы пожитку, або такихъ, о котрыхъ не переконали ся, чи они выборъ приймуть. Безъ всякои причины зачинали споры и тратили часъ на пустыхъ голосованяхъ, якъ коли-бы хотѣли вести обструкцію на способъ нѣмецкихъ послівъ въ радѣ державній. Ба, але Нѣмцямъ ходило о справедливу рѣчь, о уступленє гр. Баденього, а о що радикаламъ ходило?

Що не ухвалено цѣлом выдѣломъ предложенои змѣны статута, лише одну часть, въ тѣмъ нема шкоды. Новый выдѣлъ розгляне ся ще разъ въ статутѣ, може покажуть ся потрѣбными ще дальші змѣны, та й скличе въ догоднѣйшій порѣ зборы умысне за-для тои справы, то буде бѣльше часу всьо докладно обговорити.

При самѣмъ кінци зборовъ, коли вже мало було членовъ, ухвалено невеличкою бѣльшостію голосовъ завести во всѣхъ книжочкахъ правопись тѣлько фонетичну. Шкода, що справы тои не залагоджено на початку зборовъ, коли и бѣльше членовъ було и бѣльше часу. Выдѣлъ самъ предложивъ ту справу до рѣшеня зборамъ [др Кость Левицкій говоривъ о нѣй при поясненю справозданя выдѣлу), бо ему ходило о те, щобы знати напевно, чого бѣльшість членовъ хоче и якъ приймила бы змѣну правописи. Але тогды не тыкано тои справы, ажь взято ся до неи на самѣмъ кінци, такъ що она всежь таки не була добре розъяснена. Сама собою справа тота мала, тѣлько у насъ роблять зъ неи велике дѣло. Одни гадають, що Русь погибне, якъ Русины перестануть уживати въ писемъ ѕ, ы, и ѣ, а другі знову гадають, що Русь ажь тогды процвитати стане на добре, коли тыхъ буквъ зовсѣмъ позбудемо ся. Одна и друга гадка пуста: Русь не згинула, коли наши дѣды закинули буквы *кси, пси, фита, ижица*, котрі нынѣ находять ся лише въ церковныхъ книжкахъ, але такожь и бѣльшій гаразд черезъ те въ нѣй не наставъ. Просвѣта уживала доси правописи етимольогічнои, бо тои учили въ школахъ и народъ до неи привыкъ. Теперь въ школахъ учать вже правописи фонетичнои, котра есть лекша и выгоднѣйша а котрою „Просвѣта“ вже й доси, особливо въ календаряхъ та въ книжочкахъ для дѣтій, потрохи послугувала ся.

Новый выдѣлъ „Просвѣты“ загальній зборы выбрали добрый, то можна сподѣвати ся, що и робота его пійде добре. Тѣлько треба, якъ сказавъ голова „Просвѣты“ п. Романчукъ на кінци своіи промовы, щобы всѣ Русины сполучали свои силы и притягали до своіи честнои та мирнои працѣ кождого, хто признає ся до рускаго народу. „Кождый зъ насъ нехай стає апостоломъ просвѣты, нехай проповѣдає евангеліе просвѣты темнымъ еще братамъ. Нехай яшло „Просвѣтниковъ“ збільшає ся зъ дня на день и нехай вразъ изъ зростаючою просвѣтою росте такожь и гаразд середъ рускаго народу!“

Переглядъ політичный.

Зъ вѣстей про політичну ситуацію замѣтнѣ особливо отсѣ: Wien. Ztg. оголосила въ недѣлю, що секційный шефъ Фрайберґъ, котрый управлявъ бюромъ президіи рады міністровъ, перейшовъ въ станъ спочинку, а директоръ канцелярии палаты послівъ д-ръ Блюменштокъ - Гальбанъ діставъ повѣрочну вѣдпустку. Дневники пригадують при тѣмъ, що опозиційній сторонництва на нарадѣ, яку мали підъ кінець минувшои сесіи, поклали условія, на якихъ готовѣ допустити до нормальнои працѣ парляменту. Межь тыми условіями було такожь усунене секційныхъ шефовъ Фрайберґа и Гальбана. Доносять такожь, що новій языковій розпорядженя будуть оголошенѣ ажь въ марті по закінченю сесіи ческого сойму, бо правительство не бажає, щобы въ соймѣ счала ся надъ ними дискусія. Около д. 10. марта має зійти ся рада державна; на президента палаты послів

на буде выбирати послѣвъ такъ „legalnie“, якъ за графа Казимира — багнетами та ескамотованьмъ картокъ зъ урны — а тогдѣ готова „справа народова“ въ окрузѣ Бучачь-Чортковъ въ лобъ взяти... Дай то Боже! Але Русины нехай рѣвно-жь скоро и енергічно беруть ся до дѣла въ обохъ повѣтахъ и организують народъ до выборовъ! Тѣлько жвавo, выгревало и неустрашимо, а побѣда буде по нашой сторонѣ!

— **Зъ рускаго народнаго театру.** Зарядъ театру подае репертуаръ представленъ *въ Золочевѣ*: Въ недѣлю 13-ого с. м. вѣдограно Судермана „Честь“; нинѣ 15-ого граютъ оперету „Мікадо“; въ четверъ 17-ого „Мертвый гѣсть“ комедія въ 4 дѣяхъ; въ суботу 19-ого „Баронъ циганьскій“ оперета въ 3 актахъ; въ недѣлю 20-ого „Нещасне кохане“ драма въ 5 дѣяхъ. — Не сумнѣваємось, що руска публика зъ мѣста Золочева и зъ околицѣ щиро пѣддержить рѣдну сцену, якъ се бувало давнѣйшими роками.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.** Засѣданє выдѣлу буде 16 н. ст. с. м. [въ середу] о годинѣ 6 вечеромъ.

— **Зъ Товмацкого повѣту** доходять насъ жаленя противъ маршалка повѣтового п. Шадбея, котрый мавъ самъ по бесаджувати всѣ уряды въ радѣ повѣтовой такими людьми, що анѣ одинъ зъ нихъ не умѣе по руски. Тому интересованій на рускій подания одержують вѣдъ автономічной власти повѣтовои польскій вѣдповѣди, а навѣть домагания Русинѣвъ, членѣвъ рады повѣтовои въ Товмачи, щобы имъ доручувано запрошенія зъ порядкомъ нарадъ въ рускѣмъ языцѣ, остали безъ успѣху. Повѣтъ товмацкій е переважно рускій, тожь дуже насъ дивуе така рѣзноправность автономічна. Въ радѣ повѣтовой въ Товмачи маютъ Русины бѣльшость, тожь не повинній допускати до польщеня рускои землѣ!

— **Рогатиньска рада** повѣтова ухвалила дня 3 с. м. на внесеня о. А. Пеленьского и прочихъ 11 членѣвъ-Русинѣвъ таку постанову: 1) Всѣ окружники и оповѣщеня повѣтовои рады до громадъ и поодинокихъ личностій будуть выданатись и розсылати ся въ языкахъ рускѣмъ и польскѣмъ; 2) на всѣ просьбы, жалобы и иншій письма, внесенй до рады повѣтовои въ рускѣмъ языцѣ, належить выдавати рускій резолюціи и вѣдповѣди; 3) громадскихъ писарѣвъ, що переписують ся зъ властями по руски, не вѣльно за те секувати, а такожь не вѣльно намовляти ихъ, щобы писали по польски. — Все те очевидно належить ся Русинамъ и безъ ухвалы рады повѣтовои, тожь побачимо, чи рогатиньскій „польскій бециркъ“ бодай по своѣй ухвалѣ буде того держати ся...

— **На доходъ „Народного Дому въ Стрыю“** устроюе товариство „Мѣщаньска Бесѣда въ Стрыю“ въ суботу 19-ого с. м. въ льокали „пѣдъ Чорнымъ орломъ“ [въ рынку] вечерокъ зъ танцями. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Вступъ: для членѣвъ 60 кр. а зъ родиною 1 зр. 20 кр., для нечленѣвъ: 80 кр. а зъ родиною 1 зр. 60 кр. Стрѣй звычайный святочный. Вступъ тѣлько за вказанемъ запрошеня.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Вечерокъ зъ танцями, котрый маe вѣдбути ся въ Калушы дня 20 н. ст. лютого а зъ котрого чистый дохѣдъ призначеный на будову дому товариства „Рускій Дѣмъ Народный въ Калушы“, устроюе сесе товариство спѣльно зъ „Філіею общества им. Качковского въ Калушы“. Доповняючи свмъ попереднє оповѣщенє о вечерку, просимо занотувати ще й тую змѣну, що стрѣй на вечерокъ буде не вечерковый, але святочный.

— **Зъ Станиславова пишуть намъ:** Вечеръ зъ танцями устроеный Товариствомъ рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ дня 9 с. м. выпавъ знаменито. Зѣбрало ся много гостей зъ мѣста и въ околицѣ [особливо священникѣвъ зъ родинами], до танцю прибула молодѣжь зъ Коломыѣ, Отынѣ, академики зъ Львова и зъ Черновець. Пѣдъ управнымъ проводомъ пп. Шанковского начальника суду зъ Отынѣ и Кульчицкого, секретаря судового зъ Коломыѣ, при звукахъ вѣйсковои музыки 95 полку розпочали ся танцѣ и протягнулись ажь до бѣлого дня. Передъ пѣвночію вѣдтягала ся якось молодѣжь вѣдъ танцѣвъ, тому-то до першого кадриля стало тѣлько 44 паръ, але по пѣвночи, здаеть ся пѣдъ виливомъ сердечности устроюючихъ вечеръ женщинъ, и веселыхъ несподѣванокъ котиліоновыхъ, зладженыхъ комітетомъ кавалерскимъ, запанувала загальна охота и завела ся такъ весела и щира забава, якои, смѣло можна сказати, въ Станиславовѣ вже давно не було. Тожь бавлячій ся повитали бѣлый день зъ великимъ жалемъ.

— **Клюбъ рускій** вдавъ ся въ карный процесъ зъ редакцією Monitor-a, котрый закинувъ одному [не названому по имени] зъ рускихъ послѣвъ угодовцѣвъ скандальный чинъ, якого той посолъ мавъ свого часу допустити ся яко дѣлегатъ выдѣлу „Рускои Бесѣды“ высланый на контролю трупы театральнои до одного мѣста на провінціи, и зъ редакцією „Галичанина“, котра дотычну статейку зъ Monitor-a перепечатала. Клюбъ рускій зажадавъ вувъ вѣдъ прокураторіи, щобъ она взяла справу въ свои руки, але прокураторія вѣдмовила и передала акты судьѣ слѣдчому. Въ суботу и нинѣ судья слѣдчій переслухуваvъ послѣвъ зъ рускаго клюбу. [Въ суботу вувъ переслуханый и посолъ Остапчукъ, котрого угодовцѣ втягнули въ тую справу, але вѣнъ, довѣдавшись, о що ходить, заявивъ судьѣ, що вѣнъ не може статьѣ въ Monitor-ѣ брати до себе, бо анѣ не е „угодовцемъ“, анѣ нѣколи не мавъ нѣякого дѣла зъ театромъ]. Сесе слѣдство дало нагоду посламъ-угодовцямъ переконѣдчитись, якъ стоить справа зъ рѣвноуправненемъ рускаго языка въ судахъ. Судья не хотѣвъ списувати протоколу зъ послами по руски и длятого п. Барвѣньскій внѣсъ въ сеймѣ въ тѣмъ дѣлѣ интерпеляцію.

— **Про декламаційно-музикальній вечерницѣ,** устроеній въ день загальныхъ зборовъ товариства „Просвѣты“ при спѣвучасти „Львовского Бояна“, подаемо для доповненя нашого короткого справоздання ще отсихъ кѣлька слѣвъ: Вечерницѣ розпочали ся вступнымъ словомъ проф. Кокорудза, котре мы напечатали въ фейлетонѣ „Дѣла“ а въ котрѣмъ бесѣдникъ вѣдповѣдно до хвилѣ и поважно представивъ тяжкій переходы національного вѣдрожденя Русинѣвъ въ Галичинѣ до часу Маркіяна Шашкевича а вѣдтакъ до важнои добы основання товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, що поклало собѣ за цѣль: пѣзнати рускій людъ и довести его до самосвѣдомости національно-культурнои. — Славный хоръ „Львовского Бояна“ пѣдъ управою д-ра Федака вѣдспѣвавъ „Рѣченьку“ Лаврѣвского, „Гей по горѣ“ Вербицкого, „До рускои пѣсни“ Матюка, и „Ой весна весна“ Лисенка. Згаданй пѣсни по бѣльшой части знанй у насъ въ краю, але въ знаменитѣмъ выконаню „Львовского Бояна“ выйшли они наче новй пѣснѣ и всѣмъ сподобались. — Такожь добре вражѣня выкликавъ сольо-спѣвъ панны Арданѣвнои „Зъ Купала“ Вахнянина. Молода спѣвачка „Львовского Бояна“ володѣе легкимъ и милозвучнымъ голосомъ. — Деклямація панны Е. Огоновскои „Не чужого мы бажаемъ“ Вол. Шашкевича загально подобалась, а друга ей деклямація „Въ свѣтъ за очи“ Богдана Лепкого була вѣдана справдѣ артистично. Примѣнена до хвилѣ деклямація на тему еміграціи бѣдного люду вытискала сльозы у слухаючихъ, та була дѣйстною окрасою вечерниць „Просвѣты“. — Що до декламатора п. К., котрый выголосивъ „Здоровъ субору Просвѣты“ Осипа Федьковича, замѣтимо, що той привѣтъ зъ р. 1868 вымагае повѣльного и сильного выголошеня, а не надае ся до скорого перебѣганя поважныхъ гадокъ поезіи. — Вкѣнци гра на фортепянѣ пп. Щ. и Н. на чотири руки „Duo dramatique“ Vilbac'a була выконана зовсѣмъ поправно, а гра на скрипцѣ п. О. Бережницкого, фантазія Сметаны зъ „Далибора“ и Godard Berceuse, выявила намъ молодого віртуоза, що у насъ смѣло може концертувати. — Згадуючи про вечерницѣ „Просвѣты“ звертаемо увагу на одну рѣчь. На зборахъ „Просвѣты“ зъ 1-ого с. м. явило ся мале число селянъ, а то за-для прикрои слоты и тяжкихъ дорѣгъ. Однакъ належить сподѣвати ся, що слѣдуючій зборы будуть численнѣйшій та що на нихъ буде значно заступлене наше руске селяньство и мѣщаньство яко верствы найбѣльше интересованій въ „Просвѣтѣ“. Зъ того огляду було бы рѣчею вказаною, щобы вечерницѣ „Просвѣты“ урядживати також при спѣвучасти нашихъ сѣльскихъ хорѣвъ и орхестръ, якій маемо вже въ многихъ мѣсцевостяхъ краю.

— **Проектъ регуляціи русла Полтвы,** выготовленый старшимъ инжинэромъ выдѣлу краевого Тадеемъ Сѣкорскимъ, розсмотрювано онодги на засѣданю рады мѣста Львова, при чѣмъ п. Сѣкорскій выложивъ користи зъ тои регуляціи, а то охорону вѣдъ повеней и меліорацію грунтѣвъ въ долинѣ Полтвы ажь до Буська. Раду мѣста особливо обходило питанє, чи проектована регуляція подае користи и для мѣста Львова, и въ такѣмъ случаю мѣсто причинилось бы до загальныхъ коштѣвъ регуляціи. И признано, що регуляція и поглубленє русла Полтвы въ обсягу Львова були бы користнй головно для цѣлей каналіза ціи и вѣдпроводу нечистоты. Отже узнано за потрѣбне выбетонувати русло Полтвы на просторони вѣдъ мѣста ажь до моста на Жовкѣвскѣмъ гостинци и поглубити русло о 2 метры на площи нинѣшнои рѣзницѣ, щобы вувъ лѣпшій спадъ для вѣдпроводу нечистоты.

— **Радникъ двору Людвикъ Вербицкій,** львѣвскій директоръ державныхъ зелѣзниць, выѣздивъ позатамтои недѣлѣ въ товариствѣ шефѣвъ вѣддѣлѣвъ варстатового и руху до Перемышля, щобы власноручно доручити срѣбнй хресты заслуги, якими надѣливъ цѣсарь двохъ ремѣсникѣвъ въ зелѣзничихъ варстатахъ перемыскихъ, Гіяцинта Строека и Ивана Банася, при нагодѣ ихъ переходу по 40-лѣтнѣй службѣ въ стамъ супочинку. Церемонія вѣдбула ся въ гарно прибранѣй сали варстатѣвъ при згромадженыхъ урядникахъ и функціонаряхъ всѣхъ вѣддѣлѣвъ служби. Радникъ Вербицкій въ довшѣй, теплѣй промовѣ пѣднѣсъ, що ревтельна праця и бездоганне поведенє знаходять признанє, хоть-бы членъ суспѣльности стоявъ и на найскромнѣйшѣмъ становищи, а вѣдтакъ вручивъ ювілятамъ хресты заслуги и грошевй ремунераціи.

— **Зъ нагоды ювілею** цѣсаря буде выбитый памятковый медаль, призначеный для всѣхъ членѣвъ арміи. Той медаль, на червонѣй стяжцѣ, буде подѣбный до вѣйсковыхъ вѣдзнакъ для участниковъ босаньскои кампаніи. Всѣ вѣйсковй будуть обовязанй носити тй медаль, якъ въ часѣ служби такъ и по за службою. Той медаль мае высказувати гадку, що цѣла армія обходить цѣсарскій ювілей зъ однаковою почестію. Вѣйсковый зарядъ приготовляе для офіцирѣвъ и пѣдофіцирѣвъ въ чинной службѣ несподѣванку. Именно ювілейный рѣкъ мае имъ числити ся въ службѣ такъ, якъ лѣта вѣйны, т. е. подвѣйно; впрочѣмъ то числене не буде ще увзгляднене при сегорѣчнѣмъ авансѣ. На кождый случай сегорѣчный авансъ буде бѣльшій якъ звычайно. Въ сѣчни 1899 р. всѣ резервовй кадеты будуть именованй поручниками. Крѣмъ того для кождого полку будуть устроеній торжественнй фестины, котрыхъ коштъ маютъ покрыти: загальный буджетъ вѣйсковый, буджетъ краевои оборони и добровѣльнй жертвы офіцирѣвъ.

— **Жертвы морозѣвъ.** Морозы и снѣги, якій навѣстили були Галичину въ другій половинѣ сѣчня с. р., стали причиною смерти кѣлькохъ людей. И такъ: въ Рясні польскѣй пѣдъ Львовомъ захопила 24-ого сѣчня вечеромъ сильна буря зъ снѣгомъ Елену Писарчукову, якъ повертала въ лѣса; бѣдна дойшла вже була дуже блызько до будки зелѣзничои, та не стало ей силъ, упала и найшла смерть въ грубѣй верствѣ снѣгу. — Гриць Яцишинъ, вѣйтъ зъ Хлопятина въ сокальскѣмъ повѣтѣ, вертаючи до дому 25-ого сѣчня пѣшки, имовѣрно нетверезый, зъ судового терміну въ Белзѣ, замерзъ на дорозѣ межи Осердовомъ а Хлопятиномъ. — Въ полѣ коло Цѣпокъ золочѣвского повѣту замерзъ 25-ого сѣчня селянинъ зъ тои громады Микита Гудзъ. — На грунтахъ Зборова въ золочѣвскѣмъ повѣтѣ найдено 26-ого сѣчня трупа Василя Курдибова, наймита у Сруля Діманда въ Зборовѣ, и трупа Естеры Конъ такожь зѣ Зборова; обоє замерзли. — При дорозѣ зѣ Збаража до Буды збаражскои найшовъ 29-ого сѣчня жандармъ въ снѣгу трупа замерзшого незвѣстного мужчины, около 40-лѣтного, и вѣдстанивъ до трупарнѣ въ Збаражи. Слѣдство выказало, що то Василь Рѣзникъ зъ Колодна, бувъ россійскимъ пѣддаными и имовѣрно повертаючи вечеромъ до дому, заблудивъ и погибъ на морозѣ въ снѣгу. Сани вѣднайдено недалеко на грунтахъ громады Зарубинцѣ, а конѣ, якъ каже Шльома Хувенъ, шинкарь зъ Буды збаражскои, прийшли тамъ самй 28-ого сѣчня около годины 10 въ ночи и ихъ забрали знакомй Рѣзника за границю. При помершѣмъ, добре одѣтѣмъ, найдено двѣ копѣйки и кѣлька дрѣбниць; похоронено его въ Збаражи.

— **За чемность передъ судомъ...** Недавно въ Літніци въ Саксонії оденъ обжалованый, вдучи засѣсти на лаву обжалованыхъ, поздоровивъ трибуналъ словами „Guten Morgen!“ [добрый день!] На те предсѣдатель трибуналу грѣзно до него: „Другій разъ абы менѣ того не було! Вы гадаете, що вы прийшли до шинку?...“

— **Вѣрну характеристику жида** подае отся приказка: Жидъ впавъ у яму и зъ-вѣдтамъ кличе о ратунокъ. Переходить тамтуды селянинъ и кличе до жида: „*Дай* руку, вытягну тебе!“ Жидъ почувши слово „дай“, анѣ рушивъ ся и вувъ бы радше згинувъ. Тогдѣ селянинъ мовить: „*Хапай* мене за руку!“ Жидъ сейчасъ хопивъ ся зъ цѣлои силы и добрый чоловѣкъ вытягнувъ его зъ ямы. — Жидъ хапае, бере, але абы дати, того вѣнъ не знае.

— **То рѣчь взглядна...** *Мати* [до малого Ивася]: Бачишь, Ивасю, не треба бути мстивымъ и ворогамъ своимъ все треба прощати. Отъ на прикладъ, подумай собѣ, якійсь хлопець прийшовъ бы и ударивъ бы тебе — що ты бы тогдѣ зробивъ? — *Ивась* [подумавши хвильку]: Матусю, а той хлопець бѣльшій вѣдъ мене?...

— **Дрѣбнй вѣсти.** Маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені мае по замкненю сесіи сойму приѣхати 21-ого або 22 ого с. м. до Кракова въ справѣ реставраціи Вавеля а такожь щобы порозумѣти ся дотычно програмы вѣдслоненя памятника Мицкевича. — Намѣстникъ кн. Сапѣшко выѣхавъ вувъ вчера рано до Перемышля зложити візи у архикнязеви Леопольдови Фердинандови, а зъ полудня повернувъ до Львова. — Президентъ львѣвского высшого суду краевого д-ръ Тхоржницкій повернувъ въ Вѣдня до Львова и обнявъ урядованє. — Тѣло пок. посла Корнила Городиского перевезено въ недѣлю зъ полудня зѣ Львова до Колендинъ, а тамъ нинѣ поховають въ гробѣ родиннѣмъ. — Въ Тѣшинѣ померъ вчера нотарь д-ръ Андрей Ценцила, визначный патріотъ польскій на Шлеску. — У Львовѣ померъ бувшій радникъ мѣста Адольфъ Александровичъ знаный майстеръ шевскій. — Бучацка рада повѣтова ухвалила въ честь цѣсарского ювілею оснувати стіпендію 100 зр. рѣчно для ученика школы рѣльничои, сына селяньского. — Величезный пожаръ навѣстивъ дня 10 с. м. мѣсто Пітсбургъ въ Сполученыхъ державахъ; знищивъ цѣлый кварталъ домѣвъ зъ богатыми магазинами; кѣльканацять людей утратило житє; шкоды мілiоновй. — У Франціи померъ сими днями послѣдный ветеранъ наполеоньскихъ вѣйнъ Вікторъ Бальйо въ 105 роцѣ житя. — Дня 12 с. м. припадала столѣтна рѣчниця смерти послѣдного короля польского Станислава Августа Понятовского въ Петербургѣ. — Въ Скалатѣ померъ въ 53 роцѣ житя почтмайстеръ Людвикъ Вейрихъ. Страшною смертію згинувъ дня 29 сѣчня с. р. помѣчникъ при тартаку въ Пѣстини на Буковинѣ Грицько Андруслякъ; вѣсь колесо схопила его за кѣнецъ сорочки и трощила его частями: ламало ему руки, ноги, вѣнъ живъ; розгнетло живѣтъ и ребра, живъ и кликавъ о помѣчь, ажь трѣснувъ лобомъ о поперечный вилъ и тогдѣ згинувъ; зъ тѣла позбирано порозкиданй кавалки. — Одинъ приватный урядникъ при паровѣмъ тартаку въ Дорині на Буковинѣ, жонатый, покинувъ молоденьку жѣнку, а самъ утѣкъ за границю зъ панною, дочкою поважаной родины; панна вже повнолѣтна, то передъ утечею вынялъ зъ черновецкои касы щадничои свой посагъ въ сумѣ кѣлькохъ тысячъ зр. — Бронислав Недбаль, майстеръ слюсарскій зѣ Львова, отець чотверо дѣтей, поѣхавши до Бѣбрки обняти тамъ роботу, згинувъ вчера тамъ пѣдъ колесами льокомотивы; не знати, чи се була нещастна пригода, чи самоубійство. — Въ Манастирискахъ померъ дня 7 с м. одинокій сынокъ о. Лонгина Порубальского, Любомиръ. — Пѣсля повѣдомленя нашого міністерства торговлѣ россійскій грошй паперовй теперь при довозѣ ихъ до Россіи е вѣльній вѣдъ цла.

Вѣсти зъ Ел. Перемыскои.

Въ пропозицію принятй: на Вербицю дек. угнѣвского оо.: Сим Дуткевичъ, Вол. Насальскій, Никол. Колтунюкъ, Юр. Жукъ, Миронъ Литиньскій, Вас. Яремкевичъ, Пет. Гумовскій, Арт. Мельникъ, Мих. Сапрунъ, Вол. Гинилевичъ, Теодоръ Савойка, Вол. Гукевичъ, Каз. Гермакъ, Ив. Матвіясъ, Ант. Фелисъ, Дам. Гура; на Люблинець дек. любачѣвского оо.: Викторъ Мазикевичъ, Теофиль Скобельскій, Вол. Ильницкій, Кир. Пасѣчиньскій, Мих. Заяць, Ник. Колтунюкъ, Север. Метелля; на Дкѣвъ дек. олешицкого оо.: Ант. Мокрицкій, Вол. Насальскій, Ив. Созаньскій, Миронъ Литиньскій, Вас. Чернецкій, Ив. Матвіясъ, Вол. Дуркотъ. — Презенту на Олешицку волю дѣставъ о. Ант. Макаръ. — Дѣйстнымъ деканомъ ярославскимъ именованый о. Ив. Хотинецкій, почетный крилошанинъ и парохъ въ Ярославѣ. — Завѣдательство въ Ляшкахъ дек. ярославского дѣставъ о. Романъ Крушиньскій. — Сотрудництво въ Крупци дек. потелицкого дѣставъ о. Теодоръ Двулѣтъ. — Намѣстництво продовжило дотацію зъ релігійного фонду для сотрудникѣвъ въ Ваньовѣ на часъ душпастирства тамошного о. пароха и въ Дахновѣ на дальшій одинъ рѣкъ.

Зъ галицкого сойму.

Нинѣшне [25-те] засѣданє почало ся вѣдповѣдію правительственного комісаря гр. Лося на кѣлька интерпеляцій поставленыхъ послами мазурскими.

Вѣдтакъ маршалокъ вѣдчитавъ нагляче внесенє князя Чарторыйского и товаришѣвъ, взываюче правительство, щобъ оно по причинѣ торѣчныхъ елементарныхъ нещасть и грозячого голоду въ нашѣмъ краю, удѣлило 1 мілiонъ зр. безповоротнои запомоги и вставило се въ буджетъ державный; а друге: щобы правительство здержало ся зѣ стяганемъ податкѣвъ домовыхъ и грунтовыхъ. — За внесенемъ тымъ промавляли: кн. Чарторыйскій, Барвѣньскій, Стила и Среднявскій. — Внесенє принято одноголосно.

Приступлено до порядку дневного.

Доведено до кѣнца внесенє комісіи шкѣльнои въ справѣ отвореня въ Чортковѣ и Короснѣ реальныхъ шкѣлъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Поставленє на попереднѣмъ засѣданю жаданє п. Савчака о рѣвночасне заведенє паралельныхъ клясъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ реальнѣй школѣ въ Чортковѣ перепало. За внесенемъ голосували лише послы-Русины и послы мазурскій.

Дальше ухваливъ соймъ предложенє выдѣлу краевого, щобы въ полуднево-всходнѣй части краю заложити школу садѣвничу.

Наступило справоздане комісіи буджетовои зъ предложеня выдѣлу краевого въ справѣ регуляціи платъ урядникѣвъ выдѣлу краевого. [Справоздавець п. Д. Абрагамовичъ.] — П. Вахнянинъ згодивъ ся на внесенє комісіи, а тѣлько дивувавъ ся, що регуляція дотыкае лише 120 урядникѣвъ зъ-межи 207, и пѣднѣсъ рѣзницю платнѣ урядникѣвъ выдѣлу краевого а урядникѣвъ державныхъ, котра есть высша. — П. Среднявскій [мазуръ] заявивъ ся противъ предложеня выдѣлу краевого, бо въ краю есть загальна нужда, и внѣсъ, щобы справу вѣдрочити. — По промовѣ Абрагамовича за предложенемъ выдѣлу наступило голосованє. Внесенє Среднявского упало; голосували за нимъ лише послы мазурскій.

Потѣмъ наступило справоздане комісіи буджетовои зъ предложеня выдѣлу краевого въ справѣ змѣны емеритального статута для урядникѣвъ и слугъ краевыхъ. [Справоздавець п. Абрагамовичъ]. Комісія пѣднесла число лѣтъ службы вымаганыхъ до емеритуры зъ 35 [якъ було доси] на 40 тымъ, котрй вступлять до службы въ выдѣлѣ краевѣмъ вѣдъ 1 липня с. р. [Урядники державнй обовязанй до повнои емеритуры выслужити 40 лѣтъ]. П. Вахнянинъ выступивъ противъ пѣдвышеня числа лѣтъ службы, бо се буде вѣдстрашувати молодѣжь вступати до службы въ краевѣмъ выдѣлѣ. П. Абрагамовичъ боронивъ внесеня комісіи. — П. Мархвицкій рѣвножь выступивъ противъ пѣдвышеня числа лѣтъ службы всѣмъ урядникамъ, а поставивъ внесеня, щобы полишити 35 лѣтъ для урядникѣвъ концептовыхъ а для маніпуляційныхъ принати 40 лѣтъ. — По промовахъ пп. Пінїньского за внесенемъ комісіи а Романовича противъ, замкнено дискусію. Вѣдтакъ ще п. Окуневскій заявивъ ся за зрѣвнанемъ лѣтъ службы урядникѣвъ концептовыхъ и маніпуляційныхъ, хочь цѣлый проектъ пѣднесено не на часѣ въ такъ тяжкѣмъ роцѣ. — При голосаню всѣ поправки перепали, а принято проектъ комісіи.

Вѣдтакъ дебатовано надъ змѣною приписѣвъ ветеринарійно-поліційныхъ въ наслѣдокъ внесень пп. Чеча и Міляна.

Нинѣ вѣдбудесь засѣданє вечѣрне.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 15. лютого. Спенсіонованє секційного шефа Фрайберга и удѣленє Гальбанови пѣврѣчнои вѣдпустки уважають загально за уступку для нѣмецкои опозиції.

Прага 15. лютого. П. Герольдъ мотивувавъ свое внесенє, домагаюче ся закону о неподѣльности ческого королѣвства и рѣвноправности обохъ народностей, и заповѣвъ, що зъ тымъ внесенемъ буде выступати на кождей слѣдуючѣй сесіи, коли бы его не принято теперь. Мимо нѣмецкои опозиціи внесенє вѣдослано до комісіи. Слѣдуюче засѣданє назначене на суботу; зъ того догадують ся, що адреса вже не прийде пѣдъ нарады сойму.

Берно 15. лютого. Соймъ принявъ проектъ закону, постановляючого, що соймова комісія для розслѣдженя и полагодженя національныхъ сторѣвъ мае бути неустаюча. Намѣстникъ заявивъ, що правительство буде попирати дѣяльность комісіи, и высказавъ надѣю, що комісія поведе ся довести до угоды межи краевыми народностями.

Берлинъ 15. лютого. Зъ Праги прийшло вѣдъ нѣмецкихъ студентѣвъ письмо до студентѣвъ Нѣмеччины зъ подякою за ихъ прихильность и моральну помѣчь въ борбѣ о свои права.

Масть кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручен и уживанôн изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякí вôдморожена.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 106—?

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На весѣлю п. Михайла Левицкого укôнченого богослова зъ панною Євгенією Олею Кузикъ въ Осѣвцяхъ дня 8 с. м. зложили на народнí цѣли Вп. п. Мих. Левицкій 1 зр., панѣ Євгеня Оля зъ Кузикôвъ Левицка 1 зр. 50 кр., п-на Галя Кузикъ 1 зр., п-нѣ Наталія Кузикова 1 зр., начальникъ суду Ромиль Левицкій зъ Вишнѣвчика 1 зр. 65 кр., п. Еман. Сиґеричь зъ Пôдгаєць 1 зр., Левъ Левицкій зъ Рожнѣтова 1 зр., Петро Бѣлиньскій зъ Зарваницѣ 1 зр., панѣ Ем. Бѣлиньска 1 зр., п на Бѣлиньска Марія 50 кр., п-на Бѣлиньска Антонина 50 кр., п. Осипъ Гудзьо адъюнктъ судовый 1 зр., п. Володимиръ Левицкій урядникъ зелѣзничій 50 кр., о. Ярославъ Бѣлиньскій 1 зр., панѣ Євг. Бѣлиньска 1 зр., п-на Стефанія Левицка 50 кр., о. Іосифъ Чубатый 50 кр., кс. Гвоздзьовскій лат. парохъ зъ Петликовець 1 зр., о. Николай Левицкій 50 кр., панѣ Амалія Левицка 50 кр., кс. кан. Недзвецкій лат. парохъ зъ Вишнѣвчика 1 зр., о. Александеръ Левицкій 50 кр., панѣ Людмила Левицка 50 кр., п. Ант. Островскій 50 кр., п. М. Авдиковичь 1 зр., паньство М. Н. 1 зр., п. Сильв. Сроковскій 1 зр. и п-на Євг. Куриловичь управителька почты въ Осѣвцяхъ 85 кр., разомъ 24 зр. Складку сю роздѣлено: на институтъ дѣвочій въ Яворовѣ и въ Станиславовѣ [по 7 зр.] и на Бурсу руску въ Новôмъ Санчи [10 зр.]

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Євг. Лев. въ Ст. Не знаючи Вашои адресы, сею дорогою просимо о згадане.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

12 н. ст. лютого 1897.

Львôвъ: Пшениця 10·45 до 10·75, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·— до 6·50, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 6·80 до 7·—, рѣпакъ 11·20 до 12·—, горохъ 6·70 до 8·—, вика 5·60 до 5·80, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, бобикъ 5·75 до 6·10, гречка 7·50 до 7·80, конюшина червона 32·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·30 до 5·50, хмѣль —·— до —·—, за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрôвъ —·— до —·— зр.

Надослане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нôвого льокалю

при пл. Галицкôй ч. І. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінцій вôдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. І.

Вѣдомость

о выборахъ до Ради повѣтовой въ Долинѣ, выконаныхъ въ 4 курії дня 15 грудня 1897 р.

Выбрано: Ґрабовецкого Ґустава, Ґрабовецкого Ґустава, Ґрабовецкого Ґустава,

Ч. 26. Львовъ, Середа 4 (16) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ подѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пів рóку . . 9 зр.	на пів рóку . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр.	на пів рóку . . 8 зр.
на чверть рóку . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатанй вóльнй вóдъ порта.

Поєдинокє числє коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вóдъ одной стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносенія приватні числить ся по 15 кр. вóдъ стрічки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбóльше новыхъ передплатникóвъ.

Вóдъ выдавництва „Дѣла“.

Забороны вѣча въ Старóмъ мѣстѣ.

По заборонѣ вѣча, скликаного на день 11 сѣчня с. р., внесли заразъ мѣщане старомѣскій повѣдомленє о скликаню новаго вѣча на день 8 лютого. На се повѣдомленє староство довго якось не могло здобутись на вóдповѣдь, аж доперва по чотирохъ тыжднях, 5 лютого с. р. доручило скликуючимъ таке рѣшенє:

Ч. 12/пр. До Господына Дмитра Волосяньско, Васыля Тисовского, Васыля и Петра Шемердяка, Казімира Запольского і Васыля Леніньского [до рук першого] в Старімміст.

На поданье з дня 12 Сѣчня с. р. о замѣреным склыканю вічи народной на день 8 Лютого с. р. в домі брацтва куснірского в Старімміст завідомляю Господына Дмитра Волосяньского и Товаришів яко ініціяторів, що скликаню повнаше наведеного вѣча на підставі §. 6 закона з дня 15 падолиста 1867 р. Ч. 135 Д. з. д. заказую а то з слідуючих причин:

Ніеля постановы §. 11 наведеного закона ініціятори намѣреного вѣча сут обовязані в першім ряді перестереганя закона і захованя порядку на вібраню. Підписані однак аранжери яко люде фізично працюючі на свое удержанє і не належито просвіщенні, не дают жадної поруки, щобы в обнятых законом границях могли вѣче народне урядити.

Впрочім день 8 Лютого вст днем торговим который, як случайно, спроваджує численнійшов собранє селян з сусіднх громад і згромадит більше число непросвіщеных вічовників, которі на партійні переговори аранжерів вічовых, як поучає досвід, могут заколотити спокій и безпечність публичну.

Заказ скликаня повнашого вѣча вст тим більше всказанним і узасадненим з того взгляду що більше число міщан Старомѣскых внесло до тутейшого ц. к. Староства просьбу о заказанье вічи народної, проектованого на день 8 Лютого с. р. з причини на грозячій заколот спокою и публичну безпечність.

Против сего рішеня можна на підставі §. 18 наведеного закона внести рекурс в протягу 8 день до Высокої Президні ц. к. Намістничества на мої руки.

Старемісто дня 30 Січня 1898. За ц. к. Старосту *Torski*.

Передовсѣмъ мусимо зазначити, що вóдъ рѣшенємъ выданымъ въ языцѣ рускóмъ вóдписъ ц. к. урядника в польскій. Выглядає оно такъ: рѣшенє выдає ся урядово, а ц. к. урядникъ вóдписує его въ характерѣ приватнóмъ. Є се свого рода спеціяльность галицка.

А теперь придивѣмъ ся класичнымъ мотивамъ забороны. И такъ:

Ad 1) Ц. к. староство каже, що „вóдписаній аранжеры яко люде фізично працюючій на свое удержанє и не належито просвѣщенй не дают жаднои поруки, щобы въ обнятых законом границях могли вѣче народне урядити“. Для надання якоись силы сему мотивови ц. к. староство наводить законъ, ба навѣть §. Ну, мы не знаємо, якъ стоить въ вóдручникахъ правительственныхъ „Вѣстника законóвъ державныхъ“ [може тамъ в якій тайній инструкціи], але въ тыхъ, що для ужитку горожанъ державы выданій, нема нѣ найменшои згадки въ наведенóмъ ц. к. староствомъ законѣ, що „люде фізично працюючій на свое удержанє“ не можуть скликувати зборóвъ або що скликуючій мають предкладати свѣдоцтва укóнченых своихъ наукъ. Право збору — то одно зъ найпершихъ правъ конституційныхъ, оно выдане для всѣхъ горожанъ державы и заґарантоване основнымъ закономъ державнымъ. Арт. II. выразно каже: *Супротивъ закона рóвнй всѣ горожане державы.* На якóй-же вóдставѣ смѣє ц. к. староство вóдсуджувати когось вóдъ уживанья свобóдъ конституційныхъ, наданыхъ ему найвышшимъ правомъ державнымъ? Просто вѣрити не хочесь, щобы власть, котра мае стояти на сторожи права, въ такóмъ обиджаючóмъ тонѣ выражалась о найпершихъ горожанахъ своихъ и фізичну ихъ працю, зъ котрои держава найбóльшу пайку тягне, вмѣняла имъ въ щось такого, що позбавляє чоловѣка правъ горожаньскихъ! Хиба-жь то праця фізична в дѣломъ карыгóднымъ, противзаконнымъ? Коли йде о вóдвышенє платнѣ урядникамъ, то праця фізична перша складае свóй пóтъ кровавый до касъ державныхъ, а коли ходить о признанє правъ „працюючимъ фізично“, то праця ихъ стае имъ запорою до того. Або те тыканє комусь „непросвѣщенымъ“! — що се мае значити? Чи то люде скликують вѣча для розправъ науковыхъ? Чи щобы о бѣдѣ своѣй говорити, треба аж матуру складати або університеты кóнчити? Де в тій законы, пóсля котрыхъ староства мають судити людей мѣрою „просвѣщенья“ о ихъ дозрѣлости горожаньскóй?

Ad 2) Ц. к. староство каже, що при случайности торгу може згромадитись бóльше число „вѣчовникóвъ непросвѣщенныхъ“. Диво дивне! ц. к. староство боить ся великого наплыву людей, а тымчасомъ не чинить найменшихъ передохоронныхъ крокóвъ противъ того. И противно, оно допускае цѣлкомъ спокóйно до того наплыву та й ще не вагае ся розъярювати тых товпъ заборонóю выданою въ остатнóй хвили. Если дѣйство заходила обава великого наплыву людей, треба було выдати вóдозвы до громадъ, абы люде не сходили ся, бо вѣче заборонене, а що-найменше треба було хоть впорядчикóвъ вѣча скорше повѣдомити, щобъ они могли се зробити. А часъ бувъ до того! Донесенє о скликаню вѣча увóйшло до ц. к. староства ще 11-ого сѣчня, а рѣшенє о заборонѣ впорядчики вѣча одержали доперва 5-ого лютого, коли вже не було часу найближшимъ навѣть сусѣдамъ дати знати. Зъ того видно найлѣпше, якъ ц. к. староство само вѣрило въ правдивость своихъ слóвъ. Друга часть того мотиву, именно, що вѣчевники „на партійні переговоры аранжерóвъ вѣчовых могуть заколотити спокóй и безпечность публичну“ выкликує просто смѣхъ навѣть у тыхъ, котрымъ закинено бракъ просвѣты. Перше казало ся, що аранжеры неналежито просвѣщенй, а вóдтакъ зновъ, що они „переговорами своими партійными“ способнй довести вѣчевникóвъ аж до заколоту спокою и безпечности публичного! Де-ж тая льогіка? Писалось, отъ абы на неалось! А вже-жь найменше личить органовы правительственному покликуватись на неправду для вóдпертя хибных своихъ выводóвъ. Ц. к. староство въ Старóмъ-мѣстѣ въ обохъ заборонахъ вѣча наводить за мотивъ обаву передъ можливымъ заколотемъ спокою та безпечности публичной и покликуєсь на якійсь доснѣдъ. Читаючи се, мóгъ бы хто подумати, що тутъ справдѣ були якійсь заколоты, — тожь мы просимо сею дорогою: Выс. ц. к. намѣстництво зволить зажадати вóдъ ц. к. староства або вóдъ суду актóвъ слѣдства, переведеного бодай противъ одной особы въ повѣтѣ зъ тои причины. „Досвѣдъ“ сей мы категорично перечимо. Такъ хиба свого часу гр. Казимиръ Бадені потрафивъ говорити...

Ad 3. Що-до того, що будь-то якесь число мѣщанъ внесло просьбу о заборону вѣча — то сей мотивъ не тóлько безпóдставный, але навѣть противзаконный. Въ законѣ зъ 15 листопада 1867 р. ч. 135 В. з. д. нема найменшои згадки, щобы на просьбу певного числа мешканцѣвъ якоись мѣсцевости не можна було другимъ мешканцямъ тои мѣсцевости чи кому иншому уряджувати тамъ зборóвъ. Вѣче — то не жадна революція анѣ публичне насильство, щобы его заразъ на просьбу якогось числа мѣсцевых мешканцѣвъ заборонити, а ц. к. староство мае прецѣнь органы безпечности для охороны трусóвъ. Впрочóмъ обавы того рода не могло тутъ бути, хоть-бы и зъ тои причины, що Люсґеръ старомѣскій не внѣсъ жадного спротивленя противъ вѣча, значить: вóнъ „ручить за спокóй“.

Оттакій то противорѣчя понаводило ц. к. староство въ мотивахъ своихъ заборонъ, опертои на формальнóмъ нарушеню законóвъ!

Ще бóльше противправно поступило собѣ сесе староство, не допускаючи навѣть до довѣрочных зборóвъ. Цѣлкомъ особно вóдъ вѣча скликанй були рóвно жь на день 8 лютого на 3 годину зъ полудня довѣрочній зборы для нарады надъ святкованемъ ювілею цѣсарского. Ц. к. староство, переполохане марою вѣчевою, старало ся теперь всѣми способами и до тыхъ зборóвъ не допустити. Позаякъ зборы були скликанй до тои самои салѣ Братства кушнѣрского, що вѣче, то заразъ 6-ого лютого выготовило оно таку запоруку на руки предсѣдателя Братства:

– Do L. 12/pr. Do Pana Dmytra Wołosiańskiego, przewodniczącego Bractwa kuśnirskiego św. O. Mykołaja w Starem mieście.

Z dwukrotnych zgłoszeń wniesionych do tutejszego c. k. Starostwa o zamierzonem zwołaniu wiecu ludowego w Staremmieście okazało się, iż cerkiewne bractwo kuśnirskie św. „O. Mykołaja“ ofiarowało gotowość każdym razem odstąpienia swego lokalu na zebranie się uczestników i odbycie wiecu w tymże. Nadto Dymitr Wołosiański, będący przewodniczącym tego Bractwa, wystąpił w charakterze zwołującego wiec ludowy na dzień 8 lutego b. r. który również w lokalnościach tegoż bractwa miał się

Зъ хроніки Бродóвъ.

Послѣдными часами зайшло въ Бродахъ тóлько цѣкавыхъ фактóвъ, що годить ся подати ихъ до прилюднои вѣдомости. Намѣряючи писати хроніку Бродóвъ за послѣдный часъ, мушу зачати „зъ кóнця“, бо такъ по нитцѣ дóйдемо найлекше до клубка.

Дня 31 сѣчня с. р. вóдбуло ся въ костелѣ брóдскóмъ „жалóбне набоженьство за лицарѣвъ полягшихъ въ борбѣ о независимость Польщѣ въ повстаню зъ сѣчня 1863 р. вразъ изъ проповѣдію“. Якъ то? — скажете — въ Бродахъ було колись повстанє? Се-жь прецѣнь городъ чисто-жидóвскій! Такъ оно на око выдає ся, але тутъ вóдъ давна бѣлый орелъ польскій розпявъ свои крила. Тутъ „на кресахъ дѣльницѣ польскои“ здвигнено сильну твердиню польску, щобы боронити загроженои позиціи зó стороны Москаля. Давнѣйше, въ 1860-тыхъ рокахъ, було ту въ повѣтѣ досыть численне „обывательство польске“, на котрого мѣсци розсѣлись теперь потомки Юды — Лязарусы и Шапіры.

Въ часѣ повстана сѣчневого 1863 р. зъѣхало ся до Бродóвъ „обывательство“ зъ-пóдъ Тернополи аж по Сокаль и почало вербувати до повстаня молодѣжь польску, переважно ремѣсничу. Узброєно ей въ карабіны, косы та копія и середъ гомону патріотичнои пѣсни „Еще Польска не зґінела“ поведено ей въ двохъ вóддѣлахъ просто на Радивилóвъ, вóсѣмь кільометрóвъ вóдъ Бродóвъ. Одинъ вóддѣлъ вмавъ до Радивилова, а другій лишивъ ся въ лѣсѣ фóльварецкóмъ ad Броды [4 клм.] для „охороны тылу“. Въ Радивиловѣ стояло тогдѣ дуже маленько вóйска российского, ледви вóддѣлъ козакóвъ и вóддѣлъ пѣхоты. Козаки удали, що цофають ся передъ повстанцями, а пѣхота схоронила ся до хатъ. Коли-жь повстанцѣ вóйшли до Радивилова и вже думали, що стали панами ситуаціи, бо нѣгде не находили опору, тогдѣ пѣхота почала стрѣляти зъ вóконъ и убивала повстанцѣвъ одного по другóмъ, а рóвночасно наперли козаки на коняхъ и затопили бóльшу часть повстанцѣвъ въ ставѣ радивилóвскóмъ. Хто мóгъ, схоронивъ ся до лѣса фóльварецкого, але тутъ придержувало ихъ вóйско австрійске и вóдставляло до мѣскихъ арештóвъ въ Бродахъ. Декого зловили Москалѣ и выслали на Сибѣрь. — Другій вóддѣлъ повстанцѣвъ, що стоявъ въ лѣсѣ на граници россійскóй, зловивъ писаря радивилóвского, Полякa, що крутивъ ся по лѣсѣ, и по короткóмъ переслуханю розстрѣляно его, бо найдено при нѣмъ якійсь папери, зъ котрыхъ показало ся, що мавъ Полякóвъ шпіґувати. Передъ смертію удѣливъ ему потѣхи духовнои якійсь священикъ польскій, що бравъ участь въ повстаню. По тóмъ походѣ вернувъ вóддѣлъ повстанцѣвъ вразъ изъ раненымъ и убитыми до Бродóвъ. Въ Фóльваркахъ оповѣдають люде про тій часы неодно цѣкаве. Коли везено раненых черезъ Фóльварки великій, заглянула одна селянка, Варварка О., крóзь вóкно и такій огорнувъ ей жахъ та нудъ коло серця, що до нинѣ не може анѣ ѣсти анѣ спати. „Не жию [каже], не сплю и нѣчо не ѣмъ, хиба каву зъ перцемъ; въ день и ночи ходжу и нуджу ся и молю Бога, щобы бодай передъ смертію увóльнивъ мене вóдъ сеи муки“. Повóдатареви повстанцѣвъ, що мавъ перенести ихъ черезъ границю, пачкареви Андрѣеви С. всыпали на фóльварку въ Новичинѣ ad Старй Броды, коли допоминавъ ся заплаты, 25 букóвъ, и то не буками, а цѣпами: трехъ трямало а два били.. И богато всячины розказують. Закóнчивъ ся сей славный похóдъ горстки Полякóвъ противъ Россіи, а погибшихъ въ сѣчневóмъ повстаню похоронено на кладовищи брóдскóмъ и засаджено на могилѣ зеленого дуба, та вóнъ зóвявъ. Ажь передъ кóлькома лѣтами уставлено на могилѣ мармурову колюмну зломану, а на нѣй спиняє ся бѣлый орелъ польскій. Що-рóчне богослуженє въ костелѣ вразъ изъ проповѣдію пригадує молодшому поколѣню о тóмъ повстаню... Sit sibi!

Мы, Русины брóдскій, не противні плеканю чувствъ народовых у молодежи польскои, кобы таке выхованє народове вóдбувало ся по домахъ, а не въ школахъ народныхъ и середныхъ, де такожь молодѣжь руска побирає науку. Школа — якъ справедливо сказавъ п. Бобжиньскій въ соймѣ дня 31. сѣчня с. р. при дискусіи о станѣ школъ середныхъ — не може уважати ся средствомъ до плеканя чувствъ народовых [польскихъ] и власть школьна не може допустити до надмѣрного шовінізму патріотичного, бо се доводить до ненависти національной и неразъ такій ученикъ пóдъ патріотизмомъ укрывае найпоганѣйшій инстинкты. Золотій слова! — та се лишь теорія, бо въ цѣлóй системѣ выхованя молодежи въ галицкихъ школахъ середныхъ бачимо духъ, характеръ, змѣстъ и змаганя чисто польско національній, якъ се зновъ — на похвалу краевои власти школьной — высказавъ въ соймѣ отверто гр. Станиславъ Тарновскій.

Примѣръ того бачимо въ брóдскóй гімназіи. Въ тóй гімназіи зъ давенъ-давна языкомъ выкладовымъ єсть языкъ нѣмецкій; *польского* языка учать ся *всѣ* ученики *обовязково*, а зновъ *рускій* зóпхано на степень предметóвъ *надобовязковых*, якъ н. пр. гімнастика або француске. Такъ отже вже при самóмъ заснованю сеи гімназіи покривдила власть школьна руску молодѣжь брóдского повѣта, бо вóдняла ѣй можность докладного вывченя рóднои мовы. Треба було зробити такъ, якъ есть въ львóвскóй нѣмецкóй гімназіи — с. е. лишити ученикамъ до волѣ учитись обовязково одного зъ языкóвъ краевых, руского або польского. За тымъ промовляла и тая обставина, що повѣтъ брóдскій на 120.000 людности мае 80.000 Русинóвъ, а решту по половинѣ становлять Поляки и жиды. Та жиды вмѣли походити коло свого интересу, бо при основаню гімназіи рада мѣста Бродóвъ, зложена переважно зъ жидóвъ, зложила 36.000 зр. зъ тымъ застереженемъ, щобы языкомъ выкладовымъ въ тóй гімназіи бувъ языкъ нѣмецкій.

Мимо сего анормального стану молодѣжь руска горнула ся численно до сеи гімназіи, бо языкъ нѣмецкій не робивъ ѣй великои трудности, та лишь оденъ докóръ стрѣчавъ молодѣжь руску въ брóдскои гімназіи, що не вмѣє добре языка рускаго, а говорить т. зв. „брóдскимъ неанатицо“; але сему не винна молодѣжь руска, тóлько власть школьна, котра языкъ рускій зóпхала на степень предметóвъ надобовязковых..

Завдяки тактовному поведеню бувшого директора Адльофа [Чеха] и цѣлого тѣла учительского молодѣжь руска дбавала вóтцѣвскои опѣки, була завсѣгды пильною, вела ся взбрцево и не давала причины до предприниманя строгихъ мѣръ противъ нея. Ажь зъ приходомъ нового директора п. Лібревского въ сѣрпни 1896 р. обставины для рускои молодежи въ брóдскóй гімназіи змѣнили ся на гóрше. Сей панъ, знаный зó своеи строгости для школьной молодежи, а спеціяльно зó своеи нетерпимости всего, що не польске, прийшовши до Бродóвъ, оглянувъ ся найпер-

odbyć. Wreszcie przewidując zakaz odbycia tego wiecu odstępuje na dzień 8 lutego b. r. lokalności tego bractwa na poufne zebranie wiecowe zwołane za zaproszeniami...

Gdy cerkiewne Bractwo kuśnirskie św. O. Mykołaja według przepisu §. 1. zatwierdzonego statutu jest czysto religijnem Stowarzyszeniem i ma na celu wzajemne wspieranie się w życiu duchowo religijnem,

2) Podnoszenie gr. k. obrządku i

3) Wspieranie ubogiej młodzieży a nie przewidziano wcale iżby Stowarzyszenie to i jego przewodniczący miał stanowić czynnik i punkt zborny dla agitacyi politycznej, przeto zarządzeniem wieców ludowych i dawaniem przytułku w tymże lokalu Bractwa przekroczonym został przewidziany statutem zakres działania tego stowarzyszenia.

Z uwagi na powyższe wywody *zabraniam* Wydziałowi a względnie przewodniczącemu Bractwa kuśnirskiego urządzenia wieców lub odstępywania lokalu tegoż Bractwa na cel powyższy a to pod rygorem, w razie niezastosowania się do tego zarządzenia, postawienia wniosku stosownie do przepisu § 24. ustawy z dnia 15 listopada 1867 Nr. 134. Dz. u. p. o rozwiązanie tego stowarzyszenia jako przekraczającego zakres swego działania. — Staremiasto dnia 6 lutego 1898. Za c. k. Starostę *Torski*.

Тутъ вже таки за грубо промахнуло ся староство. Найперше „Братство“ нѣколи не скликувало жадного вѣча, анѣ п. Волосянський, пѣдписуючи донесене о намѣренѣмъ скликаню вѣча, не пѣдписував его въ характерѣ предсѣдателя Братства, а статутъ зовсѣмъ не вѣдбирав свобѣдъ конституційныхъ своимъ членамъ. По друге: вѣдступленє салѣ належить до внутрѣшнього заряду Братства, а власть правительства по мысли § 18. закона зъ 15 листопада 1867 ч. 134 В. з. д. не сягає до надзору надъ внутрѣшнымъ зарядомъ жадного товариства, а не то братствъ церковныхъ. Та й якъ-разъ Братство мае салю на те, щобъ ви за оплатою чи даромъ вѣдступати кому-небудь чи на забаву чи на зборы, а не щобы стояла замкнена. Въ тѣмъ самѣмъ домѣ мае оно великій сѣни и вѣдна мае ихъ на продажь мяса, хочь въ статутѣ також нема, що Братство мае продавати мясо. А продажь вѣдбуває ся навѣть въ пѣсть, у всѣ пятницѣ и середы! Беручи анальогічно до розумованъ ц. к. староства Братство повинно було давно вже бути розвязане, бо оно геть переступило статутъ. Огъ до якихъ смѣшныхъ заключень мусить ся дѣйти, коли выходить ся зъ хибныхъ основъ!

А вже найклясичнѣйшою е загроза ц. к. староства § омъ 24 закона зъ 15 листопада 1867 ч. 134 В. з. д. Рогсрсить вѣдай не читавъ добре того закона, инакше бувъ бы вычитавъ заразъ въ §. 3a), що всѣ товариства чисто-религійнѣ вынятѣ въ пѣдъ того закона, отже и §. 24 не може тутъ мати примѣненя. А якъ Братство, боронячи свого права, було бы пѣшло на супѣръ и салю таки вѣдступило — що тогдѣ? Або староство мусѣло бы выконати свою загрозу и тогдѣ було бы надужите власти, або було бы не робило нѣчого и тогдѣ знонъ блямажа. Одно и друге зле. Якъ то треба стримувати ся „w szlachetnym zapale“!

По заборонѣ салѣ братском скликуючѣ довѣрочну нараду замовили собѣ гостинний покоѣ купця Бізанца а на всяку евентуальность ще и мешкане мѣщанина Зибликевича. Зборы були скликанѣ на 1 годину зъ полудня. Коли вже все було готове и спрошенѣ мали у себе картки, наразъ о годинѣ 12½ приносить возьный ц. к. Староства таке письмо до купця Бізанца:

L. 12. Do Pana Jana Bizanca kupca w Staremmieście.

Ze względu iż lokal Pański jest przeznaczony tylko dla zwykłych gości ze Staregomiasta i okolicy a nie na odbywanie zgromadzeń publicznych, przeto zabraniam Panu udzielenia lokalu swego na projektowane dzisiaj zebranie poufne a to pod rygorem grzywny w kwocie 20 złr. i dalszych następstw.

Staremiasto 8-go Lutego 1898. — Za c. k. Starostę *Torski*.

По перечитаню сего письма зѣбраний сейчасъ попереписували на своихъ карткахъ, що збирають ся до дому мѣщанина Зибликевича, у котрого ще разъ упевнили ся о дозвѣлѣ хаты. Тогдѣ ц. к. комісарь староства Вишневскій, котрый вѣдъ 12 годины пильнував вразъ зъ двома жандармами при насадженыхъ багнетахъ льокалю Бізанца, почавъ въ претомности сотокъ народу перемовляти мѣщанина Зибликевича, щобы вѣдмовивъ хаты. По довгихъ перемовахъ давъ ся врештѣ мѣщанинъ вѣдстрашити чи упросити и хаты на зборы вѣдмовивъ. Яке зъ тои причины наступило огорчене мѣжь зѣбраными, легко собѣ уявити! Що не прийшло до якихсь поважныхъ заколотѣвъ, се треба завдячити едино зимнѣй крови рускѣй. Тымъ и дали зѣбраний явный доказъ правдомовности ц. к. староства о грозячихъ небезпечностяхъ заколоту, за-для котрыхъ оно два разы заборонило вѣче...

Галицкій школы народній въ 1896/7 роцѣ шкѣльнѣмъ на основѣ Справозданя краєвои рады шкѣльнои.

II. Станъ науки.

Представити станъ науки въ цифрахъ — рѣчь трудна. Бѣльше якъ 60 инспекторѣвъ складае справозданя кождый про свѣй округъ, а ще, поминувши що яко человѣкъ може помылити ся, кождый мае инший, то бѣльший то менший вымоги, абы признати станъ школы дуже добрымъ, вдоволюючимъ чи достаточнымъ. По тѣмъ застереженю наведу дотычнѣ цифры:

Шкѣлъ чинныхъ було загаломъ 3.656, — въ 481 [13%] школахъ бувъ станъ науки дуже добрый, въ 1.647 [45%] вдоволюючій, въ 1.338 [37%] достаточный, а въ 190 [5%] недостаточный. Число шкѣлъ, що сповняють свою задачу, есть дуже значне, бо выносить 3.466 або 95%.

Инша рѣчь, коли возьмемо пѣдъ розвагу станъ науки религіи греко-кат. обряду. Число катихитѣвъ рускихъ въ порѣвнаню зъ числомъ шкѣлъ бѣльше-клясовыхъ есть за мале. Число шкѣлъ тыхъ въ рускѣй части краю доходить до 200, тымчасомъ систематизованыхъ и обсадженыхъ катихитуръ есть 79, а чей кождый свѣдомый справы признае, що въ мѣстѣ, де мае парохъ численну парохію и всѣлякій зъ того титулу выплываючій занятя, не годенъ якъ слѣдъ опѣкувати ся шкѣльною молодежію, бо мусѣвъ бы посвятити на се *бодай 12 годинъ тыжднево*. Длятого обовязкомъ парохѣвъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ е: старати ся черезъ своихъ вѣдпоручниковъ въ радѣ окружнѣй и краевѣй о систематизоване катихитуръ и обсадженє ихъ, а выйде зъ того користь подвѣйна: катихитъ совѣстно пришильнує науки религіи въ школѣ и пѣсля силъ поможе пароховн въ сповнюваню его функцій.

Въ школахъ вѣльше-клясовыхъ вызначено сталѣ годины на науку религіи и, коли особного катихита нема а парохъ въ пору не наспѣе, пускае ся дѣтей до дому Тажь парохъ при найлѣпшѣй волн не годенъ часто прийти до школы, бо выпаде то похороны, хрестины, сповѣдь великодна, то инший справы затримають его дома, а тутъ що-дня треба въ стало означену пору йти на двѣ годины до школы. Тому катихитъ рускій въ мѣстахъ и мѣсточкахъ е необходно потрѣбный, — але що сказати про такій выпадокъ, коли власть хоче установити катихита, а парохъ сему противить ся. Знаю такій власне случай въ мѣсточку Р., а парохъ зробивъ тамъ се зъ тои причины, бо до теперь титуломъ ренумерацін за науку религіи, побирае 100 зр. на рѣкъ, а потѣмъ бы се стративъ. Чи-жь марна сотка мала бы вѣльше значити, якъ добро теперѣшныхъ и будучихъ его парохіянъ?...

Про науку религіи по селахъ зладженый выказъ такъ штудерно, що пѣсля него судячи и въ педантичныхъ Прусахъ не стоить сеся справа лѣпше. Въ 1.620 школахъ — сли вѣрити справозданю — учать религіи священики, въ 200 школахъ выручують ихъ учителѣ, такъ що у всѣхъ рускихъ школахъ подае ся та наука правильно. Але въ дѣйстности такъ оно не есть. Пѣсля справозданя тои самои рады краевои зъ передъ трехъ лѣтъ було на самѣмъ Подолю 600 шкѣлъ, до котрыхъ священика не заглядали вѣльше, якъ два разы на рѣкъ, и про се писали тогдѣ рускій часопись. Чи за той часъ обставины такъ зовсѣмъ змѣнили ся? Нѣ, и знаю се зъ власной практики; змѣнивъ ся тѣлько способъ укладания справозданъ въ краевѣй радѣ: въ справозданю пише ся инакше якъ есть въ дѣйстности, щобы одныхъ баламутити, а другихъ покрыти передъ заслуженымъ пралюднымъ осудомъ.

Якъ найсвѣжѣйшій подѣе поучують, мусить духовеньство въ Австріи низшѣй добиватись о право вчити по школахъ религіи; — у насъ просить ся о се священиковъ, и то такъ въ консисторіи якъ въ соймѣ, такъ на соборчикахъ деканальныхъ, якъ въ радѣ окружнѣй, а въ значнѣй мѣрѣ годѣ допросити ся.

Та и розбалакавъ ся; треба вже зачати про иншу справу.

Краева рада шкѣльна замѣтила зовсѣмъ слушно, що ректоры нашихъ сѣльскихъ академій за-мало мають охоты до дальшого образованя, якъ въ напрямѣ науковѣмъ такъ и въ дидактичнѣмъ. Пѣзнати се не тѣлько зъ руху позичуваныхъ книжокъ въ бібліотекахъ окружныхъ, але також зъ оброблень тематѣвъ письменныхъ и зъ промовъ на конференціяхъ. Сли лямпа мае ся все свѣтити, треба до нея доливати олѣю чи нафты, — такъ и учитель: сли мае стояти на высотѣ свого званя, мусить все дальше образуватись.

Бібліотеки окружнѣ для учителѣвъ находять ся до теперь лише въ повѣтовыхъ мѣстахъ, а радѣ краевѣй здавало ся, що учителѣ длятого не позичають зъ нихъ книжокъ, бо бувають тамъ ледви разъ въ рѣкъ. Отже приказала роздѣлити бібліотеку окружну на тѣлько частей, кѣлько есть въ повѣтѣ урядѣвъ податковыхъ, на те, щобъ учитель, прѣхавши на 1-ого по платню, могли по-при иншихъ орудкахъ позичати собѣ також яку книжку въ тѣй бібліотецѣ. Охочій до читаня учителѣ спроваджували до теперь въ бібліотекъ окружныхъ безъ великихъ заходѣвъ и зовсѣмъ *безплатно* книжки почтою, а выходила тая користь, що бібліотека була одна, отже могла мати добрій и дорожшій навѣть книжки, а теперь суму призначену на бібліотеку окружну треба дѣлити на двое або трое и за дрѣбнѣ тѣ сумы купувати самѣ плѣхшій выдання, який певно не заохотять нѣкого до читаня.

Яка шкода, що краева рада, выдаючи се розпоряджене, забула про почту, а то ощадила-бъ собѣ тяженького труду а краеви коштѣвъ. Та стало ся! Краева рада не зъ тыхъ, щобы признати ся до похибки або ю направити; свого розпоряджена не вѣдкличе... Теперь по мѣсточкахъ, де е уряды податковѣ, поробить ся шафы, спровадить ся пачку книжокъ, припадаючу зъ подѣлу бібліотеки окружнои, и въ мѣру фондѣвъ буде ся дальше шафу книжками заповняти. Зыскають тѣлько столярѣ, а чи и учитель — побачимо.

III. Будова шкѣлъ.

Позаякъ у насъ були будынки шкѣльнѣ дуже лихѣ, а громады не могли вѣдъ разу стягнути ся на суму потрѣбну на новый будынокъ, то соймъ закономъ зъ 24 цвѣтня 1894 ч. 49 В. з. кр. признавъ рѣчно 80.000 зр. на беззворотнѣй запомоги для тыхъ громадъ, въ якихъ на будову школы потрѣбна вѣльша квота якъ 120% престаціи сторѣвъ конкурующихъ. Вѣдъ тои поры повстае рѣкъ рѣчно по кѣлькадесять будынкѣвъ за пѣдпомогою того фонду, — всѣ они просторѣ и вповнѣ вѣдповѣдають мѣсцевымъ обставинамъ. Краева рада постаралась о взѣрцевѣ пляны и кошторисы для шкѣлъ всякои категоріи и при будовѣ настае на те, щобы сихъ плянѣвъ точно придержуватись. За три послѣдній роки побудовано при пѣдпомозѣ того фонду 68 шкѣлъ; — коштъ одно-клясовои школы выносить вѣдъ 2.500 до 3.500 зр., дво-клясовои вѣдъ 5.000 до 6.000 зр.

Переглядъ політичный.

Декотрѣ вѣденьскѣ дневники подали були вѣсть, що въ недѣлю принимавъ цѣсарь гр. Туна на авдіенціи, и брали се за потвержденє давнѣйшихъ вже вѣстей, що ческій намѣстникъ гр. Куденгове мае уступити, а его мѣсце займе назадъ гр. Тунъ. Опѣсля погомоску про авдіенцію гр. Туна у цѣсаря вѣдкликано, але вчерашна Deutsche Ztg., навязуючи до неи, подае зъ поважного нѣбы то жерела иншу вѣсть про найблизшу будучность. Не ходить тутъ — каже — зовсѣмъ о поворотъ гр. Туна на его давне становиско ческого намѣстника, але цѣлкомъ о що иншого. Правда, що гр. Куденгове не мае щасливои руки и безъ сумнѣву буде мусѣвъ уступити; але заступить его имовѣрно войсковый человѣкъ. Однако справы складають ся такъ, що въ найблизшомъ часѣ можна надѣяти ся димісіи бар. Гавча, отже оказала ся потреба подумати о его наслѣднику, а гр. Туна уважають вѣдъ давна, подѣбно якъ свого часу гр. Баденього, за того грядучого месію, що сильною рукою ухопить керму внутрѣшныхъ справъ.

Въ Угорщинѣ вже вѣдъ довшого часу тревають мѣжь рѣльничимъ населенемъ розрухи Проявились они въ самѣмъ осередку чисто мадярского населеня, а ширять ся чимъ разъ дальше. Якъ доносять, зажадано вже навѣть и зъ Кошиць помочи вѣйска. Розрухи тѣ приписують агітаціи соціялістичнѣй; але зъ иншои стороны пишуть, що се цѣлкомъ самородный рухъ аграрный, котрого жерелом и причиною е танцюристый рай мадярскій. Жандармерія и войско выступають противъ зворушеныхъ селянъ; приходить часто до бѣйки и до проливу крови.

Процесъ Золѣ тревае вже девятый день. Мимо того, що майже всѣ свѣдки або ухиляють ся вѣдъ зѣзнаваня, заслонюючись урядовою тайною, або президентъ трибуналу не позваляе имъ вѣдповѣдати на пытаня оборонцѣвъ нѣбы то длятого, бо пытаня тѣ дотыкають просто чи убочно справы Драйфуса: все таки выявляють ся деякѣ дуже цѣкавѣ и важнѣ рѣчи, котрѣ ярке кидають свѣтло на способъ переведеня процесу Драйфуса и опѣсля Естергазого. Особливо важнѣ двѣ рѣчи. Можна уважати за певне, що Драйфуса оста-

ше за сынами „obywatelsk-ими“, бо-жь вонъ бувъ довгій часъ гувернеромъ у якогось магната польского. Не найшовши на брѣдскѣй гімназіи сынѣвъ „obywatelsk-ихъ“, прийшовъ до переконаня, що причиною сего есть языкъ выкладовый нѣмецкій, при котрѣмъ — якъ самъ говоривъ — ученикъ не е въ силѣ пѣднестись на рѣвень знаня приписаного для гімназіи, длятого найвысшій вже часъ, щобы той языкъ „barani“ змѣнити на польскій.

И справдѣ — за его стараньемъ рада мѣста Бродѣвъ ухвалюе одноголосно въ груднн 1896 потребу перемѣны языка выкладового нѣмецкого на польскій, а въ мотивахъ сказано, що „młodzież nasza pozbawiona jest wychowania w duchu narodowym“ розумѣе ся польскѣмъ. Але рѣвночасно и „Селяньска Рада“ въ Бродахъ внесла до сойму петицію о перемѣну языка выкладового нѣмецкого на языкъ рускій, мотивуючи свое внесене тымъ, що въ брѣдскѣмъ повѣтѣ живе 80.000 Русинѣвъ. Хитрій жиды, котрѣ „одноголосно“ ухвалили потребу спольщеня гімназіи [а се, якъ кажуть они, ad captandam benevolentiam директора, знаного зѣ своеи строгости для шкѣльнои молодежи], заповѣли рѣвночасно, що не допустять до спольщеня гімназіи, и въ тѣй цѣли умѣстили въ ухвалѣ клявзулю, щобы имъ правительство звернуло назадъ 36.000 зр. зложеныхъ при основаню гімназіи. Комісія шкѣльна въ соймѣ выготовила вже була друковане внесене на спольщене гімназіи, але достерѣгши тую клявзулю, звернула назадъ ухвалу радѣ громадскѣй въ Бродахъ зъ тымъ, щобы рада громадска пертрактувала впередъ зъ правительствомъ о зворотъ тыхъ 36.000 зр. Рада громадска не спѣшила ся. Тымчасомъ краева рада шкѣльна уруе раду громадску о спольщене гімназіи. Въ радѣ громадскѣй остаточно западае ухвала: зробити жертву патріотичну и не домагати ся зворотy 36.000 вѣдъ правительства, тымъ вѣльше, що не правительство, а сама рада громадска домагае ся спольщеня гімназіи. Депутація ѣде до Львова, а тутъ дають ѣй пѣзнати, що спольщене гімназіи не есть на часѣ, бо тымъ подразнено бы Нѣмцѣвъ и утруднено бы становиско гр. Казимира Баденього. Жиды осягнули свое, а Поляки, щобы якось свѣй патріотизмъ покрыти, оголосили въ часописяхъ, що було бы прийшло до спольщеня брѣдскои гімназіи, тѣлько Русинны сему бороздять...

Вѣдъ того часу охололи вѣдносины межи Поляками и жидами въ Бродахъ. Молодѣжь жидѣвска, котра зъ любови до п. директора подавала въ nationale языкъ польскій за свѣй „ojczysty“, змѣняе свѣй патріотизмъ и признае ся знонъ до языка нѣмецкого. Жиды не хотять выбрати до рады громадскои ани одного професора гімназіяльного, щобы не вплывавъ въ радѣ громадскѣй на спольщене гімназіи, — директоръ п. Лібревскій дѣстае всего 9 голосѣвъ вѣдъ своихъ професорѣвъ колегѣвъ. За те входять до рады громадскои два Русинны а два пропадають лише 1—2 голосами. Молодѣжь жидѣвска въ часѣ польского концерту заглушуе своимъ крикомъ и свистомъ патріотичну пѣснь „Єще Польска не згінела“. Напружене взмагае ся. За снимъ иде класифікація молодежи за перший пѣврѣкъ 1897/8-ый и доводить до выбиваня вѣконъ професорамъ. Малій жидики бѣгають по-пѣдъ вѣкна професорѣвъ и выкрикують... Поліція стереже домѣвъ професорѣвъ. Въ соймѣ являе ся интерпеляція посла Небылѣвця въ справѣ брѣдскои гімназіи, — въ цѣлѣмъ мѣстѣ велика радѣсть и одушевленє. Отсе намъ борба політично національна, що перевесла ся до нашого мѣста и перепинае спокѣйну роботу Полякѣвъ „na kresach Galicyi“.

До гімназіяльнои бурсы, заснованои переважно рускимъ грошемъ за старанемъ бувшого старосты и радника намѣстництва Мандичевского, впроваджуе ся три „mateczki“ польскій, щобы пильнымъ окомъ бачили, абы руска молодѣжь не змушувала польскихъ учениковъ говорити по руско...

Але и Русинны мѣста Бродѣвъ не спять. Хоть якъ маленько ихъ въ Бродахъ, основують свое руске касино, мѣщаньску читальню, товариство задаткове „Самопомочь“, політичне товариство „Селяньску Раду“, вѣдновляють філію „Просвѣты“ и общества Качковского, організують ся въ цѣлѣмъ повѣтѣ до выборѣвъ до рады повѣтовои. На кождѣмъ кроцѣ видно жите, хоть робота йде тихо и безъ розголосу, бо противниковъ много... Одного недостае Русинамъ въ Бродахъ, а то своеи власной хаты, де бы була своя воля и правда. Але и до сего зроблено вже початокъ, бо о. деканъ Ефиновичъ, парохъ зъ Поповець, зложивъ на руки парохa зъ Бродѣвъ 500 зр. на будову „Народного Дому“ въ Бродахъ, зъ тымъ застереженемъ, щобы Русинны повѣту брѣдского взяли ся якъ найскорше до будовы такого дому, а тогдѣ вонъ доложить ще вѣльше. Честь ему за се!

Той самъ.

точне засуджено на підставі якогось письма, котре въ послѣдній хвили показано судямъ, а о котрімъ не знавъ нѣчого анѣ Драйфусъ анѣ его оборонець. А зновъ коли Естергази бувъ вже въ розпуцѣ и уважавъ себе за пропащого, якась завоальована дама на вічныхъ сходинахъ вручила ему письмо, котре мало послужити на его оборону и спасло его; письмо се — то мабуть те саме, котре остаточно погубило Драйфуса, а до рукъ тои дамы могло оно дістатись хиба такимъ способомъ, що хтось выкравъ его чи по просту выдавъ зъ тайныхъ зъ тайныхъ актівъ міністерства війны єдино на те, щобы спасти Естергазого. Естергази показуе опісля те выкрадене письмо на свою оборону; его увільняють и навѣть не пытають, якимъ способомъ вінъ прийшовъ въ посѣданє тайного акту, анѣ не слѣдять за тою завоальованою дамою и відки она добула те письмо.

НОВИНКИ.

— **Дня 23 н. ст. лютого** відбуде ся **народне вѣче въ Старімъ мѣстѣ** въ домѣ мѣщанина Петра Лѣпиньского зъ слѣдуючою програмою: 1) поправа рільнои господарки, 2) народна просвѣта, 3) справы громадскій, 4) справы повѣтовій, 5) рада державна, 6) внески участників. — Братя! Не відстрашуйте ся заборонами! Сто разъ нехай заказують, а мы сотый перший разъ таки прийдѣмъ. До побаченя! [Другій часописи просимо о повторенє]. — *Комітетъ.*

— **Зъ Бучача** пишуть до дневника Ruch katolicki, що звѣстный русиноѣдъ кс. Громницкій, пробощъ бучацкій, ставить свою кандидатуру на посла до рады державной, и відзывають ся до центрального польско-жидівского комітету, щобы підперъ сесю кандидатуру, бо нѣбы-то при торішныхъ выборахъ були за кандидатурою кс. Громницкого всѣ хлопы, навѣть рускій [а не дочекали бы-сте!], а вінъ нѣбы для солідарности відкликавъ свою кандидатуру, отже теперь комітетъ повиненъ ему віддячитись. — Ну, мы гадаємо, що кандидатура кс. Громницкого ще вилами по водѣ писана. Зъ тыхъ самыхъ причинъ, зъ якихъ польско-жидівскій комітетъ не хотівъ тогдѣ мати кс. Громницкого своимъ кандидатомъ, не схоче и теперь. Wiedzą sąsiedzi, jak kto siedzi...

— **Вп. послови о. Д. Танячкевичеви до вѣдомости и ужитку.** Дня 13 н. ст. лютого т. р. въ руске свято Стрѣтеня Господнього два полки війска ярославского відбували вправы въ Островѣ, ба и коло церкви навѣть стрѣляли якъ-разъ підчасъ всенощного. А треба знати, що въ тыхъ полкахъ служить богато Русинівъ. Quousque tandem?! — *Очевидець.*

— **Въ мѣстѣ Коломыи** остатными часами польскій клерикалы, безпамятні въ своімъ шовінізмѣ, намагають ся выкликати крайну, слѣпу ненависть до всего, що руске, и терорізують, навѣть бойкотують тѣ елементы зъ-посередъ Поляківъ, котрі не хотять зійти на дорогу ненависти, противну етицѣ християньскій и вродженому почутю людскому. Тѣ русиноѣды заходять ся коло основанія въ Коломыи польского товариства політичного, котре має нібы „боронити“ правъ народности польскои на Покутю на взорець буковиньского „кола польского“. Вольному воля! Намъ здає ся, що лучше жити Полякамъ зъ Русинами на Покутю по божому и по людски, але коли хотять ненависти и борбы, то Русины того не злякають ся и скажуть: „Добре! просимо до танцю!“

— **Стіпендійною запомогою** зъ фонду бл. п. Льва Мацѣлиньского въ сумѣ 40 зр. надѣливъ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ у Львовѣ, почавши відъ першого півроку 1897/8 Прокопа Кучерака, ученика третього курсу промысловои школы для науки столярства и токарства при краевімъ варстатѣ въ Станиславовѣ, сына селянина зъ Новицѣ, калуского повѣта.

— **Поминальне богослуженє за упокій бл. п. Михайла Струсевича** відбуло ся нинѣ рано въ церкви СС. Василіянокъ. Співану службу Божу відслуживъ о. сов. Ал. Темницкій зъ діяконами при красівімъ співѣ пп. питомцівъ дух. семинарія, а о. Д. Лопатиньскій тиху при бічнімъ престолѣ. По службѣ Божій відправилась панахида при участи трехъ священиківъ. На богослуженю явилась родина покійного, члены редакціи „Дѣла“ и знакомій покійного.

— **Товариство „Русяа Бесѣда“ въ Перемышли** устроює въ суботу 19-ого н. ст. с. м. третій [а заразомъ остатный сихъ масниць] вечерокъ зъ танцями. Стрій візитовый. Вступъ 50 кр. Особныхъ запрошень не высилає ся.— Попередні два вечерки удали ся, якъ що-до забавы такъ и зъ огляду касового. — *Відъ выдѣлу.*

— **Дирекція почтъ и телеґрафівъ** оповѣщуе: На підставѣ розпорядженя міністерства торговлѣ зъ 15 листопада 1897 буде зъ днемъ 28. лютого 1898 знесена стація телеґрафічна въ Лопушанцѣ-Млыны. Зъ тои причины придѣляе ся мѣсцевости Лопушанка, Недѣльна, Стрѣлки, Турє и Тисовица до округа доручень уряду почтово-телеґрафічного въ Спасѣ, а мѣсцевости Ясеница замкова и Розлучь до Турки коло Хирова.

— **Памятникъ Мицкевичеви у Львовѣ.** Комісія памятникова центрального комітету львівского для обходу сотыхъ роковинъ уродженя Адама Мицкевича відбула онодгы въ університетѣ підъ проводомъ професора Людвика Цвѣклиньского кількагодинне засѣданє. Комісія ухвалила здвигнути въ найкоротшімъ часѣ Мицкевичеви памятникъ у Львовѣ и въ тій цѣли взяти ся сейчасъ и енергічно до дѣла. До складу комісіи мають запросити много осібъ, а справу збираня складокъ мають поручити такожь комітетови пань. Що-до самого памятника ухвалено, що вінъ має бути колюмною на подобу колюмны Жигмонта въ Варшавѣ.

— **Въ Городку** [коло Львова] основано повѣтову касу щадничу зъ порукою повѣту. Въ складъ дирекціи тои касы входять: посолъ Стан. Незабитовскій, посолъ д-ръ Генрихъ Колішеръ и о. Мих. Кульматицкій.

— **Справа граничного спору о Морске Око** буде остаточно порѣшена ажь за кількa мѣсяцівъ, имовірно въ липни або серпни сего року. Теперь обемистый матеріялъ до тои справы — богато актівъ историчныхъ и 80 мапъ, пришлють до Львова и тутъ розслѣдить ихъ президентъ львівского суду высшого д-ръ Тхоржницкій яко оденъ зъ арбітрівъ. [Конференцомъ его буде прокураторъ скарбу Корнъ.] Опісля тѣ матеріялы вышлють до Пешту на розглядъ другого арбітра Вертеші́го, президента тамошнього суду высшого. Студіоване актівъ арбітрами потребуе 2–3 мѣсяцѣ. Відтакъ пп. Тхоржницкій и Вертеші зъѣдуть ся у Вѣдни чи въ Пештѣ, а потімъ въ товариствѣ суперарбітра [котрымъ буде хтось зъ дипльоматичного тѣла у Вѣдни] удадуть ся на мѣсце граничного спору для наочного осмотреня терену.

— **„Кулокъ рільничихъ“** основано доси въ Галичинѣ 1287 [а кількo зъ нихъ є лишь на папері, особливо у всхідній Галичинѣ, се друга рѣчь]. Остатными часами основано чотири „кулка“, зъ тыхъ три на Мазурщинѣ а одно на Руси — въ Товстоголовахъ повѣту золочівского.

— **Револьверъ** коротшій нѣжь 18 центіметрівъ (7 віденьскихъ калібвъ) не есть оружемъ заборонепымъ. Подано се урядово въ Wiener-Ztg. до загальнои відомости.

— **Дрібні вісти.** Инспекторъ галицкихъ шпиталівъ д-ръ Стелла Савицкій обходивъ въ суботу ювілей 25-лѣтнои дѣяльности фаховои; зъ тои нагоды зѣхалось у Львовѣ около 40 примаріівъ шпиталівъ провінціяльныхъ и въ льокали лѣкарского товариства вручили ювілатови альбомъ памяткове, въ имена львівскихъ лѣкарівъ промовивъ д-ръ Зембицкій, а вечеромъ відбула ся спільна вечеря. — Бурмістра Стрыя Гетінгера поразивъ частково атакъ апоплектичный и довшій часъ не зможе урядувати; поки-що заступае его віцебурмістръ Стояловскій. — Въ Краковѣ померъ онодгы знаный польскій артистъ-рѣзьбарь Антоній Куржава. Більшу часть житя провівъ вінъ у Варшавѣ и тамъ творивъ. Передъ роками голосна була справа его статуй, котру вінъ въ нервовімъ роздразненю потовкъ бувъ, не діставши конкурсовои нагороды. Відъ того часу що-разъ більше замыкавъ ся розстрій нервівъ и ума, ажь якбы товариш-артисты умѣстили его въ заведеню Гельцлівъ въ Краковѣ и тамъ вінъ по повірочныхъ терпѣняхъ закінчивъ житя.

Зъ галицкого сойму.

На вчерашнімъ *рамѣнномъ* засѣданю сойму ухвалено дальше: візвати правительство предприняти рішні средства до охороны краевои годівлѣ худобы. — П. Мілянъ поставивъ резолюцію, щобы ветеринарѣ, высыланій до околиць навѣщеныхъ епідеміею, не побирали дієтъ, а лишь якійсь премін. Противъ сеи резолюціи промовлявъ п. Вахнянинъ и она упала. — Натомѣсть ухвалено резолюціи: а) Єнджейовича, щобы правительство знесло утрудненя торговлѣ худобою въ Галичинѣ; б) Чеча, щобы правительство управильнило справу ветеринарску яко нероздучну часть угоды угорскои зъ особливымъ увзглядненемъ вимковыхъ відносинъ Галичины; в) Вуйціка, щобы правительство не сягало податківъ зъ околиць, де панують заразы на свині; — вкінци ухвалено внесенє п. Крамарчика, щобы худобину понизше 16 тыжднівъ вѣку увільнено відъ пашпортівъ.

Петицію гусятиньского выдѣлу повітового о признанє права публичности и загальности шпиталеви въ Гусятинѣ передано [на внесенє комісіи санітарной] выдѣлови краевому для розслѣду.

На *вечірнімъ* засѣданю почала ся дебата будженова.

Першій забравъ слово п. Стадницкій. Почавъ відъ характеристики теперѣшного положенія въ державѣ. Добре настроєне для Поляківъ правительство гр. Баденього уступило, а нове не знати яке буде. „Теперь не мы [Поляки] радимо, але оно рядить нами“. Въ Празѣ и у Вѣдни страйки студентівъ, а професоры идуть зъ студентами, неновь на доказъ, що власть повинна йти не зъ горы, а зъ долины. Въ Галичинѣ и въ галицкімъ сеймѣ инакше. Тутъ трактує ся рѣчи спокійно. Сеймъ відносить ся прихильно до фактичныхъ потребъ народу рускаго, чого доказомъ є добровільна ухвала о тернопільскій гімназіи. Сеймъ галицкій есть арсеналомъ для трактованя справъ рускихъ, а на розвитку Русинівъ Полякамъ залежить. — Відтакъ бесѣдникъ зійшовъ на відносины своеи партіи [консервативнои] до другихъ партій польскихъ. Клюбъ демократичный выступивъ сеи сесіи два разы нефортунно: ставлячи внесокъ на заведенє V-ои курін и придебатѣ надъ фундацією гр. Скарбка, але мимо сего була зъ тымъ клюбомъ згода. Що-до сторонництва людового, то при взаимныхъ уступствахъ дало бы ся осягнути зближенє, якъ бы послы-людовцѣ не піддавали ся вплывамъ дневникарства своего сторонництва. — Опісля бесѣдникъ звернувъ ся до самого буджету. Найважнійшій для него буджетъ шкільный, котрый значно підвышено. Тутъ бесѣдникъ не годить ся на горячковість: лучше школъ менче, а добрыхъ, нѣжь більше, а кепскихъ; відтакъ выступае противъ проекту выдѣлу краевого, щобы знизити народнымъ учителямъ лѣта служби зъ 40 на 35 лѣтъ, бо коли можуть 40 лѣтъ служити урядники концептовѣ, то можуть и учителѣ. Дальше бесѣдникъ говоривъ о жандармеріи [домагавъ ся заведеня кінной жандармеріи], о зелѣзницяхъ и меліораціяхъ [констатуючи поступъ, але и збільшенѣ выдатки], а кінчачи відзваненъ всѣхъ до спільнои працѣ, заявивъ, що буде голосувати за буджетомъ.

П. д-ръ Бернадзіковскій [людовець] выступивъ зъ довшою промовою. Почавъ відъ докору шляхтѣ, що она сотки лѣтъ яко упривілейована кліка не дбала о широкій верствы народу, о мѣщаньство и людъ, а й нинѣ відгороджуесь відъ нихъ законами, тамуе при помочи адміністраційныхъ властей природный розвій люду, тожь и не диво, що межи общарниками а людомъ — хіньскій муръ. Людъ жие въ нуждѣ, а мимо того маe почуте національне и не бажае роздору. Опісля бесѣдникъ перейшовъ на справы конкретній зі становища сторонництва людового. Людъ бажае просвѣты, тожь и полѣпшеню быту учителівъ не буде противный. Що-до реформы громадскои людъ не хоче громадъ окружныхъ, „мандаторій“, але сполученя общарівъ дворскихъ зъ громадами. Людъ хоче, щобы духовеньство не йшло въ интересѣ шляхты противъ народу, не агітувало противъ него зъ амвоны, не лучило ся зъ ворожими людови елементами въ институціяхъ обчисленыхъ на вызыскъ хлопа [новоутворены Bank związkowy]. Для тыхъ елементівъ [жидівъ] кождій выборы золотый гешефтъ. Жиды, що стрижуть вовну зъ бідного люду ажь до крови, то головній агітаторы выборчій, допускають ся найбільшихъ надужить, бо знають, що всьо имъ уйде, коли поможуть выбрати правительственного кандидата. Власть треба шанувати, але коли она дотче правду и право, тогдѣ годѣ мати для неи пошановокъ. Доказомъ сего послѣдній кровавій выборы. Страшній були 1840-вій роки за панованя нѣмецкои бюрократіи, а що теперь? хто выкликуе опиря зъ гробу? Людъ хоче увільненя зъ-підъ управы каетовои! Що-до стороны матеріяльнои людъ домагае ся: регуляціи рѣкъ, меліорацій не лишь на паньскихъ, але й на хлопскихъ грунтахъ, розвою промыслу черезъ фаховій школы и варстаты, віддаваня доставъ для армін продуцентамъ краевымъ, спілокъ, де бы селянинъ могъ збувати свои продукты, банку парцеляційного, скорого и дешевого кредиту. Коли Банкъ краевый не хоче чи не може, то заложити другій банкъ краевый для селянства, або роздѣлити теперѣшный на два. Другимъ жереломъ дешевого кредиту можуть стати почтовій касы щадничій, коли-бъ зъ капіталівъ ихъ користало селянство. Краківске товариство обезпечень, хочь въ нѣмъ є богато селяньского и мѣщаньского гроша, не допускае до заряду представителівъ тыхъ клясъ, а зъ товариства кредиту при тій асекурації селянство не може користати. Дефравдацій и невыплаты того товариства сильно підорвали довѣре до него, отже сторонництво людове домагаесь краевои загальнои примусовои асекурації. Людовцѣ будуть консеквентно добивати ся справедливого роздѣлу тягарівъ и противъ панованя однои верствы. Противъ нихъ при остатныхъ выборахъ стаячки йшли насильствомъ и деморалізацією, горівкою и ковбасами, тымъ огірчили людъ до крайности, а що не полила ся кровь такъ, якъ у всхідній Галичинѣ, то дякувати дозрілости и тактови людовцівъ [ой, то инакше! — *Ред.*]. По апелю до працѣ для краю и народу бесѣдникъ заявивъ, що буде голосувати за буджетомъ.

П. Заячківскій почавъ відъ економічного положеня краю. Народъ доведеный до роспуки подѣломъ землѣ и надмѣрнымъ тягарами утікае за границю, въ свѣтъ. Відносины заробковій въ краю дуже оплаканій, роботниківъ выкористують. Селянство — важный чинникъ, котрому треба подати средства ратунку, а особливо сего тяжкого року, и дати ему можність заробку. Треба разъ рішучо обдумати средства для двигненя того народу, котрого земля колись плыла медомъ и молокомъ. Треба заводити школы, заложити фондъ дороговый. Комісія сеймова не згодилась на внесенє рускихъ послівъ, щобы заложити фондъ для підпоры касъ позичковыхъ по громадахъ. На заходну Галичину въ буджетъ вставляе ся більше, якъ на всходну. Дальше бесѣдникъ звернувъ ся до школьництва. Власти школьній натискають на науку польского языка въ народныхъ школахъ рускихъ. Рады мѣстъ Коломыѣ, Яворова и др. ухвалюють заведенє більшеклясовыхъ школъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, але рада краева відкладае сповненє сего зъ дня на день. Кромѣ гімназій рускій народъ потребуе и иншихъ конечныхъ заведень науковыхъ. Школы рільничій не приносять користи народови рускому, але достатчують тілько економівъ.

Жандармерія у всхідній Галичинѣ то Чехи, жиды, Нѣмцѣ и др., що не розумѣють рускаго слова а займають ся політикою. Народъ зносить шиканы відъ властей адміністраційныхъ. Жалобы на войтівъ протежованыхъ властями залягають въ выдѣлѣ краевімъ, а вінъ заслоняе ся бракомъ силъ урядничихъ для переведеня слѣдства. При послѣдныхъ выборахъ дѣялись надужитя, деякій старости уряджували формальній ловы на невинныхъ священиківъ; мимо того комісарѣ выборчій за всякій нелеґальности не були указаній, а того домагаємось відъ правительства и надѣємось, що оно се сповнить. Важною справою есть квестія языкова въ нашій части краю. Хоть є розпорядженя міністерскій, що нормують тій відносины, але они на папері. Незнанє рускаго языка у деякихъ урядниківъ доводить неразъ до смѣшныхъ епізодівъ. Бесѣдникъ жадае въ имени рускаго клюбу унормованя некучои справы поштановання рускаго языка, а вкінци заявляе именемъ того клюбу, що буде голосувати за буджетомъ.

П. Романовичъ давъ деякій поясненя до буджету, перейшовши въ довшій промовѣ різній позиціи буджетовій.

——

На *нинѣшнімъ* засѣданю правит. комісарь гр. Лось відповівъ мѣжь иншимъ на интерпеляціи въ справѣ рускихъ написей въ судѣ и дирекціи скарбовій въ Станиславовѣ та въ урядѣ податковімъ въ Рожнѣтовѣ, заявляючи, що оправдане жаданє Русиновъ буде увзглядненe.

Радѣ повѣтовій въ Перемышлянахъ дозволивъ сеймъ затягнути 56.000 зр. позички на уморене довгівъ.

Въ дальшій відтакъ дебатѣ буджетовій промовляли пп.: Ґурскій [станычикъ] полемізуваvъ зъ п. Бернадзіковскимъ, взявъ въ оборону духовеньство [роз. польске, бо Бернадзіковскій говоривъ лишь о польскімъ], а відтакъ сильно закадивъ „колу“. — Дальше по промовахъ демократівъ Роттера и Щепановского Еп. Чеховичъ выступивъ противъ бесѣды п. Бернадзіковского о духовеньствѣ. „Духовеньство обохъ обрядівъ — сказавъ Епископъ — поступае згідно зъ народомъ, а многій посвячують ся для народу.“ [*Гучні оплески.*] — П. Бернадзіковскій відповівъ Епископови, що вінъ передъ такими духовными, о якихъ говоривъ Епископъ, бє чоломъ, а выступае противъ такихъ, котрі йдуть противъ народу и вяжуть ся фінансово зъ жидами на кривду християньского люду.

Дебата тревае дальше.

Рускі послы внесли нинѣ въ соймѣ три интерпеляціи. П. Окуневскій въ справѣ заборони вѣчь староствомъ въ Старімъ-мѣстѣ; — п. Остапчукъ въ справѣ непотвержденя староствомъ въ Збаражи нововыбраного войта Ильки Щербана ще відъ мѣсяця липня 1897 р.; а п. Новаковскій [на руки маршалка краевого] въ справѣ затаєня престацій школьныхъ въ квоті 284 зр. побранныхъ войтомъ Андрухомъ Новицкимъ и писаремъ Иваномъ Ключникомъ въ Мистичахъ пов. мостиского, а такожь квоты 40 зр. зъ продажи старои школы, хоть вартість ей була 70 зр.

(На сезонъ.) Де недужій або и здоровій муслить оставати въ комнатѣ, тамъ Біттнера спіритусъ зъ шпильковыхъ деревъ есть конечнымъ артикуломъ, вінъ, розпиленый, вносить въ комнату пышный запахъ лѣсовый, цѣлкомъ очищуе воздухъ длятого що мѣстить въ собѣ озонъ, отже и охороняе передъ заразливыми хоробами. За-для своихъ бальсамічно-гарцовыхъ складниківъ есть Бѣтнера спіритусъ зъ шпильковыхъ деревъ признанымъ средствомъ лѣчничимъ на недуги знарядівъ віддыховыхъ и нервового систему Де его можна набути, подано нинѣ въ части инсератовій.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 16 лютого. Похоронъ гр. Кальнокого відбуде ся завтра въ Летовицяхъ на Моравѣ.

Задаръ 16 лютого. Въ соймѣ прийшла на чергу справа выслана адресы до трону. Въ адресѣ высказано такожь бажаня національній, політичній и економічній, мѣжь иншимъ жадае ся розширеня краевои автономіи и уладнаня відносинъ Дальматщины до Хорватщины и Славонії. Італійскій послы явили ся въ соймѣ для высказаня вірности монархови, але заразомъ зажадали, щобы проектъ адресы назадъ відослати до комісіи зъ причины, що въ нѣмъ говорить ся про національній, політичній и економічній справы.

Кольонія 16 лютого. Вѣденьскій кореспондентъ до Köln. Ztg. доносить, що нѣмецкій послы гадають дальше вести обструкцію, бо довѣдали ся, що новій розпорядженя языковій містять въ собѣ великій уступки для державноправныхъ домагань Чехівъ. Въ загалѣ посуджують нѣмецкій послы бар. Ґавча, що вінъ занадто піддобрює ся Чехамъ.

Монахія 16 лютого. Münch. Allg. Zt. довѣдуе ся зъ Парижа, що выровъ въ процесѣ Золя западе имовірно въ суботу, а відъ того выроку залежати буде поведенє кабінету. Дневники, що мають звязь зъ урядовыми кругами, заповѣдають, що въ разѣ увільненя Золя весь штабъ ґенеральный подасть ся до димісіи.

Атены 16 лютого. Зачувати, що король выславъ до царя письмо зъ просьбою, щобы підтержувавъ кандидатуру кн. Юрія на губернатора Креты.

Надісłане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“,

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

Не цѣнахъ найдешевшихъ въ великімъ выборѣ окуляри, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя зъ провінціи відворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львівъ площа вулицина ч. 1.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѳлѣ́мленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѳдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутлькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 107—?

ВЫШИВКИ
всѣхѳдньої Галичины

пѳсля колекцїи зѳбранїи Товариствомъ „Клюб Русинок у Львовї“ появилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведенї Андрѣя Андрейчина по цѣнѣ

3 зр. 30 кр. а. в.

на примѣрникъ складаючій ся зъ 20 таблицъ въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланѳй тецѣ.

Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевышае значно подѳбного рода выдання, що появились въ Кіевѣ, Одессѣ и Москвѣ и то не лише пѳдъ взглядомъ технічного выкѳнчени, але такожъ и пѳдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорѳвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтѳвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надвѳрна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнѳмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнѳй окрестности.

☞ Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улица Руска ч. 3.*
365 2—0

Письма въ подякою.

Симеонъ Вейссъ
ХЕМІЧНА ФАБРИКА
ДЛЯ ОЧИСТКИ СУКНА
Львѳвъ, ул Коперника ч. 12.

Зъ-давна читавъ я въ апонсахъ о очистцѣ сукна. Я пѳславъ свѣтле одѣне замаране на пробу. Дѳставши его назадъ, замѣтивъ я изъ здивованемъ, що пѳслане гарнітуръ вѳдчищеный, зовсѣмъ якъ-бы новый. Въ виду того заявляю повне признане для вашои фабрики очистки сукна безъ порея.

Зъ повѣжанемъ
Л. Яворскій, управитель дѳбръ.

БЛАГОРОДНЫЙ ПАНЕ!

Изъ хемічнои очистки вашого заведенї я вповнѣ вдоволеный. Вѳдчищенї рѣчи я показавъ моимъ знакомымъ и всѣ здивувались, що зъ такъ замаранихъ убранъ можна зробати цѣлкомъ якъ-бы новї и многї сейчасъ зажадали Вашои адресы. Посылаю Вамъ ще одно одѣне до хемічнои очистки и обновленя.

Зъ глубокимъ повѣжанемъ
Іосифъ Манастырскій.
57 1—3

До
Высокоповажаного Пана
Іосифа Шустера
у Львовѣ
улиця Коперника ч. 5.

Передъ кѳлькома днями замовивъ я въ Вашои робѳтнѣ ковдру, за котру Вамъ Пане найсердечнѣйше дякую и мушу признати, що фірма Ваша на найкрасше розповсюднене и обзнакомлене у П. Т. Публики заслугуе. Ковдра выробу Вашого дѳскаво менѣ въ найкоротшѳмъ часѣ зроблена, вѳдзначае ся добрымъ и чистымъ матеріядомъ, прехорошою и тревалою роботою и дуже дѳступною цѣною.

Припоручаю прото найсовѣстнѣйше кождому, хто що тѳльки зъ постели потребуе, щобы ся тѳльки до Пана Іосифа Шустера у Львовѣ удававъ, где зъ выробу и пристунои цѣны буде задоволеным. Пріймѣть Пане тую мою подяку въ доказъ сердечного признанї одинокои хрестіяньскои фірмы выробу пос стели жичливый
о Петро Матковскій
парохъ въ Сновичу п. Золочѣвъ.

Власного выробу ковдры
по зр. 3·50, 4, 6·50, 7, 8, 10, 12 до 14 зр. Почавши вѳдъ зр. 6·50 суть всѣ ковдры на вовнѣ овечѳй.

Матерацы чисто волосѣнни
по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28 до 30 зр.

Подушки волосѣнни и зъ пѣра
сѣнники звыклї и пружиновї, простирала, пошѳвки, коцики почавши вѳдъ 1·40 въ кождѳй цѣнѣ до зр. 12·50 поручае

СПЕЦІЯЛЬНЫЙ
СКЛАДЪ и РОБѲТНЯ
ВЫРОБѲВЪ ПОСТЕЛИ
Іос. Шустеръ
у Львовѣ
ул. Коперника ч. 5.
[Бюро оголошень „Импресса“.]
364 10—15

РАМЫ И ШТАБЫ
до образѳвъ
фотографій и штихѳвъ
всякои величины
въ великѳмъ выборѣ
поручае
Перше плетнице заведене
Мих. Спожарского и Сына
Львѳвъ, ул. Руска ч. 1.
48 2—4

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбѳръ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправленї примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

БОТАНІКА
на вищі кляси шкіл середних. Після учебника д-ра О Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 ц. в. а.

Д-ра Осипа Ростафиньского
БОТАНІКА
на нижші кляси шкіл середних. На язык руский переложив Іван Верхратский. Видане друге р. 1898. Ціна 70 цент. в. а.
ЗООЛЬОГІЯ
на нижші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Видане р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.
Списъ важнѣйшихъ выразѳвъ
зъ руского ботанічнои термінольогіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 50 цент. в. а.

Видания ті мож дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше два примірники із згаданих виданій (пр. два примірники Зоольогія або два примірники Ботаніки або два примірники Спису або один примірник Зоольогії і один примірник Спису або один примірник Ботаніки і один примірник Спису), тому висилае ся жадані книжки в протязі чотирох днів, ѳрз чим порто оплачуе автор.

ВАННЫ довгї лякированї по зр. 15 и 16, цинковї по зр. 24., насѣдовї по зр. 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатнї по зр. 8·50, 17 и 30
поручае ПЕТРО ХШОСТОВСКІЙ, торговля желѣза у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катѳдры.]
1586

ФАБРИКА
цукрѳвъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способъ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНГЕРА
(передъ тымъ Алойса Гервата)
Львѳвъ Театральна 8 (площа св. Духа)
пріпоручае:
½ кільо знаменитыхъ Цукрѳвъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевї 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надяганыхъ 1·20 кр.
½ кільо Овочѳвъ кандизованыхъ 1·20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *подорѳванои доброты, заслужоного хвалѳнї* 80 кр.
½ кільо Кармелькѳвъ надяганыхъ 50 кр.
А такожъ припоручае рѳзнї иншї выробы, все свѣжї у великѳмъ выборѣ за опаковане нїчо не числю. Коробки картоновї **gratis**
983 [49—?]

Русинка интелїгентна
оспротивши, глядае мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавї заголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

АЛЬБУМЪ
заслужоныхъ Русинѳвъ
Цѣна 1 зр
Дѳстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вѳдзначена двома срѣбными медалями
выконуе **дзвоны** рѳзнои ваги и приймае ушкоджеиї дзвоны до переливаня въ найкоротшѳмъ часѣ, а такожъ маѳ на складѣ готовї дзвоны рѳзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотепершнї замовленя, прошу о ласкавї замовленя такъ на поодинокї новї дзвоны якъ и на цѣлї групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонѳвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ повѣжанемъ
3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Ч. 7.
ОГОЛОШЕНЕ.

Синъ розписуе ся ліцитацію на 28 лютого с. р. передъ полуднемъ для предприемства будовы школы въ Золотникахъ, котрои конторасъ выносить 6.000 зр., при внесеню оферть и 5% вадіюмъ готѳвкою. Оферты вносити до Рады шкѳльнои мѣсцевои, почта Золотники, де выясненъ засягнути, такожъ плянъ и конторисъ розглянути можна. 53 3—3

Рада шкѳльна мѣсцева, Золотники дня 6/II лютого 1898.
О. Ив. Сендецкій голова. *Д. М. Буда* з. головы.

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимае вкладки на
КНИЖОЧКИ
2219 и опроцентовуе ихъ по
4½% на рѳкъ.

До ласк. уваги!

Кунуючи жадати выразно законно хороненый пѳдъ ч. 50.703 хрестъ Вольты; се число видно вытиснене на хрестѣ и на кождѳй обвертцѣ, бо лишь той хрестъ е правдивый хрестъ Вольты.

Вѣдень 21 сѣчня 1898.

Вѳдъ лѣтъ маю я страшный бѳль головы, вѳдъ 3 лѣтъ кашель; и хорѣвъ на нервы. Всякї средства домовї и лѣки не могли тои недуги усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно и-ромъ 50.703 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вѳсѣмъ дньвъ, стративъ я цѣло бѳль головы; кашель и бодѣ нервовй дуже ослабли Зъ вдаки не залишу Вашъ хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моѣй женѣ.

Зъ повѣжанемъ
Артманъ Фелїксъ
ведучій пѳчзды ц. к. желѣзниць держ., XIII. Linzerstrasse 121, 1. п. 5.

Вѳдмолоджене и продолжене житя
осягаесь ношенѣмъ славного правдивого новопоправленого, пѳдъ ч. 50.703 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а се ч сло видно вытиснене на хрестѣ и на кождѳй обвертцѣ.

У особѣ, що все носить хрестъ Вольты прикрѣпленый, працюе кровь и системъ нерворый нормально, змыслы быстрѣютъ, а се дѣлае приятно; сила тѣла и духа бѳльшае и осягаесь станъ здоровый и щасный а тымъ продовжене найбѳльше людямъ надто короткого вѣку.

Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты“; вѳнъ скрѣпляе нервы, вѳдновляе кровь и скрѳзь въ свѣтѣ узнаный недорѳвнанымъ средствомъ противъ сихъ хорѳбъ: гостець и ревматизмъ, неврольгія, слабѣ нервы, безсонъ, зимнї руки и ноги, гіпохондрія, блѣдница, терпѣня жѣночѣ, астма, параліжъ, корчѣ, мочене въ постели, высыпки, геморойды, болѣ жолудка, инфлюенца, кашель, шумъ ушный, бѳль головы и зубѳвъ и т. д.

Правдивый, новопоправленый пѳдъ ч. 50.703 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у менѣ дѳстати, е електричнымъ стовпомъ въ обсягу кождого.

Множество писемъ зъ похвалами и признанемъ.

Вѣдень 5 сѣчня 1898.

Купила-мь си 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вѳнъ цѣло усунувъ у мене ревму и бѳль головы. Вашъ хрестъ Вольты никвсь такъ славнымъ, що не залишу поручити его моимъ знакомымъ.

Зъ высокимъ повѣжанемъ
Веронїка Габль
XIV., Grautangasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. І. 1898.

Близько 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, а необавки позбулась довголѣтного болю крижей. Тожъ могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.703.

Зъ повѣжанемъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч 29.

Сомодь-Пуля, 21 сѣчня 1898.

Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткѳмъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ болѣвъ. Тожъ прошу прислати ми ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.

Зъ повѣжанемъ
Фельберъ Бела

Вѣдень, 23 сѣчня 1898.

Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпить на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.703. По 4-недѣльнѳмъ кошеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосефина Чірніхъ
II., Kunzgasse 3, 1. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.

При посылцѣ 2 зр. franco При послѣплатѣ 20 кр. бѳльше. Высылае правдивый хрестъ Вольты лише 56

F. Rabinowicz
Wien, I., Wallfischgasse 4 D. I.

ТУТКИ цигаретовї 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѳвъ ул. Галицка ч. 12.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на к льоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пѳдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

БАРХАНЫ
въ найновѣйшихъ взорахъ.
ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНІ
въ найбѳльшимъ выборѣ, метръ вѳдъ 25 кр. почавши
поручае Магазинъ 1
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львѳвъ, площа Капітульна число 2.**

BITTNER'S
CONIFEREN SPRIT
(Бітнера спиритусъ зъ шишлькѳвыхъ дерезъ)
не повинень хибувати въ жадной комнатѣ хорыхъ и дѣточѳй вѳнъ вносить квасороднъ и оживляе чудесно органы вѳддыховй.
Стерегись передъ многими наслѣдуваняма и фальшованями; жадати все зъ маркою охорониою 401 4—5
Аптикаря БІТТНЕРА зъ Райхенавъ
Складъ у *Львовѣ въ Аптицѣ Петра Миколяша.*
1 фл 80 кр. 6 фл. зр. 4. Розпылюваче 1·80 зр.

По значно низшѳй цѣнѣ якъ деинде!
поручае сяг:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склономъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образѳвъ всѣляких величины.
СВѢЧКИ блишаи зъ пружинами лякированї по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармонійнї по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженѳй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и **ХРЕСТИКИ** нагрудній въ великѳмъ выборѣ вѳдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рѳзнѳй величинѣ вѳдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБѲРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашъ, Дарохранницъ, Монстранцїи, Дарохранительницъ, Кресты процесіональнї, Павуки [Поликандры], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лихтаръ рѳзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропиля, Фігуры святїй, Пѳдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ инше въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 48—?

ВЪ КОЖДОЙ РУСКОЙ ХАТѢ ПОВИНЕНЪ ЗНАХОДАТИСЬ
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѳкъ 1898.
Дѳстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Рынокъ ч. 10.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшка есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѳмъ папери).

Доси неперевышеный!!!
В. Маагера
правдивый, очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченѳмъ опаковану)
зъ фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Вѣдни
Розелѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои страпности порученый также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случахъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, иненше грудей и легкихъ вѳбольшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѳвъ, а такожъ взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнѳмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а также найже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Миколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 10—18
W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3.
Противъ наслѣдуванъ заряджуе ся судове слѣдство.

☞ **При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и одѣвчальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѳдъ зарядомъ Іоанникя Гренякя.

Ч. 27. Львовъ, Четверъ 5 (17) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературны додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пів рову . .	9 зр.	на пів року . .	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пів року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламації неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поєдинокє числе коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або єй мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій доносины приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отинка.

☞ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з'єднувати „Дѣлу" якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла".

Вѣдповѣдь правительственного комісаря въ соймѣ на интерпеляції въ справѣ руского языка

въ написяхъ на будынкахъ судовыхъ и властій скарбовыхъ и у внутрѣ тыхъ будынкѣвъ заслугує на те, щобы ся подати дословно. Правит. комісарь гр. Лось вѣдповѣвъ сими словами:

На интерпеляцію, внесену на засѣданю Выс. сойму д. 27 сѣчня с. р. послами Вахянинемъ и товаришами въ справѣ рускихъ написѣвъ на судовыхъ будынкахъ и въ серединѣ тыхъ будынкѣвъ, и на интерпеляцію, внесену на засѣданю Выс. сойму д. 30 грудня 1897 послами о. Небыловцемъ и товаришами въ справѣ такихъ написѣвъ на будынку податкового уряду въ Рожнѣтовѣ, маю честь вѣдповѣсти отсе:

Що-до судовыхъ будынкѣвъ запорядила президія высшого суду краєвого у Львовѣ вже на бажанє, заявлене заступниками рускои народности въ р. 1895, на цѣдставѣ уповажненя міністерства судівництва, рескриптомъ зъ д. 15 падолиста 1895 ч. 10 083 доповненє вывѣсокъ на судовыхъ будынкахъ и таблиць орієнтаційныхъ черезъ доданє написѣвъ въ рускѣмъ языцѣ. Справленє вывѣсокъ въ тѣмъ напрямѣ выконала по бѣльшѣй части у Львовѣ президія высшого краєвого суду, котрому суды надсылали вывѣски до перемальованя. Лише на кѣлькохъ вывѣскахъ меншихъ розмѣрѣвъ, показуючихъ двоголового орла, показало ся умѣщенє напису въ двохъ языкахъ на разъ неможливе. Тымъ самымъ рескриптомъ поручила президія высшого краєвого суду всѣмъ президіямъ колегіальныхъ судѣвъ першои инстанції и начальствамъ повѣтовыхъ судѣвъ всхѣдніои Галичины постарати ся такожь о рускій написы на орієнтаційныхъ таблицяхъ въ серединѣ судовыхъ будынкѣвъ, и то заразъ, коли тую змѣну можна выконати безъ коштѣвъ, а въ противнѣмъ разѣ при нагодѣ вѣдновы таблиць.

Очевидно вѣдносять ся тій розпорядженя такожь до справленя новыхъ таблиць орієнтаційныхъ, споводованыхъ приписами новои процедуры цивільнои и новои инструкціи судовои. Рескриптомъ зъ д. 11 падолиста 1897 ч. 16.142 припоручила такожь президія высшого краєвого суду згаданымъ президіямъ и начальствамъ судѣвъ, щобы зарядили оголошеня годинъ урядованя якъ и евентуального обмеженя тыхъ годинъ на таблицяхъ въ серединѣ судовыхъ будынкѣвъ въ польскѣмъ и рускѣмъ языцѣ. О скѣлько тій запорядженя выконано вповни въ судахъ станиславѣвского округа, о котрыхъ бесѣда въ интерпеляціи, зажадала президія высшого краєвого суду справозданя вѣдъ окружного суду въ Станиславовѣ. Зъ приданого справозданя того суду выходить, що дѣйстно умѣщено на будынку окружного суду въ Станиславовѣ двѣ вывѣски зъ написами тѣлько въ польскѣмъ языцѣ, — а то зъ технічнои конечности, бо на однѣй вывѣсцѣ були стяжки на написы такъ малій и вузкій, що читанє умѣщенє цѣлого напису въ двохъ языкахъ було неможливе. Вывѣска на повѣтовѣмъ судѣ въ Станиславовѣ має такожь и рускій написъ, бо умѣщенє єго було технічно можливе.

Президія высшого суду краєвого у Львовѣ припоручила вже окружному судови въ Станиславовѣ, щобы вывѣску, умѣщену на будынкахъ окружного суду для справъ цивільныхъ и карныхъ прислано до президіи высшого краєвого суду для ихъ перемальованя чи переробленя такъ, щобы и польскій и рускій языкъ въ нихъ увзгляднено.

Дальше выходить изъ справозданя президіи окружного суду въ Станиславовѣ, що для декотрыхъ повѣтовыхъ судѣвъ станиславѣвского округа замовлено написы, оголошеня и т. д. лише въ польскѣмъ языцѣ. Стало ся се безъ вѣдома президента окружного суду и безъ спѣвучасти инструктора радника Лѣхицкого за посередництвомъ пѣдрядного урядника судового, до котрого дотычній начальники повѣтовыхъ судѣвъ удали ся приватно. И въ тѣмъ взглядѣ выдала президія высшого краєвого суду припоручене, щобы запорядженя рескриптѣвъ президіи высшого краєвого суду зъ дня 15 падолиста 1895 ч. 10.083 и зъ дня 11 падолиста 1897 ч. 16.142 рѣшучо выконано въ якъ найкоротшѣмъ часѣ.

Такъ само и що-до будынкѣвъ скарбовыхъ властей президія ц. к. краєвои дирекціи скарбу вже передъ внесенемъ тыхъ интерпеляцій выдала запорядженє, щобы на льокальностяхъ, занятыхъ властями и урядами скарбовыми у всхѣдній части краю умѣщено написы въ обохъ краєвыхъ языкахъ. Въ тыхъ выпадкахъ, де того розпорядженя не выконано, президія ц. к. краєвои дирекціи скарбу въ найблишѣмъ часѣ запорядить, що треба.

— —

Ся вѣдповѣдь правительственного комісаря дає намъ надѣю, що галицкій Русины на рускій земли за рускій кровавій грошъ въ конституційнѣй Австріи дѣждуть ся таки колись рускихъ таблиць и написѣвъ на урядовыхъ будынкахъ и въ серединѣ будынкѣвъ, а дѣждуть ся сего тымъ скорѣйше, чимъ скорѣйше весь загалъ рускій зрозумѣє, що панованє Польщѣ на Руси давно скѣнчилось, що Русь для Руси и що намъ анѣ нѣчого ждати вѣдъ польскои ласки анѣ нема потребы запопадати тои ласки.

Зъ другои стороны при читаню сеи дипльоматичнои вѣдповѣди мимохѣть насувають ся пытаня: Чи тогдѣ, коли нѣмецкій написы замѣнювано на польскій, тежь оглядано ся на те, чи дасть ся тота змѣна выконати безъ коштѣвъ? Адже и тогдѣ жаденъ малярь нѣ бляхарь не выконавъ тои роботы зъ польского патріотизму за дармо! Чи и тогдѣ ждано ажь нагоды, коли треба буде вѣдновляти вывѣску чи таблицю? Чи зважано тогдѣ на такій важній рѣчи, якъ „меншій розмѣры" вывѣски або „мала и вузка стяжка на написъ"? Чи взагалѣ зважавъ тогдѣ хто на „технічній трудности"? Чи и тогдѣ ждало ся терпеливо по кѣлька лѣтъ, поки пѣдвластній „президіи и начальства" будуть ласканій выконати приказъ начальнои власти? Чи и тогдѣ оставлянo „начальникамъ" до волѣ полагоджувати змѣну вывѣсокъ и таблиць „приватно" черезъ „пѣдрядныхъ урядникѣвъ" пѣсля уподобы тыхъ пѣдрядныхъ урядникѣвъ? Чи судовій будынки и бюра с „приватною" власностею панѣвъ начальникѣвъ судовыхъ, щобы они мали „приватно" полагоджувати якій небудь въ нихъ змѣны, а ще жь такій, що вымагають грошей зовсѣмъ не „приватныхъ"? Варто бы такожь знати: чи богато тыхъ „президій и начальствъ" въ рускій части Галичины зволило доси послухати наведеныхъ у вѣдповѣди правительственного комісаря рескриптѣвъ президіи высшого краєвого суду, котра у себе, у своѣй власнѣй хатѣ, не постарала ся доси о выконаня своихъ рескриптѣвъ, пр. въ львѣвскѣмъ карнѣмъ судѣ краєвѣмъ анѣ слѣду жадного напису рускаго? Вкѣнци цѣкава такожь рѣчь: чи на будынку краєвого суду карного у Львовѣ такожь зъ „технічныхъ трудностей" не умѣщено рускаго напису, и то при нагодѣ наѣть вже не вѣдновы а таки новои будовы? Коли зажадає президія высшого краєвого суду справозданя вѣдъ краєвого суду карного у Львовѣ, длячого доси нема нѣгде въ тѣмъ судѣ информаційныхъ таблиць рускихъ? Коли вкѣнци приступить президія ц. к. краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ до выконаня въ своѣй власнѣй хатѣ того запорядженя, яке выдала до пѣдвластныхъ властей скарбовыхъ ще „передъ внесенемъ интерпеляцій"?

Дайте вѣдповѣдь!

Галицкій школы народній въ 1896/7 роцѣ шкѣльнѣмъ на основѣ Справозданя краєвои рады шкѣльнои.

IV. Число шкѣлъ и дѣтей шкѣльныхъ.

Число шкѣлъ чинныхъ и нечинныхъ [т. є. въ котрыхъ за-для браку учителя не вѣдбуває ся наука] досягає 4.161, а лишає ся ще до 1.000 громадъ безъ школы. Але зъ того числа треба вѣдкинути 505 шкѣлъ нечинныхъ, бо такій школы — то млынъ безъ воды, тѣло безъ душѣ, — шкѣлъ чинныхъ лишить ся 3.656.

Найвѣдповѣднѣшимъ въ школы есть повѣтъ лѣсскій; тамъ ледви *що-пята* громада має школу. Правда, що то повѣтъ гѣрскій; але въ захѣдній части краю є такій самій повѣты, а зъ лѣпшими вѣдносинами; видно власть була для тамтыхъ матерію, а тутъ мачухою. На такій повѣты, якъ лѣсскій, повинна краєва рада шкѣльна звертати пильну увагу, зъ цѣлою енергіею форсувати тамъ закладане шкѣлъ и обсаджувати ихъ *найлѣпшими* силами. А тутъ робила власть якъ-разъ противно: поручувала одному инспекторови нагладати два округи, и то такъ просторій, якъ н. пр. Лѣсько и Добромиль, Старемѣсто и Турка, коли тымчасомъ на Мазурахъ такій малесенькій повѣтъ Пільзно мавъ окремого инспектора; та й ще въ такихъ нашихъ повѣтахъ старостують такій Бѣлиньскій et consortes, що радій бы дѣтей зъ школы повыганяти, не то притягнути.

Не въ самѣмъ тѣлько лѣсскѣмъ повѣтѣ такій невѣдрадній вѣдношенны. Въ старо-мѣскѣмъ є 15 шкѣлъ, въ турчаньскѣмъ 14, въ богородчаньскѣмъ 23, въ косѣвскѣмъ 22. Щасливій инспекторы тыхъ повѣтѣвъ! не богато мають клопоту зъ візитаціями...

Найбѣльше число шкѣлъ чинныхъ выказують повѣты: львівскій [околиця] 113, золочѣвскій 98, сокальскій 97, каменецкій 82, рогатиньскій 79, стрыйскій 78, брѣдскій 75, ярославскій, тернопільскій, бобрецкій 74.

Шкѣлъ зъ *выкладовою мовою рускою* есть о *100 менше* якъ шкѣлъ зъ выкладовою мовою польскою, а треба завважити и то, що по мѣстахъ є зъ регулы школы польскій, а въ однѣй такѣй школѣ вчить ся стѣлько дѣтей, що въ пяти школахъ сѣльскихъ. Можна отже сказати, що рускій школы є досыть значній числомъ, але не *якостію*. Примѣръ пояснить се лѣпше. Повѣтъ сокальскій має 71 шкѣлъ рускихъ и 26 [отже три разы менше] польскихъ. 36 шкѣлъ рускихъ було 69 одноклясовыхъ и 2 двоклясовій; зѣ шкѣлъ польскихъ — 17 одноклясовыхъ, 4 двоклясовій, 3 чотироклясовій.

Письмо зъ Сухумъ-Калє.

Вп. Корнило Устіяновичъ, славно-звѣстный нашъ артистъ-маляръ и писатель, перебуваючи теперь у свого брата въ Сухумъ-Калѣ пѣдъ Кавказомъ, написавъ до одного зъ львѣвскихъ Русинѣвъ письмо, зъ котрого мы, за дозволѣмъ адресата, подаємо ось тій цѣкавій уступы о природѣ и людяхъ тои стороны:

Сухумъ-Калє 5. II. 1898.

Зъ-за Чорного моря, зъ-пѣдъ Кавказа, изъ плодовитыхъ берегѣвъ старинної Колхіды кланяюсь до Васъ и до всѣхъ моихъ пріятелѣвъ и знакомыхъ „добрымъ здоровемъ". А приѣхавъ и сюды ще въ мѣсяци жовтни и хотѣвъ бы-мъ побувати въ сѣмъ цѣкавѣмъ краю до весны.

Що за земля! що за люде! Три тысячѣ лѣтъ памятає ихъ исторія и писали про нихъ учений и неучений проходимцѣ... а мы тѣлькы и знаємъ, що ту десь ходили Аргонавты та що Шаміль боровъ ся отчайно зъ Россією.

И не диво. Вѣсти про край сей и люде такъ скупій и такъ порозкиданій по грецкихъ, римскихъ, талліньскихъ, нѣмецкихъ и англійскихъ а найновѣйшими часами и россійскихъ книгахъ, що тѣлько зъ великимъ трудомъ ихъ позбирати можна, и доперва новѣйшій ученій почали весь матеріялъ порядкувати и згрѣбати до копицѣ.

Слухайте! Пятьдесять и два языки на Кавказѣ — пятьдесять и два забитыхъ въ недоступній снѣжній верхи, въ скалисті хребты хѣръ и темній дебры племенъ а про половину ихъ нѣхто навѣрно не може намъ розказати: хто они? зъ-вѣдки и якими судьбами они въ тій страшній вертепы попали?

Россія взяла тій горы вѣсѣмдесять-лѣтною вѣйною и величезными жертвами въ людяхъ и грошехъ. Неимовѣрну крѣпость, оборонювану неимовѣрными лицарями, взяли пятьдесять-лѣтнымъ приступомъ нечуваній витязѣ зъ-надъ Волги, Дону и Днѣпра, — а будь племена кавказскій сполученій въ одну державу, то и тій не покорили-бъ ихъ нѣколи. Безъ всякои організаціи — на котру тѣлько одинъ малый Дагестанъ здобувъ ся въ останныхъ часахъ пѣдъ богатирскимъ муллою Шаміленъ — они свѣдомо ишли на смерть и не просили помилувания, падаючи на гробахъ своихъ предкѣвъ. Якій трудности поборювали вѣйска россійскій, можна судити по однѣмъ изъ премногихъ фактѣвъ, що експедиція генерала Зісермана не перейшла въ двохъ добахъ по верховинѣ Дагестану навѣть и цѣлои милѣ дороги [шість верстъ] и потеряла 49 коней, — а було то вже въ 1850 роцѣ.

Все то я чую вѣдъ Россіянъ и вѣдъ туземцѣвъ; про все те и про многе ще важнѣйше про давнину и про обычаѣ сего края читаю и освѣдомляюсь у Кавказцѣвъ великихъ племенъ, зъ котрыми найду яку-таку можливѣсть порозумѣтись. Цѣкаве, що многій зъ найстаршихъ ту обычаѣвъ стрѣчались ще до недавна и въ нашихъ горахъ. — Маю надѣю, що менѣ удасть ся и путнюю розвѣдку о тѣмъ всѣмъ, що бачу, чую та читаю, написати и тымъ послужити моѣй народности.

. . . . . .

Сухумъ-Калѐ — городокъ хорошій. Пѣдъ соне тепленьке. Ростуть ту по садахъ многій рѣдкій и у насъ невиданій субтропічній дерева и цвѣты. По-при улицѣ ростуть кипарисы и евкаліптусы, а рожѣ цвили ще до 20 лат. грудня пѣдъ одкрытымъ небомъ, въ огородахъ. Пѣдъ одкрытымъ небомъ зимують — якъ я то нынѣ бачивъ — на деревахъ доспѣлій помаранчѣ; однакъ зъ фігъ листе пообпадувало, а пальмы и иншій дерева покрытій соломою — бо ся зима, а именно сѣчень мѣсяць, була такъ остра, що такои не затямили тутейшій жителѣ. Снѣгъ падавъ два разы. Першій разъ 20 чи 25 грудня и лежавъ 3—4 дни, а въ-друге передъ 8 днями, а морозы доходили до 4° Реомїра. Теперь однакъ потеплѣло и здавсь, що буде весна, бо вже и молоденька травиця показуєсь всюды и фіялки та камелія продають на мѣстѣ.

Сухумъ лежить пѣдъ горами не высшими якъ нашъ Высокій замокъ [у Львовѣ]. Однакъ сейчасъ за ними пѣднимає ся другій рядъ до 3.000 стѣпъ по-надъ плесо моря, третій рядъ доходить до 5.000 стѣпъ, на четвертѣмъ и лѣтомъ снѣгъ бувае — его зъ-вѣдси такъ ясно видко, що здавсь до него нема бѣльшь трехъ миль, а самъ хребетъ Кавказа 10.000 стѣпъ высокій, зъ верхами, якъ Ельбрусъ [18.000 стѣпъ] — дванацять до пятнацять миль вѣдъ насъ вѣддаленій и видній доперва зъ широкого моря.

Ту десь недалеко мали бути въ древну давнину и тій протоки, що несли золотый пѣсочокъ, сплавлюваный руномъ овечимъ. Однакъ не знати, чи се правда, хоть и на сѣмъ мѣсци стоявъ ще въ VII-мъ вѣцѣ передъ Христомъ городокъ Діоскурія, заложеный выходцями грецкими зъ Мілету. Городъ розширивсь и прикрасивъ ся за Римлянъ и называвъ ся Севастополісъ, а за Константина Багрянородного звався ся Сатирополісъ. Знакъ тому, що кѣлькома опадами — якъ и всьо ту на Кавказѣ, що тѣлько людска поставила рука — бувъ зруйнованый. А пѣзно-пѣзно по зруйнованю Сатирополя заложили ту Турки крѣпость и прозвали ѐи Сухумъ — а Калѐ означая въ турецкѣмъ языцѣ крѣпость.

Живе ту нарѣдъ всякій: Мінгрельцѣ, Турки, Вѣрмены, Перси, Абхазцѣ, Москалѣ и Украинцѣ, а заходять на заробѣтки и за купецкими дѣлами Имеретины, Грузины, Леггины и иншій племена кавказскій, а такожь и Сирійцѣ. Є и осады Естонѣвъ, Грекѣвъ [много] и Нѣмцѣвъ зъ-пѣдъ Дрогобича. Неодалѣкъ изъ-вѣдси, въ горахъ, лежить и та хороша а пуста ще й до нынѣ — по добровѣльнѣмъ выселеню Абхазцѣвъ дикихъ въ Туреччину — мѣсцевість Цебельда, куды хотѣвъ покѣйный Иванъ Наумовичъ справити еміграцію руску зъ Галичины.

Интеліґенція въ Сухумѣ много. Удержують ся два казина т. є. клюбъ военный и клюбъ городскій — и въ обохъ дають ся часто аматорскій представленя на шпиталь и на бѣдныхъ, котрыхъ ту много, а зборы театральній [зборы = каса, дохѣдъ зъ одного представленя — *Ред.*] приносять за кождый разъ вѣдъ 150 до 200 рублѣвъ brutto. Заѣзджає часами и „малороссійскій" театръ, заѣзджають рбаній цирки и т. под.

Пѣдъ наплывомъ люда стала и земля ту дорожѣти. Россійскій паны, а навѣть одинъ зъ великихъ князѣвъ мають ту свои дачѣ [віллѣ]

Літературно-Науковий Вістник

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства, під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка Белетристика оригінальна і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої. 59

Передплата річна 8 зр., піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр.

1 пятиклясова и 1 шестиклясова. Школы руськ — числячи на одноклясову школу 80 а на двоклясову 150 дѣтей — выховували 5.800 дѣтей; а третя часть школъ польскихъ мала майже таке саме число дѣтей — 5.000, бо то були школы бѣльшеклясовѣ о численнѣй фреквенціи. Въ такъ переважно рускѣмъ повѣтѣ якъ сокальскій [70% Русинѣвъ] *половина* дѣтей выховує ся въ школахъ польскихъ. А що буде за лѣтъ тридцять?

Дѣтей въ вѣцѣ шкѣльнѣмъ було пѣсля конскрипціи зъ 1890 року 920.000, але що не всѣ громады мають школы, тому се число такъ роздѣлено: въ громадахъ, де нѣтнують школы, є 847.995, зъ тыхъ ходить до школы 561.041, не ходить 286.954 дѣтей; — до того въ громадахъ безъ шкѣлъ є 72.000 дѣтей. Зъ того выходить, що въ Галичинѣ ходить до школы 561.041 або 61% а не ходить 358.959 або 39%. — Щобы запевнити тѣй армiи дѣтей науку, треба бы ще 3.589 учителѣвъ [на кождого числю 100 дѣтворы], а таке число учителѣвъ буде — мѣркуючи по теперѣшныхъ обставинахъ — хиба ажь за якихъ 25 лѣтъ.

Навѣть по селахъ, де є школы и учителѣ, значна часть молодежи вѣдтягає ся вѣдъ науки, а цифры сего рода ажь надто характеристичнѣ. Бо якъ пояснити такій случай: въ громадѣ есть школа и учитель, а 60% дѣтворы зъ тои таки громады не ходить до школы? Процентъ дѣтей, що вѣдтягають ся вѣдъ науки, — мимо того що въ селѣ есть школа — выносить н. пр. въ городеньскѣмъ 60%, въ залѣщицкѣмъ 58%, въ косѣвскѣмъ 55%, въ лѣськѣмъ, борщѣвскѣмъ, дрогобицкѣмъ, равскѣмъ, снятиньскѣмъ, збаражскѣмъ по-надъ 50%. Але клясичнымъ повѣтомъ есть турчаньскій. Есть тамъ 14 школъ чинныхъ, 10 учителѣвъ сталыхъ а 9 тымчасовыхъ; въ цѣлѣмъ повѣтѣ ходить до школы 1.081 дѣтей, а що найдивнѣйше: 70% дѣтей має школу въ своѣмъ селѣ, але до неи не заглядає...

Письма зъ Вѣдня.

Вѣдень 15 лютого 1898.

[Політичне положенє. — Славяньска молодѣжь. — Найновѣйшій ферментъ въ партійнѣмъ житю нашои державы. — Нѣмецка праса а Русины.]

Ледви чи зможе конституційна доба нашои державы за послѣднихъ 30 рокѣвъ повеличатись такимъ внутрѣшнымъ заколотомъ, змѣшанѣмъ всякихъ принципѣвъ, яке опанувало умы нинѣшныхъ репрезентантѣвъ австрійскихъ народностій вже вѣдъ конець еры баденѣвскои.

Фатальный польскій Бісмаркъ друливъ у пропасть не тѣлькы свѣй кабінетъ, но и всѣ партіи парляментарнѣ, котрѣ хаотичну борбу зумѣли перенести до соймѣвъ краєвыхъ, чимъ поставили теперѣшный кабінетъ австрійскій въ дуже трудне положенє. Всѣ партіи свѣдомѣ сего, що борба нинѣшна нѣ до чого не доведе — свѣдомѣ и того, що слѣдомъ за боєвымъ ихъ походомъ тагнесь неначе червоною ниткою послѣдокъ застою въ машинѣ конституційнѣй — §. 14. Но въ опозиціи своѣй, въ неуступчивости супротивъ правительства идуть и маляръ Верещагінъ будує собѣ хату также неоддалеки Сухума.

Всьо нинѣ перемѣнилось. Не по золоте руно приѣзджають сюды, а того... щобы ту свое золото принести въ жертву богамъ Кавказа. Я его не маю, не знаю и такои Медеѣ, щобъ менѣ вѣдкрыла скарбону богáту...

. . . . . .

Просивъ мене О... и Д..., щобъ я имъ подавъ вѣстку: коли буду вертати домѣвь? — бо хотять зъѣхатись зо мною де ту пѣдъ Кавказомъ и побачити Чорноморцѣвъ [потомкѣвъ Сѣчовикѣвъ] та Днѣпровѣ пороги. Може и дехто иншій зворохобить ся. Така подорожь для насъ принесла-бъ бѣльше хѣсна, чимъ всѣ паломництва въ Італію...

Корнилъ Н. Устіяновичъ.

——

При нагодѣ умѣщеня повыщого письма Вп. Корнила Устіяновича занотуємо зъ его артистичнои дѣяльности въ послѣднѣмъ часѣ — одно нове дѣло его малярскои кисти. П. Корнило Устіяновичъ вымалювавъ портретъ свого вѣтця бл. п. Николая Устіяновича, знаного скрѣзь на Руси писателя „Николая зъ Николаєва“, ровесника Маркіяна Шашкевича и одного зъ выдатныхъ дѣятелѣвъ въ роцѣ 1848 бмъ.

Портретъ „Николы зъ Николаєва“ — выконаный хорошо вдячнымъ его сыномъ — находить ся у о. Савы Устіяновича въ Головецку за Сколѣмъ. Годилось бы, щобы портретъ той — особливо въ теперѣшнѣй пятьдесятѣй роковины памятныхъ для галицкои Руси подѣй зъ 1848 року — набуло яке товариство руске: чи старшій „Народный Дѣмъ“ або „Галицко-Руска Матиця“ [котрои пок. Никола Устіяновичъ бувъ основателемъ], чи вкінци Наукове товариство имени Шевченка...

Переглядъ політичный.

Nowa Reforma, обговорюючи справу опущеня шлеского сойму ческими и польскими послами, каже, що тѣ послы имовѣрно не вернуть до сойму, поки Нѣмцѣ не дадуть доказѣвъ, що змѣнили свое вороже успособленє до славяньского населеня краю. Бо и чого-жь мали бы — каже — польскій и ческій послы вертати до сойму, котрый зъ горы заповѣдає, що не узнає потребы уладнаня національныхъ вѣдносинъ въ краю? Польске и ческе населенє глядати мусить заспокоєня своихъ потребъ по за соймомъ, бо кождая хвиля, проведена въ такѣмъ соймѣ, була бы ляше стратою часу безъ цѣли. Поляки и Чехи є передовсѣмъ автономісты; але коли ихъ Нѣмцѣ выганяють зъ сойму, то мусять зголошувати ся зъ своими жаданями и домагати ся ихъ сповненя тамъ, де найдуть послухъ и де лишилось имъ поле дѣланя. Нѣмцѣ можуть собѣ легковажити уступленє славяньскихъ послѣвъ зъ шлеского сойму; але незадовго переконають ся, що се буде початкомъ новои еры въ національнѣй борбѣ на Шлеску, котру Нѣмцѣ самѣ легкодушно розбуджують. Поляки и Чехи умѣють числити, а почисливши ся прийдуть до переконанл, що спѣльными силами здобудуть те, чого имъ не хотять дати Нѣмцѣ добровѣльною умовою.

Въ такѣмъ самѣмъ дусѣ пише також краковскій Głos Narodu: Тымъ, що Нѣмцѣ зъ горы вѣдкинули всяке поладнанє національныхъ справъ на Шлеску, самѣ звалили послѣдни мосты, якѣ ихъ лучили зъ славяньскимъ населенѣмъ. Се населенє теперь, коли вѣдкинено его заходы, щобы погодити ся въ соймѣ, буде мусѣло иншою дорогою енергічно доходити своихъ празъ, котрыхъ єму вѣдмавляє ся. При тѣмъ оно мусить найти сильну помѣчь у польского кола и ческого клюбу. Справы шлескѣ мусять вкінци и то незадовго взяти иншій оборотъ, котрый буде вѣдповѣдати національнымъ вѣдносинамъ и обовязуючимъ законамъ. Сего вымагає не тѣлько природне право славяньского населеня Шлеска, але також тактичнѣ взгляды, котрѣ не можуть допустити до довшого панованя такъ вызывающо обявляючои ся нѣмецкои гегемонія въ тѣй нещасній країнѣ. На поладнанє языковои справы на Шлеску въ дорозѣ краєвого законодатства нема що числити; єдинымъ выходомъ є лише поладнанє ви способомъ, поминаючимъ компетенцію ворожого намъ сойму, а такъ вдоволити управненѣ бажаня славяньского населеня. Коло польске чи то его провѣдники повинни безпроволочно дати выразъ тѣй потребѣ и бар. Гавчени выказати конечность скорого забезпеченя языковыхъ правъ славяньского населеня на Шлеску.

Мы щирымъ серцемъ прилучаємо ся до справедливого обуреня обохъ тыхъ дневникѣвъ, а заразомъ обома руками пишемось на выскаканї ними гадки. Для вѣчнои памяти записуємо також, що голосы тѣ выписали мы зъ числѣ обохъ названыхъ краковскихъ дневникѣвъ 35 тыхъ зъ дня 13 с. м. Зазначуємо се длятого, бо немало счудувала насъ выказана въ обохъ тыхъ дневникахъ гадка, що шлескѣ Славяне будуть мусѣли по-за соймомъ, при помочи польского кола и ческого клюбу рады державнои, въ міністерствѣ (по можности певно и въ радѣ державнѣй), у всякѣмъ разѣ у центрального правительства у Вѣдни старати ся о заспокоєня своихъ заперечуваныхъ въ соймѣ правъ! Що—ó?... Тѣ автономісты, що домагають ся розширеня компетенцій соймѣвъ? Тѣ автономісты, що Русинамъ не позволяють доходити у Вѣдни своихъ правъ, цинічно заперечуваныхъ въ соймѣ и брутально топтаныхъ? Тѣ автономісты выбирають ся зъ жаданями своими до Вѣдня?... А якъ то гарно звучить: „Вымагає сего не тѣлько природне право сотокъ тысячѣвъ славяньского населеня, але и тактичнѣ взгляды“! Нема тутъ анѣ згадки про „сущнѣ“ потребы, котрыхъ „сущность“, розумѣє ся, пѣсля власнои уподобы оцѣнюють гегемоны, — тѣлько справедливо каже ся о „природнѣмъ“ правѣ, хочь тѣлько сотокъ тысячѣвъ, а не мілiонѣвъ населеня. Або знову якъ гарно: „Поляки и Чехи умѣють числити, а почисливши ся прийдуть до переконаня, що спѣльными силами здобудуть те, чого имъ не хотять дати Нѣмцѣ добровѣльною угодою“! Переклавши тѣ слова на руску мову, будемо читати: „Русины всякихъ сторонництвъ повинни умѣти числити, а почисливши ся прийдуть до переконаня, що спѣльными силами здобудуть те, чого имъ не хотять дати Поляки по добрѣй воли.“ Се наука, дана намъ Now-ою Reform-ою и Głos-омъ Narodu.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ крадежи въ урядѣ податковѣмъ въ Монастирискахъ** доносять зъ-вѣдтамъ: Якъ вѣдомо, недавно вломили ся до тутешного уряду податкового злодѣї и, дѣставши ся до депозитовои касы тутешного су у, украли зъ нея дорогоцѣнностей и картѣстныхъ паперѣвъ на кѣлька тысячъ зр. Въ першій хвили увязнено яко пѣдозрѣного о тую крадѣжь возьного, однакъ слѣдство, котре веде умысно высланый въ тѣй цѣли наъ Станиславова радникъ судовый Пѣдляшецкій, выказало повну его невинность. Натомѣсть увязнено кѣлькохъ жидѣвъ, котрѣ хотѣли продати у Львовѣ дорогоцѣнности, що походили зъ тои крадежи, и на нихъ звертає ся сильно пѣдозрѣня. Радникъ Пѣдляшецкій выѣхавъ зъ Манастирискъ до Копичинець для переслуханя свѣдкѣвъ и пѣдозрѣныхъ. Здає ся, що згадана крадѣжь есть дѣломъ добре зорганізованои злодѣйскои шайки.

— **Остатный вечеръ зъ танцями** сихъ мясниць буде въ суботу [19 с. м.] въ комнатахъ Рускои Бесѣды у Львовѣ заходомъ товариствъ „Клюбъ Русинокъ“ и „Академічна Громада“. Початокъ о годинѣ 8. Вступъ по 50 кр. вѣдъ особы. Часть доходу призначена на руску Бурсу въ Новѣмъ Санчи. — *Комітетъ.*

— **Убійця о. Ардана** — сынъ дѣдича Гошовскій, засужденый свого часу на кару смерти а потому помилуваный и вѣдставленый яко божевѣльный до Кульпаркова, выйшовъ сими днями зовсѣмъ здоровымъ зъ кульпарковского заведеня и выѣхавъ за границю.

— **Панама въ Жабю.** Мы вже недавно доносили о розслѣдахъ господарки громадскои въ гуцульскѣмъ селѣ Жабю комісією зложеною зъ делегатѣвъ судового и кр ёвого. Отже въ наслѣдокъ выкрытя богато обманьствъ арештовано писаря и касіера громадского.

— **Стіпендійну запомогу** зъ фонду бл. п. Петра Целевича 100 зр. рѣчно продовжавъ совѣтъ „Народного Дому“ на шкѣльный рѣкъ 1897/8-ый Викторови Хилькови, скѣнчившому фільософічный выдѣлъ у Вѣдни, для осягненя степеня доктора фільософіи.

— **Зъ Калуша пишуть намъ:** Податники калускій залягають зъ додатками шкѣльными: 130 зр. за 1895 рѣкъ, 300 зр. за 1896 и около 2.200 зр. за 1897. Цѣлый свѣтъ знає, яка нинѣ нужда мѣжь народомъ, але калуске староство о тѣмъ не хоче знати и середъ найтяжшои нужды поручило своему „вениямінкови“ екзекуторови Цоллєрови [жидови-бляхареви] безпощадно и якъ найскорше постягати залеглости, а за трудъ боніфікує его 10% вѣдъ стягненыхъ сумы. Нема що казати, гойнй паны на чужу кашеню! Якъ намъ обчисляли, блахарь екзекуторъ заробляє денно иногдѣ и 20 зр. людскои кервавицѣ. Нашій независимій послы повинній бы о тѣмъ въ соймѣ сказати слово правды! — *Я. К.*

— **Дальшій адресы признаня послови Т. Окуневскому.**

Зъ Борщева пишуть намъ: Именемъ Русинѣвъ борщѣвского повѣту выслано дня 31. сѣчня 1898 послови Вп. д-рови Окуневскому телеграму слѣдуючого змѣсту:

„Д-ръ Окуневскій, Львовъ, палата соймова. За смѣлый выступъ при дебатѣ адресовѣй, за здемаскованє політичнои облуды, за рѣшучу оборону свободъ конституційныхъ и правъ рѣдного народу засылаємо Вамъ именемъ Русинѣвъ борщѣвского повѣту найглубшу подяку и признанє, а заразомъ заявляємо наше обуреня тымъ рускимъ посламъ, котрѣ заявились за адресою бѣльшости. — Товариство політичне въ Борщевѣ.“

Зъ Старо-мѣского пишуть намъ: Русины старомѣского повѣту, не могучи выразити публично подяки и узнаня послови Т. Окуневскому на вѣчу анѣ навѣть на довѣрочныхъ зборахъ за-для заборонъ ц. к. староства, ба навѣть не могучи при сильно патролюючѣй жандармерії пѣдъ командою п. Вишневского, ц. к. комісаря староства — нѣгде зобратись для пѣдписаня письменного признаня, припоручили пѣдписанымъ выготовити се въ имени цѣлого повѣту. Признанє се звучить:

„Высокоповажаный Пане После! Русины старомѣского повѣту высказують Вамъ за Ваше патріотичне выступленє въ краєвѣмъ соймѣ при адресовѣй дебатѣ цѣлковите признанє и просять Васъ: Заступайте все такъ смѣло и неустрашимо рускій народъ. „А путь нечестивыхъ да погибнеть!“ Рѣвночасно просимо Васъ выступити противъ систематичныхъ заборонъ вѣча въ нашѣмъ повѣтѣ. Резолюцію залучаємо. — Старемѣсто дня 8 лютого 1898. Георгій Гладиловичъ, Григорій Бѣлиньскій, Данилъ Куцѣй, Михайло Зубрицкій, Иванъ Яворскій, Василь Волосяньскій, Дмитро Волосяньскій, Василь Тисовскій, Яковъ Ярема, Ольга Яворска, Зиновія Тополыницка, Емиль Левицкій.“

Зъ Бережанъ пишуть намъ:

Пѣдписаный выдѣлъ політичного товариства „Селяньска Рада въ Бережанахъ“ рѣшивъ на засѣданю дня 28 сѣчня [9 лютого] 1898 высказати посламъ д-рови Окуневскому и Новаковскому, яко одинокимъ правдивымъ заступникамъ народу руского въ Галичинѣ, за ихъ енергічне, неустрашиме и того довѣря, котрымъ ихъ народъ при выборѣ послами надѣливъ, достойне поведенє при дебатѣ соймовѣй надъ адресою до трону — щиру подяку и повне узнаня. — Посламъ Барвѣньскому и его товаришамъ за ихъ эраду пригнетеного руского народа, котрый при тѣй дебатѣ хотѣли своими голосами запродати панующѣй кліцѣ, высказує пѣдписаный выдѣлъ свою погорду. — Вкінци прочимъ посламъ рускимъ, що при тѣй важнѣй для нашого народу дебатѣ опустили соромно свои стано-

виска и замѣсть станути поббчь двохъ тыхъ народно-рускихъ послбвъ, усунули ся вбдъ голосованя — высказуе выдѣлъ свбй жаль. — Вбдъ выдѣлу політ. товариства „Селяньска Рада въ Бережанахъ“ дня 29 сѣчня [10 лютого] 1898. *Ив. Мащак* предсѣдатель, д-ръ *Андрій Чайковскій* секретарь.

— **Політика москвофільскои академічнои молодежи у Вѣдни.** До „Галичанина“ надѣслали сими днями Денисъ Новакъ студентъ медицины и Антбнъ Дошна студентъ правъ въ имени „русско народной молодежи“ письмо такого змѣсту: По напечатаню въ N. fr. Presse зъ д. 8 с. м. вѣдомои заявы руско-украиньскои молодежи въ справѣ ея становища до руху славяньскои академічнои молодежи у Вѣдни „русская“ молодѣжь зббрала ся и рѣшила выслати до N. fr. Presse контръ-заяву, въ котрбй сказано, що „russisch nationale“ молодѣжь годить ся зъ рѣшеньями славяньскихъ студентбвъ зъ дня 7 с. м. и буде зъ ними поступати солідарно. А позаякъ *N.* fr. Presse тои контръ-заявы не помѣстила, то гг. Новакъ и Дошна шлють ея до „Галичанина“, бо южні Славяне — Словѣнцѣ, Хорваты, Сербы и Болгаре обвиняють „русскую“ молодѣжь о „враду славяньского одиодушія“. — На те „Галичанинъ“ зливае головы вѣденьскои „русско“ народнои молодежи холодною водою, даючи ѣй ось-таку науку: „Русско-народна молодѣжь не може стати по сторонѣ Нѣмцѣвъ противъ Чехбвъ, бо тымъ чиномъ она зрадила бы принціпъ славяньскои взаимности. Але зъ другои стороны она не маѣ причины одушевлятись для Чехбвъ, зъ-мѣжь котрыхъ д-ръ Странскій отверто станувъ по сторонѣ виновникбвъ выборчихъ розбоѣвъ сповненыхъ на рускбмъ народѣ въ Галичинѣ, а пос. Горжіца цинічно заявивъ на польскбмъ сеймѣ у Львовѣ, що молодо-Чехи руссофіли лишь длятого, щобы руссофільствомъ страшити правительство и Нѣмцѣвъ, — бо такимъ чиномъ она зрадила бы русско-національнѣ интересы. Зваживши все те, русско народна молодѣжь може безъ обавы зрады славяньскои справы остатись на боцѣ вбдъ борбы Чехбвъ зъ Нѣмцями. Мы певнѣй, що коли бъ члены русско-народнои молодежи були теперь послами парляменту, они певно не станули бы по сторонѣ такихъ Славянъ, якъ гр. Бадені, д ръ Странскій, Горжіца и Д. Абрагамовичъ. Прецѣнь сорочка блища нѣжь кафтанъ, т. є. интересы рускаго народу въ Галичинѣ намъ близшій, нѣжь верховодство Нѣмцѣвъ надъ Чехами або Чехбвъ надъ Нѣмцями.“

— **Тягненє льосбвъ мѣста Станиславова** Дня 15 с. м. выграли: льосъ ч. 21.098 выгравъ 9.000 зр., ч. 6.599 — 600 зр., ч. 474 — 150 зр., ч. 17.845 — 150 зр., по 50 зр. выграли льосы чч.: 11.818, 9.612, 20.703, 13.592, 17.151 и 13.746.

— **Невдячнѣ дѣти.** Онодгы стававъ передъ львбвскимъ судомъ старый селянинъ Іосифъ Канякъ зъ Наварін коло Львова, обжалованый о нбдпалъ. Справа була така: Канякъ господаривъ 36 лѣтъ и доробивъ ся вкбнци власнои хаты и 6 морбвъ поля. Утомленый тяжкою працею цѣлого житя постановивъ собѣ вбдпочати трохи на старбсть и тому здавъ цѣлый свбй маетокъ на дочку и зятя Однакъ невдячнѣ дѣти выгнали старого зъ хаты и примусили его глядати зарббку у чужихъ. Три роки працювавъ Канякъ въ фабрицѣ тіпсу у Львовѣ, а коли ему вже силъ не стало и фабрикантъ вбдправивъ его, вбнъ вернувъ до власнои загороды. Але зять и дочка знбвъ выгнали его и вбнъ мусѣвъ жити жебранымъ хлѣбомъ та ночувати по чужихъ огородахъ. Вкбнци въ найббльшбй роспуцѣ нбдложивъ дня 1 жовтня м. р. огонь нбдъ власну хату и самъ вбддавъ ся въ руки жандармеріи. Его простій здоганя такъ зворушили всѣхъ, що судьѣ приложій одноголосно заперечили его вину, а трибуналъ увбльнивъ его вбдъ вины и кары.

— **Жидбвъ у Франціи** є теперь 71.200 особъ; зъ того 42.000 въ Парижи, 3.000 въ Бордо, 19.000 на всходбмъ пограничю, а прочій розсыпаній скрбзь по Франціи. Всего 71.200 жидбвъ на 38,000.000 мешканцѣвъ Франціи — то цифра дуже маленька и неоденъ, читаючи про заколотъ, якій выкликала у Франціи справа Драйфуса, здаеуе ся, зъ-вбдки у Франціи взявъ ся антісемітизмъ, коли цѣла Франція не маѣ навѣть дѣсятои пайки тои жидовнѣ, що маѣ Галичина. Отже у Франціи рѣчь не въ числѣ жидбвъ, а въ ихъ майнѣ. Движиме майно цѣлои Франціи обчислюють на 80 мілірдбвъ, а зъ того 20 мілірдбвъ, отже четвертина находить ся въ рукахъ жидбвскихъ. Ось що!

— **Въ славныхъ европейскихъ часописяхъ илюстрованыхъ** попадесь вбдъ часу до часу илюстрація представляюча щось зъ нашои Галичины. Такъ Leipziger illustrirte Zeitung умѣстила въ остатнбмъ числѣ илюстрацію Рейхана, представляючу Іорданьске водосвятя у Львовѣ въ хвили, коли митрополитъ Сембратовичъ при кирници въ рынку въ окруженю духовенъства подая осьячену воду намѣстникови кн. Сангушкови и маршалкови гр. Баденьому. Илюстрація видко зроблена зъ фантазіи [при помочи фотографій митрополита, намѣстника и маршалка], бо сего року митрополитъ за-для недуги не святивъ воды на Іорданъ. — Такъ само зъ фантазіи зробивъ недавно рисовникъ илюстрацій до паризскои Illustration, коли подаючи портреты великихъ замѣтнѣйшихъ членбвъ теперѣшного галицкого сойму, подавъ зъ Русинбвъ портретъ Барабаша, котрого сей сесіи въ соймѣ нема...

— **Зъ причины зальзничои катастрофы.** Въ жовтни 1896 р. наѣхали на себе на стаціи Голосковъ коло Коломыѣ два тягаровій поѣзды, при чбмъ погибъ на мѣсци зельзничій кондукторъ Павло Буваѣ. Въ наслѣдокъ того ставали онодгы передъ станиславбвскимъ судомъ три зельзничій функціонарѣ: асистентъ Гвальбертъ Крошиньскій, урядникъ Меч. Водяньскій и зворотничій Ив. Сабатовичъ, обжалований о провину противъ безпечности житя. По переведенбй розправѣ трибуналъ увольнивъ Кропиньского, а засудивъ Воляньского на три мѣсяцѣ звычайного, а Сабатовича на два мѣсяцѣ строгого арешту.

— **П. Ярославъ Грушкевичъ** просить насъ спростувати дотычно справозданя изъ заг. аборбвъ „Просвѣты“ въ 21 ч. „Дѣла“, що: 1) вбнъ не жадавъ вбдчитування листы присутныхъ членбвъ и 2) не казавъ „*треба* поліціи, абы запровадила ладъ“, але сказавъ: „вбдчитане листы на нѣчо не здало ся, бо мимо того нема запоруки, що на зазывъ п. предсѣдателя нечлены дѣйстно усунули ся въ задъ салѣ, *треба бы хиба* поліціи на те, щобы усунула нечленбвъ зъ салѣ; инакше всяке голосованє однененамъ рукъ муснмо вважати за неважне“.

— **На селѣ.** *Господарь* [до жида]: Не бійте ся, Шльомо, пса! Вы-жь знаете, що коли песъ богато гавкае, то не вкусить. — *Шльома:* Та я знаю, але чи вашъ песъ тото знае?

— **Зъ балю.** *А:* Хотѣвъ бы-мъ просити тебе о vis-á-vis... зъ кимъ ты танцюешь? — *Б:* Я? зъ пятьдесятьма тысячами, а ты? — *А:* Я зъ каменицею на два поверхи. — *Б:* знаменито! не ухибимо одинъ другому..

Зъ галицкого сойму.

Вчерашне ранѣшне засѣданє сойму закбичило ся спростованями декотрыхъ послбвъ. Замѣтна була заява п. Гольдмана въ оборонѣ жидбвъ противъ докору п. Щепановского, що галицкій жиды послугують ся закулісовою роботою противъ Полякбвъ и в сторонниками Neue fr. Presse. — Цо промовѣ п. Пініньского, яко генерального справоздавця буджетового, маршалокъ о год. 2-бй и 45 мін. закрывъ засѣданє.

Вечеромъ о годинѣ 8 бй начало ся *вечбрне засѣдана.* Приступлено до спеціальнои дебаты надъ поодинокими позиціями буджету.

Рубрики I—VII. принятo безъ дебаты.

При VII. рубрицѣ промовивъ насамперед п. Водзицкій за пбдвысшенемъ квоты 1500 на 2000 зр. на историчнѣ дослѣды въ архівѣ ватиканьскбмъ, платнѣ на руки краквскои академіи наукъ. Внесенє се пбдперли пп. Цоль и Барвѣньскій [сей заявивъ, що тѣ дослѣды важнѣ и для Русинбвъ] и пбдвысшене ухвалено.

П. Бернадзіковскій зажадавъ ббльшихъ субвенцій для „Соколбвъ“ на провінціи, а п. Кремпа зниженя запомоги для интернатбвъ. П. Мілянъ жалувавъ ся на примусъ интернатовый въ семинаріи учительскбй въ Перемышли, а пп. Бобжиньскій и Пашковскій выказували потребу и користи зъ интернатбвъ, бо они хоронять молодѣжь вбдъ нужды моральнои и матеріяльнои. — На внесенє посла Краньского справу интернату для кандидатбвъ учительскои семинаріи въ Сокали вбдослано до выдѣлу краевого.

Надъ рубрикою VII позиція 101: Запомога товариству „Просвѣта“ 3000 зр. вывязала ся широка дискусія, котра дала нагоду Русинамъ переконатись о „zbratanin się dwóch pokrewnych narodów“. Першій забравъ слово п Целецкій [зъ бучацкого сѣльского округа] и представивъ дѣланя „Просвѣты“ яко шовіністичне и пбдбурююче противъ Полякбвъ. Шовінізмомъ и пбдбурюваньемъ дышуть всѣ выдання „Просвѣты“, а на „доказъ“ вбдчитавъ одно мѣсце зъ книжочки пбдъ заг. „Богданъ Хмельницкій“, де сказано, що Турки и Татаре обходили ся зъ Русинами лагбднѣйше нѣжь Поляки, а польска неволя була страшнѣйша вбдъ всего [то бувъ цитатъ зъ сучасного писателя Поляка. — *Ред.*] а опбсля ще урывокъ зъ якоись книжочки, де сказано, що Поляки за часбвъ Польщѣ допгали Русинбвъ, а теперь дочекали ся того самого вбдъ Москалѣвъ. Вбдчитавши тѣ уступы бесѣдникъ накинувъ ся на „Просвѣту“. Такій выданя пропагують се редъ селянъ страшну ненависть до панбвъ. Поляки чують ся обижеными порбваняемъ зъ Гурками и Татарами та высказомъ, що народъ польскій подоптаный Москалями. Треба вже разъ скинути маску зъ очей и дивитись на справу чистыми очима. Отже поставивъ внесенє, *щобы соймъ не давъ „Просвѣтѣ“ нѣякои запомоги!*

Другій забравъ голосъ п. Водзицкій и показавъ ся трохи „ласкавѣйшимъ“ для „Просвѣты“. Зъ огляду на те, що не всѣ книжочки „Просвѣты“ дышуть тымъ духомъ, але в такожь и добрѣ, и зъ огляду, що соймъ поробивъ и такъ деякій застереженя що-до выплаты субвенцій „Просвѣтѣ“, то для сойму выстане „wyrazić nasze niezadowolenie“ и *зменшити запомогу на половину т. є. на 1.500 зр.*

П. Меруновичъ звернувъ увагу сойму що въ сѣй справѣ годѣ такъ поступити, якъ хотятъ передбесѣдники. Выначену суму 3.000 зр. треба „Просвѣтѣ“ дати, бо инакше выкличе ся мѣжь Русинами велике негодованє и розъярене, а тогдѣ появить ся ще ббльше такихъ тенденцій противъ Полякбвъ.

П. Барвѣньскій пбдперъ п. Меруновича. Зъ кблькохъ урывкбвъ годѣ судити о загальнбй дѣяльности товариства. И вбнъ [бесѣдникъ] есть членомъ „Просвѣты“ и выдавъ исторію рускаго народу накладомъ товариства. Вбнъ знае духа, якимъ товариство жие; — „може теперь де що змѣнило ся [!], але годѣ кидати каменемъ на всю дѣяльность товариства“. На способъ п. Целецкого можна бы повырывати урывки и зъ Пісьма святого та толкувати на сабѣ ладъ.

По промовѣ ще п. Абрагамовича, котрый звернувъ увагу, що прецѣнь субвенція для „Просвѣты“ вбддана до розпорядимости выдѣлу краевого и треба лишь попросити выдѣлъ, щобы звернувъ бачнѣйшу увагу на ея выдавництва, — забравъ знбвъ слово п. Целецкій супротивъ всѣхъ передбесѣдникбвъ и съ емфазою кликнувъ: „Чи вже нема оборони противъ такихъ нападбвъ Русинбвъ на польску народность?“ Мы имъ ухвалили гімназію въ Тернополи; чи ще имъ не досыть? П. Барвѣньского бесѣдникъ знае, знае его гармонѣйный настрбй „w duchu pojednawczym“. Узнае рацію внесеня п. Абрагамовича, але не можна вѣрити, щобы выданя „Просвѣты“ були въ тбй мысли ведений, якъ думае Абрагамовичъ. Длятого не дати субвенціи, а коли выдани товариства поведуть ся въ „duchu pojednawczym“, то соймъ нехай на слѣдуючій рбкъ ухвалить подвбйну запомогу.

П. Вахнянинъ, начеркнувши коротко исторію „Просвѣты“ и соймовыхъ субвенцій, указавъ на заслугу „Просвѣты“ — кблькасотъ книжочокъ товариства, на читальнѣ, крамницѣ и т. и. Може теперь „Просвѣта“ збйшла на невластивѣ торы, але се вина выдѣлу, а не цѣлого товариства, може вина выдѣлу и авторбвъ книжочокъ, а може и то, що теперь тамъ иншій вѣтеръ вѣе [?]. Кликнувши, що запомогу призначену „Просвѣтѣ“, полишено до розпорядимости выдѣлу краевого, повинна выстати; а що справа ся обходить цѣлый народъ, а не выдѣлъ товариства, длятого не рефлектувати на него або на авторбвъ такихъ книжочокъ, але дати запомогу.

П. Чайковскій зъ Перемышля звернувъ ся до мовы п. Барвѣньского и каже, що кождe вбдозване п. Барвѣньского выкликуе въ палатѣ симпатію и прихильность, але мимо того въ справѣ „Просвѣты“ не годить ся зъ нимъ. Читальнѣ „Просвѣты“ [inde irae. — *Ред.*] то осередки для ширеня ненависти, „burzeń i wichrzeń“, а навѣть про то деморалізація. Бесѣдникъ, звертаючись въ сторону рускаго кдюбу, кличе: „Przyznacie sami, że stanowisko wasze byłoby silniejsze, gdyby nie te czytelnie!“ Все зло, цѣла борба и провокаціи выходять зъ тыхъ читалень. Вкбнци насолили добре „Просвѣтѣ“ и народному рухови політичному, бесѣдникъ поставивъ внесенє, щобы выдѣлъ краевый добре розслѣдивъ выдавництва товариства, а *коли достереже, що тамъ в тенденціи ненависти и ворожи, нехай вбдмовить выплату запомоги.*

П. Савчакъ ставъ въ оборонѣ „Просвѣты“. Книжочка наведена п. Целецкимъ трактуе справу упадку Польщѣ, а причины сего загально знанѣ: самоволи, межиусобицѣ и козацтво. Въ книжочкахъ змѣсту истроричного годѣ змѣняти факты. Коли може закрало ся що тенденційного, то хиба черезъ недоглядъ выдѣлу або злу маніпуляцію. Въ буджетѣ нербвномѣрно трактуе ся субвенціи для обохъ народностій; на вандрбвного учителя нѣчого „Просвѣтѣ“ не удѣлено.

Пбдъ конецъ сеи оживленои дискусіи забирае слово Ен. Чеховичъ. Пбднѣсши заслуги „Просвѣты“ для народу, застерѣгъ, що може и в якій тенденційній книжочки, зъ котрыми и вбнъ не годить ся, але годѣ за одне-друге осудити цѣлу довголѣтну дѣяльность товариства. Застереженє выплаты запомоги выдѣломъ краевымъ дае запоруку мирного веденя выдавництвъ товариства въ будучности — и бесѣдникъ [Ен. Чеховичъ] самъ доложить стараня, щобы выдавництва „Просвѣты“ не були редагований въ напрямѣ тенденційнбмъ, и длятого просить п. Целецкого, щобы цофнувъ свое внесенє.

П. Целецкій, покликавшись на попереднихъ бесѣдникбвъ, котрй подѣлили его погляды на дѣяльность „Просвѣты“, бо-жь самъ п. Вахнянинъ сказавъ, що тамъ теперь иншій вѣтеръ вѣе а п. Чайковскій показавъ деморалізуючій вплывъ читалень „Просвѣты“ на народъ, ще ббльше утвердивъ ся въ переконаню конечности вбдмовы запомоги „Просвѣтѣ“. Але обѣцянка Ен. Чеховича, що самъ вглянe въ тую справу, наповнила бесѣдника надѣею, що товариство збйде зъ манбвцѣвъ на добру дорогу, и длятого цофае свое внесенє, а приключае ся до внесеня п. Чайковского. — Потбмъ и пос. Водзицкій заявивъ, що по обѣцянцѣ Ен. Чеховича цофае свое внесенє.

По промовѣ п. Пашковского ухвалено внесенє п. Чайковского и тымъ порѣшено справу субвенціи „Просвѣтѣ“.

Въ дальшбй дискусіи надъ рубриками буджетовыми п. Барвѣньскій внѣсъ, щобы выдѣлъ краевый вставивъ въ буджетъ на 1899 рбкъ 750 зр. на нагороды за конкурсовій працѣ театральній рускій, и се ухвалено.

При рубрицѣ IX. „кватерункове жандармеріи“ забравъ слово п. Окуневскій и пбднѣсъ надужитя, якихъ допуская ся жандармерія, згадавъ про кровавій выборы до рады державнои, про знане поведеня жандармеріи въ Борщѣщинѣ и въ иншихъ повѣтахъ, илюструвавъ тѣ надужитя фактами и внѣсъ резолюцію, щобы правительство не уживало жандармеріи до выборбвъ. Розумѣе ся, резолюцію сесю ббльшбсть сойму вбдкинула.

Потбмъ, о пбвночи, маршалокъ закрывъ засѣданє.

— —

Нинѣ на ранѣшнбмъ засѣданю сойму „перемолочено“ цѣлый буджетъ. Третє читанє буджету вбдбуде ся завтра. Зъ послбвъ Русинбвъ нѣхто нинѣ не забиравъ голосу.

Вѣсти зъ Епархіи Львбвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 24 н. ст. марта 1898 розписана парохія Ратище дек. залозецкого, зъ тымъ, що одержавшій на тую парохію презенту маѣ выставити декларацію, що не буде противитись вбдлученю вбдъ Ратища прилученои Чистоподы. — Презенту на парохію Качанбвка дбставъ о. Евстахій Нижанковскій. — О. Теодоръ Дзьоба, бувшій завѣдатель Лѣсовичъ, дбставъ сотрудництво зъ правомъ духовнои управы въ Монастирци. — О. Иларій Медиьскій, сотрудникъ Ратища, дбставъ завѣдательство тамъ-же. — Правительство асигнувало плату на одинъ рбкъ для прив. сотрудника въ Побужанахъ. — Въ дбмъ пресвитерскій принятѣ: Волод. Гургула, Алекс Коренець, Иванъ Брикович, Людвикъ Савицкій, Ник. Рицарь, Едвардъ Косановскій, Григ. Панчишинъ, Вільгельмъ Белкотъ, Алекс. Григорович, Петро Кордуба, Лука Захаріясевичъ, Мих. Горчинскій, Іос. Застирець, Иванъ Потопникъ, Андр. Возняк, Вас. Кушнѣръ, Савинъ Дурбакъ, Анг. Котецкій, Ем. Целевичъ и Мих. Левицкій.

Наука, штука и література.

— Новый зббрникъ поезій Ивана Франка п. заг. **„Мій ізмарагд“** выйшовъ сими днями зъ друкарнѣ Ст. Манецкого и Сп. накладомъ львбвскои „Академічнои Громады“ [чистый дохбдъ призначеный на ей фондъ запомоговый] и се товариство [рынокъ ч. 10] продае примѣрникъ въ хорошбй оправѣ полотняной зъ позолочуваными вытисками по 1 зр. 20 кр. безъ пересылки а по 1 зр. 40 кр. зъ рекомандованою пересылкою. Выданє дуже гарне, чистенькій друкъ на красибмъ паперѣ, 174 сторбнъ 16-ки.

— **Зъ Вѣдня** пишуть намъ: Въ „Дѣлѣ“ въ числѣ зъ дня 18 мая 1897 р. була въ Новинкахъ звѣстка, що о. Адальбертъ Андерль, лат. сотрудникъ при церкви св. Іосифа у Вѣдни [II, Taborstrasse 19], выдавши дѣльце „Zehnsprachiges Krankenbuch“, поминувъ нашу малоруску мову. И дѣйстно, о. Андерль признавъ, що зле зробивъ, и удавъ ся до мене, абы я перевѣвъ на языкъ рускій высше згадане дѣльце. Оно вже переведене, Ординаріятомъ львбвскимъ пбдъ датою 25 сѣчня 1898 ч. 594 апробоване и теперь друкуе ся. Прошу отже се въ „Дѣлѣ“ помѣстити, а всѣ иншій часописи звблять се повторити. — *В. Панькбвъ.*

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ концепістбвъ намѣстництва: Ив. Маевского, Володис. Коваликовского, Іосифа Дністраньского, Волод. Гошарда, Жигм. Кречмера, Адольфа Страньского, Ромуальда Стан. Ноеля, д ра Здисл. Вавравша, д-ра Володисл, Людв. Подчаского и Романа Прокоповича комісарами повѣтовыми. — Міністерство торговлѣ именувало адъюнктбвъ будбвництва Володисл. Гадомского въ Станиславовѣ и Леоп. Кона у Львовѣ инжінерами для технічнои служby дирекціи почтъ и телеграфбвъ. — Секретарь намѣстництва Жигмонтъ Петрускій именованыя старостою, а комѣсарѣ повѣтовѣ Генрикъ Морстинъ и Володиславъ Михаловскій секретарями намѣстництва у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекція почтъ и телеграфбвъ перенесла почтового контрольора Кар. Лукасевича зъ Ярослава до Львова, почтового офіціяла Іос. Каптуркевича зъ Бохнѣ и асистентбвъ почтовыхъ Вікт. Балога зъ Станиславова и Іос. Лапского зъ Кракова всѣхъ до Львова.

— **Вбдзначеня.** Цѣсарь надавъ радникови намѣстництва у Львовѣ Леопольдови Моравецови титулъ и характеръ радника двору.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 17 лютого. N. Wien. Journal доносить, що скликане рады державнои вбдложено на початокъ цвѣтня. Бар. Гавчъ гадае ще конферувати зъ провбдниками сторонництвъ; зъ оголошенемъ новыхъ розпоряджень языковыхъ зволѣкае, бо боить ся опозиціи такъ ческои якъ и нѣмецкои.

Президентомъ англобанку выбрано бувшого міністра торговлѣ Глянца (отже таки не д-ра Бѣлиньского).

Тутешнѣ дневники доносять, що на мѣсце спенсіонованого Фрайберґа маѣ бути именованый міністеріяльный радникъ Гавеншільдъ Баверъ управителемъ канцелярія президіи рады міністрбвъ.

Градецъ 17 лютого. П. Децко вбдчитавъ въ соймѣ свою интерпеляцію по словѣньски; нѣмецкій послы выйшли зъ салѣ и вернули ажь по вбдчитаню интерпеляціи. П. Рокитанскій мотивувавъ внесенє на знесенє пражскои заборони ношеня вбзнакъ буршѣвскихъ. Намѣстникъ Бакегемъ заявивъ, що не маѣ права выдавати суду о розпорядженяхъ, выданыхъ властями въ иншбмъ краю коронибмъ, врешть покликавъ ся на розпорядженя міністра, выданыхъ въ тбй справѣ, котрй зъ одной стороны не показують неприхильности до высшихъ школъ анѣ до академікбвъ, а зъ другои стороны повинній охоронити повагу уряду и академічныхъ властей. Внесенє Рокитанского вбдослано до комісіи.

Будапештъ 17 лютого. На интерпеляцію въ справѣ ревізій, якій послѣдными часами вбдбули ся у будапештеньскихъ соціялістбвъ, сказавъ міністеръ внутрѣшныхъ справъ, що поліція переконала ся, що аґрарно-соціялістичный рухъ, въ саболтскбмъ комітатѣ, в наслѣдкомъ аґітаціи будапештеньскихъ соціялістбвъ. Є то рухъ выкликаный не нуждею, а тайными аґентами. Міністеръ пояснивъ, що выникови заряджена потрѣбній були для охороны житя величезного числа громадянъ.

Римъ 17. лютого. На службѣ Божій, правленбй папою въ церкви св. Петра появило ся кблькадесять студентбвъ и повитали папу окликомъ: „Нехай жие папа-король! Ректоръ за те звернувъ ся до студентбвъ зъ острымъ упбмненемъ. Вчера знбвъ кблькасотъ студентбвъ уладило демонстрацію противъ папы на могилѣ Джордана Бруна, высказуючи въ палкихъ промовахъ свои вольнодумнѣ погляды. При тбмъ згадано за жертву пересуду, за Золю, пбднимаючи окліки въ его честь.

Мастъ кавказка на вôдмороженє. Средство се, спорадженє пôсля рецепты припорученом и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Снôѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдмороженя. Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 108—?

Наука, штука и література.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 176-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Der Protest des Magens. Vom italienischen Deputirten Dr. Napoleone Colajanni. — Die Verwelschung Tirols. Von Dr. Edgar Hülse. — Das Ende des Maschienenbauerstrikes in England. Von Sidney Webb. — Etwas vom Teufel Von Robert Davidsohn. — Moderne Farbenlehren. Von Ernst Gystrow. — Hermann Grimm. Von Willy Pastor. — Wiener Köpfe. Von Stefan Grossmann. — Freiwild. Von Alfred Gold. — Burgtheater. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Ideen. Von Multatuli.

Передплату на сей тыжденникъ чвертрôчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Надосланє

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. I. у ЛЬВОВѢ.

На цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляровъ, двікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе сімметричныхъ дивôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно. 4166

Адреса: Оптикъ Копернициій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

КЛЬОЗЕТЫ комнатній по зн. 8·50, 17·—, 27.—, и 80·—, Ваны довгй по зр. 15·— и 16 - насѣдовй по зр. 6 и 7·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Торговля рѣчей церковныхъ

ТЕОДОРА СТАХЕВИЧА

въ Станиславовѣ

пошукуе ученика (практиканта) до торговлѣ зъ укôнченою 3-ою або 4-ою клясою гімназіяльною або реальною. — *Сироты по священникахъ мають першенство.* Близшй условія въ тôй торговли. 22 7—0

Против сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на колôръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дрогеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НОВОСТИ на СУКНѢ

дамскій

поручае магазинъ 2

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

Подяка.

Дванайцять лѣтъ тому а здавсь намъ мовь-бы те вчора було, вôдпровадили мы на вѣчный спочинокъ нашу дорогу, любу, сердечну и щиру Русинку — Матерь нашу Теодосію, а теперь знôвъ зъ волѣ Всевышного биля могилы покôйнои неньки нашои усыпана свѣжа могила, що вкрыла нашого дорогого Вôтця Данила. Смутокъ и бôль тисне наше серце по утра ѳ Найдорожшихъ намъ по Бозѣ; но вѣра свята и спôвчуте добрыхъ людей стали намъ вôдрадою въ нашôмъ тяжкôмъ горю.

Почуваемо ся проте до обовязку зложити щиру прилюдну подяку Высокопреподобнымъ Отцямъ: Миронови Подолиньскому и Іоану Войтовичу, крилошанамъ Капітулы перемышльскои, Впр. Отцю Іоану Лѣщиньскому декану зъ Команчи за послѣдну прислугу нашому покôйному Вôтцеви. — Рôвно жь сердечно дякуемо Преп. О. Симеонови Колодѣвни, пароху зъ Волѣ Миговои зъ родиною и О. Мирону Лазоришакови зъ Чашина за перши слова потѣхи. — Рôвно-жь сердечно дякуемо ОО. Генриху Полянъскому и Ром ну Чайковскому за слова пращальнй, а о. В. Полошиновичу за трогаюче слово надгробне. 60 1—1

Вôйньци дякуемо сердечно всѣмъ Конденанальнымъ братамъ, Всч. Духовеньству деканата Яслиского за участь въ Богослуженяхъ и въ обрядѣ похоронномъ, всѣмъ Своякамъ, Знакомымъ, честному Братству церковному, Парохіянамъ и всѣмъ замѣсцевымъ, що сопровадзали нашого дорогого Вôтця на вѣчный спочинокъ.

Всѣмъ Вамъ, сердечнй Други, щире спаси-Бôгъ!

Атанасій Котис сынъ зъ женою Оленою и дѣтьми Евгенію, Омеляномъ, Константиномъ, Ольгою и Володимиром, — *Софія Чайковска* донька, Володимиръ Чайковскій зять, зъ дѣтьми Омеляномъ, Ольгою и Теодосію, — *Павлина Котис* сынова зъ дѣтьми Теофілею, Олексою, Володимиремъ, Даниломъ, Стефанією и Теодосію.

Клиентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвск. університету

поручае

своє переплетниче и ґалянтерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 9. 366

Пôдоймае ся всяких роботъ, особливо переплету: Служебникôвъ, Евангелій, Молитовникôвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Адольфъ Камель

Львôвъ, Ринокъ ч. 39.

выключне заступництво на Львôвъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковôй.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно сьвалисте и гидравлѣчне, выробы цементовй и штайнґутовй огнетревалу папу дахову, асфальтовй плыты изоляційнй, дестильованну смолу вуглеву карболінсумъ, якъ такожъ взагалѣ всякй матеріялы будôвляний — заручуючи за их доброту.

Предприемство роботъ бетонових и крыта дахôвъ дахôвкою, лурком и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 21—?

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артыстъ-малярь

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимае рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ Побôльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Рôкъ заснованя 1992

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и единоке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Кн. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скоть, господарскй знаряды, збôже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкôдъ огневыхъ.

„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рôкъ своеи дѣяльности зъ збôльшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачений шкôды до кôнця 1897 року 130 100 зр. 42 кр.

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованй, условя обезпечень користнй, а шкôды ліквідуютъ ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краевый при пожичнахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшй условя, представляе своими значными фондами найбôльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоварышене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнй* за интабуляцію або порукою двохъ вôдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вôдъ членôвъ и третихъ осôбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выноси 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дôстати може тôлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информація удѣляе Дирекція листовно. 34 3—25

Зголошеня о удѣленя агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентôвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львôвъ, ринокъ ч. 10. (дôмъ „Просвѣты“.)

Информація и посередництво до заключеня обезпеченъ житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Пожички для членôвъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ

и

выльосованй цѣнній папиры

выплачуе

безъ потрученя провізіи або коштôвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.

374 [1]

Памиушки по 4 кр. знанй зъ доброты, чотири разы денно свѣжй, мармоляда до памиушкôвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякй замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ гімназія] ул. Баторія 32. 51 5—16

Однока торговля зъ мясомъ на весь Львôвъ

ВôДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручае мясо:

волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣкане мясо.

ЮСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львôвъ Ринокъ ч 8.

41 6—24

Гарцкй канарки

самцѣ

добрй спѣваки и до приховку, по 7 марокъ за штуку, 3 штуки 18 м., 6 штукъ 34 м. Самочки по 2 м. За послѣплатою, ґарантуе ся за живу посылку.

Julius Häger,

St. Andreasberg (Harz.)

УЧИТЕЛЬ органъ рускаго товариства педаґоґичного дватыждневникъ педаґоґично-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр. на пôвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [низшого о 36 минут від часу львівского].

поїзд посп.	поїзд особ.	до Львова — приходять о	поїзд посп.	поїзд особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск головного двірця
3.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Нічні				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Нічні**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з окімком понеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
2.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
3.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 минут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одпôвѣдальнй редактôръ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянъского. Зъ друкарнѣ Института Оссолінѣйского, пôдъ зарядомъ Іоанна Гренёва.

Ч. 28. Львовъ, Пятница 6 (18) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославѣ Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пів рóку . . 8 зр.
на чверть рóку . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 55 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодинокє чесло коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та з вдячности „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Вѣче въ Станиславовѣ.

Якъ то вже була згадка — вѣче повѣтове въ Станиславовѣ, що вѣдбуло ся тамъ дня 10. лютого с. р., прибрало розмѣры вѣча всенародного, бо обширна сала театральна була по всѣхъ усюдахъ биткомъ заповнена. Видно, народъ зачинає що-разъ лѣпше понимати потребу орґанізації якъ въ політичнѣмъ такъ и економічнѣмъ взглядѣ. И рефератовъ, котрі власне о тѣмъ розправляли, слухали всѣ зъ великою увагою и такъ обзнакомили ся зъ предметами трактоваными въ рефератахъ, выголошеныхъ вычерпуючо и згѣдно зъ гадками людей, що вѣчевикамъ справдѣ не було потребы забирати слово, и они лишь одобрювали справедливі выводы и погляды референтовъ.

Наше справоздане зъ сего вѣча починаємо політичнымъ рефератомъ д-ра Евгена Левицкого.

Референтъ вказавъ передовсѣмъ на велику вагу знання справъ публичныхъ для масъ народныхъ. Вѣдъ часу, якъ настала конституція, політика здемократизувалась и стала ся боротьбою интересовъ поодинокихъ групъ и національностій, боротьбою, котрой судьба спочивае выключно въ рукахъ самой суспѣльности.

Опѣсля перейшовъ до внутрѣшного положенія въ Австрії и пояснивъ популярно всѣ перепетії послѣдной внутрѣшной кризы вѣдъ часу звѣстныхъ ордонансовъ языковыхъ аж до послѣдного часу. Ситуація — мовивъ референтъ — стала ся дуже поважною, а для тыхъ, що хотѣли бы правильного розвою державы, став на порядку дневнѣмъ передовсѣмъ питанє: де гладѣти причинъ теперѣшныхъ роздорѣвъ.

Сі причины сточивають, по думцѣ референта, въ політичнѣй орґанізації державы. Австрія не є краємъ одноцѣльнымъ по національности, але сполученемъ рѣзныхъ народностей, котрі ведуть зъ собою безнастанну боротьбу о свои політичні права. При такѣмъ складѣ людности и держава повинна бути вѣдповѣдно зорґанізована, бо народности тѣ мають спѣльні интереси політичні, культурні и економічні, то и заходить потреба централізації — удержанє спѣльного тѣла законодатного и спѣльныхъ властій центральныхъ, — по-за тымъ однакъ повинна бути держава упорядкована *на основѣ автономіи національной*, т. є. на сполученю кождой народности въ окремій території зъ осѣбными соймами и властями краєвыми. [*Славно! славно!*]

На жаль — казавъ дальше референтъ — державу нашу збудовано не на сѣй натуральнѣй основѣ, але на основѣ цѣлкомъ штучного подѣлу території державной на краї, и въ тѣмъ власне лежить причина всѣхъ внутрѣшныхъ роздорѣвъ и теперѣшной кризы. На соймѣ въ Кромеріжи [1849 р.] станули були репрезентанты народовъ австрійскихъ на становиску посереднѣмъ: для цѣлой державы установлено парляментъ, для краєвъ соймы краєвій, а для меншостій національныхъ въ поодинокихъ краяхъ соймы окружній зъ окружными начальниками. Опѣсля, въ часы абсолютизму, правительство пѣшло було ще дальше и старало ся перевести подѣлъ адміністраційный выключно на основѣ національной, — однакъ сей задачѣ правительство не вспѣло на жаль перевести, бо Австрія побита въ вѣйнѣ італіяньскѣй и прускѣй стратила внутрѣшну силу и власть державна капітулювала на рѣчь пануючихъ сильнѣйшихъ національностій: Поляковъ, Мадяровъ та Нѣмцевъ. А тотѣй перевели орґанізацію державы на свою користь. По кампанії італіяньскѣй выдано патентъ зъ 26 лютого 1861 р., котрымъ потворено статутами краєвыми осѣбній ненатуральній краї, а по кампанії прускѣй наступили законы основній зъ 27 грудня 1867, котрыми довершено несправедливость въ той способѣ, що Мадярамъ вѣдступлено Угорщину а въ Австрії уґрунтовано по-надъ головами меншостій національныхъ панованє Нѣмцевъ и Поляковъ.

Въ тѣмъ и лежать причины безнастанныхъ роздорѣвъ и тяглои внутрѣшной кризы. Черезъ подѣлъ на краї потворено території зъ перевагою одной національности надъ другою, а черезъ те сі краї сталисъ клѣтками, въ котрыхъ одна національность душить другу, маючи въ своихъ рукахъ не лишь законодатство краєве, але и екзекутиву [*Славно!*]. А що борючій ся елєменты переносять опѣсля свои сторы на грунтъ парляментарный, то очевидно, що власне подѣлъ на краї є одиною причиною, що машина державна стала, а парлямент мусѣвъ бути замкненый. [*Так є!*]

Якъ же-жъ выйти зъ сего сумного положенія? — На се питанє референтъ пояснивъ заходы польскои бѣльшости и польского сойму за-для розширенія автономіи краєвои. Поляки въ своѣй адресѣ домагають ся властиво двохъ справъ: *розширенія компетенції сойму*, а пѣдъ тымъ розумѣють посередній выборы до парламенту, и *розширенє власти адміністрації краєвои*, а пѣдъ тымъ розумѣють одвѣчальность намѣстника передъ соймомъ. Все инше, що говорять про переведенє справедливости національной и суспѣльной, се бляґа для заманеня наївныхъ. А чимъ бы було переведенє такихъ жадань сойму польского? Було бы цѣлкомъ витымъ вызволенемъ Поляковъ а властиво пануючои кліки вѣдъ власти державной на поли законодатства и адміністрації. Коли-жъ бы щось подѣбного стало ся, то мы, Русины, хиба не мали бы що бѣльше тутъ робити. Мы вже теперь позбавлені всякого вплыву на хѣдъ справъ публичныхъ, а зъ розширенемъ панованя всякихъ Дѣдушицкихъ и т. п. мы стали-бъ ся хиба гновомъ для польскои цівілізації. [*Славно! славно!*]

Для насъ — казавъ референтъ дальше — адреса сойму польского є вырокомъ смерти національной [*Так є!*], але той вырокъ — хочь голосувало за нимъ пять ренеґатовъ, представителѣвъ жандармерії и старостовъ [*Славно!*] — нѣколи не стане ся правосильнымъ и нѣколи не буде выконаный. А се зъ двохъ причинъ:

Разъ длятого, що до розширенія автономіи краєвои не допустять и не можуть допустити сферы правлячій, котрі вже зъ дуалізмомъ мають клопѣтъ, а що-жъ доперва, коли-бы такихъ державокъ мало бути кѣлька, а кожда зъ нихъ вела бы політику на свою руку? А змаганє таке, яке высказали Поляки въ своѣмъ соймѣ, є власне нѣчимъ инпимъ, якъ будованемъ окремыхъ державъ на рунахъ Австрії. Коли подѣлъ на краї є причиною злидневъ, то розширенє автономіи сихъ краєвъ було-бъ немовь додаваньемъ ще бѣльше отруї до затроєного вже орґанізму. Політика автономістовъ — се політика антиавстрійска и она тому й не осущить ся.

По друге — вырокъ смерти для насъ высказаный въ адресѣ соймовой не буде нѣколи переведеный зъ тои причины, що мы того не хочемо! *[Довгій оплески и потакуваня.]* Бо народъ есть силою, передъ котрою всяка власть штучна уступити мусить, и коли мы станемо плече о плече, то нѣхто не зможе збудувати намъ Польщѣ на нашихъ каркахъ! *[Славно!]*

То, чого мы бажаємо, се *подѣлъ Австрії на національній території зъ осѣбными соймами и властями адміністраційными*, а въ тѣмъ нашѣмъ змаганю мы сходимо ся зъ интересами державы та зъ интересами панующои династіи. Въ интересѣ сихъ обохъ лежить задержанє властій центральныхъ и єдности державной въ тѣмъ обсягу якъ теперь, а єдность тая лише скрѣпить ся, коли и машина державна буде правильно функціонувати, коли ненатуральный подѣлъ на краї буде усуненый и коли зъ переведенемъ автономіи національной перестануть спори, а кождый народъ буде запевненый, що може вѣдъ скиптромъ панующои династіи свобѣдно розвивати ся.

Мы домагаємось, щобъ сполученє нашого краю зъ вел. князѣвствомъ Краковскимъ, Освѣцимомъ и Заторомъ, уковане умысно для згнобленя насъ, було усуненє, щобы доконано *подѣлу Галичины на часть польску и руску и зъ рускои части краю та зъ рускои части Буковины утворено осѣбну цѣлость адміністраційну.* [Славно!]

Опѣсля предложено отсѣй резолюцію, *одноголосно* принятѣ вѣчемъ:

I. Вѣче народне въ Станиславовѣ высказуе ся противъ адресы сойму польского та розширенія автономіи краєвои, а домагае ся подѣлу Австрії на національній території зъ задержанемъ теперѣшныхъ орґанѣвъ центральныхъ.

II. Вѣдповѣдно до того домагае ся вѣче подѣлу Галичины и сполученя рускои части Галичины и Буковины въ одну національну територію.

III. Вѣче народне въ Станиславовѣ высказуе признанє посламъ Окуневскому и Новаковскому за ихъ оборону правъ руского народу, а зновъ высказуе погорду тымъ пятьомъ посламъ, котрі посмѣли голосувати за польскою адресою до трону.

IV. Вѣче домагае ся заведенія загального безпосереднього и рѣвного права голосованя до всѣхъ тѣлъ репрезентаційныхъ.

V. Вѣче взывае посла Винничука до зложенія мандату.

(*Дальше буде.*)

Галицкій школы народній въ 1896/7 роцѣ шкільнѣмъ на основѣ Справоздання краєвои рады шкільнои.

V. Учителѣ.

Шкѣлъ всякои категорії есть 4.161, зъ того 505 нечинныхъ, бо въ 257 случаяхъ есть будынокъ а нема учителя, а въ 248 случаяхъ — якъ каже краєва рада шкѣльна — нема анѣ будынку анѣ учителя. Тая послѣдна позиція якось недотепно мотивована. Нема анѣ будынку анѣ учителя и тому „школа“ нечинна — тажъ то справдѣшный дивоглядъ! Оно выглядае се такъ само, якъ бы хто сказавъ: „У Куликовѣ есть університетъ, але нема анѣ будынку анѣ професорѣвъ“... О скѣлько знаю вѣдносины шкѣльній, то цифры сеи позиціи збѣльшено значно, щобы выправдати ся передъ свѣтомъ. Робить хтось закидъ краєвѣй радѣ: „Нема учителѣвъ, на що-жъ кажете ставити будынки?“ — то заразъ буде зъ „друкованого“

Президентъ міністрѣвъ снѣдае.

Кольомана Мікката.

Въ буфетѣ палаты послѣвъ*) видко тѣлько два столы застланій бѣлыми скатертями; всѣ инші столы обходять ся безъ тои прикрасы — они для демократѣвъ. А тамъ навѣть паприкована солонина стоить вѣдъ склянымъ звономъ. Солонина вѣдъ кришталевымъ склемъ! Шалена гадка!

Одна скатерть далеко бѣлѣйша вѣдъ другои; тамъ стоить такожъ фляшка шерріі**), порожна тарѣлка, призначена на платки шинки та на сандвічъ, ба ще й мала тарѣлочка а надѣлікатнѣ бонбоны. И одно крѣсло стоить тамъ на-готовѣ, а инші крѣсла умысне повѣдсуваній на боки, щобъ нѣхто тамъ не сѣдавъ.

Мамелюки***), входячи до буфету, споглядають побожно на той столъ и — щобъ доказати, якъ дуже они втаємничені въ справы державній, шепчуть зъ глубокою почестію:

— Президентъ міністрѣвъ ще не снѣдавъ...

Надходять нові мамелюки и вказують на столъ:

— Тутъ буде снѣдати президентъ міністрѣвъ...

Входить панъ von Ф., голова мамелюкѣвъ. Вѣнъ сѣдае якъ-разъ тамъ, а лишь оперъ лѣкоть о столъ, тарѣлки и склянки забренькотѣли, немовь заговорили:

— Зразъ надѣйде президентъ міністрѣвъ!

Панъ von Ф., голова мамелюкѣвъ, похоплюе ся и перепрашае самъ себе:

— Pardon! тажъ тутъ буде снѣдати президентъ міністрѣвъ...

Пѣдскакуе и удаесь до сусѣдного стола, де скатерть не така вже снѣжно-бѣла и де всякій послы, вѣдповѣдно своему партійному становищу, споживають шинку, солонину, чѣрвоне вино або шерріі.

— Я помѣнявъ столъ, — мовить панъ von Ф., — проклятый той короткій зборъ.

— Не клени, — вѣдзываесь одинъ зъ партіи урядовои — ты-жъ прецѣнь короткому зорови завдячуешь свое становище президента палаты!

— Ну такъ, але теперь я сѣвъ тамъ, де..

— ... де буде снѣдати президентъ міністрѣвъ.

— А тѣ бонбоны! — скликнувъ одинъ зъ крайнои лѣвицѣ. — Коли ще Х. Y. бувъ міністромъ, вѣнъ куривъ завсѣгды лишь „короткій“, по два крейцарѣ штука.

— И що дня нашому дававъ ся запросити на снѣданє... для зашанованя касы державнои.

— Теперь настала ера „цукорковъ“! — закипивъ членъ лѣвицѣ. — Бонбоны належало бы дати платячимъ податки, а тымъ, що накладають податки — аршеннику!

— Чи то може твоя програма?

— На ей основѣ мене выбрано! — вѣдрубавъ членъ лѣвицѣ.

Въ тѣй хвили входить до буфету міністеръ. Тишина, хочь мякъ сѣй. Мягкій коверъ полыкае шорохъ его крокѣвъ и шепче тихо:

— Его Ексцеленція приходять снѣдати.

Уста мамелюкѣвъ розтягають ся до приязно-преданного усмѣху зъ лиця „крайнои лѣвицѣ“ щезае выраз невдоволеня — сонѣчній лучѣ вдирають ся вѣкномъ — все стае выгоджене — синѣ очи прибуфетовои Гебе сьють звѣдничимъ блескомъ — масло починае легенько таяти — сыръ и селедцѣ дышать особливымъ пікантнымъ запахомъ — все а все настроєне такъ торжественно, бо панъ президентъ міністрѣвъ буде снѣдати.

Его Ексцеленція сѣдають и чути, якъ крѣсло заскрипѣло, напаче бъ дякувало за высоке вѣдзначенє.

Подають Его Ексцеленції шинку. Яка шкода, що на свѣтѣ нѣчо по смерти не вѣдживае, а то тлѣнній останки щетинистого звѣрята певно такожъ перенялись бы...

Міністеръ есть мало, але елєґантно. Нѣжъ и вилки зустрѣчають ся зъ певною достойностію.

Першій кусокъ звогчує однымъ конвикомъ вина, потѣмъ ще кусокъ, и ще одинъ — потѣмъ зновъ конвикъ вина... Ахъ! Его Ексцеленція при апетитѣ!

Тымчасомъ тамъ, въ сали засѣдань, все йде скорше: бесѣдники вкорочують свои промовы — бо й на що здало ся балакати богато? — якъ чи такъ оно не доведе до нѣчого, а хочь-бы они й безъ кѣнця-мѣры повтаряли, що бѣдный народъ туй-туй упаде вѣдъ гнетучимъ тягаромъ податковъ — то прецѣнь нема нѣкого въ сали, кого бы се могло гнѣвити — бо-жъ міністеръ снѣдае.

Дверѣ буфету вѣдчинені на розтяжъ, можна видѣти тамъ и зъ-вѣдтамъ.

Ось коридоромъ идуть къ буфетови два послы зъ Семигороду, засумованій; они обговорюють громадну еміґрацію зъ краю Секлєрѣвъ:

— Страшній вѣдносины! Бѣдный народъ просто мре зъ голоду!

— Петъ! не такъ голосно! Панъ президентъ міністрѣвъ снѣдае!...

Переклавъ *Б.***

---

*) Розумѣесь: угорскои. — *Прим. перекл.*

**) Sherry — то англійска назва славного испаньского вина Xeres.

***) Мамелюкъ — арабске слово [мамлюкъ] значить тѣлько, що рабъ. Такъ называно давно въ Єгиптѣ особливо невольникѣвъ зъ чужихъ краєвъ, що творили оружну силу султана. Опѣсля симъ словомъ почато называти „рабовъ політичныхъ“, а „того цвѣту по всему свѣту“...

справоздання готова вѣдповѣдь: Глядѣть папе, въ 248 громадахъ есть „школа“, але нема будынку, треба щобы громада поставила будынокъ, а учитель знайде ся, розумѣвсь доперва за кѣлька лѣтъ.

Число учителѣвъ досягае 6.847, — въ порѣвнаню зъ рокомъ попереднымъ прибуло ихъ 224. Загальне число учителѣвъ представляе ся показно, але якъ на Галичину оно есть рѣшучо за мале, бо находить ся въ нѣмъ 1.098 або 16 прц. учителѣвъ некваліфікованыхъ, а коли порѣвнаемъ Галичину зъ иншими краями, то побачимо, що въ три рази меншѣй Моравіи есть майже 6.000, а въ майже рѣвныхъ що-до простору, Чехахъ, е. 14.330 учителѣвъ.

Женщины горнуть ся у насъ що-разъ бѣльше на посады учительскій, — въ 1890 роцѣ було 2.170 учительокъ, а за шѣсть послѣдныхъ лѣтъ збѣльшилось ихъ число о 711 або пересѣчно о 118 на рѣкъ. Коли въ иншихъ краяхъ Долитавщины число учительокъ не переступае 20 прц. загалу учительского персоналу, то у насъ 1890 року вѣдношене ихъ до сягало 33 прц. и збѣльшае ся постоянно. Теперь есть 3.866 або 56·4 прц. учителѣвъ и 2 981 або *43·6 прц. учительокъ*. Характеристичнымъ есть наплывъ жѣноцтва особливо въ чотирохъ послѣдныхъ рокахъ; прибуване ихъ въ роцѣ пересѣчно 200, — такъ н. пр. въ послѣднѣмъ прибуло учителѣвъ 36, а учительокъ 188 с. е. пять разъ бѣльше.

Що до числа учителѣвъ некваліфікованыхъ, якихъ есть у насъ 16 прц., то намъ не дорѣвнае жаденъ край Долитавщины, навѣть Буковина и Дальматія. Тамъ число такихъ силъ хитаесь мѣжь 4 а 8 прц., у насъ же силъ такихъ въ-двое бѣльше: що-шестый учитель не маe кваліфікацій. А яку потѣху мають зъ нихъ часто-густо громады и власти школьнѣ, сего писати не хочу, щобъ не выглядало на казку. Инспекторы, нарѣкаючи на велике число учителѣвъ безъ потрѣбнои кваліфікацій, мають вповнѣ слушнѣсть, бо тѣ, що мають вчити, повинны приступати до дѣла вже зъ вѣдповѣднымъ приготованемъ теоретичнымъ.

Справы, якои народности суть учителѣ, не вѣдносивъ бы-мь зовсѣмъ, коли-бъ не частѣ нарѣканя стрѣчуванѣ за-для того по часописяхъ и зборахъ. Русинѣвъ-учителѣвъ есть въ Галичинѣ [пѣсля стану зъ 1890 р.] 34 прц. и на збѣльшене чи зменшене сего числа не будуть мати жадного вплыву нѣ нарѣканя, нѣ хоть-бы не знать якъ завзятѣ резолюціи вѣчевѣ. Треба, щобы молодѣжь — особливо селяньска — звертала ся частѣйше до учительскихъ семинарій. Удержане тамъ не коштуе богато, бо ученикъ дѣстае стіпендію вѣдъ 5 до 10 зр. мѣсячно, а Русины-учителѣ выховали бы ся поволи. — Якъ може бути число учителѣвъ-Русинѣвъ значнѣйше, коли до семинарій учительскихъ изъ загального числа ученикѣвъ ходить 24 прц. Русинѣвъ, а дѣвчатъ щ *о половику* менше. Теперѣшный станъ Русинѣвъ мѣжь учителями, е. е. 34 прц., походить ще зъ давныхъ дякѣвскихъ часѣвъ, — за 15 або 20 лѣтъ змалѣе оно до 24%, бо стѣлько есть теперь ученикѣвъ греко-кат. обряду въ семинаріяхъ учительскихъ.

Не вѣдъ рѣчи буде зазначити, що на платню учителѣвъ, на будову шкѣлъ ричалты и пр. выдавъ 1896 року:

фондъ краевый . . .	3,237.538 зр.
мѣсто Львѣвъ . . .	244.918 „
выдатки фонду емеритального .	233.730 „
„ мѣсцевѣ на опалъ, услугу, асекурацію и дрѣбнѣ направы	1,198.339 „
Разомъ .	4,914.525 зр.

На школы народнѣ выдаесь у насъ рѣчно майже 5 міліонѣвъ зр.; на одну школу припадае пересѣчный выдатокъ 1.344 зр., а на одну дитину 8 зр. 75 кр.

Переглядъ политичный.

Органъ Шенерера Unverfälschte Deutsche Worte заповѣдае, що послы Шенереръ и Іро внесуть въ радѣ державнѣй обжалованѣ противъ президента міністрѣвъ бар. Ґавча за новѣ языковѣ розпорядженя. Дивна се рѣчь, коли зважити, що змѣстъ тыхъ розпоряджень еще не є знавый. Поголоски про кабінетову кризу не втихають; указують на гр. Туна якъ на будучого президента міністрѣвъ. Deutsches Volksblatt доносить, що спѣльнѣ делегаціи будуть скликанѣ на май, а потому буде конституція застановлена аж до кѣнця сего року. Той самъ дневникъ докоряе гр. Ґолуховскому, що своею политикою въ справѣ кандидатуры кн. Юрія на губернатора Креты наражае на небезпеченьство дружбу Австрін зъ Россіею. Вкѣнци своихъ выводѣвъ каже, що народъ, до котрого належить гр. Ґолуховскій, зъ уваги на свои традиціи не годенъ вести правдиво австрійскои политики въ вѣдношеню до Россіи.

Въ моравскѣмъ соймѣ принято одноголосно внесеня, щобы заразъ по скликаню рады державнои зажадати вѣдъ правительства изложеня внесеня въ справѣ каналу мѣжь Дунаемъ а Одрою.

НОВИНКИ.

— **Дебата въ соймѣ надъ субвенціею для „Просвѣты“** — зъ одноі стороны брутальнѣ напасти зѣ стороны польскои бѣльшости а зъ другои стороны становище, яке заняли въ тѣй справѣ деякѣ мамелюки зъ руского клюбу — выкликали середъ громады рускои у Львовѣ справедливе огѣрченя и обурене. Цѣлу справу розберемо основно въ завтрѣшнѣмъ числѣ „Дѣла“.

— **Народне вѣче въ Старѣмъ мѣстѣ** вѣдбуде ся дня 22 н. ст. лютого [а не 23-ого, якъ первѣстно було оголошено].

— **Посолъ Тадей Романовичь** зрезигнувавъ зъ члена выдѣлу краевого, абы мати вѣльну руку въ політичнѣй дѣяльности. Кажуть, що вѣнъ теперь вѣддасть ся головно праци журналістичнѣй.

— **Посрамленый комісарь.** Въ часѣ послѣдныхъ выборѣвъ до рады державнои стала ся въ селѣ Зеленѣй, повѣту бучацкого, така пригода: Комісарь бучацкого староства п. Марцинкевичь хотѣвъ, абы на выборцѣвъ выйшовъ вѣйтъ и другій тому подѣбный, а коли голосы зачали падати инакше, то п. комісарь выразно казавъ голосувати на вѣйта и на того другого. Втѣмъ обозванъ ся правыборець Иванъ Курпела: „Такъ не буде, бо мы ся инакше урадили!“ Тѣ слова були горячимъ окропомъ для п. комісаря и вѣнъ ставъ кричати три разы: „Ty kto? chodź tu!“ Курпела отягавъ ся, але коли люде почали его пхати, щобы выступивъ, вѣнъ приступивъ до комісаря. Тогдѣ п. комісарь пхнувъ Курпелу въ груди такъ сильно, що Курпела летѣвъ въ-задъ, при чѣмъ, якъ то звычайно буває, здвигъ руками. По вымѣнѣ ще кѣлькохъ слѣвъ комісарь перервавъ выборы, а опѣля внѣсъ жалобу на Курпелу: 1) о перепону въ урядованю и 2) о чинный нападъ въ часѣ урядованя.

Справа опинила ся въ окружнѣмъ судѣ въ Станиславовѣ, а по кѣлькохъ вѣдрочуваняхъ, зъ причины що комісарь не ставивъ ся до розправы, остаточно укѣнчено ю дня 16 с. м. тымъ, що судьѣ присягли одноголосно сказали: „нѣ“ [Курпела не винень] и то на всѣ три пытаня: а) зъ §. 75 злочинъ публичного насильства, б) зъ §. 312 словне або чинне зневаженя урядника и в) зъ §. 314 неспокликане вмѣшане ся въ урядованя. — Обжалованого Ивана Курпелу боронивъ безкористовно адвокатъ зъ Калуша д-ръ Андрѣй Кось.

А п. комісарь Марцинкевичь, вѣдъѣзджаючи изъ Зеленои, кричавъ на все горло: „Czekaj mudiu, ja cię nauczę!... Ja go wsadzę na pięć lat do kryminału!... Chyba bym nie nazywał się Marcinkiewicz!“ Правда, при розправѣ п. комісарь зѣзнавъ на Курпелу обтяжаючо, але лишь вѣнъ одинъ, бо всѣ прочій свѣдки, мавѣть тѣ, котрыхъ самъ комісарь подавъ, зѣзнали вѣдъ присягою, що „такъ не було якъ п. комісарь описали“ — „то не правда“ и т. п.

И сеся розправа выказала, якъ терпелливый той рускій народъ бувае терорызованый. Най бы такъ п. Марцинкевичь показавъ тоту штуку у Нѣмцѣвъ! Цѣкава рѣчь, чи п. Марцинкевичеви бодай волосъ зъ головы упаде за его таке урядоване въ Зеленѣй?... А для нашихъ людей наука: Боронѣть неустрашимо своихъ правъ горожаньскихъ, бо законъ за вами!

— **Изъ „Зорѣ“.** Въ товариствѣ рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ у Львовѣ вѣдбудуть ся въ недѣлю 20 н. ст. с. м. въ комнатахъ товарист-а, при Краковскѣй улицѣ ч-ръ 17. послѣдній снѣгъ мясницъ вечеринцѣ зъ танцями. Початокъ о годинѣ 8. — *Вѣдъ комітету.*

— **Товариство „Читальня“** въ Винникахъ Жовкѣвскихъ устроюе въ XXXVII-й роковины смерти Тараса Шевченка, въ недѣлю 20 н. ст. лютого с. р., въ салѣ „Жовкѣвскои Руской Рады“ на Винникахъ вечерокъ декляматорско-музыкальный сполученый зъ аматорскимъ представленемъ. Програма: 1) Молитва народна, хоръ мѣшаный. 2) Дума на розвалинахъ Галицкого замку, деклямація. 3) Миръ вамъ братя, хоръ мѣшаный, 4) Учѣть ся братя мои, деклямація. 5) Где згода въ родинѣ, коръ мѣшаный. 6) Тараса Шевченка „Хустина“, деклямація. 7) Щасть намъ Боже, хоръ мѣшаный. 8) Фрайтеръ Войтовичь, комічный монольогъ. 9) Гра на цитрѣ. 10) „Ицко снать“, комедія въ 4 вѣдслонахъ. — Початокъ точно о годинѣ 6 вечеромъ. Вступъ; крѣсло 50 кр., лавка 20 кр., мѣсце стоячe 10 кр. Білетѣвъ дѣстати можна у председателя Читальнѣ д-ра Дрималика а въ день представленя вечеромъ при касѣ.

— **Селяньска еміграція.** Зѣ справоздання краевого выдѣлу, предложеного соймови, выходить, що въ часѣ вѣдъ 1 сѣчня по конець вересня 1897 р. выемігрувало зъ 20 повѣтѣвъ галицкихъ 3633 особъ. Еміграція була звернена головно до Канады, Техасъ и Пітсбурґа, а мала лишь часть емігрантѣвъ удалась до Аргентины. Найбѣльше особъ, бо 1084 выемігрувало зъ повѣту борщѣвского, по нѣмъ слѣдуе повѣтъ бучацкій (418 емігрантѣвъ), залѣщицкій (398), теребовельскій (372), чортковскій (360), скалатскій (216), ярославскій (198), коломыйскій (191), тернопѣльскій (122), пѣдгаецкій (95), чешановскій (42), самбѣрскій (35), збаражскій (34), кросняньскій (33), бродскій (31), бережаньскій (14), перемыскій (9), равскій (9), снятыньскій (3) и добромильскій (1).

— **Зъ Равы рускои.** Ще въ 1894 роцѣ повстала у насъ гадка *здвигненя повѣтового Народного Дому.* Выкликала ю якась потреба, бо Русины равского повѣту часомъ и въ найважнѣйшихъ хвиляхъ не мали де зѣйтись и порадитись. На соборчику деканальнѣмъ въ Равѣ рускѣй дня 14 червня т. р. зложили на тую цѣль: Впр. о. Іоанъ Гавришкевичь зъ Камѣнки лѣсной 5 зр., Всч. оо. Ант. Колпачкевичь зъ Гѣйча 5 зр., І. Лазоръ зъ Любичѣ 1 зр., Тад. Минчакевичь зъ Руды магерѣвскои 1 зр., Іос. Федоновичь зъ Крупца 1 зр., І. Решетило зъ Магерова 1 зр., Ал. Кунцѣвъ зъ Улицка 1 зр., Ю. Манастырскій зъ Голого 1 зр., Вікт. Сирочиньскій зъ Камѣнки новои 1 зр., разомъ 17 зр., котрѣ умѣщено въ щадници почтовѣй. Але помалу тая добра гадка пѣйшла въ непамять. Ажь въ другѣй половинѣ 1897 р. выдѣлъ товариства „Равска Руска Рада“ пѣднявъ тую гадку на ново и щобъ скорше ей здѣйстнити, вѣднѣсъ ся зъ просьбою до тутешного Староства о позволеня збиранья въ повѣтѣ складокъ на „Народный Дѣмъ въ Равѣ рускѣй“ маючій здвигнути ся въ память 50-лѣтного цѣсарского ювілея. Той Народный Дѣмъ мавъ бы мѣстити въ собѣ бурсу для убогихъ ученикѣвъ, салю на зборы рускѣ [котрою такожь могли бы хѣсноватись бурсаки яко салею научною], канцелярію для рускихъ товариствъ а въ потребѣ такожь магазинъ крамничный. Дѣставши позволеня вѣдъ власти политичнои выстаравъ ся выдѣлъ о цертифікаты для своихъ мужѣвъ довѣря, котрѣ бы мали збирати дрѣбнѣйшѣ датки въ опечатанѣ пушки, а такожь выславъ водоввы до всѣхъ урядѣвъ парохіяльныхъ, братствъ церковныхъ и радъ громадскихъ въ повѣтѣ. Зъ кѣнцемъ 1897 и початкомъ 1898 р. зачали вплывати жертвы вѣдъ поодинокихъ особъ, братствъ и громадъ, а многѣ громады вложили въ буджетѣ тогорочный вѣдповѣднѣ датки на Народный Дѣмъ, котрѣ пѣзнѣйше вплынуть. До сего часу вплынули слѣдуючѣ жертвы: Зѣбрано въ Вербицѣ у Всч. о. Савойки 2 зр. 64 кр., п. Вас. Головка зѣбравъ на именины у п. Л. Томашевского въ Новосѣлкахъ кардин. 3 зр. 55 кр. и у п. Макуха въ Заббрю 77 кр., Всч. оо. Ант. Колпачкевичь зъ Гѣйча (другій разъ) 1 зр., І. Решетило (другій разъ) 1 зр., Ю. Манастырскій (другій разъ) 50 кр., Сим. Дуткевичь зъ Пѣддубець 1 зр., І. Козакъ зъ Потылича 50 кр.; пп. Л. Томашевскій зъ Новосѣлокъ 50 кр., Вас. Головка зъ Любичѣ 50 кр., Олекса Луникъ зъ Камѣнки 50 кр. зъ, пушки въ урядѣ парох. въ Равѣ рускѣй 34 кр., братство церковне зъ Гѣйча 10 зр., о. Вас. Демчукъ зъ Руды манастырскои 10 зр., зъ преферанса въ Потыличи 77 кр.; оо. І. Гавришкевичь (другій разъ) 5 зр., Сим. Дуткевичь (другій разъ) 5 зр.; ч. Софоній Заворотюкъ зѣ Стаѣвъ 40 кр.; оо. Вікт. Мазикевичь зъ Диникъ 2 зр., І. Кипріянъ складку парохіянъ зъ Немирова 4 зр. 6 кр., Ант. Колпачкевичь складку парохіянъ зъ Гѣйча и Заббря 9 зр.; колядники зъ Новосѣлокъ кардин. 2 зр. 50½ кр., ч. Стеф. Вознякъ зъ Новосѣлокъ кард. 30 кр., урядъ громадскій въ Белзци (громада переважно польска) 5 зр., о. Иляр. Гриневецкій зѣ Смолина 1 зр.; зъ Рѣчицѣ: о. І. Гумецкій 1 зр., о. Сиротиньскій 1 зр., п. Мих. Гумецкій 1 зр., дрѣбными 40 кр.; зъ преферанса въ Голомъ 60 кр.; п. Іосифа Горницка зъ Равы рускои 5 зр., громада Рѣчки 5 зр., братство церковне зъ Заббря 10 зр., громада Любича князѣ 15 зр. Разомъ до сея хвилѣ 123 зр. 83½ кр. (окромъ нарѣсшихъ вѣдсоткѣвъ) умѣщено на книжочцѣ ч. 227 товариства задаткового въ Равѣ рускѣй. Вправдѣ повѣтъ нашъ есть однымъ зъ найбѣднѣйшихъ, але и однымъ зъ найтвердшихъ въ Галичинѣ, тому въ Бозѣ надѣя, що при помочи Вп. Родимцѣвъ зможемо добру гадку въ недалекѣмъ часѣ здѣйстнити. Складаючи проте прилюдну подяку всѣмъ высше поименованымъ жертводавцамъ, просимо Вп. Родимцѣвъ о дальшѣ щедрѣ дары на будову Народного Дому въ Равѣ рускѣй. — За выдѣлъ „Равскои Рускои Рады“ *Евгеній Горницкій*, парохъ въ Равѣ рускѣй, заступникъ председателя.

— **2.100 зр. а. в.** — стѣлько зложеныхъ е теперь грошей для „Пѣдгѣрскои Сѣлки“. Що бы зачати интересъ, треба ще що-найменше шѣсть разѣвъ стѣлько. Просить ся отже чимъ скорше посылати удѣлы зъ 1 зр. вписового [на адресу: М. Кушнѣръ, начальникъ „Народнои Торговлѣ“ въ Станиславовѣ.]

— **Зъ Кракова** наспѣли нинѣ телеграмы о страшнѣмъ выбуху въ тамошнѣй газовни.

— **Въ справѣ зниженя лѣтъ служоы учителямъ народныхъ шкѣлъ** була вѣ второкъ у маршалка краевого гр. Стан. Баденього депутація головного заряду товариства педагогічного. Маршалокъ не робивъ надѣе, абы тая справа могла бути вже въ сѣмъ роцѣ успѣшно полагоджена, а то зъ тои причины, що станъ краевыхъ фінансѣвъ въ сѣмъ роцѣ неневный въ наслѣдокъ заведеня нового особисто-доходового податку.

— **Зъ Жидачѣвского** пишуть намъ: Дня 15 с. м. стався ся въ селѣ Найкѣвцяхъ повѣту жидачѣвского небувалый выпадокъ. Згаданого дня о 1 годинѣ зъ полудня бутный парубокъ Федьо Петрѣнець напавъ молоду учительку и ей сестру, панны Федунѣвны, въ ихъ мешканю въ школѣ, и крикнувши: „я тебе забю!“ почавъ бити учительку въ голову. Коли учителька оголомшена упала, старша сестра, трохи притомнѣйша, пѣрвала ей на руки и почала втѣкати — а тутъ сѣнній дверѣ засунены! Ледви отворили и утекли, а тымчасомъ парубокъ гулявъ у хатѣ и нищивъ усе въ покояхъ и кухни. Шкоды наробивъ на 100 зр. На донесене приѣхавъ жандармъ зъ Журавна и арештувавъ парубка. Учителька хора; приѣздивъ до нея лѣкарь. Кажуть, що причина того дикого нападу була зовсѣмъ блага: учителька хотѣла укарати въ школѣ сестру того парубка. Учительку всѣ дуже жалують, бо тая громада першій разъ дѣстала таку трудолюбиву и щиро вѣддану школѣ учительку.

— **Огнѣ вѣдъ льокомотивы.** Въ Добреховѣ пѣдъ Стрижовомъ въ день Нового року, коли селяне були въ церквѣ на богослуженю, выбухъ пожаръ. Заняло ся вѣдъ льокомотивы зелѣзничого поѣзду, що йде по-пѣдъ саме село. Шаленый вѣтеръ вырывавъ зъ незаложеной добре печи искры и вугле и выкликавъ тымъ способомъ огонь въ Стрижовѣ. Въ Чудци, запаливъ спорохнѣлу вербу въ полѣ и плотъ, а коло Вісньовы занявъ огнемъ куны навозу. На другій день находжено по поляхъ кусники вугля, що походили зъ льокомотивы. Всѣ пошкодованѣ звернули ся въ судовѣй дорозѣ до дирекціи зелѣзниць о вынагороду.

— **Катастрофа въ синагозѣ.** Въ мѣсточку Дятлово, гродненьскои губерніи на Литвѣ, вѣдбувало ся дня 2 лютого с. р. въ тамошнѣй синагозѣ велике богослужене за упокѣй якогось славного рабіна. А що найлучшій проповѣдникъ зъ околицѣ запрошеный бувъ для проповѣди на се торжество, то Синагога була переповнена; хто лише мѣгъ, тиснувъ ся до середины, мужчины на дѣлъ а женщины и дѣти на деревляный галерій. Стискъ бувъ такъ великій, що хто вже тамъ дѣставъ ся, не мѣгъ анѣ выйти анѣ рушити ся зъ мѣсця. Наразъ роздавъ ся въ божници трѣскъ ломлячого ся дерева: то пѣдлога деревляной галерій зачала пукати пѣдъ тягаромъ зѣбраныхъ. Счинивъ ся въ одинѣй хвили переполохъ и всѣ кинули ся до дверей. Крикъ, верескъ женщинъ, плачь дѣтей, брязкѣтъ товченыхъ вѣконъ, черезъ котрѣ ратувавъ ся де-хто утечею, всѣо то зливало ся въ одинъ заглушаючій згукъ. По кѣлькохъ мінутахъ божница була порожна, але наслѣдки переполоху були страшнѣ: удушено 12 женщинъ а 3 дѣвчины и одинъ старый жидъ тяжко раненѣ. Кромѣ того богато особъ вѣднесло лекшѣ скалѣченя, а богато въ перестраху занедужало.

— **Дивацке завѣщанѣ.** Въ Габердорфѣ пѣдъ Вѣднемъ умеръ одинъ дивакъ и записавъ значный свѣй маетокъ въ рѣвныхъ частяхъ шѣстьомъ сестрѣнцямъ и шѣстьомъ сестрѣницямъ, але пѣдъ такими услѣвями: Кождый сестрѣнець мае взяти за жѣнку панну або вдову именемъ Антонину, а кожда сестрѣница мае постаратись о чоловѣка Антона. Всѣ первороднѣ дѣти зъ тыхъ подружій мають дѣстати имена Антона або Антонины, надто всѣ вѣнчаня повинны вѣдбути ся въ одномъ зъ днѣвъ св. Антонія, отже або 17-го сѣчня, або 10 го мая, або 13-го серпня и то въ роцѣ 1898. Котрый або котра зѣ спадковѣмцѣвъ не додержить того услѣвя, тратить право до спадку.

— **Куда везе?** — Куме, що тамъ везете на фѣрѣ? — Хруня! — Куда? на ярмарокъ? — Нѣ, на выборы!

— **Розумна причина.** — Чому ты жидку не обстрижешь пейсы? — Ну, а вѣтеръ чимъ бы бамкавъ, якъ я буду ему ѣхати на коні?

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Аполинарій Дидикъ, кан целістъ краевого суду у Львовѣ, померъ въ 46 роцѣ жытя. — Въ Макуневѣ померла 15 лѣтна Елена Пасѣчиньска, почка тамошнего пароха, вѣдлична учен ця яворѣвского дѣвочого института. — Въ Карачиновѣ пѣдъ Яновомъ совгало ся въ суботу 5 лютого кѣлькохъ хлопцѣвъ на саджавцѣ на подворю господаря Загородного. 17-лѣтный сынъ сусѣда Шрайнеръ стоявъ зъ боку и приглядавъ ся забавѣ. Розгнѣваный Загородный выбѣгъ зъ хаты и костуромъ ударивъ черезъ плечѣ Шрайнера такъ сильно, що убивъ его на мѣсци. При оглядинахъ лѣкарь стверднли зломане стрижня хребетного. Убійника арештовано. — Въ наслѣдокъ злого уставленя зворотницѣ наѣхавъ онегды на станіи въ Лубнѣ въ Сиріи особовый поѣздъ ѣдучій зъ Ст. Міхаель на стоячій поѣздъ товаровый. Обѣ льокомотивы ушкоджены и кѣлька ваганѣвъ; зъ людей погибъ одинъ кондукторъ на мѣсци, другій тяжко раненый, а одинъ легко. — Презесъ „кулокъ рѣльничихъ“ Болеславъ Августиновичь зрѣкъ ся тои чести.

Надѣслане.

„Henneberg-Seide“

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.** 7 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Зъ галицкого сойму.

На *вчерашнѣмъ ранѣшнѣмъ* засѣданю вела ся дальше дебата буджетова и ухвалено цѣлый буджетъ въ другѣмъ читаню.

При рубрицѣ XIII „будовы водни и меліораціи“ соймъ ухваливъ резолюціи комісіи поручаючій выдѣлови краевому, щобы зъ решты позички краевои въ сумѣ 700.000 зр. затягненои 1889 р. для спѣлокъ водныхъ утворити сталый фондъ позичковый для повѣтѣвъ, громадъ и спѣлокъ водныхъ и позичати на 3% процентъ а найдовше на 30 лѣтъ, — а такожь ухваливъ додаткову резолюцію п. Кремны, щобы выдѣлъ краевый увзгляднявъ въ першѣй лінін грунты селяньскій. Рѣвно-жь ухваливъ соймъ резолюцію п. Кл. Дѣдушицкого, щобы выдѣлъ кр. на слѣдуючѣй сесіи предложивъ соймови справоздане о роботахъ коло регуляціи Днѣстра и полепивъ, длячого зъ выznаченого кредиту позбстало незужитыхъ 200.000 зр.

При рубрицѣ XV „на цѣли рѣльництва и гѣрництва“ п. Среднявскій пѣднѣсъ, що въ школѣ дубляньскѣй за-для введеня интернату и мундурѣвъ число студентѣвъ упало, отже звернувъ ся до выдѣлу, щобы розслѣдивъ справу. — Членъ выдѣлу кр. потѣшивъ Сред-

нявеколо, що теперь уже въ Дублянахъ зновъ добре [?]. — Внесенє п. Кремпы, щобы безхосенну огородничу школу въ Тарновѣ зреорганізувати або замкнути, упало.

На *„кулка рільничѣ“* вставлено въ буджетъ: а) на кошты завязуваня и люстрації кулокъ 5.000 зр., б) на люстраторбвъ крамбвъ сѣльскихъ 2.000 зр.; в) на практичнѣ курсы для крамарѣвъ кулокъ 1.200 зр.; г) на помноженє позичкового фонду [въ высотѣ 25.000 зр.] другу рату 5.000 зр. — На внесенє п. Среднявского соймъ ухваливъ ще пбднести фондъ позичковый для „кулокъ“ на 50.000 зр. [Порбвнайте теперь субвенцію на „кулка“ зъ субвенцією для рускон „Просвѣты“!] Въ рубрицѣ XVI „на пбднесенє ремѣсла и промыслу“ [доповняючѣ школы промысловѣ, школы фаховѣ, варстаты взбрцевѣ и т. п.] вставлено выдатки въ сумѣ 199.528 зр. По ухваленю сеи рубрики принято додатково резолюцію, щобы выдѣлъ кр. домагавъ ся вбдъ правительства пбдвышеня субвенціи державныхъ на галицке шкбльництво промыслове и щобы дотычный меморіялъ переславъ презідіи кола польского, абы она пбдперла справу у Вѣдни. — Внесенє п. Меруновича, щобы передати выдѣлови кр. петицію ткацкого товариства въ Глинянахъ о запомогу на высланє своихъ выроббвъ на парижку выставу соймъ вбдкинувъ по спротивленю пп. Пінінського и Романовича, бо на тую цѣль рада державна вже ухвалила великій кредитъ для цѣлон державы.

Въ рубрицѣ XII „рбзнѣ выдатки“ ухвалено на внесенє п. Яворского ще додатково 1000 зр. для Змартыхвстанцѣвъ на костелъ польскій у Вѣдни [куда йдуть рускій грошѣ!]

По скбнченю дебаты буджетовон ухваливъ соймъ: Вбзвати правительство, щобы поручило власти вбйсковбй розвязати контрактъ [зъ однымъ жидомъ] о доставу мяса для гарнізону у Львовѣ, або бодай недопустило до продовженя того контракту на будуче. Дальше ухваливъ безъ дебаты внесенє комісіи господарства краєвого стремлячѣ до усуненя всякихъ перешкодъ, якій вѣденьскій магістратъ ставитъ на некористь торговлѣ худобою на зарѣзъ у Вѣдни.

На внесенє комісіи санітарнон ухвалено уповажнити выдѣлъ кр. до затвердженя проєкту позички найвыще 23.000 зр. на новый шпиталь въ Снятинѣ.

Дальше ухвалено внесенє комісіи правничон взываюче правительство: а) щобы якъ найскорше помножило въ краю число геометрбвъ евіденційныхъ катастру грунтового, абы въ осѣдку кождого повѣтового суду бувъ щонайменче одинъ геометръ, а б) щобы поручило геометрбвъ, що сторонамъ вбльно вглядати въ мапы катастральнѣ и операты и робити собѣ нотатки.

Вкбнци на внесенє промысловон комісіи соймъ ухваливъ: щобы выдѣлъ кр. навязавъ зъ правительствомъ переговоры о закладанє державныхъ шкблъ ремѣсничихъ въ краю; щобы закладавъ новѣ доповняючѣ курсы торговельнѣ и старавъ ся о значнѣйшѣ субвенціи на сю цѣль зб скарбу державного; щобы закладано доповняючѣ школы промысловѣ въ тыхъ мѣсцевостахъ, де є 5-клясовѣ школы народнѣ и выдѣловѣ.

На вчерашнбмъ *вечбрнбмъ* засѣданю ухвалено насамперед проєктъ закона о регуляціи Полтвы коштомъ 2,885.000 зр. а вбдтакъ приступлено до дебаты надъ реформою выборчою и ся дебата забрала цѣле вечѣрне засѣданє до годины $12^1/_2$ по пбвночи. Поки що можемо нинѣ лишь наскіцувати хбдъ тои цѣкавон дебаты.

Були два внесеня: 1) внесенє Вайґля поручаюче выдѣлови кр., щобы на найблизшбй сесіи внѣсъ проєктъ змѣны ординаціи выборчои въ напрямѣ утворенє V курії, зббльшеня числа послбвъ зъ мѣстъ о 10, замѣсть вірільныхъ голосбвъ ректорбвъ університетскихъ выбирали послбвъ до сойму колеґіями професорбвъ університетбвъ и політехнікою, заведеня у всѣхъ куріяхъ выборбвъ безпосередныхъ и тайного голосованя, помноженя членбвъ выдѣлу кр. о одного зъ V курії, а також резолюцію взываючу правительство, щобы предложило проєктъ утворенє трибуналбвъ выборчихъ; — 2) внесенє Яблоньского жадаюче пббльшеня числа послбвъ зъ мѣстъ о пять вбсьмома мѣстами и признаня вірильного голосу въ соймѣ презесови краковскон академіи наукъ и ректорови політехніки. — Комісія ухвалила *перейти до порядку дневного надъ внесенємъ п. Вайґля*, а натомѣсть поручила выдѣлови кр. внесенє п. Яблоньского.

Въ генеральнбй розправѣ п. Вінінъ выступивъ противъ внесеня Вайґля, а за внесенємъ комісіи. — П. Щепановскій выступивъ въ оборонѣ внесеня Вайґля [котре також пбдписавъ] и внѣсъ противъ резолюціи комісіи свою резолюцію, поручаючи выдѣлови кр. внести на найблизшбй сесіи проєктъ змѣны ординаціи выборчои, *котрый бы увзгляднивъ потребу численнѣйшои репрезентаціи тыхъ кругбвъ населеня, котрій беруть участь въ выборахъ до рады державнои*, а не мають права высылати репрезентантбвъ до сойму. — Вбдтакъ п. Кульчицкій поставивъ резолюцію поручаючу выдѣлови кр., щобы на найблизшбй соймовбй сесіи предложивъ проєктъ змѣны ординаціи *зъ заведенємъ безпосереднього голосованя въ IV. курії.* — По промовѣ п. Дѣдушицкого, котрый розумѣвъ ся бувъ за внесенємъ комісіи, замкнено дискусію и выбрано генеральныхъ бесѣдниковъ: Романовича contra а Стан. Тарновского [зъ Кракова] pro.

При поіменнбмъ голосованю *упала резолюція Щепановского* [противъ нея голосувало 61 послбвъ, а за нею 35, а то: клюбъ демократбвъ, выняшши Яблоньского, Меруновича, Яклиньского и Скалковского, дальше людовцѣ, рускій послы и звязокъ хлопскій], вбдтакъ *упала и резолюція Кульчицкого*, а перейшло внесенє комісіи.

Будынку соймового стерегла поліція, а публика могла входити лише головными дверми.

Якъ доносить оденъ польскій дневникъ, *радила позавчера адміністраційна комісія надъ внесенємъ п. Вахнянина въ справѣ выданя закона о урядовомъ языцѣ въ Галичинѣ.* Именемъ субкомітету, выбраного для тои справы и зложеного зъ пп. Дворского, Водзіцкого и Пілята, здававъ справу п. Пілятъ, заявивши, що субкомітетъ розбиравъ справу на кількохъ засѣданяхъ, а на двохъ бувъ також внескодавець п. Вахнянинъ. П. Пілятъ обговорювавъ насамперед справу компетенціи и указавъ на суперечности компетенційнѣ, якій объявляють въ Австріи въ справѣ урядового языка. Вбнъ зазначивъ становиско, яке въ тбй справѣ займали рбзнѣ сторонництва політичнѣ и ихъ заступники въ літературѣ, а також становиско правительства, котре въ послѣднихъ часахъ пбдчасъ языкового спору ческо-нѣмецкого за гр. Баденього не противило ся законодатному поладнаню справы урядового языка. П. Пілятъ высказавши п. Вахнянинови признане, що удавъ ся въ тбй справѣ до сойму, уважаючи соймъ за властивый трибуналъ для справъ мѣжь Поляками а Русинами, зазначивъ, що не можемо зрѣкати ся компетенціи въ справахъ, котрѣ не суть выразно застереженѣ державному законодательству, а противно маємо надѣю, що компетенційнѣ сумнѣвы въ тыхъ и инпихъ справахъ будуть порѣшенѣ на користь сойму безъ шкоды для державы, а зъ великою користею для справъ самыхъ. Дальше справоздавець подавъ вбдносины въ розмѣщеню обохъ народностей въ краю, опираючи ся на списѣ населеня пбсля обряду и товариском мовы. И такъ въ цѣлбй Галичинѣ є 2,999.062 душъ лат. обряду чи то 45·42 прц, а 2,796.577 душъ рускаго обряду чи то 42·23 прц.; а опбсля товариском мовы Полякбвъ (очевидно разомъ зъ braćmi mojż. wyznania) 3,509.183 душъ чи то 53·4 прц., а Русинбвъ 2,835.674 душъ чи то 43.1 прц. Въ 48 повѣтахъ всходнон Галичины є обряду латинъского 973.911 душъ чи то 22·6 прц., а рускаго обряду 2,708.409 душъ чи то 62·8 прц.; а пбсля товариском мовы Полякбвъ 1,328.003 душъ чи то 30·92 прц., а Русинбвъ 2,763.896 душъ чи то 64·38 прц Дальше сказавъ п. Пілятъ, що языкова справа въ Галичинѣ мае инпій характеръ, нѣжъ въ инпихъ австрійскихъ краяхъ, бо мы розумѣємо ся взаимно и безъ тлумача и нема нѣякон трудности научити ся другон краєвои мовы способомъ чисто практичнымъ. [Не знати, чи такъ само, якъ п. Пілятъ розумѣе п. Вахнянина, а п. Вахнянинъ п. Пілята, — чи такъ само розумѣе пар. Федько Придорожный зъ Ббтлѣ або Гнилон п. старосту Бѣлинъского або п. судью въ Турцѣ; чи такъ само, якъ п. Пілятови, розумѣе ся при добрбй волн, легко бы научити ся по руски чисто практичнымъ способомъ, — чи такъ само легко навчити ся по польски тому Федькови Придорожному, або по руски якому тамъ Карткови Дзендзьолови зъ-пбдъ Бохнѣ, котрый опбсля може прийде на авскультанта до Турки або до Снятина? Але очевидно — се вшистко едно!] Черезъ те языковый спбръ у насъ, о скблько вбнъ є, не може бути такій острый, якъ деинде. Опбсля п. Пілятъ розказавъ исторію урядового языка вбдъ р. 1860, до котрого урядовано лише по нѣмецки; перейшовши по черзѣ змѣны у внутрѣшнбмъ урядованю властей адміністраційныхъ, скарбовыхъ и судовыхъ, выказавъ, що всѣ постепенній змѣны въ уживаню языка сторонами передъ властями и властями до сторбнъ вбдбували ся рбвночасно и въ рбвнбй мѣрѣ на користь языка польского и рускаго, помнивши справу азбуки, котра и теперь також не входить въ рахубу. Бесѣдникъ принявъ за засаду, що жадній сторонѣ не повинно накладати ся обовязку, щобы въ зносинахъ зъ властями уживала того а не инпого языка, противно кождій сторонѣ повинно бути вбльно уживати тои краєвои мовы, котрои сама хоче уживати; а власть повинна въ зносинахъ зъ сторонами уживати того языка, котрого хоче сторона. Сторовы жадного примусу въ нѣякбмъ напрямѣ не повинній зазнавати. П. Пілятъ указавъ вкбнци на те, що тота засада переведена вже обовязуючими теперь приписами (на папері!). На тбмъ перервано засѣданє комісіи, бо мало почати ся вечѣрне засѣданє сойму.

Мы цѣкавѣ ще на погляды п. Пілята на справу внутрѣшного урядового языка. А може не буде мавъ потребы высказувати ихъ.

На *инпѣшнбмъ* [28-бмъ] засѣданю сойму маршалокъ вбдчитавъ резиґнацію п. Романовича зъ члена выдѣлу кр. и назвавъ се стратою для выдѣлу [*Брава*].

Зъ порядку дневного соймъ ухваливъ въ третбмъ читаню весь проєктъ закона о комасаціи и о заокругленю границь лѣсовыхъ.

Вбдтакъ наступивъ выборъ членбвъ и заступникбвъ до рекурсовои комісіи въ справѣ податку особисто-доходового. Зъ курії меншихъ посѣлостій выбраній мѣжь инпими Русины: крил. Чапельскій, д-ръ К. Левицкій, д-ръ Ст. Федакъ, Ив. Левиньскій, д-ръ Яр. Кулачковскій, Вол. Лукичъ Левицкій и Мих. Спожарскій.

Внесенє пос. Вахнянина о 100.000 зр. на касы Райфайзена комісія банкова полагодила негативно и соймъ, мимо промовы п. Вахнянина, ухваливъ резолюція комісіи [подамо завтра].

Вбдтакъ наступило справоздане комісіи шкбльнои зб стану шкблъ народныхъ и семинарій учительскихъ за рбкъ 1896/7. Референтъ кн. Чарторыйскій.

Въ початбй дискусіи промовляли слово пп. Бернадзіковскій, Ґольдманъ, Окуневскій [запытувавъ: що стало ся зъ его внесенємъ о основане семинарій учительскихъ на Покутю], Стила, Вуйцікъ и Крамарчикъ. — Справоздавець кн. Чарторыйскій, вбдповѣдаючи посламъ, перепросивъ п. Окуневского, що въ комісіи „забувъ“ о его внесеню.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Данілъ Котисъ, парохъ въ Лупковѣ епархіи перемыскон, вбдзначеный одежію крилошаньскою, членъ товариствъ Просвѣты, Народнон Рады у Львовѣ, Народнон Торговлѣ, членъ-основатель Днѣстра, товариства выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ, членъ-основатель института для рускихъ дѣвчатъ въ Перемышли и в., упокоивъ ся скоропостижно на ударъ серця дня 29 сѣчня с. р. въ 77 роцѣ житя а въ 47-бмъ священьства.

Покбйный — пишуть намъ зъ кругбвъ знавшихъ бл. п. о. Данила — бувъ высокоповажаный и любленый за-для свого честного и правого характеру. Бравъ живу участь въ житю народбмъ и глубоко вбдчувавъ его долю и недолю. Належавъ до многихъ товариствъ. Писавъ все и всюды лишь по руски, передплачувавъ часописи а на добродѣйнѣ и народнѣ цѣли дававъ все оденъ межи першими свою лепту. Особливо родина стратила въ Покбйнбмъ любячого батька, дѣда и найщиршого опѣкуна. Коли передъ десять лѣтами умеръ найстаршій его сынъ Николай, також священникъ, вдова зъ шестеро малыми сиротами найшли у дѣда сердечне принятє и старанну опѣку. Старенькій дѣдуньо дуже тѣшивъ ся, коли въ осени вже наймолодшого внука Данила пбславъ до публичнои школы до Перемышля а незадовго мавъ дочекати ще ббльшои радости, бо вже 8-ого лютого мавъ найстаршу внучку Теофілю звѣнчати вѣнцемъ слюбнымъ, но люта смерть не дозволила ему дочекати ся сего щастя. Покбйный до послѣдної хвилѣ трудивъ ся неутомимо и въ церкви и въ школѣ. Тожъ нагла вѣсть о его смерти перераэила родину и всѣхъ знакомыхъ. — Похоронъ вбдбувъ ся 1-ого лютого, на котрый прибули Впр. крилошане капітулы перемыскон Подолиньскій и Войтовичъ яко коляторы и свояки Покбйного, духовеньство деканата ясліского зъ своимъ деканомъ и товаришемъ шкбльнымъ Покбйного Впр. о. Лѣщиньскимъ, интеліґенція мѣсцева и доохрестна, множество народу зъ Лупкова и зъ сусѣдныхъ сѣлъ. Заслуги Покбйного пбднесли въ краснорѣчивыхъ пращальныхъ бесѣдахъ оо. Генрихъ Поляньскій и Романъ Чайковскій, а надъ могилою о. Полошиновичъ изъ Щавного. Не зъ однихъ очей потекли сльозы щирого жалю. Честь праведному труженикови! Земля ему перомъ а память его отъ рода въ родъ!

Наука, штука и література.

— **Вже выйшла друга книжка „Літературно-наукового Вістника“ и читателѣ мають ѣи въ рукахъ.** Яка була въ насъ потреба такого выдавництва, знати найлучше зъ того, що — якъ довѣдуємо ся — „Літературно-Науковій Вістник“ мае вже теперь 800 передплатникбвъ, а є надѣя, що се число зросте до тысячки. Зъ того видко, якъ наша суспбльность живо заинтересувала ся новымъ выдавництвомъ. Не безъ того, що знайшли ся вже й критики, котрѣ до „Літературно наукового Вістника“ ставлять великій вымоги и прилюдно допоминають ся, що имъ ще сего й того у Вістнику потрѣбно, що се ще слабе, и т. и. Ставити такій вымоги не лишь можна, але й треба, тблько годить ся при тбмъ спытати: зъ-вбдки у насъ наразъ черезъ два мѣсяцѣ могло взяти ся стблько „европейского“ матеріялу літературного, щобы „Вістник“ зовсѣмъ уже инакше выглядавъ, якъ попередній літературній выдавництва? На все треба часу, людей и праці; якъ кождый чоловѣкъ, такъ и кожда редакція мусить помалу загоспадаровувати ся, призбирувати то, що потрѣбне, поки стане на власній ноги. Якъ рбзній є читачѣ якогось выдавництва, такъ кождый зъ нихъ шукае въ нѣмъ чогось для себе, що его займае. Разъ може се найти, другій разъ не найде, — се звычайна рѣчь. Такъ оно є и зъ нашимъ „Літературно науковим Вістником“, на котрый ще не пора выдавати остаточный судъ, бо доси выйшли лишь двѣ книжку. Въ другбй книжцѣ видко очивидне старане редакціи „Вістника“ подавали якъ найинтереснѣйшій матеріялъ, такій, щобы зъ него мавъ хосенъ и звычайный читатель, и историкъ літературы, и любитель чужихъ літературъ. Подаємо змѣстъ II-ои книжки „Літературно-наукового Вістника“, зъ котрого видко, якій рбзнородный матеріялъ находимо въ сѣй книжцѣ: *Частина літературна*: „В тумані“, дійстність і галюцинаціі, Олександра Кониського; „З поезий Лесі Українки“; „Дві долі“, повість Данила Мордовця; „Ненадруковані дрібниці з творів О. Стороженка“; „Ткачі“ драма Ґергарта Гауптмана, перекладъ М. Павлика; „Най діти підростуть лиш“, посаня М. Беетса, переклад В. Щурата; „Шведи на Україні“ оповіданя Вернера фон Гайденштама; „Істория осла“, гумореска Віктора Ракоші. — *Частина наукова*: „Із секретів поетичної творчости“, д-ра Івана Франка [П. Психольоґічні основы]; „Ясні дні в житю Тараса Шевченка“, Олександра Кониського; „Новини нашої літератури“ [Альманах „Складка“, оцінка Бориса Грінченка]; З життя і письменства“, Осипа Маковея; „З російської України“ Spectator-a; „З чужих літератур“, д-ра Івана Франка; вкінци Бібліоґрафія.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Зъ III-ого справоздання дирекціи общества взаимного кредиту „Вѣра“ товариства зареестрованого зъ обмеженою порукою въ Перемышли** зъ дѣяльности за рбкъ 1897 выймаємо отсѣ даній:

Зъ кбнцемъ року 1896 числило товариство 634 *членбвъ*, въ роцѣ 1897 прибуло 205, а убуло 84, отже зъ днемъ 31 грудня 1897 року було 755 членбвъ.

На *удѣлы* тыхъ 755 членбвъ выносила дня 31. грудня 1897 деклярована квота 19.040 зр. а дѣйство вплаченыхъ удѣлбвъ було въ кбнцемъ 1897 року 14.848 зр. 80 кр. або 77·97% деклярованон квоты а 19 зр. 67 кр. пересѣчно на одного члена, коли зъ кбнцемъ попереднього [1896] року було вплаченыхъ удѣлбвъ 12.258 зр. або 76·90% деклярованон квоты а 19 зр. 33 кр. пересѣчно на одного члена. Солідарна вбдвѣчальность членбвъ въ высотѣ 5-разовбй деклярованыхъ удѣлбвъ выносить 95.200 зр.

Фондъ резервовый товариства зложеный есть въ ббльшбй части въ листахъ заставныхъ и стало процентуесь; вбнъ выносить 1086 зр. 45 кр. або 7·32% вплаченыхъ удѣлбвъ а 1 зр. 44 кр. пересѣчно на одного члена. Кромѣ того посѣдае товариство спеціяльну резерву стратъ въ квотѣ 200 зр.

Цѣлый маетокъ власный товариства выносить зъ днемъ 31 грудня 1897 р.: въ удѣлахъ 14848 зр. 80 кр., въ фондѣ резервовбмъ 1086 зр. 45 кр. и въ резервѣ стратъ 200 зр., разомъ 16134 зр. 25 кр., отже 21 зр. 37 кр. пересѣчно на одного члена.

Вкладки на рахунокъ бѣжучій (щадничій) выносили: зъ днемъ 31 грудня 1896 р. 47.859 зр. 31 кр., а зъ днемъ 31 грудня 1897 р. 59.933 зр. 16 кр., отже зббльшились о квоту 12.073 зр. 85 кр. — На вкладки тѣ зложили ся члены зъ квотою 21.320 зр. 41 кр., нечлены зъ квотою 26.467 зр. 61 кр., институціи зъ квотою 12.145 зр. 14 кр., разомъ 59.933 зр. 16 кр., а умѣщенѣ були на 257 книжочкахъ, а то на 40 книжочкахъ у членбвъ, а 217 книжочокъ у нечленбвъ.

Позичокъ на скрипты удѣлило товариство въ протягу 1897 року 173 на квоту 25.045 зр.; зъ року минувшого остало 404 позичокъ на квоту 44.586 зр. 21 кр.; було отже разомъ 577 позичокъ на суму 69.631 зр. 21 кр. Зъ того сплачено 114 позичокъ на квоту 21.344 зр. 21 кр., остае отже зъ кбнцемъ 1897 року 463 позичокъ скриптовыхъ на квоту 84.287 зр.

Позичокъ на векслѣ въ протягу року 1897 удѣлено 1042 на квоту 108.164 зр. 50 кр.; зъ року 1896 остало 228 позичокъ векслевыхъ несплаченыхъ на квоту 21.040 зр. 50 кр., було отже разомъ 1.270 позичокъ на квоту 129.205 зр. Зъ того сплачено въ 1897 році 982 позичокъ на квоту 95.678 зр., остае отже зъ кбнцемъ 1897 року 288 позичокъ векслевыхъ на квоту 33.527 зр. Разомъ остало отже зъ кбнцемъ 1897 року на рахунокъ слѣдуючого року всѣхъ позичокъ на квоту 81.814 зр., зббльшивъ ся отже станъ позичокъ въ порбвнаню зъ попереднымъ рокомъ о квоту 16.184 зр. 29 кр.

Локаціи. Товариство мае ульоковану [яко конто жирове] въ Банку австро-угорскбмъ квоту 100 зр. Кромѣ того ульокувало товариство часть власного фонду резервового въ 4% облігаціяхъ Банку краєвого на 1.400 коронъ представляючихъ пбсля цѣны закупна вартбсть въ квотѣ 695 зр. 07 кр.

Капіталъ оборотовый товариства представлявъ зъ початкомъ 1897 року квоту 68.196 зр. 59 кр., а зъ кбнцемъ 1897 року квоту 84.629 зр. 22 кр., зббльшивъ ся отже въ 1897 році о квоту 16.432 зр. 63 кр.

Загальный оборотъ касовый выносивъ въ 1897 році квоту 500.416 зр. 89 кр.

Чистый выскъ въ 1897 році выносить ц.177 зр. 85 кр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 18 лютого. На вчерашнбмъ засѣданю долѣшно-австрійского сойму п. Маєръ въ формѣ интерпеляціи зажадавъ, щобы правительство заборонило привозу овочѣвъ зъ Америки.

Прага 18 лютого. Мимо нѣстей, мовь бы то въ ческбмъ соймѣ не мало прийти до дебаты надъ адресою, упевнюе орґанъ п. Енґля, що принятый адресовою комісією проєктъ адресы таки буде зложеный въ повнбй палатѣ. Вчера въ тбй справѣ вбдбула ся конференція краєвого маршалка кн. Лобковіца зъ провбдниками соймовои ббльшости; маршалокъ, якъ зачувати, выѣздить сегодня до Вѣдни.

Нѣмцѣ заповѣдають, що въ разѣ, коли бы въ соймѣ принято адресу пбсля проєкту комісіи, то они въ радѣ державнбй назадъ розпбчнуть обструкцію.

Nar. Listy доносять, що на жадане полуднево-славяньскихъ послбвъ мае п. Яворскій въ першихъ дняхъ марта скликати до Вѣдня парляментарну комісію правницѣ для нарадъ надъ теперѣшною ситуацією и надъ становиском правницѣ до кабінету бар. Ґавча.

Трієстъ 18 лютого. Соймъ приняв резолюцію зъ зазывомъ до правительства, щобы въ Трієстѣ заложило італійскій університетъ и учительску семинарію; заразозъ высказавъ соймъ бажане, щобы міністерство просвѣты постаралось о пбдручники для італійскихъ народныхъ шкблъ.

Бѣлградъ 18 лютого. Умеръ митрополитъ Михаилъ.

Букарештъ 18 лютого. Король Кароль выѣде незадовго зъ президентомъ міністрбвъ до Петербурга вбдвѣдати царя.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Гл. въ Жу. Одержали. — *Вп. А. Ме. въ Ф.* Одержали 16 зр. тожъ прийде за 1897 ще 2 зр. — *Вп. Д. Ді. въ Кр.* Одержали и на сей рбкъ вписано 50 кр. — *Вп. Ог. въ Ск.* Одержали до кбнця марта. — *Хв. Кас. ру. въ Стр.* За 1897 прийде ще 7 зр. — *Вп. Н. Сг. въ Ян.* Годять ся.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заѣзьмѣленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ **Жигмонта Рукера** пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 109—?

Надосланє.

Зміна льокалю.

Найдешевшій окладъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИШЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щодѣнно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкаий легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Великій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моей реставрації, даю вѣдбиваючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 86—? Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.**

БРИТВЫ знаменитій англійскій и зъ Солінґенъ (пѣдъ гваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевй зъ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХІЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Щo?

Можь набути въ Заведенію Переплетничѣмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ рѣжной величины

ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ до украшеня комнатъ

РАМЫ ДО ОБРАЗѢВЪ всякого рода и величины

ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.

ГАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ на подарунки

МОЛИТВОСЛОВЫ єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ

КНИГИ до великого домашнього и урядового ужитку

КНИГИ ЦЕРКОВНІ всякого рода

ЄВАНҐЕЛІЯ нового выданя, малого формату.

ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету

приниман ся всякій роботы входячій въ кругъ переплетництва

Всякій замовленя вѣдворотною почтою 62 1—3

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Полотна краєвй

въ шмукахъ по 35 метрѣвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.

Полотна на простирала

безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и высше

поручае Магазинъ 3

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львѣвъ, площа Капітульна число 2.

Подяка.

За щирый удѣлъ въ похоронахъ мого незабутого мужа и батька трохъ дѣтей Аполінарія — складаю на сѣмъ мѣсяци сердечну подяку Всечестнѣйшимъ ОО. Михайлови Царевн, пароху Мавковичъ, Іванови Давидовичеви, сотрудникови Успеньскои церкви у Львовѣ, и Іосифови Зацерковному, пароховн Сихова. Сердечно дякую и Р. Т. богословамъ рускои духовнои семинаріи у Львовѣ, що безинтересовно своимъ трогательнымъ спѣвомъ зволили причинитись до звеличаня такъ сумного обряду. Не менче дякую и всѣмъ сродникамъ знакомымъ и пріятелямъ.

Емилія Дыдикъ зъ дѣтьми. 63 1—1

ПОДЯКА.

Складаємо сердечну подяку Всч. о. Левицкому и его женѣ [зъ Кузикѣвъ], нашій бувшій воспитанниці за щирый датокъ узбираный для насъ на своѣмъ весѣлю. Мы бѣльше цѣнимо память про насъ, якъ самъ датокъ, та радуѣ насъ, що нашій любій воспитанниці не забувають про Институтъ, въ котрѣмъ выховались.

Ольга настоятельна Монастыря.

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русинѣвъ

Цѣна 1 ор

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скѣнчивъ зъ кѣнцемъ 1896 р. 28-ый рѣкъ своеи дѣяльности и зросла вѣ всѣхъ вѣдѣлахъ „Славіи“

	зъ кѣнцемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитости побѣчній и вѣдсотки за рѣкъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 27,629.196·15 „
Обезпечень сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 277,905.738·— „
Выплачень капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ	„ 27,193.723·12 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпечена вѣдъ шкѣдъ огневыхъ будынкѣвъ, движимостей, збѣжа, товарѣвъ, запасѣвъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренй, а услѣвя обезпеченя вельми користній.

Тарифъ и друксортѣвъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣлае якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 21 3—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільоґрамовъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

ФАБРИКА

цукрѣвъ десеровыхъ и гербатникѣвъ

ведена на спосѣбъ Вартавскій

ИВАНА ГЕФЛІҐЕРА

(передъ тымъ Алойса Горвата)

Львѣвъ Театральна 8 (площа св. Духа)

пріпоручае:

½ кільо знаменитыхъ Цукрѣвъ десеровыхъ 1 зр.

½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочей 80 кр.

½ кільо Чоколядокъ надяганыхъ 1·20 кр.

½ кільо Овочѣвъ кандизованыхъ 1·20 кр.

½ кільо Гербатникѣвъ Варшавскихъ *надзвычайно добрыхъ, завсѣдно свѣлений* 80 кр.

½ кільо Кармелькѣвъ надяганыхъ 50 кр.

А такожь пріпоручае рѣзній иншій выробы, все свѣжій у великѣмъ выборѣ за опаковане нїчо не числю. Коробки картоновй **gratis**

288 (50—?)

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ життєписьмъ и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Русинка интеліґентна

освротѣвши, глядае мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавй зголошенія прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѣвъ ул. Галицка ч. 12.

Въ кождій рускій хатѣ повиненъ знаходитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѣкъ 1898.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр

перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно

около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 7—20

Розклад їзди поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годовн. двіц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		нїч		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**нїч**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком понеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальний редакторъ Іоанъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъского. Зъ друкарнѣ Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосафата Гриміча.

Ч. 29. Львовъ, Субота 7 (19) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдні: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший донесенія приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

Брутальный нападъ на „Просвѣту“

на оногдѣшнѣмъ засѣданю сойму выкликавъ — якъ мы вже вчера згадали — велике огѣрченє и обуренє середъ львѣвскои рускои громады, а не сумнѣваємо ся, що таке саме чувство мусѣло опанувати и кождого Русина въ краю, коли прочитавъ справоздане зъ дотычного засѣдани соймового.

Повторила ся въ „польскѣмъ“ соймѣ добре звѣстна и памятна Русинамъ исторія зъ 1875 року — тѣлько що симъ разомъ замѣсть Поляновскихъ, Скшиньскихъ, Хшановскихъ выступили новй героѣ — Целецкй, Водзицкй, Чайковскй — и замѣсть тогдѣшного злочину, сповненого противъ Польщѣ, именно нарушенія высокоблагородной пропінаціи и „swiętej karczmy“ — теперь допустила ся „Просвѣта“ нижшого злочину — выдала книжочку „Богданъ Хмельницкій“, а звѣстно, що само имя того гетьмана Украины є таке страшне для нашихъ Поляковъ, що — якъ вѣдомо — передъ пару лѣтами віцепрезідентъ краевои рады шкѣльнои п. Бобжиньскій наказавъ зъ кѣлькадесяти тысячь примѣрниковъ рускои граматики немилосердно вырѣзувати картку лишь за-для того, що тамъ мѣжь граматичными примѣрами була згадка имени Хмельницкого...

Але панамъ Полякамъ очевидячки не ходило лишь о тую книжочку, написану якъ найобєктивнѣйше, — имъ ишло о щось бѣльше — и се найвыразнѣйше выявило ся изъ сказженои промовы п. Чайковского, звернєной противъ читалень „Просвѣты“, а закѣнченой клясичнымъ вѣдзывомъ до рускихъ послѣвъ: мамелюкѣвъ: „Przyznacie sami, że stanowisko wasze byłoby silniejsze, gdyby nie te czytelnie!“... Яснѣйше сказати вже годѣ!

Зваживши ще въ додатку вѣдомй секатуры, якй „Просвѣта“ стрѣчає въ такѣй справѣ невинѣй, якъ высыланє до своихъ читалень люстратора и учителя господарства п. Короля, а маємо, якъ на долони, выразну тенденцію нашихъ найсердечнѣйшихъ опѣкунѣвъ — а то:

а) вороговане ихъ противъ просвѣчуванія нашого ру кого народу въ рускѣмъ національнѣмъ дусѣ;

б) вороговане ихъ противъ питомои просвѣтнои організаціи середъ нашого народу; вкѣнци

в) вороговане ихъ противъ економічного пѣддвигненя нашого народу черезъ благородній змаганя питомыхъ его провѣдникѣвъ.

А супротивъ всего того — пожаль ся Боже такого становища, яке заняли въ сѣй справѣ послы рускаго клюбу — историкъ Барвѣньскій и Вахнянинъ. Ажь Епископъ рускій мусѣвъ „просити“ п. Целецкого, щобы цофнувъ свое внесене, а вѣнъ и его передбесѣдники зъ рускаго клюбу постарають ся, щобы бѣльше не було того, на що кидавъ громы п. Целецкій...

Мы-жь спытаємо: щобы чого не було? правды историчнои въ книжочкахъ „Просвѣты“? — цитату зъ кс. Скарги, що селянамъ передъ вѣйнами Хмельницкого було тяжко вѣдъ панѣвъ въ Польщи?

А вже просто злоба говорила устами п. Вахнянина, коли вѣнъ за той цитатъ зъ кс. Скарги повинивъ „ниший духъ“, що вѣе въ теперѣшнѣмъ выдѣлѣ „Просвѣты“. Прецѣнь же той цитатъ знаходить ся и въ „Илюстрованѣй исторіи Руси“ выданѣй давнѣйше „Просвѣтою“, а написанѣй его політичнымъ товаришемъ Ол. Барвѣньскимъ! Видко — духъ въ выдѣлѣ „Просвѣты“ вѣе все той самъ, давный, а тѣлько п. Вахнянина обвѣявъ „ниший вѣтеръ“.

O tempora! o mores!

По нападахъ на „Просвѣту“ въ 1875 роцѣ тогдѣшный голова товариства Вол. Федоровичъ сказавъ на загальныхъ зборахъ отсѣ памятнй слова: „Просвѣта“ оглядаєсь лишень на сей мілїоновый народъ, для котрого она є осередкомъ житя народного... Лишь сей народъ, а не хто другій, є нашь судья!“

Не инакше мусить сказати и нинѣ кождый членъ „Просвѣты“, кождый народовець — по всѣмъ тѣмъ, що зайшло оногды въ „польскѣмъ“ соймѣ...

Лишь народъ рускій судья „Просвѣты“!

Вѣче въ Станиславовѣ.

(Дальше.)

Бувшій посолъ Іосифъ Гурикъ выголосивъ рефератъ о радахъ повѣтовыхъ взагалѣ, а о радѣ повѣтовѣй въ Станиславовѣ въ-окрема.

Добре селянинъ — мовивъ референтъ — вымагає, щобы члены рады повѣтовои зносили ся зъ селяньствомъ. Отже коли теперь минуло шестилѣте и мандаты членѣвъ станиславѣвскои рады повѣтовои выгасли, повинни они дати справу изъ своеи дѣяльности. Такъ и бувало, коли въ сѣй радѣ повѣтовѣй заступали селяньство пок. о. Церкевичъ, о. Шанковскій и проф. Желехѣвскій.

Теперѣшный выдѣлъ повѣтовый наконецъ тѣлько лиха въ повѣтѣ, що бодай и не споминати о тѣмъ, хоть у выдѣлѣ засѣдали два селяне: посолъ Виннычукъ зѣ своимъ сватомъ. Теперѣшный выдѣлъ повѣтовый такій, що и ухвалъ рады не выконує. Свѣдчить о тѣмъ фактъ, що рада повѣтова ухвалила бѣльшостію голосѣвъ внести мито, що выносить 18.000 зр., котре селяньство оплачує, а выдѣлъ повѣтовый выславъ справоздане до выдѣлу краевого, въ котрѣмъ — „*за оглядy на добро селяньства*“ — высказує ся таки за удержанемъ сего тягару. До того теперѣшный выдѣлъ повѣтовый затверджувавъ незаконно зроблені контракты на маєтки громадскій, затверджувавъ ухвалы, мимо того, що зголошувано протесты. Коли выдѣлъ краевый зажадавъ его опінїи що-до пѣльгъ легалізаційныхъ и коли майже всѣ выдѣлы повѣтовѣ повитали се внесене сойму прихильно, то станиславѣвскій выдѣлъ повѣтовый заявивъ, що то передчасно, предкладаючи при тѣмъ норму що-найвысше 25 зр. Такъ и при закупнѣ грунтѣвъ пѣдъ желѣзницю занявъ сей выдѣлъ становище ворожe селяньству, а що бѣльше: одинъ зъ тыхъ урядниковъ повѣтовыхъ бувъ самъ факторомъ и купцемъ тыхъ грунтѣвъ селяньскихъ и зробивъ добрый интересъ. Коли при ревізіи катастру по другихъ повѣтахъ выдѣлы зъ геометрами справджували станъ грунтѣвъ кождои громады, то выдѣлови станиславѣвскому було се байдуже.

При всѣхъ выборахъ выдѣлъ станиславѣвскій занимає становище противне волѣ народу, а урядники сповняють ролю агітаторѣвъ. Они тыжднями уганяють по селахъ, агітують навѣть за такими кандидатами, якъ Виннычукъ. Они терорызують честныхъ выборцѣвъ зъ курій селяньскои, а навѣть були шинкарями при бенкетахъ выборчихъ. За те шконтра касъ громадскихъ переводили зѣ шкодою для громадъ, покрывали дефраудантѣвъ, — пѣзнѣйше, коли приѣхали люстраторы зъ выдѣлу краевого, выказали ся мальверзаціи ажь въ кѣлькохъ громадахъ, якъ въ Залукви, Галичи, Бауполи, Маріямполи, Кнѣгининѣ и въ Загвоздю, хоть шконтра зъ выдѣлу повѣтового находили тамъ все взѣрцевый порядокъ.

Кошты удержаня радъ повѣтовыхъ взагалѣ представляють ся дуже поважно. Всѣхъ радъ есть 74, а сли удержане кождои коштуе що року 7000 зр. а они истнують вже 32 роки, то одержуємо суму высше 16 мілїонѣвъ! Коли-бы тѣ грошѣ було обернено на пѣднесенє просвѣты, то були бы мы нинѣ мали въ нашѣмъ краю по всѣхъ громадахъ добрй школы, добрыхъ учителѣвъ и просвѣченый народъ. Коли-бы тѣ грошѣ обернено було на заложенє инвестицій краевыхъ, то були бы мы мали по цѣлѣмъ краю свои фабрики, котрй не тѣлько выроблювали бы краевй и добрй выборы, але и роботники краевй найшли бы вѣдповѣдный заробокъ. Коли-бы тѣ грошѣ обернено було на пѣднесенє господарства рѣльного въ краю, то бувъ бы край одержавъ субвенцію зъ фонду державного въ такѣй самѣй скѣлькости и були бы мы мали нинѣ переведенй всюды меліорацій, не робили бы рѣки тѣлько шкоды, що нинѣ роблять, и були бы мы мали добру расу худобы. Сли-бы тѣ грошѣ обернено було на заложенє банку краевого и удѣлювано позички селянамъ ба и обшарамъ на 5%, то сума 16 мілїонѣвъ въ протягу 14 лѣтъ двоить ся, отже протягомъ 32 лѣтъ бувъ бы край мавъ около 70 мілїонѣвъ. Тыми грѣшми можна було уратувати всѣ грунта зъ рукъ лихварскихъ въ дорозѣ ліцитацій за безцѣнъ проданыхъ, такъ що нинѣ нашъ народъ селяньскій не потребувавъ бы опускати рѣдного краю та емігрувати до Бразилїи та до Канады.

Пѣдношу все те — сказавъ пѣдъ конецъ п. Гурикъ — не для того, щобы кому-небудь доскулити, а лишь длятого, щобы звернути увагу на важнѣсть выборѣвъ до радъ повѣтовыхъ, а також зарадити лиху на будуче. А пп. выборцѣвъ станиславѣвского повѣту прошу, щобы при теперѣшныхъ выборахъ до рады повѣтовои солідарно голосували на людей, котрыхъ вкаже рускій комітетъ выборчій, а залишили братоубійчу борбу, котра звязначилась кровію при послѣдныхъ выборахъ, и ставлю резолюцію:

„Вѣче повѣтове въ Станиславовѣ взывае всѣхъ честныхъ выборцѣвъ повѣта станиславѣвского, щобы солідарно вѣддали голосы на кандидатѣвъ рускаго комітету.“

Бесѣду сю и резолюцію принято гучными и довгопеумовкаючими оплесками.

(Конець буде.)

---

1)

Голосъ пересторогы Поляка поданый своимъ землякамъ.

Въ Краковѣ появила ся сего року брошурка „Głos przestrogi dla naszych politycznych melomanów. Napisał Jerzy Kraskowski, sekretarz arcybractwa miłosierdzia i banku pobożnego, Kraków, cena 10 ct.“ [стор. 48 въ VIII.] Сеся брошурка дае декуда добру науку польскѣй суспѣльности, а особливо ей передовымъ людемъ. Такій голосъ важный и для Русинѣвъ, коли вже доля звязала насъ, що побочь себе жити мусимо. Тожь не безъ хѣсна буде навести гадки п. Красковского въ „Дѣлѣ“ до вѣдомости рускаго загалу.

Саму розвѣдку попереджає вступъ, длячого ся брошурка побачила денне свѣтло. „Притокою до написаня сеи розправы — каже авторъ — є наша бѣда и хаосъ понять за стремлѣнь, якій можна побачити по часописяхъ. На бѣду жалуємось, хочемо, щобы насъ хтось инший ратувавъ, а самй не маємо вѣдваги зъ нею розстати ся. До дѣлъ великихъ, голосныхъ, крикливыхъ маємо вѣдвагу; до тихои працѣ не маємо анѣ охоты, анѣ енергіи. Щось насъ пхає на широкій свѣтъ, великй и скрутнй комбінаціи політичнй займають насъ ажь до хоровитости, а дома не знаємо взятись до роботы, малй економічнй рахунки не вмѣємо перевести безъ жида... Замѣсть обговорювати, пѣдносити и розвивати малй интереси, мы управляємо таку невдячну рѣлю, якъ велика політика. Поляки є Французами, Италіянами, Англійцями, є всѣмъ на свѣтѣ, але не Поляками; перша-лѣпша часопись пише бѣльше о дѣлахъ Французѣвъ, а навѣть Американцѣвъ, якъ о своихъ власныхъ. Основуємо звязки, кружки, товариства и сходимо ся зъ стукотомъ та голосно, мовамъ, тоастамъ и фразамъ нема кѣнця. На устахъ рѣвнѣсть, єднѣсть и побратимство. За те интересы торговельнй, економічнй, рѣлничй говорюємо академічно и якъ для забавы.“

I. Етичный поглядъ.

„Добрый и розумный газда, коли добре справить рѣлю, нияй не жалуе вкладу на добрне и дорожше зерно, сли хоче, щобы ему рѣля щедрый полонъ дала. Земля дика и занедбана выдае лишь хопту и хабазъ. Лѣнь мускулѣвъ и нездатность ума спорѣднений зъ собою. Сли народъ якій не мае передовыхъ людей, що кермували бы низшими верствами, мусить затратитись и стати ся добычею сильнѣйшихъ сусѣдѣвъ. Знаю, що богато голосѣвъ буде протестувати и упевнятн, що лишь загальна бѣда и бракъ матеріяльныхъ средствъ є притокою нашого упадку. — Галичина то одна велика губа безъ рукъ и головы. Повѣдають, що мы великй патріоты и сеся надмѣрна патріотизму веде насъ на розстайнй дороги. А я повѣдаю, що нема менше патріотичного народу, якъ мы. Правдивый патріотизмъ не жадае шумныхъ слѣвъ и перескливыхъ демонстрацій, але тихои и розумнои працѣ — любови серцемъ и душею, що своє, краеве, и пѣдпираня всего, що своє, родиме, хоть-бы оно часомъ не дорѣвнувало заграничному. Якъ бы хто такъ докучавъ Испанцеви, Італіянцеви або Мадярови, якъ намъ, вѣнъ бы своимъ вдоволявъ ся, а у свого гнобителя не бравъ бы анѣ тютюну, вина, чаю, анѣ жаднои рѣчи. А у насъ, якъ отворять крамъ зъ россійскимъ чаемъ, тульскимъ самоваромъ, кому лишь предложить Французъ яку лелѣтку, — мы заразъ до кишенѣ и вѣддаємо тяжко загарованый грѣшь. Покажѣть менѣ, де ту патріотизмъ, бо я его таки не бачу!“

„Коли треба жертвъ, або датковъ на хосенній цѣли, то мы ощадній, числимось и гнемо ся зъ бѣды. А коли треба дати баль або вечерокъ, коли устроюємо равты, прогулки, концерты, фестины [а навѣть похороны], то бѣды цѣлкомъ не видно. Коли заглянемо до касина, Гавелки, Венцля и т. д., то ажь лячно, кѣлько тамъ одного вечера горломъ перелле ся. По шинкахъ, тінгель-тангляхъ и каварняхъ повно людей. Коли прийде забаганка ѣхати до Карловыхъ Варѣвъ, Ніцеи, Монака або Парижа, то не надумують ся пѣдписати жидови и подвѣйный вексель. Навѣть ученики зъ VII. класы вмѣють пѣдписувати векслѣ Легко платимо жидамъ 50 мілїонѣвъ лихвы, а друге стѣлько лишаємо по шинкахъ. Отъ де притока нашои бѣды и недолѣ!“

„Матери годують свои дѣти такъ, що моложава росте безъ характеру и силы волѣ, дивить ся на житє, якъ на забаву. Все ихъ дразнить, кожда праця и обовязокъ для нихъ тягаромъ. Въ дозрѣломъ вѣцѣ выроджують ся зъ-вѣдси моральнй карикатуры, що глядають лишь вражѣнь, радости и утѣхи; суспѣльность, замѣсть потѣхи зъ нихъ мае зъ ними журу и за нихъ мусить неразъ ганьбити ся.“ [Тутъ авторъ наводить кѣлька знаныхъ выпадковъ знѣкчемнѣлости одиниць.] „Суспѣльность, въ котрѣй смѣте вылазить на верхъ и хоче всѣмъ кермувати, а люде учтивй, с. в. властива сметанка не мае анѣ силы духа, анѣ напругости характеру, щобы смѣло на верхи показатись, — є въ повнѣй добѣ декадентизму и йде просто до упадку.“

Вѣдтакъ авторъ переходить на квестіи соціялістичну и жидѣвску. Соціялістѣвъ и жидѣвъ вѣнъ не любить. За-для цѣкавости аргументаціи наведемо его поглядъ въ тыхъ квестіяхъ.

Авторъ упоминае — якъ попередно интеліґенцію, такъ опѣзеля и ремѣсникѣвъ та роботниковъ, щобы не пили, грошей не тратили, пильнували роботы. „Страйки, — каже — у насъ вымыслили заграничнй спекуланты, щобы галицкій, молодый промыслъ убити. Хто намовляе до страйку, повиненъ дѣстати въ шкѣру... Хто хоче на народъ мати вплывъ, мусить до него зближати ся. Засады соціялістѣвъ не доведуть до добра, бо сильнѣйшій живъ бы коштомъ слабшого, настало бы загальне одичѣне и люде людей бы жерли. Коли соціялістамъ такъ вже забагло ся рѣвности, нияй идуть до Бушменів въ Африцѣ, де свобѣдный просторъ и товариство легко для нихъ найде ся... Вже вѣдъ Лікурґа и Спарты люде розумували, якъ бы людскѣсть ущасливити, зробити все сибльнымъ ажь до жѣнокъ, и нѣчого путнього не выдумали. До всѣхъ вымыслѣвъ годило бы ся додати ще такій §., щобы всѣхъ піякѣвъ, дармоѣдѣвъ, нехтолиць карати голодовою смертію.“

І. КАПРАЛИКЪ
Львѣвъ, побѣчъ Народного Дому
поручає всякй инструменты музичнй: скрипки, альтѣвки, басетлѣ, басы, флеты, клярнеты и трубки, а такожь цитры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самогрывнихъ и металічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львѣвъ-Перемышль
Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріяловъ будовельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходковъ зелѣзнй и камѣнковй, всякй выробы камѣнковй, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, цеглу дахову, плыты изоляційнй, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову,

Переглядъ политичный.

Budapesti Hirlap заповѣдае, що бар. Ґавчь уступить по скликаню рады державнон. Такожь Magyar Orszag заповѣдае уступленє бар. Ґавча и указуе на гр. Туна якъ на его наслѣдника. Тунъ вже мабуть навязавъ зъ сторонництвами зносины и мае соймамъ вѳддати назадъ право высылати делеґациі до рады державнон. Deutsches Volksblatt называе положенє бар. Ґавча крутымъ. Ґавчь може числити лише на Ебенгоха, той зелѣзный инвентарь кождого австрійского президента міністрѳвъ, такожь на старыхъ ліберальѳвъ и на частину Полякѳвъ. При такѳмъ станѣ рѣчей можливе тѳлько: або реконструкція кабінету бар. Ґавча въ дусѣ нѣмецкихъ ліберальѳвъ, або кабінетъ гр. Туна. Се имовѣрнѣйше. Ґр. Тунъ, коли бы обнявъ президію, гадае розвязати раду державну, коли бы оказала ся неспособѳною до роботы, и вернути соймамъ право высылати делеґациі до рады державнон.

Той самъ дневникъ донѣсъ, що рада державна мае бути скликана на день 10 марта. Отже тѳй вѣсти заперечують рѣшучо зъ додаткомъ, що рада міністрѳвъ нѣчого ще не порѣшила въ тѳй справѣ.

Аґрарнѣ розрухи на Угорщинѣ проявили ся насамперед на Альфельдскихъ поляхъ, на широкѳй пештеньскѳй чисто мадярскѳй и урожайнѳй рѳвнинѣ, а ширять ся вѳдтамъ на пѳвлѳчь ажь въ стороны, заселенѣ Русинами и Словаками. Урадовѣ круги, якъ се видно и зъ вѳдповѣди міністра внутрѣшныхъ справъ, подану въ телеґрамахъ вчерашнього числа, добачують головну а може и єдину причину тыхъ розрухѳвъ въ аґітаціяхъ соціалістѳвъ. Се впрочѳмъ звычай урядовыхъ кругѳвъ добачувати всюды тамъ аґітацію, де властиво треба бы зарадити якомусь лихови. Адже и еміґрація нашихъ селянъ була довгій часъ наслѣдкомъ єдино тѳлько несовѣстнои аґітациі. Що безъ аґітациі, и то справдѣ несовѣстнои, не обходило ся, се всѣ знаемо, и нѣхто тому не перечивъ. Але се не була єдина анѣ навѣть головна; головна причина такъ самои еміґрациі якъ и того, що аґітація могла находити послухъ, була нужда. Оттакъ и розрухи на Угорщинѣ мають свою причину въ нуждѣ, котра, рѣчь проста, улекшуе такожь роботу аґітаторамъ. Потверджуе се мѣжь иншимъ брошура „Хлопскій пролєтаріятъ на Угорщинѣ“, котру недавно выдавъ Йоса Томачь въ Новѳмъ Садѣ. Авторъ каже, що передъ 30 роками, коли бы бувъ якій соціялістъ приставъ до альфельдского хлопа зъ аґітацією, то бувъ бы дѳставъ букомъ по плечахъ; але тогдѣ не знано тамъ голоду. Теперь сѣльскій пролєтаріятъ Угорщины показуе вже велике число. При спису населенія 1890 р. начислено 1,900.000 безземельныхъ наймитѳвъ и заробникѳвъ, а властителѣвъ землѣ лише 1,600.000. Але треба ще зазначити, що мѣжь тыми властителями землѣ е богато такъ задовженыхъ, що властиво не мають анѣ снѳпка соломы въ своѣй стрѣсѣ власного. И якъ-разъ тѣ е найбѣдньйшій элидарѣ: коли по жнивахъ поплатять податки та довги, то на зиму не лишаесь имъ навѣть тѳлько, кѳлько звычайный заробникъ годенъ собѣ заощадити. Прийде весна: о голодѣ працюють на своѣмъ загонѣ. Але е ще хлѣборобы — анѣ наймиты анѣ господарѣ: се такій, що беруть чужу землю въ управу вѳдъ орки ажь до жнивъ. Ихъ доля зъ кождымъ рокомъ гѳрша; давнѣйше вѳддавали они властителеви половину зѳбраныхъ плодѳвъ, а теперь мусять вже вѳддавати три части, а самі вдоволяти ся третою. Число такъ тыхъ безземельныхъ хлѣборобѳвъ якъ и заробникѳвъ росте зъ кождымъ рокомъ. На недвижимостяхъ Угорщины е мілірдъ довгу, а черезъ те рѳкъ въ рѳкъ черезъ примусову продажь за довги позбуваютъ ся хлѣборобы своихъ батькѳвщины. И такъ въ р. 1896 продано примусово 15.000 господарствъ. Крѳмъ того дуже богато людей продае свою землю нѣбы-то добровѳльно зъ „вѳльнон руки“, такъ що рѳчно записуе ся 300.000 до 400.000 змѣнъ табулярныхъ властителѣвъ.

Станъ селяньского рѳльництва описуе Томичь такъ: Е стороны, де землю управляють ще такъ само, якъ ви управляли прапрадѣды. Е повѣты, де люде не бачили ще вандрѳвного учителя; е народности, що не выдають анѣ одного господарского письма; е комітаты, де нема жадного господарского товариства. Селяинъ, якъ котрый мае ще кредитъ, платить по банкахъ 12—14 або й бѳльше процентѳвъ; а де нема банкѳвъ, тамъ попадае въ лихву и платить 30—50%. Богато причинили ся до нужды селянъ машины; де давнѣйше молочено до пѳзнои зимы, тамъ теперь вымолотъ кѳнчить ся за кѳлька недѣль. Робѳтникъ теперь ледво 80—100 днѣвъ въ роцѣ може найти заробокъ. Ще-жь и жите теперь подорожѣло, а се бѣдному далеко бѳльше дае ся въ знаки нѣжь маючому. Рада на те: розвинути промыслъ. Але замѣсть того дбае правительство о мадярщенє, а щобы можна тымъ успѣшнѣйше мадярщати все немадярске, придавлено права громадъ и комітатѳвъ та не тѳлько залишено, але навѣть спинено заводову орґанізацію.

Цѣкава и поучаюча брошура! А написана такъ, що можна часомъ думати, чи авторъ припадково не задиблявъ ся такожь и на Галичину.

Денунціація на руского священика.

Дня 10 с. м. вѳдбула ся въ судѣ повѣтовѳмъ въ Рудкахъ головна розправа карна противъ о. Ст. Онишкевича, пароха зъ Хашевичь, обжалованого о мнимє переступленє §. 308. зак. карн. Рѣчь була така:

На торзѣ въ Рудкахъ дня 6 липня 1897 р. розбѣгшлась була поголоска [казали, що поліцай выбубнювавъ], мовь-то цѣсарь выдавъ такій законъ, що хлопы не повинні йти до панбвъ на роботу инаше 1 зр. деннои заплаты, та й то грошѣ зъ-горы! Передъ св. Петромъ зачали ся жнива. Межи людьми настала метушня: що робити зъ тымъ цѣсарскимъ росказомъ? — а въ Дубаневичахъ люде вѳйшли зъ паньского лану зъ роботы. Жандармерія почала слѣдити за виновникомъ страйку, а економъ зъ Дубаневичь п. Плоцкій указавъ на о. Ст. Онишкевича зъ Хашевичь яко на жерело нещастя.

Дня 13 липня 1897 вѳдбули ся въ Рудкахъ довѣрочній зборы скликаній о. Онишкевичемъ для нарады надъ грядучими выборами до рады повѣтовои. Плоцкій влѣзъ до льокалю [публичного, бо иншого въ Рудкахъ годѣ дѳстати], де зборы мали вѳдбутись, и тымъ змусивъ участникѳвъ збору, 3 священникѳвъ и 8 селянъ, перенести ся до иншого льокалю. Сюда Плоцкій не мавъ уже вѳдваги прийти, але пѳславъ муляра А. Роґановича пѳдслухувати пѳдъ дверима. Роґановичь по можности выповнивъ свою задачу, бо донѣсъ жандармови Савюкови, що „чувъ, якъ о. Онишкевичь выпытувавъ селянъ, чи ходили по селахъ аґітувати за стрейкомъ, дававъ инструкціи що-до платнѣ“ и т. и. О. Онишкевичь мавъ говорити се передовсѣмъ до Т. Дякова. На пѳдставѣ денунціациі Плоцкого и Роґановича выточивъ функціонарь ц. к. прокураторіи держанног о. Онишкевичеви процесъ о переступленє §. 308. зак. карн.

Розправа карна вѳдбула ся першій разъ ще въ вересни м. р. На тѳй розправѣ Плоцкій почавъ цофати свою денунціацію, кажучи, мовь-то не лишь о. Онишкевичь, але wszyscy księża rusey були причиною торѳчного руху хлопского [„przecież — каже — pan sędzia wie o tem!“], а спеціяльно страйку въ Рудеччинѣ. Роґановичь не явивъ ся на розправу и ви вѳдрочено. Було ще кѳлька терміновъ въ тѳй справѣ, тѳлько Роґановича не можь було допросити ся, щобы зъявивъ ся. На переднослѣдинѳмъ терминѣ лише вѳдчитано его протоколъ зложеный въ судѣ повѣтовѳмъ въ Городку, де Роґановичь потверджувавъ свою денунціацію, але вже не назвавъ о. Онишкевича поименно, а казавъ, що „при конфронтаціи познавъ бы“. Отже на остаточній розправѣ дня 10 с. м. Т. Дякѳвъ пѳдъ присягою [подѳбно якъ перше всѣ участники зборѳвъ] заперечивъ, мовь-бы на довѣрочныхъ зборахъ була мова о страйку, а и Роґановичь заприсяженый почавъ спѣвати инакше. Передовсѣмъ вѳдкликавъ свои зѳзнанія зложенї въ судѣ въ Городку. Вѳдтакъ заявивъ, що то Плоцкій казавъ ему пѳдслухувати пѳдъ дверима. Дальше зѳзнавъ, що чувъ, якъ участники зборѳвъ говорили про выборы до рады повѣтовои, про аґітацію по селахъ, але за панѳвъ, робѳтникѳвъ, заплату, страйкъ не чувъ нѣчого. — Присутный жандармъ Савюкъ почавъ обставати, що Роґановичь такъ ему казавъ, якъ вѳнъ донѣсъ до суду; Роґановичь почавъ выкручуватись. — Остаточно забравъ слово функціонарь ц. к. прокураторіи державнои ц к. секретарь старостваъ Рудкахъ п. Novotny; представивъ о. Онишкевича яко страшного аґітатора, що то безперестанно устроюе вѣча въ повѣтѣ, есть причиною розрухѳвъ въ Комарнѣ [опѳсля цофнувъ се категоричне твердженє, коли на жадане обжалованого судья казавъ се вписати до протоколу], стягае нарѳдъ до себе, а знаючи дуже добре законъ карный вымикае ся зъ-пѳдъ рукъ его [се-бъ то п. Novotn-ого, ц. к. секретаря старостваъ!], що то вже два роки за о. Онишкевичемъ пильно слѣдить, а вкѳнци п. Novotny вносить укарати о. Онишкевича вязницею трехъ мѣсяцѣвъ [найвысша кара за переступленє §. 308. зак. кар.]. — О. Онишкевичь не забувъ языка вѳдповѣсти на сю аргументацію п. Novotn-ого, а судья п. Нехай увѳльнивъ его вѳдъ закиненого ему переступленя. П. Novotny виѣсъ вѳдкликъ противъ сего выроку.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданяхъ Головного выдѣлу „Просвѣты“ въ днях 10 и 17 с. м. полагоджено мѣжь иншими отсѣ справы:

1. Выбрано комітетъ, що мае занятись устровнемъ вечериниць въ память XXXVII роковинъ смерти Т. Шевченка; до комітету увѳйшли: дир. Борковскій, о. Ал. Темницкій и п. Ганинчакъ.

2. Принято до вѣдомости справоздане касове зъ концерту въ день загальныхъ зборѳвъ „Просвѣты“; чистый дохѳдъ въ сумѣ 62·44 зр. призначено по половинѣ на памятникъ М. Шашкевича и для „Львѳвского Бояна“.

3. Передано рукопись п. Петрушина „Про пащицу“ дир. Борковскому до другои рецензіи; до першои рецензіи передано: п. Паньковскому рукописи: Б. Лепкого „Оловѣдане дяка“, Гембицкого „На улицѣ“ и „На першихъ маневрахъ“ и Ст. Коропаса „Сказка“; д-ру Пачовскому Валявского „Спѣвы историчнѣ для рускои молодежи“; п. Грушкевичеви Поезіи М. Ю. Б.

4. Рѣшено часть дотеперѣшныхъ книжочокъ выслати даромъ читальни въ Войславичахъ пов. сокальского.

5. Выделеґовано яко вѳдпоручника на отворене читальнѣ въ Воскресѣнцяхъ пов. рогатиньского дня 11 с. м. п. Короля, а на отворене читальнѣ въ Зарудю пов. золочѣвского дня 20 с. м. проф. Врецьону.

6. Принято до вѣдомости, що въ Плѣсняхъ пов. золочѣвского основуе ся читальня „Просвѣты“.

7. Принято до вѣдомости справоздане філіи въ Равѣ рускѳй зъ ви дѣяльности за часъ вѳдъ 1 лютого 1896 до теперь. Зъ дѣяльности сеи філіи належить пѳднести, що ѣй удало ся скоротити часъ вѳдправлюваня весѣль и хрестинъ въ повѣтѣ.

8. Рѣшено завести книгу для виписуваня справоздань зъ дѣяльности філій.

9. Принято до вѣдомости, що о. Кипріянъ зъ Немирова заходить ся коло основаня філіи „Просвѣты“ въ Любачевѣ и въ Ярославѣ.

10. Принято 300 нових членѳвъ.

НОВИНКИ.

— **Вп. нашихъ Дописувателѣвъ**, котрыхъ дописи иногдѣ не появляють ся сейчасъ въ „Дѣлѣ“, просимо выбачити и потерпѣти, бо оно выходить лише зъ простои технічнои неможливости дати сейчасъ мѣсце всему надсыланому матеріялови, тымъ бѳльше, що треба жь брати на взглядъ конечнѣ, нетерплячій проволоки справы бѣжучій...

— **Народне вѣче скликане до Слободы на** день 22 н. ст. с. м., *заборонило* бережаньске ц. к. староство. Въ мотивахъ покрыто сесю заборону епідемію вѳспы и тымъ, що льокаль [стодола] грозить небезпечностію огню...

— **Вѣче въ Щитѳвцяхъ** [въ Залѣщицкѳмъ], котре вже зачало було радити пѳдъ проводомъ о. Велигорского при значнѳмъ числѣ участникѳвъ зъ цѣлого повѣту залѣщицкого, розвязавъ комісарь староства заразъ по першѳмъ – політичнѳмъ рефератѣ п. Льва Вачиньского, и то вже по поставленю резолюцій, а закимъ голова поставивъ тѣ резолюціи пѳдъ ухвалу вѣча. Ширше справоздане о тѳмъ вѣчу подамо въ однѳмъ зъ найблизшихъ чиселъ „Дѣла“.

— **Про народне вѣче въ Сокали**, котре вѳдбулось тамъ пѳдъ проводомъ о. Ем. Левицкого зъ Тартакова дня 9 с. м., одержали мы ширше справоздане, и не залишимо подѣлити ся нимъ зъ нашими читателями. Політичный рефератъ д-ра Евг. Петрушевича приняли зѳбраній одушевлено и ухвалили три резолюціи [въ справѣ змѣны правительства, въ справѣ становища рускихъ послѳвъ соймовыхъ при дебатѣ надъ адресою до трону и въ справѣ подѣлу Галичины]. — На мѣсце уступившого предсѣдателя сокальскои „Рускои Рады“ о. Чеховича зъ Сокаля выбрано черезъ аклямацію о. Кароля Федоровича зъ Войславичь.

— **Д-ръ Олександеръ Колесса**, доцентъ руского языка и літературы въ університетѣ львѳвскѳмъ, именованый надзвычайнымъ професоромъ сего предмету въ тѳмже університетѣ. Такъ вкѳнци опорожнена катедра по бл. п. Омелянѣ Огоновскѳмъ [померш ѳмъ въ жовтни 1894 року] дѳждала ся обсады. Поздоровляючи нового професора зъ именованемъ, бажаемо ему, щобы, высоко держачи прапоръ науки, такожь, яко Русинъ на такѳмъ видномъ становищи, въ справахъ народныхъ по-за університетомъ бувъ гѳднымъ и въ тѳмъ напрямѣ наслѣдникомъ незабутного Омеляна Огоновского. Щасть Боже!

— **Въ повѣтѣ каменецкѳмъ** почавъ ся послѣдными часами живый рухъ читальняный. Про недавне отворене читальнѣ въ Новосѣлкахъ и про читальняй вечериницѣ въ Милятинѣ старѳмъ устроенй о. Сид. Зельскимъ подамо ширше справоздане.

— **Въ ґімназіи въ Бродахъ.** Dziennik polski приносить сегодня допись зъ Бродѳвъ, въ котрѳй дописувателъ соблазняе ся тымъ, що делеґатъ краевои рады шкѳльнои инспекторъ Дворскій переслухувавъ не тѳлько оборонцѣвъ рускои молодѣжи и обжалованыхъ въ звѣстнѳй интерпеляціи соймовѳй дир. Лібревского и проф. Консіновского, але такожь ученикѳвъ, та що професорови Конєчновскому вѳдобрано науку въ VI. клясѣ, въ котрѳй мавъ допустити ся тыхъ звѣстныхъ „жартѳвъ“. Іаставъ — каже — черезъ те розстрѳй мѣжь молодѣжею, котра жила доси въ повнѳй згодѣ зъ собою; Поляки, а навѣть жиды усуваютъ ся вѳдъ своихъ товаришѣвъ Русинѳвъ; Русины пѳдѳймають голову, тѣшать ся дисциплінаркою, упевняють, що оба обжалованй панове будуть заразъ перенесенй, и не уважають за потрѣбне вѳддавати тымъ панамъ приналежну имъ честь. Взагалѣ интерпеляція и неоглядне переведене слѣдства выкликали мѣжь молодѣжею взаимну неохоту, зухвалѳсть и похѳпъ до скаргъ и доносѳвъ. Родичѣ нерускихъ дѣтей занепокоений о дѳлю своихъ сынѳвъ, бо въ ґімназіи служать такожь професоры рускои народности; а можна *припускати*, що межи ними може найде ся такій, що подѳбно поступавъ або поступае зъ Поляками, якъ проф. Конєчновскій поступавъ зъ Русинами. Длятого треба було перевести слѣдство всесторонно, щобы дѳйти до глубины тайникѳвъ пануючого въ брѳдскѳй ґімназіи стану. Таке слѣдство — натякуе дописувателъ — було бы выказало, що декотрѳ учитель (очевидно Русины) вѳдъ року знали о намѣренѳй демонстраціи (значить, интерпеляціи), що може хтось дававъ навѣть до того ініціятиву або радо попиравъ тѳ намѣры. Треба було розслѣдити, чому то ученики (розумѣе ся, Русины) вже вѳдъ пѳвтора року пильно писували пасе, що було у звязи зъ особою дир. Лібревского, а троха пѳзнѣйше зъ особою професора Консіновского; чи они се робили зъ власнои охоты, чи за наказѳвками старшихъ (певно професорѳвъ Русинѳвъ)? Адже таке поведене ученикѳвъ безусловно заслугуе на остру догану (певно на выдалене зъ ґімназіи)! Вкѳнци апелюе дописувателъ до власти шкѳльнои, щобы привернула мѣжь молодѣжею давный спокѳй и ладъ (rygor) и поклала конецъ похопови деякихъ особъ уводити до школы межи молодѣжь, котра лише учити ся повинна, незгоду и національній споры.

Отже годить ся брѳдскому дописувателеви розъяснити въ дечѳмъ справу, котрои вѳнъ не розумѣе якъ слѣдъ. Завдяки непорочности и благородности молодечои душѣ и серця молодѣжь у всѣхъ нашихъ школахъ живе зъ собою въ згодѣ, а рѳзница народности и вѣры вже найменше подае причинъ до спорѳвъ або ненависти. Навѣть въ тыхъ разахъ, коли справдѣ тота рѳзница станесь причинною якои суперечки, спѳръ переминае скоро и безъ дальшого слѣду. Частѣйше бувае, що якійсь неспокѳйный духъ, якійсь захожій, особливо до найвысшихъ клясъ, ученикъ внесе наразъ незгоду мѣжь молодѣжь; та и въ тѳмъ разѣ звычайно дуже скоро настае реакція и все вертае назадъ до попереднього ладу, и то тымъ скорѣйше та спокѳйнѣйше, коли обѳйде ся безъ интервенціи власти шкѳльнои. Але хто у насъ звычайно выкликуе незгоду, ненависть, ба й заколоты національній мѣжь шкѳльною молодѣжею? Рѣшучо кажемо: професоры, шовіністы Поляки! Такій оденъ прикладъ выйшовъ на явъ не звычайнымъ способомъ, бо ажь черезъ интерпеляцію; коли бы власть шкѳльна схотѣла глядати ихъ, то найшла бы ихъ бѳльше. Такій професоръ своимъ поведенемъ, своими „жартами“, екзамінованемъ и кляснѳікованемъ, выявляе въ мить свою сторонничѳсть. Ученикъ, що несправедливо дѳставъ злу клясу, косо дивить ся на того, що дѳставъ незаслужено добру, а заразомъ розумѣе причину тои несправедливости. Вже сего одного досыть, щобы выкликати взаимну неохоту на ґрунтѣ національнѳмъ. Але протеґований Поляки звычайно зачинають почувати свою высшѳсть и дають се учувати своимъ товаришамъ Русинамъ; взаимна неохота росте. До того шовіністъ професоръ звычайно не выдержить, щобы не зазирати поліційнымъ окомъ въ подробицѣ шкѳльного и позашкѳльного жития ученикѳвъ Русинѳвъ; а се скорѣйше чи пѳзнѣйше доводить до гидкихъ доносѳвъ и довершуе взаимну ненависть и розъярене мѣжь молодѣжею. Выходить на явъ провины, котрѳ иншимъ разомъ проманули бы незамѣтно (и се було бы для выхованя найлѣпше); приходять дисциплінарки, котрѳ ведуть за собою знов цѣлу чергу доносѳвъ и кѳнчать ся знов сторонничо и не справедливо або пересадно строго. А конецъ всего: шалене розъярене або и заколотъ. Того всего не бувало, поки не було по нашихъ школахъ шовіністѳвъ професорѳвъ; а нема и теперь тамъ, де нема такихъ професорѳвъ. Навѣть директоръ тутъ не богато може накоѣти лиха, бо вѳнъ мало мае нагоды выявляти свѳй шовінізмъ и свою несправедливѳсть, хиба що попирае и покрывае шовінізмъ професорѳвъ та дае имъ повну волю господарувати по своему. Що мѣжь професорами Русинами такихъ шовіністѳвъ рускихъ нема, се можемо твердити рѣшучо, бо при теперѣшнѳмъ станѣ рѣчей не укрылась бы и не минула бы имъ безкарно анѣ

„Жиды — каже авторъ дальше — почитають ваала и золотого телця, а однакъ горнуть ся до соціялізму. А се мае такій притоки: 1) Всѣ страйки и застановленє роботы, пѳдвышаючи заробки робѳтникѳвъ, дають весь грѳшь жидамъ по шинкахъ. Єгиптяне самі выгнали жидѳвъ зъ Єгипту якъ непотрѳбныхъ павукѳвъ. За-для яловои и скалистои Арабіи були бы жиды не покидали плодороднаго Єгипту. Черезъ те сорокъ лѣтъ блукали жиды по пустини и довго надумувались, де бы поселитись. Фараонъ гнавъ за ними, бо забрали его землякамъ дорогоцѣнности. — 2) Жиды, покладаючи на свою хитрѳсть и проворнѳсть, думають, що свои добра укрыють передъ грабѳжництвомъ; а що другій загарбають, се прийде до ихъ кишенѣ. — 3) Alliance Israelite, всемогуча, править жидами пѳсля вподобы и хоче цѣлымъ свѣтомъ кермувати. Жиды мають богато честноть, якъ тверезвость, ощадность, предприемчивѳсть и вдоволенє малымъ; коли-бъ они кинулись до ремѣсла, богато бы могли прислужити ся суспѳльности. А они пустились на лихву та шахрайство и черезъ те всюды ихъ зненавидѣли. Не йдѣмъ вже за прикладомъ Єгипту, але бодай Россіи, и заведѣмъ горѣвчаный и нополь, бо жиды родають до горѣвки шалѣйки, кукельвану и сѣркового квасу. Монополь принѣсъ бы зъ 50 міліонѳвъ доходу, а за те можна бы скасувати консумъ, мыта, рогачки, льотерію и ще бы лишило ся на пѳдвышенє платнѣ урядникамъ. А для урядникѳвъ треба бы установити таке право, щобы не вѳдповѣдали за приватнѣ довги.“

(Дальше буде.)

крихôтка того шовінізму, якій уходить або часомъ и за заслугу уважає ся Полякамъ. Не кажемо вже за те, що Русины, вѣчно зазнаючи всѣлякои кривды и несправедливости, черезъ те саме мають глубоке почутє справедливости и гидять ся несправедливостію та сторонничостію.

Отже мы хочемо вѣрити, що мѣжь гімназіяльною молодѣжею въ Бродахъ настали сумнѣ вôднесины; але не настали они черезъ переведене слѣдства, тôлько ще ран не черезъ польскій шовінізмъ. Мы тежь радѣ бы, щобы назадъ вернувъ чимъ скорѣйше спокôй и ладъ; але дорога до того не та, якои бажає брôдскій допису̀вателъ; доведе до того лише усуненя того лиха, яке спровадило розладъ: вымѣрена справедливости на обѣ стороны, — значить вôдповѣдне покаране винуватыхъ, а сатисфакція для покривдженыхъ. Пишемо ся на се обома руками, що молодѣжь повинна лише учити ся; але жадаємо такожь, щобы учителѣ лише учили и выховували. Остро осуджуємо національну незгоду, ненависть, ба й споры мѣжь молодѣжею; але ще острѣйше осуджуємо таке поведене професорôвъ и директора, котре, не згôдне зъ задачами науки и выховання, конечно мусить выкликувати національнѣ споры и инши далеко ще мерзенѣйши рѣчи мѣжь молодѣжею А вже просто смѣхъ збирає, коли читаєсь въ допису выразы обурення на те, що ученики вôдъ давна записували собѣ все, що мало звязь зъ особами директора Лібревского и професора Консіновского. Якъ то?... То они мали терпеливо зносити всякѣ кривды и навѣть не подумати о тôмъ, якъ бы обôгнати ся законнымъ способомъ вôдъ тыхъ кривдъ? Они-жь свои записки передали своимъ батькамъ; цѣлкомъ законно! А певно не потребували були записувати и не записували бы були, коли бы було дѣяло ся все по правдѣ. Чому-жь згаданѣ панове не дбали о те, щобы не було що записувати на нихъ?

— **Жертва выборча**! Никола Образъ, господарь зъ Викторова, 65-лѣтный старець, чоловѣкъ тверезый, супокôйный и трудящій, который за одно не розважне слово сказане при облозѣ школы, куда сховали ся були Мазуры по выстрѣлѣ на улиці, дôставъ въ Станиславовѣ 8 мѣсяцѣвъ вязниці, номеръ въ тôмъ мѣстѣ дня 9 с. м. Склало ся такъ, що дня 10 с. м., коли вôдбуваєсь его похорон въ Станиславовѣ, а народъ радивъ згромадженый на вѣчу, насъ кôлькохъ мусѣло сидѣти дома, бо инспекторъ окружный провадивъ того дня доходжени въ справѣ нашои жалобы, поданои до міністерства просвѣты на тутешного учителя. Тожь, коли мы не могли вôддати покôйникови послѣднои христіяньскои прислуги, нехай сеся згадка буде выразомъ нашои прихильности для покôйного и спôвчутя для его осиротѣлои родины. Земля ему перомъ! — *І. Домбчевскій*, парохъ, и прихильнѣ *Громадяне.*

— **Добра рада на нужду.** Є въ Галичинѣ повѣтъ зъ бѣдныхъ найбѣдньйшій, завалены горами, поперерѣзуваный рѣками, вôдтятый вôдъ свѣта; не за тамъ зелѣзниць, нема гостинцѣвъ, дорôгъ, мостôвъ, школъ: се — повѣтъ турецкій! — „Оттакими словами зачинає ся „Вôдозва“, що появила ся сими днями у львôвскихъ польскихъ дневникахъ. Про нужду въ славнôмъ турецкôмъ пашалику мы знаємо вже досыть, такъ цѣкаво читаємо „Вôдозву“: чи не подасть тамъ якійсь приятель людскости якои рады на ту нужду? Таки такъ! Ну, вгадайте-жь, що то за рада! Нѣ, не вгадаєте? То мы вамъ скажемо, — тôлько не смѣйтесь, добродѣѣ любѣ! Довгои вôдозвы короткій змѣстъ є такій: Въ турецкôмъ пашаліку є 1.600 (ажь!) душъ латинникôвъ, розкиненыхъ по 84 мѣсцевостяхъ повѣту. Отже надъ всякѣ, выше означену нужду, гнете ихъ те, що не мають величавого костела. Той, що є, почали будувати вжиты ще въ р. 1778, а доси є вôнъ недокôнченый и дуже мізерный. Докôнчена и вôднова коштували бы 15.000 зр., а грошей нема; въ цѣлôмъ повѣтѣ є всего 4 дѣдичѣвъ, та и тѣ, якъ то кажуть останками гонять середъ розпаношеного жидôвства; а решта зъ тыхъ 1.600 душъ латинникôвъ — то бѣднота. Отже конецъ кôнцевъ: давайте грошей, складайте, присылайте хочь бы найдрôбнѣйшій лепты, „щобы спôльными силами выстрѣливъ въ облаки величавый храмъ, якого намъ тутъ потреба зъ уваги на те, що той єдиный въ повѣтѣ латиньскій храмъ мав бути оздобою повѣтового мѣста, котрого пунктомъ атракційнымъ сегодня бôжница, — що то мав бути матронолія и крайна станица (kresowa stanpiса) на сторожи чистоты вѣры и цѣлости латиньского обряду!“ Пôдписано: Презесъ комітету Бронислав Осуховскій, мармалокъ повѣт. и посолъ сойм. Віцепрезесъ Янъ Ківаровскій, радникъ суд.; Северинъ Брисевичъ, бурмістръ и членъ комітету; секретарь кс. Іосифъ Давидяцъ.

Дуже добрымъ лѣкомъ на сухоты мав бути комарове сало, въ сѣмохъ церквахъ свячене.

— **Стіпендійною запомогою** зъ фонду архикнягинѣ Ґізелѣ 100 зр. рôчно надѣливъ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ Софію Ясеницку, кандидатку II. року женьскои учительскои семинарії въ Перемышли, сироту по священнику; — стіпендійною запомогою зъ фонду бл. п. о. Льва Мацѣлиньского 55 зр. рôчно и зъ резервового фонду бл. п. крил. Григорія Щашкевича 45 зр. рôчно, разомъ 100 зр., надѣливъ Ольгу Ю. Добриньску, кандидатку III. року семинарії учительскои въ Перемышли, сироту по судовôмъ адъюнктѣ; — вкôнци запомогою зъ фонду бл. п. Льва Мацѣлиньского 40 зр. рôчно надѣливъ Софію Будзиновску, кандидатку II. року приватноі женьскои семинарії учительскои у Львовѣ. — Всѣ три запомоги удѣлений вôдъ I. курсу 1897/8 року школьного ажь до скôнчення наукъ.

— **Львôвскій магістратъ** предложивъ радѣ мѣскôй на три посады секретарѣвъ [по 1.760 зр.] комісарѣвъ концептовыхъ Льва Дзюбиньского, Ивана Стотанчика и Спиридіона Баньскôского, — а дальше ухваливъ занменувати комісарями [по 1.400 зр.] Володислава Гофмокля, Тадея Данецкого и Іосифа Завистовского.

— **Кôлька адъютôвъ по 600** зр. є до роздачѣ при ц. к. адвіторіятѣ для тыхъ, що хотятъ посвятити ся авдіторскому званю. До практики будуть допущенѣ тѣ чинній и нечинній вôйсковѣ, котрѣ вже вôдбули службу презенційну и предложать свѣдоцтва зъ укôнченыхъ студій правничыхъ. Поданя належито удокументованѣ треба вносити въ дорозѣ службовôй до міністерства вôйны.

— **Огнѣ.** Въ Пнятинѣ, перемышлянского повѣта, погорѣвъ дня 25 с. м. дôмъ, въ котрôмъ мѣстила ся громадзка канцелярія. При ратованю попарило ся чотирохъ тамошныхъ селянъ.

— **Идеалъ щастя.** [*Підслухане*]. Жена каменичного сторожа збиткрабує зъ тротуару передъ каменицею примерзлый снѣгъ, ажь сапить; при тôмъ приговорює сама до себе: Ото гôрка доля за сторожемъ! Шкрабай та шкрабай тротуаръ, ажь пôтъ зъ тебе лье ся! Десятôй буду заказувати выходити за сторожа. За урядника... то разъ! Урядничка цѣлый день може сидѣти... въ шинку!

Зъ галицкого сойму.

Соймъ мае бути замкненый найпевнѣйше вô второкъ 22-ого н. ст. лютого. Продовженя засѣдань соймовыхъ наступило задля богато важныхъ ще справъ, на котрыхъ полагодженю залежить або правительству або автономіи краевôй.

— —

На *вчерашнôмъ вечірнôмъ* засѣданю сойму вела ся спеціяльна дискусія надъ людовымъ школьництвомъ, при котрôй п. Новаковскій вôднесъ, що кр. рада шк. самовôльно замѣняє въ школахъ выкладовый языкъ рускій на польскій, и поставивъ до нея резолюцію, щобы бôльше дбала о рускѣ школы. — Розумѣесь соймъ ю вôдкинувъ.

Рôвно-жь перейшовъ соймъ [по довшôй дискусіи] до дневного порядку надъ внесенемъ п. Барвѣньского: щобы выдати краевый законъ о спôлкахъ рôльничыхъ.

— —

На *нинѣшнôмъ* засѣданю поставлено на порядку дневномъ выборъ члена выдѣлу краевого [на мѣсце Романовича]. П. Барвѣньскій внесъ, щобы выборъ вôдложити задля обдумання евентуального выбору члена рускаго клюбу Заячкôвского. — Гр. Стадницкій спротививъ ся сему и внесенє п. Барвѣньского упало, а п. Барвѣньскій заявивъ, що рускѣ послы не возьмуть участи въ голосованю. — Выбрано Октава Салю 32 голосами [5 голосôвъ упало на Заячкôвского].

Вôдтакъ довше дебатовано надъ справами зелѣзничими а вôдтакъ надъ инши справами.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 19 лютого. Wien. Allg. Ztg. доносить зъ Берлина, що цѣсарь Вільгельмъ три чверти годины конферувавъ зъ россійскимъ амбасадоромъ, и вяже ту конференцію зъ кандидатурою кн. Юрія, для котрои Россія хоче приєднати Нѣмеччину.

N. fr. Presse довѣдує ся зъ Царгороду, що вôдъ кôлькохъ днівъ пробуває тамъ кн. Витолдъ Чарторыйскій, а султанъ оказує ему велику прихильнôсть; султанъ додавъ ему адъютанта, котрый опроваджує его по мѣстѣ. Кн. Чарторыйскій був зъ візитою у великого везира, котрый принявъ его зъ великими почестями. Въ декотрыхъ кругахъ припускають, що князь є кандидатомъ султана на губернатора Креты. N. fr. Presse уважає сю вѣсть за ненмовѣрну.

Прага 19 лютого. Nar. Listy остерѣгають бар Ґавча, щобы не подавъ ся напорови Нѣмцѣвъ и не замыкавъ ческого сойму передъ ухваленемъ адресы. Справа адресы є рѣчею самого маршалка и бôльшости соймовои.

Берлинъ 19 лютого. Hamb. Nachrichten довѣдують ся зъ найпевнѣйшого нѣбы то жерела, що Драйфусъ був на услугахъ Россіи Бувшого нѣмецкого амбасадора въ Петербурзѣ ґен. Вердера, любимця Александра II. и III., царь телеґрафічно запросивъ до себе. Вердеръ вже мавъ въ тôй справѣ авдієнцію у цѣсаря.

Будапештъ 19 лютого. Поліція постановила выдалити зъ мѣста соціялістичныхъ провôдниковъ, що ведуть аґітацію мѣжь селянъствомъ.

Парижъ 19 лютого. Journal доносить, що міністеръ вôйны ладивъ ся зложити на вчерашнôмъ засѣданю парляменту такъ рѣшучу заяву въ справѣ Драйфуса, котра закôнчить цѣлу справу. Бути може, що сенатъ перемѣнить ся въ державный трибуналъ и займе ся процесомъ.

Именованя, перенесеня, вôдзначена и пр.

— **Именованя.** Міністеръ внутрѣшныхъ справъ именувавъ ґеометрôвъ евіденційныхъ Каси. Курка, Фел. Нагановского и Фр. Вержховского старшими ґеометрами. Міністеръ рôльництва покликавъ концептового практиканта намѣстництва Фелікса Ценьского до служби въ міністерствѣ рôльництва. — Експедиторка почтова Євґенія Венґриновичъ именована адміністраторкою почты въ Черняві пôдъ Самборомъ.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ концепіста намѣстництва Болеслава Геллера зъ Бучача до Жидачева.

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ оголошує отсим конкурс на посаду другого урядника в канцелярії Товариства.

Подання належить вносити до Головного Виділу Товариства найдальше до кінця н. ст. лютого с. р.

Близші условія уділить ся устно в канцелярії Товариства межи годиною 5-ою а 7-ою вечером кождого дня. 2—3

Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта“, у Львові дня 5 н. ст. лютого 1898.

Ю. Романчук. *О. Танячкевич.*

Надѳслане.

Зміна льокалю.

Найдешевший склад товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. I.

У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінцій вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Нôжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякі напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вôдбиракючимъ марки. — Найлѣпшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напиткôвъ звосмотрена кухня.

79 87—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнôй 18

отворене що-дня вôдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 19—52

Найлучшою водою до питя

при небезпечности епідеміи є въ такихъ выпадкахъ часто выпробованый, повагами въ медицинѣ все припоручуваный

MATTONI'S GIESSHÜBLER

натуральна алькалічна щава

Она є цѣлковито вôльна вôдъ органічныхъ субстанцій и надає ся особливо въ мѣсцяхъ зъ непевною водою криничною або проводовою за найздоровѣйшій напитокъ. X.

Правдива

Для власного добра прошу жадати и принимати тôлько въ такихъ оригінальныхъ пачкахъ.

Памушки по 4 кр. знанѣ зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до памушкôвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякѣ замовленя на весѣля, забавы полагоджує дешево и практично цукорня **ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА** [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 6—16

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный

Б. БЕРҐЕРА

Львôвъ, ул. Короля Людвика ч. 5.

выконує

штучнѣ зубы и щоки пôсля найновѣйшои системы американскои тревало и дешево.

45 2—50

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

НАСАДЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВôВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь доокола свѣта.

Вôдъ 20/2 до 27/2 є до побаченя: II нова серія

ГРЕЦІЯ.

Вступъ 10 кр. 278 1—1

Русинка нителіґентна

осиротѣвши, глядає мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавѣ заголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелѣхи и т. п. власнѣ выробы

продає по

цѣнахъ фабричныхъ

Краеве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна

въ своѣй ново устроенôй торговли

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2

Замовленя зъ провінцій просимо надсилати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *инши вістників не належать до высылаємо.* 77 44—52

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажь законно дозволеныхъ паперôвъ державныхъ и льосôвъ. Згодошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 4—10

Доставець для ц. к. Зелѣзниць державныхъ, Монастирѣвъ, Заведень, Штиталѣвъ и ц. к. Войска записаный знатокъ судовый

Іосифъ Едв. Штайнъ

въ Станиславовѣ

Складъ фабричный краевыхъ и заграничныхъ Полотенъ, Бѣля столового, Рушникôвъ, Сторокъ, Хусток до носа.

Шіффонôвъ, Кретонôвъ, Перкалѣвъ, Димокъ, Вебъ гôрскихъ фабрики Венедикта Шролля Сына.

Власный выробъ бѣля дамского, мужеского и дѣточого, комплетныхъ выправъ и постелей

Диванôвъ, Хôдинкôвъ, Портіеръ, Фіранокъ, Капъ на столы и лôжка, Коцикôвъ, Цератъ на столы и меблѣ, Матерій меблевыхъ

фабрики Филипа Гааза Сынôвъ.

Бѣля оріґінального Проф. Д-ра Ґустава Бѣґера.

Цѣны фабричнѣ.

Новости товарôвъ бавовняныхъ.

Новости конфекціи дамскои.

Новости матерій вовняныхъ, вдвабныхъ, плюшевъ и оксамітôвъ.

Барханôвъ, Фланель, Левантинъ, Батистôвъ, Voale, Полотенецъ, Окефордôвъ, Зефірôвъ.

Приборôвъ до шитя, гафту, кравецтва и моднярства, Роботъ ручныхъ зачатыхъ и выкôнченыхъ.

Парфумерій, мылъ и приборôвъ тоалетовыхъ.

Рукавички всякого рода, glace пôдъ ґарантією.

Парасолѣ, парасольки, Капелюхи, Рукавички, Блюзки, Галькы, Фартушки, Коронки, Гафты, Стяжки, Корсеты французкѣ, Выробы панчошковѣ и трикотовѣ.

Новости два разы въ кождôмъ сезонѣ.

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Оріґінальнѣ анґлійскѣ бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглубленo шлюфованѣ, выостренѣ, готовѣ до ужитку. Цѣна зъ etui 3/4 вглубленo шлюфована зр. 1.50 а 1/1 вглубленo шлюфованѣ зр. 1·80, порто 20 кр.

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертає ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытяґ зъ многихъ подякъ за *одного дня*:

Прошу прислати ще 5 орік. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Куповичъ 28/10 1897 Людникъ Загradникъ парохъ.

2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Малнôвъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 2—?

Подôбно пишуть Вел. Отцѣ:

2/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

23/10 1897 О. Полиньскій, парохъ Юровець.

28/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рôзныхъ кругôвъ.

Мастъ кавказка на вôдмороженє.
въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякі вôдмороженя.
Средство се, споряджене пôвля рецепты припорученои и уживанои изъ знаменитымъ успѣхомъ
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 110—?

Безъ нѣякого великого краху!

але на солідноѣ основѣ можемо слѣдуючій гарнітуръ зъ срѣбла Britannia, зложеный зъ 56 штукъ дати кождому за нечувано тану цѣну лише **зр. 6·60**
6 штукъ найделікати. Брітанія ножевъ столовыхъ зъ правдиво англійскои стали.
6 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ вилокъ зъ одноі штуки.
6 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ ложокъ до зупы.
12 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ ложокъ до кавы.
1 штука амер. Брітаннія-срѣбна нохля до зупы.
1 штука амер. Брітаннія-срѣбна нохля до молока.
2 штуки амер. Брітаннія-срѣбныхъ пугариковъ на яйця.
6 штукъ англ. Брітаннія пôдставокъ пôдъ столовій чашки.
2 штуки ефектонныхъ нѣхтарѣвъ столовыхъ.
1 штука цѣдилко до чаю.
1 штука найделікат. Брітаннія посыпнавчь цукру.
3 штуки найделікат. ножевъ до овочевъ зъ ручкою зъ порцел.
3 штуки найделікат. вилокъ до овочевъ зъ ручкою зъ порцел.
6 штукъ Вікторія-пôдставокъ.

56 штукъ разомъ лише **зр. 6·60.**

Всѣ повысшій **56** предметôвъ мы можемо дати за мінімальну цѣну **зр. 6·60.** Брітаннія-срѣбло є наскрозь бѣлый металь, що барву срѣбла удержує 25 лѣтъ, за що ручить ся. За найлѣпшій доказъ, що сей инсератъ спочиває на чистôй правдѣ, даємо слѣдуюче

публичне заявленє:

Сли-бы высланый Britannia-срѣбный гарнітуръ не сподобавъ ся, то заплачена належитôсть зверне ся безъ кôроводу. Хто тôлько потребує, нехай замовить повысшій роскôшный гарнітуръ, що надаесь особливо на

Дарунокъ весѣльный або святочный

якъ и для готелѣвъ, гостинниць и для лучшихъ домôвъ.

Дôстати лишь въ

Exporthaus Rix,

доставця для товариства учителѣвъ нт. д, дôмъ протекôлованый, истнуючій вôдъ тридцять лѣтъ

Wien, II/2, Praterstrasse 16.

Высылає на провінцію за послѣплатою або по попередньôмъ надбеланю надежитости.
До того порошокъ до чищеня 10 кр., коробка 40 кр.
Правдиве тôлько зъ маркою охоронною.
Числений письма зъ узнанемъ выложеній.

BRITANIA SILBER

ОСТОРОГА! Зъ вышои стороны анонсованій маловартній **44** штуки приборôвъ до ѣдла коштують у насъ 5 зр., однакъ не можемо ихъ припоручати. 55 1—6

Найделікатнѣйшій гігієнічній
ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ
поручає для санітарныхъ и хірургічныхъ цѣлей истнуюча вôдъ 1866 р. фабрика ґумовыхъ товарôвъ
J. N. Schmeidler
ц. и к. достаець надворный
ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.
Цѣнники gratis. Розсылка девѣрочно. 311 21—?

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на к льоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Спеціялістъ обуви непромакаючои власного вынаходу!

„ИВАНЪ ЯРИМОВИЧЬ
СКЛАДЬ и РУКОДѢЛЬНЯ
ОБУВИ МУЖЕСКОЙ, ДАМСКОЙ И ДЛЯ ДѢТЕЙ
у Львовѣ, пл. Бернардиньска ч. 10

маю честь повѣдомити отсимъ Вп. Публіку, що выробляю **ОБУВЄ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного вынаходу, зô всякого рода шкôръ, якъ: Обувє мужеске и дамске, такожъ чоботы зъ холявами тревалій, надзвычайно легкій и по цѣнахъ дуже приступныхъ. — Такожъ принимаю до вôдновленя и направы Кальошѣ и Плащѣ кавчуковій, всякій ґумовій приряды, якъ такожъ вельована обувє кавчуковъ. — Всякій замѣщеній замовленя выконуе въ можливо найкоротшôмъ часѣ. — Дякуючи за дотеперѣшній ласкавій взгляды и поручаючись на дальше, остаю зъ глубокимъ поважанемъ

Иванъ Яримовичь.

332 20—20

Спеціялістъ до направы кальошевъ и плащевъ кавчуковыхъ.

8. АКАДЕМІЧНА 8.
ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА
отворена вôдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.
ВЪ СѢМЪ ТЫЖДНИ
ЄГИПТЪ.
Каиро, Піраміды: Хеопса въ околиці Мемфісъ, Саккарагъ, Статуѣ Меммона, Островъ Філе на Ніли, Святиня въ Карнакъ, въ Абідосъ, въ Люксоръ, Александрія, Суезъ Катаракты на Ніли.
Вступъ 10 кр. 40 1—?

ДО АМЕРИКИ

а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подає пояснення безплатно
около пôвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 8—20

Охоронна марка: ЯКОРЪ.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,
признане за знамените, утихомирюче бôль натираня; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.
Просимо жадати того 355 21—39
загально любимого средства домового
все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробôкъ оригінальный.
Ріхтера аптика пôдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень
зъ Роттердаму до Ню-Іорку
Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, V. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пôвля довжини и величины каюти якъ и пôвля скорости и елеганції парохода.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. рал. зац.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всякі паперы цѣнні и МОНЕТЫ
по найдешевшôмъ курсѣ деннôмъ не числячи нѣякои провізіи.

☛ Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.

374 [2]

ОЦИНЪ сталевій въ видѣ буквы Н Нр. , зр. 4·50. Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ
поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
въ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V/2 Wimmergasse 33
выготовлюваній пôсля лѣкарскихъ приписовъ, добродѣйній для органовъ вôддыховыхъ, выдѣлюючій флегму, усмиряючій кашель, усуваючій хрипку и скобôтъ въ шиі. — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 50 кр., почтою о 0 кр. бôльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ дві пачки не высылає ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Міколяша.
Уважати на охоронну марку аптики св. Юрія.
Инсератъ вытяти и заховати.
382 16—?

ЇДЖТЕ на снѣдане
на обѣдъ
на вечерю

Quäker Oats
найздоровшій американьскій продуктъ меленого вôвса.
ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зупъ и сосôвъ вôдпадає всяка такъ звана запражка, НАЙСМАЧНѢЙШИЙ МУЧНИ СТРАВЫ ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.
Лѣкарями порученый для дѣтей и хорыхъ на жолудокъ.
Въ оригінальныхъ пачкахъ (зъ рецептами кухарскими).
Картоны по 9 кр., 18 кр., 32 кр дôстане ся у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ, делікатесôвъ и въ дроґеріяхъ
Quäker Oats дôстає ся лише въ оригінальныхъ картонахъ изъ стоячою пôбочъ маркою охоронною а не бере нездалыхъ наслѣдуванъ.
300 16—20

☞ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Видавець и одѣтальний редактôръ Іоаннъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. Зъ друкарнѣ Інституту Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоанна Гриміча.

Ч. 30. Львовъ, Понедѣлокъ 9 (21) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австрії:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на півъ року . .	9 зр.	на півъ року . .	12 зр.
		у Львовѣ:	
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на півъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вольный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайні приймаютъ ся по цѣнѣ 16 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсяць и въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесена приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Заява тавариства „Просвѣты“.

Въ наслѣдокъ звѣстныхъ напастій въ краевѣмъ соймѣ на „Просвѣту“, зѣбравъ ся вчера Головный Выдѣлъ на надзвычайне засѣданє въ тѣй справѣ, а наслѣдкомъ его на рады являєсь отся надѣслана намъ до умѣщенія

Заява.

З причини напастій на товариство „Просьвіта“, з якими виступлено на засіданю Сойму з дня 16 н. ст. лютого с. р. при нарадї над субвенцією, і ухвали соймової в тійже справі — Головний Видїл товариства „Просьвіта“ на надзвичайнім засіданю дня 20 с. м. рішив подати до прилюдної відомости отсю заяву:

1. Товариство „Просьвіта“, придержуючи ся строго постанов свого статута, ніколи не мало і не має наміру виступати ворожо против другої народности або якої-небудь суспільної верстви в краю.

2. Констатуємо, що книжочки: „Початки Козацтва“, видана в р. 1895, і „Богдан Хмельницкий“ з р. 1897 не містять в собі нїякого підбурювання не то против Поляків взагалї, але навіть против польскої шляхти, а тілько історичну критику суспільних відносин з перед 250 лїт, висказану дословно наведеними словами польских писателїв Петра Скарги і Старовольского.

3. Товариство „Просьвіта“, ширячи просьвіту між руским народом, уважає річею конечною поучувати той нарід о его історичній минувшости; при тім придержує ся засади, щоби історичні подїї подавати вірно.

4. Дїяльність товариства „Просьвіта“, его філій і читалень прямує виключно до просьвіти и піднесеня добробиту руского народу, а з тої здорової дороги товариство не сходило і не сходить.

5. Взагалї в товаристві „Просьвіта“ віє тепер той сам дух, який був завсїгди: в часї ві основання, в часї дебати соймової з р. 1875 і в цїлім ві дальшім розвою, а Головний Видїл докладає всяких заходів, щоби той дух і на дальше удержував ся.

6. До побирання підмоги з фондів складаних цїлим краєм, отже і руским народом, уважає себе „Просьвіта“ управненою, тим більше, що і другі товариства з подібними цїлями побирають також підмоги з тих фондів, тілько ще в більшій мірі.

7. Товариство „Просьвіта“ застерігає ся против контролї чинників неуказаних законом, взглядно статутом товариства.

Вкінци заявляє Головний Видїл товариства „Просьвіта“, що завсїгди буде виступати в оборонї поваги і прав товариства.

У Львові дня 21 н. ст. лютого 1898.

Від Головного Видїлу товариства „Просьвіта“.

Выдатки на спеціяльно руский цѣли въ краевѣмъ буджетѣ на рѣкъ 1898.

Въ рубрицѣ VI-бій „Субвенціи для заведень добродѣйныхъ“:

Для трехъ „Товариствъ взаимнои помочи дякѣвъ“ греко-кат. архидіецезіи львѣвскои и дієцезій перемыскои и станиславѣвскои кождому одноразово по 100 зр., разомъ 300 зр.— Сесю субвенцію вставила буджетова комісія въ наслѣдокъ внесеныхъ петицій вѣдъ выдѣлѣвъ всѣхъ трехъ товариствъ дякѣвскихъ.

Въ рубрицѣ VII-бій „Выдатки на цѣли образованя и просвѣты“:

На выдавництво руснихъ книжокъ школьныхъ 6000 зр. — до розпорядимости краевои рады школьнои.

Товариству „Просвѣта“ на выдавництво книжокъ для народу 3000 зр. [якъ торѣкъ] — до розпорядимости выдѣлу краевого „зъ застереженемъ строгого доповненя условій установленыхъ въ ухвалѣ соймy зъ дня 13 лютого 1897“ [то значить, сли книжки будуть выдаватись право писю фонетичною]. До того застереженя, предложеного комісіею буджетовою, соймъ — по звѣстныхъ нападахъ на „Просвѣту“ въ повѣй палатѣ — додавъ ще друге застереженє, а то въ наслѣдокъ приняттои соймомъ резолюціи перемыского посла Чайковского, щобы выдѣлъ краевый розслѣдивъ выдавництва „Просвѣты“, а коли добачить въ нихъ тенденціи драженя и ненависти, здержавъ выплату субвенціи. — По такѣй ласцѣ комісія и соймъ могли вже вѣдкинути внесену петицію выдѣлу „Просвѣты“ о признанє ѣй 4.000 зр. субвенціи на вандрѣвныхъ учителѣвъ господарства и на вызначенє 25.000 зр. на фондъ позичковый для позичковыхъ касъ при читальняхъ „Просвѣты“. [Застереженє що-до правописи стало ся по ухвалѣ остатныхъ загальныхъ зборѣвъ „Просвѣты“ вже безпредметовымъ.]

Товариству имени Шевченка у Львовѣ: а) на выдавництво „Рускои историчнои библіотеки“ 500 зр. [якъ торѣкъ]; б) для Археографічнои комісіи товариства на выдавництво историчныхъ матеріялѣвъ 1500 зр. [о 500 зр. бѣльше нѣжь на рѣкъ 1897.]; в) на выдавництва науковѣ 1500 зр. [о 500 зр. бѣльше нѣжь на рѣкъ 1897]. — Сумы призначенѣ на всѣ тѣ три цѣли вѣддавъ соймъ до розпорядку выдѣлу краевого, — а въ примѣткѣ сказано: „Товариство им. Шевченка въ своихъ петиціяхъ жадає пѣдвысшеня субвенцій. Комісія буджетова, узнаючи хосенность выдавництвъ товариства и збѣльшенѣ его потребы, пѣдвысшає другу и третю позицію по 500 зр.“

Для Рускаго товариства педагогічного у Львовѣ на выдавництво часописи „Учитель“ 500 зр. [якъ торѣкъ] — до розпорядимости выдѣлу краевого, а на выдавництво часописи для молодежи „Дзвінок“ 200 зр.

Товариствамъ „Шкѣльна помѣчь“ у Львовѣ, Коломыи, Станиславовѣ и Самборѣ, кождѣй по 100 зр., разомъ 400 зр. [якъ торѣкъ.]

Рускому институтови для дѣвчатъ въ Перемышли сталои субвенціи 200 зр. [якъ торѣкъ] и 100 зр. титуломъ одноразового додатку, разомъ 300 зр.

На руско-народный театръ пѣдъ зарядомъ товариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ — до розпорядимости выдѣлу краевого — 7.250 зр.

Товариству „Львѣвскій Боянъ“ 300 зр. [Въ прелімінари буджетовѣмъ нема згадки, чи вносили до сойму петиціи о субвенцію такожь рускій „Бояны“ зъ мѣстъ провінціяльныхъ.]

На бурсы польскій и рускій вставлено въ буджетъ — до розпорядимости выдѣлу краевого въ порозумѣню зъ краевою радою школьною — 4.000 зр. [якъ торѣкъ.] Зъ рускихъ бурсъ назначено петиціи: бурсы тернопільскои, бурсы дрогобицкои им. св. Ивана Хрестителя, бурсы ярославскои им. св. Онуфрія, бурсы перемыскои им. св. Николая и перемыского товариства им. св. Кирила, львѣвского института им. св. Николая пѣдъ зарядомъ Рускаго товариства педагогічного, бурсы коломыйскои Братства имени св. Михаила и бурсы стрыйскои. [Якъ вѣдомо, минувшого року признавъ выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ радою школьною для рускихъ бурсъ ледви третину вызначеной соймомъ суммы, а двѣ третины польскимъ.] Замѣтна рѣчь, що межи наведеными въ буджетовѣмъ прелімінари бурсами, котрѣ внесли петиціи о субвенцію, не бачимо деякихъ бурсъ рускихъ н. пр. станиславѣвскои, бережаньскои [правда, бережаньскѣй бурсѣ торѣкъ вѣдмовлено субвенціи... зъ ласки тамошного старосты Оробкевича и віцемаршалка о. Кордубы!]

Для товариствъ академічныхъ вставлено въ буджетъ — до розпорядимости выдѣлу краевого 1.400 зр. [Выдѣлъ краевый вложивъ бувъ 1.200 зр. [якъ торѣкъ], а комісія пѣдвысшила о 200 зр.] Межи товариствами, котрыхъ петиціи соймъ передавъ выдѣлови краевому для увзглядненя, знаходять ся всего два товариства рускій: товариство „Академічна Громада“ у Львовѣ и товариство „Русланъ“ у Львовѣ. [„Русланъ“, товариство для запомоги учениковъ рускои гімназіи, попавъ межи товариства академічні мабуть длятого, що руска гімназія у Львовѣ має назву „академічна“.]

Для молодежи [безъ огляду на народность], котра образуе ся въ наукахъ и штукахъ, вставлено въ буджетъ — до розпорядимости выдѣлу краевого — 3.000 зр. [якъ торѣкъ.] Межи припоручеными выдѣлови краевому до можливого увзглядненя при роздѣлѣ сеи квоты знаходимо и кількохъ Русинѣвъ-малярѣвъ: Миколу Ивасюка, Тита Романчука и Іосифа Куриласа, а до особливого и заслуженого увзглядненя Александра Гушалевича [мабуть Русина!], котрый вніесъ петицію о запомогу на докончене консерваторіи у Вѣдни.

Для товариствъ ремѣсничихъ у Львовѣ и на провінціи [безъ огляду на народность] вставлено въ буджетъ — до розпорядимости выдѣлу краевого — 1.500 зр. [якъ торѣкъ.] — Межи убѣгавшими ся о участь въ сѣй субвенціи знаходимо въ прелімінари буджетовѣмъ по-при множество польскихъ товариствъ лишь одно руске, а именно товариство рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ у Львовѣ. Инший рускій ре-

---

2)

Голосъ пересторогы Поляка поданый своимъ землякамъ.

2. Политичный поглядъ.

Авторъ выказуе, що Поляки не здобудуть назадъ Шлеска, лишь даремно порѣзнили ся зъ Прусакомъ. Шлезакъ, якъ переселить ся до Америки, навѣть не признае ся, що вѣнъ Полякъ.

„Жалѣ и нарѣканя, ще Нѣмцѣ въ Великопольщи выкуповують и кольонізують землю — то спора куща фарисейства. Тамъ дають за перентуючу ся рѣчь готѣвку, и ¼ бѣльше, нѣжь вартуе. Зъ кольонізаційного фонду дѣстали властитель бѣльшои власности 25 міліонѣвъ за дармо. А чей же не лѣпше бы було, якъ бы одну часть майна сконфіскували, а другу на примусову продажь выставили, якъ се лучаесь деинде.“

„Справа Чехъ и побратимство політичне зъ молодо-Чехами и буджене аспірацій славянськихъ середъ австрійскихъ народѣвъ — то нода на млынъ напроссійскій и лише Россія може хосенъ принести, а Полякѣвъ здрулить въ пропасть нещастя и загубы.“

„Такожь грубою похибкою політичною е всяка ширша дѣяльность політична Полякѣвъ, якъ н. пр. хватаня міністерскихъ текъ або браня на себе одвѣчальности за управу австрійскимъ конґльомератомъ, щобы лише догодити своѣй личнѣй порожнечѣ и гордости.“ Авторъ боить ся, щобы сусѣды Австрія не готовили ѣй такои судьбы, якъ Польща. „Не даромъ зачала теперь Россія такъ притабузновати ся до Австрія, бо хоче ей приспати. Кадило все одурюе и дрѣмоту наводить. Франція, спаралізована своими заходами угодовыми, нѣчого намъ не дасть. О другихъ державахъ нема що й бесѣдувати. Лишаемось на ласцѣ двохъ сусѣдѣвъ велитѣвъ. Згода и союзъ въ заходомъ гарантуе намъ конституційне жите и свободу вѣроисповѣдання; побратимство зъ всходомъ вѣщуе намъ погибель въ панроссійскѣмъ моры и повѣльный, але неминучій перехѣдъ до схизмы; третього выходу нема... Австрійскій чирякъ все набирае. Уважайте, пан ве, щобы не пропукъ и насъ не пожеръ, бо тогдѣ на певно можна бы сказати: Finis Poloniae! Зловѣщихъ наслѣдкѣвъ сеи критичнои хвилѣ не треба мабуть вычислять. Досыть сказати, що цѣны всякои нерухомои власности, щобы зрѣвнати ся зъ цѣнами за кордономъ, мусѣли-бъ упасти на половину, а позаякъ друга половина заставлена по рѣзныхъ касахъ, банкахъ и вѣрителяхъ, то рѣдко хто устоявъ бы ся при своѣй власности а майже всѣ пѣйшли бы зъ торбами.“

„Въ тыждень по написаню горѣшныхъ увагъ — каже авторъ — бувъ я у всходнѣй Галичинѣ. Пѣдъ свѣжимъ вражѣнемъ принесеныхъ зъ-вѣдтамъ помѣчень спѣшу доповнити свои уваги. На жаль, мои погляды противъ напряму выбраного публичною, опінією замѣсть звалити мои пересвѣдченя, набрали ще бѣльше силы и утвердили мою вѣру въ крѣпку ихъ основу. Рѣвночасно застерѣгаю ся, що знаючи докладно Россію и тамошній вѣдносины суспільній, мушу порядкувати мои погляды пѣсля ровеня подуваючихъ зъ-вѣдтамъ токѣвъ.

„Цѣла наша исторична минулѣсть и поводженє нашого оружя опирали ся на добычахъ звериеныхъ на всходъ. Берестейска унія була дуже важнымъ дѣломъ політичнымъ въ нашѣй исторіи. Придбавши собѣ такъ сильного прихильника, не вмѣли мы приєднати его для себе на завсѣгды. Замѣсть помогти пѣдъ Полтавою Каролеви XII., мы тѣшили ся въ нашѣй слѣпотѣ его упадкомъ. Де-жь притока сеи грѣшнои байдужности? Тажь вѣчши унію не вмѣли мы огорнути ей належною почестію а розумною дбалостію. Замѣсть цѣлковито додержати условинъ угоды и надати унїи характеръ рѣвности, побратимства и основного спорѣдненя, була она радше зъ ласки пасербомъ, якого лишь терпить ся, релігією другого ряду, достойною що-найбѣльше пѣдданыхъ и невѣльниковъ. Церкви стояли бѣдні, нуждении и обдертѣ, престолы безъ блеску и всякои прикрасы, духовнѣ безъ заосмотреня и безъ средствъ до житя“ [и безъ просвѣты]. „За те таки побѣчь будували костелы показнѣ и величнѣ, богослуженя у нихъ бували помпатичнѣ и выставнѣ, латинськѣ духовнѣ богатѣ. Основувано коштовнѣ кляшторы въ мѣсцяхъ, де проживала людность чужого обряду. Тымъ хотѣли буцѣмъ-то противъ заключеной умовы перетягнути людей на латиньство, не уважаючи на те, що симъ дразнило ся уніятскихъ духовныхъ, котрѣ тымъ бѣльше глядали захисту въ Москвѣ и бажали сполучити ся зъ схизмою. Оба обряды станули готовѣ до борбы. Зъ одного боку католицизмъ [радше латиньство] тріюмфуючій и безваглядный; зъ другого всходный обрядъ бѣдненькій, покорливый и пригнобленый. Контрастъ бувъ надто явный и поражаючій, абы не выкликувати зависти, котра постепенно переходила въ ненависть и охоту мести та вѣдплаты. Такъ унія при тыхъ условинахъ замѣсть стати уморальняючою и братньою, замѣнила ся поволи въ племѣнну и антирелігійну борбу. Мѣрка справедливости не була рѣвна, то и овочѣ стали ся уємнѣ и гѣркѣ.“

„Таке поступованя дало бы ся ще оправдати, коли мы стояли на высотѣ силы и переваги політичнои; такъ могло ще бути, доки истнували панщиняній порядки. Могло такъ бути, доки нарѣдъ живъ у темнотѣ и незнаню. Однакъ зъ хвилею утраты самостѣйности політичнои, а особливо вѣдъ заведеня и розвою школъ треба було радикально змѣнити способъ поступованя. Цѣлу силу племѣнноп и політичнои переваги треба було обернути на выхованє люду въ чисто польскѣмъ дусѣ, або зречи ся рѣшучо всякои переваги и всякого панованя, залишити всякѣ поражаючій суперечности и неконсеквенціи, дотыкаючій обрядѣвъ, перестати всяку пропаганду католицку, а за те зъ цѣлою сердечностію, щиростію и теплотою братньою зблизити ся до Русинѣвъ; вѣдживити посередъ нихъ идеалы Шевченка и Кошоватого и рука объ руку йти зъ ними до осягненя цѣлей недавно минуло ти.“ [Все-таки всѣ Поляки мячать одно и те саме. Чи силою, чи добротою, чи щиростію, чи пѣдступомъ — а все насъ ведуть до того, щобы мы помагали недавно минулу бувальщину по ськи ставити на ноги. И оно буде ще довго такъ волѣкти ся, доки всѣ Русины не зѣйдуть на одну дорогу: щиро працювати для своеи релігійноп, політичноп и економічноп самостѣйности. Тогдѣ нашій приятель полишать насъ своѣй судьбѣ. За те сырый матеріялъ може кождому служити до робленя експеріментѣвъ... Розважте се добре Русины!]

„Днесь — каже авторъ дальше — на жаль схиблено сю задачу. Въ Русинахъ маємо теперь, замѣсть братѣвъ и союзниковъ, найзапекльйшихъ ворогѣвъ, що рѣшили ся кождои хвилѣ кинути ся въ обѣймы Москви.“ [Се неправда!] „Хто хоче поспытати, зъ вѣдки се йде и чи се правда, няй иде на Русь, няй споглянє на нужденный станъ церквей уніятскихъ, няй загляне до мешкань мѣсцевыхъ духовныхъ, нехай те все порѣвнає зъ Россією, а сейчасъ порозумѣе цѣлу пропасть горести и болю, котрыми серця ихъ переповнені. Пра-

мѣсячнй товариства въ краю мабуть не вносили петицій...

О. Джулинѣскому зъ Лапшина на выдавництва „Посланникъ“ и „Книжочки місійнй“ 400 зр. [якъ торбкъ до розпорядимости выдѣлу краевого зъ застереженьмъ доповненя условій установленыхъ въ ухвалѣ сойму зъ дня 13 лютого 1897, т. е. „Посланникъ“ и „Місійнй книжочки“ будуть выдаватись правописію фонетичною.]

О. Кирилу Селецкому зъ Жужеля на новіціятъ сестеръ Служебниць 100 зр. [якъ торбкъ] — до розпорядимости выдѣлу краевого.

Годить ся ще зазначити, що межи субвенціями на товариства „Соколы“ у Львовѣ не бачимо анѣ субвенціи для „Сокола“ рускаго, анѣ навѣть згадки, чи сего року вносивъ петицію.

Въ рубрицѣ VIII-бй „Удержанє памятокъ историчныхъ“:

На реставрацію катедральнои церкви въ въ Станиславовѣ 10.000 зр. платныхъ въ пяти ратахъ, отже на 1898 рбкъ 2.000 зр.

На реставрацію иконостаса въ церкви въ Сѣнявѣ 300 зр.

На реставрацію старинноі дзвбницѣ при Горѣшнбй церкви Братства въ Яворовѣ 100 зр.

Въ рубрицѣ XVII-бй „Всякй выдатки“:

Для п. Фалины Огоновскои, вдовы по бл. п. Омелянѣ, професорѣ рускаго языка и літературы въ университетѣ львбвскбмъ, 360 зр. [одноразово на внесену петицію.]

Въ сѣй рубрицѣ знаходить ся такожь позиція: на місіи католицкй 3000 зр. — до розпорядимости выдѣлу краевого, — зъ котрои то сумы яка-сь часть припаде и на рускй місіи.

— —

Отсе и всѣ выдатки на спеціяльно-рускй цѣли въ буджетѣ на рбкъ 1898. Розумѣе ся — все те есть лишь дрбненькою частиною того, що йде на спеціяльно польскй цѣли... Тамъ субвенціи идуть на десятки тысячь! Сама одна краковска академія наукъ бере рбчно 30.000 зр., театры польскй до 50.000 зр. и т. д.

Вѣче въ Станиславовѣ.

(*Конецъ.*)

По рефератѣ п. І. Гурика о радахъ повѣтовыхъ забравъ слово о. Балусевичь зъ Майдану и вказуючи на Буковину, край безъ радъ повѣтовыхъ, внѣсъ, щобы занести рады повѣтовй а ихъ кругъ дѣланя придѣлити старостваmъ. — Иншои гадки бувъ о. Баришь и старавъ ся доказати, що рады повѣтовй въ самбй рѣчи е добрй институціи, лише слибы Русины-селяне мали въ нихъ ббльшбсть. — При голосованю вѣче заявило ся за знесенемъ радъ повѣтовыхъ.

О потребѣ політичнои орґанізаціи мѣжь Русинами въ Станиславбвщинѣ и о заложеню політичного товариства референувавъ о. Баришь [въ заступствѣ властивого референта, котрый не явивъ ся.]

О. Баришь, сконстатувавши, що недоля и нембчь Русинбвъ лежить въ ихъ незгодѣ, вказавъ на солідарнбсть у Чехбвъ и Полякбвъ, якъ пбдъ взглядомъ патріотизму такъ и орґанізаціи, а вкбнци поставивъ резолюціи:

1) Вѣче узнае конечну потребу організаціи.

2) Вѣче осуджуа споры партійнй межь интеліґенціею, яко такй, що дуже шкодять справѣ народнбй и не допускають до організаціи політичнои, и взываа интеліґенцію до згоды и єдности.

3) Вѣче узнае за рѣчь конечну основати въ Станиславовѣ політичне товариство, а введенѣ его въ житє поручае комітетови вѣчевому. — Сей резолюціи вѣче одноголосно ухвалило.

О справахъ шкбльныхъ референувавъ п. Гурикъ. Насамперёдъ пбдкѣсши, що при престаціяхъ шкбльныхъ наше селяньство дуже е кривджене, а то зъ причины, що люде самй не знають, що мають дати а що нѣ, розказувавъ всѣ дотычнй законы що-до будовы и удержаня шкблъ. Опбсля говоривъ о теперѣшнбй системѣ въ школахъ и выказавъ, що она зовсѣмъ не вбдповѣдае всѣмъ потребамъ рускаго народу, а що-найгбрше, що „въ школахъ плекають нинѣ ббльше політику, нѣжь науку“. — Въ сѣй справѣ промовляли опбсля що о. Баришь и о. Струтинькій, а вкбнци такы ухвалено резолюціи:

1) Вѣче жадае роздѣлу краевои рады шкбльнои на руску и польску.

2) Вѣче заявляе ся за тымъ, щобы учителѣ тамъ, де есть ббльшбсть дѣтей рускихъ, були тои самои народности и вѣры.

Референтъ економічный мавъ д-ръ Коцюба. Положивъ натискъ, на те, що абы розумно господарити, треба бути просвѣченымъ, бо лишь тогдѣ потрафить господарь вынести ббльшій хосенъ изъ землѣ и другихъ галузей господарства для забезпечена своеи екзистенціи.

Вкбнци вѣче ухвалило одноголосно:

Зъ уваги, що соймовый посолъ станиславбвского округа выборчого Виничукъ зовсѣмъ не вбдповѣдае вымогамъ, якихъ жадае ся вбдъ заступника селяньского, бо въ соймѣ не боронить анѣ не пбдносить кривдъ селяньскихъ; — зъ уваги, що Лазарь Виничукъ, голосуючи за паньскою адресою, пбйшовъ противъ волѣ и интересу цѣлого рускаго народу, а ще тымъ ббльше, що будучи самъ хлопомъ и заступникомъ хлопскои курій, повиненъ бувъ въ першбй лініи противъ звѣстноі адресы запротестувати, — вѣче взывае его щобы зложивъ мандатъ посольскій.

Переглядъ політичный.

Сегодня або завтра начне ся въ ческбмъ соймѣ адресова дебата, хоць нѣмецкй послы до послѣднои хвилѣ заходять ся у Вѣдни, щобы правительство не допустило до тои дебаты, Нѣмцѣ имовѣрно усунуть ся зо сойму.

Моравскій соймъ замкнено въ суботу. Маршалокъ въ своѣй кбнцевбй промовѣ зазначивъ вагу розпочатого на сѣй сесіи дѣла помиреня краевыхъ народностей и высказавъ бажанѣ, щобы се дѣло дбйшло до бажаного кбнца.

Горѣшно-австрійскій соймъ ухваливъ въ суботу резолюцію за привернѣнемъ исповѣдноі школы.

Тирольскій соймъ принявъ змѣну регуляміну въ дусѣ звѣстного внесеня Фалькенгайна, нѣбы то ухваленого въ радѣ державнбй.

Д. 16 с. м. обходивъ дякова рскій владика, звѣстный въ широкбмъ славяньскбмъ свѣтѣ сербско-хорватскій патріотъ Штросмаеръ 60-лѣтный ювілей свого священьства. Въ Дяковѣ (зъ мадярска: въ Дяковарѣ) почавъ ся урочистый обхбдъ ще д. 15 с. м. Изъ всѣхъ сторбнъ діецезіи и зъ усѣхъ мѣстъ поприбували депутаціи. Мѣсто було приистроене хоругвами. Наспѣло богато телеґрамъ, мѣжь ними вбдъ пражского бурмістра, а такожь зъ заграницѣ. Папа черезъ кардинала Рамполю прислявъ ювілятови привѣтъ и одну зъ рѣдкихъ въ католицкбй церкви вбдзнакъ-sacri palii usum ad vitam. Вечеромъ було цѣле мѣсто величаво освѣтлене, а населене выправило владицѣ серенаду; оденъ зъ громадянъ выголосивъ до ювілята привѣтну промову, на котру владика вбдповѣвъ середъ великого загального одушевленя. На другій день раненько музика переходила улицями. О год. 10 при выстрѣлахъ зъ моздѣрбвъ и звукѣ всѣхъ дзвонбвъ удавъ ся владика улицею бѣло одягненыхъ дѣвчатъ, школьнои молодежи и товариствъ до церкви. Церковь була биткомъ набита. Владика вбдправивъ службу Божу, почавши вбдъ призваня св. Духа. По евангелію вбдчитано папске бреве, котрымъ ювілятови надано паліюмъ. Потбмъ владыка выголосивъ гарну проповѣдь, въ котрбй высказавъ свою непохитну любовь Христа, церкви и народу и закбнчивъ молитвою за папу. Въ проповѣди тбй выразивъ вбнъ такожь горяче бажанѣ, щобы мбгъ ще передъ смертею докбнчити семинарію для хлопцѣвъ, де бы на рожитокъ народу выховували ся добрй священики. По вбдспѣваню „Тебе Бога хвалимъ“ вернувъ владика до своеи палаты и принимавъ депутаціи.

Того-жь дня вбдправлено и въ Загребѣ урочисте богослуженѣ, на котрбмъ були архіепископъ загребскій Посиловичь, епископъ зъ Сеню (Zengg) Мавровичь, члены академіи и хорватскои Матицѣ, заступники мѣста и б. и. Правительство не було заступлене на тбмъ богослуженю, а урядовый дневникъ не згадавъ нѣчого про такъ важне свято. По службѣ божбй вбдбуло ся урочисте засѣданѣ полудневославяньскои академіи, котра, якъ вѣдомо, Штросмаерови завдячуе свое повстанѣ и розвитокъ. Президентъ академіи д-ръ Торберъ вбдкрывъ засѣданѣ привѣтною промовою, а професоръ университету д-ръ Баверъ мавъ урочисту бесѣду. Адресы надбслали ректоръ университету и сполучена хорватска академічна молодѣжь.

Владика Іосифъ Штросмаеръ скбнчивъ д. 4 с. м. 83 лѣтъ житя и тѣшить ся крѣпкимъ здоровлемъ и свѣжою силою душевною.

Въ угорскбмъ соймѣ при дебатѣ надъ буджетомъ міністерства рбльництва выступивъ п. Ґедеонъ Рогонці д. 14. с. м. зъ незвычайною мовою, котра наробила великого шуму, а мѣжь ліберальнымъ чи то правительственнымъ сторонництвомъ справила великій переполохъ. Самъ Рогонці належить вбдъ давенъ давна до ліберального сторонництва, и тымъ ббльше звертае его мова на себе увагу. Вбнъ сказавъ, що правительство выдало на послѣдній соймовй выборы три міл. зр., котрй зібрало такимъ способомъ, що тѣ, котрыхъ въ нагоды тысячлѣтного обходу понадѣлювано ордерами, дорого оплачувались за тѣ ордеры, складаючи датки на фондъ выборчій. Того самого дня п. Рогонці переславъ головѣ ліберального сторонництва письмо зъ заявою, що выступае зъ сторонництва. Д. 17. с. м. выступивъ вбнъ въ соймѣ знову зъ бесѣдою для поясненя своихъ, передъ тымъ поробленыхъ выявлень. Вбнъ сказавъ мѣжь иншимъ, що его въ давнѣйшихъ рокахъ дуже богато коштували кождй выборы, такъ що на свое пословане вбнъ выдавъ вже величезнй грошѣ. Але при послѣдныхъ выборахъ вбнъ вже не бувъ въ силѣ ложити, бо повени зруйнували его. Тогдѣ давъ ему на выборы бар. Банфі 5.000 зр., зъ того 3.000 нѣбы въ позичку. Коли вбнъ опбсля хотѣвъ тоту позичку вбддавати, сказано ему, що се непотрѣбно, бо грошей е досыть. Чи на выборы зібрано три міл. зр., того вбнъ цѣлкомъ докладно не знае и не мбгъ бы на се присягнути; але вбнъ таке мае переконанѣ. Ліберали наслѣдкомъ того называють Рогонцого божевбльнымъ и кажуть, що его треба вбддати до дому божевбльныхъ. Розумѣе ся, що всѣ разомъ зъ бар. Банфімъ заперечують его твердженямъ.

Законъ о мадярщеню геоґрафічныхъ назвъ дбставъ таки цѣсарску санкцію и е вже урядово оголошеный.

— —

Померший дня 17 с. м. сербскій митрополитъ Михаилъ гравъ въ найновѣйшбй исторіи Сербіи вызначну ролю. Вбнъ бувъ вбдъ давна першимъ репрезентантомъ руссофільскои політики. Въ р. 1884 усунуло его тогдѣшне напредняцке правительство, и вбнъ выѣхавъ до Россіи и пробувавъ тамъ анѣ до абдикаціи Міляна. Потбмъ вернувъ назадъ до Бѣлграду, а по смерти митрополита Теодозія ставъ назадъ митрополитомъ. Въ послѣднихъ часахъ не мѣшавъ ся зовсѣмъ до політики.

— —

Дня 18 с. м. принимавъ президентъ Форъ нового россійского амбасадора кн. Урусова на урочистбй авдіенціи. Кн. Урусовъ сказавъ, що мае вбдъ царя припоручене звернути всю увагу на те, щобы удержати мѣжь Россією и Франціею теперѣшній вбдносины, котрй выходять обомъ союзнымъ державамъ и народамъ на пожитокъ. Форъ вбдповѣвъ, що такъ само, якъ и царь, цѣнить тй користи, якй выходять зъ щирого сердечного союза, въ котрбмъ зарбвно, якъ и царь, бачить запоруку загального мира и розвитку та розцвѣту обохъ союзныхъ народбвъ.

Въ процесѣ Золя велике вражѣне справило зізнане, яке зложивъ ген. Пелїе, стверджаючи истноване и автентичность якогось тайного документу. Документъ той, якъ кажуть, мае звучати: „Хочу, щобы тота каналія Драйфусъ чимъ скорѣйше давъ вже тй рѣчи, що обѣцявъ Вільгельмъ. Мае то бути письмо нѣмецкого цѣсаря. Рѣчь ясна, що оголошене того письма мусѣло бы скомпромітувати цѣсаря, котрый заперечуе, мовь бы мавъ зносины зъ Драйфусомъ, и було бы довело до вбйны. Длятого правительство французке и не оголошувало его. Берлиньска National Ztg. каже на те, що справедливо треба въ зізнаню ген. Пелїезя добачувати натякъ на Нѣмеччину, але таки знову треба зазначити, що для Франціи не було бы нѣякого небезпеченьства вбйны, коли бы справу Дрейфуса вынесено докладно.

Вѣче въ Станиславовѣ.

(*Конецъ.*)

По рефератѣ п. І. Гурика о радахъ повѣтовыхъ забравъ слово о. Балусевичь зъ Майдану и вказуючи на Буковину, край безъ радъ повѣтовыхъ, внѣсъ, щобы занести рады повѣтовй а ихъ кругъ дѣланя придѣлити старостваmъ. — Иншои гадки бувъ о. Баришь и старавъ ся доказати, що рады повѣтовй въ самбй рѣчи е добрй институціи, лише слибы Русины-селяне мали въ нихъ ббльшбсть. — При голосованю вѣче заявило ся за знесенемъ радъ повѣтовыхъ.

О потребѣ політичнои орґанізаціи мѣжь Русинами въ Станиславбвщинѣ и о заложеню політичного товариства референувавъ о. Баришь [въ заступствѣ властивого референта, котрый не явивъ ся.]

О. Баришь, сконстатувавши, що недоля и нембчь Русинбвъ лежить въ ихъ незгодѣ, вказавъ на солідарнбсть у Чехбвъ и Полякбвъ, якъ пбдъ взглядомъ патріотизму такъ и орґанізаціи, а вкбнци поставивъ резолюціи:

1) Вѣче узнае конечну потребу організаціи.

2) Вѣче осуджуа споры партійнй межь интеліґенціею, яко такй, що дуже шкодять справѣ народнбй и не допускають до організаціи політичнои, и взываа интеліґенцію до згоды и єдности.

3) Вѣче узнае за рѣчь конечну основати въ Станиславовѣ політичне товариство, а введенѣ его въ житє поручае комітетови вѣчевому. — Сей резолюціи вѣче одноголосно ухвалило.

О справахъ шкбльныхъ референувавъ п. Гурикъ. Насамперёдъ пбдкѣсши, що при престаціяхъ шкбльныхъ наше селяньство дуже е кривджене, а то зъ причины, що люде самй не знають, що мають дати а що нѣ, розказувавъ всѣ дотычнй законы що-до будовы и удержаня шкблъ. Опбсля говоривъ о теперѣшнбй системѣ въ школахъ и выказавъ, що она зовсѣмъ не вбдповѣдае всѣмъ потребамъ рускаго народу, а що-найгбрше, що „въ школахъ плекають нинѣ ббльше політику, нѣжь науку“. — Въ сѣй справѣ промовляли опбсля що о. Баришь и о. Струтинькій, а вкбнци такы ухвалено резолюціи:

1) Вѣче жадае роздѣлу краевои рады шкбльнои на руску и польску.

2) Вѣче заявляе ся за тымъ, щобы учителѣ тамъ, де есть ббльшбсть дѣтей рускихъ, були тои самои народности и вѣры.

Референтъ економічный мавъ д-ръ Коцюба. Положивъ натискъ, на те, що абы розумно господарити, треба бути просвѣченымъ, бо лишь тогдѣ потрафить господарь вынести ббльшій хосенъ изъ землѣ и другихъ галузей господарства для забезпечена своеи екзистенціи.

Вкбнци вѣче ухвалило одноголосно:

Зъ уваги, що соймовый посолъ станиславбвского округа выборчого Виничукъ зовсѣмъ не вбдповѣдае вымогамъ, якихъ жадае ся вбдъ заступника селяньского, бо въ соймѣ не боронить анѣ не пбдносить кривдъ селяньскихъ; — зъ уваги, що Лазарь Виничукъ, голосуючи за паньскою адресою, пбйшовъ противъ волѣ и интересу цѣлого рускаго народу, а ще тымъ ббльше, що будучи самъ хлопомъ и заступникомъ хлопскои курій, повиненъ бувъ въ першбй лініи противъ звѣстноі адресы запротестувати, — вѣче взывае его щобы зложивъ мандатъ посольскій.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Золочѣвщины пишуть намъ:

Помѣжь читальнями „Просвѣты“ въ Золочѣвщинѣ красный доказъ своеи жизнености дала сего року *читальня въ Підлипцяхъ*, устроивши въ день 8 сѣчня св. Стефана музикально-декляматорскій вечерницю зъ аматорскимъ представленемъ штучки „Гостина св. Николая“, а то все заходами предсѣдателя читальнѣ, мѣсцевого пароха о. Теодора Леонтовича, що мимо своихъ старшихъ лѣтъ щиро займае ся просвѣтою своихъ парохіянъ и молодежи. Мѣсцевый хоръ зъ музикою выспѣвувавъ коляди и пѣснѣ зъ нотъ, а спѣвъ переплѣтали три удачнй деклямаціи. На сій вечерницю зібрало ся по-надъ 200 особъ, навѣть замѣсцевыхъ; не хибло и интеліґенціи, священикбвъ и цивільныхъ зъ панями; мѣжь иншими загостили: о. сов. Бородайкевичь зъ Тростянця, о. Высочаньскій зъ Ивачева, п. судья Габрусевичь зъ Козовы. Всѣ гостѣ не могли налюбувати ся грою молодыхъ [бо ледви 14—15-лѣтныхъ] сѣльскихъ актбрбвъ, котрй вбддали свои ролѣ знаменито, и наслухати ся квартетбвъ та деклямацій, такъ що всѣ опускали вечерницю зъ вдоволенемъ, одушевленй тымъ, що бачили и чули. Другй читальнѣ нехай пбйдуть за прикѣромъ своеи посестры въ Підлипцяхъ. — *Очевидецъ.*

— —

Зъ „Академ. Громады“ у Львовѣ.

Кружокъ правникбвъ въ тов. „Академічна Громада“ розпочавъ выдавництво літоґрафованыхъ скриптбвъ карного права выкладу проф. д-ра Петра Стебельского. Доси выйшло 20 аркушѣвъ. Загальна часть карного права выйде до кбнца лютого с. р. О тбмъ повѣдомляемо товаришѣвъ-правникбвъ и просимо умильно о надсыланѣ передплаты. Аркушь коштуе 5 кр. — За выдѣлъ Кружка правникбвъ *Ив. Макух* голова, *Мирон Нестоpовичь* писарь.

Выдѣлъ Кружка научного въ „Академ. Громадѣ“ подае до вѣдомости: Зъ шѣстьохъ праць надбсланыхъ на конкурсъ Кружка научного одержали: першу премію оповѣданя т. Л. Гнатишака п. заг. „Саджівка“, другу поетичный тбвръ „Людмілла“ т. В. Пачовского. Працѣ непремійованй можна вбдобрати у головы Кружка научного. — За выдѣлъ Кружка научного *Гр. Гарматій* голова, *Ст. Томашевскій* писарь.

НОВИНКИ.

— Въ Белзѣ устроюе комітетъ дня 26 с. м. народне вѣче повѣтове зъ такими рефератами: 1) про внутрѣшну орґанізацію Русинбвъ; 2) про раду державну и соймъ; 3) про справы повѣтовй и громадскій; 4) про найважнѣйшй потребы економічнй. — Початокъ нѣча о годинѣ 11 передъ полуднемъ.

— Вѣче народне въ Слободѣ скликане на день 22 с. м., заборонило ц. к. староство въ Бережанахъ такою резолюцією ч. 3889.: „До Честного Виділу Товариства „Селяньска Рада“ в Бережанахъ. Письмом з дня 14 с. м. доніс мені Честный Виділ о намірену скликаня до Слободи на день 22 с. м. народного вічу з тим, що той вічь відбути ся мая в новозбудованій приватній стодолі місцевого пароха кс. Гавриіла Медицкого. На засаді § 6 закона з дня 15 падолиста 1867 в. з. д. ч. 135 заказую і забороняю скликаня повижшого зібраня а то з наступуючих, на взглядах публичних і на добрі загальнім опертих поводах. 1) В окрестности Слободи в Козові, Цепиві, Дібщу і Гелешкові також в переважнім числі громад повіта Підгаецкого пануе епіде

мія вісти. — 2) Льокаль на відбуте віча призначений (стодола) знаходить ся блнеько фільварку в Слободі, есть критий соломою, а стіни того будинку суть так низькі, що дах соломяний від землі есть заледви на 1½ метра віддалений. Оба тіи обстоятельства разом взяті і кождое окреми роблят зібране ся вічу в Слободі неможливим о скілько напроваджені під 1) слабости епідемічні грозят розволоченем заразн по широких просторах двох повітів а описаный під 2) на зібране вічу призначеный будинок не дав жадної поруки безпеченьства від огня, который в случаю преданджепого великого множества участників легко споводованый бути може спроваджаючи пожогу на фільварок і громаду. — Також и настояща зимова пора відобралаби мені всяку можливість висланя на віч делегата ц. к. Староства по мисли §. 12, на вступі покликаного закона для переотереганя спокою і порядку а то з уваги на тое, що через цілий час нарад перебувати мусів-бы в льокаю, вітроренім і неопалонім а з тої причини параженый бы був на неуникнену утрату здоровля. Против тої резолюціи вільно внести рекурс до Високого ц. к. Намістничества в 8 днях на руки ц. к. Староства. — Бережани дн. 16 лютого 1898. Ц. к. Староста *Orobkiewicz*. — Отже кромѣ звычайных у ц. к. старостбвъ на галицкбй Руси мотивбвъ заборонъ вѣча — епідемія и небезпечнбсть пожару — п. староста бережаньскій презентує Русинамъ ще новый дуже цікавый могнвъ: „настоящу зимову пору“, середъ котрои комісарь въ льокали вѣчевбмъ „неуниknено утратнвъ бы здоровля“. Ну, законодавець не передвидѣвъ такого нещастя — зимы! — але цікава рѣчь, якъ п. Оробкевичь уже 16. с. м. вбдгадує, яка 22-го буде атмосфера? Чи кождый ц. к. староста мае бути и метеорольогічнымъ пророкомъ? Смѣхъ та й годѣ! Смѣхъ, але оно и дуже сумно для тои конституціи австрійскои на галицкбй Руси! Коли-жь уже тому прийде конець?!

— **Перші роковины кровавыхъ выборбвъ въ** Чернѣевѣ [въ станиславбвскбмъ повѣтѣ] припадаютъ въ недѣлю 27-ого н. ст. лютого с. р. Якъ вѣдомо — торбкъ того дня въ Черніевѣ жандармы кблькохъ людей тяжко ранили багнетами, а господаря Петра Стасюка заколовъ жандармъ на смерть. Могилу сего передчасно и [якъ выказавъ процесъ въ Станиславовѣ] невинно погибшого дуже честного господаря и рускаго патріота вбдзначила галицка Русь памятникомъ мраморовымъ, выготовленымъ изъ добровбльныхъ складокъ русскихъ патріотбвъ, а власне теперь уставленымъ на могилѣ бл. п. Петра Стасюка. Отже въ суботу 26-ого н. ст. лютого вбдбуде ся въ Черпѣевѣ на тамошнбмъ кладовищи посвящене памятника бл. п. Петра Стасюка. Передъ тымъ вбдправить ся въ церквѣ поминалне богослужене съ проповѣдію, а зъ церкви удасть ся народъ при спѣвѣ „Пречистая Дѣво Мати рускаго краю“ на кладовище на торжество посвященя памятника.

— **Зъ руско-народного театру** [зъ Золочева]: Заповѣджене на вбторокъ 14-ого с. м. представленя оперети „Мікада“ треба було въ послѣдній хвили вбдкликати за-для наглои подорожи пана Ф. Лопатиньскои на похоронъ вбтця. Натомѣсть вбдграно комедію Янчука „Выхованець“. Мимо вчасныхъ оповѣщуванъ въ часописяхъ та окремо розсыланыхъ запросинъ доохрестна руска публика лишь дуже слабо пбдпирае свбй театръ пбдчасъ побуту въ Золочевѣ. Мѣскои золочѣвскои интелігенціи рускои є лишь горетка, то хиба лишае ся польска публика; але якъ вымагати пбдпоры вбдъ неи, коли свои байдужно вбдносять ся до одинокои нашои институціи для розвитку драматичнои літературы и штуки?... Дальшій репертуаръ на слѣдуючій тыждень ось-такій: Вб второкъ 22 ого „Мікадо“ оперета Сулівана въ 2 актахъ; въ четверъ 24-ого „Дядькова примхи“ 4-актова комедія В. Чайченка, преміована на конкурсѣ выдѣлу краевого; въ суботу 26-ого „Галька“ мельодрама въ 4 актахъ, перероблена зъ оперы Монюшка; въ недѣлю 27-ого „Хата за селомъ“ драма въ 5 актахъ зъ музикою Носковского на тлѣ повѣсти І. Крашевского.

— **Зъ Манастирискъ пишуть намъ**: На цѣли выборчій въ окрузѣ Бучачь-Чортковъ зложили Русины зъ Манастирискъ 7 зр. 10 кр. готбвкою, а крбмъ того декларували ся другій зложити на тую цѣль около 25 зр. — *Прим. Ред.* Поляки на цѣли выборчій накладають на себе и на жидбвъ въ рускихъ округахъ выборчихъ додатокъ до податкбвъ пбсля выказу урядбвъ податковыхъ и тымъ чиномъ стягають великаньскій сумы, за котрій вбдтакъ наймають аґітаторбвъ (по найббльше свинарѣвъ латиньского обряду и жидбвъ баришевникбвъ кбньскихъ), закуповують горѣвку, ковбасы, дреглѣ и цигара для хрунѣвъ, а за найббльшу пайку тыхъ грошей купують голосы при правыборахъ вбдъ пбдлыхъ зрадникбвъ рускои и селяньскои справы. Намъ Русинамъ великихъ сумъ не потрѣбно, бо до нашои честнои справы не потребуемо нечестныхъ средствъ, — а все таки и намъ до выборбвъ конечно потрѣбно якогось гроша на переписку, на друкованя вбдозвъ, на объѣздку сѣлъ, на оплату льокалівъ на зборы и тымъ подббній необходній выдатки при выборахъ. У нашихъ народбвъ могли бы на тій выдатки пожертвувати кандидаты, — у насъ же того бути не може, бо рускій кандидатъ звычайно чоловѣкъ незаможный, а троха ббльшій выдатокъ на выборы зруйнувавъ бы его матеріяльно. Отже єдиный способбъ въ тбмъ дѣлѣ — то складки Русинбвъ въ данбмъ окрузѣ выборчбмъ. Одному чоловѣкови є за богато дати хочь-бы лише 100 зр., але тысячамъ людей въ окрузѣ легко зложити по 1 зр. и зберe ся 1000 зр. Честій Манастирчане зрозумѣли, що выборча робота не може оббйтись лише патріотичными словами; нѣ, по-при слова треба й жертвы матеріяльнои. Се повинній зрозумѣти и пбсля того поступати всѣ Русины при кождбй акціи выборчбй!

— **Митрополичу Консисторію львбвску** осмѣляемось запытати въ отсѣй справѣ: На приготовляючбмъ курсѣ для сторожи скарбовои у Львовѣ заведено вже щось вбдъ двохъ рокбвъ науку релігіи, але тои науки удѣляе не лишь Полякамъ, але й Русинамъ греко-кат. обряду — ксьондзъ взунтъ. Краева дирекція скарбу взглядно ви віцепрезидентъ п. Коритовскій видко „забули“ постаратись для Русинбвъ о рускаго катихита, але-жь Митрополича Консисторія, знаючи о тбмъ, повинна „пригадати“ и настоятн на те, щобы Русины не мусѣли побирати науку релігіи вбдъ взунта, монаха чужого обряду...

— **Зъ „Народнои Торговлѣ“**. Симъ повѣдомляемо интересованыхъ, що Совѣтъ управляючій на засѣданю своѣмъ зъ дня 19 лютого 1898 рѣшивъ оплачувати зъ фондбвъ Товариства весь податокъ рентовый вбдъ вбдсотковъ капіталу зложеного у насъ на книжки вкладковій. При тбмъ зауважуемо, що интересованій не потребують повысшихъ вбдсотковъ подавати до фасіи податку *рентового* анѣ дальше журити ся тымъ податкомъ, позаякъ мы будемо за нихъ прямо до касы державнои платити. — *Дирекція.*

— **Зъ Залѣщицкого пишуть намъ**: Вже то не новина, якъ залѣщицкій п. староста Студзиньскій глядить на заходы стремлячій до просвѣченя и уморальненя народу, та й уже писано було въ нашихъ часописяхъ, якою то сблью въ оцѣ вже вбдъ торбчныхъ выборбвъ е пану старостѣ залѣщицкій сотрудникъ и катихитъ рускій о. Дим. Курдидикъ. И тогдѣ вже розносили ся вѣсти, що п. староста хотѣли бы того о. сотрудника „перенести“. А такбй забаганцѣ и нема що дуже дивуватись, коли у насъ бувають и свои фігуры, що дбане священика о просвѣту называють вразъ изъ п. старостою „buntowaniem gminy przeciw władzy i swoim przełożonym“. И якъ же-жь имъ се терпѣти? Черезъ сотрудника розвивае ся читальня въ Добровлянахъ, а и въ Залѣщикахъ старыхъ читальня й доси животѣе, хоть всѣ нечистій силы, чужій й свои, хотѣли бы чимъ-скорше заспѣвати бй „вѣчная память“... Та кобы то на тбмъ конець! А то хиба не читальня наробила, що „gmina Stare Zaleszczyki“, доси покбрно даючи свои дѣти въ мѣстѣ Залѣщикахъ польщити, наразъ зажадала рускихъ свѣдоцтвъ! Що то страху було! немовьбы Польща палила ся... Ба, або жь не въ читальни бунтують, щобы рада громадска урядувала по руски?... Отже конче сотрудника позбути ся! Шукали способбвъ, ажь найшли. Шепнено вбйтови, най скличе раду та най пожалують ся на сотрудника и просять Консисторію о перенесене его. Цікава рѣчь: що порадить „овцамъ“ закинути пастирови? А, правда, одно вже є. Вбйтъ Романко каже, що сотрудникъ уколовъ его на проповѣди, бо говоривъ за такихъ, що якъ ихъ поставъ на верху, абы свѣтили, они зачинають ходити на снѣдання до Срулѣвъ та що разъ частѣйше запивати ся, ажь поки не стане имъ темно, такъ що вже спокбйно можуть слухати пбдшептбвъ нечестивыхъ. Отже въ тбмъ добачивъ вбйтъ себе и, замѣсть якъ грѣшникъ ударити ся въ груди, вбмъ за пбдшептомъ нечестивыхъ мае шукати лжесвѣдѣтелівъ... О, у насъ дбають о просвѣту та уморальненя народу!

— **Товариство „Руска Бесѣда“** въ Перемышли устроюе що-суботы, почавши вбдъ слѣдуючои суботы 26-ого н. ст. лютого, вечериицѣ зъ вбдчитомъ и товарискими забавами для членбвъ и запрошеныхъ гостей. — *Вбдъ выдѣлу.*

— **Зъ Радимна пишуть намъ**: Въ ночи зъ пятницѣ на суботу о пбвночи згорѣвъ дбмъ приходскій въ Радимнѣ. Вѣтеръ гнавъ огнемъ на церковь, двацять крокбвъ вбддалену, и на решта будынкбвъ господарскихъ, та завдяки великбй помочи вой ковбй удало ся огонь зльокалізувати. На сѣмъ мѣсци мусимо вбддати похвалу п. Чумѣ капітанови [Русиновн], котрый зъ параженемъ житя хоронивъ мѣсця найббльше паражені, пбдчасъ коли непорадній парохіяне досыть пасивно приглядались огневи. Шкода була обезпечена въ „Днѣстрѣ“. — *Очевидець.*

— **Вбдъ Вп. о. Стеф. Онишкевича** зъ Хищевичь одержуемо таке письмо: Въ справозданю зъ сегорбчныхъ загальныхъ зборбвъ „Просвѣты“ зайшла неточибсть що-до высказаныхъ мною гадокъ о выдавництвѣ книжочокъ „Просвѣты“. Я пбднѣсъ, що книжочки нашого товариства змѣсту правничого и агрономічного писаній тяжко, такъ що селянинъ мало або и зовсѣмъ не користае зъ нихъ и они звычайно плѣснѣють за образомъ; але рбвночасно я заявивъ, що розвѣдки особливо агрономічній повинній бути короткій, легко представленій, по можности на прикладахъ зъ хлопскои практики, *якъ се умѣе робити п. В. Король* въ своихъ розвѣдкахъ. — А внесеня мое [ухвалене загальными зборами] о ревізіи програмы выдавництвъ звучало: „Головный выдѣлъ „Просвѣты“ мае скликати въ найблизшбмъ часѣ анкету зложену зъ своихъ делегатбвъ и *людей ве по-за выдѣлу*, котра бы розглянула давну програму выдавництвъ и уложила нову, де бы призначено що-найменше одну четверту часть щорбчныхъ выдань „Просвѣты“ на книжочки змѣсту патріотичного. — *Стефанъ Онишкевичъ.*

— **Просьба.** Приготовляючи матеріялъ до будовы новои мурованои церкви потребую наразъ закупити 200 кбрцѣвъ [по 100 клґр.] доброго вапна. Передъ кблькома лѣтами [будуючи дочерну церковь и школу въ Утѣшковѣ] плативъ я за 100 клґр. зъ приставою на мѣсце 1 зр. 60 кр.; думаю однакъ, що нинѣ той матеріялъ въ наслѣдокъ конкуренціи значно подешевѣвъ. Упрашаю про-те Впр. оо. душпастирѣвъ, що займають ся теперь подббными будовами, о братню прислугу и ласкаве донесене про яку ретельну фірму въ цѣли набутя згаданого артикулу будбвляного. — *К. Виктонякъ*, парохъ и деканъ въ Утѣшковѣ, почта Красне-дворець.

— **По бали.** Жѣнка [до мужа]: Ты уважавъ, якъ на балю зирали ся на мою сукню? Певно думали, що я справила собѣ ви въ Парижи. — Мужъ: Нѣ, скорше могли думати, що я оббкравъ якій банкъ...

Зъ галицкого сойму.

Короткій нашій справозданя зъ попереднихъ засѣдань доповняемо де-чимъ важнѣйшимъ:

На 28-бмъ засѣданю выбрано: 1) до комісіи рекурсовои въ справахъ податку особисто доходового [на 12 членбвъ и 12 заступникбвъ] выбрали послы меншои посѣлости членомъ одного Русина, а то о. крил. Ив. Чапельского вб Львова, а зъ цѣлого сойму нѣкого зъ Русинбвъ не выбрано анѣ членомъ анѣ заступникомъ; — а до комісіи загального податку заробкового выбрано зъ Русинбвъ: членомъ д-ра Ст. Федака, а заступниками: архітекта Ив. Левиньского и д-ра Ярослава Кулачковского [директора „Днѣстра“], а зъ цѣлого сойму не выбрано нѣкого зъ Русинбвъ. [Перепали кандидаты-Русины предкладанй выдѣломъ краевымъ: д-ръ Кость Левицкій яко заступникъ члена [зъ цѣлого сойму] до комісіи рекурсовои въ справахъ податку особисто-доходового и Володимиръ Луцичь Левицкій нотарь зъ Винникъ яко членъ и Михайло Спожарскій зб Львова яко заступникъ члена [зъ цѣлого сойму] до краевои комісіи загального податку заробкового. — Ббльшбсть польска не выбрала при выборѣ зъ цѣлого сойму анѣ одного Русина!

— —

Въ полагодженю внесеня п. Вахнянина въ справѣ орґанізаціи позичковыхъ касъ системы Райфайзена и рбночасно внесеня п. Жардецкого въ справѣ реформы и пбдпомагання громадскихъ касъ позичковыхъ предложила комісія банкова такій внесеня:

1) Поручае ся выдѣлови кр. розслѣдити орґанізацію и розвбй позичковыхъ касъ Райфайзена въ Австрін дол. и въ Чехахъ, а на пбдставѣ зббраныхъ информацій взяти пбдъ розвагу, о скблько досвѣды въ тыхъ краяхъ можна приложити до галицкихъ краевыхъ вбдносинъ. — 2) Поручае ся выдѣлови кр. уложити проектъ взбрцевого статута для громадскихъ товариствъ задатковыхъ, при чбмъ належить розважити, чи обмежена порука не буде для тыхъ товариствъ найодвѣтнѣйшою. — 3) Поручае ся выдѣлови кр. застановитись надъ потребою ухваленя окремого закона для громадскихъ касъ позичковыхъ, щобы запевнити правильне функціоноване тыхъ касъ а такожь успѣшнои надъ ними контролѣ. — 4) Поручае ся выдѣлови кр., щобы черезъ выдѣлы повѣтовій поучивъ громады, що для засновуваня громадскихъ касъ позичковыхъ або пбдпомаганю истнуючихъ касъ найвбдповѣднѣйшимъ жереломъ кредиту є комунальній позички въ банку краевбмъ. — 5) На кошты розслѣдбвъ позичковыхъ касъ Райфайзена [ad 1] вставляе ся въ буджетъ на рбкъ 1898 до розпорядимости выдѣлу кр. 2.000 зр. яко выдатокъ надзвычайный.

Противъ снхъ внесень комісіи выступивъ п. Вахнянинъ и высказавъ жаль, що комісія банкова его внесеня повела зовсѣмъ куды инде. Вбнъ жадавъ [для звеличеня ювілею цѣсарского] ухваленя 100.000 зр., платныхъ въ чотирохъ ратахъ для пбдпомоги дешевого и скорого дрібного кредиту для селянъ, а комісія того не ухвалила. — Соймъ, розумѣе ся, принявъ внесеня комісіи.

— —

Полагоджуючи справоздане краевои рады шкбльнои о станѣ шкблъ народныхъ и учительскихъ семинарій соймъ ухваливъ внесеня комісіи шкбльнои:

1) Справоздане кр. рады шк. приймае ся до вѣдомости. — 2) Соймъ взывае кр. раду шк., щобы зъ належнымъ поспѣхомъ перевела выказуване дѣтей опускаючихъ науку, а такожь, щобы постаралась, абы власти політичній безпроволочно стягали накладанй въ того титулу кары грошевій. — Соймъ взывае ц. к. правительство, щобы приспѣшило основане новыхъ семинарій учительскихъ. — Рбвно-жь ухваливъ соймъ поправку ad 2) п. Фрухтмана, щобы при нусъ шкбльный бувъ строго выконуваный.

— —

Внесеня п. Барвѣньского въ справѣ выданя закона краевого о обовязковыхъ спблкахъ рбльничихъ полагодила була комісія такимъ внесенемъ: „Соймъ вбдступае ся внесеня выдѣлови краевому до розслѣду въ своѣмъ часѣ, при розглядѣ проектбвъ аґрарчыхъ“.

Коли п. Барвѣньскій выступивъ въ оборонѣ свого внесеня, послы людовцѣ Вуйцікъ и Середнявскій, а за ними и демократъ Т. Романовичь вбзвали соймъ, щобы надъ внесенемъ п. Барвѣньского перейти просто до порядку дневного. Мы маемо „кулка“! — говоривъ Вуйцікъ — а внесеня п. Барвѣньского наложить намъ новій тягары. А п. Середнявскій бувъ ласкавъ выступити ще и противъ національныхъ аспірацій рускихъ въ справахъ економічныхъ. — Остаточно ббльшбсть польска навѣть не пошанувала поваги комісіи господарства краевого, а просто перейшла надъ внесенемъ п. Барвѣньского до порядку дневного.

— —

При выборѣ заступника члена выдѣлу краевого зъ курій сѣльскои [не зъ мѣсцои на мѣсце Романовича, якъ то у насъ було черезъ похибку зазначено] послы-Русины устроили сецесію. П. Барвѣньскій зажадавъ бувъ вбдложеня тои справы, бо Русины намѣряють ставити кандитуру п. Заячковского и хотять въ тбмъ дѣлѣ порозумѣня въ палатѣ. Коли-жь ббльшбсть вбдкинула се внесене, послы Русины, по заявѣ п. Барвѣньского, що не возьмуть участи въ выборѣ, вышли зъ салѣ и вернули ажь по довершенбмъ выборѣ. Якъ вѣдомо ббльшбсть соймова выбрала п. Салю.

— —

На суботнѣшнбмъ засѣданю выкликала велику дебату и навѣть тиху сецесію мазурскихъ и рускихъ послбвъ незначна на око справа полученя села Сколе зъ мѣстомъ Сколе. За прилученемъ заявили ся выдѣлъ краевый и комісія громадска, а въ палатѣ промовляли за тымъ пп. Верещаньскій [членъ выдѣлу кр.], Меруновичь и Кароль Дѣдушицкій. Противъ прилученя рѣшучо выступили пп. Бойко, Окуневскій, и Солѣскій. По вбдкиненю [38 голосами противъ 38] внесеня п. Бойка, щобы справу вбдослати назадъ выдѣлови кр. для докладнѣйшого розслѣду и здана зъ нея справы на слѣдуючій сесіи, приступлено до дебаты спеціяльнои на вечірнбмъ засѣданю. Справа для села Сколього почала ставати гбршою; заразъ §. 1 принято 47 голосами противъ 35. Коли-жь прийшло до третього читаня п. Окуневскій зажадавъ сконстатованя голосбвъ контръ-пробою и показало ся, що нема комплету. Отже справу вбдложено на нинѣшне засѣданя.

— —

На *нинѣшнбмъ* засѣданю внесъ п. Яворскій нагляче внесеня: выбрати зъ сойму депутацію, котра бы зложила ґратуляціи цѣсареви зъ нагоды 50-лѣтного ювілею. Внесеня се ухвалено одноголосно.

Друге нагляче внесеня поставивъ п. Мархвицкій: вбзвати правительство, щобы розширило кругъ урядованя дирекцій краевыхъ зелѣзниць. — Рбвножь ухвалено.

Вбдтакъ переведено выббръ члена выдѣлу краевого [на мѣсце уступившого п. Романовича]. Выбрано п. Вайґінґера.

На внесеня п. Окуневского усунувъ маршалокъ зъ порядку дневного трете читаня закона о злученю села Сколе зъ мѣсточкомъ Сколе въ одну громаду.

Оживлену дискусію выкликало справозданя комісіи въ справѣ внесеня выдѣлу краевого о зниженю лѣтъ службы народнымъ учителямъ зъ 40 на 35. — За внесенемъ комісіи промовляли пп. Солѣскій, Бойко, Романовичь, д-ръ Савчакъ, Роттеръ и Крамарчикъ, а противъ пп. Козловскій, Пінінъскій, Чайковскій, Целецкій и кн. Чарторыйскій.

Година 2. Засѣданя тревае дальше.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зьєднувати „Дѣлу“ якъ найббльше новыхъ передплатникбвъ.

Вбдъ выдавництва „Дѣла“.

Послѣдній вѣсти.

Зъ Камѣнки струмиловои телеґрафують намъ:

Перший загальній зборы політичного товариства „Селяньска Рада“ заборонило ц. к. староство. До товариства приступило вже понадъ чотириста членбвъ. Слѣдуючій загальній зборы скликано до Камѣнки на рано дня 28 н. ст. лютого [въ понедѣлокъ слѣдуючого тыждня]. — Вбдъ провізоричного выдѣлу.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ тов. Просвѣта·

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 21. лютого. Всякій вѣсти про речинець скликаня рады державнои не мають пбдставы; одно лише певне, що буде она скликана межи 10. а 20. марта.

Кн. Клементинѣ Кобурґскбй такъ погбршило ся, що леда хвиля ждуть катастрофы.

Будапештъ 21. лютого. Бар. Гавчь бувъ тутъ вчера на довгбй авдіенціи у цѣсаря; говорено про скликане рады державнои. Президентъ міністрбвъ мавъ въ тутешныхъ урядовыхъ кругахъ выразити ся въ слабою надѣею о можливости порядноі парляментарноі працѣ. Взагалѣ заповѣдають тутъ скоре уступлене бар. Гавча, котрого заступити мае ґр. Тунъ.

Вчера радили тутъ угорскій міністры зъ міністромъ вбйны Крітґамеромъ надъ аґрарными розрухами въ комітатахъ землинъскбмъ и саболцкбмъ; постановлено розмѣстити войско хорватске, а на жнива покликати резервістбвъ и ландверистбвъ зъ тыхъ комітатбвъ до вправъ.

Прага 21. лютого. Молодоческій зборы, що вбдбули ся въ Голешовицяхъ, по промовѣ п. Енґля постановили выслати до цѣсаря депутацію зъ просьбою о надане Чехамъ окремого державно-правного становиска.

Поля 21. лютого. Правительственный комісарь заявивъ въ соймѣ, що цѣсарь уневажнивъ соймову ухвалу, постановляючу, що тблько италійскою мовою можна промовляти въ соймѣ.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильований, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутильках по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 111—?

Трієстъ 21. лютого. Въ Трієстѣ, въ Градискѣ и въ Удинѣ дав ся вчера рано учути досыть сильный трусъ землѣ.

Парижъ 21. лютого. Въ процесѣ Золѣ закѣнчено въ суботу поступованя доказове; сегодня начнуть ся выводы прокуратора и обжалованых сторѣнъ. Вердиктъ буде оголошеный имовѣрно въ середу.

Дневники непрахильній Золѣ и справѣ ревізіи процесу Драйфуса уважають засудженя Золѣ за рѣчь певну. Дневники соціялістичній указують на небезпеченьство, яке грозить републицѣ въ разѣ побѣды войсковых властей.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. До. въ Вы. За I кварталъ прийде ще 50 кр. — *Вп. В. Шл. въ Ве.* Заплачено теперь до кѣнця жовтня. — *Вп. Т. Ля. въ Ст.* Літературный додатокъ выдає ся разомъ зъ „Дѣломъ“ обемомъ пѣвъ аркуша. — *Вп. Д. Ро. въ Жо.* Одержали. — *Вп. А. Ло. въ Тр.* До кѣнця марта прийде ще 1·50 зр.

Надѣслане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкій ч. I. У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвіжеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 4182

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. I.

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ оголошує отсим конкурс на посаду другого урядника в канцелярії Товариства.

Подання належить вносити до Головного Виділу Товариства найдальше до кінця н. ст. лютого с. р.

Близші услівя уділить ся устно в канцелярії Товариства межи годиною 5-ою а 7-ою вечером кождого дня. 3—3

Від Головного Виділу Товариства „Просьвіта“, у Львові дня 5 н. ст. лютого 1898.

Ю. Романчук. *О. Танячкевич.*

КОНКУРСЪ.

Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ оголошує отсимъ на пѣдставѣ акту фундаційного зъ дати „Стрый 27 серпня 1890 р.“ конкурсъ на премію зъ фундациї имени Стефана Дубравского по 90 зр. за написане популярныхъ розвѣдокъ въ рускѣмъ языцѣ зъ слѣдующихъ предметѣвъ:

1. *О будынкахъ господарскихъ* т. є. о вѣдповѣднѣй будовѣ домѣвъ и господарскихъ забудованъ.
2. *О рѣльництвѣ*, т. є. о розумнѣй управѣ рѣлѣ и доборѣ насѣня въ примѣненю до положеня землѣ и пѣдсоня нашого краю.
3. *О сплѣкахъ* т. є. якимъ способомъ можна бы двигнути добробыт нашого народу.
4. *О плодахъ природы и домашныхъ выробахъ нашого краю.*
5. *Якій станъ мають родичѣ выбирати своимъ дѣтямъ и до чого ихъ способити.*

Рукописи належить надсылати до Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ [Ринокъ ч. 10, I. поверхъ] найдальше *до кѣнця мѣсяця цвѣтня 1898 р.*

Преміованій працѣ переходять на власность Товариства „Просвѣта“, а працѣ непринятій будуть звернені авторамъ. 3—3

За Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ дня 20 н. ст. сѣчня 1898 р.

Юліянъ Романчукъ. Д-ръ Костъ Левицкій.

Аґенты, Аґентки
якій тутъ або на провінції въ лучшихъ кругахъ приватныхъ мають добрѣ знакомости знайдуть интратне занятє въ тутешнѣмъ великѣмъ торговельнѣмъ домѣ. Тѣлько перший силы пѣдъ: **L F.**, poste restante, Wien, Hauptpost. 64 1—4

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЇ рѣжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗѢВЪ всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНІЙ ВЫРОБЫ на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ еврейскій, дамскій, для дѣтей и міранъ
КНИГИ до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІЙ всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІЙ.
До переплету принимає ся всякій роботы вподачій въ кругъ переплетництва
Всякій замовленя вѣдворотною почтою 62 2—30

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на колоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набути въ 4
Дроґерії пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Ковдры шитій
въ вовняного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
въ вдавбаного атласу по 8·25 зр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.
поручає Магазинъ 5
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

По значно низшій цѣнѣ якъ деинде!
поручає ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за склом по 2·50 зр.
РАМЫ до образѣвъ всѣлякой величины.
СВѢЧКИ блящаній въ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармонійні по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженій цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великѣмъ выборѣ вѣдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рѣзной величинѣ вѣдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБѢРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Полікандры], Лямпы передъ ікони и іконостасъ, Лѣхтарѣ рѣзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святій, Пѣдставникы, Євангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Євг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. I. 873 45—?

МАШИНКИ патентованій до тертя соли штука зр. 1·50. Машинки американьскій до сѣкання мяса по зр. 4·— поручає ПЕТРО ХІЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львѣвъ
ВѢДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручає мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львѣвъ Ринокъ ч 8.
41 7—24

ФАБРИКА
цукрѣвъ десеровыхъ и гербатниковъ
ведена на способѣ Вартавскій
ИВАНА ГЕФЛІНҐЕРА
(передъ тымъ Адольфа Горвата)
Львѣвъ Театральна 8 (площа св. Духа)
поручає:
½ кільо знаменитыхъ Цукрѣвъ десеровыхъ 1 зр.
½ кільо Помадокъ звычайныхъ смаки овочевій 80 кр.
½ кільо Чоколядокъ надіганыхъ 1.20 кр.
½ кільо Овочѣвъ кандизованыхъ 1.20 кр.
½ кільо Гербатниковъ Варшавскихъ *надзвычайной доброты, гвоздикова* 80 кр.
½ кільо Кармелькѣвъ надіганыхъ 50 кр.
А также пропоручає рѣзній иншій выробы, все свѣжій у великѣмъ выборѣ за опаковане нѣчо не числю.
Коробки картоновій gratis

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
У Львовѣ улиця Коперника число 2
пропоручає
Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ грекo-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ“. Одобреный вѣдъ Львѣвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способѣ зѣбраній моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашного.
Цѣны дуже приступній: въ добрѣй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.
При закупнѣ въ бѣльшѣй скѣлькости 20% рабату.
Вінкентій Кучабиньскій
у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3913 -?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдає
АСИҐНАТЫ КАСОВІЙ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ
4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ
а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218
Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

УЧИТЕЛЬ органъ рускаго товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 20—30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережены, за осмотреныхъ судово уповаженою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БѢЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МІШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождѣй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѣддано, шафка мѣстить въ собѣ 80 патынковъ найбѣльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-а Будапешть, ул. Andrassy ч. 23, належать уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки в замкненій, заосмотреній згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовій склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 1—24
Наслѣдуване застереженє.

КАВУ
въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко
по **9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр.** и **11 зр. 20 кр.**
ВИНО
въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко
по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожній вина фляшками)
высилає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.
92 62—?

МУЖЕСКУ Безсильность 344
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ виданяхъ илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Лиіпску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова приходить о	зі Львова ПОЇЗД посп. відходить о	ПОЇЗД особ.	зі Львова
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чорновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чорновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
нічн				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**нічн**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нічним поїздом		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го нин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпов. редактор Іосиф Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гренька,

Ч. 31 и 32. Львовъ, Середа 11 (23) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинъского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкій приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсяце а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесенія приватній числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Пойшли въ дубину...

Львовъ, 22 н. ст. лютого.

Таки такъ! — винѣ, коли вже леда за годину закрыє ся теперѣшна „велика“ сесія сойму, можемо зъ повною вже певностію сказаати: въ дубину пѣйшли всѣ „великій“ внесеня „руского клюбу“, зъ якими вѣнъ выступивъ въ сѣмъ законодатнѣмъ тѣлѣ, котрого компетенцію радъ бы бачити розширеною на кошть рады державной.

Кромѣ одной справы — паралельокъ рускихъ въ тернопѣльскѣй гімназіи, котра до якоись мѣры була вже пѣдготована ще передъ почномъ сесіи соймовой, — всѣ прочій внесеня послѣвъ того клюбу бѣльшѣсть польска валила, або выразившись досадным терміномъ польскимъ — „ntukła“ одно по другѣмъ.

Такъ „ntukła“ она: внесеня п. Барвѣньского въ справѣ обовязковой науки обохъ языкѣвъ краевыхъ у всѣхъ школахъ середныхъ, — внесеня п. Вахнянина въ справѣ вызначеня фонду 100.000 зр. на касы Райфайзенѣвскій, — внесеня п. Барвѣньского въ справѣ выданя краевого закона о примусовыхъ сполкахъ рѣльничихъ, — „товкла“ и иншій внесеня, одній зъ дужшимъ, другій зъ меншимъ розмахомъ, — а вже на десерь лишила собѣ внесеня п. Вахнянина о урегульованю вѣдносинъ языковыхъ въ державныхъ урядахъ.

Комісія адміністраційна выступае зъ справозданемъ зъ сего внесеня въ повнѣй палатѣ на годину передъ закрытемъ сесіи, — а въ якій способѣ мериторично полагодила сю справу, то справдѣ ажь смѣшно казати...

Ото комісія предкладае соймови пѣдъ ухвалу резолюцію до правительства такого змѣсту:

„Соймъ вызвае ц. к. правительство, щобы и на дальше берегло истнуючій приписы що-до правъ языкѣвъ польского и руского въ адміністраціи політичнѣй, скарбовѣй и въ судовництвѣ, а въ особенности зъ огляду на нову процедуру цивільну и новій законы податковій.“

Приглянувшись блише сѣй резолюціи, кождый мусить намъ признати, що комісія при „великѣмъ“ внесеню п. Вахнянина — властиво лишь для себе упекла велику печеню. Въ тѣй резолюціи:

по перше — признае ся [словами: и на дальше], що доси истнуючій приписы що-до правъ языка руского були бережены — хочь се, якъ здоровій знаемо, есть чиста неправда;

по друге — черезъ вѣзванє правительства, щобы оно берегло „и на дальше“ истнуючій приписы що-до правъ языка польского, а языкъ польскій есть урядовымъ языкомъ, — то комісія застерѣгае ся противъ змѣнюваня истнуючого стану рѣчи що-до польского языка урядового на яку небудь користь языка руского.

Не сумнѣваємось, що сесю резолюцію бѣльшѣсть польска прийме. Чому бы мала не принята?

Не сумнѣваємось, що и послы Русины будуть за нею голосувати...

Голосували за польскою адресою до тронy — за розширенемъ компетенціи сойму та адміністраціи краевой и за привернененъ посередныхъ выборѣвъ до рады державной, то чому-бъ не мали голосувати и за сею резолюцію?...

Вѣдозва.

Перший загальній зборы політ. тов. „Селяньска Рада“ въ Камѣнцѣ струм. заборонило ц. к. староство зъ причины чисто формальной: що на донесеню о сихъ зборахъ не пѣдписались корпоративно всѣ тій члены-основателѣ, що пѣдписали статутъ. Сю заборону доручило староство въ недѣлю о год. 8 вечеромъ, а зборы були скликаній на понедѣлокъ рано. Президія членѣвъ-основателѣвъ звернула ся до староства зъ представленями, хотѣла маиму неформальнѣсть доповнити, але все даромъ!

Членѣвъ вписало ся и зъѣхало по надъ 400. Зѣбрались въ церквѣ, выслухали службу Б., вѣдправленой о. сов. Цегельскимъ въ сослуженю оо. Бардина и Хомина при спѣвѣ хоральнѣмъ, и розъѣхались домѣвъ, заявляючи, що на новій зборы прибудуть ще численнѣйше. Члены основателѣ [20 ихъ] зѣбрались и ухвалили скликати новій зборы на понедѣлокъ 28 н. лютого зъ тою самою програмою [богослуженє о год. 9].

Тожь просимо всѣхъ членѣвъ, якъ и тыхъ, що ще не вписали ся а най вписуютъ ся, — прибути до Камѣники д. 18-ого с. м. Не вражайте ся, Братя, першою пригодою, але скрѣпленій духомъ прибудьте ще численнѣйше! Се-жь справа народна и селяньска!

Члены-основателѣ політ. товариства „Селяньска Рада“ въ Камѣнцѣ струмиловѣй.

Про вѣче въ Щитовцяхъ

пишуть намъ изъ Залѣщицкого:

Народу зѣйшло ся зъ цѣлого повѣта велика сила. Не только будынокъ, але подвѣре и дорога коло читальнѣ були переповненій селянами. Отворивъ вѣче о 11 годинѣ короткою промовою о. Великорскій, дякуючи вѣчевникамъ, що на покликъ комітету такъ численно зѣбрались, и вѣзвавъ до выбору президія. Предсѣдателемъ выбрано таки о. Великорского, заступникомъ предсѣдателя Гошоватюка зъ Городенки, а секретарями Петра Угринюка и Ивана Добровольского.

Предсѣдатель, подякувавши за выборъ, удѣливъ голосу Льву Бачиньскому для референту о політичнѣмъ положеню. Хѣдъ гадокъ сего референту бувъ такій:

Вѣдъ найдавнѣйшихъ часѣвъ тиснула рускій народъ всѣляка бѣда. Напады дикунѣвъ и вѣйны братоубійчій були причиною утраты самостійности. По неволи татарскѣй настала польска. Бояре покинули свѣй народъ и вѣру, а людъ робучій стогнавъ у неволи. Культура наша упала, нашій передовій люде перейшли одній въ таборъ польскій, а другій въ московскій. На людъ наложили тяжке ярмо панщины, забагли выдерти ему вѣру. Настали вѣйны козацкій... Богданъ Хмѣльницкій... Але Русины не вмѣли користати зъ побѣдъ и вкѣнци пѣддались московскому царевы. И въ Польщи було зле, и пѣдъ Москалемъ зле: угоды не дедержано, Сѣчь зруйновано, народъ заневолено. . . . . .

Сконфісковано.

Въ соймѣ — мовивъ бесѣдникъ — поставивъ посолъ Новаковскій внесеня на безпосереднє голосованє, але паны убили той проектъ. Имъ свое въ головѣ: они въ адресѣ домагаютъ ся внесеня безпосереднихъ выборѣвъ до рады державной, автономіи краю, розширеня компетенціи властій краевыхъ. Послы Окуневскій и Новаковскій спротивились такій адресѣ, лишь Барвѣньскій, Вахнянинъ и компанія голосували за тою адресою. Въ справахъ школьныхъ нашъ посолъ зъ IV курій Чарковскій-Голыевскій выступивъ противъ заведеня рускои гімназіи въ Тернополи [*Ганьба вамъ!*] Теперь радять надъ minimum парцелѣ на 695°, але черезъ то лишь процесы збѣльшать ся, цѣна роботника панамъ обнизить ся. Нарѣдъ зъ нужды утѣкае до Браазилії... Потрѣбно намъ просвѣты, бо темнота найбѣльшій нашъ ворогъ. Але и тутъ нема гаразду. Наший читальнѣ пѣдъ озоромъ поліційнымъ, а що въ коршмѣ жидъ-паукъ ошукуе, якъ хоче, нема кому его выкрыти. До радъ громадскихъ треба выбирати честныхъ людей, бо и тутъ тяжко добити ся свого права. Отъ н. пр. въ Каспервцяхъ нема новыхъ выборѣвъ, бо тамъ заступникомъ е жидъ. Такожь до рады повѣтовои треба старатись выбрати своихъ людей; тогдѣ не буде тыхъ величезныхъ додатковъ. Дуже многій вѣйты запродуютъ громаду. . . . . .

Сконфісковано.

По промовѣ поставивъ референтъ такій резолюціи:

1. Вѣче вышле телеграфічно подяку посламъ Окуневскому и Новаковскому за ихъ выступы въ соймѣ при дебатѣ адресовѣй и заяву, що мы зъ ними солідаризуемось.

2. Вѣче протестуе противъ автономіи краѣвъ, а домагаесь автономіи народѣвъ.

3. Вѣче протестуе противъ жадання польскои адресы, щобы внесено безпосереднѣй выборы до рады державной.

4. Вѣче домагае ся загального и безпосереднього права голосованя.

Заки предсѣдатель вѣча пѣддавъ сесѣй резолюціи пѣдъ голосованє, встае комісарь и каже: „Proszę o głos!“ [Голосы: „По руски!“] — П. Бачиньскій [до комісаря]: „Вы тутъ не маете голосу!“ — Комісарь: „Tutaj każdy ma prawo głosu“. — П. Бачиньскій: „То скиньте мундуръ!“ Комісарь: „Ponieważ mowca... [зъ причины гамору не можна було чути, якій причины наводивъ] rozwiązuję zgromadzenie.“ [Голосы: Не розумѣемо по польски!] Комісарь: „Розвязую вѣче“ и наложивъ шапку. — Предсѣдатель вѣча: „Констатую, що въ бесѣдѣ референта не було нѣчого противзаконного“. — П. Бачиньскій: „Люде добрій! чи у васъ въ хатѣ, де в образы святыхъ, сидять люде въ шапкахъ?“ — Люде: „Нѣ!“ — П. Бачиньскій: „А дивѣть, п. комісарь передъ образами заложивъ шапку.“ — Комісарь тол-

---

3)

Голосъ пересторогы Полякa поданый своимъ землякамъ.

3. Економічный поглядъ.

Тутъ авторъ бесѣдуе о конечнѣй потребѣ поправы рѣльной господарки, коли йде о те, щобы добробытъ пѣднести въ Галичинѣ. „Земля не прибувае, а людность все множить ся, тожь треба учити людей въ школѣ, на зборахъ и вѣчахъ, якъ маютъ розумно коло земли ходити. Аграрники домагаютъ ся охоронного мита передъ заграничнымъ збожемъ, однакъ се зашкодило бы мѣстамъ и роботникамъ, а черезъ те настала бы ненависть мѣжь мѣстомъ а селомъ. Селянинъ обѣйшовъ бы ся остаточно безъ мѣста, тажь земля на все полишить ся основою и фундаментомъ истнованя людей на земли. Ремѣсникъ працюе цѣлый рѣкъ пѣдъ дахомъ, не вѣдчувае такъ змѣнъ атмосферичныхъ, хиба лишь тогдѣ про нихъ довѣдае ся, коли своихъ выробѣвъ не може продати и за харчь выпадае ему дорого заплатити. Тому урядъ неозважно поступае, коли надмѣрно пѣдпирае промыслъ и пѣддержуе розвѣй мѣстъ зъ очевиднѣю шкодою рѣльництва, бо черезъ те вѣдбирае земли вѣдживчій соки, а штучно выторюе мѣскій пролетаріятъ, зъ якимъ вѣдтакъ не може дати собѣ рады. Щобы рѣльництво зреорганізувати на тревалыхъ основахъ, треба подбати о дешевый кредитъ. Теперь процентъ за высокій.“

„Дотеперь истнуе переконанє, що доки людъ нужденный и голый, до роботы за що будь ити мусить, а такожь, що бѣда до послуху и карности лекше доводить. Се переконанє выплывае зъ дуже тѣсныхъ и перестарѣлыхъ понять етичныхъ середновѣчныхъ, що волять надъ жебракомъ панувати, якъ зъ рѣвноправнымъ людомъ разомъ и въ рѣвнѣй лінїи трудитись и побѣчь него йти по дорозѣ поступу и цивілізаціи. Лѣнивство, недбалость и тѣснота ума выторили сю шкѣдливу теорію и она е дѣйстно головною притокою рутины, застою и тои струпѣшѣлости, котра наче въ клѣщахъ держить цѣлу культурну часть галицкои суспѣльности, не дозволяючи ѣй выйти зъ зачарованого колеса моральной нужды и бѣдности. Найменшій рухъ, найдрѣбнѣйша живнѣйша воля и бажанє люду выкликують въ тыхъ слабыхъ головахъ перестрахъ та тревогу и уважаютъ ихъ бунтомъ и явнымъ розрухомъ. — Obstupui — vox faucibus haeret!“ [Одній вѣча нашимъ колтунамъ не даютъ спати!]

Дальше выводить авторъ, що „пѣсля числа людности рѣльничои и числа управныхъ морґѣвъ выходить на рѣкъ 480 міліонѣвъ робочихъ днѣвъ. Коли въ захѣднѣй Европѣ треба до обробленя одного морґа 30 днѣвъ робочихъ, то у насъ на всю управну землю треба бы 356 міліонѣвъ днѣвъ роботы. А се значить, що понадъ 100 міліонѣвъ днѣвъ роботы пропадае, а числячи день роботы лишь по 20 кр., тратимо рѣкъ-рѣчно 20 міліонѣвъ зр. При лѣпшѣй господарцѣ не трудно бы було пѣднести выдатность морґа рѣлѣ о 2 зерна; тогдѣ 4 міліоны морґѣвъ могли бы дати 8 міліонѣвъ корцѣвъ надвыжки, вартости 40 міліонѣвъ зр.“

„Що-разъ сильнѣйшій проносять ся нарѣкання на бракъ роботника. Честный и совѣстный роботникъ се рѣдке явище у насъ. Роботникъ зновъ жалуе ся, що нема роботы. Мѣсто жалуе ся, що рѣльничій продукты дуже дорогій, а село невѣдае, що при теперѣшныхъ низкихъ цѣнахъ рѣльництво цѣлкомъ не поплачуе. Въ Нѣмеччинѣ, Франціи або Англіи треба сѣльского роботника переплачувати 80—200 кр. денно. А у насъ, хоть богато е роботниковъ, поля и луки дикій, захопченій, повно на нихъ непотрѣбного хабазя и пирѣю, що всѣ соки зъ земли забираютъ. Заскорузла земля не допускае до себе сонця, нужденна шкапа а ще гіршій плугъ и борона ледви поверхи задрапаютъ землю, черезъ що корѣнь зерна не мае де розрости ся.

„Въ мѣстѣ займаютъ ся роботничымъ питанемъ, але оно вже и въ села заходить. Люде баламутять ся даровизнѣмъ земли, перестаютъ робити, а зъ сего користае жидъ. Тыхъ людей, що селянамъ роблять обѣцянки, повинній жандармы ловити. Въ мѣстѣ инакше; тамъ люде розумнѣйшій, бесѣдники умѣютъ заволодѣти масою, та й близько е вѣйско и поліція. А на селѣ кепско. Урядова опѣка очи выпѣкае, добрій бы були хиба мировій суды. Давнѣйше до мѣста зайшовъ лишь такій, кому дозволено. Днесь изъ села леда хто йде, глядае лекшого заробку, нѣжь на рѣли, и побѣльшуе число невдоволеныхъ. Урядъ, примушуваный буржуазіею, ложить міліоны на покрытя выдуманыхъ потребъ мѣщаньства, на надмѣрне пѣдпираня торговлѣ и промыслу. Въ тѣмъ була кривда сѣльского населеня, але нѣхто противъ нен не вмѣвъ выступити и не хотѣвъ. Черезъ 50 лѣтъ выдано сотки міліонѣвъ на пѣдпираня торговлѣ и промыслу, а нѣхто не питавъ: де и хто зужиткуе сѣ выробы и продукты? Населеня сѣльске черезъ вызискуваня, шахрайства и нераціональну господарку економічну та адміністраційну зубожѣло — не могло спотребувати хороблывои надпродукціи мѣскои...“

„Духъ сильнѣйшій вѣдъ тѣла и нимъ керуе; такъ и грѣшь все буде сильнѣйшимъ вѣдъ працѣ и ей нарядовъ. Грошѣ и наука — се двѣ пѣдойміы суспѣльній. Праця безъ капіталу мертва и непродуктивна. Доки Европа посѣдае выключно науку и капіталы, доти мае перевагу и панованє надъ свѣтомъ. Не треба забувати, що европейскій роботникъ потребуе денно 1—2 зр. на свое денне удержанє, коли тымчасомъ хіньскій, японьскій и индійскій вдоволить ся 10—20 кр. А такихъ роботниковъ е кѣлька сотъ міліонѣвъ — тверезыхъ, трудящихъ и вытревалыхъ. Супротивъ нихъ мы е ліліпутами, котрыхъ можуть на поли промыслу въ кождѣй хвили на порохъ стерти. Крѣмъ того не знаютъ они отруты алькоголю... Лишь вѣйско, лишь капіталы удержуютъ нашу европейску повагу на Всходѣ...“

4. Фінансовый поглядъ.

„Недавно пѣднесли часописи справу вывозу дерева зъ Галичины моремъ до Одесы. Пѣсля справозданя — тою дорогою выйшло 10.000 ваґонѣвъ, зъ чого 8000 до Туреччины, Єгипту, Италіи и Франціи, а 2000 ваґонѣвъ черезъ Гібральтаръ и Роттердамъ въ надреньскій провінціи Нѣмеччины. Просторонь зелѣзнича вѣдъ насъ надъ Ренъ выносить 1500 клм. а наоколо моремъ 8.000 клм. Фрахтъ водный е низшій, але не переходить вѣдношеня 1 : 3. Се доводить, якій у насъ зарядъ зелѣзниць, що не хотѣвъ и не вмѣвъ тыхъ 10.000 ваґонѣвъ перевезти.

„Австрія субвенціонуе богато морскихъ компаній, богато другоряцныхъ зелѣзниць, — державній зелѣзницѣ приносять 14 міліонѣвъ

кусь, що вонъ розвязавъ вѣче, а що люде не розходять ся, вонъ заложивъ шапку. — П. Бачиньскій: „Люде прецѣнь не можуть въ одній хвили вылетѣти! хиба мають крѣзь вокна скакати?“ — Предсѣдатель до комісаря: „Скиньте шапку! дивѣть ту образы!“ — Комісарь здѣймивъ шапку и чекавъ уже зъ вѣдкрытою головою, ажь вси вышли. И на тѣмъ скѣнчило ся.

Замѣтне то, що ц. к. комісарь анѣ разу не звертавъ ся до предсѣдателя зборовъ зъ якимъ-небудь остереженемъ що-до промовы референта. Бо и справдѣ референтъ провадивъ рѣчь въ дуже поважнѣмъ тонѣ, розповѣдавъ обективно про факты и взывавъ стеречи належныхъ народови правъ. Характеристичне и то, що ще передъ вѣчемъ ходила чутка, що вѣче буде о 12 годинѣ розвязане, и такъ сталось, тѣлько трохи пѣзнѣйше, бо около 12½ годины. Комісарь передъ вѣчемъ и по вѣчу вступавъ до мѣсцевого лѣсничого Розникевича, славного тутъ польского баденюка.

Розвязане вѣча ще живѣйше подѣлало и побудило народъ, може навѣть бѣльше, анѣжь бы було доведене до кѣнця. Лагодимось скликати нове вѣче, бо хотяй [пѣсля слѣвъ вѣдозвы скликуючои розвязане вѣче] нашій историчній приятелѣ хотѣли бы насъ пробудчившихъ ся зновъ до сну заворожити, але надармо! намъ на сонъ якось не бере ся, бо мы вже досыть спали по воли и по неволи, а теперь приходить часъ до працѣ. Днѣстра нѣхто не затамуе.

Вернигора не-польскій.

Переглядъ полїтичный.

Въ ческѣмъ соймѣ выступивъ въ суботу п. Ліпертъ зъ наглымъ внесенемъ, щобы ухвалити выслане депутаціи до цѣсаря для заявленя вѣрности при нагодѣ цѣсарского ювілею. Внесене те мало очевидно заступити адресу до трону, котрои проектъ принято вже въ адресовѣй комісіи, але Нѣмцѣ не хотять радити. Именемъ бѣльшои посѣлости забравъ голосъ гр. Букоа и сказавъ, що зъ одной стороны тѣшить ся, що въ соймѣ нема рѣзницѣ гадокъ що-до святкованя цѣсарского ювілею, але зъ другои стороны бесѣдникъ не бачить потребы узнавати внесене п. Ліперта за наглый. П. Енгель именемъ молодоческого клюбу заявивъ, що добре розумѣе, длячого Нѣмцѣ не хотять голосувати за адресою; длятого адресова комісія вѣдѣлила проектъ адресы вѣдъ справы заявы вѣрности для цѣсаря, щобы и Нѣмцѣ могли за симъ внесенемъ голосувати. Отже скоро вже е внесене адресовои комісіи, щобы выслати до цѣсаря депутацію, то зовсѣмъ непотрѣбно ухвалятн наглѣсть внесеня п. Ліперта. При голосованю вѣдкинено внесене п. Ліперта, а голосували за нимъ лише Нѣмцѣ. Дивно выглядало що нѣмецкій народовцѣ разомъ зъ п. Вольфомъ выйшли зъ салѣ передъ голосованемъ.

Въ тирольскѣмъ соймѣ ухвалено, якъ вже вѣдомо, змѣну регуляміну. Пѣсля неи може маршалокъ по дворазовѣмъ безуспѣшнѣмъ призваню посла до порядку выключити его зъ нарадъ на три засѣдання. Выключеный

страты, бо на 1150 міл. вартости дають ледви 32 міл. чистого доходу, — тымчасомъ продукты нашого краю йдуть по чужихъ зелѣзницяхъ, бо тамъ дешевше. Пѣсля недавного справоздання міністерства зелѣзниць державній зелѣзницѣ дали доходу 2·8%, а приватнѣ 4·5%. Чимъ дальше, они все будуть представляти бѣльшу вартѣсть и при выкупнѣ на рѣчь державы треба буде солоно за нихъ заплатити“. Авторъ выступае противъ безплатныхъ білетовъ для урядниковъ на зелѣзницяхъ и числить, що скарбъ тратить рѣчно 6 міліоновъ. Ухвалено пѣдвысшити урядникамъ пенсію. Сли-бы зъ тыхъ 6 міліоновъ обернено три для урядниковъ и слугъ при зелѣзницяхъ, доля ихъ значно бы поправила ся, а проче можна обернути на пенсію взагалѣ для урядниковъ. Недавно державна рада опустила 2½ міліона податку грунтового. На 24 міл. моргѣвъ грунту управленого въ Австрін выпадае на кождый моргъ 10 кр. опусту. Такій опустъ — то радше посмѣховиско надъ бѣднымъ хлѣборобомъ. А коли прийде до выкупу приватныхъ зелѣзниць, то треба буде надплатити 490 міл. або на кождый моргъ 20 зр. а противъ опу ту 10 кр. въ податку грунтовѣмъ.

Цѣлый змыслъ розвѣдки представленый ось-якъ: „Братный союзъ зъ Русинами, перестрѣй рѣльництва и гіпотечного кредиту, удержанене зелѣзниць, горѣвчаный монополь и рѣчево независима магістратура — то задача державнои рады.“

М. З.

---

tratить za toй часъ дѣты и не смѣе являти ся въ соймовѣмъ будынку.

На похоронѣ сербского митрополита Михаила, котрый вѣдбувъ ся въ недѣлю, заступавъ царя на его власный приказъ россійскій посолъ Неклюдовъ. Управу митрополіи поручено тымчасово владицѣ Мелентіеви зъ Зайчару, котрый въ синодѣ займае перше мѣсце. Митрополитомъ мае вѣстати владика зъ Краева, котрый однако теперь пробувае на св. Горѣ.

Зъ Царгороду доносять, що д. 18 с. м. принимавъ султанъ нѣмецкого амбасадора Маршаля на авдіенціи и розмавлявъ зъ нимъ лише про кретеньску справу. Султанъ мавъ просити, щобы цѣсарь Вільгельмъ вдавъ ся въ спрату и причинивъ ся до безстороннего ей полагодженя. Султанъ ладить до царя пропамятне письмо, а вѣдписы зъ него мають дѣ тати такожь и нишій пять великихъ державъ. Змѣстъ того письма мавъ султанъ розказувати Маршалеви, а заразомъ показувавъ ему двѣ просьбы Кретенцѣвъ. Въ одній просять о скоре полагоджене кретеньскои справы, бо инакше готовій на весну повстати новій розрухи; а друга, пѣдписана христіянами и могамеданцями, дякуе за мудру управу Джевада пашѣ.

Россійскій дневникъ „Новости“ подае допись зъ Царгороду, котра нѣбы то зъ певного жерела доносить, що султанъ кандидатуры кн. Юрія на губернатора Креты въ нѣякѣмъ разѣ не прийме, навѣть коли бы Россія грозила ему вѣйною. Причины такого завзятя глядати треба въ тѣмъ, що султанъ подѣстававъ изъ всѣхъ сторонъ вѣсти про настрѣй магомеданцѣвъ. Всѣ начальники адміністраційнѣ зъ Туреччины и такожь шейкъ-ель ислямъ доставили султанови нехибній доказы, що именованя кн. Юрія губернаторомъ Креты выкликало бы розрухъ мѣжь всѣми правовѣрными магомеданцями, такъ що тронъ султана бувъ бы въ небезпеченьствѣ.

Здогадъ, мовь бы кн. Витолдъ Чарторыйскій мавъ бути кандидатомъ султана на губернатора Креты, оказуе ся безпѣдставнымъ, хочь бы тѣлько зъ уваги, що князь е доси малолѣтный. Въ Царгородѣ пробувае вонъ тѣлько, якъ то кажуть, звиджуючи свѣтъ.

У славу старомѣского бецирку.

[Письмо зъ-пѣдъ Старого-мѣста.]

Въ селѣ Стрѣльбичахъ перетинае рѣка Яблонка въ двохъ мѣсцяхъ головну комунікаційну дорогу громадску. На мѣсцяхъ тыхъ яко на рѣнахъ не можна ставити мостовъ, тожь для переходу людей кладе ся широкій лавы. Лавы тій громада все ставила въ роботизнѣ шарварковѣй а обшаръ дворскій дававъ потрѣбный матеріялъ. Въ 1897 р. хотѣла зверхность громадска поставити новій лавы и въ тѣй цѣли вѣднесла ся до выдѣлу повѣтового о асигнату на дерево вѣдъ обшару дворского. Выдѣлъ повѣтовый зарядивъ выдачу асигнаты и вѣдписъ свого заряджена вразъ зъ комунікатомъ переславъ зверхности громадскѣй, якъ слѣдуе:

Odpis. Do Przełożeństwa Obszarów dworskich w Spasie. — Wzywamy Przełożeństwo Obszarów dworskich, iżby po myśli ustawy drogowej wydała Zarządowi drogowemu w Strzelbicach materyał potrzebny na ławy kładki a to: 12 sztuk jodeł całych 32 cm. grubych na kładki; 4 sztuki drzewa na kobylice 30 cm. grube po 4·00 długie; 8 sztuk drzewa na słupy kobylicowe po 2·5 dłg., 30 cm. grube; 4 sztuki jodeł na poręcze 0·10 cm. grube; 6 sztuk drzewa na słupy poręczowe po 3·00 długie, 0·15 cm. grube. Na wydany materyał zażąda Przełożeństwo Obszarów dworskich od Zarządu drogowego poświadczenie i nam takowy w swoim czasie do sprawdzenia nadeszle. — Z Wydziału Rady powiatowej. Staremiasto 26 Marca 1897. Prezes.

L. 389. Udzielamy Zwierzchności gminnej w Strzelbicach do wiadomości — z poleceniem iżby się do Obszaru dworskiego w Spasie o podjęcie asygnaty na materyał na ławy udała, takowy zwieziec i ławy należycie pobudować kazała i o wykonaniu doniosła. — Z Wydziału Rady powiatowej. Staremiasto 26 Marca 1897. Prezes *Bielański.*“

Зъ порученемъ тымъ вѣйтъ стрѣльбицкій ходивъ кѣлька разъ до Спаса по асигнату, але все на дармо. Тымчасомъ зъ лавъ старыхъ одно дерево вода забрала а друге пѣгнило такъ, що ажь грозило нещастемъ и патролююча жандармерія зробила доносъ до староства, тожь громада мусѣла поставити лавы своимъ коштомъ. Понеже однакъ въ 1897 р. обшаръ дворскій не давъ анѣ одного патика на мѣстки, а припускати належить, що припадаючу повинность, яко престацію дорогову, мусѣвъ по мысли закона зложити въ касѣ выдѣлу повѣтового, то зверхность громадска вѣднесла ся до выдѣлу повѣтового зъ просьбою о зворотъ коштовъ за закуплене дерево на лавы. На те выдѣлъ повѣтовый такъ вѣдповѣвъ:

L. 1225. Do Zwierzchności gminnej w Strzelbicach! — W odpowiedzi na prośbę tu pod *30 Października* 1897. L. 108. wniesioną powiadamiamy Zwierzchność gminną że Wydział powiatowy na mocy uchwały swej z dnia *20 Października* b. r. postanowił — z powodu iż ławy na rzece Jabłonka służą przeważnie dla wewnętrznej komunikacyi i dogodności gminy i członków gminy, zatem winna gmina takowe we własnym zarządzie postawić. — Z Wydziału Rady powiatowej. Staremiasto 3 Listopada 1897. Prezes *Bielański.*“

Диво дивне! Зверхность громадска вносить просьбу дня 30 жовтня, а выдѣлъ рѣшае ей о 10 днѣвъ скорше, т е. 20 жовтня! Зъ весны выдѣлъ наказуе обшарови дворскому выдати дерево на лавы и вызначуе его скѣльскость, а въ осени ухвалюе, що громада мае ихъ своимъ коштомъ ставити, бо мовлявъ они служать головно для внутрѣшнои комунікаціи и догѣдности громады. Истна „kołowaczizna“!

Хтось мѣгъ бы собѣ певно подумати, що на рѣцѣ поставлено мосты або що въ межичасѣ тѣмъ зроблено якусь нову дорогу, котра омнае броды. Але де тамъ! яке було передъ 26 марта, таке 20 жовтня, таке е и нинѣ — все позѣстало те саме, тѣлько въ головахъ мефістофелѣвъ бецирковыхъ попереверталось. Та й неправдою и то свѣдомо сповненою неправдою е, мовь-то лавы тій служать переважно для внутрѣшнои комунікаціи громады. Черезъ Стрѣльбичѣ веде дорога до Сушицѣ великои, Билича долѣшного и горѣшного, Смеречны, Терла, Волошиновы, Лѣбуховы и Росохъ. Зъ усѣхъ тыхъ сѣлъ люде мусять туда переходити до Самбора и повѣтового свого мѣста Старого мѣста, чи-то въ податками, рекрутами, чи зъ терминами и всѣликими орудками своими. А треба знати, що тутъ мало хто ѣздить, якъ взагалѣ въ горахъ, лише понайбѣльше ходять пѣшки, — та й певно, що нѣхте не йде въ воду, але на лавы. Отже лавы тій служать не для примхи чи тамъ „dogodności“ громады [якъ каже выдѣлъ], а для конечнои потребы цѣлои части повѣту. Возьмѣмъ отъ хочь-бы зиму: чи, коли рѣка не замерзне, е се примхою не ити въ воду? Коли-жь зновъ вода вылле, — а се дуже часто лучае ся на весни, въ лѣтѣ и въ осени, — то лавы тій стають ся единымъ средствомъ комунікаційнымъ не лишь для самыхъ Стрѣльбичь, але и для всѣхъ вышше наведеныхъ сѣлъ.

Отже самозрозумѣло, що лавъ тыхъ не можна уважати инакше, якъ тѣлько за дальшій тягъ дороги громадскои, котра служить до ужитку публичного. Тымъ самымъ они повинній бути удержуваній єдино зъ престаціи дороговои. Выходячи-жь изъ заложенія, що они служать лише до выгоды самои громады, те саме мусѣло бы сказати ся о цѣлѣй дорозѣ. Тымчасомъ сего року въ лѣтѣ зѣѣздивъ вѣцемаршалокъ зъ дорогомістромъ повѣтовымъ ажь на самъ конець села, щобы тамъ кусничокъ дороги о якихъ 40 крокѣвъ напростувати, а се чей же не роблено для выгоды Стрѣльбичанъ, але зъ уваги на публичну комунікацію. Правда, зъ проекту того не вышло нѣчого, бо простованя цѣлкомъ непотрѣбне; але зъ-вѣдки въ поглядахъ выдѣлу повѣтового така разяча рѣзница? Чи може зъ тои причины, що за лавы треба бы громадѣ грошѣ звернути? Але-жь бо и делегатамъ выдѣлъ мусѣвъ заплатити дѣты за ѣзду на мѣсце проектованого простованя. Розвязки сеи загадки глядати бы въ обохъ притокахъ.

Такъ то славный нашъ выдѣлъ повѣтовый понимае свои обовязки. Не е се фактъ одинокій. Те, що въ Стрѣльбичахъ зъ лавами, те саме стало ся зъ мѣстками у Волошиновѣ. Громада кѣлько не настаралась о матеріялъ потрѣбный! ходили до рады повѣтовои, ходили до двора, и все надармо. Дворъ не выдавъ анѣ одного патика, выдѣлъ повѣтовый наказавъ громадѣ поставити мѣстки своимъ коштомъ и громада такъ зробила, бо остаточно зъ конечности своеи мусѣла.

Се поступованѣ старомѣского бецирку може бути прецеденсомъ до понимана найновѣйшого закона дорогового на ладъ польско-шляхотскій. Громады, де нема дворовъ, будуть у себе утримувати дороги тѣлько зъ двогневого шарварку яко дороги II-ои класы; будуть то дороги, на котрыхъ люде и худоба будуть собѣ ноги выкручувати и будуть звати ся „хлопскими“. Грошѣ-жь, яко друга половина престаціи, пойдуть на дороги I-ои класы, куда будуть ѣздити всякій ясно- и темно-вельможній, и дороги тій будуть зватись „обывательскими“. Тѣшь ся хлопе, якъ паньскій конѣ шпарко будуть гнати по дорозѣ за твои грошѣ выладженбй!...

Вѣдозва.

Заходомъ Выдѣлу Равскои філіи Товариства „Просвѣта“ устроюють ся вѣча просвѣтно-господарскій:

1) Дня 3 н. ст. марта с. р. о 1-бй годинѣ зъ полудня въ Немировѣ въ кѣмнатѣ тамошньои читальнѣ „Просвѣты“ коло церкви зъ такою програмою: а) Отвореня вѣча, выборъ президіи вѣча, промова предсѣдателя вѣча и I-а строфа пѣсни „Миръ вамъ братя; б) Рефератъ о. Іоана Кипріяна, гр.-кат. пароха въ Немировѣ „О конечности просвѣты и якъ ю набувати“, дискусія, зреасумованѣ сего предмету, спѣвъ II-ои строфы. в) Рефератъ о. Ем. Гриневецкого, гр.-кат. пароха въ Щирци „О розомнѣмъ господарствѣ на пѣсковыхъ земляхъ“, дискусія, зреасумованѣ, спѣвъ III-ои строфы. 2) Рефератъ Петра Осьмака, мѣщанина зъ Немирова, „О садовництвѣ“, дискусія, зреасумованѣ, спѣвъ IV-ои строфы. д) Рефератъ о. І. Кипріяна „Справа основаня кредитного заведеня на немировскій судовый повѣтъ“, дискусія, остаточне рѣшене, спѣвъ „Дай намъ Боже добрый часъ!“ На се Немировске вѣче запрашае ся всѣхъ Русиновъ Немировщины, якъ и дооколичныхъ громадъ Яворовщины.

2) Дня 7 н. ст. марта с. р. о 1-бй годинѣ зъ полудня въ Равѣ-рускѣй на рускѣмъ приходствѣ зъ такою програмою: а) Рефератъ о. І. Кипріяна „О конечности просвѣты и якъ ю набувати“. б) Рефератъ о. Ем. Гриневецкого „О значѣню лубину и комашицѣ яко наповзбвъ“. 2) Рефератъ о. І. Кипріяна „О новозбвъ“. 2) Рефератъ о. І. Кипріяна „О конечности и хосенности сполуки всѣхъ христіянскихъ крамниць Равского повѣту въ Крамничный союзъ для гуртового спроваджуваня товарбвъ“. г) Внесеня вѣчевикбвъ. д) Роздача лубину и комашицѣ помежи членбвъ „Просвѣты“, що не залягають зъ вкладками членьскими. Члены „Просвитника“ зволять зъ собою принести мѣшочки. Всѣ крамничники Равского повѣту зволять прибути на се вѣче, щобы порѣшити важну справу крамничну, якою есть „Крамничный Союзъ“.

Прибувайте, Братя Русины, на тотй вѣча якъ найчисленнѣйше! На нихъ поговоримо собѣ, навчимось неодного та загрѣемо ся до труду-працѣ надъ нашою долею.

Зъ Выдѣлу Равскои філіи Товариства „Просвѣта“ *Евгеній Горницкій* голова, *Іоанъ Кипріянъ* секретарь.

[Всѣ часописи рускій зволять повысшу вѣдозву перепечатати.]

НОВИНКИ.

— **Въ народнѣмъ вѣчу въ Белзѣ**, котре — якъ уже въ насъ була згадка — вѣдбуде ся дня 26 н. ст. лютого, возьмуть участь въ роли референтовъ: д-ръ Олесницкій изъ Стрыя, д-ръ Король зъ Жовквы, д-ръ Андроникъ Могильницкій и о. Кор. Сенникъ зъ Бережницѣ королѣвскои въ Жидачѣвщинѣ. Вже зъ огляду на особы референтовъ треба сподѣвати ся, що вѣче се буде одно изъ замѣтнѣйшихъ своими рефератами и численностію участниковъ.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.** Засѣданѣ секцій историчнои и фільольогічнои вѣдбуде ся въ середу 11 (23) с. м. о годинѣ 6 зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: а) рефераты М. Грушевского „Хмельницкій и Хмельниччина“, М. Дикарева уривки зъ славяньскои мітольогіи; б) наради надъ планомъ выдавництва сего року.

— **Зъ Станиславова** доносять, що тамъ въ недѣлю заинсталювавъ ся о. В. Богоносъ, бувшій пароховъ Хороствова, деканата гусятиньского, на гремільного крилошанина станиславѣвскои капітулы. Теперь сеся капітула по разъ першій вѣдъ часу свого основаня буде мати повне число крилошанъ.

— **Вѣдъ Вп. посла о. Танячкевича** одержуемо отсе письмо до умѣщеня: На мою прилюдну просьбу до Деканатовъ всѣхъ трехъ нашихъ Дѣецезій въ справѣ пѣдпомоги державнои для вдовъ и сиротъ по нашихъ священикахъ взглядно выслания петицій до п. міністра просвѣты въ тѣй справѣ вѣдписъ ся до мене Вп. о. Зубрицкій зъ Боськ, звѣстный щирый заступникъ интересовъ нашихъ вдовъ и сиротъ, зъ предложенемъ, щобы я уложивъ таку петицію и пѣславъ до Дирекціи товариства выробу и торговлѣ рязъ церковныхъ въ Самборѣ, котра напевно бы надруковала и розѣслала по Деканатахъ. Въ той способѣ, по его думцѣ, дѣло се найскорше бы перевело ся.

Менѣ власне ходить о скорѣсть и чого найбѣльше бою ся, то проволоки справы. Уважаю, що черезъ таке посередництво справа протягнула бы ся. Услугу Хвальнои Дирекціи нашого Товариства самборского хочу зарезервувати на трохи пѣзнѣйше, при дальшѣмъ трактованю справы обезпеки долѣ священичихъ вдовъ и сиротъ. На теперь я при сѣй справѣ радъ бымъ уникнути всякого шабльону, всякого теоретичного трактованя. Для мене справа удѣленя рѣчнои пѣдпомоги для нашихъ вдовъ, взглядно для нашихъ вдовичихъ фондовъ [въ цѣли пѣдвысшеня ихъ] зъ фондовъ державныхъ е рѣшена. Правительство ей признало, подало се признане до вѣдомости парляменту. Ходило и ходить о переведене. Попередно се тяжило въ першѣй лінїи на бувшѣмъ міністрѣ просвѣты п. Гавчу якъ и на п. міністрѣ фінансовъ Бѣлиньскѣмъ. Они се занедбали. П. Бѣлиньского нинька нема въ міністерствѣ. Але п. міністеръ Гавчь оставъ ся и яко теперѣшный премѣръ вѣдповѣдае подвѣйно за довершене сего справедливого жаданя нашого клира.

Нашими теперѣшными петиціями, котрѣ мають бути властиво ургенсами, хочемо теперѣшного п. міністра просвѣты, до котрого тѣй петиціи мають бути стилізованій, приневолити, на пѣдставѣ зобовязаня его попередника а теперѣшного шефа правительства, до жаданя додаткового кредиту въ сумѣ 150.000 до буджету за рѣкъ 1898. Се говорить, думаю, само собою ясно о найскоршѣй потребѣ громадного выслана и о формѣ такихъ петицій. Длятого, що тѣ петиціи мають бути стилізованій до особы міністра [розумѣю яко шефа міністерства просвѣты], вказано бы було, щобы они були писанѣ по нѣмецки, щобы п. міністеръ не мавъ потребы тратити часу на вѣдсыланѣ ихъ до перекладаня.

Коли бы де-якимъ Деканатамъ выдавало ся наручнѣйше — прилучити ся просто своими пѣдписами до петиціи мого деканата, то прошу менѣ ихъ ласкаво прислати. Прошу и пѣдношу: ходить о скорѣсть. О фондѣ пенсійнѣмъ для нашихъ вдовъ напишу иншимъ разомъ. — *Данило Танячкевичъ.*

— **Зъ Золочева** пишуть намъ: Рускому театрови въ Золочевѣ поводить ся не конче добре. Виною того передовсѣмъ мясницѣ и частѣ весѣля въ Золочевѣ и околици. Зъ представленъ нашого театру публика дуже вдоволена. Особливо вокальнѣ силы дуже добрѣ а хоръ скомплетованый такъ, що може выступати концертово. Въ понедѣлокъ [вчера] выѣздило товариство персоналу нашого театру зъ концертомъ до Сасова, куда запросивъ ихъ мѣсцевый комітетъ. — Представленя въ Золочевѣ сего тыждня вѣдбуватн ся будуть въ тѣмъ порядку, якъ вже було подано въ „Дѣлѣ“.

— **Членомъ галицкои краєвои рады шкільнои** именувавъ цѣсарь кс. д-ра Іосифа Бѣльчевского, професора богословского выдѣлу університету львівского.

— **Окружнымъ инспекторомъ** шкільнымъ для округа чешанівского именованый провізорично Вільгельмъ Гавель, старшій учитель 5-клясовои мужескои школы въ Добромили.

— **Еміґрація** рускихъ селянъ до Гонолюлю [властиво на островы Гавайскій]. Мы ось недавно помѣстили надѣслане намъ зъ краю письмо одного заграничного агента вербуючого нашихъ селянъ до Гонолюлю, а допитатель нашъ, присылаючи намъ згадане письмо, згадавъ, що въ Гонолюлю [на островахъ Тихого океану] є вже наші люде. Отже въ найновѣйшомъ числѣ американьскои „Свободы“ знаходимо о томъ близшій вѣсти въ статейцѣ о. Нестора Дмитрова. Читаємо тамъ:

„Властителѣ плянтацій цукровыхъ, бавовны и т. д. въ тій островній республицѣ мають право наймати роботниковъ за контрактомъ. То значить: роботникъ підпише ся н. пр. черезъ три роки робити за умовлену цѣну и не може відъ роботы відступити скорше, якъ за три роки. Се варварске право намѣряє, якъ доносять газеты, теперѣшне правительство знести. За такихъ контрактовыхъ роботниковъ пійшло тамъ минувшого року и 34 нашихъ Русиновъ зъ борщівского повѣту. Они мешкають въ мѣсцевости Papaikou на островѣ Hawaii. Пишуть зъ-відтамъ, що имъ дуже лихо поводить ся. Роблять на цукровыхъ плянтаціяхъ дуже тяжко середъ незвычайного горяча. Дорожня тамъ велика, такъ що за 35 долярівъ, котрій дістають въ мѣсяць, ледви зъ родиною можуть выжити. Ось имена кількохъ нашихъ людей: Миколи Головатый, Тимко Гацулякъ, Панько Якимишинъ, Иванъ Бончарскій, Теодоръ Чорный, Станиславъ Кавчаль, Василь Якимишинъ. Хто бы хотівъ листъ тамтуды пустити, най адресуе такъ: Mr. Nicolas Holowatyj, Papaikou, Hawaiian Island.“

„Дѣти одной матери“ — въ практицѣ. Якъ Поляки розумѣють свою „справедливість“, признане намъ „рівноправности“ чи навѣть „рівновартности“ въ переведеню, най доказуе изъ множины другихъ отсей фактъ:

Изъ введеномъ процесуальныхъ законівъ въ Австріи можна було надѣятись чималыхъ змінъ въ персоналѣ судовімъ, побільшеня силъ, скріпленя ихъ новыми на мѣсце добровільно або примусово уступаючихъ старшихъ, и т. д. Заговорено богато о перенятю адвокатівъ, кандидатівъ адвокатуры и нотаріяту до судовои служби и т. Середъ тыхъ обставинъ числили и другій урядники чи то инших відділівъ чи то зъ инших провінцій нашои державы на перенятє въ судову службу, о скільки мають до сего очевидно законну кваліфікацію. Мѣжь ними найшлось чимало и урядниковъ зъ Босны, котрій хотѣли скористати зъ тои незвычайнои нагоды въ струпѣшѣлімъ законодавствѣ австрійскімъ и дістатись зъ чужины назадъ на родину, зъ котрои ихъ выгнали рівній невзгодины. И всѣ они найшли раде и ласкаве принятє. Зъ дуже малымъ выимкомъ перенято ихъ въ тій самій ранзѣ, яку мали въ Босні, а одного адъюнкта принято до Дальматіи навѣть въ высшій ранзѣ секретаря судового. Всѣ, кажу, були добрій и „способній“, мѣжь ними чимало Галичанъ-Полячівъ. Оденъ зъ нихъ Мазуръ, що колись служивъ на Мазурщинѣ, дістався навѣть до Стрыя, отже чисто-рускаго округа, хоть не знавъ нѣ въ зубъ рускои мовы нѣ въ словѣ нѣ письмѣ.

Щастя того не мавъ нио... одинъ одинокій зъ петентівъ и то — Русинъ, котрый одинокій зъ укваліфікованыхъ Русиновъ компетувавъ до всходнои Галичины, и то въ тій самій ранзѣ, або навѣть въ низшій ранзѣ начальника судового. Выстане написати его имя, щобы руску публику звѣльнити відъ великихъ сумнівівъ и недовѣрчивостій. То п. Володимиръ Струтинъскій, совѣтникъ при окружномъ судѣ въ Сараєвѣ. Босанъска управа очевидно радувсь незмірно зъ такого рѣшеня, бо сов. Струтинъскій є окрасою босанъского судівництва, и въ томъ нио напрямѣ она могла єму выставити кваліфікацію. Отже чоловѣкъ безперечно найспособнѣйшій зъ усѣхъ петентівъ, судья comme il faut, мужъ сильнои волѣ и найблагороднѣйшого характ р — мусить коротати свій вѣкъ на чужинѣ — тому, що має такій красній приметы духа и серця? Правда — совѣтникъ Струтинъскій есть по-при те и щирымъ та вѣрнымъ а не блудимъ сыномъ свого народу. Его имя вже належать до проскрибованыхъ — „небезпечныхъ“ [якъ каже Сказ, ч. 3 въ 1896 р.] „політиківъ“. Навѣть портретъ сов. Струтинъского фігуруе въ Календари „Просвѣты“ [зъ 1897 р.]!...

— **На выставѣ** парискій, що буде уладжена въ роцѣ 1900, буде заступлена також Галичина. Въ тій цѣли міністеръ торговлѣ заменувавъ вже краєву комісію, зложену зъ 120 членівъ. Президентомъ комісіи именованый намѣстникъ кн. Санґушко, его заступниками д-ръ Мархвицкій и ґр. Андрій Потоцкій, а въ складѣ комісіи входять аж два Русины, будівничій Иванъ Левинъскій и проф. Володимиръ Шухевичъ. На 120 не оденъ, але аж два!

— „**Руслан**“ кричить: „Polizei! Polizei!“ Якъ чортъ відъ свяченои води, такъ пречестный орґанъ панківъ адресовичівъ жахнувъ ся відъ вѣсти, що въ роковины трагічнои смерти бл. п. Петра Стасюка въ Чернівцяхъ відбуде ся по номинальномъ богослуженю посвящене мармурового памятника поставленого на могилѣ Стасюка изъ складокъ патріотівъ рускихъ. Отже орґанъ „адресовичівъ“ пускаєсь на огиду денунціяцію, на яку не здобувъ ся навѣть нѣякій дневникъ польскій. Каже, що „въ нинішнімъ случаю таке торжество выглядає трохи [sic!] на надужите поваги Церкви въ агітаційныхъ цѣляхъ... до ширеня фанатизму“ — а благородну свою денунціяцію кінчить ось-такими крайно вже підлыми словами: „Наконець спитаємо: чи тѣ паны, що зааранжували се торжество, справдѣ такій релігійній и чи скидають они хоть шапку передъ Хрестомъ або святынею божою. А въ огляду на радикальный духъ тыхъ агітацій можна бы о томъ дуже сумнівати ся“. — Коментаря до всего того чей-же не потрібно — підлота свідчить тутъ сама о собѣ якъ найголоснійше. Скажемо лишь только, що на таку підлоту не здобувъ бы ся нѣякій, навѣть найбільше ворожій Русинамъ орґанъ польскій.

— **Въ процесѣ рускаго клюбу соймового** противъ редакцій Monitor-а и „Галичанина“ переслухавъ радникъ п. Бандровскій яку судья слідчій обвинителівъ: Барвінъского, Вахнянина, д-ра Савчака, Заячківского, Кульчицкого и о. Небыловця, а відтакъ обжалованыхъ редакторівъ Ернеста Брайтера и Вол. Луцика. Редакторъ Monitor-а Ернестъ Брайтеръ заявивъ до протоколу, що приймає одвічальность за статью, котра обидила обвинителівъ, и обовязуе ся перевести доказъ правды. А редакторъ „Галичанина“ В. Луцикъ указавъ на то, що инкримінована статья въ „Галичанинѣ“ була дословно передрукована зъ Monitor-а и зъ наведенемъ жерела, зъ-відки передруковуесь, длятого редакція „Галичанина“ не може брати на себе одвічальности и не почуваєсь до обовязку вести доказъ правды. — Коли клюбъ рускій доведе процесъ до кінца розправы, то буде се розправа дуже сензаційна, бо — якъ мы вже разъ згадували — Monitor закинувъ не названому по имени одному „угодовому“ послови соймовому, мовь то вінъ, выіхавши яко делеґатъ зъ Львова до одного мѣста на провінції для полагодженя якихсь справъ дотыкаючихъ театру, що перебувавъ въ томъ мѣстѣ, допустивъ ся тамъ негонорового чину [нібы взявъ на себе ролю посередника межи якимсь паномъ а акторкою а въ додатку ще й привластивъ собѣ половину грошевого дарунку, якій той панъ мавъ на его руки зложити для актырки].

— **Изъ Скольщины доносять**: Въ скольскихъ горахъ снѣгъ засыпавъ такъ землю, що тяжко выіхати въ лѣсъ по дерево або въ поле по сѣно. Снѣгъ лежить майже на метръ высоко. Перервана майже всяка комунікація зъ села до села. — Въ Погарѣ, де вже відъ давна показуе ся нафта, выкупили спекуланты вже досыть селянъскихъ парцель. Въ тій громадѣ нема чоловѣка, котрый бы послуживъ доброю радою людямъ, то они йдуть на осліпъ въ пропасть, бо усуваєсь имъ зъ-підъ ногъ земля.

— **Крадѣжь на почтѣ въ Стрыю.** Зъ Стрыя доносять: Въ ночи 16 с. м. межи год. 2. а 3. доконано въ стрыйскій касѣ почтовій незвычайно зухвалон крадѣжи. Лише припадково склало ся такъ, що невыслѣдженый доси злодѣй не богато обловивъ ся и не велику зробивъ шкоду, бо укравъ всего 30 зр. зъ підручнои касы касіера. А находило ся въ комнатѣ, де доконано крадѣжи, въ огнетревалій касѣ 30.000 зр., крімъ того въ звычайній шафѣ 4—5 тыс. зр. по части готівкою, по части въ почтовыхъ значкахъ, и кількасотъ зр. въ столикахъ инших урядниковъ. Брама почтового будынку відъ улицѣ була замкнена, а злодѣй війшовъ до сусѣднои каменицѣ на подвірє, відки дістався черезъ парканъ на подвірє почты, а дальше черезъ відчинену задню браму на першій поверхъ почтового будынку. Тутъ зелѣзною штабою высадивъ двері, окованій зелѣзною блахою, и дістався до передпокою, де находять ся вікна до касы, замиканій зелѣзными жалюзіями. Въ однімъ зъ тыхъ вікон вываживъ жалюзію такожь зелѣзною штабою, а шибы въ вікнѣ повыбивавъ. При тій роботѣ мусѣвъ добре покалѣчити ся, бо и въ комнатѣ полишали ся слѣды крови и на улици, куды опісля утікавъ, сполошеный електричнымъ дзвінкомъ. Урядникъ, що повинивъ нічну службу на двірци зелѣзницѣ, давъ на почту електричнымъ дзвінкомъ знати, що надходять ранѣшній поѣзды. Злодѣй, утікаючи, лишивъ въ переліку зелѣзну штабу. Слѣдство веде ся.

— **Страшна пригода.** Мечиславъ Дембиньскій, 23-лѣтный дістарь у Львовѣ, замешкалый у свого вітця, пенсіонованого урядника зелѣзничого, померъ въ суботу о 7-ій годинѣ рано трагічною смертію. Въ пятницю вечеромъ болѣли его зубы, а отець, абы біль втихомирити, застрикнувъ єму за шкіру морфіну. Въ наслѣдокъ за великои кількости морфіны наступила смерть мимо помочи відваныхъ лѣкарівъ.

— **Кітъ спасителемъ** відъ смерти. Передъ кількома днями лучила ся въ Парижи така пригода; Два молодій торговельній помічники варили собѣ рано снѣдане на отвертій, вуглемъ огрѣваній зелѣзній печи. Нагле одинъ зъ нихъ, почувши, що его мдоить, кинувъ ся зъ одежи на ліжко и заразъ заснувъ. Но хвили зробивъ то само и его товаришъ. Причиною того було зачадженя. Якъ довго лежали они оба непратомній, не знати. Вѣдомо лише, що вскорѣ одинъ изъ зачадженыхъ прийшовъ до себе, а то завдяки котови. Кітъ, почувши имовѣрно загаръ, кинувъ ся до вікна, збивъ шибу и выскочивъ на улицю. Отворомъ въ збитій шибѣ вдеръ ся свѣжій, морозный воздухъ до мешканя и очистивъ загаръ, якій тамъ бувъ. На крикъ уратованого молодця, котрый не міґъ ще удержатись на ногахъ, збіглися домівники и уратували обохъ відъ смерти.

— **Дрібні вѣсти.** Бувша артистка русконародного театру панна Фіцнерівна повінчала ся въ недѣлю въ Симферополи въ Россіи зъ директоромъ украиньскои трупы драматичнои Ивасемъ Морозомъ. [Донесла о томъ телеґрамою зъ Симферополя своєй сестрѣ въ Золочевѣ.] — Адвокатъ въ Коломыи д-ръ Вол. Дудикевичъ въ спілці зъ секретаремъ судовымъ зъ Стрыя К. Проскурницкимъ закупили въ Коломыи відъ жида реальность зложену зъ кількохъ домівъ. [Доносить о томъ коломыйска „Рус. Рада“.] — Доповняючій выборъ 10 членівъ рады повітовои въ курии більшои посілости розписаный на 28 марта с. р.

Вчерашне число „Дѣла“ **сконфіскувала ц. к. прокураторія державна** за два уступы статьѣ „Про вѣче въ Щитівцяхъ“. Сконфісковано такъ підло, що мы не могли выдати другого накладу. Тожъ доповнивши вчерашне число новѣйшими вѣстями розсилаємо его нинѣ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію на Торки дек. перемыско-загородского принятій оо.: Левъ Джулиньскій, Ром. Кмицикевичъ, Ал. Стецишинъ, Ром. Чайковскій, Граг. Клишъ. — Презенты дістали оо.: Діон. Гичко на Диѣстрикъ дубовый, дек. жукотиньского, Стеф. Кмицикевичъ на Годинѣ дек. мостиского, Ив. Бірецкій на Лѣсько, Ив. Лесакъ на Кобляньску волю дек. самбірского и Діон. Гудзь на Добру шляхотску дек. бирчаньского. — До канон. институціи відваній оо.: Мих. Скроцкій на Михалевичѣ дек. комарниньского, Вас. Кокотайло на Турынку дек. жовківского, Ив. Брилиньскій на Пискоровичѣ дек. ярославского, Володиславъ Созаньскій на Летню дек. дрогобицкого, Якова Борковскій на Высоцко нижне дек. высочаньского. — Завідателемъ деканата куликівского [на мѣсце дотеперѣшного декана о. Вас. Кокотайла, маючого перенестись на парохію Турынка въ жовківскімъ деканатѣ] именованый о. Юліянъ Кашубиньскій парохъ зъ Колоденця. — Завідательство парохіи Кульчичѣ дек. самбірского дістався о. Ант. Миколаєвичъ. — Речинець до рукополаганя въ вересни означеный на 8-ого н. ст. марта с. р.; до 4-ого марта мають кандидаты внести прошеня, заосмотрені въ потрібній алеґаты а 8-ого рано явитись лично.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславівскои

Епископскій Ординаріятъ выдавъ зъ нагоды сегорічного великого посту посланіе до духовеньства, въ котрімъ дає єму право въ часѣ великодной сповіди розрішати відъ всѣхъ грѣховъ, задержаныхъ епископскій власти. Такожь дає Ординаріятъ приходскому духовеньству право розрішати відъ строгости посту своихъ прихожанъ, котрій о то просити будуть. — Кандидаты до рукоположеня мають внести свои просьбы до консисторіи найдальше до 1 н. ст. марта, а 7 н. ст. марта лично явитись въ пресвитерскімъ домѣ и піддатись испытови зъ богосл. наукъ, обряду и церк. співу. — Папа римскій давъ на вічній часы повный відпустъ для церкви въ Манастирискахъ въ празники: Успенія Пресв. Богор. и Воздвиженія Ч. Хреста. — О. І. Ленкавскій зъ Підлужа, зъ нагоды 60-лѣтного ювілея священьства, именованый дѣйстнымъ совѣтникомъ еписк. консисторіи. — Консисторія відвеслась до намѣстництва о згоду на канон. институцію о. Вас. Попеля зъ Кобакъ яко приходника въ Вадиновѣ. — Канон. институцію дістався о. Ал. Балицкій на Лосичъ, а о. Мих. Бровко відваный до канон. институціи на Копачинцѣ. — О. Адріянъ Добриньскій увільненый відъ обовязку другого сотрудника въ Чернівцяхъ и именованый провізор. учителемъ релігіи въ ґімназіи въ Бучачи, на котру то посаду розписала краєва рада шкільна конкурсъ зъ речинцемъ до 28 н. ст. лютого с. р. — Введеній новопоставлений пресвитеры яко приватній сотрудники: Іос. Фльорчукъ въ Тишківцяхъ коло Городенки и Іос. Раковскій въ Павелчи коло Станиславова. — Консисторія відвеслась до намѣстництва о визначене плативъ для приватныхъ сотрудниковъ въ Кривенькімъ, Княждворѣ и Мышинѣ [на дальше]. — О. Ант. Войтѣховскій перенявъ яко но именованый катехитъ, выклады науки релігіи въ коломыйскій ґімназіи. — О. Ал. Слюсарчукъ зъ Ключева вел. именованый представителемъ ґр.-кат. вѣроисповѣдани въ ново-основаній окружній радѣ шкільній въ Печенѣжинѣ, а о. Мих. Сѣмовичу поручено выклады ґр.-кат. релігіи молодежи черновецкихъ народныхъ шкілъ.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

О. Иванъ Сподарикъ, парохъ Ярославичъ, дек. зборівского, упокоивъ ся дня 22 с. м. по короткій недузѣ въ 63 роцѣ житя а 25 священьства. Покійный, хочь за-для слабого здоровля не бравъ участи въ широкімъ житю публичномъ, бувъ щирымъ патріотомъ, а задля свого праведного характеру, людяного серця и незвычайно милои вдачѣ бувъ любленый и поважаный у сусѣдівъ и численныхъ приятелівъ. В. в. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 22 лютого. Wien. Allg. Ztg. доноситъ, що новій розпорядженя языковій выйдутъ по замкненю чеського сойму передъ екликанемъ рады державнои. Ostd. Rundschau довідуе ся, що бар. Гавчъ запытувавъ п. Патая, чи приняв бы выборъ на віцепрезидента палаты послівъ; Патай мавъ відповісти, що мусить порадити ся зъ д-ромъ Люеґеромъ. Той самъ дневникъ доноситъ, що при відкритю рады державнои проводити буде въ палатѣ послівъ зъ титулу найстаршого вѣку п. Просховецъ, а не п. Цюрканъ.

Прага 22 лютого. Молодо-ческій послы жадаютъ адресовои дебаты передъ буджетовою. Противно маршалокъ краєвый кн. Лобковіцъ обѣцюе, що справа адресы прійде ще на чергу соймовыхъ нарадъ, але радъ бы, щобы буджетова дебата відбула ся раніше, бо хотѣвъ бы, щобы и нѣмецкій послы взяли въ нѣй участь. Вчера мали молодо-ческій послы надъ тымъ нараду зъ заступниками більшои посілости, але не прийшло до згоды и полишено маршалкови перѣшеня справы. Нѣмецкій послы постановили выйти зъ соймовои салѣ передъ розпочатемъ адресовои дебаты. Однако зачувати також, що они противно залишили ту гадку, бо хотять при дебатѣ запытувати намѣстника, яке становиско занимає правительство до жаданъ, высказаныхъ въ проектѣ адресы.

Будапештъ 22 лютого. Кажуть, що бувъ тутъ адміралъ австрійскои марынарки, щобы зъ цѣсаремъ порозумѣти ся въ справѣ відкликаня австрійско-угорскои ескадры зъ-підъ Креты.

Канея 22. лютого. Провідники повстанцівъ постановили онодгы выслати знову просьбу до державъ, щобы згодили ся на кандидатуру грецкого королевича Юрія на губернатора Креты, указуючи на те, що именованье безбарвного або тымчасового губернатора мусѣло бы мати дуже сумній наслідки.

Парижъ 22 лютого. Вчера промавлявъ въ процесѣ Золѣ прокураторъ, выказуючи безпідставність замѣту обжалованого, мовь бы Естергазого увільнивъ военный судъ на высшій приказъ. Опісля промавлявъ Золя, указуючи на перешкоды, якій підчасъ розправы трибуналъ робивъ оборонѣ; при тімъ клявъ ся, що Драйфуса засуджено невинно. По Золѣ зачавъ говорити его оборонець Лаборі, а рѣчь свою скінчить сегодня або може аж завтра.

Мадритъ 22 лютого. Ген. Вайлеръ кандидуе въ Гаванѣ до палаты кортецівъ; але правительство заборонило єму удати ся на Кубу.

Вѣдень 23 лютого. Wien. Allg. Ztg. довідуе ся зъ вѣрыдостойного жерела, що вісти про недалеке уступленя гр. Куденгового не мають жаднои підставы.

П. Патай заперечуе вѣстямъ, мовь бы вінъ бувъ на авдіэнціи у бар. Гавча, котрый его нібы запытувавъ, чи прійме выборъ на віцепрезидента палаты послівъ.

Deut. Volksblatt каже, що є тілько два можливій выходы въ теперѣшного скрутного положеня: або знесене языковыхъ розпорядженъ, або застановленє конституціи; въ першімъ выпадку мусѣвъ бы уступити бар. Гавчъ, котрого становиско и такъ вже є неможливе.

Reichswehr доноситъ, що христіяньско-соціальне сторонництво заразъ по екликаню рады державнои внесе проектъ закону языкового: въ нѣмецкихъ краяхъ маєбутя нѣмецка мова урядовою, а въ краяхъ зъ мѣшанымъ населенемъ мова більшости; але и въ мѣшаныхъ краяхъ можна бы по нѣмецки вносити подання и переводити розправы; въ Галичинѣ останъ бы дотеперѣшный станъ, а Тридентъ и Дальматщина дістали бы выимкове становиско.

Прага 23 лютого. Буджетова дебата прійде въ соймѣ на чергу передъ адресовою, бо въ противнімъ разѣ Нѣмцѣ готовій бы обструкцію довести до замкненя сойму. Комісія для Шлезінґерового внесеня ухвалила заявити ся въ соймѣ за переходомъ надъ тымъ внесенемъ до порядку дневного, мотивуючи се тымъ, що языковій розпорядженя не шкодять жаднѣй народности, а правительство выдаючи ихъ, сповнило лише свій обовязокъ, указаный основными законами.

Берлинъ 23. лютого. Localanzeiger доноситъ зъ Мадриту, що мѣжь Испанію а Сполучеными державами готово леда хвиля прійти до розрыву. Выслано кілька американьскихъ кораблівъ на Кубу.

Зъ галицкого сойму.

На *пятнадцятое* засіданю насампередъ маршалокъ відчитавъ **складъ депутаціи**, що мав выіхати до цѣсаря зъ ґратуляціями ювілею. Депутація складає ся зъ 30 членівъ. Входять до нея маршалокъ и два епископы, Чеховичъ и кн. Пузина, дальше пп. Абрагамовичъ, Барвінъскій, Бойко, ґр. Борковскій, кн. Чарторыйскій, Дунаєвскій, ґр. Волод. Дідушицкій, Ґольдманъ, Ґорайскій, Голуховскій, Яворскій, Ад. Ґиджейовичъ, ґр. Козєбродскій, Крамарчикъ, Малаховскій, Мандичевскій, ґр. Пініньскій, Андрій и Романъ Потоцкій, Романовичъ, Щепановскій, ґр. Стадницкій, ґр. Стан. Тарновскій, ґр. Водзицкій, Заячківскій, Залескій и ґр. Замойскій. — П. Яворскій поставивъ внесене, щобы выбрати въ складъ депутаціи також бувшого намѣстника и президента міністрівъ ґр. Казимира Баденього, а рівножь дати маршалкови сойму право покликати нового члена депутаціи, єли-бы яке мѣсце опорожнило ся. — Внесене се принято одноголосно.

Опісля приступлено до дальшого порядку дневного, а мѣжь нишимъ референувавъ п. Скалковскій справоздане комісіи пропінаційной о внесеню п. Щепановского въ справѣ переходу права пропінаціи на фондъ краєвый, а соймъ ухваливъ передати сю справу выдѣлови краєвому, котрый має порозумѣти ся зъ правительствомъ, а опісля предложити соймови справоздане и відповідній внесеня.

По сій ухвалѣ [о годинѣ 11½] маршалокъ заявивъ, що відрочуе засіданє до годины 2-ои зъ полудня за-для довірочнои нарады клюбівъ соймовыхъ.

Засіданє перервано длятого, що дальше въ порядку дневного мало наступити справоздане комісіи адміністраційной о знанімъ внесеню п. Вахнянина въ справѣ урегульованя відносинъ языковыхъ въ державныхъ ура-

Мастъ кавказка на вѳдморожене. Средство се, споряджене пѳсля рецепты припорученои и уживанои изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пѳвнѳчнѳй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшѳмъ часѣ всякій вѳдмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѳдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 112—?

дахъ. Комісія вносить таку резолюцію: „Соймъ взывае ц. к. правительство, щобы и [?] на дальше береглo [przestrzegało] истнуючѣ приписы що-до правъ языковъ польского и руского въ адміністрацін політичнѳй, скарбовѳй и въ судовництвѣ, а особливо зъ оглядовъ на нову процедуру цивільну и новѣ законы податковѣ“. — Отже правиця мала заявити, що не буде голосувати навѣть за внесенемъ комісіи, тѳлько за переходомъ надъ цѣлою справою до дневного порядку... Така то шляхотека заплата вѣрнымъ сателітамъ — мамелюкамъ русскимъ!

Перерване ранѣшне засѣданя розпочало ся о год. 2. 40.

На порядку дневнѳмъ стануло справоздане комісіи адміністраційнои о языковѳмъ внесеню п. Ваханянина. Резолюцію комісіи принято безъ дискусіи. [На сали настав ожившый рухъ, а на лавкахъ „руского клюбу“ веселѳсть. Многѣ послы съ правицѣ усунули ся вѳлъ голосованя].

Опѳсля кѳлька петицій мѣсточокъ и особъ приватныхъ передано выдѣлови краевому.

Важнѣйшою точкою було справоздане комісіи шкѳльнои о внесеню п. Ротера въ справѣ реорганізацін гімназій. Для пѳддержаня свого внесе ня забравъ слово п. Ротеръ и поставивъ поправку до внесеня комісіи, щобы справу тую не лишь передати выдѣлови краевому, але такожь, щобы выдѣлъ скликавъ анкету въ учителѣвъ шкѳлъ середныхъ та высшихъ и, порозумѣвши ся зъ радою шкѳльною краевою, продложивъ свои внесеня на слѣдующѳй сесіи. — Соймъ ухваливъ.

По вычерпаню порядку дневного сконстатувавъ маршалокъ, що порядокъ дневный нинѣшного засѣдання вычерпано, а тымъ самымъ и полагоджено всѣ справы, якѣ сегорѳчнѳй сесіи соймовѳй предложено. Вправдѣ залягае ще одна справа, проектъ закона будовляного для сѣлъ и мѣсточокъ, але се не могло бути полагоджене въ комісіи черезъ надмѣръ працѣ. Отже на пѳдставѣ розпорядженя цѣсарского замикае нарады сеи сесіи.

Наступили працальнѣ бесѣды. Першій промовивъ маршалокъ. Подякувавши посламъ за вытревалѳсть въ нарадахъ и працяхъ соймовыхъ, пѳдвѣсъ вѳдтакъ значѣне ухваленого закона комасаційного и звернувъ увагу на шкѳльництво народне, котрымъ соймъ щиро заопѣкувавъ ся. Реформа выборча знайшла такожь признане, бо проектъ закона о побѳльшеню числа послѳвъ зъ бѳльшихъ мѣстъ передано выдѣлови краевому. Зѳ справъ економічныхъ важна есть регуляція Полтвы и Дѣстра. [Опѳсля по руске:] Пѳдвѣсъ, що соймъ узнавъ потребы руского народу и майже ухваливъ руску гімназію въ Тернополи, дальше внесене языкове, згадавъ за соймову адресу, при котрѳй деякѣ рускѣ послы выступили зъ опозиціею, але мимо того наступило выразумѣне и зближене обохъ народовъ и се най буде запорукою дальшои спѳльнои працѣ для добра краю. [Опѳсля знова по польски:] Звернувъ увагу, що соймъ радивъ по великихъ змѣнахъ політичныхъ, а мимо того не було жадного непорозумѣня въ поглядахъ зъ правительствомъ. Вкѳнци пѳдвѣсъ окликъ въ честь цѣсаря: „Niech żyje“, „Многая лѣта“, а палата повторила тричи.

Потѳмъ промовивъ намѣстникъ кн. Сангушко. Пѳдвѣсъ, що соймъ порозумѣвъ політичне положене краю и державы; пѳдвѣсъ важнѳсть депутаціи соймовои до цѣсаря; згадавъ о рѳвноправности обохъ народовъ, що вѳльно уживати въ властями обохъ языковъ краевыхъ; звернувъ увагу на важнѳсть акціи голодовои и на конечне пѳдтриманѳ поваги властей.

Дальше промовивъ князь Чарторыйскій въ честь маршалка гр. Баденього и намѣстника князя Сангушка.

Вкѳнци п. Барвѣнскій подякувавъ соймови за пѳддержуване справедливости и рѳвноуправненя, маршалкови гр. Баденьому за тактоване ведене нарадъ соймовыхъ и кн. Сангушкови за признане рѳвноправности обохъ народностій. [Оплески].

Маршалокъ подякувавъ за высказаній слова довѣря и замкнувъ засѣданя о год. 4.

Надѣслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
адвокатъ въ Стрыю
потребуе якъ найскорше рутинованого концепіента адвокатского. 70 1—3

КОНКУРС.

Головнѣй Видѣл Товариства „Просьвіта“ оголошуе отсимъ конкурс на посаду другого урядника в канцелярії Товариства.

Подання належать вносити до Головного Видѣлу Товариства найдальше до кінця н. ст. лютого с. р.

Близші услівя удѣлить ся устно в канцелярії Товариства межи годиною 5-ою а 7-ою вечером кождого дня. 3—3

Від Головного Видѣлу Товариства „Просьвіта“, у Львові дня 5 н. ст. лютого 1898.

Ю. Романчук. *О. Танячкевич.*

Зміна льокалю.
Найдешевшій складъ товарѳвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пѳдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перемѣсшый до нового льокалю
при пл. Галицкѳй ч. 1.
у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѳмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя въ провінціи вѳдворотно. 4186
Адреса: Оптикъ Копернициій Львовъ площа Галицка ч. 1

Цѣна збѳжа и другихъ продуктовъ.

21 н. ст. лютого 1897.

Львовъ: Пшениця 10·45 до 10·75, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·— до 6·50, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 6·80 до 7·—, рѣпакъ 11·20 до 12·—, горохъ 6·70 до 8·—, вика 5·60 до 5·80, насѣня льняне —·— до —·—, насѣня конопне —·— до —·—, ѳѳбъ —·— до —·—, бобикъ 5·75 до 6·10, гречка 7·50 до 7·80, конюшина червона 32·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·30 до 5·50, хмѣль —·— до —·—, за 100 кілько у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѳвъ —·— до —·— зр.

Курсъ Львѳвскій

зъ дня 21 н. ст. лютого 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. ж. к.	312 —	315 —
Зелѣз. Львѳв.-Черновц. Яссы по 200 зр.	299 —	303 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	373 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	209 —	210 —
Листы заставнѣ по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 30
„ краевого 4½% а. в. льос въ 51	101 2	101 30
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	98 —	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	97 10	97 80
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальнѣй Банку краев. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 30	101 —
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои зъ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краевои зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	98 50
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 20	96 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 45	9 58
Пѳвъимперіялъ	9 48	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

На подарунки!
В КАНЦЕЛЯРІЇ
„Рускаго Товариства Педагогічнаго“
при улици Академічній ч. 8.
можна купити слѣдуючі видання:

О Образкові видання.

Звѣринець	10 кр.
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерия	10 „
Робінзон	40 „
Квіточка	20 „
Віночок	20 „
Кобзар Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цілком перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кіхота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Діточі вигадки ч. I.	30 „
„ „ ч. II.	30 „
Забавки для дітий	40 „
Мала менажерия	35 „
Велика менажерия	40 „
Нашим дітям ч. I.	40 „
„ „ ч. II.	40 „

2) Видання без образків.

Читанка ч. I. II. III. IV. в оправі 20 кр. без опр.	10 „
Китиця жолань, 2 ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові каші	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дзвінок на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкій: Попались, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 „
„ „ Від Бескида до Анділ	10 „
О. Нижанковский: Батько і мати, двоспів для дітий з фортепіяном	10 „
Леонида Глібова: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеся; Байки; Комарь; Два оповідання, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сина; Писанки по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора, Двоспів з фортепіяном	10 „
Мала етнографічна Україна-Русь	20 „
Гордівська: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорож довкола землі	60 „
Барановский: Приписи до іспитів	20 „
Молитвенник народний, в полотно оправлен.	20 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія педагогії	60 „
Василь В—р: Джонатан Свіфт. Подорож Гулівера до краю великанів	25 „
Остап Макарушка: Короткий огляд руско-українського письменства	15 „

Всякі замовленя виспилають ся скоро і точно

БРИТВЫ знаменитій англійскій и зъ Солінгенъ (пѳдъ гваранціею и въ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевій зъ пеналями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХИОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 6296

Повѣдомлене въ справѣ касъ позичковыхъ.

Зъ причины, що теперь ширшій круги нашои інтеліґенціи заинтересували ся касами позичковыми системы Райфайзена, то подаемо до вѣдомости, що всякихъ информацій дотычно закладаня такихъ товариствъ позичковыхъ удѣляе філія „Просвѣты“ въ Станиславовѣ. — Статуты можна набути въ книгарни Ставропігійскѳй у Львовѣ або въ філіи „Просвѣты“ въ Станиславовѣ. 1—3

[Другій часописи просимо о повторене сего повѣдомленя.]

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Справленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Русинка інтеліґентна
оспротивши, глядае мѣсця у Русина до провадженя господарства домового. — Ласкавѣ эголошеня прошу адресувати: *Анна Корчиньска* въ Устрѣкахъ долѣшныхъ poste restante.

Андрей Камѣньскій
шукае лекцій на село. Адреса: А. К., Львовъ, ул. Вѳрменьска, ч. 3, III. поверхъ. 67 1—8

Старша женщина
особа інтеліґентна пошукуе мѣсця до заряду дому, а то нио въ священичѳмъ домѣ. Ближша вѣсть въ Адміністрации Дѣла. 19 1—3

Памушки по 4 кр. знанѣ зъ доброты, чотири разы денно свѣжѣ, мармоляда до памушкѳвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морелльова 1 фунтъ 70 кр. Всякѣ замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня **ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА** [напротивъ гімназіи] ул. Баторія 32. 51 7—16

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи пѳдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА,** площа Капітульна № 3.

НАЙБѲЛЬШІЙ ВЫБОРЪ
ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ
по найнижшихъ цѣнахъ
поручае Магазинъ 6
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

Въ кождѳй русскій хатѣ повинснъ знаходитись
Плюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѳкъ 1898.
Дѳстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Рынокъ ч. 10.

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережены, освотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БѲЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРѲВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождѳй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѳддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 гатунковъ найбѳльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣня **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого оригінальній пачки в замкненій, освотренѣй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю эголошеня на комісовѣ склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 2—24
Наслѣдуване застереже.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	приходить о	До Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	відходить о	Зі Львова
	7.30		з Ицкан	6.00			до Підволочиск з годовн. двіц ля
	7.50		„ Янова	6.10			„ Ицкан
	7.52		„ Тернополя на Підзамче	6.15			„ Підволочиск з Підзамча
	8.05		„ Лавочного		6.45		„ Ицкан
	8.15		„ Тернополя на головний дворець	8.40			„ Кракова
	8.25		„ Сокаля		8.50		„ Янова
	9.10		„ Кракова		8.55		„ Кракова
	10.35		„ Ярослава		9.20		„ Сколього
	1.15		„ Янова		9.25		„ Сокаля
1.30	—		„ Кракова		10.05		„ Підволочиск з головного двірця
	1.40		„ Сколього		10.27		„ „ „ Підзамча
1.50	—		„ Черновець		10.45		„ Ицкан
2.15	—		„ Підволочиск на Підзамче	1.55			„ Підволочиск головного двірця
2.30	—		„ „ „ головн. дворець	2.08			„ „ „ Підзамча
	5.25		„ Сокаля	2.40			„ Черновець
	5.35		„ Підволочиск на Підзамче	2.50			„ Кракова
	5.45		„ Ицкан		3.05		„ Стрия
Нічн					4.40		„ Ярослава
	3.04		з Підволочиск на Підзамче	**Нічн**			
	3.20		„ „ „ головн. дворець		4.40		до Кракова
5.10			„ Кракова		5.20		„ Лавочного
	6.00		„ Підволочиск на головн. дворець		6.45		„ Кракова
	6.55		„ Кракова		7.05		„ Сокаля
8.45			„ Кракова		7.25		„ Тернополя з головного двірця
	9.10		„ Ицкан Бергомету з снімком попеділка		7.30		„ Лавочного
	9.30		„ Кракова		7.47		„ Тернополя з Підзамча
9.49			„ Підволочиск на Підзамче		7.48		„ Янова
9.50			„ Ицкан		10.30		„ Ицкан
10.00			„ Підволочиск на головн. дворець				„ Кракова
	10.20		„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00		„ Підволочиск з головного двірця
	12.10		„ Лавочного		11.37		„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна часить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѳвѣдальній редакторъ Янко Бачій. Папѣръ зъ фабр. Черлинського. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѳдъ зарядомъ Іоакима Гренди.

Ч. 33. Львовъ, Четверъ 12 (24) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературны додатокъ „Бібліотека найзнаменитших новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Одьшевского ул. Кілинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seiserstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбсть за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пів рову . .	9 зр.	на пів року . .	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пів року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вільній відъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звичайній принимають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Надіжни и инший донесенія приватній числить ся по 15 кр. відъ отишка.

Рівноправність Русинівъ на Руси.

Маємо на гадцѣ рівноправність языкову. Дотеперѣшна наша рівноправність — се всѣмъ добре знана иронія.

Въ шкільництві Русинамъ пощастило доси выбороти ажь три гімназії руски, а теперь завдяки великій прихильности Поляківъ до Русинівъ, яка на хвилинку проявила ся, щобы зловити „руске коло“ на спільну адресу до трону, маємо выгляды и на четверту. Реальної школы рускої нема анѣ одної. Учительскої семінарії рускої — анѣ одної; пять чи шість утраквістичныхъ — се тілько иронія утраквізму. Навѣть більшеклясовыхъ народныхъ школъ рускихъ такъ якъ бы не було. Въ сільскихъ народныхъ школахъ навѣть середъ чисто рускаго населенія замѣсть всякої пожиточної науки більше всего мордують руску дѣтвору польщиною, котра підля основныхъ законівъ навѣть зовсѣмъ не повинна тамъ бути предметомъ обовязковой науки. О найвышшихъ школахъ вже й не казати. На політехніцѣ львівскій нема анѣ одного выкладу рускаго; на університетѣ крѣмъ катедръ рускої літературы и рускої исторіи є ще тілько одна на выдѣлѣ правничомъ, друга відъ смерти пок. Ом. Огоновского ще и доси не обсаджена. Навѣть на богословскомъ выдѣлѣ, де науку, спільну для рускихъ и польскихъ студентівъ, выкладано въ языцѣ латиньскомъ, заступають поволи латиньскій выклады польскими.

А въ урядахъ? Внутрѣшнє урядованє веде ся скрізь на Руси въ конституційній австрійскій державѣ, де всѣ народы мають запоручену рівноправність, — по польски! Лише сторонамъ прислугує право зносити ся въ урядами по руски. Але се знов тілько на паперѣ. Відома-жь рѣчь, якъ то о кождє руске письмо, о кождый рускій протоколъ, треба процесувати ся неразъ ажь черезъ всѣ инстанції. Відомо, якъ то старосты заборонюють священникамъ, ба и урядамъ громадскимъ писати по руски, ба и кары грошевій накладають за рускій письма; якъ взывають священниківъ, щобы всѣлякій выказы выготовляли радше въ латиньскомъ языцѣ нѣжь въ рускомъ. Про руске письмо вже и не казати; мимо рѣшенія найвышшого трибуналу не здобуло собѣ оно доси права въ урядахъ на руській земли. По части нема що и дивувати ся сему. Щобы уряды могли зносити ся въ рускими сторонами по руски и рускимъ письмомъ, треба передовсѣмъ, щобы урядники знали руску мову и руске письмо. А сего доси нѣхто відъ урядниківъ не вымагавъ и не вымагає, — выходячи очевидно зъ того погляду, що то „вшистко едно“. При такій системѣ навѣть тій урядники, що справдѣ знають руску мову и руске письмо, удають, що не знають, и відмовляють рускимъ сторонамъ ихъ права. Ще найскорѣйше пощастить Русинови побачити урядове руске письмо, мовь селѣній курцѣ зерно, тогдѣ, коли допоминають ся у него о грошѣ. Але и се лучаєсь не часто. Отъ пр. недавно, якъ то довго прийшлось допоминатись о рускій друки на фасіи и якъ довго ждати на нихъ! Навѣть такон дрібниць, якъ написы на урядахъ, не можуть Русины дождатись на Руси! Тамъ при будовѣ нового будынку забудуть на рускій написъ, тамъ зновъ стяжка за вузка чи за коротка, а тутъ зновъ начальникъ уряду „приватно“ занедбавъ умѣстити на орлѣ рускій написъ. Конець кінцівъ урядовый рускій запись — се бѣлый крукъ. А бачивъ хто яку урядову стампілю руску?.. Хиба може у котрого нотаря, та й на тімъ конець.

Така рівноправність языкова Русинівъ на рускій земли спонукала навѣть „руске коло“ въ галицко-польскомъ соймѣ, що въ теперѣшнімъ своѣмъ порывѣ до згоды зъ Поляками внесло черезъ свого члена п. Вахнянина звѣстный законъ языковый, домагаючій ся для рускої мовы рівноправности у всѣмъ внѣшнімъ и внутрѣшнімъ дѣловодствѣ властій и органівъ державныхъ, знання обохъ краєвыхъ языківъ въ словѣ и письмѣ изъ стороны урядниківъ, и всѣхъ иншихъ консеквенцій засады рівноправности. Проектъ закону, якъ звѣстно, уложеный на взірь баденівскихъ розпоряджень языковыхъ, выданыхъ для Чехъ и Моравы; текстъ его бувъ поданый въ 4. ч. „Дѣла“. Въ 7. ч. „Дѣла“ выказали мы нашь погляд на той проектъ и на компетенцію сойму що-до порѣшенія внесеної „рускимъ коломъ“ справы. Чи „руске коло“ було на стілько добродушне и легковѣрне, що припускало, що польска більшість соймова згодить ся на той проектъ, — чи може тымъ проектомъ хотѣло лише тумана пустити Русинамъ, що ось-то дивѣть, якъ мы побиваємось о руску справу, та заразомъ напередъ выправдати свое, нѣчимъ не даюче ся выправдати становиско въ справѣ адресовій, — се нехай вже вгадує всякій, якъ знає и хоче. Досыть, що всякій Русинъ зъ по-за „кола рускаго“ и его невеличкого хвоста, навѣть безъ великого дару вѣщованя мігъ заздалегідь выворожити долю того проекту и навѣть заложитись о не знати що, що проектъ пійде до коша. Але „руске коло“ таки врадувало ся незвычайно ухвалою сойму, щобы лишило ся все по давному: члены кола зъ тріюмфуючою міною розглядали ся по сали соймовій и по галерія, наче хотѣли сказати: „Ось дивѣть: таки мы побѣдили! Не ухвалено перейти до порядку дневного!“ Ну, и яка-жь зъ того користь?! Останесь все по давному, бо... „то вшистко едно“... Але спільну адресу Поляки вже мають ухвалену зъ усѣми историчными традиціями, зъ бажаннями розширена автономіи, розшареня власти сойму и адміністрацій и т. д., и т. д. А мы — маємо також „историчну традицію“: „нехай буде, якъ було“, маємо також и смакъ, якъ бы то выглядало розширене компетенцій сойму и т. п. „То вшистко едно!“

Резолюція галицкого сойму въ справѣ проекту рускаго кола присвятила N. fr. Presse вступну статью, котру цікаво буде повторити.

„Въ вітчинѣ гр. Баденього — каже той дневникъ — живуть, якъ звѣстно, такъ якъ и въ Чехахъ, дві народности обочь себе, котрымъ такъ само якъ и въ Чехахъ основній законы запоручують языкову рівноправність въ урядѣ, въ школѣ и въ публичномъ житю; географічне розмѣщенє тыхъ двохъ народностей є також подібне, якъ въ Чехахъ, бо західна часть краю зъ высшимъ судомъ краєвымъ въ Краковѣ є майже чисто польска, а всходна часть зъ высшимъ судомъ краєвымъ у Львовѣ є переважно заселена Русинами. Мимо того нѣкому доси не приходило на гадку, анѣ навѣть самому гр. Баденьому, щобы кождый урядникъ въ цілій Галичинѣ мусѣвъ знати обі краєві мовы, а внутрѣшнымъ языкомъ урядовымъ въ Галичинѣ, навѣть въ рускій части краю, є доси самъ лише языкъ польскій. Але мало того. Русины не могли доси здобути языковои рівноправности навѣть въ тій мѣрѣ, яку Чехи мали давно передъ баденівскими розпорядженями; и се спонукало рускаго посла Вахнянина внести на сій сесіи соймовій проектъ краєвого закона о языковій рівноправности цілкомъ підля рецепты Герольда. Ще и сему проектови далеко до тои загальної и безвымкової двонстости языковои всѣхъ урядівъ галицкихъ, яка відповідала бы баденівскимъ розпорядженямъ и яку Чехи уважають за конечне условіе рівноправности. Проектъ Вахнянина домагає ся рівноправности обохъ краєвыхъ языківъ лише для тыхъ частей краю, що заселенй обома народностями. Лише въ тыхъ частяхъ краю має кождому прислугувати право звертати ся до судівъ и адміністраційныхъ властей устно чи письменно въ котрій-будь краєвій мовѣ. Лише въ тыхъ обома народностями заселеныхъ частяхъ краю мають урядники знати обі краєві мовы а лише для тыхъ частей краю домагає ся проектъ такихъ постановъ, якій підля баденівскихъ розпоряджень обовязують цілє королівство ческе. Чисто польскихъ частей Галичины навѣть самій Русины не доторкають постановами свого проекту о языковій рівноправности. Навѣть підля проекту п. Вахнянина лишилась бы західна Галичина чисто польскимъ адміністраційнымъ округомъ, а тілько у всходній Галичинѣ, де Русины становлять велику більшість, була бы управа двояста.

Отже незвычайно поучаюча є доля, яка въ галицкомъ соймѣ стрѣне той проектъ. Відослано его насамперед до комісіи. Комісія по довгій нарадѣ постановила припоручити соймови не проектъ закону, а тілько резолюціи зъ зазывомъ до правительства: перевести дотеперѣшній розпорядженя въ дусѣ рівности обохъ краєвыхъ языківъ, — значить, лишити все по давному. Але одній частинѣ Поляківъ, що въ радѣ державній такъ загорѣло вступали ся зъ языковою рівноправностею... въ Чехахъ, було и сего за богато рівноправности для Русинівъ. Они жадали, щобы надъ внесенымъ Вахнянина перейти по просту до порядку дневного. Коли внесена комісіи мало прийти на чергу нарады соймовои, треба було перервати засѣданє, щобы не дійшло до розрыву мѣжь самыми Поляками, — не черезъ те, хорони Боже, щобы дехто зъ нихъ хотѣвъ признати Русинамъ рівноправність, якои домагавъ ся п. Вахнянинъ, але длятого, бо частина Поляківъ не хотѣла голосувати навѣть за тою резолюцією, котра не мае зовсѣмъ жадного значѣня, и навѣть въ тій формальности добачала за далеко идучу уступчивість для Русинівъ. Ажь по довгихъ переговорахъ удало ся тыхъ оборонцівъ рівноправности якось погодити зъ резолюцією, и тогдѣ принято ей також въ соймѣ. О проектѣ закону о языковій рівноправности нема вже и бесѣды. Кінчить ся на переведеню давныхъ розпоряджень [ба й се навѣть нѣ! *Ред.*], а підля гадки малои громадки Русинівъ, до котрои належить п. Окуневскій, значить ся тілько, що: кінчить ся на непереведеню тыхъ розпоряджень [таке дѣйство резолюція мае значѣне. *Ред.*] Бо управа краю спочивае въ рукахъ Поляківъ, а ті звѣстно ще до недавна выходили въ того становиска, що Русины взагалѣ не є народомъ.

„Ся галицка пригода очевидно не перешкодить Полякамъ, скоро разомъ зъ Чехами зійдуть ся знову въ радѣ державній, вступати ся зъ глубины переконаня за „оправданы-

Масковый баль.

Изъ записокъ моряка.

Сонце жарило, дарма, що се були мясниці.

Се мясниці въ Портъ-Саидъ.

По улицяхъ товпить ся народъ, маски швендають ся то пішкомъ, то въ будючныхъ каритахъ запряженыхъ чорными арабами. Чорноокій и бѣлоокій красунѣ въ повозкахъ кидають очима и не жалують тыхъ своихъ поглядівъ. Они жь дамы „на показъ“.

Портъ Саидъ — се не мѣсто, се не осѣля, се лишь проходъ, базаръ.

Ідешь въ Африку, чи въ Индію, чи въ Австралію — се перша стація „чужого свѣта“. Зъ „чужимъ свѣтомъ“ треба познакомитись, а на се есть тутъ Арабки, Абесинки, Муринки, Гіндуски — чого душа забагне.

Вертаешь назадъ по довгімъ бурлакованію по чорныхъ земляхъ — то Портъ-Саидъ знонъ перша высунена етапа до старои Европы. Тутъ есть Испанки, Француски, Англичанки, Мадярки и все, чого душа забагне европейска.

Недалеко передъ опівночію засѣли мы за столомъ въ „Eldorado“.

Товариство наше складало ся зъ „чистокровныхъ Европейцівъ“. Були два Англичане, два Голляндці, одинъ Француз и кількохъ nationе „Австро-Угорцівъ“.

Гуторили мы мѣжь собою якъ народы пібля вавилоньского „столпотворенія“. Була північь, шампаньске, карій очи жѣночій — легке порозумѣне!

Зъ-горда дивились мы „Европейцѣ-джентльмены“ на natives.*) Natives — то дрянь, зволочь! А до тои зволочи вже по праву уродженя належать усѣ чорно и жовто-шкірій — Негры, Арабы, Гіндусы, усѣ Левантинці и Мальтійці, навѣть Греки, а по-части й Італіянці.

Ческа музика грала европейскій танцѣ. Жѣночихъ масокъ збиралось усе більше. Жѣнки усюда майстры въ стидливімъ відкриваню и въ безстидливімъ закриваню. Въ Портъ-Саидъ процитае „відкрыване“.

Нашь столъ заховувавъ ще „благородный джентлеменьско-европейскій тонъ“, дарма, що шампаньске кружляло и кождый зъ насъ мавъ праворучь и ліворучь веселощебетючій уста та блискучій очи гарныхъ масокъ.

— Gentlemen, I propose to sing something!**)

— Nous chantons chacun son chanson!***)

— Bruder, Deine Liebe heisst?

— You must begin my darling!****) — обернувъ ся Англичанинъ до своеи русявои сусѣдки.

Она заспѣвала:

Ой я люблю Петруся
Тай сказати бою ся!
Ой бѣда не Петрусь —
Бѣле личко чорный вусъ!

— Vous connaissez cette masque?*) — пытаю свого сусѣда, що вже довшій часъ живе въ Портъ-Саидъ.

— Pas du tout! Elle ne frequente pas les divertissements publiques...**)

Прийшла черга на мене.

Ой війди, війди ясенъ мѣсяцю
Якъ млиновее коло —
Ой выйди, выйди серце дѣвчино
Та промовь до мене слово...

Она звела на мене очи, вслухувалась, мовь бы собѣ що пригадувала, зняла ся зъ мѣсця и пропала мѣжь глотою масокъ.

* * *

До порту прибуло судно „русского добровольного флота“ на имя „Саратовъ“ зъ новобранцями и зъ переселенцями у Амурскій край.

Взявъ я арабску лодку и поѣхавъ туда.

Сотки здоровыхъ кремезныхъ парубківъ сусѣлилось на помостѣ. Се бувъ часъ полудеку. Зъ кухнѣ роздавали кашу — розносили ей въ великихъ бляшанкахъ. На помостѣ прикучнуло якихъ десятокъ кремезныхъ парубчаківъ, хрестились широко два, три або й десять разівъ, а відтакъ кождый сягавъ у спільну миску своею ложкою, що ей мавъ за холявою. Богато зъ новобранцівъ було у салдатскихъ сѣрыхъ шинеляхъ, а ще більше въ рбанородныхъ народныхъ уборахъ. Червоній та зелений сорочки защѣканій черезъ плече, высокій жовтій, чорній та червоній чоботы або и лычаній ходаки, а на богато головахъ первовзоры „Мономаховои шапки“. Се були рекруты, що ихъ везли до всходнои Сибѣри.

На самімъ передѣ судна розтаборились родины переселенцівъ. Старій мужики сидѣли похнюпивши головы, жѣнки зъ дѣтьми при грудехъ ледви-ледви не плакали; лишь малій підростки бѣгали по помостѣ, борикаючись.

— Мамо, мамо! А диви, чортъ иде! — закликнуло плаксивымъ голосомъ мале хлопя и вытрѣщило свои вогкій оченята на підголого хлопця-негра, що несъ на головѣ кошь зъ помаранчами.

Зъ негромъ ступала елегантно одягнена молода жѣнка чи дѣвчина.

— Не бій ся, не бій ся! — відозвалась она и всунула хлопяти въ руки помаранчу.

— А зъ-відки ты малый?

— Зъ Вербівки... А онъ мои батько сидять...

Сидівъ тамъ не лишь одинъ батько, а було ихъ богато, що ѣхали зъ Полтавскои та Черниговскои губерній „въ свѣтъ за очи“ — на Амуру та Усуру хлѣба шукаючи. И всѣхъ ихъ цирымъ словомъ потѣшала она, тая до-

*) Знаете сесю маску?

**) Зовсѣмъ нѣ! Она не заходить до льокалівъ публичныхъ.

*) Natives [чит. „нетівсъ“] называють Англичане въ своихъ кольоніяхъ заевропейскихъ мѣсцеву людность въ противставленю до Европейцівъ.

**) Панове, я вношу заспѣвати де-що!

***) Кождый зъ насъ заспѣвае свою пѣсню!

****) Ты мусишь почати, моя люба!

Літературно-Науковий Вістник

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства, під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка Белетристика оригінальна і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої. 59

Передплата річна 8 зр., півріча 5 зр., чвертьріча 2·50 зр.

ми“ жаданями Чехôвъ. „Справедливе переведене законно запорученои рôвноправности всѣхъ народностей“ — такъ стоить въ адресѣ Дѣдушицкого — в запорукою національного мира. Але щô значить справедливе переведене рôвноправности, о тôмъ рѣшають Поляки инакше дома, а инакше въ Чехахъ. Отсе тайна автономіи. А щобы та хороша рôвноправность гарненько остала ся мѣжь фамілією, — щобы національнй меншости не мали для себе жадного трибуналу, де могли бы вывести на явъ, якъ то имъ мѣряють двоякою мѣркою: длятого въ Празѣ, у Львовѣ и въ Задарѣ рôвночасно припускає ся атакъ на конституцію; длятого у всѣхъ трехъ королѣствахъ выступає ся адресами противъ компетенціи рады державнои и длятого маю розширенôй компетенціи краевыхъ соймôвъ припасти передовсѣмъ законодатство въ языковыхъ и національныхъ справахъ. Досыть лише порôвнати понимане рôвноправности въ Празѣ и у Львовѣ, щобы знати, чимъ є федералізмъ, такъ захвалюваный въ адресахъ. Федералізмъ є взаимна асекурація на гноблене національныхъ меншостій...“

Актъ закôнчэня сесіи соймовои.

— —

По вычерпаню порядку дневного послѣдного засѣданя сеи сесіи соймовои наступили пращальнй промовы.

Першій промовивъ маршалокъ гр. Стан. Бадені.

„Кôнчимо — мовивъ вôнъ — сесію соймову пôдъ неоднымъ взглядомъ значну а для краю певно хосенну“. [Вôдтакъ перепросивши послôвъ за довгй неразъ засѣдання и подякувавши посламъ за пильность въ праци, особливо-жь членамъ комісіи комасаційнои та ей референтови, мовивъ дальше:]

„Ухваленй два законы комасаційнй, сли будуть належито выконуванй, принесуть краєви правдиву користь, треба лишь розповсюднюваня ихъ, популяризованя, розумнои ініціятивы сторôнъ интересованыхъ и вôдповѣдного переведеня першихъ операцій, а они заохотять и поучать другихъ.

Якъ майже щорôчно соймъ ухваленою змѣною закона шкôльного доложивъ нову цеголку для змôцненя пôдставъ народного шкôльництва, а сли що-до способу, въ якій емеритальнй вôднесини учителѣвъ маю ся поправити, були двѣ вôдмѣнній гадки, то однакъ була цѣлковита однодушность що-до интенцій и цѣли змѣны того закона.

Въ справѣ реформы выборчои соймъ черезъ рѣшучій приказъ выдѣлови краєвому, постановивъ уже въ засадѣ пôбôльшеня числа послôвъ зъ мѣстъ, а тымъ вдоволивъ не лишь выявленымъ неразъ бажанямъ послôвъ зъ мѣстъ, але, думаю, и дѣйстнôй потребѣ.

Межи справами економічными пôдношу зъ гритискомъ законъ о регуляціи Полтвы. Выдѣлъ краєвый и соймъ сповнили, що до нихъ належало, а теперь мусимо усильно домагатись предложеня законôвъ о регуляціи Днѣстра и Полтвы до найвысшои санкціи. Обѣ тй регуляціи мають для краю первôрядне значѣне. Край не вагавъ ся принятн на себе тяжкй обовязки, а теперь мусить жадати удѣлу державы. Обѣ сй справы поручаю горячо опѣцѣ выс. правительства и нашихъ репрезентантôвъ у Вѣдни.“

По подяцѣ соймови за одноголосне ухваленя внесень що-до поправы платъ и емеритуръ урядникôвъ выдѣлу краєвого маршалокъ мовивъ дальше:

„Не безъ якогось неспокою бачу цѣлый рядъ трудныхъ и рôзнородныхъ справъ, якй соймъ переданъ выдѣлови краєвому до розслѣду и справоздання. Виправдѣ знаю, що соймъ не що-до кождои зъ тыхъ справъ рôвно нетерпеливо жде на результаты того розслѣду и выдѣлъ краєвый мôгъ бы числити на якусь поблажливость сойму, коли-бъ розслѣды декотрыхъ справъ опôзнили ся а справоздання и внесеня були вôдроченй, однакъ все-таки моимъ обовязкомъ есть дбати, щобы нсѣ припорученя сойму були сповненй, а побою ся, чи силы, якими розпоряджаємо, по при бѣжучй задачѣ адміністрації, зможуть той обовязокъ належно сповнити. Мушу полишити оцѣнцѣ сойму, чи на будуще той взглядъ схоче мати на увазѣ.

[По руски:] Выс. соймъ майже одноду шно ухваливъ основане новои гімназіи зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, вôдповѣдно до бажаня рускихъ послôвъ, а кромѣ того въ квестіи знаня и науки языка рускаго якъ и въ справѣ уживаня языка рускаго въ урядахъ соймъ старавъ ся бажаня пос. рускихъ увзглядинти. Зъ другои стороны при нагодѣ ухваленя адресы послы рускй, зъ выимкою двохъ, станули зъ бôльшостію сойму на одинôмъ грунтѣ и пôдъ однымъ прапоромъ. Нехай же тй знаменнй факты и вôдрадний обявы будуть доказомъ и указкою якъ въ соймѣ такъ и въ краю, що при добрôй воли обохъ сторôнъ, при обосторонньй выразумѣлости и умѣрено, порозумѣне є можливе, и нехай змôцнять становиска тыхъ, що словомъ и дѣломъ боронять тои засады, котра вкôнци мусить побѣдити: що будучность и розвôй народу рускаго лежить не въ безплôднôй опозиціи, не въ розбуджуваню страстій и ненависти, але въ безупиннôмъ и усильнôмъ стараню о порозумѣне, зближене и пôддержуване себе взаимно.

[Знов по польски:] Соймъ сего року зôбравъ ся и радивъ пôдъ вражѣнемъ политичныхъ и парляментарныхъ вôднесинъ въ державѣ. Мимо того, а може до якогось степеня власне длятого нарады сойму вели ся все въ тонѣ спокôйнôмъ, а зъ жаднои майже стороны не впали слова, котрй могли бы дразнити або будити пристрасти. Въ своихъ ухвалахъ и парадахъ дотыкавъ соймъ найтруднѣйшихъ квестій політичныхъ, суспôльныхъ и національныхъ, а робивъ се все зô спокôемъ, умѣренемъ и выразумѣлостію для вôдмѣнного погляду. Дискусіи не тôлько не розбуджували пристрастій, не заострювали суперечностій, але неодно непорозумѣня выясновали, сторонництва и людей зближували до себе або бодай стелили дорогу до зближеня въ будучности. Останесь то похвальною прикметою сеи сесіи а цѣнною указкою и доброю ворожбою на будучность. Нехай до сеи палаты не входить нѣколи инший духъ, нехай нашихъ нарадъ не зôпсує нѣколи вôдмѣнный тонъ!“

По промовѣ маршалка, закôнченôй окликомъ въ честь цѣсаря, промовивъ намѣстникъ кн. Сапѣшко:

На вступѣ зазначивъ значну довершену працю сойму въ розмѣрно короткôмъ часѣ и се приписавъ в-тревалое и послôвъ и спер тичнôй та дуже умѣлôй управѣ маршалка. „Якъ дискусією такъ и ухвалами — мовивъ намѣ тинкъ — дали вы доказъ зрозумѣня політичнои ситуаціи, любови краю и мудрого заховання взглядôвъ на цѣлость державы.“ Зга давши вôдтакъ про выбрану депутацію до цѣсаря зъ гратуляцією ювілею, такъ говоривъ дальше:

„Вôднесины двохъ народностій, заселяючихъ сей край, зазначили ся въ сей палатѣ въ способѣ, якій дає поруку, що взаимне ихъ вôдношеня укладає ся що-разъ щаслившимъ. На основѣ нинѣ истнуючихъ приписôвъ можуть интересованй обохъ народности вести ся въ всякими власти краевыми и доходити правъ своихъ у всѣхъ урядахъ цѣлого краю въ материньскомъ языцѣ. Моимъ старанъмъ буде, щобы сей приписы бережено на вдоволеня сторôнъ въ той способѣ, щобы оправданй жалобы, яки теперь ще появляють ся, въ будучности цѣлкомъ перестали. *[Оплески.]* Можу запевнити, що правительство буде старатись вывязати ся зô своихъ задачъ въ цѣлою пружистостію, а заразомъ зô зрозумѣнемъ интересôвъ краю и суспôльности.

Одною зъ такихъ задачъ буде: дбати о зараженю тяжкôй нуждѣ, пануючôй за-для торôчного неурожаю. *[Оплески.]* Надѣюсь, що сполученымъ старанямъ органôвъ правительственныхъ, радъ повѣтовыхъ и горожанства, при помочи значныхъ запомогъ, призначеныхъ правительствомъ и краемъ, вôдверне ся мару голоду, що грозить въ богато околицяхъ. Труднѣйшою ще задача буде: по змозѣ усунути економічнй наслѣдки нещастя, въ чôмъ уже головна задача самои суспôльности, котра изъ подвоєною енергіею, працею и ощадностію може сумнй вôдносины економічнй по-части направити. Въ тôй праци повинний всѣ станы и обѣ народности зъєдинитись и помагати собѣ а дасть Богъ буде лучше.

Одною зъ труднѣйшихъ задачъ правительства въ нашихъ часахъ есть удержане въ цѣлôй повни повази, яка належить ся власти. Зарядженя властій не бувають достаточно респектованй, а се веде до конфліктôвъ зъ выконуючими органами тои власти, до конфліктôвъ, котрй все є пожалуваня гôднымъ фактомъ. На тй зарядженя можна жалуватись властивою, правомъ указаною дорогою все — але на-разѣ треба слухати и пôдчинитись тымъ зарядженямъ, котрй все, межу се запевнити, будуть мати своє жерело въ интересѣ удержаня ладу и порядку, отже въ интересѣ самои суспôльности, и диктованй правдивою любовію краю. *[Оплески.]*

Вôдтакъ въ имени загалу польскихъ послôвъ промовивъ кн. Юрій Чарторыйскій.

Вôнъ такожь зазначивъ тонъ въ часѣ всеи сесіи, умѣрене партій, выразумѣлость и взаимне пошанованє, чимъ соймъ нашь вôдрôзнивъ ся [*п. Яворскій: Bardzo dobrze!*] вôдъ неодного иншого збору [*Брава.*] А въ великôй мѣрѣ причинивъ ся до того маршалокъ своимъ проводомъ. Отже по сесіи, котра такожь тымъ зазначила ся, що по многихъ лѣтахъ справы політичнй, котрй по моєй гадцѣ належать до сойму, наново впроваджено до тои салѣ [*Оплески*], сердечна подяка маршалкови, а часть зъ неи и віцемаршалкови.“ А що-до намѣстника бесѣдникъ заявивъ въ имени Полякôвъ, що они мають до него „повне довѣре“, а „що-до властій правительственныхъ и выконуваня законôвъ и приписôвъ, потрафить вôнъ знаменито злучити вымоги конечнои повази для власти правительственнои зъ наказомъ пôдвластнымъ органамъ, щобы строго держались законôвъ та приписôвъ и поступали безсторонно.“

Вкôнци выступивъ зъ „подзѣнкованемъ“ пос. Барвѣньскій и промовивъ:

Высокій соймe! Слова Є. Е. найдостойнѣйшого маршалка, звернені до рускихъ послôвъ, спонукують насъ дати выразъ нашимъ думкамъ въ сей торжественнôй хвили закôнченя соймовои працѣ. Мы радуємо ся, що бôльшость Выс. сойму станула на становищи, що признанє рôвноправности, вымѣръ справедливости и достатчене засобôвъ потрѣбныхъ до культурного розвою рускаго народу може вытворити основы до обопôльного порозумѣня и успѣшнои спôльнои працѣ заступникôвъ обохъ народôвъ въ сей Выс. палатѣ. Нехай отже та засада, та провôдна гадка присвѣчує намъ не тôлько въ сей выс. палатѣ при полагоджуваню справъ обходячихъ обидва народы, але стараймо ся, щобы она проникнула и въ широкй верствы суспôльности въ краю. А коли та засада проникне въ суспôльность обидвохъ народôвъ, то се выйде въ користь рускои и польскои народности, въ користь краю и его становища посередъ иншихъ краєвъ монархіи. Нехай отже вôльно буде менѣ именемъ рускаго клюбу соймового выслонити нашу подяку Є. Е. найдост. маршалкови, якъ и преосв. віцемаршалкови нашому владицѣ, пôдъ котрымъ свѣтлымъ проводомъ довело ся намъ довершити важнй для краю и для рускаго народу працѣ въ порозумѣню зъ заступниками братнои намъ народности.

Зарôвно звертаємо ся зъ подякою до Є. Е. свѣтлѣйшого князя-намѣстника, яко репрезентанта выс. правительства, що у вôдповѣдяхъ на нашй домагання и потребы признавъ справедливыми бажання рускаго народу и прирѣкъ ихъ полагодити.

Починь сего обопôльного выразумѣня и порозумѣня припадає якъ-разъ въ незвычайно сьвѣтлу хвилю святкованя 50-лѣтного славного панованя нашого наймілостивѣйшого монарха, а его щира и вотцівска дбалôсть о добро всѣхъ его народôвъ и краєвъ нехай одушевляє и насъ у всѣхъ нашихъ заходахъ и змаганяхъ, яко де ізъ viribus unitis нехай буде и нашимъ окликомъ, котрый єдино може донести до добра обохъ народôвъ и цѣлого краю. *[Оплески.]*

Письма зъ Вѣдня.

Вѣдень, 22 н. ст. лютого 1898.

[Політична ситуація. — Ческе славянофільство. — Тутешна славянска молодѣж.]

Въ мѣродайныхъ кругахъ політичныхъ, якъ и межь усѣми австрійскими „шпіцбіргерами“ запанувавъ якійсь дивный нервотизмъ. Нѣхто на Judenplatz-у — почавши вôдъ смиренного дівтаря міністерского а скôнчивши на бар. Гавчу — не знає, яка судьба ожидає нашу державу, яка змѣна въ констеляціи політичнôй має ось-ось наступити, хто стане завтра паномъ въ міністерскôй палатѣ на Herrengasse. Самъ бар. Гавчь, мимо чималои ручности політичнои, не може важитись на нѣякій крокъ рѣшучій. Найменча дрôбниця, найменча полекша дана одинôй партіи выкликує грôмкй протесты и погрозы обструкціи зô стороны другои партіи. Наглядный примѣръ того дає справа дебаты адресовои въ ческôмъ соймѣ. Сли ей поставлять на порядокъ дневный, то вже сама тая обставина выкличе зô стороны Нѣмцѣвъ абстіненцію, котрои наслѣдки дадуть ся вôдчути въ парляментѣ, въ противнôмъ же случаю перейдуть Чехи въ крайну опозицію. Въ виду сего численнй трудности має бар. Гавчь поборотн на аренѣ соймовôй, не кажучи вже про парламентъ. Уже заздалегдь являють ся въ опозиційныхъ нѣмецкихъ часописяхъ вѣступами обструкціи субстраты обжалуваня міністерства... Чи и якій выдати языковй розпорядженя? правити конституційно чи на основѣ §. 14? коли скликати раду державну, яку утворити собѣ бôльшость парляментарну и якъ учинити можливою роботу машины конституційнои? Отсе вѣчнй питаня, на якій бар. Гавчь не знаходить вдоволяючои вôдповѣди.

Ся непевность, недостача рѣшучости знаменують пôдъ сю пору всѣ тутешнй часописи, якъ офіціознй, пôвъ-урядовй, такъ и опозиційнй. Що-дня новй вѣсти цѣлковито суперечнй попереднымъ, вѣчне повтарине сего „може“, „имовѣрно“, „so verlautet es“ — а нѣчо позитивного. Одно тôльки знають тутешнй дневники сказати про бар. Гавча: „се чоловѣкъ амбітный, но джентлеменъ політичный, що не гадає держатись портфелю міністерского за всяку цѣну, якъ граф Казимиръ [котрому можна було въ очи плювати, а вôнъ все зносивъ „по геройски“] та побôчь своихъ реакційныхъ переконань має все-таки бôльше почутя справедливости, нѣжь его попередникъ“.

Ческа праса напирає на бар. Гавча, щобы сповнивъ „Staatsstreich“ — заскасувавъ конституцію та вернувъ соймамъ право выбирати послôвъ до рады державнои. Ческа то праса, въ сполученю зъ феодалами, не жахаєсь нѣякои интриги, щобы повалити кабінетъ бар. Гавча. Наслѣдникомъ теперѣшного президента міністрôвъ радй бы они бачити кн. Лобковіца, хочь бажаня ихъ не мають поки-що выгляду на будучность.

Де-хто розсудливѣйшій изъ Славянъ не дуже одушевляє ся Чехами та скептично глядить на ихъ славянофільство. А вже-жь се ясна рѣчь, що автономія краєвъ, котру такъ намагають ся выбороти Чехи и Поляки, выдала бы на ласку и неласку Нѣмцямъ, Полякамъ, евентуально и Італіянцямъ всѣ славяньскй меншости. Зъ другого-жь боку вôдокремлене ческого королѣства яко такого було бы полишенемъ усѣхъ Славянъ, заступленыхъ въ радѣ державнôй, безъ выимки такожь на ласку и неласку нѣмецкôй бôльшости. Чехи, сли они справдѣ щирй славянофіли, повинній противно — старатись остати и на дальше въ безпосереднôй звязи зъ другими провінціями славяньскими заступленымъ въ радѣ державнôй, хотяй-бы Нѣмцѣ силомôць накидали имъ право ческои короны. Але хиба наивный вѣривъ бы въ славянофільство ческихъ політикôвъ. Они стремлять безупинно до осягненя свого права державного, а мѣжь тымъ вôдъ часу до часу лишь надувають своихъ братôвъ Славянъ.

И мѣжь тутешною молодежію славяньскою настала хвиля холоднои розваги. Молодй нашй братя Славяне перестають высоко цѣнити платонічне славянофільство Чехôвъ та приходять до того переконаня, що сли де заходить груба рôзница мѣжь теоріями а дѣлами, то именно у братôвъ Чехôвъ. Всѣ они признають н. пр., що голошена любовь Чехôвъ до рускаго народу инакше выглядає на словахъ а цѣлкомъ инакше въ дебатѣ надъ кровавыми галицкими выборами. Тому-то нѣхто зô Славянъ не бере за зле „Сѣчовикамъ“ звѣстнои заявы въ тутешныхъ часописяхъ, а навѣть Чехи не выступають ворожо противъ нашои молодежи. Доказомъ сего численнй сходины „Сѣчовикôвъ“ зъ ческими студентами на многихъ славяньскихъ балахъ. Отже бесѣда тутешныхъ „импровізованыхъ „русскихъ“ о минмôмъ огôрченю полудневыхъ Славянъ є простою блягою, бо противъ руско-украинньскои молодежи выступають теперь лишь одинй москвофіли зъ Поляками. [Гарна сполка!] Сй перфідній люде поважили ся помѣстити въ 30 числѣ „Галичанина“ зъ д. 20 лютого с. р. статью переповнену крайно-пôдлыми инсинуаціями, на якій не здобувъ ся ще жаденъ навѣть польскій дневникъ. [„Русская молодежь въ Вѣнѣ въ своѣмъ письмѣ до „Галичанина“ [ч. 30 зъ 8 (20) лютого] написала: „Всѣ славяне, безъ различія партій и убѣжденій примкнули къ этому движенію — а пассивность русской молодежи считалась бы, какъ и считается по отношенію къ рутенской молодежи,

---

бра панѣ — и жѣнокъ и мужчинъ землякôвъ, а дѣтямъ роздавала овочѣ та колачики. Любовь до людскости то се, що держить свѣтъ увесь...

Я подививъ ся на сю паню. Наши очи зустрѣлись. Я хотѣвъ ей щось запытати — питаня стояло на языцѣ, та языкъ не шевельнувъ ся.

„Якоръ занимають! Усѣ, що не принале жать до судна, на берегъ!“ — кричали по помостѣ матросы.

Моя лодка стояла при схôдцяхъ.

— Ходѣть до моеи лодки! предложивъ я ей свои услуги.

— Спасибô!

* * *

Я рѣшивъ ся

— Вы вчера спѣвали „Петруся“?

Румянець выступивъ ей на лице. Ей стыдно було за „Eldorado“ и ще бôльше стыдно за сей евангельскій вчинокъ на помостѣ „Саратова“.

„Маруся Федоровна, дочка — — зъ Кіевщины.“

А! стара казка! Нещасна любовь.. розгнѣвана родина... утеча зъ дому... треба добувати кусокъ хлѣба и т. д. и т. д. Шевченко змалювавъ намъ свою „Катерину“...

Маруся Федоровна теперь demi-monde въ Портъ-Сандъ.

Въ грудни 1797. *Я. О.*

нѣмѣцкой [? — Ред. Галичанина] славянству, *трусостью* ради полученія льготъ отъ нѣмецкихъ професоровъ при экзаменахъ, вообще ради занескиванія у нѣмцѣвъ..." *Ред. „Дѣла".]*

Звѣстна рѣчь, що першимъ мотивомъ до оголошеня вѣдомои заяви руско-украинъскои молодежи була горяча любовь до свого угнетеного народу. Се щирый кличъ молодечихъ сердець о справедливость та высказъ погорды для гнобителѣвъ. „Сѣчовики" знали напередъ, що имъ за се прийдесь вѣдповѣсти. Вже теперь польскій газеты домагають ся „ukaraniа tych dwóch warchołów", що пѣдписали оголошену заяву, а деякій тутешній Поляки бавлять ся въ тѣй справѣ у ворожбитѣвъ въ вѣдповѣдномъ дусѣ. Мѣжь тымъ тутешній члены москвофільскои „Буковины" допускають ся врады на власномъ народѣ. Забуваючи на пролиту кровь при послѣдныхъ выборахъ стають по сторонѣ гнобителѣвъ народу и агітують въ тѣмъ напрямѣ. Мотивѣвъ поступованя сихъ людей нѣхто бы не вытягавъ на свѣтло дневне, наколи-бъ не пѣдлѣ ихъ инсинуаціи помѣщеній въ „Галичанинѣ". Аранжерами сего „славянофільского" руху в людцѣ, що вѣдъ довшого часу носять ся зъ гадкою з'авати докторатъ славістики — отже запобѣгають ласки професорѣвъ-панславістѣвъ... Вину за вытягненє на свѣтло денне такои недискретнои справы нехай беруть на себе авторы згаданыхъ инсинуацій. Запримѣтити треба, що въ виду згаданои акціи и агітаціи за автономію краѣвъ одинъ видиѣйшій членъ „Буковины" бачивъ ся спонуканымъ выступити зъ того товариства, а „Сѣчовики" по згаданѣй допискѣ въ „Галичанинѣ" порѣшили зовсѣмъ зѣрвати зъ „Буковинцями" и жадному зъ нихъ не подавати руки.

К. Т.

НОВИНКИ.

— **Народне вѣче въ Белзѣ** вѣдбуде ся дня 26 с. м. [въ суботу] въ сали товариства касинового зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) о 9-ѣй годинѣ служба Божа, а на зборѣ: 2) референтъ д-ра Свг. Олесницкого „Про внутрѣшну орґанізацію Русинѣвъ", 3) референтъ д-ра Мих. Короля „Про раду державну и соймъ", 4) референтъ о. Сенника „Про справы повѣтовѣ и громадскѣ", 5) референтъ д-ра Андроника Могильницкого „Про найважнѣйшѣ сучасни потребы економічни".

— **Зъ Львѣвского Бояна.** Вправы хору мѣшаного вѣдбудуть ся завтра [въ пятницю] о годинѣ 8 вечеромъ, а передъ тымъ о годинѣ 7 вправы мужеского хору. Выдѣлъ взывае всѣхъ членѣвъ, щобы зъ огляду на концертъ, якій вѣдбуде ся въ першихъ дняхъ марта, зѣбрались завтра точно и въ комплетѣ, мужчины вже о годинѣ 7 а панѣ о 8 вечеромъ въ читальни „Рускои Бесѣды". — *В. Шухевичъ.*

— **Въ товариствѣ рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря" у Львовѣ** вѣдбудуть ся въ недѣлю 15 (27) с. м. въ комнатахъ товариства [ул. Краковска ч. 17] вечеринцѣ, въ програму котрыхъ увѣйдуть: вѣдчитъ д-ра Е. Савицкого „Про вплывъ воздуха на здоровле чоловѣка", хоръ, деклямаціи, гра на скрипкахъ, на фортепянѣ и пр. По вокальнѣй части наступлять товарискій забавы. Початокъ о годинѣ 7 вечеромъ. — *Комітетъ.*

— **Зъ Бродщины пишуть намъ:** Заговорили наконецъ и польскій газеты про подѣ на бродскѣй гімназіи. Та коли зъ початку не уважали за потрѣбне навѣть текстъ интерпеляціи [внесеный о. Небыловцемъ въ соймѣ] подати до вѣдомости своихъ читателѣвъ, теперь за чали розписуватись о тѣй справѣ. Та цѣкаво знати, зъ якои точки погляду розбирають они тую справу. Чи може входить въ meritum рѣчи и старають ся обективно справу трактувати, та передовсѣмъ сконстатувати, чи поданѣ въ интерпеляціи факты в правдивѣ, чи дѣйстно тѣ пожалуваня годни вѣдношеня панують въ бродскѣй гімназіи, а сли по правдѣ такъ оно е, якъ подано въ интерпеляціи, осудити тую рѣчь, якъ на се заслугуе, станути въ оборонѣ переслѣдуваной молодежи та вплынути на усунене зла. Але до того становиска не годенъ взнести ся дописувателѣ до польскихъ газетъ. Насампередъ старають ся наруги и напасти звернѣй до ученикѣвъ рускои народности покрыти дитинячими выкрутами, що „to były żarty". Дальше нападають на тыхъ, котрѣй станули въ оборонѣ покривдженои молодежи и дали товчокъ до тои интерпеляціи, закидаючи имъ, що они то учинили зъ личной мести... Характеристичне есть поведеня директора гімназіи Лібревского. Горячково слѣдить вѣнъ теперь, зъ-вѣдки выйшовъ починъ до внесеня интерпеляціи; не вагае ся навѣть кидати пѣдозрѣня на Русинѣвъ учителѣвъ при бродскѣй гімназіи. Такъ въ цѣлѣмъ блеску показуе ся шовініямъ! Тѣ, що завинили, не старають ся о направленє лиха, але напружують всѣ силы, абы дѣйти, хто давъ починъ до внесеня интерпеляціи. Нагадуе то способъ мысленя людей непросвѣченыхъ, котрѣ допустившись якогось чину карыгѣдного и потягненій до одвѣчательности — не бачать тои кривды, яку завдали сусѣльности, и не старають ся о направленє зла, а тѣлько пытають ся: хто то мѣгъ вынайти мѣй переступъ? Що якъ що, але такій поглядъ невѣдповѣдный для людей, котрѣ займають видне становище и призначенѣ на тое, абы молодѣжь выховували. — *Не той самъ.*

— **Вп. посолъ о. Дан. Танячкевичъ** пише намъ: Вѣдповѣдно до мого жаданя прислало менѣ ц. к. староство золочѣвске справдѣ рускій друкъ на фасіи податку особисто-доходовог. Се корректно. Лищень некоректно те, що прислало пѣдъ польскою адресою, якъ и некоректно дальше те, що прислало менѣ рѣвночасно знова польскій друки на выказы статистичнѣ. Розумѣе ся, що я ихъ вѣдсѣлавъ назадъ, зъ жаданемъ присланя рускихъ и зъ поновнымъ жаданемъ руском кореспонденціи и рускихъ адресъ. — Танячкевичъ.

— **Двома посагами по 265 зр. 50 кр.** зъ фонду бл. п. о. Михайла Лисикевича, приходника въ Кропивникy новѣмъ перемыскои епархіи, надѣливъ управляючій совѣтъ „Народного Дому" у Львовѣ: Софію Поляньску, круглу сироту по бл. п. о. Петрѣ Поляньскѣмъ, пароху въ Лѣжку долѣшнѣмъ, и Иванну Копистяньску, сироту по бл. п. пароху въ Крапиці о. Иванѣ Копистяньскѣмъ. Кандидатокъ на тѣ посаги було шѣснацять...

— **Д-ръ Андрѣй Чайковскій,** адвокатъ зъ Бережанъ, оповѣщуе: Подаю до вѣдомости Р. Т. Товаришѣвъ, що блянкеты на руски свѣдоцтва убожества, уложенѣ пѣсля міністер. розпорядженя зъ дня 23 мая 1897 ч. 130 В. з. д. вразъ изъ протоколомъ можна дѣстати у п. Льва Вербицкого въ Тернополи по 5 зр. за 1000 штукъ на пѣваркушахъ на гарнѣмъ паперы. — Свѣдоцтва печатанѣ правописію етимольогічною. — *Д-ръ Андрѣй Чайковскій.*

— **Зъ Городка** [коло Львова] пишуть намъ: Нашъ повѣтъ де-що розруханъ ся, разъ черезъ повѣтове вѣче, а вѣдтакъ черезъ нашъ народный театръ, котрого тутъ не бачено вѣдъ поверхъ тридцяти лѣтъ. Труна театральна прибула до насъ на самый щедрый вечеръ и дала себе пѣзнати на спѣльнѣй вечери въ нашѣй читальни мѣщаньскѣй, а въ торжествѣ Горданьскѣмъ взяла чинну участь, вѣдспѣвавши цѣлу службу Божу и весь обрядъ водосвятный. Тымъ дѣломъ приєднали собѣ нашѣ артисты-соколы повну симпатію всего населенія, бо-жь кождому стало ясно, що они поверхъ службы Мельпоменѣ и Терпсихорѣ ставлять службу Єдиному въ Тройци Господеви, котрому въ честь и славу посвятили першѣ грѣмкѣ звуки своихъ молодечихъ, патріотичныхъ грудей, давши намъ при тѣмъ пѣзнати ненаглядну прелесть нашого церковного спѣву, выконаного зъ правдиво артистичною старанностію и рутиною. Передъ тымъ пѣднесивъ де-хто сумнѣвъ, чи артисты нашои сцены зможуть належно выконати композиціи церковнѣ, маючи за свою спеціяльнѣсть спѣвы театральнѣ, — но коли понѣсъ ся ихъ гармонійный спѣвъ выконаный добрыми, звѣнкими голосами, розвѣялось всяке скептичне недовѣре та высказувано загальне признанє за такъ любу несподѣванку.

Мабуть сему першому выступови въ церквѣ, принятому загальнымъ вдоволенемъ, завдячуе наша труна театральна свое поводженя, такъ пѣдъ взглядомъ артистичнымъ якъ и матеріяльнымъ. Не гадаю тутъ вдаватись въ подрѣбну оцѣнку всѣхъ представленыхъ умотворѣвъ сценічныхъ, а скажу лищь коротко, що у всѣхъ выставахъ була слѣдна щира праця, старанне приготовленє и артистичне выкѣнченє. Тутъ наглядно оказуесь умѣлость проводу и енергія въ покоханю льокальныхъ и технічныхъ трудностій, якѣ при непостѣйности осѣдку нашого театру лабонь и годѣ було бы цѣлкомъ оминути.

Въ нашѣй читальни счиняесь неразъ цѣкава дебата на тематъ хосенности рускаго театру. Одни кажуть, що нашому бѣдному народови не конче потрѣбна така дорога, паньска забавка, якъ театръ, а тыхъ 8.000 зр. субвенціи краєвои, котру одержуе Бесѣда на удержанє сцены рускои, можна бы на щось лѣпшого ужити. Другѣ вѣдповѣдають на тое, що кождый культурный народъ по-при инпихъ институціяхъ просвѣтныхъ мусить мати и свѣй пятомый театръ народный, котрый робить величезну прислугу свому народови, плекаючи его рѣдну мову, выробляючи смакъ по езіи и красы, розповсюднюючи музыку и пѣсню народну та будячи въ народѣ почутє и свѣдомость національну, а вкінци будячи въ нѣмъ признанный патріотизмъ рускій. Ба, и моральность пѣдносить ся такими драматичными штуками, якъ примѣромъ „Нещастне кохання", „Галька", и инши. Тутъ бы привести наши Каськи, Мариська та Феськи, щобъ они побачили довѣчно, якъ сумно кѣнчить ся ихъ доля дѣвѣча, коли они не вмѣють хоронити своєи чести дѣвочои, лищь въ пристрастѣвъ оголомшеню, забуваючи на страхъ Божій та сорому людскій, кидають ся безтямно въ обѣймы такихъ Семенѣвъ або Яныпѣвъ, щобъ вѣдтакъ скѣнчити самоубійствомъ або Сибѣромъ [у насъ криміналомъ.]

Та й ще одно. Що значить така мізерненька запомога, побирана нашимъ рускимъ театромъ, супротивъ тѣлькихъ сумъ, якій побираютъ театры у инпихъ народѣвъ культурныхъ, або хочь-бы у нашихъ найближшихъ сусѣдѣвъ, Полякѣвъ? Соймъ нашъ дае рѣкъ рѣчно польскому театрови у Львовѣ до 30.000, въ Краковѣ поверхъ 20.000 зр., а мабуть и станиславовскій дѣстае щось, отже разомъ поверхъ 50.000 зр. беруть польскій театры, а нашъ рускій театръ мусить вдоволитись такъ маленькою квотою, хочь грѣшь рускій зарѣвно плыве до скарбу краєвого, якъ и польскій. — *Адріяна.*

— **Зъ Сасова пишуть намъ:** На запрошенє мѣсцевого комітету дружина руско-народного театру прибула дня 21 лютого до Сасова и въ сали заведеня купелевого дала концертъ зъ богатою и добрною програмою. Всѣ точки програмы выпали пѣдъ кождымъ взглядомъ удачно и артистично. Всѣ гостѣ, мѣсцевѣй и замѣсцевѣй, вынесли то переконанє, що руско-народный театръ — то институція, котрою мы Русины можемо повеличатись. Сей концертъ показавъ намъ, що маючи такій спѣвучій силы, якъ панѣ Лопатиньска, пп. Рубчакъ и Григорович, дружина рускаго театру понесе рѣдну пѣсню далеко и широко по цѣлѣй краинѣ и покаже, що „руска пѣсня благовѣетна, гармонійна, мила..." а такій управитель, якимъ есть п. Лопатиньскій, дае повну запоруку, що сеся одинока наша институція для розвою драматичнои літературы вспѣе двигнутись на таку высоту, на якѣй рускій нарѣдъ бажавъ бы ей мати. Найбѣльше чадувала насъ своимъ хорошимъ спѣвомъ панѣ Лопатиньска. Дуетъ зъ „Ямарѣвъ" [Obersteiger] вѣдспѣваный панею Лопатиньскою и п. Григоровичемъ, выкликавъ загальне признанє и одушевленє, а арія Віолеты зъ I акту „Травіяты" дала намъ нагоду почути въ цѣлѣй величи прегарный ей голосъ. П. Лопатиньскій зъ вродженымъ ему декляматорскимъ талановъ выголосивъ прегарно поему „Довбушъ" а монольогъ п. Полѣщука побудивъ всѣхъ до такого реготу що ажь саля гудѣла; решта точокъ програмы то продукціи хорѣвъ, будь мужеского будь мѣшаного, выпали зовсѣмъ удачно, а вечеринцѣ закѣнчили величавый сей концертъ. По концертѣ засѣли всѣ члены мѣсцевого комітету зъ дружиною театру до спѣльнои вечерѣ и тутъ бесѣдуючи про се и те забавились до пѣзнои ночи. Чистого доходу принѣсъ концертъ 73 зр. [якъ на Сасѣвъ вповнѣ задоволяючо]. При нагодѣ сего концерту посолъ Вайзеръ зробивъ оркестрѣ театральнѣй дарунокъ — кільканацять музичныхъ инструментѣвъ, за що управитель п. Лопатиньскій злożивъ ему подяку. Настала хвиля розлуки. Ударивъ давѣнъ, пора розстати ся! Попращавшись сердечно дружина рускаго театру покинула Сасѣвъ, полищаючи о собѣ на довго добру память и славу.

— **Два засуды на смерть сими днями.** Одинъ засудъ выдавъ львѣвскій трибуналъ на Гаврила Мѣдяна, 34-лѣтного селянина зъ Лещатова въ сокальскѣмъ повѣтѣ за убійство жены, щобы оженити ся зъ Варваркою Линарчуковою, 41-лѣтною вдовою. Въ 1884 р. Мѣдянъ оженивъ ся въ 21 р. житя зъ женщиною о 11 лѣтъ старшою а до того калѣкою, безрукою. Житє ихъ не було щасливе, але Гаврило якійсь часъ укрывавъ се передъ людьми. Коли-жь Варварка Линарчукова овдовѣла, Гаврило явно удержувавъ зъ нею зносины любовнѣ; але того було ему за мало и рѣшивъ ся позбутись чимъ скорше жѣнки. Отже купивши дня 9 падолиста 1897 р. горѣнки, напоивъ жѣнку и пѣйшовъ зъ нею до лѣса за патиками. За пѣвъ годины вернувъ самъ домѣвъ, а коли его допытували ся за жѣнку, казавъ, що она пѣйшла до своякѣвъ на сусѣдне село. Того самого дня парубки въ лѣсѣ знайшли Доську Мѣданову повѣшену на батозѣ. Пѣдчасъ розправы въ судѣ Гаврило признавъ ся до убійства, але выправдувавъ ся тымъ, що нѣбы жѣнка сама намовляла его, щобы любивъ ся зъ Варваркою Линарчуковою а ѣй вѣдобравъ житя. Гаврила засуджено на смерть, а спѣвобжалованну Варварку Линарчукову увольнено на пѣдставѣ вердикту судѣвъ присяглыхъ. — Другій засудъ смерти выдано въ Тернополи на Михайла Короля, 26-лѣтного селянина зъ Ягольницѣ, за убійство свого сусѣда Романа Бѣлоуса. Король задушивъ спячого въ стодолѣ Романа Бѣлоуса за-для рабунку, сподѣваючись, що Бѣлоусъ мае грошѣ за проданый днемъ передъ тымъ ячмѣнь за 4 зр. Скрытоубійникъ знайшовъ у своєи жертвы лищь ½ зр. и то забравъ. Судьѣ присяглѣ одноголосно затвердили вину сего звѣра въ людскѣй подобѣ.

— **Страшна пригода.** Настя Канасова зъ Лозовы въ повѣтѣ терѣнопольскѣмъ, вдова терпляча на епілепсію, замордувала дня 12 с. м. въ страшный способъ свою 14-мѣсячну дочку Іосифу. Розпорола дитинѣ живѣтъ и повырывала всѣ внутрѣшности, такъ, що цѣлый дѣлъ живота выпорожнила, вытѣкаючу кровь зѣбрала до посудины и выпила, а опѣсля пѣйшла до сусѣда и сказала: „Я вже свою Юзефку вбила, щобы довше не мучила ся". Старша дитина 8-лѣтна хотѣла кликати о помѣчь, але мусѣла сховати ся передъ матѣрію пѣдъ лѣжко. Страшный злочинъ той сповнила Канасова нмовѣрно въ приступѣ божевольства, хочь теперь здае ся здоровою. Єи арештовано и веде ся слѣдство.

— **Огнѣ.** Урядова газета подае мѣжь инпими пожары въ отсихъ мѣсцевостяхъ всходнои Галичины: У Вишнѣвчику, пѣдгаецкого повѣта, выбухъ огонь дня 12 сѣчня с. р. у господаря Ник. Дурделы; шкода выносить 1437 зр. обезпечена на 1200 зр.; причиною пожару було имовѣрно пѣдпаленє. — Въ ночи зъ 17 на 18 сѣчня згорѣвъ въ Яблоновѣ, коломыйского повѣта, деревляный млынъ Ем. Пшигродского, вартости 13.000 зр., обезпеченый на 9.000 зр.; пѣсля дотеперѣшныхъ розслѣдовъ огонь выбухъ въ наслѣдокъ пѣдпалу. — Въ Богаткѣвцяхъ, пѣдгаецкого повѣта, згорѣвъ дня 21 сѣчня на дворскѣмъ обшарѣ у гр. Вяч. Баворовского господарскій будынокъ обезпеченый на 1.500 зр.; причина огню невѣстна. — Въ Спасѣ, долиньского повѣта, выбухъ дня 25 сѣчня огонь въ загородѣ Васыля Глобилы и знищивъ цѣлковито два домы, три стайнѣ и двѣ коморы; обезпечена шкода выносить около 600 зр. — Неосторожность була причиною поважнои катастрофы въ Дмитрю, львѣвского повѣта, де дня 25 сѣчня выбухъ огонь въ домѣ Юрка Маголы та знищивъ девять селянскихъ загородъ зъ усѣми будынками; шкода выносить 3774 зр. обезпечена ледви на 1795 зр.; чотири погорѣльцѣ не були зовсѣмъ обезпеченѣ.

— **Чудотворный рабінъ.** До Коломыѣ прибхавъ „чудотворный" рабінъ зъ Копычинець и замешкавъ на т. зв. „Бразовецъ". На сю вѣсть збѣгли ся цѣлѣ товпы жидовы оглядати чудотворного чоловѣка. Коли дверми не можна було дотиснути ся, выбивали вѣкна и сею дорогою дѣбивали ся до середины. Зъ обавы передъ нещастемъ поліція стереже мешканя рабіна. На доказъ его всемогучости розпустила жидовска черныть таку байку: Въ селѣ Мышинѣ залюбила ся хороша жидовочка, дочка тамошного коршмаря, въ однѣмъ паробку. Щобы могти пѣбратись, удала ся залюблена пара до Коломыѣ и тутъ мала жидовочка выхрестити ся. На нещастє дѣзналисъ о тѣмъ жиды и въ самѣмъ рынку напали на недосвѣлу неофітку, такъ що она ледви змогла схоронити ся до комуны. При помочи жандармерія вѣдослано вѣдтакъ жидовочку до родичѣвъ. Згрыженый такимъ нещастемъ старый коршмарь удавъ ся до рабіна о пораду. Рабінъ подививъ ся на него, покивавъ головою и сказавъ: „Знаю, зъ чимъ до мене приходишь. Маешь великій встыдъ въ родинѣ. Але Єгова милосердный. Вертай спокѣйно до дому. Коли старый отець вернувъ до Мышина, заставъ молоду и здорову дочку неживою.

— **Дрѣбни вѣсти.** Львѣвскій магістратъ призначивъ 500 зр. на выдатки ювілею въ честь папы. — Въ Лопушанцѣ померъ въ половинѣ лютого Игнатій Задуровичъ, почтарь и членъ рады повѣтовои въ Старѣмъ-мѣстѣ. — Фальшивѣ 10-гульденовѣ банкноты появили ся въ Тернополи; недавно вѣдобрано таку фальшиву десятку у одного купецкого хлопця, що хотѣвъ змѣняти ей въ австро-угорскѣмъ банку. — Ажь по 20 лѣтахъ удало ся судьѣ Шеферови въ Бучачи выкрыти въ тѣмъ мѣстѣ слѣды ажь десятьохъ убійствъ, котрѣ сповнѣнѣ були загадочно и скрыто; кѣлькохъ убійцѣвъ, що остають ще при житю, арештовано и вѣддано судови въ Станиславовѣ, де несабавки вѣдбуде ся розправа передъ судьями присяглыми. — У Львовѣ увязнено недавно Ицка Фарштайна, нафтярского фактора зъ Дрогобича, за обманьство, яке сповнивъ на шкоду родины Лібержанѣвъ въ сумѣ 70.000 зр. черезъ сфальшованє векслѣвъ. — Въ Тенетникахъ, повѣту рогатиньского, тамошный селянинъ при роботѣ коло керату приблизивъ ся до него такъ неосторожно, що кератъ, пѣрвавши его, поломивъ ему обѣ ноги.

Надѣслане.

Foulard-Seide 65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend.** 7 [2]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеґрамы „Дѣла".

Вѣдень 24 лютого. N. fr. Presse доносить, що парляментарна комісія правицѣ збере ся у Вѣдни ажь передъ самымъ отвореньемъ рады державнои, отже около 15 марта.

N. Wien. Tagblatt довѣдуе ся зъ Будапешту, що рада державна заразъ, скоро збере ся, выбере делеґацію; спѣльнѣ делеґаціи зберуть ся въ Будапештѣ въ половинѣ цвѣтня. Цѣсарь пѣдчасъ сесіи спѣльныхъ делеґацій буде въ Будапештѣ, де мае обходити 50-лѣтный ювілей угорскои конституціи зъ р. 1848. Въ рѣчницю санкціонованя тои конституціи, припадаючу сего року въ свѣтлый понедѣлокъ, вѣдбуде ся урочисте засѣданє сойму, а потому цѣсарь буде принимати депутаціи зъ усѣхъ комітатѣвъ.

Прага 24 лютого. Буджетова комісія приняла буджетове справоздане и для покрытя недобору постановила затягнути 4 міліоны зр. позички.

Politik жадае, щобы краєвый маршалокъ упевнивъ словомъ чести, що правительство не перешкодить ухваленю адресы. На выпадокъ, коли бы правительство не допустило до ухваленя адресы, грозить той дневникъ, що молодо-чески послы разомъ зъ чеською шляхтою поглядають собѣ сатисфакціи въ радѣ державнѣй.

Лінцъ 24 лютого. Внесенє меншости, щобы заразъ приступити до нарадъ надъ безпроволочнымъ заведенемъ безпосередныхъ выборѣвъ зъ сѣльскихъ округѣвъ, вѣдкинено, а принято внесенє бѣльшости противъ выборчои реформы. Внесенє меншости придѣлено краєвому выдѣлови, щобы на слѣдуючу сесію выготовивъ о нѣмъ справоздане. Дальше принято резолюцію п. Ебенгоха зъ зазывомъ до правительства о розширенє компетенціи сойму, при чѣмъ п. Ебенгохъ заявивъ, що те розширенє мало бы дотыкати тѣлько справъ економічныхъ.

Парижъ 24 лютого. Процесъ Золѣ скѣнчивъ ся вчера засудомъ Золѣ на рѣкъ вязницѣ и 3.000 фр. грошевои кары, а редактора Аигог ы на 4 мѣсяцѣ вязницѣ и тежь 3.000 фр. кары.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

Но цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя зъ провінцій вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Копернициій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣбленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 113—?

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ
артистъ-малярь

звѣстный вѣдъ кільканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престоды, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы вѣсля власныхъ плянѣвъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, планценицъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побѣльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. конзерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Подписаный просить Вел. Духовеньство завотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

По значно низшой цѣнѣ якъ деинде!
поручае ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за скломъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образѣвъ всѣдякои величины.
СВѢЧКИ блящаній зъ пружинами ликировани по 2, 3, 4 и 5 зр.
ДЗВОНКИ гармонійни по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженой цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудни въ великомъ выборѣ вѣдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІ ОБРАЗЫ въ рѣзной величинѣ вѣдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБОРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дароносицѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональни, Лампы [Полікандры], Лямпы передъ иконы и иконостасы, Лѣхтарѣ рѣзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фігуры святѣ, Подставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ якіе въ

Торговли и рукодѣльнѣ
Свг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 46—?

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складовъ

ЧАЙ
правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаемо франко; при вѣдборѣ 6 фунтовъ додаемо 5% въ товарѣ.

19 Зъ повазаненъмъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Рѣкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ"

перше и одиноке руске товариство асекураційне, припоручене Вел. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашнє, скотъ, господарскій знаряды, збѣже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

„Днѣстеръ" вступивъ въ 6-ый рѣкъ своеи дѣяльности зъ збольшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ ре ервовый	73.874·47 зр.		
Резерва премій	52.269·40 „	}	176.143·87 зр.
Фондъ основный	50.000·— „		

Выдачей шкоды до конця 1897 року 430 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра" дуже умѣркованій, условія обезпечень корыстній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краєвый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ" въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбольшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційні* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцент ваня вѣдъ членовъ и третихъ особъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може только членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ". Информація удѣляе Дирекція листовно. 34 4—25

Зголошеня о удѣленю агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Днѣстра", приймають ся.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (домъ „Просвѣты".)

Информація и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Пожички для членовъ Тов. взаим. кредиту „Днѣстеръ" на 5½% и 1% додатку на кошты зам.

ОЦИНЬ сталевій въ видѣ буквы Н Нр. 1, зр. 4·50. Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ
поручае ПЕТРО ХЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Андрей Камѣньскій
академикъ, шукае лекцій на село. Адреса: А. К., Львовъ, ул. Вірменьска, ч. 3 Ш. поверхъ. 67 2—3

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ
ВѢДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручае мясо:
ЯЛОВЕ, ВЕПРОВЕ, БАРАНИНУ, ТЕЛЯТИНУ, ШИНКУ СМАЛЕЦЬ, СОЛОНИНУ И СѢКАНЕ МЯСО.
ЮСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львовъ Ринокъ ч. 3.
41 8—24

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство „ПРОСВѢТА" по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничѣмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рѣжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗОВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ҐАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
грейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНҐЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету
принимае ся всякій роботы вподячій въ кругъ переплетництва
Всякій замовленя вѣдворотною почтою 62 3—30

Пѣвець церковный
женатый, маючій 25 лѣтъ, зъ якъ найвѣдповѣднѣйшимъ голосомъ, зъ похвальными свѣдоцтвами, знаючій точно уставъ и сповъ хоральный, бувшій въ знатныхъ мѣсцевостяхъ, пошукуе вѣдповѣдного посады. — Ближшій вѣсти о нѣмъ дасть: Теодоръ Яницевскій въ Зборовѣ, почта въ мѣсци. 71 1—2

Найлучшій насѣня
можна дѣстати у
Якова Коффлера
въ великомъ складѣ насѣня въ Заледницкахъ.
Замовленя зъ провінцій солеґ джують ся найдешевше и franco.
72 1—1

ПАМЫ И ШТАБЫ
до образовъ
фотоґрафій и штиховъ
всякои величины
въ великомъ выборѣ
поручае
Переплетниче заведене
Мих. Спожарского и Сына
Львовъ, ул. Руска ч. 1.
84 3—4

Пампушки по 4 кр. званій зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до пампушковъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовлена на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 8—16

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життепысью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта".
Цѣна кождои части 25 кр
Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Клиентій Федунь
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
СВОЄ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ І ҐАЛЯНТЕРІЙНЕ ЗАВЕДЕНЕ
у Львовѣ, ул. Академична ч. 3. 366
Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитвенниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Манъ, Дипльомовъ и т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Письма зъ поднюю.
Симеонъ Вейссъ
ХЕМІЧНА ФАБРИКА
ДЛЯ ОЧИСТКИ СУКНА
Львовъ, ул Копернїка ч. 12.

Зъ-давна читавъ я въ анонсахъ о очистцѣ сукна. Я вдолавъ сѣтде одѣне замаране на пробу. Дѣставши его назадъ, замѣтивъ я изъ здивованемъ, що вдолавый ґарнітуръ вѣдчищеный, зовсѣмъ якъ-бы новый. Въ виду того заявляю повне признане для вашои фабрики очистки сукна безъ перерви,

Зъ повазаненъмъ
Л. Яворскій, управитель добръ.

БЛАГОРОДНЫЙ ПАНЕ!
Изъ хемічнои очистки вашого заведеня я вповнѣ вдоволеный. Вдячщеи рѣчи я показавъ моимъ знакомымъ и всѣ удивувались, що зъ такъ замаранымъ убранъ можна зробити цѣлкомъ якъ-бы новій и многій сейчасъ зажадали Вашои адресы. Посылаю Вамъ ще одно одѣне до хемічнои очистки и обновленя.

Зъ глубокимъ повазаненъмъ
Іосифъ Манастирскій.
57 2—3

ТУТКИ цицаретова 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

БАРХАНЫ
въ найновѣйшихъ взорахъ.
ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНІ
въ найбольшомъ выборѣ, метръ вѣдъ 25 кр. почавши
поручае Магазинъ 1
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

АДОЛЬФЪ КАМЕЛЬ
Львовъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.
Продае дешевше нѣжь всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовѣ и штайнґутовѣ, огнетревалу папу дахову, асфальтовѣ плыты изоляційни, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій матеріялы будовляній** — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство роботъ бетонновыхъ и крытя даховъ дахувкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 22—?

За певну и добру льокацію
поручаемо
4½% листы ипотечнѣ
4% листы ипотечнѣ короновѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% обліґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% обліґаціи пропінаційнѣ
и всякѣ ренты державнѣ

Тѣ паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управн. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ. 374 [3]

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповаженою
Маркою охоронною „Медвѣдь"
переданою
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождѣй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѣддано, шафка мѣстячи въ собѣ 80 ґатунковъ найбольше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣня **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23**, належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки є замкненій, заосмотреній згаданою маркою охоронною „Медвѣдь" въ року 1898 и назвищемъ **Маутнера**. Приймаю зголошеня на комісовѣ склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 3—24

Наслѣдуване застережене.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Іоанъ Бачей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, подъ зарядомъ Іоакима Гренякъ.

Ч. 34. Львовъ, Пятница 13 (25) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Каролн Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайній принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ся мѣсяцо а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отиинка.

Для поясненя справы внесеня п. Вахнянина о управильненє языковыхъ вѣдносинъ въ урядахъ державныхъ.

Полагодженє справы языковои пѣсля внесеня п. Вахнянина въ соймѣ выкликало въ журналістицѣ краевѣй а навѣть закраевѣй формальный заколотъ. Нѣхто не може понятн, якъ мѣгъ п. Вахнянинъ и товаришѣ, внѣсши разъ проектъ закона на заведенє урядового рускаго языка у всходнѣй части Галичины, двоволити ся такою ничтожною резолюцією комісіи адміністраційнои: „Wzywa się c. k. Rząd, żeby i nadal przestrzegał istniejących przepisów co do praw języka polskiego i ruskiego...“, коли тѣ „istniejące przepisy“ якъ разъ нетують языкъ урядовый рускій въ Галичинѣ, — а дальше, черезъ що властиво бунтувало ся противъ такои ничтожнои резолюції „коло“, грозило переходомъ надъ нею до порядку дневного, п. Скалковскій хотѣвъ ажь мандатъ складати, а маршалокъ краевый ажь на три годины перервавъ засѣданє сойму. Що-жь властиво на рѣчи?

Вѣдповѣдь на се може найавтентичнѣйше подати розправа комісіи адміністраційнои, котрои рубець позволимо собѣ тутъ по-трохи вѣдхилити.

Внесенє п. Вахнянина домагало ся въ §. 1 признанія у всходнѣй части Галичины рѣвноправности и рѣвновартности рускаго языка у внѣшнѣмъ дѣловодствѣ всѣхъ державныхъ властій. Пѣсля того проекту, всѣ оголошенія тыхъ властій мали бы, де лише живуть народы рускій и польскій разомъ, вѣдбувати ся въ обохъ краевыхъ языкахъ; нѣхто не може дѣстати посады урядника, хто не вмѣе рускои мовы и письма; всѣ протоколы и рѣшенія властій мали бы для Русинѣвъ выходити въ ихъ материнѣй рускѣй мовѣ.

Проф. Тадей Пілятъ, котрого польска бѣльшѣсть соймова выбирае все референтомъ, коли для шляхотско-польскихъ затѣй треба ушити науковый фракъ, пѣднявъ ся и сего референту, а уложивъ его такъ проворно, мовь то Русинамъ зовсѣмъ не розходило ся о рускій урядовый языкъ въ Галичинѣ, перейшовъ надъ тою справою легонькою фразою [„komisya nie uważała za wskazane wchodzić w bliższy rozbiór ustępów wniosków, dotykających wewnętrznego języka urzędowego...“] до порядку дневного и на пѣдставѣ „ścisłego badania“ прийшовъ до заключеня, що пѣдъ взглядомъ питаня, якимъ языкомъ мають послугувати ся власти до сторѣнъ, — „zgodnie z życzeniami, wypowiedzianemi w tej mierze we wniosku pos. Wachnianina, obydwa języki postawione są zupełnie narówni i każdy ma prawo wyboru tego języka krajowego, którym chce znosić się z władzą, lub w którym chce, żeby władza z nim się znosiła“.

Засѣдаючій въ комісіи адміністраційнѣй п. Окуневскій назвавъ рефератъ п. Пілята простымъ фальшованѣмъ справы; зазначивъ зъ всею рѣшучостію, що Русины зовсѣмъ не допрошують ся у сойму ласки, щобы имъ вѣльно було на рѣднѣй ихъ земли говорити до урядника державного по руски, але домагають ся и нѣколи не перестануть домагати ся законного примусу для урядниковъ на Руси, щобъ они письмомъ чи устно звертали ся до сторѣнъ рускихъ по руски, всѣ акты списували такожь по руски и радили по руски.

Въ ядернѣй промовѣ, котрѣй предложило ся множество польскихъ послѣвъ не належачихъ до комісіи, выказавъ п. Окуневскій зъ горячимъ передовѣченѣмъ, що етичнымъ и економічнымъ постулятомъ всего рускаго народу есть, щобы урядники державній и краевій не ігнорували въ своѣмъ урядованю рускаго языка на Руси, яко якогось инпорядного гельотѣвъ, але щобы, респектуючи его народнѣ зъ польскимъ, не разили національныхъ чувствъ Русинѣвъ а тымъ самымъ не виновали ненависти до другои мовы, котра рѣдну мову Русинѣвъ зъ уряду выпирае; вкѣнци щобы заводячи руску мову въ урядахъ державныхъ, допустили тымъ самымъ въ рѣвнѣй мѣрѣ дѣтей рускаго народу и рускои мовы, якъ ее дѣе ся зъ польскими.

Дальше п. Окуневскій выказавъ, що дотеперѣшній розпорядженя языковѣй храмають головно вже тымъ, що не мѣстять въ собѣ границѣ, де розпочинае ся а де кѣнчить ся внутрѣшный языкъ урядовый. Такъ п. пр. ще до 1891 р. не було для судѣвъ галицкихъ всходнои Галичины рѣчію ясною, чи вписы до книгъ грунтовыхъ уважати належить до справъ внутрѣшнои служѣы и въ наслѣдокъ сего доконувати ихъ все въ польскѣмъ языцѣ, хочь-бы въ перекладѣ, чи, противно, в се справа внѣшна, до сторѣнъ належача.

Пѣсля розпорядженя міністерства судовництва въ 12 серпня 1869 належить вправдѣ въ справахъ карныхъ переслухувати кождого въ мовѣ материнѣй и въ тѣй мовѣ выдавати выроки, але протоколъ списуваный при розправѣ, о скѣлько розходить ся о дословне зѣзнанє, належить чомусь списувати въ польскѣй мовѣ...

А що-жь доперва говорити о выконуваню тыхъ для Русинѣвъ яко-тако користныхъ розпоряджень? Чи видѣвъ хто н. пр. актъ обжалованя прокураторіи державнои выготовленый въ рускѣй мовѣ, сли не розходить ся о якого рускаго дѣятеля політичнаго, котрый зъ рѣшучостію обстае за рускою мовою? Чи чувъ хто послѣдній выводы прокуратора въ рускѣй мовѣ, сли не розходить ся о якусь голосну руску справу?

Всѣ староства у всходнѣй Галичинѣ повинній до урядовъ парохіяльныхъ и громадскихъ писати по руски, а чи много такихъ письмъ выходить въ материнѣй рускѣй мовѣ? Рѣдкій се выпмокъ, и то лишь тогдѣ, коли розходить ся о то, щобы Русинъ давъ грошѣ.

Того дня референтъ п. Пілять не вѣдповѣвъ нѣчого п. Окуневскому, лишь п. Чайковскій заявивъ, що п. Окуневскій не повиненъ забувати, що въ тѣмъ выпадку розходить ся о змѣну стану посѣданя... „Отже добре — заявивъ п Окуневскій — вамъ ходить о теперѣшне право посѣданя, але не засыпуйте нѣскомъ очій, будто-бы теперѣшній розпорядженя языковѣй рѣвномѣрно трактували языкъ польскій якъ и рускій.“ На тѣмъ засѣданє перервано до дня слѣдуючого. Слѣдуючого дня вѣдчитавъ п. Пілять наново свѣй рефератъ, въ котрѣмъ мѣжь иншимъ находить ся уступъ: „W stosunkach urzędowych jedyną trudność stanowi odmienny alfabet ruski, który wymaga osobnej wprawy w czytaniu i pisaniu u tych nawet, którzy w mowie władają zupełnie dobrze językiem ruskim“, врештою все по давному.

До сего уступу о альфабетѣ рускѣмъ зголосивъ свою поправку п. гр. Клеменсъ Дѣдушицкій того менше-бѣльше змѣсту: „щобы соймъ высказавъ свое бажане, абы Русины змѣнили свою азбуку на альфабетъ латиньскій“, и пѣшла дискусія на той тематъ въ комісіи. Вкѣнци зголосивъ ся до голосу и п. Окуневскій: „Уважаю — каже — внесенє п. гр. Дѣдушицкого за повсѣмъ льогічный и консеквентный высновокъ справозданя п. Пілята и годжу ся въ нимъ“.

Въ комісіи здивованє, гр. Шептицкій протестуе, а п. Яблоньскій не розумѣе: чи п. Окуневскій на серіо трактуе комісію адміністраційну и по що властиво польскій послы вѣдъ двохъ недѣль морочать собѣ головы рускою справою языковою, коли зъ рускои стороны зъ кпинами о цѣлѣй справѣ говорить ся. Тутъ забравъ зновъ слово п. Окуневскій и высказавъ гѣрку иронію рускаго народу надъ такимъ залагодженемъ справы, де соймъ, узурпуючій собѣ право полагодженя народныхъ вѣдносинъ, мѣсто признати Русинамъ безъусловно належне право, каже вѣдречи ся имъ ихъ письма, вдирае ся безправно и некомпетентно въ рѣчи культуры народнои, не розумѣе, що ту розходить ся о рѣчи такъ глубокій якъ вѣдреченє ся вѣдъ тысячлѣтныхъ жерелъ своеи культуры, утворене зъ одного рускаго народу двохъ народѣвъ терзаючихъ себе межиусобицями, якъ то чинять сегодня роздѣленій обрядомъ и буквами Сербы и Хорваты. „Або мы всѣ наразъ, або нѣхто зъ насъ не змѣняе своеи вѣры“, сказавъ разъ князь Константинъ Острожскій... И мы не позволимъ дѣлити насъ вѣдъ корѣня нашого народу на Украинѣ!

По сѣй промовѣ гр. п. Дѣдушицкій цофнувъ свое внесенє, а другій послы заявили, що они на серіо такъ не думали.

Теперь доперва пѣрвали ся серця декотрыхъ польскихъ послѣвъ, а мѣжь иншими сказавъ п. Онишкевичъ сущу правду, о яку розходить ся: „Не забувайте, послы рускій, що хоть вѣденьске міністерство попризнавало Русинамъ деякій права языковій, то *соймъ галицкій нѣколи ихъ не узнававъ*. Въ тѣмъ вѣзваню сойму галицкого, щобы выконувавъ розпорядженя міністеріяльній въ користь рускаго народу, лежить наше соймове признанє тыхъ розпоряджень, отже тото насъ бурить, тото намъ обмежуе нашъ станъ посѣданя, тото въ насъ кипѣло черезъ двѣ недѣлѣ нашихъ нарадъ.“

Такъ уродило ся внесенє п. Пілята и появило ся на послѣдномъ засѣданю сесіи.

Въ сали закипѣло. Маршалокъ почавъ

Село Жовтанцѣ въ округѣ Жовквскѣмъ.

Написавъ *Василь Чернецкій*

Розлоге село Жовтанцѣ — не знати въ-вѣдки взялась его назва — вѣддалене 25 кільометрѣвъ вѣдъ Львова а 20 кільометрѣвъ вѣдъ Жовквы, числить пѣсля послѣднои конскрипціи 2.878 душъ Русинѣвъ, 414 латинникѣвъ, 241 жидѣвъ и 28 лютеранѣвъ. Згадане село, побудоване на рѣвнинѣ посередъ плодороднои землѣ, занимае вѣдъ полудня на пѣвнѣчь 13075.812, а вѣдъ всходу на захѣдъ 4550.552 метрѣвъ и есть заселене хлѣборобами. Село окружають зъ двохъ бокѣвъ горбы, на котрыхъ росли въ старину густій высокій лѣсы, но розмѣрно до простору людности, потребуючои выживленя, лѣсы уступали пѣдъ сокирами, щобы поббльшити орній поли, на котрыхъ колышуть теперь вѣтры золоте колоса пшениць. Невеличка рѣка зъ грузкимъ русломъ — звана мѣсцевыми людьми „Ровомъ“, записана въ катастральныхъ мапахъ пѣдъ назвами „Дерінѣка“, „Камѣнка“ а навѣть „Жовтанка“, — выплываюча зъ жерелъ изъ сусѣдныхъ сѣножатій Звертова и Артасова а доплываюча до Буга, перерѣзуе село вѣдъ заходу на всходъ въ трехъ повздовжныхъ рядахъ. По обохъ бокахъ тои рѣки стоять побудованій гарній, побѣлений, соломою крытій домы зъ господарскими будынками посередъ оплетеныхъ огородѣвъ, де не бракъ овочевыхъ та дикихъ деревъ, тому село представляе ся лѣтомъ мовь укрыте въ гаю. Тота рѣка впадае за селомъ до невеликого ставу, при котрѣмъ стоить побудованый водный млынъ. Сей ставъ, засилюваный ще водою зъ такъ званого „Коцурового жерела“, бувъ у старину довшій и ширшій, вѣнъ розпростиравъ ся ажь по-за церковь, якъ свѣдчать записки давныхъ гратмотъ, описуючій грунтовій границѣ посѣлостій лежачихъ по-при ставѣ. Окрѣмъ двора, кѣлькохъ домѣвъ крытыхъ гонтами, одноповерхового будынку шкѣльного, костела, старинног деревлянои и новои показнои мурованои церкви, котрои три высокій банѣ видиѣють зъ далека на всѣ боки, нема другихъ видиѣйшихъ будынкѣвъ въ селѣ. Хочь Жовтанцѣ не мѣсто, а все-таки приѣзджали сюда зъ давенъ-давна купцѣ въ день Успенія Богородицѣ рѣкъ-рѣчно зъ всѣлякими товарами, мѣняли товары за збѣже, и тота замѣнна торговля не перестала й доси, лишь ограничила ся на господарску глиняну посудину. Мѣсце, де вѣдбувае ся тая торговельна замѣна, зовуть люде „мѣстомъ“, а притыкаючу улицю „Золотою улицею“, бо тамъ мешкала ходачкова шляхта.

Якъ не знати, коли осѣла перша кольонія людска въ Жовтанцяхъ, такъ и не знати и того, хто були властителѣ того села до часу, поки оно не дѣстало ся въ руки родины Жовквскихъ, що въ початкахъ посѣдали малу посѣлѣсть въ земли холмскѣй. Родина Жовквскихъ стала ся можною, коли Станиславу Жовквскому, посесорови въ Туринцѣ пѣдъ Жовквою, записавъ бувъ въ дорозѣ дарунку Андрей Высоцкій зъ Винникъ всѣ свои розлогій посѣлости 1556 р. Тотій посѣлости поббльшивъ сынъ згаданого Жовквскаго, такъ само Станиславъ Жовквскій, гетьманъ коронный, основатель мѣста Жовквы, убитый у вѣйнѣ зъ Турками пѣдъ Цецорою. Вѣдъ Жовквскихъ перейшли Жовтанцѣ черезъ женитьбу на Даниловичѣвъ. Коли вымеръ рѣдъ Даниловичѣвъ въ мужескѣй лініи зъ смертію Станислава Даниловича, котрому, якъ попавъ у полонъ, казавъ Мурза Кантемиръ, воєвода волоскій, вѣдрубати въ таборѣ голову 1636 р., перейшли полишенй добра на власность его сестры Теофілѣ выданои за Якова Собѣского воєводу белского. Теофіля Собѣска, мати польского короля Яна III., спровадивши монахѣвъ Домініканѣвъ до Жовквы 1653 р., подарувала имъ Звертовъ и Волю высоцку зъ обширными ставами, щобы мали рыбу на пѣстъ, при чѣмъ надала имъ право свободного врубу на будовлѣ та паливо въ густыхъ жовтанецкихъ лѣсахъ.

Пѣсля перехованыхъ записокъ при латиньскѣмъ мѣцевѣмъ костелѣ — мавъ король Янъ III. часто переѣзджати зъ Жовквы черезъ Жовтанцѣ и Кукизѣвъ до Олеська и Золочева, а навѣть полювавъ зъ дружиною 1682 р. въ жовтанецкихъ лѣсахъ. Изъ Жовтанець писавъ сей король до своеи сестры Катерины Радзивилѣвны: „Мѣй Зборѣвъ, Озѣрна, Поморяны и все довкола, окрѣмъ Золочева, такъ осѣли по Татарахъ и Козакахъ, що знаку нема, де що було, а въ Дѣдиловѣ и курка не пропала“. За вдѣлану прислугу надавъ бувъ король Янъ III. Іоану Юркевичу, селянину зъ Жовтанець, пару красныхъ волѣвъ та солтыство зъ придомкомъ de Нечуя. Одинъ зъ его потомкѣвъ, гордый на солтыство, ходивъ усе въ Жовтанцяхъ зъ обвязаною хусткою головою безъ шапки, щобы при стрѣчи не кланявъ ся панкамъ и пѣпанкамъ дворскѣмъ. Въ церковнѣмъ архівѣ переховуе ся вѣдпись грамоты королевича Якова Людвика Собѣского зъ 1735 р., котрою увѣльняе рускихъ парохѣвъ вѣдъ панщины, чиншѣвъ, десятинъ и пѣдводъ, позваляе имъ на безплатне млыво, паливо зъ лѣсѣвъ, на варено пива та горѣлки кѣлька разѣвъ въ роцѣ на власну потребу, приказуе комісарямъ и посесорамъ, щобъ они полишили парохѣвъ въ спокѣйнѣмъ уживаню грунтѣвъ, огородѣвъ, пасовискъ зъ пасѣками и щобы не мѣшали ся до выбору дякѣвъ, бо се право парохѣвъ. Марія Каролина, послѣдна зъ роду Собѣскихъ, на кѣлька мѣсяцѣвъ передъ смертію спродала була свои розлогій добра князеви Михаилу Радзивилови 1740 р. По упадку Польщѣ и прилученю Галичины до Австріи роздробили ся тотій добра и попереходили въ чужій руки. Князь Радзивилъ позичивъ бувъ у Домініканъ 40.000 зол., давши имъ въ заставъ Жовтанцѣ, а позалкъ не бувъ въ силѣ сего довгу сплатити, то перейшло село на власность конвенту Домініканъ львѣвскихъ, они тымъ набуткомъ заокруглили свои посѣлости, и доси Жовтанцѣ остають ся въ ихъ рукахъ.

Въ Жовтанцяхъ є двѣ парохіи, руска и латиньска, посѣдаючій по-за селомъ окремій цвинтарѣ. На рускѣмъ цвинтари стоить при входѣ мурована богослужебна каплиця, побудована надъ гробомъ пок. о. Іосифа Брылиньского, мѣсцевого пароха, декана кулыкѣвского, бувшого посла до думы державнои; тамъ спочивае его мати, жена и друга рѣдня. Латиньску парохію основавъ король Жигмонтъ I 1545 р. а першій деревяный костелъ побудовано 1638 р. Коли основано руску парохію, не знати; переважне число Русинѣвъ вказуе на те, що ся основано далеко скорше. Зъ церковныхъ записокъ можна дѣзнати ся, що въ Жовтанцяхъ були въ старину дѣ близько себе деревяній церкви: Успенія Пресв. Богородицѣ и Пресв. матери Параскевіи. Що стало ся зъ сею другою, не дасть ся дослѣдити. Переказъ голосить, що у селѣ мала бути ще третя церковь, но на се нема доказѣвъ.

При церкви Успеньскѣй, побудованѣй 1631 р., було на статутахъ, затвердженыхъ Іосифомъ Шумляньскимъ епископомъ львѣвскимъ, основане церковне братство 1697 р. На мѣсци тои старинног церкви побудовано деревляну нову, по свѣдоцтву надъ входовыми дверми вырѣзаног напися 1767 р. Въ тѣй церкви малювавъ великій престолъ въ иконоста-

уживати свого вплыву на послôвъ польскихъ, щобы внесене комісіи въ цѣлости перейшло. П. Скалковскій загрозивъ зложеньмъ мандату, а маршалокъ перервавъ засѣданє на пôвтретя годины. На таблици появило ся оголошенє, що пôдчасъ перерви збере ся „коло польске“, т. є. всѣ послы всѣхъ польскихъ клюбôвъ. Посередъ такъ душной атмосферы „коло“ [котре остатными роками вже de facto не истнувало] — зъ нагоды такой невинной резолюціи — ухвалило одноголосно при участи послôвъ всѣхъ польскихъ клюбôвъ, на внесенє п. Романовича, ось-таку резолюцію:

„Коло ухвалюе: 1) що въ кождôй справѣ, маючôй значѣнє „народове“, а особливо въ кождôй справѣ языковôй, коло польске мае бути безпроволочно скликане, скоро тôлько появить ся внесенє въ такôй справѣ; — 2) що въ нѣякôй того рода справѣ властива комісія не може постановити ухвалы, закимъ западе ухвала въ колѣ, а особливо не може въ такôй справѣ переводити переговорôвъ зъ послами рускои народности. Коло взывае президію, щобы въ такихъ разахъ сама скликувала коло, не чекаючи ініціативы послôвъ.“

По перервѣ, коли ледви зобрало ся 40 и кôлька послôвъ, маршалокъ отвирае засѣданє и пôддае посередъ загального смѣху резолюцію комісіи пôдъ голосованє. Соймъ приймае и смѣе ся... Надъ чимъ хто смѣе ся? — дѣйстно тяжко вôдгадати. Всѣ чують ложь и неправду, новокурсники думають, що обманули Полякôвъ; а Поляки думають, що обманули Русинôвъ. — Наступае конець засѣданя и — чого комісія адміністраційна на жаданє п. Окуневского — щобы признати, що дотеперь власти правительственнй не выконували розпоряджень міністеріяльныхъ — признати не хотѣла, признае самъ намѣстникъ въ прощальнôй промовѣ, обѣцюючи, що на будуще буде инакше.

Дѣйстно, „ein Stück der galizischen Culturgeschichte“! Соймъ галицкій, часть австрійскои конституціи, не хоче узнавати австрійскихъ законôвъ, и думае, що робить ласку, признаючи тѣ законы, а внескодавець п. Вахнянинъ радуе ся тымъ здобуткомъ...

Зъ буковиньского сойму.

Адміністраційна комісія буковиньского сойму предложила до ухвалы соймови рядъ резолюцій въ справѣ шкôльництва, котрѣ якъ для Русинôвъ такъ и Волохôвъ мають велику вагу. „Буковина“ каже о сихъ резолюціяхъ, що въ нихъ „скристалізованѣ тѣ течіе и той новый напрямъ, якимъ зачинае руководитись бôльшôсть соймова супротивъ домаганъ Русинôвъ на поли шкôльництва. Поступъ се великій, а користный для обохъ сторôнъ“. Ось тѣ резолюціи:

I. Взывае ся ц. к. правительство постаратись о якъ найскорше доповненє черновецкои семинаріи для учительокъ.

II. 1) Взывае ся ц. к. правительство перевести зъ найбôльшимъ поспѣхомъ фактичне отвореня систем зованыхъ а доси неотворенныхъ шкôлъ и клясъ. — 2) Взывае ся ц. к. правительство постаратись о якъ найскорше системізованє бôльшеклясовыхъ шкôлъ, котрѣ вже вôдъ многихъ лѣтъ такими є на дѣлѣ.

III. Взывае ся ц. к. правительство заснувати въ тыхъ мѣшаныхъ громадахъ, де є значнѣ меншости національнѣ, вôдповѣдни для нихъ школы народнѣ и постаратись о то, щобы въ грохадахъ зъ меншими меншостями впроваджено материю мову тыхъ меншостій яко предметъ науки. Передовсѣмъ звертае ся въ тôмъ взглядѣ увагу правительства на мѣсто Черновцѣ.

IV. Взывае ся ц. к. правительство постаратись о якъ найскорше заснованє що-найменше 4-клясовыхъ шкôлъ народныхъ у всѣхъ мѣстахъ и бôльшихъ мѣсцевостяхъ.

V. Взывае ся ц. к. правительство занятися тымъ, щобы именовано для народныхъ и середныхъ шкôлъ зъ нѣмецкою, волоскою и рускою мовою выкладовою трехъ инспекторôвъ краевыхъ пôсля народности.

VI. взывае ся ц. к. правительство, щобы вôдповѣдно уладжено семинарь для кандидатôвъ и кандидаток на учителѣвъ и учительокъ въ цѣли глубшого выобразованя въ рускôй и волоскôй мовѣ.

VII. 1) Взывае ся ц. к. правительство заснувати вже зъ початкомъ року 1898/9 року шкôльного въ найнизшихъ клясахъ черновецкои гімназіи рôвнобѣжнѣ клясы зъ волоскою мовою выкладовою. — 2) Взывае ся ц. к. правительство розширити истнуючѣ теперь при сучавскôй низшôй гімназіи рôвнобѣжнѣ клясы волоскѣ такожь на гімназію высшу. — 3) Взывае ся ц. к. правительство уладити истнуючѣ при черновецкôй низшôй гімназіи рôвнобѣжнѣ клясы рускѣ зъ огляду на мову выкладову вже зъ 1898 рокомъ шкôльнымъ такъ, якъ є уладженѣ сучавскѣ волоскѣ клясы, и тѣ рôвнобѣжнѣ рускѣ клясы розширити постепенно и на гімназію высшу.

VIII. Взывае ся ц. к. правительство занятись заснованьмъ низшои гімназіи зъ нѣмецкою мовою выкладовою въ Серетѣ.

IX. Взывае ся ц. к. правительство такъ уладити плянъ науковый въ середныхъ школахъ, щобы въ середныхъ школахъ зъ нѣмецкою мовою выкладовою волоска и руска мова були предметами взглядно обовязковыми.

X. Взывае ся выдѣлъ краевый, щобы вôнъ увôйшовъ въ порозумѣнє зъ ц. к. правительствомъ: якою сумою мавъ бы причинити ся край до уможливленя заснованя медичного факультету при черновецкôмъ университетѣ и щобы выдѣлъ краевый предложивъ въ тôй справѣ на слѣдуючій сесіи позитивне внесенє.

Надъ тыми резолюціями вôдбула ся дня 23 с. м. на ранѣшнôмъ засѣданю сойму дебата. Розпочавъ ю п. Волчиньскій [Румунъ], моливуючи резолюціи комісіи адміністраційнои и пôддаючи острôй критицѣ буковиньскѣ порядки шкôльнѣ. — По нѣмъ промовлявъ п. Тітінґеръ въ оборонѣ теперѣшного стану шкôлъ на Буковинѣ и доказувавъ, що вынародовленє Румунôвъ або Русинôвъ Нѣмцями є неможливе; указуючи на пануючій въ Чехахъ вôдносины остерѣгавъ послôвъ, щобъ не дали ся пôрвати хвилевымъ струямъ. — Президентъ краю бар. Бурґіньонъ взначивъ, що адміністрація краю зъ мѣшанымъ населенемъ, особливо на поли шкôльництва, мусить бути локонче въ повнôмъ значѣню того слова австрійскою и опиратись на основныхъ законахъ, котрѣ признають рôвноправнôсть всѣмъ народамъ. Дальше указавъ президентъ на потребу плекання нѣмецкого языка въ школахъ народныхъ и середныхъ, бо безъ того языка не могла бы молодѣжь краю користати зъ наукъ университетскихъ.

По довшôй дебатѣ принято одноголосно всѣ резолюціи адміністраційнои комісіи.

„Баденізмъ“ въ освѣтленю „Прапора“.

„Праворъ“, знаменито редагованый мѣсячникъ для руско-кат. духовенъства, помѣстивъ въ остатнôмъ своѣмъ выпуску замѣтну статью п. заг. „Баденізмъ“, котра заслугуе на те, щобы ю перечитали и тѣ, що не мають нагоды читати „Прапора“. Авторъ сеи статьѣ пише:

До моральныхъ збочень людского духа, котрѣ въ наслѣдкахъ своихъ необчислену шкоду нанести мусять людскôй суспôльности, бо пôдтяти головнѣ основы ея истнованя, моральный именно ладъ, належить сей напрямъ публичного житя, котрый у насъ въ краю широко есть знаный пôдъ назвою „баденізму“.

Характеристикою баденізму есть добродушный а часто божевôльно-наивный поглядъ, що для успѣваня якои-небудь чи то личнои, чи публичнои справы есть вказане вырече ня всякои морали у себе и нѣвеченє всякого морального почутя у другихъ, при рôвночасновъ хитрôмъ позорованю власныхъ явно неморальныхъ дѣлъ облудною релігійностю.

Баденізмъ схôдный есть зъ атеистичнымъ лібералізмомъ въ тôмъ, що зарôвно якъ и той послѣдный не узнае въ практицѣ одвѣчальности за свои дѣла передъ Богомъ и зарôвно поводуе ся найбрутальнѣйшимъ самолюбствомъ. Наколи однакъ атичный лібералізмъ перечить просто истнованє особистого Бога, судьѣ людскихъ учинкôвъ, и узнае мораль ино умовлену [contract social], котру можь нарушити безъ скрупулу, скоро сего нарушеня вымагае користь и скоро оно удасть ся, то баденізмъ допускаючи якись неясній понятя о Богѣ, найблизше зближенѣ до деизму [Богъ особистый, однакъ не журячій ся о свѣтъ, полишаючій людей самыхъ собѣ, не вымагаючій правости дѣлъ, рахунку и задосытьучиненя; караючій не за-для справедливости, але за-для всемогучости, а прощаючій не за-для скрухи и задосытьучиненя, а за-для доброты], а наслѣдкомъ сихъ понять есть, що баденізмъ не ино не перечить просто и явно морального принципу, але и покликуе ся на него, коли сего вымагае користь власна, чимъ збуджуе не ино у безчисленныхъ масъ, але навѣть у свѣдомыхъ противникôвъ добродушну и наивну вѣру въ истнованє у него певнои мѣры морального почутя. Наколи атеистичный лібералізмъ, скоро мае за собою власть, допче моральне почутє зъ цѣлымъ цинізмомъ, прямо признаючи ся, що не узнае жадныхъ постулятôвъ абсолютноои справедливости и слушности, то баденізмъ въ тôмъ самôмъ разѣ чинить те саме, надѣваючи одинакожь на себе плащикъ релігійного намащеня, шафуючи фразами о етичнôмъ ладѣ, справедливости и любови, ошуканчѣ вымысляючи титулы до упозоровання скрытого выреченя ся и нівеченя морали у себе и у другихъ.

Покрываючи бракъ всякого почутя обычайности окрухами релігійными, добраными такъ, що поверховно здають ся походити зъ переконанъ, являе ся баденізмъ поверховному наблюдателеви припадковымъ складомъ добродушного, несвѣдомого блуду, котрый не трѣвожить сонѣсти тому именно, що являе ся въ масцѣ ревнованя фразами за мораль, за ладъ суспôльный. Се ревноване фразами за мораль и суспôльный ладъ тамъ, де ходить о осягненя найяскраньше самолюбныхъ цѣлей, ревноване на словахъ при рôвночасновъ брутальновъ а свѣдомôмъ нѣвеченю морали и здорового ладу — се есть знаменною цѣхою баденізму. Ся то знаменна цѣха выступае въ баденізмѣ часто зъ такою божевôльною наивностію, що вôнъ нажить ся пôдъ плащикомъ хороненя морального нѣбы ладу на найяскравшій свѣдомо повненѣ злочины, ними точно ладъ сей розрушаючи и вмавляючи зъ наивно добродушною міною въ совѣсть суспôльности, що се не злочинъ, а невôдклонна конечнôсть, щобы берегти суспôльный ладъ, конечнôсть провинена тыми, що властиво стояли въ оборонѣ суспôльного ладу, морали, передъ знасилуванемъ зô стороны баденізму самого.

Баденізмъ отже узнае мораль и законнôсть тамъ доперва, де сего єму потрѣбно для успѣваня его власныхъ интересôвъ; де слушнôсть и законнôсть стоять въ дорозѣ его змаганямъ, тамъ баденізмъ яко система приказуе своимъ приверженцямъ не вязати ся жадными скрупулами, а дорогою хочь-бы найвышшои несправедливости ступати хочь-бы и по трупахъ, стараючи ся прибрати себе всякими позорами законности, а незаконнымъ представити противника, хочь-бы ложію въ живѣ очи, хочь-бы новымъ знасилуваньмъ морали. Баденізмъ не знае моральныхъ засадъ, моральныхъ скрупулôвъ: єму для свого успѣваня выдае ся дозволенымъ всьо, вôнъ уважае продажнымъ и купнымъ всьо, єму служити мусить всьо, якъ найпослѣднѣйшій зъ улицѣ обôрванець, такъ князь въ пурпурѣ; якъ оречене судьѣ, такъ власть Церкви; а де моральне почутє здрогало ся бути баденізмови услужнымъ, тамъ вôнъ старае ся скрупулы збити хитрымъ позорованьмъ справы, а коли се оказало бы ся неможливымъ, то якъ найбезличнѣйшою фірмаркою або якъ найбезвалядньйшимъ терорізмомъ. Де именно баденізмъ таки вагае ся допуститись явныхъ незаконностій самъ, тамъ приступомъ, по доброму або по злому, лакомою нагородою або найбрутальнѣйшою погрозою присилуе до потрѣбнои єму беззаконности другихъ, чинячи ихъ тымъ повольными служками своеи системы.

Баденізмъ може розпаношити ся въ такôй ино суспôльности, у котрои моральнѣ переконаня не є розвитѣ и крѣпкѣ, котрои натура есть до мысленя лѣнива и мало вôдпорна на зло. Таку ино суспôльность можна туманити вывѣскою фірмы поверховнои релігійности и пôдъ ею покрывкою допускати ся оргій беззаконности; таку ино суспôльность можна гіпнотизувати поверховными успѣхами силы надъ правомъ, фразами о ладѣ при рôвночасновъ форсованю крайного етичного неладу; въ такôй ино суспôльности можна було баденізмови стати ся системою и зыскати для себе повольныхъ приверженцѣвъ и служальцѣвъ. Сю двузначну славу зародженя и выкормленя баденізму аж до системы зыскала собѣ „католицка“ Галичина, числяча тысячѣ „католицкои“ шляхты, тысячѣ урядникôвъ католикôвъ, тысячѣ католицкого клиру...

Баденізмъ яко система есть привченымъ спритомъ въ выконуваню беззаконностій, въ гіпнотизованю суспôльности фразами о ладѣ при рôвночасновъ нѣвеченю всякого ладу; въ вданю для идеѣ баденізму способами выпробоваными и привчеными повольныхъ або и поневольныхъ приверженцѣвъ. Всякій, хто радъ бувъ своимъ беззаконностямъ поховати кôнцѣ; всякій, хто хотѣвъ беззаконностями успѣвати, поставити на своѣмъ, вамогти ся въ силу, выконувати пресію на мало вôдпорну и до мысленя лѣнивну суспôльность; всякій, хто хотѣвъ стануги высше по-надъ другихъ, добити ся значнѣйшого становиска, доробити ся легкимъ коштомъ „заслугъ“, значѣня и вплыву; всякій, хто за лѣнивый бувъ, щобы цѣлою працею буги пожиточнымъ суспôльности, кому було выгôдно оставати въ крайнôмъ лѣнивствѣ та невѣжествѣ и живити ся соками суспôльности на способъ трутôвъ; всякій, кому була по серци ласка за гноблене другихъ и неодвѣчальность за переступства и злочины; всякій нарештѣ, хто хотѣвъ на своѣмъ морально вôдъ него крѣпшôмъ противнику пôмстити ся успѣшною, некеребирчивою и безкарною денунціацією и переслѣдуваньмъ — пристававъ на сторону баденізму; и зъ сего пôйшло, що идея баденізму, именно власне успѣвана коштомъ допущаня всякого морального почутя, при запевненôй за се неодвѣчальности и при покрываню неморальныхъ поступкôвъ плащикомъ поверховнои релігійности и фразами дбалости о ладъ, стала ся скоро въ краю релігійно-суспôльнымъ credo, зъединила до одноцѣльного поступованя тысячѣ вплывовыхъ людей, стала ся системою ошукуваня, угнѣтаня, переслѣдуваня, системою запоручаючою брутальну власть ея приверженцямъ, успѣваючимъ точно въ тôй

сомъ артистъ-маляръ Русинъ Лука Долиньскій, котрого выславъ бувъ на свôй коштъ Епископъ Левъ Шептицкій на науку маляретва до Вѣдня. [Той артистъ мавъ малювати деякѣ ікони въ св.-юрекôй архикатедральнôй церкви та портреты Корняктôвъ у Волоскôй церкви у Львовѣ.] На цвинтари окруж ючôмъ Успеньску церковь сточивають пôдъ камѣнными памятниками пок. о. Петро Криницкій, мѣсцевый парохъ, и его братъ о. д-ръ Онуфрій Криницкій, бувшій ректоръ-магніфікъ и довголѣтный професоръ исторіи церковноои на университетѣ львôвскôмъ, померший 1867 р. Тоту церковь закрыто 1897 року, бо вымурувано оказалу нову, о трехъ банахъ, блихою крыту, 48 метрôвъ довгу а 22 метрôвъ шир ку въ середнôй бани 38 метрôвъ высоку; освятивъ ю торжественно въ день Успенія Пресв. Богородицѣ 1897 р. Преосв. Епископъ Константинъ Чеховичъ въ присутности численного духовенъства и здвигу навѣть подальшого народу. Первѣстный кошторисъ сеи церкви бувъ обчисленый на 67.000 зр., но коли оо. Домініканє не хотѣли заплатити припадаючои на нихъ зъ права патронату конкуренційнои належитости, то побудовано церковь дешевшу и въ розмѣрахъ вôдъ планованои меншу. Годѣ помянути того, що на будову згаданои церкви збиравъ пок. Іосифъ Брилиньскій довгѣ лѣта лепты вôдъ жертволюбивыхъ, своему св. обрядови и рускôй народности прихильныхъ честныхъ парохіянъ жовтанецкихъ, котрѣ зложили на сю цѣль 14.000 зр. узыскапыхъ зъ продажи дубового матеріалу зъ выпроцесованого лѣса яко еквіваленту сервітутового. Пок. Іосифъ Брилиньскій, ставши парохомъ въ Жовтанцяхъ, заставъ у касѣ церковнôй пустки; умираючи полишивъ надъ 40.000 зр. Розпочавши будову церкви не побачивъ ея докôнчена, померъ скоропостижно на ударъ серца дня 10 вересня 1893 р., прожившн 67 лѣтъ. О. Іосифъ Брилиньскій положивъ для Жовтанець великій заслуги, яко тактовный и ревный душпастырь въ церкви, на амвонѣ и въ школѣ, котрои нѣколи не опускавъ. За его душпастырства повстало при церкви много не лише заупокôйныхъ, але и рѣдкихъ въ своѣмъ родѣ легатôвъ въ цѣли запомагання бѣдныхъ зъ родинами хлѣборобôвъ у селѣ. Не диво що полишивши по собѣ загальный жаль, записавъ ся красными споминами у своихъ парохіянъ зъ рода въ рôдъ.

Зъ браку записокъ, трудно де-що бôльше дôзнатись о Жовтанцяхъ, а хочь народнѣ переказы голосять о Татарахъ та Шведахъ въ селѣ, то не высказують блишихъ обставинъ. О саскôмъ вôйску, що розквартировало ся було 1716 р. для оборони короля Августа II. въ Знертовѣ, Зѣболкахъ и Жовтанцяхъ, голосять переказы, що оно угнетало контрибуціями селянъ, забирало поживу, розбивало комоpы, грабило для продажи придатнѣ рѣчи, котрѣ опôсля вывозило и продавало въ Куликовѣ. Межи сусѣднымъ селомъ Колодномъ и Печихвостами стоить добре перехованый памятникъ зъ написію, що на тôмъ мѣсци побѣджено Татарôвъ 1519 р. а Шведôвъ 1714 р. Наколи въ поблизи велись кровавѣ борбы то, имовѣрно и Жовтанцѣ не полишали ся въ спокою; але богато минуло часу, щобы и спомины не затерли ся въ памяти людскôй.

Пôсля свѣдоцтва книгъ метрикальныхъ були въ Жовтанцяхъ рускими душпастырями:

О. Мосей 1638—1664 р.; о. Стефанъ 1669 р.; о. Михаилъ 1687—1707 р.; о. Стефанъ 1687—1725 р.; о. Іоанъ Левицкій 1696—1736 р.; о. Василій 1707—1752 р.; о. Данило Левицкій 1732—1779 р.; о. Андрей Головчиньскій сотрудникъ 1752—1774 р.; о. Михаилъ Стопчаньскій сотрудникъ 1755 р.; о. Василій Блоньскій деканъ и парохъ 1784—1825 р.; о. Ѳеодоръ Сацівичъ сотрудникъ 1782 р.; о. Николай Заложецкій сотрудникъ 1783 р.; о. Іоанъ Блоньскій сотрудникъ 1799 р.; о. Леонтій Решетиловичъ сотрудникъ 1821 р.; о. Петро Криницкій деканъ и парохъ 1826 до 1854 р.; о. Кирилъ Мѣйскій 1855 р. упокоивши ся пôсля институціи въ Корчовѣ; о. Іосифъ Брилиньскій деканъ и парохъ 1855 до 1893 р.; о. Александеръ Гумецкій завѣдатель 1893—1895 р.; о. Михаилъ Залитачь парохъ вôдъ 1895 р. [Прôзвищъ першихъ душпастирôвъ нема вписаныхъ въ метрикальныхъ книгахъ, котрѣ до 1757 р. писаны по руски.]

Сѣлець белскій 1897.

Василь Чернецкій.

мѣрѣ, въ якій моралъ удало ся имъ прибити и знѣвечити.

Що ся система, плекана лѣтами въ розвиткомъ найвысшои енергіи, въ краю крѣпкостію морального почування не стоячѣмъ нѣколи высоко, мусѣла неодовзѣ заволодѣти цѣлымъ суспільнымъ житемъ краю и вирыти на нѣмъ печать брутальности, беззаконности, непотизму, ошуканьства и самодурства, словомъ: печать совершеного суспільного хоасу, — се рѣчь публично знана. Краева суспільность за кільканадцять лѣтъ пановання системы баденізму стратила всяку вѣру въ законный ладъ, въ справедливість суспільну; суспільность краю ошукує себе взаимно; члены суспільности не вѣрять въ здобуте собѣ законнои справедливости въ урядахъ, нарѣдъ не вѣрить духовеньству, у духовенства підбурване довѣре до правительства, до власнои своеи духовнои власти; суспільный законный ладъ, спокійне уживане житя, вѣра въ успѣшну оборону закономъ, властію, — пропали. На се выстатчило кільканадцять лѣтъ; але кільканадцять лѣтъ енергічнои працѣ буде потрѣбно, щобы загоити рани, якій суспільному житю краю завдала система баденізму. Але чи снить ся краевои и тымъ, що мають вплывъ на розвитокъ и якість суспільного житя краю, щобы всѣми силами поборювати жерело того зла, котре довело суспільність до крайного розпряженя, до зневѣры въ суспільну справедливість, — щобы поборювати всѣми силами сю систему, котра довела до такъ страшныхъ въ консеквенціи наслѣдківъ? Упавъ вправдѣ головный стовпъ и архіврархъ системы, вѣдъ котрого она отрымала свою назву; упавъ, за кільканадцять мѣсяцѣвъ правленя своєю системою до ганьбы довѣвши парляментаризмъ, до упадку Австрію, до нечуваного зворушеня ей народы; упавъ, бо організмъ иншихъ народівъ явивъ ся морально ще за крѣпкій, щобы могъ знести сю систему. Але въ краю, въ котрѣмъ служальцѣвъ его дикій системѣ найшло ся повно, она закорѣнена такъ глубоко, що треба абудженя найвысшои вѣдпорнои силы народу, щобы систему сю, выконувану цѣлою его школою, заступивъ уже разъ правдиво законный ладъ.

На се однакъ не выстатчить сама свѣдомість о крайній шкідности сеи системы для суспільного житя; она мусить отверто, явно и зъ цѣлою енергією бути клеймована и поборювана духовеньствомъ самымъ зъ амвоны и зъ трибуны вѣчь, прилюдно и въ приватныхъ вплывовыхъ кругахъ. *Система бо ся есть основана на ереси, есть наслѣдкомъ еретичного погляду, що дѣла публичного житя можуть бути неморальні, що законы Божои справедливости можна нарушати безкарно.* Сей божевільно-наивный поглядъ мігъ повстати въ головахъ епігонівъ Соцініянъ, для котрыхъ Господь есть „dobrą Bozią“; поглядъ сей може бути выгіднымъ для индівідуівъ, забувшихъ перву главу катихизму, а за те зараженыхъ всѣлякимъ новомоднымъ „nowinkarstwem“, до картаня котрого бракло давно розумівъ и духа Скарги; поглядъ сей годить ся впрочімъ ажь надто зъ духомъ теперѣшнои, на атеистичныхъ основахъ выхованои бюрократіи. Але поглядъ сей мѣстить въ собѣ кольосальный догматичный фальшь, котрый ясно пізнати и поборювати есть обовязкомъ католицкого руского клиру.

Мы сповняли и все сповняємо кардинальный блудъ, если розвельможнену у насъ ересь баденізму судимо не зъ єдиного властивого и слушного становиска релігійно-морального, а зъ становиска національно-політичного єдино. Мы не здавали собѣ нѣколи справы зъ того, що баденізмъ есть зломъ не зъ огляду на насъ и нашь народъ, а зломъ самъ въ своѣмъ заложеню, въ своѣй идеи самій: вінъ есть негацією морали, противположностію справедливости, цинічнымъ посмѣхомъ зъ релігіи, котрои плащикомъ любить часто покривати ся. „Pierwiej posłuszeństwo, potem nabożeństwo“ — се пароля баденізму, котрои цинізмъ зъ релігіи ажь надто явный; ся пароля выховала тысячѣ послушныхъ хрунівъ, для котрыхъ святостію не законъ божій, а абсолютна воля świętego Starostwa; ся пароля безвзглядного послушенства баденізмови, а потому доперва приватного набожества Богу въ мѣрѣ баденізмомъ дозволеній, се характерна цѣха сего моральнаго збоченя, котре назвали мы ересію баденізму.

Тожь противъ сеи ереси — не противъ політики, а ще менше противъ личностій — мусить бути свѣдомо и енергічне звернена вся борба наша. Нѣчо не може бѣльше заказити публичне и приватне житя, нѣчо не може суспільність и одиниць довести до бѣльшои моральнои одичѣлости, якъ поглядъ о неодвѣчальности нашихъ дѣлъ передъ справедливістію Бога. Баденізмъ старав ся въ умахъ людскихъ затерти боязнь передъ справедливістію Бога, звихнути судъ о морали и неморали людскихъ учинківъ; вінъ ставъ ся прибѣжищемъ и опікуномъ допитня морали, пострахомъ для жадаючихъ справедливости; добродушнымъ показуючи маску поверховнои релігійности, ошуканьство носить въ серци и замилуване до ошуканьства сіючи въ серця. Сю таску належить намъ здерти и выказати его моральну гниль предметово, на кождімъ конкретнімъ фактѣ, въ цѣлій наготѣ.

Се есть обовязкомъ релігійнымъ нашимъ, се винній мы собѣ и народови яко учителѣ релігійности народу, яко сторожѣ Божого закону.“

Переглядъ політичный.

Парляментарна комісія правицѣ, якъ доносять, мае зібрати ся ажь по закінченю сесіи чеського сойму, отже около 10. марта. Цѣлею нарадъ мае бути передовсѣмъ згуртоване правицѣ и утворене парляментарнои бѣльшости, котра бы станула не тѣлько противъ Нѣмцівъ, але въ разѣ потребы такожь и противъ правительства. Такимъ чиномъ — каже N. fr. Presse — нѣмецкій клерикалы заразъ зъ початкомъ сесіи рады державнои будуть мусѣли выявити фарбу, чи схотять брати участь въ борбѣ славяньства на знищене Нѣмцівъ въ краяхъ зъ мѣшанымъ населеньемъ и попирати цѣли Славянъ. Politik указує на потребу згоды мѣжь молодочеськими послами а чеською шляхтою, щобы зібрати силы до рѣшаючои борбы въ радѣ державнои; борба тота легко може прибрати характеръ катастрофы.

Справу адресы чеського сойму до трону обговорюють такъ чеській якъ и нѣмецкій дневники. Нѣмцѣ, якъ вѣдомо, противні адресѣ и ладять ся опустити соймъ, скоро лише прийде пѣдъ нарады сойму; имовѣрно не вернули бы они вже опісля въ сѣй сесіи. Але чеській соймъ не ухваливъ ще буджету на р. 1898. Длятого розважнѣйшій чеськ послы, а передовсѣмъ заступники бѣльшои посѣлости, радѣ бы, щобы бодай буджетъ ухвалити при участи нѣмецкихъ послівъ, и радить взяти адресу на порядокъ дневный ажь після полагодженя буджету. Противъ того выступають молодочеськ послы, побоюючись, щобы по ухваленю буджету правительство не замкнуло сойму, такъ що адреса не могла бы вже бути ухвалена. По сторонѣ першихъ стоить Politik. Нѣмцѣ — каже — беруть въ краявімъ буджетѣ такъ само участь, якъ и Чехи; длятого повинні они разомъ радити, разомъ ухвалати, повинній бути спільно управленій и спільно одвѣчальній. Длятого тактичный розумъ велить дати имъ спроможність, щобы взяли участь въ нарадахъ надъ буджетомъ. Але легко також зрозумѣти, що послы, выбранѣ народомъ, на всяке вѣдкладане адресы споглядають недовѣрчиво, бо не можуть мати нѣякои певности, чи въ рѣшучій хвили правительство не спинить нарады надъ адресою. Але мѣжь правительствомъ а соймомъ стоить особа маршалка; коли вінъ заручить, що адреса прийде пѣдъ нарады сойму, тогдѣ его слово значить тѣлько, що присяга. Обовязкомъ чеськихъ послівъ е, постарати ся о сю запоруку. А коли бы правительство таки надужило готовість молодочеськихъ послівъ и замкнуло сесію соймову передъ полагодженемъ адресы, то и такъ справа не стрічена: побачимось ще у Вѣдни, а тамъ певно бѣльша посѣлість разомъ зъ народными послами упімнулась бы у правительства о свое право. Але надо все важнѣйша рѣчь е, щобы мѣжь молодочеськими послами а бѣльшою посѣлостею и дальше панувала згода, бо треба щадити силы до рѣшучои борбы, котра жде насъ въ радѣ державнѣй и легко може прибрати характеръ катастрофы.

Nar. Listy въ тѣй самій справѣ кажуть, що для соймовои бѣльшости е се справою чести, щобы проектъ адресы, принятый одноголосно въ адресовій комісіи, прийшовъ пѣдъ нарады сойму и бувъ также принятый. Нѣмцѣ можуть собѣ грозити, кільки хотять, але чеській соймъ не повиненъ уступити, бо инакше пѣдорвавъ бы свою повагу въ краю. Чеській народъ умѣе выжидати, умѣе мовчати, коли говорять загорѣлій; вінъ умѣе также уступити зъ невідповѣдного поля битвы: але нѣколи не приставъ бы на таку слабість, щобы уступати вѣдъ рѣшучого слова тамъ, де не тѣлько маемо право и силу, але и обовязокъ говорити.

НОВИНКИ.

— **Літературній сходины**, уряджуваній редакцією „Літературно наукового Вістника“, вѣдбудуть ся завтра [въ суботу] въ „Рускій Бесѣдѣ“ у Львовѣ о годинѣ 7. вечеромъ. Такій сходины устроила вже редакція Вістника два разы въ товариствѣ им. Шевченка и значно зацікавила збраныхъ гостей. Кромѣ читаня недрукованыхъ ще творівъ и дискусія надъ ними, музичный кружокъ „Бояна“ обіцявъ кільска продукцій.

— **Зъ львівскои „Зорѣ“.** Выдѣлъ товариства рускихъ ремісниківъ „Зоря“ у Львовѣ скликує всѣхъ членівъ товариства на загальній рочній зборы, котрій вѣдбудуть ся въ понедѣлокъ 28-ого н. ст. лютого с. р. въ локали товариства [ул. Краківска ч. 17] зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: вѣдкрыте зборівъ головою товариства; вѣдчитане протоколу зъ попередныхъ зборівъ; справоздане секретаря, касіера, бібліотекаря и контрольнои комісіи; внесеня выдѣлу; выборъ нового выдѣлу и контрольнои комісіи; внесеня членівъ. За-для важности справъ, якій мають обговоритись на сихъ загальныхъ зборахъ, просимо пп. членівъ о численну участь. — В. Нагірный голова, А. Ильчишинъ секретарь.

— **Зъ Наукового товариства им. Шевченка.** Зъ огляду, що всѣ Р. Т. передплатники „Літературно-наукового Вістника“ дістали першу его книжку, а декотрій передплаты доси не зложили, Адміністрація „Літ.-наук. Вістника“ упрашае тыхъ Р. Т., щобы высланў имъ книжку звернули.

— **Выдѣлъ товариства им. св. Ап. Павла у Львовѣ** мае честь оголосити, що традиційній передъ Великоднемъ реколекціи для духовеньства вѣдбудуть ся сего року въ монастири Гошівскімъ и до численної участи въ тыхъ-же якъ найусильнѣйше запросити Вѣч. Духовеньство. Реколекціямъ проводити буде Преп. игуменъ дрогобицкій о. Лончина, а зачнуть ся тій-жь дня 14 н. ст. марця, с. в. въ понедѣлокъ по полудни о 4 годинѣ и тревати будуть черезъ 15, 16, а закінчать ся рано 17-го въ четверъ. Точный порядокъ дневный подасть ся на мѣсци. Зъ огляду на мѣсцевій обставины выдѣлъ запримѣчує, що Вѣч. оо. участники реколекцій зволять зъ собою взяти постѣль и зложити 4 зр. на покрыте коштівъ харчу, опалу и обслуги. Зелѣзнича стація до Гошова есть Болехівъ, зъ-вѣдки за півъ годины можна фіякромъ прибути на мѣсце. Вправдѣ видѣлъ товариства намѣрявъ такій реколекціи докончи и сего року урядити у Львовѣ, однакъ за-для неможности примѣщеня въ семинаріи, або въ домѣ пресвитеріальнімъ або и въ львівскімъ монастири оо. Василіянъ мусѣвъ вѣдступити вѣдъ сего намѣреня и ухваливъ урядити реколекціи въ Гошівѣ. — У Львовѣ дня 24 лютого 1898.

— **Вѣсти зъ Кіева.** Недавно обходило кіівске историчне товариство имени Нестора-лѣтописця 25-лѣтный ювілей свого истнованя. Се товариство мае за цѣль — розслѣджувати исторію Украины, а головою его есть теперь знаный историкъ, професоръ кіівского університету Володимиръ Б. Антоновичъ [вже другимъ наворотомъ, бо головувавъ кільска лѣтъ и въ 1880 ыхъ рр.]. На ювілейнімъ засѣданю вѣдчитавъ проф. Дашкевичъ очеркъ дѣяльности товариства за 25 лѣтъ, зъ котрого показало ся, що товариство за той часъ вѣдбуло 266 засѣдань, а вѣдтакъ голова товариства проф. Антоновичъ зъ нагоды 250-лѣтного ювілею вѣйны козацкого гетьмана Богдана Хмельницкого зъ-Польщею промовивъ на той тематъ, поясниви той важный моментъ историчный въ исторіи Руси-Украины. — Якъ писали зъ Кіева до петербурскои часописи „Kraj“, въ кіівскімъ артистично-літературнімъ клюбѣ мавъ вѣдбутись передъ кількона тыждиями вечерокъ въ память Адама Мицкевича. А характеристичне те, що ініціяторами того вечерка въ честь польского поета були Украинцѣ: писатель М. Старицкій и писательки Косачева [псевд Олена Пчілка] и Черняхівска — та й на вечерку п. Старицкій пѣднявъ ся деклямувати не лишь украиньскій перекладъ поезіи „Czaty“, але и по польски вступъ зъ „Pana Tadeusza“, а панѣ Косачева мала вѣдчитати рефератъ о Мицкевичу.

— **Зъ Иванкова**, пов. борщівского, пишуть намъ: Наша читальня бере ся добре до роботы. Чого можна доказати за добрымъ проводомъ и охотою, послухайте! Знавъ сѣтъ, що у насъ заложили читальню, але хто бы ей видівъ въ початкахъ до недавна, то и не повіривъ бы, що се читальня. Она мало-по-малу заснічувалась: нѣ намъ де зібратись було, нѣ намъ кому порадити, и пречитати, на добре направити, словомъ розлѣтали ся члены зъ гнізда, за котре нѣхто не дбавъ, не стерігъ. Але зъ новымъ выдѣломъ, въ складъ котрого увійшовъ о. Гитъ Чубатый парохъ мѣсцевый, яко голова, и честій молодій господарѣ, якъ пр. Василь Николишинъ, Иванъ Ярчукъ, Никола Помозибѣда, Мих. Бенковскій, Хорканый, Зюбрецкій и иніи, зачала ся ажь теперь читальня правдива. Дійшло до того, що каменне на домъ читальнѣ звезено, вкладки вплывають, такъ що на весни сего року гадаємо зачинати мурувати будынокъ на читальню, шинхлѣрь и крамницю. За щасливою гадкою о. пароха, котрый потрафивъ переконати насъ о великій користи шинхлѣря, члены радо и охотно дарували по телетцѣ збожа и се дало початокъ до заложеня шинхлѣря нашои читальнѣ. Дай Боже такои охоты и доброи волѣ членівъ и на дальше! При добрімъ проводѣ головы и вѣддаными ему зъ довѣремъ членами буде можна ще много много доброго въ Иванковѣ зъ часомъ зробити.

— **Новый урядъ почтовый** изъ звычайнымъ кругомъ дѣланя входить въ житя съ днемъ 1 марта с. р. въ Ляцкімъ великімъ повѣта золочівского. Урядъ той буде сполученый за посредничію истнуючихъ вѣдъ вѣки ланчихъ межи Золочевомъ а Гологорами. Округъ доручень ц. к. уряду почтового въ Ляцкімъ великімъ творять громады: Ляцке велике и Ляцке мале а также обшаръ двірскій Ляцке велике.

— **Хлопскій „Кешковскій“.** Львівскій поліційный агентъ Дістлеръ выслѣдивъ онегды, що у Двойры Веркъ при ул. Львівій гуляе „по широкій натурѣ“ якійсь гість въ мѣщанскімъ одѣню въ товариствѣ жіночімъ, їздить зъ ними вѣдъ понедѣлка фіякрами, „фундуе“ имъ вино и „делікатесы“, а грішми просто якъ магнатъ розкидае. Хотячи запізнати ся лично зъ незнанымъ на львівскімъ бруку гулякою, удавъ ся Дістлеръ до згаданои Двойры Веркъ и при близшімъ обопільнімъ запізнаню знайшовъ у „веселого госпя“ 1.173 зр. готівкою. Тогдѣ запросивъ его на поліцію, абы выказавъ, що грошѣ е его власностію. По короткімъ intermezzo признавъ ся той, що зве ся Фелікесъ Хома, родомъ зъ Колодна въ жовківскімъ повѣтѣ, женатый и отець трохъ дѣтей, а мешкае въ Жовтанцяхъ, де до 15 н. ст. лютого бувъ почтиліономъ. Дальша житейись его оповѣдае ось-що: Въ падолистѣ минувшого року вкравъ Хома зъ почтового вбза, що йшовъ зъ Радехова на Жовтанцѣ до Львова, мѣшокъ зъ грішми — якъ опісля довѣдавъ ся 1.500 зр. та ховавъ его до теперь, не зрадивши нѣкому своеи тайны. За тоту крадѣжь увязнено почтиліона Матляса, котрый ѣхавъ тымъ возомъ и его [Хому] до крадежи намовивъ. Дня 15 лютого прогнавъ Хому почтмайстеръ зъ служби въ Жовтанцяхъ, але о крадѣжь мѣшка зъ грішми нѣхто его не підозрівавъ. Справа вже була затихла. Хома тѣлько часами выдававъ кільска зр. на яку забаву, ажь захотѣлось ему выѣхати на „карнавалъ“ до Львова и тутъ въ добранімъ веселімъ товариствѣ погуляти. На поліціи зізнавъ вінъ также, що не знае, кільско мавъ а о мае грошей, бо нѣколи не бавивъ ся въ непотрѣбне числене, а носивъ грошѣ въ капотѣ завитій въ простій бібулѣ. Поліціи удало ся ще вѣдшукати кількадесять зр. въ різныхъ заулкахъ, де бавивъ ся „веселый Хома“ и вѣдобрати недискретно у одной „панночки“ золоти заушниць — дарунокъ джентльменьского Хомы. Для лучшои безпечности заопікувавъ ся Хомою „na popielec“ судъ карный та й грошѣ забравъ на переховокъ. Такъ закінчивъ карнавалъ селюхъ Хома въ столици галилейскій...

— **Многосвѣтлюючій молодецъ.** Въ карнімъ судѣ у Львовѣ засѣли вчера на лавѣ обжалованыхъ два бувші ученники гімназіяльній: 17-лѣтный Августъ Олейневичъ и 16-лѣтный Іосифъ Роттеръ. Першій зъ нихъ забравъ ще въ мартѣ мин. року книжочку касы щадничои на 968 зр., сховану у его матери свояками, а вынявши зъ касы грошѣ почавъ посвячувати ся вже не такъ книжкамъ школьнымъ, якъ бѣльше театрови, хованцѣ, та всякимъ веселымъ забавамъ. До того запрязнивъ ся вінъ зъ Роттеромъ и 14 лѣтнымъ Французомъ Шавромъ, ученикомъ II. клясы гімназіяльнои. Добрана трійка забавляла ся весело, ажь выключено ихъ зъ гімназіи. Тогдѣ помыслови „кумпаны“ Олейневичъ и Роттеръ вынаняли собѣ мешканє въ „Англійскімъ готели“, прибравши иніій назвиска, та гуляли дальше, доки цѣлу справу вѣдкрыто. Судьѣ присяглій 11 голосами потвердили вину Олейневича, але его увольнено, бо мати не жадала укараня его; Роттера засуджено на рікъ вязниць, а Шавра яко малолѣтного не потягано до одвѣчальности. Такъ закінчила ся та пригода нелѣтныхъ „спортеменівъ“.

— **Рафінованый обманець.** Якійсь мужчина середного росту, мізерный, въ вѣцѣ около 30 лѣтъ, зъ чорнымъ вусомъ, прилично одѣтый, зъявивъ ся дня 22 лютого въ склепѣ Кароля Балабана при улици Галицкій, набравъ на фіякра 50 кільограмівъ цукру и 10 клгр. кавы, перепросивъ п. Балабана, що забувъ дома грошѣ, але нехай пішле зъ нимъ до дому хлопця, а вінъ заплатить. П. Балабанъ згодивъ ся на ее предложене. Поѣхали фіякромъ на улицю Кохановского. Тамъ казавъ панокъ фіякрови станути коло одной каменицѣ, а хлопця выславъ выкликати когось до помочи занести товары. Коли-жь хлопець пійшовъ, спритный „купець“ казавъ фіякрови завернути и поѣхавъ до склепаря Василя Лучина при улици Хорущины. Сему склепареви представивъ ся яко агентъ торговельный Кароль Губеръ, продавъ ему свій товаръ за 33 зр. и пропавъ зъ грішми. Найгірше выйшовъ на тій „коммерческій едвіцѣ“ склепарь Лучина що злакомивъ ся на дешевый товаръ, бо п. Балабанъ, розпытавши фіякра, якъ и що, вѣдобравъ свій товаръ. Поліція глядить за спритнымъ „промисловцемъ“.

— **Наука садовництва для вояківъ въ Коломыи.** Зарядъ вѣддѣлу галицкого товариства для огородництва и пчільництва въ Коломыи отвирае торжественно курсъ садовництва дня 1 н. ст. марта с. р. о годинѣ 4 по полудни въ сали ратушевій для 240 пѣдофіцирівъ и вояківъ, котрій, на основѣ дозволу команды корпусвон у Львовѣ, на прошене заряду товариства а за згодою мѣсцевого коменданта маіора Рутнера, зъ охотою зголосили ся до науки садовництва. Для надання тій справѣ поважнѣйшого характеру запросивъ зарядъ товариства до участи въ тімъ торжествѣ членівъ товариства особными письмами, а также старостве, корпусъ офіцирівъ мѣсцевои залоги, раду повѣтову и раду громадску. Ся нова гадка може принести для краю велику користь; нашъ воякъ переконавсь не тѣлько, що садовництво и пчільництво приносить пожитокъ, але вернувши домівъ може и самъ використати науку, але ще и другихъ потягнути до сего добрымъ примѣромъ. Въ сей способѣ може колись неодно наше село забѣлѣе весною чудовыми садами, а весела пчілка тѣшити буде дідуся и унука.

— **Давно було инакше** — Вы, панѣ, позволяете дочцѣ цѣлувати ся зъ судженымъ? Якъ то часы змѣняють ся! Мене, на примѣръ, поцѣлувавъ мій мужъ по разъ перший ажь по звінчаню. — „То правда, що теперь оно инакше, бо и я закоштувала першого поцѣлунку ажь въ хвили, якъ посагъ лежавъ зложеный на столѣ...

Масть кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты припорученоя и уживанои изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдморожения. Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ и аптицѣ **Жигмонта Рукера** пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 114—?

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 25 лютого. Ґр. Ґолуховскій и бар. Ґавчь выбирають ся завтра до Будапешту въ справѣ установленя речниця для скликання спôльныхъ делеґацій.

Кн. Климентина Кобурґска маe ся лѣпше.

Прага 25 лютого. Зачувати, що адресова дебата таки пôдбуде ся передъ буджетовою и маe начати ся завтра; Нѣмцѣ о тустять сôймову салю.

Лінцъ 25 лютого. Сесію сôймову вчера замкнено.

Будапештъ 25 лютого. Зъ нагоды 50-лѣтнього ювілею конституціи маe бути выданый законъ, котрымъ увѣковѣчнить ся заслуги першого міністерства и зрегабілітуe ся память Людв. Кошута.

Кольонія 25 лютого. Köln. Ztg. довѣдуe ся зъ Петербурга, що черезъ хоробу кн. Климентины кн. Фердинандъ вôдложить свою подорожь до Петербурга на пôзнѣйше.

Парижъ 25 лютого. Золя маe внести до касаційного трибуналу зажалене неважности. Полковникъ Пікаръ маe бути спенсіонованый.

Атены 25 лютого. Парлямент скликаный на д. 3 марта.

Надосланe.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
адвокатъ въ Стрыю
потребуe якъ найскорше рутинованого концепіента адвокатского. 70 2—3

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до новôго льокалю
при пл. Галицкôй ч. I. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроeня електричныхъ дзвинкôвъ. — Замовлeня зъ провінціи вôдворотно. 4187

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа плацова ч. 1.

ЛИШЬ
въ реставрациi НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣкаий легки	12 „
Фляки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моeи реставрациi, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій винò по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 88—? Зъ высокимъ пôважанемъ
НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ

КЛЬОЗЕТЫ комнатій по зн. 8·50, 17·—, 27.—, и 80·—, Ванны довгій по зр. 15·— и 16 - насѣдовій по зр. 9 и 7·50
поручаe ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4595

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничôмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рôжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗÔВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
врейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.

До переплету
принимаe ся всякй роботы входячій въ кругъ переплетництва
Всякй замовленя вôдворотною почтою 62 5—30

Старша женщина
особа интеліґентна пошукуe мѣсця до заряду дому, а то нно въ священичôмъ домѣ. Близша вѣсть въ Адміністрациi Дѣла. 19 2—3

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого водося на к льоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдине до набутя въ 4
Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НОВОСТИ на СУКНѢ
дамскій
поручаe магазинъ 2
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львôвъ, площа Капітульна число 2.**

Розсылка сукна лишь для приватныхъ.
Вôдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштуe лишь
зр. 3.10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 7·50 зъ делікатноя
зр. 8·70 зъ делікатноя
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскоя
зр. 13·95 зъ кашмировоя
правдивои овечои вовны
Вôдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.
Матерій на легкій пальта вôдъ зр. 3·25 за метеръ выше; льоденъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вôдтинокъ зр. 6·—, 1 вôдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матерій для урядниковъ державныхъ, зелѣзничныхъ и на судейскій тоґи; найделікатнѣйшій камґарны и шезіоты а также матерій на уніформы для фінансовои сторожи и жандармерій и т. д. и т. д. розсылаe по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знаный яко реальный и солідный
складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF in BRÜNN**
Взôрцѣ gratis и franco. — Достава точно пôсля взôрця.
УВАЖАТИ! Звертаe ся увагу Р. Т. Публики особливо на те, що при безпосереднôмъ пôбираню матерій выходять значно дешевше, якъ замовляваний у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ розсылаe всѣ матерій по дѣйстныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причиняючи рабаты. 61 2—10

Передплата на 5 выпускôвъ 1 зр.
БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА
М. КОПКА
Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр
При замовленю 10 примѣрникôвъ одного выпуска 20% опусту.
Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 1—10

Оповѣстка.

Маемо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ зъ друку новый зôбрникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Зôбрникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дôхôдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выданя маемо повну надѣю, що Р. Т. Публика пôдопре нашій змаганя и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красивôмъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштуe безъ пересылки 1 зр. 20 кр зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вѣсѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интеліґентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, годова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

Панна знаюча ся на варeню, шитю и прасованю, знайде сейчасъ умѣщене. Блиашихъ вѣстій удѣлить торговля С. Конвалинка въ Болеховѣ за надсланeмъ условій и фотоґрафій. 73 1—3

100 до 300 зр. мѣсячно
можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и різника, черезъ продажь законно дозволеныхъ паперôвъ державныхъ и льосôвъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschegasse 8, BUDAPEST. 5—10

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выбôръ поезій для народу
зъ житеписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвіта“.
Цѣна кождои части 25 кр.
Оправлений примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручаe А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

По значно низшôй цѣнѣ якъ деинде!
поручаe ся:
ОБРАЗЫ на тетраподъ за скломъ по 2·50 зр.
РАМЫ до образôвъ всѣляков величины.
СВѢЧКИ блишаній зъ пружинами лякированій по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВÔНКИ гармонійный по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженôй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великôмъ выборѣ вôдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНЙ ОБРАЗЫ въ рôжнôй величинѣ вôдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дарохранительницѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональній, Павуки [Поліканды], Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рôзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святій, Пôдставники, Євангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ выше въ
Торговли и рукодѣльнѣ
Евг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 47—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймаe замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики
Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільоґрамôвъ loco фабрика.

Вино
въ барилкахъ 5кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австралiи и пр
перевозить найдешевше и подаe поясненя безплатно
около пôвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 9-20

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: [illegible] cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tiefflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА

славне
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТÔВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережоныхъ, заосмотреныхъ судово уповаженою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БÔЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРÔВЪ МѢШНЫ.Ъ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождôй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вôддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 ґатункôвъ найбôльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого оріґінальнй пачки и замкненй, заосмотреній згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю зголошеня на комісовй склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складôвъ ще нема. 66 4—24

Наслѣдуване застережене.

Розкладъ їзди поіздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
пôсля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двіц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск головного двірця
3.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
НІЧ				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**НІЧ**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.35	„ Тернополя з головного двірц
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вимком понеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.50	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годики 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одповѣдальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іоанникія Гренина,

Ч. 35. Львовъ, Субота 14 (26) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на переминѣ разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Конерника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 3, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережена. — Реклямація неопечатані вѣльній вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одинок строчки инсератовон або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Недяки и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

О що имъ ишло?!

Польскій дневники, всякон масти політичнон, обговорюючи закриту сесію сойму — на першѣмъ мѣсци кладуть **політичне** ей значѣня. „Вѣдъ довгон черги лѣтъ була се перша сессія політична“ — каже одинъ дневникъ.

Політична-жь она була въ першѣмъ рядѣ адресою до трону, маючою для Полякѣвъ значѣне програмове, а въ другѣмъ рядѣ була она політична *„немалою жертвою* зложеною зъ польскон стороны для рѣвноуправненя Русинѣвъ“.

Адреса — пѣдносить Słowo polskie — есть **автономічна**, згѣдна зъ проектомъ адресы бѣльшости рады державнон, отже она утреналюе солідарнѣсть обохъ польскихъ репрезентацій [въ соймѣ и въ радѣ державнѣй], амѣцняе становище кола польского у Вѣдни и удержуе тяглѣсть польскон політаки въ Австрії. А се політичне значѣне адресы скрѣпляе ще фактъ, що — зъ вынимкою трехъ руснихъ радикалѣвъ — впрочѣмъ цѣлый соймъ голосувавъ за нею. Въ хвили, коли въ иншихъ соймахъ сторонництва політичній и національній ведуть борбы на смерть и житє и утрудняють всяку позитивну працю, а вѣдъ тыхъ борбъ захитавсь навѣть парламентъ центральный, — въ такѣй хвили однодушнѣсть при ухвалѣ адресы въ Галицкѣмъ соймѣ, и то адресы політичнон, маe значѣне чину, бо амѣцняе становище краю на-внѣ, бо стверджуе політичну зрѣлѣсть краю и вѣнъ тымъ представляе точку стѣлу и сильну опору середъ непевныхъ филь внутрѣшнон політики австрійскон. А що соймъ выповѣданій въ адресѣ за засады умѣе и въ чинъ увести, о тѣмъ свѣдчить — переведене въ чинъ уступу адресы узнаючого права руснй... Тыми ухвалами соймъ ствердивъ **засаду** полагоджуваня національныхъ спорѣвъ дома, въ соймахъ, замѣсть переносити ихъ до центрального парляменту, де они безъ нарушеня самоуправы краєвъ не можуть бути рѣшаній. И нѣхто намъ теперь не зможе закинути, що тая засада есть лише выгѣдною заслоною, за котрою крые ся охота знасилуваня правъ національнон меншости.“

Въ тѣмъ самѣмъ дусѣ пише и Czas та й инший дневники польскій — всюда бесѣда о „жертвѣ“ чи „жертвахъ“ для Русинѣвъ.

Якій-жь то тій „немалій жертвы“ зъ польскон стороны для рѣвноуправненя Русинѣвъ, за якій они мали бы вѣдмовити радѣ державнѣй компетенціи рѣшати що-небудь въ свою користь, а здати ся на ласку и неласку польскон бѣльшости сойму?

Отже польскій дневники наводять три такій жертвы польскон бѣльшости соймовон: а) резолюція до правительства, щобы оснувало руснй паралельни гімназіяльній въ Тернополи, б) заведенє необовязковон науки руского языка въ польскихъ школахъ середныхъ и в) резолюція до правительства, щобы „и на будуще“ берегло истнуючихъ приписовъ що-до правъ языкѣвъ польского и руского въ урядахъ державныхъ. Отсе тій „великій жертвы“!

Велика жертва сойму — руснй паралельни въ Тернополи, бо грошѣ на нихъ дасть — скарбъ **державный**!

Велика жертва сегорѣчнон сесіи сойму — надобовязковый языкъ руснй въ польскихъ школахъ середныхъ, бо тото **вже вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ истнуе** [вже въ 1895 роцѣ п. Вахнянинъ въ своєй брошурѣ „С рава руска“ межи безлѣчю „здобутками“ подавъ и той: „въ гімназіяхъ польскихъ у цѣлѣй Галичинѣ наука языка руского сталась предметомъ надобовязковымъ“ (гл. стор. 89 тон брошуры) и прецѣнь д-ръ Студиньскій, зять п. Вахнянина, яко супленть за 1000 зр. учить руского языка въ польскихъ гімназіяхъ въ Краковѣ!]

Вкѣнци велика жертва сойму — резолюція въ справѣ языка руского въ урядахъ державныхъ, бо замѣсть жаданого закона, соймъ здобувъ ся на резолюцію „най буде **якъ бувало**“!

Коли-жь теперь мы тій „великій жертвы“ сойму, взглядно польскон бѣльшости соймовон для рѣвноуправненя Русинѣвъ порѣвнаемо зъ тымъ, що за те Поляки пѣсля власного укладу бѣлянсу зыскали при політицѣ руснихъ „адресовичѣвъ“ — то выйде чей-же ясно, о що Полякамъ ишло.

Фальшивою грою зробити интересъ!

Але-жь дуже мылылись бы они, коли бъ думали, що народъ руснй а п. Барвѣньскій зѣ своимъ „подѣнькованемъ“ выстогнанымъ при закрытю сесіи соймовон — то одно. Народъ руснй мае способы выказати тоту гру фальши и всѣ тій способы выкористае usque ad finem...

Вѣче Рускои Рады въ Сокали

вѣдбуло ся дня 9 с. м. въ домѣ п. Демчука. Нарады отворивъ здв. д-ръ Евгеній Петрушевичь и предложивъ на предсѣдателя о. Ем. Левицкого зъ Тартакова. О. Левицкій, обнявши провѣдъ, покликавъ на секретарѣвъ о. Леонтовича и академика Дм. Левицкого. Вѣдтакъ удѣливъ голосу д-ру Петрушевичеви до выголошеня **реферату політичного**.

Референтъ, представивши въ гарнѣй довшѣй промовѣ часы преміерства гр. Казимира Баденього [кровавій галицкій выборы, насильства при тыхъ выборахъ, вязненя и т. д.], вѣдтакъ подѣѣ въ радѣ державнѣй остатнои сесіи [lex Falkenhayn а вслѣдъ за тымъ введеня Баденімъ и Абрагамовичемъ поліціи до парламенту и арештованя послѣвъ], вкѣнци упадокъ гр. Казимира и змѣну міністерства, — перейшовъ вѣдтакъ на сесію соймову, а спеціяльно на адресу до трону и на становище послѣвъ-Русинѣвъ при тѣй адресѣ. Выказавши значѣня для Полякѣвъ а для Русинѣвъ жаданого въ адресѣ розширеня автономіи краю и привернена посередныхъ выборѣвъ до рады державнон черезъ соймъ, пѣднѣсъ, що становище бѣльшости послѣвъ-Русинѣвъ въ тѣй справѣ внесло бѣль и соромъ цѣлѣй Руси. Вкѣнци референтъ, розглянувши позицію и вѣднесины обохъ народѣвъ нашого краю, выказавъ, що единый для Русинѣвъ выхѣдъ — то подѣлъ Галичины на части польску и руску.

Вслѣдъ за тымъ референтъ предложивъ вѣчу отсѣй резолюціи:

1. Загальній зборы заявляють нашому найминостивѣйшому монархови свою найглубшу вдячнѣсть, що даючи димісію гр. Каз. Баденьому звольнивъ вселаскавѣйше увольнити руснй народъ вѣдъ его насильствъ и неправды. Заразомъ высказують загальній зборы надѣю и бажане, що новый кабінетъ въ політицѣ взглядомъ Русинѣвъ не схоче вступати въ слѣды попереднього преміера-міністра и разъ на все усуне неприхильну Руснямъ дотепершню систему.

2. Загальній зборы высказують отсимъ посламъ Окуневскому и Новаковскому за ихъ честну и славну оборону правъ руского народу при соймовій дебатѣ надъ ухваленымъ адресы свое найгорячѣйше признане, а натомѣсть иншимъ посламъ за ихъ противне интересамъ руского народу становиско занятє взглядомъ тои адресы свое найглубше обурене и погорду.

3. Загальній зборы высказують бажане, щобы для уможливненя запорученого намъ конституцією свободного розвою нашого народу пѣдъ взглядомъ політичнымъ, економічнымъ и культурнымъ край Галичина подѣленый зѣставъ якъ найскорше на двѣ самостійній половины вѣдповѣдно до етнографічныхъ границь заселюючихъ Галичину народностій, и вкладають на всѣхъ послѣвъ руснихъ обовязокъ пряму вати до сего всѣми можливыми средствами.

Референтъ д-ра Петрушевича нагородили зѣбранй грѣмкими оплесками и приняли всѣ три резолюціи одноголосно и одушевлено. — Сел. Филипъ Перѣгъ зъ Нисмичъ зажадавъ ще острѣйшого напятнованя тыхъ послѣвъ, котрій при справѣ адресовій не заняли становища опозиційного, именно предкладавъ додати ще, що вѣче „пятнуе ихъ зрадниками руского народу“.

Другою точкою нарадъ була резигнація о. Чеховича, сокальского пароха, зъ гѣдности головы сокальскон Рускон Рады. — О. Федоровичь супротививъ ся принятю резигнаціи о. Чеховича. Руснй нарѣдъ домагае ся, щобы ему священники проводили, отже о. Чеховичь повиненъ итти за голосомъ народу. А по друге сесія резигнація противить ся статутови товариства, де сказано, що — въ маю скликуе ся загальній зборы, отже и выбирае ся нового голову; коли-жь е яка перешкода, то маемо заступника головы, котрый до загальныхъ зборѣвъ може заступати голову. — Д-ръ Петрушевичь бувъ иншои гадки. На пѣдставѣ статута можна выбрати голову на кождѣмъ загальнѣмъ зборѣ, а заступникъ головы въ сѣмъ выпадку не може заступати голову, бо о. Чеховичь не е перешкодженый, але не хоче бути головою и не уважае себе за такого: вѣнъ на чистенній вѣзваня вже вѣдъ трехъ мѣсяцѣвъ навѣть не явивъ ся въ Рускѣй Радѣ. Що-до проводу духовенъства — то народъ певно пѣйде за тыми, котрій ему помагають и его шанують, але трудно зновъ жадати вѣдъ народу, щобы йшовъ за тыми, котрій его опускають и про него не дбають. — По сѣй промовѣ и о. Федоровичь згодивъ ся на выборъ нового головы, а коли д-ръ Петрушевичь, зъ личныхъ взглядѣвъ, не хотѣвъ сеи гѣдности принятн, выбрано головою на внесене о. Леонтовича черезъ аклямацію о. В. Федоровича зъ Войславичь.

Третьою точкою порядку дневного були внесеня членѣвъ.

Першій забравъ слово академ. Дм. Левицкій въ справѣ основаня гімназіи въ Сокали. Цѣлый повѣтъ сокальскій хотѣвъ оснувати сесю гімназію и власнымъ коштомъ поставити будынокъ. Громады въ повѣтѣ хотѣли складати добровѣльній датки. Послѣдне вѣче „Рускои Рады“ въ Сокали заявилось одноголосно за потребою гімназіи. Цѣла рада повѣтова се ухвалила, лише три паны супротивились сему, нехтуючи волю цѣлого народу, а нинѣ прийшло рѣшене зъ выдѣлу краєвого, противне основаню гімназіи. Отже треба выбрати комісію, котра бы заняла ся сею справою и иншою дорогою старала ся цѣль осягнути.

О. Федоровичь поставивъ внесене, щобы выключити зъ „Рускои Рады“ селянина Ивана Драгана зъ Тудорковичь, зъ тои причины, що Драганъ до „Громадского Голосу“ написавъ статью, де закидує, що „Руска Рада“, духовенство а мѣжь ними и внескодавець [о. Федоровичь] нѣчо не роблять, лише хвалять ся, всѣ зборы въ повѣтахъ скликували лише самій селяне, вѣдчасъ коли власне „Руска Рада“ скликувала майже всѣ вѣча. — Зъ сего выявилась горяча диспута мѣжь радикалами а партіею народною. — Селянинъ Перѣгъ обстававъ за тымъ, що таки самій селяне скликали

Зъ поезій Марка Муравы.

Розмова.

Встае сонѣчко, свѣтить радѣсно, —
Летить жайворонъ, кличе до сѣву —
Встае дѹмонька, шепче жалѣсно:
Коли-жь встанемо зъ птичковъ до сѣву?

Плыне ясная небомъ хмаронька,
Несе красную ярь у розмаю —
Несе дары вѣдъ Володаронька,
Щобъ жить хвильочку щастемъ у раю.

Трава тѣшить ся, кличе зѣлечка,
Цвѣтѣкъ пахощѣ кличуть птицѣ хоры —
Коли-жь нарѣдъ дѣждесь весѣлечка,
Весны щастемъ задзвонять всѣ горы?

Хмарѣкъ кучерѣ кажуть: „Доленьки
Дармѣ въ небѣ шукати гадками —
Не давѣте вы путомъ воленьки,
Гаразд-доля полюбить ся зъ вами.

Тепло ясное йде изъ сонечка
На ярь радѣсну, — воля йде въ Бога...
Дае доленьку божа дѣнечка —
Она сонѣшна, людска дорѣга.

Зѣади воленько божа вѣркою,
Свѣти сонечкомъ въ серце дрѣмуче,
Промовь мовою такъ говѣркою,
Щобъ житя ся озвало могуче.

Щобы въ жилахъ кровь плыла радѣсно,
Щобъ йшли зъ птичкою правду всѣнати —
Щобы пѣсня не плыла жалѣсно,
Щобъ народъ ставъ и птичка спѣвати.

Пѣсни кирничка.

Зеленый гай, веселый май —
И думка спѣвная птичка —
Се щастя край, постѣвъ рай,
Щаслива пѣсни кирничка!

Пѣсонька плесь, пѣсонька рвесь,
Якъ соколъ въ небо голубе,
Крильми несесь, въ зѣркахъ розпнесь,
Полине въ сонечко любе.

Та сонця жаръ, промѣнный скварь
Не кождѣй думцѣ привѣтий —
Є Божій даръ, що въ бурѣ хмаръ
Шле думы свѣтломъ робѣтній...

И середъ тучь на стелях кручь
Сторожать рѣдъ пеліканы —
Зъ небесныхъ бучь, изъ зойкѣвъ кручь,
Смѣють ся — смѣхъ имъ орканы!

Є людскій рѣдъ — старенькій дѣдъ,
Що въ громахъ думку думае
И бурѣ слѣдъ, якъ ясный лѣдъ,
Душу и серце минае...

Думка.

И могила розрытая,
И недоля несытая
Заедно голосять:
Тамъ кости розкиненй,
Ту тоски неспиненй
Спочинку все просять...

Чи то доля гулящая,
Чи недоля пропащая
Житя намъ колотить, —
Йде въ люде все чарочка,
Частуе шинкарочка,
И свѣтъ ся все котить...

Най гуляе вже пѣтниця,
Залицяесь срамѣтниця,
Докъ поженихаесь —
Гуляйте выроднія,
Недолѣ голодніи,
Ажь вамъ наскучаесь!

На верху Бескида.

Я ставъ высоко. По-надъ мене
Летять ино бѣлявй
Хмарки пѣрястій, — йно зелене
Обличе, кудрявй
Бескида одежѣ филюють,
Мѣнять ся, блискочуть
До сонця. Очи въ даль простують —
Побачити хочуть
Всѣ горы! Гадка-думка духа
Рвесь въ свѣты небесній
И шепче пѣснѣ все до уха
Веселѣ, чудесній...

Такъ тихо-любо и промѣнно!
Обнявъ бы душою
Цѣлый свѣтъ! Божій чаръ незмѣнно
Надѣѣ дугою
Пестить серденько. И здаеть ся
Думонькамъ крилатымъ,
Що доля ось ось усмѣхнеть ся
Щасливымъ богатымъ
Весѣля днемъ, весѣля снами...
Здаеть ся: вже чую
И радѣсть, якъ вна пѣсоньками
Бе въ хмарку дрѣбную...
Цѣделухую такъ, посылаю духа,
Надставивъ всю ухо, —
Все тихо! Не бренить нѣ муха...
И сумно, и глухо!

І. КАПРАЛИКЪ
Львовъ, побочь Народного Дому
поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтовки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожь цитры а гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментовъ. — Цѣны найтанший. Цѣнники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль
Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріялѣвъ будовельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходковъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційній, терь, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеглки окладковій, дахѣвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифоновій замкненя каналовій и пісуаровій та рурки дреновій и т. д. 427 12—50

вѣча въ Войславичахъ и Ильковичахъ, а Иванъ Драганъ заявивъ, що вонъ въ своѣмъ письмѣ до „Громадского Голосу“ похваливъ бувъ вѣче въ Белзѣ, та редакція змѣнила. — О. Левицкій жалувавъ, що радикалы розрываютъ церковь съ народомъ, розрываютъ то, що пятьсотъ лѣтъ було звязане съ собою. Священики такожъ люде, можуть знайтись мѣжь нами и такій, що заблудять, але кидати громы на цѣле духовеньство, то соромъ. Мы и такъ слабій, намъ треба лучитись а не розривати ся. — О. Федоровичъ вднѣсъ, що священики такъ само держали при послѣднихъ выборахъ съ народомъ, якъ съ радикалы. Вонъ самъ на вѣчу въ Нисмичахъ, коли зъявивъ ся жандармъ и наставивъ до людей багнетъ, бувъ мѣжь першими, при его грудяхъ було вострє багнету и хвилька, а бувъ бы впавъ якъ другій Стасюкъ. За те казавъ Драганъ при выборахъ „бити священиковъ по мордѣ“. Се ганьба! — Д-ръ Петрушевичъ старавъ ся погодити спорючихъ. Сказавъ, що споръ сей не полягае на ненависти селяньства до духовеньства; противно, селяне выражаютъ ся съ найбольшою похвалою о заслуженыхъ священикахъ. А що-до Драгана и Перога, они повинній о. Федоровичеви дати сатисфакцію. — По повторній промовѣ о. Левицкого, котрый остерѣгавъ селянъ передъ недоваренымі головами, котрій выступаютъ противъ священиковъ а лучать ся навѣть съ жидами — дальше по повторній промовѣ д-ра Петрушевича, котрый вднѣсъ потребу лученя всѣхъ Русиновъ, и ще разъ вызвавъ Драгана, щобы перепросивъ о. Федоровича, — вкінци по словѣ о. Леонтовича, котрый сказавъ, що колись пропаде радикалізмъ, пропадуть и всякій партіи, а настане лишь одна неподѣльна Русь — справу тую закінчено.

Підъ конець приступлено до справы основаня товариства „Рускій Народный Домъ“ въ Сокали. — Д-ръ Петрушевичъ вдчитавъ и пояснивъ статутъ того товариства и сейчасъ вписало ся 70 членовъ и зложено 36 зр. 30 кр. титуломъ вкладокъ членьскихъ. Головою сего товариства выбрано одноголосно д-ра Петрушевича, а до выдѣлу увійшли оо. Федоровичъ и Карпякъ, пп. Павло Левицкій, Михальчукъ, Лозиньскій и Караванъ а на заступниковъ выдѣловыхъ выбрано Ковальчука, Каравана и Гайоху.

Зборы закінчено вдспѣваньемъ „многая лѣта“ господареви дому, д-ру Петрушевичеви и о. Федоровичеви.

Переглядъ политичный.

Побічь того, що загальна увага звертае ся вдъ давна на ческій соймъ, а теперь тымъ ще бльше, що сегодня починае ся тамъ адресова дебата, передъ котрою нѣмецкій послы мають опустити соймову салю, не перестають дневники толкувати про внутрѣшне положенє и про долю кабінету бар. Ґавча. Замѣтна рѣчь, що особливо будапештеньскій дневникы разъ-въ-разъ указують на скрутне положенє теперѣшного австрійского правительства. Budap. Tagblatt бачить головне небезпеченьство для бар. Ґавча, якъ и взагалѣ для кождого австрійского міністерства, въ могучій ческій шляхтѣ. Чи змѣна особъ въ міністерствѣ придалась бы на що, то велике питане. Поки-що годѣ ще говорити о уступленю бар. Ґавча: але въ мартѣ, коли абере ся рада державна, певно настане и змѣна кабінету, и тогдѣ, може бути, справдять ся загальній вѣщованя, що гр. Тунъ прійде до кермы, о котрѣмъ навѣть говорять, що вже мае готову лісту нового кабінету. Органъ моравского посла Странского Lidove Noviny въ телеґрамѣ въ Вѣдни называе теперѣшне положенє по просту безвыхіднымъ; днѣ кабінету бар. Ґавча є — каже — почисленій. Моравскій Нѣмцѣ — якъ и Нѣмцѣ взагалѣ — повтаряють свое, що не пристануть на жадній новій языковій розпорядженя, тлько обстають при тѣмъ, щобы знесено розпорядженя баденѣвскій. Обструкція нѣмецка буде тревати дальше и не допустить до полагодженя угоды съ Угорщиною. Зъ другои стороны и Чехи не хотять пристати на жадній змѣны языковыхъ розпоряджень, а домагають ся полишеня тамтогорічныхъ. Такожъ и краковскій Czas дстае съ Вѣдня вѣсти, що внутрѣшна ситуація дуже заострила ся; навѣть при найбольшомъ оптиміамѣ годѣ подумати, щобы парляментъ, збравши ся, могъ вддати ся правильній роботѣ. Стануть тамъ противъ себе: бльшость, хочь скромна въ своихъ вымогахъ, але все таки не склонна до того, щобы добровольно зречи ся правъ, якій въ кождомъ парляментѣ прислугують кождій бльшости, — и меншость, котрои програмою є нанованя Нѣмцѣвъ въ Австрію. Тота меншость обструкцію и насильствомъ (?) схоче бльшость змусити до здачѣ або бодай підъ грозою повнои анархіи склонити те чи се сторонництво, щобы опустило ряды правицѣ. При такомъ станѣ рѣчей правительство, якъ зачувати, старае ся запевнити житє бодай снбльному парляментови, значить делеґаціямъ, и передовсѣмъ перевести въ радѣ державній выборъ делеґацій. Сегодня (значить: вечеръ) ѣде гр. Голуховскій зъ бар. Ґавчомъ до Будапешту, де установить ся речинець такъ выбору якъ и скликаня делеґацій, а може такожъ западуть и инші важній рѣшеня. Имовѣрно скликаній будуть делеґаціи на май и, якъ здаесь, обймуть такожъ потрѣбній зъ уваги на цѣсарскій ювілей репрезентаційній функціи, до котрыхъ здеморалізованый австрійскій парляментъ не буде способный. Годѣ навѣть припустити, щобы палата послбвъ здобула ся на бльше щось, якъ на выборъ делеґаціи, бо вдъ першои хвилѣ засыплютъ ся интерпеляціи и наглій внесенл, якій приготовлюе радикально-народне сторонництво нѣмецке. Сама справа студентбвъ дасть аж надто богато матеріялу до того, тымъ бльше, що вчера зновъ реляціонано тутъ трехъ студентбвъ політехніки. Органъ п. Вольфа заповѣдае напередъ велику кампанію зъ тои причины. Тымчасомъ терпеливый и выгбдный §. 14. вдйде знову въ житє при частановленю континґенту рекрутбвъ еще передъ д. 1 червня с. р.

„Правит. Вѣстникъ“ оголосивъ онодгы именованє професора московского університету Боголѣпова тымчасовымъ міністромъ просвѣты на мѣсце помершого Делянова.

Прускій міністеръ просвѣты выдавъ розпорядженє, щобы вдъ 1 цвѣтня с. р. на вддѣлѣ будовы машинъ берлиньскои техніки не принимано чужинцѣвъ. Розпорядженя се, якъ пишуть, не є выкликане неприхильностею до чужинцѣвъ, а просто бракомъ мѣсця въ выкладовыхъ и рисунковыхъ салахъ. Польскій дневники противно замѣчають, що оно звернене передовсѣмъ противъ слухачѣвъ зъ польского царства, котрыхъ на тбмъ вддѣлѣ берлиньскои техніки бувало найбольше.

Розрухи зъ причины нужды панують вдъ довшого часу не тлько на Угорщинѣ, але такожъ въ Италіи. Наставъ тамъ голодъ; нема анѣ хлѣба анѣ заробку. Рольництво упадае застрашуючо, бо коли вдъ року 1871—1897 населенє Италіи зросло о 5 міл. душъ, то въ тбмъ самбмъ часѣ збіръ збжа спавъ зъ 39 на 23 міл. сотнарбвъ. Черезъ те и довбзъ збжа зъ заграницѣ росте значно, а не тлько що промыслъ не розвиває ся, а ще и мыто на заграничне збже є нечувано высоке, бо выносять 7·5 ліръ чи то 3 зр. 75 кр. вдъ сотнаря. Отже не дивота, що по торфочнбмъ неурожаю настала велика нужда мѣжь сѣльскимъ населенямъ и роботниками. Зъ того пбшли и розрухи; народъ кличе хлѣба и працѣ. Правительство покопує розрухи вбйсковою силою, але се справы не поправляе. Торбкъ пбдъ грозою розрухбвъ обнизило правительство мыто вдъ збжа ажь на 5 ліръ вдъ сотнаря, та и те лише на часъ до 1 цвѣтня. При тбмъ всѣмъ платить ся фунтъ муки по 30 кр. Отсе зновъ доносять, що дня 22 с. м. збрала ся громада зъ якихъ 1000 селянъ въ Модіцѣ (въ краинѣ сиракузскій) передъ громадскимъ домомъ зъ окликами: „Працѣ! Хлѣба!“ Жандармы увязнили двохъ роботниковъ; на те кинула ся товпа на жандармбвъ и на касарню. Жандармы почали стрѣлати у воздухъ, щобы дати знакъ войску. Коли прибуло войско, обкинула его товпа камѣнемъ. Тогдѣ взяло ся войско до оружя, двохъ селянъ убито, а богато ранено. Товпа кинула ся опбсля на мѣсто и збурила кблька домбвъ. Такій розрухи повтаряють ся скрбзь вдъ часу до часу.

Отже Золю и редактора Аигот-ы засуджено. Freindenblatt пише, що мимо то справа Драйфуса не перестане клопотати парляментъ и правительство. Може незадовго настане день, коли засужденый дбстане у вязници вѣсть, що его великодушна провина прислужила ся правдѣ, тому найгарнѣйшому зъ земныхъ идеалбвъ.

Велика часть берлиньскихъ дневникбвъ выказуе ся зъ доганою про засудъ Золѣ. Лондоньскій дневники такожъ зъ обуренымъ подаютъ вѣсть о тбмъ засудѣ; такъ само, якъ довѣдуе ся Frankf. Ztg., такожъ дневники американьскій.

Бруссельскій Soir оголошуе розмову одного зъ своихъ співредакторбвъ зъ италійскимъ майоромъ Паніцердімъ, котрый бувъ въ Парижи войсковымъ вбдпоручникомъ при италійскбмъ посольствѣ. Той майоръ мавъ сказати, що дипльоматы нѣмецкій, італійскій и россійскій знають правдивого автора тои картки (bordereau), за котру засуджено Драйфуса. Є се французскій офіцыръ, котрого французске правительство уживало до шпіонажѣ, а вонъ самъ зраджувавъ сторонимъ державамъ войсковій тайны. Коли и французске правительство рѣшучо вбдкинуло ревізію процесу Драйфуса, то згаданій дипльоматы оголосять назвиско того зрадника, бо не хотять довше придивляти ся тому, якъ невинный терпить соромну кару.

Французскій дневники въ бльшбй части радѣють засудомъ Золѣ, лише радикальній и соціялістичній стоять по его сторонѣ.

Въ палатѣ депутованыхъ французского парляменту внесено до президента міністрбвъ интерпеляцію, чи ґенералы Пелє и Боасдефръ зложили свои зізнаня въ процесѣ Золѣ зъ приказу міністра войны. Мелінъ вбдповѣвъ, що міністеръ войны не дававъ ґенераламъ жадныхъ приказбвъ. Внесено другу интерпеляцію, чи правительство гадае покликати синдикатъ драйфусбвскій до одвѣчальности, чи пустить ему его аґітацію безкарно. Президентъ міністрбвъ вбдповѣвъ, що правительство вынайде винуватыхъ и укаране ихъ. Палата ух алила великою бльшостею голосбвъ довѣре правительству.

Ц. к. староста впроваджує жида-шинкаря до хаты малолѣтныхъ.

[Письмо зъ Богородчаньского.]

Село Грабовець лежить надъ рѣкою Быстрицею, котра дѣлить село на двѣ части, меншу и бльшу. Быстриця яко рѣка гірска позабирала що-найкращій нивы та огороды и зъ нихъ утворила ся вздовжь обохъ берегбвъ толока громадска вразъ изъ лугами въ обемѣ до 1000 морґбвъ. Толока и луги громадскій становлять вдне добро бѣдныхъ громадянъ; толока яко пасовиско а луки яко огорожа и опалъ ратують ихъ вдъ крайной нужды. Однакъ жиды — пявки нашого народу — кинули ся въ послѣднихъ часахъ на села маючій толоки — кинулись и на тое добро громадске. До такихъ громадъ належить Грабовець. Село тое власне выкористовують жиды-спекулянты, котрій спроваджують ся туда умысне, щобы користати зъ толоки и лугбвъ громадскихъ. И они не лишь власну худобу выпасають, але беруть на весню вдъ своихъ сояковъ зъ сусѣдныхъ сѣлъ худобу на выпасъ, або зганяють зъ ярмаркбвъ и перепасують на толоцѣ до другихъ ярмаркбвъ. Громада не може оборонити ся вдъ наплывовыхъ спекулянтбвъ и вже послѣдными роками дае ся вдчувати недостатокъ пашѣ для худобы громадскои зъ причины, що толоку громадску обсѣли жиды якъ круки. Такимъ способомъ сходять громады на жебры. Приналежній до громады оплачують податокъ толоковый, а спекулянты яко не приналежній не платять жадного податку и збогачують ся коштомъ майна громадского.

Зъ кінцемъ сѣчня сего року спровадивъ ся до села Грабовця подбный спекулянтъ Ханмъ Клінґеръ зъ чотирма штуками роговои худобы и зъ гусьми до хаты малолѣтныхъ. Спроваджене немилого гостя занепокоило громадянъ, тожь рада громадска своею ухвалою зъ дня 31 сѣчня с. р дала припоручене зверхности громадскій, щобъ она выдалила осѣлого тамъ безправно Ханма Клінґера, подаючи причину: 1) що вонъ не выказавъ ся приналежностію до одной зъ громадъ анѣ не заявивъ, що о то постарае ся; 2) що вонъ стае ся тягаромъ публичнои добродѣйности. Зверхность громадска повѣдомила о тбмъ Клінґера и наказала ему пбдъ загрозою 3 зр. кары выпровадитись въ протягу 24 годинъ, а коли того наказу не послухае, то его выпровадить зверхность громадска. По уплывѣ 48 годинъ зверхность громадска запытуе Клінґера, длячого не выпровадивъ ся, и дбстае вбдповѣдь: „Менѣ ся не хоче!“ Для удержаня повагы зверхности громадскои громадяне въ найлѣпшбмъ порядку и спокою, безъ жадной шкоды, вывезли рѣчи Клінґера за границю села и все передали въ опѣку жидови зъ Цуцилова, де передъ тымъ Клінґеръ замешкуваръ.

Дня 4 лютого вбзвавъ мене начальникъ громады до свого мешканя. Тамъ заставъ я жандарма, заступника пропінацій зъ Богородчанъ, обохъ Клінґербвъ, Илька Иванюка та одного зъ радныхъ. И довѣдую ся: по перше, що жандармъ присланый старостою списуе протоколы, що въ громадѣ зроблено „gwałt publiczny“, а по друге, що мае впровадити Клінґера до мешканя малолѣтныхъ, де теперь мае утворити ся другій шинкъ въ громадѣ, а по трете, що жандармъ привезъ письмо вдъ п. старосты до зверхности громадскои такого змѣсту:

L. 1020. Do Zwierzchności gminnej w Grabowcu. Rozporządzeniem z dnia 31 Stycznia 1898 L. 34 zabroniła Zwierzchność gminna na podstawie odnośnej uchwały Rady gminnej Chaimowi Klingerowi z Cucyłowa dalszego pobytu w gminie Grabowcu i poleciła mu, ażeby się z gminy Grabowca wyprowadził pod zagrożeniem 3 złr. i przymusowem wydaleniem z gminy. Ponieważ powyższą uchwałą Rady i rozporządzeniem Zwierzchności gminnej naruszony został przepis §. 10. ustawy gminnej z 12 Sierpnia 1866 L. 19 Dzuk., który orzeka, że obcym nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, dopóki uczciwy żywot prowadzą, nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej, przeto na podstawie przepisu §. 105 względnie 106 ustawy gminnej zakazuję wykonania powyższej uchwały Rady gminnej oraz uchylam wydane na podstawie tej uchwały na wstępie powołane rozporządzenie Zwierzchności gminnej, które sprzeciwiają się obowiązującym przepisom powołanego paragrafu ustawy gminnej. Ponieważ obecnie doszło do mojej wiadomości, że Chaima Klingera wyrzucono z jego pomieszkania, przeto polecam Zwierzchności gminnej, ażeby Chaima Klingera natychmiast do jego pomieszkania w domu Ilka Iwaniuka wprowadziła, przyczem nadmieniam, że sprawa bezprawnego wyrzucenia Klingera z jego pomieszkania odstąpioną została c. k. Sądowi powiatowemu w Bohorodczanach do wdrożenia dochodzenia karnego przeciw winnym o zbrodnię gwałtu publicznego. — Bohorodczany 1 lutego 1898 c. k. Starosta.

Дивуе мене дуже, що ц. к. староста п. Міхель, яко окбиченый праэникъ и урядникъ політичный, маючій вже ранґу ц. к. старосты, самъ зраджуе недокладне свое знане закона громадского. Доказомъ того есть власне его выясненє §. 10. закона громадского. „Приписъ §. 10 закона громадского — пише вонъ — постановляе, що чужимъ не може громада заборонити пробуваня въ своѣй области, доки честне житє ведуть, не стають ся тягаромъ публичнои добродѣйности.“ Ба, але-жь п. староста навѣвъ лишь конець згаданого параґрафу, а опустивъ початокъ! Нехай п. староста буде ласкавъ заглянути до закона, а переконае ся, що §. 10 закона громадского звучить: „Чужимъ, котрій выкажуть ся приналежностію до якоись громады або що-найменше докажуть, що поробили потрѣбній кроки до выказаня своеи приналежности, не може громада заборонити пробуваня въ своѣй области, доки такъ они якъ и мешкаючій зъ ними члены ихъ родинъ ведуть безнаганне житє и не стають ся тягаромъ публичнои добродѣйности.“ А власне на тбй найважнѣйшбй рѣчи, яку п. староста въ своѣмъ поясненю опустивъ, опирае ся ухвала рады громадскои. Що рада громадска не переступила круга свого дѣланя, докажу слѣдуючими мотивами:

1) Ханмъ Клінґеръ не выказавъ своеи приналежности до жадноі зъ громадъ, анѣ не доказавъ, що поробить вбдповѣдній кроки до выказаня своеи приналежности, якъ того вымагае приписъ §. 10. закона громадского. Осѣвши въ Грабовци, вонъ уже на вступѣ свого замешканя скривдивъ малолѣтныхъ сирбтъ по пок. Семенѣ Чумбею, котрій потребують старання и опѣки, тымъ бльше, що по смерти опѣкуна ихъ Михайла Поповича, помершого торбкъ, Илько Иванюкъ, вбтчимъ малолѣтныхъ, вынаймивъ хату тыхъ сирбтъ Клінґерови, самъ забравъ грошѣ и зъ малолѣтными перенѣсъ ся въ комбрне — однымъ словомъ: довбльно розпоряджая майномъ малолѣтныхъ, розумѣе ся на ихъ шкоду, безъ вѣдомости суду и властій.

2) Повысша ухвала рады громадскои запала и на тбй пбдставѣ, що обовязковъ громады есть доглядъ надъ безпечностію особъ и ихъ майна, а въ тбмъ выпадку сирбтъ кривдженыхъ Илькомъ Иванюкомъ на користь »ласну и Ханма Клінґера (§. 27 б) закона громадского].

3) Тая ухвала опиралась такожъ и на пбдставѣ §. 27 *в)* и *к)* закона громадского. Ханмъ Клінґеръ зачавъ шинкувати въ мешканю малолѣтныхъ, отже уживати мбръ, котрій урядъ громадскій мае контролювати, а само держанє горячихъ напоювъ въ невбдповѣдномъ мѣсци, т. є. въ хатѣ малолѣтныхъ, котра есть соломою крыта и не обезпечена, противить ся приписови §. 27 *к)*, на що громада зъ уряду мае звертати увагу, и она въ сѣмъ разѣ то зробила.

4) А що Ханмъ Клінґеръ не поступивъ пбсля наказу даного ему зверхностію громадскою, щобы до 24 годинъ опустивъ мешканє, длятого въ выконаню тои правосильнои ухвалы выпроваджено его по уплывѣ 48 годинъ. Наказу повиненъ бувъ услухати, а коли чувъ ся покривдженымъ, мбгъ внести рекурсъ, а не казати зверхности громадскій: „Менѣ ся не хоче!“

Мимо волѣ насуваютъ ся питаня: На якій пбдставѣ п. староста внѣсъ донесенє до суду на громадянъ о „gwałt publiczny“, не розвѣдавшись о станѣ рѣчи? Тажь засада правнича каже: „Audiatur et altera pars“! Въ чбмъ переступила рада громадска обемъ своего дѣланя, що п. староста, покликавшись на §§. 105 и 106 закона громадского, знѣсъ ухвалу рады громадскои? Длячого вбнъ впровадивъ при асистенціи жандармеріи Ханма Клінґера до хаты малолѣтныхъ, де теперь Клінґеръ шинкуе? Хто заплатить малолѣтнымъ вбдшкодованє на выпадокъ, якъ бы хата малолѣтныхъ, необезпечена, згорѣла? — чи п. староста Міхель зъ пропінаторомъ, чи не посѣдаючій жадного маятку Илько Иванюкъ въ Клінґеромъ?

Антбнъ Кмѣтницкій співвласникъ добръ въ Грабовци.

НОВИНКИ.

— **Стіпендіи.** Намѣстництво надало опорожненій стіпендіи зъ фонду наукового призначеній для молодежи руской народности по 105 зр. рбчно, почавши вдъ 1897/8 року школьного академикамъ львбвского університету: Григ. Зацерковному въ IV. року правъ, Іос. Матіясови зъ I. року правъ и Мих. Галущиньскому зъ I. року фільософіи. — Панѣ Анна Литиньска, на основѣ прислугуючого ѣй права надаваня, надѣлила опорожненою стіпендіею зъ фундациі им. Модеста Хоминьского 200 зр. рбчно вдъ початку 1897/8 року школьного Володимира Боровца, ученика IV. степеня одноклясовои школы народнои въ Камѣнцѣ-Боброѣды, свояка фундатора.

— **Змѣны въ выдѣлѣ краевбмъ.** Зъ причины уступленя члена выдѣлу краевого п. Романовича и выбору п. Вайґінґера членомъ выдѣлу краевого наступлять змѣны въ розкладѣ чинностій департаментбвъ. Департаментъ громадскій, котрымъ управляе п. Верещиньскій,

мов обняти п. **Вайгінґеръ, а придѣленій ему** ще будуть справы продажи соли. II Перемышльскій має обняти департаментъ п. Романовича, т. є. справы буджету краєвого, промыслу краєвого, шкѣльництва промыслового и ґѣрництва [окрѣмъ продажи соли], а до того справы стіпендійній, котрі належали дотеперь до департаменту громадского. В. Вайгінґеръ задумує обняти урядованє доперва по святахъ Великодныхъ, а тымчасомъ буде покликаный на заступника члена выдѣлу краєвого п. Роттеръ до управы за той часъ департаменту, котрый вѣзъ п. Романовичъ.

— **Наша співачка Саломея Крушельницка** выступае сего сезону въ операх въ Пармѣ и тѣшить ся тамъ великою симпатіею публики.

— **О. Павло Тимкевичъ**, катихитъ народныхъ шкѣлъ въ Ярославѣ, выѣздить сими днями на посаду душпастырску до Америки.

— **Ц. к. Адміністрація податкѣвъ** оповѣщае: По мысли §. 184 закона зъ дня 25. жовтня 1896 В. з. д. ч. 220 подае ся до загальной вѣдомости, що списы контрибуентѣвъ належачихъ въ слѣдъ §. 181 покликаного закона до поодинокихъ тѣль выборчихъ, а управненыхъ до выбору членѣвъ и ихъ заступникѣвъ до комісій оцѣнковой для податку особисто-доходового на рѣкъ 1898, зложенй будуть въ протоколѣ подавчѣмъ ц. к. Адміністрації податкѣвъ у Львовѣ [пл. Цлова ч. 1 поверхъ I] вѣдъ годины 9 до 1 он передъ полуднемъ, почавши вѣдъ 25-ого лютого с. р. черезъ 8 днѣвъ т. є. до 4-ого марця 1898 включно до переглѧду въ цѣли внесеня евентуальныхъ зажалень. До выбору членѣвъ и ихъ заступникѣвъ якъ такожъ до переглядання высше згаданыхъ списѣвъ управненй лише тотѣ податники, що выказали свѣй доходъ підлягаючій податкови особисто доходовому и предложили фасію доходову въ речинци т. є. до 15-ого лютого с. р. включно.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.** Засѣданє выдѣлу буде въ середу 2 н. ст. марта о годинѣ 6-ѣй.

— **Въ справѣ внесеня петиціи до п. міністра просвѣты о запомогу 150 000 зр.** на фондъ пенсійный для вдовъ и сиротъ по руских священникахъ, підпесенѣй въ „Дѣлѣ“ посломъ о. Танячкевичемъ, подаю для вѣдомости Собратій слѣдуюче: Дня 13 с. м. на засѣданю комітету выбраного ad hoc на конференціи клира въ Перемышли упрошено Всч. о. Негребецкого, щобы уложивъ таку петицію по нѣмецки, а Редакція „Прапора“ выдрукує ся въ 2.500 примѣрникахъ и розбише вразъ зъ (нимъ числомъ всѣмъ священникамъ для підписаня и скорого вѣдосланя назадъ до Редакціи. Въ мѣру же, якъ петиціи будуть наплывати, буде Редакція „Прапора“ высилати ихъ сейчасъ на руки посла о. Танячкевича, щобы ихъ предложивъ у Вѣдни. Зъ уваги, що „Прапоръ“ розсилае ся всѣмъ священникамъ безъ выимку, безъ огляду на те, чи хто заплативъ передплату чи нѣ, и зъ уваги, що I-ій нумеръ буде сими днями розсланый, уважавъ комітетъ, що то буде найлекшій и найскоршій способъ: зобрати вѣдъ Собратій тѣ петиціи; порадно бы лишь було, щобы кождый священникъ заразъ тую петицію підписавъ и вѣдославъ до Редакціи „Прапора“. На такій способъ злишна вже есть инференція Товариства выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ, бо Редакція „Прапора“ взяла тую справу въ свои руки и нею щиро заняла ся. — *А. Захарієвичъ.*

— **Зъ Турчаньского пишуть намъ:** Сими днями выбирае ся зъ Турки адвокатъ д-ръ Ліндентбавмъ и цѣлый повѣтъ судовый Турка а другій Борина остане знова безъ адвоката, котрый тутъ дуже есть потрѣбный, бо и выкупно грунтѣвъ пѣдъ нафту захапуе цѣлу Туреччину и множество справъ жидѣвско-хлопскихъ потребуе свого оборонця. Добрый адвокатъ, хлопскій адвокатъ, мавъ бы тутъ широке поле до працѣ. А кобы трафивъ ся Русинъ, то знайшовъ бы певно щару пѣднору вѣдъ своихъ. Тожъ запрашаемо въ нашъ турецкій пашаликъ адвоката-Русина! При сѣй нагодѣ пѣдносимо прилюдне питанє до ц. к. властій скарбовыхъ: чи схотять бодай теперь, по вѣдповѣди правительственного комісаря въ соймѣ, зарядити, щобы написи на ц. к. урядахъ податковыхъ въ Турцѣ и въ Борини, якъ такожъ и въ льокалях тыхъ урядѣвъ були по-при польскій такожъ и руский? Прецѣнь п. староста Бѣлиньскій чутный дуже на написи, якъ то свого часу було писано, а ks. Dziedzic выповѣдае отверто въ просьбѣ о запомогу на костелъ, що Полакѣвъ въ Туреччинѣ всѣхъ на костелъ, що Полакѣвъ въ Туреччинѣ всѣхъ на купу, узбираныхъ по всѣхъ закуткахъ повѣта, есть 1.600, межи ними 4 збанкрутований dziedzic-ы. И кому-жъ тутъ читати та й любувати ся въ польскихъ написяхъ?!

— **Зъ Перемышлянщины пишуть намъ:** Статутъ „Народной Рады“, товариства політичного въ Перемышлянахъ, вѣдкинуло ц. к. намѣстництво. Надѣемо ся, що се не буде причиною до звохочення патріотѣвъ Перемышлянщины и они розпочате народне дѣло доведуть успѣшно до кѣнця. Оспалѣсть руска най не вѣдграе тутъ ролѣ, тымъ бѣльше що судовый округъ перемышляньскій лишивъ ся въ просвѣтнѣй и економічнѣй роботѣ далеко позадъ другихъ повѣтѣвъ. Заходу для пѣднесеня народу мало, а на жаль є и такій, що дѣлають ще радше въ него некорысть. Нарѣдъ переважно темный, запущеный морально и матеріяльно, експльоатованый на высоку скалю жидами-лихварями, даремно глядае порады въ своѣмъ горю. Тому й не дивниця, що пѣдчасъ горячки еміграційной повѣтъ перемышляньскій належавъ до повѣтѣвъ найбѣльше захопленыхъ тою горячкою. Многій села тамъ вже такъ ожидовѣли, що жаль стискае серце дивитись на нашу прадѣдну землю загарбану найстрашнѣйшимъ ворогомъ и демора лізаторомъ нашого народу. Такій н. пр. села Борысѣвъ, Тучне, Пленикѣвъ, Чемеринцѣ и инші — то гнѣзда жидѣвскои націи. Часъ схаменутисѧ и взятися до рѣшучои реальной роботы та бодай то, що ще есть, ухоронити вѣдъ заглады. Політичне товариство въ Перемышлянахъ, котре мимоходомъ сказавши дуже є не на руку деякимъ верховодячимъ лже-опѣкунамъ „ruskiego ludku“, скопцентрувало бы охочихъ до працѣ народнои роботникѣвъ, ураджувало бы вѣча и вѣдчиты, а въ часомъ довело-бъ до завязаня въ Перемышлянахъ „Просвѣты“ та выратувало бы горстку мѣщаньства руского передъ польонізаційными загонами и передъ рабѣвничою жидѣвскою лихвою... Въ такѣмъ досыть рухливѣмъ повѣтовѣмъ мѣстѣ якъ Перемышляны нема анѣ одного христіяньского склепу. Прикро дивитись, якъ нашъ селянинъ що-дня несе свою кервавицю до рукъ перемышляньскихъ потентатѣвъ — Фуксѣвъ, Адлерѣвъ, Штайнѣвъ и т. и., а за ними гуртомъ ступають священники, учителѣ и загаломъ интелігенція за своими орудками. Недаромъ жиды перемышляньскій — то въ бѣльшѣй части капіталісти, що сидять на сотняхъ тысячъ капіталу... Отже було бы дуже хосенно — обрадитись и основати тамъ філію „Народной Торговлѣ“. Най рускій грошъ не йде въ кишенѣ тыхъ, що то пѣдчасъ выборѣвъ и всякого нашого руху стають збитою фалянгою въ рядахъ нашихъ ворогѣвъ, вѣддячуючи такъ свое галапасництво на нашѣмъ народнѣмъ організмѣ. Часъ — кажемо — вже схаменутись, а въ честнѣй нашѣй боротьбѣ знайдуть ся чей-же и здорово-мыслячій люде межи Поляками, що подадуть намъ руку. — *Лебеденко.*

— **Ревізія трасы.** Міністерство зелѣзниць поручило львѣвскому намѣстництву розпорядити ревізію трасы льокальной зелѣзницѣ, що мае будувати ся вѣдъ стації Бориславъ до Схѣдницѣ. Проекты до будовы тои зелѣзницѣ выготовивъ инжінеръ Гутонъ Ржепа.

— **Зъ Турчаньского пишуть намъ:** Сторонами — якъ читаемо — зима була легка, снѣгу мало, леды пустыли давно и люде надѣють ся вже скорои весны... У насъ въ турецкѣмъ повѣтѣ все не такъ, якъ у людей. Зима тревае безъ перервы вѣдъ самого Воведеня, снѣгъ лежить въ хлопа, а зъ причины твердыхъ морозѣвъ бракъ воды якъ середъ горячого лѣта. Кирницѣ по селѣ порожній, а воду для дому возить ся зъ рѣки; млыны стоять у жерела Сяну, хлѣба зладити не можна, треба ѣсти саму булю, тую одиноку омасту до сухого и пѣсного ощипка; паша выходить, а ту ще майже половина зимы передъ нами, бо у насъ — на Пѣдбе кидю — якъ вѣдомо — двѣ лишь поры року: коротке а послѣдными роками мокре и студене лѣто и довга предовга зима. Сяк не втѣкаемо якъ другій за морѣ, то лишь длятого, що нема за що. Виправдѣ обѣцяно якусь запомогу, але коли и кому она дѣстане ся? — впрочѣмъ загальнѣй нуждѣ она певно не зарадить. Не богато потребуе нашъ чоловѣкъ до житя, а и того не стае, а хоче ся жити!

— **Зъ житя спортсменѣвъ „нового фасону“.** Ивась Веселовскій, чоловѣкъ молодый, ледви 25-лѣтный, льокай по званю, бачивъ вже Ясы, Букарештъ, Александрію и инші мѣста, а опинивъ ся на лавѣ обжалованыхъ въ львѣвскѣмъ судѣ карнѣмъ. До такои компромітації довело его „нещастне кохане“. Ось яка рѣчь була: Веселовскій служивъ въ Букарештѣ у радника суду апеляційного Михайла Юліяна, котрій мавъ ся не зле. Нещасте хотѣло, що Веселовскій пѣзнавъ ся разъ въ Будапештѣ зъ одною веселою співачкою на имя Рожа, та запалавъ пристрастною любовію до неи. Предложивъ ѣй свои супружій намѣры, а щобы якось устелити пріятне „гнѣздочко родинне“, свиснувъ у свого пана пѣдчасъ его неприсутности, готѣвкою и дорогоцѣнными паперами майже 100.000 франкѣвъ. Маючи такій „капіталикъ“ на початокъ, Ивась на крилахъ „Аморка“ пустивъ ся до своеи любки до Будапешту. Але тутъ зазнавъ гѣркого розчарованя, бо люба Рожа драпнула вже до Александріи. Не мавъ Ивась охоты ѣхати ажь до Александріи, то приѣхавъ до нашого Львова, знаючи, що и тутъ можна „приличне“ забавитись. Заѣхавъ до готелю „пѣдъ бѣлымъ конемъ“, а задержуючи „incognito“, подавъ до вѣдомости поліціи, що зве ся Иванъ Ювовскій. Розпочавъ гуляще житє, але радѣсть его зникла скорше, якъ сего сподѣвавъ ся. Неумолимый ворогъ такихъ „веселыхъ Веселовскихъ“ станувъ и ему на перешкодѣ свободного житя — львѣвска поліція осадила его въ арештѣ, а львѣвскій трибуналъ не прихиливъ ся до оборонѣ Веселовского, що иною всему була любовь, а засудивъ его на пять лѣтъ вязниць...

— **Огнѣ.** Въ філіяльнѣй церквѣ въ Голомчинцяхъ, въ залѣщицкѣмъ повѣтѣ, выбухъ огонь д. 28 сѣчня около 10 годины рано и згорѣвъ престолъ, чаша, 4 ризы, 12 церковныхъ лѣхтарѣвъ, 4 напрестольній обрусы и церковній книги, все вартости 1050 зр.; имовѣрно причиною пожару була неосторожность паламаря, що по вѣдправленѣй службѣ Б. згасивъ свѣчки, але забувъ згасити лампу уставлену на рушнику престола; церковь и церковній знаряды були обезпеченѣ.

— **Вп. о. Константинъ Целевичъ**, парохъ зъ Росточкахъ, просить насъ оповѣстити: Печатаютъ ся мои „Проповѣди Страстній“ въ друкарни Шайковского у Львовѣ при улици Коперника ч. 5. Замовляти можна въ тѣй друкарни, або въ Товариствѣ св. Ап. Петра при улици Коперника ч. 36 або въ Пресвитеріи при площи св. Юра ч. 5. — Ціна примѣрника 1 корона. Дохѣдъ зъ розпродажи призначеный на будову церквей рускихъ. — *К. Целевичъ.*

— **Нашій дѣти.** Мати: Гей, дѣти! чого вы звели таку сварку? — Ромко: Мы зъ Ольсею бавили ся въ Адама и Єву та й Єва зъѣла сама цѣле яблоко!...

— **Дрѣбній вѣсти.** Гр. Казимиръ Бадені выѣхавъ зъ Ніцци зъ родиною и удавъ ся до Риму на кѣлькатыждневый побутъ; до Галичины поверне зъ кѣнцемъ марта. — Въ мѣсецѣ вести Тронна въ Италіи прийшло до бунтѣвъ за-для дорожнѣ хлѣба и муки. Зъявило ся вѣйско на помѣчь поліціи и дало огня до демонстрантѣвъ. Двохъ селянъ убито, а офіциръ, урядникъ поліційный и чотири волкѣвъ сильно покалѣчені. — Майоръ-аудіторъ Куриловичъ въ Кракова оголошує, що утѣкъ капітанъ I-ои класы Иванъ Вольфъ зъ чинной служѣбы при 16 полку обороны краєвои, повинений о спроневѣреня и дезерцію. Коли-бъ не ставивъ ся до 90 день, розправа буде переведена въ его неприсутности. — Въ Петербурзѣ померъ московскій митрополитъ Сергій. — Капітанъ I класы при 95 полку пѣхоты Теодоръ Пелехъ перейшовъ на власну просьбу на пенсію. — Старшому радникови львѣвского магістрату Ром. Лышковскому, при переходѣ его по 40 лѣтнѣй службѣ на пенсію, ухвалила рада мѣска кромѣ повнои еметуры 4000 зр. ще й почестный даръ 2000 зр., отже 6000 зр. рѣчно.

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

О. **Лонгинъ Билинкевичъ**, парохъ въ Ферескули косѣвского деканата, станиславѣвскои епархіи, упокоивъ ся дня 12 лютого с. р. въ 56 роцѣ житя 33-ѣмъ священьства. Покѣйный бувъ щирымъ патріотомъ и правдивымъ народолюбцемъ, длятого лишивъ по собѣ загальный жаль. В. є. п.!

Симеонъ Григорцѣвъ, народный учитель въ Товмачику коло Коломыѣ упокоивъ ся дня 22 лютого с. р. въ 45 роцѣ житя. Покѣйный вѣдзначавъ ся красными прикметами душѣ и щирымъ рускимъ патріотизмомъ. В. є. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. уприв.

Assicurazioni Generali въ Тріестѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Коперника ч. 18. Телефонъ ч-ръ 468. Въ мѣсяци сѣчню 1898 року въ вѣддѣлѣ обезпечень на житє тов. Assicurazioni Generali внесено **933** внесень на суму **7,862.011** зр. а. в. а выставлено поліс 755 на суму 6,208.096 зр. а. в. Вѣдъ 1 сѣчня до 31 падолиста 1897 р. внесено 9028 внесень на 34,548.712 зр. а. в., а выставлено 7476 поліс на суму 28,865.547 зр. а. в. Заповѣджений шкоды въ тѣмъ вѣддѣлѣ вѣдъ 1 сѣчня до 31 сѣчня 1898 року выносять 237.945 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вѣддѣлу житевого выносивъ въ дни 31 грудня 1896 р. 189,549.380 зр. въ капіталахъ и 231.059 зр. а. в. въ рентахъ на 62.956 полісахъ, на що резервовано въ готѣвцѣ 48,914.760 зр. а. в. Заплачений шкоды въ 1896 р. въ вѣддѣлѣ житевѣмъ выносять 2,340,364 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вѣдъ часу заложеня товариства (1831 року) пѣсля щорѣчныхъ выказѣвъ выплачено 291,247 887 зр. 61 кр. а. в.

Товариство признае належачимъ до чинной армія або оборони краєвои на случай вѣйны важность забезпеченя до сумы 5.000, зр. а приналежныхъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинной служѣбы, вартѣсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь премія. 4102

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 26 лютого. Христіяньско-соціяльній послы долѣшно-австрійского сойму выслали до проводника парискихъ антісемітѣвъ телеґраму зъ привѣтомъ зъ нагоды побѣды, яку черезъ засудъ Золѣ вѣднесли арійскій народы въ своѣмъ змаганю, щобы вызволитись вѣдъ жидѣвскихъ вилывѣвъ.

Прага 26 лютого. II. Ніче зложивъ вчера въ соймѣ внесенє на заведенє пятои курії при выборахъ до сойму. Нѣмецкій послы мали вчера уложити деклярацію, котру сегодня зложать передъ опущенямъ сойху; абстіненція ихъ мае тревати вже до кѣнца соймовои сесіи.

Nar. Listy остерѣгають правительство, щобы не выдавало новыхъ языковыхъ розпоряджень, бо Чехи не пристануть на нихъ.

Берно 26 лютого. Рада громадска въ Вишавѣ хотѣла вчера надати мѣжь иншими такожъ п. Лѣхерови и берненьскому віцебурмістрови Рорерови почетне горожанство. Ческій радий зажадали, щобы надати сю вѣдзнаку выначнымъ ческимъ мужамъ. Радный Альбрехтъ, шинкарь, выголосивъ опѣсля бесѣду, котра тревала 9 годинъ. Черезъ те закѣнчено засѣданє о год. 3 въ ночи безъ пѣякои ухвалы.

Любляна 26 лютого. Краньскій соймъ принявъ на вчерашнѣмъ засѣданю нагле внесенє, пѣдписане вѣсьми послами, щобы выслати до цѣсаря депутацію зъ нагоды ювілею.

Парижъ 26 лютого. Полковникъ Пікаръ дѣставъ димісію зъ войска. Поручникъ Шапленъ за те, що выславъ до Золѣ привѣтный листъ, мусѣвъ выступити въ чинной армія. Професора політехніки Ґрімода, що въ процесѣ Золѣ зложивъ користне для него свѣдоцтво, спенсіоновано.

Римъ 26 лютого. Австрійскій цѣсарь зложивъ папѣ желанія зъ нагоды 20-тыхъ роковинъ его коронаціи. Папа удѣливъ апостольске благословенство цѣсареви и его домови.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Я. Ма. въ Го. Залягало зъ 1897 року 6 зр; на се одержано доси 5 зр., отже до кѣнця марта с. р. прийде ще 5·50 зр. — *Вп. І. Га. въ Ви.* На рѣкъ 1898 выписано 50 кр. — *Вп. К. Ку. въ Ро.* За лютый прийде ще 1·25 зр. — *Вп. Н. Ку. въ Во.* Годять ся.

Надѣслане.

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ҐЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 20—52

Змѣна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляри, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроваа електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа галицка ч. 1.

ЛИПЕЦЬ

въ реставраціи НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣчаній легки	12 „
Фляки	12 „
Пѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ мови реставраціи, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79, 89—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ

При дитячихъ недугахъ,

що такъ часто вымагають средствъ пащачихъ кислоту, поручаютъ лѣкарѣ якъ найлѣпше средство за-для ви лагѣдныхъ прикметъ

МАТТОНІОГО Гіесгіблерску найчистѣйшу алькалічну щавову воду.

При жолудковыхъ кислотахъ, скрофулахъ, рахитісѣ и т. д., а такожъ при нежитахъ вѣддыховоѣ проводу и при кашли. [Радника двора Лешнера монографія про Гіесгібль-Зауербрунъ.] (IV.)

Найделікатнѣйшій гіґієнічній

ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ

поручае для санітарныхъ и хірурґічныхъ цѣлей истнуюча вѣдъ 1866 р. фабрика ґумовыхъ товарѣвъ

J. N. Schmeidler

ц. и к. достав. надворный

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.

311 22—?

Цѣнники gratis. Розсылка дозѣрочно.

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натирання; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 355 22—39

загально любимого средства домового

все лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною якo выробъ оріґінальный.

Ріхтера аптика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

СИТА водосѣнній почіорній по зр. 1·50 1·56 и 1·60. Машинки до сѣкання мяса по 3 зр. и 4 поручае ПЕТРО ХІПОЇСТОВСКІЙ, торговля залѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Памиушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до памиушкѣвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовленя на весѣля, забавы полагоджує дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 9—16

ЗАКЛАДЪ **дентистично-технічный**

Б. БЕРҐЕРА

Львовѣ, ул Кароля Людвика ч. 5.

выконуе

штучній зубы и щоки пѣсля найновѣйшои системы американскои тревало и дешево.

45 3—50

Важне для будуючихъ!

Вапно зъ Комаровки

фірмы Вольґнеръ и С-ка

знане зъ доброты и выдатности, въ котрого вагонѣ т. є. 10.000 клґр. выдае по загашеню около 30 метрѣвъ кубічныхъ, задля чого при загально принятыхъ цѣнахъ є рѣвно-жь найдешевшимъ — поручаютъ его застугить

БРАТЯ МУНДЪ

складъ всякихъ матеріялѣвъ будовляныхъ.

Контора замовленъ: 76 1—1

Львовѣ, улица Чарнецкого, число 10. 4

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ зафелѣмленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 115—?

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелїхи и т. п. власнїй выробы
продаѣ по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своѣй ново устроѣной торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2
Замовленя зъ провінцїи просимо надсылати до Коросна.
Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ *агентівъ анї повнамоцовъ не высылаемо.* 77 45—52

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ
HEINRICH LADEN
Wien VIII. Feldgasse 10.

Орігінальный анґлійский бритвы зъ найпершои діямантовои стали, доскональ, вглубено шлюфований, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui 3/4 вглубено шлюфована зр. 1·50 а 1/1 вглубено шлюфований зр. 1·80, порто 20 кр.

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ *зъ одного дня*:

Прошу прислати ще 5 орігі. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными и вповнѣ вдоволеный. Куповичѣ 28/10 1897. Людвикъ Загрядникъ парохъ.

2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірку найсовѣ тнѣйше. Малѣбовъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 3—?

Подобно пишуть Вел. Отцѣ:
2/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.
23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.
23/10 1·97 О. Поляньскій, парохъ Юровець.
23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладычина и много иншихъ о собѣ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосѣ на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Полотна краєвї
въ штукахъ по 35 метрѣвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.
Полотна на простирала
безъ шву 17 1/2 метра по 12, 14, 15 и высше
поручае Магазинъ 3
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

Голляндско-Американьска лінія
зносины пароходами разъ або два на тыждень
зъ **Роттердаму** до **Ню-Іорку**
Бюро для квотъ: Wien, I. Kolowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Цѣна довжины и коротчини квоты лиш и цѣна скорости и елеганції пароходу.

Ц. к. упр. галиц. акцїйный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
переѣхавъ
Контору выменѣны
и
вóддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вóддѣлъ депозитовый
принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання папиры вартостий и дае на нихъ завдатки.

Крóмъ того впроваджено подóбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рóчно, депозитарь дóстае въ сталевóй касѣ панцирнóй сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важнї документы. 374 [4]

Пóдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогóднѣйшї заряджения.

Принисы дотычно того рода депозитóвъ одержати можна безплатно у вóддѣлѣ депозитовóмъ.

Лишь тогдѣ правдивый, коли тригранна фляшина есть закиснена низше подано опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтóмъ папирѣ).

Доси неперевышеный!!!
В. Мааґера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченóмъ опаковани)
зъ фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за для своеи легкои стравности порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанизму, именно грудей и легкихъ збѣльшеня ваги тѣла, подѣщеня сокóвъ, а такожь взагалѣ пречищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричномъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ аптиках австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Миколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алойсія Гібнера.

Годовный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 11—18

W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3.
Противъ наслѣдуванъ заряджуе ся судове слѣдство.

ПАСАЖЬ ГАВСМАНА
І. ЛЬВÓВСКЕ
Photo-Plasticon
Подорожь доокола свѣта.
Вóдъ 27/2 до 6/3 в до побаченя:
Баварскї замки королѣвскї. Геруншімзе. Найшванштайнъ.
Вступъ 10 кр. 278 1—4

Ц. к. упр. галиц. акцїйный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
переѣхавъ
Контору выменѣны
и
вóддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вóддѣлъ депозитовый
принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання папиры вартóстий и дае на нихъ завдатки.

Крóмъ того впроваджено подóбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рóчно, депозитарь дóстае въ сталевóй касѣ панцирнóй сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важнї документы. 374 [4]

Пóдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогóднѣйшї заряджения.

Принисы дотычно того рода депозитóвъ одержати можна безплатно у вóддѣлѣ депозитовóмъ.

ДРУКАРНЯ
зъ кавчуковыми черенками
для кождого легко придатна почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампілѣ, печатки металевї и кавчуковї, гербы, монограмы, марки печатковї, станцы, таблицѣ литї и граѳіровани и т. п. доставляе и выконуе якъ найтанше и найстараннѣйше:

Артистичне заведенє ритовниче
А. ЗІҐМАНА
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.
Ласкавї замовленя выконують ся якъ найскорше. 75 1—4

Доставець для ц. к. Зелѣзниць державныхъ, Монастирѣвъ, Заведень, Штиталѣвъ и ц. к. Войска заприсяженый знатокъ судовый
Іосифъ Едв. Штайнъ
въ Станиславовѣ
Складъ фабричный краевыхъ и заграничныхъ Полотенъ, Бѣля столового, Рушникóвъ, Стирокъ, Хусток до носа.
Шіффонóвъ, Кретонóвъ, Перкалѣвъ, Димокъ, Вебъ гóрскихъ фабрики Венедикта Шролля Сына.
Власный выробъ бѣля дамского, мужеского и дѣточого, комплетныхъ выправъ и постелей
Диванóвъ, Хóдникóвъ, Портіеръ, Фіранокъ, Капъ на столы и лóжка, Коцикóвъ, Цератъ на столы и меблѣ, Матерій меблевыхъ
фабрики Филипа Гааза Сынóвъ.
Бѣля оригінального Проф. Д-ра Густава Єґера.
Цѣны фабричнї.
Новости товарóвъ блаватныхъ.
Новости конфекціи дамскои.
Новости матерій вовняныхъ, ѣдвабныхъ, плюшѣвъ и оксамитóвъ.
Барханóвъ, Фланель, Левантинъ, Батистóвъ, oale, Полотенець, Оксфордóвъ, Зефірóвъ.
Прибóрбвъ до шитя, гафту, краєцтва и моднярства, Робóтъ ручныхъ зачатыхъ и выкóнченыхъ.
Парфумерій, мылъ и прибóрбвъ тоалетовыхъ.
Рукавички всякого рода, glacé пóдъ гарантією.
Парасолѣ, парасольки, Капелюхи, Рукавички, Блюзки, Гальки, Фартушки, Коронки, Гафты, Стяжки, Кóрсеты французскї, Выробы панчошковї и трикотовї. 65 2—6
Новости два разы въ кождóмъ сезонѣ.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австралїи и пр
перевозить найдешевше и подае по ясненя безплатно
около пóвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 10—20

Безъ нѣякого великого краху!

але на солидной основѣ можемо слѣдуючій гарнітуръ зъ срѣбла Britannia, доложеный въ 56 штукъ дати кождому за нечувано таку цѣну лише **зр. 6·60**
6 штукъ найделікат. Британія ножевъ столовыхъ зъ правдиво англійскои стали.
6 штукъ амер. Британія-срѣбныхъ вилокъ зъ одной штуки.
6 штукъ амер. Британія-срѣбныхъ ложокъ до зупы.
12 штукъ амер. Британія-срѣбныхъ ложокъ до кавы.
1 штука амер. Британія-срѣбна похая до зупы.
1 штука амер. Британія-срѣбна похая до молока.
2 штуки амер. Британія-срѣбныхъ пугарикóвъ на пѣця.
6 штукъ анґл. Британія пóдставокъ пóдъ столовѣ чашки.
2 штуки ефектовныхъ вѣхтарѣвъ столовыхъ.
1 штука цѣднако до чаю.
1 штука найделікат. Британія посыпальничка цукру
3 штуки найделікат. ножевъ до овочевъ зъ ручкою зъ порцел.
3 штуки найделікат. вилокъ до овочевъ зъ ручкою зъ порцел.
6 штукъ Вікторія-пóдставокъ
56 штукъ разомъ лише **зр. 6·60.**

Всѣ повыщий **56** предметóвъ мы можемо дати за мінімальну цѣну **зр. 6·60.** Британія-срѣбло в паскрбак бѣлый металь, що барву срѣбла удержуе 25 лѣтъ, за що ручить ся. За найлѣпшій доказъ, що сей инсерат спочивае на чистой правдѣ, даемо слѣдуюче

публичне заявленє:

Сли бы высланый Britannia срѣбный гарнітуръ не сподобавъ ся, то заплачена належитость зверне ся безъ кóроводу. Хто только потребуе, нехай замовить повыщий роскошный гарнітуръ, що надаесь особливо на

Дарунокъ весѣльный або святочный

якъ и для готелѣвъ, гостинниць и для лучшихъ домóвъ.

Дóстати лишь въ

Exporthaus Rix,

доставци для товариства учителѣвъ и т. д., дóмъ протоколованый, истнуючій вóдъ тридцать лѣтъ

Wien, II/2, Praterstrasse 16.

Высылае на провінцію за послѣплатою або по попереднóмъ надосланю належитости.
До того порошокъ до чищеня 10 кр., коробка 40 кр.
Правдиве тылько зъ марною охоронною.
Числены письма зъ узнанемъ выложенй.

BRITANIA-SILBER

ОСТОРОГА! Зъ иншои стороны заносований маловарт 44 штуки приборбвъ до ѣдла коштуютъ у насъ 5 зр., однакъ не можемо ихъ припоручати. 55 2—6

Въ кождой русскій хатѣ повиненъ знаходитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рóкъ 1898.
Дóстати можна по цѣнѣ 35 кр., а въ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“. Рынокъ ч. 10.

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
зъ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V/2 Wimmergasse 33
выготовлюваный пóдъ лѣкарскихъ приписóвъ, добродѣйный для органóвъ вóддыховыхъ, выдѣлюючій флегму, успокоюючій кашель, усуваючій хрипку и скобóтъ въ шиї, — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 0 кр., почтою о 0 кр. бóльше за опаковане [безъ сорта]. Менше якъ дві пачки не высылае ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Миколяша
Уважати на охоронну марку аптики св. Юрія.
Писерать вытяти и заховать!
382 17—?

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: [illegible] cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tiefgrund, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТÓВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповаженою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БÓЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРÓВЪ МѢШАНЫХЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождóй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вóддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 гатункóвъ найбóльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда **Mauthner-a** Будапештъ, **ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого орігінальнї пачки в замкненій, заосмотренй згаданою маркою охоронною „**Медвѣдь**“ зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю заголошена на комісовї склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складóвъ ще нема. 66 5—24

Наслѣдуване застереже.

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпóвѣдальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлинськом. Зъ друкарнѣ Институ Ставропігійского, пóдъ зарядомъ Іоакима Гроніка.

Ч. 36. Львовъ, Понедѣлокъ 16 (28) Лютого 1898 Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсерати платній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 5 кр. а. в.

Оголошенія звичай приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Нинѣшне внутрѣшне положене політичне въ державѣ.

Внутрѣшне положене політичне є безперечно дуже скрутне, а черезъ те появляють ся що-хвиля нові толки, здогады, ворожбы та вѣсти. Sonn und Montags Ztg. доносить зъ Праги, що пѣсля кількохъ тамошныхъ дневниковъ не довго ждати вже на димісію бар. Ґавча; въ соймовыхъ кругахъ ходить навѣть чутка, що Ґавчь вже подавъ ся до димісіи. Молодо-Чехи толкують, що его становиско є неможливе разъ черезъ те, бо не дотримавъ слова, що языкову справу полагодить въ лютѣмъ, а по друге черезъ оногдѣшну заяву ческого намѣстника, зложену въ соймѣ при адресовѣй дебатѣ. Ческій послы заповѣдають, що въ радѣ державнѣй стануть въ опозиціи до правительства.

Nar. Listy пишуть, що правительство, зазнавшись при адресовѣй дебатѣ устами намѣстника противъ ческого державно правного становиска, стануло по сторонѣ нѣмецкихъ централістовъ и черезъ те стратило право на довѣре и помочь ческихъ пословъ. Мы — каже — скончили зъ правительствомъ, котре тою заявою запечатало свою судьбу въ радѣ державнѣй, де оно не має бѣльшости. Ческій дневники взагалѣ рѣзко выступають противъ заявы намѣстника.

Уступленє нѣмецкихъ пословъ зъ ческого сойму и ихъ постанова вести дальшу обструкцію въ радѣ державнѣй у всякѣмъ разѣ сильно заострили ситуацію. Бар. Ґавчь вернувъ вчера зъ Будапешту, де довго радивъ зъ цѣсаремъ. Що тамъ ураджено и постановлено, годѣ що знати; але вѣсти про конечність близькон димісіи кабінету не умовкають, хочь заперечують имъ въ урядовыхъ кругахъ. Такъ само загальне є переконанє, що рада державна не буде способна до правильнон працѣ парляментарнон. Однако, якъ кажуть въ урядовыхъ кругахъ, будь що буде, треба спробувати и переконати ся; а зробити се мусѣло бы те чи се міністерство. Тымъ и поясняють, що рада державна мусить бути скликана, и передъ тымъ, поки она зберe ся, кабінетъ бар. Ґавча не уступить. Поки-що слѣдить правительство, якій постановы западуть на нарадахъ поодинокихъ сторонництвъ, котрій въ найближшѣмъ часѣ мають вѣдбути ся. Сего тыждня мають вѣбрати ся на нараду сторонництва: нѣмецкихъ ліберальовъ, нѣмецкихъ народовцѣвъ, католицкихъ людовцѣвъ и наконець також парляментарна комісія правицѣ. Пѣсля постановъ тыхъ сторонництвъ має також и правительство уладнати свои постановы.

Зъ иншон стороны доносять, що по уступленю Нѣмцѣвъ зъ ческого сойму кождон хвилѣ можна надѣяти ся димісіи кабінету. Хвиля теперь така сама точнѣсенько, якъ була въ послѣдныхъ дняхъ управы Баденього. Про згоду мѣжь Чехами а Нѣмцями анѣ думати не можна, и то на довго; а при такѣмъ станѣ рѣчей такъ само и мовы нема про правильну роботу рады державнон. Длятого сесія рады державнон буде дуже коротка и не зробить бѣльше нѣчого крѣмъ выбору президія и делеґацій. Що буде по тѣмъ, нѣхто ще не може знати. Годѣ припускати, щобы и наслѣдникови бар. Ґавча пощастило завести ладъ въ радѣ державнѣй. Та и не знати ще, хто буде тымъ наслѣдникомъ. Нѣмцѣ бажають гр. Туна и припускають, що сю кандидатуру буде поперати польске коло, а може навѣть и молодо-Чехи, нѣбы длятого, що гр. Тунъ колись тамъ промавлявъ за коронацію цѣсаря на ческого короля. Голосять вже навѣть повну листу міністеріяльну зъ гр. Туномъ на чолѣ: Вельзергаймбъ, Вітекъ, Керберъ и Лобль мали бы остати на своихъ становискахъ; Тунъ по-при президія обнявъ бы теку внутрѣшныхъ справъ; Пінінський ставъ бы міністромъ просвѣты, Кайзль скарбу, Лобковіцъ міністромъ рѣльництва, Штайнбахъ судівництва. Але въ політичныхъ кругахъ кажуть рѣшучо, що на гр. Туна вже не числять, бо настали мѣжь нимъ а ческою великою посѣлостею такій рѣзницѣ, що неможлива рѣчь, щобы вѣнъ мѣгъ станути на чолѣ правительства. Указують теперь на гр. Фридр. Шенборна, що теперь є президентомъ адміністраційного трибуналу, а за Тафого и коаліціи бувъ міністромъ судівництва. Але гр. Шенборнъ є своими політичными переконанями рѣшучнмъ феодаломъ и ще зъ часовъ свого міністрованя не тѣшить ся прихильностею молодо-Чехівъ.

Що стане ся зъ радою державною, про се також всѣляко толкують. По укѣпченю праць спѣльныхъ делеґацій має бути рада державна розвязана, а нові выборы вѣдбудуть ся бо пѣсля дотеперѣшнон ординаціи або пѣсля новон, накиненон. Є и такій, що ворожать по просту застановленє конституціи. Новыхъ выборовъ до рады державнон на пѣдставѣ дотеперѣшнон ординаціи побоюють ся черезъ те, бо готовій повыходити послы ще радикальнѣйші. Сему мало бы зарадити привернене соймамъ давного права обсылати раду державну делеґаціями, зъ соймовъ выбираными. Лише пята курія остала бы поки-що такъ, якъ є, и выбирала бы пословъ безпосередно до рады державнон; однако опѣсля мала бы бути знесена, а на ей мѣсце заведено бы загальне право выборче, але лише въ мѣскихъ округахъ, котрѣ въ цѣлѣй Австріи выбирали бы 100 пословъ. Такимъ чиномъ складалась бы рада державна зъ двоякихъ пословъ, зъ высыланыхъ соймами и выбираныхъ безпосередно мѣстами. Коли бы мало прийти до накиненя выборчон ординаціи, то мавъ бы се зробити Штайнбахъ, котрый, ставши на чолѣ міністерства, накинувъ бы звѣстну реформу выборчу Тафого.

Письмо зъ турецкого повѣта.

„Дѣло“ [въ ч. 29] подало змѣстъ вѣдозвы комітетовыхъ патріотовъ турецкихъ зъ зазывомъ до присилання складокъ на будову чи направу костела въ Турцѣ. Додана при кѣнци замѣтка дуже уколола деякихъ патріотовъ. Комарове сало свячене въ сѣмохъ церквахъ має и если ихъ думка не помагати на сухоты. Годѣ! не всѣ лѣкарѣ годять ся въ примѣнюваню лѣчничихъ средствъ на якійсь рѣдъ хоробы. Однакъ ся замѣтка була цѣлкомъ на мѣсци.

Сама сметанка польскихъ патріотовъ и дѣятелѣвъ написала найкраще свѣдоцтво турецкому повѣтови, а також своѣй дѣяльности. Они-ж стѣлько посвячують ся, стѣлько трудять ся, а показуєсь, що зъ сей роботы нема хѣсна нѣ для автохтонного населеня, анѣ для нихъ самыхъ. Навѣть свого дому божого не можуть власными средствами направити и вытягають жебручу руку до своихъ сѣвъ-патріотовъ и сѣвъ-исповѣдникѣвъ. А щобы скорше склонити другихъ до жертвъ, высказують обаву, що правдивій вѣрѣ польскій грозить небезпека зѣ стороны Русинѣвъ! Якъ коли бъ Русины не були католиками!

Дивне диво, що у вѣдозвѣ найшло мѣсце нарѣканє на жидовъ. Хиба-жь, панове, жиды вже не вашій приятелѣ? Выборы минули, то можна и на жидовъ вѣдказати, а прийдуть выборы, тогдѣ Мошки, Срулѣ, Мендлѣ, Лейбъ-Ицики найбѣльшій приятелѣ турецкихъ патріотниковъ. Въ тѣмъ часѣ починають ся нарады, ухвалы, роздаванє грошей на выборчу аґітацію, тогдѣ патріотники навѣть мабуть цѣлують ся зъ жидами! Тажь якъ бы не сѣблка ославленого Франка Бѣлиньского зъ жидами, бувъ бы п. Осуховскій, презесъ комітету, не бачивъ анѣ маршалковства, анѣ посольского крѣсла, якъ не бачить свого уха. Бо-жь прошу зважити: въ турецкѣмъ повѣтѣ є пѣсля Епархіяльного Схизматизму зъ 1897 року 56.814 Русинѣвъ, 7.389 жидовъ, въ того 2.683 въ Турцѣ, а 1.500 въ Бѣтли, и — пѣсля „вѣдозвы“ 1.600 Полякѣвъ. Нечувана рѣчь, щобы при такѣмъ складѣ населеня повѣтова рада въ Турцѣ була польско-жидовска, щобы послували до сойму и до державнон рады Поляки! Однакъ коли случить ся жидовска зухвалість зъ тромтрадратскою перфідією и подоптанєм державныхъ законовъ, тогдѣ справа шляхотско-польска росте въ чисто-рускѣмъ повѣтѣ. Але зъ сен вѣдозвы бачимо, що и жиды дотя добрій для сен згангренованон тромтрації, доки они помагають бити Русинѣвъ...

Турецкій повѣтъ мусить бути найбѣднѣйшій, коли не має шкѣлъ, а зъ тыхъ, якій є, зъ горы кажуть выганяти дѣтей. Мусить бути бѣдный, коли шефъ повѣту заповѣдає, що при выборахъ будуть бити, коли пѣддержує такихъ вѣйтовъ, котрыхъ радше треба бы вѣддати до прокураторіи, якъ н. пр. въ Хащовѣ. Той самъ панъ докучає селянамъ въ діявольскій способѣ, ели довѣдає ся, що они не хвалять его самоволѣ. Нагадаю лише: якъ безпѣдставно велѣвъ вѣнъ забрати зъ будынку Денниса Гиляньского зъ Лѣмнон сѣно и спалити; якъ Симона Криса зъ Михновця неправно скинувъ зъ писарства, а вѣйта зъ Липя, Яцка Осиповича до часу упадку гр. Баденього на урядовыхъ сесіяхъ титулувавъ „вовкомъ“. Въ часѣ послѣдныхъ выборовъ наславъ та-

Лютова революція въ Парижи.

Сего року припадають въ кѣнцевій днѣ лютого 50-тій роковины лютовои паризкои революціи, котра мовь пожежа при сприяючѣмъ вѣтрѣ и при обильности пального матеріялу розширила ся геть на всхѣдъ — не поминула и нашон австрійскон монархіи — ажь спинила ся на границяхъ Россіи.

Панувавъ тогдѣ у Франціи вѣдъ 1830 року Людвикъ-Филипъ [родж. 1773], найстаршій сынъ архикнязя Людвика-Филипа Орлеаньского, що погибъ на шафотѣ, а сынъ спасъ ся вѣдъ смерти утечею и зазнавъ усячины въ житю [бувъ въ Швайцаріи учителемъ, бувъ у Америцѣ], ажь по довгихъ лѣтахъ, оженившись за той часъ зъ дочкою сицилійского короля Фердинанда I., повернувъ до Франціи и по липневѣй революціи 1830 р. та по примусовѣй абдикаціи Кароля X. занявъ королѣвскій тронъ яко король „мѣщаньскій“. Однакъ зъ ходомъ лѣтъ що-разъ бѣльше не щастилось ему въ управѣ краемъ, а вкѣнци черезъ коррупцію урядничу та черезъ абсолютизмъ довголѣтного міністерства Ґізота дойшло пѣдъ конець 1847 и зъ початкомъ 1848 р. до такого зворушеня умовъ, що революція готова була выбухнути леда хвилѣ. И она выбухла 22 ого лютого 1848 р.

День 22 лютого бувъ хмарный и дождливый. Мимо того товпа тысячѣвъ народу потягнула къ парляментови кричучи: „Прочь зъ міністрами! Най жие реформа выборча! най жие свобода!“ Драґоны выпали зъ касарнѣ коло парляменту и розѣгнали товпу. За той часъ друга товпа выбила въ палатѣ Ґізота вѣкна. Тымчасомъ въ парляментѣ кипѣла буря, коли опозиція выступила зъ внесенемъ, щобы міністерство поставити въ станъ обжалованя. Пѣдъ вечеръ вѣйско дѣстало наказъ очистити улицѣ зъ товпъ, а часть вѣйска осталась черезъ цѣлу нѣчь на важнѣйшихъ улицяхъ. Того першого дня народъ выступавъ лише противъ зненавидженого міністерства, а не противъ монархізму и династіи, хочь якъ старались о те республиканцѣ и тайній товариства.

Другого дня, 23 ого лютого, ситуація стала грѣзнѣйшою. Почали показуватись уже барикады, стычки народу зъ вѣйскомъ лучали ся все частѣйше, а що найважнѣйше — стало явно, що національна ґвардія симпатизує зъ рухомъ „улицѣ“. Король побачивъ уже, що довше годѣ ему удержати міністерство Ґізота. Отже давъ димісію Ґізотови, а поручивъ ґрафови Моле зложити новый кабінетъ и перевести реформу выборчу. Правда, Моле не бувъ чоловѣкомъ такимъ, якого бажала партія реформы — ей можна було вдоволити лише покликанемъ Одільона Баррота, — але вже сама вѣсть о усуненю Ґізота, розбѣшовши ся пѣдъ вечеръ по мѣстѣ, вилинула корыстно на Парижь. Народъ втихомирився и такъ зрадувавъ ся, що навѣть почавъ илюмінувати вѣкна. Король же давъ наказъ поліціи и вѣйску поступати зъ народомъ оглядно и лагѣдно. Революція, здавалось, уже конець — та й може дѣйстно такъ бы було, коли-бъ не пригода, яка лучилась того самого вечера и цѣлу ситуацію горѣ дномъ поставила.

Около девятои годины рушила товпа на Вандомску площу къ міністерству судівництва, котрого будынокъ не бувъ илюмінованый, и почала кричати: „Прочь зъ [міністромъ] Гебертомъ!“ Але въ тѣмъ міністерствѣ знайшлась розумний люде, сейчасъ поуставляли лямпіоны на бальконѣ, и товпа потягнула дальше — до міністерства дѣлъ заграничныхъ, де очевидячки хотѣла Ґізотови выправити котячу музику. Прибула туда около пѣвъ до десятои, але перехѣдъ бульваромъ передъ палатою сего міністерства застала замкненый кордономъ баталіону пѣхоты пѣдъ командою надполковника Конрада, котрый дѣставъ бувъ наказъ кордономъ хоронити палату. Вояки стояли зъ карабінами при ногѣ.

Коли-бъ въ заграничнѣмъ міністерствѣ були люде мали той розумъ, що въ міністерствѣ просвѣты належало сейчасъ при надходѣ товпы вѣдкликати наказъ даный командантови баталіону, отворити товпѣ перехѣдъ площею, а баталіонъ уставити на тротуарѣ попри саму палату. Тымчасомъ що дѣє ся? Товпа пѣдъ проводомъ сильного мужчины роботника въ блюзѣ а зъ факлею въ руцѣ — жадає рѣшучо отворена проходу. Пѣдполковникъ выѣхавъ на кони передъ першу лаву своихъ воякѣвъ и почавъ по дѣброму поясняти товпѣ, що вѣнъ має наказъ и мусить его додержати. На се провѣдникъ товпы почавъ пѣдполковника лаяти и ткнувъ ему палаючою факлею до лиця, такъ що той мусѣвъ головою быстро подати ся взадъ. Сержантъ Джіякоміні, горячокровный Корсиканець, побачивши се, пѣдступивъ крокъ наперед и вже зложивъ ся карабіномъ до провѣдника товпы. Але въ тѣй-же хвили одинъ капітанъ пѣдбивъ карабінъ въ гору и наказавъ сержантови стояти спокѣйно въ лавѣ. Однакъ таке повторяло ся кѣлька разовъ: роботникъ все тыкавъ командантови факлю въ лице, той схилявъ ся, сержантъ хотѣвъ выстрѣлити въ роботника, а капітанъ перебивъ. Вкѣнци роботникъ провѣдникъ гукнувъ до пѣдполковника: „Дорога для горожанъ вѣльна! Послѣдный разъ пытаю: пустишь насъ чи нѣ?“ — „Нѣ!“ вѣдповѣвъ командантъ, а коли роботникъ ще разъ замахнувъ ся ему факлею въ лице, вѣнъ метнувъ ся по-за першій вѣддѣлъ вѣйска уставленый въ три лавы и закомандувавъ: „Багнеты передъ себе!“ Въ тѣй хвили сержантъ Джіякоміні выстрѣливъ въ роботника зъ факлею и той повалився мертвый. Вояки ретименту зъ полудневои Франціи, не розумѣючи, о що народови йде, налякавшись товпы, въ ошоломленю взяли той выстрѣлъ сержанта за командо и двѣ компанії выстрѣлили машинально... Зъ товпы пятьде ять и двое людей упало або мертвыхъ або раненыхъ.

Се було водою на млынъ республиканцѣвъ. Товпа пѣдняла єрашный крикъ: „Мести! До збруѣ! до барикадъ! Король насъ мордує!“ Шѣснацять труповъ зложено на одинъ вѣзъ и освѣчуючи факлями почато обвозити улицями Парижа. Крикъ лунавъ голосно и далеко середъ нѣчной тиши... Ба ударивъ и дзвонъ на тревогу... Народъ кинувъ ся — одній вырывати камѣня зъ бруку и ставити барикады, другій — розбивати торговлѣ оружя и забирати, що тѣлько було. Коли засвитавъ третій день революціи — 24-ый лютого — цѣлый Парижь ажь кишѣвъ вѣдъ барикадъ.

Ситуація стала вже зовсѣмъ грѣзною. Моле, наляканый, заявивъ королеви, що не пѣдоймає ся уложеня кабінету. Король — радъ не радъ — рано 24-ого лютого на пораду королевои Маріи Амаліи именує міністрами Одільона Баррота и Тірса. Новій міністры оголошують проклямацію, що король розвязує парляментъ, люблено народомъ ґенерала Ляморісієра именує командантомъ національнон ґвардіи, а маршалка Біґо командантомъ вѣйска. Однакъ се вже не було въ силѣ утихомирити народу. Плякатованій оповѣщеня зрывано зъ мурѣвъ при крикахъ: „Прочь зъ королемъ! прочь зъ Людвикомъ-Филипомъ!“ Поліція и вѣйско на нѣчо не здали ся. Поліцію народъ побивъ, а вѣйско, не знаючи, якъ

кихъ славетныхъ комісарѣвъ выборчихъ, якъ Луцкій и Надольскій, що подоптали конституцію, а вѣдтакъ ще споводували засудъ нещастныхъ людей. Вирочѣмъ зъ кимъ такъ обѣйшли ся, якъ зъ Луцкимъ одного часу въ Смѣльнику, той не мае вже нѣчого до страченя... Вѣйтъ Ґавданъ въ Михновци донѣсъ до староства, що люде напали на его дѣмъ и знищали. Ґавданъ не вмѣе писати, а дѣмъ его, якъ стоявъ, такъ стоить и нѣхто марного слова не повѣвъ Ґавдановои. Ану скажѣть, панове, хто то писавъ сей пѣдлый доносъ и бувъ радъ, щобы декого хоть-бы до смерти замкнули въ криміналѣ? Хто разъ розставъ ся зъ честнотою и правдою, той на все вѣдважить ся.

Староство турецке противъ всѣхъ приписовъ законныхъ засуджуе людей, сли котрый купить собѣ горѣвку деинде. Шефъ повѣту заступае ся передъ судьею слѣдчимъ за жидомъ Мендлемъ Ертелемъ, котрый вѣдтакъ вѣдсидѣвъ кару за обиду маестату. Руски громады мусять складати датки на орґаны до костела въ Лѣмновѣ... Повѣтова рада выдае 4.000 зр. на вымѣръ мѣсця пѣдъ зелѣзницю въ Устрѣкъ до Турки, бо панамъ навкучило ся ѣздити фѣрою. А чи не лѣпше було бы тѣ грошѣ обернути на дороги? були бы мѣсцевѣ люде заробили и мали выгоду паны и селяне. Зелѣзница въ турецкѣмъ повѣтѣ потрѣбна лишь для обшарникѣвъ, щобы дерево перенезли дешево въ свѣтъ. Сли не стане дерева, що будуть вывозати? людскѣ цундры або жидѣвъ до Єрусалима...

Кобы вы, панове, на що инче обернули тѣ грошѣ, якѣ выдали дотепер на выборы, були бы вы мали не оденъ, але зъ чотири красиѣ костелы, може навѣть и жидѣвъ були бы-сте до себе притягнули. А грошѣ тѣ мусѣли бути немалѣ, коли навѣть могли во кресты умерлыхъ и привести до голосованя, якъ се оповѣдавъ оденъ чоловѣкъ зъ Жукотина. А де-жь тѣ грошѣ подѣли ся? Забрали жиды! Че ез те „чотири дѣдичѣ останками гонять середъ розпаношеного жидѣвства". Черезъ те „атракційнымъ пунктомъ сегодня бѣжница", а не костелъ. Вы, панове, ставите жидѣвъ на ноги, коли горстка хоче побити и до жебрачого кія довести 56.814 Русинѣвъ. Якъ не перестанете Русинѣвъ гнести и лучити ся зъ жидами, то всѣ загините ся. Але котюзѣ по заслузѣ! Навѣть такѣй славный голова вашъ, що закасувавъ бы турецкого бега въ Арменіи, нѣчого вамъ не поможе.

А що-жь зъ рускимъ народомъ дѣе ся? спытае де-хто цѣкавый зъ нашои громады. Те, що всюды на галицкѣй Руси. Богато зъ интеліґенціи перепудило ся шефа, котрый теперь повѣдае: що „popowskiej hydrze starł głowę". Добутокъ се немалый. Лякъ упавъ на богато людей, бо-жь не дармо повѣдають „близша тѣлу сорочка, нѣжь сѣракъ". Та й Богомъ а правдою не богато людей тутъ и попередно трудило ся. Се й не дивно. Новѣтнѣ гадки заходять въ такѣй закутины, якъ турецкѣй повѣть, ажь на самѣмъ остатку. Стрѣтить ся декуды на-пѣвъ образованый чоловѣкъ зъ на-пѣвъ дикимъ — и нѣякимъ чиномъ не можуть порозумѣтись та й починають дерти ся и ворогувати противъ себе. А такъ не йде! Треба богато вырозумѣлости, терпеливости и щиров працѣ. Десь-колись треба и попустити, часомъ и собѣ дещо вѣдмовити, то оно бы йшло. Але на се прийде часъ. Маймо надѣю на молоду ґенерацію — якъ интеліґенціи такъ и народныхъ масъ.

Вже йдуть и передвѣстники лучшои долѣ для темного пониженого хлѣбороба. Є села, де самѣ селяне беруть часописи, сходять ся, читають, радять. Духа они не третять, бо вже мѣсцями знають, що за лучшу долю въ будучности хтось мусить и жертву понести. Такъ було всюды, те и насъ не мине. Въ богато селахъ змовляють ся люде, що не будуть пити горѣвки. Хрестины, весѣля и похороны справляють безъ сеи парухи. Декуды дають собѣ слово, що не будуть пити по коршмахъ. Де давнѣйше чути було нелицюючѣ спѣвы, крики и верески, де напитѣ люде побивали ся, тамъ теперь спокѣй и згода ажь любо. За те почуе ся набожнѣ або патріотичнѣ спѣвы. Жидѣвня посумнѣла, носы позагинали ся имъ въ двое бѣльше, якъ доси було. Не лише шефъ нѣчого имъ не поможе, але и садаґурскіи цадикъ не порадить. Навѣть выборами не тѣшать ся. Звѣстный Мендель Ертель, а вѣнъ наймае ся у пропінаторѣвъ до догляду шинкѣвъ, прийшовъ разъ до Липя и почавъ такъ людей розводити: „Та що вы таке робите? чи вы подурѣли, чи що? На що вамъ зарѣкати ся горѣвки, на що Бога ображати? Тажь за Туркою таке зробили, присягли вѣдъ горѣвки, та вѣдтакъ лазили на черевахъ и мусѣли пити. А лишь Бога дармо образили..." Люде высмѣяли кусителя, бо завазъ зрозумѣли, о що ходить паршивымъ ихъ дорадникамъ.

Якъ всюды, такъ и въ турецкѣмъ повѣтѣ такъ урочисто введеный терорызмъ не доказавъ нѣчого и нѣкого не зыскавъ. Противно, польскѣ патріотники не мають грошей направити свѣй костелъ, боять ся Русинѣвъ, щобы не зъѣли Полякѣвъ, и вѣдказують на жидѣвъ, що не можуть зъ ними удержати рѣвновагы. Хто сѣе вѣтеръ, збирае бурю. Гнетъ и безвзглядность выведенѣ противъ рускаго народу — зъ выимкомъ одиниць застрашеныхъ, не перестрашили загалу, а противно, выкликали вѣдпѣръ, хоть не всюды, але по богато селахъ. Живого духа не припить уже жаденъ, хоть-бы не знати якъ страшный ворогъ и хоть-бы не знати пѣдъ яку повагу ховавъ ся. Народъ вже умѣе пѣзнати вовка въ овечѣй шкѣрѣ. Пробуджене народу буде йти вѣдъ хаты до хаты, вѣдъ села до села, и всѣ встануть до однои меты, до однои працѣ на народнѣй нивѣ. Чимъ скорше се буде, тымъ лѣпше. А поки-що вы, живѣ люде Русины, не закладайте рукъ, а трудѣть ся щиро, бо время люте!

поступати, входило въ переговоры зъ народомъ и вѣдтягало ся; тѣлько коло Туйлеріи вѣйско зъ далекихъ околиць держало ся, але вкѣнци и оно около полудня утомлене, згололнѣле, оставлене безъ проводу — стратило духа.

А въ Туйлеріяхъ запанувала цѣлковита безрадность и заколотъ. Революція що-разъ блише оточувала королѣвскіи замокъ. Около полудня впавъ довѣренникъ короля Жірарденъ до кабінету монарха. „Пане!" каже „Мінуты въ сѣй хвили значать годины. Вы тратите дорогій часъ. За годину готово у Франціи бути по королю и по королѣвствѣ!" — „Що-жь дѣяти?" спытавъ король. — „Абдикувати!" вѣдповѣвъ Жірарденъ „регентію передати архикнягини Орлеаньскѣй, парляментъ розвязати и оголосити загальну амнестію!" Вѣдтакъ и сынъ короля архикнязь Монпансіе сказавъ те саме: „Пане! не вволѣкайте, абдикуйте!" Король похилинъ сумно голову та й промовивъ: „Я все бувъ миролюбивый, абдикую!" Тогдѣ Жірарденъ выбѣгъ изъ замку, щобы оголосити абдикацію народови, а архикнязь Немуръ, старшіи братъ Монпансіера, выйшовъ зъ кабінету до сусѣдного сальону и тамъ оповѣстивъ: „Панове! король абдикувавъ! Архикнягиня Єлена Орлеаньска есть регентков!"

За хвилю и самъ король увѣйшовъ до сальону, де королева, арх княгиня Орлеаньска и инши архикняжны дожидали его горячково. „Я абдикувавъ!" сказавъ вѣнъ. — „Нѣ, ты не смѣешь абдикувати!" скликнула королева вѣдважно и рѣшучо. „Хотять тобѣ скипетръ выдерти, а прецѣнь ты самъ маешь на тѣлько силы, щобъ его держати. Радше зъ вѣдвагою вмерти, якъ абдикувати! Сѣдай на коня, а вѣйско пѣйде за тобою!" По тыхъ словахъ звернулась она до міністрѣвъ и достойникѣвъ, що тутъ були. „Я не розумѣю" сказала она остро „якъ можна короля въ такѣй хвили опускати!" Король справдѣ ще вагавъ ся пѣдписати свою абдикацію. „Чи вже не можливо оборонити Туйлеріи?" запытавъ вѣнъ, коли стрѣлянина посувалась усе блише. „Неможливо!" вѣдповѣли всѣ згѣдно. Въ тѣй хвили увѣйшовъ старый маршалокъ Жерардъ. Єго попрошено, щобы вѣнъ оголосивъ абдикацію короля одному грѣзному вѣддѣлови революціонерѣвъ, и вѣнъ, зъ зеленою галузою въ руцѣ на знакъ мира вийхавъ до нихъ. Однакъ они не хотѣли вѣрити на слово и зажадали показати собѣ грамоту зъ пѣдписомъ короля. Отже два вѣдпоручники удались до королѣвского замку и заявили се королеви. Король пѣдписавъ теперь абдикацію въ користь малолѣтного внука, ґрафа Парижа, сына вдовы по архикнязи Орлеаньскѣмъ. Вѣдтакъ попросивъ архикнягиню Орлеаньску, щобы зъ своими малыми сынами остала ся въ замку, а самъ передягнувъ ся по цивільному и зъ женою та й зъ усею родиною опустивъ замокъ. До замку заразъ вдерь ся нарѣдъ а королѣвска родина всѣла на два фіякры и въ супроводѣ кѣнниць поѣхала до Ст.-Клюдъ, а зъ-вѣдтамъ до замку Дре.

Мѣжь тымъ архикнягиня Орлеаньска зъ обома своими сынками и въ товариствѣ шурина, архикняза Немура, удала ся на засѣдане парляменту зъ просьбою о признане тронy и о опѣку ея сынкови ґрафови Парижа. Але за короткій часъ, якъ она гуда прибула, заразъ вдерла ся до палаты уоружена товпа и пѣднята страшный крикъ. Бѣльша часть послѣвъ розбѣгла ся, архикнязь Немуръ сховавъ ся въ заднѣмъ будынку и втѣкъ перебраный за ґвардиста, а архикнягиня зъ своими сынками ледви спасла ся и на Бельгію выѣхала до Нѣмеччины.

На вѣсть о тыхъ пригодахъ король Людвикъ-Филипъ заразъ 25 ого лютого утѣкъ до Анґлін...

Республику оголошену вже 24-ого лютого проклямовано 27-ого лютого торжественно на площи Бастильнѣй.

Переглядъ політичный.

Въ ческѣмъ соймѣ прийшло въ пятницю м. т. до бучѣ. Краевый маршалокъ просивъ палату, щобы выбрано депутацію зъ 30 членовъ и припоручено имъ на чолѣ тои депутаціи зложити цѣсареви именемъ сойму въ ювілейнѣмъ дни выразы вѣрности. Маршалокъ звернувъ увагу на те, що о въ тѣй справѣ два внесеня, але рѣзнять ся они лише що-до формы. Въ часѣ промовы маршалка всѣ послы пѣдняли ся зъ мѣсць, не зробили того лише пп. Вольфъ, Іро, Шікеръ и ще оденъ. Мимо того ствердивъ маршалокъ, що внесеня его принято одноголосно. Тогдѣ п. Вольфъ зажадавъ голосу, протестуючи противъ заявы маршалка; але имъ голосу не удѣлено. На те кликнувъ Вольфъ: „Се брутальность!", за що его маршалокъ призвавъ до порядку. Вольфъ покликавъ ся на регуламінъ и сказавъ: „Вы позавидували славы Абрагамовичеви! Прошу выбрати мене до депутаціи, то бодай я скажу цѣсареви правду, бо вѣдъ шляхтичѣвъ и феодалѣвъ вѣнъ ся нѣколи не почуе. Дайте менѣ голосъ, пане Абрагамовичу!" Маршалокъ нѣбы не чувъ тыхъ словъ и велѣвъ тымчасомъ читати списъ петицій. Слѣдуюче засѣдане назначене на суботу; на порядокъ дневный покладено дебату надъ адресомъ. Тогдѣ зѣрвали ся нѣмецкѣ послы, почали бити о пульты и зняли великій крикъ, при чѣмъ дѣсталось не одно гарне слово Чехамъ и маршалкови. Вольфъ кричавъ по чески! „Славно! выносѣмъ ся вѣдси!"

Середъ такого гаразду Nar. Listy вѣдгрѣвають не нову гадку, щобы всѣ Славяне учили ся россійскои мовы та приняли ею за спѣльну для взаимного порозумѣня. Поминувши вже Полякѣвъ, котрѣ такои рады певно не послухають хочь бы зъ тои простои причины, що они мали бы скорѣйше претенсію, щобы польскій языкъ принято для указанои цѣли, — то и намъ зовсѣмъ не спѣшно радѣти гадкою ческого дневника. Намъ далеко важнѣйша рѣчь учити ся своѣи рѣднои мовы, а й того не можемо: за кордономъ якъ разъ той захвалюваный россійскій языкъ не позваляе намъ учити ся рѣднои мовы, а въ Галичинѣ, де, якъ каже галицкій Пилатъ, кождый Полякъ розумѣе Русина, а Русинъ Поляка, те „вшистко едно" не дае намъ плекати рѣднои мовы такъ, якъ бы мы радѣ и якъ пѣсля природного та законами запорученого права намъ належить ся. Мы тутъ въ Галичинѣ зъ найблизшими славяньскими сусѣдами не годнѣ до ладу дѣйти при помочи краевыхъ языкѣвъ, котрѣ, якъ той Пилатъ увевняе, всѣ розумѣемо однаково, а якъ же бы порозумѣли ся при помочи иншои мовы, котрои не розумѣемо и ажь мусѣли бы учитись ей?

— —

Зъ Атенъ насѣпла вѣсть про замахъ на короля Юрія. Пѣсля урядового комунікату выконано замахъ въ суботу о годинѣ 5½ пополудни, коли король зъ княжною Маріею бувъ на звычайнѣй проѣздцѣ до Фалерону. Якихсь двое людей зачало ся въ ровѣ и выстрѣляли шѣсть разѣвъ до короля. Ранено стрѣльця, що сидѣвъ на козлѣ пѣдчь вѣзника; такожь оба конѣ ранены. Король выйшовъ цѣло. Зъ инших подробиць вѣдомо, що напастники стрѣляли зъ вѣддаленя на яких 10 метрѣвъ. Коли выстрѣлено другій разъ, король станувъ въ каритѣ, щобы заступити княжну. Оденъ зъ напастникѣвъ припавъ на колѣна середъ дороги и такъ цѣливъ въ короля. Король запримѣтивъ, якъ ему дрожала рука; тымъ и хибивъ. Король сказавъ, що легко пѣзнавъ бы напастника.

Вѣсть про той замахъ выкликала такъ въ мѣстѣ якъ и въ цѣлѣмъ краю велике обурене. Вся Греція ладить заявы прихильности до короля. Кретенцѣ проживаючи въ Атенахъ постановили заразъ, выслати до короля адресу. Найвызначнѣйшій люде поспѣшили особисто пѣздоровити короля; мѣжь першими явили ся Деліяніс и Ралісъ. Всѣ заступники сторонныхъ державъ були у короля зъ привѣтомъ ще въ суботу. Король бувъ цѣлкомъ спокѣйный и казавъ, що се наслѣдки ворохобнои аґітаціи декотрыхъ дневникѣвъ, котрѣ, не скручуючи факты, розълрюють людей противъ династіи. Въ суботу вечеромъ вѣдправлено въ дворскѣй каплици благодатне богослужене; королева молила ся на колѣшкахъ и плакала. Вчера вѣдправлено благодарне богослужене въ соборнѣй церкви; на богослуженю була вся королѣвска родина. Народъ, збораный коло церкви, зъ одушевленемъ витавъ короля. Король дѣставъ привѣтнѣ телеґрамы вѣдъ царя, нѣмецкого цѣсаря и королевои Вікторіи. Вечеромъ, якъ звычайно, выѣхавъ на проѣздку зъ родиною; всюды витано его зъ одушевленемъ.

Всѣ дневники высказують обурене зъ причины замаху и заznачують вѣдвагу короля, котрый своимъ тѣломъ закрывавъ доньку. Поліція мае мати слѣдъ клюбу, до котрого належать злочинцѣ; мабуть увязнено вже кѣлька осѣбъ, але бѣльше для узысканя дальшихъ слѣдѣвъ, нѣжь зъ причины оправданыхъ пѣдозрѣнь. Припускають, що замаху допустили ся ягѣсь два дымісіонованѣ офіцыры.

НОВИНКИ.

— Загальнѣ зборы членѣвъ рускаго Товариства педаґоґічного вѣдбудуть ся въ недѣлю дня 6 н. ст. марта на 2. поверсѣ Дому Народного въ комнатѣ клясы VI. а) о годинѣ 2½ пополудни зъ такимъ порядкомъ дневнымъ: 1) справоздане секретаря; 2) справоздане контрольнои комісіи; 3) выборъ нового выдѣлу; 4) справа змѣны статутѣвъ [референтъ П. Петришинъ]; 5) замѣсть вѣдчиту справа заснованя запомогового товариства для вдовиць и сирѣтъ по учителяхъ [референтъ п. В. Шухевичъ]; 6) внесеня членѣвъ. — За выдѣлъ рускаго Товариства педаґоґічного *Харкевичъ* голова.

— Вѣче въ Бялѣ заповѣджене на суботу — якъ наспѣла телеґрама въ послѣднѣй хвили — вѣдкликано за для того, що не було вѣдповѣдного льокалю. Комітеты вѣчевѣ повинни завсѣгды напередъ надъ справою льокалю застановитись, тымъ бѣльше, що и комісарѣ дуже зважають на „ odpowiedność lokalu"...

— Русинови все вѣтеръ въ очи! Въ днихъ 21 а опѣсля 28, 29 и 30 цвѣтня, 1 и 2 н. ст. мая 1897 р. вѣдбувъ ся передъ звычайнымъ трибуналомъ окружного суду въ Тернополи процесъ 21 селянъ зъ причины выборѣвъ до рады державнои въ Березовици великѣй. По переведенѣй розправѣ трибуналъ засудивъ чотирнацять селянъ на кару вязниць, заостренои постомъ, а именно: Семко Гладунъ [73-лѣтный старець] дѣставъ 4 мѣсяць, Андрѣй Гладунъ на 2 мѣс., Никола Житиньскій 2 мѣс., Илько Пѣдгайный 2 мѣс., Мих. Пѣдгайный 2 мѣс., Ив. Сковроньскій 2 мѣс., Ив. Житиньскій 6 недѣль, Дм. Мушастый 6 нед., Ив. Олинець 6 нед., Гр. Олинець 6 нед., Семко Романицкій 6 недѣль, Вас. Дябло 1 мѣсяць, Ив. Кобильникъ 1 мѣс. и Дм. Пѣдгайный 1 мѣс.; разомъ 2 роки и ½ мѣсяця. Оборона внесла противъ того засуду до найвысшого трибуналу у Вѣдни жалобу неважности и она була тамъ предметомъ розправы дня 8 н. ст. падолиста 1897 р. Въ складѣ трибуналу входили: президентъ сенату Раквичъ [котрый небавомъ потѣмъ погибъ переѣханый возомъ, на улици у Вѣдни] яко предсѣдатель, дальше надворнѣ радники Ковальскій, Дѣдицкій, Добошиньскій, Мосоръ, Муцъ и Зубрицкій яко вотанты; референтъ радникъ Добошиньскій, протоколувавъ заступникъ державного прокуратора д-ръ Криницкій, а ґенеральну прокураторію заступавъ ґенеральный адвокатъ Зіґлеръ. И отъ результатъ розправы въ найвысшѣмъ трибуналѣ бувъ такій, що трибуналъ не лише вѣдкинувъ жалобу неважности, але ще й пѣдвысшивъ и майже подвоивъ кару, а именно: Семко Гладунъ дѣставъ 6 мѣсяцѣвъ, Андр. Гладунъ 4 мѣс., Ник. Житиньскій 4 мѣс., Илько Пѣдгайный 4 мѣс., Мих. Пѣдгайный 4 мѣс., Ив. Сковроньскій 4 мѣс., Ив. Житиньскій 3 мѣс., Дм. Мушастый 3 мѣс, Ив. Олинець 3 мѣс., Гр. Олинець 3 мѣс., Семко Романицкій 3 мѣс., Вас. Дябло 2 мѣс., Ив. Кобильникъ 6 недѣль, а Дм. Пѣдгайный 2 мѣсяцѣ; разомъ чотири роки безъ 1½ мѣсяця [супротивъ давнѣйшои кары два роки и ½ мѣсяця].

— Зъ Старо-мѣского пишуть намъ:

Вѣче скликане на день 22 лютого въ Старѣмъ-мѣстѣ ц. к. староство знова заборонило. Заборону доручено скликуючимъ доперва дня 21 лютого въ самъ вечеръ. Дня 22 лютого концепістъ ц. к. староства п. Вишневскій враз изъ мѣсцевымъ командантомъ жандармерія вѣдъ передполудня до пѣзного вечера уганявъ за выдывовыми личностями повѣту и тягнувъ на лямпочку вина то на келишочокъ горѣвки, абы тѣлько не допустити ихъ до порозумѣня изъ збораным народомъ. Рѣвночасно два жандармы зъ насадженымъ багнетами патролювали по рынку и головнѣй дорожѣ. Мимо того таки удало ся якимъ сорокъ люда збрати ся въ реставраціи Лермана, де для забезпеченя себе передъ погонію комісарюючого п. Вишневского казали собѣ дати „польскои гербаты" и ту завязали товариство політичне. По якѣмсь часѣ зъявивъ ся неутомимый п. Вишневскій зъ командантомъ жандармерія, а за ними и поліція мѣсцева, а недалеко проходжували ся жандармы зъ насадженымъ багнетами. Однакъ все скѣнчило ся комічно. П. Вишневскій побачивши, що збораны частують ся „польскою гербатою", якъ-бы воды въ ротъ набравъ. Добрѣ люде напили ся и до него, але вѣнъ подякувавъ, звиняючись, що вѣнъ „въ служѣбѣ". Збораны пѣдписували дальше спокѣйно повѣдомленя до ц. к. намѣстництва о завязаню свого товариства політичного. Певно нѣяке доси політичне товариство руске не мало при своихъ родинахъ за акушера правительственного урядника; сеи чести заznало перше наше старомѣске. Зъ тои причины можна ему вѣщувати особливу якусь будучность. При завязуваню товариства дали ся на адресу непрошеныхъ гостій чути такѣ слова: „Святила бы ся „karczma świętа"! пѣдъ охороною ей привілеѣвъ чоловѣкъ бѣльше заznае свободы, анѣжь пѣдъ самымъ законом конституційнымъ". Гѣрка се тутъ була правда!

Дня 8 н. ст. марта с. р. вѣдбуде ся народне вѣче въ Старѣмъ-мѣстѣ въ домѣ мѣщанина п. Петра Лѣниньского о 12 годинѣ въ полудне. Порядокъ дневный: 1) поправа рѣльнои господарки, 2) народна просвѣта, 3) справы громадскѣ, 4) справы повѣтовѣ, 5) рада державна, 6) подѣлъ Галичины, 7) внесеня членѣвъ. — Братя! прибувайте, забо-

рóнами не зражуйте ся. Хто тремтить, нехай насъ бодай побачить. [Другій часописи просимо о повторене.] — *Комітетъ.*

— **Посвячене памятника на гробѣ бл. п. Петра Стасюка** вóдбуло ся въ Чернѣевѣ въ першій роковины страшной трагедіи, яка вóдограла ся тамъ въ нагоды выборóвъ дня 27 н. ст. лютого 1897. Изъ жертвъ, якій изъ всѣхъ сторóнъ Руси надплыли, станувъ на одностайнóй тисовóй плытѣ, котра цѣлый гробъ покривае, хрестъ въ бѣлого мармору, на нѣмъ вырытый тряменный хрестъ золотый, а пóдъ нимъ напись: „Петро Стасюкъ, выборець, вóддавъ житя за правду и волю 15 (27) лютого 1897. Вѣчна ему память!“ По заупокóйнóмъ богослуженю въ мѣсцевóй церквѣ удало ся наспѣване духовенство зъ народомъ, при спѣвѣ „Пречистая Дѣво мати рускаго краю“ на цвинтарь въ величавóмъ походѣ, бо взяло въ нѣмъ участь до 1000 народу зó всѣхъ доокрестныхъ а навѣть подальшихъ сѣлъ. По посвяченю памятника промовивъ бувшій посолъ Іосифъ Гурникъ, вóддаючи пóдъ опѣку и доглядъ громады памятникъ чоловѣка, котрый вóддавъ свое жите, коли проснувъ, щобы знято зъ невинно закованыхъ кайданы. Памятникъ украсили краковскій Русины хорошимъ вѣнцемъ зъ написю „Жертвѣ народнои справы“ а станиславóвскій робóтники прислали делегацію зъ вѣнцемъ зъ написю: „Жертвѣ борбы за свободу“.

— **Зъ Долины пишуть намъ:** Члены-основателѣ повѣтового товариства політичного „Селянска Рада въ Долинѣ“ лагодили ся вже на конституючій загальній зборы товариства дня 4 н. ст. марта с. р., ажь тутъ надходить на руки Вп. о. Іосифа Лопатиньского пароха долиньского вóдъ мѣсцевого ц. к. старосты ось-таке рѣшене зъ дня 16 лютого 1898 ч. 3842:

„Wysoke c. k. Namistnyctwo reskryptom z dnia 10 lutoho 1898 cz. 7055 zakazało na pidstawi §. 6 zakona z 15 padołysta 1867 [Wistnyk zakoniw derżawnych Cz. 134] osnowaty towarystwo polityczne „Selanska Rada w Dołyni“ pisla zmistu dołuczenoho statutu, poneże w §. 1 postanowłeniem kincewym „zahałom sprawy polityczni swoich członiw“ opysano cil towarystwa nadmirno zahalno w sposib dajuczyj pole do rozłycznoj dijatelnosty, z kotroi pryczyny statut ne widpowidaje cilkowyto wymoham §. 4 bukwa *a* pokłykanoho zakona. Nadto postanowłenie o pryznaczeniu majetku w słuczaju rozwiazania towarystwa ne jest dostatoczne poneże ne predłożeno dotyczno do §. 14 statutu deklaracyi towarystwa Proswity u Lwowi, że hotowe je na wipadok rozwiazania zamirenoho towarystwa obijmyty pozistałyj po tim towarystwi majetok, wo wydu czoho ne zdiław zadosyt wymoham §. 4 bukwa *i* zakona z 15 padołysta 1867. Protiw seho zakazu — и т. д.

До сего письма выпадае додати, що вóдкиненый статутъ есть дословнымъ вóдписомъ статута истнуючои вже вóдъ двохъ лѣтъ „Селянъскои Рады у Львовѣ“. — *Одезва зъ оснуватель.*

— **Зъ Борщева пишуть намъ:**

Народне вѣче скликане тутъ на 23 лютого с. р. вóдбуло ся величаво. Явило ся надъ 700 народу зъ повѣтóвъ борщѣвского и сусѣдныхъ, 12 священникóвъ и досыть свѣтскои интеліґенціи. Вѣчу проводивъ о. Омелянъ Глѣбовицкій зъ Циганъ. Референтували: п. Еронимъ Калитовскій про нову процедуру, д-ръ М. Дорундякъ про проектъ обмеженя дѣленя грунтóвъ селянъскихъ та про політичне положене рускаго народу и о. О. Глѣбовицкій про сибляки рóльничій. Всѣ резолюціи приняло вѣче по кождоразовóй дискусіи одноголосно. Зъ важнѣйшихъ ухвалъ вѣча наводимо: 1) резолюцію до правительства заглядомъ безпроволочного отвореня суду окружного въ Борщевѣ; 2) ухвалу которою вѣче заявило ся рѣшучо противъ всякого обмеженя дѣленя грунтóвъ селянъскихъ, особливо пóдъ теперѣшній часы; 3) ухвалу узнаючу примусовій сибляки рóльничій за хосенній, але тóлько пóдъ услóвамъ, що орґанізація буде обнимати тóлько дрóбныхъ властителѣвъ и буде пóдлягати наглядови ц. к. властій правительственныхъ а не автономічныхъ; 4) ухвалу заявляючу глубоку вдячность и щиру подяку Ц. В. монархови за те, що зволивъ освободити державу, край и народъ рускій вóдъ Баденього и прошене до присутного на зборахъ ц. к. комісаря правительственного, щобы вóнъ тую глубоку вдячность и подяку всего рускаго народу за димісію Баденього передавъ до стóпъ трону. Особливо сесю послѣдну резолюцію принявъ весь зóбраный народъ зъ величезнымъ одушевленемъ а ласкавому монархови вóдспѣвали при сѣй нагодѣ вѣчевики грóмке „многая лѣта“. Зъ неменчимъ одушевленемъ приняло вѣче ухвалу высказуючу подяку послови д-ру Окуневскому за его лицарскій выступъ при дебатѣ адресовóй въ соймѣ а погорду тымъ выбранымъ рускимъ посламъ, котрій голосували за адресою бóльшости. — Вѣче тревало вóдъ годины $12^1/_2$ до 5 зъ полудня.

Безпосередно потóмъ вóдбули ся загальній зборы товариства політичного. Народъ вышовъ зó зборóвъ очевидно пóднятый на дусѣ и одушевленый. — *Участникъ.*

— **Зъ Теребовлѣ пишуть намъ:** Теребовельскій читальники представили въ недѣлю 20-ого н. ст. сѣчня „Наталку Полтавку“ И. Котляревского. Представленя удалось пóдъ кождымъ взглядомъ добре, бо и сала була биткомъ заповнена, и грóшъ капнувъ [щось поверхъ 40 зр.] на будову дому читальницкого, та й грѣ акторóвъ-любителѣвъ не можна було нѣчого закинути. Особливо подобавъ ся п. Лукасевичъ въ роли Выборного, Обачóвна въ роли Наталки и панѣ Паламариха въ роли Терпѣлихи. Акторы поводились на сценѣ зовсѣмъ свóбодно, а по здóбности и пильности акторóвъ можна надѣятись, що они ще неодинъ вечеръ уприемнять рускій публицѣ теребовельскій, бо Полякóвъ явилось було на сесе представленя дуже мало. По представленю була ще забава и протягнулась до рана. Немала дика належить ся и иніціяторамъ представленя: въ першій лініи о. Борачкови за пильне наглядане пробъ и за прекрасно мальовану запавѣсу, яку вóнъ безкористовно для читальнѣ зладивъ, а такожь пп. Вол. Навроцкому и Андрейкови, що зъ о. Борачкомъ спóльно чимало потрудились коло представленя. — *И. П. К.*

— **Зъ Дрогобича пишуть намъ:** Дня 14 лютого с. р. дало товариство ремѣсниче „Зоря“ представленя аматорске. Вóдограно „Тимка Капраля“, народну мелюдраму Ив. Мыдловского. Якъ обсада рóль, такъ и выконане штуки могли вдоволити навѣть выбагливого критика; зъ выстудіюваня рóль, певности себе та поведеня на сценѣ зазначалось вражѣня, що се не аматоры-ремѣсники та передмѣщане, а таки справдѣшній артисты. Такій вѣрный жидъ, якого представивъ намъ п. Волошинъ, нагадавъ намъ незабутного Стефурака. Такожь роля Олѣ, вóдограна п-ою Кравчикóвною, вышла дуже добре. Знаменитій були и мѣшаный хоръ та коломыйка. Заслуга за се представленя належить ся передовсѣмъ о. Антону Рудницкому, котрый зъ правдивымъ пожертвованемъ вóддавъ ся праци въ „Зорѣ“. Честь ему за се и помагай-Бóгъ вытревалости до дальшои працѣ! Въ марти вóдбуде ся концертъ въ роковины смерти Тараса. — На жаль, не лишь Поляки, але и часть рускои интеліґенціи не явили ся на представленю. Сумно! Тутъ Русины вóдъ парады и фразовничѣ мали бы найлучшу нагоду переконатись, що не въ веденю высокои паньскои політики та въ патріотичныхъ фразахъ, а въ згóдливóй роботѣ для „меншого брата лежить добро справы рускои.

— **Зъ Перемышля.** Дня 3 н. ст. марта с. р. вóдбуде ся засѣданє комітету „Пріюта для рускихъ дѣтей въ Перемышли“. Порядокъ дневный: 1) справоздане зъ дѣяльности, 2) отворене скарбонокъ, 3) внесеня членóвъ комітету. — Маю честь просити всѣхъ замѣсцевыхъ посѣдаючихъ скарбонки того-жь „Пріюта“ выймити грошѣ и прислати на руки пóдписанои. — *Тереса Несторовичева* въ Перемышли, ул. Катедральна ч. 5, I поверхъ.

— **Ц. к. Дирекція почтъ оповѣщуе:** Звиненый часово ц. к. урядъ почтовый въ Черхавѣ [въ повѣтѣ самбóрскóмъ] увóйде знóвъ въ житє зъ днемъ 1 марта 1898 р. зъ неизмѣненымъ кругомъ дѣланя.

— **Вóдъ Вп. о. Ивана Шпитка,** пароха въ Волцневѣ, повѣту жидачѣвского, одержуемо отсе письмо зъ просьбою о умѣщене:

На отвертый листъ Станислава Габданкъ ґрафа Скарбка и напастливій посудженя редакціи Monitora въ справѣ завѣщаня бл. п. Юлія Янишевского, помершого въ Волцневѣ дня 3. цвѣтня 1885 р., — подаю до прилюдноі вѣдомости слѣдуюче пояснене дѣйстного стану справы. Дня 14. лютого 1885 рано о 6 годинѣ доручено менѣ листъ вóдъ п. Болеслава Видавничá, въ котрóмъ той-же просивъ мене „якъ найскорше прибути до двора въ дуже важнóй справѣ“. Я поспѣшивъ до двора и тутъ заявивъ менѣ п. Болеславъ Видавничъ, що мóй коляторъ п. Юлій Янишевскій просить мене за свѣдка до тестаменту, котрый о 10 годинѣ передъ полуднемъ мае бути зóзнаный въ присутности ц. к. нотара. На се вóдповѣвъ я п. Болеславу Видавничеви, що приймаю запрошене на свѣдка тестаменту, але прийду пóзнѣйше якъ о 10 годинѣ, до нинѣ в свято Стрѣтеня Господнього и богослужене скóнчить ся пóзнѣйше; и такъ дѣйстно стало ся. — 2) Прибувши, по скóнченомъ богослуженю передъ полуднемъ, заставъ я въ дворѣ: обохъ пп. Видавничóвъ, ц. к. нотаря Монастирского зъ Жидачева, д-ра Кришталовича лѣкаря зъ Роздолу и п. Фучека учителя зъ Волцнева, зъ котрыхъ оба послѣдній мали бути и були разомъ зó мною свѣдками тестаменту. — 3) Заразъ по моѣмъ прибутю пóйшли мы всѣ до спальнѣ п. Юлія Янишевского а нотарь п. Монастирскій, сказавъ до розпоряджуючого п. Юлія Янишевского въ присутности насъ всѣхъ: „Tak, jak pan dobrodziej sobie życzył, testament jest sporządzony i pozwoli pan dobrodziej, że ja go odczytam i może pan dobrodziej każe co zmienić“. — 4) Вóдтакъ вóдчитавъ ц. к. нотарь текстъ тестаменту, котрымъ п. Юлій Янишевскій, властитель Волцнева, Деменки лѣсовъ и Деменки наддністрянъскои, записуе Волцневъ п. Болеславу Видавничеви а обѣ Деменки п. Павлинѣ Видавничевóй, та запытавъ п. Юлія Янишевского, чи така в его послѣдна воля и чи не хоче чого змѣнити або додати, н. пр. зробити якій инший записы. На то вóдповѣвъ п. Юлій Янишевскій: „Tak, Wołcniów zapisuję Bolesławowi Widajewiczowi a obie Demenki pani Pawlinie Widajewiczowej i nikomu więcej nic, tylko im wszystko“. — 5) По тóй вóдповѣди п. Юлія Янишевского наступило пóдписуване тестаменту. Насамперед пóдписавъ п. Юлій Янишевскій, а позаякъ той-же бувъ ослабленый и самъ о власныхъ силахъ не мógъ пóдняти ся, то п. Болеславъ Видавничъ придержувавъ п. Юлія Янишевского за плечѣ и тогдѣ п. Юлій Янишевскій пóдписавъ своею рукою тестаментъ. Вóдтакъ пóдписали той тестаментъ мы три свѣдки и ц. к. нотарь. — 6) При тóмъ актѣ споряджения тестаменту бл. п. Юлій Янишевскій бувъ зовсѣмъ притомный, а то тымъ певнѣйше, позаякъ безпосередно по пóдписаню тестаменту розмовлявъ зó мною, и то навѣть весело. — 7) Коли вóдтакъ родина пок. Юлія Янишевского выточила процесъ пп. Видавничамъ о уневажнене тестаменту, переслухувано мене яко свѣдка пóдъ присягою въ ц. к. судѣ повѣтовóмъ въ Жидачевѣ, и тамъ на числений пытаня зóзнавъ я такъ, якъ вышше представлено. — 8) Въ ц. к. судѣ повѣтовóмъ въ Жидачевѣ не показувано менѣ первопису тестаменту бл. п. Юлія Янишевского и про сфальшоване тестаменту не ставлено менѣ нѣякого пытаня. — 9) Справа мнимого сфальшованя тестаменту бл. п. Юлія Янишевского ажь теперь появила ся, але о тóмъ мнимóмъ сфальшованю тестаменту не маю нѣякои вѣдомости. — 10) Взагалѣ въ тóй справѣ не бувъ я нѣколи особисто интересованый и теперь не есмь интересованый, та супротивъ людей впровадженыхъ въ блудъ або людей безсовѣстныхъ не уважаю рѣчею указаною вдавати ся въ карнѣ процесы. — У Львовѣ дня 22 н. ст. лютого 1898 р. — *Иванъ Шпитко* гр.-кат. парохъ въ Волцневѣ.

— **Змѣны въ політичнóй адміністраціи.** Старостами именованій: Тадей Бобжиньскій въ Рогатинѣ а секретарь намѣстництва д-ръ Володиславъ ґр. Михаловскій въ Горлицяхъ; — комісарь повѣтовый Стан. Ґродзицкій придѣленый до служби при міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, а Юліянъ Шумляньскій, староста въ Равы рускои, покликаный до служби въ намѣстництвѣ.

— **Дефравдаціи не перестають.** Касіяръ кн. Любомирского въ Ягольници пóдъ Чортковомъ, Жигмонтъ Янушовскій, спроневѣривъ 64.000 зр. По ствержденю дефравдаціи Янушовского арештовано и вóдставлено до суду въ Чортковѣ. Арештоване, кажуть, такъ перестрашило его, що стративъ мову. Янушовскій бувъ великимъ гулякою, любивъ весело забавляти ся, и дивна рѣч, що скорше не звернено уваги на его господарку. Жѣнка его мала головну агентію Краковского товариства обезпечень. Янушовскій позарывавъ, кажуть, и львóвскихъ купцѣвъ на бóльшій сумы.

— **Зъ галицкои панорамы.** Въ селѣ Колодрубахъ найдено дня 13 с. м. трупа 50-лѣтнои женщины Анны Барановои родомъ зъ Яструбкова коло Щирця. Причиною смерти бувъ голодъ, якъ то орекла судово-лѣкарска комісія зъ Комарна, що переводила секцію трупа. — Въ тóмъ-же селѣ утопивъ ся дня 24 с. м. Иванъ Винаръ, заробникъ, жонатый и отець пятеро дѣтей. Причиною самоубійства — якъ пишуть до „Галичанина“ — була обставина, що жидъ-шинкарь заинтабулювавъ ся на послѣднóмъ кусинку землѣ Винара. Славна тая шинкарска пявка нищить немилосердно людей на рóзни способы. Тому пятнацять лѣтъ бувъ вóнъ ще зовсѣмъ бѣдный, цѣлый свóй движимый маетокъ, зложеный зъ шестеро жиденятъ перенѣзъ до села на човнѣ. А теперь маетокъ его вартъ до 50.000 зр., а при тóмъ вóнъ значна „пареуна“, бо и членомъ рады громадскои, а хто знае, чи не зóстане и начальникомъ громады! „Alles ist möglich bei Gottes Willen und k. k. Gendarmerie“ — якъ казавъ славный небóщикъ Мольтке.

— **Изъ Збаражского пишуть намъ:** Дня 20 лютого с. р. выхрестила ся въ Шельпакахъ жидóвка Хая Шифель, дочка мѣсцевои заробниць, и при хрестѣ дóстала имя Тарія. За кумóвъ станули кромѣ селянъ такожь п. Тадей Федоровичъ маршалокъ повѣтовый и властитель Клебанóвки зъ панею Зелиньскою мѣсцевою коляторкою. При великóмъ здивѣ народу такожь изъ сусѣдныхъ сѣлъ довершивъ хрещеня [дóставши власть вóдъ Е. Ем. владики] мѣсцевый парохъ при содѣйствію о. Зарицкого пароха зъ Нового-села. По коротцкій щирій промовѣ пароха посыпались датки для неофітки, котрій зъ дарами вóтцевъ хрестныхъ спрошеныхъ досягали до 100 зр. Дѣвчина выростала вóдъ малку межи дѣтьми хрестіянъскими, полюбила вѣру хрестіянъску, тожь радóсть найбóльша обявила ся на лици бѣдной, коли по хрещеню селяне приняли ю мѣжь себе якъ свою. — *Не кумъ.*

— **Пригоды на провінціи.** Ришардъ Ґрундманъ, горальникъ въ Зазулинцяхъ, побачивъ на малóмъ пальци правои руки чорне пятно. Занепокоеный тымъ, пóйшовъ кóлька днѣвъ пóзнѣйше [15-ого сѣчня] до Залѣщикъ до д-ра Соловского о пораду, а вернувши до дому, заразъ на другій день попавъ въ сильну горячку, вóдтакъ утративъ притомность и померъ. Сконстатовано, що небóжчикъ, пускаючи кровъ зараженóй худобинѣ, скалѣчивъ ся въ палець и вóдъ того прийшло закаженє крови. — Власнй Шереметъ, робóтникъ занятый въ паровóмъ тартаку въ Станиславцѣ, жовкóвского повѣта, приступивъ за близько до циркуляційнои пилы и тогдѣ ударивъ его вóдкиненый пилою вóдломокъ дошки такъ сильно, що вóнъ погибъ на мѣсци. — Дня 21-го сѣчня найдено на цловóмъ мостѣ въ Козачóвцѣ, вже по другóй сторонѣ Збруча, заразъ при самóмъ ланцусѣ трупа. Бувъ се Иванъ Атаманчукъ пóддaный россійскои громады Исакóвцѣ, що черезъ комору въ Козачóвцѣ перевозивъ осыпку до Кудринець, а вышивши въ коршмѣ въ Выгодѣ борщовецкóй горѣлки видко надъ мѣру, упавъ зъ воза и померъ. Товаришѣ его хотѣли перевезти черезъ границю до дому, але россійска гранична сторожа не впустила, бо до Россіи не вóльно безъ дозволу тамошного міністерства перевозити помершихъ. Судъ повѣтовый въ Мѣльници, повѣдомленый телеґрафічно о пригодѣ, переслѣвъ заразъ слѣдство и зарядивъ секцію тѣла Атаманчука, а дня 22 сѣчня надóйшло зъ Петербурга телеґрафічно дозволенє на перевезене помершого до Исакóвцевъ. — Дня 22 сѣчня въ Чаплякъ, самбóрского повѣта, приступивъ 14-лѣтный погоничъ Микола Пахолчишинъ, занятый при кóвальской молотѣльни, сполученóй зъ сѣчкарнею, такъ необережно до розгóнного колеса машины, що оно его вхопило и убило на мѣсци. — Пóзною порою въ ночи дня 24 сѣчня вергали въ часѣ сильного вѣтру и метелицѣ вóдъ адвоката зъ Ґрималова до Остапя, въ скалатскóмъ повѣтѣ, Иванъ Крисоватый зъ жѣнкою Павлиною, Павло Слободянъ зъ жѣнкою Ликеркою та Розалія Стахова. Зблудивши въ дорозѣ ѣздили по полянъ цѣлу нóчь, въ наслѣдокъ чого Павлина Крисовата замерзла на смерть, а Иванъ Крисоватого, Ликерку Слободянову и Розалію Стахову найдено на другій день въ ночи зъ вóдмороженными руками и ногами.

— **Жертва морозу.** Максимъ Матвѣйчикъ, газда зъ Грозьовы старомѣского повѣту, проданши дня 15 с. м. волы на ярмарку въ Товпскахъ, вертавъ вечеромъ домóвъ. Того дня вертепила страшна метелиця. До Мшанця дóйшовъ Матвѣйчикъ разомъ зъ своимъ братанчомъ та ще зъ однымъ чоловѣкомъ, але въ Мшанци приставъ, а братанчъ повѣдавъ до товариша, що стрыкъ скупый, не хоче купити горѣвки, тому и приставъ. Прийшли оба домóвь, а стрыка нема; не прийшовъ домóвь и на другій день и третій, десь пропавъ. Выйшли люде зъ Грозьовы на мшанецкѣ поля глядати, але не найшли. Другого дня такъ само, хочь и жандармъ помалавъ. Ажь 22-ого лютого учинивъ ся поцуетъ, а 23-ого йшовъ зъ Грозьовы паробчакъ въ Мшанець, зóйшовъ трохи зó стежки, побачивъ сѣракъ зъ пóдъ снѣгу, побѣгъ въ Мшанець и давъ знати, що найшовъ Матвѣйчика. Выйшли люде и найшли все такъ, якъ паробчакъ оповѣдавъ. Матвѣшакъ положивъ собѣ торбу пóдъ голову, плахту постеливъ пóдъ ноги и такъ лѣгъ та й заснувъ на вѣки. Грошѣ за волы найшли въ пазушници [кишени въ сорочцѣ ній грудехъ]. Лишивъ шестеро дѣтей, зъ котрыхъ найстаршій хлопець мае 12 лѣтъ.

— **Маленькій подорожный** переѣздивъ оногды черезъ Львóвъ. Т. бувъ 4-лѣтный хлопчикъ, що самъ одинъ, безъ опѣки привѣхавъ ажь зъ полудневои Америки. Родичѣ тои дитины выемігрували передъ двома роками зъ кóцманьского повѣта на Буковинѣ до Америки. Тамъ занедужали на жовту пропасницю и обоє майже рóвночасно померли, полишаючи малого Ивася самого середъ чужихъ людей. Тѣ змилувались надъ малымъ сиротою, зложились на оплачене коштóвъ подорожи до Кóцмания и повѣсивши ему табличку зъ точною адресою громады приналежности та зъ просьбою до подорожныхъ о опѣку для бѣдного сироты, выправили его въ дорогу. Якъ на кораблн такъ и на зелѣзницяхъ, куды малый переѣздивъ, опѣкували ся подорожній дитиною, годували его и давали грошѣ, якихъ зóбрала ся гарна сума. Зó Львова выслано малого подорожного черновецкою зелѣзницею до Кóцмания.

— **Незвычайна божевóльность.** Въ Варшавѣ заложивъ ся одинъ 23-лѣтный молодецъ, що за пóвъ року вывчить ся на память всѣ поезіи Мицкевича. Бувъ вóнъ занятый въ однóмъ технічнóмъ бюрѣ и бувъ звѣстный зъ глубокои памяти. Довѣряючи своѣй мнемотехнічнóй способности забравъ ся до науки и запевнивъ товаришѣвъ, котрій вóдъ разу не вѣрили въ успѣхъ закладу, що зъ початкомъ марця пóддасть ся испытови и выграе закладъ. Та такъ не стало ся. Надмѣрне напруженє памяти выкликало помѣшанє ума, котре стало объявляти ся затратою повнои свѣдомости бѣжучихъ справъ. Молодецъ вѣчно деклямуе ажь до цѣлковитого утомленя и вычерпаня силъ, потóмъ западае въ кóльканацяти-годинный сонъ. Пробудившись зачинае наново деклямувати. Нещастного вóдставлено до заведеня божевóльныхъ, а лѣкарѣ не тратять надѣѣ на его выздоровленє.

— **Орігінальный анонсъ норимберґскій** зъ 1640 року оголосила одна нѣмецка часопись. Анонсъ той звучить: „Исаакъ Мукерль, голярь, перукарь, писарь, бакаларь и коваль, голить за 1 кр., стрижe волося зъ намащенемъ масломъ и помадою за 2 кр., засвѣчуе лѣхтарнѣ за винагородою рóчною або квартальною, молодѣжь шляхотску учить рóдной мовы ґраматично и легкою методою, куе знаменитo конѣ, робить новій и латае старій черевики, учить ґрати на обою и флетѣ, приймае книжки до переплету по 1 кр. вóдъ штуки, учить по домахъ котиліона и иншихъ танцевъ, спродае всякій парфумы, папѣръ, чорнило до чобóтъ, солоній селедцѣ, медóвники, щѣтки, лапки на мыши и иншій конфекціи, корене на змóцнене серця и иншій ярины. Nb. Удѣляе лекцій балету и товарознавства въ середы и суботы вечеромъ.“ — Чи не досыть знана и спритуа середновѣчного „Tausendkünstler-a“?!

— **Дрóбни вѣсти.** Маршалокъ краевый ґр. Стан. Бадені выѣхавъ вчера на кóлька днѣвъ въ свои добра. — Вóрменьскій архіепископъ Исаковичъ обходить сего року 50-лѣтный ювілей священьства; вóрменьске духовенство вразъ изъ вѣрными задумуютъ жертвувати ювілатови якійсь почетный даръ. — Передъ кóлькома днями померъ въ Краковѣ жидъ Шепсе Бартманъ, властитель латиньского костела; своего часу купивъ вóнъ скасованый костелъ краковскій св. Агнесы „на Казимирѣ“ и заложивъ тамъ магазинъ зелѣза. — Кóлька каменицъ сумежныхъ зъ бувшою рудерою знаною у Львовѣ пóдъ назвою „pod Matką Boską“ при ул. Ґродзицкихъ наказавъ магістратъ опорожнити и здемолювати. — Въ Радеховѣ померъ въ 45-óмъ роцѣ житя Филипъ Пецухъ, офіціялъ судовый, а у Львовѣ Антóнъ Бохеньскій, контролёръ несталыхъ податкóвъ.

Посмертій — ✝ — оповѣстки.

Теодора зъ Гойвановичѣвъ **Анастазіевска,** жена душпастыря въ Сапоговѣ, упокоила ся дня 6 н. ст. лютого с. р. въ 31 роцѣ житя а 12 замужя. Покóйна за-для лихого мешканя набавила ся грудной слабости, въ наслѣдокъ котрои якъ и тяжкихъ злогóвъ передчасно закóнчила житє. Смерть покóйной выкликала въ кругахъ знакомыхъ щирый жаль. Знана була покóйна не тóлько яко добра жена и матѣрь, але такожь яко щира Русинка, и поки здужала, охотно посвящала вóльный часъ на пóднесене морали и просвѣты у своихъ посестеръ селянокъ по читальняхъ и при иншихъ нагодахъ черезъ читанє книжокъ и розговóръ. В. ѣ. п.!

Юлія зъ Подлуских Насальска, вдова по бл. п. о. Михайлѣ, пароху въ Прилбичахъ, упокоила ся дня 25 н. ст. лютого с. р. въ 70, роцѣ житя въ домѣ свого зятя о. Брылиньского, пароха въ Пискоровичахъ коло Сѣнявы. Похороны вóдбули ся въ понедѣлокъ. В. ѣ. п.!

Мастъ кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты приповученои и ужиманои изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пôвнôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякій вôдморожения.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 116—?

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 28 лютого. Wien. Ztg. оголошує цѣсарске розпорядженє, выдане на пôдставѣ §. 14, въ справѣ бранки; розпорядженє установляє число рекрута на р. 1898 и то: для сталого войска и маринарки 59.811, а для обороны краєвои 10.000.

Будапештъ 28 лютого. Снôльна нарада міністрôвъ пôдъ проводомъ цѣсаря радила вчера надъ скликанѣмъ делеґацій; постановлено скликати ихъ на конецъ цвѣтня до Будапешту.

Бѣлградъ 28 лютого. Митрополитомъ выбрано правительственного кандидата, владику Иннокентія въ Нішу. Сими днями мае бути скупштина розвязана, а новѣ выборы вôдбудуть ся въ половинѣ марта.

Римъ 28 лютого. Італійска королева выбирае ся зъ початкомъ лѣта до Венеціи для морскихъ купелей, а опôсля на запросины чорногорскои княгинѣ пôѣде до Цетинія.

Мадритъ 28 лютого. Парламентъ розвязано, новѣ выборы назначений на 27 марта.

Берлинъ 28 лютого. Доносять зъ Хінъ, що хіньске правительство згодило ся, щобы въ вôдшкодованє за убійство нѣмецкого моряка въ Кіаочау признано Нѣмеччинѣ розширене занятои ними краины и право будовы новои зелѣзницѣ; крôмъ того Хіны выплатять ще и невелике грошеве вôдшкодованє.

Парижъ 28 лютого. Золя выѣде на кôльканацять днѣвъ зъ Парижа для вôддыху; передъ касаційнымъ трибуналомъ справа его не вôдбуде ся ранше, якъ въ маю.

Царгородъ 28 лютого. Порта розослала до державъ письмо, въ котрôмъ заявляє, що турецке войско не выйде зъ Тесалія, поки не буде полагоджена кретеньска справа.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— **Перенесеня.** Ром. Бардахъ, асистентъ почтовый, перенесеный зъ Тернополя до Львова.

Надѣслане.

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, лъорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінцій вôдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Вôлодия ч. 1

ПОДЯКА.

Коли минувшого лѣта вселилась в мою хату тяжка болѣзнь и за покотом, найперше дитину, потім жену а вкінци мене самого тифус до ліжка звалював, не пощадив Високоповажаний Пан Д-р Станислав Котловский, лікар в Долині, ані свого власного труду і здоровля ані видатків, і за кождий раз безкорыстовно, часто в тяжку непогоду при віддаленю 23 клм., зі своїми за власні гроші купленими ліками спішив і цілу родину щасливо до здоровя привів.

Немогучи інакше відвдячитись, складаю сим прилюдну тому-ж Вп. П. Д-ру Котловскому найсердечнійшу подяку, за безкорыстовний і з видатками сполученій Его труд. Спасн-Бог Вам і удержуй Вас Господь здорово для добра всеї доохрестної суспільности!

Кальна дня 1 марта 1898.

78 *Петро Дмитришин* учитель.

ЛОЖКИ столовй въ Альшаки ар. 650 зъ хіньского срѣбла ар. 14·—, Ложочки до кавы въ Альшаки ар. 3·25, зъ хіньского срѣбла ар. 7·— за тузинъ

поручае ПЕТРО ХШОСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Поважане Панство!

Удержуючи передъ кôльокома ротами робôтню и складъ обуви, тышлю ся и все повныме довѣрем Ласкавыхъ моихъ Р. Т. Вôдбирательôвъ

Теперь вôдкрытъ я знôвъ

РОБÔТНЮ И СКЛАДЪ ОБУВИ

мужескои, жѣночои и для дѣтей.

Отже осьмѣляю ся привадатись Поважаному Панству, яко и Всечестному Духовенству и прошу отсимъ уклôнно о ласкавый Ихъ взгляды.

Зъ глубокимъ шанованємъ

Маріянъ Каролъ Хенціньскій

при улици Городецкôй ч. 38 [пôбочъ стациі кôлиного трамваю] у Львовѣ.

Зъ провінціи выстатчить на мѣру одинъ зужитый черевикъ. 584 11—24

Передплата на 5 выпускôвъ 1 зр.

БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА

М. КОПКА

Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр

При замовленю 10 примѣрникôвъ одного выпуска 20% опусту.

Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 2—10

Аґенты, Аґентки

якій тутъ або на провінціи въ лучшихъ кругахъ приватныхъ маютъ добрѣ знакомости знайдуть интратне заняте въ тутешнôмъ великôмъ торговельнôмъ домѣ. Тôлько першій силы пôдъ: L. F., poste restante, Wien, Hauptpost. 64 2—4

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кôлоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского

єдино до набуты въ 4

Дроґеріи пôдъ Червонымъ Хрестомъ

289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Шифоны, Ширтинґи

зъ фабрики *Б. Шролля Сына*

продае пôдъ цѣнника фабричного Маґазинъ 4

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

По значно низшôй цѣнѣ якъ деинде!

поручае ся:

ОБРАЗЫ на тетраподъ за склом по 2·50 зр.
РАМЫ до образôвъ всѣлякои величины.
СВѢЧКИ блящаи въ пружинами лякированй по 2, 3, 4 и 5 зр
ДЗВÔНКИ гармонійнй по 6, 7 и 8 зр.
МАТЕРІИ на хоругви и фелоны по зниженôй цѣнѣ.
МЕДАЛИКИ и ХРЕСТИКИ нагрудній въ великôмъ выборѣ пôдъ 1 кр. до 2 зр.
ПРОЦЕСІОНАЛЬНІЙ ОБРАЗЫ въ рôзнôй величинѣ вôдъ 30 зр. до 100 зр.
ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ ВЪ ТОВАРАХЪ БРОНЗОВЫХЪ якъ Чашѣ, Дарохосницѣ, Монстранціи, Дарохранильницѣ, Кресты процесіональнй, Пацуки (Полікандры), Лямпы передъ иконы и иконостасъ, Лѣхтарѣ рôзного рода, Канделябры, Водоносы и Кропила, Фіґуры святôй, Пôдставники, Евангелія и пр. по найдешевшихъ цѣнахъ лише въ

Торговли и рукодѣльнѣ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 373 48—?

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. Просвѣта.

Однôка торговля зъ мясомъ на весь Львôвъ

вôдкрыта по цѣлыхъ днихъ

и поручае масе:

волове, вепрове, барашину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканє мясо.

ІОСИФЪ ЛИТНЕРЪ

Львôвъ Ринокъ ч. 8.

41 9—24

До замѣны парохія Перерôвъ

пôдъ Коломыею — стація зелѣзница въ мѣсци, почта Матѣевцѣ, цѣсарска дорога, надъ рѣкою Прутомъ, поля 80 морґôвъ, пенсія чистои надъ 300 зр. — за гôрску парохію зô взглядôвъ санітарныхъ. 77 1—3

Андрей Камѣньскій

академикъ, шукае лекцій на село. Адреса: А. К., Львôвъ, ул. Вôрменьска, ч. 3 III. поверхъ. 67 3 3

Повѣдомлене въ справѣ касъ позичковыхъ.

Зъ причины, що теперь ширшій круги нашои нителіґенціи заинтересували ся касами позичковыми системы Райфайзена, то подаемо до вѣдомости, що всякихъ информацій дотычно закладаня такихъ товариствъ позичковыхъ удѣляє філія „Просвѣты“ въ Станиславовѣ. — Статуты можна набути въ книгарни Ставропіґійскôй у Львовѣ або въ філіи „Проевѣты“ въ Станиславовѣ. 2—3

[Другій часописи просимо о повторене сего повѣдомленя.]

Пѣвець церковный

жонатый, маючій 25 лѣтъ, зъ нимъ найвôдповѣднѣйшымъ голосомъ, зъ похвальными свѣдоцтвами, знаючій точно уставъ и спѣвъ хоральный, бувшій въ знатныхъ мѣсцевостяхъ, пошукуе вôдповѣдноі посады. — Ближшій вѣсти о нѣмъ дасть: Теодоръ Янишевскій въ Зборовѣ, почта въ мѣсци. 71 2—2

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу

зъ житѣписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Оповѣстка.

Маемо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ въ друку новый зôбрникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Зôбрникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дôхôдъ зъ розпродажи призначило на фôндъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выданя маемо повну надѣю, що Р. Т. Публика пôдопре нашій змаганя и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выданє зроблене на дуже красивôмъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ позолочуваными вытисками кôштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр. зъ рекомендованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои всѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интеліґентного Русина. Зъ замовленими просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

8. АКАДЕМІЧНА 8.

ЦѢСАРСКА ПАНОРАМА

отворена вôдъ годины 10 рано до 10 вечеромъ.

ВЪ СѢМЪ ТЫЖДНИ

РИМЪ

Ватиканъ, костелы: св. Петра, св. Маріи, св. Іоана и Павла, св. Тройцѣ, Палата Борджія, Bocca delia, Verita, Музей Ватиканьскій.

Вотумъ 10 кр. 40 1—?

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничôмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рôжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗÔВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ҐАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИҐИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИҐИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНҐЕЛІЯ
нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету

принимае ся всякій роботы входячій въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя вôдворотною почтою 62 6—30

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

у Львовѣ улиця Коперника

Складъ предметôвъ релиґійныхъ

поручае:

ХОРУГВИ (ФАНЫ) зъ вовняного найлѣпшого сорта, зъ адамашку, образы зъ обохъ сторôнъ ручно малованій, общитій ґальонами и френзлями, зъ металєвою галкою на дручку.

Цѣна пôсля величины по 27, 30, 31, 35, 38 зр.

ХОРУГВИ зъ правдивого шовкового адамашку вôдъ 45—76 зр. 339 14—?

ХОРУГВИ похоронній зъ вовн. адамашку вôдъ 25—35 зр.

ХОРУГВИ зъ шовкового адамашку вôдъ 27—54 зр.

Цѣнники на жаданє franco и gratis.

ВИНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ у Львовѣ ул. Коперника.

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТÔВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережены, за осмотреныхъ судово уповажненою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БÔЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРÔВЪ МѢШАНЫЧЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождôй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вôддано, шафка мѣстича въ собѣ 80 ґатункôвъ найбôльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣня **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки є замкненѣ, заосмотренѣ згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ въ року 1898 и названиемъ **Маутнера.** Приймаю зголошеня на комісовѣ склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складôвъ ще нема. 66 6—24

Наслѣдуванє застережене.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

пôсля часу середньо-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходять о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходять о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двіц ця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Вічк				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Вічк**		
	8.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нічником попеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Жирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

При закупѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпôвѣдный редактôръ Іосиф Бесей. Папѣръ зô фабр. Черляньского. Зъ друкарни Інституту Ставропіґійского, пôдъ зарядомъ Іоанна Гриняя.

Ч. 37. Львовъ, Второкъ 17 Лютого (1 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австрій: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чвертъ року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдинче число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звычай принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ек мѣсце а въ рубрицѣ „Надслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесенія приватні числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

По чиѣй сторонѣ правда?

Въ 38 ч. Ruchu katolick·ого помѣщено яко допись зъ Бучача вѣдповѣдь на статью: „Вылѣзло шило зъ мѣшка“ зъ 21 ч. „Дѣла“ с. р. Выводы сеи статьѣ роздѣливъ авторъ вѣдповѣди на двѣ части. Въ першѣй вѣдповѣдає на то, що непотрѣбно польонізує ся латинникѣвъ на Руси, а въ другѣй, що въ тѣй цѣли надуживає ся костелѣвъ и каплиць.

Ad 1) говорить авторъ вѣдповѣди: Потреба польонізациі латинникѣвъ — се теорія залежна вѣдъ субективного переконаня. Правда, много латинникѣвъ говорить *тѣлько по руски*, але зъ того не выходить, щобы ихъ не учити по польски. О приналежности до якоись народности, не рѣшає самъ языкъ, але вѣра и исторія головно. Сли на Мазурахъ священики руски катихизують по польски, то тымъ певнѣйше тутъ польскѣ ксьондзы катихизують по руски. Польонізованє латинникѣвъ не есть шовінізмомъ анѣ зъ кривдою для Русинѣвъ; трудно, щобы польскѣ ксьондзы говорили по руски до латинникѣвъ. Уваги о спѣльнѣмъ интересѣ хлопѣвъ обохъ обрядѣвъ на Руси показують, якъ легко можна утримати згоду помѣжь ними, але руска нителігенція перекручує факты и толкує на зле все то, що выходить вѣдъ Полякѣвъ. Каже ся, що Поляки нѣчого доброго рускимъ хлопамъ не зробили, що тѣлько ломлять права хлопѣвъ, а тымчасомъ они ставляють церкви, вѣдновляють ихъ, фундували ерекціи. Пѣдчасъ нещасть елементарныхъ дворы запомагають хлопѣвъ рускихъ. Патріоты руски тѣлько будять ненависть до „Lacha“ а нѣчого доброго для хлопѣвъ не зробили.

Ad 2) говорить авторъ, що латинськѣ ксьондзы не надуживають костела до цѣлей „народовыхъ“. Наведене въ „Дѣлѣ“ оречене конгрегацій о тѣмъ, що священики повинні катихизувати и проповѣдати тѣлько въ языцѣ для народу зрозумѣлѣмъ, вѣдносить ся до справы угорскоѣ. Такій покликъ на повагу конгрегацій уходивъ бы съ проповѣди на соборчику, але уваги въ „Дѣлѣ“ противъ польскихъ священикѣвъ „niecо gadа“. Кореспондентъ „Дѣла“ не видить: хто ѣздить по вѣчахъ, пѣдписує адресы, вносать протесты, хто зъ акцій выборѣвъ входить въ колізію зъ властями. Русины надуживають релігіи. Межи латиньскими ксьондзами нема політикѣвъ. Они не называють рускихъ священикѣвъ „шизматиками“, але признають, що межи ними есть „bardzo wiele gorliwych unitów“. Въ казаняхъ польскихъ мало говорить ся о привязаню до обряду, при катихизаціяхъ и наукахъ не робить ся алюзій політичныхъ. Хочемо згоды зъ Русинами, не копаємо пропасти межи двома будь-що-будь братними народами. Каплицѣ будують ся не для демонстрацій. Въ кождѣмъ селѣ є церковь, але не въ кождѣмъ видимо каплицю.

Отсе змѣстъ вѣдповѣди. Однакъ она цѣлкомъ не збиває гадокъ выраженыхъ въ 21 ч. „Дѣла“. И такъ:

Що до 1). Можуть бути подѣленій гадки субективній що до насильного и штучного вынародовлюваня, але гадка обективна тѣлько одна: таке *штучне вынародовлюваня есть неморальне*, а сли ходить о бѣльшѣ масы народу, котрый крѣпко и консервативно тримає ся своихъ звычаѣвъ та обычаѣвъ и своєи мовы,

менче о те, чи тѣ масы автохтоній, чи они природнымъ зустрѣтомъ обставинъ вынародовленій кольонія — то таке штучне вынародовлюваня есть *цѣлкомъ даремне и безпожиточне*. Знайдуть ся може многій ренегаты хлѣба ради и „страха ради юдейска“, але корѣнь все лишить ся нерушеный. Такій штучній вплывы зачѣпляють тѣлько верхи, — масы остають ся нетыканій...

Самъ языкъ не рѣшає, але языкъ, звычаѣ, обычаѣ становлять признаку народности, а мѣжь ними перше мѣсце займає языкъ яко видимый, зверхный знакъ вѣдрубности національнои. Коли-бъ релігія грала яку ролю въ вѣдрѣзнюваню народностій, то повинно бы бути тѣлько релігій, що народностій, и на вѣдворѣтъ — цѣлый народъ повиненъ мати оденъ культъ. А се абсурдъ. Поляки, Чехи, Французы, Італіянцѣ исповѣдують вѣру христіяньско-католицку пѣсля того самого обряду. Якою-жь цѣхою вѣдрѣзнюючою тій народы може бути релігія, коли она всюды та сама, христіяньско-католицка? А Нѣмцѣ въ одній части протестанты, въ другій католики. Чи релігія робить яку рѣзницю мѣжь Нѣмцями протестантами а Нѣмцями католиками?

„Исторія творить народности головно“ — то може бути правдою, сли исторію приймемо яко довге пожите спѣльне рѣзныхъ незорганізованыхъ вѣдломѣвъ народныхъ побѣчь себе и вплывъ черезъ довгій протягъ вѣкѣвъ головного народу автохтонного на малій вѣдломы кольоній, котрій черезъ той довгій вплывъ мусять цѣлкомъ природно вынародовити ся, сли въ порѣвнаню до масы автохтонѣвъ они незначній и цѣлкомъ не старають ся або не можуть старатись о утриманє штучне своихъ цѣхъ народныхъ. Въ тѣмъ власне змыслѣ довгій часъ, черезъ якій Поляки-кольоністы на Руси мусѣли улягати вплывамъ рускаго окруженя, зробивъ зъ нихъ Русинѣвъ. Нѣчо при тѣмъ не значить, що е на Руси може и поодинокій села, де нарѣдъ говорить по польски. Ихъ не много и всѣ зъ пѣзнѣйшихъ часѣвъ; а впрочѣмъ и на нихъ не лишають ся безъ слѣду тіи вплывы рускаго окруженя.

Але сама приналежность до якогось устрою державного не становить ще доказу, що всѣ елементы, входячій въ той устрѣй державный, мусять вытворити одну народность. Тымъ бѣльше, сли тѣ елементы вже передъ тымъ мали свѣй устрѣй державный, були зорганізований, якъ се дѣяло ся зъ Русинами, котрѣ увѣйшли въ складъ польскои державы. Они не тѣлько не дали ся вынародовити, але навѣть пѣдчасъ того, коли належали до польскои державы, вынародовляли осѣлыхъ на Руси Полякѣвъ. А власне въ тѣлъ послѣднѣмъ змыслѣ говорять Поляки навѣть о приналежности Русинѣвъ до польскои историчнои національности. На тѣй фальшивѣй пѣдставѣ опирають ся всѣ негаторы правъ народности рускои, на тѣй пѣдставѣ гукали неодній: „Nie-ma Rusi!“ — але гуканє гуканемъ, а Русь есть и буде. На тѣй самѣй пѣдставѣ можемо сказати „нема Польщѣ, нема польского народу“. Нарѣдъ польскій пѣдъ державою россійскою, нѣмецкою, австрійскою — ergo „нема Полякѣвъ, є Россіяне, Прусаки, Австріяки“. Нѣчого въ тѣмъ не змѣняє фактъ, що Поляки мали свою державу, бо вже-жь и Русины мали свѣй державный устрѣй, заки дѣстали ся пѣдъ Польщу. А яка жь се народность „австрійска“? Якій цѣхи, прикметы, вѣдзнаки сеи „австрійскои историчнои народности“? Тажь держава австрійска також вже не оденъ рочокъ лучить въ собѣ рѣзнѣ народности, — повинна бы вже разъ вытворитись исторична австрійска народность!

О спѣльнѣмъ интересѣ хлопѣвъ обохъ обрядѣвъ, була бесѣда въ статьѣ „Дѣла“ тому, бо вже-жь нѣчого бѣльше якъ той спѣльный интересъ хлопѣвъ — якъ въ историчнѣй Польщи такъ и теперь — причиняв ся до зближеня хлопѣвъ безъ рѣзницѣ обряду а тымъ самымъ до вынародовленя Полякѣвъ-кольоністѣвъ на Руси. Вѣнъ теперь такъ само есть найкрѣпшою охороною противъ насильного польщеня латинникѣвъ. Вѣнъ есть тымъ, що вяже крѣпше, нѣжь всѣ штучній вплывы. Борба хлопѣвъ о права людскій для своего стану есть також для всѣхъ хлопѣвъ рускихъ безъ рѣзницѣ обряду, крѣпкою запорою до вынародовленя. Правда, що хлопы-латинники дадуть ся скорше зловити на удочку польскои політики, хотяй она діяметрально противна интересамъ хлопскимъ, спеціяльно интересамъ хлопѣвъ на Руси, — але они йдуть неразъ зъ Поляками длятого, що ихъ называють хибно Поляками, бо они належать до латиньского обряду, — але черезъ то ще не до польскои народности. Політика польска не есть демократична, вѣдповѣдна интересамъ всѣхъ верствъ, отже и стану хлопского, але кастова, шляхотска.

Що дворы дають припадаючу на нихъ часть конкуренцій церковныхъ та помагають неразъ погорѣльцямъ — се ще не доказъ ихъ приклонности до народу рускаго. Ерекціи церковній повстали не вѣдъ Полякѣвъ, але зъ маєткѣвъ давнои рускои шляхты. О церквахъ вѣдновлюваныхъ Поляками не богато чувати; кѣлька фактѣвъ, котрыхъ не перечимо, то ще не доказъ. За те доказомъ противнои хлопови рускому політики есть: спиханє тягарѣвъ на хлопа, непошанованє стану хлопского, выпиханє его зѣ всѣхъ тыхъ мѣсць, де вѣнъ самъ оденъ або черезъ вѣльно выбраныхъ заступникѣвъ своихъ мае право рѣшати о своѣй долі, деморалізація и фальшованє, пресія при всѣхъ выборахъ въ громадѣ, повѣтѣ, до сойму и ради державнои, форитованє „хрунѣвъ“-вѣйтѣвъ и „хрунѣвъ“-выборцѣвъ, бракъ дбаня о просвѣту хлопа або надуживанє всего, отже и школы народнои до польонізацій, и т. д., и т. д. Свого народу „кость отъ костей своихъ“ не мавъ бы нѣхто на стѣлько зимнои крови такъ безцеремонно доптати и деморалізувати. Правда, що и межи Поляками не бракує людей, котрымъ не все равно, що ихъ братя Русины терплять, але ихъ голосъ не чути, бо они не мають ся до кого озвати. Ихъ не слухають ани Поляки, ани Русины.

Въ погони за красою.

Вже то чоловѣкови є вроджене бажанє подобати ся другому и всѣ народы, вѣдъ неотесаныхъ дикунѣвъ до найбѣльше освѣченыхъ, складають свои жертвы на престолъ тои слабости людскои. Татуованє, вынахѣдъ такъ поганый и неприродный — се нѣчо иншого, якъ стара форма кокетеріи. Пѣвнѣчно-американській Индіянинъ, заки пѣйде до битвы, часто й житемъ наложити, посвятить чимало часу на те, щобы въ той способѣ прикрасити ся. Хінець зновъ думає, що буде красшимъ, якъ оголить голову, лишаючи на тѣмени густу и довгу косу, що старанно заплетена спадає ему ажь до пятъ. Африка подає намъ ще дивнѣйшій примѣры того невгамованого бажанія „подобатись“. Готентоты, щобъ ихъ жѣнки були красній, старають ся о се въ той самъ способѣ, що нашѣ селяне, коли хотять, щобы ихъ гуси потовстѣли. Они кормлять гуси, а Готентоты кормлять жѣнки, доки небоги ажь такъ потовстѣють, що не можуть рухати ся.

Бажанє подобатись, такъ вырафіноване у всѣхъ народѣвъ теперѣшнои добы, було таке саме въ часахъ старинныхъ. Греки дають намъ на се доказы, хочь той нарѣдъ, въ многѣмъ неразъ несвѣдомо вѣрный засадамъ ублагороднєного смаку и вѣдчуванія красы, любувавъ собѣ дуже красу природы, тому и не такъ споганювавъ ей перевернєною и натягненою модою. Простота тутъ була не выслѣдкомъ несвѣдомости, бо легкодушній женщины мали на свою услугу цѣлый арсеналъ средствъ до прикрасы, якими могла бы похвалитись найвыбагливѣйша Парижанка сучасна. Парфумы, помады и косметики сягають найдавнѣйшихъ часѣвъ. Н. пр. у Жидѣвъ, що любовали ся въ чорнѣмъ волосю, була мода чорнити русе волосє. Жиды дуже дбали о причесанє. Юдита, заки пѣйшла до Олоферна, сплѣтала свое красне волосє, напускала пахучими олѣйками и штучно спинала на головѣ. Ба и мужчины дбали о довге й густе волося, яке на нихъ поглядъ було знаменемъ повагы, достоиньства и силы. О тѣмъ знаємо зъ исторіи Самсона и Абсалона.

Перуки були знанй вже въ старинѣмъ Єгиптѣ, а красавицѣ зъ-надъ Нілю красили очи якоюсь хемічною мѣшанинною зъ антимономъ. Апулей, описуючи славный походъ въ честь Изиды, говорить о женщинахъ, що мали богате штучне волосє. А мужчины? Одинъ зъ нихъ мавъ „золочені черевики, шовковый одягъ, прикрасы, дороге камѣнє и перуку штучно покучерявлену“. Також штучній очи можна-бъ уважати прастарымъ вынаходомъ, бо въ одній мумії египетскѣй знайшлись очи металеві прекрасно емаліованій.

Уживанє перукъ наробило було великого гуку въ Греціи. Сама Сафона, коли то правда, що пише Овідій, прикрашала свою голову штучнымъ волосємъ и припинала рѣзьблеными шпильками. Дамы грецкій присвячали чимало часу и пильности на причесанє волося. Аристофанъ зъ великою вподобою описує молоду жѣнку, котрои волося въ богато звоякъ спадало ажь до колѣнъ. Апулей наглядно любувавъ ся въ довгѣмъ волосю, бо-жь каже: „Нема нѣчого красшого надъ богате волосє, що на сонци блищить наче пѣрє крука або золотомъ сіяє!“ Иншого погляду бувъ Люціянъ; вѣнъ мовить: „Жѣнка, коли встане рано, подѣбна до малпы, доки слуги не принесуть ѣй прикрасъ, щобы ними чарувати“ — парфумы, теплій зелѣзка, масти, помады, золотый порошокъ и т. д. — коротко сказавши, всьо, чого ѣй треба, щобы свою комнату перемѣнити на лябораторію хемічну...

Коли ще въ Греціи панувавъ люксусъ, Римъ заховувавъ стародавну простоту въ одягу; ажь по здобутю пѣвострова грецкого почавъ и Римъ платити дань слабости людскѣй и въ короткѣмъ часѣ перевысшивъ свого майстра. Красавицѣ римскій дбали не о само лишь волосє, они купали ся въ рожевѣй водѣ и въ молоцѣ; зъ нихъ одягу, постелѣ, бѣля, загаломъ зъ усего заносило нѣжными запахами. Якій-жь дивній були тогдѣшній косметики! Одній зъ муки и молока, другій зъ ячныхъ жовткѣвъ и лилій, иншій зъ меду и вина, другій зѣ шкѣрки зъ хлѣба и мучки гороховяной... Тая мѣшанина загладжувала зморщины. Дамы робили зъ такихъ рѣчей пластры и покривали ними лице на нѣч. Длятого Ювеналь каже, що мужь все послѣдный оглядає лице своєи жѣнки.

Дивна то була примха моды, що на якійсь часъ ввела помады и шмінки синьои краски. „Якъ то? сине лице?“ спитає недовѣрчиво читателька. Тажь такъ! И за те Проперцій ось-якъ наказуваъ дѣвчата: „Твоя кокетерія намовляє тебе, щобъ ты пѣсля звычаю бретоньского мастила собѣ лице, а вѣрь менѣ, нема красы надъ природну! Не вже тому, що нерозважне дѣвча красить лице на синьо, сиия краска мае додавати красы дѣвочои?“ Та сеся ексцентрична мода довго не тревала.

А кѣлько зновъ мусѣли бѣдній невѣльницѣ зносити вѣдъ своихъ розгнѣваныхъ пань, коли не справились якъ слѣдъ зъ фризурою! У Ювеналя читаємо: „Нещастна невѣльниця зъ обнаженымъ плечима, зъ розпущенымъ волосємъ чеше паню. — „Чомъ уста кривѣ?“ и вже одинъ ударъ. — „Чомъ очи безъ выразу?“ и новый ударъ...“ А Овідъ говорить до одной матроны: „Не можу знести, щобъ вы для заспокоєня своєи злости бѣдну невѣльницю кололи шпильками. Она мусить вамъ дорѣкати и закровавлеными руками доповнити фризуры, котра ѣй мусить осточортѣти“.

Выбагливa нѣжность римска уступила супротивъ нападу варваръ, людей простыхъ и шерсткихъ [якъ каже Шатобріянъ], тыхъ велитѣвъ, що любували ся въ водяно-синихъ очахъ и въ грубѣмъ русѣмъ волосю. Але й мѣжь новыми народами, що прийшли зъ Германіи, бачимо, вправдѣ въ инакшѣй формѣ, те саме бажанє: штучно прикрашувати природу. Многѣ натирали тѣло и волося якоюсь синьою мастію и ажь до пересады вычѣсували волося, що его носили взагалѣ дуже довге. Голову обстрижену уважали они за ганьбу, а хто бы важивъ ся зъ мести обстричи дѣвчинѣ волося, того засуджували на велику кару.

Зъ Риму перенѣсъ ся люксусъ моды до Царгорода. Візантійскій аристократки любувались въ пудрахъ, помадахъ и парфумахъ... Спорохнавѣлый въ основѣ тронъ візантійскій упавъ...

Въ тѣй добѣ геній арабскій засіявъ блескомъ своєи красы, а имя каліфѣвъ будить въ насъ тысячѣ приманливыхъ образѣвъ блеску и величи. Одинъ лучь того сьяєва заховала „Тысячь и одна нѣчь“, перла орієнтальнои поезіи. Тутъ, въ тѣй краннѣ сонця, строгій середній вѣки научили ся чимало штукъ, давнѣйше незнаныхъ, а богато лицарѣвъ, вертаючи зъ св. Землѣ, несло въ дарунку своимъ дамамъ тайны прикрашеня. Єдогадъ, що навѣть перші перуки у Франціи походять зъ тои добы. Легенда оповѣдає, що св. Людвикъ, стративши въ походахъ все волося, мусѣвъ ходити все зъ накрытою головою, щобъ не простудитись. Королева Блянка, въ своѣй материньскѣй дбалости, впала на думку, що можна бы власне волося заступити прибраными, а бажаючи, щобы перука нагадувала

да, що и въ захѣдній Галичинѣ шляхта неодно має на совѣсти взглядомъ хлопівъ, але таки захѣдна Галичина не въ порівнаню більше форитує ся пѣдъ кождымъ взглядомъ, — а о тѣмъ, чого мы були свѣдками при послѣднихъ выборахъ у всхѣдній Галичинѣ, не мають понятя братя нашій хлопы польскій на Мазурахъ... Видко Поляки стратили вже самій вѣру въ можливість вынародовленя хлопа рускаго, коли такъ жестоко деморалізують его выборами. Не хотѣли бы чей-же, щобы власна ихъ народність черезъ нихъ самыхъ такъ глубоко упадала, щобъ она мала загаченый всякій приступъ до просвѣты, поступу и получшеня своіи долѣ, — не завдали бы чейже своему власному тѣлу ранъ, котрій такъ трудно гонти пустыми словами о „bratierstw-ѣ“...

Що-до 2) можемо вѣдповѣсти, що доказы автора статьѣ въ Ruch-у katolick-бмъ противъ сего пункту цѣлкомъ не дописали.

Мы навели були выразне оречене конґреґаціи до епископівъ угорскихъ о научуваню релігіи и о проповѣдяхъ въ мовѣ народови зрозумѣлій. Correspondenzblatt говорить о тѣмъ ореченю, що то „старій якъ свѣтъ засады церкви католицкои, а сли були збоченя вѣдъ нихъ, то не зъ вины церкви, але зъ вины ей служителівъ“. Вѣнъ называє противне поступованя шовінізмомъ політичнымъ або національнымъ. Впрочѣмъ и здоровый розумъ каже, що такъ трудныхъ рѣчей, якъ надприродній правды вѣры, мусить ся научати тѣлько въ языцѣ, котрый есть слухачамъ цѣлковито зрозумѣлый. Чому-жь авторъ вѣдповѣди каже, що такій уваги надають ся на соборчику, а „niesо gadą“ въ „Дѣлѣ“ противъ польскихъ священиківъ? Правдѣ говорить ся, що польскій священики учать катихизму по руски, а навѣть проповѣди голосять по руска на польскихъ вѣдпустахъ, але хто о тѣмъ чувъ крѣмъ автора? — а одна проповѣдь, и то о. Василіянина въ Бучачи, котра и такъ була „niespodzianką“, нѣчого не доказує. Впрочѣмъ на польскихъ вѣдпустахъ бувае звычайно двѣ третины хлопівъ обряду рускаго, тожь если такій проповѣди голосять ся, то радше для нихъ але не для латинниківъ.

Що-до замѣту автора, що рускій священики займають ся політикою, то се-жь прецѣнь не грѣхъ, а обовязокъ. Що иншого займати ся політикою, а що иншого надуживати церкви для цѣлей політичныхъ — о чѣмъ згадує авторъ, що то рускій священики мають робити се на велику скалю. „По вѣчахъ їздять, пѣдписують адресы, вносять протесты, входять въ колізію зъ властями въ причины выборівъ... „Въ чѣмъ же тутъ надуживане релігіи? Се ихъ обовязокъ, святый обовязокъ: всюда обстати за прибатымъ, пранженымъ хлопомъ — не тѣлько дома, межи чотирма стѣнами, не тѣлько въ церквѣ, але и на аренѣ публичній обстати за праздою и справедливостію. Що они входять въ колізію зъ властями — га! то трудно! „Бѣльше треба слухати Бога, якъ людей“ сказавъ св. Ап. Павло. А впрочѣмъ де-жь тіи колізіи? Може тій численній арештованя невинныхъ священиків, котрій ледви не цѣлый рокъ сидѣли въ тюрмахъ, а потимъ выйшли на свѣтъ Божій, бо ихъ вина не була доказана, по-просту зъ воздуха схоплена?!

Але-жь вѣдома рѣчь, що и польскій кельондзы при выборахъ рухались певно не менше якъ рускій — въ дневникахъ були навѣть наводжені факты надуживаня проповѣдниць до політики, — а що они не входили въ колізію зъ властями, то рѣчь природна, бо они при выборахъ держать руку можныхъ свѣта сего, они все пѣдпирають та й голосують на кандидатівъ не люду, але на шляхтичівъ або жидівъ, котрыхъ кладе кандидатами польскій центральный комітетъ выборчій, въ котрѣмъ не лишь польскій ґрафы та князѣ, але и инфулаты латинській засѣдають спѣльно зъ рабінами жидівскими...

Коротко зѣбравши цѣлу рѣчь, констатуємо: Въ Ruchu katolick-бмъ зовсѣмъ не опрокинено закидівъ починеныхъ въ статьѣ въ 21 ч. „Дѣла“, а за те пороблено священикамъ рускимъ такій закиды, за котрій они, Богу дякувати, цѣлкомъ не потребують встыдати ся.

Той самъ.

Переглядъ часописей.

[*Die Zeit про тымчасовій міністерства и статья д-ра Франка о славяньскихъ братахъ*].

Вѣденьскій тыжденникъ *Die Zeit* приносить въ послѣднѣмъ числѣ зъ дня 26 лютого двѣ замѣтній статьѣ, зъ котрыми варто познакомити нашихъ читателівъ бодай коротко.

Перша, п. заг. „*Тымчасовій міністерства*“ (Zwischen-Ministerien), обговорює теперѣшну ситуацію політичну чи то, докладнѣйше кажучи, значѣне и дѣяльність кабінету бар. Ґавча. Указуючи на давнѣйшій „тымчасовій міністерства“, каже авторъ статьѣ, що они въ Австріи такъ давній, якъ конституція. Кѣлько разівъ приходила хвиля, що міністерство мусѣло уступати, а друге, реакційне, мало спасати Австрію: завсѣгды якось такъ складало ся, що назначеный новый президентъ кабінету не бувъ ще готовъ до обняти свого уряду. Отже треба було складати міністерство, котре бы лишь хвилево засѣло мѣсця, поки не прийдуть тѣ, для котрыхъ они призначені. Перший такій выпадокъ бувъ въ р. 1865. Міністерство Шмерлінґа повалило ся властиво вже 26 червня, а ґр. Белькреді вже бувъ назначеный на его наслѣдника; але вѣнъ не мавъ ще готовои програмы, то Шмерлінґъ мусѣвъ ще мѣсяць остати тымчасово въ урядѣ, поки его наслѣдникъ не уложивъ собѣ програмы и не зложивъ нового кабінету. По упадку т. званого „Bürgerministerium“ урядувало тымчасове міністерство Потоцкого вѣдъ 26 цвѣтня 1870 до 4 лютого 1871, коли то наставъ ґр. Гогенвартъ. По Аверсперґу въ р. 1879 такъ само лише хвилево зложено міністерство Штремавра, щобы пождати на Таффого. Передъ упадкомъ міністерства Віндішґреца довго напередъ голошено вже имя грядучого спасителя; але ґр. Бадені ще не одягъ ся бувъ, и тымчасомъ засѣло для него мѣсця міністерство Кільмансеґа. Оттакъ и теперь при упадку ґр. Баденього давно вже голосне було имя его наслѣдника, ґр. Франца Туна, тѣлько вѣнъ ще не упоравъ ся зъ своими приготованями до ратованя Австріи; длятого тымчасомъ обнявъ міністерство бар. Ґавчь зъ своими семома секційными шефами. Але заходить одна рѣзница мѣжь теперѣшнымъ хвилевымъ міністерствомъ а попередными: давнѣйшій уважали себе за те, чимъ справдѣ були, — за міністерства хвилевій; а бар. Ґавчь робить такъ, якъ коли бы его кабінетъ мавъ бути вже вѣчнымъ. Вѣнъ заходить ся переговорювати зъ усѣма сторонництвами; навѣть зъ угорскимъ правительствомъ радъ бы навязати поважній угодовій переговоры; що другій день скликує раду міністрівъ и цѣлкомъ непотрѣбно сушить собѣ голову для свого наслѣдника. А тымчасомъ бар. Банфі говорить зъ нимъ про все, тѣлько не про угоду; провѣдники сторонництвъ слухають его монольоґівъ, але не вдають ся зъ нимъ въ нѣякій дальшій розмовы; навѣть члены его власного кабінету мабуть не уважають себе за покликаныхъ до тыхъ великихъ рѣчей, въ якій вѣнъ вѣрить. Три мѣсяць его пораня не довели нѣ до чого, а тымчасомъ ґр. Тунъ працює надъ своими ще неготовыми приготованями до ратованя Австріи.

Авторъ статьѣ кѣнчить выводомъ, що, судячи по всѣмъ, міністерства Ґавча не можна уважати за нѣщо иншe, якъ за тымчасове переходове. А що всѣ такій міністерства являли ся въ Австріи передъ реакцією, то и теперь хиба тѣлько реакціи треба ждати. А коли се має наступити, то нехай же наступае чимъ скорѣйше: лѣпше страшный конець, нѣжь страхъ безъ кѣнця!

Въ другій статьѣ п. заг. „*Славяньскій браты*“ поносить авторъ, д-ръ Иванъ Франко, те побратимство, що въ грудни мин. р. завязало ся на звѣстнѣмъ нѣбы то славяньскѣмъ зъѣздѣ въ Краковѣ мѣжь Поляками и молодо-Чехами. Авторъ пригадує першій славяньскій зъѣздъ въ Празѣ зъ р. 1848, на котрѣмъ такъ Чехи якъ и иншій Славяне були справдѣ одушевлені новыми идеями и славяньскою взаимностею; лише одній Поляки, зъ малымъ выимкомъ честныхъ ентузіястівъ, холодно обчислювали, якъ то частина звалищь Австріи послужить до вѣдбудованя Польщѣ. Опѣсля Чехи, розбѣшли ся зъ своими свѣжо приѣднаными братами, коли побачили, що тій всѣми силами напирають, щобы ити разомъ зъ ворохобными Мадярами. Зъ того часу браты пѣшли своими дорогами. Поляки зняли 1863 р. ворохобню противъ царя, а Чехи въ р. 1867 поѣхали до Москвы запивати побратимство зъ „посѣпаками тирана“. И що они вызнали тогдѣ за те вѣдъ польскои печати! Яка ненависть спала тогдѣ на нихъ за те вѣдъ всего польского народу, особливо галицкого. Зъ якимъ глумомъ проганяно въ р. 1868, зъ початкомъ автономічнои ери, всѣхъ „Прецлічківъ“ зъ Галичины. Такожь и у Вѣдни опустили Поляки своихъ союзниківъ-федералістівъ, Чехівъ, Словѣнцѣвъ и тирольскихъ клерикалівъ, въ р. 1867, щобы ратувати свое найсвятѣйше національне добро, — пропінацію. Молодо-Чехи зъ своіи стороны дразнили „найсвятѣйшій національній чувства“ Поляківъ своимъ руссофильствомъ; за те вѣдплачувались Поляки въ своѣй печати лайками, а въ радѣ державнѣй все були готовій, коли ходило о те, щобы прислужити ся славяньскимъ братамъ зъ-надъ Велтавы якимъ маленькимъ станомъ облоги або такимъ иншимъ даруночкомъ.

Якъ же стало ся, — пытае дальше авторъ, — що тій ворожій собѣ браты наразъ вѣдкрыли у себе спѣльне славяньске серце? Рѣчь проста: свій найшовъ свого. Якъ могли молодо-Чехи вѣдъ ідеалівъ Шафарика, Палацкого, Гавлічка такъ низько упасти, щобы зійти на чурівъ баденізму и польскихъ шляхтичівъ, — те вывороживъ имъ давно пражскій проф. Масарикъ въ своихъ знаменитыхъ політичныхъ розвѣдкахъ п. заг. „Ceška otázka“ и „Naše nynější krise“. Хоть бы тѣлько пригадати те, що той ученый пише мѣжь иншимъ въ другій изъ згаданыхъ розвѣдокъ: „Староческе сторонництво упало черезъ неспособність до внутрѣшнои політики, бо по смерти Палацкого не було въ силѣ не то вести молодше, поступове поколѣня, але хоть бы навѣть тѣлько поступати за нимъ. Оно осталось въ посѣданю всѣлякихъ культурныхъ заведень, але не мае вже вилыву, культурного. Такъ оно вже е и зъ молодоческимъ сторонництвомъ, котре мае ще власть, але безъ вилыву. Всяка жива, поступова, культурна робота веде ся осторонь молодоческого-сторонництва, а ей репрезентанты признають ся до него хиба о стѣлько, що спѣльно ведуть борбу зъ сторонництвомъ стареческимъ. Я бодай не знаю чоловѣка, котрый бы працювавъ успѣшно на тѣмъ чи на сѣмъ поли и мѣгъ або хотѣвъ сказати, що вѣнъ е молодо-Чехъ въ тѣмъ значѣню, якъ се розумѣють Nar. Listy“.

Отже рѣчь проста, що таке сторонництво конечно потребувало якогось задатку, щобы передъ ческимъ народомъ покрыти свій занепадъ. Такій задатокъ дѣстало оно вѣдъ ґр. Баденього въ языковыхъ розпорядженяхъ. И той даруночокъ звѣвъ ворожнихъ братівъ до купы; молодо-Чехи и польскій шляхтичѣ придивились собѣ ближе и вѣдкрыли наразъ, що они якъ разъ собѣ пара, — навѣть въ своихъ симпатіяхъ до Россіи. Бо польскій шляхтичѣ давно вже вымѣркували, що зъ россійскимъ правительствомъ такъ добрій можна робити интересы, якъ и зъ кождымъ иншимъ, — що ордеры, привілеґіи, товстій посады и концесіи такъ само цвитуть въ Петербурзѣ, якъ и у Вѣдни або въ Берлинѣ. И чимъ разъ голоснѣйше проповѣдуе ся въ польскій печати згоду зъ Россією; называе ся се — троистою льояльностею.

Правда, що молодоческій симпатіи до Россіи трохи абстрактнѣйшій; длятого и вынайдено иншу спѣльну назву для свого побратимства: назву славяньства. Але се ложь, котрою мало ся закрыти иншу ложь. Поляки вѣдъ давна руками и ногами вѣдпекували ся всякого панславізму. „Поки насъ, Поляківъ, гноблять Славяне, поти не маємо права говорити про славяньску взаимність и побратимство.“ Такъ говорили они, и се було честно и розумно. А Гавлічекъ, що знавъ добре и Россію и Польщу и бувъ горячимъ ческимъ патріотомъ, писавъ: „Славяньскій патріотизмъ лише дрѣбку лѣпшій вѣдъ космополітизму. Зъ національною гордостею скажу: Я Чехъ, — але нѣколи: Я Славяninъ.“ А проф. Масарикъ сказавъ такожь въ р. 1895: „Пуста балаканина про славяньство не е нѣщо иншe, якъ славяньскій космополітизмъ, — непевність и неясність ческои національнои свѣдомости.“ Але політика е ложь, и ложь вывѣшено на прапорѣ нового славяньского побратимства въ Краковѣ.

Але на одно годить ся звернути увагу молодо-Чехівъ: въ ложи, въ політичнѣмъ лукавствѣ, въ дипльоматичныхъ хитрощахъ, они не дорівнають шляхтичамъ; а коли не будуть мати ся добре на бачности, то нове побратимство готово ихъ ще колись дуже дорого коштувати.

Переглядъ політичный.

Про внутрѣшне положене політичне не втихають всѣлякій вѣсти; але нового появляе ся мало, по бѣльшій части повтаряе ся все одно и те саме, хочь и зъ якимись додатками або змѣнами. N. Tir. Stimmen доносять зъ Вѣдня, що міністерство Ґавча е тѣлько переходове, а наслѣдникомъ его буде ґр. Тунъ або кн. Лобковіцъ. Противно N. Wien. Tagblatt упевняе на пѣдставѣ нѣбы то дуже вѣродостойныхъ вѣстей, що мимо дуже скрутного стану рѣчей бар. Ґавчь еще найскорѣйше годенъ найти выхѣдъ зъ клопотівъ; коли се не удасть ся ему, то не удасть ся такожь нѣкому иншому. Той самъ дневникъ довѣдуе ся зъ Праги, що заразъ на другій день по замкненю сесіи ческого сойму появлять ся новій языковій розпорядженя и внесена буде заборона буршѣвскихъ вѣдзнакъ.

Речинець скликаня рады державнои мае бути сими днями постановленый. Сесія рады державнои не потревае довше якъ двѣ недѣлѣ, бо дня 3 цвѣтня починае ся великій тыждень, а по великодныхъ святахъ скликаній будуть спѣльній делеґацін. Коли удасть ся узыскати вѣдъ Угорщины продовженя угодовои провізорія, то кабінетъ бар. Ґавча не уступить. Въ будапештеньскихъ політичныхъ кругахъ говорять, що всѣ внесеня въ справѣ австрійско-угорскои угоды, крѣмъ справы квотовои, мають въ мартѣ прийти пѣдъ нарады обохъ парляментівъ; пѣдчасъ побуту бар. Ґавча въ Будапештѣ мали згодити ся на те оба правительства.

Въ ческѣмъ сойміе раджено вчера надъ буджетомъ. Справоздавець буджетовои комісіи зазначивъ, що, хочь нѣмецкихъ послівъ нема въ палатѣ, то въ буджетовій комісіи тій Нѣмцѣ, що до нея належали, голосували за всѣми внесеними, отже суть за цѣлый буджетъ такъ само одвѣчальній, якъ и ческій послы. Въ ґенеральній дискусіи промавлявъ п. Вашатый противъ буджету и выступивъ такожь рѣзко противъ заявы наместника, зложеной при адресовій дебатѣ въ справѣ ческого державного права. П. Ґреґеръ приписуе вину невѣдрадного фінансового стану краю системѣ централістичній, котра однаково тисне обѣ краевій народности; длятого и оба народы повинній сполучити ся, щобы край выдобути зъ бѣды. Чехи нѣколи не вынародовлювали нѣкого, за те Нѣмцѣ нѣмчили и гнобили богато славяньскихъ народівъ. Бесѣдникъ при-

---

доброму королеви любовь и вѣрність его дворянъ, зажадала вѣдъ кождого жмѣнки волоса и все нашила на сѣти. То була перша перука и тому перукарѣ почитають св. Людвика — своимъ патрономъ.

Ще передъ уживанемъ перуки у Франціи були тамъ въ уживаню помады и парфумы, а особливо розповсюдинились за Катерины Медичійскои, бо жь она привезла зъ собою до Франціи родовитого Фльорентійчика Рената, що вмѣвъ знаменито ладити олѣйки и есенціи ароматичній. Сеся мода розширилась и въ Нѣмеччинѣ та Англіи. Скрѣзь въ драмахъ Шекспіра говорять ся о парфумахъ. Леді Макбетъ въ чудовій сценѣ, коли пѣдчасъ сну вѣдкрывае свою грѣзну тайну, кличе зъ роспукою: „Ахъ! всѣ косметики Арабіи наразъ не змогли бы очистити сеи малои ручки!“ И горда англійска королева Єлисавета зъ своими придворными дамами старанно дестилює пахнючій воды. А зъ парфумами сейчасъ появились и всѣ штучки римскій, а мѣжь ними славній купелѣ въ свѣжѣмъ молоцѣ. Уживала ихъ часто Марія Стуартъ, наслѣдуючи Попею, жѣнку Неронову, котра держала для себе 50 ослиць, щобы въ ихъ молоцѣ купати ся.

Столѣтє Людвика XIV вызначаесь перуками просто монументальными. Той король мавъ деякій перуки, що спадали ему на раме на, а одна перука коштувала аже тысячу скудівъ. На королѣвскѣмъ дворѣ не важивъ ся нѣхто явитись зъ волосѣмъ, якимъ обдарувала его мати-природа, а хто хотѣвъ найлучше приподобатись „цареви сонца“, укрывавъ свою голову и рамена пѣдъ тягаромъ величезныхъ кучерівъ. При дорожни перукъ годѣ було часто змѣнати ихъ, а поетъ Боальо смѣявъ ся зъ бѣдного поета Шапелена, що „его перука варта тѣлько, що его поезія“.

За Людвика XV настали на мѣсце довгихъ и тяжкихъ перукъ малій пудровані. Се була доба афектація. Красавицѣ гордили волосѣмъ темнымъ або русымъ, а обсыпували собѣ головки масою пудру, пѣдъ котрымъ „очи выглядали живѣйше, лице рожевѣйше, а губы червонѣйше“. Всякій масти, порошки заповняли тоалетній столики, а коли всего було дамѣ ще за мало, то на лици робила собѣ ще значки [веснянки и т. н.]. Якійсь знатный чужинець, запытаный, котра зъ присутныхъ дамъ найбѣльше ему подобаесь, вѣдповѣвъ, що на мальовилѣ анѣ крихты не розумѣе ся...

Мода Француска перейшла и до Англіи, а гордій леді такъ добре присвоили собѣ всѣ ей тайны, що ажь настрашивъ ся англійскій парляментъ. Видячи въ тыхъ штучныхъ средствахъ до прикрасы небезпечність для домашного щастя и спокою, выдавъ бувъ законъ: „Кожда женщина якого небудь вѣку и стану, чи панна чи вдова, котра бы заманила до супружого стану якого пѣддaного Ихъ Величества при помочи шмінокъ, парфумъ, штучныхъ зубівъ, фальшивого волоса, высокихъ обцасівъ и т. д., заслугує на кару, яку приписує законъ за ворожѣйство и выкладане зъ картъ, а супружество мае ся безпроволочно уважати за неважне“.

Ну, а якъ оно бувае нинѣ? Замѣсть вѣдповѣди выстане ось-така исторійка: Одна панѣ случайно зайшла до своіи приятельки передъ полуднемъ, коли она ей не дожидала. — „Хотѣла бы-мь [каже до якоись панѣ захопленои въ кухни] поговорити зъ панею Х...“ — „Але-жь дорога приятелько! [вѣдповѣдае тота зъ роспукою] чи не бачите мене? чи не пѣзнаете?“ То дѣйстно була она, тая „красна“ панѣ — красна все доперва вѣдъ полудня, а се дѣяло ся около одинадцатои...

Роздобувъ Пл. К.

знає ся до панславізму, але въ такомъ значінню, щобы всѣ австрійскій Славяне спільно боронили ся противъ напорови Нѣмцѣвъ и забезпечили собѣ истнованє и правильный розвитокъ въ Австрії. Опісля выступивъ бесѣдникъ такожь противъ звѣстной заявы намѣстника, але заразомъ указавъ на тоту добру сторону тои заявы, що тецерь Чехи бодай знають, якій має намѣры правительство и що имъ треба робити. Заява правительства була коротка, ясна и рѣшуча; така сама буде такожь вѣдповѣдь чеського народу. П. Бакса сказавъ, що ческій народъ мусить стояти въ найостріймій опозиції, поки правительство не заспокоить всѣхъ его державно-правныхъ жадань. Бесѣдникъ противить ся подѣлови краю на округи ческій, нѣмецкій и мѣшанй, и каже, що всѣ дотеперѣшній заходы бар. Ґавча повинній выкликати у Чехѣвъ якъ найострѣйшу опозицію. П. ґр. Гарахъ указавъ на конечность истнованя Австрії въ интересѣ Чехѣвъ и на вѣдворотъ. Чехи завсѣгды радо подадуть Нѣмцямъ руку до згоды; а коли побѣдить идея австрійска, то Нѣмцѣ певно пѣдуть за Чехами. Кождый ческій патріотъ є заразомъ австрійскимъ патріотомъ; але народъ ческій мусить стоати за єдностію ческого королѣвства. Бесѣдникъ жадає, щобы соймамъ вернено право обсылати раду державну, и надѣє ся, що Нѣмцѣ вернуть до сойму; до выдѣлу краєвого звертає ся зъ зазывомъ, щобы застановивъ ся надъ выборчою реформою и на найблизшу сесію соймову выготовивъ проектъ заведенія пятои курії при выборахъ до сойму. Що-до заявы намѣстника сказавъ бесѣдникъ, що правительство не могло промавляти инакше; треба старати ся о змѣну системы въ горѣ, а тогдѣ буде инакше. Коли се не удасть ся теперѣшному правительству, то удасть ся иншому. — Наконецъ промовивъ ще справоздавець и сказавъ, що Чехи мусять свою негативну політику, звернену противъ нѣмецкои обструкції, замѣнити на позитивну. Бесѣдникъ згоджує ся зъ ґр. Гарахомъ, що ческій патріотизмъ а австрійскій — се одно, але лише тогдѣ, коли Австрія всѣ народы обійме однаковою опѣкою. — На тѣмъ закінчено генеральну дискусію надъ буджетомъ.

Дня 26 лютого зложивъ бар. Банфі въ угорскомъ соймѣ що до признаня дня 11 цвѣтня народнымъ святомъ по вѣчній часы. Законъ складає ся зъ двохъ параґрафѣвъ. §. 1. Зъ уваги, що народъ зъ вдячности памятає епохальній закон датій установы зъ р. 1848, котрымъ розширено конституційній права на всѣ клясы народу и заведено систему одвічального правительства на основѣ репрезентаційнѣй, податки розложено на все населенє, ґрунтову посѣлість вызволено, заведено свободу печати, рівність передъ правомъ и взагалѣ высокій засады громадянськои и політичнои свободы: зъ нагоды пятьдесятыхъ роковинъ установленя тыхъ основныхъ законѣвъ признає законодатство день 11 цвѣтня, въ котрѣмъ славнои памяти король Фердинандъ V. санкціонувавъ тій епохальній законы зъ 1848 р., народнымъ святомъ по вѣчній часы. — §. 2. Законъ сей входить въ житє дня 11 цвѣтня 1898 р., а его переведенє припоручає ся правительству.

Правительство угорске бажає ся святого року ще тымъ звеличити, що наведеный законъ, тымъ часомъ санкціонованый, оголосить на урочистѣмъ засѣданю обохъ палатъ угорского сойму и на тѣмъ самѣмъ засѣданю ухвалить соймъ адресу до короля, котру таки зразъ вручить корпоративно королеви.

——

Зъ Атенъ доносять, що увязнено одного зъ виновникѣвъ замаху на короля; називаєсь вонъ Кардіца; є выслуженымъ жовнѣремъ и якимсь низькимъ урядникомъ громадскимъ въ Атенахъ; має 35 лѣтъ. Вонъ зголосивъ ся самъ до суду, але не хоче нѣчого зізнавати анѣ спільникѣвъ своихъ выявити. Дневникъ „Асті“ доносить, що вѣдъ давна вѣдомо було въ Атенахъ про тайный клюбъ, котрого члены постановили убити короля. Навѣть протоколы зъ ухвалъ того клюбу пересылано королеви; але король не прикладавъ до того ваги и по давному выѣздивъ або и выходивъ самъ безъ сторожѣ. Члены того клюбу належать до найнизшихъ верствъ. Увязненый розказує подробиць замаху безъ жалю и сорому.

НОВИНКИ.

— **Народне вѣче въ Болзѣ** — якъ мы вже вчера згадали — не вѣдбуло ся дня 26 н. ст. лютого. Вѣче було скликане нотаремъ п. Илар. Савчинськимъ, а не вѣдбуло ся длятого, що въ послѣдній хвили вѣдмовлено замовленый вже давно льокаль, а староство сокальске не дозволило ужити на се другого замовленого льокалю. На вѣче прибуло до 500 особъ; межи ними було девять священниковъ и де-хто зъ рускои интеліґенції свѣтскои. По богослуженю вѣдправленѣмъ мѣсцевымъ сотрудникомъ о. Гойдишемъ, народъ въ неохотою и нарѣкаючи розбійшовъ ся домівъ, и пѣйшли рѣзній толки въ тій справѣ. Думаємо, що сей новомодный фортель, выдуманый на перешкоду вѣчь, повинній всѣ вѣчевій комітеты за кождый разъ добре взяти на увагу и обезпечитись, щобъ опісля не наражувати народъ на непотрѣбній выдатки та нарѣкання. А по-при те будуймо по мѣстахъ будь „Народній Домы“, будь закладаймо приватній консорціи будовничій, а втодѣ и „врата адова“ насъ не одолѣють.

— **Зъ руского „Сокола“.** Засѣданє старшины вѣдбуде ся въ четверъ 3-ого н. ст. марта, о чѣмъ дд. членѣвъ старшины симъ повѣдомляю и до численнои участи запрашаю. Початокъ о 8 годинѣ вечеромъ. — *В. Набрный.* — Въ недѣлю 6-ого н. ст. марта устроює „Соколъ“ у власнѣмъ льокали [ул. Подвалє ч. 7] товарискій сходины, на котрій маємо честь всѣхъ Р. Т. членѣвъ запросити. Въ програму сихъ сходинъ входять деклямація, продукція хору и гры товариски. Вхѣдъ для членѣвъ, ихъ родинъ и гостей впровадженыхъ вѣльный. Початокъ о 8-ій вече омъ. — За старшину товариства *В. Набрный* голова, *Рудницкій* справчикъ.

— **Перемыска руска Еп. капітула** дѣждала ся вкінци повнои обсады, на котре ждано майже двацять лѣтъ. Опорожнені мѣсця архипресвітера и архидіякона замѣщені крилошанами оо. Кар. Волошиньскимъ и Павломъ Матковскимъ; крил. Миронъ Подолиньскій именованый схоліярхомъ, а Ив. Войтовичъ парохомъ катедральнымъ. Именовані крилошанами оо. Ив. Борецкъ парохъ зъ Краковa, Ив. Стрыйскій вѣйсковый капелянъ зъ Перемышля и Мих. Мрацъ віцеректоръ львівскои духовнои семинарії.

— **Стіпендії.** Управляючій совѣтъ „Народного Дому“ у Львовѣ надѣливъ трема стіпендіями зъ фонду бл. п. о. Теодора Лукашевского, архидіякона перемыского собору крилошанъ, кождо по 100 з. рѣчно, вѣдъ початку 1897/8 шкільного року слухателѣвъ правъ: Мих. Хиляка зъ II. року и Корнила Могильницкого зъ IV. року у Вѣдни и Єнг. Козловского слухателя III. року правъ у Львовѣ. Всѣ три надѣлені, сироты по священникахъ, будуть дѣставати тій стіпендії до скінченя студій. — Намѣстництво у Львовѣ надало опорожнену стіпендію зъ фонду им. Якова Кульчицкого 72 зр. рѣчно, призначену для дѣвчатъ, Марії Кульчицкій, ученици 6-клясовои народнои женьскои школы въ Кутахъ, своячцѣ фундатора, вѣдъ початку 1897/8 року шкільного.

— **П. Євтихій Свинъ**, авскультантъ судовый, родомъ зъ Комарна, одержавъ дня 24 лютого с. р. на львівскомъ університетѣ дипльомъ доктора правъ.

— **Крадѣжь на почтѣ.** Минувшого вівторка задано вечеромъ на двірци зелѣзничѣмъ у Львовѣ межи иншими листъ грошевый на 930 зр до стації Борынычѣ коло Бѣбрки. Листъ той зъ иншими посылками замкнено въ мѣшку и опечатано. На зелѣзничій стації въ Борынычахъ вѣддавъ почтовый возный мѣшокъ почтиліонови. Тыхъ 930 зр. пропало. Почтмайстеръ въ Борынычахъ каже, що въ листѣ не було грошей, а печатки на мѣшку були нарушені. Переведено слѣдство зъ почтиліономъ, але безуспѣшно; вѣдозвѣва падає на двохъ возныхъ, а слѣдство вже ся дальше. — Рознесли ся також вѣсти въ часописяхъ, що въ Борынычахъ окрадено церковь.

— **Про гостину руско-народного театру въ Золочевѣ** пишуть намъ:

Вѣдъ 8-ого с. м. дає рускій театръ у насъ представленя, чотири разы тыжднево. По тяжкихъ злядняхъ, якій наша сцена послѣдными часами перейти мусѣла и по тыхъ клеветахъ, якій возложій намъ часопись розсѣвали и розсѣваютъ, въ менѣ самѣмъ захитала ся була надѣя на лучшу долю для рускои сцены. Однакъ зъ прибутемъ дружины театральнои до насъ набрали мы духа и смѣло можу повѣдити, що маємо теперь такій силы, якихъ намъ завидують. Изъ мужчинъ досыть буде назвати имена Гембицкого, Ольшаньского, Лопатиньского та Полѣщука, знаныхъ рутинованыхъ артистовъ, а и у молодшихъ Рубчака, Григоровича, Вовчака, Шереметы и Стадника видно значній поступы. Рубчакъ своимъ сильнымъ, милозвучнымъ баритономъ чарує публику, его сольовій спѣвы въ „Не ходи Грицю“, въ „Мікадѣ“ є концертовій. Григоровичъ зновъ чистымъ тенеромъ, все краснымъ выглядомъ, вдатными рухами нагадує рутинованого артиста. Досыть милый голосъ має Вовчакъ; єму недостає тѣлько вѣдповѣдныхъ рухѣвъ та гестикуляції и коли-бъ не се, вонъ мігъ бы и зъ труднѣйшихъ партій выявляватись вдачно. Шеремета есть добрымъ комікомъ: въ „Хатѣ за селомъ“ въ роли дурного Янка збираєъ неумовкаючій оплески за кождою появою на сценѣ. Надъ Стадника не маємо лучшого гуляки; особливо зъ чужахъ танцяхъ збираєъ вонъ все гучній оплески; въ народныхъ повиненъ держатись бѣльше природно. Рѣвно-жь межи женщинами є рутинов нѣ артистки. Панно Лопатиньску вже при появѣ на сценѣ стрѣчають неумовкаючій оплески. Нема представленя, де бы тая наша співачка кождои пѣснѣ на загальне жаданє не мусѣла повтарята. Въ „Гальцѣ“ въ роли тагулової, въ „Хатѣ за селомъ“ [Аза] будить загальный ентузіязмъ. Въ драмахъ маємо перворядну артистку панну М. Слободовну. Єї гра природна, выступленя, выстудіювана, чинить ся недостижимою, а въ роли „Варки“ выгнала намъ сльозы вѣрнымъ переняттемъ и чувственною интерпретацією штуки. Молодша ся сестра, панна Емілія, має сильный, милый голосочокъ; невдовзѣ будемо мати зъ неи другу силу співочу. Добре бы щобъ она частѣйше выступала въ труднѣйшихъ ролях. Також панны Косакевна, Миколаенко, Лиховска добре выглядають на сценѣ; правда, молоденькій ще силы, але хоръ сильно підтримують. Орхестра [особливо въ оперетахъ] за слаба; зарядъ театру мусить конче скріпити ся. Часте ще, що есть такъ способный капельникъ, якъ п. Косакъ, підъ котрого батутою мельодія все выпадає удачно. — А кінчу покликомъ до мѣсцевои и дооколишнои публики: Ходѣть частѣйше до театру, бо часами сали пустками свѣтить, а оно соромъ, щобы сей одиноки сцены мы не имѣли належито поширювати и підтримати! — *Гість.*

— **Обнова церквей.** Въ станиславівскій єпархії въ Бобулинцяхъ чортківского деканату и въ Гринѣвцяхъ богородчанського деканата обновлено церкви жертвами парохіянъ. Станиславівскій владика удѣливъ обомъ громадамъ похвальній грамоты и архіерейске благословенє за любовь до свого обряду.

— **Жертвы морозу.** Снѣги и морозы забрали въ нашѣмъ краю въ послѣднихъ тыжднях знову кілька жертвъ. И такъ нотує урядова ґазета: Дня 26 сѣчня найдено въ Вышковѣ долиньского повѣта на дорозѣ недучій на угорщину замерзлого роботника Михайла Маркоша. — Чотири днѣ пізнѣйше знайдено въ камеральнѣмъ лѣсѣ на т. зв. „Шулигончиковій лінії“ підъ Рахинею коло Долины Андрія Гошовского зъ Тростанца, котрого ужито до нагінки при ловахъ. Вонъ заблудивъ у лѣсѣ и згинувъ у снѣгу. — Въ ночи зъ дня 8 на 9-го лютого замерзла на подвірю у Стефана Поташника въ Немировѣ равского повѣта селянка Марія Онищукова зъ Вороблячина, котра прийшовши вечеромъ підхмелена просила Поташина о нічлѣгъ, а коли той выгнавъ ю зъ хаты, она положила ся на подвірю спати, а на другій день найдено ю труна. Противъ Поташника заряджено слѣдство судове за те, що вонъ позволивъ неббжцѣ спати на своѣмъ подвірю, хоть знавъ, що на морозѣ она мусить замерзнути. — Дня 19 лютого вечеромъ пійшла Франка Гладишева своею тринацятьлѣтною дочкою Анною зъ Полупанівки на фільварокъ Товтры коло Старого Скалата, о півъ милѣ вѣдъ села, абы зъ-вѣдтамъ взяти свою корову. Коли повертали до дому, корова вырвала ся зъ рукъ Гладишевои и утѣкла, а мати и дочка почали ю ловити. При тѣмъ мати заблудила, а дочка ледви дѣставши ся до Полупанівки повѣдомила Ивана Задорожного, що стало ся зъ ею матерію. Задорожный запрягъ сани и поѣхавъ на помочь нещастній, але найшовъ ю вже безъ житя на колодѣевскихъ поляхъ. — Дня 26 сѣчня найдено въ Башни долѣшній чешанівского повѣта въ новій, що не замешкалій хатѣ, замерзлу женщину. Слѣдство выказало, що то була хора на умъ глуха нѣма, незнаного назвища, що прийшла зъ вѣдкись въ осени до Башнѣ и жила тамъ въ милостинѣ.

— **Украиньска драматична трупа Марка Л. Кропивницкого,** що все ще гостить въ Москвѣ, представила тамъ дня 23 лютого першій разъ штуку М. Л. Кропивницкого „Пропавша грамота“ перероблену зъ оповѣданя Н. Гоголя підъ тымъ заголовкомъ. Въ штуцѣ тій мѣстить ся богато партій співаныхъ.

— **Посла А. Среднявского** [зъ сторонництва людовцѣвъ] выбрала мысленицка рада повѣтова заступникомъ презеса, однакъ сей выбіръ не дѣставъ санкціи цѣсарскои.

— **Позовъ публичный** выданый краковскимъ судомъ карнымъ противъ посла Дашиньского, уневажнивъ высшій судъ краковскій.

— **Страшный злочинъ.** До одного дому въ Шенавъ въ Чехіи впавъ онодгы въ ночи якійсь злочинець и зелѣзною лопатою убивъ бабку, матѣрь, дочку и немовля, а вѣдтакъ підпаливъ дѣмъ. Друга 16-лѣтна дочка, що укрыла ся була въ пивници передъ напастникомъ, згорѣла. Недалеко мѣсця злочину найдено на земли чоловѣка и жѣнку нежывыхъ зъ підрѣзанымы горлами. Досы не звѣстно, чи злочину допустивъ ся убійникъ свѣдомо, чи въ приступѣ божевольства.

— **Братоубійство на двірци зелѣзничѣмъ.** Въ Кіевѣ прибувъ на зелѣзничій дворець полковникъ ґенерального штабу Герасименко зъ своимъ братомъ на стрѣчу свого сына. Коли сынъ приѣхавъ, удали ся всѣ три до буфету и пили чай. Треба примѣтити, що межи обома братами вѣдъ довшого часу були натягненій вѣдносины, а въ послѣднѣмъ часѣ ще бѣльше заострили ся. Въ буфетѣ братъ полковника звернувъ ся до него зъ проженемъ о помочь грошеву, а той збувъ его радою, щобы йшовъ за сторожа. Братъ, доведеный тымъ до безпамятнои злости, въ очехъ публики трема стрѣлами зъ револьвера ранивъ полковника въ груди. Прихопленый поліцією навівъ всѣ причины свого кроку цѣлкомъ холоднокровно. Тяжко раненый полковникъ Герасименко закінчивъ житє середъ страшныхъ мукъ въ зелѣзничѣмъ шпиталі.

— **Цѣсарь плянтаторомъ.** Нѣмецкій цѣсарь Вільгельмъ II., пробувавши вже славы на ниві музики, поезії, рѣзьбы, малярства, драматурґії и т. н., пробує теперь щастя яко плянтаторъ и въ тій цѣли закупивъ великій простори землѣ у всходній Африцѣ и устроює великій плянтацію кавы. Се вирочѣмъ не перший цѣсарь-плянтаторъ, бо великій плянтацію въ Африцѣ має король бельґійскій, мають також и многій члены пануючого дому англійского.

— **Найбогатшою церквою** на цѣлѣмъ свѣтѣ є безъ сумнѣву „Trinity Church“ на Broadway въ Ню-Іорку, бо посѣдає около 10 міліонѣвъ долярѣвъ маєтку. Величезный той маєтокъ повставъ наслѣдкомъ великого зросту цѣны ґрунтѣвъ, що находять ся въ посѣданю тои церкви на малѣмъ островѣ Manhatan. Теперь той островчикъ, що служивъ давнѣйше за пасовиско для худобы, становить осередне нежо йорского житя промыслового и приносить величезный дохѣдъ церквѣ.

— **Дрібній вѣсти.** Д. 25 н. ст. лютого здавъ п. Мирославъ Лаврецкій испытъ въ ґірничій школѣ въ Лубнѣ [Leoben] на инжінера ґірничого. Є се першій Русинъ въ тѣмъ фаху. — Въ Дубровици въ повѣтѣ городецкѣмъ основано сѣльску крамницю старанемъ о. Ил. Лаголы, а дохѣдъ зъ нея призначено на будову новои церкви. — Въ Перемышли мае бути утворена четверта въ Галичинѣ дирекція зелѣзнича. — Львівска палата нотаріяльна оголосила два конкурсы на опорожнені мѣсця нотаріяльній: у Львовѣ и Підволочиськахъ. — Въ Розвадовѣ померъ Капуцинъ кс. Лазарь Дуткевичъ въ 95 роцѣ житя, а 75 лѣтъ бувъ монахомъ. — Львівскій судъ пошукує спадкоємцѣвъ помершого въ 1896 р. Гіяцинта Байды, бувшого діюрніста; спадокъ выносить 5000 зр. — Почестне горожанство надало мѣсточко Товмачъ перейшовшому на пенсію старостѣ Ioe. Салямонови. — При ул. Городецкій скочивъ въ суботу зъ другого поверха зелѣзничій роботникъ Иванъ Галанъ и въ півъ годины закінчивъ житя; самоубійця терпівъ на рострій нервовый.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Золочевского пишуть намъ:

Нинѣшне руске село Зарудє, що лежить въ Золочівщинѣ надъ жерелами Стрипы недалеко Зборова, було въ давныхъ часахъ рускимъ мѣсточкомъ. Ще й нинѣшній Зарудяне называють ся радше мѣщанами, нѣжь селянами. Нинѣшне Зарудє вразъ изъ Травотолоками творить одну парохію зъ 850 душь греко-кат. обряду. Парохія має гарну простору деревляну церкву, статову однокласову школу зъ рускимъ выкладомъ и почту. Парохомъ ей есть о. Ант. Сосенко, учителемъ п. Ник. Домбровскій, громадскимъ начальникомъ ч. Омелянъ Глиньскій, а почтаркою жена учителя зъ близенького села Озѣрянки, п. Павла Кирчова. Патрономъ сеи парохіи есть конвентъ Домініканівъ зъ Підкаменя коло Бродівъ.

Стараннемъ мѣсцевого душпастыря, учителя, громадского начальника и громадскои рады основала ся въ Зарудю читальня „Просвѣты“, перша въ сѣмъ глухомъ досыкутѣ Золочівщины. Торжественне отвореня сего нового розсадника науки и просвѣты вѣдбуло ся вечеромъ дня 20 н. ст. лютого с. р. по вечернѣ, до котрои стануло трехъ священниковъ. На отвореня читальнѣ прибувъ зъ Львова вѣдпоручникъ головного выдѣлу товариства „Просвѣты“ п. Григ. Врецьона, а прибули також душпастырѣ сусѣдныхъ парохій оо. Е. Клосевичъ зборівскій деканъ зъ Присовець, п. Гуляй зъ Славнои, Є. Герасимовичъ въ Плѣсняни, п. Чумакъ зъ Озѣрянки, Ив. Глодиньскій зъ Кабаровець и панѣ Александра и Евгенія Сосенковій.

Перший читальняний зборы вѣдбули ся підъ проводомъ о. дек. Є. Клосевича. О. предсѣдатель по короткій промовѣ анѣсъ многолѣтє цѣсареви, а вѣдтакъ удѣливъ голосу вѣдпоручникови головного выдѣлу. По майже двогодиннѣмъ ясномъ и щиросердечномъ поученю вѣдпоручника промовивъ ще членъ повѣтовои рады золочівскои п. Теод. Процикъ зъ Присовець. Сердечні слова вѣдпоручника головного выдѣлу трафили до сердець слухателѣвъ; на его зазывъ вписалось до читальнѣ 88 членѣвъ. Вѣдтакъ зборы ухвалили вкладку членьску: для мужчинъ 30 кр. а женщинъ 20 кр. рѣчно.

До выдѣлу читальнѣ выбрано однодушно головою о. Ант. Сосенка, его заступникомъ ч. Ом. Глиньского, писаремъ п. Ник. Домбровского, бібліотекаремъ ч. Андр. Иваннну, касіромъ ч. Пав. Пасѣчника, а заступниками ч. Ив Микитиньского и Григ. Багрія.

Мѣсцевый хоръ гармонійный вѣдспівувавъ народнї пѣсни, а закінчивъ многолѣтами.

Громада Зарудє устроила собѣ дуже важне свято въ своѣмъ теперѣшнѣмъ житю, бо основала собѣ по церквѣ и школѣ нову святиню для дальшои науки и дальшого выховання. Черезъ читальню прийде она и до читальняной крамницѣ, позичковои касы и щадницѣ, до шпихлѣря и до другихъ хосенныхъ спілокъ для свого морального и матеріяльного добра. Щасть Боже честнымъ Зарудянамъ у всѣхъ ихъ добрыхъ дѣлахъ! Сусѣдні громады певно пійдуть небавомъ за краснымъ ихъ примѣромъ. — *Радуючій ся сусѣдъ.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 1 марта. Архикн. Стефанія занедужала на запаленє легкихъ; хороба поважна, але переходить нормально. Передъ двома недѣлями набавила ся архикнягиня легкого нежиту, але не зважала на те и була ще на балю у ґр. Ґолуховского; тогдѣ мабуть перестудила ся, такъ що прийшла горячка и кашель, а передъ шести днями прилучило ся запаленє лѣвого крыла легкихъ.

Кн. Климентина Кобурґска умираюча.

Прага 1 марта. Сегодня въ соймѣ спеціальна дискусія надъ буджетомъ Въ четверъ буде соймъ замкненый.

Любляна 1 марта. Соймъ ухваливъ адресу до цѣсаря. Першу часть, высказуючу вѣрність цѣсареви, принято одноголосно; другу часть, обіймаючу жадання словѣньскои більшости, ухвалено лише голосами Словѣнцѣвъ.

Трієстъ 1 марта. Сесію соймову замкнено.

Бѣлградъ 1 марта. Вчера при участи міністрѣвъ, владикъ и великого здвигу народу вѣдбула ся урочиста интронізація нового митрополита.

Берлинъ 1 марта. Зъ Копенгаґи доносять, що ще підчасъ вѣйны стрѣляно на грецкого

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслѣбленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 278 117—?

короля въ засѣдки; але се держано доси въ великій тайнѣ.

Атены 1 марта. На мѣсци, де выконано замахъ на короля, вѣдкрыла поліція закопану пушку, наповнену динамітомъ.

Парижъ 1 марта. Полковникъ Пікаръ дѣставъ 2000 фр. рѣчной пенсіи. Полковника Генріого, зъ котрымъ при процесѣ Золѣ взаимно зякидали собѣ ложь въ збознанихъ, вызвавъ Пікаръ на поединокъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Въ справѣ дудовы дому „Просвѣты“ въ Самборѣ. Всечест. Отцѣвъ и Впов. Панѣвъ, котрѣ зволили принати въ розпродажъ цеголки філіи товариства „Просвѣта“ въ Самборѣ призначеній на будову дому „Просвѣты“ въ Самборѣ, просимо уклѣпно о ласкаве надсылане збѣраныхъ грошей (по розпроданю всѣхъ принятыхъ цеголокъ) на руки скарбника філіи „Просвѣты“ п. Петра Будзѣньского учителя рускои школы вправъ. До теперь надѣслали збѣранѣ жертвы и складки на дѣмъ „Просвѣты“ въ Самборѣ Р. Т. о. д-ръ Гробельскій зъ Станиславова жертвуючи 5 зр., а за цеголки спродани прислали: о. Чеховичъ зъ Сокаля 1 зр. 50 кр., п. Павликъ зъ Нараева 7 зр. 20 кр., о. Яворскій зѣ Стрѣлъбичъ 3 зр., о. Чернецкій зъ Сѣльця белского 1 зр. 20 кр., п. Слюзарь професоръ гімн. въ Самборѣ зложивъ збѣранѣ 7 зр. 34 кр. (на се зложили Р. Т. пп. Бѣлиньскій зъ Попелѣвъ 1 зр., проф. о. Гмитрикъ 50 кр., Трушь 50 кр., Ревакъ 50 кр., Горватъ 50 кр., Троянъ 1 зр., проф. В. Слюзарь 1 зр., катих. о Ортиньсвій 50 кр., а проче зложено дрѣбными жертвами пониже 50 кр.) — Вѣдъ Выдѣлу філіи товариства „Просвѣта“ въ Самборѣ дня 28 лютого 1898.

Для Товариства св. Ап. Петра (будовы новыхъ и обновы старыхъ церквей) зложили вписове и членьску вкладку за 1898 рѣкъ по 3 зр. Всч. оо. Слюзарь за церковь въ Колодѣвцѣ, Любовичъ за церковь въ Островѣ коло Тернополя, Павликъ за церковь св. Тройцѣ въ Микулинцахъ и дочернои въ Лучцѣ, разомъ 6 зр. — членьску вкладку за 1898 рѣкъ по 2 зр., Всч. оо. Федусевичъ зѣ Стрыя и Березовскій за церковь въ Дубравцѣ. Разомъ 16 зр. — *Мрицъ.*

Наука, штука и література.

— **Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 178-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:**

Zwischen-Ministerien. Von K. — Das schwarze Gabinet in Frankreich. Von Pollex. — Die slavischen Brüder. Von Dr. Iwan Franko. — Die wissenschaftliche und philosophische Krise innerhalb des gegenwärtigen Marxismus. Von Prof. Th. G. Masaryk. — Der Kampf um die Vosherrschaft in Deutschland. Von Prof. Alfred Stern. — Elektrochemie und Elektro-Industrie. Von Wilhelm Berdrow. — Strindberg in der Unterwelt. Von Franz Servaes. — Die Bohéme. Von Richard Wallaschek. — Das Ende der Liebe. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Ideen. Von Multatuli.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроени електричныхъ дзвонковъ. — Замовлена зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
адвокатъ въ Стрыю
потребуе якъ найскорше рутинованого концепіента адвокатского. 70 3—3

Д-ръ Володимиръ Лавровскій
вѣдбувши шпитальну практику у Вѣдни и Львовѣ, осѣвъ въ БЕЛЗѢ. Мешкае въ домѣ Вп. панѣ Керниковои. Для хорыхъ убогихъ орднація безплатна. 79 1—5

Цѣна збожа и другихъ продуктѣвъ.

28 н. ст. лютого 1897.

Львовъ: Пшениця 10·50 до 10·80, жито 7·50 до 7·80, ячмѣнь броварный 6·— до 6·50, ячмѣнь пашнистый 6·— до 6·50, овесъ 6·80 до 7·10, рѣпакъ 11·20 до 12·—, горохъ 6·30 до 6·75, вика 5·30 до 5·80, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, ббзъ —·— до —·—, бобикъ 5·75 до 6·—, гречка 7·50 до 8·—, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 16·— до 22·—, аниязь —·— до —·—, кукурудза стара —·— до —·—, кукурудза нова 5·30 до 5·80, хмѣль —·— до —·—, за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 17·— до 17·50 зр.

Курсъ Львѣвскій

зъ дня 28 н. ст. лютого 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	212 —	215 —
Зелѣзн. Львѣв.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	299 —	308 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	373 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы заставнй на 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а.в. выльос. зъ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	101 20	101 90
„ „ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товарыства кредит. 4% (I емісія)	98 —	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л	97 10	97 80
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 50	— —
Комунальнй Банку краев. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 30	101 —
Позички краевои зъ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краевои зъ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краевои зъ 1893 по 4% а. в.	97 80	98 50
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 30	96 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 —	28 —
Мѣста Станиславова	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 48	9 58
Півімперіялъ	9 48	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничі:

1. Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи I. лібр. по 40 „
3. „ „ „ II. „ по 40 „
4. „ „ „ III. „ по 40 „
5. Повномочія по 40 „
6. Подання о екс- и интабуляцію, взбръ а) б) в) г) лібра по 40 „
7. Написы до подань о интабуляцію лібр. по 20 „

II Друки для кас позичковыхъ:

8. Дневникъ касовый лібра по 40 „
9. Книга довжниковъ „ „ 40 „
10. Книжочка для позичаючого 100 прим. „ 2·— „
11. Скрипть довжный „ „ „ 1·20 „
12. Книжочка вкладкова (щадн.) „ „ „ 3·— „

III. Друки для крамниць:

13. Книжка товарова лібра по 40 „
14. Книжка касова „ „ 40 „

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15. Списокъ членовъ лібра по 40 „
16. Грамота членьскій читальни „Просвѣты“ примѣрникъ по 2 „

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитость особно.

ЛОЖКИ столовій зъ Альпаки вр. 650 зъ хиньского срѣбла вр. 14·—, Ложочки до кавы зъ Альпаки вр. 3·25, зъ хиньского срѣбла вр. 7·— за тузинъ поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Панна знаюча ся на варею, шитю и прасованю, знайде сейчасъ умѣщене. Ближшихъ вѣстій удѣлить торговля С. Конвалинка въ Болеховѣ за надѣсланемъ условій и фотографіи. 73 2—3

Памиушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до памиушковъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морелькова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ гімназіи] ул. Баторія 32. 51 10—16

Оповѣстка.

Маемо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ въ друку новый збѣрникъ поезій д-ра Івана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Збѣрникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дохѣдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выдани маемо повну надѣю, що Р. Т. Публика пѣдпре наший змагани и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красивъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр. въ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вѣсѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интелігентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хеміка берлиньского

єдино до набути въ

Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

Ковдры шитѣ

въ вовняного атласу по 4·90, 5·50 вр. и высше
въ вдвабного атласу по 8·25 вр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.

поручае Магазинъ 5

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

Въ кождій руській хатѣ повинень знаходитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѣкъ 1898.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ
4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ опроцентованій по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, за осмотреныхъ судово уповажненою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МІШАНЫХЪ

въ Австрій взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождій мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вѣддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 гатунковъ найбѣльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належать уважати лишь таке, котроге оріґінальній пачки в замкненій, заосмотреній згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовій склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 7—24

Наслѣдуване застереже.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з годови. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.06		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Ніч				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Ніч**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.06	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком попедїжка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
3.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ним вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

МУЖЕСКУ Безсильность 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй пояснена своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣчена. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липеку. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджени дзвоны до переливаня въ найкоротшѣмъ часѣ, а такожь мае на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій нови дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонѣвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

3789

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавецъ и одпѣвальный редакторъ Іванъ Бонъ. **Папѣръ зъ фабр. Черлянѣевои.** **Зъ друкарнѣ Института Оссолінійского, пѣдъ зарядомъ Іосифина Гримша.**

Ч. 38. Львовъ, Середа 18 Лютого (2 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкою [за инсераты однакій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пів рову . .	9 зр.	на пів рову . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пів рову . .	8 зр.
на чверть рову . .	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Реклямація неопечатаній вільній відъ порта.

Поодинокє чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайній принимають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Недѣлки и инші денесена приватній числить ся по 15 кр. відъ стрічки.

Зъ бѣжучои хвилѣ.

——

Мабуть чи не славяньске побратимство, завязане на краківскім т. зв. славяньскім зъѣздѣ мѣжь Поляками и Чехами, спонукало професора краківского університету д-ра Смольку, сына бувшого президента палаты послівъ, до написаня брошуры п. заг. „Поляки, Чехи и Нѣмцѣ“, що сими днями вышла въ Краковѣ зъ друку.

Въ першій части тои брошуры каже авторъ, що тревалый, але справдѣ тревалый союзъ зъ Чехами обѣцює и Полякамъ и Чехамъ необчисленій користи, не на днесь лише и завтра, и то може навѣть більше зъ уваги на загальній, найважнѣйшій для житя обохъ народівъ справы, нѣжь на справы політичній. Не треба бути аже славяньскимъ ентузіастомъ, щобы ся порозумѣти. Може навѣть противно: чимъ тверезѣйше хто дивить ся, тымъ яснѣйше догляне те велике добродѣйство, якимъ може зъ часомъ стати ся тревалый союзъ мѣжь обома народами. Але треба показати, що вяже ихъ не пуста якась примха родовои спільности, а спільність найвысшихъ интересівъ; бо годѣ-жь віддавати ся въ неволю нездоровои идеѣ, котра бы силувала оба народы ити завсѣгды разомъ безъ уваги на свои окремій народній потребы и идеалы. Адже-жь жадному Французови не прийде на гадку почувати ся въ имя спільного роду до солідарности зъ Італійцемъ або Волохомъ, коли нема до того дѣйстнои спільнои потребы. Длятого треба надѣяти ся, що теперѣшный союзъ Поляківъ зъ Чехами опре ся не на сентиментахъ, котрій за кільканадцять лѣтъ можуть змѣнити ся, анѣ на мѣнівій політичній ситуаціи, а на конечности спільнои оборони всего, що уважає ся за найвысше и найсвятѣйше добро не тілько для Чехівъ и Поляківъ, але и зъ становиска людского. И будемо — каже авторъ — о тій добра бороти ся не тілько підъ старымъ окликомъ „За свободу нашу и вашу“, але и підъ прапоромъ, на котрімъ выписане гасло: „За житя наше и ваше, дочасне и вѣчне“, за те все, що всѣмъ намъ свято, що и або повинно бути найсвятѣйше також нашимъ ворогамъ.

Въ другій части каже авторъ, що чеcко-польскій союзъ повиненъ бути відпорный и не повиненъ хотѣти управляти Австрією противъ Нѣмцівъ; правиломъ повинно бути: обочь Нѣмцівъ справедливыхъ, але не підъ командою Нѣмцівъ; въ найгоршімъ разѣ безъ Нѣмцівъ, але нѣколи противъ Нѣмцівъ.

Въ послѣдній части указуя авторъ на теперѣшну бурю космополітичного анархізму и зажертого шовінізму національного, котра зарівно грозить Чехамъ якъ и Полякамъ. Але на щастя австрійскій народы живуть обочь себе въ такій силѣ, що оденъ другого пожерти не годенъ, хочь бы и якъ хотівъ; а до того звязанй они династією. Длятого чи хто вѣрить въ можливість помиреня народностей чи нѣ, коли тілько не позабувъ ся до нащадку династичныхъ чувствъ, мусить сегодня, хочь бы ще вчера и не думавъ о тімъ, працювати надъ тымъ помиренемъ. А мы — кінчить авторъ, — що лише въ Австрії не дамо ся выперти, запалѣмо въ серци и розумѣ нашои суспільности те ясне переконане, що, стоячи зъ нашими союзниками вѣрно при тронѣ ювілата-монарха, сповняємо тверду але вдячну службу підъ тымъ самымъ прапоромъ, що батьківъ нашихъ вѣвъ девять вѣківъ нашои народнои минулости и повівавъ надъ найбільшимъ дѣломъ народу: надъ унією зъ Литвою.

Брошура, якъ бачимо, дуже гарно написана; тілько того, що властиво авторъ хотівъ въ нѣй написати, годѣ зрозумѣти [а може и зовсѣмъ въ нѣй того нема], а те, що написане зрозумѣло, для нѣкого мабуть не буде новинною.

*

Майже рівночасно выдавъ другій професоръ краківского університету, Baudouin de Courtenay, брошуру п. заг. „*Одень за обявок моральности*“, въ котрій докоряє польскій суспільности, що руководить ся державною, національною, неповѣдною и суспільною вузкоглядностію (zaściankowością), — що лібертины и цинікы уходять за підпоры родины, держави и церкви, - вызыскувачѣ народу за его опѣкунівъ, — тій, що на добродѣйныхъ підприемствахъ роблять интересы, за добродѣївъ людскости, — тій, що уганяють за властею, виливомъ и гріхами, за безкористолюбныхъ дѣятелівъ; всѣлякій темній и морально плюгавій людцѣ стають ся найдокладнѣйшимъ выразомъ публичнои опінії; сплетнѣ, клевета, доносы и шантажь уходять за поважну дѣяльність публичну, а крикуньство, вороговане, обдурюваня народу, взаимне підъюджуване, розъярюваня дикихъ и кровожадныхъ [?!] инстинктівъ товпы — за політику въ высшімъ стилю.

Брошура ся, якъ-небудь взагалѣ выказуя правду, зробила бы більше вражѣне, коли бы авторъ бувъ остерігъ ся декуда пересады. Але пересада — се річь въ польскій печати зовсѣмъ звычайна; часомъ она обурює, часомъ выкликує пустый смѣхъ и здвигнене плечима, такъ що въ одномъ и другімъ разѣ відходить охота відзывати ся.

Отъ наведемо свѣжій приклады:

*

Львівскій *Przegląd*, обговорюючи чеcку адресу до трону и выхідъ нѣмецкихъ послівъ зъ сойму, каже: „Правда, кожда більшість має право высказувати въ адресѣ свои бажаня и жадання. Въ теорії оно найслушнѣйше. Але політика не є знаємъ відорваныхъ теорій, якъ наука льогіки, але штукою, передовсѣмъ штукою компромісівъ.“ Ну, добре! Але слухайте дальше та завчасу берѣть ся за бока: „Въ тій штуцѣ адреса галицкого сойму посунула ся дуже далеко, ставчи на становищи повнои рівноправности, коли на підставѣ историчного розвитку семи вѣківъ маємо народный обовязокъ обставати при перевазѣ польского елементу на тыхъ всхідныхъ украинахъ [kresach], котрій наші предки кровію и духомъ здобули для цивілізації и державнои идеѣ польскои.“

Що слово — то смѣховина! Przegląd має певно мѣжь своими передплатниками також досыть Русинівъ, то мабуть хоче имъ відъ часу до часу подати щось веселого, забавного, гумористичного!

Або отъ иншій прикладъ:

*

Gazeta Narodowa подає въ новинкахъ, що теперь чотири польскій співачки гостять на італійскихъ сценахъ: Регіна Пінкертівна въ Генуи, Іда Монтельоне (Левенберґъ) въ Неаполи, панна Любранцка въ Месинѣ и... и панна Крушельницка въ Пармѣ. Ну, чи Пінкертівна и Левенберґівна Польки чи жидівки, сего мы вже не знаємо, але що панна Крушельницка не Полька, анѣ сама не свонть ся до Польокъ, — се мабуть кожда дитина у насъ знає. Однако, якъ Gazet-ѣ narodow-ій справляє се таку велику радість, зачислятн нашу землячку до Польокъ, то очевидно мы ѣй того не боронимо. Намъ досыть того, що панна Крушельницка сама словомъ и дѣломъ показує, що є щирою Русинкою.

За те зъ радои душѣ відступимо Gazet-ѣ narodow-ій и Полякамъ всѣхъ тыхъ Rusinк-івъ, що то такъ горнуть ся зъ своими list-ами до польскихъ дневниківъ. Оденъ такій Rusin поселивъ ся на стало въ краківскім Głos-ѣ narodu и ганьбить тамъ все, що тілько є руского — розумѣє ся, по-за „новымъ курсомъ“. Оттакъ сими днями розсердивъ ся сарака страшно на фільософічный факультетъ (властиво на професорівъ того факультету) львівского університету за то, що запропонували д-ра Олександра Колессу — и то ще unico loco — до именованя надзвычайнымъ професоромъ руской літератури. Такого лѣнюха, неука, радикала! Наганьбивъ же, наганьбивъ Rusin и Колессу и фільософічный факультетъ и професорівъ; обірвало ся при тімъ и д-рови Франкови за те, що давнѣйше фільософічный факультетъ его пропонувавъ на сю катедру. Одного лише бракло въ тімъ „листѣ“: „И чому-жь то мене не запропоновано? Я жь не такій, якъ Колесса, анѣ такій, якъ Франко!“ Але оно вже и зайше: зъ цѣлого листу такъ и відзывають ся сі слова, хочь они тамъ не написанй. Відчитавъ тій недописанй слова навѣть Przegląd, котрый, повторивши той листъ Rusin-а, додає на кінци замѣтку: „Думаємо, що шановный той Rusin не переконавъ читателівъ Głos-у narodu и нашихъ також не переконає, а то зъ причины, що въ его статьѣ аже надто чути пословицю: Уступи ся, зроби для мене мѣсце!“

Тілько-жь оно вже за пізно! Хиба бы може далось выкрутити ще одинъ здобутокъ для Русинівъ: въ Краковѣ роздобути нову катедру для такого „порожднього Русіна“. И треба-жь такои ганьби?! Чи мало ще маємо дневниківъ всѣлякои масти? Треба ганьбити другихъ и себе самого аже по польскихъ дневникахъ и передъ польскою публикою, котру въ додатку такій и тымъ подібній справы певно навѣть зовсѣмъ не обходять! Але правда вже не знаємо, але що панна Крушельницка не Полька, анѣ сама не свонть ся до Польокъ, — се мабуть кожда дитина у насъ знає. Однако, якъ Gazet-ѣ narodow-ій справляє се таку велику радість, зачислятн нашу землячку до Польокъ, то очевидно мы ѣй того не боронимо. Намъ досыть того, що панна Крушельницка сама словомъ и дѣломъ показує, що є щирою Русинкою.

За те зъ радои душѣ відступимо Gazet-ѣ narodow-ій и Полякамъ всѣхъ тыхъ Rusinк-івъ, що то такъ горнуть ся зъ своими list-ами до польскихъ дневниківъ. Оденъ такій Rusin поселивъ ся на стало въ краківскім Głos-ѣ narodu и ганьбить тамъ все, що тілько є руского — розумѣє ся, по-за „новымъ курсомъ“. Оттакъ сими днями розсердивъ ся сарака страшно на фільософічный факультетъ (властиво на професорівъ того факультету) львівского університету за то, що запропонували д-ра Олександра Колессу — и то ще unico loco — до именованя надзвычайнымъ професоромъ руской літератури. Такого лѣнюха, неука, радикала! Наганьбивъ же, наганьбивъ Rusin и Колессу и фільософічный факультетъ и професорівъ; обірвало ся при тімъ и д-рови Франкови за те, що давнѣйше фільософічный факультетъ его пропонувавъ на сю катедру. Одного лише бракло въ тімъ „листѣ“: „И чому-жь то мене не запропоновано? Я жь не такій, якъ Колесса, анѣ такій, якъ Франко!“ Але оно вже и зайше: зъ цѣлого листу такъ и відзывають ся сі слова, хочь они тамъ не написанй. Відчитавъ тій недописанй слова навѣть Przegląd, котрый, повторивши той листъ Rusin-а, додає на кінци замѣтку: „Думаємо, що шановный той Rusin не переконавъ читателівъ Głos-у narodu и нашихъ також не переконає, а то зъ причины, що въ его статьѣ аже надто чути пословицю: Уступи ся, зроби для мене мѣсце!“

Тілько-жь оно вже за пізно! Хиба бы може далось выкрутити ще одинъ здобутокъ для Русинівъ: въ Краковѣ роздобути нову катедру для такого „порожднього Русіна“. И треба-жь такои ганьби?! Чи мало ще маємо дневниківъ всѣлякои масти? Треба ганьбити другихъ и себе самого аже по польскихъ дневникахъ и передъ польскою публикою, котру въ додатку такій и тымъ подібній справы певно навѣть зовсѣмъ не обходять! Але прав-

Споръ въ Россіи о нашь языкъ.

——

Зъ нагоды соймовои ухвалы о основаню руской гімназіи, взглядно рускихъ паралелькъ въ Тернополи вызвавъ ся въ Россіи, именно въ Петербурзѣ споръ о рускій языкъ. Річь ось-така:

Повнічна агентія телеґрафічна розтелеґрафувала дневникамъ россійскимъ, що львівскій соймъ ухваливъ основане гімназіи „руской“. А що більшість дневниківъ россійскихъ знає о „лемберґскімъ“ соймѣ та о „Галиціи“ менше нѣжь о якій-небудь Патаґонії, то и не дивно, що згадане донесене телеґрафічне зрозумѣла она такъ, що то основано гімназію „русскую“ — зъ россійскимъ языкомъ выкладовымъ. Очевидно мусѣло се выкликати здивованє и всячій здогады: зъ якого мотиву Поляки зъ львівского сойму заводять „русскую“ гімназію? — чи се наслѣдокъ найновѣйшои „славянофільскои“ політики польскои, — чи хитрый маневръ Поґляківъ, щобы правительство россійске віддячило имъ за те въ Конґресівцѣ, — чи вкінци се природный вплывъ могутного становища Россіи въ Европѣ... Отже для поясненя річи забравъ слово дневникъ „Биржевыя Відомости“ и въ статьѣ п. заг. „Отъ говора къ языку“ поясняєвъ Россіянамъ, що языкомъ выкладовымъ въ новій гімназіи не буде „языкъ“, але „говоръ“ — „простонародный діялектъ прибраный на-борзѣ сфабрикованою науковою термінольоґією“...

И тутъ авторъ „Биржевыхъ Відомостій“ отворивъ шлюзы своихъ „обединительныхъ“ мудрощівъ! Вінъ, сердега, не знає, що въ австрійскій Руси „галицко-рускимъ“, а се значить те саме, що украинъско-рускимъ языкомъ учать уже відъ кількадесять лѣтъ всѣхъ предметівъ науки въ школахъ середныхъ, — що ще 1848 року выкладано имъ на університетѣ исторію літературы украинъско рускои, а відъ звыжь трицять лѣтъ выкладають имъ право карне и цивільне, — що тымъ языкомъ выдає Науковє товариство имени Шевченка студіи зъ різныхъ областій науки, не выймаючи навѣть медицины... Коли бъ вінъ се знавъ, коли-бъ „галицко-рускій“ языкъ, его література и его становище въ житю публичнімъ въ австрійскій Руси не були для него terra incognita, не мавъ бы бувъ чола порівнувати нашого языка въ літературѣ и науцѣ зъ „неаполітаньскимъ ляццароні, що то за часівъ Бурбонівъ, абы після припису дістатись до музея, надягавъ на свои лахи фракъ и взувавъ вытоптанй пантофлѣ на босу ногу“, — отже и доходити до заключеня, що нашъ языкъ — то „сочетаніе фрака съ рубищами“, то щось такъ „недорѣчного, надъ чимъ лишь плакати або смѣяти ся“. Коли-бъ вінъ те бувъ знавъ, бувъ бы и заощадивъ собѣ свою добру раду для насъ Русинівъ галицкихъ, щобъ мы відъ „говора“ переходили до „языка“ [т. зв. „общерусского“].

Така статья въ „Биржевыхъ Відомостяхъ“ выкликала зі стороны украинъскои рѣзку відповѣдь — а выйшла она зъ-підъ пера звѣстного писателя Даніла Мордовця и появила ся въ голосномъ нинѣ дневнику „Ст. Петербургскихъ Відомостяхъ“ кн. Ухтомского підъ заг. „Отъ лингвистовъ Биржевыхъ Відомостій къ лингвистамъ авторитетамъ“.

Д. Мордовець, зазначивши на вступѣ, що не знає, чому більше дивуватись, чи незнаню річи, чи літературному сикофантству „Биржевыхъ Відомостій“ — сконстатувавъ насамперед, що рускій народъ въ Галичинѣ и на Малорусн не годить ся зъ поглядами „біржевыхъ“ лінґвістівъ и не уважає свого языка за діялектъ „общерусского“.

„Пятьдесять лѣтъ тому назадъ — пише дальше Мордовець — а навѣть пі нѣйше, коли я вчивъ ся славяньскихъ нарѣчій, говорили турецкій башѣ Юрію Венелінови, а вѣденьскій „телертеры“ Вукови Караджічеви такъ само, що языки болгарскій и сербскій то щось такого „недорѣчного, надъ чимъ лишь плакати або смѣяти ся“. Коли Венелінъ обстававъ за правами болгарского языка въ суспільнімъ житю, башѣ-лінґвісты казали, що той языкъ можуть розумѣти лишь коровы и телята, а коли Караджічь выдавъ у Відни свій зборникъ сербскихъ народныхъ пѣсень зъ переднымъ словомъ въ сербскій мовѣ, то вѣденьскій „телертеры“ мовили, що сербіцана языкъ свинопасівъ и волопасівъ. А що выйшло? Два-три поколѣня — и тѣ языки відійшли зъ хлѣвівъ и кучь до парляменту, до „собранія“ та „скупштины“, и „сочетаніе фрака съ рубищами“ стало языкомъ культурнымъ, орґаномъ літературы, науки...

Высмѣяный „біржевыми“ лінґвістами языкъ Галичанъ и Малорусівъ яко щось „недорѣчного“, есть богато старшій и більше спорідненый зъ старославяньскою мовою, нѣжь языкъ „общерусскій“, бо мова малоруска доховала въ народній скарбници давнї формы, суфіксы и відмѣны. [Тутъ авторъ наводить порівнуючи примѣры.] Взагалѣ генеальоґічне дерево высмѣяного языка богато перевышае своею старинностію генеальоґічне дерево „общерусского языка“ — высмѣяный діялектъ стоить ближе до родовои аристократіи языківъ, анѣжь языкъ россійскій, такъ само ближе, якъ ближній до аристократіи Рюриковичѣ нѣжь „обрусенй татарскій князь“.

Значѣне российского языка — що выросъ высоко изъ змѣшаныхъ діялектівъ Деревлянъ, Сѣверанъ, Кривичівъ, Радимичівъ и Вятичівъ — стоить нинѣ высоко. Се стало ся черезъ свободный зрістъ его и свобода вчинила те, що „недорѣчный“ колись языкъ Тредьяковского, надъ котрымъ треба було „плакати або смѣяти ся“, выріс у гармонійный языкъ Пушкина, Лермонтова, Тургенева, Толстого. Такихъ корістныхъ условій до розвою не мавъ той высмѣяный „діялектъ“ Галичанъ и Малорусівъ, а прецѣнь вінъ ставъ невычерпаною скарбницею для написаня цѣлого цикля самостійныхъ творівъ, — цикля, котрому А. Н. Пыпинъ давъ значне мѣсце въ своїй Исторіи літературъ славяньскихъ и не знайшовъ въ малорускій літературѣ нѣчого „недорѣчного“, а навпаки, вінъ зъ глубокимъ критичнымъ зрозумѣнемъ указавъ на повнї поетичнои силы творы Шевченка и на цѣлый контінґентъ другихъ предетавителівъ духа малоруского народу. [Тутъ Д. Мордовець наводить кількадесять именъ старшихъ и новѣйшихъ писателівъ украинъскихъ.]

Вкінци для цѣлковитого успокоєня лінґвістівъ біржевои газеты, котра такъ остро осуджуя таку значну підвышку курсу á la hausse „зъ діялекту до языка“ навівъ Д. Мордовець авторітетне слово знаменитого Морфіля [The Slavonic Literature ст. 191–2], котрый мѣжь иншимъ каже таке: „Що-до спірного питаня, чи маємо малорускій языкъ уважати за самостійный, чи лишь за нарѣче або діялектъ, то авторітетнї имена такихъ великихъ ученыхъ, якъ Міклошічь и Шлайхеръ, вповнѣ достаточнї на то, щобы прихилити ся до гадки, що малорускій языкъ — самостійный, а не діялектъ. Одною изъ столиць старои Руси бувъ Кіївъ, котрый и нинѣ ще має велике значѣне. Его політична слава тревала аже до татарского наізду. И слы-бы тому городови судило ся було остати столи-

да: зъ рускихъ дневниковъ мабуть навѣть жадна найпоганѣйша рептілька не помѣстила бы такои погани. Хиба ще... „Громадський Голос“ мігъ бы на щось такого здобути ся, коли-бъ не той штовханець, якій дістав ся вѣдъ Rusin-a радикаламъ.

*

„*Громадський Голос*“ — се „орган руско-укр. радик. партіи“, про котру теперь вже нѣхто и не знає, де она сидить и хто до неи належить. Отже той „Гром. Голос“, выдаваный поки що пѣдъ фірмою Михайла Павлика, котрый однако ледви чи коли й знав, яку всѣлякү мерзь пѣдписує своимъ именемъ, помѣстивъ въ послѣднѣмъ числѣ напасть на „Просвѣту“, бо, видно, мало ему ще було такихъ напастей, якій чуло ся въ соймѣ. А напасть се тымъ поганѣйша, що злобна свѣдома ложь. Згадуючи коротко про послѣдній загальній зборы „Просвѣты“ пише непѣдписаный авторъ: „Але одна дуже цікава справа вийшла на верх: товариство „Просвіта“ дає річно 500 зр. запомоги політичній народовській газеті „Свобода“. Коли вчислить ся до того вартість помешкання, котре редакція і експедиція „Свободи“ дістає даром від „Просвіти“, отже вартість місячно по над 15 зр., то с сего вийде, що народовська політична газета „Свобода“ дістає від „Просвіти“ річно 700 зр. запомоги.“ Дальше резонує радикально вчений авторъ, що просвѣтне товариство не повинно мѣшати ся въ жадну політику, — що выдѣлъ „Просвѣты“ не повиненъ давати безъ уповажненя загальныхъ зборовъ тѣлькй грошѣ на політичну газету, — що члены „Просвѣты“, въ бѣльшѣй части радикалы [?!], нѣколи бы на те не згодили ся, и т. и.

Авторъ сеи балаканины самъ досконало знає, що написавъ чисту ложь и нѣсенѣтницѣ, просто для дуреня тыхъ кільканацяти чи кількадесяти десятковъ селянъ, що будуть его писанину читати. Але якъ-разъ для тыхъ, що будуть ей читати, справа вымагає короткого поясненя. Тѣ 500 зр., що „Просвѣта“ платила торѣкъ „Свободѣ“, не були мѣлкою „запомогою“, а просто заплатою „за помѣщуване артикулѣвъ змѣсту економічного, якъ также вѣстей зъ товариства „Просвѣта“ и взагалѣ руху просвѣтного въ краю“, — якъ се дословно и выразно стоить на стор. 7-ѣй „Справозданя Головного Выдѣлу за 1896 и 1897 р.“, розсланого всѣмъ членамъ товариства передъ загальными зборами. Авторъ наведеной балаканины певно бувъ бы не гнѣвавъ ся на выдѣлъ „Просвѣты“, коли-бы тѣ 500 зр. за те-жь саме були дістали ся „Гр. Голосови“. Однако се було хочь-бы вже зъ тои причины неможливе, бо „Свобода“ мала передплатниковъ тѣлько, що „Гром. Голос“ не мавъ ихъ певно и половины; а „Просвѣтѣ“ очевидно залежить на тѣмъ, щобы просвѣта розходилась якъ найширше. Чиста ложь и также, що „Свобода“ дістовала вѣдъ „Просвѣты“ помешкане на редакцію и експедицію; анѣ одно анѣ друге не вѣдбувалось нѣколи анѣ въ „Просвѣтѣ“ анѣ навѣть взагалѣ въ домѣ „Просвѣты“.

Що выдѣлъ „Просвѣты“ безъ дозволу загальныхъ зборовъ не мавъ права выдавати тыхъ 500 зр., се просто нѣсенѣтниця; адже жь выдѣлъ безъ окремого дозволу загальныхъ зборовъ выдавъ въ 1896 роцѣ по-надъ 6.000 зр., а въ 1897 р. по-надъ 5.000 зр. на выдавництва „Просвѣты“ и мавъ до того повне право; чому-жь бы не мавъ мати права выдати ще 500 зр. тежь на просвѣтній цѣли, бо на помѣщуване артикулѣвъ економічного змѣсту?

Докѣръ, що просвѣтне товариство не повинно мѣшати ся въ політику, а платячи політичній газетѣ „Свободѣ“ 500 зр., нѣбы-то мѣшав ся, — став вже черезъ повышене пояснене безпредметовымъ. Але що вѣнъ в пустый навѣть на такій выпадокъ, коли-бы „Просвѣта“ справдѣ давала була „запомогу“ політичній газетѣ, — досыть вказати на прикладъ, що просвѣтне товариство Macierz polska, навѣть высоко субвенціоноване сеймомъ зъ краевыхъ фондовъ, зъ давенъ-давна и доси такъ само выдає політичну газету п. заг. Niedziela.

Воюйте, радикалы, дорослій и недорослій, кѣлько хочете, тѣлько не брешѣть! Мабуть и радикальна вѣра не вычеркнула ще зъ катихизму морального, якъ свѣтъ старого, и поки свѣта стане, непохитного правила: „Не бреши!“

Перемыскій „малый Бадені“.

Казимиръ Бадені провалявъ ся у Вѣдни, однакъ въ его упадкомъ не упала, видно, у насъ система баденѣвска. На доказъ сего наведемо тутъ и подамо до вѣдомости загалу, а такожь до вѣдомости компетентныхъ сферъ и тѣлъ законодатныхъ а до ужитку нашихъ послѣвъ поступоване нашого повѣтового „малого Баденього“, перемыского старосты а радника намѣстництва Іосифа Лянкевича и его adlatus-a комісаря повѣтового д-ра Новоселецкого — тыхъ двохъ менерѣвъ повѣту, баденѣвскихъ ученикѣвъ и послѣдувачѣвъ, що суперечно зъ постановами основныхъ законовъ державныхъ [котрыхъ держатись они присягали] привласнили собѣ ще бѣльшій атрибуції, анѣжь прислугують ц. к. судови. Они засуджують и замикають до вязниць нашихъ найчестнѣйшихъ и найпорядненѣйшихъ селянъ, и то безъ рекурсу, а все те чинять они систематично на пѣдставѣ сумно-звѣстного передконституційного патенту цѣсарского зъ 1854 року. Щобы-жь хто не думавъ, що се пустій фразы, наводимо факты зъ послѣднихъ часовъ, якій мы змогли на-скорѣ призбирати. И такъ:

1. Рѣшенемъ зъ дня 14 липня 1897 ч. 13516 засудило перемыске ц. к. староство Ивана Федака, Дмитра Хробака и Дмитра Шишлака, селянъ зъ Негрибки, за мнимү обиду вѣйта Миколы Лановского зъ Рожубовичь по три днѣ арешту за те, що тѣ громадяне дѣлаючи зъ порученя свого начальника громады, зборонили Лановскому переѣзду черезъ пасовиско въ Негрибцѣ.

2. Рѣшенемъ зъ дня 15 липня 1897 засудило тото ц. к. староство Сенька Пукалця, господаря зъ Пикуличь, на два днѣ арешту за те, що въ льокали читальнѣ „Просвѣты“, яко членъ и господарь читальнѣ, сказавъ до вѣйта Федька Стеця, котрый тамъ яко членъ находивъ ся и неприлично поводивъ ся, що выкине его зъ читальнѣ.

3. Рѣшенемъ зъ дня 15 червня 1897 засудило тото ц. к. староство Федька Панкевича, господаря зъ Якеманичь, на кару пять днѣвъ арешту за те, що пѣдчасъ громадскихъ выборовъ мавъ сказати, що листы выборчій можна подерти, бо выборъ неважный.

4. Рѣшенемъ зъ дня 7 серпня 1897 ч. 31.399 [потвержденымъ, на жаль, въ части и рѣшенемъ ц. к. намѣстництва] засудило тото ц. к. староство селянъ зъ Пикуличь: В. Полика на вѣсѣмь днѣвъ, Ивана Костика на чотири днѣ, Ивана Носаля на вѣсѣмь днѣвъ, Олексу Даюбина на чотирнацять днѣвъ, а Ивана Карчмарана на шѣсть днѣвъ арешту за те, що зъ льокалю, котрый рада громадска вѣдступила на читальню „Просвѣты“, хотѣли выкинути вѣйта Федька Стеця, котрый прийшовъ тамъ яко членъ въ цѣлкомъ пянѣмъ станѣ и хотѣвъ членовъ зъ читальнѣ выганяти.

5. Рѣшенемъ зъ дня 17 жовтня 1896 ч. 37733 [потвержденымъ на жаль рѣшенемъ ц. к. намѣстництва] засудило тото ц. к. староство селянъ зъ Грушатичь: Ивана Велитяка на шѣсть днѣвъ, Михайла Гелету на десять днѣвъ, Васька Хивалка на чотирнацять днѣвъ арешту за те, що перший два зневажили вѣйта Федька Бѣля въ коршмѣ, а третій поводивъ ся неприлично въ коршмѣ [!].

6) Рѣшенемъ зъ дня 20. падолиста 1897 ч. 43.546 засудило тото ц. к. староство Стефана Гнадика, господаря зъ Рожубовичь, на кару десять днѣвъ арешту за те, що вѣнъ вѣйта Миколу Лановского пѣдчасъ его неприсутности посудивъ въ коршмѣ о крадѣжь літры и свѣчки, та що заохочувавъ, щобы сего вѣйта не выбирати въ-друге вѣйтомъ, бо вѣнъ в паньскимъ, а не хлопскимъ вѣйтомъ.

7. Рѣшенемъ зъ дня 11 грудня 1897 засудило тото ц. к. староство господарѣвъ Ивана Дармобѣда, провізора церковного и радного и Гриця Бурого зъ Вѣрочка по два днѣ арешту, а Ивана Левицкого зъ Вѣрочка на день арешту за те, що въ коршмѣ домагали ся вѣдъ вѣйта Вас. Звомковского звороту суммы 15 зр. до касы громадскои и грозили ему, що зле зъ нимъ буде, коли тыхъ грошей не зверне.

8. Рѣшенемъ зъ дня 14 грудня 1897 засудило тото ц. к. староство господаря зъ Журавницѣ Войтѣха Майхерна на пять днѣвъ арешту за те, що вѣнъ у коршмѣ зневаживъ радного Якова Кухарского.

9. Рѣшенемъ зъ дня 14 грудня 1897 засудило тото ц. к. староство господаря, дяка и радного Панька Шемрая зъ Вѣрка на пять днѣвъ арешту за те, що другого радного Томка Русиновского [льокая дворского] ударивъ въ суперечцѣ въ лице, а Панькового брата Василя Шемрая на три днѣ арешту за те, що сказанъ въ канцеляріи громадскій въ неприсутности вѣйта Ивана Стебинцкого, що вѣнъ заводить пашцину, бо каже шарваркомъ возити дворскій гній. Обомъ тымъ засудженымъ не позволено навѣть робити рекурсу и засаджено ихъ заразъ до арешту. Пѣдчасъ того, коли радный Томко Шемрай сидѣвъ тыхъ пять днѣвъ въ арештѣ, скликавъ данный вѣйтъ другій разъ нововыбрану раду громадску и насильствомъ та намовами переформувавъ свѣй выборъ повновно на вѣйта, хочь при першѣмъ выборѣ выбрано вѣйтомъ Андрѣя Цапа.

10. Рѣшенемъ зъ дня 14 грудня 1897 [безъ числа] засудило тото ц. к. староство господаря и дяка зъ Цикова Василя Станишовского на пять днѣвъ арешту за те, що радного Василя Ящишина въ церквѣ не допустивъ до крилоса, де дяки спѣвають.

11. Рѣшенемъ зъ дня 4 сѣчня 1898 засудило тото ц. к. староство Сенька Заблоцкого, господаря зъ Вышатичь, на два днѣ арешту за те, що звѣстному вѣйтови Янови Глиньскому не давъ ся неслушно зафантувати за шарваркъ дороговый.

Вже сѣ на-скорѣ призбираній факты доказують, що ц. к. староство въ Перемышли не узнае закона карного, особливо приписовъ §§. 487, 312, 314 з. к., але весь тѣ провины судить и карае на пѣдставѣ §§. 11 и 12 цѣсарского патенту зъ 1854 року, а то въ многихъ случаяхъ не позволяє навѣть вѣдкликатись вѣдъ засуду, лише замикає у тюрму. Красна то конституція въ нашѣй Галичині нема що казати!

Всѣ тѣ справы карній переводить ц. к. староство зъ нечуваным поспѣхомъ, такъ що за кѣлька днѣвъ уже свѣдкій переслуханій и выданый засудъ, а мнимый виновникъ уже вѣдпокутовує кару, — коли тымчасомъ инший справы, де стороны домагають ся залагодженя, мѣсяцями ба й роками залягають въ старостві, и стороны не можуть дѣждати ся ихъ полагодженя, а п. староста въ своѣй вѣчливости наганяє стороны словами: „Wynoś się, tam ci przyjdzie“, або „Ja nie mam czasu zajmować się takiemi głupstwami“... Забуває, що не вѣсь для табаки, а табака для носа.

Коли вже о нашомъ ц. к. старостѣ бесѣда, то розкажу ще про деякій факты илюструючій пост повання того цѣсарского урядника. Въ многихъ селахъ перемыского повѣта вже давно належало розписати новій выборы громадскій, бо шести-лѣтный періодъ вже давно скѣнчивъ ся, а мимо того староство анѣ думає заряджувати новій выборы! Въ многихъ зновь селахъ, де выбрано нову раду громадску и вѣйта, неконче великого послушника и неконче податливого всякамъ правнымъ и неправнымъ приказамъ п. старосты, и по шѣстьохъ мѣсяцяхъ не взнає п. староста нового вѣйта до зложеня приречения [н. пр. въ Медицѣ, Поздячи, Якеманичахъ]. Въ многихъ селахъ староство безъ причины поуневажнювало выборъ вѣйта, коли лише якій дворскій посѣпака донесе, що выбраный на вѣйта — то „радикалъ“.

Такій то мы маємо „ржонды“!

І-шій зборы «Селяньскои Рады» въ Камѣнцѣ.

Заки подамо ширше справоздане зъ сихъ зборовъ, подаємо ниньѣ короткій вѣсти:

Народъ повѣту каменецкого по заборонѣ першихъ загальныхъ зборовъ въ соне ѣлокъ 21-ого лютого збора ъ ся 28-ого лютого значно численнѣйше, и то безъ аґітацін, — видко самосвѣдомый и дуже заинтересованый справою народною свого повѣту, порозумѣвъ велику вагу основаня товариства політичного, пробудивъ ся зъ сну, отямивъ ся, а пѣзнавши кѣлько мае лже-опѣкунѣвъ, вступивъ въ члены сего товариства, абы вызволитись зъ чужои опѣки и жити своимъ питомымъ житемъ. Въ члены вписало ся, зложило вкладку и прибуло на зборы 28-ого лютого 656 людей зъ всѣхъ сѣлъ цѣлого каменецкого повѣту політичного. Одушевленя велике — народъ прозрѣвъ!

Службу Божу вѣдправивъ о. Свят. Хомишинъ, катихитъ каменецкои школы при краснѣмъ хоральномъ спѣвѣ. По богослуженю збрали ся члены до салѣ рады повѣтовои, котру вѣдступивъ на зборы маршалокъ п. Торосевичь, за що ему подяка. Саля наповнилась биткомъ по самій береги членами, многій мусѣли стояти въ сѣнехъ и пѣдъ вѣкнами. Ще нѣколи тая саля не була сѣдкомъ такъ поважного и численного збору. На естрадѣ явилось надъ 20 священникѣвъ и лѣкарь д-ръ Ступницкій зъ Камѣнки и д-ръ Павлюкъ зъ Радехова.

Въ имени провізоричного выдѣлу повитавъ и отворивъ загальній зборы короткою промовою о. Сидѣръ Зельскій зъ Милятина, и закѣнчивъ згадкою зъ Маркіяна Шашкевича, принятою окликомъ зібраныхъ: „Память его отъ рода въ родъ!“ Вѣдтакъ о. Зельскій представивъ ц. к. комісаря п. Бентковского и предложивъ на председателя зборовъ сеніора о. Іосифа Красицкого зъ Дерманя, а на заступниковъ о. Лавра Дѣяковского зъ Полового и Симеона Мацака зъ Буська. Сесю презідію выбрано одноголосно.

О. Іосифъ Красицкій, обявши провѣдъ, подякувавъ зборамъ за довѣря а провізоричному выдѣлови, особливо д-ру Ступницкому за труды около скликаня загальныхъ зборовъ, а вѣдтакъ выголосивъ бесѣду, въ котрій кинувъ поглядъ на исторію руску вѣдъ унія Люблинъскои и церковнои. По промовѣ покликавъ на секретарѣвъ о. Кароля Бардина зъ Ланѣвъ и госп. Теодора Гимона зъ Желехова.

Потѣмъ о. Мих. Цегельскій, парохъ каменецкій и віцемаршалокъ, поясниъ статутъ и цѣли товариства на тлѣ громадскихъ вѣдносинъ.

— —

До выдѣлу увѣйшли пп.: о. Иванъ Лозиньскій зъ Горпина, о. Лавро Дѣяковскій зъ Полового, о. Сидѣръ Зельскій зъ Милятина старого, Теодоръ Стефановичь господарь зъ Кѣзлова, Пилипъ Пенцакъ госп. зъ Павлова, Гаврило Мулькевичь коваль зъ Камѣнки и Теодоръ Гимонъ госп. зъ Желехова великого. Выдѣлъ уконституувавъ ся, выбираючи головою о. Сидора Зельского, заступникомъ п. Пилипа Пенцака, скарбникомъ о. Ивана Лозиньского, а секретаремъ Гаврила Мулькевича.

— —

Загальній зборы [656 членовъ] рѣшили одноголосно на внесене о. Стеф. Петрушевича зъ Холоева выслати письмо до посла Баденьского, щобы, коли маѣ ще стѣлько чести, що за макове зерно, зрѣкъ ся свого мандату.

Письмо зъ Старо-мѣского.

Народне вѣче скликане до Старого-мѣста на 22 ого с. м. зновъ заборонило мѣсцеве ц к. староство. При попереднихъ заборонахъ мусѣло оно сушити собѣ голову, яку бы подати притоку заборони, и подавало: що вѣче не подобає ся старо-мѣскому Люстерови; що часть горожанъ не спокѣйна о своє майно и житє; що вже були бунты въ Старѣмъ-мѣстѣ, то боять ся нового бунту; було и о тѣмъ, що церковне братство и его председатель не смѣють бавити ся въ політику. Ц. к. староство въ Старѣмъ-мѣстѣ перемѣнило ся и въ испытову комісію, бо выписало публично, що старо-мѣскій мѣщане необразованій, нѣчого не знають. Сесе й не було бы диво, коли на 40 школъ лише въ 15 иде наука, межи тымъ въ 4 мѣстахъ. Правда, вѣче скликує ся на те, щобы люде чогось научили ся, але въ сѣй „dzielnicy ojczyzny“ горою гадка, що той, хто нѣчого не знає, най не учить ся, бо се не на руку галицкимъ Люстерамъ и всякѣй иншѣй честнѣй компаніи. Ихъ гадка така: „Доки масы темній, доти мы горою; а провидить маса, и наше панованє скѣнчить ся“... Але вернѣмъ до нашого ц. к. староства. Симъ разомъ оно було дуже вдоволене, що не потребувало сушити собѣ головы и выгадувати того, чого нѣколи не було. Аранжеры вѣча не подали годины, коли вѣче мало зачатись, и сего було досыть до заборони. Таки найшли перлу въ мори...

Насъ дуже дивує, що прецѣнь в законъ въ 1867 року о зборахъ, людямъ вѣльно сходитись и радити о своѣй доли, а якій-небудь комісарь важить ся безосновно касувати законъ. Се можливе лишь въ Галичинѣ, де пануюча верства боить ся всякого руху, боить ся найменшого свободнѣйшого подуву. Сѣ люде радѣ бы, щобы селянинъ оставъ на все темнымъ, безпросвѣтнымъ. Се вже правдиве нещасте для краю, що его сметанка, его передовики будують своѣ гаразды на недоли и темнотѣ масъ...

Ц. к. староста Пунцкій заказавъ бувъ разъ вѣче и выславъ ославленого свого секретаря Манделю, щобы пильнувавъ аранже-

---

цею Руси, то малорускій языкъ безъ сумнѣву ставъ бы мовою державною. Его лексикальне богатство одиноке въ своѣмъ родѣ и представляє правдивый скарбъ для фільольоґа; та лексикографія его була до сен поры, на жаль, въ упадку, а дѣяльность украиньскои печати параліжована насиленъ“.

Друге авторітетне слово К. Абеля [Gross und Kleinrussisch. Aus Vorlesungen über vergleichende Lexicographie etc. ст. 56]: „Тамъ, де по докладнѣмъ розслѣдѣ находимо такъ замѣтній рѣзницѣ мѣжь языками малорускимъ а великорускимъ, въ котрыхъ такъ значна часть слѣвъ рѣзнить ся мѣжь собою, а не менше значна часть слѣвъ, хоть и фонетично подѣбныхъ, мае инше значѣне въ обохъ языкахъ, — тамъ не може бути и бесѣды о тѣмъ, щобы одинъ зъ нихъ можна уважати нарѣчемъ або діалектомъ другого“. А далѣ: „Малорускій и великорускій языки такъ рѣзко рѣзнять ся одинъ вѣдъ другого, що не можна принять одного за нарѣче другого; скорше представляють они оба рѣзній самій собою, хочь и посвячений межи собою языки“.

Того кѣнчить Д. Мордовець — здаєть ся досыть, щобы не втягати ще такихъ авторітетовъ, якъ Шафарикъ, котрый заявивъ категорично, що „въ малорускѣмъ нарѣчю“ мы маємо дѣло зъ такимъ самымъ самостѣйнымъ нарѣчемъ, якъ и всѣ другій головнѣйшій славяньскій нарѣчя, — а далѣ сказали те саме и инший фільольоґи, якъ Петро Лавровскій, Потебня, Житецкій.

рбвъ вѣча. Ролю Мандельѣ обнявъ теперь практикантъ намѣстництва п. Вишневскій. И 22-ого лютого, скоро лишь явили ся въ мѣстѣ скликавшій вѣче, явивъ ся и п. Вишневскій и пильнувавъ ихъ доти, докы не выѣхали зъ Старого-мѣста. Скоро лишь котрый рушивъ ся, вбивъ бѣгъ за нимъ и пбглядавъ. Можна було навѣть прийти въ клопотъ. П. комісарь пбглядае, ховай ся, де хочешь! Пбгнавъ Вишневскій вбдъ купця Бізанца на мѣсто, а въ сѣнехъ вбдбула ся нарада, щó робити, и вбнъ не бачивъ! Въ Россіи ходять жандармы за людьми, але у насъ не повинно. Ба, коли у насъ де-хто хотѣвъ бы заткнути за полесъ першого-лучшого исправника... Але зъ другои стороны и се правда, що оно немала честь для того, кого ц. к. комісарь зъ жандармомъ пильнуе и стереже, якъ ока въ головѣ, щобы ему що злого не стало ся...

П. намѣстникъ Санґушко такожь не любить вѣчь, не радивъ вбдкликуватись до масъ, бо понѣдавъ, що якусь моральну силу черезъ те тратить ся. Ну, кн. Санґушко, яко bene natus et possessionatus, не може бачити для себе потребы вбдкликуватись до масъ. Однакъ мы, Русины, сего упбминя вго не можемо послухати. Мы мусимо нашій масы просвѣчати пбдъ загрозою затраты нашои народности, а за нами в законъ державный, котрый не бз ронить нѣякбй народности розвиватись. Що пишного функціонарѣ ц. к. староства. Они, чуючи такій заявы, зб шкбры лѣзуть, щобы показатись „ревными“... П. Вишневскій в вже щось девятый рбкъ при староствѣ, провадивъ дуже усердно процесъ о. К. Яворского зъ Лбмны, а все-таки вбнъ ще практикантомъ. И днесь при політицѣ таке в, що паничѣ йдуть въ гору, перескакують старшихъ, бо правдивому панови всюды ббльше треба, а бѣдаки гарують и трудно имъ дослужити ся. Тожь не одинъ думае, що бодай „ревнбсть“ поведе вго высше, и бѣдачище пильнуе, щобы де не вбдбули ся дзвѣрочній зборы, бо зараз буде бунтъ, ґвалтъ, клопоты, мѣсто завалить ся, Днѣстеръ въ гору оберне ся. При тбмъ почуемо добру раду, що хлопови не треба вѣча, а треба вго вчити господарки, але коли навѣть на першу точку вѣчевои програмы поставить ся науку о поправѣ рбльнои господарки, то сего не вбльно, бо такъ панамъ нашимъ милостивымъ подобае ся ..

У насъ теперь буде зголошуватись вѣче за вѣчемъ. Заробить скарбъ за стемплѣ, и функціонарѣ староства щось при тбмъ скористають — привчать ся руском мовы, бо теперь ви не знають, якъ видко зъ оголошеныхъ заборонъ, и навчать ся зручно мотивувати заборопы вѣчь. Скористають и Русины, бо все-жь розрухають ся. Скористають и тромтадраты, бо будуть пильнуватись и не сповнять якого нового злодѣйства.

Вѣчами интересують ся въ Старбмъмѣстѣ всѣ: бранжа урядника, офіціялісты зъ польского бецирку, ба де-хто зъ нихъ страшенно не любить, якъ що въ „Дѣлѣ“ появить ся. Занимають ся вѣчами и нашій выродій сыны, що йдуть на судъ нечестивыхъ и показують, зъ котрого бы боку зайти несподѣвано... Въ 1848 роцѣ о. Іосифъ Крушинъскій зъ Добрусина выступивъ въ Жовквн въ оборонѣ руском справы и обличивъ панъского поплечника о. Кмицикевича зъ Колодна, — пинѣ обнявъ вго внукъ ролю послѣдного... Та все те намъ не вадить. Межи народомъ рухъ. Зачувати, що въ Старбмъ-мѣстѣ отворять читальню „Просвѣты“. Статутъ політичного товариства „Народна Рада въ Старбмъ мѣстѣ“ вже пбдписаный. Вбдтакъ прийде черга на філію „Просвѣты“ въ Старбмъмѣстѣ.

Переглядъ політичный.

Про внутрѣшну ситуацію записуемо отсй дальшій вѣсти: Fremdenblatt заповѣдае, що въ четверъ появить ся знесене забороны ношеня буршевскихъ вбзнак, а зараз опбсля оголошеній будуть новій розпоряджения языковій. Deut. Volksblatt доносить зъ Праги, що въ тамошныхъ політичныхъ кругахъ удержуе ся вѣра въ тривкбсть міністерства Ґавча. Все залежить вбдъ того, чи бар. Ґавчь выєдная у бар. Банфіого дозвблъ на нову провізорію угодову. Hlas Naroda уважае ситуацію за скрутну, але каже, що о димісіи бар. Ґавча нема бесѣды. Все залежить вбдъ того, чи бар. Банфі пристане на дальшу однорбчну провізорію угодову. Ситуація не заострила ся анѣ черезъ выхбдъ нѣмецкихъ послбвъ зъ сойму анѣ черезъ ухваленя чеcкои адресы; а и заява чеcкого намѣстника въ справѣ державного права чеcкого не вбдповѣдала своею острою формою намѣрамъ правительства: вся трудбсть лежить въ становищи угорского правительства въ справѣ угоды. Супротивъ того доносять зъ Будапешту, що всякій вѣсти о продовженю угодовои провізорії не мають пбдставы, бо таке продовженя в просто неможливе черезъ те, що угорскій соймъ приставъ на однорбчну провізорію лише зъ тымъ, щобы до 1 мая правительство стануло передъ соймомъ вже зъ внесенями на окончну угоду.

N. Wien. Journal довѣдуе ся зъ Праги, що въ молодочеcкихъ и феодальныхъ кругахъ указують на кн. Кароля Шварценберґа якъ на наслѣдника гр. Куденгового, а Хлюмецкій мавъ бы стати наслѣдникомъ бар. Ґавча.

Въ недѣлю мае появити ся цѣсарске письмо, скликуюче раду державну; буде она имовѣрно скликана на день 15 с м. Чехи противлять ся кандидатурѣ п. Катрайна на президента палаты послбвъ.

Въ буковинъскбмъ соймѣ принято правительственне внесене въ справѣ змѣны закону о реальныхъ школахъ на Буковинѣ. Пбсля тои змѣны въ реальныхъ школахъ зъ нѣмецкимъ выкладовымъ языкомъ будуть могли родичѣ ученикбвъ выбирати, чи ихъ сыны мають учити ся обовязково языка румуньского чи рускаго. [Отсе значить: взглядне обовязкова наука. Те, що у насъ правлять про взглядно обовязкову науку руского языка въ польскихъ школахъ середныхъ, в лише дурепмъ людей; взглядно обовязкова наука руского языка в у насъ лише въ одній нѣмецкій гімназіи у Львовѣ, а по всѣхъ польскихъ школахъ середныхъ учить ся молодѣжь руского языка надобовязково, — такъ само, якъ пр. исторіи рбдного краю.] Постановлено такожь, що наука англійского языка не буде обовязкова.

Соймъ ухваливъ такожь на вчерашнбмъ засѣданю адресу до цѣсаря, котру вбдвезе депутація, зложена зъ членбвъ всѣхъ сторонництвъ. Потбмъ замкнено сесію соймову.

Въ краньскбмъ соймѣ принято резолюціи зъ зазывомъ до правительства: щобы обороняло Словѣнцѣвъ и Хорватбвъ въ Краинѣ, Штиріи, Каринтіи и на Побережу, тамъ де они живуть въ меншости, передъ гнетомъ изъ стороны ббльшости; щобы въ Любляни заложено словѣньскій університетъ; щобы въ середныхъ школахъ розширено науку словѣньского языка. На заложена словѣньского університету въ Любляни ухвалено краеву субвенцію въ квотѣ 250.000 зр.; заразомъ высказавъ соймъ просьбу, щобы університетъ мавъ назву им. Франца Іосифа. Принято такожь законъ о змѣнѣ громадскихъ выборбвъ, пбсли котрого кождый, хто платить безпосередній податки, мае мати право выборче, — и такожь о змѣнѣ выборбвъ до сойму, при котрыхъ мае бути заведене безпосередне и тайне голосованя. По тбмъ замкнено соймову сесію.

Каринтійскій соймъ ухваливъ такожь змѣну выборчои ординаціи, а такожь зазывъ до выдѣлу краевого, щобы постаравъ ся у правительства о увблънене вбдъ вбйсковыхъ вправъ тыхъ воякбвъ, що вже служать 11 и 12 рбкъ. Потбмъ соймъ замкнено.

Замкнено такожь вчера соймъ сольногородскій.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты 31 числа „Дѣла“** одержуемо отсе письмо: W Imeny Jeho Wełyczestwa Cisara I C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych wi Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo sodersanie artykułu umiszczenoho w czysli 31 czażopysy „Dilo“ z dnia 22-ho lutoho 1898 pid napysom: „Pro wicze w Szczytiwciach“ w ustupi wid sliw „Riwni prawa, ale“ do sliw: „wmijo za niu postojaty“ i w ustupi wid sliw: „Jak budut swoi rady“ do: „narid zakoniw“ mistyt w sobi znamena prowyny z § 300 zak kar. i Art. III zak. z 17/12 862 i proto usprawedływlena jest zarjadżena czerez ck. Prokuratora derżawnoho konfiskata s-ji czasopysy. W slidzstwie toho riszenia wzboroneno jest dalsze rozprostranenije tych ustupiw a zabranyj nakład maje buty zuyszczenyj. Powody. W reczenych ustupach dopysy: „Pro wicze w Szczytiwciach“ autor staraje sia czerez perekruczenie prawdywoho sostojanyja dił, pobudyty czytateliw do pohordy i nenawysty protiw własthm rjadowym so wzhladu na ich urjadowanie i protiw Sojmowy krajewomu w Hałyczyni, w czim mistiat sia znamena prowyny z § 300 z. k. i art. III zak. z 17/12 862. — Lwiw, dnia 26 lutoho 1898. Zminkowski.

— **Товариство „Львбвскій Боянъ“** уряджуе въ слѣдующу суботу [5 н. ст. лютого] славяньскій концертъ, въ програму котрого входять народній пѣсни всѣхъ славяньскихъ народбвъ, гармонізованій на хоры мѣшанй и мужескй звѣстными композиторами дотычныхъ народбвъ. Надъ пбдготовленямъ до сего концерту працюе „Боянъ“ вже ббльше якъ рбкъ и за той часъ мусѣвъ поборотн особливо трудности въ зббраню вбдповѣдныхъ народныхъ пѣсень. Хоры переплѣтати будуть: сольо-співъ п-ы М. Арданбвпон, гра на форте пянѣ п. Людкевича и квінтетъ смичковый, — тежь творы духа народного. Поразъ першій представить ся суспбльности нашбй квінтетъ смичковый музичного кружка „Львбвского Боянa“, зложеный вправдѣ зъ самыхъ молодыхъ силъ, але они пбдъ проводомъ молодого композитора-музика Р. Ганинчака въ коротбмъ часѣ довели до того, що можуть смѣло поручь вправныхъ хорбвъ „Львбвского Бояна“ выступати на естрадѣ концертовбй. — **Сама новбсть**: пѣсни народнй усѣхъ славяньскихъ народбвъ — надѣемось згромадить не тбльо мельоманбвъ, але и справжныхъ Славянъ на сей пиръ вокальный. Повну програму подамо завтра. Нинѣ лишь подаемо до вѣдомости, що білеты на згаданый концертъ можь дбстати вечеромъ въ „Рускбй Бесѣдѣ“.

— **За упокбй бл. п. Амвросія Яновского**, б. директора и инспектора середныхъ школъ, посла до сойму и до рады державнои, вбдправить ся въ сей четверъ о годинѣ 8½ рано поминальне богослужене въ церквѣ Успеньскбй у Львовѣ.

— **Галицке безголовє.** Зъ початкомъ 1898 р. розбслало ц. к. староство въ Скалатѣ до всѣхъ предсѣдательвъ рускихъ читалень въ повѣтѣ блянкеты, порубрикованій: „Bezirk Skałat. Vereins-Nachweisung für das Jahr 189...“ зъ вбзванемъ, уложеным въ польскбмъ языцѣ. Чи не безголове? Руский читальнѣ, нѣмецкій Nachweisung-и и польскій вбзваня! Чистый хаосъ! Одинъ англійскій статистикъ выказував недавно, що за 400 лѣтъ всѣ люде стануть наріятами. Коли-бъ се мало бути правдою, то въ нашбй „возлюбленбй Галилеи“ готово наступити се значно скорше...

— **Огнѣ.** Дня 24 н. ст. лютого страшный огонь знищивъ майже половину села Крупска коло Роздолу. Жертвою пожару упало 21 загородъ селяньскихъ. Огонь, при небувалбй бури, огорнувъ всѣ домы и господарскій будынки, такъ що годѣ було приступити, а о ратованю якихъ рѣчей не було й мовы, бо на охочихъ ратувати займала ся одежа. Двацять и одинъ родинъ, 124 людей, остало ся безъ даху и куска хлѣба, безъ стебелця пашѣ. Межь погорѣлцями запанувала крайна нужда, тымъ ббльше, що Днѣстеръ выливъ бувъ два разы и знищивъ землеплоды, а голодъ вже давно заглядавъ у хату. Завязавъ ся комітетъ ратунковый пбдъ проводомъ пароха о. А. Юркевича, и просить о присылку жертвъ для бѣдного народу.

— **Завзятй то люде тй основатели „Пбдгбрскои Спблки“** [товарнства для торговлѣ безрогами]! Ото найновѣйша постанова: Скоро статуты выйдуть зъ суду [а обѣцяно, що вынустять ихъ вже слѣдуючого тыждня], сейчасъ розбшлють череду агентбвъ по краю, и то такихъ людей, котрй будуть умѣли не дати спокою и такъ довго докучати, ажь поки не осягнуть свого. И не буде можь нѣчимъ выкрутитись, бо вже и статуты будуть, и книжочки удѣловій, и на почту не треба буде трудити ся... Хто отже хоче уйти „милого побачена“ зъ тыми „напастниками“, най теперь завчасу высилае свои удѣлы [на адресу М. Кушнѣръ, начальникъ „Народнои Торговлѣ“ въ Станиславовѣ.]

— **Изъ Стрыйщины** надбслано намъ ось-таку Интерпеляцію: Стрыйске ц. к. староство розписало выборы до радъ громадскихъ, а въ маленькбмъ селѣ Моршинѣ розписаній були выборы зъ терміномъ до 26 н. ст. лютого. Вбйтъ моршиньскій Федь Головатый зробивъ все, що закономъ приписане, и оголосивъ выборы на послѣдный день речница [26 лютого]. Тымчасомъ въ самъ день выборбвъ вбйтъ Федь Головатый повхавъ въ лѣсъ по жидбвске дерево, громады не скликавъ, а на другій день 27-ого лютого заявивъ отверто, що выборбвъ „робити“ не буде, бо „и слуга у господаря мусить ще наслужити, а на ъ староста продовживъ менѣ терминъ на цѣлый мѣсяць“. Се заявивъ вбйтъ передъ многими громаднами. — Мы, господарѣ зъ Моршина, осмѣлюемось дорогою публичною запытати Выс. ц. к. правительство и нашого любого ц. к. старосту: якій були причины продовженя терміну выборбвъ до рады громадскои и чому вбйтови Федеви Головатому ц. к. староста позволивъ „наслужити“ цѣлый мѣсяць?! Мы не маемо поруки, що причины продовженя мають яку-будь моральну пбдставу. Вбйтъ Федь Головатый „króluje“ вже 12 лѣтъ. За весь той часъ выслугувавъ ся той вбйтъ жидамъ. А жидбвъ довкола Моршина тьма-тьменна; досыть сказати, що на 20 господарскихъ голосбвъ, що мають активне право выбору, в 12 чи 13 голосбвъ жидбвскихъ. А позаякъ Федь Головатый ѣздить Шльомкови [król żydowski w Morszynie] по горѣвку навѣть въ свято Іорданьске, а богатому жидови Боракови, що державъ и експльоатував зрубы камеральній, выдававъ всякій свѣдоцтва убожества [за-для зменшеня пода кбвъ, увблъненя Боракового сына вбдъ оплаты шкбльнои]; дальше позаякъ печати громадскои и пбдпису вбйта надуживано въ найрбзнѣйшій способъ, такъ що жиды самй собѣ писали всякій документы а вбйтъ печать громадску навѣть лишивъ жидамъ, такъ що она неразъ мѣжь жидами ночувала, то мы маемъ оправдане пбдозрѣне, що Федеви продовжено термінъ тому, щобы жиды мали часъ и нагоду сконсолідуватись, кождого голосуючого пбдробити и здеморалізувати такъ, абы до рады громадскои выбрати жидбвъ. — *Моршиньскій громадяне.*

— **На кару смерти** засудивъ недавно станиславбвскій судъ 21-лѣтного шевского челядника Александра Швайкевича зъ Бучача за злочинъ скрытоубійства, якого вбнъ допустивъ ся на своѣмъ товарищу Иванѣ Крижановскбмъ. Швайкевичь зъ мести, що Крижановскій ударивъ вго въ лице на публичнбмъ мѣсци, того самого дня вечеромъ пхнувъ вго зъ-заду въ каркъ ножикомъ и перетявъ ему жилу, въ наслѣдокъ чого Крижановскій згинувъ на мѣсци. На пбдставѣ вердикту судьѣвъ присяглыхъ, котрй одноголосно потвердили вину Швайкевича, трибуналъ засудивъ вго на смерть черезъ повѣшене.

— **Зъ Равы руском доносять**: Въ ночи зъ дня 1 на 2-ого лютого с. р. розбивъ невѣстный злочинець подвбйній дверѣ, що ведуть зъ церковного кладовища до захристія равскои греко-кат. церкви и укравъ зъ-вбдтамъ около 100 зр. зъ церковнои скарбоны и коралѣ зъ образу обношуваного въ часѣ процесій. — Жандармерія слѣдить за злочинцемъ, однакъ доси безуспѣшно.

— **Найновѣйшій вынахбдъ.** Симъ разомъ не Едісонъ, анѣ Рентґенъ, анѣ хтось зъ ученыхъ занмпонувавъ свѣтови найновѣйшимъ вынахбдомъ, а галицкій народный учитель, Иванъ Щепаникъ зъ Кроводры на Мазурщинѣ. Вынахбдъ вго славлять нинѣ дневники вѣденьскй и заграничній. Вынахбдъ дотыкае великого поступу въ ткацтвѣ при помочи електрики и електричного далековида. Исторія сего вынаходу ось-така: Щепаникъ передъ кблькома роками бувъ учителемъ народнымъ въ Корчинѣ коло Кросна. Тамъ студіювавъ такожь ткацтво и вбдкрывъ, що при помочи електрики и фотоґрафій можна выробляти на тканинахъ рбзній взбрцѣ, образы, портреты и краевиды, занехуючи дотеперѣшну методу, котра забирае много часу и гроша. Своимъ вынаходомъ непокоивъ вбнъ промысловцѣвъ галицкихъ и вѣденьскихъ, але дарма; всѣ вбдказали ему помочи. Тогдѣ звернувъ ся вбнъ листомъ, мимоходомъ сказавши не дуже и мудрымъ, до міністра вбйны у Вѣдни зъ прошенемъ о доставу ему средствъ до сконструованя електричного далековида. Въ листѣ тбмъ подавъ вбнъ и илюстрацій моделю зъ обясненями та заявивъ, що вбдступить безплатно армій свбй вынахбдъ, коли тбльо дбстане патентъ. Мимо такого оріґінального листу міністерство не вбдкинуло прошеня Щепаника и вбзвало вго, щобы прибувъ до Вѣдня и тутъ плянъ свбй предложивъ. Однакъ вго информаціи були такъ неточній и незручній, що вкбнци дбставъ вбдповѣдь, щобы впередъ побудував модель а опбсля доперва зъ тымъ зголосивъ ся. Щепаникъ, видячи розвѣяний свои надѣѣ, блукавъ по Вѣдни, ажь припадкомъ пбзнавъ ся зъ банкиромъ Кляйнберґомъ, давнымъ своимъ знакомымъ зъ Дрогобича, де той кбнчивъ гімназію. Кляйнберґъ удѣливъ Щепаникови потрѣбныхъ фондбвъ та ще заохочувавъ вго до дальшои працѣ и оба приступили до здѣйсненя вынаходу. Завдяки помочи Кляйнберґа удало ся Щепаникови сконструувати свбй модель и дбстати на свбй вынахбдъ патентъ вб всѣхъ державахъ европейскихъ. Кажуть, що сей вынахбдъ есть розвязкою проблемату, надъ котрымъ славный Едісонъ працюе звыжь двацять рокбвъ, а именно чинить можливымъ видѣти дуже вбддалений предметы. Цѣлу конструкцію и всѣ прикметы того апарату вынахбдникъ заховуе въ тайнѣ. Самъ приладъ мае подобу скринки телефоновои. Переношене видбвъ и акцій у вѣрныхъ барвахъ полягае на тбмъ, що при помочи зеркалъ, порушуючихъ ся дуже скоро, якійсь видъ розложить ся на рядъ хвилевыхъ вражѣнь оптичныхъ, подббно якъ въ кінематоґрафѣ, а опбсля переносить ся за помочію електрики навѣть въ дуже далекй мѣсця, де находять ся вбдбиваючій зеркала рбвножь скоро порушуючій ся, котрй збирають тй моменты оптичній и въ той способъ вбдтворюють видъ. Зъ вынаходомъ Щепаника вбдносячимъ ся до ткацтва, уряджувано вже пробы, а взбрцѣ тканй на шовку выпали такъ величаво, що здае ся, мовь-бы то були правдивй образы, а не тканй. Часописи нѣмецкій приписують сему вынаходови велику славу, великій переворотъ въ ткацтвѣ. На выставѣ парискбй въ 1900 р. мае бути побудованый особный павільонъ, въ котрбмъ далековидъ буде при помочи проекційного апарату репродукувати вбдбуваючій ся рбвночасно маневры армій французкои на суши и на морю. Доступившій славы вынахбдникъ Щепаникъ займае и доси посаду народного учителя въ Кроводрѣ.

— **Зъ Бродбвъ пишуть намъ**: Наша „Селяньска Рада“ на остатнбмъ своѣмъ засѣданю ухвалила выслати и выслала до посла о. Небыловця телеґраму зъ подякою за интерпеляцію въ соймѣ въ справѣ брбдскои гімназіи, при чбмъ зазначено, що цѣлый повѣтъ нетерпѣливо жде на полагодженя тои справы. Рбвночасно выслала Селяньска Рада телеґраму зъ подякою послови д-ру Окуневскому за оборону народнои справы при дебатѣ адресовбй. Вкбнци ухваливъ выдѣлъ скликати на день 17 н. ст. марта довѣрочне вѣче повѣтове до Бродбвъ [въ сали магістратскбй].

— **Страшна пригода** лучила ся онодгы въ селѣ Зузерахъ недалеко Львова. Одинъ господарь, вернувши передъ вечеромъ до дому, замѣтивъ, що въ пивницы щось рушае ся. Пбдбйшовъ блнаше и побачивъ, що дверѣ пивницѣ вбдхилений. Господарь замкнувъ ихъ и пбшовъ до стаціи жандармерія зъ просьбою о арештоване злодѣя. Тымчасомъ злодѣй, не мбгши выдобутись на волю, пбдложивъ въ пивници огонь и той обгорнувъ вскорѣ цѣле господарство. Коли огонь угашено, найдено въ пивници спаленого трупа злодѣя. Шкода, яку зробивъ огонь, выносить кблька тысячъ зр.

— **Нападъ циганбвъ.** До села Каменична въ Чехахъ вдерла ся ватага циганбвъ и загрозила публичнбй безпечности, а навѣть напала на вбйта. Небувалый перестрахъ огорнувъ цѣлу громаду. Вбзвано жандармерію и передъ нею доперва утекли цыганы до лѣса. Тутъ арештовано кблькохъ напастникбвъ, а коли одинъ зъ нихъ замѣривъ ся на жандарма сокирою, той выстрѣливъ и положивъ цыгана трупомъ на мѣсци.

Посмертій — ✝ — оповѣстки.

Марія Криницка, вдова по бл. п. Іоаннѣ Криницкбмъ, пароху въ Ходновичахъ, упокоила ся дня 28 н. ст. лютого въ 73 роцѣ житя. „Покбйница — пишуть намъ — була женщиною честнбтъ христіяньскихъ и у всѣхъ, що ю знали и посередъ котрыхъ пережила ббльше якъ 45 лѣтъ, полишила щирый жаль по собѣ.“ В. ѣ. п.!

Мастъ кавказка на водморожене. Средство се, опоряджене пбсля рецепты припоручена и уживанок изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пбнѣчнбй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшбмъ часѣ всякй вбдморожения. Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 118—?

Наука, штука и література.

— Записки Наукового товариства імени Шевченка“ почали VII-ый рбкъ выдавництва І-ою книжкою за рбкъ 1898 а XXI-ою взагалѣ. И сей томъ, що появивъ ся сими днями зъ-пбдъ редакціи проф. Михайла Грушевского, мѣстить въ собѣ богатый матеріялъ научный: 1) „Анти, уривок з історії України-Руси“ Михайла Грушевского; — 2) „Спільне становище білого (свѣтського) духовенства на Україні і в Росії в XVIII в.“ Олександра Лотоцкого; — 3) „Жнива у східній Галичині і на Буковині на основі дат Statistisches Jahrbuch des k. k. Ackerbau-Ministeriums 1896 і 1897 р.“ Вячеслава Будзиновского; — 4) Miscellanea: а) „До історії церковних братств на Галицькій Руси“ д-ра Івана Франка; б) „Причинок до літератури нашого віршотворства“ В. Гнатюка; — 5) Наукова хроніка; Оглядъ украиньско-рускихъ часописей за 1897 рбкъ; — 6) Бібліографія [рецензіи и справоздания]; — 7) зъ Товариства. [Цѣна поодинокого тому „Записок“ злр. 50 кр.; комплетъ томбвъ I до XX продавсь по 24 зр.]

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2 марта. N. W. Tagblatt доносить, що вчера мали пп. Абрагамовичъ, Дѣдушицкій, Яворскій и Крамаржъ довѣрочну нараду, на котрбй порѣшено не обставати при поновнбмъ выборѣ попереднои президіи палаты послбвъ, а становисько президента вбддати комусь зъ католицкого сторонництва; мабуть мають на умѣ п. Ебенгоха.

Парляментарну комісію правицѣ скликано на понедѣлокъ.

Станъ здоровля архикн. Стефанїи и кн. Климентины Кобургскои не змѣнивъ ся.

Прага 2 марта. Середъ вчерашнои спеціяльнои дебаты надъ буджетомъ заявивъ кн. Лобковіцъ, що мѣжь робітниками ширить ся чутка, мовь бы панове хотѣли на ново завести панщину, и зазначивъ, що се непрівда.

Атены 2 марта. Вчера увязнено спбльника Кардіцы. Є се якійсь робітникъ македонський. Переслухуваный, признавъ ся, що бравъ участь въ замаху.

Надосłан

Зміна льокалю.

Найдешевший складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. I. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнї електричныхъ дзвонкбвъ. — Замовлени зъ провінціи вбдворотно. 4188

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. I

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКЇ до сѣкання мяси по зр. 4. Сита волосѣнні почвбрні до напитбвъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкбвъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лібр.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подання о екс- и интабуляцїѲ, вибръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію лібр.	по 20	„

II Друки для кась позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скриптъ довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3·—	„

III. Друки для крамниць.

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и кась позичковыхъ:

15.	Списъ членбвъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляє ся належитбсть особно.

ПОДЯКА.

Заряд рускаго народного театру почуває ся до милого обовязку прилюдно зложити подяку Сьвітлому Комітетови місцевому в Сасові, що так щиро і ласкаво заняв ся уряджением концерту, який дружина рускаго народного театру устроїла в понеділок дня 21 лютого с. р. Переповсім належить сердечна дака Вп. о. Пітушевскому та о. сотр. Кинашеви за ініціятиву і труд, а також Вп. кс. І. Порембскому і бурмістрови п. П. Почекальскому, котрі доложили всіх старань, щоби вечер випав сьвітло. А вже на першім місці слід подякувати Вп дїдичці пани Софії Вівіяновій, котра була ласкава опорожнити салю з немалим заходом і віддати еї до нашої розпорядимости. Що концерт випав так сьвітло під кождым взглядом, за се Вам щира наша подяка. Вшов. Добродії! На комерсї, який наступив по продукциях, зволили осьвідчити Вп. п. посол Володимир Вайзер, властитель фабрики паперу в Сасові, що для дружини рускаго театру дарує інструменти музичні на повну орхестру. За сей щедрий дар маю честь аложити щиру подяку в імени нашої институції, котра тепер, посідаючи такі цінні інструменти, зможе тим краще зреформувати свою орхестру.

Лев Лопатиньский управитель театру.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НАЙБбЛЬШИЙ ВЫБОРЪ

ХУСТОКЪ ЗИМОВЫХЪ

по найнизшихъ цѣнахъ

поручає Магазинъ 6

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львбвъ, площа Капітульна число 2.**

5% чистого зыску на Приютъ вдбвъ и сирбтъ по священникахъ въ Самборѣ

въ часѣ вбдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядбвъ церковныхъ

Євг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. I.

Поручаючи по найдешевшбй цѣнѣ ферязи сѣтлй, матерія шовковй и новинй, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, навуки, свѣчники, свѣчки ощадни, блящаи, пбдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропала, дѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковный.

Власна робітня бронзбвника

принимає до вбдновленя всякй старй сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякй замовленя пбсля взорбвъ

Зъ поважанемъ

Євг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 1 18 Львбвъ, улиця Руска ч. I.

Молодый помбчникъ торговельный

знайде помѣщенє. Згол шенія до: *М. Спожарскій и Сынъ, Львбвъ, ул. Руска.*

81 1—3

РАМЫ И ШТАБЫ

до образбвъ фотоґрафій и штихбвъ

всякои величины

въ великбмъ выборѣ

поручає

Переплетничє заведенє

Мих. Спожарского и Сына

Львбвъ, ул. Руска ч. I.

84 4—4

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничбмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ рбжнои величины

ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ до украшенія комнатъ

РАМЫ ДО ОБРАЗбВЪ всякого рода и величины

ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.

ҐАЛЯНТЕРІЙНЇ ВЫРОБЫ на подарунки

МОЛИТВОСЛОВЫ єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ

КНИГИ до всякого домашного и урядового ужитку

КНИГИ ЦЕРКОВНЇ всякого рода

ЄВАНҐЕЛІЯ нового выдання, малого формату.

ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЇ.

До переплету

принимає ся всякй роботы входячій въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя вбдворотною почтою 62 7—30

ПОДЯКА.

Ново основана читальня „Просвѣты“ въ Зарудю коло Зборова складає симъ сердечну подяку Свѣтлому головному Выдѣлови Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ за даръ въ книжочкахъ просвѣтныхъ [вартости 13 зр. 50 кр.] для бібліотеки нашои читальнѣ. Такожъ заявляємо нашу сердечну вдячность прибувшому нарочно на отворенє читальнѣ вбдпоручникови головного Выдѣлу „Просвѣты“ Вп. п. Григорію Врецьонѣ, звеличавшому наше громадске свято своимъ прекраснымъ и поучаючимъ выкладомъ.

За Выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ въ Зарудю — о. *Антоній Сосенко* голова, *Миколай Домбровскій* секретарь.

Передплата на 5 выпускбвъ 1 зр.

БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА

М. КОПКА

Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр

При замовленю 10 примѣрникбвъ одного выпуска 20% опусту.

Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 3—10

Письма въ подякою.

Симеонъ Вайссъ

ХЕМІЧНА ФАБРИКА

ДЛЯ ОЧИСТКИ СУКНА

Львбвъ, ул Коперніка ч. 12.

Зъ-давна читавъ я въ анонсахъ о очисткѣ сукна. Я пбславъ свѣтле одѣнє замарано на пробу. Дбставши его назадъ, замѣтивъ я изъ здивованемъ, що пбсланый гарнітуръ вбдчищеный, зовсѣмъ якъ-бы новый. Въ виду того заявляю повне признане для вашои фабрики очистки сукна безъ порена.

Зъ поважанемъ

Л. Яворскій, управитель дббръ.

БЛАГОРОДНЫЙ ПАНЕ!

Изъ хемічнои очистки вашого заведения я вповнѣ вдоволеный Вбдчищенй рѣчи я показавъ моимъ знакомымъ и всѣ здивувались, що зъ такъ замараныхъ убрань можна зробити цѣлкомъ якъ-бы новй и многй сейчасъ зажадали Вашои адресы. Посылаю Вамъ ще одно одѣня до хемічнои очистки и обновленя.

Зъ глубокимъ поважанемъ

Іосифъ Манастырскій.

57 3—5

По низькихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКЇЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львбвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 1—

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219 и опроцентовує ихъ по

4½% на рбкъ.

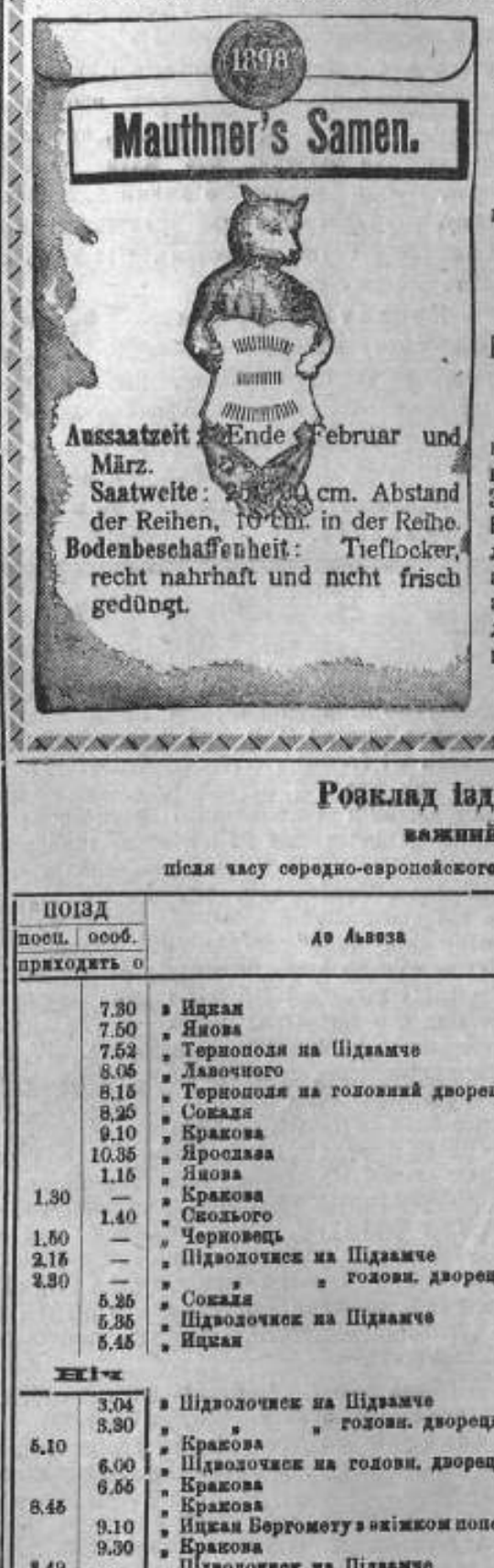

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТбВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, засмотреныхъ судово уповаженою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БбЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРбВЪ МАШИНЫХЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождбй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вбддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 гатункбвъ найббльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оригінальній пачки е замкненй, засмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю зголошеня на комісовій склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складбвъ ще нема. 66 8—24

Наслѣдуване застережене.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова — приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова — відходить о
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
		Нічн.		4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче			**Нічн.**
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком понеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
9.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 8 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпбвѣдальный редактор Йосиф Болей. Папѣръ въ фабр. Черлинськом. Зъ друкарни Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Гриміча.

Ч. 39. Львовъ, Четверъ 19 Лютого (3 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей" выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выходитъ 8 зр. а. в. за инсераты платій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатномъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.	

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застережене. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычкій приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного строчки инсератовои або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и инші домагаючи приватій числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стинка.

Політика „задныхъ сходовъ".

„My [т. є. Поляки] na politykę tylnych schodów zgodzić się nie możemy" пише Słowo polskie въ послѣднихъ своихъ числахъ.

Авторъ тыхъ словъ п. Рутовскій мавъ бы рацію, якъ бы тѣ слова его вѣдносили ся до політики Полякѣвъ въ самѣмъ краю. Тутъ они панами, зъ жаднымъ иншимъ факторомъ політичнымъ не потребують числити ся, тожь не потрѣбна имъ нѣяка дипльоматія, нѣяка політика „tylnych schodów". Тутъ рѣшае брутальна сила. Инакше рѣчь мае ся зѣ справами, котрыхъ не можь порѣшити въ краю, котрѣ не ульокований — „pod jednym dachem". Въ справахъ, котрѣ пѣдлягаютъ компетенціи центрального парляменту мають слово и иншѣ фактори, зъ котрыми и всемогуча польонія наша мусить числити ся. Тутъ не все можна полагодити методою „повѣтовыхъ ефендовъ" и краевыхъ „великихъ везирѣвъ". Але польска делегація умѣла и тутъ порадити собѣ. Перша рѣчь була: выборы въ краю переводити такъ, щобы въ парляментѣ не було контролѣ надъ ей господаркою краевою та щобы не було въ радѣ державнѣй нѣкого, хто бы дививъ ся на пальцѣ австрійскимъ політикамъ зъ Галичины.

Коли се вже по змозѣ осягнене, тогдѣ галицка делегація зачинае свою політику „задныхъ сходовъ", політику ловленя рыбъ въ мутнѣй водѣ. Статьѣ Słowa polsk-ого, вымѣрений противъ тои політики, є клясичною ей апольогіею, клясичнымъ примѣромъ крутарства и перфідіи.

О спѣльности интересовъ славяньства, о славяньскѣй солідарности не було до недавна и бесѣды мѣжь мѣродайными політиками польскими. Зъ Чехами Поляки такожь не сампатизували, бо се „руссофіли". Але якъ шло о те, щобы ратувати міністра-rodaka, якъ Чехи стали помагати Полякамъ доптати конституцію и при обжалованю Баденього за галицкій выборы не дали парляментови приглянутись господарцѣ панѣвъ польскихъ въ краю, — тогдѣ Поляки вѣдкрыли въ своихъ серцяхъ славяньство, славяньску солідарнѣсть умѣстали въ списѣ своихъ принципѣвъ політичныхъ. Доказали тои штуки, що свое антиславяньство [бо нетерпимбсть всего, що руске] убрали въ славянофільску одѣжь, щобы маскуючи ся ідеальными гаслами дѣйти до нечистыхъ своихъ цѣлей, щобы за помочію Чехѣвъ, бодай на хвилю, уратувати свѣй „станъ посѣдания" въ Галичинѣ.

Теперь Поляки опамятуютъ ся. Славяньска солідарнѣсть имъ вже не потрѣбна — и Słowo polskie называе ей „fikcya". Фікція, бо для осягненя власныхъ цѣлей політичныхъ вже ей не потребують. Противно, теперь настае таки хвиля, що польскій політики, балансуючи мѣжь Чехами а Нѣмцями, можуть осягнути те, о чѣмъ давно мрѣють.

Маемо на гадцѣ „краеву автономію". Поляки думають, що въ тѣй хвили ческо-нѣмецке питане такъ замутило австрійску воду, що рыбу можна буде зловити дуже легко. Комбінаціи Полякѣвъ такій: Нѣмцѣ и всѣ тѣ політичній чинники Австрії, котрѣ — менше о причины — не можуть допустити до роздробленя Австрії на дрѣбній автономічній держави, мусять противитись головному жаданю Чехѣвъ. Порѣшеня справы буде въ великѣй мѣрѣ залежало вѣдъ того, по котрѣмъ боцѣ стане делегація галицка. „Nie honorowy ale zdrowy" політикъ застановивъ ся очевидно надъ тымъ, чи не дало бы ся выкористати ситуацію и чи не можь бы выторгувати для себе того, чого вѣдмовить ся другому...

Галицкій Поляки домагають ся для себе *въ засадѣ* того самого, що Чехи для себе. Чехи добиваютъ ся політичнои автономіи краѣвъ давнои ческои коруны, а агітація до тои цѣли веде ся пѣдъ гасломъ „державна самостійность". Поляки добиваютъ ся політичнои самостійности Галичины, але постулятъ свѣй охрестили менше страшнымъ терміномъ „розширене краевои автономіи". Може бути, що постулятъ Чехѣвъ сягае дальше, якъ постулятъ польскій, але *принціпіяльно они однакій*. Здавалось бы, що коли у Полякѣвъ такій цѣль якъ у Чехѣвъ, то они будуть творити одну парляментарну партію, щобы спѣльно боротись о осягнене тои цѣли. Такъ нѣ! Поляки знаютъ, що свою цѣль осягнуть скорше тогдѣ, коли будуть *поборювати свое власне жадане, але перенесене на ческій грунтъ*. Они знаютъ, що Нѣмцѣ нѣколи не пристануть на автономію ческихъ краѣвъ, а що-до Галичины въ кождѣй хвили готовій сказати ѣй „зъ Богомъ Параню!" Однымъ зъ головныхъ постулятѣвъ національныхъ партій нѣмецкихъ є, щобы Галичина якъ найскорше щезла зъ мапы тои державы, що называесь: „въ радѣ державнѣй заступленій королѣвства и краѣ". Нѣмцѣ въ Австрії будь-що-будь, сильнѣйшій якъ Чехи, тожь и въ тѣй справѣ лѣпше мати союзникомъ Нѣмця, якъ „брата Славянина". За ту цѣну, що Поляки выступлятъ противъ жадания Чехѣвъ [„не дадуть Австрії розлетѣти ся"] — готовій Нѣмцѣ згодитись на „розширене автономіи" Галичины, — тожь „nie może być prawdą, żeby Polacy mogli cisnąć doświadczoną, rozumną politykę, której wszystko w Austryi zawdzięczają, dla fikcyj „solidarności słowiańskiej" czy federalistycznych mrzonek"... Тыми словами кѣнчить ся розстрѣленымъ друкомъ вступна статья Słow-a polsk-ого въ дня 2 с. м.

Ажь за боки хапати ся, читаючи, якими крутарствами польскій політикъ старае ся выправдати тую суперечнѣсть, що „co wolno wojewodzie — to nie tobie Czechu!" Свѣй постулятъ называютъ Поляки иншимъ именемъ, якъ такій самый, по сути рѣчи, постулятъ Чехѣвъ. Ческій жадания — то „federacyjne manowce", на котрѣ „не пѣйшовъ польскій — pardon! — галицкій соймъ. Въ галицкѣмъ соймѣ не приймило ся нѣколи змагане, котре хотѣло розбити Австрію на рѣвноуправнену череду, не пѣйшовъ въ соймъ на політику, котра була бы добра, коли-бъ ишло о коронацію „галицкого короля" — розумъ краю не приймивъ формулки старого п. Попеля, котрый казавъ: „хто говорить автономія въ краю, говорить федерація въ державѣ."

Але-жь той „старый п. Попель" мавъ рацію. „Автономія краю", потягнула бы за собою самостійность політичну Галичины, довела бы до тои „федерації", котрои добиваютъ ся Чехи а противъ котрои выступаютъ Поляки лишь для того, щобы зъ меншимъ крикомъ, безъ великихъ протестѣвъ руского населеня краю, поволи але певно „задными сходами" доходити до своеи цѣли — до вѣдбудованя Польщѣ, якъ не цѣлои, то бодай австрійскои ей части...

Та ще й иншій „фантазій ческій" товчуть ся въ головахъ польскихъ політикѣвъ. Чехи домагаютъ ся отверто, щобы цѣсарь коронувавъ ся на ческого короля. Політики „задныхъ сходовъ" сего не роблять, але „na wszelki wypadek" Вавель, резиденція королѣвъ польскихъ, реставруе ся...

І-шій зборы «Селяньскои Рады» въ Камѣнцѣ.

Мы вже вчера подали коротке справоздане зъ сихъ зборовъ, а нынѣ доповняемо его на основѣ надѣсланои намъ описи.

О. Зельскій, вѣдкрываючи зборы въ именни провізоричного выдѣлу, закѣнчивъ свою промову згадкою про Маркіяна Шашкевича тыми словами: „Коли 50 лѣтъ тому заснувалось перше політичне товариство на галицкѣй Руси „Головна Рада руска у Львовѣ", перший загальній зборы почтили память Маркіяна Шашкевича, першого дѣятеля народного, повстанемъ зъ мѣсць. Почтѣмъ и теперь на першихъ заг. зборахъ нашого товариства его память, бо-жь вѣнъ въ нашѣмъ повѣтѣ, въ Нестаничахъ и Новосѣлкахъ, живъ и померъ, его тлѣнній останки мы зъ жалемъ перенесли зъ-вѣдси до Львова. Вѣнъ насъ пробудивъ зъ вѣкового сну, тожь почтѣмъ его память словами: „Память его отъ рода въ родъ!"

Выбраный предсѣдателемъ о. Іосифъ Красицкій зъ Дернова въ своѣй промовѣ перейшовъ коротко исторію руску вѣдъ часовъ Любличьскои и церковнои. Бесѣдникъ всюды видить труды и болѣзнь Русинѣвъ, а зъ другои стороны хорошій слова и проекты, котрымъ суперечили факты, а всѣ факты повязаній мовь-бы одинъ ланцухъ! Выявляе ся плянъ: влити въ нарѣдъ рускій душу польску. Въ 1831 р. зѣбрали ся въ Парижи емігранты польскій и радили надъ вѣдбудованемъ Польщѣ. Гарно! Кождый патріотъ мусить похвалити дбане о вѣтчину, але на средства я — мовивъ бесѣдникъ — згодити ся не можу. Були тамъ три партіи: демократична [„зберѣмъ ся всѣ и ударно вкупѣ на ворога"], аристократична пѣдъ проводомъ кн. Чарторыйского [кинутись помагати державамъ и ихъ силами вѣдбудувати польске королѣвство] и третя партія товіяніому, релігійна, котра мовила: „Богъ насъ покаравъ, треба навернутись до Бога!" Сеся партія урадила основати орденъ Змартвыхвстанцѣвъ, котрый мае стремѣти до вѣдбудованя Польщѣ. Парижска часопись Północ въ роцѣ 1835 голосно высказала, щобы „въ рускаго хлопа влити душу польску", а кс. Калінка выразно писавъ, що Польщи перешкаджае Русь. Поляки спроваджуютъ 1880 р. той орденъ Змартвыхвстанцѣвъ до Львова, а тіи приймаютъ руску молодѣжь, щобы вливати въ ню польского духа... Соймъ ухвалюе имъ запомогу зъ фондовъ краевыхъ... Вѣдтакъ бесѣдникъ, згадавши про часъ вѣдъ 1890 року до нынѣ, заохочувавъ зѣбраныхъ всѣми силами старатись выкористувати конституційній права, котрѣ доси для насъ є лишь на паперѣ. Берѣмъ въ одну руку законъ а въ другу исторію. До того треба намъ розуму и характеру. Я волю характеръ. Народы такій, якъ Єгиптяне, Римляне, хочь великій у нихъ бувъ розумъ, упали черезъ страшну деморалізацію. Мы не упадемо, маймо лише характеръ. Чоловѣкови безъ характеру не варто руки подати. [*Оплески.*]

О. Мих. Цегельскій, поясняючи статутъ товариства на тлѣ громадскихъ вѣдносинъ, мовивъ:

Конституція захопила насъ не пѣдготованыхъ. Иншій, дужшій народы выхѣснували права для себе, а мы засѣли до конституційного стола безъ ложки и сидимо голодній. Часъ вже, щобы мы прийшли до правъ, якій намъ надала конституція. До того служать політичній товариства и наша „Селяньска Рада" мае тую цѣль. Она мае бути школою и дороговказомъ для членѣвъ, якъ тѣ права маемо добувати собѣ легальною дорогою; мае вплывати на выборы радъ громадскихъ, повѣтовыхъ, послѣвъ до сойму и рады державнои; на зборахъ маемо нарадживатись надъ всякими справами, вносити петиціи, утримувати бібліотеку и т. п.

Мудра громада — мовивъ дальше о. Цегельскій — то пѣдвалина державы. Въ нашѣмъ повѣтѣ або нѣчого доброго по громадахъ не робить ся, або робить ся на шкоду. Въ соймѣ повстала гадка, щобы кѣлька громадъ сполучити въ одну [въ т. зв. зѣбрну або окружну громаду], бо теперѣшній, кажуть, зле господарять. Отже покажѣмъ, що можемо бути добрыми газдами въ громадѣ! Мудра и здорова громада — то основа повѣту, а повѣты краю, а краѣ державы. Старшина громадска мае дуже широкій кругъ дѣланя, длятого въ кождѣй громадѣ повинна бути честна старшина и честный вѣйтъ, бо якій панъ, такій крамъ. Старшина — то мовь зеркало громады; по старшинѣ судять цѣле село. Якій то встыдъ и ганьба, коли де вѣйта называютъ „хрунемъ"! Такій не дбае о громаду, а о власный интересъ. По многихъ нашихъ громадахъ рады громадскій черезъ несвѣдомбсть ухвалюютъ польскій языкъ выкладовый въ школѣ, коли цѣла громада руска, и то ухвалюютъ на внесене якогось нерозумного радного, а другій радній чомусь боять ся вѣдозватись противъ того. Рада громадска рѣшае, якимъ языкомъ провадити протоколъ своихъ засѣдань и переписувати ся зъ властями, а въ нашѣмъ повѣтѣ знайде ся ледви шѣсть громадъ, що переписують ся зъ властями по руски, навѣть до выдѣлу повѣтового дуже рѣдко приходить руске письмо. Що поможуть рѣзній нарѣкання, сли мы самій не будемо по всѣхъ громадахъ пильнувати, щобы переписка вела ся въ рускѣмъ языцѣ? Власти вѣдповѣдають въ тѣмъ языцѣ, въ якѣмъ внесене письмо, а всѣ власти, навѣть ц. к. староства обовязанѣ вѣдповѣсти по руски. Ц. к. намѣстникъ заповѣвъ теперь въ соймѣ, що буде наглядати, абы рѣвноправнѣсть обохъ языкѣвъ краевыхъ була выконувана. Тожь мы повинній всѣ поставити собѣ за святый обовязокъ, щобы языкомъ урядовымъ громады бувъ всюды языкъ рускій. [*Славно!*] А що сего року будуть переводитись новій выборы до радъ громадскихъ, то не вѣдтягайтесь, якъ звычайно, вѣдъ выборовъ, пильнуйте свого права, выбирайте самыхъ честныхъ и розумныхъ радныхъ, бо на нѣчо не придадуть ся опѣсля шести лѣтній нарѣкання.

По выборѣ выдѣлу [котрого складъ бувъ уже поданый вчера въ „Дѣлѣ"] промовивъ Якѣвъ Шебецъ, господарь зъ Забавы. Вѣнъ такожь причину бѣды и лихои долѣ нашои бачить въ якѣйсь части въ насъ самыхъ. Якъ наляти въ два начиня, въ одно смолы а въ друге меду, то коло меду буде рои ти ся мурашками, а до смолы не пхають ся. Намъ брати ся до працѣ, господарювати, якъ иншій народы розумно: управляти рѣлю не по старому, але йти за поступомъ. Богато нашихъ братовъ пѣшло до Америки, а прецѣнь давнѣйше другій народы шукали у насъ добра. Сократъ сказавъ: вѣйна не пошкодить, але недбальство. Черезъ недбальство мы не выкористовуемо своихъ правъ. — Промову свою бесѣдникъ закѣнчивъ гарною деклямаціею „Орѣть, братя, нашій ниви".

Вѣдтакъ д-ръ Василь Павлюкъ референувавъ о політичнѣмъ положеню руского народу. Бесѣдникъ популярно розказавъ исторію конституційнои добы въ Австрії, почавши вѣдъ 1848 року, поясновавъ справы рады державнои, сойму краевого, выказувавъ причины, длячого Русины не могли и не можуть корыстати зъ конституціи и не мають вѣдповѣдного числа своихъ заступникѣвъ — зѣйшовъ на послѣдній выборы за гр. Казимира Баденього, коли вже ажь кровь потекла и нарѣдъ, мимо великихъ жертвъ, вспѣвъ выслати до Вѣдни ледви трехъ своихъ послѣвъ. Треба ще богато боротьбы, закимъ мы выберемо собѣ свои права народній. Теперь въ соймѣ ухвалено адресу до трону зъ жаданемъ розширити автономію краю, а мы, зведений на меншѣсть, ще бѣльше будемо зданій на ласку Полякѣвъ. Кромѣ д-ра Окуневского и Новаковского нѣякій бѣльше голосъ рускій въ соймѣ не вѣдозвавъ ся противъ такои адресы. *[Голосы: А Барвѣньскій де був?]* — Вкѣнци референтъ поставивъ резолюціи: 1) Загальній зборы поручають выдѣлови переслати признане пп. Окуневскому и Новаковскому [на руки Окуневского] за смѣлу оборону правъ рускаго народу. 2) Загальній зборы бажаючи, щобы була згода межи народомъ рускимъ и польскимъ, заявляють ся за подѣломъ Галичины на части руску и польску. — Обѣ резолюціи принято одноголосно.

Вкѣнци зборы ухвалили отсій внесеня членѣвъ: Внесеня о. Зельского: Заг. зборы взывають выдѣлъ Рады, щобы: а) устроювавъ по повѣтѣ вѣча, б) приймавъ усякій кривды и зажаленя въ справахъ народныхъ та політичныхъ и старавъ ся имъ въ дорозѣ легальнѣй зарадити. — Внесеня о. Стеф. Петрушевича: Заг. зборы высказують бажане, щобы выдѣлъ постаравъ ся для повѣту о адвоката Русина. — Внесеня о. Лавра Діяковского: Зборы взывають выдѣлъ выслати письмо до выдѣлу повѣтового, щобы занявъ ся поправою мочаристыхъ пасовискъ въ повѣтѣ, особливо въ Половѣмъ. — Внесеня о. І. Красицкого: Заг. зборы поручають выдѣлови выслати петицію до выдѣлу повѣтового, щобы безплатно уживъ своего инжінѣра до поправы мочаристыхъ грунтовъ въ повѣтѣ. — Гавр. Мулькевичь промовивъ красно за придбанемъ якъ найбѣльше членовъ товариству. — Кошицкій зъ Соколова нарѣкавъ на школу [нема поживку, бо дѣтей мучать польщиною], нарѣкавъ на те, що худобы не мають люде на чѣмъ утримати, жалувавъ ся на жидовъ, що они пявки бѣдного народу. — Гимонъ зъ Желехова, пригадуючи слова Шевченка „страшно впасти у кайданы", а ще страшнѣйше „спати на волі"

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка (Львів ул. Академічна 8) під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка. Белетристика оріґінальнаї переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої.

Передплата річна 8 зр., піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр.

взывавъ, щобы якъ найбільше членівъ притягати до товариства.

Вкінци забравъ слово о. Стеф. Петрушевичъ зъ Холоева и высказавъ великій жаль, більшій нїжь хто инчій до посла Барвінського, бо въ него віривъ. „П. Барвінський мовивъ бесїдникъ — много обіцювавъ и бувъ добрымъ Русиномъ, особливо коли бувъ въ Тернополи, длятого при першихъ выборахъ я за нимъ розщибавъ ся. Но коли при слідуючихъ выборахъ выкориставъ хвилю, щобы противъ насъ дати ся выбрати и по селянахъ ступавъ до крїсла посольского, то великій жаль маємо всї до него“. — Бесїдникъ поставивъ а зборы ухвалили резолюцію: „Загальній зборы ухвалюють, щобы выдїлъ высславъ заявленє до п. Барвінського: коли маєще тілько чести, що макове зерно, най зрече ся свого мандату“.

На зборы прийшли двї телеграмы: відъ академиківъ каменецкого повіту и відъ посла о. Танячкевича.

Письмо зъ Бобрки.

Зъ початкомъ марта 1897 року бобрецка рада повітова въ порозумінню зъ ц. к. староствомъ постаралась о благодать для Бобрки: розвязала раду громадску а надала намъ комісаря правительственного въ особі п. Фицаловича ц. к. майора въ пенсіи, мотивуючи свою постанову тымъ, що рада громадска не здібна рядити собою. Мотивоване може було и узасаднене, але треба запытати мірodайній сферы бобрецкій: А зъ чиеи вины?

У насъ шість лїтъ тому при выборахъ громадскихъ мїщане маючи більшість выбрали були переважно свою раду, а начальникомъ емеритованого геометра п. Ванкого, але ц. к. старостї вінъ не сподобавъ ся и мусївъ уступити. На его мїсце выбрано бл. п. Франковского, секретаря рады повітовои, хотяй мїщане всїми силами старались не допустити до того, навіть ходили до старосты п. Куриловича зъ представленемъ, що сей панъ Франковскій ще старшій анїжь бувшій начальникъ, и завсїгды слабуе; но всї представленя на нїчо не здали ся. „Ja sobie życzę mieć go [Франковского] i tak ma być!“ — и такъ стало ся, бо знайшло ся чотирохъ латинниківъ, котрій солідарности не дотримали. А що п. Франковскій бувъ слабовитый, мало приходивъ до уряду, а коли и прийшовъ, то більше полагоджувавъ справы особистій, громадскій справы занедбавъ, а невдовзї померъ. Мїщане хотїли выбрати зъ-межи себе начальника, але того не допущено. Казали, що „хлопъ“ не потрафить провадити уряду, до того мусить бути интелігентникъ, хочь-бы жидъ, абы не хлопъ! Бачите — не ото имъ ходило, але що выборы до сойму були за плечима, а мїщане не дадуть ся збаламутити [зъ выимкомъ хиба деякихъ латинниківъ], отже треба було ужити майстра відъ выборівъ, а п. Франковскій бувъ власне нимъ, и зразъ показавъ, що умїе при правыборахъ до сойму. Девять правыборцівъ выбрало десятьохъ выборцівъ, хотяй сотки выборцівъ на дворї чекали голосованя.

Зъ початкомъ марта 1897 р. ц. к. староста скликавъ раду громадску, перечитавъ розпорядженє ц. к. намістництва, розвязуюче раду, представивъ п. комісаря, и бувшій радники розбійлись похнюпивши головы и пытаючи оденъ другого: Не знати за що намъ комісаря надали?...

П. комісарь обнявъ урадованє. Всї сподівали ся, що теперь буде порядокъ въ Бобрцї. Не беремо ся критикувати дїяльности п. комісаря, але скажемо то, що насъ болить.

П. комісарь добрый собі чоловікъ, але що вінъ старый волкъ, то хотївъ бы рядити по войсковому. Прийде якій мїщанинъ зъ о рудкою а скаже яке слово за богато, заразъ 24 годинъ арешту! О такій, що постарїлись, а ще арешту не видїли, ажь п. комісарь ударувавъ ихъ. Іосифа Махату замкнувъ п. комісарь до арешту, а коли той відсидївъ и обжалувавъ п. комісаря до суду, то п. комісарь дістався добу арешту або 5 зр. кары за надужите власти. Петра Даниловича засудивъ п. комісарь на 1 зр. 50 кр. кары, а що не мавъ грошей при собі, то п. комісарь казавъ кожухъ зъ него зняти, хотяй морозъ бувъ добрый, ажь на интервенцію мїщанъ відданo ему. Прийшовъ разъ оденъ мїщанинъ до уряду громадского зъ просьбою о выпозиченє зъ касы позичковои 50 зр. П. комісарь каже, що нема; на то мїщанинъ: „Тажь тутъ було 6000 зр. позичковыхъ грошей, а де-жь они?“ П. комісарь розсердженый до него: „Вы не маєте права мене контролювати, бо васъ скажу замкнути!“ Мы чули, що позичковій грошї пійшли на будову школы, котру теперь будувавъ п. комісарь, а що грошей не стало а ц. к. рада шкільна не хоче дати, то выплачено грішми позичковыми, а бідный не має де заратуватись! Въ осени п. комісарь казавъ навезти каменя, щобы позатыкати дїры по дорогахъ громадскихъ; вывезено въ осени зъ десять стосівъ каменя и такъ лишено; перше можь було яму объїхати, а теперь и того не годенъ, бо каменє лежить. А найлучше характеризуе бобрецкій порядки фактъ, що одной ночи украдено вивіску въ уряду громадского и досї не відшайдено, хочь є варта въ мїстї и чотири поліціянты.

Наша громада не має майже жадного маєтку, въ чого бы мала свій дохідъ. П. комісареви призначено 3 зр. денно. Розумівсь, що той выдатокъ мусить бути покрытый зъ додатківъ, а що нашій люде бідній, то вже теперь журять ся, що буде великій додатокъ громадскій на 1898 рікъ. Ц. к. староство ще въ грудни 1897 року выдало розпорядженє, щобы п. комісарь переправивъ выборы безпроволочно. Зачувати, що листы вже готовій, но якось свїта Божого не можуть увидїти. Мїщане, огорчені тымъ до крайности, відказують, що ще мало тыхъ порядківъ, ще за мало п. комісарь взявъ дієтъ. [Пану комісареви призначено 3 зр. денної дієты, але п. комісарь урядуе властиво чотири днї въ Бобрцї, бо що суботы їде до дому до Сугрова, а приїзджае въ понедїлокъ або во второкъ, а сли и есть въ Бобрцї, то мало коли можна застати его въ урядї, а якъ комісаря нема, то урядують поліціянты.] Може то кому и не сподобалось, що мїщане вже заздалегідь зорганізували ся, щобы радныхъ своихъ выбрати, та черезъ то зволікае ся зъ выборами ажь до весны, коли то мїщане пійдуть у поле...

Мїщане зобрались дня 1 марта с. р. въ депутаціи до п. комісаря зъ запытанемъ: коли будуть выборы громадскій? П. комісарь розсердивъ ся и сказавъ: „Дайте менї спокій, я давъ бы сотку, щобы-мь могъ зъ-відси пійти... Идїть до ц. к. староства, бо то не відъ мене залежить“. Мїщане ходили до п. старосты зъ запытанемъ: що чувати зъ выборами? П. староста казавъ, що невдовзї будуть переведенї, але що листы не готовій, а мусить ся ихъ порядно выготовити, щобы відтакъ не було протестівъ. Мїщане представляли, що лучше бы було, абы теперь були выборы, нїжь на весну, бо теперь кождый мае часъ. Але п. староста представивъ имъ, що трудно такъ борзо выготовити, то такъ само якъ господиня пече хлібъ, мусить старатись, щобы выпікъ ся. Но мы думаємо, що черезъ рікъ було досить часу „упечи“ листы...

На тымъ кінчимо, а панамъ верховодамъ радимо — не грати зъ огнемъ.

[Слідуютъ численній підписы мїщанъ бобрецкихъ.]

Письмо зъ Борщівщины.

Ще зъ часу выборівъ до рады державной а відтакъ и зъ интерпеляціи посла д-ра Яросевича въ парляментї вїдомо, що въ днихъ 15 и 16 марта 1897 року утворила ся була въ Борщевї банда въ силї якихъ пятьдесять люда, зложена зъ Поляківъ та Жидівъ, и роздїляючись на відділы допускала ся въ обохъ дняхъ брутальныхъ нападівъ на русскихъ выборцівъ [ба и на не-выборцівъ] сторонниківъ народной кандидатуры д-ра Михайла Дорундяка. Въ очехъ жандармівъ била она русскихъ выборцівъ буками по головахъ, кидала ихъ на землю, копала и качала въ болотї, нападала на выборцівъ по заїздныхъ домахъ, насиломъ ревідувала ихъ шукаючи за картами легітимаційными, и выдирала тї карты, переводила ревізію по хатахъ и вказувала жандармамъ на такій хаты, де русскій выборцї ночували, щобы жандармы арештували тыхъ выборцівъ и побитыхъ бандою забирали до судовыхъ арештівъ.

Цілій два днї 15 и 16 марта 1897 було пекло въ Борщевї. Русскій выборцї ходили або утїкали зъ порозбиваными головами, а одинъ „хрунь“ — Лотоцкій зъ Скалы — въ самъ день выбору посла [16-ого марта] рано сконавъ раженый апоплексією и его відвезено умерлого, обитого въ околотъ до Скалы на простімъ возї, але передъ тымъ вынято ему зъ кишенї вісїмнадцять картъ легітимаційныхъ! Всї Русины зъ мїсточка Борщева и зъ околицї були въ великій тревозї; мало хто не лишь вечеромъ, але и въ бїлый день показавшись показатись на улици, бо кождый боявъ ся, що зорганізована а запита банда розбишацка готова христянина побити, а въ додатку вінъ ще попаде ся въ руки жандармскій и опинить ся въ арештї.

Не диво, що супротивъ такого розбою — се бувъ за панованя графа Казимира „вільный“ выборъ посла! — многій выборцї усунули ся відъ голосованя утїкаючи до дому, а лишила ся тілько частина відважнїйшихъ и неоденъ зъ нихъ бувъ бандою побитый и вертавъ зъ выбору посла покровавленый, покалїченый. Розумїе ся при такихъ розбоихъ народный кандидатъ перепавъ, а на посла выйшовъ зъ IV-ои курії кандидатъ польско-жидівского центрального комітету ординатъ Тадей Чарковскій-Голївскій.

Въ наслідокъ тыхъ розбоївъ выборчихъ внесли Русины борщівскій — властиво посолъ д-ръ Яросевичъ интерпеляцію въ парляментї въ справї ц. к. жандармеріи, подаючи до відомости міністровн обороны краевои, що жандармы при выборї посла зъ IV-ои курії въ Борщевї становили охорону розбійничои банды и екзекутиву противзаконныхъ ей дїлянь, и запытуючи міністра, чи вінъ о тімъ знае и чи накаже перевести слідство та покарати виновныхъ. Якъ відомо въ наслідокъ тои интерпеляціи выточено противъ дотычныхъ жандармівъ слідство, а деякихъ замкнено до арешту у Львовї. Відомо такожь, що одинъ жандармъ при протоколї боронивъ ся просто тымъ, що вінъ дїлавъ зъ приказу ц. к. староства. — Зновъ же противъ цивільнои банды внесли побитій, покалїченій та обрабованій выборцї рускій донесенє до ц. к. прокураторії державной въ Тернополи о злочины зъ §§. 171. и 174. [крадїжь], зъ §§. 98. и 99. зак. карн. [публичне насильство черезъ вымушенє, ширенє паніки та небезпечну погрозу] и т. д.

Судове слідство вело ся цїле лїто 1897 року, а по переслуханю якихъ 60 свідківъ ц. к. прокураторія поставила внесенє на карну розправу въ ц. к. судї повітовімъ въ Борщевї противъ сїмнацятьохъ о переступленє зъ §§. 468. [поломанє брамы], 460. [украденє шапки], 431 [киданє каменемъ], 496 [обида чести — доходженя для приватныхъ винителівъ] — выключаючи що-до деякихъ справу крадежи яко злочинъ и передаючи се до дальшихъ доходжень борщівскому судови повітовому окремо.

Треба при тімъ зазначити, що згадане внесенє тернопільскои прокураторіи на розправу въ судї борщівскімъ за наведеній переступленя ажь кишить відъ помылокъ, бо не лишь факты зовсїмъ поперекручуваній, але деякихъ виновниківъ навіть не обнято внесенемъ на укараня, а зъ другои стороны прокураторія ставить внесенє на укараня такихъ людей [якъ н. пр. Іосифъ Свідзинський и 15-лїтный Михайло Якова Скороходъ], котрій навіть не показувались на мїсто, а були покликаній тілько яко свідки, и на котрыхъ въ 110 протоколахъ переслуханыхъ свідківъ и обжалованыхъ нема анї одного лихого слова.

Функціонареви ц. к. прокураторіи державной вільно розширити обжалованє на тыхъ, на котрыхъ бы при розправї показало ся щось карыгідного, але той функціонарь сидївъ при розправї въ судї борщівскімъ, мовь-бы воды въ ротъ набравъ, не відозвавъ ся анї словомъ, такъ що три разы раненый каменемъ Иванъ Крочакъ мусївъ при розправї яко обвинитель самъ ставити внесенє на укараня тыхъ, що его побили, бо функціонарь прокураторіи не хотївъ того вчинити.

Не менше замітне, що дивнымъ дивомъ до розправы 24 падолиста 1897 не доручено візвания декотрымъ обжалованымъ, хоть они передъ судомъ що-дня вештають ся, та й въ день розправы можна було ихъ тамъ побачити. За-для того розправу відложено, а черезъ то приватній обвинитель якъ зъ мїльницкого судового повіту повертали зъ нїчимъ. Зъ другои-жь стороны війти по селахъ и въ самімъ Борщевї такъ умїли знайти ся, що навіть зъ 18 приватныхъ винителівъ, котрымъ [зъ-межь якихъ 30] прокураторія въ своїй ласцї застерегла право приватного обжалованя, тілько 7 дістали візвания и до розправы станули. Ще дивнїйшимъ выдае ся поступованє, що зъ причины недорученя візваня деякимъ обжалованымъ на 24 падолиста 1897, вызначено имъ другій терминъ; — а коли приватній обвинитель того самого дня за-для недорученя имъ візвания не станули на терминї, то увільнено дотычныхъ обжалованыхъ, [бо після процедуры принято, що они відъ обжалованя о обиду чести відступили.] Вправдї два письменній обвинителї внесли подане о реституцію зъ причины недорученя имъ візвань, однакъ подане се безъ великихъ доходжень відкинено.

Такъ отже зъ великои справы зроблено малу розправу, та вызначено терминъ на день 10 грудня 1897.

До розправы явило ся 16 обжалованыхъ [17-ого Томка Посадовского не можна було знайти], а то: Ант. Ткачикъ, Ант. Томпаньскій, Мих. Чугайовскій, Мик. Возняковичъ, Іос. Ивана Захарчукъ, Ив. Глембоцкій, Франко Охоцкій, Іосифъ Свідзинський, Михайло Скороходъ, Іосифъ Духъ, Рівенъ Ешштайнъ, Аронъ Герша Каваликъ, Лейзоръ Латковцеръ, Іосифъ Богуцкій, Михайло Богуцкій, Шмуль Кацъ обжалованій о переступленє зъ §§. 460, 468, 431 и 496 з. к. — Дальше станули будь особисто, будь черезъ повномочника адв. д-ра Мих. Дорундяка приватній обвинителї и пошкодованій: Титъ Малицкій, Ив. Антоній чукъ, Ив. Лучка, Ив. Городискій, Сем. Бурдейный, Теод. Киняръ и Ив. Крочакъ. — Розправу въ тїснімъ бюрі переводивъ суд. адъюнктъ Вол. Костецкій, функціонувавъ суд. канцелістъ Вайнбергъ, а обжалованыхъ боронивъ нотар. кандидатъ Арцішевскій — кромі Іос. Свідзиньского и Мих. Скорохода, котрыхъ боронивъ а такожь стававъ яко повномочникъ и въ асистенціи приватно пошкодованыхъ и обвинителівъ приватныхъ д-ръ Дорундякъ.

Всї обжалованій безъ выимки, якъ въ слідствї такъ при розправї рішучо выпирали ся вины, а звізнаня ихъ такъ до себе подобній, якъ-бы ихъ повыучували ся. Надто кождый зъ нихъ покликувавъ по кількохъ свідкахъ на свое alibi. Відтакъ переслухало свідківъ и приватній стороны интересованій та приватныхъ обвинителівъ. Розправа тягнулась до 11 год. въ ночи и до год. 1½ зъ полудня 12 ого грудня. По промовахъ оборонцівъ и заступника приватныхъ обвинителівъ, котрій підтримували обжалованє противъ всїхъ [выимши Іос. Свідзиньского и Мих. Скорохода] оголосивъ судья ось-такій выровъ: засуджений на арештъ: Мих. Чугайовскій на 7 днівъ, Мик. Возняковичъ, Іос. Ивана Захарчукъ и Фр. Охоцкій 6 днівъ, а Шмуль Кацъ [о котрімъ кождый третій свідокъ звізнавъ, що вінъ уганявъ за выборцями и вдеръ ся ажь до церкви] на чотири днї арешту взглядно на вісїмъ зр. кары — и на звороть коштівъ въ сумі 18 зр. пошкодованымъ, котрій пять днівъ тратили на вандрівку 5—6 миль дороги. Відъ переступлень зъ §§. 468, 460, 431 з. к. и всїхъ прочихъ відъ переступленя зъ §. 496 з. к. увільнено, бо „годї було пізнати, де дїла ся шапка; брама була поисована; зъ товпы тяжко було розпізнати, хто кидавъ каменемъ“...

Такъ скінчила ся тая справа. Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.

Дуже цїкава була бы студія, якъ бы порізнати сесю справу, котру подаємо тілько загально, зъ справою щитовецкою, де 28 селянъ зовсїмъ безпідставно обжаловано о злочинъ публичного насильства а дня 20 жовтня 1897 всїхъ въ Тернополи увільнено. Різница засаднича була бы хиба въ тімъ, що въ Щитовцяхъ була партія наша, а тутъ наша, але обі за выборы.

Переглядъ политичный.

Зъ Відня доносять, що внутрішне положенє троха поправляе ся; пробуваючій у Відни члены уміркованыхъ фракцій обструкційныхъ оказують готовість залишити обструкцію. Мали они прийти до переконаня, що обструкцією нїчого не здїють, а лише стратять спроможність до законной опозиціи, не допускаючи парляментъ до праць. Деякій круги надіють ся, що крімъ вірноконституційной більшои посїлости також и ліберальне сторонництво залишить обструкцію, а надъ языковыми розпорядженями, котрій мають сими днями появити ся, застановлять ся предметово. Такимъ чиномъ уважаюсь також и становиско кабінету на разї за досить користне. Deut. Volksblatt гадае навіть, що обструкція теперь непотрібна, бо въ разї, коли меншість парляментарна не буде вдоволена новыми розпорядженями языковыми, то досить буде ей спільной заявы, щобы правительство спонукати до відроченя чи замкненя рады державной. Дневникъ той, указуючи на солідарність славяньску, взывае також и Нїмцівъ до солідарности и каже, що въ такімъ разї внутрішный спокій настане скорїйше, нїжь се загально припускае ся.

N. fr. Presse зовсїмъ не вірить, щобы рада державна могла стати способною до праць. Хочь бы навіть Нїмцї пристали на новій розпорядженя языковій, то більшість парляментарна не допустить до ладу въ радї державной; она-жь своими соймовыми адресами показала, що хоче монархію розбити.

Деякій ческій голосы взывають ческихъ послівъ до выступленя зъ більшости парляментарной або припускають можливість такого выступленя. Причиною до того мала бы чи могла бы бути звістна заява намістника, зложена при адресовій дебаті въ соймі въ справі ческого державного права, и також новій языковій розпорядженя, котрій мають появити ся. На те выказуе Politik, що нї одно нї друге не повинно бути причиною такого кроку, котрый мусівъ бы розбити правицю. Погляды правительства на ческе право державне знані суть відъ давна, а невідповідна форма и тонъ дотычной заявы намістника хочь заслугують на догану, але не повинні ческихъ послівъ спонукувати до такъ важного кроку. А новій розпорядженя языковій

навѣть ще не в знаній въ подробицяхъ. Врештѣ парляментарна бѣльшѣсть анѣ за Баденього не була, анѣ теперь не є правительственною. Яка-небудь буде дальше доля парляменту, у всякѣмъ разѣ скорѣйше чи пѣзнѣйше правиця мусить добити ся переведеня своєи програмы.

Коли мають бути оголошеній новѣ розпорядженя языковѣ и такъ само, коли мав бути скликана рада державна, те порѣшить ажь цѣсарь, скоро вернє завтра зъ Будапешту. Розпорядженя языковѣ появлять ся въ урядовыхъ дневникахъ у Вѣдни, въ Празѣ и въ Берлѣ. Будуть они рѣзнити ся вѣдъ баденѣвскихъ не тѣлько змѣстомъ, але и тымъ, що будуть окремѣ для Чехъ, а окремѣ для Моравы. Для Чехъ призначеній опирати ся будуть на подѣлѣ краю на три части: чисто ческу, чисто нѣмецку и часть зъ мѣшанымъ населеньмъ; розпорядженя для Моравы не увзглядняють тако о подѣлу краю, и те особливо не подобав ся Нѣмцямъ, бо черезъ те въ цѣлѣмъ краю мусять бути приниманій подання въ обохъ краевыхъ языкахъ и въ цѣлѣмъ краю уряды будуть мусѣли вѣдповѣдати на подання въ тѣмъ языцѣ, въ якѣмъ ихъ внесено. Такожь и постановы що-до уживаня ческого чи нѣмецкого языка у внутрѣшнѣмъ урядованю будуть для Чехъ иншѣ, а иншѣ для Моравы.

Ческій соймъ замкнено вчера на вечѣрнѣмъ засѣданю. На ранѣшнѣмъ засѣданю при дебатѣ надъ буджетомъ шкѣльництва промавлявъ гр. Шенборнъ за заведеньмъ исповѣдной школы, выказуючи, що се єдиный ратунокъ вѣдъ перевороту; всѣ школы треба вѣддати пѣдъ вплывъ духовеньства. П. Соколь вѣдповѣвъ на те дуже оглядно и указавъ, що тымъ внесеньмъ гр. Шенборнъ порушує справу, въ котрѣй молодо чески послы не можуть ся погодити ъ бѣльшою посѣлостею. Молодо-Чехи не є противники вѣры, але и не хотять черезъ исповѣдній школы выкликувати релігійній споры. Бесѣдникъ боронивъ новочасне шкѣльництво и показавъ, що релігійнѣсть не дає ще запоруки спокою. Противники гуситѣвъ выступали въ оборонѣ релігіи, а такой спровадили на ческу краину анархію. Противъ жаданя гр. Шенборна выступавъ ще п. Пішіхъ, промавляючи за теперѣшнымъ шкѣльництвомъ. На вечѣрнѣмъ засѣданю замкнувъ маршалокъ соймъ, а въ своѣй промовѣ указавъ на полагоджені въ соймѣ справы, мѣжь котрыми найважнѣйшою є адреса до трону. Адресою тою доказали Чехи, що стоять при тыхъ самыхъ засадахъ, котрыхъ тримали ся ихъ предки и котрыхъ давнѣйше соймъ придержувавъ ся. Маршалокъ высказавъ (по нѣмецки) жаль, що єдина адреса спонукала нѣмецкихъ послѣвъ до опущеня сойму, але заразомъ мав надѣю, що Нѣмцѣ незадовго вернуть назадъ, прійшовши до переконаня, що всякѣ національнѣ споры можуть бути полагоджені лише въ соймѣ. Намѣстникъ такожь жалувавъ въ своѣй ческѣй промовѣ, що не можна було запобѣгчи абсгіненціи нѣмецкихъ послѣвъ; коли бъ не те, бувъ бы соймъ покѣнчивъ свои працѣ въ обопѣльнѣй згодѣ при участи заступникѣвъ обохъ краевыхъ народностей и на ихъ пожитокъ. Але бесѣдникъ надѣє ся, що незадовго справы такъ уложать ся, що настане спокѣй и назадъ сполучить заступникѣвъ обохъ народѣвъ въ соймѣ до згѣднои и пожиточнои працѣ.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новѣмъ-Санчи!**

— **Програма славяньского концерту „Львѣвского Бояна“** въ суботу 5 н. ст. лютого въ сали Народного Дому:

I. *Пѣсни украинъско-руськ*: а) Кумановскій; III-тя Вязанка; б) Лисенко: 1) Дѣвча въ хатѣ стояло; 2) На берѣжку у ставка — выконае хоръ мѣшаный.

II. *Пѣсни польськ*: а) Gall: Porównaj Boże, b) Noskowski: Mazur; c) Bursa: Gdzie ty jedziesz Jasia? — выконае хоръ мужескій.

III. Щуровскій: „Мрѣя“ зъ оперы „Богданъ Хмельницкій“; Nosek: Kolébavka — выконае квінтетъ смичковый Львѣвского Бояна.

IV. *Пѣсни словѣньскі*: M. Lubat. 1) Luna sije; 2) Skrajanček poje; 3) Lubca povej, povej! — выконае хоръ мѣшаный.

V. *Пѣсни ческі*: Malat: Zpěvy lidu českého — выконае хоръ мѣшаный.

VI. *Пѣсни великорускі*: а) Римскій Корсаковъ: 1) Взойди ты солнце; 2) Ой по полѣ липенька; б) Богданскій: Въ низъ по матушкѣ по Волгѣ — выконае хоръ мѣшаный.

VII. Лисенко: Шумка-думка — вѣдграе на фортепіянѣ В. Людкевичъ.

VIII. *Пѣсни болгарскі и сербско-хорватскі*: а) Товацовскій: Българскій пѣсни; б) Д. Янко: Нек Душман віді — выконае хоръ мужескій.

IX. а) Лисенко: Якъ бы менѣ черевичокъ и б) Soltys: Zaścianka — вѣдспѣвае панна М. Ардашівна.

X. *Пѣсни украинъско-руськ*: Лисенко: І ша Весняпка — выконае хоръ мѣшаный.

Цѣна мѣсць: фотель 1·20 зр., крѣсло перворядне 80 кр., крѣсло другорядне 60 кр., партеръ 40 кр., галерія 20 кр. — Початокъ о годинѣ 7-ій вечеромъ. — Білєты можна дѣстати въ „Рускій Бесѣдѣ“ а въ суботу вѣдъ 5 годины зъ полудня при касѣ.

— **Выдѣлъ „Львѣвского Бояна“** пригадуе всѣмъ своимъ членамъ, що генеральна передконцертова проба хору мужескаго вѣдбуде ся завтра [въ пятницю] о годинѣ 7-ій а хору мѣшаного того дня о 8-ій вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Выдѣлъ просить зѣбратись точно и въ комплетѣ. — *В. Ш.*

— **Выдѣлъ „Селяньскои Рады въ Бродахъ“** скликуе на 17 ого н. ст. марта с. р. [четверъ] на годину 11 ту передъ полуднемъ до салѣ магістратскои въ Бродахъ повѣтове вѣче зъ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово, 2) референтъ економічный, 3) референтъ о радахъ повѣтовыхъ, 4) промова о потребѣ будовы Народного Дому въ Бродахъ, 5) внесеня членѣвъ. Передъ тымъ вѣдправить ся о годинѣ 9-ій рано богослуженє въ церквѣ мѣсковій. [Другій часописи просить ся о повторене сего оповѣщеня.] — Вѣдъ выдѣлу „Селяньскои Рады въ Бродахъ“.

— **Выдѣлъ Бурсы им св. Онуфрія** въ Ярославѣ мае честь запросити всѣхъ Р. Т. членѣвъ на надзвычайнѣ зборы, котрѣ вѣдбудуть ся дня 10 н. ст. марта с. р. о 2 годинѣ зъ полудня въ комнатахъ греко-кат. приходства зъ слѣдуючимъ дневнымъ порядкомъ: 1) справоздане выдѣлу за часъ вѣдъ вересня до теперь, 2) справоздане касове, 3) внески членѣвъ и интересяціи. — Вѣдъ Выдѣлу Бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ.

— **Изъ статистики зъ буковиньского шкѣльництва.**

Черновецка рада шкѣльна перлюстрацію всѣхъ дѣтей обовязаныхъ ходити до школы и показало ся, що въ Черновцяхъ є такихъ дѣтей 9.096. Въ тѣмъ числѣ є 4.778 хлопцѣвъ и 4 318 дѣвчатъ. Пѣсля народности и вѣроисповѣдань є: 1600 *Русинѣвъ* [700 православныхъ, 800 греко-кат., 100 римо-кат.], 2.941 жидѣвъ, 1.714 Нѣмцѣвъ [1.200 римо кат., 509 протест. и 5 вѣрм.-кат.], 1.360 Полякѣвъ [1.200 римо-кат., 100 гр. кат. и 60 вѣрм.-кат.] и 1.502 Волохѣвъ [1.500 православныхъ и 2 вѣрм.-правосл.].

Черновецкій університетъ числивъ въ минувшѣмъ зимовѣмъ пѣвроцѣ 385 студентѣвъ. Межи ними було: 175 зъ Буковины, 72 зъ Галичины, зъ Угорщины 13, зъ Босны и Герцеговины 6, зъ Румунія 9, а 10 зъ иншихъ провінцій монархіи. Пѣсля народности було: 194 Нѣмцѣвъ [въ тѣмъ 160 Жидѣвъ], 2 Мадяры, 101 Волохѣвъ, 34 *Русины*, 42 Поляки, 2 Чехи, 9 Сербѣвъ и 1 Вѣрменинъ. Пѣсля вѣроисповѣданя було: 122 правосл., 1 правосл. Вѣрменинъ, 71 римо-кат., 18 греко кат., 3 вѣрм. кат., 10 протест., 159 жидѣвъ и 1 безконфесійный Пѣсля факультетѣвъ дѣлили ся студенты въ той способѣ: богословскій мавъ 59 47 Волохѣвъ, 4 Русинѣвъ и 8 Сербѣвъ]; правничій мавъ 281 [въ тѣмъ 24 Русинѣвъ]; фільософічный 35 [въ тѣмъ одна жѣнка и 6 Русинѣвъ]; фармація мала 10 студентѣвъ...

Въ лѣтнѣмъ курсѣ сего року буде читати проф. Смаль-Стоцкій 2 годины тыжднево зъ руского граматики про вѣдмѣнюване, три годины „исторію украинъскои літературы вѣдъ Шевченка, одну годину про Евеяду Котляревского, а въ рускѣмъ семинари будуть читати ся выбранѣ поезіи Шевченка. — Доцентъ Мильковичъ выкладае исторію всходнои Европы вѣдъ 1569 до 1721 р. а проф. Емиль Калужняцкій „Причинки до критики поглядѣвъ на повстане глаголитского письма“, „Складни часѣвъ въ словяньскихъ мовахъ“ и „Про новѣйшу польску літературу“.

— **Торжество папского ювілею у Львовѣ.** Пѣдъ проводомъ президента мѣста Львова завязавъ ся ювілейный комітетъ въ цѣли торжественного обходу 50-лѣтныхъ роковинъ священьства папы Льва XIII. Обходъ вѣдбуде ся дня 6 н. ст. марта с. р. зъ слѣдуючою програмою: 1) о год. 9 рано збори товариствъ и корпорацій въ ратуши; 2) о год. 9½ походъ зъ ратуша до лат. катедры; 3) о год. 10 торжественне богослуженє въ проповѣдію, при чѣмъ буде спѣвати хоръ товариства „Лютнѣ“. По богослуженю наступить торжественный походъ до ратуша, де о год. 12 закѣнчать ся цѣле торжество промовою президента мѣста, спѣвами роботничихъ товариствъ и вѣдчитомъ проф. М. Литиньского. Вечеромъ буде мѣсто плюмінованє.

Зновъ крадѣжь на почтѣ. Доносять, що въ ночи зъ недѣлѣ на понедѣлокъ украдено въ почтовѣмъ урядѣ на стаціи Подгурже-Плашовъ коло Кракова 12.000 зр. Жандармерія приарештувала трехъ селянъ пѣдозрѣныхъ о сю крадѣжь и вѣдставила ихъ до суду. Виновникомъ есть безъ сумнѣву хтось, хто знавъ, що при кѣнци мѣсяця приходять до того почтового уряду бѣльшій грошѣ на платню для урядникѣвъ и слугъ желѣзничихъ. Въ иншихъ часахъ бувають на почтѣ въ Плашовѣ лишь малій квоты.

— **Стефанъ Вольфъ**, бувшій директоръ черновецкои гімназіи, померъ дня 27 н. ст. лютого. До Черновець прійшовъ вѣнъ въ 1859 роцѣ яко наступникъ директора Калерта и займавъ важну сесю посаду ажь до 1887 р., коли перейшовъ на пенсію. Яко педагогъ мавъ вѣнъ визначне имѣ це въ буковиньскѣмъ шкѣльництвѣ, однакъ належавъ яко родовитый Нѣмець до приклонникѣвъ германізаціи. Похоронъ его вѣд увъ ся 28-ого лютого при значнѣй участи публики.

— **Звѣстный публичный позовъ** выданый противъ посла Дашиньского краковскимъ судомъ карнымъ скасувавъ высшій судъ краевый зъ такихъ мотивѣвъ: а) не пробовано доручати позву п. Дашиньскому черезъ австрійского консуля въ Цириху, коли було вѣдомо, що п. Дашиньскій тамъ перебуває, а б) оборонець и повномочникъ п. Дашиньского адвокатъ д-ръ Гросъ не бувъ повѣдомленый судомъ о наслѣдку спротивленя и о тѣмъ, що актъ обжалованя ставъ ся правосильнымъ.

— **Въ старостве краковскѣмъ** запровадивъ дѣлегатъ намѣстництва Ласковскій, въ наслѣдокъ послѣдного архіѣрейского листу князя епископа Пузины, вѣдпочинокъ недѣльный. Референтѣвъ увольнено цѣлкомъ вѣдъ працѣ въ недѣлю и свята, а урядники манипуляційній будуть занятій тѣлько до 10 годины рано.

— **Зъ Любачева пишуть намъ**: Вп. посолъ Окуневскій проголосивъ въ соймѣ, що ц. к. власти пишуть до насъ по руски хиба, якъ имъ иде о те, щобы вытягнути вѣдъ насъ якій грошь, а оно назѣть и такъ не є, бо на днахъ одержавъ я ось-таке письмо вѣдъ ц. к. староства въ Чешановѣ:

„Do Wszystkich Wielebnych Urzędów parafialnych w powiecie. L. 1639. Sw. pam. Leopold Schabel c. k. Radca Namiestnictwa i Referent spraw duchownych opracował był dziełko pod tytułem „Podręcznik dla Urzędów katolicko-parafialnych i polityczno-administracyjnych“ zawierające pr. 1) O prowadzeniu metryk, jako aktów stanu cywilnego, 2) zawieraniu małżeństw w krajach koronnych zastąpionych w Radzie Państwa, 3) zarządzie katolickich majątków beneficyalnych i fundacyjnych. Podręcznik ten jest do nabycia w c. k. Namiestnictwie po cenie 1 zr. 80 kr a. w. za egzemplarz a dochód z rozsprzedarzy przeznaczył zmarły Leopold Schabel na pomnożenie środków fundacyi zapomogowej dla wdów i sierot po c. k. urzędnikach i sługach władz politycznych. O tem zawiadamiam Wielebny Urząd parafialny w skutek reskryptu Wysokiego c. k. Namiestnictwa z dnia 17 stycznia 1898 l. 116346 z uwagą, że dziełko to zamawiać można także za pośrednictwem tutejszego c. k. Starostwa. Cieszanów dnia 6 lutego 1898. C. k Starosta *Karchesy*.“

А дивна! Пок. Леопольдъ Шабель забувъ выдрукувати се дѣльце въ рускѣмъ языцѣ, панъ староста поручае купувати, але забувъ, що въ его повѣтѣ є рускій уряды парохіяльній и пише о грошѣ — по польски! А въ додатку дѣльце се таке щупленьке, що єли-бы выдавъ его якій Русинъ и написавъ по руски, то сказали бы, що тота брошура не варта и 30 кр. Фондъ запоговый для вдовъ и сиротъ по урядникахъ и слугахъ політичныхъ урядовъ се рѣчь гуманна, але для того-жь, коли апелює ся до рускои мошонки, обиджати чувства національній Русинѣвъ? — *Ю. Гладиловичъ.*

— **Ой тая льотерія!** Передъ кѣлькома днями лучивъ ся у Вѣдни дуже сумный выпадокъ — одна карта бѣльше невеселои исторіи льотерія. Жертвою ей упавъ купецъ Вячеславъ Краль, родомъ зъ Лѣтомерицъ. Вѣнъ живъ зъ численною родиною у великѣй нуждѣ. Гравъ безъ памяти въ льотерію и утративъ на нѣй бѣльшу часть свого майна. Вкѣнци набивъ собѣ въ голову, що мусить конче вѣдыскати выкинений грошѣ а вѣдтакъ зовсѣмъ занехае гру. И справдѣ пѣдчасъ недавного берненьского тягненя выгравъ Краль терно — кѣлька тысячъ зр. Однакъ сеся выгра такъ его потрясла, що вѣнъ дѣставъ помѣшане ума. Надягнувъ на себе фантастичне одѣне и зъ хоругвою въ рукахъ спѣваючи ходивъ цѣлыми днями вѣдъ церкви до церкви и роздававъ грошѣ межи бѣдныхъ. Нещастна родина зъ трудомъ вѣдшукала божевѣльного и вѣддала до шпиталю. Цѣла выгра щезла безъ слѣду, а родина осталась безъ кусника хлѣба.

— **Суперникъ посла Лехера.** Голосный посолъ Лехеръ, що исланивъ ся въ часѣ остатнои сесіи парляментарнои 12-годинною бесѣдою, знайшовъ суперника. Недавно на засѣданю рады громадскои въ Вышковѣ на Моравѣ поставила нѣмецка бѣльшѣсть внесене, щобы занемѣтувати 41 почестныхъ горожанъ, а мѣжь ними и посла Лехера та берненьского вѣцебурмістра Рорера. Ческа меншѣсть противилась, але коли не могла нѣчого вдѣяти, реставраторъ Альбрехтъ ставъ говорити безъ кѣнца и не допустивъ до ухвалы внесеня. Бесѣда его тревала вѣдъ годины 6 вечеромъ до 3-ои рано. Засѣданє зачало ся о годинѣ 4 пополудни а о 3 годинѣ мусѣли его черезъ обструкційну бесѣду ческого радного замкнути, не ухваливши внесеня.

— **Часы змѣняють ся.** Недавно оголосила угорска газета урядова, що баронъ Фридрихъ Подманицкій одержавъ вѣдъ цѣсаря высокій ордеръ за свои заслуги яко заступникъ предсѣдателя рады будѣвничои въ Будапештѣ. При сѣй нагодѣ пригадали собѣ старшій люде у Вѣдни, що того самого Подманицкого, коли 1850 р. бувъ полковникомъ гонведѣвъ и стоявъ зъ своимъ полкомъ у Вѣдни, здегрододовано зъ полковника на „гемайного“ и вѣнъ мусѣвъ смарувати воны фурезамъ, хочь правда, що вѣнъ се робивъ у рукавичкахъ, и по служѣ вѣдъ вѣдъ вольно ему було ѣздити четверею по мѣсті. Часы змѣнили ся — той самъ чоловѣкъ станъ нинѣ тайнымъ радникомъ цѣсарскимъ и мае высокій ордеры...

— **Дрѣбни вѣсти.** У Львовѣ померъ въ 38 роцѣ жита гр Андрѣй Фредро, внукъ и послѣдный мужескій потомокъ знаного польского комедіописателя Александра Фредра, маршалокъ рады повѣтовои въ Рудкахъ; померъ заразъ по зопероване ему проф. Рідігеромъ рака на языцѣ. — Въ Рѣпинку и въ Петрошѣй Волѣ, послѣднихъ рускихъ селахъ на Мазурахъ, засновано читальнѣ. — Раду громадску въ Лежайску намѣстництво розвязало, а комісаремъ правительственнымъ именувало нотаря п. Нованьского. — До Львова прибувъ зъ-далека рѣдкій гость скиц. Николай Еліо зъ своимъ слугою аже въ Амадіи въ Малѣй Азіи збирати тутъ складки на будову церкви въ Амадіи, а замешкавши у Домініканѣвъ загорѣвъ онодгы въ ночи такъ сильно що при помочи лѣкарскѣй ледви удало ся его обудити. Князь Абруццѣвъ, сестрѣнець італійского короля Гумберта, выбравъ ся сего лѣта зъ графомъ Кора въ подорожь до пѣвнѣчного бѣгуна и въ тѣй справѣ порозумѣвае ся зъ Нансеномъ; выправа потревае три роки. — Въ Бялѣй выбрано на мѣсце зложившого мандат посольскій бурмістра д ра Рознера послома до сойму всѣми 232 голосами директора краковского банку промыслово-торговельного д-ра Вільгельма Біндера, умѣреного польского консерватиста.

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

Левъ Рудницкій, професоръ рускои гімназіи у Львовѣ, упокоивъ ся нагле вчера около 7 годины вечеромъ въ склепѣ кравця при ул. Валовѣй. Въ хвили, коли сягнувъ до кишенѣ, щобы заплатити кравцеви, захитавъ ся и упавъ на мѣсци трупомъ. Тѣло покѣйного вѣдвезено домовь. Похоронъ вѣдбуде ся завтра о 3-тій годинѣ зъ полудня. Покѣйный бувъ вдовцемъ и осиротивъ четверо дѣтей. В. е. п.!

Анна зъ Несторовичѣвъ Малецка, женщина поважана, вдова по бл. п. пароху въ Небыловѣ, мати п. Юстина Малецкого, властителя бѣльшои посѣлости въ Ляцкѣмъ, упокоила ся д. 1. н. ст. марта с. р. въ 75 роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— **„Bei den Huzulen im Pruththal“** — то заголовокъ новои етнографічнои розвѣдки невтомимого д-ра Раймунда Кайндля, що появила ся тѣлькы-що яко передрукъ зъ XXVII рѣчника публикацій антропольогічного товариства у Вѣдни. Авторъ подае докладный описъ, вѣрнѣ пляны и удачнѣ фотографіи домовъ и обѣйстя Гуцулѣвъ зъ-надъ Прута. На особливу увагу заслугує фотографія внутрѣшнього виду гуцульскои хаты и удачнѣ рисунки рѣзныхъ приборѣвъ домашныхъ и п.

Вѣдозва.

Тысячнѣ справы вытягають руки до публичнои жертволюбивости зъ прошенемъ о помочь, о запомогу. Обтяжена есть суспольнѣсть жертвами на цѣли публичнѣ, но въ жертволюбивости сила наша. Проте даруйте, що и мы зъ окранны Руси вѣдкличемо ся днесь до жертволюбивости всѣхъ Р. Т. Добродѣѣвъ и патріотѣвъ въ справѣ дуже важнѣй, бо въ справѣ Бурсы ярославскои.

Якъ вѣдомо Р. Т. Публицѣ нашѣй истнуе у насъ в Ярославѣ Бурса св. Онуфрія, котра выключно жертвами Р. Т. Добродѣѣвъ зросла и зрастае. Но въ тѣмъ роцѣ знаходимо ся въ крытичнѣмъ положеню. На закупно власнои хаты, вартости 5.000 зр., выдали мы всю готѣвку 1.800 зр., роблячи ще 3.200 зр. довгу; до того приняли мы до Бурсы на сей рѣкъ 20 бѣдныхъ ученикѣвъ тутешнои гімназіи за дуже малою доплатою. Рѣкъ дорогій, утриманє ученикѣвъ въ сѣмъ роцѣ коштуе бѣльше якъ лѣтъ минувшихъ, такъ що доплата ученикѣвъ не покрывае мѣсячныхъ выдаткѣвъ, а мы мусимо 30—35 зр. мѣсячно доплачувати на ихъ утриманє. Но зъ-вѣдки взяти? Выдѣлъ стараесь о придбане доходѣвъ всѣми можливыми способами и въ тѣй цѣли урядивъ въ мясницъ с. р. вечерокъ, — но тутъ насъ мало, мы о власныхъ силахъ не въ станѣ утримати такъ важнои для насъ тутъ институціи, а ширшій кругъ, на жаль, за мало интересуесь нашою Бурсою, хоть здавалось бы, що єли котра, то певно ярославска Бурса повинна заинтересувати ширшу нашу Р. Т. Публику, бо со послѣдна наша Бурса на захѣдъ, въ округѣ, де богато нашои бѣднои молодежи, що хоче учитись, но не мае средствъ до того.

Отже въ прикрѣмъ положеню звертаемось до жертволюбныхъ сердецъ всѣхъ Р. Т. Родимцѣвъ и просимо: Зволѣть ласкаво допомочи намъ своею жертволюбивостію до пѣдтриманя такъ важнои институціи и бодай малыми датками утревалѣть на окраннахъ сильну твердиню для будучого нашого поколѣня!

Вѣдъ Выдѣлу Бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ, дня 1 марта 1898.

Иванъ Хотинецкій предсѣдатель, *Кипріянъ Хотинецкій* секретарь.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 3. марта. Въ станѣ здоровля архики. Стефаніи и кн. Клементины Кобурґскои нема змѣны.

Прага 3. марта. Дирекція поліціи оголосила розпорядженя, котрымъ заказъ ношеня вѣдзнакъ корпораційныхъ зъ нинѣшнымъ днемъ зносить ся.

Будапештъ 3. марта. Сторонництво независимыхъ постановило на внесене Кошута выслати до президента італійскои палаты послѣвъ телеґраму зъ привѣтомъ зъ нагоды завтрѣшного італійского народного свята. Сегодня мае се сторонництво зложити такожь внесене въ соймѣ, щобы и соймъ выславъ таку-жь телеґраму.

Атены 3. марта. Король принимавъ вчера на урочистѣй авдіенціи заступникѣвъ сторонныхъ державъ, котрѣ ему складали ґратуляціи. Именемъ всѣхъ промовлявъ россійскій посолъ. Король дякувавъ зворушеный.

Царгородъ 3. марта. Россія, Австро Угорщина и Італія вѣдновѣли на обѣжникъ Порты, що полагода кретеньскои справы не остае въ нѣякѣй связи зъ справою вѣдкликаня турецкого войска зъ Тесаліи.

Наша Адміністрація прэсить Вп Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрѣкъ а взглядно и выровнати залеглости.

ОЛѢЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, принятнѣйшій вздъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутлькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 119—?

Именованя, перенесеня, вдзначеня и пр

— **Именованя.** Президія дирекціи скарбу именувала адъюнктовъ технічнои контролѣ скарбовои Петра Штайнкелера и Іос Тулею технічными контрольорами, а асистента технічнои контролѣ скарбовои Андр Льнискього адъюнктомъ технічнои контролѣ, такожъ именувала рахункового офіц'яла Едм. Кінцлера контрольоромъ економату дирецкіи скарбу. — Президентъ высшого суду краевого у Львовѣ именувавъ: рахункового офіціяла Володисл. Войтѣховского рахунковымъ ревідентомъ, рахунковыхъ асистентовъ Жигм. Костку и Кает. Беґаньского рахунковыми офіціялами, рахункового асистента дирекціи скарбу Жигм. Дінера и судовыхъ практикантовъ рахунковыхъ Плят. Мѣрчука и Болесл. Кроковского, рахункового калькуланта, Мир. Рудавского рахунковыми асистентами, вкѣнци рахункового практиканта дирекціи скарбу Володим. Боровника, бувшого слухача правъ Жигм. Госмана и укѣнченого ґімназіяста Іос. Злотенка рахунковыми практикантами при высшомъ судѣ краєвомъ у Львовѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На фондъ запомоговый товариства „Академічна Громада" у Львовѣ зволили злохити Р. Т.: п. Коритовскій Ярославъ зъ Калуша 1·50 зр.; Шараневичъ Якимъ учитель зъ Жулина (збранй у себе на святахъ) 5·48½ зр., Мудракъ Юліянъ студ. академіи ґбринчон зъ Ішибраму 90 кр., д ръ Володимиръ Коцовскій, проф семинаря учительского 3 зр.; Емилія Огоновска и Маріянъ Мацѣлиньскій (збраныхъ на комерсѣ въ „Рускій Бесѣдѣ" дня 1 лютого с. р. 32 85 зр.; І. Ю. урядникъ „Дністра" 50 кр; Василь Сасъ Яворскій совѣтникъ зъ Нового Санча 3 зр.; о. А. Волиньскій зъ Криворовнѣ 1 зр.; о. А. Лавровскій зъ Одреховы 1·50 зр.; Иванъ Копачъ зъ Тернополя 5 зр.; Иванъ Раковскій зъ Коломыѣ 2 зр.; Н. Н. 50 кр.; Володимиръ Левицкій, нотарь зъ Винникъ 2 зр.; А. Х. 90 кр.; Іосифъ Кульчицкій совѣтникъ зъ Самбора 4 зр.; посолъ Титъ Заячковскій 1 зр.; проф. унів. Михайло Грушевскій 7 зр.; проф. унів. д-ръ Ол. Колесса 50 кр.; о. Потопникъ 60 кр.; посолъ Ол. Барвѣньскій 7 зр.; Ис. Громницкій проф. ґімн. 2 зр.; о. Кордуба 2 зр.; д ръ С. Федакъ адвокатъ 2 зр; Ил. Огоновскій проф. ґімн. 5 зр. и 2 зр.; д-ръ К. Левицкій адвокатъ 1 зр.; посолъ д-ръ Т. Окуневскій 1 зр; К. М. 5 зр.; товаришѣ 1·12 зр.; о. Е. Чубатый зъ Деревлинъ 1 зр. — Всѣмъ тымъ Добродѣямъ складае Выдѣлъ „Академічнои Громады" у Львовѣ сердечну подяку и поручаєсь дальше ласкавой памяти.

За Выдѣлъ — *Володимиръ Гнатюкъ* голова, *Стефанъ Шараневичъ* касіеръ фонду запомогового.

Надослане

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

підъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінковъ. — Замовленя въ провінціи вздворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Достати можна въ тов. Просвѣта.

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складовъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаємо франко; при вздборѣ 6 фунтовъ додаємо 5% въ товарѣ.

19 Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

До замѣны парохія Перерослъ

підъ Коломыею — стація желѣзнича въ мѣсци, почта Матѣевцѣ, цѣсарска дорога, надъ рѣкою Прутомъ, поля 80 морґовъ, пенсіи чистои надъ 300 зр. — за ґбреску парохію зб взглядовъ санітарныхъ. 77 2—3

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручае

своє переплетиче и ґалантерійне заведеня

у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8. 366

Підойма ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мап, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вздъ кільканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнімъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы підля ласныхъ плянівъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасовъ, престолівъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то ґрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Підписаный просить Вел. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на к лоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи подъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

БАРХАНЫ

въ найновѣйшихъ взорахъ.

ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНІ

въ найбольшомъ выборѣ, метръ вздъ 25 кр. почавши

поручае Магазинъ 1

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

Пампушки по 4 кр. знанй зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до пампушковъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 11—16

Одинока торговля въ мясомъ на весь Львовъ

ВОДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручае мясо:

волове, вепрове, барашину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.

ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львовъ Ринокъ ч. 3.

41 10—24

Великій заробокъ!

Пошукуе ся способныхъ, въ лучшихъ кругахъ добре знакомыхъ, енергічныхъ Агентовъ за великою провізією до продажи бѣжучого артикулу щоденного житя. При добромъ наслѣдку вынагорода стала.

Оферты підъ К. В. 980 до Рудольфа Моссе у Вѣдни. 83

Андрей Камѣньскій

академикъ, шукае лекцій на село. Адреса: А. К., Львовъ, ул. Вірменьска, ч. 3 III. поверхъ. 67 3—3

АДОЛЬФЪ КАМІЕЛЬ

Львовъ, Ринокъ ч. 39.

выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковій.

Продае дешевше вѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнґутовій, огнетревалу папу дахову, асфальтовій плыты изоляційній, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій матеріялы будовляній** — заручуючи за ихъ доброту.

Предпріемство роботъ бетонновыхъ и крытя даховъ дахівкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 28—?

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ

и

ВЫЛЬОСОВАНІ ЦѢННІ ПАПЕРЫ

выплачуе

безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вздділъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковомъ.

374 [1]

Рокъ заснованя 1892

Поручки для членовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Дністеръ" въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ"

перше и єдиноке руске товариство асекураційне припоручене Вел. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряжденя домашне, скоть, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

„Дністеръ" вступивъ въ 6-тый рокъ своеи дѣяльности зъ збольшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ ре ервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачені шкоды до кінци 1897 року 430 100 зр. 42 кр.

Тарифы „Дністра" дуже умѣркованій, услівя обезпечень користній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. — Полісы „Дністра" принимае Банкъ краевый при пожичнахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Дністеръ" въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услівя, представляе своими значными фондами найбольшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Дністеръ" стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційній* за интабуляцію або порукою двохъ вздповѣдныхъ ручителівъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцент вня вздъ членовъ и третихъ осѣбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дістати може тылько членъ обезпеченый въ „Дністрѣ". Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 4—25

Зголошеня о удѣленє агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Дністра", приймають ся.

Информаціи и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ

Львовъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „Просвѣты".)

Оповѣстка.

Маємо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ зъ друку новый зборникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд".

Зборникъ выдало товариство „Академічна Громада" своимъ накладомъ, а чистый дохідъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выдани маємо повну надѣю, що Р. Т. Публика підопре нашій змагания и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красномъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои в'сѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интеліґентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада" у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 20—30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповажненою

Маркою охоронною „Медвѣдь"

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождій мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вздано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 ґатунковъ найбольше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки в замкненій, заосмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь" въ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовій склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 9—24

Наслѣдуване застереже.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одповѣдальный редакторъ Йосиф Бережій. Папѣръ въ фабр. Чарлянського. Зъ друкарни Інституту Оссолінійского, підъ зарядомъ Іосафата Ґоралика.

Ч. 40. Львовъ, Пятница 20 Лютого (4 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзначнійшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро огологошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинъского 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбот [за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкній приниманотъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стинка.

Дволичный політикъ.

—

Поступованє кс. Стояловского и послѣдъ-стояловцѣвъ тогды, коли екскомунікованый патеръ заходивъ ся коло того, щобы поопрятувати колоды, якій ему пѣдъ ноги понакидували церковній и політичній власти галицкій, казало нашимъ потентатамъ надѣятись, що на случай, коли помилують его та ще й дадуть ему спроможность заспокоити найбольшу его амбіцію и отворять передъ нимъ ворота палаты послѣвъ державныхъ, Стояловскій буде умѣвъ вѣддячити ся. Услѣвя, пѣдъ якими римска церковь приняла его назадъ мѣжь своихъ сынѣвъ, були такій, що верховодяча кліка польска надѣяла ся, що помилуваный буде у всѣхъ краевыхъ справахъ поступати солідарно зъ „коломъ польскимъ“, а маючи за собою довѣре и симпатію польскихъ масъ народныхъ, посередно и тій масы пѣдчинить пѣдъ команду „кола“. „Тогдѣ нѣхто не закине намъ, що мы вѣдорваній вѣдъ народа, що рѣшаемо о нѣмъ безъ него“ — думали паны польскій.

Тій, що лѣпше знали Стояловского, не дурили ся тыми надѣями. Они нали, що якъ довго Стояловскому для его личныхъ цѣлей „коло“ буде потрѣбне, такъ довго вѣнъ буде йти зъ нимъ; якъ же оно стане ему на перешкодѣ, тогдѣ вѣнъ зверне ся противъ него. Стояловскій хоче бути амостойнымъ політикомъ и командантомъ, а не капралемъ „кола“. Вѣнъ хоче стати провѣдникомъ цѣлого польского люду. Щобы тую цѣль осягнути, не може вѣнъ ити пѣдъ команду здискредитованого середъ населеня „кола“. Тому то, коли збувъ ся клопотѣвъ, котрій параліжували его дѣяльность, коли здобувъ мандатъ и ласки панѣвъ уже не потребуе, нема для него розумной причины, котра бы приковувала его до „кола“. Найкористнѣйше для него було бы не лише усунути ся на бѣкъ, але и станути противъ „кола“.

Розумѣючи его и его ситуацію, не було для насъ несподѣванкою те, що въ послѣдныхъ дняхъ переполохало польску прасу. Пѣйшли поголоски про отворене рады державной, а зъ політичного мѣшка Стояловского вылѣзъ вже кѣнець шила. Въ польскихъ часописяхъ появила ся вѣдозва пѣдписана кс. Стояловскимъ и шѣстьма его парляментарными товаришами. Вѣдозва цѣкава, тожь переповѣмо ей:

„На уперте запереченье людови — черезъ цѣлій ряды лѣтъ — участи въ керме публичными справами, нема для него, абы здобути собѣ мѣсце и голосъ въ законодатныхъ и автономічныхъ тѣлахъ, нишого способу, якъ вѣдроджене людовой силы або розбудженє знаня и почутя горожаньскихъ правъ въ людѣ. Жаданя люду що-до участи въ праци законодатній и самоуправній ще не заспокоеній въ справедливій мѣрѣ, тожь и дѣяльность въ політичнѣмъ напрямѣ скѣнчити ся не може. Лише вѣдъ тыхъ, котрій мають бѣльшость въ законодатныхъ тѣлахъ, буде зависѣти, чи людъ о тую участь буде мусѣвъ боротн ся *въ дотеперѣшною безвзглядностію*, чи *зъ спокоемъ*, якій выплывае зъ признаня приналежныхъ ему правъ. Але сей політичный рухъ не е „бурею, що шалѣе“, але е легальнымъ бранямъ въ посѣданє свободъ, признаныхъ народови законами и конституціями. Тожь коли перестане неузасаднене заперечуване політичного права посѣдани люду, перестане и шумъ та грохотъ, котрый народному руху надае инколи бурѣ“. Зъ тои части вѣдозвы вразило польску прасу слово: безвзглядность. „Мы ажь надто добре знаемо, що значить слово „безвзглядность“ въ устахъ Стояловского — пише Słowo polskie. — Чи средства ними [т. е. стояловцями] уживанй, чи тота „безвзглядность“ дотеперѣшна и на будуче ще заповѣджена дае гарантію *постепенныхъ, легальнохъ переведеныхъ реформъ* [слова вѣдозвы] — о тѣмъ позволяемо собѣ сумнѣвати ся.“

Дальше сказано въ вѣдозвѣ: „Нинѣшный станъ суспѣльный, въ котрѣмъ законодатній уряджени забезпечають права, а звѣльняють вѣдъ обовязковъ або ихъ стнело не зарисовують, уважаемо за санкціоновану анархію и законне безправство. Поборюемо се безправство, тымъ бѣльше, що оно одѣте въ позоры порядку и ладу, одѣте въ правну санкцію.“

Найбѣльше зафрасувавъ польскихъ політиковъ одинъ зъ кѣнцевыхъ уступовъ вѣдозвы, бо показуе, що Стояловского покора була удана, що вѣнъ надувъ ихъ обѣщуючи поправу та що они дармо числили на его помочь. Теперь, коли вже Стояловскій не потребуе ихъ ласки, а противно, они его, позволяе вѣнъ собѣ такъ вѣдзывати ся: *Противъ кола польского*, котре черезъ довгій лѣта называло себе легальною репрезентацією народу, утворили мы [стояловцѣ] *польске христіяньско-людове коло*. Польске коло мае за собою бѣльше число мандатовъ, за нами-жь стоять міліоны народу. Того *ново-розбудженого вѣйска и лицарства нѣхто вже на сонъ не закольше*“. — На сесй слова вѣдозвы Słowo polskie каже, що се „ubolewania godny fakt“ и „грѣшить противъ народовои солідарности“. Стояловского пуджае, що тыхъ сѣмъ польскихъ послѣвъ, що стоять по за „коломъ польскимъ“ будуть мусѣли „або получити ся зъ ворогами Полякѣвъ, або будуть засуджени на безплѣдне шамотане“.

Ruch katolicki апелюе до кс. Стояловского, щобы „*въ цѣлости* сповнивъ приречене, яке зробивъ въ хвили своеи просьбы о знятє екскомуніки. Вѣдъ католицкого священника жадаемо — каже — передовсѣмъ послуху для врархіи“.

На се мы скажемо: шкода слѣвъ. Стояловскій не зъ тыхъ, що привыкли сповнятн приреченя, а слухати нѣкого не вмѣе. Въ своѣмъ поступованю держить ся вѣнъ одного: „Aut Caesar, aut nihil“. Вѣнъ хоче стати політичнымъ проводиремъ польского люду, тожь не може бути и не буде нѣколи *сталымъ* адъютантомъ польского клюбу. „Приречена“ нѣчого его не коштують, а выскати може неодно. Коли его переслѣдували власти, вѣнъ увѣйшовъ бувъ въ союзъ зъ соціяльными демократами и тій помогли ему не въ однѣмъ. Коли-жь галицкій власти, побачивши, кѣлько лиха наробило переслѣдуване Стояловского, стали шукати лише за способомъ, якій уможлививъ бы имъ „honorowy“ капітуляцію передъ Стояловскимъ, — вѣнъ упокоривъ ся передъ властями и по-надъ галицкими властями стоячимъ „коломъ польскимъ“. Теперь, коли вѣнъ не потребуе вже нѣ соціялістовъ, нѣ кола польского, звертае ся такъ противъ однихъ, якъ и другихъ.

Що „коло“ не буде мати зъ кс. Стояловского великои потѣхи, о тѣмъ свѣдчить его вѣдповѣдь, яку вѣнъ давъ на дотычну бесѣду руского радикала п. Вѣтика на вѣчу въ Ярославѣ. „Вы менѣ дорѣкаете — говоривъ кс. Стояловскій — що я зрадивъ народъ и пѣйшовъ зъ шляхтою. Але якъ то я йду зъ шляхтою, покаже ся теперь, коли я ставъ посломъ. Ждѣть на отворене рады державной, а почуете, що я вмѣю, и чи пѣйду зъ шляхтою“. Мы, знаючи нестѣйный характеръ кс. Стояловского, не мусимо вѣрити и тымъ его словамъ. Вѣнъ буде працювати зъ користію для народу, але при услѣвю, коли се буде рамувати ся зъ его личными цѣлями.

15-ый лютого — великій день регабілітаціи чести ц. к. староства турчаньского въ судѣ.

[Письмо зъ Турчаньского.]

По вѣйнѣ о Кресу панувала тишина въ Туреччинѣ, ажь ось миръ той нарушивъ процесъ староства турецкого о свою дорогу честь. Вѣдъ довшого часу въ Туреччинѣ вѣд бувалась тиха борба; ходило головно о тое, щобы духовеньство того повѣта стануло точно такъ, якъ на Мадярахъ, не оказувало найменшои ознаки житя народного руского.

По цѣлковитѣмъ зломаню здоровля о. Яворского зъ Лѣмны звернули махеры політичній зорке око на о. Сологуба пароха зъ Тарнавы и ему, яко членови руского комітету краевого и турчаньского, сказано отверто: або сиди тихо въ спокою, або зачнуть ся терпкій хвилѣ житя твого. О. Сологубъ мавъ то щастя, що знайшовъ ся въ парохіяхъ, де царювали розпанощений и збогачений людскимъ потомъ семіты яко властителѣ сѣлъ. Тій провадили свѣй интересъ знаменито: закуповували що-разъ новій села, а зъ тымъ въ парѣ поступала нужда яко сталый гѣсть пѣдъ стрѣхи сѣльскій. О. Сологубъ стеръ ся зъ спанѣшеными жидѣвскими родинами зъ успѣхомъ, бо ихъ великость упала, вилывъ змалѣвъ, коли одныхъ позасуджувано въ Перемышли, другихъ въ Самборѣ и Лютовискахъ. Живучи въ окруженю дуже збѣднѣлыхъ парохіянъ, котрымъ по повторяючихъ ся градахъ та выливахъ водъ така вже крайна бѣда заглянула въ очи, що многихъ мали то банки то лихварѣ выметати зъ грунтовъ на улицю зъ численными родинами, о. Сологубъ дѣставши бѣльшій посагъ вѣдъ свого тестя, руского властителя бѣльшои посѣлости, не мѣгъ дивитись, якъ въ его парохіи земляця руска буде щезати, и ужилъ кѣлька тысячъ посагу на хвилевый поратунокъ тыхъ селянъ, що або свою ходобу будуть могли добре спродати, або выднають собѣ довшій позички. По замкненю ярмарковъ въ двохъ лѣтахъ по собѣ наступаючихъ селяньство занело у вѣдтаню повѣреныхъ хвилево грошей, а се мало той наслѣдокъ, що священникъ не мѣгъ своимъ вобовязанямъ при купнѣ маетности разомъ зъ родиною додержати, мусѣвъ самъ затягати позички и оплачувати великій вѣдсотки та при тѣмъ понести зъ родиною бѣльш страту матеріяльну. Тымчасомъ староство на пѣдлій доносы махерѣвъ політичныхъ выступило противъ о. Сологуба зъ цѣлою силою власти зъ неописаною строгостію.

Въ часѣ выборовъ до сойму махеры політичній урядили въ парохіи о. Сологуба чистый розбій. Людей найпорядиѣйшихъ — радныхъ, провізорѣвъ — въ уличи коршмаря жидѣвского торгано за волося и бито, метано въ ґанку въ берѣгъ, точно такъ, якъ заповѣвъ жидъ, що привезъ комісаря выборчого до Тарнавы. Самого священника зневажено словно — за се було доходженє по пѣднесеню тыхъ розбоѣвъ въ соймѣ посломъ д-ромъ Окуневскимъ. Два тыждни передъ выборами до рады державной зъявивъ ся призначеный на правыборы комісарь выборчій въ домѣ о. Сологуба зъ представленемъ и осторогою, щобы усунувъ ся вѣдъ акціи въ повѣтѣ, бо буде мати безчисленнй прикрости, позаякъ мае грошѣ по людяхъ; плѣвъ щось о дирекціи скарбовій, и т. д. — взагалѣ казавъ, що о. Сологубъ пожалуе, єли не услухае, и спѣмне слово сего комісаря. То само донесено о. Сологубови приватною дорогою, що въ Борыньскѣмъ курсуе вѣсть о сильнѣмъ оподатковану о. Сологуба; вѣдтакъ те саме проголосивъ и мѣсцевый аґітаторъ тарнавскій, добре инспірованый.

При правыборахъ въ Тарнавѣ треба було сильной форсы и длятого священникъ не поѣхавъ навѣть на засѣданє комітету краевого. Зъѣхало ся до села много жидѣвъ, навѣть ажь зъ Лютовиськъ прибули два офіціяльній аґітаторы, и розпочато выборы одній ночею, другій за дня розбоями. Першого провізора, що йшовъ зъ священникомъ [се було crimen!] пѣрвала кліка жидѣвъ межи себе и — каже — бувъ бы житє положивъ, єли бы завчасу не бувъ вырвавъ ся въ рукъ розбишакъ, котрій гнали за нимъ далеко и обкладали палками, такъ що вѣнъ и до нинѣ западае на здоровлю. Нещасный той пазы авъ Илько Прободякъ, а алярмъ сей мавъ на цѣли выкликати терорнзмъ на людей, абы не йшли до выборовъ. Другою великою жертвою выборчою бувъ Илько Пукасъ зъ Тарнавы выжнои. На сего давъ голосъ священникъ и то було таке crimen, що аґітаторъ льокальный Ступницкій сейчасъ звабивъ нещасного Илька на друге крило двора при курнику и заговорювавъ дотя, доки розбишаки не вхопили жертвы. Тамъ, въ курнику жидѣвскѣмъ валили они Илька зелѣзною вагою кантомъ у голову. Чоловѣкъ зѣмлѣвъ, розѣшаки вѣдступили, а другій два, що тримали двери, утѣкли. По хвили роздавъ ся серце роздираючій стонъ и плачь падаючого зъ нѣгъ Илька зъ розваленою головою, зрошуючого кровію оббйстє жидѣвске. Въ першѣй хвили селяне хотѣли — кинутись въ то мѣсце, але священникъ не допустивъ, заявляючи, що зразъ своимъ вѣзкомъ везе побитыхъ до суду, и такъ зробивъ.

Вѣдъ того часу зачала ся справа о. Сологуба въ старостве. Першого дня розправы Илька дѣстае священникъ термінъ у п. старосты Бѣлиньского. На долѣ термінъ судовый вѣдроченно, функціонарь прокураторіи въ особѣ того самого комісаря выборчого, вѣдступивъ вѣдъ обжалованя, але судья п. Черняньскій супротививъ ся такому полагодженю справы. А на горѣ п. староста вѣдпускае священника: Иди со миромъ, къ тому не согрѣшай, да не гѣрше тобѣ буде... Выговоривъ ему грѣхи ось якій: що черезъ него мусѣли толкувати ся за выборы соймовій; що вѣнъ презесомъ комітету выборчого и т. п.

Справа священника поступала въ мѣру поступу судовои справы Илька Пукаса. На другѣмъ термінѣ, коли прокураторія самбѣрска за-для цѣлкомъ неудалои обороны побитыхъ вѣддала справу судови въ Турцѣ, судья п. Черняньскій, по поновнѣмъ вѣдступленю того функціонаря прокураторіи вѣдъ обжалованя, засудивъ карбѣвниковъ жидѣвскихъ по 20 днѣвъ арешту и по 30 зр. Честь най буде п. Гумецкому, котрый яко оборонець безинтересовно занимавъ ся довго справою и въ остатнѣй хвили при розправѣ въ Самборѣ станувъ въ оборонѣ правды. Жиды въ Самборѣ дѣстали лише по 10 днѣвъ и по 5 зр.

Въ хвили, якъ засуджени вѣдсиджували кару въ Турцѣ, розпочалась акція другого вѣддѣлу староства. О. Сологубови выслано фасію на 716 зр., а по ей правосильности прибуло бы ще около 250 зр. Отже кліка махерѣвъ дотримала слова. На пѣдставѣ ей доносѣвъ до староства выпало: за кождый день арешту жидѣвъ заплати 100 зр.

По уплывѣ 30 днѣвъ вѣдъ доручена наказу платничого приступило староство до стягня тои кольосальнои сумы. О. Сологубъ зъявивъ ся въ Дирекціи скарбовій у Львовѣ зъ прошенемъ, абы всѣ акты звернено и зроблено яке доходженя, переслухано людей, бо дѣе ся неописана кривда. Высокій достойники въ Дирекціи приняли о. Сологуба ласкаво, звернули акты и заснстували всяку екзекутиву до часу мериторичного полагодженя рекурсу, внесеного зъ канцеляріи д-ра К. Левицкого. Се було дня 22 падолиста 1897. Однакъ староство мимо того зсылае 2 ого грудня п. Копистиньского, инспектора податкового, и той фантуе худобу жены священника [бо то ей маетокъ] и заявляе о. Сологубови при Голендрови зъ Соколѣкъ, що староство не знае нѣчого про стриманє екзекутивы. Грѣзный станъ рѣчи, въ порѣ осѣнній, коли худоба по нѣчому, коли минувшого року худобу заграблену у бѣдныхъ селянъ за податки спродано за третину вартости цѣны, выкликавъ у священника тревогу.

О. Сологубъ написавъ прошеня просто до Дирекціи, маркуючи досадно: „що месть махеровъ політичныхъ дѣйшла до точки кульмінаційной, — що его гнете політика, месть політична за выборы, за вѣдставленє до суду людей побитыхъ въ курнику. Вѣдтакъ илюструвавъ взагалѣ положенє Русинѣвъ въ Турчаньскѣмъ: „Політика вѣдобрала цѣлкомъ здоровле о. Яворскому зъ Лѣмны, бо дотн надъ нимъ знущано ся, доки его не зломано, хотяй выгравъ у всѣхъ инстанціяхъ. Політичній махеры устроювали розбоѣ въ Тарнавѣ, а теперь метять ся. Політика уряджувала побите священника о. Грабця, коли зъявивъ ся до выбору посла, бито его, абы душпастирѣвъ стерорызувати. Політика гнобителѣвъ Руси е въ своѣмъ елементѣ, коли видить насъ пригнобленыхъ; тогдѣ тій гнобителѣ найбѣльше щасливій.“ Потѣмъ перейшовъ на те, що его обложено податками, вѣдъ обойчика до стѣпъ, хоть вѣнъ ратувавъ недобитки жертвы лихварѣвъ, а многій лихварѣ остають ся вѣльній вѣдъ податковъ.

Тое письмо выслало староство до прокураторіи самбѣрскои, а коли прокураторія звернула его назадъ, староство зажадало очищенія своеи дорогои чести въ судѣ турчаньскѣмъ.

Въ интермеццо наступивъ ще одинъ цѣкавый епізодъ. При переслуханю свѣдковъ,

зарядженьбмъ въ податковбмъ вбддѣлѣ старостваа, не вбдкрыто въ мѣсяци сѣчни нѣчого. Завзывавъ податковый инспекторъ, бо вбнъ бувъ пбдписаный на вбдозвѣ. Отже староста зарядивъ безъ особбого терміну въ справѣ промысловбй термінъ по полудни; пбдъ загрозою 10 зр. кары мали люде явити ся по полудни. Ходило о то, щобы могли вбдбути ся присяги. И дѣйстно, секретарь староства заприсягавъ людей щось до 10-ов въ ночи. И вызначено о. Сологубови 50 зр. заплатити за промыслъ [хиба ратованя людей]. Жандармерія кинулась по хатахъ по селахъ за худобою, котрои очевидно не було, а минала жидбвскій спблки або агітатора, котрый при правыборахъ вабивъ выборцѣвъ до курника Пукаса.

Нарештѣ дня 15 лютого с. р. вбдбула ся розправа въ судѣ турчанскбмъ.

(*Конець буде.*)

Письмо зъ Золочева.

[Въ справѣ рускаго народнаго театру.]

Хочь якъ небажанымъ являе ся роздѣлъ нашои трупы театральнои на двѣ части, то все-таки група пбдъ зарядомъ „Рускои Бесѣды", остаючи пбдъ тымчасовою управою п. Л. Лопатиньскаго, представляе не будь яку артистичну силу та зъединуе собѣ признане и симпатію на провінціи не тблько у своихъ, а навѣть у чужихъ. Въ Золочевѣ бачили мы цикль комедій та деякѣ драмы выконаній зовсѣмъ похваль о, а сли деякѣ не робили такого вражѣня, яке годить ся выносити зъ театральныхъ представлень, то сему винѣ самѣ штуки своимъ укладомъ, а не артисты.

Позанкъ дирекціи народного театру повинно залежати на зъединуваню якъ найббльшои прихильности публики та на выробленю якъ найширшои популярности театрови, мы не радили бы выставляти такихъ непридатныхъ на сцену творбвъ, якъ „Дядьковѣ примхи" Чайченка або „Мертвый гбсть" Маковского. Зовсѣмъ не хочемо докоряти авторамъ, а пбдносимо сю справу лише за-для высше згаданои причины. Вже самъ п. Лопатиньскій, управитель трупы, писавъ въ сѣчни с. р. въ 6 и 7 чч. черновецкои „Буковины" въ фейлетонѣ „Новѣ драматичнѣ творы", що „Дядьковѣ примхи" удержують ся на сценѣ тблько силою новости, якъ преміована штука. Отже коли такъ, то намъ здае ся, що оно въ кождбмъ разѣ небезпечнѣ експеріменты зъ тою цѣлою „силою новости", бо она певно не приведе прихильности до театру, коли когось та „сила новости" звабить на представлене и вбнъ тамъ добре вынудить ся та доволѣ выпозѣхае ся. — Таке саме дѣло и зъ „Мертвымъ гостемъ", бо вбнъ, помнивша его неможливбсть та абсурднбсть, зовсѣмъ не интересный самою акціею, зовсѣмъ не забавный яко комедія, а — знову наведемо слова самого п. Лопатиньского — „подѣя сама плытка и неправдоподбба". Не берусь рѣшати, яка то „публика приняла ей дуже прихильно и тымъ рѣшила про ей вартбсть на сценѣ", але скажу лише, що менѣ и всѣмъ тымъ зъ публики, о котрыхъ судъ я старавъ ся розвѣдати, цѣлый той „Гбсть" не припавъ нѣразъ до вподобы. — Отже выснованокъ зъ того такій: обѣ тѣ штуки можуть бути добрѣ, можуть подобати ся, коли ихъ читае ся, але живе представлене ихъ передъ очи публики не робить найменшого вражѣня въ додатнбмъ напрямѣ, а лишь пбдкопуе можливе поводжене нашого театру. — Иншій творы — се вже старшій, що вбдъ кблькохъ лѣтъ показують ся на дошкахъ рускои сцены и зъединали собѣ вже деякій розголосъ. Тому отже, що выставлене старшихъ творбвъ повелось зовсѣмъ удачно, мы не хочемо винувати артистбвъ за неповоджене новѣйшихъ.

Що-до самои гры теперѣшныхъ акторбвъ — то найкраще презентуесь завсѣгды панѣ Лопатиньска. Се така сила, якои нашому театрови може позавидувати неодинъ сталый театръ. Ея звучный, мельодійный и надзвычайно приятный голосъ чаруе слухачѣвъ; ея взбрцева гра такъ заманюе глядачѣвъ, що здаеть ся, немовь-бы се дѣйствбсть була у насъ передъ очима, а не театръ. Ѣй, одинокій спѣвачцѣ-солістцѣ въ теперѣшнбй групѣ, належить ся передовсѣмъ признане за тѣ лавры, якій збирае тутъ выставлене оперы „Cavalleria rusticana", „Барона циганьского", „Азы". — Ролѣ трагічній вбддае также зовсѣмъ уд чно п-а Слободяна; жаль тблько, що до ея удачнои гры хибуе вбдповѣдного голосу. — Паню Пбдвысоцку въ роляхъ сѣльскои бабы, спеціальность тои акторки, заступае по части панѣ Осиповичева. — Що до мужчинъ сильно вбдчуваемъ ся бракъ старшихъ артистбвъ, що на рускбй сценѣ зъединали собѣ були широку славу. Теперѣшній артисты, самій молодѣ, грають правдѣ дуже старанно, но все имъ бракъ тои ерудиціи, яку набуваесь доперва зъ часомъ и практикою. Однакъ и тутъ не есть такъ зле; маемо ще трехъ такихъ знаменитыхъ артистбвъ, якъ Ольшаньскій, Лопатиньскій та Ґембицкій, якихъ гра принесла-бы честь не о нбй чужозембй сценѣ, де театръ въ лѣпшихъ умовинахъ, нѣжь нашъ. — Наконець не вадить запримѣтити, що декотрѣ артисты лишають за широке поле до поншу суфлерови, а се вражае дуже непріятно. — *Богданъ Сонѣшникъ.*

Въ справѣ галицкого тютюну.

Члены товариства заснованого въ цѣли пбдпираня управы тютюну въ Галичинѣ збрали ся въ середу 2 ого с. м. на рбчній загальній зборы. Проводивъ зборамъ голова товариства посолъ Кшиштофовичь, а на засѣданю бувъ и міністерскій радникъ п. Струшкевичь, були и репрезентанты комітету господарского товариства пп. М. Онишкевичь и Тинецкій.

Тютюнъ управляють въ Галичинѣ головно селяне и они становлять більшбсть членбвъ товариства. Але що селяне не мають грошей на поѣздки до Львова, то на зборахъ було лише 5 [словами] пять членбвъ!

Въ справозданю за минувшій рбкъ голова товариства сконстатувавъ, що мимо елементарныхъ нещасть, минувшій рбкъ бувъ для галицкихъ плянтаторбвъ тютюну досыть користный. Выдатбсть листя була у всѣхъ трехъ реонахъ, де въ Галичинѣ тютюнъ управляе ся, досыть значна. Пересѣчна цѣна, яку правительство платило за листя, була высша якъ цѣна въ попередныхъ лѣтъ. Цѣна за 100 клґр. хитала ся мѣжь 19 а 21 зр.

Въ 1897 р. выплатило правительство селянамъ — бо они дають переважну часть всеи продукціи — около міліонъ зр. Задачею товариства и управу тютюну въ Галичинѣ такъ розширити и такій вбдъ правительства узыскати цѣны, щобы згадана квота міліонъ зр. значно зросла и щобы Галичина могла вытворити справедливу конкуренцію Угорщинѣ, якъ то ѣй зъ огляду на ви пбдъ тютюнъ вбдповѣдньйшу землю належить ся.

Галицкимъ плянтаторамъ тютюну принесло въ 1897 роцѣ велику користь се, що до міністерства рбльництва дбставъ ся Галичанинъ п. Струшкевичь. Ще въ 1896 р. на конференціи пбдъ проводомъ кн. Сапѣги зъ тогдѣшнымъ ґенеральнымъ директоромъ тютюнового монополю. Кемпфомъ на всѣ постуляты галицкихъ плянтаторбвъ тютюну вбдповѣдало правительство рѣшучо: non possumus. Въ 1897 р. завдяки п. Струшкевичеви змінило ся. Усунено всѣ трудности, якій при продажи тютюневого листя роблено давнѣйше галицкимъ плянтаторамъ, а также пбднесено цѣну за листя вбдповѣдно до цѣны за таке саме угорске листя — примѣромъ въ класахъ лѣпшого тютюну о 2—3 зр. на сотнарь. Окрбмъ того правительство позволило, щобы мировѣ суды фунґували на мѣсцѣ, а не у Вѣдни. Дальше прирекло правительство, що управа тютюну, окрбмъ въ дотеперѣшныхъ повѣтахъ, буде дозволена также въ сусѣдныхъ повѣтахъ, и що позволить управляти въ Галичинѣ деякій сорты угорского тютюну.

По удѣленю зарядови абсолюторіи зъ рахункбвъ и чинности за рбкъ 1897 ый порѣшено отворити въ 1898 р. два курсы культуры тютюну для народныхъ учителѣвъ. Фонды на тѣ курсы дадуть субвенціи, якій въ квотѣ 3000 зр. товариство побирае зъ краевого скарбу, а въ квотѣ 2.000 зр. зъ державного. Въ сѣмъ роцѣ державна субвенція пбдвысшена на 2.500 зр.

Переглядъ політичный.

О внутрѣшнбмъ положеню въ Австріи появила ся въ берлиньскбмъ дневнику Post статя п. заг. „Zur Lage in Oesterreich", котра немовѣрно походить въ урядовыхъ кругбвъ вѣденьскихъ. Каже ся тамъ мѣжь иншимъ: Урядовій круги зовсѣмъ не обѣцюють собѣ, щобы рада державна, котра мае незадовго зібрати ся, могла спокбйно радити. Сесія буде немовѣрно дуже коротка. Вчасне скликане делеґацій мае лише ту цѣль, щобы зъ уваги на внутрѣшній заколоты въ монархіи можна спбльній заграничній справы державы полагодити въ конституційнбй дорозѣ та бути на поготовѣ въ разѣ внѣшныхъ комплікацій, якій можуть настати съ весною. Внѣшне державне становище монархіи не може бути залежне вбдъ внутрѣшныхъ парламентарныхъ борбъ. Внутрѣшній справы буде полагоджувати ся въ разѣ потребы при помочи тымчасовыхъ розпоряджень. Оттакій в на разѣ плянъ правительства. Рѣшаючій круги зъ холодною кровію ждуть дальшого ходу справъ. О змінѣ правительства мимо всѣляких поголосокъ про крізу нема и бесѣды передъ уплывомъ ювілейного року. Скликане спбльныхъ делеґацій з найлѣпшимъ доказомъ, що вага австрійскои політики не лежить въ парламентѣ.

Авторомъ новыхъ языковыхъ розпоряджень мае бути, якъ доносить N. Wien. Journal, міністеръ судбвництва д-ръ Руберъ. П. Ґросъ заявивъ, що Нѣмцѣ не можуть пристати на розпоряджения, призначений для Моравы. Нѣмцѣ заразъ по выборѣ президіи рады державнои вложать нагле внесене о законодатне полагодане языковои справы.

N. fr. Presse оголошуе розмову свого кореспондента зъ провбдникомъ ческого клюбу д-ромъ Енґлемт. П. Енґель заявивъ на запытане, що молодо-ческе сторонництво поклоняне міністерства Ґавча уважало за хвилевый выхбдъ зъ ситуаціи, яка склала ся черезъ упадокъ гр. Баденього; врештѣ вѣдомо було, що самъ Бадені указавъ на бар. Ґавча, щобы ему припоручити утворене нового міністерства. Поглядъ молодо-Чехбвъ на те міністерство не змінивъ ся и тогдѣ, коли довѣдали ся о намѣрѣ змѣны языковыхъ розпоряджень; се свѣдчило тблько о змѣнѣ ситуаціи и не могло указувати на тривкбсть новои системы. Змѣсту заповѣдженыхъ розпоряджень Чехи не знають. Парляментарна комісія ческого клюбу знала лише про тѣ намѣры, якій правительство мало въ початкахъ сѣчня с. р.; але зъ того часу въ намѣрахъ бар. Ґавча позаходили змѣны, и то немовѣрно на гбрше, а тымъ самымъ и легко згадати, яке становище займуть Чехи до новыхъ розпоряджень. Що-до заявы ческого намѣстника, зложеной въ соймѣ при адресовбй дебатѣ, сказавъ п. Енґель: Чехи знали, що правительство було неприхильне ихъ адресовои акціи, и длятого не могли припускати, щобы оно при адресовбй дебатѣ не обозвало ся; молодо-ческе сторонництво вже въ грудни мин. року приняло за засаду, що такъ правительство якъ и Чехи мають взаимно вбльну руку, а заява гр. Куденгового, зложена въ ческбмъ соймѣ, не причинила ся своею формою до того, щобы у Чехбвъ выкликати прихильнбсть до теперѣшного правительства. На запытане, чи пбсля звѣстной бесѣды д-ра Ебенґоха, выголошеной въ горѣшно-австрійскбмъ соймѣ, уважае за можливе, щобы католицке сторонництво пшло дальше разомъ зъ иншими сторонництвами парляментарной більшости, вбдповѣвъ п. Енґель: Рѣчь певна, що бесѣду д-ра Ебенґоха не оголошено дословно и не понято вѣрно. Але зъ уваги, що католицке сторонництво и доси стоить при засадахъ рбвноправности и автономіи, на пбдставѣ котрыхъ вложила ея парляментарна більшбсть, можна уважати за рѣчь певну, що оно и дальше пбде зъ більшостею. На выпадокъ димісіи кабінету Ґавча — сказавъ дальше п. Енґель — говорять одній о міністерствѣ гр. Туна, другій о Хлюмецкбмъ; вбнъ, п. Енґель, уважае кабінетъ Хлюмецкого за більше немовѣрный, хочь самъ не умѣе сказати, чому — оттакъ инстинктовно. До кабінету гр. Туна Чехи не мали бы довѣря; хочь годѣ заперечити ему въ неодномъ спосббности, але вбнъ не е тымъ, котрый мбгъ бы найти користный выхбдъ зъ теперѣшного положеня. На запытане, якъ выставляе собѣ сповнене бажань, высказаныхъ въ адресѣ, и чи гадае, що можна бы заразъ приступити до нихъ сповненя, — сказавъ п. Енґель, що на перше питане годѣ ему вбдповѣдати, бо значило бы се, лише высказувати свои бажаня; а що до сповненя ческихъ бажань можна бы заразъ приступити, се рѣчь певна. Про выборъ нового президента палаты послбвъ годѣ ще теперь щось певного сказати, але поголоски указують на д-ра Бѣлиньского. Въ справѣ ліберальнои части молодоческои програмы сказавъ д-ръ Енґель: По-за програмою парляментарнои більшости кожде сторонництво мае достатечну свободу; длятого вбдъ молодоческого сторонництва нѣхто не вымагае, щобы зрѣкало ся своихъ ліберальныхъ засадъ, такъ само якъ и вбдъ католицкого сторонництва не вымагае ся, щобы не выступало зъ своими бажанями.

Иншу цѣкаву розмову оголошуе краковскій Czas; его вѣденьскій кореспондентъ розмавлявъ зъ славнымъ Давидомъ Абрагамовичемъ про змѣну регуляміну палаты послбвъ. Бувшій президентъ палаты уважае за потрѣбній такій змѣны регуляміну: 1) Усунути першій читаня правительственныхъ внесень, котрѣ у всякбмъ разѣ мусять бути вбдосланій до комісіи; при першбмъ читаню внесень посольскихъ повинненъ мати право голосу лише внескодавець. 2) Знести именній голосованя при справахъ формальныхъ, зъ вынимкою такихъ выпадковъ, коли президентъ не годенъ провѣрити числа голосбвъ. 3) Въ справѣ тайныхъ засѣдань палаты пбсля теперѣшного регуляміну велитъ президентъ на жаданя 10 голосбвъ опорожнити салю и аж тогдѣ дебатуесь и рѣшае ся, чи засѣданя мае бути тайне; отже треба бы се такъ змѣнити, щобы на внесене, достаточно пбдперте, палата заразъ безъ дискусіи рѣшала, чи засѣданя мае бути тайне чи явне. 4) Бесѣдники, котрѣ зложили внесеня и не черезъ замкнене дискусіи не прийшли до голосу, не повинній мати права жадати, щобы дискусію отвирано на ново. — Але всякій змѣны не доведуть на гадку п. Абрагамовича до цѣли при теперѣшній власти дисциплінарнбй президента. Найбільше, що президентъ може теперь зробити, то — вбдобрати бесѣдникови голосъ безъ попередного упбмиеня. Длятого вже въ р. 1892 ухвалено, що можна посла также выключити зъ засѣдань. Але до выконаня того права повинна бути стала парляментарна сторожа, якъ у Франціи, де до службы въ парляментѣ придѣленій в жовнѣрѣ. Посла, выдаленого зъ палаты, не повинно ся выпускати на улицю, але задержати якійсь часъ въ будынку парляменту; бо выйшовши на улицю мбгъ бы выкликати заколотъ. Непарушимбсть посольска повинна уставати въ хвили, коли посла прихопить ся на горячбмъ учинку, якъ вбнъ въ палатѣ выправляе бучѣ, спиняючи засѣданя насильствами, лае президента, кидае на него каламаремъ и т. д. Але п. Абрагамовичь таки не велику мае надѣю, щобы змѣна регуляміну придалась на що, коли парляментарна меншбсть в числомъ сильна, безоглядна, и грае комедію мучеництва.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ товаристві рускихъ ремѣсникбвъ „Зоря" у Львовѣ вбдбули ся дня 28 н. ст. лютого с. р. загальній зборы членбвъ.

Зборы вбдкрывъ голова п. В. Нагбрный бесѣдою, а вбдтакъ секретарь п. Ильчишинъ вбдчитавъ справоздане выдѣлу за адміністраційный 1897/8 рбкъ, при кбнци котрого выдѣлъ высказуе подяку: Совѣтови „Народного Дому" за безплатне вбдступленѣ льокалю для товариства, лѣкарямъ пп. д-рамъ П. Сушкевичеви и Ив. Сельскому за безкористовну помбчь хорымъ членамъ, редакціямъ „Дѣла" и „Галичанина" за услуги товариству, проф. д ру Ем. Савицкому за вбдчитъ, патріотамъ за грошевѣ жертвы на цѣли товариства, драматичному кружкови за уряджуване аматорскихъ представлень и вечерковъ зъ танцами, котрѣ приносили дохбдъ товариству. Справоздане кбнчило ся вбдзивою до рускои публики, а переважно до рускихъ ремѣсникбвъ, щобы більше интересувались товариствомъ и численнѣйше вступали въ члены. — Дальше касіяръ п. Пащакъ здавъ справу зб стану касы. Прихбдъ зъ позбсталостію зъ давныхъ лѣтъ выносивъ 1.403 зр. 6 кр., а розхбдъ 598 зр. 44 кр. [на запомоги хорымъ членамъ, на адміністрацію и другій выдатки], остаесь 804 зр. 62 кр. и тая сума мѣститъ ся въ цѣнныхъ паперахъ, въ готбвцѣ и въ довгахъ на позичкахъ у членбвъ. По заявѣ контрольнои комісіи, що рахунки найдено въ порядку, удѣлено выдѣлови абсолюторію. — Фондъ будовы власного дому „Зорѣ" выноситъ разомъ зъ процентами 2.102 зр. 99 кр. готбвкою. Фондомъ тымъ завѣдуе п. В. Нагбрный и ему зборы выразили за се признане и подяку.

По вбдчитаню и ухвалѣ внеску выдѣлу дотычно одного зъ параґрафбвъ статута, выбрано новый выдѣлъ, въ складъ котрого увбйшли пп.: В. Нагбрный, д-ръ Евг. Озаркевичь и д-ръ К. Левицкій зъ-мѣжь почетныхъ членбвъ, а зъ дѣйстныхъ членбвъ: Григ. Васѣка, П. Тяблючиньскій, Ом. Пащакъ, А. Ильчишинъ, В. Гбрный и Ю. Сидоракъ яко члены выдѣлу; вкбнци яко заступники пп.: В. Гресякъ, В. Шевчукъ и А. Оприскъ. До контрольнои комісіи увбйшли: И. Возняк и Ю. Гайновичь.

Перше засѣданя ново выбраного выдѣлу вбдбуде ся во второкъ 8 н. ст. марта о 8 годинѣ вечеромъ. На порядку дневнбмъ: уконституованя выдѣлу и другій справы.

НОВИНКИ.

— **Новій читальнѣ „Просвѣты".** Въ мѣсяци лютбмъ с. р. внесено до ц. к. намѣстництва подани о заснованя новыхъ читалень „Просвѣты" зъ отехъ 22 громадъ: Ляшки горѣшнѣ и Вербиця повѣту бобрецкого; Росбльна пов. богородчаньского; Чернява пов. брбдского; Ольхбвка пов. долиньского; Довге пов. калуского; Острбвъ [коло Щирця] пов. львбвского; Увсе пов. пбдгаецкого; Камѣнка лѣсна пов. равского; Клѣцко Якимчицѣ пов. рудецкого; Качанбвка пов. скалатского; Теляже пов. сокальского; Опришівцѣ и Узинь пов. станиславбвского; Тысьменица пов. товмацкого; Тороске пов. залѣщицкого; Лѣсничищѣ, Шельпаки, Клебанбвка и Романове село пов. збаражского; Славна и Плѣсняны пов. золочѣвского. — Всѣхъ читалень „Просвѣты" [заложеныхъ и зголошеныхъ] по конець лютого 1898 р. було 570. Декотрѣ повѣты, що перше були приставали, теперь рухають ся — н. пр. въ збаражскбмъ повѣтѣ сего року завязуе ся вже пята читальня. Тблько въ однбмъ-однѣнькбмъ снятиньскбмъ повѣтѣ ще и доси нема анѣ одной читальнѣ „Просвѣты".

— **Вп. посолъ о. Таначкевичь** доносить: О высланю петиціи до п. міністра просвѣты въ справѣ приспѣшеня удѣленя запомоги для вдбвъ и сирбтъ по нашихъ священникахъ повѣдомлено мене ласкаво зъ деканатбвъ щирецкого [Асп. львбвскои] и куликовского та сокальского [Еп. перемыскои]. — *Таначкевичь,*

— **Говори Климе, най твоє не гине!** Якійсь панъ „włościanin“ въ Перемышлянщины енергічно протестує въ Słow-ѣ polsk-ôмъ противъ намѣру Русинôвъ оснувати въ тôмъ повѣтѣ політичне товариство. Налякала видко пана „włościanina“ помѣщена онодгы въ „Дѣлѣ“ допись зъ Перемышлянъ, щобы тамошній руский патріоты, мимо вôдкиненя статутôвъ намѣстництвомъ, не засыпляли справы. Сей панъ „włościanin“ — вовкъ въ овечôй шкôрѣ, — забавивъ ся мимоходомъ и въ денунціянта, а якого безконечно глупого арґументу ужилъ вôнъ до пôддержаня своихъ гадки, що руске товариство політичне въ Перемышлянщинѣ не мае раціи быту! — ото, що Поляки и Русины, помѣшаний и спорôдненій зъ собою, не хотятъ, щобы межи нихъ кидано тымъ кôсть незгоды. А чей рускій товариства політичнй мають на цѣли тôлько оборону селянъ, а въ декотрыхъ повѣтахъ належать до такихъ товариствъ и польскій селяне. Видко — „włościanin“ сей перестрашивъ ся новымъ народнымъ рускимъ рухомъ, бо дотеперь — каже — було все такъ „dobrze i cicho“...

— **Краєва рада шкôльна** на засѣданю въ д. 28 н. ст. лютого ухвалила мѣжь иншимъ: Затвердити выбôръ Сим. Каштановича на делеґата ради повѣтовои до окружнои рады шкôльнои въ Залѣщикахъ и Кор. Лещиньского, управителя 2-клясовои школы въ Наконечнôмъ, на репрезентанта стану учительского въ окр. радѣ шк. въ Яворовѣ; — перемѣнити школы народній: 4-клясову мужеску въ Белзѣ на 5 клясову вôдъ 1 н. ст. вересня с. р — затвердила до ужитку въ школахъ середныхъ книжку проф. краковского університету Анатоля Левицкого „Zarys historyi Polski i krajów ruskich z nią połączonych“ [выданя скорочене друге, цѣна примѣрника въ оправѣ 1 зр.].

— **Въ красвôй рôльничôй школѣ** въ Чарниховѣ повторили ся въ протягу несповна чотирохъ мѣсяцѣвъ досыть поважній непорядки. Въ жовтни м. р. ученики оббили префекта интернату п. Рожаньского, обмотавши его въ коцы, а теперь знôвъ одинъ ученикъ, выдаленый зъ интернату, дôбравши собѣ другого, и то гувернера дѣтей директора, напавъ въ бѣлый день директора Бастґена, и вырвавши ему зъ рукъ кована палицю, побивъ нею директора по головѣ. Напастникôвъ увязнено, а выдѣлъ краевый уповажнивъ кураторію школы, щобы перевела слѣдство.

— **Антісемітскій демонстраціи** проявили ся остатными днями въ Краковѣ въ наслѣдокъ представленя въ тамошнôмъ театрѣ штуки жида сіоніста Герцля п. з. „Нове Гето“. Тематъ штуки взятый зъ житя жидôвского и обиджае чувства христіянъ. Авторъ старавсь доказати, що жидôвъ експльоатуютъ христіяне, и выступае рѣшучо противъ асиміляціи. Зôбрана въ театрѣ публика высвистала штуку и актôрôвъ, котрымъ кинено на сцену вѣнокъ цибулѣ, а опôсля выйшла зъ театру. Велика товпа христіянъ, зложена зъ людей всякихъ станôвъ, урядала передъ мешканемъ директора театру Павликовского демонстрацію, прозываючи его жидôвскимъ слугою и кричучи ему „pereat“. Въ справу вмѣшала ся поліція и ѣй удало ся демонстрантôвъ успокоити та запобѣгти грôзнѣйшимъ наслѣдкамъ.

— **Бѣдный банкиръ.** Львôвскій банкиръ Горовіцъ, котрого свого часу надѣливъ цѣсарь титуломъ шляхтича зъ правомъ писатись „Edler von“, уходивъ доси за чоловѣка орудуючого мільоновымъ маєткомъ. Теперь показуєсь, що се непранда, бо ось Горовіцъ предложивъ фасію до вымѣру податку особисто-доходового, де подае свôй рôчный дохôдъ лишь на 1200 зр. Хто знае, чи банкиръ зъ часомъ ще бôльше не збѣднѣе и зовсѣмъ не предложить фасіи...

— **Ворожбитъ.** Въ Милôвцяхъ въ чортковскôмъ повѣтѣ жие селянинъ, котрого называють „Максимъ“. На порядній хатѣ умѣстивъ вôнъ знамя свого занятя — великій чорный хрестъ, „чародѣйными“ способами лѣчить всякй недуги, ворожить и т. и. Множество людей, особливо непросвѣченыхъ, приходить до него на пораду, за котру каже собѣ солоно платити. Слава его така широка, що не лишь селяньство, але и интеліґентній люде зъ далекихъ околиць заходять до него, щобы знайти полекшу въ терпѣняхъ и дôзнати ся чогось о своѣй будучности. Власти не звернули доси своеи уваги на того обманца...

— **Отворене телєфонічного шляху** межи Львовомъ - Краковомъ - Бялою - Бельскомъ-Вѣднемъ вôдбуло ся нинѣ. Ц. к. Дирекція почтъ и телеґрафôвъ для Галичины прислала намъ въ сѣмъ дѣлѣ отсе оголошеня:

На пôдставѣ пробъ вôдбутыхъ зъ успѣхомъ на ново-побудованôй лініи телефонічнôй межи мѣстами Львôвъ-Краквъ Вѣдень позволило вже ц. к. міністерство торговлѣ рескриптомъ зъ 21 лютого 1898 на отворене руху телефонічного на тôй лініи зъ днемъ 4 марта 1898 пôдъ слѣдуючими услôвями:

1. Мѣжь Львовомъ а Краковомъ, якъ такожь мѣжь Львовомъ а Бялою-Бельскомъ будуть могли участники мѣсцевыхъ сѣтей телефонічныхъ розмовляти зъ собою безпосередно зô своихъ стацій телефонічныхъ.

2. Мѣжь Львовомъ а Вѣднемъ зôстае рухъ той на-разѣ обмеженый тôлько на розмовы мѣжь публичною мовницею, умѣщеною въ головнôмъ урядѣ почтовôмъ у Львовѣ, а публичными мовницями у Вѣдни и тыми участниками телефонічной сѣти вѣденьскои, котрыхъ стацiи суть залученѣ до лiнiй межимѣстовыхъ. Кромѣ того позволило выс. ц. к. міністерство торговлѣ, щобы тыхъ участникôвъ сѣти телефонічной у Львовѣ, котрй будуть правильно удержувати бôльшу кореспонденцію телефонічну зъ Вѣднемъ, припустити вымирково до розмовъ безпосередно зъ ихъ стацій телефонічныхъ, однакъ пôдъ услôвемъ, що ведучй до ихъ стацiя поодинокй проводы будуть передъ тымъ на власный кошть просичих замѣнѣнй на проводы подзôмнй. Кошты тiя выносять 50% первôстныхъ коштôвъ будовы. Дотычнй зголошеня належить вносити просто до ц. к. гал. Дирекцiи почтъ и телеґрафôвъ.

Належитôсть за розмову треваючу три мінуты або части тыхъ-же выносить въ зносинахъ мѣжь Львовомъ а Краковомъ, якъ такожь мѣжь Львовомъ а Бялою Бельскомъ 1 зр., мѣжь Львовомъ а Вѣднемъ 1 зр. 50 кр. Розмовы пильній, котрй мають першенство передъ звычайными, пôдлягають потрôйнôй оплатѣ за розмову звычайну.

Право розмовы безпосередно зъ власнои стацiи телефонічнои буде прислугувати тôлько тымъ участникамъ, котрй внесуть вôдповѣдне зголошене въ мѣсцевôмъ ц. к. головнôмъ урядѣ почтовôмъ и телеґрафічнôмъ и зложать тамъ депозитъ въ квотѣ найменше 10 зр. на забезпеченя належитостей за розмовы, котрй имъ въ протягу мѣсяця буде ся кредитувати.

Близшій поясненя о способѣ ужитя телефонічныхъ лiнiй межимѣстовыхъ мѣстять ся въ поученю доданôмъ до альфабетичного спису участникôвъ сѣтей телефонічныхъ въ Галичинѣ. Рôвно-жь мѣсцевй урады почтовй и телеґрафічнй удѣлять на жадане всякихъ поясненъ.

— **Маневры цѣсарскій** вôдбудуть ся сего року въ полудневыхъ Уграхъ, а не въ Чехахъ. Въ маневрахъ возьмуть участь 4-ый и 13-ый баталіонъ галицкихъ стрѣльцѣвъ польныхъ вразъ зъ резервою.

— **Прикмета новыхъ стемплѣвъ.** Новый стемпель, прилѣпленый за-для похибки на невластивôмъ мѣсци документу, трудно вôдлѣпити звычайнымъ способомъ механічнымъ безъ ушкоды, бо вôнъ дуже тонкій. Однакъ коли потримати хвилю папѣръ вôдворотною стороною надъ водною парою, то стемпель вôдскочить вôдъ документу неушкожденый и може бути знôвъ ужитый.

— **Пригоды на провінціи.** Въ Лѣсновачахъ городецкого повѣта застрѣливъ ся д. 26 сѣчня Василь Цапъ, наймитъ тамошного дѣдича зъ причины заборены, абы не ходивъ на нôчнй любовнй сходины. — Въ ночи зъ 26 на 27-ого сѣчня зайшли Михайло Ильчина, Иванъ Дудокъ, Иванъ Гурскій и Мартинъ Чопъ, роббтники при стинаню дерева въ лѣсѣ, до шинку на Пôдлѣсинѣ, присѣлку Каблубискъ въ чешановскôмъ повѣтѣ, а пôдпивши собѣ тамъ горѣвки и взявши ся ще на дорогу, розбійшлись до дому. Около пôвночи вôдпровадивъ Иванъ Дудокъ Михайла Ильчину пôдъ его огородъ и тамъ его полишивъ. На другій день о 6 годинѣ рано найдено Михайла Ильчину такъ замерзлого, що мимо помочи домôвникôвъ померъ того дня въ полудне. На снѣгу, де лежавъ, були слѣды крови, имовѣрно вôдъ скальченя пальцѣвъ о зелѣзну пилу, зъ которою вертавъ до дому. — Въ Куклинцяхъ коло Зборова золочівского повѣту повѣсивъ ся д. 28 сѣчня на подѣ дому Айзика Маврера драґонъ Василь Баландюкъ. — Въ Посадѣ хирôвскôй, старомѣского повѣта, найдено д. 29 сѣчня въ складѣ дощокъ Германа Ґлiка 36-лѣтного селянина Ивана Словика, що тамъ повѣсивъ ся; попередного вечера бачено его пяного, то имовѣрно сповнивъ самоубійство въ нетверезôмъ станѣ. — Францъ Средницкій, 18-лѣтный паробокъ зъ Серакосець перемыского повѣта вôзъ навъ Риботичъ до дому д. 31 сѣчня фѣру дерева на паливо. На дорозѣ межи Риботичами а Макою зсунувъ ся на ожеледы вôзъ и перевернувъ ся на Средницкого та убивъ его на мѣсци. — Паробокъ Михайло Ковальчукъ зъ Лугôвъ долиньского повѣта пôйшовъ д. 31 сѣчня до громадского лѣса, абы назбирати палива. Въ лѣсѣ вылѣзъ на ялицю наломити галузя, та нога посунулась ему и вôнъ упавъ та й погибъ на мѣсци. — Иванъ Голубка зъ Никловичъ мостиского повѣта, наймитъ у посесора Арнольда Мішля, въѣхавъ пôдъ шлюзу обмыти вôзокъ и утопивъ ся тамъ разомъ зъ двома кôньми д. 1 лютого о 8 годинѣ вечеромъ. Другого дня вытягнено зъ воды вôзокъ и конѣ, а труна Голубки не вôдшайдено.

— **Дрôбнй вѣсти.** О. Садовскій, сотрудникъ при церквѣ св. Варвары у Вѣдни, зложивъ докторатъ теольоґія. — Гр. Фелiксъ Козеброцкій зъ Глѣбова дôставъ вôдъ цѣсаря титулъ тайного радника. — Уланьскій офіцеръ Рудольфъ Мозеръ переплывъ о закладъ дня 1 н. ст. марта въ повнôмъ уніформѣ рѣку Дунай пôдъ Кльостернайбурґомъ; широкôсть Дунаю въ тôмъ мѣсци выносить 380 м., але Мозеръ, унесеный филиня переплывъ 800 м. въ часѣ 10 мінутъ и 10 секундъ.

Надôслане.

Foulard-Seide 65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private Porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend.** 7 [2]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Ц. к. намѣстництво надало презенту на опорожнену греко кат. парохію цѣсарского надання въ Пôйтѣ зъ філією Свика о. Свят. Клосевичеви, дотеперѣшному парохови и деканови въ Пржебищахъ.

Наука, штука и література.

О. Володимиръ Дометій Садовскій, сотрудникъ при храмѣ св. Варвары у Вѣдни, выдавъ другимъ накладомъ книжку написану пок. д-ромъ Юліяномъ Целешемъ „Росправа о духовнôмъ урядовôмъ стилю яко доповнене Пастырского Богословія“ и доповнивъ новѣйшими законами. — Книжка [268 сторôнъ другу великои вôсьмки] выйшла друкомъ и накладомъ оо. Мехитаристôвъ у Вѣдни и продае ся тамъ по 1 зр. 50 кр. за примѣрникъ.

☛ Зъ нинѣшнымъ числомъ „Дѣла“ высылаємо Цѣнникъ сѣменъ п. Т. Луцкого въ Мелнѣ, п. Стрѣлиска новѣ.

Фірма п. Теофіля Луцкого знана Русинамъ зъ-давна яко солідна, богата въ добрий насѣня и совѣстна.

Вôдозва.

Сумными буквами записаній въ исторіи рускои церкви Тучапы. 600 душъ, улягаючи несовѣстнôй аґітаціи, опустили свою церковь и обрядъ, и то тогды, коли дôмъ „приходскій крытый соломою и иншій будынки валили ся, — тогды, коли треба було церковцю тучапску докôнчувати и у внутрѣ до порядку приводити.

Въ тôмъ тяжкôмъ положеню попередный парохъ вытягнувъ руку до рускои суспôльности о милостиню — и посыпались датки. Зачала ся будова нового дому приходского а за-для браку грошей комітетъ бравъ матеріялъ и годивъ майстрôвъ на кредитъ. Середъ сего попереднiкъ дôставъ иншій приходъ, а менѣ прийшлось кôнчити будову, а що найважнѣйше, платити довги. На Тучапянахъ за лягае 190 зр. конкуренціи, а ихъ церковця опущена своими дѣтьми ажь просить ся, щобы ся докôнчити и украсити. Но Тучапяне части своихъ не хотятъ заплатити, а що гôрше, грозятъ, що и они [200 душъ] перейдуть на латиньске и зъ церкви зроблять костелъ.

Що-жь робити? Тяжкимъ грѣхомъ було бы допустити до того, то-жь я, не маючи иншои дороги, вытягаю руку до всѣхъ Русинôвъ. Ратуйте тую твердиню, бо за нею пôйшовъ бы и Острôвъ и Лôвичъ, скиньте ся по лептѣ и то скоро, бо справа важна и нагла. Bis dat, qui cito dat.

Острôвъ 3 марта 1898.

За комітетъ — *Бронислав Гощій* парохъ Острова, п. Радымно.

Господарство, промыслъ и торговля.

Львовска Дирекція ц. к. зелѣзниць державных оповѣщуе:

Дня 15 лютого с. р. отворено для руху особового перестанокъ „Вама-перестанокъ“ лежачій помѣжь стацією Вама и перестанкомъ Гея на шляху Вама-Русь-Молдавица.

Поѣздъ особовый ч. 25/1018/1118 переходячій помѣжь Краковомъ а Сухою (вôдъѣздъ зъ Кракова о год. 6 рано, приѣздъ до Сухои о год. 8·45 рано) перестане переходити зъ днемъ 1 марта с. р.

Рухъ товаровый помѣжь Румуніею а Австро-Угорщиною и Нѣмеччиною. — Зъ днемъ 1 марця 1898 входить въ житє додатокъ III до тарифы часть I, роздѣлъ Б. для выслане згаданого руху.

Въ ночи зъ 27 на 28 лютого с. р. при пересуваню поѣзду товарового ч. 89 на стацiи Зимна вода Рудно высовгнувъ ся одинъ вôзъ зъ причины неправильного переставленя зворотницѣ пôдъ возами. Въ наслѣдокъ сего прибувъ до Львова поѣздъ поспѣшний ч. 1 зъ 1½ годинным опôзненемъ а поѣздъ особовый ч 14 вôдôйшовъ зô Львова о 2 годины пôзнѣйше.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 4 марта. Зъ недѣлѣ мають провôдники опозиціи вôдбути нараду, щобы порозумѣти ся що-до спôльного згôдного поведеня супротивъ парляментарнои бôльшости. Появила ся въ однôмъ тутешнôмъ дневнику вѣсть, врештѣ не дуже заслугуюча на вѣру, що законъ о пôдвышеню платнѣ урядникôвъ мае вôйти въ житє зъ днемъ 1 падолиста с. р.

Въ станѣ здоровля архики. Стефанiи зайшло полѣпшеня; у кн. Климентины нема змѣны.

Будапештъ 4 марта. Сегодня мае Кошутъ выступити въ соймѣ зъ внесенемъ на высланє привѣтнои телеґрамы до италійского парляменту зъ нагоды нинѣшного народного свята 50-тыхъ роковинъ италійскои конституціи. Соймъ имовѣрно внесене те вôдкине, бо бар. Банфі уважае такій привѣтъ за рѣчь незвычайну и непотрѣбну.

Парижъ 4 марта. Касаційна розправа въ справѣ Золѣ назначена на день 10 с. м. — Полковникъ Генрі вôдказавъ Пікартови сатисфакціи, поки сей не выкаже, вôдки роздобувъ переловленый листъ Естергазого. Свѣдки Пікарта вôдповѣли на те, що въ такôмъ разѣ не уважають за згôдне зъ своею честею дальше переговорювати съ Генрім.

Римъ 4 марта. Зъ нагоды 50-тыхъ роковинъ конституціи выдавъ король пять декретôвъ, удѣляючихъ помилованя засудженымъ за всѣлякй провины.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Ф. По. въ Ла. На цвѣтень зôстало и вписано 75 кр. — *Вп. Г. Б. въ Св.* За 1897 р. прийде ще 1 зр. — *Вп. С. Ст. въ Да.* Одержали и часопись высылаємо. — *Вп. Де. въ Ко.* До кôнця марта ще 3·50 зр. — *Вп. І. Бе. въ Хо.* Згôдий, а що часопись неправильно приходить, не наша въ сѣмъ вина. — *Вп. Л. Ба. въ Бу.* Такъ. — *Вп. С. Ба. въ Ин.* Заплачено до кôнця марта. — *Вп. І. Ко въ Го.* Якъ одержимо ще 1 зр., то буде заплачено до кôнця мая. — *Вп. Я. Ян. въ Щ.* Годять ся.

Надôслане.

На зажалене наше противъ тутешнього учителя Хрущевского внесене дня 14 серпня 1897 зъѣхавъ п. инспекторъ Маринякъ дня 22 сѣчня с. р. несподѣвано до Уголны, але не до канцелярiи громадскои, де есть и читальня, но просто до школы, де мешкае власне обжалованый учитель. На вôзване явили ся и мы тамъ. Зъ-разу не хотѣвъ п. инспекторъ переслухувати всѣхъ и казавъ декотрымъ выйти, але коли мы заявили, що поѣдемъ до Львова, взявъ ся до переслухувана безъ рôвницѣ. Показували мы п. инспекторови книжки, въ котрыхъ були надрукуваній слова: „примѣрникъ безплатный“, а котрй то печатки Хрущевскій повышкробувавъ [такъ само, якъ вымазавъ дневникъ лекцiйный власне въ тôй рубрицѣ, де священникъ нотувавъ урльопы учителя и заступство его, а то нѣбы на доказъ того, що вôнъ дѣйстно повинивъ службу въ школѣ въ критичныхъ дняхъ вôдъ 15 до 25 вересня 1895 року, коли то власне ѣздивъ собѣ по повѣтѣ въ цѣли збиранья голосôвъ на п. ґрафа. [Гл. бесѣду посла д-ра Окуневского въ соймѣ при верiфікацiи выбору гр. Дѣдушицкого зô стрыйского повѣту. — „Дѣло“ ч. 14 1897 р.] На повышкробуваныхъ мѣсцяхъ въ книжкахъ попôдписувавъ Хрущевскій тыхъ школярѣвъ, котрымъ тй книжки попродавъ будь за грошѣ, будь за пуки соломы и т. д., а нѣкому зъ бѣдныхъ, якъ бувъ повиненъ, не давъ безплатно. Дальше заявляли мы, що Хрущевскій каже дѣтямъ платити собѣ за пера, оловцѣ и т. н. подвôйно, а вôдъ насъ вытягае рôзнй датки вôбы то „на коляду“; опускае науку шкôльну а разъ учивъ у шинку, науки повторительнои не тримае нѣколи; що держить писарку; на карткахъ посмертныхъ пôдписуе назвища чужй; упивае ся, побивае дѣти, зъ котрыхъ одно вôдъ часу побитя занедужавши дня 8 лютого 1896 р. и умерло, вызнавши передъ смертію слова: „Я черезъ професора зъ сего свѣта иду“, за часъ свого ту 4-лѣтного побуту два разы всего бувъ у церквѣ и навѣть въ свои свята польскй то сѣно робить на поли, то косить; старыхъ господарѣвъ трактуе словами: „злодѣю“ и т. д. Пригадували мы: чому, коли вже третій рôкъ тому, якъ п. ґрафъ яко заступникъ обшару двôрского выбравъ себе предсѣдателемъ а польского пробоща зъ Соколова заступникомъ мѣсцевои рады шкôльнои навѣть безъ присутности нашого о. духовного, не було вôдъ того часу анѣ одного ще засѣдання? Бо не знаємо, що стало ся зъ тыми 50 зр., котрй 1894 р. дала наша панѣ дѣдичка на руки вôйта и учителя яко престацію на школу, — що зъ тыми 10 зр., котрй она рôкъ-рôчно жертвуе на потребы бѣдныхъ ученикôвъ, — що зъ тыми 40 зр. 39 кр., котрй Хрущевскій побравъ безправно въ касы ц. к. уряду податкового въ Стрыю 1895 р. а котрй тогдѣшный предсѣдатель мѣсц. рады шк. за квітомъ заосмотреным печатію мѣсц. рады шк. [а котру то печать б. предсѣдатель якъ мавъ, такъ мае доси ще у себе] мавъ пôднести на пôдставѣ рескрипту выс. ц. к. краевои рады шк. зъ дня 16 листопада 1895 ч. 29756 на покрытє выдатку на сталый ричалтъ для школы въ Уголнѣ на рôкъ 1895, — не знаємо вкôнци вырахуваня ся зъ тыхъ 59 зр., котрй 1895 року стягнено зъ громады, — бо намъ дивно, якъ мôгъ п. ґрафъ писати о Хрущевскôмъ, що Хрущевскій „sporządził budynek szkolny przeważnie swoim kosztem“?! Вкôнци жадали мы, абы п. инспекторъ перенѣсъ Хрущевского, бо пôдбурюе до скаргъ и процесôвъ, пôдкопуе повагу нашого о. духовного, робить незгоду и заколотъ въ громадѣ, якого ту нѣколи не бувало. — Намъ належить ся ще вôдъ 4 лѣтъ учитель сталый та й подавали ся учителѣ кваліфікованій и заслуженій. Правда, що п. Хрущевскій заслужився п. маршалкови при выборахъ и тому каже п. ґрафъ, що ему Хрущевскій потрѣбный та й скривдити его не дасть, ба, але за що кривдити тыхъ учителѣвъ, котрй за трема конкурсами робили собѣ даремно выдатки и заходы то до п. ґрафа, то до инспектора, то деинде, абы дôстати Уголну? Чи не лѣпше було занменувати кого?

Дня 29 сѣчня с. р. вôдбули ся у насъ выборы до рады громадскои. Въ III колѣ выбрали мы радныхъ по нашôй волѣ. А коли и въ II колѣ пôйшло добре, Хрущевскій зъ вôйтомъ и зъ жидами налякали ся и заголосили: „Робѣть що, бо сьмо пропали!“ Въ комнатѣ Хрущевского нарадживались довго, то вôдходили, то знôвъ приходили, пôдносячи крутй закиды и силуючись доконче уневажнити деякій голосъ. Но коли имъ тое не удало ся, радй-нерадй мусѣли признати выбôръ важнымъ. Ходило ще о I коло, въ котрôмъ мало голосувати 14. Жиды, въ числѣ 6, выступили зъ картками, а позаякъ Хрущевскій мавъ, якъ зачуваємо, вписати до листы выборчои одного жида до двократного голосованя [за себе и жену] а двохъ зъ нихъ въ I колѣ невластиво умѣстити, то и дôставъ 7 голосôвъ, а давши 8-ый голосъ вже самъ на себе, ставъ раднымъ жидôвскимъ а не христіяньскимъ. Ча то може въ наслѣдокъ того „zaufania, jakie Chruszczewski posiada w gminie, która dla niego z uszanowaniem i przywiązaniem za zachowanie się jego pod każdym względem wzorowe“ — якъ то вписавъ ся о нѣмъ п. маршалокъ и посолъ ґр. Каролъ Дѣдушицкій?

Уголна дня 23 лютого 1898.

Иванъ Бойко, Гнатъ Пищикъ, Федьо Пищикъ, Гринь Микитинъ, Семко Бойко, Василь Чухна, нововыбраній радній; Стась Микитинъ, Василь Василѣвъ, члены читальнѣ.

Наша Адміністрація просить Вп Передплатникôвъ — якъ найскорше надсылати передплату на II-гій чвертьрôкъ а взглядно и выровнати залеглости.

Мастъ кавказка на вôдморожене. Средство се, споряджене пôсля рецепты припоручен и уживанон изъ знаменитымъ успѣхомъ въ повôчнôй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшôмъ часѣ всякй вôдморожения.
Цѣна слоика 40 кр. 91

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пôдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 119—?

Надослане

Зміна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ
ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкôй ч. I.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно. 4155

Адреса: Оптикъ Копернинкій Львôвъ плеще Галицка ч. I.

ЛИПЕ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова въ капустою	15 кр.
Сѣчаний легки	12 „
Фляки	12 „
Нôжка телача въ хрѣномъ	10 „
Ковбаска въ хрѣномъ	5 „
Кавіаръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моєи реставрації, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выбôръ стравъ и напиткôвъ заосмотрена кухня.

79 90—? Зъ высокимъ поважанемъ
ПАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Курсъ Львôвскій
въ дня 4 м. ст. марта 1898.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	212 —	215 —
Зелѣз. Львôв.-Черновôв. Яссы по 200 зр.	301 —	302 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	374 —	381 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Листы застáвныя на 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 20	110 60
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краєвого 4½% а. в. льос. въ 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I емісія)	98 —	98 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 30	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л	97 10	97 80
Облиги на 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	98 10	98 80
Буков. фонду пропинаційного 5% а. в.	102 75	— —
Комунальнй Банку краєв. 5% (II. ем.)	102 50	— —
„ „ „ 4½% (III.ем.)	100 30	101 —
Позички краєвои въ 1873 по 6% а. в.	103 —	— —
Позички краєвои въ 1891 по 4% а. в.	— —	— —
Позички краєвои въ 1893 по 4% а. в.	97 90	98 60
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	96 30	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	26 50	28 50
Мѣста Станиславова	— —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 62	5 72
Наполеондоръ	9 48	9 58
Пôвъимперіялъ	9 48	— —
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 60	59 10

Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ тов. Просвѣта.

Панна знаюча ся на вареню, шитю и прасованю, знайде сейчасъ умѣщенѣ. Ближшихъ вѣстій удѣлить торговля С. Конвалинка въ Болеховѣ за надôсланемъ условій и фотографій. 73 3—3

Передплата на 5 выпускôвъ 1 зр.
БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА
М. КОПКА

Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр.

При замовленю 10 примѣрникôвъ одного выпуска 20% опусту.

Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 4—10

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничôмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОГРАФІЄ
рôжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗôВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
врейскій, дамскій, для дѣтей и міренъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНГЕЛІЯ
нового выданя, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.

До переплету
приймае ся всякй роботы входячй въ кругъ переплетництва.
Всякй замовлення вôдворотною почтою 62 —80

Повѣдомлене въ справѣ касъ позичковыхъ.

Зъ причины, що теперь ширшй круги нашои интеліґенціи заинтересували ся касами позичковыми системы Райфайзена, то подаємо до вѣдомости, що всякихъ информацій дотычно закладаня такихъ товариствъ позичковыхъ удѣляє філія „Просвѣты“ въ Станиславовѣ. — Статуты можна набути въ книгарни Ставропігійскôй у Львовѣ або въ філіи „Просвѣты“ въ Станиславовѣ. 3—3

[Другй часописи просимо о повторене сего повѣдомленя.]

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:
СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики
Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільограмôвъ loco фабрика.
Вино
въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.
Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Розсылка сукна лишь для приватныхъ

Вôдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштуе лишь
зр. 3.10 зъ доброк
зр. 4·80 зъ доброк
зр. 7·50 зъ делікатнок
зр. 8·70 зъ делікатнок
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскок
зр. 13·95 зъ кангарновок
правдивои овечои вовны

Вôдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.

Матеріи на легій пальта вôдъ зр. 3·25 за метеръ выеше; льодекъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вôдтинокъ зр. 6·—, 1 вôдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матеріи для урядникôвъ державныхъ, зелѣзничихъ и на судейскій тоґа; найделікатнѣйшй камґарны и шевіоты а такожъ матеріи на уніформы для фінансовои сторожи и жандармеріи и т. д. кт. д. розсылае по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знаный яко реальный и солідный

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF in BRÜNN**

Взôрцѣ gratis и franco. — Достава точно пôсля взôрця.

УВАЖАТИ! Звертає ся увагу Р. Т Публики особливо на те, що при безпосереднôмъ побиранiю матеріи выходять значно дешевше, якъ замовлюваний у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Берни розсылае всѣ матеріи по дôстныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причиняючи рабату. 61 3—10

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно
около пôвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешъ и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 11—20

ОЦИЛЄ сталевій въ видѣ буквы H. Нр. 1, зр. 4·50. Нр. 2, зр. 5·— за 100 штукъ
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4586

100 до 300 зр. мѣсячно
можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостяхъ певно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папеpôвъ державныхъ и льосôвъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 6—10

Левъ Колтатôвъ пѣвець
въ Ольхôвци п. Мѣльница
испытованый у п. Полотнюка въ Станиславовѣ и бувшій три мѣсяцѣ въ Денисовѣ, мае чистый теноровый и дуже приємный голосъ, неженатый — пошукуе посады на пѣвця або на село або до мѣста. 85 1—3

Пампушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до пампушкôвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякй замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 12—16

Старша женщина
осôба интеліґентна пошукуе мѣсця до заряду дому, а то ино въ священичôмъ домѣ. Близша вѣсть въ Адміністрации Дѣла. 19 3—3

Вôдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батькôващина“ и „Читальня“) тыждневa популярна газетка
СВОБОДА
письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вôдповѣдае д-ръ Кость Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорôчна передплата выносить 2 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львôвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовй статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорôчнôй сесіи соймовôй, о выборахъ, вôдозвы Краєвого рускаго комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховй переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новôмъ законѣ дороговôмъ, О краєвôй продажи соли, О краєвôй акцизѣ вôдъ напиткôвъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Педеньского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зô всѣхъ сторôнъ краю; 5) порады, питаня и вôдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспільно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысль и торговля.

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґерии пôдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

НОВОСТИ на СУКНѢ
дамскій
поручае магазинъ 2
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львôвъ, площа Капітульна число 2.

По низькихъ цѣнахъ
выготовляе
РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО
Львôвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3
всякй церковнй роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 2—?

„СЛАВІЯ“
Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ
(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вôдъ 1874 р.)
скôнчиновъ за кôнцемъ 1896 р. 28-ый рôкъ свôєи дѣяльности и зросла вô всѣхъ вôдѣлахъ „Славіи“

	въ кôнцемъ 1896 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 7,427.361·15 кр.
Премія належитости поббчній и вôдсотки за рôкъ 1896	„ 2,188.521·39 „
Обезпечень сумы въ секціяхъ на жите	„ 27,629.196·15 „
Обезпечень сумы въ секціи вôдъ огню	„ 277,905.738·— „
Выплачень капіталы, ренты и вôдшкодованя въ 1896 р.	„ 1,639.873·80 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вôдшкодованя въ загальнôй сумѣ	„ 27,193.723·12 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпечена вôдъ шкôдъ огневыхъ будынкôвъ, движимостій, збôжа, товарôвъ, запасôвъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренй, а условя обезпеченя вельми користній.

Тервоъ и друксортôвъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при уліци Словацкого ч. 3. 21 4—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.06		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
нічн				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**нічн**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком попедїнка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ран вечером до 5 годкин 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одповѣдальній редактôръ Юлянъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іосафата Гриника,

Ч. 41. Львовъ, Субота 21 Лютого (5 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ вѣ належитѣст [за инсераты плаченѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковымъ

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чвертъ року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкли принимають ся по 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце в рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Недѣлни и инши довозна приватни числить ся по 15 кр. вѣдъ стрѣчка.

Мрѣѣ о федерації.

Хвиля скликаня рады державной зближаѣ ся, тожь часописи всѣхъ вѣдтѣнкѣвъ политичныхъ зачинають бавити ся въ ворожбитѣвъ и кожда пуджае своихъ читателѣвъ пророцтвомъ, що „зъ тои муки хлѣба не буде“. Найменше-жь вѣрять въ успѣхъ парляментарныхъ праць дневники тыхъ групъ, котрѣ становили дотеперѣшну бѣльшѣсть въ радѣ державнѣй. „Конституція — резонують они — стала ся неможлива, тожь треба ѣи змѣнити“. Сегодня одна лишь у всѣхъ гадка, а именно тая, що австрійскому парляментови грозить небезпечнѣсть не вѣдъ обструкціи, не радикальнѣй сторонництва зможуть повалити австрійску конституцію, але самѣ сторонництва бѣльшости. „Розширене автономіи краѣвъ коронныхъ и обсыланє центрального тѣла законодатного делегаціями поодинокихъ сеймѣвъ краевыхъ“ — се идеалъ консервативныхъ партій всѣхъ національныхъ гегемонѣвъ въ Австрії. Таку змѣну конституціи представляють они яко *державну конечнѣсть* въ виду того „факту“, що теперѣшна конституція, теперѣшна машина законодатна „не способна до працѣ“.

На оправданє свого жаданя выдвигнули они ще одинъ аргументъ. Скасованя конституціи домагають ся зъ тои причины, що та конституція е неконституційна, бо ѣи не приймили народы Австрії, ѣи накинено зъ-горы. Поглядъ сей высказавъ органъ ческихъ февдалѣвъ вѣденьскій дневникъ Vaterland. „Сегодѣшна конституція — пише вѣнъ — що до свого походженя есть октройована. Въ квестіяхъ справъ спѣльныхъ поодинокимъ частямъ монархіи, що-до способу, якъ, коли и черезъ якихъ заступникѣвъ мае о нихъ рѣшати ся, се ясно означила всесильна воля абсолютного правительства въ хвили, коли введено форму новочасной управы парляментарнои. Ческа бѣльшѣсть соймова выходить зѣ становища, що вправдѣ е справы спѣльнѣ всѣмъ королѣвствамъ и краямъ, але додае то, що вымѣръ тыхъ справъ, а такожь способѣ, якъ мае ся ихъ полагоджувати и о нихъ рѣшати, не може обѣйти ся *безъ апробаты сойму*. Нашъ устрѣй, въ котрѣмъ центральный парляментъ грае таку выначну ролю, нѣколи не знайшовъ признанія въ повнѣмъ ческѣмъ соймѣ. Представителѣ ческого люду и консервативнѣй представителѣ великихъ посѣлостей заперечували важнѣсть того устрою и до сегодня заперечують.“

Того замѣту противъ „легальности“ нашои конституціи не будемо ширше розбирати. Обмежимось лишь на выявленю нашого здивованя, що органъ *шляхты*, клясы зъ натуры рѣчи найбѣльше цѣсареви вѣрнои, протестуе противъ конституціи длятого, що она „октройована“, що ѣи надавъ цѣсарь! Они були бы признали ѣи правосильнѣсть, якъ-бы цѣсарь постаравъ ся бувъ о апробату сойму. Соймы краевѣ въ Австрії не е выразомъ волѣ народу, тожь апробата краевого сойму не доказуе ще, що на дану реформу згодилось бы населенє краю. А може Vaterland думае о давнѣмъ становѣмъ соймѣ? Той бувъ ще менше представителемъ волѣ загалу. Зъ того становиска годѣ судити намъ о легальности або нелегальности нашои конституціи.

Щобы доказати потребу автономіи поодинокихъ краѣвъ коронныхъ, вытягае Vaterland аргументы зъ историчного архіву. „Правнодержавне становиско — каже вѣнъ — есть выплывомъ историчного розвою монархіи. Вѣдома рѣчь, що складовѣ части нинѣшнои монархіи мали початково свою зласну политичну индівідуальнѣсть. Що жаденъ край не утративъ своеи исторично-политичнои вѣдрубности, о тѣмъ свѣдчить тая обставина, що соймы истнують до сегодня, а бѣльша ихъ часть дуже користно розвивае ся.“

Де ходивъ до школы авторъ наведенои статьѣ? хто его вчивъ исторіи? Въ Галичинѣ кождый штубакъ знае о тѣмъ, що велике княжество Краковъ не задержало своеи политичнои индівідуальности, але прилучено его до Червонои Руси. Щобы истнувавъ соймъ краевѣ въ Краковѣ, треба бы, щобы Краковъ мавъ политичну индівідуальность. Галичина не е жадна исторична „индівідуальность политична“ — се штучный мелянжь, що не мае оправданя нѣ въ давнѣй исторіи, нѣ въ фактичныхъ потребахъ заселяючихъ ѣи теперь народѣвъ.

Ruch katolicki, переповѣдаючи статю Vaterland-у додае вѣдъ себе: „Теперѣшный устрѣй конституціи октройованый, нѣколи всѣми народами цѣлковито не признаный. По другге: приклонники централізму суть на фальшивѣй дорозѣ, бо въ мѣсце *историчныхъ* индівідуальностій королѣвствъ и краѣвъ будуть змушенѣ творити *національнѣ округи*, а се доперва буде правдивымъ розбитемъ державы“.

Рускій народъ нѣ троха не подѣляе поглядуу тутъ высказаного — и якъ-бы Нѣмцѣ були направду змушенѣ и хотѣли „творити національнѣ округи“, то Русины пѣйдуть зъ ними рука въ руку. Политичнѣ институціи для населеня, а не населенє для нихъ. Организація политичныхъ территорій на основѣ національнѣй бѣльше вѣдповѣдае потребамъ населеня, тожь творенє „національныхъ округѣвъ“ е раціональнѣйше и справедливѣйше, нѣжь консервованє и скрѣпленє „историчныхъ индівідуальностій“, та ще такихъ, якъ примѣромъ Галичина. Мы на пѣдставѣ — не старыхъ пергамінѣвъ, але на пѣдставѣ фактичныхъ и живыхъ потребъ обохъ народѣвъ Галичины мусимо домагати ся утвореня зъ того краю двохъ политичныхъ индівідуальностій, а именно роздѣлу Галичины на два краѣ: рускій и польскій.

А впрочѣмъ нехай буде и по вашому! покличмо ся на пергамины. Галичина е штучне злѣпище двохъ политичныхъ индівідуѣвъ, злѣпище доконане въ послѣдныхъ часахъ. Розорвѣмъ тую штучну связь и зробѣмъ такъ, якъ то було въ давнину. Вѣдлучѣмъ Краковъ зъ околицею вѣдъ Руси. Коли утворимо зъ Галичины два краѣ, польскій и рускій, коли будемо мати замѣсть одного галицкого сойму — два національнѣ соймы, тогдѣ и мы заговоримо о „розширеню краевои автономіи“, тогдѣ и Русины зможуть вамъ ареорганізувати Австрію въ федеративнѣмъ напрямѣ. Якъ довго Галичина не роздѣлена, Русины маютъ найменшу причину ослаблювати силу центрального парляменту, руками и зубами мусять боронити ся передъ розширенемъ законодатнои компетенціи краевого сойму...

Новій языковій розпорядженя для Чехій.

Сегодня появили ся въ вѣденьскѣй урядовѣй газетѣ новѣ розпорядженя языковѣ зъ 24 лютого 1898. Вѣйдуть они въ житѣ зъ днемъ 15 с. м., а тымъ самымъ тратять зъ тымъ днемъ обовязуючу силу розпорядженя баденѣвскѣй, выданѣ д. 5. и 22. цвѣтня 1897 р.

На вступѣ зазначено въ новыхъ розпорядженяхъ, що выдавсь ихъ для властей пѣдчиненыхъ міністерствамъ внутрѣшныхъ справъ, судовництва, торговлѣ и рольництва тымчасово, поки языковѣ справы не поладна ся въ дорозѣ законодатнѣй. Дальше идуть въ 18 параграфахъ постановы для ческого королѣвства. Пѣсля тыхъ постановъ поданя, вношенѣ письменно чи устно сторонами, маютъ бути полагоджуванѣ въ тѣй мовѣ, въ якѣй ихъ внесено. Протоколы зъ сторонами мае ся списувати въ тѣй мовѣ, въ якѣй сторона складае свои зізнанія. Всякѣ письма, долучуванѣ до подань, не потребуютъ бути перекладанѣ на другу мову краеву. Всякѣ письма урядовѣ, выдаванѣ для ширшого загалу, а не до однои особы на ѣи жаданє, мае ся выдавати въ тѣй мовѣ, якои уживаютъ въ тѣмъ мѣсци чи въ тѣй сторонѣ, для котрои ихъ выдано. Те саме вѣдносить ся также до урядовыхъ писемъ, призначеныхъ для громадъ, для автономічныхъ урядѣвъ и для корпорацій. Урядовымъ и службовымъ языкомъ мае бути той, котрого въ дотычнѣмъ округѣ уживаютъ пѣсля послѣдного спису населеня. Въ округахъ зъ мѣшанымъ населенемъ маютъ оба краевѣ языки въ рѣвнѣй мѣрѣ бути увагляднѣнѣ. За мѣшанѣ округи треба уважати: а) урядовѣ округи властей, обѣймаючѣ кѣлька громадъ або одну громалу, коли що найменше въ однѣй громадѣ четверта часть населеня при послѣднѣмъ списѣ подала языкъ меншости за свѣй товарискій; б) урядовѣ округи властей, обѣймаючѣ кѣлька округѣвъ судовыхъ, коли бодай одинъ зъ тыхъ округѣвъ уживае другого краевого языка або пѣсля постановы б) належить до округѣвъ зъ мѣшанымъ населенемъ; г) урядовѣ округи властей въ Празѣ.

Розпорядженя и взагалѣ урядовѣ письма, призначенѣ для цѣлого краю, мае ся выдавати въ обохъ краевыхъ языкахъ, а для повѣтѣвъ въ языцѣ ческѣмъ, нѣмецкѣмъ або въ обохъ пѣсля того, чи пѣсля повысшихъ постановъ буде се округъ ческій, нѣмецкій чи мѣшаный.

Коли передъ судомъ уживаютъ стороны обохъ краевыхъ языкѣвъ, то выровъ мае ся выдавати въ обохъ языкахъ. При карныхъ розправахъ мае вѣдбувати ся головна розправа въ мовѣ обжалованого; лише зъ уваги на лаву присяжныхъ можна зробити вынимокъ, однакъ зізнанія обжалованого и свѣдкѣвъ мае ся принимати лише въ ихъ мовѣ. При цивільныхъ розправахъ протоколъ мае ся списувати въ урядовѣмъ языцѣ дотычного округа, а въ мѣшаныхъ округахъ въ тѣмъ языцѣ, въ котрѣмъ внесено перше письмо спѣрне. Зізнанія свѣдкѣвъ и знатокѣвъ мае ся списувати въ ихъ мовѣ. Коли стороны уживаютъ обохъ краевыхъ языкѣвъ, то и урядникъ мае уживати въ обохъ языкахъ. Судовѣ повѣдомленя мае выдавати ся въ мовѣ першого письма спѣрного.

Вписы до книгъ грунтовыхъ и иншихъ книгъ публичныхъ мае робити ся въ мовѣ внесеного подана.

Дотеперѣшнѣ постановы що-до иншихъ урядѣвъ, якъ касовыхъ, почтовыхъ, до переписокъ зъ властями войсковыми и жандармерію, зъ центральными и позакраевыми, остаютъ безъ змѣны.

Що-до вымогъ, щобы урядники знали обѣ краевѣ мовы, маютъ власти при обсадѣ мѣсць уважати на дѣйстну потребу: кождый урядникъ мусить знати той языкъ, якого вымагае его служба. Вже при найблизшихъ обсадахъ треба тримати ся сего правила.

Розпорядженє для Моравы рѣзнить ся головно тымъ, що цѣлу Мораву узнае ся за округъ зъ мѣшанымъ населенемъ.

15-ый лютого — великій день регабілітаціи чести ц. к. староства турчаньского въ судѣ.

[Письмо зъ Турчаньского.]

(Докончене.)

На розправу въ турчаньскѣмъ судѣ прибыли зѣ Львова яко оборонець о. Сологуба д-ръ Андроникъ Могильницкій.

Судья п. Черняньскій вѣдчитавъ подане о. Сологуба до Дирекціи скарбовои и спытавъ его, що мае сказати на свою оборону, бо турчаньске ц. к. староство закидуе ему, що вѣнъ въ тѣмъ поданю допустивъ ся переступленя зъ §§ 491 и 492 [обиды чести].

О. Сологубъ згѣдно зъ оборонцемъ заявили: Змѣстъ всѣхъ гадокъ въ поданю е той, що о. Сологубъ пѣдъ политикою розумѣвъ мѣсть политичну за выборы; пѣдъ политичными гнобителями его и Русинѣвъ розумѣвъ тую кліку махерѣвъ политичныхъ, котра (валтами, розбоями переводить выборы, въ часѣ выборѣвъ пропагуе роздоръ, пѣдкопуе церковь и вѣру, ширить деморалізацію и своею радикально деструктивною небезпечною роботою сѣе въ темныхъ масахъ вѣтеръ и певно буде може скорше нѣжь надѣясь абирати бурю — кліка, котра по доконаню своихъ плянѣвъ метить ся вѣдтакъ на патріотахъ рускихъ, денунціюе ихъ у властій и спроваджуе на нихъ секатуры, — отже таку политику назвавъ о. Сологубъ найнѣкчеминѣйшою и найпѣдлѣйшою. Слова о. Сологуба не вѣдносять ся до власти цѣсаревои, тѣлько до нѣкчемныхъ политикѣвъ. Щобы-жь переконати ся, чи власть яко така мае спѣльне дѣло зъ нѣкчемными политиками, котрѣ управляють розбѣй, внёсъ о. Сологубъ передъ вѣсьмома днями прошене, щобы до розправы покликати на свѣдкѣвъ значне число особъ зъ интеліенціи свѣтскои та духовнои и зъ селянъ въ повѣтѣ, щобы разъ переконати ся, чи се повѣтъ „турчаньскій“ чи „турецкій“.

Судья на жадане обороны почавъ вѣдчитувати имена тыхъ свѣдкѣвъ зъ поданемъ обставинъ, на якѣ они мали бы свѣдчити. О. Сологубъ [читавъ п. судья] жадае: Покликати на свѣдкѣвъ: ц. к. старосту п. Бѣлиньского [котрый вже бувъ въ сали розправъ] для поясненя: чому зарядивъ екзекуцію, коли высша власть справу здержала? — и ц. к. инспектора податкового п. Копистиньского на посвѣдченє его заявы при Голендрѣ зъ Соколѣкъ, що екзекуція не здержана, а то е важнымъ моментомъ, бо выкликало письмо о. Сологуба до Дирекціи скарбу. П. староста покликуваѣ ся на „Kläger-ѣвъ“, отже най выявить тыхъ доносчикѣвъ. Коли о. Сологубъ, жалуваѣ ся передъ нимъ на розбоѣ въ Тарнавѣ въ часѣ выборѣвъ, а що вѣдтакъ жандарѣ слѣдивъ по хатахъ, и то въ часѣ, коли священикъ проповѣдавъ на місіи въ Царинскѣмъ, вѣнъ [староста] сказавъ: „Ma klägę satysfakcyę“; нехай же п. староста пояснить свои слова! Най пояснить: чому тепер при вымѣрѣ податку, завернено аже пять лѣтъ, коли Тарнава близько Турки и о. Сологуба въ Турцѣ добре знали, бо засѣдавъ въ радѣ повѣтовѣй а деколи и въ выдѣлѣ. Чому выступлено противъ него зъ такою строгостію а полишено въ спокою неодного иншого, супротивъ котрыхъ власне належалась бы строгѣсть? — Покликати на свѣдка п. Геровского, десигнованого на комісаря выборчого и агітатора правительственного, най присягне, чи не бувъ у о. Сологуба въ місіи, абы его вѣдклонити вѣдъ акціи политичнои, вѣщуючи ему, яко инспірованый, безчисленнѣ неприятности на случай непослуханя. — Покликати на свѣдка Илька Пукаса, котрому сказавъ агітаторъ Ступницкій: „Най ксьондзъ сидить тихо, коли хоче, бо ще будете ходити по протоколахъ и дѣстане фасію“. — Покликати до присяги Греховского, чи не сказавъ яко комісарь выборчій по авантурѣ выборчѣй въ Тарнавѣ: „Palnę mu arkusz, że mię poparnięta!“ — Покликати о. Хтея на посвѣдченє, що въ повѣтѣ Борщовскѣмъ передъ выборами до сойму розношено вѣсть о грубѣмъ оподатковану о. Сологуби. — Покликати Василя Дибача зъ Тарнавы нижнои на свѣдка, що агітаторъ Ступницкій, тесть екзекутора Грудзы [що здефравдувавъ 4.700 зр.] заявивъ: „Най бы собѣ ксьондзъ зо мною не бувъ зачинавъ, а такъ то его се буде печи!“ — Анну Сенькѣвъ на свѣдоцтво, що жена Грудзы сказала: „А то-сьмо ему допекли, най вытрясе тысячѣ!“ — Стефана Юрковского и Михайла Марцьова вѣйта зъ Соколѣкъ на свѣдоцтво, що Ступницкій сказавъ въ Соколѣкахъ: „А най бы собѣ не бувъ зо мною зачинавъ; ему ще бы нѣчого не було стало ся, якъ бы грунту зъ посесіи вѣдъ мене не бувъ вѣдобравъ“. Тіи свѣдки поясняли бы, чи и яка була связь староства яко власти зъ нѣкчемными денунціянтами. — Покликати на свѣдкѣвъ селянъ: Павла Романишина на свѣдоцтво, чи не благала о. Сологуба покѣйна жена Романишина на ложу смертнѣмъ, абы о. Сологубъ не давъ его и осьмеро ѣи дѣтей выметати на дорогу касѣ жидовскѣй въ Лютовискахъ та чи не уратувавъ вѣнъ тую родину и ѣи грунтъ? — Андрея Романишина, чи не выслали ему два банки письмо, що зліцитують его грунтъ и хату до 14 днѣвъ, а его зъ семеро дѣтьми вымечуть зъ дому? — Матѣя Пукаса, чи не зафантувавъ бувъ ему власне Ступницкій 30 моргѣвъ землѣ за 240 зр. и чи оно не мало бути заразъ спродане, аже змилувавъ ся о. Сологубъ и давъ падаючому пѣдъ тягаромъ недолѣ 240 зр.? — Стефана Юрковского, чи о. Сологубъ взагалѣ не ратувавъ людей всюда, де имъ грозила цѣлковита руина, и чи не ухоронивъ его господарства? — Илька Пукаса, Илька Скарбѣнца, Ивана Савчинця, Михайла Савчинця, Стефана Перога,

I. КАПРАЛИКЪ
Львовъ, побочь Народного Дому
поручае всякѣ инструменты музичнѣ: скрипки, альтувки, басетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожь цитры и гітары. Найбѣльшій выборъ всякихъ самограючихъ и механічныхъ инструментовъ. — Цѣны найтаньшѣ. Цѣнники даромъ.

I. РЖЕНДОВСКІЙ Львовъ-Перемышль
Фабрика выробовъ цементовыхъ и складъ матеріяловъ будовельныхъ
продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходковъ зелѣзнѣй и камѣнковѣй, камѣнковѣй, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зъ ся семигородскихъ, папу дахову, плыты изоля[illegible] терръ, пеклы, плы[illegible] цеголки окладковѣ [illegible] выробы

Петра Паславского, чи не глядали они тыждняни всюды поратунку, коли мали сплатити позичку банкови, котрий до 14 днѣвъ грозивъ спродажію ихъ господарствъ? — Най посвѣдчать о. Кузѣвъ парохъ зъ Дидьовои и Деннсъ Костѣвъ зъ вѣдтамъ, чи не телеграфували они до намѣстництва о присланє запомоги, а о. Сологубъ поспѣшивъ зъ помочію на интервенцію свого шкільного товариша? На підставѣ зізнань всѣхъ тыхъ свѣдківъ, а евентуально всѣхъ парохіянъ покаже ся, чи о. Сологубъ, ратуючи другихъ, не повѣсивъ самъ великихъ стратъ, продаючи въ дешевѣмъ часѣ свою худобу и позичаючи собѣ 5.700 зр. для ратованя свого маетку, коли зъ причины дізнаного заводу въ зворотѣ на часъ, мігъ всьо стратити. Се буде и доказомъ, що строгість староства за его гуманнй дѣла, посунѣнена ажь до остатныхъ границь, есть цѣлкомъ незасадніна.

На обставину, що руске духовеньство въ повѣтѣ пригноблене, що оно переходить дѣйстно тернову дорогу та що гнобителѣ політичній ломлять чистй характеры — покликати на свѣдківъ оо. Прухницкого и Калинича, котрѣ видѣли, якъ махеры політичній въ погорду и посмѣховиско обертали рускихъ душпастирѣвъ, перебираючись въ ризы церковній и такъ выставляючи ихъ на позорище. Най посвѣдчить о. Прухницкій, бо вѣнъ чувъ, якъ при послѣднихъ выборахъ роздававъ ся голосъ роспуки о. Грабця, коли его передъ староствомъ били. Най посвѣдчать оо. Кузѣвъ и Прухницкій, якъ навѣть правительственный кандидатъ Впр. о. крил. Чапельскій, хотяй зъ Львова приѣхавъ бувъ до Турки зъ ц. к. радникомъ намѣстництва, мусѣвъ чимъ-скорше утѣкати въ Турки, бо ему грозила чинна зневага. Нехай посвѣдчать оо. Борковскій, Хтѣй и Морозъ, що духовна комісія, выделегована Преосв. Епископомъ перемыскимъ, въ страшный способъ въ очехъ народу була зневажена словами: „А було попівъ зъ хаты коломъ гонити!“ Нехай посвѣдчать оо. Морозъ, Солтикевичъ и Хтѣй, чи кліка не підкопувала повагу духовеньства, высылаючи фальсифікаты Іосифиньского патенту, заповѣдаючи се напередъ та въ часѣ выборівъ интерпретуючи по свому, щобы народъ вѣдъ духовныхъ вѣдрывати? Нехай посвѣдчать оо. Петровскій, Борковскій, Хтѣй, що о. Петровскій въ часѣ выборівъ мусѣвъ кліцѣ оплачувати ся грішми, абы себе охоронити вѣдъ чинной зневаги, и чи всѣ рускій священники католицкій не мусѣли въ часѣ студени выстоювати по коридорахъ, не вільно имъ було, обставленымъ жандармеріею, пійти до теплыхъ покоѣвъ, коли иншій свобідно тамъ и назадъ могли проходжуватись. — Най посвѣдчить п. Исидоръ Пасѣчиньскій, чи кліка політична не обступала дому, де вѣнъ заѣджае, и намѣряла Богъ знае що ему завдати, ажь жидівка ледви укрыла сего выборця? чи не мусѣвъ вѣнъ вертатись зъ Борині, дѣставши листы зъ погрозами, що сли зъявить ся, смерти пожне? Въ тѣмъ дѣлѣ о. Сологубъ покликавъ ся и на акты покійного д-ра Корнила Чайковского, котрый въ окружнѣмъ судѣ въ Самборѣ выробивъ бувъ собѣ асистенцію жандарма, бо не бувъ певный життя.

П. судья, вѣдчитавши повыше письмо вѣдмовивъ жаданю о. Сологуба, щобы покликати наведеныхъ свѣдківъ, бо тутъ обжалуе ц. к. староство, а не партія політична. Вѣдтакъ судья запытавъ старосту: котрыми словами вѣнъ чуе ся обиджепымъ? — Староста вѣдповѣвъ: „Всѣмъ!“ — На те судья: „Тутъ є богато рѣчей высказаныхъ обективно...“ — Староста: Swietny sądzie! Wielmożny panie sędzio! tu jest obraza ..“ Коли такъ староста якъ и функціонарь прокураторіи [комісарь выборчій] именемъ староства не узнали за вказане вѣддѣлити староство вѣдъ кліки політичной, такъ досадно схарактеризованои о. Сологубомъ въ его поданю до Дирекціи скарбу, хвиля въ судѣ стала критичною. Кождый, хто вмѣе льогічно мыслити, зрозумѣвъ суть рѣчи: хто-жь теперь стане въ оборонѣ чести власти, котра самохоть такъ сильно тутъ ангажуе ся?! Забирае слово оборонець д-ръ Могильницкій: „Есть тамъ згадка про о. Яворского зъ Лѣмны; прецѣнь то не вашй часы, пане старосто!“ Але и се не подѣлало, власть таки не выкористала нагоды и не спекала ся сатаны и всѣхъ дѣлъ его... Тогдѣ д-ръ Могильницкій, сягнувши до самого споду кронін, каже: „А де-жь то можливе, щобы о. Сологубъ въ своѣй дописи мігъ *навѣть такъ высоко поважаному, такъ справедливому для Русинівъ, на весь край и на цѣлу монархію знаному пану старостѣ* такій инкримінацій робити! Нѣ, се неможливе! Колись, за часівъ о. Яворского, стояли въ повѣтѣ два таборы противъ себе, що правда боролись, але и до згоды доходили, въ мирѣ жили. Теперь сего нема. При выборахъ розбій, и не заглухае крикъ: hejże na Soplicę! Ото політика турчаньска!“

П. судья, стоячи супротивъ факту, що власть політична яко така, упираесь при тѣмъ, що въ поданю о. Сологуба до Дирекціи скарбу именно староство загрожене въ своѣй чести, засуджуе о. Сологуба на 25 зр. кары. И що-жь? Ц. к. староство урадувалось, що зреабілітувало свою честь, а о. Сологубъ мавъ причину до ще бѣльшои радости, що за 25 зр. выявилось публично, що дѣяло ся въ Туречанѣ. Бо хочь дорогу свою честь староство очистило, а все-таки тымъ не порѣшено квестіи, чи той повѣтъ „турчаньскій“ чи „турецкій“...

Переглядъ політичный.

Prager Abendblatt доносить, що зразъ по отворенію рады державнои правительство выложить свою програму. Той самъ урядовый дневникъ заперечуе вѣсти, поданій въ берлиньскій Post, мовь бы то спільній делегаціи мали бути на те раннє скликанй, щобы забезпечити монархію на выпадокъ внѣшныхъ компліkацій, якій можуть скласти ся зъ весною. Пѣсля пражского дневника не маe ся вѣсть нѣякои підставы, а о внѣшныхъ компліkаціяхъ нѣхто и не думае. А зновъ Kreuz Ztg. довѣдуе ся зъ Вѣдня, що постанова, щобы спільній делегаціи скликати на цѣтень, ще не є безусловна; коли бы рада державна оказала ся способною до працѣ, то делегаціи скликано бы ажь пізнѣйше.

Що-до выбору новои президіи палаты послівъ ходять въ посольскихъ кругахъ новій чутки. Президентомъ мавъ бы стати д-ръ Фуксъ, членъ католицкого сторонництва и бувшій віцепрезідентъ зъ часівъ Абрагамовича; першимъ віцепрезідентомъ мавъ бы бути гр. Атемсъ, посолъ зъ стирійскои бѣльшои посѣлости, а другимъ віцепрезідентомъ провідникъ молодоческого клюбу д-ръ Енгель. Але Reichswehr доносить, що кандидатура Фукса не великій маe выгляды черезъ те, що вѣнъ въ попередній президіи цѣлкомъ солідаризувавъ ся зъ своими товаришами; та и пытане, чи католицке сторонництво взагалѣ схоче зъ-помѣжь себе назначити кого на президента, бо боить ся, щобы зъ тои причины зновъ не выставити ся на новій напасти.

Въ долѣшно-австрійскѣмъ соймѣ вѣдчитано вчера нагле внесенє пп. Шнайдера и тов., щобы выдѣлъ краевый на найблизшу сесію выготовивъ проектъ новои ординаціи выборчои до сойму, пѣсля котрои заведено бы безпосередне загальне право голосования и примусове выконуване того права, а заразомъ наложено бы кару вязниці за выборчій перекупства и на пресію при выборахъ. Чинне право выборче мавъ бы мати кождый громадянинъ, що скінчивъ 26 лѣтъ життя, а выбиранымъ мігъ бы бути, хто скінчивъ 30 лѣтъ. Жиды, выхресты и тій, що мають жѣнки зъ жидівского роду, не повинній мати выборчого права. Выборчій шахрайства мають бути карай вязницею вѣдъ 3—6 мѣсяцѣвъ. П. Филиповичъ звернувъ ся до маршалка зъ запытанемъ, якъ мігъ позволити на вѣдчитане такого внесенія, противного основнымъ закономъ; маршалокъ вѣдповѣвъ, що се є лише бажане пп. Шнайдера и тов.

Въ прускѣмъ соймѣ прийшла дня 3 с. м. на чергу справа пѣдвысшеня кольонізаційного фонду о сто міл. марокъ. П. Мотти, Полякъ, заявивъ, що Поляки протестують противъ того правительственного внесенія и не возьмуть участи въ нарадахъ. По тѣй заявѣ забрали ся польскій послы зъ салѣ. Въ дебатѣ, яка вывязала ся опѣсля надъ справою, забирали голосъ такожь посли зъ центра и ліберальній въ оборонѣ Поляківъ. П. Германъ выказувавъ, що внесенє противить ся праву природному, праву народівъ и конституціи та лише заострює національній и исповѣдній спори. На те вѣдповѣдавъ п. гр. Лімбургъ-Штірумъ, кажучи, що Поляки самій найбільше опирають ся згѣдному пожитю зъ Нѣмцями. Міністеръ Мікель ще разъ мотивувавъ конечність внесенія чимъ разъ бѣльше ростучою агресивностею Поляківъ. Дрібными, лише противъ Поляківъ звернеными розпорядженями нѣчого не вдѣе ся, коли не скрѣпить ся заразомъ помѣжь ними нѣмецкого елементу. — Остаточно принято правительственне внесенє противъ голосівъ центра и ліберальвъ.

——

Зъ Петербурга доносять, що правительство позволило на заложенє абесиньскои торговельнои агентуры въ Одесѣ и въ засадѣ пристало на утворенє такихъ агентуръ въ Петербургѣ, Москвѣ и въ Лоди. На вѣдворотъ повстануть россійскій торговельній агентуры въ бѣльшихъ мѣсцевостяхъ Абесиніи.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданяхъ Головного выдѣлу „Просвѣты“ у Львовѣ въ днихъ 24 лютого и 3 марта с. р. полагоджено отсій важнѣйшій справы:

1. Принято до вѣдомости, що книжка за мартъ 1898 „Добра порада“ вже выйшла.

2. Рѣшено выдати яко книжку за цвѣтень и май сего року популярну працю Любомира Селяньского „Въ 50-лѣтну рѣчницю знесеня панщины и вѣдродженя Руси“; печататись буде ей 10.000 примѣрниківъ.

3. Кромѣ того рѣшено выдати працю д-ра Ивана Франка „Панщина“ яко рѣчь оперту на жерелахъ и богату въ историчный матеріялъ — въ 4.000 примѣрникахъ.

4. Передано до І. рецензіи надбеланій працѣ: „In vino veritas“, В. Кроподры „Веселій новій коляды на Рождество Христове“ и Цибляка „Мати“.

5. Принято до вѣдомости, що до архіву вплынули отсій дары: вѣдъ п. М. Кочоровского зъ Миколаева коло Бѣбрки 175 мѣдяныхъ монетъ; вѣдъ п. І. Паньківскои зъ Львова 4 мѣдяній, 1 срѣбна монета и медаль памятковый; вѣдъ о. А. Копертиньского зъ Боєворова 116 книжокъ, 2 карты, 1 образъ папівъ римскихъ и 162 монетъ; вѣдъ тов. „Дністеръ“ у Львовѣ 4 срѣбній монеты.

6. Рѣшено дати даромъ певну скількість книжочокъ товариства: а) для Русинівъ въ Канадѣ на руки о. П. Тимкевича, б) для вязнівъ въ Сокали на руки тамошнього суду.

7. Принято до вѣдомости письмо Выдѣлу краевого зъ дня 20 лютого с. р., котрымъ той-же остаточно згодивъ ся, щобы крамниці „Просвѣты“ користали зъ безпроцентового фонду краевого, призначеного на позички для пѣднесеня торговельнои дѣяльности „кружківъ рѣльничихъ“. На засѣданя Головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ при обрадахъ и рѣшеняхъ надъ тыми справами выznачивъ выдѣлъ краевый своихъ вѣдпоручниківъ пп. Едварда Биджейовича и Мечислава Оницкевича. Ухвалено вѣдповѣсти Выдѣлови краевому и оголосити въ часописяхъ про справу сихъ позичокъ.

8. Принято до вѣдомости повѣдомленє філіи самборскои о вѣдбутыхъ загальныхъ зборахъ.

9. Рѣшено розписати конкурсъ на популярній вѣдчиты, придатній именно для читалень.

10. Принято 110 новыхъ членівъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.** Засѣданє медичної комісіи вѣдбуде ся въ понедѣлокъ 7-ого марта с. р. Д-ръ Евгеній Озаркевичъ буде референтувати о „Пробѣ рускои медичної термінольогіи“ надісланій д-ромъ Яковимъ Невестюкомъ и про иншій дрібнѣйшій працѣ; дальше д-ръ Василь Гукевичъ здасть справу зъ интернаціонального лѣкарского зѣзду въ Москвѣ на підставѣ працѣ д-ра Черняхівского зъ Кіева. — Засѣданє вѣдбуде ся о 7 годинѣ вечеромъ въ канцелярії товариства.

— **„Союзъ крамарскій“ въ Перемышли** запрашае делегатівъ читалень, крамарѣвъ и Всч. оо. духовныхъ на довѣрочну нараду, котра вѣдбуде ся въ пятницю 11-ого н. ст. марта о 1 годинѣ зъ полудня въ комнатахъ „Бесѣды“. Порядокъ дневный такій: 1) справа возданє зъ розвою крамниць въ повѣтѣ, 2) справа заложенія товариства для торговлѣ безрогами и худобою, 3) вѣдчитъ „О переховуваню товарівъ“, 4) внесеня участниківъ. Задля важности повысшихъ справъ просить „Союзъ крамарскій“ всѣхъ запрошеныхъ конечно на нараду прибути. Запрошенія вже розісляно.

— **Похоронъ бл. п. проф. Рудницкого** вѣдбувъ ся вчера величаво. Въ сумівъ обрядѣ взяли участь учителѣ рускои гімназіи и иншихъ гімназій зъ віцепрезідентомъ краевои ради шкільной п. Бобжиньскимъ, а передомъ ступала молодѣжь рускои и IV-ои польскои гімназій, несучи два вѣнцѣ. На каравани були вѣнцѣ вѣдъ родины и знакомыхъ покійника. За караваномъ ступала родина, а вѣдтакъ громада руска и многій знакомій и почитателѣ покійника. Духовеньство йшло пѣдъ проводомъ митрата о. Бѣлецкого при трогаючѣмъ співѣ питомцѣвъ духовнои семинаріи.

— **Влов. о. И Негребецкому.** Зъ цѣлою утѣхою приймаю интервенцію „Прапора“ въ справѣ зладженя и розсыланя до пѣдпису по деканатахъ петицій до Міністра просвѣты для принаглене его до поставленя сумы 150.000 зр. въ буджетъ на рѣкъ 1898 яко додаткову позицію въ користь нашихъ вдівъ и сиротъ. Уважаю „Прапоръ“ природнымъ органомъ всѣхъ живыхъ, а вже спеціяльно суспільно-економічныхъ интересівъ нашого духовеньства, якимъ вѣнъ на все остати маe. Тѣлько потреба скорого выслания тыхъ петицій оказувала менѣ зъ сеи найвѣдповѣднѣйшои помочи на-теперь не користати, щобъ не накладати на „Прапоръ“ выдаткѣвъ. Але ся вся аргументація устае теперь зъ заявленою зъ стороны Хв. Редакціи „Прапора“ волею — послужити тій дорогій справѣ, хочь-бы зъ повисценемъ матеріяльныхъ жертвъ. Я тѣлько о одно прошу: о скорбет на котрій дуже богато залежать. — *Данило Танячкевичъ.*

— **Пявки и пѣдпалники.** Передъ судомъ присяглыхъ у Львовѣ розпочала ся судова розправа противъ двохъ кровопійцѣвъ, Ицка Гімпля и его сына Паѣсаха зъ Рясны рускои коло Львова. Тій дві пявки, щобы приневолити селянъ до продажи грунтівъ, допустили ся пятнацять пѣдпалівъ. Село Рясна руска черезъ рѣкъ було найнещасливѣйше въ свѣтѣ, бо що кѣлька день горѣло, часомъ и два рази денно. Мимо дуже енергічного слѣдства годѣ було выкрыти виновниківъ, а до того ще жиды — теперь обжалований пѣдпалники кидали пѣдозрѣне на невинныхъ людей, зъ котрыхъ де-кого взято а многихъ держано пѣдъ дозоромъ поліційнымъ. Тымчасомъ оба злочинцѣ вели дальше свое пѣдле ремѣсло, ажь дня 24 жовтня 1897 р. досягла ихъ рука справедливости, бо Паѣсаха схоплено на горячѣмъ учинку, коли пѣдчасъ огню въ селѣ пѣдпаливъ сусѣдну стодолу зъ двохъ сторінъ а опѣсля ще стирту сѣна. До розправы взвано 60 свѣдківъ и она потягне ся 6—8 днѣвъ.

Въ сѣмъ процесѣ дуже цѣкаве свѣдоцтво зложивъ вахмайстеръ жандармеріи зъ Замарстинова, до котрого рейону належить Рясна руска. „Тая громада — мовивъ вѣнъ — не маe навѣть особного льокалю на урядъ громадскій, а урядоване вѣдбуваe ся въ коршмѣ. Що-недѣлѣ пѣвъ села пяне, кождый сидить въ кишени Гімплівъ [пѣдпалниківъ] за горѣвку, а вѣйтъ — то найщиршій жидівскій приятель поцихачь и длятого не дбае о приписы поліційній що-до замыканя шинківъ у ночи, бо самъ тамъ въ добранѣмъ товариствѣ пересаджуе а любовь свою до Гімплівъ посуванъ такъ далеко, що не стягавъ зъ нихъ каръ, хотяй староство наказувало. И такій вѣйтъ вѣйтуе вже шѣсть лѣтъ! — Сеся илюстрація громадскихъ вѣдносинъ въ Рясни рускій декого здивувала. Все-жь, на нашу гадку, оно не є щось такъ дуже выимкового. Такихъ вѣйтівъ при оставленій галицкій польско-жидівскій автономіи и при звѣстній системѣ політичній — хочь граблями греби! И на се мы, Русины, вказуемо и заклинаемо верховодівъ краевыхъ, щобы тому конець положили. Та ба! — горохъ о стѣну!

— Изъ сумы призначеной соймомъ на **запомоги для молодежи** образуючои ся въ штукахъ, удѣливъ выдѣлъ краевый мѣжь иншими: маляреви Титови Романчукови у Львовѣ 500 зр. и Іосафови Куриласови въ Краковѣ 150 зр., а співакови Александрови Носалевичеви у Вѣдни 150 зр.

— **„Kochajmy się!“** Въ 64 ч. Dziennik-a polsk-ого знаходимо таку допись зъ Тернополя: „Якъ маю писати правду, якъ маю бути голосомъ бѣльшости тутешнои опінії, то мушу донести, що мы нѣ троха не вдоволені соймовою ухвалою, котра завела у насъ руску гімназію. Попередъ всего Русинівъ на таку окрему гімназію не зберe ся [?], а по друге, нема сумнѣву, що тутешній радикалы рускій, чи якъ ихъ тамъ звати, замѣсть учитись, будуть таку гімназію брати за точку опору рѣзныхъ borb и будуть звертали молодежи голову. Мы тутъ переконаній, що руска гімназія въ Тернополи не причинить ся до згоды, але до jątrzenia. Впрочѣмъ невдовзѣ побачимо, а дай Боже, щобы я помылився ся. — И мы скажемо: дай Боже!

— **Нова оригінальна „шопка“.** Słowo polskie [ч. 55] подае ось-таку допись зъ Тернопільщины: „Въ рѣчницю памятного нападу въ Березовици великій д. 28 лютого м. р. на дѣмъ Пѣдгайного урядили селяне березовицкій благодарственне богослуженє *въ костелѣ въ Буцневѣ*. Якъ собѣ читателѣ нашій певно пригадають — пише дальше Słowo polskie — дня 28 лютого 1897 р. пѣдчасъ выборівъ нападено въ ночи на дѣмъ Пилипа Пѣдгайного и збурено дѣмъ [ложь!] а присутній гостѣ [комісарь выборчій и старостиньскій заушники] ледви зъ бѣдою могли спасти життя. Зъ причины того выратованя життя урядила „уцтива“ громадка селянъ богослуженє, на котре прибули грекокатолицкій [чи не Пѣдгайный?] и римо католицкій селяне зъ Березовицѣ та Буцнева и „зацный“ п. Серватовскій, властитель Буцнева. Кс. Погоновскій въ популярнѣй проповѣди загрѣвавъ селянъ до згоды и спільной працѣ для добра краю“. — Мы вѣдъ себе докинемо кѣлька слівъ до сен „rocznicy“. Справа березовицка широко знана нашимъ читателямъ: зъ арештованя о. Мироновича, зъ парлямантарнои дебаты, де гр. Казимиръ Бадені представивъ справу яко політичный нападъ Русинівъ на Поляківъ пѣдъ проводомъ о. Мироновича, зъ карного процесу въ Тернополи, а вкінци зъ недавного подвоєня кары засудженымъ березовицкимъ селянамъ найвысшимъ трибуналомъ. Памятного-жь дня 28-ого лютого 1897 р. — якъ вѣдомо зъ процесу — вѣдбувала ся въ ночи въ хатѣ Пилипа Пѣдгайного лібація комісаря выборчого и старостиньскихъ заушниківъ при печеній шинцѣ и запѣканцѣ зъ медомъ. Громадяне, маючи познаки, що при тій лібаціи готовій перевеститись тайно правыборы, удались громадно на мѣсце переконатись и — перебили цѣль честного збору у Пѣдгайного — перешкодили гостямъ доѣсти шинки и допити горѣвку. За те они нынѣ тяжко мусять покутувати — але якъ назвати устроюваный польскимъ ксьондзомъ костельный обхідъ „rocznicy“ лібаціи у Пѣдгайного? Оно комічне, а все-таки маe свою неукрыту цѣль, до якои стремить латиньске духовеньство на Руси. А знаючи его фанатизмъ, можна навѣть допускати, що до всякихъ „rocznic narodowych“ обходженыхъ доси“, готова увійти въ звычай и сеся — „лютова“ [тымъ бѣльше, що „лютовои“ доси ще не було]. Бчте ся и дурѣть ся, вшомосцѣ и панове, уряджуйте собѣ шопки, бо до реальной працѣ для народу вы не способнѣ!

— **Намѣрене самоубійство.** Въ Ицканахъ на Буковинѣ касіеръ зелѣзничій, чоловѣкъ ще молодый, женатый и досыть маючій, бравъ часами зъ касы зелѣзничои дрібній квоты на свои бѣжучій выдатки. Одного дня несподѣвано переведене шконтро знайшло въ касѣ дефіцитъ 50 зр. На касіера подѣлало се такъ пригноблюючо, що вѣнъ, замѣсть пояснити причину дефіциту, стрѣливъ собѣ зъ револьвера въ уста. Куля застрягла въ шиі и самоубійца мучить ся день за днемъ а въ додатку ще уперъ ся и не дозволяе выймити кулѣ.

Пос. Валевскій скликує на день 11 с. м. до Бережанъ выборцѣвъ.

— **Посестра „Народнои Часописи“.** Вѣдъ нового року зачала выходити въ Будапештѣ выдавана правительствомъ руска газетка для народу „Недѣля“ пѣдъ редакцією Ивана Газды, писана „язычіємъ“ а маюча трактувати справы просвѣтно-економічнѣ. Тымчасомъ кожде число мѣстить все инше, лишь не економію. Очевидна цѣль тои рептилки: співати похвальнѣ имны въ честь Мадярѣвъ и ихъ поступованя аъ меншостями національными на Угорщинѣ. Въ послѣднѣмъ числѣ бачимо кѣлька памятковыхъ илюстрацій зъ торжества 1000-лѣтного ювілею приходу Мадярѣвъ на нинѣшнѣ оселѣ и описъ памятныхъ маніфестацій. Межь иншимъ читаемо тамъ: „Въ Гармфальвѣ оденъ малый школярь [Русинъ] часто по мадярски привитавъ міністра Ёрделі и дѣти красно співали мадярскій имнъ“ и т. д. Хвали мя роте!... Звычайно — рептилька!

— **Яка буде погода въ мартѣ?** Капітанъ генерального штабу у Вѣдни гр. Іосифъ Ледоховскій выдавъ вѣдъ кѣлькохъ мѣсяцѣвъ друкованѣ мѣсячнѣ прогнозы, котрѣ розповсюднюють ся завдяки тому, що по бѣльшѣй части зрѣйстияють ся. Отже въ мартѣ мае бути таке веремя: Вѣдъ 1—5 погода; въ часѣ вѣдъ 6—24 зъ початку непогода, около 9 и 16 буде трохи теплѣйше, а по конець буде зновъ гарно. Сумно заповѣдае ся конець мѣсяця, бо на часъ вѣдъ 25 до 31 припадають бурѣ и непогода зъ великими дощами. На конець марта заповѣдае Ледоховскій повени рѣкъ. — Прогнозы тѣ можна дѣставати въ книгарняхъ по 10 кр. вже два тыждни передъ мѣсяцемъ, до котрого вѣдносить ся прогноза.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ Петербурзѣ при улици Великѣй Морскѣй одна торговельна загранична фірма вынаймила льокаль зъ двохъ комнатъ за чинш 30 тысячъ зр. рѣчно; добрый интересъ мати тамъ каменицю! — Инспекторъ школъ народныхъ въ Вятцѣ въ Россіи выдавъ приказъ, щобы учительки тыхъ школъ выходили за-мужъ... только за учителѣвъ. Не ручимо за успѣхъ. — Маршалокъ краевый Ст. Бадені выѣхавъ на кѣлька днѣвъ до Кракова. — Въ Золочевѣ згорѣли три жидѣвскѣ домы, а рѣвночасно, коли дзвоны церковнѣ взывали на ратунокъ, якійсь лодѣй порозбивавъ скарбонки церковнѣ и забравъ кѣлькадесять зр. — Въ Найдінґенъ въ Віртемберґіи 18 лѣтна дѣвчина вже 168 днѣвъ находить ся въ снѣ каталептичнѣмъ; лѣкарѣ хотѣли перенести хору на клініку за-для обсерваціи, але родичѣ на се не позволили; удержують ѣи при житю, вливаючи въ ротъ по кѣлька крапель пожывы.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Концепістами намѣстництва именованѣ практиканты концептовѣ: Адамъ Мар. Кархези въ Стрижовѣ, Вільг. Гавроньскій въ Камѣнцѣ струмиловѣй, Ром. Комаръ у Львовѣ, Брон. Висневскій въ Старѣмъ-мѣстѣ, д-ръ Филипъ Дружбацкій въ Вѣличцѣ, Стан. Бідерманъ въ Мостискахъ, Мар. Ягусиньскій въ Теребовли, Каз. Спальке въ Балѣй, Ант. Шультісъ у Львовѣ, Сев. Дольницкій въ Ниську, Іос. Рібенбаверъ въ Пільзнѣ, д-ръ Стан. Пекарскій у Львовѣ, д-ръ Гуґонъ Шварцъ въ Лѣську, Володисл. Мадейскій у Львовѣ, д-ръ Ад. Баля въ Кореснѣ, Мих. Вержховскій въ Турцѣ, Петро Сев. Бушиньскій въ Збаражи и Ад. Грабовскій въ Сокали.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ ц. к. старшихъ комісарѣвъ повѣтовыхъ: бар. Ґвід. Батталію зъ Тарнова до Львова, д-ра Іос. Найончковского зѣ Львова до Бродѣвъ, Вікт. Дзеровича зъ Золочева до Львова; — ц. к. комісарѣвъ повѣтовыхъ: Меч. Стрельбицкого зъ Балонъ до Золочева, Стан. Маркевича зъ Ниська до Ропчицъ, Вяч. Сеньковского зъ Добромиля до Станиславова, д-ра Казим. Дрогойовского зъ Нового Санча до Тарнова, Стан. Тебінку зъ Ропчицъ до Львова, Адольфа Пуницкого зъ Мысленицъ до Добромиля, Адама Лещиньского зѣ Львова до Самбора, Тад. Мічку зъ Калуша до Бохнѣ, д-ра Здисл. Вавравша зъ Самбора до Жовквы, — ц. к. концепістовъ намѣстньцтва: Ив. Лемиковского зъ Сянока до Калуша, Винк. Пшибыславского зѣ Стрыя до Мысленицъ, Іос. Ольшевского зъ Жовквы до Вадовицъ и Адама Кархезого зъ Стшижова до Кольбушовои; — вкѣнци концептовыхъ практикантѣвъ намѣстництва: Винк. Вѣчковского зъ Богородчанъ до Жовквы, д-ра Іос. Шенета зъ Вадовицъ до Балон, д-ра Жигм. Падлевского зъ Залѣщикъ до Нового-Санча, Стан. Потоцкого зѣ Скалата до Стшижова, Іос. Иногорского-Ленкевича зъ Гусятина до Ланьцута, Казим. Пшибыславского зѣ Львова до Залѣщикъ, Тад. Гординьского зъ Нового-Торгу до Гусятина, д-ра Стан. Окенцкого зъ Кракова до Львова, Лукіяна Борекъ-Прека зъ Ярослава до Балон, Редеона Хондзиньского зъ Турки до Долины, д-ра Свят. Старжиньского зѣ Львова до Ниська и Мар. Януша Онишкевича зѣ Львова до Скалата.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 5. марта. Wien. Ztg. оголошуе цѣсарскій патентъ, **скликуючій раду державну на д. 21. с. м.** Президентомъ палаты панѣвъ именованый кн. Віндішґрецъ, а віцепрезидентами ґр. Аверсперґъ и бар. Гойошъ.

Станъ здоровля архикн. Стефанія погоршивъ ся сеи ночи; запалене обняло и праве крыло легкихъ. Въ здоровлю кн. Климентины Кобурґскои нема змѣны. — Болгарскій кн. Фердинандъ бувъ вчера зъ візитою у ґр. Голуховского.

Вѣдень 5 марта. Пос. Ебенгохъ пише въ Linzer Volksblatt, що молодо-Чехи дебатою школьною въ соймѣ розбили парляментарну правицю.

Прага 5. марта. Ческій академикы зъ Моравы мали тутъ вчера нараду и въ острыхъ резолюціяхъ выступили противъ угодовои акціи на Моравѣ; акцію тоту узнано за погубну для моравскихъ Чехѣвъ и за зраду державно-правнои програмы ческои. Принятѣ резолюціи жадають такожъ, щобы всѣ політичнѣ товариства ческѣ на Моравѣ выступили противъ угодовои акціи и противъ шкѣдноі політики моравскихъ ческихъ послѣвъ.

Будапештъ 5. марта. Внесене Кошута, щобы соймъ ухваливъ выслати до італійского парляменту зъ нагоды 50-ыхъ роковинъ італійскои конституціи, вѣдкинено въ соймѣ. Бар. Банфі узнавъ те внесене за невѣдповѣдне, бо не вся Италія, а лише Пємонтъ дѣставъ въ р. 1848 конституцію.

Вѣдъ президента італійскои палаты послѣвъ дѣставъ Кошутъ телеґрафічну подяку за привѣтъ, высланый вѣдъ сторонництва независимыхъ.

Римъ 5. марта. Вчерашный день обходжено тутъ величаво. Въ полудне вѣдбувъ ся переглядъ войска; по полудни на Капітолію принимавъ король обѣ палаты парляменту, репрезентацію мѣста и т. п. Вечеромъ було мѣсто величаво освѣтлене.

Парижъ 5. марта. Полковникъ Генрі такы остаточно надумавъ ся и принявъ поединокъ зъ Пікартомъ; поединокъ вѣдбуде ся сегодня.

Надѣсланѣ

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроюе ся електричныхъ дзвінковъ. — Замовлены зъ провінціи вѣдъ ручно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Учителя домового, педагога, потребую заразъ до початковои науки двох дѣтей. Зголошеня о: *М. Спожарскій и Сынъ, Львовъ, ул. Руска.* 81 2—3

Молодый помѣчникъ торговельный знайде помѣщеня. Зголошеня о: *М. Спожарскій и Сынъ, Львовъ, ул. Руска.* 81 2—3

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнѣ выробы продае по цѣнахъ фабричныхъ

Краеве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна

въ своѣй ново устроенѣй торговли у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Коросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, с. п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *инакшѣ вѣдтакъ анѣ потаенникѣвъ не высылаемо.* 77 46—52

Памущики по 4 кр. знанѣ зъ доброты, чотири разы денно свѣжѣ, мармоляда до памущикѣвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякѣ замовленя на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА напротивъ [гімназія] ул. Баторія 32. 51 13—16

Фабричный складъ Sheffield-скихъ бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII. Feldgasse 10.

Оріґінальный англійскій бритвы зъ найнершои діямантовои стали, досконалѣ, вглублено шлюфованѣ, выострены, готовѣ до ужитку. Цѣна въ etui ½ вглублено шлюфованый зр. 1·50 а ½ вглублено шлюфованый зр. 1·80, порто 20 кр.

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошъ. Высылка ча послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ *за одного дня:*

Прошу прислати ще 5 оріґ. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно присланыма я вповнѣ вдоволеный. Куповичъ 28/10 1897 Людвикъ Заградникъ парохъ

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Малѣвъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 4—?

Подѣбно пишуть Вел. Отецъ: 24/10 97 Левъ Шайковскій, деканъ стрыйскій.

28/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

23/10 1897 О. Подлѣньскій, парохъ Юровець.

28/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ о собѣ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Перепона въ травленю

катаръ жолудка, діспепсія, бракъ апетиту, згага и т. д якъ такожъ

Катары вѣддыховыхъ органовъ,

харкотаня, кашель, хрыпка суть недугами, въ котрыхъ

найчистѣйша алькалічна ВОДА щавова

уживае ся вѣдъ высказовъ медицинскихъ повстъ въ особливымъ успѣхомъ. (III.)

Д-ръ Володимиръ Лавровскій

вѣдбувши шпитальну практику у Вѣдни и Львовѣ, осѣвъ въ БЕЛЗѢ. Мешкае въ домѣ Вп. панѣ Керниковои. Для хорыхъ убогихъ ординація безплатна. 79 2—5

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 21—

ЛИПІЕ

въ ресторациі **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячѣ снѣдани.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкана легка	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи ресторациі, даю вѣдбиравчимъ марки. — Найлѣпшѣй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 91—? Зъ высокимъ поважаненъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Вже выйшли зъ друку

ЗНАМЕНИТІЙ ПРИПИСЫ ПЕЧЕНЯ СВЯТОЧНЫХЪ ТѢСТЪ

въ языцѣ рускомъ

и обіймаютъ:

Знаменитѣ Бабки парені, Колачъ правдивій руски, Бабки, Колачики ручні и т. п.

Пляцки: дактеловый, знаменитый орѣховый, Nugat найрѣзнороднѣйшій Мазурки.

Всякѣ торты: прованцкій, помадковый, крухій французскій и т. п.

Рѣзнѣ кольорови Люнры. Тѣсточка на закуску.

Наука робленя знаменитыхъ медовникѣвъ. 87 1—?

Печене сѣльского хлѣба на сыватцѣ, знаменитыхъ Рогалькѣвъ дрѣжджевыхъ, Прецликѣвъ крухихъ и т. п.

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ перекладомъ 75 кр. высилае franco.

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спѣлкы

Львовъ, Готель Жоржа.

Аптикаря Schneid-a

ЧАЙ

на кашель

и

Порошокъ на катаръ

въ

St. Georgs-Apotheke

Wien, V/2 Wimmergasse 32

выготовляваний вѣдля лѣкарскихъ приписовъ, добродѣйнѣй для органовъ вѣддыховыхъ, выдѣлюючій фаґму, усмиряючій кашель, упускаючій хрипку и скобѣтъ въ шиѣ. — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 50 кр., поштою о 50 кр. бѣльше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ днѣ пачки не высилае ся поштою.

St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Склады у Львовѣ:* у аптикаря Миколяша

Уважати на охоронну марку аптики св. Юрія.

Инсерат вытяти и заховати! 382 18—?

Комплетни выправы кухонѣ и уряджения комнатъ, мебли зелѣзні матерацы дротяні зъ можливо найвыжшимъ опустомъ при бѣльшомъ вѣдборѣ

поручае ПЕТРО ХИЛОСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітулька ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный

Б. БЕРҐЕРА

Львовъ, ул. Короля Людвика ч. 5.

выконуе

штучнѣ зубы и щоки вѣдъ найновѣйшои системы американскои тревало и дешево. 45 4—50

НАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВѢВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь довкола свѣта.

Вѣдъ ½ до ½ 8 до побаченя:

Зальцкамерґутъ Ишль, Гмунденъ, Гальштадтъ и пр.

Вступъ 10 кр. 278 1—1

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натиране; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 386 23—39

загально любимого средства домового

все лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оріґінальный.

Ріхтера аптика подъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ

II-га мѣжнародна выстава штуки кухарскои у Вѣдни.

Тая выстава, отворена цѣсаремъ дня 5 сѣчня с. р. въ салѣхъ Софіи у Вѣдни, мала нежданый успѣхъ; але-жь було тамъ богато цѣкавого й нового.

Особливо цѣкавивъ Quäker-Oats епохальный артикулъ, котрого вѣтчина за океаномъ. И нашѣ господинѣ, що все глядають нового и хосенного для свого дому, певно дуже за цѣкавлять ся Quäker Oats-омъ, *якъ* и многѣ ресторатуры, бо сей артикулъ кождому господарству отворюе новѣ нежданѣ выгляды.

Quäker Oats — хто бы бувъ три роки тому знавъ се ими? Въ Америцѣ и Англіи вѣнъ вѣдъ десятокъ лѣтъ знаный кождѣй дитинѣ. На американскихъ зелѣзницяхъ подорожный бачить неразъ цѣлѣ поѣзды тягаровѣ зъ ваґонами лише для транспорту сего артикулу, а на нихъ стоить великими буквами Quäker Oats.

Коли котра господиня не певна ще продукту Quäker Oats, то нѣчо лекшого, якъ поучити ѣи: Практика, якъ въ богато разахъ, ѣй ту найлучшимъ доказомъ. Вогалѣ для тыхъ, що о Quäker Oats-ѣ ще не досыть повѣдомленѣ, треба ствердити, що тую поживу, представляючу першій вытягъ зъ вѣвсяного млыва, годѣ брати за одно зъ „вѣвсяною мукою“, знаною въ Австріи поживою дѣточою. Quäker Oats то цѣлкомъ злущеный продуктъ муки вѣвсяноі изъ змѣстомъ не менше 16% бѣлка и 6·2% товщу, а се свѣдчить найлучше о его поживности и стравности. Его можна узнати за добру и дешеву поживу зарѣвно для дѣтей и дорослыхъ, хорыхъ и здоровыхъ, а ужите его найрѣзнороднѣ, и въ тыхъ кухняхъ, де вѣнъ уже дѣставъ вступъ, выкликавъ *правдивый переворотъ*, очевидно въ добрѣмъ змыслѣ слова.

Досыть нашимъ панямъ сказати на те, що Quäker Oats звареный на водѣ вже є знаменитою стравою. И коли н. пр. при вареню т. зв. „фальшивыхъ зупъ“ або сосѣвъ треба запражки, то при варцѣ зъ Quäker Oats ѣи *зовсѣмъ не треба*, вѣнъ розварюе сѣ. При т. зв. зупѣ зъ мяса ужите Quäker Oats дозволяе далеко менше додатку, отъ трошки ризу, ячменику и т. п.

Також годѣ замовчати, що Quäker Oats дуже скоро варить ся, такъ що въ 20 мінутахъ всяка т. зв. „фальшива зупа“ може бути зовсѣмъ готова.

А що Oats також асимілюесь дуже скоро и приятно зъ иншими додатками, бо продуктъ швидко стае тѣстомъ, то при ладженю мучныхъ стравъ, пуддінґовъ, леґомінъ, можь замѣсть муки ужити Quäker Oats, а страви будуть не лишь смачнѣйшѣ, але й значно менше коштовнѣ. Глянути разъ побѣжно на поученя о ладженю стравъ, яке є при кождѣмъ пакетѣ Quäker Oats, а пѣзнае ся гнеть, якъ повѣдниче оно для кождои кухарки послугуватись хосенно тымъ артикуломъ, и що не лишь богато зупъ, стравъ на снѣдане и до обѣду, сосѣвъ, мучныхъ стравъ, пуддінґовъ, леґомінъ и всякихъ стравъ черезъ ужите Quäker Oats много зыскують на поживности и на смаку, але що и въ монотонну иногдѣ програму щоденнои карты харчовои можна завести *пожадану вѣдмѣну*. Треба лишь зачати просто вѣдъ зупы зъ Quäker Oats, до чого на літръ кипучои и трохи посоленои воды досыть пять ложокъ того продукту и нехай варить ся двацять мінутъ; а вже буде дуже смачна, коли додати трохи зеленины або яйце. По безсумнѣвнѣмъ успѣху тои першои пробы кожда кухарка певно возьмесь до многихъ комбінацій, при якихъ Quäker Oats дасть ся ужити. Зупы карафіолова, картофляна, помідорова, сосы цибулевый, помідоровый и иншѣ дѣстають черезъ досыпку Quäker Oats пышный смакъ и, якъ уже сказано, *зовсѣмъ не треба* запражки.

А теперь чуемо, якъ господинѣ пытають о цѣну, бо се завсѣгды въ порядномъ господарствѣ грае головну ролю. Картонъ Quäker Oats, замѣсту на англійскій фунтъ = около ½ кільоґрама, коштуе 32 кр., вѣвъ картона 18 кр., чверть картона 9 кр. Поминувши вже, що та цѣна въ огляду на злишнѣсть додатковъ и на поживность є низька, треба зважити ще незвычайну *выдатность* Quäker Oats-а. Черезъ те, що нема въ нѣмъ зовсѣмъ целюльозы, специфічна вага Quäker Oats-а є дуже мала, отже дѣстаесь *много* товару за малѣй грошъ.

На се можна-бъ подати и науково стверджены даты. Але й ту найлѣпше дати слово практичному досвѣдови и просити кожду господиню най *сама переконаесь*, що стале ужите Quäker Oats-а въ ѣи кухни зробить переворотъ и въ тѣмъ змыслѣ, що при належитѣмъ ужитю выдатки зменшать ся, бо и покажесь незбитый фактъ, що *станъ здоровля родины*, де Quäker Oats уживаесь, *незаперечно полѣпшае*. Тожь самозрозумѣле, що лѣкарѣ хорымъ на жолудокъ особливо поручають Quäker Oats.

Цѣсарь оглядаючи выставу задержавъ ся довше при Quäker Oats и дуже цѣкавленый казавъ собѣ заступникови фірмы точно пояснити незвыклу вартость тои все бѣльше ширяючои поживы. Межь иншимъ цѣсарь довѣдавсь, що Quäker Oats доставляесь нами архикнягини Маріи Валеріи и усмѣхаючись вѣдповѣвъ: „Ага, для дѣтей!“ Вкѣнци высказавъ свое вдоволене, що та пожива знайшла сюда вступъ и мовивъ, що бажати бъ, абы она загально розширилась.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій водъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутыльках по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 120—?

5% чистого зыску на Пріютъ вдовъ и сиротъ по священникахъ въ Самборѣ

въ часѣ водъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде

Торговля и рукодѣльня знарядовъ церковныхъ

Свг. Спожарского и В. Устеньского

у Львовѣ, улиця Руска ч. I.

Поручаючи по найдешевшой цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерій шовковй и новяній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, навуки, свѣчники, свѣчки ощадни, бляшаны, подставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочй предметы церковній.

Власна роботня бронзовнича

приймае до водновленя всякй старй сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожъ всякй замовленя пбсля взоровъ

Зъ поважанемъ

Свг. Спожарскій и Вол. Устеньскій

82 2 18 Львовъ, улиця Руска ч. I.

Доставець для ц. к. Зелѣзниць державныхъ, Монастирѣвъ, Заведень, Штиталѣвъ и ц. к. Войска записяженый знатокъ судовый

Іосифъ Едв. Штайнъ

въ Станиславовѣ.

Складъ фабричный краевыхъ и заграничныхъ Полотенъ, Бѣля столового, Рушниковъ, Стирокъ, Хустокъ до носа.
Шіффонбвъ, Кретонбвъ, Перкалѣвъ, Димокъ, Вебъ гбрскихъ фабрики Венедикта Шролля Сына.
Власный выробъ бѣля дамского, мужеского и дѣточого, комплетныхъ выправъ и постелей
Диванбвъ, Хбдниковъ, Портіеръ, Фіранокъ, Капъ на столы и лбжка, Коциковъ, Цератъ на столы и мебль, Матерій меблевыхъ
фабрики Филипа Гааза Сыновъ.
Бѣля оригіналного Проф. Д-ра Густава Єгера.
Цѣны фабричній.
Новости товарбвъ бланатныхъ.
Новости конфекцій дамскон.
Новости матерій вовняныхъ, вдвабныхъ, плюшевъ и оксамитбвъ.
Барханбвъ, Фланель, Левантинъ, Батистбвъ, oale, Полотенецъ, Оксфордбвъ, Зефірбвъ.
Приборбвъ до шитя, гафту, кравецтва и модняретва, Роббтъ ручныхъ зачатыхъ и выкбнченыхъ.
Парфумерій, мылъ и приборбвъ тоалетовыхъ.
Рукавички всякого рода, glace подъ гарантією.
Парасолѣ, парасольки, Капелюхи, Рукавички, Блюзки, Гальки, Фартушки, Коронки, Гафты, Стяжки, Корсеты французкй, Выробы панчошковй и трикотовй. 65 3—6

Новости два разы въ кождбмъ сезонѣ.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волося на колёръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

едино до набути въ 4

Дроґерій подъ Червонымъ Хрестомъ

289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Полотна краевй

въ шмукахъ по 35 метрбвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.

Полотна на простирала

безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и высше

поручае Магазинъ 3

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ

У Львовѣ улиця Коперника число 2

припоручае

Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ грекo-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ“. Одобреный вбнъ Львбвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способъ зббранй моленя для ужитку такъ церковного якъ и домашного.

Цѣны дуже приступнй: въ добрбй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.

При закупнѣ въ бблышбй скблькости 20% рабату.

Вінкентій Кучабиньскій

у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3914 ?

Безъ нѣякого великого краху!

але на послідній основѣ можемо слѣдуючій гарнітуръ зъ срѣбла Britannia, зложеный зъ 56 штукъ дати кождому за нечувано тану цѣну лишe **зр. 8·80**

6 штукъ найделікати. Брітанія ножевъ столовыхъ зъ правдиво англійскои стали.
6 штукъ амер. Брітанія-срѣбныхъ виделокъ зъ одной штуки.
6 штукъ амер. Брітанія-срѣбныхъ ложокъ до зупы.
12 штукъ амер. Брітанія-срѣбныхъ ложокъ до кавы.
1 штука амер. Брітанія-срѣбна кохля до зупы.
1 штука амер. Брітанія-срѣбна кохля до молока.
2 штуки амер. Брітанія-срѣбныхъ пугарикбвъ на яйца.
6 штукъ англ. Брітанія подставокъ подъ столовй чашки.
2 штуки ефектовныхъ лѣхтарѣвъ столовыхъ.
1 штука цѣдилко до чаю.
1 штука найделікат. Брітанія посыпничъ цукру.
3 штуки найделікат. ножевъ до овочевъ зъ ручкою зъ порцел.
3 штуки найделікат. виделокъ до овочевъ зъ ручкою зъ порцел.
6 штукъ Вікторія-подставокъ.

56 штукъ разомъ лишe **зр. 8·80.**

Всѣ повысшй **56** предметбвъ мы можемо дати за мінімальну цѣну **зр. 8·80.** Брітанія-срѣбло и наскробъ бѣлый металь, що барву срѣбла удержуе 25 лѣтъ, за що ручить ся. За найлѣпшій доказъ, що сей писератъ спочивае на чистбй правдѣ, даемо слѣдуюче

публичне заявлене:

Сли-бы высланый Britannia-срѣбный гарнітуръ не сподобавъ ся, то заплачена належитбсть зверне ся безъ короводу. Хто тблько потребуе, нехай замовить повысшій роскбшный гарнітуръ, що надаесь особливо на

Дарунокъ весѣльный або святочный

якъ и для готелѣвъ, гостинниць и для лучшихъ домбвъ.

Дбстати лишь въ

Exporthaus Rix,

доставця для товариства учителѣвъ и т. д., дбмъ протоколованый, истнуючій водъ тридать лѣтъ

Wien, II/2, Praterstrasse 16.

Высылае на провінцію за послѣпатою або по попереднбмъ надосланю належитости.
До того порошокъ до чищення 10 кр., коробка 40 кр.
Правдиве тблько зъ маркою охоронною.
Численній письма зъ узнанемъ выложей.

BRITANIA SILBER

ОСТОРОГА! Зъ лишои стороны анонсованій малопартій 44 штукъ приборбвъ до ѣдла коштуютъ у насъ 5 зр., однакъ не можемо ихъ припоручати. 55 3—6

Найделікатнѣйшій гіґієнічній

ПАРИСКЙ ТОВАРЫ ҐУМОВЙ

поручае для санітарныхъ и хірургічныхъ цѣлей истнуюча водъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товарбвъ

J. N. Schmeidler

ц. и к. достав- вець надворный

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.

311 23—?

Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить водъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вбрменьска ч. 2 Предплата на цѣлый рбкъ 3 зр. на пбвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

ДРУКАРНЯ

зъ каучуковыми чорнилами

для кождого легко придатна почавши водъ 1 зр. и высше. Стампілѣ, печатки металевй и каучуковй, гербы, монограмы, марки печатковй, станцы, таблицѣ литя и граверований и т. и. доставляе и выконуе якъ найтанше и найстараннѣйше:

Артистичне заведенє ритовниче

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

Ласкавй замовленя выконують ся якъ найскорше. 75 2—4

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. экц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякй паперы цѣннй

И МОНЕТЫ

по найдешевшбмъ курсѣ деннбмъ не числячи нѣякои провізін.

Контора вымѣны и воддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковбмъ.

374 [2]

Голландско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для взютъ: Wien, I. Kclowratring 9.
Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Цѣна домежна и величина салоны якъ и цѣна скорости и оплатація парохода.

До Америки

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразилій, дальше до Африки, Австраліи и пр

перевозить найдешевше и подае по ясненя безплатно

около повъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 12-20

КНТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ЪДЖТЕ

на снѣдане
на обѣдъ
на вечерю

Quäker Oats

найздоровшій американьскій продукъ меленого вовса.

ДУЖЕ ПОЖИВНЫЙ [16% бѣлка], ДЕШЕВЫЙ, для зупъ и сосбвъ вбдпадае всяка такъ звана запражка, НАЙСМАЧНѢЙШИЙ МУЧНИ СТРАВЫ ВАРИТЬ СЯ ШВИДКО.

Лѣкарями порученый для дѣтей и хорыхъ на желудокъ.

Въ оригінальныхъ пачнахъ (зъ рецептами кухарскими).

Картоны по **9** нр., 18 нр., **32** нр дбстане ся у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ, деликатесбвъ и въ дроґуеріяхъ

Quäker Oats дбстае ся лише въ оригінальныхъ картонахъ изъ стоячою побочь маркою охоронною а не берѣть нездалыхъ наслѣдувань. 300 17—20

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: [illegible] cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tiefflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, заосмотреныхъ судово уповажненою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МѢШАНЫХЪ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождбй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вбддано, шафка мѣстяча въ собѣ 80 гатунковъ найбольше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належать уважати лишь таке, котрого оригінальній пачки е замкненй, заосмотрений згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ въ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошеня на комісовй склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 10—24

Наслѣдуване застережене.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпов. редактор Іоанъ Белей. Папѣръ въ фабр. Чорлянськои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Осолинського, подъ зарядомъ Іоанна Гр[illegible].

Ч. 42. Львовъ, Понедѣлокъ 23 Лютого (7 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей" выходить въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитост за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатковымъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередне застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсяце а въ рубрицѣ „Надѣслане" по 25 кр. а. в.

Подякы и инші домагня приватій числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Ґавчь пѣйшовъ—наставъ Тунъ!

—

„Сли міністерство Ґавча взагалѣ думае коли-небудь уступити, то я бы радивъ ёму зробити се сейчасъ. Хвиля догѣдна, бо якъ зачувамо буде вѣльна посада ґувернера банку зъ рѣчнымъ доходомъ 70.000 зр." Авторъ гумористичного перегляду політичного въ вѣденьскѣй Zeit певно не думавъ, абы те, що писавъ въ день, сповнило ся за пару годинъ, въ ночи.

Що животѣне кабінету Ґавча могло бути лишь коротке, о тѣмъ нѣхто въ Австрій не сумнѣвавъ ся. Але нѣхто не думавъ, що се стане ся передъ отвореньмъ сесій державнои. Вже въ недѣлю досвѣта наспѣли до Львова телеґрамы, що: *„Цѣсарь принявъ димісію кабінету бар. Ґавча, а ґрафъ Тунъ дѣставъ припорученѣ утворити новый кабінетъ"*. Вѣденьскій дневники повѣдомлено о тѣмъ о 12-тій въ ночи. Въ столици державы фактъ сей выкликавъ велике вражѣне — головно зъ тои причины, що наступивъ сейчасъ по оголошеню новыхъ розпоряджень языковыхъ и по урядовѣмъ скликаню рады державнои.

Ситуація Ґавча була тяжка, тяжша, нѣжь ёго попередника. Ґавчь мавъ не лишь доконати того дѣла, до котрого покликано Баденього, т. е. полагодити справу угоды зъ Угорщиною. На ёго плечѣ звалили ся ще й наслѣдки політики Баденього: розбитя парляменту, хаосъ въ державѣ... Ґавчь мавъ усѣ злощастній наслѣдки тои „polnische Wirtschaft" усунути. Однакъ перша рѣчь ёму цѣлкомъ не повела ся, а й друга не конче.

Кріза выбухла — пѣсля информацій Neue fr. Presse — вже 27-ого лютого въ Пештѣ, бо того дня розбились переговоры зъ угорскимъ правительствомъ зъ причины справы „junctim" — т. е. сполученя справы квоты зъ рештою справъ угодовыхъ. Всякій старанія Ґавча въ тѣй справѣ були безуспѣшній, бо Банфі нѣ на крокъ не хотѣвъ уступити. А що безъ тои точки Ґавчь не бувъ годенъ перевести угоды въ радѣ державнѣй, то уважавъ свою місію за скѣнчену безъ успѣшного результату. Зробивъ ще лишь одинъ свѣй обовязокъ — выдавъ нове языкове розпорядженя — и уступивъ. Бути може, що до ёго уступленя причинилось такожь те, що новій розпорядженя языковій, котрыхъ цѣль була успокоити Нѣмцѣвъ и спонукати ихъ до полишеня обструкціи, Нѣмцѣвъ не вдоволили. Таку именно причину подае N. W. Tagblatt, розписуючись лишь о языковѣмъ розпорядженю. Зъ того факту, що нѣмецкій партіи ще не порѣшили остаточного свого становища супротивъ языкового розпорядженя, N. W. Tblt заключае, що причиною такъ наглои димісіи Ґавча була правиця [взглядно Чехи]. Що ческа квестія мала бути причиною такъ наглои кризы, заключае де-хто зъ факту, що наслѣдникомъ Ґавча ставъ одинъ зъ ческихъ февдалѣвъ, зъ ґрупы, котра по заявѣ намѣстника Чехій, що правительство не годить ся зъ основною гадкою адресы ческого сойму [державного права], загрозила правительству Ґавча скорымъ упадкомъ. Тымъ чинемъ Ґавчь — кажуть — упавъ жертвою правицѣ, а не лѣвицѣ; ёго упадокъ е наслѣдкомъ кризы ческихъ февдалѣвъ...

—

Новый президентъ міністрѣвъ ґр. Францъ Тунъ родивъ ся 1847 р. До 1877 р. служивъ у вѣйску дослужившись ранґи надпоручника. Идучи за родовою традиціею, належавъ до крайныхъ февдалѣвъ и бравъ участь въ роботахъ консервативныхъ. Въ 1879 р. фіденкомісова шляхта выбрала ёго до рады державнои а вѣдтакъ до ческого сойму, де вѣнъ въ ческѣмъ клюбѣ належавъ до „партіи права" и бувъ горячимъ поклонникомъ правно-політичнои самостійности ческого королѣвства, короны св. Вацлава и коронаціи цѣсаря на короля ческого. Въ своѣй бесѣдѣ соймовѣй 1883 р. поборювавъ вѣнъ непримиримость Нѣмцѣвъ, а апострофа, якою вѣнъ скѣнчивъ тую бесѣду, здобула ёму назвище „коронаційного Туна". Вѣнъ тогдѣ сказавъ: „Кобы намазане и коронація короною св. Вацлава ще бѣльше стѣснила звязи, котрѣ лучать улюбленого монарха зъ ёго вѣрнымъ народомъ!" Въ жовтни 1889 р. ставъ намѣстникомъ Чехій на мѣсце бар. Красса.

Коли Таффе 1890 року заннавіґурувавъ угодову акцію мѣжь Нѣмцями и Чехами, а ґр. Тунъ боронивъ угоды въ соймѣ, тымъ бѣльше, що бувъ ёго участникомъ, тогдѣ молодо-Чехи станули противъ него. Опѣсля опозиція ихъ перейшла просто въ ненависть, коли ґр. Тунъ почавъ переслѣдувати омладину и спонукавъ заведене стану выимкового въ Празѣ.

Енерґія и безваґлядность зъ якою ґр. Тунъ яко намѣстникъ поборювавъ революційный рухъ омладины, якъ и крайный нѣмецкій радикалізмъ, поставили ёго въ рядѣ першихъ личностій, котрѣ могли обняти спадщину по коаліційнѣмъ президентѣ міністрѣвъ кн. Віндішґрецѣ. Та перебѣгъ ёму дорогу такій, що въ галицкихъ выборахъ соймовыхъ выказавъ бѣльше „енерґіи", якъ той, що поборювавъ омладину. Тамтой „руско-польскою угодою" выробивъ собѣ у Вѣдни славу бѣльшого „дипльомата"... Бадені выєдвавъ для Туна ордерь золотого руна и давъ ёму димісію..

Часъ выробивъ поволи рѣзницѣ мѣжь Туномъ а молодо-Чехами. Молодо-Чехи пригадали собѣ давнѣйшій часы, коли то Тунъ бувъ „коронаційнымъ Туномъ". Не треба впрочѣмъ забувати того, що якъ зъ одного боку полагѣднѣли молодо-Чехи и своею тактикою въ справѣ державного права зближили ся до феодалѣвъ, такъ зъ другого боку, въ тѣмъ найкардинальнѣйшѣмъ постулятѣ молодо-ческои партіи, феодалы нинѣ йдуть рука въ руку зъ молодо-Чехами. Въ церковныхъ и иншихъ чисто культурныхъ справахъ заходять мѣжь обома партіями великій рѣзницѣ, але въ справѣ державнои автономіи краѣвъ ческои короны становлять они сегодня, сказати-бы, одну політичну партію. Выказала се дебата надъ адресою въ ческѣмъ соймѣ. Тунъ есть одинъ зъ представителѣвъ правно-державнои партіи феодалѣвъ ческихъ, тожь поки-що молодо-Чехи можуть въ тѣй головнѣй справѣ мати до него довѣре.

Зъ упадкомъ Баденього имя Туна знонъ выплыло на верхъ. Ґавчь лишь мостивъ ёму дорогу. Вже вѣдъ трехъ недѣль говорено о Тунѣ яко наслѣднику Ґавча — и поголоски, лише за скоро, здѣйстнили ся. „Коронаційный намѣстникъ" Чехій ставъ президентомъ міністрѣвъ Австрій.

—

Чого-жь по Тунѣ надѣяти ся? Чи сповнить вѣнъ одиноку звычайно задачу австрійскихъ міністрѣвъ, котра полягае въ тѣмъ, щобы була бѣльшость — менше о те, яка, абы лишь була, — щобы була машина, котра скоро и зъ малымъ крикомъ ухвалить буджѐтъ та ухвалювати ме предкладаній правительствомъ законы... Окрѣмъ заведеня ладу въ самѣмъ парляментѣ — мае Тунъ перевести те, що головно повалило попередній міністерства, т. е. угоду зъ Угорщиною. Результатъ буде зависѣти вѣдъ того, чи Угорщина згодить ся на такій способъ урегульованя справы, якій буде мѣгъ принятн австрійскій парляментъ безъ великого упокореня. Щобы Мадары попустили, въ те не вѣримо, тожь цѣла рѣчь буде зависѣти вѣдъ того, чи Тунъ взагалѣ докаже штуки, щобы парляментарна машина яко-тако нормально функціонувала, и чи знайде ся бѣльшость, котра дасть ся зловити на фікцію „державнои конечности" и прийме таку угоду, яку подактуе Угорщина. Щобы дѣйти до ладу зъ парляментомъ, мае Тунъ утворити парляментарне міністерство. Повиція ёго лекша, якъ Ґавча, бо справу языкову въ Чехахъ порѣшивъ ёго попередникъ. Нѣмцѣ, правда, ними не ентузіязмують ся — кажуть, що въ нихъ „за много Баденього, а за мало Ґавча" — але „aus der Noth macht man die Tugend" и може выйти таке, що окрѣмъ хиба Шенерера и Вольфа Нѣмцѣ великихъ авантуръ зъ тои причины робити не будуть. Се тымъ бѣльше, що правительство обѣцюе полагодити справу дорогою закона, а розпорядженя мае лише силу „провізоричну". Чехи не мають причины переходити до опозиціи, бо погодили ся зъ своими феодалами, а Поляки — хочь Słowo polskie пише, що Тунъ „якъ голосить фама, нѣколи не бувъ приятелемъ Полякѣвъ — певно такожь не будуть ставити новому правительству великихъ трудностій, бо жь они феодальна партія, а Тунъ, будучи самъ февдаломъ, не выдзьобае имъ ока... Поляки можуть бути невдоволенѣ на-разѣ хиба зъ того лише, що правительство рѣшуче запереченъ, мовь-бы ґр. Тунъ стремѣвъ до змѣны конституціи. А они ждали на ту „змѣну" зъ дня на день, думали, що ось-ось дѣстануть Галичину зовсѣмъ въ свои кѣгтѣ — посереднымъ обсыланемъ рады державнои або й цѣлковитою автономіею Галичины здавлять Русь и поставлять рѣшуче veto всѣмъ демократичнымъ змаганямъ часу... Ажь тутъ зъ змѣны конституціи нѣчо!

—

Не знаючи ще програмы Туна, не можемо знати, яку потѣху буде мати нарѣдъ руській зъ сеи змѣны правительства. Зъ того, що преміеромъ-міністромъ ставъ консерватистъ февдалъ, не можемо манити себе рожевыми надѣями. Впрочѣмъ за послѣдній десятки лѣтъ кѣлько то правительствъ перейшло одно за другимъ, а кожде зъ нихъ игнорувало потребы такого чисельно великого и зъ огляду на політично державній интереси Австрій такъ важного народу, якъ австрійскій Русины. Мы

Зъ поезій Марка Муравы.

—

До рускихъ жѣнокъ.

I.

О, руска жѣнко! Якъ пестишь дитинку,
Якъ тихомиришь плачь-крикъ забавками,
Не забавляй же грѣшми нѣ хвилинку!
Дзѣньо діяволъ! Чорными руками
Розбдре щастя въ рѣдиому будынку,
Розбдре душу чорными гадками —
И сю дитинку, що пестишь, що любишь,
Дзѣньомъ зранишь ты або въ пеклѣ згубишь.

Гроша блискъ дѣтямъ дивно приманливый!
Вѣнъ притягае очи бѣдныхъ зъ малку,
Бѣльше, чимъ спѣвъ богинь въ байкахъ звѣдливый
Борше покине влюбленый русалку,
Борше остигне изъ жару гнѣвливый,
Борше покине розбишака палку,
Якъ перестануть приманяти грошѣ,
Якъ перестануть баяти роскошѣ.

И ся дитинка, щастя твого мрѣя,
Выросте смуткомъ на роднинѣй нивѣ,
Въ горе змѣнѣть ся рѣдощѣвъ надѣя...
А дѣла зрадній, чорній и змѣничивѣй
Буде вкрывати голосъ соловѣя,
Доки облуду не зорвуть гнѣвливѣй...
Такъ сынъ твѣй тѣломъ выросте юнака,
А духомъ злодѣй, зрадникъ, розбишака!

II

О, руска жѣнко! Йно тогдѣ дитина
Въ забавцѣ знайде щастячко будуче,
Коли забавишь книжочкою сына,
Коли се свѣтло правдоньки блискуче
Буде дитинцѣ нянька и родина...
Въ заранню будить ся чутя дрѣмуче,
А вѣдъ обставинъ волѣ йде охота,
Вѣдъ першихъ забавокъ — житя робота.

О, не жахай ся, що сыночокъ книжку
Въ перозумѣ малѣмъ въ мить пошматкуе,
Якъ пайку хлѣба на дрѣбную крышку...
Хоть шкоду зробить, въ книжцѣ ся злюбуе!
Книжка му буде за думокъ колыску —
Вна душку тихо до письма скермуе:
Наука стане дружиною зъ-ранку
Й ангеломъ буде до житя останку!

III.

И хрестикъ рускій въ ручку дай малую!
Най привыкае до хреста святого...
Хрестомъ най боре долю прелихую,
Хоть-бы весь вѣкъ свѣй, до скону самого.
Най ся вдивляе на святую зброю,
Де сила Слова, Господа живого!
А коли прийде претерпѣти муки
Хрестій — стерпить у вѣрѣ безъ роспуки!

Русинко-жѣнко! Кинь ти забобоны,
Що смерть чекае, хто хрестомъ ся бавить.
Вѣдъ смерти въ свѣтѣ тѣлько оборопы,
Хто хрестъ свѣй за добро людей поставить,
А вѣдъ терневои лукавствъ короны
Чистое серце смуткомъ не скровавить...
Бо найстрашнѣйшій народнія болѣ —
То плачь и ганьба народѣвъ въ неволѣ!

IV.

О, руска жѣнко! Якъ вчишь говорити
Дитинку слово „мамо" чи то „тату",
Вчи Русь-Вкраину перше голосити,
А звеселишь себе и рѣдну хату...
О, вчи найперше рѣдный край любити
И долю нашу — темну, небогату.
Бо де зъ грудей сеуть йно любовь и силу,
О, тамъ не ляже нарѣдъ у могилу!

А якъ вже стануть дѣти лепетѣти,
О, занѣми всю погань слѣвъ та лайку
И стережи ся затроити дѣти,
Бо изъ струты зажнешь ты пайку...
Пѣснею борцѣвъ выколысуй цвѣты —
Повѣсть народу най буде за байку...
Оттакъ плекати муснишь ты дитину,
Щобъ нарѣдъ вбачивъ щасливѣйшу днину!

О, руска жѣнко! ты страдальна мати!
Ховай у грудяхъ сльозоньки жегучій,
Ховай роспуку, щобы не спѣзнати!
Сльозы и смуткомъ — немѣчь вни родючій,
Йно сильній зможуть долѣ добувати!
Тому, хоть въ горю, раны всѣ болючій
Ховай, смѣючись, — выховай смѣливыхъ
Борцѣвъ за правду, за лихе гнѣвливыхъ!

Свѣтъ намъ не батько анѣ ненька доля,
Бо свѣтъ зъѣдае рѣдъ весь свого плоду;
Долю добуде врода йно соколя!
Про всьо пѣклуемось обачно зъ-роду:
Важко плекаесь цвѣтъ и бараболя —
А хто жь плекае вѣкъ, красу нарѣду?
О, руска жѣнко! ты народу мати!
Выплекай нарѣдъ — Русь святу спасати!

—

Фраґментъ.

Хоръ перевѣвъ.

[Причинокъ до свѣтовои поезіи.]

Хто хоче гуляти — гуляй! гуляй!
Танець нашь — се нинѣ вживай! вживай!
Байдуже будуче
Вѣкъ-племя намъ —
Мы свѣтло блискуче
Живымъ сынамъ...
Живемо, гуляемъ, и людскій рухъ
Ведемо гулячо,
Завзято юначо —
Се нервы гуляють — а нервы духъ?!

*

Мы нинѣ пануемъ — се знай! се знай!
Земля вся дань наша, нашь край! нашь край!
Мы лучимъ просторы
Землѣ, часу,
Рѣвнаемо горы
Въ рѣвень одну —
Въ танець пригравае намъ тьма музайкъ:
Всѣ силы природы,
Наукъ всѣхъ методы
Й певпинный, розгульный, робучій крикъ!

*

Мы творимо силу житя! житя!
Мы свѣтло и темнѣсть безъ дня! безъ дня!
Въ неволи свободній
У бѣй йдемо
И хмарній, погодній
Дни ведемо —
Безъ збруѣ свѣтъ взяли въ неволю-дань...
Въ охочѣй гуляцѣ
Бѣжать новобранцѣ —
Гуляють, палять ся якъ ясна грань...

*

Безвпинно, гулящо скорѣ! скорѣ!
Житя, смерть, що хочешь — бери! бери!
Вѣтры куровѣльній
Се наша страсть,
Свѣты божевѣльній
Се наша власть...

не лишь не дôставали майже нѣчого нового и потребъ нашихъ не увзгляднювано новыми законами — але що бôльше! не сповняли навѣть свого найважнѣйшого обовязку: не контролювали и выконання вже истнуючихъ, рускому народови признаныхъ законôвъ. Тота сйстема — ігнорования потребъ Русинôвъ, гнетъ и безправнôсть дôйшли до кульмінаційнои точки за міністрования гр. Баденього.

Вôдъ нового правительства мы мусимо домагати ся, абы оно що-до Русинôвъ завернуло на цѣлкомъ иншу дорогу — и въ практицѣ показало, що оба галицкй народы уважае одинаково вартными для державы и узнае потребу рôвноуправнення обохъ. Русины домагаютъ ся лише справедливости и рôвноправности! Кожде справедливе для Русинôвъ дѣло, кождый актъ зô стороны правительства, котрый буде стремѣти до рôвноуправнення галицкого и буковиньского народу руского зъ иншими народами, приймутъ Русины певно зъ вдячностію, а на тôмъ богато выскае держава. Коли-жь правительство гр. Туна задумало бы ступати слѣдами гр. Баденього, — тогдѣ гр. Тунъ самъ собѣ принише всѣ евентуальнй наслѣдки. Не зломили насъ дотеперѣшнй ворожй системы політичнй — не зломлять и дальшй. Борба зъ противностями гартувала и скрѣпляла нашй силы доси — не инакше станесь и въ будучности. Баденi хотѣвъ — такъ сказати-бъ „ogniem i mieczem“ зломити вôдпорну силу руского народу, а якій конецъ? Мы выйшли зъ тои борбы сильнѣйшй, лѣпше зорганізованй, нѣжь се коли-небудь було. Тожь и теперь глядимо въ нашу будучнôсть безъ тревоги. Мы — не дамось!

Языковй розпоряджения для Чехіи и Моравы

поданй въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ въ скороченю пôсля телеграмôвъ, подаемо отсе пôсля повного тексту:

Для Чехіи. Розпоряджения міністрôвъ внутрѣшнихъ справъ, судовництва, скарбу торговлѣи рôльництва зъ дня 24 лютого 1898 въ справ уживания краевыхъ языкôвъ въ урядахъ чесюго королѣвства.

Поки справа не буде полагодана закономъ, выдае ся для властей судовыхъ и державныхъ прокураторій и для властей пôдчиненыхъ міністерствамъ справъ внутрѣшнихъ, скарбу, торговлѣ и рôльництва въ королѣствѣ ческôмъ тымчасово отсй приписы:

§. 1. Полагодженя и рѣшеня, выдаванй на устнй чи письменнй подання сторôнъ, выдае ся въ тôмъ зъ обохъ краевыхъ языкôвъ, въ котрôмъ внесено подане.

§. 2. Протоколярнй заявы сторôнъ мае ся списувати въ тôмъ зъ обохъ краевыхъ языкôвъ, въ котрôмъ ихъ зложено.

§. 3. Грамоты и иншй письма, списанй въ одномъ зъ краевыхъ языкôвъ и долученй до подання або врештѣ до урядового ужитку, не потребуютъ бути перекладанй на другу мову.

§. 4. Урядовй письма, выдаванй не на жадане сторôнъ и не до особъ, котрй розпочали справу, выдае ся въ тôмъ зъ обохъ краевыхъ языкôвъ, якимъ говорить особа, до котрои письмо высылае ся.

Коли урядъ того не знае, або коли то не е одинъ зъ краевыхъ языкôвъ: то мае ся уживати того языка краевого, о котрôмъ пôсля якости выпадку, якъ особливо пôсля мѣсця замѣшкання стороны можна припускати, що его сторона розумѣе.

§. 5. Постановы §§-ôвъ 1—4 вôдносятъ ся такожъ до громадъ и автономічныхъ урядôвъ въ ческôмъ королѣствѣ въ тыхъ разахъ, коли ихъ треба уважати за стороны.

§. 6. Зôзнання свѣдкôвъ треба списувати въ тôй краевôй мовѣ, въ котрôй свѣдокъ зôзнае.

§. 7. Урядовымъ и службовымъ языкомъ тыхъ властей, до котрыхъ вôдносить ся се розпоряджене, е той краевый языкъ, котрый населене дотычного урядового округа узнае пôсля спису людности за свôй товарискій.

Въ урядовыхъ округахъ зъ мѣшанымъ населенемъ мае ся въ рôвнôй мѣрѣ уживати обохъ краевыхъ языкôвъ.

За урядовй округи зъ мѣшанымъ населенемъ треба уважати:

а) урядовй округи тыхъ властей и урядôвъ, котрыхъ урядоване обôймае лише одну або кôлька громадъ, коли що найменше въ однôй громадѣ урядового округа бодай четверта часть населеня, проживаючого въ громадѣ, пôсля выказôвъ послѣдного спису людности узнае другу краеву мову за свою товариску;

б) округи тыхъ урядôвъ, котрыхъ урядоване обôймае цѣлый судовый повѣтъ, коли що найменше пята часть громадъ повѣту мае населене, котре признае ся до другого краевого языка, або коли що найменше пяту часть громадъ треба пôсля постановы пôдъ а) уважати за мѣшану;

в) округи тыхъ властей, котрыхъ урядоване обôймае кôлька судовыхъ повѣтôвъ, коли хочь бы тôлько одинъ судовый повѣтъ уживавъ другои краевои мовы або пôсля постановы пôдъ б) належавъ до мѣшаныхъ;

г) округи урядôвъ назначеныхъ для Праги.

§. 8. О скôлько въ сёмъ розпоряджению нема окремои постановы для урядовыхъ чинностей, котрй служатъ до полагодженя або рѣшеня подання, устно чи письменно внесеного стороною, мають власти при такихъ урядовыхъ чинностяхъ уживати свого власного урядового языка; въ мѣшаныхъ урядовыхъ округахъ мае ся при тыхъ чинностяхъ уживати тои урядовои мовы, въ котрôй сторона внесла подане.

При урядовыхъ чинностяхъ, не споводованыхъ поданемъ стороны, мають власти уживати своей власнои урядовои мовы, о скôлько якôсть справы не вымагае другого краевого языка; въ мѣшаныхъ урядовыхъ округахъ треба завсѣгды уживати тои урядовои мовы, якои вымагае якôсть справы.

Коли для полагодженя справъ, указаныхъ въ 1 и 2 уступѣ, треба переписувати ся зъ иншими державными властями краю, але не зъ войсковыми, то для такои переписки обовязуютъ приписы, указанй въ 1. и 2. уступѣ.

Для переписокъ зъ властями позакраевыми и центральными обовязуютъ дотеперѣшнй приписы.

§. 9. Всѣ урядовй оповѣщеня, призначенй для цѣлого краю, мають оголошувати ся въ обохъ краевыхъ мовахъ. Урядовй оповѣщеня, призначенй лише для поодинокихъ повѣтôвъ або громадъ, мають оголошувати ся въ тôй мовѣ краевôй, котрои уживае ся въ дотычнôмъ повѣтѣ чи громадѣ.

§. 10. Коли въ якôйсь справѣ интересованыхъ е кôлька сторôнъ, котрй въ своихъ устныхъ и письменныхъ поданяхъ уживаютъ не тои самои мовы краевои, то власти мають полагодженя або рѣшеня выдавати въ обохъ краевыхъ языкахъ, хиба що стороны згодятъ ся на оденъ зъ краевыхъ языкôвъ.

При урядовыхъ чинностяхъ, котрй служатъ до полагодженя або рѣшеня справы, а вôдбуваютъ ся при участи сторôнъ, мае ся уживати, о скôлько се розпоряджене не постановляе инакше, урядового языка дотычнои власти; въ мѣшаныхъ округахъ мае уживатись обохъ языкôвъ, о скôлько стороны не згодятъ ся на оденъ зъ нихъ.

§. 11. Въ карныхъ справахъ треба въ актѣ обжалованя и взагалѣ у внесеняхъ, орѣченяхъ и урядовыхъ чинностяхъ, вôдносячихъ ся до обжалованого, уживати тои краевои мовы, котрои уживае обжалованый.

Въ тôй мовѣ мае ся также вести головну розправу; тою мовою мае проговляти прокураторъ и оборонець, въ нѣй мае ся оголошувати орѣченя и ухвалы.

Вôдъ постановъ попереднього уступу можна вôдступити лише о стôлько, о скôлько неможливо ихъ выконати зъ уваги на выимковй обставины, особливо зъ уваги на складъ лавы приисжныхъ, — а о коли обжалованый самъ жадае, щобы розправу ведено въ другôй краевôй мовѣ.

При головнôй розправѣ зъ кôлькома обжаловаными, котрй уживаютъ не тои самои краевои мовы, мае ся розправу вести въ тôй мовѣ, котру судъ узнасть за вôдповѣднѣйшу.

У всякôмъ разѣ вôзнання обжалованыхъ и свѣдкôвъ (§. 6) треба списувати въ мовѣ ними уживанôй, а орѣченя и ухвалы кождому обжалованому оповѣщати и на его жадане письменно выдавати въ его мовѣ.

§. 12. Въ цивільныхъ спорахъ протоколъ въ устнои розправы мае ся вести въ урядовôмъ языцѣ суду, а въ мѣшаныхъ судовыхъ повѣтахъ (§. 7 б) въ языцѣ першого подання (позву, просьбы), хиба що обô стороны уживаютъ при розправѣ другои краевои мовы.

Зôзнання свѣдкôвъ, знатокôвъ и сторôнъ, котрй переслухуе ся для переведеня доказу, мають завсѣгды списувати ся до протоколу въ тôй краевôй мовѣ, въ котрôй зôзнае переслухуваный. То саме вôдносить ся до промовъ сторôнъ и до заявъ, складаныхъ ними при устнôй розправѣ, о скôльго протоколъ не е лише коротkимъ описаньмъ змѣсту того, що сторона устно подае.

Судъ мае при устнôй розправѣ уживати тои мовы, въ котрôй стороны ведутъ розправу.

Коли стороны при устнôй розправѣ не уживаютъ тои самои краевои мовы, то судя мае въ разѣ потребы уживати одной и другои краевои мовы.

Всѣ судейскй заявы безъ уваги на те, въ якôй мовѣ складавъ ихъ судя, протоколуе ся въ тôй мовѣ, въ котрôй пôсля першого уступу веде ся протоколъ розправы.

§. 13. Вписы до публичныхъ книгъ (грунтовыхъ, гôничныхъ, депозитовыхъ и н.), до списôвъ торговельныхъ фірмъ, спôлокъ и н. мае ся доконувати въ тôй мовѣ, въ котрôй внесено устну чи письменну просьбу, або въ котрôй выдано рѣшене, на пôставѣ котрого ихъ доконуе ся. Въ тôй самôй мовѣ дописуе ся также на грамотахъ интабуляційнй клявзулѣ.

При вытягахъ зъ тыхъ книгъ и списôвъ задержуе ся языкъ вписôвъ.

Коли мова устнои чи письменнои просьбы не е та сама, що урядова власти, доконуючои вписъ, то до впису треба додати перекладъ въ мовѣ урядовôй.

Въ тôмъ разѣ на просьбу стороны при выдаваню вытягôвъ изъ згаданыхъ книгъ и списôвъ треба ще также мати увагу и на тѣ переклады.

§. 14. У всѣхъ державныхъ касахъ и урядахъ въ ческôмъ королѣствѣ, що мають дѣло зъ грôшми, остають въ силѣ дотеперѣшнй приписы що-до языка, въ якôмъ ведуть ся касовй дневники, выказы и иншй касовй письма, котрыхъ уживаютъ центральнй уряды для выконуваня контролѣ або укладаня періодичныхъ выказôвъ.

Те саме вôдносить ся до внутрѣшнои служby и маніпуляцій почтовыхъ и телеграфічныхъ урядôвъ и ераріяльныхъ промысловыхъ заведень, безпосередно пôдчиненыхъ центральнôй управѣ, а также переписка тыхъ урядôвъ мѣжь собою.

Неераріяльнй почтовй уряды зъ бôльшимъ обемомъ дѣланя обовязуютъ по можности постановы сего розпоряджения.

§. 15. Переписка властей зъ автономічными урядами мае вестись въ тôй мовѣ, якои уживаютъ тѣ уряды.

§. 16. Се розпоряджене не дотыкае зовнѣмъ службовои мовы войсковыхъ властей и жандармерія и переписки зъ ними.

§. 17. Що-до вымаганого знання краевыхъ языкôвъ у урядникôвъ мають власти уважати точно на основнй постановы сего розпоряджения и при обсадѣ мѣсць поступати лише въ мѣру справдѣшнои потребы. Отже кождый урядникъ мусить мати таке знане краевыхъ языкôвъ, якого его служба справдѣ вымагае. Пôсля того треба поступати вже при оголошуваню конкурсôвъ.

§. 18. Се розпоряджене входить въ житє зъ днемъ 15 марта 1898; зъ тымъ днемъ перестаютъ обовязувати міністеріяльнй розпоряджения зъ дня 5 цвѣтня 1897.

Для Моравы. Вступъ и §§. 1—6 е такй самй, якъ для чеcкого королѣвства.

§. 7. Уряды мають уживати мовы устного чи письменного подання стороны при всѣхъ урядовыхъ чинностяхъ, котрй служатъ до полагодженя або рѣшеня справы (зъ выимкою наряды).

При урядовыхъ чинностяхъ, споводованыхъ не поданемъ стороны, але призначеныхъ до повѣдомленя сторôнъ, мае ся уживати краевои мовы, вôдповѣднои якости справы.

Коли для полагодженя справъ, указаныхъ, въ 1 и 2. уступѣ, потрѣбна е переписка зъ иншими державными, не войсковыми, властями въ краю, то обовязуютъ и для тои переписки постановы, поданй въ 1 и 2 уступѣ.

При переписках зъ позакраевыми и центральными властями обовязуютъ дотеперѣшнй приписы.

§. §. 8—11 е такй самй, якъ §§. 9—12 для чеcкого королѣвства.

§. 12. Вписы до публичныхъ книгъ (грунтовыхъ, гôничныхъ и н.) и до списôвъ торговельныхъ фірмъ, спôлокъ и н. мають доконувати ся въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ внесено устну чи письменну просьбу або выдано рѣшене, на пôставѣ котрого ихъ доконуе ся. Въ тôмъ самôмъ языцѣ додае ся интабуляційнй клявзулѣ на грамотахъ.

При вытягахъ зъ тыхъ книгъ и списôвъ задержуе ся языкъ впису.

§§. 13—17 е такй самй якъ §§. 14—18 чеcкого розпоряджения.

Голосы чеcкои и нѣмецкои печати про тй розпоряджения подамо завтра.

Веслуемъ поспѣшно филистый часъ —
Хто въ филю западе,
Вратувсь, пропаде —
Гуляемъ, смѣемъ ся зъ гулящихъ масъ...

*

Не станешь спокôйно въ танци! въ танци!
Духъ, тѣло бѣжать на-вманци! вманци!
За гульки заплата
Для всѣхъ одна:
Вселюдска затрата
Безъ сльозъ, нѣма...
Щасливъ, хто ся вырве зъ гульнѣ ще въ часъ,
Хто нервы заможе
И рухъ въ нове ложе
Природы заверне, докъ свѣтъ не згасъ!...

*

Не бôйтесь, таночнй, загладъ! загладъ!
Танцюемъ на нôвый на ладъ! на ладъ!
Давненько гуляли,
Якъ мы теперь —
Свѣтъ нервы змѣняли,
А свѣтъ не вмеръ!
Живемо, гуляемъ, и людскій рухъ
Ведемо гулячо,
Заззято юначо —
Се нервы гуляють — а нервы духъ?!

Ж 15. II. 1898.

Марко Мурава.

Зъ вѣча повѣтового въ Борщевѣ.

Вѣче повѣтове въ Борщевѣ вôдбуло ся — якъ мы вже доносили — дня 23 лютого с. р при участи около сѣмь сотъ селянъ, многихъ священникôвъ и свѣтскои интелігенції. Отворивъ его вступнымъ словомъ д-ръ Михайло Дорундякъ. Промовою, въ котрôй пôдноситъ, що жертвами крови при послѣдныхъ выборахъ здобувъ собѣ рускій народъ право на політичне житє. Голосу народу руского — сказавъ вôнъ — не можна буде теперь легковажити або игнорувати, а сли деякй панове по кровавыхъ выборахъ уважали за вôдповѣдне устроити паломництво до Буська, то супротивъ того рускій народъ мае право забрати свôй важкій голосъ и высказати свою думку.

Вôдтакъ по выборѣ президія почались реферaты.

Про нову процедуру цивільну

выголосивъ референтъ п. Єронимъ Калитовскій.

Референтъ, выяснивши зôбранымъ значѣне процедуры цивільнои взагалѣ, подавъ коротку характеристику дотеперѣшного поступованя судового въ справахъ цивільныхъ: писемного, формалістичного, повôльного, коштовного, отже для потребъ житя сучасного наскрôзь непрактичного. Супротивъ того пôдноситъ великй прикметы новои процедуры цивільнои: устнôсть, явнôсть, безпосереднôсть и свобôдне оцѣнене доказôвъ, зъ котрыми въ парѣ йде скорôсть и дешевôсть процесу. Вôдтакъ подавъ зôбранымъ популярно найважнѣйшй постановы новои процедуры, котрй кождому, особливо мужикамъ въ житю практичнôмъ потрѣбно знати, а то: о категоріяхъ и властивости судôвъ, о сторонахъ въ процесѣ, о адвокатахъ и повномочникахъ, о правѣ убогихъ, о дорученяхъ, о термінахъ судовыхъ и розправѣ, о свѣдкахъ, о вырокахъ и правныхъ средствахъ, а вкôнци о найважнѣйшихъ постановахъ поступованя екзекуційного. Мѣжь иншимъ пôдноситъ, що нова процедура въ поступованю передъ судами повѣтовыми знае тôлько письма черезъ адвокатôвъ роблени або пôдъ манудукцію судовою [устнй внески]. Длятого зъ манудукцій судовои повинни стороны, особливо мужики користати якъ найчастѣйше, передовсѣмъ всюды тамъ, де доси уживали помочи писарѣвъ покутныхъ, бо пôсля новои процедуры судъ на повѣтѣ обовязаный приймати всякй прошеня устно, а письма зладженй писарями покутными буде вôдкидати.

Обговорюючи вкôнци потребы, выкликанй новою процедурою, зазначивъ передовсѣмъ доконечну и пекучу потребу найскоршого отворенія въ Борщевѣ нового окружного суду.

Судовый повѣтъ борщевскій зъ сусѣдными належитъ до суду окружного въ Тернополи, що обнимае 16 судôвъ повѣтовыхъ, якъ що-до простору такъ и що-до числа мешканцѣвъ теперь найбôльшого, не лишень въ Галичинѣ, але въ цѣлôй Австрія, зъ кождого погляду монструального. Простôръ округа того трибуналу I ои инстанціи обнимае до сотки квадратовыхъ миль, а число мешканцѣвъ доходить до міліона. Ще поки за пановання давнои процедуры суды окружнй займали ся переважно лише справами великихъ панôвъ, великихъ купцѣвъ и великихъ переступникôвъ, — для широкихъ масъ народу могла сеся справа бути байдужною; коли жь теперь до судôвъ тыхъ придѣлено всѣ справы мужицкй надъ 500 зр. и зроблено зъ нихъ апеляціи для судôвъ повѣтовыхъ, коли мужикъ зъ-надъ Днѣстра, маючи спôръ въ Тернополи, мусить зъ цѣлымъ апаратомъ процесовымъ, зô свѣдками и знатоками, вôдбувати 30 миль дороги до устнои розправы, то — зважившы ще бракъ дешевыхъ комунікацій — дальше истноване судового округа тернопôльского въ его дотеперѣшнôмъ обемѣ есть просто неможливымъ, а для цивілізованои державы просто скандальнымъ. Осѣдкомъ же для нового суду окружного одиноко вôдповѣднымъ есть лишень Борщевъ, бо лежить въ самôй серединѣ повѣтôвъ: Мѣльница, Залѣщики, Тлусте, Чорткôвъ и Гусятинъ, отже своимъ положенемъ обезпечуе найбôльшу выгоду для сторôнъ

всѣхъ повѣтовъ, котрѣ до нового суду окружного мусѣли бы бути придѣленѣ.

Вѣдтакъ пѣднѣсъ бесѣдникъ безосновность и непрактичность постановы, задержанон въ новѣй ординаціи екзекуційнѣй, що при екзекуціяхъ на недвижимости, вписанѣй до книгъ грунтовыхъ, не можна ліцитувати поодинокон парцелѣ, але мусить ся продавати цѣле тѣло гіпотечне взглядно невыдѣлену его часть. Постанова тая, оперта на приписахъ закона гіпотечного, мала первѣстно тую цѣль економічну, щобы черезъ ліцитацію поодинокихъ парцель не розрывати цѣлости господарскон, репрезентованон поодинокими тѣлами гіпотечными. Мѣжь тымъ поодинокѣ тѣла гіпотечнѣ, котрѣ при закладаню книгъ грунтовыхъ справдѣ представляли певну господарску цѣлость, черезъ пѣзнѣйшѣ вылученя и роздѣлъ давно стратили той характеръ, отже и вѣдпала рація постановы, не допускаючон ліцитацін поодинокихъ парцель, а то тымъ бѣльше, що така постанова супротивлявсь навѣть духовні новон ординаціи екзекуційнон. Бо тая ординація н. пр. при екзекуціи на движимости постановляє выразно, щобы у довжника не фантовано бѣльше, нѣжь на покрытя претенсіи потрѣбно, отже длячого при недвижимостяхъ мусить ся ліцитувати цѣле тѣло гіпотечне, коли-бъ на заспокоєня претенсіи выстачила продажь однон або кѣлькохъ парцель?

Дальше пѣднѣсъ референтъ потребу постановы, щобы при позвахъ о грунтъ, котрѣ пѣсля новон процедуры мають бути вношенѣ до суду окружного а вымагають аднотаціи спору въ книгахъ грунтовыхъ якогось суду повѣтового, позвы такѣ могли бути вношенѣ до суду окружного черезъ дотычный судъ повѣтовый и аднотація спору могла бути вже черезъ той судъ повѣтовый заряджена. Така можность скорон аднотаціи спору або — якъ народъ каже — „замкненя табулѣ“ есть особливо вказана и доконечна въ теперѣшныхъ часахъ горячковон еміграціи, де кожда проволока може потягнути за собою ненагороджиму шкоду.

Такожь вказуваъ референтъ на несправедливость постановы, що коли зъ одного боку екзекуція на платню урядниковъ, и то не тѣлько цѣсарскихъ але й приватныхъ — есть обмежена до квоты 800 зр. взглядно 600 зр. рѣчно, то мужикъ пѣдъ тымъ взглядомъ не мае нѣякон правнон охороны: Его въ дорозѣ ліцитацін можна по-простъ пустити зъ торбами и нѣхто не журить ся тымъ, що вѣнъ зъ родиною буде мусѣвъ гинути пѣдъ плотомъ.

Дальше пѣднѣсъ референтъ доконечну потребу якъ найскоршого введеня въ житє т. зв. вѣчь судовыхъ [Gerichtstage] по бѣльшихъ мѣсцевостяхъ борщѣвского повѣту, а вкѣнци высказавъ своє превелике здивованє, що мимо ерихонськихъ фразъ на соймѣ о рѣвноправности обохъ краевыхъ языковъ, мимо запевнень правительства, всѣхъ панѣвъ и професорѣвъ — доси нема рускихъ написей въ серединѣ будынку суду борщѣвского на бюрахъ и коридорахъ.

Въ послѣднѣй справѣ забравъ слово о. Сѣменовичъ зъ Волковець и рѣвно-жь высказуючи своє велике здивованє по причинѣ такого нехтованя правъ руского языка на рускѣй земли, поставивъ внесокъ, щобы якъ найскорше унѣмутись у властій о рускѣ написи въ судѣ борщѣвскѣмъ.

Въ слѣдъ за тымъ зѣбраній вѣчевики при загальнѣмъ одобреню ухвалили одноголосно слѣдуючѣ референтомъ поставленѣ резолюціи въ справахъ судѣвництва:

1. Вѣче повѣтове въ Борщевѣ домагаєсь вѣдъ ц. к. правительства безпроволочного отворенн нового суду окружного въ Борщевѣ, а заразомъ жадае, щобы правительство проектовану будову нового суду повѣтового въ Борщевѣ також на помѣщенє суду окружного розтягнуло.

2. Вѣче домагае ся змѣны обовязуючон ординаціи екзекуційнон въ тѣмъ напрямѣ, щобы при екзекуціяхъ на селяньскѣ посѣлости що-найменше хата и огородъ довжника були вынятѣ зъ-пѣдъ екзекуційнон продажи, а вѣдтакъ, щобы можна ліцитувати також поодинокѣ складовѣ парцелѣ, а не тѣлько цѣлѣ тѣла ипотечнѣ взглядно идеальнѣ части тыхъ тѣлъ.

3. Вѣче домагае ся змѣны обовязуючон уставы судовон въ тѣмъ напрямѣ, щобы при позвахъ о грунтъ, пѣсля новон процедуры пранале жныхъ до суду окружного а котрыхъ аднотація въ судѣ повѣтовѣмъ есть потрѣбна, позвы такѣ могли бути вношенѣ до суду окружного черезъ дотычный судъ повѣтовый и аднотація спору могла бути вже тымъ судомъ повѣтовымъ заряджена.

4. Вѣче домагаєсь якъ найскоршого введеня въ житє т. зв. вѣчь судовыхъ [Gerichtstage] по бѣльшихъ мѣсцевостяхъ повѣту борщѣвского, особливо въ Скалѣ.

5. Вѣче домагаєсь безпроволочного уміщеня рускихъ написей на бюрахъ и коридорахъ суду повѣтового въ Борщевѣ.

6. Выконанє тыхъ ухвалъ припоручае ся выдѣлови товариства політичного въ Борщевѣ.

НОВИНКИ.

— **Концертъ „Львѣвского Бояна“**, урядженый въ суботу дня 5. н. ст. марта с. р. въ великѣй сали „Народного Дому“, въ котрого програму вѣйшли народнѣ пѣсни славяньскѣ, згорнувъ досыть численну публику руску зѣ Львова и зъ провінціи, однакъ саля не була започнена по береги якъ бы сего належало сподѣвати ся. Слабу участь провінціи дасть ся выправдати менше вѣдповѣднымъ днемъ, але за те львѣвскѣ Русины могли були явити ся въ значнѣйшѣмъ числѣ, коли вже не зъ замилування до музики, то зъ простого обовязку народного...

Хоры мѣшанѣ и мужескѣ „Львѣвского Бояна“ пѣдъ управою д-ра Федака выйшли взагалѣ вдоволяючо, а коли увзглядниме силы, якими теперь розпоряджае „Львѣвскѣй Боянъ“, то можь сказати, дуже добре. Въ кождѣй пѣсни слѣдна була велика вправа и певность та артистичне вѣддане твору. Передъ вела нашѣ украиньско-рускѣ пѣсни, бо жь ихъ найлѣпше змогла вѣдчути руска душа.

Концертъ розпочавъ мѣшаный хоръ симпатичною вязанкою Кумановского и двома пѣсеньками Лисенка „Дѣвча въ хатѣ стояло“ и „На берѣжку у ставка“, що такъ повсюдничѣ, а завсе мило слухають ся. Зъ польскихъ пѣсень найлѣпше выйшла Буреы „Gdzie ty jedziesz Jasiu“ зъ сольо-спѣвомъ панны Арданѣвнѣй. Вѣдтакъ почули мы по разъ першій у Львовѣ нашу руску орхестру, представлену скрѣпленымъ квінтетомъ музичного кружка Львѣвского Бояна, и выявилась вовсѣмъ добре, вѣдгравши справдѣ концертово Щуровского „Мрѣю“ и Носека „Kolébavka“. Замѣтити можна бы хиба то, що въ першѣмъ творѣ трохи за слабо вызначилась партія альтова. Орхестрою управлявъ нашь надѣйный музикъ п. Ганинчакъ.

Словѣньскѣ пѣсни выйшли гладко и мило слухались, а при ческихъ пѣсняхъ здала бы ся була сильнѣйша обсада басѣвъ. Великорускѣ пѣсни а особливо Богданьского „Въ низъ по матушкѣ по Волгѣ“ выконавъ мѣшаный хоръ по майстерски.

Дальше пѣднести належить гру на фортепянѣ п. Людкевича, котрый зѣбравъ найбѣльше оплескѣвъ за удачне вѣдгране Лисенка „Шумки-Думка“, труднон до выконаня. Молодый віртуозъ вѣщуе свѣтлу будучность, коли-бъ тѣлько не ставъ односторонныммъ въ интерпретаціи. — На всякій способъ першенство въ тѣмъ концертѣ належить ся паннѣ Арданѣвнѣй за ей знаменитѣ сольо-спѣвы сопрановѣ: Лисенка „Якъ бы менѣ черевички“ и Солтиса „Zaścianka“, зъ котрыхъ другій выпавъ ще лѣпше, якъ першій.

При болгарскихъ пѣсняхъ державъ ся хоръ мужескій добре, тѣлько Янка „Нехъ Душманъ віді“ держаный бувъ може за скоро.

Закѣнчивъ концертъ мѣшаный хоръ вѣдспѣванемъ „Веснянокъ“ Лисенка.

Хто бувъ на тѣмъ концертѣ, той певно вынѣсъ корыстне вражѣнє зѣ щирыхъ змагань нашого „Львѣвского Бояна“, що заслугуе собѣ на сильнѣйшу пѣдпору зѣ стороны своихъ.

— **Святкованє папского ювілею у Львовѣ** вчерашного дня выпало величаво. Рано вѣд бувались богослуженя, вѣдтакъ концертъ въ магістратѣ зъ промовами, а вечеромъ мѣсто було рясно илюмінованє, навѣть дальшѣ улицѣ на передмѣстяхъ. Найкрасше илюмінована була каса ощадности свѣтломъ електричнымъ. Жиды „страха ради“ илюмінували всюда свои вѣкна. Будынки державнѣ, зъ вынимкомъ намѣстництва и почты, не були освѣтленѣ, а поліція стерегла вѣкна передъ „уличною публикою“. Безъ ексцесѣвъ, якѣ лучають ся при такихъ оказіяхъ, не обѣйшло ся; декуды „улица“ вытовкла вѣкна, а поліція арештувала кѣлькохъ ексцедентѣвъ.

— **Выдѣлъ краєвый** на послѣднѣй сесіи передъ кѣлькома днями розпорядивъ квотою 50.000 зр. призначеною сеймомъ на запомогу голодову. Зъ тои сумы роздавъ 35.000 на публичнѣ роботы въ сторонахъ загроженыхъ голодомъ, 10.000 зр. на вагѣ запомоги тамъ, е бы не було роботы, а 5000 зр. полишивъ у себе на непередвиджены выпадки. — Всѣ запомоги выдѣлъ краевый пересилае на руки выдѣлѣвъ повѣтовыхъ, а при розділѣ на повѣты увзглядняв высоту запомогъ правительства удѣленыхъ намѣстництвомъ поодинокимъ повѣтамъ. [Выказъ дотычныхъ повѣтѣвъ подамо завтра]. Правительство выдало доси на запомоги всего 39.000 зр. а намѣряе роздати ще 250.000 зр. Тымъ часомъ повѣты зголосили, що потрѣбно два мілѣоны!

— Дня 15 н. ст. марта вѣдбуде ся вѣче въ **Магеровѣ** [въ рівскѣмъ повѣтѣ]. Скликуе вѣче въ имени к мітегу о. Ив. Решетило парохъ магеровскій. На порядку днєвнѣмъ три референты: о просвѣтѣ, о навозѣ поля та плодозмѣнѣ и о садовництвѣ.

— **Загальнѣ зборы руского Товариства педагогічного** вѣдбули ся вчера зъ полудня въ одной изъ саль руской гімназіи. Справозданє зъ сихъ зборѣвъ вѣдкладаємо до слѣдуючого числа.

— **Зъ Наукового товариства имени Шевченка.** Засѣданє выдѣлу вѣдбуде ся въ середу 9-ого н. ст. с. м. о годинѣ 5-ѣй.

— **Зъ руско-народного театру въ Золочевѣ.** Завтра, вѣ второкъ [8 марта] вѣдѣуде ся представленя на дохѣдъ для упорядженя могилы бл. п. Андрѣя Стечиньского, довголѣтного незабутного труженика на рускѣй сценѣ. Покѣйный спочивае на кладовищи въ Золочевѣ, а могила его розсунулась та заросла хащемъ. Товаришѣ покѣйного даютъ починъ для приведеня могилы до ладу, а незатерта ще память на славнѣ креаціи пок. любимця-артиста згромадить любителѣвъ того за скоро погасшого таланту. Представленый буде „Баронъ циганьскій“, въ котрѣмъ пок. Стечиньскій бувъ недорѣвнаный въ роли Жупана.

Рускій народный театръ перебуде въ Золочевѣ вже лишь сей тыждень, тожь бодай на останокъ наша интеліґенція зъ Золочѣвщины най пѣдопре гѣдно свою сцену! Зъ-вѣдси выѣде театръ до Тернополя, де вже вѣ второкъ 15-ого марта представить „Свекруху“ оріґін. комедію зѣ спѣвами и танцями Льва Лопатиньского.

— **Остра кара.** Кураторія рѣльничои школы въ Черниховѣ по переведеню слѣдства въ тѣй школѣ въ причины знаныхъ непорядковъ [побитя директора ученниками] выдалила майже всѣхъ ученниковъ, бо на 68 остало ся въ заведеню лише 6 ученниковъ...

— **Въ розправѣ пѣдпалниковъ Гімплѣвъ** [о котрѣй мы подали звѣстку въ суботу] дуже обтяжаючѣ зѣзнання для обжалованыхъ батька и сына зложила семи-лѣтна дѣвчина Марися, выхованка свѣдка Онуфрея Микаля. Приведена на салю, зъ початку троха налякалась „панѣвъ“, але скоро освоила ся зъ ситуаціею, и на питаня предсѣдателя вѣдповѣдала смѣло. Называе ся Марися; кѣлько маe лѣтъ, не знае. Тато [прибраный] добрый для неи, нѣколи ей не бѣ, бо она все кречна. Мама вмерла; якъ называла ся, не знае. Послѣдный огонь пригадуе собѣ добре, бо власне зъ другою дѣвчиною Кассю зѣбирала въ садѣ грушки, але не ѣла, бо були дуже кваснѣ. Пайсаха Гімпли видѣла тогдѣ при стиртѣ сѣна. Вѣнъ вытягнувъ зъ кишенѣ оденъ сѣрникъ и шаркавъ имъ о штаны, а коли сѣрникъ згасъ, вѣнъ вытягнувъ другій, запалилъ въ той самъ способъ и вложивъ въ сѣно, а самъ чимъ-скорше утѣкъ черезъ огородъ до коршмы. Она все те оповѣла заразъ своему „стрыкови“, а опѣсля жандармови. Жандармъ, розпытуючи ей, давъ бувъ ѣй пуделко изъ запалокъ, але потому вѣдобравъ вѣдъ неи, бо тамъ було ще пару запалокъ. На запытанє предсѣдателя, чи въ сали находить ся Пайсахъ, дѣвча вѣдвернулось и показала на него палцемъ, а опѣсля заложивши руки розглядала ся по авдіторіи, а пѣзнавши свѣдковъ-селянъ усмѣхала ся до нихъ. — Розправѣ прислухуесь численна публика, переважно жидѣвска, що заинтересувала ся долею своихъ одновѣрцѣвъ. Вырокъ суду въ тѣй характеристичнѣй розправѣ не залишимо подати нашимъ читателямъ.

— **„Не всякому духу вѣрь“** — каже наша приповѣдка, а переконалась о тѣмъ Магда Куцкова, жѣнка кухаря, котра дала въ переховокъ якомусь зъ Россіи кухареви Романови Гродзицкому полісу асекураційну на 3.000 зр., книжочку касы щадничои на 256 зр., годинникъ золотый, брошку и т. п. рѣчи вартости до 100 зр. та 138 зр. готѣвки. Товаришъ „по званю“ сховавъ все до кишенѣ и выѣхавъ зѣ Львова кудась на „Lustreise“.

— **Нѣмый промовивъ!** Въ Могилевѣ розсійскѣмъ живе молодый ще чоловѣкъ на назвище Авербахъ, котрый въ тринацятѣмъ роцѣ житя онѣмѣвъ. Навчивъ ся добре писати и се дало ему способъ до житя. Сими днями ѣхавъ вѣнъ конемъ на проходъ, а наполоханый кѣнь скинувъ его и ще копнувъ въ лице копытомъ. Авербахъ, сильно покалѣченый доволѣкъ ся до дому и тутъ зѣмлѣвъ. Коли-жь лѣкарь обвязувавъ ему рану, вѣнъ крикнувъ: „Охъ! якъ болить!“ — и вѣдъ тои хвилѣ вже говорить.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Гонората зъ Завальницкихъ **Джулиньска**, вдова по пок. о. Теодорѣ Джулиньскѣмъ, пароху зъ Лапшина, упокоила ся дня 1 с. м. въ 85 роцѣ житя у свого сына о. Ивана Джулиньского въ Болотни. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Вѣдзнаки крилошаньскѣ дѣстав о. Петро Фенцъ парохъ въ Мединичахъ дек. дрогобицкого. — Завѣдателемъ деканата куликовского именованый о. Іосифъ Пелехъ парохъ въ Сулимовѣ. — Презенты дѣстали оо.: Теодоръ Сапрунъ на Колодрубы дек. горожаньского, Юрій Вербицкій на Синявку дек. Любачѣвского, Васыль Загаевичъ на Волчухи дек. судово вишеньского, Мих. Кузьмакъ на Порудно дек. яворѣвского, Иванъ Марковъ на Смольникъ дек. яслиского. — Канон. институцію дѣстали оо.: Вас. Кокотайло на Турынку дек. жовковского, Ив. Голіянъ на Троицю дек. добромильского, Якѣвъ Борковскій на Высоцко нижне дек. высочаньского, Мих. Скроцкій на Михалевичѣ дек. комарияньского. — Завѣдательства парохій одержали оо.: Теодоръ Козакъ въ Колоднѣ дек. куликовского, Ем. Гомза въ Багноватѣмъ дек. высочаньского и Левъ Калужняцкій въ Риботичахъ дек. добромильского.

Вѣдозва.

Зъ приятностію приходить ся намъ подати до загальнои вѣдомости, що статутъ института „Пріютъ для вдовъ и сиротъ по руско кат. священникахъ“ принятый до вѣдомости ц. к. намѣстництвомъ и що станула на твердѣй пѣдставѣ конкретными и законными формами означена нова институція, котра вже въ недалекѣй будучности повинна принести неоцѣненый пожитокъ.

Мысль рѣшучого несеня помочи найбѣднѣйшимъ вдовамъ и сиротамъ по священникахъ, займаюча вже много лѣтъ умы Духовенства нашого, згадувана дуже часто въ часописяхъ та обгорювана приватно, приняла днесь реальнѣ виды и выступила на позитивну, ясно вытычену дорогу, котра веде до позитивнои цѣли: основаня домовъ „Пріюта“. Не станемо доказувати конечнои потребы такихъ домовъ, бо сожалѣня гѣдни факты изъ щоденного житя надто ярко потребу тоту выказують, скажемо лишь о фактичнѣй можливости переведеня цѣлои акціи и остаточного основаня того института.

Тепле, вѣтцѣвске покровительство нашихъ Дост. Архіереѣвъ и Вп. Крилошанъ, солідарне спѣвдѣланє зорганізованого, до жертвъ готового и достоиньство своѣ и своихъ родинъ добре понимаючого Духовенства нашого всѣхъ трехъ Епархій, постолина щорѣчна матеріальна помѣчь зѣ стороны Товариства для выробу ризъ церковныхъ, енергічна и самоотвержена дѣяльность управы, котра маe въ рукахъ многѣ способы на збиране потрѣбныхъ фондовъ — можуть дати повну поруку, що въ короткѣмъ часѣ буде основаный дѣмъ „Пріюта“ въ Самборѣ, а пѣзнѣйше и въ другихъ мѣсцяхъ, якъ у Львовѣ и Станиславовѣ. Тѣлько прочь зъ [illegible] довѣремъ и рѣвнодушіемъ! Зъ [illegible] лучшу будучность, зъ сильнымъ пе[illegible] о своихъ власныхъ силахъ, въ почут[illegible] святого обовязку, сполучеными силами вперед! а переломимо всякѣ леды и достигнемо намѣренои цѣли.

До часу загальныхъ зборѣвъ членовъ „Пріюта“, котре вѣдбуде ся въ сѣмъ родѣ по Воскресеню Христовѣмъ, веде агенду института и занимаесь его організацію комітетъ основательѣвъ, котрый уконституовавъ ся згѣдно зъ приписами статута. Принявши отже въ свои руки дѣла института, ставмо передъ лицемъ цѣлои рускои суспѣльности и вѣдзываємось въ имя того спѣвчутя, яке вѣдчуваe кождый на видъ печальнои судьбы найбѣднѣйшихъ вдовъ и сиротъ по священникахъ, вѣдзываємось передовсѣмъ до чутливыхъ сердецъ нашихъ меценатовъ, людей заможнѣйшихъ а могучихъ своими фондами свобѣдно на добродѣйнѣ цѣли розпоряджати, до нихъ вѣдзываємось зъ покорнымъ прошеньмъ: пѣддержати нову институцію своими жертвами, записами алеґатами; вѣдзываємось до всего Всч. Духовенства трехъ галицкихъ Епархій, щобы всѣ, котрѣ доси не е членами „Пріюта“, безпроволочно въ члены его вступали; вѣдзываємось на конецъ до загалу мирскои інтеліґенціи, котрои велика часть зъ родинъ священичихъ выйшла и узами крови, вѣры и народности въ ними звязана, щобъ и они по силамъ причинились датками своими до заложеня того asylum. До всѣхъ вѣдзываємось словами Апостола: „благотворенія не забывайте, таковыми бо жертвами благоугождается Богъ“.

Сегодня фондъ зѣбраный на будову Пріюта выносить 5000 зр.; щобы жь здвигнути будынокъ вѣдповѣдаючій цѣли конче потрѣбна есть сума капіталу его тысячъ, а въ Бозѣ надѣя, що капіталъ той буде зѣбраный, що на него зложать ся тѣ, котрѣ здвигли Народный Дѣмъ и втору городску церковь у Львовѣ, институтъ дѣвочій въ Перемышли, численнѣ Народнѣ домы и Буреы по краю.

Членьскѣ грамоты и статутъ розсылають ся всѣмъ членамъ. Всѣхъ дотеперѣшныхъ членовъ просимо о надсыланя членьскихъ вкладокъ за рѣкъ 1898.

Для близшои информаціи тыхъ, котрѣ доси не е ще членами „Пріюта“, наводимо тутъ головнѣ точки зъ статута:

§. 7. Членомъ основателемъ стае ся кожда особа фізична або правна, котра на коренный фондъ института зложить найменше 50 зр. и буде управл. выдѣломъ принята.

§. 8. Членомъ звычайнымъ може бути кождый руско-кат. священникъ, кожда жена священика и взагалѣ кожда особа мужескаго и женьского пола и кожда особа правна [громады, товариства, братства церк. и пр.], если ихъ управл. выдѣлъ за члена прийме.

§. 9. Кождый членъ звычайный маe обовязокъ: а) зложити на коренный фондъ одноразову вкладку 10 зр. Женщины, котрыхъ вѣтцѣ, мужѣ, суть членами института, платять одноразову вкладку на коренный фондъ 5 зр. б) Кождый членъ маe обовязокъ платити до касы института що-року членьску вкладку найменше 2 зр.; женщины, платячѣ на коренный фондъ 5 зр., платять членьску вкладку що року найменше 1 зр. Членьска вкладка маe бути уплачена зъ-горы въ протягу мѣсяца сѣчня.

§. 13. Фонды института дѣлять ся на: А) фондъ коренный и Б) фондъ розпорядимый.

§. 14. . . . . Зъ коренного фонду мають бути закуплены реальности на власность института передовсѣмъ въ Самборѣ, а по можности и потребѣ також въ другихъ мѣсцевостяхъ Галичины, призначены на помѣщенє вдовъ и сиротъ...

§. 16. Фондъ розпорядимый служить: а) на покрытє коштовъ адміністрація, а) на удержанє вдовъ и сиротъ въ „Пріютѣ“.

§. 17. Право до користаня зъ фондовъ института т. е. до принятя на мешканє и удержаня въ институтѣ, мають тѣлько вдовы и сироты по священникахъ трехъ галицкихъ Епархій: львѣвскои, перемыскои и станиславовскои. При рѣвныхъ даныхъ мають першенство тіи вдовы и сироты, котрѣ самѣ и ихъ мужѣ-отцѣ до своєи смерти були членами института, дальше тіи вдовы-сироты, котрыхъ мужѣ-вѣтцѣ були до смерти членами института, або они самѣ такими були.

§ 33. . . . Въ случаю розвязаня института послѣдній загальнѣ зборы мають право призначити маетокъ института лишь на цѣли добродѣйнѣ. Если-бъ загальнє зѣбранє въ тѣмъ дѣлѣ нѣчого позитивного не рѣшило, тогдѣ цѣлый маетокъ института переходить на фон-

Масть кавказка на водморожене. Средство се, споряджене пбеля рецепты приповученов и уживанов изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пбивнбчнбй Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшбмъ часѣ всякій вбдмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 91

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 276 121—7

ды вдовичо сиротиньскихъ институтбвъ всѣхъ трехъ галицкихъ Епархій, розмѣрно до вплаченыхъ ними сумъ на рѣчь „Пріюта“.

Всякій письма и посылки грошевй просимъ адресувати до института „Пріютъ“ въ Самборѣ.

За комітетъ основательвъ *о. Щавинській* предсѣдатель, *о. Рѣпецкій* секретарь.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 7. марта. Якъ упевнюють ліберали, гр. Тунъ заразъ въ початкахъ внесе въ радѣ державнбй проектъ державного закону языкового. — Парляментарна комісія кола польского скликана на середу.

Въ здоровлю архикн. Стефанія зайшло оногды грбзне погбршенв; сен ночи полѣпшило ся зновъ значно. Цѣсарь Вільгельмъ чдра два разы запытувавъ о станъ здоровля чкнягинѣ.

О кандидатахъ на міністрбвъ кружать ній вѣсти и в богато комбінацій, молодо-Чехбвъ вырнають имена [скарбу] и Пацака [яко ческого міністра безъ теки]. На міністра-„rodaka“ есть ажь три кандидаты: Яворскій, Войт. Дѣдушацкій и Пініньскій.

Прага 7. марта. Вчера знову позаходили бучѣ мѣжь ческимъ населенемъ а нѣмецкими студентами. Въ полудне на Прикопахъ товпы Чехбвъ напастували нѣмецкихъ студентбвъ за ихъ вызываюче поведене (певно студенты появили ся въ буршѣвскихъ шапочкахъ! *Ред.*), ажь поліція зробила ладъ. По полудни зновъ нападено и обито двохъ буршѣвъ и одного ученика ґімназіяльного; буршамъ ледво удало ся утечи. Вечеромъ товпивъ ся народъ на Прикопахъ и на майданѣ св. Вячеслава; поліція розганяла товпы. Войско сконсиґновано, а поліція все на ногахъ.

Парижъ 7. марта. Умеръ тутъ сербскій посолъ Гарашанинъ. — Полковникъ Генрі въ повдинку зъ Пікартомъ раненый шпадою; рани не є небезпечній. Естергази вызвавъ Пікарта на повдинокъ.

Атены 7. марта. Рада мѣска уладила вчера благодарне богослужене зъ причины невдалого замаху на короля. По богослуженю выправлено передъ королѣвскою палатою овацію. Король выйшовъ на бальконъ и дякував за заявы прихильности. На мѣсци замаху стане памятникъ.

Вѣдень 7 марта. Нинѣ въ полудне станъ здоровля архикнягинѣ Стефанія зновъ погбршивъ ся.

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— **Вбдзначеня.** Цѣсарь надавъ вахмайстрови Валькевичеви при командѣ жандармерія у Львовѣ срѣбный хрестъ заслуги зъ коронбю.

Надосланое

Зміна льокалю.

Найдешевший складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1.
У ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєнъ електричныхъ дзвінкбвъ. — Замовлена въ провінціи вбдворотно. 4181

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицкая ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ тов. Просвѣта.

ВАННЫ довгій лакированій по зр. 15 и 16, цинковій по зр. 24., насѣдовпо зр. 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатній по зр. 8·50, 17 и 30

поручає ПЕТРО ХШОЙСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Агенты, Агентки

якій тутъ або на провінціи въ лучшихъ кругахъ приватныхъ мають добрій знакомости знайдуть интратне занятє въ тутешнбмъ великбмъ торговельнбмъ домѣ. Тбльско перший силы пбдъ: L. F., poste restante, Wien, Hauptpost 64 3—4

Оповѣстка.

Маємо честь повѣдомити Р. Т. Публіку, що вже выйшовъ въ друку новый зборникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Зборникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дохбдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выдани маємо повну надѣю, що Р. Т. Публика пбдопре наший змагання и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красибмъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштує безъ пересылки 1 зр. 20 кр. съ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вбсѣмки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интеліґентного Русина. Зъ замовленими просимо вжитати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА,** площа Капітульна № 3.

Шифоны, Ширтинґи

зъ фабрики *Б. Шролля Сына*

продае пбвыше цѣнника фабричного Магазинъ 4

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львбвъ, площа Капітульна число 2.**

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІЯ.

92 63—?

Левъ Колтатбвъ пѣвець въ Ольхбвци п. Мѣльница

испытованый у п. Подотнюка въ Станиславовѣ и бувшій три мѣсяцѣ въ Денисовѣ, мае чистый теноровый и дуже приемный голосъ, неженатый — пошукуе посады на пѣвця або на село або до мѣста. 85 2—3

Однока торговля зъ мясомъ на весь Львбвъ

ВБДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ

и поручає мясо:

волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.

ЮСИФЪ ЛІНТНЕРЪ

Львбвъ Ринокъ ч 3.

41 11—24

Передплата на 5 выпускбвъ 1 зр.

БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА

М. КОПКА

Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр.

При замовленю 10 примѣрникбвъ одного выпуска 20% опусту.

Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 5—10 77

До замѣны парохія Перебвъ

пбдъ Коломыею — стація зелѣзнича въ мѣсци, почта Матѣевцѣ, цѣсарска дорога, надъ рѣкою Прутомъ, поля 80 морбвъ, пенсін чистон надъ 300 зр. — за гбрску парохію аб взглядбвъ санітарныхъ. 8—8

Зарядъ маєтку Трояновка

почта и стація зелѣзнича **Гусятинъ.**

Мае до продажи зъ стайнѣ зародовон бугая чистои крови *Bern-Simenthal* въ вѣку 3 лѣта и 10 мѣсяцбвъ, цѣна 300 зр. и бугайка пбзъ крови тои расы въ вѣку 2 роки, цѣна 100 зр.

Дѣ клячи пбвъ крови арабскои одна 4-лѣтна карогнѣда, добре уѣзджена пбдъ верхъ и до запрягу, цѣна 325 зр. друга 3-лѣтна гнѣда, не уѣзджена, цѣна 250 зр.

Дѣ клячи пбвъ крови англійскои каштановатй, лысй по 6 лѣтъ, дуже добре уѣжджени, цѣна 600 зр.

Такожъ дрббъ расовый свого хову, котрый въ 1895 р. спроваджено на розмножене зъ заведеня въ Вязовницѣ.

Гусаки правдивй Емденьскій кольосальнои величины, въ пѣрю бѣлбмъ, подббнй до лебедбвъ, котрй крижуючи ся зъ краевыми гусями, выдають дуже красну расу и дуже великій огазы, цѣна за штуку 5 зр.

Качки Пекінґъ бѣлй якъ снѣгъ, величины краевыхъ гусей, дуже добре несучй ся и вытревалй, цѣна за штуку 2 зр.

Куры американьскій *Plymuthrocks* дуже великій въ пѣрю яструбоватбмъ, красній, найвытревалѣшій и найлѣпше несучй ся зб всѣхъ знаныхъ расъ курей, цѣна за штуку 2 зр. 50 кр.

Куры японьскій *Langschans* въ пѣрю чорно зелено сключбмъ, каркы жовто-золотій, дуже чудесній и величезній куры, несучй ся, цѣна за штуку 2 зр. 50 кр.

Куры угорскій **Хрестоносцѣ** въ пѣрю: когутъ бѣлый зъ чорными точками, курка въ ясно-дикбй барвѣ, зъ обросшыми ногами; суть то куры красній, великій, несучй ся и на квочки дуже добрй, цѣна за штуку 2 зр. 50 кр.

Пантарки темно-сивій цѣна за штуку 1 зр. 50 кр.

Дрббъ высилає ся за побранемъ почтовымъ и зелѣзничнымъ; за опаковане числить ся власный выдатокъ.

Ученика до практики приймe Зішка, склепъ корѣнный и винъ въ Калуши. 88 1—1

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничбмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рбжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗБВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ҐАЛЯНТЕРІЙНІ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и міранъ
КНИҐИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИҐИ ЦЕРКОВНІ
всякого рода
ЄВАНҐЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНІ.

До переплету

принимае ся всякій роботы входячій въ кругъ переплетництва.

Всякій замовленя вбдворотною почтою 62 9—30

По низькихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львбвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 3—?

МАУТНЕРА

СЛАВНЕ

НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ

въ пбчкахъ замкненыхъ, урядово стереженыхъ, засмотреныхъ судово уповаженою

Маркою охоронною „Медвѣдь“

передано

ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БОЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРОВЪ МАШИНЪ.Ъ

въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.

Въ кождбй мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажь насѣня вбддано, шафка мѣстача въ собѣ 80 ґатункбвъ найбольше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23,** належить уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки в замкненій, засмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ зъ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю зголошеня на комісовй склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складбвъ ще нема. 66 11—24

Наслѣдуване застереженe.

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Черновець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Черновець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
нічн.			**нічн.**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.40	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.45	„ Кракова
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		7.06	„ Сокаля
	6.55	„ Кракова		7.35	„ Тернополя з головного двірця
8.45		„ Кракова		7.30	„ Лавочного
	9.10	„ Ицкан Бергомету з нїмком поведінка		7.47	„ Тернополя з Підзамча
	9.30	„ Кракова		7.48	„ Янова
3.49		„ Підволочиск на Підзамче		10.30	„ Ицкан
9.50		„ Ицкан			„ Кракова
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвічальний редактор Іоанъ Белей. Шафѣръ въ заведеню Чорлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоанна Грошка.

Ч. 43. Львовъ, Второкъ 24 Лютого (8 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитост за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке чисто коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкли принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой абo ся мѣсяце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Недики и инши доносеня приватни числить ся по 15 кр. вѣдъ отзыва.

Колька слѣвъ просьбы до Русинѣвъ по мѣстахъ зъ середными школами.

Неразъ доведесь у насъ почути нарѣканє на бракъ людей до працѣ культурнои. Для народу нашого, що зъ молодечою силою рве ся до житя, до просвѣты, до поступу, замало есть людей интелігентныхъ, щобъ они могли провадити зъ успѣхомъ працю культурну на кождѣмъ поли. Отвирають ся чимъ-разъ новій поля працѣ, а число нашои интелігенціи зростае тѣлько дуже незначно. Тая, котра есть, не въ силѣ вѣдповѣсти всѣмъ запотребованямъ, не въ силѣ обѣйняти всѣ черезъ розширенє житя народного ново-вытворенй позиціи, а по-при те не обѣйде ся, щобы якійсь [у насъ досыть значный] процентъ не вѣдпавъ на людей, до всѣлякого культурного и народного дѣла цѣлкомъ индиферентныхъ. И выходить, що многій зъ людей охочихъ до дѣла мусять брати на себе дуже численній занятя, неразъ и такій, що одній зъ другими не сходять ся; наступае застой на многихъ поляхъ черезъ бракъ роботниковъ, многій поля цѣлкомъ лежать облогомъ — и знайдуть ся околиці, де нема людей интелігентныхъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ, котрій бы могли зѣбрати коло себе интелігенцію сѣльску — священниковъ та учителѣвъ и людей зъ народу охочихъ до дѣла народного. Но-жь трудно думати, щобы першелѣпше село, де знаходить ся и найбѣльше дѣяльный священникъ, чи учитель, чи просвѣчений селяне, стало центромъ народнои працѣ въ околици.

Видимо нинѣ живый рухъ на кождѣмъ поли въ Стрыйщинѣ, де въ самѣмъ Стрыю зѣбрало ся бѣльше число рускои интелігенціи. Тамъ и священники спѣльно зъ ними дѣлають для добра народу. Видимо красный поступъ въ глухій до недавна Борщевщинѣ, а коли до теперь о дѣяльности священниковъ и просвѣченыхъ людей зъ-мѣжь народу въ тій околици не було чутки, то теперь и они стали въ ряды горячихъ, щирыхъ роботниковъ на нивѣ народній. Не треба для нихъ принуки, однакъ подѣлу, организаціи и централізаціи працѣ конче потрѣбно!

Але зъ вѣдки намъ взяти бѣльше интелігенціи, коли мы народъ бѣдный? Посылати до школъ середныхъ — се рѣчь коштовна, не всѣмъ можлива. А и школы тій зъ розмысломъ розложено такъ, щобы зъ нихъ нашъ народъ якъ найменче корыставъ. Досыть пригадати на чимъ разъ бѣльше число гімназій у Львовѣ, коли тымчасомъ в величезній просторы въ рускій части Галичины, де нема жадного середного закладу наукового. А однакъ и при тѣмъ станѣ могли бы мы Русины ще много здѣлати для зросту фреквенціи Русиновъ въ школахъ середныхъ, сли бы мы приступили до того зъ певнымъ пляномъ, а не такъ зънехоча, якъ се теперь дѣе ся. Самій вѣдезвы въ родѣ тыхъ: „Посылайте дѣтей до гімназій, до школъ реальныхъ... старайте ся якъ найбѣльше учениковъ-Русиновъ придбати нашимъ школамъ... дбайте о помноженє рускои интелігенціи“ и т. д. — не поможуть. Цѣлкомъ инакшій успѣхъ бувъ бы тогдѣ, сли-бы въ тій цѣли по мѣстахъ, де в середній школы, потворили ся особній товариства зъ выразнымъ напрямомъ и добре обдуманымъ пляномъ дѣлания. Задачею сихъ товариствъ було бы — черезъ своихъ членовъ и мужѣвъ довѣря по селахъ подбати о вышуканє талановитыхъ школярикѣвъ, о заохоту заможнѣйшихъ селянъ до посыланя дѣтей своихъ до школы, о поручуванє имъ таныхъ, спѣльныхъ станцій, о поясненє и залагодженє всѣхъ формальностій, зъ котрыми вже абсолютно нѣ одинъ селянинъ чи то мѣщанинъ не дасть собѣ рады, а сли не знайде на мѣсци чоловѣка щирого, вѣдстрашуесь вѣдъ посылания своихъ дитины до „мѣста“. А сли-бы було въ мѣстѣ таке товариство, зложене зъ людей щирыхъ, то вже кождый мѣгъ бы про него довѣдатись, до него удати ся; впрочѣмъ члены товариства самій вышукували бы охочихъ и старали бы ся переломати перший леды. Часомъ одно слѣвце заохоты, поясненє якои-небудь формальности выстане, щобы неодинъ отецъ рѣшивъ ся, якъ зновъ одна трудность, хочь-бы и мала, може его вѣдстрашити.

Такожь мѣщане рускій, тамъ, де в середній школы, могли бы при помочи и за старанемъ такого товариства достатчити много учениковъ-Русиновъ. Возьмѣмъ на примѣръ Тернопѣль. Мѣщане тернопѣльскій повинній самій заповнити гімназію, бо они розмѣрно досыть заможній и число ихъ значне — а тымчасомъ они лишь дуже мало дѣтей посылають до гімназій. Нема принуки — а хотяй и займали ся може тымъ люде поодинокій, то не було въ тѣмъ системы, не було товариства. Чому-жь в мѣсточка а навѣть села, зъ-вѣдки вже выйшло много интелігенціи рускои, а зновъ в многій, котрій дотеперь ще не дали анѣ одного ученика до школъ середныхъ, — бо в села, де хлопы може й не чули, що в такій школы, або не знають, що ихъ сыновъ приймили бы до такихъ школъ... Чи рѣчь ся, такъ важна для нашого розвою народного, не лишена у насъ простому припадкови або замилуваню немногихъ людей доброи волѣ? У Полякѣвъ инше дѣло. Тамъ интелігенція зростае зъ сыновъ дѣдичѣвъ, интелігенціи и пѣвъ-интелігенціи та сурдутовцѣвъ. Они дадуть собѣ раду зъ формальностями и не потребують заохоты.

Тыхъ кѣлька слѣвъ пѣддаемо пѣдъ зрѣлу розвагу всѣхъ патріотѣвъ по мѣстахъ, де в середній школы. Сподѣваемось, що Русины зъ Тернополя обдумають тую справу теперь, коли мають дбетати руску гімназію, а мають пѣдъ рукою такъ много рускихъ мѣщанъ, котрій бы могли численно посылати дѣти до тои гімназіи, сли-бы тѣлько вета ся обдумана акція въ тѣмъ напрямѣ. Такъ само Русины въ тыхъ всѣхъ мѣстахъ, де есть яка небудь середна школа, най надъ тымъ застановлять ся. А Русинѣвъ зѣ Стрыя и Перемышля, котрій не пѣдъ однымъ взглядомъ дали доказы, що у нихъ обдумати щось — значить вже и ввести въ дѣло — просимо най стануть першій до дѣла! Вы вже дали починъ до неодного доброго дѣла — будьте-жь и тутъ першими піонірами!

Просимо тѣлько отворити дискусію на тую тему въ своихъ кругахъ, а легко при добрѣй волѣ знайде ся способъ переведеня сен гадки въ житѣ, знайде ся форма для такихъ товариствъ, обемъ и напрямъ дѣланя. Средствъ достатчить народъ рускій, а впрочѣмъ тыхъ средствъ не буде на-разъ потрѣбно богато; потрѣбно тѣлько дѣла, а найбѣльше — доброи волѣ. Розумѣе ся, що дѣяльность тыхъ товариствъ могла бы розширитись и на придбане учениковъ до семинарій учительскихъ, а такожь до заведень торговельныхъ, ремесничихъ и т. д.

И. Н. членъ Рады хлопскои.

Змѣна міністерства.

Зъ хвилею, коли цѣсарь принявъ димісію міністерства Ґавча и поручивъ Тунови утворити нове міністерство, появила ся въ вѣденьскихъ дневникахъ хмара кандидатѣвъ до міністерскихъ текъ. Кождый дневникъ доносивъ „зъ достовѣрного жерела“, що той або сей увійде въ складъ нового міністерства, кожда партія „знала“ зъ „достовѣрного жерела“, що той буде міністромъ, котрого бажала бы собѣ она выдвигнути на се становиско. Однакъ вѣдомости „зъ певныхъ жерелъ“ показались дуже непевными, бо — якъ подавъ вчера Fremdenblatt а сегодня повторила урядова Wiener Ztg. — особы, котрій увійшли въ складъ нового міністерства, не зовсѣмъ вѣдповѣдають комбінаціямъ, якій курсували въ політичныхъ клюбахъ и гуляли по дневникахъ.

Цѣсарь, розпращавши ся гарно зъ давными міністрами, именувавъ уже новыхъ.

Зъ давныхъ міністрѣвъ — Ґавчь, кажуть, обійме посаду шефа кабінетной канцелярій цѣсаря [дуже вплывове становище], Бемъ-Баверкъ верне на посаду президента сенату въ адміністраційнѣмъ трибуналѣ, Лятуръ одержить мабуть якесь высше становище въ адміністрації. Кромѣ того Бемъ, Лятуръ и Керберъ дбстали ордеры зелѣзной короны I. класы.

Урядова Wiener Ztg. оголосила вѣдручній письма цѣсаря до бувшихъ міністрѣвъ. Въ письмѣ до Ґавча сказано: „...Посередъ дуже тяжкихъ обставинъ, зъ патріотичнымъ вѣддашемъ и вѣрностію сповняючи мои приповрученя, невтомимымъ сповнюваньемъ обовязкѣвъ заслужили ся Вы для короны и державы, за що высказую Вамъ подяку и зъ огляду на знаменитій заслуги, якій вы положили въ часѣ урядованя за двохъ попередныхъ міністерствъ, высказую Вамъ отсимъ повне признанє и завѣряю Васъ о моѣмъ довѣрю. На знакъ сего даю Вамъ внѣшну вѣдзнаку: бриляпты до удѣленого Вамъ д. 28 цвѣтня 1892 великого хреста Леопольда. Заразомъ застерѣгаю собѣ ужити Васъ до дальшои службы.“ — Въ письмѣ до Лѣбля цѣсарь высказуе имъ подяку и полне признанє.

Рѣвночасно оголошене цѣсарске письмо

---

1)

БИТВА.

Нарисъ зъ природы *Ольги Кобилянскои.*

Буковиньскій Карпаты.

Гора биля горы стоять разомъ въ нѣмѣй величи, одягненій въ смерековій лѣсы.

Рѣвно сформованій, вганяють ся пѣдъ небеса, стоять такъ нерухомо тысячѣ лѣтъ; кепкують собѣ зъ кождои змѣны, що передъ ихъ очима вѣдбуваe ся, роскошують ся у власнѣй красѣ, свѣдомій своеи довѣчнои тривкости...

Богато пасемъ гѣръ Кімполюнґского повѣта е ще вкритій пралѣсами. Темно-синьою зеленю миготять зъ далечины, а огляданій зъ сусѣдныхъ вершинъ здають ся въ сиваво-синихъ мракахъ недоступными.

Въ околици Рускои Молдавицѣ зѣйшли ся два пасма рѣвнобѣжныхъ гѣръ такъ близько зъ собою, що долина, яка ихъ дѣлила вѣдъ себе, могла бути выгѣднымъ мѣсцемъ игры хиба лишь для бутного потока. Де та долина ширшала або ставала ще вузшою, де губилась цѣлкомъ, не знавъ нѣхто докладно. Не було тутъ видко нѣякои дороги, нѣякои стежки, нѣякого найменшого слѣду людского житя. Долина тягнула ся закрутами, розшираючи горы, и бережена на право и на лѣво залѣснеными вершинами, губила ся вразъ изъ весело бѣжучимъ потокомъ по нѣжь стѣнами гѣръ, що неначе ѣй на перекѣръ десь-не-десь майже дотыкали ся себе.

Тутъ панувала всюды таемна тишина. Царювала роскѣшь у вегетаціи, краса въ барвахъ фльоры, а на горахъ таке богатство зелени, що якось ажь пригноблювало чоловѣка.

Зелено-брунатный, высокій по колѣна мохъ буявъ, нѣколи нетыканый, лагѣдными филями у мокравѣй земли пралѣса. Зъ него ненадто густо — выринали сосны, котрыхъ нѣкъ можна було згадати, але красу и обемъ ихъ годѣ було змалювати. Ихъ пышній коропы пестили ся въ облаками и зносили надъ собою лишь сяева сонця.

Десь-не-десь лежали на земли дереваликаны, пѣдрытій и поборенй вѣкомъ або и розколенй громомъ. Спочиваючи въ травѣ, були зъ-верхи обросли мохомъ, а въ серединѣ порожній и порохнавѣ. Биля нихъ буяла молода деревина, въ долинѣ широкогалуза, а въ горѣ струзка и повна молодечои гнучкости. Спѣвъ птахѣвъ — рѣдко чути.

За те частѣйше голосный въ тишинѣ, немовь церковнѣй, выразно чутный шелестъ и трѣскъ, немовь ломане зсохлого гиля и майже завсѣгды сумовитый, далеко сягаючій шумъ...

Рѣдко коли вѣтеръ пѣднимавъ галузе. Ледви при найсильнѣйшѣмъ вихрѣ хитались корони.

Здавалось, що шумъ прибувавъ десь зъдалеки площины, ловивъ ся въ галузю, розходивъ ся важкимъ зѣтханемъ по лѣсѣ и боровъ ся зъ густымъ гилемъ зновъ о выхѣдъ на просторъ.

. . . . . .

Коли свистъ льокомотивы розтявъ по разъ першій воздухъ схованои мѣжь гѣрекими стѣнами долины, прошибло щось столѣтній дерева на горахъ немовь блыскавица.

Зъ льокомотивою появилась горстка людей. Они ледви важились ступити черезъ недоступный берѣгъ пралѣса въ его глубѣнь.

Тутъ и не выглядало буденно.

Навкруги панувала незвычайна тишина.

Воздухъ бувъ холодный, вогкій. Текуча живица зъ попуканои коры деревъ твердла на воздусѣ и наповнювала его своимъ запахомъ. Высокій мохъ не дававъ легко ходити. Корѣня деревъ, грубе немовь рамена, выринало гадюкою зъ моху тверде и упряме, сплетене одно въ друге, тягнулось дивачными переплетами въ глубѣнь лѣса, котра сповита въ зелену темѣнь дышѣла непривязностю.

Одинъ зъ прибувшихъ вдаривъ зелѣзнымъ топѣрцемъ по старѣй смерецѣ, на котрои пни росли грибы мовь великій ластѣвячій гнѣзда.

Она здрѣгнула ся. Вѣдъ коли жила, не чула ще на собѣ топора. Ударъ той розлягъ ся по цѣлѣмъ лѣсѣ, и всѣ дерева здержали вѣддыхъ; беззвучна тишина, повна ожиданя, розбстлала ся и почуло ся зъ-вѣльна и выразно сказане слово: „зрубати!“

Неначе церквою пробѣгло лѣсомъ: „зрубати!“. „Зрубати!“ задзвенѣло недалеко и заразомъ въ тій самій хвили въ найдальшій далечинѣ. Оно вѣдзывало ся немовь проснувшій поклики, оживило цѣлый лѣсъ и розбѣгалось тревожно по всѣхъ его кутахъ, не завмираючи...

„Зрубати!“ Оно перейшло въ шемране. Зъ того повставъ стрѣвоженый шепѣтъ, зѣтхання, врештѣ пѣднявъ ся шумъ, немовь вѣдъ вихру, наповнивъ далеко-высоко воздухъ, якъ шумъ моря, що ажь ставало лячно, збивъ ся ажь пѣдъ хмары, а наостатку зашумѣла буря.

Небо затьмило ся грѣзно-чорною барвою, а вѣдтакъ почала ся она — гѣрска буря.

Тяжкій краплѣ дощу стали падати.

Зъ-разу поодинокій и такій тяжкій, що листки пѣдъ ихъ вагою задрожали и зашелестѣли; вѣдтакъ густѣйшій, а врештѣ скѣсными течѣями.

Блыскавицѣ летѣли въ смереки, розколювали безъ милосерди найкрасшій пнѣ, а грѣмъ пробувавъ розсаджувати горы. Зъ такимъ лоскотомъ и гукомъ потрясавъ ними, неначе-бъ хотѣвъ ихъ присилувати: выступити зовсѣмъ изъ свого непохитного супокою. Здавалось, що горами котились великаньскій кулѣ, выкликуваній вѣдъ часу до часу золотисто миготячими блыскавицями...

Вѣдтакъ утихло и дощь падавъ безъ упину. Голосно и хлипаючи падавъ вѣнъ.

. . . . . .

Въ лѣсѣ стемнѣло.

Нерухомо, зъ здержанымъ вѣддыхомъ стояли старій дерева, прислухуючись сѣй появѣ, а тымчасомъ молодій похитували ся зълегка неустанно. Зъ кущѣвъ, що росли на краю лѣса, капали пильно величезній краплѣ дощу въ мохъ, а розбгравшій ся потѣкъ въ долинѣ метавъ ся брудно незграбными филями по камѣню-въ-передъ, голосно пѣнячись и порываючи все зъ собою: цвѣты, пструги, сухе гиля, тутъ и тамъ зѣрваній кусни земли — мчавъ ся въ зовсѣмъ негамованій, безумній, доси нѣколи не виданій роспуцѣ.

. . . . . .

Одного хмарного поранку почала ся битва. Въ вузкій долинѣ збудованою зелѣзною дорогою, котрои шины немовь срѣбній змѣи вили ся кокетливо около потока, що коло нихъ бѣгъ, прибувъ тягаровый поѣздъ.

Ворожій сикъ, прошибаючій, проникливый свистъ оповѣстивъ его приѣздъ.

Недалеко кѣнця тои зелѣзной дороги станувъ вѣнъ, сопучи та выкидаючи люто чорній перстенѣ дыму въ гору.

Привѣзъ ворога.

Вѣнъ высѣвъ.

Зъ грубымъ обличемъ, въ подертій, замащенѣй одежи. Зъ неповоротными, вѣдъ тяжкои працѣ майже неформенымъ руками: узброеный лискучими топорами, тяжкими зелѣзными ланцухами — самъ собою зовсѣмъ поганый на видъ — такій прибувъ вѣнъ.

Одинъ орехъ, що видѣвъ недалеко на

от графа Туна звучать: „Прихиляючись до Вашихъ внесень, передаю Вамъ управу мого міністерства справъ внутрѣшныхъ в именую: гр. Вельсерсгаймба наново моимъ міністромъ краевои обороны, д-ра Генр. Віттека наново міністромъ зелѣзниць, д-ра Игн. Рубера наново міністромъ судовництва, гр. Артура Біляндтъ-Райта міністромъ просвѣты, начальника краевои управы въ моѣмъ архикняжествѣ Австріи высшой Михаила бар. Каста моимъ міністромъ рольництва, звычайного професора университету д-ра Іосифа Кайцля міністромъ фінансовъ, радника краевого суду д-ра Іосифа Марію Бернрайтера міністромъ торговлѣ, а Адама Єнджейовича моимъ міністромъ. — Вѣдень дня 7 марта 1898.“

Якъ бачимо, нове міністерство на половину парляментарне и коаліційне. Заступленѣ тамъ: Коло польске [Єнджейовичъ], Чехи [Кайцль] и вѣрно-конституційна велика посѣлость нѣмецка [Бернрайтеръ]. Вызначного клерикала нема въ міністерствѣ нѣ одного — а хиба Кастъ.

Д-ръ Кайцль [род. 1854 р.] — вызначный проводиръ молодо Чеховъ, чоловѣкъ вольнодумный, знаменитый ученый. Написавъ много основныхъ праць економічныхъ.

Єнджейовичъ [род. 1847] бувъ адъютантомъ Баденього и заступникомъ презеса кола польского.

Д-ръ Бернрайтеръ [род. 1845] — голова ліберальныхъ великихъ власителѣвъ, чоловѣкъ широкого знання. Нѣмецкимъ шовіністомъ вонъ не есть, руководить ся принципомъ, що противъ Славянъ въ Австріи рядити годѣ.

Бар. Кастъ [род. 1859 въ Чехіи], бувъ урядникомъ въ горѣшно-австрійскомъ намѣстництвѣ а вотакъ въ міністерствѣ торговлѣ.

Найважнѣйша справа, якою нове міністерство буде мусѣло занять ся, то угода зъ Угорщиною. Языкову справу хоче Туновъ також зробити предметомъ законодатнои акціи въ радѣ державнои. Въ томъ случаю евентуальный проектъ правительственный языкового закона буде головнымъ средствомъ нового кабінету до привернення парляментови способности до працѣ. Якъ бы повела ся та акція, правительство надѣесь, що тогдѣ скрѣпить ся его позиція супротивъ Угорщины и лекше буде спонукати угорске правительство до уступокъ въ справѣ угоды.

— —

Зъ-мѣжь польскихъ дневниковъ Słowo polskie, згадуючи о намѣрѣ порѣшеня справы языковои въ радѣ державнои, высказуе свой страхъ, що черезъ те рада державна готова вдерти ся въ права краевого сойму. „Тая дорога, на котру указувало вже внесеня Дінавлього въ послѣдней сесіи, може якъраз стрѣтити ся зъ сильнымъ опоромъ правицѣ, котра принципіяльно держала ся все того становища, що языковѣ справы належать до соймовъ. А вже перше коло польске нѣколи не буде могло згодити ся, щобы языковѣ вотносины въ урядахъ, судахъ, а може навѣть и въ нашихъ школахъ уряджувала для Галичины рада державна. Се було бы суперечне зъ становищемъ, яке вотъ самого початку конституційнои еры займала нашѣ соймы и нашѣ делегаціи вѣденьскѣ.“

Поляки въ страху, щобы рада державна не дала Русинамъ того, що имъ належать ся а чого не хоче дати и не дасть галицкій соймъ. Найлучшимъ доказомъ того есть просто скандальне порѣшеня вольшостію сойму звѣстного внесеня адресовича Вахнянина...

Зъ вѣча повѣтового въ Борщевѣ.

II.

Другій рефератъ на тематъ:

Обмеженѣ дѣленя грунтовъ селяньскихъ выголосивъ д-ръ Мих. Дорундякъ.

Референтъ на вступѣ представивъ исторію законодавства австрійского въ той справѣ.

Вотъ 1794 до 1868 р. истнувала вже въ Австріи заборона дѣленя грунтовъ селяньскихъ безъ дозволу політичнои власти. Але тогдѣ були инши часы. За панщины було менше людей, а дѣдичь мавъ обовязокъ и интересъ годувати безземельныхъ хлоповъ. По знесеню панщины заборона истнувала, але мужики мимо того грунты дѣлили, бо не мали готовки на сплату. Въ 1868 р. заборона упала а дѣленя грунтовъ поступило такъ далеко, що вже въ 1889 р. правительство уважало за вотповѣдне — внести въ радѣ державнои новый проектъ закона о обмеженю дѣленя грунтовъ селяньскихъ. Рада державна ухвалила той законъ, обмежаючій дѣленя грунтовъ селяньскихъ лишень въ случаяхъ безтестаментарного наслѣдства, але законъ той бувъ загальный [Rahmengesetz], а доповненя его полишено соймамъ краевымъ. Жаденъ изъ соймовъ краевыхъ вотъ того часу не занимавъ ся тою справою, уважаючи ю безхосенною и не на часѣ; доперва сего року першій соймъ галицкій, взглядно его пануюча вольшость, видячи застрашаючу нужду въ краю, пригадала собѣ на той чудовый лѣкъ и учинила першій въ томъ напрямѣ крокъ въ формѣ внеску професора Пілята.

Внесокъ проф. Пілята жадае, щобы установити minimum парцелѣ грунтовои, котрого бы не можна вже дальше дѣлити, и пропонуе таке minimum при парцеляхъ рольныхъ [зъ вынятком огородовъ] на 695 квадр. сяжнѣвъ, при парцеляхъ лѣсовыхъ на 2 морги 970 квадр. сяжнѣвъ. Мотивуючи той свой внесокъ и представляючи его яко першій крокъ до заведеня неподѣльности грунтовъ селяньскихъ, розговоривъ ся проф. Пілятъ також взагалѣ о той справѣ и повторивъ аргументы, котрі нѣбы-то мали выказати незвычайну хосенность зъ обмеженя дѣленя грунтовъ селяньскихъ.

„Обмеженем дѣленя — казавъ проф. Пілятъ — дасть ся починъ до вытворена середнои посѣлости селяньскои, перестане надужите дѣленя, улекшить ся евіденціи и поправить ся катастеръ, стримае ся задовжене и ліцитація посѣлости селяньскои, зменшать ся процесы“ и т. д.

Всѣ тѣ аргументы, выдуманѣ глубокомысленнымъ статистикомъ при зеленомъ столику а зраджуючій цѣлковите незнане жита и вотносинъ селяньскихъ, опрокинувъ вѣчевый референтъ д-ръ Дорундякъ такъ основно, що зъ нихъ не остало цѣлои трѣсочки.

„Чи буде подѣльность чи неподѣльность — казавъ д-ръ Дорундякъ збиваючи выводы проф. Пілята — грунту вотъ того не прибуде, а народу не зменшить ся. Бѣда въ краю не вотъ того, що мужики дѣлять грунты, але вотъ того, що народу богато, землѣ мало, податки и драчѣ великій, заробку нема, а край немае нѣ промыслу нѣ фабрикъ. Отже хотьбы и сто разъ було написано, що грунту не вольно дѣлити, то мужикъ такой подѣлить, бо що зробить зъ дѣтьми? О сѣй примітивнои правдѣ може п. Пілятъ довѣдатись вотъ кождого адвоката на провінціи и вотъ кождого „сиротиньского“ судьѣ. Мужикъ дѣлить и мусить дѣлити, бо у него всѣ дѣти ровни, подѣти ихъ не мае де, а сплатити не мае чимъ. Ученый статистикъ называе то надужитемъ. Але чи мужикъ винень, що у него родять ся дѣти та й ще до того крепко голодни? Хиба въ такомъ разѣ супружество назвемо надужитемъ, або мужикъ вочне учити ся „статистики“, щобы у него менше родило ся...

Коли-жь мужики почнуть дѣлити мимо законнои заборони — а дѣлити мусять, — тогды доперва буде гарно выглядати евіденція и катастеръ! Врештѣ о тыхъ „вольгахъ“ въ евіденціи и катастрѣ вогъ бы шановный статистикъ зовсѣмъ не споминати, бо звѣстна рѣчь, що „табака для носа, а не нось для табака“. А сли-бы шановный професоръ бувъ на столько цѣкавый спытати нашихъ мужиковъ о той справѣ, то бы зъ великимъ зачудованем почувъ вотъ нихъ опінію, що имъ анѣ катастру, анѣ евіденціи, анѣ навѣть „статистики“ не потрѣбно, але потрѣбно имъ вольше землѣ, заробку, промыслу и фабрикъ, т. е. власне тыхъ рѣчей, котрі въ выказахъ бюра статистичного у Львовѣ „сіяють неприсутностію“...

Такъ само мае ся рѣчь зъ обдовженем, проце ами и ліцитаціями. Мужикъ не длятого обдовженый, що дѣлить грунтъ, але длятого, що при знесеню панщины заплативъ 250 міліоновъ индемнізацій, десять лѣтъ тому заплативъ 63 міліоны пропінацій, податокъ грунтовый платить за найперший классы, заробку не мае а худобы черезъ ревізоровъ анѣ выплекати анѣ продати не може.

А що-до процесовъ — то доперва по обмеженю дѣленя настало бы въ краю пекло! Братъ войшовъ бы на брата, позываючи о сплату, котрои нашъ мужикъ не годенъ заплатити, — „середня посѣлость“ войшла бы якъ-разъ на ліцитацію, на ліцитаціи купивъ бы ей жидъ, и на „середней посѣлости“ осадивъ бы пятнацять фамілій мужицкихъ „на спѣвку“. Тогдѣ доперва варто бы було подивитись на нашу „Галіцію и Льодомерію зъ Великимъ кеснествемъ краковскимъ“!

Рѣчь зовсѣмъ ясна: перше треба заробковъ, промыслу, фабрикъ, вольги въ тягарахъ, знесеня ревізоровъ, а потомъ доперва можемо говорити о обмеженю дѣленя грунтовъ селяньскихъ въ Галичинѣ! Але нашій паны соймовій все навспакъ: починають роботу зъ-заду, де треба робити зъ-переду! *[Славно! грѣмкій оплески.]*

По выясненю рѣчи д-ръ Дорундякъ поставивъ резолюцію: „Вѣче повѣтове въ Борщевѣ заявляе ся якъ найвольше рѣшучо противъ усякого обмеженя дѣленя грунтовъ селяньскихъ въ Галичинѣ, якъ довго въ краю не будуть заведенѣ промыслъ и фабрики, обезпечене рольничихъ роботниковъ а minimum екзистенціи.

Резолюцію сесію приняло вѣче одноголосно и припоручило выдѣлови товариства політичного въ Борщевѣ — подати сю ухвалу у властивомъ часѣ до вѣдомости тѣлъ законодатныхъ.

Переглядъ політичный.

Рѣчь врозумѣла, що змѣна кабінету, котра хоць давно заповѣдана, все-жъ таки впала цѣлкомъ несподѣвано, звертае на себе сама одна всю увагу загалу и такимъ чиномъ спинила всякій толкы про новѣ языковѣ розпорядженя, выданѣ якъ разъ на передодню дымісіи бар. Гавча. Однако хоць дневники мали ледво оденъ-два днѣ часу застановлятись надъ тыми розпорядженями, то таки цѣкаво знати, якъ ихъ приняли вотъякій сторонництва.

Зъ Вѣдня розвѣялась була вѣсть, що екзекутивный комітетъ молодоческій зойшовъ ся тамъ заразъ вотъ явленя розпоряджень на нараду и остаточно признавъ, що зъ новыми постановами можна згодити ся. Деторѣ зъ тыхъ постановъ, якъ н. пр. про внесы до грунтовыхъ книгъ, узнано навѣть за користнѣйшій, нѣжъ баденѣвскій. Лише зъ невдоволенем принято розпорядженя для Моравы, котре не заводить ческои мовы до внутрѣшного урядованя. Однако сѣ вѣсти про нараду молодоческого комітету простуе Politik: д-ръ Крамаржъ — каже — стало мешкае у Вѣдни; д-ръ Герольдъ приѣхавъ тамъ за орудкою, а д-ръ Странскій бавивъ тамъ въ переѣздѣ. Що всѣ три зойшли ся разомъ и говорили про новій розпорядженя, се рѣчь цѣлкомъ проста; але о якомсь засѣданю екзекутивного комітету нема черезъ те жаднои мовы.

Politik е невдоволена новыми розпорядженями. Мы були — каже — приготовленій на те, що при ревізіи баденѣвскихъ розпоряджень прийдесь намъ стратити добру пайку зъ скромненькихъ нашихъ здобутковъ, и мы готовій були на неодну жертву. Мы пристали бы и на иншій способъ полагодженя справы, кобы лише збережено засаду рѣвности. Але сѣй вымозѣ вдоволяють новій розпорядженя лише въ дуже скупой мѣрѣ и дуже непевнымъ способомъ; бо старый бюрократично нѣмецкій вплывъ вертае такъ широко, що та дробка ческои мовы, яку заведено до внутрѣшного урядованя, взагалѣ не вдоволяе навѣть найскромнѣйшихъ бажань, а и те, що признано, не дае запоруки въ практичномъ переведеню. Ще менше можуть вдоволяти постановы що-до вымаганя знання краевыхъ языковъ у урядниковъ. Вотъ теперь стане такъ, що урядники въ нѣмецкихъ округахъ будуть потребували знати лише нѣмецку мову; а въ ческихъ округахъ будуть мусѣли знати и ческу и нѣмецку, бо инакше зъ уваги на те нѣмецке урядованѣ, яке полишають и новій розпорядженя, не будуть способній до службы. Досыть зважити, що навѣть въ чисто ческихъ судовыхъ округахъ высшій посады обсадженѣ урядниками нѣмецкого духа, а въ высшихъ инстанціяхъ Нѣмцѣ маютъ перевагу: то можна собѣ уявити, якъ то нѣмецка мова буде панувати въ ческихъ урядахъ; за те ческу мову въ нѣмецкихъ урядахъ будуть терпѣти лише въ передпокояхъ. Се-жъ чейже зовсѣмъ не вдоволяе вымогамъ рѣвноправности. А и тымъ годѣ заспокоювати ся, що новій розпорядженя е тѣлько провізоричній; бо вѣдома рѣчь, що въ Австріи нѣщо не е тривке, якъ провізоріи. — Дальше заставляе ся Politik надъ тымъ, що дальше дѣяти. Въ борбѣ о свое право не повинній Чехи спочити и, коли бы ходило лише о языковій розпорядженя, то тѣлько пуститись бы имъ на новыну дорогу. Але ходить ще о инши рѣчи, котрі мають великій вплывъ на становище ческихъ словъ. Передовсѣмъ ходить о дальше истнованѣ парляментарнои вольшости, котру нѣмецка лѣвиця рада бы розбити; ческі послы не смѣють Нѣмцямъ помагати въ тѣй роботѣ. Отже треба поки що бодай старати ся, чи не можна буде при помочи дотеперѣшныхъ союзниковъ дѣйти Чехамъ до своихъ метъ скорѣйше, нѣжъ въ опозиціи безъ союзниковъ. Треба ставути передъ парляментарною вольшостію, котрои спольна програма опирае ся на національній рѣвноправности, и поспытати, о сколько она буде попирати Чеховъ въ ихъ змаганяхъ до тои рѣвноправности. Вотъ того, якъ выпаде вотповѣдь, повинній залежати дальшій постановы ческихъ пословъ и ихъ поведенѣ.

Нѣмецкій дневники також невдоволенѣ новыми розпорядженями. N. fr. Presse ганить собѣ постанову що-до вымаганя вотъ урядниковъ знання краевыхъ языковъ. Выслово „о сколько вымагае служба“ е дуже загальный и полишае правительству при змѣнѣ вѣтру вымагати вотъ кождого урядника знання обохъ

стромкой скалѣ и приглядавъ ся тому всему зъ наѣженымъ нѣремъ, розмахнувъ наразъ широко своими крильми, вдаривъ ними уражено и люто, и збивъ ся въ гору. Круживъ довго, немовь глубоко зворушеный, надъ тою околицею, вотъ тогдѣ спустивъ ся блискавкою, якъ-бы на ваглый внутрѣшный приказъ, въ скосномъ напрямѣ въ долину, задержавъ ся тутъ на хвилину, вотнявъ ся опосля на-ново въ гору, симъ разомъ вже цѣлкомъ повольнымъ летомъ, и зникъ въ синыхъ хмарахъ мовь на вѣки пропавъ... Несказаный сумъ розбстлавъ ся горама, якійсь передсмертный настрой...

Все ждало; дерева не кивали ся. Найстаршій стояли уоружені въ гордость и недоступность и не вѣрили, щобъ якій нападъ бувъ можливый. Адже стояли тутъ тѣлько роковъ — цѣлій столѣтя! Бачили, якъ богато умирало и выростало, прожили чи одну весну, чи-одну зиму; бачили такъ часто всходъ сонця, прекрасного золотомъ сіючого сонця, въ котрого жарко-червонотомъ свѣтлѣ ранкомъ купали ся, а вечеромъ оно ихъ благословило; опирали ся чи одвому вихрови, — а теперь мали бы полягти иншою смертію, нѣжъ ихъ предки, що повалялись самій вотъ старости або вотъ блискавиць?

Смѣшно!...

Але они не хотѣли кивнутись; не хотѣли навѣть найлекшимъ шумомъ показати свое счудованя! Лише молодій... Коли-бъ лишь молодій не хватали ся такъ легко!

Почавъ ся нападъ.

Зъ дикимъ крикомъ „гурра“ почали его наемники. Они вдерли ся зъ котячою зручностію на першу гору; одинъ хотѣвъ другого выпередити, неначе бъ се мало бути геройскимъ вчинкомъ на цѣле житѣ, бути тымъ, котрого рука приложила перша сокиру до пралѣса. Та ба! они натрафили на опоръ. Обманчивый, брунатно-зеленый мохъ поддававъ ся подъ ихъ грабѣжливыми руками и они ховзали ся въ долину. Кремениста земля роздроблювалась вотъ нихъ ногами и они ранили собѣ руки, хапаючись чого-небудь, щобъ не рунути въ низъ. Зъ вырваного при корѣни вогкого моху вылѣзали уникаючій свѣтла гидкій комахи и розбѣгали ся имъ по рукахъ.

Коли розохочені до борбы кинули ся на якесь спорохнавѣле дерево на землѣ, щобъ его скотити въ безодню и имъ удало ся его лишь легко заколебати, — вывинуло ся зъ вотъ него сполошене гаде и розсичало ся на нихъ. Деякихъ наемниковъ, що мали лишь легке обуве, покусали.

Колючій кущѣ дикои рожѣ, котрои галузе выбуяло великими розками луковато, сплетеній зъ другими корчами и неразрывными блющами, поволяли и тернемъ, стояли мовь непроходимій стѣны. Буйна ясно зелена папороть розкинула ся вахляровато въ своѣй роскошной красѣ вширшь и вздовжь, а ѣдовитій грибы червонои краски показували ся на свѣтъ и звертали на себе увагу. Молодій ялинки стояли такъ густо, простягали такъ вотпорно галузе вотъ себе, що дальшій ходъ бувъ майже неможливый. Они кололи въ лице, рвали волосе и чѣпали ся ворожо одежѣ.

Нефоремній горбатій павуки почѣпляли вотъ дерева до дерева сѣти, котрі укладали ся немилымъ серпанкомъ на очи, а муравлиска, збудованій зъ сухои червонявои чатины сосновои, вотдимали ся зъ землѣ гладкими горбками и нога зсувалась по нихъ немовь по склизныхъ банькахъ.

Але они пхали ся силомъ впередъ.

Глубоко въ лѣсѣ и де вже земля розстелювала ся рѣвниною — заблисло противъ нихъ зъ темно-зеленого тла лѣса щось блискуче. Оно було обведене розлогими осями, зъ котрыхъ звисавъ серпанковато довгій блѣдо-синый мохъ майже до землѣ, буйными круглолистыми багонными рослинами и широкою тростиною.

Се було морске око.

Неначе зеркало, бережене прибиваючимъ богатствомъ зелени, лежало оно тутъ нерухомо, сонливо, зъ погодною гладкою поверхнею, бездонне, нѣбы вѣчне зеркало склепѣня и шпилѣвъ деревъ — кусень нетыканои красы.

Скосно на нѣмъ и на половинѣ въ водѣ лежала сосна. Мѣсцями мохомъ обросла, становила кладку для легконогихъ лѣсныхъ звѣрковъ и була мѣсцемъ де выгрѣвали ся ящѣрки и стрикозки.

Тѣ стрикозки кружали невтомимо надъ водою въ блискавичнѣй гульбѣ, вотъ часу до часу дотыкаючись свавольно прозоро-синими крыльцями лискучои поверхнѣ.

. . . . . .

(Дальше буде.)

краевыхъ языкôвъ. Не подобаєсь такожь тому дневникови и те, що н. пр. навѣть въ нѣмецкихъ урядахъ мае ся збанания чеcкихъ свѣдкôвъ списувати до протоколу по чески, — що чеcкій грамоты не потребують въ нѣмецкôмъ урядѣ нѣмецкого перекладу, — що въ декотрыхъ разахъ мають власти право означати языкъ урядованя „пôсли якости справы", а те може неразъ дати першенъство чеcкôй мовѣ, и т. и. По що-жь то було властиво заводити ту рôзницю мѣжь округами чеcкими, нѣмецкими и мѣшаными? А вже зовсѣмъ не годить ся N. fr. Presse на розпорядженє для Моравы, котре уважае за майже дословне повторенє баденѣвского розпорядженя. Провізоричнымъ характеромъ розпоряджень такожь не заспокоює ся той дневникъ, бо — каже — въ Австрiи пôсля давного досвѣду нѣщо не є такъ тривке, якъ провізорiи.

N. Wien. Tagblatt такожь высказуе невдоволенє зъ новыхъ розпоряджень, а особливо зъ §§-ôвъ 8, 11, 12 и 17.

П. Вольфъ въ розмовѣ зъ вѣденьскимъ кореспондентомъ одного трiестиньского дневника сказавъ, що вôнъ и его сторонництво остануть въ радѣ державнôй въ якъ найзавзятѣйшôй обструкцiи, бо Нѣмцѣ мусять домагати ся признанья нѣмецкого языка державнымъ. О лiберальнôмъ и людовôмъ сторонництвѣ вôнъ такожь переконаный, що они возьмуть участь въ обструкцiи. Коли бы католицке сторонництво лишило ся въ парляментарнôй бôльшости, то нишй нѣмецкй сторонництва выступлять противъ него зъ такою силою, якôн нѣхто не надѣе ся.

Котрыйсь мiнiстеръ зъ уступившого кабiнету, але заразомъ такiй, що мавъ вôйти въ складъ нового (здогадують ся, що то имовѣрно Вiтекъ), въ розмовѣ зъ редакторомъ дневника N. fr. Presse мавъ сказати мѣжь иншимъ: „Язиковй розпорядженя — се послѣдне дѣло уступаючого кабiнету. Мы вгадували, що тй розпорядженя жадной стороны не вдоволять вповни; але у всякôмъ разѣ зносять они давнй розпорядженя гр. Баденього, лагодять те, що въ нихъ було найдразливѣйшого, подають сторонамъ нагоду, може не цѣлкомъ не бажану, завернути ся зъ честiю вôдъ обструкцiи, грôзном для парляментарного житя, до опозицiи хочь бы и дуже остроi и до утворенья пôдставы, на котрôй таки можна бы дальше працювати."

Дуже замѣтна є статья въ орґанѣ д-ра Еберґоха Linzer Volksblatt, въ котрôй обговорюе ся становище католицкого сторонництва въ парляментарнôй бôльшости. Притоку до тои статьѣ дала коротка дебата, яка мабуть чи не послѣдного дня сесiи зайшла въ чеcкôмъ соймѣ, коли то гр. Шенборнъ промавлявъ за исповѣдною школою, а п. Соколь выступивъ противъ того жаданя. L. Volksblatt каже, що промова п. Соколя продѣравила програму правицѣ, а тота необачность молодо-Чехôвъ готова розбити правицю. Теперь католицке сторонництво стоячи мѣжь Нѣмцями, противными его жаданямъ въ справѣ школы, и Чехами, такъ само противными тымъ жаданямъ, буде мати выбôръ не трудный.

Оголошенне

в справі крамниць заложенних при Читальнях „Просьвіти".

На підставі ухвали Високого Видiлу краевого у Львові з дня 20 лютого 1898 ч. 57097 подае Головний Видiл Товариства „Просьвіта" у Львові до відомости Сьвітлих Видiлів філій Товариства „Просьвіти" і Хвальних Видiлів Читалень „Просьвіти", що *крамниці закладані „Просьвітою" можуть побирати безпроцентові позички з краевого фонду позичкового*, утвореного Високим Соймом краевим для підпесеня торговельної дiяльности кружкiв рiльничих, під отсими услівями:

1) Позички буде удiлювати Видiл краевий на предложенє Головного Видiлу Товариства „Просьвіта" у Львовѣ і тому дотичні подання мають бути сталiзовані до Видiлу краевого а вносені до Головного Видiлу Товариства „Просьвіта" у Львові.

2) Позички тоті є призначені на закладанє і розширюванє сiльских крамниць, закладаних Товариством „Просьвіта", і тому в поданях належить докладно подати цiль, за-для котроi жадае ся удiленя позички.

3. Хвальні Видiли Читалень „Просьвіти" зволять в дотичних поданях долучувати виказ стану маєткового Товариства Читальнi „Просьвіта", для котроi мае бути удiлена позичка, і представити двох певних ручителiв з поданем їх стану маєткового.

4. В тих повітах, в котрих є філiї Товариства „Просьвіта", мае бути виказ стану маєткового Читальнi „Просьвіти" і обох ручителiв потвердженний філiяльним Видiлом. З повiтiв, в котрих нема філiї „Просьвіти", належить предкладати витяги гiпотечні посiлостий ручителiв.

5. В кождім поданю треба подати речинець, коли може бути сплачена позичка.

6. Коли дотична крамниця, заложена при Читальни „Просьвіти", перейшла на власність приватних осiб, то подане о удiлене позички мае бути поперте через Видiл місцевої Читальнi „Просьвіти", а окрiм того мають бути долучені: виказ маєткового стану крамниці і витяги гiпотечні посiлостий ручителiв.

Блiзші iнформациї удiляти буде канцелярия Товариства „Просьвіта" у Львові, на жадане інтересованих.

Від Головного Видiлу Товариства „Просьвіта" у Львові дня 6 м. ст. марта 1898.

Ю. Романчук. *Танячкевич.*

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Коломыѣ. Вытягъ зъ дѣяльности товариства „Шкôльна Помôчь" въ Коломыи за часъ вôдъ 7 марта 1897 до 6 марта 1898.

Товариство дае моральну и матерiяльну пôдмогу бѣднымъ а моральнымъ и здôбнымъ ученикамъ рускои народности въ обохъ гiназiяхъ коломыйскихъ.

А задача товариства въ тôмъ роцѣ була дуже трудна, позаякъ загальна нужда середъ мѣщаньства и селяньства нашого найбôльше дôткнула нашу молодѣжь, що переважно рекрутуе ся зъ тыхъ станôвъ.

Товариство выдало въ тôмъ часѣ для ученикôвъ: на мешканє 88 зр., на харчь 29 зр. 40 кр.; на убранє 20 зр. 91 кр., на бiблiотеку и приборы шкôльнй 109 зр. 62 кр:, на помôчь грошеву 17 зр. 50 кр., на лѣки 12 зр. 73 кр. — Фондъ мундуровый, заложеный товариствомъ, дае ученикамъ мундурки на сплату дрôбными ратами, а бѣднымъ ученикамъ давъ въ тôмъ часѣ даромъ мундуры въ вартости 389 зр. 75½ кр.

Въ институтѣ, остаючôмъ пôдъ надзоромъ выдѣлу и особного въ институтѣ мешкаючого настоятеля в умѣщеных теперь 12 ученикôвъ за повною оплатою а 1 за зменшеною, и мають тамъ хату, харчь, пôдмо у въ наущѣ и домашне та моральне а народне ведене.

Вп. д-ры Кобриньскiй и Левицкiй удѣляють ученикамъ безкористовно и радо помочи лѣкарскои, а Вп. Стенцель, аптикарь, лѣкôвъ за опустомъ 20%.

Выказъ бôльшихъ жертвъ въ тôмъ часѣ на цѣли товариства: Выс. соймъ 100 зр.; Хв. Рады повѣтовй: коломыйска 150, косôвска 30, товмацка 10 зр.; Хв. Рада мѣска въ Коломыи 100 зр.; складки: на Шевченковôмъ вечерку ученикôвъ 12 зр. 76 кр ; на празнику въ Пôдгайчикахъ 8 зр. 20 кр., у о. Голинатого въ Пробôжнôй 1 зр. 42 кр, у проф. Насальского 4 зр., на конце тѣ академикôвъ въ Перемышли 7 зр. 44 кр., у о. Нест. Рудницкого 3 зр. 25 кр., въ церквѣ въ Княждворѣ 1 зр., вôдъ комiтету устроюючого вечерокъ Шевченковъ въ Коломыи 31 зр. 59 кр., Боянъ коломыйскiй замѣсть вѣнця для бл. п. Ильницкого 10 зр., Зôбръ учителѣвъ рускои гiназiи надвышку аб складки на богослуженє за бл. п. Петрика 7 зр 75 кр.; п. М. Филиповичь стар. лѣсн. у Вѣдни 5 зр., п. Євг. Стрыйскiй, нотарь зъ Селятина 15 зр., д-ръ Дембицкiй адвокатъ въ Коломыи 112 зт., о. Якимовичь зъ Бринѣ 1 зр. 80 кр., о. Павлюкъ зъ Пядникъ 5 зр., п. Онишкевичь нотарь зъ Коломыѣ 30 зр., Фр. Колянковскiй зъ Бучача 1 зр. 20 кр.

Складаючи именемъ убогои молодежи Вп. Добродѣямъ щире спаси-Бôгъ, поручае выдѣлъ ихъ и дальше ласкавôй опѣцѣ.

За выдѣлъ тов. „Шкôльна Помôчь въ Коломыи" дня 6 марта 1898. *Л. Сальо, Ст. Федевъ.* [Иншй рускй часописи просить ся о ласкаве повторенє сеи дописки.]

НОВИНКИ.

— **Зъ Перемышлянщины пишуть намъ:** Зажурились опѣкуны „poczciwego ludku" та ударили въ польскiй дзвôнъ на тревогу — бо де-жь то може бути, щобы въ Перемышлянщинѣ полi нче товариство мало рацiю быту? Але мы таки скажемо въ очи, що „opiekuństwo" хочемо вже разъ скинути зъ себе та самi про себе дбати и тому-то хочемо заложити полiтичне товариство. Се товариство не форсують, якъ де-хто думае, священники, але таки самъ нарôдъ домагаесь его, и то рѣшучо, бо той нарôдъ пôзналъ хосенъ зъ такого товариства въ повѣтѣ. Въ тôмъ тôлько сукъ, що въ самыхъ Перемышлянахъ нема людей, щобы сею справою щиро занялись. Отже ширшiй загалъ тутешныхъ Русинôвъ, що интересують ся сею справою, пôднесъ гадку, чи бы не можна заложити се товариство для тутешного повѣту зъ осѣдкомъ въ Глинянахъ. За тымъ промовляе се, що тамъ скорше знайшовъ бы ся льокаль для товариства, бо є тамъ маючй мѣщане-патрiоты, а такожь и те, що тамъ є и независимй люде — оба рускй нароки та лѣкарь д-ръ Мохъ и п. Балтаровичь, директоръ задатковои касы, котрй на нихъ заступали бы товариство. Въ тôй справѣ мавъ Вел. о. деканъ вôднести ся до Глинянъ, а поки що готовимо новый статутъ зô всѣми формальностями та невдовзѣ вышлемо до намѣстництва. — Тутешнй Русины живо заинтересували ся справою заложенiя фiлiи Народнои Торговлѣ въ Перемышлянахъ. Коли тутъ може удержатись ажь дивъ христiяньскй реставрацiи, то чому жь не могла бы удержатись и Народна Торговля? Треба бы тôлько, щобы Дирекцiя у Львовѣ занялась тою справою и завôзвала тутешныхъ Русинôвъ до складания удѣлôвъ, а певно кождый священникъ и иншй радо зложать. Треба лишень пранукы, а все дасть ся зробити.

— **Загальнй зборы товариства „Шкôльна Помôчь въ Коломыи"** вôдбудуть ся въ недѣлю дня 13 м. ст. марта с. р. въ комнатахъ „Родины" о 5 годинѣ зъ полудня, на котрй уступаючiй выдѣлъ мае честь Вп. Членôвъ и Добродѣевъ запросити. Порядокъ дневный: 1) справоздане зъ дѣяльности выдѣлу; 2) справоздане касове; 3) выбôръ шконтруючои комiсiи; 4) внесеня выдѣлу и членôвъ; 5) справоздане шконтруючои комiсiи; 6) выбôръ нового выдѣлу [5 выдѣловыхъ и 2 заступникôвъ]. Если бы зборы за-для браку вôдповѣдного числа членôвъ о 5 годинѣ вôдбути ся не могли, вôдбудуть ся о годинѣ 6-ôй того самого дня, въ тôмъ самôмъ мѣсци и зъ тымъ самымъ порядкомъ другй загальнй зборы безъ взгляду на число явившихъ ся членôвъ. — Въ Коломыи д. 6. м. ст. марта 1898. *Людвикъ Сальо, Ст. Федевъ.*

— **Въ львôвскôй Преображенъскôй церквѣ** [при „Народнôмъ Домѣ"] зачне ся зъ весною сего року уставляти помôстъ. Робота зъ вôдповѣднымъ майстромъ уже угоджена и плыты замовленй; але перше вставить ся у вôкна шѣсть вiтражѣвъ, що вже прийшли зъ тирольскои фабрики.

— **Зъ Долиньского пишуть намъ:** Въ Кальнôй коло Болехова завязуе ся читальня. Нарôдъ поволи приходить до пôзнания, що его губить, и що ёму помочи може — хто ёму приятель та въ якiй способъ вырвати ся зъ неволѣ темноты.

— **Цѣсарь** затвердивъ выбôръ соймового посла Казимира Бѣляньского на маршалка, а о. Григ. Василькевича, гр.-кат. пароха въ Лôжку горѣшнôмъ на вiцемаршалка рады повѣтовои въ Старôмъ-мѣстѣ.

— **Президентомъ львôвскои палаты нотарiяльнои** выбраный [на мѣсце пок. Ленартовича] нотарь Фр. Пiшекъ, а вiцепрезидентомъ Левъ Кукавскiй.

— **Габилiтацiя.** Дня 2 с. м. вôдбула ся на университетѣ львôвскôмъ габилiтацiя д-ра Маркила Хламтача, секретаря львôвского университету, на доцента права римского.

— **Новый посторунокъ жандармерiи** заведено въ Пôдгôрцахъ въ повѣтѣ стрыйскôмъ, а посторунокъ въ Передѣльницi въ повѣтѣ добромильскôмъ перенесено до Гôйска въ тôмъ-же повѣтѣ.

— **Въ справѣ рôльничои школы** въ Черниховѣ приносить „Газета львôвска" таку статью:

Выбрики, якй въ послѣднихъ часахъ множили ся въ тôй школѣ и довели молодѣжь до такого здичѣня, що выключеный изъ заведеня ученикъ напавъ дня 26 лютого и ударивъ топôрцемъ въ голову и въ руку директора Романа Бастґена, посередъ крикôвъ вдоволеня кôлькынадцяти товаришѣвъ, приневолили власти шкôльнй выступити якъ найострѣйше противъ тыхъ ученикôвъ, котрй до того заведеня вносили духа деструкцiйного або своимъ опоромъ ударемнювали заряджения властей. За-для величины довершеног провины, котра у прочихъ товаришѣвъ не выкликала анѣ обурения анѣ охоты змыти тую пляму зъ заведеня якимъ-небудь актомъ осуджуючимъ сю провину, выдѣлъ краевый на внесечє куратории школы припоручивъ перевести слѣдство и укарати винныхъ окремôй комiсiи, въ котрои складъ входили: посолъ Кар. Чечь яко делеґатъ краевого выдѣлу, куратор заведеня д-ръ Ант. Ґурскiй, заступникъ правительственного делеґата до куратории комiсарь Вавк. Добровольскiй, директоръ школы Бастґенъ и професоръ Миколай Войтѣховскiй, перевела тую чинность въ днихъ 3 и 4 марта и переконвѣдчила ся о нечуваныхъ вчинкахъ и о переходячôмъ всяке понятє о здичѣню молодежи школы черниховскои. При такôмъ матерiалѣ ученикôвъ годѣ було сподѣватись нормального поступу науки въ школѣ, а у значнои части молодежи показавъ ся при переслухуваню такiй разячiй недостатокъ вже не якогось делiкатного чувства, але простои честности, що индiвiдуа такй въ жаденъ способъ не можна терпѣти въ интернатѣ школы, котра мае не тôлько учити, але передовсѣмъ выховувати. Комiсiя сконстатувала, що *найгôрше ведуть ся ученики походячй зъ Королевства польского и Литвы*, такъ що власти шкôльнй будуть приневоленй розважити квестiю, чи евентуально не обмежити приниманє до школы заграничных пôддaных. Зъ огляду на все те комiсiя мусѣла використати ся удѣленымъ ёй вôдъ выдѣлу краевого правомъ нимѣру остроi кары, щобы перевести радикальну санацiю заведеня. Отже коли дня 4 марта всѣ ученики остентацiйно опустили заведенє пôдчасъ годинъ выкладовыхъ а навѣть по поворотѣ мимо вôзнания не явили ся въ салях науковыхъ, рѣшила комiсiя укарати всѣхъ ученикôвъ безъ выимки, тôлько розмѣрно до величины провинъ. Вôдповѣдно до того рѣшила комiсiя: выключити изъ школы черниховскои и изъ всѣхъ рôвнорядныхъ заведень науковыхъ въ Австрiи 10 ученикôвъ; зô школы черниховскои и всѣхъ рôвнорядныхъ заведень науковыхъ въ Галичинѣ и Вел. княжествѣ краковскôмъ 10 ученикôвъ; выключити зô школы черниховскои ажь до кôнця звимового пôврoку 1898/9 р., т. є. на два пôвроки шкôльнй 7 ученикôвъ; вкôнци 35 ученикôвъ выключити изъ сеи школы зъ застереженымъ права внести до 14 днивъ прошеня до выдѣлу краевого о нове припять. — Гарнй вôдносины въ краевôмъ заведеню шкôльнôмъ — пôдъ Краковомъ!

— **Огнѣ.** Сеи недѣлѣ, около 6 годины по полудни, коли наближала ся пора илюмiнацiи въ честь цiсарского ювiлею, выбухъ огонь въ касарни вôйсковôй при улицi Курковôй и дôставъ ся вже бувъ на дахъ, однакъ сторожа пожарна скоро угасила. — Околицю Куликова навѣщають вôдъ довшого часу огнi, безъ сумнiву зъ пôджалôвъ. И такъ въ колодинѣ горѣло деинь разôвъ, а кождый разъ передъ пожаромъ ходили въ селѣ слухи, що буде горѣти се або инше газдôство. [Видко, и тамъ є такй Гiмплѣ, якъ въ Рясни рускôй.] Въ Куликовѣ згорѣли дивъ стодолы, а опôсля знову дивъ въ Желдци. Виновникôвъ доси не выслѣджено.

— **Вырôсъ за рôкъ о 11 центиметрôвъ.** Въ Камѣнцѣ струмиловôй був молодый жидокъ Тiтеръ, що мавъ ставитись до войска, але дуже не мавъ охоты служити: Вынаймивъ собѣ якогось другого жидка, очевидно не конче здôбного до вôйска, и пôдставивъ его пôдъ своимъ именемъ за себе. Комiсiя асентируюкова увôльнила заступника яко нездôбного. Те саме стало ся и на другiй рôкъ, коли ставивъ ся знову той самъ заступникъ. Але на третiй рôкъ Тiтеръ не мôгъ вже выслати того заступника и вышукавъ собѣ якогось другого. При асентируюку показало ся, що новобранець чомусь за одинъ рôкъ ставъ ажь о 11 центиметрôвъ вышшiй, нѣбы вырôсъ якимсь чудомъ. Комiсiя стала доходити причины сего незвычайного росту и дôйшла ся. Правдивого Тiтра приставлено тогдѣ до Львова и тутъ показало ся, що вôнъ зовсѣмъ здôбный, та й вôдобрано его до вôйска.

— **Семе — не кради!** О тôй заповѣди забувъ видко панъ Iванъ Дейор, змайструвавши въ 42 числѣ „Руслана" хитро-мудро монольоґовый фейлетонъ п. заг. „Щоби Галя була молодшою". Згадане число „Руслана" выйшло дня 6 марта, а пражека Politik зъ дня 27 лютого въ 58 числѣ помѣстила фейлетонъ „Um Helene jünger erscheinen zu lassen, Monolog von Paul Beaur", дословно той, котрый „написавъ" панъ Iванъ Дейор. Але що ще цѣкавѣйше — той панъ Iванъ пôдписавши свое честне имя и прôзвище пôдъ чужою власностiю — ще й присвятивъ сей фейлетонъ „Руслана" якôйсь „Лвоеї"! Чи „Лвоея" дуже буде рада зъ тои присвяты?!

— **Абесинiя россiйщить ся.** Сими днями выѣхало зъ Петербурга до Абесинiи кôлькохъ учителѣвъ, запрошеныхъ туда для ученя дѣтей богатыхъ Абесинцѣвъ россiйского языка. Такожь мая выѣхати туда одна женщина лѣкарка на двôръ негуса и чотири фельчеры призначенi до служебы при вôйску.

— **Нападъ на учительку.** Якъ пишуть польскй дневники — дня 26 м. ст. лютого с. р. напали въ Вôльцѣ гамулецкiй [въ повѣтѣ львôвскôмъ] селяне Iос. Шнайдеръ и Тимко Нетрембскiй учительку школы народнои Климентину Доляйсъ въ ёи мешканю приватнôмъ, вываливши дверѣ, що були засунени, и зъ крикомъ та погрозами кинулись на учительку, щобы пôмстити ся за покаране въ школѣ Шнайдерового сына. Учителька оборонилась тымъ, що хватила револьверъ, а селяне перестрашенй вôдôйшли.

— **Дрôбнй вѣсти.** Намѣстникъ кн. Сангушко выѣхавъ въ суботу на кôлька днивъ до Вѣдня. — Въ Люблянѣ померъ словѣньскiй посолъ соймовый Ґльобочникъ. — Посолъ Ґуставъ Рошковскiй стававъ онодгы передъ выборцями въ Стрыю. — Граfиня Жеротинова, сестра посла гр. Кароля Жеротина, въ приступѣ божевôльства кинулась въ Оломуци до Моравы, а хочь одинъ роббтникъ кинувшись до воды выратувавъ ёи, она зъ перестуды впала въ запаленє легкихъ и умерла. — Въ угорскôмъ товариствѣ фабрики оружя въ Будапештѣ захорувало небезпечно наразъ 150 роббтникôвъ споживши зупу зварену на попсованыхъ консервахъ. — Въ Краковѣ померъ мин. тыждня езуитъ Казимиръ Рiдль, оден зъ вызначнѣйшихъ проповѣдникôвъ и писателѣвъ езуитскихъ въ Галичинѣ; неббщикъ бравъ участь въ реформѣ нашихъ Василiянъ и выдавъ по руски кôлька книжочокъ. — Конґресъ журналiстôвъ вôдбуде ся сего року въ Лiсбонѣ, столици Португалiи, въ мѣсяци вересни. — Дефравданта на велику сумму, мѣского касiера Мартiнеца, котрый спроневѣривъ зъ фондôвъ громадскихъ 1,150.000 лiръ, засудивъ трибуналъ въ Палермѣ [въ Сицилiи] на 30 лѣтъ тяжкои вязницѣ. — Въ Тернополи поручникъ 55 полку пѣхоты Айхвальдеръ, учитель їзды на „скi" [довгихъ лижвахъ] упавъ пôдчасъ лекцiи на загробельскôмъ ставѣ такъ нещасливо, що вытовкъ собѣ всѣ зубы. — Радникъ двору Альфредъ Дейма, бувшiй директоръ львôвскои дирекцiи зелѣзниць державныхъ, перенесеный передъ роком до зелѣзничого мiнiстерства на управителя тарифового бюра, иде на пенсiю и въ маю с. р. переселяе ся до Львова. — Ераста Чеховского, радника суду въ Чернôвцяхъ, спенсiоновано сими днями, хочь не дослуживъ приписаныхъ лѣтъ служебы.

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

Михайлина Стефанiя Гургалёвна, дочка о. Iоана и Амвросины зъ Чайковскихъ Гургалѣвъ зъ Золочева, упокоила ся въ молоденькôмъ вѣцѣ дня 3 с. м. по чотирôмѣсячнôй недузѣ. В. ѣ. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Вѣсти зъ „Народнои Торговлѣ".** Сеи зимы выслала була Дирекцiя помôчника Михайла Зварича на науку пивничного господарства до одного зъ первôрядныхъ продуцентôвъ вина на Угорщинѣ. Практика тревала одинъ мѣсяць въ часѣ найбôльшихъ и найважнѣйшихъ пивничныхъ роббтъ. — Въ лютôмъ сего року выслано знову на курсъ господарки пивничнои до Klosterneuburg пôдъ проводомъ п. Василя Угрина: помôчника Iосифа Терлецкого и практикантôвъ Пилипа Иванця и Созонта Шпаковского. Курсъ той устроюе кождого року ц. к. енольоґично-помольоґичный науковый закладъ.

— Зъ печатнѣ Ставропiгiйскои вышла брошура „Людскiй гнôй и его ужитокъ въ рôльництвѣ" Порфирiя Бажаньского, приходника въ Сорокахъ коло Львова, накладомъ автора [18 сторôнъ 8-ки]. Нова се оригiнальна розвѣдка, вынята зъ его обемистого агрономiчного дѣла, обймаючого десять книжокъ, приготованого до печатаня, дуже интересна, а за-для великои користи въ рôльнôй господарцѣ дуже важна, то и повинна звернути на себе увагу

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жолтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вздъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 122—?

всѣхъ и всѣ господарѣ повинний зъ нею докладно познакомити ся. Дѣстати ю можна въ „Просвѣтѣ“ у Львовѣ по 10 кр. за примѣрникъ.

Львѣвска Дирекція ц. к. зелѣзниць державныхъ оповѣщує:

Замкненый пѣдчасъ зимового розкладу ѣзды перестанокъ Ростіцъ, лежачій на шляху Трібіцъ-Просніцъ, отворено на ново дня 15 лютого 1898 р.

Перестанокъ „Котеровъ“, лежачій помѣжь стаціями Пільзно и Пільзенецъ на шляху Вѣдень-Ґлеръ, отворено дня 20 лютого с. р. для руху особового и пакунковог.

Дотеперѣшну назву стаціи Петерсбурґъ-Чехніцъ, лежачу на шляху Пільзно-Дуксъ, змѣнено зъ днемъ 1-ого марта с. р на „Петерсбурґъ въ Ч.“

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Кр. рада шк. именувала учителями въ школахъ народныхъ: Валерію Кукулку управителькою 3-кляс. школы женьской въ Коничинцяхъ; Марію Котикову молодшою учителькою 2-кляс. школы въ Рясні польскѣй; Євст. Ґалевича учителемъ 1-кляс. школы въ Довгополи; Софію Левицку учителькою 1 кляс. школы въ Козѣльникахъ; Жигм. Рубінтера молодш. учителемъ 5-кляс. школы въ Чортковѣ; Мар. Шміда старш. учителемъ 4-класовои школы въ Хоростковѣ; Володислава Кмицькевичевы старш. учит. 5-кляс. школы мужеской въ Жовквѣ; Олекс. Новотарского управителемъ 2-кляс. школы въ Горожанцѣ; Ив. Занчковского въ Рудодубахъ; Марію Густавову въ Терношинѣ; Вас. Кебалу въ Розворинахъ; Анну Чайковску въ Ульговку; Мих. Телишевского въ Раковци; Каролину Питковску въ Рунґурахъ; Сим. Дату въ Монастирци; Андр. Шмату въ Побужанахъ; Володисл. Пухалича въ Велици; Мих. Гевка въ Ясеневѣ польномъ; Вас. Подлеснюка управителемъ 2-кляс школы въ Поточискихъ; Фльор. Жигм. Пелецкого въ Небещанахъ; Єлену Маріяну Юркевичѣвну молодшою учителькою 2 кляс. школы въ Лѣську, Мих Керницкого въ Будиловѣ. — Дальше краева рада шкѣльна именувала въ школахъ середныхъ: кс. Вікт. Бжезицкого заступникомъ катихита въ III. ґімназіи у Львовѣ; Ром. Март. Кристa заступникомъ учителя въ V ґімн. у Львовѣ, а Фридр. Ганке въ реальнѣй школѣ въ Краковѣ, — а затвердила въ званю учительскомъ учителѣвъ: Вол. Ґритовского въ ґімназіи въ Рашевѣ и Густ. Леттнера въ II. ґімназіи у Львовѣ — Радники краковского краевого суду высшого Боссовскій и Шурекъ именованій радниками двору при найвышшомъ трибуналѣ. — Практикантъ судовый въ Чернѣвцахъ Теодотъ Галинъ именованый концепієнтомъ при прокураторіи скарбу.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 8 марта. Въ парляментарныхъ кругахъ упевняють, що президентомъ палаты послѣвъ буде выбраный бар. Дінавлі, першимъ віценрезідентомъ ґр. Атемсъ, а другимъ провѣдникъ молодо-ческого клюбу Енґель. Зъ нишон зновъ сторо ны зачувати, що президентомъ буде д-ръ Бѣлиньскій.

Вчера принимавъ цѣсарь болгарского кн. Фердинанда на довшій авдієнціи. Авдієнціи тій якъ и частымъ конференціямъ князи зъ ґр. Ґолуховскимъ приписують дневники велику вагу; здогадують ся, що полагоджено вже розладъ, якій панувавъ мѣжь Австрією а Болгарією.

Станъ здоровля архики. Стефанії бувъ вчера такъ грѣзный, що по полудни кождои хвилѣ можна було ждати катастрофы; але въ ночи настало полѣпшеня, такъ що можна припускати, що небезпеченьство минуло. — Кн. Климентина Кобурґска маѣ ся добре.

Прага 8 марта. Говорять тутъ, що ґр. Тунъ въ разѣ, коли бы парляментъ оказавъ ся способнымъ до працѣ, маѣ въ радѣ державнѣй зложити проектъ языкового закону; будуть се що йно выдани розпорядженя языковій, але ще въ дечѣмъ позмѣнюваній.

Вчера нѣмецкимъ буршамъ зновъ захотѣло ся дразнити Чехѣвъ своими шапочками на Прикопахъ и по улицяхъ Праги. Чехи витали ихъ пронічными окликами: „Heil“ и „Na zdar!“ Ажь вырушило 100 поліціянтѣвъ пѣшихъ и 30 кѣнныхъ та зробили ладъ. Кількохъ буршѣвъ арештовано за опѣръ власти.

Берлинъ 8 марта. Тутешній дневники дивують ся наглѣй и несподѣваній змѣнѣ кабінету, але высказують ся зъ вѣрою въ добрѣ намѣры и сильну волю ґр. Туна. Роґѣ надѣе ся, що внутрѣшнѣ змѣны въ Австрії не змѣнять завдяки дружбѣ обохъ монархѣвъ заграничнои політики.

Заява.

Маю честь подати симъ до публичнои вѣдомости, що я очернивъ бувъ на засѣданю рады громадскои о. Григорія Мороза, пароха и члена тои громады; закиды, якій я въ злости пѣднѣсъ а котрій вѣдносили ся до адміністрациі фондѣвъ запомоговыхъ шкѣльныхъ, лѣса громадского и т. п., були зовсѣмъ неправдивій. Я вѣдкликую ихъ и въ доказъ правды отсимъ прилюдно о. Григорія Мороза перепрашаю.

Борыня дня 5 марта 1898.

Володислав Гебановскій, ц. к. почтмайстеръ.

Надослане

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. I. у Львовѣ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше — Устроєня електричныхъ дзвинкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. I

ЛОЖКИ столовій зъ Альпаки зр. 650, зъ хиньского срѣбла зр. 14·—, Ложочки до кавы зъ Альпаки зр. 3·25, зъ хиньского срѣбла зр. 7·— за туманъ поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітулька ч. 1 [супротивъ катедры.] 4596

Учителя спѣву хорального потребуе зараз читальня „Просвѣты“ въ Пѣздачи. Интересованій зголосять ся листомъ до предсѣдателя о. М. Шведзицкого, почта Медика, де по обонѣльнѣмъ порозумѣню поставлять ся условя. 95 1—3

Памиушки по 4 кр. знаній зъ доброты, чотири разы денно свѣжій, мармоляда до памиушкѣвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовлена на весѣля, забавы полагоджуе дешево и практично цукерня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ ґімназіи] ул. Баторія 32. 51 14—16

Оповѣстка.

Маймо честь повѣдомити Р. Т. Публику, що вже выйшовъ зъ друку новый зборникъ поезій д-ра Ивана Франка п. н.

„Мій Ізмарагд“.

Зборникъ выдало товариство „Академічна Громада“ своимъ накладомъ, а чистый дохѣдъ зъ розпродажи призначило на фондъ запомоговый товариства. Зъ уваги на благородну цѣль выданя маймо повну надѣю, що Р. Т. Публика пѣдопре нашій змагання и лучачи utile cum dulci розкупить скоро цѣлый накладъ. Выдане зроблене на дуже красномъ папери и вразъ зъ хорошою оправою въ полотнѣ и позолочуваными вытисками коштуе безъ пересылки 1 зр. 20 кр зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 40 кр. Книжка выносить 174 стор. друку малои вісімки. Она повинна находити ся на столѣ кождого интелігентного Русина. Зъ замовленями просимо звертати ся до тов. „Академічна Громада“ у Львовѣ, Ринокъ число 10.

За выдѣлъ товариства: Володимиръ Гнатюкъ, голова; Володимиръ Старосольскій, писарь.

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ **Кость Левицкій**. Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Король**, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣститъ: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй, о выборахъ, вѣдозвы Краёвого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новѣмъ законѣ дороговѣмъ, О краевѣй продажи соли, О краевѣй акцизѣ вѣдъ напиткѣвъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пеленьского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зѣ всѣхъ сторѣнъ краю; 5) порады, питаня и вѣдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и сусѣдньо-політичныхъ; 6) рухъ селяньства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промыслъ и торговля.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Противъ сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кольоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набуття въ 4

Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ

289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Ковдры шитѣ

зъ вовняного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
зъ вдвабного атласу по 8·25 зр. и высше.

Матерацы по 18 зр. и высше.

поручае Магазинъ 5

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

Подае ся до вѣдомости, що въ друкарни Мехитаристовъ у Вѣдни выйшовъ другій накладъ, 1898

РОЗПРАВЫ

О ДУХОВНѢМЪ УРЯДОВѢМЪ СТИЛЮ

Преосв. ЮЛІЯНА ПЕЛЕША Другій сей накладъ збстав перегляненый и доповненый найважнѣйшими законами (якъ законъ о еквівалентѣ, о податку начно-доходовѣмъ и т. д.) черезъ о. В. Садовского сотр. у св. Варвары у Вѣдни.

Цѣна брошурованого примѣрника 1·10 зр., порто 10 кр.

Замовленя приймае: **Mechitharisten-Congregation**
Wien VIII/1, Mechitharistengasse Nr. 4 92 1—3

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кількацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасѣвъ, престолѣвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побѣльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пѣдписаный просить Вел. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій
у Львовѣ, улиця Краковска число 20

КАВАРНЯ „IMPERIAL“

при улици Третого Мая число 1

збстала зъ днемъ 1 марта с. р.

цѣлкомъ вѣдновлена

и заосмотривши ся въ 90 1 3

НАЙЗНАМЕНИТШІЙ НАПОЙ

поручае ся ласкавымъ взглядамъ Поважаной П. Т. Публики.

Въ читальни знаходить ся около **150 газетъ.**

Лишь тогдѣ правдивый, если тріграница фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).

Доси неперевышеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

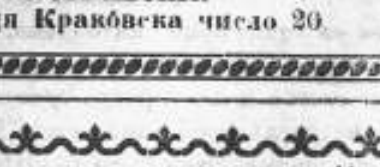

(въ законно обезпеченѣмъ опаковани)

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными новаками медичными и за для своеи легкои стравности поручены также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а тежожъ взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнѣмъ Wien, III/3, Heumarkt Nr. 3., а также майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Миколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 380 11—18

W. MAAGER, WIEN

380 11—18 III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдуваць заряджуе ся судове слѣдство.

Подяка.

Сподобало ся безконечнѣй Премудрости Всевышнього дѣткнути насъ болесною раною. Тамъ далеко на рубежахъ нашои вѣтчины, надъ пѣсковатыми берегами Сяну, успула въ Бозѣ наша Найдорожша Мамуня и Бабуня, Юлія зъ Подлускихъ Насальска, и Земля Пискоровицка приняла ся тлѣнній останки въ свое темне, лєдово-холодне лоно. Одинокою вѣдрадою для нашихъ тяжкимъ горемъ прибитыхъ сердець були величавій похороны, що вѣдбулись въ Пискоровичахъ дня 28 лютого с. р. при соучасти доокрестного Священьства и Інтеліґенцін та при великѣмъ здвизѣ мѣсцевого та позамѣсцевого Селяньства. Почуваємось протовѣ до милого обовязку, зложити прилюдно нашу найсердечнѣйшу подяку Вп. о. Шумилѣ, деканови Канчуцкому зъ Курылѣвки за провѣдъ въ похоронномъ походѣ, оо. Вахнянинови зъ Сѣнявы и Сапруновi зъ Креховичъ за трогателѣй проповѣди въ церквѣ и надъ могилою, кс. Власовскому зъ Сѣнявы и оо. Пасѣчиньскому зъ Доброи, Добряньскому зъ Лежахова, Ивасѣвцѣ зъ Дубна, Волошиньскому зъ Горицъ, Кмицикевичеви зъ Дубровицѣ, Пѣрожкови зъ Теплицъ и Кушнѣревi зъ Курылѣвки за чинну участь въ похорохъ. Сердечно дякуємо такожъ Впов. пп. Зельонцѣ, ц. к. нотареви и бурмістрови Сѣнявы, Шляйденбухови, управителевi дѣбръ ординациі Замойскои, и Зельонцѣ, ц. к. дорогомистрови секціи Горицкои и всѣмъ Впов. Панямъ и Панамъ, що не жалуючи труда зложили Покѣйницѣ послѣдній поклѣнъ. Дякуємо вкѣнци Впов. Бачиньскому учителевi и Вп. Жуковскѣй учительцѣ, що поспѣшили до церкви и на цмынтарь зъ шкѣльною молодежію, дякуємо Славетному Братству церковному зъ Пискоровичъ, дякуємо ЧЧ. Громадянамъ зъ Пискоровичъ, Теплицъ, Горицъ и Жухова, що численною присутностію причинили ся до величавости похоронѣвъ. 93 1—1

Юліянъ, Володимиръ и Іоанъ — сыны; Анна Сапрунъ, Константина Брылиньска и Ольга — доньки; Єлена, Михалина и Стефанія — сыновѣ; Михайлъ Сапрунъ и Іоанъ Брылиньскій — зятѣ; внуки и внучки.

БОТАНІКА

на вищі кляси шкіл середних. Після учебника д-ра О Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 0 ц в а

Д-ра Осипа Ростафиньского

БОТАНІКА

на нижші кляси шкіл середних Написав руский перезложив Іван Верхратский. Видана друге р. 1898 Ціна 70 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на нижші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Видане р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ

зъ руской ботаничной термінольоґіи и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видани ті можъ дістати и книгарні Ставропиґайскій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше два примірники із згаданих виданій (ар. два примірники Зоольоґіи або два примірники Ботаніки або два примірники Спису або один примірник Зоольоґіи і один примірник Спису або один примірник Ботаніки і один примірник Спису), тому висилае ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львѣвск. університету

поручае

свое переплетиче и ґалантерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пѣдоймае ся всяких роботъ, особливо переплету: **Служебникѣвъ, Евангеліи, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумѣвъ, Манъ, Дипльомѣвъ и. т. ин. по умѣренымъ цѣнахъ.**

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальний редактор Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлиньскои. Зъ друкарни Института Ставропиґайскаго, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гриняна.

№. 44. Львовъ, Середа 25 Лютого (9 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитост за инсераты плаценій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чвертъ року	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыкій принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або за мѣсяць а въ рубрицѣ „Надѣсланс“ по 25 кр. а. в.

Подякы и инші денесеня приватій числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Нова бѣльшѣсть правительственна.

Положеня графа Туна представляе ся сегодня такъ, що сли не вырвнуть цѣлкомъ новій справы и не выкличуть новыхъ комплікацій и трудностій, можна сказати, що Тунови місія его на-разѣ повела ся. Reichswehr, въ своѣмъ одушевленю, навѣть „чарѣвникомъ“ его назвала. Тунови повело ся зъ давнѣйшихъ опозицій приєднати собѣ два сильні сторонництва, а зъ правицѣ не стратити наразѣ жадного, и утворити *парляментарне* міністерство. Фактъ, що въ міністерствѣ лишили ся деякі урядники, не становить о характерѣ міністерства, бо въ нѣмъ заступленій всѣ бѣльшій партіи, котрі имовѣрно будуть становити парляментарну бѣльшѣсть, на якѣй правительство опре ся.

Нове міністерство есть другимъ накладомъ коаліційного міністерства кн. Віндішгреца — зъ тою рѣзницею, що давна коаліція була звернена противъ молодоческом обструкція, а нова противъ нѣмецкон. До новон коаліція належать молодо-Чехи, котрі до давнон не належали, а зъ давнон сполученон лѣвицѣ нѣмецкон, котра становила головну часть першон коаліції, приступила теперь до новон ліберальна шляхта нѣмецка, котру репрезентуе Бернрайтеръ.

Замѣтне при тѣмъ се, що всѣ бѣльшій партіи, котрі мають увійти въ нову бѣльшѣсть парляментарну, высказують ся о новѣмъ міністерствѣ зъ резервою и кожда зъ нихъ лишь условно, зъ певними застереженями обѣцює выдержати при правительственнѣй бѣльшости. Значить: щирого пѣдпертя не видко въ жаднѣй партіи. Коли-жь мимо того удасть ся Тунови привернути правильный рухъ парляментарнон машины, то стане ся се головно длятого, що неладъ и заколотъ, въ якій ввергла державу політика гр. Баденього, такъ всѣхъ потомивъ, що загально вѣдчуває ся потреба спокою... Навѣть найбѣльше для австрійскон конституція небезпечна правиця бѣленѣвска имовѣрно успокоить ся и зѣ своими ретроградными намѣрами, зъ замахомъ на безпосередній выборы и на центральный парляментъ ждати буде на „лучшій часы“... Рѣчь певна, що декотрі елементы правицѣ, особливо феодалы и Поляки, не можуть бути вдоволені зъ того, що правительство втягнуло до бѣльшости ліберальну шляхту нѣмецку, бо якъ довго она мае вплывъ на політику парляменту и правительства, такъ довго годѣ буде думати о зреалізованю затѣй нашихъ „автономістовъ“, такъ довго не може бути серіозной бесѣды о тѣмъ, щобы центральный парляментъ бувъ обсыланый соймами краевыми. Вѣдомо, що мѣродайній елементы правицѣ передъ упадкомъ Баденього самі не хотѣли успокоєня парляменту, а брутальнымъ своимъ поступованемъ провокували опозицію лишь на те, щобы посередно, черезъ обструкцію опозиція, зробити центральный парляментъ неможливымъ. Числити на те, що прийде октройована змѣна конституція пѣсля ихъ „автономістичной“ рецепты. Теперь же покликанє Бернрайтера до кабінету есть будь-що-будь грубымъ Strich durch die Rechnung нашимъ автономістамъ. Се доказуе, що Тунъ не гадае робити въ австрійскою конституцією експеріментовъ въ напрямѣ фантазій польскихъ політиковъ. Коли Тунъ переговорювавъ зъ феодалами и Чехами, то рѣшучо вѣдкинувъ жаданя въ справѣ змѣны конституція.

О скѣлько мы мусимо бути зъ того вдоволені, о стѣлько правиця выявила досыть выразно свое невдоволенє въ комунікатѣ, якій ей мужѣ довѣря розбелали дня 7 марта. „Гр. Тунъ — сказано въ тѣмъ комунікатѣ — е, мимо свои дуже выразной минувшины, хвилево загадкою. Не тому, щобы самъ не знавъ, чого хоче, але тому, що найближшій подѣѣ можуть пхнути его туды, куды-бы самъ не бажавъ зайти, а такожъ тому, бо переконае ся, що справдѣ истнуе настрѣй прихильный утворенію коаліція, але противности о много сильнѣйшій, якъ найлѣпша воля одиниць, котрі радо хотѣли бы выдобути ся зъ теперѣшного примусового положеня. — Нема сумнѣву, що на правици, вѣдъ котрои гр. Тунъ головно залежный, знаходять ся деякі елементы, котрі за-для угорскон угоды готовій бы згодитись на коаліційній гадки Туна; але сумнѣваемось, чи тая готовость оживляе цѣлу правицю. Правиця мае прецѣнь свои програмовій задачѣ, высказаній въ адресѣ, и тому не може въ свои ряды приймати елементовъ [Бернрайтера — *Ред.*], котрі займають становиско противне тѣй програмѣ. Очевидно, правиця не „буде могла перешкодити, щобы новый кабінетъ пѣдперли також инші сторонництва парляментарній. Она рѣшила ся пѣдпирати правительство тогдѣ лише, коли оно покаже сильну и рѣшучу волю — пѣсля програмы правицѣ и въ ни дусѣ упорядкувати запутанй вѣдносины сеи половины монархія. Коли гр. Тунъ прийме до свого кабінету також репрезентантовъ дотеперѣшнон опозиція, то справдѣ черезъ те вѣдношенє правицѣ до правительства гр. Туна не стане ся прямо непризнымъ, але не було бы вже такого вѣдношеня, яке въ такъ поважнѣй ситуація есть конечне мѣжь правительствомъ а бѣльшостію парляменту.“

Пробуваючій у Вѣдни молодоческій послы выдали також комунікатъ такого змѣсту: „Гр. Тунъ мусѣвъ покинути свое становиско намѣстника, бо не було инакшого закѣнченя борбы мѣжь нимъ а молодо-Чехами. Въ тѣй довгѣй и для него тяжкѣй борбѣ научивъ ся вѣнъ стѣлько, що признавъ, що то небезпечна рѣчь окружати ся елементами, котрі улягаючи сторонничимъ страстямъ попхнули его до борбы зъ молодо-Чехами, а въ нѣй вѣнъ мусѣвъ упасти. Гр. Тунъ старавъ ся послѣдными часами выказати, що результатъ тои борбы бувъ для обохъ сторонъ гоноровый и она не полишила въ нѣмъ горечи. Вѣдношеня молодоческого сторонництва до гр. Туна не можна ще рѣшучо здефінювати; оно не залежить вѣдъ молодо Чехѣвъ, лише вѣдъ самого гр. Туна, вѣдъ складу кабінету и его програмы. Ческій нарѣдъ мусить мати цѣлковиту свѣдомость, що гр. Тунъ на новѣмъ своѣмъ становиску хоче бути цѣлкомъ иншимъ, якъ бувъ въ часѣ послѣдного періоду свого урядованя въ Празѣ.“

Ліберальна шляхта нѣмецка на нарадѣ дня 7 с. м. позволила Бернайтерови вступити до кабінету Туна и въ той способъ зъ опозиційнои партіи перемѣнилась на правительственну. Рѣшаючою обставиною при сѣмъ рѣшеню була заява Туна, що вѣнъ не мае намѣру рядити противъ Нѣмцѣвъ, и що при спвдѣланю такого выпробованого мужа довѣря и знатока ческихъ вѣдносинъ, якъ Бернрайтеръ, запобѣгне ся тому, щобы новый кабінетъ въ своѣмъ політичнѣмъ дѣланю клонивъ ся дальше на право и ставъ ся цѣлковито залежнымъ вѣдъ „зелѣзного перстеня“ правицѣ. На конференціи заявлено також, що Бернрайтеръ лишь такъ довго буде мѣгъ остаивати въ кабінетѣ, якъ довго нове правительство не зробить нѣчого такого, що стояло бы въ суперечности зъ основными правно-державными, політичными и національными поглядами вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости. Мимо того, що одинъ ей членъ входить до кабінету, она лишае собѣ вѣльну руку въ своихъ постановахъ и въ поведеню супротивъ нового правительства.

Якъ бачимо — давнѣйшій партіи правицѣ и нова правительственна партія давнои опозиція заняли прихильно-выжидаюче становиско. Чи гр. Тунъ дасть собѣ раду зъ тыми партіями, покаже ся при правительственѣмъ проектѣ языкового закона, якій вѣнъ намѣряе внести въ парламентѣ, — бо-жь языкове розпорядженє Гавча выразно назване лише провізоричнымъ...

О украиньско-рускій языкъ

веде ся межи петербургскими дневниками „Биржевыя Вѣдомости“ а „С.-Петербургскія Вѣдомости“ дальша полеміка. Подавши недавно въ „Дѣлѣ“ полемічне письмо Данила Мордовця — нинѣ подаемо другу вѣдповѣдь „Бирж. Вѣдомостямъ“, яку въ „С.-Пет. Вѣдомостяхъ“ помѣстивъ безименный авторъ, пѣдписуючись „Малороссіянинъ“.

Статья сеся звучить:

„Недавно „Биржевыя Вѣдомости“ въ двохъ статьяхъ [„Отъ говора къ языку“ въ н-рѣ 10 и „Хорольскій протестъ“ въ н-рѣ 31] дѣткнули ся старого питаня о правѣ малорускаго языка и літературы займати свое самостійне мѣсце середъ другихъ европейскихъ и спеціяльно славяньскихъ літературъ. Перша зъ тыхъ статей, де авторъ рѣзко негативно вѣдносить ся до галицкои літературы, выкликала вѣдому вѣдповѣдь п. Мордовця, котрый навѣвъ рядъ усякихъ доказовъ въ оборонѣ права на самостійный розвій малорускаго языка въ широкомъ змыслѣ слова, включаючи сюда и галицке нарѣче. „Бирж. Вѣдомости“ въ другій статьѣ запевняють, що вѣдносячись негативно до того права они мали на оцѣ лише галицку літературу, що нѣби послугуесь штучно сфабрикованымъ зъ рѣзныхъ елементовъ жаргономъ, — але ледви може бути сумнѣвъ о тѣмъ, що „Бирж. Вѣд.“ лише чисто формально розрѣзняе галицкій літературный рухъ вѣдъ властивого малорускаго, а вѣдъ правицѣ. На конференціи заявлено також, що Бернрайтеръ лишь такъ довго буде мѣгъ остаивати въ кабінетѣ, якъ довго нове правительство не зробить нѣчого такого, що стояло бы въ суперечности зъ основными правно-державными, політичными и національными поглядами вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости. Мимо того, що одинъ ей членъ входить до кабінету, она лишае собѣ вѣльну руку въ своихъ постановахъ и въ поведеню супротивъ нового правительства.

Якъ бачимо — давнѣйшій партіи правицѣ и нова правительственна партія давнои опозиція заняли прихильно-выжидаюче становиско. Чи гр. Тунъ дасть собѣ раду зъ тыми партіями, покаже ся при правительственѣмъ проектѣ языкового закона, якій вѣнъ намѣряе внести въ парламентѣ, — бо-жь языкове розпорядженє Гавча выразно назване лише провізоричнымъ...

---

2)

БИТВА.

Нарисъ зъ природы *Ольги Кобилянськои.*

(*Дальше.*)

— Гурра!

Лѣсъ задрожавъ.

— Тутъ лѣсъ займемо!

Розлигъ ся вѣдгомѣнъ: „зай ме-мо!“

— Тутъ ударити!

Проникливый окрикъ жаху пронѣсъ ся: „У-да-ри ти!“ Топоры заблысли въ пѣвнѣтлѣ и неначе одинъ ударъ пѣйшовъ гукъ лѣсомъ.

Лякливо затрѣпотали ся недалеко пташенята и — по разъ першій вѣдбились въ нерухомій поверхни морского ока инший зъявиска, якъ шпилѣ деревъ и еклепѣне.

. . . . . .

Впередъ молодѣ.

Многонадѣйныхъ змѣрено.

Тыхъ, що були однакового зросту, однаково здоровій и струнків, стято и обдерто зъ зеленои одежѣ. Коли ихъ по обохъ кѣнцихъ однаково спилено, вложено зъ нихъ въ вузкій долинѣ межи горами и майже поверхъ потока — дорогу. Тамъ, де зелѣзнои дороги не можна було дальше повести, мусѣли они службу робити.

Одинъ день укладали тѣсно биля другого. Такимъ чиномъ робили дорогу для прочихъ трупѣвъ. Она тягнула ся довго въ скрутахъ межи двома пасмами гѣръ и сумно було на ню подивити ся. По тѣй дорозѣ мали вѣдтакъ перевозити столѣтныхъ великанѣвъ...

Коли ихъ уставлювано рядомъ на земли, дѣставали въ голову и въ ноги удары сокирами, щобы приставали рѣвно одинъ до другого и були мостомъ на землѣ. Зъ нихъ выступала кровь. Потѣкъ, що бѣгъ близько нихъ, втиснувсь пѣдъ нихъ, вытѣкавъ лагѣдно зъ-помѣжь нихъ, обмывавъ ихъ и забиравъ ихъ кровь зъ собою. Мѣсцями, де соняшне промѣне гралось зъ его перлами, осѣдала ся она на его камѣню и закрасила его на всѣ часы темно-попсовою барвою...

. . . . . .

Поки наемники упорались зъ тымъ всѣмъ, пройшовъ довгій часъ и вони самі майже здичѣли. Не сходили нѣколи въ долы и не стрѣчали ся майже нѣколи зъ жѣнками. Свою одежу намочили въ дегти, а боюда и волосе выросли въ нихъ довгі и надали имъ дикій выглядъ.

Зелѣзницею дѣставали що тыждня харчь и що потребували до житя, а передъ вихромъ и студенію хоронили ихъ колибы, сплетеній зъ обтятыхъ сосновыхъ галузей, що лежали въ округи въ великѣмъ подостатку.

Зъ деревъ поздираній коры, пересякій живицею, що сушились на сонци немовь величезній брунатній звитки паперу — запалювано вечеромъ по лѣвій и правій сторонѣ на вершинахъ, и они палахкотѣли червоными жадными языками, яко гасло жизни наймитовъ.

Такъ прибирали ся они до бою зъ столѣтными.

Врешті прийшла черга и на тыхъ.

Нѣчь передъ тымъ... се була свѣтломъ уповна нѣчь.. мѣсяць збѣльшивъ ся въ великій матово-червоный кругъ.

Въ тишинѣ, що зростала ся зъ темнотою, здавали ся горы зъ своими темными безмежными лѣсами пристановискомъ для стомченого спокою. Мѣсячне свѣтло проникало нѣжно-синявій нѣчній мраки, розсѣчувало далечину и неначе удѣляло ся верхамъ деревъ, що стояли на найвышихъ шпиляхъ гѣръ. Дерева змѣнили ся въ его сяевѣ и здавало ся, въ нѣмъ розплывали ся...

Деякі попростагали свои стрѣйні рамена широко до небесъ, нѣби о що благали.

Лишь деякі?

Скѣлько ихъ тутъ було — а ихъ було такъ богато, що нѣхто не бувъ въ силѣ счислити — всѣ выганялись въ гору и благали о житє! Навѣть воздухъ бувъ повный того бажаня! Вѣнъ пахъ спрагою о „ще бѣльше“ и здававъ ся вѣддыхомъ тысячокъ и тысячокъ истотъ, жадныхъ житя.

Самый запахъ, що розходивъ ся зъ глубины лѣса, нагадувавъ упоюючу роскѣшь, саму прегарну повну зрѣлѣст., та порывавъ и тыхъ зъ собою, що стояли доси въ непорочно скрытѣмъ дожданю, зберегаючи бажанє житя повною мѣрою, якъ соромливу тайну.

Папороть заговорила пророчимъ шелестомъ; чашки найнепорочнѣйшихъ цвѣтовъ розвинули ся въ выкѣнченій цвѣты. Обава, що они могли бы завтра перестати жити, збудила въ нихъ жаданє показати ся въ послѣдный разъ одинъ другому въ повнѣй красѣ. Завтра може будуть уже потолоченій, ихъ короны поломаній и позбавленій листя. Завтра може не буде вже нѣхто знати, що они були и що були гарній!..

Лѣсова земля оживила ся свѣтляками, що блестѣли на ей темно-зеленѣмъ тлѣ немовь краплѣ свѣтла, а безлѣчь сверщковъ перекликувала ся, вѣдповѣдала собѣ и не хотѣла нѣякъ умовкати.

Панувавъ настрѣй такій, якъ бы всѣ выступили зъ себе и безвзглядно розбули ся нихъ чутя, котрі приглушувавъ лише глубокій супокѣй ночи. Смѣхъ самого здорового житя, змѣшаный зъ тяжкими слезами жалю, пробивавъ ся силомъ крізь все, а якась туга, лагѣдна мовь оксамітовый плащь, лежала на всѣмъ и выкликувала що-разъ бѣльше бажань и любовь до житя.

Чудній були звуки лѣса въ тишинѣ сеи ночи! Нѣжнѣйшій вѣдъ музики; бувъ то радше якійсь шепѣтъ, що вѣллявъ ся зъ мягкою темнотою ночи, а середъ того шепоту зъ листка на листокъ падали краплѣ дощу, що зросивъ усе ще за сонця.

. . . . . .

Довгій, тяжкій часъ — и столѣтній полягли. Простій, повбиваній велиты лежали умощеній у власнѣй зелени.

Пняки, що по нихъ остали ся, и валковате, ажь на верхъ землѣ выбуяле корѣня, сторчали зъ моху покалѣчені.

Ще лежали столѣтні на горахъ — однакъ не поодиноко. Обсѣяній були горы ихъ трупами, на право и лѣво. Лежали и скѣсно, поперекъ и рѣвно... Густо одній коло однихъ, голова объ голову, групами або одно верхъ другого, або якъ котре упало.

Зъ далека робивъ ихъ видъ вражѣне скошеного лѣса!

Горы, позбавленій майже до наготы свого строю, котрый бувъ зимою и лѣтомъ, вѣками незмѣнный въ своѣй свѣжѣй красѣ, сторчали теперь посоромленій до небесъ, надармо силуючись останками колишньои одежѣ закрыти неформенй суставы.

Зраженій орлы и осиротѣлій иструбы пролѣтали сумовито сюды и назадъ; лише коли орлы вѣдъ часу до часу по короткомъ летѣ спочивали и наѣжали люто пера, чорній, ворожо блистячій очи звертаючи чигаючо въ долы, тогдѣ иструбы снували ся въ повольныхъ нечутныхъ кругахъ чадъ полягліми...

. . . . . .

Коли упавшихъ стягано зъ ихъ высоты, вела ся борба на житє и смерть.

Богато наемниковъ стратило житє; бо-

носить ся и до сего зъ однаковымъ упередженемъ. Радячи Галичанамъ постепенно переходити въ школахъ и літературѣ до „русского“ літературного языка, „Биржъ. Вѣд.“ боять ся опозиціи зъ стороны тыхъ Галичанъ, котрѣ „увлекаются малорусскимъ литературнымъ сепаратизмомъ“. Такимъ чиномъ культивоване обширнои и богатои скарбницѣ народнои малорускои мовы я въ очехъ „Биржъ. Вѣд-ія“ чимсь легкомысленымъ и заслугуючимъ на засудъ. Дальше вѣдповѣдаючи на фільольоґічнѣ и историчнѣ аргументы Мордовца наведенѣ на доказъ права Малорусинѣвъ уважати свѣй языкъ языкомъ а не говоромъ або нарѣчемъ, — — „Биржъ. Вѣд.“ таку даютъ науку, симъ разомъ вже не галицкимъ Русинамъ: Розвѣй говора на языкъ заявленъ не лишь вѣдъ фільольоґічныхъ даныхъ, але вѣдъ культурныхъ „соціяльныхъ и политичныхъ условій“, — „народамъ належить бути тымъ, чимъ они можуть, чимъ повинни бути по силѣ условій часу и историчныхъ ихъ обставинъ“, — „такій уже роковый [приспѣвший] хѣдъ исторіи“. Такъ кажуть „Биржъ. Вѣд.“, наводячи въ формѣ рѣшаючого доказу се, що „и Гоголь волѣвъ общерусскій океанъ, нѣжь свое рѣдне море“. [Н. В. Гоголь, якъ вѣдомо, писавъ по россійски. — *Ред.*] Отже по поводу того „рокового ходу исторіи“ мы хочемо сказати кѣлька словъ „Биржъ. Вѣд ямъ“, доповнюючи тую историчну лекцію, яку свѣй газетѣ давъ въ поучаючѣй статьѣ п. Мордовецъ.

Оно правда, що розвѣй говора на языкъ, а народного языка на оруде літературы и науки зависить вѣдъ многихъ условій; але першимъ зъ тыхъ условій є: свобода уживания рѣдной мовы. Тую-жъ свободу малорускому народови вѣднято, а его галицка галузь, въ наслѣдокъ свого политичного вѣдокремленя вѣдъ корѣня народного организму живить ся въ певнѣй мѣрѣ чужими соками, котрыхъ вилывъ вѣдбивъ ся и на характерѣ сотворенои въ Галичинѣ літературы. Тѣлько дотычно сеи стороны можна говорити о „роковѣмъ ходѣ исторіи“. А що-до нашои Малорусинѣ въ межахъ Россіи — то зъ исторіи ни літературы ролю „рокового“ елементу выповнили головно постановы ограничаючѣ. Ось чому годѣ говорити о тѣмъ, чимъ „можуть бути“ остаючѣ въ подѣбныхъ условіяхъ народы, а чимъ „повинни бути“. Въ тѣмъ взглядѣ можна мати, розумѣесь, рѣзнѣ погляды, але найбѣльше справедливымъ зъ нихъ буде той, котрый не стане жадати вѣдъ народѣвъ: бути не тымъ, чимъ они є. На нашъ поглядъ кождому народови, отже и малорускому „належить“ мѣжь иншимъ — можливо найширше и найповнѣйше розвивати свою духову суть и, паралѣльно до свого культурного росту, постепенно усовершувати оруде своѣи мысли — языкъ, въ котрѣмъ мовы у зеркалѣ вѣдбиваютъ ся: и исторія, и свѣтоглядъ, и характеръ дотычного народу. Коли „Биржъ. Вѣд.“ вытягаютъ яко найдосаднѣйшу илюстрацію „рокового ходу исторіи“ примѣръ Гоголя, то се въ сути рѣчи не илюструе нѣчого. Мы можемо зъ свого боку вказати на писательку М. А. Марковичку [Марко Вовчокъ], котра хочь зъ роду Великороссіянка, волѣла чуже, но ѣй бѣльше симпатичне „море“, нѣжь свѣй „океанъ“ и написала рядъ прекрасныхъ взорцѣвъ літературнои малорускои мовы. И въ сѣмъ и въ тамтѣмъ выпадку характеръ літературнои дѣяльности обохъ писателѣвъ зложивъ ся очевидно не такъ вѣдъ зилывомъ „рокового ходу исторіи“, якъ зависимо вѣдъ личныхъ симпатій, обставинъ выховання и пізнѣйшихъ условій личного ихъ житя. Але роля Гоголя въ россійскѣй літературѣ стае важною вѣдповѣдію на всякій натяки о небезпечностяхъ „малорускаго літературного сепаратизму“, высказуваній сторонниками тыхъ зовсѣмъ вынимковыхъ условій, въ якихъ нинѣ находить ся малорускє слово. Свѣжѣсть и силу своихъ першихъ творѣвъ Гоголь завдячуе не самому своему талантови, але такожь и богатству новыхъ слѣвъ, зворотѣвъ, понять и образѣвъ, якѣ вѣнъ щедро черпавъ зъ житя Малорусинѣ, до того часу мало знаного россійскимъ читателямъ. На наше глубоке переконѣдчене кождый дальшій крокъ до розвою малорускои літературнои мовы буде здобуткомъ и для „общерусскои“ літературы. Истноване побѣчь себе обохъ спородненыхъ літературъ бачить ся намъ могучимъ условіемъ культурного росту двохъ взаимно доповняючихъ себе народностій. Чей-же въ тѣмъ повинний згодитись зъ нами и „Биржъ. Вѣдомости“, бо-жь въ першѣй ихъ статьѣ высказано було на адресу галицкихъ политикѣвъ мѣжь иншимъ зовсѣмъ справедлива увага, що „рѣзница языкѣвъ не все є перепоною до тяготѣня, а тотожнѣсть не все доводить до злиття“.

Якійсь часъ тому въ „С.-Петербургскихъ Вѣдомостяхъ“ було порушене питане о здвигненю памятника Шевченкови. Очевидно не намъ противитись тѣй прекрасной идеи: почтити гѣднымъ способомъ память поета, котра значно далеко перейшла границѣ его рѣдного краю, — але мы бы хотѣли сказати, що въ теперѣшну хвилю ще красшимъ вѣдданемъ чести памяти Шевченка було бы усунене зовнѣшныхъ перешкодъ бодай до деякого розвою прославленого нимъ малорускаго слова.“

Зъ вѣча повѣтового въ Борщевѣ.

III.

Третій рефератъ на тематъ

Примусово-заводовій спѣлки рѣльничій

[Obligatorische Berufsgenossenschaften der Landwirthe] — выголосивъ въ ядернѣмъ и живѣмъ выкладѣ о. Омелянъ Глѣбовицкій зъ Цвганъ.

На умотивованє потребы и хосенности тыхъ стоваришень представивъ референтъ въ довшѣй, статистичными датами попертѣй бесѣдѣ незвычайно сумне економічне положенє нашого сѣльского люду. Опираючись на працяхъ не тѣлько рускихъ письменниковъ, якъ Наврoцкого и Будзиновского, але и на польскихъ Калинки, проф. Гломбиньского и Спаветы, запротестувавъ рѣшучо противъ улюбленои фразы, що мовь-бы то головнымъ жереломъ нужды було лѣнивство и недбальство нашого мужика, высказуючи, що економічнѣй нуждѣ селяньскѣй не винній въ головнѣй мѣрѣ селяне; она взяла свѣй починъ зъ вѣдки инде.

Вже при знесеню панщины, пѣсля обчислень Калинки, лишь пяту часть мужикѣвъ, котрѣ въ 1848 р. були власне въ посѣданю, надѣлено землею; прочѣ остали безземельнѣ и мусѣли тулитись при першихъ. Зѣ всѣхъ тыхъ усамовѣльненыхъ рустикальныхъ властителѣвъ лишень $5^1/_2$% посѣдало понадъ 20 морґѣвъ грунту; прочѣ $94^1/_2$% обнимаючѣ загаломъ 727.558 господаретвъ, одержали низше 20 морґѣвъ, а зъ тои загальнои сумы бѣльше якъ половина, бо 349.038 газдѣвъ мало лишень по 5 морґѣвъ або менше. Вже отже самъ подѣлъ землею бувъ дуже скупый и недостаточный та и тую малѣсть одержали мужики не задарно, але за грубу идемнізацію. А вже-жъ коли дѣдичѣ колишнѣ свои права до грунтѣвъ рустикальныхъ выводили зъ того, що они поносили всѣ даннны и болѣсти, то зъ хвилею внесеня панщины, коли той тягаръ оплаты податкѣвъ и повиненє службы вѣйсковои въ рѣвнѣй мѣрѣ упавъ на мужикѣвъ, всяка идемнізація не мала мѣсця и мужики мали право дѣстати на власнѣсть даромъ землю, котру обробляли.

То була перша кривда мужицка — а такъ само, або може ще гѣрше покривджено мужикѣвъ при выкупнѣ т. зв. сервітутѣвъ и при клясованю грунтѣвъ для вымѣру грунтового податку. Жерела выказують, що н. пр. при клясованю оцѣнено дохѣдъ зъ грунтѣвъ бѣльшои посѣлости о $3^1/_2$ міліона низше, нѣжь належало; а що контингентъ податку грунтового бувъ зъ горы означеный, то тягаръ той упавъ на мужикѣвъ.

Дальше референтъ представивъ теперѣшный станъ малои посѣлости. Посѣлѣсть тая неустанно дробить ся, бо промыслу, фабрикъ, отже и заробкѣвъ въ краю нема, а людность прибувае. Зъ цѣлои т. зв. рустикальнои посѣлости выпадае теперь на поодиноке газдѣвство $4^1/_2$ морґа; але коли потрутить ся вѣдъ того 149.000 морґѣвъ, що находять ся въ посѣданю руского духовенства а найменше 100.000 морґѣвъ въ посѣданю латиньского, а надто коли вѣдшибне ся нездалѣ до управы неужитки, то пересѣчне газдѣвство селяньске въ Галичинѣ выпаде $1^1/_2$—2 морґѣвъ. Чистый дохѣдъ катастральный зъ того выносить, пѣсля обчислень, 14 зр., а зъ сего выпадае половина на податки зъ додатками и на всякій драчъ, а лише 7 зр. на удержане мужика и родины. Такъ показуе рахунокъ, опертый на датахъ катастральныхъ, а хочь вѣнъ далеко незгѣдный зъ дѣйстностію, все-жъ дае певну мѣру до релятивного оцѣненя нужды нашого мужика-хлѣбороба.

Але возьмѣмъ обчисленє, вѣдповѣдаюче бѣльше дѣйстности, то и въ тѣмъ случаю выйде результатъ дуже сумный. Пѣсля обчислень міністерства рѣльництва зъ послѣднихъ лѣтъ можна принати, беручи найвышу мѣру, чистый дохѣдъ зъ 1 морґа поля на 25 зр., пѣсля чого пересѣчна 2-морґова посѣлѣсть селяньска несе чистого доходу 50 зр. рѣчно. Припустѣмъ, що бѣчнымъ заробкомъ своимъ и родины, продажію безрогѣ и т. п. заробляе нашъ мужикъ ще разъ тѣлько, отже цѣлый его рѣчный дохѣдъ выносить 100 зр. Зъ того нехай выдасть 10 зр. на обнову, направу статку господарского и т. п., 15 зр. на опалъ и свѣтло, 20 зр. на одѣжь свою и родины, принявши родину зъ 4 головъ, лишить ся всего по 13 зр. 75 кр. на харчѣ на кожду голову рѣчно. Єсть се нужда гѣдна найглубшого пожалуваня, а бесѣдникови ни мозолѣ приходять на думку тотѣ добрѣ паны кавалѣры по мѣстахъ, що любують ся въ собакахъ тай вiктуючи ся самѣ по реставраціяхъ, такожь для тыхъ своихъ „Гекторѣвъ“ оплачують „шпайсцеттель“ найменше по 2 зр. мѣсячно отже 24 зр. на рѣкъ... Порѣвнаня нѣякого бесѣдникъ тутъ робити не хоче, але най кождый самъ доспѣвае собѣ пѣсню. [Межи народомъ смѣхъ и порушенє, окличи: „Правду кажуть!“] Рада на сю нужду — мовивъ дальше референтъ — одна, а то, щобы мужики-хлѣборобы лучили ся въ спѣлки, стоваришеня и асоціяціи господарскѣ для оборовы своихъ хлѣборобскихъ интересѣвъ, поправы господарства и достиженя другихъ спѣльныхъ цѣлей. Длятого референтъ приймае симпатично проектъ бувшого міністра рѣльництва гр. Лѣдебура зъ 1896 року, — щобы завести заводовѣ стоваришеня господарскѣ, навѣть примусовѣ, зъ тымъ однакъ застереженемъ, щобы тѣ стоваришеня обнимали лишень дрѣбныхъ властителѣвъ рѣльникѣвъ и щобы були выключенѣ зъ-пѣдъ всякого надзору властій автономічныхъ, а пѣдлягали лишень властямъ правительственнымъ взглядно міністерству рѣльництва. Надзорови взглядно интеренціи органѣвъ автономічныхъ референтъ противный длятого, що тѣ власти прислугуючѣ имъ н. пр. надзѣръ надъ громадами выконують недбало и безуспѣшно, своимъ недбальствомъ загирили многѣ позичковѣ касы та шпихлѣрѣ громадскѣ, контроль своѣи надуживають до политичныхъ цѣлей и взагалѣ до нѣякои поважнои та хосенноѣ роботы для мужикѣвъ они неспособнѣ.

Выяснивши вѣдтакъ вѣчевикамъ значѣне и задачѣ заводовыхъ стоваришень рѣльничихъ пѣсля правительственного проекту, референтъ поставивъ а вѣче ухвалило одноголосно ось-такѣ резолюціи:

1. Вѣче повѣтове въ Борщевѣ заявляесь за потребою и пожиточностію заводовыхъ стоваришень рѣльничихъ, зъ тымъ однакъ застереженемъ, щобы тѣ стоваришеня обнимали лишь дрѣбныхъ властителѣвъ хлѣборобѣвъ зъ вылученемъ бѣльшои посѣлости, були вынятѣ зъ-пѣдъ всякого надзору або интеренціи властій и органѣвъ автономічныхъ, а о скѣлько потрѣбно, пѣдлягали лише надзорови ц. к. властій правительственныхъ и міністерства рѣльництва.

2. Стоваришеня тѣ мають мати передовсѣмъ слѣдуючѣ задачѣ: а) закладати по селахъ магазины и зсыпы збѣжа, купувати збѣже вѣдъ своихъ членѣвъ по означеныхъ правительствомъ цѣнахъ и продавати его дальше гуртовно, особливе-жъ доставляти збѣже для вѣйска; б) закладати по громадахъ касы позичковѣ и старатись о конверсію довгѣвъ мужицкихъ на меншій процентъ; в) завести загальну асекурацію своихъ членѣвъ такъ вѣдъ всякихъ нещасть елементарныхъ, въ особенности вѣдъ огню, повени, градобитя и въ случаяхъ пошести на худобу, якъ такожь особисту на случай слабости, калѣцтва и т. п. и асекурацію на житє; г) заводити школы рѣльничѣ и старатись о пѣднесенє хову худобы и управы рѣлѣ, послѣдне черезъ спроваджуване машинъ и знарядѣвъ господарскихъ, навозѣвъ штучныхъ, поправного насѣня и т. п.; д) завести мировѣ суды для полагоджуваня споровъ межи газдами а господарскою челядію.

3. Вѣче згѣдно зъ проектомъ посла о. Таначкевича заявляе бажане, щобы правительство рѣвночасно зъ заведенемъ спѣлокъ рѣльничихъ для выратуваня стану селяньского зъ лихвы переняло на державу довги дрѣбнои посѣлости а сплату розложило на довшій лѣта зъ вѣдповѣднымъ обниженемъ проценту.

4. Вѣче высказуе бажане, щобы правительство для рѣвномѣрного розложеня тягаровъ рѣвночасно изъ заведенемъ спѣлокъ рѣльничихъ знесло податокъ грунтовый, а натомѣсть завело загальный податокъ доходовый.

гато стало на вѣки нездатными до працѣ; а иншій зновъ днями лежали тяжко покалѣченѣ въ долахъ.

Велитѣвъ звалювати!

Такихъ, що стояли на мѣсци сотню рокѣвъ, котрыхъ корѣня зарыло ся въ найглубше нутро горы и тамъ переплело ся въ корѣнемъ рѣзнородныхъ иншихъ рослинъ на вѣки!... Звалювати ихъ и не ушкодити себе, не знищити молодого поросту, и не знищити всего довкола...

Такъ, якъ нѣколи невтомимѣ мурахи, вдирали ся наемники на найнедоступнѣйшій мѣсця, уруженѣ ланцухами и прочимъ знарядѣмъ.

Насампередъ стѣсували зъ нихъ кору.

Она завдала чи-мало працѣ. Заросла сильно въ тѣло и ствердла такъ, що сокира вѣдскакувала вѣдъ неи; ажь по довгѣмъ рубаню розскакувала ся трѣсками и напала на множество еластичного зеленого галуза, котре вѣддѣлене вѣдъ тѣла мало высыхати.

Вѣдтакъ сильнѣ руки, погорджаючи всякимъ небезпеченьствомъ и перепонами, котили тяжкихъ великанѣвъ. Зъ глухими, рѣвночасно выдаваными окликами, що мали додавати вѣдваги а пригадували скорше окрики дикихъ птахѣвъ, чимъ гармонійнѣ людскѣ звуки, сповняли наемники сю працю, пѣдчасъ коли зъ нихъ чола лляв ся струями пѣтъ, а зъ пораненыхъ рукъ текла кровь. Пробуване на самотѣ, а и здичѣне наповняло ихъ при такѣй роботѣ шаленою вѣдвагою, а надѣя на высоку нагороду запалювала въ нихъ очахъ блескъ побѣды.

Недалеко пѣднѣжя ограбленыхъ горъ будувались на борзѣ зъ грубыхъ балькѣвъ осты. Кочеѣ зъ вершинъ великаны спиралисъ на тыхъ мостахъ, а зъ-вѣдти зновъ потручуваѣ наемниками падали одѣ по другихъ зъ глухимъ лоскотомъ на рѣвну землю.

Тутъ не лежали они довго. Великѣ зелѣзнѣ гаки забивались имъ въ голову; до гакѣвъ запрягано коней и тѣ волѣкли нихъ повѣльнымъ крокомъ, зъ похиленою головою. Волѣкли дорогою, выложеною зъ молодыхъ деревъ...

Кроваво-червоный огонь палахкотѣвъ по такихъ перемогахъ до опѣвночи по горахъ, а героѣ-рубачѣ, умостивши ся выгѣдно округъ него, позакурювавши люльки, обговорювали вѣдпорну силу побѣдженыхъ.

. . . . . .

Въ долинѣ ждавъ на поваленыхъ умысный поѣздъ.

Вѣнъ складавъ ся зъ кѣльканацятьохъ возѣвъ, спятыхъ до купы, и зъ льокомотивы, що нетерпеливо сопѣла.

На кождый вѣзъ ладовано чотири до шѣсть пнѣвъ и ковувано грубыми мовь рамена ланцухами. Ковувано такъ тѣсно, що зелѣзо вгрызало ся въ ихъ тѣло, обдерте зъ кори, и мѣсцями выткала кровь. Ѣи прятали та злѣплювали въ клубы и запалену уживали въ мрачныхъ осѣнныхъ вечерахъ при перевозѣ за похѣдню.

Зъ такъ сковаными пнями гнавъ ся поѣздъ въ низину, розтинаючи вѣдъ часу до часу воздухъ проникливымъ свистомъ побѣды.

На остатнѣмъ возѣ сидѣвъ дозорець.

Затявши свою сокиру въ грудь одного великана, що лежавъ на верха, сидѣвъ вѣнъ низъ згорнеными на грудяхъ руками и зъ тупымъ позоромъ.

Такъ часто ѣздивъ вже отсею дорогою! Такъ часто спочивавъ его поглядъ на шпилахъ горъ, такъ часто слѣзавъ за закрутами зелѣзнои дороги, що теперь вернувъ ся вже въ себе утомленый.

Тіи, що надъ ними вѣнъ мавъ надзѣръ, заховували ся спокѣйно. Они поздоровляли околицю, котрою проѣзджали, и прощали ся зъ нею. На право и на лѣво знимали ся горы и були ще вкрытѣ лѣсами. Они складали ся зъ ихъ товаришѣвъ, були имъ товаришами безлѣчь лѣтъ, а теперь розставали ся зъ собою на вѣки. Нѣколи не почують уже бѣльше ихъ шуму...

Пѣзнѣйше вгадували, куды ихъ везуть. Що заѣзджали въ низину, въ широкѣ долы, де горы що-разъ розступали ся, а зъ потока быстра рѣка розбгнала ся, се знали они. Поѣздъ летѣвъ божевѣльною скоростію, вивъ ся тѣснинами мовь змия, одначе чи се они мѣжь люди ѣхали?

Згадали часъ супокою, коли стояли гордо, а коронъ ихъ зеленыхъ дотыкали ся лишь хмары и орлы! Теперь валяли ся тіи короны вѣдъ ногама... Згадували, якъ наступало одно по другѣмъ и якъ вѣдтакъ валились одѣ по другихъ...

Отже чи везлись теперь до тыхъ, що закупили собѣ право управляти ихъ долею? Чи зновъ до наемниковъ, котрѣ не знали нѣ свята нѣ недѣлѣ, а о красѣ не мали понятя? Але нѣ; окрѣмъ одныхъ и другихъ мусѣли бути ще якісь иніи люде, може якісь до нихъ самыхъ подѣбнѣ!

Такъ, до нихъ самыхъ подѣбнѣ!...

. . . . . .

(Дальше буде.)

Переглядъ политичный.

Bohemia зъ нагоды заповѣдженои нарады провѣдникѣвъ нѣмецкихъ сторонництвъ опозиційныхъ, котра сегодня мае вѣдбути ся у Вѣдни, заповѣдае, що розходити ся буде лише о порѣшене питаня: чи обструкція чи опозиція? Нѣмецкѣ послы зовсѣмъ не покинуть свого опору противъ языковыхъ розпоряджень, а свое рѣшуче становище зазначать заразъ по отвореню рады державнои обжалованемъ міністрѣвъ. Одно обжалованє внесуть противъ гр. Баденього, щобы обчислити ся зъ бувшимъ президентомъ міністрѣвъ и міністромъ внутрѣшныхъ справъ за листопадовѣ подѣе; за языковѣ розпорядженя може и не будуть его вже чѣпати зъ уваги, що тѣ розпорядженя внесено черезъ выданє новыхъ. Але за впущене поліціи до парляменту, за насильне выкиданє послѣвъ зъ салѣ, за арештованє послѣвъ и иншє нарушуванє посольскои ненарушимости мусить бувшій міністеръ ще вѣдповѣдати. Разомъ зъ тымъ буде порушена такожь справа т. зв. внесеня Фалькенгайна. Правниця є въ блудѣ, коли припускае, що нѣмецкѣ послы вдоволять ся мовчазнымъ ухиленемъ тои нѣбы то ухвалы або простою заявою президія палаты, ухиляючою тогу ухвалу. Треба выразно и ясно ствердити, що Фалькенгайнового внесеня зовсѣмъ не переднскутовано и не ухвалено такъ, якъ сего вымагае регуляминъ палаты; бо инакше мѣгъ бы колись якійсь другій

Абрагамовичъ повстати и заявити, що внесене Фалькенгайна принято, якъ се записано въ стенографічнôмъ протоколѣ засѣдания, и що оно такимъ чиномъ обовязує. Въ дискусіи надъ обжалованемъ гр. Баденього зазначить ся, якъ слѣдъ, етичну вагу и остро осудить ся зухвалôсть, зъ якою въ послѣднихъ дняхъ парляментарнои сесіи допущено посольску ненарушимôсть. Обжаловане противъ Гавча, Рубера, Вітека и Кербера опиратись буде на новыхъ языковыхъ розпорядженяхъ. Що и противъ бувшихъ міністрôвъ можна выступати зъ обжалованемъ, сказано выразно въ законѣ о одвѣчальности міністрôвъ зъ д. 25 липня 1867 р. наводить §§. 27 и 30 того закону и каже: Тѣ постановы є такъ выразні, що навѣть такій Абрагамовичъ не мôгъ бы вôдкинути внесень на обжаловане гр. Баденього и членôвъ кабінету Гавча. Они имуть прийти пôдъ дискусію. Отже языковй розпорядженя прийдуть въ палатѣ послôвъ на стôлъ, а кабінетъ гр. Туна буде мусѣвъ показати барву. Дорога для Нѣмцѣвъ указана, цѣль вытычена: внесене языковыхъ розпоряджень.

Оногдѣшна авдіенція болгарского кн. Фердинанда у цѣсаря мае у всякôмъ разѣ політичне значѣня; можна сего здогадувати я хочь бы по конференціяхъ князя зъ гр. Голуховскимъ, черезъ котрого князь старавъ ся о авдіенцію. Вôдъ смерти Стамбулова кн. Фердинандъ не мавъ приступу на вѣденьскій двôръ. Опôсля зайшли звѣстнй заходы князя, щобы при помочи Россіи здобути собѣ затверджене на князѣвскôмъ престолѣ; скôнчились они переведенемъ кн. Бориса на православіе и затвердженемъ князя на болгарскôмъ престолѣ, але черезъ те князь ще бôльше вôдчужився ся вôдъ вѣденьского двору, такъ що опôсля, объѣздячи европейскй двôры, лише у Вѣдни не мавъ ока показати ся. Теперь мавъ вôнъ знову ѣхати зъ женою и сыномъ до Петербурга, але подорожь вôдложено. Зразу говорено, що причиною проволоки сталась хороба его матери; опôсля толковано, що зъ Петербурга зажадано вôдъ него, щобы впередъ сповнивъ еще якѣсь услôвя. Отже здогадують ся, що тымъ услôвемъ було, щобы впередъ постаравъ ся повднатись зъ вѣденьскимъ двôромъ. Мало бы се дати наглядный доказъ, що торôчне порозумѣне россійско австрійске нѣ въ чôмъ не ослабло; а доказъ такій теперь тымъ бôльше бувъ на часѣ, що въ дневникахъ досыть часто можна було стрѣчати поглядъ, мовъ бы те порозумѣне треба вже зачислити до исторій. Замѣтна також рѣчь, що якъ разъ сими днями появила ся въ „Ст. Петерб. Вѣдомостяхъ“ статья гр Кутузова, котра выказуе, що россійска дипльоматія зовсѣмъ не сходить зъ дороги, вытычеон особистымъ порозумѣнямъ россійского и австрійско-угорского монарха; такъ само и по сторонѣ Австро-Угорщины не сталось нѣчого, що противилось бы тому порозумѣню або только захитувало бъ его. Також що-до всходнои політики россійскои не мають нѣякои пôдставы неприхильній Россіи толки, котрй старають ся уменшити значѣне тыхъ успѣхôвъ, якй осягнено особливо завдяки розумного, добре обдуманого и цѣлного зближеня до Австро-Угорщины; значѣне и крѣпкôсть того зближеня хотять хаба тй пôдкопувати, що або зовсѣмъ не знають фактôвъ або рôвнодушній є на мирну задачу, яка, коли не бôльше, то и не менше бажана є и благодатна для Россіи, нѣжь для иншихъ державъ.

— —

Зъ Парижа наспѣла вѣсть про смерть сербского посла Гарашанина. Покôйный мавъ за житя неразъ рѣшучій вплывъ на долю своеи вôтчины. Уродженый 22 лютого 1843 р., бувъ р. 1874 першій разъ выбраный до скупштины, де прилучивъ ся до напреднякôвъ, котрй були въ опозиціи до правительства Рістіча; незадовго сталъ Гарашанинъ провôдникомъ того опозиційного сторонництва. Въ р. 1876 бравъ участь въ вôйнѣ зъ Туреччиною и бувъ тяжко раненый. По упадку Рістіча вступивъ 31 жовтня 1880 р. до кабінету Пірочанаца и обнявъ теку внутрѣшныхъ справъ; въ р. 1883 взявъ димісію, а въ жовтни 1884 ставъ самъ на чолѣ міністерства и обнявъ теку справъ заграничныхъ и скарбу. Въ тôмъ часѣ старавъ ся для Сербіи о позычку въ Австрии и тымъ наробивъ собѣ въ краю богато противникôвъ. Его виноватять за нещасливу вôйну Сербіи зъ Болгарією. Въ р. 1887 взявъ знову димісію; въ р. 1890 и 1893 выбрано его на ново до скупштины, а въ р. 1893 ставъ посломъ въ Парижи. Покôйный хорувавъ на рака мѣхура, а вôдъ двохъ мѣсяцѣвъ була вже рѣчь знана, що ратунку для него нема.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальнй зборы руского Товариства педагогічного вôдбули ся въ недѣлю зъ полудня въ одній изъ школьныхъ саль рускои гімназіи при невеликôй участи членôвъ [30]. Зборамъ проводивъ голова товариства директоръ Едв. Харкевичъ, а секретаремъ бувъ проф. Бѣлецкій.

Надъ предложеным справозданемъ розвинула ся дискусія. Кôлькохъ бесѣдникôвъ жадало выяснення деякихъ позицій въ справозданю. Замѣтнѣйша була промова учителя п. Строньского зъ-пôдъ Львова, въ котрôй вôнъ высказавъ бажане, щобы „Учитель“ бôльше займавъ ся спеціяльно рускими справами школьництва, а тогдѣ и буде мати бôльше передплатникôвъ. Зъ справозданя выказало ся, що якъ „Учитель“ такъ и „Дзвінок“ не мають належного числа передплатникôвъ. Се треба приписати таки байдужности загалу руского учительства, взглядно [що-до „Дзвінка“] рускихъ родинъ.

Вибици цѣле справозданя уступаючого выдѣлу принято до вѣдомости.

Опôсля приступлено до выбору нового выдѣлу, въ складъ котрого увôйшли пп.: директоръ Едв. Харкевичъ яко голова, Кость Панькôвскій, Ил. Чижь, Вас. Бѣлецкій, Ив. Петришинъ, Варвара Литвиньска, Ив. Строньскій, Ос. Танчаковскій, Прок. Мостовичъ и д-ръ Мих. Пачовскій, а на заступникôвъ пп.: Андр. Яворскій, Ольга Барвиньска и Теофіля Огоновска. Складъ комісіи контрольной оставъ незмѣненый.

Потôмъ приступлено до змѣны статута и принято зъ деякими поправками.

Вôдтакъ проф. Волод. Шухевичъ референувавъ устно потребу заведеня асекураційно-запомогового товариства учителѣвъ, котре бы опирало ся не тôлько на самыхъ учителяхъ, але могли бы до него належати и инши верствы суспôльности, н. пр. священики. Референтъ просивъ о деякй директивы въ тôмъ напрямѣ вôдъ загальныхъ зборôвъ, та заявивъ, що на другій зборы предложить готовый вже статутъ такого товариства.

На тôмъ закôнчено зборы, а голова дир. Харкевичъ подякувавъ присутнымъ за участь въ зборахъ.

Зборы выпали досыть анемічно. Злощастна байдужнôсть руска а може и личнй амбіція... Многй члены львôвскій не прибули на зборы, хочь були оголошено въ часописяхъ. Товариство недомагае бракомъ членôвъ, женскимъ плаченемъ вкладокъ, вкôнци — може по части и своею безбарвностію... Подôбнй товариства у другихъ народôвъ стоять далеко далеко выше — и числомъ членôвъ, и капіталами, и симпатіями публики — тожь и приносять велику користь своему школьництву.

И у насъ въ тôмъ взглядѣ належало бы щось подумати. Знаемо, що и голова товариства п. Харкевичъ и многй члены товариства радй бы пôднести товариство. Отже подумати надъ способами!

НОВИНКИ.

— **Зъ руского народного театру.** Въ четверъ 10-ого с. м. театръ вôдграе въ Золочевѣ „Верховинцѣ“ драму Корженьовского въ 8 вôделонахъ зъ спѣвами и танцями. Въ пятницю — на жадане золочѣвскои публики — устроить наша театральна дружина концертъ зъ богатою програмою, въ котру входять спѣвы сольовй, оперовй и оперетковй, хоры мѣшанй и мужескй, куплеты и продукціи орхестры театральнои. Подрôбнои програмы не буде ся розсылати. Се буде вже передпослѣдне представленя руского театру въ Золочевѣ, тожь вже незабавки мае ся нагода для Золочѣвщины побачити руску сцену.

— **XXXVII-мй роковины смерти Т. Шевченка** обходить будуть сими днями въ Перемышли: институтки руского института дѣвочого дня 10 с. м., а молодѣжь рускои гімназіи дня 12 с. м. Зъ друкованыхъ оповѣстокъ, якй намъ надбслано, наводимо програмы обохъ сихъ обходôвъ.

Програма „торжественного музикально-вокального вечера“ устроюваного *институтками руского института дѣвочого* дня 10 н. ст. марта дѣлить ся на двѣ части а именно: въ I части: 1) Вахнянина-Кишакевича „Наша жизнь“ хоръ жѣночій въ супроводѣ фортепияна 2) Климковича „Великій роковины“ деклямація О. О. 3) Вахнянина „Помарнѣла наша доля“ сольо сопранове въ супроводѣ фортепияна, С. Д. 4) Вôдчитъ. — Въ II. части „Сонъ Галѣ“ фантастична деклямаційна опера въ 3 актахъ зъ про- и спільотомъ, слова І. Луцика, музика І. Кишакевича, а на закôнченя живый образъ. — Початокъ вечера о годинѣ 6-ôй.

Програма вечерниць устроюваныхъ *молодежю рускои гімназіи*: Часть I. Вступне слово проф. С. З. 1) Роздѣльского „Сонце заходить“ хоръ мужескій. 2) Шевченка „Кавказъ“ деклямація тов. С. Й. 3) Mascagni „Cavaleria Rusticana intermezzo“ орхестра въ супр. форт. 4) Глинки „Охъ не куси“, дуетъ въ супр. форт., тов. В. Б. и А. С. 5) Вахнянина „Купало“, хоръ мѣшаный въ супр. форт. — Часть II. Вôдчитъ тов. І. Б. 1) Свѣнціньского „Вязанка пѣсень народныхъ“, хоръ мѣшаный въ супроводѣ фортепияна. 2) Кумановского „Вязанка пѣсень“, дві цитры, тов. тов. Д. К. и Ю. П. 3) Воробкевича: а) „У Петрôвку“, б) „Якъ бы-мь знала“, хоръ мужескій. 4) Лисенка „Мають днѣ“, сольо бар. въ супр. форт. тов О. М. 5) Шумана „Хорôвий цигáнôвъ“, хоръ мѣшаный въ супр. орхестры и форт. 6) Тимольского „Гаспôдки и коломыйки“, орхестра. — Початокъ вечеромъ о годинѣ 6-ôй.

— **Запомоги для голодуючихъ.** Мы вже доносили, якъ выдѣлъ краевый розпорядивъ запомогами, призначеными для повѣтôвъ потерпѣвшихъ вôдъ неурожаю. Нинѣ-жь подаемо подрôбно, котрй повѣты рускй и кôлько зъ того дôстали, а рôвночасно въ скобкахъ потуе ся, кôлько котрый повѣтъ дôставъ зъ фондôвъ державныхъ вôдъ правительства. И такъ: Бôбрка 200 зр.; Богородчаны 500 зр. (вôдъ правительства 1500 зр.); Броды 500 зр.; Бучачъ 700 зр.; Чешановъ 500 зр. (вôдъ правительства 2000 зр.); Добромиль 1000 зр.; Долина 700 зр.; Дрогобичъ 1000 зр. (вôдъ правительства 1500 зр.); Горлицѣ 800 зр.; Городокъ 700 зр.; Грибôвъ 600 зр. (вôдъ правительства 1000 зр.); Гусятинъ, для двохъ громадъ потерпѣвшихъ вôдъ граду, дôставъ лишь вôдъ правительства 200 зр.; Ярославъ 600 зр. (вôдъ правительства 1000 зр.); Яворôвъ 800 зр. (вôдъ правительства 500 зр.); Калушъ 500 зр. (вôдъ правительства 1000 зр.); Камѣнка вôдъ правительства 1000 зр.; Коломыя 700 зр.; Косовъ 700 зр. (вôдъ правительства 1500 зр.); Лѣсько 1000 зр. (вôдъ правительства 1500 зр.); Мостиска 700 зр.; Надвôрна 800 зр. (вôдъ правительства 300 зр.); Нисько 1000 зр. (вôдъ правительства 200 зр.); Перемышль 600 зр.; Перемышляны для двохъ громадъ 300 зр.; Рава 500 зр.; Рогатинъ (вôдъ правительства 1000 зр.; Рудки и Рашевъ вôдъ правительства по 1000 зр.; Самбôръ 800 зр. (вôдъ правительства 1000 зр.); Сянôкъ 1000 зр.; Снятинъ 600 зр.; Старе-мѣсто для одной громады 200 зр.; Стрый 600 зр. (вôдъ правительства 2000 зр.); Тозмачъ 500 зр. (вôдъ правительства 1000 зр.); Турка 800 зр.; Жидачевъ 600 зр. (вôдъ правительства 1000 зр.)

— **Новй міністры.** Зъ новыхъ міністрôвъ подали мы доси ширшу житапись лише президента гр. Туна [мимоходомъ додамо хиба, що двѣ сестры гр. Туна вôдданй за польскихъ панôвъ кн. Сапѣшка и гр. Чапского]; нинѣ подаемо житописи другихъ міністрôвъ.

Михаилъ баронъ фонъ Кастъ, новый міністеръ рôльництва, родивъ ся 15 жовтня 1859 въ Недѣліштахъ въ Чехіи. Бувъ другимъ сыномъ ротмістра бар. Леополіна Каста, помершого въ 1895 роцѣ. Гімназію скôнчивъ въ Лінцу а права въ Градци стирійскôмъ. Въ 1884 роцѣ вступивъ до державнои служôбы и бувъ концептовымъ практикантомъ въ высшо-австрійскôмъ намѣстництвѣ. Въ липни 1889 роцѣ покликано его до служôбы въ міністерствѣ торговлѣ, де авансувавъ на міністерского концепіста а вôдтакъ на віцесекретаря. По смерти вôтця [1895] выступивъ зъ державнои служôбы, щобы перенати зарядъ родинныхъ маєткôвъ Ебельсберґъ и Сірніґъ. При нагодѣ выступленя зъ державнои служôбы дôставъ титулъ и характеръ міністерского секретаря. Въ роцѣ 1895 выбрала его велика посѣлôсть посломъ до высшо-австрійского сойму. При новыхъ выборахъ въ 1896 роцѣ выбрано его на ново и покликано до краевого выдѣлу. Многими своими рефератами въ выдѣлѣ, давъ ся пôзнати яко выдатна сила робуча. Бар. Кастъ належить до клерикальнои партіи, але признають ему, що коли ставъ маршалкомъ краевымъ, провадивъ наради все обективно.

Д-ръ Іосифъ Кайзль, міністеръ фінансôвъ, родивъ ся 10 червня 1854 р. въ Волини въ Чехіи. Права скôнчивъ въ Празѣ и тамъ промувавъ ся на доктора правъ. Вôдтакъ удавъ ся до Страсбурґа и у проф. Шмоллера и Кнапа слухавъ національнои економіи. По поворотѣ написавъ страсбурґскимъ университетомъ преміовану працю „Борба о реформу ремесла и свободу ремесла въ Баварії 1799—1868“. Праця сеся появила ся въ збôрнику Шмоллера. Въ 1879 р. дôставъ Кайзль veniam legendi національнои економіи на прагскôмъ университетѣ. Окрôмъ того бувъ адвокатомъ и практикувавъ въ ческôмъ выдѣлѣ краевôмъ. Въ 1883 р. ставъ надзвычайнымъ професоромъ въ ческôмъ университетѣ и въ ческôй політехніцѣ въ Празѣ. Рôвночасно працювавъ на полѣ літературибмъ. Написавъ ческій пôдручникъ національнои економіи, дальше „Науку о переложеню податкôвъ“ [Липскъ 1882] и богато монографій въ фаховыхъ журналахъ. До рады державнои выбрали его въ червни 1885 р. мѣста Чаславъ-Кутнагора але вôнъ въ 1888 р. зложивъ мандатъ. Въ 1890 р выбрала его знов до рады державнои прагска палата торговельна и вôнъ вступивъ до молодоческого клюбу, а въ рôкъ пôзнѣйше выбрало его одно прагске передмѣстя, коли старо-Чехи взагалѣ въ кандидатурѣ зрезигнували. Въ молодоческôмъ клюбѣ Кайзль заступавъ тенденціи опортуністичнои партіи реалістôвъ и бувъ выбираный до всѣхъ комісій, котрй мали радити надъ фінансовыми и економічными справами. Яко генеральный бесѣдникъ при буджетѣ мавъ дня 13 грудня 1895 мову, котра звернула на него загальну увагу; въ мовѣ тôй вôнъ выказувавъ можливôсть угоды въ Чехіи, коли-бъ тôлько державне право переводило ся постепенно.

Д-ръ Іосифъ Марія Бернрайтеръ, новый міністеръ торговлѣ родивъ ся 12 цвѣтня 1847 въ Празѣ. Права студіювавъ въ Гайдельберзѣ а пôзнѣйше въ Празѣ и тамъ промувавъ ся въ роцѣ 1871. Тамъ також вступивъ до торговельного суду а вôдтакъ перейшовъ до Райхенберґа яко адъюнктъ. Зъ-вôдти вернувъ назадъ до Праги, а въ 1880 роцѣ покликано его яко заступника секретаря до міністерства судôвництва. Вже въ молодыхъ лѣтахъ выслала его вѣрноконституційна партія великои посѣлости до ческого сойму, въ 1885 р. выбрала его велика посѣлôсть зъ округа Етеръ до рады державнои и вôнъ въ наслѣдокъ того выступивъ зъ активнои служôбы державнои. Въ послѣднихъ часахъ уходивъ Бернрайтеръ за речника вѣрноконституційнои великои посѣлости. Въ парляментѣ выступавъ дуже часто въ дебатахъ на полѣ судôвничого законодавства и спеціяльно въ области охороны робôтникôвъ. Въ обохъ сихъ напрямахъ давъ ся також пôзнати яко писатель. Въ часѣ, коли жадане выборчои реформы стало голосно гремѣти о парляментарій ворота, выступивъ Бернрайтеръ дня 13 жовтня 1893 въ имени сполученои лѣвицѣ нѣмецкои зъ проектомъ реформы выборчои, якъ уже Таффе д. 10 жовтня внесъ бувъ правительственный проектъ. Дня 24 жовтня 1893 мотивувавъ вôнъ се внесене при першôмъ читаню въ повнôй палатѣ. Коли въ осени 1896 заносило ся на основаня нѣмецкои поступовои партіи, Бернрайтеръ заявивъ ся за тымъ, щобы нѣмецкій послы зъ Чехіи не выступали зъ клюбу сполученои лѣвицѣ нѣмецкои. А якъ нѣмецка поступова партія мимо того утворила ся а вѣрноконституційна велика посѣдôсть заняла окреме становиско, се вплынуло знеохочуюче на Бернрайтера и вôнъ при кôнци сесіи не показувавъ ся вже на засѣданяхъ парляменту. Найбôльше старавъ ся вôнъ прискорити справу введеня нового процесу цивільного. Пôсля его предложеня ухвалено спеціяльный законъ, котрымъ нараду надъ реформою припоручено окремымъ перманентнымъ комісіямъ обохъ палатъ. Въ перманентнôй комісіи палаты панôвъ бувъ Бернрайтеръ референтомъ.

Адамъ Енджейовичъ, міністеръ для Галичины, родивъ ся 17 грудня 1847. Университетскій студіи вôдбувъ въ Краковѣ и у Вѣдни. Въ 1870 р. промувавъ ся на доктора правъ и вступивъ 1872 р. до державнои служôбы при намѣстництвѣ у Львовѣ, а 1876 р. придѣлено его до міністерства рôльництва. Въ 1878 р. покинувъ державну службу и вôддавъ ся господарцѣ на своихъ посѣлостяхъ пôдъ Рашевомъ. До рады державнои выбрано его першій разъ въ мартѣ 1891 р. Въ пôльскôмъ колѣ бувъ заступникомъ презеса.

— Страшного злочину допустили ся въ Краснôмъ братя Илько и Іосифъ Момоты на жѣнцѣ Илька Маріи зъ роду Бачиньскôй, котру въ недѣлю дня 27 лютого страшенно побили. Злочинцѣ провалили ѣй голову, поломили ребра и пальцѣ та взагалѣ поробили ѣй 37 ранъ, а вôдтакъ страшно покалѣчену поклали на землю коло скринь, а людямъ, що допытували ся за Маріею, казали, що она лежить слаба. Не досыть того, злочинцѣ полишивши такъ свою жертву безъ всякои помочи, въ кôлька днѣвъ опôсля ще ей додушили. Злочинъ сей выкрыто случайно, а слѣдство въ сѣй справѣ выказало, що у убитои голова була на три части розбита, а одинъ бôкъ такъ пошарпаный, якъ-бы клѣщами. Злочинцѣвъ арештовано и вôдставлено до Золочева. Люде розповѣдають, що коли Марія лежала вже въ послѣднихъ судогахъ, сестры Момотôвъ ще копали ей ногами. Марія мала 22 лѣтъ и лише передъ рокомъ вôддала ся була за Илька, а хочь була спокôйнои вдачѣ, подруже ей вôдъ самого початку не було щасливе. Суперечка, котра закôнчила ся такъ страшнымъ злочиномъ, пôйшла була межи нею а Илькомъ изъза того, що Илько продавъ за 19 зр. ялôвку, котру Марія дô тала була въ посаг.

— Дрôбнй вѣсти. Маршалокъ краевый гр. Ст. Баденi вернувъ зъ Кракова до Львова. — Славна польска артистка опереткова Чосновска звѣнчала ся въ Москвѣ въ православнôй церквѣ зъ Москалемъ Волод. Боковымъ. — Въ Хоростковѣ дня 27 м. м. субститутъ дозорця телеграфôвъ Ив. Пагаца переходивъ шляхомъ зелѣзничимъ, наразъ несподѣвано захопила его машина и погибъ на мѣсци, полишаючи вдову и дѣти. — На Подôлю вôдъ кôлькохъ днѣвъ гуляють сильнй вѣтры зъ легкою снѣжною метеляцею.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— **Именованя.** Судья повѣтовый Деникъ Саноцкій въ Гвôздци именованый секретаремъ суду въ Перемышли, а нотаріяльный кандидатъ Рудольфъ Ілисевичъ адъюнктомъ суду повѣтового въ Мѣльници. — Адъюнктами судовыми именованй авскультанты: Ив. Смульскій для Солотвины, Аба Лессінґъ для Залозець, Ал. Брікманъ для Войнилова, Гавр. Роттеръ для Радехова, Едв. Моталь для Судовои Вишни, д-ръ Ромуль Реутъ для Становець, д-ръ Евг. Гакманъ для Заставнои и Станисл. Данецъ для Вишнѣвчика. — Міністеръ скарбу именувавъ Герм. Левковича въ Коломыи, Юл. Равха въ Скалатѣ, Стан. Цѣхановского въ Старôмъ-мѣстѣ и Фр. Зубрицкого въ Дрогобичи геометрами евіденційными I класа.

— **Перенесеня.** Перенесенй адъюнкты судовй: Ант. Негребецкій зъ Залозець до Перемышля, Маріянъ Раппе зъ Делятина до Стрыя, Ив. Фединкевичъ зъ Судовои Вишни до Перемышля, Володим Русинъ зъ Радехова до Делятина, Вол. Мержиньскій изъ Заставнои до Черновець, Ив. Стефановичъ изъ Становець до Черновець, д-ръ Сильв. Косовичъ зъ Войнилова до Львова, Каз. Ватрашиньскій зъ Вишнѣвчика до Золочева, д-ръ Мих. Яворскій зъ Мѣльницѣ до Коломыѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На будову „Пріюта“ въ Самборѣ зложили вôдъ дня 1 серпня 1897 до 1 марта 1898 жертвы Р. Т.: о. Вол. Венгриновичъ зъ Тартакова 1 зр., Вел. Духовеньство дек. скалатского 4 зр., о. Мих. Царъ зъ Манковичъ 2 зр., Гостѣ зъ дому о. І. Мерены зъ Дошны 15 зр., о. І. Мерена зъ Дошны 10 зр., о. Д. Дорожиньскій катихитъ зъ Львова 5 зр., д-ръ Дорундякъ зъ Борщева 5 зр., о. Мих. Заревичъ зъ Рожнова зобравъ 3 зр. о. Єр. Темницкій зъ Дзвинячи 2·06 зр., о. Іос. Дубъ зъ Лопушницѣ 5 зр., о. Ив. Борисевичъ зъ Кривчи зобравъ 12·77 зр., п. Марія Куцкô зъ Лѣнины 5 зр., зобрано на Кальварії 17·90 зр., о. Юл. Гумецкій зъ Далавы 5 зр., о. Ал. Зубрицкій зобравъ на весѣлю въ Вороблику 28·40 зр., о. Іос. Гумецкій зъ празника въ Лôпушцяхъ 3·33 зр., о. Сим. Заяць зъ Ходорова 10 зр., о. Ил. Гмитрикъ зъ Самбора 4 зр., о. Ант. Бескидъ зъ Тарнавки 1 зр., Деканатъ самбôрскій на соборѣ въ Самборѣ 18 зр., о. Левъ Шашиньскій зъ Самбора 1 зр., на весѣлю ук. богословъ Анат. Хилака въ Залôкцю зобрано 13·50 зр., спѣвакы гр.-кат. дух. семинаріи у Львовѣ 6 зр., о. Ив. Литоровскій зъ Долины 1·10 зр., въ деканатѣ дуклянськôмъ: о. І. Мерена 10 зр., о. Ем. Давидовичъ 10 зр., о. Зах. Чесноkъ 10 зр., о. Мих. Юрчакевичъ 10 зр., п. Каролина Мерена 5 зр., п. Кар. Давидовичъ 5

Мастъ кавказка на вóдморожене. Средство се, спорядженé пóсля рецепты припоручéной и уживáной изъ знаменитымъ успѣхомъ въ пóвнóчной Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшóмъ часѣ всякій вóдмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 91

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пóдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 123—7

зр., п. Ан. Чесноκъ 5 зр., п. Мальвина Юрчакевичь 5 зр.; о. Ром. Пасѣчиньскій зъ Красного 5 зр., Духовеньство деканата комарнаньского 9 65 зр., о. Анаст. Лотоцкій зъ Тростянця 80 кр., Духовеньство дек. ярославского 11 89 зр., о І. Пелехатый зъ Нуща зóбравъ 2 зр., о. Ден Воєвóдка зъ Зеленой 5 зр., о. Гумецкій зъ Татаринова зóбравъ 3 зр; Питомцѣ гр кат. дух. семинарíи у Львовѣ 20 зр., Духовеньство деканату устецкого на соборѣ въ Коронци 6 зр., о В Волошиньскій 50 кр., о. Ярославъ Лучаковскій зъ Коростова 1 зр., о. Ал. Зубрицкій 2 зр., Духовеньство дек. жукотиньского 19·55 зр., процентъ вóдъ капіталу 229 зр. — Загальна сума фóндовъ „Привóта“ выносить 5.403 зр. 93 кр. — Вóдъ Комітету основательóвъ о. *Щавиньскій*, предсѣдатель, о. *Рѣпецкій* секретарь.

Телєґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 9 марта. Вчера вóдбула ся перша нарада нового кабінету; кажуть, що мало се бути лише для познакомленя новыхъ міністрóвъ мѣжь собою.

Сегодня сходять ся тугъ на нараду провóдныки сторонництва ліберального и людового. Хочь можна уважати майже за рѣчь певну, що оба тí сторонництва остануть и дальше въ опозиціи, то сегодня мабуть ще не западуть жадній оконечній постановы; мав се бутч лише приготовленé до конференціи всѣхъ нѣмецкихъ послóвъ, котра вóдбуде ся передъ самымъ отвореньмъ рады державной дня 19 с. м.

Въ хоробѣ архіеп. Стефанія мабуть минуло вже всяке небезпеченьство.

Прага 9 марта. Nar. Listy кажуть, що д-ръ Кайзль вступивъ до кабінету, не порозумѣвшись съ молодо-ческимъ клюбомъ. Противно молодо-ческій екзекутивный комітетъ на вчерашнóмъ засѣданю заявивъ, що д-ръ Кайзль принявъ теку скарбу, и овѣдомивши о тóмъ голову екзекутивного комітету и голову ческого клюбу. Комітетъ принимав се до вѣдомости и признав, що д-ръ Кайзль не мóгъ не принятй подаванóй ему теки; ему не заборонено вступити до кабінету, але заразомъ полишено ческимъ посламъ повну свободу. Становиско молодо-ческого сторонництва до новóго правительства залежатй буде вóдъ постановъ правицѣ и оконечного порѣшеня обóрóвъ молодо-ческихъ мужѣвъ довѣря. Що-до языковыхъ розпоряджень бар. Ґавча заявивъ комітетъ, що они не цѣлкомъ заспокоюють Чехóвъ, бо не переводять повнои рóвноправности обохъ краевыхъ языкóвъ; а рóвница мѣжь розпорядженями ческими а моравскими в просто въ суперечности зъ державно-правною єдностію краѣвъ ческои короны. Сторонництво обстав при внесеняхъ Герольда и Пацака и всѣми силами буде добиватись, щобы они стали закономъ.

Вчера на Прикопахъ мусѣла поліція знову розганяти товпы.

Лóндонъ 9 марта. Доносять зъ Хінъ, що Россія выарендувала вóдъ хіньского правительства пристань Артура и другу, Танієнванъ такъ само, якъ Нѣмеччина Кіаочао, на 99 лѣтъ.

Берлинъ 9 марта. Ґр. Гербертъ Бісмаркъ бувъ зъ женою у цѣсаря на двóрскóмъ обѣдѣ. Кажуть, що остав се въ звязи зъ намѣреными змѣнами въ дипльоматичнóй службѣ: ґр. Міністеръ мав уступити, а на его мѣсце мав прийти до Парижа на амбасадора кн. Радолінъ, а знóвъ на мѣсце сего мав ґр. Бісмаркъ пóйти до Петербурга.

Надосланé

Зѣѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарóвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вóдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкóй
ч. 1.
у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великóмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроэня електричныхъ дзвинкóвъ. — Замовленя въ провінціи вóдворотно. 4186

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львóвъ площа Галицка ч. 1.

КАЛЬОЗЕТЫ комнатній по зр. 8·50, 17·—, 27.—, и 80·—, Ванны довгій по зр. 15·— и 16 — насѣдовій по зр. 9 и 7·50
поручае ПЕТРО ХИЖНЯКОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 5595

Що?
Можь набути въ Заведеню Переплетничóмъ
М. Спожарского и Сына
у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.
АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рóжной величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшенй комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗÓВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касетках по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ГАЛЯНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскій, дамскій, для дѣтей и мірянъ
КНИГИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИГИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНГЕЛИЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.
До переплету
приниман ся всякй роботы входячй въ кругъ переплетництва.
Всякй замовленя вóдворотною почтою 62 10—30

По низькихъ цѣнахъ
выготовляе
РѢЗЬБАРСКЙ ВАРСТАТЪ
М. ЧЕРНАВСКОГО
Львóвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3
всякй церковнй роботы:
Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 4—

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на кóльоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дроґерій пóдъ Червонымъ Хрестомъ
289 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Ковдры шитй
зъ вовняного атласу по 4·90, 5·50 зр. и высше
зъ єдвабного атласу по 8·25 зр. и высше.
Матерацы по 18 зр. и высше.
поручае Магазинъ 5
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львóвъ, площа Капітульна число 2.

Въ кождой руской хатѣ повиненъ знаходитись
Плюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рóкъ 1898.
Дóстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Рынокъ ч. 10.

Передплата на 5 выпускóвъ 1 зр.
БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА
М. КОНКА
Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр
При замовленю 10 примѣрникóвъ одного выпуска 20% опусту.
Адреса: о М. КОНКО въ Перемышли. 74 6—10

РАМЫ И ШТАБЫ до образóвъ
фотоґрафій и штихóвъ
всякои величины
въ великóмъ выборѣ
поручае
Переплетничe заведенe
Мих. Спожарского и Сына
Львóвъ, ул Руска ч. 1.
54 4—4

Письма въ подякою.
Симеонъ Вайсъ
ХЕМІЧНА ФАБРИКА
ДЛЯ ОЧИСТКИ сукна
Львóвъ, ул Конярника ч. 12.

Зъ-давнй читавъ я въ анонсахъ о очисткѣ сукна. Я пóсылавъ свѣтле одѣня замаране на пробу. Дóставши его назадъ, замѣтивъ я изъ здивованемъ, що пóсланый гарнітуръ вóдчищеный, зовсѣмъ якъ-бы новый. Въ виду того заявляю повне признанне для вашои фабрики очистки сукна безъ перени.
Зъ повáжанемъ
Л. Яворскій, управитель дóбръ.

БЛАГОРОДНЫЙ ПАНЕ!
Изъ хемічнои очистки вашого заведеня я вповнѣ вдоволеный. Вóдчищений рѣчи я показавъ моимъ знакомымъ и всѣ чудувались, що зъ такъ замараныхъ убранъ можна зробити цѣлкомъ якъ-бы новй и многй сейчасъ пажадали Вашои адресы. Посылаю Вамъ ще одно одѣне до хемічнои очистки и обновленя.
Зъ глубокимъ повáжанемъ
Іосифъ Манастирскій.
57 4—5

Громада Сзупóль
пошукуе писаря громадського і взглядно Русина. Платня річна 220 зр. і доходи інші, як провадженé каси позичковой, котра виносить поверх двацять тисяч, пристація дорогова і інші доходи громадскі. — Зголошенé приймае Яків Татарин, почта Сзупіль. 1—2
98

Учителя домового, педаґога, потребую зараз до початковой науки двох дітей. Зголоситись з поданем жаданой винагороди до о. Ст. Онишкевича в Хишевичах п. Рудки. 86 2—3

Молодый помóчникъ торговельный знайде помѣщенé. Зголошенá о: *М. Спожарскій и Сынъ, Львовъ, ул. Руска.*
81 3—3

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ життєписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправленй примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Аґенція обезпечень на житє
першого, загального товариства урядникóвъ австро угорскои держáвы
зóстала заложена у Львовѣ
и приймае обезпеченя життевй, посаговй, ренть на старóсть, додатковъ на выпадокъ слабости, додатковъ активальныхъ.
Зголошенá пóдъ повисшою адресою до Торговлѣ Ивана Бачиньского, Львóвъ, улиця Гетьманьска. 91 1—3

5% чистого зыску на Приютъ вдовъ и сирóтъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вóдъ 1 марта до 15 цвітня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядóвъ церковныхъ
Свг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшóй цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шовковй и вовняній, хоругви, шалѣ до монстранція, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, пáвуки, свѣчники, свѣчки осадній, блишаній, пóдставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзовáнича
приймае до вóдновленя всякй старй сосуды до золоченя и срѣбленя, якъ такожь всякй замовленя пóсля взорóвъ
Зъ повáжанемъ
Свг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 3 18 Львóвъ, улиця Руска ч. 1.

МАУТНЕРА
СЛАВНЕ
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачкахъ замкненыхъ, урядово стережéныхъ, засмотреныхъ судово уповáженою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
ВЪ КОМІСЪ ВСѢМЪ БÓЛЬШИМЪ ТОРГОВЛ. ТОВАРÓВЪ МЯШАНЫЪ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождой мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вóддано, шафка мѣстача въ собѣ 80 ґатункóвъ найбóльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣня **Едмунда Mauthner-а Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23**, належать уважати лишь таке, котрого оріґінальній пачки в замкненій, засмотренй агаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ въ року 1898 и назвищемъ **Маутнера.** Приймаю зголошенá на комісовй склады мого насѣня зъ мѣсцевостій, де такихъ складóвъ ще нема. 66 12—24
Наслѣдуванѣ застережене.

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1897
пóсля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ. приходять о	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ. відходять о	зі Львова
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двіц ця
	7.50	„ Ячова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.06	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
				4.40	„ Ярослава
Нічн			**Нічн**		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче			
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бертомоту з вакімом попеділка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпóвѣдальный редактóръ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. З друкарнѣ Института Ставропігійского, пóдъ зарядомъ Іоакима Грозяна.

Ч. 45. Львовъ. Четверъ 26 Лютого (10 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣтокъ“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ належитбст [за инсераты плаценій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсланне“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Мальконтенты.

— —

Всѣмъ тяжко догодити, тожь и Тунъ не може належати до тыхъ щасливыхъ, зъ котрого всѣ вдоволені. Навѣть деякій зъ тыхъ, на котрыхъ вѣнъ мае оперти ся при будучихъ своихъ політичныхъ операціяхъ въ парляментѣ, не одушевляютъ ся нимъ. Якъ мы вчера вже згадували, всѣ партіи парляментарній, котрій имовѣрно увѣйдутъ въ складъ правительственной бѣльшости, высказуютъ ся о новѣмъ кабінетѣ зъ резервою и лишь условно обѣцюютъ правительство пѣдпирати.

Перший голосы невдоволеня дали ся чути зъ табору хапчивыхъ Полякѣвъ. Они кривдуютъ собѣ, що при обсадѣ міністерскихъ текъ Тунъ важивъ ся радикально поминути Полякѣвъ и давъ имъ лишь одного, цѣлкомъ неполітичного міністра. „Та ще не мавъ кого знайти собѣ, а якогось Єнджейовича! Не було мѣжь польскими політиками поважнѣйшихъ особъ?“ — дорѣкаютъ Тунови польскій часописи.

Słowo polskie пише: „Не маємо рѣчевой причины новому кабінетови зъ-горы недовѣряти, якъ и не маємо нѣякой причины запалюватись до него, зъ нимъ зъ-горы солідаризуватись або на слѣпо вязати ся. Противно, мусимо давити въ собѣ *бѣль покривдженя въ справѣ особъ кабінету*, якого мы дѣзнали черезъ те, що властиво въ кабінетѣ *Поляки яко „політичне сторонництво“ не є репрезентованій*. Они маютъ тѣлько *спѣльно зъ Русинами* репрезентацію „краю“, цѣлкомъ такъ само, якъ въ часахъ, коли були въ опозиціи... Коли Тунъ не покликавъ нѣ одного Поляка на фахового міністра до свого кабінету, а обмежився ся на конечного Поляка безъ теки, — коли и на сесе становиско не знайшовъ вызначнѣйшой индівідуальности політичной, а Єнджейовича, то очевидно не бажавъ собѣ, щобы коло польске въ теперѣшній ситуаціи сильнѣйше заангажувало ся... ...Ergo „коло“ повинно зъ того скористати: вѣдзискати свободу акціи“. Иншими словами можна бъ сказати: „Ты зигнорувавъ насъ, тожь мы повинній зъ того „скористати“ и — пѣмстити ся, кидаючи тобѣ зъ нашой стороны...

Вѣденьскій кореспондентъ Kurjer-a lwowskiego подае ось-яке поясненя до именованя Єнджейовича: „Вѣденьскій часописи голосятъ, що правительство именованемъ Кайцля и Єнджейовича дѣлало въ повнѣмъ порозумѣню зъ ческимъ клюбомъ и зъ коломъ польскимъ. Се неправда, бо Тунъ цѣлкомъ зигнорувавъ коло польске, а именоване Єнджейовича наступило безъ вѣдомости и дозволу кола польского. — Пѣсля вѣстій вѣденьскихъ именованя Єнджейовича міністромъ для Галичины було незвычайною несподѣванкою для польскихъ сферъ посольскихъ. Въ „добре поінформованыхъ“ сферахъ до послѣдной хвилѣ кандидатомъ на міністра для Галичины называно Яворского або Пінінського, а навѣть Міллевского, а о кандидатурѣ Єнджейовича нѣкому анѣ не снило ся.

Nowa Reforma, пишучи о теперѣшнѣмъ вѣдношеню Єнджейовича до кола польского, каже, „що ели міністеръ для Галичины в мужемъ довѣря свого сторонництва [кола польского], то вѣнъ мае бути вызначеный своимъ сторонництвомъ, а не именованый...“ Въ виду того мусимо той крокъ правительства уважати за бракъ куртоазіи и належныхъ колу польскому взглядѣвъ, тымъ паче, що на взглядахъ кола повинно гр. Тунови залежати бѣльше, якъ колу на взглядахъ Туна. Способъ именованя Єнджейовича склонитъ коло польске до певной резервы передъ новымъ правительствомъ...“ Вѣдтакъ N. Reforma дорѣкае самому колу. „Найдивнѣйше — каже — було поведене кола въ часѣ кабінетовой кризы. Всѣ сторонництва скликували своихъ членѣвъ на наради, а за коло и чутки не було. Зъѣхало ся кѣлькохъ послѣвъ до Вѣдня, пошептали собѣ щось на ухо, не выдали нѣякой публичной енунціяціи, не объявили на анѣ нѣякой гадки о ситуаціи. Ажь коли нове правительство, зовсѣмъ не рес ектуючи ихъ, занменувало собѣ такого міністра для Галичины, якого само уважало за вѣдповѣдного, вѣдказуютъ на бракъ куртоазіи гр. Туна. Середъ такой ситуаціи гр. Тунъ не потребувавъ завдавати собѣ труду для позысканя собѣ взглядѣвъ польской делегаціи, довѣрюючи усвяченому практикою переконаню, що die Polen sind für jede Majorität zu haben... Поль кій міністеръ повиненъ вступати до такого кабінету яко мужь довѣря цѣлого посольства польского и повиненъ дѣлати въ тѣснѣмъ порозумѣню зъ нимъ. П. Єнджейовичъ позволивъ занменувати себе міністромъ безъ дозволу кола польского, безъ порозумѣня зъ нимъ що-до програмы, на якій правительство повинно оперти ся. Отже сейчасъ на початку сповнено велику похибку тактичну, котра не заповѣдае добрыхъ наслѣдкѣвъ.“

По нашій гадцѣ се „зигнороване“ кола польского мало свою причину въ тѣмъ, що мѣродайнымъ сферамъ въ Австріи стало вже за богато тои кирпнѣ польскихъ політикѣвъ, имъ надоѣло вже догоджувати ненасытнымъ а нѣчимъ неоправданымъ претенсіямъ и забаганкамъ того дѣравого мѣшка, котрый носитъ етикету: „коло польске“. Окрѣмъ того гр. Тунъ мусѣвъ числити ся зъ тымъ, що польскій політики въ Австріи нинѣ такъ здискредитованій, славетна „polnische Wirtschaft“ такои набрала репутаціи, що коли-бъ вѣнъ бувъ увзгляднивъ лапчивѣсть кола польска — бувъ бы зарѣзавъ ся. Хто хоче усунути хаосъ въ державѣ — а се цѣль Туна, — той мусить попередъ всего усунути на дальшій планъ тѣ елементы, котрій той заколотъ выкликали... Якій „вѣтеръ вѣе“, могло коло польске змѣркувати вже тогдѣ, коли Гавчь именувавъ міністромъ... Лѣбля. Се такожь стало ся безъ, ба навѣть противъ волѣ кола польского.

Невдоволеня Полякѣвъ зъ такого обороту рѣчи не припорить великихъ клопотѣвъ новому правительству. Небезпечнѣйша для него є група нѣмецкихъ національѣвъ пѣдъ проводомъ Шенерера и Вольфа. Сеся партія заповѣдае и теперь безваглядну обструкцію въ парляментѣ. Се доказуе и розмова одного дневникаря нѣмецкого зъ Вольфомъ, оголошена въ градецкѣмъ Tagblatt-ѣ.

„О тѣмъ, що ы нѣмецкій національ застановили борбу — казавъ Вольфъ — не може бути бесѣды доти, доки истнуютъ языковій розпорядженя. Не може такожь бути бесѣды о тѣмъ, щобы обструкція прибрала лагіднѣйшій формы, такъ довго, якъ довго правительство не узнаетъ нѣмецкои мовы державною мовою. Новій розпорядженя языковій всунаютъ славяньскій елементы въ нѣмецку область. Нѣмцѣ нѣтроха не втомились до борбы“. — Вольфъ думае, що нѣмецкій поступовцѣ прилучатъ ся до акціи нѣмецкихъ національѣвъ, и не думае, щобы людова партія вѣдскочила, бо она связана присягою на вѣчу въ Цѣльовци Коли-бъ велика посѣлбсть пѣшла зъ міністерствомъ, тогдѣ коаліція въ молодо Чехами зворушитъ цѣлый народъ. „Не йде тутъ — мовивъ Вольфъ — о особу гр. Туна. Якъ довго истнуютъ языковій розпорядженя, спокѣй не може бути. Коли новый кабінетъ заповѣстъ, що буде „радикалѣвъ“ радикально поборювати, то може бути певный, що зустрѣне ся зъ еще острѣйшимъ радикалізмомъ не лишь послѣвъ, але и цѣлого нѣмецкого населеня.“

Про становиско нашихъ партій опозиційныхъ подаемо на нишѣмъ мѣсци.

Чи парляментъ буде мѣгъ полагодити бѣжучій справы, се буде зависѣти вѣдъ того, чи другій партіи опозиційній будутъ пѣдпирати обструкціонистѣвъ. Коли будутъ держати ся тактики раціональной опозиціи, выкористовуючи для себе лишь то оружє, яке даютъ имъ законы и регулямінъ, тогдѣ обструкція самои групы націоналѣвъ нѣмецкихъ не потрафитъ унеможливити правильного функціонованя парляменту. Але се стане ся лишь тогдѣ, коли бѣльшѣсть рады державной не буде провокувати опозиціи незаконными и брутальными способами á la Абрагамовичъ.

Письмо зъ Долиньского.

[Староство долиньске. — Новій выборы рады громадскои въ Рожнѣтовѣ. — Кара божа за выборы.]

Недавно було въ „Дѣлѣ“, що ц. к. староство въ Перемышли карае нашихъ людей-патріотѣвъ на основѣ перестарѣлого передконституційного патенту зъ 1854 р., и наведено деякій цѣкавій рѣшеня того староства. Наше долиньске староство не любитъ на нѣчо покликуватись, нѣякъ не мотивувати, але все „rasch und gut ohne Blut“ выконувати „w krótkiej drodze“. Такъ ревідовано торбкъ депендента нотаріяльного зъ Сколього невинного Корчиньского зъ туртурами описаными торбкъ въ „Дѣлѣ“, такъ увязнено радного мѣста Мацевича зъ Долины на часъ выборѣвъ. Але цѣкаве було такожь укараня невинного Прокопа Матѣйцева зъ Белеева, о чѣмъ здавсь менѣ не було ще згадки въ „Дѣлѣ“. Въ Белеевѣ переводивъ правыборы бувшій жандармъ а теперѣшный секретарь староства п. Добро-

3)

БИТВА.

Нарисъ зъ природы *Ольги Кобилянськои.*

(Дальше.)

Коли въѣхали по втомляючо довгій ѣздѣ пралѣсами въ простору долину, доглянули тутъ и тамъ хатины. Зъ-перину позискиданій по горахъ, вѣдтакъ чимъ разъ низше, а врешті и при сѣльскій дорозѣ, котра злучила ся зъ-вѣдкись зъ зелѣзною дорогою и не розлучила ся вже зъ нею бѣльше. Тіи хаты були маленькій, вкритій дошками и часомъ камѣнями приложеній, а деякій самыми гонтами.

При якѣмсь шинку, що выринувъ при дорозѣ, задержавъ машиністъ поѣздъ. Вѣнъ мавъ забрати якихсь чужинцѣвъ и роботникѣвъ, що дожидали его тутъ. Тутъ и показались мешканцѣ тыхъ хатинъ.

Гуцулами звали себе.

Великій и сильній, зъ славяньскими чертами, въ мальовничѣй одежи — такъ сидѣли и лежали они тутъ. Ось одна молода жѣнка зъ трохи зжитымъ, але гарнымъ, майже дитячимъ обличемъ, одягнена пѣсля звычаю свого народу, барвно и суто. Она курила люльку и дивилась байдужно впередъ себе, не дбаючи о то, що цѣла громада чужихъ людей неначе пожирала ей очима. Ей товаришѣ, прегарній мужчины, струнки мовь смереки и еластичній, сидѣли въ хатѣ тутъ и тамъ въ найвыгѣднѣйшихъ позахъ на свѣтѣ. И ихъ стрѣй бувъ неменше оріґінальный. Червонй ногавицѣ, до того бѣла вышивана сорочка и суто вышиваній кептарики. Широкій барвній шкѣряній поясы, прикрашенй наперстками и рѣзными блискучими дрѣбницями. Малій чорній капелюхи, прибраній въ павиній пера, доповняли стрѣй.

Се було свято, отже они зѣбрались тутъ до гульбы. Двоє зъ нихъ грало на скрипкахъ коломыйку. Иншій зновъ лежавъ на лавѣ, простягнувшись на цѣлу свою довжину, и глядѣвъ поглядомъ повнымъ невыразныхъ мрѣй отвореными вѣкнами кудысь въ простѣръ. Дававъ ся цѣкаво оглядати. Всѣ давали ся оглядати, не вѣдчуваючи сего въ нѣякій способѣ, немовь тій дѣти. Самі не показували зацѣкавленя анѣ для подорожныхъ чужинцѣвъ, що зъявляли ся ледви разъ въ рѣкъ въ ихъ околици, анѣ для нашихъ проявъ. Вѣдчасъ коли поѣздъ кождымъ своимъ пріѣздомъ звонрушувавъ всѣхъ сусѣдныхъ ихъ жителѣвъ, они ледви звертали голову въ ту сторону. Се було для нихъ зъявище таке чуже и таке имъ далеке, они мали зъ тымъ такъ мало спѣльного, неначе-бъ були зъ иншого свѣта и мали зъ всѣмъ тымъ такъ мало стыкатись, якъ зъ облаками на небесахъ!

Бѣльше похожій були вже на тыхъ, що скованій въ зелѣзній пута везли ся теперь въ низины. Такъ ненарушимо выростали и они, такъ гармонійно, пятомо въ своѣй красѣ и въ своихъ звычаяхъ. На гордыхъ вершинахъ, въ самотныхъ кутахъ вели свое жите безъ панѣвъ и безъ наймитѣвъ. Неосвѣчений такій, що аж диво и жаль бере, и для всеи величій цивілізацій неприступній, стрѣчали они ей здобутки зъ дитячимъ усмѣхомъ на устахъ.

Такій були тіи дѣти лѣсѣвъ, що за нѣяку цѣну не хотѣли прикладати рукъ до звалюваня велитѣвъ зъ ихъ высоты!

— Що вы за вѣра? — пытали они недовѣрчиво тыхъ, що прибули обчислити хосенъ битвы. И кажучи се — морщили грѣзно чола, стискали въ рукахъ топірцѣ.

На збруѣ розумѣли ся они.

Коли у-перше побачили поѣздъ, то перехрестили ся и силюнули вѣдъ себе. Въ тѣмъ була мабуть нечиста сила, и они не хотѣли жадного дѣла мати зъ тыми, що кермували тымъ всѣмъ. Они й держали ся зъ-далека вѣдъ цѣлого того нѣдприемства, и межи численными наемниками, що брали въ битвѣ участь, не знайшовъ ся нѣ одинъ Гуцулъ.

— Рубайте самі, що Богъ сотворивъ, а насъ оставте въ супокою! — вѣдповѣвъ одинъ зъ ненавистію на покликъ помагати при зрубуваню деревъ.

И ихъ оставлено въ супокою. Ихъ свѣтъ бувъ лѣсъ и горы, и лише тутъ дозрѣвали они вповнѣ! Неначе прегарній поповій цвѣты миготѣли въ своихъ гарныхъ мальовничихъ строяхъ межи зеленю деревъ або пролѣтали на скорыхъ густогривыхъ коняхъ, котрыхъ плекане належало до ихъ найміліѣйшихъ занять.

Лѣсами розходила ся луна ихъ сумовитыхъ пѣсень.

Се були тіи до тантыхъ подѣбній люде!...

Коли поѣздъ зновъ рушивъ и чимъ-разъ скорше зъ мѣсця уходивъ, бачили тій, що знаходились въ остатнѣмъ возѣ, черезъ поотвираній вѣкна и дверѣ шинку, якъ тутъ въ великѣмъ колѣ гуляли жѣнки и чоловѣки въ диконъ запалѣ. — Незабутный видъ, перелетный мовь блискавица, а и такій палкій!

Проста мельодія двохъ скрипокъ ввела ихъ въ такій запалъ. Зъ непогамованою, розбувшою охотою гуляли они. Ихъ одежа и хустки ажь повѣвали въ кружаню, а они вѣдъ часу до часу ухкали зъ розбурханои, майже дикои веселости. Здавало ся, неначе-бъ зъ танцемъ мало покинути ихъ все щасте, и они хотѣли насытити ся нимъ на цѣле житє...

Паредъ хатою стояли иншій групами, або лежали, курячи зъ коротныхъ люльокъ, розтягненій при своихъ осѣданыхъ коняхъ. Здавалось, що хата зъ цѣлою пышнотою барвъ и богатствомъ житя пролѣтає по-при поѣздъ! Одна гарна жѣнка — удовиця якась — поскакала на молодѣмъ вѣдникѣмъ коні до прочихъ. За нею мчавъ ся, такъ само шаленно, рѣй молодыхъ хлопцѣвъ. Она не дала здогонити ся. Звернувши голову ажь черезъ плече за ними, оставляючи зъ простягнеными руками коневи свободу въ поводахъ — реготала ся голоснымъ безжурнымъ смѣхомъ!

Всѣ тій безжурній, оставленій въ шаленій веселости люде смѣяли ся ще тымъ смѣхомъ! ще не вѣдчували жадной дрожи при приходѣ и вѣдходѣ того страховища, що неприязно сичить, що приносить своею полною свѣтло, але й несказане горе! Ще не мали жадного прочутя о тій глубокій, розкладаючій тузѣ зъ хорымъ усмѣхомъ на устахъ, яку выкликує лишь образованє и культура! Они жили зъ дня на день, не дбаючи о будучность и ей безнадѣйность; ихъ бажаня були простій и прозорій, а умова ихъ щастя — блескъ сонця и синє небо...

. . . . . .

Въ низинѣ кипѣло голосне житє.

Тамъ гомонѣла велика парова трачка.

Цегляно-червонй комины предивной величности знимали ся зъ земли и выкидали чорній хмары дыму пѣдъ небозвѣдъ, пѣдчасъ коли въ самѣмъ будынку фабрики панували гукъ и синетъ и жужжанє, що всѣ прочій звуки заглушували ся цѣлковито.

Округъ фабрики на складѣ лежали тысячѣ дощокъ, укладаныхъ высоко въ верхъ, приготовленыхъ до транспорту и зложеныхъ на-охрестъ, вузкихъ и широкихъ. Безлѣчь непотятыхъ пнѣвъ дожидало ще своеи смерти. Тутъ лежали велиты въ обемѣ майже кѣлькохъ метрѣвъ; справдешній чудеса старости и красы, и струнки молоденькій ялинки. Майже безъ перестанку закочувано свѣжій пнѣ до фа-

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

50

місячник, виходить книжками коло 12 арк. великої вісімки, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка (Львів ул. Академічна 8) під редакцією: Ол. Борковського, М. Грушевського, О. Маковея, І. Франка. — Белетристика оріґінальні і переклади видатнійших чужих утворів, огляди літератури українсько-руської і всесьвітньої.

Передплата річна 8 зр., піврічна 5 зр., чвертьрічна 2·50 зр.

вольскій. Вразъ изъ нимъ вбйшовъ до льокалю выборчого пропінаторъ и аґітаторъ на цѣлый болехбвскій ключь Б. Немліхъ зъ Белеева — и привѣвъ зъ собою кількохъ запоёных выборцѣвъ. Заразъ при вступѣ Прокбпъ Матѣйцѣвъ запытавъ: що жидъ-аґітаторъ мае тамъ робити? — але п. Добровольскій вбдповѣвъ, що вбнъ нѣкому мѣсця не заберe. Коли однакъ при выборахъ надужитя зачали дуже множитись и рости, заявивъ Матѣйцѣвъ яко членъ комісіи выборчои, що такихъ актбвъ выборчихъ не пбдпише. Въ пару день дбставъ Матѣйцѣвъ вбзнанв до староства въ Долинѣ. Тамъ подиктовано ему за неприличне повѣденв пбдчасъ правосборбвъ кару чотирнацять днѣвъ арешту. Матѣйцѣвъ попросивъ о рѣшене на письмѣ. Урядники староства рада-въ-раду — знизили кары на девять день арешту, лише щобы письма не жадавъ. Але Матѣйцѣвъ просивъ конче о письмо и на тую знижену кару. Тогдѣ по довгихъ коридорахъ и заколотѣ выйшовъ на конець самъ п. староста Навроцкій и сказавъ до Матѣйцева: „Cóż ja wam takiego zawinił, że wy przeciw mnie występujecie? To już przecież ostatnie, jeżeli nawet na pisarza nie można się spuścić!“ и знизивъ кару на три днѣ арешту. Матѣйцѣвъ махнувъ зъ резигнаціею рукою, кару въ старостве вбсидѣвъ и нѣкому нѣчо не казавъ. Цѣкавй були также юридичнй выводы нашого п. комісаря Ґавиньского передъ о. Войнаровскимъ въ Гозѣева по торбчныхъ выборахъ. „Ozarkiewicz urzędnik, a przeciw urzędowi występuje!“ — сказавъ вбнъ, натыкаючи на те, що д-ръ Озаркевичъ, яко лѣкарь окружный, посмѣвъ напереквръ правительству заявити ся за рускою к-ндидатурою п. Романчука.

Справдѣ, мы неразъ не знаемо: чи мы австрійскй пбддане, чи може давнои Польщѣ, що „stoi nierządem“... Мимо звѣстныхъ рескриптбвъ и публичныхъ заявъ нимѣ-тинка — наше старостве долиньске не хоче народности рускои въ долиньскбмъ окрузѣ узнавати. Оно высылае до всѣхъ громадъ рускихъ и до всѣхъ рускихъ урядбвъ парохіяльныхъ вбдозвы, друки на выказы статистичнй и иншй блинкеты всѣ польскй; на рускй письма всѣхъ рускихъ урядбвъ парохіяльныхъ вбдповѣдае по польски, а назѣть фасіи на сей рбкъ для рускихъ священикбвъ накинуло всѣ польскй! Но не досыть того — оно звернуло теперь всѣмъ рускимъ священикамъ тіи фасіи зъ примѣтками знова польскими: каже имъ фасіонувати всѣ службы Божй, акафисты и параетасы, бо — якъ доводивъ п. инспекторъ податковый одному священикови — ели кольверы подббнй рѣчи мусять фасіонувати, то мусять ся сего жадати и вбдъ священикбвъ... А наконець въ цѣли доповненя и поправленя сеи фасіи взывае староство долиньске всѣхъ рускихъ священикбвъ на день 11 марта на 10 годину передъ олуднемъ, т. е. акуратъ на той часъ, коли пбсля припису нашои Церкви въ кождбй церквѣ мае зачати ся преждеосвященна...

Въ Рожнѣтовѣ мають незадовго вбдбути ся новй выборы до рады громадскои. Старй выборы, що вбдбули ся въ осени 1897 р., уневажнило намѣстництво на протестъ и интервенцію п. Яновского, посесора въ Рожнѣтова. П. Яновскій хоче доконче бути вбйтомъ и здѣсь буде. Бо ось недавно власти нашй на ру-

---

брики, щобъ нихъ вже по недовгбмъ часѣ, поростинаныхъ на тонкй дошки — высувати знова на дворъ. Нѣвдъ привозивъ що-разъ новй жертвы, а нѣколи не спочиваючій Молохъ перероблявъ ихъ въ чудно-коротквмъ часѣ.

И снмъ разомъ знова.

Льокомотиву вбдбитого вбдъ возбвъ и тй покотили ся самй зъ своими невбльниками о кусень впередъ на мѣсце складу. Тутъ розковано нѣ зъ ихъ зелѣзныхъ путъ и вбдладовано.

Коли кочено ихъ по-при вхбдъ фабрики, донеслась до нихъ бесѣда майстра вбдъ трачки до якихось гостей.

— Пралѣсы закупала фірма О—ба вбдъ релігійного фонду. Платимо вже сѣмь рокбвъ и маемо ще три роки передъ собою. Денно пилуемо сѣмсотъ пнѣвъ.

Сѣмсотъ пнѣвъ денно!

Якъ же безсердечно-выразно звучало се!

Сѣмсотъ товаришѣвъ ихъ нищено денно, а кождый зъ нихъ потребувавъ десятокъ лѣтъ, ба сотень лѣтъ, щобъ розвинутись до отсего славного обаху! — А тутъ лежали ще горы пнѣвъ, ще тысячѣ и тысячѣ лежали тамъ, дома, ще й на вершинахъ гбръ, зъ-вбдки рѣшено котити ихъ вже на самбмъ остатку; а знова масами лежало ихъ здержаныхъ на мостахъ у пбдножя гбръ, — а три разы денно привозила зелѣзница жертвы сюда! Длятого кнапили ся такъ зъ нищеньемъ ихъ, такъ дорожили кождою годинкою въ дни!...

(Конець буде.)

ки п. Яновского прислали запомогу державну для Рожнѣтова, отже всѣ мусять п. Яновского уважати за добродѣя... А знова недавно увбйшло до суду въ Рожнѣтовѣ донесене, що якійсь злочинцѣ напали на п. Валігурского, швагра п. Яновского, и на карету его кидали камѣньмъ, хотяй чудным способомъ жаденъ камѣнь не влетѣвъ до середины кареты. Недавно мало те саме ся подббне лучити ся и самому начальникови суду п. Сабатовскому. Отже кождый „здоровомыслячій“ мусить прийти до переконѣдчея, що въ виду того въ Рожнѣтовѣ треба зелѣзной руки, а таку безперечно буде мати — шляхтичъ п. Яновскій. Man muss ein Szlachcic sein, Glück haben und Janowski heissen...

Дня 2 марта с. р. померъ въ Вишнятбмъ Василь Хортбвъ. Се той самъ, що рбкъ тому пбдчасъ выборбвъ въ IV-ой куріи въ Долинѣ въ присутности 25 жандармбвъ, вимрикувавъ въ ґанку ц. к. староства и льокалю выборчого: „Романчукъ з.....й! на що бы я на него голосувавъ? Попы з.....ы! на що бы я ихъ слухавъ?“ — а Ивана Олексиного зъ Цѣневы, котрый ему въ тбй чинности перешкаджавъ, запбвавъ до ц. к. суду въ Рожнѣтовѣ. Померъ въ страшныхъ мукахъ — збгнила и всохла ему права рука. „Дивна рѣчь! — говорять собѣ люде — Бадені, перший моторъ выборбвъ и гонитель рускаго духовенства, дбставъ вбдъ Вольфа въ праву руку кулю, и на праву-руку умираe остатный выконавець волѣ Баденього? Чи не кара Божа?“ Слухайте, всѣ наши вороги, и то не лише зъ чужого гнѣзда, але и зъ своего! Бо и нинѣ люде зъ роду Русины, що гбрше Ляха матѣрь Русь розпинають. До того справджуе ся на нихъ те, що І. Христосъ сказавъ: „Прийдетъ часъ да всякъ иже убіетъ васъ возмнитъ ся службу приносити Богу“. Они голосять про себе, що нема по надъ нихъ и цѣла Русь повинна восхищатись ихъ дѣлами. А тымчасомъ Русь може хиба здвигати раменами на ихъ подвиги, а потомбсть буде дивуватись, якъ така порода могла такъ довго утримуватись. То псевдо-католики, псевдо клерикалы — но що-жь каже св. Письмо? „Аще кто речетъ яко люблю Бога а брата своего ненавидитъ, ложь есть, ибо не любяй брата егожде видитъ, Бога егоже не видитъ како можетъ любити?“ Такъ и мы кажемо: Сли-бы хто сказавъ, що любить свою народность, а до сойму и парламенту входивъ бы по трупахъ и крови своихъ братбвъ и тамъ робивъ на шкоду своёи народности, ложь есть, бо сли не любить своёи народности, въ котрбй уродивъ ся, якъ же вбнъ може любити Церковь католицку, до котрои много пбзнѣйше, може доперва 10-ого жовтня 1896 р. для ратованя своёи збанкротованои политики приступивъ...

Письмо зъ Равщины.

[Равскій выдѣлъ повѣтовый а Русины.]

Нашъ повѣтовый „выдѣлъ“ взявъ собѣ теперь за задачу робити все Русинамъ на перекоръ. Мало ему було, що мимо тяжкихъ часбвъ принявъ ще одного урядника повѣтового, мимо петицій и протестбвъ майже всѣхъ громадъ повѣту, — мало ему було, що вбдкинувъ пропозицію посередну, щобы на тую посаду принято Русина, человѣка мѣсцевого, способного, посѣдаючого свою реальность вартости кблька тысячь, отже человѣка зъ ґарантіею, а натомѣсть спровадивъ собѣ якогось молодика зъ Мазурбвъ, — всему тому положивъ ще вѣнець, *вѣнець найвысшои нетолеранціи, вузкоглядности національнои*, сполученои *изъ знехтованемъ чувствъ династичныхъ*.

Въ честь и память 50-лѣтного ювілею нашого Найясн. монарха задумали Русины равского повѣту збудувати Народный Дбмъ зъ бурсою для ученикбвъ. Руски громады [ба навѣть дня чи три сѣмьскй польскй] зъ радостію повитали тую гадку и майже безъ выимки хотѣли причинити ся досыть, якъ на нашу бѣду, значными датками до здѣйстнення ея и повставляли въ свои буджеты на рбкъ бѣжучій по 20, 30, 50 зр. на тую цѣль. Отже „выдѣлъ“ повѣтовый на засѣданю своёмъ зъ дня 4 с. м. рѣшивъ голосами дѣдичбвъ Фр. Бнджейовича и Ромера, „рженцы“ Стасѣневича и равского нотаря и бурмістра Ґурки [имена ихъ къ вѣчной памяти!] — вычеркнути зъ всѣхъ буджетбвъ громадскихъ позиціи на Народный Дбмъ въ Равѣ въ память 50-лѣтного цѣсарского ювілею. Бурмістръ п. Ґурка першій мотивувавъ тую постанову тымъ, що законъ краевый не позволяе громадамъ вкладати въ буджетъ такій позиціи, котрй служать интересамъ лишь одной народности и вѣри, забуваючи, якій то всякій позиціи на цѣли польскй вкладають ся въ буджеты нашихъ громадъ, отъ хочь-бы на органы въ Лбмнбѣ, на кляшторъ въ Переворску, на Вавель... А може бы и въ буджетѣ мѣста Равы знайшли ся рбзній патріотичній по-

зиціи?... Якъ приймуть се рѣшене „выдѣлу“ нашій громады, побачимо.

Такъ замяркували тіи панове свою „мілосць для браці Русінувъ“, свою гуманітарність зъ огляду на бѣдну молодѣжь, якбиди свои династичній чувства. А теперь тріюмфують, що Русины вже не збудують Народного Дому. Нехай собѣ кепкують, а равскій Русины таки надѣють ся, що хть бы и зъ помочію другихъ Русинбвъ цѣлого краю, хоть-бы и зъ помочію Австрійцѣвъ безъ льоси зъ цѣлои монархіи — таки доконають свого.

Цѣкава тблько рѣчь, котрй то зъ отцѣвъ духовныхъ равского повѣту въ виду того возьмуть участь въ дорогихъ [безъ взгляду на св. пбстъ] бенкетахъ політичныхъ, якій тутешна польонія мае выправляти зъ нагоды вбдходу тутешного старосты до Львова пбдъ фарисейскимъ окликомъ „kochajmy się“?!

Пбдграничный Чоловѣкъ.

Переглядъ політичный.

Нагла змѣна міністерства справила мѣжь всѣми сторонництвами велике замѣшане и рухъ, бо кождому, якъ показуе ся, принесла якусь несподѣванку. Несподѣванкою було для Подлѣбвъ вступлене Бнджейовича до кабінету, для Чехбвъ вступлене Кайцля, та ще обочь централа Бернрайтера, для Нѣмцѣвъ вступлене Бернрайтера, та ще обочь федералиста Кайцля, также по части вступлене молодого Каста зъ сторонництва католицкого, — человѣка, котрый доси нѣчимъ не звертавъ такъ дуже на себе уваги. Але мабуть чи не найбблыу несподѣванку и заразомъ здивуване справивъ Бернрайтеръ либеральнымъ Нѣмцамъ и людовцамъ. Его вступлене до кабінету грозило розбитемъ нѣмецкои солідарности и опозиціи. Черезъ те заворушились особливо сильно мѣжь нѣмецкими опозиційными сторонництвами. Вчера мали у Вѣдни нараду провбдники либерального и людового сторонництва; такъ само радило вѣрноконституційне (либеральне) сторонництво бблыпои посѣлости, а у Градци сторонництво людове. Спбльну-жь нараду всѣхъ послбвъ нѣмецкихъ назначено на д. 19. с. м. Парламентарна комісія кола польского вбдбуваe у Вѣдни тежь одно засѣдане за другимъ. Рѣчь певна, що Чехи не сидять зъ заложеными руками; тблько якось мало о нихъ приходить вѣстей.

На вчерашній нарадѣ провбдниквъ нѣмецкихъ либералбвъ и людовцѣвъ выступано зъ гбркими докорами противъ вѣрноконституційнои бблыпои посѣлости нѣмецкои, що не порозумѣвши ся зъ иншими нѣмецкими клюбами, а навѣть не повѣдомивши ихъ, позволило Бернрайтерови вступити до кабінету. Зъ тои причины высказано вѣрноконституційному клюбови остру нагану и признано его повѣдене за збраня давнѣйшои умовы, яка станула мѣжь тыми трема нѣмецкими сторонництвами. По тій нарадѣ выдане такій комунікатъ: Провбдники нѣмецкого сторонництва людового и нѣмецкого сторонництва поступового збрали ся сегодня на нараду для обговореня політичнои ситуаціи. По основній нарадѣ прийшли всѣ збраній до того переконаня, що и на языковй розпорядженя, выданій бар. Ґавчемъ, Нѣмцѣ не можуть згодити ся и мусять такъ само, якъ доси, всѣми силами оставати при тбмъ, щобы справу языкову поладнано закономъ. Супротивъ нового правительства такъ зъ уваги на его складъ якъ и зъ уваги на сторонництва, на котрыхъ оно гадае оперти ся, оказуе ся зовсѣмъ оправданымъ повне недовѣре и рѣшуча опозиція. Рѣчь тоту не змѣняе зовсѣмъ те, що въ складъ нового міністерства вбйшовъ членъ вѣрноконституційнои бблыпои посѣлости. Противно тымъ бблыне жалѣти треба надъ тымъ фактомъ, бо черезъ змѣну становиска вѣрноконституційнои бблыпои посѣлости розбито дотеперѣшну солідарность нѣмецкихъ сторонництвъ. Оба сторонництва, поступове и людове, зберуть ся ще д. 19. с. м. на нараду, и тогдѣ остаточно западе постанова що-до ихъ становиска. На тій нарадѣ провбдники сторонництвъ станутъ такъ зъ програмою загального становиска обохъ сторонництвъ въ палатѣ послбвъ, якъ и зъ внесенями, якій выпаде зложити заразъ на першомъ засѣданю палаты. Межи тыми внесенями на першомъ мѣсци будуть внесена на поладнане языковои справы въ законодатній дорозѣ и на обжалованя кабінету гр. Баденього за тій подѣй, що позаходили на послѣдныхъ засѣданяхъ минувшои сесіи рады державнои.

Говорять, що оба тій сторонництва не будуть перешкаджати въ уконституованю палаты послбвъ, а дальше ихъ поведене залежати буде вбдъ того, якъ правительство прайме ихъ внесене на законодатне поладнане языковои справы.

Вѣрноконституційне сторонництво нѣмецкои бблыпои посѣлости выдало также комунікатъ: Треба доконче — каже ся въ тымъ комунікатѣ — пояснити тій непорозумѣня, якій въ широкихъ кругахъ повстали що-до будучого становиска вѣрноконституційнои бблыпои посѣлости зъ уваги на те, що оденъ его членъ вбйшовъ въ складъ нового кабінету. Велика бблыпость членбвъ того сторонництва на своихъ зборахъ згодила ся на вступлене д ра Бернрайтера до кабінету; однако заразомъ высказали зборы одноголосно и зъ притискомъ свое переконане, що той фактъ зовсѣмъ не повиненъ мати вплыву на змѣну дотеперѣшныхъ взаеминъ мѣжь вѣрноконституційною бблыпою посѣлостею а спорбдненымъ зъ нею въ переконанняхъ нѣмецкими сторонництвами и що звязь мѣжь нѣмецкими сторонництвами, яка настала пбдчасъ минувшои сесіи, повинна остатись дальше безъ змѣны. Черезъ те розумѣе ся само собою, що анѣ мовы не може бути о тбмъ, щобы вѣрноконституційна бблыпа посѣлость мала стати ся сторонництвомъ теперѣшного правительства; противно застерѣгае она собѣ повну свободу дѣланя. Ще разъ треба зазначити, що д-ръ Бернрайтеръ вступивъ до нового кабінету лише зъ уваги на скрутну ситуацію и на поважно загрожеи интереси державы, и то на те, щобы вѣрноконституційна бблыпа посѣлость могла взяти дѣяльну участь въ поладнаню австрійскихъ справъ на пожитокъ Австріи, а передовсѣмъ на пожитокъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ. Зъ вдоволенемъ приняли зборы до вѣдомости, що тоту пробу, указану патріотизмомъ, зроблено лише зъ тымъ выразнымъ услбвемъ, що правительство не зробить нѣчого, що було бы незгбдне зъ конституцію або въ чбмъ-небудь могло шкодити слушнымъ интересамъ Нѣмцѣвъ. Вкбнци постановлено скликати загальну конференцію мужѣвъ довѣря вѣрноконституційнои бблыпои посѣлости на день 20 с. м.

На той нарадѣ, про котру выдано наведеный повыше комунікатъ, зазначило кблькохъ бесѣдниквъ, що вступлене Бернрайтера до кабінету нѣякъ ще не означае, мовь бы вбнъ годивъ ся зъ намѣрами и поглядами парляментарнои правицѣ. Буде вбнъ такъ довго въ кабінетѣ, поки правительство не переступить границь, зазначеныхъ програмою гр. Туна; а програма ся мае на метѣ лише спбльну роботу сторонництвъ для полагодженя найважнѣйшихъ въ сей хвили справъ державы, якъ угоды зъ Угорщиною и буджету на сей рбкъ. Гр. Тунъ зовсѣмъ не гадае тыкати въ парляментѣ справъ конституційныхъ або державно правныхъ жадань правицѣ. Все таки найшлась на зборахъ меншбсть, котра не хвалила того, що д-ръ Бернрайтеръ вступивъ до кабінету. Лѣпше було не псовати звязи зъ нѣмецкимъ клюбомъ поступовымъ и людовымъ та лишити собѣ цѣлкомъ вбльну руку супротивъ правительства. Треба также о терегчи оба тій клюбы, щобы не пускали ся на обструкцію, бо вѣрноконституційній не могли бы пбти ихъ слѣдомъ. Той меншости толковано, що годѣ було дальше держати ся негативнои тактики, котра мусѣла бы довести до розпаду Австріи.

Нѣмецке людове сторонництво въ Стирії мало также вчера нараду въ Градци. И тутъ зроблено вѣрноконституційнбй бблыпбй посѣлости докбръ зради та высказано надѣю, що бодай якась частина членбвъ выступить зъ того сторонництва и прилучить ся до иншихъ нѣмецкихъ сторонництвъ. Заразомъ вбзнано щирыхъ нѣмецкихъ послбвъ до завзятои обструкціи противъ кабінету гр. Туна, поки языкова справа не буде полагоджена, а языкъ нѣмецкій не буде признаный державнымъ.

Католицке сторонництво, якъ говорять въ парляментарныхъ кругахъ, е дуже невдоволене покликанемъ молодого недосвѣдченого бар. Каста до кабінету. Сторонництво обачуе въ тбмъ упослѣджене свого клюбу, а покликане Каста до кабінету пояснюе его особистбй знакомости зъ гр. Туномъ.

Politik каже, що парляментарный комітетъ правицѣ не може теперь нѣчого иншого постановити, якъ тблько, що правиця мусить дальше держати ся, и то на пбдставѣ своёи програмы, высказаной въ проекті адресы; програмы тои жадне правительство не може маловажити. Що-до новои політичнои и парляментарнои ситуаціи нема що дурити ся, а треба все таки мати на увазѣ, що е она переходова. Новый кабінетъ, такъ треба розумѣти, означае также провізорію.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданяхъ выдѣлу Наукового товариства им. Шевченка у Львовѣ, що вбдбули ся въ днихъ 16 лютого и 2 марта, полагоджено мѣжь иншими отей справы:

1. Принято до вѣдомости, що закуплено

рукописнй записки въ трехъ томахъ по бл. п. Остерманѣ, старостѣ въ Станиславовѣ.

2. Принято до вѣдомости, що о. Дм. Юзефовичъ въ Яричева подарувавъ товариству уставъ церковного братетва въ Яричевѣ.

3. Ухвалено внести прошеня до міністерства просвѣты о субвенцію на 1898 рѣкъ.

4. Удѣлено О. Целевичеви, студенту фільософічного выдѣлу у Львовѣ, стіпендію въ квотѣ 100 зр. въ цѣли пѣдпоможеня въ науковыхъ студіяхъ.

5. Ухвалено зарезервувати 20 комплетѣвъ „Записокъ“ а 30 призначити на розпродажъ въ комплетахъ.

6. Ухвалено перестати уважати дѣйстными членами 12 особѣ, що мимо упѣмненя не заплатили членьскон вкладки за 1896 рѣкъ.

7. Ухвалено высылати членамъ на ихъ жаданє замѣсць „Записокъ“ инший науковй выдания товариства рѣвнон вартости.

8. Принято до вѣдомости уконституованє секцій: въ фільольогічнѣй секціи: голова д-ръ Ив. Франко, заступникъ головы д-ръ О. Колесса, секретарь О. Роздѣльскій; — въ историчнѣй секціи: голова проф. М. Грушевскій, заступникъ головы д-ръ К. Левицкій, секретарь М. Павликъ; — въ природописнѣй секціи: голова проф. Верхратскій, заступникъ головы д ръ Щ. Сельскій, секретарь Я. Грушкевичъ.

9. Принято до вѣдомости, що при природописнѣй секціи уконституовала ся медична комісія; головою комісіи выбрано д ра Щ. Сельского, заступникомъ головы д-ра Євг. Озаркевича а секретаремъ Я. Грушкевича. Медичнй працѣ мають выходити особными зошитами Збѣрника секціи.

10. Обговорено и принято прелімінарь доходѣвъ и розходѣвъ на 1898 рѣкъ.

11. Принято въ члены 3 особы зъ Галичины а 2 зъ Украины.

12. Ухвалено купити 20 льосѣвъ на образъ К. Устіяновича „Гуцулка“.

13. Мѣсце урядника товариства въ адміністраціи друкарнѣ и книгарнѣ надано п. І. Петрушевичеви, сказам. бухгальтерови.

14. За-для наплыву працѣ въ друкарни ухвалено принятн ще 3 зецерѣвъ.

15. Вѣдчитано рахунокъ коштѣвъ устроєня книгарнѣ предложеный п. Ст. Кафкою Ржичиньскимъ а выносячій 10 000 зр. и рѣшено за-для недостачѣ такон квоты справу отвореня книгарнѣ вѣдложити.

16. Порѣшено инший дрѣбнѣйшй адміністраційнй справы.

НОВИНКИ.

— **Філія „Просвѣты“ въ Равѣ** устроила сего мѣсяця два вѣча просвѣтно-господарскій: дня 3 марта въ Немировѣ а 7-ого въ Равѣ. Головный трудъ зъ сихъ вѣчахъ понесли оо. Ем. Гриневецкій и І. Кипріянъ, котрй своими знаменато обробленими рефератами и вѣдчитами, першій господарскими, другій просвѣтно-економічными, на обохъ вѣчахъ причинились дуже до розбудженя въ народѣ нового духа. Зъ великимъ интересомъ слухали зѣбраній довгихъ основныхъ рефератѣвъ, а на вѣчу въ Равѣ поставлено першій крокъ до завязаня Союза крамарского, до котрого зголосились крамарѣ такожь и зъ сусѣдныхъ повѣтѣвъ. Не можна лишь було на-разъ порѣшити, на якѣй пѣдставѣ мае той союзъ оперувати, чи яко спѣлка на словѣ, чи на контрактѣ оперта, чи оперта на законѣ о стоваришеняхъ зъ 1873 р. Мы просили бы нашихъ правникѣвъ о практичне рѣшеня того питаня, важного для всѣхъ нашихъ повѣтѣвъ. По вѣчу въ Равѣ выдѣлъ філіяльный роздавъ помѣжь членѣвъ „Просвѣты“ [не залягаючихъ зъ вкладками] зъ дару Головного выдѣлу 50 кілько конюшины в 200 кілько лубіну. Кождый зъ членѣвъ дѣставъ красный дарунокъ вартости около 1 зр., а то по 2 літры конюшины и по 2 горцѣ лубіну. Лишилось еще 100 кілько синього лубіну, бо не було членѣвъ зъ тыхъ околиць, де такій лубінъ придатный, а то на землѣ мокрй саповатй. На жаль, не були тіи вѣча такъ численй, якъ належало ся сподѣвати. Священикѣвъ було въ Немировѣ 8, въ Равѣ кільканацять [и то, пѣднести належить зъ признанемъ, безъ рѣзницѣ партій], а селянъ и мѣщанъ було на кождѣмъ вѣчу поверхъ сотки. — Дня 15 марта мае бути вѣче просвѣтно-господарске въ Магеровѣ, котре устроюе спеціяльный комітетъ вѣчевый, а выдѣлъ філіи „Просвѣты“ мае на гадцѣ устроити такій вѣча ще въ Угновѣ и въ Любичи, такъ щобы всѣ закутины нашого повѣту розрухати.

— Дня 24 н. ст. марта вѣдбудуть ся **загальнй зборы товариства „Рускій Дѣмъ народный въ Калуши“** о год. 1-ѣй зъ полудня въ сали Ляндсмана пѣсля слѣдуючои програмы: 1) справоздане зъ дѣяльности уступаючого выдѣлу; 2) справоздане касове; 3) справоздане шконтруючои комісіи; 4) выбѣръ нового выдѣлу; 5) рефератъ п. Ярослава Коритовского про читальнѣ и крамницѣ въ повѣтѣ калускѣмъ. — По вычерпаню програмы наступить доповненє статута завязуючого ся банку руского въ Калуши — Просимо Вп. членѣвъ товариства о численну участь, а рѣвночасно подаемо до вѣдомости, що пѣсли статута лише члены виплативши вкладки можуть брати чинный удѣлъ; рѣвножь просимо всѣхъ добромыслячихъ Русинѣвъ повѣту калуского вписати ся въ члены сего спасеннаго товариства для калуской Руси. — За выдѣлъ *о. Иван Ковалик* предсѣдатель, *о. Д. Романовский* секретарь.

— Въ Кутахъ вѣдбуде ся вѣ второкъ 15-ого н. ст. марта с. р. **отвореня філіи „Просвѣты“** на повѣтъ Куты-Косѣвъ зъ слѣдуючою програмою: 1) богослуженє о 9 год. рано; 2) отвореня зборѣвъ о 3 год. по полудни въ сали Пістинера; 3) рефератъ просвѣтный; 4) рефератъ економічный; 5) выбѣръ выдѣлу; 6) внески членѣвъ; 7) спѣвъ и деклямаціи. На сй зборы запрошуе всѣхъ членѣвъ „Просвѣты“ зъ повѣтѣвъ Куты-Косѣвъ до численной участи. *Читальня „Просвѣты“ въ Кутахъ.*

— **Обходъ памяти Т. Шевченка въ Станиславовѣ.** Въ понедѣлокъ дня 14 н. ст. марта вѣдбуде ся въ театрѣ им. Монюшка въ Станиславовѣ урочистый вечеръ въ честь памяти Тараса Шевченка заходомъ тамошныхъ товариствъ: „Рускон Бесѣды“, філіи „Просвѣты“, „Бояна“ и при участи п Ольги Проскурницкон и п. Адама Людзіта. Програма: 1) Вступне слово, проф. В. І. Маслякъ. 2) Н. Кумановского „Ой вербо, вербо“, хоръ мѣшаный. 3) Деклямація „***“ 4) Н. Вахнянина „Молодй сны“, хоръ мужескій. 5) Ц. М. Вебера Увертура ч. 2., квартетъ на фортепянъ, скрипку, віолончелю и флѣтъ. 6) М. Конка „До Руси“, хоръ мужескій зъ барітоновымъ соло-спѣвомъ. 7) Н. Лисенка Сольо-дуетъ Оксаны и Вакулы зъ „Рождвяной ночи“, актъ І. явя ІІІ. 8) Прольогъ до „Инваліда“, музика В. Матюка, слова И. Мыдловского, мѣшаный хоръ зъ сопрановыми и барітоновыми солями. Закѣнчить: 9) Народный гимнъ „Ще не вмерла Украина“, слова Чубиньского, музика Вербицкого. — За комітетъ: Теодоръ Стахевичъ, В. І. Маслякъ, д ръ Михайло Коцюба, Маріянъ Якимовскій, Ромуальдъ Зарицкій. — Цѣны мѣсць: льожа ч І. и Х. по 5 зр., другй льожѣ по 4 зр., фотель 1 зр., крѣсло бальконове 1 зр., крѣсло перворядне 80 кр., другорядне 60 кр., партеръ 30 кр., для ученикѣвъ и гарнізону 15 кр, галерія 10 кр. Білетѣвъ дѣстати можна въ торговли п. Стахевича, а въ день вечера вже о годинѣ 6-ѣй въ касѣ театральнѣй. Початокъ вечера точно и безусловно о год. 7½. По концертѣ комерсъ въ ресторації театральнѣй.

— **Льокаль Касы задатковои „Помочь“ въ Теребовли** перенесено зъ днемъ 9 н. ст. марта зъ дому п. Лещишака до каменицѣ о. Залуцкого и тамъ она мѣстить ся въ убікаціяхъ „Рускои Бібліотеки“ на І. поверсѣ. — *Ив. Волянській*, директоръ управляючій.

— **Вправы мѣшаного хору „Львѣвского Бояна“** вѣдбудуть ся въ пятницю о 7½ год. веч. Зъ огляду на близькій Шевченковскій концертъ просить выдѣлъ всѣхъ членѣвъ, щобы точно и въ комплетѣ явили ся. — *В. Ш.*

— **Перемыскимъ ц. к. старостою Лянікевичемъ**, тою „перлою межи галицкими старостами“ [якъ называвъ его гр. Казимиръ Бадені], заинтересували ся вже у Вѣдни. Именно доносять зъ вѣдтамъ, що остатнимъ урядовымъ дѣломъ бувшого президента міністрѣвъ д ра Ґавча були заряджена противъ старосты Лянікевича за его геройскй подвиги, пѣднесенй на остатнѣй сесіи галицкого сойму. Міністеръ Ґавчь вѣзвавъ бувъ въ тѣй справѣ до себе пробуваючого у Вѣдни посла д-ра Ярославчика, а коли той явивъ ся въ недѣлю 5-ого с. м., Ґавчь выпытувавъ его подрѣбно о кравды селянъ вѣдъ Лянікевича та й взагалѣ о его надужитяхъ, а потѣмъ заявивъ д-рови Ярославчикови, що хочь вѣнъ самъ вѣдъ рана вже не есть міністромъ, то однакъ полишае готовый рефератъ о Лянікевичу для міністерства гр. Туна. — Мы радо витаючи сю заяву д-ра Ґавча маемо надѣю, що нове міністерство покарае старосту Лянікевича по заслузѣ, а вѣдтакъ заинтересуе ся и иншими подѣбными Лянікевичеви старостами, котрыхъ поступованя зъ народомъ, особливо рускимъ доходить до крайныхъ границь незаконности! Прецѣнь же „Justitia fundamentum regnorum“!

— **Голосный процесъ пѣдпалниковъ зъ Рясны рускои Нейсаха и Ицка Гімплѣвъ** скѣнчивъ ся вчера. На 33 питань судьѣ присяглй заперечили тѣлько 2, а 31 потвердили. Трибуналъ засудивъ Ицка Гімпля [вѣтця], яко интелектуального виновника пятнацати пѣдпалѣвъ, на дожизнену тяжку вязницю заострену одноразовымъ постомъ що мѣсяця, а Нейсаха [сына] яко дѣйстного виновника тыхъ пѣдпалѣвъ на пятнацать лѣтъ тяжкои вязницѣ, а кромѣ того обохъ на вынагороду селянамъ шкоды черезъ пожары зъ вины Гімплѣвъ.

— **Житепись нового міністра-„родака“ Адама Єнджейовича** доповнямо ще тымъ, що вѣнъ есть посволченый зъ гр. Баденіми [жена Адама Єнджейовича есть сестрою жены гр. Станислава Баденього] а такожь фактомъ, якій нинѣ пригадуе Kurjer lwowski: Въ 1878 роцѣ нинѣшный міністеръ-„родакъ“ мавъ зъ причины якогось дрѣбного спору на бали поединокъ на пістолеты близько Львова зъ Міцевскимъ, сыномъ бувшого посла, и въ поединку Міцевскій згинувъ зъ руки Єнджейовича поцѣленый кулею въ серце. За-для сеи пригоды покинувъ Єнджейовичъ політичну службу державну яко комісарь повѣтовый и выѣхавъ до Парижа, дожидаючи тамъ цѣсарскои амнестіи, котру и дѣставъ за инстанціею свого свояка, тогдѣшного маршалка гр. Людвика Водзицкого.

— **П Франтішекъ Ржегоржь**, звѣстный чеській писатель, що займае ся дуже много нашимъ народомъ, передавъ — якъ читаемо въ сегорѣчнѣмъ справозданю „Musea království českého“ въ Празѣ — до того жь музеи и сего року 124 книжокъ малорускихъ. — Въ тѣмъ же музею студіювавъ вѣддѣлъ книгъ мал рускихъ Е. Пятухѣвъ професоръ славістики въ університетѣ въ Юрьевѣ [Дорпатѣ].

— **Три стіпендіи имени Яворскихъ по 150 зр.** установлено и призначено для ученикѣвъ зъ низшихъ клясъ гімназіи въ Самборѣ и они будуть выплачувати ся зъ-горы по 15 зр. дня 1-ого кождого мѣсяця, почавши вѣдъ 1-ого вересня 1898 р. Убѣгати ся о сй стіпендіи могуть лише ученики роду шляхотского имени Яворскихъ, уроджений въ давнѣмъ окрузѣ [циркулѣ] самборскѣмъ Русины гр.-кат. обряду, а котрыхъ убогій родичѣ не мешкають въ мѣстахъ, де є гімназія. До роздачѣ и выплачуваня тыхъ стіпендійныхъ запомогъ упросить ся рускаго катихита гімназіяльного въ Самборѣ. — Вп. учителѣ народныхъ школъ звертають увагу интересованыхъ на сю оповѣстку.

— **Огнѣ.** Дня 15 лютого с. р. въ полудне згорѣли въ Дрищевѣ, повѣта бережаньского, будынки господарскй зъ припасами збѣжа вартости 330 зр. селянина Михайла Ганчарского, а то наслѣдкомъ того, що рѣдный батько того господаря, 80-лѣтный старець пѣдложивъ огонь, въ котрѣмъ и самъ зганувъ. Незгода, яка була вѣдъ довшого часу межи батькомъ а сыномъ, довела старого до того, що и самъ пострадавъ житя и сына зруйнувавъ. — На поданй нами за урядовою газетою блишй вѣсти о пожарѣ церкви въ Головчанцяхъ одержуемо отсе письмо: Огонь выбухъ 26 сѣчня [а не 28] межи 8 а 9 годиною рано по читанѣй службѣ Божѣй. Чаша жадна не згорѣла, а дарохранительницю зъ кивота самъ выратувавъ вмъ и она находить ся теперь въ церквѣ материй въ Глустѣмъ. Паламаря при тутешнѣй церкви нема, а свѣтло погасивъ дякъ; я самъ се видѣвъ. Лямпы нѣ якои не було на престолѣ, а огонь выбухъ якъ найимовѣрнѣйше здае ся — зъ кусника недогашеного кнота восковои свѣчки, котрый, вѣдломаный при гашеню, мусѣвъ упасти непостережено на престолъ або межи сухй цвѣты, украшаючй восковй свѣчки. Шкода выносить до 1000 зр., въ части обезпечена въ „Днѣстрѣ“, котрый шкоду обезпечену щедро зліквідувавъ. — *И. Палагицкій.*

— **Дрѣбнй вѣсти.** Освѣтленя мѣста газомъ заводить у себе Коломыя. — Въ Самборѣ померла дня 19 н. ст. лютого въ 83 роцѣ житя Христина Лаврецка, своячка пок. самбѣрского пароха Іос. Лаврецкого, и невеликій свѣй маетокъ передала теплою рукою на церковь самбѣрску. — Окружный судъ въ Коломыѣ оголосивъ ліквідацію „Банку христіянского въ Косовѣ“; завѣдателемъ масы конкурсовои именованый д-ръ Вільковскій, косбаскій адвокатъ. — Народнѣй школѣ фундація бар. Гірша въ Равѣ рускѣй надало міністерство право публичнои школы. — Недавно померший сербскій митрополитъ Михаилъ записавъ цѣлый свѣй маетокъ, выносячій 150.000 динарѣвъ, на добродѣйнй цѣли. — Нафту въ великѣй скѣлькости вѣдкрыто въ глубинѣ 300 метрѣвъ по сторонѣ угорскихъ Карпатъ. — Въ Товмачи заложено на акціяхъ фабрику олувцѣвъ; оденъ удѣлъ выносить 50 зр. —

Надѣслане.

Rohseid. Bastkleid. fl. 8·65

bis 4·75 p. Stoff. z. kompl. Robe — Tussors und Shantung-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14·65 per Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private porto- und steuerfrei ins Haus. — Muster umgehend.** 7 (3)

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Посмертий — ✝ — оповѣстки.

Татіяна Жегестовска, вдова по пок. Мих. Жегестовскѣмъ, пароху въ Избахъ, померла дня 28 н. ст. лютого с. р. въ домѣ свого зятя о. Теофіля Качмарчика, приходника въ Бѣлцаревѣй. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Епархіи Львѣвскои.

Презенты дѣстали оо.: **Петро Соловѣй** на Покрывцѣ, Ем. Билинкевичъ на Фалишъ, Иванъ Созаньскій на Черче, Вол. Преставшевскій на Опорець, Ем. Ваньо на Болшовець. — Въ пропозиціи умѣщеній: на Рудно о. Вол. Ганицкій самъ одинъ; на Боршѣвъ оо.: Ем. Билинкевичъ, Григ. Кармалита, Вол. Була и Пав. Кульчицкій; на Перемышлячы оо.: Ив. Гургаль, Григ. Кармалита и Исид. Копертиньскій; на Фалишъ оо.: Ем. Билинкевичъ, Ал. Любѣнецкій, Ал. Джулиньскій и Дим. Іосифовичъ. — На конкурсъ зъ речинцемъ до 14 го цвѣтня с. р. розписала парохія Гозѣвъ дек. болехѣвского. — Канон. институцію одержали оо.: Григ. Кончевичъ на Ценевъ, Стеф. Крижановскій на Либохору, Иванъ Насальскій на Ладанцѣ и Дим. Склепковичъ на Поморяны. Митроп. консисторія вѣзвала о. Евст. Клосевича, пароха зъ Присовець, до институціи на Пѣйло. — Завѣдательства дѣстали оо.: Евг. Тимкевичъ зъ Конюхъ въ Ярославичахъ, Г. Дичковскій зъ Ценева въ Лѣсникахъ, Волод. Преставшевскій зъ Либохоры въ Олѣрци, Петро Минко зъ Олѣрци въ Гребеновѣ, Іос. Дикѣвъ зъ Рѣвнѣ въ Выпискахъ, Ал. Джулиньскій зъ Фалиша въ Станькѣвцяхъ. — Сотрудництва дѣстали оо.: Вол. Нижанковскій б. сотр. зъ Нараева въ Семигиновѣ а Лука Побожскій, вікарій архикатедральный въ Конюхахъ. — Именованй оо.: Анастазій Лотоцкій, парохъ Тростянця, віцедеканомъ пѣдгаецкимъ а Володимиръ Громницкій, парохъ Тернополя, II. віцедеканомъ тернопѣльскимъ. — Архіерейскй грамоты похвальній одержали оо.: Вас. Дубицкій сотр. зъ Олеська, Волод. Коновалець парохъ зъ Малехова, Іосифъ Бабій парохъ зъ Церковои и Петро Озерскій завѣдатель Глещавы, — а архіерейскй похвальний грамоты зъ правомъ уживаня експозиторій крилошаньскихъ одержали оо.: Юл. Филиповичъ парохъ Дубы и Ал. Левицкій парохъ Олеська. — Декретъ увольненя вѣдъ испиту конкурсового одержавъ о. Амвр. Рыбакъ парохъ Утѣховичъ. — Митр. консисторія вставилась о плату зъ реліг. фонду для приватныхъ сотрудниковъ въ Кудобинцяхъ, Вербовѣ и Берлинѣ — и о даръ зъ ласки для священичихъ вдовъ: Михайлины Мигуловои, Михайлины Миговичевои и Корнилія Гулы. — Митр. Ординаріятъ удѣливъ позволеня принятя до новиціята Ч. св. В. В. въ Добромили Ник. Лиска и Сим. Бурака. — О. Юліянъ Гумецкій, бувшій сотрудникъ въ Полинѣ, дѣставъ грамоту вѣдпускаючу его зъ львѣвскои Епархіи до Епархіи перемыскои.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** було сего року до кѣнця лютого 4.358 важныхъ полісъ на 3,136.848 зр. обезпеченои вартости зъ премією 23.126 зр. 32 кр. — Шкѣдъ було въ тѣмъ самѣмъ часѣ 54 случаѣвъ, зъ котрыхъ выплачено 39 вѣдшкодованъ до кѣнця лютого и 8 вѣдшкодованъ въ першихъ дняхъ марта с. р. а 7 вѣдшкодованъ [въ загальнѣй сумѣ 1071 зр. 14 кр.] на-разъ причинъ правныхъ до часу скѣнченя доходженъ судовыхъ здержано. Сума всѣхъ тыхъ шкѣдъ выносить разомъ зъ коштами ліквідаціи 12.642 зр. 16 кр.; зъ того вѣдтрутившй часть реасекурована остало на власный рахунокъ Товариства 7.454 зр. 8 кр. — Фондъ резервовый зъ днемъ 28 лютого с. р. выносить 75.333 зр. 90 кр., резерва премій зъ року попередного 52.269 зр. 40 кр.; оба фонды умѣщенй въ цѣнныхъ паперахъ.

— **Рахунокъ Товариства взаимного кредиту Днѣстеръ у Львовѣ**, стоваришеня зареестрованого зъ обмеж. порукою, за мѣсяць лютый 1898:

І. Станъ довжный: Удѣлы членѣвъ 38.344 кор. 75 сот. Фондъ резервовый 2.054 к. 94 с. Вкладки: а) станъ на початку року 279.756 к. 05 с., б) вложено въ сѣчни и лютѣмъ 36 273 к. 33 с., в) вынято въ сѣчни и лютѣмъ 14.367 к. 17 с., позбетае зъ кѣнцемъ лютого 301.662 к. 21 с. Кошты спору 16 к 90 с. Сальдо процентѣвъ (побраныхъ) 6.027 к. 04 с. Спеціяльна резерва 229 к. 59 с. Зыскъ зъ року попереднього 4.649 к. 78 с. Сума 352.985 к. 21 с.

Станъ чиновый: Цѣнній паперы фонду резервового 1.992 к. Позички удѣлений: а) станъ на початку року 283.919 к. 26 с. б) удѣлено въ сѣчни и лютѣмъ 19.480 к., в) сплачено въ сѣчни и лютѣмъ 8.140 к. 27 с., станъ зъ кѣнцемъ лютого 295.258 к. 99 с. Готѣвка въ касѣ зъ днемъ 28 лютого 2.722 к. 67 с. Льокація: а) въ Щадници почтовѣй (оборотъ чековый) 4.831 к. 88 с., б) въ иншихъ институціяхъ кредитовыхъ 46.600 к. 82 с., в) цѣннй паперы 800 к. Сальдо коштѣвъ адміністраціи 778 к. 85 с. — Сума 352.985 к. 21 с.

Членѣвъ прибуло 37, убуло 0, отже разомъ зъ кѣнцемъ лютого 1898 членѣвъ було 978 зъ деклароваными 1019 удѣлами въ сумѣ 50.950 коронъ. — Стопа процентова вѣдъ вкладокъ 4½, процентъ, вѣдъ позичокъ удѣлованыхъ 6½%.

У Львовѣ дня 9 марта 1898. *Д-ръ Я. Кулачковскій. Д-ръ Ст. Федакъ.*

Львѣвска Дирекція ц. к. зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

На шляху зелѣзницѣ льокальнои Гадікфальва-Радовцѣ застановлено зъ днемъ 1 марта с. р. рухъ поѣздовъ мѣшаныхъ чч. 2857 и 2860.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 10 марта. Цѣсарь вѣддавъ вчера візиту кн. Фердинандови и забавивъ у него пѣвъ годины.

Прага 10 марта. Politik доносить, що начальный командантъ вѣйска въ Чехахъ, гр. Ґріне выѣхавъ до Вѣдня и що сю подорожъ яжуть зъ поголосками о змѣнѣ намѣстника. Кандидатуру гр. Ґріного на становиско ческого намѣстника вже въ першихъ дняхъ грудня мин. р. розважувано поважно

Будапештъ 10 марта. Призвична комісія выготовила и зложила въ соймѣ адресу, котру мае ся вручити цѣсареви дня 11 цвѣтня на урочистѣмъ спѣльнѣмъ засѣданю обохъ палатъ. Адреса высказуе вдячность за признанє и забезпеченє політичныхъ правъ угорского народа, за розширенє громадяньскихъ правъ на широкій верстви народу, зазначуе, що спѣльне добро народу и монарха залежить вѣдъ взаимнои згоды и єдности, уповаюе короля о вѣрности, любови и вдячности и бажае, щобы для щастя народу король и его родина прожили ще якъ найдовшій лѣта.

Парижъ 10 марта. Заперечують поголосцѣ, мовь бы нѣмецкій амбасадоръ въ Парижи гр. Мінстеръ мавъ бути вѣдкликаный, а гр. Гербертъ Бісмаркъ мавъ стати амбасадоромъ въ Петербураѣ.

Софія 10 марта. Пѣврядовый дневникъ „Миръ“ указуе на вагу авдіенціи князя у австрійского цѣсаря; причинить ся оно певно до поправы вѣдносинъ межи Болгарією а Австрією, чимъ цѣлый край тѣшить ся.

Надѣслане

Д-ръ Володимиръ Лавровскій

вѣдбувши шпитальну практику у Вѣдни и Львовѣ, осѣвъ въ БЕЛЗѢ. Мешкае въ домѣ Вп. панѣ Керниковои. Для хорыхъ убогихъ ординація безплатна. 79 2—5

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесенный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ОЛЬЙ РЫБЯЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильованый, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленія, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутилькахъ по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пѣдъ „Срѣбнымъ Орломъ" у Львовѣ. 275 124—?

ПУШКИ Фляшмана, герметичне, до транспортованя молока, обему: 1 л 1·70, 1½ л. 1·85, 2 л. 2·—, 2½ л. 2·20, 3 л. 2·40, 4 л. 2·70, 5 л. 3·—, 8 л. 4·—, 10 л. 4·75, 15 л. 5·75, 20 л. 6·25, 25 л. 7·—, 30 л. 8·— зр.
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ кате дрм.) 4595

Великій заробок!
Пошукує ся способныхъ, въ лучшихъ кругахъ добре знакомыхъ, енергічныхъ Агентівъ за великою провізією до продажи бѣжучого артикулу щоденного жита. При добромъ наслѣдку вынагородя стала.
Оферты пѣдъ К. В. 980 до Рудольфа Мосса у Вѣдни. 88

Пампушки по 4 кр. знані зъ доброты, чотири разы денно свѣжі, мармоляда до пампушковъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морелёва 1 фунтъ 70 кр. Всякій замовленя на весѣля, забавы полагоджує дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ гімназіи] ул. Баторія 32. 51 15—16

Левъ Колтатовъ пѣвець въ Ольховци п. Мѣльница
испытованый у п. Подотнюка въ Ставиславовѣ и бувшій три мѣсяцѣ въ Денисовѣ, має чистый теноровый и дуже приемный голосъ, неженатый — пошукує посады на пѣвця або на седло або до мѣста. 85 3—3

Одинока торговля зъ мясомъ на весь Львовъ
ВѢДКРЫТА ПО ЦѢЛЫХЪ ДНЯХЪ
и поручае мясо:
волове, вепрове, баранину, телятину, шинку смалець, солонину и сѣканс мясо.
ІОСИФЪ ЛІНТНЕРЪ
Львовъ Ринокъ ч 8.
41 12—24

НОВЕ ХОРОШЕ ВЫДАНЄ
СВАНГЕЛІЯ
малого формату
поручає ся *зъ переплетомъ* по цѣнѣ вѣдъ зр. 25 до 150 зр.
тѣлько въ переплетничѣмъ заведеню
М. Спожарского и Сына
и въ торговли знарядовъ церковныхъ
Свг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ улиця Руска ч. 1. 99 1—10

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЄВИЧЪ
Артистъ-малярь
въ КУТАХЪ
виконує всякій проєкты обертъ его заводу въ кожнымъ стилю: образы; портреты, украшенія стѣнъ, также реставрацію старыхъ образовъ; прийме до выконанія зъ дерева и полотна иконостасы, олтарѣ, киоты, и т. д. и т. д. рѣзи власныхъ оригінальныхъ рабовъ; дѣйме до выконанія всякій проєкты церковныхъ знарядовъ и по умѣркованій цѣнѣ. 96 1—?

Найдавнѣйша Торговля знарядовъ церковныхъ, книгъ, Иконъ и ризъ
МИХАИЛА ДЫМЕТА
у ЛЬВОВѢ
поручае на Свята Великодній:
ЄВАНГЕЛІОНЫ нового выданя малого формата оправленѣ въ аксамитъ зъ цѣлкомъ новымъ варочно до того формата зробленымъ окутемъ, зъ образками мальоваными на блясѣ по 55 зр., 65 зр. и 75 зр., а зъ образками на порцелянѣ по 70 зр., 80 зр. и 90 зр., бѣльшого формата вѣдъ 72 зр. до 185 зр., якъ до оправы. Далѣ поручае Плащеници на полотнѣ вѣдъ 18 зр. до 42 зр., а на шовковѣй матерія вѣдъ 45 зр. до 128 зр. Артосы, Фелёны, Стихарѣ, Дальматики, Колпаки, Кадильницѣ, Хресты розличного рода, Лѣхтарѣ, Пауки бронзовѣ и кришталевѣ, Образы, Олтарики до процесій, Ковчеги, Хоругви, Фаны, Чашѣ, Копіи, Дарохранительницѣ, Монстранціи и всякій иншѣ утвори въ якъ найлучшѣй и солідній якости, бо ярмарочныхъ выроббовъ не тримаю, и по цѣнахъ можливо найниższихъ супротивъ всякои конкуренціи, котра по бѣльшѣй части лихоту за добрѣ грошѣ продае. При всякомъ купнѣ за готовѣ грошѣ 5% а при фелонахъ 10% рабату.
97 1—6

ВІНКЕНТІЙ КУЧАБИНЬСКІЙ
У Львовѣ улиця Коперника число 2
припоручае
Найновѣйшій и найлучшій Молитвословъ для христіянъ греко-катол. обряду „СВЯТАЯ СВЯТЫМЪ". Одобреный вѣнъ Львѣвскою Консисторією и мѣстить въ собѣ въ найпрактичнѣйшій способѣ зѣбранѣ молена для ужитку такъ церковного якъ и домашнего.
Цѣны дуже приступнѣ: въ добрѣй оправѣ по 85 кр., 1 зр., 1·20, 1·40 зр. до 3·50 зр.
При закупнѣ въ бѣльшѣй скѣлькости 20% рабату.
Вінкентій Кучабиньскій
у Львовѣ, улиця Коперника 2. 3 915 ?

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ
Львовъ, Ринокъ ч. 39.
выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.
Продае дешевше нѣжь всюды
портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовѣ и штайнбутовѣ, огнетревалу папу дахову, асфальтовѣ плыты изоляційнѣ, дестильованну смолу вугльову карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій матеріялы будовляній** — заручуючи за ихъ доброту.
Предприємство роббтъ бетоновыхъ и крытя даховъ дахувкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 24—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всякій паперы цѣнній
И МОНЕТЫ
по найдешевшомъ курсѣ деннѣмъ не числячи нѣякои провізіи.
Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ.
374 [2]

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волосся на кольоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского
єдино до набуття въ 4
Дроґеріи пѣдъ Червонымъ Хрестомъ
289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

ВАРХАНЫ
въ найновѣйшихъ взорахъ.
ФЛЯНЕЛЬКИ БАВОВНЯНІ
въ найбѣльшомъ выборѣ, метръ вѣдъ 25 кр. почавши
поручае Магазинъ 1
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 **Львовъ, площа Капітульна число 2.**

КАВАРНЯ „IMPERIAL"
при улици Третого Мая число 1
зѣстала зъ днемъ 1 марта с. р.
цѣлкомъ вѣдновлена
и заосмотрившись ся въ 90 2 3
НАЙЗНАМЕНИТШІЙ НАПОЄ
поручая ся ласкавымъ взглядамъ Поважаной П. Т. Публики.
Въ читальни знаходить ся около **150 газетъ.**

Зѣставши въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складовъ
ЧАЙ
правдивый китайскій
въ оригінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр.
ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.
При замовленяхъ найменше 2 фунтовъ, при порошку 3 фунтовъ высылаємо франко; при вѣдборѣ 6 фунтовъ додаємо 5% въ товарѣ.
19
Зъ поважанемъ
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Рѣкъ заснованя 1892
ТОВАРИСТВО
ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНѢСТЕРЪ"
перше и единоке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Ен. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій знаряды, збѣже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.
„Днѣстеръ" вступивъ въ 6-ый рѣкъ своеи дѣяльности зъ збѣльшеными фондами гарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачены шкоды до кѣнца 1897 року 480 100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра" дуже умѣркованій, услѣвя обезпечень корыстній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.
На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ" въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услѣвя, представляе своими значными фондами найбѣльшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.
Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційній* за интабуляцією або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членовъ и третихъ осѣбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ". Информація удѣляе Дирекція листовно. 34 3—25
Зголошеня о удѣленя агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентовъ „Днѣстра", приймають ся.
Львовъ ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „ПРОСВѢТЫ".)

Информація и посередництво до заключня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.
Полички для членовъ Тов. взаим. кредиту „Днѣстеръ" на 5½% и 1% додатку на кошты ам.

До ласк. уваги!
Купуючи жадати выразно законно хороненый пѣдъ ч. 50.703 хрестъ Вольты; се число видно вытиснене на хрестѣ и на кождѣй обвертцѣ, бо лишь той хрестъ е правдивый хрестъ Вольты.
Вѣдень 21 сѣчня 1898.
Вѣдъ дѣтъ мавъ я страшный бѣль головы, вѣдъ 3 лѣтъ кашель; и хорѣвъ на нервы. Всякій средства домовѣ и лѣки не могли той недуги усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно н-ромъ 50.703 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вѣсѣмъ днѣвъ, стративъ я цѣло бѣль головы; кашель и бодѣ нервовій дуже ослабли. Зъ вдяки не залишу Ваше хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моёй женѣ.
Зъ поважанемъ
Артманъ Феліксъ
ведучій поѣзды д. к. зелѣзниць держ., XIII. Linnerstrasse 121, 1, п. 5.

Вѣдмолоджене и продовженє житя
осягаєсь ношенѣмъ славного правдивого новопоправленого, пѣдъ ч. 50.703 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а со число видно вытиснене на хрестѣ и на кождѣй обвертцѣ.
У осѣбъ, що все носять хрестъ Вольты прикрѣпленый, працює кровъ и системъ нерворый нормально, змыслъ быстрѣють, а со дѣлае приятно; сила тѣла и духа бѣльшае и осягаєсь станъ здоровый и щасный а тымъ продовженє найбѣльше людямъ надто коротного вѣку.
Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты"; вѣнъ скрѣпляє нервы, вѣдновляє кровъ и скровъ въ святѣ узнаный недорѣвнанымъ средствомъ противъ сихъ хоробъ: гостець и ревматизмъ невральгія, слабѣ нервы, безсонъ, зимнѣ руки и ноги, гіпохондрія, блѣдница, терпѣня женочій, астма, параліжъ, корчѣ, мочене въ постели, высыпки, гемороиды, болѣ жолудка, инфлюенца, нашель, шумъ ушный, бѣль головы и зубовъ и т. д.
Правдивый, новопоправленый пѣдъ ч. 50.703 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у мене достати, е електричнымъ стовпомъ въ обсягу кождого.
Множество писемъ зъ похвалами и признанемъ.

Вѣдень 5 сѣчня 1898.
Купила-мъ си 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вѣнъ цѣло усунувъ у мене ревму и бѣль головы. Вашъ хрестъ Вольты явивсь такъ славнымъ, що не залишу поручити его моимъ знакомымъ.
Зъ высокимъ поважанемъ
Верончка Гербль
XIV., Grabengasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. I. 1898.
Вдячько 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, я необавки позбулась довголѣтного болю кришей. Тожъ могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.703.
Зъ поважанемъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч. 20.

Сомодь-Пуля, 21 сѣчня 1898.
Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткѣмъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ болѣвъ. Тожъ прошу прислати ми ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.
Зъ поважанемъ
Фельберъ Беда

Вѣдень, 23 сѣчня 1898.
Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпѣвъ на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.703. По 4-недѣльнѣмъ ношеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосифина Чірніхъ
II., Kunzgasse 3, 1. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.
При посылцѣ 2 зр. franco. При послѣплатѣ 20 кр. бѣльше. Высылае правдивый хрестъ Вольты лише 56
F. Rabinowicz
Wien, I., Wallfischgasse 4 D. L.

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іоакима Гренякa.

Ч. 46. Львовъ, Пятница 27 Лютого (11 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитших новѣстей" выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кидиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитост за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додатком

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣк . . 18 зр.	на цѣлый рѣк . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣк . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережена. — Рекламації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыкій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане" по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доконечни приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отишка.

Національна борба и державне право въ Австрії.

Що въ сю пору, національне питане въ Австрії є найактуальнѣйше, — що стремлене угнетеныхъ народовъ Австрії до національной автономії має своє жерело въ фактичныхъ потребахъ тыхъ народовъ и що правно державна реорганізація Австрії на основѣ національныхъ територій стала ся сегодня соціяльною и державною конечностію, бо такій лишь політичный устрѣй державы вѣдповѣсть культурнымъ интересамъ заселяючихъ ей народовъ а саму державу зможе звести на дорогу спокойного и успѣшного розвою, — се найлѣпше доказує змѣна фронту, яка що-до сего питаня доконує ся на цѣлѣй лінії интернаціональной соціяльно-демократичной партії.

До недавна соціяльно-демократична партія не лишь ігнорувала національне питане, але проводирѣ ей вщѣплювали въ пѣдчиненій имъ масы гадку, що в якій націоналізмъ є „ретроградством", и остерѣгали робітників, щобъ не дали ся злавити на „національну полову" буржуазійных партій. Антипатія соціяльных демократовъ до націоналізму дасть ся по-части оправдати тымъ, що робітничу клясу, котра є тѣломъ партії, пекли головно економічній хыбы народного организму, а щобы здобути собѣ поправу тыхъ вѣдносинъ, мусѣли боротись якъ-разъ въ тою клясою, на котрой устахъ вѣчно бувъ націоналізмъ. Зъ тон причины нѣмецкій проводирѣ соціяльных демократовъ оголосили націоналізмъ за идею чисто буржуазійну и ретроградну, въ котрою робітныхъ-соціялістъ нѣчого спільного мати не повинень.

Проводирѣ галицкихъ робітниковъ и руській радикалы научили ся свого соціялізму зъ нѣмецкихъ учебниковъ и брошуръ, а зъ тымъ приняли безъ критики також погляды нѣмецкихъ соціялістовъ на національне питане. Заслуга въ ігнорованю сего питаня або що-найменше въ полишованю его на самомъ заднѣмъ плянѣ — належить ся мѣжь рускими радикалами коломыйскої школѣ радикальной партії [Даниловичь...].

Аж въ послѣдныхъ часахъ соціяльній демократы опамятались — завдяки зъ одного боку теоретикови соціялістовъ К. Кавцкому [Kautzky], котрый тую справу поглубивъ и выказавъ, що се питане не належить мѣжь тій, котрій обходять лишь „буржоазію", але они є выплывомъ потребъ суспѣльностій и результатомъ ихъ розвою, а зъ другого боку завдяки сильному рухови національному въ Чехіи, що вѣдбивъ ся також на ческихъ робітникахъ. Становиско ческихъ робітниковъ спонукало цѣлу австрійску партію соціялістичну схилити голову передъ идеею національною. Научне мотивоване сего звороту, якій доконує ся въ соціялістичнѣмъ таборѣ, бачимо въ глубоко обдуманій студіи К. Кавцкого „Новочасній народности". Она появила ся въ Штутгартѣ передъ кількома роками, тогдѣ ще, коли того звороту въ практицѣ не можна було ще запримѣтити. Сеся студія має вѣльшь теоретичне значѣне. Практичнѣйшу вагу має для насъ его нова студія, бо обговорююча справы, котрій стоять на порядку дневномъ австрійскої політики — „Національна борба и державне право въ Австрії". Она появила ся въ тыжневнику „Neue Zeit" [выпускъ 17 и 18 зъ 1897/8]. Ось цѣкавѣйшій ей уступы:

„Въ чѣмъ полягає нинѣшна тяжка ситуація въ Австрії? — Въ контрастѣ мѣжь жизненостію національныхъ руховъ а нежизненостію формъ, до якихъ тій рухи стремлять. Національній рухи въ Австрії не стремлять до осягненя або задержаня такихъ формъ державныхъ, котрій запевнили бы народностямъ ихъ самостійность, але до осягненя або удержаня такихъ формъ, зъ котрымы немичучо звязана зависимость поодинокихъ народностій або ихъ частинъ. Туда стремлять и Нѣмцѣ, и Мадяры, и Поляки, и Чехи. Здѣйстненя ческого права державного означує не лише самостійность Чеховъ въ Чехіи, Моравѣ и Шлеску, але також пѣдчиненя нѣмецкихъ меншостій въ тыхъ краяхъ пѣдъ ческе панованє. Небезпечність скорости, зъ якою фактъ сей може наступити, було головнымъ моментомъ, що подразнивъ Нѣмцѣвъ цѣлой Австрії до послѣдного ихъ выбуху ненависти супротивъ Чеховъ. Языковій розпорядженя самій въ собѣ — рѣчь досыть невинна, она въ детайлякъ дасть ся поправити, але и въ теперѣшнѣй своѣй формѣ [баденівскій] не мѣстять въ собѣ нѣчого для нѣмецкой народности грѣзного. Але они уходили за першій крокъ до здѣйстненя ческого права державного, яко вступъ до вѣдданя ческихъ Нѣмцѣвъ пѣдъ перевагу Чеховъ, и яко такій выкликали тую бурю, котру Баденіі своими пѣдступно-брутальными заходами замѣсть влагодити, лише скрѣплявъ, аж графъ польскій самъ вѣдъ нея повалився ся.

„Централізмъ въ Австрії ставъ ся неможливый. Австрія може истнувати лишь яко держава федераційна, але федералізмъ задержавшихъ ся „исторично-політичныхъ индівідуальностій" поодинокихъ королѣвствъ и краѣвъ жизненной силы такъ само не має, якъ централізмъ. Лишаєсь одна тѣлько можливость: федералізмъ народностій, розѣрване традиційныхъ границь провінціяльныхъ, нове упорядковане Австрії на пѣдставѣ границь языковыхъ.

„Мужѣ великой революціи у Франціи знали, що робили, коли уневажнили старій границѣ провінціяльній и надали Франціи нову организацію департаментовъ. Тымъ чиномъ надали они одноцѣльнѣй державѣ найсильнѣйшу пѣдвалину, знищили до тла феодальный партикулярізмъ, взагалѣ вѣдобрали феодальнымъ традиціямъ найсильнѣйшу ихъ опору.

„Подѣбна нова организація сталась конечною въ Австрії. Прочь зъ цѣлымъ феодальнымъ крамомъ державного права и т. н., котрый ще сегодня найновочаснѣйшій рухи національній впихає въ неможливій ситуаціи, прочь зъ територіяльными границями, котрій одну народность шматкують, прочь зъ такими границями, що сковують до купы рѣзній народности и розпалюють мѣжь ними незгоду и ненависть, а тій народностя, спільно працюючи побѣчь себе яко вѣльній и рѣвній, могли бы зробити Австрію культурною державою першои мѣры, бо теперѣшна борба спиняє въ нѣй всякій поступъ.

„Нѣмцѣ самій зачинають приходити до того переконаня и въ тѣмъ напрямѣ роблять несмѣлу пробу жаданемъ адміністративного подѣлу Чехіи на дві части, нѣмецку и ческу, кожда зъ своєю урядовою и школьною мовою та адміністрацією. Але обѣ части мають обсылати ческій сойм, де творили бы окремій курії — а тій такъ само спиняли бы себе въ роботѣ, якъ примѣромъ палата послов и палата панов. Тая реформа держить ся завязаного права державного, яко вступъ до вѣдданя ческихъ Нѣмцѣвъ пѣдъ перевагу Чеховъ, и яко такій выкликали тую бурю, котру Баденіі своими пѣдступно-брутальными заходами замѣсть влагодити, лише скрѣплявъ, аж графъ польскій самъ вѣдъ нея повалився ся.

„Централізмъ въ Австрії ставъ ся неможливый. Австрія може истнувати лишь яко держава федераційна, але федералізмъ задержавшихъ ся „исторично-політичныхъ индівідуальностій" поодинокихъ королѣвствъ и краѣвъ жизненной силы такъ само не має, якъ централізмъ. Лишаєсь одна тѣлько можливость: федералізмъ народностій, розѣрване традиційныхъ границь провінціяльныхъ, нове упорядковане Австрії на пѣдставѣ границь языковыхъ.

„Мужѣ великой революціи у Франціи знали, що робили, коли уневажнили старій границѣ провінціяльній и надали Франціи нову организацію департаментовъ. Тымъ чиномъ надали они одноцѣльнѣй державѣ найсильнѣйшу пѣдвалину, знищили до тла феодальный партикулярізмъ, взагалѣ вѣдобрали феодальнымъ традиціямъ найсильнѣйшу ихъ опору.

„Подѣбна нова организація сталась конечною въ Австрії. Прочь зъ цѣлымъ феодальнымъ крамомъ державного права и т. н., котрый ще сегодня найновочаснѣйшій рухи національній впихає въ неможливій ситуаціи, прочь зъ територіяльными границями, котрій одну народность шматкують, прочь зъ такими границями, що сковують до купы рѣзній народности и розпалюють мѣжь ними незгоду и ненависть, а тій народностя, спільно працюючи побѣчь себе яко вѣльній и рѣвній, могли бы зробити Австрію культурною державою першои мѣры, бо теперѣшна борба спиняє въ нѣй всякій поступъ.

„Нѣмцѣ самій зачинають приходити до того переконаня и въ тѣмъ напрямѣ роблять несмѣлу пробу жаданемъ адміністративного подѣлу Чехіи на дві части, нѣмецку и ческу, кожда зъ своєю урядовою и школьною мовою та адміністрацією. Але обѣ части мають обсылати ческій сойм, де творили бы окремій курії — а тій такъ само спиняли бы себе въ роботѣ, якъ примѣромъ палата послов и палата панов. Тая реформа держить ся завязаного того понятя старого королѣвства ческого. Насильне сполучене Чеховъ зъ Нѣмцями въ одній адміністративній одиниці лишаєсь, по феодальныхъ часахъ унаслѣдженій курії збогачують ся новою ихъ вѣдмѣною — и замѣсть зробити одинъ крокъ дальше до новочасной одноцѣльно ти державной, робить ся дальшій крокъ зъ поворотомъ до феодального партикулярізму. Въ Чехіи треба вѣддѣлити Нѣмцѣвъ вѣдъ Чеховъ, але роздѣлити ихъ цѣлковито, замѣсть въ однѣмъ соймѣ назадъ ихъ злучувати. За те повинно ся злучити тій притыкаючій до себе територіи Чехіи, Моравы и Шлеска, де народъ говорить по чески, и утворити въ нихъ одно адміністративне тѣло на тыхъ самыхъ правныхъ основахъ, що и нѣмецкій департаменты чи кантоны. Такъ само повинно ся зробити зъ иншими провінціями зъ рѣзными языковыми областями. Лишь таке всесторонне и основне розвязане языкового питаня могло бы въ певній мѣрѣ запевнити Австрії національный спокій. Оно не побороло бы сейчасъ традиційныхъ, глубоко закорѣненыхъ антагонізмовъ, не усунуло бы зъ порядку дневного національныхъ питань пѣдряднои натуры, якъ трактоване національныхъ острововъ и національныхъ меншостій въ малыхъ областяхъ, н. пр. Нѣмцѣвъ въ Празѣ або Чеховъ у Вѣдни, але тій питаня мусѣли бы уступити на задный планъ передъ великими загальными питанями політичныхъ и соціяльныхъ реформъ, они не опановували бы и не забурювали цѣлого житя політичного и дали бы ся полагодити способами новочасной політичной тактики."

Се найважнѣйша часть студіи п. Кавцкого.

Дальше вѣнъ доказує, що лишь одна соціяльна демократія могла здобутись на таке розвязане національного питаня и лишь одна класа робітнича зможе идеѣ высказаній въ наведеній статьѣ перевести въ дѣло и спасти Австрію и ей народы. Але именно въ своихъ поглядахъ на исторію „винайденя пороху" мылить ся панъ Кавцкій, бо Русины давно вже домагались реорганізації Австрії на основѣ національныхъ територій, уважаючи се за однокій выхѣдъ зъ безвѣдрадного положеня, такъ свого, якъ и цѣлой державы, и першій прогестъ противъ неприродныхъ границь територіяльныхъ выйшовъ вѣдъ народу руского. Заслуга п. Кавц-

---

4)

БИТВА.

Нарисъ зъ природы *Ольги Кобилянськои.*

(*Конецъ.*)

Розпаленымъ зелѣзомъ напятнено новоприбувшихъ, а вѣдтакъ ихъ оставлено, щобы розглянули ся округъ себе.

Они бачили, якъ такій самій наемники, якъ тій на-пѣвъ здичѣлій на горахъ, працювали и тутъ въ долинѣ. Якъ они роями мовь невтомимій мурашки вештали ся у фабрицѣ и вокругъ нея на дворѣ. Якъ они крикливого, зелѣзного Молоха, що въ нищеню доказував справедливій дива, плекали и майже жертвували ся, щобъ ему лише на нѣчѣмъ не забракло.

— Такъ, такъ — чули мѣжь иншимъ, якъ оповѣдавъ одинъ робітникъ, котрого звали „Клевета" — такъ нищать чужій антихристы нашій прекрасній лѣсы, що становлять маєтокъ нашого краю. Богъ знає, але ихъ паны сокотять ихъ зле и будуть разъ за те передъ Богомъ вѣдповѣдати. Теперь має ся сей прекрасный матеріялъ вывозити мабуть аж за море! И що має нашъ край зъ того? Спытайте тыхъ, що правлять тыми маєтками, що живуть въ роскоши, що ихъ грѣшній тѣла аж розходить ся, — спытайте ихъ, що нашъ край зъ того має?! — А по хвилинѣ якогось лютого мовчаня говоривъ дальше: — Вже будують и въ другу сторону зъ-вѣдси зелѣзну дорогу; чую — лѣсы продано далѣ на новыхъ десять роковъ! Такъ, ще „лишь на десять роковъ", а вѣдтакъ знов на десять роковъ, и пропавъ маєтокъ нашого краю!... Проклята правда!... Чому не протинаю радше ей погане тѣло, якъ отею невинну деревину? чому всѣ тій нескольній печѣ тутъ, пѣдъ нашими ногами, не пожерутъ лучше ихъ чорговскихъ тѣлъ?...

Бесѣду перервавъ ему голосный ударъ въ лице вѣдъ майстра до пилъ.

— Чому не доглядаешь лучше твоихъ малпячихъ лапъ, а лопотишь ротомъ безумства, неробо!

Вѣдповѣдь укараного згубила ся въ оголомшаючѣмъ гуку, бо ново-прикочений пнѣ мали сунутись пѣдъ пилы. Одній пѣйшли пѣдъ пилы десятиножевій, другій пѣдъ пятнацять, а знов иншій, столѣтній, пѣдъ двацятьножевій. Зъ сикомъ роздираючимъ уха, якимъ вперѣдъ пнѣ заголомшено, закимъ ихъ убито, пѣрнули пилы въ ихъ тѣло. Остроконечастыми зубами прорѣзували зъ блискавичною скоростію пregарній пнѣ, а трачине немовь кровь выбухала зъ нихъ, обсыпувала ихъ и покрывала около нихъ помостъ.

Коли ножѣ метнулись крѣзь нихъ по разъ послѣдный, то по фабрицѣ пронѣсъ ся острый, проймаючій зикъ, и колишній гордій великаны розпали ся вахляровато въ тонкій бѣлій дошки и перестали истнувати на вѣки.

Робітники зъ величезными тачками зъявили ся сквапно и вѣдходили.

Они змѣтали трачине, напрятане на земли, вывозили его и высыпували въ пащѣ печей въ приземнѣмъ забудованю. Безъ перервы, зъ дня на день сповняли они сю працю. Другій знов вытягали дошки, розпадаючій ся зъ пѣдъ пилъ, и кидали ихъ зъ такою вагою на складъ, що они падаючи вывивали ся у-послѣдне мовь спружистій сталевій листки. Знов иншій пѣдпихали струнки ялинки пѣдъ жужжачій пилы, розтинаючій дерево въ вузкій латы, а ще иншій кували и острили пилы та розсѣвали около себе черлено-блискучій искры...

И довкола фабрики вештало ся богато людей. Одній выносили дошки зъ середины, другій вѣдбирали та подавали ихъ дальше, третій складали ихъ одныхъ верхъ другихъ, значили, роздѣлювали на вузкій и широкій, або якъ тамъ уже треба було. Всюды панував рухъ, галасъ, клики, неустанный прихѣдъ и вѣдхѣдъ; горячкова, зъ математичною акуратностю вычислена дѣяльность, выкликувана страшно жужжачимъ кольосомъ-машиною, вѣдъ котрои била спека майже невыносима.

Здавалось, що нечутно обертались величезній чорій колеса, обведеній шкѣряными пасами, однакъ воздухъ бувъ переповненый ихъ гукомъ и околиця була оживлена аж пѣдъ лѣсы...

Лише въ ночи панувала ту смертельна тишина. Неначе стражникъ стоявъ тутъ чорный коминъ и глядѣвъ похмуро на цѣлый воєнний таборъ.

Тутъ лежала безлѣчь пагихъ пнѣвъ, освѣтленыхъ лагіднымъ свѣтломъ мѣсячнымъ, мовь мерцѣ. Пасма дощокъ, поскладаныхъ до гордои высоты, миготѣли срѣблисто, а огляданій зъ боку здавали ся самыми лініями.

Пнѣ, всюды, де спинивъ ся поглядъ, лежали пнѣ, лежало дерево, дошки, вѣдпадки; а межи всѣмъ тымъ вештались нечутно величезній собаки мовь мары, кидаючи биля себе велику неграбну тѣнь и шнуряючи повсюды. Вѣдъ часу, якъ фабрика стояла разъ, кимось пѣдпалена, въ страшнѣй поломѣни, выбрано ихъ, тыхъ псовъ, за стражниковъ.

Але нѣхто не вкрадавъ ся; нѣхто и не мутивъ супокою полягшихъ.

Пѣвголосне шемране горскои рѣки, котра улискувала ся недалеко зъ-пѣдъ теменѣ лѣса, проносилось мягко и вникливо сюды, а самъ лѣсъ становивъ навкруги долины неприступный муръ, зъ-по-за котрого мѣгъ хиба мѣсяць вырвати.

А вѣнъ зъявлявъ ся що-ночи надъ тымъ муромъ. Блѣдый и тихій и нерухомый, мовь-бы бувъ цѣлкомъ втомленый зъ смутку, и мовь-бы ему лекшало, коли розпускавъ свои промѣнѣ въ синяво-прозорыхъ мракахъ ночи, або купавъ ихъ тутъ и тамъ въ темнѣй глубинѣ воды...

Смутне шемране рѣки настроювало его такъ жалѣбно, а вѣнъ не бувъ въ силѣ здавити его.

„Куды, куды, куды? — шемрали фалѣ невтомимо кождои ночи и лизали жалѣбно берѣгъ, и плескались пѣдхлѣбно въ чутныхъ звукахъ о велике камѣне, котре десь-не-десь вызирало неповорушно зъ води.

Але они не дѣставали жаднои вѣдповѣди.

Въ таборѣ оставалось тихо.

Пнѣ лежали безъ душь, а дошки простягнені...

Але вѣнъ бачивъ вѣдповѣдь. Куды лишь звернувъ свое лагѣдне лице, чигавъ ей. На дошкахъ и пняхъ, призначеныхъ до транспорту, стояли чорными буквами выписаній слова: „До Батумъ", „До Батумъ", „До Батумъ"...

. . . . . .

Лѣто.

Розпалене промѣне сонця жарило, а воздухъ бувъ душный.

Поодинокій хмары, що погубили ся на синѣмъ небозводѣ, були темнои барвы. Вѣдъ часу до часу пѣднимавъ ся легкій вѣтеръ и роатягавъ хмары вширшь и вздовжь и въ зловѣщій тѣни. Здавало ся, що вѣнъ спонукує ихъ улетѣти зъ-вѣдси и що потуга сонця вилыне на нихъ пагубно, однакъ якъ-разъ въ полудневій порѣ здержались они въ своѣмъ летѣ и спинили ся сиво-чорными масами надъ горами...

Було по битвѣ.

Навкруги панувала бездушна тишина.

Якъ далеко око засягало, стрѣчало най-

кого полагае въ тѣмъ, що вѣнъ першій межь нѣмецкими соціялістами пѣдносѣ голосъ въ оборонѣ національной справы и не лишь не каже маловажити ей, але й каже пѣднести до значѣня одного зъ головныхъ постулятѣвъ роботничои партіи въ Австріи. Въ той способъ одержують соціяльнѣ демократы теоретичну санкцію тои змѣны фронту, до якои пре ихъ політичне житє австрійскихъ народѣвъ...

Доля Русина...

Въ суботу дня 12 н. ст. марта с. р. вѣдбуде ся о 11 годинѣ рано въ університетѣ въ Загребѣ габілітаційный пробный [хорватскою мовою] выкладъ нашого земляка д-ра Михайла Зобкова — на тему: „Akcessorna natav [натура] založnoga prava“ — а то въ цѣли габілітаціи зъ австрійского приватного права на загребскѣмъ університетѣ.

Въ Хорватіи обовязуе нашъ австрійскій кодексъ цивільный, длятого и выкладае ся тамъ австрійске приватне право въ тѣмъ самѣмъ обемѣ, що въ Долнтавщинѣ.

До габілітаціи допустивъ д-ра Зобкова правничій факультетъ загребского університету на основѣ его працѣ „Die Theilpacht nach römischem und österreichischem Recht“ [напечатанои 1895 р. въ Берлинѣ, Verlag von R. L. Prager. Стор. 156 вѣсѣмки].

Д-ръ Зобковъ старавъ ся на основѣ тои самои працѣ о допущеня его до габілітаціи на львѣвскѣмъ університетѣ, однакъ львѣвскій професоры Поляки — мимо дуже прихильныхъ рецензій чужихъ критикѣвъ — орекли, що праця д-ра Зобкова „не вѣдповѣдае науковымъ вымогамъ“ и двократно вѣдбили его a limine. А позаякъ и тогдѣшне міністерство гр. Баденього зъ формальныхъ причинъ присвоило собѣ тую гадку львѣвскихъ „ученыхъ“, то д-ръ Зобковъ бувъ принуженый по за областію дѣлокруга австрійского міністерства глядати для себе охороны и „по за Австрією“ регабілітуватись и габілітуватись для „австрійского“ права...

Треба ще додати, що вымоги — якъ річевій, такъ и формальній для осягненя габілітаціи на університетѣ въ Загребѣ є зовсѣмъ тѣ самій, що въ Австріи — у Львовѣ.

Звыжь сѣмь лѣтъ уже, якъ померъ професоръ д-ръ Олександеръ Огоновскій — а до нинѣ катедра по нѣмъ не обсаджена, бо панове професоры Поляки a limine вѣдбиваютъ вѣдъ нея Русина. Такъ вѣдбили они передъ кількома роками д-ра Зобкова.

Д-ръ Зобковъ про свою особу мае нинѣ повну сатисфакцію — тая сама праця его, котра у Львовѣ „не вѣдповѣдала науковымъ вымогамъ“, въ Загребѣ зовсѣмъ вѣдповѣдае — и мы сердечно ґратулуємо ему славнои его побѣды, зъ бажанемъ повитати его скорше чи пѣзнѣйше середъ себе, на галицкѣй Руси. Але кривда руского народу а спеціяльно студентѣвъ правничого выдѣлу львѣвского університету — остае ся въ повнѣй силѣ...

Цѣла ся історія есть тѣлько однымъ доказомъ бѣльше, якъ намъ Русинамъ потрѣбно свого — руского університету и якъ мы на цѣлѣй лініи и всѣми силами мусимо добиватись его!

Тяжка доля Русина нинѣ на галицкѣй Руси! Д-ръ Зобковъ — замѣсть служити своему народови, мусить — вѣдбухненый зъ краю свого людьми иншои народности — ити служити на чужину...

Зъ вѣча повѣтового въ Борщевѣ.

IV.

Політичный референтъ

выголосивъ д-ръ Мих. Дорундякъ а зібраній выслухали зъ незвычайною увагою и перерывали часто оплесками та окликами негодованя на адресу гр. Казимира Баденього.

Позаякъ змѣстъ выводѣвъ референта видный зъ принятыхъ резолюцій, то для скороченя наводимо лишь тѣ резолюціи, котрій збраный народъ принявъ одноголосно и при великѣмъ одушевленю: Резолюціи сѣ звучать:

1. Вѣче повѣтове въ Борщевѣ высказуе свою радѣсть по причинѣ уступленя гр. Баденього зъ становиска президента міністрѣвъ и почувае ся до глубокои вдячности для свого монарха, що освободивъ державу и рускій народъ вѣдъ того чоловѣка.

2. Вѣче осуджуе систему правлѣня гр. Баденього, що опиралась на неправдѣ, фальши, деморалізаціи, безправности, насильствѣ и автократизмѣ, котрій спровадили упадокъ політичнои морали та справедливости, и уважае баденізмъ та пѣдпираючу его кліку за головныхъ виновникѣвъ теперѣшныхъ невѣдрадныхъ явищъ и сумныхъ подѣй въ державѣ и краю.

3. Вѣче взывае всѣхъ Русинѣвъ якъ такожь всѣ честнѣ елементы середъ другихъ народѣвъ, особливо середъ народу польского, щобы въ интересѣ спѣльного добра поборювали баденізмъ и пѣдпираючу его кліку, а баденѣвску систему и ея прояви нищили на кождомъ кроцѣ, безпощадно и зъ корѣнемъ.

4. Вѣче домагаесь вѣдъ теперѣшного правительства якъ найскоршого привернення політичнои морали, права та ладу конституціинога, а усуненя баденѣвскои системы и всѣхъ ея згубныхъ наслѣдкѣвъ, а въ тѣй цѣли жадае: а) розвязаня теперѣшного парляменту, спрофанованого кровавыми галицкими выборами и поліцією въ палатѣ нетыкальныхъ вѣдпоручникѣвъ народу; б) потягненя до одвѣчальности всѣхъ правительственныхъ органѣвъ, котрій допустились надужить при выборахъ; в) выданя амнестіи для всѣхъ засудженыхъ зъ нагоды галицкихъ выборѣвъ.

5. Вѣче заявляе ся противъ розширеня автономіи краѣвъ и противъ адресы бѣльшости галицкого сойму, а жадае автономіи на родностій и подѣлу Галичины на части польску и руску при задержаню теперѣшныхъ державныхъ органѣвъ центральныхъ.

6. Вѣче пятнуе поведене части послѣвъ кола польского и ческого клюбу въ послѣднѣй сесіи парляментарнѣй, котрій тяжко зневажили парламентъ и нетыкальнѣсть посольску находомъ поліціи и арештованями послѣвъ, якъ рѣвножь пятнуе недавній овациі и демонстраціи панѣвъ въ користь упавшего Баденього — найбѣльшого гнобителя народу руского вѣдъ часѣвъ розбору Польщѣ а найбѣльшого ворога свободы народѣвъ та всякого поступу — яко негѣдній и тяжко обиджаючій имя Славянъ, а заразомъ вѣдмовляе тымъ панамъ права выступати въ имени славяньскихъ народѣвъ Австріи.

7. Вѣче протестуе противъ намагань привернення данныхъ посередныхъ выборѣвъ до рады державной черезъ соймы и взывае всѣхъ послѣвъ-Русинѣвъ, абы безъ огляду на свое партійне становище станули солідарно до законодатнои роботы, боротьбы противъ усякои неправды и до оборены конституціи та правъ руского народу.

8. Вѣче взывае всѣхъ Русинѣвъ, абы звертали свою увагу на выборы до радъ громадскихъ и повѣтовыхъ черезъ освѣдомлюване народу, крѣпку організацію, совѣстну и правдиву агітацію, та старали ся, абы тѣ выборы выпадали въ хосенъ руского народу.

9. Вѣче домагае ся внесеня курій и заведеня загального безпосереднього, тайного голосованя до всѣхъ тѣлъ репрезентаційныхъ.

Зараз по ухваленю тыхъ резолюцій забравъ голосъ о. Омелянъ Глѣбовицкій и поставивъ внесокъ, щобы Его Вел. цѣсареви за его печалливѣсть о добро всѣхъ своихъ народѣвъ, о спокѣй и гараздъ державы и краѣвъ, котру нашъ монархъ выявивъ мѣжь иншимъ такожь въ послѣднихъ часахъ черезъ димісію гр. Баденього, выразити непохитну преданнѣсть и глубоку вдячнѣсть всего руского народу и при его ювілейнѣмъ роцѣ пожелати Его Величеству найдовшихъ лѣтъ щасливого панованя, а заразомъ упросити присутного ц. к. комісаря правительственного, щобы цѣлу тую заяву повѣтового вѣча въ Борщевѣ передавъ до стопъ трону. Вѣче приняло сей внесокъ одноголосно, а всѣ зібраній вѣдспѣвали грѣмке „многая лѣта“.

Вѣдтакъ на внесокъ п. Еронима Калитовского приняло вѣче одноголосно и зъ явнымъ одушевленемъ ухвалу, высказуючу послови д-ру Окуневскому признане и подяку за его лицарскій выступъ при дебатѣ адресовѣй въ соймѣ, а строгу догану тымъ рускимъ посламъ, котрій зсолідарнували ся зъ бѣльшостію соймовою и зъ пониженемъ чувствъ всего руского народу голосували невѣльничо за адресою бѣльшости. [Окляки: славно!]

Причинокъ до исторіи еміґраціи нашихъ селянъ до Бразилія.

Вп. о. Густавъ Дроздовскій зъ Кійданець въ Збаражчинѣ надѣславъ намъ де-що матеріялу, якій вѣдносить ся до еміґраціи его парохіянъ до Бразилія. Матеріялъ той хочь не богатый, а все-таки интересный и для сучасныхъ и для будущого историка сего еміґраційного руху.

„По выѣздѣ нашихъ людей до Бразилія — пише о. Дроздовскій — не перестали они зносити ся зъ своею рѣднею въ краю. Мои парохіяне зъ Кійданець, що выеміґрували, не вмѣють писати, а пише имъ письма хтось инший. Одинъ зъ такихъ, пишучи до мене въ имени мого парохіянина, дописавъ на однѣй сторонѣ стихи власного складаня, котрій чейже не буде безъ интересу навести. Ось они:

Приступѣмо, братя, до компанія
И завторуймо пѣсню вразъ!
И подякуймо щиро Пану Богу,
Що безъ жадной згубы провадивъ насъ!
Не досыть бо того,
Що-мь опустивъ свою кранну,
Хрань Боже выпадку —
То марно геть згину!

Такъ пишу до Васъ на остатнѣй хвили,
Ледви ся коли побачимъ, мѣй брате милый!
Будь ми здорова, мила кранноньку —
Та ся розлучивъ зъ тобою, родиноньку!
Такъ же сьмо жили, зъ собовь розмавляли,
И на добранѣчь руку сьмо подали!
Будь ми здорова, милая хатино,
Ховала-сь мене, якъ я бувъ дитиновъ!
Тамъ тя опустивъ — тутъ мене горе,
Я день 28 ѣхавъ черезъ море!
Ажебы-сь знавъ, брате, якъ въ мору плавати:
Нѣодного птаха нѣгде не видати!
Ажебы-сь знавъ, брате, якъ на мору бѣда!
Якъ обачивъ птаха, казавъ, що сусѣда!
Ой якъ приѣшовъ вечеръ, узрѣвъ-емь зоронькy:
Показувала менѣ мою кранноньку!
Якъ сонце западе, зоронька затлѣе,
То такъ намъ камратямъ ажь серденько млѣе!
Боуваны пиуть ся, окремгомъ хиляють,
То такъ намъ камратямъ серденька змлѣваютъ!
Вы вже, братя, спите у своѣй хатинѣ,
У насъ еще сонце чотыри годинѣ!
Ой якъ же намъ було на тѣй страшнѣй водѣ,
То вамъ, милій братя, описати годѣ!
Ой то правда щира, що вамъ повѣдаю,
Якъ ми не вѣрите, на Бога ся здаю!
Прибудемо до Васъ, ксьондзонку и люде,
Якъ насъ Богъ спровадить безъ жадной згубы!
Ой якъ морска тромба до окренту била,
Неодна ся шифа въ водѣ затопила!
И пишу Вамъ, братя, о своѣй пригодѣ
Якъ насъ сонце пекло на тѣй страшнѣй водѣ!
Якъ насъ сонце пекло, якъ огонь пекельный,
Кождый зъ насъ на шифѣ лежавъ якъ смертельный!
А якъ хто померъ, то го вытягали,
Камѣнь до шифѣ — въ воду го пускали.

Castro Brasil 5. 11. 1897.

— —

Коли нашій люде выѣзджали до Бразилія, не всѣ — якъ вѣдомо — тамъ заѣхали. Михайлъ Заторскій зъ Кійданець зъ родинною дѣставъ ся до Георгія — посѣлости Місслера. Зъ-вѣдтамъ утѣкнии дѣставъ ся до сусѣдного властителя пустинѣ Robert-a Viewig-a, але и зъ-вѣдти по недовгѣмъ часѣ утѣкъ и по безчисленныхъ трудахъ вернувъ коштомъ Місслера до села. Я, заосмотривши ихъ въ найконечнѣйшій потребы, написавъ-емь до Місслера въ Бремѣ прошеня о запомогу. Той зъ-разу ставивъ условя, але на мѣй повторный листъ залишивъ условя и прислався на мои руки 100 зр. Потому писавъ я до Нодаріого въ Италіи и той прислався 20 зр. Наконець звернувъ ся я до Роберта Viewig-a въ Георгіи, а той вѣдписавъ менѣ листомъ зъ Godwinsvill Ga.

На вступѣ Viewig высказуе свое здивованя, що тѣ люде важать ся непокоити мене и его, а вѣдтакъ каже, що не видѣвъ такихъ лѣнивыхъ людей, якъ тѣ галицкій еміґранты; они не вмыли ся до Нетрѣвъ. „Die Arbeit [нашихъ] war nicht zu gebrauchen, jede Woche einen Festtag, wo keiner schaffte; in den zwei Monat, welche die beiden [Заторскій и другій] hier waren, haben sie mir 200 Doll. Schaden gemacht. Unsere Nigger bekommen per Monat 5—10 Dollar und Rationen das ist 20 Pf. Schweinefleisch und 56 Pf. Maismehl. Ich habe den beiden nach ihren Leistungen alles geschenkt, was sie bekommen haben, denn es nahm ein Jahr, bis solche — — sich die Methode angeeignet hätten Ich bedauere Sie, Herr Pfarrer, als wissenschaftlich gebildeten Mann, sich mit solchen Geschöpfen plagen zu müssen; da sind unsere Schwarzen doch ... Menschen ähnlichere Geschöpfe. Und Sie werden aus den Zeitungen wissen, dass jeder Uebergriff an den Nigger strenge gerügt wird; der Tod steht für alles, als Schändung, Brandstiftung, Pferdediebstahl und Raub. Aber die besten Arbeiter für den Süden sind die Nigger, kein Deutsche, Polack, Russe oder Europäer kommt ihnen gleich.

Den besten und grössten Gotteslohn werden sich Hochwürden sichern, wenn Sie alles versuchen, diese Art Leute vor dem Auswandern zu behüten, geeignete Schulen und Zeitungen verbreiten, damit etwas mehr Licht in die dicken Schädel kommt. Es mag sein, dass damit die Macht der Kirche etwas verliert [? — видно, що въ тѣй квестіи и у пана Viewig-a чашка груба!], aber der Pfarrer als Mensch wird soviel höher geachtet werden und sein eigenes Bewusstsein ihm keine Vorwürfe machen.

Wir haben seit Septb. an 150 Nigger als Holzschläger am Platze, um 1.600 Acre Land urbar zu machen und Bahnschwellen zur Eisenbahn zu hauen. Die Schwarzen spielen, würfeln, stehlen [?] und arbeiten; Sonntag aber habe ich stets einen schwarzen Tastor hier; und wenn ich Karten spielen oder sonst Unsinn machen sehe, wird ausgepeitscht oder fortgejagt...“ и т. д.

бѣльше спостушене, а вѣдражаюча нагота вершинъ будила жаль у серцю.

Бѣлявѣй, спорохнавѣлѣ пняки сторчали густо одинъ коло однихъ, неначе кѣстяки зъ пожовклои травы. Нездатнѣ дерева лежали въ великѣмъ числѣ покалѣченѣ вокруги, а зъ коры обдертѣ пнѣ, що показали ся нездоровыми, порохнавѣли нетыканѣй дальше. Великѣ выпаленѣ мѣсця на земли нагадували раны пожежѣ и свѣдчили о побѣдѣ поломѣней, що блестѣли тутъ такъ часто въ ночи и пожирали жадѣбно все, що въ нихъ сусѣдствѣ находило ся. Стосы сосновои коры лежали темнобрунатными шматами и звоями, на-пѣвъ перегнилѣ, и важко лежали масы трѣсокъ на травѣ. Старѣ, блискавицями нарушенѣ смереки оставленѣ нетыкано, стояли сумно, простягаючи на-пѣвъ высохлѣ рамена вѣдъ себе далеко, мовь безпомѣчнѣ тарцѣ, силуючись надармо здержати вѣтеръ у своѣмъ галузю. Вѣдъ часу до часу проносилось воздухомъ жалѣбне, смутне скрипѣне. Оно походило вѣдъ здоровыхъ поодиноко полишеныхъ ялиць, котрѣ, молодечо струнки и незвычайно буйного зросту, стояли безъ галузя и мали лише на самѣмъ вершку короны. Тѣ ихъ верхи гнули ся теперь луковато до землѣ, мовь-бы въ ихъ густѣй зелени була завѣшена сотнарова вага и тягнула до долу. Вѣдданѣ химерамъ вѣтру, позбавленѣ охороны и всякои иншои опоры, колысали ся они жалѣбно и скрипѣли...

Молодѣ сосновѣ деревця, колись майже ясно-зеленои и блискучои барвы, були поломанѣ и на вѣки ушкоджены. Напороть опустила свое зубчасте, теперь пѣрване листе, и позбавлена тѣни вяла та конала звѣльна на сонцѣ-пѣкѣ жарѣ.

Высокій мохъ, вырваный и пошматованый та корѣнемъ вывернены до сонця, высохъ, а тою самою смертію гинула и подоптана трава. Прерѣзнѣ лѣснѣ кущѣ, малины, яловець и иншѣ сильнѣ та вѣдпорнѣ рослины и цвѣты, що буяли колись въ повнѣй роскоши, прилягли теперь до землѣ и були майже зъ корѣнемъ повытяганѣ. Поверхъ всего того котили и волѣкли тысячами и тысячами великанѣвъ!

Тутъ и тамъ до землѣ придавлена крушина, не позбавлена своѣи силы цѣлковито — вродила безлѣчь червоныхъ ягѣдъ, а тѣ сіяли зъ-далека зъ матово-зеленого тла немовь яркѣ калюжѣ крови...

Несмѣливо протѣкавъ мѣжь камѣнемъ въ долинѣ колишный розпустный потѣкъ. Масы обтятого галуза, коры и трѣсокъ приглушували его веселе журчанє на довгій неозначеный часъ. Орлы и яструбы покинули свои гнѣзда и навертали ся лишь рѣдко сюды. Ледви-що перелетѣли разъ або два въ рѣкъ весинною порою сею своею колись гордою батькѣвщиною.

И зазуля перестала тутъ кувати.

Дожидаючи надармо луны свого поклику, котра гналась давнѣйше въ поважныхъ, мовчазныхъ лѣсахъ мовь на-впереймы зъ покликомъ, мовчала она теперь завзято и неначе забувала тутъ свѣй звычай кувати...

Спустошенѣ, запустѣлѣ, ограбленѣ въ всеи питомои красы и колишнього богатства

— горы осталась немовь на посмѣховище, и не могли спинити, щобъ жарке слѣво сонця не выпалювало немилосердно сен оставшои ся фльоры, котра вымагала для свого истнованя самои найглубшои тѣни. Полишенѣ, ледви понадъ землю вырѣсшѣ ялинки и сосонки, а неушкоджены самымъ припадкомъ, стояли смутнѣ и опущенѣ. Буря и сонячна спека переходили на вѣдмѣну по-надъ ихъ молодесенькими коронами, що не були ще на довго такъ пасталенѣ, щобъ зносити всѣ змѣны и удары веремя.

Столѣтнѣ оберѣгали ихъ доси своими обемистыми раменами вѣдъ всего — але вѣдъ теперь? А коли-бъ они и опирали ся всему? Всему жару сонця, що выпивавъ такъ жадѣбно ихъ молодѣ соки, всѣмъ бурямъ, що бажали зломити ихъ короны, всѣй студени и всѣмъ прочимъ знадвѣрнымъ погрозамъ — такъ що-жь тогдѣ? Чи не простягнула-бъ ся тежь и за ними, коли-бъ стояли якъ-разъ въ самѣй найгордѣйшѣй красѣ, роскошуючи въ пышнотѣ, узнаючи надъ собою лишь небеса — тота сама убійча рука?!

Они рѣшили ся вмерти...

Чернѣвцѣ, 25. грудня 1895.

— —

[Сей гарный нарисъ зъ природы бувъ уже разъ печатаный — въ черновецкѣй „Буковинѣ“ въ цѣтни 1896 р. за редакціи Ос. Маковея.]

Переглядъ політичный.

Про програму гр. Туна пишуть Nar. Listy досыть згѣдно зъ тымъ, що мы вчера подали въ справозданю зъ нарады вѣрноконституційного сторонництва бѣльшои посѣлости. Молодоческий дневникъ заявляе при тѣмъ выразно, що вѣсть про ту програму мае зъ доброго врештѣ жерела, але одвѣчальности за ню не бере на себе. Правительство — каже — буде за першу свою задачу уважати перевести угоду зъ Угорщиною, при чѣмъ не буде спускати зъ ока матеріяльныхъ интересѣвъ сеи половины монархіи. До того ужие правительство всѣхъ силъ; а коли бы скрайнѣй нѣмецкѣ сторонництва хотѣли спинити парляментарнѣ розправы надъ угодою, то гр. Тунъ готовъ на все, щобы зломати тѣ заходы. Вѣнъ не возьме ся до тыхъ способѣвъ, якихъ ужито на пѣдставѣ Фалькенгайнового внесеня; але его способы будуть сильнѣйшѣ. Зъединивши собѣ вѣрноконституційну бѣльшу посѣлѣсть

розбивъ нѣмецку солідарность и завдавъ обструкціоністамъ такій ударъ, по котрѣмъ ледво чи отямлять ся. Въ полагодженю великихъ задачъ кабінетъ гр. Туна не буде вдавати ся; але въ разѣ потребы не ухилить ся вѣдъ назначеня свого становиска. Въ ческій справѣ буде гр. Тунъ старати ся утворити бодай якійсь modus vivendi мѣжь обома сторонами въ краю. Також має гр. Тунъ добру волю заспокоити жаданя Чехівъ, выведеній за міністерства гр. Баденього. Справы автономіи не буде якійсь часъ тыкати; але старатись буде о те, щобы всѣ справы, котрѣ пѣсля обовязуючои конституціи належать до сеймівъ, сеймамъ полишити и покласти конець заходамъ до обмежень автономіи краѣвъ на користь централістичнои системы. Гр. Тунъ буде передовсѣмъ мати на увазѣ фінансовый станъ бѣдуючихъ краѣвъ и має тверду волю тѣй бѣдѣ зарадити. Одною въ головныхъ его задачъ буде: скрѣпити династичнй чувства и династичну вѣрность населеня.

Про рухъ мѣжь сторонництвами парляментарными, выкликаный такъ скликанемъ рады державнои якъ ще бѣльше змѣною кабінету, записати годить ся отсѣ вѣсти:

Вчера на засѣданю парляментарнои комісіи правицѣ були пп. Абрагамовичъ, Крамаржъ, Фуксъ, Пальфі, Фалькенгайнъ, Ебенгохъ, Діпавлі, Шустерліцъ, Енгель, Яворскій и Войтѣхъ Дѣдушицкій. Про сю нараду оголошено такій комунікатъ: „На нинѣшнѣмъ засѣданю екзекутивного комітету сторонництвъ правицѣ по основнѣмъ обговореню політичнои ситуаціи уповажнено голову Яворского, щобы вѣйшовъ въ стычность зъ правительствомъ для попереднього выясненя декотрыхъ справъ формальныхъ, вымагаючихъ безпроволочного полагодженя.“

Врешть нарады того засѣдання держать ся нѣбы то въ тайнѣ. Але тѣ тайны вже высѣвують зараз нинѣшній дневники. Обговорюючи політичну ситуацію, сказано, що правиця не в сторонництвомъ кабінету гр. Туна, а кабінетъ той не в міністерствомъ правицѣ. Зазначено, що гр. Тунъ и доси ще не переговорювавъ зъ жаднымъ членомъ правицѣ що-до політики, якои гадає держати ся. Треба, щобы правиця крайно держала ся разомъ и щобы гр. Тунъ довѣдавъ ся, що анѣ въ ей програмѣ анѣ въ єдности не зайшла нѣяка змѣна. Головнѣ точки програмы правицѣ е, якъ и були: признане исторично-політичныхъ правъ и автономіи королѣствъ и краѣвъ, справедливе переведене рѣвноправности всѣхъ народностей, дбалість о правдиву релігійность и моральность, якои успѣшна праця для економічного и суспѣльного пѣддвигненя всѣхъ верствъ населеня. [Годѣ здержати ся вѣдъ уваги, що мѣжь тыми чотирма точками програмы лише перша е щира и правдива, а дальшѣ три — се фарисейство, лукавство, ложь! *Ред.*] А що правиця не знає програмы гр. Туна, то и не може выступати противъ него; але готова поперати его такъ въ его заходахъ, щобы парламентъ зробити способнымъ до працѣ, якъ и въ переведеню задачъ парламенту, передовсѣмъ въ полагодженю угоды зъ Угорщиною. Хочь правительство зблизило ся до вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости, котрои членъ вступивъ до кабінету; хочь до того самого кабінету належать також и члены правицѣ: то сама правиця не має нѣякои связи зъ вѣрноконституційною бѣльшою посѣлостею, и вѣдъ правительства буде залежатя, о скѣлько оно схоче причинити ся до такои связи. Всѣ бесѣдники высказали бажане, щобы п. Яворскій вывѣдавъ ся про намѣры правительства. Длятого п. Яворскій заразъ вчера мавъ збѣгти ся зъ президентомъ міністрѣвъ и сегодня здати справу зъ своихъ місій. Обговорювано також тѣ справы, котрѣ треба полагодити при уконституованю палаты. Промавляно за тымъ, щобы президента палаты назначило коло польске въ помѣжь себе; а коли бы коло не хотѣло того, то мавъ бы стати президентомъ членъ католицкого сторонництва. Мѣсце першого віцепрезідента порѣшено вѣдступити опозиціи, до котрои зачислено також вѣрноконституційну бѣльшу посѣлость; отже коли бы вѣрноконституційнѣ хотѣли, то можуть зъ помѣжь себе вызначити першого віцепрезідента. Другимъ віцепрезідентомъ збставъ бы тогдѣ або членъ молодоческого клюбу або зъ клюбу полудневославяньского. Вырынула також гадка, щобы зъ уваги на офіцину польского кола, т. зв. інкамерованыхъ Русинѣвъ, и на сторонництво християньско-соціяльне (антісемітѣвъ) выбрати ще двохъ віцепрезідентѣвъ. Але въ цѣлѣй справѣ выбору президія не прийшло ще до рѣшучои постановы; а упрошено на разѣ п. Яворского, щобы поспытавъ гр. Туна, якъ вѣнъ задивляе ся на сю справу. Внесене Фалькенгайна постановлено по просту пустити въ непамять. Сегодня буде зновъ засѣданє комітету, а п. Яворскій принесе вже якѣсь вказѣвки вѣдъ гр. Туна.

Якъ бачимо, правиця троха вчера погороижилась, що она гр. Туна не знає, — що гр. Тунъ доси не прийшовъ до нея; ну, и — пѣшла коза до воза, коли вѣзъ не хотѣвъ прийти до козы. Ага! Мы забули ще одно сказати: заповѣдано заздалегѣдь, що на те засѣданє комітету правицѣ мали прийти також міністры, що выйшли зъ правицѣ, тымчасомъ якось не прийшовъ жаденъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ руского народного театру.** Въ суботу 12 ого с. м. передпослѣдне представленє въ Золочевѣ на бенефісъ панѣ Ф. Лопатиньскои. Вѣдограна буде комічна опера „Гаспароне“ К. Міллекера въ 3 актахъ. Въ недѣлю 13-го марта на послѣдне представленє пѣйде новость: „До Бразилія!“ оріґінальный образъ зъ еміґраційного руху нашого народу въ чотирохъ актахъ Льва Лопатиньского. Судячи по першѣй премієрѣ [„Свекруха“] того автора выставленѣй по разъ першій також въ Золочевѣ, а котра подобала ся загально, можна надѣятись, що и новый твѣръ сего писателя выкличе широке заинтересованя у публики.

— **На дохѣдъ „Шкѣльнои Помочи въ Коломыи“** вѣдбуде ся заходомъ рускихъ товариствъ коломыйскихъ: Родины, філіи Просвѣты, Руско-жѣночого кружка, Шкѣльнои помочи, Бояна, Народного Дому и народныхъ сѣлокъ въ XXXVII. роковины смерти Тараса Шевченка въ сали Касы ощадности въ четверъ 17 ого н. ст. марта вокально-декляматорскій вечеръ зъ слѣдуючою програмою: 1) „Земскій рай зображеный въ Шевченковыхъ творахъ“, вѣдчитъ п. О. М. 2) Шевченка-Вербицкого „Завѣщане“, басове сольо въ супроводѣ двохъ хорѣвъ и фортепияна, хоръ Коломыйского Бояна. 3) Fantasie brillante sur la romance russe, „И можетъ быть“ par A. Sokol, вѣдграе п-а Ф. С. 4) Шевченка „Титарь“ [зъ „Гайдамакѣвъ“] вѣддекламуе п-а Е. Д. 5) Лисенка „Ой пущу я копиченька“, тріо зъ хоромъ и фортепияномъ, хоръ Коломыйского Бояна. 6) Шевченка-Лисенка „Ой чого ты почорнѣло“, сольо басове о. Т. К. 7) Ив. Франка „На судѣ“, вѣддеклямуе д-ръ О. К. 8) Нѣщиньского „Вечерницѣ“, хоры жѣночій, мѣшаній и мужескій въ супроводѣ фортепияна, хоръ Коломыйского Бояна. Цѣны мѣсць: крѣсла перворядні 80 кр., другорядні 60 кр., вступъ на салю 30 кр., ґалерія 20 кр., для ученикѣвъ вступъ на салю 20 кр., а на ґалерію 10 кр., вступъ для селянъ 10 кр. — Білеты можна дѣстати въ Народнѣй Торговли, а въ день концерту при касѣ вѣдъ год. 6-ои вечеромъ. Початокъ точно о годинѣ 8-ѣй. Надатки приймае ся зъ подякою. По концертѣ комерсъ въ рѣставрації Гіршгорна въ домѣ Касы ощадности.

— **Въ товариствѣ рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ у Львовѣ** [при ул. Краковскѣй ч. 17] вѣдбудуть ся въ недѣлю 1 (13) марта вечерницѣ заходомъ кружка драматичного. Початокъ точно о годинѣ 8-ѣй. — *Вѣдъ комітету.*

— **О. Павло Тимкевичъ** выѣздить нинѣ до Америки на душпастырску посаду. Дня 22 марта надѣесь прибути до Ню Йорку. — Выѣзджаючи переславъ намъ зъ просьбою о умѣщене въ „Дѣлѣ“ отсе письмо: „Всѣмъ моимъ знакомымъ, котрыхъ я не мавъ можности передъ моимъ выѣздомъ въ Америку лично попращати, пересылаю сердечне поздоровленє. — *Павло Тимкевичъ*“.

— **Вѣдъ о. І. Кипріяна зъ Немирова** одержуемо отсе письмо: Приходить до мене Иванъ Пѣдѣбрый, мѣщанинъ зъ Немирова, и розказуе менѣ, що дня 9 с. м. бувъ въ Равѣрускѣй, щобы тамъ въ повѣтовѣй касѣ задатковѣй выеднати собѣ позичку въ сумѣ 200 зр. Пѣйшовъ отже до канцелярія сеи касы и зачавъ директорови [не знав его назвы] передставляти, по що вѣнъ зъ Немирова сюды прийшовъ. На те директоръ вѣдповѣвъ ему сими золотыми словами: „Йдѣть собѣ до Немирова до кельнера Кипріяна, най вѣнъ вамъ дасть позичку!“ Панъ директоръ сказавъ ще и инше, але се для мене безъ значѣня, а важнѣ для мене тѣ слова, що я ихъ навѣть и золотыми назвавъ, за котрѣ п. директорови тутъ прилюдно складаю сердечну подяку. Тыми бо словами поучае п. директоръ [Полякъ!] Русина о сихъ важныхъ ґаслахъ: 1) „свѣй до свого и у свого“ и 2) „свѣй свому“ або ще выразнѣйше сказавши: 1) „Йди, Русине, до Русина и у него запомагай ся та слухай его порадъ и зъ нимъ разомъ держи! — и 2) Русине, будь радый и помѣчный Русинови! Тыми двома ґаслами Русь вѣдродить ся и скрѣпить ся!“ Длятого, братя Русины Немирѣвщины, якъ мѣщане такъ и селяне, послухайте золотои науки пана директора вѣдъ задатковои касы въ Равѣ рускѣй та крѣпко держѣть ся наведеныхъ высше ґаселъ! Зъ довѣрэмъ прибувайте до мене, а я Вамъ по силамъ моимъ буду старати ся помочи. Маемо у Львовѣ товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, де я для всѣхъ потребуючихъ позички на пожиточні справы о таку постараю ся. — о. *Іоанъ Кипріянъ* гр.-кат. парохъ въ Немировѣ. [Рускій часописи зволять се перепечатати.]

— **Літературнѣ сходины,** устроюванѣ редакцією „Літературно-наукового Вістника“, четвертѣ зъ черги, вѣдбудуть ся з втра въ суботу на „Рускѣй Бесѣдѣ“ о годинѣ 6½. На попередныхъ сходинахъ було богато гостей и дискусія була цѣкава та поучаюча. Вѣдчитувано одну новелю, котру заразъ и оцѣнено, а д-ръ Франко читавъ свою нову поему. Музичный кружокъ „Бояна“ вѣдогравъ кѣлька композицій.

— **Промесы на позички голодовѣ,** вѣдъ котрыхъ фондъ краевый буде оплачувати трилѣтнѣй процента, выдавъ Банкъ краевый дотепер слѣдуючимъ повѣтамъ у всходнѣй Галичинѣ: долиньскому на 20.000 зр., дрогобицкому на 30.000 зр., камѣнецкому на 5.000 зр. и коломыйскому на 30.000 зр.

— **Кровавый драматъ.** Зъ Радехова пишуть намъ: Дня 8 н. ст. марта о 8 годинѣ вечеромъ на фѣльварку Кутахъ коло Радехова застрѣливъ выстрѣломъ зъ револьверу жену горальника Писаржевского, а опѣсля самого себе Шкліньскій, бувшій практикантъ горальный въ скарбѣ гр. Стан. Баденього, той самъ, що минувшого року въ липни застрѣливъ зъ карабіна респіцієнта сторожи скарбовои Мадяру, а недавно судъ присяглыхъ въ Золочевѣ увѣльнивъ его вѣдъ всякои вины и кары. Причиною сего нового драмату мали бути — якъ кружать поголоски — вѣдносины любовнѣ Шкліньского до Писаржевскои, матери трохъ дѣтей. Хто знае, чи жертвою убійства не мавъ упасти Писаржевскій, бо вечеромъ того дня, коли почала ся въ домѣ Писаржевского колотнеча, жѣнка его выняла сама зъ комоды револьверъ, а коли мужъ хотѣвъ ѣй зъ рукъ выдерти, прискочивъ до нея Шкліньскій, вырвавъ вѣдъ неи револьверъ и хотѣвъ Писаржевского застрѣлити, але той утѣкъ. Опѣсля вернувъ ся зъ дворскими паробками, але Шкліньскій загрозивъ, що сли кому житѣ миле, нехай уступить ся, и въ тѣй хвили замкнувъ дверѣ комнаты и выстрѣливъ Писаржевскѣй въ ухо, а опѣсля собѣ въ шию, такъ що куля выйшла коло уха. Треба додати, що сей страшный убійця и самоубійця бувъ на ласцѣ у Писаржевского, а того трагічного дня 8 марта рано бувъ зѣ своею жертвою въ костелѣ на богослуженю.

— **Магістратъ мѣста Львова** выдавъ слѣдуюче оповѣщенє: Пѣсля рескрипту выс. ц. и к. міністерства вѣйны зъ 2 лютого 1898 ч. 492 есть волею Его ц. и к. Величества зъ нагоды 50-лѣтнього ювілею панованя установити медаль памятковый, котрымъ мають бути надѣлений безъ огляду на рѣдъ служѣбы и на степень [клясу ранґи] всѣ особы, котрѣ въ часѣ вѣдъ 2 грудня 1848 до 2 грудня 1898 включно служили чинно въ вѣйску, маринарцѣ военнѣй, въ ґвардіяхъ, въ оборонѣ краевѣй або въ жандармерія. Будуть двѣ категоріи того медалю, а то: а) зъ бронзу для тыхъ, котрѣ служили до 50 лѣтъ, б) изъ золота зъ уносячимъ ся надъ медалемъ золотымъ орломъ для тыхъ, котрѣ служили 50 лѣтъ або и довше. Однакъ ґажисты не належачѣ до жадноі клясы ранґи, а також особы зъ етату воякѣвъ, зъ выимкою тыхъ, котрѣ мають медаль военный и кадеты, — бо тѣ двѣ послѣдні категоріи дѣстати мають медаль памятковый безъ взгляду на часъ служѣбы, — мають право до того медалю памяткового, а именно: асентированѣ на основѣ давнѣйшихъ законѣвъ вѣйсковыхъ доперва зъ 8 мымъ рокомъ чинной служѣбы, а асентированѣ вѣдъ часу закона зъ дня 5 грудня 1868 доперва зъ послѣднымъ рокомъ чинной служѣбы. Задля одержаня потрѣбныхъ датъ до уложеня выказу осѣбъ, що-до котрыхъ заходять высше наведенѣ условія до одержаня медалю памяткового, магістратъ взывае интересованыхъ, щобы найпѣзнѣйше до 21 марта 1898 зголосили ся въ департаментѣ IV. Б. магістрату [ратушъ, партеръ] въ годинахъ вѣдъ 9 рано до 1 зъ полудня и документами вѣйсковыми [вѣдправа войскова, пашпортъ загального ополченя и т. п. выказали, що мають условія дѣстати медаль памятковый. Особы, котрѣ зъ лінія перенесено до резервы або до оборонѣ краевои, отже находять ся ще вѣйсковѣй евіденціи яко належачѣ до стану армія, не будуть обнятѣ згаданымъ выказомъ, а такъ само тѣ вѣйсковѣ, котрѣ остають въ станѣ позаслужбовѣмъ [до розпорядимости], въ станѣ спочинку, пенсіоністы вѣйсковѣ, умѣщенѣ въ домахъ инвалідѣвъ вѣйсковыхъ, побираючѣ пенсію инвалідѣвъ и инвалиды патентованѣ. Выключенѣ вѣдъ надѣленя памятковымъ медалемъ тѣ бувшѣ вѣйсковѣ, котрѣ въ наслѣдокъ выроку судового утратили право носити вѣдзнаки орденовѣ.

— **Зѣ Стрыя** пишуть намъ: Давну реальность Вацлава Сташевского въ Стрыю въ середмѣстю набувъ вѣдъ панѣ Розалія Сташевскои и спадкоємцѣвъ о. Иполитъ Погорецкій, парохъ зъ Брѣдокъ коло Щирця, за суму 11.000 зр.

— **Знаный староста** Ґубатта зъ Горлиць — також „перла“ ґрафа Казимира, хочь менша, нѣжь Лянкевичъ, а все таки дорогоцѣнна — перейшовши на пенсію, иде до Тшебинѣ вѣдъ Хшановомъ на директора рафінерія нафты ґрафа А. Потоцкого. Рафінованый староста якъ-разъ годить ся на директора рафінерія...

— **Баронъ Лѣбль,** бувшій пару мѣсяцѣвъ міністеръ-„родакъ“ вернувъ уже зъ Вѣдня до Львова и замешкавъ при улици Курковѣй, дожидаючи покликаня до палаты панѣвъ.

— **Арештъ за дописи до ґазетъ.** Зъ Перемышля доносять, що тамъ арештовано вояка въ чинной службѣ, Чеха, Фр. Грушка, закидаючи ему, що писавъ до ческихъ ґазетъ статьѣ противъ вѣйску. Команда вѣйскова покарала вже була его дисциплінарно арештомъ за те що взагалѣ писавъ до ґазетъ.

— **Крукъ крукови око дзьобае!** Вѣдъ якогось часу настало дуже напружене вѣдношене межи Дувидомъ Абрагамовичемъ а ґазетою Słowo polskie. Абрагамовичъ закинувъ въ приховныхъ собѣ орґанахъ Słowu polsk-ому, що оно граe въ дудку N. fr. Presse. Тогдѣ Słowo polskie, реванжуючись, вызело всѣ вчинки п. Абрагамовича въ парламентѣ на дневне свѣтло а закѣнчило такъ свою полѣміку: „П. Абрагамовичъ мавъ уже стѣлько сатисфакцій, стѣлько овацій, оловецъ маляра Верещаґина увѣковѣчнивъ его а сильветка его зъ пера Марка Твейна [славного американьского гумориста] забезпечила ему „безсмертность“, выслухавъ стѣлько тоастѣвъ, що вже повинно ему выстати. Най же не бажае бѣльше, бо будемо приневоленѣ писати бѣльше о „его дѣяльности и заслугахъ“. — Здае ся, що по тѣмъ Абрагамовичъ занехае дальшу полѣміку, бо свѣй свого добре знае...

— **Кваліфікаційнѣ испыты.** Вѣдъ дня 15 лютого до 5 марта с. р. вѣдбували ся передъ львѣвскою комісією испытовою для учителѣвъ народныхъ шкѣлъ публичнѣ кфаліфікаційнѣ испыты. До испыту на учителѣвъ народныхъ шкѣлъ приступило 26 кандидатѣвъ и 49 кандидатокъ и всѣ одержали учительскій патентъ — мѣжь ними 17 кандидатокъ зъ вѣдзначенемъ. — Право ученя нѣмецкого языка дѣстало лише 6 кандидатѣвъ и 14 кандидатокъ. — Испытъ зъ релігіи, даючій право заступати за згодою консисторіи катихитѣвъ, зложило 21 кандидатѣвъ и 44 кандидатокъ. — Зъ ґімнастики зложило испытъ 12 кандидатѣвъ и 13 кандидатокъ, а зѣ спѣву 19 и 15. — Доповняючій испытъ зъ языка нѣмецкого зложило 11 кандидатѣвъ и 6 кандидатокъ. — До кваліфікаційного испыту на учителѣвъ выдѣловыхъ шкѣлъ приступило зъ І ои ґрупы [языково историчнои] 15 кандидатѣвъ и 23 кандидатокъ — зъ того репробовано одного кандидата а два въ часѣ испыту вѣдступили. Зъ ґрупы ІІ-ои [математично-природничои] складало испытъ два кандидаты и 9 кандидатокъ; зъ ґрупы ІІІ-ои [математично-рисунковои] два кандидаты и 9 кандидатокъ, зъ котрыхъ одна въ часѣ испыту вѣдступила. — Выслѣдъ испыту взагалѣ успѣшный. Комісія ствердила зъ вдоволенемъ, що теперь приступае до испыту о много менше недостаточно приготованыхъ, якъ давнѣйше.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Намѣстникъ кн. Санґушко повернувъ зъ Вѣдня до Львова.—Д-ръ Дворскій, бурмістръ Перемышля небезпечно занедужавъ. —Фабрика гарматъ Круппа въ Ессенъ обходить въ сѣмъ роцѣ 50-лѣтный ювілей свого основаня. Коли передъ 50 лѣтами пущено фабрику въ рухъ, працювало въ нѣй 120 людей, а нинѣ великаньска фабрика дае занятя 35.000 осѣбъ. Спокѣй европейскій забезпеченый! — Будова лінія телефонічнои межи Петербургомъ а Москвою буде коштувати звыжь 200.000 рублѣвъ. — Цѣсарь надѣливъ греко-кат. комітетъ парохіяльный въ Шишкѣвцяхъ повѣту борщѣвского запомогою 100 зр. на докѣнчене будовы церкви філіяльнои. — Въ Мостарѣ засуджено на смерть на шибеници молодого селянина Саву Сгора, котрый убивъ свою сестру Марію зъ мести за се, що выйшла за-мужъ за католика, хочь родина була тому противна, бо она була роду православного.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

О. Михаилъ Товарницкій, священникъ-ювілатъ, парохъ Пруська-Сянѣчка дек. сянѣцкого еп. перемыскои, тит. совѣтникъ Еп. консисторіи, вѣдзначеный одежію крилошаньскою, упокоивъ ся дня 10 н. ст. марта въ 81 роцѣ житя, а въ 56 священьства. Покѣйный належавъ до тихихъ а ревныхъ труженикѣвъ въ парохіи, интересувавъ ся також справами народными. В. в. п.!

О. Константинъ Икаловичъ, священникъ-ювілатъ, парохъ Краснои дек. надвѣрняньского еп. станиславѣвскои, тит. совѣтникъ Еп. консисторіи зъ вѣдзнаками крилошаньскими, упокоивъ ся [якъ донесено до польскихъ дневниковъ] дня 26 лютого въ 78 роцѣ житя а въ 54 священьства. В. в. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 11 марта. Перше засѣданє палаты панѣвъ вѣдбуде ся дня 21 с. м. о 2 год. пополудни. — Президентъ міністрѣвъ гр. Тунъ повѣхавъ до Праги и верне завтра.

Бурмістръ д-ръ Люеґеръ зъ обома віцебурмістрами зложивъ вчера у папского нунція именемъ мѣста желаня зъ нагоды ювілею папы.

Членъ нѣмецкого людового клюбу п. д-ръ Гохенбурґеръ зъ Градца мав заразъ на першѣмъ засѣданю именемъ свого сторонництва выступити зъ двома проектами языковыхъ законѣвъ.

Salzburg. Tagbl. доносить, що Шенереръ дня 3 с. м. внѣсъ до державнои прокураторіи у Вѣдни карне донесене противъ гр. Баденього, Абрагамовича и Крамаржа о надужитя урядовои власти и обмеженя особистои свободы.

Будапештъ 11 марта. Рѣльниче товариство въ Бекеши завзывае всѣ комітеты, щобы розпочати акцію за секулярізацію церковныхъ посѣлостей для злагодженя нужды.

Петербургъ 11 марта. Царь пѣдписавъ указъ, щобы выплатити управѣ марынарки 90 міл. рублѣвъ надзвычайного выдатку на будову новыхъ военныхъ кораблѣвъ.

Царгородъ 11 марта. Россія зажадала дозволу на вѣльный переѣздъ двохъ военныхъ кораблѣвъ черезъ Дарданелѣ. Тѣ кораблѣ мають пѣйти пѣдъ Крету на мѣсце двохъ инпихъ, котрѣ тамъ теперь стоять.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На Руску Бурсу въ Новѣмъ Санчи зволили дальше зложити одноразовѣ датки Р. Т.: о. Іоанъ Париловичъ парохъ изъ Злоцкого 5 зр.; о. Павло Стукачъ парохъ зъ Тѣснои вѣдъ себе и вѣдъ своихъ парохіянъ по 1 зр. 50 кр.; Станиславъ Гординьскій урядникъ зелѣзничій зъ Нового-Санча 1 зр.; Захарій Павлюхъ пѣдполковникъ-авдіторъ въ Перемышли 3 зр.; о. Мих. Кунсвичъ старшій парохъ вѣйсковый у Вѣдни 5 зр.; о. Стефанъ Городецкій парохъ зъ Вербиловець зѣбравъ на своихъ именинахъ 8 зр 20 кр. (на сю квоту зложили мѣжь нишими: д-ръ Зобкѣвъ 2 зр. а о. Іосифъ Яворскій 1 зр.); Еманулъ Вінтеръ нотарь зъ Мшаны дольнои 2 зр.; о. Кассіянъ Куницкій капелянъ вѣйсковый въ Сганиславовѣ 2 зр.; о Іоанъ Стрыйскій капелянъ вѣйсковый въ Перемышли 2 зр.; Димитрій Савчинъ майоръ авдіторъ въ Оломуцу 5 зр.; Ва-

Мастъ кавказка на водморожене.
Средство се, споряджене пбеля рецепты препоручено и уживано нав знаменитымъ успѣхомъ въ повнѣчной Россіи и въ краяхъ Сибѣрскихъ, лѣчить въ найкоротшбмъ часѣ всякй водмороженя.
Цѣна слоика 40 кр. 21

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
пбдъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 125—?

силь Урбановичь капітанъ въ Бернѣ 5 зр.; Товариство „Народный Дбмъ“ у Львовѣ 20 зр.; д ръ Юліянъ Илевичь адвокатъ у Львовѣ 2 зр.; д-ръ Левъ Коссакъ лѣкарь у Львовѣ 10 зр.; о. Ант. Дигдалевичь парохъ въ Полтаничахъ 2 зр.; о. дек. Вас. Чернецкій парохъ зъ Сѣлца белского 1 зр.; о. Василь Козловскій сотрудникъ въ Краковѣ зобравъ мѣжь краковскими Русинами 13 зр. 60 кр. (на котру зложили; о. І. Борсукъ парохъ 2 зр., о. Козловскій, Гр. Богданъ, Ал. Целевичь, Євст. Левицкій по 1 зр.; И. Борисъ, З. Данкевичь, Н. Худикъ, В. Микита, Вол. Гвоздовичь, В. Левицкій, Т. Заячковскій, И. Кочоровскій и Г. Бобакъ по 50 кр.; Ант. Тураньскій 1 зр. 20 кр. и дробнѣйшими датками 1 зр. 90 кр.); Левъ Левицкій адъюнктъ судовый въ Рожнѣтовѣ зобравъ на весѣлю въ Осовцяхъ у пп. Кузиковъ 10 зр.; Ив. Добряньскій адвокатъ у Львовѣ 5 зр.; Євгеній Спожарскій въ ижени двохъ своихъ фірмъ „М. Спожарскій и Сынъ“ и „Євг. Спожарскій и В. Устеньскій“ у Львовѣ по 5 зр.; о. Іосифъ Менциньскій парохъ въ Маластовѣ 2 зр.; Романъ Сабатъ секретарь почтовый у Львовѣ зобравъ помѣжь урядниками почтовыми 3 зр.; д-ръ Антбнъ Козьоровскій лѣкарь полковый въ Тѣшинѣ 2 зр.; Казимиръ Роґавскій аптикарь въ Горлицяхъ 1 зр.; Товариство рускихъ ремѣсникбвъ „Зоря“ у Львовѣ 10 зр.; Василь Нагбрный архітектъ у Львовѣ 5 зр; Товариство взаимного кредиту „Вѣра“ въ Перемышли 20 зр.; Емиль Кочкоданъ машиністъ зелѣзничій зб Стружь 1 зр.; д-ръ Андрей Чайковскій адвокатъ въ Бережанахъ 1 зр; о. Діон Мохнацкій парохъ зъ Мохначки зобравъ мѣжь своими парохіянами 43 зр. 10 кр., признаючи зъ того 23 зр. 10 кр. на бурсу а 20 зр. на церковь въ Н.-Санчи (а тую квоту зложили о. Мохнацкій 4 зр., Теодоръ Мохнацкій 5 зр., Тымко Бойко вбйтъ зъ Мохначки нижнои 2 зр., Мих. Гойнакъ вбйтъ зъ Мохначки выжнои 1 зр., Ант. Чиринськй 1 зр., Андрей Поручникъ 1 зр., Онуфрій Поручникъ 1 зр., Савина Кримука 1 зр., Панько й Иванъ Цѣдило 1 зр., Иванъ Гарбера 50 кр., Мих. Скоморовскій учитель 50 кр., Исидоръ Яценикъ пѣвець церковный 50 кр., Яцко Гарбера 50 кр., Иванъ Ревакъ 50 кр., Иванъ Гарбера 50 кр., Тимко Ревакъ 40 кр.; Іосифъ Святковскій 40 кр., Теодоръ Єдинакъ 30 кр., Анастазія Копистинська 30 кр. Тимко Шелепъ 30 кр., Матвѣй Гарбера 30 кр., Марія Божикъ 60 кр., Савко Дуць 40 кр., Афтанъ Шелепъ 40 кр., Иванъ Гойнакъ 30 кр., Тимко Єдинакъ 30 кр., Георгій Петришакъ 30 кр. и дробнѣйшими датками зъ громадъ 19 зр. 10 кр.); Петро Лѣниньскій совѣтникъ судовый въ Новбмъ Санчи 2 зр; Айталь Витошиньскій бурмістръ мѣста Сянока 5 зр; д ръ Теофіль Ганкевичь лѣкарь полковый у Львовѣ 5 зр.; Редакція „Галичанина“ приелала зложений у неи грошѣ въ квотѣ 3 зр. 54 кр.; Р. Т. урядники почтовй зложили, а именно: Куровецкій Северинъ, Гучковскій Володимиръ и Вербяный Іоанъ по 1 зр.; Юзичиньскій Емиліянъ, Сарачиньскій Романъ, Шѣсецкій Александеръ и Мойсеовичь Іосифъ по 50 кр.; Шаяръ Емиліянъ, Шеховичь Орестъ, Кордуба Николай и Бѣлиньскій по 30 кр, а вкбнци Громницкій Іоанъ 15 кр., разомъ 6 зр. 35 кр; Іосифъ Кульчицкій совѣтникъ судовый въ Самборѣ 3 зр; Василь Санатъ гімназ. професоръ въ Бродахъ 1 зр.; д ръ Іоанъ Должицкій адвокатъ въ Бродахъ 1 зр.; д ръ Мих. Кочиркевичь совѣтникъ скарбовый въ Н.-Санчи 2 зр. и В. Витошиньскій инспекторъ шкбльный въ Перемышлянахъ зобравъ на вечерку прощальнбмъ п. Скоповского 6 зр. — На будову рускои церкви въ Повбмъ-Санчи зложили дальше Р. Т.: Алексей Качмарчикъ надстражникъ скарбовый 2 зр; редакція „Галичанина“ приелала зложений у неи грошѣ 27 зр. 98 кр. и О. А. Маркбвъ редакторъ 4 зр. — Комітетъ маючои заложити ся Рускои Бурсы въ Новбмъ Санчи почуваесь до милого обовязку зложити всѣмъ Добродѣямъ и Товариствамъ щиро-руску подяку за ихъ жертвы и при сѣй нагодѣ звертаесь до всѣхъ нашбй молодежи приклонныхъ людей зъ покбрною просьбою, щобы и на дальше не вбдказали ся вбдъ опѣки для нашои институціи. Надсылай грошѣ на повышй цѣли умѣщаемо въ Товариствѣ взаимного кредиту „Надѣя“ въ Бережанахъ на книжочку ч. 99. [Просимо иншй часописи о повторене сего выказу складокъ]. — За комітеты: *И. Лѣниньскій* предсѣдатель. *В. Яворскій* скарбникъ.

Переписка Редакціи и Адміністрацін.

Вп. С. Ко. въ Би. До кбнца лютого. — *Вп. Д. Св. въ Оп.* До кбнца 1897. — *Вп. Н. Ру. въ Яб.* Мимо найщирши волѣ не можемо. — *Вп. Н. Др. въ Че.* До кбнца 1898 и рахунки годять ся; Закомарє почта Ожидбвъ.

Надослане

Зміна льокалю.

найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

вбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. І. у Львовѣ.

Не цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборі окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроиня електричныхъ дзвонкбвъ. — Замовлена зъ провінціи вбдворотно. 418

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ плоч Галицка ч. 1

ЛИТТЕ

въ реставрація **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улицы Грибувальска ч. 12. дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячй снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова въ капустою	15 кр
Сѣкаий легки	12 „
Фляки	12 „
Нбжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрація, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткбвъ заосмотрена кухня.

79 92—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

ОЦИЛѢ сталевй въ видѣ буквы Н. Нр. , зр. 4·50. Н-ръ 2, зр. 5·— за 100 штукъ

поручая ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 1896

Передплата на 5 выпускбвъ 1 зр.

БІБЛІОТЕКА МУЗИКАЛЬНА

М. КОПКА

Выпускъ III: 1—17 Канонъ и стіхиры Пасцѣ. 18 Іерусалиме. (Все на два голосы.) Цѣна зъ пересылкою 30 кр.

При замовленю 10 примѣрникбвъ одного выпуска 20% опусту.

Адреса: о. М. КОПКО въ Перемышли. 74 7—10

Вже выйшли зъ друку знаменитй приписы печеня

СВЯТОЧНЫХЪ ТѢСТЪ

въ языцѣ рускбмъ

и обдймаютъ:

Знаменитй Бабки паревй, Колачъ правдивй руснй, Бабки, Колачики руснй и т. п.

Пацки: дактелевый, знаменитый орѣховый, Nugat найрбзнородиѣйшй Мазурки.

Всякй торты: прованцкій, помадковый, кругкій французскій и т. п.

Рбзнй кольоровй Люкры. Тѣсточка на закуску.

Наука робленя знаменитыхъ медовникбвъ. 87 2—?

Печеня сѣльского хлѣба на сырнатцѣ, знаменитыхъ Рогальковъ дрбжджевыхъ, Прецлякбвъ кругкихъ и т. п.

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылка franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спблки

Львбвъ, Готель Жоржа.

Против сивины!

Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоси на к льоръ темный або чорный есть

Фарба на волосе Д-ра Дурра хемика берлиньского

єдино до набутя въ 4

Дроґеріи пбдъ Червонымъ Хрестомъ

289 **ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.**

НОВОСТИ на СУКНѢ

дамскій

поручає магазинъ 2

Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ

290 **Львбвъ, площа Капітульна число 2.**

По низкихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львбвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3

всякй церковнй роботы:

Иконостасы, Олтаръ, Амвоны и проч. 80 5—?

МУЖЕСКУ 344

Безсильность

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхбвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣчення. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ життяписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправдей примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмбвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Учителя спѣву хорального потребує зараз читальня „Просвѣты“ въ Пізадячи. Интересованй зголосять ся листомъ до предсѣдателя о. М. Шведанцкого, почта Медика, де по обонбльнбмъ порозумѣню поставлять ся услбвя.

95 2—3

Що?

Можь набути въ Заведеню Переплетничбмъ

М. Спожарского и Сына

у Львовѣ, ул. Руска ч. 1.

АЛЬБУМЫ НА ФОТОҐРАФІЄ
рбжнои величины
ОБРАЗЫ ВЪ РАМАХЪ
до украшеня комнатъ
РАМЫ ДО ОБРАЗбВЪ
всякого рода и величины
ЛИСТЫ ЗЪ КУВЕРТАМИ
зъ портретомъ Т. ШЕВЧЕНКА
въ касеткахъ по 20, 30, 45, 85 и 120 кр.
ҐАЛАНТЕРІЙНЙ ВЫРОБЫ
на подарунки
МОЛИТВОСЛОВЫ
єврейскй, дамскй, для дѣтей и міранъ
КНИҐИ
до всякого домашного и урядового ужитку
КНИҐИ ЦЕРКОВНЙ
всякого рода
ЄВАНҐЕЛІЯ
нового выдання, малого формату.
ДРУКИ МЕТРИКАЛЬНЙ.

До переплету

принимае ся всякй роботы входячій въ кругъ переплетництва.

Всякй замовленя вбдворотною почтою 62 11—30

Розсылка сукна лишь для приватныхъ

Вбдтинокъ, 3.10 метр. довгій, достаточный на 1 мужескій одягъ коштуе лишь

зр. 3.10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 7·50 зъ делікатнои
зр. 8·70 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатн.
зр. 12·40 зъ англійскои
зр. 13·95 зъ кантариновои

праздникови овечои вовны

Вбдтинокъ на чорный сальоновый одягъ зр. 10·—.

Матеріи на легій пальта вбдъ зр. 3·25 за метеръ высше; льоденъ въ пышныхъ барвахъ за 1 вбдтинокъ зр. 6·—, 1 вбдтинокъ зр. 9·95; Peruvienne и Doskings, матеріи для урядникбвъ державныхъ, зелѣзничихъ и на судейскій тоги; найделікатнѣйшй камґарны и шевіоты а такожъ матеріи на уніформы для фінансовои сторожи и жандармерія и т. д. кт. д. розсылае по фабричныхъ цѣнахъ найлучше знаный яко реельный и солідный

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF in BRÜNN**

Взбръ gratis и franco. — Достава точно пбсля взбрця.

УВАЖАТИ! Звертае ся увагу Р. Т. Публіки особливо на те, що при безпосереднбмъ побираню матеріи выходить значно дешевше, якъ замовкавай у торговцѣвъ посередныхъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ розсылае всѣ матеріи по дѣетныхъ цѣнахъ фабричныхъ не причиняючи рабату. 61 4—10

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр

перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно

около пбвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 26 13—20

Розклад їзди поіздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1897

пісня часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	зі Львова
приходять о			відходять о		
	7.30	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.50	„ Янова	6.10		„ Ицкан
	7.52	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.05	„ Лавочного		6.45	„ Ицкан
	8.15	„ Тернополя на головний дворець	8.40		„ Кракова
	8.25	„ Сокаля		8.50	„ Янова
	9.10	„ Кракова		8.55	„ Кракова
	10.35	„ Ярослава		9.20	„ Сколього
	1.15	„ Янова		9.25	„ Сокаля
1.30	—	„ Кракова		10.05	„ Підволочиск з головного двірця
	1.40	„ Сколього		10.27	„ „ „ Підзамча
1.50	—	„ Чернівець		10.45	„ Ицкан
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1.55		„ Підволочиск з головного двірця
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.08		„ „ „ Підзамча
	5.25	„ Сокаля	2.40		„ Чернівець
	5.35	„ Підволочиск на Підзамче	2.50		„ Кракова
	5.45	„ Ицкан		3.05	„ Стрия
Ніч				4.40	„ Ярослава
	3.04	з Підволочиск на Підзамче	**Ніч**		
	3.30	„ „ „ головн. дворець		4.40	до Кракова
5.10		„ Кракова		5.20	„ Лавочного
	6.00	„ Підволочиск на головн. дворець		6.45	„ Кракова
	6.55	„ Кракова		7.05	„ Сокаля
8.45		„ Кракова		7.25	„ Тернополя з головного двірця
	9.10	„ Ицкан Бергомету з вимком попедінка		7.30	„ Лавочного
	9.30	„ Кракова		7.47	„ Тернополя з Підзамча
8.49		„ Підволочиск на Підзамче		7.48	„ Янова
9.50		„ Ицкан		10.30	„ Ицкан
10.00		„ Підволочиск на головн. дворець			„ Кракова
	10.20	„ Стрия, Хирова. 7	10.50	11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.10	„ Лавочного		11.37	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пори ночни числять ся від 6 го ими вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іоакима Гренька.

Ч. 47. Львовъ. Субота 28 Лютого (12 Марта) 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературны/ додатокъ „Бі лютека найзнаменитшихъ новѣтей“ выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадильского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбст [за инсераты плаций у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ літер. додатковъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одинокъ стрѣчки инсератовои або ся мѣсяцє а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ отинка.

Въ нагоды сегорѣчныхъ ювілеѣвъ.

— —

Дѣождались мы року важныхъ народныхъ свя.ъ и въ нагоды сихъ святъ ювілейныхъ роздумують люде надъ тымъ, якъ бы ихъ вѣдсняткувати. Гадокъ безлѣчь рѣзныхъ прерѣзныхъ, — тому простѣть, що и я смѣю подати свою немѣродайну гадку въ сѣй справѣ.

Я певный того, що майже у всѣ програмы святкованя припадаючихъ сего року ювілеѣвъ увѣдуть н. пр. походы процесіональній, вечерницѣ, концерты, бесѣды, илюмінаціи и т. п. Се рѣчь природна, бо такій походы, бесѣды, концерты и т. п. будуть зверхною ознакою святочного настрою и оно є конечне. Однакъ менѣ выдае ся, що по урочистыхъ походахъ, илюмінаціяхъ и нишихъ внѣшныхъ ознакахъ святкованя, въ слѣдуючѣмъ заразъ дни будемо на тѣмъ самѣмъ мѣсци, де булъ день передъ тымъ святомъ. На мою думку належало бы по-п ня згаданыхъ высше способахъ святкованя ювілеѣвъ обдумати и въ житє перевести щось такого, що було бы зъ хѣсномъ для цѣлого краю и мало бы стій нѣсть не хвилеву, але тревалу, щось такого, котре для будучихъ поколѣнь було бы виднымъ свѣдоцтвомъ того, що мы дѣйстно святкували ювілеѣ въ 1898 роцѣ и святкували ихъ въ правдивымъ хѣсномъ д ля загалу. Поляки на памятку ювілею цѣсарского вѣдновлюють резиденцію королѣвску на Вавели и тымъ звертають тій резиденціи ей первобутне значѣне; буде се справдѣ для будучого поколѣня памяткою, що предки ихъ святкували ювілей цѣсарскій 1898 року. Вѣденцѣ будувати муть театръ, Чехи рѣвножь здѣлають щось такого, що буде мати стійнѣсть для суспільности. Зъ уваги на се гадаю, що и мы повинній вѣтсвяткувати нашій ювілеѣ въ сѣмъ роцѣ не инакше, лише въ той способѣ, щобы лишили по собѣ таку памятку, котра мати-ме значѣне тревале.

Розглядаючи ся въ тѣмъ, що мы маємо, а чого намъ ще треба, выдимо, що де-що вже и у насъ есть, однакъ потребы нашій пѣдъ взглядомъ економічнымъ, культурнымъ и політичнымъ не можуть бути заспокоєній тымъ, що вже у насъ есть, а наколи маємо устояти ся супротивъ напору захѣдно-европейскои культуры, мусимо творити такій институціи, котрій мали бы характеръ всесвѣтный. На мѣй поглядъ пекучою справою пѣдъ нинѣшну хвилю есть, щобы тій части народу нашого, котра не може помѣстити ся на грунтѣ и мусить ити въ наймы чи то въ рѣдиѣмъ краю чи за широкій океанъ, дати способѣ до лучшого зароѣтку. Въ тѣмъ напрямѣ стали вже працювати нашій економічній товариства, якъ „Народна Торговля“ и „Днѣстеръ“, — перша выховуючи купцѣвъ и пѣддержуючи крамницѣ, а другій удержуючи значне число урадниковъ и вѣддаючи значній сумы агентамъ, котрій зъ малыми выимками селяне. Зъ розростомъ тыхъ институцій и помѣчь ихъ для народу буде бѣльша и интензивнѣйша, однакъ нѣколи не буде выстатчаюча. Въ програму сеи помочи народови належить втягнути ще справу ремѣсничу, а то въ той способѣ, щобы дати народови спроможнѣсть вчити ся ремѣсла, але такъ его вчити ся, щобы вывчившій ся его ставъ дѣйстно ремѣсникомъ такимъ, якимъ нинѣ свѣтъ хоче его мати. Неббщикъ гр. Скарбекъ и неббщикъ бар. Гіршъ, першій Полякъ а другій Жидъ, основали институціи, въ котрыхъ дѣти бѣдныхъ людей учать ся ремѣсла и учать ся бути тымъ, чимъ они повинній бути. Заведене въ Дроговижи выховуе ремѣсниковъ Поляковъ, а рѣзній бурсы жидѣвскій фундацій бар. Гірша выховують ремѣсниковъ Жидѣвъ. Руска дитина не маe де выховатись на ремѣсника Русина, бо попавши чи то до заведеня дроговижского чи до приватного якого ремѣсника, тратить почуте своеи народности и пропадае для справы рускои цѣлковито...

Менѣ видить ся, що наведенѣ обставины повинній спонукати насъ — застановитись надъ сею справою и постановити, щобы и то поле не лежало облогомъ. Лучаєсь намъ нинѣ, яко въ роцѣ ювілейнѣмъ нагода — направити те, що черезъ тѣлько лѣтъ житя конституційного мы занедбали. Яко видиму ознаку нашого сегорѣчного ювілейного святкованя нехай народъ рускій здвигне Бурсу ремѣсничу въ столици краю руского, у Львовѣ — Бурсу таку, де бы десятки бѣднои селяньскои та мѣщаньскои молодежи, що хоче вывчитись ремѣсла, знайшли удержане и выховане, а у первѣрядныхъ ремѣсникѣвъ львѣвскихъ фахове образованѣ. Въ Бурсѣ навчить ся хлопчина того, чого ремѣсникъ навчити его не може, а чого такъ ему самому якъ такожь нашому народови конечно потреба, знонъ же у варстатѣ навчать ся добре ремѣсла — и тогдѣ выйде зъ Бурсы не зъ голыми руками и цѣлый свѣтъ буде для него отвореный, всюда, чи дома, чи въ чужѣмъ краю знайде собѣ добрый кусникъ хлѣба и не забуде на те, що Русь дала ему сей хлѣбъ въ руки. Рѣчь природна, що будуча Бурса ремѣсинча повинна мати иншу организацію, не таку, яку мають нинѣшній Бурсы для школярѣвъ, — и о тѣмъ поговоримо пбз нѣйше, коли побачимо, що ся гадка знайде въ краю пѣдпору.

Не роздроблюймо отже въ сѣмъ важнѣмъ для насъ роцѣ нашихъ гадокъ и жертвъ, лишь наколи пѣднесена мною тута справа мае таке значѣне, яке я ѣй приписую, и знайде одобреие, скинемо въ цѣлѣмъ краю въ дни знесеня панщины-неволѣ кождый пѣсля можности свои лепты на тую одну цѣль, а се выстане, щобы поле до нинѣ облогомъ лежаче зорати и добрымъ та здоровымъ зерномъ засѣяти. За лѣтъ кѣлька побачимо овочѣ сего посѣву. Питомцѣ сеи одинокои на Русн ремѣсничои Бурсы пѣйдуть мѣжь нашихъ мѣщанъ та селянъ, а робота народна пѣйде живѣйше...

Василь Нагирный.

Посольске справоздане Чарковского-Голеевского въ Залѣщикахъ.

[*Письмо изъ Залѣщицкого.*]

Дня 7 н. ст. марта скликавъ залѣщицкій маршалокъ п. Цѣньскій зборы зъ повѣту до салѣ рады повѣтовои на справоздане посла Чарковского а вѣдтакъ на свое справоздане яко маршалка повѣтового. Предсѣдателемъ зборѣвъ бувъ самъ маршалокъ Цѣньскій а заступникомъ предсѣдателя мѣцевый парохъ о. сов. Княгиницкій. Зъ ц. к. староства явивъ ся комісарь въ мундурѣ и староста по цивільному. Саля була набито повна, зібрало ся до 400 людей. Зъ польскихъ сурдутовцѣвъ вырушило всьо, що лишь могло, абы „stać na straży“... Зъ рускои интеліґенціи явивъ ся изъ-за мѣста лишь оденъ-однѣський о. Иванъ Великорскій зъ Иваня. Чому не прибувъ нѣхто бѣльше, не знати: чи зъ байдужности рутеньскои, чи може зъ респекту передъ „ординатомъ“?... Зъ самого мѣста явили ся о. Княгиницкій и сотрудникъ о. Дмитро Курдидикъ.

Почавъ говорити посолъ Чарковскій. Зачавъ вѣдъ поясненя: що то таке рада державна, але се ему не йшло, тожь заразъ звернувъ ся до своеи особы и до рады державнои. „Якъ я вамъ заповѣвъ передъ выборомъ — мовивъ посолъ — такъ и зробивъ-емъ: вступивъ до польского кола, котре завсѣгды пѣдпирало „ржондъ“, а „ржондъ“ зновъ пѣдпиразъ коло польске. Зъ польскимъ коломъ пшли вразъ рускій „ugodowcy“: панъ Барвѣньскій, панъ Вахнянинъ... [*тутъ настала павза, бо ординатъ забувъ прочихъ угодовцѣвъ, ажь панъ Цѣньскій пѣдповѣвъ:*] кс. канонікъ Гробельскій, кс. дѣканъ Мандичевскій... и [*знову забувъ*] и решта. Радикалы рускій — послы Окуневскій, Танячкевичъ и Яросевичъ пшли все противъ „кола“ и де лишь могли пошкодити роботѣ „кола“ для добра „краю“, шкодили вразъ изъ Нѣмцями. Бо, знаете, Нѣмцѣ взлостили ся за то, що бувшій міністеръ граба Бадені, чоловѣкъ справедливый, выдавъ Чехамъ право, абы имъ було вѣльно тото, що у насъ, де то вѣльно кождому чи по руски чи по польски вчити ся и писати до уряду. Та Нѣмцѣ такъ обурили ся, що всѣ добрій люде въ радѣ державнѣй не могли черезъ нихъ нѣчого доброго для народу зробити. То такъ, якъ у насъ въ краю перешкаджають тій, що бунтують нарѣдъ. Черезъ тото найбѣльше заколотѣвъ, при выборахъ потекла кровь [*Голосы: Богато потекло, а невинно!*] А всему виній вашій кєьондзы, що бунтують, замѣсть пильнувати церкви [*Голосы: То неправда! Протестуемо! — П. Цѣньскій: Прошу не перерывати пану послови!*] Най „ксенжа“ сидять тихо, най пильнують церкви; політика не для нихъ! Я маю „шацунокъ“ лишь для такихъ, що пильнують церкви. А то они хлопа набунтують, введуть его въ бѣду, а самі ховають ся...“

По сѣй промовѣ посла забравъ свово о. Великорскій и спытавъ посла: „Прошу намъ пояснити: що вы розумѣете пѣдъ „радикаломъ“, скоро до радикалѣвъ зачисляете о. Танячкевича?“ — Посолъ нагадуесь довшу хвилю, а вѣдтакъ вѣдповѣдае ось-якъ мудро: „Nie jestem profesorem, abym wykładał księdzu, co znaczy radykał“. — О. Великорскій: „Я взагалѣ мушу стати въ оборонѣ руского духовенъства. П. посолъ обидивъ тутъ цѣлый станъ духовный. Нѣхто не доказавъ, що мы бунтуемо нарѣдъ! Прошу о доказы!“ — Посолъ скрутивъ ся: „To odnosiło się nie do wszystkich...“

Потѣмъ забравъ слово о. Курдидикъ: „Насамперед мушу заявити, що полѣске коло, до котрого п. посолъ належить и котре тутъ такъ звеличавъ, намъ Русинамъ нѣколи нѣчого доброго не зробило и не зробить, отже мы о тѣмъ „колѣ“ маємо свою гадку, зовсѣмъ

Noli me tangere!

— —

Є цвѣтка чутка́я дуже
На сонце и холодъ и ро́су перлисту —
Вна въ щастю втворяе грудь красну, пречисту
И за́пашно каже: „Друже!
Въ любови такъ мило зъ тобою
Прожити хвилинку,
Щасливу хвилинку,
Докъ цвѣты роскѣшній весною,
Докъ серце трѣпочесь голубкомъ безвинне,
И щастя русло такъ кружи́ть безупинне...
Бо серця доля —
Не серця воля,
Не законъ-встановы вѣдвѣчній, завѣтній —
А хвилѣ сердечній, красній,
Промѣня пречистѣй, ясній
Й чутя променистѣй, зичливій, привѣтній...

*

„Не вражай
Серденька ты, друже, мого
Нѣ по́дувомъ вѣтру злого,
Анѣ то холоднымъ ще дотыкомъ рукъ!
Серця рай
Змѣна́ть ся у пекло болючихъ всѣхъ мукъ
Тобѣ вно замкне ся,
На вѣки замкне ся,
Замкне ся урода чудова...
Де передъ хвилиновъ лишь цвили коралѣ,
Скрутились безкрасѣ листочки зо́вялѣ!
Якъ плачка могильна удо́ва,
Що всьо въ гро́бъ кладе,
Такъ серце цвѣточне болюче до́ткнуте —
Якъ тая берѣака пѣдъ снѣгомъ — зогнуте
Лѣдъ вѣчный зотне...“

*

О, сто разъ
И красше и чутливѣйше
Вѣдъ цвѣтѣвъ всѣхъ найлюбѣйше
Й всѣхъ прикрасъ —
Преповне серденько наро́ду!
Роскѣшно его отвираe погѣдне
Пѣдсоня зичливе, думками свободне —
Втворяе цвѣтистую вроду
За́пашну думками,
Серця голосками
Звѣнку, цвѣтну, голосисту —
Зъ божого раю
До серця краю
Мовь пивоньку колосисту...
Веде добро вно, любови дары,
Житя дни ясній безъ тѣни-хмары!

*

Похохай
То серце вже разъ чоловѣче!
Бо твій рай
Не дасть ти нѣ розуму вѣче,
Нѣ змоги всесвѣтній, нѣ блиски культуры,
Нѣ то науки замрачный шпиль!..
Жизнь бо — то пѣсня житевыхъ хвиль,
Свобо́дна, звычайна, а высша надъ муры
Идеѣ рахунку
И моды цѣлунку —
Премудрымъ заедно невидна,
А злющимъ заедно все зливдна...
А чому?
На що вно придасть ся слова́ марнувати!

Є люде, що весну не хочуть стрѣчати —
Йно зиму́...

*

Серце наро́ду золото чисте —
То море тихе, прозоре, склисте,
То божій даръ,
То людскости ве́жѣ высокій
И пропасти людскій глубокій...
На лютый вдаръ
Се збруя, и вежѣ, оплоты, окопы,
Свята оборона
И силы корона —
И хлѣба то нива богата на копы...
Немае силы, оружя немае —
Серце уби́ти наро́дне,
Бо всежнюче... Выро́дне
Йно племя згине, якъ позневажае
Само свои святощѣ ро́дній...
Мруть святощѣвъ люде негѣдній!

*

О, горе людямъ и народамъ горе,
Горе гаспидови тому,
Якъ серце-наро́дъ плугъ недолѣ оре,
А лють руку злому
Веде на наро́дъ лукаво
И ледомъ холодну руку
Веде на сердечну муку...
Цвѣтъ-серце вбересь сльозаво —
И крые и пахощь и краску,
И крые любовную ласку,
И душу крые
Въ зо́вялій сердечній листочки,
Якъ небо за хмары зорочки...
Слѣзми не змые
Злочину того лиходѣй нѣколи!
Бо серце втворить йно любовь на воли.

*

О, мовцѣ великій!
Вы купчики народъ обмо́вній!
Ой даромъ словечка нерво́вній,
Ой даромъ языки
Марнуете на зрадную ошуку!
Здурили не тысячь разъ,
Завдали не одную рану-муку...
Брехнѣ-лукавствъ перелазъ
Перечить просвѣта,
Перечить просвѣты часъ
На долю народныхъ масъ!
У свѣтло одѣта
Правда йде ногови твердою
Для обороны народного права
И для заглады лиха. Злюща слава
Не закрые ся любвою...

*

Вы патріоты рускій вѣдъ парады —
Вы сонѣшника сонця золотого,
Вы бѣльше злого
Вчинили вѣдъ самои пекла зрады...
О, рускій лицеміри!
Прийде часъ — станете на судѣ голій,
Якъ сохлій, спорохнавѣлій тополь,
Вмираючи безъ вѣры
Въ опрощене — въ житя будуче...
А плема нинѣшне й грядуче
Проклономъ проклене васъ вѣчнымъ
И скаже вамъ:
„О, вы братамъ
Були мечемъ все обосѣчнымъ!

І. КАПРАЛИКЪ

Львѣвъ, побѣчь Народного Дому

поручае всякій инструменты музичній: скрипки, альтѣвки, бассетлѣ, басы, флеты, кларнеты и трубки, а такожь питры и ґітары. Найбѣльшій выбѣръ всяких самограючихъ и механічныхъ инструментѣвъ. — Цѣны найтанший. Цѣнники безплатно.

І. РЖЕНДОВСКІЙ Львѣвъ-Перемышль

Фабрика выробѣвъ цементовыхъ и складъ матеріялѣвъ будовельныхъ

продае по найдешевшихъ цѣнахъ: руры для выходкѣвъ зелѣзній и камѣнковій, всякій выробы камѣнковій, цементъ, вапно скалисте и гідравлічне, найлѣпшій гіпсъ зѣ славныхъ копалень семигородскихъ, папу дахову, плыты изоляційнай, теръ, цеглы, плыты и заправу шамотову, цеголки окладковій, дахѣвки, печи кафлевій, карболінеумъ, лупакъ, кльозеты англійскій, сифонковій замкнени каналовій и пісуаровій та рурки дренковій и т. д. 497 14—50

нишу нѣжь п. посолъ. Вѣдтакъ урочисто протестую противъ инсинуованя священикамъ бунтованя. То клеветы въ цѣли стероризованя насъ и народу! Рѣвножъ неправда, щобы духовеньство ховало ся. Рускихъ священиковъ такъ само, якъ селянъ арештували и возили жандарми, о. Мироновича посадили на возѣ вразъ изъ фѣрманомъ передъ жандарма, — та й судили неодин го священика, а всюда показало ся, що вины не було! *[Шваґеръ п. посла: „Во выкрутили ся!“] — [О. Великорскій: „Вы тылъ суды обиджаете! цѣсарскі суды!“]* П. посолъ учить насъ, люде, и насъ, що священикамъ не до політики. И мы справдѣ въ велику політику не мѣшаємо ся, але де політика нарушує законы Божій и людскій, тамъ мы мусимо выступити. Се нашь святый обовязокъ! *[Голосы: Славно!]* Чи мы, вѣзваній пастирскимъ листомъ Епископату, мали не послухати и не поучити народу? А кѣлько мы за се натерпѣли ся! Коли я вѣдчитавъ листъ сей въ церквѣ, заразъ другого дня розносили по мѣстѣ великій люде, що „вікарый казавъ у церквѣ молитись [по правыборахъ], що не выбрали Лахівъ та Жидівъ“, и вѣдъ тогдѣ всѣ силы чужій ба и свои радѣ бы мене позбути ся... Ось яке наше бунтованя!

О. Великорскій звернувъ ся до посла, щобы пречѣнь вѣдповѣвъ на его питанѣ, котрій то священики бунтують народъ, бо за таке вѣдповѣдае ся въ судѣ. — П. посолъ почавъ морщити лице, не знавъ що сказати. Его шваґеръ почавъ его ратувати, кажучи, що се „o tych, którzy sieją niezgodę i nienawiść“. Вѣдтакъ и п. маршалокъ почавъ щось плести, крутити, а ходило лишь о те, щобы выкрутитись а не вѣдкликати клеветы на рускихъ священиковъ. Остаточно клевета й лишила ся. Въ оборонѣ духовенства мѣгъ сказати слово о. совѣтникъ заступникъ председателя, але де тамъ! вѣнъ сидѣвъ мовь бы воды въ ротъ набравъ... треба бы хиба перше порадити ся пана староты [гл. „Прапоръ“].

Опѣсля забравъ слово козаль изъ Залѣщикъ Полякъ Яремкевичъ. „П. презесъ запросили насъ сюда не на сварку, але на то, що бы мы поскаржили ся и послови на тото, що насъ болить. Кеьондзамъ иде лишь о свій гоноръ, а я вамъ, люде, кажу: покорне теля двѣ мамѣ ссе. Отже знайте де вспомнинатись о свою кривду: у свого вельможного пана посла, а не у ксьондза вікарого съ Залѣщикъ!“ *[Паны въ хрунями бють гучне браво. — О. Курдидикъ іронічно кланяесь панамъ.]*

Тогдѣ п. маршалокъ: П. посолъ свое справозданѣ скѣнчивъ. Видѣли-сте, що черезъ злыхъ людей нѣчо не можна було тамъ зрозробити. Добре буде ажь тогдѣ, якъ намъ дадуть ширше право сюда, до краю, бо тамъ перешкаджаютъ... А теперь може хто маѣ що предложити п. послови...

О. Курдидикъ: Я ще маю интерпеляцію.

П. маршалокъ: Прошу теперь жадания, а интерпеляція потому, бо выкликує ся осо бисті споры, а жадани рѣчь важнѣйша...

(Конецъ буде.)

Ой, не для васъ бесь серденько народу —
Вы вороги, зганьбили руску вроду!“

*

Й вы двоязычники солодкій,
Безчестный торговцѣ,
Що йдете на-вимінцѣ,
Вже баришѣвъ дни вамъ короткій...
Вы народнои темноты плюгавство —
Вы плѣдъ грѣхівъ нечистоты...
Зъѣсте самій грѣхівъ своихъ луканство!
Бо нарѣдъ, вставши въ темноты,
Обмые зъ себе всяку скверны,
И выйме въ равъ колючу терны,
Позбудесь ранъ — позбудесь васъ
Полосѣвъ кровопійныхъ —
И прийде знання й працѣ часъ
Изъ страстей безнадѣйныхъ!
Бо свѣтло очистить всю нехарь такъ зрадну,
А праця спростує на стежку вѣдрадну..

*

И нарѣдъ вамъ скаже тогдѣ:
„Не тыкайте серденька мого —
Тамъ святощѣ мои святій...
А вы мовь чадъ трупа гнилого
Заразу несете,
Де стане нога йно зрадлива
Й проклята... Вы бете
Поклоны? О, даромъ! Зѣдлива
Вина ваша кличе кары!
Преповній вже мести хмары —
Завывъ вже страшенный вихору вискъ,
Протягъ ся по хмарахъ гадючій блискъ —
Йде совѣстна хвиля заплаты...“
И нарѣдъ скаже: „Не тыкай мене!
Йдѣть тамъ, де пильно кланяли ся все!“
Й замкне вамъ вѣшъ — дверѣ вѣдъ хаты...

Лк. 11. 2. 1898.

Въ справѣ львівскои дух. семинарія.

Вѣдъ якогось часу кружать невѣрній толки про рускій дух. семинарь, а навѣть въ польскій прасѣ були вѣсти про „бунтъ“ питомцѣвъ и т. п. Знаючи, якъ наший „приятель“ радій бы при всякій нагодѣ ловити для себе рыбу въ мутній водѣ, — хочу рѣчь вѣрно представити, а кождый пересвѣдчить ся, що о нѣякомъ „бунтѣ“ анѣ Богъ знае о тѣмъ ще — тутъ и бесѣды нема. Цѣла рѣчь зводить ся на отсей фактъ:

Питомцѣ семинарія, обрадивши ся мѣжь собою о своихъ потребахъ, выслали въ сѣчни до всѣхъ трехъ Консисторій рускихъ [взглядно до Владыкъ] ось таке солідарне прошене:

„Ваша Емененціе! [взглядно] Ваше Преосвященьство!

Мы смиренно вѣдписаній богословы и питомцѣ греко-кат. семинаря духовного у Львовѣ, наряженій вже вѣдъ довгого часу на рѣзнородній, а въ части оправданій докоры, такъ людей до сего покликаныхъ якъ и непокликаныхъ, на докоры неуцтва, лѣнивства, браку звания, роблена довговъ и т. п., прийшли-сьмо по довгій и совѣстній розвазѣ та порѣвнаню нашого духовного заведенія зъ иншими того рода до переконаня, що лиха всего причиною не есть недобѣръ або нездобѣлість загалу питомцѣвъ, але невѣдрадній та незавидній обставины, въ якихъ находить ся гр. кат. семинарь духовный у Львовѣ, а котрій то обставины будь-то зовсѣмъ унеможливляють, будь-то спиняють стремленя наший до цѣли вытыченои, такъ правами Божыма, якъ людскими.

Мы вельмо ви вны увѣренй, що Высокопреподобный и Всесвѣтлѣйшій Ректоратъ гр.-кат. дух. семинаря у Львовѣ старавъ ся по можности запобѣчи тому лиху, понеже однакъ мимо сего обставины не то, що не змѣняють ся на лучше, але противно, стають ся чимъразъ бѣльше невыносимій; мы смиренно вѣдписаній богословы и питомцѣ гр.-кат. дух. семинаря у Львовѣ, вѣрючи, що вглянене въ сю справу и вѣдповѣдне заряджене Вашого Преосвященьства може положити таму дѣючимъ ся неправильностямъ, осмѣляємо ся смиреннѣйше зложити у стопъ Вашого Преосвященьства, яко найвысшого защитника и покровителя, наше найпокорнѣйше прошене.

I. Ваше Преосвященьство зволять вселаскавѣйше вглянути въ справу харчу и выдати вѣдповѣдній заряджена. Въ тій цѣли просимо: 1) О якъ найскорше усунене теперѣшного заряду кухнѣ семинарицкои, зъ котрого невдоволень не лише питомцѣ, але и наставитель, а о передачу заряду ся СС. Служебницямъ, за которыми заявили ся въ р. 1897 загальній зборы Товариства св. Ап. Павла, а то зъ тыхъ причинъ: а) Харчъ, котрый теперь доставаютъ, есть нездоровый и цѣлкомъ невѣдповѣдный, чого доказомъ занедужанѣ въ протягу трехъ мѣсяцѣвъ надъ 40 питомцѣвъ на хороби жолудковій, якъ се свѣдчить книга больныхъ. б) Теперѣшный зарядъ кухнѣ, стоячи въ связи родинній зъ Высокопреподобнымъ о. Ректоромъ, надуживае сеи связи на некористь питомцѣвъ. — 2) Если бы Высокопр. и Всесвѣтл. Ректоратъ не мѣгъ за-для якои-небудь причины вѣдда и заряду кухнѣ СС. Служебницямъ, то просимо, щобы точки контракту, заключеного зъ особою приватною а вѣдносячій ся до питомцѣвъ, були оголошуваній при читаню правъ и обовязковъ питомцѣвъ, щобы мы знали, чого маємо ся домагати и щобы-сьмо не жадали того, що ся намъ не належить. — 3) Контрактъ зъ приватною особою заключае ся найдовше на три роки. — 4) Просимо, щобы до контракту входило услѣви теплого снѣданя. — 5) Просимо, щобы настоятель больницѣ выписувавъ стравы маючій подавати ся на столъ. — 6) Просимо, щобы лѣкарь семинарицкій и Вспр. О. Ректоръ були обовязаній що-найменше три разы тыжднево приходити до рефектаря въ цѣли контролѣ якости и скѣлькости подаваныхъ справъ, бо лучае ся неразъ, що мука и крупы суть стухлій, мясо несвѣже и недобре, бульба, капуста и осередцѣ вѣпсутѣ, а стравы недоварений.

II. Ваше Преосвященьство зволять вселаскавѣйше вглянути, щобы мешканя наши в прочій устройствѣ щоденного жита привернено до приписовъ гигіены. Въ тій цѣли просимо: 1) Щобы вѣдлоги були мытій по крайній мѣрѣ чотыри разы до року, а не одинъ разъ, якъ до теперь бувало. — 2) Щобы сторожѣ були обовязаній що-найменше разъ на мѣсяць перетрѣпати и перевѣтрити кожду постѣль. — 3) Щобы мешканя були достаточно опалюваній и освѣтлюваній висячими лямпами. — 4) Щобы кождый питомець достававъ що два мѣсяцѣ купѣль. — 5) Просимо, щобы питомцѣ потребуючій помочи лѣкарскои могли удавати ся до спеціялістовъ, оплачуваныхъ зъ фондовъ на ту цѣль призначеныхъ. — 6) Щобы хорыхъ, не могучихъ лѣчити ся въ больници семинарицкій, вѣдсылано до другои, а не до третьои клясы шпиталя. — 7) Щобы питомцѣ мали въ семинарі прирады до розрывки, а передовсѣмъ кругольню.

III. Ваше Преосвященьство зволять вселаскавѣйше зарадити, щобы щоденній и конечній наши потребы були заспокоюваній зъ фондовъ семинарицкихъ. Въ тій цѣли просимо: 1) О привернене датку на подорожь на вакаціи [Reisegeld], а заразомъ вѣдвышене датку на перше уряджене [Austrittsgeld] покрайній мѣрѣ въ такій высокости, якъ достаютъ питомцѣ латиньского семинаря. — 2) Щобы нововступаючій питомець достававъ двѣ реверенды, сподню, камізельку, пальто зимове ватоване, пальто лѣтне и колпакъ, котрі то рѣчи переходять на власность питомца, такъ, щобы ихъ мѣгъ брати зъ собою на вакаціи, бо питомцѣ зъ браку вѣдповѣдного одѣня суть змушенй робити довги. — 3) Щобы кождый питомець що-року достававъ вмѣсто картки на капелюхъ и на обуве готовій грошѣ, бо доставцѣ, не маючи конкурентовъ, даютъ лихій товаръ. — 4) Щобы бѣле достававали питомцѣ сейчасъ зъ початкомъ року, а не якъ доси по двохъ, трехъ мѣсяцяхъ. — 5) Щобы питомцѣ достававали щѣтки до чобѣтъ и одѣня, гребенѣ и мыло, бо сихъ рѣчей зовсѣмъ не одержують. — 6) Щобы до бібліотеки семинарицкои закуплено вѣдповѣдне число пѣдручниковъ до наукъ богословскихъ. — 7) Щобы до бібліотеки церковнои закуплено вѣдповѣдну скѣлькость церковныхъ книгъ. — 8) Щобы питомцѣ, не маючій де перебувати въ часѣ ферій, достававали цѣлковите удержане въ семинарі.

Мы смиренно вѣдписаній богословы и питомцѣ гр.-кат. духовного семинаря у Львовѣ, заявляючи на тѣмъ мѣсци нашу сыновску любовь и преданность, послушній всякимъ розпорядженямъ Вашого Преосвященьства, вѣддаємо покорно выше наведене наше прошене до ласкавого порѣшеня Вашого Преосвященьства зъ вѣдписомъ всѣхъ питомцѣвъ яко доказъ, що се есть голосъ загалу. Маємо повну надѣю, що Ваше Преосвященьство узнають повыше наведенй точки за конечній и вповнѣ оправданій та вѣдповѣдно зарадять сему лиху.

У Львовѣ дня 1 (13) сѣчня 1898.

[Слѣдуютъ вѣдписы.]

Навѣвши повыше прошене — пытаю ся: Чи се „бунтъ“? А для блыщого зилюстрованя того „бунту“ додамъ ще, що [якъ ходить вѣрогѣдна вѣсть] се прошене питомцѣвъ навѣть законкомітуваръ своимъ вѣдписомъ старшій віцеректоръ о. Мѣльнацкій, чоловѣкъ высоко поважаный за-для своєи честноты.

X. X.

Переглядъ політичный.

Зъ руху мѣжь сторонництвами. По вчерашній нарадѣ екзекутивного комітету правицѣ выдано знову комунікатъ; змѣстъ его такій: „Екзекутивный комітетъ правицѣ радивъ надъ справою выбору президія палаты послівъ и высказавъ готовость допустити дотеперѣшну меншость парламентарну до одного зъ крѣселъ президіяльныхъ“.

Пригадуємо, що на онодѣшнѣмъ засѣданю комітету припоручено п. Яворскому поговорити зъ президентомъ міністрівъ и зъ тои розмовы здати комітетови на слѣдующѣмъ засѣданю справу. Отже про те справозданѣ пишуть, що було оно дуже коротке и скупе на змѣстъ. Та и легко се — кажуть — зрозумѣти, бо въ розмовѣ п. Яворского зъ гр. Тупомъ ходило лише о сповнене формальности, хто маѣ першій зробити крокъ зближеня, правиця чи правительство. Комітетъ припоручивъ п. Яворскому зробити першій крокъ, а Яворскій, якъ легко зрозумѣти, не мавъ зъ чимъ выступити передъ правительствомъ. Въ політицѣ по бѣльшій части е блудомъ ити по за межу того, що е конечно потрѣбне. Отже Яворскій сповнивъ свою задачу, заявляючи президентови міністрівъ, що е така а така бѣльшість и рада допомогчи правительству въ переведеню великихъ задачъ, якихъ вымагае добро державы. Яворскій сказавъ такожь гр. Тунови, що правиця стоить при своїй давній програмѣ, высказаній въ проектѣ адресы; але се була такожь тѣлько чиста формальность. [Значить: правиця не могла вытримати, що правительство не голосить ся до неи, — ну, и выслала п. Яворского до гр. Туна. Яворскій поклонивъ ся ладно, сказавъ, що е на услуги пана президента, и на тѣмъ конець. Президентъ мабуть не вѣдповѣвъ ему на те нѣчого такъ дуже цѣкавого, коли опѣсля не було зъ чого здавати справу, бо цѣла візита, „якъ легко зрозумѣти“, була лише „чистою формальностею“.] На вчерашнѣмъ засѣданю не порѣшено, чи першимъ чи другимъ віцепрезідентомъ палаты маѣ стати членъ лѣвицѣ. Також не говорено ще о тѣмъ, котрому сторонництву вѣддати мѣсце другого віцепрезідента. На обохъ засѣданяхъ комітету оказала ся повна згѣдность всѣхъ клюбівъ правицѣ. П. Ебенгохъ выяснивъ деякій рѣзницѣ, якій его дѣлять вѣдъ п. Дінавлього; рѣзницѣ тій будуть мабуть бѣльше зверхній и не вѣдносять ся до програмовыхъ засадъ правицѣ.

Що на засѣданяхъ екзекутивного комітету правицѣ не було жадного міністра, се толкує Politik тымъ, що и правиця и правительство лишають собѣ повну свободу дѣлания.

Slovenski Narod каже, що полудневій Славяне дуже осторожно мусять вѣдносити ся до нового міністерства, и жалуе, що при складѣ кабінету не увзгляднено полудневославяньского клюбу. Дневникъ той надѣе ся, що бодай въ президіи буде той клюбъ заступленый. И справдѣ, якъ мы бачили, комітетъ правицѣ, обговорючи справу выбору президіи, звертавъ увагу на полудневославяньскій клюбъ. А въ кругахъ посольскихъ, якъ доносять, говорять, що президентомъ буде выбраный членъ католицкого сторонництва, бувшій другій віцепрезидентъ Фуксъ, першимъ віцепрезідентомъ хтось зъ вѣрноконституційной бѣльшои посѣлости, а другимъ віцепрезідентомъ членъ полудневославяньского клюбу Ферянчіцъ; коло польске, вже разомъ зъ своею офіциною, великодушно резигнуе въ мѣсця въ президіи; може выпаде потреба сильнои парляментарнои сторожѣ, то всѣ хотять на такій выпадокъ мати зовсѣмъ вѣльну руку.

Католицке сторонництво, котре черезъ бесѣду п. Сокола въ ческѣмъ соймѣ троха забундючилось було на Чехівъ, вже перепросилось, якъ доносить Reichswehr, бо дѣстало сатисфакцію, — яку, того бувша рептилька, а теперь вже опозиційна Reichswehr не додае.

Опозиційній сторонництва и дневники заповѣдають борбу зъ новымъ кабінетомъ. Соціялісты выдали по нарадѣ, яку мали онодѣ, комунікатъ, въ котрѣмъ хвалять дотеперѣшне поведене своихъ послівъ и заповѣдають якъ найзавзятѣйшу опозицію. Кабінетъ гр. Туна — се мѣжнародна феудальна и клерикальна бѣльша посѣлость, зорганізована противъ буржоазіи, а передовсѣмъ противъ роботниковъ. По такѣмъ кабінетѣ годѣ надѣяти ся чого доброго. Сторонництво бажае, щобы парлямент перестанъ бути полемъ національныхъ борбъ, а занявъ ся роботою надъ економічными потребами населеня. Само собою розумѣе ся, що за злочины, доконанй въ послѣднихъ дняхъ минувшои сесіи въ парламентѣ належить ся сатисфакція и що головній виновники тыхъ злочиновъ не повинній нынти ся знову при столѣ президіяльнѣмъ.

Deut. Volksblatt взывае лѣвицю, щобы при справѣ угоды зъ Угорщиною безоглядно стояла за интересами Австрія; тогдѣ гр. Тунъ добре надумае ся, чи буде мѣгъ замыкати уста опозиціи, якъ се заповѣдають Nar. Listy; а коли бы пѣшовъ тою дорогою, то дожде ся такои самои долѣ, якъ гр. Бадені.

N. fr. Presse, обговорюючи комунікатъ вѣрноконст. бѣльшои посѣлости (поданый вчера въ „Дѣлѣ“), каже, що вѣдъ теперь дороги того сторонництва а иншихъ Нѣмцівъ розходять ся. Вѣдъ міністерства, въ котрѣмъ засѣдають Кайцль, Кастъ и Ґвджейовичъ, Нѣмцѣ не можуть нѣчого доброго надѣяти ся. Прийде незадовго часъ, коли вѣрноконституційній будуть каяти ся. А д рови Бернрайтерови можна на дорогу сказати хиба те, що кн. Бісмаркъ свого часу сказавъ кн. Александрови Батенберґскому на дорогу до Болгарія: „У всякѣмъ разѣ буде се колись для васъ дуже цѣкавый спомынъ!“

НОВИНКИ.

— **Зъ Залѣщицкого пишуть намъ:** Дня 8 н. ст. марта с. р. вѣзвало ц. к. староство залѣщицке всѣхъ бувшихъ обжалованыхъ за торѣчній правыборы до рады державнои зъ села Щитовець а увольненыхъ трибуналомъ судовымъ при карнѣй розправѣ въ Тернополи — и переслухувало ихъ на ново! Якова Кѣндрата засудивъ комісарь ажь на десять дѣвъ арешту. Казавъ до него: „Вже е такій, що кажуть, що ты першій взявъ ся вѣйта выносити...“ Ледви выпрошено у пана комісаря, щобы Кѣндрата пустивъ, абы внѣсъ рекурсъ. Рекурсъ внесуть черезъ канцелярію борщѣвского адвоката д-ра Дорундяка.

— **Въ цѣли устроєня рускихъ** концертовъ **зъ Равскѣмъ повѣтѣ, въ памятку** пятьдесятыхъ роковинъ знесеня панщины и вѣдродженя галицкихъ Русинівъ якъ и ювілею цѣсарского, прошу умильно всѣхъ Р. Т. рускихъ співаковъ и співачокъ зъ интеліґенціи, мѣщаньства и селяньства равского повѣту о ласкаву заяву картою кореспонденційною на мою адресу, чи охотно приступлять до зложеня вѣдповѣдного хору. — *о. Іоанъ Кипріянъ* парохъ въ Немировѣ. [Всѣ часописи руски зволять повторити!]

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ:** Въ льокалі товариства „Родины“ въ Коломыи вѣдбувае ся що-недѣлѣ Великого посту о 8 годинѣ вечеромъ вѣдчитъ, а по нѣмъ забавы товарискій зъ деклямаціями, грою на фортепянѣ и співами хору коломыйского Бояна. Минувшои недѣлѣ читавъ проф. И. Раковскій про еманципацію женщинъ въ свѣтлѣ наукъ природничихъ. На вѣдчитъ було по надъ 80 особъ. Сеи недѣлѣ [13-ого марта] читати буде д-ръ В. Кобриньскій „Де що зъ гігіены“. Вступъ 10 кр. вѣдъ особы. Члены товариства не доплачують за членівъ своіи родины нѣчого. Забавы товарискій заповѣдають ся дня 13 марта дуже гарно. Выдѣлъ постаравъ ся о деякій несподѣванки для панѣ и панночокъ. — Вечеръ зъ танцями, устроеный заходомъ „Родины“ д. 15 лютого с. р. выпавъ дуже гарно. Мѣсцевій Русины и зъ околицѣ, а також богато мѣсцевыхъ Поляковъ, що бавлять ся зъ згодѣ зъ Русинами, бавились знаменито до рана. До кадриля стануло 64 паръ, отже — якъ на провінціяльне мѣсто дуже богато. Є надѣя, що въ слѣдующѣмъ карнавалѣ стане ще бѣльше.

— Чи не „качка“? Kurjer Lw. достав зъ Вѣдня вѣсть, що выборъ посла зъ округа Бучачь-Чортковъ розписано на 24 н. ст. марта с. р. Люде въ округѣ знали бы о тѣмъ...

— **Зъ Ярослава пишуть намъ:** Священики деканата ярославского зобрали ся дня 10 н. ст. марта въ Ярославѣ и вѣдправили въ 40-ый

день смерти о. Антонія Матюка, декана ярославского, соборну службу Божу за свого довголѣтного настоятеля. Потѣмъ на внесенє о. декана крил. Іоана Хотинецкого ухвалили всѣ присутнѣ утворити при Бурсѣ ярославскѣй стіпендію имени Антонія Матюка, зъ котрои бы Бурса могла утримати одного ученика безплатно. Ухвала сеся свѣдчить найлучше, яку память лишивъ по собѣ покѣйный яко священикъ, деканъ и Руснинъ. Передовсѣмъ Русь стратила борця за справу народну, котрый въ житю богато вытерпѣвъ за те, що твердо и постоянно всюды выступавъ, де ходило о справу руску. — Того самого дня пращала горетка Русинѣвъ ярославскихъ о. Павла Тимкевича при его выѣздѣ до Канады на ново-утворену парохію. Сльоза въ оцѣ блисла неодному, що молодѣ силы, котрыхъ намъ такъ треба тутъ въ краю, утѣкають за море ради хлѣба, втѣкають передъ „моральными ржондами“, котрѣ секатурами рѣзного рода паралізують охоту до працѣ на нивѣ народнѣй. — *Очевидець.*

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Дня 3 н. ст. марта вѣдбуло ся въ присутности комітету отворена скарбонка „Пріюта для бѣдныхъ рускихъ дѣтей въ Перемышли“. Скарбонки прислали панѣ: А. Корольшева, Цѣханьска, Литиньска, Дмуховска, Яремова, Людкевичева, Приймова, Цеглиньска, Шеховичева, Т. Несторовичева, Матковска, Лисякова, Конкова, Терлецка, Гладишовска; дальше: Впр. оо. Подолиньскій, Войтовичъ, Ярема, п. Борисъ, товариства Союзъ, Зоря, Дѣвочій институтъ, Народна Торговля — разомъ 75 зр. 62 кр. — На сю цѣль прислали готівкою пп.: П. Т. 50 зр., Павлишъ 5 зр., панѣ Годованьска 1 зр.; о. Левицкій зъ Тисьменичанъ 2 зр., о. Волошиньскій зъ Горищь 50 кр. и п. Борисъ 1 зр. 70 кр. На вечерку „Зорѣ“ зѣбрано 1 зр. 60 кр. На руки Редакціи „Пранора“ прислали священики на сю цѣль 221 зр. 21 кр. Такимъ чиномъ фондъ комітету виносить по день 3 н. ст. марта с. р. суму 358 зр. 51 кр. Имена Всч. отцѣвъ, котрѣ зволили прислати датки до Редакціи „Пранора“, будуть оголошенѣ въ тѣмъ выданнятвѣ. — За комітетъ *Тереса зъ Шашкевичѣвъ Несторовичева.*

— **Майстеръ вѣдъ скарбонъ церковныхъ.** Зъ Сасова пишуть намъ: Дня 11 марта вѣдставлено зъ-вѣдси до Золочева „на замокъ“ молодого 17-лѣтного злодѣя Михалка Садового. Якъ показало ся, бѣдный Михалко, будучи челядникомъ шевскимъ, хотѣвъ показатись гѣднымъ свого званя и зажити „панъскимъ житемъ“, а тутъ якъ на те „кать має копѣйчину“. Але проворный молодець знайшовъ на се раду. Заходивъ до церкви и „контролювавъ“ скарбоны. Та якось люде видячи его паньске жите, взяли на Михалка зле око. Спровадили шандара а Михалко вѣдъ вплывомъ „бранзолетъ“ признавъ ся, що дванадцять разѣвъ бувъ у церквѣ и кождого разу вѣдомкнувши скарбонку церкви побѣцкои [філія парохіи Сасѣвъ] загнепымъ гонталемъ [минувъ ся сердега зѣ своимъ званемъ! ему бы на слюсаря було учитись] позичавъ собѣ по кѣлька риньскихъ. Для „безпеченства“ бравъ зъ собою револьверъ на шѣсть набоѣвъ. За тѣ грошѣ ѣздивъ до Львова „на воняжь“ и справлявъ собѣ красни рѣчи. Якъ самъ сказавъ, выбравъ 115 зр.; зъ того батькови Василеви жертвувавъ 20 зр. И такъ скѣнчилось панованя Михалка, поѣхавъ „на замокъ“. Тымчасомъ якъ сынъ поѣхавъ зъ шандаромъ, отець звивъ шнуръ вѣдъ дзвона, вступивъ ще до сестры, попращавъ ся и за селомъ повѣсивъ ся. Здае ся зѣ встыду або може бувъ спѣльникомъ въ крадежи то боявъ ся суду.

— **Оповѣстка зъ нагоды нещастнои пригоды.** Въ четверъ 10-ого с. м. вертавъ якійсь хлопъ въ дровами зъ лѣса и черезъ неосторожность заѣхавъ въ теплицю въ Вертелцѣ коло Залозець, а фіра вывернулась такъ нещасливо на него, що проѣзджаючій выдобули его по хвили неживого. А позаякъ по конѣ, чорного и сивого нѣхто до нинѣ [11-ого] не зголосивъ ся, длятого подае ся до вѣдомости, що конѣ въ упражію и саньми може собѣ спадковець вѣдобрати у начальника громады. — *Яковъ Зробекъ* парохъ.

— **Огнѣ.** Дня 26-го лютого вечеромъ выбухъ огонь въ хатѣ, де мѣстила ся служба дворска въ Островѣ, повѣта тернопольского, а въ огни згорѣла Михайлина Снѣгъ зъ 4-лѣтною донькою; крѣмъ того четверо людей сильно попекло ся. — Дня 3 с. м. по полудни выбухъ огонь на обшарѣ дворскѣмъ въ Тушковѣ, повѣта сокальского, и згорѣли двѣ стодолы зѣ збожемъ и пашею та знаряды рольничѣй. Загальна шкода, обезпечена на 4.000 зр., доходить до 10.000 зр. Займило ся вѣдъ льокомобілѣ пѣдчасъ молочени збожа на гумнѣ. Дня 11 лютого згорѣла въ Замку, повѣта равского, горальня гр. Вільгельма Семеньского. Стайнѣ и магазины позостали неварушенѣ. Шкода доходить до 30.000 зр. — Въ ночи 27-ого лютого згорѣли на фольварку Осникѣвъ коло Кружлены выжиои, повѣта грибовского, бунынки господарскѣ и мешкальнѣ, при чѣмъ згинуло 24 штукъ яловизку. Шкода выносить около 25.000 зр. Погорѣлець Іосифъ Штайнгофъ бувъ обезпеченый въ Краковскѣмъ товариствѣ. Займило ся въ стодолѣ и есть пѣдозрѣне, що огонь бувъ пѣдложеный.

— **Пригоды на провінціи.** На зелѣзничѣй стаціи въ Потуторахъ, въ бережаньскѣмъ повѣтѣ, дня 4 лютого с. р. вечеромъ въ часѣ пересуваня вагонѣвъ попавъ пѣдъ колеса помѣчничій кондукторъ Петро Рогатиньскій и погибъ на мѣсци. Зъ доходженя показало ся, що Рогатиньскій посовгнувъ ся, коли хотѣвъ вскочити до вагона, що бувъ уже въ руху. — Въ Кошлякахъ, збаражского повѣта, найшовъ Маеръ Шенберґъ дня 4 лютого рано въ своѣй стодолѣ повѣшеного сусѣда Ивана Загрѣйчука. Якъ показало слѣдство, самоубійникъ уже попереднього дня передъ полуднемъ выпивъ въ шинку Шенберґа за 2 кр. горѣвки а за 8 кр. взявъ до фляшины и выйшовъ, певно до стодолы, де выпивши решту горѣвки повѣсивъ ся мабуть зъ грыжѣ, що судъ присудивъ, абы вѣнъ заплативъ 25 зр. замужнѣй дочцѣ. Загрѣйчукъ мавъ 56 лѣтъ, бувъ женатый и отець четверо дѣтей. — Дня 7 лютого по пѣвночи переѣхавъ мѣжь стаціями Долиною а Креховомъ особовый поѣздъ Семка Гринишина зъ Ракова. Рамы, якѣ найдено на трупѣ, выкликують пѣдозрѣне, що Гринишина хтось зѣбивъ а вѣдтакъ пѣдкинувъ на шины. Заряджено судове слѣдство.

— **Голодъ въ Италіи.** Італія въ теперѣшний часы стала формальнымъ бюромъ для живого тѣла людского, призначеного на торговицѣ Америки и инпихъ частій свѣта. Бѣда въ краю страшна. Въ провінціи Палермо дѣти ѣдять землю, котра вже не гѣдна нѣчого бѣльше зъ себе выдати. Въ долинѣ Ао та триста особъ померло зъ голоду безъ нѣякои помочи. Въ селѣ Кальчіная найдено неживу стару женщину, якъ держала въ устахъ окровавлену руку. Въ самѣмъ центрѣ Романіи люде домагають ся вѣдъ мѣскихъ урядовъ хлѣба, котрого не мають де роздобути. Въ Венеціи товпы не мають вже силы кричати, а вздовжь дорѣгъ розкладають ся селяне и вѣддають ся душею и тѣломъ неоцѣненымъ мрѣямъ смерти. Найяркѣйшій образъ тои незвычайнои нужды, тыхъ терпѣнь представляе самъ портъ въ Генуи, котрый выекспедіювавъ въ роцѣ 1877 до Америки 32.684 емігрантѣвъ. Число се дѣйшло въ минувшѣмъ роцѣ до цифры 134.969. Въ бѣжучѣмъ роцѣ тая цифра подвоить ся, єли не потроить ся, бо вже доси звезь 100.000 людей, выемігрувало до Ля-Плята и Бразилія, котрѣ то краѣ зачинають вже лякати ся тымъ наѣздомъ голодныхъ людей. Сими днями порты американьскѣ зачинять свои ворота передъ людскою саранчею и всѣ бѣдаки будуть мусѣли вертати назадъ до Италія.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Маршалкомъ рады повѣтовои въ Бережанахъ выбраный Каз. Трачевскій, а бурмістромъ Бережанъ нотарь Лукіянъ Маріновскій. — Поліція въ Бродахъ арештувала старого злодѣя Гедального Креца, що мавъ вже 86 лѣтъ, досыть богатого жида, котрый вѣдъ довшого часу кравъ въ урадѣ словѣмъ всякѣ рѣчи; при ревізіи у него знайдено справдѣшный магазинъ дорогихъ шовковыхъ, аксамітныхъ и инпихъ матерій. А цѣкаве то, що сей старый злодѣй „зъ побожности“ вѣдбувавъ подорожи до Палестины.

Знанй домовѣ средства противъ нашыю. Всѣмъ тымъ, котрѣ въ наслѣдокъ перестуды терплять кашель, хрипку, заслѣмѣдженя, катаръ легкихъ и вузкогрудность, поручаемо ужите Чаю на катаръ и кашель и до сего приналежного порошку на катаръ и кашель, котрѣ то спеціяльности тѣлько правдивѣ дѣстати можна въ „St Georgs Apotheke“ in Wien 5. Bez. Wimmergasse 33. Згаданѣ средства въ тысячныхъ случаяхъ були ужитѣ зъ найлучшимъ наслѣдкомъ, яко розвѣльняючѣ флегму, лагодячѣ кашель и улекшуючѣ хрипку та тяжкость вѣддыху. Повазнѣ тотѣ спеціальности суть цѣлкомъ нешкѣдливѣ, то можуть ихъ также уживати дѣти. Низька цѣна сихъ домовыхъ средствъ дае можность также людямъ зъ меньше заможнымъ набути ихъ на выпадокъ потребы — Дѣстати можна у Львовѣ въ Аптэкахъ пп. Миколяша и Рукера.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 12 марта. Екзекутивный комітетъ правицѣ кандидуе п. Фукса на президента палаты; Фуксъ заявивъ, що выбѣръ приймe. Reichswehr доносить, що першимъ вѣцепрезідентомъ буде д-ръ Пентакъ, а другимъ гр. Атемсъ або Штѣркъ (зъ вѣрноконституційныхъ); але вѣсть ся не заслугуе на вѣру. Выборови Атемса, маршалка краевого въ Стирін, противлять ся Словѣнцѣ. Въ кругахъ вѣрноконституційныхъ побѣчь Штѣрка указують на гр. Людвікторфа.

Урядова Wien. Abendpost пише, що бажанемъ цѣсаря е, щобы его ювілей обходжено не голосными урочистостями, а добродѣйными дѣлами и институціями.

Прага 12 марта. Въ ческихъ кругахъ заперечують всякимъ вѣстямъ, мовь бы гр. Куденгове мавъ уступати зъ уряду намѣстника. Гр. Тунъ разомъ зъ намѣстникомъ приѣхавъ вчера зъ Вѣдня до Праги и конферувавъ зъ бурмістромъ д-ромъ Подлѣпнымъ и зъ вѣцемаршалкомъ краевымъ Ліпертомъ. Принимаючи на авдіенціи урядниковъ намѣстництва, сказавъ президентъ міністрѣвъ до намѣстника, що почуває себе не якъ середъ пѣдвластныхъ, але якъ середъ найлѣпшихъ товаришѣвъ и приятелѣвъ. Вечеромъ вѣдъѣхавъ гр. Тунъ до Вѣдня.

Сегодня ческа вѣрноконституційна бѣльша посѣлость сходить ся въ Празѣ на нараду, щобы обговорити справу вступленя д-ра Бернрайтера до кабінету и застановити ся надъ становискомъ, якѣ занити супроти нового міністерства.

Парижъ 12 марта. Увязнено кѣлька особъ, пѣдозрѣныхъ о звѣстне пѣдкладане бомбъ въ часѣ выѣздѣвъ и подорожей президента Фора. Мѣжь увязнеными мабуть находить ся такожь властивый винновникъ.

Лондонъ 12 марта. Оденъ новойоркскій дневникъ доносить, що англійскій посолъ въ Мадритѣ заходить ся запобѣгчи вѣйнѣ мѣжь Испанією и Сполучеными державами. Президентъ Сполученыхъ державъ мабуть радить, щобы Куба выкупила ся на волю и заплатила Испанії 75 міл. долярѣвъ. Коли бы Испанія не згодила ся на те, то стане мабуть союзъ мѣжь Сполучеными державами, Англією и Японом.

Царгородъ 12 марта. Туреччина зброить ся; покликано 30.000 жовнѣрѣвъ краевои оборони, що були на вѣдпустцѣ. Залоги въ Македонії мають бути скрѣпленѣ о 14 баталіонѣвъ и двѣ батерії.

ОЦИЛЬ сталевѣ въ видѣ букы В. Нр. , зр. 4·50. Нр. 2, зр. 5·— за 100 штукъ

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1585

Учителя домового, педагога, потребую зараз до початковои науки двохъ дѣтей. Зголоситись з поданем жаданої винагороди до о. Ст. Онишкевича в Хишевичах п. Рудки. 86 3—3

Памиушки по 4 кр. знанй зъ доброты, чотири разы денно свѣжѣ, мармоляда до памиушкѣвъ, малинова 1 фунтъ 60 кр., морельова 1 фунтъ 70 кр. Всякѣ замовленя на весѣлл, забавы полагоджуе дешево и практично цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДЕРА [напротивъ гімназіи] ул. Баторія 32. 51 16—16

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заслужити особы всякого стану у всѣхъ мѣсцевостикъ певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папербъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 7—10

Поважане Панство!

Удержуючи передъ кѣлькома роками роботню и складъ обуви, тышивъ ся я все повныхъ довѣрем Ласкавыхъ моихъ Р. Т. Вѣдбирательокъ

Теперь вѣдкрывъ я знову

РОБОТНЮ и СКЛАДЪ ОБУВИ

мужескои, жѣночои и для дѣтей.

Отже осмѣляю ся пригадатись Поважаному Панъству, якъ и Всечестному Духовенъству и прошу отсимъ укѣбно о ласкавѣ Ихъ взѣляды.

Зъ глубокимъ поважанемъ

Маріянъ Каролъ Хенціньскій

при улицы Городецкѣй ч. 38 [по обѣчъ стаціи кѣнного трамваю] у Львовѣ.

Зъ провінціи выстатчить на мѣру одинъ зужитый черевикъ. 534 12—24

ЗАКЛАДЪ дентистично-технічный

Б. БЕРҐЕРА

Львовѣ, ул. Короля Людвика ч. 5.

выконує

штучнѣ зубы и щоки пѣсля найновѣйшои снетемы американьскои тревало и дешево.

45 5—50

НАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВОВСКЕ

Photo-Plasticon

Подорожь довкола свѣта.

Вѣдъ 15/8 до 18/8 е до побаченя:

Цѣсарство Мароко Походъ цѣсаря и престольне мѣсто Танґеръ.

Вступъ 10 кр. 278 1—1

Найделікатнѣйшій гіґієнічній

ПАРИСКІЙ ТОВАРЫ ҐУМОВІЙ

поручае для санітарныхъ и хірурґічныхъ цѣлей истнуюча вѣдъ 1866 р. фабрика гумовыхъ товарѣвъ

J. N. Schmeidler

ц. и к. достаець надворный

ВѢДЕНЬ, VII., Stiftgasse Nr. 19.

Цѣнники gratis. Розсылка довѣрочно. 311 24—?

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натирание; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 356 28—39

загально любимого средства домового

все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оригінальный.

Ріхтера аптика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

КАВАРНЯ „IMPERIAL“

при улицы Третого Мая число 1

вѣстала зъ днемъ 1 марта с. р.

цѣлкомъ вѣдновлена

и заосмотрюваткся въ 90 3—3

НАЙЗНАМЕНИТШІЙ НАПОЄ

поручае ся ласкавымъ загледамъ Поважаной П. Т. Публики.

Въ читальни знаходить ся около 150 газетъ.

ДРУКАРНЯ

зъ каучуковыми черенками

для кождого легко придатна почавши вѣдъ 1 зр. и выше. Стампілѣ, печатки металевѣ и каучуковѣ, гербы, монограмы, марки печатковѣ, станцы, таблицѣ литѣ и ґравіровани и т. п. доставляе и выконуе якъ найтанше и найстараннѣйше:

Артистичне заведенє ритовниче

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

Ласкавѣ замовленя выконують ся якъ найскорше. 75 3—4

Аґенція обезпечень на житє

першого, загального товариства урядниковъ австро угорскои держави

вѣстала заложена у Львовѣ

и приймае обезпеченя житевѣ, посаговѣ, ренты на старѣсть, додатковъ на выпадокъ слабости, додатковъ активальныхъ.

Зголошеня вѣдъ новисшою адресою до Торговлѣ Ивана Бачиньского, Львовѣ, улица Гетьманьска. 91 2—5

Голляндско-Американьска лінія

вносны пароходами разъ або два на тыждень

зъ **Роттердаму** до **Нью-Іорку**

Бюро для квотъ: Wien, I. Kolowratring 9

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 квт. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Пѣсля довжины и вигодности квоты якъ и пѣсля скорости и слѣдженя пароходовъ.

Ліпіе

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячѣ снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телята зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ мочи реставрациі, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшѣй вино по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 93—?

Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

Надѣслане

Заведене ц. и к. надворного фотоґрафа

ГЕННЕРА, при ул. Академічнѣй 18

отворене що-дня вѣдъ год. 8 до 6, въ недѣлю и свята до 1. 340 22—52

Зміна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА КОПЕРНИЦКОГО

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1. у ЛЬВОВѢ.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвіксеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвинкѣвъ. — Замовленя въ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

ЧИСТА алькалічна ВОДА кисла

выпробована вѣдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **органовъ вѣддыховыхъ и траваня** при **гостцѣ, нежитѣ жолудка и мѣхура.** Добра особливо для дѣтей, реконвалесцентовъ и въ часѣ тяжи. (I.)

Найлѣпшій напитокъ дістетичный и покрѣплячій.

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn

ОЛѢЙ РЫБАЧІЙ въ двохъ родахъ: *жовтый* одноразово дестильований, незвычайно додатно дѣлаючій противъ заслабленя, остроты крови, недокровности, золотухи и т. д.; *бѣлый*, приятнѣйшій вѣдъ попереднього, двократно чищеный и дестильованый. Можна набути въ бутыльках по 60 и 80 кр. 19

Головный складъ въ аптицѣ
Жигмонта Рукера
подъ „Срѣбнымъ Орломъ“ у Львовѣ. 275 126—?

Противъ сивины!
Найлучшимъ средствомъ до фарбованя сивого волоса на колоръ темный або чорный есть
Фарба на волосе Д-ра Дурра хеника берлиньского
єдино до набутя въ 4
Дрогеріи подъ Червонымъ Хрестомъ
389 ЛЄШКА ЦУКЕРА, площа Капітульна № 3.

Полотна краевй
въ штукахъ по 35 метрѣвъ по 9·50, 10·50, 11·25 и высше.
Полотна на простирала
безъ шву 17½ метра по 12, 14, 15 и высше
поручае Магазинъ 3
Ф. КНАВЕРЪ и СЫНЪ
290 Львовъ, площа Капітульна число 2.

Безъ нѣякого великого краху!
але на послідній основѣ можемо слѣдуючій гарнітуръ въ срѣбла Britannia, зложеный зъ 56 штукъ дати кождому за нечувано тяну цѣну лише **зр. 8·60**
6 штукъ найделікатн. Брітанія ножѣзъ столовыхъ зъ правдиво англійскои стали.
6 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ вилокъ зъ одной штуки.
6 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ ложокъ до зупы.
12 штукъ амер. Брітаннія-срѣбныхъ ложокъ до кавы.
1 штука амер. Брітаннія-срѣбна ложка до зупы.
1 штука амер. Брітаннія-срѣбна ложка до молока.
2 штуки амер. Брітаннія-срѣбныхъ пугаринѣвъ на яйця.
6 штукъ англ. Брітаннія підставокъ підъ столовій чашки.
2 штуки ефектовныхъ лѣхтарѣвъ столовыхъ.
1 штука цѣдиако до чаю.
1 штука найделікат. Брітаннія посыпкавчь цукру.
3 штуки найделікат. ножѣвъ до овочѣвъ зъ ручкою зъ порцел.
3 штуки найделікат. вилокъ до овочѣвъ зъ ручкою зъ порцел.
6 штукъ Вікторія-підставокъ.
56 штукъ разомъ лише зр. 8·60.
Всѣ повышій 56 предметовъ мы можемо дати за мінімальну цѣну **зр. 8·60.** Брітаннія-срѣбло є наскрозь бѣлый металь, що барву срѣбла удержуе 25 лѣтъ, за що ручить ся. За найлѣпшій доказъ, що сей инсератъ спочивае на чистой правдѣ, даемо слѣдуюче
публичне запевнене:
Сли-бы высланый Britannia-срѣбный гарнітуръ не сподобавъ ся, то заплачена належитость зверне ся безъ кореспонденції. Хто только потребуе, нехай замовить повышій роскошный гарнітуръ, що надаесь особливо на
Дарунокъ весѣльный або святочный
якъ и для готелѣвъ, гостинниць и для лучшихъ домовъ.
Достати лишь въ
Exporthaus Rix,
доставця для товариства учителѣвъ и т. д., домъ протоколованый, истнуючій вѣдъ тридцять лѣтъ
Wien, II/2, Praterstrasse 16.
Высылае на провінцію за послѣплатою або по попереднімъ надісланю належитости.
До того порошокъ до чищеня 10 кр., коробка 40 кр.
Правдиве только зъ маркою охоронною.
Числений письма зъ узнанемъ выложей.
ОСТОРОГА! Зъ иншои стороны анонсований маловартній 44 штуки приборовъ до їдла коштуютъ у насъ 5 зр., однакъ не можемо ихъ приручати. 55 4—6

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелихи и т. п. власнй выробы
продае по
цѣнахъ фабричныхъ
Краеве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своій ново устроеній торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2
Замовлення зъ провінції просимо надсилати до Кросна.
Заразомъ остерігаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичині и Буковині, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ агентовъ анѣ похатникивъ не высылаемо.* 77 47—52

Аптикаря Schneid-a
ЧАЙ
на кашель
и
порошокъ на катаръ
зъ
St. Georgs-Apotheke
Wien, V2 Wimmergasse 33
выготовляваний нѣсля лѣкарскихъ приписовъ, добродѣйній для органовъ вѣддыховыхъ, выдѣляючій флегму, успокоюючій кашель, усуваючій хрипку и охоту въ шиї. — Порошокъ 50 кр., приналежный до того чай 50 кр., почтою о 0 кр. больше за опаковане [безъ порта]. Менше якъ двѣ пачки не высылае ся почтою.
St. Georgs-Apotheke, Wien, V/2, Wimmergasse 33. *Складъ у Львовѣ:* у аптикаря Миколяша.
Уважати на охоронну марку аптика св. Юрія.
Инсератъ вытяти и заховати.
382 19—?

Фабричный складъ
Sheffield-скихъ бритвъ
HEINRICH LADEN
Wien VIII, Feldgasse 10.

Оригінальній англійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалій, вглубено шлюфований, высторенй, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубено шлюфована зр. 1.50 а. ¼ вглубено шлюфований зр. 1·80, порто 20 кр.
Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы иверта ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.
Вытягъ зъ многихъ подякъ *за одного дня*:
Прошу прислати ще 5 оріг. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Купновичъ 28/10 1897 Людвикъ Заградникъ парохъ.
2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрй. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Малнѣвъ 23/10 97. Теофиль Глушкевичъ парохъ. 54 5—?
Подобно пишуть Вси. Отцѣ:
23/10 97 Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.
23/10 97 І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.
23/10 1897 О. Поляньскій, парохъ Юровець.
23/10 1897. Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ о собѣ зъ рѣзныхъ кругівъ.

Доставець для ц. к. Зелѣзниць державныхъ. Монастирѣвъ, Заведень, Штиталѣвъ и ц. к. Войска заприсяженый знатокъ судовый
Іосифъ Едв. Штайнъ
въ Станиславовѣ
Складъ фабричный краевыхъ и заграничныхъ Полотенъ, Бѣля столового, Рушниковъ, Старокъ, Хустокъ до носа.
Шіффоновъ, Кретоновъ, Перкалёвъ, Димокъ, Вебъ горскихъ фабрики Венедикта Шролля Сына.
Власный выробъ бѣля дамского, мужеского и дѣточого, комплетныхъ выправъ и постелей
Диванковъ, Хѣдниковъ, Портіверъ, Фіранокъ, Капъ на столы и лѣжка, Коциковъ, Цератъ на столы и меблѣ, Матерій меблевыхъ
фабрики Филипа Гааза Сыновъ.
Бѣля оригінального Проф. Д-ра Густава Єгера.
Цѣны фабричній.
Новости товаровъ блаватныхъ.
Новости конфекцій дамскои.
Новости матерій вовняныхъ, едвабныхъ, плюшевъ и оксамитовъ.
Бархановъ, Фланель, Левантинъ, Батистовъ, oale, Полотенець, Оксфордовъ, Зефіровъ.
Приборовъ до шитя, гафту, кравецтва и моднярства, Роботъ ручныхъ зачатыхъ и выкончоныхъ.
Парфумерій, мылъ и приборовъ тоалетовыхъ.
Рукавички всякого рода, glace підъ гарантією.
Парасоль, парасольки, Капелюхи, Рукавички, Блюзки, Гальки, Фартушки, Коронки, Гафты, Стяжки, Корсеты французскій, Выробы панчошковій и трикотовій. 65 4—6
Новости два разы въ кождомъ сезонѣ.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пів року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

Ц. к. упр. галиц. акційный
БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ
перенесъ
Контору вымѣны
и
вóддѣлъ депозитовый
котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**
Вóддѣлъ депозитовый
принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання паперы вартостній и дае на нихъ завдатки.
Крóмъ того впроваджено подóбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.
Депозиты сховковй (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рóчно, депозитарь дóстае въ сталевой касѣ панцирнóй сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важній документы. 374 [4]
Пóдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогóднѣйшій заряджения.
Приписы дотычно того рода депозитóвъ одержати можна безплатно у вóддѣлѣ депозитовóмъ.

До ласк. уваги!
Купуючи жадати выразно законно хороненый подъ ч. 50.703 хрестъ Вольты; се число видно вытиснене на хрестѣ и на кождой обвертцѣ, бо лишь той хрестъ е правдивый хрестъ Вольты.
Вѣдень 21 сѣчня 1898.
Вóдъ лѣтъ мавъ я страшный бóль головы, вóдъ 3 лѣтъ кашель; и хорóвъ на нервы. Всякй средства домовй и лѣки не могли тои недуги усунути. Недавно купивъ я у Васъ законно н-ромъ 50.703 хороненый хрестъ Вольты и носивши его вóсѣмь днѣвъ, стративъ я цѣло бóль головы; кашель и болѣ нервовй дужо ослабли. Зъ вдячки не залишу Вашъ хрестъ Вольты кождому горячо поручити. Прошу прислати менѣ ще одинъ хрестъ Вольты моій женѣ.
Зъ поважанемъ
Артманъ Феніксъ
ведучій почтмайстеръ ц. к. зелѣзниць держ., XIII. Linzerstrasse 121, I. п. 5.

Вóдмолоджене и продовжене житя
осягаесь ношенемъ славного правдивого новополправленого, пóдъ ч. 50.703 хороненого закономъ електро-магнетного хреста Вольты, а се число видно вытисненe на хрестѣ и на кождой обвертцѣ.
У особъ, що все носить хрестъ Вольты прикрѣпленый, працюе кровь и системъ нерворый нормально, змыслы быстрѣють, а се дѣлае приятно; сила тѣла и духа бóльшае и ослабсь станъ здоровый и щасный а тымъ продовжене найбóльше людямъ надто короткого вѣку.
Всѣмъ слабымъ людямъ дуже порадно все носити „хрестъ Вольты“; вóнъ скрѣпляе нервы, вóдновляе кровь и скрозь въ сватѣ узнаный недорóвнанымъ средствомъ противъ сихъ хоробъ: гостець и ревматизмъ, невральгія, слабй нервы, безсонъ, зимній руки и ноги, гіпохондрія, блѣдниця, терпѣня женочій, астма, параліжъ, корчѣ, мочене въ постели, высыпки, гемороиды, бóль жолудка, инфлюенца, кашель, шумъ ушный, бóль головы и зубóвъ и т. д.
Правдивый, новополправленый пóдъ ч. 50.703 законно хороненый хрестъ Вольты, що лишь у мене дóстати, є електричнымъ стовпомъ въ обсягу кождого.
Множество письмъ зъ похвалами и признанемъ.

Вѣдень 5 сѣчня 1898.
Купила-мь ся 2 мѣсяцѣ тому хрестъ Вольты и вóнъ цѣло усунувъ у мене ревму и бóль головы. Вашъ хрестъ Вольты явивсь такъ славнымъ, що не залишу поручити его моимъ знакомымъ.
Зъ высокимъ поважанемъ
Вероніка Габль
XIV., Grantmangasse 10.

Марбургъ н. Дравою, 10. І. 1898.
Близько 2 мѣсяцѣ тому набутый у Васъ хрестъ Вольты списавсь славно, я необавки позбулась довголѣтного болю кризей. Тожь могу его всѣмъ найлучше поручити. Прошу прислати менѣ ще одну штуку зъ ч. 50.703.
Зъ поважанемъ
Анна Фухсъ
Mellingerstrasse ч 21.

Сомодь-Пуля, 21 сѣчня 1898
Набутый у Васъ хрестъ Вольты по короткомъ ужитю цѣло оздоровивъ хорого зъ 8-лѣтныхъ болѣвъ. Тожь прошу прислати мя ще 6 штукъ для тутешныхъ хорыхъ.
Зъ поважанемъ
Фельберъ Бела

Вѣдень, 25 сѣчня 1898.
Дня 28 грудня м. р. купивъ я для 13-лѣтного сына, що 11 лѣтъ терпить на высыпку, Вашъ хрестъ Вольты ч. 50.703. По 4-недѣльномъ ношеню позбувъ ся высыпки. Дай Вамъ Боже за те щастя й ласки! Вдячна щаслива матѣрь
Іосифина Чірніхъ
II., Kinzgasse 3, I. п. 10.

Цѣна за штуку зр. 1·80.
При посылцѣ 2 зр. franco При послѣплатѣ 20 кр. бóльше. Высылае правдивый хрестъ Вольты лише 56
F. Rabinowicz
Wien, I., Wallfischgasse 4 D. I.

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ДО АМЕРИКИ
а именно до:
Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр
перевозить найдешевше и подае пояснена безплатно
около пóвъ столѣтя истнуюча польска фірма:
Карешь и Стоцкій
BREMEN, Bahnhofstrasse 29.
Просить ся писати до насъ по полѣски або по нѣмецки. 26 14—20

5% чистого зыску на Приютъ вдовъ и сиротъ по священикахъ въ Самборѣ
въ часѣ вóдъ 1 марта до 15 цвѣтня удѣляти буде
Торговля и рукодѣльня знарядовъ церковныхъ
Свг. Спожарского и В. Устеньского
у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.
Поручаючи по найдешевшій цѣнѣ фелоны свѣтлй, матерія шонковй и новинній, хоругви, шалѣ до монстранцій, альбы, обрусы, плащеницѣ, хресты, павуки, свѣчники, свѣчки ощадній, блящаній, підставники, чашѣ, пушки, Дароносицѣ, Дарохранительницѣ, кадильницѣ, кропила, лѣхтарѣ, Евангелія и прочій предметы церковній.
Власна роботня бронзовничча
принимае до вóдновленя всякй старй сосуды до золочена и срѣблення, якъ такожъ всякй замовленя пóзля взорóвъ
Зъ поважанемъ
Свг. Спожарскій и Вол. Устеньскій
82 4—18 Львовъ, улиця Руска ч. 1.

МАУТНЕРА
славне
НАСѢНЄ ЯРИНЪ и ЦВѢТОВЪ
въ пачках замкненыхъ, урядово стережоныхъ, засмотреныхъ судово уповажненою
Маркою охоронною „Медвѣдь“
передано
въ комісъ всѣмъ бóльшимъ торговл. товаровъ мѣшаныхъ
въ Австріи взглядно въ Галичинѣ.
Въ кождой мѣсцевости знаходять ся въ склепѣ, котрому продажъ насѣня вóддано, шафка мѣстична въ собѣ 80 гатункóвъ найбóльше уживаного насѣня. За свѣже и правдиве насѣне Едмунда Mauthner-a Будапештъ, ул. Andrassy ч. 23, належить уважати лишь таке, котрого оригінальній пачки е замкненй, засмотренй згаданою маркою охоронною „Медвѣдь“ въ року 1898 и назвищемъ Маутнера. Приймаю заголошення на комісовй склады мого насѣня въ мѣсцевостій, де такихъ складовъ ще нема. 66 13—24
Наслѣдуване застережене.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пóдъ зарядомъ Іоакима Грен яка.